13
11 N
1

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

26
8
14

13-11.G.1

ALEXANDER DE IMOLA, IN PRIMAM CODICIS.

COLL. ROM. SOC. IESU IHS
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PRIMA PARS COMMENTARIORVM

Alexandri Tartagni Imolenſis, Iuris tum Pontificij, tum Cæſarei Doctoris nominatiſsimi, ſuper Codice, exactiſsima uigilantia caſtigata, ac Typis elegantiuſculis denuo excuſſa. Cui acceſſerunt Annotationes præclariſsimorũ virorũ dñi Franciſci de curte, dñi Bernardini de landriano, ac dñi Franciſci de doctoribus. Necnon apoſtillæ ẽt complurĩũ neotericorũ ſub his caracteribus ☞ * ſignatæ.

Addito inſuper ampliſsimo Domini Hieronymi Loretti Repertorio, multò plures quàm antea eiuſdem Iuriſcon. ſententias continente, quas omnes ſub hoc ſigno • ſtudioſis annotare voluimus.

Ex legato VENETIIS F. Mri. Tocini

M D XLIX

INDEX RVBRICARVM HVIVS VOLVMINIS

D

De dolo malo. car.lxiij.

E

Edendo. car.ij.

Errore calculi. cs.xl.

Ex quibus csuſis alicui infamia irrogetur. car.xlij.

F

Filiofsmiliss minore.ca.lxvij.

Fideiuſſores minorũ.car.lxvij.

H

His qui potentiorum nomine titulos affigunt. cart.lv.

His quæ ui metus'ue cauſs geſta ſunt. car.lx.

I

In ius uocando. car.ix.

In integrum reſtitutione minorum. car.lxv.

Iudicijs. cart.lxvij.

N

Ne liceat potentiori.c.liiij.

Ne fiſcus uel reſpubli.c.lv.

Negotijs geſtis. cart.lv.

P

Pactis. cart.x.

Procuratoribus. car.xliij.

Q

Quæ deſunt sduocatis partiũ iudex ſuppleat.c.xli.

T

Tranſactionibus.ca.xxiiij.

V

Vt nemo priustus. car.lv.

Vt nemini liceat ſine iudicis auctoritate ſigns rebus imponere quas alius tenet. ca.lv.

FINIS.

Incipiunt Cōmentaria Ex-

cellentiſſimi. V. I. Monarche dñi Alexād. Tartagni Imolenſis, ſuper prima C. cum ſuis ſummarijs, apoſtilliſq; I. V. Doc. dñi Frāciſci de cur. dñi Bernardini de landriano Mediolanen. ⁊ dñi Ant. Franciſci de doctor. Patauini, Ac etiā dñi Thome diplouatacij, aliorumq; doctorum, que in alijs hactenus impreſſis deſiderabant, nouiter editis, ⁊ ſuis in locis diligenter inſertis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMAN. (stamp)

De ædendo. Rub.

SVMMARIVM

1 Præparatoria ædi debent
2 Co pia libelli an ſit inſerēda & mittēda reo ſimul cū citatione.
3 Præparatorium an dici poſſit ædito libelli.
4 Inſtrumentorum appellatione comprehēduntur etiam acta.
5 Gerundium an importet neceſſitatem, & de eius natura.

1 ¶ † In glo. rubrice ibi ꝙ eſt preparatorium ⁊c. preparatoria. n. premitti debent[a]. l. ordinarij. C. de rei vē. l. incerti. C. de inter. ⁊ l. j. ff. de ori. iu. ¶ Et intellige de ꝙ editio actionis. i. libelli q dꝫ edi reo. l. i. in prin. ff. e. ⁊ l. edita. C. e. eſt preparatorium iudicij. Sed alie editiones rationum, ⁊ inſtrumento⁊ non dicuntur preparatorie ſed inſtructorie,[b] q: tendunt ad inſtructionem ſeu ad deciſionem cauſe. l. j. ff. de fide inſtrum. c. peruenit, el. j. de teſt. cog. ſm Fran. tig. de Piſis preceptorē Bal. ⁊ ēt ſcḋm Bal. hic, qui ad hoc allg. l. poſtꝗ. § ſi dies, ⁊ ibi Bart. vt le. no. ca. Et ex hac gl. dicta declarata habes vnū ꝙ eſt no. ⁊c. ꝗñ citatur a principio reus dꝫ ſibi a principio mitti copia libelli 2 † actoris cum citatione, alias enim ſequeret ꝙ non ipſa editio libelli, ſed citatio eſſet preparatorium iudicij, ⁊ ad hō ponderat iſtam glo. Fran. tig. hic ſolus. Tamen de hoc dicas vt p bart. ⁊ alios in auc. offeratur, de lit. conteſt per Cyn. in l. ſicut, vbi glo. in ver. execatorie. C. de preſcri. xxx. an. per glo. ⁊ doc. in cle. ij. in glo. ſi vt lit. pen. ⁊ in c. quāquam, in gl. ij. de dila per bar. in l. ſi finita § iul. iij. col. de dam. inſe. per Bald. in auc. qui ſemel in ver. quero qñ nicaſ. C. quo ⁊ qñ ind. ⁊ in l. ſi. p illū text. C. de iur. do. impe. per Ang. in l. ſi. de anna. excep. ⁊ in l. ſeruum §. nunc videamus. ff. de V. ob. p Ant. de bu. in c. j. de lib. obla. aliquid per Bar. in rub. C. ſtu. j. ⁊ in l. inter. ff. de pup. iu. Ubi ēt tangit quid in libello criminali, per eundē in extrauag. ad reprimē. in ver. ſuper dicto crimine, per Bald. in l. ij. per illum tex. C. de exhiben. reis, per Saly. in l. abſentem, in. iiij. q. C. ō accu. Et magis communis concluſio eſt ꝙ non ſit neceſſe inſeri copiam libelli, per l. non videt, la. ij. ff. de in. ⁊ l. ij. ibi poſteaꝗ ⁊c. C. de exhi. reis. ⁊ q: ſatis eſt ꝙ in citatione dicat compareas ⁊ tui preſentiam facias. l. conſentaneum. C. quo ⁊ qñ ind. lꝫ aliquibus caſibus requiratur inſerere copiam libelli de quibus p doc. in d. locis maxime per Imo. in d. §. iul. ⁊ illis caſibus ſaluabitur dictum huius gl. ꝙ editio erit preparatorium.

3 ¶ † Vel dic ꝙ eſt preparatorium eo q: antequā reus citet actor dꝫ edere libellū iudici, nā in citatione requirit commiſſio iudicis l. ſi. C. de exhi. reis. l. cum clericis. C. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ eſt ratio, q: iudex anteꝗ committat citationem videre debet libellum, quoniam ſi contineret iniuſtum iudex deberet denegare commiſſionem citationis. ita dicit Odoff. in d. l. cum clericis, ⁊ eſt dignum no. ſm Bal. ibi, ⁊ ita ſeruant boni aſſeſſores ſm eum, 4 ex hac ratione editio dicet eſſe preparatorium. ¶ In ea. ibi, ⁊ inſtforum Cy. Bald. Saly. ⁊ Pau. de ca. dicunt ꝙ imo etiā tractat hodie de quadruplici editione, q: ēt tractat de editione acto⁊. l. ij. C. eod. Sed tu ſolua glo q: appellatione inſtrom̄ comprehenduntur ēt acta. d. l. j de fid inſtru. ⁊ d. c. peruenit, not. Bar. in l. in fraudem. §. neq; de iur. fiſ. ſem it Ƀ alle. d. l. ij.

5 ¶ † In ead. in ſi. gl. in rub. ff. eod. reſpondet ꝙ ideo q: gerundium[d] importat neceſſitatem, ⁊ idem ſentit gl. in rub. ff. de libe. ⁊ poſthu. quam ibi no. Bald. Sed hoc cōiter reprehenditur, pater, in rub. de in ius voc iuncta l. j. vt nemo inuitus. Tamē Bal. ⁊ Saly. ſuſtinent gl. q: gerundium duplicem habet ſignificatum. i. actiuum ⁊ paſſiuum Unde ti. de in ius voc. ſumitur actiue, q: nullus cogitur agere. Sed hic aſſumitur paſſiue, q: hic tractatur de eo qui conuenitur vt edat, ſed hoc mihi nō placet, q: etiam nomina verbalia habent ſignificationem non ſolū actiuam, ſed etiam paſſiuam, pꝫ in hoc nomine teſtamenti factio. inſti. de here. quali. ⁊ diff. §. teſti. l. filius, de teſt. pꝫ etiam in ti. de fur. ca. Nam cogitur quis iurare de calū. ergo ita potuiſſet hic in rub. dici de editioē ſicut de edē. vnde dic melius vt hic per Cy. cum quo tranſit Iac. bu. Ray. Fran. tig. bar. ⁊ cōiter alij, ⁊ pro dicto eorum eſt gl. inſti. de act. in rub. quam Ƀ alle. Ricar. de ſaly. ⁊ ō natura gerundij vltra predicta vide per Io. mo. ⁊ Ioan. an. in c. j. de poſthu. prela. in. vj. in nouel. ⁊ p Ioan. an. in addi. Spe. inti. de lib. concep §. nunc videndum. in prin. per Bar. ⁊ Ang. in l. ſi mē ex parte, in ſi. ff. de acq. her. per Bar. in l. j. ad ſi. ff. de ꝯſti. ⁊ de. ⁊ in extrauag. ad repri. in ver nec ex eorum, Ja. bu. ⁊ Sal. in l. ij. de his qui latro. p bal. in addi. Spe. in ti. de confeſ. in. iij. col. Bal. in l. id qḋ pauperibus, in. j. col. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in l. ſi ex cautione, in. iij q. C. de nō nume. pecu. ⁊ plenius p eum in l. falſus, in. iij. col. de fur. pleni⁹ quam p aliquem, ⁊ Ab. de roſ. in dictio. ſuo vbi ēt tractat ō ſuo pino de quo ēt p Io. and. in d. c. j. ⁊ per Bar. in d. l. j. in ſi. de ꝯdi. ⁊ dem. ⁊ Bald. in d. l. id qḋ pauperibus, ⁊ in addi. Spe. in ti. de confeſſione.[e]

SVMMARIVM

1 Actor antequā agat debet primo inſpicere quam facultatem p bandi habet.
2 Aedere rationes actori regulariter non tenet reus ſal'it ut i lſa.
3 Naute caupones ſtabularij & publicani ſunt de improbo gñe.
4 Mercator uel artifex tenetur conficere, & ædere librum ſuarū rationum.
5 Vſurarius tenetur ædere non ſolum librū rationum, ſed q̄libet cedulam &c.
6 Ratio ſcripta per argentarium uel mercatorum me præſente uidetur me mandante.
7 Notarius cui & qñ teneat ædere inſtrumenta.
8 Notarius cogitur ex natura officij recipere inſtrumenta, & pōt cogi officio iudicis.
9 Interpellatio extraiudicialis non conſtituit quem in mora qñ competit ſolum officium iudicis.
10 Liber rōnū argētarij uel alterius ad cuius fidē publicē recurrit. an & qñ & qūn faciat fidem pro ſcribente.
11 Libellus requiritur quando etiam imploratur officiū iudicis nobile, & petitur aliquid.

a ¶ Debēt, dic ꝙ legiſlator quādoq; hunc ordinē nō ſeruat vt pꝫ in actione ad exhibē dū preparatoria actionis rei vēdi. l. j. ⁊ ibi Bar. ⁊ bal. C. ad exhi. no glo. in l. ad rem mobilē. ff. ne pcu ⁊ tñ in ordine titulo⁊ non premittit, ſed poſt titulū de rei ven. pōt dici ſm Ant. de aler. ꝙ vbi ordo non eſt neceſſarius non curat ordo titulo⁊.

¶ Adde ꝙ imo licita eſt argumētatio ab ordine titulo⁊ ad oſtēdēdā poritatē, ⁊ in piorritatē vt nota d. Car. l. ru. ō ſta. mona. arguendo ex illo ꝙ monachi dñt pferri canonicis ſgularib⁹. Pro q̄ pte ēt ꝯſuluit collegiū Padua. ⁊ plerīq; alij doctores excellētiſſ. ⁊ alia ēt collegia Italie lꝫ alij q ēt i ꝯrriū ꝯſuluerūt q̄ fu vi deri, q: ſunt im pſſa oia. ⁊ vide p do. Felyn. in rub ō maior. ⁊ obe vbi plene. ¶ Adḋ car di. ale. l. c. ꝯſ. xvij. di. ⁊ Ab. in c. auaritie, ō phēd. ⁊ ita feci obſeruare eiuſ gubo iter ffco ſancti eubaldi, ⁊ monachos. ſ. Petri extū incōtinens ibi ⁊ vide. d. Benedi. capra. in d. c. auaritie. vij. col. vbi dic ꝙ tot doc. atteſtantibus monachos prefe rēdos piculoſiſſimū eēt reſiſtere, ⁊ de ordine ſcripture vide Fely. in c. cum dilecta, in. iiij. col. de reſcri. Thom.

b ¶ Sed inſtructorie, inquātum do. Iaſ. h. d. caue debere intelligi, q: potētia omnis editio pōt dici pretoria, attamen eo ꝙ qfacit mētior em in libello de iſtro tenet illud edere ante lit. ꝯteſt. Intellige ſi hꝫ facultatē edēdi, vt q: inſtra ſunt ſua ſi aūt eēnt aliena pcedit in cā abſq; editione mō iuret illa edere q̄ꝓmū poterit, ita dicūt do. de ro. deci. ſuis inantiq. de ſi. inſtr. Alex. ꝯſi. iir. in prin. ij. lib.

c ¶ Et ex hac gl. vide tñ ꝙ p iſtā gl. dicit idē Ale in ꝯſi. ſuo. cxvj. in ſi. vo. ⁊ in ꝯſil. lviij. in qbus dicit ꝙ editio ⁊ exhibitio eſt pparatoriū iudicio⁊, ⁊ tendit ad pparandas pbationes, ⁊ ꝙ ille q erit iudex preparate exhibitionis erit iudex preparati, ⁊ pparatoriū, ⁊ pparatū dñr ꝯtinētia cāe, ⁊ iō ſi qs petit ſe abſolui a iuſo appoſito ſup ꝯctu, quē vult dicere ſimulatū ſi fuerit ab eccleſiaſtico abſolutus corā eodem iudice agē debebit ēt cā pncipalē alle. dcm̄ Bal. ⁊ ibi tex. in d. l. ordinarij. ita alias ꝯſuluit Barba. apud Cremonā, incipit eius ꝯſi. ſcribit ſapiētie, ⁊ idē Ale. in ꝯſ. lxiij. i. iiij. volu. ⁊ illā doctrinā ſeqt ēt ipſe Ale. in l. quotiēs. C. de iu. ⁊ Ant. de alex. in l. milli. eo. ti. ꝗ̄ deciſ. limitauit Pau de ca. in d. l. ordinarij, ⁊ in ꝯſ. ſuo. lxix. niſi pars relaxaſſet iuſm aduerſario ꝙ pōt p. c. pterea, el. j. ⁊ ibi no. extra de ſpon. ⁊ Bar. in l. labeo. ff. de iureiu. ⁊ in l. 1. §. ⁊ poſt opis. ff. de op. no. nun. Fran cur.

¶ An aūt iuſm pſtitū poſſit p ptē remitti ⁊ relaxari, vide p. d. Abb. ⁊ alios doc. ⁊ in c. pueniī, ⁊ in c. cū ꝯtingat, de iureiur. vbi ſolū dicit ꝙ obligatio q̄ ex iuſo eſt q̄ſita Deo illa nō pōt p partem remitti. Ibi omnino videndum eſt. Ant. Franc.

d ¶ Gerūdium. Ad ampliationē eo⁊ q̄ dicit hic. d. Iaſ. ō gerūdio ꝙ ſi dico poſtulo i eligendū tm̄ eſt dicere ꝗ̄ ſi eligeret ſm Roma. ꝯſil. cccxxxiij.

¶ Aduerte q: poſtulatio ⁊ electio differunt. Nā poſtulat q eſt aſtrictus, ⁊ alligatus alteri eccleſie vel monaſterio ad hō vt poſt modū poſſit eligi. Electio aūt fit de eo q nullo mō eſt aſtrictus ⁊ alligatus alteri eccleſie vel monaſterio vt in mō alias ſit habilis. Et iō diuerſus eſt titulus de poſtula. prela. qui prepon titulo de electione vt ex ipſis titulis, ⁊ rubricis apparet, vbi plene p ſcribentes Anto. Franc.

e ¶ De ꝯfeſſio. vltra alleg. p Ale. hō adde tu de nā gerūdij plene p Arg. are. in rub. inſti. de act. ⁊ p Alex. in ꝯſ. ſuo. xxvij. col. ſi. in. iiij. vol. p Ang. in ꝯſ. ccxlvij. incip. ſer Symon de regio, ⁊ do. Sig. de hōmode. in ꝯſ. ſuo. xxxj. col. iij. incip. ſic pſumit.

I Pſe deſpice.

¶ † Actor primo tꝫ inſpicere q̄ facultatē pbādi hꝫ, q: reus habēs probationes vel inſtru exqbus actor poſſit de iur ipſius actoris docere non tenetur edere niſi ex iuſta cauſa in iure expreſſa officio iudicis indaganda. h. d. ſm vtrāqꝫ lec.
¶ Nam primo in codice rationū intelligitur, ſecundo in inſtrumētis, vt in glo. ¶ No. q: actor inſtructus ad cauſam accedere debet vt hic, ⁊ in. l. ſi quando, de di'a. c. cocdi. de ap. in. vj. in. q̄ŏ.
2 ıj. c. ipacium. ¶ † Secundo no. q: reus non tenetur naturaliter edere rationes actori. Fallit primo ſi rationes confecte ſunt actore mandante vt in glo. Secūdo fallit in vſurario qui indiſtincte edere tenetur clem. j. de vſu. Et ita intelligit Bar. iſtū tex. cum quo alij tranſiunt, ⁊ iſta dicitur eſſe cauſa de qua fit mētio in tex. in v̄bo ex cauſa ſm eos. ⁊ hoc propter odium iſtius mulieris feneratricis, ⁊ lꝫ iſte intellectus in ſe verus ſit nō tamen ad iſtum tex. quinimmo non potuit imperator hic vaticinari de deciſione dicte clemen. j. que per mille ann. poſt. l. edita fuit.
3 ¶ Tertio fallit in nauta caupone ſtabula. ⁊ publicano quorum genus eſt improbum, ideo ad ſimilitudinem vſurarij edere tenentur, ita decid. Bal. in. l. diſſolute, de ɔdi. ex leg. Et lꝫ
a pro ratione ſua nihil alleget• poteſt allegare tex. in. l. j. nau. caupo. ſtab. ibi nec nunc quidem abſtineam, ⁊. l. quare, in princ. ff. de publ. Et pro hac extenſione quam facit Bald. adde no. per gl. in. l. ſi conſtante, in princ. declarando vt ibi per Bar. in. ix. q prime partis, ſolu. ma. cum ſuis ſi. ⁊ procedunt hec etiam ſi vſurarius vel caupo deſierit ſenus vel cauponam exercere. l. p̄tor. §. is etiam, ⁊ ibi Bar. ⁊ Ange. ff eo. ⁊. l. palam. l. non ſolū. ff. de ritu nup. ⁊ ibi vide in ſimili not. dictum Bar. ⁊ no. etiam Bal. in. l. qd ſit ſingulmo, in prin. per illum tex. in ver. celſus. ff. de edi. edi. ⁊ Ang. in ſua diſputa. aſtenſis miles, ⁊ per Bal. in rub. C. de vſu. in. ij. q. vbi limitat no. per Bar. in. d. locis nō
b habere locum ſi vſurarius reſtituiſſet vſuras• per. c. cum tu. in verbo donec, cum gloſ. de vſur. quod tene menti, ⁊ pro amplia
tione. d. c. e. j. vltra predicta vide no. per Bar. in. l. alio. ℱ. de in litem iur. ⁊ per eundem in. l. ſi. ℱ. de fi. inſtr. circa prin. ⁊ in rub. ℱ. de conſti. pecu. in prin. vlti. col. ⁊ in. l. ſi quis. §. pretor. in. iij.
4 no. ff. e. per Ang. in. d. diſputa. in vlt. car. ¶ † Quarto fallit in quocunqꝫ merca. ore vel artifice qui occaſione ſui artificij conficeret librum rationum ſicut erat conſuetudo, nam ille q cum
c eo contraxerit videtur tacite ei mandare• q: rationes conficiat arg. l. vniuerſorum. ff. de pig. act. ⁊. l. ſi. ff q: cum eo. ſm Ja. bu. Bar. Ang. Saly. ⁊ Fran. de albergo, ⁊ Flo. hic, Idem tenet Jac. bu. ⁊ Bar. in. l. quedam, in princ. ff eo. ⁊ Jac. bu. in. l. j. §. editiones. ff. e. ⁊ Anto. de bu. in. c. j. de proba. ⁊ do. Car. in. d. cle. j. de vſu. vbi dicit maꝫ opi. ſeruari. Ratione ergo taciti mādati tenebitur exibere, per. §. pertinere, allegatum in gl. quod eſt valde quotidianum. Sed Bald. hic tꝫ contrarium, q: ſemper fuit conſuetudo q: mercatores conficerent librum rationū. Tamen tex. requirit q: appareat de mandato. d. §. pertinere, pro hoc adducit, q: ſi ſpeciale eſt in feneratore, vt. d. cle. j. ergo in contrarium eſt ius commune. l. ius ſingulare. ff. de leg. ⁊ ita dicit tenere Jacob. de bel. hic, qui tamen ſimpliciter de mercator loquitur nulla facta mentione de conſuetudine. Sed domi. Cardinal. in. d. clementi. j. reſpondet ad illam clementi. j. q: ibi eſt non ſolum in publice feneratore, ſed priuate ⁊ ſecrete. ¶ Sed opin. Jacob. procedit in publice exercente mercatu
5 ram. ¶ † Item in vſurario eſt ſpeciale vt teneatur edere nō ſolum librum rationum, ſed etiam quamlibet cedulam, ⁊ ſcriptu
d ram• vt colligitur ex glo. ibi in verbo compellendum, ⁊ nota. Angel. expreſſe in dicta. l. ſi quis. §. rationem, Sed argentarij ⁊ ſimiles ex edicto de edendo non tenentur edere communem ſcripturam, ſed tantum rationem dicta. l. pretor, in princip. iuncto. §. rationem. Fulgo. hic ſequitur opin. Bald. per. l. argentarius, in princip. in verbo principalis eorꝫ opera ⁊c. ⁊. l. quidam. §. nummularios. ff. eodem. ¶ Ubi conſuetudo argentariorum erat q: rationes conficerent, ⁊ tamen tenentur edere niſi ei qui mandauit rationes confici. d. §. pertinere. pau. de caſt. hic dicit quod forte opin. Bald. eſt verior. ¶ Subdit tamen quod Bald. videtur ſibi contrarius inquantum ipſe ſequutus Guiliel. dicit quod in dubio preſumitur mercatorem ſcripſiſſe rationem meam me mandante per not. per gloſ. in auctenti. de non alienan. §. j. in verſicu. iniungatur, ⁊ per id quod not. gloſſ. ij. in. l. ſing. infra de pact. conuen. ¶ Sed pau. de caſtro concordat hoc modo ſcilicet quod aut allego me mādaſſe, ⁊ licet non probem vbicunqꝫ tu exerceres artem, ⁊ quod publice librum facias, ⁊ h̄ facias aut non allego me mandaſſe expreſſe, ſed dico quod tacitum mandatum reſultat ex publica arte, ⁊ iſtud non ſufficit ita procedit primum dictum Bald.
¶ Et ſimilis diſtinctio fit in alia materia in. l. cum de in rem verſo. in glo. in verbo decennio. ff. de vſur. adde quod Bald. in. l. prima. §. rationes. ff. eodem. tenet etiam contra Jaco. bu. ſicut hic. ¶ Idem tenet Bald. in. l. j. in. iiij. colum. ℱ. de fal. cā adie. leg. ⁊ Ange in. d. l. argentarius, in princip. per illuꝫ tex. in verbo neqꝫ vllas alias abſimiles ⁊c. Idem tenet Petr. de ancha. in. d. clement. j. Joan. de imo. in. d. c. j. de probatio.
¶ Do. Abb. ibi tenet contra Barto. ſi artifex tenebat libros publice, ſecus ſi in ſecreto domi ad ſuam inſtructionem tantum q: tunc eſt in ſua ſcriptura propria, igitur non cogitur edere actori, iuxta. l. qui accuſare. ℱ. eo. Sed iſta ratio eſt fragilis, q: etiam liber argentarij dicitur eſſe legatarij. d. l. pretor, in princip. cum gloſ. in verſicu. meum ⁊ propter precedens mandatū edere tenetur. ¶ Non obſt. l. quia accuſare, q: ibi reus non recolligerat inſtrumentum ſuum a notario mandato actoris, ſed ſuo motu nec ibi precedebat dicta conſuetudo. ¶ Per hec patet hunc paſſum eſſe dubium. ¶ Teneo tamen opi. Jac. bu. ⁊ ſequacium pro qua adduco. l. ſi. in ſi. ℱ. de fideiuſ. per quam dicit ibi Bald. q: ibi melius q̄ʒ alibi probatur q: notarius ſimpliciter rogatus intelligitur eſſe rogatus de clauſulis conſue
e tis• ad idem quia vbi tecum contraho, vel te procuratorem cōſtituo videor ibi expreſſe dicere q: facias ea que ſunt de con
f ſuetudine• vt eſt bonus tex in. l. ſi pignore. § finali, in verſicu. vſus, ⁊ ibi not. Docto. de pigno. actio. facit. e. ceterum, de donatio. cum ſimi. ¶ Et no. Barto. in. l. ſi pcur. in prin. ff. que in fraud. credi. ⁊ plene Ange. in. l. bene. C. de quadri. preſcrip. ⁊ Bald. in rubrica. ℱ. de exer. inſti. ⁊ ad iſtam opinio. inclinat Bartol. in rubri. illa de conſti. pecu. in pen. colum. Non obſt. q: conſuetudo argentariorum erat conficere rationes, ⁊ tamen requirebatur mandatum, q: reſpondeo q: preſuppoſita conſuetudine eo ipſo q: contraho cum argentario videor mandare p predicta. ¶ Unde tunc per. §. pertinere, ſolum continentur illi qui mandauerunt expreſſe, nec cum argentario contraxerūt. Nā licet alias pretenderem intereſſe ex illis rationibus tamē editionem petere non poterunt vt ibi. ¶ Non obſt. dicta. l. argentarius, in verbo abſimiles, q: ſtante dicta conſuetudine ſequitur quod iſti ſunt ſimiles argentarijs, vt etiam no. Bar. in §. mda, in vlt. col. ff. de do. ⁊ quod not. glo. in. §. argentariorū, in auctien. de fideiuſſ. ¶ Et aduerte quia in. l. argentarius, in princip. aſſignantur due rationes finales tamen ſufficiet q: vna vendicet ſibi locum in mercatore. §. aſſiniſtens, inſtitu. de nup. ⁊ in. l. venti. §. in bonis, vbi gloſſ. de priuileg. credito.
6 ¶ † Unum caſum tamen pono pro magis conſtanti videlicet q: argentarius mercator me preſente rationem meaꝫ ſcripſit videor mandaſſe, vt eſt bona gl. in. l. prima. ff de neg. geſt. per illa ibi alleg. ¶ Inquantum tamen dicit Bald. quod in dubio preſumitur ſcriptam eſſe rationem meam me mandante, vt dixi. ℱ. etiam nulla preſuppoſita conſuetudine ſi cundum eum q̄ŏ eſt not. ¶ Idem tenet in. §. editiones, alleg. in gloſ in. d. auctē. de tabel. bene facit quod not. Joan. and. in addi. Specu. in tit. de inſtru. edi. in rubri. in verſicul. de quarto reſpondet.
¶ Sed ego anno proximo in. l. ſciendum, de verborum oblig.

hoc

---

* ¶ Vide de gerūdio p do. meū do. Pe. cor. in ɔſ. cx. in. iij. vol. inci. viſ e ⁊ in ɔſ. clxxij inci. viſa, in eo. vol. ⁊ in ɔſ. xc. inci. in cā, ⁊ in ɔſ. ccxxiiij. incip. ɔſideratis, j. iiij. volu. ⁊ Lan. de fano, inſti. de actio. Thom.

a ¶ Alleget. Vide tu Lud. ro. ɔſi. clxxvi. vbi dcīt cauponis ſupplet p aliū, ⁊ addō q: ɔtriū tꝫ Frā. are. h, ⁊ in. d. c. j. de pba. iū aliū in ɔtingētia facit deſer. di doc. ⁊ bal. in d. l. diſſolute, p tex. j. l. j. § j. ff. nau. cau. ſtab. ibi nunc abſtineā huiuſmōi fraudibus q̄ vēdicat ſibi rō ſcripta in. d. cle. q: ſi in eis eſt eadē rō ſic i vſurariis, ſcdo q: arguēdo a cōi rer accidētib[9] iſti hoſpitatiure ⁊ caupo. ſunt fallaces, ita bal loquēs de hoſpitibus in l. j. ℱ. locat. ⁊ Ang. in. l. j. §. ſi. ff. de fur. adver. nau. caup. vbi ingt tangimus ⁊ palpamus modicos caupo. diuites ⁊ eorꝫ diuitias niuꝫ[9] durare, ⁊ iō in eorꝫ mēdacijs nō iuſtificabit eccl'ia, itē tex. fac. l. ita ex fcō. §. et h ff. nau. cau. ſta. ⁊ lꝫ iſta fuerit in dicēdū, tū ɔtriā ſniam puto veriorē, ⁊ ipſi in teneo ſequēdo Pe. de anch. in. d. cle. j. qui fuit verus canonū interpres, ⁊ vide Lu. ro. in l. quoīē. ff. ō publi. q ēt ɔ̄ bal i d. l. diſſolute, tꝫ. Fran curt.

b ¶ Uſuras vꝫ ēt dici poſſe q: poſt reſtōnē vſurarꝫ neceſſe ſit q: p triēniū querſatus fuerit cum bonis viris vitā honeſtā ducendo q: p tale tpꝫ ſingit nouus homo. l. diſt. ferrum, ⁊ gaudet priuilegio iurium loquentium de morigerate viuentibus, vt late per Lud. ro. conſi. ccxxxvj. vbi ēt alleg. c. cum tu in verbo donec.

c ¶ Tacite mandare hic ſeqꝰ Bal. conſi. ccclij. j. lib. Lu. ro. conſi. ccxviij.

d ¶ Scripturā. Adde in Car. idē tenere in ɔſi. ſuo. clxix. in. j. col. quē oino vide, ⁊ vide Lan. de ro. in tra. vſur. quē ponit in repe. c. conſuluit, de vſu. ⁊ Jo. de ana. in. c. q: in omnibus, eo. tit. ⁊ Bal. in. l. caſſius. de ſenat. Fran. cur.
¶ Et vide Jo. cal. in repe. c. nauiganti. de vſu. Ant. fran.

e ¶ Clauſulis conſuetis, vide eundē cōſi. lxxvij. ij. li. ⁊ an notarius preſumatur rogatus vide Ang. conſi. lxxiiij. et. celxxxj. Alex. conſi. ciiij.

f ¶ Conſuetudine, late Lud. ro. conſi. xciij.

hoc dictum reprehendi, q2 glo. per quam fund. in ſe predicti eſt communiter reprobata. ſ. glo. in. d. auc. de tabelli. ¶ Nam communiter concludit ꝙ notarius in dubio non preſumit rogatus a partibus, q2 rogitus & mandatum eſt quid extrinſecum ergo non preſumendum. l. quecunqꝫ. §. fina. ff. de public. ſequitur Bar. & alij in. d. c. ſciendum, cum concor. de quo tamen ad ibi

7 dicta me nunc remitto ¶ † Ex predictis infertur ꝙ ſi notari⁹ fuit rogatus de inſtrumento a me potero illum cogere vt mi-

a bi edat licet in intereſſe non pretendam, & iſte eſt notabilis articulus. ¶ Tñ hoc poſtq̃ docto. hic non tangunt niſi Jacob. bu. hic qui poſuit vnum verbum remitto me ad no. per gl. & docto. in. l. pretor, verſi. huius ff. eod. & Bartol. in. l. fi. § fin. ff. de tab. exhib. & in. l. controuerſis, in fi. ff. de tranſac. per Barto. & Bal. in. l. inſtrumenta. C. de fideicom. & in. l. plures. J. de fide inſtru. per Inno. in. c. j. de fi. inſtrum. per Spe. in ti. de inſt. edi. §. poſtq̃, verſic. item nunquid, & per Jo. anto. in. d. ti. in rub. in v. colum. per Bal. in. l. fi. in antepe. colum. J. eod. & per Ange. in. l. quedam, in prin. & in. d. §. rationes, & in. d. §. pertinere. ff. e. in quibus locis plene habes quomodo notarius edere teneatur inſtrumenta. ¶ Et, regula eſt ꝙ tantum roganti vel ſuccedenti in locum eius cum inſtrumentum meum ſit factum ad eius vtilitatem, vt eſt gl. in. d. l. pretor. ¶ Et hoc intellige ſtricte in inſtrumentis, ſecus in actis, q2 cuicunqꝫ edi debent cuius intereſt vt dicam J. l. proxi. ¶ Quinto fallit in omnibus in quibus reus compellitur edere actori inſtrumenta quos referam plene in. l. fi. J. eod. q2 ex identitate rõnis idem erit in rõnibus.

8 ¶ † Tertio no. ꝙ editio petitur iudicis officio quod eſt indiſtincte verum quando ab aduerſario cum quo litigo peto incidenter in omni iudicio mihi editionem fieri. ¶ Nam illa omnia que petuntur in iudicio incidenter expediuntur iudicis officio mercenario. l. edites. §. idem ſciendum, de edi. edi. l. nõ ſolum. ff. de rei vendi. ¶ Si autem principaliter petitur in iudicio editionem fieri tunc diſtingue, vt per Barto. plene in. l. quedam, in princip. poſt glo. ff. eo. & hic, & in. §. officio, allegato in gloſſ. & ibi etiam per Bald. & Canon. in capitu. j. de probationib. & in. d. cle. j. per Specu. in titu. de inſtru. edi. §. videndum verſi. penul. & aliquid per Bar. in. l. fi. §. j. ff. de tab. exhib. & dicam aliquid cum glo. ¶ In glo. in verſicu. quemadmodũ ibi vel dic &c. recta eſt hec expoſitio. ¶ Prima vero ſtare nõ po-

b teſt, quia narratio fuerat ſpecifice facta ex cauſa depoſiti.

¶ In glo. in verſi. ex cauſa, ibi vel non &c. glo. duas cauſas ponit in quibus reus edere tenetur reliqua dixi in. ij. no.

In eod. ibi. §. nihil vel dic ꝙ exercebat argentariam per ſeruũ qui eſſe poteſt argentarius. l. pretor. §. ſed ſi ſeruus. ff. eod. vel aliter vt hic per Cyn. & Bartol. quibus adde que dixi ſuper tex. ¶ In ead. ibi dic vt ibi dixi &c. communiter tenetur prima opin. ibi poſita in gloſ. adde quod dicam ſuper gloſſ. fi.

¶ In ead. ibi alij &c. hec ſecunda lectura aliqualiter violat tex. qui loquitur in rationibus tamen in ſe vera eſt, & eius materia tractatur in. l. final. J. eod. ¶ In glo. j. adde ꝙ glo. mag. in. l. j. §. editiones. ff. eod. & communiter docto. ibi & hic videntur velle ꝙ argentarius & notarius qui ex natura officij coguntur facere ſcripturas compellantur edere iudicis officio, & ſi neglexerunt tunc agitur actione in factum ex edicto de edendo ad intereſſe. d. § ex hoc edicto, tamen adde quod Specu. in titu. de inſtru. edi. §. videndum, verſicu. penul. & Anto. de bu. in. c. j. de proba. dñt ꝙ a principio compelluntur per actionem infactũ & iſtud mihi videtur in puncto iuris verius, q2 verba edicti pretoris non referuntur ad iudicem, ſed ad partem, vt. l. pretor, in prin. ff. eo. vbi ponitur proprie edictum pretoris. ¶ Unde oriri debet actio in factum que oritur ex quolibet pretoris edicto l. fina. in princip. de eo per quem factum eſt, & l. iij. alias. iiij. §. ex hoc edicto, nau. cau. ſta. ſecus ſi verba referantur ad iudicẽ, q2 tunc oritur iudicis officium, vt no. in. l. ſi res obligata, in fi. de leg. j. & in. l. ſi ſoror. J. de colla. & Bartol. plene in. l. j. ff. de condi. ex lege. ¶ Et pro iſta opi. videtur tex. in. l. j. §. pe. in fi. ad exhib. in verſi. conſcripſit qui tex. aliter intellectus non videtur habere bonam rationem, & ſi competit actio in factum ex edicto pretoris ceſſabit officium iudicis quod eſt extraordinarium remedium in. l. cauſe, ia. ij. ff. de mino. & gloſſ. melior de iure in propoſito in. l. j. §. per hanc, in fi. gloſ. magne. ff. de rei vẽdi. per Barto. in. l. in prouinciali. §. j. ff. de oper. no. nun. & iſtud eſt vtile ſcire. ¶ Aliter libellatur quando imploratur officium iudicis, & aliter quando intentatur actio, vt declarat Bar. in. l. j in pe. colum. ff. de iuriſ om. iud. & Cano. in. d. c. fi. de offi. iu.

9 ¶ † Item eſt vtile, q2 qñ competit ſolum officium iudicis iterpellatio extraiudicialis non cõſtituit in mora, vt eſt ſimilis tex. in. l. cum poſtulaſſem, in princip. de dã. inſe. Nec ob. iſte text. q2 hic loquitur qñ contra aduerſarium petebatur editio incidẽter iudicis officio mercenario vt hic ſimpliciter dicitur ꝙ ſpectat ad officium iudicis cognoſcere que ſit iuſta cã editionis. ¶ Fateor ꝙ in editione actoris proceditur per implorationẽ officij iudicis, q2 lex verba refert ad iudicem J. l. proxim. Reliqua ſuper hac glo. dic vt hic per Bar. ¶ Extra glo. tangunt Bal. & Saly. de fide libri rationum, & eſt materia vulgaris ſolum tene menti dictum Bald. poſt Guil. dicẽtis ꝙ ſi liber cõtinet vel ſimilia faciet fidem pro ſcribente vna cum iuramento adde Jo. an. in tit. de inſtru. edit. §. nunc dicendũ, in addi mag. circa. iij. col. & Bal. in rub. de fi. inſtru. in. xxviij. col. ꝯ. ſeqꝫ vi-

10 dere in ſcripturis quorundam. ¶ † Item tene menti quod dixit h Saly. volens ꝙ ſcriptura rationum argentarij vel alteri⁹

c ad fidem publice recurrit indiſtincte faciat plenam fidem etiam pro ſcribente. d. l. argentarius, in princi. adde qđ pro eo eſt gl. in. d. §. nummularios, quam ibi ſequitur Guil. de cu. ſed Bar. ibi, & Bald in. l. rationes, contrarium dñt cum diſtinctione tñ & bene, vt per eos, & per Joan. and. addi. Spec. proxime alleg.

11 ¶ † Ultimo not. quod in fin. h voluit Guid. tenens qđ etiam quando imploratur officium nobile, & petitur aliquid dari vel fieri requiritur libellus, vt plene ꝓbat Bar. in. l. nec quicq̃. §. vbi decretum. ff. de offi. procon. & docto. in. c. fi. de offi. iud. cũ ſimi. & alleg. per Bal. hic non probant opi. ſuam.

SUMMARIUM

1 Acta tanq̃ ciuilia iudicis officio edenda ſunt tã iudici q̃ parti.
2 Actorum appellatione quid ueniat, & an ueniat ſententia.
3 Acta quæ fiunt per publicam perſonam dicuntur publica.
4 Copia inquiſitionis & articulorum debet dari inquiſitio non aũt interrogatiuũ parti ꝓducẽti teſtes fallit ut in litera.
5 Iudex appellationis poteſt mandare parti contra q̃ appellatũ eſt quòd acta principalis cauſæ exhibeat ipſi iudici appellanti ſi ea habet.
6 Copiam qui fuit negligens in faciendo ſibi fieri, non debet hẽre terminum poſtea ad ipſam accipiendam.
7 Aeditio noua omnium actorum facienda eſt nouo iudici ſuccedenti.
8 Sententia lata non uiſis actis ſcilicet probatoriis eſt nulla.
9 Sententia lata non uiſis actis & ſine cauſę cognitione eſt nulla.
10 Acta ciuilia uel criminalia an ſint exhibenda.
11 Sententia lata inter duos an & quãdo faciat fidẽ quo ad alios.
12 Acta & probationes factę inter alias perſonas faciunt qualem qualem probationem etiam inter alias perſonas.
13 Acta facta in una cauſa non faciunt regulariter fidem in alia inter diuerſos.
14 Acta in uno iudicio faciunt fidem in alio ubi quęritur de ꝓbando.
15 Sententia lata ſuper excuſſione facta contra principalem debitorem facit fidem contra fideiuſſorem.
16 Probatio uera facta inter certas perſonas nocet alteri, ſecus in ficta.
17 Inſtantia perempta non pereunt acta ordinaria iudicii.
18 Libellus pronunciatur ineptus & fertur abſolutoria per eũ omnia acta ordinatoria illius iudicii pereunt.
19 Inſtantia perempta non pereunt acta quo ad inducendum uitium litigioſi.
20 Inſtantia perempta non pereunt acta ordinatoria iudicii.
21 Inſtantia perempta non perit iuriſditio delegata.
22 Inſtantia perempta non pereunt acta probatoria regulariter.
23 Inſtãtia pempta teſtes non faciunt fidem ſi publicati non ſunt.
24 Teſtes publicati uel non in uno iudicio quando fidem faciant in alio.
25 Teſtes non publicati in prima inſtãtia an faciant fidẽ in alia.
26 Acta facta in una cauſa in qua non perit inſtantia an faciant fidẽ in alia cauſa ſeparata inter eaſdem perſonas.
27 Confeſſio facta in uno iudicio non nocet in alio ẽt inter eaſdẽ.
28 Confeſſio inquiſiti de facto cõfitentis ſubtraxiſſe librum titio abſenti an proſit titio abſenti.
29 Probationes factę in iudicio sũmario non faciunt fidẽ in plena.
30 Teſtes examinati ad æternam rei memoriam an faciant fidem in alio iudicio.
31 Acta in uno iudicio ad hoc ut proſint in alio debẽt reproduci in cauſa conuentionis ſeu reconuentionis.

a ¶ Intereſſe de h an teneat, & qd opet ſtatuũ ꝙ officialis teneat ad petitionẽ cuiuſlibet cuius intereſt facẽ edi inſtrm. vide p ro. ꝯſ. lxxxiij.

b ¶ Ex cãiq̃ ꝯ. d. Jaſ. h ampliando dr ꝙ re⁹ nõ teneat edere actori niſi ex cãis h aſſignatis ẽt ſi aſſr actor ꝓbare ñ poſſet, q2 iõ in grẽde veritatis nõ ẽ ſufficiens cã p qua reus cogatur edẽ, dic ꝙ ꝯtrariũ voluit Lu. ro. ꝯſil. cccxcviij. & alle. q2 ꝯtra ẽ ꝑiculo animæ nolentis edẽ & ſatis magna cã eſt qñ alr ꝓbari non põt ibi per eũ.

c ¶ Publice recurret vt ſũt libri ſcribarũ Uenetijs h q̃ p Ro. ꝯſ. lxxi. & lxxvij. & incq̃ tum. d. Jaſ. h vbi de priuilegijs depoſiti dic illa priuilegia ñ hẽre locũ i dpo ſitoꝯfeſſionario per ea q̃ voluit Bal. ꝯſ. ccxxij. vbi voluit ꝙ alij depoſito poſſit obijci exceptio ꝯpẽſationis.

a ¶ S^a la, an ſnia veniat appſone actoꝝ, vide Bal. ꝯſi. cccxxxviij. vbi poni' an ſtā te ſtatu. ꝙ acta debeāt eſſe ſcripta a notario bācbi aliter nō babeāt fidē ꝙ nō valebit ſnia niſi fuerit ſubſcripta a notario ꝓdicto, ⁊ an poſſint ꝓbari ꝑ teſtes, vide ꝑ Pau. de ca. conſ. n. an de ꝯſenſo pauliū poſſit ſcribi ab alio ꝙ deputato, ⁊ qd ſi ſubſcribēs d dicat ego. A. ſubſcripſi cū vocatur. B. vide per ro. ꝯſi. cclxxj.

1 **S apud quem.** † Acta tam ꝙ ciuilia iudicis officio edenda ſunt tam iudici ꝙ parti cuius intereſt ſm communem lec. ¶ † In tex. ibi acta ⁊c. que veniāt 2 appellatione actorum, videt ex. in. c. quoniam contra, de pba. ⁊ glo. in. l. illud, in ver. actoris C. de ſac. ſan. ec. ⁊ gl. in. l. acta. ff. de re iudica. ⁊ in. l. geſta cum glo. C. de re iudi. tex. ⁊ gl. in. l. in fraudem. §. neqꝫ, ⁊ ibi Bar. i fi. de iu. fiſ. vbi tāgit an veniat ſententia a appellatione actorum, ⁊ no. per Cy. ⁊ Bal. in. l. j. C. vt a in lit. pen. ⁊ ibi glo. per Jo. and. in addi. Spe. inti. de ſen. prolo §. i. in pein. per Gui. de ſoza. bic, ꝑ Bal. in. l. interrogati. C. de libe. can. per Innoc. in. c. conſuloit circa princip. de offi. deleg. vbi notabiliter dixit ꝙ delegatio iuriſdictionis non dicitur b actus iudicij, idem dicit Arch. ⁊ Joan. and. in. c. ſi a ſubdelegato, de offi. deleg. in. vj. ⁊ Joan. and. in. c. in preſentia, de renun. per Spec. in tit. de dila. §. j. in ꝟſicu. ſed pone iudex, per Joan. Calde. in. c. dilectus, de cauſa poſ. aliquid per Bal. in autcen. clericus, circa. iij. colum. C. de epiſ. cleri.

3 ¶ † In tex. ibi publica ⁊c. ideo dicuntur publica, qꝛ per perſonam publicam ſcribuntur. d. c. quoniam contra, ⁊ qꝛ coram iudice ſiunt qui eſt perſona publica, ⁊ quia dictum illarum ſcripturarum non ſpectat ad priuatum. i. ad ſcribentem, ſed ad rē publicam illius loci, ita dicebat Nico. mata. quem ſimpliciter refert Joan. and. in ti. de inſtru. edi. in rub. in. iij. col. mouet pri cipaliter per hunc tex. in verbo publica cū eo ſimpliciter trāſit Pau. de ca. bic dicens ꝙ quando notarij actorum dimittunt officium non portant ſecum librum actorum, ſed dimittunt in camera publica ſub cuſtodia officialis q appellatur ꝯmentarienſis, alleg. l. in fraudem, in. j. §. quotiens, de iure fiſ.

¶ Adde ꝙ immo vr̄ ꝙ acta ſint ipſius ſcribentis, ⁊ ideo videmus ꝙ ipſa originalia apud eum ſemper debent remanere, vt d. c. quoniam contra, ⁊ ibi expreſſe firmat Joan. and. ſubdens ꝙ pro boc facit iuramentum tabellionis qui in ſui creatione iurare debet inter cetera ꝙ originalia ſemper penes ſe cuſtodiet, vt no. Hoſt. in. c. ſicut, ne cle. vel mo. dicit tamen Joā. and. de facto videmus ꝙ ſi notarij ſunt officiales epiſcoporum cōmunitatum vel rectorum qui in ciuitatibus preſunt cogunt̄ finito officio librum actorum dimittere pro qua conſuetudine dicit facere tex. in. c. ad audientiam, de preſcrip. ⁊ ſic in alijs notarijs actorum vr̄ reſidere Joan. and. qui ſint ſcribentium ⁊ penes ſe retineant ſicut ſunt libri aliorum inſtrōrum vt fatet̄ ipſemet Jo. e an. in. d. rub. in. v. col. ⁊ in. §. nunc videndum, circa prin. eo. tit. per. l. pretor, in princip. cum glo. in ꝟ. meum. ff. eodem.

¶ Nō ob. iſte tex. in ꝟ. publica, qꝛ etiam alia inſtrumenta appellantur publica. l. comparationes. C. de fi. inſtru. c. illud, de ꝓſump. ⁊ tamen ſunt ſcribentium vt dixi. Non ob. tex. in. d. §. quotiens, qꝛ videt̄ intelligendus de notario apud quē a principio producunt̄ inſtra, ⁊ ſic conficiuntur acta, vt apparet ex gl. ibi i verſi. poſtulanda, ⁊ ita intelligit Bar. iſtum tex. in rub. C. de fi. inſtr. in. j. ⁊. ij. col. ¶ In tex. ibi tam criminalia ꝙ ciuilia. 5

4 ¶ † Ex hoc infert Bald. bic ꝙ inquiſito dari debet copia inquiſitionis ⁊ articulorum ſuper fama. c. qualiter, el. ij. §. debet, de accu. ⁊ idem dicas in copia iudiciorum, qꝛ danda eſt, vt nota. Bar. in. l. fi. in pe. q. ff. de q̄ō. ⁊ Ang. in. l. ſi vacantia, in. xxvij. colum. de bo. vac. lib. x. Non autem dari dꝫ copia interroga f tionum ⁊c. parti producēti teſtes, vt eſt gl. no. in. c. ij. verſi. interrogatoria, de teſt. in. vj. idem ſentit gl. in. ij. q. j. in primis in ꝟſ. preſentia quam ponderat Bald. in. l. data opera. in. xvij. colū. qui accu. ⁊ not. Inno. in. c. per tuas, de teſt. Spec. in tit. de teſte. §. iam de interrogatorijs, in princip. verſicu. ponunt rationē huius dicti, ⁊ ſic in hoc caſu fallit regula huius. l. Que etiam

ſecundo fallit quando pars que reſpōdere debet poſitionibus pendentibus a facto proprio reſpondere debētis peteret copiā poſitionum anteqnam reſponderet nam dari non debet, vt probat Bald. in. l. ij. C. vt lit. penden. d dic vt ibi per eum, ſi enim copia daretur parti debenti reſpondere poſſet ab aduocato inſtrui ſuper reſponſione contra no. per gl. ⁊ docto. in. l. ij. in principio. in verſic. vt rimqꝫ, de iuramen. calum. Tertio fallit vbi editionem actorum pars non peteret a notario, ſed a reo conuento qui ipſa recolligiſſet a notario penes quem originalia remāſerunt. Nam talia acta dicuntur eſſe ipſius recolligentis, ideo edere non tenetur, vt voluit Innocen. in. c. j. de probationibus. arg. l. j. C. eodem. ad hoc facit. l. ij. §. diuus, cum gl. ⁊ ibi Bart. ff. de iure fiſ. ⁊ quod no. Bar. hic in verſi. tertio modo poteſt intelligi ⁊c. qui pro hoc allegat. l. nimis. C. de teſtamen. niſi ex cā ſecundum Innocen. puta ſi originalia eſſent perdita, facit. l. ſi quis. §. fina. ff. eodem. ⁊. l. ſiiate. C. de fide inſtrumen. ⁊ idem no. Specu. in titu. de inſtru. edi. §. videndum, verſicul. ex premiſſis, ⁊ Do. de rot. concluſio. cc viij. incip. item licet pares ⁊c. ⁊ eo caſu quo cogitur ex dicta cauſa edere tenetur petēs editionem contribuere ad expenſas per illum in colligendo acta a notario ſecundum Anto. de bu. in. c. j. ⁊ idem dicit hic Bald. quem ſequuntur Fulgo. ⁊ Pau. de caſt. hic colligant in argu. l. cum ſepe C. de erro. mili. an. lib. xij. ⁊. l. iij. §. primo. ff. finium regundo. iu alleg. meliorem tex. in. l. fina. in verbo ⁊ expenſas ſecundum quantitatem. C. de bo. aucto. iudi. poſſi. vbi autem quis peteret editionem a tertio, qꝛ acta ſimiliter a notario recollegiſſet dic ꝙ etiam ſine cauſa alia debebit editio fieri, glo. eſt not. in. d. §. diuus, in verbo agatur ibi dum dicit, ſed quidam alius ⁊c. quam etiam ibi ſequitur Barto. ⁊ Ange. bene facit qd̄ no. Bar. ⁊ Ange. in. l. j. §. editionis. ff. eodem. ⁊ Joan. and. in. d. rub. de inſtru. edi. ⁊ Cy. ⁊ hic per hanc. l. dicentes ꝙ acta indiſtincte debent edi cuilibet cuius intereſt, ⁊ in hoc differunt a illa inſtrumenta ab actis, qꝛ ſi ad tertiū peruenerint inſtrumēta ſumpta ex protbocollo notarij non poteſt cogi tertius ad mihi edendum, gloſ. eſt digna not. in. l. in fraudem. §. neqꝫ. ff. de iur. fiſci. ⁊ no. per. l. j. §. edenda. ff. eodem. ⁊ aliquid per Bart. in. l. quedam, in prin. eo. titu. ⁊ firmat domi. Abb. in. d. c. j. lꝫ An. de butrio ibi contra velit ratione ſatis debili, quod intelligo verum niſi originalia inſtrumenta notarij deperdita eſſent per id quod dixi ſupra proxime nec mirum quod ſit differentia inter inſtrumenta, ⁊ acta vt dixi, quia facilius proceditur ad editionem actorum quam inſtrumentorum, nam acta eduntur etiam illi ad cuius petitionem facta non ſunt dūmodo eius interſit ꝑ regulam huius. l. iam dixi, ſecus in inſtrumentis, vt no. glo. in l. pretor, in verſicu. huius. ff. eodem. ¶ Quarto fallit vbi petit̄ fieri editionem actorum contra fiſcum, nam fieri non debet. d. e §. neqꝫ. ⁊ ibi gloſ. magna. ad finem. ¶ Quinto fallit in eo qui fuit preſens in iudicio quando acta facta fuerūt, ⁊ fuit negligēs in faciendo ſibi fieri copiam actorum de quo dicam in gloſſ. de hac materia vide per Bal. in rub. C. de fide inſtru. in. iiij. colū. vbi etiam tangit an acta edi debeant cum die ⁊ conſule. de quo per gloſ. ⁊ docto. in. §. editiones. ⁊ per gloſſ. ⁊ doct. in. d. c. quoniam contra, ⁊ per Joan. and. in. d. rubri. per Innocen. in. d. c. j. per Guil. in. l. edita. C. eod. ⁊ per Bal. h, ⁊ per Pet. de anch. in cle. j. C. de vſur. ⁊ ſupradictis adde que dicam in glo. ij.

5 ¶ † In gl. j. in princ. not. ex hac prima lec. quod iudex appellationis mandare poteſt parti contra quam appellatum eſt ꝙ acta principalis cāe, ⁊ ſniam latā per primū iudicem exhibeat ipſi iudici appellanti ſi eam hꝫ, ſed ſi pars habeat, ⁊ nolit exhibere poterit iudex pronūciare ſi quo i pe illa ſnia appareat non f adhibeat̄ ei fides ſm Bar. ⁊ Saly. hoc dicentes ita tenere Inno. in. c. q. ꝑpetuus, de fid. inſtr. adde Bar. idē tenentē i. l. j. §. edenda ſunt. ff. eo. ⁊ in. l. ſi appellationem. C. de app. ⁊ Pet. de anc. in. d. c. j. Sed Ful. ⁊ Pau. de ca. hic dicunt ꝙ Inn. nō dicit hoc in eo qui confiteretur ſniam fuiſſe latam, ⁊ nollet exhibere, ſed loqt̄ Inn. in eo tm̄ qui negabat ſniam fuiſſe latā ⁊ eſt veruꝫ ꝙ ita loqt̄ Inn. cum quo tranſit Jo. an. in. c. romana. §. ſi vero, de appella. in. vj. in nouella, ⁊ Bal. in. l. ij. C. vt lit. peo. ⁊ in. l. ſi. in fi. C. eo. ⁊ in. l. noſtram, in. iiij. colum. C. de teſta. ⁊ in. l. g ad ciuilia, de appel. Angel. hic qn̄ tn̄ dicit Bar. puto verum, per rationem ſuam quam vide cui addo bonum tex. in. l. ſed ⁊ ſi per pretorem. §. ſi cum decreto, cum glo. ff. ex qui. cau. ma. iio mita vt per Bal. in. d. §. hi qui. Reliqua circa hoc vide p An 6 to. de bu. in. d. c. q. ꝑpetuus. ¶ † In ea. ibi quādiu abfuerat a ꝯ rio ſenſu innuit gl. ꝙ ille qui preſens fuit tpe actorum, ⁊ fuit negligens in faciendo ſibi fieri copiam non dꝫ ſibi poſtea dari terminus

c ¶ Acia qd̄ delegatio nec ſubdelegatio ñ dicant̄ de actis voluit lap. all. a c ¶ Fama, vide Jaſ. h, in ii. col. ⁊ Fel. in c. q̄liter ⁊ qñ . i ꝑn. de ac. i. iiij. a col. ⁊ vide bar. verbū. in ꝯſil. lxvi. incl. Quenit vbi pleniſſime. Tho.

d ¶ Vt li. pē. adde in ꝑ h hū fact̄ qd̄ no. i dē bal. ꝑ iſtū tex. i l. cū falſuꝫ. ff. de acq. here. F. c.

e ¶ Quito fallit. adde in ⁊ li mita ſexto non hīe locū in allegatio. huius q: ioꝝ copia nō dꝫ dari pti aduerſe, ita ro. ſin gu. ſuo. cclxxij. inci. fuit interrogatus domi nus meus, hec limita non hīe locū in iudicijs receptis ſup inq̄ſitiōe gnāli ꝑ iformatione curie, ita Ang. in l. qōnio. ff. d qd̄ m. qꝛ nō ꝑiudicāt niſi reiterētur in ſpāli inquiſitione vt ꝑ hā. in. l. fi. ff. de qō. Fran. cur.

f ¶ Bar adde te ꝙ h dictum bar. dꝫ intelligi hi ſi prius monitione ꝓcedēte, ita ange. i §. ſi q s aūt, per gl. ibi in auc. d her. ⁊ fal. ⁊ per eūdē in §. quis aūt ꝓ redēptione, in auc. d ec. titu. licet non firmet per Ange. arct. in tra. maleſi. in verbo nec non ad querelam circa. x. colum. ⁊ per eundem in rub. inſti. de excep. colū. xliij. cep. caute. ccxlix. incip. vt quis poſt terminum, ⁊ Alex. in conſi. cviij. in fi. in. j. vol. pro quo facit qd̄ dicit Bal. in. c. j. de mil. vaſ. q ꝯtu. eſt vbi ꝑ vnam contumaciam quis non dꝫ iure ſuo priuari, vide Ale. in. l. fi. ff. de ſer. ⁊ Roma. in. l. quādiu. ff. de acqr. her. vbi tenet contra Angel. Fran. cur.

h ¶ Vide Fely. plene in. d. c. q. perpetuus, de fi. inſtr. Tho.

g ¶ Vex. Adde Lap. alle. x. in fi. qui hic a nemine alleg. ⁊ aliam pratica ꝑ eundem alleg. xviij. de quo etiam ꝑ Fede. conſi. cj.

minus ad accipiendum copiam ſm Bar. ꝛ Ang. hoc eſt no. Sed contrarium tenuit hic Ful. ꝛ Fran. de albergo. qꝛ contumax non dicitur eſſe melioris conditionis ꝙ non contumax, ar gu. l. non ſo. num ff. de noxa. ꝛ. l. ſeruus. ff. quod vi aut clã. pau. de caſt. idem tenet niſi appareret quod per Cal. peteret, vt qꝛ iudex eſſet in calcula ferende ſententie, ꝛ ille peteret terminũ ad recipiendum copiam, nam iſto caſu procederet dcm̃ bar. qꝛ preſumeretur ꝙ cauſa deferendi faceret, adde ꝙ Ang. in. d. §. editiones, ſimpliciter tranſit cum Bar. per id quod no. ibi gl. ſimilis inſti. tamen iſta opi. non bene ꝓbaſ, ꝛ ideo verior videſ opi. Fulg. ꝛ Pau. de ca. pro quo benefacit ꝙ no. gl. in. c. j. in verbo requiſitis, de ſenten. excom. li. vi. qꝛ videſ velle ꝙ poſt lapſum terminum ſemper poſſit peti copia actorum, pro h̃ facit. l. ij ꝯ. vt lit. pen. que indiſtincte vult dari copiam actorũ nõ ob. ꝙ ſuit negligens, ꝛ propter hoc litis expeditio longior fiat, qꝛ reſpondeo ꝙ propter hoc non tenebitur ad omnia damna a. l. actario, vt. l. non ignorat. ꝯ. de fruc. ꝛ lit. expen. Non obſt. h̃ glo. qꝛ ponit facti contingentiam, vel melius dic ꝙ hec gl. dicit id ad quod alleg per Bar. nam non dicit ꝙ ei qui diu abſens fuit ꝛ poſtea comparuit detur copia actorũ, ſed dicit dari copiam actorum in caſu. l. properandum § ꝛ ſi quidem ꝯ. de iudi. vbi non dicitur quod abſens comparuit, ꝛ petierit copiã,

7 ſed ꝙ iudici diu dari acta. ¶ † In ead. ibi tertio ꝛc. Ex hac lꝛ cau. no. ſm Bar. ꝛ Ange. ꝙ quando nouus iudex deputatur loco prioris coram eo producenda ſunt omnia acta facta coraꝫ ꝑ decedeceſſore, alias enim ſententia lata non viſis actis non valeret. l. hec autem §. j. in verſi. liquere, qui. ex cau. in poſ. ea. ſed Bal. ꝛ Fulg. hic contrarium tenent, qꝛ non debet fieri noua ꝓductio actorum coram ſucceſſore cum in ſucceſſorem tranſeat inſtantia, ꝛ dicaſ eſſe iudicium, ꝛ hꝫ iudicare ex hiſdeꝫ actis. l. cum proponebatur. l. motiuo, cum gl. ff. de iud. Pau. de caſt. h. d. ꝙ h̃ opi. eſt melior quam opi. Bar. qꝛ poſtꝙ ſemel acta facta ſunt coram vno iudice non requiritur ꝙ iterum ad idem tribunal corã eodẽ iudice vel ſucceſſore ꝯpareat ꝛ verbo dicatur reproduco acta facta ꝛc. ꝛ ꝙ iſta reproductio notetur in actis lꝫ hoc requiratur qñ producunſ inſtra vel alie ſcripture ſatis eſt ergo ꝙ ſemel acta facta fuerunt coram iudice, alle. no. per Inno. in. c. cum in iure, ad fi. de offi. dele. bene fatetur ꝙ requiratur ꝙ exhibitio realis actorum fiat ipſi ſucceſſori, ꝛ cuilibet iudici, vt poſſit ex actis inſtrui, qꝛ niſi acta videretur ſententia eſſet nulla. l. properandum. §. ꝛ ſi quidem, ibi acta reſpicere, ꝛ ibi no. Bar. ꝯ. de iudi. ¶ † Subdit hic Bal. ꝙ illud ꝙ

8 dicit hic Barto. ſ. ſententiam latam non viſis actis. ſ. ſubſtantialibus iudicij, puta libello litis conteſta. ꝛc. ſecus in actis ꝓbatorijs, qꝛ non ſunt de ſubſtantia, patet qꝛ iudex appellationis ex probationibus coram eo factis confirmat primam ſententiã que tamen tenebat, licet lata eſſet ſine probationibus illis, alle. l. ſi. ꝛ quod ibi not. ff. quod cum eo. facti. l. per hanc ꝯ. de temp. appella. Adde primo circa id quod primo dictum eſt de no-

a ua productione quod verior videtur opin.° Bald. ꝛ Pau. de caſt. ꝛ ſm illam intellige glo. in. §. ſi. in verſi. habetur. ff. de ꝓba. ꝛ ita dicit Bald. in lec. ordi. ꝙ ex illa glo. colligitur ꝙ non eſt ꝓducere acta facta coram eodem iudice, ſed Bal. in repe. autenti. dicit per illam gl. ꝙ acta coram illo iudice facta debẽt produci ꝛc ꝛ verbo, quod intelligo quando facta ſunt corã alio cum ſecundus iudex non eſſet ſucceſſor, alias ſecus per ſuperius dicta, ꝛ ad dictam opinio. quam tenui poſſunt adaptari ꝟ

9 ba Bar. † hic. ¶ † Secundo adde circa illum paſſum an ſentẽtia lata non viſis actis ſit nulla quod Bar. in. l. ij. in princi. ff. de iud. idem hic tenet Franc. tig. per. d. l. hec aũt, ꝛ Am. de bu. in. c. eccleſia, de cõſti. concludens quod ſententia lata non viſis actis etiam probatorijs ſit nulla per. c. cum bertoldus, de re iudi. tamen ſecundum Imo. in. d. c. eccleſia, ꝛ tex. in. d. c. cum bertoldus, non dicit quod ſententia ſit nulla, ſed irritanda, qꝛ erat iniqua, nihilominus fatetur Imo. ꝙ ſit nulla, tanquam lata videatur ſine cauſe cognitione que eſt de ſubſtantia iudicij. l. a cauſe. ꝯ. de tranſac. l. iudices ꝯ. de iud. l. ij ꝯ. de ſen. ex peri. reci. ꝛ. l. ex ſtipulatione ꝯ. de ſenten. no. glo. in. l. prolatam. eo. ti. ꝛ ideo vbi

b appareret ex breuitate temporis ꝙ iudex ſubito proceſſiſſet ad ſententiam, ꝛ ſic non poterit acta mature videre ſententia eſſet nulla tanquam lata ſine cauſe cognitione, ita eleganter decidit Bartol. in. d. l. prolatam, argumen. d. l. ij. ꝛ. c. cum ex litteris, de reſti. in integrum, quod dictum vbiqꝫ ſequuntur docto. ꝛ maxime Ãmo. de bu. ꝛ Mod. in. c. ij. de re iudi. ꝛ in. c. poſt electionem, de conceſſione preben. ꝛ in. capitu. veſtra, poſt medium, de cohabi. cleri. ꝛ mulie. ꝛ in. d. c. eccleſia, ꝛ Pet. de ancharã. in. c. j. de re iudi. in. vj. Innocen. etiam in. d. c. cum bertoldus, in verſicu. conceſſimus, quem ſequitur Bald. in. l. ab eo ꝯ. quomodo ꝛ quando iudex vbi vult ꝙ ſententia lata nõ viſis probationibus ſit nulla. Sed Anto. de bu in. d. c. cum ber-

c toldus, dicit hoc eſſe verũ ſi ſit lata contra abſentem ° pro preſente qui doloſe iacuit probationes eſſe factas cum illud ſciret. ꝯ. l. ſi pretor §. j. ff. de iudi. ꝛ per no. per Inn. in. c. ſi. de accuſa. ſecus ſi ſit lata contra preſentem, quare ſibi imputet ſi iudici probationes non oſtendit, ſed dic quod eſſe potuit quod iudici ꝓſentauit acta qui tamen videre non curauit. ꝛ de cauſa non cognouit, vnde concludo quod ſi ſic in dubio preſumetur ſententiam eſſe latam viſis actis, ꝛ cum cauſe cognitione, dummodo iudex proceſſerit parte preſente ꝛ citata. c. in preſentia, de renun. inncia. l. in cauſe. §. in cauſa. ff. de minoribus, firmat Bar. in. d. l. prolatam. ¶ Sed ſi expreſſe apparet quod iudex non viderit probationes non tenebit ſententia tanquam ſine cauſe cognitione, vt dixi etiam ſi iudex ignoraret acta fuiſſe facta per c. cum olim, de re iudi. ꝛ not. Bart. in. l. quod iuſſit, in fin. de re iudi. non obſt. c. cum bertoldus, in verbo irritanda, quia exponitur, ideſt irrita nuncianda vel irritanda quatenus de facto proceſſit, vt exponit gloſ. in. l. prima, in verbo infirmabitur ff. de fer. ꝛ in ſimili glo. in capitu. auditis, de electio. aliqua ẽt circa hunc articulum, vide per Bartol. in. l. ſi finita. §. iulia. in vj. colum. de dam. infec. ꝛ in. l. mutuum, de conditio. ꝛ demonſtratio. ꝛ Bald. in. l. falſus, in. x. colum. de fur. ꝛ in. l. ij. de ſponſa. ꝛ in. l. generaliter. §. his de preſentibus, in fi. ꝯ de rebus credi. ꝛ in auten. matri. in fi. quando mulier tu. offi. per dominũ Anton. in capitu. cum dilecti, in antepenulti. colum. de dolo ꝛ contumacia. per dominum Cardina. ꝛ Pet. de anchar. in cle-

10 men. ij. vt lit. expen. ¶ † In gl. ij. ibi dum dicit de actis ꝛc. hãc primam ſolutionem tenet ſimpliciter Cyn. Jacob. but. Ray. Bald. Saly. ꝛ Flo. hic, ſed Odoſ. ꝛ Franc. tigr. tenent ſimpliciter ſecundam ſolutio. Bartol. vero hic quem ſimpliciter ſequitur Fulg. ꝛ Paul. de caſt. hic, ꝛ idem Bar. ꝛ Ang. in. d. §. diuus, tenent contra glo. ſcilicet quod. §. diuus intelligatur tam in actis quam in inſtrumentis ꝛ tunc non ob. iſte tex. quia hic debet intelligi quando petebatur quod notarius ſeu officialis ſeu tertius exhiberet acta criminalia fiſco vel alteri petenti. Nam exhibere debent, vt hic, ꝛ ſentit gloſſ in. d. §. diuus, in verbo agatur, in princip. ꝛ in verſicu. ſed quilibet ꝛc. quod eſt ſingulare ſecundum Ange. ibi, ſed quando petitur per fiſcũ quod aduerſarius ſuus non dico tertius vel notarius exhibeat tunc aut acta vel inſtrumenta ſunt ciuilia ꝛ cogitur exhibere, vt ibi in princip. priuilegio fiſci per illum tex. ꝛ in. l. iii. ff. eodẽ. aut ſunt criminalia, ꝛ tunc non cogitur exhibere. quia tunc nimis graue eſt. l. de minore. §. tormenta. ff. de queſtio. ita loquitur. §. diuus, in fi. ¶ Fallit in caſu quem ponit hic Barto. ſcilicet quando ſeruus poſſet contra dominum torqueri vt hic per eum. Item fallit vt puto quando originalia eſſent deperdita per ea que dixi in tex. ꝛ iſta opi. magis placet, qꝛ licet. §. diuus, loquatur in inſtrumentis tamen eorum appellatione veniunt acta vt dixi in rub. ¶ In ead. ibi pro vtraqꝫ parte ꝛc. circa hoc vide notabile verbum Bald. hic in prin. ꝛ adde no. ꝑ gloſ. in. c. fraternitatis, de teſti. ꝛ per Spe. in titu. de teſte. §. ſequitur, in princip. ¶ In ea ibi minor inter ꝛc. l. ij. §. quod obſerueri. ꝯ. de iuramen. calom. dic vt ibi per gloſ. in verbo ſcire poſ. ꝛ ibi Bartol. ¶ In ead. ibi item an ex his ꝛc. querit glo. an acta facta inter duos litigantes habeant effectum quo ad alios in quo communis concluſio eſt vna cum glo. quod non, vt. ꝯ. res inter alios acta per totum, ꝛ. l. ij. ꝯ. quibus res iudi. c. inter dilectos, verſi. nec atteſtationes, de fi. inſtrumen.

11 ¶ † Secunda concluſio eſt ꝙ in caſibus in quibus ſententia la-

d ta inter duos ° facit etiaꝫ ius quo ad alios qui caſus habentur in. l. ſepe cum materia. ff. de re iudi. eadem rõne facient fidẽ inter alios. ¶ Quia quod iudicatur de ſententia, iudicatur ꝛ de alijs actis. d. c. inter dilectos, ver. nec atteſtationes. c. ad ſi clerici, de iud. l. antepe. ff. de manu. not. Bar. in. d. l. ſepe, in. x. q. cum concor. quas alias ibi dixi. ¶ Quod eſt verum ẽt in ꝯfeſſione non ſolum in alijs actis probatorijs, qꝛ confeſſio pro ſñia hꝫ. l. j. ꝯ. de confeſ. ſm Bar. hic in fi. ꝛ idem Saly. in. d. l. cum ſit, in pe. col. ff. iu. ſol. ¶ Pro quo alleg. l. iubemus ꝯ. de liber. cauſ. adde ꝙ contrarium tꝫ Bar. in. l. ſi. per leſonem. §. j. in verſi. quero quid ſi ille ꝛc. ff. de appel. per. l. a ſententia. §. j. c. ſi tu. vbi tranſactio heredis ſuper cauſa teſtamenti non nocet legatarijs quamuis ſecus ſit in ſñia. ¶ Unde pro vera ꝯcluſione dico ꝙ aut ille ꝯ confitebatur in cã erat principalis ad quẽ cã ſpectat,

a ¶ Opin. tu dic ꝙ opi. bar. ſeqꝫ in. ro. ꝯſi. ꝛ. a nemine h alle dũ ꝯſuluit ſup ſtatuto diſponẽte ꝙ appellatio dẽat ĩ octo dies preſentari ind. alio exñte ſtatutoqꝫ a die eleuatio-nis actoꝝ fienda pñti ꝓcedẽti vſqꝫ ad dieꝫ reſignationis eorũdẽ fiende nono rectori ſi currãt tꝑa aliq̃ iudici nec ptibus, ꝛ ibi latiꝰ vide.

b ¶ Breuitate, adde in pet. de anc. idẽ tenere in ꝯſ. cxxvj. ꝛ in ꝯſ. cxxviij. ꝛ vide eũdẽ pet. in ꝯſil. lxxxij. vbi dicit idẽ in datiuis curatoris, ꝛ de creti interpoſitione. Mod. in c. eccleſia. ſ. Mari. de ꝯſt. ꝛ eũ. Alexã. in ꝯſi. xxxiij. in. j. vol. vbi dẽ ideꝫ eſſe in interlocutoria ꝓiudiciali, ꝛ decreto iud. idẽ Ang. are in. § admonẽdi, inſti. qui alie. lꝫ vel non, ꝛ idẽ Alex. in ꝯſ. ccxviij. i. ij. vol. vide tñ panor. ꝑ litaſiõe ĩ d. c. liꝭ. ſ. ꝛ.

c ¶ Abſẽtẽ, ꝺ h vide ꝑ Frã. de ramp. inter ꝯſ. Cal. ꝯ. viij. de re iu. ꝑ per. de anc. ꝯ. cclx. ꝑ Ant. de bu. ꝯſ. xxvij. ꝑ ange. ꝯ. cclxxxvj.

d ¶ Inter duos vide ꝑ an. ꝺ bu. ꝯ. xxxvij.

a ¶ Alias perſonas, qd autẽ ſi acta, ⁊ pbõnes ſint facte corã arbitrato ee iter alas pſonas an pindicẽt alijs, vide frã. de are. ↄſi. lxxvij. ⁊ ibi an teſtes examiati ad eternam rei memoriã empore vocato noceãt vẽditori, ⁊ an cui noceat ſnia nocẽte acta, vidẽ p Lu. ro. ↄſ. cccxxij. ⁊ vide ẽt p frã. de are. s. an ſnia lata ↄ pncipalẽ noceat fideiuſſori, ⁊ qñ qs poſſit appellar a ſnia rõne ↄlis ↄlis pindicij, vide per lu. ro. ↄſi. ccc. xliij ⁊ an pbõnes facte i vno iudicio faciant fidẽ in alio vid p do. Ant. de bu. ↄſi. xxxvij.

b ¶ Vid iaſ. ḃ in vlti co. an acta fcã in vna cã q ad alas pſonas fidẽ faciat in alio iudicio, ⁊ vide fel. in c. cãmq. el. j. l v. col. ⁊ ſeq. ex de teſt. Tho.

b ¶ In ficta, adde in angel. are. intra. maleſi. in vbo q iudex videns q inqſiti nõ ↄpa ruerunt. F. C.

c ¶ Ferri ſnia õ heñdẽ Ale. ↄſil. lxxxvij. ij. libro.

d ¶ Si publicata nõ ſunt vide Iaſ. ḃ in pe. col. ⁊ Fel. in c. vtrũq. el. j. in. iij. colũ. ex de teſti. ⁊ vide apoſt. alex. i. l. ij. in. ij. deffe cu. ff. de ind. in addi. Bart. ⁊ ibi dixi. Tho.

bat, ⁊ tunc confeſſio eius contra ipſum preiudicat quo ad oẽs in caſibus in quibus ſnia lata ↄ eum preiudicaſſet quo ad oẽs, ita loquitur prima opi. Barto. ¶ Facit. l. poſthumus. § ſi qs ex his. ff. de inoffi. teſt. ⁊ no. in. c. cũm, qui filij ſint leg. Aut queris an confeſſio preiudicet alijs, ⁊ procedit opi. contraria p d. l. a ſententia, ⁊ hoc vltimũ ẽt ꝫ Anto. de bu. ⁊ do. Abba. in. c. pe. de re iud. vbi impugnat opin. Cy. in. l. j. C. de confeſ. in. vij. q. ⁊ dixi in. d. l. ſepe, in queſtionibus, eni ille qui confeſſus eſt i cauſa non erat principalis ad quem cã pertinebat, ⁊ tunc confeſſio eius preiudicat principali ad quem cã ptinebat ſi ſciuit, ⁊ paſſus eſt illum eſſe in lite, vt in caſibus. d. l. ſepe, per rationes illius. l. prout etiam ibi tenui, ⁊ in. l. illa poſui p’ra que ꝫ ponit Bald. ideo non hic repetam. ¶ † Tertia concluſio eſt q acta ⁊ probationes facte inter alias perſonas faciunt qualem
12
a qualem probationem etiam inter alias perſonas vt hic in glo. ⁊. l. ſi duo, in princ. ⁊ ibi no. ff. de iureiur. l. a ſnia, in princi. ⁊ ibi no. ff. de appel. ⁊ quanta ſit illa qualis, qualis probatio, ⁊ cuius effectus, vide dn̄o Anto. de bu. in. c. quãuis, de re iud. ⁊ Iaco. in. l. admonendi, in. xiiij. col. in ver. quero quid ſi dicta teſtiũ, de iureiuran. ⁊ Guil. de cun. in. d. l. ſi duo, ⁊ ibi glo. in verbo in contrarius, ⁊ plene dixi in. d. l. ſepe, in glo. circa hec dicit nota. Bal. quod acta inter alias perſonas faciunt quale quale preiudicium tertio, ita demum ſi tertius habet ius connexum cũ iure illius qui fuit in lite exemplum in. l. ſed ſi poſſeſſori. § fin. in ver. nihil, ⁊ in. l. ſe. ff. de iureiur. Non ob. ſi diceretur q ibi loqt in probatione priuilegiata. ſ. per iuramentum, qꝛ hec reſpõſio tollitur per. d. l. ſi duo, in prin. que ſimplr loquit in iuramento, ⁊ iſtud etiam tenet hic Cy. Ray. ⁊ Ang. quod eſt bene not. pro limitatione huius gl. cum ſi. ⁊ hoc ſit pro quarta ↄcluſione.
13 ¶ † Quarta concluſio eſt quod licet acta facta in vna cã faciãt regulariter fidem in alia inter diuerſas perſonas vt dixi, Tamen fallit in caſu quem poſuit Bar. in. l. eos, in ij ſir. ff. de fal. vbi dicit q non obſt. dicta regula dictum vnius teſtis in vna cã faciet fidem contra eundem teſtem deponentem ↄriũ in alia cã inter alias perſonas per illũ tex. in verbo de imprudentia, ⁊ ita dicit tenere Inn. in. c. veniens, de teſt. ⁊ not. plene anto. de bu. c. cum to de teſt. vbi declarat q dictum talis teſtis vt falſarij in neutra cã fidem faciet, ⁊ in ſi. no. Fede. in conſi. ccc lx. incip. do. Alex. ¶ † Sexta concluſio eſt q ibi querit de p
14
bãdo an acta ſint facta ã de effectu actorũ ſcã acta, fidẽ faciũt in alio iudicio, vt hic per Bar. in. l. cum lite indica. ſol. cum quo
15 tranſeunt oẽs. ¶ † Ex quo inferebat Bal. hic q ſnia lata ſuper excuſſione facta contra principalem debitorẽ faciat fidem ↄ fideiuſſorẽ. Bene facit qꝛ acta inter alas perſonas faciũt fidẽ quo ad preparationem alterius iudicij, licet non quo ad deciſione, vt no. dicit Iac. de are. ⁊ Bal. in. l. j in ſi. C. de adno. diuer. iudi. ⁊ in. l. j. per illum tex. C. vbi cauſe fiſcales, ⁊ in. l. ſi quis homicidij, in prin. C. de accu. ⁊ in. l. ij. in. ij. no. C. de fi. inſtr. ⁊ in. l. j. in pe. col. C. ne fil. pro pat. ⁊ in. l. ingenuus, in ſi. ff. de ſta. ho. Sed i hoc bal nullo modo videt bene dixiſſe, qꝛ proceſſus excuſſiõis factus ↄ principalem, ita demum facit fidem ↄ fideiuſſorem ſi fideiuſſor citatus fuit ſm magis cõem ſniã per. l. ſi deſerta, cũ ſi. C. ſi propter pu. pen. vt no. Barto. ⁊ alij in. l. decem cũ concor. ff. de verb. oblig. ergo ſi citatus non fuit non poterit agi ↄ eum virtute dicte excuſſionis. Si autem citatus fuit non dicentur acta inter alias perſonas, immo dicentur acta ẽe cũ ipſo fideiuſſore citato, acta enim inter quoſcunq; facta alteri citato p iudicent, vt no. gloſ. in. l. cum miles. § j. ff qui. ex cau. maio. per Bar. in. l. cum filius, in prin. cum ſi. ff. de verb. ob. ⁊ not. Cyn. in. l. j. ad ſi. C. de adno. diuer. iudi. ⁊ ſic pꝫ q ẽt reſpectu preparatorij non procedit illud q dicit Bal. in. d. locis pp ea que no. Bar. in. d. l. decem, ⁊ vide etiam p Bar. in. l. preuaricationis ff. de preua. nec obſt. l. j. C. vbi cauſe fiſcales, ⁊. l. in cognitione. ff. ad ſilla. per quas ſe fundat Bal. qꝛ reſponde vt per Bart. in. d. l. cũ filius, nec ob. q no. Bar. hic, qꝛ in qõne Bal. tractat de effectu actorũ. ſ. an probet ↄ fideiuſſorẽ legitime factã excuſſionem, adeo q agi poſſit contra eum, ⁊ vtrum ſnia lata ↄ principalem condemnatum in decem probet contra fideiuſſorem q principalis erat debitor in decem tangit Bald. hic, di
16 xi plenius in. d. l. cum filius, ſeu in. d. l. decem ¶ † Septima concluſio eſt in caſibus in quibus probatio facta inter certos p
b ſonas nocet alteri illud eſt verũ in probatiõe vera, ſec° in ficta, ⁊ qꝛ illa non egreditur illam cauſam in qua fuit facta, vt eſt text. no. in. l. ij. §. j. de iur. fiſ. no bar. in. l. eius qui delatorem, circa ſi. princi. eo. tit. ⁊ Bal. hic qui dicunt, ⁊ bene quod non faciet ſidem in alia cauſa etiam inter eaſdẽ perſonas per. § j. In aliqs

autem circa hunc primum articulum tranſeo cum eo, p doc. h. Secundus principalis articulus circa no. per hanc glo. eſt an acta in vna inſtantia, faciant fidem in alia inter eaſdem perſonas in quo adhereo dictis per Bar. hic, ⁊ in. l. ij. C. de fru. ⁊ li. expen. ⁊ in. d. l. cum lite, additis concluſionibus infrapoſitis.
17 ¶ Prima quod licet cõis regula ſit q perempta inſtantia acta ordinatoria iudicij non pereant quo ad effectus qui non reſpiciunt inſtantiam puta quo ad effectum interrumpende preſcriptionis, ſi o quo ad inducendum vitium litigioſi, vt nota. glo. in. l. properandum. § j. in verbo iudicij. C. de iudi. vt probatur in. l. fina. C. de preſcrip. xxx. anno. ⁊ no. Bart. in. d. locis. iſ fallit vbi inſtantia non perijſſet tempore, ſed eo qꝛ partes renũciaſſent in totum cauſe per tranſactionem, tex. eſt no. iuncta. l. j. C. de pac. l. poſtq̃, quam gloſ. ibi ad hoc ſubtiliter inducit bar. q’ eſt menti tenendum ſm eum ibi, idem not. gl. in. l. j. in verbo omiſſa, ⁊ ibi Bar. C. de preſcrip. long. temp. ⁊ no. gl. ſi. in. c. ſignificauerunt, de teſt. quam ibi ponderat do. Abb. ¶ Secunda concluſio q vbi eſſet pronunciatum libellum fuiſſe ineptum, ⁊ reus ſit abſolutus ab obſeruatione iudicij, ⁊ ſic pereat illud iu-
18 diciũ, pereunt tunc omnia acta † ordinatoria illius iudicij quo ad effectus proxime dictos, ita dicit Bald. eleganter in. l. ij. C. de fru. ⁊ lit. expen. dicens ita tenere Hoſtien. ⁊ Ioan. and. in c. cum cauſam, de teſti. Pro quo allegat qꝛ iudicium male fundatum preſcriptionem non interrumpit, vt no. gl. in. l. ſi pater C. ne de ſtatu defunc. ⁊ per glo in auc. offerantur C. de lit. conteſt. Acta probatoria per talem ſententiam per ineptitudinem lata tam non pereunt, de hoc non allegat niſi not. dictum Hoſtien. in. c. cauſam, el. j. de teſti. Sed contrarium vult Bald. in. l. ſi patronus libertam. ff. de iureiuran. Sed potes intelligere dictum Bald. quod probationes ſuper inepto libello non valẽt
c ſcꝫ quo ad hoc vt poſſit ferri ſententia in illa inſtantia. c. examinata, de iudi. ⁊ ibi no. omnes, ⁊ Bald. infra. C. proxim. in. xij. colum. in repetitio. paduana, cũ ſimilibus. ¶ Sed quo ad aliam inſtantiam in qua produceretur libellus aptus valebunt probationes, ita procedit dictum Hoſtien. quod tamẽ non puto eſſe ſine dubio. ¶ † Tertia concluſio quod licet perempta
19
inſtantia non pereãt acta quo ad inducendum vitium litigioſi, vt dixi tamen hoc verum quo ad reſpicientia perſonam ipſius litigantis, quia illa contra quem lis conteſtata eſt impediretur contra litem conteſtatam preſcribere illam rem minori ſpacio xxx. annorum, ſed quo ad effectus reſpicientes rem vt ſi poſt peremptionem inſtantie alienetur, certe contractus nõ erit nullus ſi alienatio fuiſſet facta inſtantia non perempta. iuxta. l. fin. infra de litigio. tex. eſt vbi hec probatur ſecundum vnam lecturam. in. l. prima infra, de preſcrip. long. tempo. ⁊ ibi glo. in verbo longo tempore, ⁊ no. Bar. in. l. j. §. ſi. in ſi. ff. de litig. ⁊ in. l. ſi-
20 nita. infra de litigio. ¶ † Quarta concluſio q acta ordinatoria iudicij non pereunt quo ad aliquem effectum ſi ſint approbata a papa. c. preſentata in verſicu. iuxta huiuſmodi acta, de teſti. ⁊ idem dicit ibi do. Ant. ſi eſſent approbata a partibus q intellige verum in actis quorum validitas pendere poteſt ex cõſenſu partium, ſecus in alijs ſm dominum Abb. ibi ⁊ bene, ⁊ que acta ſint illa habes per docto. in auctẽ offerantur.
21 ¶ † Et an perempta inſtantia pereat iuriſdictio delegata habes glo. quod non, in. c. pe. õ iud. vt ibi per docto. cum cõcordan. ibi alleg. per eos, ⁊ per Angel. ⁊ Imol. in. l. iudex, in prin-
22 cipio. ff. de re iudicata, vbi alias dixi. ¶ † Quinta concluſio q acta probatoria regulariter non pereunt perempta inſtantia, melior tex. qui allegari poſſit eſt tex. in. d. c. preſentia, in ver-
23 bo expreſſe. ¶ † Sexta concluſio quod dicta teſtium perempta inſtantia fidem non faciunt ſi publicata nõ ſunt, *vt no. gl.
d ⁊ Iac. de are. ⁊ Bar. in. l. geſta, infra de re iudic. ⁊ Cy. in. d. l. properandum. §. fina. ⁊ Barto. in. l. prima cum duobus ſeqñ. ff. que in fraud. credi. qui ita ſaluat glo. que eſt in. l. iij. eiuſdem titu. not. glo. ⁊ Bartol. in. l. ſolam, de teſtibus, ⁊ Barto. hic ⁊ ſecundum Bar. in. d. l. geſta, non poterit iudex alterius inſtãtie dictas atteſtationes publicare per ibi not. per gl. ⁊ idem tenet Bald hic, in penulti. colum. ⁊ Nico. de mat. ⁊ Bald. in l. ſi. C. de teſt. ¶ Contrarium tenet ipſemet Bar. in d. l. cum lite, ſcilicet quod iudex alterius inſtantie poſſit publicare ⁊ fidẽ facere, ita dicit procedere dictum Innocen. in. c. Albericus, õ teſt. cum Barto. tranſit Neph. in. d. l. cum lite. ¶ Sed Ant. de bu. in. c. albericus, tenet q iudex alterius inſtantie non poterit publicare ad finem vt in alia inſtantia fidem faciant, ſꝫ debebunt teſtes iterum pduci niſi eſſent mortui ſm diſtinctionẽ poſitã in. l. ſi. C. de teſt. ¶ Pro quo alle. tex. in. c. cũ cõm, el. j.

in ſi.

in fi.⁊ ſibi glo.in ver.habere voluerunt.eo.tit.idem ƺ Bal.⁊
Saly in.d l.geſta.per.d.l.fi.d.Abb.in.c.cum cām.ƺ cū bar.
in d.l.cum lite.⁊ dicit ꝙ tex.in.d.c.cum cām.in fi.non probat
opi.d.Am.vt pƺ ex ibi not.per doc.qui intelligūt illum tex.in
teſtibus coram arbitro receptis.Iſtam opi.ſequuntur et in.d.c.
cām.ne probationum facultas anguſtet,arg.l.quē.C.de heret.
Mihi plƺ opi.d.Am.⁊ ſequa per.d.c.olim cām.cum glo.be
ne facit qd not.Bar.in.l.admonendi.xiiij.col.in verſic.quero
24 qd ſi dictum teſtium ⁊c.ff de iureiur. ❡ †Ex quo inferf ꝙ qñ
atteſtationes non ſunt publicate tunc qđ illud dƺ in arbitro.d.
l.fi.ſ.de teſti.habebit locum in iudice a maioritate rationis,ſed
qñ ſunt publicate atteſtationes coram iudice haberet locum il
lud qđ dƺ in.d.l.fi.q: atteſtationes in iſtis faciant fidem in alio
iudicio inter alias perſonas d.c.cām.el.j.⁊.d.l.geſta ſm bar.
in.l.ij.§.j.ff.vi bo.rap.⁊ in.d.l.cum lite.⁊ Inno.in.c.cū in tua.
de teſti.⁊ Iac.bu.⁊ Bar.in.l.per hanc.ad fi.de temp.app.⁊
⁊ Imo.in.c.cauſam.⁊ Iaco.but ⁊ Bar.in.d.l.⁊ ibi aſſignant
rōnem ꝙ teſtes publicati coram iudice indiſtincte fidem faciūt
in alio iudicio.Secus in receptis coram arbitro,vt ibi p eos,
quamuis Bal.⁊ Ange.in.d.l.properandum.§.j.in fi.volue-
rint ƺtrium.l.qđ atteſtationes publicate coram iudice non fa-
ciunt maiorem fidem quam coram arbitro per.d.l.fi.pnt etiā
ƺ glo.in.d.l.properandum.§.fin.⁊ non bene vt ibi per Cyn.⁊
25 Ange.⁊ iſtam opi.ſequitur Fulg.⁊ Pan.de ca.hic. ❡ †Ul
ma ƺcluſio ꝙ atteſtationes non publicate in inſtantia principa
lis cauſe fidem faciant in inſtantia ſuccedant a prime.l.in cauſa
appellationis abſqƺ alia publicatione ſm Pan.de ca.hic di-
centem ꝙ ita eleganter voluit Bal.in.d.l.prolatam.in fi.Ad
de ꝙ idem vult Bal.in.vij.col recte inuenti,⁊ in.d.l.geſta.⁊
in vij.ne pa.conſt.in ver.in cauſis.⁊ do.Abb.in.d.c.cum cau-
ſam Qui pro hoc alleg.not per Barto.in.d.l.prolatam.pro
hoc pondero glo.in.d.l.geſta.in gloſ.j.in fi.dum dicit de ſuc-
ceſſore,nam iudex appellationis dicitur ſucceſſor primi iudi-
26 cis.l.cum apud.in verſi.ſubſtituens.ff.iud.ſolui. ❡ †Tertius
principalis articulus eſt,an acta facta in vna cā in qua non pe-
rijt inſtantia faciant fidem in alia cauſa ſeparata inter eaſdē per
a ſonas,⁊ dic aut q̄rit in actis factis corā a bitro,⁊ fides faciēt
ſeruata ſimplr diſtin.l.fi.ſ.de teſti Aut querit de actis coram
iudice factis ⁊ cōiter ƺcludif ꝙ fidem faciunt.d.c.cām.l.iube
mus.ſ.de libe.cā,⁊.d.l.cum antea.in fi.cum diſtinctione tñ an
fuerint publicati teſtes an non,ſƺ ꝙ dixi in ſuperiori articulo.
Fallit ſi hec cā non renderet ad eundē effectū cū prima ſƺ bar.
in.d.l.cū lite qui dicit ſe ita dixiſſe in.l.ij.§.j.ff.vi bo.rapb.Et
idē hic dicit ang.per.c.veniens.el.ij.de teſti.⁊ et,ſequif Fulg.
hic,⁊ Am.de bu.ſimplr in.d.c.cām.Sƺ iſtud nō vr bene dcm
⁊ reprehēdif hec opi.p ipſummet bar.in.d.l.ij.vi bo.rap.⁊ rñ
de ad dcm̄.c.veniens,vt ibi per eū bñ loquēt cm.Quapropter
Cy.⁊ bal.hic dant meliorē doctri.dicentes ꝙ acta in vna cau-
ſa faciūt fidem in alia inter eaſdē pſonas qñ pcedens cā ſic ſe
hƺ ad ſcdas ꝙ ſnia lata in vna parit exceptionē rei iudicate in
ſcda vt pƺ ibi,ſm eū in.l.ex duobus.§.colonus.ff.de iurein.⁊ in
l.fundū.ff.de excep.alias ſecus,vt.l.ſed ſi ante,iuncta.l.pcedē
ti.ff.de excep. ❡ Iſtud et pbant ura alle.per bart.in.d.l.ij.§.
j.vi bo.Rapb.in ver.quero ad lecturam Pla.Et iſtud eſt te
nendū,lƺ.d.Abb.nō facta mentione de opi.iſtorum per leuiſſi
mas rōnes dicaſſe pturecꝙ et quando cauſe ſunt oīno ſepara-
te ⁊ ſic ſententia lata in vna non parit exceptionem in alia.Tñ
acta probent in alia cauſa ⁊ nō bene.Quia regula eſt ꝙ ille cui
prodeſt vel nocet ſnia debent prodeſſe ⁊ nocere acta,⁊ nō aliter
❡ Hāc ƺcluſionē tñ intellige veram preterꝙ in probatione fa
cta per ƺfeſſi.nem qꝛ ſm Bal.hic illa indiſtincte probabit in
alia cā inter eaſdē pſonas.Unde confeſſio ſcā in ciuili piudica
bit in cā criminali,alle.l.locū.§.ſi qs.in ꝯ.delictū magis ma-
nifeſtū.ff.de tabu.exhi.Idē ƺ Io.an.⁊ alij in.c.p inqſitionē.đ
ele.per.l.gña ter.in rōne ſui.j.de non nu.pe.no.doc.in.c.ij.đ
ordi cog ⁊ Am.bu.in.c.dilectus.de capel.mon.Quod eſt ve
b rum in ƺfeſſione principalis,ſecus in ƺfeſſione procuratoris
qꝛ in eo ceſſat ratio poſita in.d.l.generaliter.⁊ ſic non nocebit
dño in alia cā,ita eleganter voluit Compoſt ⁊ Ioan.an.in.c.
per inquiſitionem.⁊ Spec.in tit.de ƺfeſ.§.nunc videđū.ver.ſed
nunquid ƺfeſſio,⁊ Pan.de lits in.c.j.de ƺfeſ.in.vj.qđ eſt be
ne no.ſm Am.de but.⁊ Imo.in c.j.vt lit.non ƺteſt.⁊ plenius
27 per do.Ano.in.d.per inqſitionē.ad fi. ❡ †Eſt ⁊ alia circa h
ƺcluſio.no.ꝙ ƺfeſſio facta in vno iudicio non nocet in alio etiā
inter eaſdē pſonas ſi ƺ illā ƺfeſſionē fuit in primo iudicio pro-
c nunciatum,* glo.eſt not.in auc.item poſſeſſor.in gl.fi.ſ.q por.

in pig.habe.de cuius gl.veritate dubitat Bar.ibi propter hic
no.Sed ipſe melius declarauit in.l.papinia.§ ſed nec impu-
beris.ff.de inoffi.teſt.intelligendo illam gl.prout ego dixi.pro
quo allegat.l.aurelius.§.fi.de lib.leg.⁊ idem ƺ Inn.in.c cum-
lieri.de iureiu.⁊ bal.in auc.ſed nouo iure,in fi.de pe.iudi.qui
28 male iudi.⁊ in.l.ſi qs in h genus.de epi.⁊ cle.†Ex his infertur
ad.q.an ſi latro inquiſitus de furto ƺfiteat tuis abſenti ſubtra-
xiſſe librum,an talis ƺfeſſio faciat plenā fidem in fauorē tuī ab
ſentis,bal.hic dicit ꝙ ſic.adde Io.an plenius idē tenētē in ad
di.ſpe.in ti.de accuſa.in.iij.pte in.§.qualr.qꝛ iudex repreſen-
tat perſonā abſentis,⁊ ſibi acqrit,alleg.in ſimili no.per glo.in
auc.mari.ver.velleiani.qñ mu.tn.offi.idē ƺ ang.⁊ Imo.in.l.
defuncto.de publi.iudi.⁊ Ange.in.d.l.j.de priua.delic.⁊ ad
29 de ꝙ no.bal.in.l.j.in vlt.car.ſ.de iudi. ❡ †Alia eſt concluſio
ꝙ probationes facte in iudicio ſummario nō faciunt fidē in ple
nario.d.c.veniens.facit.l.pen.in gl.ff.de his q ſunt ſui vel alie.
iur.et ſi in iudicio ſummario pbationes fuerint plenarie rece-
pte ſm bal.⁊ Fro.⁊ Ang.in.d.l pe.Sed in hoc vltimo ƺtrium
tenuit Ia.bu.in.l.ab hoſtibus.§.ſi qd ſimplr.ff ex qui.cau.ma.
Qđ dcm̄ dicit.d.Am.de bu.in.c.per inqſitionē ſe neſcire ali-
bi,⁊ no.etiam Am.de bu.in.c.ij.vlt.co.de ordi.co.⁊ in.c.fra-
ternitatis.in antepe.co.de teſt ⁊ hoc eſt verius per no.per gl.
in.d.l.pe.⁊ hoc ſequiť Rayn.in.l.quo.ſ.de reſtitu.mil.⁊ imol.
d in.c.in literis.in.xviij.co.de teſti.in ime.pro quo adduxi* plu-
ra in repe.d.l.ſepe.in gl.j.circa ſextum requiſitum.Quid in te
ſtibus receptis ad perpetuā rei memoriā,iuxta auc.ſi qs.ſ.de
teſt ƺ quos ⁊ i qbꝰ fidē faciāt,dic vt p.Inn.in.c.ſignificauit.de
30 teſti. ❡ †Penultimo inquit bar.hic circa fi.alleg.d.c.veniēs
⁊.l.fi.j.de teſti.dic ꝙ ſeipſum correxit,⁊ melius in.d.l.ij.vi bo.
rap.in ver.quero quid ſi ille ⁊c.⁊ illud ſequitur Am.de bu.in
c.cām ❡ Ultimo no.ꝙ contra dƺ eſſe ille qui vult ſe fundare
ex actis factis inter ſe,⁊ aduerſarium ſuum in alia cā qꝛ opƺ ꝙ
iſta cā reproducat,alis non releuaret,ita dixit bar.in.l.naturaliter.
§.nihil commune,in.xij.colum.in.ij q.ff.de acquir.poſſ.alleg.
l.cum antea in fi.in verbo vt.ſ.de ar bi.⁊ loquitur Bar.etiam
qñ vna dictarum cauſarum eſſet conuentionis,⁊ alia reconuen
e tionis ꝙ eſt no.ſm Am.de bu.in.c.cum dilectus in antepen.
colum.de cauſa poſſe.facit quod no.glo.in.d.l.quotiens.§ fi.
in verbo habetur.de probatio.

SVMMARIVM

1 Libellus actoris qui editur reo debet clarè continere id ſuper
quo litigari dēt ſt tñ emēdari & minui ſine pīudicio cōuēti.
2 Libellus actoris poteſt emendari ante litem conteſtatā ſine præ
iudicio rei conuenti.
3 Iudicia uniuerſalia quæ dicanť, & quæ gñalia, & q̄ ſingularia.
4 Libellus poteſt emendari ante litis conteſtationem in iudicis
ſingularibus.
5 Libellus an & quando poſſit emendari poſt litem conteſtatam
in iudicis uniuerſalibus.
6 Libellus regulariter poteſt emendari ante litem conteſta.ſiue in
ciuili ſiue in criminali,fallit ut in litera.
7 Libellus non poteſt emendari ante litem conteſt.ubi ſtaturum
diſponeret ꝙ productio libelli haberet uim litis conteſta.
8 Libellus ante li.cōte.non pōt emēdari qñ in eius productione,
& citatione eſſet iam acquiſitū ius fiſco,uel ēt aduerſario.
9 Libellus poſt lit.cōteſt.regulariter nō pōt emēdari,fallit ut hic.
10 Libellus poteſt emendari poſt litem conte.in iudicio uniuerſali
aut generali,& ubi emendatio fieret addendo uel minuendo
qualitatem nec factum.
11 Libellus poteſt emendari lite conteſt quando emendatio conſi
ſteret in ſola declaratione,& ubi libellus eſſet ineptus niſi la-
pſum eſſet tempus à iudice uel lege præfixum.
12 Libellus emendatur an dicatur nouus libellus adeo ꝙ pro eo ſit
ſoluenda noua gabella,ſeu datia.
13 Libellus in actione famoſa ex delicto debet exprimere locum,
& tempus delicti,& idem in criminalibus,alias eſt nullus.
14 Libellus an & quando poſſit mutari ante uel poſt lit.conteſtat.
15 Cumulari poſſunt regulariter duæ actiones in eodem libello
quando dantur ad diuerſa,& ex diuerſis cauſis.
16 Cumulatio actionum quando non poſſit fieri.
17 Cumulatio duarum actionum quando fit ad diuerſa, & ex di-
uerſis cauſis an requirantur duo libelli.
18 Cumulatio actionum quando fit,& quando fiant duo libelli,
an iudicetur de ipſis ſicut de uno.

a ❡ Perſo-
nas.vide alex.
ƺſil.xcvi.⁊ ibi
an ƺfeſſio ſcā i
iudicio ſumma
rio faciat fidem
in plenario in
j.vol.⁊ p eūdē
in ƺſi.xix.col.
j.in.iiij.vo.F.
b ❡ Procu-
ratoris.adđ in
frā.ð aret.i ƺſ.
xlij.col.fi.ꝙ ñ
facit fidē vñ ē
facta ad diuer
ſos fines.Frā.
* ❡ Uid ab.
⁊ mod.i.c.j.vt
li.nō ƺteſt.T.
c ❡ Pronun
ciatū.adde ꝙ
voluit in ro.ƺ.
clxvij.vbi dꝛ ꝙ
ƺfeſſio a lege,
vel iudice re-
probata nullius
roboris hƺ vt ē il
la q̄ fit i tormē
tis non prece-
denti.indicijs.
❡ Addas tñ
ꝙ ƺfeſſio ſcā co
rā iudice incō-
petenti,puta p
clericū corā iu
dice ſeculari ñ
faciat fidē corā
eccl'iaſtico quo
ad ƺdēnationē
tñ facit tale iu-
diciū,vt ex illa
poſſit cōpelli
ad pſiſtendū,⁊
pſeuerādū i il-
la corā eccl'ia-
ſtico,vt plene
hƺ p.d.Abb.⁊
doc.i.c.at ſi cle
rici.i pn.đ iu-
di.Anto.frāc.
d ❡ Adduxi.
adde ⁊ vide in
q̄ hƺ plene p
d.Abb.⁊ can.
oēs i.c.qm̄ fre
quēter.vt li.nō
ƺteſt.vbi et hƺ
an ⁊ qñ poſſint
tales teſtes re
cipi li.nō ƺte.
Anton.franc.
e ❡ Recōuen
tionis.adde in
Mat.not.clx.
incip.no.ſing.
gu.bar.⁊ alex.
in ƺſi.lxxxij.j.
vol.inci.in cā
vertēte.⁊ not.
iſta,que vīr ƺ
doctri.bart.h,
dū tractat de p
ducendis ac-
tis coram ſuc-
ceſſore.Fanci.

19 Cumulatio si est prohibita & producatur libellus cumulationis reo non opponente an ualeat iudicium.
20 Libellus in quo fit mentio de aliquo instrumēto an sit illius instrumenti copia edenda reo unā cum libello ante litem cōte.
1 Libellum emendens ante litem contestatam an teneatur reo ad expensas litis.
21 Expensas litis an teneaƭ reficere actor reo qñ emendat libellū.
23 Clausula salvo iure addendi minuēdi & corrigēdi qd' operatur.

1 Edita. † Libellus actoris q edit reo dȝ clare generare sup q̄ litigari dȝ, ꝑt tñ emēdari, ꝛ minui dūmodo ħ fiat sine ꝑiudicio quenti, tam in cōcedēdo si opus fuerit facultatē iter deliberādi an velit cedere vel cōcedere q̄ȝ ēt in refectione expēsarū quas reus ꝑp hoc facere opȝ, ita n. est de mēte edicti ꝑtoris, et quenien eg'ati iudicantis cui ħ cōmittiƭ h.d. in effectu decla
2 ratio pȝ ex summario, ꝛ ex gl. ¶ † No. ꝙ actor pōt emēdare libellū ante litem cōtest. ꝛ hoc colligit Bal. hic in repe. padua. ꝙ actor pōt corrigere errorem libelli, ꝙ intelligo tex. qñ error erat ille q cōcernebat formā libelli, seu aliqd in fauorē actoris ita loquiƭ ista l. sed si in libello aliqd cōtineretur qd esset ꝯ actorē in fauorē rei vƭ actio: ꝯfueri. l. cū precū. ꝭ. de lib. cau. l. ij. ꝭ. de insti. ꝛ subst. ꝛ si v'ba essent dispositiua nō posset ꝑiudicare illa confessio nisi ꝓbato errore. l. error. cū mā. de iur. ꝛ fac. igno. Si aūt v'ba fuerint simplr narratiua, seu ennunciatiua, tūc ante lit. ꝯte. potest emendari libellus absq; aliqua ꝓbatione, tex. est melior qui sit in iure in. l. qui familie, cū gl. ff. fa. her. post lit. le. eius vt ibi, ita dicit bar. in. l. ex hac in fi. ff. de dona. ꝙ est bñ no. sm no. p Ant. in. c. fi. in cūpe. col. de ꝯfes. Idē tȝ bal. i. l. ex his ꝭ. de test. mil. ꝛ in. l. j. in vlti. colum. ꝭ. de falsa causa adiec. leg. ꝛ in. d. l. error, in. v. colum. ꝛ in. l. si magnū. in fi. ꝭ. qui accu. p eundem in. l. ꝓ dia. ꝭ. de predi. mino. ꝛ in. l. j. in. xix. colum. de ꝯfes. ꝛ
3 in. d. l. cum precū. ꝛ ex his satis reddiƭ declaratus tex. ¶ † In gl. in v'bo emendari ibi in vniuersali ꝛc. que sint iudicia vniuersalia, ꝛ que gñalia, ꝛ que singularia, vide plenius per gl. mag. i l. j. in prin. ff. ro. per glo. ꝛ docto. in. c. j. de lib. obla per bart. in l. scire debemus. in princ. de ver. ob. per glo. ꝛ doct. in. c. conquerente. de offi. ord. per Inn. in. c. certificari de sepul. nā illa sunt vniuersalia que hñt noia iuris habētia ꝯpetud.nē augmēti, ꝛ diminutionis vt est iudiciū super hereditate peculio dote ꝛ similibus l. hereditas. ff. de reg. iu. l. vendicatio. ff. de rei ven. l. ꝙ oē. in ver. sed dotis. cum glo. ff. de impen. not. glo. in. l. inclius ff. de fun. instr. gñalia vero dicunƭ esse illa de quorum nā venit red̄dito rōnum. seu que de sui natura hnt implicita ad plura, vt est actio tutele negocioꝝ gestorum. l. pro socio. arbiter. ff. pro soc. reliqua dnr singularia circa que ēt vide bal. hic in repe
4 ti. perusi. in. xvij. col. ¶ † Item ex hac prima parte glo. colligƭ ꝙ in iudicijs singularibus emendatio fieri pōt ante lit. contes. vt hic, post vero non per. d. l. nō potest, ꝛ. l. hactenus in fi. ff. de aqua plu. ar. nam sñia que ferreteƭ in p eo ꝙ post lit. contest. esset additum libello reperireƭ lata sine lit. conte. ꝛ sic esset nulla. l. p'atam. ꝛ ibi no. ꝭ. de sen. ꝛ ista est magis cōis opi. gcquid dicat Ful. ꝯtrū tenens per. ꝭ. si minus. in ver. codem iudicio. nō cauillando. insti. de actio. Sed vltra rōnem glo. ꝛ docto. posset responderi ad illum tex. ꝙ intelligaƭ ante lit. contest. nec obstat verbū petierit ibi positum iuncta. l. amplius. ff. rem ra. ha. q' v'ba petitum regulƭ non importat litis conte. l. nec veniunt. ꝭ. petitam. ff. de peti. here. ꝛ. l. decem. de ver. ob. ad. l. amplius.
5 vide vt ibi per Bar. ¶ † Alia conclusio colligiƭ ex glo hic ꝙ in iudicijs vniuersalibus post lit. contest. potest fieri emendatio libelli ꝙ reprehendunt cōuer doc. hic qꝛ iura alle. per glo. non dicunt ꝙ emendatus fuerit libellus, sed ꝙ lata sententia in petitione hereditatis fit executio iudicis officio etiam in rebus quas reus non possidebat tpe lit. ꝯtest. vt ibi in. l. ij. ff. de petit. here. ꝛ istud venit ex natura actionis proposite que daƭ ad vniuersale, non autem virtute emendationis, ꝛ ideo si petijssem dimidiam hereditatis in libello, ꝛ lite contesta. vellem emendare libellum, ꝛ petere totam non possem, sicut nec in singulari iudicio per eandem rationem Bar. . . . pars superuenisset: mihi pendente iudicio ex iure accrescēdi, qꝛ eam addere possem primo libello etiam post litem contesta. sm eum hic in repeti. padua. in. viij. col. in versi. vij. oppo. ꝛc. ꝛ per. l. si proponas. ꝭ. fi. ꝛ. l. fi. ff. de inoffi. test. qd esset no. si esset verum, sñ non puto verum, qꝛ licȝ illa iura dicant ꝙ illud ius accrescit, non tñ dicunt ꝙ venire possit in eodem iudicio si ante litem contest. petitum non fuit, ꝛ ideo plus placet conclusio Salȝ. ꝛ Paul. de cast. hic, ꝛ do. Anto. in. c. ij. de libe. obla. simpliciter dicentium ꝙ si petij

partem hereditatis non possem lit. ꝯte. emendare libellum ꝛ petere totā. Subdit bar. hic per predicta ꝙ si in libello petitionis hereditatis petij specifice condemnari aduersariū ad certā rem restituendam post litem contest. non potero emendare, et addere aliā rem, sicut nec in singulari iudicio, et sic vult ꝙ hec lex, ꝛ. l. si quo tempore, alleg. in gl. ꝓcedāt qñ conclusio libelli fuit generalis, qꝛ simplr petij me declarari heredem non obstātibus ꝯdictionibus rei, sed Fulg. hic tenet ꝙ imo ēt si conclusio fuit spālis, qꝛ petij re condemnari ad restitutionē dū taxat rē hereditariam possim post litē contesta. addere alias res a re possessas postq̄ȝ comprehēduntƭ in actione intentata. l. in petitione hereditatis per istam gl. ꝛ iura alle. in ea. ꝛ ita intelligit ipse, sȝ nō recedo ab opi. Bar. quā etiam vƭ approbare Spe. in tit. de libel. obla. ꝭ. nunc ostendamus. in prin. ꝛ hoc q̄ȝrū ad istud. s. vt super rebus addituris nō possit cōdēnari ad restōnē, qꝛ quo ad hoc non fuit lis conte. fateor ꝙ potest declarari agentem eē heredem vniuersalem, ꝛ postea fieri restitutio oium officio iudicis lata sñia. d. l. ij. et declarat Bar. in. l. j. in prin. ff. e. et ita intelligas no. per Inno. c. j. de libe. obla. et per do. Ant. in. c. iij. eo. ti. qui videntur prima facie adherere opin. huius glo.
6 ¶ † Et ex predictis sume duas regulas, vnam ꝙ libellus ante litem contesta. emendari pōt, ꝙ est verū nedum in ciuili, vt hic sed etiam in criminali, vt hic per Oni. de cu. ꝛ barto. hic in. iij. colum. allegantem. l. accusatorius. ff. de adul. et idem not. Bal. in. l. accusationem. in fi. ꝭ. qui accusare. et hic in repe. perusi. in vi. principali quesito saluo eo quod not. Bald. hic in repe. padua. in. x. colum. in versi. et predictis collige. s. nisi emendatio saperet in aliqua parte desistentiaȝ accusationis, qꝛ tūc nō emēdaret impune, nam puniet pena senatuscon. turpil. ¶ In mutāte vero vel non desistente fateor ꝙ aliud est in criminalibus q̄ȝ in ciuilibus vt hic per Bar. in. iiij. colum. et plenius in. l. questiō. ff. ad turpil. et in. l. si maritus. ꝭ. si negauerit. ff. de adul. hec prima regula fallit qñ iudici equū nō videretur emendationes fieri, vt colligiƭ ex isto tex. hic in fi. et sic no. oēs, et exemplū vide per Bart. hic in vltimis verbis ¶ † Item fallit vbi statutum disponeret ꝙ productio libelli haberet vim lit. contest. vt not. Bal. in. d. l. accusationem. in fi. in. l. j. in. xvj. col. eod. tit.
7
8 ¶ † Item fallit vbi ex productione libelli, ꝛ citatione facta est acquisitum ius fisco vel etiam aduersario, vt est bonus text. in cap. ab eo. ꝛ ibi habes exemplum de elect. in. vj. ꝛ ibi Joan. andre. facit. l. quamuis. ꝛ. l. libertus aduersus. ꝛ quod ibi no. ff. de
9 in ius vocan. ¶ † Secunda regula est ꝙ post litem contesta. libellus emendari non potest vt dixi, qꝛ intellige etiam si vtraq; pars consentiret, ita dicit Bal. in auc. hodie. in fi. ꝭ. de litera. cau. quod reputat not. ratio est quia lit. contest. ꝛ alij actus substantiales iudicij non possunt tolli consensu partium, vt not. glo. in clemen. de causis. de offic. delega. ꝛ Bar. in auten. offeratur. in pen. q. de lit. contesta. ¶ Hec regula primo fallit in iudicio vniuersali, seu generali secundum glo. de quo dic, vt supra.
10 ¶ † Secundo fallit vbi emendatio fieret addendo vel minuendo qualitatem a qua non mutaretur actio nec factum, sed solum augeretur vel minueretur condemnatio virtute actionis proposite, vt in. ꝭ. si detracta. hic allegato in glo. secundū bart. hic, ꝛ ibi adde quod in ꝯtrarium vƭ casus in. l. ꝙ in heredem. ꝭ. eligere. ff. de trib. Imo. in. l. j. ꝭ. i. ff. de public. dicit ꝙ sibi videtur ꝙ tex. in. ꝭ. eligere. debet intelligi ꝛ limitari secundum. ꝭ. si detracta. ꝛ ita dicit sentire Cy. hic in. vj. q. ꝛ dicit ꝙ istud ꝯtrarium non reperitur a doctoribus formatum. Adde circa hoc ꝙ Inno. in. c. j. de lib. obla. quem refert ꝛ sequitur Bal. in. d. ꝭ. si detracte. dicit ꝙ actor ibi non expressit qualitatē scientie vel ignorantie in libello, secus si expressisset, qꝛ tunc haberet locum. ꝭ. eligere, sed istud vƭ contra tex. in. d. ꝭ. si detracta i v'bo descia penitent, ꝛ ita ponderant contra Inno. quidam Mod. in. c. fi. de confes. ꝛ ita videtur intelligere Jo. an. in. d. c. ab eo. vnde. d. Anto. in. c. ij. de libel. obla. dixit ꝙ aut per illam qualitatē augeƭ vel minueƭ condēnatio, ꝛ hȝ locū. ꝭ. eligere. aut non augetur condemnatio, ꝛ tunc fieri potest emendatio si non mutatur factum vel actio. d. ꝭ. si detracta. nam siue sciente siue ignorante domino seruus damnum dederit dominus semper condemnatur insolidum sed in executione quando ignorauit dominus conceditur a lege domino facultas dandi seruū pro noxa. l. miles. ꝭ. i. ff. de re iudica. ꝛ ita dicit se saluare opinio. Inno. in. d. c. j. ꝛ istam opi. etiam tenet Bald. hic in repetitio. perusi. in. vj. q. principa. ꝛ pro ista opinio. allego. tex. in. ꝭ. is quoq; tributoria. insti. ꝙ cum eo. in ver. quod reliquum dñs condemnari ꝛc. iuncto. dicto. ꝭ. eligere. nam in tributoria non fit condemnatio
insolidum

of. Anelicatē adde bar. consilio. ccxxvj.

insolidum vt ibi, secus in noxali vt dixi, et ita tenet is Bar. hic,
et in. d. §. si detracta. Zrlum tenear Et de intellectu. d. §. si detra-
cta. vide etiam quod not. Jo. and. in addi. Spec. in rub. de ac-
41 a c cusa. in. iiii. part. et Bal. hic in reper. padua. in. xxix col. et not.
Ra. hic in repe. padua. in. xii. col. in vers. oppo. x. ¶ †Item
fallit in emendatione que consisteret in sola declaratione que
semper potest fieri vsq; ad sententiam sm Bal. hic, et in. l. fi. §.
a de an excep. et l. si quis intentione. ff. de indi. idem not. Anto. de
buti. in. d. c. ii. quod intellige vt per Ang. et not. in. d. l. si quis in
tentione. in fi. Item fallit vbi libellus esset ineptus sm Bal. h
in repe. padua. in. x. col. in ver. sed dubitat. per. l. accusaturus.
b ff. de adul. nisi lapsum esset tempus prefixum a lege vel a iudi
ce ad agendum vel accusandum, et quia tunc libellum ineptum emē
dare non posset vt ibi, et idem tz hic Cy. in. vi. q. et Saly. quia tex.
hic loquitur in libello qui demonstrat et qualitatem future litis.
Sed vbi libellus est ineptus seu peccat in forma non demon-
strat qualitatem lit. l. j. versi. ideo et quod ibi no. ff si mens. fal. mod.
dixe. ¶ Item quia iste tex. debet intelligi de editione libelli. s. va
lidi in essentia. l. iiii. § condemnatum. de re iudi. ergo sequitur quod
regula huius. l. volens libellum non posse emēdari nisi ante li.
contest. nō habebit locum in libello inepto. Idem etiam sequitur
Pau. de ca. hic, sed Bar. in. ii. col. et Anto. de butr. in. d. c. ii.
vitr expresse velle quod solum ante lit. contest. hoc fieri possit per
tex. iuxta huius. l. cum glo. Bal. in addi. Spec. in ti. de cleri.
vel mo. refert ambas opi. et neutram firmat, dic quod si querimus
verum possit emendari post lit. contesta. adeo quod nulla alia litis
contest. requiratur et verior est opin. Bar. quia snia non potest fer-
ri super eo super quo non est lis conte. vt dixi. Si autem que-
rimus an possit emendari, et noviter lis cōtestari super eo, et sic
procedit opi. aliorum, et hoc sentit Bal. in repet. padua. in. xi.
col. ver. ex predictis collige. et in repe. perusi. in. xxxvi. col. pro
hac opi. facit: quod quando libellus est ineptus eo quia deficiunt substan
tialia si emendatur dz nouus libellus. l. ius ciuile. et ibi not. Guil.
et Bar. de iusti. et iu. et Bal. hic in repe. perusi. vi. q. princ. er-
go iuris contest. precedens non dz facta super isto libello emen
dato pro hoc est facit quod no. Bal. in repe. padua. in. iiii. col.
vbi dicit quod non dz proprie libellus emendari quando transit
de nullo esse in aliquod, et dixit esse exemplum in. d. l. accusatu
rus. ¶ Sed emendatio quando substantialis pars remanet, et
in alia corrigitur vel suppletur. Ad quod etiam vide Barto.
hic dum querit quid sit emendare, et Jo. and. in. d. §. nunc ostē
damus. et quod no. Bal. in. l. accusationem. in fi. et iuxta hoc dicit
hic Bart. per. d. l. accusaturus. quod emendatio non potest fieri
vltra tempus prefixum ad agendum vt hic per eum per. d. l.
accusaturus. quod intelligo verum quando emendatio fieret circa sub-
stantialia vt pz in exemplis positis hic per Bar. sed vbi fieret
emandatio addendo aliquod non substantiale et prefixus esset
terminus simpliciter ad agendū posset post terminū fieri talis
emandatio ita dicit bar. singulariter in. l. q fundū per illum tex.
ff. de contrahen. emp. qui ita dz intelligi alias esset sibi contra
42 rius. ¶ † Item inquisitum circa quōnem statuti quā ponit hic
bal. bar. decidēdo per. d. l. accusaturus. vr velle quod pro libello
emandato non soluatur noua gabella, quia nō censetur nouus libel-
lus. Adde quod dictum suū procedere non pōt nisi quando nō ad
c deretur pars substantialis, alias dicetur per emendationē esse no
uus libellus vt ipse decidit in. d. l. ius ciuile per illum tex. et dixi
supra proxi. Similiter no. id quod incidenter dicit hic bar. volens quod
causa inepta expressa in libello reddit libellum nullum etiam absq;
eo quod pars opponat vt si dico peto decē, quia rex est in fracia per
no. per gl. in. l. ii. §. circa de do. excep. Zrium tenuit hic Raph.
quia si expressio cause non est de substantia libelli parte non op-
ponēte. l. fi. §. de non. excep. ergo si exprimatur non dz vitiare,
argumen. l. j. in prin. §. de rei vxo. actio. Tene opi. bar. quam ip-
semet tenuit in. l. j. in princ. in ver. veniamus ad causam &c. post
gl. ibi. ff. eo. et Anto. de bu. in. c. dilecti. de iudicij, et bald. hic
in repeti. paduana. in. xvii. co. nam expressio cause inepte opera
tur quod isto casu constat de calumnia libellantis, et sic officio iudi
cis debet repelli absq; eo quod pars opponat, nota. gl. in. l. qui cū
maior. §. secundo in verbo calumniosam. ff. de bon. liber. que ra
tio cessat quando causa non exprimatur. quia tunc non constat de
euidenti calumnia. pro hac ratione diuersitatis allego tex. cum
glo. ij. in cle. constitutionem cum glo. in verbo de nouo, de ele
43 ctio. ¶ † Annectit etiam hic Barto. an si agitur ciuiliter ac-
tione famosa descendente ex delicto quo casu requiritur quod in li
bello exprimatur tempus et locus delicti sm magis cōem opi. sicut
in criminalibus. c. iue. de procur. l. item exigit. cum glo. de to

a ¶ Ut per ang. intelligi ē ex parte nō ppnēte per ea que voluit bal. in. l. fi. de he. in
sti. hic pcedit actore vincēte quia officiū declarādi nō trāsit ad heredē. l. pomp. scribit.
ff. de rei ven. pcedit intellige nisi actor semel declarasset, q: non posset iterū declara
re vt dicit bal. et Fed. in. c. ii. de lib obla. vt refert an de alex. hic et ē do. Jason.
b ¶ Uel accusandū. sz an sic requiratur bina monitio cū alicui pfigitur termin⁹ ad agē-
dū vel accusan
dū vide alex. i
cōsi. cxiii. i. libr.
c ¶ Substan-
tialis tu dic qō
qñ pars substātia
lis ē addita li
bello h° et pm⁹
erat apt⁹ quod vr
dōz quod his dē-
at solui gabel
la. quia sic addi-
tio cōstituit no-
uū libellū vt h
p alex. et h pea
q volnit cōsi. ō
en. bal. et doc. i
. l. tarisgent. §.
adec. r. l. al. em
pi ō ff. ēpact.
vbi voluit quod his
dēat solui ga-
bella q vēlt sol
uēda ex forma
stat. sup⁹ forma
tā emptionē cō
hētes addunt
aliqd quod hēat re
formare cōtū et
nouū inducit, et
h dicit. o. an. ō
ale. eē verissimū
et dic q· stante
sta. quod ō libello
dēat solui gab.
q nō tenēt sol
ui ō i. propter
tex. que pōde-
rat bal. i. l. o. ff.
de eunuchis et
cōprobat snia
sua per ea que vo
luit in eo. cōsi.
xlv. vbi voluit
quod si iudex adi
ciat nouā cāta
snie incōtinēti
q eā hēat leidē
vel reformare
sniam quod ata licā
sit appellādum
alias secus.
d ¶ Tpis. d.
an. de ale. sequitur
sui. ve ē secuuū
d. pcep. o ē snū
subtilē q: l. itē
exigit et. l. ptor
edixit, h n dīc
is dīt quod actor
dz ponē actum
certū quod est ad
certitudinē rei
rō quod p sor. ille
li. sic disponāt e
sic libell⁹ ii est
ipo iure nullus
in cōuleiēs re-

lo, an sit tunc non exprimatur videtur libellus parte non oppo
nente, et remittit ad no. per se in. l. j. in prin. ff. eo vbi de hoc ni-
hil dicit, Fulg. hic tz libellum procedere per. l. fi. §. de anna. ex-
cep. bal. in. c. quia in. vi. colum. qui mo. feu. amit. tangit, et tñ cla-
re non firmat, sed vr verius quod libellus ipso iure non procedat,
d quia requiritur expressio loci et tpis⁹ sicut in criminalibus, et in cri-
minalibus redditur ipso iure nullus sm cōem opi. l. libellorum
in prin. iuncto versi. quod si libelli. et ibi Bar. et c. ff. de accusa. alias
fallentias ad dictam regulam collige ex notatis per do. Bart.
cui potes addere vnā quā posuit Spec. ti. r. d. § nunc ostendamus.
versi. emendari. s. quod post lit. contest. potest emandari si adhuc
non est iuratum de calumnia. nihil tamen allegat, et ideo bal. in
l. error. in. vi. co. de iur. et fac. igno. reprehendit eum ponitur tñ
quod emandatio fieri posset post litem conte. incontinenti, quia per-
inde habetur ac si ante litem conte. vt est glo. no. dign. in. l. pō
ponius § rati in ver. contestatus. ff. de procu. quam ibi sequitur
Jaco. de bu. no. Inno. in. c. pastoralis. de excep. et Jmo. in. l. ti.
§. prius de vul. et pup. plenius in. l. consensu. §. eum qui in. xxv
co. ff. de appel. lz bal. et Ang. in. d. § rati videantur illam gl. impu
gnare Et in casibus in quibus post lit. contest. potest fieri emē
datio videtur intelligere bald hic in repe. paduana. in. xliii. et. lii.
co. quod illud possit fieri vsq; ad conclusionem in cā, et nō post, lz
in repe. perusi. in. xxix. co. dicit quod pōt vsq; ad sniam. Ponto fe
concludendum quod aut fit talis emendatio per quam augetur cō
dēnatio, seu executio condēnationis, et procedat prima opin. quia
parta sunt aliquid fieri post conclusionem in cā, et fieri post sen
tentiam vt probat Bar. elegāter in. l. si mater. § ea. in fi. de ex-
cep. rei iudi. et Bal. in. d. l. error. in iii. co. cum ii. sed si per emē
dationem minueretur condēnatio tunc procedat scda opi. quia
etiam post sniam iuri suo posset actor renunciare. l. iurisgentiū
§. si paciscar. ff de pac. ergo et ante q̄ncunq; quia nihil aliud que-
rit pretor, q̄ partes esse cōcordes. l. j. § et post operis. ff de ope.
no. non. iacu. l. post q̄. ff de pac. Et que dicta sunt hic in emen-
datione libelli intelligas non solum in causa principali, sed etiā
in libello appellationis. l. aliqs libelles. ff. de appel. et ibi vide
bald. cum concor. ibi allegatis per eum, et per eundem in. l. per
hanc. in. iii. co. de appel. et per ipsum in. l. pomp. scribit. §. fin. et
ibi per Ange. ff. de rei. ven. et aliquid per Bal. hic in repe. pa
duana. in pe. car. vbi etiam ponit quid in exceptionibus atten
tis interrogatorijs, et in positionibus an emendari possint et quā-
do, de quo etiam vide per Pe. de ancha. in. d. cle. constitutionem.
44 ¶ † In ea. ibi subijcit de mutatione et ponit exemplum vt quia in
libello egi ad rem exemplo, et nunc volo mutare, et ad eandem
rem agere ex commodato omissa prima actione vel petij rem
ex vēdito et volo ad eandem rē loco actionis exēpto agere cer
ti condictione ex eodem cōtū, vel petij librum ex cōmodato, et
quia testes mihi referunt quod nō fuit liber, sed vestis volo agere ad
vestem loco libri ex ipso contractu commodati certe ante litis
e contesta. possum hanc mutationem facere postea vero non quia
de qua re &c. vt hic in glo. et quia per litis contest. quasi contrahitur
vt dixit gl. in. l. ii. §. fi. in gl. mag. ff. de pecu. sti. pro quo. l. de eis
te. §. qui interrogatur. ff. de interro. actio. et a quasi cōtū non pōt
vnus inuito alio discedere. l. sicut. ff. de actio. et oblig. ¶ Ho-
die autem eum primum porrexit libellum et citatus est reus nō
potest mutare, et ab illo libello discedere scdm glo. hic quam se
quitur Pe. et Cy. hic, et Joan and. in additio Spe. in ti. de ac
cusatio. in rubrica in quarta parte, et in. d. § nunc ostendamus.
in prin. per auc. qui semel hic allegatam in glo. sed in hoc vlti
mo communiter contrarium tenetur, vtz quod ista. l. non sit corre
cta per auc. qui semel, quia ille text. non impedit quin actor
producere possit alium libellum intentando nouam actionem
ante litem contesta. super prima actione, sed tantum modo lo
quitur iste text. quando actor non mutabat libellum renunci-
ando prime actioni, sed tantum differebat prosequi ipsum iu-
dicium inchoatum. Sed vbi actor renunciaret prime actioni. s.
exemplo intentate ex contractu emptionis ad librum et postea

nēt quod fgratur vt p in. ro. alr. d. ō ro. ei⁹ cō. cxcj. de q ē per ang. cōs. cccxcvi. ale. cōs. v. iii. li.
e ¶ Nō in dic post li. cōt. si probaretur error posset fieri mutatio sz bal. in. l. j. et. l. fi.
ff. de iur. et in. l. fine. C. ad. l. fa. et ita tenet an. de Alexan. h.

vult agere certi condictione generali ad eandem rem, ⁊ ex eodē contractu, ⁊ ſic ex eadem cauſa, certe hoc poteſt facere anteq̃ ſit lis conteſtata ſuper principali vt hic poſtea vero non vt in glo. ⁊ dict. l. ſi. ſed ſi vellet renunciare non ſolum actioni ex impro uiſo, ſed etiam omni actioni ⁊ omni iuri competenti ex illo contractu tunc poſſet poſt lit. conteſt. l. poſtq̃ lit. ff. de pact. ⁊ ad eandem rem poterit agere alia cauſa, prout ex contractu donationis. l. cum queritur. cum duabus ſeq. ff. de excep. rei iudi. ⁊ ita intellige no. per Bar. ⁊ doct. hic. Item intelligas premiſſa veſſe per renunciationem actionis per hãc. l. quando iſte due actiones non erant talis nature quod per electionem vnius alia tolleretur. l. quod in heredem. §. eligere. ff. de tribut. ⁊ l. j. ͡. de ſ ir. cum ſimi. nam tunc electa prima non eſſet locus mutationi vt ibi. ℭ Item circa hanc mutationẽ limita no. per bar. hic vt hic per eum in. l. ij. §. ſi. in viij. col. verſi. ſecundo q̃ro ⁊c. de preto. ſtip. vbi no. limitat. d. auc. qui ſemel. ⁊ per Io. and. in c. paſtoralis. de cau. poſ. ⁊ per Imo. in. l. ij. princ. ff. de ope. no. nunc. poſt Bar. ibi in. vj. oppo. ij. part. ⁊ per Ang in. § om-
a nem in auten. de litig. ⁊ per do. Anton. in. c. ij. de lib. oblat. a
15 ℭ † Item a. ibi, ſed cumulatio ⁊c. concludit glo. ꝙ cumulari poſſunt regulariter due actiones, quod intellige quando datur ad diuerſa, ⁊ ex diuerſis cauſis. l. ſi idem cum eodem. in prin. ff. de iuriſ. om. iudi. ⁊ in. l. cum fundus. §. ſi. ff. de vi ⁊ vi arma. ꝙ plenius proſequitur hic Bar. per quinq̃ genera cumulationis, ⁊ per dictam regulam ponit glo. hic duas fallentias. ℭ Primã limita vt per Bar. in. l. fundum. in. ij. col. ff. de excep. idem ſentit licet non ita clare in. l. naturaliter. §. nihil. in. xi. col. in prima combinatione. ff. de acquir. poſſeſſ. ⁊ per Imo. qui etiam addit aliam limitationem, ⁊ do. Anton in. c. cum dilectus. circa. vij. col. de cau. poſ. per Bart. hic in repeti. ⁊ l. incerti. in. vj. col. ͡.
16 de interdic. ℭ † Addit Bar. hic aliam fallentiam, vz, ꝙ vbi due actiones ſic ſe habent ꝙ ſententia condemnatoria ex eius executione facta in prima contingit liberatio ab alia actione nõ poterit illa alia cumulari cum prima. l. j. ff. ſi fa. fur. fec. dica. ⁊ idem tenet Bal. hic in repet. perusina. in penul. col. dicens ita tenuiſſe D. dr. idem tenet Pau. de ca. ⁊ Fulg. hic, ⁊ Ange. in d. l. naturaliter. §. nihil. ⁊ Saly. hic dicit ꝙ illa fallentia in effectu comprehenditur ſub prima poſita per glo. ⁊ Bar. hic, quia vbi prima actio ita ſe habet ad ſecundam ꝙ ſententia abſolutoria ferenda in prima eſt poſſibile, ꝙ pariat exceptionem rei iudic. in ſecunda, tunc nunq̃ admittitur cumulatio. l. fundi. cum ſimi ff. de excep. ſed in caſu. d. l. j. in fi. cum agatur ex eodem facto propoſito in prima actione. l. ex furto a familia facto ꝙ cenſetur eſſe vnum furtum. l. ſi familia. ff. de iuriſd. om. iud. ſententia abſolutoria poteſt totaliter ferri ſuper facto in prima actione deducto ꝙ pariet exceptionem rei iudic. in ſecunda, puta ſi dominus conuentus probaſſet illud furtum nullo modo factum fuiſſe. ℭ Teneo cum Bar. ⁊ ad rationem Saly. patet reſponſio ex his que not. Bart. in. d. l. fundum. cum probat ꝙ prima fallentia de qua hic glo. procedit quando abſolutoria ferenda in prima, ſcilicet inſpecto communi vio curſus cauſarum, h eſt abſq̃ eo ꝙ reus aliquid probet eſt apta parere exceptionẽ rei iudica. in ſecunda, ⁊ non aliter, Ang. in. l. cum querebatur. ff. iu di. ſol. dicit ꝙ ibi videtur caſus contra iſtam fallentiam Bart. ſumptam ex. d. l. j. in fi. nam in. d. l. cum querebatur, lite pendē te ſuper principali, ſi reus non defendat, ⁊ ſic committatur ſtipulatio ex clauſula de defendendo, iuxta. l. iudicatum. l. j. eod. titu. poteſt actor pendente lite agere ex illa clauſula ⁊ accumulare nouam actionem prima lite nihilominus perſeuerante in ſuo ſtatu, ⁊ tamen condẽnatoria lata in prima executione facta ſuper ea pareret exceptionem rei iudi. in ſecunda, q: non dz actor bis idem conſequi. l. ſi ex duobus. §. fin. ff. eod. tit. ⁊ dicit Ange. ꝙ non videt bene poſſe reſponderi ad illũ tex. ⁊ reſpondet ad. l. j. alleg. per bar. ꝙ ibi nõ intentabunt diuerſe actiones, ſʒ vna tantum que ex delicto familie intentabat contra dominum vnde non mirum ſi non poteſt ſuper eadem actione iudicium nouum fieri. l. j. circa fi. ͡. de alter. tol. ⁊ iſtam reſponſionem ad l. j. ponit bal hic in repe. paduana in. xxiij. co. qui per hoc vr tenere contra Barto. ſed Pa. de ca. in. d. l. cum querebatur, tenet opi. Barto. ⁊ reſpondet ad illam. l. cum querebatur, qꝛ ibi contra diuerſas perſonas fiebat cumulatio, qꝛ prima lis pẽdebat contra reum abſentem, ⁊ non defendentem. Secunda vero contra fideiuſſorem ad intereſſe ſed Barto. loquitur quãdo contra eundem vel dicas ꝙ illud ideo eſt in. l. cum querebatur quia ibi ſecundum iudicium erat plenius, quia dabatur ad intereſſe, ⁊ ſic ad omnia damna. l. ij. §. incertum, ⁊ ibi gl. de preto.

a ℭ Oblatio. adde Lud. ro. cõſil. ccclxxxi. vbi an in cã appellationis poſſit libellus mutari de quo per d. Ant. vbi ſ.

b ℭ Vnus qñ admittatur cumulatio actionum, vide per Lud. ro. conſ. cxl. ⁊ cõſi. cclv ⁊ cõſi. xcij pau. de ca. conſi. cclviij.

ſtipula. ſed in primo iudicio licet actor non conſequatur a reo damna que propter litem paſſus fuiſſet extra litem. l. extra expenſas litis vt eſt gloſ. not. in. l. prima in glo. iij. ff. de alie. iudi. mut. cau. fac. ⁊ ibi Barto. ſed in caſu d. l. j. in fi. ambo iudicia erant eiuſdem nature, non ob. quod dicit Bald. hic in repet. paduana, ⁊ Ange in. d. l. cum querebatur. volentes quod in. d. l. j. in fi. nõ competebant plures actiones, quia reſpondeo quod in hoc videntur minus bene dixiſſe, quia vt dicit Barto. in. d. l. ſi familia. in caſu illo cẽſentur plura delicta propter pluralitatem ſeruorum delinquentium, ⁊ ſic plures erant actiones allega. l. ſi ſeruus plurium. vbi not. ff. de noxa. cenſentur enim eẽ plura delicta eo quia quilibet commiſit dolum, ⁊ ſic erat pluralitas doli. l. ita vulneratus in fine ad. l. aqꝗl. ⁊ hoc etiam nota. Bald. in. l. ordinarij in fine. ͡. de rei vendica. reliquas fallentias ad dictam regulam vide per Barto. in. d. §. nihil commune. in. viij. colum. ⁊ omnino Bald. in. d. l. ordinarij in. iij. colũ. in verſi. ſed circa hoc ⁊c. C. de rei vendica. vbi etiam limitat fallentiam Barto. quam proxime recitaui, ⁊ illam etiam limitat
17 Ange. in. d. §. nihil commune. ℭ † Et in hoc materia cumulationis inquantũ Bar. hic in primo genere cumulationis querit an ⁊ quando fit cumulatio duarum actionum ad diuerſa ex
b diuerſis requirantur duo libelli an vero ſufficiat vnus a concludit ꝙ ſi ſunt ſimiles actiones, id eſt eiuſdem ſpeciei poſſunt cumulari eodem libello alias non per. l. heredes. §. de pluribus. ff. fami. herc. ⁊ l. non eſt nouum. de act. emp. Adde ꝙ Pau. de ca. hic tenet contrarium ſcilicet ꝙ etiam quando actiones ſunt diſſimiles vt ex mutuo ⁊ depoſito poſſunt cumulari eodẽ libello, alleg. not. per glo. in. c. querelam. in glo. ij. iuncto textu de electio. ⁊ l. ſi idem cum eodem. in prin. de iuriſd. om. iudic. que ita debet intelligi, alias ille. ll. eſſent de indubitabili, ⁊ ita illam. l. intelligit ibi Bal. ⁊ Pau. de caſ. ibi pro hoc allegat. c. cum eccleſia. ⁊ c. paſtoralis. de cau. poſſeſſ. vbi habetur quod petitorium ⁊ poſſeſſorium ſimul poſſunt cumulari. ſed debuit allegare text. in. c. ij. de capell. mona. ⁊ ibi glo. ij. pro hoc etiam allegat ipſe quia in eadem inſtantia quis poteſt accuſari de diuerſis criminibus orientibus ex diuerſis factis alleg. not. in. l. qui de crimine. in glo. in verbo ab alio. ͡. de accuſatio. ⁊ l. libellorum. §. ⁊ ſi aliud. ⁊ ibi not. per glo. ⁊ Barto. ff. de accuſat. dicit ꝙ tot dicuntur libelli quot cauſe ſunt diſſimiles, vt dixi, ⁊ ĩõ tot ſoluentur gabelle, ſed quando ſunt ſimiles, vt in caſu dicti §. de pluribus. vnus cenſetur eſſe libellus propter conformitatem vt ibi ſecundum eum, Bart. tamẽ in. d. §. ſed ⁊ ſi aliud. ⁊ in l. per hanc. in. ij. colum. ͡. de tempori. appellation. tenet idem ꝙ hic, tamen precedens opinio. eſt multum ſuſtentabilis quam etiam tenet gloſ in. c. diſpendia. in verbo perſonalibus. de reſcript. idem tenet Saly. in. l. ſi quis homicidij. ͡. de accuſat. dicens ꝙ opin. Barto. iure non probatur, ⁊ contra Bart. dicit eſſe tex. in dicta. l. ſi quis homicidij. cum glo. in verbo puta- uerit. in fi. vbi in eodem libro poteſt quis de pluribus, ⁊ diuerſis criminibus accuſari, cum hac opinio. videtur concordare bal. hic in repetitione paduana. in. xviij. colum. in verſicu. xv. queritur, ⁊ in verſi precedenti, ⁊ ad iura allegata per Bart. poteſt reſponderi ꝙ nõ negant quin in eadem ſcriptura libelli poſſint
18 diſſimiles actiones deduci. ℭ † An tamẽ tunc iudicetur de tali libello tanquã ð vno, an tanq̃ de pluribus, ⁊ ſic plures deberent ſolui gabelle, Bal. hic in repetitione paduana. in loco proxime allegato tenet id quod retuli ſupra tenere Pau. de ca. h. ℭ Sic vt per Bar. in dicto. §. ſed ⁊ ſi aliud. de quo etiam vide per Bald. in. l. cum rationibus. ͡. qui accuſat. ⁊ in. l. prima. in penulti. colum. ͡. de fideicommiſ. ⁊ in. d. l. ordinarij. in fine. ⁊ Ange. in. l. ſcire debemus. in principio. ff. de verborum obligatio. per Salyce. in. d. l. ſi quis homicidij. Vbi ſi vnus ageret vna actione tantum contra plures, vel plures contra vnum an tunc requirantur plures libelli, vide not per Specu. in titu. de libel. concept. §. j. verſicu. ſed pone ⁊ Bar. ⁊ Ange. ⁊ Mod. in. l. ſuper ea iter. §. caſſius. ⁊ in. §. officium. de aqua plu. arcen. ⁊ in. l. ſi quis cum procuratorio. §. vnius litis. ff. de procurator. ⁊ in. l. iij. §. j. de duobus reis. ⁊ in. l. ſi pluribus. in princip. ff. de legatis. ij. per Innocen. ⁊ alios in. c. j. de libel. obla. per Barto. in. l. hos accuſare. §. lege. ff. de accuſat. ⁊ in. l. inter liberos. §. ſi. ff. de adulte. per Cy. in. l. eo quod a multis ͡. ſi cert. peta. per Bal. in auct. hoc ita. de duobus reis. ⁊ in. l. ab eo. in tertia colum. quomodo ⁊ quando index. per Ange. in. l. j. ff. ſi pars hered. peta. ℭ Item inquantum Bartol. in ſecundo genere cumulationis reſpondet ad. d. §. ſed neq̃. in auc. de fideiuſ. ꝙ ibi eſt ſpeciale qñ in caſu illo poſſit cumulari perſonalis, ⁊ hypo-

thecaria

thecaria, q: in alio grauatus erat actor, vt hic per eum. Adde
ſm Fulg. hic ꝙ illa non fuit ratio illius. § ideo rñdet ipſe ꝙ id
procedit cumulatio, q: non ſemper abſolutoria lata in perſona
libus parit exceptionem rei iud. in hypothecaria. ℂ Nũ mo
hypothecaria poteſt ſtare cum perſonali. l. ij. ꝗ. de lui. pig. cum
ſi. tamen ſi imperator in. d. § ſed neq̃ ſenſiſſet illam rationẽ quã
ponit hic Bar. expreſſiſſet eam, & hec ſolutio non placz, q: ad h
vt impediatur cumulatio non requiritur ꝙ omni caſu abſoluto
ria ferenda ſuper prima habeat parere exceptionem rei iud. ſu
per ſecũda, ſed ſatis eſt ꝙ hoc poſſibile ſit ſm Dy. in reg. nul
lus. lib. vi. & not. Bar. & omnes hic, q: vbi futurus euentus ſe
habere põt ad duo. ſ. ad anđendum & permittendum iudicaſ
de eo ſicut de impediente. l. pen. ff. ſi cer. pet. & idem no. Cy. in
l. i. in. iiij. oppo. ꝗ. de iudi. Pao. de ca. hic ẽt reprehendit ſolu
tionem Bar. eo q: illa ſolutio vadit per ſpecialia & mẽdicata
ſuffragia ſm eũ. ℂ Unde dicit ꝙ perſonalis & hypothecaria
poſſunt cumulari in eodem libello dũmodo cumuleſ hypothe
caria ꝯditionaliter. ſ. & quatenus apparebit ipſum agentem ha
bere ius in perſonali actione, pro hoc alleg. glo. in. l. qui de ino
fficioſo. in glo. mag. in fi. ff. de inoffi. teſt. Ubi querela & peti
a tio hereditatis ∘ poſſunt cumulari in eodem libello ꝯditionali
ter, & tũ ſcd̃a pendet a prima. ℂ Pro hoc alleg. ro. per Cyn.
l. i. ꝗ. de iudi. ſed in diuerſis libellis eodem tpe productis faceſ
ꝙ non poſſit fieri cumulatio, q: tunc eſſent duo iudicia, & due
inſtantie. ℂ Sed qñ in eodem eſt vna tñ inſtantia, & vnum iu
dicium poteſt cumulari. Et idem dicit eſſe quando cumulareſ
actio perſonalis in rem cum actione interdum acceſſoria, puta
ad fructus & vſuras, q: ſi in diuerſis libellis fiat non predit cu
mulatio ẽt ꝯditionaliter, q: iudicium ſuper fructibus eſſet mo
tum ſuper futuro quod eſſe non poteſt. l. nõ quemadmodũ. ff. de
iudi. Sed qñ in eodem libello fieret ꝯditionaliter vt dixi, tunc
procedit cumulatio, q: libellus tũc ex toto non ſuit datur ſuper
futuro, q: ibi continetur principale q̃ deducitur pure ratione
cuius procedit libellus ſuper acceſſorijs. ℂ Sicut dĩ in ſimi
li in annuo debito, vt no. per gl. & doc. in. l. non quemadmodũ.
ff. de iudi. & idem dicit eſſe meram veritatem quam dicit non
reperiſſe viſam ab alio. ℂ Sed neq̃ ibi intelligitur cumulatio
nem fuiſſe factam ſub conditione, nam clarum eſt ꝙ vbi alias
duo iudicia ſimul concurre non poſſunt, tñ ſub conditione poſ
ſunt cumulari. l. conductores. & ibi glo. ꝗ. loca. & per glo. & doc.
in. l. non ab re. ꝗ. vnde vi. & in. c. raynal. in verſicu. contra ipſam
venirent. de teſtamen. no. Cyn. in. d. l. ordinarij. in. ij. q. ꝗ. de rei
vend. & plene Ang. in. d. l. q. de inofficioſo. ℂ Et ſimiliter non
ſapiunt verba do. Pau. dum loquitur de fructibus, q: non cõ
cluduntur qñ peterentur fructus iã percepti, vnde puto ſuſti
neri poſſe opi. Bar. hic, & in. l. fundum. ff. de exceptio. ℂ Uel
dic vt colligitur ex dictis per Bal. in. l. fi. ꝗ. de act. & obli. & hic
in repet. padua. in. xxv. col. & in peruſi. in vlti. col. ſ. ꝙ ſpeciale
eſt in hypothecaria q: tendit ad eundem effectum vna cum per
ſonali. ſ. vt de debito ſatiſfiat nec per hypothecariam plus con
ſequitur in effectu q̃ per perſonalem. ℂ Et ita intelligitur gl.
in. l. nemo ex his. § quotiens. de re. iur. ℂ Et per hoc non ob.
l. fundi. hic alleg. per Bar. q: ibi ſecunda actio tendebat ad di
uerſum effectum. ℂ Et vltra predicta in materia cumulatio
nis, vide per Bal. aliquid poſt glo. in. l. iij. ꝗ. de peti. her. & in. l.
j. in fi. princ. ꝗ. de vſu. rei iudi. & l. iij. ꝗ. de re iudi. & in. l. ii. ꝗ. ſi ad
uer. ſit. & in. l. bona. ꝗ. fami. her. & in. l. certi conditio. § ſi. ff. ſi cer.
pet. & in. l. ab officio. ꝗ. eo. & ſignanter per eum in. l. fi. ff. de his q
19 ſunt ſui. ℂ † Item in quarto queriť Barto. an vbi prohibita
eſt cumulatio ſi tamen libellus cumulationis producatur, & re
us non opponat procedat iudicium, adde no. per eundem in. l.
hos accuſare. § lege. ff. de accuſa. & in. l. j. §. accuſatio. ff. ad tur
pil. per glo & doc. in. l. ſi accuſationibus. ꝗ. de accu. plene p bal.
in. l. ordinarij. in. iiij. col. ꝗ. de rei vendic. & in. l. cum rationibus.
qui accuſ. & in. l. ij. in fi. ꝗ. de peti. hered. in quibus locis tangi
tur quo tempore debet opponi talis exceptio, aliquid etiam
per Bar. in. l. fundum. in fi. ff. de except. ℂ In ead. glo. ibi, q:
cauſa mutatur, & hcõmoniter tenetur per. l. j. in prin. de iura ca
lum. & ibi etiam not. ꝙ etiam in cauſa appellationis non ſolum
in noua cauſa mutata debet iurari. ℂ In ea. ibi, niſi ſcđa &c. p
20 hoc eſt tex. in. c. litere. de dilat. ℂ † In glo. in verbo prout, te
ne primam expoſitionem, vt hic per Bar. inducentem hoc ad
queſtionem an ſi actor in libello narrat intentionem ſuam pro
b ut dicit apparere in tali inſtrumento ∘ debeat ante lit. conteſt.
edere illud inſtrumentum reo vt poſſit deliberare an velit cede
re vel contendere, in quo dic vt hic per eum in legibus hic alle
gatis per ipſum ℂ Idem tenet Bald. hic in repetitione pa
dua. in pen. car. & Do. de ro. in concluſio. xxxiiij. incip. item ſi
in libello, & do. Anto. in. c. j. de proba. ℂ De quo etiam vide
per Bald. in. l. fina. ꝗ. de precl. impera. offeren. & in. l. qui ſti
pendia. poſt Barto. ibi. ꝗ. de procurato. & limita vt ibi per eum
& per Bald. in. l. i. §. editiones in. iii. colum. ff. eodem, & Ang.
in. l. i. § edenda. poſt gloſ. ibi. ff. eod. & limita vt ibi per eum, & p
eundem in. l. ii. eodem titu. & per Specu. in titu. de inſtru. edi.
§. nunc dicamus. in pluribus verſicu. illinc. §. & ibi tranſit cum
opin. Inno. in. d. l. j. & cum eo concordat Pau. de liaza. in cõ
mento. c. iu. loco. in. ij. colum. de probatio. ℂ Et de iſta dictio
ne prout vltra not. per gloſ. Barto. & Bald. hic, vide text. cũ
gloſ. in. l. reſcripto in principio. de mune. & hono. & l. itẽ apud
labeonem. § quod ait pretor. de iniuriis, & per Barto. plene in
extrauaganti ad reprimendam, in verbo prout, & habetur in. c.
21 prout, de dolo, & contumacia. ℂ † In gloſ. in verbo perpetui,
ibi in id quod ſua intereſt &c. puta ad expenſas quas primo re
us fecerat in reſpondendo libello, & ante emendationez, & in de
liberatione habenda ſuper eo, teneť enim ad emendandas ta
les impenſas, quia temere vocauit eum ad iudicium ſuper li
bello non emendato. l. et in quem temere. ff. de iudic. quod eſt
verum ſecundum Bartol. ſi reus eſt impenſis damnificatus,
alias ſecus, vt ſi in libello actor petiit fundum expreſſis duo
bus confinibus, & reus deliberauerit contendere, deinum ac
tor addit alios duos confines & reus adhoc delibera contendere.
Nam propter talem additionem non tenebitur actor re
ficere expenſas, quia omnino illas expenſas quas prius fecit
reus facturus fuiſſet ſiue ſequeretur dicta additio ſiue non, fa
cit. l. ſed & ſi lege. § finalem quis. de petitio. heredita.
ℂ Tamen ſi propter illam aditionem lis efficeretur longior
& ex eo pateretur reus damnum ad hoc tenebitur actor. l. non
ignorat. de fruc. & lit. expenſ. Sed vbi propter illam aditionez
reus deliberaſſet cedere vbi antea deliberauerat contendere,
tunc indiſtincte ſecundum Bartolũ reficientur expenſe facte
per reum pro deliberatione habenda circa libellum ante emen
dationem, & quia per emendationem ille efficiuntur inutiles.
Idem tenet domi. Anto. in. c. primo. in fi. de libel. oblа.
22 ℂ † Sed Bal. hic in repetitione paduana. circa vltimam car
tam dicit ꝙ etiam quando poſt aditionem confinium reus de
liberat contendere ſicut primo. ℂ Tamen quia bis fatigatur
in expenſis propter emendationem, quia habuit reus etiam ſu
per emendatione conſulere aduocatos. ℂ Ergo equum eſt vt
iudex eas reficere faciat per hanc. l. in fi. Bal. bene loquitur
quo ad expenſas ſecundo loco factas, q: in illis grauatur reus
ideo ille reficientur non prime de quibus debet intelligi Bar
to. ſenſiſſe. Et ſubdit Bald. hic not. in repe. peruſina. in. xxiii.
col. ꝙ iudex non admittet emendationem libelli niſi primo ac
tu reficiantur expenſe, argumẽ. l. ſancimus. ꝗ. de iudi. & idem di
23 xit Saly. ℂ † In ea. ibi niſi prime ideo &c. ſentit gl. ꝙ minor,
& alij enumerati in. l. j. § fi. ꝗ. eo. non teneantur ad dictã refectio
nem expenſarum, Bar. hic contra, & bene quem ſequitur hic
Saly. Sed Bal. hic in repetitione paduana. in. ij col. tranſit
ſimpliciter cum hac gl. quam reputat notabilem. ℂ Idez te
net hic Fulgo. quia ſi ſuccurritur talibus perſonis dolus com
mittitur, vt dicta. l. j. § fina. ergo quantomagis ſi ceſſat dolus.
ℂ Teneo cum Barto. & reſpondeo ad dictam. l. j. § final. ꝙ
minor, & alij ibi expreſſe excuſantur a dolo preſumpto, quia in
eis dolus ille non preſumetur vt eſt gloſ. nota. in. l. vbi in prin
cipio. ff. eodem.
ℂ Idem in dicta. l. prima minor peccauit in omittendo, ideſt
in non edendo, hic autem in faciendo, & magis poteſt peccari
in faciendo quam in negligendo iuxta nota per gloſ. in. l. ſi mo
ra. ff. ſoluto matrimonio.
24 ℂ † Ultimo queriť hic Barto. quid ſi in libello eſt appoſita
c clauſula ſaluo mihi iure ∘ addendi an per hoc potero emenda
re concludit ꝙ ſic & bene, vt hic per eum, & idem tenet glo. v.
in capitulo inter dilectos, de fide inſtrumentorum nota. etiam
per Barto. in. l. non ſolum §. morte in. x. columna & in. l. cum
procurator. §. ſi dominus. ff de ope. noui nunciatio. & in. l. nen
feminis. ff. de nego. geſt. vt ibi etiam Bal. qui ponit not. effe
ctum huius clauſule, & Bald. hic in repeti. paduana in. xxv.
colomna per Joan. mona. in capitul. generali. de regu. iur. in
vj. in mercuria. per Bald. in. l. res denunciationes. in fi. quo
modo & quando iudex, per Ange in. l. ſi quis intentione. ff. de
in. & in §. omnem in auct. de litiga per domi. Anto. in. c. cum.
Ap. de confirmatio.

a ℂ Ueditaris
ſz an rei vend.
& pet. he. poſ
ſint cumulari,
& ſi fuerint cu
mulate & nõ ſit
oppoſitum an
valeat pceſſus
vide franci. de
are. ꝯſi. ciij.

b ℂ Inſtſo. ad
de eũdẽ ꝯſ. iij.
ij. lib. de quo ẽt
p do. de ro. de
fi. inſtr. in anti
qs dec. cccxiij.

c ℂ Saluo iu
re de hac clau
ſula ſaluo iure
addendi videp
Spec. in ti. de
libel. cõcep. §.
j. verſi. fina.

SVMMARIVM

1 Actore non probante reus eſt abſoluendus.
2 Inſtrumentum redemptum per me à notario rogato de contra-celebrato inter te & me nõ eſt commune tibi & mihi, ſed ...m, ideo tibi agenti edere non teneor.
3 ...ntum proprium celans non dicitur inique agere, idõ ...eſt puniri de falſo.
4 ...e uel accuſatore non probante reus abſoluitur diffinitiue limita.
5 Accuſatori non probanti, ſi poſt ſententiam ſuperueniant ſibi uere probationes an aliquo remedio ſibi ſuccurratur.
6 Accuſatio dicitur illa actio quæ criminaliter intentatur etiam ſi in cõcluſione dicaſ peto eũ condẽnari &c. quia intelligiſ per illud uerbum accuſo iudicium intentatum criminaliter.
7 Accuſatus de crimine tenetur præſtare iuramentum purgationis accuſatore non probante
8 Notarius conuictus de dolo commiſſo in faciendo tenetur ad damna & intereſſe quæ ſolo iuramento probantur.

q **Vi accuſare.** ¶ † Reus non teneſ edere actori ad intentionẽ actoris fundandã, & actore non pbante reus
1 abſoluiſ. ¶ † In tex. ibi alieno ꝑ facit h litera pro
eo qꝫ no. Inno. in. c. i §. i. de pba. vbi vult ꝙ ſi inſtrm redemi
a notario rogato de ɔctu celebrato inter me & itiũ illud inſtrm
redemptum mei & itiũ cõe non erit, ſed meum tñ, idõ ſibi agẽti
edere non teneor, idẽ voluit bart. in. l. j. §. edici ff. e. vbi voluit ꝙ
lꝫ inſtrã cõis debeant edi cum die & conſule, & ibi per glo. tñ nõ
intelligitur eſſe inſtrm cõe illud de quo mentionem feci, idem
not. Bar. in. l. fi. in fi. ſ. eo. & ibi Bal. & Bal. in. l. j. ſ. eo. ꝓ quo
allego glo. in. l. diſſolute. in glo. fi. ſ. de condi. ex le. quam ibi re
putat ad hoc no. Bal. no. Spec. in tit. de inſtru. edi. §. viden-
3 dũ. verſi. ex premiſſis. & Pet. de anc. in cle. j. de vſur. † Scdo
no. ꝙ celans proprium inſtrm non inique facit, & ſic non pote-
a rit puniri de falſo. a Quid in celante alia inſtrã, dic vt in. l. pau
lus. & ibi per Bar. ff. de fal. & per Ang. & Imm. in. l. i. ff. de pub.
iter. & ibi late Bal. in. l. eum. ſ. de fal. per quem dicit Bal. ibi,
& h ꝙ notarius celans prothocollum ſuum, & dicit ſe nõ fuiſſe
rogatum cum eſſe puniaſ de falſo, quod valde ſingulariter limitat
Jo. an. in addi. Spe. in ti. de inſtru. edi. § inſtrm. in princ. ſ. niſi
preceſſiſſet diuturnitas tpis & notarius eſſet bone fame, vt ibi p
b eum. b † Tertio no. regulam qꝺ actore vel accuſatore nõ pbãte
4 reus abſoluiſ, c quã regulã vltra hic no. p gl. limitat pluribus
c modis h Ja. bu. & bal. vt h p eos, qbus adde alios caſus quos
ponit glo. not. in. c. j. vt eccleſia. benefi. & ibi plene per docto. &
Spe. in ti. de proba §. probare ver. nũc ad propoſitũ cũ ſequen
5 tibus. ¶ Itẽ intellige dictã regulã vez ꝙ reus abſoluiſ. ſ. diffi-
nitiue ꝙ no. gl. in auc. qui ſemel, in verbo locum, in fi. ſ. quõ & cũ
index. Qꝺ intellige vt ibi per gl. & per bar. in. l. properandũ. §.
& ſi quidem ſ. de iudi. & omnino vide bal. in. d. auc. qui ſemel. in
iiij. co. ¶ Quid aũt ſi poſt iſtam abſolutoriam iſta inſtrãt que
erant apud reum peruenerunt ad actorez an aliquo remedio ſi
bi ſuccurri poſſit dic, vt per Cy. & bal. in. l. i. ſ. de condi. inde. p
Cy. in. l. qui teſtamento. ff. de excuſa. tuto. per Spe. & Jo. and.
in titu. de inſtru. edi. §. poſtq. in additio. que incipit, hec vna,
bal. in. l. ſub ſpecie. ſ. de re iudica. & in. l. argentarius. § cum autẽ
ff. eod. & per Ang. in l. iij. §. itẽ ſi ipſe ff. ſi cui plus q̃ per. l. fal.
per Ang. & Imo. in. l. imperatores. de re iudi. & p Imol. in. l. ſi
is ad quem ff. de acq. he. no. gl. in. l. ſi fideicõmiſſarius. §. i omnibus. ff. manda. per Cano. in. c. ſuborta. de re iudicata in fine.
6 ¶ † In gl. prima in fi. nam actio proprie eſt que ciuiliter intentatur ad vtilitatem agentis, accuſatio autem eſt illa que criminaliter intentatur inſtitu. de publi. iudi. in prin. & ibi glo, & inſti
tu. de actio. in principio, & ibi glo. l. agraria, cum glo. & ibi bar.
ff. de termino moto. ff. vnde dicit Spec. in tit. de accu. in prin
cipio in ver. quid primo &c. ꝙ ſi accuſo aliquez de crimine, & pe
to eum condemnari &c. propter illud verbum accuſo intelligiſ
criminaliter eſſe intentatum iudicium vt refert, & ſequitur bal.
7 in l. viro. ff. ſo. mo matrimonio. ¶ In glo. in verbo actore, ibi. l.
fallaci er &c. intellige tamen ꝙ in criminalibus expreſſis ibi, et
in. d. l. vbi ſi precedebat diffamatio de crimine requiritur ꝙ ac
cuſatus etiam accuſatore non probante debeat probare, ideſt p
ſtare iuſiurandum purgationis, iuxta. l. preſenti. § ſicubi. ſ. de his q ad
eccleſiam confugiunt non ſimpliciter intelligas illa iura ꝙ ac-
cuſatore non probante ſi reus non probet debeat ipſe condem-

a ¶ De falſo. vide Fede cõſ. ctiii. ind ro. ſingu. ſuis fo. xiij.

b ¶ Eũ. adde ꝙ p bac litera facit doctri. bar. in l. quotiẽs ſ. de h. inſti que vi de & ſeri. in l. iii §. ſi ff de te. mil. vbi pp bonã famã oritur bona pſumptio ꝙ nõ fecerit dolo delinquẽdi. fra ci. Curt.

c ¶ Abſoluiſ. ampliari pdo. de ro. deci. cc. xi. & c. xix. de re iud p. ro. cõſil. clxxi.

d ¶ Et Marianus ſoci. in cõſi. clx. inci. pſtãtiſſime doc. ꝓ. affirmauit ale. i. l. neqꝫ ff. de iurein. & do. do. ro. in deci. cxxiij. in nouis actore, & in deci xv. ſi ex cã i non. & pa. dcz. in cõſ. iij. incip. i ſcõ iſto, & adõ ꝙ iſta rẽa hꝫ lo cũ i mr̃imonijs vide plene phi lip deciũ i cõſi. cxxviij. ici. viſo pceſſu. i ij. co. i princ. Thom.

nari, quia iniquiſſimum eſſet vt voluit glo. in dicta. l. vbi Et ita in
tellige Joan. andre. in. c. ſine poſſione de regulis iuris in ſexto
8 in penultima. colum. & Pet. & Cyn. in dicta. l. vbi. ¶ † Vlti-
mo not. ad quod dicit hic Bald. volens quod ſi notarius eſt cõ
uictus de dolo tenetur ad damna, & intereſſe que ſolo iuramen-
to probabuntur, vt h per eum, tamen intellige ſane quando eẽt
dolus in faciendo commiſſus, ſecus ſi ſit in omittendo commiſ-
ſus, quia tunc non ſufficeret ſolum iuramentum vt eſt text. reputa
tus ſingularis in. l. argentarius. §. cum autem ff. eo. & ibi Bald.
ibi etiam videas Ang. & no. etiam Bald. in. l. fi. in penul. col.
ſ. eo. quod bene not. pro limitatione iurium dicentium quod cõ
tra doloſum ſufficit probatio per iuramentum. l. ſemper. §. hoc
interdicto. ff. quod vi aut clam, & ibi no.

SVMMARIVM

1 Actor tenetur edere reo librum rationum ad probandum exceptionẽ ſuam.

1 n **On eſt nouum.** ¶ † Actor teneſ edere reo codicez rationum ad probandum exceptionem ſuam, & de intellectu huius. l. & eorum que hic dicuntur in gl. dicetur. in. l. fina. ſ. eodem.

SVMMARIVM

1 Edi debent fiſco rationes publicæ etiam à priuatis ad probandum exceptio.

1 l **Uſtum.** ¶ † Etiam a priuatis fiſco edi debent rationes publice ad defenſionem probandum. h. d. ¶ In glo. fi. ibi agebat priuatus &c. hec vera per. l. qui accuſare, iuncta. l. pro
xi. ſ. e. Secunda ſol. vt differat a prima debet intelligi quando
actor petebat editionem, & eſt vera ſolutio ſi preceſſit expreſſuz
vel tacitum mandatum conficiendarum rationum per no. in. l.
j. ſ. eo. ¶ In ea. ibi h ab aduerſario, hec vera intelligendo eam
ſm precedentes ſolutiones.

SVMMARIVM

1 Inſtrumenta communia debent eſſe apud digniorem, & aliis fieri copia
2 Inſtrumenta quot modis, dicantur communia, & qua actione petantur edi.
3 Inſtrumenta ſi ex pacto debẽt ſtare apud minus dignum, & illi ſuccedat fiſcus, an tunc ſint cõſignanda fiſco tanquã digniori.

1 **Rocurator.** ¶ † Inſtrumenta communia debẽt eẽ apud digniorem, & alteri fieri copia, & cum expediẽs fuerit debebit etiam originale exhiberi ad requiſitionem minus digni. h. d. Et premitte id ꝙ dicit Cy. quia impera-
2 tor habet duplex patrimonium, vt hic per eum. ¶ † In tex. ibi
cõmunia quot modis dicanſ inſtrumenta communia vide per
Inno. & doc. plene. in. c. j. de proba. & Spe. in ti. de inſtru. edic.
§. nunc videndum ver. ex premiſſis. ¶ Tamen hic intelligitur
qñ inſtrã erant cõia nõ ſolũ quo ad vtilitatem cõez vt quia ea q̃ in
eis continebant non ſolũ concernebant cõe negociũ, ſed erãt ẽt
cõia reſpectu dñij ipſius ſcripture & carte. Quid ſi eſſent cõia ſo
lum rõne vtilitatis non cogereſ ille qui redemit inſtrm a nota-
rio edere alteri cum ſit ſuũ proprium vt dixi in. l. j. & ij. ſ. e. & alibi
gd in. l. qui accuſare. Et qua actione petaſ iſta editio inſtrorum
cõium vide Jac. bu. hic plenius q̃ per Bar. in. l. quedaz in pn.
ff eo. No. ex fi. ꝙ exemplum fidem non facit, dicã in auc. ſi qs.
¶ In gl. j. ibi ſm quoſdã ſubaudi, & male quia ꝓcurator fiſci non
põt eſſe iudex inter fiſcum & priuatum, ſed dꝫ eſſe iudex ꝓcura-
tor ceſaris. i. rõnalis. l. apud fiſcũ. ſ. vbi cauſe fiſcales, & pp h eſt
vera ſcda expoſitio. ſ. ꝙ h intelligaſ de ꝓcuratoꝛ ceſaris per. d.
l. apud fiſcum. ¶ In gl. fi. ibi cõuenit &c. & dic ꝙ immo iſte qui
petit inſtra a fiſco agebat ɔtrarium qui deſiderabat originale ex
hiberi quia exemplo ſtare nolebat vt patet hic in tex. in ꝟbo pe
titionis, ſm Sal. & Fulg. & bene. ¶ † Extra glo. queritur hic di
citur quod inſtrumenta debent eſſe apud digniorem queritur Qu
ſi quid ſi inter me & titium conuentum eſt ꝙ inſtrumenta com-
munia debeant eſſe apud me, demum titio ſucceſſit fiſcus an de
beam conſignare tanquã digniori decidit ꝙ nõ, quia fiſcus dꝫ vti
iure priuati cui ſuccedat. l. cũ qdam. §. fiſcus. de vſu. Et cum eo

transeunt

tranſeunt omnes niſi Saly. dicens q in contrariũ facit q: depoſito inſtrumento omni que continet actum ſucceſſiuum nõ priuilegiũ ſucceſſoris ſm varietatẽ ipſis, ꝛ pſone oʒ attẽdi. d. l. cũ quidam. §. ſi debitores, ꝛ. l. ſiſcum. ſ. j. de iur. fiſ. Item priuilegium meum ceſſante cã finiri oʒ. l. ticia. §. vſuras de leg. ij. ꝛ cũ eo ſimpliciter tranſit Flo. ꝛ tenet cõem que vltra b alle. p doc. optime pbatur per do. p Bar. in auc. quas actio. in fin. dum alleg. l. ſi fundum. ff. de fun. dot. Non ob. §. ſi debitores. q: i caſu noſtro propter conuentionem partium actus erat firmatus etiam pro tpe futuro, ſed in contrario, ſecus, q: ibi vſure debebantur contra eã ſiue ratione mora nulla pcedente taxatione partium, ideo ſi mora committitur cum fiſco maiores debentur vſure. Uel ſm Bal. in. d. §. fiſcus in lec. antiq. aut queritur de his que pẽdẽt ex ꝯcu, ꝛ non inſpicitur perſona ſucceſſoris. l. que a patre. ſ. de teſt. mili. vt in caſu noſtro aut de his que pendent ex tempore vt vſure, ꝛ loqt. §. ſi debitores. fateor q ſi non preceſſiſſet conuentio, ſed ſolum rõne maioris dignitatis mee fuiſſent primo apud me depoſita procederet opi. Sal. g ꝛ hoc modo formet, ꝛ non prout Bul. ꝛ Bar.

SVMMARIVM

1 Inſtrumentum faciens mentionem de alio inſtrumento, nõ pbat niſi illud exhibeatur, uel aliter legitimè probetur.
2 Exemplum ſeu copia an & quando faciat fidem, unde hic regulam cum fallen.
3 Exemplum quando ſumitur an debeat pars citari, & an ſufficiat citatio generalis.
4 Exemplum fidem facit qñ probat cõtra eum qui ipſum dedit.
5 Exemplum probat qñ fit ab eo qui ſcripſit originale
6 Exemplum probat quando fuit ſumptum de conſenſu partiũ approbantium.
7 Exemplũ facit aliqualẽ pbationẽ & præſumptionẽ in dubio.
8 Exemplum probat quando reperitur in archiuo publico.
9 Exemplum factum per modum regiſtri probat.
10 Statutum faciens mentionem de alio ſtatuto probat, licet de illo non appareat
11 Inſtrumentum faciens mentionem de alio inſtrumento per eũdem notarium rogato an faciat fidem etiam ſi de illo primo non conſtet.

1 a **I quis in aliquo.** † In eo quod vnum inſtrum facit mentionem de alio non probat niſi illud exhibeatur vel aliter legitime probetur. h. d.

2 ¶ † In gl. j. aduerte q: gl. citura alle. in ea loquuntur de exemplo. i. ſcriptura in qua dicebat iſtud eſt exemplum talis inſtru-
a menti de verbo ad verbum exemplati ꝛc. ꝛ nihil aliud in illa ſcriptura continebat, ꝛ quot modis iſta ſcriptura nominetur, vide gl. in. l. ij. de fi. inſtru. ꝛ de iſta ſcriptura non loquit iſta autent. que loquitur quando in vno inſtrumento facto inter me ꝛ ticium fiebat mentio d vno alio inſtrumento, ꝛ contentio in eo an iſtud probet id quod in illo continebatur, ꝛ ita intelligit bar. Ang. ꝛ quaſi communiter omnes iſtam auc. ꝛ iſtam gl. ¶ Tñ ſm Bul. de cu. b iſta auc. poteſt intelligi de vtroqʒ. ſ. etiã d eo de quo loquitur glo. tamen magis applaudet primo ſenſus. Et ex glo. h habes concluſionem q exemplum de quo primo dixi fidem non faciat regulariter fallit niſi ſit exẽplatum iudi-
b cis auctoritate per iura alleg. in glo. ꝛ in dicta exemplatione requiritur partis citatio ſm omnes vt hic plene per Barto. ꝛ Bal. poſt alios, ꝛ per Bal. in. l. adoptio. de adop. ꝛ in. l. ij. d teſt. ꝛ ibi Bal. in. vj. q. per Bald. in. l. chyrographis. alleg. in glo. ꝛ in. l. fina. circa viij. colum. ff. de tab. exhi. ꝛ Bal. in. l. ij. de fide inſtrumen. ¶ Solus Buld. de ſuzar. hic tenet contrarium dicẽs iure non probari, ſed ſatis pbatur per rationes hic allegatas per Barto. ꝛ alios niſi periculum eſſet in mora ita dicit Innocen. in. c fina. ꝛ ibi vide exemplum per eum de fide inſtrumen. allegat in argumen. c. cum dilecta. ver. nos igitur. d confirmatione vti. vel inuti. ꝛ. c. quoniam. §. 1 vt lite non conteſt a. quod eſt ſin. ſm Ang. hic, ꝛ idem tenet Spe. in titu. de in-
3 ſtrum. edi. §. oſtenſo verſi. quid ſi citatio. ¶ † Et an ſufficiat citatio generalis, ꝛ etiam an illa in dubio preſumatur, vide per doc. in. d. locis, ꝛ per Hoſtien. ꝛ alios in. c. Liber. de teſta. ꝛ Bal. ꝛ Ang. hic, ꝛ per dominos de rota. concluſione. x. ꝛ. cc-lviij. ¶ Et ls qñ facta eſt dicta exemplatio auctoritate iudicis exemplum faciat fidem tñ ſi ſtatutum diceret q inſtrumentum

a ¶ De verbo. vide Pet. de ancha. conſi cccij. Ludo. roma. conſi. cccxxxvi.
b ¶ Auctoritate. adde Lap. plene alle. lxxvj. frã. de are. ꝯſi. lxxxvj. in. ro. ꝯſ. cciij ꝛ addo in eã. alex. i ꝯſ. cvj. col. iiij. i pn. l. v. vol. ꝛ vid card. i ꝯſ. lxxij. col. iii. q: ʒ q req rat citatio ẽt addõ. p citatio regrit qñ aduerſari⁹ eſt cert⁹, ſecus ſi incert⁹, vt p bal. ꝛ ang. h, ꝛ adde alex. l ꝯſi. cx. in. iij. vo. nec regrit citatio vbi tra ſe hʒ ꝯſuetudo, ita bal.

ſcriptum manu notarij de contractu rogati habeat executionem paratam non verificat in inſtrumento exemplato cum auctoritate iudicis, q: non eſt ſcriptum manu notarij de contractu rogati, glo eſt not. quam ibi ponderat Bart. in. l. probatorias. in
4 verſi. auctentcis. C. de oliuer. offi lib. xij. ¶ † Secunda eſt fal-
c lentia in qua exemplum fidem facit, q: pbabit ꝯtra eum qui exemplum dedit etiam ſi in exemplatione nulla interuenit auctoritas iudicis, vt probat in. l. in fraudem. §. neqʒ. ff. de iu. fiſc. ſm omnes h c, ꝛ not. Ang. in auc. vnde ſumit. ꝛ do. An. in. d.
5 c. j. de fi. inſtru. ¶ † Tertio fallit in exemplo ſumpto ab illo q ſcripſit originale ſm Bart. Bald. ꝛ Saly. c. hic qui inducunt. l. ſi quis. §. prohibet. ff. e. ꝛ bonus tex. in. l. vnum. cum glo. ꝛ ibi ponderat Bal. ff. de teſta. ꝛ bonus tex in. c. dudũ. de conuerſ. coniu. Idem tenet Spec. in tit. de inſtru. edi. §. poſtq. verſi. j. ꝛ Bal. in. l. ij. in ix. q. ꝛ in. l. noſtram. in. iij. col. j. de teſt vbi pro hoc alle. no. p Bar. in. l. ſempronius proculo. de lega. ij. Idem no. Bar. in. d. §. neqʒ ꝛ. l. ſi quis. § pretor. ꝛ ibi Ang. ff. e. ꝛ do. An. in. d. c. j. ꝛ do. Abb. in. d. c. alber. ꝛ Bal. in. l. ij. de fi. inſt. in litera antiqua. ¶ Sed Pan. de ca. hic tenet contrarium allegans Bar. ita tenere in. l. j. §. ſi quis in duobus. ff. de bo. poſ. ſm tabu. per illum tex. in verſi. ſed ſi vnum quod dicit perpetuo menti tenendum. ¶ Ludo. ro. in. l. ſciendum. ff de ver. obl. etiam allegat ad hoc. d. §. ſi quis in duobus. ꝛ. l. ſi donatio. ſ. de
d dona. que parum facit. ¶ Teneo cõem opi. per iura ſ. alle. non obſt. §. ſi quis in duobus. ꝛ qd ibi tʒ Bar. q: poteſt rñderi q ſi notarius exemplando diceret hec eſt quedaʒ copia inſtrumenti de quo fui rogatus ꝛc. ꝛ illam non redigeret in auct formam cum ſubſcriptione, ꝛ ſigno, ꝛ fide publicationis tunc non probabit, q: non habuit iſtam ſcripturam pro auc ita procedit opi. Bar. in. d. §. ſi quis in duobus. alias ſecus vt ipſe no. in. d. §. pretor. vel rñde vt ſtatim dicam. ¶ Hanc tertiam fallentiaʒ reſtringit Bal. ſignanter in rubr. de fi. inſtru. in. xj. col. vbi voluit hoc procedere niſi contextus ſequitur ſcripturam, q: tunc in prima ſcriptura ſtat ſubſtantia, ꝛ niſi probaretur illam eſſe deperditam exemplum manu eiuſdem notarij fidem non faceret, al. e g. l. ij. ſ. de teſt. ꝛ iſtam opi. ſequitur Ludo. in. d. l. ſciendum qui dicit ita poſſe intelligi tex. in. d. §. ſi quis in duobus. ¶ Pro hoc etiam inducit tex. in. § illud. in auc. de tab. Sed ad. d. l. ij. poſſet reſponderi q illa non loquitur quando vtraqʒ ſcriptura eſſet auct. ꝛ manu eiuſdem. Item illud quod ibi dicitur in tex. quod ſcriptura perit ꝛc. non eſt neceſſitate probandum, vt ibi not. Cy. ꝛ Barto. per. l. geſta. ſ. de re iudic. ꝛ Cyn. hic in. iij. q. ꝛ Barto. in. l. ſecunda. in princi. ff. quemadmodum teſtamen. aperian. Non obſt. d. §. illud quia ipſemet Bal. reſpondet in dicta rub. in. xj. colum. q id quod dicitur in. d. §. illud. cum ſequen. habet locum ſolum in ciuitate Conſtãtinopolitana, vt ibi per glo. ¶ Non obſt. d. §. ſi quis in duobus, quia intelligitur quando illud exemplum non habebat eandem formam, ꝛ eſſentiam quam habebat originale, vt q: ibi non erant ſubſcriptiones teſtium manu eorum vt requiritur in teſtamẽto in ſcriptis iuxta. l. hac conſultiſſima. ſ. de teſt. ſed erant ſcripte manu alterius ſcilicet exemplantis. ¶ Tamen tene menti dictum Bal. propter eius auctoritatem. ¶ Faceret etiam fideʒ exemplum manu alterius notarij ſi rogationes contractuum notarij rogati fuerunt commiſſe per iudicem, vel auctoritate ſtatuti alteri notario exemplande ꝛ auctenticande. c. cuʒ. p. de fide inſtru. ad quod vide bar. in. l. ſi quis. in princ. ꝛ. l. quedam. §. nihil. ff. eodem. ꝛ. l. diuus. §. item ſenatus. cum ſimil. ff. de fal.
6 ¶ † Quarto fallit vbi de conſenſu partium approbantium
e originale inſtrumentum fuiſſe ſumptum, exemplum vt hic ſentiunt Cy. ꝛ Barto. ꝛ Ange. in corpore vnde ſumitur, ꝛ Bald. in. l. ij. ff. de fide inſtrumen. ꝛ domi. Anto. in. d. c. j. do. Abb. in d. c. albericus. ꝛ Specu. in. d. § oſtenſo. verſicu. hic autem no. ¶ Quinto fallit quo ad aliqualem probationem, q: quo ad hoc probat exemplum vt no. in. l. ij. de fi. inſtru. quem hic videtur

h quẽ ſequitur alex. in ꝯſi. xlj. col. pe. l. ij. vo. vbi dr ꝯſuetudinẽ poſſe ſolẽnitatẽ citatiõis derogare, ꝛ addõ q ſi facta repit exẽplatio d antiquo q pbat, ita ro. in ꝯſi. xxxvj. co. pe. ꝛ citatio pſumit p no. in. l. ſciẽdũ. ff d v. ob. ꝛ tʒ are. i ꝯſ. xxxvj. ꝛ not. q lʒ aduerſarius ſit incert⁹ tñ ſi de facili pt certificari nõ ſufficit citatio gñalis, ſʒ ſpãlis, ita alex. i ꝯſ. viij. co. pe. in. ij. vol. ꝛ bar. in ſuo ꝯſil. xcj. ꝛ vide notabile v bũ bal. i. l. nec qcq̃. §. vbi decretum. car. pe. vbi dr q ille aduerſari⁹ in exẽplatione inſtri dʒ citari q ẽ aduerſari⁹ re ꝛ actu non ſpe. qd no. Franc.

g ¶ Uid bar. ſoʒ. in ꝯſi. cxxiij. inci. ſubeiſſe ꝛ elegã. abſoluta eſt l v. ꝛ iſte due rñſiones, cuʒ ſeq. Tho.

c ¶ Cõtra cõ. h idẽ firmant. d. de ro. deciſ. x. ꝛ ſeq. in nou. vbi ẽt dñi q in nẽtarijs pbat ꝯ tutorẽ lʒ originale nõ reperiat, ꝛ ibi vide i. tit. fal. h poſita d q ẽt p eoſdem deciſ. xciij. et. ccc x. in antiquis.

d ¶ Cõem. ad hoc q in. ro. ꝯ. cv de lʒ bar. ꝯtrariũ tenuerit. i. d. §. duob⁹. q tñ dʒ attẽdi ſua opi. h, ꝛ addõ infrã. are. i ꝯſ. xxxvj. col. iiij. ꝛ adde ang. are. l. § nihil. inſti. de teſta. ꝛ ibi ſeqt ꝛ refert limi. bal. in rub. d fi. inſtr. quã impugnat alex. h, ꝛ adde q illum etiam ſequitur Ro. ꝯſi. clxxiiij. vbi dicit bal. non hẽe ꝯdictorẽ. Fr.

g ¶ Uid bar. ſoʒ i ꝯſ. clxxxvij. ici i ꝯtrouerſia q̃ vrit in v. ꝛ q: ſ. fuit alle. ꝛ ſe. T.

e ¶ Partium approbantium. Adde Alexã. conſil. cxxxviij. j. lib.

¶ Archiuio. Adde Lu.ro.alleg.conſi.cv.Cal.cõſi.ij.de fi.inſt.& per Rom. cõſi. lxv.& adde tu Car.cõſ.lxxii.col.iiij.ꝟ.in cõtrariũ. Fran.Cur.

b ¶ Regiſtri notarij. Adde Pe.de anc.conſil.xl.& adde tu eundem Alex.in cõſ. vi.in.iiij.vol.col.ii.verſi.tamen reſpondeo. Fran. Cur.

c ¶ Regula eſt ꝙ non. Adde ꝙ ſi in inſtr̃o narratiue fit mẽtio de mãdato nõ pbat mandatum, ita ale.in cõ.lxxxi. co.iiij.in fin.in iij.volu. F.C.

e ¶ Sꝫ qd ſi de legatis ci- tat cũ inſertio- ne citationis,& cõmiſſionis, & q: in cõmiſſiõe fit mẽtio de a- lia cõmiſſione applica iux̃ te- norẽ cõmiſſaria vr̃ an teneaſ p̃- mo exhibẽ pri mã cõmiſſiones &c.vide in.ro. in cõ.cccxxxvi. de c⁹ itellu vid Fel.in.c. cũ or dinẽ ſu.viii.co lũ.de reſcri. tũ fui in ſcõ coraꝫ R d.epo Cre moneñ, tũ eſt neceẽ exhibẽ p̃ mã cõmiſſionẽ maxime qñ e- rãt ciuati laycí q ſubſunt iuriſ- ditioni clerico rum. Thom. d ¶ Perſo- nas.adde eun. ale.in cõſ.clxxx vi.col.pe.in.j. vol.math.not. ſuo.lxxx.& vid Abb.in.c.ſ i' iõ ex̃ de pſump.q põderat glo.in d.l.optimã, & adde ꝙ idẽ ſen ſit Ange.in.l. iuriſgẽtiũ.§.ꝙ ferre ff.d pa.ſ. y ¶ Adde ꝙ do.Card.in.c. ſi.de ſi.inſt.ad fi.in ꝟ.q̃ro vl- timo vult ꝙ p curatoi q ẽdit ſubſtitutũ, & in inſtr̃o ſubſtõis dicebat ralis p curator. Ꝥ p- ut cõſtat manu talis notarij a me viſo & lecto &c.p illa ꝟba non eſt pbatũ de mãdato pcuratoris, q: eſt teſtimoniũ reddere nõ aũt mandatũ auctẽticare, & dicit eſſe notãdũ, & ſe vidiſſe de ſcõ, & intelligit q̃ ad exceptio nes nõ q̃ ad pres rogãtes pnt tãẽt h.d.alex.& plus dic ibi Car.& ad h vt faciat fidẽ regrit ꝙ totus tenor inſtr̃i trãſcribaſ p notariũ exẽplãtẽ, & ſeqſ rota d fi.inſt.i decil. ij.in antiq.de q̃ vide p Fel.in.c.ſunt & aly,in.v.col.in fi.de reſcri.& ibi vide ꝙ illa nõ pcedũt in l'rĩs pp̃ ſꝫ doc.ibi limita ſcdo pdcã ſi d mãdato pcuratoris fit mentio ab alio q̃ꝫ ab ipſo cõſtituẽte, q: ſi ẽ ipſe cõſtituẽs fac fideꝫ tex.ẽ no.i.l.nec ſatiſdatio.ff.rẽ ra.ha.q eſt ſin.vt ibi dixi,& vide p iãſr.bꝛixi.i.c.qñ cõ falſaꝫ,in ꝟ.inſtr̃ꝫ,i.vii.&.viii. co.de pb.& hap.ſene.i repe.l.admonẽdi,i.viij.col.ff.d iureiur. vbi exaiat mãm iſtaꝫ & vide Bar.ſoci.in cõſ.ccxxxi.inci.cũ in pñti cõſultatione,& ita alias pſaui in cauſa magna pnicialiſ ſcõ.d.inſtr̃m nullã facere fidẽ ſm Car.vbi.ſ. Th.d p.J.V.B.

7 ſeq † Bar.in.ii.col.ſed illum reprehẽdit Bal. in.l. bonefidei,
in antep co.poſt Ray.J.de reb.cred.q: ſicut teſtis deponẽs de
audiru alterius nihil pbat vt.l.teſtiũ,vbi gl.de teſ.ita nec iſtõ
exẽpliũ,ſꝫ aduerte q: gl.in duobus caſibus põt ſaluari, primo
ſm Bar.in.l.admonẽdi.in.viij.col.ꝟ.ſed q̃ro qd exẽplo.ff.d
iureiu.ſ.qñ ego probarẽ originale eſſe deperditũ,nã tũc exem
plum faceret ſemiplenã pbatio.pro quo dicit eſſe gl.no. in.l.
ſicut iniquum.J.de fi.inſt.quam Ang.dicit eſſe ſing. Scdo,pt
ſaluari.d.gl.ſ.ꝙ tale exẽpliũ ẽt non pdito originali faciet talem
preſumptionẽ p q̃ꝫ qs excuſat̃ a dolo,q: quelibet cã ẽt iniu
ſta excuſat a dolo,vt ſi per errorem iuris putauit exẽpliũ proba
re.l.igitur.§.j.ff.de lib.cau.no.gl.in.l.plagij,in.ij.J.ad.l.fal. de
8 plag.& iſtud fuit de mente Bal.in.d.l.ij.in lec.anti. ¶ † Se-
a ptio fallit vbi exẽplõ reperireſ in archiuo publico ſm Ang.h
ſub dubio forte per auc.ad hec de fi.inſtr.& dicit q: alij hoc nõ
tangunt. ¶ Adde Inn.idem tenentem in.c.j.de procu.qui ad
hoc alleg.c.ad audientiam,de preſcr. Idem videtur velle bar.
in auctẽn.& ſi contractus poſt prin.de fid.inſtru.quod intelli-
ge tantummodo quo ad locum,& ciuitatem in qua eſt ille ar-
chiuus publicus,alias fidem non faceret,vt ſing.dicit Ioann.
and.in addi.Spe.in titu.de inſtru.edi.§ nunc dicendũ, in ꝟ d
di.magna,& Bald.in rub.J.de fi.inſtru in vi.colum. & Amon.
de bu.in.c.ij.de fide inſtru.verſi.viij.caſus,incipit ver.ſeq.
9 ¶ † Sexto fallit in exemplo facto per modum regiſtri ſm an
b cten.notarij,vt ſi actor producit in cauſa inſtrumentum manda
ti coram iudice apud acta notarij qui illud regiſtrat in libro a-
ctorum,nam illud regiſtrum fidem facit et abſq; eo ꝙ pducat
originale ſꝫ Ange h alleg.l.fina.J.de fide inſtru.& no.per In-
noc.in.c.quoniam contra,de proba. Idem no. Bal. hic alleg.
no.per Inno.in.c.j.de procu. ¶ Adde Bar.idem tenentem
ſu.d.l.chyrographis,per.d.l.ſi.& ibi etiaꝫ Bar.& Bal. Idẽ
no.Bar.in.l.noſtram,in.iiij colum.J.de teſta.qui pro hoc al-
leg.l.eos.§.ſuper his,in verſicu.exempla.J.de appella.& idem
Bal.in.l.fina.J.de fid.inſtr.in xvj.col.& in.d.l.ij.de fid. inſtr.
& idem tenet Spec.in titu.de reſcrip.preſenta.§.j.ver. ſed obij
citur,& in titu. de inſtru.edi.§.nunc dicamus,ver.pen. facit.l.
geſta.J.de re iud. ¶ Etiam ſi poſt regiſtrum appareat origina
le eſſe abolitum vel raſum vt voluit Bar.in.l.j.ff.ſi tabu.teſta.
& per.d.l.ſi.& ſequitur Bald.in.l.ſi vnus,in fine.J.de teſt. Ta
men dictam concluſionem reſtringe duobus modis.ſ.ꝙ regi-
ſtrum faciat fidem ſi totus effectus inſtrumenti fuit regiſtra-
tus,ſecus ſi ſimpliciter in actis diceretur comparuit titius vt
procurator ſey & produxit inſtrumentum ſui mandati quod in-
cipit ſic,& finit ſic,q: tũc tenor inſtrumẽti nõ eſt de actis,ſed ſola
productio ita voluit Inno.in c.cum in iure,in fi.de offi. deleg.
¶ Secunda eſt reſtrictio.ſ.ꝙ regiſtrum probat quando apud
acta regiſtratum fuit inſtrumentum productum ab aduerſario
preſente vel citato, alias non ſꝫ Ioan.and.in addi.ſuper.d. ꝟ
ſi.ſed obijcitur,per eundem rõnem qua dicimus ꝙ in exẽpla-
tis que fiunt auctoritate iudicis requiritur citatio partis, vt h
p Barto. Plus voluit Hoſtien.& alij in.d.c.quoniam cõtra
ꝙ neceſſe ſit ꝙ pars citata nihil oppoſuerit contra inſtrumen-
tum productum & ita etiam tenet Inno.in.d.c.cum in iure,be-
ne facit.l.ſi.J.de fid.inſtr.& l.j.J.de ela.que omnia tene menti.
Itẽ inquãtũ Bar.hic tractat an ſufficiat probare per teſtes te
norem inſtrumenti,& eius amiſſionem,& plenius per eum in.d.
§ diuus,hic allegato per ipſum, & in illis locis Bartol. non
d bene declarat an contra eum quem conſtat vere vel preſum-
ptiue ſubtraxiſſe mihi inſtr̃m habeam neceſſario pbare tenorẽ
inſtrumenti vt ſic contra eum obtineam. Sed ipſe Bar.in.l.ſi-
cut iniquum.J.de ſi.inſtru.tenuit ꝙ non requirit probare de te-
nore inſtrumenti per.l.ſi de poſſeſſione.J.de probat.ſed Bal.in
d.l.ſi de poſſeſſione.tenuit contrarium, q: alias probatio eſſet
incerta,& non concludens,alle.in arg.l.inutile.ff.de legi. Sed
Cy.in.d.l.ſi de poſſeſſione.tenet & melius ꝙ ſufficiat pbare ſa
ctum inſtrumenti per illam.l.& de tenore inſtrumenti ſtabitur
iuramento eius cui ſubtractum eſt per.l.ſi quando.J.vnde vi.&
idem tenet Ang.hic ꝙ procedit contra verum furem, ſed con-
tra fictum,vel preſumptum,vt in caſu.l.ij.§.diuus.el.J.de iure
fiſ.oportebit probare de tenore inſtrumenti aliter q̃ꝫ per iura-
mentum,q: d.l.ſi quando.non habet locum in furto preſum-
pto,vt in caſu.d.§.diuus.q: ibi reſultat illa pſumptio ex dolo
cõmiſſo non in exhibendo inſtrumẽta quo ceſſat pbatio per iu
ramentum,vt dixi in.l.qui accuſare.J.eo. Item.l.ſi quando.lo
quitur de vera ſubtractione nõ de ficta vel preſumpta, & ꝙ de-
beat nunc probari tenor inſtrumenti tenuit hic Ange.& etiã vi
detur velle Bar.in.d.§.diuus. Ibi tñ ſubdit ꝙ in odiũ illius q
preſumitur ſubtraxiſſe eſt inductum ꝙ non requiratur probari
ſpecifice tenorem inſtrumenti,ſed ſatis eſt probare q: illud in-
ſtrumentum continebat factum ſpectans ad cauſam fiſci vt in-
nuit ille text. Et de intellectu.c.cum olim eſſemus,de priuile.
vltra hic not.per Cy.& Barto.vide Ange.hic ponentem no
10 uum & peregrinum intellectum ad illum text. ¶ † Circa ſm ar
ticulum de quo tractat iſta auc.vtꝫ ſi vnum inſtrumentum faciẽ
c mentionem de alio vt probet regula eſt ꝙ non⁹ vt hic,& limita
vt hic per Bar.& per gl.& doc.in.c. Abbate,de verbo.ſigni.
per glo.& doc.in.c.pe.in verſicu.compoſitionis.de confirma.
vti.vel inuti.per doc.in.c.quoniam contra.de probat.& in.c.j.
de ſi.inſtru.vbi per do.an.& per Barto.& alios in.l.ſciendũ.
de ver.ob.& q: ibi de materia dixi anno preterito ideo hic non
11 inſiſtam. † Duo tantum hic in materia incidenter dicam.
¶ Primum ꝙ vbi perſona diſponens faceret mentionem de
alia diſpoſitione circa quam haberet nunc poteſtatem diſponẽ
di non eſt neceſſe illam,aliã diſpõnem,ſeu eius ſcripturam ex-
hiberi ſi de ea ſpecifice mentio facta eſt cum glo.j.parua in.l.
admonendi.cum ſimilibus ibi allegatis per Bart.& doc.ff.de
iureiur. Vnde ſm eum ibi ſi ſtatutum facit ſpecificam mentio
nem de alio ſtatuto faciet fidem etiam ſi illud non inueniatur,&
idem no.Bal.in.l.vnica.in ver.ſi pro omnibus per illum tex.
de cadu.tol.& Bal.in.l.j.in fi.J.de epiſco.& cleri.& in.l.ſi do-
natio.per illum text.J.de dona.& in.c.j.§.ſi.qualiter feu.pote.
12 alienari. ¶ † Secundum eſt vtrum ſi in inſtrumẽto notarius fa-
cit mentionem de alio inſtrumento,vt q: dicit prout conſtat in
tali inſtrumento a me viſo & lecto,an per hec verba iſtud inſtru
mentũ probet illud. Pa.de ca.hic dicit ꝙ Spe.tenet ꝙ ſic ſ tit.
de inſtr.edi.§.reſtat.ver.pe. Sꝫ ipſe dicit ꝙ ſemper fuit mira
tus de hoc dicto Specu.q: eſt contra iſtam auct.generaliter lo-
quentem,& contra rõnem hic alleg.in gl.ibi dum gl.dicit,& ſt
eſſe &c. Et ſubdit ꝙ ſemper credidit dictũ Spe.non eſſe verũ,
& ꝙ nõ reperit,ꝙ aliquis faciat mentionem de hoc niſi Albe.
de ro.qui h reprehendit referens ſe ita obtinuiſſe in pratica,et
licet cõmunis pratica notariorum ſeruet practicam Spe.tñ il
la non procederet ſi quis opponeret ſed ſi nõ opponere proce
dit illa pratica ſm do.Pan.adde ꝙ hic Ange.expreſſe tenet
ꝙ illa verba nihil operentur per iſtam auc.idem voluit ipſe in
repe.l.ſciendum,& ibi alleg.dictum Specu.in loco.ſ.allegato.
Et ſm ꝙ refert ibi Ang.Spec.tenet ꝙ illa verba nil operẽtur
per iſtam auc.quam allegat ibi Spec.vbi ponit duas opi.con
trarias. Et circa hoc dicos ꝙ etiam tenendo aliam opin.quam
ſibi tenet Spec.& quam etiam recitaui.ſ.referendo Pa.de ca.
tamen etiam Spec.bene diceret q: loquitur Spec.virtum quo
d ad eaſdem perſonas & contrahentes iſtud inſtrumentum faciat
fidem eius quod continetur in alio,& certum eſt ꝙ ſic,vt etiã ſꝫ
Bar.& omnes in.l.optimam.J.de cõtrahen.& cõmit.ſtipu.

SVMMARIVM

1 Inſtrumentorum appellatione ueniunt rõnes quæ cãm informent
2 Probationes non ſunt ſumendæ de domo rei ad fundandũ &c.
3 Edere an & quando teneatur actor rationes ſuas reo, & ecõtra.
4 Edere non tenetur actor reo ſententiam excõmunicationis, uel banni.
5 Edere non tenetur actor reo rationem, quando reus opponit exceptionem.

Edere

6 Edere non tenetur regulr̄ reus actori rōnes ſuas ad fūdaſi &c.
7 Edere tenet̄ heres teſtm̄ patris legatario agenti.
8 Eedere debet reus actori inſtrumentum propriū, uel cōmune.
9 Edere inſtm̄ actori tenet̄ reus qn̄ eg ns hēret cām ab ipſo reo
10 Edere inſtm̄ actori tenet̄ reus, qn̄ actor ſemiplenē pbaſſet &c.
11 Edere tenet̄ reus actori inſtrā in caſu. l. i. §. edenda ff. eodem.
12 Edere tenet̄ reus actori inſtrā, ſi ipſe reus ipſa originaliter &c.
13 Edere tenet̄ reus inſtrā actori ubi præceſſit cōtractus de cuius natura reus tenebat̄ facere rōnes, uel ſimiles ſcripturas.
14 Edere tenet̄ reus actori inſtrā, qn̄ ipſe reus mādante actore &c.
15 Edere tenet̄ reus inſtrumenta fiſco agenti.
16 Edere tenet̄ reus inſtrā actori in cauſa matrimonialī.
17 Edere tenet̄ reus actori inſtrā, qn̄ ipſe reus eſt uſurarius.
18 Edere tenet̄ inſtrā uel rōnes reus, nauta, caupo. &c.
19 Edere tenet̄ reus inſtrā uel rōnes actori, ubi agit̄ pro alimentis uel dotibus, uel legatis ad pias cās, uel libertatibus &c.
20 Edere tenet̄ reus actori inſtrm̄, qn̄ ex aliquo ſcō inſtrm̄ eſſet inutile iter actorē, & reū ſi nō exibet̄, & ſi exiberet̄ reddit̄ utile.
21 Edere tenet̄ reus inſtrā actori ubicūq; manifeſtū argueretur.
22 Edere tenet̄ reus inſtrm̄ actori, ubi iudex ex cauſa uellet.
23 Edere tenet̄ reus actori, & ecōtra in duplicibus iudiciis ut &c.
24 Edere tenet̄ reus actori inſtrā quæ fiunt in actis.
25 Edere inſtrā uel rōnes an teneat̄ reus actori ad &c.
26 Edere tenet̄ reus actori ad iuuandum petitionem actoris.

1 **L. que.** ℂ † Iſta lex legit̄ duob° modis in gl. Primo ſm Jo. q̄ tota lex loquat̄ in inſtri is, nec iſtud vr̄ abſurdū ſm doc. ſ. q̄ h verbum rationes poſitum h in text. intelligatur de inſtrumentis quoniam ēt rōnes piſi accipi p inſtris cum eām informant. l. j. de fi. inſtru. l. notionem. §. inſtrorū. ff. de ꝟ. ſign. & huic intellectui multū applaudit tex. in fi. in ꝟ. qn̄ h caſu &c. qui loquuntur inſtris, & dicit hoc caſu. Nā ſi ſ̄. nō ſenſiſſet de inſtris ſed de rōnibus in qbus voluiſſet imperator eē aliud q̄ʒ in inſtris non dixiſſet h caſu, ſʒ dixiſſet h alio caſu, & nō bn̄ inferret &c. h in fi. ad inſtra. Cum ex diuerſis non recte fiat illatio. l. inter ſtipulantem. §. ſacra, in ꝟ. diuerſa. ff. de ver. ob. cum vulg. & ſm hāc lec. iſta. l. tollit q̄ʒdā ꝯrietatem que videbat̄ eē inter. l. q accuſare. ſ̄. e. vbi nō fit editio ad intentionē fundādā, & l. non eſt nouū, cū ſeq. vbi dr̄ ꝯrium. nā vult imperator reducere p dicta ad ꝯcordiā, & oſtendere q̄ nō ſunt ꝯria, q: l. qui accuſare, loquit̄ qn̄ actor petit editionē, ſʒ. l. nō eſt loquit̄ qn̄ reus petit aditionē, & ſm hāc lec. h. d. Actor tenet̄ edere reo ad exceptionē ſuā pbādā ſeu fundādā, ſʒ reus nō tenetur edere actori ad originē, ſeu petitionis fundādā, ſed ad replicationem pbandam. h. d.
2 ℂ † Scda eſt lec. Azo. q̄ tota intelligatur in rōnibus vſq; ibi qn̄ h &c. in quo intelligat̄, q̄ʒ loquatur in inſtris, & ſecundum hanc lec. iſta. l. non intendit tollere aliquam contrarietatem, ſed intendit dicere q̄ illud q̄ erat dcm̄ in. l. j. ſ̄. e. ſ. q̄ reus teneret̄ edere rōnes actori, & illud q̄ erat dcm̄ in. d. l. non ē. ſ. q̄ eʒ tenet̄ edere actor fuit recte dcm̄, q: in. l. dʒ actor a reo differt, ſʒ in inſtris vult indiſtin. q̄ nō edant̄ ab actore ipſi reo nec eʒ, & ſm hanc lec. hoc intendit. Rōnes edunt̄ reo ab actore. & econtra, ſed inſtra qbus quis non eſt viſurus nullo mō qs edere tenet̄ h. d. Sʒ ſa lec. nō vr̄ poſſe procedere, q: ſm eam, nec apparēter, nec exiſter erat diſcrepātia inter vnum caſum, & aliū, ſed hec. l. fcā eſt ad tollēdas diſcrepātias que eē videbātur inter. ll. Antonini. & ll. Alexandri h eſt inter. l. j. & l. q accuſare que fuerunt. ll. Antonini. & l. non eſt nouō, & l. iuſtum q̄ fuerunt Alex. preterea ſm iſtam lec. opʒ intelligere q̄ rñſum in tex. ibi q̄ multum interſit, ſtet negatiue. i. nihil interſit inter actorem, & reō q̄ eſt violare lraʒ que ponit rñſum affirmatiuū Itē ꝯ hāc lec. circa vltimā ptem, facit tex. h in fi in ꝟbo, qn̄ h caſu q vr̄ loq in eodē caſu ō quo in ſuperiori pte. l. dictū fuerat, pꝰ dixi circa pmā lec. ſʒ ſm iſtā lec. loqueret̄ in diuerſo, vn̄ tene primā lec. que eſt magis cōis, & p hoc bēs declaratā glo. j. ℂ Et pro pfectori doctrina, & ꝯcloñe totius materie huius tituli videnda ſunt quattuor principalr̄. ℂ Primo an actor indiſtincte tenet̄ edere reo. ℂ Scdo an reus teneat̄ edere ad fundandā intentionē principalē actoris. ℂ Tertio an teneat̄ edere actori ad pbandā replicationē. ℂ Quarto an teneatur edere ad iuuandā intentionē iā ſup principali fundatā, & probatā.
3 ℂ † Circa primum magis cōis concluſio eſt q̄ʒ actor teneatur edere reo tam rōnes, vt. l. non eſt cum. l. ſeq. ſ̄. eo. q̄ʒ inſtrā vt h &. l. diſſolute. j̄. de condi. ex. l. & l. qui tabulas. ff. de furt. Itē cū tex. in. d. l. non eſt, & in. d. l. ſeq. indiſtincte dicat actorem teneri edere rōnes ſuas reo, & p ꝯñs ille tex. cōprehēdit rōnes pprias actoris que non erāt cōes cū reo ergo eadē rōne tenebitur edere inſtrumēta propria cū hoc caſu rō diuerſitatis reddi nō poſſit p hoc ēt, q: iudex nō dʒ pati illicitas exactiones. l. illicitas, in pn. ff. de offi. preſi. & l. plane, & l. fi. ff. de peti. here. & iſtā opi. ſequit̄ Jo. gl. hic. & Om. Cy. & Bar. Bal. Ang. & Rap. & Pa. de ca. hic, & io. l. j. §. editionis. ff. e. & cōiter canoniſte in c. j. de pba. ℂ Contrariō tʒ gl. p alias plenas rōnes quas breuitatis cā omitto in. c. g. perpetuus, ō fide iſtru. & Azo. vt hic refert gl. Odof. Jac. bo. Ray. & Sal. hic primo rōne equalitatis ſeruande inter actorem, & reum in iudicijs. l. fi. cū vulg. de fruc. & li. expen. & maxime circa merita cāe id eſt circa probationes, vt no. gl. ordi. in. c. cum ad ſedē, de reſtit. ſpol. Scdo p rōnem poſitā in. l. nimis graue. j̄. de teſti. Tertio per. l. j. §. edenda, a ꝯrio ſenſu. ff. eo. quarto q: actor nō tenet̄ edere noia teſtiū q interfuerunt ꝯctui ſi reus dicat ſe de perſonis teſtiū nō recordari cum eos vellet producere. l. non ex oībus cum gl. ff. ō arb. ergo idem erit in inſtris cum nō differant teſtes, & inſtra. l. in exercendis. j̄. de fi. inſtru. & ad iſtū text. rñdet q̄ verior eſt ſcda lec. ſm q̄ʒ iſte tex. facit no. ꝯ. ℂ Itē rñdet ad. l. diſſolute, & ad. l. q tabulas, q: nihil faciunt, q: illa iura nō loquunt̄ de editione que fit officio iudicis p titulū de edendo, ſed loquunt̄ de exhibitione que petit̄ ꝯdōne ſine cā qn̄ ille qui petit illā exhibitionē iam probauit de defenſione ſua. ſ. ſoluiſſe in caſu aūt nro nō erat probatum de defenſione rei. ℂ Itē ibi petitur exhibitio occaſiōe alicuius rei geſte inter partes, id eſt occaſione ſolutionis, hic aūt nō. ℂ Teneo pmā opi. quāuis diſputādo vtraq; eſſet ſubſtentabilis, & certe ad iura allegata pro iſta ſcda opin. non eſt bene rñſum preterq̄ʒ ad. l. diſſolute, & ad. l. qui tabulas ℂ Nō ob. reſponſio data ad hanc. l. q: dico q̄ ſcda lec. iſtinetur nō pōt vt dixi. ſ̄. ℂ Et ad allegata pro ſcda opin. facilis eſt reſponſio, nam ad primō rñdeo q̄ equalitas ſeruari dʒ niſi vbi contrarium reperit̄ expreſſum vt in nro tex. & rō hoīs eē pōt q: reus non ita pōt deliberare venire ad iudicium, ſicut actor. l. ſi qn̄. j̄. de dilatio. l. pure, in fi. de doli excep. Ad. l. nimis grauē rñdeo q̄ loquit̄ in actore petente, vt ibi per gl. & doc. q intelligunt illā. l. in caſu. l. qui accuſare. ſ̄. e. ad. §. edenda, rñdeo qd ibi argu. a ꝯrio ſenſu, ſeu a ſpālī pōt ſumi reſpectu perſone rei, q: reus inſtra quibus non eſt viſurus in iudicio non tenebitur edere actori, ad. l. non ex oībus rñdeo q̄ illa. l. intelligit̄ qn̄ mādabat̄ (...) q̄ noia teſtium quos producere volebat ederet aduerſario, q: hoc fieri non dʒ, ne aduerſarius ſubtraheret illi teſtes vel ſubornaret eos. c. intimauit. & c. cōſtitutus, de teſtā. Ita declarabat illam. l. Spe. & Joan. an. in titu. de teſte. §. quali-
4 ter. ver. poſt hoc. † Retenta ergo prima opin. limita eā duobus modis. ſ. niſi reus peteret q̄ actor ederet ſibi ad fundādū
a exceptionem ꝯtinentem crimen actoris vt eſt exceptio excōicationis, vel hm̄, q: non tenebitur actor edere, ar. l. ij. §. diuus, al. j. in fi. ff. de iur. fi. & ne cogatur actor docere de turpitudine ſua. l. alias. ff. de iureiu ℂ Et idem dixit Bald. de omni exceptione que non excluderet equitatem petitionis actoris, quia ceſſat rō fauoris que preſtatur reo cōtra actorē dolo petētē vt
5 h. ℂ † Secundo fallit in exceptione que non eſſet mera defenſio, ſed potius impugnatio, vt in exceptione compenſationis, q: opponens compenſationē dʒ petere, & agere. l. amplius. ff. rē rat. habe. ſm bal. hic cum quo tranſit Fulg. hic, & Pet. de
6 anc. in cle. j. §. j. de vſur. ℂ † Scdo pncipalis articulus eſt an reus teneat̄ actori edere ad originē petitiōis ſeu fundandā, & cōis eſt cōcluſio q̄ non per hanc. l. in fi. & d. l. qui accuſare, & i.
7 d. l. nimis, & in. d. c. j. de pbatio. ℂ † Fallit primo in legatario agente contra heredem ad legatum, & petat per hr̄dem exhiberi teſtm̄, q: tenebitur hr̄s exhibere. l. ij. ſm ſcdam lect. ff. e. & fere per totum titulum de ta. exhi. ℂ † Scdo fallit vbi actor pe-
8 teret a reo exhiberi inſtm̄ ipſius actoris proprio ratione dñij vel cōe. l. ſi que. ff. fami. herci. l. iij. §. penul. ad exhi. l. procurator. ſ̄. e. & ibi dixi remiſſiue quo intelligatur inſtrm̄ eē cōe.
9 ℂ † Tertio fallit vbi agens haberet cām a reo, q: tunc rōne illius cāe pōt petere editionem. l. ſiuius, la. ij. & l. creditor. ff. de
10 actio. emp. & ibi habes exemplum. ℂ † Quarto fallit vbi actor ſemiplene probaſſet intentionem ſuam ſcdm Gui. l. edita. ſ̄. e. verum, q: rōnes ſue ſunt ſatis leues, & eas impugnat bal. & Saly. hic poſt Rayn. iō dic vt hic per eos, licet dñs And. in. d.
11 c. j. de probatio. ſimplr̄ tranſeat cum dcō Gui. ℂ † Quinto fal-
12 lit in caſu. l. j. §. edēda ff. eo. ℂ † Sexto fallit ſi reus hr̄et inſtra originalia tabellionis, ſeu argentarij, qui mandāte illo qui petit editionem confecerat inſtrm̄ vel rōnes. l. quedam. §. his ſt.

9 a ℂ Crimen actoris p. iſtas rōnē als alle. & obtinui in ſcō q̄ fr aliqs dicit mulieri tu es pgnāe, & ſic nō caſte viuis ſm formā iſti ex- hibeas te ob- ſtetricibus, dr̄ xi q̄ illa nō te- net̄ ſe exhibet̄ q: ſi actor non tenet̄ exhibet̄ ſcripturas ad fundādā exce- ptionē ꝯtinen- tē crimē acto- ris minie ē ob ligata oñdere pſonam ſuam. Thom. dipl.

13 ff.eo.hũ facit tex.in.c.q̃m ꝯ in rõne ſui de proba. ¶ †Septi-
mo fallit vbi pceſſit ꝯtus de cuius natura reus tenebatur face
re rõnes vel ſiſtes ſcripturas.d.l.quedã,in prin.cum ſimi.
14 ¶ †Octauo fallit ſi reus mandante actore illas ſcripturas fe-
15 ciſſet.l.argentarius,in pnci.ff.eodem. ¶ †Nono fallit in fiſco
a agente[a].l.negligẽ.ſſ.e.&.ij.§.omnes.ff.de iu.fiſ.de quo intelle-
16 ctus dixi in.l.j.ã.e. ¶ †Decimo fallit in cã matrimoniali[b] que nõ
b minus fauorabilis eẽ vr̃ q̃ cã fiſcalis,per glo.in.c.j.in verbo
obſeruari vt lit.conteſta.ac ẽt q2 in ea tractatur de peccato,⁊ ſa
lute anime,ergo actori dꝫ fieri editio ſicut eadẽ rõne fit in ca
ſu cle.j.de vſu.ſm Jo.an.in addi.Spec.in tit.de inſtru.edi.§.
videndum,ver.ex pmiſſis,⁊ in.d.c.j.de probatio.⁊ cum eo trãſ
17 ſeunt ibi cõiter doc. ¶ †Undecimo fallit in vſurario conuen-
18 to in.d.cle.j. ¶ †Duodecimo fallit in publicano nauta caupo
ne ſtabulario,vt dixi in.l.j.ã.eo.⁊ in alijs caſibus quos ibi enar
19 raui. ¶ †Tertiodecimo fallit vbi agiẽ pro alimentis vel pro
c dotibus[c] vel legatis ad pias cãs vel pro libertatibus,ſeu pro
eccleſijs vel hoſpitalibus,⁊ ſimilibus mul tũ priuilegiatis quo
rum cãe videntur equiparari cauſis fiſcalibus.l.iij.C.de priui
le.fiſ.l.fi.ã.de ſa.ſan.ec.cum ſi.oñm ſm an.c.j.de proba.ſaltẽ
vbi non hẽ copia probandi ne veritas occultet ſm eũ,⁊ idem tꝫ
Lud.in.l.j.ff.ſo.ma.Sal.ꝑ.rñ h in.iij.col.in diſcurſu ponendo
exemplũ in dote pſuppõnit q cã dotis ſit ſub rẽa huius.l.⁊ ita
ẽt pſupponit Bal.in.l.j.§.editiones,in.iiij.co.ff.eo.rñ primus
20 dcm̃ magis plꝫ p id q dcm̃ ẽ in nona fallentia. ¶ †Quartode
cimo fallit qñ ex aliquo facto inter te ⁊ me inſtrm eẽt inutile
apud te quem peto cogi ad editionem,⁊ apud me poſſet eẽ vti
le vt ſi irrita ſit ſnĩa ꝯ me lata que eſt apud te.c.accedens,el.
j.in fi.vt lit.nõ ꝯteſta.⁊.d.l.diſſolute,⁊ no.d.An.in.c.j.⁊ ple
21 ne Jo.an.in ti.de inſtrum.edi.in rub.in.j.⁊.ij.co. ¶ †Quinto
decimo fallit vbicunq; manifeſtũ argueretur peccatũ in reten-
tiõe inſtrĩ,⁊ aliqua preſumptio vel fides fieri poſſit q re[o] hẽet
inſtrũ,q2 tunc offõ iud.vel ſaltem p denunciationem euangeli-
cam edere teneretur,arg.c.nouit de iud.ita poſſe attentari di-
22 cit.d.An in.d.c.j. ¶ †Sextodecimo fallit vbi iudex ex offõ
d vellet ex cauſa cogere reum ad edendum actoris,q2 pt ſm do.
de ro.cõcluſione.ccviij.⁊ cauſa ſufficiens erit ſi actori periſſet
copia probandi,vt no.Specu.in.d.§.videndũ,ver.ex premiſ
ſis,⁊ Jnn.⁊ clarius.d.An.in.d.c.j. ¶ Optime facit tex.in.l.
j.in ver.ex cauſa.ã.eo.⁊ q not.bar.in.d.l.diſſolute,dum alle.l.
illicitas,iſ.d.Abb.in.d.c.j.aliqbus ſatis letibus rõnibus mo
tus dixerit ꝯrium,⁊ minus bene nã aũt ſola veritas hñda erit
ſufficiens cã qñ copia probationis non aliter periſſet actori ſi
ne ſua culpa ſm An.in.d.c.j.Nã aſt iſte tex.⁊.l.qui accuſare
modici ẽt effectus,⁊ fore abſentia actoris eẽt iuſta cauſa pro
pter quam iudex ex officio poſſet cogere reũ ad exhibendum
inſtrũ,q2 iudex in fauorem abſentis ſupplere põt.l.ampliorem
in prin.j.de appe.⁊ etiam hꝫ ſm Bald.ibi poteſt plus tunc iu-
dex quam poſſit pars abſens ſi pñs eſſet,nam ſm eum pro ab-
ſente poterit iudex poſt dicta teſtificata non. teſtes reci-
pere per illam.l.iunct.c.Jo.de ſi.inſtru.q non poſſet pars in
cle.teſtibus extrad:teſti.Jn iudice ceſſat timor ſubornationis
qui non ceſſat in parte.c.cum clamor cum ibi no.per glo.⁊ per
Jnn.de teſti.q eſt nouum,⁊ mirabile ſm Bal.in.d.l.amplio
rem,ſed in propoſito non pono h pro conſtanti,q2 ratio que ha
ber locum in caſu quem ponit Bal.in.d.l.ampliorem,non vr̃
23 concludere in propoſito noſtro. ¶ †Decimoſeptimo fallit in
duplicibus iudicijs in quibus quilibet tenebitur edere aduer-
ſario cũ quilibet dicatur eẽ actor,⁊ reus.l.inter coheredes.§.
q familie.ff.famil.here.ergo tãq̃ actor poterit cogi edere reo
d.l.non eſt.ã.eo.ita decidit Bal.no.in.l.inſtrã.j.de fideicom.
24 ¶ †Decimooctauo fallit in actis.l.ij ã.eo.ſꝫ dic melius vt ibi
plene dixi ibi,⁊ fuit dcm̃ poſt bal.q in caſibus in qbus q̃s te-
netur edere propria inſtrã actori tenetur actor contribuere ad
expenſas inſtrorum,de quo ẽt vide per Bal.in.l.fi.j.de condi-
25 tio.ex.l.⁊ in.l.non ignorat,de fruc.⁊ lit.expen. ¶ †Circa ter-
tium articulum principalem an reus teneatur edere actori ad
replicationem probandam.Joan.glo.⁊ alij quos in primo ar
ticu.principali dixi tenere primaꝫ opini.tenent ẽt in hoc quod
reus teneatur edere,q2 actor in ſua replicatione dñ excipere.l.
ij.ff.de excep.Ergo ſicut ad exceptionem fundandam dꝫ fieri
editio,vt dixi in primo articu.ita dꝫ fieri actori in replicatiõe,
pro h etiam facit iſte tex.in verbo originem peti,s contrario
ſenſu,ad idem tex.in.l.pe.§.fi.ff.ad.l.fal.pro hoc ẽt tex in.l.
plures.j.de fide inſtrumen.vbi reus cogit creditori facere no-
uum inſtrumentum ad probationem quanto magis iam factum
tenebitur edere.Sed Azo,⁊ alij quos in primo articulo retu-
li tenere ſecundã opi.tenẽt contrarium,⁊ cum eis concor.Ne.
hic,q2 replicatio eſt eiuſdem nature,cuius eſt actio.l.queſitum
.§.fi.⁊ ibi no.ff.de pecu.l.ſi pactum cum glo.j.de excep.Ergo
ſicut actori non editur ad fundandam originem actionis,ſeu pe
titionis,ita non dꝫ edi ad replicationem.Secundo.ſ.q2 nõ edi
tur actori ad fundandam originem petitionis,ergo nec ad fun-
damentum deſtructum reparandum,vel in preſtinum ſtatũ re
ponendum,q2 paria ſunt fundamentum non eſſe,⁊ vitioſe eſſe.
l.quotiens cũ ſi.qui ſatiſ.cog.Tertio q2 actor dꝫ venire inſtru
ctus,⁊ p2onifſus probatio.l.j.ã.eo.l.ſi qñ.j.de dila.Proquo ẽt
allegant alia que adduxerũt in primo articulo,⁊ rñdent ad iſtũ
tex.in ver.ad originem,q2 ſm Jac.bu.dꝫ ſumi argu.a ꝯrio ſen-
ſu hoc mõ,non dꝫ ex inſtrũs rei fundari origo petitionis,ſed a
ꝯrio ſenſu dꝫ fundari ex rõnibus,⁊ hoc modo ſumendo,ar.non
obſtabit iſte text.Sed certe hec ſolum pendet a veritate ſcõe
lec.quam ſupra reprobaui.Jtem rñdent ad.d.l.pen.§.fi.q ibi
illa exhibitio inſtrorum non fiebat tanq̃ exhibitio inſtrorũ,⁊
pbationũ,ſꝫ tanquã corporũ hẽditariorũ.Naꝫ ibi vertiẽ qõ an
deat detrahi falcidia ⁊ ſic an hẽduas ſit exhauſta dent exhiberi
corpa hereditaria per que appareat q̃tũ ſit in bonis.l.j.§.cũ
dr̃.ff.ſi cui pluſq̃ per.l.fal.⁊ ſic nõ loqẽ ibi de editiõe que fit p
ti.de edendo.preterea ibi reus p exceptionẽ ſuã oñdebat ſe eẽ
vſurũ dictis inſtrĩs nõ mirũ ſi teneẽ illa edere.l.j.§.edẽda.ff.e.
Sꝫ hec ſol.non vr̃ ſufficiens,⁊ lꝫ plura circa intellectũ.d.l.pe.
dici poſſent,tñ cõclude q iſte tex.pbat pmam opi.p gñale rñ-
ſum ibi poſitum in fine vbi apparet q iudex dꝫ facere exhibe
re oĩa per que appareat q̃tũ ſit in bonis.Ergo hẽs tenebiẽ ex-
hibere oĩa inſtrã ex quibus de augmento hereditatis appare-
ret,⁊ iſtis non dixerit ſe reus vſurũ,ſed tñ illis p que dicebat
hẽditatẽ eſſe exhauſtam.Non ob.q ibi exhibeẽ,vt corpora
hẽditaria,q2 pone q apud heredẽ eẽnt inſtrã creditorũ heredi
tatis que nõ erãt corpa hẽditaria certe cogeẽ hẽs illa exhibere
p gñale rñſum poſitũ ibi in fi.Ad.d.l.plrs,rñdent q ibi con
ſtat de iure creditorũ,id ſup illo pt cogi debitor facere inſtrm
ſed nos loquimur qñ actor nõdũ pbauerat replicationẽ ſuaꝫ,⁊
ſic de eo nõ ꝯſtabat.Jteꝫ ibi interuenit ſcm̃ inter debitorem,⁊
creditorẽ,⁊ õ cuius nã veniebat talis editio,ſed editio de qua
tractamus venit ſolũ offõ iudi.⁊ eq̃tate ptoris,⁊ negari nõ põt
hãc eẽ bonã rñſionẽ ad illũ tex.Tñ p p2imis allegata teneo p̃-
mam opinio.⁊ ad allega.in ꝯrium rñdeo,⁊ primo ad primum
argu.q replicatio eſt eiuſdem nature ⁊c.q2 fateor quo ad hoc
vt nõ ſit longioris vite,vt.l.queſitum.Sed quo ad reliqua ſe-
cus,vt pꝫ p allegata pro prima opi.⁊ pꝫ ẽt,q2 lꝫ in agendo q̃s
nõ poſſit vti vijs ꝯrijs.l.j.j.de furtis,tñ ſecus i replicatiõe vt p
bat Bar.in.l.nemo,in fi.ff.de excep.q ad hoc ſubtiliter indu-
cit.l.interpoſitas.j.de tranſac.⁊ pro hoc alle.rõnem,nã id reus
nõ põt eſſe in exceptione ſibi ꝯrius.d.l.nemo,q2 facilius acci-
dere põt q ipſe non veniat prouiſus ſuper exceptione quam
actor ſuper actione.d.l.ſi qñ.Que ratio hꝫ locum in replica-
tione,ſicut in excep.⁊ per iſtud etiam rñ,⁊ ad ſcõm ⁊ tertiũ ar-
gu.q2 magis ſubueniẽ actori in replicatione q̃ in actione.Jteꝫ
tollunẽ dicta arg.p id q ſtatim dicam in quarto articulo prin-
cipali.Fallit tñ hec cõcluſio in oĩbus caſibus in qbus dixi acto
rem non debere edere reo ad exceptionẽ fundandã per eandẽ
26 rõnem ſm Bal.hic. ¶ †Circa quartum articulũ principalẽ
an reus edat actori ad iuuandũ petitionẽ,cõis eſt concluſio q
ſic ſm Guil.in.d.l.edita ⁊ Guil.Ry.Bar.Bal.⁊ Ang.in.d
.§.editiões.⁊ hoc p hanc.l.in fi.a ꝯrio ſenſu in ver.originem.
⁊ q2 ſi ediẽ ad pbandũ replicationem dꝫ ẽt edi ad adiuuãdũ,⁊
pro hac opi.alle.etiam Guil.d.l.titius.⁊.d.l.creditor.⁊.l.qui
concubinam.§.cum ita.el.ij.⁊.l.predius.§.titio.de leg.iij.⁊ ſe-
quunẽ etiam canoniſte in.d.c.j.Utrũ aũt tertius poſſit cogi
edere dixi in.l.ij.ã.e.⁊ an tabellio omnibus edere teneatur vel
quibus dixi remiſſiue in.l.j.ã.eo.

¶ De in ius uocando. Rubrica.

SUMMARIUM

1 Iudicium incipit à citatione.
2 Citatio an poſſit fieri per nuncium in eccleſia.
3 Libelli oblatio quæ fit ante citationem an ſit de proceſſu iudicij
4 Iuriſditio an perpetuetur per aliquem actũ ante citationẽ ſcm̃.
5 Iuriſditio praeoccupatur per ſolam citationem.
6 In penam turpillani non incidit accuſator deſiſtens ab accu.
7 Litis pendentia non induciẽ per oblationẽ libelli ſine citatione.
8 Iudicium an ualeat ſine citatione ſi pars pñs eſt in iudicio.

¶ In

a ¶ Agente, Add.in.ſ.dic iſtã iuſtitia.et ſe eõeꝫ q̃ñ ſe ſtrigiẽ vt in hẽ et locis hñib[9] cõtra fiſco vt ſiue gabellarũ ꝯdu ctores vt p eũ. ale.i.d.l.necgſ q̃ nec ẽt hꝫ lo cũ ictũs crialẽ h[9] p tex.l.d.§. din[9] quẽ ſta in telligit idẽ ale. lꝫ.c i a.l.j.vo. co.v.vbi ẽt ita intelligi cõiter. d.§.oiũ[9] neceſ pcedit in fiſco agẽte ꝯ aliũ ſi cũ,q2 priuilegio ſtãs nõ vti ſ pui legio ꝯ priuile giatum l.ſed ⁊ milites ff.eoꝫ q̃libas.ff.de exe. tuto.nec ẽt qñ ageret fiſc[9] ꝯ ecclãs ſic determi nat bal.vtrũq; .c.j.p illũ tex. ibi õ pb.⁊ a id teltric.collige ex his q̃ ponit ale.ã.e.i auc.ſi qs i aliquo ſal. vt.⁊ ẽt ex no.p abb i.d.c.j.de pb.Frã.Cur.

b ¶ Matrimo niali adde tu,⁊ intellige h nedũ leo q eſt p mtri mo.ſꝫ ẽt leo q dẽit ad diſſol uẽdũ mrĩmo. q2 nõ minor fa uor eſt mrĩmo niũ illegitime ꝯtrũ diſſoluere q̃ ꝯſuare lite ꝯtra ſꝫ abb. al le.cal.i.c.iura uerit col.iij.ex õ pb.⁊ facit dcm̃ Jo.an.i loco h alle.p a c.fr.c.

c ¶ Dotibus. adde in q p h fac q dñs bar. ⁊ bal.i.l.dotis j.de iure dot. vbi magis ca uet dõt quã ſi fiſco Reaſſum pſit ⁊ ſequitur idem alexã.in l.j.col.j.ff.ſol. ma.⁊ facit.l.h mõ.ff.de ꝯdit. ⁊ de.Frã.cur.

d ¶ Actori. hoc ſequiẽ Lu do.ro.conſil. ccexcviij.

In iu vocan

1 ¶ In gl. rubrice no. extra gl. ꝙ iudiciū† incipit a citatione, et ſic citatio vr̃ eē de proceſſu iudicij. c. qm̄ ꝯ de proba. no gl. in c. prudentiā in ꝟſi. circa formā de offi. dele. ꝓpter ēn pˢns citatio dr̃ eē ꝑparatoriū iudicij. cū ſʒ gl. in cle. j. in ꝟ. citatiōe, de iud. pñs citatio dicaꝭ extraiudicialis, et ita ēt gl. i aut. ī medio litis ſa. iuſſio § fi. in ꝟ. et ꝓhemij, q̄ dixit ꝙ citatio et oblatio libelli, et alia que fiunt añ li. cōte. dñr eſſe ꝓhemia iudicij, et declarat bal. in auc. clerinis. ꝯ ō epi. et cle. et bal. in l. j. § ſilij, el. j. de lati. lib. to ē. et p Ang. in l. j. ꝯ de pſcri. lon. tēp. Tu ē intelligas citationem. i. actū iudicis cōmittentis citatiōi ē eē de ꝓceſſu iudicij, ſecus in executiōe citationis expediēda a nūncio, et declarat
2 bal. in l. ij. ꝯ de ſac. ſan. ec. poſt Oni. de cu. ¶ † Nā nūncius pt tale actū facere in eccleſia, vt no. tex. in l. pñti, et ibi Bart. ꝯ de his qui ad ecc. cōfu. ꝙ fieri nō poſſet ſi eēt actus iudicialis. c.
3 j. de imu. ec. in. vj ¶ † Secūdo ex hac gl. infert ſm bar. ꝙ oblatio libelli que fit añ citatione nō ſit de ꝓceſſu iudicij ex quo citatio eſt initiū iudicij ꝓ quo ēt allegaꝭ, qꝛ libellus pt offerri die feriata. l. miles. § ſexaginta, de adul. no. gl. in l. j. in ꝟ. cōpellēdi. ff. de fer, i gl. j. l. iure ꝟ. ei⁹, et ibi bal. ꝯ de adul. et no. gl. in c. fi. et ibi vide doc. de iud. et gl. in c. cupiētes. § ꝙ ſi p. xx. ꝯ elec. et ibi in gl. in. vi. xv. q. iiij. c. placita, et iſtud eſt tex. ſʒ bar.
a in oblatiōe libelli que fit iudici⁹, ſʒ oblatio que fit pti eſt de ꝓceſſu, ita intelligaꝭ tex in. d. c. qm̄ ꝯ, et ita velle vr̃ bald. in l. j. ꝯ qñ lib. pn. da. et in l. j. ff. e. iō dicit ibi bal. quod non dr̃ in cā appellationis ꝓcedere ille qui offert libellū pte nō citata, ſed ipſemet Bal. ꝯ quē ſequitur Fulg. dicit ꝙ opi. Bar. procedit q̄ntum ad ptem, qꝛ quo ad cām libelli oblatio ſcā iudici añ citationes non dr̃ de proceſſu, ſed quo ad iudicē ſic, ita intelli. c. qm̄ ꝯ de
4 proba. vbi productio libelli eſt de ac. iudicij. † iō ſm bal. p talem productionem ꝑpetuaꝭ iuriſdi. ſm canoniſtas vt ibi dicit ꝙ eſt no. Sed dic ꝙ de h an p aliquē actum añ citatorem ſi m
b ꝑpetuaꝭ iuriſdō ſunt opiniones de quibus per gl. in c. ne alig de her. in. vj. et per Bar. et alios in l. more. ꝯ de iuriſ. om. iud. dic plene p doct. in c. lʒ vndiq; de offi. dele. et magis cōis ſnia eſſe vr̃ ꝙ non. Maxime in c. propoſuiſti, de fo. cōp. et per. d. c. ſi a ſubdegato, inducēdo ſubtilit, et p doc. maxime Jo. in c. lʒ et iſtam opi. ſequiꝭ gl. Jo. cal. d. Car. dñs Ant. et Imo. in. d. c. lʒ vbi ēt dñt archi. tenere, idem vʒ velle bar. in l. more, et ſic nō erit ver dcm̄ Bal. h contra quē ēt hñſacit ꝙ no. ange, hic vo
5 lens ꝙ iudex† non dicaꝭ ꝑoccupaſſe iuriſdōnē p ſolam formatione libelli inquiſitionis, ſed per citationē alle. l. ſi quis poſtea ff. de iud. et dicit fuiſſe ardnā qōnem de ſcō. Circa h adde qꝺ idē ꝯcludit bal. in l. j. in. ix. col. de cōfeſ. p. § h alle. in gl. et idē no. Ang. in l. j. in l. libertus aduerſus ff e. et ibi bonus tex. et in repe. l. j in pn. ꝯ de iud. vbi alle. ad hoc dcm̄. § ſexaginta, et ea q̄
6 no. h Bar. ¶ † Itē ex hac gl infert h Ang. ꝙ ille q produxit libellum accuſationis, et añ ptis citationem deſiſtit non incidit in penam ſenatuſcō. turpil. et idem dicit ſentire Ja. de are. in l. denunciaſſe, in prin. de adul. adde Bar. idem tenentem in l. q̄ ſitum ff. ad turpil. per text. in auc. q ſemel. C. qño et qñ iud. de quo ēt vide p gl. et doc. in c. lʒ in beato in ꝟ. in ſcrip. ione, ꝯ de cauſa per bal. in l. j. in. xvi, col. ꝯ qui accu. et in l. j. ꝯ. vt intra certū
7 tpo, et p Sal. in l. j. ꝯ ad turpi. † Et ſilr infert q̄ per oblationes libelli, ſine citatione non inducit litis pēdentia, nec res efficiꝭ litig. vt in auc. litig. et in cle. fi. vt lit. pen. et an libellus debeat offerri añ citationem dixi in rub. ꝯ ſt. j. Et lʒ producens libellū in cā appellonis non dicatur procedere in cā, vt dixi, et ꝓbaꝭ in l. ſi in. § illud in glo. in verſi. exordium. ꝯ de tempo. ap. tñ dr̃
c hñ proſequi cām appellonis, qꝛ ēt p ſolā impetrationem reſcripti dr̃ qs proſeq cām appellonis vt eſt tex. no. in c. ex parte de reſcri. Ex quo ibi infert. d. an. et Imo, ꝙ pducendo ſimplr proceſſum corā iudice appellonis dr̃ quis proſequi appellationes quod reputat not. ſtatuto prefigente terminum ad proſequendum
8 dum appellationem, ¶ † Querit hic Bar. ſi pars ſit pñs in iudicio an ſine citatione valeat iudicium cum ea factum et remittit
d tit vt hic per eum. Verior vr̃ concluſio ꝙ ſic ⁿ indiſtincte per. l. de vnoquoq;, in ꝟ. pluribus, de re iud. i ēt ſi parte. § ſi hereditatem in ꝟ. pñte, et in l. licet cāe, la. j. §. cā in verſi. pluribus ff. de minoꝛ. et hec ſiue pñs ſponte velit litigare, ſiue non per dcā tura indiſtincte loquentia ita tʒ Spe. de lib. ꝯcep. § ſequiꝭ videre ver. item dñt quidam, et Jo. in c fi. de elec. in ver. nouella et in addi. Spe. in ti. de ſen. §. vt aūt ver. et no. et Ja. bu. et Bal. auc. omnes. ꝯ. ſi vt ſe ab heredi. abſtir. et Bald. in l. nam ita, de adoptio, et in auc. offeratur, de lu. cōteſta. et in l. ij. ꝯ. qño et qñ do iud. et in l. additos ꝯ. de appell. et in l. conſentaneum, in vi. col. qño et quando iud. Bal. et alij hic, et Imol. in c. bone, el. j.

a ¶ Iudici. Facit ꝙ dicit ro. ꝯſ. c. ꝙ appo die feriata pōt iudici pñtari.
b ¶ Perpetuaꝭ an p citatione ꝑpetuaꝭ iuriſd vid. ro. ꝯſ. cccxxx. et ccclxiij. vbi ꝯcludit ꝙ p citatione dicaꝭ ꝑoccupa iuriſdō, lʒ iō ꝯcitā citati nō venerit, et vid. melt⁹ ꝯ + i i anp citatione i. legitimā. ꝑpetuaꝭ. ADDI adō l h arti. an p ſolā citatione ꝑpetuaꝭ iuriſdictio ea q̄ hñr p doc. can. vbi ēt p an. ſic. i. c. relatū, et i. c gratū ꝯ oſ. deleg. vbi ēt p illum tex. i. c. gratū i ꝟ. maxime ſuꝭ ſolit⁹ tereꝭ ꝙ ñ ſolū p citatione, ſʒ p pcm̄ citeriorē ac tatione pura p electione no' arij vr̃ nūciū vr̃ p ꝯmiſſione citatiōis ſit ꝑpetuata iuriſdō adeo ꝙ ſi mortaꝭ dlegās ñ extingueret iuriſdō dlegatiq; rea ñ eēt integ et iſti act⁹ ñ pñt fieri ſine exercitio iuriſdōn ſe a ñ hñte iuriſdōnē et p ꝯñs rea ñ dr̃ eē integra p q̄ opin. multū facit ter. ꝯ gerice pit. ff. de iu. om. iu. vbi ēt doct. iſte ponūt. an. Franc. ¶ Adōque pōit feli. i. d. c. gratū, et an ſit neccia citatio, ad ꝑpetuandā iuriſdōnē vid. plene p fel. i. c. relatū l. ij. co. i fi. et ſe. dof. del. et vid. mod. i. d l. et qꝛ Thom.
c ¶ Imperratione adō Lu. ro ꝯ. ccclxxix.
d ¶ Nō ſic facit ꝙ tenēt do. dro. dci. x. eſe. de fi. iſtru. vbi dñt ꝙ pñs nō ē citād⁹ ad ere ꝑplatione iſtiꝭ. et idē dñt iti. ꝯ teſti. ꝙ teſtes pñtes nō ſūt citādi, et adō in, et intellige qꝺ pñs non eſt citādus, ē tñ certificād⁹ de actu gerēdo, ſʒ bar. i. l. furioſo. ff. ꝯ re iu. et ꝯ are. in ſuo ꝯſ. xiij. quē oino ēt vide in c. i. ꝯ iud. et vid. Ang. are. in. § ol a ſtipſo iſti. ꝯ. ꝟ. ob. abb. i. c. cāmq; ꝯ reſcri. georg. natā i repe. cle. ſepe, i. § et qꝛ gl. in ꝟ. perēptorie, et vid. oino. d. Marie. ſozi. i rub. ꝯ dila. ar. v. q. xv. bar. i ꝯſ. li. co. iij. i. j. vo. et vid. alex. i ꝯſi. cxxiij. in. ij. vo. et. do. ꝯ ſan. gemi. in c. qm̄ co. iij de elec. lib. vi. Frā. cu.
e ¶ Poſtea ſecus vide in l. gñaliter. ff. e. qꝛ vr̃ ꝙ iſtud hñficiū ēt poſt mortem duret dicit, tñ An. de Alex. ꝙ hec opi. eſt benigna.
f ¶ Fauorabile dicit Ant. de Alex. ꝙ ſibi vr̃ ꝙ iſta lex nō intēdat extēdere edictū pretoris, ſʒ ſit fundata ſup. l. gñaliter q̄ dicit ꝙ oēs pſone qb⁹ debeꭍ reuerētia non debeant in ius vocari, et inq̄tū. d. Jac. hic dicit ꝙ ſtatutū i vno pontificatoꝛ extēdiꭍ ad reliquū ēt ſi ſit penale, dic ꝙ Frā. de are. ꝯ. cxxxi inci. ſpūtū inſtancia gñaliter ꝯſuluit ꝙ ſtatutū loquēs de faciente iniuriā reſeditoꝛ nō hʒ locū in faciēte iniuriā vxori reſeduri, et ibi multa alle. et an ſtatutū loquens in vna pſona quo ad imponēdū penā trahaꭍ ad aliā vide Ludoui. roma. conſi. cccccxx.

de elec. Et dñs Abb. in c. ceteroꝛ, in fi. de re iud. et eq̄ ēt per Bal. in l. cum fratrem ꝯ. de his qui. vt indig. et in l. j. ff co. et ibi ēt per bar et Bal. in l. prolatam ꝯ. de ſenten. late per do. Ant. in c. j. de iudi. cū ꝯcoꝛ. ibi allegat, per eum, et circa h aliqua dixi in. d. l. j. de vnoquoq;.

SVMMARIVM

1 Citari qui non pōt ſine uenia eo modo eius uxor.
2 Citari in ius non pōt nouerca per filiaſtrum ſine uenia.

a Sicut. † Qui prohibetur aliquem vocare in ius ſine venia prohibetur ēt eius vxorē in ius vocare. h. d. et ex hac. l. ſic ſūmatā infertur ꝙ non poſſum meam nouercā† in
2 ius vocare ſine venia, ꝓ quo facit, qꝛ loco mi ſe habeꭍ. §. ſecūdum inſtitu. de nup facit ꝙ no. gl. in l. generalr. ff.
e eodem quod eſt verum viuo patre meo, poſtea ſecus vt ꝓbaꭍ in l. de his ꝯ de ſur. iuncta. l. non dʒ de dolo. l. ſed ſi hac. § priorum ſi. ff. eo. Vitricum aūt meum poſſum in ius vocare ſine venia, ꝓbatur in l. ſi nondum ꝯ de fur. et p rōe dixit ſinat'is facit id quod no. gl. j. hic in fi. et iſta poſuit ſolus Fulg. hic que no. quia non tanguntur ab alijs. Item no. ſecundum Bald. et Saly. quod l. q̄uincunq; penalis ſit, et odioſa loquens in viro trahitur ad vxorem in his que a marito tranſeunt ad vxorem, Nam. de vxore patroni non fuit facta mentio in edicto pretoris poſito in l. iij. ff. eodem, et tamen trahitur ad vxorem patroni propter maritum quamuis edictum ſit penale. l. fin. ff codem et licet ipſi non dicant dic quod iō huius eſt quia ex parte per
f ſone vocande in ius edictum eſt fauorabile⁹ vt no. gl. in l. pma.

SVMMARIVM

1 Citari in ius ſine uenia non poſſunt patroni & eorum parentes & liberi ac heredes extranei à liberto.
2 Iuſpatronatus liberti tranſit ad heredes extraneus, quid autem in iurepatronatus eccleſię.
3 Ruſticitati non parcitur in his quę ſunt fundata in ratione naturali.
4 Princeps non poteſt remittere pœnam acquiſitam parti.
5 Odioſa uel fauorabilis diſpoſitio quæ dicatur.
Sta. odioſum uel fauorabile q̄ſi dicatur.

1 Venia. † Patronus, et eius parētes, et liberi ac etiam heredes extranei nō pñt a liberto in ius vocari ſine venia, nec ei parcitur licet ſit ruſticus, nec per reſcriptum ei pena remittitur. h. d. ¶ In tex. ibi heredes ec. intelligit Fulgo hic conueniuntur ex cau a hereditaria, ſecus ſi ex facto proprio, qꝛ eis nō debetur hec reuerentia, alegat, l. apud celſum. § aduerſus e. verſi, libertum, de do. excep. et ideo ſecundum eum contra heredem etiam actio famoſa daretur. Adde ꝙ Pe. et Cy. h expſſe contrarium tenent volentes quod heres extraneus ex facto ſuo non poſſit conueniri actione de dolo, quia infamaꭍ, vt. l. j. poſt princip. ff. de infa. Sed ex facto defuncti bene poterit conueniri hrs actione ꝯ dolo. l. heredibus, in princip. iunctis duabus precedentibus. ff. de dolo. ¶ Quia tunc non infamat heredem. l. furti. C. qui alieno. ff. de infa. pro hoc facit, iſte tex. qui i

a ¶ Eccleſie vid. Fed. cõſi. cõl. do. Car. cõſi. cxxxij.
b ¶ Naturali, vide Pan. de ca. hic. et eius cõſ. cccl xxiiij.
c ¶ Parti. add. anc. cõſi. cclix vbi ponit an reſtitutio facta p papã pñdicauerit. d. Pandulpho malateſte in cõdẽnationibus que ſibi obueniebãt.
d ¶ Uide plene p fel. in. c. q in eccleſiarũ in. ij. co. de cõſti. et in. c. j. in. iiij. co. de pba. et la. h. i pe tri. co. Tho. dip.
b ¶ Fauorabile vid ang. cõſi. ccx. an. o ſtatutũ dicat fauorabile et odioſum et p fel. cõſ. lxxvij. barb. i. cõſ. xvi. co. j. i. j. vo. cõſ. xxxix. i. ij. vol. abb. i cõ. 76. i. j. vo ale. i. cõ. 16 co. j. i. j. vol. et i cõ. 7. i. iij. co. in ij. vo. et vid an ge. i diſp. final ei, nobilio qdã cõſtie, vbi dr qp ẽ fauorabile et vita vi. hio. et magis cõis opi. qz tz pa. d ca. i cõ. 416. ic. pña ca ſus i vo. cõ. ami quor, et i cõ. 82 incip. notãdũ ẽ i vo. nono. cõ. vbi dr qp ſpõ õẽs eſt fauorabile. add qpidẽ voluit ro. cõ. xvi. ici. viſo. ibe ma. et cõ. 31. ic. viſa inuiici. io an. d ana. i cõſi. lxix. et in cõ. 89. bal. i cõ. xxxiiij. in. ij. no. ici. ſtatutũ do. ſigno. d bõ. i cõ. ci. ic. teſtõ r pe. d an cha. i. cõſ. cxj. ic cip. ſupſtue. d. auguſtina, ange. are. i. § pferũt g illã tex. iſtã. ad ter. dixi in cõ. meo ix. icip. ticinẽſi ſta. co. v. et i cõ. lxx. ici. receptũ et ibi vid cõcor. et de rõe dicti ſtatuti vid ale. i cõſ. xx. col. iij. in. j. volu. et melius p eũd. i cõ. lxxx. co. ij. in. ij. vo. in eõſ. cj. in. j. vo. co. pe. et in cõ. liij. in. iiij. vo. et vide Jo. de ana. in cõ. xxviij. vbi dicit tale ſtatutũ eẽ cõ nãlẽ eqtatẽ, et d rõne dicti ſtatuti, vid ẽt p pe. de an. i cõ. 1. et i cõſ. 413. et p pa. de ca. l. d. cõſ. cccxcvj. add. iñ qñ diſpõ dicat fauorabilis. v. odioſa, et vid pulchrep are. i. cõſ. xxix. colũ. xiij. et vide q̃ ponit bal. in. l. iiij. J. de nup. vbi dicit qp ad diſcernendum, an ſtatutum ſit odioſum vel fauorabile attendit ius ciuile, et nõ naturale. Fran. Cur.

* ¶ Uide Jo. hic plene. et in. l. eius qui in prouinciam ver. qp ſi ſtipulatus in. vi. col. ium. ff. ſi cer. pet. et vide vltra Jaſo. Joã fab. in. §. ceterum inſtu. de legi. agna. ſucce. qd de nepote ex filia, dic qp excluditur vigore dicti ſtatuti, vt per Bar. in. l. ij. §. fin. in fi. ff. ad tertul. vide de materia per Bal. in. l. ſi mr̃e. J. de ſuis et leg. et Pa. de ca. in. l. maximum vitium J. de lib. preter. Tho. dip.

e ¶ Nullus. dicit h do. Am. et alex. qp ſi filius vadit ad iudicẽ, et dicat dñe iudex ego intendo vocare in ius prẽm meũ vel ſi dicat in libello, et iudex pmittit citationẽ qp vt ei cõcedere veniã, lz alter expreſſe nõ dixerit p. l. libertus. ff. eo. et h dicit eſſe no. et h modo valebit proceſſus ſm ipſum. Fran. Cur.

distincte loquit. ¶ † No. qp in ius patronatus liberti trãſit ad heredes extraneos, quid aũt in iure patronatus eccleſie. Bald. h dicit idem eſſe niſi in fundatione aliud ſit actum, allega. no. xvi. q. vij. cõſiderandũ, et idem not. in. c. ſi h ẽ cã, et q. ¶ Et adde gl. in. l. ſi operarum iudicio. ff. de oper. lib. et in cle. fi. de iurepatrona. et plene per Pan. de lizã. in qõne ſua incip. Patronus
a eccle. e per Bal. in. c. j. §. decedenti qui feu. da poſſ. in. ij. col. et vide qp ipſe no. in. l. j. J. de bo. lib. et. l. inſulã in princ. ff. ſo. matri.
3 ¶ † Jtẽ no. qp ruſticitati non parcit in his que ſunt fundata in
b rõne nãli, et alios caſus vide in. l. ablere. §. ruſticis, cũ g'o. de excu. tu. et p gl. no. et ibi Bal. in. l. j. J. de interdi. ma. p bal. in. l. ij. §. fi. ff. de eden. p Ang. in. l. vbi in pn. eo. ti. et per bal. in. l. ſcripture ad fi. J. de fi. inſtru. et in. l. quicunqz in pe. co. de ſer. fu. et in l. iuris in fi. j. q admi. et in. l. fi. in pn. de iur. delib. et in. l. ſi qs. §. do. i. ff. de in. om. iud. p Jnno. in. l. ex cõſenſu. § cũ g in pe. car. ff. de ap. Et vide bar. in. l. omnes. ff. de fal. et gl. in. l. fi. C. de teſt. et in. l. ij. §. ſi quis ignorat ad ſilla. et bonã gl. in. l. fere in oibus d reg. iur. Et tex. in. l. cũ de indebito, et in. l. ſenatus de proba. et in l. ij. in fi. de iure fiſ. p. d. Am. aliqd in. c. ij. de cõſti. et vnũ verbum
4 h p Cy. ¶ † Ultimo no. ex. fi. iuncta gl. qp princeps nõ põt re
c mittere penã acqſitaz ptĩ, e circa qp vide no. p Jnn. et alios in. c. nit de offi. dele. et in. c. in nr̃a, de iniur. et in. c. que in eccleſia. de cõſti. p bar. in. l. fi. õ. ſi quis cõ iua, et in phe. ffoz, in pn. cũ ſi. et ibi no. iu af h eſſe verũ niſi cũ cã fieret. ¶ Jn glo. in verbo liberto, in fi adde gl. in. l. ſed ſi hac. §. fi. ff. eo. et in. l. q bona. §. ſi aliena, in gl. fi. de dã. infec. et in. d. §. aduerſa. ¶ † Ex quibus gl. colli
5 gitur h concluſio qp vbicunqz aliqua diſpõ cõcernit qualitatem pſonarum agentium. et patientiũ vt in edicto pretoris puniente cer. ad perſonas vocantes in ius quaſdaz alias perſonas. Licet talis diſpoſitio ſit penalis tñ non eſt odioſa, et reſtringenda niſi ex pte illius, cui venit pena imponenda. ex pte vero alterius cuius fauorem reſpicit dr̃ fauorabilio, et extendenda. et ex hoc infert bal. hic ad ſtatutum diſponẽs qp extantibus maſculis filys filie femine nõ ſuccedant qp ex pte feminarũ eſt odioſum ex parte vero maſculorũ eſt fauorabile. Ex quo decidit qp nepos ex filio maſculo excludit feminam et in appellatione filij ſtatutum; anqua ũ fauorabile e cõprehendit nepotem, de qua mate
d ria dic plenius, vt per Bar. in. l. liberorum. ff. de verb. ſig. et in l. ij. §. fi. ff. ad tertul. et per Cy. in. l. j. J. que ſit lon. cõſue. et per Jo. an. in addi. Spe. de ſucceſ. ab inteſta. in rub. per Bal. in. l. qd vero. ff. de legi. et in. l. maximum. J. de lib. prete et in. l. ſancimus, in fi. de inoffi. teſt. per ange. poſt Cy. in. l. de quibus de legi. et aliqui bñ in. l. bñficium. ff. de cõſti. prin. p Bal. et Jmo. in. l. ſi vero §. de viro. ff. ſo. matri. et in. l. gallus. §. inſtituens. ff. de lib. et poſt. p Ang. in. l. neqz. §. neqz illo iatc. de trié. et ſemiſ. p Pe. de anch. in. c. canonum, circa medium, de conſti. et in clem. j. de bapti. p Pan. de caſt. in. l. qui ſuperſtitis, in fi. de acqui. her.
6 Unum tñ no. verbum valde ponit h Bal. volens qp ſi ſtãte † dicto ſtatuto remanſit filius maſculus, et neptis ex alio filio premortuo dictus filius non excludit dictam neptem, qz ex quo ex parte feminarum ſtatutum eſt odioſum non dz fieri extenſio de filiabus ad neptes, et maxime, qz iſta filia repñtat prẽm q ſuccederet, fatetur tñ bar. qp neptis ex filia premortua excluderetur, qz non dz poſſe plus neptis quam filia. l. ſi viua, verſi. nam lz. j. de

bo. ma. Et h ſimplr ſequit Pe. de anch. in. d. c. canonũ, in v. his igit qnqz mẽbris ec. et iſtud qp dixit h bar. de nepte, et filio nõ memini me legiſſe alibi. Pa. de ca. h non approbat, nec improbat, ſed remittit ad no. per bar. in. d. l. liberorum. fulgo. h lz cõ Bal. qz ſicut per filium maſculũ excludunt femine, ita dñt excludi neptes ex filio p. d. l. ſi viua, et pro cõfirmatione ſue op. adduco, qz aut neptis vult ſuccedere ex perſona ſua, et nõ põt, qz filius eſt in primo. gradu, ipſa vero in ſo. et ſic excluderet tanqz remotior. l. ij. §. j. cum ſi. ff. de ſuis et leg. aut vult ſuccedere ex pſona pr̃is, et non vr̃ poſſe, qz qualitas maſculini ſexus que erat in pr̃e non eſt in ea. ergo nõ põt repñtare perſonam pr̃is in terminis dicti ſtatuti, ar. i. fi. J. de natu. lib. Nouo ar. vult bar. in. d. l. liberorũ in v. quero põe ratio ec. in v. ſeq. p h ẽt facit rõ cõſeruãde agnationis que pſumit fuiſſe rõ dicti ſtatu. no. Cy. in. l. j. de adul. et Jo. an. in. d. ru. Et hoc puto verius. et vltra pdicta an dictũ ſtatutũ dicat fauorabile vide per Bar. in. l. j. in. vi. q. et ibi bal. J. de ſum. tri. p bal. in. l. certum in pn. J. vñ leg. et in. l. ſi d ſuncius, et. l. fi. J. de ſuis et legi. et in. l. lege J. de le hered. et in. l. ij. J. de his qui ad lib. prie. et in. l. ſancimus J. de nup. Jtem adde circa hãc gl. ſz bal. et Sa'y. h qp vbi diſpõ nõ cõcernit qualitatẽ perſonarũ agentiũ, et patientiũ, ſed ſolum qualitatem facti tunc diſpõ que de ſui nã fauorabilis eſt efficit odioſa, et reſtingẽda ſi adiciatur pena vt eſt tex. bñ no. in. § qz vo leonis, el. ij. in auc. de nõ alie. in ver. emptionis iuncta. l. ſtatulib. a ceteris in fi. ibi emptiõis. ff. de ſta. li. ſm Ja. de bel. in. d. §. qz vero. Et idez no. bal. in. l. illud in ij. co. de ſa. ſan. ec. et idẽ ẽ de mente Jo an. in c. j. de loca. Jn cõtrariũ eſt gl. in. l. ſciãt cũcti, in v. al de ele. p qua bñ facit. l. q exceptionẽ, in pn. et ibi bar. ff. de cõdi. inde. et h ſequitur bal. in. l. ab ex cequutor, in. j. col. J. qñ ap. ſit. d. Abb. in. d. c. dicit poſſe dici qp diſpõ erit extẽdenda quatenus cõtinet fauorẽ, ſed quatenus continet penã eſt reſtringẽda p hãc gl. et his dicit cõcor. opi. Sed dic qp hec diſtinctio nõ põt adaptari niſi in primo mẽbro qp recitaui in pn. huius gl. Uñ verior vr̃ opi. Jac. de bel. et alioz p. d. §. qz vero nõ ob. l. qui exceptionem, qz lex intelligit ac cõcordat cũ diſtõne. ã poſita, in. j. mẽbro recitato, in pn. huius gl. et pbat in. l. filiũ habeo. ff. ad mace. et in mã. et vide no. p bal. in. l. fi. J. de interdi. ma. et p Ja. de bel. in. l. ij. §. exercitu. ff. de infam. que no. qz nõ reperies ita diſcuſſa.

SUMMARIUM

1 Citari non poteſt pater per filium, etiam petita uenia.
2 Citatio ſi fuit facta contra patrem non petita uenia, & filius ſit paratus ſoluere pœnã an pœna ſoluta poſſit procedere in cã.

1 **Qui in poteſtate.** † Filius in poteſtate nõ põt in ius vocare prẽz ẽt petita venia, qz iter eos ĩgnũr lis eẽ nõ põt, ſz emãcipatus põt venia petita. hoc dicit.
2 ¶ † Quid ſi emãcipatus in ius vocauit prẽm venia non petita an ſi eſt paratus ſoluere penã iuxta. l. pen. ff. e. poterit procedere in cauſa contra patrem inuitum Cy. et Ray. hic poſt pet. tenent qp non allegant. l. exceptiones la vlt. in fi. ff. de excep. Jdẽ tz Cy. in. l. ſi per alium §. in eum, vbi latius. ff. ne quis eum qui in ius, et ibi monetur, eo qz citatio eſt nulla per. l. j. §. fi. eo. titu. et an proceſſus valeat parte citata non opponente. Cy. Ray. et Bart. et cõiter aly hic tenẽt qp ſic. dic latius, vt p Bar. in. l. qũ us. ff. eo. qequid ibi dicant aly. Ubi vr̃ tenere Bar. qp pr̃e nõ cõparente proceſſus nihilominus ſit nullus, ſicut nullum eſt decretum interpoſitum ex falſa cã. l. cum vero. § ſubuentum de fideicõ. lib. et ita eodem mõ dz eſſe nulla citatio facta de pr̃e ſm eum, et ſic in h videtur concordare cum Cy. in. d. §. in eum, ſed in contrarium vr̃ gl. in. l. ij. in verbo, ſed totius. ff. ne quis eũ q in ius voc. quam ibi ſequitur Bar. nam gl. ibi vr̃ tenere qp citatio valeat niſi opponatur. ¶ Tñ puto opi. Bar. veriorem, qz ad h vt permittere poſſit pretor prẽm in ius vocari requiritur cãe cognitio. l. ſed ſi hac. §. pretor. ff. e. ergo ſi non apparet cã cognita cõceſſiſſe citationem dz citatio eſſe nulla. l. cum hi. §. ſi pretor. ff. de tranſac. et ſic cõ prẽm nõ cõparentez proceſſus erit nullus e ſed ſi cõpareat, et non opponat fateor qp proceſſus valebit non pp citationẽ, ſz pp cõparitionẽ, ſicut in. l. j. ff. de fer. et ita p cedit opi. Bar. hic. Alex.

¶ De pactis. Rubri.

SUMMARIUM

1 Fideicommiſſum conditionale poteſt pẽdente cõditione p pactum remitti.
2 Fideicõmiſſum factũ in teſtõ, põt in codicillis totũ adimi.

3 Pactum uel preſtatio ſextantis per remiſſionem fideicom, futuri non reſcinditur.
4 Pactum de hereditate uiuentis factum non ualet, ita nec de hereditate eius de cuius morte uel uita dubitatur.
5 Renunciari pōt iuri de futuro parte pñte ad cuius cōmodū fit,
6 Pactum factum uiuente pupillo de non ſuccedendo ei ex ſubſti. pupil non ualet.
7 Pactum de remiſſione fideicom factum quando ualeat.
8 Contractus do ut remittas actionem an dicatur do ut des, uel do ut facias.
9 Cautio mutua non habet locum in contractibus, & actibus inter uiuos.
10 Subſtituo titium filio meo ſi ſine liberis decedat an filii naſcituri ex filio dicantur uocati ex teſtamento.

a Onditionis. a† In fideicōmiſ-
1 ſum cōdōnale poteſt cōdōne pendēte p pcm̄ remitti, ⁊ datū p remiſſione non repetit̄ et ɔdōne defecta. h. d.
In tex. ibi ɔdōnis incertū. l. fideicōmiſſū. ex
2 h tex. iuncta iſta expōne infert bar. q̄ ſi teſtōr † grauauit filios inſtitutos de reſtituendo inuicē hereditatē poſt mortē eoꝝ ſi qs deceſſerit ſine liberis poſtea in codicillis dixit ɔdōnē quā filiis meis in teſtō appoſui adimo, q̄ vr̄ totū fideicōmiſſ. eſſe adēptū nō ſi remota ſola ɔdō. Idē tz in. l. ſi qs ſeruū. ff. de cōdi. ⁊ de. ⁊ ſeqt̄ ſimplr̄ h an. ⁊ certe pcedit ſine dubio qn̄ fideicōmiſſum ɔſiſteret in portionibus hincinde paribus per rōnē q̄ ponit h bar. ſʒ ſi portiōes eēnt diſpares eēt magis dubiū. Tn̄ Sal. adhuc vr̄ idem tenere, qr teſtōr dicēdo adimo ɔdōnē ſm̄ ꝓpriū ſignificatū v̄borum a quo nō eſt recedēdū vr̄ in dubio admittere totū dicit pbari in. l. iij. §. ɔdi. ff. de adi. leg. ſʒ Fulg. h, ⁊ Pa. de ca. vr̄ tenere q̄ ſola ɔdō videat̄ adēpta, alle. d. §. ɔdō, vbi pfecto h pbat̄, ⁊ ad iſtum tex. facilr̄ rn̄. qr vt h dixit bal. remiſſio ɔdōnis fideicō. in caſu huius. l. fiebat ab illo, cui fideicōmiſſum veniebat reſtituendū, iō intelligit̄ remiſſum nō ſola ɔdō, qr alr̄ ſequeret̄ abſurdū, q̄ ipſa remiſſio ɔdōnis p qua ſextātē recipiebat remittēs pficeret ipſi remittēdi, qr purificarei fideicōmiſſum ſibi reſtituēdū, ⁊ ſic vltra ſextantem poſſet incōtinenti petere fideicōmiſſum q̄ fuit ɔ mentē ptium, ⁊ hāc opi. ſatis ſenſit bar. in. d. l. ſi quis ſeruum. Dum dicit de probatione cōis vſus loquēdi, imo ibi tz iſtā vl. opi. ſi fideicōmiſſuʒ erat inter extraneos, ſʒ ſi erat inter filios tz opi. Bar. h et ſi ptes eēnt diſpares, qr non eſt veriſile q̄ teſtōr voluerit tm̄ remouere dictā ɔdōnē vʒ ſi deceſſerit ſine liberis, qr ſequeret̄ q̄ teſtator voluiſſet filiū predecedentē cū liberis dēre reſtituere pte ſuā q̄ nō eſt preſumendū teſtōrem ſenſiſſe, all. no. p gl. in. l. ij. C. de dona. cā mor. quā ipſe ɔſuenit allegare p ſing. ⁊ p qua ē tex. in. l. cum vnus. ff. de ɔdi. ⁊ de. ¶ In tex. ibi, iniquis imo
3 eqs rōnibus quas h vide p Cy. ¶ † No. q̄. pcm̄ vel pſtatio ſextātis p remiſſionē fideicōmiſſi futuri nō reſcindit̄, lʒ ɔdō fideicōmiſſi poſtea deficiat, ⁊ h eſt, qr pp pñtem ſpē futuri fideicōmiſſi remittēdam datus fuit ſextans, ⁊ iſtū effectum optime ſortita eſt ɔuētio, vn̄ non oʒ attēdi an poſtea eueniat ɔdō fideicōmiſſi, ſextans non fuit datus frontoni, vt remittere fideicommiſſum q̄ ɔtingat ei dēri, ſed ſolus vt remitteret ſpē que pōt in ɔctum deduci. l. ſpē. C. de dona. l. nec emptio. ff. de ɔ em. ⁊ iō nō poſſet in caſu iſto filius venire ɔ et ſi allegaret ſe deceptū vltra dimidam, iuxta. l. ij. C. de reſci. ven. cuʒ mā, ⁊ hoc operat̄ iſta dubietas ſpē i pro quo facit ſm̄ Bal. l. lucius. §. ſi. cum gl. ff. ad treb. ⁊ et ſi filius fuiſſet minor nō poſſet ex hoc tm̄ ſe ſus petere reſtōnem ſm̄ Sal. hic facit ſm̄ eū. l. ſi ea. l. C. de vſu. ⁊. l. ſi pr̄ puellā. C. de inoffi. teſt. melius allegaſſet tex. in. l. fideicōmiſſo. C. ti. j. vbi eſt caſus ſingu. de hoc ſm̄ bal. in. l. cuʒ archimedorā. C. vt in poſ. leg ⁊ in h no. conſiſtit medulla huius. l.
¶ In glo. ſi. in prin. ibi tn̄ ſatis eſt, idem ⁊ clarius vult glo. C. in ver. v. ⁊c. ⁊ eſt optima ſo. que declarat̄ ex his que dixi in vlt.
4 no. vel alr̄ ſolue vt h p Cyn. ¶ † In ead. ibi fuit error, vera vt no. gl. eſt hec ſolo quicquid h dicant Ja. bu. ⁊ Sal. ex qua hēs q̄ ſicut de hereditate viuētis nō pōt paciſci. l. ſi. C. e. ita nec de hēditate mortui de cuius morte dubitabatur q̄ eſt no. ſm̄ oēs alios h. ¶ In ea. ibi, ſolu. illud magis ⁊c. dic q̄ vera ſolutio ē q̄ ibi nō fuit ɔſenſus aio paciſcēdi, ſeu ſe obligādi. nā ſi ɔſenſio vt tu accipias rē vel diſponas de re tua iſtud nō eſt aio me obligādi, ita fuit ibi, ⁊ ſic fuit ɔſenſus p modū licētie, ſeu p miſſus. ⁊ ita illū tex. vt colligit̄ ex no. h p bar. dū all. l. ſi rē meam.
5 Et iuxta hāc gl. bn̄ tradit h bar. qn̄ pacto vl̄ renūciatiōe † tolli poſſet ius queſitum vel querēdū. Cui adde inquantū poſt Ja. de are. ⁊ Cy. lʒ q̄ iuri de futuro poſſit renunciare pñte pte ad cuius cōmodū fit renunciatio p. l. tale, in prin. ff. e. ⁊ eſt magis cōis ſnia doc. h. Tn̄ Imo. in. l. j. §. ſi quis āt. ff. qui ⁊ a q. ap. nō lʒ, dicit q̄. d. l. tale, non probat, qr ibi nō loquit̄ in iure de futuro, vn̄ ɔ Bar. all. tex. in. l. j. §. q̄ ait, hic alle. in gl. ⁊. ſ. Nō pʒ ſol. bar. h ad. d. §. q̄ ait, qm̄ imo hēs ibi hēbat ius i ſpe. lʒ bar. dicat q̄ non. Teneo eādem opi. q̄ ſi quis eſt pñs, ⁊ ſi taceat vr̄ tacite ɔſentire ad cōmodū ſuū. l. q̄ parit̄, ⁊. l. ſi vero. §. ſi paſſus ff. mād. ⁊ ſic reſultat tacitus ɔſenſus duorum, ⁊ p ɔñs pactū. l. j. ff. e. ſed p pactū pōt tolli ius de futuro, ergo ⁊c. Et ad hoc alle. bar. d. l. tale, in ver. pcm̄, ad oñdēdum q̄ reſultat pcm̄. Nō obſt. d. §. q̄ ait qr rn̄. vt dixi. ſ. ⁊ nō obſtabit. Et ſo. bar. eſt bonus, qr non dicit bar. q̄ heres non hēret in ſpe hereditatē, ſʒ dicit q̄ anteq̄ȝ legatarius propria auctoritate apprehendat poſſeſſionē rei legate hēs maxime an̄ aditā hēditatē nō hʒ ius in interdicto quorum legat. ɔ legatariū, qr nō ſuberat ſpes q̄ legatarius propria auctoritate occuparet, inquantū bar. hic dixit q̄ iuri pſonali acquiſito re nō pōt renunciare ſola renuncia
b tione. b ſed per pactum ſcm̄ parte pñte, de hoc vt plenius per eū in. l. nō ſolū. §. liberationis verba de li. leg. ⁊ dicet̄ in. l. poſt q̄. C. eo. ¶ In ea. ibi, eſſe phibetur ⁊c. pōt tūc pactū eſſe reprobatum qn̄ tractat̄ de hēditate viuentis, ſed hic tractat̄ de remiſſione fideicōmiſſi a defuncto relicti p q̄ fideicōmiſſuʒ ſuc
6 cedit̄ pmo teſtōri. l. cohēdi. §. cum filie, de vul. ⁊ pup. ¶ † Et iuxta hoc querit h bal. ⁊ Saly. an valeat pcm̄ ſcm̄ viuente pu
c pillo c de non ſuccedendo ei ex ſubſti. pup. ⁊ ɔcludunt q̄ nō vt hic per eos qbus adde bar. idē ɔcludentē in. l. q rome. §. ſi. in vij. q. ff. de ver. ob. vbi allegat iſtā gl. ⁊ ibi latius p Ang. in. iiij. q. ¶ In ea. ibi, ſed actor non pbauit ⁊c. dic melius, vt h p bar. quicquid alij dicant. In ea. ibi de re dubia. ſ. occaſiōe litis mote vel que moueri ſperaretur ex iure de pñti, tunc. n. conuentio facta pp tale dubium dicitur trāſactio. l. ij. C. tim. j. ff. de trāſac. hic aūt erat res dubia ſolū pp dubium euentum future cōdōnis iō dr̄ talis ɔuētio ſimplex pcm̄. ¶ † In e. ibi itē an poſſet ⁊c. eſt ergo ɔcluſio glo. q̄ aut pactum fuit factum p hec verba pmitto ſextantem, vt in remittas mihi ſpē fideicōmiſſi, ⁊ facta remiſſione agi pōt ad ſextantē, ſeu ad intereſſe ad q̄ datur actio preſcr. v. ex hoc ɔctu innoiato, qr agens impleuit pfecte p pte ſua. l. naturalis. §. i. de preſcr. ver. aut dictum fuit promitto ſextantem, vt non petēs fideicōmiſſuʒ, ⁊ ita fronto promiſit nō petere, vt ibi ſextans daretur, ⁊ certe non poterit agere, qr ex ɔtractu innoiato agere non poteſt niſi ille q perfecte impleuit pro parte ſua. d. l. naturalis. § i. ſed iſtud nō petere denotat actum ſucceſſiuum, ⁊ lʒ fronto hodie non petat, cras poteſt ſaltem petere de facto, qr de iure non poteſt cum effectu petere, qm̄ obſtat ſibi exceptio pacti cum de facto, vt dixi petere poſſet, ſicut fuit in caſu. l. eleganter. § ſi quis all. glo. ⁊ iſto caſu nō poſſet ſuccurri fronto qui promiſit non petere fideicōmiſſum niſi cum eueniſſet conditio fideicommiſſi, qr tunc ſuccurreretur ſibi eo q̄ ageret ex teſtamento ad fideicommiſſum. Et ſi heredes Filiini exciperent q̄ fronto promiſit non petere replicabunt q̄ ſibi non fuerunt ſeruata promiſſa. qr ſextans datus nō fuit, vn̄ frangenti fidem ⁊c. l. cum proponas. la. ij. C. eo. ⁊ in hoc cōiter doc. ſequuntur iſtam glo. quando ſextans non fuit pmiſſus per ſtipu. ſed ſi interueniſſet ſtipu. tunc ſm̄ Cy. hic etiaʒ ſecundo caſu poſſet agi ad ſextantē. Finaliter tn̄ ſe remittit Cy. ad no. in. l. ſiue apud acta. C. tim. j. hoc tn̄ clare firmat bald. hic per aliquas ratiōes quas hic vide per eum, ⁊ ideʒ tʒ hic Ful. Pau. de caſt. hic, qui dicit eſſe caſum in. d. l. cum proponas, in ver. ſi tibi ſtipulatione non proſpexiſti, ⁊ q̄ ibi glo. in verſi. natam, inducendo, vt ibi per Bart. ⁊ illum tex. ibi ponderat Bal. ad hoc. Adde q̄ de hoc eſt ſimilis tex. in. d. l. ſiue apud ibi, nec huius rei cauſa ſtipulatione ⁊c. ſm̄ eūdem intellectuʒ, ⁊ ibi ſentit etiam ibi Bar. qui etiam ad hoc alle. d. l. cum proponas, ⁊ clare etiam no. Bald. in. d. l. ſiue apud, ⁊ Imo. in. l. mutiana. ff. de condi. ⁊ demon. Ubi dicit quod tenebitur tn̄ agens ad ſextantem adimplere eo modo quo poteſt. ſ. cauere q̄ non petebat fideicōmiſſum per. l. inſulam. §. ſi. ff. loca. ⁊ hoc etiam tʒ Fulgo. idem ſonant verba Bal. hic, ⁊ hec eſt prima limitatio ad ſm̄ dcm̄ huius gl. quam ſcdō limitat niſi filius ſponte ſuſcepiſſet cautionem de non petendo ſibi preſtitam a fron. qr tūc indiſtincte habet̄ p impleto, ⁊ agi poſſet, ⁊ ita ſaluat̄ gl. no. in d. l. ſiue apud in gl. mag. in v. itē qd ſi euenerit ⁊c. ſm̄ Saly. ⁊ Pa. de ca. in. d l. mutiane, in ver. oppo. de. l. ſtipulatus ⁊c. q̄ no. ¶ Quid aūt ſi verba eſſent dubia an intelligentur prolata

a ¶ Cōdōnis. adde tn̄ p̄ declaratiōe hui⁹ tex. ibi, finitū, ⁊ vide rapb. cu. in ɔſi. cxliij. i. iiij. co. vbi intelligit nō ipſo iure, ſʒ ope. exceptiōis p eaque hēr. in. l. ſi vn⁹ §. pac. ff. e. ſrā.

b ¶ Renūciatiōe. addē q̄ ɔ doctr. bar. h tʒ math. in no. ſuis ſol. xxx. incipiētū bar. vult qd qn̄ alicui q̄rit̄ aliqd ius abſq̄ ſcō ſuo q̄ illd pt extingui renūciatiōe vl̄ re pudiatione.

c ¶ Pupillo uide qd voluit bal. ɔſi. vij. iiij. libro.

a ¶ Lucinus, vide Pe. de anc. cōſ. xij. i. c. cōtra pbilli. & adde q cōis q̄ e cū gl. d q̄ et vid p eūdē ale. in cōſ. cxij. in. j. vol. & in cō. clxxiiij. & in cōſ. cxcix. in qb° lattiſſime in. ij. vo. & in cōſ. lxvi. co. iij. eo. vo. ang. are. in ſuo tra. de teſt. in gl. in vbo. ſine liberis. co. j. p pe. de vbal. in repe. c. rāy. c. ar. xvi. ex de teſt Ful. in cōſ. xxxix. & Jo. de ans. i cōſ. lxviij, & vid rep. cri. in cōſ. xxv. vbi litat cōez opi. de q̄ litat ōe vide io et p bar. i. l. cēturio ca. pe. ff. de vulg. & pu. & vid mod. guſtin. i. l. lega- 8 tis. §. d leg. vbi poſt ang. litant et primas cōem opi. & aliā lita- tionē vid p pe. de anc. i cō. ſuo cxxxi. vide eū 9 dē anc. in cōſil. ſuo lxxiii. pſa- tos mode. i. l. j. §. d cdi iſer. & vid bar. in cōſil. xvij. co. xv. & ſe quē. q tāc cōes opi. vide et p cōi ale. in cōſil. xxiiij. col. iij. in iij. vo. & cōſ. xiu. in. iiij. co. i. iiij. voln. adde in & vid vltra auc- toritates h all. p. d. frā. dñs, & pceptorē meū. d. bar. ſoz. i ſua ſubtili, & ant es 10 repe. l. cū au°. a ff. de cdi. & de i co. lxxi. & ma xime i co. pe. & fi. vbi dt opin. gl. eē cōem & ibi cōprimas ac pene infini- tas deciſi. doc toꝝ cōſilentiū, & tenētiū p dic ta gl. nō refe- ro, h qꝛ p te le- ctor videt po- tes. frā. Curt. ⁊ ¶ Vid iaſ. h in. iij. co. vbi dt q illaē cōis opi. ſz illā gl. & litat duob° mo dis, & vid Jaſ. in. l. pecuniā. i ij. colū. ff. ſi cer. 1 peta & ibi hēs ex verbis ange. 2 q ſi filij vent- rec p vtāq cctus dñr ineſſe condōni, & dicentur tacite vocati, & ſubſtituti & not. qꝛ hōi de facto, & pra cticant in donatione H. berib. de flozēbelia, & vide de iſta materia p pe. de peru. in cōſ. ſuo quod incipit facti tale eſt. Fran. de ſancta vetola, & vide Pe. comenz in conſi. cxlvj. in. ij. volu. in. vj. col. & ſequen. incipien. in cōſultatione vbi limitat predi cta ex dicto Bario. in. d. l. centurio, concurrentibus alijs coniecturis, & ibi videas pleniſſime. Thomas diplora.

taliter q poſſint pfecte impleri vel nō, vide no. bar. in. l. ſi p fun do. §. ri. j. ¶ In ea. ibi vel do vt des an iſte cōtrus do vt remittas actionē dicatur eſſe do vt des vel do vt facias dicet in. l. actio- ne, & ibi per bar. §. ri. j. & per eundē in. d. l. fine apud, & ibi gl. ma. & no. ex gl. q ſi teneor non petere, qꝛ ita pꝛomiſi nō liberor, nec perfecte adimpleo liberando te per accepti. quaſi videar. aliud pro alio preſtare q inuito creditore fieri nō pōt. l. ij. §. i. ff ſi cer. pet. q eſt bene no. & hoc p plures rōnes firmat ſaly. in. d. l. fine apud, ſz certe d hoc habes gl. hic recte itueādo. ¶ In ea. ibi rñ. hec eſt magis cōis cōcluſio q cautio mutiana non hz locū in cō tractibus, & actibus inter viuos vt p talem cautionē acquiratur actio caventi, qꝛ nō reperit hoc niſi in vltimis volunta. que ſunt valde fauorabiles. l. in teſtis, & de reg. iu. & id nō extend. ſed cōtractus in quibus nō fit tā lata interpretatio. c. cū dilecti, de dona. l. qcqd, de vbo. ob. & maxime cū ſimus in exorbitantibus, qꝛ rōs eſt q niſi cōdōne impleta in forma ſpecifica nō orit actio. l. cede re, de ver. ſig. l. q hēdi, in pn. de cōdi. & de. ergo &c. l. q vero, & l. ius ſingulare. ff. de legi. ¶ Nō limita ſingult, p bald. in anc. cui relictū, in fi. qn̄ di. leg. ced. in his que poſſent trāſire ad hēdes, vt ſi pmiſiſti mihi vſufructū ſi nō petiero decez nā cōſequar vſu fructū pſtādo cautionē de nō petēdo, qꝛ alſ diſpō. i. pmiſſio vſufructus redderet inutilis, & ſic eſt eadē ratio ſic que e in vl timis volunta. qꝛ legatū cōdōnale ſimplr nō trāſit ad hēdes. l. ſi ita § illi, de leg. j. q eſt valde no. tñ nō puto verū, ſi lego tibi ſi nō aſcēderis capitoliū legatum iſtud dno trāſmitet ſi ad hē- des qꝛ in vltimo vite ſpiritu adimplebat cōditio, vt probat in l. ſi. de cōdi. inſti. & iñ in eo hz locū cautio mutiana. d. l. mutiane ergo rō Bal. nō eſt bona. ¶ † Vltimo extra gl. alleg. iſte text. Jmo. in. l. lucius ola. ij. de here. inſti. p caſu gl. fin. ibi poſite que vult q ſi teſtōr inſtituit filiū, & ſi decederet ſine liberis ſubſtituit et tacitū q liberi naſcituri ex filio nō vñr vocati ex teſtō, nā ſm eū ſi liberi viderent vocati ex teſtō, filius filij nō fuiſſet obli- gatus ſtare huic pacto facto p pātem. Sz Lu. in. l. ſi cū dotē, in prin. tenens cōtrium. rñ. q h filius alienauit ſolum q̄ntū erat ſua legitima, nam h erant duo filij quoꝝ legitima eſt triens, vt in anc. nouiſſima. §. d inoffi. teſt. & ſic portio legitime filij erat ſex tans. ſ. due vncie, & iſtā potuit alienare, qꝛ in ea nō potuit grana ri. l. qm̄ in prioribus. j. de inoff. teſt. & iſto mō dicit cōcluſiſſe ma gnū doc. Rome diſputantē. Sz hic q nō here i ſidit Ludo. qꝛ iſto tpe legitima nō erat triens. ſed quadrans. l. cū querit. j. de ioff. teſt. & ſic ſi filius dedit duas vncias ptis ſue dedit vltra le gitimā que nō erat niſi vncia cum dimidia, vñ dic q vere iſte tex. nō pbat opi. illius gl. qꝛ h dedit ſextātē totius hēditatis cu ius ſextātis dimidia erat fromonis, & ſic in ſextante nō erat niſi vna vncia de pte filij que vncia erat ſextans ptis ſeu vt et h dñt gl. in vbo ſextāte, & in vbo dādo, & de h arti. h nō dico. Sz pu to, alſ dixiſſe i. l. ex facto. § ex facto, ad treb. & cōis opi. e cū gl.

SVMMARIVM

1 Pactum de non petendo ab hærede cenſet tacitè ſcdm̄ p emptorē hēditatis à creditoribus hēditatis, ſi cōuentū ſit ſponte.

2 Emptor hæreditatis ſi ſponte ſoluit creditoribus hēditatis, nō uidetur feciſſe tacitū pactum de nō petēdo reliquum ab hēde.

b ¶ Spōte. no. h Anto. de Alex. q emptor hēditatis nō tenet ſoluere creditori- bus niſi emerit a fiſco, vt. l. j. ff. e. vel niſi pmiſerit rñdere creditoribus, vt in. l. ij. §. de heredi. vel ac. vel vendens nō eſſet ſoluēdo de quo viſio vid q voluit Anch. cōſ. v.

c ¶ Abſentis, an donatio poſſit fieri inter abſentes per nunciū vel epiſtolā vide p Fran. are. cōſ. xvij. & qd ſi non interueniat nuncius, nec epiſtola, ſed aliter donatari° eſt verificatus, vide per Ludo. ro. conſi. cccxv.

d ¶ Taciti pacti, adde in eūdē Alex. in conſilio. cxlviij. in colum. ij. in. v. volumi. vbi pactum de non petendo, ita poteſt fieri tacite. ſicut expreſſe, & ibi an tranſeat cōtra heredes. Franciſcus Curtius

3 Pactum expræſſum requirit præſentiam.

4 Donatio expræſſa non poteſt fieri inter abſente, niſi mediante nuncio, uel epiſtola, ſed tacita ſic.

5 Conuentio tacita prodeſt, abſenti non ſolum ad excipiendum, ſed etiam ad agendum.

6 Nouandi animo obligationem alterius an in dubio quis præſu- matur.

7 Conſenſus ſingulorū oīum requirit in his quæ ſunt cōmunia.

8 Emptor hæreditatis ſi non reperit eſſe ſoluendo creditoribus, an habeat locum iſta lex.

1 p **Poſt venditionē.** Si creditores hēditarij † emptorē tore hēditatis cōueniant, & ipſe ſponte iudiciū ſub- eat, cenſet tacite factum pactum de non petendo ab herede, & ſeruus non pōt per pactum actionem dño ſuo cōpe tentem remittere. h. d. cum. ſeq. ¶ In tex. ibi actiones mouiſſe

2 b ſecus ſi aliquid ab emptore hereditatis ſponte ſoluente rece- piſſent, puta vſuras ſortis, qꝛ per hoc non videret factum taci- tum pactum de non petendo reliquū ab herede, vt eſt tex. no. in. l. tale. § poſt diuiſionem ff. eodem quem ibi ponderat bar. p

3 limitatione huius. l. ¶ † Jtezno. ex hac. l. q lz pactū expreſſū requirat conſenſum, & pꝛeſentiam duorū vel q inter abſentes interueniat nuncius vel epiſtola. l. j. & l. labeo. ff. eo. tñ ſecus eſt in tacita conuentione vel pacto, vt ibi, & l. ſi creditores. §. e. & ibi no. bar. & alij in fi. l. ſolutam, in fi. ff. de pigno. actio. facit. l. ſi pre cedente. §. ſi. ff. manda. & l. item queritur. §. qui impleto. ff. loca. & l. ſi cum dotem, in pꝛin. non cauillando. ff. ſo. ma. & hoc etiam tenet ibi in terminis illius. l. bar. & Saly. in repe. huius. l. & ibi Jmo. vbi repꝛehendit Bar. qꝛ in. l. ſi conſtante, in. q. ſctā par tis pꝛincipalis tenuit contrarium. & non bene, & ſimile videmus

4 † q lz donatio non poſſet inter abſentes ᶜfieri niſi mediante nū

c cio vel epiſtola. l. etiam, & l. abſenti, cum ibi no. ff. de dona. tñ ſe cus eſt in donatione tacita. l. vnica. §. accedit. j. de rei vxo. ac. & l. iij. §. ſi. cum. l. ſeq. ff. de nego. ge. & ibi illum text. ad hoc pon-

5 derat Bal. & ex hoc patet q tacita † conuentio prodeſt abſenti non ſolum ad excipiendum, vt hic, cum ſimili. ſed etiam ad agē dum, vt. d. §. accedit, & d. § ſolutam, & d. §. qui impleto, & nota. bal in anc. ſi quas ruinas, in. vj. co. de ſacroſan. eccle. & in rubꝛ. qui adm. t. in. viij. q. & aliquid per Jac. but. & Bald. in. l. poſtq̄ §. eo. quicquid dixerit Ludo. in. d. l. ſi cum dotem. ¶ In gloſ.

d in verbo taciti pacti ibi inter te. ſ. venditorem, & creditorem. & ſm iſtam expoſitionem colligitur ex iſto text. vltimum not. qd̄ pꝛoxime dixi, poteſt et intelligi tex. q tacitum pactum cenſeat factum inter creditores, & emptorem ſm Bar. h dum alleg. l. ſcriptum. § ſi. & ibi melius pꝛobatur in. l. & heredi. § ſi. de pac. cum eo concordat Saly. & Fulgo. hic lz Cy. contrarium volue rit & minus bene, vt pz ex cōſideratione bar. & ex. d. l. & hēdi.

6 ¶ † In ea. ibi aio nouandi, ſed an in dubio quis pꝛeſumat aſſu mere iudicium aio nouādi obligationem alterius dic q aut iu dicio moto cōtra pꝛincipalē aſſumo defenſionem noie pꝛīcipalis, & certum, eſt q nō ſit nouatio. l. plautius in pn. ff. de procu. ſm expoſitionē gl. que dicit procuratorem, aut principaliter non mouetur iudiciū cōtra pꝛincipalem, ſed cōtra me, & tunc omne cō- modum, & incōmodū illius negocij ſpectabat ad me, et in du- bio non ſit nouatio, vt in caſu huius. l. nam hic ſolum tenet he res excep. pacti non ipſo iure per nouationem, aut ad me non pertinebat cōmodum, et incōmodum, ſz tñ contra me tanq̄ cō tra illum ad quē ptinet negocium mota fuit lis et tunc preſumi tur aio nouādi per me ſuſceptum eſſe iudicium, et ipſo iure, ſi- cut per ſolutionē tolleret obligatio pꝛincipalis, ita intelligit. l. ſo lutionē, alleg. in glo. ſcdm̄ Bar. h q eſt valde notandum. Sed Bar. in. d. l. ſolutionem, videtur tenere contrarium volens q indiſtincte non pꝛeſumatur nouatio niſi expꝛeſſe agatur per cre ditorem per rationem. l. aliam. ff. de noua. et. l. non ſolū, de re. iur. et ibi latius per eum Pa. de caſt. in. d. l. ſolutione ſimplr tranſit cum Bald. hic, et reputat hoc valde no. et ſi vis tenere hanc opi. que etiam videtur ſubſtentabilis potes dicere quod opinio. Bart. procedat in duobus caſibus. ſ. pꝛimo recitatis, ſed in tertio caſu procedat opinio. Bald. quaſi videatur tunc aperte conſtare de intentione creditoris quod voluerit nouare ex quo ſciebat negocium non pertinere ad iſtum ſuſcipientem iudicium. Et pro iſta opin. videt tex. in. l. qui ex parte. ff. de in- terroga. actio. a contrario ſenſu, nam illa. l. intelligit qn̄ agēs per errorem putabat negocium pertinere ad conuentum, vt de clarat Dy. et Bar. in. d. l. ſolutionē ergo ſecus eſt ſi ſciuiſſet.

¶ † In

7 ¶ † Ipſe.in ſi.ſubandi,q.l.maiorē,loquit̃ qñ tractat̃ de redi-
mēda quota parte debiti,vt in.l.ibi precedenti.§ hodie,hic
ſūt de eligendo rem,ꝛ illa.l.eſt exorbitans,q2 in his que ſunt
cōmunia pluribus,vt ſingulis requirit̃ ſingulariter conſenſus
omnium.l.p fundū.ff.de ſer.ruſt.predio.ꝛ.c.q̄ oēs,de re.iur.
in vi.ergo nō oꝫ extēdi illa.l.ad alios caſus.l.ſi vero.§.de viro
8 ff.ſo.ma. ¶ † Extra gl.querit̃ qd ſi emptores in caſu huius.l.
nō reperiunt̃ eſſe ſoluendo ad habeat locū iſta.l. Pa.de ca.h
ſimpliciter dicit q̄ ſic,nam ad hunc effectum dicit vtile eē hāc
l.ſed Ray.ꝛ Bar.ꝛ Sal.dixit hoc eē verū ſi creditores ſciebāt
emptorē nō eē ſoluendo,arg.l.manifeſtiſſimi.§.i.C.de fur.ꝛ.l.ſi
is a quo.§.fi.ff.vt in poſ.leg.ſecus ſi ignorarunt,arg.l.fi.verſi.
ſi vero.C.de ſponſa.ꝛ in d.l.ſi is a quo,adde q̄ pro opini.Pa.
de ca.eſt gl.in.l.iij.§.in eū.ff.de admi.rerū ad ciui ptin.tñ illa
opin.recitata ibi in glo.non approbatur per gl.nec p doct.ibi,
ideo teneo opi.Sal.pro qua eſt tex.in.d.l.qui ex parte,ſm in-
tellectū.Hy.ꝛ Bar in.d.l.ſolutionē,ꝛ rendi.ſ.ꝛ ad hāc.q.ni-
hil faciunt gl.in.l.j.ꝛ in.l.ij.C.de here.vel actio.vendi.q2 nō lo-
quunt̃ qñ interuenit tacitum pactum prout hic.

SVMMARIVM

1 Renuncians liti motę renunciare uidet̃ tam inſtantię,quā cāę.
2 Iudicium incipit à citatione & durat uſq; ad fi.cauſę,inſtantia.
dicitur exercitatio iudicij incipiendo à litis conteſtationē uſq;
ad ſententiam ,ſeu uſq; ad finē triennij ſi lata non ſit ſnīa,lis ac-
cipitur pro inſtantia & pro cauſa.
3 Renuncians liti uidetur renunciaſſe inſtantię,& cauſę , & om-
ni iuri.
4 Lis de proprio ſignificato importat etiam ius deductū in iudi-
cio,nedum inſtantiam,& cauſam,
5 Renuncians liti poſt litē conteſta.quid uideatur renunciaſſe.
6 Renunciare liti an dicatur qui dicit nolo amplius litigare.
7 Renuncians actis & proceſſui,perinde eſt ac ſi diceret renuncio
inſtantię tantum.
8 Renunciatio litis an debeat fieri parte præſente.
9 Renunciatio litis motę ſuper rei uendi.ualeat.ēt parte abſente.
10 Renunciatio liti facta parte abſente an ualeat,ita q̄ pars inuita ſi
poſſit cogi poſtea amplius litigare.
11 Pręſentia iudicis nō ſupplet defectum partis abſentis,niſi expreſ
ſe appareat de uoluntate iudicis uolentis ſupplere abſentiam,
& abſenti acquirere.
12 Renunciatio litis cuius effectus ſit,& an ex ea aliquid iuris ac-
quiratur parti.

1 POſtquā. † Renūcians liti mote renūcia-
re vr tā inſtantie q̄ cāe,hoc eſt
iuri in illud iudiciū deducto,ꝛ ideo ad eādē cāꝫ de
nouo redire nō pōt cū per renunciationē finita fue-
2 rit.h.d.in effectu. ¶ † In gl.j.ad intellectū dicēdorū,ꝑſuppo-
ne q̄ quattuor ſunt quorū vnū dr̄ iudiciū,aliud inſtātia,aliud lis,
ꝛ aliud cā.Iudiciū dr̄ incipere a citatione vſq; ad fi.proceſſus
vt viſum fuit in rub.C.ti.j.Inſtantia vero dr̄ exercitatio iudicij
incipiendo a tpe li.conteſta.vſq; ad ſniam ſeu vſq; ad fi.trienij,
ſi ān nō fuit lata ſnia.l.properandū,in pnc.C.de iudi.l.geree.§.ꝛ
4 poſt litē.ff.de fideiuſ.lis aūt accipit̃ duobus modis.pmo p in
ſtātia.d.l.pperandū,in prin.ꝛ.§.fi.ꝛ ibi gl.in verbo nihilomi-
nus,ꝛ.l.cū lite.ff.iud.ſolu.ꝛ ibi no.l.nulla.C.de pcura.ꝛ.l.litis
nomē,de ver.ſig.ꝛ ſm iſtū ſignificatū accipit̃ h,ꝛ ſignificatus
iſte eſt magis proprius,vt eſt gl.no.in.c.j.§.j.in ver.lit.de pro
cu.in.vi.q̄ gl.dicit ibi.d.Domi.p ſtatutis eſſe bene no.eā ve
ro aſſumit̃ pro ipſo iure deducto in iudicio.d.l.properādū,in
pn.ibi lites ſup cauſis pecuniarijs ꝛc.ꝛ in.l.j.in prin.cū glo.ff.
ſo.ma.e.q ad agendū,in fi.de pcu.in.vj.ꝛ declarat Barto.vbi
hoc limitat in.l.qui rome.§.calumachus.ff.de verb.ob.differe
lis a cā,q2 lis dr̄ tm̄ poſt lit.cōte.ſed cā dicitur tam ante q̄ poſt
probat̃ in aue.q ſemel,quo ꝛ qñ iud.ꝛ in.c.ex parte.el.ij.de v.
ſig.ꝛ no.Bar.in.l.cauſas.C.ti.j.lꝫ q̄nq; iura abutant̃ iſtis voca-
3 bulis. ¶ † Iſtis preſuppoſitis gl.ꝯcludit q̄ renunciādo liti vi-
detur renunciatum non ſolū inſtantie,ſed etiam cāe,ꝛ Bar.cir
ca hoc multū laborat,ꝛ intellige q̄ ꝑprie lis accipiatur pro in-
ſtantia.d.l.pperandū,ꝛ rō quare renunciando liti,ꝛ inſtantie
vr̄ ēt renunciatū iuri,ꝛ cāe vt hic,eſt,q2 iſto iure poſt litem con
teſt.i.actor nō poterat renunciare ſoli inſtantie.l.edita,cuꝫ ibi
no.C.ti.ij.niſi in totū renūciaret̃ cāe,ꝛ iuri,q2 ſic eſt dubiū illud
fieri poſſe.vñ renunciando liti.i.inſtantie vr iuri,ꝛ cāe facta re
nunciatio ſine qua renunciatio inſtātie valere nō poterat,arg.
l.illud,de ac.here.ꝛ in hoc reprehendit̃ cōiter Bar.ꝛ ꝯ etiꝫ lꝫ
Bal.Saly.Fran.de rāpo.Ful.ꝛ Pa.de ca.hic,q2 primo in
ratione ſua male dicit Bar.qm̄ ēt iſto iure poſt li.conte.pote
rat renunciare inſtantie.l.ꝛ poſt.§.i.ff.de iu.ꝛ.l.pperādū.§.j.
vbi pꝫ q̄ poſt li.conteſt.actor pōt relinquere inſtantiā,nec po
terit fieri diffinitiua ſi actor ceperit relinquere inſtantiā ante q̄
cā eēt inſtructa.i.ante q̄ date eſſent dilationes ad pbandū,vt
ibi dicit bar.ergo eadē ratione poterat renūciare inſtātie,q2 ex
hoc reus nullū patiebat̃ preiudiciū,ꝛ tanto magis poſſet renū
ciare ſi reus huic renunciationi aſſentiret,nā ſic ēt hodie poſt
inuentā.d.aut.q ſemel per q̄ pꝫ hodie actorē nō poſſe renun-
ciare,reo nolente,ſed eo ꝯſentiente bene poſſet,vt no.gl.in.l.j.C.
de preſ.lon.temp.nō ob.id q̄ not.in.d.l.edita,q2 ibi querit̃ de
emendare volente in eodē libello ac volente q̄ in eadem inſtan
tia pronunciet̃ ſup libello poſt lit.conte.mutato,ꝛ ſic ibi non re
nūciabat̃ inſtātie ꝑut in caſu nr̄o omiſſa agit̃ opi.bart.vera eſt
opi.huius gl.ſm oēs per aliā rōnē,q2 lis de ꝑprio ſignificato
importat ēt ius deductū in iudicio nedū inſtantiā vt dixi limi-
4 ta tñ ꝯcluſionē gl.nō procedere in cauſis bñficialibus † q2 renū
cians liti vr̄ renunciare ſoli inſtantie,q2 iuri renūciari nō pōt ni
b ſi in manibus ſuperioris ſui.c.admonet,de renūci.ita dixerūt.
D.de ro.ꝯcluſione.ccci.inci.item ſi actor,ꝛ refert,ꝛ ſequitur In
5 no.in.c.veniēs,de renun. ¶ † In gl.in verſi renūciaſti,ibi lite
tm̄ mota ꝛc.intētio gl.eē vr̄ q̄ tm̄ poſt lit.cōteſt.poſſit fieri re-
nunciatio quo ad hunc effectū,vt intelligat̃ eſſe renunciatū iu
ri renūciando liti.q2 ꝑprie poſt lit.ꝯteſt.dr̄ eē lis,vt dixi,ꝛ ſic
dr̄ renūciari iuri de pnti,ſed ān lit.cōte.renūciatur liti cū tunc
nō ſit lis,ſed futura lis,iō vr̄ renūciari iuri d̄ futuro,cui p ſimpli
cē renunciationē renunciari nō pōt,vt not.gl.in.l.j.ꝯ.e.iō tunc
nō hꝫ locū iſta.l.pro hoc facit iſta.l.in verſi.mote,a ꝯrio ſenſu,
Bar.vero h adherens ſuo fundamento.ꝯ reprobato intelligit
q̄ gl.velit querere an ān lit.cōteſt.renūciādo liti,ꝛ inſtātie vi-
deat̃ renūciare cāe.i.iuri,ꝛ dicit Bar.q̄ nō iſto iure inſpecto,
q2 ān lit.ꝯte.poterat iſto iure renūciari inſtantie abſq; eo q̄ re
nunciaret̃ iuri.d.l.ꝛ poſt,ꝛ.l.pperādū.§.j.ideo tunc renūcian-
do liti hēret locū iſta.l.q2 nō videret̃ renūciatū iuri,qm̄ lis pro
prie accipit̃ pro inſtātia ſm intelſm eius,ꝛ h eſt q̄ ſenſit glo.h
ſm eū,ſed cū hodie p aut.qui ſemel.nō poſſit renunciari inſtan
tie poſt libellū oblatū pte citata niſi renūciaret̃ cāe,iō ſm eū re
ciando lit.i.inſtātie videret̃ ēt renūciaſſe cāe,ar.d.l.illud,ſi āt
pars nō fuiſſet citata adhuc hodie renūciādo liti nō videret̃ re
nūciare cāe,ꝛ ſic ꝑcederet gl.ſm eſt,q2 ibi ꝑceſſui inchoato p
ſolā libelli oblationē bñ poterat renūciari abſq; eo q̄ renūcia-
ret cāe,q2 aut.q ſemel,nō artat actorē ad proſequendū niſi reus
fuerit citatus,nec ſm eū ob.ꝑdictis q̄ iuri de futuro pōt renun
ciari in iudicio,ꝛ ſic cāe futurę,vt no.in.l.j.ff.de cur.bo.dā.cuꝫ
ſi.q2 illud eſt verū ſi appareret q̄ voluiſſet renūciare cāe,ſecus
ſi ſoli inſtantie,ſeu ſoli ꝑceſſui inchoato ꝑut videt̃ fuiſſe de mē
te renūciātis iſto caſu qñ renūciauit liti cū nō dixerit ſe renun-
ciaſſe cāe,ꝛ iſta eſt intētio.bar.ꝛ p ꝯñs ꝯclō eius eſt q̄ vbi pōt
renunciari ſoli ꝑceſſui inchoato abſq; eo q̄ renunciet̃ cāe renū
ciando liti nō erit renūciatū cāe aſs ſic,ſed ꝯ ipſum facit rō quā
ſenſit gl.q2 ſi ān lit.ꝯte.dixi renuncio liti renūciatio nō vr̄ vale
re,q2 lis nō eſt ān lit.ꝯteſt.ꝛ lꝫ ius ſup quo dꝫ lis fundari ſit de
pnti,tñ ex quo nō vr̄ renunciatio ſup expreſſo.i.ſup lite non dꝫ
12 valere ſup tacito.i.ſup iure.l.iij.ſille.§ q hꝫ,de ſerui.ruſti.ꝑd.ꝛ
p hāc rōnē iſta tenebāt Ia.bu.Ri.Bar.ꝛ Sal.hic ſed bal.hic
lꝫ ꝯ Ia.bu.dicēs q̄ ēt ān lit.conteſta.ſi renūcio liti videor re-
nūciare iuri,vt in.j.gl.hic lꝫ non inſtantie que nōdū inchoata ē:
ꝛ hāc dicit fuiſſe intētionē huius gl.nō tñ rñdent ad argu.ſcm
per Iac.bu.Albe.de roſa.hic vt refert Pau.de ca.h dicit q̄
c cōiter tenet̃ q̄ ēt ān lit.cōte.renunciatio nocet ꝛ pe.ꝛ Cy.hic
diſtinguūt q̄ aut ſit renunciatio pte pñte,ꝛ cōſentiēte,ꝛ valeat
ēt ān lit.ꝯte.ꝛ ſilr valeat ſi facta eſt in iudicio,iudice recipiēte
pro pte abſente,nā iſtis caſibus renūciatio valet pinde ac ſi eē
ſet ſcm̄ pactū vt no.ipſe in.l.j.ꝛ ibi ēt bart.ꝯ.e.ꝛ iſtā opini.lꝫ ēt
Pa.de liaꝫ.in c.peruenit.e.fin.in prin.de do.ꝛ ꝯtu.ſecus extra
dictos caſus,q2 tūc ꝑcedat gl.cū renūciatio facta iuri pñti non
teneat ēt pte pnte.vt no.Cy.ꝛ Bar.in.l.j.ꝯ.e.idē lꝫ Frā.tigri.
Ang.ꝛ Ful.h idem ēt vr̄ tenere Pa.de ca h.Ant.de but.in
c.ex tenore,de reſcrip.ſimplr̄ dicit q̄ renūcians liti ante litem
motā nō vr̄ renūciare iuri,ꝑ tex.in.d.c.ex tenore,ꝛ idē dicit ipe
in.c.veniēs,de renū.lꝫ Imo.ibi lꝫ ꝯtrarium ſequatur opi.bal.h,ꝛ
dicit,q̄ in.c.ex tenore,nō dicit̃ q̄ ille preſbyter renūciauit liti,
ꝛ eſt vera,ꝛ bona rñſio,dñi de rota in ꝯcluſione.ꝯ alleg.ſimplr̄

a ¶ Lis āt accipit̃ . adde tu.ꝛ vide quot modis acci piat̃ lis cū alex in ꝯſi. xxij.col.j.in fi. in.j.volu.

b ¶ Superioris vide p.d.d̄ ro. in dct.ſnia d̄ re nū.l nonā.cec-vj.ꝛ ibi an reg rat̃ ptis pñtia renuncians lite cāe ꝛ bñficio vt ſi poſ.diminuat tenet̃ ad fruct⁹ vt p eoſdē dct. clxiij.ꝛ an re-nūciās bñficio amittat poſ.vi-de p col.ꝯſ.ij. d̄ renū.ꝛ qñ q̄s poſſit renūcia re bñficio abſ-q; iuſſu ſuperio-ris,vide p eū. ꝯſi.ij.de renū. aduertēdū tñ ē q2 bñficiat⁹ bñ pōt renūciare bñficio ēt ſi nō re nūciet in mani bus ſuperioris,ꝛ tꝫ talis renūcia tio q̄tū ad ipſm renūciantē,ſed q̄tū ad ipſam eccliam cū qua ē ꝯtractū matrimo niū ſpūale,vt i c.inter corpa-lia,de trāſla.p̄-la.ñ tꝫ renūcia tio niſi ſuperior illā acceptet q̄ pōt nō accepta re ſi vult puta q2 vidit talē re nūciatiō.eē dānoſam eccliē q̄ forſan idigetiis eē talis plati vt i.c.admonet,ꝛ in.c.qd in dubijs,ꝛ in.c.ſup h de renū.ꝛ iō tales renuncia tiones dnr̄ eſſe periculoſe vt.i c.q̄ periculo-ſus.vij.q.j.ant. Frane.

5 ¶ Vid.plene p Felyi.c. per tuas,de ſimo.i.ij.co.vbi plene vid̄ iſſ. ꝛ que ibi ſcripſi in.l.pperādū. .§.ſin autem al-tertrus, in.vj. vo.C.de iudi.ꝛ an renuncians liti in beneficia libus poſſet p

pria anteceſſore accipere poſſeſſiones, vide Dom. de rot. in deciſio. clviij. in nouis.
a ¶ Cõtradicẽte. no. ꝙ lʒ actor nõ poſſit liti renũciare reo ꝯdicẽte, q̃n nõ agẽdi
ꝑt renũciari in quo nõ cõſenſit expſſe ſcḋʒ Lod. ro. ꝯſ. cxxxiij. in fi. ⁊ inq̃tũ h̃ dr ꝙ
renũcians iuri vr̃ renũciare cãe reſtringe ꝙ ſi agẽs rei vẽ. dicẽt renũcio liti non vr̃
a ſe abdicare dñiũ p. l. ſi p fundo. J. tit. j. ſcḋʒ bar. in. l. nãliter. §. nihil i. ij. lec. J. ð ac. po.

b ¶ Teneo ad
de in, ⁊ vide eũ
alex. in. ꝯſ ſuo.
xxij. in. j. volu.
vbi dicit cõem
opi. in hẽſe ꝯ
bar. Fran. Cu.
c ¶ Accepta.
i. adde q̃ẽ
neceſſe ꝙ renũ
ciatio ſit acce-
pta p ꝑtes vi
de ſaſ. h̃ plene,
⁊ ale. in. l. iij. in
ſij. no. J. ð repu.
hẽ. ⁊ in ꝯſ. xx. i
iiij. vol. inci. in
eã, ⁊ ibi Ar. ⁊
in. ꝯſ. cxij. i. iij.
no. ⁊ an. barb.
in. c. ſi. in. vij.
co. de ſuc. ab in-
teſt. ⁊ de mã vi
de ẽt p ſely. in
c. ſi cautio, i vi.
col. de fid. iſtr.
⁊ ibi ẽt de ꝯſe.
ſcã in viij. vol.
an ſit neceſſe ꝙ
accepteẽ p ꝑtẽ
Tho. dip.
d ¶ Cõis. d.
an. de ale. hẽrã
ſit cũ opi. pa. ð
ca. de quo vid
p do. de ro. de
ci. nouis de re
nũ. ⁊ ſcḋ ꝯſil.
cclxviij. ⁊ ante
nũcians liti vi
deat fateri ad-
uerſariũ hẽre
ſuo iure vide p
Lu. ro. ſing. ſu
is ſo. xxij. ⁊ an
q̃ cũm debito
tpe terminari
nõ fecit videat
illi renũciaſſe
vid p eundem
ꝯſi. cccxxj.
e ¶ An ſit ce
dẽs liti dẽat cõ
dẽnari in expẽ
ſis vide plene
p iaſ. in. l. ppe
randũ. §. ſin aũt
alterutra, in vi.
colum. ð iudi.
Thoma. dip.

tanta varietate puto ſic breuiſſime ꝯcludẽdũ, ꝙ aut dixi ꝙ re-
cuſabã liti mouende, ſeu quã mouere poſſem, ⁊ tũc ſit vera op.
Pe. ⁊ ſequa. ꝙ nõ valeat tanq̃ facta iuri i futuro niſi parte pñ-
ſente vel in iudicio vt no. in. l. j. C. ⁊c. aut ſimplr̃ iuſſit dictũ renun-
cio. liti, ⁊ tũc aut nullo mõ incboatus erat proceſſus, ⁊ nõ vʒ, ⁊
ſic procedit opi. Jo. hn. per rõnes ſuas, aut erat incboatuʒ iu-
dicium tñ nõ erat lis ꝯteſt. ⁊ iſto caſu procedit opi. Pet. ⁊ ſe-
qua. q: vt actus valeat ꝟba impropriant p. l. inſulã, de pſcr. ꝟ.
vñ tunc aſſumetſi impropꝛie ẽt ante li. cõteſta. in auc. vt liti. J.
de liti. in cle. ſi. vt lit pñ. ⁊ ſic vʒ parte pñſente ſcḋm qð dicit
6 Pe. † In ea. ibi, nolo amplius venire ad cãm ⁊c. idẽ ſi dixiſſet
nolo. litigare ſʒ. d. Ant. in. c. ex tenore per illũ tex. vbi hoc nõ
probat, nec illud puto verum, bene teneo ꝙ ſi dixiſſet nolo am
plius litigare prout dicit gl. videret renunciaſſe iuri. ſecus ſi tã
tũ dicat nolo litigare, q: hec verba nõ inducũt abſolutã renun-
ciationem. l. ſi ij mater. §. j. ff. ad tertul. de quo dic vt ibi p bar.
eũ cõcor. Quid ẽt ſi actor producto libello, ⁊ reo citato quo ca
ſu nõ põt a iudicio diſcedere. d. auc. q ſemel, dixit renuncio in-
ſtãtie an videat renũciaſſe iuri cãe. bar. h̃ dicit ꝙ ſic, per. d. l. il
lud inducendo vt dixi. d. Ant. in. d. c. veniẽs dicit hoc eſſe ve-
rum niſi reus cõſentiret renunciationi, q: tũc vʒ renũciatio quo
ad ſolã inſtantiã p bart. ⁊ glo. in. d. l. j. de pſcrip. lon. tempo.
Bal. Sal. Frã de rom. ⁊ Pa. de ca. hic. ⁊ Imo. in. d. c. veni-
ens tenet ꝙ ẽt ſi reus nõ ꝯſenſit nõ vr̃ renunciatũ iuri, ⁊ pp ꝯ-
dic. rei vitiabit renũciatio quo ad inſtantiam cũ illi renunciari
a nõ poſſit reo ꝯdicente ⁊ ſic lʒ ꝯ Bar. ne actus operet ꝯ inten-
tionẽ renunciantis. l. nõ oĩs cũ vul. ff. ſi certum pe. ⁊ opi. Bar.
nõ probat iure ſm eos, ⁊ bene, nõ ob. l. illud, q: rñ. ꝙ ibi nullo
modo poterat valere aditio vel repudiatio hereditatis ab inte
ſtato niſi precederet renunciatio ex teſtõ, ſed h̃ poterit valere p
ſolã renũciationẽ factã inſtantie ſine renũciatiõe cãe, vʒ ſi reus
renũciationẽ poſtea acceptaret, vt dixi ergo ad hunc caſum dʒ
trahi renunciantis intentio non recedamus a ꝓprio ſignificato
verboꝵ renũciationis, pro hoc facit rõ. l. cũ deinde, circa pñ. ff.
de ꝓba. pterea ſi vera eſſet opi. Bar. ſequeret ꝙ renũciãdo mi
nori. i. inſtantie videret renunciatum maiori. i. iuri, ⁊ cãe, hoc ãt
nõ ſequebat in caſu. d. l. illud, ⁊ ſic loquit in caſu diuerſo, ⁊ ita
b teneo lʒ Ang. h̃ dicat ꝙ ſi reus nõ cõſentit renũciationi nihilo
minus ſʒ eũ opi. bar. poſſet ſaluari i caſu vʒ q̃n ius cãe eẽt fun
datum ſup iure acquiſito actori ſolo facto ſuo, vel facto vnius
tñ, vt q: eẽt acquiſitũ ſibi ex diſpoſitione teſtõris, nam tunc ſo
la renũciatione tolli poſſet, ſecus ſi eſſet acquiſitũ ex ꝯſenſu duo-
rũ, q: tunc ſiſr requireret cõſenſus duoꝵ in renunciando. l. put
quiſq;. ff. de ſo. Sed Ang. nõ rñ. ad ꝓxime dicta in propoſito,
7 iõ tene ꝙ dixi. † Quid aũt ſi actor lit. ꝯteſt. dixit renuncio ac-
tis ſine proceſſui, dicit h̃ no. Ang ꝙ perinde ẽ ac ſi dixiſſet re-
nuncio inſtantie tñ alleg. l. acta. §. actor verba. ff. de re iudi. ⁊. c.
8 qm̃ cõtra, de ꝓbation. ¶ † Modo eſt videndum an ſit verum
ꝙ in terminis huius. l. ſufficiat renunciationẽ nõ eẽ factã parte
abſente, in qua gl. hic tenuit ꝙ ſic, idẽ lʒ Oni. in. l. pom. ſcribit
ſi negociũ. ff. de neg. ge. Inn. ⁊ Jo. an. in. c. cũ pridẽ, de pac. In-
no. in. c. veniens, de renun. idem lʒ hic Bald. volens ꝙ abſenti
c acceptãtio acquiratur exemplo iuriſiurãdi, p. l. labeo. ff. de iu-
reiuran. ⁊ per glo. ij. in. l. pompo. idem lʒ hic Ricar. de ſal. per
hanc. l. indiſtincte loquẽtem, ⁊ per plures rõnes ſatis genera
les. idem lʒ Ang. lʒ p alia verba in. l. idem in duobus. §. ſi. ff. e.
per. d. l. põ. cum gl. ij. idẽ Bal. in. d. l. labeo, ⁊ in. l. ⁊ heredi. §.
nos aũt. ff. e. ⁊ ibi dicit hoc ꝓcedere in terminis huius. l. odio li
tiũ, p. l. iſtã, ſecus in alia renunciatiõe, q̃ in iſta renuncia, q: tũc
ſecus per rõnes quas ponit Bart. in. l. nõ ſolũ. §. liberationis,
de lib. leg. Sed Bar. ⁊ Ang. hic dñt nõ valere iſtã renũciatio
nem factam liti parte abſente, arg. l. ſi. de interroga. ac. ⁊. l. cer-
tũ. §. ſi quis abſẽte, de confeſ. niſi ſit facta iudice pñte, ⁊ tanq̃ pu
blica perſona pro abſente recipiẽte, iuxta. l. j. §. exigere de ma-
gi. ꝯue. idẽ lʒ hic Ja. but. addens, ꝙ vbi reus eſſet abſens per
cõtumaciã haberet pro pñte. l. ꝑperandũ. §. ſin aũt reus abſue-
rit, in verba dei pñtia. J. de iudi. ⁊ cum opi. Bar. trãſit hic Fu.
nam ſm eum ſi non fuiſſet hic neceſſaria pñtia ꝑtis ꝯſentiẽtis,
⁊ per ꝯñs nõ fuiſſet neceſſariũ peni. non fuiſſet poſita hec. l. in
tit. de pac. Iſtam opi. etiam vr̃ ſequi Bald. in rubri. J. rea inter

alios acta, vbi addit vnam limitationem quam per te videas ſʒ
9 ipſemet Bar. in. d. §. liberationis † limitat opi. quã tʒ ipſemet
hic non habere locum in lite mota ſuper rei vẽdicatiõe, q: tũc
ẽt pñe abſente, ⁊ extra iudiciũ valeret renũciatio, ⁊ ita dicit log
hanc. l. in verbo de predio mote, facit ſm eum. l. j. ⁊. ij. ff. pro de-
relicto, ⁊ latius p eũ in d. §. liberationis, cum eo tranſit Ang. de
bu. ⁊ Imo. in. d. c. cũ pridẽ. ⁊ aut de bu. in. d. c. veniẽs, Pa. de
10 ca hic † dicit ꝙ aut querimus an renũciatio ſcã liti valeat, adeo
ꝙ nõ cõpellat inuitus actor proſequi ipſum iudiciũ, ⁊ certe va
lebit ẽt facta parte abſẽte, q: ſicut reus volẽs ſatiſfacere nõ cogi
tur litigare. l. ſi reus. ff. de proc. ita actor volẽs renũciare niſi ip
ſius rei intereſſet litẽ proſequi, vt eſt glo. no. in. l. vtiq;. ff. de rei
ven. aut querimus an valeat renũciatio q̃tum ad hoc, vt acqui
ratur exceptio reo ad repellẽdum actorẽ q poſtea vellet litẽ in
ſtaurare, ⁊ tũc ꝓcedit opi. bar. hic. ſ. ꝙ nõ vʒ p no. p gl. in. l. con
ſenſu, in pñn. ff. de actio. ⁊ obli. Negari nõ põt paſſum eẽ valde
dubiũ, in. j. opi. vr̃ eẽ latis ſubſtẽtiabilis p hanc. l. indiſtincte lo
quentẽ, dummodo. n. eſt hic, ꝙ renũciatio ſit facta preſente iudi-
ce vel parte, vel qð fuerit lis ſuper iure reali, nam põt etiam lis
moueri ſuper predio, lʒ actũ fuerit actione perſonali, vt hic di-
cit Sal. ⁊ Imo. in. d. c. veniens. Et ſic tollũtur rñſiones bart.
date ad hanc. l. nõ ob. rñſio Ful. dicentis ꝙ hic fuit pcm̃ alias
iſta. l. nõ faceret ad titulũ, q: pt rñdere ꝙ illud ẽ violare tex. aliũ
eſt enim renũciatio, aliud eſt pactũ, iõ titulus extra de pactis
ponit ſeparatus a titu. de renun. ſed cum nos in iure nõ habea-
mus ſeparatũ titulũ de renũciatiõe poſita fuit hic iſta. l. ad oſtẽ
dendũ, an renunciatio idem operet ꝙ pactum, ⁊ ſic facit ad ti-
tulũ, ꝓ iſta opi. ẽt facit. d. l. labeo, in ꝟbo ignorãti. Nec ob. illa
l. q: dʒ intelligi ꝙ ibi interuenit nuncius, vt ibi conſt probare
bar. poſt gl. q: ſm Bal. Ful. Pa. de ca. ibi iſtud nõ eſt verũ, ⁊
eẽt violare tex. illũ q ita voluit oſtẽdere ꝙ ẽt abſenti ⁊ ignorã-
ti potuit acqri illa remiſſio ſine nuncio vel epiſtola, nam tũc in
tentio remittẽtis fuit ꝙ ſtatim acqreret abſenti, ſʒ q̃n interuenit
nũcius vel epiſtola intẽtio remittẽtis fuit, ꝙ nõ acqreret abſen
ti niſi cum epiſtola ꝑueniret ad eũ. l. ij. §. ſed ſi quis dederit. ⁊. l.
abſenti. ff. de dona. ⁊ ita dñt ſentire gl. in. l. labeo, in ꝟbo igno-
ranti. preterea Bar. in. d. l. labeo tolleratur per tex. in. l. certi
cõditio. §. ſi nũmos. ff. ſi cer. pe. vbi tolleratur ꝙ ſcḋm rñſum ſit
de minus dubitabili q̃ primum. Non ob. arg. barto. in. d. l. li-
berationis, dñ alle. l. ſi ubi. x. §. ſi pactus cũ ſi. q: loquitur in pa
cto ꝙ ſit cũ extraneo, nos aũt loquimur q̃n noluit paciſci, ſed
ſimplr̃ renunciare ꝙ põt facere quilibet renunciãdo fauori ſuo
l. pe. C. e. pro prima rñſione facit. l. an inutilis, in prin. ff. de acce.
ſm vnam lec. vbi ſi nõ vʒ ꝙ ago vt ago propter defectuʒ forme
nec vʒ vt valere põt, ita in caſu. d. §. ſi pactus, pactũ inutile non
vʒ in vim renunciationis. Non ob. arg. bar. in. d. §. liberationis
dum inducit. l. j. C. de ſal. cã adle. leg q: rñde ſm Ange. in. d. l.
idẽ i duobus, ꝙ illud procedit q̃n teſtõr faciebat actũ ſimplici
ter ſtante in finibus vltime voluntatis, ⁊ ſic nõ põt hẽre effe-
ctuʒ niſi ſm naturã vltime voluntatis, vʒ poſt mortem. l. iij. ff. de
adi. leg. ⁊ ſic eſt rñſum oĩbus, alleg. per barto. ⁊ iſta opi. vr̃ ma-
d gis cõis. Et de materia eius ꝙ no. gl. ⁊ barto. in. d. §. liberatio
nis, vltra predicta vide Cy. ⁊ bald. in. l. generaliter, de non nu. pe.
per bald. in. l. j. §. j. de interro. ac. ⁊ in. l. non idcirco, de iur. ⁊ fa.
ign. ⁊ in. l. j. J. de fal. cauſa, ⁊ in. l. ij. J. de lib. ⁊ eorum lib. ⁊ in. c. j. ð
eo qui finem facit agna. ⁊ per Saly. in. l. j. in. xv. opp. J. de cõfeſ.
per. d. Anto. in. c. ſi. de confeſſ. ⁊ tene menti inquantum barto.
11 hic vult ꝙ pñtia iudicis † non ſuppleat defectum partis abſen
tis niſi appareat expreſſe iudicem velle ſupplere abſentiam, ⁊
abſenti acquirere adde Cy. idem volentem in auct. ſacra, in. x.
q. J. ſi aduer. vendi. ⁊ quod ro. Bald. in auct. generaliter, in penu.
colum. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ ita declaratur, ⁊ limitatur no. p bar.
12 in. l. j. ã. co. ¶ † Ultimo inquantum Bart. hic querit quid iu-
ris acquiratur aduerſario ex renunciatione litis adde que not.
bart. in. l. ſi pro fundo, in ſi. J. titu. j. cum his que ibi dicam, ⁊ cir
ca hoc ꝙ dicit hic Barto. ꝙ ſi reus oppoſita exceptione p eũ
non acquirit ius actori ſi non habebat actor ante actio. vt hic p
eum, bald. hic contra per rationes quas hic vide per eum, ⁊ cũ
eo tranſit Fulgo. ad iura bar. poteſt rñderi, ſed ipſi non dñt tñ.
ꝙ ibi conſtabat actori actionẽ non cõpetere, ſed in caſu noſtro
non cõſtat, ⁊ actor hʒ fundatam intentionem ꝓ ſe, q: reus renũ-
ciando vr̃ fateri ſe nõ habere ius opponendi cõtra actorẽ, vt no
ta. glo. in. l. ſi maritus, la. ij. §. ſi negauerit. In gl. mag. de adul.
⁊ probatur in. l. iij. J. de fide. inſtrumen. vnde ſi nunc vellet reus
opponere, ⁊ oſtendere actori non competere ius non poſſet, q:
actor allegaret litem eſſe finitam per renunciationem.

SVMMARIVM

1 Obligatio eadem poteſt partim tolli ipſo iure per ſolutionē, & partim per pactum de non petendo.
2 Exceptio pacti de non petendo poteſt opponi ad impediendū litis ingreſſum.
3 Pacta liberatoria non requirunt expreſſionem cauſæ.
4 Pactum de non petendo an requirat expreſſionem cauſæ.

1 Creditori. † Eadem obl'o pōt partim tolli ipſo iure per ſolu. & p'tim p pctū de non petendo, & cui damnus actionē tanq̄
2 ſoluitus exceptionē. h. d. ℭ † In tex. ibi, petitionē repellit &c. ex hoc tex. iuncta. l. amplius. ff. rē ra. ha. infert hic Fulg. ꝙ exceptio pacti de nō petendo pōt opponi ad impediendum ingreſſum litis. ſ. lit. ꝯteſt. dic vt per Bar. in. l. ſi vnus §. pactus, in. v. co. ff. & vbi refert Inn. in c. j. de lit. ꝯteſt. in. vj. & per Bal. in. l. eleganter. §. ſi quis poſt de ꝯdi. inde. & in. l. cum quis in pe. co. de iur. & fac. igno. & aliqd per eū. §. i. proxi. in fi. per Sal. ē. l. pri. & per Imo. in. l. eum qui ita, el. j. de ver. ob. & plenius per eū in. c. cōſtitutus, & ibi p. d. Ant. de reſcr. & cōis opi. eſt ꝙ non impediat litis ingreſſum ex quo nō eſt excep. litis finite nec eſt excep. que oſtendat actori ipſo iure actionē nō competere, & ſic ꝓprie excep. eſt peremptoria ſimplr que nō impedit litis ingreſſum. d. c. j. facit. l. peremptorias. §. ſen. reſcin. non poſ. & ad iſtum tex. pōt reſponderi, ꝙ hic nō repellit petitionē ſ. in effectu ſicut quelibet excep. perēptoria que opponi poteſt vſqꝫ ad ſniam. l. peremptorias & declarat Bart. qui hoc ſentit in excep. pacti, vt ipſe no. in. l. nā & poſtea, in prin. ff. de iureiur. vbi omnino vide, vel aliter reſponde q̄ hic dꝫ intelligi, ꝙ conſtabat per inſtrumentū ꝓductū de pacto de nō petēdo circa ꝙ inſtrumentū actor nihil opponebat, nā tūc quelibet excep. tāq̄
a notoria poſſet impedire litis ingreſſum, vt eſt no. glo. Io. mo. in. c. vt circa, & ibi Io. an. de ele. in. vj. & no. Io. an. & Anto. de bu. in. c. fi. de lib. ob. & Anto. de but. in. c. exceptio, vbi melius de excep. & in. c. ſuper literis, de reſcri nā tunc conſtat de calūnia actoris ideo iudex eū a iudicio repellere debet. l. qui cum maior. §. pe. cū gl. in verbo. calumnias. ff. de bo. li. & h vltimo modo. vꝫ intelligere tex. Ful. hic lꝫ predicta nō alleget, ꝙ tene mē
3 ti. ℭ † In gl. j. in prin. cōiter reprehendunt gl. in pactis liberatorijs prout loquit̄ iſte tex. q2 in eis non requiritur cā. l. tale, in prin. ff. eo. & ibi no. lꝫ ſecus ſit in conuentione obligatoria. l. ij. §. circa, de do. exce. de quo vltimo dixi plene per Mod. in. l. ario de ver. ob. & ex his infert hic Ric. & Bar. de Sal. † ꝙ pctū
4 de non petendo cum non requiratur in eo exprimi cauſaꝫ. ſ. donationis vel aliā non requiret inſinuationem iuxta. l. ſancimus. §. de dona. adde Ioan. an. idem tenentes in addi. Spe. in ti. de inſtru. edi. §. porro, in pe. col. ꝙ eſt bene no. tamen magis cōis
b concluſio eſt in cōtrarium, ᵇ vt no. Bart. in. l. modeſtinus. ff. de dona. poſt gl. reputatam ſingu. in. l. ſi quis ob. ff. de reg. iur. Expreſſius firmat bal. & Ang. in. l. cōtra iuris. §. fi. & in. l. ſi vnus §. pactus, & in. l. tale in prin. ff. eo. & Bald. in. l. pactum. in. xvij. q. §. de co. & in. l. ſi inter per illum tex. §. de ſol. & in. l. ſi donationis, per illum tex. §. de dona. & Imo. in. l. aquilius. ff. de dona. & Bal. in. l. illud, de ſac. ſan. eccle. principaliter per tex. in. d. l. contra iuris. §. fi. & in. l. in edibus. ij. reſpon. ff. de do. & l. j. & ibi no. Ange. ff. de tranſa. Sꝫ ad illa iura reſpon. colligitur ex no. per. Ioan. and. & Saly. vbi. ē. ꝙ loquuntur quando expreſſe fuit factum pactum ex cauſa donatio. tunc enī, eſt vera donatio.
c hic autem hoc non fuit actum tamen teneo communem opin. ᶜ quia a pari procedunt promiſſio & ſol. l. fi. §. ad. l. falcidi. Sed ſi ſcienter ſoluo id ad quod non teneor dicor donare. l. cuius per errorem cum fi. de reg. iuri. & ideo requiritur inſinuatio, vt no. Barto. in. l. j. ff. de do. ergo eodem modo per pactuꝫ ſi promitto non petere id quod ſciebaꝫ petere poſſe, pro hoc facit, quia alias fieret fraus. l. ergo &c. l. contra. ff. de legi. ℭ Vltimo pro h vide bonam rationem quam reddit Bald. in. d. l. pactum tamen inquantum doct. hic reprehendunt glo. dic ſecundum Ia. bu. & Fulg. quod ſaluari poteſt intelligēdo, quod vbi cauſa eſt expreſſa in pacto illa debet conſiderari. ſ. an turpis vel non fecit. l. iuriſgen. §. ſi ob maleficium. ff. eo. ℭ In glo fi. ibi, alij etiā tene precedentem rationem per no. in. d. l. cum quis quia in caſu iſto eſt ſublata naturalis ob. & ſic contra ciuilem ob. excep. l. ſtichum. l. naturalis. ff. de ſol. vt hic, ſed iſta vltima rō glo. haberet locum quando nulla eſſet ſublata obligatio. ſ. quando tantum obſtaret exceptio.

a ℭ Notoria. facit ꝙ voluit Lnd. ro ꝯſi. cvj. vbi dicit ꝙ iſte tex. in cle. vt calumnias de re iu. dicat ꝙ contra tres ſententias nullatenus admittatur exceptio tñ exceptio nullitatis ſnie notorie pōt opponi, q2 tunc non dicitur iudicatum nec excipiens dicitur calumniari, & an exceptio ſolutionis impediat litis ingreſſuꝫ, vide per do. de ro. in antiquis. cliiij. & quid de preceptis de ſoluendo per eoſdem deciſio. ccccccx.

SVMMARIVM

1 Pactum contra ius, vel bonos mores, nullius eſt momenti.
2 Diſpoſitio contra bonos mores ēt iuramento firmata non valet
3 Præter legem factum dicitur, q̄ lex nō aſſiſtit, nec reſiſtit.
4 Acceſſorium an vitietur viciato principali.
5 Pacta an ſint ſtricti iuris.

1 Pacta que. † Pactum ꝯ ius vel bonos
d mores nullius eſt momenti.
2 h. d. ℭ † In tex. ibi bonos mores, & in tm̄ nō vꝫ diſ
e poſitio ꝯ bonos mores, ꝙ ēt iuramento non firmaretur. c. non eſt obligatoriū, de reg. iur. in. vj. & quomodo intelligatur ꝙ ꝯ bonos mores vltra no. p gl. & bal. hic vide bal. §. in rub. de ꝯdi. ob tur. cām, vbi tangit an debeat intelligi de bonis moribus introductis de iure nāli vel gen. vel ēt introductis aliunde puta ab vſu certe ciuitatis vel loci vel. l. ciuili, adeo ꝙ iuramētū tūc preſtitū nō obliget. de quo ēt p eundeꝫ in. l. pctū, in xiiij. q. §. de col. & in. l. nō dubium. xvij. opp. ē. de lega. p Hoſt. & alios in. c. quēad. de iurein. per Arch. in. c. ij. de pac. l. vj. & aliquid per bar. in. l. ſi quis pro eo, in. j. & vlti. memb. ff. de fideiuſ. per bal. in. c. cum ꝯtingat, in. xv. car. de iurein. & h ēt facit ad
3 plures qō. de quibus in. d. l. ſi qs pro eo. ℭ † In gl. in ver. mores, ibi preter legem. l. q̄ nō aſſiſtit, nec reſiſtit, ꝙ qualiter cognoſcant̄, vide bal. in. l. cū lex. ff de fideiuſ. maxime in ver. iuxta predicta quero &c. & in. l. j. ff. de nona. & bal. in. d. l. nō dubiū,
4 in pe. q. & circa id ꝙ tangit hic gl. & doc. † an viciato principali vicietur acceſſorium, vide plene per oēs in. d. l. nō dubium, & qō hr per gl. no. in. l. ſi patronus in ver. fauiana. ſi quid in frau. pa. & gl. in. c. fi. in ver. pena, de preca. & ꝙ no. Bar. in. l. lꝫ. §. ſi iterum. ff. de preca. & bal. in. d. l. ſi abſentis, in. vj. col. §. ſi cert. peta. dam. alie. tex. in. l. fi. ff. de inſti. & de materia etiam vide p bald. in. l. ſi lo. §. de predi. mino. & hr regula acceſſoriū de reg. iuri. in vi. ℭ In gl. fi. ibi, perimunt acceptilationis, dic ꝙ melius exemplum eſt in pacto per ꝙ remittitur actio iniuriarū vel fur. nam illas in totū perimit ipſo iure. l. ſi tibi. §. quedam. ff. eod.
5 ℭ † In ea. ibi ſtricti iuris &c. idem tꝫ gl. mag. in. d. §. quinimmo, ſꝫ ꝯtrarium tenēt cōiter ſcribētes ibi, & hic p. l. ij. §. de pac. inter em. & ven. vbi q̄ agitur. d. actione informata a pacto venientē ſtrictus a ꝑe more, ſꝫ ſi eſſent ſtricti iuris rō ventrent niſi a ꝑe li. ꝯte. l. videamus. §. ſi actionem, cum duobus ſe. ff de vſur. cōfirmo q2 nunq̄ inuenit̄ ꝙ actio bone fi. pp aliqō accidens efficiat̄ ſtricti iuris, ſed bene eꝯ, vt in. §. fuerat inſti. de ac. & iſtam rōnez ponit Bal. & Ang. in. d. §. quinimmo, addo aliā q2 ſequeretur ꝙ plus operaret̄ acceſſoriū q̄ principale ꝯ rlaꝫ. l. ex pupillari, cū ibi no. ff. de vul. & pup. cū ſi. & ita teneo p iſtas rōnes, lꝫ ad. d. l. poſſet dari rñſio q̄ vide p bar. in repe. l. petens, in pe. co. §. eo. Nō ob. rō gl. hic dicētis ꝙ ſuccedit in locum actionis, q2 hoc non eſt verum, imo vna accedit alteri, & ſic vtraqꝫ locum hꝫ, vt. d. l. ij. & fortius ꝓbat̄, ibi ꝙ etiaꝫ illa actio ꝑſcri. ver. que oritur ex pacto iuxta ꝯtrctum bone fidei appoſito hꝫ naturam bone fidei inducēdo illā. l. vt induxi. ē. & hoc pp ꝯiunctionem quꝫ hꝫ pactum cum contractu, & ita tꝫ Guli. bal. & Ang. & Pa. de ca. in. d. §. quinimmo, & Bal. in. l. petens, late in vlti. col. & in. d. l. ij. pro quo bene facit tex. in. l. ſi tine. ff. de preſcrip. ver. glo. in ver. deberi, in fi. dum alleg. l. naturalis. licet contrarium ſenſerit gl. in. §. actionum, in verbo permutatione inſti. de acti. ſed illam intelligas procedere in pacto appoſito iuxta contractum ſtricti iuris, omiſſo opin. Ric. & Bar. de Saly. hic qui indiſtincte tenebant opin. glo. noſtre per aliquas rationes, vt mihi videtur
f ſatis fragiles. quibus reſpon. ex no. per Bal. in. l. ariſto, ᶠ in prin verſicu. quid in alijs. ff. de dona. et in. l. ſi in emptio. §. de contrahenda emptione, et in. l. prima. in fine. ff. de rerum permuta.

b ℭ In ꝯtrariū. ꝓmā opi. tꝫ Anto. de ale. h, ſaꝫ tꝫ ang. ꝯſi. xx. bald. ꝯſ. cclxij. ſiiij. ij. d. Iaſo h qd ēt ſit de renūciatiōe an illa egeat inſinuatiōe, vid calde. ꝯſ. ij. de emp. & vē. bal. ꝯſi. xx. viij. iiij. lib.

c ℭ Opi. de h an i pacto dē nō petēdo requirat̄ inſinuatio vide pſeuꝯcor. p eū dē ale. relatus l. ſi mulier. ff. de ꝯdi. ob cāꝫ frā.

d ℭ Mores q̄ ēt dicant̄ ꝯ bonos mores vid bal. h, & in l. pctū ꝙ dotali in. xix. q. §. de coll. ant. de but. Imo. & mod. i c. cū ꝯtingat, de iurein. Tho.

e ℭ Bonos mores. dt hic do. ant. de ale. ꝙ illud dꝫ ꝯ bonos mores de iu. ciui. ꝙ ē inhoneſtuꝫ. l. ꝓbuꝫ, & l. opprobriū, de ver. ſi. & ꝯ bonos mores de iu. cano. ꝙ nutrit peccatū, & an. c. nō ē obligatoriū, ᵉ intelligat̄ de eo ꝙ ē ꝯ bonos mores de iu. cano. vel de iu. ciui. vide hic p pa. de ca. inq̄tū. d. Iaſo. h dt, ꝙ vbi ē decretū cū clā annullatiua ꝙ ꝯſenſus ꝑtiū nō hꝫ opat̄. Sic. q̄ ēt talis clā liget iurantē ēt añ duos mēſes niſi ſit adiecta ꝯſtōni, q2 tūc ñ ſufficit ignorātiē & iꝫ ro. ꝯſ. cccxxx. Et inq̄tū ēt hic firmat. d. Iaſ. ꝙ donatio inter vi. & vxo. firmet̄ iurō vltra ꝯſi. Pa. de ca. & abb. & Ale. & Frā. de are. adde ang. ꝯſi. clxxvij. Bald. ꝯſ. ccclxxiiij. iiij. lib. Old. ꝯſi. xcv.

ℭ An ēt donatio inter prēꝫ & filiū valeat cū iurō, vide hic p Iaſo. & in. l. frater a fratre. i vtraqꝫ repe. i pe. & vlt. co. ff. de ꝯdi. inde. & bal. de bertol. in rub. de ver. ob. vbi dt ita ꝯſuluiſſe, & vide ale. in ꝯſ. viij. & in ꝯſ. clxxxviij. in pe. & vlt. col. in. ij. vo. Tho. ſ ℭ Ariſto. adde tu. & vid ang. are. in. §. itē ꝓciū inſti. de emp. & ven. & Panor. in. c. ad. qōnē, ex. de rer. ꝑmu. alias de ſy. & eūdē alex. in ꝯſi. cxxviij. alias. cxxxviij. Frā.

SVMMARIV

1 Obligatio confunditur, ſi creditor debitori heres extiterit.
2 Actiones confunduntur quando creditor ſponte ſuccedit debitori, ſecus ſi coacte.
3 Actio non confunditur in rei uendi, competenti hr̄di contra defunctum.
4 Actio non confunditur, nec extinguitur in ſubſtātia propter inuentarium confectum.
5 Oblīatio fideiuſſoria tollitur quando fideiuſſor ſuccedens debitori principali adiuiſſet eius hereditatem cum beneficio inuētarii.
6 Inſtantia inchoata per ceſſionarium, an ſit perempta, qū ceſſionarius ſuccedit cedenti, uel econtra, ꝙ non.
7 Pignoris oblīatio non extinguitur quo ad hypothecā, licet extinguatur obligatio fideiuſſoris ſuccedentis debitori.
8 Victus per ſententiam an & qū liberetur per traditionem.
9 Victor ſi non tradit res uicto, ut eas ſibi relaxet, quid iuris.
10 Victor non poteſt agere contra uictum ut ſatis faciat creditoribus, quando hereditas fuit tradita uicto nullo pacto appoſito de ſatiſfaciendo creddítoribus.

a ℭ Cōfunduntur adō Pa. de ca. ꝯſi. cxiij. in .j. impreſſis.

b ℭ Hypothecaria. adde tu ꝙ p hoc ēt facit ꝙ dicit bal. h̄, in .ij. col. dū; inqt ꝙ ſ; per aditionē hr̄di tatis cōfundat actio verū eſt quo ad oblōnē ſ; quo ad retentionē non confundit̄ ⁊ iō hr̄s in reſtōne hr̄ditatis poterit retinere debitum ſuum. l. pr̄ ſiliā ff. ad. l. fal. ⁊ ita als cōſului l cā nitate cremo. ⁊ limitationem hāc tenuit Lu. ro. in conſilio. cclxxi. Franci.

c ℭ ff. de inſa. adde tu ꝙ hoc idē voluerunt Ang. ⁊ pau. ð caſt. ⁊ Imo. in l. gn̄alr. ff. de fideiuſſ. Franci.

d ℭ Hypothecā. vide Lud. ro. ꝯſi. cclxxv. incip. viſis dubijs vbi multa dicit ad mām huius. l.

1 **Debitor.** † Si creditor debitori heres extiterit oblīo confundit̄, ſ; ſi poſ. victo hr̄ditatē; tradidit, vt. ſ. ⁊ ceteris creditoribus ſoluat interueniēte ſtipu. aget ad h̄ ex ſtipulatu. h. d. ℭ † No. ꝙ qū creditor ſuccedit debitori actiones ꝯfundunt̄ 2 ꝙ limita non hr̄e locum in eo qui adiuit coacte ſm formā ſenatuſcon. tre. nam tunc durat ſaltē; nālis oblig. vt. l. debitor in prin. in ver. remanet ⁊c. ff. ad treb. ⁊ non eſt alibi ſm Imo. ℭ Scd̄o limita non hr̄e locum quo ad rei vendi. competentē; 3 heredi ꝯ defunctum, vt eleganter pbat Bald. quē vide in. l. ſi vxor. ſ. de bo. auc. iudi. poſ. vbi tertio limitat non hr̄e locū; hāc b rōm in acti. hypothecaria ᵃ alle. l. ex ſextāte. ſ. laetinus. ff. de except. rei iu. ⁊ l. vrānius. ff. de fideiu. in quibus. l. nō vr̄ bene hoc probari, ideo melius allegaſſet tex. in. l. debitor, in prin. vbi de hoc probatur ſm bar. ibi hoc dicētem p illū tex. ꝙ vbi actio pſonalis tollitur de rigore. i. per cōfeſſionem reſultantem ex ſucceſſione non tollitur hypo. ⁊ ad hoc ille tex. alibi non reperitur ſm Imo. ibi benefacit. l. cū quis. ſ. ſi. iuncta. j. ratione ibi reddita in gl. ff. de ſolu. ⁊ eſt ſingu. cuius ſcōm bar. ibi. ℭ † In glo. 4 in ver. confuſa. ibi non extinguitur, qꝛ deducatur ⁊c. hic ſ; opi. gl. ꝙ non confundit̄ actio, ne extinguatur in ſubſtantia propter inuentarium confectum per tex. alle. in. gl. ⁊ cū bal. tranſit ſimpliciter Pa. de ca. hic idem in effectu ſ; bal. in. l. irritum. ſ. ad l. fal. ⁊ in. d. l. ſi vxor, ⁊ in. d. l. ſi. ſ. in cōputatiōe. ſ. de iu. delibe. ſed bal. Bar. Sal. ⁊ Fulg. hic tenent, ꝙ immo extinguatur obligatio ⁊ actio in ſubſtantia, qꝛ alias ſequeret̄ ꝙ vnus ⁊ idem eēt obligatus ſibimet quod eſt impoſſibile. d. l. vrannius, in princi. ⁊ reſp. ad tex. alle. in gl. ꝙ illud eſt quo ad computationem eris alieni, nam heres ponit debitum ſuum in cōputatiōe. vt ibi, idē ſ; Pe. ⁊ Cy. in. l. in imponenda. ſ. ad. l. fal. licet ibi etiam expreſſius ꝗ̄ hic teneat primam opi. ⁊ iſtud ſcire eſt magne vtilitatis, qꝛ ſi verum eſſet ꝙ actio non ſit extincta in ſubſtantia non ſequeret̄ ꝙ in terminis huius. l. ſi heres feciſſet inuentariū poſſet inuentare primā actionē ꝯ non ſeruantem pactū;, qꝛ actio nō eſſet confuſa Scd̄a ſequeretur vtilitas. ſ. ꝙ heres poſſit citatis creditoribus ⁊ legatarijs p officium iudicis implorare, ꝙ ei p credito ſuo aſſignetur certa res hr̄ditaria ſeparanda ab hr̄ditate, vt ſic de dicta re diſponere poſſit ad libitū, ꝙ vltimum firmat hic bal. dicens ſe hoc dcm̄ bal. alibi non vidiſſe, dic ꝙ idē voluit Bal. in. d. ſ. in computatione in ver. nemo ad oppoſitionem ⁊c. ⁊ ita alias ſeruari feci. Cōcinde in hoc paſſu ꝙ vbi dānum afferret̄ heredi ſi ſua actio eſſet extincta fingitur non extincta facto inuentario, qꝛ hereditatem habere dꝫ ſine damno, ⁊ periculo. l. ſi. ſ. ⁊ a prima. ſ. de iu. delib. ⁊ in terminis noſtris no. Bar. in. d. ſ. in compu. in ver. quero quid ſi defunctus ⁊c. ⁊ ita intelligitur tex. allegatus in gl. ⁊ ex hoc potes colligere, an quo ad vtilitates proxime dictas habeat̄ actio pro ꝯfuſa, nam quo ad primam vtilitatem non habetur pro confuſa, alio remedio ꝗ̄ per primam actionem non poſſet heredi ſuccurri, alias ſic, qū aūt alio remedio poſſet, vel nō videbitur in gl. ſi. quo ad ſecundam vtilitatem non habebitur pro confuſa, qꝛ ſibi afferretur damnum ſi ſibi non poſſet in vna re ſatiſfacere, ⁊ de ea ad libitum diſponere ſicut potuiſſet ſi hereditatem ipſe non adiuiſſet. Ex his patet reſponſio ad rationem allegatam pro ſecunda opinio. nam propter factum inuentarium heres repreſentat non ſolum perſonam defuncti, ſed ēt ſuam, vt in. ſ. allegato in gl. per rōnem poſitam in. d. ſ. ⁊ ſi pꝛefatā, ⁊ ſic non dꝫ heres ſibimet debere, ⁊ iſta concluſio magis plꝫ ꝗ̄ id ꝙ dixit hic Ja. bu. qui circa hoc multa profudit verba per modum diſtin- 5 ctionis. ℭ † In ea. ibi. cum ſit acceſſoria tollit̄. ⁊c. limita niſi fideiuſſor ſuccedēs debitor principali adiuiſſet eius hr̄ditatem cum beneficio inuētarij, qꝛ tunc tollitur fideiuſſoria obligatio, vt declarat Hy. ⁊ barto. in. l. gn̄aliter. ff. de fideiuſſ. ⁊ ſequitur Sal. ⁊ Pau. de ca. hic Cy. in. d. ſ. in computatione, ⁊ Bald. in. d. l. ſi vxor, nam tunc intereſt creditoris ꝙ non extinguat̄ acceſſoria iō non extinguitur. l. debitor, in prin. ff. de ſepara. bo. ⁊ ſ. ſi ſeruus, alle. in glo. ⁊ eadē rōne ſi eſſet lis ꝯte. ꝯ fideiuſſorē ꝗ poſtea pendente iudicio ſucceſſit debitori pncipali nō; non extingueretur acceſſoria oblīo, qꝛ intereſt creditoris eam nō ex- c tingui. ⁊ iſta fuit rō. l. ſeruus. ff. de inſa. ᶜ quam ibi dicit Angel. eſſe ſing. ⁊ peregrinam ad hoc, ⁊ idem ſequit̄ ibi Ja. bu ⁊ bald. qui retenta dicta rōne reprehendunt alioꝝ rōnem ibi aſſignatā in gl. vt ibi per eos. ⁊ in ſi. vide Bald. in. l. j. in. xj. ⁊. xij. q. ſ. de 6 act. ⁊ ob. † vbi querit an ſit perempta inſtantia per ceſſionarium inchoata qū ſucceſſit ceſſionarius cedenti vel econtra cōfundā- 7 tur vtiles actiones, ⁊ decidit ꝙ non per iura pꝛealle. ℭ † Ter- d tio limita nō hr̄e locum dcm̄ huius gl. quo ad hypothecā ᵈ ſeu pignus datum a fideiuſſore, nam non extingueret̄ pignoris obligatio l; extinguat̄ obligatio fideiuſſoris ſuccedentis debitori tex. eſt in. l. cum quis. ſ ſi. ff. de ſolu. ⁊ ſingu. ſm bart. ibi facit 8 que dixi ſuper tex. ℭ † In glo. in ver. ſeruaret̄, prima allegatio dicit erat friuola, vt pꝫ ex no. per gl. pꝛecedentē, ⁊ ēt ſcd̄a alle. qꝛ non agebat̄ actione extincta, ſed ex ſtipulatu. ℭ In gl. ſi. ibi ſ. rebus, hec prima qō pcedit clare, ⁊ ſine ſcrupulo poſtꝗ̄ pcm̄ interceſſit in traditione reꝝ, ⁊ ſic veſtitū fuit rei interuentu. l. lege. ſ. e. l. hereditatē, ⁊ ibi no. ff. de do. vnde agetur ex pacto, ſed an h̄ caſu poſſet agi ex ſnia ꝯ victū nō ſeruātē pcm̄ vr̄ ꝙ non qꝛ p traditionē quā fecit victus liberatus fuit a ſnia lata i reali actione, vt. l. pōpo. ſ. ſed ⁊ his, ⁊ ibi gl. ver. rato, ⁊ ſequuntur ibi doc. ff. de procu. ⁊ eſt no. gl. ⁊ bar. in. l. claudius. ff. qui po. i pig. ha. in. j. gl. in quadā addi. ⁊ iſtud tenuit. Cy. Fran. tig. ⁊ Saly. hic tenuit contrarium volens ꝙ non ſit victus liberatus a ſnia p traditionem alle. ſed ſi poſſeſſori, in prin. ⁊ ibi ēt hic ſ; Guil. ⁊ Bart. ff. de iureiuran. Teneo primam opin. qꝛ magis cōiter tenetur, ꝙ per reſtitutionē; ſemel factā auctoritate ſnie liberet̄ victus a ſnia per. d. ſ. ſed ⁊ his, ⁊ gl. i. l. pmiceri. ſ. ſpēs. ſ; vnā lec. gl. ⁊ ſequitur ibi bar. ⁊ cōiter oēs. ff. ð acq. poſ. cum ꝯcor. ⁊ ibi rn̄dēt doct. ad. d. l. ſed ſi poſſeſſori, pluribus modis ⁊ maxime ꝙ nunꝗ̄ ibi fuit facta executio ſnia ſeu iuramenti per aliꝗ̄ reſtōnem ſeu traditionem, nam ibi reus poſſidens fuit ille qui iurauit ſe eē dn̄m, vnde nō fuit neceſſaria ſibi alia traditio poſtquam poſſidebat, ⁊ iſtam opin. ſequitur hic Jo. bu. idem tenet 9 hic Fulg. per aliam tn̄ rōnem ſatis leuē, iō non recito. ℭ † Secunda. q. gl. eſt qd ſi victor non tradit victo, qꝛ res erant apud victum, ⁊ eas apud eū; relaxauit appoſito pacto, de quo in tex. glo. reſpondet ꝙ agetur ex ſententia ⁊c. cum qua ſimplr̄ tranſit bar. ⁊ ſic ſentit gl. ꝙ non poſſit agi ex pacto cū nō ſit veſtitū; ꝙ intellige ve; eſſe qū res fuiſſent relaxate per modum pacti de nō petēdo facti a victore, nā cū tale pcm̄ nunꝗ̄ poſſit perfecte impleri nunꝗ̄ pducit actionem paciſcenti, vt no. gl. in. l. j. in ſi. ſ. eo. ſecus ſi fuiſſent relaxate per modū acceptilationis ⁊ liberationis appoſito pacto de quo hic in tex. nam tūc ageret̄ ex pacto perinde ac ſi appoſitū eſſet in traditione, qꝛ talis remiſſio ⁊ liberatio hꝫ vim traditionis. l. ſi mulier. ff. de cōdi. ob cāꝫ l. ſi ſponſalibus. ſ. ſi. ff. de iu. do. ⁊ voluit Bar. ⁊ Fulg. hic a quibus non diſcrepat Saly. in finali ꝗ̄ōne ſua. ℭ † Tertio. q. gl. eſt qꝛ hr̄ditas tradita fuit victo nullo appoſito pacto de ſatiſfaciendo victo, ⁊ creditoribus an poſſit victor agere ꝯ victum, vt ſibi tanꝗ̄ creditor hr̄ditario ceteriſqꝫ creditoribꝰ ſatiſfaciat gl. rn̄dit ꝙ pro ſe aget actione pa̅ia, ꝙ itelligit bar. ang. ⁊ Fulgo. i. actione ex ſententia, qꝛ prima erat ſublata ipſo iure per confuſionem. l. in oibus, ⁊ ibi no. ff. de ſol. ⁊ idem dicit Ja. de ra. Pet. ⁊ Cy. hic qui dicunt hoc eſſe verū quādo victor relaxaſſet apud victum hereditatem ſimplr̄ eo qꝛ victor pro ſe volebat eam ſed ſi relaxaſſet ex cā dona. tn̄ qꝛ vr̄ eſſe adiectum tacitum pcm̄ ꝙ, ſatiſfaciat creditoribus aget actione pꝛeſcri. ver. vt eſt ho. tex. in. d. l. hereditatem, ⁊ eadem rōne videtur idem eſſe quādo ex alio ꝯtū relaxata eſſet, qꝛ ex pacto expꝛeſſo, vel tacito appoſito in xa ꝯtū oꝛit̄ actio pꝛeſcri. ver. l. ij. ſ. de pac. inter emp. ⁊ venditorem iuncta. d. l. hereditatem, ſed Jaco. bu. Franci. tigri. ⁊ Ricar. de Salyce. hic tenent ꝙ etiā; antiqua actione agi poſ

ſit per

ſit per victorem ad id in quo erat creditor defuncti, quia actio rō habetur pro extincta ex quo hereditas non remanet penes actorem, ſed abſq; facto ſuo reſidet apud aliū. l. ij. §. penul. alleg. in gl. & l. heredem. ff. de his quib. vt indig. & intelligunt glo. proprie, vt loquitur Sal. concor. opi. q; aut negligendo relinquit hereditatem victor apud victum, & procedit opi. Jac. de raue. Bar. & ſequacium, aut cōmittendo, vt quia in aliquo cōtractu relaxauit eam, & procedit opi. Jaco. bu. nam tunc proprie victus ſuccedit in locum heredis. d. §. pen. alleg. in glo. & hoc placet ſ3 Pa. de ca. hic velit contrarium dicere, q; victor neq; ex ſententia neq; ex actione prima poterit agere. quia non vr tacite actū q; victus debeat ſatiſfacere niſi his q tunc ſunt creditores. l. cō filius §. j. cum ibi no. de leg. ij. victor tunc. ſ. tempore relaxationis nō erat creditor propter confuſionem actionis, ergo &c. Sed certe ipſe minus bene dicit, quia contra text. in. d. §. pe. Non obſt. d. l. cum filius, quia loquitur in caſu diuerſo, & etiā nullo modo obſtat, vt patet ex declaratione quam dat Bar. ibi ad illum tex. Subdit etiam Bald. quod ſi in iſto caſu victus negaret ſententiam & diceret ſe heredem poſſet conueniri actione prima, quia videtur fateri actionem actoris non eſſe confuſam, & bene ſucceſſiue dicit glo. quod pro alijs creditoribus victor aget actione ab eis ſibi ceſſa contra victum, ſed in hoc glo. reprehenditur per Jaco. de raue. Pe. Cyn. & Ray. quia actionem quam quis non hz cedere non poteſt, ſed actionem non habent cōtra poſ. hereditatis. i. contra victum, ſed contra verum heredem. ſ. victorem. l. ij. ℂ. de here. ven. ergo victori contra victum cedere non poſſunt ideo concludunt ipſi q; ex cauſa donationis, vel alio ɔtractu relaxauit victo hereditatem, & aget preſcri. verb. d. l. hereditatem, aut ſimpliciter relaxauit & aget ex ſententia ſicut ſi nulla ceſſio facta eſſet, vt etiam dicit hic gl. in vltimis verbis, & ſic ſi victus exciperet de relaxatione actor replicabit de dolo, quia victus non ſeruauit tacitum pactum ita intelligitur glo. nec ob. ſi dicatur, quod victus relaxando ſimpliciter hēditatem victo faciendo ſibi pactum de non petendo hereditatē nō propter hoc dicitur dare victo hereditatem, nec titulum adeo q; poſſit victus agere contra debitores hereditarios, ſed ſolū hz victus excep. pacti de non petendo contra victorē ſi victor vellet petere hereditatem, vt eſt optimū arg. in. d. l. ſed ſi poſſeſſori, in. j. reſponſo, & l. ſi pro fundo. in ſi. cum ibi no. per bar. ℂ. titu. j. ergo ſi non habet ti. tranſlationis hereditatis quomodo poteſt videri factum eſſe ab eo tacitum pactum, quod ipſe ſatiſfacit creditoribus hereditarijs, & iſtud eſt magis ſubtile q; contra glo. & doct. format hic Fulg. & relinquitur indiſcuſſum potes reſpondere, vel quod victor relaxando dixit remitto tibi hereditatem quo caſu perinde eſt ac ſi dixiſſet do tibi hereditatem. d. l. ſi mulier, not. glo. in. l. fin. apud ℂ. titu. i. lz ſecus ſit in remittente litem motam ſuper re poſſeſſa per eum cui ſit remiſſio, quia per remiſſionem non intelligitur facta ceſſio. d. l. ſi pro fundo, vt ibi dicam, & ita declarat & limitat bal'd. in. l. j. in. j. co. ℂ. de bon. mat. & in. l. ſi inter. ℂ. de ōia vir. iudi. vel dic q; eoipſo q; victus poſſidebat res hereditarias, & victor qui obtinuerat p ſententiam dixit facio tibi pactum de non petendo hereditatē videtur tacite conuentum, q; victus exoneret victorē a creditoribus hereditarijs per iſtam. l. ſm naturā, de re. iur. & hāc rōnem ſentit gl. hic in ſi. facit. l. cum de indebito, in prin. ff. d p ba. & h. ij. reſponſio magis plz Bar. his cum quo cōcordat Ja. bu. Fran. tigri. & Ang. conatur ſuſtinere glo. in qātum dicit, q; creditores poterunt cedere, ſed vere ſua rñſio non tollit arg. ɔformatum, quia ibi qui non hz cedere non pōt &c. vt etiā dicit hic Pa. de ca. qui ſubdit q; cum ceſſio non valeat, ideo ſi relaxauit ex cauſa venditionis hereditatem victo aget actione ex vēdito vt ſatiſfaciat alijs creditoribus ſubeundi actione pſcrip. &c. vt dixi. ſ. per. d. l. ij. de pac. inter emp. & vendi. referendo opin. Ja. de ra. quam tz bal. hic per iſtam gl. dicentem, q; agere pōt actionibus ceſſis, ſaluat q̄n poſſeſſor. i. victus aſſerit ſe eſſe verum heredem, nam tunc debere non poteſt cum ceſſio contra eū non tenuerit, & hoc retento non eſt neceſſaria alia ſaluatio q̄dam hic Ricar. & Barto. & Saly ce. & per hec eſt diſcuſſa iſta ſcrupuloſa materia.

SVMMARIVM

1 Pactum inter dominum & paſtorem de ſortibus etiam inequaliter diuidendis eſt ualidum.
2 Societas an & qñ ſit contractus nominatus, uel innominatus.
3 Societas ſic facta, do tibi uachas hoc pacto, q; fructus ſint cões, non facit cenſeri uachas eſſe communes.

a Si paſcenda. a ✝Pactum inter dñm & paſtorem de fetibus et inequaliter diuidendis eſt validum, & ex eo agi poteſt, & pactū dolo inuitum eſt inefficax. h. d. cum. l. ſeq. ℂ In gl. j. in prin. qñ valeat cōuentio inter ſocios de diuidendo inequaliter, vide in. l. ſi non fuerit in prin cum ibi no. ff. pro ſo. ℂ 2 ✝In gl. ij. ibi alr eſt ɔtus innominatus &c. Sz qd in dubio, Pe. vt refert Cy. dicit q; ſi dñium pecorum eſt cōicatū a principio, & tūc eſt ſocietas. l. ſi id q; in prin. ff. pro ſo. Secus ſi non eſſet cōicatum, quia eſſet contractus innominatus. l. ſi tibi aree. ff. de preſcri. verb. Et ex his &bio pe. colligit bal. & pau. de ca. hic, q; nedū ſi tot dñiū in paſtorē trāſlatū eſt, ſed et ſi dominus penes ſe integrum dominiū retinuit erit contractus in- b nominatus, & ita firmant ipſi, ſed certe non videntur bene dicere, quia dicunt ɔ tex. in. d. l. ſi tibi aree. ver. ſed ſi partum, & ibi expreſſe gl. in ver. communicare, & in ver. dedero. vbi pz q; ſi dominus nullum dominium tranſtulit in paſtorem, tamen dicit eſſe contractus ſocietatis pro quo etiam allego tex. in. l. ſi merces. § vis maior, & ibi bar. ff. loca. ibi etiam ſonat text. in. l. cum duobus. §. ſi in coeunda. ff. pro ſo. & no. Bar. in. l. ſi apes. §. j. ff. de fur. & per eundem in. l. certi. in. ij. q. ℂ. loca. Sed ſi dominium in totum eſt tranſlatum in paſtorem, fateor, q; eſt cōtractus innominatus. d. l. ſi tibi aree, in prin. & hoc caſu intelligenda ſunt verba Pe. & Cy. que etiam ſm iſtum ſenſum ita videtur referre Ang. hic, ſed quid ſi dubitatur an ſit communicatum dominium pecorum, vel non, Fulg. hic dicit, q; tunc recurritur ad ac. i. preſcr. &. l. j. ver. dño. ff. de preſcri. ver. ſed bal. in. l. ſ. in. ij. q. ℂ. pro ſoc. tenet contrarium, & Bal. in. l. ſi in coeunda, in lec. 3 antiqua vbi omnino dicit no. ✝q; ſi do tibi vacchas paſcendas h acto q; fructus ſint cōmunes, tunc vacche non intelliguntur cōmunicate ſed remanent primi domini, ita dicit colligi ex text. d. § ſi in coeunda, vbi ſm eum innuit tex. q; fetus tm̄ debent eē communes, pro quo facit quia verba dubia debent interpretari contra eum qui ex eis vult ſe fundare ad acquirendū ſibi. l. ſtipulatio iſta. §. ſi ſtipulationibus. ff. de verb. ob. & ſic interpretabunt ɔ paſtores q dicit cōicata fuiſſe, ſi ergo ſunt cōicata & & dominium in totum remanſit apud primum dñm, ſequitur q; habere dz locum actio pro ſocio, & non preſcr. ver. vt dixi. ſ. per. d. l. ſi tibi aree, iuncta. l. quotiens, & ita ſaluabitur opin. Saly. hic qui dicit q; in dubio erit contractus ſocietatis nil tamen boni allegat, dicit tamen Pau. de caſt. q; ibi ſi pecora fuiſſent tradita extimata in caſu huius. l. viderentur cōicata, nam videmus quod ſi tali caſu pereunt periculum eſt cōe. d. l. cum duobus. §. dāna, vbi eſt tex. no. & hoc etiam ponit Bald. hic de quo plenius per eum in. l. j. in. viij. q. ℂ. pro ſocio. & in. d. §. ſi in coeunda. in lect. antiq. & aliquid per eundem in. d. l. j de fruc. & lit. expē. & quicquid dicat Bald. in. d. l. j. pro ſocio, & in. d. §. ſi coeunda teneas indiſtincte contrarium, quod ipſemet Bald. hic ponit per. d. §. damna.

SVMMARIVM

1 Pactum appoſitum iuxta traditiōem rei ueſtitur ab ea ut actionem producat.
2 Pactum proximè ſupraſcriptum multis modis limitatur.
3 Pactum q; uadas pro me romā, data tibi ueſte mea, ut illā mihi cuſtodias, an ueſtiatur rei traditione.
4 Pactum nudum in quibus caſibus pariat actionem.

c

1 Legem. a ✝Pactum appoſitum iuxta tra-
2 ditionem rei veſtit ab ea vt actionem producat. h. d. ✝No. q; dixi in ſummario q; limita multis modis, vt per gl. & doc. in. l. in traditionibus. ff. eo. ti. quibus Saly. hic addit duos caſus. ſ. caſum q hr in. l. ex morte, circa medium ibi, & ſi pctū &c. ℂ. de pac. cōuen. & alium caſum qui eſt in. l. ſeruus, eo. tit. de ſer. expor. pro quo vide Bar. in. l. ſtipſo iſta §. alteri in ver. op. de. l. ſeruus &c. de verb. obli. & vnum q; eſt ſubſtantiale in materia huius. l. poſuit bar. & Ang. in. d. l. in traditionibus, vbi dixerunt, q; pctū veſtitur rei traditione, ita demū qñ habita relatione pacti ad traditionem reſultat contractus innominatus, vt ſi do tibi. x. pacto appoſito, q; vadas pro me romam, nam cū dandi. x. fuit vt ires pro me romam, & ſic reſultat ɔtus do vt facias. Secus ſi habita relatione non reſultat ɔtus innominatus, quia pactum nō veſtitur. Ad hoc inducit no. per gl. magnam ibi in verſi. ſed quid ſi &c. & idem videtur de mente Cyn. in. l. ſi tibi in fin. per illum

a ℂ Paſcenda de intellectu iſti'. l. vid pet. cor. h i iſta rep. & i ɔſ. 136. ici. q̄uis i. j. col. j. vol. & i ɔſ. cviij i. j. vo. & alb. de ro. l. ij. p te ſtatu. j. q. clvij. in pn. & i ſi q. tibi gs dz pbat cui pā, & vid bal. i l. cū ta. §. ſpes ad ſi. ff. d le. ij. vbi vult q; non ſufficit paſtori, portare pelles aialiū ad h vt ɔſtet d interitu niſi pbet caſū fortuitū q̄d cō vid plene p 'ıſ. h, & alex. i ɔſil. clviij. i. p. volu. q; ē duplicatū i ɔ. 107. i. ij. vo. & vid pe. d'rba. i ſuo trac. d ſocietate, in. viij. p. i. xiij. q. pn. i ſi. & iaſ. i. l. q; te, i. iij. col. i ſi. & ſeq. ff. ſi cert. pe. & Pe. cor. i dictio ɔſ. & di xi plene i add. ad Jaſo. h vbi poſui pſes. q. nō tactas a docto. Tho.

b ℂ Innominatus, vide pa. de ca. in ɔſ. ccclij. incip. viſis atteſtationibus &. ſocietas ſit in. ij. par. ɔſiliorū & qd ſi ɔcedit pecudes eſtimatas in ſocidā p quinquē niū hoc acto vt in fine quinquennij pecudes & fetus earum inter eos diuidātur an pecudibus pereūtibus teneatur paſtor illiq tem eſtimationis reficere vide Sal. in. l. mutuus, col. ſi. in. viij. q. ff. pro ſoc. Ben. Fer.

c ℂ Legem. de iſta. l. vide Bald. in ɔſil. lxix. in. iij. vol. incip. pe. tenebat Thomas.

a ¶ Nudam. adde an pctũ nudũ pariat actionẽ, ⁊ vide eundem alex. in ɔ͂ſ. xvj. ℟. q d aut, in. ij. vo. ⁊ in ɔ͂ſ. xlj. in. ij. co. in. iij. vol. Fran. cur.
b ¶ Geminatũ, adde matth. no. xxxviij. incl. no. nonãt ſaʒ ⁊ tenẽt bo. ⁊ antiq̃ ⁊ excla mat. d. an. in. c. p mas eꝫ de arb. vt h refert alex. ⁊ adde eũdẽ ale. i apoſt. ad bar. in l. cũ ſcimus. C. de ag. ⁊ cẽſi. li. xj. ⁊ adde q̃ hoc idẽ firmãt Cy. bal. ang. Sal. ⁊ pa. de ca. in. l. fi. C. ad. l. fal. ang. ⁊ ſali. in. l. petẽs. ſ. e. ⁊ adde q̃ h idẽ voluit a b. l. d. §. q̃nimmo co. viij. idẽ pa. d ca. l. l. j. i pn. ff. d ca. pe. ra pba. cu i rub. ff de ℟. obl. ⁊ ro. in. l. ſi ℟o. §. d viro. ff. ſo. ma. vbi inq̃t q̃ due nãles obl. pducſõc. ⁊ ad h poſſent m̃la adduci d virtu te geminate lo cutiõis, ⁊ iſta vr ẽẽ cõis op. Fran.
c ¶ Emptio nẽ adde tu ⁊ vi d q̃n eſtiatioſa ciat emptiões Fr. are. ɔ͂ſ. 41 d ¶ Ualeret. adde 10 ⁊ vide eũdẽ ale. q̃n ɔ feſ. fcã ſine cã valeat in ɔ. iij. in pn. ⁊ in ɔ. xiij. in ℟. cũ, j. j. vol. ⁊ in ɔ͂ſi. lxxxiij. iij. vo. ⁊ vid eũdẽ i ɔ͂ſi. xix. co. ij. ℟. q nimo, in. 4. vo. ⁊ in. iij. co. i pn. ⁊ ibi q̃n ẽ fcã i iudicio ⁊ q̃n co rã arbitro vel arbitratore. f. a.
e ¶ Ondinius adde alios effe ctus vltra rela tos pale. quos opat̃ pñtia et decretũ iudi cis interpoſitũ in ɔctu operatur acſi iteruenis ſet pñtia con ſanguineoꝝ ⁊ ppinquorũ, ſi ne amicoꝝ, ita barto. in. l. fra tre col. xxj. ff. de ɔdi. inde. de quo cõmemorãt Imo in. l. j. §. fuit q̃ſitũ. ff. ad tre ſtẽʒ opatur pñtia ⁊ decretum iudicis, vt oia rite ⁊ recte preſumant̃ geſta, ita ſpe. in tit. de em. ⁊ ven. §. nunc dõm, ℟. nunc hr, bal. in. l. cum hi. §. ſi pto. ff. de tráſa. ⁊ in. c. ſi cut extra de re iud. ale. pleniſſime in ɔ͂ſ. ciij. in. ij. vol. ⁊ adde q̃ ſi in alienatiõe rei eccle interueniat decretũ ſupioris pluũt ɔctus in vtilitatẽ eccle. ita bald. in. c. j. q ſen. da. po. ⁊ exclamat ale. in ɔ. lxxix. in. j. vo. ⁊ idẽ voluit Bal. in. d. c. q̃ ſicut, qd intellige veꝝ q̃n decre. fuiſſet interpoſitũ a maiore iudice, ſecus ſi a minore, ita no. Azo. in ſum. in ti. de ro. ⁊ cu. q nõ ſatiſ. p tex. in. §. nos aũt, inſti. de anc. tu. qd no. ⁊ ad aliũ effectum, q̃ iudicium ⁊ pñtia iudicis validant renunciationem iuris futu ri. l. j. cũ gl. ff. de cur bo dan. ⁊ dcm̃ fuit. ã. e. l. j. nam facit contractum hẽre execu tionem paratã ita bal. in. l. iale pctũ. §. qui pũocauit. ff. e. ⁊ Cyn. in. l. j. C. de confeſ. ⁊ Bal. in. l. ſicut. C. de rep. her. Fran.
e ¶ Uide plene p ia. hic ⁊ i. l. frater a fratre, in. 27. co. ⁊ ſe. ff. d ɔdi. ide. Th. dip.

tex. C. loca. † Ex quo ſequeretur q̃ trado tibi rẽ ad meã vtilita
3 tẽ tñ, vt ſi trado rẽ meã p te vẽdendã ad cõmodũ meũ, vel tra do tibi rẽ meã ex cã depoſiti p te cuſtodiendi pacto appoſito q̃ vadas p me romã, vel aliud p me facias nõ veſtiret pctũ coherentia traditionis, q̃ cã tradẽdi rem meã non fuit, vt tres p me romã, ſʒ vt rem meã venderes ſeu cuſtodires. Sʒ veri us vr q̃ pctũ ẽt hoc caſu veſtiat̃ coherentia traditionis per. l. in traditionibus, que indiſtincte loqr̃, ⁊ p hãc. l. ⁊. l. j. §. acce du. C. de rei vx. ac. ſic inducẽdo. nã dedi tibi dotẽ pro alumna pcõ appoſito, q̃ ſo. ma. mihi reddas, nam cã pp q̃nã dedi tibi dotẽ nõ fuit, vt eam mihi redderes, ſʒ m̃rimoniũ cũ alumna ɔ hendũ fuit cã, ⁊ ſic nõ reſultaret hic ɔctus inoiatus do, vt des ſeu reddas habita relatione pacti ad traditionẽ, ⁊ tñ pctũ ve ſtit̃ vt h, ⁊. d. §. accedit, ⁊ q̃ pctũ in caſibus pdictis veſtiat̃, te nuit ang. in. §. q̃nimo. in. l. iuriſgen. in. ij. co. ff. e. ⁊ Ja. butr. ⁊ pa. de ca. in. d. l. a tr aditionibus, vbi volũt q̃ aliud eſt veſtimen tum rei interuentu, ⁊ aliud pprie locũ habet in ɔctib. inno. ſ. q̃n reſoluit do vt des, vel do, vt facias ⁊c. Sʒ vbi hoc nõ reſul tat, tunc nihilominus veſtit̃ pactũ appoſitũ in traditiõe, ⁊ dice tur veſtimẽtũ coherentia tradi. q̃ iuxta traditionẽ apponitur pctũ, ⁊ hoc differt a veſtimẽto rei interuentu, q̃ hʒ locũ in ɔ ctu innoiato nã in ɔctu innoiato non eſt opus q̃ ɔuentio, ſeu pctũ apponat̃ in tra di. rei, vñ ſi facio pctũ tecũ de dando librũ meũ, vt tu des mihi tuũ ſʒ tũc dẽ librũ meum, ſʒ ex poſt fcõ ex tali datione dr̃ veſtiri pcedens ɔuẽtio rei interuẽtu. l. ex placi to, cum gl. j. q̃ʒ oẽa ſequunt̃, de re per. ⁊ iſta vr veritas, fateor tñ q̃ large ſumẽdo veſtimẽtũ rei interuentu, pt ẽt cõprehẽde re veſtimẽtũ q̃ ſit traditionis coherẽtia, ⁊ ita cõiter accipitur gl. hic, ⁊ in. d. l. in traditionibus, cũ ſi. Nec ob. tex in. d. l. ſi tibi q̃ ſtatim ſup gl. rñdeo. Nec ob. id q̃ no. gl. in. d. l. in traditio nibus, q̃ loqtur in traditiõe neceſſaria de qua nos tractamus. Reliqua de veſtimentis pactoꝝ, vide plene p gl. ⁊ doc. in. d. §. q̃nimo, p Cy. ⁊ Sal. hic, ⁊ dicet̃. C. e. l. in bonefidei, ⁊. l. petẽa q̃rũ attinet ad mãm illaꝝ. il. ¶ In gl. fi. ibi. l. ſi tibi, cõiter te net̃. ij. ſol. gl. ibi, q̃ pctũ pmiſit tibi alius q̃ ille in cuius fauorẽ fcã erat traditio ſeu ſolo pecunie hic nõ. ¶ In ea. ibi, qualiter
a cognoſcat̃ ⁊c. q̃ũo cognoſcat̃ pctũ nudũ vltra no. in. d. §. igit̃, vide plene bal. in. l. cũ q̃s, in. x. co. C. de iu. ⁊ fac. igno. ⁊ in rub. C. de ɔſti. pe. in vlti. co. ⁊ p Ray. ⁊ Imo. in. l. j. §. ſi q̃s ita. ff. de ver. ob. p. d. Ant. in. c. qualiter, extra eo. p Cy. Ja. bu. Ray. ⁊
a Sal. hic. ¶ † In ea. ibi, parit actionẽ ⁊c. ⁊ de his caſibus in q
4 bus pctũ nudum* parit actionẽ vltra no. in. d. §. igit̃, vide ſaly. hic, ⁊ Jo. an. ⁊ alios in. c. j. extra eo. vbi ẽt plene tangit̃ an de iu. cano. ex pcõ nudo oriat̃ actio, ⁊ illud tene mẽti q̃ pctũ nu
b dũ geminatũ d* parit actio. §. de ɔſtituta. inſti. de ac. ſicta. l. j. §. debitũ, in ver. vel nã inſti. u, de ɔſti. pe. ⁊ no. bal. ⁊ an. in. l. fi. C. ad. l. fal. ⁊ ẽ d mẽte Hoſt. ⁊ ibi. d. Ant. lo no. in. c. p tuas, de arbi. ⁊. d. Ant. in. c. cum ɔtingat, de iureiu. dum tractat an ex iuſo oriat̃ actio an aũt ex pacto nudo in iudicio fcõ oriat̃ actio dixi in. l. j. in prin. de ver. ob. ⁊ an pctũ nudum ɔuentionale ve ſtiat̃ euentu ɔdõnis, vide bal. ⁊ ang. ⁊ ibi no. in. l. ſi infa. ff. eo. ⁊ Bal. in. l. q̃n. C. de re. permu. ⁊ de hoc forte dicã in. l. petens.

SVMMARIVM

1 Intereſſe ubi definit competere, ibi etiam definit actio.
2 Extimatio quando faciat emptionem, & q̃ñ faciat eeanſire peri culum in eum cui res extimata datur.

1 De cõuentione. † Ex pacto appo ſito iuxta contra ctum non agitur ſi deſinit intereſſe cõpetere. h. d. No. q̃ vbi deſinit intereſſe cõpetere ibi ẽt deſinit actio de qua mã vide plene in. l. q̃ aũt. §. illud. ff. ſi quis cau. in l. ad comparandas, vbi p Cy. ⁊ bal. C. man. p Ja. bu. in. l. ſi ſer uus, in prin. per illum tex. ff. de ɔdi. fur. Quid aũt eꝫ ſi a prin. tpe ɔctus non intereat ɔhentis, ſʒ ex poſt facto ſupuenit an re cõualeſcat ɔctus, ⁊ cõpetat actio, vide in. l. exiſtimo, in pnc. ⁊ ibi per Imo. de ℟. ob. ⁊ in. l. ſi remunerãdi. §. ſi tibi, cũ glo. ff. man. ⁊ p bar. in. l. ſtipſo iſta. §. alteri. ff. de ℟. ob. cũ ɔcor. quas
2 ibi dedi. ¶ † Scdo no. q̃ extimatio in duobus vr facere em
c ptionẽ *de quo vide in. l. ſi inter vir. ⁊ ibi gl. C. d iu. do. ⁊ hr in l. ſi extima. ff. ſo. ma. ⁊ per Cy. ⁊ Bal. in. l. ij. cõmo. p Jo. an. in c. j. de commo. p Bar. in. l. ſi vt certo. §. nunc videdũ. ff. cõmo. ⁊ in. l. j. poſt gl. ff. de extri. ac. per Bal. in. l. quotiẽs, ⁊ in. l. cum dotem. C. de iu. do. ⁊ in. l. j. in vlt. co. eo. ti. ⁊ que ipſe not. in. l. ſi paſcẽda, cũ hĩs que ibi dixi ã. e. ⁊ in. d. locis plene hr q̃n extri matio faciat trãſire in euʒ pculũ cui res extimata dat̃. ¶ In tex. ibi, ex vẽditio actio. ſ iſormata a pcõ d ſatiſfaciẽdo credito ribus. l. iuriſgẽ. §. q̃nimo. ff. e. ¶ In gl. i ℟. nõ pt ibi hec cõ nõ pls, q̃ lʒ m̃rimoniũ non trãſeat ad hr̃des tranſit dos cum ſua cã, ⁊ ſuo iore. l. j. ff. de fun. do. ¶ In glo. fi. in fi. lʒ hec vlti. ſol. ſit vera inſe. tñ magis cõiter tenet̃, tertia ſol. poſita in glo. l. ɔ rie, ⁊ hñ q̃ per iſtam ſolõnem hic poſitam non rñ. ad tex. l. ɔ rie, in fi. ⁊ ñ ateneas lʒ Ful. approbet primã ſol. huius gl. ⁊ mi nus hñ cũ. l. nõ probet̃, ⁊ ſic ɔ rõnem. l. pe. C. e. cum ſimi.

SVMMARIV

1 Pacta ultima prioribus contraria derogant eis.
2 Iudicis praeſentia multos operatur effectus, ut hic.
3 Verba derogatoria quid operãtur in contractibus.
4 Simulatio contractus quomodo probetur.
5 Fideiuſſor ſi dicat, ego pteſtor q̃ ſi contingat me fideiubere q̃ nolo teneri de fideiuſſiõe & poſtea fideiubeat, an ſit obligatus
6 Proteſtatio an & quando retrotrahatur.
7 Proteſtatio an & quando tollatur per actum ſequentem prote ſtationi contrarium.
8 Proteſtatio an tollatur ſi poſt proteſtationem ſequatur actus il li contrarius, & an ualeat actus.
9 Literę ſigillatę non confectę manu notarii in formam inſtru menti an habeant uim inſtrumenti.

1 Pacta. † Ultima pacta prioribus ɔria de rogant eis, ⁊ idõ pctũ de non vendendo pcõ de nõ petendo antea facto reddit efficacẽ ob ſonem elliſam ab illo. h. d. ¶ † No. q̃ facta in iudi
2 maiorem hñt vigorem q̃ʒ facta extra iudicium, hñ facit. l. j. C. de predi. cura lib. x. ſm bal. hic vbi hr q̃ in iudicio non preſumi tur adeſſe dolus nec metus ſʒ lpm, ⁊ idõ ibi dicit Bar. alegan ter q̃ ſi in ɔctu interuenit decretum iudicis nõ poterũt ɔhen tes illum ɔctum reſcindere allegando ſe deceptos vltra dimi diã iuſti precij, iuxta. l. ij. de reſcin. ven. ⁊ ide ſequitur bal. in. d. l. j. ⁊ Ang. ɔ͂ſ. cxxxix. inci. amor vxori, ſed ɔ̃ium tʒ Imo. ⁊ Lud. in. l. ſi quis cum alr, de ℟. ob. ⁊ Imo. in. l. pclareꝝ. ff. ad. ſ. fal. ⁊ ibi dicit, q̃ iſtã opi. ſequutus eſt Bar. recte intuenti in. l. j. C. de pſcr. xxx. an. nã in caſu in quo ibi loquitur Bar. requireba tur iudicis decretũ, vt ibi no. ⁊ iſtud ẽt tʒ. d. Abb. in. c. cũ cãʒ de emp. ⁊ ven. ⁊ eſt de mẽte bal. in. d. l. ij. de reſcin. vend. in re peti. in ver. ſup quarto ⁊c. ⁊ iſtã opi. alſ ſequutus fui in. d. l. ſi qs cum alr, de ver. ob. per. l. ſi quidẽ. C. de predi. mino. ⁊ ad. d. l. ſi quidẽ, rñ. vt per doc. in. d. locis, ⁊ plenius ibi dixi, itez ope
3 ratur calor iud. cy ſm Bal. hic. † q̃ teſtm̃ vel donatio cã mor. coram duobus teſtibus valent ſi coram iudice pub. fuerunt, al le. tex. no in. l. ſi oẽm. C. de teſt. item opat̃, q̃ cõfeſſio ſine cã va
d leat vbi alias extra iudiciũ nõ valeret, *vt eſt gl. no. in. l. j. in gl. pe. in fi. ff. de interrog. ac. no. Cy. in. l. gñalr. C. de non nu. pec. itẽ operat̃ q̃ in iudicio fingit̃ ſtipulationem interceſſiſſe que non interceſſit. l. cũ oſtendimus. §. fi. de fideicõ. tu. ſm Bar. in. l. cum quis deceſſerit, in prin, de leg. iij. ⁊ ideo facit q̃ pctũ nudum veſtiat̃ calore iudicij, ⁊ maxime q̃n pacta eſſet fcm̃ cir ca ea que tendũt ad firmãdũ iudicium, vt no. gl. in auc. genera liter, in ver. conſcribant, iuncto tex. ã. de epiſ. ⁊ cle. quam tene menti, de quo vide per Bal. in repe. l. iale pactum. §. qui pro uocauit, in. ij. ⁊. xj. col. ff. eo. ⁊ per Ludo. in. l. j. in prin. ⁊ ibi di xi. ff. de ver. ob. ⁊ ibi etiam tangitur per Barto. ⁊ alios de in
e tellectu. d. l. cum oſtendimus. ¶ In glo. in verſicu. noniſſi ma, ibi

mo,ibi niſi primum derogei vlti.⁊c.reputat̃ hec glo.valde no.
⁊ ſingu.maxime per bal.hic ad hoc vez q verba derogatoria
in contractibus, idem operantur ad derogandum actibus ſe
quẽtibus ſicut in vltimis voluntatibus operantur, ⁊ ſic pactus
derogatorium ꝯcini futuro impedit ipſius valere. ℂ Nõ eſt ve
rum ꝗ Cy.Ja.bu.bar ⁊ cõtter alios ſi verba derogatoria oper
te reſpiciunt futurum hñ facit.l.iu.§ ſi ab ignoto.ff.de ma.⁊.l.
ſi tibi liberum,cum ibi no.per Bar.de actio.emp.ſecus ſi ſim
pli derogatiue prolata eſſent,⁊ non reſpicerent futurus,q: tūc
ſz actum incontinenti ſubſequutum reddant inualidum tanꝗ̃
ſit derogatũ. ℂ Nec alias videntur ꝯhentes incontinenti vo
luiſſe ſe corregere,ar.l.non ad ea.ff.de ꝯdi.⁊ demon.iñ non in
telligeř eſſe derogatum actui qui poſtea fieret ex interuallo vn
de illa derogatio tolleř per actum ſequentẽ derogationi ꝯtinm
per tex.no.in.l.cum plures.§ locator hoc et,ſm vnum intellcm
4 .ff.loca.⁊ per.l.retentionem.j.de vſur.cum gl. ℂ †Et hoc indu
cunt predicti doc.ad qõnem quotidianam.ſ.qño probetur ſi
a mulatio*contractus per ea que ante ipſum contractũ dicta fue
runt inter partes,vt hic p eos qui in eadem ſnia ſunt ꝯcordan-
tes. ℂ Idẽ tz bal.ang.Sal.⁊ Pa.de ca.hic,adde Bal.idez
tenentem in.l.multum in.j.⁊.ij.col.j.ſi quis a'.vel ſibi,⁊ Bal.
Ang.⁊ Imo.in.l.ſi quis cum aliter,de ver.ob.⁊ Bar.in.l.nẽ
q:.§.ſi.⁊ ibi expreſſiue hoc tz Ang.ff.eo.quicqd ibi dicat bald.
idem tz Ang.in.l.quotiens § ſed ⁊ ſi cum primum.ff.de here.
inſti.⁊ ibi oĩno vide Imo.qui ſequitur opi Bar.hic. ℂ Et di
cit qꝺ Bar.hic,⁊ doc.procedit qñ expreſſe verba ꝯhentiũ
tendunt directo ad oſtendendam ſimulationem,vt pz in exem
plo poſito per Bar.Si aũt non tenderent ad illud directo,vt
q: fuit actum inter me ⁊ creditorem meum,ꝙ pro cautione ſua
debeamus facere contractũ pignoris ſuper fundo meo poſtea
fecimus cõtractum ⁊ inſtrm cuius verba cont. ſt de vendi.ſunt
di. ℂ An tunc cenſeatur ꝯctus eſſe ſimulatus,hec eſt alia.q.q̃
ꝓpter decidatur ex no.per Barto.⁊ alios in d.l.item,⁊ per
Bar.in.d.l.quotiens § tantundem,dic vt magiſtraliter.⁊ late
per Imo.in.d.§.ſed cum primum,⁊ in.l.uxores.§ idem reſpõ
det,el.j.⁊ ibi etiam vide Bar.de ver ob. ℂ Et ad probandũ
ſimulationem contractus,vide plene per Bar.in.l.poſt ꝯtra-
ctũ.ff.de dona.⁊ in.l.ſicut.§.ſupervacuum ff.qui.mo.pig.vel
hypo.ſol.⁊ in conſi.inci. Pe.Nicole,per Bal.in.l.ij.j.ad vel
le.⁊ in.l.emptione.j.plus val.quod agi ⁊ in.l.cum alleges.j.de
viſu.per Cano.in.c.ad noſtras de emp.⁊ vendi.⁊ in c.illo vos
de pig.⁊ in.c.conqueſtus,de vſu. ℂ Et quod no.Jo.and in.c.
ex literis de iureiũr.per Bal.vltra predicta in.l.illud in pe.
⁊ vlt.col.de ſac.ſan.ec.⁊ in.c.j.de feu.da.mui.l.cõmiſ. ℂ Itez
inducitur hec glo.per Pe.⁊ Cy.ad queſtio.quod ſi dixi cre-
ditori tiῷ,quod me non reciperet in fideiuſſorem tiῷ,q: pro-
teſtabar ſibi ꝙ ſi me reciperet nolebam teneri,deinde fideiuſſi
b onibus ꝯ an tenear concludit quod non.* ℂ Qui verba prote-
ſtationis reſpiciebant expreſſe futurum,⁊ declarabant animus
obligandi non adeſſe,vt.l,at ſi quis.§ plerique,cum ſi.ff.de reli.
⁊.l.qui in aliena.§.ſi.ff.de acquiren.bered.⁊ hic in gloſ.
ℂ Et idem ſimpliciter ponit,⁊ tenet Franc.tig.quando verba
expreſſe reſpiciebant futurum ⁊ ponit exemplum, q: dixi non
tenendo fideiubere,ſed ſi contingit me fideiubere teneri nolo,
ſecus ſi expreſſe non reſpiciebant futurum ⁊ ponit exemplum
quia ſimpliciter dixi,non intendo fideiubere,nam tunc intelli-
gitur de fideiuſſione ſtatim facienda non ex interuallo per ſu-
perius dicta. ℂ Et hoc tenet Pau.de caſt.hic,Fulgo.hic di
cit,quod inquantum Pe ⁊ Cy.decidunt per hanc glo.fide-
iuſſorem non teneri non videtur ſibi quod hec glo.probet hoc.
ℂ Nã hec glo.loquitur in pacto quod hz conſenſum duorum,
Cy.aũt ⁊ Pet.loquunť in proteſtatione hñte ꝯſenſum,vnius
ℂ Unde in.d.§.concludit quod ipſe aut creditor conſenſit il-
li proteſtationi,⁊ vera ſit opinio.pe.l.ij.§ ſi predixerit.ff.nau.
cau. ℂ Idem ſi non conſentiat expreſſe,ſed taceat. per not.per
glo.in.l.ſi fideiuſſor,in prin.in verſi.recuſare.ff.qui ſatiſd.cog.
⁊ per not.p gl.in.d.§ uez ſi predixerit ℂ Aut creditor ꝯdixit
⁊ tunc aut proteſtans illi contradictioni non rñdit,ſed tacuit ⁊
vi acquieuiſſe contradictioni ⁊ obligabitur ex fideiuſſione.d.
gl.in.l.ſi fideiuſſor.§.j.aut vtrique in ſua contradictione pſeuerat
⁊ tunc ſub dubio Fulg.tz fideiuſſorem obligari per.d.§.item ſi
predixerit,⁊ q: actus ꝯtrarius proteſtationi tollit proteſtationez.
c.cum.M.ferre.de conſti.adde ꝙ ſpe.inti.de fideiuſſ.§ 1.ꝟ.
quid ſi fideiuſſor prius ⁊c.vr̃ tenere ꝙ quando creditor ꝯdixit
proteſtationi fideiuſſor obligeť,⁊ idem tenuit expreſſiue bart.
in.l.non ſolum.§.morte,in.vij.colum.de no.oper.nun.alleg.d.

.§.locator,⁊.c.j.q: me.cau.⁊.l.ſollicitudinem de appe ℂ Et
reſpondit ad iſtam gl.quod hic interuenit conſenſus vtriuſque,
vt etiam ꝺ dixit Ful. ℂ Et ez hoc dat ibi Bart.alium intel-
lectum ad.d.§ locator,vez quod licet ibi facta fuiſſet proteſta-
tio per verba.reſpicientia etiam futurum,tñ ſi illi proteſtatio-
ni non conſenſit altera pars non licuit protestanti,ꝙ per actũ
ſubſequẽtem proteſtationi contrarium vi proteſtans a proteſta
tione recedere,ita colligitur ex verbis Barto.ibi. ℂ Et hunc
intellectũ ꝓ parte ſequitur ibi Imo.qui per hoc vr̃ trãſire in
d.q.cum opi.bar. ℂ Et illum intellectum ad dictum.§ loca-
tor,notabis vltra alios duos quos poſuit bar.h,⁊ j.d.§ morte,
⁊ ſic videtur iſta opi Bart.iuncta cum diſtinctio.Ful'g.vera,
ex qua limitatur concluſio petri ⁊ Cy.hic,ꝙ tz ipſemet barto.
circa ſi.recte intuenti videať velle ꝙ in tali proteſtatione nõ re
quiratur conſenſus ꝓ ꝯ dum ſolum vult illum requiri in acti-
bus neceſſarijs,vt in caſu.d.§.item ſi predixerit,non aũt etiã in
actibus voluntarijs etiam pendentibus a conſenſu duorum le-
gatorum, iſtam gloſ.que totum contrarium dicit,vt ipſe pon-
derat in.d.§ morte,⁊ iſta contrarietas Bar.⁊ doc non ponde
ratur.Item adde predictis inquantum Cy.Jac.bu.⁊ Bart.⁊
alij hic dicunt,ꝙ proteſtatio ſimpliciter non trahitur ad actũ
qui ſit poſtea ex interuallo per dictum.§.locator ſm vnum in-
tellectum,⁊ per.d.l.retentionem,⁊ ſequitur hic Ant.de but.in
d.c.cũ.M.ꝺ conſtitu. Nam bal.in.d.l.item q:.§ ſi.ff.eo.⁊ ex
preſſiue bal hic tenet contrarium per.d.l.ſi ita ſcriptum,ꝺ leg.
j.vbi ſm eum proteſtatio trahitur et ad actum ex interuallo po
ſtea factum. ℂ Et reſpõ.ad.d.§ locator,ꝙ ibi ideo eſt,q:act*
factus ex interuallo contra proteſtationem fuit actus facti,ideo
tollit proteſtationẽ,ſecus ſi fuiſſet actus verbi.d.l.ſi ita ſcriptũ
⁊ iſte eſt quartus intellectus ad.§.locator,qui etiam fuit ꝺ mẽ-
te Jo.mo.in regu'a general',de reg.iur.in.vj.vt ibi refert Jo.
an in mercu.circa.pe.col. ℂ Et pro hoc Joan.mo.allegat qꝺ
5 actus †facti plus operatur ꝗ̃ actus verbi arti.xxij.q.v.cauete
ℂ Sed Imo.in.d.§ morte,reprehendit iſtum intellectum ad
.§ locator.quia agentium actus non debent operari vltra inten
tionem eorum.l.obligationum ſubſtantia.§ ſi.cum ſi.de actio.
⁊ oblig. ℂ Et ſi conſtat de mente per proteſtationem preambu
lam non debemus curare an ſit actus verbi vel facti ℂ Et reſ-
põ.ad.l.ſi ita ſcriptum quod immo ibi non fuit factus ex inter
uallo cum fuerit actus factus in eadem vltima voluntate,vt ibi
no.in glo. ℂ Et iſtud ſequitur Lud.in.d.§.morte,⁊ hec ẽ me
lior reſpon.ꝗ̃ alia quam dedit Saly.ad.d.l.ſi ita. ℂ Tamen
pro opinio.bald.melius videtur facere text.in.l.ſi quis in pñ.
teſtamenti ibi,eodem teſtamento vel codicillis,de lega.iij.vbi
patet ꝙ proteſtatio facta in teſtamento trahitur ad actum po-
ſtea factum in codicillis quandocunque factis,niſi in codicillis
ſpecialiter derogetur proteſtationi Quare ſuſtinendo opinio.
Barto ⁊ ſeq que eſt cõis poteſt primo dicere illam eſſe verã.
ℂ Sed quod fallit in proteſtatione facta circa actus penden-
tes a ſola voluntate proteſtantis quia tunc proteſtatio quamuis
ſimplex traheretur ad actum factum poſtea etiam ex interuallo.
d.l.ſi quid,⁊ iſtud recte intuenti voluit Bar expreſſe,⁊ Ang.
c hic in diſtin.ſua. ℂ Dum alle.d.l.qui in aliena*.§ ſi.⁊.l.ſi mi
hi ⁊ tibi.§.ſi.de lega.j.ſed ipſemet bar.in.d.§ morte,in.vij co.
⁊ in.l.qui in aliena §.ſi.expreſſe impugnat hanc fallentiam vo
lens,ꝙ tam in actibus dependentibus a voluntate preſtantis,
vt eſt aditio hereditatis ꝗ̃ in dependentibus a voluntate duo
rum ſemper ſit verum,ꝙ proteſtatio ſimplex que non reſpicit
expreſſe futurum non trahitur ad actum ex interuallo, alle.d.l.
per retentionem,nam ſolũ vr̃ eſſe dĩam inter actus predictos
quo ad hoc,vez q: in actionibus procedẽtibus a cõſenſu duoꝝ
d requiritur ꝙ proteſtatio facta ſit alia parte pñte,*⁊ conſentiẽ
te.d.§.locator ſm vnum intellectum quem ſ.recitaui,⁊ hoc in
glo.in.l.pro herede.§ papi.cum ibi no.per Bar.ff.de acquir.
hered.⁊ facit.d.§.item ſi predixerit,ſecus in dependentibus a
voluntate vnius.d.l.qui in aliena.§ ſi ſed ꝗ̃tum ad id de quo
querimus nõ videtur poſſe reddi rõ diuerſitatis quare magis
proteſtatio trahatur ad actum fcm̃ ex interu'lo in actibus pen
dentibus ex voluntate vnius,⁊ non in alijs. Uñ dicas veriorez
eſſe opinio.Barto.in.d.§.morte,⁊ illa eſt cõis per.d.§ loca-
tor,⁊.d.l.per retentionem,et ſic non erit vera fallentia quã hic
ſenſit Barto.Non ob.d.l.ſi ita,quia reſponſum eſt.ſ.Nõ ob.
d.l.ſi quis,in prin.⁊.d.l.qui in aliena.§ ſi.cum ſi.q: reſpon.ꝓ
ut expreſſe ſuit de mente Cy.hic,⁊ bar.in.d.§.morte,in.v.col.
ꝙ illa iura dñt itelligi qñ ꝟba expreſſe reſpiciebant futurũ,aliꝰ
non traherenť ad actum ex interuallo factum,ſed incontinenti

a ℂ Simula-
tio.p fra.ꝺ are.
ꝯſ.lxxv.anch.
ꝯ.xj.⁊ cix.ſi.ꝺ.
ꝯſ vii.⁊ ro.ꝯſ.
ccij.Jo.ꝺ ana.
ꝯſ.lix.⁊ vid ci
dẽ alex.in ꝯſi.
xliij.in.ij.vo.⁊
ſ ꝯ.xxviij.⁊ in
ꝯſil.lxij.⁊ cj.⁊
cxlu.in.iiij.vo.
⁊ aliqd p ꝺdẽ
ale.i ꝯſ.xxviij.
ſ v.vo.p bart.
ccp.ꝟo.p ere
ſ tra.ꝺ ſinn ꝯ
ctu,⁊ adde Z.b
ba.in ꝯ.v ⁊ cõ
ſilio.l.⁊ cõſil.
lxxvii.l.j.vo.⁊
ſ ꝯſ.xii.i.ij.vo.
⁊ vide rapha.
cu.g logi m ꝓ
pꝛijs terminis
bar.h in ꝯ.ſuo
e.xi.⁊.cir.iul.
ꝯſ.xlij.⁊ cxcv-
ij barb.ꝯſ.lj.ſ
j.vo.⁊ ꝯ.vij.in
ij.vo.⁊ pa.ꝺ ca
ꝯ.vij.circa ſi.
⁊ ꝯſ.lxxxij.cc-
lxxvij.⁊ cõſil.
xz ⁊.ang.i ꝯſ.
cvj.⁊ ꝯſ.cexx-
ly.⁊ aret.vltra
cõ.alli.i conſi.
v.Fan.
b ℂ Nõ.addõ
tu ꝓ limitatio
ne eoꝝ q̃ hic
dñr et eaq̃ po
nũi ro.⁊ ale.in
d.§.morte deiz
allegãt Jo.an.
in addi.ſpe in
rub.ꝺ ſi.u.ſtr.
Fran.

c ℂ Aliena ad
de iu.⁊ vlõ ꝺ h
ꝓ franci.are.in
d.l.qui in alie-
na.franc.

d ℂ Preſen-
te.adde Lud.
ro.cõſil.ccij.ꝓ
ale.ccxxx.4.li.

tantum qꝫ eſt bñ no. pro intellectu illorum iurium, ⁊ ita tereo omiſſa qua iam diſ. Sa'y. hic qui in pluribus peccat, ⁊ omiſſa opi. La. de ra. in. d. §. locator qui dicebat, qꝫ aut actus factus ꝯ preſtationem eſt actus facti, ⁊ tūc tollit preſtationē factē ante & ex interuallo p. d. §. locator, aut eſt actus verbi, ⁊ tunc diſtinguit an incontinenti an ex interuallo, ⁊ ſic non vꝫ ꝓbare intelliꝫ Bal. ⁊ Jo. mo. lꝫ de ipſis mentionē nō faciat. ℭ Tñ nō vꝫ ꝓcedere de iure vt dixi. ℭ Limita in. d. ꝯcłonē Bar. ⁊ cōiter

6 hoc non hēe locum vbi tpe preſtationis ſubeſſet cā† preſtandi que & perſeueret tpe actus poſtea facti ex interuallo, vtſi quis timet ſibi inferri violentiā vi poteti vicino domū ſuā vendat ⁊ preſtet corā vicinis qꝫ nō intendit valere vēditionē quā illi potenti faceret. ℭ Nā traheref hec preſtatio ad venditionē factā

a & ex interuallo. ℭ Si vſqꝫ ad illud tps durauit eadē potētia vicini, cā metus, ita elegā. et voluit bar. Bal. Ang. h Mod. in. d. l. qui in aliena. §. fi. no. per Inn. in. c. i. p libi ex. qꝫ me. cā.

b ⁊ in. c. cūm matrimoni, de offi. dele. ⁊ qđ no. bar. in. l. pe. poſt medium ff. de ꝯdi. ob tur. cām, ⁊ intētio ipſoꝝ eſt qꝫ hoc caſu per. d. preſt. reddat vēditio nulla ipſo iure. qꝛ declarat preſtatio ꝯſenſum non adeſſe. d. § plerīqꝫ. ℭ Et h dcm in ſe eſt valde ſin. ſꝫ tñ nō ꝓbat p alleg. p eos, qꝛ ibi plene ꝓbat qꝫ oꝫ durare quſqꝫ durat cā metus, ⁊ ſic pt reſcindi ꝯctus p. l. act. ff. de me. cā. Sꝫ qꝫ dicta preſtatio aliqd vltra operef, ⁊ ſic reddat ꝯctus ipſo iure nullum h probaf ibi, imo eſt ꝯ ſuperius dicta vbi ꝓꝫ proteſtationem non trahi ad actum ex interuallo ſcm̄ tenens in

7 menti dictum commi pp auctoritatem ipſorū, † ⁊ ex predictis decidutur an ſi proteſtor corā iudice, qꝫ non intēdo ꝯſentire in eū, nec proteſtatio tollitur p actum ſequentem ex interuallo ſcm̄ coram iudice ſi ille actus de ſui nā inducit prorogationem, de qua. q. vide per. d. Ant. d. Car. flo. ⁊ Inn. in. d. c. cū M. ⁊ per Imo. in. d. § more, ⁊ diſtingue ꝑut ex. ſ. dictis pꝫ. Aut proteſtatio

8 tatio fuit ſimplex aut reſpiciens futuꝝ, † ⁊ ex predictis & habes an ſi poſt proteſtationem ſequaf actus illi ꝯrius tollaf proteſtatio ⁊ valeat actus, qꝛ diſtinguiꝫ aut proteſtatio reſpicit expreſſe futurum aut non, hoc ſcđo caſu ſubdiſtinguiꝫ, aut actus ſequitur incontinenti, aut ex interuallo, vt hic per bar. cū addi. ſ. dictis. Ubi aūt preſtatio, ⁊ actus illi ꝯ. ius ſimul eodē cōtextu fierēt an vitief proteſtatio ⁊ valeat actus, hec eſt alia mā de qua loqtur propter tex. in. c. ſollicitudinē de app. ⁊ in. d. c. cū M. de quo dic vt ibi per doc. ⁊ p Cy. in. l. voluntarie, in. v. q. ſ de ex. cu. tut. per Arch. in. c. dyaconi. xxviij. di. p Jo. mo. ⁊ Jo. an. in. d. c. gñali, per bar. in. d § more, in. j. ſpē preſtationis, ⁊ p bar. in. l. j. ſ. de iu. ꝯte. aliqd per Bald. in. l. ſi tā anguſti. ff. de ſerui. ℭ Facit quod ipſe no. in. l. his C. de impu. ⁊ aliqd p eūdē hic ⁊ per Ang. in. l. iuriſgen. §. qꝫ fere. ff. e. ti. Item circa intellꝫ. d. §. item ſi predixerit, adde quod Pe. ⁊ bar. hic, ⁊ in. d. § more, in. vj. co. ⁊ Ant. de bu. in. d. c. cum M. intelligūt illuꝫ tex. non procedere ſi illi quibus facta fuit proteſtatio ꝯſenſerūt preſtationi, qꝛ proteſtatio non releuabit, ſꝫ gl. in. d. § item ſi predixerit, ꝫ ꝯrium, ⁊ illā ſaluat ibi Bartol. cum di. ℭ Sꝫ di. ſua cōiter non tenef, ſed tenef prīma opi. p. d. §. item ſi predixerit, nō cauillādo maxime iuncta rōne. l. i. § fi. ff. ſur. aduer. nau. ⁊ qꝫ ibidē no. Bar. per quā rōnem infringiꝫ diſ. bar. in. d. §. itē ſi predixerit. ℭ Sufficeret tñ pro ꝯſenſu taciturnitas cui facta eſt ꝓteſtatio p no. p gl. in d. l. ſi fideiuſſor. ⁊ no. gl. xxvij. diſ. c. j. ⁊ ſe

c quitur Imo. in. d. §. more, ⁊ plenius in. c. cum M. ⁊ vbi reſpondit. d. Anto. qui ibi ꝯtrium tenebat ⁊ mouef per. d § itēꝫ ſi ꝓdixerit. ℭ Sed certe ibi non dꝫ qꝫ ſufficiat tacitus cōſenſus, ideo tene qꝫ dixi. ℭ Et hoc mō poſſet intelligi, ⁊ ſaluari gl. in

9 d. §. itē ſi ꝓdixerit. ſꝫ Imo. ℭ In gl. in ver. maxime ibi lrīs ſigillatis, an lr̄e ſigillate non confecte manu notarij in formam inſtrī habeant vim inſtrī, vide aliqd per Cy. ⁊ Bal. ⁊ p Guil. Ja. bu. ⁊ Bal. in. l. ſi que. ā. de epi. ⁊ cle. per bart. in. l. ſi ꝓcuratorē. ff. de ꝓcu. ⁊. l. ſi publicanus. § fi. ff. de pub. ⁊ in. l. j. §. ſi quis neget. ff. quēad. teſt. ap. per Jo. an. in fi. de inſtru. edi. §. nunc dicendum, in addi. magna in ſpe. ℭ Et ad ſatiſfactē p canoniſtas maxime per. d. An. in. d c. poſſeſſionē, de ꝓba. ⁊ in. c. ij. de fi. inſtru. per Bal. in. l. j. ad fi. ſ. de ꝓcu. ⁊ in. c. j. in h. ſigillo muniri, de pace cōſtan. facit qꝫ no. Bar. in. l. que dotis in fi. cum ſi. ff. ſolu. ma.

a ℭ Interuallo. dic qꝫ ange. ꝯſ. cxiij. in. iij. co. lꝫ ꝯtrā, vbi dꝫ qꝫ vex ē qꝫ Bar. in aliqb' lec. tenuit ꝯtrā ſꝫ ꝯtrus opi. reprobaf p. d. l. qui in alie. et idē qꝫ ange. lꝫ ancha. ꝯſ. ccclxxxiij. inci. re tēto ordine in fi. ꝯſ. lu. vbi tñ vnū h, qꝫ ꝓbaf ꝯſ. xxviij. j. li. vbi pōit ꝗ vna q̄ preſtatio erat qꝫ vix pp metū pſus acci piebat ⁊ quid opef preſtatio cl̄a deſtina viꝫ p Al. e. conſi. xvj. iij. li.

b ℭ Bar. i. l. pe. addo in ⁊ vt ꝗ q̄ circa h dt idē ale. in ꝯſi. ſuo. i. in ꝯſ. ro. in car. pe. in. ti ti. co. in. y. vol. Fran.

c ℭ In. d. c. cū M. addo tu et vid. fely. i. d. c. cū. M. l. 3. co lū. cū duabus ſeq. de hoc an et qñ l preſtatione pñs et tacēs habeaf p cōſentiente. Franci.

c ℭ In. d. c. cū M. vide ea q̄ hñr in rſa g tacet q̄ dnr intelē ꝯtrari et ibi p Jo. an. ꝗ reg. iur. i. vj. in mer cu. et vid. bar. et ale. in. l. ſepe. ff. de re iu. et p bar. et p Lan. oriand, in. l. q̄ dotis. ff. ſo. ma. vbi plene tradif an qñ tacēs hēaf p cōſentiente vel diſſentiēte. Ant. frā.

SVMMARIVM

1 Pacta appoſita incontinenti iuxta contractum ualent etiam quo ad agendum, ſed ex interuall o appoſita proſunt quoad excipiendum tantum.
2 Pactum incontinenti appoſitum iuxta contractū ueſtitur coherentia contractus, ut producat actionem, et ēt informet actionem, quæ oritur ex principali cōtractu, ut detur ad id quod deductum eſt in facto fallit ut in litera.
3 Pactum incontinenti appoſitum in contractibus qui re contrahuntur non informat actionem.
4 Pactū ad hoc ue ueſtiatur coherentia cōtractus quid requiraꝫ.
5 Pactum appoſitum incontinenti in contractu ſtipulationis, nō informat actionem ex ſtipulatu.
6 Pacto appoſito iuxta contractum oritur actio, nō ex pacto, ſed ex contractu innominato reſultante ex contractu, habita relatione pacti ad contractum.
7 Donatio quæ incipit à traditione, tunc non debetur euictio.
8 Actio, præſcrip. uer. an oriatur ex pacto, & an poſſit incontinenti intentari.
9 Pactum quod eſt appoſitum iuxta contractum, an dicaꝫ nouus cōtractus innominatus.
10 Pactum ex interuallo appoſitum regulariter nō producit actionem fallit ut. hic.
11 Sta quod inſtrumentum guarentigiatum habeat executionem paratam, quomodo intelligatur.
12 Incontinenti quando quid dicatur fieri.
13 Pactum factum ex interuallo de dantis fideiuſſoribus emptori prodeſt ei ad excep. ſi conueniatur.

1 IN bonefidei. † Pacta appoſita incontinenti iuxta contractum valent etiam quo ad producendum, ſed ex interuallo appoſita proſunt ad excipiendum tm̄. h. d.

2 ℭ † Uo. qꝫ pctū incontinenti appoſitum iuxta contractum veſtitur coherētia ꝯctus, vt ꝓducat actionem ⁊ ēt informet actionem que oritur ex principali ꝯctū, vt def ad id qꝫ deductum eſt in pacto. l. ij. ſ. de pac. inter emp. ⁊. l. iuriſgē. § quinimmo. ff. eo. Fallit in caſibus in qbus pactum appoſitum iuxta traditionē rei non veſtif coherētia traditiōis qui enumerāf p gl. in. l. traditionibus. ſ. e. ⁊ dixit. l. legē. ſ. eo. ⁊ hoc p eandem rōneꝫ, vt pꝫ in. ll. alle. per gl. in. d. l. traditionibus. Fallit ēt in caſibus quos enumerat gl. in. l. pacta, in gl. ma. ff. de ꝯhen. emp. item vltra illos caſus fallit qñ principalis ꝯuētio nuda acceſſoria incontinenti appoſita eſt veſtita, vt ſi nudo pacto ꝓmitto ſtichū per ſtipulationem illi coherentē ꝓmitto penā ſi ſtichum nō dedero, nā principalis cōuentio nuda nō veſtif in fauorē creditoris, vt. ſ. l. pri. ⁊. l. nuda. ſ. de ꝯhen. ⁊ cō. ſtip. ⁊ no. plene per glo. ⁊ barto. vbi dicef in. l. petens. ſ. e. ℭ Itē fallit vbi pctū nō ꝯtineret, tale quid quod poſſet cedere ⁊ venire in principali ꝯctū iuxta quē appoſitum eſt pctū, nam tunc pctū non informat actionem que oritur ex ꝯctū, vt ꝓbaf in. d §. quinimmo, ibi. ea. n. pacta in ſunt ꝗ legē ꝯctui dāt. ⁊c. a contrario ſenſu, ⁊ ſimm tex. ibi ad hoc ponderat bar. circa. ꝗ. co. ℭ †

3 Exemplū in ꝯctibus q re ꝯhunf vt ſi cōmodaui tibi librū pacto incontinenti appoſito qꝫ debeas mihi edificare domuꝫ pctū iſtud nō informat actionē cōmodati, adeo qꝫ illa poſſit cōpetere ad contenta in pctō, qꝛ tales ꝯctꝰ celebrant rei traditione inſti. q mo re ꝯhi. ob. § itē is, cū ſi. ſed circa id qꝫ deductum eſt in pacto nō fuit facta traditio. ergo ⁊c. ℭ Hoc igitur caſu talia pacta non informāt, qꝛ non dñr ineſſe ꝯctuiſcuꝫ, non poſſunt eſſe pars illius contractus, ⁊ ſic legē ꝯctui dare. d. § quinimo. ℭ Ita ēt nec veſtiunf coherētia ipſius ꝯctus ad fi. vt ex ipſis pactis oriaf actio ꝑſcrip. verb. vel alia. ℭ Nā pctū ita demum veſtif, ⁊ ex eo oriꝫ actio qñ ineſt cōtractui vt ꝓbaf in. d. § quinimmo, in ver. ne ex pacto naſcaf ⁊c. vbi ex pacto appoſito ex interuallo non oriꝫ actio, qꝛ nō ineſt ꝯctui. ℭ Ad idē. l. lecta ꝗ. dicebā, ⁊ ibi gl. ſi cer. pet. ℭ Et qꝫ talia pacta h caſu non veſtiunf ꝓbaf expſſe in. l. ſi tibi decē, in princ. ⁊ ibi gl. ⁊ expreſſius Bar. ff. e. iſtud ēt voluit bal. hic volēs, qꝫ vbi pctū non ſe contingit cum contractu iuxta quem apponitur nunqꝫ veſtief. ℭ Exēplū pꝫ in d. l. ſi tibi. x. ⁊ ēt pꝫ exēplum ex his que dixi. ſ. aliud no. exemplum ponit hic bal. qꝫ vīd, intēdit hic Pau. de caſt. ℭ Pro h bene facit tex. in. l. fundi ptē ibi ſi mō ⁊c. ff. de ꝯhen. em. nam a contrario ſenſu vult ibi tex. qꝫ ſi pp illud pctū fundus non fuit viliori ꝑcio venditus nō informaref ex vēdito actio pp pctū, qꝛ pactum non dediſſet legē ꝯctui, ⁊ illam. l. ad hoc ibi pōderat Ful. ℭ Iſtud ēt lꝫ Pau. de ca. in. d. § qñ mo, Ang. ibi fatef p illū tex. qꝫ nō informaret actio ex ꝯctū, in hoc caſu tñ in diſcurſu dicit ibi ipſe in. ij. co. qꝫ nihilominus pctū veſtief ⁊ ꝓducet ac. ꝑſcr. verb. ⁊ nihil alleg. Sed illud reprehendit Pau. de caſt. ibi qñ pctū ſe non cōtingit cum ꝯctū principali p predicta, adde tñ qꝫ ſi pctū ipſum reſpiceret

ſpiceret, ↄtrū, ⁊ ſic ſe cū eo ↄtingeret, ⁊ ita ꝙ illud ↄtinet in ip ſo eſſet tale ꝙ potuiſſet deduci in illū ↄtrū tñ nō potuiſſet cō prehendi ſub actione q̄ oriebat̃ ex principali ↄtrū, vt q: ſtipſo ↄtinebat incertū, ⁊ ſic nō poterat ad illud dari certi ↄdō, ſ; pa ctū intra ſtipſonē appoſitū ↄtinebat incertū, ⁊ ſic non poterat ad illud dari certi ↄdō, nā tūc actio. ſ. certi ↄdō q̄ orit̃ ex ſtipſo ne nō informabit̃ a pacto, q: eſt impoſſibilis talis informatio. ℂ Tñ pctū veſtiet ⁊ pducet ac. pſcr. ver. cū pctū inſit ↄtui. d. ver. dicebā, ita voluit bar. in. d. l. lecta, in vlt. col. dicēs hoc eē mirabile ſubtile ⁊ nouū, q̄uis Pa. de ca. hic, ⁊ inaduerten ter dicat ↄtriū. ſ. hoc caſu pctū nō veſtiri p. d. § quinimmo ꝟſ. ea. n. ⁊ nō bñ, q: loqtur qñ in pacto ↄtinebatur aliqd ꝙ nō po terat dare legē ↄtui, hic ſecus, q: ēt ſtipſo pt continere incer tū ⁊ certū, ⁊ eū bar. in. d. l. lecta, concordāt ibi cōiter doc. ⁊ Sa ly. idē tꝫ in. l. petēs in. q. ſ. e. ℂ Et ibi dicit ꝙ ad hoc nō obſt. ſi diceret̃ ꝙ actio ex vendito ex pacto informata det̃ ad factū in pacto coherenti deductū. d. l. fundi ptē, ⁊. l. tenet̃. § j. ð ac. em. ℂ Et tñ ipſum factū de p ſe nō potuiſſet in vēditione deduci, q: ſi nullo appoſito precio dicā vēdo tibi hūc librū, vt edifices mihi domū non nareſ actio ex ēpto, q: nō eſſet emptio. d. l. te netur. ⁊. l. inſulam, de preſcrip. ver. ergo eodē mō dubitaſſet in formari certi ↄdō ad incertū deductū in pactū cuius ↄtrū dixi mus. ℂ Rñ. ꝙ in caſu. l. fundi ptē, factū de p ſe nō potuiſſet deduci i ↄtrū vendi. d. l. tenet̃. Sꝫ in. q. q̄ꝫ format bar. i. l. lecta poterat factū incertū deduci in ſtipn. iō tūc nō informat ↄdōnē ſed per hec certe non ſoluit̃ ↄtriū. ℂ Iō rñ. ꝙ in caſu. d. l. fundi partē factū erat pars precii, eo q: res vilius pp illud vendita fuerat, vt ibi dꝛ, ⁊ ſic factū ibi ↄſiderat̃ tanq̄ꝫ pars precij. ℂ Nō mirꝫ ſi ad illud informat̃ actio ex vēdito, ſꝫ in. q. Bar. in pacto erat qd incertū ſimplr, iō nō pōt dari certi ↄdō. ℂ Tꝫ ēt Sa ly. in. d. l. petēs, in. pe. q. ꝙ pactū nō dās legē ↄtui ſꝫ q. ſ. de clarani nō informet, nec veſtiat̃ p. § quinimo. ℂ Bal. ēt in. d. l. petēs in. xiii. ⁊ ēt in pe. col. idē dicit ſubdēs notabilr ꝙ ad h,

4 vt pactū † veſtiat̃ coherentia ↄtus requirit̃ ꝙ pactū ſit factū ex eadē cā ex qua fieret ↄtus principalis, q: principalis infert in acceſſoriū, ſecus ſi pactū ex alia cā fieret exēplū ponit ſi do no tibi per ſtipulationē. x. ⁊ inſuper nudo pacto ↄuenimus fa cere diuiſionē vel permutationē nā ad hoc pactū cā donatio nis nō pōt adaptari, iō nō veſtitur pactū, q: pctū nō dꝛ hoc ca ſu hēre cām ſubſiſtentē, iō dꝛ nudū. l. iuriſgentiū. § ſed cū nulla. ff. eo. ſecus qñ ſit ex eadē cā ex qua fit ↄtus, q: reſpicit fomen tū ab ea. ℂ Et ſic Bal. ↄcordat cū his que hic ipſe dixit, ⁊ cū eo hic ēt trāſit Fulg. ⁊ idē dicit bal. ſ. l. proxi. in princi. Sed in ↄtrium vꝫ tex. in. d. l. petens, ſm. iij. lec. gl. magis approbatū, ⁊ maxime exēplificando, vt ibi facit Bar. ℂ Ibi. n. ſtipulatus ſui. x. pacto appoſito, vt vadas pro me romā pactū vbi veſtit̃ ⁊ actio ex ſtipulatu informat̃, ⁊ tñ ibi nō apparet, ꝙ pactū eſſet factū ob cām ob quā fcā fuerat ſtipſo, Pau. de caſt. format ibi hoc ↄtriū ⁊ dꝛ, ꝙ illud exēplū Bar. nō eſt bonū, q: pactū eſſet factū ſuper re eque principali, ⁊ ſic nō daret legē ↄtui. ℂ Iō nō pt informare, vt ē dictū, ideo dꝛ ipſe ꝙ quidā quos ipſe ſeq tur itelligūt illā. l. qñ pctū ↄtinebat aliqd acceſſoriū q: p ſtipn. pmiſiſti mihi ſcribere librꝫ, ⁊ p pctū pmiſiſti ipſum corrigere vel miniare, ſecus ſi i pacto promiſiſſes qd oīno diuerſūꝫ, q: nō informaret cū non det legē ↄtui, ⁊. h. d. eſſe de mēte Bal. ibi, ⁊ h dicit ſentire gl. mag. ibi dū dꝛ, ſꝫ eꝫ ec. ℂ Iſtud ēt tꝫ Ful. in. d. l. lecta, ꝙ tenet mēti ad limitationē illius. l. ⁊ iſtius cū ſi. Bū aūt dixit ꝙ pactū nudū ↄtinēs quid acceſſoriū veſtit̃ cohe rentia ↄtus an procedat in pacto ↄtinēte penā Bal. hic in di ſcurſu dicit ꝙ ſic. ℂ Fulg. hic ⁊ in. d. l. petēs dubitat ⁊ eſt ibi ↄtrius, ↄſueui tenere ꝙ idē ſit in pena, ꝙ in ſimi tex. eſt in. l. pi gnoribus, ⁊ ibi gl. in ver. ↄſueuiſſe. §. de vſu. dixi plene in. l. ſti

5 pulatio iſta. §. alteri, ⁊ ibi bar. ⁊ doc. de ver. ob. ℂ † Itē ſallit in ↄtrū ſtipulationis, vt ſi promiſi p ſtipulationē ſcribere tibi li brū appoſito pacto ꝙ ipſum faciam miniari, nam nō informabi tur actio ex ſtipulatu q̄ orit̃ ex principali ↄtrū iō nō poterit na ri ad contenta in pacto qñ informare eſt nouā formā dare vete ri actioni ad contenta in pacto, ꝙ hic eſt impoſſibile, q: tꝫ vna ſit ſtipulatio quantum ad conceptionem verborum, tamen vi dentur tot eſſe ſtipulationes quot ſunt res promiſſe. l. ſcire de bemus. ff. de ver. ob. ℂ Licet aliud ſit in ↄtribus, vt ibi decla rat bar. per. l. ſi duo. ff. de contrahen. empt. ℂ Igitur actio ex ſtipulatu que datur ad id quod deuenit in pacto non eſt illa ea dem q̄ datur ad id quod deuenit in ſtipulatiōe principali, ſꝫ di uerſa, ergo principalis non informabitur, ſed alia ſibi adiungit̃ vt etiam in ſimili no. Bar. in. l. lecta. in vlti. colū. ⁊ ibi tenens

doc. papienſes, vt refert Paul. de ca. in. d. l. petens, vbi dicit hoc eſſe ſatis tollerabile q̄uis gl. in. d. l. petens, ſm eꝫ teneat ↄtrium. ℂ Et iſtud eſt de mente Ful. hic, ⁊ expreſſius poſuit. ſ. l. pxi. ℂ Et ſm hec exempla que ſ proxi. dixi dꝫ poni in alio contractu ꝙ in ſtipulatione ſi hoc eſſet verū, de quo ſtatim di caꝫ. Et ex hoc infert̃ aliud ſm eos, ꝙ ex tali pacto tunc nō orie tur actio pſcri. verb. poſtq̄ꝫ ex eo tanq̄ꝫ interceſſerit ficta ſti pulatio ſuper cōtentis oritur actio ex ſtipulatu. ℂ Quia alias ſequeretur ꝙ ex eodē fonte oriretur actio pſcri. ver. ⁊ actio ex ſtipulatu contra. l. ij. ⁊. l. quotiens. ff. de preſcrip. ver. quam uis gl. in. d. l. petens cōiter approbata teneat ↄtrium, ſed dic ꝙ in hoc vltimo pōt defendi gl. quia actio ex ſtipulatu non oritur ex pacto, ſed ex prima ſtipulatione que fingitur etiam interpo ſita ſuper pacto, ſed actio pſcrip. ver. oritur ex pacto ⁊ ſic ex diuerſo fonte ⁊ ſic ↄcurrere poſſunt, vt in ſiñ declarat hic bar. ℂ Et ex hoc ēt pōt in ſuperiori proximo dicto defendi glo. in d. l. petēs, q̄ eſt cōiter approbata, q: gl. ſenſit ex pacto informa ri ſtip. ſumendo ſtipu. large, ⁊ in genere pro ipſa totali ſtipula tione q̄uis ſtricte ⁊ in ſpecie dicant̃ due ſtipu. ſicut in ſimili hꝫ

6 in. l. cum illud cum gl. in verſi. non facit. ff. qñ di. le. ce. ℂ † In tex. ibi ex pacto hic eſt tex. ↄ opi. Ja. de ra. Pe. ⁊ Cy. hic qui tenebant, ꝙ vbi apponitur pactum iuxta contractus oritur ac tio non ex pacto, ſed ex contractu innominato qui reſultat ex ↄtu habita relatione pacti ad ↄtrum, vt ſi vendo tibi fundum pro. x. cū pacto ꝙ vadas p me romam. Ex qua concluſione in ferebatur, ꝙ vbi ↄtus eſſet pro vno, ⁊ pactum eſſet pro eodem vt ſi ſtipulor a te ꝙ ſcribas mihi librum pacto incontinenti ap poſito ꝙ illum corrigere debeas non oritur actio pſcri. verb. ad id ꝙ deductū eſt in pacto, q: habita relatione pacti ad ſtip. non reſultat aliquis ↄtus innoiatus. ℂ Solum ergo ſm eos oritur actio ex ſtipu. ſi ipſa actio ex ſtipulatu po. erat informari a pacto. ℂ Et hoc eſt maxime vtilitatis ſcire, q: interdū ex pa cto non poteſt informari actio antiqua que oritur ex principa li ↄtu, vt no. bar. in. d. l. lecta in vlt. co. ⁊. ſ. dixi, ⁊ ſic tunc nulla

7 cōpeteret actio ad id qd continet̃ in pacto. † Ex hoc ēt ſeque retur ꝙ ſi dono tibi reꝫ, ⁊ donatio inciperet a traditione, ⁊ per pactum nudū incontinenti appoſitū promittā de euic. cū nō re ſultet ↄtus innoiatus habita relatione pacti ad ↄtrum nō cō peteret actio ad id qd continet̃ in pacto, nā actio pſcr. ver. nō ↄpeteret, quia nō reſultaret ↄtus innoiatus, nec ēt actio ex ſti pulatu, q: qñ donatio incipit a traditione non debet̃ euictio, eo q: p traditionē tollitur oīs actio ⁊ obli. l. ij. cū ibi plene no. ſ. de euic. ⁊ iſtud in terminis noſtris tꝫ ibi ſubtiliter Cy. ℂ Tamē hec opi. in totū corruit p iſtū tex. in ver. ex pacto, ⁊ ſic pꝫ oriri actionē pſcri. ver. ex pacto non autem ex ↄtu innoiato q reſul tare pōt, q: illud non cōſiderat tex. noſter. ℂ Pro hoc faciūt alie rōnes quas vide per bal. in. d. l. ex placito, ⁊ in rub. ff. de p ſcrip. verb. Ad idē tex. in. l. aūa. ſ. de iu. do. inducendo ſubtili ter, vt ibi facit Bal. in. j. col. vbi tꝫ iſtam partem Que fortifica tur per plures rōnes quas vide per Jaco. but. ⁊ plenius p bal. in. d. l. petens pro hoc etiam inducit Sal. ad hec aliqua iura q̄ prius ad hoc fuerūt inducta per bal. in. d. l. petens, dic vt ibi p

8 eum. ℂ Et iſta eſt cōis opi. quā tꝫ Bar. hic, ⁊ vbiq; ⁊ maxime in. d. l. arrio §. labeo in ſi. ff. de dona. † vbi reprehendit no. per Cy. in. d. l. ſi. j. ð euic. ⁊ ex hac ↄclu. vltra predicta reſultat pdi cta reſultat vtilitas quaſi ex pacto orit̃ actio pſcri. ꝟ. iſta actio poterit incontinenti itētari, q: orta ē ex pacto ſtatim veſtito co herētia ↄtus ſecus i illa actiōe pſcri. ver. q̄ orit̃ ex ↄtu innoia to reſultante habita relatione pacti ad ↄtrū, q: illa non orit̃ niſi per veſtimentum rei interuētu. i. cū adimpleo ex parte mea. d. l. ex placito ita notanter firmat Jac. but. ⁊ Bal. in. d. l. petens ⁊ bal. in. d. l. ex placito. in xiij. col. ⁊ ibi vide per eos in dictis locis, alias vtilitates. ℂ Subdit ēt no. Jac. bu. in. d. l. petens, ꝙ ēt vltra actionem pſcri. ver. que oritur ſtatim ex pacto na ſcitur alia pſcri. ver. poſtea cū paciſcens adimplebit p pte ſua in caſibus in quibus habita relatione pacti ad ↄtrū reſultaret ↄtus inoiatus. ℂ Nā illa ſcda actio pprie dicet̃ oriri ex ↄtu innoiato pp rei interuentū, ⁊ hoc eſt multū vtile, q: quo ad iſtā actionem nō incipiet currere pſcriptio niſi poſt implementum ⁊ ſic erit longioris vite q̄ꝫ prima. ℂ Itē vna ſublata ſuo, vel ſuis alia ſupeſſet, iuxta. l. actor cū ſi. ff. de iureiu ⁊ ita teneo quā uis Ful. hic fuerit in nouo opi. vult. n. ipſe qd non ſolū acti. pre ſcri. ver. ſed ēt actio iformata oriat̃ nō ex ↄtu pncipali, ſꝫ ex pa cto p. d. §. qnimo, ver. idem rñſum, in ver. agi ex empto, iuncto ver. nec ex pcō actio, a ↄtrio ſentit. ℂ Vbi tex. innuit ꝙ ſi pctū eēt appoſitū icōtinēti ageret̃ actiōe ex empto ex pcō, ⁊ ſubdit

⁂ a ℂ Cōtra ctu inoiato, vi de Iaſ. h, ⁊ ibi q dicit ꝙ pa ctum eſt ↄtra ctus innoiatus p gl. i. l. j. i pn. in gl. mag. ad ſi. ff. ð ac. ⁊ ob. addō ꝙ illā gl. pro ſingu. alle. Iaſ. in. l. petēs in. iij. co. ſ. eo. ⁊ i. l. cū mora ibi ſtēp pea ponit. ſ. ð trāſa. ⁊ adde ꝙ trāſactio dꝛ ↄtus inoia tus, vide plene p Iaſ. in. l. fra tres, in fin. ſ. de trāſac. Tho.

a ¶ De damno. Adde tu eundem Alex. qui pro hac limitatione conſuluit in ſuo
conſi.x.j.col.ij.in.iij.volu. Franciſ.curt.
b ¶ Conuenit. adde tu ꝛ de hac limitatione, vide eundem Alex.in.l.vlti.ff.eod.ꝛ
Jo.fab.in.§.in ſumma.inſti.de actio. Franc.curt.
c ¶ Fallit. adde tu ꝛ vide p iſta limitatiõe Bndi.barz.in ſuo tra.guarẽti.in.ij.pt.q.
xy.ꝛ vid ale.i
d.l.vi.ꝛi.l.j.§.
ſi qs.i col.pe.
ff.d v.ob.vbi
opi.bar.appel
lat cões ꝛ vltra
hic relatas p
ale.lha i tex.
iſtũ ñ hẽt locũ
d in.caſ.q pa
ctũ nudũ e po
tẽs ad agẽdũ.
c.j.ex̃ eo.ꝛ eſt
cõis ↄcſo, vt p
ale.i ↄſ.xvj.in
ij.vol.ꝛ hãc dt
cões ang.are.i
§.i pſonã.iſtit.
d act.col.pe.ꝛ
adõq pcm̃ nu
dũ ẽt hẽt exe
cutionẽ p viaʒ
denũciationis
euãgelice ſm
bar.i tex.in.ad
rep.i v.p dnũ
ciationẽ.ne ii
ta tex.nrʒ non
hẽt locũ i pcõ h
appoſito ſba.i
bus, q illd ex
iternallo pdu
cit actionẽ, vt
§.adeo.i.l.iu
riſgẽ.ꝛ i.l.pcã
gnẽta.ff.d ↄb.
ẽpt.nec ẽt hẽ
bit locũ hcex.
i curia merca
toꝛ i q̃ ii pt al
legari qd pcm̃
ſit nudum, ita
bar.i.l.gnu°.ff.
mã.ꝛ p h vide
alex.i.d.l.iuriſ
gẽ.§.ſʒ cũ nul
la.ff.e.q̃ no.F.
d ¶ Appoſi
ta.qñ aliqd dr
caſ fieri icõti
nẽti, vide bal.i
l.lecta.col.pe.
ff.ſi cer.pe.cũ
dẽ ale.iↄſ.vlt.
i.iij.vol.pano.
i.c.q pp.d ele
cti.ꝛ i ↄſ.lxij.i
ij.volu.cano.ꝛ
abſide p io.pe.
Jo.d ana.i.c.
ſigna.el.ij.cẽd
bo.ꝛ vid oino
Fel.i.c. exce.co.xiiij.extra de exce.vbi qñ pbd dicaſ fieri incontinenti. Frã.curt.

Fuiſ.q qñ habita relatione pacti ad ↄctũ reſultat ↄctus innominatus oriẽtur aci.preſcri.ver.hoc reſpectu.l.ex tali reſultatione, ꝛ ſic ex alio facto ſeu diuerſo ſonte.l.ij.§.de pac.int.em.ꝛ vẽ.
Sed ſi non reſultaret ↄctus innominatus non oriret niſi informatã non ait preſcrip.ver. ¶ Vnia tunc non hẽt orũ, ex eodem
fonte, id ↄcurrere non poſſet.d.l.ij.de pac.inter emp.ꝛ vẽ.ſm
hanc diſtõnem intelligit iſtũ tex.ꝛ ↄcordat opi.oium. ¶ Sed
Pau.de ca.hic, ꝛ plenius in.d.l.petens.reprehẽdit iſtã opi.
q tex.in.d.§.quinimo in prin.dicit q pactũ informat actionẽ, er
go ſi actio informata nõ oriret ex ↄctu principali, ſed ex pacto
hoc non eſſet informare antiquã actionẽ, ſed nouã pducere ad
id qd ↄtinet in pacto vltra actionẽ que daſ ad id qd ↄtinet in
principali ↄtractu. ¶ Et exponit tex.in.d.verſi.idem reſponſum, verſ.ne pacto, idest pactum, ꝛ ſic non obſtat.
¶ Pro hoc etiam addnco q non eſt iuri conſonum, q actio
oriaſ ex acceſſorio, ꝛ ex principali nulla oriaſ.l.ex pupillari.d
9 vul.ꝛ pu.† An autẽ ſit vex q vbi appoſitũ eſt pcm̃ iuxta ↄctũ
dicaſ reſultare nouus ↄctus inominatus ſi habita relatiõe pa
cti ad ↄctũ eſt do, vt des, vel do, vt facias, vide hic plene p Sa
ly.tenentem q ſic, ꝛ rñdentem ad rõnes Bal.qui ↄtrium tʒ in
10 d.l.petens, ꝛ ibi forte dicam. ¶ † Vltimo no.q ex pacto appoſito ex interuallo non oriſ actio, ſa lit vbi aliqs tractaret de
a dãno, ꝛ alio remedio ↄſulũ eſſe i.õ pt nã tunc ex pacto nudo ſemp agẽſ actiõe de dolo, vt eſt tex.in.l.ei ganter.§.ſeruus
pactionis, in fi.ff.de dolo.ꝛ hʒ bar ibi, ꝛ idẽ tʒ bal.in.l.cũ mo
11 ra, in.iiij.col.ꝭ.tit.j.ꝛ Ang.in.gl.j.in fi.q eſt bene no. ¶ † Itẽ
fallit vbicũq pcm̃ fieret circa id q erat debitũ de iure cõi.l.in
b ter ſocex.§.conuenit, de pac.do.iuncta.l.hic.iuncta gl.ma.
in ver.ꝛ q in fi.dicit.ff.e.ꝛ ibi no.bar.ꝛ.l.nõ impoſſibile, ꝛ ibi
c bar.ff.e. ¶ Item fallit vbi ſtatutum diceret quod inſtrm guarentigie hẽat executionem paratam, nam tñcẽt ſi in eo ſit pcm̃
nudum habebit executionem paratã pp auctoritatẽ ſtatuti ſm
Bal.in.l.ij.in fi.ꝭ.de excep.rei iudi.cũ ↄuentio ſit firmata auctoritate.l.alle.d.l.ita, q an ſit vex me remitto ad no.per eũ
dẽ in.l.ſi non ſortem.§.j.ff.de ↄdi.inde.ꝛ in.l.iij.§ pupillo, de
neg.geſt.ꝛ in.l.ẽt ꝭ.de exce.rei iudi.circa.ij.col.ꝛ in.l.ex placito in fi.de re.pmu.ꝛ q ipſe no.in.l.j.in fi.ꝭ.de dotis pmiſ.ꝛ
per Imo.in.§.fi.in.vj.col.ff.a qui.ap.nõ lʒ, ꝛ aliqd per Lud.
in.l.j in prin.ꝭ.de verb.obli.ꝛ iſtos caſus adde his quos dixi
12 in.l.legeʒ.ꝭ.e. ¶ † Ingl.in ver.incõtinenti. Odo bal.ꝛ Ang.
ꝛ bar.in.l.contractus.ꝭ.de fi.inſtru.ꝛ latiuo Bal.in.l.petens.
in.xix.col.ꝭ.eo.ꝛ in.d.§ quinimo, ſequuntur opi.huius gl. Sʒ
Cy.ꝛ Bar.hic poſt vlt ramon.ꝛ Cy.in.l.cum antiquitas.ꝭ.de
teſt.ꝛ Bald.Ange.ꝛ Pau.de ca.in.d.§ quinimo, ꝛ bart.in
l.j.ff.de ſol.ꝛ in.d.l.lecta, vbi per glo.tangiſ dñr q antequã abſo
d lutus ſit ↄctus a ptibus oĩa pacta dñr incontinenti appoſita,
q nullũ ius ante eſt perfecte acquiſitũ, l.ↄctus.ꝭ.de fi.inſtru.ſʒ
poſtea non dñr incontinenti appoſita cũ non uicanſ ſe ↄtingere cũ ↄctu.l.pfecta.ꝭ.de dona.que ſub mõ, nam tñc nõ pñt vide
ri dare legem ↄctui cũ iam abſolutus eſſet, ꝛ ſic nõ põt dici inesse ↄctui vt.ꝭ.dcm̃ eſt. Subdit tñ Cy.ꝛ Ric.ꝛ Bart.d Sal.
ꝛ Ful.h.in.d.l.lecta, q iſta opi.eſt vera vbi ↄſtat q ptes habue
runt ↄctum p abſoluto, ſʒ in dubio preſumeſ ptes nõ habuiſſe pro abſoluto ſi nundũ diuertãt ad extraneos actus, id tñc pa
cta dicerenſ incõtinenti apponi.l.heredes palã.§.fi.ff de teſt.
ꝛ hoc caſu procederet gl.hic, ꝛ in.l.ſi quid alle.in gloſ.cum ſi.
hic alle.per Bald.ꝛ ita teneo. ¶ In glo.in ver.exce.intentio
13 glo.eſt q iſte tex.intelligatur † quando preceſſit pactum ex in
teruallo ſcm̃, q venditor daret fideiuſſores emptori d euic.
ꝛ ſic erit pcm̃ factum de ac.hic pcm̃ non ſufficit reo ad exce-

a ¶ Exceptionẽ, vide tu Ange.in ↄſi.lxxiiij.inci.plures creditores, Franc.curt.
f ¶ Reuocari.addo bal.ↄſ.clxvi.inci.caſus talis eſt.iij.li.Lo.ro.inte eius ↄſ.clviij.
vbi dicit q iudex tʒ reuocare ẽt ſi para inſtaret p ↄfirmatiõe, ꝛ idẽ tʒ Pet.d anc.
ↄſ.ccxciij.ꝛ adde.d.Maria.ſozi.in rub.de dila.articu.vij v.xx.caſus cũ ſeq.Ro.
in ſuo ſingula.dcixxvij.et .cccc.xx.Rap.cõmen.in ↄſ.cxxxvj.ꝛ eũdẽ alex.i ↄſ.v.co.
iij.in.ij.vo.ꝛ in.l.j.ff.de no.ope nun.co.x Barb.in ↄſ.ij.co.iij.verſi.iij.in.j.vol.ꝛ
Fel.in.c.j.extra de ſen.excom.quos vide Fran.cur.
* ¶ Vide plene per Ja.in.l.treuga ꝗ §.vbi decretum. Thomas.

ptionem ſi ↄueniaſ ad preciũ, ꝛ opponat venditori, q non ſer
uauit ſibi pactum id gl.intelligit hic, q poſtea factoʒ fuit aliud
pactũ q fideiuſſores dari non dẽant p vẽditorem, nã pdeſt vẽ
e ditori ad exceptionẽ dato q prius fuiſſet obligatus ad illos
dandos, veritas tñ vẽ q ẽt pactũ ex interuallo fac.tũ de dandis fideiuſſoribus emptori prodeſt ei ad excep.ſi ↄueniaſ, vt p
haſ in.l.pacta.in ver.quo qdem.ff.de ↄhen.emp.ꝛ pbaſ hic in
tex.in fi.intelligendo q loquaſ hic de pacto quo ad act.prout
ẽt loquiſ in prin.l.ꝛ ita etiam tenet hic Sa.y.

SVMMARIVM

1 Stipulatio pœnalis quando incipit à præcedenti cõuentione nuda, ſi conuentio nuda non ſeruatur, agitur ad pœnam.
2 Stipulatio pœnalis non ueſtit conuentionem principalẽ nudã.
3 Moræ purgatio quando admittatur.
4 Miſſio in poſſeſſionem debet fieri iuris ordine ſeruato, & ſi fieret de facto parte non citata, de facili poteſt reuocari per iudi.
5 Pactum & ſtipulatio an ſint idem.
6 Ordo ſeruari debet in executione ſententiæ diffinitiuæ.

1 SI pacto. ¶ Qñ penalis ſtipſo incipit a precedenti ↄuentione nuda ſi ↄuentio nuda non ſeruaſ agiſ ad penã n qua iubeturẽ reus ſi ↄuentioni nude pareat, alio ↄdemnabiſ
ad penam, ꝛ bona debitoris pp ↄuentionẽ non ſeruatã non dñe
in creditorem de facto transferri, ſed ordine iuris ſeruato.h.d.
2 ¶ † No.q ſtipſo penalis nõ veſtit ↄuẽtionẽ pncipalẽ nudaʒ,
vt innuit hic tex.in ver.ex ſtipulatu agens qui dt ex ↄuentione
nuda de iure agere non põt, pbatur ẽt hoc in verſi.ↄſequeris,
iunc.ver.exigens inducẽdo, vt hic per gl.ad idẽ.l.nuda.alleg.
in glo.ꝛ ibi not.ẽt de hoc articulo, vide plenius per Bar.poſt
3 gl.in.l.petens.ꝭ.eo. ¶ † Scdo no.q poſt litem motam ſup pe
na põt mora purgari offerendo principale, vt hic in verſ.vel id
qd ꝛc Et qño purgatio more admittaſ in terminis huius.l.ꝛ ſimilibus ſcripſi ſatis plene in.l.inſulaʒ.ff de ver.ob.vbi feci mẽ
tionẽ de his que ibi tanguntſ per Cy.ꝛ Saly.ꝛ id hic non repe
4 tam. ¶ Tertio no.q miſſio in poſſeſſionem, ſeu executio fieri
dʒ iuris ordine ſeruato, vt hic, ꝛ in.l.j.de excep.rei iud.ꝛ id ſi d
facto fieret executio per iudicem parte non citata dʒ eadẽ facilitate, ꝛ de facto ac ẽt pte non citata p iudicẽ ipm reuocari ſm
f Bal.not.hic quem ſequunĩ hic alij poſt eũ, ꝛ a le.no.p Inno.
in.c.querelam.in gl.in ver.ſubtractus.de elec.ꝛ arg.l j.§.neceſſario.ff.ſi mul.vent.no.ꝛ qd not.gl.in.c.excõicatus.lx.q.iij.melius facit glo.not.in.l.minor.in prin.io ver.ſeyum.dum dicit, ꝛ
eſt arg.ꝛc.ꝛ eſt additio.ff.de enic.ꝛ idem tenuit Bal.in.l.ij.xj.
col.in ver.iiij.quero ſi iudex ꝛc.C.de ſerui.ꝛ in.l.fi.in.ij.col.C.
de edi.di.adri.tol.ꝛ in repe.l.ſi ſic.§.q pnocauit.in.x.q.ff.eo.ꝛ
in rub.ꝭ.de reſcin.ven.Ant.de bu.in.c.cum ceſſante.de appe.
ꝛ Bal.in.l.ſi deſerta.ꝭ.ſi pp pub penſi.dicit q lʒ iudex qui fuiſſi facilis in mittendo in poſſeſſionem debeat eſſe facilis in reuo
cando per.d.§.hoc edictum.tñ non dʒ facere niſi pte citata p il
lam.l.ſi deſerta.aduertẽtũ q tex.ibi, ꝛ ẽt Bal.ibidem non lo
quiſ pprie qñ miſſio fuerat facta parte non citata, ſʒ circa aliud
non fuerat ſeruatus ordo iuris, ꝛ hic defendiſ Bal.a ↄrietate,
facit.l.prĩ quiſq.ff.de ſol.ꝛ.l.nil tam naturale.de reg.iur. Limita tñ dictum Bal.hic ſm Jo.and.in addi.Specu.in tit.de
ſent.p. ola.§.ſpecies.in addi.que incip.habeo de precepto ꝛc.
niſi actum factum parte non citata facturus fuiſſet iudex, ꝛ etiã
pñte ꝛ ↄdicente, exemplum ponit qñ iudex tibi non citato feciſ
ſet preceptum ad inſtantiam titij, q non pcederes in opere a te
incohato, eo q iudex videbat oritũ eſſe rixaʒ ꝛ arma eſſe accepta, itaqꝫ precepit cã vitandi ſcandali, iuxta.l.equiſſimum. in
prin.cum ibi nota.ff.de vſufru. nam tale preceptum non dʒ reuocare parte non citata, quia inuita potuiſſet illud precipere
per.d.l.equiſſimum.ergo tibi abſenti ꝛ ignoranti potuiſſet precipere.l.qui poteſt inuitis.de regu iur.ꝛ idem tenuit Ange.ꝛ
5 Imo.in.l.de vnoquoqꝫ.ff.de re iud.qd no.ppetuo. ¶ † In gl.
mag.ibi, tria pacta glo.vult q tria fuerũt pacta accipiendo ſtipulationem pro vno pacto, ꝛ ita ſonat littera in verſi.ſtipulatio
ſubiecta, tamen ſm Pet.ꝛ Cy.poteſt intelligi, q non fuerunt
niſi duo pcã accipiẽdo pactuʒ p ſtipulatione, ſʒ in hoc quo ad
vtilitateʒ nihil refert, ideo non eſt inſiſtendũ, Bald.tamen hic
impugnat exemplum huius gloſ.dum gloſ.exemplificat in pacto de permutãdo, quia oporteret preſupponere, q iſte agens
ad penam impleuiſſet pro parte ſua, quia committitur pena ei
qui ex ſua parte non impleuit.l.quero.§.inter locatorem.ff.loca.ſed ſi impleuit pro parte ſua pactum, ꝛ eſſet veſtitum rei interuentu,

terueniu, ⁊ ſic ex iſto pacto poſſet agere ex.l.placito.ff.de rerũ permu.⁊ non haberet neceſſe agere ex ſtipulatione, cuius ↄtriũ intendit litera noſtra. Ideo bal.alr exemplificat hãc.l.vt hic p eũ. Sed Ful.⁊ Pa.de caſ.hic ſaluant exemplum gl.cõiter ap probatũ, ⁊ rñdent ad ar.bal. ꝙ hic agens bñ obtulit ſe paratũ pmutare ⁊ adimplere. Sed aduerſarius quẽ cõuentionis pẽti tebat noluit accipere, rñ per hoc non ſalit veſtitũ pactum, q: in ↄtractibus innominatis prout eſt permutatio ſeu ↄuentio, de per mutãdo locus eſt pnie, hec oia in ſpẽ format, ⁊ probat glo.r.o. in.l.iuriſgẽ.in prin.in ver.faciea.ff.e ſed pena bene põt dici cõ miſſa poſtq̃ pro parte ſua paratus fuit adimplere, ꝗ̃uis prin cipalis ↄuentio nuda eſſet inefficax, vt probatur in.l.ſtipulatio iſta.§.alteri.ff.de ver.ob.facit.l.ſi a te.ff.de pac.inter empto als ſi diceremus dictam ſtipſonem penalem non eſſe cõmiſſam, ſe quereť ꝙ eſſet in poteſtate promittẽtis facere ꝙ ſtipulatio pe nalis non haberet effectum volendo permutare ꝙ nõ eſt dicen dum.l.ſi executione.§.ſi.de ver.ob. ℂ In gl.ſi.ibi.ſm quoſdã
6 ſubde ⁊ male, vt in.l.legis.ff.qui bon.cedere po. ℂ †In ea.ibi, in.§.venditione colligitur ex gl.ꝙ ordo ſeruari debet in execu tione ſententie diffinitiue, ſed id ꝙ dr in.d.l.in venditione, non habet locum in executione ſententie interlocutorie, vt qñ pro ceditur ad miſſionem in poſſeſſionẽ ex primo decreto, ad hoc iſtam gl.ponderat ſolus Frã.tigri.qui dicit ita in practica ſer uari, adde ꝙ cõmunis opi.eſt in ↄtrium per tex.in.c.quoniam frequenter.§.ſi.vt lite.non conteſt.⁊ no.gl.⁊ doc.maxime Sal. in.l.i.ff.de preto.pign.quicquid ibi dixerit Cy.⁊ no.gl.in.l.pre ſenti, in ver.ſolitus ordo.ff.de his qui ad eccle.confu.⁊ per gl. ⁊ do.in.§.ſi vero quidam in ver.rerum in auc.de exhi.re.l cet gl.ſe nõ firmet in.d.§.in venditione, in ver.bene eſt, tamen An ge.⁊ cõmuniter alij ibi ſequentur opi.quam dixi eſſe cõmunẽ. ⁊ ita ẽt ibi alleg.tenere Spe.⁊ no.per Bal.in.l.ij.ff.qñ fil.vel pri.⁊ in.l.ij.ff.ſi ex nor cã. ℂ In ea.ibi, ſolu.hic pena ⁊c.hec ⁊ ſequens verũ eſt. Tertia vero cõiter dãnatur maxime per ra tiones quas hic vide per Cy.⁊ Bal.⁊ vltra rationes gl. ℂ In ea.ibi, dic ꝙ ſic ⁊c.ne hoc articulo dixi ſatis plene in.l.ita ſti
• pulatus, de ver.ob.vbi ſubſtinui opi.Bar.⁊ ibidem, ideo hic non repetam, ⁊ reperio nunc ꝙ etiam illa Fran.tigri.fuit opi. ⁊ dato ꝙ hic eſſet facta nouatio hoc non repugnat huic litere que vult ꝙ poſt petitionem pene liberetur reus preſtando qđ in principali conuentione deuenerat, q: talis nouatio nõ aufert facultatem ſoluendi, ꝙ in principali deuenit, vt no.Bar.in.d. §.ita ſtipulatus, in.j.qõ.vltime partis in ſi.⁊ ibi dixi, ⁊ probat in.l.ſi.ff.de pe.leg.⁊ h. ℂ In ea.ibi, hodie nõ ⁊c.cõmuniter re prehenditur gl.quia.l.ſi.ff.de noua.loquitur in ſtipulatiõe coe quali non in penali ſeu acceſſoria vt plene per Bar.in.d.l.ita ſtipulatus, in.ix.oppo.vltime partis, ſed in iſtis omnibus re mitto me ad ibi dicta per me poſt bar. ℂ In ea.ibi.l.ſi ita ſti pulatus, ſed dic ꝙ ibi fuit vnicum pactum.i.ſtipu.ſub ↄditio ne facta verum q: ad penam que erat in obligatione non pote rat agi iure ꝙ erat in ↄditione ipſe opere veniunt in obligatio ne, ⁊ finguntur per ſtipulatio.promiſſe. ℂ In ea.in ſi.dic vt p Barto.plene in.d.l.ita ſtipulatus, vbi h examinat p ſex qõnes principales, ⁊ tangit ibi etiam Barto.in.vj.opp.v.partis qñõ poſſit hic agi ex ſtipulatu ad penam cum non poſſit cõmiti pe na niſi pp moram que fieret circa principalem obſonẽ.⁊ ſic nõ cadebat mora in eo ꝙ deducti fuerat in principali obſone, atten to ꝙ principalis obligatio nõ erat efficax eo q: ↄuẽtio erat nu da, de quo ibi dixi tenendo opi.Cy.relatã p Barto.

SVMMARIVM.

1 Pactum per quod pater in inſtrumento dotali promiſit filiã ſu am aequaliter inſtituere cum fratre non ualet, quia aufert libe ram teſtandi facultatem.
2 Pactum de futura ſucceſſione quęrenda non ualet, etiam ſi ſit iuramento cõfirmatum.
3 Teſtamentum poteſt reuocari impunè, etiam ſi teſtator iurauit ipſum non reuocare.
4 Pactum de ſuccedendo an ualeat, ſi conſuetudine, uel ſtatuto ſit approbatum.
5 Pactum q filia aequaliter ſuccedat cum maſculis eſt nullum, ſed qđ ſi teſtator moritur nullo cõdito teſtamento an ualebit, ma ximè ſtante ſtatuto ꝙ filię non ſuccedant patri decedenti ab in teſtato.
6 Pactum de ſuccedendo factum inter patrem & filium, uel gene rum, an ualeat.

1 Pactum quod † Pactum p quod pater in inſtro dota li pmiſit filiam ſuam equalr inſtituere cum fratre non vȝ, q: aufert liberam teſtandi facultatem.h.d.
2 ℂ †Dici ꝙ pactum de futura ſucceſſione querenda non vȝ vt hic, ⁊.l.cum donationis.ff.titu.j.⁊.l ſtipu.hoc modo de verbo. ob.nec tale pactum firmaretur iuramento ſm Cy.Bar.An ge.⁊ Sal.⁊ alios cõiter hic, q: eſt cõtra bonos mores.d.l.ſtip.
b ⁊.l.ex eo.ff.de inutil.ſtip.inducit enim votũ captande mortis.l. de fideicõmiſſo.ff.titu.j.⁊.l.ſi.in verbo euentus, ⁊ ibi gl.ff.eo.ꝙ eſt etiam reprobatum de iure canonico.c.j.de teſt.⁊ in.c.ne ca ptande, de conceſſ.preben.in.vj.⁊ ideo cum ſit ↄ bonos mores non poteſt firmari iuro.c.non eſt obligatorium, de regu.iu.lib. vi adde ꝙ hoc etiam expreſſe tenuit gl.in.l.ſi qñ.§.j.ff.de inoff. teſt.⁊ ẽt gl.in.l.pactum.ff.de co.⁊ ibi Bal.in.v.opp.⁊ no.bar. plene in.d.l.ſtipulatio, ⁊ in.l.ſi quis pro eo, in primo mẽbro.ff. de fideiuſ.⁊.l.ſi.in ver.ij.quero.ff.eo.⁊ ita hic cõiter teneť quic quid dixerit Bal.ↄtrium tenens in.c.ſi monachus, ſi de feu.fuit.
3 contro.inter do.⁊ agnat. ℂ †Et pro hoc facit cõis concluſio q̃ hȝ ꝙ ſi teſtator iurat non reuocare teſtm̃, ⁊ tñ poſtea reuocat ꝙ vȝ reuocatio vt no per gl.xiiij.q.ij.vltima voluntas, ⁊ no.Jo. an.in regula ꝙ ſemel in mercurialibus, ⁊ Barto.in.l.ſi quis in prin.teſtamenti de leg.iij.in prin.⁊ per Bal.⁊ Mod.in.l.cuȝ duobus.§.idem rñdet el.j.per illum tex.pro ſocio, ⁊ Oldra.in conſi.cxxvij.⁊.clx.alleg.⁊ Ja bu.⁊ Bal.in auc.ſacra.ff.ſi aduer ſus vẽ.p Bal.in corpore vnde illa ſumitur.⁊ in auct.hoc inter. C.de teſ.⁊ in repetitione.l.ad ſi.ff.de ſac.ſan.ecc.et Ang.in.d. l.ſi quis pro eo, vbi reprehendunt opi.Spec.qui ↄtrium tenuit in ti.de inſtrumen.editione.§.cõpẽdioſe ver.quid ſi iurauit, et dato ꝙ iſtud pactum de futura ſucceſſione requirenda non fir metur iuramento. Tamen eſt dubium an veniens contra tale iu
c ramentum ſi periurus in quo Jmo.in.c.cum contingat, in pri mo mẽbro de iurem.tȝ ꝙ ſic per id quod habetur in.c.ſicut ex literis, de ſponſa.vbi ſi iuro ducere in vxorem Bartam, deinde ↄbo matrimonium cum alia per verba de pñti vȝ matrimoniũ, tñ ſum periurus. Ad idem no.gl.in.c.ſi.in verſi.reuocatus, de procur.in.vj.vbi ſi iuro non reuocare procuratorem tñ valebit reuocatio ⁊ ero periurus, ⁊ pro iſta opi.ẽt facit id ꝙ tȝ Jo.an. in.d.regula ꝙ ſemel, vbi voluit ꝙ ſi iuro nõ reuocare teſtm̃ iȝ valeat reuocatio poſtea facta tñ ero periurus, non ob.qđ iſtud pactum iuratum ſit contra bonos mores, ⁊ per ↄñs iuramentũ ligare nõ vȝ.d.c.non eſt obligatorium, q: rñdet Jmo.in.d.c.cũ tingat, ꝙ iſtud pactum eſt cõtra bonos mores inductos arti ficio iuris ciuilis, non autem artificio iuris canonici, vnde iura mentum ligat, lȝ ſit contra bonos mores ciuiles tantũ, vt pȝ in c.ꝗ̃uis, de pac.in.vi.iuncta.l.pactum.ff.de colla.⁊ ibi hoc etiã voluit Bal.in.xix.q.pȝ hoc etiam in.d.c.cuȝ contingat, ⁊ no. Hoſt.⁊ Jo.an.in.c.quẽadmodũ, ne iuream.vbi voluit ꝙ etiã ſi lex ciuilis expreſſe reprobat iuramentum, tñ veniens contra tale iurm̃ eſſet periurus, quia iuramentum ſpectat ad forum ec cleſie, ⁊ ſic ad diſpoſitionem iuris canon.c.nouit de iudi.c.ve nerabilem, de ele. ℂ Aduerte q: ſi vis tenere ꝙ veniens ↄ pa ctum iuratum de ſuccedendo nõ ſit periurus, poteſt rñderi ad iura ſuperius alleg.ꝙ iſtud pactum eſt etiaȝ contra bonos mo res etiam ex diſpoſitione iuris canonici reprobantis diſpõneȝ inducentem votum captande mortis.d.c.ne captande, vbi lite ra vult ꝙ ex tali diſpoſitione inſurgunt multa mala, ⁊ ſic eſt ↄ bonos mores, ergo iuramentum non ligat iurantem verum aut reuocans teſtm̃ contra iuramentum ſit periurus vide barto.et alios in.d.l.ſi quis in prin.cum concor.ibi alle.⁊ dixi in.d.l.ſti
4 pulatio. †Fallit tamen hec regula cum ſi niſi per ſtatutum vel conſuetudinem tale pactum de ſuccedendo eſſet approbatum, ita eleganter voluit Barto.in.l.cum archimedoreȝ.ff.vt in po.
d le.per.c.mulier, ⁊.c.filij ſi de feu.feu.contro.inter do ⁊ agna. Sed contrarium puto verius, q: ꝙ non põt fieri per pactum eo q: ſit contra bonos mores non põt etiam induci per ſtatutũ
e ita concludit Bar.⁊ Ang.in.l.omnes populi, in.iij.q.prin.de iu ſti.⁊ iu.per rationes quas ibi vide, non obſtat.d.c.filij.cuȝ.ſi. quia ibi loquitur de pacto de non ſuccedendo ꝙ non reputatur contra bonos mores, ideo firmabitur iuramento.d.c.ꝗ̃uis, ita firmat barto.in.d.l.ſtipulatio, ⁊ in.d.l.ſi quis pro, eo in vltimo membro. Secundo fallit in milite.l.licet.ff.eo.de cuius intelle ctu ibi dicetur. Tertio fallit in pacto de ſuccedendo tendente ad fauorem pie cauſe, ita etiam ſignanter voluit bald.l.ſi.ff.e.q: ſicut ſpãle eſt in milite qui non tenetur ad obſeruationem eorũ que inducta ſunt de iure ciuili.l.j.cum ibi nota.maxim. per

a ℂ Opi.bart. vide Pet.de anc.gl.cclxvi. inci.q.donatio vbi tȝ ↄtriũ eius ꝙ tȝ bar.in.l. ita ſtipulatus. ſ.q.cõmiſſio ſti pſonis penalis nõ nouet pce dẽtẽ oblonẽ ex cã iteratiua.

b ℂ Captãde mortis, adđ ꝙ hec rõ nõ vſ ve ra, q: pcm̃ fcm̃ de cõſenſu ei9 de cuius hẽdi tate agiť caret tali voto.l.ſi.⁊ ibi bart.ff.eo.⁊ Ful.ↄſi.lxxiij. quẽ oio vide pulchre ponit rõnẽ huius, ⁊ vide eũdẽ al.e.i l.ſtipſo h mõ cõcep.de vb. ob.Frã.Curt.

c ℂ Periur9 qñ veniẽs ↄ iu ium iuȝ ſit piu rus vid p Ro. pulchre ei9 ↄ. ccclxxiij.

d ℂ Per.c. mulier. Adde iu ꝙ ẽ.c mori bus, ⁊ vide ibi bal.q dt ꝙ nõ bñali.ille tex. i mã pacti d ſuc cedẽdo p rõnẽ d q̄ ibi p euȝ, ⁊ an ⁊ qñ valeat pcm̃ ſup futu ra ſucceſſione, vide p eũdẽ.d. ale.in ↄ.xxviij. in.iu.vo.⁊ vid eũdẽ in ↄ.xxix co.vi.in.v.vo. Fran.Curt.

e ℂ Per ſta tutũ, ſed an illa ſit hõa arg põt fieri p pactũ er go ⁊ p ſtatutũ vid Cal.conſ. ij.de pac.

a ℂ Reciprocum, de hoc iate per Lnd. ro. conſi. xcvi.
b ℂ Concludit ꝓ nō. Adde Bal. conſi. ccclxvi. iij. lib. inci. quidam cecbinus.
c ℂ Pro amplatione huius .l. adde tu pro iſta ampliatiōe facere gl. in. c. pe. ex ꝗ me. cā, ⁊ adde ēi pro ampliatione hꝰ legis, ⁊ vide ang. in ꝯſ. cxxxvij. co x. vbi dicit ꝗ iſta lex ꝓcedit et in ꝑſonis eccleſiaſticis vt tale pactū facere nō debeāt. Frā. Cu.

d ℂ Renūciare ſ h ꝑ in. ro. ꝯſ. cxxiij. ⁊ pcū de ꝯſ. cccclvi. ſin fi. e ℂ In qbꝰ req̄rit ſcriptura adde in ⁊ vide ꝛ ge. arti. ⁊ §. ſcri ptis inſti. de iu. na. ⁊ vid iate al be. de ro. i. l. 3. J. ſi mino. ſe ma. dire. vbi pōit, addit multos caſus in qbus ſcriptura req̄ritur ⁊ adde caſus l. ꝛ. J. de 3ct. in. vbi req̄rit ſcri ptura ⁊ vid bar. ponēt alibi caſus l. l. fi. in fi. de edi. di. adr. to. ⁊ adde ꝗ et ſcri ptū req̄rit filentia oraſta mēte pr̄tis, ⁊ bitrariis ceptē di vl̄ orogādi aliquē, ⁊ pratiea obſuat iura bal. l. l. ꝯſenta. J. q̄ño ⁊ qñ in. ⁊ in. c. cū part, ex de ep. ⁊ q̄din pūſte. an regra tur ſcriptura bal. in. c. ꝯſtitu tus co. pe. ex de rekr. ꝗ ſic ad uerte ꝗ in caſi bus in q̄bus re q̄rit ſcriptura, ſufficit ꝗſemel interuenerit ⁊ ea deꝑdita pote rit ꝓbari ꝑ te ſtes, ut bart. in l. j §. ſufficit. ff. de pīa. ⁊ ang. i l. ꝑtor. §. mar cellus. ff. de in. pāor. l. c. ij. de ꝓb ⁊ adde ꝗ. ñ ꝓſumit ꝑ actu i quo req̄ritur ſcriptura, ſcri. appēte ita pa. ⁊ ibi vid lel. la te in. c. j. de lit. ꝯt. ꝑt cū actus ꝓſumptiue ꝑ bart. ſ; in ꝑd ne ipſius req̄re retur ſcriptura ſ; bal. pulchre in. l. j. co. vi. J. de fideic. vbi alſ. l. v. J. de apo. pub. lib. x. ⁊ h dīt b

Bar. ff. de teſt. eodem modo in diſpoſitione ad pias cauſas nō ſeruantur ea que inducta ſunt a iure ciuili. c. cum eſſes ⁊. c. relatum gl. j. de teſta. l. j. cum ibi plene no per Bar. de ſac. ſan. eccle. Sed Ro. tenuit cōtrarium in repetitione auctēn. ſimiliter in. viij. col. in ver. vl ⁊c. J. ad. l. fal. per hanc. l. vbi tale pactum factum in fauorem filie non tenet ergo nec in fauorē pie cauſe cū magis fauea tur cauſe filiorū ꝗ̄ pie cauſe, vt no. gl. in. l ſi quis ad declinandam, in ver. ſed ſimili modo. J. de epiſ. ⁊ cler. ⁊ reſpondet ad. l. iſ. J. eo. ꝗ ibi loquitur in pacto reciproco ſucceſſionis poſt mortem ꝗ pactum non cadit in eccleſia cum eccleſia nunꝗ̄ moritur. c. gr̄atioſe, de reſcrip. in. vi. xij. q. ij. ca. liberali. el. ij. Item negat eſſe verum ꝗ omnia que habent locum in militibus habeāt locum in pia cā. Teneo opi. Bal. per. alle. c. nō ob. tē, tex. ⁊ ꝗ magis fauetur filiis ꝗ̄ pie cauſe, ⁊ ſic anime ꝗ̄ liberis q2 anima cunctis rebus preferenda eſt. l. ſancimus. l. i. ff. de ſac. ſan. ecc. ergo etiam liberis preferitur, vt expreſſe no. bar. in repe. d. l. j. in. vi. q. principali in princ. non ob. quod not. glo. in. d. l. ſi quis ad declinandam, q2 fateor ꝗ non poteſt auferri legitima filiis, ⁊ relinqui ad pias cauſas, q2 non eſſet h officium ad pias cauſas, ſed contra pietatē. l. ij. de inoffi. teſt. priuilegiū enim pie cauſe debet intelligi ſine alterius preiudicio, ⁊ ſic ſine preiudicio filiorum. l. puberi, cum vul. ff. de admi. tuto. non obſtat reſponſio tradita ad. l. licet quia dico quod etiā ille tex. procederet quādo pactum non eſſet reciprocū, vt colligitur ex generatione verbis illius. l. in ver. tamen cum voluntas ⁊c. maxime cum vtrobiꝗ̄ quo ad propoſitum ſit eadem ratio. pro hoc etiam facit, quia maior fauor debetur pie cauſe quam militie patet in. l. captatorias. J. de teſta. mili. iuncto. c. cum in. cum ibi no. de teſt. ⁊ no. Bar. in rep. d. l. j. in. iij. q. v. q. principalis, hoc etiam eſt verum quod particularis eccleſia perire poteſt. l. pater. §. cuſtodiamus. ff. de leg. iij. no. expreſſe Bario. in. l. hereditas ex die. ff. de here. inſti. licet ſecus ſit in vniuerſali eccleſia vt in multis. ā alleg. Et per hoc remanet expeditus articulus quando valeat pactum de ſuccedendo, ⁊ dicam in. l. fi. J. e.

ℂ † In tex. ibi, nec libertatem teſtamenti faciendi ⁊c. ſed quid ſi pater poſt pactum nullum fecit teſtamentum, an pactum vires habebit maxime ſi extaret ibi ſtatutum quod extantibus filiis maſculis ſiue femine non ſuccedant patri decedenti non cōdita vltima vo luntate. Pau. de caſt. hic dicit ꝗ non allegatur tex. ſingu. ſecundum eum in. l. licet. J. eo. niſi inter milites vt ibi facia. l. hereditas. J. de pactis conuen. ſed in contrarium videtur tex. in. l. ſi. J. famil. hercī. ibi inter liberos nō refert quocūꝗ̄ modo pater per epiſtolam vel aliter declarat voluntatem ſuā, ⁊ ſecundum eam liberi ſuccedant quod ne. quia ab olim nō tangitur facit quod not. Bar. ⁊ alij in. l. tale pactum. §. fi. ff. eod. circa. quod fore aliquid addam in. d. l. licet, ⁊ iſto modo intelligēdo patet quod iſte tex. non facit pro opi. ro. in. d. auctēn. ſimiliter, in articulo proxime recitato, quia licet illud pactum non valeat inter filios quantum ad auferendum patri liberam teſtādi facultatem tamen alio teſtamento poſtea non conditio oꝫ valere in vim vltimi iudicij. d. l. fi. ⁊ ſic eſt etiaꝫ in milite. d. l. licet.

6 ℂ † In g. o. in verbo comprehenſum eſt vt vult glo. quod pactū hic factum fuit inter patreꝫ ⁊ filium, ideꝫ tenet hic Cy. ⁊ Ray. quod ſi intelligeremus quod pactum factum fuit cum genero nō valeret alia rōne. ſ. quia gener non potuiſſet ſtipulari vel paciſci vxori per regulam. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ff. de verbo ob. ⁊ l. quod cautela, in fi. ff. de reg. iur. in contrarium facit ſecundum Fulg. q2 videtur intereſſe mariti habere vxorem diuiteꝫ, vt ſentium glo. in. l. ij. ff. de ſponſa. ⁊ in. l. ſtia, in prin. ff. de verbo. obliga. ergo debet poſſe vxori ſtipulari cum ſtipulantis interſit. d. l. ſi quis inſulam teneo cum Cy. quia non reperitur iure cautum quod maritus poſſit ſtipulari vxori, non obſtant not. per glo. in. d. l. ij. quia intelligitur de intereſſe maioris dotis, quam quis veriſimiliter conſequitur potius a muliere diuite quam a paupere Bald. tamen in. d. l. cum archimedorā, intelligit hāc l. etiam quando pactum fuit factum genero nam dicit ipſe notabiliter quod ſi Titius dolo me induxit vt acciperem filiam eius in vxorem promittens eam inſtituere equaliter cum fratribus, ⁊ poſtea facere noluit, an aliquo remedio contra eum mihi ſuccurratur, ⁊ concludit quod non per hanc. l. vbi dicit hoc

c eſſe expreſſum, ꝗ tene menti pro ampliatione huius legis.

SVMMARIV

1 Fideicōmiſſum receptum ſub conditione fratribus iniunctum poteſt per ipſos vicisſim pacto remitti.
2 Tacens & non contradicens, an & quādo uideatur conſentire.

Cum proponas.

† Fideicōmiſſum receptum ſub cōdōne fratribus iniunctum pōt per ipſos pacto vicisſiꝫ remitti. h. d. ℂ † In gl. j. ibi. §. libertus. Ja. de are. Cy. ⁊ Ray. Fran. tigri. Bal. Saly. Fulg. Pa. de caſ. hic. ⁊ Bal. in. l. j. de magi. mu. reprehendunt in h gl. q2 preſens venditioni rei ſue vel ſibi debite, ⁊ tacens non videtur conſentire, q2 contradicendo non poſſet venditionem impedire, vt no. gl. magna in. l. gayus. ff. de pigno. actio. ⁊ in. l. ſitium cū teſtamento. §. lucia. de leg. ij. ℂ Secundo q2 tempore alienatiōis, pn̄s non hēbat in re ius niſi per ſpem de futuro, vnde non videtur in dubio excludi a iure de futuro tacendo alle. l. j. § ꝗ ait ff quor leg. hū facit ad. §. lucia. quinimo per expreſſam renunciationem nō potuiſſet renunciare iuri de futuro, vt plene not. in. l. j. J. e. ergo multominus per tacitā, ⁊ per hoc pꝫ nō obſtare ſi quis dixerit ꝗ pn̄s cum ꝯiunctione ſanguinis inducit conſenſum. l. ſi ſeruus cōis. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. q2 ibi loqͥ in iure de pn̄ti, itē nō ob. l. quotiens. §. libertis, alle. in gl. q2 expreſſe ibi ꝯſentiebat alienationi, quo caſu an per expreſſum ꝯſenſum ⁊ preſtitū alienationi rei ſue, vel ſibi debite videat̃ ꝗ renūciare oī ſuo iuri, dic vt plene ꝑ Bar. in. l. ſi fundū, alle. in gl. ⁊ in rei vē. ⁊ in auc. res in fi. C. cōia de le. ⁊ i. l. cū alienā, in ꝑ. ſ; pone cū ſeq. C. d. e. ⁊ i. l. ſi fine. J. ad vell. ⁊ i. l. dotalē, ⁊ ibi ang ſo. me.

SVMMARIVM

1 Pactum factū ſine ſcriptis tm̄ ualet quā cum ſcriptura.
2 Scriptura in quibus caſibus requirat̃, uel non, hic dicitur.

Pactum quod.

† Tantū, vꝫ pactū factū in ſcriptis ꝗ̄tum ſine ſcriptura. h. d. ℂ † In gl. fi. in fi. multos alios caſus in q̄bus requiritur ſcriptura ſeu plus operatur probatio per ſcripturam ꝗ̄ per teſtes. vide per gl. meliorem que ſit in corpore iuris vt in. c. 3. ⁊ ibi addunt doc. de cenſi in. vj. ⁊ per Spe. in tit. de inſtru. edi. §. refert verſi. ſed ſi alii, alios etiam ponit Bal. in. l. geſta. J. de re iudi. ⁊ aliquos etiaꝫ ponit Bal. in. l. humanum ad fi. J. de leg. ⁊ ibi tangit an de ſubſtantia legis ſiue ſtatuti ſit ſcriptura, ⁊ ſimiliter quid in gratijs pape, verum eſt, q2 ſunt articuli vulgares, ⁊ tacti in multis locis, ideo non attingo ꝑꝑ prolixitatem. Adde etiam caſum nota. in. l. ij. J. de apo. pub. lib. x. ⁊ ibi gl. in verbo deſcriptus vbi ad probationem ſolutionis canonis publici requiritur ſcriptura, ⁊ ita illā. l. alle. pro not. Bal. in. l. ij. in. vj. col J. de iu. emphy.

SVMMARIVM

1 Debiti diuiſio inducitur uno ex pluribus reis debendi ſoluēte.
2 Diuiſio debiti an inducatur per ſolutionem partis.
3 Diuiſio debiti uno ſoluēte an inducat̃ in ultimis uoluntatibus.
4 Diuiſio nō inducitur qñ conuenio ſimpliciter unū ex pluribus reis debendi, ſecus ſi cōuenio ipſum ad qͥꝗ̄ pro ſua parte.
5 Debiti diuiſio an inducatur ſi conuenio omnes reos debendi, pro ſua uirili.
6 Debiti diuiſio an & qñ inducatur per receptionem ſolutionis.

Si creditores.

† Exceptione partis debiti ſoluti vno ex correis debēdi inducitur diuiſio debiti ex qua quo ad omnes reos debendi inducitur exceptio taciti pacti, ⁊ ſic alij pro virilibus partibus tm̄ conueniri poſſunt. h. d. ℂ No. quod dixi in ſummario ꝗ intellige verum qñ creditor recepit ab vno partem virilē, ſecus ſi plus, vel minus, quia tunc nunꝗ̄ inducitur diuiſio gl. eſt no. in. l. inter eos. §. j. in ver. ſoluit ſm Ang. ⁊ alios ibi. ff. de fideiuſſ. hoc etiam ſentit gl. magna hic in fi. reſpon. ad. d. § poſt diuiſionem, ⁊ idē tꝫ Bald. ⁊ Saly hic, ⁊ Imo. in. l. ij. de duobus reis. ℂ Secundo not. ꝗ tacitum pactum prodeſt alijs, et abſentibus, de quo dixi in. l. ij. J. eod. ℂ In gl. magna ibi ſolutio hic admiſit ⁊c. hec ſolutio cōmuniter reprehenditur, tum q2 lex iſta facta eſſet de indiuiſibili ſm iſtum intellec. q2 ſecundum iſtam ſolutionem oportet

habere

habere quemcunq; in litera ⁊c. que eſt dictio vlis, ⁊ collectiua
ſicut dictio omnes de proprio ſignificato, vt. l. neceſſarias. § ſi
ſumma. ff. de pig. actio. ⁊. l. hoc articulo. ff. de heredi. inſti. ſed h
in litera cõtra habetur quẽq; ⁊c. que eſt dictio particularis ſi
cut dictio aliquem, vt inſti. de ſerui. § ideo, ⁊. xi. q. j. ſi quiſq;, ſm
Fran. tigri. hic conatur ſuſtinere iſtam gl. ſed qꝛ debiliter mo-
uetur non recito. ¶ Jnea. ibi, inſolidũ vnum conuenit ⁊c. hec
prima ſolutio eſt contra tex. in. d. l. reos, que loquitur etiã q̃n
2 conuenitur per partes. ¶ † Tertia ſolu. etiam cõtra reprehen
ditur, qꝛ violat iſtam. l. ⁊. d. l. eos, que non facit differentiam an
alij ſint ſoluendo vel non. Nec ad hoc ob. d. l. inter eos. §. j. vbi
probatur qꝫ per receptionem partis nõ inducitur diuiſio vt ibi
pꝫ, nam ſi ibi induceretur diuiſio obſtaret, exceptio etiam de ri
gore per hanc. l. ⁊. d. l. libertum. ſed in. d. l. inter eos dr̃ qꝫ tãtus
ex humanitate ſoluens hꝫ exceptionem, ⁊ ita demum ſi alij ſint
ſoluendo, ſed ſi inducta fuiſſet diuiſio non curaremus an alij eſ-
ſent ſoluendo vel non vt in ea. l. §. cum inter, ⁊ declarat Bar. in
rep. l. ſi ex duo. in. ij. col. ff. de duob. reis, ideo reſpondet ad. l. in
ter eos. §. j. ſm bar. qꝫ ibi loquitur in vno ex pluribus fideiuſſo
ribus, qꝛ non poteſt de iure cogi ſoluere inſolidum cum habeãt
a lege ex epiſtola diui adriani beneficium diuiſionis ſi hoc ante
ſolutionem opponatur, ⁊ omnes ſint ſoluendo. l. inter fideiuſſo
res, eo. ti. ⁊ inſti. eo. ti. §. ſed ſi plures. ¶ Jdeo ſi vnus ex fide-
iuſſoribus non cõuentus ſponte ſoluat partem, ⁊ ſic nulla per iu
dicem diuiſione ex epiſtola diui adri. facta nec oppoſita exce-
ptione diuiſionis ex eadem epiſtola creditor in iſto caſu non in
telligitur diuiſiſſe, qꝛ inuitus potuiſſet cogi recipere partem il
lius. ¶ Et ideo ſi reliqui poſtea efficiantur non ſoluendo pote
rit fideiuſſor qui ſimpliciter ſoluit partem cõueniri ad totũ. d.
l. inter eos. §. j. ¶ Ubi tñ alij eẽnt ſoluendo, tũc de equitate ha
beret exceptionem reſpectu ſoluti qꝫ compenſandum erit in to-
tum cum virili parte, ⁊ vltra virilem conueniri non poterit, vt
eſt ibi caſus valde nota. ¶ Sed h loquimur in duobus reis quo
rum quilibet poteſt cogi inſolidum, qꝛ iſto iure nõ habebat bñ
ficium diuiſionis, idõ creditor ſponte recipiendo partem vr̃ di-
uidere licꝫ hodie per auc. de duo. reis in prin. habeant beneficiũ
diuiſionis, ⁊ ſic hodie idem eſſet in eis qꝫ in fideiuſſoribus niſi
illi beneficio eſſet renunciatum, ⁊ ſimiliter non ob. l. ex duobus
alle. in gl. qꝛ nõ meruit illa. l. ad hanc mãm allegari quoniã ibi
non erant duo rei obligati inſolidum, nec poterant de iure inſo
lidum condemnari, ⁊ exigi, ſicut poſſunt duo rei, ſed tantũ po
terant ɔ̃demnari vſq; ad vires peculij vt ibi. Jtem ibi non exi-
git creditor partem, ſed totum qꝫ exigi poterat non mirũ ſi nõ
inducatur ibi exceptio taciti pacti quo ad alios, vera eſt ſolutio
ad. l. reos, qꝫ ibi nõ recepit partem aliquam pro rata pſone ip-
ſius ſoluentis prout hic, ideo non inducitur diuiſio, qꝛ ibi vnuꝫ
in totum vel in partem ſimpliciter cõuenit. ¶ Jn ea. ibi, primo
⁊ tertio ſoluet ⁊c. ſed dicte ſolutiones fuerunt ſupra reprobate,
3 ⁊ ſic non procedit ſequens ſolutio ⁊ violat literam. ¶ † Ulti-
ma eſt ſolutio gl. qꝫ in. l. ſi ex toto, ſit ſpeciale fauore vltime vo-
luntatis vt nõ inducatur diuiſio per receptionẽ partis, ad hoc
vt efficacius mandari poſſit executioni vltima voluntas, ⁊ iſtaꝫ
tenet Frã. tigr. Bar. Bal. hic, ⁊ Bar. ⁊ Ang. ⁊ Jmo. in. d. l.
inter eos. §. j. in fi. Bar. in. d. l. ex duobus, in. ij. col. ⁊ Barto. ⁊
Ang. in. d. l. ſi ex toto, ſed iſtam reprehendit Cy. ⁊ Sal. hic, qꝛ
procedit arg. de ɔ̃tu ad vltimas voluntates. l. pactum inter. ff.
eo. ⁊ in. l. j. C. de lege ſu. ca. tol. ¶ Preterea tex. in. d. l. ſi ex to-
to. §. j. equparet duos conſtitutos in vltima voluntate, ⁊ duos re
os ɔ̃ſtitutos per promiſſionem, ⁊ ſic ex ɔ̃tu. Jteꝫ fauor vltime
voluntatis non debet habere locum poſtq; legatarius ſuo fauo
ri renũciat qꝫ facere poteſt. d. l. pactum. ¶ Unde ſm Jaco. de
are. Jmo. Bal. ⁊ Pa. de ca. in. d. l. ſi ex toto, vera eſt ibi ſolu-
tio qꝫ ibi recepit partem ſimpliciter ideo nõ vr̃ diuidere.
¶ Secus ſi recepiſſet tanq; partem ſpectantem ad ipſum ſol-
uentem vt eſt tex. ſing. hic in ver. erit perſona qꝫ vtile eſt, ⁊ mẽ
ti tenendum pro limitatiõe, ⁊ intellectu huius. l. ⁊ illius. ¶ Et
hoc etiam tenuit Oldra. Bart. ⁊ Saly. hoc idem videtur vel
le Cy. hic qui ad hoc dicit iſtam. l. eſſe ſingu. idem etiam tenu
it Ang. in. d. l. ex duobus. ¶ Quod fortifico, ſicut enim quan-
do creditor petit partem ſimpliciter non videtur diuidere. d. l.
reos, eodem modo idem debet eſſe quando recipit ſimpliciter
partem, quia nulla vrgẽs ratio diuerſitatis aſſignari poteſt quo
niam vtroq; caſu creditor conuenit ad partem ⁊ recipit parteꝫ
4 ſponte ab vno ex correis † Et ex hoc ſignanter infertur quod ſi
conuenio vnum ex pluribus reis debendi ſimpliciter pro parte
non inducatur diuiſio, ſecus ſi dicam qꝫ eum conuenio ad quaſ
pro ſua parte ſeu pro ſua perſona per hãc. l. ¶ Quod eſſet ſin-
no. ⁊ per hoc paret ſaluari poſſit ſecundam ſolutionem datam
hic in glo. ad. d. l. reos, dum vult qꝫ non ſit dr̃ia inter receptio-
nem partis, ⁊ petitionem partis, ⁊ iſtud expreſſe tenuit Pau.
de ca. hic, ⁊ videretur ſatis ſubſtantabilis opin. ⁊ licet ipſe non
referat tñ fuit iſta opi. Bal. in. d. l. ſi ex toto quã ſequitur Jmo.
Pa. de ca. ⁊ Ang. in. d. l. ex duobus. ¶ Tamen. bar. in. d. l. ſi
ex toto, ⁊ in. d. l. ex duobus, in. iij. q. ſimplr̃ dicit qꝫ per petitio-
nem partis nõ inducit̃ diuiſio partis per. d. l. reos, ſed per ſolo
nem ſic, vt hic, ⁊ idẽ dicit Bal. ⁊ Jmo. in. l. ij. de duo reis Sa
ly. hic clare tꝫ opi. Bar. in. d. l. ſi ex toto, lꝫ de ipſo mẽtionẽ nõ
faciat. ¶ Nam vult Saly. qꝫ etiam cõuento vno ad quã tanq;
pro ſua rata, ⁊ hoc exprimatur. Tamen niſi ille ſoluat non indu
catur diuiſio per petitionem, qꝛ petit ab illo partem vt ſoluat
vnde petens ita demũ vr̃ velle diuidere ſi reus faciet id qꝫ peti
tur, ⁊ nihil alle. attñ pro eo facit. d. l. reos, in ver. pro parte, que
indiſtincte loquitur, ⁊ iſtam opi. videntur ſequi magis cõmuni
ter doc. dum reprobant ſcdam ſolutionem glo. datam ad. l. re-
os. Et pro iſta opin. tanq; magis cõis conſulerem. ¶ Et ex p̃-
dictis conclude aut queritũ an creditor conueniendo videat̃ di-
5 uidere aut recipiendo ¶ † Primo caſu dic qꝫ ſi cõuenit oẽs ꝓ p
te virili dr̃ diuidere. d. l. liberum, que ad h reputatur ſin. ſecun-
dum Jmo. in. l. ij. de duo. reis. no. bart. in. d. l. ſi ex toto, ⁊ in. d.
l. ex duobus in. iij. q. ¶ Et ibi dicit talem diuiſionem induci ꝑ
litis conte. ⁊ non ante, vt. d. l. liberus, item ſi conueniat oẽs ſim
plr̃, qꝛ intelligitur ɔ̃uenire pro equis portionibus. l. j. cũ ibi no.
⁊ ſi plures vna ſen. ita tꝫ Jmo. in. d. §. ex duobus, lꝫ Ang. i diſ-
curſu dixerit ɔ̃trium, ⁊ non bene ſm Jmo. ¶ Aut conuenit vnũ
tantũ ꝓ parte ſimplr̃, ⁊ nõ vr̃ diuidere. d. l. reos, aut ɔ̃uenit vnũ
6 tanq; pro parte ſua rata, ⁊ adhuc tenui. ſ. idem eſſe. ¶ † Scdo
caſu. ſ. an recipiendo inducat̃ diuiſio, vt h, dic aut in pluribus
reis debẽdi, aut in pluribus fideiuſſoribus, primo caſu diſtin-
gue aut ſimpliciter ſoluit partẽ, ⁊ non inducit̃ diuiſio. d. l. ſi ex
toto. §. j. aut tanq; ratã ſuã, ⁊ inducitur diuiſio vt hic. Scdo ca
ſu. ſ. in pluribus fideiuſſoribus habentibus beneficium ex epi
ſtola diui adriani. ¶ Bar. h vr̃ velle qꝫ per petitionem partis
non inducatur diuiſio per. d. l. inter eos. §. j. ⁊ eſt ratio quã. ſ. al
lega. rñdendo ad illam. l. ſingu. ¶ Raph. cu. ⁊ Pau. de caſt.
in. d. l. inter eos. §. j. tꝫ qꝫ immo ſi accepit partem tanq; ratã ſuã
inducatur diuiſio per hanc. l. quã intelligunt tam in fideiuſſore
q̃ in correis debẽdi. ¶ Jdem tꝫ Pa. de caſt. qui dicit ideꝫ te
nere barto. in. l. ex duobus in. ij. co. ⁊ idem expreſſiue in. l. quo
tiens. ſ. de ſo. ⁊ pro hoc facit qꝛ iſte tex. põt intelligi etiam in fi-
deiuſſore cum faciat mentionem tantum de debitoribus ⁊ cre-
ditoribus ⁊ fideiuſſor dicatur debitor. l. ⁊ magis. ff. de ſolu. not.
barto. in. l. j. in vlti. col. ſi cer. pet. ¶ Tamen iſtam opi. repre
hendit Jmo. in. d. l. inter eos. §. j. in ver. ſuo noie, nam ſi dicit ſe
nõ videre d̃ſtam an fideiuſſor dicat ſoluo partem meo nomine
vt ibi, aut dicat ſoluo pro mea perſona, ⁊ tñ non inducit̃ diuiſio
⁊ dicit ipſe qꝫ barto. ibi ſenſit iſtam opi. que eſt melior quaꝫ po
ſuit ipſemet Bar. in. d. l. ex duobus, idem tꝫ Bald. ⁊ Ang. in
d. l. ſi ex toto, ⁊ imo. in. d. l. quotiens. ¶ Puto tamen verum eſſe
concluſionẽ qꝫ ſi vnus ex fideiuſſoribus ſoluit creditori recipien
ti partem tanq; ſuam ratã qꝫ ɔ̃tra ad ſoluentem inducitur libe-
ratio a parte ſoluta, ⁊ a reſiduo vt vr̃ probari in. d. l. quotiens.
¶ Sed quo ad alios fideiuſſores non vr̃ inducta diuiſio, ⁊ ſic
poterit conueniri inſolidũ alter eorũ altero non exiſtente ſol-
uendo. d. l. quotiens, ibi vt non ex ſorte decidat, ⁊ iſta fuit inten-
7 tio Bar. in. d. l. ex duobus ¶ Sed q̃n ſoluit fideiuſſor ſimplr̃
partem non liberatur a reſiduo ⁊ alij poſt reperiant̃ non ſoluen
do. d. l. inter eos. §. j. ⁊ iſtis adde que dixi ſuper tex. ⁊ tenendo.
iſtã opi non ob tex. in. d. l. inter eos. §. j. prout inducit Jmo. in
ver. ſuo nomine, qꝛ rñde ſm Pa. de caſt. ibidem qꝫ fideiuſſor
qui dr̃ eſſe obligatus inſolidũ iuxta. d. §. ſi plures, ſi ſoluit par
tem, ⁊ dicat ẽt ſe ſoluere ſuo noie non vr̃ videre ſe ſoluere ꝓ ſua
rata ſeu pro ſua perſona, ſed pro obligatione fideiuſſoria ad q̃
ſuo noie tenet̃, ⁊ ſic ſoluere põt noie ſuo, ⁊ noie principali. l. pa-
pinianus, alias incipit mandatorem. ff. mandati.

ſin. mod. ſenẽ. ⁊ aduerte etiã ad gl. h inq̃tũ tractat de ɔ̃tu emph. vid. in. ro. in cõſi. ctij. ⁊. d. Am. in. c. potuit, de loc. ⁊ Bal. in ti. de loc ⁊ per ſpe. ẽt in. d. ti. ꝟ. v. queritur vbi qꝫ ð cõſuetudine nõ requirit̃ ſcriptu. q̃ oia not. Franc.

SUMMARIUM

1 Pctũ future ſucceſſiõis inter priuatos non valet ẽt do. cã mor. ſed inter milites ad diſcrimen belli pergentes factũ cã mort. valet.
2 Pctũ collatũ poſt mortẽ nõ habet viim do. cã mor. iter priuatos.
3 Dona. cã mor. an ſit ſi dico utere bonis meis poſt mortem meã.
4 Pactum de futura ſucceſſione an ſit donatio cauſa mortis.

acqui.poſ.& per gl.j.in.l.iij.ver.interuenerit.ff.de acqui. poſ p
Ang.in.l.iz.eo.tit.& in repe.l.ſi quis vi.§.dfi de ac.poſ.iurif
ſime per Ani.de bu.in rep.c.ſi.de cã.poſ.& ppie,p Pan.de
ſicza.in cõmen.rub.extra de cã poſ.& in cõmen.c.ex literis.de
reſti.ſpol.& ſcripſi alias latius in.d.l.iij.in princi. ¶ In ea.ibi,
& idonea,& dã idonea cã ſiue ſit vera,ſiue ſit putatiua,vt decla-
rat glo.in.d.l.nunq̃,in prin.dũmodo ſit habilis ad tranſlatio-
nem dñij.nam ſi traderem tibi rem ex cã depoſiti,non transfer-
tur dñium.l.iz.§.rei.ff.depo.& dũmodo nõ ſit cã a lege repro-
a bata.l.non dubium.C.de leg. ¶ †In ea.ibi de precio &c ſentit
glo.dum ſpãliter in ſolo Zctu venditionis exprimit requiri ſolu
tionem precij ſeu q ſit habita fides de precio ad hoc vt transfe
ratur dñium.d.§.vendite.q in alijs Zctibus hoc nõ requiratur
idem tenet gl.in.l.ij.& ibi per doc.j.de re.permu.& ibi per bar.
Sed Zrium ſentit gl.in.l.cum proponas,in verſi.remanſit.j.de
dolo,& in.l.ſi ſeruus.§.locaui, & ibi plene per bar.ff.de fur.& in
l.cum precibus.j.de rer.permu.& hec ſcda opin.magis cõiter
a teneretur maxime per.l.ſi quaſi.ff.de pig.actio.iz bal.hic teme-
rit Zriuz in Zctibus innominatis per rõnẽ cui in voce rñdi,& omit
to breuitatis cã. Adde tñ q iz non ſoluatur preciũ,tñ q in du-
bio vr habita fides de pcio transfertur dñiuz gl.eſt no.in.l.q vẽ
didi.ff.de Zhen.em.& in.l.procuratoris.§.pe.in verſ.vẽdicare.ff.
de tribu.& in dictis locis ponitur gl.qñ videatur habita fides de
precio,& per gl.& Bal.in.l.in ciuile.j.de rei ven.& legitur,& not.
in.d.l.ſi quaſi,& ſingulr per Bal.in.l.ſi non donationis.j.de Z
3 hen.emp. ¶ †In gl.ij.ibi.l.ſi quis emptiõis in prin.vbi hr q
preſcribens bonafide acqrit exceptionem Z dñm,ſed exceptio
eſt actiõis excluſio.l.ij.ff.de excep.ergo preſupponit q aduer
ſario Z quem preſcriptum eſt adhuc cõpetat actio.i.rei vendi-
catio.& per Zñs habeat dñium directum.l.in rem in prin.ff.de
rei ven.Si ergo ille Z quem preſcribitur hz directum ſequit q
iura que dñt q preſcribens acquirit dñium prout dñt iura hic
alleg.in glo.& tex.in auc.niſi & ibi plenior,glo.j.de bon.mater.
b de neceſſitate debent intelligi de vtili dñio cum duo eodẽ iu-
re non poſſunt eſſe dñi eiuſdez rei inſolidũ.l.ſi vt certo.§.ſi duo
bus.ff.commod.& iſta eſt magis cõis opin.que probatur per p
dicta,& per.l.j.in ver.vtilem.ff.de aqua plu.ar.& in.l.ſi duo pa
troni.§.j.in ver.vtilem.ff.de iureiu.& per alia plura de quibus
per doc.in.d.auc.niſi.Et diſtinctio que ibi ponitur in glo.ma
gis cõiter tenetur,de quo ẽt vide per Bart.in.l.j.eo.tit.& per
Hy.in c.poſſeſſor,& ibi p Joan an.in mercu.de reg.iu.in.vi.&
per doc.poſt glo.in.l.vſucapio.ff.de vſucap.& per bal.plenius
Sal.hic,& per Jmo.in repe.c.ſi.in.lx.col.de preſcri.Qui re-
prehendit concordiam quã ponit Bar.in.d.auc.niſi.Hanc ta
men cõmunem concluſionem limita primo non habere locum
in preſcriptione tanti temporis cuius contrarium memoria nõ
exiſtit ſm Bal.eleganter cum quo tranſeunt Saly.& Fulgo.
hic alle.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de aqua quoti.& eſti.vbi ex
vſu ſeruitutis per tantũ tempus acquiritur ſeruitus perinde ac
ſi conſtituta fuiſſet,ſed certuz eſt q ſi a domino mihi cõſtitue-
retur ſeruitus in fundo acquiſituz eſſet mihi directum,ergo &c.
4 ¶ †Secundo fallit niſi ſtatutum diceret q preſcribens acqui-
rat dominium,q2 tunc vt ſtatutum aliquid operetur,& addat iu
ri cõmuni arg.eox que no.in.l.iiij.§.ſi rem.ff.de leg.iij.ac etiaz
q2 appellatione dominij intelligit de directo.l.j.in fi.ff.ſi ager.
c vect.preſcribens acquiret dominiũ directũ ita voluit no.bal.
5 in.d.l.vnic. ¶ †Tertio fallit vbi quis pſcriberet ex titulo ſen-
d tentie ſeu ſecundi decreti,q2 preſcribit directum,ita ſingularis
ter voluit Bal.in.l.poſſeſſionem.j.de bo.auc.iudic.poſ.per.l.
ſi finita.§.ſi de vectigalibus in,fin.ff.de dam.infe.& l.generali-
ter.ff.de noxa.& l.ſtatuliberi a ceteris.§ fi.ff.de ſtatulibe.ſz Ro.
in.l.pretor,in prin.ff.de dã.infec.in additionibus dicit q iura al-
legata per Bal.non probant,ſed q tamen dictũ Bald.eſt no.
ego contra Bal.alleg.glo.in terminis iuncto tex.in.l.ſi finita
§.tal.in verſi.ſi dominium.de dam.infec.& ita teneo,cum iura
alleg.per Bal.non probent vt dixi. ¶ In gl.ſi.ibi.ff.de rei vẽ.
l.ſi quis hac &c.rationes hic vide per Cy.& Bal.& per Bar.
in.l.j.ad fi.ff.de dona.limita vt per glo.& Bar.ibi plenius per
Bal.& Salyc.hic,& per Bald.in.l.ij.in prin.j.cõis de lega.
¶ In ea ibi.l.j ibi non loquitur de directo dominio,ſed de vti
li actionem in rem que fauore cauſa alimentorum cõceditur do
nanti,ſimilem caſum habes in donatione cauſa mortis reuoca-
ta,vt.l.ſi mortis cauſa donata,cum.l.ſeq.ff.de dona.cauſa mor.
& alius eſt etiam caſus ſimilis in.l.cum veterum.j.de dona.an-
te nup.&.l.ſi cum venderet.ff.de pigno.actio.& in auctẽ.dona.
6 cum glo.j.de iure do. ¶ †In ea.ibi.l.ſi quis ſub hoc,hanc pri

mam ſolutionem tenet hic Pe.& Cy.dicit Pet.hoc eſſe ve-
rum tantum in ancilla non in alijs rebus,idẽ etiã tenet h Ray.
ſed Fulg.dicit q non videt ſpecialitatis rationem in ancilla.&
ſic videtur q illud quod eſt dictum in ancilla procedat in alijs
alle.in arg.l.eius,cum.l.ſeq.ff.de rei.vendi.dic q tenendo iſtã
opin.glo.poſſet reddi ratio in caſu.d.l.ſi quis ſub h.ſ.propter
fauorem caſtitatis,& in odium proſtituentis,& iſta videtur me
lior ratio quam illa quam aſſignat h Ray dicens hoc eẽ fauo-
re libertatis,ſed certe ibi de libertate non tractatur tamen ad-
uerte q2 glo.in.d.l.ſi quis ſub h approbat ſecundam ſol.poſitã
hic in glo.ſ.q ſine apprehenſione,& ſine manus iniectione non
acquiritur dominium,& iſta tenet hic Sal.dicens q ibi ſpecia
le q propria auctoritate poſſit manus inijcere etiam ſi per plu
res manus ambulauerit contra regulam.l.extat,q metus cau-
ſa cum ſimi.& hoc eſt fauore caſtitatis,& odio proſtituentis ſm
eum,ſed hec ratio ſpecialitatis.ſ.propter caſtitatem nullo mo
do mihi videtur vera,q2 etiam in alia re q̃ in ancilla habet lo
cum dictum pactuz manus iniectionis puta in ſeruo,vt probat
in.l.j.&.ij.j.de ſer.expor.& idem tenet Cy.& Ray.poſt gl.in.d.
l.j.in fi.& no.glo.in.l.iij.in fi.j.de pig.& ibi per Bar.in repe.in
viij.co.in verſi.item dubitatur quid de ſucceſſiõe ſingulari,ad
idem.l.ſi ita.ff.de ſer.expor.& q iſta ſolo gl.ſit verior tenuit ẽt
Cy.in d.l.ij.j.de ſer.expor.& Ray.in.l.j.eo.tit.& ibi eſt gl.ſicio
7 nam prima ſol.non videtur iure probari. ¶ †In ea.ibi in vltie
mis voluntatibus,dic & idem erit in do.cauſa mor.in qua dñiuz
tranſit in donatarium recta via ſicut in legatarium vt eſt tex.in
l.j.§.ſi.cum.l.ſeq.& ibi glo.& doc.ff.de pub.& no.glo.in.l.iij.in
prin.eo.tit.& non reperitur alibi ſm Bal.in.l.ij.j.ſi quis alteri
vel ſibi,de quo dubitauit imo.in.l.ex hac ſcriptura.ff.de dona.
& in.l.j.ff.de do cã mor.& bal.in.l.cum hi,in prin.ff.de tranſac.
& in.l.& ſi mortis.j.ad.l.fal.& in.l.iz.ã.eo.&,in.l.ij.de leg.j.& An
a ge.in.l.a tuto.ff.de fur.q limita vt per Ang.in.d.auc.de he.
n & ſal.in prin.in.iij.col. ¶ †In ea.ibi aliud in poſſeſſione.ſ.per
denda q2 illa perditur ſolo animo,ſecus in dominio.d.§ differẽ
tia,non autem intelligas quo ad transferendam poſſeſſionez,q2
in ea transferenda requiritur traditio uera vel ficta ſicut in trã
ſlatione dominij.l.iij.in prin.ff.de acqui.poſ.cum ibi no.itez vl
tra caſus hic enumeratos per glo.Bar.& Sal.in quibus ſine
traditione transfertur dominium,& per glo.& doc.in.l.ſi ager.
ff.de rei vendi.vide alios caſus per glo.& Barto.in.l.& ideo.
ff.de condictio furti.& alium caſum vide per Bal in.l.ij.de pu.
& alium per Bal.in.l.i.in fi.poſt glo.j.de inoffi.dona.& caſum
qui ponit in.l.vbi adhuc & in l.in rebus.j.de iure do.& alij plu
res poſſunt enumerari,ſed cõprehenduntur ex regula quaz po
nit Bar.dum dicit q vbi ex diſpoſitiõe.l.transfertur dominiũ
non requiritur traditio.

SVMMARIVM

1 Tranſigenti non datur actio ſi non poſſidet,ſi pro parte ſua nõ
impleuit traditionem ſed poſſidenti datur exceptio.
2 Frangenti fidem fides frangatur eidem fallit ut hic.
3 Frangere fidem frangenti,in pactis treuge donec duret ipſum
tẽpus treuge,non licet.
4 Frangere fidem frangenti eidem nõ poteſt uenditor poſt tradi-
tionem rei,non dato precio promiſſo.
5 Frangere fidem frangenti eandem non licet,quãdo frangens ſol
uiſſet & poenam.
6 Promittens non offendere te ſub poena,ſi te offendit,& tu eũ,
non potes puniri poena pacis rupte.
7 Contractum impugnans non poteſt poſtea ex eo ſe fundare.

1 Cum proponas. †Ex pacto mo-
do tranſactiõis
poſſidenti datur exceptio ſed nõ poſſidenti nõ da
tur actio ſi perfecte non impleuit traditionem p
parte ſua,ſed contra ſeruantem tranſactionez poterit redire ad
primam actionem ſuper qua tranſactum fuerat,quia non ſeruã
ti fidem fides ſeruãda nõ eſt.h.d. ¶ In tex.ibi,nulla actio &c.
hic colligitur q tranſactio non eſt cõtractus nominatus,quia
produceret incontinenti actionẽ.l.iuriſgentiũ,in prin.ff.eod.et
ad h cum hac.l.concordat.l.ſiue apud acta.j.ri primo vbi hoc
Bar.& alij late firmant. ¶ In tex.ibi ſi tibi ſtipulationem &c.
hunc tex.allegaui vobis in.l.j.ad fi.ã e.vbi omnia concordan
2 tia ad iſtam materiam dixi,ibi videatis. ¶ †In text.ibi nec
aduerſario &c.ſ.ſi ex eo,q2 aduerſarius ſeruat ibi tranſactionez

a ¶ Tenet,ſi-
lã ẽt ſequit in.
ro.gl.lxxxvi.ã
quoq̃ p Frã.
de are.gl.lxx-
iij.& dicit rom.
ſin.ſuis q ille
qui eſt in nũdi
nis ſtatim re-
ceſſurus nõ p
ſumit hẽre fi-
dez de precio.

b ¶ Vtile do
minio q vtile
dñiũ acqrat p-
ſcriptione ea ẽ
cõis ẽt opi.Zſu
lẽtiũ quos per
te vide.

c ¶ Notabili
ter bal.adde q
h ſeqt Lu.ro.
Zſ.ccclxxxv.&
ibi ẽt dt q tale
ſtatutum opat
aliũ effectũ.ſ.
q tũc nõ reqri
tur q preſcri-
bẽn habeat tit.

d ¶ Tertio fal
lit vbi iu circa
iſtas limitatio
nes ſe.pleniſſi
me in ru.ẽt de
pſcrip.& ibi p
euz addita quis
bus h,& h adde
bal.i.c.ſi quis
p xxx. col.ij.ſi
de ſeu.ſen.Zro
inter do.& va.
Fran.Cur.

e ¶ Vt p An
ge adde bal.in
l.cum hi.ff.de
tranſac.& in.l.
ſi mortis.ff.ad
l.fal.imo.in.l.
ex hac ſcriptu
ra.ff.de dona.
cã mor.vbi du
bitauit.

in.l.fi.&.l.pe.ff.de pub.iudi.& per Bal.aliquid & Roy.h,& p
Bal.in.d.l.preſeo,& per Pet.de anc.in cle.preſenti,de cēſi.
& per doc.in.c.cū olim. Et magis cōis cōcluſio eſt ꝙ non p.d.
§.calimachus. ¶ Niſi circa ſolōnes recipiēdi procuratori cō
ceſſa fuiſſet ſpāliter libera adminiſtratio.vt no bar.in palle.§.
7 calimachus. ¶ †Ultimo facit hec lex an tutor poſſit facere pa
8 cē de offenſa illata pupillo de quo dic p Ja.bu.hic cū quo trā
ſeunt Bal.Sal.& alij cōiter hic,& no.Cy.& bal.in.l.j.C.de in in
te.reſti.Spe.in locis alle.per bal.& Anto.de bu.in.c.j.extra
8 eo.Pa.de ca.refert ꝙ ita tꝫ Gandi.in trac.maleſi. ¶ †Quid
de offenſa illata mancho,an poſſit p Ab fieri pax,vid p doct.
9 in.c.nō dubiū,de ſen.excō.p bald.in.d.l.pſeo,ad fi. ¶ †Quid
de iniuria illata eccleſie an remitti poſſit p prelatū,vide l.c.cū
deſideres,in fi.de ſen.excō.bal.in.l.qui accuſare.C.q accuſare.

SVMMARIVM

1 Solui poteſt filiofamilias ex contractu facto per ipſum ſuper re
patris,& idem in procuratore ex contractu per ipſum celebra
to ſuper re domini.
2 Solui an poſſit negociorū geſtori ex cōtractu celebrato cū ipſo
3 Solui nō poteſt coniunctę perſonę regulariter,fallit ut in litera.

1 Filius paciſcendo. †Propter breuitatē nō ſummaſ. Hanc.l.limitat ut per Bar.quē ſequun
tur alij vꝫ niſi filius recepiſſet ſolutionem ex cōtcu
p ipſum celebrato ſuper re patris,q: p talē ſolutionē liberabi
tur debitor a patre.l.ſi vnus,in prin.ff.eo.cū cōcor.hic allegatis
per eum Et idem dicendū in procuratore qui contraxit,q: ſibi
b ſolui poterit quantitas ex illo contractu ᵇdebita qñuis nō ha
buit mandatum ad recipiendum ſolutionem,ſed ad contrahen
dum tantum ſm bar.in.l.eum qui ita.§.qui ſibi.ff.de ver.obli.
per.d.l.ſi vnus,&.l.quid ſi ſeruus.ff.de ſolu.q̄uis procurator
agere nō poſſet ex illo cōtcu contra debitorē vt ſibi ſolueret ni
ſi,ei de rato caueret,vt probatur in.l.nō ſolum.§.ſed interdum
2 ff.de procura.quod eſt bene notandum. ¶ †Quid in negocio
rum geſtore an poſſit ſibi ſolui ex cōtcu celebrato cum ipſo,tex.
habes ſing ſm Bar.ibi in.l.filie.ff.de ſol.dic vt ibi,& de mate
ria de qua hic per Bar.vide per Bal.in ru.C.depo.in.iij.q.
& in.l.i.in fi.C.quibus res iudi non nocet.& p bar.& Ange.in.l.
3 fi.per illū tex.ff.de ver.ob. ¶ †Ultimo habes ex iſto tex.no
c tare ꝙ cōiunctę perſone ſolui nō põtᶜ vt hic,&.l.nō ſolum.ff.ſol.
mat.Quod recipit plures notabiles limitationes,quas alias ſcri
pſi in.d.l.non ſolum,& ad ibi notata me remitto.

SVMMARIVM

1 Pactum de non petendo factum aliquibus hæredibus, tamē nō
prodeſt aliis cohæredibus.
2 Pactum factum à legatario uni ex cohæredibus de non petēdo
legatum, non intelligitur factum niſi reſpectu partis, quæ ad
uerſus eum peti poterat.

1 Si actionem, †Pactum de nō peten do factum aliquibus he
redibus tantum non prodeſt alijs cohredibus.h.
2 d.ſm primam lect. ¶ †Ex qua no.ꝙ pactum fa
ctum a legatario vni ex coheredibus de nō petendo legatū non
intelligit factū niſi reſpectu partis que aduerſus eū peti pote
rat lꝫ de parte nulla facta fuerit mētio,& facit ad queſtionē quo
d tidianam.ᵈDuo erāt fratres quorum vnus maritat ſororem,&
illa ei fecit pactum de non petendo hereditatem paternā,nam
non procedit hoc pactū alteri fratri quin aduerſus eū ſoror p
rata experiri nō poſſit,& hoc voluit bald.hic qui ſentit ꝙ aliud
eſſet ſi renunciaret hereditati paterne,q: tunc portio ſua tanq̄
deficiens accreſceret omnibus ideſt fratribus,iuxta.l.j.C.quan
do non pe.partes. Pau.de caſt.dicit hic hoc vltimum eſſe ve
rum ſi mulier renuncians nondum adiuerit hereditatem ſecus
ſi adiuerit,& renunciauit hereditatem vni ex fratribus,quia vi
deretur illi donaſſe totum pro hoc facit licet non alleget.q: poſt
q̄ mulier adiuit portio ſua ſemel acquiſita nunquā per ius ac
creſcendi tanq̄ deficiēs poteſt ceteris accreſcere, quia ita ſe ha
bet regula ꝙ in portione ſemel acquiſita ſemper ceſſat ius ac
creſcendi preterq̄ in vſufructu legato.l.j.ad fi.& ibi gl.in verſi
adiuit.ff.de vſufr.ac.&.l.aquā,in fi.ff.quē ad ſer.amit.& plene
bar.in.l.re coniuncti.ff.de leg.iij.Et cum predicta cōclone in.q.
iſta cōcordat Jo.an.in addi.Spe.in titu.de te.§.in p̄mis,in ad

diſione que incipit,ꝙ precedent &c.in fi.& Bald.in.l.pactū in
viij.q.C.de colla.& Pa.de ca.in.l.plane,in.§.ſi duobus,de leg.
j.ꝙ cōpetit tene menti,& iſta prima lec.non hꝫ cōtrium. Sed ſm
ſcdam lec.pactū ſcm̄ hēdi putatiuo cōtemplatione ipſius nō p
deſt heredi vero.h.d.Contra hanc.lec.oppo.gl.de.l.ſi poſth.
ad quam gl.vbiq̄ dant varias ſolutiōes.Sed bar.Bal.& An
ge.hic,& vbiq̄ reſpondent ꝙ ibi loquitur in vero herede cum
quo pactum fuit factum,nam licet ſibi euincatur poſtea heredi
tas per querelam vel contratabulas acquireretur ſibi ius ex iſta
conuentione euincenti,ſed hic in.§.cum poſſeſſor,alle.in gl.nō
erat verus heres ille cum quo factum fuit pactum,& iſta ſolutio
fuit de mente gl.magne,in.l.ſi heres pecuniam,in fi.gl.magne
ff.ad treb.ſed ſecundum Salyc.iſta ſecunda ſolutio eſt contra
tex.in.d.l.ſi poſt,que loquitur in vero herede,& etiam in non
herede,ſed poſſeſſore ſimpliciter,vnde ſoluit ipſe ꝙ hoc pactū
fuit factum affectione,& contemplatiōe putatiui heredis ideo
non prodeſt vero,vt hic in ver.affectione,bene facit gl in.l.an
tepe.ff.eo.dum allegat iſtam.l.ſed in.l.ſi poſt,non fuit facta cō
uentio contemplatione heredis putatiui,& iſtam ſolutionē po
ſuit etiam Fran.de rampo.quam etiam videt approbare Ful.
& Paul.de caſt.hic,& Fulgo.in.d.l.ſi poſt,Jnquantum tamē
Fulgo.& Pau.de caſt.dicunt quod iſte tex.&.d.§.cum poſſeſ
ſor,loquuntur in pacto liberatorio facto putatiuo heredi debi
toris,quo caſu ſecundum eos videtur fieri pactum contempla
tione perſone putatiui heredis tantum,quia non ſequitur volo
vnum liberare ſeu vni donare,ergo nolo donare alteri. Sed.l.
ſi poſt loquitur in pacto obligatorio facto putatiuo heredi cre
ditoris,vnde ei ad quem vere pertinet hereditas,pertinere de
bet obligatio que contemplatiōe debiti hereditarij ibi facta fu
it certe in hoc non videtur bene dicere,q: dicunt contra tex.in
d.§.cum poſſeſſor,qui loquitur in omni pacto facto heredi pu
tatiuo potius cauſa debitori q̄ creditoris vt ibi in ver.neq̄ no
cere neq̄ pdeſſe,& ibi aperit gl.j.vnde ſimpliciter teneas hanc
ſolutionem Fran.de rampo.& Salyc.in q̄tum autem.l.ſi poſt
contradicit illi.§.cum poſſeſſor,vbi non apparet quod pp affe
ctionem vel contemplationem heredis putatiui factum fuerit,
tunc reſponde ſecundum Ricar.& Saly.hic approbantes ſo
lutionem glo.in.§.cum poſſeſſor,quod ibi erat poſſeſſor male
fidei,ſecus in.l.ſi poſt,pro qua differentia facit.l.ſi bonefidei.
poſſeſſor,& quod ibi glo.fi.ff.de pe.here.& hoc etiā tenuit An
ge.in.d.§.cum poſſeſſor.Aliam ſolutionem ad.d.l.ſi poſt,vide
hic per Cyn.ſed certe iſta ſecunda lectu.non videtur conueni
re huic litere vt mihi videtur,quia litera loquitur quando ob
affectionem heredum remiſſio facta fuit aliis,& ſic non ipſis ad
quos habebatur affectio,& ſic patet quod ratio dubitandi hic
non ponitur ex eo ꝙ non eſſet verus heres ille cū q̄ paciſcebat,
ideo prima lectu.videtur tenenda. ¶ Tertia lectu.eſt clara,&
de indubitabili,ſed male conuenit litere que nullam facit men
tionem de remiſſione partis. ¶ Quartā lect.ponit hic Pet.
& Cy.quam per te videas.

SVMMARIVM

1 Pactum inter debitores factum ſeu hæredes ipſorum, ꝙ alter
ſoluat omnia debita eorū,non nocet creditoribus, quominus
poſſint agere contra quemlibet.
2 Subditi nō poſſunt facere legem nec contractum in præiudiciū
ſuperioris.
3 Cedens an & quando ceſſione non ob.poſſit agere contra ſuos
debitores

1 Debitorem. †Pactum inter debito res factū ſeu heredes de
bitorum ꝙ alter ſoluat omnia debita eorū ſeu he
reditaria non nocet creditoribus quominus agere
poſſint cōtra quemlibet pro debito ſeu hereditaria portiōe hoc
2 dicit cum.l.ſequen. ¶ †Not.arg.ex.l.debito,ſecundum bald,
ꝙ ſubditi non poſſunt facere.l.nec contractum in preiudicium
e ſuperioris ſui ᵉdato ꝙ in eorum preiudicium facere poſſint.ad
de quod no.in capitulo cum tempore,& ibi not.docto.extra de
arbi.& in capitulo.cum dilecti,de maio.& obedi.inducit etiam
hanc.l.Bald.ad aliud vt hic per eum in fi.cū adde eundē in
3 l.eum qui,in fi.C.ſi certum peta. ¶ †Not.ex.l.pacto,in fin.ꝙ
vbi ceſſio eſſet facta ex cauſa illa non impleta repetantur inſtru
menta contra debitores ceſſionario tradita,& ceſſione non ob
ſtante poteſt cedens priſtinas actiones ſuas contra debitores

a ¶ Illata pu
pillo ó h in ſor
toribus termi
nis vide p abb.
cōſ.xxij.i.li.in
ci.diuino preſi
dio.& vltra cō
cordātias ad
ductas p alex.
h vide an.in.l.
tuto.& ibi pau.
de ca.ff.e.tit.q
legit illā.l.cū
§.fi.l.reſcriptū
e.ti.eūdē ang.
in.l.ſi nō cōui
tij.C.ó in in.bal.
in rub.de tren.
& pa.& in.l.iu
riſiu.ff.de iure
iur.Fran.
b ¶ Ex illo cō
ctu ſeqt Lud.
ro.cōſ.cccxxxi
ij.& in cōſ.do.
Jaſ.h diq ꝙ eſt
mū pſio cēſet
eſtimā filij,ad
d ꝙ voluit ale.
in cōſ.lviij.in.j.
volum.
9 ¶ Uide ple
ne p Jaſo.in.l.
ſciendū in pnc.
in pe.& vl.col.
ff.q ſatiſ.coga.
vbi plene vide
as Thom.di.
c ¶ Solui nō
pt vid m eūdē
alex.in cōſ.xx
xvij.l.iij.volu.
Fran.Cur.
d ¶ Ad q.q̄
tidianā,vid in
ro.cō.xxij.in.ij.
co.vbi de intel
lub⁹.l.& vide
pa.de caſt.ad
ea que ipſe di
cit hic ei⁹ cōſi.
cccxj.& p eūdē
pa.de ca.in.l.
pcm̄ ꝙ de cali
C.d' colla.in.l.
plene.§.ſi duo
bus.ff.de le.i.
& in.l.j.§.idem
neratius.ff.ad
tre.& per Joā.
an.in addi.ſpe
cu.in ti.d te.§.
in primis i ad
di.magna. F.
e ¶ Superioris
ſui,vide m eū
dē alex.in cōſi.
xciiij.col.ij.h.
nec ēt in.v.co.
vbi ciuitas nō
pt ſibi aſſume
re rectorē pp
ter ſuū in pīudiciū
ſuperioris& vide
pau.de caſt.in
in conſ.cxxx.

vbi an ciuitas pncipi ſeu ipe ratori ſubiecta poſſit ſupiore incõſulto in ea nouos magiſtrat⁹ creare, ⁊ eſt in.l.pr.ↄſi. nouoꝝ Franc.

ᵃ ¶ An ante ſubditi poſſint expellere dños ⁊ depõere, vid bal.in ↄſ.cccc. liiij.in.iiij.vol. inci.ſup ꝑ pñcto vid bal.ſin gu.in.l.⁊ ex h inf in.ij.co.⁊. ex hoc q̄rit.ff. de in.⁊ in.ꝙ ſubditi nõ pñt expellere dñs ẽt intollerabilẽ ⁊ tyrãnũ,⁊ ſi de ſcõ expellũt dñs nõ ammit tũt dignitatem ſuã ꝑ.l.moueor.C.de ſer.ex. pot.ex h ſeqtur ꝙ nõ eſt licitũ ſubditis interſicere dñs ſꝫ an ge.d anchona in tractatu de pote.ecc.in.4. q.liiij.ar.iij.⁊ ſi.oia dt iſta,⁊ vide ſel.l.c.cũ nobis, in.iiij. co.in pñ.de pſcri.⁊ in.c.poſtulaſti.i pñ.d reſcrip.Tbo.

a ¶ Iuſtitiam miniſtrari, de hac cl̃a vide lare ale.ↄſ.cxxi. j.vo.p L11.ro. ſin.ſuis ſo.xv. ꝑ Pa.de ca. ↄſ.clxv.⁊ d cl̃a oi meliori mõ ꝑ Frãc. d are. ↄ.clij.⁊ vid an ge.are.in.§.j. inſti.d act.bal. in.l.certi.eo.ſi ff.de interdi.⁊ de hac cl̃a pe to iuſtitiam mi niſtrari vide ẽt ꝑ eũdẽ ale.ↄſi. lxi.co.ij.⁊ i ↄſ. clxxxix.col.ſi. in.ij.vo.⁊ in ↄ. vj.in.iij. volu. Frã.are.in ↄſ. xvij.colũ.iiij.⁊ ibi ẽt d elſ om ni meliori mo do ⁊ vide etiaꝫ alex.ↄſil.xcvi.

exercere ſm bald.nam hic referũt pactũ factuꝫ inter heredes ꝙ vnus ipſorum teneretur creditoribus inſolidum,⁊ ſimiliter ↄtra debitores ageret,⁊ hic cyrographa eis aſſignauerunt per q̄ ↄſignationem ſit tranſlatio,⁊ ceſſio actionis,argu.tex.no.in l.j.ff.de dona.⁊ ex hoc dicit Sal.dari ſingularẽ limitatio.ad.d. l.iij.ff.de do.vbi in tribus caſibus ibi poſitis ceſſionarius hñs vtilem preſertur cedẽti directã,nã fallit niſi ceſſio ſit facta ob cãꝫ que impleta nõ ſuit. ¶ Vltimo Cy.h extra ponit aliqua de q bus vide per bal.in auc.defuncto,in.ij.co.ff.ad tertu.vbi reꝑhẽdit eum tamen q꞉ fere nullius ſunt vtilitatis omitto.

SVMMARIVM

1 Pactum cohærens cõtractui ſtricti iuris informat actionẽ,quæ oritur ex illo contractu,ut ex ea ſic informata agi poſſit ad id quod in pacto deuenit.
2 Pactum nudum appoſitum iuxta contractum etiam ſtricti iuris informat actionem quæ oritur ex illo contractu.
3 Pactum non refert an præcedat,uel ſequatur,dummodo pactũ ſequens incontinenti apponatur.
4 Libellus ſic concludens procedit,quare peto pro me ſententiam ferri.
5 Stipulatio incerta eſt nulla.
6 Pactum poteſt habere etiam uim confeſſionis.
7 Ex,eſt dictio denotans cauſam proximam & immediatam proprie,non remotam.
8 Stipulatio pœnalis quando committatur.
9 Pœna in ſtipulatione promiſſa an & quando peti poſſit.
10 Vincula duo ſunt uno fortiora.
11 Pactum an informet actionem quæ oritur ex mutuo,uel numeratione.
12 Pactum an ſaltem ueſtiatur coherentia ſtipulationis,& producat actionem.
13 Pactum an ueſtiatur rei interuentu ſicut in contractibus innominatis.
14 Pactum ueſtitur rei interuentu,quando ille qui incidit in pœnam adimpleuit pro parte ſua.
15 P. ctum pendente conditione non informat nec ueſtitur coherẽtia contractus.
16 Acceptilatio liberat aduerſarium,cui per pactum nudum promiſſum fuit.

1 P **Etens.** Legitur tribus modis.† In gl.tamen ſecundum veram lec.hoc intendit. Pactuꝫ coherens contractui ſtricti iuris informat actionem que oritur ex illo contractu,vt ex ea ſic informata agi poſſit ad ꝙ in pacto deuenit.h.d.

¶ In tex.ibi petens,ſed id ꝙ in pacto deuenit. ¶ In text.ibi ſequuta id eſt interpoſita.vt ſic comprehendat vtrunqꝫ caſuꝫ q ſequitur in verbo anteceſſit,⁊ in verbo poſt.ſm Bald.⁊ Sal. vel verbum ſequuta,dic ꝙ ſtat hic proprie intelligendo ꝙ preceſſit pactum de dando libꝛum,⁊ iſtudmet pactum fuit illico vallatum ſtipulatione.l.ſtria.§.ſi.ff.de verbo.obliga.⁊ ſic text. hic in ver.ſequuta,loquitur de ſtipulatione ſequuta cã ſeruãdi placiti.l.pacti conuentio illud idem ꝙ ſtipulatio ſequens que dr̃ appoſita eẽ gratia illius pacti ſeruandi,⁊ fuit etiam factũ illud pactum continens qd diuerſum,⁊ de iſto pacto loquit̃ tex. h in verbo pactum,⁊ iſta expoſitio hic fuit de mente bar.in.lij. lect. Vel dic ꝙ tex.hic appellat ſequutam ꝑꝑ prefationes que per ſe precedant anteq̄ iſta ſtipulatio ſit firmata a partibus,⁊ quilibet expoſitio ſtare poteſt tñ ſecunda magis plꝫ. ¶ In tex. 2 ibi anteceſſit.ſ.ſepul. ¶ In tex.ibi poſt.ſ.ſtip. ¶ † Not.ꝙ pactum nudum appoſitũ iuxta contractum etiam ſtricti iuris informat actioneꝫ que orit̃ ex illo contractu vt ſic illa actio detur etiam ad id ꝙ deuenerit in pacto,⁊ idẽ dicas in pacto veſtito exemplo in ſtipu.appoſita iuxta ↄtractum venditionis vel aliũ informabitur actio ex vẽdito ex ipſa ſtip.⁊ ſic actio ex vẽdito que eſt bonefidei,dert ẽt ad illud ꝑ fuit deductũ in ſtipulatione,vt eſt tex.no.dignus in.l.predia,ſm primã lec.gl.q̄ ibi approbãt bar.⁊ aliꝫ.ff.de ac.emp.ꝙ eſt magne vtilitatis ꝑꝑ priuilegia q̄ hꝫ actio bonefidei,id tene mẽti,hꝫ tamen regula hic poſita plures notabiles fallẽtias quas dedi vobis in.l.in bonefidei.ff.eo. vbi expediui plura que attingunt materiam huius.l.ideo hic 3 omittã. ¶ † No.nõ referre an pactum precedat vel ſequat̃ dũmodo pactũ ſequens incontinenti apponatur vt hic,⁊.l.iij.ff.de

4 edil.edi.⁊.l.iuriſgentium.§.quinimmo.ff.eo. ¶ † Vltimo not. ꝙ procedit hec concluſio generalis in libello.ſ.quare peto ꝑ me ſniam ferri,⁊ hoc ſequitur Bal.⁊ Saly.hic,⁊ iſtum tex.et ad hoc alleg.Bal.in.l.edita,in repe.paduana in.xxij.col.ff.de eden.⁊ ſimiliter ſufficit illa gñalis concluſio vꝫ quare peto mi a hi iuſtitiam miniſtrari ᵃ vt in.c.ſi.de offi.ordi.⁊ in.c.ij.de ordi. cog.⁊ hmõi concluſio libelli eſt multuꝫ vtilis ad plura vt ibi ꝑ docto.⁊ Spe.in titu.de libel.ↄcep.§.iam nunc videndum ver. ſed cum ex his,⁊ per Iaco.de bel.in diſputatione quam ponit poſt.l.ſi.ff.de reg.reis.per Bal.in.l.edita.in repe.paduana,in xvj.co.⁊ in peruſina.vi.col.⁊ in repetitione.l.incerti,in.xv.q. ff.de interdic.⁊ in.l.ſi.ff.de inſti.⁊ in.⁊ per Ang.in.l.ſi.ff.de annu.excep.⁊ in.l.j.in princ.ff.de eden.⁊ in.l.ij.in.§.circa in lect. moderna,de do.excep.per.d.Anto.in.c.ij.de lib.obla.⁊ in.c. examinata,de iudi.⁊ per Inno.in.l.ſi cum nulla,⁊.l.ſeq.ff.de reiudi.⁊ in.c.ſi cautio,de fide inſtru.⁊ ſimiliter ſufficit ꝙ concludam.quare peto declarari mihi cõpetere actionẽ naꝫ hec gñalis concluſio,idem.operatur acſi petiiſſet condemnari ad cõtẽta in libello,vt probatur in.l.ſi ſinita.§.eleganter,in,ver.actio. ⁊ ibi hoc expreſſius no.Bar.circa vi.col.ff.de dã.infe. ¶ Expeditus de textualibus venio ad glo.ſuper quibus parum ſcribam,quia video materiam indigentem declaratione potius q̄ ſcriptura,id expediam pro maxima parte in voce,q꞉ ſcriptura nimis prolixa neceſſaria eſſet. ¶ In glo.j.in princi.hec.j.lect. reprehendit̃ per glo.⁊ oẽs hic,⁊ bene preterq̄ per Om.de ſuza.⁊ per Fulgo.verum q꞉ nihil egregij dicunt,id non recito,⁊ tranſeo cum cõi opi. ¶ In ea.ibi ſi ageretur ex pacto ſubaudi huius contrarium hic innuit litera in verbo ſtatim nã tunc refert an pactum apponatur incontinenti an ex interuallo qñdo tractatur an ex pacto oriat̃ actio,vel non.d.l.in bonefidei,⁊.d. §.quinimmo,⁊ ex hac gl.no.dum alle.l.inſtitutio.ꝙ actio oritur ex declarato non ex declarante,ꝙ intellige veruꝫ qñ declarans non eſt habilis ad producendũ actionem,vt pꝫ in d.l.inſtitutio. Nam codicilli non ſunt habiles ad producendum actionem heredi pro hereditate directo conſequẽda.l.ij.cuꝫ vul. ff.de codicil.ſecus ſi declarans ſit habilis,q꞉ non eſt abſurdũ ꝙ oriatur actio tã ex declarato,⁊ cõfirmato q̄ ex declarante,⁊ cõfirmante,vnde videmus ꝙ ſi per ſtipulationem cõfirmatur cõtractus proxime precedens orit̃ ex contractu precedẽti,⁊ ex ſtipulatione.l.duo ſocietatẽ.ff.pro ſoc.⁊.l.emptione,in princi.ff. de ac.emp.⁊ firmat Bal.⁊ Saly.adde ꝙ idem voluit Bart. in.l.ſingularia,in.iij.⁊.iiij.col.ff.ſi cer.peta.vbi facit mentionẽ de hac glo.tamen non reſpondet ad eam. Sed reſponde ſecundum Salyc.hic ꝙ iſta glo.debet intelligi in pacto appoſito ex interuallo vt predixit ſalua glo.nam tunc pactuꝫ non eſt habile ad ꝓducendum actionẽ.d.§.quinimo, ſed tu melius glo.intelligendo eam in pacto incontinenti appoſito,⁊ ſic habili de ſui natura ad producendum actionem quia pactuꝫ iſtud veniebat ad implendam precedentem ſtipulationem,ideo ex eo non oritur actio ſicut non oritur ex numeratione pecunie que mutuo dat̃ quando numeratio tendit ad implendum contractum ſtipulationis.l.ſi ita.§.ſi.cum.l.ſeq.ff.de noua.ita hanc gloſ.declarauit ſubtiliter Bart.in.l.lecta in tertia colum.ff.ſi certum peta. ſed in dicta.l.duo ſtipulatio ſequens non intendit ad implendum contractum ſocietatis qui iam de ſe erat impletus perfectus ⁊ clarus,⁊ quando agatur ex confirmato vel confirmante, vide late Bald.in.l.ex placito infra de rerum permuta.bene faciunt not.per Barto.in.l.more.ff.de iuriſd.om.iudic.

5 ¶ † In ead.ibi alij ⁊c.hanc ſecundum lecturam videtur tacite reprobare glo.tranſeundo ad tertiam lecturam quam approbat,⁊ rationes per quas reprobatur primam lectu.oſtendunt ſimiliter hanc lecturaꝫ non procedere,quod plenius examina vt hic per Cy.Ray.Iac.but.⁊ Bart.Ang.⁊ Saly.qui reprehendunt iſtam ſecundam lecturam. Sed Bal.conatur hic ſuſtinere eam vno caſu,ſcilicet quando ſtipulatio fuiſſet omnino nulla vt ſi preceſſit ſtipulatio in qua promiſit tibi decem nõ exprimendo aureos,vel equos,vel quid aliud,nam tunc propter incertitudinem redditur nulla.l.ita ſtipulatus,in principio.ff. de verborum obligatione,vnde ſi poſtea ſit pactum incontinẽti quod intelligatur de.x.libris imperialium valebit ſecundum hanc lecturam ſed ſi fieret pactum ex interuallo,tunc ſecus,q꞉ tale pactum nõ poterit prodeſſe ſtipulatori ad aliquid,⁊ ſic nec etiam ad replicationem,quia tunc demum pactum prodeſt ad replicationem quando actio eſt orta actori,alias non.l.iuriſgẽtium.§.quinimo,in verbo vt puta,⁊ ibi glo.ff.eo.⁊ not.gl.in.d. l.lecta,in verbo tractum,facit.l.ſub pretextu.la prima infra.tien.j.vt

ſtu.ij.§.vt hic latius per Bar. ſed adhuc poteſt defendi commu
nis opi.ex his que no.hic Fulg.& Pau.de ca.quia tale pctm̄
de quo hic in.ij.lectura ex interuallo appoſitu3 habebit hoc ca
6 ſu vim confeſſionis pro actore,† nam pactum poteſt etiam ha
bere vim confeſſionis.l.tale.§.qui prouocauit.ff.eodem,& ſic p
hanc probationem reſultat etiam ex iſta qualitate confeſſionis in
uari poterit intentio actoris agentis ad.x.libras imperialium,
& hoc verum quando pactum reſpicit preterita vt in exemplo.
appoſito per Bald.nam tunc bene trahitur ad vim confeſſio
nis.d.§.qui prouocauit,ſed vbi reſpiceret futura,licet tunc non
habeat vim confeſſionis tamen illo caſu non negat communem
opin.procedere,vt hic per eum. ¶ In ea.ibi,ita dic.ij.&c.hec
lectura approbatur per Barto.& citramontanos communiter
nec ad ultum intellectum obſtat hic text.qui videtur loqui de
ſtipulatione que fuit appoſita cauſa pacti,ſeruandi,& tamen
pactum fuit factum ſuper vno,& ſtipulatio ſuper alio,q̄r expo
ne literam prout dixi ſuper text.in verſi.ſequitur,& non ob.vel
dic eo ipſo q̄ ſtipulatio eſt appoſita iuxta pactum dicitur ap
poſita cauſa pacti ſeruādi,quia dat ei robur vt agi poſſe ad de
ducta in pacto ad que alias agi non potuiſſet.d.l.in bonefidei,
ita reſpondet Ricar.& Bar.de Saly.hic,& ibi dixit hic Frā.
tigri. Et ad veritatem huius gl.in.iij.lectu.vide que dixi in.d.
l.in bonefidei,vbi de hac glo.feci mentionem. Iſtam tertiā3 re
prehendebat Iaco.de raue. Pet.& Cyn.nam a pari procedūt
pactum informare veterem actionem ex contractu iuxta quem
apponitur,& pactū producere actiō.vt probatur in.d.§.quinim
mo circa princi.& text.hic innuit informari veterem actionē ex
pacto vt hic in verbo ſtatim,& dixi ꝯ.que actio naſcenda ex pa
cto appellatur preſcript.verb.l.ij.C.de pac.inter empto.& ven
di. Sed preſcrip.ver.his non habet locum niſi in duobus caſi
bus. Primus eſt vbi reſultat contractus innominatus.l.natu
ra.ls.§.j.de preſcrip.ver.his. Sed hic habita relatiōe pacti ad
contractum non reſultat contractus innominatus,quia ſtipula
tio eſt pro vno,& pactum eſt pro eodem. Secundus caſus eſt
vbi deficit nomen contractus,& ſic vbi nulla alia competeret
actio.l.ij.&.l.quotiens.C.de preſcrip.verbis.quod hic non eſt,
tamen communiter tenetur lectura gloſ. Non obſt.dictum ar
gumentum,quia etiam ſi non reſultat contractus innominatus
habita relatione pacti ad contractu3 nihilominus ex pacto ori
tur actio preſcrip.verb.d.l.in bonefidei.& ibi fuit dictum poſt
Barto. ¶ Quarta fuit lec.Ia.de ra.Pet.& Cyn.q̄ hic per
ſtipulationem promiſiſti per mutare codicem meum cum tuo,
& ego per pctm̄ incontinenti appoſitū promiſi pro te ire romam,
nam habita relatione pacti ad contractum reſultat ꝯtus inno
minatus,ſed tunc obſtat,q̄r pctm̄ non informat actionē ex ꝯtu
nec veſtitur coherentia ꝯtus q̄n pactum eſt ꝯ ſtipulantem q̄r
ſequeretur q̄ ſtipulatio que fuit facta ad fauorem ſtipulantis re
dūdaret in eius odium ꝯ.l.q̄ fauore.ff.de legi.no.expreſſe glo.
hic in.j.q.& per ꝯn̄s ſi pactum non informat actionem ex ꝯtu
nō poſſet hic agi ex ſtipulatione ad id q̄ deuenit in pacto cu
ius ꝯtrium hic oī in text.ſed poſſet agi tm̄ actione preſcri.ver.
ad id q̄ deuenit in pacto quādo impleuiſſet pro parte ſua agēs
d.l.ex pacto.& d.l.naturalis.§.j.attēto q̄ habita dicta relatio
nē reſultat ꝯtus innominatus ppter hoc Iaco.de ra. Pet.&
Cy.exponunt text.hic in verbo ex ſtipulatione.i.ppter ſtipſo
7 ne ageret preſcri.ver.† Sed hoc eſt violare text.q̄r dictio ex
8 denotat cām proximam,& immediatam proprie non remotam.
l.eo ipe.in fi.ff.de pecu.& l.nō dubium.C.de legi.& ideo Ricar
& Bar.de Saly.Fulg.hic non immerito improbant dicta3 le
cturam. Sed ſi poneretur q̄ ſtipulatio de permutando fuiſſet
facta reciproce ab vtroq3 ꝯhente q̄r quilibet ſtipulatus,tūc be
ne pctm̄ poſſet veſtiri coherētia ꝯtus & vetus actio ex ꝯtu in
formari a pacto,q̄r ceſſaret ratio.C.alle.attēto q̄ ſtip.vna eſſet
etiam interpoſita per illum pro quo fuit factum pactum,& hoc
caſu poſſet defendi hec quarta lectura quas Bar.Ray.& An
ge.videntur etiam ſequi,nam intellige figurando caſum vt pro
9 xime dixi,& ita videntur ipſi figurare. ¶ † Alia eſt lect.Saly
ce.q̄ hec ſtipulatio incepta precedente conditione pute ſi ſti
chum non dedero promitto per ſtipulationes.x.nomine pene,
& ſtatim poſt ſtipulationem promitto eundem ſtichum pacto
nudo,nam litera hic vult q̄ ſtipulatio penalis committat tūc
q̄n primum promiſſor interpellatus vt ſtichum daret,nec dedit
ex quo datur limitatio ad.d.l.ita ſtipulatus.que dicit q̄ vbi ſti
pulatio incepit a precedenti conditione non committitur ſtipu
latio penalis niſi cum certum fuerit ſtichum dari non poſſe,nā
fallit quando incontinenti poſt ſtipulationem promiſſum erat

per pactum illud qđ deductu3 erat in ꝯditione ſtipulatiōis pe
nalis q̄r perinde erit ac ſi ſtipulatio incepiſſet a pcedenti pmiſ
ſione. Ca dic q̄ per hoc non limitat.l.ita ſtipulatus,q̄r ibi lo
quitur q̄n ois conuentio fuit facta p ſtipulationem non per pa
ctum nudum. Quando.n.ꝯuentio de re principali fuit facta p
pctm̄,& pena fuit pmiſſa p ſtipulationē pro in caſu predicto h3
tunc locum.l.ſi pacto.C.e.vnde vidēdum eſſet an ſm iſtam.l.li
9 mitaret.d.l.ſi pcō,q̄ dicā tunc in ſequenti lec. ¶ † Fuit ergo
vj.lec.an q̄ pmiſiſti pacto nudo dare ſtichum,& ſi ſtichum nō
dares promiſiſti p ſtipſonem penam,na3 committitur pena cū
fuerit lis ꝯteſtata de facto ſup pacto nudo vel ſuper ſtipſone pe
nali.l.nuda.C.de ꝯhen.& cōmu.ſtip.& d.l.ſi pacto ſm opin.gl.
que eſt magis cōis,vel cōmittitur p ſolam interpellatiōnē ſm
opin.q̄3 Bar.in.d.l.ita ſtipulatus.& ſic ponitur ide3 caſus
qui ponit in.d.l.ſi pacto. Tamen hic additur ſingularis limi
tatio ad illam.l.q̄r illa.l.procedit q̄n pactum apponit iuxta ſti
pulationē,ſecus ſi ex interuallo vt hic,q̄ eſt ſingu.ſm Ang.&
idem etiam Saly. Sed non puto verum,q̄r eſt ꝯtra.d.l.ſi pa
cto,&.l.nuda que indiſtincte loquuntur. Ite3 q̄r dato q̄ ille.ſt.
intelligerentur in pacto incontinenti appoſito tū illud pactum
ibi appoſitum remaneret nudum ſicut q̄n eſſet appoſitu3 ex in
teruallo,q̄r acceſſorium non veſtit principale vt ibi,& no.hic in
glo.ergo vtrobiq3 eſt eadem rō Ful.dictam lec.hic impugnat
10 q̄r.d.l.ſi pacto loquitur indiſtincte. ¶ † Vltima eſt lec.eiuſde3
Ang.q̄ hic ſtipulatio ꝯtinebat idem q̄ pactum,ſi pactu3 ha
buit ſe ad ſtipulationē p modum cauſe exemplum pmittis mi
hi per ſtipu.x.q̄r eadem promiſiſt mihi pcō nudo,& dubitū fa
ciebat quia ſtipulatiōi ſine cā obſtat exceptio.l.ij.§.circa ſ.de do.
excep.& pactum nudum non videtur eſſe efficax cauſa,tamen ꝯ
trium hic deciditur ſi pactu3 apponat iuxta ſtipulationē,ſecus
ſi ex interuallo,& eſt ratio decidendi ſm eu3 q̄r duo vincula for
tiora ſunt q̄3 vnum vt in auct.de ꝯſan.& vteri.fra.§.i.& iſtud eſt
notabile ſm eum & ſubtile,dicit tū ſe non ponere hic pro con
ſtanti. Sed hec lectura non vr̄ vera vt etiam voluit Fulgo.hic
q̄r non ſolum ſi incōtinenti,ſed ēt ſi ex interuallo ſequeretur ſti
pulatio deberet eſſe efficax ſtipulatio q̄n etiā ſi fieret ſcđa pa
ctio ſup eo ſup quo ꝯceſſit primum pctm̄ pduceret act.de ꝯſti
tuta,vt inſti.de act.§.de ꝯſtituta tuncta.l.j.§ debitum in verſi.
vel natura.ff.de ꝯſti.pec.& dixi in.l.legē.C.e.tenenda eſt ergo.
11 iij.lec. ¶ † In ea.d.ibi,ſed qđ &c. Queritur ergo ſm glo.ſi ſine
vſuris mutuaui tibi.x.que p ſtipulationē pmittis mihi reſtitue
re,& ego per pctm̄ incōtinenti pmitto pro te ire romā,an iſtud
pactum informet act.que oritur ex mutuo ſeu renunciatione,q̄r
non oritur pp ſtipulationē que occupat ꝯtus mutui.l.ſi ita.§.
fi.cum.l.ſeq.ff.de nova. Glo rn̄det q̄ nō q̄r ꝯtus ſtipſonis eſt
pro ſtipulante,& ſibi pducit act.pctm̄ vero eſt ꝯ eum ergo ini
quū eſſet q̄ actio ſua daret ꝯ ſeipſum ad ꝯtem a in pacto. Ide3
pbat p regulā d.l.q̄ fauore.& l.in.l.alias in.l.ſi in.l.in prin.ff.
loca.prout dixi in.iiij.lec.p hoc facit ēt q̄ proxime ſubdam.
12 ¶ † Iuxta h̄ queritur an pctm̄ ſa tē veſtiatur coherentia ſtipſo
nis,& pducat actionem iuxta.l.in bonefidei,& gl.ir.§ quinimmo
in verſi.id bonefidei tenuit q̄ nō.& illa3 ſequit ibi Bar.Bal.
Saly.Fulg.& Pau.de caſt.per rōnem.d.l.q̄ fauore. Confir
mo q̄r ad h̄ vt pctm̄ veſtiatur coherentia ꝯtus vel informet ac
tionem op3 q̄ pactum det legem ꝯtui,& ſit ps ipſius ꝯtus.d.
§.quinimmo ibi ea.n.pacta &c.& l.fundi partem ibi,ſi mō,& ideo
ff.de ꝯhen.emp.& q̄ ꝯcernat cauſam ꝯtus,& pendeat ab ipſo
ꝯtu alias diceretur nudu3,& ſine cauſa vt plene dixi poſt bal.
in.d.l.in bonefidei.ſed h̄ iſtud pactum q̄ ego vadam pro te ro
mam non dat legem contractui ſtipulationis nec eſt pars eius
ſeu non pendet ab eo. Quia tu pmiſiſti mihi per ſtipulationem
reddere,& non vt irē pro te romam,ſed q̄r eras ibi mutuaueram,
& ſic pactum eſt omnino ſeparatum a cā ſtipulationis. Tamē
in contrarium fortiter facit.l.ex morte in fi.C.de pacto cōuen.&
l.ij.in.§.accedit.C.de rei vxo.ac.vbi ſi pmiſi tibi.x.per ſtipſo
ne3 ex cā dotis pro herta pacto appoſito q̄r ſoluto matrimonio
illa mihi reddas pctm̄ veſtiatur,& tū pactum erat pro vno,& ſti
pſo pro alio. Propter h̄ Cy.& Ray.h̄,& Pa.de caſt.in.d.§.
quinimmo reprehendunt pcedentem opi.ſed Bal.& Pau.de
caſt h̄ tenentes primam opi.reſpōdent ad iſta iura q̄ fallit vbi
pactū interponit ſup eo ſup quo interpoſita eēt ſtipulatio,& cir
ca id q̄ coherebat nature ipſius contractus. Nam ibi pactu3
apponitur ſuper reſti.dotis promiſſe per ſtipulationem de cu
ius natura dotis erat q̄ reſtitueretur ſolu.ma. Cy.aūt,& Ray.
allegantes dicta iura pro ſua opi.intelligebāt illa iura in veſti
mento rei interuentu,& non coherentia ꝯtus,ſecundum quod

col.pe.l.v.vo
lu.& in ꝯſi.ex.
col.ij.ver.ex q
hus.eo.volu.&
ibi an operet
circa repugnā
tia,& multa de
eis oi melior
mō,& qđ in vl
timis volūtati
bus p eundem
alex.in conſil.
cixvi.col.ij.&
co.pe.Frā.C.

¶ Q̄r dictio
ex adde tu & de
natura huius
dictiōis ex vid
p eūdē alex.in
conſil.ii.co.ij.
N.iij.p hoc.&
in conſi.ix.in
vlti.colum in.
v.vol.Franci.

BIBLIOTECA ... ROMA

ſenſit Bar. hic referendo opi. Cy. ⁊ vltramon. ſed non placet q2 tex. in. d. l. ex more. non d3 intelligi in veſtimento coherentia contractus ꝙ veſtimentum ſortitur effectu3 incontinenti, vt not. in. d. §. quinimmo. Nam ſi intelligeretur ibi de veſtimento rei interuentu. i. ꝙ pactum veſtiret, tunc quando promiſi dotem poſtea numeratam, ſequeretur ꝙ ibi preferenda eſſet mulier ex tacita ſtipulatione de qua in. d. §. accedit. quia tacita ſtipulatio validior eſſet quam pactum ꝙ interim eſſet nudum. Et ita ſubtiliter in alio arti. declarat Bald. hic iſtam. l. in. xij. colum. Ange. etiam hoc alia ratione tenebat contra communem opi. quia dicit ipſe ꝙ in. q. hic formata per gl. dato ꝙ ſtipulatio nõ eſſet in fauorem illius in cuius fauorem factum fuit pactum, tamen contractus mutui erat in eius fauore3, ergo coherentia cõtractus mutui veſtitur pactum ſed ad hoc reſpondet Fulg. hic quia ſequeretur ꝙ pactũ appoſitum in traditione pecunie que dabatur mutuo veſtiret contra ipſum tradentem ꝙ non eſt dicendum. Quia pactum nudum non veſtitur contra tradentẽ, ſ3 veſtitur quando eſt appoſitum in fauorem tradentis, vt ꝓbatur ꝟ. l. proxi. ſm vnum intellectum, ⁊ ibi Bart. ⁊ not. gl. in. d. l. ex placito. in. j. glo. ⁊ dicam circa hoc ꝟ. l. proxi. Confirmo q2 vt dixi pctm̃ non veſtitur coherentia contractus qñ non dat leges cõtractui. Sed hoc ſi mutuo tibi. x. ⁊ per pctm̃ promitto pro te ire romã. pctm̃ hic non dat legem cõtractui nec eſt pars eius, quia non ideo promitto pro te ire romam vt tu gratis recipias mutuum.

13 ¶ † Queritur etiam circa hoc an pactu3 veſtiatur rei interuentu, ſicut in contractibus innominatis Bar. Bal. Saly. Ful. ⁊ Pa. de ca. tenent ꝙ non, q2 ſi tu promiſſor reſtituas mihi pecuniam vt promiſiſti non veſtitur pctm̃, q2 non reſtituis ꝓpter pactũ ſed q2 a me recepiſti, nec ideo feci tibi pactum de eũdo romam vt reſtitueres, q2 omnino reſtituere tenebaris, ⁊ ſic reſultat do vt facias, vel facio vt des, niſi tu recipiens ꝓmittas mihi vſuras ad quas non tenebaris niſi eas ſolẽniter promittas l. ij. ꝟ. de vſu. Nam tunc ſi per pactum promitto pro te ire romã reſultat contractus innominatus facio. i. vado romam vt des vſuras, ideo te adimplẽte pro parte tua veſtitur pactu3 rei interuentu, ⁊ potes agere ꝯ me vt vadã romã. d. l. ex placito. ⁊ l. naturalis. §. j. Ita intelligitur glo. hic. Et ſcdm predicta intellige no. per Bart. in. l. j. in verſ. quero vnde oriatur ⁊c. ff. de dona. cuius verba debẽt intelligi ſcdm not. plenius per ipſu3 hic ſm Imo. ibi. Et ad predicta etiam vide que no. Barto. in. d. l. lecta. in. ij. colum. ⁊ in. l. fi. ff. de condi. ob cãm. ⁊ an ſit veru3 ꝙ vbi ex relatione pacti ad contractum nominatum reſultet do vt facias vel facio vt des ⁊c. dicatur reſultare contractus innominatus Cyn. Bar. ⁊ magis cõmuniter omnes hic ſemper affirmant ꝙ ſic, ſed Bald. hic in repetitione per plures rõnes tenuit contrarium, ad quas reſponde vt hic per Salyc. in. d. l. in bonefidei, ⁊ vera videtur concluſio ꝙ ſi illud pactum dedit cã3 ꝯtcui nominato, tunc cõis opin. ſit vera, nam tunc h3 locum cõdictio ob cãm ſicut in contractibus innominatis, vt eſt caſus ſingularis ſm magis cões3 intellectũ in. l. cu3 te. ꝟ. de pa. inter empt. ⁊ ven. alias in. l. de reſcin. ven. ⁊ ibi no. ⁊ vide no. per eunde3 in l. ij. de condit. ob cauſ. ¶ In ea. ibi. l. nuda. nam ſi pactum non fuiſſe3 veſtitũ cõmiſſa fuiſſet ſtipulatio pena ſ3 per interpellationem, iuxta. l. traiectitie. §. de illo. cum ſi. ff. de act. ⁊ obl. Sed in. d. l. nuda. dr̃ ꝙ requiritur lit. conte. ergo pactum nõ fuit veſtitum vt ibi, ⁊. l. ſi pacto. ⁊ ibi dixi ꝯe. Et huic glo. adde aliam in. d. §. quinimmo, in ver. in bonefidei, quam ſequitur ibi barto. ⁊ An. hic, ⁊ iſtud eſſet ſine dubio in pacto non reciproco, vt ſi promitto tibi per pactum dare ſtichum, ⁊ ſi ſtichum non dedero promitto penam per ſtipulationem, ita loquitur. d. l. nuda. Sed vbi pactum nudum eſſet reciprocum, vt in pacto de permutando librum meum cum tuo vt loquitur hic glo. eſt magis dubium, tamen conclude ꝙ pactum non veſtitur coherentia cõtractus, quia non eſt equum per acceſſorium veſtiri principale l. ex populari. ff. de vulga. ⁊ pupilla. ⁊. l. ꝙ per manus. ff. de in. codi. ⁊ per. d. l. ſi pacto. que indiſtincte loquitur.

14 ¶ † S3 ſi queritur an veſtiatur rei interuentu, dic ꝙ ſi ille qui incidit in penam ad impleuit pro parte ſua non eſt dubium ꝙ veſtitur. d. l. ſi ex placito. Si autem ille qui incidit in penam adimpleuit pro parte ſcilicet ſoluendo penam, dic idem ſi ſolutio pene aſcẽdat ad valorem libri quem permutare promiſit, quia ſuccedit pena loco libri. l. predia. cum ſimi. ff. de act. emp. faciunt que dixi in. l. cum proponas. in. ij. ꝟ. eo. ⁊ ita ſe habet magis communis opi. quam ſequor, licet Bar. ⁊ Ricar. de Saly. in. d. l. ſi pacto, teneant contrarium leuiſſimmis ratiõibus quibus facillime reſpõderi poteſt, ⁊ propter prolixitatem ⁊ vtilitatem omitto, Fulg. ⁊ Pau. de caſt. hic Pau. de caſt. in. d. l. quinimmo. tenent ꝯ cõem opi. quia pena ſuccedit loco principalis obligatiõis. d. l. predia. ⁊ obligatio principalis dabitur ad intereſſe meum. d. l. naturalis. §. j. Sed intereſſe meum non eſt in totum quãti v3 liber tuus, ſed eſt in totum quanti valeret mihi plus liber tuus quam meus, dic ꝙ per hoc non debuerunt tenere contra communem opi. q2 cõis opi. loquitur qñ pena aſcenderet ad valorẽ libri. Nec ob. ẽt ar. ꝙ faciebat Bal. hic, vz ꝙ non ſit tractandum an per ſolutionẽ pene veſtiatur pactum, ita ꝙ ſoluens penam agere poſſit ad librum, eo q2 tu non incidis in penam niſi ego tibi prius obſeruauerim conuenta. d. l. quero. §. inter locatorem. cum ſi. ff. loca. Ergo requiritur ꝙ ego prius tradiderim tibi librum pro parte mea, ⁊ per conſequens nõ erit tractandu3 an poſſis agere ad librum cum illum habeas q2 reſpondeo ꝙ ego non tradi tibi librum, ſed obtuli, tamen dixiſti nolle accipere nec dare velle tuum, vnde q2 per te ſtetit incidis in penam legis. l. in executio. §. ſi. ff. de verb. ob. ¶ In ea. ibi rñ. non dic vt

15 hic per Bart. cum quo ꝯcordãt alij. ¶ † In ea. ibi. l. ſi in ven. dic ꝙ ſi vẽdo tibi librũ pro. x. ſub ꝯdõne ſi nauis ex aſia venerit pcõ nudo appoſito ſtatim ꝙ vadas pro me romam pactũ pendente conditione non informat nec veſtit coherentia cõtractus q2 ſi contractus ꝯditionalis interim non eſt efficax ad producẽdum actionem de ſe. l. cedere. de ver. ſigni. non poteſt facere ꝙ pctm̃ ſit efficax, q2 ꝯtcus non poteſt plus tribuere pacto quã habeat ipſe ꝯtcus in ſe. l. traditio. ff. de acqu. re. do. Sed ſi ꝯditio caſualis euenit, q2 trahitur retro ad tempus ꝯtcus. l. potior. ⁊ l. qui balneum. ff. qui potio. in pigno. ha. veſtitur pactum, ⁊ etiã informat ex quo fingitur retro contractum a principio purificatum fuiſſe, ⁊ in hoc concordant oẽs hic, ⁊ in. l. lecta. vbi Bart. plenius locutus eſt in pe. colu. Sed ſi conditio deficiat an ſaltem veſtiatur pactum rei interuentu. Bar. hic, ⁊ in. d. l. lecta. tenuit ꝙ ſic per. d. l. ſi in venditione. ⁊ intelligit ꝙ incontinenti non expectato euentu ꝯditionis, ⁊ abſq3 eo ꝙ tradem in re3 vẽditam videor adimpleuiſſe pro parte mea per ſolam venditionem, quia dicor conſtituiſſe tibi ſpẽ illius conditionalis venditionis, vt vadas pro me romam, ideo ſtatim agere poſſu3 vt vadas iuxta. l. ex placito. quia reſultat cõtractus innominatus vẽdo vt vadas, ⁊ ſic facio vt facias, ⁊ ita intelligit ipſe. l. ſi in venditione. Saly. hic in. iiij. q. negat ꝙ per ſolam ꝯditionem dicatur impleuiſſe, quia imo requiritur traditio pro implemento. d. §. offerri. ⁊ idem fuit de mente Cy. in. d. l. in bonefidei. in. iiij. q. ⁊ Angel. ⁊ Fulgo. ⁊ Angel. in. d. §. quinimmo. in fin. nec cõtrarium dicitur in. d. l. ſi venditione. nam ibi dicitur tantum pactum valere, hoc etiam fuit de mente Bald. hic. in. xiij. colu. ⁊ Saly. in. d. l. in bonefidei. Dum dñt ꝙ in caſu. l. ſi in venditione per illam venditionem, ⁊ pctm̃ nõ reſultabat ꝯtcus innominatus, ⁊ ſic voluit ꝙ illa ꝯditio ibi habeat vim iplemẽti ad veſtiẽdu3 pctm̃ rei interuẽtu, vt vult Bar. qui in hoc nõ vr̃ bene locutus, ⁊ ſic requirit implementum traditionis vt veſtiatur pactũ rei interuentu, ⁊ ſm Saly. hoc pactum de quo ſit mentio. in. d. l. ſi in venditiõe improprie non veſtit, ſed demonſtrat venditionem ſub duplici. l. ⁊ cõditione facta, ⁊ per pactum in caſu ſuperuenientis interitus prime cõdõni derogari. Nam per ꝯtrũ ſenſum a venditiõe recedit in totum, ⁊ in parte. l. iuriſgen. §. adeo. ⁊. l. ab emptione. ff. eod. ⁊ ſic ſecundum eum oportet expectare an conditio venditionis eueniat ſi res pereat, ⁊ hunc dicit eſſe verum intellectum illius. §. Bal. etiam ħ ſimiliter vr̃ intelligere illam. l. ꝙ ꝑ pactum non d3 attendi, an ꝯdõ venditiõis eueniat vel deficiat ſi res pereat, ⁊ idem vult Pa. de caſt. in. d. §. quinimmo, ſed Fulgo. hic intelligit ꝙ in. l. ſi in venditione. debet expectari ꝯdõ, ⁊ ſi conditio euenit d3 agi ad precium etiam ſi res perierit, ſi autem conditio deficiat agi non poſſit ſiue res perierit ſiue non, quia dicitur tantum ꝙ pctm̃ v3, ⁊ illud pactu3 non tenebat ad remouendũ ꝯditionem poſitam, ⁊ ide3 Pau. de ca. hic qui dicit ꝙ ibi agit̃ ex pacto ſi ꝯditio euenit, li3 bart. hic, ſm eum ſentiat contrariu3, ⁊ iſtud videtur verius q2 pactũ ibi operatur ſolum ꝙ periculum interitus pendente conditione ſpectat ad emptorem, vbi alias ſpectaſſet ad venditorem. l. neceſſario. §. ſed ſi pendente. ver. plane. eo. tit. ⁊ ideo pactu3 d3 interpretari contra creditorem ſi velit dicere ꝙ per pactum ſit remiſſa cõditio. l. ſtipulatio iſta. §. in ſtipulationibus. cum ſi. de ver. ob. Ange. ħ in. d. §. quinimmo. in ſi. facit quandam diſtinctionem quam nõ recito, q2 eſt contra rõne3 quam feci. ꝯ alleg. gando. l. in traditio, ⁊ ẽt vult ꝙ pctm̃ veſtiatur coherentia cõtractus quando nõ eſt ps ꝯtcus, cuius. ꝯrĩu dixi. ꝯ plenius in. l. in

16 bonafide. poſt Bald. ⁊ Ange. pro ſe nihil allegat. ¶ † In ea. in ſi.

in fi. dic vt hic per Saly. qui vult ſimpliciter tenere gl. etiã pacto appoſito, circa ꝯtractum correlatiuum, q2 ille cui per pctm̃ nudum pmiſſum fuit liberat aduerſariũ per acceptilationem, et rñdet ad iura allegata per bar. q̃ loquunt in caſu alio. ſ. an liberato vno ex cõtrahentibus intelligatur liberatus alius. Sꝫ nos querimus vtrum liberatus ab eo q̃ eſt deductum in contractu videatur liberatus ab eo q̃ eſt deductum in pacto, et dicendũ eſt q̃ non. l. pater. ff. de accep. e idem tꝫ hic Odofre. Jaco. but. Ricar. et Sal. et Ang. hic, et Pe. et Cy. in. d. l. in bone fidei. in xij. q. tꝫ Ang. in. d. §. quinimmo. ſequitur etiam opin. quam tenuit Bar. ibi, et hic, ſed verior eſt precedens opi. et magis communis in glo. hic vt dixi in. l. in bone fidei. ff. eo.

SVMMARIVM

1 Pactũ nudum rei interuentu nõ ueſtitur contra ipſum implentẽ ſed ueſtitur uerbis.
2 Pactum an ueſtiatur ueſtimento coherentia traditionis, ſi tẽpore traditionis appoſitum fuit contra tradentem.
3 Pactum factum ſuper legatis ad pias cauſas an ualeat inconſulto praetore.
4 Teſtamentum factum per inhabilem an ualeat, in relictis ad pias cauſas.
5 Teſtamentum imperfectum ratione imperfectionis uoluntatis an ualeat ſaltem ad pias cauſas, & inter liberos.
6 Praeſtatio à ſciẽte facta firmat obligationẽ ipſo iure ualidam.
7 Titulus efficax praeſumitur praeceſſiſſe, ubi praeceſſit diuturna ſolutio, ſeu praeſtatio.
8 Obligatus ad. x. an ſi longo tempore ſoluit quinq; tantũ, an ſit in alijs quinq; liberatus.
9 Titulus quomodo probetur.

1 In certis. † Praeſtatio diuturna nõ ẽ efficax ad firmandum pctm̃ nudũ ſeu obligationem inualidã. h. d. vel ſic pctm̃ nudũ rei interuẽtu nõ veſtit ꝯ ipſum implentẽ ſed veſti-
2 tur verbis. i. ſi ſit ſtipulatione vallatũ. h. d. ❡ † Not. q̃ dixi in prima parte ſecundi ſummarij cui adde gl. in. l. ex placito. in gl. j. C. de rer. permu. que ad h̃ allegat iſtũ tex. Et ita colligit Cy. bar. et cõiter alij, q̃ intelligo verum eſſe in ꝯtractibus innominatis vt ẽt dicit hic Bar. in quibus proprie hñt locum veſtimẽta rei interuentu, vt per gl. magiſtrã in. l. iuriſgẽ. § quinimo. ff. eo. Sed an veſtimẽto coherẽtia traditiõis veſtiat pctm̃ ſi pe traditiõis appoſitũ fuerit ꝯ tradentẽ. bar. et Ang. hic, et Ang. in. l. j. C. de euic. tenuit q̃ nõ dicẽs ſe ita tenuiſſe in. l. in bone fidei. ff. eo. vbi hoc non poſuit, ſed puto q̃ voluit allega. no. p ſeipm̃ h̃ in pñc. iſtud ẽ tenuit Ful. ff. l. pri. q hãc. l. e idẽ retuli in vit. lec. Idẽ vr̃ tenuiſſe Bar. et ang. in. l. in traditiõibus. ff. eo. et Cy. in. l. ſi tibi. C. loca. dũ voluit q̃ pctm̃ iuxta traditionẽ appoſitũ nõ veſtiatur niſi qñ habita relatione traditiõis ad pctm̃ reſultat ꝯtractus innominatus vt trado tibi librũ cum pacto vt vadas pro me Romã. ergo ſecus vbi pctm̃ eẽt ꝯ tradentẽ, vt trado tibi librũ, et pmitto pacto nudo ire pro te romã, ꝯtrium puto verius q̃ tenuit gl. in. d. l. ij. C. de euic. et Bar. in. l. ariſto. §. labeo, in fi. ff. de dona. vbi ꝯcluditur q̃ ſi trado tibi rẽ ex cã donationis et nudo pacto pmitto de euictione, et ſic pctm̃ eſt ꝯ tradentem pctm̃ veſtit, ita fuit de mente Ja. bu. in. l. legem. ff. e. Bene facit. d. l. in traditionibus que indiſtincte loquuntur, fortificentur ex his que dixi in. d. l. legem. et illa adde h̃ dictis. Et ibi reprehendi opi. Bar. in. d. l. in traditiõibus. Non ob. q̃ no. gl. in. d. l. ex placito. e q̃ no. doc. h̃, q2 ibi traditio fiebat poſt pctm̃ ex interuallo ad acquirendaꝫ actionẽ implenti, vñ traditio que fit ad acqrendũ ipſi implẽti nõ dꝫ inducere ꝯtrium effectum. d. l. ſi mancipia. cuꝫ ſi. ff. de fun. inſtru. Jmo. de hoc paſſu dubitauit in. d. § labeo. Et ſimplr dicit q̃ vr̃ q̃ pctm̃ veſtiat ſolum qñ eſt in fauorẽ tradẽtis allegat. d. l. cum res. C. de dona. tene q̃ dixi in glo. ibi. l. creditor. iuncta
3 l. iij. eo. tit. ❡ † Jnea. ibi duplici fauore, ec. hec cõmuniter tenetur per doc. et p gl. e doc. in. l. lucius. §. teſtator. ff. de leg. ij. et in. l. q̃ de bonis. §. j. ff. ad. l. fal. et in. l. non dubiũ. C. de teſt. et hoc idẽ putat Bar. hic, et in. l. cum de in rem ver. ff. de vſu. procedere ẽt in legato dotis, et in legato ad refectionẽ vie, et in alijs ſimiliter fauorabilibus vt hic per eũ, et idẽ tꝫ Bal. q dicit in caſibus iſtis locum habere offi. iudi. vt hic per eum, cum quo tranſit Sal. et Pau. de caſt. et cum Bar. tranſit ẽt Ange. et Fulg. hic, et idem tꝫ Bar. in diſputatione ſua incipiẽte, quedã mulier et Ant. de bu. in repe. c. peruenit in. vij. co. de cẽſi. et Jmol. in. l. ſi vero. §. de viro. in. xij. co. ff. ſo. ma. et Ful. in. d. l. cum de in rem ver. et Mar. de marbeſilanis in ſuo tractatu extẽſiorꝫ. Et ſubdit Angel. hic in repeti. q̃ idẽ erit in legato facto pro redemptione captiuorũ vel pijs locis, cũ hic tanq̃ diſpoſitio ſit fauorabilis allegat. l. ſi quis pro redemptione. C. de dona. et. l. ſi quis ad declinandam. C. de epiſ. et cle. Pietatis. n. cauſa mouit legiſlatorem in. d. l. j. C. de fideicom. ad ita ſtatuendum. Ex quo dicit an-
3 ge. ſe nouiſſime inferre q̃ illa. l. non haberet locũ[a] in legato alimentorum relicto diuiti, q2 tunc ceſſat ratio pietatis, vt no. glo. in. d. l. illud in verbo, aliam cãm. C. de ſac. ſa. ecc. et declarat egregie bar. in repe. l. j. in. ij. q. ſecunde partis principalis eo. tim. Non ob. l. cum hi. §. nihil. ff. de tranſac. vbi nõ poteſt tranſigi inconſulto pretore ſuper legato alimentorum relicto pauperi vel etiam diuiti, quia reſpondet Ang. q̃ illud eſt ex extenſione iuriſcõſulti vt in caſu illo que non reperit in caſu iſto. ❡ † Sc̃do
4 limitat notabiliter Ang. in. d. l. j. non habere locum qñ teſtamẽtum erat inutile, eo q2 teſtator nõ erat habilis ad teſtandum, q2 tunc lex reſiſtit teſtandi potentie, et ſic ex eo teſtõ non oritur naturalis nec ciuilis obligatio. l. non dubium. C. de legi. l. cum lex cum ibi no. per Bart. ff. de fideiuſ. Quam limitationem intelligo veram qñ teſtator erat inhabilis ex defectu ſurgente a iure naturali ſeu gentium, ſecus ſi a iure ciuili tm̃, q2 tũc bene oritur naturalis cum naturalis ſit inuenta de iure naturali ſeu gẽtium. l. cum amplius in fi. de reg. iuri. Et hoc verificatur ex not. per Barto. in repe. l. j. in. j. q. prin. quã expedit per qõnes, vt. C. de ſac. ſan. ec. vbi concludit q̃ relicta ad pias cauſas debentur, licet teſtõr eſſet inhabilis ex defectu ſurgente a iure ciuili tm̃, et
5 ibi etiam ponit qui ſint iſti defectus ❡ † Tertio limitat etiam h̃ Ange. in. d. l. j. non habere locum vbi teſtamentum eſſet inutile propter imperfectionem voluntatis, e q2 voluntas imperfecta non eſt voluntas. l. ſi is cui. et ibi no. ff. de teſta. e ideo dꝫ intelligi illa. l. j. de imperfecti h̃ ratione ſolennitatis deficiẽtis, quo caſu oritur naturalis obligatio, vt no. glo. in. l. ſi poſt diuiſionẽ cum ſi. C. de iuris et fac. igno. Dic quod iſtud pendet ab illo articulo ſcilicet an teſtamentum imperfectum ratione imperfectionis voluntatis valeat ad pias cãs vel inter liberos, de quo vide per Bald. in. l. in teſtõ. ff. de fideicom. liber. per illuꝫ tex. et in. l. fideicommiſſa. §. j. de lega. iij. et in. d. l. ſi is, et no. in. l. hac conſultiſſima. §. ex imperfecto. C. de teſta. et per Bald. in. l. j. in xxvij. col. C. de ſac. ſan. eccle. et in. l. j. ſi iure. C. de teſta. mil. et in. l. eam qꝫ. C. de fideicom. et in. l. ſi. C. fa. herc. et in auten. quod ſine. C. de teſta. et per Oldra. in conſilio. cxix. et per Joan. and. in addi. Specu. in titu. de inſtrumen. edi. §. compendioſa. ver. quis ſi prius ad fin. Pet. de anch. e Jmo. in. c. ij. de teſta. Et q2 doct. ſunt contrarij ſatis placet diſtinctio, e concordia Jmo. in. d. l. ſi is qui. e ſecundum illam intellige limitationem Ange. q2 in caſibus in quibus vꝫ ad pias cauſas vel inter liberos, ſequitur quod talis voluntas dicitur eſſe voluntas. Ex his etiam infero quod prima limitatio Ange. ſ. relata non videtur procedere, nam ſi. d. l. j. de fideicom. ſolum intelligeretur in legato alimentorum relicto pauperi, attento quod relictum alimentorum factũ pauperi dicitur eſſe ad pias cauſas vt eſt optimus tex. in. l. qui mel lis. poſt princ. in verſi. pietatis in titu. de alimen. et cib. leg. et no. Barto. in. l. alio. in colum. ij. eo. titu. Et tale relictum in caſu. d. l. j. neceſſe eſt probari fuiſſe factuꝫ ſaltem per duos teſtes, vt ibi in verſicu. probaueris, et ſi ex tali voluntate facta coram duobus teſtibus oriretur naturalis obligatio ſequeret quod illa. l. j. de vẽto nobis ſeruiret, q2 in relictis ad pias cauſas non requiritur ſolennitas teſtamentorum, ſed ſatis eſt quod fiat corã duobus teſtibus ſecundum magis communem opinio. vt in capitulo relatum. el. primo de teſti. Etiam de iure ciuili vt in. l. j. in verſicu. liber ſit ſtilus. C. de ſacr. ſan. eccle. et ibi late probat hoc barto. in repetitio. vt in vltima parte principali. Quinimmo dato quod hoc non eſſet inuentum de iure ciuili, ſed tantum de iure canonino vt ſentit gloſa et nonnulli in. d. l. prima de ſacr. ſan. eccle. tamen dicta limitatio Angel. procedere non poteſt, quia negari non poteſt quo cauſa alimentorum etiam in diuite non ſit priuilegiata. d. §. nihil. Nec obſtat quod illud ſit propter extenſionem quam facit ibi iuriſconſultus, quia dico quod illam etiam facit in. d. l. prima infra de fideicommiſſ. indiſtincte loquendo. et in. l. ſi cui annum. ff. ad annu. lega. ſimile videmus in dote que ſi relinquatur pauperi ſiue diuiti indiſtincte eſt priuilegiata ſicut libertates, et alie pie cauſe, capi. fina. de re iudi. et dicam. j. Reperio tamen quod Flo. in. d. l. cum de in rem ver. b ſimpliciter ponit dictas tres limitationes, et eas approbat aliꝫ nullam faciat mentionem de Angel. Item aduerte quia licet

a ❡ Non hẽret locum in ruſtico. l. cum de in rem ver. ſpe. in ti. de teſti. ſpo. ver. nunc dicamus, et verſic. porro.

b ❡ Approbat. d. Ant. de alex. h̃ dicit q̃ opi. ang. p̃t ſuſtineri, q2 ipſi lõꝫ legũ nouũ inſtitutũ erat q̃ legata ad pias cauſas valerẽt cuꝫ duobus teſtibus, ſed per iura noua ſup quibus ſe fundãt doct. in. l. j. C. de ſacr. ſan. eccle.

communiter extendetur. d. l. j. ad legata dotis, et refectionis vie
tamen ſm Sal. hic non videtur verum, qꝛ ea que ſunt cõtra ius
cõe non debent extendi. l. ius ſingulare. et. l. ꝙ vero. ff. de legi.
et preſertim cum nõ ſit eadem ratio in dote. Nã legatum alimen
torum dicitur pium, item ſuper eo nõ põt tranſigi pꝛetore incõ
ſulto. d. l. cum hi. ꝙ nõ reperitur in dote, item qꝛ dotem poterit
mulier repetere actione de dote ab heredibus viri ſi legatũ nõ
eſt ſolẽne que ratio ceſſat in legato alimentorum, et eadem ratio
ne dicit idem in legato ad refectionem vie, nam ẽt ſi legatũ non
vꝫ omnes ibi pꝛedia poſſidentes poterunt cogi ad refectionem
vie, iuxta. l. ad inſtructiones. C. de ſac. ſan. eccle. que ratio ceſſat
in legato alimentorum. Teneo opi. Bart. que eſt cõmunis, vt
dixi. C. Nec ob. allegata in contrarium, pꝛimo qꝛ dici poteſt ꝙ
a cauſa dotis ſit cauſa pia^a. l. cum his. §. ſi mulier. ff. de condi. in
ſti. et. d. c. ſi. et no. Bar. in. l. ſi ego. in pꝛin. per illum tex. ff. de iu
re do. et bald. in repe. l. j. in. xvij. col. C. de ſac. ſan. ecc. et in. l. ſicut
de actio. et oblig. et in. l. mandatum. ſ. mã. Et equiparatur cauſe
alimentorum, vt colligitur ex. no. per gl. in. l. ob es. ſ. de pꝛedi.
mino. et not. Barto. in. l. ſi. ff. de his qui. vt indi. cum ſimi. et pꝛo
bant iura hic al'e. per Bar. Preterea etiam quando cauſa ali
mentorum non eſſet pia, vt quia relinquitur diuiti habet locũ.
d. l. j. et dixi. C. et non ob. ꝙ mulier per actionem de dote poſſet
eam conſequi, quia Barto. non loquitur in marito legante, ſed
loquitur in alio legante aliquod annuum pꝛo dote, iuxta d. l. j.
Mariti autem non legam dotes annuas. Non ob. quod dicit
Saly. per. d. l. ad inſtructionem, qꝛ etiam ſi alimenta relinquũ
tur diuiti poteſt aliunde ſe alere, et tamen habet locum. d. l. j. vt
b iaꝫ dictũ eſt ergo ꝛc. ſubdo qꝺ gl. no. in. d. l. aduerſus. ſ. de vſu.
per illum tex. et ibi expꝛeſſius Bald. dicit quod ſicut. d. l. j. ſ. de
fideicom. ibi illud triẽnium operatur in caſu fauorabili in indu
cẽdum obligationem, et etiam in caſu odioſo operatur liberalitas
tex. et exemplũ habes in. d. l. aduerſus, itẽ operatur illa triẽna
lis pꝛeſtatio aliam notabilem pꝛeſumptionem quam habes in
c caſu illius ſin. l. ſ. in. l. quicunqꝫ. ſ. de apo. pu. lib. x. et not. glo.
6 in. l. y. in glo. magna. ſ. de iu. emphy. C. † In ea. ibi. l. cum fides
vide veram ſolutionem ad illam. l. per Bar. hic cum quo tran
ſeunt alij, lꝫ ipſe aliter loquatur. in. d. l. cum de in reꝫ verſo. et di
cit Ange. h in repe. ꝙ ex illa. l. cum fidem colligitur pulchra li
mitatio ꝙ ſola pꝛeſtatio a ſciente facta firmat obligationem ip
ſo iure validam, que tamen pꝛius elidi poterat per exceptioneꝫ
7 addo tex. in auc. ſed cum teſtator. ſ. ad. l. falci. C. † In glo. ſi. ibi
cum de in reꝫ ver. ſed communiter tenetur ſolutio que no. in. d.
l. cum de in rem ver. tamen Ange. hic in repe. et repe. l. ſcien
dum. in. vj. co. ff. de ver. ob. repꝛehendit communem intellectuꝫ
ad illam. l. qui eſt. ꝙ ibi per diuturnam pꝛeſtationem pꝛeſuma
d tur pꝛeceſſiſſe efficacem titulum^d qui per agenteꝫ allegatur, nã
dicit hoc Ange. eſſe contra text. in. d. l. cum de in rem verſi. in
ver. imperator vbi non fit mentio de diuturna pꝛeſtatione, ſed
de vna ſeu ſimplici pꝛeſtatione tñ, et tamen illa obligat in futu
rum, et ſic ſecundum eum nullibi pꝛobatur cõis opini. vnde ſe
cundum eum illa. l. in pꝛin. intelligitur quod ibi conſtabat vere
de illa obligatione contracta cum filio, ſed per illam pꝛeſtatio
nem vſurarum longo tpe factam a parte pꝛobatur qualitas ob
l'onis allegata per actorem qui agebat cõtra heredes patris de
in rem verſo inſolidum, non aũt de peculio, et iſtud non eſt mi
rum, quia pꝛeſumitur facilius qualitas quam ſubtilius alleg. l.
ſciendum de ver. ob. et. l. ſi filius. ſ. de pe. her. et no. in. l. talis ſcri
ptura. de leg. j. et ad hoc dicit illam. l. cuꝫ de in rem ver. eſſe ſin
gularem Subdit ꝙ verus intellectus dicti ver. imperator eſt
ꝙ ibi vna pꝛeſtatio inducit neceſſitatem, quia illa pꝛeſtatio cõ
tinebat diſtinctam confeſſionem debiti dotis annexam ſolutio
ni, ſoluta enim fuit ibi pars dotis aut vſure pꝛo dote, vnde ſoluẽs
confitebatur debitum dotis ad qꝺ cõtrahendũ ſufficiebat nudus
ↄſenſus ſeu nudũ pactũ. l. ad exactionẽ. C. de do. pꝛomiſ. Dicit
tñ quod in iudicando nõ recederet a cõi opin. et pꝛefatũ intelle
ctum ad. d. l. in ver. imperator ponit etiam Fulgo. in. d. l. cũ de
in rem ver. et cum illa tranſit lꝫ de Ang. mentionem non faciat.
Tamen etiam dicit ꝙ in iudicando non recederet a communi
intellectu qui eſt ꝙ etiam ibi interuenerit diuturna pꝛeſtatio, ſꝫ
intellectum iſtorum non puto verum, pꝛimo quia dato ꝙ in ꝟ.
imperator fuerit ſolutum aliquid ex cauſa dotis ad cuius obli
gationẽ ſufficiebat nudum pactum, tamen illa ſolutio non hꝫ vis
confeſſionis, ſed pꝛeſumptionis, quod cauſam illam pꝛopter quã
ſoluerit veram eſſe crediderit, et ita dicunt Bal. et Sal. hic. Et
pꝛobo vltra dicta per eos in. d. l. cum de in rem verſi. in pꝛinc.
Naꝫ opoꝛtet intelligere ꝙ ibi pater ſoluit vſuras expꝛeſſa cau

ſa. ſ. pꝛo pecunia data filio, et verſe in rẽ patris, alias enĩ ſi ſol
uiſſet ſimplr illa pꝛeſtatio etiam diuturna non obligaret in po
ſterum ad ſoluendaꝫ ex cauſa allegate obligatiõis, qꝛ pꝛeſtatio
vel alius actus non pꝛobat niſi quatenus ex eo de neceſſitate in
fertur. l. ad pꝛobationẽ. C. loca. l. neqꝫ natales. C. de pꝛob. l. pen.
cũ ibi no. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iu. in. c. in pꝛeſentia, de pꝛo
ba. et ita pꝛeciſe firmat Bar. in. d. l. cuꝫ de in rẽ verſo. in vl. co.
et Saly. hic. et Ant. de bu. in repe. d. c. peruenit in. ix. col. et nõ
obſtãte ꝙ in illa. l. in pꝛin. in ſolutione fuerit adiecta cauſa, tñ re
quirit pꝛeſtatio diuturna, ergo eodeꝫ modo in ver. imperator
expꝛeſſio cãe nõ debet ſufficere ſine pꝛeſtatiõe diuturna, nõ ob
ſtat ꝙ illa pꝛeſtatio ſaltem habet vim nudi cõſenſus qui ſufficit
ad obligandũ in dote. d. l. ad exactionem, quia illud eſt contra
iſtam. l. Nam ſi iſta pꝛoteſtatio haberet h vim nudi cõſenſus, et
pacti redderet efficacẽ obligationẽ pꝛecedentis pacti, quia pa
ctuꝫ geminatũ pꝛoducit actioneꝫ, vt dixi. C. l. pꝛoxi. in vlt. lec. eſt
ergo neceſſe intelligere dictũ verſic. imperator, pꝛout cõmuni
ter intelligitur. ſ. ꝙ ibi interuenit pꝛeſtatio diuturna per quam
ibi pꝛobatur, non dico qualitas, imo ſubſtantia obligatiõis, ad
idem ꝙ per diuturnam pꝛeſtationeꝫ inducatur pꝛobatio obli
gationis, alle. tex. in. l. litibus, in pꝛinci. et ibi per bart. et glo. ſ. de
agri. et cenſi. lib. x. Ant. de bu. in repetitiõe. d. c. peruenit in. x.
car. dicit ꝙ Angel. de peru. dicebat non reperiri. l. cantem, ꝙ
per diuturnam pꝛeſtationem pꝛobetur ſubſtantia obligationis
ſed immo dicit Ant. de bu. hoc pꝛobari in dicto verſi. impera
tor, ſecundum verum intellectum Imo. etiã in. l. j. §. ſi. de aqua
plu. arc. dicit ꝙ contra Ange. vt tex. in. l. qui in aliena in pꝛin.
in verſi. ſed ſi non adiecit. ff. de acquiren. heredi. vbi ex diutur
na patientia filij patientis patrẽ poſſidere hereditateꝫ filio de
latam pꝛeſumitur filium ſolenniter adiuiſſe, et ſic ibi pꝛeſumit
ſubſtantia actionis non ſolum qualitas. Item dicit Imo. quod
intellectus Ange. ad. l. cum de in rem verſo. in pꝛinci. non pro
cedit, quia intellectus illius. l. eſt quod non erat ibi queſtio de
illa qualitate an eſſet in rem patris verſum, ſed ſolum an vſure
fuiſſent pꝛomiſſe per ſtipulationem iux. l. iij. ſ. de vſu. et patet ex
his que not. glo. in. d. l. cum de in rem verſo. in pꝛin. nec poteſt
dici, ſecundum eum quod ibi ad vſuras agebatur de in rem ver
ſo. quia dici non poteſt quod illud quod ſoluitur patri dicatur
verſum in rem patris, ſed id quo dixi. C. ſtringit, vt mihi videt.
Plures fallentie dari poſſent ad. l. cum de in rem verſo, cum
materia, ſed quia vltra duas lectiones occuparẽt omitto, et me
remitto ad no. ibi per docto. et per Cyn. et Bal. in. l. ij. poſt gl.
ſ. de do. pꝛomiſſio. et per Andre. de barulo, et per Barto. in di
cta. l. litibus, et aliquid per Barto. in. l. cum qui, in pꝛincip. de
annu. lega. et per Barto. in dicta diſputatione. quedam muli
er, et per Bald. hic, et in. l. ſolent. §. ſi. poſt glo. ff. de offi. pꝛocõ.
et ibi. i. ſolennibus. ſ. de rei vendit. et per Specu. in titu. de cau
ſa poſſ. §. iij. verſi. ſi ſoms, per Bald. in. c. j. §. ſi vero vaſallus,
in titu. quid ſit inueſtitura, et per glo. et doc. late in. d. c. perue
nit, et ibi maxime per do. Anto. in repe. et aliquid per Bald.
in. l. j. in. iij. colum. in verſ. ex pꝛedictis infertur. ſ. de fideicom.
8 † Et an econtra ſi debebam tibi annua. x. et per longuꝫ tempus
ſolui tñ. v. annua, an inducatur liberatio in alijs quinqꝫ, dic vt pꝛo
Barto. in. l. ſi pꝛius, in pꝛincip. ff. de aqua plu. arcẽ. per Cy. in
l. cum nouiſſimi. §. in his, et quod ibi glo. de pꝛeſcrip. xxx. ann. et
per glo. et docto. in. c. auditis de pꝛeſcri. et habetur in. c. cuꝫ oli.
de cenſi. et per Ioan. andr. in regula pꝛius ſemper in mercur. pꝛo
Spe. in titu. de pꝛeſcrip. §. j. verſi. quid ſi cum deberes, bene fa
cit. d. l. aduerſus, et. l. qui ſemiſſes, in pꝛin. et ibi glo. ff. de vſu.
9 † non omitto tamen ꝙ ardua eſt diſputatio an diſpoſitio. l. cuꝫ
de in rem verſo. volentis, quod per pꝛeſtationem diuturnam in
ducatur pꝛobatio tituli allegati et habeat locum in patiẽte. vt ſi
p. x. ann. trãſiui pꝛo fundũ tuũ ad fundũ meũ te ſciẽte, et patiẽte, et
allego ꝙ ſeruitus vie in illo fundo fuit a te mihi cõſtituta pꝛo ſti
pulationem vel vẽditionem, aut alium titulum allego, et pꝛobo
vſum meum, et patientiam tuam per. x. annos, an ſufficiat, et po
nitur exemplum in ſeruitute hñte vſum diſcõtinuũ, qꝛ in habẽ
te ↄtinuũ eſt indubitatũ ꝙ p. x. annos abſqꝫ illatione vel pꝛoba
tione alicuius tituli, acqro cũ bona fide ſeruitutẽ. l. ſi qs diuturno.
ff. ſi ſer. ven. Hic ergo ꝙ Ia. de are. Pet. et Cyn. Ia. butr.
Bal. et Ang. hic in repe. Bel. et Ang. in. d. l. qui in aliena, in
pꝛin. et in. l. ſeruitutes pꝛediorum ruſticorũ. ff. de ſer. et Bal. in. d.
l. cũ de in rẽ ver. in lectu. antiqua tenent ꝙ non, quia. l. cuꝫ de in
rem ver. loqtur de pꝛeſtatione diuturna pꝛo quã magis declara
tur conſenſus pꝛeſtantis qꝫ per ſolam ſcientiam et patientiã cuꝫ
in dubio ſciẽs et patiens non videatur ↄſentire ad damnũ rei ſue

vi. l.

a C Nõ cã do
tis ſit pia volũ
it ſed. ↄſ. cxxx
vi. pet. de anc.
tñ ↄſi. xx. dicit
ꝙ cã dotis iaꝫ
ↄſtituta ſit pia
non cũ agitur vt
dos ↄſtituatur
qꝛ tunc dꝫ agi
corã ſeculari, et
ibi dicit ꝙ non
inuenit tex. nec
dcm̃ doc. q di
cat ꝙ cũ agitur
ad ↄſtõnẽ do
tis debeat corã
eccliaſtico iu
dice agi.

b C Dcm̃ eſt.
facit ꝙ dicit.
iaſ. h ꝙ fauore
publico lex qꝫ
tñ cõqꝫ penalis
extendatur ꝙ ẽt
firmat lud. ro.
cõſil. cxxxviij.
et cccxxxvj.

c C De apo.
pu. li. x. addo in
et vid bal. in. c.
līe. ad fi. extra
de dila. qui di
xit. l. illã aureã
et vide ange. in
auc. de nõ ali.
in §. ſcire aũt.
l. ſi. vbi exten
dit tex. d. l. qcũ
cũqꝫ ad ſimpli
cẽ colonũ, et vi
de limitationẽ
d. l. qcũqꝫ per
bal. in. l. ij. ſ. de
do. pꝛomi. Frã.
Cur.

d C Titulũ.
vid eũdẽ alex.
ↄ. cxiu. et ibi an
talis pꝛeſumptio
ſit iur. et de iure
p cal. ↄſ. i. de li
be. ob. in ro. ↄ.
cxiij. p ſpec. in
ti. de reſti. ſpol
§. j. vbi tꝫ ꝙ. l.
cũ de in rẽ ꝟſi.
nõ hꝫ locuꝫ in
ruſtico de quo
ẽt p barb. cõ.
ſuo. lvij. et vide
pa. de ca ↄſil.
ccciiij. i pꝛimo
impꝛeſſio.

vt.l.q vas.§.vetare.z.l.fi.a'ias pe.ff.de fur.z p aliquas alias rationes quas per te vide, vt hic per eos. Contrarium tenuerunt gl.in.d.l.cum de in rem ver.z ibi Bar.z bal.in lec. ordi.z gl. in.d.l.seruitutes, z ibi bar.z gl.bar.in.d.l.j.§.fi.de aqua plu. ar.z Bar.in.d.disputa.incip.quedam mulier, z Bar.in cõsi. queritur vtrum in eisdem locis per plures rõnes quas in.d.locis vide per eũ, idem tenuit Imo.in.c.si diligenti, de prescrip.z Py. in.§.sed neq3.insti.de act.z in.l.j.§.deniq3.de aqua plu.arcẽ. Et pro ista opi, q habeat locum vbi nõ tractatur de magno pͦiudicio amissionis dñij, sed alterius iuris preiudicialis pbatur in.l.j.cum ibi no.ff.de pa.po. Et ibi bal.ponderat istum text.in l.j.§.fi.de aqua plu.arc.in ver.vt in re imposito, inducendo pͦut ibi gl.in verbo.din, z presertim quia intelligere illum tex.tm̃ in seruitute habente causam continuam esset nimis restringere illã.l.z violare tex.ad idem tex.in.d.l.qui in aliena.in princ.in ver.sed si non adierit.vbi si patiatur patrem diu possidere hereditatem ipsi, filio delatam presumitur adiuisse, ex qua aditione affertur filio preiudicium nõ tñ magnum. Amittit enim totam spem quam habebat.s.q si effectus fuisset sui iuris ante q̃ adiuisset acquisiuisset sibi hereditatem pleno iure, z non patri. Et sic est preiudicium in spe, z per consequens non est graue pͦiudicium attento q etiam eandem hereditatem sperat ad se reuerti succedendo patri.l.scripto cum si.ff.vnde lib.z ita inducit illum tex.Bar.in.d.disputatione. Istam opi.tenuit Anto.de bu.in repe.d.c.peruenit.in.xj.col.post glo.ibi. ¶ Et adducit aliquas rõnes que tollerentur respõdendo ad.d.l.cum de in rẽ ver.que est fundamentum suum attento q illa.l.loquitur tm̃ in prestante, Istam opin.tenet hic Ryn. z dicit q responsio data ad.l.cũ de in rẽ ver.non est bona. ¶ Qr in corporalibus puta in seruitutibus idem operat patientia q operatur traditio, z pͦstatio in rebus corporalibus.l.quotiens.de serui.l.iij.§.dare.ff. de vsufru.istam opi.ẽt sequitur Ful.z Flo.in.d.l.cum de in rẽ ver.z sentit bald.in.l.j.in.vij.q.ff.qui admit.z Imol.in.d.l.j.de aqua.plu.ar. Pa.de ca.recitat opi.Cy.z postea bart.z nihil approbat Sal.hic, z Raph.cu.in.d.l.qui in aliena.z ibi Roma.tenẽt istam opi.secundam qñ apparet q ille vsus fuisset tã quã ex cã seruitutis sibi debite aduersario hoc sciente z patiente, alias nõ pcederet si simpliciter de vsu pbaret, z ita ɔcordãt opin. ¶ Dicit tñ Ro.esse cogitandũ. Ista concordia est satis tollerabilis, z pro ea facit ratio quam allegaui.s.dum allegaui. l.ad pbationem, z que no.Bart.in.d.l.cum de in rem ver.in viti.col.Imol.in.d.l.qui in aliena.dicit q in pͦiudicio iuris verior est opi.prima per ea que ibi no.bal.z Ang.sed secũda opi. seruaretur in pratica maxime propter auctoritatem dictarũ glo
a sarum consului[a] pro secunda opi.quam puto veriorem per predicta, non tamen improbo concordiam supradictam.

SVMMARIVM

1 Renunciare potest quis priuilegio fori, & omni iuri suo.
2 Exceptio quæ non potest opponi coram delegato, nõ potest opponi coram arbitro.
3 Exceptionem non admittendã si iudex admittit, facit litem suã.
4 Instantia si pronunciat peremta, cũ non sit, iudex facit litẽ suã, & tenetur parti ad interesse, nec per hoc perimit ius partis.
5 Iudex ex negligẽtia q̃ absorbet ius partis tenet ad totale interesse
6 Clausula uolens ipse debitor posse conueniri Bononie, & ubiq3 locorum, quid operatur.
7 Respõdere de debito promittẽs, idem est, q soluere promittere
8 Renunciare fauori suo per pactum an quis possit.
9 Renunciare fauori suo quis potest quãdo fuit certioratus de pͦiudicio suo, alias secus, nisi in renunciando iurasset, quia tunc non requiritur certioratio.
10 Statu.q causæ inter coniunctos debeant compromitti, habet locum etiam in emergentibus.

1 SI quis. †Potest qs renũciare pͥuilegio fori, z etiam omni fauori suo.b.d. ¶ No.q ille qui fatet se non vsurũ pͥuilegio vr facere pactũ de nõ vtẽdo pͥuilegio q intellige verum qñ fit s pͦsente pͥuti.l.tale pctũ in prin.in ver.ea.ff.e.declarat bar.in.l.j.z ibi fuit dctũ.ĩteo.per Bal.in.l.si qs in conscri
a bendo.in prin.ff.de epis.z cler. ¶ †Scdo no.q exceptio q̃ nõ
b põt opponi corã delegato nõ pͭ opponi corã arbitro. Ex quo colligit ʃm Saly.q eo tpe quo exceptio põt opponi coram delegato põt corã arbitro, z nõ alio tpe facit.l.j.cum fi.ff.de ar-
3 bi. ¶ †Tertio no.q iudex vel arbiter admittẽs exceptionẽ nõ admittendã facit litẽ suã. Quid dñt in arbitratore an si male pro-

a ¶ Consului. vide consi.cvij.ij.li.eundẽ alex.in ɔs.l.in.iij.vo.col.pe.z in ɔs.ij.in iiij.vo.col.pe.z fi.z vide p Io.an.in addit.spe.in ti.de cõ pos.z propr.§.j.p pan.in consi.iij.in.ij.pte, z fran.are.in consi.lxx.z ad mã3 huius.l.vide ẽt eũdẽ alex.in ɔs. cxiij.in.j.vo.z de.q.h vltimo loco tacta vide ẽt aliquid p eũdẽ alex.in cõsi.lxix.col. j.z.ij.in.v.volum.Francisc.Curti.

c nunciet faciet litẽ suã, dic vt p bar.in.l.fi.per illũ tex.ff.si mẽs. fal.mo.di.z in.l.j.ff.de discus.lib x.z plenius per eu3 in.l.fi.ff.de va.z extraor.cog.z per bal.h cũ quo trãsit Sal.z p Imol.in.l. diuus in vlt.co.de re iud.vbi trãsit cũ ɔclusione bar.in.d.l.fi.
4 de va.z extraor.cog.nã limitat ex no.p bal.h. ¶ †Vltimo no. ʃm bar.q qñ iudex absoluit ab instãtia ɔ ius, l3 per hoc actio ẽt pͭis nõ perimatur tñ facit litẽ suã vt h. In verbo neglexerit, nihil aliud fuit nisi qr absoluit ptes ab instãtia iudicij pp priuilegiũ fori cui renũciatũ fuit, z sic indebite absoluit, z subdit bar. q talis iudex tenebit pti ad totale interesse, ac si ɔ eam in cã pͥncipali iniuste pnunciasset, qr ille q impedit pcessu3 cause tenet ad totale interesse.l.pe.§.meũ.z ibi gl.ff.ne qs eu3 q in ius vo. est vi exi.z in.l.iij.§.fi.z in.l.fa3 tñ.§.in hac.cũ seq.z.l.cũ querebat.ff.iudi.sol.S3 bal.hic credit ɔtrium esse verius, z cum eo simplr transeũt Sal.Ful.z Pa.de ca.qr iudex tenet h q̃tum bono viro equũ vr.d.l.fi.de va.z extraor.cog.vnde videri non d3 bono viro q in plus teneat q̃ ab eo fuerit lesus litigator, nisi dolo fecerit, qr tunc tenebit in totũ sicut vi eximens.d.§.in eũ, z hoc vltimo casu pcedit opi.bar.ar.l.si filius in prin.cũ gl.ff.de iudi.potest etiam pcedere opi.bar.ʃm Pa.de ca.hic qñ per n.non eẽt facile reincohoare litẽ de nouo, vt in.l.allegata.puto veram esse opi.Bar.z sequacium pro quo bene facit.l.si qñ in fi.ff.de testi.vbi iudex negligendo iudicium facere, z p ɔñs etiã impediendo pcessum non tenetur, nisi inquantum ledit, z ideo
5 in proposito dicit ibi bal.in.j.col. ¶ †No.q iudex ex negligẽtia que absorbet ius partis tenetur ad interesse totale. S3 si in aliquo particulari lederetur ius partis teneretur ad interesse particulare ʃm eu3, ibi idem videtur velle Ang.in.l.mancipia in lectura florentina.ff.de ser.fugit.ibi dicit q aut negligẽtia est dissoluta, z sic est prope dolu3, z tenetur insolidũ.d.l.si filius in fi.aut annumeratur culpe, z tunc tenetur quatenus bono viro equũ videbitur, vt institu.de obli.que ex quasi delic.in princ.z ibi bona glo.pro dicta opi.z bene facit text.in.d.c.j.§.iudices vero de pac.iuramen.firman.z ex his habes q non procedunt a pari isto casu dolus, z lata culpa, nam si iudex sine dolo iniuste pronunciat dicitur esse in lata culpa, qr per ignorantiam iuris peccat, z per consequens est in lata culpa.l.liberorum.§.nõ tantum.ff.de verbo.signifi.z plene declarat bar.in.l.q nerua. in.v.q.ff.deposi. Et q non procedant a pari no.in.d.l.si filius. z institu.de obli.que ex quasi delic.in prin.z in.l.ij.in princ.de pe.iud.nec mirum quia iudex male iudicans dicitur teneri ex quasi maleficio, z in maleficijs dolus, z lata culpa non equiparantur.l.in.l.cornelia.ff.ad legem corneliam de sicarijs, z plene in.l.in actionibus.ff.de in litem iuran. Restat respondere ad l.iij.cum fi.ff.iudic.solu.z potest responderi, qr ibi loquit quando quis conuenitur ex contractu, z sic ex promissione sua de soluendo iudicatum de defendendo. Nos autem loquimur quando conuenitur iudex ex quasi delicto. Ratio differentie est, qr vbi quis conuenitur ex contractu bona fides exigit plenius q obseruet quam quãdo ex delicto, qua ratione in simili vtit bar. in.l.commodare in fi.ff.cõmo. Preterea ille qui non obseruat promissa in contractu cum possit dicitur in dolo.l.si procuratorem.§.dolo autem cum simi.ff.manda. Sed iudex per imperitiam iudicans dicitur, esse in culpa, vt dixi ergo non miru3 si aliud
d ud est in eo. ¶ In glo.in verbo dignitatis[*] ibi in aucten.statuimus zc.dic q nec ibi, nec in.§.economus, dicitur quod nõ posset renunciare clericus quin conueniatur coram iudice ecclesiastico, immo in contrarium videtur text.in.l.si quis in conscribendo.de epis.z cle.que in clerico debet intelligi, alias non faceret ad iit.verum est quod.d.glo.probatur in.d.l.si diligenti. põt aliter responderi ad ɔtriũ, vt hic p Iac.bu.z Bar.cũ qui-
6 bus transeunt alij. ¶ †In glo in verbo.antiqua, ibi in.l.si conuenerit.per illam.l.concludit Bar.hic, z in.l.nõ vtiq3.§.si qs ita.ff.de eo q cer.loco.z in.l.titium.§.j.de admi.tu.q illa verba que apponuntur in instrumentis.s.q voluit dictus debitor posset ɔueniri florẽtie, bononie, z vbiq3 locoꝝ nihil operent, qr hoc nõ obstante poterit conuentus debitor florentie declinare forum nisi dictum esset, z pmisit dictus debitor soluere hic florentie, z vbiq3 locorum vbi fuerit petitum, vt per Barto.in dictis locis, z maxime per illũ tex.in.l.titiu3, z est cõmunis opi.

b ¶ Arbitro. facit q voluit abb.ɔsi.xxxiij. ij li.vbi dicit qd sicut instantia triẽnalis durat corã iudice silr durat cora3 arbitro.

c ¶ Litẽ suã s3 in negligendo faciat litẽ suam Ro.sing.fuit de iu dicere q sic p hãc.l.sed de tpe nõ facit s3 ẽ tex.in.l.fi. iudicio.§.pcedẽ ti ó magi.ɔue. z dicit Iud.ro. ɔsi.cccxxxviij. q neduz iudex facit litẽ suam male iudicãdo z negligẽdo, s3 ẽt ciuiliter tenetur.dt tñ Ant. de alex.h q arbiter q iurauit recte iudicare si tenebit, qr solũ deũ h3 vltorẽ ʃm bald.in auc.decernim[9] ff.de arb.adde ad ɔtrariẽ eũdẽ da ẽt q voluit Io.an.in add.ã cẽ po.z ppne. in.§.j.de illo q dño castri pmisit exigere vecti.pedagiu3 p xl.an.an possit inhibere.

d ¶ Dignitatis.h.d.Azo. dic q militia nõ est dignitas nisi ribus casibus z vnus est cũ qs est doctor z efficit miles ʃm ipm, s3 hic glos vestibus vti debet an militaribus an doctoꝝ.vide Lu.ro.singu.fol.fo.14.

doc. hoc idē tenuit Cy. in. d. l. ſi quis in cōſcribēdo, ⁊ ibi plenius per Bar. ⁊ p Bal in. l. fi. §. ſ. in. viij. col. ff. cōia de le. ⁊ per Iaco. bu. in. l. non codicillū. ff. de teſta. ⁊ p Spec. ⁊ Io. and. in ti. de cōpe. iud. adi. §. j. ver. ſed qd ſi promiſi per ſtipſonē ⁊c. late p do. Ant. in. c. j. de iud. aliquid per Cy. in. l. ſi qui ex cōſenſu in. 19. q. de epiſ audi. per oēs in. d. c. ſi conuenerit. aliquid per Bal. in. c. j. de mili. vaſal. qui contu. eſt, vbi ponit ſimile verbū omni nīe. dcit Inno. in. c. ſi aduerſarius. de eo qui mit. in poſſ. Ful. tm̄ hic ſimpliciter dicit aliquos tenere q̄ ēt p illa ſola verba, ⁊ voluit cōueniri, ac ſi pmiſiſſet ibi ſoluere. alle. l. in bone fi dei. de eo q cer. loco. c. dilecti. de fo. cōpe. Tenens cōez opi. per. d. l. ſi cōuenerit, cui non pōt bene rñderi non ob. l. in bone fidei. in verbo cōdictuz, ſm vnā lec. q2 ibi non dr̄ q per illā p miſſionem poſſit ibi ɔueniri ſi alias ibi non ſortiebatur foꝝ de iure cōi, ⁊ q2 ibidem nō inueniebat̄ debitor iō poterit cōueniri in alio loco idoneo actiōe arbitrar in, ⁊ iſtud eſt q illa iſta vult non ob. c. dilecti. q2 ibi p illa verba. ſ. ⁊ promiſit rñdere debitor citra mare ⁊c. non poterat conuiri citra mare vbi nō ſortiebat̄ forum ſtante priuilegio ſibi ɔceſſo. d. l. ſi conuenerit, niſi ſuperior delegaſſet cauſam citra mare cognoſcēdam, vt ibi, nam tunc per illa verba debitor, videtur renunciaſſe priuilegio declinandi forum attento q per reſcriptum ille erat effectus iudex qd non erat in caſu. d. l. ſi conuenerit. vel tu rñde aliter, prout colligitur ex glo. no. in. l. iij. in verbo rñdere q̄ ibi no. Bal. ff. de procur. ⁊ expreſſius Bal. in. l. eam q̄ in. iij. col. ff. de fideicō. per il
7 lum tex. in verbo reſpondere, † vbi p3 q ille qui promittit creditori reſpondere de debito intelligitur promittere ſoluere vt clarius ibi probat Bal. ⁊ ita pōt intelligi tex. in. d. c. dilecti. in ver. vel reſpondere. referens q debitor promiſit altero de duobus modis. ſ. vel reſpondere vel ſoluere. Nam quodlibet importat, ēt q ſoluāt, q no. q2 eſt nouus intellectus ad illum tex. Plures limitationes tamen dari poſſent ad. d. l. ſi conuenerit
8 quas in loco ſuo reſeruo. a C In ea. ibi nō ſunt verba pacti, dic imo idem ſi eſſent verba pacti. l. liberos. ff. de libe. cau. ⁊ ideo ratio illius. l. alia eſt que colligitur ex. l. liber homo in. j. ff. ad. l. aquil. q2 nemo dñs eſt ſue perſone, ⁊ in ſenſu Cy. hic, ⁊ Cano. in. d. c. ſi diligenti. vel ſm Ang. in. l. pactum inter heredem. ff. eo. rō eſt, q2 ibi verſabat̄ publica vtilitas. ſ. q ciuitas repleatur liberis hominibus pro quo eſt tex. l3 ipſe nō allegat in. l. ſi quis rogatus. ff. de fideicom. liber. C In ea. ibi. l. ſeruos. dic q rō ē ibi, q2 ſeruus d3 reuerentiam dño ideo pactū ſeu conſenſus q poſſit ſeruus contra dnm̄ torqueri eſſet contra ius reuerentiale ideo non tenet. l. alin. §. eleganter. ff. ſolu. ma. C In ea. ibi. l. abdicatio. dic q ibi filiatio eſt de iure naturali ideo per pctm̄ tolli non poteſt. l. ius agnationis. ff. eo. ⁊ ita declarat etiam Bal. in. l. pe. ff. vt in poſ. lega. vbi etiam ſubdit q iuramentū tunc etiā nihil operaret̄. C † In ea. ibi. l. pcario. dic melius q illō pctm̄ erat contra ſubſtantiam actus ideo non v3 vt declarat bar. in. l. vbi ita donatur. ff. de do. cau. mor. Alios caſus in quibus p pactum quis renunciare fauori ſuo non pōt, vide hic per Barto. poſt glo. in auc. ſi ſine probi. mat. debi. §. j. ⁊ per glo. ⁊ docto. in d. l. pactum, ⁊ per Bar. in. l. ius publicū. ff. eo. plene p Spe. in ti. de renun. ⁊ conclu. §. j. per gl. ⁊ doct. in. d. c. ſi diligenti, ⁊ per Bald. in. d. l. ſi quis in ɔſcribēdo. ⁊ in. d. l. pe. ff. vt in poſſe. leg. l. libertorum poſt glo. ff. de teſti. ⁊ in. l. j. ff. quando impera. inter pupil. ⁊ vidu. ⁊ ibi habes gl. ante pe. que ſm Bal. ⁊ Saly. ibi eſt valde no. ad h. ſ. q fauor vel priuilegium indultum miſerationis intuitu non poteſt tolli per renunciationē, ⁊ ſ3 Moder. ibi illa gl. non eſt alibi, ⁊ q2 mā infinita eſt ideo per te vide
9 † Sed vnum per hoc no. q poſuit Hoſt. in ſum. de fideiuſ. §. ⁊ quis, ver. idem eſt q refert, ⁊ ſequitur Ioā. an. in. c. ij. de pac. in vj. ſ. q regula huius. l. cum ſi. que h3 q quis poteſt renunciare fauori ſuo intelligit̄ quādo fuit certioratus de preiudicio ſuo, alias ſecus, alleg. in arg. xxxviij. diſt. placuit, ⁊ i auc. qūo opor. epiſ. §. igit̄ ordinādus niſi in renunciatiōe interuenerit iuramē
b tum, q2 tunc nō requirit̄ certioratio, b quia ad iuramentum ɔs preſumitur accedere certioratus per. d. c. ij. de pac. in. vj. bene facit. c. ex reſcripto, ⁊ quod ibi doc. de iureiu. ⁊ q dixi in. l. ſciē
10 dum. ff. de verbo. obli. C † In glo. penu. ibi, de hoc ipſo cōpromiſſarius, hanc glo. reputat no. Bar. ⁊ eam ponderat ad ſtatutum diſponens q cauſe inter coniunctos debeant cōpromitti, nam habebit locum ſtatutum etiam ſi ſuper aliquo emergenti, ⁊ non ſuper cauſa principali peteretur cōpromiſſum, ⁊ ideo ſi diſputaretur coram iudice, an inter duos ɔiunctos cauſa pncipalis eſſet cōpromittenda vel nō poterit ſup iſto articulo. ſ. an cauſa principalis ſit cōpromittēda peti q fiat compromiſſū, ⁊

a C Reſeruo, dicit h. d. Anto. de ale r. qd miſerabiles perſone q̄ hñt iudicē ſibi datū ex pui. ſpāli nō pñt illi renūciare p dictū ſin. Cy. ⁊ bal. in. l. j. ff. qñ impator inter pupil. et vi. ⁊ tn̄ dr ſentire Barto. h in ſua diſ.

C Et q̄ dicant ēt miſerabiles pſone q̄ tali pui. renūciare nō pñt vid per Inno. ⁊ And. ſic. ple. in. c. ſignificantibus, vbi ēt p alios cnnoniſtas de of. dle. Ant. fr.

b C Certioratio en inf3 faciat pſumi certioratione ponit̄ i auc. iacta puberꝫ. ff. ſi aduer. vē. ⁊ ibi vid in apoſtillis.

c C Cōpromitti iō dr. d. ant. de alex. q non vidi quō expō. gl. ad tex. pcedere poſſit cū eēt caſus clar9 l. l. iſta ad quē dt nō videt̄ hominū rñſuz niſi dicat̄ q ipe hui9 l. erat dubiū d iſtis renūciationibus, ⁊ iō fuit fcā hec. l. q2 cū eſt dubiū inter opi. doc. pt fieri cōpromiſſuz vt dicit bal. i. d l. cū pponas. ſ3 an appellari poſſi. a ſententia qua pnūciatur ɔpromiſſuz fieri dbere vid ra pha. cōſi. xviij.

d C Spat de hoc nri. vide p Pe. d anc. cō ſilio. cccciij.

e C Mortem meā. adde old. ɔ. cxxxviij. pa. de ca. ɔſ. lviij. ⁊ in mā huius. l. vide ad ſing. ɔōnes Bart. vbi a poſtillaui.

ſed dicit ſe Fulg. obtinuiſſe dum quidam iudex inclinaret q ſuper cā principali nō deberet fieri cōpromiſſū, ille qui volebat fieri ſuper principali cōpromiſſum petijt q ſuper illo articulo an cauſa principalis eſſet compromittenda, ⁊ partes cogerent̄ ad cōpromiſſum, ⁊ ſequit̄ ēt Pa. de ca. ⁊ eſt verbū bene vtiliſſimum, ⁊ valde practicabile. Addo gl. ſimilem iſti in. l. cū ppo
c nas. ff. de reb. cre. ⁊ intellige deciſionē Bar. pcedere qñ eſſet talis articulus ſup quo poſſet tranſigi. alias nō poſſet in arbitratorē cōpromitti c. c. non obſtan. vt p bar. in. l. pretor. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab his ⁊ in. l. non diſtinguemus. §. queſitum. ff. de arbi.

SVMMARIVM

1 Pactum quo diſponitur de hæreditate uiuētis nō ualet, niſi ille conſenſerit, & in eodē conſenſu perſeuerauerit uſq; ad mortē.
2 Voluntas quando præſumatur, uel non.
3 Donatio ſic facta, pmitto bona mea poſt mortē meā, nō cōprehēdit uniuerſitatē bonorū, ſed bona quæ hēbat tpe donōnis.
4 Statu. q pactum de ſuccedendo ualeat non ualet.
5 Succesſionis ius alicuius uiuentis q mihi ab inteſtato obuenire poſſet, an dicat̄ ihi mdebitū, & an ſit i cōſideratiōe, uel nō.

1 DE queſtione. † Pactū quo diſponitur de hereditate viuentis nō v3 niſi ille conſenſerit, ⁊ in eodem ɔſenſu perſeuerauerit vſq3 ad mortē. h. d. C In tex. ibi, ɔ bonos mores ⁊c. ⁊ ideo non firmatur iuro ſm Ang. ⁊ Salyc. hic per. c. non eſt obligatorium. de reg. iur. in. vi. Adde que dixi poſt bar. in. l. pctm̄ q dotali. ff. eo. C In tex. ibi, perſeuerauerit, no. q iſtud pactum eſt reuocabile ēt ſolo conſenſu vnius q eſt no. C In tex. ibi neq3 donari, iſtud bene erat expreſſum de iure ffoꝝ qñ vnus ſperabat hereditatem quā donabat, vel aliter alienabat. l. quidam cum fi. ff. de dona. Non aūt reperiebat̄ expreſſum qñ duo vel plures ſperabant hrditatem de qua inuicē diuidenda paciſcebantur, q clare decidit in ſuperiori par
2 te. l. C † In tex. ibi, contra dñi voluntatez, ⁊c. Hic aūt in dubio preſumatur domini voluntate ſc3 quando ipſo viuente aliquis de ſua hereditate diſponebat, q2 ex tali diſpoſitione apparebat de preſumpta cauſa inſidiarum vite eius hoc eſt q voluit dicere tex. iunctis precedentibus. C Et nota. ex hoc ſi. q l3 quis poſſit obligare bona ſua preſentia ⁊ futura. l. j. que res pig. obl. poſ. non tamen obligare poteſt bona viuentis qui futuram ſuc
d ceſſionem conſequi ſperat d. ⁊ an ea que hic dñr futura in hereditate viuentis habeant locum in hereditate mortui, de cuius vita vel morte dubitatur, dic vt habes in. l. nec non, ⁊ q ibi glo. maxime fi. ⁊ q ibi Cy. ⁊ bald. ff. de capti. ⁊ per gl. in. l. ij. §. fi. ff. de his qui, vt indig. C In gl. in ver. aliene ibi, ita dic in liberis ⁊c. adde q no. Barto. in. l. cum dñs. §. fi. ff. de pecu. leg. ⁊ idem ecōtrario parentibus paciſcentibus hereditatem filiorum per generalem rōnem poſitam hic in fi. l. ſm Bal. Saly. ⁊ Pau.
3 de caſt. hic. C † In glo. in ver. obſeruari, ibi conceſſio prebende ⁊c. dic de hoc plene. in. c. ij. de conceſ. preben. C In glo. in ver. accommodat, ibi alij conſentit ⁊c. de hoc vide plene in. l. ſi fundus. §. j. ff. de pign. ⁊ per Iaco. bu. ⁊ Barto. hic, ⁊ pulchre Bald. in. l. ij. ff. ſi aduer. dona. ⁊ per eundem in. l. ſi vt proponis ff. de ſeruo pigno. da. manu. ⁊ q ipſe notat hic in fi. C In ead. ibi, per ſtipulationem tamen ⁊c. non intelligas q glo. velit dicere q l3 pactum ſuper hereditate viuentis non valeat vt hic, tñ v3 ſtipulatio, q2 eſſet contra no. per gl. i hac. l. in ver. declarabatur. Sed voluit hic gl. dicere q l3 quis per pactum ſeu ſtipulationem non poſſit dare hereditatem ſuam. l. cum donationi. ff. tit. j. ⁊. l. pactum. ff. eo. tñ aliud eſt ſi dicat promitto bona
e mea poſt mortem meā, e quia intelligeretur non d vniuerſa hereditate, ſed d bonis que habebat per tempus donatiōis quod eſt hñ notandum, facit. l. ſi ita de aur. ⁊ ar. le. ⁊. l. fi. §. qui induſtam. ff. de lega. ij. Et iſta eſt magis communis opi. quam tenuit Pet. Cy. Barto. Bald. ⁊ Pau. de ca. l3 quidam contra, de quo plene dixi in. l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. oblig. vbi etiaz ſcripſi circa oēs queſtiones quas tetigit Bar. hic, ⁊ iſtis adde que in materia huius. l. dixi in. l. pactum q do
4 tali. ff. eo. † Et inquantum tenui ibi contra bal. ſ. non valere ſtatutū vel conſuetudinez dantem robur pacto de ſuccedendo, ad de quod iſtud etiam ſequitur Bald. in. l. ij. in. iij. colum. C. que ſit lon. conſue. licet aliud ſit in pacto de non ſuccedendo ita intelligitur text. in. l. j. de filijs nat. ex ma. ad morga. cum fi. ⁊ no. Barto. in. l. pactum. ff. de colla. ⁊ ibi etiam Bald. in. ij. oppo. ⁊ vtrum pactuz per quod promittitur pars hereditatis ipſius

promittentis

promittentis valeat. Pe. Cy. et bal. hic tenent ꝙ ſic, quia nõ auffert liberam teſtandi factionem. cõtrarium tenuit Pet. de ancha. et Imo. in rub. extra de teſt. in fi. et eos ſequutus ſum in. d. l. ſtipulatio. p qua opi. vltra ibi dicta. addo tex. in. d. l. pcti ꝙ dote. C. eo. facit. l. hereditas. ff. de pac. conuen.
5 ¶ † Vltimo tangit hic Bar. ĩ in fi. an ius ſucceſſiõis alicuius viuẽtis que mihi ab inteſtato obuenire poſſet dicat mihi debitũ, et an ſit in cõſideratione an nõ, adde no. plenius per eundem in. l. ſi põt. ff. de ac. he. vbi per quatuor vel quinq; co. dicit plura vtilia circa hec.

¶ De tranſactionibus. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Liberatio facta uni ex tutoribus nõ liberat alios pro mala admi.
2 Pactum factum cum maiori parte, non prodeſt minori.
3 Tutores plures an poſſint omnes conueniri quãdo pars ipſorũ adminiſtrat.
4 Beneficium diuiſionis habet locũ inter plures qui verſati ſunt doloſe in adminiſtratiõe tutelę.
5 Tranſactio facta cũ uno ex pluribus debitoribus, uel tutoribus an proſit aliis.
6 Tutor qui ſoluit pro cõtutore, an creditor teneat ſibi cederẽ actio.
7 Tutores plures habent beneficium diuiſionis.
8 Acceptilatio uni facta, an proſit aliis.
9 Tranſactio uni facta, an proſit tertio.

1 NEq; pactio. † Liberatio facta p pactũ gratuitũ vel per tranſactionẽ vni ex tutoribus vel curatoribus nõ pdeſt alteri quo minus pro mala adminiſtratione cõueniri poſſit. h. d. ¶ No. ꝙ pactũ factũ cum vno nõ porrigit ad aliũ habentẽ ius cõnexum cum eo. fallit niſi paciſcẽtis intereſſet ad aliũ porrigi. l. fideiuſſores. et l. idẽ in duobus, et ꝙ ibi no. ff. de pac.
2 ¶ † Scdo no. ꝙ pactũ factũ cũ maiori parte non prodeſt minori. ¶ In glo. magna ibi in caſibus ibi dicti etc. l. ibi dictis in tex. in gl. in ver. prodiderit, et illis caſibus ſi tranſactio fuiſſet cum principali an preiudicet alteri creditori, puta negligenti petere remouere ſuſpectum, videtur qȝ idem erit ꝙ eſt in aliis caſibus in quibus quilibet tutor poſſet conueniri inſolidum quo caſu an pactum vel tranſactio cũ vno
3 proſit alteri, habes in hac gl. et maxime in ver. his ergo caſibus etc. vbi tenet glo. ꝙ non, et ita etiam, de mente Salyc. et Fulgo. Sȝ tu aduerte quia in caſibus poſitis in. d. l. ij. in verſi. ꝗ. de ind. tu non tenetur negligens niſi quando principalis non eſt ſoluẽdo, et tunc tenet inſolidum, vt ibi vnde ſuccedit notabilis deciſio Cy. et Ray. hic dicentium ꝙ in caſibus in quibus tranſactione facta contra vnum non põt agi contra alios et quando tranſactum fuit cum eo qui ſolus adminiſtrauerat. l. ſi pupillus. ff. de admi. tu. ſi ille cum quo facta eſt tranſactio non erat ſoluendo an poterit agi contra alium, et videretur ꝙ ſic. per. l. i. ꝗ. ſi tu. nõ geſſit. et l. fi. ꝗ. de diui. tu. tamen contrariũ decidunt ipſi, ex quo tranſegit cum ipſo videtur eum habuiſſe pro idoneo. alleg. l. vir ab eo. de in. do. ita ergo debet eſſe in propoſito ex quo creditor tranſegit cum principali videtur euȝ habuiſſe pro idoneo, et ſic non poterit vlterius conuenire negligentem cum non teneatur niſi quando primus non eſt ſoluendo. d. l. ij. verſic. niſi.
3 ¶ † In ea. ibi nullus ex alterius parte teneatur, adde alium caſum in quo etiam quando non fuit facta diuiſio a iudice nec a teſtatore, tamen pro mala adminiſtratione vnius nõ conuenietur alius tutor etiam ſi male adminiſtrans ſoluendo non ſit. ſed agitur contra iudicem qui eum dedit. ſ. quando vnus tutor erat datiuus, et alter erat diuerſe ſpẽi, puta teſtamẽtarius, vt. l. lucius. ꝗ. cum teſtamento. ff. de admi. tuto. qui ad hoc eſt ſing. ſm bar. ibi, et ſequuntur communiter hic omnes. Non ob. ꝙ gl. j. in. d. ꝗ. cum teſtamento. intelligat ꝙ ibi diuiſio fuerit facta a teſtatore, quia iſtud eſt contra illum tex. in fi. in ver. an ſit in partes etc. vbi equiparat illum caſum caſui in quo ſcĩ fuiſſet diuiſio adminiſtrationis, nullum autem ſimile eſt idem. l. ꝙ nerua. cum ſi. ff. depo. ergo etc. ¶ Eſt et alius caſus ſimilis. ſ. quando non diuiſa tutela a teſtatore vel a iudice quidaȝ ex tutoribus geſſit quidã non. Nam ſi gerens non ſit ſoluendo agitur primo contra magiſtratum qui eum dedit ꝙ cõtutorem. n. l. j. ꝗ. nũc tractemus ꝟ. vſq; adeo. et ibi gl. ff. de tu. et rati. diſ. circa ꝙ vide hic per bar. Item ſi omnes geſſerunt, tamen vnius dolo damnũ euenit, naȝ tunc perinde eſſe videtur ac ſi vnus geſſit alter, non. eſt eniȝ eadem ratio ſm Pa. de ca. hic per ꝗ. nunc tractemus. In ea. ibi preiudicat etc. ſ. pupillo tranſigenti cum tutore. ¶ In ea. ibi electio. ſ. per tranſ. ſecũ factuȝ. ¶ In ea. ibi, in tertio et quarto dic ꝙ idem ius etc. intelligas ꝙ eſt idem ius in quarto prout in tertio et econtra, non autem intelligas ꝙ gl. velit ideȝ eſſe in tertio et quarto ꝙ eſt in ſecundo caſu proxime tacto. Quale autẽ ius eſſe debeat in tertio et quarto in caſu ponit gl. in ꝟ. his ergo caſibus etc. et ibi apparet ſȝ gl. ꝙ aliud eſt in tertio et quarto ꝙ in
4 ſcdo. ¶ † In ea ibi, ꝙ eſt verius etc. tenet igitur gl. ꝙ beneficiũ diuiſionis habet locum inter plures qui omnes doloſe verſati eſſent in adminiſtratione tutele, per. d. l. ſi plures in ver. periculi ſocietatem, beneficium autem ceſſionis locum non habeat, vt in fi. illius. et in. d. ꝗ. nunc tractemus cum ſimi. et rationem differentie, quare non habet locum beneficium ceſſionis hoc caſu, vide per Bar. in. d. l. ſi plures, et per alios, et iſta eſt magis cõmunis opi. tamen. Pau. de caſt. hic dicit ꝙ pro opin. Azo. tenentis, ꝙ inter doloſos non habet locum beneficiuȝ diuiſionis videtur tex. in. l. magiſtratus. ff. de magi. conue. et dicit ꝙ illa. l. aliquem ad hoc non allegatur, et ꝙ forte verior eſt opin. Azo. per illum tex. et tenendo iſtam opin. poſſet reſponderi ad. d. l. ſi plures prout reſpondet glo. in. d. ꝗ. nunc tractemus. ſ. quod in l. ſi plures dolus fuit commiſſus in non adminiſtrando, ſȝ opi. Azo. procedit quando fuit cõmiſſus in adminiſtrando ꝙ opi. non approbat gloſ. in. d. ꝗ. nunc tractemus Salyce. hic etiam pro opin. Azo. alleg. d. l. magiſtratus. et relinquit cogitanduȝ, Cy. Ray. et Bald. in. d. l. magiſtratus. dicunt etiam ibi ſimpliciter quod videtur tex. ibi pro opi. Azo. Ray. hic dicit quod glo. in. d. l. ij. ꝗ. fi. ff. de cur. bo. dan. approbat opini. Azo. Sed ipſe concordat hic opin. dicens quod aut queritur an per viam exceptionis habeat locum beneficium diuiſionis inter doloſos et procedit opin. Hug. que eſt communis quod ſic, aut querit an per viam agendi habeat locum beneficium diuiſionis nam quelibet eorum poteſt implorare officium iudicis, et agere vt actiones inter eos diuidantur, vt eſt glo. que non eſt alibi in. l. ſi contendat. ff. de fideiuſ. et tunc procedit opin. Azo. quoniam tunc ratio propter quam docto. dicunt non dari beneficiuȝ ceſſionis doloſo, vt explicat hic Cy. et Barto. in. d. l. ſi plures, hȝ etiam locum iſto caſu que concordia parum ſapit quia eẽt imponere legem verbis, et non rebus contra. l. ij. in fi. ꝗ. cõis deleg. cum ſp poſſit iplorari offic. iud. et per viam agendi cõſequi beneficium diuiſionis vt per gloſ. in. d. l. ſi contendat. et plene per Barto. in. l. ſi finita. ꝗ. eleganter. ff. de dam. infec. Item quando imploratur officium iudicis contra creditorem vt actio diuidatur non tendit ad alium effectum quam faciat exceptio diuiſionis nam vtraq; via ſolum contra creditorem operatur vnũ et eundem effectum. Sed quando quis opponit creditori exceptionem cedendarum iſta exceptio duo operatur, nam opponens excipit contra creditorem vt ſic repellat eum. Item operatur contra tutorem, quia ſi creditor vult conſequi ſuũ a tutore conuento opȝ quod ei cedat actionem per quam ceſſionarius impugnabit, et agere contra eum contra quem facta eſt ceſſio. et ſic directo iſta ceſſio tendit poſtea ad impugnandũ et agẽdum, quem effectum non poterat conſequi ceſſionarius contra tutorem per aliquam viam ceſſionis, non mirum ergo ſi magis fauemus beneficio diuiſionis per quod quo ad effectum quis non conſequitur niſi effectum exceptionis, quam beneficio ceſſionis per quod quis conſequitur ius agendi cum magis faueatur exceptioni quam actioni. l. arianus cum ſimi. ff. de ac. et obl. vnde tenendo communem opin. potes reſpondere ad. l. magiſtratus, quod aliud ẽ in magiſtratibus, et aliud in tutoribus, cũ in hac materia in omnibus nõ equiparentur, vt. l. imperatores in. j. ff. ad muni. iuncta glo. magiſtra. cõȝ alie. l. lucius. in. j. Nõ diſplicet mihi tamen illa opin. quaȝ ponit glo. in. ꝗ. nunc tractemus. in ver. ſocietatis. vt diſtinguatur vtrum dolus ſit in adminiſtrando an in non adminiſtrando, quia ſatis ſuſtenibilis eſt dicta opi. pro qua facit delictum commiſſum in omittendo eſt minus graue ꝙ delictum commiſſum in committendo, vt not. in. l. ſi mora. ff. ſo. ma. et l. ſi ſeruuȝ iuxta prin. ff. de ver. ob. ¶ In ea. ibi, et nulli ceditur actio etc. Referas hoc ad quartum caſuȝ tantum. ſ. quando doloſe adminiſtrant, ſed in tertio caſu quãdo nullus geſſit dolo non interueniente haberet locum ceſſio actionum, quia periculum debet eſſe cõmune. l. tutores qui poſt. ꝗ. in eum et l. tres tutores. verſi. item in eo. ff. de admi. tu. ideo habet locum tunc regula. l. ij. in prin. ꝗ. de diui. tu. licet ſecus eẽt ſi dolo non geſſiſſent, quia non eſſet facienda ceſſio. d. l. ſi plures. et
5 d. ꝗ. nunc tractemus. verſicu. plane. ¶ † In ead. ibi, his ergo

a ¶ In hac gl. ſȝ latius vide p Rap. ſul. cõſi. cxxxv. ici. i. q. prepoſita, p tota, et ibi ẽt an reneat inſolidũ tan habeat locũ beneficiũ diuiſionis.

caſibus veno electo nõ preiudicatur, niſi accepto ⁊c. hec nõ eſt
verũ ita indiſtincte, imo tranſactio facta cõ vno ꝓdeſſet alteri
nõ ſolũ in accepto, ſed vſq; ad virilem ptem illius cũ quo tran-
ſactum eſt ſi minus virili creditor accepiſſet ab eo cũ quo trãſe-
git, attendo q hȝ locuȝ ẽt inter doloſos bñficium diuiſionis qñ
oẽs ſunt ſoluendo ſm magis cõm opi. de qua dixi. ī. vbi ãt ſol
uẽdo nõ eſſent oẽs ⁊ trãſactio facta eẽt cũ illo q eſt ſoluẽdo nõ
ꝓdeſſet alteri ita demũ ſi nõ fuiſſet in dolo, q: ſi cõueniret a cre
ditore poſſet ipſe ↄuentus opponere exceptionẽ cedendarũ. d.
l. ij. in prin. de admi. tu. ⁊ q: creditor nõ poſſet cedere actiones
cũ effectu ↄ̄ tutorem, q: cũ eo tranſigerat ideo repelleret credi
tor pro parte q̃ cedere tenebat. d. l. ſticbuȝ. §. pen. ⁊. d. l. ſi pu-
pillus ℭ Sȝ ſi opponẽs exceptionẽ cedendarũ fuiſſet in dolo
circa tutelã, tũc eſt verum q q: nõ poſſet opponere exceptio-
nem cedendarũ per. d. ver. plane ideo tũc tranſactio ſibi non ꝓ-
deſſet, ⁊ ita intelligi dȝ hec glo. a doct. male declarata. ℭ Ad
hoc vltimũ obſtat ſi diceret q imo ſibi deberet ꝓdeſſe tranſa-
ctio ꝓpter beneficiũ diuiſionis quo ad virilem partem illius cũ
quo tranſactum eſſet quaſi non poſſet allegare creditor quod il
le cum quo tranſegit ſoluendo non erat per dictam. l. vir ab eo.
⁊ dixi in prin. huius gl. referendo Cy. ⁊ no. Bart. in. l. ſi ſtipu
latus eſſes a me. §. ſi duobus, de fideiuſſ. q: rñdet q illud hoc
caſu locum non hȝ ſcilicet qñ creditor cedere non tenetur ter-
tio, naȝ non tenebatur cedere ac. doloſo. h. d. l. ſi plures. ℭ Sȝ
in caſu. d. l. vir ab eo. ibi maritus ſol. mat. ſine dubio debuiſſet
cedere acti. cõpetentes ↄ̄ inopem debitorem. iuxta. l. ſi ſocius.
§. lucius. ff. ſo. ma. ⁊ illas cedere nõ poterat facto ſuo, ideo per-
inde habetur ibi ac ſi debitor ſoluẽdo eſſet. Et ita ẽt erat in caſu
quẽ recitaui in prin. huius glo. nam q ibi dixi intellige ſcḋȝ q
hic dico. ſ. q ceſſio fieri debebat vt q: petẽs ceſſionem nõ fue-
6 rat in dolo, ⁊ ita ſuſtineo opi. huius gl. hic. ℭ †In ea. ibi ꝓ vi
rili, hoc limita niſi ob culpam illius cuȝ quo tranſactio facta fu
it conueniatur iſte contutor, nam tunc tenetur creditor iſti con
uento cedere actionem in totum contra illum qui culpam cõ-
miſit. l. vñ queritur. ff. cõmo. ⁊ no. Bar. in. l. modeſtinus. ff. de
ſolu. ⁊ ita cum creditor cedere non poſſit contra illum, q: cũ eo
tranſegit ideo non poterit iſtum tertium pro virili cõuenire ad
7 d. l. ſticbum §. penu. ⁊ ita ẽt ſenſuerunt hic Bar. ⁊ alij. ℭ †Et
pro intelligentia materie habes preſupponere q tutores hñt
8 vnum officium q appellatur ordinis vt qñ vnus geſſit alter nõ
geſſit, nam ſi conueniretur primo ille qui nihil geſſit poſſet op-
ponere exceptionem ordinis. ſ. q primo cõueniatur ille qui geſ
ſit, ⁊ eo non exiſtẽte ſoluẽdo ↄueniat magiſtratus q eũ dedit, ⁊
eo reperto non ſoluendo conuenitur ille qui nihil geſſit, vt quo
dic vt plene no. per glo. in. l. ij. C. de diui. tu. ⁊ in. d. § nunc tractẽ
mus per doctor hic. ℭ Et in iſto caſu non hȝ locum ſecundum
beneficium. ſ. diuiſionis de quo ſtatim dicam, q: illud hȝ locuȝ
quando oẽs pñt ſimul conueniri. Eſt ergo ſecundũ beneficiũ.
ſ. diuiſionis, ⁊ iſtud hȝ locum inter tutores quãdo oẽs geſſerũt
vel oẽs non geſſerant, nam quilibet eſt obligatus inſolidum ta
men ſi oẽs ſunt ſoluendo hȝ locũ beneficiũ diuiſionis inter oẽs
d. §. nunc tractemus. ℭ Tertium eſt beneficium cedendarum
q ſi locum vendicat quando vnus tutorũ conuenitur in ſolidũ
vt q: alij non ſint ſoluendo, nam ille qui ſoluendo eſt poterit ex-
gi in ſolidum, nam ei creditor tenetur cedere actiones cõpeten
tes contra illum qui ſoluendo non eſt, ⁊ erit vtiles ceſſio ſi ille
perueniret ad pinguiorem fortunam. Et iſtud beneficiũ hȝ lo
cũ ſiue oẽs geſſerunt, ſiue quidam tm̃ de quo habet in. d. l. ij. in
prin. de diui. tu. ⁊ etiam in. d. §. nunc tractemus. ⁊ ibi etiam ha-
bes quartum beneficium vtilis actionis nego. geſ. que ſine ceſ-
ſione aliqua datur illi qui ceſſionem petere potuiſſet, ⁊ non pe-
tijt, vnde regula huius. l. firma manet, q pactum factũ cũ vno
non prodeſt alteri contutori, niſi in caſibus in quibus compete
ret aliquod iſtorum beneficiorum iſti ↄtutori. Et in quibus cõ
petant iſta beneficia, ⁊ in quibus non paret ex not. hic in glo. ⁊
8 plenius per Bart. hic, iunctis his que dixi. ſ. ℭ †Poſtremo
extra glo. querit hic Cy. ⁊ Ray. an ſi per acceptilationem fa-
cta ſuit liberatio in caſu huius. l. proſit alteri, ⁊ ↄcludũt q aut
erant obligati tutores quilibet pro parte, vt quãdo per ptes di
uiſa erat tutela a teſtatore vel a iudice, ⁊ tunc non prodeſt alteri
l. ij. §. ſi tamen hominem. ver. idemq; eſt de verbo. obl, aut erãt
obligati inſolidum vt quando diuiſa non erat tutela, ⁊ tunc pro
deſt alteri. l. ſi ex pluribus. ff. de accep. Sed Bar. hic licet de
eis mentionem non faciat, intelligit iſtud vltimum eſſe verum
niſi precederet tranſactio, ⁊ ſuper ea fieret acceptilatio, naȝ tūc
non extenditur acceptilatio vlterius quam ſitratura tranſactio

a ℭ Ordinis õ materia iſta vide pulchre per fra. de are. ↄſi. xxx. inci. in xpi noīe ⁊ eius matris ⁊c. vbi multa pulchra dicit ⁊ an iſta bñficia ↄpetãt voluntarijs admiſtratoribus.

b ℭ Generalẽ. adõ q ang. ↄ. cxxv. dꝫ q factũ ẽ q iudex g
nalẽ libellũ admittit, ⁊ ad materiam huius. l. vide Roma. conſil. ccclxxj.

l. iij. C. e. iuncta hac. l. ⁊ ſic non proderit alteri Fulg. dicit quod
aut acceptilatio poſt tranſactionem fuit interpoſita ſuper toto,
⁊ procedit opin. Cy. aut liberatio fuit ſuper parte, ⁊ tunc pro-
cedit limitatio Barto. quia proderit tm̃ illi cum quo facta eſt
tranſactio, quaſi facta ſit quedam diuiſio arg. l. inter eos. §. j. ff. de
fideiuſſo. Pau. de caſt. ſubdit hic circa hoc vnum quod libe-
ratio facta gratis vni in dubio videtur facta ſuper toto, q: me-
ro iure quilibet eſt obligatus inſolidum dato q habeant bene
ficium diuiſionis, vnde fauore liberationis intelligitur facta ſu-
per toto. l. iij. §. nunc de effectu de lib. lega. ⁊ expreſſius in. d. l.
ſi ex pluribus. Omnia iſta videntur veriſſima, ⁊ ex ipſis collige ꝑ
9 fectam diſtinctionem. ℭ †In ea. gl. ibi in omni eo q: deeſt ⁊c.
Aduerte q: immo dicendum q tranſactio proſit tertio quo ad
virilem illius cũ quo tranſactũ fuit ꝑ officiuȝ diuiſionis quod
hȝ tertius, ⁊ ita vñr intelligere oẽs hic. ℭ Nunc quid dixerit
Ang. qui inepte locutus dixit q ſi oẽs dolo geſſiſſent pactum
cum vno proderit alijs, q: tunc quilibet in effectu eſt inſolidum
obligatus ad vnum ⁊ idem. ℭ Et ideo ſm eum vñr eſſe tanq̃
duo rei debendi, ideo pactum factum vni liberat aliũ, alleg.
l. idem in duobus. ff. de pac. ⁊ minus bene dicit q: immo regu-
lariter pactum factum vni ex correis non prodeſt alteri. l. iij. §.
nunc de effectu. ff. de lib. leg. ⁊ plene per Bart. in. l. ex duobus
in. vj. q. de duo. re. vnde dic melius vt hic per Bar.

SVMMARIVM

e Tranſactio ualida poteſt fieri timore litis motę, uel mouendę.

2 Um te. †Timor litis mote vel mouende
e etiam de facto, ⁊ non de iure eſt ſuf
ficiens cauſa propter quam fieri poſſit tranſactio
valida, ideo ex cauſa de interpoſita datur actio ⁊ ſo
luti inhibet repetitio. h. d. ℭ No. q dixi in ſummario cui ad-
de no. per glo. ⁊ doc. in. l. j. ff. eo. ⁊ per Bart. in. l. cauſas. C. eod.
Reliqua in materia huius. l. veniunt tractanda in. l. ſub præte-
xtu inſtrumenti, poſt repet. C. eodem.

SVMMARIV

1 Tranſactio ad alteram partem non extenditur, ſi petatur pars
pecunię debitę, & ſuper parte petita tranſigatur.
2 Exceptionem obſcuram proponens poteſt cogi exceptionẽ de-
clarare iudicis officio.
3 Excipiens de tranſactione non uidetur confiteri debitum.
4 Arguere an liceat de ſententia ad tranſactionem.

e Ge cũ geminiano. ℭ †Si pe
tat pars pe
cunie debite, ⁊ in ꝑ parte petita trãſigat tranſactio
ad alteram partem non extenditur. d. h. ſm lectu.
que ponitur in glo. in verbo. nominatim. ℭ Nam tenebatur
iſte geminianus heres patris incertum ex vna ſpecie admini-
ſtrationis, puta ex adminiſtratione frumenti, ⁊ ex illa cã gerat
ad. v. tranſegit, ⁊ pro iſta lectura facit text. in. ꝟ. de quanta pe-
cunia, nõ enim dixit de quota pecunia, ad idẽ tex. in verbo quã
tã pecuniam reliquam ⁊c. Sed ſm aliã lec. que colligit ex gl.
in verbo pecunia, ⁊ ẽt ex gl. fi. hoc intendit. Si petitio ⁊ tran-
ſactio ſpãlis non preiudicat niſi in eo ſuper quo facta eſt tranſa
ctio ſpãlis, licȝ petitio fuerit generalis. h. d. Nam curator hic ad
miniſtrauit etiam in ſpecie adminiſtrationis frumenti q̃ in ad
miniſtratione lane, ⁊ fuit ↄuentus generaliter vt redderet admi
niſtrationis rõnem, ⁊ reliqua ↄſignaret, demum trãſactio fuit
facta ſuper ſpẽ adminiſtrationis frumenti pro qua tranſactiõe
creditor partem recipit, nam non preiudicat trãſactio quin agi
poſſit pro adminiſtratione lane, ⁊ ſm iſtam lecturã expone tex.
in verbo de quanta pecunia, pro facit gl. vñ accipe pecuniã lar
ge pro omni re. l. ij. poſt mediũ. C. de conſti. pecu. l. pecunie. ff. de
ver. ſig. ⁊ de iſta materia tractãt doc. in. l. ſi. de certa. C. eo. ⁊ dice
2 tur. C. ℭ †In tex. ibi quereret de quanta ⁊c. No. q vbi petitio eſt
generalis, ⁊ exceptio eſt generalis poteſt iudex ex officio coge
re reum ad declarandum exceptionem ſuam, vt eſt tex. hic no.
ſecundum Bald. ⁊ Saly. ⁊ tanto magis cogere poteſt actorem
ſecundum Bal. Et ſic eſt tex. hic de eo de quo dubitauit An-
to. de but. in. c. ij. de lib. obla. vbi dicit ſe putare iudicem coge
b re poſſe actorem ad declarandum libellum generalem etiam
non petente reo, cum h indicis interſit vt certaȝ ferre poſſit ſen
tentiam, ⁊ idem etiam not. Bald. in. l. j. in vlti. colum. C. vt que
de ſint aduo. per hanc. l. ℭ Bene facit. l. vbicunq;. ff. de in-
terrog.

terroga.ac.c.cum Joannes,de fide inſtru. ꝛ ꝙ no. Bar.in.l.
3 iiij.§.hoc aũt,in iiij.q.ff.de dam.infe. ❡ † In tex ibi ꝓbatum
fuerit ꝛc.hic ꝓbaſ ꝙ opponens exceptionẽ tranſactionis , nõ
a vꝫ ↄfiteri debitũ,tñ opꝫ probari debitũ • ſubeſſe, ꝛ hoc ſcđm
Bal. de qua materia,vide p Bar.in l.non vtiqꝫ.ff.de excep.
cũ cõcor.ꝛ addi.quas anno preterito ſatis plene dedi in.l.de•
cem.ff.de ver.ob.Itẽ no.maxime ſm primã lec.ꝙ q oꝫ recipe
re centũ ex vna cã ꝛ actione poteſt petere.l.tantum,ꝛ ſic patẽ
ꝛ ita practicũ cõtter aduocati dubitantes de iure ſuo,vt ſic ex•
periant an ex illa parte obtineãt ſm Ang hic de qua materia
vide per Bar in.l.cõmodato.§.duobus.ff.cõmodati,ꝛ.l.ſci•
re debemus,in princ.ff.de verb.ob cũ cõcor.quas ibi ſcripſi.
❡ In glo.ſi.ibi Imo in iudi.ꝛc.vera eſt opi.gl.ſic declarãdo,
vꝫ ꝙ in caſu d.l.iꝫ petitio fuerat gñalis ,proſequutio vero ſpã
lis,ꝛ ſnia demũ fuit generalis.vnde cum ſententia de ſui natu
ra referat ſe ad petitionem.l.ſi.C.de fideicommiſ.lib.cum vul
ga.Ideo de rigore ſententia abſolutoria generalis trahebatur
ad omnia,tamen ſi abſolutus opponat de generali abſolutoria
poterit,ꝛ neceſſe habebit aduerſarius replicare qđ illa ſenten
tia generalis reſtringitur ad proſequuta,ꝛ probata tñ,ſꝫ tran•
ſactio hic fuit ſpecialis,vnde ipſo iure videns trãſactionẽ ſpe•
cialem abſqꝫ eo qđ actor replicet qđ tranſactio fuerit ſpecialis,
non abſoluet reum niſi ab illa ſpecie ſuper qua fuit tranſactũ.
4 † Et ex hac gloſ.habes notare quod in hac materia non proce
dit argumentum de ſententia ad tranſactionem,ꝛ idem not.ex
preſſius in gloſ.in.l.ſub pretexto ſpẽrũ.C.eo. dic vt ibi p.doct.

SVMMARIVM

1 Creditor dolo inductus per debitorẽ ad tranſigẽdum ad actio
nem penitus extinctam redire non poteſt.
2 Acceptilatio an ſit de iure gentium uel ciuili.
3 Niſi de hac dictione uide hic remiſſiuè.
4 Remittere an ſit dare uel facere.
5 Promittens nunquã petere pro mala adminiſtratione, non pro
hibetur petere de facto &c.
6 Vltima uoluntas,& contractus,an inter ſe differant.
7 Acceptilatio quid operetur in eo qui promiſit non petere.

1 ACtione. † Creditor dolo inductus ꝑ de•
bitorem ad tranſigendum, ad ac
tionem penitus extinctam redire non poteſt , ſed
ei per actionem doli ſuccurritur ad intereſſe , niſi
ſuper illa actione doli fuerit tranſactum.h.d.ſm lect. Azo.ꝙ
gl.tenere videtur. ❡ Vel ſic ſecundum lecturas Placentini.
ſi reus contenta in tranſactione non obſeruat actori q etiam ꝑ
parte perfecte non poteſt adimplere,tamen facit quicquid po
teſt non datur actori regreſſus ad extinctam actionem, nec po
teſt agere vt adimpleatur tranſactio,ſi ſtipulatio in tranſactio
ne non interuenit,ſed ſimplex pactum,ideo in ſubſidium ſuc•
curritur per actionem de dolo ad intereſſe,niſi ſuꝑ actione de
dolo ſit tranſactum.h.d.in effectu,ꝛ iſtam lec. ſuſtinent aliq,ꝛ
aliqui non,vt in gl.dicam. ❡ No.ſm primam lectu. qđ dolus
dans cauſam acceptilationi interpoſite ſuper actio etiam bone
fidei non impedit ẽi acceptilationem valere de quo plene in.l.
2 ſub pretextu inſtrumenti poſtea reperti.C.eo. ❡ † No. ſecundũ
ſecundam lectu.iuncta glo.mag.in ver.vel.iii.qđ ille q promi
ſit in perpetuum non petere,non dicitur perfecte adimplere,
etiam ſi liberet per acceptilationem illum a quo non petere ꝓ
miſit,ꝛ idem fuit de mente glo.maſi.in.l.j.ad ſ.ã.tit.j. de quo
ſatis dubitauit Saly.in.l.ſine apud acta.C.eo. ꝛ tandem tꝫ iſtaꝫ
partem,lꝫ iſtum tex.non alleget,ꝛ hoc etiam tenuit Bart.ibi,
in glo.in ver deducta,ibi iure gentium,quaſi velit glo.qđ acce
ptilatio que inuentione,ꝛ quo ad formam inducta eſt a iure ci
uili.l.actus legitimi,de reg.iur ꝛ no.glo.ꝛ doc. in.l. an inuti
lis.§.ſi. in ver. iuriſgen.ff.de accepti.non oꝫ poſſe tollere obli
gatiões naſcẽtes, ex ꝯctibus iuriſgen.l.ex hoc iure.ff.de iuſt.
ꝛ iur.arg.l.eas.ff.de capi.dimi.ꝛ qꝛ nihil tã naturale ꝛc.c.ni
hil,de reg.iur.ꝛ hanc rationem reddit expreſſius gl.in.l.fin.C.
de accep. ❡ Tamen vt etiam voluit Saly.ꝛ Fulg.hic nõ de
buiſſet glo.ſe fundare in hoc quod acceptilatio nõ poſſet tol•
lere obligationem inductam iure gentium, qꝛ ſi eſſet obligatio
orta a ꝯctu inducto de iure ciuili,dummodo non eſſet ꝯctus,
celebratus verbis,exemplum in contractu emphyteotico, ꝛ in
aliis enumeratis per glo.ſi.in.d.l.ex hoc iure,non poſſet tolli
per acceptilationem,qꝛ acceptilatio que eſt contractus qui ce
lebratur verbis non poteſt tollere ipſo iure niſi obligationem
b naſcentem ex contractu celebrato verbis.d.l.inutilis.§. acce•
ptũ fieri,qꝛ in habentibus ſymbolũ facilior eſt trãſitus, vt ibi,
ꝛ in.l.iurẽ.§.iurẽ quecunqꝫ,de rei ven. Et per ſtipulationẽ que
eſt de iure ciuili.§.de conſti.inſti.de actio.ꝛ qui eſt contract9
qui celebraſ verbis.l.obligamur.§.verbis.ff.de actio.ꝛ oblig.
poteſt nouari omnis precedens obligatio contracta re vel con
ſenſu etiam ſi ſit de iure gen.l.j.ff.de noua. Et pꝫ in acquiliana
ſtipulatione,ꝛ ſecus eſt in acceptilatione,rñ.vt colligiſ ex not.
per gl.in.d.l.an inutilis.§.ſi.in ver.honorario, ꝛ ibi clarius ꝑ
Bar.ꝛ vide etiam no.per glo.inſti quibus mod.toll.obl.§ j.i
3 verſi.cedere,ꝛ in.l.vt reſponſum.C.eo. ❡ † In gl.in ver. niſi đ
c dolo,in prin.de hac dictione niſi vide latius per Bar.in.l.j.
in.ij col.ff.de condi.ꝛ dem.per Spe.ꝛ Jo.an.in ti.de ſpõſa.
§ j.circa prin.per Archi.in.c.j de conſti.in.vj.ꝑ Jo.an in re
gu.pactum in merca.in prin.poſt Dy.ibi per Bal in auc.ni
ſi in princi.C.ad treb.in.l.interloquutio.C.commina.vel epiſto.
ꝛ aliquid per Ang.ꝛ Imo.in.l.qui rome.§.coheredes.ff đ ꝟ
bo.ob.vbi tangunt q.de qua ſe remittit gl.h,ꝛ plene ꝑ Albe.
in dictionario,in ver.niſi,ꝛ in dictis locis etiã habes đ dictio
ne preter,đ qua ẽt per gl.ꝛ Bar. in.l.j.in ſi.ff de pig. act.ꝛ ꝑ
Jac.de are.Ang.ꝛ Imo.in.l.qui bona.§.ſi quis qꝛ.ff.de dam.
infec.per illum tex.ꝛ ibi Bal.in.iij.co in auc. hoc amplius.C.
de fideicom.ꝛ per Bar.ꝛ alios hic,ꝛ late in dicto dictiona•
rio in verſi.preter ❡ In ea.ibi.rñ.de dolo ꝛc.hanc primã le•
ctu.omnes tenent,ꝛ eſt ſine ſcrupulo ❡ In ea ibi,de certi cõ
ditione generaliter ꝛ cõiter reprehenditur, qꝛ illa.l.non face•
ret ad titulum ſm iſtum intellectum contra.l.imperatores,cũ
vulga.ff.de in diem adiec. ❡ In ea.ibi cũ actio de dolo, vt pro
batur,in.l.ſi legatarius,cum ibi no.ff.de dolo , ꝛ nota.in.l.ij.C.
4 de dolo. ❡ † In ea.ibi,certum ibi erat ꝛc.hoc reprehenditur,
per gl.ꝛ omnes in.d.l.ſi quis accepto,ꝛ etiam per doc.hic.
❡ Nam nihil repugnat quin poſſit in priſtinum ſtatum reſti•
tui obligatio prout erat,lꝫ liquida non eſſet bene facit.l. metuꝫ
la grande.§.ex hoc,verſic.ſed cum acceptilatio ſi.qđ met.cau.
Quidam tamen vt Jac.bu.hic conantur ſuſtinere iſtã ſol.glo.
dicentes qđ qñ debitum non liquidũ remittitur tunc remitte•
d re non dr dare • ſed facere,vt not.in.l.tranſactio nullo dato,ꝛ
ibi Bar.C.eo.ꝛ Bar.in.l.ſine apud acta,circa.ij.col,
❡ Vnde hic erat contractus facio.i.remitto,vt des,quo caſu
habet locum actio de dolo.l.naturalis.§.qđ ſi faciam, de pre•
ſcri.verb. ❡ Tamen contrarium tenent hic cõiter doc. qꝛ etiã
in tali ꝯctu facio vt des habet locum actio preſcrip.verb. ꝛ nõ
actio de dolo vbicunqꝫ ex tali facto aliquid adeſt illi, cui ſcm
preſtatur.l.cum mora.C.eo.in.l.ſolent.de preſcrip.verb.ꝛ not.
in.d.§.qđ ſi faciam,ꝛ Saly.hic ſuſtinendo Jac.bu.dicit ve꜉
eſſe qđ hꝫ locum actio preſcri.ver.ſi faciens vult agere vt ſibi
obſeruentur ꝓmiſſa,ſed ſi vult repetere factum preſtitum,tūc
ſi tale factum non eſt repetibile daſ actio de dolo,vt eſt tex.ſm
Cy.Bar.ꝛ alios in.c.cum proponas,de do.ſed dic ꝙ ꝑ hoc
non bene ſuſtinet Saly.opi.Jac.bu.qꝛ in caſu noſtro factum
erat repetibile,vt eſt tex.i.d l.ſi quis accepto,ꝛ in d.§.ex hoc
ergo non oꝫ habere locũ actio de dolo,ſed conditio ob cauſaꝫ
d l.ſi quis. ❡ Licet Bar in.d.§ qđ ſi faciã,in ſi.tenuerit illđ
quod tꝫ hic Saly.qui tamen de Bar.mentionem nõ facit,at•
tamen Bar.hic,ꝛ cõiter alij tenent contrarium per.d.l. ſi qs
accepto intelligendo eã vt dixi.ꝛ iſtud tenens ꝯſ. Franc.
5 aigri.hic ꝯcordet cũ opi. Jac.bu.ãrelata. ❡ † In ead.ibi, vel
tertio ꝛc.ꝛ ſm iſtum intellectum Bar. Ang.ꝛ Pau. de ca.
hic ſuſtinent lec.pla.ex quo ꝯctus perfecte impleri non poteſt
per iſtum qui promiſit nunqꝫ petere aliquid occaſiõe male ad
miniſtrationis, vt ſibi darentur centum,nam lꝫ hodie nõ petat
pro mala adminiſtratione,tñ cras petere poterit de facto, lcꝫ
non de iure.l.vbi.C.eo.l elegamer § pe.ff.de condi.inde nota.
gl.in.l.j.in ſi.ã tit.j. ❡ Ideo nec agere poteſt actione preſcri.
verb.vt obſeruenſ ſibi promiſſa,qꝛ illa actio non datur niſi ei q
adimpleuit pro parte ſua.d.l.naturalis.§ j ❡ Nec etiã age
re poterit conditione ob cauſam,vt reintegretur obligatio diſ
ſoluta per accep. ❡ Qꝛ aut vult agere conditione ob cauſaꝫ ex
capite penitentie,iuxta.l.ſi pecuniã,in prin.ff.de condi.ob ca.
ꝛ non poteſt,qꝛ non hꝫ locum penitentia in contractu tranſac.
l.quamuis.C.eo.lꝫ ſit actus innominatus,vt probatur in.l.cũ ꝓ
ponas,la.ij.ꝛ ibi dixi.ã ti.j. ❡ Aut vellet agere conditiõe ob
cauſam ad reintegrandum dictam obligationeꝫ ex capite cau
ſe non ſequute.ſ.qꝛ debitor non dedit centum.et non põt age•
re,qꝛ tunc conditio ob cauſam competit mihi,ita demũ ſi ia

a ❡ Probari debitũ,ſꝫ an trãſigẽs videatur fateri delictũ vide pa đ ca. ↄſil.cxxxj.

b ❡ Verbis, addẽ qđ voluit La ro ↄſ. cc. viij.ꝛ ↄſi xxij.

c ❡ Niſi de hac dictiõe vi de ale.ↄ.lix.ꝛ đ dictione pñt ꝑ old.ↄ.xlviij. pla.ro ↄ.310 et pꝫ de alex. i ↄſ.ciij.col.ij, ꝟ ne cobſ.i.v, vo.et ꝑ ſal.i.l. ij co.vi.C gecꝫ cuſ.ꝑ.d. ue.ſ. ge.i.c.ſi.đ iir. ↄ a.i.vj.ꝛ i.c. ſi.i nota.ꝛ e re ſil.ſpo.e.lib.ꝛ đ dictiõe ꝑter viđ ro. i. ↄſil. 329.inci. pñs ↄſultatio.ꝛ an ge.i ↄſ.ccvj.i cipi.qñ. F.c.

d ❡ Nõ videre an ꝛ qñ re• remittere dica tur dare ꝑ eũ dẽ ale.l.ſi mu• lier.C.de ↄdit. ob cãm quem vide Frác.C.

es in mora implendi.d.l.naturalis.§.et cũ do.ver.ſi tale,⁊.l.
ij.§.ij.ff.de cõdi.ob cau.ſʒ ex quo nõ impleui tibi pfecte nõ po/
teſt dici te eſſe in mora,vel culpa.l.ſi.§.offerri.ff.de ac.empt.
l.quero.§.inter locatorẽ.ff.loc. ℭ Ergo cũ nulla actio cõpetat
⁊ equum ſit mihi dari centũ que mihi promiſiſti,attento quod
ego adimpleui inquantum in me poſſibile fuit de nonpetendo
⁊ te liberando per accep.ideo datur mihi actio de dolo in ſubſi/
dium vt hic. ℭ Sed Bal.⁊ Saly hic tenent contrariũ.ſ.qđ
iſta lect.Pla.etiam hoc modo ſuſtineri nõ poſſit,qꝛ cõpetit,hoc
caſu condi.ob cau.d.l.ſi quis accep o.ergo ceſſare dʒ actio,de
dolo.d.l.ij.§.de dolo.Non ob.ꝙ perfecte non impleuerim,qꝛ
verum eſt quantum ad obli.ſucceſſiuam non petendi,ſed quã
tum ad inſtantem liberationem bene impleui liberando te per
accep.ergo debeo poſſe condicere illud ꝙ impleui. ℭ Quod
non puto verum,qꝛ ſi promitto non petere intelligitur,nec de
iure,nec de facto petet,ſi de facto incido in penam ꝗ̃ pmiſi ſi
peterem,vel contrauenirem.l.vbi pa.tum.ff.eo.⁊ no.gl.in d.l.
j.ff.ti.j.⁊ clare Bal.in.l.ſine apud,in.iij col.⁊ ibi Pau.de ca.
ff.eo.ergo lʒ liberauerim per accep.⁊ ſic non potero amplius,
agere de iure,qꝛ actio eſt extincta,tamen adhuc ex facto pete-
re potero.d.l.vbi,⁊ per conſequens non dicor adimplere verũ
que prom promiſi,⁊ ſic non debeo poſſe agere,vt etiam firmat
glo in.d.l.j.Fulg hic etiam ſequitur opi.Bald.⁊ dicit quod
inquantum Bar.vult ꝙ conditio ob cauſam habeat locum ſi
aduerſarius fuit in mora ⁊c.vt dixi.ſ.non bene dicit Bar.ſm
Fulg.qꝛ imo etiam ſine mora propter cauſam non ſequutã ha-
bet locum conditio ob cauſam vt no.gl in d.l.ſi.§.ij.in verſi.
condici poterit.Et Pau.de ca hic fatetur ꝙ not.Bartol.in
hoc bene dixi nihilominus Pau de ca in lect.Placen.put
facit Bar.qꝛ ex quo non perfecte adimpleuit non dʒ hẽre con-
ditionem ob cauſam ſm iuris rigorem,ſed de equitate ſi adim
pleuit quantum in ſe poſſibile fuit habet actionẽ de dolo,⁊ ita di
cit verum eſſe intellectum huius.l.ſm hanc lect. ℭ Adde qđ
etiam Bar.bene dixit quod etiam non habet locum conditio
ob cauſam ex capite cauſe non ſequute niſi fuerit aduerſarius,
in mora per iura ſuperius alle.alias ſequeretur quod quãdocũq
cauſa poſſet impleri etiam ſine mora,⁊ culpa promiſſoris poſ-
ſet indiſtincte repeti ſolum per conditionem ob cauſam,qđ eſt
contra.d.l.ſi pecuniam.§.ſi.Non ob.ꝙ no.gl.in.d.§.ij.qꝛ ve-
rum eſt quod etiam vbi nulla fuit mora hʒ locum conditio ob
cauſam ex capite penitentie,vt probatur in.d.l.ſi pecuniã in pn.
⁊ ibi late hanc.q ponit Bar in pen col.⁊ hec vera quãdo im
plementum cauſe pendebat a facto aduerſarij,ſecus ſi a facto
tertij,qꝛ tunc indiſtincte datur conditio ob cauſam,cauſa non
ſequuta,non habita conſideratione more aduerſarij tex.⁊ exẽ-
plum habes in.l.ſenatus.§.j.ibi aut lucius titius.ff.de dona.cã
mor.Item predictis adde ꝙ Bar in.d.§.ꝙ ſi faciam,dicebat
quod aut iſta conuentio de non petendo fuit facta ſuper con-
tractu,ſeu actione ſtricti iuris,⁊ tunc non poteſt procedere te-
xtu.Pla.hic indubio liquido,qꝛ poterit habere locum condi
tio ob cauſaʒ ne reſtituatur obligatio d.l.ſi quis accepto,⁊ ſic
tenuit contrarium eius ꝙ ipſe dixit hic.Aut ſecundum eũ ibi
dem talis conuentio de non petendo fuit interpoſita ſuper con
tractu,ſeu actione bone fidei,⁊ tunc qꝛ promittens non petere
poteſt implere perfecte preſtando cautionem de non petendo
que cautio habet vim perfecti implementi in contractibus,bo
ne fidei.l.inſulam.§.ſi.ff.loca.put ipſemet Bar.etiam voluit
in.d.l.ſine apud. ℭ Et ideo ſm eũ ſi perfecte non impleat cũ
poſſit habet locum conditio ob cauſam,⁊ ſic diſcrepat ab his
que ipſe dixit. ℭ Tamen in hoc iſta opi.ſua fundata per.d.l.
inſulam communiter damnatur per doctor.in.d.l.ſine apđ ac
acta,qꝛ.d.l.inſulam,non pbat,qꝛ nõ loquitur in terminis nrĩs,
⁊ preſertim non loquitur in contractibus innominatis put nos
loquimur,nam queſtio noſtra eſt in contractu tranſactionis,q̃
eſt innominata,⁊ rationem differentie vide in.d.l.ſine apđ ac
ta,vbi quantum ad hoc ibi latius dicam. ℭ Ideo teneas opi.
quam tenet Bar.hic,quam etiam ſequitur ang.in rep.l.ſi cer
tis annis,in.vj.col.C.ti.j.⁊ in.l.j.§.ſi quis.ff.de do. Sed Pe.
⁊ Cy.hic tranſeunt cum Azo.contra Pla.maxime per.d.l.
j.§.ſi quis.ff.de dolo,ſed dic quod ille tex.non ob.qꝛ ibi facto
meo mihi preiudicaui circa illud ad quod vellem nunc agere.
ſ.contra actionem primam que facto meo per accep.ſeu ſtipu.
fuit ſublata,ſed nos querimus an circa id quod mihi promiſ-
ſum fuit tranſac.⁊ petat actio.de dolo ſi nõ ſeruat promiſſa,⁊
certe ſic,qꝛ ius mihi ad hoc competens fuit aliquo modo extin
ctum. ℭ In eadem ibi,⁊ hoc cum ſit ⁊c.Annectit gl.ſol.C.po

ſiuam in verſi vel qꝛ certum ⁊c. ℭ In gl.in fine.ibi.l.j.dic meli⁹
vt ibi not.⁊ not per glo Bart.in.l.in ſumma,in prin.ff.de con
6 di indeb. ℭ † In ea.in ſi.hec gl.poteſt intelligi ꝙ nõ velit fa-
cere differentiam inter vltimas voluntates,⁊ cõtractus,ſed in
modo concipiendi verba liberationis,⁊ p hoc ſm Fulg.facit
iſte tex in ver.niſi ſpecialiter,vbi etiam in actibus viuos rege-
rentur ſpecialis remiſſio doli,ſicut in vltimis voluntatibus,alle
ga.ad idem.l.pompo in prima,⁊ qđ ibi glo.in verſi.abſit.ff.de
neg.geſt.Tamen Pe.Cy.Bal.⁊ Saly.contra intelligũt ꝙ
iſta gl.velit facere differentiam inter cõtractus,⁊ vlti mas vo-
luntates,⁊ cum ea tranſeunt ipſi,ſed de hoc vide plenius per
Bar in.l.aurelio.§.gayus.ff.de lib.leg.⁊ per gl.Bal.⁊ ang.
in.l.ſi vnus.§.illud ff de pac.⁊ per Cy.⁊ Bal.in.l.ſub pretex
to,in.ij.ff eo.et per Bal.et Imo.in.l.ſi vnus veſtitus,de lega.j.
et per Bal.in.l.cum neceſſitatem.ff.de fideicõ.vbi dicit iſtã
7 glo.eſſe ſing. ℭ † Vltimo inquantum dixi ſuper text.quod ſi
promiſi non petere non dicor perfecte implere liberando per
accepti.adde ꝙ Saly in.l.ſine apud,dicebat hoc eſſe verũ ſi
offero me paratum te liberare per accep.et tu non conſentis,
ſed ſi ſpõte recipis liberationẽ per accep.videris habere hoc
p perfecto implemento,ſicut quando ſponte recipis cautionẽ
mutianam per no.p glo.in.d.l.ſine apud,et declarat Barto.
in.l.mutiane,in ij.co.ff.de condi.et demon.adde ꝙ hic videt
tex.contra eum ſm lec.primã,nã videris pmiſiſſe duo.ſ.non
petere de iure,nec de facto,et tu liberando p acceptila.adim
ples vnum tantum,et ſic pro parte,qꝛ non poteris petere de iu
re,vt dixi.ſ.ergo non pfecte adimpleuiſti,et ita videtur etiam
eſſe de mente Bar.in.d.l.ſine apđ,et h.ℭ Nõ ob h qđ di-
cit Sal.de preſtatione cautionis mutiane,qꝛ ibi recipiẽs pre-
ſtationẽ cautiõis mutiane que non erat debita,vſ ſic recipere
loco debiti.ſ.loco pleni implementi,arg.l.ij.§.j.in ver.inuito.
ff.ſi cer.pet.Sequitur.l.cum te.

SVMMARIVM

1 Cõfeſſio pbat,& defectus ſcripture tranſactionẽ nõ vitiat.

C **Um te.** † Concluſiſi probat⁹,et defect⁹ ſcri-
pture tranſactionẽ non viciat.h.d.

SVMMARIVM

1 Quærela inofficioſi teſtamenti remiſſa per tranſactionẽ an poſ
ſit denuo intentari.
2 Litis conteſtationis effectus durant,licet lis non ſit proſequuta
& perempta ſit inſtantia.
3 Verbum ſuſcipere & recipere important idem ꝙ dare.
4 Contractus innominati cognoſcuntur ex forma ineũdi,& nõ
ex forma implendi.
5 Actio præſcriptis uer.dať ad intereſſe,non aũt ad dandum.
6 Quærelę inofficioſi teſtamenti præparationi non uidetur renũ
ciatum per tranſactionem.
7 Quærela inofficioſi teſta.an cõpetat filiis ex pſona matris exhę
redatę,ſi ei non fuerũt ſeruata promiſſa.
8 Diſpoſitio indubio intelligiť facta ſub mõ,& nõ ſub cõdõne.
9 Actio præſcriptis uerb.regulariter eſt natiua.
10 Actio an detur ex pacto.

1 C **Um mota.** † Ad querelam inofficioſi
teſtamenti motam,et tran-
ſactione remiſſam non datur regreſſus heredibus
tranſigentis,lʒ promiſſa eis nõ ſeruentur,ſed cõ-
tra non ſeruantem ſuccurritur per actionem ex ſtipulationẽ,
2 vel preſcrip.verb.ſi ſtipulatio non interſſit hoc dicit. ℭ † No
ta continuata gl.j.qđ lʒ alias effectus reſoluentes ex litis cõte
ſta.durent,lʒ ille non ſit proſequuta,et perempta ſit inſtantia.l.
ſi.ff.de preſcriptio.xxx.an.et not glo.in.l.properandum.§.j.in
ver.iudicij.ff.de iud. Tamen fallit quando a lite eſſet receſſum
conuentione partium,vt hic qđ eſt no.dignum ſm omnes hic
et ad hoc iſte tex.eſt ſingu.ſm ang in.l.j.ff.de priua.deli.adđ
gl.in.l.j.ff.de preſcrip.lon.temp.et intelligo,vt ibi p Bart.et
no.per do.Abb.in.c.cauſam.el.j.in ſi.de teſti.et per Bene.
de plum.in.ij.§.preſcriptio poſt glo.ff.de ſta.defun.facit.l.nã
et ſi parentib⁹.§.j.et ibi no.ang.ff.de inoffi.teſt.et dixi in.l.ij.
3 .C.de edẽ. ℭ † No licet gl.j.quod iſta ṽba ſuſciperet,ſed re-
ciperet ⁊c.poſita in tex.importãt idẽ quod daret.l.importãt trãſ-
lationem

ℭ Probat
in q̃ſti.d.laſ.
h dicit qđ maio-
ris ẽ efficacie,
cõfeſſio q̃ aliq̃
alia pbõ excõ
feſſione,lʒ inuali
dus ſit pceſſus
ſit ſola,valida
teneť.itẽ p⁹ cõ
cluſionẽ in cã
nõ admittiť ni
ſi cõfeſſio,itẽ cõ
p inumptionem
iuris,et de iure
nõ admittiť lʒ
rihuiſi p cõfeſ.
itẽ cõtinam la
tũ q̃ tranſiuit l
rẽ iudicatã nõ
ſit aliud pbari
niſi p cõfeſſio
nẽ ei⁹ l cui⁹ fa-
uorẽ lata ẽ,ad
de quo ad pri
mũ ang.cõſil.
xxviij.quo ad
ſʒ do.de ro.de
ciſ.cccx.q̃ ad
tertiũ La.ro.
c.cccl.quo ad
vltimũ,vide an
gel.cõſ.187.et
adđ quiđ ꝙ p
cõfeſſionẽ ptis
tolliť pbõ te-
ſtiũ et inſtrũ
vt voluit bart.
i.l.ij.§.credit
ff.ſi cer.pet.
bal.i.§.quibus.
C.i.j.q̃ſt.C.ſeq
tur in.ro.con
ſi.cccxcj.

latione dominij prout verbum dare l. vbi autem §. ſi. de ver bo. ob. §. ſic itaq; inſti. de actio. cum ſi. & hoc ſequitur Bar. & alij communiter hic. In contrarium eſt tex. in. l. naturalis. §. j. in ver. emp. & vendi eſt &c. iuncta. l. ex empto, in prin. ff. de ac tio. emp. ideo diſtingue vt ſing. per Bar. in d. § j. & in. l. j. ff. de re. permu. & aliquid per eum in. l. ſi in prin. de condi. ob cau
4 ſam ¶ † Tertio no. ex iſto tex. iuncta eadem gl. ꝙ contract⁹. innominati cognoſcunt ex forma ineundi, & non ex forma iplen di, & idem no. gl. ſi. in. l. ex placito. C. de rerũ permu. & hoc ſeqt Iaco. but. per aliquas rationes quas ibi refert Bar. & idez ꝫ Bal. in pen co. & Ryc. & Bar. de Saly. ¶ Sed Bart. hic, cum quo ſimpliciter hic tranſit Pau. de ca. & latius Bart. in d. l. ex placito, & in. l. cum proponas. C. de dolo, & in. l. ſine apud Ceo. & in. l. ſi iura. ff. de pac. & in. l. ſi quis cum debitore de iure iur. & per plura ꝫ contra gl. & vult ꝙ ſi do tibi libram vt ma numittas ſeruum tuum ex parte mea eſt do vt facias, ex parte vero tua eſt facio vt des, ſicut contractus emptionis ex pte em ptoris dicitur emptio, & ex parte venditoris dicitur venditio, & idem in effectu volunt Pet. & Cy. in. d. l. ex placito, in. iij. q. & Ang. ibi, & hic, ſed hoc reprehendit Bald hic, q2 iſtõ eſt facere de vno contractu duos, que ratio ſatis leuis, eſt per id dictum eſt de contractu emptionis. Saly. hic dicit ꝙ ꝯ barto. eſt tex. cui non poteſt reſponderi ſm eum in. l. iuriſgentiũ, poſt prin. in ver. & ideo puto. ff. de pac. nam ſi vera eſſet opi. bar. ei qui manumiſit debuiſſet dari actio de dolo. d. l. naturalis. § ꝙ ſi faciã, ſed in. d. ver. & ideo puto, ẽt dicitur ꝙ daſ actio pſcri ptis verb. ergo eſt contractus do vt facias ẽt ex parte facien tis inſpecta forma ineundi, & iſtã opi. ẽt tenuit Ang. in. d. l. iu riſgen. per illum tex. & ibidem bal ¶ Et reſpon Bal. & Sal. ibi ad rationem Bar. de emp. & vendi. q2 ſꝫ eos in emp. & vẽ. quelibet pars contractus eſt eque principalis, ſꝫ in caſu noſtro partes cõtractus ſunt adinuicẽ ſubordinate. ¶ Sed certe iſta ſunt verba ad colũbios, & pro opi. bar. eſt tex. non violãdo in d. l. naturalis. §. at cum do. verſi. ſed ſi dedi, nã ibi inſpecta for ma conuentionis fuit do vt facias, & ex parte facientis daſ ac tio õ dolo, ergo ex parte eius eſt facio vt des, vt in. d. § ꝙ ſi fa ciam non ob. d. l. iuriſgentiũ, q2 rñdeo ꝙ in ꝯtu facio vt des, daſ facienti actio de dolo contra eum qui dolo mnꝗ dedit, ſed contra eum qui dedit, ſꝫ nõ perfecte dedit nõ daſ actio de dolo d. §. at cum do. verſi. ſed ſi dedi, in ſi. & in d. l. iuriſgen. circa pn
5 ci. & ibi gl. in ver. ſtichum. ¶ † Quarto no. ex iſto tex. in verſi. qd intereſt iunctis que dixi in. ij. not. ꝙ ſicut actio pſc. verb. que oritur ex ꝯtu innominato non datur contra obligatũ, vt preciſe cogaſ ad dãdũ ſꝫ daſ ad intereſſe. d. l. nãlis. §. j. & no. in l. cũ precibus. C. de re. pm. ita ẽt actio ex ſtiplõne iterpoſita ſu per contractu innominato, vt hic, & in hoc iſte tex. eſt ſingu. ſꝫ Ang. hic, & ſequunſ omnes hic, & Ang. & Imo. in. l. ſtipulatio nes non diuiduntur, & ibi ẽt dixi. ff. de verbo. obligatio.
¶ Licet ibi ſtipulatio per ſe interponiſ in obligatione dandi, vt non deſ ad intereſſe, ſed ad preciſe dandum. l. vbi autem, in
6 ſi. de verb. ob. ¶ † In gl. in ver. p eos ibi ſi viueret &c. hãc pri mam ſol. ꝫ Pet. Cy. Iac. bu. Ray. Bar. ang. & Saly. ſꝫ bal. hic reprehendit eã, q2 per tranſactionem non videtur renuncia tum preparationi querele, q2 ſm eum durat cauſa, & inſtantia. d. l. ſi inſtituta, in verſi. cũm integram, ergo nihil ob. q2 trãſmit ti poſſit querela ad heredes, vnde reſpondet ipſe ad. l. ſi inſti tuta, ꝙ ibi fuit tranſactum de deſiſtendo a lite non tñ repudiã do querelam, hic aũt tranſegit repudiando querelaꝫ, vt pꝫ hic in verbo omiſſam, & q2 renunciatũ fuit querele merito nõ trãſ mittiſ. l. ſi quis filium. C. de inoffi. teſt. Ful. hic approbat primã ſol gl. & tñ nõ vr facere mentionem de Bal. nam ſꝫ ſol. Bald. in ſe ſit vera, ſꝫ de Bal. &c. Ful. dicit ꝙ in. l. ſi inſtituta fuit trã ſactum, ſed nondum erat remiſſa lis, ſed promiſſum erat forte a muliere exheredata ꝙ ipſa renunciaret liti, vñ poſſet cauſaꝫ proſequi ſi ſibi non ſeruarenſ pmiſſa, ſed hic a lite erat receſſuꝫ & in illa renunciatũ, vnde litem tranſactione finitam reſtaura re non ꝫ. l. ſi pro fundo. C. eo. & ita ẽt intelligit. l. nam & ſi paren tibus. §. i. Pau de caſt. hic in omnibus tranſit cum Bal. & di cit quod renunciando liti extinguitur lis, & querela ipſo iure, & extinguuntur actiones criminales ex delicto, vt hic in gl. magna. ad ſi. & l. papi. §. ſi quis poſt. ff. de inoffi. teſt. & ſic volũt iſti qd in caſu huius. l. etiam ſi ipſa mater viueret non poſſet ad que relam redire, & iſtum intellectum ſenſit gl. in c. cum inter. R. in verſi. conſenſu, de electio. Sed certe intellectus ad. l. ſi inſti tuta, videſ aliqualiter vaticinari, ideo iuniorem puto primã ſo. omiſſa noua ſol. & intellectu dato per Ang. in d. l. ſi inſtituta,

ad illum tex. & dum Pau. de caſt. dicit qd ipſo iure extinguiſ querela per illam tranſactionem dic qd cõiter tenetur contra
7 rium, vt dicitur ſuper gl. ¶ † Sed circa hoc eſt dubium vtrũ in caſu huius. l. non obſtante tranſactione filij, & heredes hu ius matris exheredate poſſint querelare teſtm̃ ex perſona ma tris ſi eis non ſeruantur promiſſa, & certe ſi nos tenemus dictã opi Bal. & ſequaciũ, qd per iſtam tranſactionem mr tãꝗ renũ cians ſit irreuocabiliter excluſa clarum eſt qd nec ẽt filij poſ ſent venire ad querelã p. d. l. ſi quis filium, in ver. repudiant ſꝫ ſi nos tenemus qd non videaſ excluſa mr̃, vt ꝫ gl. hic in princ. ꝗꝫ ſequitur Bar. & ſequentes prout tenui, tunc attento qd non eſt neceſſaria hodie preparatio querele vt tranſmittatur a li beros. d. l. ſi quis filium, ideo ſꝫ eſſet renunciatum preparatio ni nihil noceret, & per hoc pꝫ reſponſuꝫ. ad. d. l. ſi filius. ff. de mi no. ꝗꝫ ad hoc alleg. Bal. hic in argumentum, q2 ibi reſtõ, cui renunciabaſ erat neceſſaria ad bonoꝝ poſſeſſionẽ, & ex hoc ha bes limitationem. ad. l. ſi quis filium, in ſi. & iſtud vltimũ etiaꝫ
8 tenuit Ful. hic, ſꝫ leuiſſime declaret, & nihil boni dicat. ¶ † In ea. ibi, vel ibi ſub conditione &c. hec vera in ſe. ſed diuinat, & iu xta hanc gl. concludunt communiter omnes qd in dubio ſi nõ apparet, an diſpoſitio ſit facta ſub conditione, vel ſub mõ intel ligitur in dubio ſub modo. l. quero. §. inter locatorẽ, in verſic. exce. ff. loc nam ibi promiſit locator penam ſi expelleret cõdu ctorem obligatum ad penſionem, nam non intelligitur illa pro miſſio de non expellendo eſſe facta ſub conditiõe ſi conductor ſoluat penſionem, ſi intelligeretur facta ſub conditione illa lo cator expellendo colonum non ſoluentem penſionem non inci deret mero iure in penam. l. cedere diem, de verb. ſing. & tñ in §. inter locatorem, innuit qd incidit, ſꝫ ob. exce. ergo ibi nõ in telligiſ conditio, ſed modus qui non ſuſpendit actum, ſicut cõ ditio. l. quibus. §. ſi de condi. et demon. l. ij. et ibi no. C. de hieꝗ ſub mõ. Ful. hic dicit qd ille tex. intelligiſ de exceptiõe doli ꝗ erat facti, vel intentionis et que per gñs nõ preſupponit actio nem mero iure competere, vt. l. ſi qui ſe debere, cum gl. mag. ff. de condi. ob cauſam, et ſic ille tex. non probat opi. doc. quo niã ibi non erat noua actio, q2 inerat tacita conditio que impe dit naſcitatẽ actionis, ſicut expreſſa, vt no. in. l. item q2. ff. de pa ctis, tñ dicit Raph. qd opi. doc. probatur p. l. ſi pro fundo. C. e. ſed certe nec ibi probatur, et eſt caſus valde diuerſus, vt ibi de clarat Bal. vnde dico qd contra opi. doc. hic eſt tex. et ibi no. Bar. in. l. a teſtatore. ff. de condi. et demon. et ibi expreſſius, Imo. qui dicit no. qd vbi verba ſunt dubia potius interpretã
a tur qd inducant ꝯdi. ꝗꝫ modũ qd dicit ſing. no. et alibi meli⁹ non probaſ, tenendo opi. doc. hic non video poſſe reſponderi ad illum tex. niſi qd ibi illud operatur natura oblationi qui reſol uitur in conditionem. Et ad reſponſionem datam per Fulgo. ad. d. §. inter locatorem, faciliime põt rñderi per no. per gl. in d. l. qui ſe debere. Bal. hic et in. l. et ſi poſt tres, in. vi. col. ff. ſi quis cau. dicit qd vbi appareat qd cã requireref ad originẽ im portat conditionem, ſecus ſi ad effectum tex. et exemplum ha
b bes in. l. cum tale. §. a. j. ff. de cõdi. et demon. vbi de hoc nõ re peritur melior tex. in iure. ¶ In. e. ibi, vel ibi preparata &c. hic nihil vꝫ, q2 quo ad ipſam matrem que viuebat in caſu. d. l. ſi in ſtituta, nihil refert an eſſet querela preparata vel non.
9 In glo. fina. in princ. vult ergo hic qd actio preſcri. ver. in caſu huius. l. ſit datiua, ſꝫ regulariter natiua. l. iuriſgen. poſt princi. ver. et naſcitur. ff. de pac. et iſtã opi. ꝫ Bar. hic, q2 actio pſ. verb. datur ei qui impleuit pro parte ſua. d. l. naturalis. §. j. hic ex parte heredum non poteſt dici perfecte eſſe adimpletũ, q2 mater promiſit deſiſtere a lite, vnde ſꝫ hodie deſiſtat tñ cras, poterit ſaltem de facto ceſſare a deſiſtentia et contrauenire. l. vbi. C. eo. l. in actione, et ibi fuit dictum, ideo ſm regulas iuris, cõis non poterit naſci actio preſcrip. verb. tamen q2 alio mo do non poſſet iſtis heredibus ſuccurri lex ex equitate introdu xit actionem vtilem preſcrip. verb & idem ꝫ hic, Fran. tigr. et Ang. in repe. l. ſi certis annis. C. j. ſed Bal. Saly. et Fulg. hic tenent eſſe natiuam, q2 hꝫ materiam preexiſtentem. i. con tractum innominatum ex quo poteſt naſci, et facit arg. ſm eos l. ſi oleum, in prin. ver. ſed pomponius. ff. de dolo. Non ob. qd non ſit perfecte impletum, q2 imo per mortem matris, fingiſ p fecte impletum cum querela non tranſmittatur ad heredes, et mater que promiſit a lite deſiſtere videtur ſolum promiſiſſe p ſe non pro heredibus ex quo querela hoc caſu non erat tranſi toria ad heredes, arg. no. in. l. queſitum. §. ſi. in gl. ff. de preca. ſoꝛ. ius dicebat Ang. et Rycar. de Saly. et Fulgo. qd mater incontinenti cum diſceſſit a lite renũciando ei dicitur perfecte

a ¶ Modũ ſe quitur ſrã õ are. gl. cij. i pn. vbi põit õ illis ver bis cum cõdõne et onere.

b ¶ In. l. cũ ta le. §. j. adõ m, & vide pau. õ ca. ibi, & aduerte q2 nõ ẽ recedẽdus ab opi. bar. ꝗ ẽ cõis ſm ale. in gl. cij. in. j. vol. Franc. curt.

a ¶ Arbitro di hic.d.an.de alex.ꝙ putat ꝙ hñs mãdatũ ad trãſigẽdũ nõ poſſit,cõ promittere de iure,quia facit aliud ꝙ ſibi mãdatũ fuerit.ſ.l.itaqz.ff.de iureiur.et.l.procu- rator ad vnã.ff.de pcu.et ꝯfirmat.d.Sal.hic quibus adde ꝙ voluit Fed.ꝯſ.177.qd hñs mãdatũ trãſigẽdi,et ꝯponendi nõ põt cedere actionẽ et ſi cedẽdo actionẽ plus cõſequeretur ꝙ trãſigẽdo,et vide Alex.ã.in.l.de fideicõ.C.eo.vbi aliter ſcripſi.

impleuiſſe ꝯtum,quia promiſit deſiſtere a lite,et intelligitur.ſ.pñ ti,vñ eo ipſo ꝙ a lite diſceſſit dr̃ perfecte impleuiſſe formã con uentionis,et ſm iſtũ intellectũ dicit Ang.ꝙ ſupervacua eſt op po ꝙ format hic Bar.opponendo de.l.actionem,et cũ hoc vl timo vr̃ ꝯcordare d Cy.licet cõiter corruptius habeatur. Idez et licet hic Ful. Ego puto verã eſſe opi.huius gl.p rõnem Barto.et iſtum tex.hic in ver.datur qui alias deberet exponi cõpetit,et ſic,impropriaretur litera.l.licet interdũ ita improprietur.l.j.et in l.ſi ibi,et in.l.patris de pſ.ver.non obſtant iura.Sali. quia ille p mittit deſiſtere a lite promittit factum ſucceſſiuũ,vel cõtinuũ deſiſtentiam et per ꝯñs vr̃ promiſiſſe non ſuſcitare querelã non ſolum de iure,ſz nec de facto per.d.l.vbi,et dixi in.d.l.actionẽ vnde ſi nos conſideramus ſuſcitationẽ querele de iure,tũc bal. bene loquitur.ſ.ꝙ mater non vr̃ pmiſiſſe de hẽdibus ſuis cuz ad eos non tranſeat,querela,aut conſideramus ſuſcitationẽ q̄ rele de facto,et hoc mõ bene vr̃ promiſiſſe etiam pro heredib⁹ q repreſentant perſonam matris,nec poſſunt impugnare factũ eius,iuxta.l.ſi creditoribus,cum ſimilibus.C.de ſeruo pigno. da.manumiſſo,quia quantum ad reſpectum ſuſcitationis de fa cto querela ſine dubio eſt tranſitoria ad heredes,nec puto ve rum quod mater que promiſit a lite deſiſtere dicatur perfecte adimpleuiſſe renunciando liti.quia ſi hoc eſſet verum ſequeretur quod hic debuiſſet naſci directa actio preſcrip.ver.hic autem dicitur quod datur vtilis que hz locum ex equitate,vt.l.pen. cum ſi.ff.ſi quadru.paupe.fecisſ.dicatur,et dicere quod vtilis, hic dicatur ſcilicet efficax,prout facit glo.hic in verſic. vtilis, et etiam verbum datur,exponatur pro competit eſſet etiaz im propriare literã,et Bal.etiam fatetur quod per ſolam renun ciationẽ litis non dicitur mater perfecte impleuiſſe,quia pmit tens diſcedere a lite intelligitur ſm eum promiſiſſe diſcedere non ſolum preſentialiter,ſed etiam in futurum,allegat.l.iij.in princi.ff.de ꝯdi.ob ob cauſam,et.l.inter caſtellianum.ff.de ar bitris,ſed bene fingitur ſm per mortem perfecte eſſe impletuz quia iure non videtur promiſiſſe pro heredibus,vt C.retuli,et iſta ꝙ licet Bal.fuit opi.Martin ſilleta.et Jaco.bu.hic,ſz ꝗ vlti mo quod p mortẽ fingatur plene impletum probant.d.ſequut⁹ bar.et alios. ¶ In ea.ibi fuit do vt facias &c.hoc reprobant, ſuper tex.ideo reſponde quod licet hoc fuerit facio,vt deo,tamẽ ex prefatione facti aliquid aderat ei renunciatũ,ideo datur ac tio preſcri.ver.vt fuit viſum in.l.actionem. ¶ In eãd. ibi,fi dea non ſeruanti etc. Ad iſtum primum modum opponendi, non adaptatur prima ſolutio,quia non eſt fauor filiorũ ipſos ſer uare fidem non ſeruanti,ſed bene adaptatur ſecunda ſolutio q̃ tamen non eſt bona, vt ſuper ea dicam,vnde ſoluendo dic qd hic non potuiſſent redire ad primam actionem, vel querelaz que fuit extincta morte matris attento quod fingitur non preparata vt in gl.j.ſz in.l.cũ proponas non erat extincta prima actio,nõ ob.ſi dicatur quod poterãt hẽdes reſtitui ad querelam p con ditionẽ ob cãm iuxta.l.ſi ꝗs accepto,de ꝯdi.ob cãz,quia ad hoc

b ¶ Lite,et de clara,adde qd iſta lex nõ pce dit qñ trãſactio eẽt pficua dño lite,pc.de anc.l c.q ad agẽduz, de pc.lib.vj pq̃ facit ꝙ no.bal. i rub.ff.de exer. co.vl.vbi i mã dato q̃tũcũqz ſimplici veniũt oia q̃ mãdanti pficua ſunt itẽ adde ꝙ i mini mis reb⁹ nõ hz locũ lex iſta in xta no.i.ca.tua nos,ex.de arbi. et ang.i.l.man dato gñali.ff.de pc.aduerte tñ quia his diebus, ꝯſului mulieri ꝙ hñs mãdatũ ad ꝯpromitten dũ nõ poterat ꝯpromittere i ar bitratorem,quia app ꝯpromiſ ſi in dubio itellr̃ de iure et ſic nõ i arbitratorem ita ipe.nec ali bi meminj me legiſſe i rl.de ar bi.cir.ſi.&ſi.ſi ꝗs ſimplr̃ ꝯpno. et tex.iſtũ,itelli ge et nõ hẽe lo cũ quãdo pcu. pñte domio,et nõ ꝯdicẽte do mino nõ trãſi geret gl.ẽ et ibi pan.i.c.cũ oliz ex.de off.de le.ſi cut et videm⁹, ꝙ delegat⁹ ab i feriore a pnci pe nõ ſubdelegat.l.a iudice.C.de iudi.ſubdelegat tamẽ in pñſentia dlegãtis.l.j.§.ma giſtratũ.ff.de exer.et ſi i mãdato eẽt clã ꝙ dñs ꝓmitteret hẽre ratũ &c.tũc talis pcu rator poſſet trãſigere,et et p dlimitaret iſte tex.ita Ang.i.l.pcurator abſte.ff.de p cu.aduerte tñ quia h nõ vr̃ tex.quia vr̃ ſe fundare ang.qd illa clã hẽt ratũ hẽat viz con feſſiõis libe de quo vide p bar.i.l.j.co.vi.ff.de off.pcu.cel.et cõem opi.vide relataz p alex.i.l.ſi pcurator ad vnã ſpẽm.C.de pcu.et et adde qd qñ ex formaſtar.vel ꝯſuetu dinis cã dẽret ꝯpromitti tũc pcurator gñaliter ꝯſtitu⁹ poterit ꝯpromitti, ita ang.et pan.de ca.i.l.ſi pnrea.ff.de pac.tñ quia vñr mãdata oia necia tã ãncedẽtia ꝙ ſequẽ tia p lite expediẽda.l.ad rẽ mobilẽ,et.l.ad rẽ tegarã.ff.de pcu.tñ quia in mãdato gñali veniũt oia q̃ ſunt iuris,et ꝯſuetudinis,et ad q̃ mãdãs poſſet cõpelli libere a zeno ne.C.de quadr.pſcr.et ibi põderãt bal.et ang.facit.l.apud celſuz.§.in hac iñ.vbi vſus eẽt.ff.de doli exce.et ho.tex.i.l.ſi pignore.§ ſi.in ver.vſus quẽ põderat bar.et pan. de ca.ibi.ff.de pig.ac.et oia necia,et vtilia mãdãti ſp cẽſent ineſſe in pcuratorio,vt di cit Bal.in rub.de exer.ãc.alie.et in oia q̃ de ꝯſuetudine ſunt cẽſent mãdata,ita bar. in.l.ſi pcurator.ff.de iur.iſſ.et ſoleo iã te explicare in.l.certi ꝯdi.§.ſi nũmos.ff.ſi cer. pet.tñ quia arbitri ꝙ eligunt ex neceſſitate ſtatuti cenſentur loco iudicũ delegatoruz tex.ẽ,et ibi no.bal.et do eã i.l.cũ ipãli.C.de iud.et bal.i.l.ſi iudex.C.de his q ſunt ſui vel alie.iur.et adde ad id ꝙ dicit hic gloſ.de pcura.cum libera,et ita vt p Barto.in.l. q rome.§.calymachus.ff.de ver.ob.cuius doctrinã magnitacit maihc.no.ſno.xcix. et vide Ang.ãe.in.§.preterea.car.xij.inſti.de excep. Fran.cur.

10 rũ.vt hic p Bar.cum quo tranſeunt omnes. ¶ † In ea. ibi ex pacto actio ad hũc ſm modũ opponendi aptatur prima ſolu. gl.que tamẽ nõ eſt bona,quia tex.hic nõ ſe fundat in fauore filio rum,et idez eſſet in extraneis heredibus ſm omnes.
¶ Unde vera eſt ſo.quod in.l.cũ pponas,ille q volebat age re ex tranſactione non pfecte ipleuerat tranſactionez,quia ſcdm vez intellectum quem ibi ponit Bar.agens ibi ex tranſactio ne nudo pacto facta promiſerat nunq̃ petere fundũ,ideo nun quam põt dici perfecte impleuiſſet,vt ibi etiã ſenſit gl. in ver. natam,nõ mirũ ſi nõ egit ibi actio.preſcrip.ver.ſed debet redi re ad actionem primam cõpetentem ad fundũ que nõ erat ex tincta.Sed hic dato quod p parte hẽdũ non eſſet pfecte im pletũ,vt teniu.Et tamen quia non poterant redire ad antiq̃ actio nem,ideſt q̃relã,et nullo alio remedio conſului poterat,ei ideo l.ex equitate dedit vtilem preſcrip.ver.et hoc ſenſit gl. hic,ſo la,vel ſm alios qui tenent quod hic pfecte fuit impletũ. Solue quod,in.l.cum proponas,perfecte nõ adimpleuit,ideo nõ po terat ibi agere ex tranſactione. ¶ In ea.ibi iure per pactũ tol litur &c.doc.tamen cõiter qui tenent primã ſolutionem gl po ſitam ſuper verbo per eos,probant iſtam gl.quia eſt ꝯdictam.l. ſi inſtituta. ¶ Non ob.d.§.quedam, quia ibi actio erat odioſa, tamen non oritur ex delicto,et iſta eſt magis cõis opin.prout dicit gl.in.d.l.per eos,et licet ibi nõ reſpõderiz ad.d.l.ſi p fun do,in verbo inſtaret,ꝙ alleg.Ful.tamen faciliter responde tur quod ibi aduerſarius adimpleuerat quantũ in eo poſſibile fuit.Ideo contra eum nõ poteſt reſuſcitari,vt ibi declarat bar &c.hic aũt aduerſarius hẽdũ nil adimpleuit. ¶ In ea.ibi quia ac cep.&c.quia tunc ille cui non ſeruãtur promiſſa nõ põt redire ad antiq̃ actionem,ſed agit preſcrip.verb.vt hic,et ita limitãtur regule ad.ad.l.cum proponas.

SVMMARIVM

1 Procurator ad agendũ tranſigẽdo non preiudicat domino.
2 Procurator ad agendũ cõpromittendo non preiudicat dño.

1 **Tranſactionis.** ¶ † Procurator ad agendum tran ſigendo nõ preiudicat domino.h.d. ¶ Et dicas in compromiſſo,quia cenſetur eſſe quedam tranſa ctio vt in auc.vt diffe.iud.poſt prin et ibi hoc no.et per ꝯſe quens ad compromittendum requiritur ſpeciale mandatuz qd eſt no.ſm Bal.hic. ¶ Adde,Bart.in.l.mandato.ff.de pro cura.et omnino vide Ang.dicentem ſe credere hoc veruz tan tum in compromiſſo quod fieret in arbitratorem,ſecus in arbi 2 tro per rationem ꝙ ibi vide per eum. ¶ † Tu dicas qd idem a erit in compromiſſo faciendo in arbitro.°prout voluit expreſſe Bar.in.d.l.mandato pro quo allego tex.in.c.per tuas, et ibi no.de arb.pro quo etiam facit,quia maius aufertur preiudicium per compromiſſum in arbitrum,patet in.d.diez proferre.§.ſta ri.ff.de arbi.et in.l.ſi minor.xxv.an.filio.§.minores, de mino. ſuncia.l.ſi ſocietatem.§.arbitratorum.ff.pro ſocio.
¶ In gl.ſi.ibi liberã,et etiã magis expreſſe hr̃ in.c.q ad agẽ dũ,in ſi.de procu.in vi.et vide not.in.c.contingit,de tranſac. b et limita,et declara,°vt per Bar.in.l.qui rome.§.calymach⁹, de verb.ob.et in.d.l.mandato.

SVMMARIVM

1 Tranſigere an liceat ſuper alimentis.
2 Alimentarius poteſt petere alimenta ab eo qui eum tenetur ale re,licet ſeipſum aluerit.

1 **De alimentis.** † Propter breuitatẽ non ſummatur.
2 ¶ † No.ex prin Bal.qd ille cui alimenta debẽ tur,licet ſeipſum aluerit nihilominus petere põt ab obli gato qui tenebatur eũ alere,et ſic facit pro viduis ſe alen tibus. ¶ Nam per hoc non perdunt alimenta ſuarum dotium ſm eum,hoc limita procedere quando alimenta debentur in actionis vt ex contractu,ſeu vltima voluntate,ſecus ſi iudicis officio,vt in alimentis debitis a patre filio.l.ſi quis a liberis. l.ſed ſi filius.ff.de lib.agno.et no.Bar.pulchre in.l.libertis quos.§.j.ff.de alimen.lega.Ubi dicit hoc verum niſi filius pẽ cunias accepiſſet mutuo,vnde ſe aleret,quia pater non tenere. et ex hoc dicit Pan.de ca.in.d.l.diuortio,in prin.ff.ſo.matri.

qued

quod ſi vxor. ſo. mo. J. enuum reſtituende dotis habuit alimenta ab alio q̄ ab heredibus viri non poterit petere pro alio anno aliquid ab heredibus viri pro alimētis, q: non oʒ ali ab eis niſi q̄n non hʒ aliunde vñ ſe alat, vt no. gl. ij. in. d. l. diuortio, ⁊ iſto caſu dƒ habuiſſe aliunde vñ ſe aleret, q̄n ab alio alimentata fuit, niſi ſm cuʒ mulier interpellaſſet heredes viri, ⁊ fuiſſent in mora, ⁊ propter hoc pecuniam mutuo accepit vt ſe aleret q̄ dicit eſſe quotidianum, ⁊ pluries vidiſſe de facto. Et intelligas no. per Bal. hic, lʒ Pan. de ca. non faciat mentionem de dicto Bal. hic, neqʒ de dictis Bar. in. d. l. libertis. Predictis etiam Adde oo. de ro. in conclu. ccc. que incipit item q̄ monachus. vbi dicunt q̄ pro alimentis preteritis monacho ab abba
a te denegatis non poteſt monachus contra abbatem agere.
❡ Quia obſtat exceptio dolo facis, q: petis q̄ reſtituetur⁹ eo. l. dolo. ff. de excep. doli, ſed pro futuris ſic per id q̄ habetur, in c. ex parte, de accuſationibus.

SVMMARIVM

1 Tranſactio cōditionalis ualet & ſufficit ad tranſigētem aliquid peruenire poſſe ut tranſactio ualeat, & tranſactio parit exceptionem contra realem actionem.
2 Mora rei uel actoris an & q̄ñ poſsit purgari, uel non.
3 Timens ne ſibi fiat uis in poſſeſsionem ſuam, poteſt implorare officiū iud. ne uis fiat ei.
4 Arbitrator an poſsit in ſua ſnīa ponere conditiones, & modos congruos, & adiacentes.

1 SI ſuper. † Trāſactio conditionalis vʒ, ⁊ ſufficit ad tranſigentem aliquid peruenire poſſe, vt tranſactio valeat, ⁊ tranſactio parit exceptionem etiam contra realem actionē
2 h. d. ❡ † No. q̄ dixi in ſummario. Item no. tex. ibi victuri⁹ ⁊c. q̄ ſicut ex parte rei q̄ñ eſt dies, ⁊ pena non poteſt mora purgari ſecundum magis cōem opi. l. traiectitie. §. de illo. ff. de act. ⁊ obl. ⁊ l. magnam J. de ꝯben. ⁊ cōmit ſtip. Ita ē; nec ex pte actoris quo ad actio. conſeruandam, vt probatur hic, nam h erat dies loco pene, q: actor p̄miſit q̄ ſi ad diem non ſolueret vlterius non moleſtaret reum. De qua materia vide per Bart. in l. ſi inſulam, de ver. ob. ⁊ ibi anno preterito dixi. Et alleg iſtum tex. qui alle. per Bal hic, q: in diſpōne conditionali nō hʒ locum purgatio more de quo per Cy. in l. ſi maior annis J. eod. ⁊ in. l. ſi plures J. de condi. inſer. ⁊ per Bar. in. l. hec conditio ſi in capitolium, in ſi. de condi. ⁊ demon. ⁊ ſcripſi in. d. l. inſulam.
3 ❡ † In tex. ibi vim fieri, no. ſm Bal. q̄ ille qui timet vim fie-
b ri ſibi in poſſeſſione poteſt implorare officium pretoris ne vis fiat ei. ❡ Adde bonum tex. in. l. ſi. in prin. ⁊ ibi no. Bar. ff. q̄ð met. cau. ⁊ in. l. illicitas § ne potentiores. ff. de offi. preſi. cū ibi no. per Bar. ❡ Et vide circa hoc notabilem practicam quaʒ circa hoc decidit Bar. in. l. de pupillo. §. ſi quis ipſi preterito in ij lec. iſtius. §. circa vlt. co. ff. de no. ope. nuncia.
4 ❡ † Itē preſtat iſta. l. arg ſm Bal. q̄ð arbitrator q dƒ trāſigere inter partes poſſit in ſua ſnīa apponere conditiones, ⁊ mo-
c dos⁹ ꝯgruos, ⁊ adiacētes, ſicut in ꝯ. vt ſi terra ⁊c. ꝑ quo vid ſingularia verba Bar. in. l. aquiliana. ff. e. ⁊ p Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de arbi. §. j. ver. arbitrator, ⁊ in. §. excipit ver. ſʒ pone, q̄ð ſeqƒ Ant. de bu. in. c. conſtitutus, de reli. do. ⁊ in. c. quintauallis, in xxij. dꝫia, de iureiu. ⁊ q̄ð no Bal. in. l. j. J. de arbi. vbi loquiƒ de exceptione cōpenſationis. ❡ Vltimo vide Bal. in. l. iij. ad finem J. de reb. creb. vbi dicit hanc. l. eſſe valde notabilē pro deciſione caſus quem ibi ponit.

SVMMARIVM

1 Exceptio tranſactionis impedit proceſſum inchoari ſuper his, quæ remiſſa ſunt per tranſactionem, & ſic impedit litis igreſſum quia eſt exceptio lit. finitę.
2 Pnīa non hēt locū in contractu tranſactionis, licet ſit cōtractus innominatus, in q̄bus regulariter habet locū pœnitentia.
3 Statu. q̄ cauſæ inter cōiunctos debeant cōpromitti altero petente nō hēt locum ubi opponitur exceptio litis finitę.

1 MAtris. ❡ † Exceptio tranſactionis im-
d pedit proceſſuʒ inchoari ſuper his que per tranſactionem remiſſa fuerunt, ⁊ ſic im-
e pedit litis ingreſſum ſeu ꝯteſtationē, q: eſt excep

a ❡ Denegatis, intellige niſi monachus eēt in ſtudio, ⁊ feciſſet debita, q: tūc p̄t cogi monach⁹ p eo q̄ voluit Alb. ꝯſ 84. ⁊ de hac mā ponit l. l. diuortio, l apoſt. ⁊ ana. ꝯſ ſtu. iū inq̄rū. o. Jaſ. h dt q̄ ſup alimētis futuris nō p̄t trāſigi ēr cū iuro adđ Jo. an. i addi. ad ſpe i ti. đ pac. pet. đ anc. q. 177. vbi ꝯtuluit q̄ð ſtāte ſtat. q̄ minoris ꝯ ctus iuro firmatus teneat q̄ð ſi minor pcō granito cū iuro remittat alimēta q̄ nō vʒ tio litis finite, ⁊ ad hoc ſemper allegatur iſta. l. ⁊ ꝯcordat. l. eleganter. §. pen. ff. de cōdi. indeb ⁊. c. j. de lit. conteſt. in. vj.
❡ Et que ſint alie huiuſmodi exceptiones, ⁊ qualiter hoc procedat, vide de materia per Bar. in. l. cum querebatur in. l. vir bonus. ff. iud. ſol. ⁊. l. nam ⁊ poſtea, in prin. ff. de iureiuran. ⁊ in l ſi vnus. §. ante omnia. ff. de pac. ⁊ in. l. mater. ff. de inoſ. teſt. ⁊ in l. ex ꝯtu. J. de bo. auc. iud. poſſ. ⁊ in. l. pen. ff. qui bon. ceder. poſſ. ⁊ in d. l. ſi vnus. §. pactus ne peteret, in. vj. col. ff. de pact. ⁊ dixi in. d. l. creditori. Ati. j. per Bar. ⁊ bal. in. d. l. eleganter §. pen. p bar. in. l. ſi ſeruus, de his qui ad ecc. ⁊ in. l. ſenatus, in ij co. ff. de accu. ⁊ in. l. ſi. §. donec J. de iur. baſ. fiſc. li. x per archi. ⁊ Jo an. in. c. vt circa, de elec. lib. vj. ⁊ in. c. j. per Jo. an. ⁊ alios in. c. ſi. de lib ob. ⁊ in. c. excep. de exce. per bal in. l. poſt quā liti. Ati. j. ⁊ in. l. ſi. J. de excep. ad finem J. de probat. ⁊ in c. ſi. in. xiij. oppo. J. de edic. diui. ⁊ in. c. j. de contro. inter vaſſal. ⁊ epiſco. ⁊ in ti. de pace conſtā. in ver. item volentibus, ⁊ in. l. arcabaſa in vltimis verbis. ff. de ſtatu homi. ⁊ in. l. ij. J. de formulis, ⁊ in. l. peremptorias, in. iij. co. J. ſenten. reſcin. non poſ ⁊ in auc. preſente J. de fideiuſſo. ⁊ in. l. poſt hn. infra de colla. ⁊ in. l. ſi. §. ⁊ ſi prefatam infra de iure delib. ❡ In quibus locis inuenies alias remiſſiones, ⁊ multas enumeratas exceptiones impedientes litis ingreſſum, adeo quod longa de his fieri poſſʒ repetitio. Et inter ceteros Bar. hic dicit quod exceptio preſcriptionis eſt de illis, pro quo optimus tex in. l. oēs, in ver ſi. moneat, ⁊ ibi ponderat Bar. infra de preſcri. xxx. ann. de quo hic, vt latiſſime p Bar. in. l. ſi. per iſtum tex in verbo vt litis finis. ff. p ſuo et per Bal. in auc. niſi infra de bo. ma. et in. l. j. et in. l. ſi is que per illum tex. infra ne de ſtatu. defunc. et in. l. q̄relam infra de fal.
2 ❡ † Iteʒ no. ex iſto tex. quod in ꝯtu trāſactionis non hʒ locū penitentia, vt hic, ⁊. l. q̄uis infra. e. lʒ trāſactio ſit contractus innominatus, vt pbaƒ in. l. cū pponas, la. ij. et ibi no. Ati. j. et in cōtractibus innominatis regulariter locum hʒ penitentia. l. ſi pecuniā, in prin. ff. de condi. ob cauſam. nā fallit in tranſactione fauore litium dirimendarum
3 ❡ † Itē per iſtum tex. decidit ſing. Bal. et Saly. quod ſi ſtatuto cauetur quod omnis cā inter ꝯiunctos debeat compromitti altero ex eis petente non hēet locum vbi opponeretur exceptio litis
f finite, ſeu impediens litis ingreſſum, q: motio litis finite non hʒ ad aliqd adiri, vt h et idē ꝯtuluit Ro. in ꝯſ. inci. in Chriſti, noie in ſcō ꝓpoſito viſo pūcto, et ſtatuti copia ⁊c. quod nūq̄ꝫ exeat ex mēte ma, q: de ſcō habui, et obtinui, facit q̄ð no. bar. i l. elegāter, in pn. cum concor. ff. de condi. indeb.

SVMMARIVM

1 Fideicōmiſſum reciprocum ſi remittitur neutra pars lędi uƒ.
2 Lęſio non dƒ q̄ñ quis ex aliquo actu poteſt conſequi dánum ſicut & cōmodū, ſi aliquo caſu contingat damnum.
3 Procurator generalis cum libera licet poſsit tranſigere, non tñ poteſt compromittere in arbitratorem.
4 Concordia eſt fœdatio diſcordię.
5 Tranſactio eſt generale nom en ad omnem ſpeciem finiendę obligationis.

1 DE fideicommiſſo. † Qñ reciprocum fideicōmiſſuʒ remittiƒ neutra pars lędi vƒ. d. h. et nō ē
2 alibi ſm Bal. in. l. cum archimedorā J. vt in poſ. lega. ❡ † No. q̄ð vbi ex aliquo actu pōt quis ꝯſeq cōmodū, ſicut, et dānum lʒ cāliter ꝯtingat afferri dānum nō dƒ ledi adeo quod nec etiā minor ex hac cā p̄t peteƒ reſtōnē, facit. l. ſi pater pupille. infra de inoffi. teſt. et in. l. ſi allegas. infra de vinc. ſalvend. adde Cald. conſi. vj. hoc titu.
e ❡ Litis ingreſſum, adde do. de ro. deci. ſuis, antiquis de lit. ꝯte. vbi an exce. ſol. impediat litis, ingreſſum an preceptum de ſoluendo. Et an compromiſſum, et vide ſing. verbum Jo. an. in c. j. de lib. obl. vbi dicit, quod ea que veniunt ex tranſactiōe non requirunt lit. conteſta.
f ❡ Fini e adde Anch. ꝯſi clxxxh. Bar. conſi. cxciij. iij. lib. Pau. de caſt. conſil. lxv. Lu. ro. conſi. cliij. Alex conſi. clxxix.

talis remiſſio, ꝯiq̄ꝫrūēt. d Iaſ. h dt q̄ð cā alimētoꝝ ꝑteritorūꝫ p̄t p appoſonē ſuſpēdi, nec talis cōdicatur pia vid frā. de are. ꝯſil. xcvij.
b ❡ Offm̄ pretoris, āplia vltra oēs noiſſ. ſm lu. ro. ꝯſi. 144
c ❡ Modos adđ an. de bu. ꝯſ. xxiiij ⁊ q̄ð voluit in. ro. ꝯ. lv. ⁊ ꝯ. cxv. q̄ ꝯſilia ro. alle ēt h p. o Jaſ. cui adđ lcꝫrū dt ſʒ alb. đ ro. i. l. ſi. đ off. pcu. ceſ. q̄ arbitrator p̄t inhibeƒ vni inimico ne vadat ad ꝯtā alterius inimici q̄ð iſta dcīſio nō poſſit pcedere p eaq̄ voluit pet. de anc. ꝯſ. 74. vbi ꝯtuluit q̄ð pcuratorrigore generalis mādati ad faciēdaʒ pacē nō p̄t ꝓmittere q̄ cōſtitnēe nō ibit ad ciuitatē vbi moraƒ inimic⁹ rōnibus de q̄bus ibi p eū q̄ rōes ſtrigūt ꝯ pdictā deciſionē q̄nis Jac. đ are. ⁊ albe. ⁊ Jaſ. ſequuntƒ.
d ❡ Fila, dt Bal. in addi. ad ſpe. in tit. đ ſucce. ab inteſ in ſi. q̄ð vʒ trāſactio fcā cum frē ſpurio per frēs legitimū q̄ð ſpurio dēat bō duas remanere dt eē no. ⁊ inq̄ꝫrū. d. Jaſ. tāgit an tranſigemi leſo ꝯpetet remedium l. ij. de reſcin.

lis in dote, vt eſt tex. no. in. l. aſſiſicimus, in fi. ff. de pact. dot. & q tex. ibi admiratus eſt Bar. pp iſtã. l. Sz vt q ei in dote idem ſeruari dẽat, vt pbaſ in. l. ſi p ſ. & l. pe. & l. ſi eo. ti. Et io Ioã. de imo. in. l. ſi ſocer. §. inci⁹ ff. ſo ma. dicebat q am pp tale pactum poſſet qngere mulierẽ oportere tardius anbere, & tũc bz locũ. l. aſſiſicimus, vt tunc pactum nõ valeat alias ſecus. l. ſi pẽ §. ſi & iſtud facit ad qõnẽ vtrũ ſi qs ad vitã emerit fundum
a ab eccleſia p cẽ: ũ, & ſupuixit eo tpe q pcepit fruct⁹ vltra cẽtum an teneaſ aliqd reſtituere, adeo q ɔ̃tus nõ cẽſeaſ factus in fraudẽ vſurarũ, & ſalua conſciẽtia retinere poſſit, nã tex. iſte facit q nõ teneaſ, & ita tenet Imo in. c. in ciuitate, de vſur. de quo vide per Cy. Bal. Ang. & Saly. in. l. ſi ab actione infra de vſur. per Cy. & Bal. in. d. l. ſi pater pupilie, per Io. an. in add. Spe. in rub. de vſur. per Hoſt. in ſumma de vſur. §. an aliquo caſu, ver. quid de his qui emunt ab eccleſijs &c. per Pe. de anc. in diſpu. ſua inci. ant iqnis, & mod. temporibus do. Lã. de rodulphis in ſuo elegãti trac. de vſur. in. vj. q. in. ij. par. ſui
3 operis. † Ibi ẽ facit iſte tex. ɔ̃ id q dicit Ang. in. l. imperatoris
b ſa. i. C. de pac. vbi voluit q licz pcurator gñalis cum libera poſſit tranſigere, vt vidimus p gl. in. l. tranſactionis. C. e. tamen nõ poſſit cõpromittere in arbitratorẽ qui bz ptãtẽ pcedẽdi et de facto cũ videaſ ipſi arbitratori data ptãs gerẽdi auferẽdi ð iure vni⁹, & dare alteri, vt not. gl. in. l. ſi de meis. §. recepiſſe, & in. l. ſz ſi ſeruum. §. ſi qs index. ff. de arbi. & ɔ̃ſtat q hñs gñale mãdatũ cũ libera nõ põt facere q gratis remittaſ in preiudicium dñi ſui, vt. C. l. pxi. prox. ibi declarabiſ. Nã puto ang. nõ bñ dixiſſe, & ɔ̃triũ tenuit expſſe bar. i. l. mãdato. ff. ð pcu. attẽto q tale cõpromiſſum eſt trãſactio, vt dcm̃ fuit in. d. l. trãſac. Nõ ob. rõ alle. p A g. qr ñdeo q attẽto qð qlibet cõpromittentium dedit eandẽ ptãtẽ arbitratori nemer dr leſus, vt ð, & adde iſta
4 ad ea q dicta fuerũt in. d. l. tranſa. ¶ † In tex. ibi ɔ̃cordia, colligere ſm Bal. diffinitionẽ ɔ̃cordie q ẽ ſedatio diſcordie, adde. l. filia in orbitate. C. ð inoſ. teſt. & ibi põderat Bal. & no. in. c. quorũdã, & ibi p Arch. & in. c. identitatis, de elect. in. vi. & ibi per Bar. & Ang. in. l. j. in princ. poſt gl. ff. ð pac. & ibi no. vo. iu q aliud ſit par, & aliud ſit concordia nã pax denotat perpetuam remiſſionem, ſed concordia poteſt eſſe ad tps, mouent per ibi, no. p gl. ſucto. l. cõnẽtionẽ, & qð ibi no. & per gl. ſi. eo. ti. dic, vt ibi latius per eos. Ex ð inferemes q ſi ex forma ſtatuti offendenti remittiſ pars pene ſi hẽat pacẽ ab offenſo nõ idẽ erit in pducẽte inſtrũ ɔ̃cordie qð tene mẽti, & de materia vide not. p Bar. in ɔ̃ſi. incip. ad declarationẽ qõnis predicte &c. et q no.
5 doc. in. c. j. de treuga & pace. ¶ † Vltimo no. ĩuncta glo. i verbo tranſacti o quod tranſactio eſt generale nomen ad omnẽ ſpeciem ſintende obligationis. concor. l. j. §. j. in verbo tranſigendi cum glo. ff. de pac.

a ¶ Superius. ſi, de ð p C. ɔ̃ſ. ccv. p Fede. ð ſe. ɔ̃. cc. l el. cinco conſil

b ¶ Ang. adð m, & vid. b. t. l. moiot. §. minores. ff. ð min. & ang. ɔ̃ſ. t a c. l el. ɔ̃rit vbi dubitauit an cura cor dat⁹ b ſtãte ei l. rẽti poſſit ɔ̃promittẽ l ar bitratorẽ, & ſaeris ſictiũ ð ha bal. ð l. vi. qð. Fran. curt.

c ¶ Cõceſſiũ tẽ ð me ð bn. q offi ciali ſed inſtitiã liberã nõ ſit debitum remittere tẽ ð cẽ anreſi ð h bal. l. l. in l ſior rãdi et ɔ̃uentione. ff. ð iure iuran.

d ¶ Prelat⁹ an plat⁹ poſſit trãſigere dic, qſic cbini a ſu perioris al. ſi vt voluit Fed. ɔ̃ſ. x c ſij. lz vo luit pa. de ca. ð, et opi. fedc. ſeqſ ab. ɔ̃. lvi. j. ll. et ɔ̃ lxi. et qd de prelato an poſſit remittere legatum, pſed. ɔ̃ſ. lx. in. ro. ɔ̃. r e 4. qd ð abbatiſſa an poſſit trãſigere, vide anch. conſil. cxxxv.

SVMMARIVM

1 Adminiſtrator ciuitatis poteſt ſuper re dubia tranſigere, non autẽ debitum liquidum remittere.
2 Adminiſtrator ciuitatis dr hře liberã adminiſtrationem.
3 Sindicus an poſsit tranſigere de re communi.
4 Prælatus eccleſiæ, uel epiſcopus, an poſsit trãſigere ſup rebus eccleſię.
5 Tutor an poſsit trãſigere, & debitum pupilli remittere.
6 Poteſtas ciuitatis an poſsit remittere debitũ ciuitatis ſine ɔ̃ſilio.
7 Decretũ iudicis non requiritur in alienationibus factis p patrẽ de bonis filij, quæ poteſt alienare ſine filio.

PReſes prouincie. † Adminiſtrator ciuitatis põt ſuper re dubia tranſigere nõ aũt debitũ liquidum remittere, hoc dicit et de materia huius. l. v. vide que dicta fuerũt in. l. pactum curatione. C. e. l. j.
a ¶ † Nota. quod adminiſtrator ciuitatis dr hře liberã adminiſtrationẽ, p3 qr alias tranſigere non poſſet. l. tranſactio, cum gl. C. eo. & hoc no. expreſſe gl. in. l. mãdato. ff. de pcu. et Bart. & alij hic idem etiam not. Cy. & Bal. in. l. j. C. ee am per procuratio. cauſam in integ. reſt. & Bal. in. l. illud. §. j. ff. de mino. vbi no. voluit qð ſindicus ciuitatis vel caſtri, qr gerit publicũ officium dicat hřẽ liberã adminiſtrationẽ, adeo qð poteſt ea in quibus requiritur ſpecificum mandatum, ſecus debent eſſe in ſind. eo alicuius collegij, puta capituli, qr non gerit publicũ offi. tum tene menti, qr iſta decitio Cy. reputa ur nota & nota. etiam per Spe. in ti. de reſti. in integ. §. ij verſ. prelatus, in ſecunda parte, et per Inn. in. c. ſciſcitatus, de reſti. in integ. Limita tamen predicta vt eleganter per Bal. in. l. ſi curam. et ad pecunias. §. defenſor. ff. de iureiur. vbi voluit qð ſindicus, aut hz mãdatum ab vniuerſitate, et tunc equiparatur tutori, qr gerit legitimam adminiſtrationem. l. que a. l. cum anc indi. tuto datur. l. j. in prin. et. l. numerũ. §. defenſore. ff. de mu. et bono. ideo dr habere liberam, ſicut hz tutor, et curator. l. inter bonorũ, et ibi Bar. ff. de admi. tuto. et no. gl. in. d. l. mãdato. Aut ſindicus, hz mandatum ab his qui regunt vniuerſitatem ciuitatis puta a decurionibus, et tunc equiparatur ſimplici pcuratori. l. item eorum. §. actor itaqz. ff. qð cuiuſqz vni. no. et ſic nõ habet liberã et pro hoc ẽt vide . o per Bal. in. l. ij. §. quod obſeruari, l. iij. co. C. de iur. cal. nec predictis refragatur gl. in. l. item magiſtri. ff. de pac. que dixit qð miniſtrales ſeu priores artium non habent liberam, qr intellige qð illi non erant adminiſtratores rei publice, ſed ad aliud deputati, vñ poteſtas ciuitatis Bononie non dicitur habere liberam adminiſtrationem reipublice, qr non eſt ad illam deputatus, ſed ad ius reddendum, vt dr Cy. et Ray. hic, vel dic qð illa gl. non dicit qð non habeant liberam, ſed ſecundum qð ſentit Bar. et clarius Pan. de ca. ibidem illa gl. intelligitur velle qð priores nõ poſſunt remittere de
c bitum, niſi illud arbitrium eis fuerit conceſſum⁹ ſicut nec adminiſtrator ciuitatis habens liberam poteſt debitum remittere ſi eſt liquidum, vt hic, vel ſ lam gl. itellige in caſu quẽ ponit Cy. in. d. l. j. etiam per procuratorem &c. prou. C. reinti.
¶ In tex. ibi, ſi mouere tranſac. & limita niſi adminiſtrator ſinxiſſet litem ſuper debito, vt ſic oſtenderet illud nõ eſſe liquidũ nam tranſac. per hoc non valebit, ita dixit Bart. in. l. cũ hi. §. cum lis. ff. eo. p quo facit iſte tex. in verſicu. ambitus.
3 ¶ † In gl. ibi. l. aduerſus, doc. hic, & ibi cõiter ſoluunt qð per viam tranſac. et expreſſe remiſſionis non poteſt remitti vt hic ſed per negligentiam adminiſtratoris bene poteſt currere preſcriptio remiſſionem inducẽs. Simile videmus in prelato, nã eius factum non preiudicat eccleſie. c. delictum perſone, ð reg. iur. in. vj. l. iubemus nullam. C. de ſac. ſan. ec. & tamẽ negligentia eius bene nocet eccleſie quoad preſcrip. iuxta auten. quas actiones, cum ſi. C. de ſac. ſan. ec. ſed Fulg. hic impugnat iſtam ſol. per tex. in d. l. aduerſus qui loquitur de exceptiõe tacitũ pacti non preſcripti. Et ideo ſm eũ tenẽda eſt tertia ſol. poſita per gl. ibi, ſed certe illa tertia ſol. diuinat, vnde ſuſtinendo primam ſol. dicit qð non ob. ille tex. in ver. pacti, qr preſcripe. hz tacitum, & fictum conſenſum illius qui ſcienter patitur contra ſe preſcribi. l. alienationis, de ver. ſign. no. Bar. in. l. fin. in pen. col. C. in quibus cau. in integ. reſti. & in. l. filiuſfa. §. diui. ad ſi. de leg. j. & de iſto tacito conſenſu, & pacto ſenſit ille tex.
4 ¶ † In ea. ibi vt prelato an prelatus poſſit tranſigere vide Inno.
d no. in. c. decetero, de tranſac. & notabiliter per eum in. c. j. de ð po. & aliquid per Bal. hic. Et an eps poſſit tranſigere cũ vſurario vel eius herede pro vſuris oblatis a perſonis incertis, & qño. Eſt queſtio quotidiana de qua v. de per Ang. in diſputa. ſua aſtenſis, in ſecundo dubio per Pan. de leoza. & alios, in c. ie. ij. de pe. & remiſ. et qñ ſe remittit Bal. in. l. poſt deciſionẽ. C. de fur. Io. cal. in conſi. ij. ſuper tito. de vſur. per do. Lado ð rodulph. in ſuo trac. vſurarũ in. qð. c x v. ¶ In ea ibi, vel curator dic ex eadẽ ratione idez in patre qui eſt legitimus adminiſtrator filij, iuxta. l. j. C. de bonis mater, & hoc ſbt in ſpecie po
5 nit Bal. in prin. & Bal. hic. ¶ † In ea in fi. Iac. de are. per. Cy. et Fran. ari. Bar. et ſal. ð ſequunt hanc opi. qñ ẽt videtur tenere gl. in. l. imperatoris, in ver. pecuniam. ff. de pſtul. et ad ſua q alleg. in contrarium rñde, vt per gl. in. l. pactum curatoris. C. e. t. j. ſed Ray. Iac. but. Bal. Saly. et Pan. de caſt. hic, et Ryc. de Saly. in. d. pactũ tenent primaz opi. quod talis remiſſio ſuit facta contemplatione pupilli, ſeu ilius, cui bona adminiſtrantur ne pupillus, & eius anima illaquearetur iniuſto, & illicito lucro, qr tutor poteſt bonam fidem agnoſcere. l. quotiens. § ſicut. ff. de admin. tuto. & ſi tutor poteſt diminuere patrimonium pro ſalute corporis pupilli, & ſuorum. infra de ali. pup. preſtan. per totum & in. l. j. ff. de tuto. & ra. diſtra. quanto magis pro ſalute anime que concilis, rebus &c. l. ſancimus, de ſacro ſan. ec. Pro quo facit concluſio quam ponunt doc. in l. pactum concludentes tutorem poſſe remittere iniuriam illatam pupillo quando inimicitia eſſet ei periculoſa, iſtam opin. ſequitur etiam Bal. in. l. etiam, infra de fideicom. vbi dicit q iſta glo. eſt ad hoc ſing. & iſtud teneas in vſura non permiſſa. Sed gl. forte in prima opi. intellexit in vſura inſpecto iure codicis quo non eſt prohibita, licet ſit lucrum odioſum, extra gl.
6 querit hic Bar. vtrum poteſtas ciuitatis † ſine cõſilio ciuitatis poſſit

tio poſſit remittere debitũ ciuitati, & dicit q non per. l. prohibere. §. plane. ff. q vi aut clam, circa q vide ẽt no. p Bar. in. l. j. in fi prin. ff. de iureiur. & in. l. iiij. in fi de naui. lib. & q ipſe not. in. l. ambitioſa, in ij. co. de decre. ab ordi. facien. Bar. i. l. ij. ff. cõmi. vel epiſt. & in. l. §. iniuria, de pa. iuramen. fir. & in rub. de contrahen. emp. in. iij q. tñ hec queſtio in poteſtate non videbatur multũ dubia, q poteſtas non habet liberam poteſtatem vt. ff. dixi, tex. eſt in. d. § plane, loquitur etiam in eo q habebat adminiſtrationem reipublice in quo erat magis dubiũ.

7 ℂ † Ultimo tene mẽti dictũ Bal. hic referentis Azo. i ſumma. ff. de bo. que lib. velle. qd in quibus caſibus pater alienare poſſet rem imobilem filij in poteſtate non requiritur decretum

8 iudicis, & iſtud dcm̃ non eſt alib. ſm Bal. in. l. j. ff. de reb. eo. & no. ẽt Bal. in. l. cum emancipatus. ff. de pred. mino. & in. l. fi. §. finaũt ea alienũ. ff. de bo. que li. & ibi in tex. ponunt caſus in quibus pater poteſt alienare rem filij, & cum hoc dicto trãſit hic Ful. & Pau. de ca. ſed Saly. hic contrarium tz per. d. l. cum emancipatus, ad quã rñde q ibi loquit in filio emancipato, cui pater datus erat curator. Sed aliud eſt in filio in poteſtate, q pater tanq̃ legitimus adminiſtrator plus iuris h3 q̃ curator, patet q h3 vſumfructum. l. cum op3, cum ſi. ff. de bon. que lib. Item poteſt conſtituere procuratorem ante litem conteſt. vt probatur in. l. j. ff. de bo. mater. inducendo vt ibi per bar to. & alios reprobata glo. ibi quod quidem curator non poteſt. d. l. neq3. ff. de procurato.

SVMMARIVM

1 Tranſactio iuſto metu facta reſcinditur.
2 Actio quod metus cauſa ad hoc ut cõpetat requirit q metus, ſit iuſtiſsimus. ſ. mortis, uel cruciatus corporis.
3 Metus quomodo probetur & præſumatur.
4 Deducens duo p modũ excepti. an héat neceſſe utrũ q probare.
5 Contractus initus timore reuerẽtiali reſcinditur c ffi. iud.
6 Filiorum appellatione an ueniant cæteri coniũcti, quo ad diſpoſitionem huius. l.

1 Interpoſitas. ℂ † Tranſactione facta iuſto metu reſcinditur metus, iñ iuſtificatio ex ſola qualitate facti in tranſactione deducti non probetur, & i dñm,
2 & ſeruum tranſactio non v3. h. ℂ † No. ſm Pau. de ca. hic, tex. meliorẽ q̃ habemus qd ad hoc q cõpetat actio q metus cã ex verbis edicti pretoris poſiti in. l. j. ff. qd met. cau. requirit
b qd ſit metus iuſtiſſimus. ſ. mortis, vel cruciatus corporis qd non ita bene declaratur in illo t. ſm eũ. S3 ipſe non fuit memor de tex. in. l. continet, in fi. eo. ti. vbi expreſſe habetur. Secundo no. ſm Bal. & Sal. non eſſe ſatis probari metũ in gñe, ſed o3 ſpecie probari, & qualitas metus mortis &c. Et preſtat arg. ſm eos q ad reſcindendũ 3ctum tanq̃ vſurarium nõ ſufficit in genere probare q contrahens erat vſurarius niſi probetur ſpecifice q ille contractus erat vſurarius. Addo Cy. & Bal. idẽ tenentes in. l. j. ff. de probati. & arch. & Jo. an. in c. q̃ q̃ de vſur. in. vj. & Pau. de leaza. in diſpu. ſua incip. 3 uſtẽm debiti &c. in ſecundo dubio, & Jo. cal. in conſi. vj ſuper titu. d vſur. & do. Abb. in. c. ex literis, de iureiu. bene facit tex. in. ca.
3 ſilo vos, in fi. cum ibi no. pigno. ℂ † Tertio no. in ver. ad vtrũ ſm vltimam expoſitionem gl. q non preſumit metus ex eo, q quis magnum dedit pro modico. Adde. l. dolus. ff. ne reſcind. vendi. & ex hoc no. q probatio de neceſſitate o3 3cludere, vt hic, & l. neq3 natales. ff. de probat. & in. c. in preſentia, de probatio. Et de modo probandi metum, vide plura eleganter p bar to. in. l. de pupillo. §. ſi quis ipſi pretori. ff. de no. op. nun. & gl. h in verbo cruciatum, dixit hoc cõmitti iudicis arbitrio, qd eſt no. ſm Bal. hic. Adde glo. optimam in c. cum dilectus, i gl. pen. qd me. cã & no. per Bal. in. l. ij. in prin. ff. de his qui p metum iudicis non appellant, & in rub. ff. de reſcin. vendi.
4 ℂ † Quarto not. in ver. ſed quoniam q ſi deduco duo p modũ
c excep. non eſt neceſſe vtrũq3 probari ſed ſatis eſt pbari alterum tantum ſi illud fuit ſufficiens ad victoriam eo caſu quo per ſe deductum fuiſſet. De qua materia vide plene no. in. c. ij. de reſcri ptis. & in. capi. is, cauſam de probatio. et in capitu. exhibitas, vbi per doc. de iudi. per Bar. in. l. olim, de re iudi. cum con cor. ℂ Ultimo potes colligere ex iſto tex. vnum ad qd no. alle gauit iſtam. l. Bar. in. l. nemo, in fi. de excep. & ibi videas.
ℂ In gl. j. no. bonam gl. in materia ad diſcernendum quando quõ reſcindi poſſit contractus in quo metus interuenit, adde

a ℂ Non eſt alibi, dic qd bal. cõſ. ccclxxx. ubi qd cõſilio qd fiat auctor. iud. & de matre tutrice filiorum trãſigẽte vide eo cõ. clxv. & adde qd dcm̃ Azo. ē cõe, & pcedit ẽt i filio exigẽte minore, vt pbat i. d. §. finaũt ea alienũ, iũcto. § pcedẽti, & hãc opi. tenuit an. ge. i. l. de re filiu. ff e. ti. & Ro. in. l. ſingu. ff. ſi cer. pe. co. viij. & Lãfrã doria. Felyn. i trac. ſuo de arbi. car. vj. q. iij. & vide Fran. are. in. l. ſi § pupillus. ff. de de. ob. f. c.

gl ſimilem. l. nec timorem. ff. q met. cau. & in. d. c. cum dilect'.
f ℂ † In eo. ibi. §. que onerande, vbi cõtractus initus timore re
d uerentiali imminente reſcinditur officio iudi. non tamen intelligas qd ſola pſentia patris, vel matris, vel patroni aut alterius perſone, cui reuerentia debetur inducant ſufficienter metum ad reſcindendum illum contractum, q eſſet contra. l. ſi pſe eo gente. §. de ritu nup. et. l. fideiuſſor § pr. de pigno et. c. q̃ntis, de pac. in. vj. et. l. ad inuidiam, et ibi no. Bar. ff. qd met. cau. & no. gl. xx. q. iij. c. preſens et per gl. in. c. inſinuante, extra q cle. vel vouen. et per Jmo. in. c. cauſam matrimonij, de offi. dele. ſed requirit q precedãt mine a patre, ſeu marito &c. vt h c, per Bar. & plenius per eum in. d. l. que onerande, & not. p Cyn. & Bal. in. l. j. ff. de bo. mater. et no. per Bal. in. c. j. § item ſacra, de pac. iura. fir. & in. l. ſi ſine, in prin. ff. ad velle. et per Anto. de bu i. c. cum virum, et ibi tex. in materia ſing. extra de regula. per Bar. in. l. tranſactionem. ff. eo. per Ang. et Imo. in. l. ſi cui3 doté. §. eo autem tpe, et ibi de hoc alias dixi. ff. ſo. matr. et hoc eſt qd voluit dicere tex. in. d. §. que onerande in ver cã cognita, ſm. d. Abb. in. c. nõne, de preſum. Operat tñ ſola preſentia perſone, cui debetur reuerentia, qd l3 alias preſens, et tacens facto a coniuncto ſuo videat conſentire ille. l. ſi ſeruus cõis. ff. de dona. inter vir. tñ fallit niſi ille coniunctus eſſet pſona, cui reuerentia deberetur, ita ſignanter voluit Bar. in. l. que dotis circa ver. col. ff. ſo. ma. alle. d. §. que onerande, idem voluit bal. in. l. j. ad fi. ff. de bo. mater. vbi pro hoc ali. tex. ſing ſm eũ in. d. § que onerande, qui hoc non dicit. Sed pro eo alleg. gl in. l. filius. §. inuitus, in verbo probatur. ff. de procu. vbi gl. loquit de eo qui erubeſcit loqui loqui, et illam ad põderat Bal. ibi, et idem tenuit. d. Ant. in. d. c. nonne. Sed contrarium tenuit. do. Abb. ibi per tex. ad hoc optimum in. c. j in ver. porro, de deſpon. impub. lib. vj. ad hoc etiam allego hoñ tex. in. l. adoptionibus. ff. de adoptio. et in. l. fi. et ibi no. bal. C. de adop. nec contrarium videtur probari in. §. que onerande, nec video poſſe ſaluari opi. Bar. et aliorum niſi dicamus qd vbi non tractatur de euidenti preiudicio filij, aut ſimilis perſone in dubio videtur conſentire, vt in iuribus vltimo alle. q veriſimile eſt patrem diligenter agere rem filij, arg. l. iſte quidem, in fi. qd me. cã, et. l. ſcripto. ff. vnde liberi, exemplum p3 in matrimonio, et adoptione prout loquunt illa iura, ſed tractaret de euidẽti preiudicio filij, tunc procedat opi. Bar. et exemplum p3 in. d. l. ſi ſeruus cõis, niſi tractaretur de modico, vt d obligatiõe pignoris rei ipſius filij. d. l. fideiuſſor. §. pater, hoc vltimum verbis poſuit Ro. in. d. l. que dotis, dicens hunc eſſe modum allegãdi. d. §. pater
6 ℂ † In gl. in verbo ſaluta ibi. §. fi. Bald. iſtum tex. loquẽtẽ in filijs, notabiliter extendit ad omnes coniũctos vt hic per eum Addo Bar. idem tenentem in d. §. ſi quis ipſi pretori, in. ix. q. et in tractatu ſuo de tyrãnide, in. vij. q. et i. l. j. ff. de his que pe. no. et in. l. heres meus, per illum tex. ff. de cõdi. et demon. et in. l. ſi q̃s in fi. de ope. li. cle. ſ. de exce. preiuto.
ℂ In ea. gl. i verbo aliqs ibi ex ſeruulo &c. vt. l. ij. ff. qd me. cã.
ℂ In ea. gl. ibi. l. ſi maior &c. melius in l. metum. ff. qd me. cã.
ℂ In gl. ibi nos autem cõtra &c. hec communiter tenet limita niſi libertas debita eſſet ſeruo naturaliter, q tunc pactũ inter ſeruum, et dominum de danda libertate valeret, vt eſt glo. not. in l. cum teſtamentum, in glo. mag. ſm Bar. ibi. ff. de iur. et fac. ignoran.

SVMMARIVM

1 Tranſactio cõi conſenſu partium reſcindi poteſt.
2 Actio ſemel extincta an & qñ poſsit reuiuiſci.
3 Sñia ſecunda lata contra primam quæ tranſiuit in rẽ iudicatam non ualet, ẽt ſi ſit lata de conſenſu partium.
4 Compromiſſum factum poſt ſñiam quæ tranſiuit in rem iudicatam, an ualeat, ſi in cõpromiſſo apponat clauſula non obſtante ſententia.
5 Sententia arbitri uel arbitatoris lata contra primã de cõſenſu partium an ualeat.
6 Inſtantia an ſit de nouo inchoanda, quãdo inter partes, fuit cõuentum quod licitum ſit recedere à tranſactione facta.

$ ℂ Adde et vid plene per Jaſ. h vbi ẽt ponit gdñ ſtetuĩ vult qd mulieres nõ pñt 3h ẽ ſine 3ſenſu cõſanguineor an ſufficiat 3ſenſ' pris de q ẽ p io. i. l. tranſac. ff. e. & i. l. pcm̃ qd dotali, i pen. et vl. co. ff. d col. & i. l. ſin̄ u l. ie. co. & i ſe. ff. ſi ce. pe. & vid bal. i cõſ. 287. i. liij. vo. lci. qñ pi, & i 3ſ. 117 ff. co. volu. ff. bo.

b ℂ Cruciat' corp's. d h q dicat iuſt' metus relinqt arbitrio iudicis, vt dt Cal 3. i. d his q vi me. cã, vbi d eo qd dt c. d. Ial qd mrimoniũ metu fcm̃ ẽ ipo iure nullũ, & idez dt ibi cal. ẽt in mr. mo ſpũali.

$ c ℂ Utrũq3 pbari, facit gl. no. i. l. circa. ff. d pb & qd no. doc. i. c. ij. d reſcri. & ibi plene p Fely. & vide Cy. i. l. cõtẽ. ff. d pb. & Jnn. in c. ex parte, de priui. Tho.

ℂ De hac matrimoniũ metu 3ctũ ſit ipſo iure nullũ, vid i. c. tue, & i. c. cũ apud & i. c. veniens ibi plene p Abb. & alios d ſpõſa. Am. franc.

d ℂ Reuerentiali, vide late p pa. d ca. 3ſi. clxxv. in. j. impreſſis p Frã. d ar c 3 xliij. et vidan. 3. ccxv.

a ❡ Nō vꝫ vid. in. ro. ꝯſ. 410. circa fi. vbi tñ bar. ⁊ vide ēt p Fran. de areti. conſi. lxviij.

b ❡ Nō obſtā te ſola, vid. D. p Ind. ro ꝯ. 419. ale. ꝯſ. xxj fal. ꝯſ. xxij. ang ꝯ. cc xvij. ⁊ iō ſenz D. Iaſ. p alle. cō ſilia dt ꝙ ſi ſuf ficeret ea ḡnas lis qd i eiij af laudatū eē ſug ciſbus illis ſug ḡbus laudatus fuerit, ſi reqrit ſpālis mētio ad de Io. d ana in l ſi d meo ques bēo d mann ꝑ fin. d. Ioā. de ana ⁊ melius p Imo. de bur. conſ. xxiiij.

c ❡ Vid. Iaſ. ⁊ bap. ſene D, ⁊ i. l. nā ⁊ poſtea §. ſi o āneſ. i. v. col. d iureiur. ⁊ ſbi ēi bap. ſene. ⁊ alex. i ꝯ xcv. i v. vol. et Fel. plene in ca. ber mo aſterij, in fi co. d re ind. et bal i ꝯſ. cxc. iij. i. iij. vol ſcl. j. ſtan l. ſi. C. diplona.

1 **S I pars diuerſa.** ❡ † Communi contentu par tium a tranſactione receditur poteſt. b. o ❡ In glo. in verſi pecunia, ibi conditione incerti, Barto. ⁊ communiter docto. tenent, quod immo videtur cōditio ob cau ſam quia res redit, ad non cauſam, quoniam fuit data pecunia vt actor a lite deſiſteret, ⁊ ſic ob cauſam de futuro, ⁊ actor nūc ad litem redijt, ergo dꝫ habere locum conditio ob cauſam vel ſine cauſa quia datur cauſa non ſequuta. l. j. ⁊. ij. ff. de condi. ſine cauſa ⁊ in. l. eleganter. §. pen. in gl. no ob. d. l. eleganter, in princip. ⁊ quarto reſpon. quia ibi pecunia data fuit poſt reſolutam tranſa ctionem, ⁊ ſoluens hoc ignorabat, ⁊ ſic ſoluit ob cauſaꝫ de pre terito, ideo tunc habet locum conditio indebiti vt ibi.

❡ In glo. fina. ibi reſpondeo non ⁊c. docto. communiter tran ſeunt cum gl. ⁊ licet Bal. aliquid ponat contra glo. alleg. l. j. C. quando lic. ab empto. diſce. dic vitra reſponſionem ſuaꝫ quod illa. l. non ob. quia eſt ſpeciale in contractibus qui ſolo conſenſu perficiunt, vt ſequens conuentio tollat precedentem ipſo iu re, vt no. gl. in. l. ſi vbi. §. quādā. ff de pac. ⁊ Bar. poſt glo. j. l. ab emptiōe eo. ti. ❡ In ea ibi. l. vbi ⁊c. illa non facit, quia ibi actor agebat de facto, ⁊ pro hoc ibi incidit actor in penam non enteꝫ poteſt ibi inuito reo agere priſtina actione, vt ibi, ⁊ p gl. mag.

2 ſin lectu Azo ❡ † In ea. ibi. l. fina. illa. l. non facit, quia loquit in pretore qui reſtituendo in integrum poteſt actionem vtilem reſciſſoriam reſtituere, iuxta. l. fina. C. ex quibus cau. maio. Sꝫ partes non poſſunt nudo conſenſu reſuſcitare actioneꝫ ipſo iu re extinctam d. l. ſi vnus. §. pactus, ver. ſed ſi ideo. Bar. ſilla. Cy. ⁊ Ray. Iac. bu. Saly. ⁊ Fulg. tenent proximam precedē tem opi. i. ꝙ non competat actio antiqua, ⁊ ideo dicit Iac. bu. ꝙ ſibi imputabit iſte actor, quia a tranſactiōe receſſit, ⁊ ſic pecu niam reddidit reo quā ex cauſa tranſactionis receperat, ⁊ eā pe tere poterit per ꝯdi. ſine cauſa niſi reus de facto peteret ſe pri ſtina actione conueniri. l. iul. ſcribit ſi quis hominem, alias eſt l. ſi quis hominem. §. quantum. ff. ad exhi. ⁊ cum eo concordat Bar. Saly. ⁊ Fulg. Sed Bar. ⁊ Fran. tigri. ⁊ Ang. hic oēs dicunt quod ſi actio extincta erat talis que non poterat p con ſenſum partis reſtaurari, vt quia erat ex delicto, tunc datur an tiqua actio vtilis. l. ſi pupilli §. j. de ſolu. inducendo vt per bar. hic ſed ſi erat actio que poterat conſenſu reſtaurari, tunc agere tur per actorem per condi. ob cauſam, vel ſine cauſa vt reſtau retur, iuxta. l. ſi quis accepto. de conditio. ob cauſam, ⁊ cū bar. ſimpliciter tranſit Pau. de caſt. hic, non negant tamē iſti do ctores quin etiam actor ad pecuniam quaꝫ reddidit reo agere poſ ſit condi. ſine cauſa Sed Ryc. ⁊ Bar. de Salyce. impugnāt iſtud vltimum qd dicit Bar. ſ. dari conditionem non vt reſti tuatur priſtina obligatio, quia ſm eos actor recedendo a tranſa ctione non conuenit expreſſe cum reo quod reponeretur reus in priſtinam obligationem, ⁊ abſolute actor credens ſimplici ter, ⁊ abſolute tranſactionem fundius reſciſſam, ⁊ ſe priſtina actione agere poſſe reſtituit reo pecuniam. Sed bene concſu deretur non dari actionem preſcriptis verbis que datur ad ob ſeruationem promiſſo. l. naturalis. §. i. de preſcriptis verbis, ⁊ ſi ob cauſam. co. titu. tamen non per hoc confunditur opinio. Bar. quia negare non poteſt illam liberationem prime actiōis, factam per acceptilationem ex cauſa tranſactiōis eſſe nūc apud reum ſine cauſa attento quod reſciſſa eſt tranſactio, ⁊ ſic res de uenit ad non cauſam, quia liberatio fuit facta ob cauſam tranſactio nis, ergo dꝫ dari ſaltem conditio ſine cauſa ad condicendū li berationem, vt dicit Barto. per. l. j. ⁊. ij. cum ſimi. de condi. ſi ne cauſa Fulgo. hic videtur tenere ꝙ opi. Bar. in primo mē bro non procedat, inquantum Barto. allegat. l. ſi pupilli, quia illa. l. non probat opinio. ſuam, quia ibi loquitur in actione que daſ ad intereſſe, ſeu indemnitatem contra magiſtratū. l. in magiſtra tum, ⁊. l. pen. cum ſimi. ff. de magi. conue. vnde illa non tollitur ipſo iure per pactum, ſicut nec alio regulariter, vt. d. §. pactus. Non obſtat. l. ſi vnus. §. quedam ff. de pact. quia vt ibi declarat Barto poſt glo. ille tex. loquitur in actionibus penalibus que dabantur non ad intereſſe principaliter, ſed ad penam, ſeu vin dictam, vnde conditio furtiua que eſt perſequutoria rei nō pe ne quamuis oriatur ex delicto non reperitur quod tollatur ip ſo iure per pactum. Et ideo melius dixit glo. in. d. l. ſi pupilli. §. j. quia. intelligit ...tum tex. quod ibi actio ope exceptionis, p pactum non autem ipſo iure eſt ſublata, ⁊ hic etiam hoc ſequit Rapha. qui hoc confirmat dicens quod ſi ibi illa actio tanꝗ ex delicto eſſet de illis que ipſo iure tolluntur per pactū nō d buiſſet ibi per vltimam conuentionem poſſe reſtitui p. d. §. pa ctus, verſi. ſed ſi. Certe puto ꝙ ille tex. non probat opi. bar. ꝙ in caſu illo melius loquatur gl. j. tamen alia ratione poteſt ſub ſtineri opi. quam ponit hic Bar. prout fuit de mente Franc. ti gri. hic nam, ⁊ ſi actio prima penalis, ⁊ ex delicto fuit ipſo iu re extincta per tranſactionem, adeo quod a conſenſu reſuſcita ri non poſſit tamen quia a tranſactione fuit poſtea receſſum, ⁊ ſic liberatio a priſtina actione ſine cauſa apud reum remanet, ideo equum eſt a. l. actionem dari ſi de alia actione non eſt prouiſum l. quotiens, ⁊ ibi not. glo. de preſcrip. verb. l. ſancimus, la prima, de ſac. ſanc. eccle. Nec placet quod dicit hic Fulg. volens non dēre fieri differentiam an ipſo iure extincta ſit ex delicto vel penalis, an non quia ſecundum eum ita debet dari cōditio ob cauſam pro vna obligatione reſtituenda ſicut etiam pro alia quia etiam ſi ſit ex delicto actio extincta quamuis non poſſit per cō ſenſum partium reſtaurari, adeo qd dicatur actio ex delicto tñ poteſt reſtaurari per viam ſtipulationis ex qua oritur actio ex ſtipulatu ſi in ſtipulatione deducatur quod debeatur ex deli cto cum in ſtipulatione omnis cauſa deduci poteſt. iuxta § eſt enim prodita. qui. mod. tol. oblig. ⁊ lꝫ ipſe non dicat iſta iuerſit verba Bar. in. d. §. pactus in vltima col. Sed ad hoc reſpon. quod per conditionem ob cauſam dꝫ repeti id qd datum fuit vt per totum titu. de condi. ob cauſam, vnde per conditionem ob cauſam non dꝫ conſequi actor aliam actionem quā illaꝫ a qua liberauerat reum, ⁊ ſic defendendo opinionem Bartol. quam etiaꝫ in alio reprehendebat Fulgo. dicens quod dum Barto. voluit dari conditionem ob cauſaꝫ vt reſtituatur priſtina ob ligatio debuit Barto. dicere dari conditionem ob cauſaꝫ ad pecuniam debitam ex priſtina obligatione per. l. ſi mulier. ff de conditio. ob cauſam. Sed dic quod opi. Barto. intelligit in caſibus in quibus loquitur. l. ſi quis accepto quā ipſe allegat. ſ. quod debitum non erat liquidum, vel erat in diem, vt ibi nota.

3 glo. ❡ † In ea ibi etiam per partium conſenſum. No. amplia

a tionem ad. l. j. C. quando prouo. ſ. illoꝝ quod ſententia ſecunda lata contra primam que tranſiuerat in rem iud. no. vꝫ ꝙ ibi ēt ſi ſit lata de conſenſu partium, vt hic in glo. quam ad hoc ſin gu. reputat Imo in l. quod iuſſit, in fin. de re iudic. adde nota. per gl. in l. acta. in princi. ff de re indi. ⁊ ibi Barto. facit men tionem de hac gl. ⁊ per Bal. in. l. j. in fi. C. ſen. reſcin. ⁊ i. l. poſt rem. ff de trāſactio. ⁊ ratio huius eſt que colligitur ex no. per Bartolum. in. l. duobus ff de excep. rei iudi. ⁊ in. l. j. in prin ci. quia ſecunda ſententia contra primam non valet ſi ſecūda fuit lata abſq; inſtantia. i. non producto nouiter libello, ⁊ lite nouiter non conteſta ⁊c. vt ibi per eum, ſed iſta talia non poſſunt per a ctum remitti vt no. glo in c. de officio deleg. j. ⁊ per Bar. i au cē. offeratur de litis conteſt. ergo ⁊c. tamen prime ſententie, bene poteſt renunciari. l. iuriſgentium §. ſi paciſcar. ⁊ l. j. de pa ctis, ⁊ ibi per Bald. ⁊ in. d. l. ſeruitutem. §. ſi petierit. ff de bo.

4 lib. ⁊ per glo. ⁊ Barr. in dicta. l. acta. ❡ † Et ex his infert hic, Bald. an valeat compromiſſum factum poſt ſententiam que tranſiuit in rem iudica. ſi in compromiſſo apponatur clauſula

b non obſtante ſententia de quo dic, vt hic per eum, ⁊ per eun dem in. d. l. eleganter, in princip. ⁊ maxime in lectu. antiqua, ⁊ in. d. l. poſt rem, ⁊ in. l. j. in ij. colum. C. quando prouoc. per Cy. ⁊ per Saly in. l. ſi cauſa. C. eodem, ⁊ ibi forte dicetur.

5 ❡ † Tangit etiam Bald. hic an ſententia arbitri, vel arbitra torie lata contra primam ſententiam arbitri, ſiue arbitrato ris valeat de conſenſu partium, ⁊ de effectu illius clauſule que apponitur quotidie in compromiſſis vꝫ quod arbiter poſſit ſe mel, ⁊ pluries iudicare de quo vide per Barto. in. l. quid ta men, in princip. ff. de arbi. per. do. Anto. ⁊ Imo in. ca. quinta nallis, de iureiu. aliquid per Bald. in. d. l. j. in ij. colum. C. quā do prouoca. per Ioan. in. d. l. quod iuſſit, in fin. per Roma. in

6 rubri. de arbi. poſt mediam ❡ † Extra glo. queſiuit hic bart. an poſteaquam conuentum fuit quod a tranſactione facta ſug ſite mora recedatur poſſit actor redire ad primam inſtantiam, ⁊ illam prius inchoatam proſequi, an vero habeat neceſſe, de nouo proſequi, ⁊ non decidit Pau. de ca. hic ex no. per Bar. in. l. ſi maior, la ſecunda, ⁊ plenius ex nota. per Bartol. in. l. ſi ex falſis, cu conmedi am infra eodem. Concludit quod aut fuit in tranſactione renunciatum inſtantie litis, vel cauſe, ⁊ tunc in ſtantia ipſo iure eſt finita. l. poſtquam liti. ſupra titul. j. ⁊ ideo volens proſequi habet neceſſe denuo inchoare. Aut non fuit expreſſe renunciatum, ſed ſimpliciter tranſactum, ⁊ tunc aut actio fuit extincta ipſo iure, puta acceptilatio. vel aliter, ⁊ tunc idem, quia perempta actione videtur perempta inſtantia ſup ea. l. cum mora. ff. eo. ⁊ inducendo vt hic per Bar. aut nō fuit ex

tincta

tincta ipſo iure actio, ⁊ tunc aut reus iam ſeruauit ipſo iure ꝓ parte tranſactionem ⁊ idē vt in caſu huius. l. vbi reus iā ſolue rat actori, vnde inſtātia perimit̄ vt hic in ver. ex integro. Aut nō impleuerat pro parte ſua, ⁊ tunc inſtantia non cenſetur perē pta poſtq̄ ei renunciatum nō eſt expreſſe ⁊ actio nō ē extincta vñ actor pōt redire ad eandem inſtantiā ↄtra reum non ſeruan tem qñ non eſt a tranſactione receſſum per partes. l. ſine apud ⁊ ibi no. ſ. eod ⁊ idē dz eſſe hoc caſu ſi eſſet receſſum commu ni conſenſu a tranſactione, q2 eſt eadem ratio ſm eum. tñ Fran. tig. hic ſimplr̄ dicit, q2 h̄ eſt tex. ↄ Marti. ſille. in. l. cū pro ponas. ſ. tit. j. vbi tenebat poſſe proſeq̄ antiq̄ inſtantiam qñ a tranſactione recedit̄, Ang. hic ſimpliciter tz q2 poſſit redire ad antiquam per. d. l. ſine apud, ⁊. l. eleganter. ſ. pen. ff. de con di. inde. ⁊ ad iſtum tex. in verbo ex integro rñdet q2 intelligit̄ ex antiquis iā actis vt exponitur in. l. ſi vt proponis, prima in verſi. denuo. ſ. q̄bo ⁊ qñ iud. Nec ob. q2 inſtantia poſſet dici fi finita, quia ſm eum non eſt finis incōmutabilis, ſed ita demuz ſi promiſſa ſeruentur ⁊ in tranſactione perſiſtāt. d. ſ. penul. niſi lapſus eſſet terminus iuxta. l. properandum, in prin. de iudi cijs, tñ magis plz diſtinctio. ſ. data q2. ſ. pen. non vī approbare opi. Ang. Sequitur. l. vt reſponſum.

SVMMARIVM

1 Tranſactio ſi fiat per acceptilationem præcedente aquiliana ſti pulatione nō pōt actor ad priſtinam etiam realem redire.
2 Frangenti fidem non ſemper eſt frangenda fides.

1 VT reſponſum. † Si tranſactio fiat per acce ptilationem predecedente aq liana ſtipulatione nō pōt actor ad priſtinā ēt realeʒ
2 redire lz reꝰ trāſactionē nō obſuet. h. d. ℂ † Not. limitatione ad rūm q̄ hz q2 frangenti fideʒ fides ⁊c. q2 illud eſt verū ſi prima actio non fuit ipſo iure ſublata, ſecus ſi eſt ipſo iu re ſublata, q2 tūc ad eādē redire nō poſſuʒ ēt ſi aduerſarius mi hi fidē nō ſeruaret. Ad idē. l. cū mora, cū ibi no. in gl. mag. ſ. e. ⁊ no. gl. in. l. cū ꝓpones ſ. eo. Reliquas limitationes dixim9 in. l. cum proponas. ſ. titulo primo, ⁊ nota. per gloſ. ⁊ plenius per docto in. c. cum inter. R. de electio. ⁊ ad not. per gloſ. hic i verbo vel in rē vid gl. Ang. ⁊ Imo. i. l. ſi vno. ſ. j. ff. de accep.

SVMMARIVM

1 Tranſactio legitima reſcripto principali non tollitur.
2 Lis quando dicatur.
3 Cauſa eſt nomen generale, tam ante lit. conteſta. q̄ poſt, & quæ differentia ſit inter cauſam, litem, & inſtantiam.
4 Negocium dicitur ante lit. conteſta.
5 Controuerſia quæ dicatur, & quid quæſtio.

1 CAuſas vel lites. † Et ſi a trāſactio reſcripto pncipa
a li non tollit̄ ᵃ. h. d. ℂ In gl. ibi cauſas criminū ⁊c. hec non eſt bone, q2 etiā vbi agit̄ de pecuniario vel ciuili commodo dicit̄ cā, vt. l. properandum in prin. ſ. de iudi
2 cijs. ℂ † In ead. ibi, ſed lis eſt ante ⁊ poſt ⁊c. iſtam opinioneʒ ſequit̄ Ray. Iac. bu. bal. ⁊ Saly. ꝓ qua ſm Sal ē tex. in auc. qui ſemel in verbo vſq3 ad finem litis ſ. quomodo ⁊ quando iu dex, vbi tex dicit litem ⁊ lis nondum erat conteſt. Sed Pet. Cy Bario. Ang. ⁊ fulgo. hic tenent q2 lis dicitur eſſe tantū poſt lit. conteſta. in verbo ⁊ ſi lis cepta non ſit ⁊c. Et magis ex preſſe probatur in. c. ex parte, el. ij. de verb. ſigni. ⁊ idē tz Ange. in. l. j. in fi. ſ. de preſcri. long. temp. pro quo allego etiaz tex. in. c. ſuper queſtionum circa principium, ⁊ ibi gl. in verbo exor dium de offi. deleg. Idem tz Pan. de liaz. in clemen. fin. vt lit. pendente. probatur etiam in capitulo. forus circa medium, de verborum ſignifica. vbi dicitur, q2 lis dicitur incipere a contra tione ⁊ ſic a conteſtatione iuxta. l. primā. ſ. de lit. conteſta. ⁊ te nendo iſtam opinionem que videtur magis communis poteſt reſponderi ad tex. in dicta auctenti. qui ſemel in verbo finem li tibus quod exponi debet ſcilicet future alias tex. ſibi ipſi con tradiceret, Saly ce. in dicta. l. poſtquam lit. ſ. tit. ul. primo vide tur approbare iſtam vltimam opinionem quam intelligit ve ram preterquam vbi ageretur de fauore liberationis, ⁊ de pe remptione litis, quia tunc late poſſet accipi lis ante litis conte ſtatam, exemplum ponit in caſu dicte. l. poſtquam lit, per illū

a ℂ Tollit̄. in q̄ſtū. d. Iaſ. h̄ ampliando materiā dt q2 reſcriptū eſt nullū q̄n non ſit mētio de ſnia q̄ trāſiuit in rē iudi. allegādo lap. alle. lxxix. aleg. cxxxv. d. Cald. ↄſi. lxvi. adde in ro ↄſi cccixxviij ⁊ nō ſolū reſcriptū eſt nullū cū nō ſit mentio de ſnia q̄ trāſiuit in rē iudi. ſz ēt cū mentio ſcā nō eſt de applone ⁊ litis pēdētia vt vo lunt ide in. ↄſi. cccxxxiij Anch. ↄſi. xv. ⁊ in q̄ſtū ponit de clā nō obſtantibus adde

tex. pro quo etiam allegat in argumen auten. litigioſa. ſ. de li tig gl no. in. d c. ſuper queſtionē, in verbo exordium, ⁊ Pau lus de liaza, ⁊ alij in dicta clemen. fin. dicunt q2 lis dicitur pro prie poſt litis conteſta. fallit tamen quo ad inducendum vitiū litigioſi dicta auct. litigioſa, ⁊ quo ad inducendum litis pen dentiam ad effectum ne aliquid innouetur lite pendente, vt dicta lege finali quo ad perpetuandum iuriſdictionem delega tam capitulo gratum, ⁊ capitulo relatum, de officio dele
3 ga. ℂ † Cauſa vero dicitur eſſe nomen generale tam ante lit. conteſta. vt. d. aūc qui ſemel, quam poſt, vt dicta. l. properan dum, in princip. ⁊ expreſſius in. c. ſuper queſtionum, in verſic. nos autem, ⁊ patet ex diffinitione tulit, hic alleg. in gloſ. licet Iacob. butriga. Bal. ⁊ Salyce. ſimpliciter ſequantur vltimā opinionem glo. ⁊ non bene, ⁊ que ſit differentia inter cauſam litem, ⁊ inſtantiam, dix in dicta lege poſtquam lit, in princi pio ⁊ quot modis accipiatur cauſa, vide per Io. mona. ⁊ alios in clemen. finali, de iuramen. calū in ſexto, aliquid per Pau. de liaza in clementina. j. de procurato. vbi etiam ponit vnā dif
4 ferentiam inter cauſam ⁊ litem. ℂ † Et iuxta hoc dicit Bal. in lege prima. ff. ſoluto matrimonio, q2 ſi conſtituo procurato
b rem ad cauſas, quamuis cauſa ᵇ proprie dicatur poſt litem con
c teſtatam ᶜ ſecundum eum tamen poterit producere libellum, quia accipitur cauſa pro actione, vt dicta. l. prima ſoluto matri monio, in verbis dotis cauſa cum gloſ. ℂ Negocium vero dicitur ante conteſtatio in dicto capitulo, forus quem text. ita allegat, Imo. in. l. acta, in principio. ff. de re iudi. ⁊ ita etiam de declarat ipſe tex. in dicta lege acta, in verſicu. negocium Ha bes etiam in dicto capitu. forus q̄bo accipiatur iudiciū, de quo
5 dixi, in rubrica. ſ. de in ius vocan. ℂ † Quid autem dicatur con trouerſia vel queſtio, ⁊ plura ſimilia, vide per Barto. in lege amplius. ff. rem ratam. ha. per alios in. l. ſi quis maior. vbi for te dicet cum concordan. ℂ Itē ademi ibi non aūt poſt ſenten tiam ſubandi niſi ſit renunciatum ſententie quia tunc trangi, ⁊ ↄpromitti poterit vt per bal. ſ. l. proxima, ⁊ ibi remiſſiue dixi ℂ In gloſ. finali in fine de materia vide plene in. l. finali ſu pra ſi contra ius, ibi etiam per docto. ſequitur. l. cum propo nas.

SVMMARIVM

1 Exceptionis tranſactionis pōt ſi opponi contra actorem ꝓmiſ ſa non ſeruantem.
2 Obſeruans tranſactionem non poteſt contra non obſeruantē vtrunq3 conſequi, ſcilicet obſeruantiam promiſſorum, & pœ nam, ſeu reſtitutionem datorum.
3 Electio non eſt debitoris in alternatiua remediorum.
4 Clauſula rato manente pacto quid operetur.

1 CUm proponas. ℂ † Pōt quod
c datum eſt repeti ⁊ ᶜ exceptio tranſactionis opponi contra actorē ꝓ miſſa non ſeruantem reo ſi hoc actuz fuit. l. ſi in trā ſactione fuit appoſita clauſula rato manente pacto. ℂ In tex. ibi vel pacto ſtari, vel data reſtitui ⁊c. Iſte alternatiue debent accipi pro copulatiuis, vt oſtendunt ſequentia. ℂ In text. ibi non etiam rogauit ⁊c. Fallit niſi exceptio tranſactionis non fuiſ ſet oppoſita, ⁊ tamē fuiſſet de facto a iudice recepta, quia poſ ſet reus repetere data. l. eleganter. ſ. penultimo. ff. de condi
2 tione indebiti. ℂ † Not. regulariter contra non obſeruantem non poteſt quis vtrunq3 conſequi ideſt obſeruantiam promiſ ſorum ⁊ penam ſeu reſtitutionem datorum loco pene ꝓmiſſaz vt hic. ⁊. l. apud celſum. ſ. labeo ait ei ſ. de doli exceptione, ⁊. l. ſi pater. ſ. ſi mulier, de pact. dota. fallit primo, vt adiecta

do. d ro. deci. ſnis antiq3 de ↄſtō. ⁊ in q̄ſtū tz ↄ bal. l. c. ſi duiſi. de offi. dle. q2 ſi ſuppl cet pape q2 cō cedat remiſſio nē ſnie ↄ me la te iniuſte q̄ tñ trāſiuerat in rē iud. ſi papa re ſcribat iuſticia fiat q2 tñ ñ vr derogatū ſnie corroborā p ea q̄ voluit. d. d ro dci. ſnis d re ſcri. in nouis ⁊ antiq3 q2 ſit pa pe ſupplicatuz ⁊ narratū ſcm ⁊ q̄ cā ꝓcede tur ſumarie ſim plr̄ ⁊ d plano, q2 ſi pp nihil cācellire dicat iuſticiā facia q2 ꝓ h̄ ñ vr ↄceſſiſ ſe q2 ſummarie ꝓcedat q̄ ſi pa pa voluiſſet ex pſſiſſet q2 tollā tur aliq̄ ſolēia iudicij, vn ſi ñ pſumat q2 pn cepa velit tolle re ſolēia iudicij multomin9 iua totalr̄ acq̄ſituʒ p̄ti p ſniam, ⁊ facit tex. i. c. au dita de re. ſpo. vbi ē caſus q2 reſcripti ↄſtitu cūq3 gnālr loquens nunq̄ ē taliter īterptā dū q2 p rale in terptatione iter ſtitutio reſcidi tur nec ei9 tol laf alteri9 iſta lum verba ro. ↄſi. cccxxxiij. vbi ēt dt p. c. ſuper eo, extra de of. deleg. q2 vba reſcripti ſunt ꝓpetua da ⁊ ad iuſtic ē reducenda ne ius alterius le dat, et ad ↄfir

mationē oīuʒ p̄dcōʒ vid ſul. ↄ. cliiij, et in q̄ſtū dt q2 h tex. dz itelligi d trāſactōe va lida ñ inualida, add ro. ↄſi. .ā alte. cal. ↄſi. xiiij. vbi dt q2 d elec. nulla ñ ē ſiedamēto et facit q2 pcitationē nullā ñ poccupaf iuriſdō nec q̄d iuſtie mora vt dt idē ro. ↄ. 4 1 2
b ℂ Vid iaſ i. l. j. ſ. de diuer. reſcri. et ale. in ↄſi. xciij l. ij. vo. et i. l. gall9. ſ. i. ē crede dum. ff. de lib. et poſth. et Pe. cet. i ↄſi. v. in ij. vo. et in ↄſi. lxxxix. in. ij. vol. Th: b ℂ Cā an dicat̄ añ li. ↄte. vid lu. to. ↄ. cccxvj. et ibi gd d N. q. d q̄ ēt g ra. cu. ↄ. 9 2
ℂ Poſt litem. Uide que poſui in. l. j. ff. ſo. ma. in verbo dotis cauſa.

eſſet clā rato manente tranſactio. vt hic, ⁊ .l. qui fidē. ff. eo. alie due fallētie ponunt in gloſ. per .l. ſi qs maior, vbi autem duas alias fallentias vide per bar. in .l. ita ſtipulatus, in .x. ⁊ .xj. op po. vltime partis. ff. de verbo. obl. vbi facit mentionem de dictis Pet. ⁊ Cy. hic, ⁊ per Bal. in .l. j. in .v. ⁊ .ix. col. C. de his que pene nomine, ⁊ .l. ancille, in vltima co. C. de fur. ⁊ in .l. ſi qs rem. ff. de arbi. ⁊ in §. ſi pacto allegato in gl. de materia vide per gl. xxij. q. ij. in. c. deceſſorum, alias eſt in. c. edes in verbo obtineat, ⁊ per Jo. an. in regula bonafides, de reg. iur. in. vj. in merc. vbi ēt trāgit, an pena in dubio videaf adiecta loco intereſſe totalis, ⁊ ſic poſſit vtrunqʒ peti. d. §. labeo, an vero loco contumacie, ⁊ ſic poſſit vtrūqʒ peti. d. l. ſi quis rem, ⁊ cum eo concordat Ang. in .l. ſtipulatio iſta. §. alteri, de ver. ob. vbi tenent ꝙ in dubio intelligitur loco intereſſe, ⁊ de hac materia vide p Ro. in. d. §. alteri, in pen. col. ⁊ hec procedunt in pena conuentionali, in legali vero dic vt no. per gl. in .l. ij. alias, iiij. §. nouiſſime. ff. nau. caup. ſta. ¶ † In gl. mag. io dic ⁊c. hic cōtter tenet

a ex quo habes notare, ꝙ in alternatiua ᵃ remedioꝝ electio non eſt debitoris, ſed illius cui remedia cōpetunt vt in iuribus alle. in gl. ⁊ in .l. quod heredem. §. eligere. ff. de tribu. ⁊ in .l. j. C. ſi ſeruus extero, ⁊ ibi per Bal. in .x. oppo. ⁊ in materia vide plene per Bal. in .l. ſi. in. iij. col. C. de peti. here. ¶ † Sed hic occurrit dubium, pone ꝙ in terminis huius .l. qñ nō ē appoſita clauſula rato manente ⁊c, reus oppoſuit exceptionem tranſactionis ⁊ obtinuit demum vult agere ad id qd plus cōmodi contineret repetitio datorum an poſſit videref ꝙ ſic, p .l. ſi qs a ſocio. ff. pro ſoc. ⁊ .l. predia. ff. de act. empti. Contrarium tenuit Raphā. cu. in. d. l. ita ſtipulatus, referens ita tenuiſſe Fulgo. per. d. §. ſi pacto, ⁊ .l. pater. §. ſi mulier, ⁊ hic. vbi pʒ ꝙ altero dʒ eē contentus. Non obſt contraria, qꝛ ant iſte vult conſequi principale ⁊ illud quod eſt in pena, ſed in ratione dicitoꝝ adiecta loco pene, vel econtra, ⁊ non poteſt vt hic cum concor. proxi. alle. Si autem vellet conſequi non principale, ſed intereſſe ⁊ vltra illud penam in eo quod excederet, ⁊ tunc poteſt. d. l. ſi quis a ſocio, ⁊ per .l. predia quod eſt bene not. pro limitatione. d. il. tamen hoc non videf tutum, qꝛ ſi cōſecutus ſum primo intereſſe illud ſuccedit loco facti principalis iuxta .l. ſtipula. nō diuidunur verſi. celſus. ff. de ver. obliga. ⁊ tñ poſſum conſequi q̄ntum plus eſt in pena. d. l. predia, ergo quare non idē ſi in primo cōſecutus ſum principale non vf poſſe reddi bonam rationem diuerſitatis, ideo non eſſet abſurdum ſupplere iſtom tex. in. d. §. ſi pacto, per dictam .l. predia, ſicut ſuppletur in. d. § labeo, per glo. ⁊ fuit de mente Joan. and in. d. capit. bona fides in diſtinctione ſua dum allegat dictū. §. pacto, ⁊ etiam videf fuiſſe de mēte Cy. hic pro quo facit, qꝛ ſi in caſo huius .l. ⁊. d. §. ſi pacto cepi agere ad penam, ⁊ illam cōſecutus ſum poſſum redire ad principale quatenus plus erat in eo ſatetur Raphā. per. d. l. predia, ſi ergo hanc ſuppletionem recipiunt iſta iura in hoc caſu, ergo non eſt abſurdū, nec ē magis violare litteram ſi eadem ſuppletio fiat in caſu, ꝯrio. ſ. qñ cōſecutus ſum primo principale, Pau. de ca. hic non facta mentione de predictis, dic ꝙ iſta. l. ⁊. d. §. ſi pacto, procedit in conuentione liberatoria quo caſu reus nō hʒ eligere ⁊ altero eſſe contentus. ſed l. predia procedit in conuentione obligatoria in qua pōt vtrūqʒ peti. ſ. quatenus plus eſt in vno q̄ʒ in altero. Sed hoc etiaʒ nō plʒ, qꝛ ſequeretur ꝙ magis faueretur conuentioni obligatorie q̄ʒ liberatorie ꝯ. l. arianus, cū vul. ff. de actio. ⁊ ob. ⁊ de materia clauſule rato manēte pacto vide plene in. l. qui fidē. ff. eo. ⁊ per bar. in. l. cū pater. §. libertis. ff. de leg. ij. ⁊ per doc. poſt gl. in. l. ij. C. de iure emphi. ⁊ per gl. ⁊ doc. in. c. ſi. de loca. ⁊ in. c. cum inter. R. de electio. per Ang. ⁊ Imo. in. l. ita ſtipulatus, ſuper ff. de ver. ob. vbi Ang. vnū dictum valde ſingu. ponit de quo etiam ibi dixi, ⁊ an qñ pena ⁊ principalis res promiſſa eſt ſine

b clauſula rato manente, ⁊ ⁊c. debeat peti vnū tantū vel vtrūqʒ alternatiue, dic vt per Cy.

a ¶ Alternatiua. i. alternatiuis cui⁹ ſit electio, vide p Inno. ꝯſil. cclxxij. ⁊ cxcj.

b ¶ Monēte. adūta ꝙ hec clauſula vltraqꝫ operaf ꝙ ſmedia ꝯria cōcurrāt vt hoc operatur vt ēt pena cedat lucro creditoris. l. id ꝙ cū gl. ff. de ſol. itē adde ꝙ operaf, qꝛ ſi ipſo penalis nō donat ꝓcedēt ō qua p bar. i. l. iniuſ. q. ij. ff. de V. ob. ⁊ p eūdeʒ i l. pactum. ꝯſi. j. ⁊ adde qđ ſi trāſactio interponeretur ſup actione boneſidei ſorte ſemp intelligeretur dicta clā rato manente pacto que in ꝯctibus boneſidei ſubintelligit. l. ꝑdia Bald. ⁊ not. bal. in. l. pactū, co. iiij. ꝯſi. j. ⁊ maxie qꝛ talis trāſactio h caſu iudicaretur bone fidei vt hʒ in. l. ſub ꝓtextu. C. ⁊ in quo differat hec clā ab illa clā ꝙ vnqꝫ peti poſſit vid per ang. ⁊ ale. in. l. ita ſtipulatus, colū. vij. in pe. no. ff. d V. obli. ⁊ an.

¶ SVMMARIVM ¶

1 Tranſigi poteſt in omni pœna ſanguinis, excepta pœna adulterii & falſi.
2 Tranſigens uidetur confiteri crimen de quo eſt accuſatus.
3 Trāſigere ubi ingeritur pœna ſanguinis, quæ ſit rō quod liceat.
4 Tranſigere in crimine adulterii quæ ſit ratio quare non licet.
5 Tranſigi licet non liceat in crimine adulterii, tamen poteſt ſuper eo fieri pax.
6 Tranſigi an poſſit ſuper crimine falſi & quare excipiatur.
7 Tranſigi an poſſit ubi uenit imponenda pœna fuſtigationis.
8 Tranſigere uel paciſci ſuper crimine cui, & qñ, & quo liceat.
9 Pœnarum genera damnatorum in metallum ſunt tria.
10 Accuſatori an & qñ liceat impunè ab accuſatione deſiſtere.
11 Tranſactio ſuper crimine à ſtatuto permiſſa, an producat exceptionem peremptoriam.
12 Tranſigere an liceat ſuper raptu.
13 Tranſigere ſi licet ſuper maximis criminibus, an etiam liceat ſuper minimis.
14 Statutum an habeat locum in caſu ficto.
15 Iudex non debet ſe interponere ut partes ad concordiā reducat, antequam delictum punitum ſit.
16 Paciſcens ſuper crimine, ipſum crimen fateri uidetur.
17 Tranſigi an liceat ſuper crimine falſi commiſſi in cauſis publicis.
18 Tranſigi an liceat ſuper crimine in quo uenit imponenda pœna ſanguinis, ſi ex ſtatuto imponitur pœna ꝓ ipſo crimine pecuniaria.
19 Tranſigi an poſſit cum epiſcopo per uſurarium ſuper malè ablatis incertis.
20 Tranſigi an poſſit in caſibus in quibus clericus uenit tradēdus curię ſeculari.
21 Tranſigi an poſſit in caſibus mixtis, ut matrimonialibus.
22 Tranſigens uidetur cōfiteri crimen niſi faciat & dicat animo redimendi uexationem litis.

1 Tranſigere. ¶ † In o i pena ſanguinis poteſt tranſigi vel paciſci excepta pena adulterij de alia pena non niſi falſi. h. d. ¶ In tex. ibi prohibitum non eſt ⁊c. Et ideo reus tranſigēs ſuper crimine capitali ingerente penam ſanguinis non patitur penam que apponitur a iure dandi pecuniā accuſatori, vt ab executione in caſibus in quibus tranſactio non permitteretur ⁊c. vt hʒ in. l. imperatorem. ff. de iu. fiſ. ¶ Et ad

2 hoc cum hac. l. concordat. l. j. ff. de bon. eorum ¶ † Item non vf hoc caſu reus tranſigens confiteri crimen de quo eſt accuſatus et quo. l. permittente tranſegit vt hic, ⁊ in. d. l. j. lʒ ſecus eſſet in caſibus in quibus permiſſa non eſſet trāſactio. l. j. §. j de preuarica. l. eius qui delatorem, in princ. ff de iure fiſ. q̄nis aliud ſit in pacto gratuito, quia per illud indiſtincte verū non ē videri confiteri. l. in fiſci cauſis. ff. de iure fiſci. l. furti. § pactus. ff. de infam. ⁊ ſimiliter proderit tranſactio vel pactum in caſibus in quibus pmittitur, qꝛ ſi talis trāſactio vel pactuʒ fuerat añ accuſationē inſtitutā nō poterit trāſigens vel paciſcēs ammodo accuſare reum. Secus vbi tranſactio vel pactū non valeret. §. iij. §. ſi ita. ff. de ſepul. vio. ⁊ declarat Bar. in. l. maritus. §. ſi neganti. ff de adulte. ⁊ aliquid per eum hic in vlti. col. ⁊ veniet. C. dōm. Non añ procedit in reo iſta tranſactio quominus poſſit alius eum iteruʒ accuſare, vt hic in gl. mag. per. l. qui cetu, nec etiam quominus iudex poſſit de nouo inquirere contra euʒ. c. j. de colln. dete. ⁊ ſic operatur iſtos effectus ex parte rei tranſactio permiſſa. Ex parte vero accuſatoris quid operef veniet C. dicendum cū glo. mag. vbi tangetur an eodem proceſſu quo fuit facta tranſactio poſſit iudex ex officio proſequi, ⁊ ad con

3 demnationem procedere. ¶ † Que autem ſit ratio quare permiſſa eſt tranſactio tam ex parte accuſati quaʒ ex parte accuſatoris vbi ingeritur pena ſanguinis, dic ꝙ eſt illa que colligitur ex. d. l. j. ff. de bo. eo. ⁊ hic in gl. magn. iuncta ſuppletione bar.

4 cum quo oēs tranſeunt. ¶ † Que autem ſit ratio quare in adulterio tranſire non poteſt, quidā dicebant ꝙ adulterium eſt maius ceteris criminibus pro quo facit tex. xxxv. q. vij. quid in eiſ hus, ⁊ in. l. codicil § matre. ff. de legatis. ij. iuncta expoſitione Ray. ibi ꝙ non eſt verum per tex. in fine. §. primo. ff de publi. ⁊ xxxij. queſtione. vij. c. adulterij malum. xxiij. queſtione ſecunda ſi quis. Nam dubia ſunt grauiora que enumerantur per gl. in capitu in omnibus, vnde ſecundum Bartolum. ratio eſt ex parte rei frequentia criminis, argument. l. aut facta, in fine. ff. de penis. Sed ex parte accuſatoris ratio eſt, quia tranſigere licet accuſatori in criminibus ingerentibus penam ſanguinis, eo quia ſibi proſequenti accuſationem, ⁊ non probanti veniebat imponenda ſimilis pena ſanguinis iuxta. l. fina. C. de accuſationibus. Et ideo ei permittitur tranſigere ſuper lite vt redimat ſanguinem ſuum ſicut in reo. Sed iſta ratio nō haberet locum in accuſatione de adulterio ⁊ tranſigere ſuper eo, quia accipiens pecuniam, vt celet adulterium omnino incidit in penam. l. iulie, de adulterijs lege auxilium, ad finem. ff. de mino.

mino. que erat pena ſanguinis vt hic, ⁊ .l. q̄uis .C. de adul. Sʒ hec ratio non vʒ bona, q: ſequeret̄ ꝙ etiam non liceret tranſigere ſup ſtupro, q: accipiens pecuniā vt ſtuprum celet incidit in penam .l. ini. de adul. l. iſti quidem. ff. ꝙ me. cā. ⁊ .l. de cri. C. de adul. e iſi in ſtupro ſm Bar. ⁊ alios nō reperitur ꝓhibita trā ſactio. Jō ſm Sal. e Ful. e Pau de ca. vera vʒ ratio propter fauorem ⁊ honorem matrimonij cnt. ll multum lauent e ne inducat̄ turbatio ſanguinis, e ſic ne aliis ſorte ſcandide ſtirpis ſpēdidis natalibus vaſtari ſubrogari vt dicit tex in .l. ſup ſtane .C. de queſtio. Et iſta ratio magis placet, nam ꝫ rōnem bar. quamſ quitur Bal. addiico vltra predicta, quia ratio ſua fundata per .d. l. anʒ ſi inm, r. oneompn bendit caſum qñ quis gratis paciſceretor, ⁊ tamen tex. hic prohibet tam pactum gratuitum ꝙ̄ tranſactionem vt hic iuncta gl. ergo ec.
5 † Aduerte ſi
a q: ſuper crimine adulterij non poſſit tranſigi ad finem impediendi iudicem quominus poſſit proſequi proceſſum inchoatum per accuſatorem tranſigentem, vt .l. ij. ad ſi. C. de abo. ⁊ hoc per Bar. Tamē ſuper crimine adulterij bene poteſt fieri pax quia vnicuiqʒ iʒ ſuam iniuriaʒ remittere, ⁊ ita declarando hūc
b l. dicit Bal. in cōſilio ſuo incipiente domino poteſtate rochee allega. l. ſi ſibi. §. quedam cum ſi de pact. ⁊ in ſpecie dicit eſſe tex. in auc. ſed hodie. C. de adul. vbi in crimine adulterij ꝑmittitur reconciliatio. Que autē ſit ratio quare in crim. hibus rō ſingerentibus penam ſanguinis non permittatur tranſactio cōmuniter dicitur, q: delicta non debent remanere impunita, ⁊ ita publice intereſt .l. ita vulneratus ad ſi. ff ad .l. aquil. Quare an
6 tex reiſcidatur l crimē falſi di. C. in gl. † Jn tex. ibi ſanguinis ec. Et ex hoc tex. iunctis precedētibus pʒ ꝙ iure .C. pena adulterij eſt pena ſanguinis, quod not. pro intellectu in .l. q̄uis, in ver. gladio .C. de adulte. Quia quidam exponebant gladio ciuili .i. deportatione per .l. ſi quis viduam, e ibi not. ff. de queſtio. ⁊ no in .l. claudius, ⁊ ibi per Bart. ff. de his quib. vt indig. dic vt in dictis locis habetur. Jtem ex eo tex. infertur qd̄ ſup crimine in quo venit imponenda pena mutilationis membri poterit tranſigi quamuis improprie dicatur pena capitalis, vt late per Bar. poſt Dy. in .l. ij. de publi iudic. Et quod ſuper tali pena tranſigi poſſit tʒ h expreſſe Salyce. dicens quod crimen capitale dicitur illud cuius pena eſt ſanguinis ſiue per illā homo extinguatur in totum, ſiue in parte. Nam pars extincta dicitur eſſe paſſa vltimum ſupplicium e dicitur pena capitalis cum abſciſio membri equipareter morti, alle. §. ꝓhibemus in auct. de colla. ⁊ id qd̄ no. gl. in .l. imperium, in verſi. animaduertendum. ff. de iur. om. iud. Jtem ēt voluit hic ſimpliciter Bar. ⁊ Pau. d ca. etiā hoc ſequit̄ ꝑ iſtū tex. in ver. ſanguinis ex quo
c dicit inferri iuncto prin. huius .l. ꝙ pena capitalis dr̄ non ſolum qñ caput amputat̄ ⁊ ſic tota vita perdit̄, ſed ēt membrum ⁊ ſic ēt perditur vita illius mēbri. Jdem tenuit Anto. de but. in .c. j. de colliu. dete. q: hʒ locum ratio poſita in .d. l. ff. de bo. eo. ſ. ꝙ iʒ redimere ſanguinem ſuum ⁊c. Nam ſm eū ex mutilatione membri homo redditur inutilis, e tollitur forma hominis, ⁊ ob. h. d. cenſeri illud eſſe capitale. Nec obſt. ſm eum iura aliqua de iure ſtoʒ, que oīe poſſunt in ꝫrium allegari oñ ponunt que ſint crimina capitalia. Quia reſpon. quod olim illa pena abſciſionis membri non imponebatur, eo quia nolebāt homines inutiles eſſe, ſed aptos ad fodiendum ⁊ operandum ⁊ hanc dicit eſſe veritatem. Sed dic ꝙ omnia iſta fuerunt verba Cy. hic. in .iij. ⁊ idem vr̄ tenere Cy. in .l. j. C. de dila ⁊ in .l. ſi quis non dicam rapere in .ix. q. ꝫ de epiſ ⁊ cleri. ⁊ Bald in .l.
7 reos, in .ij. c. l. C. de accu. facit qd̄ j proxime ſubdam. † Ex h
d ēt infert̄ ꝙ vbi veni. imponenda pena fuſtigationis non poteſt tranſigi, q: etiam ibi ſanguis effunditur ⁊ h tenuit h Salyc. q: ſi ſpāle eſt in adul. ꝙ tranſigi non poſſet. At pena adulterij in muliere pena eſt fuſtigationis ⁊ detruſionis in monaſterium, vt in .d. auc. ſed hodie in ver. verberata, ergo in ꝫriū eſt ius cōe, ſʒ iʒ ipſe non faciat mentionē, ſū Bal h tenuit ꝫrium, quia pena fuſtigationis non eſt pena capitalis, alle. no per gl. in .d. l. imperium, ⁊ in gl. mag. q̄ eſt adducta hic. Sʒ hic tex. loquit̄ in crīe capitali, ergo ⁊c. Tamen ꝓ opi. Sal. facit iſte tex. in ver. in alijs a ꝫrio ſenſu, qui ver. loquitur in omnibus publicis criminibus, e ſic tāʒ capita ibus ⁊ ſub hac pena ſanguinis credit An. de but. in .d. c. j. non comprehendi penam ꝑpetui carceris in qua putat tranſigi non poſſe. Quia non dicitur quis taliter ꝑpetuo carcere teneri, ꝙ illic eius vita extenuet̄ ad mortē ꝑ id q̄ hr̄ in .c. ad audientiam dē crimine fal. Contrarium tʒ d. Jo. ab. in .c. j. ⁊ credit ꝙ trāſigi poſſit referens ita tenere .d. Cardi in .c. ſi. de trāſa. q: talis pena equiparat̄ morti, alleg. not. ꝑ Jnno. in .c. qualiter ⁊ qñ el grande de accu. Sed adue q: Jnn. h ⁊ Bal. in .l. h. ff. de publi iudi. e Bal. in .l. reos, in ij. colū. C. de accu. nō dicunt penā perpetui carceris equiparari morti naturali, ſed damnationi in metallum. Ex quo infertur veriorē eſſe opi. dñi Ant. q: certum eſt ꝙ vbi veniret imponenda pena dānationis in metallum non poſſit tranſigi que non eſt pena ſanguinis quod no. Jſtum art. cu. in ſpecie non tang. tunt leges.
8 ſiſte. † Jn tex. ibi tranſigere non iʒ hoc intelligo verum data pecunia a reo actori, ſed ſi ꝫ daret actor pecuniam reo, vt confiteretur crimen talis tranſactio valeret eſt glo. no. in .l. j. C. de pe. iudi. ⁊ vide Bar. in .l. j. § ſed et ꝯſtitutio ff de calū. Secundo intellige hoc eſſe verum in delictis commiſſis in committendo ſecus ſi in omittendo, cuius tranſigi ⁊ remitti poteſt, vt eſt gl. in .l. ij. ff. ad ſille. ⁊ non eſt alibi ſm Bal. in .l. iuriſgē. §. ſi pac. ſcar, el. j. ff. de pac. Sed de veritate ⁊ intellectu illius gl. dic vt per Bald. in .d. l. ij. cum quo ibi tranſit Bald ⁊ vnum verbum per Bald. in .l. ſi quis in hoc genus de epiſco.
9 ⁊ cle. † Jn gl. ij. ibi damnatur in metallum vel opus metalli ⁊c. tria enim ſunt que ſunt diuerſa genera penarum. ſ. damnatio in metallum, item ad opus metalli, item in miniſterium metallicorum. l. aut damnum. § eſt, pena cuʒ. §. ſeq ⁊ § in miniſterium. ff. de pen. dic vt ibi. Et eſt glo. eſt ꝑ itu in .§. relegati, in ver. in ver. metallum inſti. quib. mo. ius pa. po ſo ⁊ hodie tales pene non adimunt libertatem, vt eſt gl. j. in .d. §. j. Jſta pena damnationis in metallum ⁊ deportationis hodie non eſt in vſu, ſed alie pene imponuntur vel banniuntur loco deportationis iuxta no. per glo. in .d. §. relegari, ⁊ ideo vbi ceſſaret ſtatuta iudex poſſet ſtante conſuetudine immutare dictam penam deportationis vel metalli ſi prouiſum non eſſet iure no. per gl. magiſtrum, in .l. quid ergo § pena. ff. de infami. Adde etiā ad iſtam glo. quod large dicitur pena capitalis etiam quarto mō.
10 ſ. vbi irrogatur infamia. l. licet, de verb. ſignifi. † Jn gl. magna ibi accuſanti eſt prohibitum ec. hoc eſt violare iſtum tex. indiſtincte loquentem et maxime tunc tranſactio proprie dicat̄ eſſe ex parte actoris non rei, vt not. doc in .l. ij. C. eod. ti. Jdeo Pet. et Cy. dicebant, ꝙ non accuſator tranſegit poſtꝙ̄ ſe inſcripſit ad penam talionis ⁊ fideiuſſorem dedit iuxta .l. qui crimen. C. qui accu. alleg. in gl. ⁊ non eſt permiſſa tranſactio ſecus ſi ante quia permittitur vt hic. Nam tunc permiſſa eſt deſiſtētia ab accuſatione, ⁊ non aliter. l. in ſenatuſconſul. § qui poſt, ⁊ l. queſitum ⁊ ibi late per Barto. ff. ad turpil. Sed iſtud etiam ſecundum Bar. ⁊ alios hic eſt nimis reſtringere hanc .l. Jō Bar ex inuentione ſua dicit ꝙ ex parte accuſatoris eſt permiſſa tranſactio in criminibus ingerentibus penam ſanguinis vt redimat ſanguinem ſuum, q: ſi proſequeretur accuſator proceſſum, ⁊ non ꝓbaret veniret accuſator puniendus pena ſimili ⁊ ſic pena ſanguinis. l. ſi. C. de accu. non ob. d. l. ab accuſatione, quia verum eſt ꝙ accuſator tranſigendo non euitat penam talionis que fuiſſet pena ſimilis ⁊ ſic ſanguinis, vt dixi et erit ſolus differentia ex parte accuſatoris inter crimina ſuper quibus non licet tranſigere et illa ſup qbus iʒ tranſigere q: ſuper prima facta tranſactione iudex poterit ex eodem proceſſu proſequi ad ꝯdemnationem rei. l. ij. ad ſi. C. de abolit. ſed ſup ſecōdis non vt hic et ſic neceſſarius erit nouus proceſſus et hanc conſiderationem habuit ēt Fran. tigri. hic et ſequitur hoc Bal. Angel. Salyc. et Pau. de ca. Et idem tenuit Bar in .l. ſi maritus .§ ſi negauerit. ff. de adul. et in conſi ſuo incipien domino poteſtati terre roche, contrade, et Ant. de but. et Moder. in .c. j. de col. dete. et Jmo. in .c. de his, ad ſi. de accu. Et probatur ex no. per gl. in .l. accu. quam ibi ad hoc ponderat Bart. C. ꝙ me. cauſa dicit tū Ang. hic, ꝙ de conſuetudine ſeruatur contrarium, q: indiſtincte iudex nō obſtante tranſactione proſequit̄ eundem proceſſum, ſed Fulgo. hic dicit, ꝙ non ſolum de conſuetudine, ſed ēt de iure verius eſt, ꝙ iſtud fieri poteſt per .d. l. ij. C. de abo. que loquitur indiſtincte, non autem ſolū in caſibus in quibus tranſactio non permittitur ⁊ licet quod dicat bar ſʒ eū. Et ſubdit Fulg. ꝙ pena accuſatoris trāſigētis in caſibus in qbus pmiſſa nō eſt tranſactio, quia puniet̄ vt preuaricator. l. de crimine. C. de adul. ⁊ ſic pena ſimilitudinis ſupplicij iuxta .l. ab imperatore. ff. de preuarica. cum ſimi. et certe in pūcto iuris vʒ multum ſubſtentabilis opi. Fulg. per .d. l. que i ſūt de mente Cy. in .d. l. ij. in ſi. et maxime q: reiecta ēt opi. Bar. nihilominus iſta .l. non eſſet ſine effectu, vt pʒ ex effectibus quos enumerant in prin. huius .l. tū nō eſt tutū diſcedere ab opi. bar. ꝓpter auctoritates tantorum Doc. qui eam ſequ. nſ vt ſic vtilioris effectus ſit iſta .l. et tenendo opi. bart. potes dicere non eſt

a † Trāſact. an liceat trāſigere ſ̄ edi. hereſio vel vitio ſodomitico atteſtatis vide bal. ꝯſi. xxv. lij. lib. pa. ō ca. ꝯ. cxviij. in pīo impreſſis.
⁊ † Adde ⁊ vide bal. h. i. j. col ⁊ Pan. ō ca. in ꝯgil. 128. incl. notādū ꝙ adulterinʒ e vl de apoſtillam meā i ꝯſi. bar. clxxv. vbi videas ⁊ an fiet correctlammꝙ de adulterio ſ̄ poſſet fieri pax an poſſit fieri cū autētāte adulterium vide bal i ꝯſ. xxviij. ēt l ꝯſil. xxx l. ij vol. incipiē. pñens Tho.
b † Piſtri rohe. adō in ꝯē 12. 17 ⁊ ⁊ illā deciſ. poſuerūt hic albe. ⁊ fr. tigri Fran. cur.
c † Capitalis vide in cep. ꝯ. 40. ⁊ adōꝙ qñ ſtatut ipone neret ſimpliciter penā capitis vel penā capitalem intelligeretur l pena minore, vt per gl. l. l. j. C. ne mā cip. tpi, ⁊ in .l. c iuli j. de iur. om. iud plene per Jo. ō imo. l. l. ij. C. de publ. iudi. colū. vi. ⁊ hāc dicet cōeʒ angu. ō ariml. in trac. male. in addi. ad Ang. id gl. ⁊ capita ſpa. e vide eiuʒ qui ita ꝯſuluit ſta in ꝯſ. 138. alex. ꝯſil. cxv. j volu. iu. col. ij. ⁊ iij. ꝓncipit. ⁊ i ꝯſi. ciiij. co. j. in. ii. vol. F.
d † Fuſtigationis ſ̄ hoc ꝑ Jo. de ana. ꝯſ. xxj ⁊ ibi de tortura.

abſurdum reſtringere.d.l.ij.ad caſus in quibus non erat permiſſa tranſactio propter iſtam.l.nam ſimilis reſtrictio fit in caſu.l.imperatores.ff.de iure fiſ.que reſtringitur per hanc.l.⁊.l.j.de bo.eo.eo. Iſtud tamen Fulg.dicit allegando dictam.l.de crimine proui.ſpetuli non puto verum ⁊ contra trium tenetur,q immo accuſator tranſigens indiſtincte punitur tanq deſiſtens non tanq preuaricator.d.l.ab accuſatione. Non obſt.
11 tex.in.d.l.de crimine,exponendo vt ibi per glo ¶ †Et inducit iſta Bal hic,an ſi ex forma ſtatuti permiſſa eſt tranſactio, ⁊ concordia in accuſatione criminis oriatur ex illa tranſactione exceptio peremptoria,vel declinatoria,vide ſ per eum q multum dubius non vult ſe firmare,potes dicere induceret exceptio peremptoria ſi ſtatutū aliquid operebatur contra ius commune,⁊ non induceret peremptoriam,vt ſic interpretetur ſecundum ius commune ſecundum quod tranſactio nō inducit peremptoriam,cum poſſit iudex ex ſuo officio de nouo inquirere ⁊ alius accuſare,vt eſt dictum.Secus ſi ſtatutum aliquid operaretur quam diſtinctionem collige ex eleganter not.p Bar.in.l.iiij.§.pretor,circa.iij col.com ſimi.ff.de dam.infec.Ex predictis concinde iſta tranſactio in accuſatore operaretur,vt nō poſſit puniri tanq preuaricator vel calumniator ſimilitudine ſupplicij,ſed tanq deſiſtens punietur pena ordinaria.Item operatur quia repellitur ipſe a proſequutione accuſationis tanquam infamis.l.qui deſiſtit a turpi.l.⁊.l.qui accuſare.ff.de accuſa.plenius per Bar.in.d.§.ſi negauerit. Ac etiam impeditur iudex proſequi eundem proceſſum in caſibus in quibus v tranſactio
12 ſecundum opi.Bar.⁊ ſequacium. ¶ †In ea.ibi ſm Io.⁊c. hic opi.ſequitur Pet.Jac.but.⁊ Bar.Ang.Saly.Fulg. per.d.d.l.qui accuſare.§.ſi.⁊ ibi etiam Bar.⁊ Bald.in.d.l.pe.hoc alleg.⁊ Ant.de but.in.c.j de collu.dete.⁊ iſta vſ veritas.Quia in raptu ceſſat ratio que fuit reddita.ſ.in adulterio, licet Jacob.de are.⁊ Ugo.de ſum.Cy.⁊ Bal hic teneāt contrarium leuiſſimis rationibus ⁊ maxime per.l.j.in fi.de rap.virb
vbi punitur pater qui per pactum remiſit crimen raptus.Nā ad.l.j.reſpon Bar.⁊ magis communiter doc. eſt verū qd punitur pater tanquam deſiſtens ab accuſatiōe pena ſenatuſcō ſul.turpil.Sed certe hec ſolo.nihil valere videtur,quia tex.in l.j.loquitur de pena deportationis,ſed pena deſiſtentis nō eſt c
deportatio,vt.l.iij.in fi.ff.de preuari. Unde dici poteſt in d.l.j.non negatur tranſactionem valere quo ad reum eſt verum ibi ſpecialiter inducitur contra patrem ſuū iniuriā nō vindicantem,vt puniatur pena deportationis ſicut in ſimili videmus imponitur pena heredi non vendicāti necem defuncti de his quib vt indi.per totum Et inducit hanc glo.Bal.hic ad queſtionē ſtatuti de qua hic vide p eū,⁊ p eundē io.l.ſi te.ff.de infami.⁊ quod no.Cy.in.l.j.i ver.iuxta hoc quero.ff que ſit lon.conſue.Pet.de ancha.in.c.canonum ſtatuta,de conſti.in repe.in verſicu.ſed venio ad quartum membrum vbi tranſit cū deciſione Bald.hic,⁊ Angel.in.l.nec in ea.ff.de adulte.poſt Bar.ibi,⁊ per Angel.in.l.in ſuis.ff.de liber.⁊ poſthumis.⁊ dominus Ant.in.c.ſi.de cōſue.in.j.ſal.⁊ Imo.in.l.ſi vero.§.de viro,in.viij.colum ff ſo.matri.In quibus locis tangitur an ſtatutum permittens aliquid in maiori crimine videatur permittere pro minori,vnde ſi ſtatutū imponit pro homicidio penam pecuniariam,an idem erit in adulterio,vel alio inferiori delicto,vel ſtatutum permittit aliquem occidi impune videatur
a permittere eum vulnerari a vel derobari,pro quibus etiam vide Bald.in.l.prima infra de inter.in.l.cum ancillis,in penul.
13 ti.columna.ff.de incep.nupt. ¶ †Item inferebat Cyn hic ex iſta prima ſolutione quā ipſe tenebat, ſicut phibitio de adulterio hic poſita extendebatur ad raptum,vt ſuper eo tanquam ſimili vel grauiori non poſſit tranſigi,ita a maioritate rationis non poſſit tranſigi ſuper crimine leſe maieſtatis,vel hereſis, ⁊ eius verba refert ſimpliciter Ant.de but.in.d.c.j. Sed non videtur verum tum quia exceptio hic poſita in adulterio non extenditur ad raptum ſecundum magis communem opi.vt di xi.Item exceptio poſita,hic in adulterio debet firmare regulam in caſibus non exceptis vt not in.l.in his.ff.de leg. Item quia ratio aſſignata in adulterio non militat in iſtis caſibus.
14 ¶ †In ea,ibi ad alia capitula ⁊c.hec communiter tenetur.
¶ Uel hic loquitur in adulterio vero,ibi preſumpto,ſeu ficto vt declarat Jaco.de bel.ibi,⁊ Balp.Ang.⁊ Saly.hic,⁊ Ange in.d.§.ſi negauerit.Et iſtud inducit hic Bald.ad queſtionem quam,hic vide per eum in qua ipſemet Bal.in.l.quoniā ff.de his qui not.infami.videtur contrarium tenuiſſe. Sed pendet ab alio ſatis ſtricto paſſu,an ſtatutum habeat locum in

a ¶ Uulnerari.adde har.q.lxxx.⁊ facit voluit Joā.de ana.cō.xlix. ſi p crie vſura rū ſufficit pbatio pcōiecturas qn agit ciuiliter eodē mō dz ſufficere p crie falſi ē mius delictum.

b ¶ Opi.glo.adde tu hic opi.eſt cōis,d quo vide p eūdē alex.in cōſi.xxiij.col.vj.io ij.vol.Franc.

c ¶ Cōſiteri.an ſtāte ſta.qd p pena capitali dēat cōdēnari in mille delinquēs cōi an faciens pacē vel trāſigens dēat ſoluere mille vide Jo.an.io addi.ad ſpe.in tit.de accu.§.dicto verſicu.ſed pone.

caſu ficto,de quo dic vt per Bar.in.l.omnes populi.in.vj q.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ in.l.j.§.hoc interdictū de ciſterna.ff.de fonte,per Jo.an.in.c.ſi.de cōſue.⁊ in regula poſſeſſor,in mercu.per Bal.⁊ Imo.in.l.gallus.§ ⁊ quid ſit tantū,de lib ⁊ poſth.⁊ Bal.in.l.ſiquis ſeruo.ff.de fur.⁊.l.ā quis non decem rapere.ff.de epiſc ⁊ cle.⁊ in.l.meminimus.ff.de leg.here.⁊ in.l. vero.ff.de leg.⁊ per Imo.in.l.i §.lex fal.ff.ad.l.falci.Item ad ad hanc.q.quam ponit hic Bal adde no.p Bar.in.l.ſi ideo
15 ff.de euic. ¶ †In ea ibi verius,⁊c.Ex hac ſolutione no.bal.⁊ Saly.hic iudex nō dz ſe interponere,vt partes ad concordiam reducat antequam delictum punitum ſit,⁊ ita iſtam gl.pro valde no.alle.Bal in.l.cū affirmes.ff.de libe.cau.⁊ not.Bald.in.l.queſitum,in prin.ff de viuſ.Et ita limitatur tex.in d.l.equiſſimum,adde gl.in.l.j.§.poſt operis,in ver.dirimere ff.de no.ope.nun. Uel poteſt dici .§ adulterium,alleg.i gl.non tractat de tranſactione ad ſi.īpediendi proceſſum,vel quo ad alium effectum,ſed ſolum tractat de reconciliatiōe ⁊ remiſſione iniurie ā quilibet ſemper facere poteſt.§.fin.inſtitu.de iniur.⁊ ita intelligit illum tex.Ray.hic,⁊ Bar.in conſi.ſ.allega.⁊ bene,in eadem.ibi repudiantis ⁊c.hec non eſt vera, vt p Barto.in d §.ſi negauerit,⁊ ſolue vt ibi per eum bene loquentem omiſſis pluribus verbis que pro ſolu.illius contrarij parum vtiliter fundit hic Saly. ¶ In eadem ibi in ſi hec ſecunda ſolu.violat tex.in ver paciſci poteſt ⁊ tranſactio permittitur vt hic multo fortius pactum gratuitum.l.furti.§.pactus.ff.de infa Non obſt.l.preſes,alleg.in gloſ.q ibi ſi illud pactum valuiſſet abſorberetur in totum ius reipub.hic autem licet pactum accuſatoris habentis adminiſtrationem exercitij illius accuſationis tamen non abſorbetur ius reipub.q alius poterit accuſare,vel iudex inquirere vt dictum fuit ſupra.
¶ In glo.j.in verſicu.publicis in ſi excepto Jaco.but.doct.
b omnes hic,in.d.c.j.de collu.dete tenent opi a gl.per rationes quas hic vide per Barto.⁊ alios,⁊ not.ij.q ſi.preuaricator,⁊ que no.Bar.in.l.inter omnes.§.recte.ff de fur.⁊ Tancre.de cor.in opere ſuo in.vij.rub.q.v.⁊ que no.Bald.in.l.falſus,in ij.oppo.ff.de fur. ¶ †In gl.in verſi.licet ibi paciſci bene licet dic ſolum eſt differentia inter pactum,⁊ tranſactionem fa
c ctam in caſibus prohibitis,quia tranſigens videtur confiteri a delictum ⁊ per hoc efficitur infamis.d.l.in ſiſe.⁊.l.ſi.ff.de preuari.⁊.l.athletas.§.ſi.ff.de infami.Sed gratis paciſcens nō.d l.furti.§.pactus.Sed quo ad alios effectus nō differunt pactum et trāſactio,nam vtrobiq militat ratio,quod non valeat quia verſatur intereſſe reipub.ne delicta remaneant impunita vnde ſi i criminibus non ingerentibus penā ſanguinis que ante accuſationem inſtitutam remittit per tranſactionem,vel pactionius accuſandi non valet pactum nec trāſactio.Et ideo ipſemet poterit accuſare.l.ij.§.ſi is.ff.de ſepul.viol.no.gl.⁊ docto.in dicto.§.ſi paciſcar,in verbo non liceat,⁊ in.l.accuſationē io fin ff.qui accuſa.⁊ Cyn.et Ray.hic Barto in dicto.§.ſi negauerit,et eſt magis,cōis opin.licet Bar.hic videatur cōtrarium dixiſſe per dictum §.ſi negauerit et non bene, vt ibi per eum reſpondendo ad illum text.Sed poſt accuſationem inſtitutam verum eſt, paciſcens vel tranſigens non poteſt amplius ad accuſationem redire dicta l.ab accuſatione.l.qui deſiſtit ad turpil. ¶ In eadem in ſi.hoc probatur in.§.ſi is, cum alijs proxi.allega.et nota.Cano.in.c.licet in heaco de accuſatio. ¶ In glo.fin ibi ad pecuniariam eſtimationem ⁊c.voluit glo.aſſignare rationē,quia iſtud crimen falſi,vt plurimum naſcitur ex re familiari ⁊ priuata leſione,vnde cum habeat originem a re priuata debet poſſe ſuper eo tranſigi. argumen.l.ſi vnus.§.⁊ in ſumma.ff.de pactis que ratio nihil valet ,quia etiam quando quis criminaliter accuſatur priuata accuſatione naſcente ex leſiōe facta in re priuata trāſigi nō poteſt,vt.ſ.in gl.in verbo publicis.
17 ¶ †Item quia ſequeretur ſi in publicis ⁊ fiſcalibus rationibus commiſſum eſt falſum non poſſe tranſigi quod eſt violare tex.⁊ ideo dic melius hic per Cyn.⁊ Bartol.cū quo tranſeūt alij hic in.d.capitulo primo.
¶ Extra gl.querit hic Guid.de ſuza.⁊ Cyn.an pecunia promiſſa per tranſactionem in omnibus caſibus hu ius.l.peti poſſit dic vt legitur,⁊ no.in.l.ſi quidem.ff.de contrah.⁊ cōmittir.ſtipula ⁊ hic per eos quibus addo.l.ſecundam.ff.de adul.⁊ ibi habes an ſolutum ex eā tranſactionis repeti poſſit, ⁊ aliquid per Bal in.l.ij.ff.de aboli.vbi etiam tangit an poſſit fieri per pecuniam,⁊ per Bar.in.l.athletas § ſi ⁊ in.l.furti.§.pactus ⁊ ibi etiam Bal.ff.de infami.⁊ per Bald.in.l.fin.in princip.

.ff.de

ff.de condi.ob tur.cau. Adde etiam no.per Bar.poſt glo.in
18 l.accuſationis.C.quod metus cauſa. ¶ † Item querunt hic bal.
⁊ Saly.an ſi ſtatutum pro pena ſanguinis imponit penam pe-
cuniariam poſſit tranſigi,concludunt ꝙ ſic,q: iudiciorum qua
litas inducitur ex genere pene.l.capitalium,cum ſimi.ff.de pe
nis ⁊ ſimiliter tangunt Bal.⁊ Saly.quid pena pecuniaria ex
diſpoſitione,⁊ pena ſanguinis eſt in conditione,q: vt q: ſtatu-
tum dicat ꝙ ſi reus.C.menſem non ſoluat centum puniatur pe-
na ſanguinis,dic vt hic per eos. Quibus adde not. per Bar.
in.l.ij.de publi.iud.⁊ Bal.Sal.in.l.reos,de accu.⁊ bal.in.l.
19 data opera in.x col.qui accu. ¶ † Itē queritur an poſſit tran-
ſigi cum epiſcopo per vſurarium ſuper male ablatis incertis
20 vid.que dixi in.l.pſes.C.e. ¶ † Itē an in caſibus in quibus cle
ricus venit tradendus curie ſeculari poſſit trāſigi, Ant.de bu.
in.c.j.tenuit ꝙ ſic per rationem huius.l.⁊ ibi vide plene p eū
21 eū poſt gl. ¶ † Quid in caſibus mixtis quos ita cano. appel-
lant vt ſunt cauſe matrimoniales,vt ibi in gl.de quo etiā in.c.
fi.de tranſa.⁊ in materia vide etiam qōnem quam indeciſam re
linquit Bar.in.l.qui explicandi.C.de accu.⁊ Sal.decidit ibi
illum puniri,dic vt ibi. Etiam de iure canoni.ſuper omni crimi
a ne eſt prohibita trāſactio,a q: cano.non imponunt penam pe-
22 nam ſanguinis,ita dicit glo.ij q iij.prenaricator. ¶ † Ultimo
q: dictum eſt ꝙ tranſigens vr ꝯfiteri crimen,an ſit dare reme
dium per quod non videatur confiteri. Tancretus de corneto
in rub.vlt.q xiij.no.decidit ꝙ ſic,vel ſi reus trāſigēs dicat hoc
facere,vt euitet diſpendia litis non ex eo quod crimen com-
miſit alle.in argu.l.minoribus.ff.de mino.⁊.d.§ pactus,vel ſi
tranſigentes generaliter dicunt,ꝙ vnus remittit alteri omnes
iniurias,vt ibi per eum.

SVMMARIVM

1 Tranſactio non reſcinditur pretextu inſtrumentorum nouiter repertorum,ſi bona fide facta ſunt.
2 Tranſactio non poteſt reſcindi pretextu inſtrumēti nouiter reperti,ſed arbitramentum ſic.
3 Actio ſemel etiam per dolum extincta nunquā reuiuiſcit,
4 Tranſactio an poſſit reſcindi pretextu inſtrumenti nouiter reperti in cauſis eccleſię & pupillorum.
5 Tranſactio licet retractetur pretextu teſtamenti nouiter reperti tamen ſecus eſt in ſententia.
6 Sententia an retractetur pretextu inſtrumenti nouiter reperti.
7 Falſi crimen incidit qui celati inſtrumentum.
8 Dolus rei an compenſetur cum dolo actoris.
9 Tranſactionis natura eſt ut reus det actori,ut à lite diſcedat.
10 Tranſactio an & quando reſcindatur propter dolū aduerſarij.

1 b Sub pretextu. † Tranſactio a nō reſcindit pretextu inſtrumentorum nouiter repertorū ſi bona fide facta fuit Sed ſi reus per dolum extorſit eam reſcinditur, vel per doli exceptionē ſi actio non erat ipſo iure ſublata, vel per doli exceptionem ſi actio ſublata erat,hoc dicit. In text. ibi ſupereſt,vt quia liberauit reum per ſimplicem tranſactionē
a non interueniente accepti. ¶ † No.ꝙ tranſactio non reſcindi
c tur pretextu inſtrumenti c nouiter reperti. Sed arbitramentū bene credit Bar.reſcindi poſſe ſi pendet petitio reductionis ad arbitrium boni viri,nam tranſactio pōt reſcindi per petitionem alicuius reductionis ad arbitrium boni viri ſm Bal. alleg.l.lucius.§.fina.cū ibi no ad treb.⁊ dicit Pau de caſt. ꝙ dictum de arbitramento eſt ſingulariter no.⁊ ꝙ non recordatur alibi ſe legiſſe. Sed ꝙ iſtud non habet dubium, vt hic per Bar,in.l.ſi ſocietatem §.arbitrorum in ver.quero vtrum arbitramentum poſſit deregi.ff pro ſo.⁊ no.ant.de bu.in.c quintauallis,de iureiu.⁊ ſimilia vt per Bar.in.d.§.arbitrorum.
¶ Secundo no.ꝙ actio extincta non iuuatur replicatione,ſecus in non extincta,vt hic,⁊.l.ſi vnus.§.pactus.ff.de pac.
3 ¶ † Tertio nota ꝙ actio extincta etiam per dolum nunquam reuiuiſcit,quod putat Fulgo.eſſe verū in actione directa ſed ipſa actione directa extincta reuiuiſcet vtilis ſicut quādo per metum eſt extincta.l.ſi mulier.§.fina.⁊.l.metum §.volēti cū ibi no.ff.qd metus cā. Quia ſm eum non videt eſſe ratio diuerſitatis inter metum ⁊ dolum,⁊ ita dicit debere intelligi.l.mora §.finali.ff.de vſu.iuncta.l.ſi fideiuſſor.ff.de dolo,⁊.l.iſtehum in ſi.prin.ff.de ſolutio. Pro eo etiam facit.l.ſi per vim in fin. cum glo.fina.C.quod metus cauſa,tamen puto contrarium eſſe verius,tam per iſtum tex. tum quia actio de dolo eſt ſubſidiaria,⁊ ceſſat vbi habet locum aliud remedium actionis,vel etiā exceptionis.l.j.§ ait pretor,⁊.l.fin.ff.de dolo,⁊ non reperitur contrarium eſſe prouiſum in actione de dolo,ideo ſtabo regule ⁊ pōt eſſe ratio diuerſitatis inter actionem de dolo,⁊ actionem quod metus cauſa,quia actio quod metus cauſa non infa
d mat,ſed actio de dolo d ſic,vt no.⁊ doct.in.l.ſi cum exceptiōe.§.eum.ff.quod metus cauſa,⁊ hoc eſt de mente glo.⁊ doc.in d.l.mora.§.fina.ff.de verborum obligatio.⁊ ibi reſpondent ad iura allegata per Fulgo.ꝙ in illis caſibus non concurrit vtilis cum actione de dolo,immo habet locū in diuerſis caſibus
4 vt,ibi per eos. ¶ † In glo ibi,niſi in cauſa eccleſie ⁊c.adde glo.⁊ docto in capitu.inter monaſterium in gl.fi.⁊ in.c.ſoborta,de re iudicata ⁊ in.l.ſub ſpecie.C.de re iudicata,⁊ in.d.l.imperatores. Et idem quod dicit glo.hic in pupillo,extēdit Fulgo.ad adultum,argumentum.l.minor.xxv.an.cui fideicōmiſſum.ff.de mino. In contrarium videtur eſſe id quod not.Bal. in.l.prima.C.de ſenten.aduer.fiſc.la.li.x.vbi vult quod reſtitutio de qua in.l.imperatores,⁊ in.d.l.prima.de ſenten.aduer. fiſca.la.non concedatur a beneficio reſtitutionis in integrum. que conceditur minoribus ⁊ reipublic.iuxta.l.reſpublica.C.ex qui cau maio.patet ex tempore iatao.d.l.j.de ſentē.aduer. fiſ la. Nam reſpubli.⁊ minor in caſu.d.l.imperatores dicunt eſſe vſi iuri communi,ideo non reſtituuntur ex generali prouiſione de qua in tit.de mino.l.fina.C.de in integrum reſtitutio.ergo cum hoc ſpecialiter ſit cōceſſum reipubli.non debet extendi ad adultum,ſed pupillum cui reſpubl.equiparat.l.rēpublicam,⁊ ibi not. Barto.C.de iure reipubli.libr.no.gloſ. in.l.libertos.C.de excuſatio.tuto.
¶ Licet Barto.dubitauerit in.d.l.minor,quia illa procedit quando minor omiſiſſet reperire inſtrumentum,⁊ producere dolo aduerſarij vel ſui facilitate,ſecus ſi facit illud ꝙ quilibet alius diligens feciſſet.d.l.ſi.de integ.reſti.⁊ ibi not.⁊ iſto mo
5 do poſſent opinio.concordari. ¶ † In eadem ibi ſi in teſtamētum. Adde tamen quod licet pretexto teſtamenti nouiter reperti retractetur tranſactio,vt in iuribus allega.in gl.⁊ etiam
e iuramentum.l.fina.C.de reb.credi.tamen ſecus eſt in ſentētia e vt eſt glo.no in.l.iiij.§.itē ſi ipſe in verſicu.ſi enticerit.ff ſi cui pluſquam per.l.falci.quam ibi not. Ang.⁊ Imo.licet Fulgo. in.l.error.C.de iur.⁊ fac.igno.in diſcurſu dixerit idem in ſentētia,ꝙ in tranſactione,tamen do illi gl.de qua mentionem non
6 facit. ¶ † Alias fallentias vltra illas que h ponuntur in glo. vide per Barto.⁊ doc.in.d.l.imperatores. Et iuxta.h.d.hic Fulgo.ꝙ ſententia non retractatur pretexto inſtrumenti nouiter reperti regulariter etiam ſi ille qui contra ſe ſententiam ha
f buit ignorabat probabiliter de inſtrumento f alleg.in argu l.ſi ſeruo muko.§ cum pretor.ff.ad trebel. Sic quod communis opinio eſt in contrarium,vt no.per Bal ⁊ Cy.in.l.j.C.de cōdictio.indebi.per Specu.⁊ Joan.and.in titu.de execu.ſen.§. ſi.ver.illud autem,⁊ per Jo.and in titu.de inſtrumen.edi.§. poſtquam,in addi.in.ipſente,hoc iure per Cy.in.l.qui teſtamento ff.de excuſatio.tuto.⁊ per docto.in.d.cap.ſoborta,per Bald.in.l.argentarius.§.cum autem.ff.de edend.⁊ in dicta. l.ſub ſpecie,⁊ Ange.in.d.§.item ſi ipſe,per Ange.⁊ Paul. de ca.in.l.ſi ſine.§ ꝙ ſi procura.ff.rem rat.habe.per Imo ſ.l. imperatores,⁊ ibi alias dixi. Ignorantia enim eſt iuſta cauſa reſtitutionis in integrum,vt not.glo.⁊ doc.in.l cum filius.§.in hoc.ff.de verbo.obliga.⁊ in.l.qui in alterius.ff.de reg.iur.⁊ in propoſito eſt optimus text.⁊ ibi not. Bartol.in.l.ſi mater, in princip.rei iudi. Et aduerte quia quando petitur reſciſio ſententie,in caſu.d.l.imperatores,requiritur reſtitutio in integ.
7 vt hic. ¶ † In glo.ſecunda ibi.§.ſi la,hec ſolutio quamuis ſit in ſe vera,tamen diuinat,ideo dic melius,vt hic per Jaco.bu. cum quo tranſit Bar.⁊ magis communiter alij,⁊ eorum ſolutioni adde ꝙ non obſt.ſi dicatur ꝙ celande inſtrumentum incidit in ſpeciale crimen falſi,ergo debet ceſſare actio de dolo quia reſponde quod actio de dolo bene concurrit cum actione criminali,vbi nō eſt prodita ſpecialis actio ciuilis.l.ſi quis affirmauerit,in fi.ff.de dolo. Et ſi diceres nonne etiam ex iſto crimine falſi oritur ciuilis actio in factum l.qui nomine.ff.de falſis.reſponde quod actio in factum non eſt ſpecialis, ſed generalis,⁊ oritur ex quocunq̄ delicto,vt ibi per Bartol.⁊.l.nec quicquam.ff.pro ſocio, facit.l.quotiens,de preſcriptis verbis,⁊.l ſancimus.C.de ſacroſanctis eccle.cum ibi nota,⁊ in d.l ſi.ff.de dolo. ¶ † In gl.fi.ibi ſecus in actore,Jac.de butr.
8 ⁊ Bartol.hic approbant illam differentiam hic inter acto-

a ¶ Trāſact. addē in.ro.ſin. ſuis fol.xvi. ⁊ ibi q̄re ď in.ca. nō poſſit trāſigi ⁊ an tranſigi poſſit ſup tutella,vide p eundem ſing.ſuis, fol.xij.

* b ¶ Trāſactio non reſcindit.vide Jaſ h ⁊ in.l.admonēdi,in.vij.col.ff. ď iure iur.⁊ ibi vide bapti.ſene.in xj col ⁊ adē q̄pōn bal. in.l.admonēdi ꝙ de equitate ca.poſſet adiri index eccliaſtici9 iuxta tex in c.nouit ď iud. vbi trāſactio reſcindat p iſtra de nouo rep'a ⁊ ita prati.pro Steph.ď pern ſi.in ciui. Piſani. Tho.

c ¶ Inſtri,ſed an vigore teſtī nouiter repti, vide p ro.ſin. ſuis fol.v.

d ¶ Dolo. ſic ēt pendente accuſatione vt p Lu.roma.conſi.cclxxix.

e ¶ Snia.adō tu rōnē eē poſſe q: cū i ꝯparētor teſtō, ⁊ index.l.nō ē mirū.ff de pign, ac.par.i pares nō hz imperiū l.ille a quo.§.l tēpeſtiuū.ff ad tre lō nimirū ſi ſnia nō retractet,vid tū ſu.ro.l ſin.cxciiij, inci.tu legis ſe gē admonēdi, ⁊ iel.g eū ſeqt i c.ſoborta co. iij.extra ď re iudi.q ſcriū 13,⁊ vide in reperi.mea ſup.l.admonēdi. Fran.

f ¶ Inti fo.an ſententia retractetur p inſtrumenta de nouo reperta , vide Pau.de caſt. conſi.cccxxiij. in.j. impreſſione.

rem, ⁊ reum quando tractatur de calumnia in litigando commiſſa. vbi tractatur de dolo commiſſo in extorquendo tranſactionem tunc in iſto dolo nõ eſt differentia ſecundum eos inter dolum actoris ⁊ rei, quia vtroq; caſu tranſactio valebit, ſed obſtabit exceptio ſeu replicatio per hanc. l. quia in hoc nõ reperitur diſtinctio inter actorem ⁊ reum. Facit. l. dolo. C. de inuti. ſtipula. ⁊ idem tenet Roy. Fr. lig. ⁊ Ang. in. l. fin. apud. C. eo. ⁊ Io. in. c. j. in vltima car. de depoſi. Sed iſtud reprehendit hic bal. quia dolus in litigando infert dolum in tranſigendo. Item quia ſequeretur quod dolus in tranſigendo qui eſt immediatus cã non viciaret contractum ipſo iure. Sed dolus in litigando qui eſſet cã remota ſic, cum tñ deberet potius eſſe econtra cum plus attendatur cã proxima ⁊ immediata q̃ remota. l. ſi mulier. §. i. ff. re. amo. Unde approbat ipſe ſimpliciter ⁊ indiſtincte gl. ponẽtem dĩam inter actorem, ⁊ reum, ⁊ ita tenet Pan. de ca. in. d. l. ſi in ſumma Sed Ricar. ⁊ Bar. de ſaly. hic, ⁊ in l. ij. C. eo. per iſtam. l. ⁊ l. actione. C. eo. tenẽt opi. Iac. bu. ⁊ bal. Et videntur rñdere ad motiua Bal. quia non omnis dolus in litigando irritat tranſactionem, ſed requiritur quia ſit euidẽs calumnia, vt d. l. in ſumma, in princ. Ergo excepto illo caſu ſi querimus an dolus dans cãm tranſactioni reddat eam ipſo iure nullam debemus dicere quia nõ, quia ſumus in regula, quia dolus in cõtractibus ſtricti iuris non annullat ipſo iure. d. l. dolo Fulgo. hic vult vult quia euidens calumnia in litigãdo, ſiue ex parte actoris, ſiue ex parte reddat trãſactionẽ nullã. l. j. ff. eo quia euidens calumnia rei non facit rem dubiã, vt no gl. in. l. poſt rem ff. eo. Tñ in dolo dãte cãm tranſactioni videtur tenere opin. Iac. but. adde quia etiam iſta fuit opi. Bart. in. d. l. in ſumma, ⁊ Ang. in. l. j. §. qui autem. ff. de calum. ſ. quia euidem calumnia etiã rei in litigando reddat tranſactionem nullam, quia etiam reus per calumniam litigans tenebatur gratis cedere liti. Ergo ſi aliqd pp hoc ſibi datur, vel promittitur turpiter accipit. l. ſi. C. de condi. ob turpẽ cãm, Pan. de ca. hic tenent opinio. Cy. ſ. quia indiſtincte dolus actoris, vel non reddat tranſactionem ipſo iure nullam, quia tranſactio eſt ſtricti iuris, ergo ⁊c. d. l. dolo. Et ad impugnationem quam Bar. facit cõtra Pe per. l. qui exceptionem, in princ. ff. de condi. inde rñdit ipſe poſt Fulg. hic quia exceptio doli non eſt odioſa cũ competat ex naturali equitate. l. i. ff. de doli excep. ⁊ iõ dr̃ fauorabilis, vt no Cy. ⁊ Bar. in. l. ij. C. quod met. cauſa, ⁊ Imo ⁊ Ro. in. l. ſi quis cum aliter de ver. obli. vbi alias dixi, ⁊ Ful. ⁊ Ro. in. l. qui ſe debere, per illum tex. ff. de condi. ob cauſam. Sed ſecus eſt in exceptione, macedoniani de qua loquitur tex in d. l. qui exceptionem, quia iſta eſt inducta contra naturalem equitatem ff ad macedo. Iõ concludit, quia aut in tranſactione interuenit dolus re ipſa, ⁊ nõ ex propoſito, ⁊ tunc non viciet etiam ſi fuit ex parte actoris. l. nec intentio. C. eodem. vbi nulla actori competebat actio, ⁊ tamẽ valet tranſactio, aut fuit dolus ex propoſito commiſſus in litigãdo ⁊ tunc aut fuit dolus rei ſine aliquo delicto admiſſo, vt quia per calũniã litigauit ſciens ſe ius non habere tunc trãſactio non eſt nulla nec annullanda. l. ij. C. eod. Aut fuit delictũ ſeeſt admiſſum, vt quia etiam reus ſubtraxit inſtrumenta propter quod ab actore tranſactionem extorſit, ⁊ tunc annullanda venit tranſactio, vt hic. Aut fuit dolus ex parte actoris, ⁊ reddit tranſactionem annullandam ſecundum opin. Pet. quem ipſe ſequitur vt dixi. Aut dolus fuit commiſſum tantum in extorquẽdo tranſactionem, ⁊ tunc tam in actore q̃ in reo tenet opinio. Petr. quia tranſactio non ſit nulla ipſo iure. ſed annullanda, quia eſt contractus ſtricti iuris per. d. l. dolo. Sed aduerte quia illi qui tenent tranſactionem non eſſe nullam ipſo iure ſi ſit euidens calumnia ex parte actoris in litigando videntur dicere contra tex in. d. l. in ſumma, in verbo imperfectum, quia denotat imperfectionem ſubſtantie. l. hac conſultiſſima, ad fi. C. de teſta. Et ideo verior vr̃ opi. quia ſit nulla, quam opi. etiam vltra pdicta tenuit Ant. de but. in. c. j. de depoſi. Item illi qui tenent non eſſe differentiam inter actorem ⁊ reum qñ euidens calumnia fuit commiſſa in litigando concludentes tranſactionem eſſe ipſo iure nullam videntur bene dicere, ⁊ eorum opin. non videtur iure probari in reo, ⁊ ſic eſt contra. d. l. dolo. Nec obſt. d. l. in ſumma, quia ibi tractatur de repetitiõe ſoluti, vt recedatur a lite, quia decebatur indebite ſolutum. ¶ † De natura autem trãſactionis eſt quod reus uel actor, vt a lite diſcedat, vt nota. docr. in. l. iij. C. eo. ⁊ eſt proprie diſcedere a lite ex parte actoris l. deſtitiſſe. ff. de iudi. Unde ſi reus fuiſſet in calumnia litigando videtur ſecundum veriorem opi. quia tranſactio non redderetur nulla nec annullanda. d. l. ij. ⁊ pro hac differentia inter actorem ⁊ reum facit ratio. l. fauorabiliores. ff de re iudica. Nec ob. quia reus gratis recedere debeat ergo ſibi turpiter promittitur ex cauſa trãſactionis. d. l. ſi. ff de cõdi. ob tur. cauſam, quia rñdet ad hoc Sal. hic, quia aliud eſt promittere aliquid, vt quid ſiat qđ nõ facere erat turpe recipienti, ⁊ tũc hꝫ locũ 3riũ Aliud ẽ dare aliquid ex 3cm ſui natura licito, vt eſt tranſactio, quia non infringit. l. ij. C. eo. Uel ſm eum qñ promittit ob turpem cãm nõ expreſſa turpitudine vꝫ promiſſio, lꝫ obſtaret exceptio pe. ſm Bar. ⁊ doc. ibi in ſi. ff. de condi. ob tur. cãm not. Bar. in. l. generaliter. ff. de ver. ob. Non ob. ratio alleg. per Fulg. dũꝫ alle. l. poſt rẽ, quia reſpõ. quia ſi reus calumnioſe negat ⁊ fuerat ſup eo quod negat condemnatus per ſñiam que tranſiuerat in rem iudi. ⁊ ſic calumnia ſua fuerat detecta per ſñiam, tunc ſñia facit quia tranſactio ſit ipſo iure nulla. d. l. poſt rẽ cum gloſ. Secus ſi nõ fuerat condemnatus. d. l. ij. C. eod. ⁊ hic glo. ſm Paul. de ca. in. d. l. poſt rem, ⁊ iſtud eſt perpetuo menti tenendum. Et potes tu ponere exemplum qñ dicat̃ 3ſtare de calumnia, dato quia fuerit condẽnatus. ſ. ſi reus exceptionem ſolutionis oppoſuit, ⁊ in terminis probatorijs nõ pbauit, iuxta no. per gl. in. l. et hic tas. §. calumniator, ver. ex vtraq; ff de calũ. ⁊ Bar poſt gl. in l. j. in prin. ff. ad tur. ⁊ ad hoc vide Bal. in. l. ẽt in. j. col. in ver. ſꝫ qđ ſi debitor. C. de execu. rei iud. ⁊ ſic vera remanet opi. Ia. bu. ⁊ Bar. hic in dolo in litigando. Et ẽt puto eos bñ dicere ĩ dolo in extorquendo trãſactionem, ⁊ rõ diuerſitatis inter vnum ⁊ alium eſſe poteſt, quia maior eſt dolus commiſſum in litigãdo euidenter per calumniam, nam tunc actor obrepit parti, ⁊ iudici quem offendit. l. ſi quis obrepſerit. ff. de falſis. ⁊ per hoc patet reſponſio ad argumentum. Bald. limitat tamen ſingular. predicta in. l. ſecunda. ſupra eodem dicens, quia aut dolus in litigando non erat notus aduerſario, ⁊ tunc trãſactio reſcindit d. l. in ſumma, aut erat notus aduerſario, ⁊ tunc non reſcindit. d. l. ij. quã ipſe intelligit niſi ſm eũ metus eſſet annexus vel impreſſus, alle. l. ſi per impreſſionem. C. de his q̃ metuſue cã geſt.

10 ſunt. ¶ † Scd'o limita. d. l. in ſumma, non habere locum vbi dñs agens per calumniam litem inſtituiſſet qua pendente procuratorem cum libera adminiſtratione conſtituit qui bonafide tranſegit, nam tunc tranſactio valebit, quia tũc inſpicietur potius bonafides procuratoris trãſigentis gl. eſt elegans in. l. j. §. ſed ⁊ conſti. in gl mag. quam ibi ad not. alleg. Ange. ff. de calum. Ultimum autem predicta procedunt vbi trãſactio eſſet facta ſup contractu bonefidei interueniente dolo in tranſactione ſtatim dicet. ¶ Imo ſibi nulla ẽ ipſo iure, Bart. hic 3cludit, quia aut trãſactio extorta dolo fuit facta ſup 3ctu bonefidei, ⁊ tũc 3ctus reddderet nullus pp dolũ, ſecus ſi ſit facta ſuper 3ctu ſtricti iuris, quia liberatio ſapit materiam illius 3ctus ſuper quo interponit alleg. no per glo. in. l. de tutela. C. de integ. reſt. Et idem tenuit Fran. lig. ⁊ Ang. hic, ⁊ in d. l. in ſumma, ⁊ ibi etiã bar. ſeu Bal. hic lꝫ 3rium, quia tranſactio eſt 3ctus ſtricti iuris eo quia nõ enumerat in. d. §. actionum inſti. de actio. ergo lꝫ interponatur ſuper 3ctu, vel actiõe bonefidei valebit, ⁊ opus erit reſcindatur per actionẽ de dolo, alle. l. actione. C. eo. ⁊ id quod no. gl. in. l. ſi quis cum aliter, in ver. per machinationem, in ſi. de ver. ob. ⁊ idem lꝫ Sal. hic idem Pan. de ca. in. d. l. in ſum. Idem tenebat Frã. de ram. vt refert Innoc. in. d. c. j. depoſi. per. d. §. actionum, ⁊ dicebat quia gl. in d. l. de tutela, nõ eſt vera. dominus Ant. in. d. c. j. dicit qđ alias dubitauit de iſta opi. Bar. tñ putat eum eſſe ſubſtẽtabilem, quia dꝫ attendi ſuper qua materia ſit alle. no. in. d. l. ſi quis cum aliter, ⁊. l. ij. C. de reſcin. vendi. ⁊ idem lꝫ Imo. in. d. c. j. per. d. l. ſi maior, cum gl. ⁊ ibi Bar. C. de dolo ⁊. d. l. de tutela, ſm ſcđam lec. gl. per q̃ iura dicit ſuppleri tex. in. d. §. actionum Cy. in. l. ſi maior la. ij. C. eo. ſimpliciter dicit quia

5 tranſactio eſt 3ctus ſtricti iuris. [a] Ego teneo opi. Barto. pro qua alleg. bonum tex. in. l. ab emp. in ver. bonefidei. ff. de pac. vbi reſolutio obligatiõis cenſet̃ eſſe bonefidei, ſi illa obligatio erat bonefidei, ⁊ ad hoc illum tex ponderat ibi Bar. Item ẽt ij. probatur in. l. eleganter. §. non ſolum, inducendo vt ibi per Bar. ff. de dolo. Tertio pro hoc eſt tex. in l. ſi cum dotem. §. ſi cum mulier. C. ſolu. matrimo. vbi ſimiliter delegatio. ⁊ nouatio dolo interpoſita redditur ipſo iure nulla ſicut contractus dotis tanquam bonefidei redderet̃ ipſo iure nullus. l. fine generalis, in principio. ff. de iure dotium. ⁊ ad hoc illum tex ponderat Roma. in. §. ſi mulier. Quarto pro hoc eſt glo. in dicta. l. ſi quis cum aliter, que ſm verum intellectum vult quod ſtipulatio interpoſita ſuper contractu bonefidei redderetur propter dolum ipſo iure nulla, ſecus ſi ſuper contractu ſtricti iuris, quia tunc per exceptionẽ doli infringeret̃. d. l. dolo, lꝫ ipſemet bal. ⁊ Saly.

[a] ¶ Iurisc. de hac materia vide per repb. cu. 3ſi. cvj. ⁊ ibi an trãſactio reſcindat̃ per inſtũa de nouo repta, ⁊ vid angan trãſactio reddatur nulla ex euidẽti calũnia actoris vel rei eius 3ſil. xciij. ⁊ ibi vide de his q̃ dicit. d. Iaſ. an valeat tranſactio non viſis, nec cognitis verbis inſt̃i vt fuit trãſactio inter iudeos, vid ẽt Lu. ro. 3. cccvij. ad mãm huius legis.

& Sal. hic & ma. e alleg. ge. u. iſtã glo. in contrarium. Nõ ob. tex. in. d. J. a. actione q. rũſio colligitur ex hic no. per Bar. alle. l. nã. l. nam ibi datur actio de dolo non ad reſcindendũ contractum tranſactionis, quia ille fuerat nullus, & ſic reſcindi nõ põt. l. nam & ſub conditione. ff. de iniuſto rupto. Sed datur ad reuocandum liberationẽ factam per acceptilationes, q2 liberatio dr̃ eſſe quedã traditio. l. ſi mulier. ff. de cõdi. ob cau. & no. io. l. actione per glo. & iõ reuocatur p actionem ſicut traditio facto ex cauſa cõtractus bone fidei dolo initi, vt in gl. per dictã. l. eleganter, & in prin. & hoc probatur in. d. l. ſi maior, cũ gl. & ſic iſta liberatio facta ex cã putatiua quã tũ ille cui in erebat dolus putabat eſſe iuſtam & verã non impediuit executionem exceptionis, ſicut & traditio facta ex cã putatiua non impedit tranſlationẽ dñij. l. ij. §. ſubſi. ins. ff. de cõdi. ob can. vñ neceſſaria eſt actio de dolo ad retractiõẽ & per hoc patet reſponſio ad aliqua hic alle. per Bal. contra Bar. q2 argumenta ſua non procedunt quũ ſubeſſet cã putatiua contractum & predicta no. q2 non reperies melius diſcuſſa. Sequitur. l. non minorem.

SVMMARIVM

1 Tranſactio & ſententia paris ſunt auctoritatis, & ualet tranſactio facta de nocte ſicut de die.
2 Sententia an & quando poſsit fieri de nocte.
3 Sententia arbitratoris lata de nocte an ualeat.
4 Sententia lata de nocte ualet, ubi iuriſdictio iudicis expiraret.
5 Appellari an poſsit de nocte.

1 **Non minorem.** † Tranſactio & ſententia paris ſunt auctoritatis, & vz trãſactio facta de nocte ſicut de die.
2 ¶ † Utrum aũt ſententia a de nocte ferri poſſit: gl.
a inſti. de ver. ob. §. ij. in gl. mag. ad fi. tenuit q nõ dicẽs, q vſq ad veſperas, vl̃ ſtatim poſt ferri dz. Idẽ vr̃ tenere glo. in. l. more. ff. de fer. per §. ſedebunt, in auc. de iudicijs, & l. ij. in. §. ſi ge magiſtratibus, in ver. veſpertinis. ff. de orig. iur. & idẽ tz Cy. Bar. & Ang. hic, & Bar. bal. & Ant. in. d. c. more, cum aliquibus limitationibus quas ibi vide per eos. Idẽ tz Inn. in. c. cõſuluit per illum tex. de offi. delega. Item tz Jo. an. in titu. de ſententie prolatiõe §. iuxta, verſi. Sed nunqd, ubi dicit q parte tacente poſſet ferri ſñie de nocte alias non niſi cõſuetudo aliter ſe haberet, & idem tz Jo. an. poſt Hoſti. in preall. c. cõſuluit, & ibi ſequit Ant. de bo. & Imo. idẽ tz hic Saly. lz de predictis mentionem non faciat pro quo allega. q2 ſicut partium conſenſu poteſt fieri prorogatio loci. l. ſi vt proponas, ſa. ij. cũ ibi no. J. quomo. & qñ index, & ita & temporis, q2 procedit argumẽtum de loco ad tps. l. vinũ. ff. ſi rer. pe. l. in hac. l. ff. de tritica. ergo parte tacente, & ſic tacite cõſentiente tpe prolationis ſñie late de nocte valebit ſñia. Nã ex quo cõdicere põt per. d. c. conſuluit, & nõ
b cõdixit vr̃ tacite cõſentire a. l. ſepe. ff. de re iudi. no. in. l. gayus. ff. de pig. ac. & ſi ſi vtraqz pars cõſemit eſt eadẽ rõ que eſt in trãſactione que hz vtriuſqz partis cõſenſum dicebat tñ. d. Cardi. in preall. c. cõſuluit, q qñ fertur parte cõdicente neceſſaria erat appellatio, quod reprehendit Imo. ibi, q2 ex quo ſñia eſt nulla non eſt neceſſaria appellatio. l. j. & per totũ. J. qñ prouo. & itelligit Inno. in. d. c. conſuluit, predicta procedere etiã in interlocutoria, & ẽt in actu lite conteſt. lz ſcõm eum poſſit iudex de no
c cte recipere teſtes b & audire allegationes, vt hic per eũ cũ quo alij tranſeũt quod intelligo verũ in actu recipiendi teſtes poſt delationem iuramenti. Nam ille actus receptionis non fit preſentibus partibus, ſed in ſecreto. l. nullum. J. de teſtib. & ſic non fit a iudice ſedente pro tribunali. Sed actus delationis iuramenti cum requirat partis preſentiam. l. ſi quando. J. de teſtib. non debet poſſe expediri, q2 inuitus non cogitur quis hora nocte incõgrua cõparere. d. c. conſuluit, & idẽ puto in omnibus actibus qui ſunt expediendi iudice ſedente pro tribunali per. §. ſedebunt, in verba ſedebũt, glo. tamen in preall. c. conſuluit in d. §. ſedebunt tenet ſimpliciter ſententiam de nocte latam valere. Et idem tenet hic Jaco. but. & Hoſtien. in ſum. in ti. de iudi. §. gñaliter, & quando pñs refert ħ Fulg. per iſtaz, & d. l. more, & ad. d. §. ſedebunt cum ſimi. & vide prout ibi in glo. Paul. de cs. hic dicit, q aut loquimur in ordinario qui hz certum locum, & certas horas, & procedit opi. gl. in. d. l. more, per dictũ. §. ſedebunt, aut in delegato ſeu arbitro, vel arbitratore qui nõ habent certam horam, vel tempus, ſed p libito voluntatis tam locum q̃ tempus ſibi deputant & valet lata de nocte, dummodo in loco honeſto, alleg. no. per glo. in. l. cum ſententiam. J. de ſen. que diffe. inter ordinarium delegatũ, vel arbitrũ mihi nõ plz, & ẽ expreſſe cõ gl. in d. §. & q2 in ver. veſpertinis tẽporibus, & contra gl. in. d. §. ſedebunt in ver. mox que dicit illum tex. habere locum in delegato, & eſt cõ no. per Bal. in. l. eos. §. finali in fi. J. de appel. vbi dicit, q ſententia arbitri non valet lata de nocte, ſicut nec ſententia iudicis, ſed arbitramentum arbitratoris ſic, nã dr̃ eſſe quedam trãſactio, vt no. in auc. vt diffe. iudi. §. j. ergo vz vt hic. Item cõ Pan. ħ ea facit rõ aſſignata in tex. in. d. c. conſuluit que vz habere locum in delegato ſicut in ordi
3 nario. q2 qui male agit odit lucem, vt ibi dr̃, ergo † ex cõſeq̃ ſi nõ vult cõparere de nocte, & ſe ſubmittere periculo male agentium Teneo ergo primam opi. cum declaratione Jo. an. vt. s. maxime per. d. c. conſuluit vbi non eſt hora cõgrua iudicij ſicut ſententia lata tempore feriato non tz, q2 eſt lata tempore incõgruo ſi. cum ſi. J. de ferijs, licz ħ & plus dico q. inq̃tum Bal. in. d. §. finali videtur velle ſñiam arbitratoris valere de nocte, puto illud eſſe in caſibus in caſibus arbitrator poteſt pronunciare partibus non citatis qui caſus tradunt per doc. in. l. ſi quis arbitratu de verb. obl. vel vbi poteſtas procedẽdi eſſet data a partibus alias ſecus, q2 hz locũ rõ. s. reddita. Subdebat hic bar.
4 in. d. l. more, † q vbi iuriſdictio iudicis expiraret valeret ſñia lata de nocte, tñ in cõtrarium vr̃ eſſe tex. in. d. c. cõſuluit qui loquit ẽt qñ iuriſdictio expirat, & ita dicit Imo. ibi reprehẽdendo bar. tñ pro opi. Bar. facit illud qđ dicit Cy. hic, & Bald in. l. caſus. J. de teſta. volens q qñ ſñia fert ſuper re que erat tpe peritura poſſit ferri de nocte, arg. l. ij. & iij. de ferijs. Adde id qđ no. Bal. in phe. ff. § ſed cũ non alias. §. itaqz, vbi arg. illius tex. dicit q iudex pp multitudinẽ cauſarum impeditus poterit ferre ſñiam de nocte, & Ro. in. l. ſi vero. § de viro, in. iiij ſol. ff. ſo lu. ma. dr̃ q illud dicit cum Bar. in. d. l. ſi. & glo. in. l. ſi feriatis. ff. de arbi. tñ in terminis noſtris repugnat litere in. d. c. conſuluit non violando. † An aũt poſſit appellari de nocte vide tex.
5 in. l. j. §. dies cũ ſeq. in ver. ſeptima hora. ff. qñ ap. ſit & melius in auc. hodie. J. de ap. & per no. per glo. ancpe. in. c. ab eo de ap. in. vj. & in materia ẽt vide bal. in. l. iij. in verſi. quero vtrum dies. J. de fruc. & lit. expẽ. reliqua poſſunt de nocte expediri, vide no. per gl. & doc. in d. l. more.

SVMMARIVM

1 Plus ualet quod agitur, quàm quod ſimulatè concipitur.

1 d c **Unica que.** † Plus valet q agit q̃ qđ ſimulate a cõcipitur. h. d. aliud hic non ſcribitur, ſequitur. l. ſi maior.

SVMMARIVM

1 Proteſtatio uel conteſtatio ſuper dolo nõ facit dolum preſumi.

1 a **Si maior.** † Proteſtatio vel conteſtatio ſuper dolo non facit dolum preſumi. h. d. iſta. l.

SVMMARIVM

1 Heres qui non eſt, ſi conuenitur ut heres, & ſoluat, non poteſt poſtea repetere.
2 Tranſactio facta cum putatiuis heredibus, an proſit ueris heredibus.

1 a **Ex intẽtio.** † Si conuentus vt heres non oppo. q non erat heres, ſz vt hẽs trãſegit & ſoluit repetere nõ põt lz poſtea õñ ẽẽt hẽs, & ſi nõ ſoluiſſe cõpelleret ſoluere ſi ſtipulatio interueniſſet. h. d. & itellige, qđ ħ nõ fuit actori dolo ſeu euidenti cal. vt q2 putauit reũ ẽẽ hẽdẽ cũ nõ ẽẽt vbi fuiſſet in euidẽti cal. trãſactio nõ vz, vt dictũ fuit i. l. ſub pñi xto. s. e. ¶ † In
2 gl. mag. ibi repetere &c doc. trãſeũt cũ gl. excepto Cy. Petr. Sal. Ful. ħ dicẽtibus vero ẽ ẽẽ qđ trãſactio facta p hẽde putatiuis nõ pdeſt veris hẽdibus adeo vt quo ad eos oĩa ſerueñ trãſactio. l. ſi tibi, alle in gl. l. ſi vnus. §. añ oĩa. ff. e. ti. Tñ inq̃tum creditores receperõt trãſactiõẽ noĩe a putatiuo hẽde pficiet ꝯis hẽdibus, vt tãto min⁹ ab eis exigi poſſit alĩs creditores eſſent ſolliciti de ere alieno, quod eſſe non dz alleg. l. iij. ff. p emptore. Et ideo ſi hẽs erat putatiuus a veris heredibus repeteret alleg. l. ſi quid poſſeſſor alleg. in gloſ. pro qua opinion

a ¶ Sñia. vid. fel. i. c. cõſuluit ð offi. dele. & in. c. ſicut vobis, l. 15 col. de re iudi. & ang ð ore. i. l. ij. §. dies ipe. co. ff. qñ ap. ſit. tb.
b ¶ Cõſentire. adde Jo. an. i addi. ad ſpe. ſ ti. ð pla. ſñie. §. iuxta ꝯ ſz nũqd imo. et an. ð bu. in. c. cõſuluit, et vid. tñ ang. ore. i §. ois inſti. de ver. ob. et vide alb. ð ro. ħ q dr̃ qđ cõis opinio. ẽ q poſſit p qhõ facit tex. iſte q i pñ. ſit vſus ẽ iſta cõparatiõe et nõ ſine aliqua cã niſi vt decideret q quẽadmodũ nõ ſpeculatiua lere trãſactionẽ vide tñ ang. i. d. §. ois vbi dr̃ q ſemp vidit ſuari opi. bar. ħ. et q recedẽs ab ea faceret litẽ ſuã fr.
c ¶ Teſtes adde inq̃tũ bar. ħ dicit qđ ptes dẽt cognoſcere teſtes ð nocte, et iõ vz qđ dẽbet ẽẽ luminaria vel vt luna reſplẽdere aliter ñ pñt cognoſcere et iõ dr̃ ang. cõſil. clxxxiiij. qđ teſtis ð dponit ſe vidiſſe de nocte pſumat falſarius niſi ẽẽt ſplendor lune vl̃ cãdelle.

d ¶ Simulate. inq̃tũ. d. Jaſ. ħ ponit q iuſtũ ſimulatum ẽ ſicut corpus ſine ſpiritu q nõ vz iuſtũ ſup eo interpoſitũ et qualiter pbet ſimulatio, vide ſ. ð emp. s. ð pac. vbi poſui.

alle. hic Ful. l. de qua re. §. fi. ff. de iudi. e. l. ſi ſtipulatus eſt. §. j. de fideiuſ. Item q: bonefidei poſſeſſor nullum damnū pati dz l. ſed τ ſi. l. §. conſuluit, τ. l. item videndū in prin. ff. de pe. her. τ ſic c poſtea a veris hēdibus cōſequi, vn̄ ne cōtingat veros hēdes bis teneri. ſ. primo here. τ creditoribꝰ agētibus ꝯ veros hēdes obſtabit exceptio. τ iſta opi. hꝫ maximā equitatem τ eā ſequor facit. l. bonafides, de reg. iur. nō ſi vrgent iura alle. per Fulg. q: non loquunt̄ qn̄ ex ſeparata τ noua obligatione quis ſoluit prout hic τ. §. conſuluit cū ſimi. concedit bonefidei poſſeſſori retētionē vel exceptionē n̄ ſequitur ergo cōſequit̄ actionē. l. ſi I area, in fi. de condi. inde. l. iuriſgen. §. igitur. ff. de pac.

SVMMARIVM

1 Solutio partis debiti facta ex cā tranſactionis liberat à reſiduo.

a **I quidem.** †Solutio partis debiti ſcā ex cā trāſactionis liberat a reſiduo, ſecus in confeſſione partis debiti facta tan q̄ plus non deberet. h. d. τ facit ad aliqua vtilia d quibus dic vt per Bar. cū quibus tranſeūt oēs, τ p deciſione. ij. quā hic format Bar. adde. l. cū furti. ff. de in li. iur. vbi ille qui iurat rem valere centū, q̄ plus vꝫ, nō eſt periurus, q: nō vī
a taxatiue dicere, a q̄ valeat centū tantū, τ ita illam. l. intelligit, τ ſummat Bar. ibi, τ no. per Bar. in. l. ſi. §. j. in fi. de lega. iij.
1 a **I maior.** †Tranſactio non reſcindit̄ ob defectū cauſe in mente retente ſed ob defectum cauſe que erat in opi. vnius tantū hoc dicit.
1 a **Tranſactione.** †Status liberoꝝ ex ꝯtū matris non ledit̄ hoc dicit.
1 b a **Anum.** †Trāſactio hominis egri ſicut ſani valet, dūmodo ſit ſanus mēte hoc dicit.

SVMMARIVM

1 Tranſactio cum ſcriptura uel ſine facta apud acta, uel extra, pducit exceptionem tantum.
2 Contractus factus apud acta, & in ſcriptis, eſt ualidus.
3 Moram ſeu quaſi moram pōt purgare reus uſq; ad ſniam.
4 Pactum de non petendo, uel de non agendo ſequuta acceptilatione, habet uim perfecti implementi.
5 Pactum de non petendo an & qn̄ preſumitur pceſſiſſe.
6 Liberatio per acceptilationem uim traditionis habet.
7 Cautio mutiana an habeat locum in contractibus.
8 Contractus innominati in quibus differant à nominatis.
9 Tranſactio ſi in ea interuenit ſtip. an ſtatim poſsit agi.
10 Cautio an habeat uim implementi.
11 Cauere de non petendo an & quando poſsit cogi actor.
12 Tranſactio differt à contractu facio ut des.
13 Tranſactio an ſit contractus.
14 Tranſactio an ſit contractus innominatus.
15 Tranſactio an ſit contractus innominatus do ut facias.
16 Tranſactio ſi in ea interuenit dolus, an poſsit agi actiōe de dolo.
17 Tranſactio ſi fiat per ſi & non per ut an dicatur contractus innominatus.

1 **SI apud.** †Tranſactio cū ſcriptura, vel ſine facta apud acta, vel extra producit exceptionē. actionē vero non. Si fuit facta nudo pacto, τ reus eam non ſeruans cōueniri pōt primitiua actione ꝯ quā ſi excipiat repellitur replicatione cuius virtute cōpellit̄ implere cōuenta alias ad vlteriora pcedet̄ in cā
2 ſuper actiōe primitiua. h. d. ¶ †No. q̄ ꝯtus factus apud acta τ in ſcriptis non eſt magis validus q̄ ſi ſine ſcriptura vel actis non interuenientibus fieret ex quo pꝫ q̄ ſtatuta que requirunt acta, vel ſcripturam in ꝯtibus mulierū exorbitant a iure cōi. Vn̄ ſunt ſtricte intelligēda, iuxta. l. qō vero. ff. de leg. τ. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſo. ma. τ iō dixit bal. hic ſe cōſuluiſſe q̄ ſtatutū diſponens, qō non vꝫ ꝯtus mulierum niſi inſinuet̄ coram iudice non extendat̄ ad ſimplicem liberationem ſine diſtractu. Dicit tn̄ q̄ in ꝯrium pōt allegari glo. l. iij. § per ꝯriū in ver. liberationem. ff. de ꝯtra. iudi. tu. que vult q̄ in auc. ſacramēta. C. ſi aduer. vendi. q̄ eſt exorbitās τ correctoria, τ que loquit̄ in ꝯtraciſbus trahat̄ ad liberationē, dicit ēt Bal. q̄ pōt ēt in ꝯrium allegari. l. ſi ad reſoluēdam. C. de predi. mi. no. τ alıter r ō ſūdet. c Dic qō ipſe recte cōſuluit, nā appōne ꝯtus nō venit diſtractus. l. ſi. in prin. τ ibi ponderat bal. C. ſi tu. vel cur. interue. τ id ponit̄ iſtu. de per ſe, inſtitu. de obli. q̄ ex quaſi ꝯtu. Et p h voluit Bar. in. l. ab emptio. ff. de pac. τ bal. in. l. j. C. quando li ab emptio. di. qō ſtatutū diſponens, quod pro contractu ſolui debeat gabella non vendicat ſibi locum in diſtractu, de qua materia ēt vide per Bal. in rubrica. Kiiui. j τ per Saly in. l. circa medium. Titulo. j. per Bal. in. l. pactum. in. xxi. q. C. de colla. τ in. l. j. in fine. C. ſi aduerſus do. τ in. l. dona. C. quod met. cau. τ in l. tres fratres. ff. de pact. vbi dicit, qō tale ſtatutū nō cōprehēderet refutationē, τ iō Bald. circa predicta videtur varius in dictis locis. Tamen vī vera illa opinio pro qua ipſe hic refert ſe conſuluiſſe pro qua optime faciunt not. per Bar. in. l. apud iul. §. fi. ff. quibus ex cauſis in poſſ. eat. Et per Bal. Ange. τ Mod. in. l. inuſta. §. j. in. l. more. ff. de acqui. her. Non ob. q̄ no. gl. in. d. §. contrarium, τ quod no. gl. τ doc. in. d. auc. ſacramenta, q: reſpon. qō egregie dixit Ant. de bu. in. c. ſi. in. j. fallen de cōſue. τ Imo. τ Do. de. ſ. gemi. i. c. q̄uis de pac. in. vj. in. c. j. de tempo. ordi. in. vj. qō ibi illud procedit, q: diſpoſitio illius auct. tendens ad obſeruantiam iuris eſt fauorabilis amplianda, quod eſt bene notan. Nō ob. d. l. ſi ad re ſoluendā, q: verba ſenatuſconſul. poſita in. l. j. ff. de reb. eorum comprehendebant apte illum diſtractum ex quo inducebat̄ alienatio. In aliquibus iſi caſibus magis operatur actum extraiudicialem fieri in iudicio extra iudicium, vt dixi in. l. pacta nouiſſima. C. iiij. j. Patet in. l. cum oſtendimus. §. fi. ff. de fi. tu. de cuiꝰ intellectu poſuit aliquid Bal. hic, τ magis communiter tenet̄ quod ibi ſolus calor iudicii hoc non operaret̄ niſi concurreret fauor pupilli, de quo per Barto. τ docto. in. l. j. τ ibi alias dixi. ff de ver. ob. τ in. l. ij. §. voluntate. ff. ſol. ma. ſcdo no. qō re dimiſſa penes reum ex cauſa tranſactionis ab actore nō pdit actor dominium de quo aliquid hic in gl in verbo pendente τ plenius
3 videbimus in. l. ſi fundo. C. eo. † Tertio not. qō reus poteſt purgare quaſi moram vſq; ad ſententiam, nā hic reus contra quē poſt trāſactionem actor proſequitur iudicium rei vend. poteſt pendente iudicio, vt euitet iudicium ſeruare promiſſa iꝫ prius recuſauerit. Et ideo dixi quaſi morā, q: reus proprie non erat in mora, q: ꝯ eum non poterat agi ex pacto tranſactionis vt h τ vbi nulla petitio ibi nulla mora. l. ſi pupillus, de verb. obli. l. lec. ver. ſed cum ſortis. ff. ſi cer. pet. Et circa hoc aliquid vide per gl. ſi. hic, τ plenius per doc. in. l. ſi maior. C. eo. ¶ In gloſ. mag. ibi dedit ſic, dic qō tunc nō agitur ex pacto trāſactionis, expreſſo ſi datur conditio ob cām extra id quod agitur iuxta. l. ſi is. §. ſi. ff. cōmo. Vel datur cōditio ob cāꝫ ex tacito pacto intra no. per glo. iij. in. l. non oīs. ff. ſi cer. pe. eo. quia illud tacitum pactum eſt veſtitum rei interuentu, idest per traditionem rei que nunc reperitur, vt ſentit gl. in. l. ſi vt proponis. C. de condi. ob cauſam, ideo non obſt. hec. l. que dicit ex pacto nō naſci actionem, q: ſic loquitur de pacto expreſſo nullatenus veſtito, vt
4 declarat gl. hic in ver. dic ergo τc. ¶ † In ea ibi ſm Hug. τc. hanc opi. tenent Cy. Bar. Bal. Ange. τ Fulg. τ Paul. de caſt. hic ſi actor promiſit non petere ſeu non agere, vt hic per Bal. τ idem ſentit gl. in. l. j. ad ſi. Titi. j. Sed Iac. bu. τ Sal. h volunt, qō etiam hoc caſu ſi facta fuit acceptilatio vī habere vim perfecti implemēti. Pro quo Saly c. alle. l. mulier, in prin. ff. de condi. inſti. τ. l. mutiane, de cond. τ dem. Nec obſt. ſm eos qō de facto agere poſſit, τ agendo conuenire τ incidere in penā. l. vbi. C. eo. q: hoc non debet preſumi, neq; conſiderari cum abſq; eius dolo non poſſit contingere, τ dolus non pſumitur niſi probetur. l. quotiens. §. qui dolum. ff. de proba. τ l. merito. ff. pro ſocio. Preterea ex tali potentia agendi de facto non debent tolli iuris remedia implendi, vt probatur in. d. l. mulier in prin. Animmo agentē de facto repellit iudex ex officio, vt no. in. d. l. mulier, vbi intelligit Saly h eſſe verū qn̄ reus ſponte accepit acceptilationem, ſed tn̄ hn̄ fateſ q̄ inuitus reus nō poſſit cogi illā recipere, q: actor in trāſactiōe non promiſit acceptil. ſꝫ tm̄ nō petere. Vn̄ aliud pro alio ſolui nō pōt inuito alio qui recipere dꝫ. l. j. ff. ſi cer. per. Et iſtud vltimus. ſ. qō inuitus nō cogat̄ recipe accep. fuit d mēte gl. in. l. j. ad ſi. T ti. j. quā ibi ad hoc pōderant, τ no. bal. in. iiij. col. ſed ego puto opi. bar. et ſequacium indiſtincte eſſe veriorē p rōnē ſuā. Non ob. d. l. mulier, cū ſi. q: loquit̄ in vltimis volūtatibus q̄ fauorabiliores ſunt, et in eis nō regrit̄ tanta pfectio ſplementi ex pte creditoris pꝫ g id qō diximus cautionem mutianā in ꝯtribus

non

a ¶ Dicere. idē ſū. do. Iaſ. h dī qō cōfeſſio taxatiua debitoris nō pindicat creditori nec ſiit creditoria cōfeſſio ſibi pindicat taxatiue loq̄t̄ niſi dicat preſto, q: tūc in illo pluri ſibi pindicat adō videdū ſe. cōſ. cxxvi. et dī ind. ro. cōſi. clxvij quod ſicut cōfeſſio ptis extraiudicialis nocet ad ꝯdēnādū ita vꝫ pdeſſe ad abſoluendū.

b ¶ Vꝫ. ita: ſaly. ſꝫ ang. et ale. niſi trāſactio ſiat cū medico. q: reſcinderet̄ trāſactio. l. medicꝰ. ff. d va. et extraor. co. in q̄ſtiō. d. iaſ. h ponit an credatur notario dicēti ſanus mēte lꝫ eger corpe, et al leg. alex. cōſ. ſnis adde tu qō nec crederet̄ teſtōri pferēti talia vba cū alia pferret i eod. d. iaſtio. q̄ hoi ſane mētis n̄ cōuenirent ita dē palchre Ro. cōſ. dxx.

c ¶ Cōſuluit. d. Iaſ. h dī qō ēt ita tꝫ abb. cōſ cc. xv. tꝫ qō op. ꝯria ſibi magis pꝫ p q̄nq; fundamēta et alle. in. ro. cōſ. cccxxiiij. in dic qō ang. ꝯ. vi. cōſuluit qō ſtā. ſta. qō mulier n̄ poſſit poſt oblōnes facere gratiōes ꝯtuū ſine ꝯſenſu ꝯſanguineoꝝ q̄ i n̄ poterit adſ re hēditatē ſine pdictoꝝ ꝯſenſu ſi hēditas n̄ ē dubitis ipſicita rōnib' d q̄bus ibi p eū, et, ro. i. d. cōſ. vult q̄ mulier poſſit facē liberatiōnē abſq; ſolēnitate ſta. qn̄ ad illaꝫ faciēdā mulier ē obligata τ voluit frā. de are. ꝯ. ix. ſtāte pdicte ſta. q̄ mulier poſſit donare rōne ibi geum.

non ſuccedere loco implementi, ſed in vltimis voluntatibus ſic
vt ſtatim dicã. Nec obſt. dolus nõ preſumit̃ ⁊c. q: ſi diceres quod
per hoc non ſequitur ꝙ dicatur actor perfecte impleuiſſe: quẽ
ſi ille ratum haberet ſequeretur quod ſi actor promiſiſſet nõ pe
tere eoipſo diceretur perfecte adimpleuiſſe pro parte ſua alſq;
eo ꝙ per acceptilationem liberaret: qđ eſt contra tex. hic ſccũ
glo. in verſi. hic ergo, ⁊ ꝫ. l. cũ proponas, la ſecunda cum ibi no
ta. ꝫ tito. j. Preterea poſſet contingere caſus ꝙ ꝯueniretur, ⁊
ſine dolo vt ſi heres actoris contraueniret qui habet iuſtã cãm
ignorantie. l. qui in alterius, de reg. iu. Et hoc dico eſſe verũ etiã
ſi acceptilatio ipſi reo ſpõte eam recipienti facta fuerit vt pro
batur in. l. actione ſecundum lectu. pis. ⁊ quod ibi in glo. ma
gna, in ver. vel. iij. ꝫ eo. Et ibi hoc vltimum tetigi in fine vbi fe
ci mentionem de verbis Salyce. hic, ideo non repeto. Et hoc
videtur eſſe de mente Bar ⁊ ſequacium hic dum dicunt qđ
acceptilatio non ſufficit pro perfecto adimplemẽto, ⁊ ſic preſup
ponunt illam eſſe factam cum illa fieri non poteſt niſi debitore
volente, quia in acceptilatione iſta requirebatur aquiliana ſtipu
latio que ſit interueniente promiſſione debitoris. l. ſi vno. §. j.
ff. de acceptilatio. ⁊ clarum eſt quod debitor non poterat inui
5 tus cogi non promittere. † Sed eſt dubium quid ſi non con
ſtat quomodo verba promiſſionis actoris fuerunt concepta, vt
quia fuerunt ambiguo modo prolata an in dubio preſumatur ꝓ
miſſorem non petere quo caſu non poteſt implere perfecte vt ſ
an vero videatur promiſiſſe taliter quod poſſit perfecte imple
re, vt q: preſumatur dixiſſe remitto tibi actionem vt des mihi
decem Bald. hic tenet in dubio interpretari debere quod ꝓ
miſit non petere in futurum, ⁊ perpetuo allega. l. iij. in princip.
ff. de condictio. ob cauſam ⁊ ſic non poterit impleri. Sed in cõ
trarium eſt tex. in. l. ſi pro fundo ꝫ. eodem, quem ad id ibi pon
derat Barto Non obſtat dicta. l. iij. quia ibi verba non fue
6 runt ambigua. † In eadem, ibidem. l. in traditionibus tenen
do opinio. Ego. prout tenui reſpõde ad. d. l. in traditionibus
ꝙ ſi dixiſſet libero te per acceptil. vt des mihi decem veſtiẽ
pactum tanq; appoſitum iuxta traditionem, quia liberatio per
acceptilationem vim traditionis habet. l. ſi mulier, cum ſimili.
ff. de condictio. ob cauſam. Sed hic non fuit appoſitum iuxta ac
ceptilationem quia pactum quo reus promiſit. ſ. factum fuit in
tranſactione in qua actor promiſit non petere, ⁊ poſtea libera
uit reum per acceptila. ita intelligitur queſtio glo. Ut ſimiliter
not. glo. in. l. ſi tutor. ff. de pact. Uel dato ꝙ acceptilatio fuerit
facta incõtinenti quando promiſit non petere, tamen non veſti
tur pactum, quia actor non plene ac perfecte tradidit ſeu fecit
illud quod promiſit, quia promiſit nunquam petere, ſecus in ca
7 ſu. l. in traditionibus. ¶ † In eadem ibi reſponde video plene
veſtiſſe ⁊c Ex hac glo. infertur ꝙ cautio mutiana habeat locũ
in contractibus, a contrarium magis cõmuniter tenetur prout
ego dixi in. l. j. ꝫ titu. j. ⁊ ibi glo. hoc tenet, pro qua opinio. Ful
go. hic aleg. bonum tex. inſti. de verbo. obliga. §. ſi quis ita ſti
pularetur, ⁊ limita vt dixi in. d. l. j. Et circa hoc ſubdit hic Bar.
ꝙ cautio mutiana habet locum in contractibus bonefidei vt
d. l. mutiana. Sed queſtio glo. hic tractat non de conditione i
plenda ſed de modo implendo. Nam contractus tranſactio
nis qui eſt innominatus vt ꝫ. dicetur, ⁊ reliqui contractus in
nominati fiunt per modum vt facio vt des ⁊c. vt not. glo. in. l.
ſi quis cum debitore, de iureiurando, vnde ſecundum eum vidẽ
dum eſt an in contractu tranſactionis facto per modum modi
habeat locum cautio de mõ implendo, adeo ꝙ illa habeat vim
implementi ſicut in vltimis voluntatibus. l. ſi tibi legatum, de
legatis tertio, ⁊ concludit ꝙ hoc reperitur in contractibus bo
nefidei tantũ in quibus habet vim implementi, alleg. l. inſulam
§. finali. ff. locati, vnde ſi fuiſſet interpoſita ſuper contractu bo
nefidei, quia tunc ille cenſetur eſſe bonefidei contractus vt di
cium fuit in. l. ſub pretextu ſupra eodem, tunc cautio haberet
vim implementi lege inſulam, ſecus ſi eſſet interpoſita ſu
per actione ſtricti iuris vt in termino huius legis ⁊ ſic repre
hendit iſtam gloſ. ⁊ idem tenuit ipſemet Bartolus in. l. natu
ralis §. ꝙ ſi faciam. ff. de preſcrip. verb. Sed Bald. hic vult
qu diſtincte iſta cautio habeat vim implementi, quia de eo
quod non poteſt preſtari ſufficit cauere allega. l. ſtatuliber ra
tionum ff. de ſtatulibe. ſed certe. d. l. parum facit, tum quia lo
quitur in diſpoſitione vltime voluntatis facte, tum q: ibi con
currit fauor libertatis vt ibi in ver. ne multi. Angel. hic dicit
ꝙ opinio. Barto. non eſt vera, q: de contractibus innomina
tis nullo modo poteſt actor implere ⁊ etiam preſtando cautio
nem per iſtum tex. vbi patet denegari actori potentiam agen
di. Sed ſi diceremus poſſe impleri cauendo non denegaretur
8 potentia agendi. ¶ † In contractibus vero nominatis dicit ꝙ
expedit cautionem preſtari d. l. inſulam. Et eſt ratio differen
tie inter nominatos, ⁊ innominatos, quia in contractibus no
minatis incontinenti competit actio actori abſq; eo ꝙ aliter im
pleat, vt. l. iuriſgentiũ, in principio. ff. de pactis, ſecus in inno
minatis vt ibi, ⁊ in. l. ex placito ꝫ. de rerum permutatio. ⁊ idem
tenet Angel. in repe. l. ſi certis annis, in. vj. col. ꝫ eodem. Idẽ
etiam videtur hic tenere Fulgo. dicens ꝙ ꝯ opinio. Bart. eſt
tex in. l. cum proponas, la ſecunda. ꝫ titu. primo vbi tranſactio
fuit facta ſuper petitione hereditatis que eſt actio bonefidei. l.
fina. in fine de petitione hereditatis, ⁊ in. §. actionum, inſtitut.
de actio. ⁊ tamen actori denegatur potentia agendi ſicut, ⁊ hic
⁊ dicit ꝙ non meminit ſe legiſſe quod in contractibus preſta
tio cautionis habeat vim implementi. Et reſpondet ad. l. inſu
lam, quod ibi loquitur in obligatione que ſolo conſenſu contra
hitur ſicut in locatione, vnde ibi actio competit incõtinenti nõ
ſequuto implemento. l. conſenſu. ff. de actio. ⁊ oblig. ⁊ d. l. iuriſ
gentium, in principio. Et ſi diceretur ꝙ ſaltem ibi obſtaſſet ex
ceptio ſi cautio non habuiſſet vim implementi. l. iulia. §. offer
ri de actio. empt. reſponde ꝙ ibi idcirco agitur ante implemẽ
tum, quia hoc ibi fuit actum, ſcilicet ꝙ de illis centum condu
ctor reficeret balneum. Et ſi diceretur quare ergo cauetur rñ
det, q: in ꝯtractibus bonefidei ſemper poteſt pro preſtationibus
futuris preſtari cautio. l. pro ſocio arbiter. ff. pro ſoc. Paulus
de caſt. hic etiam tenet contra Barto. quia in contractibus no
minatis in quibus loquitur. l. inſulam, attento ꝙ incontinenti
eſt nata actio, magis dictat equitas quod per cautionem a me
preſtitam ſeu preſtandam ego ipſam actionem iam natam poſ
ſim exercere ſine obſtaculo exceptionis ſicut in vltimis volun
tatibus. d. l. ſi legatum, in quibus eſt eadẽ ratio, quia ex legato
facto ſub modo ſtatim hereditate adita eſt nata obligatio, ⁊ actio
ex teſtamento etiam ante modum impletum licet obſtet exce
ptio niſi caueatur de implendo modũ. l. ij. cũ ibi not. ꝫ. de his q
ſub modo. l. quibus diebus. §. fina. de condition. ⁊ demonſtra.
non ſic dicat equitas in contractibus innominatis, quia in eis
9 nondum eſt nata actio. † Et ex his infertur ꝙ ſi in tranſactione
interuenit ſtipulatio quo caſu. l. iſta vult agi poſſe ſtatim abſq;
eo ꝙ actor perfecte impleuerit pro parte ſua cum perfecte im
plere non poſſit prout etiam plenius dixi poſt Bal. in. l. j. ꝫ ti
tulo primo ipſe actor ſaltem debebit cauere de implendo in fu
turum ſcilicet de non petendo, argumen. d. l. inſulam, nec obſt.
d. l. iul. §. offerri ⁊ ita limitatur iſta. l. quod vltimum tenet etiã
Fulgo. in. l. j. ꝫ titu. j. ⁊ Imo. in. d. l. mutiane, vbi per omnia te
nendo contra Bar. dicit eo modo quo concludit Paul. de ca
ſtro, ⁊ ſubdit ibi Imo. ꝙ Bar. in d. l. quibus diebus. §. fin te
net quod. d. l. inſulam, habeat locum etiam in cõtractibus ſtri
cti iuris ⁊ illam opinio. ſequitur Imol dicens ipſemet Bart. ſ
⁊ Dyn. Rayn. ⁊ Bal. in. d. l. quibus diebus tenent ꝙ illa. l.
inſulam, habeat locum tantum in contractibus bonefidei. Ex
predictis ergo patet magis cõmunem opinio. eſſe ꝯtra Bar.
hic in cõtractu tranſactionis ⁊ in alijs contractibus innomina
tis, ſed in contractibus nominatis docto. tenent excepto Ra
pha. Fulgo. ꝙ in cõtractibus bonefidei preſtatio cautionis ha
beat effectum implementi. In contractibus autem ſtricti iuris
nominatis ſunt op. vt vidiſtis, ⁊ iſte paſſus non videtur clarius
in iure deciſus tamen pro opinio. Bar. in d. l. quibus diebus
facit q: cautio de qua loquitur in. l. in omnibus. ff. de iudi. ⁊ d. l.
pro ſocio arbiter, que loquuntur in contractibus bonefidei tra
hitur etiam ad contractibus ſtricti iuris, vt not. glo. ⁊ docto.
in. d. l. omnibus, ⁊ probatur in. l. creditoribus, ⁊ ibi glo. ⁊ bar.
ff. de ſepara. bo. ⁊ l. inter omnes, ⁊ ibi Bal. ff. qui ſatiſ. cogan.
⁊ not. Cy. ⁊ Bal. in. l. vniuerſa, ſupra de precibus imperato.
offerend. ⁊ Bald. in. l. ſi finita. §. elegantet. ff. de dam. infect. ⁊
in. l. ſi conſtante, in vj. q. ij. partis principalis, ⁊ in. l. ij. in princi
pio. ff. ſoluto matrimonio, ⁊ in. l. iij. in principio de condictio. ob
cauſam ⁊ in. d. l. ſi creditores, per illum tex. ff. de priuileg. credi
10 to. ⁊ hic ¶ † Iſtud tamen quod dixit hic Fulgo. ſcilicet quod
in caſu. l. inſulam, cautio non habet vim implementi, ſed ibi, idẽ
agitur ante implementum, quia ita videtur fuiſſe actum inter
partes, iſtud pendet ab alio articulo ſcilicet an illud quod ibi
dicitur, ⁊ in d. l. quibus diebus. §. fina. vendicet ſibi locum quã
do modus veniret implendus de propria pecunia implere de
bentis, ⁊ magis communis opi. Bar. ⁊ docto. ibi eſt ꝙ ſic, idẽ
nõ vꝫ procedere opi. Fulgo pro qua magis cõi opini. bene fa
cit text. in. d. l. ſi tibi legatum, que indiſtincte loquitur de leg.

a ¶ In ꝯtractibus adde et ⁊ vide Imo. de rõne j. l. mutiane. ff. de ꝯdit. ⁊ de mõ. adhõ q iſta talis cautio hꝫ locũ ī do cau. mor. ls ſit ꝯtract9 in ſili pdictione. § q vero in auc. õ nnp. colũ. iiij. Bart. ī auc. reſſcrũ, colum. pe. ⁊ ix. not. C. de idic. vi. tol. Rom. ſingul. ſuis fo. xvij. co. j. F. c.

tertio ibi enim non apparet quod modus eſſet adimplēdus de eo quod legabatur, & tamen cautio ſufficit pro implemento. & iſtā opi. videtur approbare Bar. in d.l. inſulam, dū dicit maxime &c. & Imo. in d.l. mutiane, licet nihil alleg. ꝯtrarius Fulgo. teneat contrarium in d.l. inſulam, dicens ꝙ ibi loquitur quando modus erat implendus de eadem pecunia que petebatur. Saly. circa queſtionem huius glo. non facit mētionē d.l. inſulam, nec de opi. Bar. hic, ſed ſimpliciter dicit ſm Rycar. de Saly. ꝙ in queſtione hic formata per glo. cautio. non hʒ vim implemēti, quia cautio mutiana non habet locū in ꝯtractibus, ſaluat tamen iſtam glo. vbi reus ſponte recepiſſet iſtaʒ cautionem, quia tunc haberet vim implemēti, adeo ꝙ actor poſſet agere preſc. verb. quaſi impleuerit pro parte ſua, & dicetur veſtimentuʒ voluntarium, argumen. l. ſi rem. § omnis, ver. ſatiſfactum. ff. de pignorat. actio. & idem tenet Paul. de caſtr. hic, & in d.l. ſi pro fundo, adde quod iſte fuit intellectus Bar. in dicta. l. mutiane. ad iſtam gloſ. Item adde predictis ꝙ Franciſ. ligri. hic tʒ in omnibus opi. quam tenet hic Bar. per d.l. inſulam ℭ In eadem ibi non tamen poſſunt cogi &c. voluit glo. ꝙ reus perfecte adimpleuiſſet pro parte ſua non tñ poſſe cogere actorem ꝑ actionem preſcrip. ver. ad cauendum de non petendo licet ꝓmiſerit actor non petere, quia ſatis eſt ꝙ ē ipſi reo ꝯſultū per viaʒ exceptionis tranſactionis ꝯ actoreʒ ſi actor priſtina actione petere vellet, & hoc cōiter tenetur per. l. iij. hic in princi. alleg. in glo. licet Bar. hic dixerit ꝙ imo poterit cogere actorē ad cauendum ſi tranſactio fuerit interpoſita ſuper contractu bone fidei, ſed nemo alius iſtud dicit, & ideo teneas glo. Nec pro opinio. Bar. facit. l. in omnibus, allegat. in glo, quia illa lex extenditur ad ꝯtractus ſtricti iuris vt iam dixi. Item cautio de qua in. d.

a l. in omnibus [a] preparatur ſolum quando poſt ꝯtractum ſuperuenit ſuſpitio, & deterioratio conditionis in perſona illius ꝯ quem petitur cautio. l. ſi creditores, & ibi hoc not. Bar. ff. de priuile. credito. & per Bar. in. d.l. inter omnes, & ibi gl fina. & in. d.l. in omnibus. Sed hic non tractamus de cautione que preſtet rōne ſuperuenientis ſuſpitionis. Item nec pro opi. Bar. facit d. l. inſulam, quia ibi locatori qui cēntum dederat non erat conſultū iure exceptionis, ideo petit conductor caueri hic ametʒ ſecus,

11 preterea vt dixi illa. l. loquitur in contracti bone fidei. ℭ † In eadem ibi ſtipuler conuentum poſſeſſum petere &c. vt in hoc verbo ſtipulationem &c. & in. l. cum proponas, la ſecunda. ff. ſi. j. & ſic vult glo. ꝙ ſi actor promiſit non petere amplius fundūʒ, & ꝑꝑ hoc ſtipulatus eſt a reo. x. poterit eſſi aliter agere ad decem data ꝙ perfecte non dicatur impleuiſſe ꝑ parte ſua, & ſic iſta glo. decidit illud de quo dubitat Bal. in. l. j. in viij. co. ꝯtit. ſ. poſt Cyn. ibi, & ibi dixi alleg. iſtam. l. ℭ In eadem ibi vel decas hec non eſt bona ſolutio quo ad iſtam. l. ſi pro fundo, vt hic per Bar. qui aliter reſpondet, dic vt hic per eum cum quo concordant alij. Quo autem ad. l. cum mota iſta eſt bona ſolu. prout ibi fuit dictum, nam ibi actio prima erat extincta morte ideo nullum aliud remediūʒ habere poterat locū vnde. l. dedit actionem preſcrip. ver. ſed hic erat facio vt des vt dixit iſta gloſ. in prin. ſm Bald. ideo non poterat dari actio preſcript. ver. ſed actio de dolo que ceſſat, ideo quia cōpetebat priſtina actio. iſta fuit intentio glo. & male quia oia iſta fuerunt reprobata in. d. l. cū

12 mota, & ibi per docto. ℭ † In eadem ibi proſſus conſumari poteſt &c. certe nihil repugnat quin in facio vt des poſſit deduci factum ꝙ non poſſet proinus conſumari ſicut in contractu tranſactionis ac etiam in contractu facio vt des poteſt deduci factum reuocabile vt ſi promitto rem tradere qđ eſt facere. l. ſtipulationes non diuidunt, in princi. de ver. obligatio. Unde ſʒ Fulgo. dic melius ꝙ tranſactio differet a ꝯtractu facio vt des quia tranſactio, ſemper fit ſuper re dubia. l. j. ff. eodem. Sed ille

13 contractus poteſt etiam fieri ſuper re non dubia. † Iuxta hanc glo. querit Barto. vtrum tranſactio ſit cōtractus, & dicit ꝙ ſic per. l. cum te, la. ij. C. eodem adde. l. cum dona. C. quod met. cau. & illam ad hoc ibi pondarat Bal. pro ſtatuto gabelle ſoluendo de contractibus. Ad idem tex. in. l. contractus. C. de fide inſtrumento. licet glo. in. d.l. contractus, in princip. dixerit ꝙ eſt improprie contractus de quo etiam ibi vide Bal. inferentem ad dictum ſtatutum gabelle, Bald tamen in repetit. l. ij. in. viij. col. ff. de iureiur. dixit ꝙ aut conſideramus tranſactionem reſpectu contractus obligationis ſuper qua tranſigitur, & ſic dr̄ diſtractus aut conſideramus tranſactionem reſpectu ſui, & dr̄ contractus, quia in eadem hincinde cōtrahitur noua obligatio.

14 ℭ † Item querit Barto. an tranſactio ſit cōtractus innominatus, & concludit ꝙ ſic vt hic per eum adde homini tex. in. l. ſecunda. ff. de iureiuran. inducendo vt ibi per Bartol. & text in l. j. in § conuentionis, cum glo. in verbo tranſigendi inducēdo vt ibi per Bar. ff. de pac. & not. Barto. in. l. iuriſgentium, in

15 prin. eo. tit. & Bal. in rub. C. de re. permut. ℭ † Item querit ibi Bar. an tranſactio ſit cōtractus innominatus do vt facias vel quod dic vt ibi ꝑ eū, & latius ꝑ Cyn. hic, ſ. j. q. ℭ In gl. ſi ibi ſi quia

16 maior, dic vt dicit. ℭ † In eadē ibi non pacto, glo. hic ſenſit ꝙ ſi in terminis huius. l. interueniſſet dolus in traditione poſſet agi actione de dolo ꝙ nō eſt verum attento ꝙ durabat actio antiqua. l. ſub pretextu. ff. eo. l. ij. §. ſi quis. ff. de dolo. vnde non referas verba huius gl. ad terminos huius. l. ſʒ ad caſuʒ quādo actio priſtina eſſet extincta, & ſimiliter dum glo ſenſit proxime ꝙ hic poſſet agi ꝯditione ob cām ꝯ reū vt ſe reponat in priſtinuʒ ſtatū male dicit glo. attento ꝙ prima actio, & ſic priſtinus ſtatus durabat, ſʒ referas glo. quādo eſſet extincta prima actio. l. ſi quis accepto. de ꝯdi. ob cau. Et quādo detur ꝯditio ob cām actori ꝯ reum non ſeruantem promiſſa in ꝯtractu tranſactionis, vide per Bar. plene hic qui optime loquitur ꝯtrarius Fulgo. & Pau. de caſt. hic dicunt ꝙ vbicunqʒ actori poteſt competere actio ꝯtraria ad obſeruantiam promiſſorum in tranſactione nunquam datur actori ꝯditio ob cām per quam poſſit lis antiqua reſtaurari alle. l. ſi pro fundo, & l. cum mota. Sed puto opi. Bar. tenentis ꝯtrarium eſſe veriorem, quia ē vbi actor habet actioneʒ ad obſeruantiam promiſſoꝝ tñ ē hʒ locū conditio ob cauſam vt probatur in. d.l. ob cāʒ, de preſ ver. iuncta. d.l. ſi quis accepto, & no. vtrobiqʒ Nō obſt. l. cum mota, quia ibi ceſſat ꝯditio ob cāʒ actori dāda, quia nō poterat actio prima reſtaurari ꝯſenſu partiū, vt declarat Bar. ibi, ad l. ſi ꝓ fundo rñde ꝙ ibi reus obſeruauit ꝓmiſſa ꝙtū in eo poſſibile fuit vt declarat Bartol. ibi, & hic.

17 ℭ † Ultimo dubitauit hic Bar. an ſi tranſactio non fiat per vt, ſed per ſi dicatur ꝯtractus innominatus, adeo ꝙ impleti pro parte ſua cōpetat actio & ꝯcludit ꝙ ſic ſi ex implemento conditionis aliquid adderet ei cui impletur cōditio exēplū in. l. hoc iure, cum ibi not. vbi hoc probatur. ff. de donatio ſecus ſi non adderet exemplum per glo. in. l. ſi quis cum debitore. ff. de iureiuran. Eſt tñ differētia an fiat per vt an fiat per ſi, quia primo caſu pōt quilibet preuenire implēdo ꝑ parte ſua, & agere, ſecus in ſecundo caſu, quia lʒ preueniret ille in cuius perſonam veniebat implenda ꝯditio non poſſet agere contra illū qui promiſit ſub ꝯdōne, quia illud qđ eſt in ꝯditione nō eſt in obligatione. l. ſi quis ſub ꝯdōne. ff. ſi quis omiſ. cau. teſta & not. Bar. & docto. in. l. ſi quis cum debitore, ſed Fulgo. hic dicit quod ē ſi nihil adſit, & ipſeꝯ ꝯdō nūmō adſit impleti ꝯditionem erit ꝯtractus innominatus, ſicut quādo fit per vt eadem rōne Et ad hoc alleg. l. naturalis. §. at cū dedi, ver. ſed ſi nedum. ff. de preſc. ver. & d.l. iuriſgētiū, poſt prin & hoc ēt ſequit Imo & in. d.l. hoc iure, & ſubdit ibi ꝙ ēt idē erit ſi nihil adeſſet implēti ꝯdōnē nec alteri ad eſſet, vt ſi dicitur fuit ſi aſcendero capitolium dabis mihi decē quia indiſtincte ſi aliquid facio vt des eſt contractus innominatus. d.l. naturalis § qđ ſi factū, & nulla alia eſt differētia an fiat per ſi aut per vt niſi ꝙ quādo fit per ſi nō pōt agere ille, cui ꝓmiſſum eſt ſub ꝯdōne lʒ ipſe preuenerit implēdo vt dixi, & hoc magis plʒ cū ꝯtractus innominatus poſſit fieri ſic per ſi ſicut per vt l. ſolent. ff. de preſcrip. ver. quem ibi ad hoc ponderat Barto. in. l. periculi. ff. de nau. feno. & ita abſolute vr̄ tenere Bar. i. d. naturalis, in principio, & Bal. in. l. quoniam. C. de rerum permutatio. Ange. in. l. iurta. ff. de pac. vbi autem conditio apponeretur ſuper cōtractu inominato an implemento illius conditionis contractus ille cenſeatur nominatus, & tanquaʒ innominatus veſtiatur implemento conditionis, adeo ꝙ producat actionem preſcrcrip. ver. eſt materia. l. labeo ſcripſit ſi mihi ſ biblio. C. de contrahen. emp. de cuius intellectu vide per bar. in. d.l. ſi quis cū debitore, in ſi. & oino Bal. in. d. l. interlocuto. C. cōmi. vel epiſto.

SVMMARIVM.

1 Tranſactio generalis generalem parit exceptionem in eo quod tunc poterat ſub actione propoſita includi.
2 Sententia generalis an includat omnia.
3 Diſpoſitio generalis an trahatur ad futura.
4 Tranſactio generalis non obſtante errore actoris preiudicat generaliter.

SUb pretertu. † Tranſactio generalis generalem parit exceptionem in eo ꝙ tunc poterat ſub actione propoſita includi non in eo qđ includi non poterat, licet actor tranſigens

a ℭ In oibus vide Pau. de caſt. ꝯſi. xlix.

gens includi per errorem putaret, hoc dicit. no. quod generalis tranſactio non recipit reſtrictionem de qua materia videbimus in. l. ſi de certa infra eodem. ¶ Secundo nota. ex verſicu. error ſecundum primum intellectum gl. q tranſactio gnalis non trahitur ad actionem que tempore tranſactionis nõ cõpetebat ꝯ eum ꝯ quez tranſigebat. ¶ In gl. j. ibi q nõ plꝫ ⁊c. ⁊ bene qꝛ ſi petitio fuiſſet ſpãlis ꝗuis ſnia fuiſſet gnalis tñ exceptio rei iudicate mero iure nõ obſtaret, ⁊ ſic non eẽt opus replicatione. qꝛ ſnia nõ poteſt fieri vltra petita. l. ſi de fideic. lib.

2 Sꝫ text. in. d. l. ij. de iud requirit replicationẽ, ergo ⁊c. ¶ † In eadem ibi aliud in iudiciis. Pe. Cy. Ray. Fran. tigri. Bar. Ang. ⁊ Pau. de Ca. hic reprehendunt glo. qꝛ immo dꝫ eẽ in tranſactione idem q in ſnia. l. nõ minorẽ. ꝯ. eo. ⁊ rñ. ad. l. ij q ibi petitio, ⁊ ſnia fuit gnalis, ſꝫ proſequutio circa eas pbat ideo

a fuit ſpãlis^a, iõ ſnia reſtringitur ad pſequuta, ſed h nõ ſolũ petitio ⁊ tranſactio, ſꝫ ẽt pſequutio fuit gnalis ideo trãſactio trahitur ad oĩa ſecus ſi pſequutio h fuiſſet ſpãlis p. d. l. ij. ſed bald. Ricar. ⁊ Bar. de Sal. hic in. l. age, ⁊ ibi gl. ꝯ. e. tenẽt opi. gl. ſ. q ſit differentia, ⁊ iõ dñt q ẽt ſi proſequutio h fuiſſet ſpãlis tñ poſtꝗ petitio, ⁊ trãſactio fuit generalis trahetur tranſactio ad oĩa, ⁊ eſt rõ, qꝛ ſententia regulat ſm probationes, facit. l. de qua. ff. de iudi. Secus in tranſactione que põt ſubſtentari ſine medio probationũ, ⁊ in trãſactione ſolum cõſiderant cõtrouerſia. l. ij. ꝯ. eo. idez tꝫ hic Ful. motus ex eo q in caſu huius. l. nõ potuit eſſe proſequutio gnalis, cũ tranſigens aliquis ignoraret que ratio vꝛ leuis, quinimmo pſequutio potuit eẽ gnalis ſicut erat libellus ꝗuis aliquis ignoraret. nã potuit actor producere capitula ꝯtinentia gnalia, ⁊ idem q ꝯtinebat libellus ſup quibus petijt teſtes recipi, tñ in pũcto iuris iſta vl. op. mihi nõ plꝫ p rationem quam ſenſit Bal. ⁊ Sal. nã iudex dꝫ iudicare ſcdꝫ probata. l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. preſec. vrbis ergo in dubio ita preſumitur feciſſe. l. ij. in ver. q nõ arbitramur. ꝯ. de offi. ciui. iudi. ⁊ per acta pbatoria declarat ſnia. l. pe. cum gl. in ꝟ. actorꝫ. j. de ſen. que ſine cer. ꝗti. ſecus in tranſactione vt iam

3 dictum eſt. ¶ † In ea. ibi q. nõ placet ⁊c. ⁊ bene per rõnes ꝗs dixi allegando. l. fi. de fideicõ. lib. ¶ In eod. ibi hic gnaliter, hec nõ eſt bona, qꝛ indefinita gnalis ſeu vniuerſalis equipollẽt l. ſi pluribus, in prin. de le. ij. c. ſolite, de ma ⁊ obe. iõ tene vltimam ſolutionem. ¶ In eod. ibi in arbitrio ⁊c. dic q tenendo

b opi. quam tenui. ꝯ. ſ. q aliud ſit in tranſactione ꝗ in ſententia, tunc de arbitrio ſeu ſnia arbitri iudicabit pͥut de ſnia iudicis, non prout de tranſactione per. l. j. ff. de arbi ſm Saly. ⁊ Fulg. ⁊ bene, ſed tenendo opi. Bar. ſ. q nõ differant ſnia, ⁊ trãſactio tunc bene diceret gl. ¶ In ea. in fi. vide que dicta fuerũt in. l. actione. ꝯ. eo. in gl. fi. ibi cum ẽt apud aliũ dic q iſte verſi. error, legitur duobus modis principaliter primo q imperator loquat actori, ſcdõ q loquat reo ⁊ prima lec. exẽplificat tribus modis, ⁊ hic ponitur primũ exẽplũ, rõ huius primi intellectus eſt duplex, prima qꝛ diſpõ. gnalis non trahitur ad ius de futuro qñ actua eſt preiudicialis. l. ſi mandauero. §. his cuius. ff. man. no. gl. in. l. ſi. j. que res pig. ⁊ bar. in. l. ſi ita de aur. ⁊ ar. le. ſecũda, qꝛ tranſactio tñ comprehendit ea que põt claudi in ipſa actione intentata. l. ſi ita qõia. §. fi. de ver. ob. no plene bart. in. l. ſi de certa. j. eo. ſed ſub actione intentata contra reum non poterat claudi rei vendicatio ad rem quam poſſidebat reus, ſꝫ alius. l. j. j. de alie. iudi. mu. cauſa fac. c. examinata, de iudi. ergo ⁊c. ¶ In ea. ibi vel eꝯ ſi res erat apud tutorẽ ⁊ actor putabat eſſe apud alium ⁊c. hec ſecunda lec. iſtud exẽplum vꝛ eẽ ꝯ tex. huius. l. in prin. iõ ſaluat in caſo qñ reus dolo occultaſſe rẽ per. l. tres fratres de pac. puto ẽt q potoit ſaluari in alio caſu vcꝫ qñ reus fuiſſet primo ꝯuentus actione tutele, ⁊ ſup ea facta fuit tranſactio, ⁊ nunc conueniretur rei vendicatione ad fundũ qui ẽt fuerat in adminiſtratione tutele, nã liberatio facta ſuper vna actione ẽt gnaliter puta ſup actione tutele non preiudicat quia agi poſſit rei vẽdica. ad eaſdẽ res adminiſtratas vt ẽ tex. cũ gl. ⁊ ibi bar. in. l. aurelius. §. menſa, de lib. leg. ⁊ nõ eſt alibi ſꝫ bal. in. l. cũ neceſſitate. C. de fideic. ⁊ no. Bar in. l. nõ ſolũ. §. fi. de lib. leg. ⁊ bal. in. l. pactũ, in. xij. q. j. de colla. ⁊ trãſactio generalis nõ trahit ad ea que ex noua, ⁊ ex ſeparata cauſa agẽdi petuntur, probat in. d. l. ſi ita qs. §. fi. ⁊ no. Bar. poſt glo in d. l. ſi de certa, ſꝫ tutor primo fuit conuentus tanꝗ tutor, ⁊ adminiſtrator ex cauſa adminiſtrationis nunc autem nõ cõuenitur tanꝗ tutor ex cauſa adminiſtrationis, ſꝫ tanꝗ quilibet extraneus detinẽs fundum meum. l. de eo. §. fi. ff. ad exibendum. l. ij. §. fin. ff. de pretoria ſtipul. ¶ Et iſtud videtur verum, licet Rayn. Bal. Sal. hic videantur in diſcurſu velle q ſi poterat claudi iſte fundus ſub actione tutele, vt qꝛ eũ poſſidebat reus tempore litis, trãſactio obſtet actori volenti poſtea vendicare, qꝛ in actione tutele venit redditio rõnis ergo venit conſignatio reliquorum. l. cum ſeruus, de conditio. ⁊ demon. Ideo fundus claudebatur ſub prima actione, ſed reſponſio pꝫ ex ſuperius dictis de quibus ipſi non faciunt mentionem, ideo primam opi. puto veriorem que eſt etiam de mente gl. in ver. hic adhuc dicit pla. vt ſuper ea ponderabo, ⁊ eſt expreſſe de mente Bart. hic cum quo concordant Fulg. ⁊ Pa. de ca. hic. Tertiũ exemplum ſecundum hanc lec. ponit in gl. fi. in ver. vel pͥmo ⁊c. Et loquit qñ error fuit in ppͥetate non in poſſeſſione, ⁊ ſm iſtud exemplũ litera legitur plane. Secundum prima duo exempla error fuit circa poſſeſſionem, ⁊ opꝫ iſtam tranſponere hoc modo, error aũt rei apud aliũ extra perſonas tranſigentiũ ꝯſtitute nihil nocere poteſt circa proprietatem. Tenendo ergo dictaꝫ lecturam ſecundum tertium exemplum dic q eſt vera duabus

4 rõnibus quas reddidi circa primum exemplum. ¶ † Secunda vero principalis lec. ponitur in verſi. alij, ⁊ ſecundum iſtam lec. tranſactio gnalis non obſtante errore actoris preiudicat ei generaliter, ⁊ ſic videtur directo ꝯria prime lec. Sꝫ ſolue hanc lect. intelligendo q fuit conuentus tutor actione perſonali ſcꝫ tutele, ⁊ poſt tranſactionem generalem vnius ꝯueniebatur actione tutele pro quibuſdam rebus quas adminiſtrauerat tutor ſed actor, tunc putauerat illas non eſſe ipſius actoris certe potarit conueniri amplius actione tutele, ſed in prima lec. conueniebatꝛ noua, ⁊ diuerſa actiõe, ⁊ lꝫ hec vltima lectura, hoc modo intellecta ſit in ſe vera tamen non cõgruit litere propter aduerſatiuam autem, de cuius natura eſt aduerſari precedẽtibus etiam in iure. l. hoc amplius. §. de his, ⁊ ibi gl. in ver. aũt. ff. de dã. infe. ſm Sal. hic, ⁊ bene. ¶ In eod. ibi adhuc dicit Pla. hec opi. vꝛ vera ſi primo agit actione tutele ſuper qua fuit trãſactum, ⁊ nunc vult agere rei ven. per. d. §. menſa cũ aliis. ꝯ. all. ⁊ gl. hic expreſſa vꝛ ſentire illã opin. ꝗ tenuit. ꝯ. ale. d. §. menſa Adde pͥdictis q Imo. in. c. j. extra eo. dicit de iure ſuſtentabilem eẽ illã opi. quam tenuit glo. hic. ſ. q ſit differentia inter tranſactionem, ⁊ ſniam. Contrariam tñ opi. tenuit Ja. bu. in. l. ſi de certa infra eodem, ⁊ in. l. tres fratres. ff. de pactis dic vt dixi ſupra.

SVMMARIVM

1 Tranſigere qui aliquem inducit nõ põt petere reſcindi tranſactionem ratione ſui doli, quia turpitudinem ſuam allegat.

1 Tranſactionem. † Qui aliquẽ ad tranſigendum inducit non poteſt petere reſcindi tranſactionem ratione ſui doli, qꝛ turpitudinẽ ſuaꝫ allegat

c h dicit. Poſſet tamẽ ille qui dolum commiſit allegare contractum non tenere quando lex reſiſteret contractui ob aliuꝫ defectum quam per dolum, vt no. gl. in. l. a diuo. ff. de ritu nuptia. que ad hoc eſt ſingu. ſecundum Bal. in. l. j. j. plus vale. q agi. ⁊ in. l. non dubium, in. viij. opp. ꝯ. de lega. ⁊. l. ſi creditoribus. j. de ſeruo pign. da. Et de materia quando quis audiatur allegans turpitudinem ſuam, vide per Barto in. l. iuſiurandum. q ex conuentione. § ſi cum. l. ſeq. ff. de iureiur. ⁊ in. d. l. de tutela. j. de in integ. reſti. mino. et no. in. c. inter dilectos, de do. et in. c. cum ſuper, ⁊ in. c. ex tenore, de conceſ. preben. ⁊ per Ioã. and in addi. Spe. in tit. de dolo. §. j. in addi. que incipit, qꝛ nõ videtur, ⁊ quod not. bart. in. l. filios infra de his que in fraud. credi ⁊ per Bal. in rep. l. cũ mulier. ff. ſolu. mat. ⁊ in. d. l. ſi creditoribus, ⁊ in. l. poſt mortez. ff. de adoptionibus. ¶ In gl. ibi ſ. eleganter, in verſicu. nullum adde glo. in. l. iuriſgentium. §. pretor. ff. de pac. bene facit text. in. l. iulia. §. ſi quis a pupillo. ff. de actio. empti.

SVMMARIVM

1 Verba generalia tranſactionis reſtringuntur ad rem & cauſam de qua litigatur.

2 Generalia uerba tranſactionis comprehendunt acceſſoria pucta poenam, & connexa.

3 Tranſactio generalis i caſibus in quibus generaliter opatur an trahatur ad incognita.

4 Stipulatio habere licere eſt iſtius nature, q promiſſor tenetur de euictione.

a ¶ Spãlis. do. Iaſ. h formai vnã cõnez que de icõ euenit i pſona vnius nepotis ſui. q liberauerat tutorẽ ſuũ gnaliter ab adminiſtratiõe tutele ignorãte tñ q tutor aliq̃ celaſſet ⁊ dt qõ petijt a Ful. an de iure poſſet hr̃e regreſſum ad occulta, ⁊ q ipſe rñ. q ſi ⁊ q ita fuit iudicatũ p hanc. l. d. Iaſ. ẽt qõ male iudicatũ fuit, qꝛ liberatio nõ extẽdit ad doloſe occultata, ⁊ al. Age ⁊ alex i ꝯſ. ſuis iu adde in do. ro. ꝯ. cviij. ⁊ vide ad qd teneatur doloſe occultans p eũdẽ gſ. cclxxvj.

^ ¶ Et vide bar. i. l. ſi d certa, ⁊ ibi ſcripſi. j. eo. Tho.

b ¶ In tranſactione, adde tu ⁊ vide eundeꝫ alex. in ꝯſi. xj. col. pe. i. ij. vo. vbi dt hãc eſſe eõꝫ opi. vide tñ pan. i. c. j. extra. e. ti. gloſ. ⁊ Bart i. l. tres fratres. ff. d pactis. ⁊ gl. l. qui cũ tu. §. fi. ff. e. tit. Frãci. cur.

c ¶ Alleg. an audiat turpitudinẽ ſuã alleg. Vide bar. ꝯſ. cxiiij. ⁊ an q cõmiſit ſimulationẽ in ꝯtu poſſit illã allegare ad ſui cõmodũ vide Franc. de are. ꝯſi. xcvj. Pe. de anch. con. ccxxix.

1 **J de certa.** † Generalia verba tranſactionis reſtringunt ad res
2 & cāuſam de qua litigat. h. d. ¶ † Not. q dixi in ſummario. Adde tñ q extenduntur verba generalia tranſactionis vt cōprehendant acceſſoria puta penā. l. ij. in pn. ff. ſi quis cau. l. fi. i fi. ff. de eo qđ certo lo. & idē de alijs acceſſorijs. l. ſi cū ibi, & ibi no. ff. de iud. & no. p Bar. in. l. aurelius. §. gayo, ad fi. ff. de lib. leg. Itē extēdūtur ad ānexa, vt eſt gl. not. in. c. accuſatus, in ver. iudicati, de here. li. vj. & Ang. & Imo. i l. q ronie §. duo fratres. ff. de ver. obli. An aūt ſicut tranſactio facta per verba generalia reſtringitur ad rem vel cauſam ſpecificā ª pp quā deuētū eſt ad tranſactionē, ita ēt ſit in pacto generaliter facto glo. reputata ſing. in. l. emptor. §. lucius, infi. ff. d pac. tenuit q nō, volēs q imo generaliter operet quo ad oia licet ſecus ſit in trāſactione per rōnē q̄ hic vide per Bart. Et cū iſta glo. vr trāſire Bar. in. l. de pupillo. §. ſi in pluribus. ff. de oper. no. nun. & Imol. in. c. ɔquerente, in fi. de of. ordi. Sꝫ Guli. de cu. & Bar. in d. l. lucius, & Cy. & Bal in. l. ſub ptextu ſpecierum. C. eo. & Frāc. tigri. Bar. io. Saly. Fulg. & Pau. h, & Salyc. in. l. agne. C. eodē, dicūt nō eſſe differentiā inter pactum, & tranſactionē, q ſicut trāſactio reſtringitur ad rē vel cāſ ſpecificatam pp q̄ deuētū eſt ad tranſactionē, ita ēt in pacto ſi verba ſalua rōne recti ſermonis poſſint reſtringi, qm clauſula generalis reſtringit ad rē cāſ ſpecificatā. l. aurelius. §. ſtichō, cū ſi. de lib. leg. & probat hec opi. per. d. §. lucius, in fi. exponēdo ibi dictionē ſi pro quia, ſicut in ſimili accipit in. l. qui rome §. angerius de ver. ob. Nam in. d. §. lucius, illud pactū generale reſtringit ad ea que ſpectāt ad cāſ ſpecificatam ſuper quibus cōputatio facta fuerat nō ad aliā cāſ mandati que nō reſpiciebat menſam & argentariam iuxta. l. ſi quis. §. rōnem. ff. de eden. Sed ſi nulla cā vel res eſſet ſpecificata, tūc vera eſt opi. in. d. §. lucius, q̄ tꝫ Bar. in. d. §. ſi in pluribus, q generaliter operat pactum. Trāſactio vero ſemper hꝫ cāſ ſeu rem ſpecificatā precedērē, q dꝫ fieri ſup re dubia, & lite incerta. l. j. ff. eo. & ſic ad illā reſtringit vt hic, & h modo ɔcordant opi. lꝫ Imol. in. d. §. ſi in pluribus, & in. d. c. ɔquerente, & in. d. c. j. extra eo. dixerit q verior vr opi. gl. ſm eā ſing. in d. §. lucius, & dicit ipſe Bar. eſſe ɔtrā in. d. §. ſi in pluribus vt hic. Sed tu tene opi. Bar. hic declarādo vt dixi, & cū iſta opi. Bar. hic ɔcordant An. de bu. in. c. j extra eo. & Ang. in. l. tres fratres. ff. de pa. & ita ēt vr velle Bar. in. l. aurelius. §. Gayo, de lib. leg. & bal. in. l. pactū, in. xiij. q. C. de colla. pro quo vltra predicta facit. l. ſi ex timore, in ver. pac. cū ibi not. C. de excep. per quẽ tex. vult ibi Cy. q ſi debitor partē debiti ſoluat, & creditor recipiens ſolutionē facit pactū de nō petēdo reſtringit pactum ad quantitatē ſolutam tñ niſi verba generalia ſalua rōne recti ſermonis non poſſent ad illam reſtringi, vt q promiſſum fuiſſet nihil amplius petere occaſione cuiuſcunq̄ debiti, q traheretur ad oia vt ēt hic per Bar. per. l. pluribus de excep. Et an tūc valeat ad
b oia trāſactio tanq̄ tranſactio, an vero tanq̄ pactum ᵇ dic vt h per Bar. & per eūdem in. l. aquil. ff. eo cum quo trāſit. d. An to. & Imol. in. d. c. j. quicquid dixerit Iac. but. & Saly. in. d. l.
3 age. C. eo. † Circa hoc ēt tetigit. Bar. an tranſactio vel pactum generale in caſibus in quibus generaliter operant trahant ad incognita, vt per eū cum quo tranſeunt docto. in. d. c. j. & per Ange. in. l. qui iure militari de re milita. & in. d. §. duo fratres, & Bar. in. d. §. gaya, vbi voluit q ēt liberatio generalis q̄ñ nō pōt referri ad ſpecificata ſalua rōne recti ſermonis non referat ad incognita per rōnē Iac. de are. quā hic ēt refert Barto. q eſt not. ſm Imo. in. d. c. ɔquerente, vbi dicit pro tūc ſe nō examinare, tñ melius vr hic loq Bartol. per tex. in. l. ſub pretextu ſpecie & qđ ibi doc. maxime Bal. in. j. opp. & in. d. l. tres fratres, in. iiij. not. & in. ij. oppo. vbi dixit q ex illo tex. colligit q generale pactū ſui natura ad oia porrigitē ēt ad incognita tñ ex equitate reſtringit vbi alter ex contrahentibus eſſet in dolo vt ibi. E. in materia vide Bal. in. d. l. pactum, in. xiij. q. cū tribus ſequen. & Ang. & Imo. in. d. §. duo fratres. ¶ In glo. fin. ſi agat ex eadē cā, hec eſt bona ideoq̄ amplia, vt hic p Bart.
4 cū quo trāſeunt alij. ¶ † In eadē ibi. §. queſitū, rñde q ibi loquitur. de illa ſtipulatione habere licere de cuius natura eſt quod promiſſor teneatur de euictione. l. emptione. §. qui autem, de actio. emp. & habere licere, de euic. non mirum ſi non pōt ex noua cauſa conuenire, & euincere ſecus in eo qui ex cā tranſactionis promiſit rem non petere, q non tenetur de euic. l. ſi pro fundo. C. eo. no. glo. in. l. qui cum tutoribus. ff. eodem, vel ibi nō pcedebat cā ſpecificata ad q̄ poſſet dicere illā poſſeſſionē referri ſecū trāſactione q̄ pcedebat ſpecificata cā ſup q̄ erat mota lis, vel ſuper qua init trāſactum, ꝓ eterea ibi promittebat habere licere rē que tūc erat aliena. ¶ Unde nō committeret illa ſtipulatio eo caſu quo res ex noua cā efficerētur promiſſoris & promiſſor ɔueniret euincendo ſequeret q iſta promiſſio nihil operaret attento q promittēs habere licere tm vr promittere q de facto non inquietabit, ſed de iure non inquietabit ſtipulantē ſuper illa re. d. l. ſtipulatio iſta. §. hi qui, &. ſed iſta &c. ideo communiter concluditur contra iſtam gloſ per. dictam. l. ſi ita quis. §. fine. de ver. oblig.

ª ¶ Specificā, adde Ang. ɔſi. lxxv. ludo. roma ɔſi cxij. & ingēti. d. Iaſo. h dicē q clauſula gñalis reſtringit ad ſpecificata, adde Gi. ɔſi. cxxxiij. in. ro. ɔſi. cclxxv. & ɔſ. ccccxxxv.

ᵇ ¶ Tanq̄ pactū, vide ludo. ro. ɔ. cccc. xvj. & ibi an iuramentum faciat valere actū melius, vt valere poteſt.

ᶜ ¶ Extingui. adde Ioan. de ana. cōſi. ix.

ᵈ ¶ Executionē ſnīe. vide p Angel. ɔſil. clxxj.

SVMMARIVM.

1 Trāſigi non pōt ſuper re iudicata valida & inualida.
2 Appellatio ſuſpendit pronunciatum.
3 Reſtitutio petitionis in integrum ſuſpendit ſententiam, nō aūt extinguit.
4 Tranſactio inutilis non habet vim pacti.
5 Tranſactio inutilis ſi eſt iurata habet vim clauſule, ſi non valet ne agitur &c.
6 Tranſactio ſuper re iudicata non valet.
7 Tranſactio ſuper re iudicata valet, quando non negatur ſnīa.
8 Tranſactio ſuper re iudicata non valet, niſi victor non intentaſſet actionem.
9 Verba enunciatiua notarii faciunt fidem inter partes.
10 Compromiſſum ad q cōiuncti ex forma ſtatuti arctant non poteſt peti poſt publicatas atteſtationes, & re iam liquidata.
11 Cōpromiſſum an poſſit fieri poſt ſententiam in arbitratorem, & arbitrum.

1 **S**I **cauſa cognita.** † ſuper re iudicata valida & indubia tranſigi non poteſt, ſed bñ pōt iudicatū remitti per acceptilatio. idem ex alia cā q̄ trāſac. & ſi non eſſet remiſſum p acceptilatio. pōt executioni mādari.
2 h. d. ¶ † Not. q appellatio ſuſpendit pnunciatū vt hic, & l. precipimus. §. in his, & l. eo caſu, & l. in offerendis de appel. c. veniens de iureiurā. c. ſi a iudice, de appellatio. li. vj. ¶ Que
c quedam alia iura dicunt appellatione ſententiam extinguiᶜ. l. j. in fi. ad turpil. & l. furti. §. j. de his qui not. infam. l. ſi quis filio. §. hi autem oēs de inoff. teſta. Bald. hic dicit qđ quo ad quedam ſuſpendit quo ad quedā extinguitur vt hic per eum, vel melius q inſpecto preſenti ſtatu appellationis ſententia dr extincta ſeu reſciſſa, ſed inſpecto futuro euētu dr pendere ſeu ſuſpenſa eſſe, quia poterit eſſe q confirmabitur ſententia per deſertionem appel. & ſic ex prima ſententia agetur. l. fi. §. illud C. de tempo. appella. & ita concludit Bal. in rub. C. de appel. & Ange. in repeti. l. tale pactū. §. qui pvocauit. ff. de pac. & dom. An. & alij in. d. c. veniens, & in. c. paſtoralis. §. preterea, de offi. deleg. & Imol. in rub. ff. de appel. & Imo. & Rom. in. l. j. ff. de re iudi. Et vltra predicta vide de materia late per Bal. in repe. §. qui pvocauit, in. l. ita demū. C. de pctura. & in. l. j. i. iij. col. C. ne ce delle deſun. Et hec procedūt in appellatione a diffinitiua, in appellatione vero ab interlocutoria, vide per Bart. in l. iij. in. ij. q. de appella. recı. Angel. poſt Bar. in. d. l. furti, & Specu. in tit. de appella. §. reſtat videndum in fine, & Ioannes andre. in. c. fina. de appella. in. vj. in nouel. Et vere videt q ɔcluſio antēq̄ per iudicem p quem inhibitū ſit iudici a quo
3 nō ſit ſuſpēſa ſnīa per. c. non ſolū, de appell. in. vj. ¶ † Not. q reſtitutio petitionis in integrū ſuſpendit ſententiam non aūtē extinguit ſicut facit appellatio vt declarat Bar i. l. illud. in ij. ff. de appel. & in. l. j. C. ſi aduer. liber. & Bal. in rub. C. de appella. Et an petitio reſtitutionis in integ. impediat executionem ſen
d tentieᵈ vide in. l. j. & ibi glo. & Barto. C. de in integ. reſti. poſt. Et plene dixi in. l. iiij. §. condemnatum, de re iudica. vbi tenui q ſic cum aliquibus limitationibus maxime per. d. l. j. per iſtū tex. & ad ea q̄ ibi dixi me remitto. ¶ Quid i petitiōe reductionis ſindi, vide Bal. not. in repeti. d. §. qui pronocauit, in. j. q. & in. l. nam & poſtea in princip. de iureiur. per Abba. in. c. gn̄
4 ranalis, de iureiurā. per Ro. in rub de arbi. ppe fi. ¶ † Tertio not. q tranſactio inutilis non hꝫ vim pacti, patet, q nō impedit executionem ſnīe vt hic in fi. ſ̄cto prin. nā ſi haberet vim pacti impediret executionē iuxta l. iuriſgen. §. ſi paciſcar, el. j. ff. de pac. & hoc tꝫ Bar. hic q rñdet ad. l. ſi vnus. §. ſi acceptilatio de pac. vt hic p eū bñ loquētē cū quo tranſeunt oēs excepto Bal. qui hic, & in. d. l. ſi vnus aliter rñdet impugnando

rōnem

rōnem Bar. facili rōne vt hic p Saly. ⁊ φ ſimul' iſ tranſactio nō vʒ in vim pacti, pbaſ in. l. ſi quis. ff. de repu here. quem ad hoc ibi ponderat Bar. ⁊ ibi Bal. Nec ob. l. inſulā, cū ſimi. de preſcrip. v. qꝛ poteſ rñdere φ hic loquiſ qñ ɔtrouerſia fit ſup eo ſup quo fuit trāſactū, vñ nō vr inuiſſe intentio actioris facere pactum, qꝛ pactū fit ſuper eo ſuper quo nō verſaſ ɔtrouerſia. l.
5 j. ff. eo. ¶ † Limita tñ niſi iuſm interueniſſet, qꝛ hʒ vim clauſule φ ſi nō vʒ vt agiſ valeat vt valere pōt. l. cū pater. §. filius matrem, de leg. ij. ita in terminis noſtris decidit not. Bar. in. l. ſi
6 quis maior. C. e. ⁊ ibi dicetur. ¶ † Not. φ tranſactio ſuper re iudicata nō vʒ, ſed ɔ hoc facit qꝛ qs pōt renūciare ſnie pro ſe late. d. §. ſi paciſcar, ⁊ dixi in. l. ſi diuerſa. C. eo. ergo poſt ſniaʒ dʒ
a valere tranſactio quaſi videaſ ſnie renunciatum. ∘ Paul. hic dicit ſe nunφ fuiſſe bene clarū in hoc tñ putat poſſe rñderi φ iſta lex pōt in duobus caſibus pcedere, primus ſi ille ɔ quem ſnia eſſet lata negaret ipſam ſniam per calumniā, ⁊ victor non poterat eam oñdere, ⁊ ſic idō trāſegit, nā nō preſumitur voluiſſe renunciare ſnie, vñ ſi poſtea apparet ſnia poterit dicere trāſactionē nullā, ⁊ eodē mō poterit intelligi ſm eū. l. i. C. qñ pro. Uel φ ille qui ſuccubuerat calūnioſe negabat ſniaʒ in eū latā, ⁊ per hoc victor non volēs oñdere ſniam incohauit ſcdam inſtantiam ſuper qua lata fuit ſnia forte ɔ primam, certe nō valebit ſcda, ⁊ iſtud dicit eſſe not. ⁊ ſing. intellectū. Sed hec nō puto vera, qꝛ vbicūqʒ negaſ iudicatū ⁊ probationes nō ſunt in pmptu valet tranſactio, tex. eſt cū glo. approbata in. l. poſt rem, ⁊ ibi clare Ang. ff. eo. facit. l. ſub pretextu reperti. C. eod. Nec ēt vr aliquo mō pcedere intellectus dictus ad. d. l. j. qꝛ imo fuit lata ɔ ſniaʒ que nō fuit producta in iudicio. c. inter monaſterium de re iudica. nā tūc non pōt eſſe nulla tanφ lata ɔ notorium de quo iudici ɔſtaret. c. inter ceteras, de re iudi. nec datus negantia dʒ reddere ſniaʒ nullā, ſʒ ſuccurraſ ɔ eū p aliq̄ remedia. l. ſi fideiuſſor. l. in oībus. ff. mā. not. Cy. in. l. j. ff. de ɔditio. indebi.
7 ¶ † Secundo modo ſm Pan. hic pōt intelligi regula huius l. qñ nō negatur ſnia, vel ſi negabaſ poterat reſcindi, ⁊ tūc obɔrium. C. formatum per. d. §. ſi paciſcar. ⁊ dicit ipſe φ non reperit ſolutū niſi ex verbis Bald. in. d. l. ſi diuerſa, vbi dicit φ ſi poſt ſniam fiat compromiſſum φ hʒ vim tranſactionis, ⁊ ita demum tenet ſi in compromiſſo fuit adiecta clauſula non obſtante ſnia, nam tūc vr ſnie renunciatum, alias ſecus. Adde Bal. idē dicere in. d. l. elegāter, in pn. in lectu. antiqua de ɔdi. indeb. ⁊ i. §. paciſcar, ⁊ circa hoc vide remiſſiones quas dedi, in. d. l. ſi diuerſa, ⁊ ex his habes vnam limitationē ad regulam huius l. quā ſcdo limita niſi id quod deductū fuiſſet in ſnia ɔdēnatoria ɔſignatum fuiſſet victori poſt ſniam. nā poſtea poterit trāſigi, ⁊ cōpromitti ſuper ipſa re ɔſignata. ita elegāter cōcludit Pau. de liazo. in diſputatione incip. de re actori adiudicata p plures rōnes, ⁊ maxime, qꝛ ſolutione eius φ debeſ oīs obligatio tolliſ inſti. qb. mod. tol. obliga. in pn. melius facit in propoſito. l. primiceri. §. ſpecies. de ac. poſ. ſm lec. Jaco. de are. ⁊
8 Bar. † Lex iſta limita niſi victor nō intentaſſet actionē ortaʒ ex ſnia, ſed primā actionē cōpetētē ante ſniam. nā ſuper ea valebit cōpromiſſum, ⁊ tranſactio. Non enim fuit prima actio extincta per ſniam, vt not. per glo. ⁊ docto. in. l. j. C. de iudi. l. fin. C. de vſu. rei iudi. l. j. C. ſi plures vna ſnia, ⁊ ſic cū nō ſit facta trāſactio ſuper ſnia nec ſuper actione que oriſ ex ea dʒ valere tranſactio ⁊ compromiſſum ⁊ ita putat Saly. hic. Pro quo alleg. not. p Bal. in. l. j. C. qñ prouoca. ⁊ iſtud ēt ponit Bal. licet clare non firmet in. d. l. poſt rem, ⁊. d. l. elegāter, in lectu. antiqua. Bene facit id φ no. Bar. in. l. duobus poſt glo. de excep rei iudica. ⁊ iſtud vr pendere a veritate illius articuli vtʒ an ſi lata ſnia intētet iterum prima actio valeat ſnia lata ſuper ea in hac noua iſtantia, ⁊ Bar. tʒ φ ſic in. d. l. duobus, ⁊ in. d. l. j. qñ prouo. ⁊ ē paſſus valde dubius, tñ magis vr vera opi. ɔtria quā tenuit Inno. Ant. de but. ⁊ Moder. in. c. paſtoralis, de reſcri. ⁊ doc. in. d. c. inter monaſteriū maxime per. d. c. inter ceteras, vbi cōſtabat de prima ſnia, ex quo infertur φ ſicut nō valeret ſnia, ita
b nec trāſactio nec cōpromiſſum ∘ l. non minorē. C. eo. Quarto limita niſi ſnia eiſet in promptu vt dixi per. d. l. poſt rem cū gl.
9 † Quinto limita ſm Ang. h in repet. §. qui procurauit niſi notarius in inſtrumēto trāſactio vel cōpromiſſi dixiſſet, qꝛ lis eſt vel ſubeſſe pōt ⁊c. Nā talia verba enunciatiua faciūt fidem inter partes. l. optimaʒ, de contrahen. ⁊ cōmit. ſtipu. Sed ɔtrīū
c tenuit Bar. in. d. l. elegāter, in princi. ⁊ ibi plenius Bald. in lectu. antiqua per. l. cum hi. §. ſed cum lis de tranſactio. ⁊ hoc tenet ibi Ange. ⁊ Angel. in. d. l. poſt rem, ⁊ in ɔſi. lxv. incipiē. comes Alberic. de Mateſellis ⁊c. ⁊ hoc verius eſt. Subdit ēt Bar. h, ⁊ in. d. l. poſt rem, ⁊ in. l. elegāter, per ea que hic dicuntur in ſnia hñt locum ēt in inſtrumēto guarentigie hñte executionem paratā ſicut ſnia ex forma ſtatuti, ⁊ idē tʒ. d. Anto. ⁊ Joan. de imol. in. c. expoſita, de arbit. qđ intelligit Pan. hic eſſe verū ſi ex forma ſtatuti non poſſet opponi aliqua exceptio ad impediendam executionem paratam alias ſecus, qꝛ dato φ haberet executionem paratam, ⁊ dato φ non requireret libellus nec iuris ɔte. tñ poſſent opponi exceptiones peremptorie que non poſſunt opponi poſt ſententiam regulariter. l. peremptorias. C. ſen. reſcin. non poſ. ⁊ ita inſtrumentum non haberet vim ſnie per oīa, ⁊ ſic poſſet compromitti, ⁊ tranſigi, ⁊ ita dicit ſe declarare dictum Bar. Adde qđ iſtud expreſſe voluit Ange. in l. j. ff. eo. ⁊ in materia adde not. per. Bar. in probe. C. in ij. col.
10 ⁊ in. l. ambitioſa in. ix. col. de decre. ab ordi. faciē. † Facit ēt qđ not. Bal. in. l. j. ff. eo. vbi dicit ſingulariter φ cōpromiſſum ad quod ɔiūcti ex forma ſtatuti arctabantur non pōt peti poſt pu-
d blicatas atteſtationes, ∘ ⁊ re iam liquidata, ⁊ ſequitur hoc Ro. in. d. l. pretor, in ſi. de oper. no. in addi. nouis, ⁊ partiʒ in probe. C. vbi refert ſe ita ɔſuluiſſe, ar. l. ſi. C. de cōpenſatio. ⁊. l. pe. C. de po. ⁊ ponit Pan. in ɔſi. lxxiij. vbi ēt tʒ φ in cā appella. non poterit peti dictū cōpromiſſum vt ibi per eum que omnia tenementi. ¶ † Uerū añt id φ dr compromiſſum poſſe fieri in arbitratorē poſt ſniam pcedat ēt in cōpromiſſo φ fieret in arbitro. Pet. Cy. ⁊ Saly. dicūt φ ſic, ⁊ bene qꝛ eſt tex. in. d. c. expoſita, ⁊ ibi not. Tñ dices φ cōpromiſſum dʒ valere, ⁊ ēt proceſſus coram arbitro factus, ⁊ ſnia arbitri ſi non fuit oppoſitum de ſententia prius lata, ⁊ illa producta ſicut dixi in iudice per. d. c. inter monaſteriū, ⁊ iſtud fuit de mente Saly. ⁊ Fulg. in. d. l. ſi diuerſa, in. d. l. poſt rem, vbi ēt idem dicit in cōpromiſſo facto in arbitratorem. ¶ In glo. ſi. in ver. pmiſit, ibi φ plus ⁊c. cōiter tenetur glo. cui. adde glo. ⁊ Bar. in. l. elegāter, in pnc. in ver. nec. ij. C. de condi. inde.

SVMMARIVM

1 Euictus ſi ſit fundus qui ex tranſactione dari debuit, lis deciſa non inſtauratur, ſed preſcriptis uerbis contra reum agitur.
2 Liber fundus non dicitur dari, quando eſt alteri obligatus in parte, uel in totum.
3 Euictus ſi ſit fundus datus actori ex trāſactione, quomodo ipſi ſuccurratur.
4 Tranſactio tribuit titulum actori in re quę ſibi traditur ex cauſa tranſactionis.
5 Renuncians liti motę, & cauſę, an trāſferat dominiū rei poſſeſ.
6 Actori ex cauſa tranſactionis ſi euincitur fundus an detur actio preſcriptis uerbis.

1 **SI pro fundo.** † Si euictus ſit actori fundus qui ex cā trāſactio. dari debuit lis deciſa nō inſtauratur, ſed preſcrip. verb. vel ex ſtipulatu ſi ſtipulatio interceſſit contra reum agitur, reus vero non agit ſi res de qua lis erat ab eo ex tranſactione retenta euicta ſit. h. d. ⁊ primo loquitur in
2 actore, ſecundo in reo, ſecunda ibi, ſi tñ ⁊c. ¶ † In tex. ibi libe-
e rum, no. φ fundus dicitur dari liber, ∘ qñ non eſt alteri obligatus, nec eſt alicuius in totum vel in parte qđ notabile eſt ſm Saly. ¶ De ſignificato iſtorū verborū vide Bar. i. l. meuius. §. in fundo, ad ſi. de le. ij. ⁊ i. l. ij. de ac. em ⁊ i. l. vi ʒ facit, p iſtū tex. de vi ⁊ vi arma. ⁊ φ no gl. ij. in. c. cū ioannes, de ſi. inſtru. iuncto tex. quē gl. iſta allegat. ⁊ adde ēt φ dato φ hic reus pmiſiſſet fundum ſimpliciter intelligereſ liberū. l. ex his, ⁊ ibi vide per Bar. C. de euic. l. j. §. j. de act. emp. ⁊. l. quotiēs in ſrima,
3 de edil. edic. ⁊. l. cū venderes cū ibi not. de ɔhē. empt. ¶ † In tex. ibi inſtaurari ⁊c. Nota φ ſi res data actori euincatur non poteſt agere ɔdōne ob cām ɔ reū vt ſe reponat in priſtinū ſtatū ſi priſtina actio erat extincta, vel ſi nō erat extincta non pōt ad eaʒ redire φ videtur eſſe ɔ. l. ſi quis accepto, ⁊. l. ſi. de condi. ob cām, ⁊ ɔ not. in. l. actione, ⁊. l. ſiue apud, cū ibi no. C. eodē Bar. ⁊ Ang. hic rñdēdo dīt hoc ſpeciale i ɔtu trāſactionis concurreme hoc vtʒ φ reus hic impleuit quantum in eo poſſibile fuit reddendo fundum. Sed hoc reprehendunt Bal. Salyce. Fulgo. ⁊ Paul. de caſtro per iſtum tex. in ver. obligatū, nam erat in poteſtate rei liberare fundum ſoluendo creditori, item potuiſſet reus comparare fundum a domino, ⁊ ſic illum dare actori iuxta. l. non dubium, de legatis tertio, itē qꝛ ille qui tenetur dare nihil dicitur feciſſe ſi perfecte non dat. l. ſi rē, ⁊. l.

a ¶ Renunciatū. De h late p Lu. rom ɔſil. ccclxiij. per reph. cu. ɔ. clxvj.

b ¶ Compromiſſum. Uide Fulg. ɔſ. cxix.

c ¶ Cōtrariū. adde Am. de but. ɔſi. xxiiij. ⁊ adde in queſ vide an in ɔſi. cclxviij. pau. in ɔſi. lxv. in j. vol. Pau. de caſt in. l. i ⁊ in l. cū hi. §. ſi cuſ lis. ff. eo. tien. ⁊ Fulg. in. l. ſi diuerſa. C. eodē. Fran. cur.

d ¶ Atteſtationes de hoc vide bal. cōſil. lxxxiij ij lib. ⁊ ɔſi xcij iij lib. Pet. de anc. conſi. clxxxiij. Pau. de caſt. ɔſi. lxxiij. Lu. ro. ɔſ. lxviij. reph. cum. ɔſi. lxxxv. plene p Alex. ɔſi. lxxxij. j. lib. Franc. de are. ɔſi. cxxix. Et idē alex. in ɔſil. lxij. l. ij. vol. Frāc. cur.

9 ¶ Uide Jaſo. h ⁊ i. l. eleg. in princ. l. j. iiij. co. ff. de ɔdi. inde. i v. iiij. no. ⁊ vide ɔ collegiū perūſini φ incipit lu. tot quatus de ciuita. peple in vi. ſi. q. Tho.

e ¶ Liber, vide Alex. cōſil. xij. Oldr. ɔſil. ccxxiiij.

etiam, de ſol. Unde Bald ⁊ Salyce. rñdent ad contrarium ꝙ illud eſt ex eo, quia tm̄ ꝓ parte fundus fuit euictus, ⁊ ſic aliquid implementi remanebat apud actorem vnde non poteſt redire proprie ad priſtinã actionem. Et ſi diceretur ꝙ actor poteſt illud ꝙ ſupereſt reſtituere reo, dicit Salyce. ꝙ hoc fieri non poteſt non ex capite penitentie, quia in tranſactione ceſſat. l. quamuis. C. eod. Et ſi diceretur ꝙ etiam hic loquit̃ quando fundus fuit euictus per hypothecariam in totum, reſpondet ꝙ hypothecaria non euocat in totum fundum ſeu plenum ius, ſed ſolam poſſeſſionem non ius proprietatis. l. ſi cum venditor, in principio. ff. de euic. ⁊ ſic eſt idem cum precedente. Sed iſta reſponſio mihi non placet, quia licet aliqd implemẽti remanet apud actorem, tamen ex quo cauſa tranſactionis nõ eſt perfecte impleta pro parte rei nihil repugnat quin non dẽat habere locũ condictio ob cauſam ex capite cauſe nõ ſequute vt probatur in. d. l. fin. in fi. de condi. ob cauſam, iũcta. l. qui rem, ⁊. l. cum quis. §. qui hominem. ff. de ſol. Fulgo. hic licet nõ faciat mentionem de opi. Bal. ⁊ Saly. concludit ꝙ ideo hic nõ datur ꝯdi. ob cãm, nec priſtina actio, q2 hẽbat actor aliã actionem. ſ. preſcrip. ver. ꝑ quã poterat cogere reum ad obſeruantiam promiſſionis, ⁊ hoc eſt ſpeciale in tranſactione litis finite vt reſtauret, ⁊ hoc dicit tenere Pe. ⁊ Cyn. hic. Certe Pe. ⁊ Cyn. h nontangunt, eſt verum ꝙ Cy. in. l. ſi maior. C. e. refert Guil. de ſuza. ᵃ tenuiſſe in ſ la. l. quem ita intelligebat ipſemet Cy. in. l. apud acta. C. eo. ⁊ Bar. tenet quod detur cõd. ob cãm actori in contractu tranſactionis per. l. ſi quis accepto, ſicut actore non ſeruante promiſſa datur reo condi. ob cauſaꝫ ad petitionem ſoluti ſed ſolũ per viam exceptionis tranſactionis cuꝫ poſſet compellere actorem ad obſeruationem promiſſorum in tranſac. l. eleganter. §. penul. de condi. inde. l. cum propones cũ ibi not. per gloſ. ⁊ docto. C. eod. Pan. hic etiam non facit mentionem de opinio. Bald. ⁊ Saly. tenuit dictam opinion. quam tenet Fulgo. ⁊ pro hoc inducit. l. fine apud, in verſi. nec huius. C. eodem, vbi innuitur ſi competiiſſet actori actio ex ſtipulatu ad obſeruantiam promiſſoruꝫ non debuiſſet agere actione prima ad inſtaurandum litem. Sed ad illum tex. poteſt reſponderi ꝙ ibi tex. hoc non decidit, ⁊ videtur etiaꝫ quod actor tunc potuiſſet redire ad priſtinam actionem per regulam que habet quod non ſeruanti fidem ⁊c. l. cũ propones, in. ij. C. tit. ſ. Pro ſua opi. alleg. etiam Pan. l. ob cauſam. ff. de preſcript. verb. ⁊ dicit ꝙ glo. ibi deſtruit illam. l. ſed certe ibi ille tex. nõ loquitur in tranſac. item non obſt. ſecundum Pan. ꝙ reus hꝫ conditionem ob cauſam q̃uis poſſit per exceptionem cogere actorem ad obſeruandum promiſſa vt proxime dixi, q2 reſpondet ꝙ fauorabiliores ſunt rei quam actores Sed ſubtilius reſpondet Fulgo. ꝙ reus agendo condi. ob cauſam ad repetitionem ſoluti non inſtauret tunc litem finitaꝫ, ſed erit actor qui illam inſtaurat de voluntate rei qui repetẽdo ſolutũ ob cãm trãſactionis vr̃ ꝯſentire ꝙ actor nõ obſtante tranſactione poſſit litem inſtaurare ⁊ proſequi, q2 non põt reus condicere ſolutuꝫ Et etiam velle ꝙ actor ſtet tranſactioni. d. l. eleganter. § pe. ⁊ not. in. d. l. cum propones. C. eodem. Unde non eſt abſurduꝫ litem inſtaurari qñ fit de conſenſu partium. l. ſi diuerſa. C. eo. Ex his patet ꝙ paſſus iſte reddit̃ur dubius ⁊ ſubtilis ſolũ per iſtũ tex. qui optime facit pro iſta vltima opi. nec videtur tunc poſſe reſponderi. Et huic opi. videtur etiam adherere Bart. in. l. ſi quis aliam. ff. de ſolu. vbi indiſtincte voluit ꝙ in contractu tranſactionis, ⁊ in caſu huius. l. actor agit actione preſcrip. ver. ad obſeruantiam promiſſorum, ⁊ non poſſit re euicta redire ad primam actionem non facta diſtinctione an reus impleuerit quãtum in eo poſſibile fuerit vel non. ⁊ in puncto iuris verior videtur hec opi. per hanc. l. ⁊ ſic eſt ſpeciale in ꝯtractu tranſactionis innoiato vt ſicut nõ habet locum condi. ob cauſam re euicta vt hic, ita eſt ſpeciale in contractu innoiato permutationis quando res venalis permutat̃ vt eſt caſus in. l. j. C. de rerũ permu. ⁊ non eſt alibi ſm̃ Bar. ⁊ oẽs ibi. ¶ In tex. ibi pref. verbis ⁊c. per q̃ coget̃ reus vel dare fundum liberum vt promiſit
4 vel intereſſe. d. l. ob cãm, ⁊. d. l. naturalis. C. eodẽ titu. ¶ † Ultimũ no. ꝙ ꝯtractus trãſactionis tribuit titulũ actori in re que ſibi ex cã trãſactionis traditur, ⁊ habet regreſſum de euic. ꝯtra tradentem. Tamen ſecus eſt in re que ex cauſa tranſactionis non traditur, ſed relaxatur vt hic in fi. ⁊ non eſt alibi ſecundum Bal. in. c. j. in fi. de controuer. inter domi. ⁊ vaſſa. ali. de-
b ben. vbi dicit hoc eſſe ſpeciale in contractu tranſactionis, ᵇ q2 in aliis contractibus ex quacunqꝫ alia cauſa res alĩ relaxet̃ ſibi nõ dat̃ titulus, alleg. l. quedam mulier. §. j. ff. de rei. vẽdi. ⁊. l. ſi ſpõ-

ᵃ ¶ Guil. de ſuza. vide p eundẽ Fulg. conſ. cliiij. circa fin. vbi de hoc pũcto.

ᵇ ¶ Tranſactiõis. dic idẽ eẽ i iufo ⁊ ſententia vt i. §. itẽ ſi quis inſti. de acti. ⁊ ibi ang.

ſalibus. §. j. de iure dot. per gl. ⁊ doc. in. l. ſtipulatio iſte, in prin. in ver ſucceſſores, de ver. oblig. ⁊ glo. hic alle per Bar. ⁊ qđ not. Bal. in. l. j. in prin. de bo. ma. ⁊ in. l. ſi inter nos. C. cõmunia
5 vtriuſqꝫ iudi. ¶ † Et ex hoc infert Bal h poſt Bart. ꝙ licet actor renunciet liti, ⁊ cauſe mote ſuper dominio fundi per reũ poſſeſſi, non tamen traſſfert dñium in eũ nec a ſe abdicat, quia ſi de natura trãſactionis veniret trãſlatio dñij teneret̃ renũcians de euic. l. ſi domino. §. de euic. de leg. i. ⁊ hoc certũ tenet Paul. hic, ⁊ gl. ⁊ Frã. aigr. i. d. l. fine apud, in ver. pẽdente. Adde ꝙ etiã hoc plenius firmauit Barto. in. l. naturaliter. § nihil cõe circa ſcđam ſe. ff. de acqui po. ⁊ Bal. in. l. j. in ver. pone ſego. C. cõis de le. ⁊ dom. Ant. in. c. dilectus, circa. iiij. col. de reſt. ſpo. alias de cã poſ. et i. c. i literis in. xij. col de reſt. ſpo ſed Saly. hic tenuit cõtrariũ dicẽs ꝙ ille renũcians abdicat dñiuꝫ, licet imediate nõ transferat dñiũ in poſſeſſorem quia nõ habet animũ traſſerendi, ſed ſoluꝫ a ſe abdicãdi, ⁊ pro derelicto habẽdi, ⁊ ideo de euic. non tenetur, ⁊ pro hoc alle. q2 ſi a ſe dominiũ nõ abdicaret ſequeretur q̃ priſtina actione agere poſſet ꝙ eſt cõtra iſtũ tex. Sed ſi nõ renũciaret liti, ⁊ cauſe, ſed tm̃ rem dimitteret fateret̃ ꝙ a ſe dominium nõ abdicaret, ita intelligitur gl. in. d. l. poſtq̃ liti, ⁊. l. fine apud, ſm̃ eum. Ang. etiam in. d. §. nihil videt̃ ideꝫ tenere, q2 ſi renunciauit actor rei vẽdicationi neceſſario videtur renunciaſſe dominio, q2 vnum nõ poteſt ſtare ſine alio, ⁊ nihil alle. Ro. etiam in. d. § nihil refert ꝙ iſtam partem tenuit do. Ant. in. c. i. de cauſa poſ ⁊ proprie. q2 renunciãs videtur habere pro derelicto facit ꝙ no. Bar. in. l. non ſolũ. §. ſi liberationis verba, de lib. lega. Sed nõ recedo a prima opi. ⁊ ad allegata in contrariuꝫ reſponde, q2 verum eſt ꝙ renunciãs excluditur a rei vẽdi. quã habet, tũc cõtra reoꝫ poſſidentẽ. d. l. poſtq̃ liti, ſed nõ ſequitur ergo perdit dñium, ita rñdet Frã. aigri. in. d. l. fine apud, pro quo alleg. gl. in. l. plane. ff. la. her. vbi poteſt cedi, ⁊ trãſferri rei vendicatio. ⁊ tñ dñiũ remanet apud cedentem. ¶ Nec eſt verũ ꝙ videat̃ habere pro derelicto, q2 illa renunciatio facta cum reo nõ prodeſſet alteri ad quem poſtea perueniret poſſeſſio abſqꝫ titul. rei. l. iubemus. C. ad velle. ¶ Item quia ſi non acquiritur dñium illi cui facta eſt renũciatio vt hic in fi. ergo renũcians illud non perdit. l. nec valere. ff. ex qui. cau ma. ¶ Non ob. ꝙ hic nõ poteſt agere priſtina rei vẽdi. q2 rñde ꝙ iſtud eſt nõ q2 actor deſierit eſſe dñs, ſed q2 poteſt habere aliam actionẽ ad obſeruantiã promiſſionis vt dixi
6 ſuper ver. inſtaurari. ¶ † In glo. i ver. agere, gl. oppo ꝙ actori non debet dari actio preſcri. ver. per. l. ſine apud, ⁊ ſoluit ꝙ hic reus dedit, ⁊ ſic adimpleuit q̃tũ in eo poſſe fuit, ſed fuit euictus fundus, ſed in. l. ſine apud nihil dedit reus, ⁊ ſic vr̃ ſenſiſſe glo. ſecundum intellectum Bal. ⁊ Saly. ꝙ hic reus dando actori vr̃ reputaſſe ſibi eſſe impletuꝫ ab actore, ideo datur actio preſcrip. ver. ¶ Sed in. l. ſine apud, reus nihil dedit actori, q2 non impleuit pro parte ſua, ⁊ in hoc iſte tex. eſt ſing. ſꝫ Pau. ꝙ mihi non placet, q2 ſequeretur ꝙ traditio facta a reo veſtiret, ⁊ iuuaret ꝯtrã ad cõmodũ actoris ꝯtra no per gl. in. l. ex placito, C. rerũ permu. ⁊ dictũ fuit in. l. ſi certis. C. tit. ſ. ⁊ ẽt ſequeret̃ ꝙ traditio facta ꝑ reũ ad aegrẽdũ ſibi diminueret ius ſuũ ꝯ. l. ſi mancipia, de ſeru. inſtrue. iõ magis plꝫ alia ſolutio q̃ h vide p Cy.
7 ⁊ Bar. ¶ † In gl in ver. ꝯſtituimus. Fulg. dat hic aliũ intellectũ ꝙ h res petita ꝑ actorẽ fuit ſibi reſtituta a reo ex cã tranſactionis, ⁊ actor ꝑꝑ hoc dedit pecuniã reo iuxta. l. ſi ſuper. C. eo. nã ſi illa res euincatur actori reus non tenet̃ de euic.

SVMMARIVM.

1 Liberatio facta ex cauſa tranſactionis ſub ſpe future ſucceſſionis ẽt promiſſe, non põt reſcindi, licet ſpes deficiat.

2 Conditio eſt ualida ſi impleatur.

3 Liberatio facta ſub impoſſibili conditione non tenet, ſecus ſi fiat ſub modo impoſſibili.

1 V donationis. † Liberatio facta ex cauſa trãſactionis ſub ſpe future ſucceſſionis etiam promiſſe ſeu pollicite, iꝫ ſpes deficiat nõ põt reſcindi tanquam remittens fuerit dolo inductus. Nec ex eo ꝙ cauſa ꝑꝑ q̃ facta eſt non ſit ſequuta nec etiaꝫ poteſt agi ex pollicitatione ſeu ꝑmiſſione, q2 non valet tanquam contra bonos mores. h. d. in effectu. In tex. ibi aſtringit. ſ. per actionẽ pſc. v̾. dato ꝙ remittens adimpleuerit contractũ ꝑ parte ſua. ¶ In glo. in fin. vult glo. facere differentiaꝫ an reus ſit in calumnia, ⁊ tunc trãſactio

valeat, an

valeat, an actor ꝛ ſic nō, de quo fuit plene dictū ſ. ſub ꝯtextu
2 ſitē. ¶ † In gl. ſi ibi exempla. differt quo ad effectū op. Bal. ab opi Bal. q2 ſꝫ opi. Bulg. ēt ſi ꝯditio impleaꝶ tñ remiſſio eſt nulla, ſed ſm opi placē. eſt valida ſi impleaꝶ ꝯditio ſecus ſi nō impleaꝶ Bar ꝛ Ang. ħ tenēt opi. Bulg. p. l. ille aūt, de here. inſti. vbi ēt ſpe premij qs nō pōt inuitari ad inſtituēdū quē hrdē. Sed Pet. ꝛ Cy. Jac. but. ꝛ Ray. de for. ħ tenēt ꝯ. d. l. ratio. §. j. de ꝯdi. ꝛ demon. inducēdo ꝑut refert ħ bar. ꝛ cū hac opi ēt trāſit Bal. q2 rñdet ad d. l. ille, ꝙ ibi ēſt inſtitutio pēdēs a volūtate tertij, q2 erat vo fraus, ꝛ diſpō captatoria. l. captatorias. eo. ti. ꝛ Saly. ħ fatet hāc eſſe bonā rñſionē. ¶ Et p hac opi. adducit Bal q2 alias ſequereꝶ ꝙ ſi te inſtituerē ſub ꝯdōne ſi me alimētaueris nō valeret inſtitutio, quia fit ſub ſpe premij qđ eſt falſum, alleg. l. cū quidā de leg. ij. ¶ Sed certe rñſio data ad d. l. ille aūt, nil vꝫ, nā teſtator ibi ſic dixit titiū here dē inſtituo ſi ipe meuiū hrdē inſtituat. Nā q2 nō eſt collata inſtitutio in expreſſaꝫ voluntatē titij nō dꝶ captatoria adeo ꝙ illo reſpectu vitieꝶ. l. ſi quis ſemponiū, eo. ti. Preterea in. d. l. ille aūt, ꝯdō fuit collata in p̄tāte illius ſubſtituti vt ipſe meuiū ſubſtitueret, ꝛ ꝯſtat ꝙ qñ hrdis inſtitutio ꝯfert in volūtatē vel poteſtatē ipſius heredis inſtituti nō vitiaꝶ tamē ꝙ captatoria. l. iam dubitari, eo. ti. nō ob. ar. ꝙ facit Bal. p. d. l. cū qdā. q2 pōt rñderi ſm Pan. ſequente opi. Bar. ꝙ Bal. nō loqꝶ ad ꝓpoſitū, nā Bal. vult ꝙ inſtitutio poſſit fieri ſub ꝯdōne premij futuri, ꝛ hoc eſt faciēdū. Sed Bar. vult ꝙ premiū nō poſſit promitti ſub ſpe future ſucceſſionis ne ille inducaꝶ ad me inſtituēdū ſub ſpe illius premij, q2 p indirectū tolleret p̄tās teſtādi, id nō vꝫ ſicut qñ directe tolleret. l. ſtipulatio hoc mō, de ꝟ obli. cū ibi no p Bar. vbi loqꝶ de donatione p̄ntiū, ꝛ futuroꝝ Saly. ēt hic ꝫ iſtā opi. Bal. q2 ſi iſta remiſſio fieret a me, eo q2 tu pure mihi ꝓmitteres inſtituere me hrdē nō valeret, q2 eſt ꝓhibita a lege tanqꝫ ꝯ bonos mores, vt ħ i gl. idē eſſe debet ſi remitto tibi ſub illa ꝯdōne. ſ. ſi me inſtitues, q2 illud ꝙ eſt ꝓhibitū a lege qñ fit per modū ſimplicis diſpoſitionis intelligiꝶ eſſe ꝓhibitū ēt ſi fiat in modū ꝯdōnis. l. ſeyus, ꝛ angeri⁹, ad. l. fal. ꝛ ſi. hꝫ opi. Bar. p qua dicit eſſe tex. in. l. ſi maiores, a ꝯrio ſenſu. C. eo. ꝛ rñdet ad. l. ille aūt, ꝙ hꝫ locū in vltima volun. Sed in actu inter viuos qs nō ꝓhibeꝶ blādis verbis curare vt ab aliquo inſtituaꝶ heres. l. ſi. ꝟ. ſi qs aliquē teſt. ꝓhi. ¶ Tñ q2 puto veriorē opi. Bal. p ꝓdicta id rñderi pōt ad d. l. ſi maiores, qđ tex. dꝫ intelligi de alia ꝯdōne, ꝛ ꝙ nō dꝫ ſumi argumētū a ꝯrio ſenſu, q2 eſſet ꝯ rōnes, ꝛ iura allegata pro opi. Bar. ꝯra vt no. in. l. ij. ꝟ. de ꝯdi. inſer. ꝛ c. j. de era. ꝛ quali. in vj. nō ob. d. l. ſi. q2 ibi nō fiebat actus inter viuos obligatorius vt ēt legi. ꝛ not. in d. l. captatorias, nec ēt rñſio Fulg ad. d. l. ille aūt, vꝫ ſufficiens q2 eadē rōne qua in vlti. volun. illa diſpō nō vꝫ, q2 ſicut p indirectū auferꝶ liberā teſtādi facultatē ita ēt dꝫ eſſe in actu inter viuos, d. l. ſtipulatio. Ra. cū. l. d. l. ſtipulatio ꝫ opi. Pla. ꝛ rñdet ad d. l. ille aūt, ꝙ illa inſtitutio, inſtituo titiū ſi me inſtituat nō vꝫ, q2 ac captatoria, nā ſecrete poſſet mutare teſtm̄, ꝛ ſic decipere titiū, ſed in. q. noſtra remitto tibi actionē ſi me inſtitues iſta diſpoſitio mea nō eſt captatoria, q2 non poſſum reſilire a remiſſione mea ſi me inſtitutis, ꝛ iſta fuit ſubtilis ſatis conſideratio. ¶ Tñ poteſt rñdere ꝙ illa nō fuit ratio d. l. ille aūt, q2 ſi titius me inſtituat eo q2 ſubſtituerā eū ſub illa ꝯdōne intelligereꝶ titiū inſtituiſſe heredē rebus ſic ſtātibus. i. ſi ego nō mutauero teſtm̄ ar. not. per gl. in. l. ſi ſeruus, de condi. ob cām nō aūt cā p q quā titius me inſtituit fuit illa, q2 eū inſtituerā, ꝛ lꝫ ego renocē teſtm̄ nō pōt dicere ſe deceptū. Aut appareꝶ ꝙ illa fuit cā, ꝛ tūc ceſſante cā p renocationē mei teſtamēti ceſſaret effectus. i. inſtitutio facta per titium. l. cū tale. §. legato falſaꝫ, ibi ſi probeꝶ de ꝯdi. ꝛ demō. Et ſic pꝫ ꝙ iſta nō fuit rō. l. ille aūt, ſed fuit rō pma.
3 ¶ † Jnea. in ſi. no. ex gl. ꝙ lꝫ liberatio ſcā ſub impoſſibili ꝯdōne nō teneaꝶ, tñ ſecus eſt ſi fiat ſub mō impoſſibili, ꝛ in hac iſta gl. nō eſt al bi ſm Ang. in. l. impoſſibilis de ver. obli q2 ā limitaui ibi dixi Ex qua limitatione habebi. ſe deciſionē vni⁹ ꝙ hic in deciſāꝫ reliquit Pan. ꝛ iſtā gl. ſequunt ħ Bar. ꝛ Saly. q2 talis modus liberādi eſt turpis cū auferat liberā teſtādi facultatē, q2 eſt ꝯ bonos mores. l. ex eo de inu. ſtip. ꝛ in par. cā turpitudinis ꝛc. Jtē q2 modus nō ſuſpēdit ſicut ꝯdō, imo ipſa diſpoſitio modalis incōtinēti ſorti궑 effectū. l. cū aūea, de ꝯhē. emp. l. ij. ꝟ. de his q ſub mō Sed Bal limitat hoc eſſe verū ſi ille cui fit remiſſio aliunde ex cā trāſactionis dare debebat vt q2 dico remitto tibi actionē p x vt me inſtituas. ſecus ſi ſimpliciter vt me inſtituas, q2 deficit vnū extremū ſubſtātiale trāſactionis. Sed ſm Saly. ꝛ Pan. iſta limitatio eſt ꝯ illū tex.

a ¶ Alioꝝ de ħ p pan. de ca ꝯſ. clxxxi⁹ p Fel. de are. ꝯſ. xiiij. ꝛ vide ang. i ꝯſ cexv. vbi p̄ntia amicoꝝ nō facit ceſſare p̄ſumptionē metus i ꝯctu celebrato cū tyrāno, ꝛ terribili vi o, ꝛ adde qđ dꝶ ħ ē p̄ntia amicoꝝ hꝫ ēt locū i p̄ntia tradi. ſm Bar. p illū tex. in. l. j. ꝟ. de predi. cuꝛia lib. x. Francis. Cur.

b ¶ P̄ntia ꝯiūctoꝝ addō in qđ qñ tale ſtatutū reqrit p̄ntiā cōiunctoꝝ in ꝯctu mulieris vel minoris non reqri궑, qđ ſint ħ proximioribus, ſꝫ ſatis ē ipſos eſſe ꝯiūctos, ita angē. in ꝯſ. clx. ꝛ ſeruaꝶ de ꝯſuetudine ſm Saly. poſt Jo. de are. in. l. i. ꝟ. rū vir ꝛ vxor vide tñ Bal. i. l. ſi ꝟ. de ver. ſi. q ꝯrariū voluit ſ. ꝙ reqrant proximiores, ꝛ ang. ſibi ꝯriū in ꝯſ. clxx. i ē incip. ſtat ꝛ adde ꝛ vide de materia huius ſtat. ſ. l. i. ꝛ i. l. in conpulādis, ꝛ in. l. vidue. ꝟ. de tu. ꝛ ſ. l. i. ꝟ. vñ vir ꝛ vxor pēdēs ſ. l. i. ꝟ. q admi. ꝛ in. l. ij. §. ſi. ff. ſol ma. ꝛ i. l. ſi. §. neceſſitatē. ꝟ. de bo. q li. p ſaly. i. l. ſi. ꝟ. de teſta. mil. Fran. cur.

vbi nihil ex altera parte erat faciēdū niſi inſtituere, ꝛ trāſactio que eſt ꝯctus innominatus regulariter fit p vt, ꝛ ſic per viā modi, vt no. in. l. ſi quis cū debitore, de iureiur ꝛ ſic in dubio preſumi궑 factū p viā modi, ꝛ nō ꝯdōnis, vt not Bart. ꝛ alij, ꝛ ibi dixi in. l. cū mora. C. eo Nō ob ꝙ deficiat extremū, q2 rñde ꝙ loco extremi ſufficit ſpes quā habebam vt me inſtitueres, que ſpes ſufficit lꝫ pendeat a p̄tate aduerſarij, vt probeꝶ in. l. ſi ſup. C. eo. ꝛ hoc modo pꝫ hic eſſe tex. p opi. gl. Licet Cy. ꝯtrū dixerit ꝙ ſi ꝓmiſit modū adimplere. i. inſtituere vera eſt opi. gl. q2 auferꝶ liberā teſtādi facultatē, ꝛ in pari cā turpitudinis ꝛc. ſed ſi nihil ꝓmiſit ſed ſimplꝶ dixit remitto tibi vt me inſtitues valebit ita demū, ſi me inſtitues, q2 diſpoſitio nō eſt turpis per d. l. ratio, ꝛ Cy. vꝫ trāſire cū Ray. ꝛ Fulg. poſt Jac. but. ſed tene opi. gl. ꝛ ad. d. l. ratio reſponde vt per Bar.

SVMMARIVM

1 Metus non præſumitur ubi interuenit amicorum præſentia.
2 Metu reuerentiali interueniēte actus reſcinditur, niſi præſentia amicorum uel cōiunctorū reuerētiā debentis interueniat.
3 Sta. ꝙ cōtractus mulieris nō ualeat ſine præſentiā cōiūctorum, quid ſi cōiūcti ſint requiſiti, & nolint adeſſe, quid iuris.
4 Cōtractus factus corā cōiunctis & amicis dicitur eſſe factus palam & bona fide, licet eſſet factus inter pſonas alias ſuſpectas.

1 TRanſactionem. † Interuentus amicoꝝ metus
2 p̄ſumptionē ceſſare facit. h. d. ¶ † Et per hāc. l. inferꝶ ſm Bar. ꝛ alios ꝙ lꝫ alias p p metū reuerentialē actus reſcindaꝶ. l. i. §. que onerāde cā ibi not. ff. q̄ mētus ꝛc. non daꝶ, ꝛ dixi plene in. l. interpoſitas. C. eo. tñ fallit niſi
3 preſentia alioꝝ ꝯiūctoꝝ vel alioꝝ a amicoꝝ ipſius debētis reuerētiā interueniat in ꝯctu ꝛ idē tenuit Bar. in. l. ſi. itē quero ꝙ actio, ꝛc. ff. ſi quis aliquē teſta. proh. ꝛ c. d. Ant in. c. cām matrimonij, de offi. delega. lꝫ Inn. ibi conet궑 impugnare, ꝛ minus hñ. Hic pꝫ talē preſentiā ꝯiunctoꝝ reqru궑 pleniores ꝓbationes vt hic ſentit gl. ꝛ not. Bal. hic hāc. l. ꝛ ſic declarat melius glo. in. l. ſi. ff. qđ met. cā. dicit tñ ſignāter Sal hic ꝙ nō pareat dictū Bar. ꝓcedere ſilia ꝯſentiente in preſentia patris ꝙ ꝙ adſit p̄ſentia alioꝝ ꝯiūctoꝝ ſilie, q2 ſm eū nulla reuerētia cocqua궑 pſ ne a. le. l. vt vim. ff. de inſt. ꝛ iure, ſed certe p illā. l. nō vꝫ ꝓbari eius opi preterea tex. ibi dicit parenti ꝛc. ꝛ ſic vꝫ idē dōm de matre ſcita, ꝛ ſi. l. appellatione parētis, de ver. ſig. Jtē vꝫ nō minorē debere reuerētiā marito ꝙ patri p not. in. l. ij vxorē, de ꝯdi. inſer. ꝛ ēt ſocero, q2 loco parētis hꝫ. l. ex diuerſo, in princi. tancia. l. ꝓcedēti. ff. ſol. mat vnde dictū Saly. nō plꝫ, q2 nō vꝫ iure ꝓbari, ꝛ q2 vꝫ ꝯ ḡnalitatē iſtius. l. Bal. ꝛ Pan de caſt. ħ in ſpecie exēplificāt dictū Bar in p̄re ꝛ ſilia. ¶ Jtē ex hac. l. colligit Bar. rōne ſtatutoꝝ dicētiū ꝙ in ꝯctu mulieris vel mi
b noꝝ requira궑 p̄ntia ꝯiūctoꝝ a de qua rōne vide ēt p Bal. in. l.
3 ij. per illū tex. ꝟ. de adop. ¶ † Jtē tāgit hic Bal ꝙ ſi iſti ꝯiūcti proximiores reqſiti ex forma ſtatuti ſint abſentes an mulier ſi
c ne ꝯſenſu a coꝝ poſſit ꝯhere, de quo ħ vide p eū, ꝛ per eundes in. l. i. §. quibus in ſi. ff. vđ cuiu궑 vni. no. ꝛ in. l. vidua, ꝛ in. l. ſi eā functione, ꝛ in. l. furioſi. ꝟ. de tu. ꝛ in. l. cū ſinis, in ſi. ꝟ. de ſen. per Bal. ꝛ Ang. in. l. turpia. §. j. de leg. i per Pet. de anch. in repet. c. j. de ꝯſti. in ver. tranſeo ad ſtatuta q quis prohibet ꝛc. ꝛ moder. maxime Pan. de caſt. in. l. ſi cū dotē §. ſi patri, ꝛ §. eo aūt tpe, ꝛ ibi alias ſcripſi. ff. ſol. mat. ꝛ Pan. in. l. cū antiqui
4 tas ꝟ. de teſta per illū tex. ¶ † Vltimo per hanc. l. dixit Bar. in. l. frater a fratre, in. xx. col ver. iiij. q̄ro, de ꝯdi inde. ꝛ Ange. ꝛ Jmol. in. l. j. §. fuit quē. ff. ad treb. ꝙ ꝯctus factus corā ꝯiunctis, ꝛ amicis dꝶ eſſe factus palā, ꝛ bona fide lꝫ factus eſſet inter pſonas alias ſuſpectas puta inter pupillū ꝛ tutorem.

¶ Vlt. hal. ſ. l. pactū in. vj. eo. in. xxi. q. ꝟ. de col ꝛ i. l. j. i. ij. col. C. ſi quis ali. teſta. ꝓh. ꝛ plene p Fel. in c. cām matrimonij in. iiij. colū. extra de offic. deleg. Tho.

c ¶ Sine ꝯſenſu, an tale ſtatutū ſit odioſum vel fauorabile vide Franc. de are. ꝯſil. xij. ꝛ p eūdē q qñ mulier ꝯhit ſine illoꝝ ꝯſenſu cōſi. lxxij. ꝛ qñ nolūt adhibere ꝯſenſuꝫ per do. Abb ꝯſil. xi. per Bald. ꝯl. xvi. ꝛ dicit ro ꝯſi. ccclxxj. ꝙ ꝯdicēs intuitu hꝫ p ꝯſentiēte, ꝛ an vꝫ tale ſtatutū i ꝯctē dis teſtis p angē. ꝯſi. cxxvj. ꝛ an tale ſtatutū requirat magis coniunctos vel

SVMMARIVM.

1 Vſuræ non ueniūt in cōtractu tranſactionis à tempore moræ.
2 Mora an & qñ poſſit purgari in cōtractu tranſactionis.
3 Mora an poſſit purgari uſq; ad ſententiam.
4 Quaſi mora poteſt purgari uſq; ad ſententiam.

ſufficiat ꝙ ſint
ꝯiūcti v.d. per
eūdez ꝯſ. clxx.
& cū mulier ꝯ-
bit cū ipſis cō
iunctis regraſ
pñtis alioꝝ cō
iunctoꝝ p eum
dez Ang. cōſ.
cxliiij.

a ¶ Si maior
ad clariorez in
telligentiā vid
Ful. ꝯſ. cliiij.

s ¶ Bald. in
cōſil cxxvij. in
iiij. vol. incipi.
dñantib'. T.

b ¶ Mora
purgari, qñ poſ
ſit, & non poſſit
mora purgari,
vide Franc. de
are. ꝯſ. xcv. in.
ro. ꝯi. lij. & ꝯſi.
ccxxvij.

c ¶ Pena ſit
adiecta, ne b la
te pro. ꝯſ. cccc
x. & qd de pena
appoſita i com
promiſſo p ful
go. ꝯſi. xlviij.
Et qñ pena eſt
appoſita facto
vel dationi ꝗ-
titatis an cen-
ſeaſ appoſita i
fraudē vſuraꝝ
vide p Alerā.
ꝯſ. xix. iiij. lib.

d ¶ Nonata,
de hoc p Pe.
de anch. conſi.
xxxviij.

s S I maior annis. † Etiā poſt ter minū reum offerē
do pmiſſa implet trāſactionē, & ſibi parat efficacē
exceptionē ꝯ actorē volētē agere priſtina actione.
h.d. ſm intellectū gl. & licet ſit in ſe verus tñ violat tex in verſi.
nec offerat, vel ſic ſm aliū intellectū gl. Priſtina actio intenta
ri nō pōt qñis nō ſit lapſus terminus in tranſactione prefixus
hoc dicit & iſte tex eſt indubitabilis ¶ Vel ſic ſm intellectū m
Mar. ſili & Iac. but. in ꝯctu trāſactionis tanqꝫ ſtricti iuris nō
veniūt vſure a tpe more. ¶ Quartus intellectus eſt ſm Guid.
de ſuza. & eſt verus quē dixi in. l. ſi p fundo. ꝯ. eo. ¶ Quintum
2 intellectū ponit Iac. de are. quē hic vide per Cy. ¶ † In glo.
ibi offeranſ, tñ poſtea vidāda ſunt duo primū qd ſi trāſactio ſit
facta ante lit. ꝯte. & reus facta tranſactione eſt in mora dandi p
miſſa in tranſactione pp hoc actor rediit ad priſtinā litē an re'
poterit poſt lit. ꝯteſt. purgare morā offerendo q in trāſactio-
ne promiſit, Pet. Cy. Bar. & Ang. in. l. qui fidē. ff. eo. tenent
ꝙ nō per regulā. d. l. inſulam, & l. ſi qs ſtipulatus fuerit. x. in
melle. ff. de ſol. ꝯ tenēt Bal. Ful. & Pa. de caſt. hic & Ia. bu.
Frāciſ. tigri & Saly in. l. ſine apud. ꝯ. e. poſt gl. ſin. ibi p iſtuz
tex. ſm primū intellectū qui ſimpliciter, & indiſtincte loquiſ, &
dicit, ꝙ hoc intelligereſ qñ trāſactio ſit poſt lit. ꝯteſt. ꝓut intel
ligūt tenētes primā opi. hoc eſt dimnore. Ad idē tex. in d. l. ſi
ne apud acta, in verbo, pēdēte, nō ob. d. l. ſi inſulā, qꝛ ſꝫ predi-
ctos rñde ꝙ ibi agebaſ ad intereſſe ex eadē cā. i. ex eadē ſtipu
latione i qua fuerat cōmiſſa mora, & nolebat reus purgare mo-
rā obligationis ꝙ erat efficax ꝯ eū. i. q nō erat eliſa ob aliquam
exceptionē infringentē dictā obligationē ex qua agebaſ. & cā
ex qua offerebaſ nō erat integra pp lit. ꝯte. ſup ea factā i ſcām
ſuper eadē ſtipulatione. Sed hic agebatur actione pſtina que
competebat ante tranſactionem ſuper qua priſtina actione nō
erat commiſſa mora purganda, & obligatio ad moram pur-
gandam fiebat ex nouo contractu ſcilicet trāſactionis que erat
adhuc integra in ſua cauſa qꝛ ſuper tranſactione non erat lis
ꝯte. & fiebat iſta obligatio ad ꝯſeruādā & defendendā exceptio
nem tranſactionis peremptoriā, vñ talis facultas offerendi deꝫ
cōpetere quouſqꝫ cōpetit facultas opponēdi ipſam exceptio-
nē perēptoriā. ſ. vſqꝫ ad ſniam. l. peremptorias. ꝯ. ſen. reſcin non
poſ. & hec eadē rñ. daſ ad. l. ſi quis ſtipulatus, & idē tꝫ Bal. in
repeti. l. & ſi poſt tres, in. v. col. ff. ſi quis cau. & cū eo trāſit Sa
3 ly. ibi. ¶ † Et ex hoc inferſ ad ſm. ſ. retēta vltima opi. an poſ-
ſit fieri iſta purgatio vſqꝫ ad ſniaꝫ, vel ſaltē ſi eſt facta trāſactio
b poſt lit. ꝯte. an poſſit purgari mora vſqꝫ ad ſniaꝫ. Bar. & An
ge. hic in. d. l. ſi inſulā, & in. d. l. q fidez, tenēt ꝙ ſic p iſtā. l. ſcdꝫ
primā lec. & tacit. l. j. ꝯ. de conſor. eiuſdē litis, cū ibi not & Ang.
in. d. l. ſi poſt tres, & Bal. in. l. j. C. de his que pene no'e, in. j.
col. & Saly. in. l. ſi pacto. ꝯ. in j. & Iac. but. & Saly. in. d. l. ſine
apud, p illū tex. in ver. exigi qđ intelligiſ per ſniam. l. fideicō-
miſſa. ſ ſi quis. x. de le. iij. & d. l. ſi pacto. Sed Io. de ra. Pe.
& Cy. i d. l. ſine apud acta, tenēt ꝙ qñ mora fieret poſt lit. ꝯte.
vt qꝛ trāſactio icā eſſet lite iam ꝯteſta. poſſit mora purgari tñ
vſqꝫ ad primū actū qui poſtea fieret in pceſſu, qꝛ talis primus
actus hꝫ vim lit. ꝯte quo ad ea que poſtea fierent. l. nulla indu
cendo vt ibi p Bar. ꝯ. de pcur. cū ꝯcor. ibi alle. Sed aduerte
qꝛ in ꝯctu trāſactionis ex quo oriſ exceptio perēptoria verior
vꝫ opi. Bar. & ſequaciū per. d. l. peremptorias in rōne ſui in-
ducēdo vt dixi. Sed in caſu d. l. ſi inſulā, cū ſimi. vbi nulla cō
petebat exceptio perēptoria elidēs obligationē ex qua agebaſ
vera eſſet opi. Pe. & Cy. & ſequaciū, qꝛ ſi ibi mora nō fuit com
miſſa ante lit. ꝯteſt. poterit purgari vſqꝫ ad primū actū factum
poſt lit. ꝯteſt. & ita dīt tꝫ Saly. in. d. l. ſine apud, Fulgo. & Pa.
de ca. h. d. & Rap. & Ro. in. d. l. ſi inſulā, & ita tenent, licet glo.
in ſi. d. l. ſi apud, in dicit opi. dixerit ꝙ ē poſt ſniam pōt in ꝯctu
trāſactionis purgari mora per. l. itē veniūt. ſ idē recte. ff. d pe
ti. here. per quē ēt tenuit idē Fran. tigr. ibi male, vt hic p bar.
4 ¶ † Vltimo addō ꝙ quaſi mora pōt purgari vſqꝫ ad ſniaꝫ vt p
baſ in d. l. ſine apud acta, ꝙ declara vt ibi dixi in p tex. Ex quo
apparet ꝙ illa. l. nō facit ad qōnem. ꝯ. proxime tactam.

SVMMARIVM

1 Trāſactio ſi non ſeruatur iuxta promiſſa. an poſſit peti pœna, & exigi.
2 Pœna adiecta in compromiſſo an cenſeatur adiecta in fraudem uſurarum.
3 Pœna & principale an & quando poſſint ſimul peti.

1 P Romiſſis. † Si nō impleanſ pmiſſa in tranſactione pena cū effectu
exigitur, quod eſt verum ſecundum Bald. & Sa-
ly. & ſi pena ſit adiecta dationi vſuraꝝ, qꝛ nō pre
ſumiſ adiecta in fraudem vſurarum in contractu tranſactionis
vt hic, licet ſit ſecus in alijs contractibus. l. cum allegas, & ibi
not. ꝯ. de vſu. fruc. l. illud. ſ. idem papinianus, de actio. emptio.
ſed Ray. hic volens idem eſſe in contractu trāſactionis quod
in alijs intelligit iſtam. l. procedere quando pena erat adiecta
preſtationi ſpeciei vel facti, quo caſu nunquā preſumitur adie
cta in fraudem vſurarum. l. Iulius de actio. emptio. & not. in lo
cis proxime alleg. Et glo. in. d. l. cum allegas, dum allegat iſtū
textum expreſſe ſenſit iſtum intellectum ad iſtum textum. Idez
etiam tenet Iacobus butrigar. & Paul. Fulgo. etiam ſequitur
opinion. iſtam licet de predictis non facit mentionem, & dicit
quod iſte textus debet intelligi quando pena non excedebat le
gitimum modum vſurarum taxatum in. l. eos, infra de vſur.
ideo poteſt exigi. Sed ſi excederet legitimum modum vſura
rum non poſſet exigi, dicta. l. cum allegas, & iſtam opinionem
etiam ſequitur Imol. in. l. cum ſeruus, de conditio. & demon-
ſtratio. & ita tenuit in. l. ſtipulatio iſta ſ alteri, de verboruꝫ obli-
gatio. Imol ibi, & in capitulo cum dilectus, de arbit. & in. l. ſti-
pulationum alie. ſ ſina. de verborum obligatio. & Bald. in d.
cum allegas, tenent primam opinionem maxime per iſtam. l.
2 intelligendo eam indiſtincte. ¶ † Quid autez in pena adiecta
in compromiſſo an preſumatur adiecta in fraudem vſurarum
Bal. h ſe remittit ad not per ſe in. d. l. ſtipulationū. ſ ſi. Iac.
but. & Saly. h ſimpliciter tenent ꝙ non preſumatur adiecta in
fraudē vſurarum etiā ſi in laudo arbitri contineatur datio ꝗ-
titatis, idem tenet hic Fulgoſ. quia videtur pena adiecta fa-
cto. ſ. pareſ ſententie arbitri quod eſt quid facti. l. ſtipulationū
alie. ſ. ſi. & ibi gl. prealleg. & ita dicit Fulgo. velle cano. in. c. ſuā
de pen. & iſtā opi. ſum ſequutus in. d. l. ſtipulationū, alie, dic vt
3 ibi plenius dixi. ¶ † In gl. ſi. in prin. ſi intelligatur ꝙ gl. ve-
lit ꝙ vtrunqꝫ copulatiue peti nō poteſt. ſ. principale, & pena gl.
recte loquitur, ſed Barto. videtur intellexiſſe ꝙ gl. loquiſ qñ
nullo modo principale etiam per ſe tantum peti poſſet, ſed tan
tum pena & tunc an glo. bene dicat pendet ab illo diffuſo arti-
culo an per cōmiſſionez ſtipulationis penalis ſit nouata princi
d palis obligatio ¶ Quod ſi eſt nouata ſequitur quod tantuꝫ
peti poteſt pena. l. obligationum fere. ſ ſi. de actio. & oblig. l. j.
de penis lega. de quo dic vt per Bartol. in. l. ita ſtipulatus,
in vlt. op. prime partis & ibi dixi, de verboruꝫ obli. Et tangit in
cidēter Sal. h iuxta iſtā gl. an poſſit mora purgari vbi appoſi
ta eſt clauſula rato manēte pacto, de quo dic vt per Bar. in. l.
inſulam, in ſ. q. cum concor. de ver. obli.

SVMMARIVM.

1 Tranſactio eſt contractus reciprocus, in quo debet aliquid interuenire.
2 Confeſſio facta de recepto ex cauſa tranſactionis quid operetur.

1 T Ranſactio. † Tranſactio eſt contra
ctus reciprocus in quo d
2 bet aliquid interuenire. h. d ¶ † Extra hanc. l. no
ta. vnum ꝙ ſi in inſtrumento appareat ꝙ ex cauſa
tranſactionis creditor in centum recepit quinquaginta, & alia
quinquaginta confeſſus eſt ſe habuiſſe, & recepiſſe ex cā tranſa
ctionis certe licet totum videatur datū creditori inſpecta cōfeſ
ſione tamen iſte contractus vꝫ vt tranſactio. Nec iſta confeſſio
dicetur facta ſpe future numerationis pp illa verba ex cauſa
tranſactionis vt probatur in. l. intereſt. ꝯ. de ſol. & ibi illum tex.
ponderat Bal ad hoc repntans eſſe ſingul. & dicit ꝙ ratio, du
bitandi eſſe poterat, qꝛ totum cenſebatur eſſe datum credito-
ri, & ſic non eſſet tranſactio, cum hincinde i trāſactione debeat
aliquid dari vt hic.

SVMMARIVM.

1 Pœnitētia non habet locum in contractu tranſactionis, licet in contractibus inominatis regulariter ſit locus pœnitentię.
2 Pœnitētia circa cōtractum innominatum quando habeat locū, & quid ſi iungatur cum contractu nominato.

Quamuis

1 **Quamuis.** †In contractu tranſactio-
4 nis non hʒ locum peniten-
tia.h.d. Et ſic no.ꝙ lʒ in ɔtrctibus innominatis ꝑ re
gulariter ſit locus penitentie.l.ſi pecuniā.de ɔdi.
ob cau.tñ fallit in ɔctu tranſactionis ꝙuis ſit innominatus vt
dictū fuit per Bar.in.l.ſiue apud.C.eod. Et hoc eſt ſpāle in
tranſactione cū litium dirimendarū.l.i.ſ.fratis ꝛ quod ibi notū
fuit.C.eo.Quidā ñ dicebant ꝙ ſpale erat in tranſactione ſolū
fauore liberationis,ꝛ ideo dicebāt Iac.de ra.Pe.Cy.Ray.
bal.ꝛ Saly.hic,ꝛ Cy.in.d.l.ſiue apud l.xi.q. Nō illud ꝙ di
citur in tranſactione.ſ.ꝙ non hʒ locū penitentia vendicat ſibi
locum in omni ɔctu liberatorio et nolato. Quod adducūt bal.
ꝛ Say.in.l.poſt ꝙ liti.C.i.j.ꝙ non ꝓbat ꝗ non loquit in ɔctu
liberatorio inolato.ſed in ſimplici renunciatione,ꝛ ideo in eo,
ꝛ in ſimplici pcō de non petendo non eſt dubiū ceſſare pniam
adducunt et Bal.ꝛ Saly ꝓ dicta opi.ꝗ ſi conſenſu illorum ꝑ
illud pactum liberatorium naturalis obligatio ſublata eſt er-
go non debet poſſe cōſenſu ſeu pnia reſuſcitari vnius tñ arg.
l.pomponius in.j.verſi.ſed eod.de neg.ge.ꝛ.l.diſpenſatorē
tunc.gl.ff.de ſol. Et iſta rō tollitur faciliter,ꝗ ꝙuis ɔctus in
nominatus factus pacto nudo ſit celebratus conſenſu duorū
tollitur penitentia vnius,ꝗ ita eſt de natura ɔctus innomina-
ti.d.l.ſi pecuniam. Unde Bar.ꝛ Ang.hic tenent ꝙ in ɔctu
liberatorio excepta tranſactione habebat locū pnia,ꝛ ꝑ ɔſñs
condi.ob cau.competat ex capite pnie.l.ſi quis accepto.de con
di.ob can. Et ita et tenet Bar.in.l.iij.in prin.eo.ti.eo.vbi et
reprehendit Guil.de cu.qui tenebat ɔtrium. Sʒ Bal ꝛ Sal.
hic reſpondent ad.d.l.ſi quis accepto ꝙ ibi non df locū ha-
bere condi.ob cau.ex capite cauſe non ſequte. Sed ille qui
cauſam adimplere debebat fuit in mora prout declarat Bar.
in.d.l.ſi pecuniam.ꝛ dixi in actione.C.eo. Tñ adhuc verior
vt opi.Bar.ꝙ ſequitur Ful.ꝛ Pau de caſt in.d.l.ſi quis ex-
cepto ɔctu tranſactionis,ꝗ non reperit ꝙ ɔctus liberationis
innominatus ſit exceptus a clauſula poſi ain.d.l.ſi pecuniam
Item ꝗ ſi do tibi x.vt vadas pro me romam dʒ habere locum
pnia,ꝗ liberare ꝛ remittere eſt dare.l.ſi mulier de condi.ob
cau.ꝛ not.in.d.l.actione. Item non pōt dici quod ſolus fauor
liberationis fuit ratio ꝑꝑ quam in tranſactione non hʒ locum
penitentia,vt patet in.d.l.ſi ſuper.C.eo.vbi ɔctus tranſactionis
tendebat ad obligandum,ꝛ tñ ceſſat pnia. Et in materia vide
Ange.in.l.ſi cum fundū de pac vbi dicit qō qñ liberatio ſit
pure non hʒ locū pnia alle.l.iſtā. Secus qñ ſit modaliter vl
ɔditōnaliter vt ſi non paciſcar de non petendo fundū ſed vt eū
tutius trades vel ſi eum riſio tradideris,nam tunc ſi ſtat per te
quominus eum riſio trades eſt locus pnie. Alias non,ita in-
telligit ipſe.d.l.cum fundū ꝗ verba non placēt,ꝗ tranſactio ō
qua hic cū ſit ɔctus inominatus non fit pure,ſʒ ſub mō vel cō
ditione.d.l.ſi ſup.ꝛ.d.l.ſiue apud,ꝛ ibi not. Uñ alia rō eſt in
d.l.cum fundum.quare ibi cum diſtinctione habeat locū pe-
2 nitentia,vt ibi videre poteris ꝑ Bar.ꝛ bal. ¶ † Ponit bal.
hic aliqua circa ɔctum innominatum quando habeat locum
penitentia,ꝛ quid ſi iungitur cum contractu nominato de qui
bus vide per Bar.in.l.ſi.de condi.ob cau.

SVMMARIVM

1 Tranſactioni pœnali contraueniens quomodo puniatur.
2 Tranſactioni uel pacto gratuito contraueniens quō puniatur
3 Acceptilatio fit principaliter ad liberandum,& eſt immagina-
ria ſolutio.
4 Pœna & principale an & qñ poſſit utrunq; peti.
5 Moræ purgatio qñ admittat in cotractu tranſactionis.
6 Pœna & data an & qñ poſſunt ſimul repeti.
7 Iudex an & qñ poſſit actorem repellere,& ſupplere de facto.
8 Statu.ꝙ bannitus poſſit ipune occidi,quō intelligatur.
9 Pœnam non meret quicquid fit lege permittente.
10 Actio ſemel extincta non debet amplius reuiuiſcere.
11 Agere de facto,& ſine actione,an & quando quis poſſit.
12 Contrauenire de facto uel de iure an idem ſit.
13 Tranſactioni contrauueniens actor,& ſuccumbens,quia caret
actione,an poſſit petere illam ſibi ſeruari.

1 **Si pactum.** †Ueniētes ɔtra tranſa-
ctionem per dies per
ꝙ licit ipſo iure ſublata preſtina actio mediante
aquiliana ſtipulatione que in tranſactione interue-
nit reſtituunt data penam ſoluens ac etiam agendo preſtina
9 actione * repelluntur exceptione tranſactionis a limine iudicij
hoc dicit ſecundum lec. Azo.que eſt magis communis. Iteʒ
tex.ibi conexa eſt ſubaudi,ꝛ penā promiſit actor ſi contra trā
ſactionē veniret. In tex.ibi ſubiecimus.i.interpoſitis conuen
tionibus que in tranſactione deuenerunt hoc modo accipitur
in.l.ſi pacto.ꝛ.l.petens.C.ti.j.nō obſt denotat hic ordinē vel
ſequelam,quia,poſt tranſactionem nihil ſecutum ſuit quin ſtā
dū ſit,in tex.ibi aut pena.ſ.ſi actor contra tranſactionem vene
rit. Not.quod dixi in ſummario ex quo habes que remedia
competant reo contra actorem venientem contra tranſactio-
nem. Illud cum alijs notabilibus veniet plenius diſcutiendū
2 cum gloſ.¶ † In glo.prima Bald.ꝛ Angel.hic approbant
ſecundam expoſitionem gloſ.ꝛ reprehendunt primā,vt hic ꝑ
Barto.in fini i vide glo.in.l.prima in verſi.conſenſue.alias
in verſi.conſenſum.ff.de pact.vbi Bart.facit mentionem de
hac glo. Sed Bald.ꝛ Saly.ſubſtinent primam expoſitionē
ꝛ intelligunt iſtum tex.loqui de pacto non gratuito facto ſu-
per liquida obligatione,ꝛ ſic differt a tranſactione. Uel aliter
poteſt ſubſtineri intelligendo de pacto etiā gratuito ſʒ pau.

a ¶ Actione quid operetur liberatio facta per acceptilationem,ꝛ acqliianam ſtipulationem. vide Lodo.roma.

ꝛ Fulg.hic,nec ob.tex.in verſi.data probant ꝛc.ꝗ illud de-
bet referri ad id.ꝙ referri poteſt ſ.ad tranſactionem non ad
pactum gratuitum ſicut in ſimili habetur in.l.proxi.cum glo.
in verſi.ſequitur. ¶ In gloſ.in verſi.connexa.ibi naturalis
obligatio contrahitur ſtenet Iac bu.hic,ꝛ idem tenet Bal.
3 Fran tigri.Ray.ꝛ Ry.de Saly.hic.† Nam accepillatio fit
principaliter ad liberandum,ſicut ſolutio.eſt enim accepti-
latio imaginaria ſolutio.inſti.qui.mo.tol ob.§ eſt enī.ſed ſo
lutio non inducit imo ſoluit obligationē.l.pe.ff.de accep. Er
go acceptilatio non dʒ poſſe ꝓducere liberationem,ꝛ oblonē
ꝗ non poteſt producere contrarios effectus.l.cum hic.§ j.de
condi.indebi.l.qui hominem §.fina.de ſolu.ꝛ actus non de-
bent operari vltra intentionem agentis. Nec obſt.iſte tex.in
verſi.inutilis.ꝗ Reſpondet Iac.bu.quod refertur ad aqui-
lianam ſtipulationem ad quam referri non poteſt,vt in ſimili
habetur in.l.fina.C.de ſemen. Uel ſecundum eum ille qui ire
non poteſt quo vult dicitur eſſe in vinculis.l.ſi ſuccarritur.ꝛ.l.
ſe.ff.ex qui.cau.ma o. Ita dicitur ille qui liberauit per accep.
cum non poſſit redire ad actionem antiquam prout vellet,vel
ſecundum Ray.aquiliana ſtipulatio dicitur eſſe vinculum ob
ligatorium,ſed in acceptilatione liberatoria,ꝛ hoc mō poteſt
reſponderi ad opi.Iac.de are.quam ſequebatur Pe.ꝛ Cy.
ꝛ refert eum hic Bart.ſ.quod in acceptilatione eſt vinculum
naturale ꝛ ciuile. ¶ Nam verum eſt quo ad vinculum libera-
torium,ꝛ quo ad repellendum liberantem a priſtina actione
Sed Barto.hic cum quo tranſeunt Ange.Pau.ꝛ Ful.hic
dicit quod immo oritur naturalis obligatio ad non petendum
non ex acceptilatione propter rōnes Iac.bu.ſed propter ac-
ceptilationem ex naturali equitate vt hic per eum. ¶ Et aliō
eſt oriri ex acceptilatione,ꝛ aliud eſt oriri propter acceptila-
tionem. Quia dictio ex denotat cauſam immediatam,ꝛ obli-
gationem oriri immediate ex acceptilatione.
¶ Sed dictio propter denotat cauſam remotam.l.eo tempo
re,in fi.de pecul.ꝛ iſtā opi.ſequor ¶ Pro quo adduco tex.
in.l.tale pactum.ff de pac.in prin.vbi verba non ſonabant ob
ligationem de futuro,ſed liberationem ſolum de preſenti.
¶ Et tamen obligatur ad non petendum tanquā feciſſet pac
tum de non petendo,vt ibi patet in verſi.pactum,ꝛ latius ibi
exemplificat hoc Barto.non obſtat argu.ā.forma.premiſſis
cū ſimilibus. ¶ Quia reſpōde vt per Bar.in.l.vnic.§.pac
tus.ff.de pac.circa.v.col.dum alleg.l.in numerationibus de
ſolu. Saly.hic.approbat opi.Bart.ꝛ dicit ſe putare quod ex
acceptilatione ſimplici in qua non fuit promiſſum non petere
non producitur naturalis obligatio ſpecialis,ſed inducit̄ que
dā lata,ꝛ generalis obligatio naturalis vt teneantur acceptila
tionem ſeruare,ꝛ non ɔuenire de iure,ꝛ de facto vt hic,ꝛ orit̄
ex quadā naturali ratione que dicat nil magis eſſe congruum
humane fidei quam pacta ſeruare.l.j.in prin.ff.de pac.ꝛ in.l.
non minorē.ff.eo. ¶ Et ē ex iſta rōne,ꝗ quis indebita exige
re non debet.l.nā,ꝛ natura.ff.de cōdi.inde. ¶ Et eſt dfia in-
ter naturalē ꝛ ſpālem obligationē que oritur ex pacto de non
petendo,ꝛ iſtam gñalem que producitur per acceptilationē
ſm eum. ¶ Quia ſpālis obligat ad intereſſe,ꝛ de ea poterit
obijci cōpenſatio iuxta.l.et de ɔpen.ſʒ in gñali ſecus,ꝗ mul
tiplex eſt naturalis obligatio.vt no.doc.i.l.ex hoc iure.de iu
ſti.ꝛ iu.ſm eum ꝙ non plʒ. ¶ Et iſta gñalis orit̄ ex rōne po-
ſita in.l.j.ff.de pac.ꝛ ex eadē rōne oritur ſpecialis obligatio

ex pacto, ⁊ habent locum in eo verbo poſita in d.l.i. ¶ Unde
pmo vtrõq3 caſu qꝛ reſultet idem effectus etiã quo ad ꝯpenſa
tionem. ¶ Ulnia non ob.no.per gl. ⁊ doc. in.d.l.hoc iure, qꝛ
qꝛ ibi non fit differentia quo ad propoſitum inter alias natura
les obligationes preter q̃3 in illa que eſt inducta ex inſtinctu
nature.ſ.benefaciendi beneficiamus, nam illa non habet effec
tu3 natur alis obligatio nibus.l.ſed ſi lege §.conſuluit.ff.de pe
ti.hered ⁊ no.gl.in.d.l.ex hoc iure.⁊ latius Barto.in.l.ſi ex
teſtamento.ff.de fideiuſſo. ¶ In gl mag ibi hoc eſt ſpeciale
⁊c.hec cõmuniter reprehenditur, qꝛ non bñ apparet de rõne
ſpecialitatis quicquid dixerit Jac.de ra.cuius opi. reprobat
hic Pet.Cyn.Ray. ⁊ bar. vt hic bene per eos, tñ hec prima
ſolutio poſſet defenſari intelligendo eam ſm ſolu. Bal. q̃3 in
4 in vltimo referas. ¶ † In ea.ibi vel dic ⁊c. hanc ſequitur bar.
⁊ Ange. ſed non placet Ful. qꝛ ſm ſolu. iſtam iſta verba ante
cognitionem cauſe ⁊c. non continerent iuris miniſterium, licẽ
ſm eum contineant vicinationem. Adde qꝛ alia magis conclu
denti ratione non videtur hec ſolu. procedere qꝛ ſm iſtã ſolu
tio.ſenſus eſt vt declarat Pe. ⁊ Cyn hic, ⁊ penam exigere, ⁊
petere ⁊ penã data añ cãe cognitionẽ repetere, ſ3 qñ hoc fieri
ꝺbeat tex. iſte nõ decidit.ſed itelligitur peracta lite ſup cã pn
cipali. Non ob.d.l.qui prior. Iſta eſt intentio huius gl. Sed
illud ſalſum eſt qñ ante peractam litem non poteſt petere pe
nam, ⁊ repetere data, ⁊ per exceptionem tranſactionis repel
lere actore3 a limine iudicij, vt.j.proxime dicit glo. circa pri
mam lec. Azo communiter approbatam, vt ſtatim dicam. er
go ſi poteſt iſta omnia poterit etiam ciuiliter opponere excep
tionem tranſactionis qui opponi debet ante ſententiam latam
in cauſa principali, ⁊ non poſt.l.eleganter.§.ſi quis poſtb. de
condi inde. ſicut debent opponi regulariter exceptiones per
emptorie.l.peremptorias.C.ſen.reſcin.non poſ. Ergo ſequit
qꝛ non eſt neceſſe qꝛ primo finiatur cauſa principalis añq̃ pe
na petatur. Bal. ⁊ Saly. ⁊ Pau. non acquieſcunt.d. ſecun
de ſolu. Sed aliter reſpondent, ⁊ dicunt qꝛ iſta verba ante co
gnitionem etc referunt ad illud verbum ſi maluerit ⁊c. ⁊ erit in
tentio litere qꝛ ſi reus vult poteſt excludere actorem ꝯuenien
tem tranſactioni, ⁊ ante cognitionẽ ipſius cauſe principalis nõ
ſuſcitate per actorẽ ſi ipſe reus malet opponere põt exceptio
nem tranſactionis ad impediendum litis ingreſſum ſeu conte.
d.§.ſi quis poſtbu ⁊.c.j.de li.conteſta.in.vj. ⁊ dictum fuit in.l.
fratris.ſ.eo. vnde reus penã petens diceret actori. Tu recte
exciperes vt de cauſa principali quam mihi moues cognoſ
catur priuſq̃ ꝺ iudicio pene cognoſceretur per.l.qui prior.ff.
de iudic. nã cognitiõi cauſe principalis obſtaret exceptio trã
ſactionis que impedit illum proceſſum. Et ideo debet pronu
ciari non eſſe procedendum ad vlteriora ſuper cauſa principa
li. Si vero reus nolet opponere excep. tranſactionis ad impe
diendam conteſta. ⁊ proceſſum, ſed malet eam opponere ad
metam cauſe poſt.li.conteſta. vt ſic per ipſam tranſactionẽ ab
ſoluatur diffinitiue.tunc procederet ſuper vtraq3 cauſa.ſ.tam
ſuper pena q̃3 ſuper cauſa principali, ⁊ in vtraq3 obtinebit iſte
qui petit penam, qꝛ illa ſequeretur, ⁊ in cauſa principali abſol
ueretur diffinitiue. qꝛ per acceptilationẽ cõſtabat iudici eſſe ꝺ
bitorem, ⁊ actori non competere actionem vt.j.dicit gl. ⁊ illud
eſt bene dictum, ⁊ ſic.l.qui prior non procederet vbi compete
ret reo qꝛ exceptio impediret ingreſſum prime cauſe per.d.§.
5 ſi quis poſt. vbi omnino vide bar. ¶ † In ea.ibi.l.plerunq3, ⁊ ſic
vult glo. qꝛ tex. hic, ver. ſi aduerſarius maluit, intelligat de eo
qui conueniebatur ad penam nam ipſe habebit iſtam electio
nem an velit reddere data, ⁊ ſoluere penã, an velit parere tran
ſactioni, ⁊ dicit Bal. h̃ poſſe ꝓcedere ſi ipſe nondũ venerat ꝯ
tranſactionẽ, ſecus ſi contrauenerat, ⁊ ſic erat cõmiſſa pena vt
non poſſit purgare moram offerendo ſe velle parere tranſactio
ni vt euitaret pene exactionem, quia vbi pena committitur ꝓ
pter maleficium non purgat̃ mora.all.l.qui ea mente.ff.de fur.
Sed poſſet fieri purgatio quando pena eſſet commiſſa ꝑ mo
ram in negligendo.l. ⁊ ſi poſt tres.cum ibi not.ff.ſi quis can. et
idem t3 Ange. idem videtur tenere Saly. per alia verba di
cens quod ſpeciale eſt in ꝯueniente ꝯ tranſactionem ſic ſolen
nizatam.ſ.cum accepti. quo caſu non eſt locus purgationi mo
re, ⁊ preſentie per hanc.l. ſm eum Ful. hic dicit qꝛ opi.bart.
eſt cõe, tamen dicit qꝛ humanior ſententia vr̃ in ꝯrarium.ſ.qꝛ
actor poſſit purgare ⁊ euitare penam cõmiſſam, qꝛ vbi etiam
mora eſt cõmiſſa in maleficiendo admittitur more purgatio.ſ.
modicũ tempus, tex. eſt ſingularis ſm eum in.l.ſi in lege.§.co
lonus.ff.loca. ⁊ reſpondent ad.d.l.qui ea mente. qꝛ ibi loquit̃

in delicto, ⁊ in pena hic autẽ in pena que ſuccedit loco rei iſta
opi ꝯ Bart. etiam t3 Pau.hic, ⁊ in.d §.colonus. ⁊ per.l.q̃
nis de in inovoc. ſi ius aduerſarij non eſt deterius factum per
d §.colonus. Et ideo ſm eu3.l.iſta debet intelligi qñ actor ve
niens contra tranſactionẽ ſuſcitando cauſam principalem ꝑ
ſeuerat in pertinacia ſua volens admitti ad agendum, ſed fuit
repulſus a iudice per exceptionem tranſactionis, ⁊ certe iſta
opi. videtur vera quam etiam t3 Bar. in.l.ſi inſulam.in.vj.co.
verſi.obſt.ꝑ.d.§.colonus. ⁊ dicit Bar. ibi in iiij.op. ſecunde
partis ꝯplex. qui ea mente, non facit ad iſtam materiam, qꝛ nos
loquimur hic in penis conuentionalibus, ſed ibi loquitur tex.
in penis legalibus ex delicto in quibus aliud eſt vt ibi, iuncta
d.l. ⁊ ſi poſt tres, ⁊ ex hoc etiam patet qꝛ.d.l.q̃nis. non debuit
allegari ad aliud ꝓpoſitum, qꝛ loquit̃ in pena legali. Itẽ ibi eſt
ſpecialis caſus ꝺclarat in.d.l.qui ea mente, ⁊ Bal. ⁊ Imo. in
d.l.ſi inſulam. Nec ob. rõ Salyc. qꝛ non proprie ꝓbatur per
iſtum tex. vt fuit.ſ.proxime dictum reſpondendo huic.l. Pre
terea in ꝯtem tranſactionis indiſtincte magis q̃3 in aliis ꝯcti
bus admittitur more purgatio.l.ſi maior.ſa.ij.ſ.ſm intellec
tum magis cõem quem ibi tenui, ⁊ iſtam concluſionem no. qꝛ ẽ
eſt multum neceſſaria, ⁊ vtilis pro intellectu huius.l. ⁊ ſic ſeq
tur qꝛ dictum glo. h̃ in ſe eſt verum declarando ꝓut dictum eſt
quicquid dixerit Bal. ⁊ ſaly. qui videntur ſeu ratiõe ipugna
re iſtam glo. Sed non aduertunt ad predicta de quibus men
tionem non faciunt, ⁊ quod actor poſtq̃ ꝯuenit poſſit moram
purgare ⁊ penitere poſt li.conte. tenuit Bart. ⁊ Ange. in.l.
6 qui fidem.ff.eo ¶ † In ea.ibi qꝛ eſt verus ⁊c. iſte intellectus
magis videtur de mente litere.ſ.qꝛ exponat aduerſarius.ſ.ac
tor qui penam petiit, nec tunc ob.d.l.plerunq3. qꝛ reſponde vt
per Bar. in.l.cum ꝓponas.ſ.eo. ⁊ h̃. ¶ In ea.ibi triplex ⁊c.
⁊ ſm iſtam opi. Azo quẽ ſequitur Odof. Jac.bu. Fran.tigri.
ẽt Bar. Bal. Ang. Ryc. Bar. de Saly. ⁊ Pau. h̃ conclu
dunt qꝛ reus põt habere copulatiue iſta tria remedia.ſ. peti
tionis pene, repetitionis datorum, ⁊ ẽt conſequi qꝛ repellat̃ ac
tor tanq̃ carens actione iam extincta per acceptiũ. ⁊ hoc ꝑ
rõnes hic in gl. ⁊ hic plenius per Bar. ⁊ idem tenuit Bart.
⁊ Ange. poſt.gl.in.l.reſcriptum.§.ſi pcõ.ff.de pac. ꝯrium te
nebat hic. Pet. ⁊ Cy. ⁊ Ray. volens reum non poſſe conſeq
vltra penam, ⁊ repe. datorũ non qꝛ etia3 repellat̃ actor, ⁊ ſic qꝛ
ſtetur tranſactioni, ⁊ hoc ꝑ alternatiuam aũt poſitam hic in
tex. Idem etiam tenebat hic Fulg. pro hoc adducens.l.pacto
ff.eo. vbi ius demum exigitur pena ſi tranſactio reciſſa ſit, er
go non poteſt reus conſeq penã, ⁊ vt ſtetur tranſactiõi ad idẽ
adducit.l.q fidẽ.ff.eo. vbi non põt conſeq vtrunq3 niſi ſit adie
cta clauſula rato manente pacto. Ultimo ꝑ h̃ adducit, qꝛ nihil
intereſt an ipſo iure quis actionem non habeat vel per excep
tionem infirmetur.l.nihil intereſt, de reg.iur. Sed certum ẽ
qꝛ qñ actio ipſo iure non ẽ extincta, ſed põt infirmari per ex
ceptionem tranſactionis non concurrunt iſta tria remedia cũ
effectu.l.cum ꝓponas.ſ.eo. ergo eodẽ mõ d3 eſſe qñ actio ipſo
iure eſt extincta. ſi non recedo a prima opi. non ob. iſte tex. in
verſi. qꝛ omiſſo eo qꝛ dicit hic Saly. non eſt vera ſolu. volens
qꝛ alternatiua.l.ẽt aut accipitur ꝑ copulatiua ne alſ iurẽtio.l.
ſit incerta.§.quibus io.j cõſti.C.que ſol. nõ procedit vt ꝑ bar.
in.l.ſi his qui ducenta.§.vtrum de reb.dub. in verbo. oppoſi
tur. ⁊.l.quintus. dum alle.l.quicunq3.de ſer.fugi. Soluo igit̃
qꝛ iſta alternatiua ſtat ꝓprie hoc mõ, qꝛ conſequeret̃ reus vnũ
predictorum alternatiue ſi maluerit vt hic in tex. S3 ſi vtrũq3 h̃
non negat h̃ litera. Un̄ non dicit azo. nec doc. qꝛ opi. eorũ fun
detur per iſtum tex. ſed per rõnes hic aſſignatas in glo. ⁊ per
Bar. hic. Uel dic qꝛ impator rñdet hic reo q̃renti añq̃ actor
ꝯuenit que remedia cõpetere poſſint ipſi reo. ⁊ rñdet qꝛ vel ac
tor d3 ſtare tranſactioni ⁊ nõ ꝯuenire vel ſi ꝯuenit ſoluet pe
penã, ⁊ reſtituet data vt hic ẽt declarat Bar. circa prin. huꝰ
gl. Nec ob. etiam i.d.l.pacto. in ver. reſciſſo qꝛ intelligit̃.ſ.ꝺ
facto ꝯueniendo tranſactioni, ita exponit ibi Bald. ⁊ aliqd ꝑ
gl. ibi, nec ob.d.l.q fidẽ. qꝛ ibi non erat preſtina actio ipſo iu
re extincta. vt p3 ibi in ver. excep. nõ ob.d.l.nihil. qꝛ rñde qꝛ
illa non a pari ꝓcedũt qñ exceptio poſſet opponi cũ effectu ꝯ
actionẽ nã fateor qꝛ ibi actio nõ eſſet ipo iure extincta, ⁊ actor
ꝯuen iſſet ꝑꝑ qꝛ reus ꝯſecutꝰ fuerit penã, ⁊ repetitionẽ dator
ſi tu ꝑſupponeres qꝛ adhuc exceptio trãſactionis, poſſet oppo
ni ꝯ actorem bñ procederet arg. S3 clarum ẽ qꝛ tũc non poſſet
7 exceptio opponi.d.l.cũ ꝓponas. ergo ar. nõ ꝯcludat. ¶ † In
ea.ibi cũ iudex iterogabit. no. qꝛ vbi iudici ex actis ꝯſtat aliq̃
actionẽ nõ ꝯpetẽ põt ex officio ſuo repellẽ actorẽ, ⁊ adhuc iſta
glo.

a ¶ Actores. an iudex poſſit ex officio ſupplere cũ ſibi cõſtat de iuſtitia ptis ſi valẽris illã allegat̃ vl tra halle.ꝑ.d. ſal g a l.ia.ro. ꝑ.ccxiiij. ⁊ cõſil. cccclxxix. ſpꝰ. ⁊ io.an. in addi. in ti. de ſtr.edi.§.fin. ⁊ eũ. in ti. de ꝓba.§ videndũ, ⁊.qd ſi ꝺbitor ꝯdde in frã. de ore.ꝯſi.cxlvij. vbi ꝺt qꝛ iudex publicatis atteſtationibꝰ põt reciperet teſtes ad ꝺienſas rei ⁊ vt breuiſſime vide qꝛ idẽ voluit ro.ꝯ.xxij. ⁊ ꝯſi.lxxxiiij ⁊ ꝯ clvij. ⁊ qꝛ voluit Re ꝯ.xx et ꝯſ.clxxvj. ⁊ ⁊ cõſi. cccxvij. ⁊ qꝛ voluit ale. ꝯſi.lxij.lij lib. ꝑ ang.ꝯſ.ccc viij. ꝑ ful. ꝯſi. cli vbi dicit qꝛ iudex nõ repellere agẽtẽ ſine actione ẽt non petente reo, et qꝛ idem voluit ꝯſi. clxxx. vbi ꝺt qꝛ iudex nõ d3 exeq laudũ nulliũ vbi pars non poteſt opponere.

b ¶ Et vide Jaſ. h̃ ⁊ in.l.ſi vnus §.pactus ne peteret, in pe. ⁊ vlt.col ff. ꝺ pac. ⁊ alex. ſ l.j i ij. coꝰ ſ. vt que deſinunt ad no. ind. ſupp. ⁊ ibi qd in reo. Tho. diplo,

glo. ſemper pro notabili allegatur. Quod intelligit hic Ange.
eſſe verum ſi reus hoc petat a iudice implorando officium eius
alias non poſſet iudex ſupplere cum hoc reſpiciat priuatam vti
litatem. alle. l. ſi cum glo. ff. de peti. here. ⁊ in. l. iiij. § hoc au-
tem de oam inſe. ſed poſſet cum reſpiceret publicam vtilita-
tem l. ſi iuſſa §. veterani. cum gl de procu ⁊ gloſ. in. l. ij. §. ſed
quia veremur de iura. calum. Sed Ange in hoc non bene di-
cit, quia quando conſtat iudici ex actis actorem actione carere, iudex
ex officio ſuo poteſt eum repellere reo non petente, hec eſt in
tentio huius glo in. l. ſi vnus. §. pactus in gl. que inci. in oppo
nendo ff. de pac. dum vult quod ſi ago ex ſtipulatione ⁊c, ⁊ con-
fiteor poſt ſtipulationem liberaſſe per acceptilationem non poſ
ſum obtinere etiam te nil opponente, ſicut ſecus ſi in pacto de non
petendo vt ibi in glo. ⁊ clarius vult ibi Bar. ⁊ doc. communi-
ter, ⁊ etiam not. Bar. in. l. ita ſtipulatus. ad fi. ⁊ etiam in ver.
ij principaliter, quia circa finem illius ver. de verb. ob. Et idem
tenet Bal. ibi, ⁊ Imo. ⁊ Bar. in. l. ſi titius. eo ti. ⁊ in. l. poſt le
gatum in prin. in. ij. col. ff. de his quibus vt indig vbi ex hoc in-
fert vnum valde not. ⁊ idem etiam not. Bald. in. l. edita. in re
petitione paduana l. xxiiij. col. de eden. ⁊ idem etiam tenet hic Ja.
but. ⁊ Saly. allegant in arg. l. quos prohibet. ff. de poſt. ⁊. d. § ſed
quia veremur. Nec obſt. d. l. fin. cum glo. de peti. heredi. quia ibi
competebat actio actori, ⁊ officium iudi. ſuccedebat loco actionis
cui lec. ob. d. §. hoc autem. quia vt etiam ibi dixit Imo. regula il
lius. § fallit in caſu hoc no. per gl. quia hic concernit iudicij recti
tudinem vez nemo ſine actione experiatur. l. ſi pupillus. de neg.
geſt. Unde non mirum ſi iudex. tunc ſuppleat ex officio ſicut quando
reijcit libellum inepte formatum. l. j. ⁊ ibi gl. ff. de offi. aſſeſ.
in verſi. libellus. l. ij. C. vt nemo priua. ⁊ not. Bar. in. d. §. hoc
autem. Et circa hoc occurrunt aliqua que apertius cadunt in
in. l. j. C. vt que deſunt aduoca. ⁊ ideo referuo ibi. Fortius volu
it hic Jac but. ⁊ etiam Bal. ⁊ Saly. quod iudex hoc caſu ſupple
re non poſſet dato quod reus eſſet talis qui nullo modo in iudi-
cio audiendus eſſet vt ſi reus eſſet bannitus, vel non ſoluens
collectas adeo quod ex forma ſtatuti denegaretur ſibi audientia per
iſtam gl. ⁊ gl. in. § pactus declarando vt. ſ. et circa hoc dubitat pan.
vtrum dato quod iudex poſſet ſupplere repellendo actorem, an ſi
hoc non fecit teneatur. Et dicit doc. hic. iſtud non tangere, et
concludit quod non per. l. quicquid. ff. de re iudi. ¶ † Item indu
cit Bar. iſtam glo. ad queſtionem de occidente bannitum qui ex
forma ſtatuti poterat impune occidi ſi contra occidentem iu-
dex inquirit, ⁊ quomodocunque conſtet iudici[a] de banno occiſi
etiam per allegationem factam a tertio ad impediendum pro
ceſſum inquiſitionis non poterit iudex vlterius procedere con-
tra inquiſitum, vt hic per eum cum quo tenſit Salyce. Ful. ⁊
Pan. de caſt. Sed Jac. bo. in. d. l. decurionem C. ex qui. cau.
infa. irrog. vſ decidere contra. vt ibi ponderat Bal. Sed verior
eſt opi. Bar. vt etiam patet ex ibi not. per Bart. pro quo et
bene facit tex. in. l. ſeruus. cum ibi no. per. Bar. C. de his qui ad
eccle. confug. iuncris no. per eum. l. pe. §. ad crimen. in antepe.
col. ff. de pub. iudi. in ver. quero procurator ⁊c. Dum alle. not.
per gl. ſing. in. l. cum maior §. ſi prius in ver. calumnioſum ff.
de bo. lib. pro hoc etiam vide no per Cy. in. l. reos in. vj. q. ⁊
ibi per Bald. in. iiij. q. C. de accu. ⁊ per Bald in. c. j. §. iniuria
de pace iura. fir. ⁊ in. l. v. §. ij. C. quo ⁊ quando iudex, ⁊ in d. l. j. §. of-
9 ficius. ff. ne quis eum qui in ius voc. in xx. col. ¶ † In. ea. ibi,
in odium. hec lect. communiter reprehenditur ⁊ recte quia hic re
us petendo pecuniam facit. l. permittente ergo in eius odium
⁊ penam non debet intelligi aliquid induci contra eum. l. grac
cus. C. de adult. Et ſic non obſt. tex. in auc. contra qui propriam
quia ibi ille indebite ⁊ doloſe negauit, vel aliter reſponde ad illum
tex. vt hic per Bar. Preterea iſta lex. preſupponit quod hic ac
tor intentauit actionem antequam reus peteret penam, ergo de
facto egit, ⁊ ſic non debuit procedere iudicium.
10 ¶ † In ead. ibi. l. j. quando lice. emp. diſcedere, reſponde quod
hec actio ſemel extincta non debet amplius reuiuiſcere. l. qui
res §. aream. ff. de ſolu. etiam ex nudo conſenſu ſequente. l. ſi
vnus. §. pactus ver. ſed pactum. ff. de pac. nec contradicitur in
d. l. j. Sed ibi tantum habetur quod per nudo conſenſu poteſt re-
ſcindi contractus celebratus nudo conſenſu ſimili. Item inter
uenit actus retro ſimilis qui potuit tollere primum. Sed inter
uenit tranſactio cum aquiliana ſtipulatione ⁊ acceptilatione,
⁊ reus ex cauſa tranſactionis dedit actori aliquid. Et licet iſtud
repiererit non per hoc ſequitur quod ſit reſoluta tranſactio ⁊ acceptila
tio cum non fuerit ſubſecutus actus per omnia retro ſimilis,
ſecundo etiam ſi ſequeretur ſecunda acceptilatio poſt primam

non tolleretur prima, vt notat gloſ. in. d § pactus. in glo. que
incipit in opponendo in fin ¶ In eadem ibi, tertij ⁊c. hec com-
muniter reprehenditur, nam non probatur. l. nam non obſt. l.
prima hic alleg. quia ibi interuenit reſtitutio in integrum, facta
a iudice que reſtituit omnia in priſtinum ſtatum. l. quod ſi mi
nor §. reſtitutio. de mino hic non interuenit. ¶ In eadem ibi.
§ labeo. vbi per ſolutionem pene conceditur reo exceptio ad
uerſus repetitionem rei principalis que exceptio primo non
competebat, ita poſtquam hic reus repetijt data debet conce-
di actori poteſtas agendi que primo non competebat. Sed reſ
ponde quod hec actio erat ſemel extincta, ſi ⁊c. d § are. nec ex
preſſo vel tacito conſenſu partium potuit reſuſcitari. d § pact[a].
ſed in d. §. labeo. non reuiuiſcit aliqua actio extincta. ¶ Se-
quens lectu. etiam communiter reprehenditur vt hic per bar-
to pro quo etiam facit quia iſte text. preſupponit quod etiam
agitur per actorem antequam reus ſe reponat in obligatione.
11 ¶ † In ead ibi, alij dicunt de facto ⁊c. hanc tenent Petrus ⁊
Cyn. ⁊ Fulg pro quo allegant. l. iulia. § quantum. ff. ad exhi-
ben. vbi etiam de facto, ⁊ ſine actione quis agere poteſt. Sed
Bart. Bal. Ang. ⁊ Saly hanc lect. reprehendunt quia non
reperitur iure cautum quod inuito reo actor poſſit agere de fa
cto ad finem conſequendi id quod petijt niſi quando in lit. conteſtat.
ſperatur oriri actio. l. ſi titius. ⁊ l. nuda. de contrahen. emp. al
leg. in gl Non obſt. §. quantum, quia ibi ſponte reus patiebatur
actorem experiri de facto. Sed Ful. ſuſtinendo opi. Pet. di
quod eo ipſo quod reus petit penam, ⁊ repetit data videtur con
ſentire quod actor poſſit agere de facto. argu. l. cum proponas
C. eo. ergo poſtquam conſenſit non poteſt variare ſicut habetur
in. §. quantum. vbi reus a principio dixit nolo per pactum con
trauenire rei ven. vt abſoluatur ab actione ad exhibendum, non
eo abſoluto cogitur inuitus pati actorem agere ſine actione,
alias ipſe actor deciperetur auctoritate illius. l. quod non eſt di
cendum in commodato. § ſicut. ff. commo. Pan. hic dicit quod
iſta opin. eſt ſatis tollerabilis, nam dato quod actor careat ac-
tione, tamen partis ſunt habere, ⁊ illud non poſſe per aduerſarium
allegari, vt in ſimili not. gl. in. l. qui habebat. in fin. ff de manu
miſ. teſt. ⁊ valet ſententia pro actore quamuis ſine actione ege
rit. l. cum putarem ff. fami herc. ⁊ no. Bar. in. d. l. ſi titius. cer
te iſta opi. non videtur poſſe ſubſiſteri, quia negari poteſt eſſe
verum videri reum conſentire quod agatur ex facto, nam. l. cum
proponas non loquitur quando agebatur de facto. Item ac-
tor non venit contra tranſactionem iam ſolennizatam ſicut fuit
hic, ⁊ C. l. proxi. ⁊ not hic in glo. gl. Pro hoc etiam facit, quia
pena non debet delinquenti premium, ⁊ actionem afferre quam
ante non habebat. l. itaque fullo. ff. de fur. l. fine hereditaria. ff. de neg.
ge. ergo exactio pene cauſata a culpa actoris non debet huic ac-
tori tribuere actionem. Nam exceptio non eſt illa que actorem
repellat, ſed carentia actionis adeo quod ſi nihil exciperet re
us iudex ex officio repelleret eum vt hic in gl. ſed in. l. cum pro
ponas. exceptio erat illa que repellebat actorem. ¶ Preterea
dato quod dicamus quod per petitionem pene reus videre-
tur conſentire actorem agere poſſe de facto non propter hoc
agere poterit actor vt probat Bar. hic maxime per. d. §. quan
tum. Nec tunc obſt. d §. quantum inducendo, vt. ſ. per Fulg.
quia reſponde primo quod aliud eſt in odium rei, quia fuit in cul
pa, ⁊ mora in exhibendo, hic autem reus in nulla culpa fuit. Uel
ſecundo § quantum intelligitur quando reus per ſtipulatio-
nem promiſit pati iudicium in vendicatione, hic autem dato
quod videatur tacite paciſci. tamen ex tacito pacto ſicut nec ex-
preſſo non oritur actio nec efficax obligatio. Uel vltimo reſ-
ponde quod in § quantum reus etiam poſtquam fuit abſolutus in
actione ad exhibendum non poſſet preciſe cogi iudicium pa
ti de facto. ſed conſortiue, quia ſi non pateretur, tunc per condi. ob cau.
pateretur ſe reponi in priſtinum ſtatum quo ad actionem ad ex
11 hibendum iuxta. l. ſi quis accepto de condi. ob. cau. ¶ † In ea.
b ibi. l. ea quidem in hac materia an idem operetur in facto fieri[b]
⁊c. vide hic per bartho. qui plenius quam alij tetigit poſt Cy.
⁊ Cyn. in. d. l. ea quidem. ⁊ plene per Jaco. but. ⁊ Bald in. l.
ij. C. de epiſ. audi. ⁊ per. Bar. in. l. mutiane. in verſic. venio ad
verſi ⁊c. ⁊ ibi plenius per Bal. ⁊ Imo. poſt Cy. ff. de condi. ⁊
demon ⁊ per. Bar. in. l. ania per illum tex. eod. titu. ⁊ in. l. ſi
per illum tex. vt lega. nomi. ca. ⁊ in. l. filium § ſi quis in fi. ff. de le
ga. preſta. ⁊ in. l. fin § ſed quia C. com̃ia de le. ⁊ in. l. id quod pauperib[us]
⁊ ibi per gl. C. de epiſ. ⁊ cle late per Bald. in. l. alias de iureiur.
⁊ in. l. j. in vj. co. C. de his que not. ⁊ in. l. j. circa principium C. ſi a
non competit, iudi. ⁊ in. l. prima. in. v. oppo. C. ſi ſeruus extero, ⁊

a ¶ Conſtet iu
di. l. de h vltra. C.
allege. vide ce
po. conſil. xcix.
xlvij. ⁊ ſe. vbi
dicit quod iudex debet
vigilare ſup in
nocentia abſen-
tis contumacis
⁊ ipſum abſol
uere.

e ¶ Uide ſo.
de ana. in conſi.
lxxxix. inci. vi
ſa inquiſitione for
mata ⁊ in. c. ve
niens in iiij. co.
de accu. ⁊ bar.
in conſi. cvij. inci.
viſis omnibus ⁊ ibi
dixi in addi. ⁊
alb de ro. in. l.
noſtra in vlti.
col. C. de his q
ad ecc confu. ⁊
vide laſ. hi. vij.
col. ⁊ ibi dixi
i addi. meis ple
ne. Tho. dip.

b ¶ Fieri. vide
in. ro. conſ. cxcix.
et. cccixxxiiij.
incipit. d. laſ.
h pro vtraque par
te adducit au
ſufficiat de iu-
re conuenire, ⁊ di
cit dubitare de
concordia dic quod
illis colligi poteſt
ex dictis in ro.
conſ. ccccixxxiij.
⁊ ex fundamentis
quos ipſe ad-
ducit pro vtraque
parte, ⁊ inquantum
dicit quod ſi fide
iuſſor cogitur ad
ſoluendum id quod
de iure non te
nebatur vigore
ſtatuti, vel al-
terius conſue-
tudinis quod prin
cipalis non poteſt
opponere ad
hoc abb. conſ. lxvj.

in rub. ff. de inſti. & ſubſti. in fi. per oẽs in l. continuus. §. cum ita de ver. obl. per illũ tex. & in l. quidã. per illum tex. eo. tit. & per
13 cano. in c. nup. de biga. ¶ † Extra gl. op. ſi actor hic venit ꝯ tranſactionẽ, & ſuccumbit eo q2 caret actione, vt hic ſm̃ lectu. Azo. ergo debet poſſe ad trãſactionem redire, & facere illã ſibi ſeruare. l. ꝗ rome. §. ſi ſ a. de ver. ob. & no. Inn. & Joã. an. in c. mulieri de iureiur. & q no. Bar. in l. papi. §. ſed nec tempo beris de inoffi. teſt. p illũ tex. & p. l. aurelius. §. fi. de lib. le. Et ſic vr̃ q actor hic poſſet facere tranſactionẽ ſeruari, & p ꝯñs non rederentur reo ea q̃ ſibi actor dederat ex cã trã. cuius ꝯtrariũ hic dicitur. Rñde ſm̃ Pau. hic q ꝯrio procederet qñ actor ſoccumberet facto rei opponentis exceptionẽ contra actionem non extinctam ipſo iure, ſed hic non ſuccubuit facto rei, ſed per defectum actionis quod nota.

SVMMARIVM

1 Tranſactioni iuratę per deum, uel per principem contrauenĩs infamis ẽ, ab actione cadit, pœnam ſoluit, & reſtituit, & applicatur aduerſę parti tranſactionem obſeruanti.
2 Tranſactioni iuratę cõtrauenĩes non punitur pœna huius legis qñ tranſactio ſit p̃cepto iudicis, uel neceſsitate ſtatuti.
3 Tranſactioni iuratę contrauenĩens ponitur pœna huius legis quando ſtatutum non arctaret ad iurandũ ſed ſolũ ad com promittendum.
4 Tranſactioni iuratę dicitur quis contrauenire per porrectionẽ libelli uel ſupplicationis, & per citationem.
5 Contrauenire quot modis quis dicatur, ut pœna contra eum committatur, qui promiſit non contrauenire.
6 Promittens non inferre queſtionem, controuerſiã, q̃rimoniam uel moleſtiam, qñ committatur pœna ſi contrauenĩat.
7 Mora non poteſt purgari ubi facta eſt executio à lege, uel ab homine.
8 Iuramentum habet uim clauſulę rato manente pacto.
9 Pœna quæ debetur ex contractu applicatur parti obſeruanti.
10 Iuſiurandum minoris repræſentat eum maiorem in ſuis cõtractibus.
11 Lex iſta an loquatur in pœnis conuentionalibus, uel legalibus
12 Periurus an ſit infamis
13 Periurus non eſt infamis ipſo iure, ſed requiritur ſententia declaratoria.
14 Iuramentum etiam ortum à iure ciuili producit actionem.
15 Periurus repellit̃ ab agendo, quando uenit contra contractũ iuratum celebratum ſuper actione intentata.
16 Iuramentum & fidei præſtatio à pari procedunt.

a ¶ Ex neceſſitate. adde ſal. gſi. lxij. p quo facit q voluit frã. de are. cõſi. lxxxviij.

b ¶ Reſcripto de hoc per do. Car. cõſi. xxvij.

c ¶ Dicimus vide Joã. in d. l. q̃uis. in ij. nota. in ij. col. Lbo. diplo.

d ¶ Moliſtiam de hoc per Pau. de caſt. conſi. cclxx. & Alex. conſil. iij. lib. ij.

1 **I quis maior.** † Veniens ꝯ tranſactionem iuratam per deum, vel per principem infamis eſt, ab actione cadit, penam ſoluit & reſtituit, & applicat aduerſe parte tranſa. obſeruanti. h. d. ¶ In tex. ibi pacta ex hoc vſ. inferunt Bar. & cõiter alij poſt eũ hic hanc. l. habere locũ nõ ſolum in ꝯtra tranſactionis, ſꝫ ẽt in quocunq3, q2 hoc verbum gñale eſt & ita ẽt Imo. in l. ſi inſulam. in vj. ſal. regule affirma. de verb. ob.
2 ¶ † In tex. ibi nullo cogente, per hoc dñt Bar. & Bal & Ange. & Bar. in l. qui fidem. ff. eo. & in l. predia. ff. de acti. emp. penas de quibus hic non habere locũ in ꝯtꝰo tranſactionis vel in cõpromiſſo facto ex precepto iudicis vel neceſſitate ſtatuti, q ſignanter limitant Saly. in l. fi. ff. de iudi. Qñ ex inſtrumento compromiſſi, vel aliter apparet q partes deuenerunt ad compromiſſum pp neceſſitatem cauſatã in ſtatuto, alias ſecus, vnde qui allegat neceſſitatem illam probadir. l. fideicommiſſa §. ſi rem de leg. iij. Et qñ quid videatur eſſe factum ex neceſſitate vel metu ſtatuti, vide no. per Bart. in l. creditor. in fine. prin. ff. ſol. ma. & per. Bal. in l. oẽm. in fi. ff. ad terto. & in l. filius in pe. co. ff. de fur.
3 ¶ † Scdo limita dictum Bart. hic qñ ſtatutum arctaret tñ ad cõpromittendum & iuſm fuerit ſponte interpoſitum, q2 haberent locũ pene huiꝰ l. que imponuntur ſponte iuranti, ita no. voluit Fulg. hic. Et puto verum li3 dicat ſe hoc non firmare forte dubitans q2 tex. conſiderat qñ tranſactio ſponte facta fuerit. Sed Paul. hic hanc limitationẽ ſimplr ſequitur, & iſtud placet propter idẽtitatem rõnis, ſi tamen de cõſuetudine eſſet q in compromiſſis preſtaret̃ iuſm ꝯñis ſtatutum de iuſo non loqueretur, tñ
a ſatis diceretur iuſm eſſe de neceſſitate ° preſtitum. l. ſi poſt. §. j. & ibi per Barto. ff. de aqua plu. ar. l. ex ea. in prin. ſm̃ quintum lec. ff. de verb. obli. & ibi Bar. l. q ſi nolit. §. qui aſſidua. ff. de edi. edic. Subdit ẽt Fulg. hic. q ſi cõpromiſſum fuit ex neceſſitate ſtatuti preſtitũ, & poſtea partes ſponte laudũ emologauerunt cum iuramento habebunt locum pene huius. l. o, iſte vltimus actus fuit ſponte preſtitus q putat eſſe notandũ.
4 ¶ † In text. igit in expellando iudicem, dicit Paul. hic debere ſuppleri. ſ. & citari reum, q2 non ſufficit obtuliſſe libellum iudici, niſi reus fuerit citatus, nã aliter non incõmodatur reus. alle. q no. in ſi. in auct. qui ſemel. ff. quõ & qñ iud. Sed hoc non puto bene dictum, tñ per iſtum tex. qui hoc voluit in odiũ deſeranti indiſtincte, ſꝫ etiam q2 tex. hic vult q ſupplicãdo principi incurrat actor iſtas penas, & tñ per illud non incomodat̃ reus. & ipſemet Pau. hec forte conſiderans in hac. l. dixit q vr̃ ſatis durum, & rigoroſum q per ſolam impetrationem reſcripti delegatorij incurrat has penas, & forte ſm̃ com̃ practicã
b hic non ſeruaret̃ ſi non fuerit vſus reſcripto, ° & hoc putat ipſe verius. Pro hoc facit l3 ipſe nõ alleget. l. libertus. la. ij. ff. de in ius vo. & quod no. Hoſtien. & Jo. an. in. d. c. ex queſtione. de reſti. ſpo. vbi p plura ꝯcludunt q ſi actor ipetrauit reſcriptũ delegatoriũ q ex illo reus allegare nõ poterit illõ reſcriptũ nec eo vti ſolito actore, & no. bal. i. l. j. §. vt lite pen. & in l. poſt q̃. ſñia. j. ad fi. & in. l. ea. ff. de tempo. in integ. reſt. Sed certe quo ad incurrendum penas hic poſitas in odium deſerẽtis, iſte intellectus Pau. videtur violare literam, & per hoc. cõiter intelligitur ſine aliqua ſubaudit iõe. Et ideo dicunt hic Saly. & Ful. q in caſu. d. l. libertus iõ non cõmittit̃ pena q2 illa pena ſponebatur vocanti in ius, non autẽ ſimplr conuenienti pro iſta opi. etiam optime facit id quod not. glo. hic in verſi. ſupplicando, dum alleg. l. j. & ij. C. qñ lib. prin. da. vbi ſola impetratione reſcrip. interrumpitur preſcriptio abſq3 citatione,
° & executoris miſſione, vt not. glo. in. d. l. ij. Subdit ẽt Paul. hic q ſi actor fecerit citari reum in iudiciũ, & reus non venerit
c non dicimus ° actorem veniſſe ꝯ tranſactionẽ alleg. l. q̃uis. ff. de in ius vo. p q̃. l. etiam infert idem eſſe ſi reus citatus ꝯparoit., Tamẽ actor renunciauit iudicio per penitentiam. Sed certe iſtud vltimum de penitentia non videtur verum q2 in caſu huius. l. non poteſt mora purgari, vt. ff. dicaꝫ que pena. l. imponitur ipſo iure, ſed in caſu. d. l. q̃uis non imponebatur ipſo iure. Preterea ibi eſt ſpecialis caſus ꝯ regulam. l. qui ea mẽte. ff. de fur. prout declarat ibi Bart. in ij. col. & ideo Pau. in hac. l. ſe corrigens dixit ſe intelligere dcm̃ ſuum in penis que non imponuntur ipſo iure prout eſt in pena ſolutionis pene p̃miſſe, & reſtitutione datorum prout dicetur. Sed certe etiam quo ad tales penas non videtur bene dixiſſe, q2 etiam in talibus penis non eſt locus purgationi, vt. ff. concludam.
5 ¶ † Itẽ nota. ex iſto text. quibus modis quis dicatur contrauenire vt committatur pena ꝯ eum qui promiſit non contrauenire, & idẽ dicit glo. de verbo ratum, & firmum in eo qui promiſit ratũ habiturum q vltimum videtur intelligendum ſi ꝯueniatur de iure non de facto, quia verbum ratum importat iuris firmitatẽ, verbum autem firmum importat firmitatẽ de facto, vt eſt tex. cum glo. & ibi Bar. & Saly. in. d. l. id q pauperibus de epi. & cle. q eſt no. ſm̃. d. Abb. in. c. Ray. de teſt. & pro eo q dictũ eſt de verbo ratum ego alle. tex. in. l. ſi ſine. §. cum autem. ff. rẽ rat. ha. Saly. tamen in. d. l. qui fidem. ff. eo. dicit per omnia equipparari promittere nõ contrauenire, & ratum habiturum. alle. l. quod enim. § j. ff. rem ra. ha. & ita etiam fuit de mente glo. hic Ergo videtur quod ſicut in primo caſu contrauenĩens de facto incidit in penam. vt. ff. l. proxi. cum ibi not. per Barto. circa fin. & hic, ita debet eſſe in ſecundo. Unde poteſt concludi quod aut promitto quod ego ratum habeo, & tunc committitur pena etiam ſi de facto ꝯueniatur, ſicut ſi promiſiſſem non ꝯuenire per proxime dicta. Aut promitto q alius ratum habebit & tunc habere locum tex. in. in. d. §. cum autem. Aut in alia diſpoſitione apponuntur iſta duo verba ſimul, ſcilicet ratum & firmum, & tunc ne aliquod dictorum verborum ſit ſuperfluum habet locum tex. cum gloſſ. in. d. l. id quod pauperibus. quõ not. quia declarationem non inuenies.
6 ¶ † Quid autem ſi promitto
d queſtionem controuerſiam querimoniam vel moleſtiam ° nõ inferre quando committetur pena, vide Barto. in. l. amplius ff. rem ra. habe. Cy. Bal. & Saly. hic per Bald. & Ange. in l. non ſolum. §. ſi ſtatus. ff. de procu. & Bald. in. l. j. C. de teſt. & in. l. j. in. vj. col. ff. de his que pe. not. & in. l. j. in vlti. col. ff. de vſufru. & in. l. cãs. C. eod. & in auc. habita in. xx. col. ff. ne filius pro pa. per Ang. in. l. j. ff. de preſcrip. lon. tempo. & que not in. l. lucius. §. tres. ff. ad treb. per Saly. in. d. l. qui fidem. latius per Ant. de bu. in. d. c. ſi diligẽti. de for. cõpe. vbi etiaꝫ tractat qd ſi promitto non agere, de quo per gl. in. l. ſi poſtea q̃. de pecu. per Jaco.

p Jac.bu. Bal. ⁊ Saly.fa.ſt ꝙ no. Bal.in.l.nã et poſtea. in prin.ff.de iureiur. ¶ In tex.ibi,non ſeruando pacta illa, intellige ſi ſint in ſacra terminādi.l.ſi duo.§.ſina com ibi no. per Bar.de conſtitut.pecunia ¶ In tex ibi mox.i.ipſo iure, vt no.gl. in auc.de inceſtis nup.in prin.⁊ ſic pene imponunt̄ ipſo iure,vt hic no.gl.in ver.ſi priuatus.⁊ ſequit̄ Bar.⁊ Ang. hic.Sed Bald.Saly.⁊ Pau.intelligunt hoc eſſe vero quo penam infamie,⁊ priuationis actionis,q꞉ iſte imponunt̄ ipſo iure,vt hic in verſi. priuatus inducendo vt hic per Bartho. Nam tales pene non requirunt facti executionem.⁊ trahunt ſecum executionem.Secus ergo ſm eos in pena reſtitutiōis acceptorum,⁊ etiam in pena promiſſa ſolui,q꞉ quo ad iſta requiruntur proceſſus,⁊ ſententia cum non trahant ſecum executio-
7 nem ipſo iure. ¶ † Et ex hic infert etiam Bar. Bal.⁊ Ange. ꝙ non poteſt mora purgari,q꞉ vbi facta eſt executio a lege vel ab homine non poteſt mora purgari.l.qui ob rem.ff.de condi. indebi.⁊ argumen.l.ſi is cui.de leg.ij. ¶ Et not.gl in.c.moea.de regu.iur.in.vj.in.c.ij canon.in ver.priuatus.⁊.c.cupiētes.§.ꝙ ſi per viginti.in ver.expectari.de electio.in.vj.⁊ gl. reprmata ſingul.in clemen.ne in agro de ſtatu monachorum. Sed Pau.hic dicit purgationem more impediri quo ad penam infamie,⁊ priuationis actionis in quibus dictum eſt fieri executionem ipſo iure.Ergo ſecus in alijs penis in quibus dictum eſt requiri executionem,⁊ ſic ante illam factam purgari mora poterit,⁊ ſic etiam fuit de mente Ange.in.l.ſi inſulam.de verb.obliga.prout ibi ponderat,⁊ refert Imo.ſ.quod quo ad omnes penas hic expreſſas impediatur purgatio per iſtum textum volentem eodem tempore penas iſtas preſtari debere in ver.mox,⁊ q꞉ ſi hic impediretur purgatio in penis in quibus facta eſt executio ipſo iure a lege non eſſet aliquid ſpeciale in h.l.⁊ ita dicit fuiſſe de mente Bar.in.d.l.ſi inſulā in v.qd.Quod propter iuramentum illa purgatio indiſtincte nō admittitur.Pro quo etiam allega.Imo.q꞉ omnia ponuntur ſub eadem determinatione.vt hic in hac.l.ergo debent intelligi pariter ⁊ vniformiter determinata.l.iā hoc iure.de vul.⁊ pupilla.cum ſimilibus.Idem tenet Saly.hic in prima col. allegans ſimpliciter iſtam tex.Sed ad iſtas rationes poſſet reſponderi primo ꝙ eodem tempore non poſſunt concurrere iſte pene poſtquam alique trahunt ſecum executionē ipſo iure.Non obſtat ꝙ non eſſet hic aliquid ſpeciale in odium periurantis,q꞉ ipſo iure priuatur actione,⁊ efficitur infamis contra regulam poſitam in.l.j.verſi.iudicatur.ff.de infamibus. vbi requiritur ſententia vt quis efficiatur infamis.Non obſt. ratio fundata per.d.l.iam hoc iure,q꞉ illa fallit vbi alia rō eēt in vno caſu quam in alio.l.ſi ita ſcriptum ⁊ ibi no.Benedict⁹ de plumbi.ff.de manu.teſta.l.ſi ſeruus liber.de ſtatu libe.Ex his patet vtranꝗ partem eſſe ſubſtentabilem.Tamen verior videtur ꝙ indiſtincte impediatur purgatio more,q꞉ iſta pena reſtitutionis acceptorum,⁊ ſimiles videntur eſſe impoſite ſub hac pena tanꝗ pena delicti.ſ.periurij,ergo debet ceſſare more purgatio.l.qui ea mente.ff.de furtis,⁊ ita innuunt verba huius.l.⁊ iſtam opi.videtur amplecti Bal.in.l.ſi pacto ad finē.C.e.i.⁊ in.l.ſi poſt tres in lectu in vltima colum.ff.de ga
a cautio.Fallit tamen de equitate canonica ſm quam non obſtante iuramento poterit mora purgari,ita dixit Bald.in.l.q crimen.in.ij.qd.C.qui accuſare.all.no.in.c.apud miſericordes xxxiij.q.j pro quo facit tex.in.c iuuan de penis ſm vnum intellectum quē pon Hoſt.in ſumma.in ti.de arbi.§.ſed quis liber.ver.ſed nunquid religioſi,⁊ Anto.⁊ Imo in c.dilecti.volentes ꝙ de equitate canonica ſemper poſſit purgari mora ſi aduerſarius nō ſit paſſus damnū propter morā per.d.c.ſuūz ⁊ ita ſentit Bald.in.d.l.ſi pacto.in penu.col.
8 ¶ † Nota ꝙ iuramentum habet vim clauſule rato manente pacto,vt hic patet iuncta.l.cum proponas.C.eodem.ſallit in iuramento appoſito in compromiſſo facto in arbitrium,q꞉ ſola pena poterit exigi,vt eſt tex.in auc.decernimus.C.de arbitris.per quem dicit Bal.limitari regulam que habet quod iuramentum operatur vt actus valeat eo modo quo valere pōt l.cū pt.§.filius matrē.de le.ij.Ex quo infert Bar.ꝙ licz alias tranſactio que non valeret tranſactio nō valeat vt pactū.l.ſi cū .C.eodem.⁊ ibi dixi.Tamen fallit vbi iuramentum etiam interueniſſet,⁊ hoc ſequitur Ange.in.d.l.ſi cauſa.⁊ Pau.hic,ſz Fulgo.hic dubitauit,⁊ non decidit,nam ex dicto Bario ſm Fulg ſequeretur ꝙ tranſactio ſeu cōpromiſſum factum poſt rem iudicatā videretur valere pp iuramentū in vim pacti licz non valeat vt tranſactio vel cōpromiſſuz.l.poſt.ff.eo.ꝙ vt dubia-

bile ſm Ful.Et pactum dz eſſe de re certa,⁊ gratuitum.l.j.ff. eod.ꝙ non eſt in caſu premiſſo,ſed certe imo eſt de re certa in caſu premiſſo pp rem iudi Non obſt.ꝙ non eſt gratuitum,q꞉ hic non eſt de ſubſtantia pacti.l.ſi inura.com ſi.ff.de pac.etiā dubitat Ful.dicens ꝙ.§.filius matrem loquitur qñ defectus erat in ſolemnitate ſeu forma,ſed nos loquimur quando defectus erat de ſubſtantia,q꞉ eſt de intereſſe tranſactionis ꝙ fiat de re dubia,⁊ per hoc relinquit cogitandum.Sed iſtam opinio.
b Bar.ſequitur etiam Roma. in.l.j.§.ſi quis ita.de verbo. obli.que videtur verior.Nec obſt.ꝙ dicit Bal q꞉ in caſu premiſſo eſt defectus in materia q꞉ materia ſuper qua interponitur tranſactio debet dubia eſſe.l.j.ff eodem.ſed poſt rem iudi.erat liquida,modo ſic maior eſt defectus forme quā materie.l.an in multis.⁊ ibi not.ff.de except.ergo ſi iuramentuz ſupplet vbi eſt defectus forme.d.§.filius matrem quanto magis debet ſuppleri vbi eſt defectus materie.
9 ¶ † Item not.ꝙ pena que debetur ex ꝯtra applicatur parti obſeruanti Quid autem in penis que debentur ex vltima voluntate cui applicentur,videtur vide Bar.in.l.vxorem.§ heres.ff.de leg.iij.per Bal.in auc.cui relictū.de indicta viduit. ⁊ in.l.j.C.de his q̄ pe.no.⁊ per Imo.in.l.paterfamil.ff.de hẽ. inſti.an alijs penis dic vt p Bar.in.l.agraria.ff.de termi,mo
10 to.¶ † In gl.j.Bar.hic indiſtincte cōcludit ꝙ hec lex nō hz locum in minore iurante qm̄ iuramentum repreſentat eum maiorem per not.per gloſ.in.l.ij.de reſcindē.vendi.⁊ in auc.ſacramenta.C.ſi aduerſus vēdi.⁊ ita.l.debet intelligi in vero maiore,vt hic per eū p quo optime facit ſm Saly.tex in.l.fin.C. de his qui veniam etatis impetra.⁊ idē tz Bal.⁊ Ang.Sal.⁊ Fulg.⁊ Pau.hic,⁊ fuit ēt opi.Jac.de rau.⁊ Ray.prout h refert Cy.in gl.in ver.iudice ibi,vl̄ dic p̄cedens verior,⁊ cō-
11 muniter approbatur ¶ † In ead.ibi.§.accuſaſſe,dic ſm bart.⁊ Ange.ꝙ ibi loquit̄ in pena legali hic in cōuentionali,ꝙ reprehendit Bal.per.l.ſi libertus minor.C.de iurepa.Sed,certe illa lex non obſtat,⁊ reſpondere vt per bar.in.d.l.amplius tamen alia ratione ſol.Bari.non eſt bona,quia etiaz iſta.l.loquitur in penis legalibus non ſolum conuentionalibus.Ideo Saly.non facit differentiam inter legalem ⁊ conuentionalem ſed indiſtincte vult attendi in dubio proprium ſignificatum verborum,vnde ſi pena imponitur petenti debet intelligi li.conteſta.d.l.amplius.niſi caſu quo reperiretur aliter per.l determinatum.l.in ſeruitute.§.perijſſe.ff.de bo.libe.Fulg.hic dicit ꝙ certe ibi non conſtat de mente.l.et tenet quod lex punit accuſantem per calumniam,⁊ intelligitur de eo qui accuſat,⁊ ad ſententiam peruenit.d.l.qui cum maior.§.accuſaſſe iuncto.§. ſi.⁊.l.ſequen.quia vſqz ad ſententiam ſolet queri de calumnia alleg.l.ſi quis.ff.ad turpil.Sed vbi lex ſimpliciter puniret accuſantem non expectaretur ſententia.l.penul.⁊ finali.C.g accu.ſed vbi de mente.l.certe conſtaret,tunc ſtamus ei vt hic.ſz hec opi.non placet,quia quando lex puniret accuſantem per calumniam debuiſſet tunc puniri cum primom conſtaret accuſantem fuiſſe in calumnia de qua ſine dubio potuiſſet conſtare añ ſniam.l.cum ibi no.C.ad turpil.⁊ no.in.l.j.ff.eod.tit.in pri. Unde verior videtur opi ꝙ in penis legalibus regulariter p̄ueniri debeat ad ſenten.iam.l.vlti.C.de his qui.vt indi.l.papi.§ meminiſſe.ff.de inoffi.te.⁊ d.§.perijſſe.⁊ d.§ accuſaſſe.nō obſt.tex ti quia ſecundum Pet.⁊ Ray.in.d.§.accuſaſſe.ē ſpecialē in odium delerantis.Non obſt.d.l.pe.q꞉ reſponde vt p Cyn.⁊ Salyce.hic.Et in materia vide Bario.in.l.enim.⁊.l. ſi libertus.de iurepa.⁊ in.l.in criminali.C.de iuriſdi.om.iud.p Bal.in auc.ſtatuimus.C.de epiſ.⁊ cler.⁊ in.l.ſi quis in ſuo.C. de inoffi.teſte.⁊ in auc.habita in.xx.col.C.ne fi.pro pa.⁊ in.l.et totin.vj.col.de iur.⁊ fac.igno.⁊ in.l.iij.§.j.ff.ꝙ quiſqz iuris plene per cano.in d.c.ſi diligenti.de foro compe.¶ In glo. in verbo.ſupplicando,ibi.l.cauſas incurret iū in penas iſtas velut contrauenien̄s per iſtū tex.ſm Saly.Alb.de ro ⁊ Ful.
12 hic.¶ † In gl.in ver.infamia.in pri.an periurus ſit infamis
c vide plene per cano.in.c.teſtimonium.de teſti.per glo.vj.q. iij.quicunqz per gloſſ.in.l.ſub conditione.in prin.in verſi.conuenit.de condi.inſti.⁊ in auc.ſcenicas non ſolum ⁊c.§.i.in ꝟ. ſi quis omnino,⁊ plene per bario poſt.glo.in.l.incin.ff.de in
13 fa.¶ † In ea ibi,ipſo iure,nō in̄ habetur pro infame antequā
d declaratum fuerit per ſententiam ꝙ veniſſet ꝯ iuramentum ſm Bal.hic,qui p hoc allegat.l.eius qui delatorez in prin.ff. d in.fiſ.⁊ ꝙ in ſimili not.glo.in auc.de tabel.§.pe.in verſi.do
e cumentis.Adde ꝙ Archi. ⁊ Jo.an.in.c.j de homi.ſignanter dicunt ꝙ omnia iura mundi que dicunt penaz imponi ipſo

a ¶ Canonica.ſequitur ind. ſio.ſo a.⁊ an iñām impediat more purgationem.vide late p alc.cõſ.cxvj. ly.ii.⁊ ad māz huius.l.vide p eundem alex. cõſi.ccxxij.li. ij.vbi an minor incurrat penā huius.l.

b ¶ Ro.qñ iuramentū hēat vim predicte clē vide in.eo. cõſi.cccccxvj.

c ¶ Sit infamis vide cal. cõſi.v.de iure. in.ro.cõ.ixxx.

d ¶ Fuerit, idē dē ind.ro. cõſi.cccxxiij.⁊ ibi an a eti ſnia poſſit app.

e ¶ Arch.ad dēn ⁊ vide in. ro.in cõſi.ccxj. ⁊ ſeq.⁊ eundem alex.in conſil. cxxiiij.inci.ob miſſis ſupſtatis in j.vo.Pau. de ca.xxxj.co. iij.inci.ſuper p̄mo q̄ſtio.bal. in.l.iubemus.§.ſane.col.iij. C.de ſan.ſan. ec.⁊ bar.in.l. manifeſte.ff.de iureiur an ſ rē eiſ.Cur.

iure vel facto debent intelligi dummodo ſit ſecuta ſententia ḋ clarato:ia per q̄ declaratum ſit fuiſſet commiſſam id p̄ p̄ q̄ ve niebat imponenda illa pena, alias illa pena eſſet irrita, ⁊ execu tionem non ſoriitur allegat plura iura ⁊ preſertim tex. optimũ in. c. cum ſecundum ⁊ idem ipſe ibi nota. de here. in. vi. ⁊ idem nota. Bald. in capitulo primo de feu. ſine culpa non amit. ⁊ in auctentica. qui ſemel. in penulti. colũ. quõ ⁊ ind. ⁊ in aucten. 14 hoc amplius. in. j col. de fideicõ. ❡ † Extra gl. inducitor iſte tex. in ver. actione priuarus, q̄ ex iuramento inducto ētra iu re ciuili oriatur actio. ⁊ iſta iſtum tex. ad hoc alle. Roi. in rub. de verb. ob. ⁊ Ro. in. l. j. in prin. eo. ti. ſʒ magis cõis opi. doc. ſit in ↄtrarium cum ſpeciale ſit in liberto. l. ſi quis pro eo. ⁊ ibi p̄ glo. ⁊ bar. ff. de fideicõ. li. ⁊ plene no. in. l. j. C. de ope. lib. Sed certe ad iſtum tex. poteſt reſponderi q̄ intelligitur de preſti na actione ſup qua fuit tranſactum, ⁊ cõuentum per tranſactio nem vel pactum que non erat ipſo iure extincta, ſon ius iñ vr obſtat iſte tex. dum ſubiongit penam peti poſſe. ſ. deductam n p actũ vel tranſactionẽ, ſed dicas q̄ pena fuerat promiſſa p̄ ſtipu. ⁊ ita ſone intellexit Imo. in repe. c. cũ ↄtingat de iure iur. vbi dicit q̄ hic non dicit q̄ ex iſto pacto ſeu iuramento ori tur actio. tamen non eſt ſine diuinatione, de quo artic. hic non 15 diſputo propter prolixitatem, ⁊ q: inillus tangit. ❡ † Item al legatur iſte tex. per Spec. in tit. de actore in ver. viij. q̄ periu rus repellitur ab agendo, ⁊ no. gl. xxij. q. v. paruuli. ſed intelli ge hoc verum qñ venit ↄ ↄtractum iuratum celebratum ſuper ac tione, alias intentata vt h̄, alias aũt non reperitur q̄ per iuriũ repellatur ab agendo, vt no doc. in c. dilecti. de excep. ⁊ doc. 16 maxime Am. de bu. in c. intellecximus. de iud. ❡ † Ultimo q̄ ro vtrum iſta lex habeat locum ſi non interuenit iuſm, ſed fidei preſtatio. legiſte hoc non tangunt. Sed ſpec. in tit. de arbi. §. ſi. verſi. ſʒ pone q̄ promiſi, ⁊ Jo. an. Bal. ⁊ Anto. in. c. cum ipe de arbi. dicunt q̄ ſic, q: a pari procedunt p̄ſtatio fidei* ⁊ iu ramentũ. c. ad aures, q̄ metus cau. Sed Imol. in. d. c. cum ipe. dicit q̄ cum maior imponaẽ pena venienti ↄ iuramentum q̄ venienti ↄ fidei preſtationem, vt no glo in. c. pe. de iureiur. merito ſunt diuerſa, ideo vr q̄ pena huius. l. nõ ſit extenden da. c. in penis cũ ſi. de reg. iur. in. vj. Aduerte q: iuramẽti pre ſtatio eſt qñ iuratur ſup ↄtra in ſcripturis vel ſup altari, vt. l. pe. ⁊ ibi vide per bal. C. de reb. cre. ⁊ no gl. in. cle. j. in verbo tactis de homicidio, p̄ bar. ⁊ alios in d. auc. ſacra, ſi aduer. vendi ſʒ preſtatio fidei eſt qñ promitto ſub fide non tactis ſcripturis ſʒ cõa in. d. c. ad aures. Cũ ergo tex. hic in ver. inuocato dei ⁊c. ſolũ requirat q̄ ↄtrus, ⁊ promiſſio ſit roborat p̄ inuocationem dei, ⁊ non requiratur preſtatio iuramenti q̄ intelligitur tactis ſcripturis ⁊c. vt dixi, ergo ſequit quod prima opi. verior eſt p̄ no. per glo. ſi. in. c. fina. de fideiuſſo.

SVMMARIVM

1 Tñſactio iurata reſcindiẽ eatenus quatenus ẽ facta p̄textu falſorum inſtrorum, niſi ſuper falſo tranſactum fuerit.
2 Tranſactio facta praetextu falſi inſtrumenti reſcinditur, quod li mita ut hic.
3 Tranſactio retractatur ſiue ciuilis, ſiue criminalis falſitas dete cta fuerit.
4 Iuramentum non obſtat iuranti, ubi falſitas interuenit, quid ſi interuenit ſimulatio.
5 Tranſactio facta p̄textu falſorum inſtrorum non reſcinditur ſu per illo capitulo ſuper quo fuerunt producta falſa inſtra, q̄ limita ut hic.
6 Inſtrumentorum appellatione an & quando ueniant teſtes.
7 Tranſactio an poſſit infringi per uiam exceptiõis, uel reſtitutio nis in integrum.
8 Tranſactio non reſcinditur p̄textu falſorum inſtrorum quan do actor uſus fuerit illis ſine dolo.
9 Tranſactio & ſñia cui falſę probationes cauſam dederint retra ctantur.
10 Tranſãctio inualida an poſſit reſcindi per reſtitutionem in inte grum.
11 Falſitas inſtrumenti in uerbis enunciatiuis notarii in ea par te in qua non aſſerit de uiſu, ut in confinibus, uiciat contra ctum, & inſtrumentum.
12 Falſitas inſtrumenti in uno capitulo non uiciat inſtrumentum in alio.
13 Teſtis falſus in uno capitulo an uiciatur in alio.
14 Falſitas inſtrumẽti quando non procedit ex defectu notarii an & quando uiciatur.
15 Supplicatio in parte uera, & in parte falſa, an uiciet reſcriptum ſe ctum.

1 f **Si ex falſis.** † Eatenus reſcinditur tran ſactio iurata quatenus eſt fa cta pretextu falſorum inſtrorũ niſi ſuper falſo tñ factum fuerit. b n ❡ † Not quod tranſactio fac 2 ta pretextu falſi inſtrumenti reſcinditur. Quod limita niſi in ſtrumenta illa fuiſſent talia que ſi non fuiſſent falſa tamen iu uaſſent producentem, quia fruſtra timuit qui metu talium in ſtrumentorum tranſegit, ⁊ vani timoris nulla eſt conſidera tio. l. metum. in. j. cum duobus ſequentibus. ff. q̄ met. cauſa. l. ſi quis ab alio. in prin. de re iud. l. habitatiõe. in ſi. ff. loc ita in 3 quit hic Guid. de ſuza. ❡ † Secundo not. quod tranſactio re tractatur ſiue ciuilis, ſiue criminalis ſi falſitas detecta fuerit ex quo infert q̄ acta fcã in cauſa criminali faciunt fidẽ in cauſa ciuili inter eaſdem perſonas, ⁊ no. per Cyn. in. l. j. C. qñ ciuilis actio crimi. preiudi. ⁊ per Bar. in. l. ij. §. i. de verbo obl. ⁊ que 4 dixi in. l. ij. ĩ. de eden. ❡ † Tertio no. q̄ iuſm non obſt iuran ti vbi falſitas interuenit, verum autem obſtet vbi interuenit ſi mulatio, vide per glo. not. in. l. emp. ⁊ ibi doc. C. plus valere q̄ agitur, p̄ bal. i. l. prima. C. de ope. lib. per cano. in. c. cum contin gat, de iureiuran. per Imo. poſt alios in. c. ad noſtrã de emp. ⁊ ven. ⁊ per eundem in. l. nemo poteſt de lega. j.
5 ❡ † Quarto not. q̄ tranſactio facta pretextu falſorum inſtro b rum non reſcinditur niſi ſuper illo. c.* ſuper quo fuerunt pro ducta falſa inſtrumenta. Quod limita niſi inſtrumentum falſum ſuper vno capitulo dederit cauſam tranſactioni facte ſuper om nibus aliis, ⁊ h̄ probari poſſit, nam tunc retractatur in omni bus, q: deficit cauſa fina. ob quam aduerſarius tranſegit, ideo non debet remanere deceptus ar. ſo. l. eleganter. §. ſi quis poſt hu. de condi. indebi. Ita ſequit Pan. hic dicens q̄ ab aliis do ctoribus non videtur eſſe tactum, ſed aduerte, q: propter illud inſtrumentum falſum continẽs vnam rẽ tñ ſuper alia trãſegit, ⁊ per h̄ ſit leſus in ea. certe non debet audiri volens reſcindere trãſac tionem ſuper alia re, q: per illud inſtrumentum non debuit mo ueri ad remittendum ius ſuper re, q: de qua non loquebatur i ſtrumentum per ea que dixi in primo not. ⁊ ſic patet bene li 6 mitationem non procedere. ❡ † In gl. j. in ſi. pro glo. eſt text. in. l. diuus. de re iud. ⁊ in. l. iij. ⁊ ibi nota. C. ſi ex fal. inſtru. ⁊ ex c glo. collige q̄ appellatione inſtrumentorũ veniunt teſtes ⁊ vt expreſſius habetur in. l. primo. ff. de fi. inſtru. Fallit ſm Bal. hic in dilationibus ad probandum, nam ſi data eſt dilatio ad p̄ bandum per inſtrumentũ non poterunt produci teſtes, q: alia eſt cauſa in eis, nam inſtrumenta poſſunt produci vſq; ad con cluſum in cauſa, ⁊ ſic poſt publicatas atteſtationes. c. cum di lectus de fi. inſtru. ſecus in teſtibus. c. de teſtibus. ⁊ c. fraterni tatis extra de teſtib. Adde q̄ illud fuit dictum Speculatoris. in tit. de dilationibus. §. ſi. verſi. itẽ no. q̄ cum datur, ⁊ reaſſum pſit Bald. in. l. i. C. de iuramento calum. ⁊ in. d. l. j. de fide inſtru. ⁊ cano. in. c. peruenit. el primo de teſti. cogendis, ⁊ pan. de leza. in. d. c. cum dilectus. ❡ In gl. in verbo ciuiliter ibi. l. damus ⁊c. ⁊ iſta eſt vera opi. q̄ exceptio conceditur vt hic, ⁊ d. l. damus. licet quidam contra quos refert glo in. l. fina. in ꝟ 7 bo pagina. de fide inſtrumentorum. ❡ † In gl in verbo preci pimus, ibi per in integrum reſtitutionem ⁊c. Sed contrarium ſenſit glo. in hac. l. dum voluit per viam exceptionis poſſe in fringi tranſactionem. Nam ſi eſſet neceſſaria reſti. in integ. vt hic dicit glo. ſequeretur q̄ nec exceptio nec replicatio locum haberet, nec aliquid operaretur, niſi impetrata reſtitutione. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minor. ⁊ ibi gl. ff. de iureiuran. ⁊. l. nec nõ. §. exemplo. ff. ex quibus ca. maior. excep. la. ij in ſi de excep. bar. hic concludit q̄ aut quis vult impedire petitionem actoris, ⁊ poteſt opponere exceptionem falſitatis, ⁊ impedietur petitio abſq; alia reſtitutione. l. fina. C. ſi ex falſis inſtrumen. qñq; actor vult agere preſtina actione que non erat ipſo iure ſublata, ⁊ tũc ſi reus opponat exceptionem tranſactionis, actor poterit re plicare quod fuit facta pretextu falſorum inſtrumentorum, ⁊ nõ erit neceſſaria reſtitutio, vt hic cũ gl. precedẽti, dicit ẽt q̄ hic reo ſufficeret exceptio falſitatis, ſʒ in hoc vltimo male logẽ, q: ſi actor agit priſtia actiõe, ⁊ reus opponat q̄ ſup illa actiõe fue rit trãſacta p̄ falſa inſtrumenta non diceretur intentionem ac toris exc. uitaſe. ſi aũt actor vellet itẽtare p̄ſtinã actionẽ q̄ fue rat ipſo iure extincta puta p̄ excep. in trãſactiõe appoſitã fcã p̄ falſa inſtrã, tũc hʒ neceſſe actor primo petere reſtõnem in inte. per quam reſcindatur tranſactio ſicut dicimus in ſenten tia. l.

a ❡ Fidei p̄ ſtatio de hoc p̄. d. dero. de ciſi. ſuis de iu reia. in antiqs.

b ❡ Sup illo c. inq̄rom de Jaſ h̄ dicit ad corroboratio nem q̄ eo. mõ ſubreptio reſ cripti i vno. c. non viciet in alio, adde q̄ ro. q. ccclxix. dicit q̄ non vi ciatur reſcrip tum ſi in illo ſunt aliq; cõ ſe vere aliq; falſe ſi p̄ q̄bus imentio pape fundatur ſiſt nec libellus in vna parte inep tus in alia act* non viciaẽ in totum vt dicit idẽ ro. q. ccl xiij. ⁊ ſequen.

S c ❡ Ueniunt teſtes ad de bar. in. l. no tionẽ. §. inſtrõ rum. ff. de. ver. ſig. ⁊ an appel latione inſtrõ rum veniant ac ta vide bar. in l. in fraudem. §. neque inſtra ff. de iu. fiſ. ⁊ an oppõne inſtru menti cõtinea tur ſcriptura p̄ uata vide. lud. ro. conſi. xxiij. neſcio quid du bitationis. hẽ. fer.

cla.l.diuus.de re iud. ſm Bar. cum quo vr concordare ang.& Saly.hic plenius in.l.querellam.J.de fal ſed aduerte q: in di ctis omnibus caſibus verior vr opi. q primo neceſſaria ſit re ſtitutio,& alias nõ poſſet replicari vel excipi de falſitate p.d. §.ſi minor cum cõcor.prežal.nam & ibi durabat primo actio, & tñ non poterat replicari niſi prius impetrata reſtitutione. idem probatur in d.l.diuus.vbi durabat actio que non erat ſublata per ſniam,vt no.gl.in.l.i.J.ſi plures vna ſnia, & in.l.nepotes ẽ ſun. inſtru.& gl.in.l.nobus,excep rei iud.& in.l.grece.§ ẽt ẽ pigno.& tñ opz deueniri ad reſtit & iſta fuit opin.gl. que forte non eſt alibi in.l.qui agnitis in gl. pe.ff.de excep.& iſta etiam fuit opi.Cy.Jac bu.& bal.hic,& Jac.bu.i.l.fi.ſi ex falſis iſtr. & in.l.ſub ſpecie.J de re iud.& Pet.vt refert Cy.in.d.l.querelã.& in.d.l.fi.ſi ex falſis iuſtr.& Jmo.in.d.l.diuus in ſua finali concluſione,& Pau.ibidẽ & ita ẽt ſm omnes dz intelligi gl.in.d.l.querelam.Fui hic multa verba dicit,& conatur ſuſtinere q in omni caſu ſufficiat exceptio vel replicatio abſq; ĩpetratione reſtitutionis dicens q per.d.§.ſi minor cum ſi.nõ probatur q peti debeat reſtitutio.ſed circa hanc ſniam opi.nõ puto inſiſtendum q:.d.§.ſi minor.cum concor.ſm cõem intellectum glo.& doc.optime probat q:q:d dixerit Ang.in.l.põponius §.filius.de offi.teſte.Pau.dicit ſe non intelligere q:d voluerit dicere.bar.hic tenet opi.q tenui.S.per.d.§ ſi minor cũ ibi nota.& ita dicit debere intelligi tex.in.d.l.fi.ſi ex falſis inſtrumentis,& in.c.cum venerabilis.de exceptio.ſ. q primo impetretur reſtitutio ſaltem incidenter,vt declarat Barto.in d.§.ſi minor.& ita ſic ſua intelligit Petr.& Cyn.in locis p̃allegatis. Et ſubdit Pau.hic verum eſſe actio in factuz competit z producentem inſtrũ falſum ad intereſſe etiaz nulla petita reſtitutione per.d.l.qui nomine allegata in glo nec obſt. ſi diceretur,ergo eodem modo exceptio vel replicatio per regulam cui damus de reg.iur q: reſpondeo q exceptio & replicatio tendunt ad reſcindendum,actio vero in factum datur ad intereſſe predictorum. Preterea actio in factuz ſm Pau.& fulg.hic,& Cy.& antiquos etiam in locis preallegatis habet locum ſolum quando ille qui produxit inſtrumentum falſum fuit in dolo,vt q: ſciuit falſitatem,alias non committeret dolus nec falſum.l.nec exceptio.J.de fal. Sed in caſu noſtro.i.exceptio replicatio,& reſtitutio habet locum ſi producens inſtrumẽtum falſum non fuit in dolo,vt in hac gl.in ver.nec diſtinguo. Et ex hoc infertur q vbi producens inſtrumentum falſuz fuiſſet in dolo,tunc contra eum agentem poterit reus ſe tueri exceptione falſitatis abſq; impetratione reſtitutiõis,ex quo reo dabitur actio in factum multomagis etiam exceptio. ita ſentiunt Jac.de are.Cyn & Saly.in.d.l.querelam,& Cyn in d. l.j.J.ſi ex fal.inſtru.in fi.pro quo optime facit.l.papinia.§ ſi filius.de inoffi.teſta.& l.cum a te de dolo. Nec ad iſtud argumen.obſtat.l.diuus de re iudica.vbi producens etiam fuit in dolo,& tamen ibi fuit petita reſtitutio,q: plenius per eum ſubueniatur petenti quam per exceptionem,vt ibi declarat Bartho.circa finẽ.& ita etiam reſpondet Saly.cetus in dicta lege querelam. Nec etiam obſtat quod iſta exceptio ſit quedam exceptio compenſationis intereſſe rei ad quod intereſſe finaliter dabatur actio in factum,& exceptio compenſationis non debeat habere locum de nõ liquido ad liquiduz.l.fi.de cõpenſa.vt hic dicit Bart.quia reſponde q procederet iſta exceptio quãdo excipiens offerret ſe in breui liquidare iuxta no.in gl.magna,& per doct.in.d.l.fi.alias.i.& Bald.hic,& de materia etiam vide aliquid per cano.in.d.c.cum venerabilis.& in.c.lz cauſam.de probatio.& eſt vtilis diſputatio predicta,q: ſi abſq; petitione reſtitutio cõpeteret exceptio vel actio ſequeretur q perpetuo poſſet excipi vel replicari,cum actio,& exceptio,& pariforma replicatio perpetue ſint.l.querellam.§.fi.de exceptio doli.ſuſti.de perpe & tempo.ac.in prin.iuncta.l.que ſunt §.fin.de pecu.ſed ſi requireretur reſtitutio non poſſet opponi exceptio vel replicatio niſi J.quadrienniuz,& petita,& obtenta fuerit reſtitutio.l.fina.in prin.J.de tempo.in integ.reſti.per q reſtitutionem impetratam bene fatendum eſt exceptionem eſſe perpetuam,ita intelligitur quod nota.gloſſ in.d.l.querelã. Sed Fulgo.hic cum quo videtur tranſire hic Pau.tenet q iſta reſtitutio poſſet peti perpetuo,nam cum non procedat ex edicto pretoris,ſed ex conſtitutionibus principalibus,vt hic,& d.l.diuus.ergo debet eſſe perpetua,vt inſtitu.de perpe.et tempo.actio.in princip. Sed contrarium tenuit hic ex preſſe Cyn & in.d.§.j.& melius.naz reſtitutio ſpecificata a.l.imperiali.vt hic,& in.d.l.diuus.procedit ex edicto pretoris generali

poſito in.l.prima in fin.ff.ex quibus cau.maio.& in.l.ſed ſi per pretorem §.clauſula.eod.tit.ergo J.quadriennium debet poſſe repeti reſtitutio conſimilis.d.l.fina de tempo.in integ.reſtitu.& ita etiam fuit de mente Bart.in.l.prima.C.ne ſen.aduer.fil.iuris lib.x vbi etiam refert not.in.c.vltra tertiam.de teſti. Et iſtam opinionem etiam ſequitur in.l.admonendi.de iu

8 reiuran. ¶ † Subdit etiam circa tertiam materiam huius.l. Jacob.bu.hic,& in.l.fina.J.ſi ex fal.inſtru,vnum videlicet qd ſi actor fuerit vſus falſis inſtrumẽtis ſine dolo,vt q: illa falſitas fuerat cõmiſſa a tutio quod tunc non reſcinderetur tranſactio,ſed reus neceſſe habebit agere contra tutum ad intereſſe,& ſi tutus non eſſet ſoluendo tunc in ſubſidium tranſactio reſcinderetur quod bene nota.quia per alios non tangitur argumẽ.

9 l.finali.in princip.ff.de eo per quem factum erit. ¶ † In ead. ibi,nec enim intelligitur hanc gloſſam reputat Bald.ſingu.in.l.j.J.de manu.vindi. ¶ In ead.ibi non valet tranſactio,& ſententia cui falſe probationes cauſam dederant retractetur etiam ſi dolus inſtrumenta falſa producentis non interuenerit,& ita tenent Bartholus.& Baldus hic,et etiam Paulus qui dicit hanc gloſſam ad hoc eſſe ſingularẽ. Idem tenet Jaco.de are.& Cy in.d.l.querelam,ſed Petr.vt refert hic Cyn.tz contra per.l.ſi pretor.§ marcellus.ff.de iudi & per id qd no.gl.referens opi.Placen.in.d.l.diuus in ver.corruptis.& in.l.iij.ſi ex fal.inſtr.ita tẽtz Cyn in.l.qui teſtamento.de excu.tu.& in.l.ſi is ad quẽ.de acqui.here.& in.l.penu.ſi ex fal.iuſtru ſed prima opi.videtur verior,& iſtam tz Old Bar. Jmo.in.d.l.ſi is ad quem,& Jmo.in.d.l.diuus.hoc ſentit,pro quo bene facit.l.ij.&.iij.J.ſi ex fal.inſtru.que indiſtincte loquuntur. Non obſtat.d.§ marcellus,q: ibi dolus falſo probantis z abſentem requiritur quo ad hoc,vt ſententia ſit ipſo iure nulla vt not.gl.in prin.illius.l.in verbo.ſciens communiter approbate,hic autez querimus an ſit reſcindenda per reſtitutionez. ¶ In ea,ibi aduerſarij malitia &c.licet Bar.tranſeat cũ hoc ſolu.tamen non eſt bona q: iſte tex.etiam intelligitur quando aduerſarius non fuit in dolo,vt.S.dixit glo in ver.nec diſtin-

10 guo vnde teneas penul.ſolu.poſitam in.l.cõtraria. ¶ † In ea. ibi,hic non valuit hec non eſt vera,q: immo valuit,licet poſſet reſcindi per reſtitutionẽ,vt.S.dixi gl.vnde ſolue,vt no.Jmol.in ſolu.poſita in.l.z ria ibi tractatur de priuilegio ſingulari cõceſſo contra ius commune priuilegio minoris etatis,hic autez de priuilegio conceſſo omnibus cõmuni ratiõe.ſ.propter deceptionem factam interueniente iuſta cã petendi reſtitutionẽ. ¶ In gl.in ver.manentibus.ibi.l.qui ſolidũ.ſ.cum poſt &c.& .l.j.ff.de euic.& facit hec gl.ad queſtionem quam hic vide per Jac.bu.& Bar.cum quibus tranſeũt alij hic,& Ang.& Jmo.in.l.debitoribus.ff.de re iudi. ¶ In ea.ibi,item not.in hoc pulchro & quotidiano arti.concluditur q aut inſtrumentum eſt viciolum vicio falſitatis procedente ex re vel ex notarij aut alio

a vicio. Primo caſu in totum viciatur,* q: detecta falſitate notarij in vno capitulo diminuitur fides notarij in omnibus,nam ſi de vno inſtrumẽto falſo propter viciũ notarij reſultat ſuſpitio quo ad aliud inſtrumentum.l.ſi cuis aliqd J.de ſuſceptio.& arcba.lib.x.quantomagis de vno inſtrũto ad ſeipſum ſm Ray & Cy.& Bar.in g'o.hic. Sed Jaco bu.hic aliter concludit naz vr velle q.d.opi.procedit in inſtrumentis confectis per notarium poſt q fuerat cõdemnatus de falſo allegat.l.ſi cui.§ eiuſdẽ.ff.de accu. Si autez non fuerit condemnatus notarius,ſed

b ille qui produxit inſtrumentum falſum * adhuc dic q erit preſumptio contrarium in inſtrumentum in futurum alleg.d.§.eiſdem,& ſic patet q Jac.bu.imperfecte & male videtur acomodari ad queſtionem noſtram & reſpõdet ad.l.ij.ad ſi.de vete.iur.enucle.q ibi loquitur i libello qui debet eſſe indiuiduus quo ad ſui formam,ſecus dicit eſſe in inſtrũis,q: cõne partis falſe non viciatur in totum,vt ibi not.gl.que alleg.iſtum tex.& p hoc pz q Jac.bu.vr tenere z primaz opi.Bal.hic vero dicit q Jnno.in.c.fraternitatis.de teſti.alias eſt in.c.fraternitatis de her.in h arti.dicit q falſitas in vno.arti.non reddit falſum

c i ſtru.in alio * pro quo alleg. Bald.gl.iuncto tex.in.l.ij.J.de fal.que ſentit q falſitas circa acceſſoriuz non viciat circa principale. Adde q iſtã opi.tenuit gl.ix.diſt.c.ſi ad ſacras,alias incipit ſi ad ſcripturas,& Jo.and.in.c.eccleſie.de elec. Tancre.de cor.in opere ſuo in rub.v.que.x. Saly.hic fatetur hãc opi.Bal.eſſe veram quãdo cõſtaret q reliqua capitula eſſent vera puta per confeſſiones partis vel aliter,& ita loquitur tex.cum gloſ.in.d.l.ij.quam etiam ita intellexit Jacobus butrigarius.Bal.& Jmo.in.l.prima §.ſi quis ſimpliciter de vere

a ¶ Viciat. vide per cõndẽ cõſi.lxxij.j.li.per Pau.de ca.conſili.ccvij.
b ¶ Inſtrum falſuz.Sz qd ſi teſtamento inſtrumento ppter falſitatẽ dn vr dear fateri qd illa ſim falſa vide Frã.de.are.cõſi.xxv.
c ¶ In alio ẽ h p bal.cõſili.cclxiij.j.lib.et cõſ.xxvij.iiij li.& vide old.cõſ.xxxvij.vbi ponit de teſte qui ptẽz vere partim falſe depoſuit.& ad de in de h an falſitas circa ſẽam inſtrũi in vno.c.viciet totum inſtrum & vide p do.Jo.an.i.c.cũ olim col.xlij.de cenſi.per bar.in.l.quintus.ff.de aur.et arg.le.per Jnn.in.c.cuz in iure perit' extra de offi.ẽ le.per do.de ro.deci.cxli.in antiquis.Jmo.in.l.i.§.ſi quis ſimpliciter.ff.de x.ob.Bal.in.c.ad audientiaz de reſci.Pa.de ca.cõſi.lxx inc.dubiũ examinandũ,& eũdem alexã.in cõſi.xliiij.eo.liij.in.iij.vol.Fran.Curc.

bo.ob.ſed vbi eſſemus in dubio tunc tz opi. Bar. ⁊ ſequaciū per.d.l.ſi qs aliquid ⁊ p.d.§.eiuſdē.⁊.d.l.ij.ante fi.de ve.iur aun. Non ob iſte tex.q2 hic in inſtr̄o tranſactionis non venit falſitas nec defectus in notario rogato de ipſo inſtr̄o,ſed fuit defectus in alio inſtr̄o falſo de quo non diſputabatur hic an eſſet p parte falſum an in totum,⁊ iz Saly. nos dicat q̄ iſta ſua opi. fuit quotidiā quos refert hic Cy.adde ēt q̄ cū ea tranſit b̄ cy. ſimplr̄ ⁊ Pau.de ca.dicit q̄ ſi apparet notariū cōmiſiſſe falſum in vno.c.de ſtalibus preſumit̄ falſū in aliis capitulis cōmiſiſſe. Sec⁹ ſi non erat de ſtalibus vt q2 dixiſſet actum in domo talis,⁊ illa domus non erat illius,⁊ ita voluit Inn.⁊ Ioā. an.in.d.c.frater nitatis,adverte q̄ Inn.in.d.c.fraternita. refert alias opi.⁊ īō diverſimode allegatur auctoritas ſua a doc. tñ Inn.reſidet in hac cōcluſione q̄ aut falſitas notarij vel teſti. non concernit ſtam negocij nec eius circunſtantias,⁊ nō viciat,puta ſi dicat ſ̄bentes eſſe de alia terra q̄z ſint, vel eē aſ fines aliorum q̄z ſint,q2 iſta non ſpectant ad officiū tabellionis vel teſtis,ad hoc bñ facit q̄ not.Bar.in.l.eos.§.quero q̄ diſ cant.ff.de fal.ſi aūt falſitas cōmittat̄ circa principale negotiū vel eius circunſtantias ,⁊ tūc ſiue ignoranter ſiue ſcienter falſum immiſcuerit non vz inſtr̄z in aliquo,q2 notarius vel teſtis non dz apponere in actu ſuo niſi q̄ vidit ⁊ novit,⁊ in hoc nō p̄t cadere ignorantia.alle tex.iij.q.vij.hortamur.et in.c.cum in re.de offi dele,et iſtā opi.ēt tz Pet.de anc.in.d.c.fraternitatis,p quo vž eſſe tex.iij.q.viij.pura.⁊ in.d.c.ſi ad ſacros vbi permixtio falſitatis in ſcriptis totū viciat pro hoc ēt alle.tex.ſ c.q̄rto de his q̄ fi.a prela.ſi.ſ̄ſen.cap.vbi ſi notarius in inſtr̄o deſcripſit vnum teſtem vltra verū numerū teſtium viciat̄,⁊ ad hoc illum tex pōderant ibi doc.idem tenuit Old.in cōſi.xxxvj.incip.ad primā.q.⁊ Gandi.in tractatu maleficiorū in ti.ō fal.⁊ Spec.in ti de inſtru.edit.l.inſtrm.ver.ſed quid ſi aliqō

11 ⁊ Imo.in.d.§.ſi qs ſimplr̄ ⁊ iſtā vlt.opi.teneo.¶ †Cui adde q̄ ēt ſi falſitas eſſet in verbis enunciativis notarij vt in appoſi-

a tione confiniū * loci in quo factum eſt inſtr̄m vel in alio enunciatio facta ab ipſo notario in ea p̄te in qua non aſſerit aliquid de viſu non ſolum viciaret̄ ſ̄ctus,ſz ēt viciaret̄ inſtr̄z ſm Inn. no.in.c.cum in iure,⁊ archi.in.c.ſi papa de privil.in.vj.bñ facit.c.ex lr̄is.de fi.inſtr.

12 ¶ Scdo addo q̄ hec principalis cōcluſio p̄cedit in vero falſo,ſecus i preſumpto q2 falſitas i vno c.nō viciat in reliquo.l.iubemus.in ver.eius hēdes.ſ.de teſt.⁊ ibi ſin Iac.bu.⁊ ibi vide Bal.in fi facit.l.ſi ſilius.§ ſequens qō.ff.de fal iuncti s not.per glo.in rub.C.de his q ſibi aſcri.in teſtō,vbi quaſi falſum cōmiſſum in vno.c non extenditur ad reliqua ita dicit Bal.in l.q̄uis in fi.ff.de fideicō.lib.vbi aliq̄d tetigit de hac materia,p eundē in.l.nec exēplo.ſ.ō fal.⁊ in l.fi.de comm.ſiſ.debi.li.xj.⁊ in.l.fi.in.iiij.op.de edi.divi.nec plz diſtinctio Iac.bu.regrentis latam eſſe ſniam,q2 illa diſtinctio deberet adduci ſi quereret̄ an ſi notarius cōmiſit falſum in vno inſtr̄o reddantur ſuſpecta ea que facta fuerunt anteq̄z damnatus eēt de falſo.de quo per doc.in auc.de tabel.§ pē.⁊ per Bal.in.l.ij § miles.de iniu.⁊ in.l.ex militibus.ō teſt.mil.⁊ in.l.iubemus.§.ſane de ſac.ſan.ec.⁊ in.c.j.cū multis ſi.ō capi.contra. Secus in eo. inſtr̄o plura p me ali.ſ̄.in teſte aūt deponente falſum in vno art.non p̄ſequor,iā magis cōis concluſio q̄z tz Bal.⁊ ſatis ēt tangit̄ per doc.in locis preall.⁊ in

13 aliis remiſſionibus quas dedi in.§.ſi quis ſimplr̄.¶ †In q̄ſtum m̄ circa hoc Bal. dicit q̄ cōis cōcluſio q̄ hz q̄ dictū te-

b ſtis deponentis ſ̄ veritatem,⁊ ſic ſ̄ iuſtm in vno * .c.viciatur i omnibus pp ſa ſua eum vnius.c procedit ſm eū niſi teſtis ignoranter depoſuiſſet ſ̄ veritatem,q2 tūc non dī cōmiſi falſū cū in falſo requirat̄ do n̄s.l.nec exemplo.ſ.de fal certe Inn i.d.c.fraternita.in,vt.ſ̄.ſ̄ tulit tz de directo ſ̄rium,cū eo vž tranſire Spe.in tit.de teſte.in ver.quid ſi aliquid de ſuo Sed cōcordat opi.q̄ ait teſt s ſciebat ſe non ſcire id q̄ depoſuit,⁊ tūc proprie loqui Inn.⁊ rō ſua.Sed dictū Bal eſſet verum qñ teſtis aliquo pbabili errore ductus putaſſet ita eſſe vt depoſuit.Item dictā ſ̄cordiā q̄z poſuit hic Bal in tex.vcz q̄ dictū el⁹ viciatur in toto ſi ſuper vno.c.falſum depoſuiſſet dūz illud.c.eſſet ne pertinentibus ad cām,vt declarat ipſe,limitat vt p eū in rub.de cōtrover.iuefti.vcz niſi teſtis iuraſſet dicere veritatem ſuper interrogatoriis ſtēdis ⁊ factis,nam ſi fuit interrogatus de impertinentibus ad cauſam,⁊ depoſuit ſ̄ veritatem viciabitur dcm̄ eius in oībus tanq̄z ſit periurus iuxta.c.teſtimonium de teſti.⁊ licet Bal.in.d.rub.faciat dubium an teſtis primo iuratus ſuper.c.ſup quo depoſuit falſū an ſup aliis ,vt p̄lo cain tūc omnia vicientur ſecus econtra,tñ ipſemet Bald.⁊ melius ſe

correxit in.l.ſi.in.iiij.oppo.poſt.Old de edi.di.adri.⁊ hanc diſtinctio.relecit que oīa tene menti,q2 valde quotidiana.

14 ¶ †Quo ad fin caſuz principale vcz qñ victū vel falſitatis nō p̄cedit ex defectu notarij,dic q̄ aut ē in his q̄ ſunt de ſolēnitate ⁊ inſtrumentū viciat̄ in totū.l.j.§ ſi qs hic alle.in gl Si autem circa alia dic vt hic per Bar poſt gl.in.d.l.ſi.de edic.divi.in verbo viciatur.

15 ¶ †Et predicta faciunt aā ſi in ſupplicatiōe aliqua narrant̄ vera ⁊ aliqua falſa reſcriptū totū tanq̄z ſubrepticium vicietur de quo dic vt per Lapum alleg.xxv.⁊ per do.Ant.in.c.exhibita in fi.de iudi.alle.c.ſi eo tempore cum glo.in verſi.beneficium.de reſcrip.in.vj.

SUMMARIUM

1 Tranſactio pōt fieri ſup queſtione ſervili ,vel aſcriptitia.

1 **I**ubemus. †Queſtio mota ſuper conditione ſervili vel aſcriptiti.is pōt tranſactione decid .d.b. ¶ In glo.in verbo ſervilis ibi non vz ⁊c.hoc ſimpliciter ſequitur bart.hic,ſed Cy.Ray.Bal.Sal.Ful Pau.tenent ſ̄rium p quo videtur tex.hic in fi. Nec ob.prima ⁊ ſecūda ratio tradita in gl.q2 procedunt qñ eſſet certum ,nos aūt loquimur qñ eſſet dubium,⁊ multa conceduntur in caſu dubio que non conceduntur i caſu certo.l.ij.ff.e.⁊.l.poſt remeo.ti.non ob.ſcda rō q2 etiam ſervus pōt aliquid habere cōniventibus oculis dñi,vt qñ habuit a dño vel eius amico,⁊ dñs conſenſit q̄ habeat,⁊ ita r̄ndet Cy ⁊ doc.in.l.iiij.in prin.ff.de manumiſ. facit.l.ſervorum in verbo videtur.ff.de ſta.ho.⁊ ceſſant rōnes gl. maxime in aſcriptitiis cum non ſit proprie ſervus,vt plene not.in.l.nec dūnus.ſ.de agr.⁊ cēſi.li.xj. ¶ In ea.ibi,item no.⁊ ſic dic vt hē,⁊ no in.c.ſup eo.⁊ in.c.ſi.extra co.ti.⁊ hic per Bal.

SUMMARIUM

¶ De errore calculi. Rubrica.

1 Error calculi pōt retractari , niſi ſuper errore ſit tranſactum, vel iudicatum.
2 Erronea calculi computatio quamuis ſepius facta non nocet.
3 Calculatio rationis ſepius facta inter mercatores poteſt reiterari ut cognoſcatur an ſit erratum.
4 Error in ſententia an uiciat ſententiā.
5 Sententia per errorem lata an ualeat.
6 Error calculi allegatus ſi non probatur,quid iuris.
7 Tranſactio uel ſnia per errorem lata,an & qñ uiciat.
8 Sententia lata in plus per expreſſum errorem calculi an ſit nulla in totum.

1 **E**rrorem. †Si erratū ſit in calculo p̄t calculi fieri retractatio niſi ſuper errore ſit tranſactum vel iudicatū ⁊ inde hō mm per errorē calculi pmiſſuz condicit̄.h.d.

2 ¶ Inter.ibi etiaz ſepe cōputas ⁊c. ¶ †No.q̄ erronea calculi cōputatio q̄uis ſepius facta nō nocet,ex quo infert Bald.

c q̄ cōfeſſio erronea reperita ſepius retractari * poteſt p̄textu erroris q̄ eſt no .Sed in ſ̄riuz facit q2 reiteratio preſupponit deliberationē.ij.q.iij.ſi quis iratus ⁊ ibi no gl.i verbo reiterata,que alle.tex.in.l.ſi mulier.in.ij.ſ.ad velle.ſed confeſſio deliberata facta poſt datuz terminum ad reſpondendum non ē revocabilis,vt eſt gl.no.in.c.ex literis.in verbo admoniti de divor.q̄z vt ſingu.ſequitur Bar.in.l.ſi quidem ſ.de excep.⁊ i.l.cum precium.ſ.de liber.cā.⁊ in.l.j.in.xv col.de confeſ.⁊ in.l.non ſolum in prin.de procurato.Illam ſimpliciter limitat , ⁊ illam gl.etiaz ſequitur Archi in.c.ſi.de iureiur.in.vj.ſed poteſt reſponderi q̄ gl.in.d.c.ex literis non eſt vera ⁊ contra illam tenuit Io.an.in.d.c.ſi.⁊ do.Am.poſt Archi.in.c.ſi.de confeſ.⁊ Bald.in.l.iuſiurandū,⁊ pecunias.ff.de iureiur.⁊ in l error in penul.col.ff.de iur.⁊ fact.igno.nam etiam deliberādo poteſt qs falli ⁊ errare ſm Bal qui allegat tex.in argu.l.ō etate §.ex cā.ff.de interroga.actio.in verbo,id quidem.Preterea ſi eſſet vera illa glo ſequeretur q̄ ſ̄feſſio facta preſ̄i litecōteſt.vel poſt non poſſet aliquo modo revocari,q2 oblato libello reo dantur ei dilationes deliberatorie,vt in auct.offeratur de litis conte.⁊ tñ certuz eſt cōfeſſionē poſtea factam poſſe revocari per regulā.l.error.

3 ¶ †Secundo no.q̄ licet inter

plures

a ¶ Confiniū vide bal.cōſi.ccxliij.inc.dubitatur de quodā notario.
b ¶ In vno ō hoc p eundez ſexā.conſili.lxxviij.
c ¶ Retractari de hoc p lu.ro.q̄ſ cccxlvj ⁊ cōſi.cccxcj.⁊ ibi q̄d de cōfeſſiōe iurata.
* ¶ Et adde q̄ ille error calculi pōt alle.ēt in cā appellationis ſm pa.de caſt.in cōſi.x.in novis,⁊ vide que plene dixi in addi.meis ad Bart.hic Thomas di.

plures mercatores ſit calculata ⁊ cōfeſſata ratio librorum, tn̄ ad
inſtantiā vnius, ab eis poterit peti vt iterum calculet ad hoc vt
cognoſci poſſit, an ſit erratum, ⁊ vſq; ad quātum tempus hoc pe
ti poſſit, vide in l. calculi. ff. de adm. re. ad ciui. pti. ⁊ p Bar. in
l. ij. C. de iur. fiſ. lib. x. vbi plene poſuit de viribus calculi. ¶ In
gl. mag. ibi, ⁊ in. l. j. in prin. ⁊ §. j. vltra ſolutiones hic poſitas in
gl. rn̄debat Jac. bu. ⁊ Saly. q̄ iſte tex. loq̄r qn̄ fuit lis ſup erro
re calculi ⁊ fuit deciſa p ſniam vel tranſac. ſed in. l. ꝯria non fu
per errore in ipſa ſententia, ſed certe hec ſol. non vr̄ tuta, q: et
d. l. j. loquitur qn̄ in. j. ſententia fuit erratū, ⁊ appellatū fuit ab
ea, ⁊ coram iudice appellationis diſputatum de errore, vn̄ ve-
4 riores videntur ſolu. huius gl. † In ea. ibi fuit expreſſa cā erro-
ris, alias non cum glo. tranſit Bar. ⁊ poſt ipſum ſcribētes vo
lentes q̄ ſi error non eſt expreſſus • in ſnia quamuis iudices er
rauerint valeat ſnia per. l. ſi preſes. ff. de re iudi. l. ſeruo iniūcto
§ cum pretor, ⁊ ibi no. ff. ad trebelli. ⁊ l. ij. C. qn̄ prouocar. Licet
Jaco. de Rane. Pet. ⁊ Cy. in. l. ex diuerſo. §. fi. ff. ſolu. matri.
dicant non referre an expreſſus ſit error in ſnia vel aliter appa-
reat in actis de errore iudicis iudicantis, vt hic per eos maxi-
me per illam rationem, q: tacite ſententia referē ad acta. c. cum
ad ſedē, de reſtitu. ſpol. l. iij. C. de ſenten. que ſine certa quantita.
no p ꝯſo. ⁊ doc. in. l. ſi quis ad exhiben. ff. de exceptio. rei iudi. ⁊
in. l. he enim cauſe in princip. ff. de ſuſpe. tuto. Et iſtam opi. ſe-
quuntur oēs de rota ꝯcluſione. ccccxxxv. incip. dubitat virum
auditor, in fi. ſequentes Pan. de leaza. in cle. paſtora. de re iu-
di. ⁊ Archi. in. c. fi. de ſenten. excō. in. vj. tn̄ magis eſt verior. ſ.
opi. ⁊ magis cōis per predicta. Pro qua opi. videē eſſe tex.
hic in verbo ſi res iudicate non ſunt ſcḋm vnum intellectū quē
ſenſit gl. ⁊ clarius Ange. ⁊ Salyce. dicentes iſtum tex. intelli-
gi poſſe qn̄ eſſet lis inter aliquos hincinde, ⁊ iudex aſſumſit cal
culatores rationū productarum in iudicio que retulerunt debi
torem reſtari actore creditore, in. x. cum vere non reſtaret niſi in
quinq;. Nam licet ex actis. ſ. rationibus productis, aut in actis
conſtaret de errore calculi, tamen ex quo hoc vult ſententias in
x. valere vnde in hoc articulo an ſententia lata per errorem ex-
preſſum valeat diſtingue, vt hic per Bar. ſignanter loquentem
cum quo tranſeunt Fulgo. hic, ⁊ Imo. ⁊ Ro. in. d. l. ex diuerſo.
§. fi. Nec ob. ratio alleg. per Jaco. de rane. Pe. ⁊ Cy. q: rn̄-
dent q̄ lz ſnia tacite referatur ad acta, illud eſt verum qn̄ ex ta-
li relatione, ⁊ per relationem tacitam non infringeretur ſnia, ſe
cus ſi infringereē, argu. l. ſticu. §. fi. de verb. ob. ⁊ l. ſeruo alie-
no. §. ab imperatore. ff. de leg. j. ⁊ probaē iuribus i alle. pro cōi
5 opi. ¶ † Adde tamen dictis Bar. inquantum voluit q̄ ſi iu-
dex expreſſe in ſnia ſe referat ad acta in quibus erat error ſnia ē
nulla, q: vr̄ expreſſus error in ſnia arg. l. aut pretor. ff. de re iudi.
vt hic p eum. Nam Bald. hic vr̄ tenere ꝯrium volens q̄ et ſen
tentia valebit, vn̄ ſi in ſnia iudex dixerit, q: video ex actis eſſe
probatum, iō cōdemno nam licet nihil ſit probatum valebit ſen
tentia, alleg. no. per Inno. in. c. prudentiam, de offic. dele. aliud
eſt enim q̄ error exprimaē ſpecifice in ſnia, ⁊ tunc non valet pp
defectū forme, aliud eſt q̄ exprimaē implicite. q: non eſt defe-
ctus forme, argu. l. ſi quis legatum, in princi. ff. de fal. ſancta. l.
ſi quis aliquid. §. teſtm̄. ff. de pen. ⁊ idē ſz Pan. hic alleg. no.
per Inno. ⁊ Jo. an. in. c. qm̄ ꝯ de proba. ⁊ in. c. cum bertol. de
re iudi. Fulg. hic ſimpliciter tranſit cū opi. Bar. ſed aduerte,
q: Inno. in. d. c. cum bertol. in verſi. conceſſimus, ſz ꝯrium eius
ad quod alleg. per Pan. de ca. nam vult ibi Innoc. in caſu p̄-
dicto ſniam eſſe nullam, lz ipſemet Inno. in. d. c. qm̄ ꝯ, ad fi. di-
xerit illam eſſe validam, eo q: p ſnia preſumendū eſt. c. in p̄ſētia
de renuncia. c. ſicut. ⁊ c. cum inter de reg. iur. argum tn̄ vltimo
loco Inno. in. d. c. qm̄ deteſt i. in. d. c. cum bertol. ſed non reſpō
det Hoſt. in. d. c. qm̄ tranſit ſimpliciter cū opi. quam ibi ponit
Inno. ſ. q̄ ſententia valeat, ⁊ idem vtrobiq; ſz Bald. vt ibi per
eum, ⁊ in. l. ij. in prin. de re iudi. ⁊ in. l. j. C. de manu. vin. ⁊ in. l. p
latam. C. de ſenten. ⁊ idem ſz Abb. in. c. inter cetera de re iudi.
idem fuit de mente Bar. in. l. ſi is ad quem, de acq. her, dū al-
leg. l. ſi preſes, de re iudi. Sed An. in. d. c. qm̄ in repe. alias in
repe. c. ab excōicato, de reſcri. ⁊ Bald. in. l. ab executore, ⁊
Imo. in. l. qui rome. §. duo fratres, de ver. obli. ⁊ in. l. ex diuer
ſo. §. fi. ff. ſo. mat. ſz opi. ꝯriā poſitam p Inno. in. d. c. cū bertol.
per illum tex. per rōnem poſitam hic per Bar. dum alleg. d.
l. aut pretor. Facit. l. inſtitutio talis, de ꝯdi. iſti. tn̄ tex. in. d. c. cū
bertol. non vr̄ probare, qm̄ ſnia non fuit ibi nulla, vt ibi p glo. in
verſi. decernerēt, ipſemet Bal. in. l. diuus, de re iud. relinquit
cogitandum. Concordari poſſunt opi. prout concordat An.
in. d. c. qm̄, quia aut iudex dixit, q: per. a. ⁊ b. probatum eſt ti- b
a

tium mutuaſſe ſeyo, ideo ſeyum cōdemno, ⁊ tunc non ſz ſenten
tia ſi non eſt probatum, q: dē aperte conſtare de errore iudicis
ſicut qn̄ errat in calculo qui error licet ſit facti tn̄ viciat q̄tomagis
gis in propoſito ſi. a. ⁊ b. interrogati de mutuo deponunt nil
ſcire, q: vz iudicē, et in facto, ⁊ iure erraſſe, ⁊ iſto caſu p̄cedat
opi. Bar. Aut iudex dixit, q: p. a. ⁊ b. non eſt probatū mutuū
ideo ſeyum abſoluo, ⁊ tunc licet. a. ⁊ b. depoſuiſſent mutuū fa-
ctum, tamen valebit ſnia, q: potuit eſſe q̄ iudex teſtibus fidem
non adhibuit aliqua de cā, q: que, ⁊ quanta fides teſtibus adhi
benda ſit iudici cōmittitē. l. iij. §. j. ff. de teſtam. ⁊ pro iſto vltimo
allego tex. in. l. j. §. item cū ꝯ ſacras verſi. q̄ ſi de iure. ff. q̄ ſen. ſi
ne ap. reſcin. vel ſm Abb. in. d. c. qm̄ ꝯ dic q̄ aut iudex nō ſe
refert ad acta, ſed ſimpliciter dicit, q: per. a. ⁊ b. probatum eſt
ideo condēno ⁊c. ⁊ tunc procedat opi. Inn. in. d. c. q. qm̄ cōtra.
Aut iudex dicit, q̄ per. a. et. b. probatum eſt vt pz in actis, iō
ꝯdēno, ⁊ tūc p̄cedit opi. ꝯria. Ratio dr̄e ſz eum eſt, q: iudex
potuit firmare animū ſuum aliter q̄ ex his que patent in actis
alleg. c. cūm que de re iudi. ⁊ ibi dicit eſſe de mente. d. Ant. in
c. qm̄ ⁊ in. d. c. cum bertol. Sed certe reſidet. d. Ant. in eo q̄
recitaui. ſ. ⁊ illud videtur tutius, vno tamen caſu eſſet ſnia nul-
la, vz qn̄ iudex dixiſſet in ſnia eſſe probatum p probationes a
iure reprobatas, vt q: dixiſſet, quoniam ſup duellū factum in-
ter actorem, ⁊ reum ſic ideo ita pronuncio, vt in. c. ij. de purga.
vul. q̄ non eſt verum ſm Bald. in. l. libertorum. de teſti. In reli-
quis aut teneas ſimpliciter opi. Bar. hic quam et primo tra-
didit Ray. Et dum. ſ. reprehendi opi. Jaco. de Rane. ⁊ Cyn.
teneo opinio. cōem adde q̄ p cōi opi. et bene facit tex. in. d. l.
ex diuerſo. §. fi. ⁊. l. poſthu. §. ſi quis ex his de inoffi. teſt. ⁊ in. l.
ſi expreſſit a contrario ſenſu. ff. de app. ⁊ idem ſz Bar. ⁊ Ang.
in. l. j. in prin. ff. que ſale ſine app. reſcin. Bal. Inno. ⁊ Roffre.
in. d. l. ex diuerſo, ⁊ latius. d. Ant. in. d. c. ab excōicato de qui-
bus plene dixi in. l. cum prolatis, de re iudi. ¶ In ea. ibi erra-
uerunt et tene menti q̄ ſignanter voluit h Bar. ſ. q̄ vbicunq;
eſt error expreſſus in libello ſnia redditur nulla, nam in ꝯriū vr̄
facere tex. in. d. l. poſthu. §. ſi qs ex his de inoffi. teſt. Sed rn̄de
6 vt per Bald. in. l. ij. C. de re iudi. ¶ † In ea. ibi errauerūt par-
tes ⁊c. vt q: cōputauimus in, ⁊ ego. q̄ ccc. ⁊. cccc. facerent mil
le, ideo promiſi mille ⁊ poſtea volens reuocare errorē, ⁊ libera
ri, de. ccc. veni coram iudice, e non potui probare de errore, iō
7 iudex ꝯrium pronunciauit. ¶ † In ea. ibi, vel. iij. ⁊c. licet gl. am
bigue loquatur tn̄ ſm magis cōem intellectum docto. intentio
eius eſt q̄ vbi eſt expreſſus error diſtinguaē inter ſniam, ⁊ tran
ſactionem, nam ſnia eſt nulla ipſo iure, ſed tranſactio venit reſci
denda, aut non eſt error expreſſus, ⁊ vz ſnia, ⁊ tranſactio, vt hic
in tex. Et ita videnē h tenere doc. excepto Jac. de ra. cuius op.
alij reprehendūt vt hic per Bar. qui tn̄ poſuit vnū caſum in quo
pōt opponi exceptio ꝯ tranſacti. cui dedit cauſam error nō ex
preſſus, vt hic per eum. Aduerte tn̄, q: lz vt dixi doct. videnē
velle p iſtum tex. in verſi. ſi reus quod trāſactio errore facta nō
poſſit reſcindi p iſtum tex. hic in fi. nam non vr̄ eſſe differentia in
ter promiſſionem, ⁊ tranſactionem. Nec obſt. text. in verſicu. ſi
reus, q: verus intellectus iſtius litere videtur eſſe q̄ intelligaē
quando ſuper precedenti errore calculi fuit diſputatū, ⁊ tranſa-
ctum non autem de tranſanctione loquiē quando interuenit er
ror tacitus, ⁊ hoc vr̄ ſentire Bald. in fi. Saly. tn̄ ſentiens iſtud
ꝯrium ſuſtinēdo priorem opi. rn̄debat ad tex. in fi. q̄ loquiē qn̄
cauſa ſtipulationis fuit erronea, ſed in verſi. reus ⁊c. in trāſactio
ne que eſt cā promiſſionis nullus fuit error, ſed ſolū in ſubiecto
de quo tranſigiē, q: maior eſſe putatur ſz eum, ſed nō concipio
q̄ iſta ſolutio tollat contrarium. Fulg. hic dubitat, ⁊ nihil fir-
8 mat. ¶ † Extra glo. querunt hic Cy. ⁊ Ray. ⁊ alij an ſnia lata
ſimplus per expreſſum errorem calculi ſit nulla in totum an tan
tum dicitur in illo pluri dic vt hic per eos communiter cōclu
dentes nullam in totum eſſe per. l. in hoc iudicio. ff. famil. erciſ.
⁊ iſta eſt communis ſententia, ſed Fulgo. h. d. q̄ de ſtricto iure
veritas eſt in ꝯrium, argu. l. diem proferre. §. ſi plures. ff. de ar-
bit. ⁊ in. l. j. §. ſi ſtipulanti cum ſimilib. de verbo. obli. ſed non
recedo a communi ſententia tam per dictam. l. in hoc iudi-
cio. ad quam non poteſt reſponderi quam per. l. i. poſt princi.
non violando tex. ff. que ſententie ſine appella. Non obſtat. d. l.
ſi plures, quia cenſetur ibi ſententiam eſſe latam tantum in mi
nori ſumma cum in ea tantum omnes concordent, ideo ibi verū
ē dicere quod ſententia valet in parte non in totum. Non ob. §.
ſi ſtipulanti, quia loquitur in contractu qui cenſetur eſſe diui-
duus, quia fit ſuper re diuidua, ſecus in iudicio quod cenſetur
eſſe indiuiduum • per alle. l. in hoc iudicio. Et de materia vide
Alex. de Imo. ſup. j. C.

a ¶ Expſſus ō h p Jo. ō ana. ꝯſi. vj. pe. ō an. ꝯſ. ccix. bal. ꝯſ. cxxij. j. li. alex. ꝯſ. lxxxj. iiij. li. ⁊ ad pleniorem notitiā eorū q̄ h dn̄r, vide frā. de are. ꝯſ. clvj. ⁊ ꝯſ. cx. ⁊ ꝯſ. lx.

F ¶ Addō in pbil. cor. in ꝯſ. liij. icip. p dec. co. iiij. Dn̄i. q: ſi illa, j. j. vol. vbi ꝯcludit q̄ error expſſus in ſnia reddit eā nullā ſiue p ſe, ſiue p relationē ad aliud ſit expſſus ⁊ p eū. pbi. cor. ꝯ. lxxj. incl. ſup j. co. ij. Dn̄. lz eū eo. vol. ⁊ addō q̄ ad h vt expſſiōe erroris reddaē ſnia nulla reqriē q̄ error ita ſit expſſus q̄ oculo corporali legi poſſit ⁊ inſpici, ⁊ ipſa ſnia ⁊ nō ſufficit q̄ ex mēte ꝯprehendaē ſeu q̄ ſnia ex mēte reducatur ad erroneū libellū, vt ſingulariter voluit Ino. in. c. p. ⁊ g. de offi. deleg. ⁊ ant. de but. i. c. apud excōicatū ō reſcri. vbi reputat h ſing. not. idē voluit ale. ꝯſ. ccxxj. incipi. pſpectis Dn̄is, ad fin. l. ij. vol. ⁊ vide eū. ale. ꝯſ. cccxij. incip. viſo themate. e. vo. ij. Dē.

b ¶ Indiuiduū eandem opi. ſequiē Fe. de ſe. ꝯſ. cclxix. dicit tn̄, q̄ vbi ſnia hēt plā capla error expſſus i vno nō viciat i alio. ⁊ idē ro. ō h vitio eius cōſil. cxcj.

per glo.ꝛ doc.in.l.ſi.ff.de iuriſ.om.iud.ꝛ in.l.ii.C.de re iud.ꝛ p glo.in.c.eo qdē,de reg.iur.in.vi.q.vi.§.itē cū certo,ꝛ Spe.in ti.de ſentē.ꝓla.§ iuxta.℟.itē eſt ratione cōtrarietatis,ꝛ que no ta p Bar.in.l.i.C.ſi aduer.rē iud. ❡ Quid aūt ſi in ſententia fuit erratū in minus an valeat vide p Cy.ꝛ Ray.de forli. Sequit rubrica vt que deſunt aduocatis partium iudex ſuppleat.

❡ Que deſunt aduocatis partium iud ſup. Rub.

SVMMARIVM

a ❡ Dixi.ſ.dicit in.ro.ꝯſ.cc xxvii.ꝙ iudex ſupplet in notorijs pte nō petente,ꝛ ibi concludit ꝙ ſi iudex ſcit aliquē captū in eccleſia,ꝛ h̄ non ſit oppoſitū ꝙ iudex ðʒ eū facere relaxare,ꝛ ibi ēt an ꝛ qñ iudici conſtat ex actis dēat ſupplere h̄ adde q̄ .ſ.poſui l.i.vbi pactū.ſ.i.in.ii.

1 Iudex ex officio ſuo poteſt allegare in iure,non in facto.
2 Iudex tenetur ſupplere in iure.
3 Iudex non poteſt ſupplere circa conſuetudinem.
4 Notorium licet releuet ab onere ꝓbandi,tamen non releuat ab onere proponendi.
5 Allegari poteſt tempore allegationum quicquid poteſt allegari ſine ꝓbationibus.
6 Iudex non poteſt ſupplere pte non petente,etiam in notorijs,niſi notorium conſtaret iudici ex actis.
7 Iudex non poteſt ſupplere parte non petente,niſi conſtaret iudici ex actis exceptionem reo competere.
8 Iudex in quibus caſibus poſſit ſupplere.
9 Iudex non poteſt ſupplere ꝓ abſente in caſibus in qbus lite cōteſtata non poteſt ꝓcedi ad diffinitiuam.
10 Scriptura & inſtra ꝓducta poteſt iudex retinere,quatenus & faciant pro aduerſario.
11 Iudex an poſſit parte non petente ꝓcedere ad ſententiam.
12 Snia non poteſt ferri niſi ad inſtantiam ptis.
13 Sententia poteſt ferri p iudicem,etiam pte non petente,quādo uidet inſtantiam perire.
14 Papa poteſt ꝓcedere ad ſententiam etiam parte abſente.
15 Iudex in quibus caſibus poſſit ſupplere iure uel de facto.
16 Iudex an poſſit ſecundum conſcientiam ſuam procedere,& iudicare.

b ❡ Secūdo fallit vide Iaſ. in l.ſi vnus.§.pactus in pe.ꝛ vlti.col.ff.de pa.ꝛ ibi qñ ꝯſtat ex actis iudici canere actiōe ꝛ l.i.vbi pactū in.iii.col. dirā ſac.Tho.dip.

1 DUbitandum.† Iudex ex officio allegare pōt in iure non in facto.b.d.† Not.iudicem ſupplere i iu-
2 re,ex quo infert ſm Bald.hic ꝙ licet ſtatutū nō fuerit productū,tñ iudex tenet ſupplere ꝛ ſm illud iudicare,nā ſtatutū eſt ius cōe in loco.l.oēs populi,ð iuſti.ꝛ iur.ꝛ idem Bal.in.l.i.in.xiii.col.de confeſ.qð limita nō hēre locū in ſtatuto.ſeu reformatione non regiſtrata in volumine ſtatutoꝝ,qꝛ dicta reformatio dʒ produci,ſicut dicimus cōſuetudinē dēre probari.l.i.C.que ſit long.conſuetud.ꝛ in.l.ſi quis reū.C.de cuſto.reo.ita no.inquit Bar.in.l.oēs populi.ad fi.ð iuſt.ꝛ iur.ꝛ Iac.de bu.in.l.fi.C.que ſit lon.ꝯſue.ꝛ Ang.ꝛ pau.in.l.cum prolatis.ff.de re iud.ꝛ Abb.in.c.poſtoā.p illū tex.ð fide inſtr.Facit qð no.Bar.in.l.ornamentoꝝ,p illum tex.ff.ð au.ꝛ arg.leg.ꝛ Bal.in.l.leges ſacratiſſime,in.ii.vel in.iii.col.
3 .C.de leg.ꝛ in auct.habita in fi.ne fi.p ꝓ pa. ❡ † Quo aūt ad cōſuetudinē id qð dixi.ſ.nō ſuppleri p iudicē limitabat h̄ Odof.vt refert h̄ Bal.in addi.in fi.niſi talis ꝯſuetudo que verſaret in foro eſſet notoria,pro quo nihil alleg. Adde ꝙ p iſta limitatione vr eſſe tex.ſm ꝙ dicit ibi Bal.in auc.iubemus.in verſi.in omnibus.C.de iudi. Per quem tex.dicit ibi Bal.iiii.not.ꝙ lʒ partes nō allegēt,tñ iudex dʒ ſupplere circa id qð eſt iuris vel conſuetudinis,idē dicit ibi Saly.idē no.Bald.in.l.filius §.veterani.ff.de ꝓcur.dicēs ꝙ in ꝯſuetudine notoria iudex ſupplet alleg.bonam glo.in.l.i.in prin.C.qui ꝛ aduerſus quos,ꝛ ꝙ in notorijs iudex ſuppleat tenuit ēt Cy.Bald.ꝛ Salyce.h̄.ꝛ Bald.in.l.quos ꝓhibere.ff.de poſt.ꝛ in.l.plane.ff.de peti.he.
4 alle.gl.in.d.l.i.† Sed contra predicta facit,qꝛ lʒ notoriū releuet ab onere probandi.c.euidētia,de accu.nō tñ releuat ab onere proponendi,vt eſt gl.repu.ſing.in cle.appellanti,de ap.nota.Io.an.in.c.ii.vt lit.non conteſta.ꝛ Bar.in.l.i.in vlti.col.ff.de excep.ꝛ in.l.i.C.qſo ꝛ qñ iud.ſicut ēt videmus ꝙ lʒ preſumptiones iuris ſint ꝓbationes liqdiſſime,ꝛ manifeſte vt dixit gl.in.l.ſi tutor petitus,de peri.tu.tñ illud factū ꝙ preſumit a iure puta ignorantia q̄nis nō debeat ꝓbari,tñ dʒ opponi,ꝛ allegari de neceſſitate,vt eſt tex.in.l.ſi adulterium cum inceſtu.§.idē polioni.ff.de adul.ꝛ p Bar.in.l.cū quid.ff.ſi cer.pet.vnde pmo in hoc paſſu ſic ꝯcludēdum ꝙ aut querimus an iudex poſſit ſupplere i ꝯſuetudine notoria,vel alio facto notorio abſq; eo ꝙ probetur,ꝛ dðʒ eſt ꝙ ꝛ ſic,ꝛ ita loqt gl.in.d.l.i.ꝛ intelligatur alle.in.ſ.opi. Aut querimus an ſi partes non ꝓponāt vel non allegent illud notorium iudex poſſit ſupplere illud pro
a ponendo vel allegādo,ꝛ dico ꝙ nō p ea que dixi.ſ. Plus dico ꝙ ēt ſi conſuetudo,ſiue ſtilus non eſt notorius,tamen ſi partes allegāt ſtilum vel conſuetudinem iudex poterit ſe de eo ex officio ſuo informare in.l.iii.§.fi.ff.de teſt.ꝛ idem ſignanter voluit Bart.in.d.l.iii.§.lege iulia,vbi dixit ꝙ poterit ſe informare a tabellionibus.ꝛ idem voluit Cy.in.l.ii.verſic.ii.qꝛ circa h̄ qñ conſuetudo eſt que ſit long.ꝯſue.ꝛ d.Ant.in.c.fin.de conſue.faciunt no.per eundem in.c.tua in fi.de ſpon.ꝛ in.c.litteras de cohabi.clerico.ꝛ mulier.Ex predictis manet firma concluſio ꝙ in notorijs iudex non ſe interponit niſi parte petente,vel allegante,ꝛ ita ēt tʒ.d.Anto.in.c.exceptionem,ꝛ in.c.bone,el i.de poſtu.prelat.ꝛ Imo.in.l.iiii.§.hoc autem,de dam.infect.ꝛ ita intelligi debet in.d.c.i.in verſicu.vt publi.de exce.in.vi.
5 que dixit quod in notorijs iudex ſupplet.† Et circa hoc dixit no.domi.Anton.in capitu.per manet de emption.ꝛ vendi.ſe putare quod in caſibus in quibus abſq; probatione ſufficit aliquid allegari per partem quod illud poterit allegari quandocunq; tempore appellationis iuris quamuis non fuerit allegatum ante concluſum in cauſa in terminis probatorijs quod no.pro intellectu eorum que poſuit Bart.in.l.eum qui ita.ff.de ℟
6 bo.obli.in vi.col. ❡ † Limita tñ predictam concluſionē in quo dictum eſt iudicem non poſſe ſupplere parte nō petente ēt in notorijs.Nam fallit niſi illud notorium cōſtaret iudici ex actis c.cū olim,de verb.ſig gl.fi.in.d.c.euidētia refert Innoc.in.c.p tuas.de teſt.ꝛ in.c.ex inſinuatione,de appe.Nam tunc ēt ſi pars non allegaret iudex ex officio ſupplere poterit,ſi ex actis conſtaret agentem ipſo iure actione carere,nam iudex repellet eum vt eſt gl.no.ꝛ ibi dictum fuit in.l.vbi pactū.ſ.de tranſa.ꝛ ita l ꝓpoſito dicit do.An.in.c.bone,ꝛ Bal.in.l.i.in lec.anti.ff.de excep.vbi dicit ꝙ iudex hic poſſet ſupplere,tamen non arctat vt no.Spe.in titu.de offi.iud.§.impedit ℟.ꝛ ſupplet,ꝛ Ang.in.l.ſi vnus.§.pactus,in vlt.col.ff.de pac.ꝓut tenuit poſt
7 Pa.in l.vbi pactū,de pac.lʒ de Ang.mētionē nō fecerit† Se
b cūdo fallit vbi conſtaret ex actis reo ꝯpetere exceptionem q̄ inerat obligationi ab ipſo initio,nā lʒ actori ipſo iure cōpetebat actio,tñ iudex ex officio ſuo nemine petente poterit illā exceptionē ſupplere,ꝛ repellere actorē vt eleganter determinat Bar.p illū tex.i.l.lecta.ff.ſi cer.pe.ꝛ in.l.ſi vnus.§.pactus ne peteret.ff.de pac.ꝛ in.l.cū q ita.§.ita,cuʒ cōcor.quas ibi dedi. Exēplū vide per Bar.in.d.locis.Si aūt ex actis cōſtaret cōpetere exceptionē reo q̄ non eſſet orta ab ipſo initio obligationis,ſed poſtea,ꝛ tūc ſm Bar.in.d.§.pactus iudex adhuc poterit ſupplere aliam reo nō petēte,alias ſequeret ꝙ actor locupletaretur cum aliena iactura,alleg.l.plane.ff.de pet.here.Si aūt actor remaneret in lucro iudex nō interponet offm ſuum non petitū niſi ꝯſtet de exceptione pacti de nō petēdo ſm Bar.in d.§.pactus,vbi hoc ꝓbat p illū tex.ſm vnū intellectū datū per glo.ibi que incipit,in opponendo.Et ita tenuit ēt.d.Anton.in c.bone,ꝛ Imo.in.d.§.hoc āt ꝙ vltimū intellige niſi de exceptio ꝯſtaret p ꝯfeſſionē actoris,nā tunc ex quo p ꝯfeſſionē ſuā ꝯſtat euidēter de calūnia actoris ſi obtineret,ꝛ iudex ſupplebit,vt colligitur ex no.p glo.in.l.ii.§.ꝙ ſi actor,in ℟ſ.rei qualitas ð iur.calum.ꝛ per id ꝙ no.gl.in.l.q cum maior.§.qui pñs,in verſic.calum.de bo.lib.ſm Bald.in.l.poſtq̄ lit.in.iii.col.C.de pac.ꝛ Roſ.in.d.§.ꝙ ita,ꝛ Pa.in.d.§.pactus.Ol.tñ in.d.§.pactus cū quo ſimpliciter tranſit Bar.ſenſit apte ꝙ nō ſit dðꝛ an ꝯſtet p ꝯfeſſionē actoris vel aliter,ꝛ iſtud forte eſt verius,qꝛ allegationes in ꝯtrariū nō bñ probāt ſi bene inſpiciatur,nec vr poſſet reddi ratio dīria inter caſum qñ ꝯſtat p ꝯfeſſionē vel per inſtrumentū ꝙ nihil eſſet appoſitū,nam ēt per inſtra producta in actis ꝙ que nihil eſt oppoſitum res efficitur manifeſta quēadmodū ꝛ p confeſſionem.d.c.euidētia,ꝛ c.fi.de coha.cler.ꝛ mu.ꝛ l.fi.cuʒ gl.i.C.de re.cre.Nam cōfeſſio poſſet retractari pretextu erroris,ſicut etiaʒ poſſunt impugnari inſtrumēta.l.error.C.de iur.ꝛ fac.igno.Et ita teneo circa predicta,q̄uis Ange.in.d.l.i.de exce.in lectu.antiquis,ꝛ expreſſis in.d.§.pactus,ꝛ Ro.in.d.§ pactus.Hic ſimpliciter voluit ꝙ quandocunq; ex actis cōſtet iudici reo cōpetere exceptiones quecunq; illa ſit exceptio iudex poſſit ex officio ſupplere etiam reo nō petēte,ꝛ ita fuit de mēte Specu.in titu.de diſpu.ꝛ alleg.§ fina.verſicu.breuiter.pro quo faciunt not.per Innocen.in.ca.per tuas,in fina.de teſtis.ꝛ in.c.fi.de corpor.vitia.ꝛ per Innocen.ꝛ Ioan.and.in.c.ſepe.de ap.ꝛ Io.an.ꝛ d.Ant.in.c.cū dilectus,de ꝯſue.in quibus locis dicunt ſimpliciter ꝙ iudex pōt ſupplere ea que ſibi ꝯſtāt ex actis,

ex actis, vt iudici, vt et no.gl.hic, et in l.ij.ff.de fer.et in.l.age. .C.de tranſact.et in.c.cupientes.§.ceterum, in ver.contumacia, de ele.in.vj. Sed dic q illud debet intelligi in caſibus.C.declaratis in diſtinctione ſm do. Anto.in.d.c.bone. Sed qñ nõ requireretur formalis exceptio, ſed vbi ſumus in caſibus in quibus a.l.requiritur oppoſitio exceptionis, ſeu regritur aliqd p libellum, et formalem petitionem tunc non ſufficit cſtare ex actis, ita eſſe, niſi petatur vel excipiat, q notorium non relevat ab onere pponendi, vt dictũ eſt, et ita teneas cũis Pan.ſimpliciter dixerit q qñcunq conſtet ex actis de exceptione poterit iudex ſuplere per no.in.d.§.q ſi actor, et in.d.l.age. ¶ † Et ex his infertur ad id q no.decidit h Bal.dicens q ſi ſtatutũ diſponit q ſuper cicatrice condemnatoria ferri non poſſit niſi medicis adhibitis, et de cicatrice proferentibus. Et cõtingat cicatricem eſſe notoriam per inſpectionem oculorum inductam a cuiuſuis interuenien. nam credit Bald.iudicez poſſe cõdẽnare nõ adhibitis medicis, q ex quo eſt notorium p facti euidentiã pmanentem permiſſum eſt ſibi ſupplere per predicta, et cum eo ſimpliciter tranſit Pan.hic. Et puto vex, q in.q. predicta iudex in notorio ſupplet ei quo ad probationẽ, et hoc fieri poteſt, vt dictũ eſt. pro h et facit id quod no.dixit Bald.in.l.cõ negantem.C.ad.l.aquil.in fi. vbi inquit q ſi ſtatuto caueſ q de dãno dato ſtet iuramento accuſatoris, et accuſatus dicat domine iudex eatis ad videndum, q ex aſpectione nullum apparebit datum dãnũ q iudex non obſtan.ſtat.poterit accedere, et illud q apparet ex aſpectu poterit pronũciare, q aſpectus preualet cuicunq generi probationis, et dicit tenere Azo.in ſumma ad.l.aquil.et illud dictum refert et Bal.in.l.j.in fi.C.ſi aduerſus ſib.et in.l.pe.in fi.C.de peri.tuto.et in rub.in.ij.col.C.de pba. iſtud tñ q dicit hic Bal.putarem verum niſi ſtatutũ expreſſe annullaret ſniam latam ſup cicatrice medicis non adhibitis p id qd in ſimi.no.Bald.et Mod.in.l.j.ff.de libe.et poſthu. Et in quibus caſibus poſſet iudex de facto ſupplere poſuit Bar.hic poſt alios, cui adde primo inquantum voluit q poſſit ſupplere dando dilationem, nam de hoc eſt bona glo.in.c.ij cũm de proba.et ibi vide p do.Anto.et plenius p Bar.in.l.j.C.de dila.et in.d.§.hic aũt, et in.l.nouerint p illũ tex.et ibi p Cy.et Bald.vt.C.certũ tẽpus. Et iſta eſt vera opi.lz Jac.bu.et Bal.in.l.fi.ff.de fer.teneant cõtrium, et ipſemet Bald.hic tranſit cũ Bar.et melius.

¶ Itẽ adde inquantum voluit hic bar.q in caſibus in qbus lit.cõte.nõ põt pcedi ad diffinitiuam, tunc iudex non põt ſupplere p abſente, et ſic p eo pbatiões adducere p auc.qui ſemel in ver.pquiſita.C.quõ, et qñ iud.et p.l.ampliorẽ, poſt princ.ff.de app. Nam Bal.hic cõtrium tz dicẽs, q non põt ſupplere niſi ex actitatis, et in pcũctatione actox q põt iudex dicere parte preſente pducas pceſſum cãe.l.pperandũ.§.cũ aũt hermodicium in ver.terribiles, de iu.et ex h ipſe infert cõcluſionẽ q ſi ergo dico pduco acta iudicium facium etc.q iudex põt tñ ei videre et inherere actis quatenus facerẽt cõ pducẽtem, q cõſtet ſibi vt iudici alleg.d.§.cũ aũt et id q no.gl.mag.in.l.j.§.editiones ff.de eden.et q voluit Inn.in.c.cũ olim.de cenſi. Sed aduerte primo circa intellectum.d.auc.qui ſemel, et Bal.i.d.l.ampliorem, vult q opi. Bar.non pcederet qñ abſens eſſet cõtumax, et apparet eũ eſſe abſentẽ ex minus probabili cã, nã tũc iudex ſi dz ſupplere p eo niſi quatenus acta loquanſ p.d.§.cũ aũt. Secus ſi eſſet abſẽs ex pbabili cã ita intelligit ipſe.d.l.ampliorez et cũ hac opi.tranſit Pa.h, et Ro.in.d.§.cũ aũt. Tñ puto veriorẽ opi. Bar.abſolute p ſua iura que indiſtincte loquunſ, et p gl.que hoc tenuit in.d.c.bone, et cõtter ibi ſequunſ doc.et gloſ. xxx.q.vlt.c.iudicantem, idẽ tz Inn.in.d.c.veniens de accu. nã ſi ſm eũ abſentia litigatoris dei pñtia ſuppletur, vt dicit tex. in d.§.cũ aũt, ergo iudex dz querere p ſe vel quẽcunq alium qui

10 eũ inſtruat de iur abſentis. ¶ † Inquantũ aũt Bal.dicit ſi produco ſcripturas facientes pro me q iudex poterit eas retinere quatenus ei faciunt p aduerſario. Pa.hoc reputat no.quatenus Bal.loquaſ in actis tñ Pan.intelligit idem eſſe in productione inſtrumentorum, cui adde q in iſto paſſu ſatis no.et quotidiano doc.alibi variãt vt pz ex no.p Bar.et Pa.in.l.publia §.fi.ff.depo.et per dominos de ro.conclu.ccxxvj.incip.item lz quis pducat, et per do. Anto.in.c.cum venerabilis.de excep.et in.d.c.cum olim, poſt Inno.per Jacob.bu.in.l.nimis.C.de teſta.et Bald.in.l.j.in.iiij.col.C.de confeſ. Potes ſic concludere qd aut pduco ſcripturã a te confectam que pro te fidem nõ faciebat, et tunc proteſtatio illa iuuat, ita no. Bar.in.d.l.publia, q poterat aduerſarius ſe fundare ex illa ſcriptura, in capitulis ſeparatis ab illis capitulis in quibus fuit producta, et oppoſita per producẽtem. Ita trahiſ p Bar.in.l.aurelius.§.idẽ queſitũ de liber.lega.ita etiam tenent do.de rot.in conclu.preallé. pro hoc facit, q proteſtatio iuuat regulariter proteſtantem in his q pendent ab approbatione ſua.l.ſi quis.§.plerique, cum ſi.de reli glo.et ſump.fune. Aut producitur ſcriptura que ſui natura faciebat fidẽ contra producẽtem, et tunc proteſtatio iuuabit pteſtantem, vt no. Inno.et.d. Ant.in.d.c.cum olim. Tũ ſm dom. Ant.poterit aduerſarius, tunc dicere, et ego reproduco eandez ſcripturam in partibus facientibus pro me, et in omnibus in qbus producens primo tenebaſ edere aduerſario poterit prodeſſe, alias ſecus q nimis graue eſt etc.d.l.nimis, et ibi hoc in terminis voluit. Jac.bu. Nõ ob.qd voluit hic Bal.q loquitur in actis que a principio ſimpliciter ſine proteſtatione facta

11 iuuant etiam aduerſarium, vt no.in.d.§.editionis. ¶ † Aduerte etiam circa predicta Bald.an iudex parte non petente poſſit ad ſniaz procedeſ, et dicit q vtraque parte preſente poteſt qñ reſpicit publici iuris obſeruantiam vt.l.q procedatur intra inſtantiam, et iudex poteſt ſupplere in talibus.l.properãdum, in principio.ibi iudicialis etc.de iu.vt patet ex doctri. Bart.hic dñ alleg.d.auc.qui ſemel in verſi.poſtulante, et.d.l.properandũ.§ j. in verſi.tranſa.q eſt menti tenendũ ſm Bal.qui ſubdit q vbi ſnia pro actore fertur non eſt neceſſaria petitio tempore ſen-

b tentie. q petitum fuit in libello cõdẽnari reum de quo reliquit cognoſcẽdum. Pan.tranſit hic cum Bal.dicit q ſi reperiretur

d ſententia lata pro te contra me, et non appareret ad cuius inſtantiam ait valeat, et dicit eſſe pulchrum paſſum, et quotidianum i quo concludit quod ſi eſt lata pro actore q ſufficit petitio ſua facta in libello. Si autem eſt lata pro reo, et tunc ſi apparet qd ſit lata preſentibus partibus preſumitur lata ad inſtantiam rei et licet nihil alleg.no.per Bar.in.l.furioſo, in fin.de.re iudic. ſed ſi apparet preſentibus partibus, tunc dicit Pan.q ſi eſt lata contra actorem abſentem non valebit ſi non apparet q ad inſtantiam rei fuerit lata per predicta. Adde quod Ang.in.d.l. properandum, in princip.ſimpliter refert, et tenet id quod dicit

12 hic Bal. † Idem poſuit aliqualiter ibi Bal.in.§.j.item adde circa hoc q ſicut ipſi dicunt ſufficere petitionẽ factam in libello quando fertur ſnia p actore q idez videreſ ſi ferereſ pro reo qui in ſcriptura exceptionũ ſemper petijt ſe p ſnia abſolui, vnde pro verum eſſe q qñ altera pars eſt abſens, ſiue ſit actor, ſiue reus neceſſe ſit qd petaſ ad ſniam pcedi, pz q ad ſniam requiritur pemptorium ad q non poteſt produci niſi parte petente.l. ad pemptorium.ff.de iudi.per quã petitionẽ citationis pemptorie ad ſniam audiẽdam, ſatis dicit petitũ eſſe q iudex ad ſniam

13 procedat. † Dicebat tñ ſimpliciter Bar.in.l.ſeyus, et Anger.

c ff.ad.l.fal.q vbicunque iudex videt inſtantiam perire tunc ex officio ſuo põt precedere ad ſniam, ne alias iudiciũ reddaſ illuſorie, arg.no.p gl.in.d.l.vbi pactũ. Et hoc requirit Inn.in.cũ cõtingat.in.iij.q.x.mẽbri, de iureiurã.dicens hoc et nos. verum pro limitatione ad.d.§.hoc aũt certe tñ non eſſet dubium intelligere q vtraque pars preſens eſſet p no.per eum hic, et clarius

14 Bal.vt.Fretuli. ¶ † Dicebat et Ang.p Imo.in.l.ñ vnoquoq.ff.de re iud. q qñ cauſa appellationis deuoluiſ ad papã papa poteſt ex ſuo officio ei pte abſente pcedere ad ſniam per id

15 quod hẽ in.c.cupientes.§.ceterum, de electionibus, in.vj. † Itẽ vltra caſus poſitos hic per doc.in quibus iudex ſupplere põt. Adde caſum vnum in.l.q ſi ex pamphylo.§.fi.de lega.ij.vbi ex officio ſuo põt rei eſtimationẽ facere, item ſupplet cõplẽdo litigatores declarare libellũ vel exceptionẽ generalez.l.age.C. de tranſa.et ibi dixi poſt Bal.item ex officio ſuo iubet acta ſibi exhiberi.l.ij.et ibi gl.in ver.exhiberi.ff.de edẽ. Itẽ ſupplet vbi officium ſuum eẽt offenſum in.l.ij.C.de ſponſa.l.nullũ.C.de teſti. item ſupplet cõ contumacem de negando ſibi iuriſdi.l.ſed et ſi p pretorem.§.ſed cum decreto cum ibi not.ff.ex quib.cau.in glo. Itẽ vbi iudex eſſet ſuperior, puta princeps poterit in facto ſupplere.c.cum nobis olim, et per glo.in verſic.ex officio, de elec. et no.in.d.c.bone, item ſupplet, q poſt iuramentum teſtis põt iudex ex officio ſuo teſtem examinare.l.ſi qñ iudices prouideant.C.de teſtamen.ſecundum Bald.in.l.ij.§.quando, item ſupplet vbicunque conſtat de calumnia agentis, vt no.glo.in.d.§.q preſens, et Inn.in.c.j.de officio vicarij, et in.c.poſt electionem de conceſſione prebende, et no.per Bald.in.l.peremptorias.C. ſen.reſ.non poſſe, q intellige ſaluis his que dixi.C.circa intellectum gl.in.d.§.pactus, item ſupplet compellendo partes

d ad pacem ſm qd no.Bar.et Bal.in.l.ſi cuius.§.equiſſimum.

a ¶ Producentẽ. Adde eundem Ale. idem dicentez eius cõ.cxxxvj.ij.lib.

b ¶ Snie.adde q ang.cõſi.cclxvj.dt q ſententia eſt nulla cum nõ appet ad cuius petitionẽ lata ſit cũ eſt lata p reo.

c ¶ Perire. adde Jo.de ana.cõſ.xciij.

d ¶ Pacem, adde Lud.ro.cõſil.cxxvj.

alias eſt.l.equiſſimū.ff.de vſufruc.ꝛ per Bal.in.l.cōgruit de
preſid.ꝑ Bald.in.l.j.§.qui es,de offi.preſe.vrb.itē ſupplet co
gendo ad compromiſſum illos qui diu litigarūt,vt no.xc.diſt.
c.placuit,per.d.An.in.c.j.ad fin.de mu.pe.ꝙ no.ꝑ ea que no
ta.Bar.in.l.fur.§.q iuſſu.ff.de infa.Itē ſupplet repellēdo ꝓ
curatorē nō hñtem mandatum,vt eſt gl.repu.fin.in.c.j.in ꝟ.ab
ſentium de ele.in.vj.de quo ꝑ bar.in.l.inter quos.§.additio,ꝺ
dā.infe.ꝛ dicā in.l.iꝫ.ꝭ.de ꝓcura.Itē ſupplet interrogando te
ſtes ſup his de qbus nō fit mentio in articulis,vt ꝑ Inn.in.d.c.
ꝑ tuas.in fi.Itē ſupplet in caſu,in.c.ꝯſulati,de offi.dele.in reli
qs aūt dic vt ꝑ Bar.in.d.§.hoc aūt iudiciū,ꝛ ꝑ glo.in.d.c.iu
dicantem,ꝛ in.d.c.bone,ꝛ Inno.in.c.j.eo.ti.ꝛ ꝑ doc.in.c.cum
inter.v.de elec.ꝛ in.c.dilectus.ꝛ in.c.cū inter,de ꝯſue.ꝛ in.c.
ad petitionē,ꝛ in.c.inquiſitionis,de accuſa.ꝛ in.c.cū nobis olim
vt ꝑ Inn.ꝛ in.c.ꝯſtitutus.de app.ꝑ Spe.in ti.de diſpu.ꝛ alle.
16 §.fi.ꝛ per Bar.in.l.filius.§.veterani.ff.de ꝓcu.ℭ †Ultimo
querunt h doc.an iudex ſm ꝯſciam ſuam ꝓcedere,ꝛ iudicare
poſſit,de quo dic per Cy.ꝛ Bar.poſt antiq.in.l.illicitas.§.ve
ritas,de offi.preſid.per gl.ꝛ doc.in.c.j.de reg.iur.in.vj.ꝛ per
doc.in.c.j.de offi.or.ꝛ in.c.paſtor.§.qꝛ vero,de offi.deleg.ꝑ ar
chi.ij.q.iij.qui reſiſtit ꝑ Io.an.in addi.Spe.in ti.de diſpu.ꝛ
alleg.§.ñ.ſup ver.lꝫ ꝑ Ant.in.c.veſtra,in viti.car.in repeti.d.
c.de coha.cle.ꝛ mu.cū concor.ibi alleg.per eum per Bald.in
l.ſi irreptione fi.reg.ꝛ ꝙ ipſe no.in.l.j.ꝭ.de man.vin.per Pe.
de anc.in repe.c.canonum,de ꝯſti.in.iiij.car.per Ang.in.l.ij.
ff.de ſer.ꝛ in.l.a diuo pio,in princ.de re iud.ꝛ ibi per Inn.ſe
quitur rub.ex quibus cauſis alicui infamia irrogetur.

ℭ Ex quibus cauſis alicui infamia irrogetur. Rub.

SVMMARIVM

1 Infamia videtur remiſſa,ſi pœna maleficii fuerit per ſententiam diminuta.
2 Pœnam poteſt iudex in ſententia ſua minuere.
3 Sententia limitata limitatum producit effectum.
4 Infamis an ſit dānatus ad pœnam tempore certo limitatam
5 Pœna an & qñ poſſit per iudicem minui.
6 Infamia quando cenſeatur remiſſa.
7 Notarius ſi condemnatur de falſo,an poſſit iterum conficere inſtrumenta qñ reſeruauit ſibi confectionem inſtrorum.
8 Pœnam minuere an poſſit iudex cogi,dico in caſibus in quibus poteſt ipſam diminuere.

a ℭ Pōt addi ln.ro.ꝯſi.cccc xxix.ꝛ dicit idē in.ſing.ſuis fo. ij.ꝙ iudex id ſa ciens ſine cauſa ſubijt iſamiā,ꝛ venit puniend⁹ ſi a pena quare niebat puniendus reus.

b ℭ Ceſſabit adde abb.ꝯſil. iiij.pa.de caſt. ꝯſ.cxlviij.Frā. de are.ꝯ.cxlvij. cepo.ꝯſ.xxxvi. Ful.ꝯſ.lxxxiij. Pe.de anch. ꝯſ.cclxxxvij.

ET ſi ſeuerior. †Si pena maleficij
fuerit ꝑ ſniam dimi
1 nuta vr̄ infamia eſſe remiſſa.h.d.ℭ †No.ꝙ iu
2 dex in ſnia penā diminuere pōt ꝙ eſt verꝫ,ſiue
pena ſit ordina.ſiue extraordinaria.i.extraordi
nario iudicis officio imponenda,nā ſic ſi minorē penā ꝗꝫ de
a ꝯſue.ſit velit imponere h facere pōt.l.hodie cū gl.ff.de pen.
cum ꝯcor.ibi alle.in gl.j.ꝛ plenius ꝑ gl.in.l.qd ergo.§.penā,i
ꝟ.oneraſſe.ff.e.Ex qbus aūt cauſis hoc fieri poſſit dic vt in gl
in.d.§.pena,ꝛ iſta intellige de pena q non venit applicāda
parti.ſnia iudex eā diminuere nō pōt ſm Sal.h alle.gl.in.l.
venia.ꝭ.de in ius vo.Sed de hoc dic melius vt ꝑ Bar.in.d.§.
3 pena,in viti.col.†Itē no.ꝙ ſnia limitata limitatum parit effe
ctū,ꝛ ꝓhibēs vſqꝫ ad tpˢ vr̄ permittere poſt tpˢ vt h,ꝛ in.l.im
perator.ff.de poſt.ℭ Ultimo no.ꝙ iudex diminuendo penaꝫ
vr̄ cū infamia diſpenſare ꝙ limita niſi ipſo facto reo infamia ir
roget,vt in caſu.l.palam.§.que in adulterio.ff.de ri.nup.Naꝫ
plus pōt.l.ꝗꝫ iudex.l.non pōt.ff.de fur.vñ in caſu predicto per
ſniam vel ipſo iure eſt irrogata infamia,vñ eam iudex mutare
non pōt ſicut nec poſt latā ſniam,ꝛ ſic poſt datum infamie nihil
agere pōt,ꝑ no.hic in gl.ꝛ ita voluit Ange.hic qui ponit ali
quas alias fallentias,ſed plenior colligitur doctrina ex no.per
4 gl.ꝛ doc.in d.§.pe.ℭ †In gl.in verſi.debuit,ibi,vſqꝫ dū du
rat effectus ꝛc.ſi hoc eſſet verum ſequeret ꝙ non eſſet differen
tia an pena impoſita eſſet ſm regulas cōes iuris an vero dimi
nuta eſſet,ꝛ limitata vſqꝫ ad certum tempus,vt durante illo tē
pore dānatus ſit infamis vt in hoc ver.tranſactio.Et ſm iſtam
glo.idem eſſet qñ nō eſſet diminuta,cuius ꝯtrarium innuit tex.vr̄
ergo ꝙ ſit differentia inter dictos caſus,vnde dicas ꝙ hic gl.
bene loquit̄,qꝛ vbi pena non eſſet diminuta ēt ꝯdēnatus ad tē
pus ſm cōes regulas iuris nihilominus prohibitus poſt tem
pus erit infamis.l.ad tempus,in prin.ff.de poſtu.ſm vnū intel
lectum gl.j.ibi dū dixit,ꝙ lata fuit ſnia vt deat ꝛc.l.ad tempus
ꝭ.eo.ſm vnum intellec.quem ponunt doc.h,ꝛ ibi no.doc.l.ꝭ.p
xi.ℭ Nec ad hoc obſ.tex.in.l.falſi.§.ordine.ff.de fal.vbi poſt
tempus pene pōt dānatus eſſe decurio.ergo nō eſt infamis.l.
ij.ꝭ.de dig.lib.xij.qꝛ rñdeo ꝙ in.d.§.ordine,fuit pena diminu
ta,vt no.Bar.poſt gl.in.d.l.ij.ꝛ gl.in.d.§.pena quicquid di
xerit gl.in hac.l.in ver.certis rōnibus,ſic non ob.tex.in.l.ordi
num,in pn.in ver.poſtea.ff.ad muni.vbi poſt tpˢ non fuit infa
mis,qꝛ loquitur qñ pena fuit aucta.ℭ In gl.in ver.certis rōni
bus,ibi,ſine dolo ꝛc.h exēplū reprehēdit Bar.qꝛ nō ꝑ ſniam
irrogat̄ infamia culpoſo,ſed doloſo,vt no.gl.in.l.in actionibus
ff.de in lit.iurā.ꝑ tex.quem ibi glo.alleg.ꝛ lꝫ Bar.in.d.§.pe
na,ꝛ alij ſcribentes,ꝛ ibi ꝛ hic videant̄ nullo addito trāſire ſim
pliciter cū gl.tñ verior videt̄ opi.Bar.in repe.l.qđ nerua.in
ix.col.ff.depoſi.dum tractat an lata culpa dolo equiparetur.
5 ℭ †No.iñ ex gl.ꝙ vbi delictum non eſt commiſſum dolo,ſꝫ
culpa vel vbi concurrit alia cauſa his que numerantur hic in
gl.iudex diminuit penam ꝙ eſt verꝫ nō ſolū in penis iuris cō
munis,ſed ēt ſtatutorꝫ ſm Bal.Saly.ꝛ Pau.hic,ꝛ Pau.in
d.§.pena,i vl.ver.ꝛ in.l.fi.in fi.ff.de rece.ꝗcquid dixerit Bal.
ꝯtrarium ſentiens in.d.§.pena,ꝛ in.l.j.ꝭ.ſi aduer.delictum,ꝛ in au
ten.hodie.ꝭ.de in.Et iō ſi ſtatutū dixerit penā imponi homici
de vel alias delinquenti,ꝛ illud delictum non fuit cōmiſſum ex
ꝓpoſito.i.ꝑ dolum,ſed ꝑ latam,aut leuem culpaꝫ ſtatutū ceſſa
b bit qꝛ ſtatuta debent ſꝫ ius commune interpretari.c.cum dile
ctus,de conſue.l.ſi ſerui veſtri.ꝭ.de noxa.no.in.l.fi.§.in cōpera
tione,de iur.delib.ꝛ iō ſicut de iure cōi.l.cornelia,de ſicar.ceſ
ſat ſi non dolus,ſꝫ culpa dederit cām homicidio,vt in.l.corne
lia.ff.de ſica.ita erit dōm in ſtatuto,ꝛ ita no.Bald.ꝛ Saly.in
d.l.ſi ſerui veſtri,ꝛ Bal.i.l.data opera,in.co.v.qui accuſ.ꝛ in
l.quecunqꝫ,in.vj.col.de ſer.fug.ꝛ in.l.j.ff.de leg.ꝛ in.l.in actio
nibus,ꝛ.l.pignus in pe.co.ꝭ.de pig.acti.ꝛ hoc limitat ēt in.l.j.
§.quod pretor.ff.ne qs eum qui in ius voc.ꝛ in.l.j.§.non alie
rem.ff.ſi quis teſt.lib.eſſe iuſſus fuer.ꝑ Saly.in.l.j.ꝭ.de ſicar.
per.d.Ant.ꝛ Imo.in.c.ij.de conſti.vbi h ēt limitant.Aliter
ēt limitat Saly.in.l.ſi ſerui veſtri,vbi dicit predicta fallet̄ ſi ſta
tutum dicat ſi quis occidat aliquem quouis modo vel qualiter
cunqꝫ.l.j.§.i.ver.quocunqꝫ,de teſt.mil.ꝛ not.Bar.in.l.omnes
populi,in.iiij.q.prin.de iuſt.ꝛ iur.ℭ In ea.ibi.l.non oēs.§.fi.
vbi ꝑꝑ cōmodū ſtatū reip.pōt delinquēti pena remitti.
6 ℭ †In gl.fi.ibi principis indulgentia,ꝛ rō diuerſitatis eſt ſm
Bar.hic,qꝛ iſta remiſſio infamie reſultat ex eo,qꝛ vr̄ quaſi tran
ſactum ſuper ea.vt.ꝭ.l.proxima,ſed tranſactio non poteſt fieri
poſt ſniam.l.poſt rem.ff.de tranſact.non mirum ergo ſi in.d.l.
fi.poſt ſniam non pōt videri tranſactꝫ ſup infamia,ſed hoc fuit
in ipſa ſnia.Hanc rōnem impugnat hic Ang.qꝛ iſta.l.indiſtin
cte loquit̄ in omni crimine ex quo infamia irrogat̄ ꝛ tñ ꝺ omni
crimine non pōt.l.tranſigere,de tranſactio.Sed Bar.ꝭ.l.pro
xima rñdet ad hoc,qꝛ ſm eā.l.tranſigere hꝫ locū in tranſactio
ne que fit a partibus,ſed quaſi tranſactio que fit a iudice hꝫ lo
cum in omnibus criminibus,vt.ꝭ.l.proxi.Fulg.hic aliter repre
hendit primā rōnem Bar.ꝭ.alle.Nam tranſactū ſup infamia
vr̄ qñ iudex grauiorem penā imponit,nā tunc vr̄ remiſſa infa
mia quaſi dānatus preſtet aliqd loco remiſſionis,arg.l.tranſa
ctio.ꝭ.de tranſa.ꝛ ita loqt̄ tex.ꝭ.l.proxi.ꝛ in.d.§.pena,ꝛ in.d.l.
ordine,ꝛ in.d.l.ad tempus.ff.de decu.ſed qñ iudex imponit mi
norem penā non pōt videri tunc tranſactū ſup infamia cū aliqd
non detur loco remiſſionis.preterea ſm eum non vr̄ dici poſſe
ꝙ princeps non pōt tranſigere ſuper ſnia cum ipſe ſit.ꝭ.eā.l.ij.
de cri.ſal.Tñ precedens rō Bar.potior eſt ꝗꝫ iſta,vnde dicas
ꝙ iſta eſt dſie rō quam hic vide ꝑ Bal.cū quo hic tranſit Sa
ly.vel ſm Fulg hec rō dſie eſt,qꝛ eo ipſo ꝙ iudex cā cognita
diminuit penam declarat ꝓpoſitū ſtatutū nō ꝓcedere ſm diſpo
ſitionem.i.ꝛ ſic declarat tale delictū non mereri penā a.l.ſtatu
tā,que improbat illam penam cum infamia,argu.l.ſi unū.ꝭ.de
pac.conuen.hoc aūt dici non pōt in principe remittente penaꝫ
qꝛ iam infamia erat ſequuta,ꝛ facilius impediunt̄ fienda ꝗꝫ tol
lantur iam facta.l.pře furioſo,de his qui ſunt ſui vel alie.iur.c.
quemadmodum,de iureiur.ꝛ hec eſt ſatis bona rō Pau.h aſ
ſignabat aliā rōnē dicens ꝙ qꝛ he cauſe ꝑꝑ quas diminuta fuit
pena minuebant delictū vt qñ delinquens erat iunenis vel deli
ctum fuit ſine dolo,vt in exēplis poſitis in gl.Secus aūt in.d.
l.fi.qꝛ indulgentia principis non minuebat delictum,ſed grauā
men faciebat,vnde ſatis eſt,vt ſi cui vel in paucis ꝛc.l.tutor.ꝭ.
de neg.

de neg.ge.⁊ q̄uis hanc rōnes in diſcurſu ſentiebat Bar.in.d.
§.pena,tñ no pl3,⁊ eā reprehēdi Bald.ibi. ¶ Nam pone ꝙ
pena fuit diminuta eo ꝙ delinquēs fecit aliqd ad cōmodū rei
pu.certe hec cā nō minuit delictū,⁊ tñ vr̄ infamia remiſſa,vt ꝓ
iuncto exēplo gl.dū alle.l.nō oēs,pro hoc facit,ꝗ in hoc caſu
h3 locū rō pp quā vr̄ remiſſa infamia q̄ eſt ſ3 Jac.bu.hic,ꝗ ea
rōne qua fuit motus iudex ad diminuendum penā,⁊ ad eā limi
tandam ad certum tp̄s,⁊ ad recedēdū a diſpō.l.in pena,eadem
rōne vr̄ motus iudex in infamia. Habet locum ēt iſto caſu alia
rō quā poſuit ꝓ Bal.in.vij.col.l.quare cēſeaſ remiſſa infamia
rōnē ꝓ vide p eū. Illud aūt ꝙ dicit gl.de indulgētia nō h3 lo-
cū qñ princeps eſſet vno verbo reſtituo,ꝗ vr̄ ēt fame reſtitu-
7 tus.l.j.⁊ ibi gl.⁊.l.fi.⁊ ibi bar.ꝭ.de ſen.paſ. ¶ † In ea.ibi cā co
gnita ⁊c.ex hoc infert no.Ang.ꝓ ꝙ iudex ꝯdēnando notariū
8 de falſo pōt ſibi reſeruare ex cā facultatē ꝯficiendi inſtra a ſine
cauſa non,ſed ipſemet Ang.in.d.§.pena,⁊ Bald.in.l.miles.ꝭ.
de teſt.mil.voluit non poſſe hoc notario reſeruari qñ falſum cō
miſſit in officio tabellionatus.arg.l.ſi qs aliquid.ꝭ.de ſuccep.⁊ ar
cha.li.x.ſ3.j.opi.vr̄ verior quā tenuit Bar.in.l.ſi qs in princ.
teſt §.j.de leg.iij.p illū tex.vbi miles q deliquit in re militari
ſeruaſ facultas teſtādi iure militari,⁊ no.ēt p Bald.in.d.l.di-
uus,de iniurijs,p Archi.l.diſtin.ſi quis de miniſtris,nō obſt.
d.l.ſi qs aliqd,ꝗ in nulla cā fuit facta reſeruatio. ¶ In ea. ibi
obtinent ꝙ hic dicit ⁊c.opp.ſtare nō pōt,ꝗ ꝯ iſtum tex.in ꝯ.
tranſac,q innuit ꝙ ante tranſactū biēniū irrogaſ infamia. ⁊ ex
hoc p3 ꝙ d3 diſtingui an ſit crimen ꝙ irroget infamiā an nō,nō
ob.tex.in.l.impermotes,alleg.in gl.ꝗ rñde vt ibi p gl. ¶ In
ea.ibi.l.generaliter.§.j.⁊c.immo eſt in.j.rū.illius.l. ¶ In ea.
ibi irrogari p pena ⁊c.i.ex genere pene,⁊ non eſt vex vt ēt di-
cit gl.ꝙ infamia regulariter irrogeſ ex ſnia qñ ferſ ſnia a iure ip
ſo facto.l.j.ff.eo.⁊ ad.l.pali.§.que in adulterio,ex pena,ſeu ex
genere pene infamia irrogaſ ēt,ꝗ imponiſ pena fuſtigationis
non precedente ſnia diffinitiua.l.ictus fuſtium.ꝭ.eo.cū ibi ple
ne no.p gl.in.l.nulla,⁊ in.l.fuſtibus. ¶ In ea.ibi rñde ⁊c.vtra
8 qz ſolutio eſt vera vt ꝓ per Bar. ¶ † Extra gl.queriſ vtrū iu
dex in cauſis in quibus ei permittiſ minorare penam de qbus
in gl.bonus.l.teneaſ penam minorare. Doc.ſunt varij, ⁊ nihil
boni in hoc alle.vt no.per Bar.in.d.§.pena grauior,in ver.ꝙ
ro vtrum pars poterit,⁊ ibi p Bal.⁊ p Bald.in.d.l.quecūqz
de ſer.fugi.in.vj.col.puto concludendum,aut ſubeſt cā intrin-
ſeca.ſ.minuens delictū,vt ꝗ concurrit minor etas vel ceſſat do
lus ⁊c.⁊ tunc iudex tenetur minuere,qñ minuiſ delictū.l.ij. ⁊
l.argētaria.ff.de termino ammoto.⁊.l.j.⁊.l. in.l.corne.ff.de ſic.
vñ iudex ſi non faceret poſſet appellari. Quia ēt in his que cō
mittunſ iudicis arbitrio pt appellari ſi eque non arbitraſ vt ē
gl.bene no.in.l.ſi qua pena in gl.mag.⁊ ibi p Bal.alias Bar
to.de verb.ſig.⁊ eſt gl.quā ſcribētes reputant ſing. in.c. ſuper
in ver.arbitriū inſt.de accu.⁊ no. Inno.in.c.ſpāli,alias cū ſpe
ciali,de app. Aut concurrit cā extrinſeca,vt ꝗ delinquens fa-
cit aliqd ad cōmodū reipub.iuxta hic no.in verſi.rōnibus,⁊ ꝓ
eſt caſus magis dubius tñ ex quo talis cauſa minuit delictum
dato quod cōmittatur poteſtati iudicis nō puto enim cogi iu-
xta.l.nō quicquid.ff.de iudi.⁊ mxta id qđ no.voluit Inno. in
c.fi.de fer.vbi dicit non poſſe appellari ab his q̄ ſunt cōmiſſa
iudicis arbitrio ꝙ intelligunt do.qñ cōmiſſum eſt libero arbi
trio ſ3 do. Ant.in.d.c.ſup his,⁊ inmo.in.l.ij.ff.de pub. iudi.
ne ꝯdicat gl.in.d.l.ſi qua pena. Sequitur de ꝓcuratoribus.

¶ De procuratoribus. Rub.

SVMMARIVM

1 Præuaricator qua pœna puniatur.
2 Procurator an teneatur ad intereſſe de dolo lata leui & leuiſſi-
ma culpa.
3 Aduocatus an & quando teneatur ad intereſſe partis,& de do-
lo ac lata culpa.

1 ¶ † In glo.rubrice ibi de preuaricatione accuſatur. Sed vr̄ po
ſe negari preuaricatem criminaliter poſſe accuſari,⁊ extra or
dinē puniri.l.j.in fi.ff.de preua.⁊.l.ſeq.⁊ vbi ꝓmiſſio aliqua nō
eſſet ſaltē teneſ crimine ſtellionatus,hoc ēt tenuit Fulg.hic. vel
ſuſtinēdo gl.dici poſſet ꝙ intelligiſ gl.voluiſſe ꝙ teneaſ ꝓcu-
rator actiōe mādati,ſ3 aduocatus nō,nā nō rōe ꝯtus, ſed rōe
publici officij aduocatus aduocare teneſ.l. pen.§.ſi quis.ff.de
poſtb.⁊.l.j.§.au pretor.ff.de poſtb. Procur.aūt cogiſ ex mā
b dato ſponte ſuſpecto.l.inuitus.ꝭ.eod.alias dr̄ias^b inter ꝓcura-
torem,⁊ aduocatū poſuit vltra gl. Jac.bu.⁊ Bal.hic , quibus
addo aliā quā vide p Bar.in.l.j.§.ꝓ edicto.ff.de poſt.⁊ dicā
in.l.rem.ꝭ.e.aliā ēt vide p Bal.in.l.j.in fi.p illū tex.ꝭ.de erro
2 re aduoc. Alias ſimiles,vt colligiſ ex gl.⁊ ſ3 Cy. ¶ † Et dice
c bat poſt Cy.Jac.bu.hic ꝙ ſicut ꝓcurator^c ad intereſſe tenere
tur de dolo lata leui,⁊ leuiſſima culpa.l.a ꝓcuratore,⁊ ibi glo.
ff.māda.ita ēt ⁊ aduocatus,cū ſit ſimilis ꝓcuratori. Sed Ful.
hic putat aduerſarium teneri de dolo,⁊ lata ad inſtar agrimen
ſoris,cui ꝯparari videſ.l.j.§.j.⁊.ij.cum gl.in verſi.onerariū.ff.
ſi me.mo.fal.dixe. Facit.l.fi.cū ſi.e.n.vbi dicta in agrimenſore
extendunſ ad tabelliones,⁊ ſimiles,adde ꝙ cū iſta opi.vr̄ con-
cor. Spe.in ti.de aduo.§.fi.ꝯ.ſed qd ſi p impudētiā vbi vo-
luit ꝙ ſi per impiriam,ſeu impudētiā vel negligētiam aduoca
tus cām amiſerit teneaſ,alle.l.illicitas.§.ſi cui de off.preſe.⁊.l.
idem iuris.ff.ed.l.agl. Et tñ agrimēſor non teneaſ de imperitia
vel negligentia formaliter,ita dicit tex. in.d.§.ij.no.gl.in.l.im-
peritia.ff.de reg.iur.vbi gl.dicit magiſtratū teneri d3 impiria,
ſecus in agrimēſore q ſolū de dolo,⁊ lata culpa teneſ, ⁊ rō ſpāli
tatis in agrimēſore ſm Bal.in.l.ꝙ nerua.in.ix.q.ff.depoſi.eſt
ꝗ cū agrimēſor nulla ciuili actione tenereſ pretor noluit eū ni-
mis grauare,vt ſonat litera ibi in.d.l.j.ff.ſi menſ.⁊ iſtam rōnes
ponderat,ꝗ cum nec actione mandati vel alia inducta a.l.ciui
li ſuccurraſ volenti ciuiliter agere ꝯ aduocatū,vt proxime dixi
poſt glo.hic ideo vr̄ idē dōm in aduocato ꝙ in agrimenſore.vt
non teneaſ de dolo,⁊ lata culpa pro quo ēt adduco tex.in.l.itē
quem.§.ſi quis ⁊ ꝙ ibi Bar.mandati,ꝓ idem vide.l.ij.ff.mād.
p ibi no.per gl.vbi dicit ꝙ ſi aduocatus dedit malū ꝯſiliū nō
tenetur niſi de dolo. Poſſius non eſt ſine dubio, nec reperio a
doctō.declaratū,⁊ ad predicta vide Bald.in.l.pignus de pi
gno.ac.in.xij.col.vbi dī ꝙ ſpeciale eſt i ꝓſoneta,⁊ agrimēſore
vt no vt non teneantur niſi de dolo,⁊ lata culpa,ꝗ in poteſtate
partis eſt non vti ꝓſoneta vel agrimenſore pro quo alle.l.in ar-
gumen.l.queſitum.§.eum quoqz in ratione ſui.ff. de procura.⁊
quia potius eorum conſilio vtimur q̄z cum eis contrahamus,⁊
ideo in ciuile deficit pretor autem ſtatuit quod teneretur de
3 dolo,⁊ lata culpa.d.l.j.§.ſi quis ea.l. † Ex qua vltima ratione
infertur idem eſſe in aduocato cum quo non celebratur contra
ctus mandati,nec locationis,vt no. Bart.in.d.l.j.in princip.
illum tex.ff.ſi men. Bald.in.d.l.j.ꝭ.de ſuffra.iunctis hic,no.in
glo. Sequitur.l.cautio.

a ¶ Inſtra an iudex ꝯdēnando de falſo poſſit reſeruare ſibi facultatē ꝯficiendi inſtra,vide pa.de ca.ꝯſ.ccvij.ale.ꝯ.lxxij.in.j.col.

b ¶ Alias dr̄ias do.Jaſ.ponit ꝓ ſex dr̄ias, ⁊ iter als dī ꝙ aduocatus pōt eē teſtis in cā, ꝓcurator ꝯ o nō ad hāc dr̄iam vid. in.ro.ꝯſ.cccc.xx.Ange.ꝯſil.clxxvj.a quo angel.accipe.vij.dr̄iam in eius ꝯſ.cclxxxiij. ꝙ aduocatus non pōt eſſe notari^9 ꝓcurator ſic, ⁊ dicit ibi ꝙ mediolani aduocati ſunt notarij,ſ3 nō eſt verū his tp̄ib^9 nr̄is,maxime cū ſūt ꝓ col legio iuriſpitorum iter quos ego minim^9 ſū.

c ¶ Procurator,adde rman, ⁊ qñ ꝓcurator teneaſ de dolo lata culpa,⁊ leui,vel leuiſſima ⁊ vide eun.ale xan.i ꝯſ.xij.co.pe.ꝯ.quimo i.⁊ ij.vol.⁊ ibi ait ⁊ qñ i mādato cum libera veniat ꝙ ꝓcurator poſſit bona dñi dilapidare vel diſſipare, ⁊ de qua culpa teneaſ ꝓcurator, vide eundē ale. in cōſil.xlvij. in princip.in.j.volumi. Fran.

SVMMARIVM

1 Procurator actoris tenetur cauere de rato quando de eius man
dato incertum eſt.
2 Cautio prætoria debet eſſe cum fideiuſſore,ſecus in alia cautio
ne ciuili.
3 Cautio de rato quomodo ſit præſtanda,& formanda.
4 Teſtis an poſſit eſſe creditor in cauſa ſui debitoris.
5 Negatio ſimplex non facit rem dubiam.
6 Negatio rei negantis ſimpliciter ꝓcuratorem actoris hēre man
datum non debet facere rem dubiam ad incōmodū negātis,
adeo ꝙ admittaſ ꝓcurator cum cautione rati.
7 Procurator præſumiſ habere mandatum,quando habet iſtru
mentum cauſæ principalis.
8 Tabellionatus quomodo probeſ,& præſumatur.
9 Mandatum quomodo probetur,& quando præſumaſ,& quo
modo ꝓbeſ eius reuocatio.
10 Negatio regulariter facit rem dubiam ad commodum negan-
tis niſi ꝓbationes contra negantem eſſent in promptu.
11 Cauere an poſſit quis mediantibus pignoribus.
12 Procurator in quibus caſibus non admittatur, etiam cum cau
tione rati.
13 Procurator in rem ſuam an admittaſ cū cautione rati,ſi de eius
mandato ſit dubium.
14 Mandatum ꝓcuratoris an poſſit probari nedum per inſtrumē
ta,ſed etiam per teſtes.
15 Mandatum poteſt ꝓbari p teſtes,quando dubitaſ an quis fue
rit in cauſa de præterito.
16 Mandatum non poteſt probari p teſtes,quando eſſet opus ſol-
uentem probare ſolutionem.
17 Procurator cauens de rato,an poſſit dicere caueo dominum ra
tum habiturum,ſaluo ſi apparebit me eſſe uerum procura-
torem.

1 Nutio. † Procurator actoris de rato tunc demũ cauet cũ de eius mãdato icer
c tũ eſt. h. d. ¶ In gl. ibi actiue, ⁊ paſſiue ꝯ facit ad q. de qua vide per Bar. in. l. ij. in fi. ff. de duob. re.
2 ⁊ in. l. ſi ita. §. ſi qs vxori, in fi. ff. de adult. ¶ † In ea. ibi cũ ſa ꝓ tona ⁊c. ¶ No. ergo ꝙ cautio pretoria, ſeu expreſſa a. l. pretona debet eſſe cum fideiuſſore, ſecus in alia cautione inuenta a l. ciuili, vt. l. ſancimus, alleg. in gl. ⁊ in. l. habere. §. cautum, de verb. ſignifi. ⁊ plene traditur per docto. in. l. diuortio. §. interdum. ff. ſoluto matrimo. Ubi autẽ cautio eſſet inducta a ſtatuto condito a populo, dicit hic Bald. quod licet ſtatutum cenſeatur ius ciuile. l. omnes populi, de iuſti. ⁊ iure. tamen ſi illa cautio ſit ad inſtar pretorie vt q2 habeat ſimilitudinem cuz cautionibus inductis a pretore de quibus in. l. j. de pret. ſtip. intelligitur cum fideiuſſore, ⁊ lz Bald. hic nihil alleg. tamen ipſemet Bald. in auten. generaliter. C. de epiſco. ⁊ cleric. ponderat ibi eſſe tex. ⁊ no. etiam Bald. in. l. vniuerſa. C. de preci. imper. offerend. ⁊ in. l. ij. ff. qui ſatiſda. cogan. ⁊ adde ad ea que tradidit Bar. in. l. ſtipulationum, alleg. in principio. ff. de verbo. obligatio. ¶ In ead. ibi. l. non diſtinguemus, dic vt ibi per gl.
3 ⁊ Bartol. ¶ In ead. ibi que ſit ratihabitio, glo. ponit qualis debeat eſſe forma huius cautiõis de rato. de quo diſputat Cy. ⁊ communis eſt opi. quod dato ꝙ non promittat ſe facturum, ⁊ curaturum ꝙ dominus ratum habebit, ſed ſimpliciter ꝓmittat. quod illi ad quos pertinet ratum habebunt dicatur legitime cauſe. l. ſi ſine. §. inſtitutionem, alias eſt. §. ſi in ſtipulatione, ⁊. l. procurator cum petere. ff. rem rat. habe. ⁊ hoc ibi no. Bar. ⁊ circa id quod no. Cy. ꝯ quo ad hoc vide no. per Bar. in. l. ſtipulatio, in prin. in. ij. op. rem rat. hab. Non tamen comprehendet dictam promiſſio. nec comprehendere debet ꝙ ratum habeant creditores domini quamuis intereſſe eorum circa hoc ꝓſari videatur, q2 ſi procurator ſuccumberet creditores damnari poſſent ex eo ꝙ dominus, ⁊ eorum debitor deterioris conditionis efficeretur tex. eſt no. in. l. non ſolum. §. queritur. ff. eo.
4 ¶ † Ex quo ſignanter inferunt ibi Jacob. but. ⁊ Ange. ꝙ licet intereſſit creditoris debitorem habere locupletem, tamen in cauſa debitoris ſui non poterit creditor prohiberi ferre teſtimoniũ
5 quod eſt no. ¶ † In ea. ibi. l. iij. C. qui. ad libe. procla. non licet. Immo. hoc ſequitur in. d. l. iij. ſed doc. communiter reprehẽdũt glo. quia non ſufficit ſimplex negatio ad ꝯ vt res dicatur effecta dubia, adeo ꝙ procurator tunc admittatur cum cautione de rato, ſed oportet ꝙ aliqualiter, licet non plene probetur de mãdato ad hoc vt res dicatur effecta dubia pro quo bene facit. l. ij. §. eã, ⁊ vide ibi per Bar. de carb. edic. Ad idẽ. l. cum quedam. §. quod dicitur. ff. de acquiren. her. ⁊ in ſimili videmus ꝙ ſi reus neget intentionem actoris per talem negationem res nõ debet effici dubia ad incommodum rei negantis, immo abſoluitur reus ac ſi res clara eſſet pro eo. l. qui accu. C. de eden. ꝓ hoc etiam alleg. tex. in. l. j. in princip. in verbo iure iuncto tex. in gl. alleg. ff. ſi cui pluſquam per. l. fal. vbi non ſufficit quelibet dubitatio reſultans ex aſſertione partis ad hoc quod res dicatur dubia, ſed oportet ex probabili ratione adiecta quod appareat
6 eſſe dubia. † Ex quo infert ibi Angel. quod ſimpliciter negatio rei negantis procuratorem actoris habere mandatum non debet facere rem dubiam ad incommodum negantis, adeo qꝺ admittatur procurator cum cautione rati. Et per hoc patet reſponſum ad. d. l. iij. q2 ibi negatio facit rem dubiam. ſ. ad incommodum negantis. Ful. tamen hic cũ quo Pau. tranſit lz opi. gl. quam debet approbare Jacob. but. hic, ⁊ mouetur principaliter, quia in re dubia ſemper dz accipi illa pars ex qua nulla reſultat captio. l. quotiens, alias eſt. l. quotiens nihil cum vulga ff. de re. iu. ſed ita eſt ꝙ ſi admittat, tunc procurator cuz cautione rati erit cõſultum ipſi dño ſi mandatuz dederat, ⁊ ipſi reo ſi procurator non habeat mandatum, ſecus aũt ſi repellit procurator volens cauere de rato, q2 poſſet contingere captionem ⁊ iniuriam fieri dño. ſ. ſi verum eſſet procuratorem habere mãdatum ergo. ⁊c. Sc̃do ad ꝯ et adducunt. d. l. iij. vbi illa negatio facit preſtari cautionem de qua ibi que alias non preſtaret. tertio mouentur, q2 tranſactio dz eſſe de re dubia. l. j. ff. de tranſa. ⁊ tamen nemo negat intentionem actoris ſuper ea valere tranſactionem. Quarto non eſt certum an mandatum habeat an nõ habeat, ⁊ vtrũqz eſt poſſibile. i. ꝙ nõ habeat, ergo locus eſt cautioni, vt hic. Sed poteſt reſponderi ad primum, ⁊ quartum, argu. ꝙ hic cenſetur conſtare procuratorem mandatum non habere, quia paria ſunt non eſſe, vel eſſe, ⁊ non apparere. l. iij. de condi. emp. l. duo ſunt titij de teſtam. tute. ⁊ imputari dz domino, quia ita procuratorem minus prouiſum ſine inſtrumẽto mãdante comparere facit, argumen. l. ſi quando. C. de inoffi. vnde ſi ibi imputet ex quo in culpa fuit propter quam non poteſt dicere ſe captum, ⁊ vt ſibi ſuccurratur. l. ſine hereditaria de neg. ge. Non ob. ſecundum arg. q2 ibi negatio non operatur incommodum negantis, ſed commodum, q2 ibi ſi non negaſſet tenebatur rem reſtituere modo per negationem ſolum tenetur cauere de reſtituenda iuxta. l. qui fideiuſſor. §. fi. qui ſat. cog. Non ob. tertium arg. q2 ſi negatio facit rem dubiam ex reo tamen reſultaret commodum neganti actum per. l. fideicom. C. de tranſac. vnde etiam teneo primam opi. quam etiam ſequuntur Canon. in. c. j. extra eo. quicquid dixerit glo. nec eſſe verum quod Jac. but. ſequatur opi. glo. immo tenet contrarium, lz dicat ꝙ de conſuetudine ſeruetur opi. glo. Dicetur ergo eſſe dubium de mandato quando aliqualiter de eo probatum eſſet, lz non plene vt ꝯ per doc. Uel ſi iſte qui aſſerit ſe habere mandatum oſtendit inſtrumenta, ⁊ iura domini facientia ad cauſam principalem ſm Inno. in. c. coram, de offi. de leg. ⁊ probatur ibi in tex. iuncta gl. j. ⁊ no. Bal. in. l. vulgo, in fin. ff. de admin. tu. ⁊ in. d. l. iij. §. cum Bald. ⁊ Ang. in. l. menia, in princip. ſolu. matr. ⁊ ibi hoc expreſſius firmat Imol. ⁊ Pau. Bald. tamen. hic non faciens mentionem de predictis dicit ſe ſimpliciter credere ꝙ non preſumatur habere mandatum, licet habeat inſtrumentum cauſe principalis preter quam in caſu. l. fina. C. de pac. conuen. ⁊ ibi no. gl. in ver. ratihabitio, ꝓpter adminiſtrationẽ quã hz maritus in parafrenalibus ſibi traditis, ⁊ idẽ tz ꝯ Sal. nullo addito volens expreſſe ꝙ et admittatur cũ omni ratihabitiõe. d Am. in preal. c. coram, dicit quod ſi non probatur dominum dediſſe inſtrumenta illi qui aſſerit ſe procuratorem, tunc non admittatur cũ cautione rati alias ſecus, quia potuit eſſe quod dicta inſtrumẽta ſubtraxit vel ob aliam cauſam habuit ſed vt dicit Imo. ⁊ cõmuniter tenetur ſi hoc non appareat etiam preſumitur pro mandato, adeo ꝙ admittitur cum cautione rati per tex. in. d. c. coram, ſed vbi apparet quod dominus tradidiſſet vt ſm eum attendenda qualitas perſone, q2 aut tradita erant a marito, ⁊ preſumitur ei conceſſa adminiſtratio. d. l. fina. ⁊ conceſſum mandatum, ⁊ idem ſi tradita fuiſſent vni qui conueniens eſſet exercere officium procurationis, argu. l. plenum. §. equiti. ff. de vſu ⁊ habi. ⁊. c. ſolue, de maior. ⁊ obed. ⁊. d. l. fi. ⁊ tunc nec eſſet neceſſe cauere de rato per illam. l. alias autem dicit ꝙ preſumerẽtur poſita data inſtrumenta in depoſito ꝑ gl. ⁊ doc. in. l. ſi eũ, ſi cert.
7 pera. ¶ † Et pro iſta opi. bene facit. l. ſi quis per calumniam, de epiſ. ⁊ cle. vbi indiſtincte dicit ꝙ preſumitur habere mandatum ille qui habet inſtrumentum cauſe principalis, alle. gl. ſingu. in. d. l. fi. ⁊ ſic concludas veriorem eſſe opi. quod hoc caſu admittatur cum cautione rati, ⁊ non ob. d. l. fin. arg. a ſpeciali, q2 reſponde ſi queritur an per traditionem inſtrumentorum factam marito releuetur maritus ab onere cautionis rati, dic ꝙ ſic vt ibi ex duobus, primo q2 ibi apparebat de vera traditione facta a marito, ſcd̃o q2 maritus hz adminiſtrationem parafrenalium, ideo inſpecta qualitate preſumitur habere manda-
b tum, ⁊ ita eſt de mente Cy. in. l. maritus. C. eo. vbi alleg. d. c. coram, ⁊ aliquid per Bar. in. d. l. maritus. Iſtam opi. et tz Imola i. c. j. extra eo. Pau. hic ſimpliciter dicit tenere quod ex eo ꝙ reperiuntur inſtrumenta penes eum admittatur cum cautione rati. d. l. j. facit, ꝙ. C. proxime dicam, idem vt ſi haberet ſigillum domini ⁊ ob id ſe aſſereret conſtitutuz procuratorem, tamen Bal. hic, ⁊ Sal. dicunt ſimpliciter ꝙ Cano. tenent ꝙ non preſumitur mandatum ſolo ſigillo. Adde ꝙ ipſi volũt allegare Archi. ⁊ Jo. and. in. c. quis, extra eo. tit. in. vj. ⁊ Hoſtiẽ. ⁊ Jo. an. in. c. ij. de ſol. ⁊ Archi. lxxiij. diſt. in nomine domini, qui
c tenuerunt ꝙ ſolum ſigillum non ſufficiat ad probandum plene, q2 iura loquentia de fide ſigilli nunꝗ attribuunt fidem ſoli ſigillo, ſed ſequit ſigillũ. c. poſt ceſſionẽ. de proba. c. ij. de fi. inſtru. l. fi. cum ibi no. per glo. ⁊ doc. C. de re alie. ⁊ tamen ſecũdũ eos ſufficiet ſigillum cum preſtatione cautionis rati per tex. in. d. c. ij. vbi equiparatur traditio ſcripturarum ⁊ traditio ſigilli ergo ſicut traditio ſcripturarum ſufficit cum cautione rati. d. c. coram, ita ⁊ in iſto ſufficit traditio ſigilli de quo etiam potes latius videre per domi. Anto ⁊ Imo. in. d. c. ij. ⁊ in. d. c. quis, ⁊ plene Bal. in. l. falſum, in fin. ⁊. C. de fur. in. l. ſi procurator. ff. eod. vbi Bald. idem tenuit ꝙ hic. ⁊ idem Bald. in ti. de pac.
8 conſtan. in verbo ſigilli. ¶ † Dicet etiam eſſe dubium de mandato ſi negeẽ eũ qui ſcripſit inſtrũm mãdati eſſe tabellionem, ſed Ang. hic dicit ſufficere probari quaſi poſſeſſionẽ tabellionatus
d ad probandum tabellionem eum fuiſſe, ⁊ ſic mandatuz validũ alleg.

a ¶ Incertũ ẽ adõ ꝙ lz aliꝗ ꝓb dubiũ ð mãdato q. admittat cũ cautiõe ð rato fallit niſi eẽt monach9 vt no. Jo. ð imo. ſ. de. j. ð pcu. lz qd ſit pcurator ſubſtituit ab eo q hz prĩcẽ ſubſtituẽdi an dĩr cõſtituẽs vl pcurator ẽ ratũ hiturꝰ vĩ de ro. ſing. ſius ſo. ht.

b ¶ Preſumitur ð hĩre per Ln. ro. ꝯſ cccxvi. vbi qd ſi ſi tãqꝫ marit9, ſi tãqꝫ pcu. cũ nõ eẽt an valeat iudicium.

c ¶ Sigillũ de ꝯ pbo ð ro. in ti. ð pb. i nõiſ. ⁊ aui. ⁊ vid in. ro. i gl. ſno. ccc xlvj. co. vi. ⁊ ad de ꝙ ꝑiſta dec i. facit ꝙ pel. ebre ðr ang. i. l. gieneteũ. C. qño ⁊ qñ in. vbi ꝙ ð ie t. i dubio ꝓbat ꝑ ſigillũ, al le. Imi. i. qñ ꝯfalſas eẽ ð ꝓ. ⁊ facit ẽt ꝑiſta opi. ſ. ꝙ ſi iſtra repiunt penes aliquẽ ille admittit cũ cautione rati q2 ꝯrior eadẽ ẽ diſciplina. l. pſe furioſo, iſtit. ð hĩs q ſunt ſui vl alie. ſz ſi qs reddit iſtra pncipalia dño ex iſta reditiõe ꝓſumit renocatũ mãdatũ tñ ang. ꝑ tex. hĩ l. l. negociorũ iũcta. l. pnto. ff. de ap. ⁊ ſeqt ro. i ꝓ gl. ꝯſ. ꝯ eod. mõ ꝓſumit mãdatũ ex ꝙ hz iſtra pncipalia penes ſe ⁊ illa oñdit tu teneas hãc opi. q ẽ cõis itelligẽdo, tñ vt ꝑ imo. i. c. j. ⁊ alex. ad ꝯ. Frã. cur.

d ¶ Tabellio. adde ſpe. i. ti. de ſatiſ. pe. ð an. ꝯ. cxl. ⁊ ðt ro. ſin. ſuis. ꝙ ꝯ exce. ꝑi oppõi p9 cõcluſuz in cauſa.

alleg. id quod habetur in auc. de fid.inſt.§.ꝙ ſi tabellio, ꝑ quo
vide plene no ꝑ Inn. ⁊ alios, in.c.j.de fi.inſtrumento.
9 ¶ †Circa probationem de mandato ſubdit hic Barto. poſt
alios ꝙ nõ deffert iuramentum in defectum ſemiplene proba-
tionis mandati vt hic per eum. Adde tamen quod ad proban-
dum reuocationem mandati poteſt deferri iuramentum in de-
fectum ſemiplene probationis, vt eſt tex. cũ gl.in.c.ex inſinua
10 tione, extra eodẽ. ¶ †Item inquantum dictum eſt poſt glo. ꝙ
negatio regulariter facit rem dubiam ad commodum negan-
tis, dic ꝙ fallit niſi probationes contra negantem eſſent in pro-
pta, vt eſt glo.no.in.l.ſi poſt rem.ff.de tranſac. Et ſimiliter di-
cit Inno.in.c.inteua, de cohab.cleri.⁊ mul.in fin.⁊ in.c.ex par
te.in Chriſto, de verbo.ſigni. ꝙ per negationem fit res dubia
in his in quibus probabiliter poteſt eſſe inficiatio, in alijs ſec⁹
paca, ſi negetur id quod eſt notorium, ⁊ idem no. Bar.in.d.l.
poſt rem. ¶ Idem vbi preſumptio eſſet contra negantem, vt
no.gl.in.l.ſi vero.§.qui pro rei.ff.qui ſat.cog.quam ita alleg.
Angel.in repeti.l.tale pactum.§.qui prouocauit.ff.de pact.⁊
de hoc ẽt aliquid vide per Inno.in.c.venerabili.de cenſi. vbi
inter cetera dixit ꝙ negatio iudicialis facit rem dubiã, ſecus
11 in extraiudiciali quod eſt no. ¶ †In ea.ibi vt vel cum pignori
bus ſentit glo. ꝙ non ſufficit cauere cũ pignore in cautionibus
pretorijs parte ꝯdicente, idem tenet gl.in auc.offeratur de lit.
ꝯteſt.⁊ ideo l.l.eo.§.nemo.ff.de reg.iur.⁊ vſ tex.in.l. pretorie,
la viti.ff.de preto.ſtip.⁊ ita tꝫ Iac.but.hic, ⁊ in.l.j.ff.qui ſat. co
gan. Contrarium magis communiter tenetur vt tenuit gl.bar.
⁊ alij in.d.l.j.qui ſat.cog.⁊ glo.in.§.ſuſceptio in auc.de exhib.
re.⁊ Bar.in.d.l.pretorie per.l.j.§.iubet hic alleg.in gl.⁊ per
l.fin.§.ſi legatarius.ff.quorum legatorum, quicquid ibi dixerit
gl.⁊ per.l.plus cautionis de reg.iur.⁊ per.l.habere.§.ratum,
de verbo.ſigni.⁊ ad.l.pretorie, reſponde vt ibi per Bar.ꝙ̃ tñ
opi.limitat Saly.hic procedere quando lex vteref verbo ſa-
tiſdare, ſeu cauere, ſecus ſi expreſſe lex diceret cũ fideiuſſore ſa
tiſdetur, q̃ a forma data a.l.recedi nõ põt.l.cum hi.§.pretor.ff.
de tranſac.c.cum dilecta de reſcrip. nec ob.d.l.plus cautionis
iuxta.l.cum furti.ff.de in litem. iur. q̃ debet intelligi illud niſi
pars contradiceret, argum.§.preterea inſti. de acti.⁊.l.fin.de
viſu ⁊ habi.finge enim illum, cui offeruntur pignora oportere
perigrinari, ⁊ ſibi non expedire accipere cuſtodiam pignorum
item non tenef plus facere ꝙ̃ in ſuis. vt no.gl.in.l.pe.ff.ſi ex no
xa.cau.aga. ¶ In ea.ibi diſtingue, dic vt hic per Bar. cuius
dictis adde inq̃ſitum dicit ꝙ vbi de mandato conſtat non requi
ritur cautio rati.l.j.cum ſimili.ff.de ſatiſda. nam fallit in procu-
ratore nunciante nouum opus, vt.l.de pupillo.§.qui procura-
12 torio.ff.de ope.no.nunc. ꝙ declara vt ibi per Bar. ¶ †Item
inq̃ſitum Bar. ponit hic aliquos caſus qñ dubium eſt de man-
dato ꝙ non admittif procurator cum cautione rati ꝯ regulam
huius.l.adde caſum vꝫ in procuratore preſentis qui admittẽ-
dus eſt cum cautione rati, etiam ſi de mandato dubitaf, vt eſt
tex.no.in.l.Iiuliano.§.ſi quis.ff.e.ſecundum Guil. Bal. ⁊ An
gel.ibi. ¶ Item fallit regula huis.l.in procuratore ad exigen-
dum, ſeu ad ſolutionem recipiendam per gl.in.d.§.qui alieno,
quam ſequif Guil.de cu.⁊ Bal. per tex.in.§.eos, el.j.in auc.
de colla.⁊ idem tenet h Cy. Ray. ⁊ Bal. ſed ꝯtrium tꝫ Bart.
in.l.ſi ſine.§.cum aũt per illum tex.rem rat.ha.per principiũ
illius.l.⁊ per.l.procurator ad exigẽdum.§.j.⁊ quod ibi gl.que
intelligit.d.l.ſi ſine quando dubitatur, ⁊ ad.§.eos reſpõdet, vt
per Bar.in.d.l.cum aũt, ⁊ idem ꝙ Bar. tenuit Fran.tig. hic
per eadem iura que alleg. Bar. idem tenuit hic Sal.⁊ ẽt An
ge.in.d.§.qui alieno.⁊ mouetur Saly.hic per.l.qui ita.§.j.ff.
ad trebel. nec videf bona reſponſio Cy.⁊ Bald.hic reſpondẽ
tium ad.d.l.qui ita.§.j.ꝙ ille tex. debet intelligi de procurato-
re petente reſtitutionem verbalem iuxta.l.reſtituta eodem tit.
in princip. que eſt minus preiudicialis quo ad reſtituere volẽ
tem ꝙ̃ reſtitutio realis, q̃ hec reſponſio videtur aliqualiter di
minare ad illum tex. Fulgo.hic tenet opin.glo.in.d.§.qui alie-
no, ⁊ reſpondet ad iura alleg.per Bar. ꝙ non dicunt reũ poſ-
ſe cogi ſoluere, vnde intelligunt in eo qui ſponte vult ſoluere
quam rationem impugnat Bartol.in.d.§.cum autem, ⁊ bene
vt ibi per Roffre.in.d.l.ſi ſine, dicit ſe dubitare, ⁊ nil firmat.
Pau.in.d.§.cum autem tenet opinio.glo.⁊ reſpondet ad iu-
ra allegata per Barto. ꝙ licet in eis a principio fuerit dubita-
tum de mandato quando ipſe procurator comparuit, tamen an
te tempus ſolutionis fuit facta plena fides de mandato, ſꝫ cer
te negari non poteſt ꝙ iſta ſolutio non ſit magna reſtrictio ad

iura. Ange. Imo. ⁊ Roma. in.l. apud iulia.§.vtrum, ⁊ in.d.l.
qui ita.§.j.ad trebel. aliquid tangunt de hoc articulo, ſed non
decidunt remittentes ad hic nota. Tamen ex predictis patet
a opin. Bar. eſſe ſatis ᵃ ſubſtentabilem. ¶ †Et iſtud facit an ſi d
13 mandato procuratoris in rem ſuam ſit dubium admittatur cum
cautione rati, nam ſi tenemus opi.glo.in.d.§.qui alieno, per.d.
§.eos certum eſt ꝙ non, cum procurator in rem ſuam petat ſi-
bi ſolui non alteri, ſed tenendo opinio. Bartol. eſſet magnum
dubium adhuc an admittatur cum cautione rati, ſed verius vi
detur ꝙ non admittatur ſecundum Salyce.hic, quia cautio ra
ti habet locum quando quis nomine alieno agit.d.§.qui in alie
no, ⁊ quando agit ad cõmodum alienum, vnde videmus ꝙ ca-
uetur ꝙ illi ad quos ea res pertinet ratum habebunt.l.procu-
rator cum peteret.ff.rem rat. habe. ſed procurator in rem ſuam
cum agat ad commodum proprium iuxta.l.qui ſtipẽdia, ⁊ ibi
per Bartol.ff.eodem non cadit hec promiſſio quod illi ad quos
ea res pertinet ratum habebunt, ⁊ iſtam opin. tenuit Cy. Ray.
14 ⁊ Bald.in.d.§.qui alieno. ¶ †Extra glo. dubitauerunt, hic
docto. an mandatum poſſit probari nedum per inſtrumenta, ſꝫ
b etiam per teſtes ᵇ in quo Pet.hic tenuit quod non nocet domi
no ad hoc non citato per regulam.ff.res inter alios acta.l.ſi qñ
infra de teſtib.⁊ per alias rationes quas refert Bartol.⁊ hanc
opinio. putat Fulgo. eſſe tutiorem, ⁊ idem ſequitur Pau. ſed
contrarium tenuit gloſſ.in.l.maritus, in gloſſ.in principio.ff.eo
dem, ⁊ glo.⁊ docto.in cap.j.extra eodem, ⁊ Franciſc.tig.⁊ bar
to.⁊ Angel.hic, ⁊ Bartol.⁊ Bald.⁊ Angel.in.d.§.qui alie-
no, cum parem vim habeant teſtes, ⁊ inſtrumenta.l.in exercen
dis.ff.de fide inſtrumentorũ.⁊ per plures alias rationes quas
hic vide per eos, ⁊ ad rationem allegatam hic per Pet. reſpõ
det Bartol. inducendo.l.ſi quis ex aliena.ff.de iudi. cum ſimi
lib. vt hic per eum cuius reſponſio communiter improbatur,
quia non loquitur ad propoſitum, nam in caſu.l.ſi quis ex alie
na, index ratione dubij cognoſcit, ⁊ pronunciat ſuper ſua iuriſ-
dictione partibus preſentibus, nec mirum ergo ſi partes nõ ap
pellauerunt imputent ſibi, ſed in caſu noſtro probatio ꝑ teſtes
fuit facta abſente domino, ⁊ eo non citato ergo ſibi nocere non
debet, dominus Ioan.and. in ti.de procurat.in addi. Specul.
.§.ratione autem forme, in additione incipiente, videtur autẽ
actor. refert multas opin. tamen concludit pro concordia qđ
quo ad lites proſequendas eſt vera opin. Pet. quam dicit de
conſuetudine ſeruari, ⁊ ꝙ iudex dictam probationem admitte-
re non debet, q̃ daretur materia protelandi negocium princi-
pale, quoniam multa poſſunt opponi contra teſtes, ⁊ oporteret
dari tres dilationes ad probandum, vnde talis probatio reijci
15 debet alleg.in argu.§.fine.inſtitu.de exce. ¶ †Et ex eo bene
infert, quod bene poſſet probari de mandato per teſtes quan-
do dubitaretur an quis fuerit procur. in cauſa de preterito, q̃
tunc ceſſat ratio proxime allegata, ⁊ iſtam opin. videtur ſequi
Bald.hic, Saly.hic dicit ꝙ debet inſpici qualitas teſtiũ, q̃
ſi omni ſuſpitione carerent admitteretur probatio per teſtes ꝙ̃
tum ad faciendum admitti procuratorem ad cauſaſ, ſecus ſi nõ
ſint omni ſuſpitione maiores, ⁊ licet ipſe non dicat iſta fuit opi
nio Iacob.but. hic qui ad hoc alleg.d.§.fi.inſti.de excep. q̃n-
tum autem ad preiudicium domini dicit Saly. ꝙ fit preiudi-
cium domino ſi fuit citatus ꝙ tenet hic Ray. facit quod no.gl.
⁊ docto.in.l.cum mille.§.j.ex quib.cau.ma. ⁊.l.ij.ff.ſi propter
publicas pe. remittit ſe ad dicenda in.l.licet.ff.e.⁊ ipſe ibi ſpe-
cialiter non attingit hunc articulũ. Ex his que no. ibi Bart.
in.l.vlti. dum alleg.l.cum non iniuſto.ff.de collu.dete. infertur
ꝙ non preiudicatur domino, licet Bar. ibi ipſe ſe remittat ad
hic dicta per ſe, Bald. etiam poſuit in.l.j.ff.de mand.princip.
⁊ nihil firmat do. Anto. in clemen.j.de procur. concludit di-
cens quod probatio per teſtes poteſt fieri ſaltem quo ad hoc
vt admittatur cum cautione rati, ſed certe vt dicit Imo. in.l.j.
extra eo. iſtud videtur eſſe contra no. per gl.⁊ doc.in.d.c.j.vbi
habetur ꝙ mandatum poteſt plene probari per teſtes, ergo ꝑ
conſequens debet ceſſare cautio rati iuxta id quod habetur h
in tex. iuncta.l.j.in princip.ff.de ſatiſ. Unde concludit Imo. ꝙ
aut queritur an ꝓbatio fieri poſſit per teſtes ad h, vt ille admit
tatur tanquam verus procurator, ⁊ certe ſic per rationes alleg.
hic per Bar.⁊ alios hic. Aut queritur an tales probationes
noceãt dño in illa cã nõ citato, ⁊ dõm eſt ꝙ nõ repit iure cautiõ
vnde opꝫ iterum producere teſtes ꝯ dñm, ⁊ ſic in hoc rex ꝛebẽ
dit opi. Bar. h, ⁊ in.d.§.qui alieno, q̃ in ratione Bartol vidẽ
tur omnes doc. admirari. Et ſi reus dubitauerit de mor e vel

a ¶ Satis ſubſtentabilem adde ꝙ idem tꝫ do. alexã. in.l. apud iul.§.vrũ in.iij. not.ff. ad tre. Tho. diſp.

b ¶ Per teſtes ang.ꝯſ.cxc j.tꝫ ꝙ ſic adde tñ ꝙ mãdatuꝫ ad ꝯhẽdũ ĩmri moniũ ꝓbaf ꝑ teſtes, ⁊ ẽ cõis ſꝫ eũ.alex.i ꝯſ. clxix.co.pe. ꝟ ſi.nec dicaf in v.vo.Frã.cur.

abſentū in teſtib9 p pcuratorē pductoꝝ poterit facere examinari ad eternā rei memoriā in.xi.in auc.ū gs.ʒ.de teſt.c.qm̄ frequēter, vt ibi.nō ꝯ.nā ⁊ ſimr inſtr̄m mādati pducēdū p pcuratorem oporteret ite ꝑ pduci ꝯ dn̄m p reg.illā rem inter alios,nam inſtrumentū pduci dn̄i citato vel pn̄te illo de cuius preiudicio tractat̄ l.in dices.ʒ.de fi.inſt.⁊ ſimr poſſet eē piculū ꝙ inſtr̄m pderef,⁊ p ꝯn̄s pȝ eādē eſſe rōnē in teſtibus,ſicut ⁊ in inſtr̄is,⁊

16 ita puto tenēdū. ¶ † Limita tn̄ ſingulariter ſm Bal.in.d.l.ſi falſus.ʒ.de fur.in.xiiij.col.vbi dixit ꝙ ad pbādū mādatū factū ad recipiendū ſolutionē nō pn̄t admitti teſtes,q: ſoluētes debent habere plenā ſecuritatē p ſcripturam ſolēnē.l.plures apochis.ʒ.de fi.inſtr.que fieri nō pōt cū nō hȝ mādatū in ſcriptis al leg.l.ſicut inſtr̄m cū ibi no.ʒ.de tib.cā,⁊ ita cū dicto ſuo tranſeo potius pp auctoritatē ſuam cū neminē ſibi ꝯdicentem inueniaȝ

17 dū pp eius rōnē. ¶ † Ultimo querit hic Cy.⁊ Ray.an pcurator cauens de rato poſſit dicere caueo dn̄m habituꝝ ratum ſaltē ſi apparebit me eſſe veꝝ pcuratorem,de quo dici vt p doc to.in.l.inter quos.§.alieno,⁊.l.ait pretor,de dā.infec.⁊ circa modos in quibus dixi fieri dubium de mandato.adde alios quos vide no.per Bar.in.d.§.qui alieno.

SVMMARIVM

1 Cauſa uxoris poteſt agitari per maritum ſatiſdātem legitimè, ſiue cauſa ſit principalis,ſiue appellationis.

2 Maritus poteſt eſſe procurator uxoris,quāuis curator eſſe non poteſt.

3 Mandatum ſpeciale quando requiratur.

1 Um rem. † Cauſa pecuniaria vxoris p maritum legitime ſatiſdātem

a agi pōt,ſiue ſit cā pncipalis,ſiue cā appellatōis.

1 b.d.ſm vtrāq; lec. ¶ † No.ꝙ maritus pōt eē p

2 curator vxoris ꝗuis curator eſſe non poſſit.l.maritus.ʒ.q da.tu.poſ.⁊ no.hic in glo.⁊ rōnē dīe vide in gl.d.l. maritus que rō cōiter repꝛehēdit̄ p doc.hic,⁊ ibi,q: illa rō ibi aſſignata in curatore pariter ſibi vendicaret locū in pcuratore vera eſt ergo ratio dīe,q: curatoris officium plenius eſt ꝗ̄ pcuratoris offm̄,q: nō finit̄ ante.xxv.an.niſi vt ſuſpectus remoueat̄ cā cognita,⁊ ſic ad voluntatem reuocari non pōt.l.curatorē,alias in cipit tutorem.ʒ.qui da.pol. Secus aūt in procuratore qui ſola voluntate conſtituentis reuocatur.l.j.ʒ.de ſatiſdan.l.ante litē.ff.depo.⁊ ex hoc infert̄ veꝝ eſt illud quod poſuit Bald. hic volens maritum poſſe dari vxori curatorem ad liteȝ,q: officiū tale nō durat ſicut officium curatoris generalis,ſed lite finita expirat,ſicut officium procuratoris ad lites alleg. ita tenuiſſe Iaſ.in.d.l.maritus,⁊ ibi etiam hoc tenet ipſe. Adde ꝙ ideȝ tenuit Spec.in tito.de cura.§.j.verſi.ſed nunquid iuſm,⁊ bal. in.d.l.j in fin.de excuſ.tu.⁊ Bar.in.l.ſi quis cum procuratorio.§.fina in fin.ff.eod.vbi aſſignat optimam rationem per ibi no.per gloſſ.ibi videas. Nota ex cauſa appellationis procurator rei ſatiſdationem iudicatum ſolui preſtare debet de quo videmus.ʒ. ¶ In gloſ.j.in verſicu.pecuniam ibi.l.final. ſolue ꝙ ibi ſpeciale eſt in illuſtribus perſonis. ¶ In eadem ibi.§.patronus dic ꝙ ibi non loquitur qn̄ quis accuſatur de crimine criminaliter,ſed quando ciuiliter accuſatur libertus pro offenſa illata patrono,vt reuocaretur in ſeruitutem,⁊ ſic ad commodū pecuniarium domini non autem criminaliter punietur. ¶ In glo.in verbo appellationi,ibi.l.interpellationi,ſimilis expoſitio ſit in.l.que pretor.ff.de iud. ¶ In ead.ibi.l.cum apud hec eſt no.ſolutio.que videtur ampliare tex.in.d.l.cum apud,vt illa.l.locum habeat, quando nomen proprium iudicis non fuiſſet in ſatiſdatione expreſſum,⁊ ſequitur idem Iacob.de raue.⁊ Cy.hic allegantes.l.iij.in princip.ff.iudi.ſol.⁊ idem tenet herto.hic,⁊ plenius in.l.cum apud,⁊ ibi etiam Ang.⁊ Bal.in.l.eos.§.cautionis,in princip.ʒ.de app.ꝫ Mar.⁊ Saly.contrarium tenent,⁊ non bene vt hic per Iaco.but.qui tamen in effectu conatur per ſuam diſt.opi.concordare,⁊ cum eo tranſit hic Saly.⁊ eoꝝ verba non differunt n verbis,⁊ a ſententia Bar.

3 in.d.l.cum apud. ¶ † In gl.fi.dic ꝙ caſus.ll.allegatarum in glo.non ſunt fallentie,q: in.d.l.non ſolum.§.fi.⁊ in.l.ſequen.in prin.admittitur procurator,veꝝ ī ſī eſt ꝙ eſt ſpeciale in illis caſibus ꝙ requirat̄ ſpeciale mādatū pp maioritatem preiudicij, in caſu vero.d.l.illud,ideo requiritur ſpeciale mandatum, q: procurator contra factum dn̄i veniebat quod fieri non pōt p p

a ¶ Appellois no.h.d.Iaſ.ꝙ ſatiſdatio pōt petiī cā ap,vel.poſſit oppōi exceptio.pcuratoris ꝗ nō tn̄ opponi tai cā p:nc.vid Lud ro.gl.ccc xciij.

b ¶ Secus eſt an dn̄s citari debeat vel pcurator,vide andre.ſic.gl.xviij.ij.li.

curatorem generalem,vt eſt tex.in.l.ſi hominem.ff.man.in caſu aūt.d.l.iȝ in prin.non admittit̄ pcurator p rōneȝ de qua ibi in gl. ¶ Extra gl.Cy.hic poſuit vnum no.verbum pro limitatione regule poſite.ā.l.proxi.ꝙ refert Bald.in.d.l.non ſolū.§.qui alieno dic vt ibi.Sequit̄.l.cum qui res.

SVMMARIVM

1 Contumacia adminiſtratoris nocet domino.

2 Citatio an poſſit incipere à procuratore,uel tutore.

3 Adminiſtrator pp eius contumaciam pōt ab offō remoueri.

4 Exequutor teſtamentarius poteſt priuari officio ſi ſuit contumax in non parendo praecepto iuſto epiſcopi.

5 Adminiſtrator poteſt cogi exercere officium ſibi iniūctum,ſed quomodo hic dicitur.

6 Promittens rſidere,uidet̄ pmittere ſoluere,uel cōparere.

7 Contumacia procuratoris procedit contra dominum ad miſſ.i poſ ex primo decreto.

8 Contumacia procuratoris an & qñ noceat domino.

9 Cōtumacia procuratoris an noceat dn̄o quo ad ſm decre.

10 Cōtumacia uera procuratoris nocet dn̄o,ſecus ubi ſufficit ficta.

11 Cōtumacia procuratoris i quibus caſibus noceat domino quo ad ſecundum decretum.

12 Contumacia procuratoris in qbus caſibus nocet domino.

13 Miſſio in poſſeſ ex primo decreto quando fit p iudicem habet ipſe iudex cognoſcere ſummariè,& quando.

14 Miſſio fit ſecundum menſuram debiti declarati, quādo agitur hypotecaria pro legato uel fideicommiſſo.

1 Cum qui res. † Propter ꝯtumaciam adminiſtratoris pōt ipſe ab officio remoueri,⁊ nihilominus ꝯ dn̄m admini

2 ſtratoris in poſſeſſionem pcedit̄.h.d. ¶ † No.cāſ poſſe incipere n citatione pcuratoris,⁊ ſic non eſt neceſſe dn̄m citari,ꝯtrium tenuit gl.in.c.cām,de dolo ⁊ ꝯtu.⁊ ſm Bar.hic vtraq; pratica pōt ſuſtētari,ꝫ tutior ſit pratica ꝙ primo citet̄ dn̄s,⁊ ita ēt tranſeūt Bal.⁊ Ang.ꝫ pro quo Bald.hic alleg.tex.in.l.i.§.ſufficit.ff.de admi.tu.vbi citatio pōt incipere a tutore,⁊ eodē mō putat Bal.poſſe incipere a procuratore ſi procurator mandatū acceptauit,hoc ēt ſequit̄ Saly.hic,ſed Ful.h.d.ꝙ aut dn̄s eſt preſens,⁊ ipſe eſt primo citandus alleg.l.j.circa prin.ff.de lib.agno.⁊.l.aut qui aliter.§.ſi forte.ff.ꝙ vi aut clā aut eſt abſens,⁊ tūc poſſet citari pcurator,⁊ non aliter.d.§.ſi forte,ita intelligat̄ ſm eū tex.in.l.i.§.mulier.ff.de ven.inſpi.⁊ hoc ēt vt ſequi Pau.ꝫ adde ꝙ iſta opi.fuit opin.Ioan.de lenȝa.in cle.cām.§.j.de elec.cū quo tranſit ibi.d.Car.p tex.in d.c.cām,⁊ idē tenuit Hoſt.in.d.c.cām.de do.⁊ ꝯtu.⁊ Bald.in.l.j.verſ ſed quero.Secus alias eſt in ꝯſ.ſed quo pōt in iſta l.citari.ʒ.de ſen.alle l.ſolent.ff.de ali.⁊ cib.lega.p quo facit.l.item ait.§.hoc aūt ex qb.cau.maio.tamen puto ſuſtineri poſſe primam opi.quam etiam tenuit Bar.in.l.meminerint.ʒ.vnde vi,⁊ in.d.l.ſolent.§.fi.⁊ in.l.ꝗuis.in vl.co.per illū tex.de dā.infec.iuncta.l.ibi precedente.§.queſitum,⁊.§.fine.⁊ Bal.in.l.item nit in princ.⁊ Pet.de Anch.in.d.clem.caſum,⁊ domi.Ant.in.d.clemen.cauſam pro qua opi.facit,q: quedā ſunt iura que ſonant ꝙ citatio incipiat a domino.d.l.meminerint.⁊ d.l.j.in princip.de lib.agno.cum concor.ā alleg.Quedam iura ſonant ꝙ poſſit incipere a procuratore.d.l.ſolent,⁊ hic,⁊ in l.cum clericis ſecundum ꝙ ponderat ibi Bal.ʒ.de epiſ.⁊ cle.⁊ licet iura in contrarium allegata dicunt ꝙ procuratores citētur domino abſente non tamen negant quin citari poſſint domino preſente,vnde diſtinguuntur,⁊ declarantur illa per iſtaȝ.l.cum alijs allegatis,vnde ſtabit concluſio ſecundum Bar.⁊ alios ꝙ quo ad ea de quibus contumacia procuratoris poteſt nocere domino,vt quo ad miſſionem in poſſeſſio.ſufficiat primo citari procuratorem,vt hic,⁊.§.quotiens.ʒ.de dign.lib.xij. Sed in alijs que ſunt grauioris preiudicij vt quo ad miſſiones ex ſecundo decreto ad quam non ſufficit contumacia procura

b toris,vt.ʒ.dicetur,ſecus eſt.Ang.tamen in.§.hinc nobis i autent.de here.⁊ fal.dicebat ꝙ in his que ſunt magni preiudicij dȝ primo citari dn̄s ſi eſt pn̄s,alias ſecus p illū tex.⁊ hunc tex.intelligas ſm concluſionem proxime dictam,vcȝ diſtinguēdo an contumacia procuratoris ſufficiat,nec ne,⁊ ita puto tenēdum ꝗuis Pet.hic ſimpliciter dixerit ꝙ primo ſp dȝ citari dn̄s,⁊ rn̄debat ad iſtum tex.ꝙ hic non dicitur, ꝙ debeat propter

contumaciam procuratoris procedi contra dominum, ſed ꝙ iudex deliberabit vnde ſecundum eum deliberabit hoc modo, quia ſi ille qui fuerit citatus erat tutor poterit procedi contra dominum, quia ſufficit citari tutorem. d. §. ſufficit, ſi aūt erat procurator tunc deliberabit ꝙ citetur dominus, ſed non reſpōdet Petrus ad iura allegata in contrarium, vnde de ſua opin. non eſt curandum.
3 ¶ † Secundo no. ꝙ adminiſtrator propter contumaciam poteſt officio priuari, ⁊ dixi Bald. in. l. mandatum. §. manda. in ſexta columna, quia iſte textus non reperitur mihi ad hoc dicens, ꝙ iudex videns procuratorem rei eſſe contumacem poterit
a ex officio ſuo prouidere preſtando reo procuratorem,ᵃ vt ſic contra eum abſentem ad aliquod preiudiciale procedi non poſſit ꝑꝑ contumacem ꝓcura. ꝙ eſt no. ⁊ facit ad ea que dicta fuerunt poſt Bart. in. l. j. ī. vt que deſunt aduo. vbi fuit viſum an ꝑ
4 antecedente iudex ex officio ſupplere poſſit. ¶ † Et ex hoc in-
b fert no. Bal. ꝙ executorᵇ teſtamētarius poterit officio priuari ab epiſcopo ſi fuit contumax in non parendo iuſto precepto epiſcopi iuxta Spe. idem tenentem in ti. de inſtru. edi. §. nunc vo aliqua ver. qđ ſi executor eſt ſuſpectus ⁊c. alleg. l. j. §. oſtendimus, de ſuſpe. tu. ⁊ idē no. bal. in. d. l. id ꝙ pauperibus. in penu. co. ī. de epi. ⁊ cle. vide ēt bal. in. l. j. in pe. co. ī. de his que pe. no. vbi etiam in propoſito allega. iſtum tex. virum autem priuatio de qua hic poſſit fieri ex eodem proceſſu, dic vt per Bald. cum quo tranſeunt alij, quibus adde no. hic per Barto. in. l. ſi. in fi. ī. de plus pet. ⁊ in. l. penn. in fi. princi. ff. ſi quis iuſdi. ⁊ in. l.
5 athletas. §. pe. ff. de infam. ¶ † Tertio no. ꝙ adminiſtrator cogi poteſt exercere officium ſibi iniunctum. An aūt preciſe. i. pignoribus captis vel carceribus cogi poſſit, vt quia aliter procederetur contra eum ad miſſionem in poſſeſſionem bonorum domini, vel ad priuationem officij vltra no. per doc. hic vide plene no. ꝑ Bar. in. l. ſi tutor pupillo per illum tex. de auc. tu. ⁊ Cy. in. l. ſi. in prin. ī. de admini. tuto. ⁊ per Barto. in. l. ſi inuitus, in princip. ī. eod. ⁊ no. in. l. filiuſfa. §. fi. ff. eod. ⁊ per Bal. in. l. ſub pretextu, de her. ⁊c. ⁊ in. l. j. ī. quando ſiſ. vel priua. ⁊ ꝙ not. glo. ij. in. l. j. in principio, de admini. tuto. vbi glo. ponit per que remedia cogatur adminiſtrare, ⁊ communiter concluditur quod procura. non cogitur exercere officium procurat. ſuſpectum. l. non cogendum, in prin. ff. eod. preterquam in caſibus nota. in. d. l. filius. in fi. ⁊ iudex in illis caſibus iuſte mulctaret ꝓcuratorē contumacem alias videtur iniuſte mulctari, ⁊ ita intelligitur. l. j. §. ſi procurator. ff. ſi quis iuſdi. non obſtan. Tutor autem ⁊ curator regulariter coguntur preciſe adminiſtrare. d. l. j. in prin. cum gloſa. ff. de admini. tuto. ⁊. d. l. ſi. in princip. Fallit in caſu. d. l. ſi tutor. cum ibi not. per Bar. ⁊ Bal. in. d. locis, ⁊ ita puto tenendum quamuis Bal. in procuratore dixerit eum poſſe cogi preciſe per. d. §. ſi procurator, ſed non reſpondet ad. l. non co-
6 gendum. ¶ † Quarto no. ex tex. in verſi. reſponde ꝙ promittens reſpondere videtur promittere ſoluere vel comparere de quo dic vt plenius not. in. l. pen. ī. de pac. ⁊ not. Bal. in. l. eam quam. in. ij. col. per illum tex. in fi. ī. de fideicom. ⁊ Bal. in. l. j. in prin. de in ius vo. ⁊ eſt bon. tex. in. c. dilectus. de fo. compe.
7 per Pau. in. l. ſi conuenerit. ff. de iuriſ. om. iudi. ¶ † Vltimo no. ꝙ propter contumaciam procur. poteſt procedi contra dominum ad miſſionem in poſſeſſionem ex primo decreto. Sed Pet. quem ſequitur Fulgo. ⁊ Pau. hic tenet contrarium per l. j. §. ſi procurator. ff. ſi quis iudic. ⁊ reſpondet ad hunc text. ꝙ iudex deliberabit ⁊c. in qua deliberatione veniret, vt citet do-
8 minus, vt dixi in princ. circa finem. ¶ † Minimmo etiam ſm
c Fulgo. ⁊ Pau. requiritur citatio amicorumᶜ domini, vt not. gloſ. in. l. ij. ī. qui. ex cau. in poſ. Et reſpondet Petr. ad. l. quotiens. ī. de digni. lib. xij. ꝙ ibi debet intelligi quando dominus habuit ſententiam contumacie procuratoris, ⁊ eam non purgauit cum purgare poſſet quo caſu verum eſt contumaciam procuratoris nocere domino. c. i. vt lit. non conteſta. l. ij. ī. de erro. mil. anno. libi. xij. ſed tu dic ꝙ communis opi. eſt in contrarium per. d. l. quotiens, cum ſimi. cui non poteſt ſine diuinatione reſponderi, tum etiam per iſtum tex. ⁊ dum tex. hic dicit deliberabit ⁊c. intelligitur ēt de deliberatione de qua h in glo. in ver. deliberabit. Pro hac opin. etiam facit text. in. l. ſed ⁊ he. §. fi. ff. eodem. ⁊ ita etiam videmus ꝙ propter contumaciā vſufructuarij in non cauēdo de dam. infec. fit miſſio in poſſeſſionē ex primo decreto contra proprietarium. l. quamuis, in princi. de dam. infec. que patitur iſtum intellectum. Et voluit gloſa in l. hoc amplius. §. queſitum, eodem titu. in verbo mittendum, ꝙ vſufructuarius cenſetur eſſe procura. domini. l. j. in fi. cum. l. ſeq. ff. de oper. no. nun. l. j. ad fi. ff. vſufr. quemad. ca. Illud autem ꝙ dicunt prefati doc. ꝙ requiritur citatio amicorum magis cōmuniter reprehenditur, ⁊ ita ꝙ illud non requiritur niſi in caſibus ſpecialibus a iure expreſſis, iuxta. l. hoc autem. §. j. ⁊ ibi no. ff. ex qui. cau. in po. Cy. in auc. qui alias incipit ⁊ qui. C. de bo. auc. iud. poſ. ⁊ in. l. cum proponas. eo. tit. ⁊ Jo. and. in ti. de primo ⁊ ſecun. decre. in addi. Spe. in. §. ſequitur. circa principiū. vbi ad hoc alle. l. conſentaneum. ī. quomō ⁊ quando iud. ⁊ idem tenet bald. in auc. ſed cum teſtator. ī. ad. l. fal. in vlt. colum. ⁊ in auc. qui ſemel. C. quom. ⁊ quādo iud. ⁊ in. l. ij. ff. ſi ex no. cā agā. ⁊ in rub. ī. de incceſ. edi. ⁊ Pau. de liza. ⁊ Per. de anc. in cle. cauſam, de elec. ⁊ Ant. de bu. in. d. c. cauſam, de dolo ⁊ contu. ⁊ Imo. in. l. ſi finita. §. ſi plures, in. xiij. col. de dam. infec.
9
d ¶ † An autem quo ad ſecundum decretum contumacia ꝓcu. noceat dominoᵈ certe ſm opi. Pe. ⁊ ſequa. ī. relatam clarum eſt ꝙ non. Sed contrarium tenuit Imo. in. c. j. vt lit. non cōte. ⁊ bald. ⁊ Ang. in. d. §. ſi procura. quia contumacia procur. nocet domino quo ad h, vt perueniri poſſit ad ſententiam diffinitiuam, vt eſt tex. in. d. c. cauſam, ergo eadem ratione idem erit in ſecundo decreto cum ſentētia diffinitiua ſit magni preiudicij per iſtum tex. ⁊. d. l. quotiens, ⁊ per. d. l. ſed ⁊ he. §. fin. cum ſequen. Sꝫ pro eis melius facit tex. in. c. j. de confeſ. in. vj. vbi habetur ꝙ cōtumacia procurato. in nō reſpōdendo poſitionibus preiudicat domino quantum ad hoc, vt poſitiones habeantur pro confeſſis, ⁊ tamen ꝗntum ad h requirebatur vera cōtumacia, vt in tex. Vltimo pro hoc alle. Inn. ꝙ dominus fuit in culpa in eligendo procuratorem negligentē, ergo ſibi imputet. l. cum mandato, in fi. ff. de mino. l. ſi. ff. nau. cau. ſta. ſed Bar. hic ⁊ in. d. l. quamuis, ⁊ bald. hic, ⁊. d. Ant. ⁊ Imo. in. d. c. j. vt lit. non conte. tenent ꝙ preiudicet quo ad ſm decretum, per. d. §. queſitum, cum gl. Vbi cōtumacia vſufructuarij qui cēſeſ eſſe procu. domini, vt eſt dictum non noceat domino quo ad ſcēm decretum, ſed ad hoc rńdebat bald. in d. §. ſi ꝓcura. ꝙ ibi loquitur in vſufructuario qui improprie cenſeſ eſſe procura. domini conſtitutus. a. l. quo ad omnia que reſpiciunt cuſtodiam rei ſeu ad ea que tendunt ad cōſeruandū vſufructum, ⁊ ita loquitur. d. l. j. ad fi. ff. vſufru. quemad. ca. ⁊ no. Barto. in. d. l. de die. §. quedam. ff. qui ſatiſd. cog. ⁊ Sal. hic, ⁊ alia rōne. ī. oſtendam ꝙ. d. §. queſitum non ꝓbat opin. bart. ¶ Tamen ob meliorem rōnem puto veriorem eſſe opi. barto. ⁊ ſequa. nam quo ad ſcōꝫ decretum requiriſ regulariter vera contumacia, ſeu verus dolus ⁊ latitatio. l. fulcinius. §. j. ⁊. l. ij. ff. ex qui. cau. in poſſ. ea. ¶ Sꝫ dicendum eſt ꝙ vera contumacia procur. non nocet domino, vt ꝓbatur in. d. §. ſi ꝓcura. iuncta glo. no. in ea. l. §. hoc iudiciū. in verſ. intereſt in fi. que vult ꝙ quo ad illam mulctam requiriſ vera contumacia, ⁊ contemptus iudicis, vt etiam ꝓbatur in. c. j. vt lit. non conteſt. bene facit. l. neque infantes. ibi, ſed nec ſi ⁊c. ⁊ ꝙ ibi Barr. ī. de fideicom. lib. ¶ Et per hoc non obſtaret primum argumētum illorum qui dñt ꝙ ad ſñiam diffinitiuam pōt ꝓcedi ob contumaciam procur. quia rńdeo ꝙ ad ſñiam ſufficit ficta contumacia illius qui condemnatur. l. ab eo. ī. quo. ⁊ quan. iud. l. j. ī. ex qui. ca. mai. ⁊ plene not. in. l. j. §. item cum ex edicto. de ſent. que ſine appel. reſcin. Secus vbi requireretur contumacia vera illius contra quem proceditur, quia non ſufficeret contumacia procuratoris ſui, ⁊ eſt ratio quia non eſt vera contumacia domini, ſed ficta ſicut diximus, ꝙ quodlibet vere factum a procu. cenſetur ficte fieri a dño. l. j. §. deieciſſe. de vi ⁊ vi ar. l. ſed ſi vnius. §. ſi ſeruus ī. de iniur. per Bar. Non ob. iſte tex. nec etiam. d. l. quotiens. quia intelligantur de miſſione in poſſeſſionem ex primo decreto, non autem per ſecundum decretum per quod miſſus efficitur verus dominus ⁊ poſſeſſor. l. ſi finita. §. iul. ⁊ ibi plene not. ff. de de dam. infec. Non obſt. tex. in. d. l. ſed ⁊ he. §. fin. cum. l. ſeq. quia ſimiliter poteſt intelligi de primo decreto. ¶ Et dato ꝙ. l. ibi ſequens. in ver. duci. loqueretur in ſecundo decreto fatendum eſſet, ꝙ in cauſa noxali, ⁊ etiam in cauſa damni infecti contumacia procur. noceat domino quo ad ſecundum decretum, vt. ī. dicam. ¶ Preterea ibi non loquiſ cum procurat. hūte expreſſe mandatum ad defendendum, ideo oportuit eum cauere de rato vt ibi, nam ſecundum magis verum intellectū iſte text. intelligitur in procuratore conſtituto ad agendum ⁊ dum ageret fuit reconuentus, vt ibi in glo. parua. in ver. procur. ad quam reconuentionem ⁊ defenſionem non habebat mandatum, ꝙ cōtumacia eius non nocet dño, ideo requiritur cautio rati, ſm Bald. ibi. ¶ Ideo iſte tex. paruum facit ad propoſitū. Non ob. tex. in d. c. quia ſm Saly. h ibi loquiſ in his que ſunt de proceſſu idest in his que tendūt ad ꝓbandū. Sꝫ nō video quare aliud eſſe debeat in illis ꝗ̄ in ſcdo decreto, qđ ſiſ eſt de ꝓceſſu ſicut ꝓmū.

a ¶ Procuratorē. facit ꝙ de ro. ſing. ſuis ꝙ iudex pōt dare ꝓcura. minori indefenſo.

b ¶ Executor. amplio vt per ln. ro. ꝯſ. lxix. ⁊ Anc. ꝯſ. xliiij.

c ¶ Amicorū. an amici ſint citādi in interpoſitiōe primi decreti vid ln. ro. ꝯſil. cccxliiij.

d ¶ Nocent domino. an cōtumacia ꝓcur. noceat dño vide Alex. cōſi. lxxxvj. ij. lib.

a ¶ Contumacia adde in. ⁊ vide eundem Alex. in conſi. xlix. col. ij. in. ii. vol. ver. ⁊ ſi procura. ⁊ ibi quando negligentia pcur. nocet dño. Et vide eundem Alex. in cõſil. xcv. eo. vol col. iiij. et. v. ⁊ ibi an ⁊ qñ contumacia vel culpa pcu. noceat dño, ⁊ ad adde eñ. alex. in cõſi. lxxxiiij. i fi. in. j. vol. i fi. ⁊ ibi qñ machinatio pcu. noceat dño. F.
b ¶ Defendendum. Lud. ro. ſing. ſuis. fol. iij. 13 q ſic, ſed qr. d. Iaſ. h querit an pcu. cõſtitutus ad agēdū tm̄ poſſit defendere vo lunt hãc. q. hic referre vñ ipſe cõcludit q ſic ꝯ bar. ⁊ repbē a d. r. d. alerã. di cēte q cū bar. tenent cõiter doc. q dicit ne minē doc. inue nit in dic q eē opi. qꝫ bar. ha buit vñr biuiſſe do. de ro. cum quadã modifi catiõe deciſio. ꝯix. õ pcur. in nomi q ē poſi to ſub in pdic. p. d. e. cõſtitu. vbi volūt q ſi poſt ꝯmiſſionē factã a papa õ ſpãli mandato de citando ad ptes reus ꝯſti tnat pcura. ad cãs dñraxat lri me dñolit q cã tali. pcu. pt pcedi not. ibi. d. de ro. q niſi iſte reus iciuiſ ſet ex commiſ. pape cãz i curi am deuolutam tpe ꝯſti. pcur. q in cã nõ po tuiſſet procedi pp laxatuãz q̃ repugnat volū tati cõſtituētis p opin. tñ ꝯria lucit q volue rūt idez do. de ci ccij. c. iur. vbi volunt q hñs mãdatum dñtaxat ad ſub ſtituēdū ſi ſub ſtituat ⁊ ſubſti tut⁹ moriaꝭ q cū ſubſtitutus teneꝭ ad expē ſas faciat in li te q̃ pſecutus eſt ſubſtitutus tñ diuerſa ē ra tio a prima.

¶ Uñ aliū intellectū dedit Jmo. ad illū tex. in. l. filij. in prin. de re iud. ſ. q aliud eſt ibi, qꝛ illa pena non eque cadere poterat in pcur. ſicut in dñm, ar. l. polla. j. de his q. vt indi. ¶ Sed certe ēt in ſcdo decreto qñ agereꝭ ad certã ſpēm nõ põt pena ſcdi decreti, ⁊ eius effectus eque cadere in pcu. ſicut in dñm qui il lius reteerat dñe ⁊ poſſeſſor, ⁊ ĩñ ſic ꝯtumacia pcu. non no cet dño. Non ob. l. polla qꝛ ſm. d. Bal. in. d. §. ſi pcurator. il la loquiꝭ in tutore cõmittente dolum, aſt q̃ in negligēdo, ſeu in non cõparēdo in quo aliud eſt, vt ibi per eũ. ¶ Unde melius vꝫ poſſe riſderi ad. d. c. ſi. ſm q fuit de mēte. d. Am in. c. i. vt lit. non ꝯteſt. ſ. q ius ibi fingit pcur. eſſe ꝯfeſſuz, vnde ſicut ve ra ꝯtumacia pcur. non noceret dño. l. non ſolum. in prin. cũ ibi not. ff. eo. ⁊ plene no. in. l. certum. §. ſed an ipſos. ff. de ꝯfeſ. ita ꝓ iudicat ficta. ¶ Sed in caſu nr̃o vera ꝯtumacia pcur. non no cet dño, qꝛ non requiriꝭ vera ꝯtumacia ⁊ dolus dñi. Non obſ. d. l. cũ mandato. in fi. qꝛ in ꝓpoſito nr̃o regrereꝭ dolus, ergo nõ
10 ſufficit culpa in negligēdo. ¶ † Ex his ita ꝯcluditur ꝯcluſio q vbicũqꝫ requiriꝭ vera ꝯtumacia dñi, ꝯtumacia pcuratoris nõ
11 nocet, ſecus vbi ſufficit ficta. † Ex quo no. inferꝭ q in cã damni infecti, ⁊ in cã noxali ꝯtumacia pcur. nocebit dño quo ad ſm decretuz, qꝛ in his caſibus ſufficit ficta ꝯtumacia, vt pbaꝭ in. l. ij. in fi. ſi ex noxa. cau. aga. ⁊. l. ſi finita. §. ſi forte. ⁊ firmat clare Bar. in. d. l. ſi finita. §. ial. in. vij. col. ¶ Et ex hoc pꝫ q tex. d. §. queſitum. cum glo. non pbat opi Bar. nã ſi vſufructuarius exparereꝭ vero pcuratori ꝯſtituto a dño eius ꝯtumacia preiudi caret dño quo ad ſm decretū in cã dãni infecti cuius ꝯtētuz ibi
12 hꝫ, ⁊ ſic a limitatur dicta ꝯcluſio. ¶ † Quãtū ēt vno alio mõ limitat hic Saly. qui finaliter tenēs opi. Bar. dicit q illa qñ pcedereꝭ ad ſcdm decretū pro executione ſnie qꝛ ex quo per mittiꝭ q ꝯtumacia pcurat. noceat dño quo ad ſniam vꝫ eſſe p miſſum q poſſit perueniri ad ſcdm decre. pro executione ipſi us ſnie, qꝛ ex quo a iure pmittiꝭ antecedens vꝫ pmitti ꝯñs ſine quo antecedens non põt hr̃e effectum, arg. l. ij. de iuriſ. om. iu. c. preterea. de offi. deleg. ¶ Cũ qua limitatione ēt trãſit Jmo. in. d. c. j. Et his ēt pꝫ nõ bene dixiſſe Bart. in. d. §. ſi procura tor volentem q in his que ſunt magni preiudicij contumacia p curatoris nõ noceat dño. d. §. queſitum, cũ gl. ⁊. d. §. ſi procura tor, ſecus ſi modici, vt ſꝫ nã ſententia diffinitiua eſt magni preiu dicij, ⁊ tñ contumacia procuratoris nocet dño, vt dixi. Item ſe queretur ex doctrina Bar. q leuiſſima mulcta poſſet opponi dño pro ꝯtumacia pcurat. ꝯ. d. §. ſi pcurator. ¶ Ideo vꝫ me lior diſtinctio. ꝯ. data vcz an requiratur vera contumacia vel fi cta. ¶ Ex his ēt pꝫ nõ procedere doctrinam Jnno. in. d. c. j. ⁊ Cy. hic volentium q quo ad ea que ſunt de proceſſu ad quē cõ ſtitutus eſt pcurator contumacia eius noceat dño, vt hic, ⁊. d. c. cauſam. Secus quo ad extrinſeca, vt. d. §. ſi procurator, nam q iſta nõ bene dicat pꝫ, qꝛ ſcdm decretuz eſt de pceſſu ſicut ēt p. mum, ⁊ tñ contumacia pcuratoris non nocet. Similiter etiã nõ vꝫ procedere doctrina Jac. bu. in. l. ficta procurator. j. e. vbi dixit, q cõtumacia pcuratoris nocet poſt lit. conte. ante vero non per. l. procura. in prin. ⁊. §. ii poſt litem, de doli exce. ⁊ iſta fuit ēt opi. Cap. in. c. fi. de confeſ. ⁊ Jo. cal. in. d. c. i. Sed certe hec diſtin. non hꝫ locum quo ad cõtumaciam pcura. vt hic, ſed quo ad dolum aliter commiſſum vt ibi, ⁊ not. Bar. alias bald. in. d. §. ſi procurator, ⁊ ibi Jaco. bu. vbi melius fuit loquutus q̃ hic. Nam Ja. bu. ibi adheret doctrine q̃ ſtenni. Quid autem in tutoria aut procuratoria contumacia, dic q magis cõiter cõ cludiꝭ idem q in procu per eandem rõnē ſm Bart. ⁊ alios, in d. §. ſi procur. bene faciunt que habenꝭ in. l. ſi cũ minoris. j. ſi ad
13 uer. rem iudi. ¶ † In glo. que incipit ſummatim ſm Jaco. bu. ⁊ Bal. q ſummarie cognoſcet iudex mittēdo in poſ. ex primo decreto, precedentibus in pbationibus, q̃uis nõ plenis, puta per iuramentum cum talis miſſio ſit modici preiudicij, vt in. d. auc. ei qui iurat, ergo ſufficit iuramētū. l. theſaurus. ff. ad exhi. Adde q pro eis eſt glo. in. c. qm̃. §. fi. in verſi. ſummatim, quã ibi ſequitꝭ doc. vt ibi nõ ꝯteſt. ⁊ no. Bald. in. l. cuz proponas j. de bo. auc. iud po. vbi ad hoc alleg. glo. in aucten. de exhib. reis §. ſuſcepto, per Bar. in. l. ſulci. §. ij. vbi etiam ponit que p bationes requiranꝭ quo ad ſm decretuz. ff. ex quibus cau. in poſ. ⁊ per Bald. in. l. j. §. fi. de preto. ſtipu. ⁊ per Barto. in. l. ij. §.
fi. ⁊ ibi ēt Bal. j. vbi in rem ac. per Bald. in auc. ei qui iurat, ⁊
14 in. l. ij. j. ſi ex nox. cã. ¶ † In glo. in verbo poſſeſſionē, ibi omni mittaꝭ, adde gl. idem tenētem, in. d. auc. ei qui in verbo cãz ⁊ in §. ſi vero ēt in auc. de exhi. re. ⁊ cū ea ibi Ang. ⁊ cum hac glo. tranſit hic ſimplr̃ Bal. ⁊ Bar. in. d. l. ſul. § itez videamus. Sꝫ Ja. bu. ⁊ Saly. hic, ⁊ Cy. in. d. l. cũ ꝓpones, in. x. q. dicunt q lꝫ regulariter ſit verū q agēs hypothecaria mittaꝭ in poſſeſſionē oium hypothecatoꝝ ſi ita in petitione ꝯtinebaꝭ per rõnem aſſi gnatam per glo. in. d. auc. ei qui cũ tñ agiꝭ hypothecaria p le gato vel fideicõmiſſo, vt in terminis. l. noſtre nõ pt fieri miſſio niſi pro mēſura ꝯtrūatis petite. Sic non poſſet ſi agereꝭ actio ne perſonali, qꝛ ſpeciale hoc caſu in tali hypothecaria, vt non cõpetat niſi pro rata, et cõpetebat actio pſonalis vt ſonat text. in. l. j. in fi. ⁊ ibi gl. j. cõis de leg. ⁊ hoc ēt voluit Bar. in. l. ſi con teſtante, in prin. in. ij. q. iiij. partis prin. ſol. ma. Et ex ibi not. p eum hꝫ alia limitatio ad iſtam glo. ⁊ vide aliqd per Bar. in. d auc. ei qui, in. x. co. ſequiꝭ. l. qꝛ abſens.

Uia. † Abſens ex probabili ⁊ neceſſaria cã ſi nõ ſit legitime defenſus põt petere reſtitutio. in integ. aduerſus ſniam ꝯ eum latã vt ſic demũ indiceꝭ ⁊ diceꝭ nõ legitime defenſus ſi pro ipſo comparuerit vxor eius, cũ mulier non poſſit eſſe pro curatrix. alterius. h. d. Et de materia huius. l. dic vt plene ha beꝭ in. l. pe. ff. de in integ. reſti. ⁊c.

SVMMARIVM

1 Procurator repellitur ab agēdo, niſi defendat dominum in cau ſa reconuentionis.
2 Procurator ſi dicat nolo cauere de defendendo dominum, niſi reus dicat mihi pro qua cauſa vult reconuenire dominum, an cogetur reus exprimere.
3 Procurator ad agendum an dicatur habere mandatum ad de fendendum.

1 Actionem. ¶ † Procura. repellitur ab agēdo niſi defendat dñm in cã recõuentionis. h. d. ¶ In tex. ibi abſentis, idez tamen eſſet in procura. preſente, qꝛ eſt eadem ratio ſm Fulg. ¶ In gl. j. ibi alias cauet, ꝯtrarium tenuit Pe. ⁊ Ja. de ra. qꝛ nõ reperiꝭ iure cautū ⁊c. ⁊ qꝛ alias poſſet reſultare abſur dum, vt qꝛ reus diceret ſe velle recõuenire ꝓ ſumma mille mar charum auri, ⁊ procurator abſentis non poſſet inuenire fideiuſ ſorem pro tanta ſum ma, et ſic repelletur ſemper procurator ac toris ab agendo ſine culpa ſua, et ſic eſſe in poteſtate rei an pro curator agere poſſet, iuxta. l. ij. alias eſt. l. non vtiqꝫ. §. ij. ff. de eo q cer. lo. Et riñde ad. l. ⁊ ideo. § ii. ff. re. amo. ⁊. l. j. §. ſinali. j. de ſatiſda. q intelliguntur de ſatiſdatione iudicatum ſolui que preſtatur oblato libello in cauſa reconuentionis que quidem ſatiſdatio comprehendit etiam clauſulam de defendendo. l. iu dicatum ſolui. ff. iudi. ſol. iſtam opi. in puncto iuris tenuit etiã hic Fulgo. qꝛ ſicut in alia prouincia quam in ea in qua agiꝭ non teneꝭ procur. actoris defendere dñm. l. ſed ⁊ he. §. non ſoluz. ff.
b eo. ita non dꝫ cogi ad defendendum in alio tpe q̃ tunc qñ pcu. egit. Procedit enim argm̃ de loco ad tpe. l. vinum. cum fi. ff. ſi cer. pet. ⁊ iniquum eſt ſi reus poteſt non procuratorem actoris reconuenire q ex hoc grauatur procurator onere cauendi ſine culpa ſua. Sed glo. in. d. l. ſed ⁊ he. §. defendere. alias eſt in. §. pretor. ꝟ. ſatiſdãdo. ꝯtor. opi. ſ. q aut reus hꝫ iuraſſe in prīn pro, ⁊ tunc teneꝭ recõuenire incõtinenti, ⁊ non reqriꝭ q pcura tor actoris caueat de defendēdo, aut non hꝫ in prõptu, ⁊ tūc ca uere teneꝭ, ⁊ iſtud ſeqꝭ Gui. bar. Ang. ibi, Ray. Frã. tig. Ja. bu. bar. Bal. Saly. ⁊ Pau. hic ſi iuſtam cãm differēdi hꝫ re us de qua ꝯſtet iudici ſaltē p iurm ſm Saly. Facit lꝫ ipſe non alle. l. de die. §. iuberꝭ. ff. q ſatiſ. cog. ⁊ ſm Ray. ⁊ Sal. ⁊ Pau. hic iudex poterit taxare tpē. j. q reus debeat agere. l. qui bona. §. fi. ff. de dam. inſe. ⁊. l. libertatē. poſt med. ff. de peti. here. ⁊ pari rõne ſm doc. poterit moderare q̃titatem ſumme pro qua caue re debeat argu. nota. per glo. in. l. omnium. ff. eo. in prin. vbi gl. dixit q non teneꝭ ſatiſdare de defendendo in cauſis futuris. ad de q not. Bar. in. d. l. ſed ⁊ he. §. pretor dixit, q opin. Pet. ⁊ ſequa eſt de iure verior. Pro qua dicit eſſe gl. in. d. §. defende re. in ver. idonee. ⁊ in. l. ſi defunctus. §. ſin. eo. tit. alias ſequere tur q bis caueretur de defendendo cum tpe quo poſtea procu rator actoris conueniretꭍ teneaꝭ ſatiſdare iudicatū ſolui in qua ſatiſdatione ineſt clauſula de defendendo vt dixi, ⁊ quia debet

non

non arcteri ab his ſatiſdandis.l.ſi ab arbitro.§.ſi.qui ſatiſ.cog. Et iſtam opi.etiam tenuit Jo.an.in addi.Specu.in ti.de procura.§.j.in addi.que incipit dubitatur ec.per rōnes Pe.et ibi etiã refert plures antiquos iſtam opin.tenuiſſe,tamen inſiſtēdo cōcordiam quam dedit prealle.glo.poteſt dici quod procur.actoris defendere tenetur dominum arbitratu boni viri,ita dicit tex.in §.ait pretor,et hic alleg.in gloſa Ergo ſi ex iuſta cauſa reus impediatur reconuenire procuratorem actoris debet iudex arbitrari,quod poſſit reus dictum procuratorem in poſterum recōuenire infra tempus arbitrio ſuo moderandum.l.j.in fin.in verſicu.ſi quis enim incuſare.C.de anna.excep. Ergo ſi ex cauſa tenetur procura.actoris defendere dominum debet poſſe cogi cauere de defendo.l.in omnibus.ff.de indi.cum ibi no. Et ex hac rōne reſultat facilis reſponſio ad omnia contraria. Ja.bu.etiam reſpondet ad abſurdum ſupradictum quod poterit procur.euitare illud abſurdum preſtando iuratoriam cautionem ſi alias ſatiſdare non poteſt iuxta aucten.generaliter,de epi.et cle.et no.in.l.j.ꝗ ſatiſ.cog.vel ſm Ray.potuit dñs releuare procuratorem ſuum a ſatiſdatione fideiubendo pro eo in inſtrō mandati,vt in.§.ſi vero aliquis inſti.de ſatiſd.et plene per Bart.in rub.ff.indi.

2 ſol.¶ †Sed quid ſi procura.dicat nolo cauere de defendēdo dom nū niſi reus dicat mihi ſuper qua re vult reconuenire dñm an cogetur reus exprimere.Solus Guid.de ſuza.no.dixit quod ſic, quia ſupervacue ſatiſdationes preſtari non debent alleg.l.non cogendum.§.ſi.ff.eod.et.l.hec ſtipulatio.§.diuus.ff.vt lega.no.

3 caue.et idem tenuit Joan.and.in prealleg.addi.¶ †Utrum autem procura.conſtitutus ad agendum dicatur habere mandatum ad defendendum,vide per Barto.in.d.§.ait pretor,per Cyn.et Baldum in.l.maritus.C.eod.per Bald.in.d.l.ſed et he.§.pe.in fin.et Specu.in.d.§.j.de procur.§.licet excipitur quod neq habeat,et pro opin.Barto.quod videatur habere tantum mandatum ad agendum allego.text.ad hoc non ponderatum in.l.j.verſic.quaſi procu.C.qui ſatis.

SVMMARIVM

1 Procurator alterius eſſe non poteſt accuſatus de crimine, pendente proceſſu.
2 Procurator accuſatus de crimine an & quando poſſit eſſe.
3 Procurator ſi fuit condemnatus de crimine an tunc poſſit procurare.
4 Procurator poteſt eſſe qui infamis eſt,niſi eſſet in curia roma.
5 Procurator ſi lite pendēte accuſatur de crimine,an poterit proſequi in cauſa.

1 REum criminis. †Accuſatus de crīe quouſq proceſſus pendet alterius procurator eſſe nō pōt.h.

2 d.¶ †No.quod dixi in ſummario,quod limita nō procedere in caſu ſpeciali.l.j.ff.de accu.et iſtud eſt fauore fiſci. Itē aduerte quod bar.hic in ſuo ſummario vult hanc.l.intelligere ſolū

a in accuſato de *crimine capitali pro quo eſt gl.licet ipſe non alleget inſtitu.de his per quos agere poſ.in ſi.Et ita intelligendo eēt tunc ratio illius.l.ſm Ja.bu.Bal.Sal.et Fulg.quia lata cō condemnatoria in cauſa capitali reus non pōt agere cauſas in iudicio cum amittat ciuitatem vel libertatem.l.is qui reus.ff.de publi.iudi.et.l.negande allega.in gl. Eodem ēt modo accuſatione pendente non poſſet cauſas in iudicio tractare,quia cuſ obitaret ſiua obſtat etiam litis pendentia.l.dixiimus,de excuſ.tu.l.fundus,de excep.et.l.reus delatus.ff.de mune.et hono. Sed iſta prima rō non vz,quia in.l.is qui reus,prohibetur accuſatus ideo eſſe in iudicio criminali ſi velit alium accuſare quia ex cū demnatoria que inde ſequi poteſt efficeretur infamis.l.infamē ff.de pub.iudi.quia infamis repellitur ab accuſando.l.iiij.in prin.iuncta.l.qui accuſare.ff.de accuſa.Sed in iudicio ciuili non repellitur dānatus de crimine capitali,ſiue velit agere nomine proprio.l.j.§.ij.loco iuncta.l.remouet,cum ſequen.et ibi glo.ff.de poſtu.ſiue procuratorio nomine.§.ſi.inſtitu.de excep.et C.dicetur licet pro alio aduocare non poſſit.d.§.remouet.cum ſequē.vnde alia poteſt reddi ratio quā aſſignant hic bal.et Salyc.ſcz quia hic accuſatus de crimine capitali dz in vinculis cauſam ſuam defendere.l.fin.C.de accu.l.iij.C.de cuſto.reo.et per conſequens non poſſet aliam proſequi litem,ſed recte intelligere hanc.l.in crimine capitali tantū eſt nimis magna reſtrictio ad iſtū text. ideo Pe.et Cy.Ray.Bal.Saly.et Pau.hic,et Ange.in.l.j.§.hoc edicto.ff.de poſtu.hanc.l.etiam intelligunt in accuſato de crimine etiam non capitali,et ideo erit tunc ſecundum eos ratio huius legis,quia lex preſumit quod in tantum per accuſationem reus ſit occupatus quod non poſſit aliene cauſe intendere et etiam innocentiam ſuam purgare,iuxta illud qui duo feſtinat ec.l.ſi.ibi neq enim.ff.de offi.aſſe. Ex qua rōne infert no.Pe.Cy.Ray.et Fulg.quod iſta.l.etiam haberet locum in eo cui mota eſſet lis omnium vel maioris partis bonorum,quia iſta equiparantur cauſe criminali,arg.l.ſi.C.de reuo.don.et inſti.de ex cu.tuto.§.item propter litem,iuncto.§.item propter inimicitiā cum ſi.et quod no.gl.in aucten.dicatur.C.de teſti.et in terminis noſtris hoc voluit gl.iuncto tex.in.l.j.C.de reis poſtul.li.x.vbi etiam ſubdit,quod talis accuſatus nō poterit teſtificari,de quo in capitulo fin.de teſtamen.et in.l.teſtimonium.ff.de teſtamē. Sz aduerte quia contra iſtam rōnem Pe.et ſequa.fortiter facit,quia ſi illa eſſet vera ſequeretur quod accuſatus non poſſet alium accuſare de maiori crimine quod eſt falſum.l.negāda,ꝗ accu.et not.per glo.Pe.et Bo.in.d.l.is qui reus,vnde nō video poſſe defenſari rōnem Pe.niſi dicas quod ratio ſua fallit in caſu.d.l.negāda,quia cum tunc ſubſit vna alia maior ratio,vt quia maius crimē nō dz ſilere propter minus ideo.l.voluit,quod accuſatus poſſit accuſare cōuentū de maiori crimine quamuis habeat neceſſe vtranq cauſam proſequi,Bar.autem in.l.is qui reus,in.vij.oppo,ſentiens iſtud obiectum videtur reſpondere,quod.d.l.negāda,procedit quando quis accuſatus ſuo nomine agit,ſed iſta.l.procedat quando nomine alieno agit per Bar.hic tamen non ſuſtinetur ratio pe.Ideo precedens reſponſio videtur forte me ior.et vide Cyn.in.l.j.in.ij.q.qui accuſa.vbi etiam ſentit iſtud contrarium,et non bene ſoluit. Non puto in.d.l.negande quando accuſatus excuſat extraneum de maiori crimine quod interim ſupſedeatur ſuper minori iuxta.l.j.e.ti.et.l.minorem.ff.de iu.vt ſic accuſatus non implicetur circa duo.quia illud eſſet vel ſi quādo accuſatus vellet accuſare accuſatorem ſuum de maiori crimine tunc nō ſuperſedetur ſup minori.l.quia res inter alios acta ec.et in ſpecie hoc firmat Imol.in.d.l.is quis reus ſuper gloſ.pen.eſt text licet ipſe non alleget in.l.rerum amotarum actio ſecundum lecturam prime gloſ.approbatam.ff.re.amo Barto.autem hic dicit rationem huius.l.eſſe quia accuſatus vellet intentare proprio nomine ciuilem cauſam deberet in ea ſuperſedere et tantummodo proſequi criminalem.l.fin.ſecundum magis communem intellectum.C.de ordi.iudi.et iſtam rationes poſuit etiam Barto.in d.§.hoc edicto,vbi etiam poſuit aliam rationem quam poſuit hic Jac.bu.ſed non eſt generalis,et ex ratione quam ponit Bartolus,in dicto.§ hoc edicto.ſequitur quod reus condemnatus de crimine non impediretur eſſe procura.quia lata ſententia que etiam in rem iudicatam tranſiret ceſſat ratio.d.l.fin.de ordi.iudi.Sed Fulg.hic impugnat rationem quam ponit hic Barto.quia.d.l.fin.prohibet inter accuſatum et accuſatorem poſſe fieri reconuentionem ciuiliter,ſed cum alio quam accuſatore non prohibetur reconuentiore.rerum amotarum.actio ſecundum primam lecturam gloſ.ergo in propoſito ſi tu me accuſaſti criminaliter debeo poſſe alium proprio nomine vel procuratorio ciuiliter conuenire et etiam procuratorio nomine debeo te poſſe conuenire,quia cauſa quam tibi moueo non eſt mea.l.prima.§.in propria.quādo app.ſu. Ex predictis remanet verior concluſio,quod iſte text.intelligatur etiam in crimine non capitali quō reſpōſio Pet.C.defenſiua ſit

3 verior.¶ †Una ſupereſt difficultas an poſtquam accuſatus eſt de crimine cōdemnatus poſſit eſſe procura.in quo Guil.de cu.in.d.§.hoc edicto,tenuit quod non referens ita tenuiſſe Hoſti en.ita etiam tenet Cyn.et Baldus in.l.prima.de poſtu.quia ſi repellitur pendente iudicio,vt hic multo fortius lata ſententia contra eum argu.d.l.diximus,et idem tenet Bart.in.l neq C.de pigno.lib.xij.contra tenet Barto.Angel.in d.§ hoc edicto,et Bald.in.l.caſſius,de ſena.per.d.§ fin.inſti.de exceptio Bald,hic ſimpliciter dicit,quod ſi eſt damnatus pro crimine capitali non poteſt eſſe procura,quia habetur pro mortuo.l j.in ſi.ff.de contrahe.alias ſic,hec diſtinc.non valet,quia quo ad comparendum in iudicio non habetur pro mortuo d.§ remouet,et ibi gl.in verbo paſſus licet quo ad ſuccedendū,et quo ad patriam poteſtatem habeatur pro mortuo.d.l prima de contrahe.et.l.j.C.de here.inſti. Teneo itaq quod poſt ſententiā poſſit eſſe procura.quia ceſſat ratio huius.l.aſſignata.ſ.quod qui ad duo feſtinat ec.pro hoc facit iſte tex.in verſi.ante quem purgaret,nam poſt ſniam que tranſit in rem iudica.nō eſt locus pur-

4 gationi innocētie.¶ †Predictis ēt adde quod licet de iure ciuili

b infamis *poſſit eſſe procura.§.fina.inſti.de excep.et not.in.d.§.

a ¶ Crie capitali cōiter ītenet ꝯ bart.et vid bar.et ang.i.l.j.§.hedicto ff.d poſtulā.et vid gl.et ang.d are.i.§.ſi.inſti.d ſuſpe.tuto.et doc.i.c.lz eli.§.quod Ro,d ſymo.et i.c.venerabili d of.dle.et i.c.olpotens de accuſ. T b.

b ¶ Infamis addō quod offīm p curatoris ē villiſſimū et oneroſum.l.ſi gs p cu.C.d dcu.li.x.et ita no.glo.i.l.j.§ hec.ff.d poſt.et id infamis pt eē pcuratoz.d.§.ſi.inſti.d exce.et ibi Jo.fab.et ang.d are.no.et ad d gl.in.l.pedius.ff.de arbi.et pbat in.l ea.ff.ad.l.iul.repe.p floria p' bal.et alios in.d.l.j.§ ait pretor.ff.d poſtu.et id inde' pt offici p curatoz,ſcdm bar.i.l.ſpadonē.§ idē.ff.de excu.tu.intellige in quod pdicta pcedūt coſtitutis i dignitate,quia illa eſt infamis et id dec.nō debet eē p cu.quia eē tu inta meo ſz Jo.fab.et ange.de are.in.d.§ ſi.bar.i l.vniuerſos.C.de decu.li.x.et in.d.l.ſi quis pcu.et l.l.j.C.de ꝑmice.li.xij.et Jo.de anno.in ru.de magri ſ.v.co.et nec doc to.cēm iſanes quia ipſi pñt allu uere offīm p cur.vt p ange.de are.i.§ ꝯ ea,in.ij.co.in ſti de exce.dixi plene in tractatu meo d pſtātia docto in vij lib.de priuileg.docto.in ij.parte. T ho.

a ¶ Ignominie. dicit ibi Bal. q pcurator infamis non pōt eſſe in romana curia.
¶ Adde Bal. in.l.j.§.ait pretor.ff.d poſtula. Jo.fa.& Ang.de are.i.§ fi.inſti.de
excep.gl & doc.i.l.ſi cū dote.§.ſi paru.ff.ſol.ma.& id doc.pnt effici pcuratores i cu
ria pape vel iperatoris, vel alterius regis, & ſilr in ciui. Venetiarū q hz ſupmā ptatē,
& oia reſeruat iperatori, iuxta no.p bar.in.l.infamē.ff.d pub.ind.cū vul.& iis pratica
ui Venetus in
foro eccleſiaſti
co, & inquiū di
xi.ff.pcurato.
eē viliſſimū of
ficiū limita ni
ſi eēt pcurator
pncipis, q tūc
eſt dignitas, &
nobile officiū.
l.nemo pfect
.C.de digni.li.
xij.quē not.d.
Jaſ.in rub.ff.e.
& illū tex.repu
tat ſing. Lud.
ro.in ſing.ſuo
dcccxxv.inci.
viſis q officiū
&c.& dicit Jo.
fa.in d.§.fi.q
in curia fran
cie eſt unus p
curator regius
magnus magr
& Venetus ſūt
magnifici pcu
ratores.l.Mar.
maxime aucto
ritatis & digni
tatis, & adde q
pcurator dicit
hre officiū i.c.
ſi qn.de pcu.
li.vj.& ibi Ge
mi.no.& indu
cit.& vid bal.i
l.fori.C.de ad
uo.di.ind.T.
b ¶ Hodier
ni tpis.vide la
te per Alexā.
in.l.j.ff.de vul.
& pup.Lu.ro.
gl.dvj.Frā.d
aret.conſi.xij.
¶ Vide la
te p.d.Alex.i
l.centurio.in.
viij.et.ix.col.
ff.de vul.& pu
pil.& Jaſ.in.l.
j.in.ij.col.ff.de
iur.& fact.ign.
& Jo.fab.& mo
der.i rub.iſti.
de mili.te.T.
c ¶ Clericis.
an clericus poſſit eē pcura.laici, vide Fed.qſi.cclxx.& qd ſi non ſit oppoſitū in pri
ma inſtantia an in cauſa appellationis poſſit opponi, vide per Ro.qſil.cccixxxiiij.
d ¶ Cū. facit q dicit Ro.ſing.ſuis q ſubſtituens dz tenere pcuratorū habitū ſeu
dn̄s, q vr itelligēdū cū nō hūerit mādatū ſpāle ad ſubſtituēdū, q tūc nō vz mādatū
vr ſubſtituens a dño p eſque voluit do.de ro.deciſ.ſuis.ccxiij.de procu.in nouis.
e ¶ Pōt. adde q hanc eādē opi.tenēt do.de ro.deciſ.cccclx.incip.ſi cōmittat
auditori ver.p iura & auctoritates q hic alle.d.alex.ſed.ij.limitant predicta pcede
re in mere ciuilibus & prophanis, & ita dicunt fuiſſe ſententiatum in illo articulo.
f ¶ Conteſtatur. de hoc per Lud.ro.qſi.ccxlj. vbi ēt an pater in bonis in quibus
hz uſumfructum poſſit ante li.conteſt.conſtituere pcuratorem abſqz filij cōſenſu.
g ¶ Alium ſubſtituere. de hoc per Oldra.conſil.cxxx.& ibi an mandatuz finiatur
morte ſubſtituentis vel domini.
h ¶ Litis. adde & idem tenēt do.de ro.deci.pxi.alle.in apoſtil.in verbo ſuſtinere.

hoc edicto in.l.ij.C.de digni lib.xij.ſed limita aliquibus modis, ut
p bal.hic, & in.d.l.caſſius.& in.d.§.ait pretor.& in.l.ſed & milites
a §.ſi ignominie. • ff.de excu.tu.& no.l.diſt.c.accedēs.& .v.q.iij.
c.ſi.& .iij.q vij.c.infamis.ubi dr q de iure cano.infamis dz eē
procur.& ita cōiter tenet de quo per gl.& doc.in.c.cū deputa
ti.de iudi.& in.c.imperatorum.de iura.cal.& Spec.in tit.de pro
5 cu §.j.ver.licet quod eſt infamis. ¶ † Poſtremo queſiuit Sa
ly.hic quid ſi procur.iam litem inceperat & lite pendente accu
ſatur de crimine an poterit proſequi cauſam prius inceptam,
dic ut hic per eum concludentem q ſic niſi ponetur in vinculis
facit.d.l.is qui reus.in fi.

SVMMARIVM

1 Procurator alterius ēt coniunctæ perſonæ non pōt eſſe miles.
2 Procuratores an poſſint eſſe milites noſtri temporis.
3 Priuilegia conceſſa militibus, an habeāt locum in militibus noſtri temporis.
4 Procurator an poſſit eſſe clericus, vel monachus.

Militem. ¶ † Miles non pōt eſſe pcura-
1 tor alterius ēt cōiunctæ pſone.h.
d. Et ratio huius.l.eſſe potuit pp publicam utili-
tatem, ut hic in fi. Itē ne miles terribilis aduerſa
2 rio videretur, ut in gl.arg.ff.tit.j.l.j. ¶ † Hac rōne motus dicit
Bar. q milites noſtri tpis eſſe pcuratores phibent. Adde q
Guil.de cu.& Ang.in.l.filius.§.veterani.per illum tex.ff.eo.&
per glo.ibi dū dicit in actu militie &c. ſimplr dīt q milites no
ſtri tpis qui vadunt per plateas pūt eſſe pcur.idē tz Spec.in
tit.de pcu.§.j.ver.itē q eſt miles.& Jo.an.in.c.in nra.eo.tit.&
Jo.fab.inſti.de excep.§ fi.niſi eſſet in pcinctu belli, argu.opti
mum, in.l.fi.ff.de teſt mil. Non obſt.l.j.ff.tit.j.q rūde q illa.l.
haberet locum in eo qui eſſet potentior rōne officij non in alio,
ut ibi per glo.& doc.pro quo eſt tex.qui proprie loquit in mili-
tia inducendo, ut ibi per Bar.in.l.pen.ff.de alie.iudi.mutan.
3 ¶ † Et iſta lacunt an priuilegia conceſſa militibus habeant lo
b cum in militibus hodierni tpis • de quo ultra predicta vide p
Bar.& oēs in.l.j.in fi.ff.de iur.& fa.ig.per Spec.& Jo.and.in
tit.de ſecu §.j.ver.item q eſt miles.per Jac.de bel.in auc.de
man.prin.§.fi.per Guil.& Bal.in.l.milites.ff.ex qb.cau.mai.
per Jo.fab.in rub.de teſta.mili.per Bar.in trac.de.q.ad fi.ff.
de queſtio.l.milites.& in.l.fi.j.de iuriſ.om.ind.& per Bal.in.
l.in teſtamento.ff.de teſt.mil.& Saly.in.l.qui prohibet.ff.q ac
cuſa.non poſ.& Ang.& Inno.in.c.raynu.de teſta.& qd not.per
Bal.in.l.j.ff.qui bo.ced.poſ.& dixi plene in repet.l.centurio.
4 ¶ † In gl.in verbo reſcripto ibi deferat militiam hec vers pp
5 publicā utilitatem, ut hic per Cy. ¶ † In ea.ibi idem in cleri
c cis • adde glo.& doc.in.l.j.§.ſexum.ff.de poſtula.& in.d.§.ve
terani.in ver.pretermiſſum.& in.l.femine.ff.eo.& hic plene per
Cy.& Rayn.& per Spec.in tit.de procura.§.j.verſic.item q
eſt monachus cum ſeque.per Inno.& doc.in.c.cuz.J.& A.de
re iud.ſic habetur extra de poſtula.per totum, & maxime in.c.
fi.eo.tit.& in.d.c.ſopite.de cenſi.

SVMMARIVM

1 Procurator ad lites ante lit.conteſt an poſſit alium ſubſtituere.
2 Procu.rei præſtita ſatiſdatione ante litē alium ſubſtituere pōt.
3 Procurator ad lites conſtitutus ad excipien. tantum poteſt ante lit conteſt. alium ſubſtituere.
4 Procurator ad lites in quibus lis non conteſtatur poteſt alium ſubſtituere.
5 Procurator conſtitutus ad cauſas criminales poteſt ante litem conteſta alium ſubſtituere.
6 Procurator conſtitutus ad negocia an poſſit ſubſtituere ante litem conteſta.
7 Procurator cui commiſſa eſt cauſa ſuæ conſcientiæ, non poteſt alium ſubſtituere.
8 Procurator conſtitutus ad matrimonium cōtrahendum, non poteſt alium ſubſtituere.
9 Procurator ad negocia poteſt conſtituere nuncium cum ſpecifica commiſſione.
10 Nuncius an poſſit alium nuncium ſubſtituere.
11 Procurator mixtus ſcilicet ad iudicia, & negocia, an poſſit alium ſubſtituere.
12 Procurator de iure inhabilis ad exercendum officium procurationis an poſſit ſubſtituere.
13 Procurator an poſſit ſemper reuocare ſubſtitutum.

1 Quod quis. ¶ † Procurator ad lites
conſtitutus non poteſt an-
te lit.conteſt.alium ſubſtituere.h.d. ¶ No.q di
xi in ſummario, q primo limita non hēe locum in
articulo in quo diſputatur an ipſe ſit procurator, q quo ad il-
lum articulum incontinenti ſubſtituere poteſt quoniam quando
d diſputatur de mandato illo cenſetur eſſe propria cauſa • procu
ratoris, ut not.glo.fi.in.l.licet.ff.eo.ex quo infert hic Bal.ibi,
2 & hic, & Saly.ēt ſequit. ¶ † Secūdo fallit in procuratore rei qui
ſatiſdedit iudi.ſol.q poſt ſatiſd. incontinenti dr effectus dn̄s,
vt l.titius.ff.eo.q vr intelligere Bal. Salyc.& Pau. quo ad
preiudicium ipſius procur.ſed quo ad preiudiciū domini ſub-
e ſtituere • non poteſt, q eadem rō eſt in procuratore rei, que eſt
in procuratore actoris, pro quo Salyc.alleg.text.in.l.neqz.in
ver.ad defendendum.iuncto fi.illius.l.j.ff.eo.& ita tz Angel.in
d.l.titius.dic q aut loquimur in eo qui comparuit cum man-
dato tanqz procurator rei, & tunc pōt non ſubſtituere ante litez
gteſt.ut.d.l.neqz.aut loquimur in eo qui comparuit ſine man-
dato quo caſu ꝯ eum dz fieri executio.l.plautius.ff.eod.& tunc
poteſt ſubſtituere.d.l.titius.& ibi Bar.& ita voluit Joā.and.
in.c.j.extra eo.& Spec.in tit.de procu.§.j.ver.ſed nunquid de
3 ſenſor.& eſt de mente Bar.hic in prima ſolu. ¶ † Tertio fallit
vbi eſt conſtitutus procur.ad excipiendum tantum, q inconti
nenti poterit alium ſubſtituere, q ſuper exceptione lis non con
f teſtatur, vt ſignanter dixit Bal.in.l.ſi procuratorē.§.j.ff.mā.
in repoſ.antiq. Refert ita tenuiſſe Cy.in addi.ibi, & ita ēt dicit
tenuiſſe Ricar.de ſaly.ſubdit tū Bal.q Ray.tenebat contra
rium, q iura indiſtin.requirūt litem conteſtari ut ſubſtitui poſ
ſit, q excipiens dicitur actor in exceptione ſua.l.j.ff.de exce.
ergo dz eſſe idem q in pcuratore ad agendum. Adde q Spe
cu.in loco prealleg.ver.ſed quid ſi conſtitutus eſt ad excep.ſe-
quitur Uber.de bo.dicebat, q ante lit.conteſtat.non poterit
ſubſtituere, q in exceptione ſecundum eum lis conteſtatur, al-
leg.glo.in.c.prudentiam.§.j.ver.ex confeſſione.de offi.de leg.
Sed forte ut dicit ibi gloſ.que eſt additio quam ſequuntur ſibi
omnes ſcribentes non eſt verum, q ſuper excep.lis conteſte-
tur, nec hoc reperitur cautum. Alias ſequeretur quotquot eſſent
exceptiones tot eſſe debeant diffinitiue, & no.Specu.in tit.de
exceptio.§.viſo.ver.ſed nunquid.in tit.de lit.conteſt.§.penu.
Unde puto idem dicendum in iſto procura.q in procuratore
ad agendum negocia, q in utroqz eſt eadem ratio, ut pz ex.ff.di
4 cendis. ¶ † Quarto limita in procu.gſtituto ad cauſas in qui
bus lis non gteſt.de quo dic ut per Bart.in.l.ab executore.§.
fi.de appel.& dicetur in.l.nulla.vbi p Bar.ff.eo. ¶ Secūdo no.
g q pcur.ad iudicia pōt poſt lit.gteſt.aliū ſubſtituere • gcordā
tie ſunt in gl.q limites niſi fuiſſet pcurator gſtitutus poſt lit.cō
5 teſt.ſm glo.magnam in.l.nihil.ff.eo.dic ut ibi dicet. ¶ † Sexto
fallit in pcuratore gſtituto ad cās criminales, q nō vr eſſe dn̄s
h litis • per lit.gteſt. Cum verba ſnie non debeant referri ad eū,
ſed ad dn̄m.l.fin.ff.de iniur.ſecus in ciuilibus.l.j.& ibi not ff.de
ſent.& per hanc rōnem infert Ang.in.l.j.ff.e.ad hoc, & dicit q
Bal.de hoc dubitauit & indeciſum reliquit, dicit q voluit alle
gare Bal.in.l.reos.in.x.col.ff.de accu.vbi reliquit ſup hoc co
gitādū, ſz Ang.in.l.j.ff.de do.reprehēdit iſtā fallentias p tex.
in.c.j.extra eo.in.vj.vbi in ſpūalibus in qbus verba ſententie
poſſunt

pſſona referri ad procuratorem lay cum pōt fieri talis ſubſtitu-
6 tio. ¶ †Quid aūt in procuratore ad negocia magis cōis con-
cluſio eſt, q aut eſt generalis ⁊ pōt ſubſtituere qñcunq; etiā ad
preiudiciū dñi. d. l. ſi procuratorem. l. cuicunq; in fi. cū ſeq. ff. de
inſti. l. j. §. magiſtro de exerci. q intelligit Ang. hic Sal. ſi vel
lit ſubſtituere ſuper particulari negocio, ſecus ſi in. totū qꝛ tunc
eſſet eadē rō que in procuratore ſpāli. Pro quo facit qꝛ idem
dꝫ operari genus quo ad genus q operaꝛ ſpecies quo ad ſpeciē
l. ſi duo in fi. ff. de admi. tuto. ¶ Item qꝛ in generali cōceſſione
adminiſtrationis cenſeꝛ electa induſtria perſone cum commiſ-
ſio ſit magis grauis, ⁊ ardua. c. fi. cum gl. iij. ⁊ ibi no. Inn. de of.
deleg. Et in propoſito no. Bal. in. l. j. §. ne aūt de cod. tollen. ⁊
eſt magna reſtrictio ⁊ limitatio ad. l. ſi procuratorē. ¶ Aut lo
quimur in procura. ſpeciali, ⁊ tūc nō pōt regulariter ſubſtitue-
re, qꝛ vr electa induſtria perſone ſi certa ⁊ limitata forma nō fu
it mandato inſerta, vt qꝛ fuit ꝓcura. conſtitutus ad vendēdum
fundū non limitato precio. l. in vſucapionibus. §. j. ver. itē adijci
endum, ⁊ ibi no. Bar. ff. de diuer. ⁊ temp. ꝓſcri. ⁊ no. Bar. in. l.
j. ad fi. ff. de offi. procu. ceſ. Secus ſi ſit data certa ⁊ limitata for
ma. c. in cui de offi. dele. in. j. reſponſo, ⁊ ita intelligit Barto. in
l. j. ff. ꝙ vi aut clam, ⁊ cū hac doctrina etiam vr cōcordare bal.
Sal. ⁊ Pau. hic lꝫ ipſemet Saly. ⁊ Ang. hic videantur velle,
q in caſu. d. l. in vſucapionibus nō negeꝛ q ibi ille procurator
videatur habere poteſtatem ſubſtituendi, vt ibi per glo. ¶ Li-
cet emptor non poſſet vti acceſſione primi mandatarij niſi mā-
dans dederit mandatario primo poteſtatē ſubſtituendi. ¶ Sꝫ
ſm Saly. non videtur q in caſu illius legis dicatur electa in-
duſtria cum in illo actu venditionis nō videaꝛ neceſſaria indu-
ſtria perſone ſeu magna informatio, ſecus vbi non requireretur
magna informatio. d. l. is cui. Teneo cōeꝫ intellm ad. d. l. in vſu
capionibus, nam ſi in caſu illius. l. primus mandatarius habe-
ret a. l. poteſtatē ſubſtituēdi nō feciſſet differentiaꝫ text. ibi, an ꝓ
mus mandatarius fuiſſet conſtitutus cum poteſtate ſubſtituen-
di vel non. ¶ Fulg. hic tenet q tam generalis q̄ ſpecialis poſ
ſit ſubſtituere quod idem operatur genus ⁊c. d. l. ſi duo, ⁊ re-
det ad d. l. in vſucapio. intelligendo eum prout facit Saly ⁊c. ſed
non reſpondet Fulgo. ad. c. is cui vbi eſt tex. pro opini. Bart.
¶ Non ob. d. l. ſi duo, quia intelligo quod generalis procura. nō
poteſt ſubſtituere in eo genere ſibi commiſſo ſicut neq; ſpecia-
7 lis in ſua ſpecie. ¶ †Et ex predictis infertur ad id quod not.
Bald. in. l. epiſtola, in fi. ff. de fideicom. vbi no. dixit quod vbi
8 eſt commiſſum conſcientie meꝫ[a] nunq; poteris ſubſtituere, alle.
no. per glo. in. l. ſicut. ff. de arbi. Ad quod etiam vide Bald. in
l. nulli maxime cir. ij. co. um. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ quod not. glo. ſing.
in. cap. ſtatutum. §. aſſeſſorem, de reſcri. in. vj. ⁊ quod no. Cyn.
in. l. id quod in. xij. colum. de epiſ. ⁊ cle. vbi tangit an executor
vltime voluntatis poſſit alium ſubſtituere. De quo Jac. de bel.
in auten. de eccle. tit. §. ſi quis edificationem, ⁊ Joan. and. in
addi. Specu. in titu. de inſtru. edi. §. nunc vero aliqua in addi-
tione que incipit hoc edictum ⁊c. ⁊ aliquid per Barto. in. l. in
venditione. §. fina. de bo. aucto. iudi. poſſ. per Angel. in. l. cum
debitorem. ff. rē ratam ha. Bal. in repe. l. prime in. vj. colum.
de lega. ij. ⁊ in. l. nulli, ⁊ in. l. cum magiſtratus. §. quando prono.
8 ⁊ in. d. l. in epiſtola. ¶ †Et ex predictis etiam infertur an pro-
cur. conſtitutus ad matrimonium contrahendum poſſit alium
ſubſtituere in quo dic quod non propter magnitudinem preiu
9 dicij, vt eſt caſus in. ca. fina. extra eod. ¶ †In omnibus tamen
caſibus in quibus dixi quod procur. ad negocia non poteſt ſub
ſtituere limita vbi procurator vellet ſubſtituere nuncium cum
ſpecifica commiſſione non autem procuratorem, quia tunc ſic,
quia faciens per nuncium proprie dicitur facere id quod facit
nuncius, quia non dicitur preſtare niſi nudum miniſterium. l. q
autem. §. fi. cum. l. ſequen. ⁊ ibi Bartol. ff. de conſti. pe. l. pater
ex prouincia ff. de manumiſ. vin. Jn ſignanter dixit Bald. in
rubri. ff. de exercito. in. iij. colum. Bene facit quod no. Angel. ⁊
Jmo. in. l. gallus. §. forſitan. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ quod no. Bar.
in. l. j. §. item acquirimus ſuper verſicu. ceterum, in fi. de acqui.
poſſeſ. ⁊ Joan calde. in. c. poſt ceſſionem ad fina. de preba.
10 ¶ †Sed quid in nuncio an poſſit alium nuncium ſubſtituere ſo
lum Bald. memini hoc tangentem in. d. l. ſi procuratorem. §.
j. in repet. antiquis. ¶ Ubi tenet q non allegat in argumen-
tum ea que no. hic Pet. nam nūcius nihil debet agere de ſuo,
ſed nudum miniſterium circa mandatum preſtare. d. l. q autem
11 . §. fi. cum. l. ſequen. ¶ †Quid in procuratore mixto. ſ. ad iudi-
cia ⁊ negocia, dic vt per Bar. h qui etiam reſpondet ⁊ ad text.
in. l. neq; ff. eo. dum loquitur in tutore ⁊ curatore. ¶ Que autem
ratio differentie ſit inter procuratorem ad negocia ⁊ procura-
torem ad iudicia, dic q in negocijs lis nō conteſtatur, nec pōt
augeri effectus per aliquem actum exercendum a procuratore
adeo q procurator efficiatur dominus, ſecus in ꝓcuratore ad
litem. d. l. ab executore, in fi. d. l. nulla ſecundum Barto. ⁊ Sa
lyce. hic. Sed Domi. de ſancto gemi. in. c. j. extra eo. in. vj. vbi
tangit hanc materiam dicit q ratio, eſt qꝛ cōiter in negocijs nō
agitur de tam graui preiudicio ſicut in iudicijs, ⁊ ita dicit pro-
12 bari in. c. fi. eo. tit. ¶ Sed hec ratio nō eſt generalis. ¶ †Po
ſtremo tangit Cy. an ille qui eſt inhabilis de iure ad exercēdū
officium procurationis ſubſtituere poſſit habilem, de quo vide
Bart. in. d. §. item acquirimus ſuper ver. ceterum. ⁊ ad ea que
13 alias ibi dixi remitto. ¶ †Et an procurator poſſit poſtea reuo
care ſubſtitutum, vide hic per Bal. ⁊ Bar. in. l. vero. §. ſunt q
dam. ff. de ſolu. ⁊ in. l. ante litem. ff. eo. ⁊ per Bal. in. d. l. ſi pro-
curatorem. §. j. in repor. antiquis.

SVMMARIVM

1 Miles bonafide procura. conſtitutus in rem ſuam cauſam agere poteſt.
2 Ceſſio in dubio an praeſumatur facta in fraudem.
3 Procuratoris appellatione propriè non uenit procurator in rē ſuam.
4 Exceptio competens quae obſtat cedenti an obſtet ceſſionario.
5 Procurator in rem ſuam quomodo cognoſcatur an intentet in li bello utilem actionem quam habet nomine ſuo, an uerò intē tet exercitium directarum.
6 Procurator quando intentat utilem uel directam, quid operaꝛ talis intentatio.
7 Procurator ſi intentat utilem, quae utilitas reſultet ex hoc.

1 Qui ſtipendia. ¶ †Miles bonafide
ꝓcur. cōſtitutus in rē
ſuam cāꝫ agere pōt. h. d. ¶ Jn tex. ibi verecunda,
vt qꝛ debitor miliꝰ nō valens aliter ſoluere ceſſit
2 ſibi iura contra alium debitorem ipſius cedentis. ¶ †In gl. in
in verbo honeſtū ibi. l. pe. ff. de alie. iud. mutan cau. fac. Sꝫ an
in dubio preſumatur ceſſio facta in fraudem adeo q habeat lo-
cum diſpon. d. l. pen. Pe. ⁊ Ray. hic dicūt q nō. qꝛ dolus nō
preſumatur niſi probetur. l. quotiens. §. qui dolo. ff. de proba. l.
merito. ff. pro ſoc. Dicunt tamen quod cano. tenent q eo ipſo q
fiat alienatio in clericum preſumatur facta in fraudem adeo q
hꝫ locum titu. ff. de ali. iud. mutan. cā fac. ⁊. c. fi. de ali. iudi. Et
plus voluit ibi glo. no. que voluit q ō ſi fiat alienatio a layco in
b clericum tanq; facta in fraudem [b] reuocatur de quo vide p bar.
⁊ alios in. l. j. in fi. ff. de alie. iudi. mutan. tunct a no. per eum, in
l. item. §. fi. eod. titu. ⁊ a iquid per Cy. ⁊ bald. in. l. per diuerſas
in pe. q. ſūmā per Spe. ⁊ Joan. and. inti. de ceſſio. ac. §. j. verſi.
ſi vero dubitat ⁊ multum plꝫ concluſio Saly. in. d. l. per diuer
3 ſas in pen. q. ¶ †In glo. in verbo rem ſuam no. ex tex. ⁊ glo. q
c appōne procur. proprie nō venit procur. in rē ſuaꝫ, [c] q eſt no.
ſm Bal. hic, ꝓ ſtatuto loquente de procur. cum gl. tranſit hic
Saly. Adde gl. magis expreſſam in. l. j. in glo. ij. ff. eo. vbi bal.
reperit idē in. l. j. de act. ⁊ obli. in verſi quinto queritur ſtatuto
cauetur ⁊c. ⁊ iſta vr veritas per. l. j. §. in propria alleg. in gl. ſum
ma. l. j. in prin. ff. eo. lꝫ Spe. ⁊ Joan. an. de hoc dubitauerint in
4 ti. de ꝓcu. §. fi. ver. verū aūt ꝓcurator in rem. ¶ †Extra glo. in
ducitur iſte tex. per Ja. bu. Bald. ⁊ Saly. ad queſtio. an exce
ptio que obſtat cedenti obſtet etiam ceſſionario, de quo vide p
Bar. in. l. apud celſum. §. ſi cum legitima de doli exceptione
per bald. ⁊ Mode. in. l. ſi cum dotē. §. ſi pater. ff. ſo. ma. cō cō-
5 cor. quam ibi dedi. ¶ †Item queſiuit hic Ja. bu. ⁊ bart. quomo
do cognoſcatur in libello an procu. in rem ſuaꝫ intentet vtilem
actionem quaꝫ hꝫ nomine ſuo. l. ex legato. ff. de lega. l. ſi. ff. qñ fil.
vel prima. ⁊. l. emptor. cum fi. ibi no. ff. de hered. vel actio. vend.
An vero intētet exercitium directarum quarum exercitiū ha-
bet nomine conſtituentis procuratorem in rem ſuam. l. ſi tale ex
ercitium directarū ſibi mandatū eſt, vt in iuribus. ſ. prime al-
leg. bar. hic facit duo membra volēs, q aut loquimur in caſibus
in quibus ex 2ctu tranſit vtilis ſine alia ceſſione vt in 2ctu ven
di. hereditarie d. l. emptor, ⁊ in alijs ſi. no. per gl. in. l. j. ff. de ac-
ti. ⁊ ob. ⁊ tunc ſi actor petit cōdemnari ſibi procuratorio noie in
rem ſuā vr intentaſſe directas. l. plane. ff. fami. her. Ad idē. l. ſi
qs in rem, ⁊ ibi no. bar. ff. eo. ¶ Et intellige tñ q hoc caſu opꝫ
qſtare exercitiū eē mādatū p. d. l. ſi. cū ſi. ā alle. Secus ſi actor

a ¶ Cōſcientie tue. idē dic ſi eſſet cōmiſſū diſcretiō ni tue de q̄ plurimū 2fidem? vt dicit in. ro. conſ. cccxxxiij. ⁊ q cū eſt electa induſtria ꝑſone ꝓcurator nō poſſit ſubſtituere voluit idē ro. 2ſi. ccclxxj.

¶ Et qñ aliqd cōmittiꝛ 2ſcie vel fidei vl diſcretiōi vel prudētie alicuius an poſſit ſubſtituere vel ſubrogare vel ſubdelegare ſi ē delegatus vide do. ale. in. l. ſi ſic. ff. de le. j. ⁊ in. l. j. ff. de le. j. ⁊ per doct. mo. ⁊ ibi dixi in. c. ne innitaris de 2ſtitu. vbi et Fel. tāgit Ant. frā.

9 ¶ Ubi Fely. in. d. c. ne innitaris in. j. co. ⁊ i. c. j. l. ij. co. de cōſtitu. vbi plene. Tho.

b ¶ In fraudē adde q lud. ro. cōſi. cccccxix. eſt q valet.

c ¶ In rē ſuā. gn dicat procura. in rē ſuā vide pulchre per Frā. de are. cō. cxxv. Ang. cō. lxxxi.

non concludit procuratorio noie illius a quo cām hʒ, qꝛ tūc vr̄ intentata vtilis cum illa competat ei proprio nomine vt dixi, ⁊ proprio nomine agere vr̄ ex quo non dicit ꝓcuratorio noie agere, facit. l. ⁊ magis. ff. ſo. ma. ⁊. l. ſi ita ſtipulatus. §. griſogonus, ad fin. de verb. ob. vbi actus vr̄ geri proprio nomine potius, ⁊ nō ſub intelligitur perſona alterius, aut loquimur in caſibus in quibus non tranſit vtilis ſine ceſſione qꝫ eſt regula. l. j. in fi. cū duabus ſeq. ff. pro ſoln. l. quis ergo caſus, de pecu. ⁊ in hoc bar. ibi cōiter habetur corruptus adeo qꝫ nō poteſt percipi eius intentio, ſed puto eum voluiſſe ſentire, qꝫ tunc videaꝭ aliquo modo intentata vtilis ſi non fiat mentio de ꝯctu a quo cauſabatur ceſſio per. d. l. j. ff. pro ſoc. Si vero fiat mentio de ceſſione tunc dʒ attendi concluſio libelli. l. an petat condemnari ſibi ꝓcuratorio note in rem ſuam an vero ſimpl'r prout fuit. ꝣ. diſtinctū in ſuperiori membro per eandem rōnem. Et in dubio p̄ſumetur deduxiſſe id qꝫ eſt ſibi vtile, qꝛ verba debent interpretari ꝓ libellāte. l. ſi quis intentione. ff. de iudi. ⁊ huic cōcluſioni vr̄ adherere ēt Bar. ⁊ Ang. in. d. l. ſi quis in rem, ⁊ expreſſius in. d. l. ſi duo, de ſoln. Ubi ēt tenent qꝫ qñ ex libello non apparet cogatur actor declarare an intentauerit directam vel vtilem per. l. ſi duo. in prin. Ex iſta etiam vr̄ intentio Bal. h qui ſubdit qꝫ vbi non tranſit vtilis ſine ceſſione opꝫ fieri mentionē de ceſſione ſi quis intentet vtilem. Si aūt intentet directaʒ opꝫ fieri mētionem de mandato exercitij directarū, ⁊ dicit ita voluiſſe Ja. bu. ⁊ Bar. Saly. etiam non diſcrepabat ab his que dixi. ꝣ. daʒ retuli opin. Bar. preterquam inq̄ntuʒ Bar. vult qꝫ ſi agēs petat ſibi condemnari procuratorio nomine in rem ſuam vr̄ intentata directa, nam ſm Sal. immo pōt videri intentata vtilis ſi facta erat mentio de ceſſione vel de ꝯctu ex quo transferabatur vtilis, qꝛ illa verba magis ſonant de vtili q̄ directa vel ſaltem eque bene. Et rn̄de ad. d. l. plane, qꝫ ibi cōſtabat qꝫ agebaꝭ directa tn̄ in hoc nō ſto cum Saly. qꝛ cōis opi. eſt in ꝯtrium per. d. l. plane. Preterea dato qꝫ actor dicat illa verba vcʒ in rem meam, tn̄ id de neceſſitate tacite inerat. Unde iſta expreſſio nihil dʒ operari. l. iij. de leg. j. Sicut ſi ſimpliciter petijſſet condemnari ſibi tanq̄ procuratori ex quo facta erat mentio de ceſſione vel ꝯctu ex quo transferebaꝭ vtilis ⁊ efficiebatur procura. in rē ſuam, Ray. autem, in. d. l. ſi duo, cum quo concor. ibi Ange. ⁊ Raph. ⁊ Imo. dicit qꝫ vbi facta eſt mētio de ceſſione, ⁊ in concluſione concludatur condemnandum ad dandum actori ſimpliciter non eſt verum, quod intelligatur intentata vtilis, qꝛ illa verba per que petit condemnari ſibi poſſunt intelligi ſimpl'r. ſ. ſibi ⁊ procuratorio nomine cedentis ad vtilitatem tamen actoris. Item poſſunt intelligi ſibi, vt ceſſionario virtute vtilis, ⁊ iō cenſetur intentata via que eſt ſibi vtilioꝛ. d. l. ſi quis intentione. Pro quo facit qꝛ verba poſita in narratione libelli in quo fuit facta mentio de cedente poſſunt intelligi repetita in ꝯcluſione libelli, arg. l. iuris. §. ſadem reſpondit. de verb. ob. ⁊ ſic in hoc iſti reprehendunt opin. Bar. Spec. vero in ti. de procu. §. ſi. ver. ſed queritur an talis libellus, dicit qꝫ in dubio vr̄ intētata directa facit. l. j. in fi. ff. ſi ager vectig. Sed iſtam ſecundam opi. reprehendit Imo. in. d. l. ſi duo. qꝛ immo vbi ratio materie ſubiecte pariter ſe habet ad vtranqꝫ dʒ ad vtranqꝫ referri, argu. l. ſi vno. in prin. ff. loca. iuncta. d. l. ſi quis intentione. Paul. hic, ⁊ in. d. l. ſi quis intentione, ſimpliciter recitat. d. opin. Spec. nec aliter approbat nec improbat. De hac materia etiam vide aliquid per Bal. in. l. ſi genero. ꝗ. de in. do. vera mihi videꝭ opi. Bar. prout. ꝣ. recitaui, preterquam in. d. l. ſi duo. in quo ipſi videntur melius loqui per predicta. Sed ſupereſt vna difficultas neceſſaria ad predicta, ſcilicet an ſicut quando ex contractu tranſit vtilis ſine ceſſione, ⁊ tamen non tranſit exercitium directarum niſi mandetur. d. l. ſi. idem ſit in ceſſione, vt per eam trāſeat vtilis tantum non exercitium directarum niſi mandetur, Saly. hic putat non tranſire, quia hoc non reperitur iure cautum. Non obſtat. l. plane. quia loquitur in eo qui eſt conſtitutus procura. in rem ſuam a iudice, vel a. l. mediante facto iudicis ex neceſſitate, ſed Bal. in. l. j. in. vj. col. ꝗ. de actio. ⁊ obliga. tenet indiſtincte qꝫ per ceſſionem factam ab homine tranſeat exercitium directarum que per. l. ſi procuratorem. §. ſi. in fi. ff. mand. vbi per ceſſionem videtur conſtitutus procurator, ergo habet exercitium directarum que exercentur procuratorio nomine. d. l. plane. ⁊ iſtam opin. teneo quā etiam tenuit Jac. but. hic in diſcurſu. lʒ Saly. in. d. l. j. teneat contra Bal. ⁊ reſpondet ad. d. l. ſi. qꝫ intelligitur de procura. in reʒ ſuaʒ improprie. Et ad hoc ēt vide qꝫ no. Bar. in. d. l. j. poſt glo. in ver. mandatuʒ. Dum querit an ſit differentia inter cedere ⁊ mandare. Ex

a ¶ Egredit. Inq̄ntū. o. Jaſ. hic ꝯfirmādo regulā alle. in. ro. cōſil. cclvi. qꝫ hñs mandatuʒ ex vna gratia acceptandi bñficiū non pōt acceptare ex alia adde eundem in conſi. cccxxx. vbi habens mandatū ad poſtulationis actuʒ ⁊ ad abſoluendūʒ a vinculo ſponſe eccleſie nō pōt ad actum trāſlationis proſilire ⁊ vicarius epi hñs mandatum ad reſignationem bñficiorum ex cā permutatiōis non poteſt ꝑmutare ⁊ Jaſ. dicta vide pro maiore parte cōſi. xciiij. per in. ro. ꝯ. cxiiij.

b ¶ Domin⁹. de hoc p bal. conſ. cccc xx ij. ij. li. p alexā. ꝯſil. xxij. j. lib. vbi late de his que hic dicit ⁊ an poſſit tollere q̄ a dño ordinata ſunt vide per Rom. conſi. lxv.

hoc vr̄ qꝫ non bene dixerit hic Bal. dum vult, qꝫ vt videaꝭ intentata directa ſit neceſſe fieri mentionem mandati, ⁊ non ſufficiat mentionem fieri ceſſionis, vt. ꝣ. retuli quaſi videatur velle, qꝫ per ceſſionem non videatur mandatum exercitium directarum. Ex his ēt pꝫ qꝫ Bar. recte fecit differentiam an ſumus in caſu in quo ex ꝯctu tranſit vtilis ſine ceſſione vel non, qꝫ primo caſu nunq̄ pōt videri intentata directa niſi fiat mentio de mandato. d. l. ſi. ſecus qñ eſt facta ceſſio ſm opi. Bal. in. d. l. j. quaʒ ſupra tenui.

6 ¶ † Que autem ſit vtilitas an videatur intētata directa vel vtilis colligitur ex not. per gl. ⁊ doct. in. l. ſi quis intētione. ⁊ in. l. quotiens. in princ. de admi. tut. per Bar. in. l. poſt dotem. in ſi. ff. ſol. mat. per Bal. in rub. ꝗ. de priuileg. do. ⁊ in. l. ij. in. ij. col. ꝗ. qñ ſiſ vel priua. ⁊ in. l. heredem. ꝗ. de here. act. in glo. plu. vtili. ha. ⁊ aliam ponit hic Bar. qꝛ intentans directam dʒ ante lit. conteſt. producere inſtr̄m ceſſionis, ſecus ſi vtilem, vt hic per eum, cui adde Spec. in tit. de inſtru. edi. §. nunc dicamus. ver. ſed nunquid ecce. ⁊ ibi not. ⁊ Bar. in. l. j. § editiones. ff. de eden. ⁊ per Jo. and. ⁊. d. Anto. in. c. j. de probatio.

7 ¶ † Et iſtud hic limitat Bald. per no. per Inno. in. c. j. de proba. ſed iſtud dictuʒ Inno. intellige ⁊ declara, vt per Bart. in. l. edita. in pen. col. in verſi. h facit ad queſtionem. ꝣ. de eden. alias quo ad formam libelli quando intentatur vtilis, vide per Bar. in. l. ſi culpa. de rei vendi. ⁊ in. l. j. de actio. ⁊ oblig. ⁊ per Bar. in. l. per diuerſas. ꝗ. manda.

SVMMARIVM

1 Procurator ſi egrediꝭ fines mandati non præiudicat ipſo iure.
2 Procur. habens plenam poteſtatem ſeu mandatum, perinde eſt ac ſi haberet liberam.
3 Procurator cum libera non poteſt donare uel relinquere.
4 Procurator uidetur habere liberam quando in eius mandato dominus promiſit habere ratum, quicquid gereret talis procurator ſuus.
5 Clauſula promittens habere ratum quicquid legitimè factum erit à procuratore quid operatur.
6 Sententia lata interueniente dolo procuratoris non redditur nulla, ſed quid ſi interueniet corruptela pecuniæ.
7 Procurator ad litem conteſtatam an poſſit agere cauſam uſque ad ſententiam.
8 Procurator ad unum articulum cauſæ tantum conſtitutus, an poſſit repelli per aduerſarium.

a

1 **SI procurator.** Si pcurator egreditur fines mandati non preiudicat ipſo iure dño, ſed ſi non egreditur, preiudicat mero iure.

a Tn̄ ſi fraudem vel dolum admiſit aduerſus ipſum ſuccurritur domino per actiones mandati.

2 ¶ † No. ex tex. iuncta glo. qꝫ habens plenam pt̄atē, ſeu mandatū ꝑinde eſt ac ſi hr̄et liberā ſm Bar. ⁊ oēs hic per Bar. ⁊ Ang. in. l. ſi pcur. cui libera. ff. eo. Idem ſi in mandato dicaꝭ qꝫ poſſit ea que pōt dñs ſm bar. bal. Ang. ⁊ Sal. hic alleg. l. j. in prin. iun. glo. mag. in ver. diluum. in ſi. ff. de offi. pcu. ceſ. ⁊ bal. in. l. iij. ꝗ. de bon. mat. ⁊ Ant. de but. in. c. ſi. de dilat. ⁊ Mod. in. c. qui ad agendum. in ſi. de pcu. in. vj. Et per hoc inſero qꝫ ex hoc vr̄ verificari opin. Archi. in. c. j. de reſcri. in. vj.

b vbi tenuit qꝫ hñs in mādatis poſſe facere id quod poteſt dñs poteſt porrigere manum ad ea que ſpeciale mandatum requirunt alleg. id quod habetur in. d. c. ſi. de dilat. Quod comprobo predictis, nam hēt generale mandatum, qꝛ habere liberaʒ ⁊ habere ſpeciale mandatum equiparantur, vt ꝓbaꝭ in. d. c. q ad agendum. in ſi. ⁊. l. pcura. cui libera. ⁊. l. mandato generali. ⁊ qꝫ ibi bar. poſt gl. ff. eo. ⁊ expreſſe no. in. l. j. ꝗ. etiam per pcur. in integ. reſti. pe. Ubi ad hoc alle. tex. in. l. iuſiur. qꝫ ex ꝯuētione. §. ſi. in ver. vniuerſoꝝ. de iureiur. ⁊ idē not. bal. in. l. illud. §. j. de mino. vbi dicit hoc eſſe valde quotidianū. Ergo cum hñs in mandatis poſſit gn̄aliter facere, qꝫ poteſt dño, dicaꝭ habere generale cum libera debet poſſe aggredi requirentia ſpeciale mandatum, ⁊ ita puto per predicta. lʒ Jo. and. in. d. c. fin. de dilat. dixerit qꝫ habens mandatum ad ea que poteſt dominus non dicitur poſſe ea que requirunt ſpeciale mandatum, ⁊ cum concord. Guil. de cu. in. l. j. ff. de offi. procur. in. j. lectu. per illū tex. vbi habens liberam non poteſt facere venditionem preiudicialem, ſeu non expedientem domino. Sed poteſt reſpondert prout colligitur ex notat. per Baldum ibi, dum dixit, qꝫ aut quis habet liberaʒ a lege, ⁊ non poteſt ſemper alienare niſi faciat.

ſiciat conditionem dñi meliorem. d.l. aut hꝫ ab homine. ⁊ tunc
3 n poteſt. ¶ †Intellige tñ φ nunq̃ virtute talis mandati poteſt
diſlapidare, donare, ⁊ aut derelinq̃re, q: quo ad iſta non vꝫ habe
re ſpeciale mandatum. l. pater. ff. que in fran. cre. ⁊. l. filiusfa. ff.
de dona. ⁊. l. creditor. § lucius. ff. manda. vbi dꝫ φ etiam in tali
mandato non venit φ poſſit dolum cõmittere, ⁊ no. Jac. but. ⁊
4 Bal. hic. ¶ †Videt etiam hꝫe liberã ille in cuius mandato
b dñs promiſit ratum hꝫe quicquid gereret talis procura. ſiue
ſm Bar. in. d. l. procurator. cui libera, alleg. d. l. j. de offi. pcu.
ceſ. item tꝫ hic Fran. tigri. qui ad hoc alleg. c. per tua. cum ibi
not. de arbit. ⁊. c. contingit. de tranſa. Sed cõiter tenet ꝯ, vt tꝫ
Pet. Cy. Saly. ⁊ Bal. hic, ⁊ firmat glo. ⁊ doct. in. d. c. ꝯtin-
git. ⁊ in. c. dilectus. de relig. do. ⁊ in. c. ex parte. de reſcri. ⁊ ſen
tit glo. in l. procurator. in verbo ratum. ff. eod. que ſentit φ illa
clauſula tanq̃ ſuperflua nihil operat, ⁊ hoc ét expreſſe ibi not. An-
ge. Inerat enim ibi cla tacite, vt hic in verbo, φ ſi plenam, cuꝫ
ſi. ergo expreſſio nihil operatur. l. nam recte. ff. de fideiuſ. ⁊ idẽ
tꝫ Bar. in. l. j. de offi. procu. ceſ. ⁊ Jo. de ſan. ⁊ Do. in. d. c. quã
ad agendũ. in fi. vbi referuntur ita tenere do. de ro. conclu. ccc.
lxxx. in antiquis. ⁊ Ro. in. l. in principali. §. i. cum ſeq. de oper.
no. in addi. nouis. vbi refert ita ſe ꝯſuluiſſe per. c. cum cãm. de
iur. cal licꝫ dicat ſe tenuiſſe ꝯ prius in. l. tranſactionis. de tranſa.
5 ¶ †Si autem illa clã apponeretur per illa verba pmitto hꝫe
c ratum quicquid legitime factum ⁊ erit a pcuratore operat φ
poterit repelli pcurator tanq̃ non habens ſufficiens mandatũ
vt hic per Bal. ⁊ Saly. Quibus adde glo. ⁊ Paul. de liaza.
in clem. j de procu. poſt glo. xxj. q. j. relatio. ⁊ idem not Bart.
in. l. que omnia. § plane. per illum tex. cũ. l. ſeq. ff. eo. ⁊ in ſimi
li not. Bal. in rub. ff. de exercit. in. iij. col. ⁊ in. l. cum mandati. ff.
mand. ⁊ expreſſe per Spec. in tit. de procu. in. § ratione autẽ
forme. ver. item excipit φ in procuratorio, ⁊ Jo. and. in. c. ſi. de
6 dila. φ limitat vt ibi per. d. Ant. in ſi. ¶ †Scdo no. φ ſnia la-
ta interueniente dolo procuratoris non reddit nulla, ſi autem
interueniſſet corruptela procuratoris per pecuniam corrupti,
an tunc ſnia ſit nulla remitto me ad not. per glo. ⁊ doct. in. l. j. ff.
de aduo. diuer. iud. ⁊ in. l. j. de ſen. aduer. fiſ. la. lib. x. ⁊ in. l. ij. de
pe. iud. ⁊ per Jmo. in. l. diuus. ff. de re iud. ¶ In glo. in verſ. ſi
quis. in prin Sed ꝯ hic no. per gl. ⁊ ꝯ. l. elegamter. § pen. in ſi.
vi eſſe tex. in. l. j. ff. de aduo. di. iud. vbi dolus aduocati fuit cau
ſa φ per ſniam dñs ſuccumberet, ⁊ ñ poteſt agi contra illum q
obtinuit non facta diſtinctione an aduocatus ſit ſoluendo, vel
non, Bar ⁊ Bal. in. d. l. ij. rñdet φ. d. l. elegamter. ⁊ ea que hic
not. debent intelligi qñ pcurator vel aduocatus fuit corruptus
abſq; dolo partis obtinentis, ſed. d. l. j. intelligitur, ⁊ cum dolo
partis, ſed Jmo. in. d. l. diuus. dicit φ iſta ſolut. eſt contra. d.
l. elegamter. §. penulti. que loquitur etiam qñ aduerſarius fuit
in dolo. Quapropter ſm Jmo. melior eſt ſolutio que colligitur
ex not. per Jac. but. ⁊ Bart. hic, φ in procuratore dolus eius
venit purgandus per actionem ex ꝯtu. i. actione mandati vt
hic, iuncta glo. ſi. ideo prius dꝫ agi actione mandati ꝯ eum, ⁊ ſi
eſt ſoluendo dꝫ ceſſare actio de dolo ꝯ aduerſarium cum illa ſit
remedium extraordinarium. l. ij. ff. de dol. Sed in aduocato do
lus eius non põt purgari p actionẽ ex eo ꝯtu, q: inter aduoca
tum, ⁊ dñm non ꝯhitur obligatio ex contractu mandati vel lo-
cationis, vt fuit viſum. ff. eo. in rub. poſt glo. Ideo ſi tunc aduo-
catus, ⁊ aduerſarius fuerunt in dolo poteſt agi contra quemli-
bet. d. l. j. ⁊ contra eum qui obtinuit ſententiam per dolum pe-
tetur reſtitutio in integ. contra aduocatum vero agetur de do
lo ad aliqua damna ⁊ expenſas, ⁊ iſtud etiã fuit de mente Sa-
ly. ⁊ Fulgo. in d. l. j. Ubi ad hoc etiam alleg. q: in integ. reſti.
cum actione de dolo concurrere poteſt. l. diuus. in ſi. de in in-
teg. reſti. ⁊. l. j. §. ait pretor. ff. de dolo. ⁊ not. in. d. l. ij. ⁊ quando
plures committunt dolum an poſſit agi contra omnes ⁊ quo-
modo vide Jac. but. ⁊ Bar. aliqua not. addentem in. d. l. ele-
7 gamter. in princip. ¶ †Extra glo. querit hic Cy. ⁊ Rey. poſt
Pet. an procura. conſtitus ad lit. conteſta. poſſit agere cauſaꝫ
d vſq; ad ſententiam ⁊ in quo conclude veriorem eſſe diſtinctio.
Spec. in titu. de procura. §. ratione autem forme. verſic. quid
ſi dedit de quo per Innoc. ⁊ alios in. c. petitio. extra eodem. ⁊
e per Archid. in. c. j. §. j. de procurato. in. vi. †Et an tale manda
tum ad vnum articulum tantum poſſit repelli per aduerſariuꝫ
quando non extenditur ad totam cauſam, Reyn. hic tenuit
quod ſic, quia intereſt aduerſarij ne contingat mutationem fie
ri in alio procuratore ne in plures aduerſarios diſtinguatur,
argumen. l. que omnia. in principio, cum glo. ff. eodem. de quo
vide etiam per Specula. in dicto §. ratione autem. verſiculo

a ¶ Donare. adde tu ⁊ vide eundẽ Alex. in ꝯſ. xxij. col. ij. in. ij. vol. ⁊ vide eũdẽ in ꝯſ. xliiij. eo. vol. col. j. in ſi. ⁊ ibi p q̃ vba idnea mãdatũ cũ libera, ⁊ vide eũ. Alex in ꝯſi. xl. col. pe. ⁊ ibi an qñ ꝯcedit mandatũ alicui cũ libera poſſit ſic ꝯhere, ⁊ ẽ in v. vol. ⁊ vide in. d. vol. ꝯſ. cxv. col. j. ⁊ ibi an pcur. poſſit donare ſi h̃ ſpãlr nõ hẽat i mãdatis, ⁊ ibi an poterit renũciare appłoni vel inſtãtie cãe, aut exceptiõi pemptorie v dilatorie ⁊ de excę. pemptoria an pcu. poſſit eã remittere, vid p eũdẽ alex. in ꝯſi. xxxij. alſ. ꝯ. vij vbi ⁊ de appłone ibidẽ i ꝯ. ⁊ idẽ ét in col. vi ti. ⁊ vid eundẽ alex. in ꝯſi. xc. vol. ij. col. ij. in ſi. ⁊ ibi q̃ ⁊ q̃le mãdatũ regratur vt gs poſſit alienare. Frã.

quid ſi conſtitutus eſt, ⁊ domin. Anton. in dicto capit. petitio. Sequitur. l. neq; tutores.

SUMMARIUM

1 Procuratorem conſtituere poſſunt pupilli & adulti cum auctoritate ſui adminiſtratoris, ſed tutores hoc non poſſunt, ſed bene poſſunt actorem conſtituere.
2 Tutores legitimi non conſtituunt procurato. ad iudicia, ſed ad negocia ſic.
3 Procurato ad iudicia ſine curatoris auctoritate non poteſt conſtituere adultus, niſi in certis caſibus.
4 Actorem ad iudicia poteſt tutor ſua uoluntate conſtituere.
5 Actor ad iudicia quomodo poſſit conſtitui.
6 Sindicus & procurator idem ſunt.
7 Procuratorem an poſſint conſtituere rectores hoſpitalium ante lit. conteſta.
8 Actor poteſt ad unam cauſam tantum conſtitui.
9 Procuratorem ante litem conteſta. an poſſit conſtituere executor ultime uoluntatis.
10 Procurator conſtitutus à pupillo tutoris auctoritate, an & quando poſſit per ſolum tutorem reuocari.
11 Mandatum procuratoris conſtituti à pupillo cũ auctoritate tutoris, & re integra ſi decedat tutor, an extinguatur mandatũ.
12 Procuratorem an poſſint conſtituere collegia ſine auctoritate ſuperioris.

1 a **Eqꝫ tutores.** ¶ †Tutor ⁊ curator ante litem conte. ex ſua perſona non pcuratorẽ, ſed actorẽ ꝯſtituũt, pupillus vero ⁊ adultus cuꝫ auctoritate ſui admi
2 niſtratoris pcuratorem conſtituere põt. h. d. ¶ †No. φ admi
niſtratores legitimi, vt tutores añ lit. ꝯteſt. pcur. ad iudicia nõ
ꝯſtituunt, ſed ad negocia bene põt ꝯſtituere. l. ſi procuratoreꝫ.
§. j. ff. mand. ⁊ per. l. ita autẽ. §. geſſiſſe. de admi. tu. ⁊ rationem
dñe ponit hic Bar. que ratio fuit ét de mẽte Jac. but. h. Sed
non vꝫ bona ratio ſm Fulg. h, q: eodem modo exercitiũ actio
nis, ⁊ cauſe ſpectat cura ⁊ ſollicitudine ad tutorem ſicut admi-
niſtratio negocij extraiudicialis. l. ſi. in prin. cũ ſi. de admi. tu.
ideo vꝫ melior rõ illa quam retuli in. l. φ quis. ff. eod. Quibus
adde aliam rõnẽ q̃ ponit Ang. in. l. ij. ff. e. poſt Ja. bu. in. l. j. e.
3 tit. †Scdo no. φ adultus ad iudicia ſine curatoris auctoritate
pcuratorem ꝯſtituere non põt. Fallit tñ in caſibus in quibus mi
nor hꝫ legitimam perſonam ad iudicia, vt hic per Bar. ⁊ not.
Onil. de cu. in. l. munus. § his qui per illum tex. ⁊ ibi Bart. ff.
eo. ⁊ eſt caſus in. c. ſi. de iud. in. vj. ⁊ in. c. ex parte. de reſti. ſpo.
⁊ ibi vide bonam glo. que cumulat caſus in quibus minor ſolus
hꝫ legitimam pſonã, ⁊ per Spec. in tit. de acto. §. j. p totaꝫ illã
4 col. ¶ †In gl. in ver. hẽat ibi impediri ⁊c. ſꝫ Bar. hic, ⁊ By.
Bal. in. l. decreto. alleg. in glo. tenent ét φ ſine aliquo impedi
mento poſſit tutor ex ſola voluntate ſua ꝯſtituere actorem ſicut
⁊ dñs ex ſola voluntate pcuratorem põt ꝯſtituere. l. j. §. vlus. ff.
eo. Et ad hoc facit iſte tex. qui indiſtincte loquit. Adde φ gl.
in. l. curatorem. ff. qui da. tu. ⁊ inſti. de cura. §. ſi. in verbo neceſſi
tate tꝫ quod vbi nõ eſt neceſſarium impedimentuꝫ poſſit actor
conſtitui ita demum ſi ſubſit aliqua iuſta cã puta dignitas tuto
ria, vel alia ſimilis, vt probat in. d. l. decreto, ⁊ ita tꝫ Pet. Cy.
5 Fulg. hic plenius Bart. in. l. actor. ff. rem ra. ha. ¶ †In eod.
ibi, φ ipſe tuto. ordinabit ⁊c. duplex ergo põt eſſe pratica vna
f quod tutor conſtituat actorem cum decreto iudicis ⁊ per hanc
l. ⁊ per. l. actor. ff. de act. ⁊ obliga. ⁊ ibi per Bar. Alia quod iu-
dex cõſtituat actorem ad poſtulationem tutoris, vt. d. §. fin. in
ſti. de cura. ſm Azo. in ſumma de procura. ver. item conſtitui
tur, ⁊ Jo and. in tit. de actore ab vniuerſi. conſtitu. § j. in ad-
di. incip. in hac forma ⁊c. Eſt bene differentia quoad effectum
practicandi cautionem de rato que preſtatur per dominum, ⁊
que preſtatur per actorem quia ſignanter declarat Bart. in. d.
6 l. ſi actor, verſicu. quero de quo cauet. ¶ †In ea. ibi, ſed ibi ex-
pone. l. ſindici. iſte lo. glo. violam. d. §. ſi quando, preterea non
eſt differentia an epiſcopus dicat conſtituo procuratorem, vel

ꝯ ¶ Uid Fely. i. c. nõnulli. §. ſunt alij. d reſcri. vbi ét ipſe ponit ples caſus p quos dꝫ pcu. hꝫe liberaꝫ, ⁊ Jaſ. h in pe. col. ⁊ vide Phil. frã. i. c. q ad agẽdũ. §. ſi. e. ti. lib. vj. ⁊ Mathe. i no. xxviij. ⁊ vide Jaſ. in. l. iuſiurãdũ. §. peu. ff. de iureiu. ⁊ i. l. j. in. vj. colũ. ⁊ ſeq. ff. de off. pcu. ceſ. ⁊ Ang. de are. i. §. ppea. in. ij. col. in ſtit. de act. T.

b ¶ Quicqd. φ hẽat vi ſpãlis mãdati voluit Roman. conſi. xciij.

c ¶ Factum. idẽ dꝫ Ro. cõſi. lx. ⁊ dꝫ φ iudex dꝫ ipm repellere tanq̃ nõ hẽat mãdatoꝫ ſufficiens.

d ¶ Ad inꝫ vide Pan. de caſt. conſilio. cccxxxiij.

e ¶ Tutores. vide do. Soc. in ꝯſi. xxiiij. incip. viſis diligenter. in ꝯ. preterea. T.

f ¶ Iudicis. de hoc p ſi i ã. de are. ꝯſi. xx. lx. Fulg. ꝯſi. xxxv. ⁊ ibi an tuto offõ tuto. ſit finitꝫ officiuꝫ actoris.

dicat ſindicum, vt.c.peritio.extra eodem. Not. Barto.in.l.j.
§ quibus.q cuiuſ.vni.bene facit.l.pater ſeuerinam.§.condi
tionem.de ꝯdi.ꝛ dem. Quicquid dixerit ħ Saly.cuius opin.
reprehendit vt pꝫ ex predictis,ꝛ no.per Bal.in.l.id qđ pau
peribus.in.j.col.cum ſeq.de epiſc.ꝛ cler. Unde quicqd dicat
gl.hic,ꝛ in.l.j.ff.eo.ꝛ in.d.§.ſi qñ cōis ꝯcluſio eſt, q epõs ꝛ pre
a latus poſſint ante lit.ꝯteſt.ꝯſtituere ꝑcura.ſiue ſindicum.c.
in cauſis.ꝛ.c.peritio.extra eo.ꝛ.d.c.cum cām.ꝛ ibi not.de iu
re.cal.ꝛ.v.q.iij.c.q epi.ꝛ glo.que aſſignat not.rōnes inter tu
torem ꝛ prelatum. Et no. Pet.Cy.ꝛ Bal.in auct.ſed hodie.
de epiſ.ꝛ cler.ꝛ doc.in.d.c.edoceri.de reſcrip.ꝛ Spec.in tit.
de ꝑcu.§.rōne quoqꝫ.ver.item.q ſuit ꝯſtitutus a tutore, ꝛ in
ver.item qđ ſi canonicus.ꝛ ibi ponit vnum no.ver.q multum
cōmendat Anto.de but.in.d.c.edoceri. Prelatus.n.viuit re
bus eccleſie, ꝛ ex his percipit victum ꝛ viuerio comparat.c.
ſi.de pecu.cler.ꝛ not.in.c.cum ab omni.de vi.ꝛ ho.cle.ꝛ in.c.
preſenti.de offi.ordi.in.vj. Quod ſecus eſt in tutore non ergo
mirum ſi prelatus conſtituit ꝑcuratorem ante lit.ꝯteſt.ſicut pꝫ
qui ſimpliciter percipit fructus ex bonis filij, vt ꝓbat in.l.j.J.ð
7 bon.mat.ponderando illum tex.vt ibi per Bart. ¶ †Ex hac
rōne infert an rectores hoſpitalium poſſint ꝯſtituere procura
torem ante lit.conteſt.vꝫ q ſic, q ſimiliter deberent viuere de
bonis hoſpitalis cle.q ꝯtingit.in ver.ſuos.de relig.do.ꝛ ita ꝑ
rationem hanc ſignanter ꝯcludit Bal.in.l.orphanotrophos.
de epiſ.ꝛ cle. Nec memini alium legiſſe hoc dicētem, ꝛ per eā
dem rōnem vꝫ idem dōm in cōmendatario eccleſie cuꝫ debeat
de bonis eccleſie viuere, vt in.c.nemo deinceps.de elec.in.vj.
8 ¶ †In ea.ibi actor ad omnia, dic q imo ſm doc.ħ etiā actor
pōt ad vnam cām conſtitui.l.ſi actor.J.de app.vbi lata ſnīa,ꝛ
interpoſita appel.ab actore finit officium eius q eſſe non pōt,
niſi q non fuerat actor ġnalis,ſed ad vnam cām hoc ꝫ ibi glo.
cui addo aliam in.l.j.§.quibus.in verbo ſindicum preallег.dū
dicit etiam in vna ꝛc.quam ad hoc ponderat Bar.in.l.itē eo
rum.§.ſi ita.eo.tit.ꝛ in hac ꝯcluſ.vꝫ reſidere Jo.and.poſt reci
tatas multas opi.in addi.Spec.in tit.de acto.ab vniuer.cōſti.
§.j.in addi.incip.hac rōne. ¶ In ea.ibi aliud vt in actore, vt
d.l.item eorum.§.j.et.ij.ꝛ adde aliam dñiam, q procurator po
teſt ad cās futuras conſtitui.l.iij.ff.eo.ſecus in actore.d.l.item
eorum.§.ſed ſi ita.ſm primū intellectum glo.qui tex.iñ loquit
in actore vniuerſitatis,qualiter iſtud procedat, dic vt ibi per
doc. ¶ In glo in verbo interueniente ibi.l.minor.hoc eſt verꝫ
ſm vltimum intellectum,ibi not.in glo.ſed ſm primum intelle
ctum ibi poſitum quem approbare vꝫ ibi Bar.ꝛ Cy.Ja.but.
ħ ille tex.non ꝓbaret. ¶ †Extra glo.quero vtrum executor
9 vltime voluntatis poſſit procuratorem ante lit.conteſt. conſti
b tuere, dic vt per Spe.in tit.de inſtru.edi.§.nunc vero aliqua.
ver.ſed nunquid.ante lit.vbi vꝫ tenere, q non ad agendum, ſed
ad diſtribuendum ꝛ ſoluendum ſm cōmiſſionez executoris ſic
per.d.l.ſi procuratorem.§.j.idem tenuit Ja.de ra.ꝛ Cy.in.d.
l.id quod pauperibus.in.xiiij.q.ꝛ Jo.fab.inſtit.de curat.§.ſi.
ſed Jac.de are.ꝛ Bal.in.d.l.id quod pauperibus.in.v.col.ꝛ
in.l.nulli.in.ij.eo.tit.tenent q etiam ante lit.ꝯteſt.pōt ꝯſtitue
re ad iudicia, q executor intentat actionem nomine ſuo, ꝛ iſtaꝫ
opin.et refert.Jo.and.ſuper dicto ver.ſed nunquid.ante lit.cō
teſt.ꝛ nihil firmat. ¶ Prima opin.vꝫ tutior cum iure non ꝓ
betur q executor intentat actionez niſi ſub nomine officij ſicut
ꝛ tutor. Quid in coniuncta perſona vide per Cy.Ji.pri.in.viij.
10 col. ¶ †Querit hic Bar.an procura.conſtitutus a pupillo to
toris auctoritate poſſit per ſolum tutorem reuocari, ꝛ conclu
c dit, q ſic ∘ in caſibus in quibus tutor plenā adminiſtrationem
hꝫ circa illum actum ad quem conſtitutus fuit procur.quia re
uocatio procuratoris eſt actus adminiſtrationis, vt hic per eū
ꝛ iſta videt intentio ſua,ꝛ ita eum vꝫ intelligere Jmo.ꝛ Pau.
in.l.ſi per epiſtolam.de acqui.here.ꝛ expreſſius ponit Bar.
in.d.l.actor. Bal.tamen ꝛ Saly.hic intelligunt Bar.voluiſ
ſe q tutor ita demum poſſit reuocare dictum procuratorem ſi
fuit conſtitutus in caſu in quo poterat per ſolum tutorem con
ſtitui, puta poſt lit.conteſt.alias ſecus,ꝛ ita tenent ipſi,ſed non
bene accipiunt mentem Bar.vt inde vꝫ ex ratione quam red
dit Bar.ſcilicet quia reuocatio eſt adminiſtratio. Unde etiā
ſi fuiſſet conſtitutus ante lit.conteſta.poſſit reuocari ſi eſſemus
in caſibus in quibus ſolus tutor vel curator ſine minore hꝫ ad
miniſtrationem ad que vide ea que habentur, ꝛ not.per doct.
11 in clem.ſi.eo.tit.ꝛ in.c.ſi duo.in.vj.eo.tit. ¶ †Sed eſt dubiū
vtrum ſi pupillus conſtituat procuratorem cum auctoritate to
toris, ꝛ re integra decedat tutor extinguatur mandatuꝫ, Bar,
relinquit indeciſum per.d.l.ſi per epiſtolā.in ſi. Jmo.ꝫ q nō,
q nō denominat mādatū a tutore, ſed a pupillo tanꝗ a princi
pali, idem ꝫ Pau.de ca.ibi dicens, q ita pōt intelligi tex.ſm
vnum intellectuꝫ.l.ſi quis mancipijs.§.ſi impubes.de inſti.vbi
morte tutoris non finitur mandatum factum a pupillo cum au
ctoritate tutoris, ne ꝯdicat tex.in.d.l.ſi per epiſtolam.ꝛ idē ꝫ
Pau.in.d.l.ſi quis mancipijs.ſed Raph.ꝛ Ro.in.d.l.ſi per
epiſtolam.tenent ꝯ, q ex quo neceſſaria erat voluntas vtriuſqꝫ
in ꝯſtituendo procuratorem, ꝛ cum morte vnius extinguat vo
luntas eius.l.iiij.ff.loca.ergo dꝫ extingui mandatū qđ mihi nō
d plꝫ. ∘ Nam pone q ꝯſtitui actorem ꝛ interuenit pro ſolennitate
ce decretum, ꝛ auctoritate iudicis dicemus ne q morte iudicis
mandatuꝫ extinguat ꝛ certe non, q ħ requiritur per modum ſo
lennitatis ad actum, vñ ſufficit q tpe actus interuenerit, lꝫ poſt
ea ceſſet.l.ad teſtium.in verbo conditionem.ff.de teſt. Bal.de
12 hoc tangit, ſed nihil clare decidit. ¶ †Ultimo q̄rit hic Cy.
an collegia poſſint ꝯſtituere procura.ſine decreto ſuperioris,ꝛ
ꝯcludit, q ſic, ſi ad collegia ſpectabat dñium illius iuris ſuper
quo ꝯſtituit procura.vt hic per eum, ꝛ per Bald.ꝛ Saly.hic
qui tranſeunt cum eo, ad q vide glo.ꝛ doc.in.l.nulli.ff.q cuiu.
vni.ꝛ in.d.l.actor.ꝛ per Cano.in.d.c.peritio.ꝛ q not.Bart.ꝛ
Jmo.in.l.j.§.ſi autem collegium.ff.ad treb.ꝛ per Bal.in.l.j.J.
de ſer.reip.ma.ꝛ in.l.omnes.in ſi.prin.de epiſc.ꝛ cler.ꝛ in.l.
ſi cautiones.in.v.col.J.qui accuſa.

SVMMARIVM

1 Mandatum non requiritur in defenſore, in actore uerò ſecus, niſi ſit coniuncta perſona.
2 Defenſor admittitur pro alio ſine mandato ad defendend. non ſolum ad totam cauſam, ſed etiam ad unum articulum tantum.
3 Defenſor tenetur ſatiſdare, niſi compareret ad unum articulū tantum.
4 Coniuncta perſona pōt ſine mandato agere, fallit ut in litera.
5 Coniunctus non pōt agere ſine mandato, quando ille pro quo agere uult dimiſiſſet procuratorem.
6 Coniunctus non poteſt agere ſine mandato in poenis requirentibus ſpeciale mandatum.
7 Coniunctus non poteſt agere pro coniuncto contra uoluntatem eius pro quo agere uult.
8 Coniunctus pōt agere pro coniuncto minore ſine mandato.
9 Coniunctus poteſt agere ſine mandato pro muliere.
10 Coniunctus non poteſt pro coniuncto agere ſine mādato, qñ alius proximior coniunctus uellet in agendo præferri.
11 Coniunctus non agit pro coniuncto ſine mandato, quādo uellet agere contra alium coniunctum.
12 Coniunctus non poteſt pro coniūcto agere ſine mandato, qñ ageret ut ſibi ſolueretur.
13 Coniunctus non poteſt agere pro coniuncto ſine mandato in cauſis ſpiritualibus.
14 Coniunctus non poteſt agere pro coniuncto ſine mandato, qñ non ageret ut coniuncta perſona, ſed ut procurator.
15 Coniunctæ perſonæ quæ dicantur hic remiſſiuè dicitur.
16 Amicus non poteſt agere pro amico ſine mandato, fallit ut in litera.
17 Minor non pōt eſſe in iudicio regulariter, fallit in minore cōparente ad defenſam patris contumacis poſt lit.conteſt.
18 Minor pōt eſſe in iudicio ad allegandum cauſas abſentis.
19 Minor poteſt eſſe in iudicio ubi non eſſet oppoſitum ante litē conteſtatam.
20 Minor poteſt eſſe in iudicio quando iuraſſet non petere reſtitutionem in integr. occaſione cuiuſcunqꝫ actus iudicialis, quia tunc iuramentum reputat eum maiorem.
21 Minor læſus in iudicio quando poſſit petere reſtitutionem in integrum.
22 Minor non poteſt eſſe procurator pro alio.
23 Minor non poteſt eſſe procurator ad iudicia, ad negocia uerò poteſt.
24 Filius poteſt in iudicio defendere patrem, & ſi condemnatur ſit contra eum executio.
25 Filius defendendo patrem, ſi quid inutiliter fecit, id non nocet patri, ſed ſibiipſi.

1 Xigendi. ¶ †Ex parte defenſoris non
a requirit mandatū, ſed ſat iſde
tio iudi.ſol.ex pte vo actoris reqrit q cōpareo ꝑ
alio

a ¶ Ante lit. adde Lap.alle.xlix.ꝛ dicit Lud.ro.ꝯſi.cexlij. q nullus hñs mādatum a.l.pōt ꝯſtituere ꝑcuratorem ante lit.ꝯteſta. ſed dato q poſſit an ſolus poſſit vide Ro.cō ſi.ccclxxix. Et an ſi ipſe cū.c. ꝯſtituit poſſit ſolus reuocare vide Federic. conſi.ccxlij.

b ¶ Executor vide Pau.de ca.ꝯſil.cxlviij. vbi ꝫ q ſic, ꝛ vide late Jmo. ad mūnuꝫ cle. ſi.ð ꝑcu.quid de economo ꝛ fideicom.vide Lap.allegati. lxxxi.

c ¶ Nō ſic.ad clariorem itelligentiam pſit videri que dicit Fede.ꝯſil. ccxiij.de ſindi co cōſtituto ab abbate ꝛ ca.

d ¶ Non plꝫ. ſiliter nec Ange.are.in.§.ſi. inſti.de curat.

alio habeat mandatum, vel ꝙ ſit cõiuncta perſona. Et filius ad
mittitur quãuis ſit minor ad defendendum patrem quando con
2 tra eũ poſſet perueniri ad diffinitiuam. h. d. ¶ † No. ꝙ quis
poteſt comparere pro alio ad defendendum ſine mãdato, ꝙ eſt
verum nedum ad totã cauſam, ſed ad vnum articulum vt procu
ratoꝛ in. l. ij. ibi, ſed non materie ſm Bar. ibi. ĩ. de neg. ge. ꝑ
quo facit id ꝙ dixit Ange. per no. ex iſto tex. ſm vnam lec. po
ſitam in glo. fin. ꝙ ſicut in cauſis criminalibus poteſt quis ſine
mandato comparere ad allegandum cauſas abſentie tentum. l.
ſeruum. §. pub. ff. eodem. ⁊ ita in ciuilibus, vt eſt text. in. l. liber.
§. litem. ff. de nego. geſt. Innocen. in. c. veniens, de accu. ita am
3 pliatur text. in. l. abſens. ĩ. eodem. ¶ † Secundo not. ꝙ talis de
fenſor tenetur ſatiſdare. ¶ Fallit tamen in comparente ad vnũ
articulum tantum puta ad allegãdas cauſas abſentie, vt eſt gl.
reputata ſing. in. l. eo. §. j. de reg. iur. ⁊ not. Bart. ⁊ alij in. l. pe.
§. ad crimen. de publi. iu. in. viij. col. Not. Moder. in. d. c. ve
niẽs, ⁊ fuit de mẽte gl. fi. h, ⁊ ꝑ Bal. hic, ⁊. d. l. reos. in. pe. col.
de accu. ⁊ ad hoc etiam vide que ĩ. dicam. Et ad hoc vide An
ge. in. l. filius qui ſatiſda. cogũ. ⁊ ibi plus inquit ꝙ vbi venit qs
ad defenſionem apparentem ex actis nedum ꝙ nõ teneatur ſa
tiſdare, immo admittetur etiam inhabilis vt minor ⁊ mulier, ⁊
ita dicit tenere Innocen. in. d. c. veniens, per iſtum tex. Et quia
etiã ſi nemo veniret iudex ex officio dz ſupplere, qꝛ ſibi cõſtat
ex actis vt not. in. l. j. ĩ. vt que deſunt aduo. ꝙ dicit eſſe perpe
tuo mentẽ tenendum, ⁊ ſequitur Pet. hic certe Inno. ſolum di
cit ꝙ ad cauſas abſentie allegãdas admittetur minor, ⁊ forte in
ſumis etiam ſine ſatiſdatione, alleg. iſtum tex. ⁊. d. §. pub. ſꝫ vbi
quis vellet comparere, ⁊ ſuſcipere in ſe iudiciũ tanq̃ defenſor
non inuenio ꝙ non teneatur ſatiſdare licet quando defenſio ap
paret ex actis iudex poteſt ex officio ſupplere pro abſente ſecũ
4 dum quod dixit. d. l. prima. ¶ † Tertio no. ꝙ coniuncta per
a ſona poteſt ſine mandato agere quod primo fallit in cõiuncto
volente agere per ſe, ⁊ non per coniunctum, vt not. in. l. ſenatus
ĩ. de accuſa. ſecundum vnum intellectum quem ibi ponit Bal.
5 dic vt ibi per eum. † Secundo fallit ſi coniunctus pro quo age
re vellet procuratorem dimiſiſſet, qꝛ conſtituendo illum videt
alium prohibuiſſe agere, arg. l. cum pretor, in principio. ff. de iu
di. ita no. dixit Specu. in tit. de procu. §. de coniuncta perſona
ver. ꝙ agit ⁊c. alr̃ eſt tit. de ꝯiuncta perſona. §. j. verſ. itẽ quod
agit ⁊c. ⁊ Ang. in. d. l. cum pretor, ⁊ Imo. in. c. ex parte decani,
in pe. colum. de reſcrip. Que fallentie non procederent vbi tu
tor aut curator vel procurator agere negligerent vt probatur in
l. ſi longius. §. ſi filius, ibi ſi non ſit. ff. de iudi. ⁊ arg. l. filiuſfami
6 §. j. cum ſeq. ff. eo. ⁊ no. glo. in. d. l. ſenatus. ¶ † Tertio fallit in
penis requirentibus ſpeciale mandatũ, vt eſt text. no. dignus
in. l. pater. hic allega. in gloſ. iuncta. l. illud. §. j. ff. de mino. niſi
coniunctus pro quo ageretur eſſet prodigus vel furioſus, vt eſt
text. qui non reperitur alibi ad hoc in. d. l. pater, in fi. prĩc. Uel
niſi coniunctus vellet impetrare reſcriptũ pro coniuncto qꝛ pꝫ
licet ad imperandum reſcriptum requiratur ſpeciale mandatũ
7 c. nonnulli, in fi. ⁊. c. ex parte decani, de reſcrip. ¶ † Quarto fal
lit in coniuncto agente contra voluntatem eius pro quo agit. l.
pompon. in fi. ff. eodem. ¶ Ex quo infert not. Jo. and. in addi.
Spe. in. d. §. de cõiuncta perſona, in addi. que incipit. Et vber
tus dicebat ⁊c. ꝙ ſi coniunctus pro quo agere volo conſtituat
me procuratorem ſpecialiter in vna cauſa preterq̃ in illa age
re non potero, argu. l. maritus. ĩ. eodem, iuncta. d. l. pompo. §.
fi. Quod intellige niſi ad coniunctum agentem ſpectaret aliq̃d
intereſſe vt late per Bar. in. d. l. ſi cõſtante, in. x. q. ij. partis. ff.
8 ſolu. matri. dum alleg. l. ij. ⁊. iij. de lib. cau. ¶ † Quinto fallit ſi
volo agere pro coniuncto minore, nam videtur ꝙ pro minore
quis non poſſit agere niſi interueniſſet ꝯſenſus tutoris vel cu
ratoris, vt. l. proxi. Contrarium communiter tenent oẽs hic, ⁊
no. glo. in. l. tutores qui poſt, in verbo inferre, iuncto tex. de ad
mi. tutu. ⁊ not. Specu. ⁊ Joan. and in. d. §. de ꝯiuncta perſona
Pro quo allego tex. in. d. l. pater, in princip. vbi quando pa
ter admittitur pro filio poteſt pro eo admitti etiã ſi ſit minor.
9 ¶ † Sexto fallit in muliere. l. alienã. ĩ. eo. ꝙ intellige vt ibi no.
10 ¶ † Septimo fallit ſi alius cõiunctus proximior vellet ad agẽ
dum preferri, quoniam excluderetur remotior cõiunctus. Itẽ
b ſi omnes ſint pares in cõiunctione, ⁊ alter ſit idoneior ceteris
ille preferetur ſecundum Pe. Ray. ⁊ Saly. hic, argu. l. ſi plu
res, de pigno. actio. ⁊. l. ſi vero. §. hec autem actio, verſic. ſi au
11 tem. ff. de his qui deiecerunt vel effu. ¶ † Octauo fallit ſi con
iunctus vellet agere pro coniuncto contra alium pariter coniũ
ctum, qꝛ non audiretur ſm predictos docto. hic, argumen. l. ſi
duos. ff. eo. ⁊ in pari cauſa potior eſt cõditio poſſidẽtis. l. ſi ſer
uum. §. ſequitur, de verborum obliga. l. non ſolum. §. vno. ff. de
ritu nuptia. Quod eſt verum ſecundum Salyce. nota. hic ſi te
us fateatur debitum, ſecus ſi negat, ſaltem ad interrumpendam
preſcriptionem ille agere poterit preſertim, qꝛ negans non cen
12 ſetur tunc pari affectione coniunctus ſicut agens. ¶ † Nono
fallit quo ad hoc vt ſolutionem coniunctus agens ſibi fieri ob
c tinere poſſit, quia coniuncte perſone ſolui non poteſt. l. ij. ff. d
ſolu. per docto. vnde petere debet in libello reum condemnari
13 ad ſoluendum creditori. ¶ † Decimo fallit ſecundum quoſdã
in cauſis ſpiritualibus de quo dic, vt per Specu. de coniuncta
14 perſona in fi. ¶ † Ultimo fallit vbi coniuncta perſona non age
ret vt coniuncta perſona, ſed vt procurator vt dixit Bal. ⁊ Sa
lyce. in dicta. l. prima. ĩ. eodem quia debet attendi forma com
parendi. alleg. not. per glo. fi. in. l. filius. ff. qui ſatiſda. cogũ. dũ
15 glo. dicit vel hic pater ⁊c. ¶ † Que autem dicantur coniuncte
perſone, dic vt per Cy. Ray. ⁊ Salyce. hic, per Innocẽ. in. d.
c. nonnulli, per Specu. in. d. tit. de coniuncta perſona, in prin
ci. per Barto. in. l. ij. in princip. ff. de accu. ⁊ in. l. cui conum. §.
affinitatis. ff. de poſt. in fi. per Bald. ⁊ Ange. in. l. j. in fi. eodẽ
tit. Aliquid per Barto. in. l. cum alienam. C. de lega. ⁊ bald.
in. l. j. in. xxi. colum. ĩ. qui accu. in dicta. l. id quod, de epiſco. ⁊
cleri. ⁊. l. cum acutiſſimi, de fideicom. ⁊ in. l. petitione, per illũ
text. ĩ. de aduoca. diuer. iudi. per Ang. in dicta. l. ſed ⁊ he. per
16 Imo. in. l. ex facto. §. ſi quis rogatus, ad trebellia. † Et id quod
dicitur hic in coniuncto extenditur ad amicum ſecundũ Cy.
⁊ Salyce. hic quia eadem eſt ratio ſcilicet affectionis que eſt
cauſa quod coniunctus agere poſſit, alleg. in argumen. l. cũ al
legas. ĩ. de caſtren. pecul. mili. ⁊ prefe. annone lib. xij. vbi talis
amicitia equipollet affinitati. l. ij. in verbo amici. ff. qui pet. tu
to. ⁊ quia ratio cõmunidis facit ꝙ quis poſſit agere ſine man
dato, alleg. l. ij. de conſor. eiuſ. lit. quanto magis ratio affectio
nis. Et iſtud tenuit Guil. de cu. in. d. l. ſed ⁊ he. ⁊ Bartol. in. l.
non ſolum. §. qui alieno. ff. eodem, ⁊ not. Specu. in tit. de ad
uo. §. obycitur, verſ. eſt etiam quartus ordo. Joan. and. in. cap.
filij, de poſtu. pro quo facit quod not. glo. in. c. requiſiſti, in ver
bo nec eſt, de teſtamen. iuncta glo. in. c. ij. in glo. penul. ⁊ fi. eo.
tit. in. vi. Ubi videtur probari quod illud quod diſponitur ra
tione affectionis propter propinquitatem habet locum in affe
ctione propter amicitiam, idem fuit de mẽte Cy. in. l. inuitus
ĩ. eo. Contrarium tenuit Ray. hic ex pluribus, ⁊ maxime qꝛ
potentior eſt coniunctio ſanguinis quam amicitie, nam facili
ter tollitur amicitia. l. iij. in fi. de adimen. lega. non autem tollit
tur ſanguis. l. ius agnationis. ff. de pac. ⁊ idem tenuit Ange. in
d. l. ſed ⁊ he. ⁊ bald. in. l. j. in. ij. colum. ĩ. qui accu. ⁊ Ange. in. c.
coram, de officio delega. ⁊ Imol. in. d. §. ſi quis rogatus, in. x.
colum. ⁊ Roma. in. l. ſi vero. §. de viro, in. xxvj. fallen. ff. ſol. ma
tri. ⁊ eſt de mente docto. in. c. fina. de procura. reprobata glo.
fina. ibi. Et idem etiam videtur tenere Archi. in. c. ſtatutũ. §.
cum autem, de reſcrip. in. vi. bene facit lex. tutori, in verſi. ami
ci, iuncto text. ibi nec ad agendum ⁊c. ĩ. de nego. geſt. ⁊ alia plu
ra adducunt docto. in predictis locis que breuitatis cauſa omit
to, bene facit. l. j. ĩ. ſi ꝑ vĩ vel alio modo vbi ſpeciale eſt in odiũ
ſpoliantis vt cõtra euꝫ agere poſſit amicus pro amico ſine mã
dato, ergo in contrarium eſt ius commune. Pro hoc etiã fa
cit, qꝛ ſecundum magis communem opin. quam ſequitur Inn.
in. d. c. nonnulli, ⁊ Bald. in. d. l. id ꝙ. ⁊ in. d. l. cum acutiſſimi.
ſpurius pro patre non admittitur ſine mandato quanto magis
amicus. Et ex predictis facilis eſt reſponſio ad cõtraria, ⁊ ad.
d. l. ij. de conſor. eiuſ. lit. reſponde ex no. per Barto. ibi dũ al
leg. l. j. eodem tit. De hoc etiam aliquid tetigi in repeti. l. ſe
pe, in glo. in ver. proprietate de re iud. Ad. d. l. ij. qui pe. tu. re
17 ſpondit Ray. hic, ꝙ ſpeciale eſt fauore pupil. ¶ † No. ꝙ mi
nor non poteſt eſſe in iudicio regulariter fallit in minore cõpa
rente ad defenſam patris contumacis poſt litem conte. vt hic,
⁊ idem ſi compareret pro matre, ⁊ ſimilibus puta pro alijs aſ
cẽdẽtibus ſm gloſ. in. l. minor. ff. eo. quaꝫ ad hoc reputat ſing.
Ang. pro ampliatione huius. l. Item ſi compareret pro tranſ
uerſalibus vſq; ad quartum gradum ſecundum Bal. ⁊ Saly.
hic, argu. l. petitionem, in verſi. agredientem, de aduo. diuer.
iudi. Fortius tenebat hic Fulgo. ꝙ minor comparere poſſit ꝑ
quocunq; abſente contra quem poterat perueniri ad diffiniti
uam, per. d. §. publice, in verbo quamuis, ⁊ ar. l. non ſolum. §.
fi. ff. eo. Sed Pa. hic tenendo communem opi. doc. que eſt in
ꝯtrarium rñdit ad. d. §. publice, ꝙ dz intelligi in eo q ſaluẽ erat
habilis ad iudicia per ſe, ſed h loquitur in minore qui eſt inha

a ¶ Cõiuncta pſona multa de cõiuncta pſona ponit angl. ĩ arc. in. §. pꝑea, in añpe. co. inſti. d act. ⁊ an cõiuncta pſona appelletur procurator vt veniat in ſtatuto loquẽte d pcuratore, vid alex. in. l. ſi qs. apud, in pn. in add. Bart. ff. in. ſo. ⁊ vid plene p Jaſo. h, in iij. col. ⁊ fel. in c. coram, in. ij. co. de off. dele. Thomas.

b ¶ Pares, adde ale. cõſi. xxvj. j. li. an ãt ſpurius admittatur ad agendũ, vide abb. in. c. nonnulli, de reſcri.

c ¶ Solui nõ põt, adde tu ⁊ vide de h p eũ dẽ ale. in cõſil. xlvij. colũ. j. in prin. in. iij. vo. Fran.

billis per ſe, vt. ſ. qui leg. perſo. per totū. Uel. ij. rn̄dit ꝙ ille tex. debet intelligi quando inhabilis vellet comparere ad oſtendē dam innocentiam apparentē ex actis vel ex euidētia facti. Certe prima reſponſio eſt contra glo. magnam ibi in fi. cōmuniter approbatā, vnde puto poſſe rn̄deri ꝙ ibi loquitur in criminalibus in quibus propter grauius preiudicium inferendū admittitur quicunqꝫ in caſibus in quibus poteſt concedi contra abſentem, facit. l. non tantum, de appel. ⁊ quia vbi maius periculum ibi magis abunde prouidēdū. l. j. §. ſi quid de carbo. edic. ⁊. c. vbi maius, de elec. in. vi. ¶ †
18 Item fallit in minore comparente ad allegandas cauſas abſentie, vt dixi in princip. ſecundum Ange. hic qui ad hoc allegat tex. in. d. §. publice, ⁊ iſtum tex. ſecundum vnam lectu poſitam in glo. fi. que tamen lectu. communiter non tenetur ad iſtum tex. Tamen Ange. putat omnino iſtud pactum eſſe verum per. d. §. publi. ⁊ licet ipſe nō dicat h̄ voluit Innocen. in. d. c. veniens, ⁊ firmat gl. mag. in. d.
19 §. publice, ad fi. ⁊ Bar. in. d. §. ad crimen. ¶ † Itē fallit vbi nō
20 eſſet appoſitum ante lit. conte. de quo dicam cum glo. ¶ † Itē fallit ſi minor iuraſſet non petere reſti. in inte. occaſione cuiuſcunqꝫ actus iudicialis, quia tunc iuramentum reputat eū maiorem vt in auten. ſacramenta, ⁊ ibi firmat Bart. ſ. ſi aduerſus vendi. ⁊ Hoſt. ⁊ Ioan. andr. ⁊ Imo. in. c. non iuſte, extra eod. ⁊ Specu. in titu. de ac. §. primo in verſicu. quid ſi minor. Bart. in. d. l. minor, vbi videas. Et iſta faciunt an minor poſſit conſtitui ſindicus ad denunciandum maleficia, de quo dic vt p bald. hic, ⁊ in. l. j. qui. can. reſtitu. in inte. ⁊c. Et verum minor poſſit ac
21 cuſare, dic vt not. in. l. ij. de accuſa. ¶ † Ultimo quantum ad intellectum iſtius tex. pondera quia ſecundum Pan. iſte tex. in fi. poteſt intelligi quod iudex qui noluit admittere mino. eum non tulit aliquam ſententiam contra patrē. Sed ſi tuliſſet ibi Paul. putat quod pater aduerſus ſententiam poſſet petere reſtitu. in integ. ex clauſula ſi qua mihi iuſta cauſa, de qua in. l. j. ex quib. cau. maio. in fi. Sicut dimiſiſſet procuratorē ſi poſtea periſſet. l. nec non in princ. eod. titu. quod eſt no. ſi eſt verum. Tamen poſſet remorderi niſi pater fuiſſet abſens ex iuſta, ⁊ probabili cauſa ſecundum ea que plene no. in. l. fi. ff. de in integ. reſtitu. attento quod fuit in culpa non dimittendo procuratorem vt plene probat Bartol. in. l. prima de diuer. ⁊ tempo. preſcri. Non obſt. d. l. nec non, que loquitur in ipſo qui fuit diligens in conſtituendo procuratorem. ¶ In glo. in ver. cogitur ibi, in electione rei ⁊c. in qua opin. reſidet glo. hic, ⁊ plenius in. l. non ſolum. §. qui alieno. ff. eodem. ⁊ illud communiter tenet ad iſtū tex. ¶ In glo. in verſi. iniuſte, ibi ſubijcitur ⁊c. h̄ prima vera, ⁊ in idem recidit tertia ſolutio, eſt enim hic in fi. ſpecialis caſus
22 vt dixi ſuper tex. ¶ † In ead. ibi, ſed poſt iuſtus ⁊c. ſentit hic gl. ſecundum Bar. hic quod poſt lit. conteſt. non poſſit procuratori opponi exceptio in eſs minor, ⁊ hoc ſimpliciter ſequitur Barto. ⁊ Ange. hic, ⁊ Ioan. andr. in dicto. c. non iuſte, ⁊ in. c. qui generaliter, eodem titu. in. vi. Contrarium tenet Bart. in l. minor. ff. eodem, ⁊ Salyce. ⁊ Fu. go. in. l. proxi. ⁊ Pa. de ca. hic, ⁊ Imol. in. d. c. non iuſte, ⁊ ita communiter tenetur, quia qui nō poteſt pro ſe, nec pro alio poteſt eſſe in iudicio prout eſt minor ſi compareat pro alio poteſt quandocunqꝫ ſibi opponi ex
a ceptio inhabilitatis. l. non idcirco. §. j. ff. de iudi. ⁊. l. ij. §. j. ff. q ſatiſda. cogan, ⁊ eſt doctrina Barto. ⁊ aliorum in. l. licet. j. eod. ⁊ Cano. in. c. in noſtra, extra eo. ⁊ not. Iaco. butri. ⁊ Bald. ſ. l. proxi. Secus ſi pro ſe poſſet eē in iudicio lꝫ, non pro alio, vt. ſ. l. proxi. iuncta. l. qui ſtipendia. ſ̄ eo. ⁊ iſtam opini. etiam ſequitur Domi. in. c. qui generaliter, in fi. extra eodem in. vi. ⁊ Bal. in l. licet, in. ij. colum. ſ. eodem. Nec obſtat iſta glo. quia gloſ. noluit hoc ſentire ſed ſolum ſenſit quod ſi lis erat conteſtata contra patrem, ⁊ ſic contra eum poterat deueniri ad diffinitiuam, tunc ſi filius minor compareat non poterit repelli vt hic in fi. iſtam
23 tamen opin. limita vt per Ange. in. d. l. minor. ¶ † In ead. ibi ad negocia ⁊c. dic quod communis concluſio eſt ꝙ ad iudicia
b non poſſit minor. xxv. annis eſſe procurator vt hic eſt caſus, ⁊ in. d. c. qui generaliter. Sed ad negocia etiam pupillus poteſt eſſe procurator, ⁊ imputet ſibi qui eum conſtituit. l. ſed ⁊ ſi quis. §. ſi. eum. l. ſequen. ff. de inſti. ⁊ in. l. ij. §. cuiuſcunqꝫ alias eſt. §. cuius autem, de exceptio. ⁊ in. l. prima. §. ceterum, de acquirē. poſſeſſi. Tamen in minore. xxv. annis volente manumittere ſeruum ob iuſtam cauſam vꝫ ꝙ ſit procurator ſuus ad negocia iſta non erit iuſta cauſa manumittendi ſi ſeruus ſit minor. xvij. annis. l. ſi collateranus. ff. de manu. vin. ⁊ in. §. manumittitur al legato in glo. ⁊ rationes vide hic per Bar. ⁊ alios. Io. and. tamē in. d. c. non iuſte, ⁊ in. d. c. qui generaliter, dicebat ꝙ aut cōtra minorem. xxv. an. conſtitutum procuratorem ad iudicia nō opponitur exceptio, ⁊ tunc valebit iudicium, ſecus ſi opponeretur, ⁊ ita concordabat opin. docto. hic, ſed vt dicit Imo. in. d. c. non iuſte, iſta opi. Ioan. an. pendet ab illo articulo vꝫ an exceptio minoris etatis reddat iudicium retro nullum, ⁊ ſic poſſit quandocunqꝫ opponi, licet. ſ. eo. qꝛ communiter tenetur qd̄ ſic, vt. ſ̄. dixi, ideo opin. Ioan. an. non procedit, qꝛ iudicium eſt nullum vide, ēt per bald. hic vnum not. caſum in quo procurator ad negocia non poteſt eſſe minor. xxv. annis. ¶ In gl. in ꝯ cōdemnatione ibi. l. ſibero. §. fina. hec vera per iſtum tex. ⁊ per alia que hic no. per glo. ⁊ doct. in. l. j. ſ. de ſentē. ¶ In ea. ibi in ſecundo quando minor ⁊c. hec communiter reprehenditur maxime per iſtum tex. in verſi. idem filius, vbi habetur ꝙ in primo ⁊ ſecundo caſu erat eadem perſona, vnde verus intellectus quod hec lex in omni parte intelligatur in comparente ad ple
24 nam defenſionem vt in tex. in verſi. pro. defenſione. ¶ In ea. ibi qꝛ magis patri ⁊c. ſi filius defendendo patrem ſine mandato ſuum ꝯdemnatus patietur executionem ſententie. l. plautius. ff. eod. ⁊ habet regreſſum contra patrē per actionem neg. geſ.
25 quando vtiliter facit. d. l. ſiberto. §. fin. † Ex quo infertur quod ſi quid inutiliter defendendo feciſſet filius non noceret patri, ſed ſibipſi, ideo tunc bene poſſet filius petere reſtitu. in integrū, ⁊ ita intellige, ⁊ limita iſtam glo. illud fuit etiā de mente Fulg. hic. ¶ In ea. ibi admittit eum ⁊c. ſubaudi ēt inuito aduerſario, ſed in. d. l. ij. ſ. de fideiuſ. m. i. o. ꝙ creditor admiſit eum ſponte recipiendo eum fideiuſſorē, ideo ſibi imputet creditor, non mirum ergo ſi tunc reſtituit minor.

a ¶ Inhabilitatio, ſꝫ qd ſi ſit admiſſa exceptio, ⁊ nō ſit appellatū vide in. Ro. ꝯſi. cccl xxxiiij.

b ¶ Non poſſit, dn̄i. d. ſ̄ ro. deciſ. ſuis que eſt vltima de pcu. ꝙ nec iudex, nec ptes pn̄t facere ꝙ iudicium factū cū minore pcuratore valeat.

c ¶ Appellationis, vide in do. ro. ꝯſi. ccclxxxiij. Et adde in, ⁊ vide eūdē alex. in ꝯſi. xxxiiij. col. j. in ꝯ ſi. ij. adhuc. in iiij. volu. Frā.

d ¶ Et vide bal. in. c. cum Ioan. heremi. de fi. inſtrum. ⁊ ibi Felyn. in vij. col. ⁊ bald. ⁊ Salyce. in l. per hanc. in viij. col. ſ. de tē po. app. ⁊ ibi qd interlocutoria. Thom.

SVMMARIVM

1 Exceptio dilatoria, ſeu procuratoria debet opponi ante li. cōte.
2 Exceptio procuratoria non poteſt opponi poſt lit. conteſta. fallit ut hic.
3 Exceptio procuratoria poteſt opponi poſt litem conteſta. ratione defectus.
4 Exceptio procuratoria poteſt ſemper opponi in cauſa criminali, in qua non poteſt interuenire procurator.
5 Exceptio procuratoria poteſt ſemper opponi quando non fuit oppoſita per facti ignorantiam.
6 Exceptio procuratoria poteſt opponi poſt litem conteſtat per minorem & mulierem.
7 Exceptio procuratoria poteſt opponi poſt lit. conteſtatam, ſi litis conteſtatio fuit nulla.
8 Exceptio procuratoria poteſt opponi poſt lit. conteſt. quando iudex incontinenti compulſit partem ad lit conteſt.
9 Exceptio procuratoria poteſt opponi poſt litem conteſt. ſi incōtinenti opponatur.
10 Exceptio procuratoria poteſt opponi quando ſuperueniſſet exceptio poſt lit. conteſt.
11 Exceptio dilatoria an poſſit opponi quando ſuperueniſſet exceptio poſt concluſum in cauſa.
12 Exceptio dilatoria quę non fuit oppoſita in cauſa principali, nō poteſt opponi in cauſa appellationis, fallit ut hic.
13 Exceptio dilatoria poteſt opponi in cauſa appellationis, quādo iudex ſtatuiſſet ei terminum ad eam proponendum.
14 Exceptio declinatoria an & quando poſſit opponi.
15 Iudex quandoq; interponit officium ſuū nō requiſitus, ut hic.
16 Iudex ubi poteſt ſupplere pro parte, non poteſt, ultra tempus infra quod pars poſſet.
17 Falſi accuſatio non poteſt fieri per partem elapſis. xx. annis, iudex uerò poteſt inquirere ultra.
18 Cauſa appellationis an ſit eadem cum cauſa principali, & an inſtantię ſint eedem.
19 Aduocatus an teneaſ cām appellationis pro eodē ſalario pſeq.

1 Ita demum † Exceptio dilatoria, ſeu procuratoria dꝫ opponi ante lit. conteſt. ⁊ ſi non fuit oppoſita in cau
c ſa principali nō poterit in cauſa appellationis * op
2 po. hoc dicit. ¶ † No ꝙ exceptio pcuratoria nō poteſt opponi poſt lit. cōte. ꝙ fallit primo vbi ille cōtra quē opponeretur exceptio nō poſſet eſſe pcurator nō ſolū pro alio, ſed nec ēt p
3 ſe vt in ſeruo, ⁊ ſimili, vt dixi in. l. proxi. ¶ † Scdo fallit ſi opponatur exceptio pcuratoria ratione defectus mādati, qꝛ illa reddit iudiciū retro nullū, qn̄cūqꝫ pt opponi. l. lꝫ. ſ. e. Quod intellige vꝫ preterq̄ in caſu qui habeſ. ſ. l. pxi. l. quādo iudiciuꝫ

peccat

peccat ratione ꝯtinentis, q2 talis exceptio quo ad preterita
4 non reddit iudiciū retro nullū. ¶ Tertio fallit in cauſa crimi-
nali in qua procurator interuenire non poteſt, q2 poterit quan-
docunq3 opponi exceptio ad repellendum procuratorem. l. pe.
§ ad crimen. in verſicu. fruſtra ff. de publi. iudi. ſecundum bar.
⁊ Bald. ibi Fran. accur. Cy. ⁊ Saly. in. l. quamuis indubitati
C. de adult. ⁊ bald. in. l. ſeruum. § publi. ff. eod. ⁊ in. l. ij. C. qui ac-
cu. ⁊ in. l. reos. C. de accu. ⁊ Jaco. bu. ⁊ Bal. in. l. licet. C. eod. Li-
a cet contrarium ᵃtenuerit glo. in d. l. quāuis, ⁊ in. d. c. j. de iudi.
in. vi. ⁊ Archi. v. q. iij. reos ⁊ in. c. qui generaliter, de procura.
in. vi. ⁊ Spe in ti. de procu. § j. verſi. ſed pone, ⁊ Domi. de ro-
ta ſita concluſione. cxlvj. incip. item ſi citatus, ⁊ Ange. in. d. §.
ad crimen, ⁊ Bal. hic per regulam huius. l. Tamen veriorem
puto primam opi. maxime per rōnem quam ponit Cy. in. d. l.
quamuis, vbi vadeas, ⁊ ad h etiam alie rōnes adducunt p doc.
in. d. locis quas breuitatis cauſa omitto, de quo etiam vide p
5 domi. Anto. in. c. veniens, de accuſa. ¶ † Quarto ᵇfallit ſi per
b facti ignorantiam oppoſita non fuit exceptio dilatoria ante lit.
ꝯte. vt eſt glo. no. in. l. error, in verſicu. facti. ff. de iur. ⁊ fac. igno.
⁊ illam ibi ſequitur Barto. ⁊ magis cōmuniter alij pro hoc al-
legantes. c. paſtoralis, de exce. ⁊ hoc ſimplr ſequitur Sal. hic.
Pa. de caſt. vero hic ſimplr dicit contrarium allegans glo. in
l. qui procuratorem dat, in verſi. omiſerit. ff. eo. ⁊ illam ibi ſequi
tur Bald. Nec obſt. text. in. d. c. paſtoralis, ſecundum Pau.
de ca. hic, quia ibi loquitur in termino dato a iudice, ſed glo. in
d. l. qui procuratorem dat loquitur in termino pfixo a lege, hoc
eſt in termino lit. conteſta. Adde ꝙ pro prima opi. videtur eſſe
glo in. l. excep. C. de proba. ⁊ firmat Spe. in titu. de recuſa. § ſit
autem, circa princip. ⁊ Angel. in. d. l. qui procuratorem, ⁊ in. l.
pompo. § rati. ff. eod. Facit quod no. glo. mag. in. c. ad audien-
tiam, in verſicu. irritum, de preſcrip. Pro ſecunda vero opin. vi
detur eſſe glo. ſin. in. d. c. paſtoralis, ⁊ iſtam opini. ſequitur An
ge. in. l. de die. § ſi ſeruus. ff. qui ſatiſda. cogan. dicens ꝙ in. d. §.
ſi ſeruus, eſt tex. iunc. gl. ibi ꝙ ibi dilatoria non poteſt opponi
poſt lit. conteſt. etiam ſi fuit omiſſa per errorem, nam ille tex. in
telligitur in errante ſecundum Ange. ibi, licet Barto. in. l. iiij.
ff. de fideiuſ. intelligat etiā in ſciente, ſubdit Ang. in. d. § ſi ſer
uus, ꝙ iſta opin. non procederet in exceptione per quam decli
natur iuriſdictio, quia ſi per errorē nō fuit oppoſita ante li. ꝯte.
poterit opponi poſtea, q2 qñ litigatur per errorem coram incō
petenti iudice lit. conteſt. eſt nulla ve nō inducatur prorogatio.
l. ſi per errorem, ⁊ ibi no. ff. de iur. om. iud. Et cum Ange. in oī
bus tranſit Pau. de ca. in. § ſi ſeruus iſtam opin. etiam ſequi
tur hic Fulgo. argu. l. ſiliꝰ. § veterani, in verſi. quocunq3 caſu
ff. eo. ⁊ q2 talis exceptio eſt de apicibus iuris, ideo non multū
eſt in cōſideratione ſi nō fuit appoſita, arg. l. ſi fideiuſſor. § que
c dam. ff. manda. Sed primam opin. concludo eſſe veriorē ma
xime per tex. in. d. c. paſtoralis. Non ob. reſponſio Pa. de ca.
quia non valet aliquid attento ꝙ mitius agendum eſt cum lege
quam cum hoie. l. celſus, in prin. vbi no. ff. de arbi. ⁊ iſtam opi.
etiam ſequitur Ja. cal. in. c. ſi. de ordi. cog. ⁊ Anto. de bu. in c.
ij. eo. tit. ⁊ do. Abb. in. d. c. paſtoralis. Ubi diſtinguit ꝙ aut po
tuit imputari culpa ignoranti, vt q2 ante. lit. conteſt. non inda-
gatus eſt an ſibi exceptio cōpeteret, ⁊ tunc poſſit opponere po
ſtea arg. in. c. innotuit, de elec. c. nulli. eo. tit. in. vi. ſecus ſi nō fu-
it in culpa, ⁊ iſtud fuit de mente gl. in. d. c. paſtoralis. Et ad iſtā
concordiam poſſunt adaptari alle. pro vtraq3 opi. Et ea que di
xi in errante habēt locum etiam in dubitante, q2 tales equipa-
rantur, ita in terminis noſtris decidunt Jo. de are. Cy. ⁊ Bal.
in. l. manifeſtiſſimi. § ſinaūt neſcius, per illū tex. C. de fur. ⁊ Sa
ly. in. l. ij. C. eo. quāuis glo. mag. in. d. l. licet, cum qua ibi ſimpli-
citer tranſit Bar. ſentiat contrarium, ſed prima opi. videt veri
6 or per. d. l. manifeſtiſſimi. ¶ † Quinto fallit in minore, ⁊ mulie
re qui ſi iuris errore lapſi nō oppoſuerint ante li. ꝯteſ. poſſunt
opponere poſt, ſecundum Pa. de ca. hic, qui alle. d. l. de die.
§ minor, ſm lec. Jo. ibi recitatam in glo. iuncto § precedenti,
7 cum glo. ⁊ expreſſius firmat ipſe in. d. l. de die. ¶ † Sexto fal
lit ſi lit. conteſta. fuit nulla ſecundum Odo. de cu. in. l. eum qui,
in prin. ff. de conſti. pecu. arg. l. hos accuſare. § hoc beneficio
ff. de accuſa. ſecundum Pau. de caſt. hic, ſed melius facit. d. l.
licet iuncta rōne ibi aſſignata in gloſ. in verſicu. inueniatur, ⁊ ꝙ
no. gl. in. l. ſi pater. C. ne de ſtatu. defun. ⁊ gl. in auten. offeratur
C. de lit. conteſt. ¶ † Septimo fallit, ſi non ſtetit per partē quo
minus oppoſuerit ante lit. conteſt. ſed vt eſt gl. in. c. conqueſtio
ne in verſi. ante ⁊ poſt, de reſti. ſpol. que ad hoc eſt valde ſingu.
ſecundum Jmo. ibi. Facit quod not. gloſ. ij. q. j. in primis, in ſi.

quaerendum de quo latius per do. Anto. in. d. c. ex conqueſtio
ne, ad quod etiam vide not. per Bald. in. l. criminis. C. qui ac-
9 cu. ¶ † Octauo fallit ſi opponetur incontinenti poſt lit. cōteſt.
vt eſt glo. ſing. in. l. pompo. § rati. ff. eo. ⁊ not. Innocen. in. d. c.
paſtoralis, ⁊ Jmo. in. l. ij. § prius, de vulga. ⁊ pupil. arg. l. lecta,
in verſic. dicebam. ff. ſi cer. peta. licet Bald. ⁊ Ange. in. d. § ra
ti. non ſequantur eam. Nil tamen boni allegant contra ipſam.
Et illam glo. pro ſingu. alle. Jmo. in. l. ex conſenſu. § eum qui,
de appella. in. xxv. colum. vbi refert ꝙ Jaco. butra. ⁊ Bart. in
d. § rati, tranſeunt ſimpliciter cum illa glo. ⁊ refert ꝙ Bald. ⁊
10 Ange. tenent contrarium, ⁊ ſibi firmat. ¶ † Nono fallit ſi ſu
d perueniſſet exceptio poſt lit. conteſta. ᵈl. ij. C. de conſor. eiuſdem
litis. c. inſinuante, de offi. delega. Non poterit tamen opponi
iſto caſu quando ceptum fuerit tractari de meritis cauſe argu.
huius tex. in ver. integra, ſecundum Salyce. hic. ⁊ Ang. in. d.
§ rati. ſentit etiam Bal. hic in princip. ⁊ not. An. de bu. in. c.
cum. M. de conſti. pro quo vide que dicentur poſt Barto. in
11 l. nihil, ⁊ in. l. nulla. C. eod. ¶ † Quid aūt ſi ſuperueniſſet exce-
ptio poſt concluſum in cauſa vel ad noticiā deueniſſet poſt cō
cluſum in cauſa, an poſſit tunc opponi exceptio dilatoria vide
Joan. an. no. tenentem ꝙ non, in. c. generali, de reg. iu. in. vi. in
mer. in vij colum. ⁊ idem tenet do. Ab. licet de Joan. an. men-
tionem non faciat in. d. c. paſtoralis, per rationes quas ibi vide
per eos, ⁊ per Ro. idem tenentem in. l. ſi mulier diuerterit. ff.
ſolu. matr. Secus in exceptione peremptoria cuius noticia ſu-
perueniſſet poſt concluſum in cauſa vt eſt text. ſing. in. l. admo
nendi, ſecundum vnam lec. q̄ ibi ponit Bar. in ſecūda ſolutio
12 ne, de iureiur. ¶ † Item no. ꝙ exceptio dilatoria que nō fuit op
poſita in cauſa principali nō poteſt opponi in cauſa appellatio
e nis, ᵉ⁊ nos eſt alibi ſecundū Bal. hic. Quam intellige vt hic
per eum qui hoc declarat intelligendū eſſe ſecundum ꝙ hr in
c. ſi. de appe. in. vi. ⁊ ex hoc habes limitationem ad. l. per hanc
C. de tēp. ap. vbi noue exceptiones poſſunt deduci in cauſa ap
13 pellationis, nam verū eſt preterq̄ in dilatorijs, vt hic. ¶ † Li
mitabat tamen iſtam. l. ſing. Anto. de bu. in. d. c. paſtoralis, nō
habere locum in termino prefixo ab homine. l. a iudice q ſtatu
it terminum ad ꝑponendas dilatorias. Nam ſi non propoſuit
in cauſa principali poterit proponere in cauſa appellationis p
d. l. per hanc, licet ſecus ſit in termino legali vt hic, ſ3 do Ab.
tenet contrarium, ⁊ melius q2 terminus hominis ſuccedit loco
termini legalis. Et allegata per do. Anto. loquuntur in exce-
ptionibus peremptorijs, ⁊ iſtam opi. teneo q2 dato ꝙ nō ſit ex
cluſus vigore termini prefixi a iudice, tamē erat excluſus pro-
pter lit. conteſt. factam in cauſa principali per hāc. l. vide bal.
in. l. eleganter. § ſi quis poſt. in. vi. colum. ff. de condi. inde. vbi
etiam limitat iſtam. l. ⁊ Bar. ponit ibi in materia ſimilium ex
ceptio. ⁊ ibi videas per eum de exceptione excōmunicationis
14 vel. banni. ¶ † Quid autem in exceptiōe declinatoria, vide ple
ne per eum in. l. quidam conſulebat, de re. iudi. Et ad intelle-
ctum iſtius tex. in verſicu. ꝙ nec dum ⁊c. vide etiam Ro. in. l.
inſulam. in. j. colum de verb. ob. vbi impugnat cōem intellectū
15 tamē leuiter mouetur, ideo omitto. ¶ † In glo. j. ibi vel a iudi
ce. No. extra glo. iuncto tex. ꝙ iudex interponit officium ſuū
non petitus, ⁊ ideo verſatur hoc caſu publica vtilitas. l. milites
C. eod. vnde non mirum ſi ſupplere poteſt. l. ij. ſ3 q2 verentur. C.
de iura. calū. l. congruit. ff. de offi. preſi. ⁊ plene p Bal. ⁊ alios
16 in. l. iiij. § hoc autem. ff. de dam. infec. ¶ † Item ex ea gl. no. ꝙ
vbi iudex poteſt ſupplere pro parte, non poteſt vltra tempus
infra ꝙ pars poſſet, ⁊ probat in. § veterani, melius q̄ alibi ſm
Ange. ibi, ⁊ iſta eſt mens glo. hic, ⁊ ibi ſecundum Saly. hic l3
Pau. de ca. hic ſimpliciter dicat ꝙ iudex poteſt etiā poſt lit.
conteſta. repellere militem procuratorio nomine comparentē,
alleg. l. quos prohibet. ff. de poſtu. vbi hoc non probatur, ideo
17 teneo primam opin. ¶ † Et ideo facit hec glo. contra id ꝙ no.
f glo. in. l. querelam. C. de fal. que ſentit ꝙ licet pars nō poſſit ac-
cuſare de falſo vltra. xx. annos, vt ibi. Tamen iudici permitti-
tur inquirere vſq3 ad. xx. ſed male dicit vt ibi per Cy. Jac. bu.
Bar. ⁊ Salyce. ⁊ Angel. in repe. l. ſi vacantia, ad fi. C. de bo.
vacan. libro. x. vbi refert audiſſe Bar. in ſcholis allegantē gl.
in. d. § veterani. contra gloſ. in. d. l. querelam, idem tenet Jmo.
in. l. diuus, de re iudi. facit ꝙ not. Bar. in. l. non ſolum. § quā-
18 quam, per illū tex. ff. de iniur. ¶ † In gl. in ver. appellatio agit
ibi. l. eos ⁊c. in verſi. ſi quis autem, dic ꝙ inſtantia eſt diuerſa,
q2 diuerſa ſunt tempore inſtantie cauſe principalis, vt patet in
l. ꝑperandū, circa prin. de iudi. iuncta auc. ei qui de tēpo. ap.
Cauſa vero reſpectu rei de qua agit principaliter dicit eē vna

a ¶ Cōtrariū adde ꝙ eādē opi. 3 Ln. ro. ꝯſi. cccclx.

b ¶ Quarto ꝗd ſit de reſcri pto impetrato a ꝓcuratore ex cōſcati ꝺ ꝯſen ſu reſon valeat ⁊ an poſſit op poni vid Joā. an. i addi. ſpe. in tit. de reſcr. pñta. ꝟ. rō ſit impetrātis ꝟ. ite3 excipitur.

c ¶ Veriorē3 ſm. ro. ꝯ cxcix. dr ꝙ de ꝓpoſi tis exceptioni bus dilatorijs declinatorijs ſo ri non poteſt opponi.

d ¶ Poſt lit. ꝯte. adde m ⁊ vide p eūdem ale. i. ꝯſ c. col. pe. circa med. in. v. vo. Fran.

e ¶ In cā ap- pellatiōis, vid hic. d. in ſ ponē tē multa q̄ non pñt fieri in cā appellonis q̄ nō fuerūt fcā in cā pñ. cui adō inq̄rū dr ꝙ ex ceptio dilato- ria que parit grauamē ſuc- ceſſiuū pt ſem- per oppo. An- ge. conſi. cclvi. vbi dr ꝙ ſemp pōt appellari, ⁊ inq̄rū ēi di- cit ꝙ exceptio- ſupueniēs poſt li. ꝯt. pt oppo- ni, adde ꝙ ſir pt oppōi poſt ꝯcluſum in cā ſi illo tpe ſup- ueniat ſm ro. ſingu. ſuis. ſo- lio. ix.

¶ Et qñ habeãt locũ diſpõ.l.per hãc C.de tẽp.ap.ꝙ in ap.nõ deducta poſſint deduci,ꝛ nõ probata ꝓbari que fuerũt omiſſa,ꝛ nõ probata in cã prin.vide Cano.moderne pbl.frã.ꝛ ꝓpoſitũ alex.in.c.vt debitus,ꝛ in.c.interpoſita,de ap.vbi inter reliqua habes qualiter l.per hanc,nõ habet locũ in app.ab interlocutoria que habet ſuſtineri ex eiſdem actis,ꝛ nõ ex nouiter deductis,ibi vide plene. Ami.o.Fran.

ꝛ eadem ita poteſt intelligi rubrica illa ne liceat in vna eadẽq; cauſa tertio prouocare,ꝛ no.ibi in rub.per gl.ꝛ Bal.Uno ad alia vero nõ dr̃ oĩno eadẽ cã ꝛ vt pꝫ in.d.l.eos,ꝛ in.l.inuitus,cũ ibi no.ff.eo.vbi ꝓcurator ꝯſtitutus ad cãm agendã nõ vr̃ ꝯſtitutus ad proſequendã cãm appellõnis nec iſte tex.ſm Sal.ꝓbat aliqd in ꝯtrium ſi bñ ponderet.Licet probet ꝙ perſona ꝓcuratoria que nõ fuit repulſa in cã pncipali nõ pt repelli in cã appellõnis que ſuccedit loco prime cãe quo ad ꝓponẽdas dilatorias. Et de h articulo in cã appellationis ſit eadẽ cum principali,vl tra predicta vide per gl.in.c.fi.de iura.calũ.in.vi.per glo.xvi. diſt.in.habes per Spe.ꝛ Jo.an.in tit.de iura.calũ.§ ſequit̃,ꝛc. qd de cauſa,ꝛ plene per Cy.ꝛ Salyc.in.d.l.inuitus,cum concor.ff.proxi.allegan.† Et iſta faciunt ſm glo.hic ad qõnem ſabbatinam an aduocatus pro eodeꝫ ſalario teneatur iuuare in cã appellationis,de quo vide per gl.in.l.vnica.ff.de ſuffra.ꝛ in.l.fi. ff.de poſtu.ꝛ in.l.j.ff.in cauſa poſt publi.adſit in.ꝛ in.l.qui proprio.§.item queritur in gl.j.in fi.ff.eo.per glo.ꝛ in.c.romana. in prin.de teſti.in.vi.per Spec.in tit.de ſalariis.§.ſequitur ꝛc. ſed nunquid aduocatus,ꝛ magis cõmuniter tenet ꝙ non Pro quo bene facit.l.inuitus.¶ † Ultimo circa queſtionem quam tangit hic Bal.in verſi.reſtat ꝛc. Adde no.per eundem in.l. error,ad fi.ff.de iur.ꝛ fac.igno.in.l.iubemus.§.ſane.ff.de ſacroſan.eccle.ꝛ per Joan.an in addi Specu.in tit.de depoſi.§ ix. ver.verum,per Ant.de bu.in.c.fide confeſ.per Bal.in addi. Spe in tit.de appel.verſi.ſed nunquid ficte confeſſus p Imol. in.l.fi.§.iuſſus.ff.de appel.

¶ De iſta rñdeꝫ ſi ꝓbata ꝓbabo,ꝛ nõ dicta deducã, a qñ eſſet omiſſus aliqd ex dolo vl ignorãtia vid gl.in.c.cum dilectã.de ꝓcurat.ꝛ abb.i.c.cũ ſcr.in.iiij.col. de re iud.ꝛ vid Fel.in.d.c.ad audiẽtiã.in.xj. 19 col.ꝛ ĩud.ro.i i admonẽdi.ff. de iureiu.ꝛ ibi vid mod.ꝛ vide Fely.in.d. c.ad audiẽtiã. i.x.co.an exce 20 ptio dilatoria q̃ fuit omiſſa i cã pncipa.poſſet opponi in cã app. Tho. a ¶ Eadẽ,ad d in ꝛ vid mni [illegible] dões inter cãm pncipa.ꝛ cãm app p eũ dẽ alex.in ꝯſi. xxvj co.j.ꝛ.ij. l.ij.vol.ꝛ ibi ꝙ aduocatus p me in cã pnci. poterit eſſe ꝯ me i cã ap.F. b ¶ Interlocutoria, vide ind.ro.ꝯſi.cc cclxi.ꝛ iq̃ñ. d. Jal.h dr ꝙ ſtatutũ regrẽs ſolẽnitatẽ in ꝯ ctib⁹ minorꝫ vl mulieꝝ nõ dꝫ itelligi qñ ea q̃ fiũt p ipſas ꝑſonas fiũt i eorũ vtilitatẽ,ꝛ dicit pau.d ca. nõ ſcinit alfare ang.in.l.minũ dicẽtẽ,ꝙ mulier ꝓhibita vigore ſtatuti ſe obſtare ꝓter hẽditatẽ ſine onere adire in dic ꝙ nec ipſe vidit cñ. ang.ꝯſ.vl. vbi i teris ꝯſulit,nec ꝙ voluit ꝙ ſtãte ſtatuto ꝙ minor nõ poſſit ſe obligare ꝙ tñ ſi eſt in captiuitate põt ſe obligare abſq; ſolẽnitate, q: ſua interẽ ſe liberare a manibus inimicoꝝ,ꝛ ꝙ idẽ voluit ꝯſ.cccviij.vbi ꝯſuluit ꝙ ſtãte ſta.ꝙ minor nõ poſſit obligari niſi cũ ꝯſenſu officialiũ mercãtie,ꝛ ꝯſanguineoꝝ ꝙ tñ ſi ſe obligat vtiliter ineundo ſocietatem vtilem valet obligatio abſq; predictorum conſenſu.

SUMMARIUM

1 Sententia lata pro procuratore minoris quanquã minus legitimè conſtituto ualet.

2 Sentẽtia lata pro procuratore adulti quamuis minus legitimè conſtituto ualet

3 Sñia lata p ꝓcuratorẽ eccl̃ie quãquã minus lrimè ꝯſtituto ualet.

4 Sententia lata cum adminiſtratore pupilli legitimè conſtituto an & quando ualeat,

5 Sententia lata contra minorem non legitimè defenſum non ualet ſed quid in interlocutoria.

Non eo minus. †Sñia lata pro procuratorẽ minoris quãquaꝫ minus legitime ꝯſtituto vꝫ ꝯ̃nia ꝯtrã lata nõ valeret.h.d.¶ †Not.ꝙ dixi in ſummario lꝫ lex iſta loquatur in adulto,tñ extenditur ad pupillum ſm Bal.ꝛ Saly.hic allegantes,gl.in.l.neq;,in verſi.interueniente.ff.eo. Ad de gl.in.l.pupillus,nec velle.ff.de regu.iur. Iteꝫ quamuis iſta lex loquatur eo caſu quo interuenit aliquis pro adulto in iudicio,tamen ſm Cy.ꝛ Sal.hic hꝫ locum hec lex ẽt ſi nullus interueniſſet pro minore,ſed ipſe minor ſolus vt ſenſit glo.iuncto tex.in.l.j.ff.qui leg.perſo.ſtãdi in iudi.habẽt. Et ſimilis glo.eſt in.d.l.pupillus.ꝛ iſtud magis cõiter tenet̃ quãuis Fran.tigri. hic videatur tenere ꝯtrium,q: lege non probat̃,tñ dic,ꝙ non ꝓbat̃ ex rõne quã poſuit hic Cy.dũ dicit ꝙ quo ad acquirendũ, ꝛ quo ad fauorabilr̃ geſta minor hr̃ pro maiore.l.neq;,cũ ſi.ff.de ꝯhen.ꝛ commi.ſtip. Hãc opi.nõ intelligo veram in eo minore q caret intellectu vt in infante,q: ſñia lata in fauorẽ eius exiſtẽtis in iudicio nõ teneret,ſicut nec qñ fert̃ in fauorem furioſi.l.furioſo,ꝫ cõeꝫ intellectũ doc.ff.de reg.iu.furioſus.n.ꝛ infans eq parant̃.§.pupillus,inſti.de inu.ſtipu.ꝛ in terminis nr̃is voluit hoc bar.in.d.l.furioſo,in pn.bñ facit ꝙ no.Spe.in ti.de actore.§.i.ver.ꝛ quidẽ excipit̃.¶ †Et illud ꝙ dr̃ hic in minore hꝫ locũ ẽt in eccleſia,ita dicit Imo.in.l.queſitũ,in.j.gl.ff.de re iu. ꝛ ibi alios dixi. Et no.Cano.in.c.cãm,de iu.equiparant̃ autem minor,ꝛ eccleſia.c.ij.vel.j.de reſt.in inte.no.glo.in.l.imperatores.ff.de re iu.ꝛ in.l.ſi vt ꝓponis.ff.de rei ven.cũ ſi.lꝫ aliter ſentiat Ant.de bu.in.d.c.cãm,quẽ ibi rep̃hẽdit Imo.¶ †Notandum eſt vnum ꝙ dixit Ja.bu.in.l.cum ꝛ minores.ff.ſi aduer.rẽ iudi.vbi hanc.l.limitabat procedere qñ lis fuiſſet ſolẽniter conteſtata cum adminiſtratore legitimo. Sed in hoc nõ inſiſto,q: reprehendit̃ p Bal.ibi,ꝛ recte per hanc legẽ indiſtincte loquẽtem,facit ꝙ no.gl.iuncto tex.in.d.l.j.ff.qui legi.perſo.ſtã.in iudicio ha.an aũt illud ꝙ dicitur hic in ſñia habeat locũ in proceſſu ſñia nondum lata,dic vt per doct.maxime per Cy.ꝛ Bald. 5
¶ †Ultimo inquantum litera hic in verſi.minoribus innuit ꝙ ſententia lata cõtra minorẽ non legitime defenſuꝫ nõ teneat an hẽat locũ in interlocutoria vide no.per glo.ꝛ doc.in.d.l.j.ff.q legi.perſo.p Barto.in.l.ſi preſes.ff.quõ ꝛ qñ iud.ꝛ in.d.l.cũ ꝛ minores,ꝛ per Spec.ꝛ Jo.an.in ti.de actore.§.j.ver.porro.

SUMMARIUM

6 Pactum de quota litis in procuratore reprobatur, & eum ab agendo repellit.

2 Paciſci cum procuratore pro lite an & quando liceat.

1 Item te redemiſſe. †Pactus de quota litis in procuratore reprobat̃,ꝛ eum ab agendo repellit.h.d.¶ Et huius ratio eſt ne detur procuratori materia delinquendi,ꝛ per fas,ꝛ nefas ad victoriaꝫ perueniendi,q: nõ debet via delictis aperiri.l.ꝯuenire.ff.de pac.do. ꝛ.l.ij.ff.de indi.vidui.tol.ſm Cy.hic. Ex qua ratione infert̃ qꝺ nedum eſt prohibitum pactum de quota litis,ſed etiam de certa quantitate vel re,, quia eſt eadem ratio,ꝛ alias de facili poſſet fieri fraus legi.ita tenuit gl.cõiter approbata in.l.ſumptus. ff.de pac.ꝛ ſenſit glo.in.§.maurus,hic allegato in gl.ꝛ ſequuntur communiter doct.in.l.ſi quis.ff.de poſtu.reprobata gloſ. ibi,ꝛ idem tꝫ Joan.an.in tit.de ſalar.§.ſequitur,in addi.que incipit ꝛ no.ꝛc. Quod intellige ſane qñ ꝓmitteret̃ ſibi aliquid tantum in caſu victorie,ſecus ſi promittatur ſibi pro mercede ſiue vincat ſiue ꝑdat,nam talis promiſſio vꝫ.l.j.in fi.ff.mãda.ꝛ plene no.in.l.ſ.ff.man Sed predictis obſtat ſoti tur tex.in.l.j.in ꝛc. ſicu.ꝛ ſi nomine palmarij,de var.ꝛ extraor.cog.vbi valet promiſſio facta nomine palmarij ſeu victorie litis. Fulgo.in.d.l.ſi qui reſpondet ꝙ ille tex.debet intelligi quãdo illa promiſſio nõ fiebat ante victoriam,ſed poſt. Pau.de caſt.hic ꝛ in.d.l.ſumptus,ꝛ in.d.l.ſi q,dicit ꝙ iſte intellectus eſſet indubitabilis ad illum tex. Unde concludit ꝙ aut promitto procuratori certum quid tantum pro victoria ꝛ non vꝫ,vt.ff.dictum eſt,aut promitto certum pro mercede ſua,ſiue vincat ſiue non,ꝛ vltra hoc ſibi promitto aliquid nomine palmarij,ꝓmiſſio vꝫ ita itelligit̃ tex. in.d.verſi.ꝛ ſi nomine. Nam illo caſu dato ꝙ procurator perdat cauſam,non tamen perdet laborẽ ſuum cum mercedeꝫ ſibi promiſſaꝫ habere debeat ꝛ ſic ceſſat illa preſumptio ꝙ p fas,ꝛ nefas tendat ad victoriã ſicut quando ſibi nil debet̃ niſi vincat, ꝛ ideꝫ Saly.in.d.l.ſi qui,vbi plenius per eum. Addo Spec. idem volentem in.d.§.ſequitur.verſic.quid ergo. Ang.vero, in.d.l.ſumptus,facit differentiam an in caſu victorie promittatur certa quantitas de illa proprie que litigatur,ꝛ non vꝫ pactũ vt dictũ eſt,ſecus ſi promittatur alia pecunia de qua non litigatur,ꝛ hoc innuit gl.in.d.l.ſumptus. Sed iſta opi.non placet,q: eſſet imponere.l.verbis ꝛ non rebus contra.l.ij.C.cõmunia de leg.ꝛ q: in vtroq; habet locum ratio.ff.aſſignata.ſ.ꝙ per fas,ꝛ nefas ꝛc.ꝛ ideo precedẽs opi.videtur tutior. Que tamen videtur limitanda ex ꝛbis Bal.in.d.l.ſumptus.ſ.qñ vltra mercedem promittitur modicũ nomine palmarij,ſecus ſi qd magnũ q: nõ vꝫ.l.ſalariũ,in ver.maiores.ff.man.;ꝛ quaſi videatur habere locũ ratio.ff.reddita.¶ †Ultimo circa queſtionẽ q̃ tangit hic bar vide no.p bar.ꝛ alios in.l.fi.in princ.l.e.tin.l.j.in fi.ff. mãda.ꝛ per Bal.in.l.ij.in pe.q.ff.mandati. 2

SUMMARIUM

1 Procurator uel actor ſpeciali mandato rem uendere non poteſt in præiudicium domini.

2 Procurator ſeu ſindicus ciuitatis uel uniuerſitatis,poteſt uẽdere rem ciuitatis ſine mandato, quia dicitur habere liberam.

3 Res quæ ſeruando ſeruari non poſſunt dicuntur illę,quæ non poſſunt ſeruari triennio,

4 Tutor ante confectionem inuentarij,& ſatiſdationem præſtitã, omnes fructus uendere poteſt,

1 Procuratorem. † Procurator vl̃ actor ſine ſpeciali mãdato rẽ vẽdere nõ pt in ꝓiudiciũ dñi.h.d. ¶ Not.ſm vnã expoſitionẽ glo.ꝙ actor tutoris vel curatoris

vel curatoris non poteſt rem minoris alienare, ꝙ eſt menti te-
nendũ ſm bal. poſt Bar. nam videbatur ↄtrarium, q2 ipſi tuto-
res vel curatores vẽdere poſſunt ſeruatis ſeruãdis, iuxta. l. lex
2 que tutores. ꝗ. de admi. tu. ¶ † Item hãc. l. intellige in procura-
tore pauari, ſecus in procuratore ſeu ſindico ciuitatis vel vniuer-
ſitatis, q2 dñr hẽre liberã, vt probatur in. l. preſes. ꝗ. de tranſ. de
quo dic vt ibi dixi, ⁊ ſic vigoꝛ libere poſſunt alienare vt h̃ in gl.
3 ¶ † In glo. fi. ibi facile corrũpi pñt ⁊c. vt q2 triẽnio pñt ↄſerua
ri, ita dixit glo. reputata ſin. ꝗ. ſi aduer. vẽdi. in. l. j. quam ita al-
le. Ang. in. l. j. §. queſitum. ff. ad tre. ⁊ in. l. procu. tutoꝝ. ff. e. Et
eſt ſing. glo. in. l. duoꝝ. §. interdum. ff. ſo. ma. facit tex. in. §. ↄſti-
tuitur, inſtitu. de vſuf. ⁊. l. igitur, iuncta. l. precedenti, in fi. ff. de
iure delibe. Tales enim res que per triennium ſeruari nõ poſ-
ſunt dicuntur eſſe de rebus que ſeruando ſeruari non poſſunt,
5 vt no. dicta gl. † Et ex hac glo. ſumit hic Ange h argu. ꝙ tutoꝛ
ante cõfectionem inuentarij, ⁊ ſatiſdationem preſtitam omnes
fructus vendere poteſt ad ꝙ vide. l. tutoꝛ. §. qui repertoriũ, in
princi. ff. de admi. tuto.

SVMMARIVM

1 Procuratoris officium quis inuitus ſuſcipere non tenetur.
2 Aduocati officium quis inuitus cogitur ab initio ſuſcipere.
3 Procuratoris officium tenetur ſuſcipere qui conſueuit officium publicè exercere.
4 Procurator tenetur appellare, niſi iuſtè ſuccubuiſſet.
5 Procurator ad unum actũ conſtitutus non tenetur appellare.
6 Procurator an poſſit inuitus cogi coniunctus pro coniuncto.
7 Cuſtodiã an uideatur tacite ſuſcipe, q capit rẽ dimiſſam penes ſe.
8 Procurator uidetur acceptaſſe officium procurationis, ſi acceptaſſet officium mandati.
9 Procurator conſtitutus apud acta iudicii preſens & tacens, an uideatur officium acceptaſſe.
10 Procurator an teneatur appellare, & cãm appellationis proſequi.
11 Appellationis tpa an ceſſent currere pp paupertatẽ appellantis.
12 Defenſor an teneatur appellare, & cãm appellationis proſequi.
13 Procurator conſtitutus ad unam cauſam tantum, non poteſt appellationem proſequi.
14 Procurator non tenetur cauſam appellationis proſequi, fallit in interlocutoria.
15 Procurator in caſibus in quibus non tenetur cãm appellationis proſequi, an poſſit nihilominus illam proſequi ſi uelit.
16 Procurator actoris uidetur tacitè & in cõſequẽti hẽre mandatum ad defendendum dominum in cauſa reconuentionis.
17 Procurator rei pro quo ſciente & patiente dominus ſatiſdederat iudicatum ſolui poteſt cogi defendere dominum.

b
1 1 **Nuitus.** † Officiũ procuratoris qs inui-
tus acceptare non cogitur ꝓ ac-
tore vel pro reo, ſed ſi ſpõte ſuſcepit, ⁊ ꝯ̃ ſe ſniam re
portauit appellare tenetur, nõ aũt cãm appellationis
proſequi virtute mandati ſimplr̃ facti ad illam cauſam agendã.
h. d. ſm tec. veram, que prima pars loquitur in procuratore ac-
toris, ſcḋa in ꝓcuratore rei, in tertia ponit regula generalis ad
2 oia predicta, ſcḋa ibi nec, tertia ibi cũ fidẽ. ¶ † No. ꝙ inuitus
qs non cogit a princi. aſſumere officium ꝓcurationis, ſꝫ ſecus
fit in officio aduocati. l. puidẽdũ, in ver. ſi qs vero. ꝗ. de poſtu.
⁊. l. j. §. ait pretor. el. j. ff. de poſtu. ⁊ rõ eſt ſm Bal. ⁊ Salyc. quia
aduocationis officiũ eſt quodãmõ publicũ ⁊ honorabile. ſꝫ offi-
cium ꝓcuratoris eſt viliſſimũ, vnde videmus ꝙ infamis pt eẽ
ꝓcuratoꝛ. §. fi. inſti. de exce. nõ aũt põt eſſe aduocatus regulari
ter. l. j. §. h edicto. ff. de poſtu. ⁊ ibi hanc rõnẽ ſenit gl. in ꝟ. cer
tis perſonis. Itẽ cũ procuratore ꝯbit, ⁊ celebrat ſecũ ꝯtractus mã
dati, ſecus in aduocato vt viſum fuit in rub. ꝗ. eo. merito ergo ꝓ
3 curatoꝛ non cogit ꝯbere. l. ſicut. ꝗ. de act. ⁊ obli. ¶ † Dixit tamẽ
hic ſignãter Ful. ⁊ Pau. de caſt. ꝙ regula huius. l. fallit in il-
lis qui ↄſueuerũt operas ſuas locare ad exercitiũ ꝓcuratoris
vt ſunt iſti ꝓcuratores palatij, nã illi hũ pñt cogi ex initio cã, ar.
d. l. puidẽdũ, large enim dñr aduocati ſm Ful alle. l. j. §. aduo
catos. ff. de var. ⁊ extraoꝛ. cog. Certe iſtud dictũ quãuis ſit no. ⁊
de facto ſeruet, tñ magis ꝓbat auctoritate ipſorum ꝗ̃ lege vel
rõne, ⁊ eſt ꝯ̃ iſtam. l. generaliter loquẽtẽ, ⁊ cõtra rationes. ꝗ. red
ditas. ¶ Fallit ⁊ ſcḋo regula huius. l. ſm Salyce. in officio ꝓ
curatoris fiſci ſeu reipu. arg. l. ei qui ciuilia. ꝗ. de appe. ⁊. l. ſi ma
4 giſtratus, cum ſimi. ff. de mu. ⁊ ho. ¶ † Scḋo not. ꝙ ꝓcuratoꝛ
tenet appellare, fallit h̃ Cy. Ray. Bal. Ang. ⁊ Sal. ſi ꝓcura
toꝛ iuſte ſuccubuit, q2 dꝫ bonã fidẽ agnoſcere. l. quotiẽs. §. ſicut
ff. de admi. tu. ⁊. l. fideiuſſoꝛ. §. quedaꝫ. ff. man. ⁊. l. berẽnius. §.
fi. cũ ibi not. ff. de euic. ⁊ in dubio pſumit iuſte ſuccubuiſſe. c. in
pñtia, de renũ. c. cum inter. c. ſicut, de re iud. Ideo in dubio nõ
tenet appellare ſm predictos docto. hic, ⁊ no. in fi. in. d. l. be-
rẽnius. §. fina. ſm Anto. de bu. ⁊ Imo. in. c. nõ iniuſte, de pro-
cura. ⁊ Imol. in c. R. de emp. ⁊ vendi. dicunt ꝙ licet iſtud poſ
ſit procedere in emptore qui agit cauſam ſuo nomine per no. in
d. l. berẽnius, tamẽ in procuratore voluit ꝙ in dubio teneat ap
c pellare per hanc. l. ⁊. d. c. non iniuſte non tamen faciunt men-
tionem de Cy. ⁊ ſequacibus hic, vnde teneo primam opi. atten
to ꝙ ſnia preſumitur in dubio iuſta, ⁊ ꝙ procuratoꝛ dꝫ bonaꝫ fi
5 dẽ agnoſcere vt eſt dictum. ¶ † Scḋo fallit in ꝓcuratore cõſti
tuto ad vnum actũ, puta ad audiendã ſniam, q2 nõ tenet appel-
lare ſm Io. an. ita no. de cidẽtẽ in. d. c. iniuſte, ⁊ cum eo tranſe
6 unt ibi reliqui, bene facit. l. liber. §. litem. ff. de neg. geſt. ¶ † In
gl. j. ibi. §. inuitum, limita tñ ſm Cy. hic, in. j. q. cum quo tranſ-
ſit Bal. Saly. ⁊ Pa. de ca. hic vbi ↄiunctus preſens, ⁊ tacẽs
ↄſtitueret ꝓcuratore ↄiūcto q2 preſumet ↄſentire, arg. l. nõ ſer
uus cõis. ff. de do. inter viruꝫ ⁊ vx. ⁊ in. l. in adoptionibus. ff. de
ado. ⁊ idem dicunt eſſe in valde amico, quia dicitur eſſe quedã
ↄiunctio, alle. l. iure. §. amicos. ff. de ver. ſign. ⁊ ideꝫ tenet Pe.
de anch. in cle. j. de procu. ſed Ant. de bu. ⁊ Imo. in. c. ex par
te decani, de reſcri. ⁊ doc. in. c. qui ad agendum, de procu. in. vj.
approbant tantum illud ꝙ dictũ eſt de cõiuncta perſona, ſed in
amico dicunt iure non probari, nã in ſimili videmus ꝙ ſꝫ cõiun-
cta perſona poſſit agere ſine mandato. l. exigẽdi. ꝗ. eo. tñ in ami
co non reperitur expreſſum, ⁊ in exoꝛbitãtibus non dꝫ fieri ex-
tenſio. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſo. ma. vt plene dictũ fuit in. d. l. exi
gendi. Io. de Imol. in. c. cũ olim, de offi. deleg. ⁊ in. l. ij. §. voluñ-
tate qui eſt alſ. §. voluptate. ff. ſol. mat. ⁊ Ant. de bu. in. c. quã
uis, de re iu. approbãt ſimplr̃ illud ꝙ dixit h Cy. in ↄiuncta pe-
ſona, ⁊ predicta opi. Ant. de bu. ⁊ ſequaciũ videt tenenda per
predicta. licet Imo. in. l. ſepe, de re iudi. ⁊ in. c. quãuis, dixerit
ꝙ opi. Cy. etiam in coniuncta perſona non videtur bene iure ꝓ
bari vt plene dixi in. d. l. ſepe, in gl. in verſi. de proprietate.
7 ¶ † Et predicta inducunt hic Cy. ⁊ Bal. ad qõnẽ de eo qui di
miſit in domo mea librum ſuum me ſciente, ⁊ patiente nunquid
videar tacite ſuſcipere cuſtodiam, ⁊ dñt ꝙ nõ ſi eſſet ↄiunctus
d vel amicus per iã dcã. Tu collige veritateꝫ ex his que dixi re
ferendo verba Ant. bu ꝗ̃uis circa paſſum plura dici pñt que
vide per Io. an. in addi. Spe. in rub. de depo. per Bal. in auc.
habita ad fi. ꝗ. ne. fi. pro pa. ⁊ in. l. filius. §. inuitum. ff. eo. ꝑ Ro.
in. l. que dotis. ff. ſol. ma. vbi alias dixi, ꝗ̃uis bal. ⁊ Pa. de ca.
8 ſimpliciter tranſeãt cum Cy. ¶ † Item fallit ſi procuratoꝛ ac-
cepiſſet inſtrm̃ mandati, q2 vꝫ conſentire, ⁊ acceptare officiuꝫ ꝓ
9 curationis vt in cle. j. extra. e. l. filius. ff. ad maced. ¶ † Item fal
lit ſecundum Bal. hic ſi quis pñs, ⁊ tacẽs apud acta iudicij fu
it conſtitutus procuratoꝛ, argu. l. cum oſtendimus. §. fi. de fide
iuſ. tuto. ſed iſtud pendet a dubio intellectus illius. §. an ibi ſit
ſpeciale fauore pupilli, de quo vide que dicta fuerunt in. l. ſine
apud. ꝗ. tranſac. ¶ In glo. ij. ibi eum qui ſuſceperat officium, ⁊
ibi queritur an cogi poſſit precise vel cauſa ratione ad exercendum
de quo dic vt ibi dictum fuit, hic autẽ tractatur an ab initio qs
cogatur aſſumere officium, ⁊ iſta eſt veritas ſm omnes quicqd
10 dixerit Bart. ¶ † In glo. in ver. extendere, ibi propter inopiã
⁊c. ad hoc glo. intendit allegare. d. §. ſi ignorans, ſed Bart. hic
dicit ꝙ ille tex. non debet intelligi quo ad appellandum ad ex
ercendum cauſam appellationis interpoſite, quia in appellan-
do non poteſt quis excuſari propter inopiam cuꝫ poſſit appel
lare voce, ⁊ ſic ſine impenſa. l. litigatoribus. ꝗ. de appell. vnde ip
ſe poſt Iaco. bu. dicit quod in caſibus in quibus quis tenetur
exercere cauſam appellationis prout tenetur fideiuſſoꝛ, ⁊ em-
ptoꝛ. d. §. ignorantes, ⁊. d. l. berenius, tunc excuſatur a proſe-
quendo propter inopiam, vt. d. §. ſi ignorantes, non ab appellã
do, ſed ſecundum Pau. de caſt. hic ille tex. videtur velle loq
in actu appellandi non exercendi cauſam appellatiõis, ideo in
telligit illum tex. quando ex conſuetudine vel ex forma appel-
lãs tenebatur aliquam gabellam ſoluere, vel tu dic melius ſecũ
dum Odofre. ⁊ omnes in. d. c. non iniuſte, ⁊ Ricar. malum. ⁊
Fulgo. in. d. §. ſi ignorantes ꝙ poteſt intelligi quando non po-
terat appellari viua voce, vt quia lata fuerat ſententia contra ꝓ
curatores, ⁊ principalis erat abſens, vnde non poterat appella
ri viua voce, quia incontinenti, ⁊ eadem die tantum poteſt viua
voce appellari. l. j. in fi. cum. l. ſequen. ⁊ ibi plene per Bart. ff.
de appel. ⁊ hoc etiam videtur ſenſiſſe Salyce. hic vel ſecundũ
Fulgo. hic, ⁊ in. d. §. ignorãtes, poteſt intelligi ꝙ ibi voluit cau

9 ¶ Vid. ale.
i ↄſi. lix. l. ij. vo.
i cl. viſo ꝓceſſu
i. ij. col. ꝙ filiuſ
fa. minoꝛ q ſine
ↄſẽ ſu pris egit
i iudicio ſꝫ red
dit iudiciũ nul
lũ. l. fi. §. neceſ-
ſitatẽ. ꝗ. d ho. ꝗ
li. tñ i fauorem
ei⁹ vꝫ iudiciũ
ꝙ ẽ no. tñ tex. i
d. §. neceſſitatẽ
vult ꝙ filiuſfa.
ſi hꝫ itegrã ꝑſo
nã ſtãdi i iudi
cio. Thomas.
a ¶ Pdt, vid
eo q tutoꝛ pt fa
cẽ añ ↄfectionẽ
inẽtarij ꝑ Ind.
ro. ↄſi. ccccxv.
b ¶ Inuit⁹,
vid tex. i. l. fili
uſfa. §. fi. ⁊ i. l.
ſꝫ ⁊ he. §. pꝛoi.
ff. e. ⁊ i cle. j. e.
ti. qñ ꝓcur. te-
neat inu⁹. T.
c ¶ Iniuſte ita
itelligũt do. de
ro. dci. iuis de
ꝓcur. in nouiſ.
dñt tñ ꝙ tenẽ
tur ꝓſeq appel
lõnẽ ſi id erat i
mãdato ſꝫ d ꝯ̃
rio proteſtatio
fuerit.
d ¶ Vel ami
cus, adꝺ tu ꝙ
hec deciſio ma-
hi vr dubia ꝑ
ea q dt bart. in
auc. vbi dt ſꝫ
nota. ꝙ doctoꝛ
legẽs in domo
ꝓpria nõ tenet
ſcolari deferẽ-
ti libꝝ niſi ex-
pſſe cuſtodiaꝫ
ſuſceperit, ⁊ in
doct. appelat
magiſter, ⁊ ꝑa
ter ſcolariũ, et
hũ facit gl. i. l.
liberto. ff. d op.
lib. dũ ſuppiet
⁊ magro ſcḋo
facit tex. i. l. ſi
ego. §. fin. ff. de
iu. do. ⁊ ibi pũ
derat bal. in ra
pon. antiqs. q
loqt in marito
⁊ vxore, id co-
gita. Fran.
9 ¶ Vid ple.
ꝑ fel. i. c. nõne,
i. iij. co. de pſ-
crip. vbi vide
as. Thom.

te, & conſulte appellare, vnde oportebat aduocatum conſulere
11 & ſic expenſam facere. ¶ † Et iſtud facit an propter paupertatem
a tempora appellationis non currant. a de quo vide no. per
Inno. in. c. ex ratione, extra de ap. & per Bald. in. l. ſi. ꝟ. de con
12 di. inſer. ¶ † In ea. ibi. l. liber. §. fi. &c. illa non loquitur in procuratore,
ſed in defenſore ſine mandato, & glo. hic allegando illum
tex. videtur hic ſentire ꝙ defenſor nõ tenetur proſequi cauſam
appellationis, poſſet tamen ſi vellet, quia quilibet põt alium
defendere ẽt ſine mandato, vt. l. exigendi, cum ſimi. ꝟ. eo. & hoc
vltimum eſt de mente glo. fi. in. l. ſi actor, vbi clarius bart. ꝟ. de
ap. & Ange. hic, dixit tñ Ja. de are. Cy. & Ray. hic ꝙ niſi defenſor
proſequatur cãm appellationis fiet executio contra eum, &
non haberet actionem nego. geſt. ꝯ principalem, allegat. d. l. liberto,
in fi. & l. iam tamen. §. in hac. ff. iudi. ſol. & etiam ita tenet
13 Ant. de bu. in. c. non iniuſte, extra eo. ¶ † In ea. ibi. l. ſi actor.
ille eſt bonus tex. pro iſta opi. ꝙ actor, & pari ratione procurator
conſtitutus ad vnam cauſam non poteſt cauſam appellationis
proſequi, ſecus ſi eſſet conſtitutus ꝓcurator ad omnes cauſas
generaliter etiam futuras, vt declarat hic Bart. qui ita intelligit
l. ſi. ff. an per alium cauſa appellationis, & non intelligitur,
in dubio conſtitutus procu. niſi ad cauſas preſentes ſm magis
cõem opi. de quo per glo. & doct. in. l. omnium. ff. eo. & in. l.
dãm. §. ii is qui edeo, in ver. angeri. ff. de dã. infec. cum concor.
¶ Utrum aũt actor poſſit dari ad cauſas futuras vide in. l. itẽ
eorum. §. ſed & ſi ita, & ibi per bart. ff. ꝙ cuiuſ. vniuer. nomi.
¶ In ea. ibi. ꝟ. vt cauſe poſt pub. adiu in. & c. l. ita. l. nõ facit, & loquitur
in tutore qui habet generalem adminiſtrationẽ, & ibi ꝓ
b batur ꝙ tutor tenetur cãm appellationis proſequi, b vt ibi, & in
14 d. l. ſi actor. ¶ † In ea. ibi. §. item queritur ſtat ergo concluſio
ſm gl. & magis cõiter doc. ꝙ procurator non tenetur cãm appellationis
proſequi per. d. l. ſi actor, & per iſtam. l. maxime in ꝟ.
nec eandem, vltra quã Ricar. & Sal. & eſt caſus apertus in. d.
c. non iniuſte, in fi. loquit in appellatione ab interlocutoria ꝑ rationem
que colligitur ex lege ad rem mobilem, & l. ad legatũ. ff. e.
& in. l. procurator. in fi. ff. de operis no. & Inno. in. d. c. non iniuſte,
ꝙ ſignanter intelligit hic Sal. eſſe verum niſi appellatio
ab interlocutoria venit et tractãda in alio loco remoto adeo ꝙ
procurator ob hoc diſtraheretur ab alijs ſuis negocijs & procurationibus.
argu. l. ſancimus, ad fi. ꝟ. de aduo. diuer. iudi. & l. ſi
& he. §. non ſolum, cum concor. ibi allega. per glo. ff. eo. & ꝓ hoc
facit id ꝙ no. Bal. hic volens ꝙ procurator genereliter cõſtitutus
non habeat proſequi cauſas appellationis extra prouinciam
per. d. §. non ſolum. Sed contra dictum Saly. facit quia ratio
allegata per docto. que fundatur per. d. l. ad legatum hʒ ẽt
locum iſto caſu, & imputet ſibi qui mandatum aſſumpſit ad agẽdum
cauſam in qua ſciebat appellandum eſſe ab interlocutoria
ad tribunal iudicis in alio loco remoto, argu. l. qui bona. § de
illo. cum ſi. ff. de dã. infe. que ratione ceſſant in caſu. d. l. ſancimus
& ad. d. §. non ſolũ, poſſet riuderi, ꝙ ibi cauſa reconuentionis
non erat de neceſſitate ad expeditionem cauſe principalis,
ſed proſequi appellationem ab iniuſta interlocutoria eſt neceſſarium
ad diligentem expeditionem cauſe principalis, & ſʒ ita
ſcolaſtice dici poſſet, tñ teneo opi. Sal. quã etiam firmat Ful.
hic, & ſʒ ipſi non dicant iſta fuit opi. Spe. in ti. de ap. in ſecunda
parte. §. j. in ver. illud, & Inno. in. d. c. non iniuſte. Et de materia
huius. l. videas tamen aliqua per Spe. in. d. §. j. verſi. breuiter.
15 ter. ¶ † Reliqua vide per Cy. latius ꝙ per aliũ qui etiam
tangit an in caſibus in quibus dictum eſt procuratorem non teneri
ad proſequendum cauſam appellationis poſſit nihilominus
proſequi ſi velit in quo tex. in. d. c. non iniuſte, a contrario
ſenſu probat ꝙ ſic, & ita tenebat ibi Anto. de bu. In contrarium
eſt tex. in. d. l. ſi actor, & iſtud magis cõmuniter tenetur, vt ꝑ Cy.
& Ray. hic cum diſtinctione de qua hic per eos, & per Bar. in
d. l. ſi actor, & Imo. in. d. c. nõ iniuſte, vbi etiam hoc tenet contra
do. Anto. & hec ſufficiunt quo ad hanc materiam vno addito
ꝙ procurator generaliter cõſtitutus ad negocia cuius ipſe poſſit
agere & experiri in iudicio. c. q generaliter, extra eo. in. vi. poterit,
& tenebitur cauſam appellationis proſequi abſqʒ eo ꝙ dictum
fuerit ꝙ conſtituebatur procurator ad cauſas futuras, &
ita legi Ange. dicentem per. d. c. qui generaliter, licet non recordetur
16 pro nunc vbi legerim. ¶ † In glo. in verſi. ſed nec ibi,
hoc videtur ſibi mandatum &c. & ſic tenet gl. & magis communiter
doct. hic quod procurator actoris videatur tacite, & in cõſequentiam
habere mandatum ad defendendum dominum in
cauſa recõuentionis, & hoc etiam ſequitur Bar. hic, & ꝑ eum
in. l. iterum. §. ſi pro. ff. eo. licet glo. in. l. ſi defunctus. §. fi.

a ¶ Nõ currant adde in gl. not. in. ca. egrotãs. v. q. iij. & in c. cũ dilectus ex̃ de do. & contu. bal. pulchre in. l. acceptã, in xxiij. q. ꝟ. de vſu. & i. l. ſi ꝟ. de cõdi. iſer. & in. l. ij. §. ſi qs in iudicio in fi. ff. ſi qs ca.

b ¶ Proſequi intellige niſi hẽret in mandato ad appellãdum & ꝓſequẽdũ, quia tunc ſʒ preſtet ſe nolle ꝓſequi ſʒ do. de ro. deci. ꝟ. ali. & dñi idẽ dñi deci. lxiij. l. antiqs de ꝓcu. ꝙ ꝓcurator ad audiẽdũ ſniam diffinitiuã non pt appellare.

c ¶ Defendere filium, adde ſʒ d. Anto. ꝺ ele. ꝓ lex. gña ſr dicẽs ꝙ qlʒ admittaẽ ad defendẽdum recipit ſtrictionẽ ꝺ habilitate lʒ ſumus in mã in q̃ ꝟ laſ vtilitas publica. l. ſunt quoqʒ §. publice. ff. de ꝓcu. & b dicit põderare ꝯ bar. in. l. j. §. nũciatio, de op. no. nũ & ꝯ bar. de ẽe text. in. l. de pupillo, in ꝓn. iſicra, l. ꝓcederi. e. ti. limitat ẽt. d. anto. ꝓdict᷒. hãc l. nõ hẽe locũ i caſu. no. ꝑ bar. in. l. ſi fideiuſſor. §. quedã. ff. mã. nec in caſu no. ꝑ archi. vi. q. iij. c. ſcripſiſti, & in caſu c. cũ dilecta, de con firma. vti. vel inuti.

ff. eo. quam ſequitur hic Cy. teneat contrarium, ſed verior videtur
opinio huius gl. per rationem hic aſſignatam in ea, & cõfirmatur.
per. l. j. in verſi. quaſi procurator. ꝟ. de ſatiſdando, prout
dixi in. l. actione. ꝟ. eodem. ¶ In ea. ibi non adimplet fidem
&c. & ſic non poteſt hec prima lec. procedere per rationem poſitam
hic in verſi. cum fidem, que non poteſt ad hanc. l. adaptari,
tamen volentes ſubſtinere hanc lect. dñt ꝙ ratio poſita hic
in verſicu. cum fidem non debet referri ad proximum verſ. ſed
nec &c. ſed ad primum reſponſum huius. l. vt ſenſit glo. iſta circa
fi. & hic latius per Barto. ꝙ eſt violare tex. quia relatio in dubio
debet fieri ad proxi. l. ſi idem, in fi. & ibi no. l. de iur. om. iu.
& ſm Sal. hic vel etiam poteſt ſuſtineri prima lec. ſm ꝙ refert
Cy. & Bart. quãdo procurator actoris egerat, & peregerat cãm
ſuam vſqʒ ad fi. nam ſicut procurator non tenetur cauſam appellationis
proſequi lata ſententia vt eſt dictum, ita nec tenetur defendere
dñm ſi reconueniatur finita cauſa ſua, & iſtud ſʒ Pa.
de caſt. eſt hic ſignanter notã. ad limitationem. d. l. ſed & he. § ꝓcurator.
ff. eo. cum ſim. iuribus dicentibus ꝙ procurator actoris tenetur
defendere dñm in cauſa reconuentionis. nam intelligit
ſi reconueniatur ante finitam cauſam, & ſic iſto caſu dicetur mãdatum,
17 & fidem adimpleuiſſe. ¶ † In ea. ibi. l. ſi defunctus &c.
iſta. l. ſecundũ Cy. & Ray. loquitur in procuratore rei ꝓ quo
ſciente, & patiente dominus ſatiſdederat iudi. ſolu. nimirum ſi
poteſt a domino ſuo precise cogi defendere. Sʒ nos loquimur
in procuratore actoris ꝓ quo dominus non habuit preſtare ſatiſdationem
iudi. ſolu. nec reperitur quod tunc dominus poſſit
eum preciſe cogere ad defendendum in cauſa reconuentionis,
ſatis eſt ergo ꝙ ſi defendit poteſt dominus cogere actiõe mandati
ad intereſſe, vt in prin. huius glo. nota. glo. in. l. moue. §.
pena. ff. eo. tamen verum eſt ꝙ iſta tertia lec. nõ procedit, quia
non poſſet adaptari ratio hic aſſignata in fine iſte in verſi. cum
fidem, preterea ſecundum iſtam lec. poſſet cogi ꝓcurator a domino
ſaltem cauſatiue per actionem mandati ad intereſſe vt dixi,
quod videtur eſſe contra tex. iſtum qui generaliter dicit non
poſſe, vnde ſequens lectura eſſet vera, & cõmuniter approbata.

SUMMARIUM

1 Mater non poteſt defendere filium pupillum, ſed debet ei tutorem petere.
2 Sententia an poſſit ferri contra pupillum indefenſum.
3 Decretum uel ſententia an poſſit cadere cõtra filium pupillum.
4 Mulier in caſibus in quibus poteſt alium defendere, an iuuet vellia.

1 Alienam. † Mater non poteſt defendere
c re filiũ c pupillũ, ſed debet ei tu-
2 torem petere. h. d. ¶ † In glo. fin. ibi. l. j. & eſt rõ
ſm Bart. quia in cauſa appellationis poteſt perueniri
contra eum ad diffinitiuam ſententiam, non ſic in cauſa ꝓncipali,
quia contra minorem non defenſum non poteſt procedi ad
diffinitiuam nec ad ſecundũ decretũ. l. cum minoris. ꝟ. ſi aduer.
rem iudi. & l. apud iul. in prin. ff. ex qui. cau. in poſ. ea. bald. hic
reprehendit iſtud, quia Bar. preſupponit ꝙ contra minorẽ indefenſum
procedi poſſet in cauſa appellationis ꝙ eſt contra. l. ſi
preſes. ꝟ. de ad. vnde melior eſt ratio quã poſuit hic Cy. quia cauſa
appellationis eſt magis preiudicialis q̃ cã principalis, quũ
niſi proſequatur appellatio prima ſententia tranſit in rem iud.
l. ſi. §. illud. ꝟ. de temp. app. ſecus eſt in cã principali, quia licet labatur
inſtãtia ſaluũ manet ius litigãtibus. l. properandum, in fin.
vbi no. ꝟ. de iudi. & hic plenius per Cy. & Ray. vnde quia maius
eſt periculum, ideo fuit abunde prouidendũ in. l. j. §. ſed & ſi qs
ff. de carbo. edic. & hoc ẽt ſequit Sal. & Ful. etiam Pa. de ca.
3 hic dicit ſe putare hanc ẽt fuiſſe intẽtionẽ bar. ¶ † Ex his infertur
an vbi in cauſa principali poſſit perueniri contra filium
pupillum ad diffinitiuã vel ad ſm decretũ vt qñ ageret contra
eum ex contractu defuncti. d. l. apud iulia. in prin. mater defendere
poſſit. Bar. hic per rationẽ. ꝟ. aſſignatã ſenſit ꝙ ſic, & hoc
expreſſe firmat hic Ange. per eãdẽ rationem iuncta. l. j. de ap.
ſed Mathe. de mat. in. d. l. j. tenuit contrarium per illum tex.
vbi ſpeciale eſt in cã appellationis in qua tractatur de maiori ꝓiudicio
q̃ in principali, vt dixi. ꝟ. vt quia a ſententia lata in cauſa
principali appellatur bis, ſed a ſententia lata in cauſa oppõnis
non poteſt niſi ſemel appellari vt habetur in rubro, & nigro. ꝟ. ne
lice. in vna eademqʒ cauſa ter. prouo. & ſic de maiori preiudicio
agitur in cauſa appellationis, et iſtam poſuit Cy. & Ray. propter quam

pter quas hec opi. vĩ verior. Saly. ſimpliciter vult q ſi ſtatuto caueatur q cõtra pupillum poſſit procedi ad diffinitiuam in cã principal mater non poſſit admitti, q ad hoc in cã principali exquiritur aliud q non requirit in cauſa appellationis ad hoc q poſſit pcedi ad diffinitiuã. ſ. litis conteſta. d. § aliud, vnde neceſſe eſt q cõpareat perſona legitima cu quã pro pupillo lis conteſtetur niſi ſtatutum diceret q lit. non conteſ. poſſet procedi ad diffinitiuam contra pupillum ſm eu. Sed aduerte quis ſtantibus rationibus hic redditis per Cy. quas ſupra retuli ſequitur nunc q mater nõ poſſit admitti etiam ſi ſtatutum diceret q lit. non cõteſt. ꝛc. ¶ In ea. ibi, per tutorem ꝛc. ergo a ꝯrio vbi cõſului non poſſet per tutorem, vt q filius eẽt maior admitteretur mater, ꝛ ita ſoluatur glo. in. l. j. in fi. ff. de appel. recI. ſm omnes hic ꝛ in. l. femine. ff. eo. ꝛ ibi vide gl. que eſt ſimilis iſti.

4 ¶ † Utrum autem in caſibus in quibus põt mulier alium defendere iuuetur velleiano. bar. poſt Jac. bu. hic tenuit q ſic niſi renunciet velliano, arg. auc. matri ꝛ aui mul. tut. offi. fungi po. ꝛ idẽ tꝫ hic Bal. ꝛ ẽt alle. id q hr in. l. ij. §. fi. ff. ad velle. ſed Pa. de ca. hic ſimplr tꝫ ꝯrium per. d. l. j. de ap. reci. nũ rñdet ad ꝯria, dic q iſtam vlt. opi. tenuit ẽt Cy. Ray. b, ꝛ glo. et Bart. ꝛ Ang. ibi, lꝫ dicãt q tutius eſt q mulier renũciet. Iſtã opin. ẽt tꝫ Raph. ꝛ mare. in. d. l. j. pro quo ẽt alle. l. exigendi, cũ gl. fi. C. e. vñ gl. ibi querit an minor reſtituat in caſu in quo admittit tanq̃ idoneus ꝛ decidit q nõ, alis aduerſarius inueniret deceptus legis auc. l. j. de his q veniã eta. impe. ꝛ rñdet ad. d. auc. q ibi impator ꝯceſſit nouũ bñficiũ vꝫ q mr poſſit eẽ tutrix ꝯ regulam. l. fi. ff. de tutel. vñ ſeruanda ſunt ea que pro forma ibi inducta ſunt ab impatore in. d. ꝯceſſione bñficij, ſed in caſu nrõ ꝯrium eſt diſpoſitũ. ſ. q nõ videat intercedere, vt. d. l. j. ꝛ ſic vellia. nõ iuuatur, nec plꝫ reſpõſio Sal. hic, ad. d. l. j. dicentis q ibi loqtur in matre que cũ mãdato cõparebat pro filio actore, ideo nõ dr intercedere, q non dꝫ aliquã ſatiſdationẽ preſtare, nã certe hoc eſt violare illum tex. ꝛ eſt ꝯ ibi no. per glo.

SUMMARIUM

1 Precium conuerſum in rem domini qui venditioni rei ſue nõ conſenſit debet reſtitui emptori.

2 Conſentire venditioni dicitur qui recipit precium.

1 **Si precium.** † Precium conuerſũ in vtilitatem domini qui venditioni ſue rei facte per geſtorem ſuum non conſenſit reſtitui dꝫ per ipſum dominum emptori. h. d.

2 ¶ † In tex. ibi declaretur voluntas ꝛc. intelligitur autẽ dominum conſenſiſſe venditioni ſi ipſe precium recepiſſet. l. quidam ex parte, cum ibi nota. ff. de euictio. ꝛ not. in. l. ſi ſeruus communis, de donatio. inter virũ ꝛ vxo. ꝛ in. l. aliud eſt vendere. ff. de regulis iur.

SUMMARIUM

1 Procurator poteſt conſtitui omni tempore ante litem conteſtatam, uel poſt.

2 Procurator non põt reuocari lite cõteſtata, uel poſt, ſine cauſa.

3 Procurator an debeat ipſe condemnari, uel abſolui, aut dominus ſuus.

4 Procurator an & quando efficiatur dominus litis.

1 **Nihil arbitramur.** † Non refert an procurator conſtituatur a princ. ante lit. conte. an poſt. h. d. ¶ Et poterat eſſe dubium, q dominus a princip. per ſe cepit litem agere, vnde videbatur q per pcuratorẽ poſt lit. conteſt. conſtitutum non poſſet proſequi, q via quã quis ſibi elegit ſibi pateat. l. mulier. §. fi. ff. q me. cau.

2 ¶ † No. ſecundum bal. q ſicut pcurator cõſtitutus ante lit. conteſt. nõ põt reuocari ſine cauſa poſtq̃ lis conteſt. fuerit. l. procuratoribus. C. e. ita ꝛ procurator cõſtitutus poſt lit. cõt. nõ põt reuocari poſtq̃ ceperit cãm agere. Ex quo infertur ſm eu q ſicut procurator per lit. conte. efficitur dñs litis. ita ꝛ ẽt procurator poſt conte. lit. cõſti. efficitur dñs per actũ quem poſtea cepit in cã exercere, ad hoc bene facit. l. nulla ꝛ qd ibi no. Bar. per illum tex. C. eo. vbi dicit q in cauſis in quibus lis non conteſt. pcurator efficit dñs litis cũ primũ cepit tractare de meritis cauſe, vt ẽt ibi plenius dicetur ad idem. l. ita demũ. C. eo. vbi qñ res deſinit eẽ integra habet pinde quo ad pcuratorẽ ac ſi lis eſſet conteſtata. ¶ In glo. j. ibi. C. de conſor. eius lit. opꝫ ñ talem ſatiſdationem tunc peti anteqũ procurator poſt lit. ꝯteſt. conſtitutus cepit aliquẽ actum de meritis cauſe exercere, vt hic per Pe. ꝛ Cy. per

3 proxime dicta q eſt nota. ¶ † In ea. ibi. l. licet. §. pen. ꝛc. cũ ibi no. ꝛ hec eſt magis cõis opi. per iſtas leges, tum etiam q p ſententiã quaſi contrahit cum litigantibus. l. ij. § idem ſcribit. ff. de procura. Unde verba quaſi ꝯtus ſententie non debent accipi in perſonã litigantium quaſi contrahentium per. l. quecunq gerimus. ff. de act. ꝛ obl. prout plenius declarat Barto. in. l. j. C. de ſen. ꝛ ad illã. l. rñde, vt ibi not. ꝛ iſta. opi. videt vera de iure niſi lꝫ Jac. bu. ꝛ Pau. de caſt. hic dixerint q non ſolũ de conſuetu

a dine, ſed ẽt de iure videtur vtrunq poſſe ꝯdemnari. Cõtra qui litem conteſtatus eſt ratione ſui quaſi contractus qui celebrat per litis conteſta. vt not. in. l. ij. § fi. de pret. ſtip. ꝛ. l. de etate. §. qui interrogat. ff. de interro. ac. Et pro hoc alle. l. furti. § q alieno, in fi. a cõtrario ſenſu non violando tex. ff. de inſa. Nam ibi litera innuit q ſi a principio dñs fuit in iudicio, ꝛ poſtea conſtitutus fuit procurator, ꝛ feratur condemnatoria ſuper actione famoſa dñs non euitabit infamiam q non eſt ex alio, niſi quia verba condemnationis poſſunt in eum concipi, ꝛ ſimul cum eo poterit ſine dubio cõdemnari procurator ratione quaſi cõtractus qui celebrat per ſententiam cum procuratore. Sed cõtra Jac. bu. tenet hic Bal. ꝛ Sal. ꝛ melius iudicio meo, q non poteſt reſponderi ad rationem allegatam. C. propter quam apparet q gl. ꝛ do. hic, ꝛ in. d §. qui alieno, recte ſubaudiũt ibi maxime ꝛc. vbi enim quaſi contractus qui celebratur per ſententias nõ poſſit concepi in perſonam dñi ex quo ipſe tunc quaſi non contrahit idest non litigat, de iure autem canonico ſm magis cõmunẽ opi. iſte ſubtilitates non attendunt, ꝛ quilibet poteſt dãnari vt plene no. in. c. querelaꝫ, de elec. ꝛ in. c. ſuſcitata, de reſti. in

4 integrũ. ¶ † In ea. ibi, ſed forte ꝛc. ꝛ hoc tenet Pe. ꝛ Cy. °Jac.

b bu. Ray. Bal. Sal. ꝛ Pa. de ca. quia per primum actum quẽ exerceret poſt lit. conte. efficitur dñs litis, ſicut ſi litem ꝯteſtatus eſſe prout dixi. C. ꝛ no. Cy. hic, ꝛ Barto. in. l. pompo. § rati. in prin. ff. eo. ꝛ Jo. and. in. c. cum. M. ferrarié. de conſti. Sꝫ Bar. hic ꝯrium tenebat, quia ſi principalis qui eſt lit. conteſt. fuit effectus dñs litis per lit. cont. impoſſibile eſt q adhuc cõſtituatur dñs litis, quia duo dñi inſolidũ eſſe nõ poſſunt. l. ſi vt certo. §. ſi duobus. ff. cõmodati, ꝛ cum opi. Barto. concordant Ange. hic, ꝛ Spe. in ti. de pcu. §. j. vee. qd ſi procurator interceſſit ꝛ idem tenet Jo. an. in addi. qui dicit hoc hodie eſſe deciſuꝫ in. c. j. §. lꝫ de pcu. in. vi. vbi hoc probat a cõtrario ſenſu, vbi hoc tꝫ Archi. Sed Jo. de ſanto in. d. c. j. dicit q pcurator conſtitutus poſt lit. cõte. ꝛ nondũ actũ aliquẽ geſſit non põt ſubſtituere ita intelligitur tex. in. d. c. j. a ꝯtrario ſenſu. ſed ſi aliquem actum fecit poteſt, vt hic no. Cy. Et ita concordat opi. de quibus facit mentionẽ gl. hic, ꝛ gl. in. d. c. j. ſed Jmo. ꝛ doc. in. d. c. j. referũt opi. bar. hic, ꝛ cum ea vñr tranſire, ꝛ idem tenet Jmo. in. d. c. cum. M. ferrarieñs, licet dicat q in cõtrariũ facit id q no. ibi Jo. and cum quo cõiter tranſeunt ibi canoniſte, ſed ſecũdũ Jmo. vult ibi Jo. an. q exceptio dilatoria ſuperueniẽs poſt litem, conte. poſſit opponi poſt primum actum qui factus fuit in lite poſt ſuperuenientem exceptionẽ, vt no. Bar. in. d. § rati. ¶ Unde videt ꝯcludendũ q vltima opinio° poſita hic in glo. quã ſequunt Cy. ꝛ magis cõiter alij ſit vera. Nõ ob. ratio bar. q ſm Pa. de ca. ius incorporale prout eſt ſeruitus predialis, ꝛ ſimilia poteſt eſſe apud plures inſolidum. l. vie, cũ ſi. ff. de ſeruitu. Ita in caſu noſtro cum lis ſit quid incorporale, ꝛ quẽ eſſe dñm litis. i. inſtantie nĩl aliud eſt q̃ eſſe obligatum ad litem proſequẽdã, ꝛ iſta ſimul ſtare poſſunt q dñs reſpectu actuum quos geſſit ſit ad hoc obligatus, ꝛ ita pcurator reſpectu eoꝫ quos ipſe poſtea geſſit, vel ſm Ful. poſſunt eſſe duo dñi inſolidũ diuerſis temporibus, ita eſt in caſu noſtro ſecundum eum.

a ¶ Utrunq, vide alex. ꝯſil. xxv. in fi. in. ij. vol. ꝛ vide eundem in ꝯſi. lxxxvij. in. j. volu. Fran. cu.

b ¶ Cy. adde q eãdẽ opi. ſequunt ſunt do. de ro. deci. inſis de pcu. i antiqs. cxxij. inci. ſi pcurator ſubſtitutus.

SUMMARIUM

1 Inſtantia nec mandatum procuratoris finitur morte domini.

2 Procurator an & quando efficiatur dominus litis.

3 Procurator mortuo ſuo domino quomodo debeat condemnari, uel abſolui.

1 **Nulla dubitatio.** † Si lite cũ procuratore cõteſtata moriatur dominus non propterea finitur inſtantia nec procuratoris mandatum. h. d.

2 ¶ † In text. ibi cauſam in iudicio agitatam ꝛc. per iſtum text. ibi infert bar. ꝛ communiter alij hic q in caſibus in quibus lis non eſſet con

teſtanda procurator eſſicerettur dñs litis per primum actum per quem inciperet tractare merita cauſe, cauſa enim dicitur illa que concernit merita, et negocium principale, vt dixi in.l. poſtquam liti. C. de pac. et cum hac concluſione tranſit etiam Bart. in.l. poſt litem ff. eo. et in l. ab executore § fi. de ap. et in extrauaganti ad repri. in ver. ſigura, et Bar. et Bal. in.l. properandum § et ſi quidem, in prin. C. de iudi. et Pet. et Cyn. in.l. pluribus, de leg. ij. et Pau. de liza. et Pet. de ancha. in cle. ſepe, de verbo. ſig. et aliquid per Inno. in.c. duobus, de appel. in.c. preterea, de dila. et que no. Bar. in l. ij. in fi. C. de conſor. eiuſ. lit. et in.l. pompo. § rati ff. eo. et que no. Cy. in.l. mbti. C. eo. cum his que ibi dicta fuerint, et aliquid per bal. in.l. quiſquis, in fi. C. eo. et ſm Ant. de bu. in.c. cum. M. de conſti. tamen attende doctrina glo. in.c. j. in ver. abſentia de elec. in.vi. que ſm eum no. vult quod primus actus qui in cauſis ordinarijs fieri ſolet poſt lit. conte. debet in cauſis in quibus lis non conteſtatur operari effectus quos conſueuit operari lit. conte. Et pro hoc alleg. ipſe tex. in.c. ex parte decani, de reſcrip. et ideo ſm bar. in dicto verbo ſigura, ſi legitimis perſonis opponuntur exceptiones peremptorie vel fiant poſitiones vel articuli hoc habet vim lit. conteſta. Aliud no. colligitur etiam ex iſto tex. vt per Bal. hic in verſi. ij. no. quod per te videas cui adde no. in.l. ij. ff. de cura. bon. dan. et ſm ibi dicta poteris notare verba Bald. hic.

3 ¶ † Ultimo querit hic Bar. qualiter mortuo dño formabuntur verba ſententie contra iſtum procuratorem adeo quod non videatur condemnatio referri ad dominum mortuum ne ſententia ſit nulla propter.l. penul. C. que ſenten. ſine appel. reſcin. et relinquit cogitandum. Bal. hic concludit quod verba ſententie concipiuntur in procuratorem condemnando eum tanquam procuratorem hereditatis vt hic latius per eum. Sed Pau. de caſt. hic tenet contrarium, quia hereditas debet habere procuratores conſtitutos dato a iudice non a procuratore.l. ſi quis ita inſtituatur heres. ff. de here. inſti.l. ij. ff. de cura. bonis dã. Item quia conſtitutio procuratoris non tranſit ad heredem ſm eum que verba pro parte fuerunt verba Bal. in.l. j. C. de ſenten. vbi per.d.l. ſi quis ita inſtituatur, negat eum poſſe condemnari tanquam procuratorem hereditatis, ideo dicit Bald. quod condemnabitur iſte procurator quondam talis. Et hoc ſequitur etiam Pau. de caſt. hic. Saly. hic tenet quod condemnabitur procurator nomine quondam talis ſeu cuiuſcunque etiam heredis, argumen. huius tex. Fulgo tenet quod poterit procurator ſimpliciter condemnari vel tanquam procurator quondam talis, vel nunc heredum, quia mandatum re non integra non extinguitur morte, et ſic tranſit ad heredes, vt hic, et in ſit. mandati. § item ſi adhuc. Bal. in.l. edita, in repe. peruſina, in. xx. colum. dicit quod poterit condemnari iſte tanquam procurator tituli defuncti procuratorio nomine eorum ad quos res pertinet alleg.l. de qua re. § fi. ff. de iudi. Roma. in.l. ſi conſtante. § fi. ff. ſol. ma. tenet idem quod Bal. in.l. j. C. de ſenten. alie.l. ſeruus. ff. de his qui no. infa. Tutior videtur iſta pratica quod dicatur condemno talem procuratorem talis defuncti procuratorio nomine eorum ad quos res pertinet. Ac etiam poſſet dici procuratorio nomine heredum ſi hereditas eſt adita, quia vt dixit Fulgo. mandatum tranſit ad heredes. Et etiam putarem poſſe ſuſtineri quod ſi ſimpliciter condemnetur tanquam procurator titii valet ſententia poſtquam erat dominus litis, et verba ſententie debent concipi in eum, vt hic iuncta.l. j. C. de ſententijs, attento etiam quod verba improprientur, et alterentur vt ſententia teneat, vt notatur in.l. puto. ff. fami. her. Nec ob. d.l. pe. quia ibi non condemnabatur procurator dominus litis, ſed ille qui mortuus erat.

a ¶ Oppoſitu ſententia, adde per ſedes dicit in d. ro. conſi. ccxli.

b ¶ Ad hoc dñi. do. de ro. deci. clxxi. in anti que quod ſit conſtitutus procur. per b. et b. moriatur quod ſi ſucceſſor. b. venit ad iudicium vigore illius mandati quod iudicium eſt nullum niſi ille. b. noie ecceſſe inſtituiſſet iudicium.

c ¶ Non ſic, quod dicatur falſus procurator vide Io. de ana. conſ. xvi. et conſ. ciiij. et ibi quando poſſit opponi exceptio falſi procu. et ibi an valeat proceſſus factus cum falſo procuratore de quo etiam per Alex. conſi. clxxvij. et an valeant geſta ab eo qui re vera eſt procurator, ſed nondum noticiam mandati habebat, vide Fran. de are. conſi. lxviij. do. de ro. deci. cccxij. de procur.

d ¶ Vide bartho. ſoz. in conſ. xxv. inci. in cauſa illorum. Tho.

SUMMARIUM

1 Exceptio procuratoris reddit iudicium retro nullum, ideo poteſt quandocunque opponi.
2 Perſone ante omnia ſunt querende, ſeu de perſonis querendum.
3 Exceptio reddens iudicium retro nullum poteſt quandocunque opponi.
4 Procurator an & quando teneatur probare de mandato.
5 Exceptionem falſi procuratoris opponens, illam probare tenetur.
6 Procurator poteſt cogi exhibere mandatum, uel cauere de rato ſi eſt dubium de mandato.
7 Procurator an & quando poſſit cogi ad comparendum legitime.
8 Procurator an & quando poſſit cogi ad faciendum fidem de mandato.
9 Iudicium geſtum cum falſo procuratore eſt nullum.
10 Exceptio falſi procuratoris an & quando poſſit opponi, uel non.
11 Exceptio falſi procuratoris poteſt regulariter tantum ante lit. conteſtatam opponi fallit ut hic.
12 Exceptio procuratoria ſi ſuit oppoſita, & quia erat dubium de mandato admiſſus fuit procurator cum cautione rati, an poſſit tunc ulterius opponi.
13 Procurator ſi pronunciatur per iudicem eſſe procuratorem, an iſta pronunciatio noceat domino aſſerenti ipſum non fuiſſe ſuum procuratorem.
14 Proceſſus factus cum falſo procuratore an ualeat.

1 Licet in principio. † Exceptio falſi procuratoris reddit iudicium retro nullum, ideo poteſt quandocunque opp. h. d. ¶ In tex. ibi falſus quis dicatur falſus procurator, vide per gl. in.l. caſus, in prin. et ibi late Bal. in princi. et in fi. C. de fur. et per glo. in.l. ſi procuratori falſo. C. de condi. ob cauſam, et glo. in.c. ex parte decani, de reſcrip. Archi. et Io. an. in.c. quid ad agendum, et in.c. his qui, de procur. in.vi. et per bal. hic qui circa hoc dubitat an procurator legitime conſtitutus ſi non habet ſcientiam conſtitutionis, et interim ſe gerat vt procurator

c dicatur falſus, et magis communis concluſio eſt quod ſic, et quod non habetur interim pro procuratore.l. quero. ff. de eo qui pro tuto. et in.l. iij § ſed ſi quidem. ff. iudi. ſol. et no. glo. in clem. non per in verſi. habeat, de procura. et Arch. et Joan. and. in.c. his, per illum tex. et Bald. in.l. ſi pupilli. § primo, circa ulti. coll. ff. de nego. geſt. et in conſilio ſuo incipiente. Queritur an procurator, per Specu. in tit. de procura. § primo verſicu. quid ſi procuratorium, per Bald. in dicta.l. falſus, in. viij. colum. et in.l. eius qui in prouincia. ff. ſi certum peta. et in.l. prima, in. xxiij. colu. de conſeſ. per Ange. in.l. ij. ff. eod. facit quod not. Bartol. in.l. multis,

2 cum ſimi. ff. de conditio. et demonſtra. ¶ † Not. quod ante omnia de perſonis eſt querendum.l. ſi queramus. ff. de teſtamen.l. quidam referunt. de iure codi. ¶ Item no. quod per proceſſum nullum non precluditur via exceptionibus dilatorijs, et circa hoc

3 adde que dicta fuerunt in.l. ita demum. C. eodem. ¶ † Item no. quod exceptio que reddit iudicium retro nullum poteſt quandocunque opponi, quod intellige niſi ad impediendum prolationem ſententie opponeretur poſt concluſum in cauſa, quia fieri non poteſt, ita dixit Bald. in.l. quamuis indubitati, in vltima colum. C. de adulte. per illum text. ſecundum vnum intellectum, vbi in criminalibus poſt cauſam inſtructam non poteſt opponi exceptio procuratori comparenti, et tamen illa exceptio ſcilicet quod in criminali non admittitur procurator eſt de illis que poſſunt opponi quandocunque. Et ſic redditur iudicium retro nullum ſecundum magis communem opinio. vt dixi in.d.l. ita demum. et hoc verum ibi ſi ſuper exceptione aliquid probandum veniret, quia probationes poſt concluſum in cauſa non admittuntur.c. cum dilectus, de fi. inſtru. vt declarat Bal. in alle.l. quamuis, et ſic licet iſta exceptio poſſit opponi quandocunque etiam poſt ſententiam vt probatur hic, et expreſſius in. cap. in noſtra, extra eodem. tamen ad impediendum prolationem ſententie, non poteſt ad-

4 mitti poſt concluſum in cauſa. ¶ † In glo. in verbo habeat, dic quod intentio glo. eſt quod aut oppono exceptionem quod tu qui aſſereris te procuratorem non habes mandatum, et teneris probare te eſſe procuratorem prout aſſeris.l. non ignorat. C. qui accu.l. ei qui dicit. ff. de prob. Uel ſi dubium eſt de mandato quod non plene probas habes neceſſe cauere de rato. Et hoc procedit quando ante lit. conteſt. opponitur hec exceptio vt hic in princi. ſed ſi poſt lit. conteſt. opponatur admittetur exceptio, ſed excipiens habebit probare quod ille ſit falſus procurator, puta quia mandatum ſit reuocatum vel ſimilia vt in ſecunda parte, huius.l. que hec fuit intentio huius glo. et clarius ponit gl. ſequens, et ſuper

5 ea dicam. ¶ † In glo. in verſi. inueniatur ibi probare &c. glo. ſentit hic quod opponenti poſt lit. conteſt. exceptionem falſi procuratoris incumbat onus probandi, vt proxime dixi, ſed hoc reprehendit hic Guid. de ſuza. Cy. Fran. tigri. et Bar. volentes quod hec negatiua tu non habes mandatum non debeat probari per negantem, ſed per procuratorem affirmantem ſe habere, alle.l. actor. C. de proba. et.l. aſſeueratio. C. de non nu. pecu. Et idem ſentit Inno. in c. quoniam contra, de proba. et ſequitur ibi. d. Abb. Sed verior videtur opinio huius gl. cum qua concordat glo. in.l. pompo. § rati. ff. eo. vbi ſequitur hoc Ang. gl. et Moder. in.c. j. in. §. abſentia, de elec. in.vi. Idem tenet hic Bal. Saly. et Ful. et Pa. de ca. Et ita eſt de mente huius litere dum dicit quod debet inquiri in prin. de mandato et poſtea in ſcda parte quod nihilominus ſi poſtea inueniatur ſeu probetur falſus poterit etiam oppo. non admittendo procuratorem vſque ad lit. conte. vt admittens poſuiſſe eum in quaſi poſſeſſione officij procuratoris

curatoris,⁊ iſta talis qua'is poſſeſſio transferre onus probādi in admittentem eum.l.circa.ff de proba.⁊ iſtud vi etiam tenere Jo.an.in.d.c.quoniam contra.⁊ Ant.de butr.in.c.cum.M.circa quartam char.de conſti.Jmo.in.c.cum in iure.de offic.dele.benefacit q̄ no.Inn in.c.innotuit.de eo qui fur.or.ſuſce.vbi no.dixit q̄ ſi cōparui coram iudice tanq̄ coram delegato ⁊ poſt lit.conteſt.oppo.q̄ ipſe non eſt delegatus q̄ pp' lit.cō teſt.tranſlatum eſt in me onus probandi.alleg.in arg.d.§.rati.⁊.l.fi.ff.de excep.⁊ illud dictum ſequuntur do.ibi Bal in.l.geſta.in vlt.col.ff.de re iudi.Subdit tñ Pau.de caſt.hic q̄ iſta opi.procedit niſi lite finita per ſententiā condemnatoriaʒ,reus in executione ſententie opponeret actori quod pcurator ipſius actoris non habuit mandatum,⁊ ſic q̄ ſententia non valuit,naʒ tunc q̄ reus non impedit proceſſum procuratoris cum iaʒ fuit expeditus,ideo hʒ opponens neceſſe probare quod procurator fuit falſus.Secus quando opponendo impedit proceſſum ⁊ ad hoc nihil allegat.Sed hoc dictum paruifacio,tum q̄ alle.ſ.videntur militare in caſu iſto ſi bene inſpiciantur,⁊ etiam q̄ dñs petendo executionem ſententie late ad fauorem ſuū vʒ habere rata geſta cum procuratore carente mandato,⁊ hoc facere poteſt,⁊ hoc modo conualidare ſententiam,vt eſt glo reputata ſing.⁊ magis communiter approbata in.l.ſi mater.§ ſi iure.ff.de excep.rei iudi.Fatebatur etiam Bar.hic in vlt.col.quod quando declaratuʒ eſſet procuratorem eſſe legitimū vel approbatum eſſet inſtrumentuʒ mandati ſi poſtea opponatur in lite exceptio falſi procuratorij incumbat onus pbandi op-
6 ponenti,vt hic per eum ⁊ bene tenetur loquitur.¶ † Unde circa predicta ſubdebat gl.in.d.c.i.in verbo abſentia,q̄ quādo iſta exceptio non habes mandatum opponitur poſt lit.conteſta.quis onus probandi procuratorem eſſe falſum incumbat opponenti,tamē iudex ex officio ſuo ſi velit ne laboretur in vanuʒ
7 attento quod proceſſus cum falſo procuratore eſſet nullus poteſt cogere procuratorem ad exhibitionem mandati,vel cautionem de rato ſi eſt dubium de mandato,⁊ idem tʒ Ang.in.d.§.rati.⁊ Bal.hic,⁊ in.l.executionem.in.ii.col.ff de probat.vbi ad hoc dicit dictam gl.eſſe ſing.Et idem Bald.in auc.offeratur.in iii.col.ff.de lit.conteſt.⁊ in.l.j.ff.vt que deſunt aduoc.⁊ p Ang.in.l.inter quos.§.alieno.ff de dam.inſe.⁊ Ant de butr.in.d.c.cum.M.vbi reputat illam gl.eſſe auream.Et Salyc.hic dicit quod eſt vera,vel q̄ poteſt dici illam glo.loqui,quando pars admiſerat pcuratorem,q̄ fuerat abſens,vt ibi in tex.Pau.de ca.hic tranſit ſimpliciter cum illa glo.⁊ dicit qđ illa gl.in ſi.indiſtincte loquitur.Sed contra gl.illam videtur eſſe tex.in.d.§ alieno.in ver.quod ſi ei,ſm vnum intellectum quē ponit ibi Bar.per quem intellectum illam gl.reprobat Jmo.in.d.§.alieno.⁊ in.d.c.cum in iure.Pro quo etiam allegat regulam poſitam in.l.iij.§.hoc autem.de dam.inſe.vel ſm eum dici poteſt quod illa gl.loquitur,⁊ intelligi dʒ in ſpecialibus,
8 cauſis vt in cauſis electionum in quibus exuberat iudicis,officium.c.cum nobis olim de elec.† Sed do.Domi.in.d.c.i.approbat indiſtincte illam gl.q̄ in his que redderent iudiciū nullum poteſt iudex ſupplere,vt no.glo.in.c.cupientes.§ ceteruʒ in verſi.contumacia.de elec.in.vj.⁊ glo.in.l.j.ff.de offi.aſſeſſo.cum ſi.Jdeo dicit quod iſta lectura quam ponit Barto.in.d.§.alieno non procedit,⁊ iſta fuit proprie ratio aſſignata in glo.in d.c.j.Dicit tamen do.Domi.ſub dubio forte quod lec.Bar.in.d §.alieno.poſſet ſaluari non quo ad hoc vt iudex nō poſſit repellere procuratorem,ſed bene quo ad hoc vt non poſſit iudex dicere volo q̄ litigetur ſub proteſtatione,quod ſi non appareat te eſſe procuratorem iudicium ſit nullū,vt ibi not.bart.q̄ in hoc nō intereſt eius,licet pars hoc diceret,vt.d.§ alieno.in prīnc.cum glo.Tamen ad iſtam rationem reſpondebat Jnno.in.d.c.cum in iure,⁊ in.d.§ alieno q̄ lʒ iudex poſſit ſupplere,vbi proceſſus redderetur nullus,tamen in caſu iſto pceſſus non eſſet ex toto nullus,q̄ quamuis eſſet nullus quo ad preiudicium dñi valeret quo ad preiudicium procuratoris falſi,vt no.glo.in ſi in.l.ſi expreſſum in ver.preſcriptis.de appell.Et iſtam opi.puto veriorem in caſibus in quibus proceſſus,⁊ ſententia valerent contra procuratores,q̄ in illis ceſſat ratio.d.gl.in alijs ſecus.Qui autem ſunt illi caſus in quibus valeat,vel non in preiudicium procuratoris dicam ſuper gl.fina.⁊ ita cōcordo opi.¶ † Jtem vbicunq̄ ante lit.conteſt.productum eēt inſtrumentum mandati,⁊ data copia parti que nihil oppoſuit,nam tunc etiam ſi ante lit.conteſt.poſtea velit opponere pcuratorem non habere mandatum incumbat opponenti onus pbādi,nec habebit neceſſe amplius procurator inſtrumentū mādati producere dummodo appareat in actis q̄ mandatuʒ fuerit
b productum etiam ſi non fuerit regiſtratum mandatuʒ in actis voluit ſing.Jnn.⁊ clarius Hoſt.in.d.c.quoniam contra de probat.d.§ rati.§.fi.ff arbitriū tutele.ibi nemo ita ſimplex q̄ contra ſe aliqđ ſcribi patiatur ⁊c.⁊ no.doc.in.d.c.cum in iure,⁊ Ange.in.§ ⁊ hoc inſuper in auc.vt ſponſalitia largitas,⁊ ita poteſt intelligi id qđ dicit Bar.hic dum dicit idem ſi mandatum fuerit approbatum arg.l.ſi.ff.de fide inſtru.¶ Jn ea.ibi retro nullum,hec eſt ipſius veritas,⁊ rationem huius ſubdit gl.ff proxi.in verſi.vel melius.¶ Jn ea.ibi qđ non plʒ ⁊c.⁊ bene.q̄ hec exceptio tu non habes mandatuʒ dicitur procuratoria.d.§.alieno ergo eſt peremptoria.§ appellantur.inſti.de exceptio.
9 ¶ † Jn ea.ibi repellor ⁊c.hoc communiter reprehenditur,q̄ iudicium geſtum cum falſo procuratore eſt nullum.d.l.cū conſe.§.i.⁊ hic.Sed conſenſus meus non poteſt validare iudiciū nullum qñ eſt nullum,alia ratione quam ratione defectus conſenſus mei.l.ſi expreſſum prout declarat ibi Dy.⁊ Bar.in.ij.col.ff de ap.Sed a conſenſu meo non pendet facere q̄ falſus pcurator ſit verus,ſed a conſenſu dñi.l.j.ff eo.ideo communiter tenetur q̄ iſta lex procedat etiam in ſciente.Quamuis Franc.tigr.⁊ Ful.teneant contrarium rationibus quibus facile reſponderi poſſet,ideo cauſa breuitatis non recito.Quo ad vnum tamen effectum talis ſcientia noceret,vt hic per Bar.cum quo trans-
10 ſeunt alij.¶ † Jn ea.ibi repellitur ⁊c.hoc eſt ſine dubio verum ¶ Jn ea.ibi ſi ambiguo prīn.⁊c.quis Bar.videatur cū glo.ſimpliciter tranſire,tamen omnes contrarium tenēt,⁊ bene q̄ ſi quando ſciui non preiudicat ſcientia vt dixi quāto minus qñ dubito.¶ Propterea quando ignorē fatetur glo.q̄ poſſum opponere poſt lit.conteſt.ergo eodem modo quando dubito,q̄ dubius,⁊ ignorans equiparantur.l.ſi.ff.de cōdi.indeb.⁊ in l.fina verſi.finautem neſcimus ⁊ ibi hoc in terminis noſtris,
11 firmat Cy.⁊ Bal.ff.de ſur.¶ † Jn ead.ibi aiij ⁊c.voluit ſentire glo.qđ regulariter hec exceptio poteſt tantum ante lit.conteſta.opponi,fallit quando a principio oppoſui exceptionem cōtra procuratorem qui mandato carebat poſtea litem conteſtatus ſui cum proteſtatiōe q̄ exceptio oppoſita eſſet mihi ſalua,⁊ ita intelligit Bar.¶ Tamen ipſa,⁊ omnes hanc glo.reprehendunt.tum q̄ diuinat ad iſtum tex.tum q̄ ſi exceptio debebat tantum poſſe opponi,⁊ tractari ante lit.conteſt.ſicut alie dilatorie ergo illa proteſtatio,facta in contrarium non valebit,q̄ proteſtatio contrario facto non releuat,vt no.glo.in.l.alimenta.ff.de neg.geſt ⁊ vidimus poſt Bar.in.l.edita.in pen.col.dum tractat de clauſula,ſaluo iure addendi ⁊c.ff.de eden.Utrum autem ſi procurator egit contra te,q̄ dubium erat de mandato admiſiſti eū cum proteſtatione q̄ ſi appareret euʒ non eſſe pcuratorē omnia haberentur pro infectis.Dic q̄ valebit proteſtatio,vt eſt tex.no.in.d.§ alieno.in prīn.cum glo.⁊ operabitur tunc proteſtatio quod lʒ illa nō ſit facta domino,dominus potuiſſet habere rata ea que per falſum procuratorem geſta fuerunt.l.lʒ.ō in.añ pp dictam proteſtationem hoc facere non poterit ſecūdū Bar.in.d.§.alieno.ad ſi.ad quod dicit Jmo.ibi in practica eſ-
12 ſe ſing.¶ † Juxta predicta querit hic Bart.quid ſi oppoſita fuit exceptio carentie mandati,⁊ q̄ dubium erat de mandato,admiſſus fuit procurator cū cautione rati an poſtea poterit amplius opponi hec exceptio tu non es procurator,⁊ concludit qđ non per.d.§ alieno.in ſi.niſi incontinenti pbaret hic opponens.Pro quo Cy.⁊ Ray.hoc idem tenentes allegāt in contrarium.l.ſi is a quo in prīn.ff.vt in poſ.leg.⁊ idem tʒ Saly.⁊ Ful.hic,⁊ Jmo.in.d §.alieno,⁊ do.Abb.in.c.qm̄ contra in vl.car.ſed Ang.hic dicit q̄ non putat admitti poſſe iſtam probationem per.d.§.alieno.in prīn.quod eſt ſing.ſm eum,Jmo.in.d.c.cum in iure.ſimpliciter dicit poſſe probari contrarium per opponentem,⁊ non facit differentiam,an incontinenti,an ex interuallo,nihil tñ allegat,ita etiam vult Bal.hic q̄ probando illum non habere mandatū non eſt amplius dubium de mandato,⁊ nihil operatur cautio rati,⁊ dicit hoc eſſe no.Mihi vʒ ſubſtē tabilem eſſe opi.Ang.per tex.in.d.§.alieno in ſi.non cauillando.Non ob.l.ſi is a quo.q̄ hic iſte ſponte recipit proteſtationem cautionis rati,ideo non dʒ audiri ſi poſtea vellet eius effectum infringere.Eſſet.n.ſibi contrarius.ergo ⁊c.l.j.ff.de ſur.l.poſt mortem.de adop.que rō ceſſat in.d.l.ſi is a quo.vnde ſi in caſu noſtro iudex pronunciaret admittendū eſſe procuratorē cū cautione rati ⁊ iſte cui ſuit oblata cautio rati voluiſſet eā recipere,vel fuit recepta a iudice,vel tabelliōe,iuxta.l.ij ⁊.iij.cuʒ ſi.ſerē pup.ſal.ſo.⁊ iſte non accepta cautiōe diceret ſe incōtinenti velle probare exceptionem ſuā ſcilicet q̄ procurator ca-

a¶ Exhibitionē.ad qđ q̄ illoʒ gl.ſequēt.d.b.ſi di.cope.ibi etiā in.ro.ꝯſi.lxvij.vbi multa all.p opi.iſtius glo.

b¶ Productū an ſufficiat q̄ mādatū pcuratoris ſit pductū vid auc.ꝯ.xl.⁊ an ſtlatio pſone pcuratoris,noceat.v.Joā.de ana.ꝯſi.xcliij.⁊ an ſufficiat pducere mādatum abſq̄ eo q̄ iudiciali ꝯſtet.vid are.ꝯ.6 ꝯ.⁊ vid tn eūdē ale.iꝯ.ij.co.ij.cir.me.⁊ ibi an ꝯfirmat p mādato pcuratoris qñ notarius i actis aſſerat illō eē pdu cū m.Fran.c.

§¶ Videque ſcripſi in auc.ſi gerit aliquo do cumento.ff.de eden.Tho.

ret mandato deberet audiri, per.d.l. ſi is a quo.⁊ iſtam' puto
fuiſſe intentionem Cy.⁊ ſequacium, ȝ non bene declarent.
13 ¶ †Queri etiam circa hoc Bar.⁊ qđ ſi iudex inter procura
torem actoris, ⁊ reum pronunciabit illum eſſe verum procurato
5 rem, an pronunciatio noceat dño aſſerente illum non fuiſſe procu
ratorem ſuum, ⁊ ꝯcludit ipſe poſt Cy. ꝙ non arg.l. cum nõ in
ſto.ff.ne co.in.deleg.⁊.C.res inter ali.ac.per totum, ⁊ idem ȝ
Inno.⁊ alij in.c.ſuper literis.de reſcrip.⁊ Spe.in ti.de ſindi
co.§.j.ver.qđ ſi iudex, vbi videas ȝ ipſemet ſentiat ꝯtrariũ in ti.
de excel §.nunc videndũ ver.in ſumma.⁊ no.bene, ⁊ per Bal.
in.l.falſus.in.ti. co.ꝗ.de fur. ¶ Ubi limitat hoc niſi dñs ſciuiſ
ſet de mãdato diſputari ⁊ tacuiſſet, ⁊ eſt ſingulare dictum In
no.in.c.ex parte de reſcrip.de cuius dicti veritate diffuſe ſcri
pſi in rep.l.ſepe.in.ij.gl.mag.de re ind.vbi approbaui dictum
Inno.cum pluribus limitationibus. Reliqua quo ad predic
ta vide per Bar.hic, ⁊ in.d.§ rati.vbi reaſſumit ea que poſuit
hic. ¶ In gl.ibi.§.qđ ſi debita ⁊c.vide hic per iſta infra.
¶ Non ob.§.in omnibus cum ſi.qꝛ ſũde primo ſm Cy. ꝙ ibi
ſententia fuit valida, ȝ in caſu nr̃o erat nulla reſpectu ſoluentis
vt hic, vel aliter vt hic per eum. Uel dic ꝙ per conditionẽ in
debiti non poteſt repeti ſolutum poſt ſententiam vt in contra
rijs, vt in caſu noſtro non repetitur per condi.inde. Sed ex ſti
pulatione rati quaſi cauſa non ſit ſecuta propter ꝙ ſolutũ eſt
qꝛ dñs ratum non habuit.l.ſi procuratori falſo.ff.de condit.ob
cau.⁊ ſic iſta actio ſuccedit loco cõditionis ob cauſam.
¶ In ea.ibi.§ ſi vxorem.el.ij.⁊ certe ibi poſt rem iudicatã nõ
repetitur tanꝗ̃ indebite ſolutum, ſed tanꝗ̃ donatum in caſu p
hibito per omiſſionem exceptionis factam in fraudem legis ar
14 gu.l.j.§.ſi fideiuſſit.ff.ſi quid in frau.pa. ¶ †In ea.in fin.adde
gl.in.d.l.ſi expreſſum, ⁊ dic ꝙ ibi loquimur in falſo procura
tore rei, ⁊ ȝ proceſſus, ⁊ ſententia quo ad ſui preiudicium.
¶ Nam contra eum ſit executio ſententie.l.plautius.ff.eo.qđ
intellige verum ſi procurator ſciebat ſe non eſſe verum procura
torem, ſecus vbi aliquo probabili errore putauit ſe procuratorẽ
eſſe vt probatur in.d.l.plautius.in verbo ſcire tãtũ cũ gl.⁊ no.
Bar.per ver.pmo.in.l.ſi pupillo.§.ſi.circa medium.ff.de ope. c
no.nun.vbi ad hoc allegat.l.iij.in prin.de re ind.⁊ idẽ ȝ Jo.
an.in addi. Spe.in tit.de execu.ſen.§ ſequitur ſuper verſi. ſed
pone ⁊c. quod eſt no. Aut loquitur in falſo procuratore actoris,
⁊ tunc proceſſus, ⁊ ſententia non valent. Nullam enim habet
proceſſus, vel ſententia executionem contra procuratorem eſt
verum quod ſi dñs ratum non hȝ agetur ꝯ contra procuratorẽ
non ex ſententia, ſed ex cautione rati ad intereſſe ſi de rato pro
miſſum fuit.d.l.ſi ſine. Uel ſi de rato promiſſum non fuit tenet
ad intereſſe eo ꝙ ad inſtantiam rei non dicit ſe habuiſſe mãda
tũ, vt p bar.hic per.l.j.ꝗ.creditorẽ eni.c.pig.nõ debere.

SVMMARIVM

1 Maritus poteſt agere pro uxore, etiam ſine mandato, dummo-do caueat de rato.
2 Affinis poteſt agere pro affine ſine mãdato, dummodo caueat de rato.
3 Maritus habens mandatum ab uxore agendi in una cauſa, cẽ-ſetur in alijs prohibitus.
4 Procurator quilibet poteſt allegare cauſas abſentiæ & infirmi-tatis ſine mandato.
5 Sententia lata contra maritum an præiudicet uxori.

Maritus. †Maritus poteſt agere p vxo
re etiam ſine mandato dummõ
caueat de rato in quacunꝗ; cã vxoris niſi habeat
ab ea mandatum de agendo in quadam cauſa, qꝛ
tunc in alijs, cenſetur prohibitus agere, adeo ꝙ in eis agere nõ
poterit ẽt ſi caueret de rato, hoc dicit ſm intellectum glo.
2 ¶ †In tex.ibi facultatem ⁊c.hoc ideo eſt ſm Cy. qꝛ affinis po
teſt agere ſine mãdato.l.ſed ⁊ he.in prin.ff.e.⁊ ȝ marit⁹ ⁊ vxor
non ſint affines: tñ ſunt principium, ⁊ cã affinitatis.l.non facile.
§.qui affines.ff.de gradi.⁊.l.non ideo, ⁊ ibi no.ꝗ.de heredibus,
inſti. Et ex hoc arguit Cy.hic ꝙ idem eſt de principio, ſeu cã
alicuius quod eſt de ipſa re cauſata. Et ex hoc inducit ad que
ſtionem an empto ⁊ locato poſſit fieri in vno nũmo, nam ta
les contractus requirunt pecuniam numeratam.l.j.ff.de cõtra
hen.emp.⁊.l.ſi quis conduxerit.ff.loc.⁊ vnus non eſt numerus
ſed principium numeri. De qua queſtione dic vt habetur p gl.
Bar.⁊ alios in.l.ſi quis ante.de acqui.poſſ.⁊ per Bar.⁊ bal.

in.l.vſufructu.ff.ſo.mat. Bar.poſt Cy.in.d.l.non ideo.p bal.
in rub.ꝗ de iure emphy.⁊ in.l.ſi vſufructus.ff.de iure do.⁊.d.l.
ſi quis conduxerit.in repons.antiquis, ⁊ Angel.in.§ qꝛ vero.
el.j.in auc.de non alie.⁊ dixi alias in.d.l.ſi quis ante. Quidam
autem dicebant ꝙ ratio huius.l.erat qꝛ vir, ⁊ vxor ſunt coniun
cti, ⁊ coniunctus poteſt agere ſine mãdato.d.l.ſed ⁊ her. Hoc
impugnat hic Cy. q' ſi eſſent coniuncti non poſſet inter eos eẽ
matrimonium, ſed dici poteſt quod imo ſunt cõiuncti, vt ẽ tex.
in.l.ſed ſi.§.cum autem in conſinio.ꝗ.de fur.⁊ ibi no. Bal.l fin.
⁊ ſequitur hoc Jac.but. Fran.tigri.⁊ Saly.hic, ⁊ no.glo.in.l.
quintus.la.j.§.ſi.in ver.ſuas.de aur.⁊ arg.⁊ no Bart.in.l.cui
eorum.§.affinitatis.ff.de poſtu.vbi dicit qđ omnes perſone ibi
enumerate ſunt coniuncte, ⁊ tamen in.l.j.e.ti.in ſi.cũ qua con
tinuatur d.l.cui eorum.enumeratur vxor, ⁊ expreſſe no Bal.
in.d.l.j.§.ſi.de poſtu.non tamen dicuntur vir, ⁊ vxor propinq
vel proximi, ⁊ vt eſt tex.nota.in.l.j.vbi nota. Bar.ꝗ.vnde vir ⁊
3 vxor, ⁊ in.l.cum alienam.ꝗ.de leg. ¶ †No.ex eo ver.ſinautem
ſm intellectum gl.quod mulier concedens marito mandatum
in vna cauſa videtur eum prohibere agere tãꝗ̃ maritũ in alijs,
ſed contrarium tenuit hic per Cy. Fran.tig.⁊ Salye.qꝛ caſus
omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis.l.ſi extrane⁹
ff.de condi.ob cauſam. Secundo qꝛ inducta ad augmentũ, nõ
dẽnt inducere diminutionem.l.mancipia.de fid.inſtr. Tertio
qꝛ Saly.non videtur rationi conſonum qđ mulier videaꝭ pro
hibere marito in alijs, attento quod ſi maritus agere poteſt in
alijs non poteſt eſſe niſi commodum vxori, qꝛ ſententia ferenda
cum marito non poteſt niſi vxori prodeſſe non nocere niſi ipſa
ratam haberet.l.cum ſi.ꝗ.qui.res iudi.non nocet. Non ob.iſte
tex.qꝛ ſʒ Pe.⁊ Cy.intelligiꝭ qđ maritus in alijs cauſis nõ po
terit agere tanꝗ̃ procurator, ſed tanꝗ̃ maritus non prohibetur.
Preterea ſm Saly.tex.iſte vtitur verſi.debet, ⁊ hic eſt laten
dum qđ maritus non dȝ .i.non teneꝭ agere in alijs cauſis. Alij
vero omnes tenent contrarium, qꝛ ȝ prouiſio hominis non fa
ciat ceſſare prouiſionem.l.d.l.ſi extraneus, ⁊ no.gl.iij.l.ij. de iu
re emphy.tamen bene facit ceſſare extraordinariaȝ ſeu ſpecia
c lem.l.ſi.ꝗ.de pac.conuen. Ergo iſta prouiſio vxoris mandãtis,
benefacit ceſſare extraordinariam prouiſionem.l.dicentis, qđ
ȝ regulariter non poſſit quis agere ſine mãdato tñ fallit in cõ
iunctis, ⁊ affinibus. Sed Saly.reſpondebat ad.d.l.fi.r. qđ ibi
ceſſat prouiſio.l.reſpectu eiuſdem rei pro qua diligentia facta
eſt ab homine non reſpectu aliarũ, ergo nihil facit ad propoſi
tum noſtrum. Tamen verior videtur eſſe cõis opi. tũ qꝛ intel
lectus Pe.⁊ Cy.eſſet indubitabilis contra.l.quod labeo. de
car.edi.tum propter iſtam dictionẽ, ſinautem, que dȝ aduerſa
ri precedentibus in iure, ⁊ in facto vt no.gl.in.l.hoc amplius,
§.de his de dam.infe. Et per hoc apparet qđ hec dictio debet,
hic poſita importat non ſolum neceſſitatem, ſed etiam poten
tiam, vt habetur in.l.creditores, ⁊ ibi no.gl.⁊ latius Bar. l re
pe.in prin.ꝗ.de pig. ¶ Non ob.alle.in ꝯtriũ q̃ſtũ ad primũ ar.
poteſt reſponderi, vt hic p Bar. Uel ꝙ ꝯtrium procedit in pro
uiſione iuris ordinaria, ſecus in extraordinaria. vt probaꝭ h me
lius q̃ȝ in.d.l.ſi. pp riſionẽ Saly. Ad ſm arg.reſponde quod
mandatum inducit diminutionem in cauſa in qua debȝ induce
4 re augmentum. ¶ †Tertium autẽ argu.non procedit pp iſtum
tex.ſm hunc intellectuȝ qui vꝭ probabilior ex ſupradictis. Li
mita tñ vt hic per Bal.⁊ iſta faciunt an habens mandatuȝ ad
cauſam totaliter proſequendum ſi non vult tanꝗ̃ procurator cau
ſam circa merita proſequi, ſed tanꝗ̃ quilibet ſine mãdato vult
allegare cauſas abſentie, vel infirmitatis dñi prout permittitur
vt dixi in.l.exigendi.ꝗ.eo. poſſit iſtud facere, ⁊ vĩ ꝙ non p iſtũ
tex.in ſi.ſm intellectum glo. ꝯtrium tenuit Pau.in.l. ſeruum.
§ publice.ff.eo.⁊ refert, ⁊ ſequitur Imo.in.l.ſepe.§.ad crimẽ.
in.xxvj.col.de pub.iudi. Et reſpon.ad iſtum tex.qđ in.q.pre
dicta magnum preiudicium generareꝭ abſenti ſi ꝯ euȝ abſenteȝ
procedereꝭ ad condemnationem, que ratio ceſſat in caſu hu
ius.l.⁊ eſt nota.hoc p limitatione huius.l.ſm Imo. Et etiam
refert tenere dños de ro.ſua concluſiõe.cccxiiij. Qui pro hoc
dicunt eſſe tex.in.c.veniens.de accuſa. Sed dic ꝙ iſtõ voluit
ẽt Cy. Ray.hic. Pro hoc allego reſponſionem.ꝗ.relataȝ vcȝ
ꝙ ſpãlis prouiſio hominis non facit ceſſare ordinariam prouiſio
neȝ.l. Et ꝙ quis poſſit allegare cauſas abſentie p alio ſine mã
dato eſt prouiſio ordinaria in omnibus permiſſa vt dixi in.d.l.
exigendi. Et qñ permittẽs in vno videaꝭ prohibere in alio vt
h in tex.vide circa hoc no.per Bal.in.l.ij.ꝗ.de diuer.reſcri.⁊
in.l.j.in ſi ff.de adulte.⁊ gl.no.in.l.cum pretor.in prin.l.de iu
di.⁊ quod no per Bar.in.l.legata inutiliter.in princip.ff. de
leg.j.

a ¶ Dño vidꝫ Ja.de ana.q.xc
iiij.auc.ꝯſ xl.⁊
an a alij latiõe
poſſit appellaꝭ
p ang.ꝯſi.cxl.
b ¶ Uno num
mo.vid auc.q.
vl.ꝙ qđ ꝯſi.ẽ
ſubſcrip.a mul
tis clariſſimis,
doctoribus.
c ¶ Spãlẽ dꝫ
late In.ro.ꝯſi.
416.⁊.407 vbi
late põnit an ma
rit⁹ qnolũt eẽi
iudicio tanquã
hñs mãdatũ cũ
nõ hr̃et faciat,
correcẽ iudiciũ.
⁊ ẽt adđ an ma
rit⁹ ſit procurator
vxoris ſue i bo
nis parafrenali
bus ⁊ vid eũdẽ
ꝯſi.j q.xliij.co.
vij.j.volu.ſ.c.
ſ ¶ Et an ma
ritus admiſtrat
bõa parafrena
lia vxoris eaĩ
ta.vid tex.in.l.
lege.⁊ ibi bal.ꝗ.
de pa.ꝯu.⁊ bal.
j.l.maritũ i ſi.ꝗ.
de ſol.⁊ ale.i ꝯ.
cxliiij. l.v.vo.i
ei.circa pmiſſon
biũ, ⁊ ibi an ma
rit⁹ lucreꝭ fru
ctus bonoꝝ ex
dotem. T.
d ¶ Et an mari
t⁹ dicaꝭ eẽ ꝯiun
ct⁹ vxori i affini
tate, dicas ꝙ nõ
q̃ ad ipediẽdũ i
ter eos copulã
mr̃imonialẽ vti
c.nõ dȝ, ⁊ in.c.
ſi.de ꝯſan.⁊ aff.
Tñ dura ⁊ cru
delis ẽ coꝝ ſe
patio.l. poſſio
num.ꝗ.cõis vtr.
iud.⁊ ẽt ſucce
dit marito dce
dẽti ab ĩte.ſine
ꝯiũctis ſucceſſi
bilib⁹ ad excſo
nẽ fiſci ⁊ q̃nipa
ẽt eẽt ⁊ marit⁹
diues ſuccedit
n.i.iiij.pte iti.ꝗ.
vñ vir ⁊ vxor ⁊ i
au.ꝑterea.c.iſ.
Ano.Fran.
g ¶ An ãt ma
rit⁹ poſſit eẽ cu
rator vxoris.vi
de ang. de are.l
§.p. inſt.de ex
cu.tut. T.

5 leg.i.¶ † In gl.in ver.obſeruatione,ibi in parafrenalibus vel dotalibus ⁊c.⁊ ſic in iſt.s ſenten.ta lata contra maritum videt́ ꝙ preiudicet vxori ſi ſententia lata ꝯ procuratorem preiudicat dño.circa ꝙ vide ola no p Bar.⁊ alios in.l.de die.§.ij.ff.q ſa tiſda.cog.per Cy.⁊ Bal.in.l.dote.C.de rei vē.⁊ Ray.⁊ imo. in.l.tutio cēm.§.ſi.de cōdi.⁊ demon.⁊ dixi late in.l.ſepe.ff.de re iud.⁊ primo qđ eſt ſuper gl.in ver.ne proprietate,⁊ tāgit incidenter Cy.⁊ ēt Bar.hic an per traditionem inſtrōꝝ videat́ collatum mandatum de quo dic vt dixi in.l.j.ff.eo.

SVMMARIVM.

1 Lite conteſtata cum procuratore,non poteſt dominus ſine cauſa litem in ſe transferre.
2 Procuratore litē exercente poteſt dñs intereſſe liti.
3 Procuratore litē exercente poteſt dñs etiam actus concurrētes, exercere,procuratore non contradicente.
4 Iudicium ſi ſit agitatū cū procuratore,& demū citat́ dñs ad aliquem actū,& ipſe non compareat,ꝙ actus ualeat.
5 Citari poteſt dominus ad aliquem actum,procuratore infirmo uel abſente.
6 Procurator poteſt reuocari propter inimicitiam ſuperuenientem inter ipſum & dominum.
7 Procurator cōſtitutus ad negotia,uſ ēt conſtitutus ad lites.

1 PRocuratoribus. † Lite cum procuratore ɔteſtata dña non poteſt ſine cā litem in ſe transferre.h.d.¶ † In tex.ibi non hñi facultatem,pōt tñ
2 dñs adeſſe liti quaꝫ procuratore exercet ne procurator colludat c.ij.⁊ ibi glo.ſi.de collu.detegen.ponens quid hoc caſu poſ
3 ſit facere dñs.⁊.l.plautius,⁊ ibi vide Bar.ff.eodē.¶ † Item pōt dñs preſente,⁊ non ɔdicente procuratore actus concurrentes exercere in cā.c.ſi quem vbi omnino vide extra.eo.in.vj.⁊ no.Bar.in.l.mutari.⁊ in.l.poſt litem.ff.eod.Et fortius dixit, Bar.in.d.l.mutari,ꝙ etiam abſente ꝑcuratore poterit dñs illos actus exercere preſente aduerſario per rōnem quā ibi vide per eum,⁊ cum eo tranſit Ang.in.d.l.poſt litem,preſente autem procuratore ⁊ contradicente ne faciat illos actus quos ipſe procurator vult facere non poſſet dñs illos facere.qꝛ hoc nihil aliud eſſet ꝙ̄ in effectu auferre ſibi officium procurationis quod quidem fieri non poteſt vt hic ſm Pau.de caſt.qui ponit illud vltimum hic Et eſt de mente do.in.d.c.ij.poſt gl. ſed ſi procurator nollet eos actos exercere ſm voluntatem domini tunc ſm Ray hoc bene poterit dominus illos act⁹ exercere etiam contradicente procuratore,qꝛ alias nihil in effectu operarentur iura que voluerunt dñm adeſſe poſſe cauſe que per procuratorem agitur.ar.d.l.plautius.Et illud magis plꝫ quam id qđ dixit hic Jac.but.⁊ Saly.dicentes ſimpliciter p d.l.plautius.quod dominus pōt aliquos actus exercere in cā in qua procurator erat dominus litis.Nam intellige ſecundū quod ex predictis colligitur ex quibus declarant́ in aliquibus verba Bar.in.d.l.mutari.vbi videas,⁊ vide etiam que nota. Bar.⁊ alij in.l.qui mutuam §.non ideo.ff.manda.⁊ que.ſ.dicē
4 tur.¶ † Itē per iſtum tex decidit hic no.Bar.⁊ oēs ꝙ ſi iu
b dicium eſt agitatū cum ꝑcuratore deinꝫ citatur dñs⁹ ad aliquē actum,⁊ ipſe non compareat ꝙ actus valeat vt hic per Bar. in.d.l.furioſo.ff.de re iud.⁊ in.l.j.C.de ſenten.⁊ in.d.l.mutari. ⁊ in.l.pen.C.ſi aduer.rem iudi.per Bal.in.l.ſi qñ in.vj.col.q. j.C.de teſt.⁊ in.d.l.j.⁊ per Jo.an.⁊ alios in.c.in nomine domini.de teſt.Si autem dominus citatus cōparuit concludit bal. in.d.locis ꝙ actus tenebit procuratore non contradicēte,⁊ ſequuntur Mod.⁊ Ant.de but.in.d.c.in nomine domini.Idem etiam tenuit Bar.in.l.ſi procuratori preſentis.ff.de verb.obl. ⁊ probatur in.d.cap.ſi quem cum gl.in ver.ſ.ne pcſt.⁊ qꝛ dominus principalis eſt vtiliter dominus in inſtantia quam poteſt proſequi ſi vult,vt declarat Bar.in.d.l.mutari.
5 ¶ † Predicta tñ limita niſi ꝑcurator eſſet abſens,vel infirmus,qꝛ tunc indiſtincte poterit citari dominus eo citatꝫ nō cōparente valebit actus,ita no.colligitur ex text.in.d.c.ſi quem
6 quod eſt bene no.ſm doc.ibi.¶ † Item no.tex hic in verſi.capitale,qꝛ ſm Alb.de ro.hic vt refert Ful.videtur eſſe tex.cōtra glo.in.c.ij.extra eo.tit.in.vj.que dixit ꝙ non requiritur ꝙ inimicitia ſit capitalis ad hoc vt per eam poſſit reuocari procurator.Tamen pro opi.dicit glo.videtur eſſe tex.in.l.vel exilio.ff.eo.⁊ in.d.c.ij.Unde ſm Ful.vera videtur opinio.illius

c glo.tenentis ꝙ cōmittit́ iudicis arbitrio ᵉ,⁊ ꝓ3 dicere ꝙ iſte tex.ampliatur per illa alia iura.Tamen in.l.ſi iniuſta.§.ſi.ff.eo. aperte videtur velle qđ in caſu contrario.ſ.quādo procurator poſt li.vellet ſe eximere ab officio procurationibus pp inimi
d citiam⁹ inter ipſum ⁊ dominum qđ dꝫ eſſe capitalis,idē ɔcluſio dicte gl.non videtur ſine dubio.¶ † Ultimo not.in verbo
7 negotia quod hic probatur procuratorem conſtitutum ad negotia videri eſſe ɔſtitutum ad lites,⁊ eſt expreſſum in.c.q generaliter.eo.ti.in.vj ⁊ probatur in.l.nam ⁊ nocere.ff.d pac.⁊ i l.ſed ſi vnius.§.ꝑcuratoꝛ,⁊ vtrobiqꝫ per Bar.ff.de iniur.

SVMMARIVM

1 Perſonę quæ p ꝑcuratorē litigare tenent́ hic enumerantur.
2 Vſque eſt dictio quæ ſtat incloſiuè.

1 QUicunqꝫ. † Perſone hic enumerate nō piit per ſe litigare,ſꝫ p ꝑcuratorem,⁊ ſi contrafecerint ſententia pro eis lata non hꝫ effectū,⁊ iudex qui eas admiſit penam hic ſtatutam patitur,⁊ hoc hodie reſtrictum eſt vſqꝫ ad perſonas illuſtres incluſiue.h.d.cum auc.hic poſita.Sꝫ contra iſtā l.videtur tex.in.l.ij.ff.de in ius voc.vbi magiſtratus tales conueniri non poſſunt durante magiſtratu,⁊ propter hoc Cynum Ray.⁊ Ful.intelligunt iſtum tex.in verbo fuerit in his qui in preteritum habuerunt magiſtratum non de preſenti,ſed certe ſi ita intelligatur videtur ɔtrario huius.l.que reddit́ per gloſ.⁊ doc.in auc.hic poſita,⁊ ponit tex.in corpore vnde ſimiliter nō eſſet vera.¶ Ideo forte tutius eſſet dicere qđ iſte tex.intelligatur in exiſtentibus in officio quando conueniuntur in caſib⁹
e durante officio poſſunt conueniri ᵉ,vt qñ ne actio pereat tempore conueniuntur vſqꝫ ad li.conteſt.vt no.gl.⁊ doc.in.l.nec magiſtratus.ff.de iniuriis.per.l.ſenatus.ff.de offi.preſi.
¶ Item ad hanc.l.vide no.per gl.⁊ doc.in.c.paſtoralis.de iudi.vbi habes plures caſus in quibus quis cogitur comparere per procuratorem.¶ † Ultimo habes ex hac auct.iūcta
2 gl.ꝙ hec dictio vſqꝫ⁹ ſtat incluſiue,de qua hic aliquid p Jaco.
f but.⁊ Saly.hic per Cy.in.l.a calligato.C.de nup.per Bar.late in.l.patronus.§.i.de leg.iij.⁊ in.l.meminiſſe.de offi.ꝓcon. per Bar.in.l.poſt duos.C.de adiu.diuer.iudi.⁊ in auct.hoc amplius in vlti.colum.de fideicom.⁊ no.in.c.cum dilecti,de dolo,⁊ ɔtu.p Jo.an.in.c.ij.d obl.ad ratiocinia.p Pau.d leaza.in cōmento.cū dilectus.in prin.de fi.inſtru p Imo.in.l.ſi iuſſa.in prin.de leg.j.⁊.l.j.de condi.inſti.

SVMMARIVM

1 Citatus comparere in cauſis pecuniariis,ſeu ciuilibus,poteſt p procuratorem comparere,niſi fuerit citatus ut pſonaliter cōpareat,quod fieri poteſt iuſta cauſa.
2 Citatus in dubio poteſt comparere per procuratorem,niſi ſit arctatus perſonaliter comparere.
3 Statutum ſufficit regulariter ꝙ ſeruetur per æquipollens.
4 Citatio poteſt exprimere cauſas ex quibus citatus teneatur pſonaliter comparere.
5 Cōparere pſonaliter pōt cogi principalis,dimiſſo ꝑcuratore.
6 Iudex an poſſit cogere pricipalem ut perſonaliter compareat ad reſpondendum.
7 Comparere perſonaliter an poſſit cogi qui conſtituit procuratorem in rem ſuam.
8 Comparere perſonaliter poteſt quis cogi quando arctaretur ad præſtan.conſenſum,ut coniunctus contractu celebrato per mulierem,uel minorem,ſtatuto ſic diſponente,

1 IN pecuniariis. † Citatus in cauſis pecuniariis po teſt per procuratorem comparere,lꝫ hic in citatorio non contineatur,niſi fuerit citatus vt perſonaliter compareat qđ facere poteſt iudex ex iuſta cauſa non aliter.h.d.¶ † No.qđ oēs cauſe habent regulariter hanc natu
2 ram vt ſi quis ſimpl̄r citatus fuerit intelligat́ tacite incluſa poteſtas cōparēdi p ꝑcuratorē,vt hic,⁊ in.c.ſi.de dila.⁊ in.c.cū dilecti.⁊ in.c.j.de iur.cal.Et ex h̄ nota.infert Jac.but.⁊ cū eo tranſit ſimpl̄r Bal.ꝙ ſi ſtatuto cauet́ qđ ad h̄ vt quis poſſit banniri dēat citari qꝛ cōpareat ipſe,vel alius pro eo,⁊ iudex ſimpliciter citauit bānniendū qđ cōpareret valebit nihilomin⁹ bannū,qꝛ cū tacite inſit ꝙ cōpareat p ſe,vel per alium vt h̄ expreſſio eorum que tacite ineſt nihil operat́,⁊ iſtud dictum tanquā

a ¶ Procuratore.vid p ei d.bar.vero.in cautela.clxv.q̄ ſci.ſi tu aduocat⁹ vbi ponit.practicā huius l.Tho.diplo.
b ¶ Citat́ dña d h̄ p alex.ɔſi.excix.ij.lib.
* c ¶ Arbitrio iud.vid n no.i.c.igſu icenē d accu.bar.i.l.actor.§.tutor.ff.d ſuſp.tu.cplene p.d.maria.ſoꝫ.i.c.cuꝫ oporteat.in.g.co.ex̄ d accu.⁊ ibi vid plene p fely.i.vſ.col.⁊ vid Jaſ.h̄ poſt bal.i.c.veniēs i ſi.d teſtib.ꝙ ex ꝓbalib⁹ iniurijs ɔbit́ inimicitia capitalis,ꝙ̄to magis qñ hec ſit ꝓbibus iniurioſis ecē minās mortē ſꝫ card.flo.i.d.ca.cum oporteat.T.o.
d ¶ Inimicitiā adō ꝙ eod.mō fideiuſſor pp ſupuenientē inimicitiā pōt petere vt eximatur fideiuſſio,⁊ alia ꝗ infringūt́ pp ſupuenientē inimicitiā vide in ro.cccclix.⁊ an pace facta reintegrat ibi vid
e ¶ Cōueniri ēt rōe delicti cōmiſſi in offō vt voluit lud.ro.cōſi.cccccv.
f ¶ Uſqꝫ de hac dictione p old.ɔ.lxix.⁊ p alb.h̄.⁊ i.l.pro nuo.§.i.ff.d le.iij.⁊ p eū alex.in ɔſ.cxiiij.co.ij.⁊ iij.q in ɔſi.cxxv.colū.i.in pn.⁊ col.ij.i ſi.in.v.vo.F.C.
* ¶ Uide ſoci.in cōſi.xxv.incip.do.Frā.Tho.dipl.

bene no.ſeq̄l ur Pe.de anch.in repe.c.canonū in ſtatuta de
3 cōſti.in verbo.ſed pone dicit ſtatutum quod ſi quis dz ꝛc.† Et
ſic habes notare ꝙ ſufficit formam ſtatuti ſeruare per equipol
lens facti quod in ſimili dixit Jaco.but.in auc.ſi oēs circa.iiij.
colum ſ.ut ſe heredi.abſti. vbi voluit quod ſtatutis requirēs
citationem alicuius verificabitur in illo qui fuit preſens in iudi
cio licet non citatus,quia preſentia equipollet citationi.l.etiaʒ
ſi per te §.ſi de hereditate.ff.de mino.ꝛ fuit dictum in rub.vel
in.l.j.de in ius vo. Poterdum tamen fallit quod non ſufficit ſer
uari ſtatutum per equipollens,vt per Bal.ꝛ alios.in.l.j.ff.de
lib.ꝛ poſthu.ꝛ in.l.ceſſante.ſ.quomodo ꝛ quando iudex,dic vt
4 habetur in dicto loco.¶ †Secundo no.ꝙ ex cauſa poteſt in
citatione exprimere quod citatus teneatur comparere,ꝛ cauſe
hic enumerantur in glo.ꝛ in.l.ſi actor cum ibi no.ff.eo.ꝛ in.c.j.
ꝛ ibi glo.ꝛ docto.de iudi.in.vj.ꝛ in.c.ſi.de maio.ꝛ obe ꝛ not.
in.c.querelam extra eodem.Et an iudex teneatur exprimere
iuſtas cauſas in citatione Jo.mona.ꝛ Joan.an.ꝛ in.d.c.j.not.
concludunt ꝙ ſic,idem Bal.in.l.j.ff.eo.vbi videas.ꝛ hic etiā
per Bu.de inza.ꝛ Cy.idem tenentes pro quo vide no.per gl.
ꝛ doct.in ſimili in.l.ij.§ ſi quis in ius voc.vbi hꝫ.ꝙ quādo qs
citatur pro die feriata in caſibus in quibus tali tempore proce
di poteſt,ꝛ dz exprimi cauſa in citatione,vt eſt no.per Inno.
5 in.c.preterea.de dila.¶ † In glo.pe.ibi,melius ſcit ꝛc.no.ex
gl.ꝙ ſi dñs melius veritatem nouit q̄ꝫ procurator poteſt cogi
perſonaliter comparere ad reſpondendum.Quod eſt veruʒ et
ſi procurator haberet ſpecificum mandatum ad ſic reſponden
dum,quia per ſpectum dñi melius perpēdere poteſt iudex ve
ritatem inſpiciendo quo vultu,ꝛ qua trepidatione loquatur.l.
de minore.§.tormenta.ff.de mino.Et per hoc Bar.hic repre
hendit Ja.bu.qui contrarium tenebat,idem etiam poſuit bart.
in.l.ſeruum.§.publice ad fi.ff.eo.ꝛ in.l.ij.§.defendi.ff.ex q can.
in poſ.eatur.ꝗ.Cy.in.l.reos.ſ.de accu.ꝛ Imol.in.l.qui bona.
§.ſi alieno.ff.de dam.infe.ꝛ in.c.j.de iud.in.vj.ꝛ cum eo ibi trā
ſit.d.Bo.ſed Barto.in.d.§.ſi alieno.ꝛ Ange.hic dicit predi
ctā opi.nō pcedere in criminalibus in quibus iudex ex indiciis
poteſt inquirere veritatem,ꝛ etiam torquere.d.§.tormēta.Sꝫ
in criminalibus procederet opin.Jaco.but.qꝛ procurator ha
bet ſpecificum mandatum,dominus videtur per organum rñ
dere.l.qui autem.§.fi.ff.de conſti.pecu.ꝛ idem tenuit Joā.an.
in.c.fin.de iura calum.ꝛ dominus Abb.in.c.in pertractādis.
ꝛ Ange.in.d.l.ſi actor.vbi ita dicit in placitis ſeruari.Saly.ve
ro.in.d.l.reos in fi.ꝛ Imol.in.l.pe.§.ad crimen.in fi.de publ.
iudi.dicunt quod non ſolum in ciuilibus,ſed etiam in crimina
libus iudex non poſſet ex cauſa predicta compellere dominum
ad comparendum perſonaliter adeo quod contra eum compa
rentem per procuratorem ſpecifice inſtructum procedi poſſit
tanquam contra contumacē,qꝛ alias eiuſdem eſſet beneficiū
comparendi per pcuratorem ſibi a lege conceſſum cum iudex
poſſet illud ſibi auferre.allega.dominus melius eſſe inſtructū
contra regulam indultuʒ,de reg.iur.in.vj.facit.l.j.ff.de feri.in
ver.neqꝫ enim.Et rñdent ad.§.tormenta.ꝙ ibi non compare
bat per procuratorem hñtem ſpecificum mandatum,vel ꝙ lo
quitur in cauſis in quibus non poteſt quis per procuratorē cō
parere,vt in.d.§.ad crimen.ꝛ ſic Imo.ibi contradicit opi.quā
tenuit ipſemet.in.d.§.alieno.ꝛ in.d.c.j.Ubi voluit ꝙ non ſo
lum in criminalibus,ſed etiā in ciuilibus poſſit ex cā predicta
dominus cogi comparere perſonaliter,quia etiam dz iudex in
ciuilibus laborare ad veritatē eruēdā.l.vbicūqꝫ.ff.de interro.
act.xxx.q.vlt.iudicantes.ꝛ ita dicit tenere Bar.hic.ꝛ in.d.§.
defendi.Pa.de caſt.hic ſimpliciter intelligit opi.Bart.hic
in criminalibus,ꝛ cum eo tranſit.Puto ꝙ in ciuilibus verior
ſit opin.Barto.in.d.§.qui alieno cum concord.quia in ciuili
bus ex indiciis.ſ.ex aſpectu non poteſt moueri ad torturaʒ pro
inueſtigatione veritatis niſi contra ſeruum in ſubſidiū.l.diuus
ff.de queſtio.in criminalibus autē poſſunt opi.concor.ex his
que dixit Bald.ꝛ Pau.de caſt.in.d.§ publice.ꝛ Pe.de an
cha.in.d.c.j.volens.Quod ait apparent contra principalem
indicia,ꝛ poſſit cogi perſonaliter comparere.c.j.de iud.in.vj.
ꝛ.d.§.tormenta.ꝛ iſtud etiam ſenſit Bal.hic.Sed ſubdit plus
in.d.§.pluo.ꝙ hoc tm̄ erit verum in caſibus in quibus poſſet
locus eſſe torture,alias enim ex indiciis non poſſet condemna
ri niſi veritas poſſit haberi per torturas.l.abſentem.ff.de pe.l.
ſciant.ſ.de probat.ſecus vbi non poſſet locus eſſe torture per.
6 d.§.publice.ibi,equum eſt ꝛc.per.rationem Salyce.¶ †Et
per iſta deciditur queſtio de qua quotidie in practica eſt con
b tentio.ſ.an iudex poſſit cogere principalem vt perſonaliter cō

a¶ Cā dic ꝙ
n citatione dꝫ
exprimi cā.ꝛ de
illa p iudicē ē
cognoſcendū
q̄n ceſſante cau
ſa citat⁹ citari
non potuiſſet,
ita voluit Ro.
conſil.ccxvij.

b¶ Perſona
liter qñ qs te
neat pſonaliter
cōparere vide
p col.conſi.vi.
de procu.

c¶ Familia.
an appellatio
ne domus ve
niant illi de fa
milia vel agna
tione.vide an
cha.conſi.clij.

pareat ad reſpondendum,et.ſ.de quo vide per Spe.in ti.de
poſi.§ fi.verſicu.in ſumma no.per glo.in.c.preſentium in ver
bo.Abbate de teſt.in.vj.per Joan.an.in.c.fi.de iura.calum.
per Imo.ꝛ do.in.c.j.de iu.in.vj.per Imo.in.c.in pertractan
dis de iura.calū.ꝛ in.d.§.ſi alieno.ꝛ in.c.querelam.extra eo.ꝛ
in.d.§.ad crimen in fi.Et vide Bal.in vlti.colum.de ſemel.ſ.
ꝛ ibi ſubdit quod lꝫ infamis poſſit eſſe procurator vt dixi in.l.
reum.ſ.eo tamen quando procurator eſt infamis poterit indi
ſtincte cogi dominus tanquam legalior ad reſpondendum per
ſonaliter per no.contra.in gl.ꝛ in.d.l.ſi actor.quod eſt no.Di
cit etiam alibi Bald.quod propter infamiam quis cogitur p
ſonaliter comparere vt per eum in aucten.qui ſemel.in.ij.col.
ſ.quomodo ꝛ quando iudex.Et iſta faciunt ad queſtionez no.
de qua vide per By.ꝛ Barto.in.l.fi.ff.de appel.ꝛ Bald.in
7 l.dñs.ſ.de appella.¶ †Ultimo iuxta pdicta querit hic Cyn.
ꝛ alij vtrum hec.l.locum habeat in procuratore in rem ſuam.ſ.
ꝙ conſtituens euʒ poſſit ex cauſis h̄ no.in.l.cogi perſonaliter
reſpondere de quo vide per Barto.ꝛ alios in.l.ſi actor.ff.eo.
ꝛ in.l.ſolutionez.ff.de ſolu.ꝛ in.l.facta.§ ſi heres.ꝛ ibi late per
Imo.ff.ad treb.per Joan.and.poſt Specu.in titu.de ceſſione
§.j.verſicu.ſed nunquid.ꝛ in tim.de defen.§.j.in fi.per Bal.ꝛ
Ange.in.l.ſi cum emptor.ff.de pact.Amo.de but.in.c.q̄lis
8 in.ij.vel.iij.colum.de iura.calum.† Et predictis adde aliū ca
ſum in quo quis pōt cogi perſonaliter comparere quando qs
citaretur tanquam coniunctus ad preſtandum conſenſuʒ actui
celebrando per mulierem vel minorem qñ ex forma ſtatuti ta
lis conſenſus requireretur ſm bal.no.in.l.j.ſ.qui admi.vbi ad
hoc inducit.l.ij.ſ.de his qui veniam etatis.

¶ Ne liceat potentioribus. Rubrica.

S M M A R I V M

1 Patrocinium potentioris recipiens ad terrorem aduerſarii, & ip
ſum patrocinium preſtans quomodo puniantur.
2 Potentior patrocinium aſſumens contra alium potentiorē non
punitur.
3 Domus appellatio.uenit familia,quando domus non poteſt cō
uenire ædificio.
4 Patrocinium alicuius familiaris potētioris procurans habere in
currit pœnam huius legis,

1 DIuinc.† Recipiens patrocinium potē
tioris ad terrorem aduerſarij dꝫ
puniri in iactura cauſe,ꝛ patrocinium preſtans
venit puniēdus arbitrio rectoris prouincie qui
in predictis eſt iudex etiam contra potentiores
magiſtratus q̄uis tales iuriſdicioni rectoris prouincie regula
2 riter nō ſubeſſent hoc dicit.¶ †No.quod dixi in ſummario,ꝛ
limita niſi ille qui aſſumpſit patrocinium potentioris litiga
ret cum pariter potentiore,qꝛ tunc non videtur feciſſe vt metū
inferat ſed vt metum excludat,argumento.l.cum pater.§.titio
de legatis ſecundo ſm Pau.de ca.hic quod no. Facit.l.non
ſolum.§.de viro.ff.de ritu nupt.ꝛ melius probatur.c.ex parte.
de ſen.inducēdo vt dicam.ſ.l.proxima.ꝛ ad h̄,bene facit ꝙ not.
Bal.in.l.proxi.in fi.¶ In gl.in ver.potentior.ibi ratione offi
cij,adde gl.ꝛ doct.in.c.fina.de alien.iud.mu.licet glo.contra
rium ſenſerit,ꝛ male in.l.penulti.ff.de alie iud.mu.cau.fact.q̄
ſbi reprehendit Barto.ꝛ de hoc etiam vide per Spec.in ti.
3 de ceſſio.actio.§.j.in.j.colum.¶ †In glo.in verſic.operibus
not.ex glo.iuncto tex.ꝙ vbi nomen domus non poteſt conue
c nire edificio accipitur pro illis de familia ſm Saly.qui etiā
pro hoc allegat.l.j.§.ſi vir.ff.ad ſilłe.melius allegaſſet.d.l.in
principio.ſecundum expoſitionem Bartol.ibi,ꝛ.l.cum vnus
4 in verſiculo domo.ff.de de verborum ſignifica.¶ †Et ex hoc
infert Barto.hic ꝙ ſi quis procurat habere patrocinium fa
miliaris alicuius potentioris incurrit hanc penam.Addideʒ d
legat.l.j.ſ.ſi rec.prouin.ꝛ hoc ſequitur Ange.ꝛ Salyce.Sed
Fulgo.tenet contrarium,ꝛ cum eo tranſit Pau.de caſt.quia
text.in.d.l.j.ſ.ſi rec.prouin.videtur potius probare contrariū,
quia tunc familiares faciunt locum illi ritu.quando rector de
dit operam,item quia nō eſt eadem ratio in familiaribus,quia
facilius audiuntur potentes quam eorum familiares,puto opi.
Bar.verā per iſtum tex.in ver.domorum.qui recipit expoſi
tionē quā dixi,ad idem tex.in.l.pe.ff.de teſt.in ver.domo.pro
hoc facit,qꝛ id quod fit a familiaribus preſumitur fieri cū
ſcien.

ſcientia domini.c.conſtitutus de teſti.ita inquit Bart.in.l.de
pupillo §.ſi quis ipſi in.r.q.ff.de ope.no.nun.ꝛ in.l.j.§.itē la-
5 beo ff.ꝑ vi aut clā. ¶ † In gl.in ꝟ.litigatores.ibi reus ꝛc.ſen
tit gl.ꝙ iſte titulus habeat locum in actore recipiēte patrociniū
potentioris,ꝛ non in reo.a expreſſius no.gl.in rub.ſ.tit.proxi.ꝛ
gl.in.l.pe.in fi.ff.de alie.iudi.mu.Sed Cy.Bar.ꝛ Ang.hic
contrarium tenent,ꝛ melius per hanc.l.indiſtincte loquentē,
ꝛ per id quod habetur hic in rub.in ver.litigatoribus. ¶ Ol.
fi.hic tetigit aliqua in materia ceſſionis de quibus vide plene ꝑ
bar.ꝛ alios in.l.diuerſas.ſ.mandati.per Spe.in ti.de ceſſio.ac
tio.ꝑ doc.in.c.fi.de in.inu per bal.ꝛ Salyce.ſ.ti.proxi.Bald.
in.l.iubemus.§.in ſupradictis.ſ.ad tre.ꝛ in.l.eius.ſ.de compē.
ꝛ.l.deo nobis in.ij.col.de epiſ.ꝛ cleri.

SVMMARIVM

1 Cedens actionem ſuam potentiori ratione officii perdit actio-
nem illam,& ceſſio non habet effectum.
2 Ceſſio facta potentiori contra æquè potētiorē nō eſt puniſbilis.
3 Cedens actionem potentiori contra æquè potentiorem, non
perdit actionem.
4 Ceſſionarius an poſſit ut ſimplex procurator intentare exerci-
tium directarum nomine cedentis.

1 SI cuiuſcunqꝫ. † Cedens actionem ſuam potentiori rōne
a officij perdit actionem illam,ꝛ ceſſio nō hꝫ effe-
2 ctū.h.d. ¶ † Fallit vbi ceſſio fieret potētiori ꝫ eq̄
potētiorē ſm bal.ꝛ Saly.hic,qꝛ rōne equalis potētie nihil vi
detur factū in fraudem legis arg.l.ſed ꝛ milites poſt prin.ff.de
excuſa.tu.ꝛ.l.non ſolum §.de vno.ff.de rit nup. Ad idē alle-
go tex.in.c.ex parte.de ſen.ex vno tex.colligunt ibi doc.ꝙ ec-
cleſia ius ſibi competens pōt cedere in potentiorē vt qñ feudū
alienatum per vaſſallū recuperari nō pōt propter potentiā te-
3 nentis. Ad idem facium que dixi.ſ.l.proxi. ¶ † Et ex hoc infe
ro ꝙ Spe.non vꝫ bene dixiſſe in ti.de ceſſio.ac.§.fi.verſ.quid
ſi aliquis plebeius,vbi dixit ꝙ ſi plebeius cedit actionem potē
tiori quam habeat ꝫ eque potentem perdit actionem,qꝛ poten
tior dꝫ attendi reſpectu cedentis,ꝛ non eius contra quē cedit,ꝛ
ita tenuit Odofre.ꝛ nil aliud allegat. Nam contrarium colli-
gitur,ex ſupradictis. Jmo.in.c.ex parte.de alie.in.mu.dicit ꝙ
dictum Spe.nō eſt ſine dubio per ea que ibi not.glo.ꝛ Joan.
and. Sed certe vt dixit Spec.non videtur bene loqui,nam pe
ne de quibus in hoc titu.imponuntur propter timorem quem
poteſt inferre potentior,vt ſ.l.proxi.ꝛ ibi no.que ratio ceſſat in
4 caſu propoſito. ¶ † Ultimo vide ad hanc.l.id quod no.gl.fi.
in.l.iuriſgentium.§.pretor.ff.de pact.ꝛ ꝙ ibi Ange.vbi habet
ꝙ ē ceſſionarius in caſu huius.l.non poſſet agere tanꝗ̄ ſim-
plex procurator intentando exercitium directarum nomine ce
dentis,ſm ea que viſa fuerunt in.l.qui ſtipendia.ſ.de pcu.ꝛ ex
illa gl.infert Ang.ibi ꝙ eſt no.vide ibi

De his qui potentiorum noīe titu.prediis affigunt. Rub.

SVMMARIVM.

1 Titulos ſeu inſignia potentiorum ſuis prædiis affigentes pu-
niuntur ut hic.
2 Libellus quando eſt ineptus,tunc nulla exceptio eſt pœnalis.
3 Libellus actoris facit fidem contra ipſum,ita exceptio rei con-
tra reum.
4 Titulos ſeu inſignia aliqua prædiis ſuis imponens,ſiue actor
ſit,ſiue reus,punitur ut hic.
5 Negans ſe poſſidere ſuo noīe,cum tñ poſſideat,punit̄ ut hic.

1 ANimaduertimus. † Qui ti-
tulos ſeu
inſignia potentioꝝ predijs ſuis affigunt vel eo
rum noīa in lite pretēdant ſuo iure priuant̄ ꝛ in
metallum dānantur,ꝛ potentior ſi cōſenſerit in
2 famatur h.d. ¶ † In tex.ibi ſolenniter,per iſtum tex.a contra
rio ſenſu decidit no.Bal.in.l.edita in pen.col.in repe.padua.
de eden.ꝙ quando libellus eſt ineptus,ſeu non ſolennis nulla
b exceptio eſt penalis,ꝛ ſi reus tūc mentiat̄ ſeu negando ſe poſ-
ſidere,ſeu dicendo ſe poſſidere pro alio cum poſſideret pro ſe,
ſiue aliter calumnietur non punitur quod dicit eſſe not.ad mul
ta ſtatuta imponentia penam excipienti certo modo,ꝛ hoc no.
pro limitatione.l.fi.ff.de rei vendi.cum ſimili.iuribus penam
3 neganti imponentibus. ¶ † In tex.ibi contradictoris libellis
ex iſto tex.colligitur ꝙ ſicut libellus actoris facit fidem cōtra
ipſum.l.cum precium.de lib.cau.l.ij.ſ.de inſti.ꝛ ſubſti.ꝛ idem
erit in ſcriptura exceptionem,adde Bar.in.l.certum.§.ſi quis
abſentem.de confeſ.vbi dicit hoc eſſe verum etiam ſi producat-
tur parte abſente ꝙ eſt no.dic vt ibi,ꝛ per.d.Ant.in.c.fi.de cō
5 feſ. ¶ † In ea.ibi,nec repetende actionis ꝛc.per iſtum tex.di-
cit Bar.ꝙ pena huius.l.habet locum non ſolum in reo,ſꝫ etiā
in actore imprimente inſignia potentioꝝ in rebus ad quas age
re vellet fingendo rem potentioris eſſe,ſeu ſi nomine potentio-
ris in litem abutatur,ꝯtrium tꝫ hic Ful.per iſtum tex.in verbo
in ius voc.ꝛ in ꝟbo pulſatus,ꝛ in verbo poſſeſſionis,ꝛ hoc no.
gl.in rub.Nonob.tex.in ver.actionis qꝛ tex.vult ſm eū ꝙ nō
ſolum iſti habent neceſſe transferre poſſeſſionē in aduerſarium
ſed omne ius perdāt,ꝛ ita etiam videtur velle Pau.de ca.hic
licet nihil alleget. Tamen ſatis videtur ſubſiſtēbilis opi.bar.
per iſtum tex.in ver.repetende,qui vꝫ ſuperioribus adherere.
Et pro hoc pōt adduci,qꝛ ibi eſt eadem actio in actore que eſt
in reo etiam iura correctoria in vno extenduntur ad aliū vt no.
gl.in.l.peremptorium,alias in.l.ſeq.in verbo decem dierum.
ff.de iudi.ꝛ gl.in aut.qui ſemel.in verbo.xxx.dierū.ſ.quomo
do ꝛ qñ iudex.Facit.l.ſi.ſ.de iudi.vidu.tol. Unde cū caſu no-
ſtro nō poſſit negari quin ſit eadem rō tā in actore ꝗ̄ in reo ſeq
6 tur ꝙ idem ius eſſe dꝫ. ¶ † Ultimo no.iſtū tex.pro declaratio
ne.l.ij.ſ.vbi in rem actio qꝛ dicens ſe poſſidere noīe potentio-
ris cum poſſideret ſuo nomine patitur iſtas penas.

Ut nemo priuatus. Rubrica

SVMMARIVM

1 Arma uel inſignia potentis imponentes ſuis prædiis ut terreāt
aduerſarios puniri poſſunt ut hic.
1 ¶ † In glo.rubrice vel dic melius ꝙ titu.ſuperiori loquens eſt
imperator qñ quis affigit inſignia,ſeu titulus ad euadendū litē
hic aūt nulla erat lis,ſed vt magis timeretur fecit imponi arma
imperatoris in ſuis domibus ſm Angel.ꝛ Paul.de caſt. Et
ēt loquitur qñ ad iniuriam alicuius rebus ſuis tales titulos im
poſuit,ꝛ ad intelligentiam ꝛ veram doctrinam iſtoꝝ tituloꝝ vi
de gl.magiſtrā.in aut.de man.prin.in.§.titulos.in ver.titulos.

SVMMARIVM.

1 Titulum principis rei ſuę imponens illam perdit,& eam publi-
ci iuris facit.
2 Inſignia uel arma an & quando liceat imponere rebus ſuis.
3 Sta.ꝙ qui portat bladum extra territorium puniatur, & nihil
ominus animal ſup quo exportat publicetur, tūc ſi animal ſit
alterius ignorantis talem exportationem non publicatur, te
netur tñ ille qui exportaret ad eſtimationem illius animalis.

a REgie. † Qui titulū principis rei ſue im
ponit illā perdit,et iuris publici
2 eam facit.h.d. Et duas hꝫ lecturas vt colligit̄
ex glo.ꝛ ſuper ea dicā. ¶ † In glo.ij.ibi.vel in
eius ꝛc.quaſi videat̄ ſignū magne temeritatis
nomen propriū in rebus ſuis ponere cum principi reſeruatum
ſit vt hic,ꝛ in.l.iij.ſ.de bo.vacan.lib.x.alia aūt ſigna imponere
c poteſt quis rebus ſuis vel a ſe poſſeſſis nō tñ vexillum, vel ve
la ita dixit gl.cōiter approbata in.l.fi.ſ.tit.proxi.ꝛ ſequitur eā
bar.in trac.ſuo de inſigni.ꝛ armis,ꝛ Ant.de but.in.c.dilecto.
de exceſſ.prelat. In quibus locis tractant plenam materiā ho
rum inſigniorum,ꝛ aliquid per Bal.in.l.j.ſ.de reb.alie.ꝛ in.l.
j.ſ.que res ven.non poſ. Et ſꝫ doc.leges huius titu.de cōſuetu
dine non ſeruantur.ꝛ lꝫ iſte intellectus ſm gl.communiter ap-
probetur,tamen dicit Fulg.non placere qꝛ abſurdum videtur
ꝙ quis rebus ſuis talia inſignia ponere non poſſit. Sed dic ꝙ
ſigna imponere poteſt,vt proxime dixi,titulum vero non, vt
hic. Tamen poſtquam de conſuetudine non ſeruat̄ non expe-
3 dit vlterius inſiſtere. ¶ † In eadem glo.in fi.facit hec glo.ſm
Jaco.butrig.ꝛ Salyce.ad queſtionem,ſtatuto cauetur ſi quis
portauerit bladum extra territorium puniatur,ꝛ nihilominus
animal ſuper quo bladum deportatur publicetur,ꝙ ſi animal
fuit alterius ignorantis tale delictum non publicetur. Et quod
eſt tex.in.l.cotem §.dominus.ꝛ ibi hoc not. Barto.ff.de pu-
bli.ꝛ gloſa in ſimili.l.iubemus.per quod Barto.ibi hoc not.
ff.de naui.non excuſ.lib.xj.ꝛ Bart.in.l.cum proponas.infra

a ¶ Actionē. bal.ꝯſuluit in ptib' mōtiſſerrat p quadam mulierē q̄ ceſſerat iura ſua cuidā cancelario do.mōtiſſerra ꝙ actionē non pderet eius cōſil.cccxiij.

b ¶ Exce.ad de Ro.conſi. ccccix.ꝛ alibi dī ꝙ cū iſtis ē nullum queli-bet para ē nulla ei' ꝯſ.xlij.ꝛ alibi ꝙ libell' inept' nō inter-rūpit pſcriptionē ei' ꝯſ.cccc-xij.ꝛ ibi ꝙ citatio illegitima non perpetuat iuriſdi.

a ¶ Addō ale. l.l.ēt.§.j.ꝛ ibi alios no.ff.ſo.ma. Tho.di.

c ¶ Uexillū. ꝑt tñ hūs merū imperiū in loco ibi erigere furcas lꝫ merū ꝛ mixtū ipius cū oimoda iuriſdōe ad aliū ꝑtineat. Et ꝗ pt cogi ad vēdēdū locū vbi erigant̄ furce q̄ ꝯcernunt ēt publicā ꝛ ꝑua tā vtilitatē ſm Old.cōſ.cxli.

a ¶ Ad itelli gētiā iſtius ti. vide ꝑ bart.in tra.de inſig.ꝛ armis.i pn.qñ acceſſorie pati unt̄ arma pncipis ꝙ pōt poni.ꝛ vide bal. in.l.ſi ge ad cō putādam.ſ.de epi.ꝛ cle.ꝛ ange.i diſpu.ſua q̄ incit.in refulgēti. Thom.

a ¶ Ne quis. vide Pa. de ca in. l. ij. ℂ. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cōdi. fac. Tho. Dip.
b ¶ Auctoritate. dicit. d. Iaſ. ponderando hic Bar. q vi velle ꝙ ſcolaris poſſit ꝓpria aucto. inſignia doctoratus accipere cū hꝫ licētiā, tñ nō firmat pedes, ſꝫ in firma ex. ℂ. dicēdis. ſꝫ pōt ꝙ qs ſic fecerit ꝙ iſignia doctorat⁹ vel militis acceperit an ꝓſcribatur iali viui inſigniorum deferendorum. vide per ro. ſingula. ſuis. fol. xiiij.

¶ Addo an ge. in. l. q iniurie. ff. ꝯ ſu. ⁊ Io an. de ana. i. c. ex diligēti. de ſy. qb⁹ ēt adde tex. i. l. ij. l. poſt eaꝗ. ff. ꝯ of. in. ibi ⁊ illo ꝑ pe ri ꝓ bñficiū ⁊ l c. meminimus ex ꝯ acc. ibi cū idem fuerit reg fit⁹ ꝓſare abba. mun⁹ bñdictio nis nō ꝯferēs l partiri, an āt ꝯ licētia ſupio: ſi poſſet ſibimet ꝯferre inſignia doctorat⁹ bar. h ſuetis ſnpi⁹ dictis vł velle ꝙ ſic vīꝺ q̄ di xi i tra. meu de ꝓſtātia doct. li. iij. de inſignijs doc. l. iij. q. ꝓn. vbi ꝓleniꝰ ſcri pſi. T. D.
c ¶ Impuniſbi lia addo vt per gle. ꝯſ. j. ſi. iij. ⁊ ꝯſ xxiij. lib. j.
d ¶ Fruſtrato ri⁹. addo q̄ po ſui l. i. j. ā. vt q̄ deſunt aduoc. partium.
e ¶ Ne fiſc⁹ vł reſpub. not. ex iſto tex. cū rub. ꝙ ē dña inter fiſcū ⁊ rē pub. de q̄ vide no. ꝑ gl. i. l. i. ꝓ m. ℂ. ꝯ pui. ⁊ ac. li. xij. ⁊ vnū l. j. ꝯſt. ſſoꝛ. ⁊ bar. ſ. l. j. ℂ. ꝯ iure fi. lib. x. ⁊ ibi ſcri pſi in addi. ⁊ bal. i. l. i. ℂ. ꝯ be. vł ac. ven. T.
f ¶ Eſt ſigda tria q̄ regrūtur vt debitoꝛ ꝯbi toris mei exigi poſſit vīꝺ per ro. ꝯſ. ccxcij. ⁊ ꝯ. ccxxiiij. ⁊ ibi vide qd ꝯpeſ ſtatuū ꝙ debi tor ꝯbitoris ca pi poſſit.
g ¶ Cum bar tol. idē fac ⁊. d. Iaſ. ⁊. d. ant. ꝯ alex. pro qbus facit qꝺ conclu du Ln. ro. ꝯſ. iij. ⁊ i hac mā ēt ꝯſoluit. d. Alex. ſꝫ nō poſſuꝫ mādaſ memoꝛie mee.

de nauti. feno. ⁊ Imol. in. l. menſus. §. duo, de leg. ij. Subdit tñ elegāter Iac. bu. h ꝙ ille q portat tenebitur fiſco ad extimatio nem animalis ar. huius glo. ⁊ ar. l. qcunqꝫ verſi. quid ſi ad pre dicta. ℂ. de ſer. fug. facit ſm Saly. §. j. in fi. ℂ. de falſa. moneta.

SVMMARIVM

1 Titulos vel uela regia rebus ab ipſo iuſtè, vel iniuſtè poſſeſſis imponens punitur, ut hic.
2 Iudex poteſt dare licentiam parti propria auctoritate ingredien di, & eſſe nuncium in cauſa propria.
3 Plebeius dicitur omnis qui non eſt in dignitate poſitus.
4 Clericatus excludit quem à plebeatu.
5 Accuſatio non debet recipi, nec in actis ſcribi, quādo delictum non eſt punibile.
6 Statu ꝙ ſindicus teneatur denunciare maleficia, non habet lo cum quando maleficia ſunt impunibilia.
7 Delictū qñ notorie nō cōſtat eſſe impunibile, tūc pōt accuſari.
8 Libellus qui non procedit de iure eſt reiiciendus per iudicem, ne ſit fruſtratorius.
9 Clericus dlinq̄ns dēt grauius puniri q̄ plebeius æquè dlinq̄ns.
10 Accuſatus quando dicatur eſſe receptus inter reos.

a **NE quis vela.** 1 † Imponēs titulꝫ vel vela regia rebus ab ipſo iuſte vel iniuſte poſſeſſis, ſi plebeius eſt vl timo ſupplicio puniſ, ſi autē eſt nobilis deportaſ. Lꝫ et vnicuiqꝫ iſta frāgere ⁊ tollere de quo nō poterit accuſa ri, ⁊ iudex recipiens accuſationeꝫ punitur pena hic ſtatuta. h. d. ¶ 2 † In tex. ibi ſine exceptiōe iudicis ⁊c. facit iſte tex. ſꝫ An b ge. ꝙ iudex poſſit dare liciam parti ꝓpria auctoritate ingredi endi, ⁊ ꝙ ſic qs poſſit eſſe nuncius in re ſua, ad idem tex. ℂ. tit. ꝓ xi. in. l. j. ⁊ ibi no. Bar. ⁊ ibi late Bar in. l. iuſte. ff. de acquirē. 3 poſ. cuꝫ cōcoꝛ. ⁊ addi. quas alias ibi ſcripſi. ¶ † In tex. ibi ple beius ex hac litera colligitur ꝙ ois ille eſt plebeius qui nō eſt in dignitate poſitus, ⁊ ꝓbatur in. l. iij. §. tutores. cuꝫ gl. ff. de ſuſ pe. tu. iuncta. l. j. in fi. eo. ti. ⁊ iſta iura ad hoc alleg. Bar. in. rep. 4 l. j. alias. ij. de dignita. lib. xij. dic vt ibi plene. ¶ † Itē ex iſto tex. habes diligenter notare ꝙ clericatus excludit quem a ple 5 beatu. ¶ † In tex. ibi vel accuſatione no. ꝙ vbi nō eſt delictum punibile nō dꝫ recipi accuſatio nec ſcribi in actis, ⁊ ſic vſ quod iſta exceptio dicu ꝙ delictū de quo me accuſas eſt impunibile impedit litis ingreſſum ⁊ ꝓceſſuꝫ ad vlteriora. Et hoc no. bar. in. l. ſi ſeruus. per illum tex. ā. de his q ad eccle. ꝯfug. pro hoc ēt vide no. per Bal. in. l. decurionib. ā. de infami. ⁊ in. l. j. §. offi 6 tius. ff. ne quis euꝫ q in ius voc. ⁊ ꝙ no. Bar. in. l. nā ⁊ poſtea. in ꝓn. ff. de ure iur. ⁊ in. l. j. §. j. alias eſt in ꝓn. ff. ad treb. ¶ † Et ex hoc infert Bal. ꝙ lꝫ ex forma ſtatuti ſindicus ville teneatur ſub pena denūciare maleficia nō tenebitur tñ maleficia im c punibilia denunciare, ſed de hoc vt ꝑ Bar. ꝯtrarium tenētē in. l. ſi. §. diuus. ff. de publ. ⁊ in. l. accuſationē in fi. ff. ad turpilia. in. l. iij. §. ſi maritus. ff. ad ſille. ⁊ cū eo ꝯcordat bal. in. l. dota opera. in. vj. co. ℂ. qui accuſa. ⁊ Salyce. in. l. ea quidem. ℂ. de accuſa. ⁊ 7 Pet. de ancb. in cle. preſenti de cenſibus. ¶ † Limitat tñ an ge. hic niſi notorie conſtaret delictum non eſſe punibile vt ſi no torium erat illum qui fuit occiſus fuiſſe bānitum qui ex forma ſtatuti poterat impune occidi, ita dicit ꝑ hāc. l. ⁊ hoc caſu poſ 8 ſet ſaluari opin. Bald. hic quod eſt no. ¶ † Item no. ꝙ iudex d reiicere dꝫ libellum qui non procedit ne fruſtratorius ſit, ⁊ no. in. l. j. ff. de offi. aſſe. Et facit ad ea que dicta fuerunt poſt glo. in l. vbi pactum de tranſac. ⁊ in. l. i. vt que deſunt aduoc. plus ſub dit bald. in repe. l. edita. in pe. cu. in repe. padua. ꝙ iudex hoc 9 facere poteſt etiam parte non curata alleg. iſtuꝫ tex. ¶ † In gl. vlt. ibi. l. presbyteri. gl. voluit opponere ꝙ ibi grauius puniſ clericus, ⁊ in dignitate conſtitutus q̄ plebeus, hic autē dicitur contrarium, ſolue quod ibi loquitur in delicto quod cedit in cō tumeliam dignitatis, ideo grauius punitur. l. quedam delicta. ⁊ ibi bar. ff. de penis. ſecus in alijs delictis, vel ſm Ray. ⁊ Sa ly. hic dic ꝙ ibi deliqt preterꝑ dignitatis vt ibi in vbo ꝙ me hil meā, ⁊ ideo grauatus puniſ. ¶ In gl. in v. libertate. ibi. §. ſi vero, alias eſt. §. ꝙ autem. ⁊ in aut. ſed hoc hodie. ℂ. de dona. 10 inter virum. ¶ † Ultimo inducit Bar. hanc. l. ad queſtionem quando dicatur accuſatus eſſe receptus inter reos iuxta. l. his qui reus. de pub. iudi. de quo vide ibi plene per eū, ⁊ per bald. poſt antiquos in. l. j. in. xvj. co. ℂ. qui accuſa. ⁊ in. l. neganda. circa pe. co. eo. tit. ⁊ in repe. l. cum mulier. in. xvj. oppo. ⁊ ibi per Imo. ff. ſo. ma. ex. in. l. q̄uis. ℂ. ſi penden. ap. mors intern. ⁊ ibi di cit tex. hunc eſſe meliorem de iure ſm Odra. ⁊ pro intellectu huius titu. vide gl. ℂ. proxi. rub. ⁊ que ibi dicentur in. l. j.

Vt nemini liceat ſine iudicis auctoritate ſigna rebus imponere quas alius tenet. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Signum ſuum nemo pōt imponere rei quā petit lite pēdente.
2 Titulus iſte. ſ. ut nemini liceat &c, in quo differat à precedēti.

a **SEpe.** 1 † Lite pēdente nemo pōt imponere ſignū ſuum rei quā petit. h. d. cū. l. 2 ſeq. ¶ † Et dꝫiam inter iſtum ti. ⁊ ꝓcedentem vide in gl. huius rub. ꝑ glo. in. l. fi. huius ti. vel ſm Pa. de ca. dic ꝙ tit. ꝓcedēs loquitur qñ in ſignia vel arma principis vel vexillū apponit quis rebus a ſe poſſeſſis ad terrorē alterius, vel rebus poſſeſſis ꝑ aliū ad iniu riā illi⁹. Iſte vo ti. loqꝫ qñ qs ſignū ſuū, ſeu arma ſua apponit in re poſſeſſa ꝑ alium rōne iuris ꝙ apponēs pretēdit in ea re.

e Ne fiſcus uel reſpublica. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Patrocinium ſuum non debet preſtare fiſcus ſub pretextu pecu niæ fiſco debitæ.
2 Fiſcus an & quando poſſit actiones quas habet ſuus debitor cō tra alios inſolutum recipere.

a **REipublice.** 1 † Sub pretextu pecu niæ fiſco debite non dꝫ fiſcus patrocinium preſtare. h. d. bart. aūt aliter ſtā. l. intelligit, ⁊ ſummat eā ſic. Actio litigio ſa vel dubia nō pōt inſolutū fiſco dari ſponte re 2 cipienti. h. d. ¶ † Nec ob. ꝯmenꝫ. l. iij. ℂ. qñ fiſcus vel priua. qꝛ fatetur Bar. ꝙ fiſcus in ſubſidium pōt petere ſuam totā ꝯ de bitorem ſuum exequi ꝯ debitorem debitoris ſui accipiendo no men debitoris inſolutum, ſed actionem ꝯ eum inſolutum ſpō te recipere non poteſt vt hic, intellige tñ ꝙ etiam in ſubſidium executionis petere nō poſſet contra debitorē debitoris niſi qñ f actio cōpetēs debitori fiſci ꝯ debitorē ſuum eſt liquida alias ſe cus. d. l. iij. ⁊ plene no. in. l. ij. co. ti. Fulg. hic fatetur illud ꝙ di cit hic Bar. de actione litigioſa per ea que no. gl. ſi. in. l. j. ā. ne liceat poten. de actione dubia dicit iure nō ꝓbari, ⁊ putat eē contra regulam. l. j. in fi. ℂ. de noua. ego puto opin. Bar. proce dere per. l. ij. ā. ne liceat poten.

SVMMARIVM

1 Paciſci de quota litis non debet reſpublica, nec actionem litigio ſam ſuſcipere.
2 Ceſſio facta per expulſum contra expulſorem non valet, ſi res eſt litigioſa.

1 **Um allegas.** † Reſpublica non dꝫ c paciſci de quota litis. h. d. Uel ſm Bar. actioneꝫ litigioſam vel dubiā 2 ex cā dona. reſpubl. ſuſcipere nō pōt. h. d. ¶ † Et ex hoc infert not. Bar ꝙ ſi duo fratres hñt vnū caſtrū, ⁊ vnus expellat alium, ⁊ expulſus cedat alicui ciuitati ius ſuū ꝓ aliqua q̄titate non vꝫ, dicit tñ Fulg. hic ꝙ lꝫ dictum Bart. videatur eſſe verum per. l. ſi. ā. ne liceat pot. tñ non probatur per hanc l. qꝛ tex. hic loquitur in pacto de quota litis qꝺ eſt improbatum inter quoſcunqꝫ vt hic in glo. ⁊ bene. Pau. de ca. hic trāſit ſim g pliciter cum Bart. ⁊ dicit vidiſſe ꝺ facto Florentie, leges ſe quentes nihil habent, ⁊ potes ſummare, vt hic per Bar.

De negocijs geſtis. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Expenſæ factæ pietate materna, uel affectione domeſtica, non repetuntur, quia animo repetendi factæ non uidentur.
2 Verba iudicis impropriè loquētis non uiciāt actus iudiciarios.

3 Mater non repetit expenſas factas in remouendo tutorem, niſi contrarium ſuiſſ. eproteſtata.
4 Mater an & quando repetet expenſas factas in petendo tutorẽ dari filio ſuo

1 c **Um tutores.** † Expenſe fa.te pieta te materna, vel affe-
ctione domeſtica non repetunt q. alo repetẽdi fa
2 cte non vñr.h.d. ¶ † In ea. ibi inſpectos faceres
ideſt detegeres ſm gl.ex qua expoſitione dicit Bar.cum quo
tranſeunt alij q. ſi iudex dixerit titium proximiorem agnatum
tuũ do tibi in tutorem nõ viciabit tutoris datio, q. lʒ iudex non
det tutorem legitimum, ſed lex, vt.l.legitimos.in prin.ff.de le-
gi.tut.tñ verba iudicis dicentis do &c.accipiuntur pro decla-
ro talem eſſe tutorem a.l.tibi datum.& adde in ſimili Bart.in.
l.j.alias.ij.in prin.ff.ſi ſer.ven.& in.l.j.§.quibus.ff.q. cuiuſ.vni.
& in.l.inſulam.per illum tex.ff.de preſcri.ver.& Inno.& Hoſti.
in.c.peti.io.de procu.& Bal.in.l.ij.C.de confir.tu.& in.l.id qđ
pauperibus.in prin.de epiſ.& cle.& in.l.teſtiũ in primis verb.
ſeu poſt prima verba.C.de teſti.& in.l.ſi cum ante.poſt Cy.C.de
dona.ante nup.in quibus etiam locis dñt dationem tutoris vel
3 curatoris non vitiari propter impõtunitatẽ verborum. ¶ † Ites
no.q. mater non repetit expenſas factas in remouendo tutores
q. eſt verum vt hic, ſed ſi proteſtata fuit q. faciebat animo repetẽ
di repeteret cum ad petendum remoueri non teneatur mater vt
h in gl.ergo proteſtatio iuuare dʒ.l.neſennius.ff eo.& l.vt ſi quis
interdum.& §.plerique.ff.de relig.& hoc cõiter tenent doc.h ſim
pliciter tñ Cy.& Ray.h,& in.l.alimenta.C.eo.dñt hoc eſſe verũ
niſi impenſa ſit modica quo caſu proteſtatio nihil operabitur, ſi-
cut in alimentis alleg.l.ſi quis a liberis.§ ſi mater.ff de lib.ag.
attento q. expenſa facta circa tutores remouẽdos vel dandos,
vʒ etiam facta rõne perſone, ſeu cã prouidendi perſone pupilli
ſicut expenſa alimentorum, vt pʒ ex iſto tex.iun.d.l.alimenta.
in princ.facit inſti.qui da.tu.poſ.§ certe.ſed primam opi.pu-
to indiſtincte veram cum non teneatur mater petere remoueri tu
torem vt dixi. Non ob.d.§.ſi mater.q. ibi non loquitur quan-
do facta fuit proteſtatio, ſed qñ dubitatur de aĩo mr̃is, vt ibi in gl.
in ver.affectu materno.pro opi.Cy.vʒ eſſe glo.quam ipſe non
alle.in.d.l.neſennius.in ver.cõueniret.& cum illa trãſit ibi Gul.
de cu.alij mentionem non faciunt nec vr̃ iure pbari,& Pau.de
ca.in.d.l.alimenta.referens opi.Cy.dicit q. ſibi vr̃ opi.nõ pro-
cedere per not.per glo.in.d.§.ſi mater.niſi impenſa eſſet adeo
modica q. inanis eſſet repetitio ſm eum. ¶ Itẽ no q. expen-
ſam factam in petendis tutoribus mater non repetit, qđ eſt ve-
rum in dubio, ita loquitur iſte tex. Si autem proteſtaretur q. fecit ani
mo repetendi tũc ſm Cy.& Jac.hic,& in.d.l.alimẽta.& Ang.
hic,& C.l.pxi.nõ poſſet adhuc repetere cũ talis petitio tutoris
fiat de neceſſitate cõtinua,& ad vtilitatẽ mr̃is.ſ.ne ſucceſſionem
pdat.l.ſciant.h alle.in glo.ergo dʒ mr̃ petere tutorem ſuis ſum
ptibus.l.ſuo victu.ff.de oper.lib.ergo nõ dʒ poſſe repetere ſi-
cut dicimus in alimẽtis de neceſſitate pſtitis, vt not.glo.in.d.l.
alimẽta.& in.d.l.nẽſenius, ſed bar.C.l.proxi.& in.d.l.nẽſenius.&
Bal.& Saly.& Fulgo.& Pa.de caſt.h intelligũt hoc eſſe ve-
rũ in expẽſa tñ que fieret in pſona mr̃is, vt puta ſi mr̃ neceſſe
habuit ire ad ciuitatẽ vt tutores petat, tunc impenſam itineris
mr̃ tenetur ſuo ſumptu facere.ar.d.l.ſuo victu,& iõ nõ repeteret
& p. q̃ñs proteſtatio in contrarium fcã nihil dʒ opari p no.p glo.
in.l.alimẽta cũ ſi. Sed ſi loquimur de impẽſa que fit in ſcriptu
ris vel aduocatis, vel impenſa que fit pupillo cã ducẽdi eũ ad
ciuitatẽ nõ tenetur ad hanc impẽſam mr̃ ſm pdictos docto.hoc
pbãtes p. ſilr̃ de vſufructuario &c.vt hic plenius p Bar.vñ ſi
ſaltẽ impẽſam fecit ſine proteſtatione ſeruabitur diſtinctio que tra
ditur in alimẽtis ſm q. videbimus in.d.l.alimẽta.& in dubio nõ
repetet tales impenſas quas facturus fuiſſet pupillus, q. pre-
ſumitur facere pietatis intuitu ſeu affectione materna per iſtum
tex.& in.d.l.alimenta niſi impenſa eſſet nimis magna, vt hic in
glo.& no.glo.in.d.l.alimenta.vt no.Bar.poſt antiquos in.d.
l.ſi mater.ſed ſi proteſtatur mater q. facit aĩo repetendi tunc repe-
tet p.d.l.neſennius.nec ad hoc vltimũ ob.d.l.ſuo victu, q. rñ-
det Ray.de Sal.& Bar.de Sal.q. ibi libertus tenebatur oĩno
ad illas operas, ideo dʒ preſtare ſuo ſumptu, ſed h mater nõ te-
nebatur oĩno petere tutorẽ dari, nec ad illud cogi poterat, licet
ſit verum ſi filius deceſſiſſet in pupillari etate non petito tuto
re mater perderet ſucceſſionẽ pupilli.d.l.ſciant,& ſic tenebatur
mater ſub cõditione ſi filius decederet in pupillari etate,& ma
ter vellet ei ſuccedere,& hanc neceſſitatem petendi non eſt ve
riſimile matrem conſideraſſe in impenſa quã fecit.l.inſ.ff.qui &
a qui.& l.ſcripto.ff.vnde lib.ſed aduerte, q. inſpecta hac rñſio
ne ſequeretur q. etiam impenſam quam fecit mater in alimen
tis ſuis pprijs in itinere pro eundo ad ciuitatẽ ad petẽdum tuto
rẽ debet poſſe repetere, cuius cõtrium dicit Bar & alij vt.C.re.tu
li.Sal.hic hoc forte cõſiderans dicit q. eaſdẽ impẽſas fere ma
ter ſibi factura fuiſſet in domo, vnde illud modicũ plus q. ex-
pẽdit in itinere non dʒ attendi arg.l.vtrũ.de dona.inter vi.ſed
certe in.l.vtrũ.nõ interuenit proteſtatio de repetendo ꝑut in.q.
noſtra que proteſtatio iuuat ẽt in modicis vt dcm̃ eſt.C.vñ de iu
re verius videretur q. iſtas maiores expẽſas quas mater fecit vt
ad ciuitatẽ iret pliniquas factura fuiſſet domi repetere poſſit q.
4 ẽt nõ negauit Saly.qñ eſſent longe maiores. ¶ † Ultimo no.
q. vtiliter geſtum non producit actionem neg.geſt.in caſibus
huius.l.alios caſus vide p gl.in.l.ſi patrono.C.eo.

SVMMARIVM

1 Pupillus ex geſtione nõ tenetur quatenus locupletior ẽ factus nec etiam in illo ſi alius erat gratis factus.
2 Exceptio tua non intereſt qñ & contra quem poſſit opponi.
3 Neceſſitas exponitur hic pro vtilitate.
4 Expẽſe facte pupillo an poſſint repeti à matertera ipſius pupilli
5 Expenſe facte pupillo an poſſint repeti ab ipſo, ſi tu ignoras ma tertera pupilli gratis facturam.
6 Coniunctus non poteſt comparere pro coniuncto ratiõe alicu ius intereſſe ipſius coniuncti comparentis quod reſultet ex cõ iunctione ſanguinis, ſed ſolum pro intereſſe ipſius coniuncti pro quo comparet, & tenetur de rato cauere.

1 c **Ontra.** † Pupillus ex geſtionẽ nõ tenetur
niſi quatenus locupletior eſt effe
ctus, et illo ẽt nõ tenetur ſi alius gratis erat facturus
2 h.d. ¶ † No.in ſin.pur hr̃ in tex.q. mr̃ teneatur &c.
q. lʒ ille cuius non intereſt põt exceptione repelli a iudicio.l.
ſi ille a quo.§.ſi de teſtã.ff.adire.& l.poſthumus.§ ſi qs ex his.
de inoffi.teſt.tñ fallit ſi ille cuius nõ intereſt cõparet ad fauorẽ
pupilli, quo caſu cõparet ẽt mulier.l alienaʒ.C de procu.& dicit
Bar.ſe alibi nõ legiſſe,& idem no.Bar.in.l.titia.in fi.ſo.ma.
& Ang.& Imo.in.l.ſi perinſorio.in prin.de appella.& in.l.fe-
mine.de reg.iur.vbi.d.h.eſſe ſingula.Bal.no in.l.a diuo.§.
ſi ſup in addi.ff de re iu.dicit q. ipſe intelligit iſtũ tex.velle q.
pupillus hoc opponat,& pbet,& ſic non pbat iſte tex.doc.bar.
& iſte intellectus poſſet ſtare ſi in litera haberetur materteram tñ
q. in tex.cõmuniter habetur matertera, ideo ſto cum Bar.cũ
quo tranſeunt h reliqui, alius ẽt poſſet eẽ intellectus iſtius tex.
ſm Pa.de ca.in.d.l.titia.vʒ q. h intererat matertere ratiõe
coniunctionis ſanguinis cum pupillo, alius eſt etiã intellectus
3 quem hic vide per Bar.& dixi in.l.exigendi. ¶ † In gl.j.cu-
rator erat,& ſic iſte eſt curator qui potuit dari pupillo ẽt tuto-
rem non habenti.l.curatorem.& l.curator cum gl.ff.de tu.& cu.
da.ab his, habuit neceſſe petere dari tutorem cuius auctoritas
forte erat neceſſaria in adeunda hereditate, que curatoris auc-
toritate adiri nõ põt.l.cũ vna.§.fi.ff.de ap.& rela.ſʒ iſtud eſt di
uinare. Preterea iſte intellectus non eſt verus ſm Ful.q. cu
rator,& alius adminiſtrator neceſſarius obligat pupillum inſo
lidum.l.iij.§.ſufficit.de cõtrio iudicio tutele. Tenetur ergo cõi-
ter ſequens intellectus q. exponatur neceſſitatis, ideſt vtilita-
4 tis, pro quo facit iſta litera, in vbo vtilitate. ¶ † In glo.ſ.ibi,
videris donaſſe &c.ex hoc infertur q. a matertera pup.nõ pote
ris repetere, ſed Pe.cum quo tranſit Cy.dicit q. iura alle.in
glo.nõ probant.ideo tenet q. poteris a matertera repetere, ni
hil tamen allegant. Ful.tenet q. repeti non poſſit vt ſentit glo.
q. non videt qua actione debeas poſſe repetere, q. nõ fuit ne-
gocium ſpectans ad materteram aliquo de modis ex quibus
actio neg.geſt.oriri poſſit prout not.in.l.ſi pecuniam.C.e.& ple
nius in.l.a pupil.§.idem ait in verſicu.ipſo geſtu.ff.eod.
5 ¶ † Querunt doc.h qđ ſi tu ignorabas materterã pup.gratis
facturã an poteris a pupillo repetere. Pe.Cy.Ray.&.Pa.
de ca.hic tenent q. ſic q. ignorans ex ſua ignorantia damnum
pati non debet.l.generalis.C.de tabu.libro.x.& quia ignorans
non videtur donare.l.nec ignorans.C.de donatio.contrarium
tenet Fulgo.hic, q. ad hoc vt dicaris gerere vtiliter non ſuffi-
cit quod tu potes te gerere vtiliter.l.ſed an vlt.o.§.fin.ff.eo.&
fuit iſte in culpa non interpellando agnatos proximos an face
re vellent impenſam,& petere tutores dari agnato.tamen in ge
ſtore neceſſario patet quod poſſet ſaluari opini.Petri.argu.

l.iij §. ſuffic. ff. de contrario ind. tu. & ar. no. per glo. in l. procu ra: or qui pro euictione. ff. de ꝓcu. & iſtam opi. ꝯ Pe. in geſto re voluntario 13 ẽt Iac. bu. q: per iſtam. l. ſuccurrit pupillo, eo q: nõ eſt locupletior nõ ex eo q: gerẽs negocia fuerit in dolo ſci ens aliũ gratis facturꝫ, & certe ſaltem in pupillo vꝫ hec opi. veri or maxime per iſtum tex. qui nõ facit dĩam inter ſciam & igno rantiam, & ad. d. l. generali. cũ ſi. facilis eſt rñſio que colligit ex

6 d. l. ſed an vltro. in ſi. ¶ † Item incõtrum retuli ꝯ intellectũ quẽ ponit Pa. de ca. in. d. l. titia aduerte q: nõ reperitur ꝙ in cau ſa pecuniaria pro intereſſe quod reſultat ex cõiunctione ſangui nis poſſit q̃ntũ intereſſe habens cõparere ꝓprio nomine, ſed ſolum nomine coniuncti, & cauere de rato iuxta. l. pompo. §. ſi. ff. de procu. & ideo vꝫ verior intellectus Barto. & aliorum hic.

SVMMARIVM

1 Actio neg. ge. directa cõpetit pro eo ꝙ qs ſpõte & utiliter ꝑ alio ſoluit, ſecus ſi ſoluit ex neceſſitate cõionis, ſeu cauſatiua.
2 Actio neg. ge. an competat hæredi contra cohæredem.
3 Actio neg. ge. & actio familię herc. an & qñ & cui competat.

a ¶ Officio. quot modis ſu mit oſſiciũ in iu re. vide Saly. h, & bal. in ru br. j. de op. li. & Fran. pauinus pleniſſime, in tractatu de oſſi. & pot. ſed. in preiudus i ꝓ. offõ. L. B.

b ¶ Põt tñ poſtea a cõ petẽti iudi. ſit ꝯfirmatio. l. j. in ſi. ff. de ꝯfir. tut. & inſti. de cu ratio. circa ꝑn. & qd õ iure ca. vid Io. an. do. de ſcõ Gemi. in. c. ſi. de iudi. & latius ꝑ pbt. cor. cõſi. lxxxi. inci. q̃ꝺ hi i hac ꝯſultatione co. j. ꝓ. tñ in his. ſ iiij. vo. & ꝑ ale. ꝯſ. cxiv. inci. in cã & lite co. pe. ad ſi. in. ij. vol. Ven. Ferran.

1 **Iue pro fratre.** † Pro eo ꝙ qs ſoluit ſpõte, & uti liter pro alio competit actio neg. ge. directa, ſed ſi ſoluit ex neceſſitate cõmunionis, ſeu cauſatiue cõ petit actio fami. herc. vel cõi diui. h. d. ſm magis cõem intelle ctum, & per iſtum tex. reprehenditur vna opi. Ja. de are. vt hic refert Cy. & Bar. & latius Bart. in. l. ij. §. ex his cum concor. &

2 addi. quas ibi dedi. de ver. ob. ¶ † In. j. glo. ibi, & ſine pignore &c. pꝫ etiam ꝙ hic prima pars dꝫ intelligi qñ cum pignore de bitum fuerat ꝯtractum, tñ principalis intentio heredis fuit, vt libe raret coheredem a parte ſui debiti in quo actione perſonali cre ditori tenebaꝫ. Sed in ſcda parte lr̃e pro cohr̃de ſoluere nõ vo lebat, ſed cũ pignus liberare vellet habuit neceſſe ſoluere totũ iuxta. l. q̃diu. ſ. de diſtra. pi. ſm Saly. & ſic virtus ꝯſiſtit in mõ libellãdi & narrãdi. ¶ In glo. in verſi. potes ibi ꝯtra &c. que ſit iſta actio ꝯtra, & cui detur videbimus in. l. curatoris. poſt gl. & doc. ſ. eo. ¶ In gl. ſi. in ꝑn. hãc primã ſo. approbat h Pe. Cy. & Ray. pro quo facit. l. iij. §. hac actione. ff. e. & l. curatoris. cum ibi no. ſ. e. vbi ẽt pro geſtiõe neceſſaria locũ hꝫ ac. neg. ge. vtilis tñ ꝯtrũ tenent cõiter reliq doc. p. l. hr̃des. §. nõ tñ. cũ ſi. h all. in gl. Nec ob. d. §. hac actione. & d. l. curatoris q: loquuntur in adminiſtratore neceſſario. i. in curatore ꝯ quẽ nõ eſt ꝓuiſum de alia actiõe iõ in ſubſidiũ daꝫ iſta vtilis actio, ſed in caſu nr̃o tra ctamus de geſtiõe neceſſaria non rõne officij, ſed rõne ꝯtrus vel

3 quaſi, vel rõne euictionis hr̃ditaris cõis vel rõe ſocietatis † ſeu alterius cõionis in quibus caſibus maxime in caſu huius. l. po terat hr̃e locũ h actio fa. her. ſi nunq̃ fuerat redditu hẽbat locũ actio cõi diui. & de ita intelligiꝫ cõiter iſte tex. in ver. eãdem. & in vlti. ſo. gl. magis cõiter approbata quicqd dixerit gl. in. d. §. non tantũ, & maie. ¶ Scda ſolutio glo. diuinat lꝫ in ſe vera ſit.

SVMMARIVM

1 Negocia pupille mandato tutoris gerens tenetur pupille actio ne nego. geſtorum.
2 Actio pro tutore in quo differat ab actione nego. geſto.
3 Tutor ſi tãquã tutor & noĩe pupilli mãdat unã rẽ emi, uel aliud negocium particulare geri, tunc habet locum actio mandati.

1 **Ui pupille.** † Gerẽs negocia pupille mandato tutoris teneꝫ pu pille act. neg. geſt. non aũt actione pro tutore. h. d.

2 ¶ † In tex. ibi pro tutore &c. & ſic non tenebaꝫ ac tione pro tutore que differt ab act. neg. geſt. maxime, q: ille cui daꝫ actio pro tutore hꝫ tacite hypothecam a bona adminiſtran tis. l. pdiximus. cũ glo. ff. de priui. cre. no. glo. in. l. pro officio. de admi. tu. que non reperiꝫ in eo cui ꝯcediꝫ act. neg. geſt. Et facit iſte tex. an actio tutele, & neg. ge. ꝯcurrere poſſit de quo dic vt ꝑ gl. in. l. iij. §. hac actione, & ibi bar. ff. e. Et limitat hãc bar. hic nõ ꝓcedere vbi mãdatũ fcĩm fuiſſet per tutorẽ noĩe pupilli, vt h

3 no. ꝑ eum. ¶ † Plus dixit Pau. de ca. hic ꝙ ẽt ſi tutor tãq̃ tutor, & nõ noĩe pupilli mandaſſet vnã rem emi vel aliud nego cium particulare geri ꝙ nõ hr̃et locũ. l. iſta q: mãdatũ tutoris hoc caſu cenſeꝫ mãdatũ pupilli. alle. l. iij. §. ſi. ꝯ. de tribu. iõ ha bebit locũ tũc actio mãdati inter pupillũ & geſtorẽ. Nõ ob. iſte tex. q: hꝫ locũ qñ tutor mãdat alicui ꝙ geret vꝫ negocia pupil li, nã oꝫ mãdaſſe geſtionẽ ſpectãtẽ ad ipm tutorẽ noĩe ꝓprio, q: cura, & ſollicitudine oꝫ negocium hoc eſſe negocium ꝓprium tutoris iuxta no. in. l. ſi pupilli. §. idẽ ait. in verſi. ipſo geſt. ff. eo. Sed puto hãc limitationẽ nõ ꝓcedere, q: ẽt emere vnã rẽ vilẽ vel neceſſariã ꝑ pupillo oꝫ hoc negociũ ſpectare ad tutorẽ cu ra, & ſollicitudine ſicut vꝫ iſta geſtio, facit. l. ſi duo. in ſi. ff. de adm. tu. & ſolũ eſt vis in rñdẽdo ad. d. l. iij. ad quã rñde ꝙ ibi illa eſt ſcia tutoris que preiudicat pupillo ſicut ẽt ſcia pupilli, & ita eſt intentio illius lr̃e, nam regulr̃ tutoris ſciã ꝑiudicat pupillo q̃ͦ nis nõ ſit ſciã pupilli. l. ſi ex legati. cũ. §. ſeq. ff. de ver. ob. & l. iij. §. ſufficit cũ alijs ſi. ff. de ꝯ. in. tute. non aũt vꝫ in. d. l. iij. ꝙ mãda tũ tutoris ſit mandatum pupilli. ¶ In gl. ibi tollerari poſſet &c. certe quo ad primam partem litere tollerari poſſet tranſponẽ do literam repugnaret, q: ſi pupilla mãdaſſet daretur actio mã dati pupille, & neg. geſt. per ea que no. hic in glo.

SVMMARIVM

1 Libertus obſequium neceſſarium præſtans filiis patroni ſui ha bet actionem nego. geſto.

1 **Fficio.** a † Libertus obſequiũ neceſſarius preſtãs ꝑtroni filijs hꝫ ac. neg. ge. h. d. ſm cõem intellectũ doc. & põt intelligi, & exẽ plificari. l. iſta in alimẽtis ꝑſtitis ꝑ libertũ ad que teneꝫ ſm ꝙ hꝫ in. l. ſi qs a liberis. §. ſolẽt cum ſeq. de lib. agno. Item põt intelligi in impẽſa facta in petendis tutoribus, nã de neceſſitate teneꝫ libertus ad petendũ tutores, alias a iudice pu niꝫ. l. ij. in ſi. ff. qui petũ tut. ſi aũt aliter circa res ꝑtroni vel filiorũ eius expẽderet repeteret, ſicut mꝫ repetit. l. alimenta. in ſi. cum glo. ſ. e. & vꝫ per hanc lr̃am declarando vt. ſ. ꝙ expẽſe q̃cunq; facte in petẽtibus tutoribus ꝑ libertum nõ repetanꝫ ẽt ſi ꝓteſte tur ꝙ aio repetẽdi facit, nã cũ de neceſſitate tenereꝫ oĩno ad pe tẽdos tutores ergo dꝫ petere ſuo ſumptu. l. ſuo victu. ff. de ope. lib. lꝫ ſecus ſit in matre ſm ꝙ fuit ꝯcluſuꝫ in. l. j. ſ. e. & rõ dĩe eſt in mr̃e q: mater non teneꝫ oĩno petere tutorẽ, vt ibi declaraui. Secus in liberto. d. l. ij. & iſtud ẽt vꝫ tenere Sal. h, lꝫ dicat cogi gitandũ eẽ, & ꝑ hoc pꝫ ꝙ nõ hñ dixerit gl. h in ſi. dum dixit niſi ꝓteſteꝫ &c. nã ꝓteſtatio facta circa id ad ꝙ qs de neceſſitate te netur nõ relenat vt no. gl. in. d. l. alimenta, & in. l. nẽſenius. ff. eo. & ideo iſtã gl. reprehendit Pa. de ca. hic, & bene. Iac. bu. trã ſit ſimpliciter cum gl. reliqui mentionem non faciunt.

SVMMARIVM

1 Actio nego. geſt. directa habet locum pro geſtione, quando oſ ficium iniunctum non arctat gerentem.
2 Curator teſtamento dari non poteſt, fallit ut hic.

1 **Uratorẽ.** † Si officium iniunctum non c arctat gerentem hꝫ locum ac. neg. ge. directa pro ipſa geſtione. h. d. Secus ſi ar ctaret q: locũ hꝫ vtilis vt. d. l. curatoris. cũ gl. ſ. eo.

2 ¶ † No. ꝙ curator in teſtamento dari non poteſt, b & rõnẽ vid per Cyn. & Bal. in. l. ſi. ſ. de teſt. tut. Fallit vbi dareꝫ curator ꝑ ſonis quibus. l. daꝫ curator. l. de creationibus. ꝯ. de epiſ. au. vbi dari põt in teſtõ curator furioſo, q: furioſorum, & ꝓdigorum cu ra deferꝫ a. l. proximioribus agnatis quẽadmodũ & tutella. §. fu rioſi. inſti. de cur. & ad h vide bar. in. l. neq. ff. de ꝯfir. tut. & idẽ ꝙ in furioſo dõmẽ de mẽtecapto, & nullũ actũ furioſe cõſcientie, nam ei ẽt a. l. daꝫ cura, vt eſt tex. in auc. vt hi qui obligatos. §. & hoc dicimus, & nõ eſt alibi ſm Bald. in. l. ſed & milites. §. iam autem. ff. de excu. tu. Et idẽ no. Bal. in. l. amiciſſimos. §. lucius eo. titu. lꝫ Bar. in. l. furioſi. ſ. de nup. ꝑ illum tex. ponentem dif ferentiam inter furioſum, & mentecaptum dixerit ꝯtrium. Idez ſenſit Bar. in. l. cui eorum. §. ſi. referendo ſe, ad illum tex. cuꝫ. l. ſeq. ff. de poſthu. motus per glo. in. l. de creationibus in verbo lex. &c. que dixit ꝙ excepto furioſo, & prodigo non dantur alijs a. l. curatores, ſed a iudice. Sed dic ꝙ gl. illa ſub furioſo intelle xit comprehendere dementem, ſeu mentecaptum vt dicit bal. in. l. ij. ſ. de cura. fur. ꝑ Bar. in. d. §. & hoc dicimus. de tex. non fuit recordatus Bar. ideo. j. opi. videtur vera.

1 **I ab eo.** Pro ea parte pro qua creditor debitori ſuccedit confunditur ob ligatio pro alijs vero partibus competit actio con tra heredes. h. d. ¶ Et de materia viſum fuit in. l. debitori. que alias incipit debitori. ꝯ. de pac.

SVMMARIVM

1 Actio perſonalis non tollitur longo tempore.
2 Actio nego. geſt. an ſit ciuilis, uel prætoria.

Aduerſus

1 2 **Aduerſus.** † Actio pſonalis non tollit longo tpe. h. d. ℭ † In tex. ibi cum inter ꝛc. h vr pbari ꝙ iſta actio ſit ciuilis, ꝛ non p e o. ꝛo ꝛ h iꝫ Jac. de are Pe. Cy. ꝛ Ray. h p. l. in prin. de ve. ſ. tit. ff. qmo Sꝫ gl ꝛ bar. i. l. iij in prin. ff. eo. iꝫ ꝛtum ꝛ ridem ad. §. ſicut, vt p gl. in. d. l. iii. ꝛ idē iꝫ By. in §. ſed iſte, inſti. de act. Et ad iſtū §. pt rńderi ꝙ intelligat ci uiliter. i. ciuili facit. l. ſi cui. ff. de ſerui. Uel ciuilr accipe put accipit in. l. fi. ff. de fur in bi plꝫ ꝯ ordia quā ponit ang. in d. l. iii. ꝛ ēt poſuit Fal. h iꝫ ē ang. metionē nō faciat. ſ. ꝙ dicatur ci uilis inuentione, ita loquor ē iura alle p iſta pte, ꝛ ꝓtoria dicat approbatione. d. l. iij. in prin. Na ēt inter dū edicū ꝓtoria ſeriū ē ſup actione inēta a iure ciui. v. pꝫ i petitiōe heredi. vt. l. j. in ꝑn. ff. ſi pa he. pe. ꝛ ī ſi pe. he. nō fuit inuēta a ꝓtore, ſꝫ a ſenatori bus, ꝛ ſic a iu. ci. l. fi. i ꝑn. cū ibi not. J. ō pe. he. ſeqꝛ. l. ſi pecuniā

SVMMARIVM

1 Actio nego. geſt oritur in negocio quod eſt noſtrum ratihabi tio qñ poſtea ſequitur ratihabitio.
2 Ratihabitio an æquiparetur mandato.
3 Mandatum an & qñ cenſeatur reuocatum.
4 Specialia ſunt euitanda, nec præſumuntur, niſi probentur.
5 Ratihabitio an & qñ æquiparetur mandato.
6 Actio neg. geſt. in quibus caſibus oriatur.
7 Negocium noſtrum ratihabitione uel aliter quando dicatur.

1 a **Si pecuniam.** † In negocio ꝙ eſt no ſtrū ratihabitione orit act. neg. geſ. ratihabitiōe ſequuta. h. d. ℭ † In gl. fi. ibi mādato ꝯparari ꝛc. imo vꝫ ibi in ſpē ꝙ naſci tur actio mādati ex ratihabitiōe. ℭ In ea. ibi ſm Jo h appro batur magis cōiter a doc. h, ꝛ p By. in. c. rati de re. iur. in vj. ꝛ p iſta ſol. facit qꝛ tex. in. d. l. ſemp in prin. ad ꝙ ꝯiūnat finis loquit in pñte vt ibi declarat gl. in prin. Procedit tñ hec ſol. qñ ageret aliqd qđ non eēt fauorabile pñti, nā tūc pña non vr mādare. l. ſi remunerandi. §. ſi paſſus, ꝛ. l. ꝙ pa iſ. ff. mā. vñ tūc ratihabitio poſtea ſubſequens ꝯ quo loquit iſta gło nō eſſet il la q haberet vim mandati, ſed ip ſa pñtia, vt dictis. ll ſm Ry 3 car. ꝛ Bar. de Saly. ꝛ plꝫ l ꝫ aliter h dt Cy. ℭ † In ea ibi po ſt ea indignato ꝛc. hec ſol. eſt vera in ſe, ꝛ pbat in. c. iꝫ de pen. in. vj. ꝛ intellige ſm illū tex. niſi dñs mutaſſet volūtatē, ꝛ re uocaſſet mandatū añ ꝙ procurator poſt refutationē acceptaret Jlla tñ ſol. diuinat iō precedēs melior. ℭ † In ea. ibi alii ꝛc. di uinat, nec eſt verū ꝙ ſit ſpāle in fideiuſſore de iudicio ſiſti ma gis ꝙ in alijs fideiuſſorib⁹, ꝛ ſatiſdatiōib⁹ ꝓtorijs vt pꝫ ex no. p bar. in. d. l. e ſi poſt tres, i pn. Preterea ſpālia ſunt euitāda. l. ꝙ vero ff. de legi. vñ ſi quo ad vnū ē ſpāle in fideiuſſore de iu dicio ſiſti nō ſeqꝛ, ergo dꝫ eſſe ēt quo ad alia ℭ † In ea. ibi vel dic, hec ſol. nō adaptat ad ꝯtrium, qꝛ in d. l. ſp vr ſpecifice ꝙ ꝯparatur mādato quo ad producendā actionē mādati vñ te neas pmā ſo quo. ad. d. l. ſp quo ad alia ſimplr dicētis ꝙ rati habitio mādato ꝯparat vt. l. ſi. cū ſi J. ad mac. iſta ſo. ē ꝯtra ꝙ eq parāt quo ad ꝑind cādū ratificāti. l. fund⁹. §. j. ff. ꝯ pig. ꝛ. l. mā J. ꝯ rei vē. ꝛ. d. l. fi. Nō tñ quo ad h ut ratificatio ꝓducat actio nē mādati, vt h ſucīs no. p gl. j. ꝛ i. l. ꝙ pupille. ꝛc. ℭ † In ea. ibi rńdeo ex ratihabitione ꝛc. ꝛ ſic vult gl. ꝙ i oib⁹ caſib⁹ i qb⁹ negociū ad nos ſpectat ratihabitiōe ac. ne. ge. ſi oriat ex ne. añ geſto noie meo, ſꝫ ratihabitiōe mea, ꝛ idē iꝫ gl. in. d. l. mā. i ꝯ. ꝯſenſiſti ie, ꝛ in. l. ſi pupilli. §. idē ait ff. eo By. in. d. c. rati. ꝛ itā tenent cōiter reliq oēs p. l. iii. § hec actio. ff. eod. vbi indiſtin cte vꝫ ꝙ orit ex neg. geſt. Jtē qꝛ ratihabitio fingit negociū qđ non ſuerat meū videat fuiſſe meū. d. §. idem ait. Ergo ſicut ex vero negocio meo a te geſto oritur actio neg. geſt. ita ex geſtio ne negocij ꝙ fingit fuiſſe meū, qꝛ fictio idē opat ꝙ veritas. l. ſi filius. ff. ſi cer pe. ꝛ. l. hēc ꝗrit. §. ꝯpleto. ff. loc. ꝛ per alias plu rimas rōnes quas h ponunt doc. maxie Ray. ꝛ ſunt vtilia iſta ad qōnē ꝯ qua h vidi p bar. Sꝫ dt ꝗrit qñ oriat act. neg. geſt. i caſu i quo negociū ſpectat ad nos ratihabitiōe, ꝛ cōis ē ꝯclu. i tpe ratihabitiōis, vt h, ꝛ p rōes qs h vide p bar. Non ob. l. di ſpēſatorē, J ſi. ff. ſo. ma. qꝛ rńdeo exponēdo tex. put ibi in gl. in ꝯ. ſublata i alijs añ gñibus negociorū orit actio incōtinēti i pe geſtionis. l. ſi te ꝙ negocia, in ꝑn. ff. man ꝛ. l. nā ꝛ ſeruit ꝛ. § i ꝛ ibi gl ff. e. ℭ † In ea. ibi p ſocio dic melius, vt p gl. i. l. iādin, vbi latius Cy. bal. ꝛ Saly J. p ſo. ℭ In ea. in fi. gl. in. d. § idē ait, hñ declat ꝓter ꝙ in gñe negocij ꝙ ad nos ſpectat ratihabi tione nā illud ꝓprie eſt qñ ex illa geſtiōe nō ſentio vtilitatē, niſi qꝛ tenus velꝫ ſi noie meo exegiſti mihi pecuniā debitā, vel re miſiſti rē noie meo vel rē meā noie meo vēdidiſti, ñ. n. teneor h caſu ra h hie ſi nolo Secus in alijs gñ bus negocioꝝ vt aliqd vtiliter vel neceſſario impēdas torē meā vel ſoluas debitori noie meo, ꝛ ſic de ſimilib, qꝛ cogor ratū hēe. l. pōpo. la. j. ꝛ ibi gl. in ver hēri ſm verā opi. ff. e. ꝛ ſine ratū hēam, ſine nō dat tñ act. neg. geſt. d. l. pōpo. ꝛ. d. l. hec actio, ꝛ alijs ēt modis dꝫ ne gocium ad nos ſpectare, vt per Bar. in. d. l. ſi pupilli. §. nē ꝗ ritur, ꝛ in. l. mādati. ff. eo. e in. l. ꝗuis, ſol. matri.

5 a **Si ſeruum alienum.** † Qui cur at ſeruum alterius non ſimilem domino habet actio. nego. geſt. h. d.

SVMMARIVM

1 Expenſas factas per matrem in alimētādo filium non repetiemr, ſecus in eo quod expendit circa res filij.
2 Expenſas factas filio in alendo eū non repetit mater à filio, ſed à patre ſic, niſi expenſa eſſet modica, quia non repeteret etiam à patre.
3 Mater poteſt repetere expen factas filio quē credebat eſſe filium cum non eſſet.
4 Mater tenet intra triēniū alere filium, & inuito patre poteſt il lum alere, & retinere penes ſe.
5 Mater in quibus caſibus non tenet alere filium intra trienniū & in quibus caſibus nō poſſit repetere expen. factas filio dr hic.
6 Filius cuius expenſis debeat ali, quando diuortium factum eſt culpa mulieris.
7 Alimentare qui tenetur alium quomodo poſſit ſe ab hoc one re liberare, traditur hic.
8 Expenſę factę per matrem filio, uel per extraneum alicui, an & qñ poſſint repeti, & quando pręſumat aius uoluiſſe repetere.
9 Expēſę qñ pręſumant eſſe factę animo repetendi, uel non.
10 Donatio an & quando pręſumatur.
11 Mater an & qñ poſſit repetere expen. factas per ipſam filię ſuę à fratre ipſius filię hærede uniuerſali à patre inſtituto.

1 b a **Alimenta.** † Quō mater ꝯ expēdit in ali mētando filiū ab eo nō repe tit, qꝛ vꝫ expendiſſe pietate materna, ꝛ nō aio repe tendi, ſecus in eo ꝙ expendit circa res filij h. d.

2 ℭ † In glo. in ver. feceris, ibi nō repetit. ſ. a filio, ſꝫ a pře repe tere pōt, qꝛ onus alendi ſpectabat ad pěm. l. ſi ꝗs a liberis. §. ſi vel parens. ff. de lib agno, ꝛ ſic mř geſſit eius negociū vtiliter, pro quo eſt tex. in. l. neſennius, in ver obijſſe ſe alias obijſſe, ꝛ ibi no. ff. eo. niſi expēſa fuiſſet modica, qꝛ tunc non repeteret ēt a patre ſm Per. e Cy. et hic per. d. l. ſi quis a liberis. § mater cū gl. ℭ † Jtem fallit in ea matre vel alia pſona que aliquē alit 3 tanquā filium ſuū cum poſtea appareat eſſe alterius, nā a vero pře repeteret poterit alimēta, vt ſing dt bar. in. l. j. §. cōperit, p illū tex. ff. ſi mulier vē. no. dic vt ibi. ℭ † In ea. ibi ītra triennium 4 nā intra triēniū mř alere filium tenet ēt inuito pře ꝛ illū apud ſe alere, ꝛ retinere pōt. l. j. cum gl. in ver. iuſtiſſima cā. ff. de libe. exhi. ꝛ probatur in. c. fi. de conuerſione infideliū. ℭ †, Fallit 5 in aliqbus caſibus in quibus mř nō tenet alere filium in trien nium quos vide p Azo. in ſum C. de pa pot. in fi. per bal. h, ꝛ in. l. nec filiū J. de pña ptāte, et in. l. ſed et ſi. §. j. ff. de libe. exhi. et per Bar. in tracta. ſuo alimētoꝝ ante mediū, et aliqd p eū dꝫ in. d. §. ſi mř, in fi. et p Ang. in. d. l. nēſennius. p ant ꝯ hur. in. c. cū hñt de eo ꝙ duxit i ma. quā pol. p adu. Sunt et alij ca ſus in qbus mř tenet alere filiū, et ſic nō repeteret alimenta p ſtita ēt cū ꝓteſtatiōe, vt i filio vulgo ꝯcepto. d. l. ſi ꝗs a liberis. §. j. ℭ Jtē mř vel iudea vel hētica tenet filiū alere xpianū, ſi cut et dotare. l. mř cū glo. e ibi Cyn. J. de iur. do. ℭ Jtē tenetur 6 vbi př eſſet inops, vt no. in. d. §. ſi mater. e. d. l. neſennius. ℭ † Jtē ſi factū fuit diuortium culpa mulieris, qꝛ dꝫ filius ali apud pěm expēſis mřis ſm gl. h ꝗ alle. tex. in. §. illud quoqꝫ i aute. vt liceat mři, ꝛ aule. Sed certe in mře hoc ibi nō dr in tex. lꝫ Guarnerius hoc addiderit in aut. ſi př J. diuortio facto apud quē lib mo. vel edu. de. ꝛ gl. ibi iſtod ide iꝫ cū glo. cōiter tran ſeunt doc. hic excepto Sal. qꝛ iꝫ ꝛtrā qm regulariter onus alē di non ſpectat ad mřem, niſi in caſibus i quibus hoc reperit ex preſſum. d. l. neſennius, ꝛ iſtud foret in puncto iuris eſſet ꝯtra 7 Sciast tñ ꝙ in caſibus oibus in qbus mater vel alius tenet

a ℭ In ne. ac. ne. geſt. cui ꝯpetit v. de ma ria. ſoc. i ꝯſ. 26 inci ex hiis i j. ꝛ. v. col. ꝛ ante neant reddere rōnem admini ſtrationis ne. ge. vide bart. ſoci. i ꝯ. ccxiij. inci. ꝯſilijs no ſtris i. ij. col. ꝛ iaſ. i. l. ſi hfe. ff. de ꝯdi. cā data ꝛ ibi ſcripſi in addi. bart. qb⁹ adde bar. ſocl. vbi. ſ. tbo. dip.

b ℭ Mater idē eadē ra tione ſi expēde ret in alimētan do nepotes, ꝛ nepotes vide bart. ſoci. ꝯſil. clxi. incipiē. p decl. Th. dip.

alere aliquem liberaret faciēdo eum recipi in hoſpitali ſi ſine dedecore ibi ſtare pōt, vel ſi ꝓcuraret ei aliquā prebendā tex. eſt no in.l.i.§.ſed ſcimus.ſ.de lati.liber.tol.quē ad hoc ibi pō derat bal.ibi dicēs ad hoc eſſe mirabilē. ❡ † In ea.ibi.l.in re bus.§.pſit ꝛc.doc.viri cōiter cum hac gl.tran: re,ſi in ꝯrium facit ſm Saly.qꝛ iſta.l.dꝫ intelligi ſm leges hic allegatas in gl.ſequitur ꝙ pietas materna nihil hꝫ operari qđ eſt ꝯ iſtam l. Quare dixit ipſe ꝙ vbi extraneus non repeteret, ſm illas leges multominus mater repeteret, vbi vero extraneus repeteret, tunc pietas mña de qua ꝯſtaret repetitionē impedit, vt hic, ꝛ vbi de ea pietate dubitabat, tunc ad ꝯiecturas hic enumeratas in gl.recurritur, ſꝫ certe h nō ſolveret ꝯrium ſi in dubio ſeruaꝛ idē in matre qđ in alio quare potes dicere ꝙ tex. in.l.virū.ff.de do.inter vir.ꝛ vxo.loquit in pſonis inter quas pſumitur affectio.l.i.ff.e ti.vñ nō eſt abſurdū ſi idē ſeruaꝛ hic vt ibi, tex.vero.in.d.§.pſit, nō obſtat in aliquo qꝛ ibi, nū dꝛ ꝙ modicā impēſam commēdatarius ſubire teneꝛ. Vel dic ꝙ in d.l.virū, in dubio non preſumiꝛ animus non repetendi, vt ibi no.in gl.niſi probeꝛ ꝙ impenſa erat modica inſpecta qualitate pſonaꝝ, vt qꝛ pſona impendens dives eēt. Sꝫ in mře in dubio preſumiꝛ aīus non repetendi, vt hic niſi probareꝛ ꝙ impēſa erat magna inſpecta qualitate pſonaꝝ iuxta no.p bar.i.l.ad monēdi, in anpen.col.cū ſi.ff.d iorein.dñ alle.ad h.l.ſꝫ ꝛ ſi ſuſceperit.§.i ff.de in. Dicebat ēt hic Cy.ꝙ impenſam medicā mř nō repetit a filio ēt ſi ꝓteſtata fuit de repetendo, qđ reprobant in.l.i.ꝯ. ❡ † In gl.ti.vbi dic ꝛc.hec verā ꝑ aduerſativā āt que dꝫ precedentibus aduerſari in iure, ꝛ in facto vt no.in.l. h amplius.§.de his cū ſi.ff.de dā.infec. Quod intellige niſi impēſa facta in rebus filij eſſet modica inſpecta qualitate pſonarū, qꝛ tūc preſumeꝛ facta aīo nō repetēdi p d.l.virū ſꝫ Pe.r. Cy.Jac.bu.ꝛ Ful.ꝛ Pau.de ca.hic, ꝛ bal.i.l.neſennius,i ſi. Sed tunc vꝛ obſtare, qꝛ ſequeretur ꝙ nulla eēt dīa inter impenſas factas in perſona, ꝛ factas in rebus ꝯ iſtū tex in ver.ſi āt Sed potes rñdere ꝙ impenſa facta in perſona in dubio pſumitur animo non repetēdi vt in pũn huius.l.ſecus in facto in rebus, vt in.ij.parte huius.l.cum gloſ.ꝛ no.in.d.l.virum niſi probetur ꝙ inſpecta qualitate pſonarū impenſa ſit modica p d.l.virum, que no.qꝛ a doctoribus non declaratur. ❡ † In ea.

10 ibi.l.q pt ꝛc.la.ij ꝛ.ꝛ per filium tex. videꝛ ꝙ ſi mater vel alius aſcendens aliquid dedit deſcendenti pro arte, vel diſciplina ad pſcenda vꝫ dare animo donandi.pro hoc facit, quia talis vident data pro alimentis.l.ſtichus liber ꝛ ibi no.de leg.iij.ergo non pſit repeti vt hic in princ.quod eſt not.ꝛ ita no docto. maxime Pau.de ca.in.l.que dotis.ff.ſo matri.ꝛ ibi etiam tāgit Bal.ꝙ ſi mater emat pro filio, ꝛ tradit ei videatur donare dic vt ibi, ꝛ in materia huius.l.vide etiam no.per Bar.i auc. res que.ſ.cōia de lega. Et quid in alimentis preſtitis a filio patri, ꝛ in alia impenſa facta per filium ad vtilitatē patris, ꝛ etiā

11 quid in fratre expendente pro fratre dicam.ſ.i.proxi. ❡ † Poſtremo querit hic Cy.pater in teſtō filium heredē inſtituit vniuerſalē, filiam vero tantum in re certa pro dote inſtituit ꝛ mortuo patre mater filiam de ſuo aluit, ꝛ poſtea alimenta repetit a dicto herede fratre filie an poſſit, ꝛ poſt plura dicit ſe non dimiſſe ꝙ ſic, qꝛ ſicut mater potuiſſet repetere alimenta a patre filie ſi viuo patre filiam aluiſſet, vt dixi.āita dꝫ poſſe ab herede ad quem tranſit onus alendi d.l.ſi quis a liberis.§.iis reſcriptꝫ. Et idem iꝫ Ray.qui pro hoc alleg.tex.in.l.qui filiā.ff.vbi pu.edu.de.ꝛ ita et ſimpliciter iꝫ Bal.hic per.d.l.q filium. Sed ꝯrium vꝛ tenere Bar.in.d.§.i eiꝰ reſcriptū, per illū tex.in ver. ſua egeſtate, inducendo vt ibi per eum, Ful.hic recitans opin. Cy.n dicit ꝙ putat opi.eius verā qꝛ onus alendi ſpectabat ad fratrē tanquam ad heredem pŕis, ꝛ ita loquitur.d.l.filiꝫ. Sꝫ ſi frater abſtinuiſſet ſe ab hereditate patris, tunc iꝫ frater iure ſanguinis teneaꝛ alere fratrē, ꝛ ſororē, vt no.gl.ꝛ doc.in.d.l.ſi quis a liberis.§.i.in ver.iuſte, ꝛ in.l.i.ſ.de alen.lib.iſi dicit ſe tunc dubitare an opin.Cy.procedat, qꝛ onus alendi magis ſpectare videt ad matrem ꝙ ad fratrem, alle.in arge.d.l.ſi quis a liberis.§.i.Pau.de caſt.hic dicit ſimpliciter ſibi placere deciſionem Cy Jo.an.an vero in addi.Spe.in rub.de ſtatu monachorum.in ſi.rub.ſimpliciter dicit idem quod Bar.qꝛ debit alimētari pńmo a parentibus ſi extant ꝙ a fratre herede patris, all. id qđ legi.ꝛ no.in.d.l.ſi quis liberis.§.i pro quo facit, quia vtibi dicit tex. onus alēdi regulaꝛ ex equitate, ꝛ charitate ſanguinis, ſꝫ magis equum, ꝛ charitati ſanguinis conſonum eſſe videtur ꝙ mater prius alat, cum matri prius debeatur hereditas ꝙ fratri, vnde mater hꝫ querelā inofficioſi teſtamenti, frater vero, non niſi turpi perſona inſtituta.l.fratres.ſ.de inoffi.teſta.l. j.ꝛ.l.nam ꝛ ſi parentibus.ff.eo.titu.ꝛ ad §.item reſcriptum rñdeo vt ibi per Bar.ꝛ ſic.l.qui filium, intelligitur matre nō extante que alere poſſit, ꝛ iſtud eſt tenendum.

a ❡ Curanda vxore adde Landul.roma.cō ſi.dxvi.ꝛ latius vide in.l.dinoꝛtio in apoſtil.

SVMMARIVM

1 Filius ſoluens debitum paternum uiuente patre an poſsit repetere ſolutum.
2 Filius an poſsit repetere alimenta per eum præſtita patri ſuo.
3 Filius in caſibus in quibus pōt repetere expenſas factas pro patre an poſsit repetere patre uiuente.

1 **J filius.** † Si filius ſoluit debitum pŕnus viuente patre nō repetit ſi conſtat ꝙ animo donandi ſoluerit, alias ſecus, quia videꝛ ſoluiſſe animo repetendi hoc dicit ſecundum magis cōem intellectū. ❡ In gl in pŕin male loquiꝛ, cū ēt ſi de caſtrenſi peculio ſoluiſſet filius non repeteret, qꝛ tex, hic loquitur qñ animo donandi fecit vt hic in ver.ſi donandi.glo. autem bene dixiſſet ſi non aīo donādi ſoluiſſet. ❡ In ead.ibi de profectitio glo.non bene loquitur, qꝛ cum profectitium ſpectet ad patrem pleno iure.l.ſi te iꝫ.ſ.de colla.non potuit filius de illo ſoluere aīo donandi pŕi. ❡ In ea.ibi repetit pŕe mortuo ꝛc.hoc non eſt verū in terminis huius.l.cum ſolverit filius aīo donādi ſed vbi non ꝯſtaret ꝙ aīo donādi, tunc eſt videndum an repetere poſſit, ꝛ clarū eſt ꝙ ſic ſi apparet ꝙ aīo repetendi ſoluit idē ſi ſumus i dubio p iſtū tex.in ſi.ꝛ ibi aīo donandi a ꝯrio ſenſu vt.l.hāc ea.§.ſi filius.ff.fami.her. Quod limita h Pe Cy.Jac. bu.Ray Bal.ꝛ Saly.niſi impenſa eſſet modica p.l.virū de dona.inter vir.ꝛ vxo.ꝛ ꝙ no.gl ſi.in.l.ſed ꝛ ſi de tu.ſ.de don. inter vir. Et p ea que no fuerunt in.l.i.ꝛ in l.alimēta.ff.eo.ꝛ ita teneas. Quālis bar.q eſt ſibi ꝯrius in.l.ij in pŕin.in ꝯ.iii.q.ro qđ in dubio ꝛc.ff.de don.tenuerit ꝙ filius in dubio videꝛ ſoluere aīo donādi alle.iſtū tex.ſꝫ Inn.ibi, ꝛ Ro.i.l.q dotis.ff. ſo.mat.reprehendunt dictā opi.ꝛ ſequuntur cōem opi.doc h ſaluant tñ opi.in.d.l.ij.in ipēſa modica vel impenſa facta i pſona pŕis pūta in alimentis in quibus caſibus preſumiꝛ aīus donandi, vt per Cy.ꝛ p no.in.l.alimēta.ff.eo. ❡ † In caſibus aūt in

2 quibus pōt filius repetere an poſſit pŕe viuente repetere, dic vt p Bar.h. Quid aūt in impēſa facta a fratre in perſona vel rebus fratris, an preſumatur facta aīo repetēdi dic vt no.per bar.in l.filie,i iij.co.ſ.ſa her.ꝛ p Gui.ꝛ bal.i.l.neſennius.ff.e. alimēta cū gl.i.l.ex duobꝰ.§.iiii.ff.e.cui adđ ꝙ dꝫ i.l.negociꝫ.ſ.ea.

SVMMARIVM

1 Expenſas factas per maritum in curando uxorem non pōt maritus repetere, ſecus in expē funeris qñ dos apud maritum non remanet.
2 Expen.factę per maritum pro infirmitate uxoris in dubio pſumunꝛ affectione maritali, ideo eas non repetit, niſi fuiſſet proteſtatus uelle repetere.
3 Maritus an teneatur reſtituere dotem uxori ſuę, nō exiſtēti in ſeruitio uiri culpa mariti, & an teneatur eam alere ſi non dat dotem ſibi promiſſam.
4 Vxor an teneatur alere maritum & econtra.
5 Poteſtas an teneatur præſtare impenſam neceſſariam pro medicinis ſuorum aſſeſſorum.
6 Expen.factas filię maritatę per patrem an poſſit pater à marito repetere.
7 Maritus an & qñ poſſit repetere ab uxore expen.pro ipſa factas ſi ſit ſana.
8 Maritus an & qñ poſſit repetere alimenta pręſtita uxori ſuę ſanę uel infirmę.

1 **Q**a **Vod in vxorem.** † Expenſa facta in curanda vxore non repetitur, ſecus in expenſa funeris eiuſdem qñ dos apud maritū non remanet.h.d. ❡ In tex.ibi ipēdere ēt ſi ad ſoceꝝ dos reuertaꝛ vt differat a caſu ſequēti. ❡ † No.in dubio impenſa facta i curādo vxore vꝫ facta affectione maritali, ꝛ aīo non repetēdi, quod intelligitur eſſe verum niſi proteſtatus ſit de repetendo, qꝛ tunc repetere ēt ne, arg.l. neſennius.ff eo niſi in caſibus in quibus maritus tenebatur ad tales impenſas, qꝛ tunc clarum eſt ꝙ talis proteſtatio non releuaret

teneret p no. gl. in l. alimēta. ꝯ eo. Eadē. n. sol. nō dʒ parere li berationē, ⁊ repetitionē. l. cū hic. §. i. ne condi. in c. vñ sūt h fit ꝙ maritus teneat ad tales ipēsas, vlc vt hic per Cy. Bar. ⁊ alios, ⁊ p ꝯē in l. si cū dotē. §. finali in seuissime. ff so. ma. p bar in trac. de ali per Spe. in ti. qui filij sint leg. §. i. ver. sed nunc de vxore alimētāda per Inn. in c. p vestras, de do. inter vi. ⁊ per gl. in c. significasti, ꝺ dīuor ⁊ aliquid p bal post Cy. in l. pro oneribus ꝯ. de iur. do. ⁊ in l. i. ꝯ. de leg. p bal. in l. fi. in
3 vlti. col. ꝯ. de sen. que sine cer. quan. † Ubi ēt ꝙ si an maritus teneat reddere dotem mulieri si existēti in seruitio viri culpa ip sius viri de quo ēt p eūdē in rub. ꝯ. de priui. do. in. j. colū. ⁊ p Jo. an. in spe. in tit. de dona. inter vir. ⁊ vxo. §. nunc in addi in cip. dixit Odoff. ⁊ inter cetera ꝯcludit hic Cy. virum nō tene ri alere vxorē si dos viro promissa fuit, ⁊ postea sibi non tradat per mulierem, vel alium qui pro ea promiserat per id qđ no. in auc. de non eligen. secundo nub. §. pe. i ver. onera, ⁊ no. Bal. in l. fi. ꝯ. ad velle. vbi de hoc est tex. ⁊ Bal. in l. si donaturus. §. j. ff. de ꝯdi. ob cau. in l. de diuisione ff sol. ma. ⁊ in l. fi. in pe
4 nul. col. ꝯ. de sen. sine cer. quanti. ¶ † Tangunt ēt doctō in di ctis locis an eꝫ vxor teneat alere virum, de quo etiā p Bal. ⁊ melius per Bar. ⁊ Bal. in d. l. finali, per Bal. in d. tract. Ponit etiam Bal. hic aliquos ampliando. l. si ab hostibus. §. fi. ff. so. ma. cui adde not. per eundē in auct. dato, de dona. ante nup. ⁊ in l. j. §. scimus ꝯ. de la. lib. tollē ⁊ Dyn. in d. l. ab hosti
5 bus. ¶ † Tangunt ēt hic doc. an prās teneat prestare officia libus impēsam necessariā p medicinis, ꝺ quo dic vt dixi post doc. in d. §. finali, per bal. in l. legatis. ff. de ali. ⁊ cib. leg. ⁊ in d. trac. alimētoꝝ, ⁊ per Bal. hic, ⁊ in l. in iuribus. § phi, in re
6 pot. antiquis. ff ꝯmo. ¶ † Itē qđ in pꝫ expendēte p alimen tis filie maritate, an repetat a marito, dic vt Cy. ꝯcludentes ꝙ sic in casu quo illud onus spectat ad virū, arg. d. l. ne sennius ⁊
7 idē tꝫ h Ray. ⁊ bal. ¶ † Ultio tene mēti no limitationē quaꝫ sub dubio forte ad istā tex. dedit Imo. in l. insulā. §. vsus, i vlt. col. ff. so. ma. ⁊ Ro. in l. si vero. §. de viro. in. xliij. sal ff. e. ti. di cens ꝙ ista. l. que loquit i impēsa alimētoꝝ facta in vxorem infirmā nō pcederet, vñ in vxore sana si mulier promisisset do tem, ⁊ esset in mora prestandi dotē, ⁊ interea maritus eam ale ret cū nō teneret, vt. ꝯ. dixi allegād. i d. § pe. posset dcā alimē
8 ta repetere ⁊ ēt nulla pcedente prestatione, sed ipsemet imo in l. diuortio, in prin. iiij. col. in ver. itē aduerte. solu. matri. sentit istā. l. hēe locū in vxore sana, tñ prima opi. vꝫ verior in casu p posito. s. ꝙ mulier erat in mora dandi dotē, vt vꝫ probari in. c. salubriter de vsu. ⁊ ex no. per Barto. in d. §. vsuras. ¶ † In alio āt casu mulier existēte sana, ⁊ in obsequio viri non pōt di ci ꝙ maritus possit alimenta repetere, qꝛ maxime tūc alere te net ꝙnis indotatam, vt no. Inn. in d. c. per vestras, ⁊ Cyn ⁊ bal. in l. p oneribus, qꝛ personā suā dotis loco dedisse vꝫ ꝺm Inn. alle. tex. in auc. q. mod. na effi. leg § pen. ver. qđ n. ꝯgat. Nec tunc refert an mulier hēat alia bona vel pꝛem, vñ alimē ta ꝯsequi possit, qꝛ illa distin. an hēat pꝛem vel bona ⁊c. fit qñ mulier eēt infirma, adeo ꝙ ōn posset ītēē obseqo viri ⁊ nulla subesset dos, vel insufficiens, vt colligit ex doctrina Cy Bar. Ray. Saly. ⁊ pau. de castr. h ꝙnis Fulg. h dicat ꝙ eadē dis stin. nꝫ fieri qñ mulier est sana, ⁊ i obseqo viri p eadē iura q̄ al legant Bar. ⁊ alij hic, sed prior opi. magis pꝫ p no. p Inn. in d. c. p vestras, vt. ꝯ. retuli. Nec ob. l. ꝙ similia. ff ꝺ reli. ex qua vꝫ ic fundare Ful. qꝛ loquit qñ mulier ñ erat i obsequio viri tē pore impense, immo erat mortuus.

SVMMARIVM

1 Actio. nego. gesto. non impeditur oriri inter gerentē, & cuius negocia gesta sunt mandato tertii.
2 Actio nego. gest. ad hoc ut oriatur nō requiritur ꝙ negocium gestum sit contemplatione illius ad quem negocium spectat fallit ut hic.
3 Actio neg. gest. ad hoc ut oriatur pro negocio gesto contēpla tione alicuius, quid requiratur.
4 Actio nego gest. non oritur ex negocio quod ad me spectat ra tione uoluntatis meę.
5 Actio nego gest. non oritur qñ negociū poterat aliquo alio mō q̄ cura & solicitudine spectare ad eum cuius contēplatione ne gocia gessit.
6 Actio ista non oritur qando non hēo aīum obligandi aliquē, ut quia puto negocium esse meum proprium.
7 Negocium quō probetur esse gestum contemplatione tua.
8 Actio neg gest. an det mulieri contra maritum mandantem.

1 I mandatum. † Mandatum ter tij nō impedit hanc actionē oriri inter gerentem, ⁊ eum cuius negocia gesta sunt, sed inter mandantem, ⁊ mādatarium pa rit actionē mandati. h. d. ¶ In gl. ibi, sed nos ꝯ ⁊c. cōiter tene tur, ⁊ bene p iura alle i gl ⁊ per l. si pupilli. § titiū, ⁊ l. liber. §. j. ⁊ l. que vtiliter. §. fi. ff. eo. ⁊ per banc. l. in ver. solus, ⁊ l. hoc
2 iudiciū, ver. diuersum. ff cōi diui. ¶ † Et sic ꝯclude ꝙ nō req ritur ꝯtemplatione illius ad quē negocium spectat, vt gestum fuerit negociū ad hoc vt oriat actio neg. gest. Quod fallit pri mo in negocio quod est nrm ratihabitione, qꝛ si gessi negocium tale nomine titij, puta emi talem rē nomine titū, licet seyus il lud ratum habeat non orit inter seyum, ⁊ me acti. neg. gest. qꝛ illud quod non est noie suo gestum non pōt a te ratum haberi. d. l. si pupilli. § sed si ego. l. si seruus, ⁊ ibi nota. ff de precar. l. ij. in fi. ff. de calum. quod intellige vt plene per Bar. in l. pō po. ia. j in vlt. col. ff eo. ⁊ per glo. in d. § si titij, ⁊ aliquid dicet
3 super glo. seq. ¶ † Scōo fallit in negocio quod ad te spectat tm̄ cura, ⁊ solicitudine, vt si ꝯtemplatione pupilli administra ui bona eius cum tu esses tutor vel procurator suus, nam inter te, ⁊ me oritur actio nego. qꝛ non contemplatione tuto is, vel procuratoris gessi. d. l. si pupilli. in princip. ⁊ ēt post princip. ⁊ ibi Bar. ⁊ in l. mandasti. ff. e. ⁊ no ēt Cy. ⁊ Ray. hic iꝫ secus sit eꝫ. s. qñ ꝯtemplatione tutoris, vel procuratoris gessi nego cia pupil, nā orit ēt inter dñm, ⁊ gerentem ac. neg. gest. l. cū pu pillus. ff. e. ⁊. l. si pupilli, in prin. i. d. l. liber in. § j. ⁊ ibi no.
4 ¶ † Tertio fallit in negocio qđ ad me spectat rōne manda ti mei. seu volūtatis mee, vt si mādaui titio ꝙ mihi seruū emē ret, tu ꝯplatione titij ne mihi teneret actione mādati emisti il lū seruū, nā nō orit mihi actio neg. gest. tex. ē no. in d. l mānda
5 sti, ꝺm bar vt ibi videas. ¶ † Quarto fallit qñ negociū pote rat aliquo mō q̄ cura, ⁊ solicitudine spectare ad eū cuius ꝯtē platione negocia gessit, qꝛ ꝯ verū dñm nō dabit ne. gest. casum ⁊ exēplum hēs, in. d. l. si pupilli. § sed si ego ver. ꝙ si amicitia vt declarat Bar. hic, nam tunc nō tenet actione neg. gest. ve rus dñs nisi quatenus locupletior est effectus, vt ibi in versic.
6 eodē loco, ⁊ ibi nota. ¶ † Quinto fallit ꝺm Cy. ⁊ Ray. ibi qñ nō habui aīum obligādi aliquē vt qꝛ gerens putauit negocium esse suum propriū, nam sibi non datur actio nego. gest. d ver. diuersum, ⁊ l. si in area. ff. de condi. indebi. quod vltimum intel ligit Bar. hic esse verū preterꝙ in possessore hereditatis qꝛ si quis se putans gerere negocium proprium expē dit vtiliter in re hereditatia poterit hēe actionē nego. gest. alle. l. si plene §. j. ⁊ l. repetitio cū ibi no. ff de ꝯdi. inde. Sed certe ista exce ptio Bal. ⁊ Bar. est ꝯ tex. in. d. l. si in area, qui proprie loquit tur in possessore rei hereditarie. Non ob. d. l. si plene, qꝛ ibi nō dꝫ ꝙ dat act. gest sed ꝯdi. inde. qñ gs noie pprio, soluit debi tū alterius, ⁊ illo casu non fiet nūia inter possessorem heredita tis. ⁊ aliū, vt d. l. repetitio cū ibi no. ⁊ no gl. in. d. l. si pupil li. §. idē ait, ver. ipso gestu Nec ob. si dicat ꝙ pro opi. Bart. est tex. in. l. si hereditas. §. j. ⁊ in. l. qđ possessor, cū ibi not. ff. de peti here. ⁊ in. l si possessor, in prin cum gl. ff. de reli. quia rñ de ꝙ ibi loquit in negocio ꝙ ad verū heredem spectabat ipso gestu quo casu verū est ꝙ heres tenet actio. neg. gest. ꝙnis ge rens aīum non habuerit aliquē sibi obligandi, vt ibi. Et illud hꝫ locum in quocunqꝫ non solum in possessore hereditatis l. fi. ff. eo ⁊ patebit ex idētitate rōnis assignande. Secus in ne gocio qñ est nrm̄ in re ipsa, vt qꝛ impēdisti in rem meam vtiliter putans gerere negociū tuū, nam tunc ēt si talis gestor esset pos sessor hereditatis in qua gessit nō daret actio neg. gesto. d. l. si in area. Et ē rō dūe qñ spectat ad aliū ipso gestu, ideo obligatur ille ad quē negociuꝫ vere spectat, quia ipse de necessitate illud facere tenebat. d. l. hereditas. § j. ⁊ ibi not. Sed in negocio ꝙ ad eū spectabat re ipsa non tenebat ad illud faciendū ideo tex. in. d. l. in area, tm̄ hꝫ locum in opere. quod de nouo voluntarie fieret. secus in necessaria refectione, qꝛ quicunqꝫ repeteret, vt no. ibi gl. per. d. l. domū, ⁊ ibi no. C. de rei vendi. ⁊ not. glo. in d. l. si pupilli. § idē ait, in ver. ipso gestu, ⁊ istud tenuit Jaco. but. ⁊ Ful. hic, ⁊ est de mente glo. hic, ⁊ Bar. in. d. § idem ait recte intuenti. ¶ Licet ei qui putat gerere negociū suum, ⁊ sic nō habuit aīum obligādi aliū non det actio. neg. gest. ꝯtra d. l. i area, vt dixi. ꝯ. Tñ dño cuius vere negociū erat bene dabit actio. l. fi. ff. eo. ⁊. l. mater cum ibi not. per Bart ꝯ. de rei ven di. ꝺm Fulgo. hic. ¶ Et est ratio, qꝛ quantum ad actionē que

a ¶ Repetere adde tu ⁊ vide eūdē alex. idē tenentē in ꝯsil. suo. lvj. colū. j. ver. sed an ali mēta, in. lij. vo. ⁊ vide eū alex. in ꝯsi. suo. lxx iij. in pn ⁊ i ꝯs. cxlvij. ē pn. i. p. vo. ⁊ ibi an lea su solonis do tis vsura iꝫ rꝫ interesse p one ribus mātrimo nij supportatis p ipe quo in so lutiōe cessatus fuit peti possit. Franc. cur.

b ¶ Uid tal. in. l. j. in. xi. et. xvij. colū. C. eu fom. tri. et fide ca. et vide bar. soci. in consil. cclxxxvj. inci pien. visa pre statione. in. ij. col. qñ socer ꝑ stitit alimenta vxori an possit peti a marito. Tho. diplo.

rendã gerẽtiſ inſpicit eius aius, q̃tum vero ad obligationẽ, & actionem paſſiuam gerentis. i. dandum ꝯ gerentẽ nõ curat de animo eius. Unde ſi gerant negocia alicuius ignorantis acq̃ritur ſibi ignoranti actio. l. ij. ff. eo. Sed certe in negocio qḋ ſpectat ad aliquẽ re ipſa, prout loquit̃ tex. in. d. l. ſi in area, non inuenio ꝙ det actio. neg. geſt. ei cuius negocia geſta ſunt q̃n gerẽs nõ habuit aium obligandi aliquem, nec iſto caſu loquitur. d. l. nec. l. fi. ff. e. bñ forte daret actio in factũ, vt. l. ſi mandauero. §. ſi curator in fi. ff. e. & per illũ tex. ſimiliter hic Cyn. d. l. ſi in area volens ꝙ in caſu quo mẽ retentionis potuiſſet ſibi conſulere ille qui non habuit aium aliquẽ obligandi, tunc ſaltem ei ꝯſulet per actionẽ in factũ p. d. l. ſi curator, in fi. inducendo vt hic
7 p eũ qḋ no. p limitatione. d. l. ſi in area. ℭ † Qualiter aũt probent ꝙ negocium geſſerim ꝯ ẽplatione tua vide hic p Bart. & melius eundẽ in. d. l. ſi pupilli. §. itẽ quęrit, & ibi no. ſubdit ꝙ i caſibus in quibus gerenti acq̃rit actio. de nego. geſto. ꝯ illũ cuius ꝯtẽplatione nõ geſſit non ꝯpetit actio niſi quatenus ille locupletior effectus eſt p. d. §. ſed & ſi ego vel ſi. eo loco ꝙ nõ eſt alibi ſm Ang. in. d. §. item quęrit qḋ eſt vtile in mõ practicãdi
8 iſtam actionem vt ibi per Bar. ℭ † In gl. in ver. mulieri ibi. §. ſi curator, in fi. & dic ꝙ loquitur de actione que datur abſentibus ꝯ p̃ñtes mãdantes, & ij dic moueri abſente det act. nego. geſt. ꝯ maritũ mandantẽ, vt no. gl. fi. hic. Tamen hoc eſt verũ in negocio ꝙ ad nos ſpectat ratihabitione, q꞉ quod noĩe ꝓprio non eſt geſtum ratum habere non poſſum, ſi in ſubſidium dari poteſt actio in factum, ita loquitur ille. §. hi facit qḋ no. bar. in d. l. pompo. in vlti. col.

SVMMARIVM

1 Expenſas factas priuignõ p uitricum paterno affectu repetit uitricus, ſecus ſi geſtorio nomine.
2 Alere priuignum non tenetur uitricus.
3 Donandi animus an & quando præſumatur.

1 *I paterno.* † Uitricus in priuignum expendẽs paterno affectu repetit, ſecus ſi geſtorio noie. h. d. ℭ No. ꝙ vitricus priuignũ alere nõ tenet. ℭ Item no. ꝙ priuigni poſſunt ali apud vitricũ, de quo vide in. l. j. C. vbi pu. edu. de. ℭ In gl. j. in fi. ꝑt ẽt intelligi iſte tex. doc ꝙ ẽt in fi. loqua
2 tur de eadem impenſa de qua in princip. ℭ † In gl. in ver. repetitur ibi tu dic &c. hic cõiter tenet. ſ. ꝙ in dubio preſumit̃ impenſa eſſe factam animo repetendi, niſi priuigna eſſet in ſeruicio vitrici, vt optime probatur, in. d. l. ſed ſi vir, & in hoc verbo & paterno. ℭ Similiter vidiſtis in. l. ſi filius, in ver. ſi donandi & ibi notant doc. ſ̃. eo. licet. ſ. alg. hic tenuerit ꝯ̃riũ p iſtũ tex. nam ſm eũ iſte tex eſſet de indubitabili. ℭ Sed dic ꝙ erat de dubitabili, q꞉ dubitat̃ an vlterius teneretur priuignum alere cũ non eſſet ſpecifice deciſum, poteſt ergo in dubio repetere vitricus a priuigno, qḋ eſt verũ qñ omis ſpectabat ad ipſum priuignum. ſecus ſi ad matrem ſuam, q꞉ tunc vitricus non repeteret a priuigno, per. l. fi. in fi. in fi. ſ̃. eo. ſed ab vxore vt h p Cy. p. l. neſennius. ff. eo. & ſuit viſum in. l. alimẽta. ℭ In ca in. l. ij ſi vir tans facti. j. io rebus. § pe. ff. cõmo. & l. lice ſi ſerui. §. quas
3 impenſas ff. de edil. edic. ℭ † Sunt & alie coniecture quibus colligit̃ aius donãdi, de quibus p glo. no. in. l. ſi ego. ff. ad velle. per gl. in. l. vxori. §. fi. de leg. iij. in. l. ſi vero non remunerãdi. § ide papinianus ff. man. & p oẽs in. l. cũ quid. ff. ſi cer. pe. & p Bal. in. l. ij. C. de inr. do. & in. l. j. C. ad velle. & per Bart. & alios in. l. que dotis. ff. ſo. ma.

a ℭ Purgat no. h ẽm. d. an to. de ale. caſum ſingularem in quo facti⁹ tra̅ſmittit in hẽdẽ actio deſcẽdẽs ex dolo q̃ illa ꝯpetebat contra defunctum ſine dolo, ij ſit regulariter cõtrarium, vt. l. j. nec ex delic. õ tunc. iuncta. l. fi. ff. de nau. fe no.

SVMMARIVM

1 Expen. factas pro alio in ſoluendo tributa ſoluens repetere põt, etiam ſit frater.
2 Collectas tenetur ſoluere emptor, etiam ſi res empta non ſit in regiſtro emptoris.
3 Expen. factas fratri per fratrem, an poſsit frater repetere.

1 *I negocium.* † Soluẽs tributa p alio ẽt ſi ſit frater hanc actionem repetere põt. h. d. ℭ In glo. j. ibi vel rogante, hec prima cõiter tenetur ſcda non eſt bona, q꞉ ꝯ riũ fuit no. p gl. & doc. in. l. ſi pecuniam. ff. eo. tertio violat li-
2 ras. ℭ † Quęrit h Bal. & Saly. vendidi tibi rẽ, & tradidi nõ tñ eſt poſita in eſtimo tuo, ſed in meo, & q̃ eſtimum non mutabat niſi d decẽnio in decẽniũ, interea ſolui collectas, an poſſum a te repetere, ꝯcludũt ꝙ ſic q꞉ oẽs collecte ſpectãt ad recipientẽ fructus. l. ſi pendentes. §. ſi qḋ. ff. de vſufru. l. oẽs. C. ſine cenſu vel reli. l. neq. ff. de impẽ. Adde bal. in. l. cum propones. C. p ſoc. & in. l. eo ꝯdõne. C. de reſcin. ven. & Bal. in. d. l. oẽs in pn. & in. l. j. §. gbus in. iij. col. ff. ꝙ cuiuſ. vniuer. & in. l. fructus, in fi. ff. de ac. emp. & ibi probat̃ in tex. ꝙ ẽt añ traditionẽ rei vẽditę onus collectarũ ſpectat ad emptorẽ, q꞉ a tpe vẽditionis ſibi fructus debent̃ iuxta. l. iul. §. ſi fructibus. ff. de act. emp. ꝙ dz bal.
3 eſſe menti tenendum in. d. l. fructus. ℭ † Ultimo q̃rit, an illud ꝙ dz hic, & in. l. ſi pro fratre. ff. eo. ꝙ impenſa facta p fratre nõ vz facta aio donãdi ꝓcedat in impenſa modica. Paul. de ca. hic dixit ꝙ ij inter pt̃em, & mt̃em & filiũ preſumat̃ aius donãdi vt viſum ſuit in. l. alimenta, & p. l. verũ. ff. de done. inter vi. & facit ſm eum. l. publi in prin. ff. depoſi. & que not. Bart. in. l. q̃ dotis, circa mediũ. ſo. ma. tñ non ſic eſt inter fratres p iſtũ tex. indiſtincte loquentem. Sed ꝯ̃rium tenuit Ro. ſub dubio in. l. que dotis, arg. d. l. verũ, & pro ipſo allego tex. cũ gl. in. l. ex duobus. §. ſtiti. ff. e. q̃ gl. iuncto tex. vult ꝙ lex verũ habeat locũ & in tranſuerſalibus, nam ſicut. d. l. alimenta, in fi. indiſtincte loquitur, & ſm doc. diſtinguitur p. d. l. verũ, ita nõ dz eẽ abſurdum hãc. l. diſtingui p illã, & adde que dixi in. l. ſi filius, in fi. ſ̃. eo.

SVMMARIVM

1 Actio neg geſt utilis competit contra hæredes geſtoris neceſſarii in qua uenit dolus, & lata culpa.
2 Actio neg. geſt. quæ competit contra defunctum rõne doli, uel latę culpę, uel leuis, non poteſt intentari contra hæredem pro leui culpa defuncti.
3 Officia induſtrialia ſunt ad hęredem tranſitoria.
4 Actio in quibus contractibus, & caſibus diuidatur in contrariã directam.
5 Actio neg geſt. an & qñ detur ex mente legis, uel ex uerbis.
6 Actio neg. geſt. an & qñ ſit directa, uel utilis.
7 Actio neg geſt. ad hoc ut ſit directa, quæ, & quot competant.
8 Actio neg. geſt. utilis quæ datur ex extenſione neceſſario geſtori ſeu quæ datur extra caſus prouiſos ab edicto prętoris, ẽ eiuſdẽ effectus cuius eſt directa.
9 Actio utilis & directa neg. geſt, quando ſimul dentur.

c *Uratoris.* † Contra heredes geſtoris neceſſarij ꝯpetit actio vtilis ex qua venit dolus, & lata culpa defuncti nõ leuis, lʒ officium ad ipſos heredes non tranſeat. h. d.
2 ℭ Not. ꝙ vr mirandũ ꝙ actio que ꝯ defunctũ ꝯpetit rõne doli, late culpe, vel leuis non põt intentari ꝯ heredeʒ pro leui culpa defuncti. ſed p̃ro lata tantũ, & tñ actio que ꝯ defunctum cõpetit eſt illa que ad heredem tranſit, & ſic leuis culpa defuncti in quaſi contractibus neceſſario geſtis ex perſona ſucceſſoris
a purgat. ℭ † Scdo no. ꝙ officia induſtrialia ſunt ad heredem
3 tranſitoria, vt hic, & l. cuius. C. de cur. fur. & l. ſũpen. ff. de tute.
4 ſacu. l. vnica §. ne aũt. C. de cad. tol. ℭ † In glo. j ibi ſcdo geſtori &c. vt inſti. de ob. q̃ ex quaſi ꝯtra circa princ. l. ſi mandato h. C. eo & in quibus ꝯtractibus vel quaſi actio diuidatur in directam ꝯtrariã, vide gl. magiſtra: in. l. ꝯſenſu, in princ. de act. & ob. plenius per Bar. h poſt Jac. bu. cũ quo in oibus trãſeunt ceteri h quoꝝ dictis adde ꝙ no. bal. in. c. j. in tit. quid precedere debeat inueſtitura, an infidelitas, dixit ꝙ actio ꝯ̃ria ad differentiaʒ directe non hʒ locũ niſi in caſibus expreſſis in iure, eſt gl. quaʒ dicit non eſſe alibi in. l. oino. ff. de impen. Et p illã glo. etiaʒ dicit Bal. in. l. edita, in. xxvij. col. in repe paduana. ſ̃. de eden. ꝙ actiones ꝯ̃rie nõ reperiunt̃ niſi in reciprocis obligationibus. Un in ꝯtractibus q non ſunt vltro citroqȝ obligatorij vt ẽ donatio, & ſimiles nõ cadit actio ꝯ̃ria, & iſta et ponit Bald in. l. ſi iudex. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. Ba. in d. l omnino, dz ibi eſſe tex. ſingu ꝙ pro impenſis non modicis factis a marito in rebus dotalibus datur marito actio de dote cõtraria ad inſtar nego. geſt. & hoc etiam ſatis colligit̃ ex doctrina tradita p eum vbi dum loquitur de actione pignoratitia nego. Et idem dicit Jmo. poſt Bal. & Ang. in. l. j. ff. de ſoln. alleg. gl. ſm eũ
5 a. d hoc ſing. in. d. l. oino. in. v. opi. ibi recitata in gl. ℭ † In. e. ibi ex mẽte tantum idem no. gl. in. l. ſi quis id quod in verſic. ſnia, de iur. om iu. & in. l actio. ff. eo. & hec opin. glo. cõmuniter reprehenditur per doc. q꞉ immo hʒ locũ mens legis qñ, cõpe-

tis

eſt directa actio, vt pȝ in.l.j.§.vti poſ. iuncta.l.j.ff vti poſ. ⁊ ibi no. Bar. Nam verba edicti in.d.l.j.ff vti poſſi. loquebantur de poſſeſſione edió, tñ qꝛ mens edicti bȝ locū ēt in pꝛeſſione fundi ꝯpetit eodē modo in fundo, vt.d.l.j.§.vti poſſi ⁊ ibi Cy. Item qꝛ illud dꝛ eſſe in verbis legis qđ eſt in mēte.l.iij.in pn. ⁊ ibi no.ff.de legi. iuncta.l. nominis, ⁊ rei.§ verbum.ff de ver. ſig. Ad idem.l.pretor.§ j cum gl. in verbo expreſſim.ff ð no. ope.nun. vbi pro tanto ⁊ expreſſo bȝ illud qđ eſt ex mente. Et ibi de hac materia vide aliqđ p Jmo.nō ob.iſte tex in ver.vtili, quia in caſu hic expreſſo nō ꝯcurrit mēs, ⁊ eadē ratio edicti pretoris. Nam pretor ꝓuidit ꝙ actio neg.geſt. daret̃ gerēti negocia ſpōte, pȝ i.l.iij.in.§.iij.in prin.in ver.negocia alterius.ff.e. Nam ſi geſtor de neceſſitate gereret diceret̃ gerere negocium proprium ſpectans ad ipſum cura, ⁊ ſollicitudine, ⁊ nota.in.l.ſi pupilli.§.idē ait.ff.eo. Et ratio, ſiue mens pretoris fuit inducere homines ad gerendū negocia aliena ne perirent, ⁊ eo caſu prouidit geſtori de ꝯria actione.l.ij.⁊.iij ff e.⁊.l.ex maleficijs.§.i.ff.de act.⁊ ob.⁊ inſti.in loco.ꝗ alle. Hoc autē locū habere non poteſt in illo qui tenet̃ gerere, vt eſt curator, quia non inducitur ad gerendū ꝓpter edictum pretoris, ſed ex eo ꝙ tenetur
8 gerere idē inducit̃ ad gerēdū de neceſſitate cauſa tamē ne teneatur ad intereſſe. Ideo de tali non loquitur, nec ſentit pretor vñ non datur ei directa, ſi qꝛ verū eſt eū geſſiſſe vtiliter negocia ꝗ ad aliū re ipſa, vel ipſo geſtu ſpectare pſit, ⁊ ſic in hoc ē aliqua ſimilitudo, lȝ ſit per oīa idētitas rationis, que eſt in ſpontaneo geſtore ꝓpter quā ſimilitudinē iuriſconſulti extenderūt edictum pretoris. Jō hoc caſu non dat̃ hec actio vtilis neceſſario geſtori, quia de alia prouiſum nō erat, ſed ſi de alia prouiſum eſſet ceſſaret actio neg. geſt.l.iij.⁊ ibi dixi.ꝗ eo. Licet aūt ſi verū ꝙ vbi ſaltē habet locū mens legis oritur directa, ſecus ſi ſolū hȝ locum ſimilitudo rationis tamen eſt dubium an vbi habet locum eadē ratio per omnia, tunc competat directa an vero vtilis. Bar. hic tenuit ꝙ vtilis per.l.pen.§ ſi quadr. pau.feciſ.dica.iuncta.l.j.in prin.eo.ti. Ad idē gl.⁊ ibi expreſſius Cy.⁊ Bar.in.l.j.§.de interdi. Bar.⁊ Ang.in.l.actio.ff. eo. Sed ꝯrium tenuit hic Bal.⁊ Saly.⁊ ſentit ēt Paul.de ca.hic, qꝛ ratio legis eſt mens legis, vt no. Dy.in.c.ſi.de reg. iur.in.vi.alle.l.adigere.§ quāuis, de iur.patr.melior eſt tex.i.l. mulier viri, alias eſt.l.cum mulier viri, quem ad hoc ibi ponderat Bar.ff.ſo.ma. Ergo ſi orit̃ directa vbi habet locum ⁊ mens legis ſeqnit̃ ꝙ idem erit vbi hȝ locū eadem rō, ⁊ idem tenuit Bal.in.l.ſi quis ſeruo.§.de fur. alle.l.illud.ff.ad.l.aquil.
9 nam vbi eſt eadem ratio eadem debet eſſe diſpoſitio vt ibi pro hoc etiam vltra quedam alleg.per Bal.adduco id qđ not.gl. in.c.j.in verbo. Italie, de tempo.ordin.in.vj. Que dicit ꝙ qñ eſt per omnia eadem, ⁊ omnimoda ſimilitudo ibi non dicitur fieri extenſio, ⁊ ſic vbi prohibita eſſet extenſio non intelligeret̃ de cauſa habente eandem rationem, vel omnimodam ſimilitudinem rationis a ⁊ in hoc illa glo.reputatur ſing.ſm Pet.de de ancha.ibi. Et no. Bal.in.l.illud poſt primam col.de ſanc. ſanc.eccle.⁊ aliquid per eundem in.d.l.j.de interdic. Ad idē bene facit tex. quem ſemper pro no.alleg. Bal.in.l.bis ſolis.§. de reno.don. vbi probatur ꝙ illud habetur pro tanto ⁊ expreſſo in quo habet locum eadem ratio. Non ob.glo.in.l.j.de interdic. qꝛ dicendum eſt ꝙ illa gloſ non bene dixit, quia immo debet habere locum actio directa, vt etiam ibi tenuit Bal nam illis gl. adheſit opi.quā poſuit gl hic, ⁊ in locis.ꝗ alle. Unde ſicut iſta cōiter reprehenditur, ita debet intelligi de illa. Non ob.l.pe. qꝛ ad illam rñdet Bald.in.d.l.ſi quis ſeruo, ꝙ ibi nō concurrebat idētitas rationis, ſed ſimilitudo. ¶ † In ead.ibi geſtor ſpontaneus hȝ directam.ſ.contrariam. Et dum gl.dicit vtilem ſubaudi.ſ.ꝯriam, nam contraria actio que datur geſtori ēt diuidit̃ in vtilē, ⁊ directā, vt probatur in.l.ſi.§.eo. ¶ † In ea ibi ſic.n.in rei ven. vt plene no.per gl.in rub.ff.de rei vend. ¶ In ea.ibi quãqȝ datur directa directo vt quando ex parte actoris, ⁊ rei concurrūt oīa extrema habilia ad directā vt qñ qs ſponte gerit negocia dñi vel que alicuius mortui fuerunt in quibus caſibus hñt locum verba ⁊ mens pretoris tā ex parte dñi ꝗ ex parte geſtoris. ¶ In ead.ibi vtilis vtilr ⁊c.vt qñ ex pte geſtoris, ⁊ ex pte dñi nō hñt locū verba, nec mens pretoris, vt qñ qs ſpōte nec neceſſario geſſit in caſu in quo fecit extenſionē vlpianus.i.adminiſtrādo iacēte hēditate fructus pceptos poſt morte defuncti.d.§.ſed quid. ¶ In ea.ibi quando directa vtiliter ⁊c. vt qñ ex pte actoris ꝯcurrebāt extrema habilia ad directam, vt qꝛ agebat dñs cuius negocia dū ipſe viueret adminiſtrata fuerant quo caſu hñt locū ꝟba pretoris ex pte dñi, ſȝ ex pte rei nō ꝯcurrebāt extrema habilia ad directā, vt qꝛ ꝯueniebat̃ curator ꝗ ex neceſſitate geſſit, de quo nō ꝓuidebat edictum pretoris, vt dixi. ¶ † In ea quoqȝ vtilis directo ⁊c. vt qñ ex parte
7 agētis non concurrebāt extrema habilia ad directā, vt qꝛ curator agebat pro ſua neceſſaria geſtione, ſed ex pte rei erāt extrema habilia vt qꝛ geſta fuerūt bona viuentis. Ex iſtis ēt declarant̃ ſequentia verba gl.⁊ ēt gl.ſequens ¶ Tñ iſta doctri.gl. reprehenditur magis cōiter p doc.hic, ⁊ in.d.rub. qꝛ vbi tam ex pte actoris ꝗ ex pte rei ꝯcurrūt extrema habilia ad directā tūc daretur directa, vbi aūt ex parte actoris vel rei deficit vnum extremū non reperit̃ ꝙ ꝯpetat directa vtiliter.vt.d.gl. ¶ Sȝ ſimpliciter actio vtilis.l.nec vtilē.§.ſi qs ſciens.ff.ð pe he.⁊.l. electio.§ j ff.de noxa. Et ꝯ gl. pōdero cē hic tex.i ver.vtili, nā ſi vera eſſet doctrina gl. debuiſſet tex.h dicere dari directā vtiliter vt pȝ ex expoſitionibus ꝗs dedi.ſ. ¶ Nec ob.ꝙ gl.in ꝟ. vtili exponat.ſ.vtiliter, qꝛ ē violare tex.nec.l.aliqua probatur doctrina hic tradita per gl. ¶ Et lȝ Jaco but. Bal.⁊ Salyc. hic, ⁊ Ang.in.d.rub.videantur trāſire cum al.tamen non puto vlterius inſiſtendum, tum qꝛ nō rñdem ad ꝑdicta tum etiam
8 qꝛ in hoc non verſatur vtilitas. ¶ † Scias tñ ꝙ vtilis acti.nego.geſt.que dat̃ ex extēſiōe neceſſaria geſtori, ſeu dat̃ extra caſus ꝓuiſos ab edicto pretoris eſt eiuſdē effectus cuius eſt directa l.actio.ff.eo Differt tñ iſta ſpēs vtilis actionis ð qua h ab alijs ſpeciebus vtiliū actionū, vt hic p Bar.⁊ plene p eundem in.l.j.in pen.col.ff.de ac.⁊ obli. Et ibi vide p eū in.ij.col.ponentē oēs ſpēs vtiliū actionū, ⁊ de materia vide late p doc.l.j. §.de ac.⁊ obli. ¶ In gl.in ver.culpā ſibi, ſed ſua, ſic hēs igitur ſm gl.ꝙ p ſua mala adminiſtratione tenebit̃ nō ſolum pro dolo, ⁊ lata culpa, ſed ēt pro leui, lȝ ex ſuppoſitiōe neceſſitatis gerat, vt qꝛ putauit ſe teneri adminiſtrare cū nō teneret̃, qꝛ officiū non tranſit ad eū. Nec ad hec ob.tex.in.l.cū oſtēdimus in ꝗ. prin.de fideiuſ in qꝛ ſm Cy. Bar.⁊ alios ideo non tenet̃ hēs p leui culpa ab eo ꝯmiſſa, eo q ꝯmiſit culpā leuē circa adminiſtrationem ad eum neceſſario ſpectantem, vȝ in his que imperfecta reliquerat curator defunctus, nam illa tenetur ipſe heres perficere, vt.l.j.eo.tit.ſecus in alijs. ¶ In ea.ibi q ſponte gerit ⁊c.⁊ ſi hoc caſu ꝯpetit directa ꝯ heredē ſponte gerentē tenebit̃ heres ēt pro leui culpa defuncti. Et ita tenent gl.in.l.iij. §.hec actio.ff.eo.⁊ in.l.actio.eo.tit. Et hoc cōiter tenet̃ p regulam poſitā in.§.hec actio que nō reperitur fallere, niſi in herede neceſſarij geſtoris, vt hic quicquid dixerit gl.in.l.⁊ depo
9 ſiti.ff.de actio.⁊ ob. ¶ † In ea.ibi inter directam ⁊ vtilem ⁊c. ergo ſicut qñ agit̃ ꝯ hēdē voluntarij geſtoris dat̃ actio directa ēt p leui culpa defuncti qui neceſſarius geſtor erat. Sed ſolue qđ qñ actio vtilis hȝ locum, eundē effectū quem hȝ directa d. l.actio. Sed in caſu huius.l.p leui culpa defuncti non hȝ locū vtilis, ⁊ ita no.in.d.l.actio. Extra gl.op.qđ heres defuncti nō deberet teneri, niſi quatenus ad ipſum heredem peruenit.l.ſi plures.§.cū ſi.ff.de dolo, rñdeo qđ illud non ꝓcedit qñ dolus non purgat̃ p actionē ex ꝯtū vel quaſi.l.ex giracu, ⁊.l.depoſiti vbi videas per Bart.in.l.depoſiti.§.datur.ff.depoſi.

SVMMARIVM

1 Actio nego.ge.eſt bonefidei, ſiue ſponte, ſiue ex neceſsitate geratur, ideo ueniunt uſuræ ex mora, & etiam ſine mora ut hic.
2 Negociorum geſtor an poſsit repetere uſuras per ipſum ſolutas pro domino ſuo.
3 Negociorum geſtor quas uſuras poſsit repetere.
4 Negociorum geſtor an poſsit repetere oēs uſuras ſolutas, uel tantum intereſſe.

1 o **Bnegocium.** † Hec actio eſt bonefidei, ſiue ſponte, ſiue ex neceſſitate gerat̃. Ideo veniūt i ea vſure ex mora hoc dicit. ¶ Etiam ſine mora in caſibus quos
2 hic vide per glo. ¶ † In gl.ibi accepiſti ſub vſuris dicit pau. de ca.hic lȝ hodie vſure ſint prohibite vt per totum titu.extra de vſu.⁊ plene no.in auc.ad hec.§.de vſur.tamen hoc non obſtante ſi procurator, vel negocioꝝ geſtor receperit pecuniam ſub vſu cum hoc expediret domino repetet eas ſi de ꝓprio ſoluit, qꝛ nō dȝ officium ſibi eſſe dānoſum.l.vi.ff.ex quib.cau.ma. l.ſi quis ex ſignatoribus.ff.quemadmo.teſta.aperi. Sed tu dic qđ de hoc eſt lōga diſputatio, qꝛ vr̃ qđ ꝓcura vel nego.geſto. potuiſſet ſe exceptione tueri aduerſus petētes vſuras que ſint
b prohibite, ⁊ ſi non oppoſuit exceptionem fuit in culpa b.l.ſi fi-

a ¶ Rōnis. idē dt bar.ꝯſ. xiij.et ð am.ð alexā.hic q dc poſſe ꝯcordari opin.h mō ꝙ an i tpe ꝗ fuit ꝯdita lex eadē rō vegebat in alio caū ad ꝗs extēdit̃, et hic legiſlator potuit cogitare, et tūc dat̃ directa et tunc ꝓcedat opi.bal aut tēpore ꝗ fuit ꝯdita.l. legiſlator nō potuit cogitare lȝ ſit omnimoda ſimilitudo et tunc ꝓcedat opi.ꝯria, qꝛ nō potuit cogitare non pōt dici ꝯueniat ex mēte, ſȝ ex idētitate rōnis ad all. bar.i.l.iij.§.ſi. cū.l.ſe.ff.de le. iu.vbi ita dicit quod ipſe declarat ēt i.l.iij. ff.ad.l.pōpe. de pari.ad ꝯria rñdet bal. l.d.l.ſi qs ſuo

b ¶ In culpa adde limita, vt per do. Abb. conſi.pl.j.libr.

deſinſſor.§ quedã.ff.mãd Vñ de hac.q.diſtingue vt p docto.
plene in.c.ij. ⁊ ibi p gl.extra de fideinſ.⁊ vide p Imo.⁊ alios
in.c.j de vſu.aliqd per Bal.in.l.ij.C.de viu.⁊ in.l.j.in.iiij.vel
v.col.C.de ſom trt.facit qđ not.gl.in.l.ſi mãdato.§.ſi fideiuſ-
3 ſor.ff.mã.⁊ plene p Io.an.in r lauamnu in mer ¶ †In ea. ibi
⁊ erat ſolitus ſeruare hoc antẽ hodie ceſſaret,qꝛ phibite ſunt
vſure cõ ſi non poſſent peti p iſtũ geſtorẽ q eas p ſe petit,⁊ de
lucro tractat ſm Ron.dca h adde gl.in.l.at q natura §.pe.
ff.eo.⁊ bal.i.l.ntione.ff.ſi cui pluſq̃ p.l.fal Et ex ibi no.ulti is
p eſt pz q poſſet tñ peti q̃tũ pcipere potuiſſe ſi pecuniã dediſ
a ſet piu nare gſnetus erat mercatoꝛibus ad honeſtũ a pre lucrũ
vt ibi peũ,⁊ aliqd per eundẽ in.l.tutor q repertoriũ.§ pe.⁊ ſi.
ff de admi.tu p bal.in.l.mĩ.C.de vſur.⁊ fruc.leg.⁊ in.l.j.in fi.
4 C.de gdi.inde ¶ †In ea ibi ex mora,h eſt hodie correctũ niſi
vſura repeteret tanq̃ intereſſe,vt ſi ex mora dñi dãnificatus
eſſet geſtoꝛ per no in.l ſociũ q in eo.ff.pro ſoc.⁊ plene per glo.
⁊ doc in.c.conqueſtus,de vſur.

a ¶ Honeſtũ, de hoc vide p Ludou. roma. eius conſil.

b ¶ Ad lites. adđenndũ ale. gſi.cxxij.j.lib. ⁊ vide p eundẽ conſil. lxxxvj. ij.lib.

c ¶ In mora ŏ hoc alde late per do.Franc. de are.gſil.cl.

SVMMARIVM

1 Vendens rem cõem cum alio tanquam cõem, tenet ſocio reſti-
tuere partem precii per actionem neg. geſt.
2 Vendens rẽ alterius expreſſo nomine illius cuius eſt, ut uendo
domum titii, uidetur uendere nomine titii.

1 Vno. †Vendens cõez rẽ cũ alio tanq̃
cõem tenet ſocio reſtituere partẽ
precij p actionẽ neg.ge. ¶ †Et de materia huius
2 l.uide vt in.l.inter,⁊ in.l.familie,alle.in gl.⁊ quod
no Bar.in.l.ſi fundũ p fideicõ.de leg.j Vbi p hãc.l.dixit q
ſi quis dicat vendo tibi hanc domũ titij vr vendere noĩe titij.
Et ſic titius ẽt re nõ perẽpta,nec pſcripta põt hr̃e ratũ,⁊ age
re ad pciũ,⁊ dicit Imo.in.l.ſi fundũ,q iſtud eſt ſing.verbũ ⁊
qđ ſo e alibi clarius nõ reperit. Sed certe idẽ vr velle Bar.
in.d.l.in familie per illũ tex.⁊ in.d.l.mater,per hanc.l.

SVMMARIVM

1 Tutoris officiũ differt ab officio geſtoris, quia illud neceſſariũ
& iſtud uoluntarium,& propria uoluntate finitur.
2 Argumentum de neceſsitate ad uoluntatem non procedit.
3 Curator ad negocia non datur adulto inuito, ſed ad lites, ſecus
qñ adultus eſt reus, ſecus ſi actor.
4 Negociorum geſtor an & quando poſsit adminiſtrationem re-
linquere.
5 Geſtor negociorum an & qñ poſsit à geſtione reſilire.
6 Nec eſt dictio implicatiua.
7 Geſtor negociorum an teneatur etiam à ſe exigere quod debet
domino.
8 Geſtor negociorum debet à ſe ipſo exigere, & ſcribere ſe debito
rem in libro ſuę geſtiõis, & tenetur ſoluere domino aliàs tene
tur ad intereſſe.
9 Coniuncta perſona an poſsit exigere, & ſolutionem recipere.

1 c Utori. †Officium tutoris ⁊ curatoris dif-
fert ab officio geſtoꝝ, qꝛ illoꝝ offi-
cium neceſſariũ eſt, ⁊ neceſſitate ceſſante finit, offi-
ciũ verũ geſtoꝝ eſt voluntariũ, ⁊ propria voluntate
finit. Ille actiones inchoant, geſtor vero nõ, vt er tñ ẽt de leui cul
2 pa tenet.ij.d ¶ †No.dr̃ias inter predictos, de quibus i ſum
mario. Ex quo hẽs q non pcedit, arg de eo q de neceſſitate
fit ad id qđ fit volũtate, vt hic, ⁊ in.l.ſi fideiuſſor.§.ſi neceſſa-
ria.ff.qui ſatiſda.cog Scđo no.ex textu, ibi amici labore ſuſcepto
tex ibi, nec agẽdi ⁊c. q amicus pro amico ſine mandato agere
a nõ põt ꝫrĩa iz Gui.ſi cn i.l.nõ ſolũ.§.q in alieno.ff.de procu.
Sz Fulg.h dc q opi.Gui non intelligit in amico magna ami
citia ꝫiuncto.l.is.⁊ §.amicos.ff.de ver.ſigni.hic aũt loqnt de
amico leui amicitia ꝫiuncto. Tu dic vt dixi i.l.exigẽdi.C.de pc.
3 ¶ †In gl.in ver. moneret ibi niſi adulto, hoc eſt verũ in cura
tore ad negocia, vt in iurib. alle.in gl. Sz curator ſpãlis ad li-
tes daret adulto ẽt inuito, qñ adultus reus. Sz qn eẽt actor, ſe
cus, vt leg.⁊ no.in.l.q hz.§.ſi pupillo, in ver.ide caſſius.ff.de
tutor. Et iz curator qui dat adulto regſr dari poſſit inuito, vt
hic, ⁊.l.ſi.in princ.C.de admi tu tñ ſolũ in curatore ad lites
ſm Bal.hic alleg.in.d.§.ſi pupillus. Et idẽ iz Iaco.de are.
p illũ tex.in ver.pñtẽ, nam ſm eũ fruſtra tex.dixiſſe pñtem cu

ratorẽ dari oportere, ſi inuitus dari poſſit inter.l.illud cõ.l.ſe.
ff.de mi.⁊ cura.da.ab his. Idẽ tenuit h Saly.alle.no.p Cyn.
in.l.illud. Sed certe Cy.⁊ bar.ibi non dñt hoc in tali curato
re. Vñ aduerte, qꝛ ꝫrĩũ tenuit bal.in.d.§.ſi pupillus referens
ita videri velle Cy ibi, qꝛ iura dñt indiſtincte curatores ꝫpel-
lendos, niſi iuſtam excuſationẽ hẽant.d.l.ſi.in princ.⁊ inſti.
de ſatiſda.tut §.pe Ad idẽ alle.l.tutius.in h.C.de cu lib.x.⁊
l.muneru §.deſenſores.ff.de mun ⁊ ho.iſtã opi.ẽt ſequit Io.
fab in § iſtẽ inuiti inſti.de cu.p.d.l.ſi.in pñ.q̃ indiſtincte loq̃
tur non tñ facit mentionẽ de tex.in.d.§.ſi pupillus, ſed tu dic
q Cy in.d.l.q hz in prin.in lec.mea vbi tãgit iſtũ articulũ iz
primã opi.p.d.§ ſi pupillus in ver pñtẽ, ⁊ qꝛ nõ reperit q iu-
ſta curator det inuitus, ſed ſolũ in aliis curatoꝛibus q gñaliter
dãtur adultis, ⁊ iſtud puto verius. Nec iura alle.in ꝫrĩum lo-
4 quuntur in curatore dato ſtante plene ad lites. ¶ †In gl.i re-
pſta voluntas, cõiter tenet prima opi quã ẽt tenuit gl.ſ.q ſi ac
ceſſit ola geſturus nõ poſſit adminiſtrationẽ relinquere, ⁊ non
liberat quedã gerẽdo p d.l.põpo la h.cõ.l.ſeq. ¶ Scđo qꝛ
vr tex in.l.nã ⁊ ſeruius.§ ſi amo, in ver noua tñ ⁊c.ff.eo.nam
ibi more dñi eſt iuſta cã q neg.geſt.poſſit mutare ꝓpoſitũ ſi-
cut eſt iuſta cã ſuſcẽdi mãdatũ, vt i d.§ ſi viuo, ergo a ꝫrio ſen
ſu ſi viueret teneret geſtoꝛ ẽt noua inchoare. ¶ Tertio qꝛ iſte
quaſi ꝫtius ola gerẽdi vr vnus quaſi a princ.celebratus cũ ge
ſtore.d.l põpo.cõ.l.ſe.ergo non oz geſtoꝛ mutãdo ꝓpoſitum
5 ab eo poſſe reſilere.l.ſicut.C.ŏ ac.⁊ ob.† Nec ob iſte tex.i pñ.
in ver.ſi cui vel in paucis, qui innuit q ſicut voluitos ꝓpria fa-
cit geſtionẽ.ita ꝓpria voluntas facit officiũ eius, ⁊ iſtud ẽ verũ
in eo qui acceſſit quedã geſturus, nã vltra illa gerere non tenet
ſic voluntas.ſ.quã habuit ab initio eſt illa que imponit finẽ offi
cio geſtoris, ita intelligunt iſte tex. Nec ob tex.in.l.ſi pupilli
.§ videamus.ff.eo.vbi ita demũ tenet geſtor q ola non geſſit ſi
alius diligẽs fuiſſet ola geſturus q pp immixtionẽ geſtoris no
luit ad gerẽdũ accedere ſubaudi hoc ſciente geſtore, vt ibi de-
clarant Dol Bar ⁊ Bal.qꝛ iñde q ille tex intelligit in eo q
acceſſit quedã tñ geſturus ſm intellectũ doct.p pdicta. Non
ob.tex in.l.i §.ſi.ff de eo qui pro tute.p quẽ tex.Saly.⁊ Fulg.
hic tenebãt ꝫriũ cõĩ opi. Quia loquit in eo q putans ſe tutorẽ
⁊ ſic de neceſſitate teneri ad ola gerẽda adminiſtrationẽ aſſum
6 pſit, vt ẽt no.gl.in d.§.videamus, in ver.verius ¶ † Nec ob.
iſte tex in ver agendi p quẽ ſe fundabat Saly.nã dicebat qꝛ
dictio, nec eſt implicatiua caſus ꝫrĩi ad expreſſum.l.nec apud
cũ ibi no is pſe alle C.de here.inſti Et ſic implicat od hoc q
ẽt ſi geſtor habuiſſet pñtẽ agẽdi nõ teneret q̃nis od id ẽt ge-
ſturus acceſſerit, ⁊ rõ ẽ.Quia ſatis ẽ ſi cui vel in paucis ⁊c.q
rñdeo qđ hec dictio, nec agẽdi iplicat aliã ſil eq̃ ſine mandato
nõ pñt fieri a geſtore, ⁊ ſic nõ iplicat caſum ꝫrĩum ad ſilem, vt
ẽt hr in.l.nec omnis, cũ gl C.de emã.lib. Mircõ alia argumẽta
facilitera adducit h Saly ꝫ cõem opi.q̃ omitto, qꝛ certe nil va-
gent. Reli na in materia vide per bar.hic ⁊ plenius in.d.§ vi
deamus. ¶ In gl.in ꝟ ſm tene vltimã expoſitionem que pla
7 nior eſt. ¶ † In gl.in ver.poterit cõiter tenet qđ ille q acceſſit
geſturus ola tenet ẽt a ſe exigere p ea que dicta ſunt ſuper gl.
in ver.voluitos. Si ŭ acceſſit q̃dã tñ geſturus, ſic ñ tenet exi
gere a ſe ipſo illud qđ ex alia cã q̃ ex geſtiõe debat p ea q̃ ẽt di
cta fuerũt ſup dicta gl.⁊ probat ẽt arg.l.ſi remunerãdi § aped
iul.⁊ ibi gl.i ꝟ.mãdati.ff mã.niſi alius fuiſſet ola geſturus.d.§.
videamus.cõ ſeq.q ita itelligit, vt.ſ.dixi. Debitũ aũt creatũ ex
ipſa geſtiõe geſtiõe tenet a ſe exigere ẽt qñ q̃dã geſturus acceſ
ſit, vt hac gl.in ſi ⁊ h iđ qꝛ iſtud ẽ ꝫnexũ cũ admi.iđ ꝫnexa ſq
gerẽda, ⁊ expediendã, ſunt, ar.§.ſi viuo, ⁊ arg.l.tres tu. ores.ff.
8 de admi tu.⁊ bart.h. ¶ † Intelligit aũ qđ dẽat a ſe exigere.ſ.
qđ deſcribat ſe pro debitore in libro geſtionis, ita putat Saly.
hic eſſe intelligẽdũ Sed ergo puto ẽ qđ ſi dña vel procuratore
eius eſt pñs teneat geſtor et ſoluere, et pecuniã offerre aliaſ te
c neret ad vſuras, ſeu intereſſe, ſicut ſi eſſet in mora ⁊ iſtud videt
9 innuere text.in.d.l.ſi pupilli.§.fin. ¶ † In gl.in ver.non pt ibi
ſine mandato agunt ⁊c. Non tamẽ intelligas qđ tales ꝫiuncte
perſone pñt exigere.i.ſolutionẽ recipere, ſed tan tum agere, et
petere debitorem ꝫdẽnari ad ſoluendum dño, qꝛ ꝫiuncte perſo
ne ſolut nonp ꝫ, vt.i.l.ij.vt lega.no.ca.l.non ſolum.ff.ſol.ma qđ
intellig e prout alias ibi dixi.

SVMMARIVM

1 Seruus qui aliena negocia geſsit, non prohibetur à domino ma
numitti.

8 Seruus effectus liber conueniri poteſt ut oſtendat rationem totius adminiſtrationis.

1 b **I cognati.** † Seruus qui alterius negocia male geſſit non prohibetur a domino manumitti, nec ex ante geſto poſt manumiſſionem conueniri. h. d. ¶ † In glo. in **.
2 connexa, ibi. l. cum actū, dic ꝙ effectus liber conueniri pōt vt oſtendat rōnem totius adminiſtrationis ad finem diſcernendi ea que geſta fuerunt in ſeruitute ab his que geſta ſunt in libertate. d. l. at qui natura. §. ſcenola, et per totum titu. C. an ſeruus ex ſuo facto, ſed ſi agatur ex eo ꝙ dicat iſ ſum effectū liberū, et perſeuerantē in adminiſtratiōe annexa a ſeipſo nō exigiſſe illud ꝙ tenebatur naturaliter pro mala adminiſtratione facta in ſeruitute cū haberet de ſuo a ſeipſo exigere poſſe tūc pōt ex hoc capite conueniri. d. l. cū actū, cū. l. ſeq. ſcḋm verū intellectum.

1 n **Egocium.** † Negociorum geſtor de eo in ſolutio non tenetur hoc dicit.

1 n **Egociis geſtis.** † Pro negociorum geſtione dat actio perſonalis non hypothecaria que eſt in rem, hoc dicit.

SVMMARIVM

1 Actionem neg. geſt. non tollit prohibitio domini in his q̄ poſt prohibitionem geruntur.
2 Geſtor negocium ſine mandato poſt prohibitionē debet ſtatim diſcedere à geſtione, ſecus ſi habet mandatum.
3 Proteſtatio poteſt fieri etiam ſine ſcriptis niſi ſuccederet loco libelli, & actionis intentande.
4 Proteſtatio an & qñ requirat ſcripturam.
5 Geſtor negociorū ſtante prohibitione ne gerat, non poteſt contra eum agi iſta actione.
6 Actio neg. geſt. non tollitur prohibitione, qñ geſtor impendit p ſepelien. cadauera mortuorum.
7 Actio iſta non tollitur prohibitione in eo qui ſoluit p redemptione captiuorum.
8 Actio iſta non tollitur in eo qui expendit pro filio alicuius ſtudētis contra prohibitionem patris.
9 Actio non tollitur in eo qui ſoluit pro alio tributa ipſo inuito.
10 Actio iſta non tollitur in eo qui ex neceſſitate cauſatiua impendens fecit impenſam contra prohibitionem.

1 a **I quis.** † Prohibitio [a] dñi tollit negociorum geſto. actionē in his que poſt prohibitionē gerunt, ſecus in his que prius geſta fuerunt. h. d. ¶ Not ꝙ teſtatio non trahit retro
2 qḋ facit ad. q. de qua hic, vide p Bar. ¶ † Scḋo no. ſm bal. qḋ in gerente ſine mādato nō curamus an ſit res integra, vel non. Nā ſtatim poſt prohibitionē dz indiſtincte diſcedere a geſtione ēt re non integra, ſecus vbi preceſſiſſet mandatū alle. in arg. l. ſi pecuniā, in prin. ff. de cdi ob cau. Sed Pau. de caſt. dicit h̄ eē verū. l. ꝙ geſtor ēt re nō integra pōt phiberi, niſi ex
b hoc remaneret geſtor in dāno, [b] arg. l. viuum cum. l. ſeq. ff. d cōſti. pecu. d. l. ſi mandaſſet. ff. man. et. l. ſi quis prohibuerit. ff. de
3 pub. ¶ † Tertio no. ꝙ proteſtatio poteſt etiam fieri ſine ſcriptis, qḋ eſt verū ſm Bar. hic niſi pteſtatio ſuccederet loco libelli, et actionis intentande per. l. vt pfectius, de annal. exce. Et tunc requiritur ſcriptura, vt ibi, ſed ſi loco exceptionis ſuccederet poteſt fieri ſine ſcriptura. l. ſcire oportet. §. opz in verſi. teſtādi. ff. de excu. tuto. Preter quam in proteſtatione que ſuccedit loco exceptionis non nu. pec. per auc. hanc ṡt q̄relaz. C. de non nu. pecu. vt ibi per Cy. Et ita recitādo pz ꝙ iſte vltimus caſus nō cōprehendit ſub primo caſu ſz Bal. et Saly hic cōtrū dixerint, et nō bñ. Ucz ꝙ proteſtatio in caſu d. auc. hanc autē ſuccedebat loco libelli. Sed dic ꝙ Bar. loquitur de libello actoris dū alleg. l. vt pfectius, quo caſu nō loquit̄ tex. in. d. auct. hāc ṡ. vt ipſemet declarat in. l. nō ſolum. §. morte. in. viij co. ff.
4 de ope. no. nū. ¶ † Et, de materia vltra predicta, vide p gl. i. c. cupiētes §. qḋ ſi per. xx. in ver. ppoſita de ele. in. vi. et per Jo. an. in regula gñali in mercu. in. xv. col. et quod no. Bart. in. l. j. in. j. q. ff. de excep. By. et Bar. in. l. de pupillo. §. meminiſſe, in fi. ff. de no. ope. nun. et per Jmo. qui ſequitur doctrinā By. dicentis ꝙ proteſtatio non requirit ſcripturam niſi in caſibus a iure expreſſis, inter quos caſus enumero caſum, in auct. preſbyteros, la. ij. i. de epiſc. et cle. ij. ſecundum Bal. ibi quē vide. Et aliquid per Bal. poſt gl. ia. l. ſi intra. C. de non nume. pecu. et in. l. nec cauſae. C. de appella. et vnum verbum poſuit Ro. in
c d. §. morte, in addi. nouis dicens ꝙ proteſtatio [c] ex qua cauſat preiudicium irreparabile requirit ſcripturam, et dicit eē caſum ſingu. in auc. ſi quis ei. C. de adulte. Uel dic prut dicit By. ꝙ non requiritur ſcriptura niſi in caſibus expreſſis inter quos eſt caſus ſpecialiter poſitus in dicta auc. ſi quis. ¶ In gl. fina. ibi an de equitate. ec. dic ꝙ non vt patet ex ſeq. vt patet etiam ex hac. l. dum dicit ꝙ quibuſdam videbatur vtilem actionē dari que datur propter equitatē que ſuadet equū eſſe actionē dari. l. quotiens. ff. de preſcrip. ver. et tamen imperator hic cōtrū
5 decidit. ¶ † In ead. ibi ſi pro te ec. iſte eſt bonus text. pro iſta opi. et concluditur ꝙ ſtante prohibitione nō poteſt agi aliquo modo actione nego geſt. et idem tenet glo. in d. l. vtrū et in. d. l. ſi ſtichum in fi. ff. de nouā. licet gl. ibi ſenſerit contrariuz in. l. ſoluendo, iuncto tex. ff. eod. Sed ſalua illam referendo eam ad ſoluentem pro ignorante non pro inuito. Et licet glo. hic reſpōdeat ad. l. cum in teſtamento. ff. de verbo. ſignific. reſponde, vt ibi per gl. et plenius per glo. in. l. qui alieno §. libertos. ff. eod. Et ſimiliter quamuis gl. non reſpondeat ad. d. l. nam natura, dic quod tolleratur locupletatio hic propter culpam geſtoris contra prohibitionem gerentis. adde tamen in caſu queſtiōis hic formate per glo. ꝙ emptor, idē eſt geſtor non potuit eaz rem habere pro. x. et ideo emit pro. xx. aut ꝙ emit eaz proprio nomine, et non tenet̄ dare mandanti etiam pro. xx quia mandatū nō comprehendebat caſuz quādo haberi non poſſit p. x. l. diligēter in princip. ff. manda. Aut emit nomine mandantis, et tunc ſi expreſſe habeat ratam vel tacite puta petendo dare ſibi illam rem quam ſciebat ſuo nomine emptam pro. xx. et tunc propter ratihabitionem poterit petere illam rem. nam dicitur negocium ſuum eſſe geſtum ſpectans ad eum ratihabitione iuxta ea que dicta fuerunt in. l. ſi pecuniā. ṡ. eod. et ita intelligitur ex no.
6 per Cy. et plenius per Salyce. hic. ¶ † In ea. ibi. §. idem iabeo, et ſic regula huius. l. fallit in caſu illius § propter publicā vtilitatem que verſat̄ in illa impenſa ne corpora remaneant in-
7 ſepulta. l. neratius, in princip. ff. eod. titu. ¶ † Item ea ratione fallit in eo qui ſoluit pro redemptione perſone alicuius cōtra prohibitionem eius, quia non minus intereſt reipub. homines viuentes conſeruari quam mortuos tumulari, argu. l. cum ratio ante fin. ff. de bo. dam ſecundum Bal. Saly. hic Et fuit dictum Jo. andr. in. c. cum clericos, de foro competen. in. vi. in nouella, bene facit ꝙ ſingu. not. Barto. in. l. ſtichus. in princ. de pec. leg. ¶ Item fallit eadem ratione in medico impendente pro ſanando infirmū cōtra prohibitionem eius, vt eſt glo. valde no. lxxxiij. di. in ſumma alias eſt in. c. j. et Spe. in tit. de ſalarijs
8 §. ſi. ver quid ſi infirmus. ¶ † Item fallit in mutuante filio alicuius vtiliter ſtudenti, nam mutuum tale vtiliter verſuz in cām
d ſtudij poteſt repeti a patre [d] etiam ſi pater prohibuerit mutuāti ne mutuaret, vt ēt glo. no. in. l. ſed et in. §. qḋ dr. ff. ad mace. bene facit ꝙ no. gl. ij. hic dum dicit vel de in rem verſo.
9 ¶ † Itē fallit ſm Pet. et Cy. niſi impēſa fuiſſet valde neceſſaria, vt qz expendit ſoluendo tributū pro te prohibente, et ita ſoluit ne domus tua auctoritate ſtatuti eueriret̄ pp nō ſolutionem tributi, nā intereſt reipu. ne qs re ſua male vtatur, et ēt vrbs deformet̄, inſti. de his qui ſunt ſui. iuncta. l. pretor. §. hoc interdictum prohibitorū. ff. de ope. no. nun. Tñ puto procedere poſſe opi. Cy. pp illud intereſſe reipub. ne vrbs deformetur, etiaz qz vbi iura in aliquo caſu fauent pp piā vel publicam, vel aliā fauorabilē cām fit extēſio de ſimilibus ad ſimilia ēt in exorbitāti-
e bus [e] iure cōi vt no. gl. in. l. illud, ver. alic. C. de ſanc ſan. eccl. et in. l. ſi cōſtāte in pn. et ibi p Bar in. viij q prime partis ff. ſol. ma. et ſic p. d. §. idez iabeo ex idētitate rōnis ſubſtineri pt Cy.
10 ¶ † Fallit ēt in caſu qñ ex neceſſitate cāſatiua ipendens facit impenſam cōtra prohibitionē vt declarat Cy. poſt Pet. quē vide, et cum eo trāſeo, lz Ray. h̄ ſimpliciter teneat cōtra regulā huius. l.

De his que ui metuſue cā geſta ſunt. Rub.

SVMMARIVM

1 Periculum interitus ſpectat ad furem, & metum inferentem.
2 Re perempta poteſt agi ad ipſum corpus in obligatione remanſe ſtitui.
3 Fur & metū inferens ſemper cenſentur in mora reſtituendi, ſm

a ¶ Prohibitio, vid bar. ſo ci. i cōſ. cclxxxvi incipit viſa pſtatiōe. in. ij. col. Tho.

b ¶ In dāno, ſed an neg. ge. qñ velit poſſit remittere et q̄ ſit rō ꝙ teneat in receſſu certiorare dñm vide ro. ſin. ſuis fol. vj.

c ¶ Proteſtatio, de materia vide p eūdem cōſ. cxxx. iiij. li. et cōſi. lxxiij.

d ¶ Pre idē dic i mutuante monacho ſcḋz abb. cōſ. lxxiij.

e ¶ Exorbitātibus qñ i exorbitātib' fit extenſio vide per Ro. cōſ. cxxvij. et cccxxxvij.

te netur de periculo interitus, ſicut eſt moroſus.
4 Verbum ablata, eſt aptum comprehendere rapinā, & uim cō
pulſiuam.
5 Vim impulſiuam inferens in rebus immobilibus interdicto poſ
ſeſſorio unde ui, ſecus ſi oīm ablatiuā pro rebus mobilibus.
6 Periculum interitus ſerui an ſpectet ad condēnatum, illū reſti
tuere, ſi decedat iuxta tp̄s datum ad illum reſtituendū.

1 PErſequutionem. † Peri-
culū inte-
2 ri⁹ ſpectat ad furē ⁊ metū inferētē. h.d. ℭ In
tex. ibi perſequutionē eoꝝ. ℭ † No ꝙ i oblo
ne rē reſtitui pt agi re perēpta ad ipſuꝫ corpus
de quo dic vt per Bar. hic, ⁊ plenius bar. in. l. ſtipſones nō di
uidunſ, in. vj. q̄. ff. de ꝟ. ob. cū addi. quas ibi dedi, ⁊ magis cōi
3 ter teneſ opi. Bar. ℭ † No. ꝙ fur, ⁊ ſiferēs metū ſemꝑ cenſē
tur in mora reſtituēdi, iō teneſ d periculo iteritus, ⁊ ſicut ⁊ mo
4 roſus. l. qō te. ff. ſi cer. pet. ℭ † In gl. j ibi ꝙ dicit. vi. ſ. ꝯpulſi
na ⁊c. vt ſic faciat ad titulum, nā ſi intelligereſ d vi ablatiua nō
faceret ad titulū, q: p illa nō daſ actio ꝙ me cā, ſed actio vi bo
no rap. Vñ verbū ablata poſitū in tex. referſ ad dictionē, fur
to vel ſtat improprie, ſeu large ꝙ̄tum ad vim ꝯpulſiuā. Ex quo
habes notare ꝙ verbū ablata pōt importare aliud ꝙ̄ rapinam
⁊ eſt aptū ꝯprehendere aliā vim ꝙ̄ ablatiuā, nam comprehen
dit ꝯpulſiuā in qua adeſt voluntas illius cui vis inferſ, nā vo
5 tas ḋ ſi coacta. l. ſi mulier. §. pe. ff. eo. ℭ † In ea. ibi ſecunda
actiōe vi bo. rap. ſed quare ꝑ vi impolſiua eſt introductū poſ
ſeſſoriū vñ vi in rebus imobilibus ſecus āt in vi ablatiua rerū
mobiliū. Pe. Cy. ⁊ Ray. h in rub. dñt iō eſt, q: ꝑ rebus mo
bilibus ablatis ſatis erat ꝓuiſum ꝑ actionē vi bon. rap. q̄ non
ꝯpetebat ꝑ rebus imobilibus. Adde m̄ ꝙ lꝫ interdictū poſſeſ
ſoriū non ꝯpetat ꝑ recuperanda poſſeſſione rei mobilis, tamē
alia plura remedia ꝯpetūt de gbus p glo. ⁊ doct. in. l. ⁊ iō. §.
neratius. ff. de ꝯdi. fur. ⁊ plene ꝑ Bar. in. l. rē que nobis, cum
6 ꝯco. ff. de acqui. poſ. ℭ † In gl. in ver. interciderint ibi. §. ꝙ ſi
homo. nā ſi lata prima ſnia ꝯ metū inferentē ꝯdēnatū ad ſeruū
reſtituendū, ⁊ q: non reſtituit iterū agaſ ad quadruplū in quo
ineſt ſimplum. ſ. ipſe ſeruus iuxta. l. ſi cum exceptione §. hec
actio, ⁊ §. ſed ſi quis. ff. eo. tit. ⁊ facta ꝯdēnatiōe ad quadruplū
ſeruus intra tp̄s qō daſ ꝯdēnato ad ſoluēdū pereat perit peri
culo actoris, q: nō ꝯſequitur niſi triplū poſtꝙ̄ ſeruus itra tp̄s
dilationis legalis perijt, ⁊ ſic interim non cēſet fuiſſe in mora,
q: illa cenſeſ purgata ꝑ dilationē legalē. Nec mirū ſi hoc caſo
periculū non ſpectat ad reū cū ſatis in alio grauet. ſ. triplo. Et
hec vera, niſi ſeruus eodē mō fuiſſet periturus penes actorem
dic vt no. in. d. l. qō te, ⁊ alias dixi plene in. l. nemo in rem ſuā
§. ſi poſt. ff. de ver. oblig.

a ℭ Per ſolutiones adde tu ⁊ vide eundem alex. in. ꝯſ. cxxvij. col. j. verſi. non obſt. in. v. vo. vbi idem tꝫ Frā. cur.

b ℭ Tyranni. adde Pet. de anc. ꝯſil. ccc. ⁊ ꝯſil. cclxxxvij.

c ℭ Sciſmatis ibi dr ꝙ ſi electio pape fuit metiſculoſa, ⁊ coronatio ſpōtanea qō h act⁹ purgat metū ꝑcedētē, ⁊c.

d ℭ Adderāt tormēta late vide ꝑ Cep. ꝯſi. xiiij. ⁊ aliqd ꝑ Anc. ꝯ. cccc x.

SVMMARIVM

1 Actio quod metus cā tollitur per ſpōtaneam ſolutionem, & metus in promittendo adhibitus purgatur.
2 Exceptio quod metus cā eſt odioſa, & fauorabilis.
3 Solutio an & qñ p̄ſumatur facta ſine metu.
4 Metus purgaſ per ſolutionē ſponte factam à metum paſſo.
5 Metus an uideatur ineſſe ſolutioni incontinenti factę.
6 Metus p̄ſumitur ceſſare per ſolutionem ſponte factam ex interuallo.
7 Metus non p̄ſumitur ceſſare in tyranno.
8 Confirmatio promiſſionis approbationis perſonę nunquā p̄ſumitur ubicunq; poteſt ſubeſſe alia cauſa quàm approbatio nu perſonę.
9 Sta. ꝙ contra iuſtūm nō poſsit opponi exceptio doli, uel metus quin debitor capiaſ nam licet qs ſoluat debitum in iuſto per hoc non uidetur approbare iniſtum metu factum.
10 Soluens bis idem poteſt alterum repetere.
11 Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus, limita ut hic.
12 Metus purgatur per actum acceſſorium ſpontaneum, licet principalis fuerit.
13 Metus ſi interuenit in electione, demum confirmatio eſt ſpontanea purgatur metus.

1 c VNI te. † Spontanea ſolutio metū in promittendo adhibitum purgat, ⁊ ſic
actionem quod metus cā tollit. h.d. ℭ In glo. in
verſic. poteſt ibi, q: ſubiota h ē vera, ⁊ ratio opi-

2 nio ab omnibus approbata. ℭ In ea ibi odioſa eſt hec exce
ptio h rō cōiter reprehenditur. q: imo exceptio. qō metus cā,
⁊ exceptio doli dꝫ eſſe fauorabilis quod datur ſecundum natu
ralem equitatem ne quis ex dolo ſuo lucrum conſequaſ cū ia
ctura alterius. l. j. ff. de do. excep. ⁊. l. j. in prin. ff. de dolo. Vn
de videſ fauorabilis ex pte metum vel dolum paſſi qui repetit
Et ſic nō ob. d. l. que exceptione q̄ loquiſ de exceptione odio
ſa macedoniani que inducta eſt contra naturalē equitatē. l. q:
naturalis. ff. ad macedo. Nam illa exceptio prouidet filioſa. vt
cum aliena iactura lucrum ꝯſequatur non mirum ſi odioſa eſt.
ad predicta facit. l. qui ſe debere, in ver. repetiturum. ff. de con
di. ob cau. vbi intus exceptione doli repetit, quicquid dixerit
ibi gl. Et idem tenent doc. maxime Moder. in. l. ſi quis cum
aliter. ff. de verb. ob. vbi de hoc ampliꝰ dixi, ⁊ ad ibi dicta me
remitto. ℭ In ea. ibi. l. qui hominem. §. ſi. non eſt bona ratio,
quia potius talis ſolutio pecunie deberet inducere repetitio
nem ꝙ̄ liberationem prout etiam habetur in. d. l. qui hominē.
§. ſi. ſed verum eſt q: ideo hic non inducit repetitionē, q: hic
intelligitur quando ſoluit ſciens ſe non teneri ſecus ſi ignorās
quia repeteretur per conditionem indebiti. l. qui hominem, ⁊
l. cū hic. §. j. ff. de condi. inde. iuncta. l. j. in fi. eo ti. ⁊ videbiſ cir
3 ca fi. gl. ℭ † In ea. ibi. non habuiſſe ⁊c. ⁊ ſic volebat Irneri
cuius opi. hic ſequiſ ꝙ in dubio ſolutio facta p̄ſumaſ facta ſi
ne metu, ⁊ cum animo purgandi, ſeu remittendi metū adhibi
tum tempore promiſſionis quod eſt verum qñ ſcienter fuit ſo
lutum arg. l. ſi quis delegaverit. ff. de noua. ſecus ſi per errorē
quia errans non conſentit. l. ſi per errorem. ff. de iuriſd. om. iu.
Item ſecus qñ incontinēti poſt promiſſionē fieret ſolutio vt ſ.
4 dicam ℭ † In ea. ibi ꝙ poſſit probari, ⁊ ſic conclude vna cum
gl. q: iſte tex. procedit non ſolum ſi ſoluens in dubio an tempore
promiſſionis interuenerit metus, ſed ēt ſi cōſtarat de metu, q:
5 purgaſ metus per ſolutionem a ſponte factam, vt hic, ⁊ in d. l.
ſi ob turpē, in prin. ⁊ iſta eſt melior rō, ꝙ̄ illa q̄ ſubditur in gl.
que dicit ꝙ eo quod certum erat vim nō ēē adhibitā in ſoluē
5 do p̄ſumatur ꝙ nec etiam in promittendo. ℭ † In ea. ibi ꝙ
non placet ⁊c. Pet. Cy. ⁊ Ray. tenent contrariū, quia vide
tur metus ineſſe ſolutioni ex breuitate temporis. l. ſi venti §.
finali. ⁊ quod ibi nota. ff. de priuile. credito. c. officij, ⁊ ibi no.
de elec. ſacti. l. lecta. ver. dicebaꝫ. ff. ſi cer. pet. ⁊ iſtud videiſ eſſe
verum ſm doc. cōiter. Tamen glo. hic formādo. q. p̄ſuppo
nit quod conſtabat ſolutionem eſſe factam ſponte quo caſu ſo
lutio gl. eſſet bona nec tunc obſtare dicto. §. ſexo, quia ibi ſo
actus irabit neceſſitatem conſequentiam a primo ſecus hic.
6 ℭ † Itē non obſtat. d. l. ſi mulier, ſe. ij. quia ibi in ſecundo actu
erat eadem ratio imbecillitatis que erat in primo. Nec etiam
obſtaret. d. l. ab hoſtibus, quia ibi in illo modico tempore, ita
erat impedimentum, ſicut in anteriori tempore abſente, hic
autem p̄ſupponitur contrarium, opinio autem Cy. ⁊ ſequa
cium procedit in re dubia. Ubi autem ex interuallo fieret ſolu
tio p̄ſumitur ceſſare metꝰ vt hic. ⁊. d. l. ſi ob turpem in prin
cipio, niſi eadem cauſa metus que inſtabat tempore promiſſio
7 nis, inſtaret etiam tempore ſolutionis. ℭ † Exemplum in ter
b rore tyranni a qui inſtaret vtroq; tempore. c. j. extra eod. ⁊.
l. ſuſcinius. §. quid ſit latitare. § ex quib. cau. in poſ. ea. ⁊ decla
rat Bartol. hic, ⁊ in. d. l. turpem. ⁊ Inno. ⁊ alij in. c. j. ⁊. c cau
ſam matrimonij, de offic. delega. ⁊ Bal. ⁊ Ang in. d. l. qui in
aliena §. fin. ff. de acqui. here. ⁊ Bald. in. l. j. alias. ij. in fin. ſ. de
c condi. ob tur. cauſam in ſuo conſilio ſciſmatis a quod ponit in
rubr. ſ. ſi quis aliquem teſta. probib. ℭ Et iſta facitur multum
vtiliter ſecundum Iac. but. Bal. ⁊ Angel. hic ad queſtionem
quomodo ⁊ quando p̄ſumatur confeſſionem factam poſt tor
turam eſſe factam ſponte vel metu tormentorum. Nam debet
diſtingui an facta fuit incontinenti, an ex interuallo, ⁊ an fuit
d facta viciosa confeſſio in loco, vb aderant tormenta d vel non,
qō ē bñ no. Adde Bar. idem volentē in. l. j. §. diuus ſeuerus
ei. ij. de queſtio. Io. an. in. c. cum contemplatione, de regu. iu.
in antiquis, ⁊ per Pau. de liaza. in cōmento. c. grauis, de de
poſi per Bal. in. l. vnica. in. v. ⁊ vij. colum. de confeſ. ⁊ in. c. j.
§. iniuria, de pace iura firm. ⁊ aliquid per eundem in. l. j. ſ. quo
rum ap. ⁊ per Ange. ⁊ Imo. in. d. l. qui in aliena. §. fine.
ℭ Ubi dñt qō ſufficiens interuallū intelligiſ iudicio arbitrio
poſtꝙ̄ nō reperiſ determinatum a lege, arg. l. j. ff. de iur. deli.
iuncta. l. j. §. poſtmodum. ſ. de cuſt. reo. idem vult Bar. in d.
ver. dum -, qō eſt. no. i practica. ℭ In ea. ibi, ſi aduerſus redi
tionē. l. j. certe ibi non interuenit turpis cā ꝑ quā. l. ciuiliter
mittat iuramētū ſecus ſi in iuramento in quo interuenit turpi
tudo

in do, ſine metus. l. iuriſgentium §. ⁊ generaliter. ff de pac. ⁊ in
auc. ſacramenta, in ver. ſponte, ⁊ ibi no. Barto. in ſi. ſ. ſi aduer.
ven. ℭ Inno. ibi. c. ad aures, voluit allegare. c. debitoris, q̄ in
8 re iur. ⁊. c. ad aures, extra eo. ℭ † Et ex hoc collige q̄ vbicūq3
poteſt ſubeſſe alia cauſa q̄ approbationis p̄miſſionis perſone
non preſumitur approbatio. Naz hic preſumitur potius quod
ſoluerit cauſa euitandi periurij q̄ cauſa approbandi promiſſio
nem meticuloſam. Pro hoc optime facit. l. ſi per vim. ſ. e. vbi
probatur q̄ iſte qui vendidit per metum ⁊ poſtea recipiat pre
cium non preſumitur approbare primum ɔtractum ſm Bar. ibi,
ſed preſumitur recipere ad preciū, vt ſit ſibi magis cautuz. Sz
contra iſtam glo. facit, nam qui per metum ſoluere iurauit non
poteſt euitare periuriū aliter q̄ ſoluēdo, q: poteſt petere ſe ab
ſolui a iurā. c. de iureiur. ⁊ no. gl. ⁊ Inno. in. c. ad aures, ⁊ in. c.
Abb. extra eo. Ergo ſi ſoluo videor ſponte ſoluere Pan. de
ca. hic dicit q̄ ad hoc obiectum non reſpondent doc. ſed ſz eū
poteſt rñderi, q̄ non poteſt imputari ei cur a ſuperiore non pe
tierit ſe abſolui, q: a iure duplex via ſibi cōcedebat, vez q̄ pete
ret ſe abſolui, vel q̄ ſolueret, ⁊ poſtea repeteret, vnde pōt eli
gere q̄ voluit. Pro quo facit lz nō alleget id quod voluit bar
to. in. l. gerit. ſ. de acq. here. vbi dixit q̄ quotiēs quis pōt age
re actum dupliciter intelligitur geſſiſſe eo modo quo ſibi vti
lius eſt allegat in arg. l. merito. ff pro ſo. Adde q̄ Hoſt. in. c.
ad audientiam extra eo. ēt reſpondet ad dictum obiectū dicēs
a q̄ nō eſt imputandum ſoluenti ſi voluit potius implere a iuſm
q̄ petere ſe abſolui q: ita debuit potius facere, vt no. Inno. in
d. c. ad aures, ⁊ non eſt imputanduz ei ſi voluit euitare ſiniſtrā
opi. vulgi quam quis interdum incurrit veniendo ɔ iuramen
tum etiam poſt abſolutionem. Et ſic communiter tenent opi.
huius gl. lz contra iſtam gl. ſit alia glo. in. d. c. ad audientiam,
in ver. reſignaſſe per illum text. De qua gl. legiſte mentionem
non faciunt, tamen illam reprehendit Hoſti. quem alii ſequun
tur ibi Et ſecundum predicta intellige glo. in. l. ſi quidē. §. pe,
ff. eo. Plus tenuit Pe. ⁊ Cy. hic in. q huius gl. q̄ idē eſt d̄
iure ciuili, qđ eſt de iure cano. lz Ray. ⁊ Bal. ɔdicant. Tamē
in hoc non inſiſto quod poſt hoc dz ſtari tali iuramento de iu
re cano. ⁊ cum agatur de peccato ⁊ de periurio, in hac mate
ria ſeruandum eſt ius canonicum in vtroq3 foro per not. in. ca.
poſſeſſor, de reg. iur. in. vj. ⁊ in. c. a preſcript. per legiſtas in. l.
9 priuilegia, de ſac. ſan. ecc. ℭ † Et predicta induxit Bar. not.
ad. q. ſtatuti dicentis, qđ ɔ inſtrumentum nō poteſt opponi ex
ceptio doli, vel metus. quin debitor capiatur, nā lz quis ſoluat
debitum in inſtrumento. Non vr̄ per hoc approbare inſtr̄z fa
ctū per metū, q: p̄ſumetur ipſuz ſoluiſſe, eo q: cogebat a ſtatu
to. Item ne capiat, non non autem animo approbandi inſtr̄m,
⁊ idem lz Bar. ⁊ Ange. hic qui reputāt hoc eſſe no. dignum.
Et ex hoc dicto colligit Bal. hic, qđ lz ſtatutū tollat exceptio
nē hñtē i ſe equitatē, tñ ſoluēs pōt petere nō q: tollit exceptio
ne lz q: iuuat nāli equitate, ita dicit ipſe reputans hoc eſſe mē
ti tenendum, Saly. hic dicit qđ in hoc dicto Bar. pñat cogi
tandum, q: cui denegat exceptio tanto fortius actio. l. nec inē
tio. ff. de tranſa. Nec ob. ſm eum id qđ habetur in. ca. debito
res, de iurein. ⁊ quod no. gl. dum allegat. c. aures, q: reſpōdēt
qđ ſicut tex. in. d. c. debitores expreſſe cogit iurantē vt ſoluat
vſuras ita expreſſe prouidet qđ poſſit illas ſolutas repetere, ſz
h̄ ſtatutum non concedit ſoluenti repetitionem, ſed teneo opi.
Bar. ⁊ aliorum, potes reſpondere ad. l. nec intētio, qđ ibi ea
dem. l. denegās excep. denegat etiam expreſſe actionem in ca
ſu in quo ex nulla turpi cā ɔpetebat exceptio alias ſecus p. d.
c. debitores, vt etiam no. Bar. in. d. l. ob turpem. Vel qđ licz
ſtatutum deneget exceptionem doli, vel metus non vr̄ denega
re condictionem ſine cauſa ſicut dicimus in eo qui eſt condem
natus ad debitum qđ antea ſolutum ⁊ ſatiſfactum erat. Naz lz
poſt ſententiam denegetur exceptio cum res iudicata quādq3
ſi contra ius litigatoris mereatur executionem. l. j. §. item cum
contra ſacras. ff. que ſenten. ſine appellatio. ⁊ faciat ſententia in
debitum reputari debitum. l. j. ſ. de condictio. indeb. Tamen ſi
licet poſt ſniam p ɔdemnatus ſoluat poterit pecunias que pri
b mo loco ſoluta fuerat repetere condictionem ſine cauſa, vt pro
batur ex no. per gl. in. l. nil. verum in prima gl. ⁊ ibi Barto. in
vj colum. ff. de condi. indeb. vbi ſi mulier ſoluat pretextu tran
ſactio, valide repetitur quando apparet qđ ſine iuſta cauſa re
manet apud eum qui recepit. Et ideo in propoſito infert ſingu
lariter Bar. ⁊ in. d. l. nil in. vj. co. qđ ſi ſtatutū dicat quod cō
tra inſtrumentum poſſit opponi exceptio ſolutionis que pba
ri debeat per aliud inſtrumentum ⁊ non per teſtes.

10 ℭ † Pone modo quod ſolui, ⁊ q: non poſſum pbare ſolutionē
per inſtrumentum coactus fui iterū ſoluere certe facta ſecūda
ſolutione repetam quod primo ſolui per condictionem ſine cā.
Et ſic ſtatutum denegans exceptionem non intelligitur dene
gare actionem idest condictionem ſine cauſa que oritur ex ſolu
tione facta occaſione reiectionis illius exceptionis, vt no. bal.
in. l. j. in pen. colum. ſ. quando p̄ uo. ⁊ in. l. ſub pretextu. ſ. de re
iudi. ⁊ Ang. ⁊ Pan. de caſt. in. l. ſi ſine, in prin. alias in. §. ſi p
curator. ff. rem ra. habe. ⁊ Pan. de caſt. in. l. ſi filio. ff. de ɔdi.
ſine cauſa, ⁊ in. l. imperatores, ⁊ ibi alias dixi. ff. de re iudicat.
Vel ſm Bal. in. l. j. §. ⁊ parui. ff. quod vi aut clam, dic verum
eſſe qđ denegata excep. vr̄ denegata actio qñ illud quod vis,
deducere per viam actionis potuiſſet deduci in primo iudicio
in quo tua exceptio reiecta eſt alias ſecus per. d. c. debitores.
Sed hic non poterat deduci metus in primo iudicio propter
dictum ſtatutum ergo ⁊c.
ℭ In ca. ibi nec ſupina hoc cōiter reprehenditur, q: immo ſi
in caſo huius. l. ſoluiſſet errore facti, vel iuris poſſet repetere
per condictionem indebiti non per actionem quod metus cau
ſa, attento quod in ſolutione nō interuenit metus, vt ibi p bar.
ℭ In gl. in ver. properaſſe, in ſi. Dic quod in. d. l. j. finis cō
11 patiebat cum prin. hic autem ɔtrariebat. ℭ † Extra gl. inquātum
Bar. hic, ⁊ in d. l. ſi ob turpem, in prin. limitat regulaz que hz
quod ſpoliatus ante omnia eſt reſtituēdus, vt hic p eū. Adde
tex. l. proxi. vbi no. Bar. Bal ⁊ Imo. in. l. naturaliter. §. nihil
commune in prin. ff. de acqui. poſſ. ⁊ ibi alias iſtam cum multis
12 alijs, fallentijs recitaui † Item quod hic dicitur quod ſi actus
principalis fuit meticuloſus acceſſorius autem fuit ſpōtaneus
quod purgatur metus ⁊c. ℭ Sed quid econtra exemplū, pa
pa eſt electus ſponte ab eiſdem, poſtea eſt coronatus per me
tum, dic quod allegatio metus in coronatione adhibiti non au
ditur, eo q: in actu principali interuenit purus conſenſus, ita
ſingulariter dicit Bal. in. l. cum te, per illum tex. infra de pi
gnor. ſecundum vnum intellectum quem ibi ponit ipſe.
13 ℭ † Quid aūt ſi metus interuenit in electiōe tamē coronatio
fuit facta ſponte dic vt per Bal. in conſilio ſchiſmatis, qđ po
nit ſuper rub. C. ſi quis ali. teſta. probi. circa. xliij. colum, vbi
lz qđ purgatur metus per hanc. l.

a ℭ Implere. facit qđ voluit Ro. ɔſi. 169. qđ ſoluēs a metu excōicationis dr̄ potius, vigore illi⁹ ſoluere q̄ vt approbet ɔtractū.

b ℭ Sine cā. vide p Fal. ɔſ. clxxxvj.

SVMMARIVM

1 Vendēs rem per metum repetit utili actione in rem, à quolibet poſſeſſore, ſi precium offerat, & poſſidens lōgo tempore nō præſcribit.
2 Ius recipiendi precium rei uenditę per metum tranſit ad ſucceſſorem uendentis.
3 Precium rei uenditę per metum, an ſit reſtituendum primo emptori, an ſecundo.
4 Precium rei uenditę per metum, an ſit reſtituendum primo emptori, uolente ſecundo emptore.
5 Precium rei uenditę per metum, an ſit reſtituēdum primo emptori, ſi ſecundus emptor opponeret q̄ non trahit titulum à primo emptore.
6 Emptor rei uenditę per metum, an poſſit cōueniri perſonali actione quod metus cauſa.
7 Promittens p metū dare aliquid, an & qñ poſſit conueniri actione q̄ me. cau. ad reſtituen data.
8 Bonefidei poſſeſſor licet faciat fructus ſuos, tñ qñ ſeruus acquirit dominium fructuum officio iudicis, eos & extantes reſtituere tenetur.
9 Præſcriptio quando tempore currat in rebus metu, uel furto uenditis.
10 Auctentica malefidei infra de præſcriptionis an habeat locum in iſto caſu.
11 Minori an & quando detur reſtitutio aduerſus uenditionē metu factam.
12 Contractus metu initus ualet ipſo iure, fallit ut in litera.
13 Sententia lata per metum an ualeat.
14 Precium rei per metum uenditę an & qñ proueniat primo, uel ultimo emptori, aut ſucceſſori.

1 SI vi vel metu. † Vendēs, vel eius hēs fundū p metum
venditū repetit vtili actione in rē a quolibet poſſeſ
ſore ſi pciū offerat ⁊ poſſidēs lon. t pe nō pſcripſit
2 h. d. ℭ † No. qđ traditiōe fcā p metū nō trāſfert plenū dñiū,

ps qꝛ tradēti daꝛ viſſia rei vē. ¶ Scđo not. ꝙ ius receipiendi precium ſeu ius retentionis rei tranſit in ſingularem ſucceſſorem ꝙ la. ll ad mām de quo per Bar. in. l. ſi iterius. §. ſi quis prius. ff. de aquo plu. ar. & in. c. qꝛ. v. & ibi per doc. de iud.

¶ Tertio no. ꝙ per petitionez, vel exceptionē precij factā a venditore nō purgatur metus venditori illatus de quo plenius
3 vt. j. l. pxi. ¶ † In gl. in verbo reddito, in prin. ibi ei q dedit, & ſic ſentit gl. ꝙ inuito iſto ſcđo emptore poterit iſte heres precium dare primo emptori, & nihil dare ſecundo, & hoc ſꝫ ħ Ange. & Ful. qꝛ iſte heres eſt debitor primi emptoris, & ab eo precium habuit niſi ſecundus emptor habuiſſet iura ceſſa a primo vt hic p Bar. Sed Sal. hic ſꝫ ꝯtrū volēs ꝙ ēt ſine ceſſiōe preferatur ſecundus emptor, qꝛ ius excipiendi ēt tranſit ſine ceſſiōne in ſingularem ſucceſſorem. l. ſi. ff. de except. rei iud. l. ſi a te. §. ini. & l. ſi. ff. ne excep. rei iud. & plene p Bart. in. d. §. ſi quis prius. Et ideo tāq̄ʒ ſi ſcđs emptor denunciaſſet iſta heredi, ne ſolueret primo emptori, ſꝫ ſibi nō poſſet ſoluere primo emptori, ar g. l. ſi. j. de nona. & ideo non ſine miniſterio tex. hic dicit ꝙ fuit ſolutum ſecundo emptori, ſed certe hic tex. non dicit hoc, imo potius totum contrarium, in ver. reddito. ¶ Nam reddere proprie eſt retro ſibi dare ꝙ a te accepi. l. verbum reddendi. ff. de ver. ſig. & ſic teneo cū Bar. Non ob. ꝙ ius excipiēdi tranſit in ſingularem ſucceſſorem, qꝛ non per hoc ſequitur ꝙ p̄cium primi emptoris debeat ſolui ſcđo p̄ꝫ etiam j. dicetur. ¶ In ea. ibi, ſꝫ ibi abundat maxime in prima ſolutio.

4 ¶ † In ea. ibi. l. ſi cū militaribus Pe. & Cy. & Ray hic ꝯtrū tenent volentes ꝙ volente ſcđo emptore teneaꝛ iſte heres offerre totum precium ꝙ ſoluit primus emptor, qꝛ ſcđs ſuccedit in ius primi. l. dolia. §. j. de contrahen emptio Bar. vero cū quo tranſit Ang. Sal. & Ful. ꝯtrū ſcindit ꝙ niſi per primum emptorem ceſſat ſuīs iura non poſſit ſecundus opponere ꝙ rem reſtituere non oꝫ niſi ſibi ſoluatur totum precium datum a primo, ſed ſolum poſſit opponere de precio a ſe ſoluto per. d. l. ſi cum militaribus. Nam ipſe non habet mandatum a primo emptore recipiente precium primo emptore ſolutum, ergo ipſi ſecundo reddi non poteſt. l. qui hominem. §. ſi nullo. ff. de ſolu. Sed opponitur ex perſona primi emptoris ꝙ ipſe non teneꝛ rem reſtituere niſi primo emptori ſoluatur illud maius preciū datum a primo emptore, & tunc poteſt quis ius excipiendi trāſit in ſingularem ſucceſſorem, vt. ſ. dixi. Et idem dixit Bart. ſi ſimpliciter opponatur exce. vt hic per eum latius qui in effectu videtur comprobare opi huius gl. Ius autem agēdi nō trāſiret in ſingularem ſucceſſorem ſine ceſſiōe, ita loquitur. l. ſi creditore. ff. de eule quam hic alle Bar. & non bene ad propoſitū qꝛ tractamus de iure excipiendi Bald. hic ſimpliciter tranſit cum opi. Cy. cum eo etiam concor. Pau. de ca. hic qui etiam ſubdit ꝙ tantum illud plus precij ꝙ dedit primus emptor erit ſibi ab iſto ſecundo emptore exigente reſtituendum. vt ſic omnia reſtituātur in priſtinum ſtatum, vt dicit gl. hic in prin. Sꝫ non diſcedo ab opi Bar & ſequacium, qꝛ ſꝫ iura dicant ꝙ ius excipiendi tranſit in ſingularem ſucceſſorem, non tamen dicit quod ſecundus emptor ſine mandato poſſit conſequi ſibi dari, precium primi emptoris. Nec ob. rūſio quā dabat Cyn. in. l. ſi cum militaribus, dum dicebat quod illud ideo ibi eſt, qꝛ lꝫ ibi totum non ſoluatur vltimo emptori, tamen creditori remanebat ius exigendi a debitore illud, ꝙ plus ſibi creditori debebatur, qꝛ dico ꝙ idem erit in caſu nō. qꝛ primus emptor per conditionem ſine cauſa repetere poterit aduerſarius iſtum hꝫ dez iuxta. l. j. ff. de condi. ſine cauſa. Et ex predictis infert Barto. & Sal. hic, qđ illud eſt in ſcđo emptore qui minus preciū ſoluerat q̄ʒ primus. Idem dōm eſſet in eo qui nihil ſoluiſſet, vt qꝛ eſſet donatarius, nam non poterit opponere quod ipſi donatario ſit precium reſtituendum, nam etiam ius excipiēdi trāſit in ſingularem ſucceſſorem ex cā lucratiua. l. ſi ibi. §. pactuꝫ, in ſi. ff. de pac. Bal. vero ſimpliciter dicit quod preciū erit donatario reſtituendum, alias offerendum, qꝛ ius excipiēdi tranſit ꝛc. Et cū eo tranſit ſimpl̄r Pau. de ca. hic. Pro iſta opi. Ful. alle. tex. in. l. q ſolidū §. j. ff. de leg. ij. vbi precium retrodādum emptori qñ reſcindiꝛ vēditio fundi debetur legatario cui ēptor fundū illū legauerat q̄ʒq̄ʒ regulariter re legata euicta nō teneaꝛ hrs legatario de euictiōe. l. ſi a ſubſtituto, in fin. & plene in. l. ſi domus. §. d euictiōe. ff. de leg. j. & per hoc relinqt cogitādum. Sꝫ ſuſtinēdo obi. bar. poſſet rūderi ad. l. q ſolidum, qđ ibi non dꝛ ꝙ legatarius poſſit ꝯ reſcindētē ꝯtrū excipe qđ p̄ciū ſibi legatario reſtituēdū ſit, imo potius ibi dꝛ ꝯtrū. ſ. qđ hꝫdibus emptoris eſt reddendū, tñ ibi eſt tex. ꝯ vnū bñ no. qđ inducꝛ

a ¶ Fructus ſuos ꝛđđ adđs fruct⁹ & qñ teneaꝛ bonefidei poſſeſſor ange. ꝯſ. 134. & ꝯ. lx. & ēt ro. ſin. ſuis fructuū applo. venit palea ꝯtr ſit teneaꝛ ad fructus ille q tenetur illos reſtituere minori vid p eūdē ꝯſ. 454. & ad quē pertinet fruct⁹ rēditiōis facte ſub ꝯdiōe pēdēte ꝯdōne cū tenētu ꝯdōnis ēptor ꝛ pdit p̄ cū reluerſicedit vēditori. Vid tex. ſin. i. l. ſibi. §. qđ ait. ff. d. l. cōmi. p quē de ro. ſin. ſuis ſe in crotum. l. florenos.

tenter dixit Pau. de ca. hic volēs qđ donatarius hñs cām a primo emptore poſſit excipiendo conſequi qđ preciū datum p primum emptorem ſibi donatario reſtituatur ſm opi. Bal. de qua dixi. ſ. Tū donatarius tenebiꝛ iſtđ reddere primo emptori, nā
5 in ħ dixit ꝯ tex ſ. l. qui ſolidum. ¶ † Ex his ēt infertur qđ ſi iſte vltimus poſſeſſor non traheret titulū a primo emptore an poterit opponere qđ preciū reſtituaꝛ p̄ emptori p Cy. & Bal. hic, q dñt qđ nō, qꝛ poſtq̄ʒ nō eſt ipſe ſingularis ſucceſſor ēptoris nō pt ſeū trāſferre ius excipiēdi, qꝛ res iter alios acta ꝛc. Sꝫ Sa ly. pntat cogitādū p p iſtū tex. in ver. reddito, nā tales abſolutū abſolui reſoluuntur in ꝯdōnē. l. a te ſtatore. ff. de ꝯdi. & demō. l. cui etis agris. ff. de vſu. Ergo niſi impleaꝛ iſta ꝯdō nō precedit libellus nec competit actio. Teneo primā op. qm̄ imo procedit libellus ēt ſi prius non offeraꝛ reſtitutio precij. l. j. in ver. maxime, & qđ ibi gl. & clarius Bal. ibi. j. de reſcin. ven. Eſt verum qđ pōt opponi exceptio, vt hic in ſimili, in. l. ini. §. offerri. ff. de. emp. Sꝫ iſtud ius excipiendi non tranſit ad iſtū q eſt ſingularis, ſucceſſor, vt dixi. Preterea iſte tex. in ver. reddito loqꝛ in eo q erat ſingularis ſucceſſor primi emptoris. Non ob. ſi dicatur qđ actor conſequiꝛ rem & preciū cum aliena iactura, ſm Saly, qꝛ rñdeo qđ imo non tenebit preciū, qꝛ poterit repeti p
6 ꝯdōnem ſine cā a primo emptore, vt dixi. ¶ † In gl. in ver. minutus, ibi nō ad pſonalē ꝛc. hec prima cōiter non teneꝛ, & bene ſi poſſet emptor poſt longū tpꝰ ꝯuenire i pſonali actione ꝙ me tus cā, non eſſet munitus cuius ꝯtrū hic innuit tex. Nec ad h ob. qđ tex. loquitur de eo qui eſt munitus. ſ. aduerſus actionez reales. Qꝛ rñdeo qđ imo loqꝛ ēt de actione pſonali, vt ħ p gl. l. ver. quoqꝫ. Vñ ſcđa ſolu. cōiter teneꝛ, & eſt bene no. nā ex ea hēs ꝙ actioni perſonali in rem ſcrip. preſcribiꝛ ſpacio lōgi tēporis, qđ ſane intelligas lꝫ doc. nō declarēt p poſſidentem cū titulo & bonafide, vt hic, alias eſſet ꝯ. l. hereditatis. j. de pet. he. vbi petitio here. que eſt in rē ſcripta non tolliꝛ preſcrip. lō. tē. nā id illud eſt qꝛ peti. here. non datur regulariter ꝯ titulo poſſidentē. l. regulariter. ff. de pet. here. vñ in caſu in quo requiriꝛ dari ꝯ titulo poſſidētē tolliꝛ ſpacio lon. tem. l. ſi in ſi. j. d edic.
7 di. & ibi no. † Sed dubitat hic Saly. quid ſi promiſi tibi p metum dare quo caſu p̄miniēt daꝛ actio qđ me. cā, vt liberer. l. ſi vnus. ꝯ. ſed & ſi quis. ff. eo. que nulla hꝫ ħ caſu cōcomitantiā d actione reali, nec ēt vꝫ ſic in rē ſcripta omeſu nicentem, quod tunc ſone requireremur. xxx. an ad preſcriptionem niſi actionem ipſam qđ me. cā potius in apiſtendine, & potētia conſideremus q̄ʒ in actu ita reſidet ipſe. Puto verū eſſe qđ ēt iſto caſu videatur ſcripta in rē adeo qđ indiſtincte ħ actio ꝯ quēcunque ceſſionariū competeret, & p hoc bñ facit. l. apud celſum §. pe. ff. de doli exce. tñ non tolleret preſcriptio lon. tēp. ſe lōgiſſimi, qꝛ hic deficit bonafides cū ti ulo & poſſeſſione que requiritur ad preſcriptionē lon. tēp. ēt in actionibus ſcriptis in rem vt pꝫ p ea que dixi circa. l. hereditatis. et ſic in hoc teneo cum Sal. ſ. qđ pſcriptio longi tēp. non ſufficiat, non tñ p rōnē ſuaꝫ & hoc recte inuenti tenēt doc. hic indiſtītē reprehendūt deciſionem quam poſuit gl. j. l. pxi. dum alle. l. ſi. j. de his qui a nō domino, & maxime de iure cano. p. c. ſi. de preſcri. ¶ In ea. ibi. §.
8 ſi qs ſeruū ꝛc. ¶ Et ex hoc infert no. † Bart. qđ lꝫ bonefidei
a poſſeſſor faciat fructus ſuos ᵃ. l. q ſcit. §. in alieno. ff de vſu nihilominus cum ſeruus dominium fructuū acquirat dñi ind. eos, & extantes reſtituere teneꝛ. l. certum, in ſi. j. de rei vendi. & plene no. in. l. ex diuerſo, in prin. ff. de rei ven. & etiaꝫ pro conſumptis tenetur quatenus locupletior effectus eſt ſecundum opi. quam tenuit Bar. in. l. ex diuerſo. ff. de rei ven lꝫ gl. ibi, & magis cōiter doc. aliter teneāt. Pone ergo quod bonefidei poſſeſſor dictos fructus extantes quos percipiendo fecit ſuos poſſedit p triennium poterit cogi ipſos reſtituere, concludit ipſe qđ non qꝛ ſicut ſi non fuiſſet dñs dictorum fructuum vſucepiſſet, eos triennio, ita ſi dominus eſt debet preſcribere eodez tempore ꝯ aduocationem fructuū quam facere potuiſſet aduerſarius p ħ no. in gl. et eſt tex. cum glo in. l. ſequitur. § fructus. ff. de vſuc. & idem no. Bal. in. l. j. in. ij. col. j. de vſufru lega. & in. §. ancille, in quinta colum & ibi Cy. j. de furtis, & in. l. eos, in princip. j. de vſur. & per Anto. de buti. in gratie, extra de reſtitu. ſpolia. Ex quo etiam habes quod licet officio iudicis re aliter non preſcribatur niſi ſpacio xxx. annorum. l. ſicut, in verſicu. perſecutione, cum glo. j. de preſcriptio. xxx. annoruꝫ, tamen fallit in
9 caſu iſto quod eſt diligenter. ¶ † In eadem ibi, non preſcribuntur ſcilicet ſpacio longi temporis, ſed triginta annorum, bene preſcribuntur res furtiue ſecundum Azo. in ſum. vt refert Barto. in. l. ſequitur. §. ſi fundum in fine. ff. de vſuc. & Angel.

in. l.

in.l.vicla ff.de acqui.poſ.et Iac.de ra.et Imo.in d.l. ſequit.§.
pe.et in.l.non vt ff.de acq.poſ et eſt glo.lʒ ipſi non allegent in
20 d.§.iuſtine,et in.d.l.ſicut,in gl.fi.℄ †In ea.ibi in auc.vt ſpõ
ſalitia largitas ec doc.oẽs hic trãſeunt cũ gl. excepto Bal.q
conabatur iuſtinere q auc.male fidei.ff.de preſ.xi lon.temp.nõ
2 habeat locum in iſto caſu cũ non tractet de preſcriptione dñij,
q emptor hoc dñium acquiſiuit ex ɔ̃tu,ſed tractat de preſcri
benda cõfirmatione dñij quo caſu nõ loquit.d.auc Quod eẽt
no pro limitatione illius auc facit q no.Cy.in.d auc.in.iiij.
q.et ibi Ang.et Imo.in.l.furtũ.§.furti.ff.de vſu.et Spe.et Ioã.
an.inti.de preſcri.§ j ver.quid ſi debitor,et in verſ ſed nunqd
hodie.Sʒ in ppoſito nõ audeo recedere ab op.gl. que ẽ cõis
attento q.hic vt tractari de preſcriptione vtilis dñij q remãſe
rat penes venditorem.℄ In ea.l.fi.doc.cõiter hic tenẽt ɔ̃trã
per.l.item ſi res,in prin.cũ gl.ff.de alie.iud.mu cã fac.et ad.d.
l.fi.rñde vt per Bar.et in.l.iij.vi bo.ra.lʒ Saly.teneat hʒ ɔ̃trã
per.d.l.fi Sed tñ q ſatis leuiter mouet ideo nõ recito. Et p
b cõi opi.facit,q ius excipiendi ſupueniẽs ſucceſſori ſingulari
nõ prodeſt actori,vt.l.ſi a re.§ ijl.cum ſeq.ff.de excep rei iud.
22 ℄ †In ea.ibi,nunqd finit anno dic q vbi leſus quis eſt ptr
preſcriptione,et pp etatem minorem,vel abſentiam reipublice
cauſa conceditur ei facultas impetrandi reſt.i integ.olim.ff.an
num hodie ff.quadrien.l.fi.ff.de tẽp.in integ.reſt.Iſtud appel
latur officium reſcindens q in caſu noſtro nõ eſt neceſſariũ,q
pretor motus abſq alia reſtõne actum metu geſtũ nullo tpe
ratum hʒ et vtilẽ actionẽ abſq alia reſtõne conced't q̃ actio an
te preſcriptionem erat directa.l.ſi mulier.§.i.et §.fi.ff.eo Que
dã eſt actio que dĩ reſciſſoria idẽſt vtilis actio poſt reſti.in inte
grũ cõpetens que ante preſcriptionẽ vt dixierat directa.l.an
hoſtibus,la vltima ff ð capti.Et competit iſta vtilis poſt reſtõ
i inte.impetratam in caſu quo impetratio eſt neceſſaria,et tali
ca n finit dicta actio vtilis anno,vt.l.fi.ſm verum intellectũ
ff.ex qui.cau.ma.et ibi Bar ſed in caſu noſtro eſt perpetua,eo
q non oriẽ ex aliqua reſtõne impetranda,et ſic hẽs intellectũ
21 gl.℄ †In ea in fi ꝑ intellectu huius gl vide omnino Bar.in.l.
eleganter,in prin.in.iij.col.et inquam ɔ̃cludit gl.q actus me
tu in iuſtus valeat ipſo iure vt hic,et d.l.metum §.ſed cũ pretor.
c Fallit tñ i ɔ̃tu dotis et matrimonij.d.l.ſi naturaliter.§ ſi dos
Fact.l.ita,in prin.ff.de ver.ob.Itẽ fallit in cõpromiſſo,et in
progatione iuriſdõnis.l.ſi quis ex conſenſu.de epiſco.aud.l.
ij.in prin.ff.de iud ſm rub.et Bar.de Saly.in.l.interpoſitas.
23 ff.de tranſa.℄ †Quid in ſnia lata per metum vide bonas glo.
quas alle.bal.in.l.decernimus,de ſan.ſan ecc.et in.l.j.ff. ð ſen.
ex pi.reci et in.l.fi.ff.de pen.et ind in.l.fi.§.i.ff.cõia de le.et ibi po
nit quid de arbitramento electione,et proteſtatione per eundẽ
in.l.ſi.§.i.in ij.co ff.de bo.que lib.et in l.ſub pretextu.ff.de he
re.act.et ibi tangit an actio.interpoſitio propter metũ reddat
24 ipſo iure nulla.℄ †Vltimo inquantum allegant.ff.d.l.q ſoli
dum.§.i.adde q probabiliter poſſet ſuſtineri,q lʒ in ſucceſſo
re ſingulari ex cã oneroſa poſſit pcedere opi Bar.attento qð
totum precium p'imi emptoris non dʒ peruenire ad ſm,tamẽ
ſecus vt in ſucceſſore ſingulari ex cauſa lucratiua per.d.l.q ſo
lidum,et hoc maxime cauſa circuitus euitandi,argu.l.oñs,te
ſtamen.o.ff.de condi.indeb.

℄ SVMMARIVM ℄

1 Actio quòd me. cauſa intra annum datur ad quadruplum ſi res
nõ reſtituatur,poſt annum uerò ad ſimplum,ſi alia actio nõ
competit.

2 Venditor coactus per metum uendere,non uidetur approbare
contractum,licet precium recipiat.

3 Actio quod metus cauſa quando ſit pœnalis ad quadruplũ, hic
dicitur.

4 Actio quod metus cauſa poſt annum an poſſit concurrere cũ
qualibet alia.

5 Pœna quadrupli eſt pœna contumaciæ non reſtituentis, non au
tem eſt pœna metus.

1 **I per vim.** †Actio qð met.cauſa intra
annũ datur ad quadruplũ
ſi res nõ reſtituat,poſt annũ vero ad ſimplũ ſi alia
2 actio nõ competit.h.d.℄ †No.ibi reddito a no
bis precio qð vẽditor p metũ coact' ẽ vẽdere non vt approba
d re ɔ̃ctum lʒ recipiat preciũ qð intelligit Bar.Ang.Saly.et
Pau.de ca.ſi ex interuallo recipiat,q ſubeſſe põt alia cõiec

tura q̃ approbãdi,nã põt intelligi vẽditorẽ recepiſſe precium
vt ſic ſibi magis eſſet cautũ,et ita ẽt tʒ Bar.in.l.pe.ff.de cõd'.
ob tur.cau.et Sal.ĩ.l.pri.et hoc cõiter tenẽt p ea q̃ dicta fuerunt
poſt pri.in.l.ii.ff.eo.lʒ Bal.hic contrariũ dicat,et non bene.
3 ℄ †In gl.i.Pau.ð ca hic dicit qð in caſibus in quibus daẽ
hec actio directa ex edicto pretoris qñ adſunt vba et mẽs edi
cti tũc eſt penalis ad quadruplũ,vt qñ interuenit metus,vl'cru
ciatus corporis.Si vero p aliũ metũ q p̃inceret offic.iud vel
actionem vtilẽ ſm qð plene inu vltimum in.l.interpoſitas in gl.
.ff.de tranſa.tũc putat qð non eſſet penalis ad quadruplum,et
ita putat iuiſſe de mẽte hui' tex.et hʒ ab alio expreſſius ſcriptũ
nõ reperio Dicit ẽt circa hoc Saly.in.l.cũ te ff.e.qð in caſi
bus in qbus pp metũ nõ hʒ locũ actio in fcm vt in caſibus poſi
tis,in.l.ſi § j.cũ ſeq.ff.e.agit tñ ad ſimplũ q illi caſus nõ fue
runt pmiſſi a pretore,et p hoc dicit ponderanda eſſe verba gl in
l.cum te.Tñ puto firmiter qð pena quadrupli hẽat locũ i ca
ſibus in quibus iuriſc expſſe extẽdit edictũ pretoris ſi interue
nit metus mortis,vel cruciatus ſui corporis exẽplũ,in.l.iſti q
dẽ.§.pe.et fi.e.l.ſi ego.ff.e.Nã cũ edicto ptoris cõtineatur pe
na quadrupli.l.ſi cum § j et ibi Bar it eo.verba edicti preto
ris poſita in.l.cõtinet in fi.ff.eo.extendũt p iuriſcõ.ergo indu
cunt idẽ de extẽſo qð de ipſo ad qð fit extenſio.l.iii.§.hec vo
4 ba,in fi.de neg.geſt.℄ †In gl.io ver.teſtinat p intellectu hu
ius vide plene no.in.l.ſi ciue exceptione.§ hec aũt actio.ff.eo.
℄ In gl.fi.ibi,acceptotuli ec.dic qð imo i caſu cõpetit alia ſ.
antique actio vtilis q̃ añ acceptilatione erat directa.l.metũ.§.
volẽti ſm verũ intellectũ quẽ ibi ponit gl.mag.ff.e.℄ In ead.
ibi,ſm iura vetera,declara vt p gl.i.l.ſi cũ.§ poſt annũ in ver.
eẽ cã dʒ.ff.e.℄ In ea.ibi,ſi aliunde actio nõ ſit ec.et ſic vult gl.
qð actio qð metus cã poſt annũ cõcurrere poſſit cũ alia,q̃ or
tur ex eodẽ fonte ſeu ex eodẽ edicto,ſecus ſi ex diuerſo.Sed
Bar.dicit hic cõtrariũ p.d.l ſi cũ.§.cũ q.Tñ doc.inſequun
tur gl hʒ quamẽt ſeqt bar i.d.§.poſt annũ,nõ ob.d.§.cũ q,q
rñde qð vel ibi actio ð dolo oriẽ in c.ſu iſto ex eodẽ fonte, vt
ibi ẽt no.gl.Vel dico qð eſſet ex diuerſo,tñ cõcurrere põt ac
tio qð me.cã,cũ alia que ſit ptoria ſeu ex ordinar a,pnt ẽ actio
5 de dolo,et ſʒ ec no.hic in prin.huius gl ℄ †Extra gl.ſciaẽ qð
iſta pena quadrupli ẽ pena cõtumacie nõ reſtituentis non aũt
eſt pena metus,vnde videmus qð ẽt ille ad quẽ res peruenit i
currit hanc penam non i eſt metendo,lʒ ipſe metum non intule
rit.d.l.ſi cum.§.in hac,et ibi Bar.

℄ SVMMARIVM ℄

1 Actio q met.cauſa competit,ſiue quis ſit coactus uendere,ſiue
minori precio uendere,nec refert cui uendatur.

2 Actio q met.cauſa an competat contra eum qui aliquem teſta
ri prohibuerit.

3 Precium an ſit ſupplendum uenditori nolenti uendere rem ſuã
niſi pro.xv.tamen non ualet niſi x.& tamen fuit pro.x.uen
dere coactus.

4 Venditor ſi erat alteri uenditurus quàm cogẽti eũ uendere an
poſſit reſcindere contractum metu factum,licet uendiderit
pro eodem precio.

5 Periculum interitus rei uenditæ per metum ân & quando ſpe
ctet ad emptorem.

1 **N On intereſt.** †Actio qð me.cã cõ
petit,ſiue qs ſit coact'
vẽdere,ſiue minori precio vẽdere,nec refert an vẽ
2 dat metũ inferẽti vel alij.h.d.℄ †Et ſic facit iſte
tex.in vi.parte ſummarij cõtra no.p gl.i.l.ij.in fi.ff.ſi qs aliquẽ
3 teſt.phi.dic vt ibi p do.℄ †In gl j.ibi,vt minori vẽderet ec.
et hoc caſu ɔ̃get v.preciũ iuſtũ ſuppleat.l.iii es eſtimata.§.i.
ff de iure do.et ſentit gl.fi.hic,et no.in.l.ſi qdẽ.ff.de predi.mi
no.lʒ qd ſi res valebat.x.tñ et dñs nolebat eã dare niſi p xv.
an ſi coactus fuit dare pro.x.ſup plebit preciũ iuſtũ ſcʒ vſq
ad xv.dic qð ſic,q non cog hanc vendere pro minori ſi vole
bat,lʒ precium eſſet iniuſtum,vñ magis iniuſtum fuit eũ com
pellere inuitum ſm Pau.de caſt hic.Dic tñ qð poſſet ab il
lo pluri liberari emptor ſi rem ipſaʒ emptã reſtituere mallet,p
4 d.l.ii res.§.i.et per no.in.d.l.ſi quidẽ.℄ †Quid ſi venditor
e erat venditurus,ſed alteri q̃ cogenti an poſſit reſcindere cõ
tractũ dato qð vẽdiderit metũ inferenti p eodẽ p̃cio pro quo
venditurus erat alteri,cõclude qð ſic,q intereſt vnt magis vẽ
dere quaʒ alteri.l.ſi cui fundum.ff.de legatis.ij.et eſt de mẽte

a℄ Locũ addõ
Di.ɔ̃ſi.ix.et ibi
vide ð intellectu
dicte auc.cuius
ɔ̃ſil.reportanit
io an.i.d.add.
b℄ Singulari
vide q voluit
ro.ɔ̃ cccxj.per
rel'm q lʒ ius
agẽdi nõ tranſ
ſeat i ſing ſuc
ceſſorẽ tñ i'ex
cipiendi ſic.
c℄ Dotis addõ
col.ɔ̃.vl hʒ ibi
et ibi qd i mrĩ
monio carnali,
vl'ſpũali ɔ̃ſ.i.et
q mrĩũ metu
ɔ̃ctũ nõ teneat
adde in eãdem
ale i.ɔ̃ſi vlt.in
iij.vo.et i ɔ̃.46
et i ɔ̃ſ.47.i.i ij.
vo.et i ɔ̃ſi.xcix.
e.vo.et ibi q rõ
ſenſi.eregrat,et
vide eãdẽ ale.
i ɔ̃ xj col.fi.in
vſ acceda vbi
ad hʒ vt dicatur
mrĩmo.metu ɔ̃
cũ reqrit q ɔ̃
hẽs pſteſtatõ
vl' volẽs tibi ad
le.bal.i.d.cõſi.
ſchiſmatis co.
xij. Fran.
*℄ Vide ſaſ.i
l.interpoſitas.ff.ð
trãſac.i pnci.et
ale.i ɔ̃ſi.43.in
iiij.vo.et bar.de
ro i cautela 43
iclp.tpe meo,et
rap.cu i ɔ̃.69
et pe.ð anc.i ɔ̃.
ccx.et i.ɔ̃ſil.30.
Thomas.
d℄ Approba
re de hʒ vide.d.
Fran.de are.
conſi.xliij.
e℄ Venditur'
ſʒ qd ii erat vẽ
ditur' ſʒ res va
lebat x.et iuſte
coactus vẽdidit e
p q̃ minori an poſ
ſit agẽ ad reſci
ſionẽ ɔ̃ctus.d.
ant.de alex.hʒ,
putat q ſic per
hũc tex.in prĩ.
ſtinũ ſtatũ reuo
inat et ibi mini
mo precio de
ſtrahere.

5 gl.hic,in ver.maiore,dum dicit itẽ malus ⁊c. ¶ † In ea.in fi. nõ tñ intelligas q̄ ſciẽs teneaꝛ de interitu niſi ſit interpellatus ſm̄ Pe.⁊ Cy.⁊ Pau.de ca.q꞉ lʒ metũ inferens ſemper cenſeatur eſſe in mora,⁊ iõ teneaꝛ de interitu.l.j.ꝶ e.tñ h̄ nõ reperitur in eo q̄ metũ nõ intulit lʒ ſciẽs ſit,iõ ſola ſcia nõ facit pic͞ulũ interitus ad eũ ptinere.alle.in arg.l.ſi homo.ff.de rei vend. Ray.aũt trãſit cũ gl.p.d.§.aliq̄ñ a ꝯrio ſenſu,tñ tutior vi͞ opi. Cy.alias.n.ſequereꝛ q̄ ille q̄ ſcit ſe teneri ad dãdũ ſeruũ alteri teneret de interitu ante interpellationẽ ꝯ.l.ſi ex legati,cum l.ſeq ff.de ver.ob. ¶ Extra gl.q̄ro an in caſu hui⁹.l.poſſit agi ꝯ ꝯ metũ inferentẽ omiſſo emptore,dic q̄ ſic per.l.ſi cũ.§.perdius,alias eſt.l.que incipit arbitrium.ff.eo.in prin.

SVMMARIVM

1 Violentia non preſumitur ex ſola dignitate contrahentis.

1 **AD inuidiam.** †a Ex ſola dignitate ꝯhẽtis nõ preſumitur violentia.h.d.⁊ ad ea que hic no. Bar.vide que dixi plene in.l.interpoſitas.ꝶ de tranſa.⁊ vnum adde quod poſuit Ang.hic.

a¶ Inuidiam adde tu ad hãc l.q̄ p̄ceptũ vel p̄cea dñi tpalis ſ ſubditũ nõ inducit iuſtũ metũ vt p eũdem alex.i ꝯſ.xvj.l ij.vo.⁊ vide eũ dẽ l ꝯſ.xciij.in ij.co.i.v.vol.⁊ ibi an ⁊ qñ ꝗs nõẽ in loco vbi ꝯſueuit h̄re potẽtiã terrẽdi an videaꝛ ceſſare preſumptio,⁊ ſuſpitio met⁹.

SVMMARIVM

1 Contractus quilibet celebratus iuſto metu,ſiue ſit hincinde obligatorius,ſiue ex altera parte tantum reſcinditur.

2 Donatio dicitur contractus,quamuis ſit ex una parte tantũ obligatorius.

3 Contractus appellatione an ueniat tranſactio.

1 **SI donationis.** †Quilibet ꝯtus,celebratus iuſto metu,ſiue ſit hincinde obligatorius,ſiue ex altera tñ parte reſcinditur.h.d. ¶ †No.q̄ donatio dr ꝯtus q̄uis ſit ex vna pte tñ obligatorius,⁊ facit ad ſtatutũ diſponẽs de ꝯtibus dẽre ſolui gabellã ſm̄ Bal.Sed ꝯrium tenuit Bar.in.l.labeo.§ ꝯtum.ff.de verb.ſig.volens p illum tex.cũ gl.q̄ ſtatuta cũ ſint ſtricti iuris,⁊ p̄pꝛie intelligẽda ſi loquanꝛ de ꝯtu nõ habeant locum in ꝯtibus ex vna pte tñ obligatorijs,q꞉ dicunꝛ impropꝛie ꝯtus vt ibi. Et idem p̄pꝛie in ſtatuto gabelle tenuit Bal.in.d.l.ꝯtus,i.j.col.vbi videas ꝶ.de fideinſtru.Et ex h̄ etiam dicit Imo.in.l.v.in princ.ff.de verb.ob.q̄ ſtatutũ faciẽs mentionem de ꝯtu non comprehendit ſtipulationem que eſt vltro citroq꞉ obligatoria q̄uis large appelleꝛ ꝯtus.l.j.§.j.ff.de pac.⁊ idem no.gl.magiſtra ſpecifice,⁊ ibi Bal.in.iiij.col.in.l.ij.ꝶ.de iure emphy. ¶ † Tangit etiam hic Bal.an ſtatutum comprehendat tranſactionem de quo vide que dixi poſt Bal.in.l.apud.ꝶ.de tranſa.⁊ ad predicta fac.ꝗ̃ que no.Bar.in.l.apud iul.§.ſi.ff.ex qui cau.in poſ.ea.⁊ vi de ẽt Bar.in.l.q̄ ſeruus.ff.de ſtip.ſeruo.vbi incidenter vi͞ ſentire q̄ ſtatutũ diſponẽs de gabella ꝯtuũ cõprehẽdat donationem,lʒ non comprehendat habentem rẽ pro derelicto tamen tene menti quod.ꝶ.dixi.

b¶ Minabatur ꝯ h̄ p Pe.ꝯ anc.ꝯſ.ccc.p ang ꝯſ.ccxv.p ale.ꝯ.xvj.iij.li.p Fel.ꝯſ.cxcj. Et vide eundẽ alex.i ꝯſi lxvj.co.i.i.v.vol.in ver.itẽ iſtũ metũ,q̄ idẽ lʒ q̄ h̄ ⁊ ibi alle p̄ſes ꝗcoi.⁊ adõ qõ terror armorũ inducit iuſtum metũ.ita alex.in.d.ꝯ.ver.iij.preſuppono,⁊i ꝯſil.xcix.l.iiij.vo.Fran.curt.

SVMMARIVM.

1 Venditio facta ut cautio frumenti ſibi reddaꝛ,uel ne ad ciuilia,munera uoceꝛ p actionẽ q̄ me.cã non retractatur.

2 Venditio an & qñ poſſit retractari ob turpem cauſam.

3 Vendidi fundũ ne nominarer.&c.& ita non fui nominatus,an repetam per conditionem ob turpem cauſam.

1 **CUm te.** †Venditio facta vt cautio frumenti ſibi reddaꝛ,vel ne ad ciuilia munera voceꝛ p actionẽ q̄ me.cã non retractetur.h.d. ¶ †In gl.ſi.ibi primo caſu huius.l.reperit ⁊c.ſubaudi vẽdidi tibi domũ,vt redderes mihi inſtrumẽtum cautionis frumenti tibi añ pmiſſi,⁊ ſic iſta cã redditionis,inſtri fuit expreſſa,⁊ tũc ſi nõ redidiſti repeto fundũ,q꞉ non eſt ſecuta cã,vt in iuribus allegatis in gl. Sʒ ſi redidiſti inſtrũ tũc diſtinguo. Ut ſi tenebaris gratis reddere,⁊ ego vendidi fundũ vt dictũ inſtrm redderes,certe q꞉ gratis facere tenebaris poſſum retractare venditionẽ tã q̄ factã ob turpẽ cãm,iõ ſcm̄ repeto p actionẽ q̄ me.cã,ſʒ ſi gratis nõ tenebaris nullo mõ repeto. ¶ †In.h̄.aũt pte legis,qñ vẽdidi fundũ ne noiarer ⁊c. et ita nõ fui noiatus ad munera publica iuxta.l.noiationes,cũ ibi no ꝶ.ð ap.an repetã p conditionẽ ob turpẽ cãm,dic vt in gloſ.

SVMMARIVM.

1 Metus non probatur ex ſolis minis,niſi fuerit deuẽtũ ad actũ.

2 Mine an & quando cauſant iuſtum metum.

3 Minatur qs q̄ occidet titiũ,& poſtea titius inuenitur occiſus,an dicatur indicium ſofficiens ad torturam.

4 Mandatarius an p̄beꝛ fuiſſe aliàs facturus,ex hoc ſolo q̄ minatus fuit titium anteaquam eum occideret.

1 **MEtum.** †Ex ſolis minis nõ p̄baꝛ met⁹ niſi fuerit deuentum ad actum.h.d.

2 ¶ †In gl.in verbo iactationibus,ibi ſi potẽs ⁊c.pro hoc eſt tex.in.l.ſi.in.§.ſi iuſto metu,in verſ.potẽs aduerſarius minabaꝛ⁹.ff.eo.⁊ qñ mine cauſant iuſtũ metum,vide plene per doc.hic,⁊ p Spe.⁊ Jo.an.in ti.de preſum.§.i.in ver.ſʒ pone minatus eſt p Cy.⁊ Bal.in.l.j.ſi quis ipera.maledixe.p illũ tex.⁊ Bar.in.l.famoſi,in ſi p illũ tex.ff.ad.l.iul.maieſt.⁊ in.l hoc aũt,in prin.p illũ tex.ff.ſi cui plus quã per.l.fal.p Cy.⁊ Bal.⁊ Imo.in.l.ſi.ff.de here.inſti.⁊ tñ Cy.circa hoc q̄ dʒ attendi qualitas perſone minãtis an ſit maleſactor,vel nõ,vt primo caſu indicaꝛ iuſtus metus,arg.d.l.j.⁊.l.his cui.§.hiidẽ.ff.de accu Qð notãter limitat Bald.in d.§.ſi.eſſe verũ ſi erat ꝯſueuus eſſe maleſactor in eodem genere mali in quo minatus eſt.ſ.occidendo vel vulnerando,ſec⁹ in alio genere mali,q꞉ ex diuerſis nõ recta ſit illatio.ff.de calum.l.ſi.l.ſpadonem.§.qui iura.ff.de excuſa.tu.cum ſi.hic allig.p eum,⁊ ꝯtnd dcm̃ ſemp alleg.p no.ad limitationem regule ſemel malos ſemper preſumiꝛ malus.† Et iſta faciunt ad q̃õnem an ſi qs minatus eſt q̄ occidet titium,⁊ poſtea titius inueniaꝛ occiſus dicaꝛ eſſe indicium ſufficiens ad torturam contra illũ qui minatus eſt,de quo vide per Spe.⁊ Jo.an.in loco allega per Bal.⁊ imo.in.d.l.ſi.de here.inſti.per Ant.ð bu.i.c.iij.loco de pba.p Bal.in.l.ſi.in pen.co.ff.de q̃õni.vbi dicit q̄ de homicidio preſumiꝛ cõtra illũ q̄ erat inimicus occiſi,⁊ ex minis capitalibus induciꝛ inimicitia capitalis,vt eſt gl.not.in l.iʒ.ff.de arbi. ¶ †Facit vltimo ad aliam q̃õnem q̄ vide hic p Jac.bu.⁊ Bal.io.l.j in.ij.vel.iij.co.ꝶ.de ſer.fug.⁊ in.l.hec ꝯ ba.ff.de iniu.⁊ in.l.data,in.xxxiij.co.C.qui accu.⁊ per Ang.in l.j.in prin.ff.de eo per quem factum erit,vbi cõcludit quod ſi probetur quod mandatarius cui mandauit,vt titium occideret minatus fuit anteaq̄ titium occideret ex hoc ſolo dicatur ſatis probatum quod mandatarius dicatur eſſe alias facturus,ſic exoneretur mandans iuxta plene no per Bar.in.l.non ſolum § ſi mandato.ff.ð iniur.⁊ quomodo probetur metus,vide que dixi in.d.l.j.interpoſitas.

SVMMARIVM

1 Actio q̄ me cã non cõpetit ad reſcindendum contractum timore accuſationis inſtitute,uel reſtituendę.

2 Datum timore uel metu qua actione repetatur.

3 Contractus an & quando metu reſcindatur.

4 Metus qñ dicatur inſtare ex futuro periculo.

5 Promiſſio de non offendendo facta bánito,qui ex forma ſtatuti poteſt impunè offendi,an ſit ſeruanda.

6 Offenſus ſi põt ſe ex forma ſtatuti propria auctoritate uindicare,an poſſit per alium ſe uindicare.

1 **ACcuſationis.** † Timor accuſatiõis inſtitute,vel inſtituende non facit hãc actionem competere ad reſcindendum cõtractum.h.d. ¶ † In gl.ibi repetiꝛ ob id

2 ligas qõ repetaꝛ p actionem q̄ me.cã,q꞉ eſſet ꝯtra hãc.l.ſʒ repetitur per ꝯdõnem ſine cã,aut per ꝯdõnem ob turpem cãm ſm̄ q̄ colligiꝛ ex diſtinctione gl.et ad hanc gl.vide no.p bar.in.l.athletas.§.ſi.⁊ in.l.furti.§.pactus,⁊ qõ ibi Bal.ff.de iniu ⁊ qõ no.in.l.ſerui,in ſi.ꝶ.de adul.⁊ Cy.in.l.trãſigere,in.ij.q.⁊ ibi Sal.in pe,q.et q̄ ibi dixi ꝶ.de tranſac.et Bal.in.l.ij.ꝶ de aboli. ¶ † In ea.ibi repetiꝛ datũ ⁊ exceptio obijciꝛ ⁊c.non

3 intelliges copulatiue vtrũq꞉ fieri poſſe niſi adiecta clauſula rato manente pacto.l.cum proponas.ꝶ.de tranſa.⁊ hãc gl.et põderat h̄ bar.ad mãm.d.l.trãſigere,vide q̃ ibi vbi ð ea mētionẽ feci. ¶ † In ea.ibi met⁹ inſtabat ⁊c.h̄ nõ ẽ bona,q꞉ ẽt poſſ

4 dici metũ inſtare qñ ẽt dr met⁹ inſtare ex futuro picũlo.l.j.ab h̄ §.metus.ff.e. Unũ tene ſeqnẽtẽ ſolutionẽ q̄ tenent cõiter oẽs excepto Pe.⁊ Cy.vel dic q̄ in.l.ꝯtrariũ ꝯſtabat,q̄ potentatus,volebat mortẽ inferre,hic autem non cõſtabat iudicem velle

velle, & ita eſt de mente Roy. hic. ¶ In eo. ſibi, nõ precipiente, ſʒ permittente &c. hãc gl. ſubtiliter inducit Guil. vt refert bal. & Saly. hic, ꝙ ſi ꝑmiſſi bannito non offendere eũ quẽ ex bãno ꝑmittiſ ex forma ſtatuti ipune offendere, an valeat dicta renũciatio, qꝛ ſtatutũ nõ percipit, ſʒ ꝑmittit. Sʒ de hac qõ. dic per Bar. & alios in. l. j. §. non autem. ff. de dolo cũ ꝯcor. qu. & anno preterito dedi in. l. qui ſeruũ. ff. de ver. ob. & ad ea que ibi con
6 cluſi me remitto. ¶ † Ultimo inq̃rit bal. hic tractat an ſi ſtatutum permittat offenſo ꝓpria auctoritate ſe vindicare poſſit of
8 fenſus ſe ꝑ aliũ vindicare, & adde Bar. in. l. nõ ſolũ. § ſi mãdato, in. ij. q. ff. õ iniur. & ꝑ Bal. i. l. gracchus, ꝑ illũ tex. C̃. õ adul. & i. c. j. §. ſi qs ꝓo, de pace iur. fir. i. l. ad offtiũ, in ſi. C̃. cõi diui. & l. vt vim. ff. õ inſt. & iur. & in repe. l. j. C̃. vñ vi, ꝑ Pe. õ anc. ẽt in repe. c. canonũ ſtatuta de ꝯſti. ad ſi. in ꝯſi. ſʒ ſubiungit, &c. per Pau. de cã. in. l. ſi cũ dotẽ. §. trãſgrediamur, ſo. ma. ꝑ Ro. in l. iij. §. ſi mari⁹. ff. ad ſyl. & in. l. j. §. ſi. in addi. nouis, de op. no. nun. & vñ vera ꝯcluſio q̃ ponit Bal in d. §. ſi quis vero.

SMMARIVM

1 Venditio facta officiali deputato ad iuſtitiam adminiſtrandam reſcinditur ſi facta fuit per impræſsionem, ſiue ſit ſibi facta, uel alteri ab eo ſuppoſito.
2 Venditio qñ dicitur impreſſiuẽ facta.
3 Venditio facta officiali an & qñ poſſit retractari.
4 Venditio ſi non ſit ad commodum iudicis, ſed tertij per impreſſionem iudicis an puniatur.

1 **SI per impreſſionẽ.** † Venditio factã officiali⁹ deputato ad iuſtitiã adminiſtrãdã reſcin
b ditur ꝯdõne ex hac. l. ſi facta fuit ꝑ impreſſionẽ, ſiue ſit facta vẽditio ſibi, ſiue alteri ſuppoſito ab eo, nec precium
2 ei redditur. h. d. ¶ † In tex. ibi per ipreſſionẽ &c. quãr fuit facta vẽditio vide ꝑ bar. hic cũ quo alij trãſeunt & ſignãter ꝑ Bar. in tractatu de tyrãnide, in vij. q. & ꝑ bar. ſilr in. l. decernimus in vlt. co. ñ. õ ſac. ſan. ec. & ibi ẽt ꝙ ꝯhẽres cũ tyrãno, ſi enormiter ledat̃ ꝓſumitur in dubio qõ ꝑ impreſſionẽ fuit coactus, alle in
3 ſiñ no. ꝑ Inn. & Io. an. in. c. pia, de excep. in vj. ¶ † In glo. in ver. tetineat, ibi. l. nõ ſʒ &c. vt qñ emit officialis republice rẽ ſubiectã ſue adminiſtrationi, puta rẽ reipublice, ita loquit̃ iſta lex, vt no. gl. & plenius Bar. quẽ omnino vide in. l. antrr. §. ꝙ a preſide ff. de in. ſiſ⁹. Ubi aũt emit officialis rẽ nõ ſubiectam ſue adminiſtratiõi, tũc ſi emit ꝑ ipreſſionẽ hʒ locũ pena huius. l. q̃ venit applicãda parti. De pena vero applicãda ſiſco hẽ in. d. § ꝙ a preſide, in tex. Si aũt ſine impreſſiõe, & tũc aut caret iuriſdictione, & põt emere. l. ad inuidiã. C̃. e. ſi aũt ſpectat ad eũ iuriſdictio & tũc an & qñ valeat ꝯtus, & qñ pena iponat̃ dic vt. l. j. C̃. õ ꝯtribus iudicũ, & plene ꝑ Bar. in. l. principalib⁹, cũ. l. ſe. ff. ſi cer. pe. & ibi bonus tex. cũ gl. in. d. § ꝙ a preſide, & ꝑ Cy. & bal. in. l. qſqs C̃. ſi cer pe. & ꝑ Bal. in. l. ſi. C̃. de reſcin. venditio.
4 ¶ Ultimo q̃rit Pau. õ ca. b † qd ſi ꝯtus nõ fiebat ad cõmodũ iudicis, ſʒ tertij, ꝑ impreſſionẽ tñ iudicis an hẽat locũ iſta. l. & putat ꝙ nõ, qꝛ nõ dʒ extẽdi vltra terminos in qbus loq̃t, ſʒ hẽbit locũ. l. ſeq̃ns, vt ꝯtus poſſit reſcindi, nõ tñ emẽs perdet ꝓciũ. l. iij. C̃. e. & facit ad hãc. q. l. non intereſt C̃. eo. ti.

1 c **Venditiones.** † Quilibet ꝯtus metu potentis celebrat⁹ veniſt reſcindẽdus. h. d. Et nihil aliud ſcribit, qꝛ lex iſta eſt facilis & continuatur cum. l. precedenti.

De dolo malo. Rub.

SVMMARIVM

1 Creditor ſi iure creditoris uelit pignora ſibi obligata uendere, fideiuſſor non debet pro ſe emere.
2 Fideiuſſor ſi emit rem debitoris creditori pignoratã, tenetur ipſã debitori reſtituere, reſtituta ſibi ſorte cum uſuris.
3 Fideiuſſor an & qñ poſſit emere rem pignoratã ut extraneus.
4 Emens à creditore rem pignoratã teneť illã reddere fr̃ibus ſuis q obligarunt eam, ſi offerant pretium.

1 **SI fideiuſſor.** † Si creditor pignora ſibi obligata, velit iure creditoris vẽdere fideiuſſor nõ dʒ ꝑ ſe emere aliãs teneť de fide rupta, qꝛ tenef hẽe mãdatũ ſoluẽdi, & ſic liberandi pignus vñ ſi emat teneť rem debitori reddere reſtituta ſibi ſorte cũ vſuris. h. d.

¶ In gl. in verbo vſuras ibi, cũ ẽt fructus reddat, ad hoc bene facit. l. inlia. §. ex vendito. cũ ibi no. ff. de act. em. & q. not. ꝑ gl. in. l. curabit C̃. de act emp. ¶ In gl. in ver. oĩuñ, in ſi. õ glo. non poſſet ꝓcedere niſi vbi creditor vẽderet nõ ſeruatis denũciationib⁹, & alijs de quibus in. l. ſi. C̃. de iure do. impe. & in. l. iiij. cũ ibi no. ff. de pigno. ac. ¶ † In gl. i ver ꝯſi itus reſtituet ibi venditio idest emptio. nã fideiuſſor cũ debitori fidẽ dediſſe de ſoluẽdo debito & ꝯñs de liberãdo pignus. l. indebitũ. ff. de ꝯdi. inde. & de hoc eſt preſumptio iuris, & de iure ſm gl. Et ſic ſi emit rẽ teneť eã emere ad cõmodũ debitoris cũ ꝑ ea liberãda ſoluere teneatur, & ſiẽ creditor ꝓſam fideiuſſori illã peten, ei dare tenetur. l. ij. alleg. in gl. Nõ aũt intelligas, glo. velle ꝙ ſit preſumptio iuris, & de iure qõ fideiuſſor emat nõ vt extraneus, ſed ex neceſſitate mandati ad cõmodũ debitoris adeo ꝙ non admittat̃ ꝓbatio in ꝯtrũ. Qꝛ ſi ita eſſet nunq̃ʒ poſſet allegari, & probari ꝙ fideiuſſor fidem fregiſſet ꝯ iſtũ tex. & iſto mõ intelligendo ceſſat dubitatio Sal. hic ꝑ q̃ʒ ſe ſe inuoluit.
3 ¶ † In eadẽ ibi. §. qui duos, dic qõ vera eſt regula que ponit in d. § qui duos, & in. l. indebitam. ¶ Item fallit in caſu huius l. in quo fideiuſſor propter dictam fidem ſuſceptã non poteſt emere vt extraneus emit creditore ſolenniter vendente rẽ pignoratam, nec poteſt debitor, vel alius rem auocare ab emptore offerendo ei preciũ. l. ſi ceſſante, & quaſi per totã C̃. de diſtra.
4 pigno & l. iij C̃. ſi antiquior creditor. ¶ † Item fallit in caſu d. §. quatuor, vbi etiam ille qui emit a creditore rem pignoratam teneť illam reddere fratribus ſuis qui obligarunt eam ſi offerant ei precium. Et ſic non potuit ibi emere vt extraneus, nam ſi ita eſſet, qõ vt extraneus, emere potuiſſet non teneretur eam reddere. d. l. ſi ceſſante, & iſtud eſt ibi ratione coniunctionis,
d ſanguinis & communionis quam habent ibi fratres in re illa. Iniuriam enim quodãmodo facere videbatur fratribus, emẽdo rem illam communem nomine ꝓprio ad commodum proprium, vt fratres a iure ſuo excluderet. ¶ In gloſ. fina. prima ſolutio communiter tenetur.

SVMMARIVM

1 Actio de dolo cum alia regulariter non currit.
2 Actiones arbitrariæ quæ dicantur.
3 Actio q metus cã an concurrat cum interdicto unde ui.
4 Actio de dolo utrũ poſſit concurrere cum exceptione.
5 Actio de dolo an poſſit concurrere cum conditione indebiti.
6 Actio de dolo an concurrat i interdicto quod ui aut clam, & actione iniuriarum.

1 **DE dolo.** † Actio de dolo cũ alia regulariter non concurrit. h. d. ¶ In gloſ. in ver. nulla ibi conditio certi, ad hoc facit. l. certi ꝯditio, in prin. ff. ſi ce. pe. & l. iij. §. ſʒ ſi iubeas cum gl. in ver. conditionem ff. de, condi. ob cauſam & idẽ in cõditione ſine cauſa que generalis eſt, vt inquit gl. per. l. j. ff õ cõ
2 di. ſine cauſa ¶ † In ea. ibi arbitraria, & que ſint iſte arbitrarie, dic vt habetur in. § preterea quaſdam, & ibi gl. inſt. de ac. & plene per Bar. in. l. hoc edicto. in prin. ff. de pub. & Cy. in. l. j. C̃. vbi conue. qui cer. loco dare pro. & ibi aliquid per Bar.
3 ¶ † In ea. ibi. l. metum, in prin certe ibi non dr̃ qõ concurrat actio ꝙ metus cã cum interdicto vnde vi, imo contrarium firmat gl. C̃. d. l. metum, & doc. ibi ſequunť & bene. Nam actio qõ metus cauſa dať pro vi compulſiua, interdictũ vero vñ vi, dať pro vi expulſiua, vt plene fuit no. in. l. j. C̃. eo. Que violẽtie ſunt cõtrarie, & non pñt cõcurrere, & ita putandũ eſt ſenſiſſe gloſ. C̃. proxime, oñ dicit, ſed ꝯ eſt, & ibi et gl. vr̃ velle qõ interdictum vñ vi, non concurrat cũ actione de dolo, ſʒ Bar hic intellexit, iſtam gl. velle contrarium. Tʒ ipſe ꝙ concurrant quaſi interdictum vnde vi ſe habeat vt ſpecies actionem de dolo, cuʒ vis non poſſit eſſe ſine dolo, ergo dʒ concurrere ſicut pro metu cõcurreret actio ꝙ me. cauſ., cum actione de dolo, vt in. §. eũs ꝯ allegato in gl. Et idem tenet Ang. hic, & Bar. in. l. j. §. au pretor ff. eo. Sed gl. & cõmuniter oẽs doc. ibi, & hic etiam ipſe met

a ¶ Uendicare. adõ in. ro ꝯſ. 484. vbi iʒ ꝯclũdẽdo ꝙ illa q̃ nõ ſunt trãſmiſſibilia nõ ſunt ceſſibilia, & vbi v de an ſtante ſtatuto ꝙ ꝯſors preferatur in venditione rei, conſortio an tale ius poſſit cedi.
b ¶ Officiali. ad ꝓbãdõ metũ ex pte officialiũ qs metus regreť vide ꝑ ale. ꝯ. cxlij.
c ¶ Uenditiones. adõ tu vide q̃ notaui. C̃. e. in. l. ad inuidiã. C̃. c.

d ¶ Iniuriã. facit ꝙ voluit bã. i. l. fina. õ metal. C. li. xj. ꝙ ſi colon⁹ vult vẽdẽ fruct⁹ ꝙ illos dño vẽdẽ potius teneť q̃ʒ alij ꝑ eodẽ ꝓtio & fac tex. i. l. ſi. §. ſinãt i rpe ſi ratio. C̃. õ iu. dñiũ ipetrãdo vbi ſi creditor effect⁹ dñs rei ipignorate vult illã vẽdẽ teneť poſt⁹ poſt dño vẽdẽ q̃ʒ alij. & fac tex. i. l. ſi ẽptiõe. ff. õ mi no. vbi minor ꝑferri dʒ i ẽptione rei q̃ fuit maior ſuor. & qõ voluit anc. ꝯſi. 223. qõ ẽphy. tenetur ad dñz ꝓpinã ãgnatione teneť dñs potius ꝯcedẽ illi õ agnatiõe q̃ alijs. ¶ Adõ pulchrum docto. Bart. i. l. j. in § ꝑmittiť ff õ ſq̃ quo. & eſt. l. ſi. vbi dr̃ ꝑ illũs tex. qõ ſi ſeudũ tenetur ad dñs vel emphy. ꝓ agnatione ſimilẽ ꝙ illiõ agnatio n: pñt petẽ ſeudũ, vel ẽphyt. ſibi ꝯfirmari, & õ facit õ ipetrãdũ & qõ ſiñ fieret ei reſirmatio ꝙ fieret eis iniuria ex q̃ poſſent appellare ad ſupiorẽ ꝯ ꝯgat dñz ad reſirmãdũ, ꝑ q̃ ẽ ẽt gl. q̃ all. iũ tex. i. §. ꝑmittiť i e. bone memorie õ poſtul. ꝑl. & ẽ tex. i. l. null⁹ C. õ ben. li. xij qõ ẽ valde nota. & mẽte tenẽdũ. C̃.
e ¶ Uuõ tal. i l. petere i. iiij. co. C̃ õ pac. e i i ij. i vij co. C̃ õ iu emphyte. et bal. i. l. o ẽs ꝑ ꝑt in. ix. col. ff. de iu. et iu. Tõ.

Bar.in.l.fi.ff.eo.ſʒ ſcḋm in interdicto vñ vi,p §.ait ptor. Non ob. ꝙ ſe hẽat vt ſpecies,q2 rñde vt per Bar.in.d.fi. nam reg rif aliud.ſ.petitoria ⁊ reſtitutoria vt ꝯcurrãt cũ actione de dolo,vt eſt actio ꝙ met.cã,alias ſequeretur ꝙ actio furti,⁊ ꝯdõ furtiua ꝙ poſſent ceſer ſpẽs quo ad actionẽ de dolo,q2 nõ põt furtũ ſine dolo ꝯcurrere cũ actione de dolo ꝯ.l.eleganter.§.itẽ labeo,⁊.l.itẽ labeo,⁊.l.arbitrio.§.ð eo.ff.ð eo,ſʒ interdictũ vñ vi ẽ remediũ petitoriũ reſtitutoriũ introductũ a ptore in defe-

6 ctũ iuris ciuilis ergo ⁊c. ¶ † Utrũ aũt actio de dolo poſſit cõcurrere cũ excep.dic vt p Bar.in.d.l.fi.poſt gl.in.d.§.ait pre-

5 tor,⁊ p Cy.hic. ¶ † Item vtrũ ꝯcurrere poſſit cũ ꝯdõne in-

6 de.dic vt no.per gl.⁊ doc.in.l.ſi legatarius.ff.e. ¶ † Et vtrũ ꝯcurrat interdicto ꝙ vi,aut clam,⁊ actione iniuriarũ dic,vt ħ in gl. cum quã tranſeunt omnes,⁊ declara vt hic per Bar.

SVMMARIVM

1 Tempus utilè non compræhendit tempus abſentiæ.

2 Tempus continuum,& utile an ſint idem,

1 **N**On poſſunt. † De vtili tpe deducit tps abſentie.h.d.

¶ † In gl.ij.ibi.l.fi.ſʒ gl.ſe inuoluat,dic ꝙ tex.ħ loqui de tpe vtili in quo nõ currit tps abſentie cã reipublice.Sʒ.l.fi.loqt in tpe ꝯtinuo in quo ꝯpatat tps talis abſentie,q2 nulla alia eſt dñia inter tps ꝯtinuũ,⁊ vtile,tñ pp dictam abſentiam ẽt qñ tps ꝯcurrit cõcedit reſtõ in integr.dato ꝙ abſens potuiſſet p pcuratorem cauſe agere qm̃ iura ita indiſtincte volũt,vt per totum.ff.ex qui.cau.ma.⁊ in.l.j.C.de reſti.mili.⁊ ibi hoc tenent Bar.⁊ reliqui ꝗcqd dixerit gl.⁊ per gl.⁊ Bar.in.l.fi.ff.de in integ.reſt.vbi plene,

SVMMARIVM

1 Actio de dolo datur in contractu innominato facio ut des, ut impleantur conuenta.

2 Datio quæ fit pp factum implendum,idem iudicatur de ipſa quod de facto,& econtra.

3 Pœna ex forma ſtatuti adiecta præſtationi facti põt exigi, ſecus in pœna appoſita dationi quantitatis.

4 Contractus do ut facias,uel facio ut des,iudicatur ex modo ineundi contractum.

5 Actio de dolo quæ datur loco actionis præſcriptis uerbis,ad obſeruantiam promiſſorum quid ſit.

6 Actio de dolo ad repeten.data,ad hoc ut competat quæ requirantur.

7 Actio de dola quare detur in fine,& non in principio.

1 **C**Um proponas. † Ex ꝯctu innominato facio vt des vbi ex fcõ pſtito nihil adẽ aduerſario cuiꝰ cõ teplatione factũ preſtat,vel ſi adeſt ꝙ non conſiſtit in cõmodo pecuniario non daf actio pſcri.verb.ſʒ actio de dolo,vt impleanf cõuenta.h.d.ſm intellec.gl.quẽ ſeqf Ray. Ja.bu.⁊ ẽt Bal,ſʒ ſm intellec.Pe.Cy.Bar.⁊ Ange. hoc intendit. Si in ꝯcta facio,vt des non ſeruatur fides facienti,⁊ factum de ſe nõ eſt repetibile daf actio ð dolo ad id ꝙ intereſt eius illud fcm̃ nõ preſtitiſſe,ſʒ ſi eſt repetibile daf ꝯdõ ob cãz ad repetendã,vel ei daref rei vendic.ſi dñiũ nõ erat tranſlatũ h.d. ¶ In gl.j.dic gl.eſſe verã de iure ciuili,ſecus de iure ca-

2 no.vt in.j.⁊.ij.de conmg.ſeruo. ¶ † In gl.in verſi.eadẽ hĩ,ex hac gl.no.vbi datio fit ad finẽ iplẽdi factũ pmiſſum inſpicif finis ⁊ ſic de datione iudicaf ſicut de facto qñ datio fit pp fcm̃

3 implẽdũ ſiꝯ idẽ dʒ eẽ eꝯ. Ex quo decidit Bart.no.hic,† qð ex forma ſtatuti pena adiecta preſtationi facti põt exigi. Secꝰ tñ eſt in pena appoſita dationi ꝗtitatis pnt ẽ ẽt de iure cõi mꝯta plene no in.l.iulia.§.idẽ papi.⁊ in in.l.lucius.ff.de ac.em. ⁊ ſi ꝗdã pmiſſerit parere ſnie arbitri ſub certa pena ſnia cõtineat dationẽ ꝗtitatis,ꝙ iſta pena videbif adiecta dationi,q2 parere ſnie arbitri eſt pp illud dare ꝙ venit in eo.⁊ p hoc alleg. tex.in.l.qñta § fi.ff.de ver.ob.vbi de illa pmiſſione pmitto parere ſnie arbitri iudicaf idem qð eſt de pmiſſione dãdi Et idẽ tʒ Bar in.l.nãlis ⁊.l.ꝙ ſi faciã vbi eſt ſilis gl.de preſcri. ver.⁊ cum eo tranſit Falgo.⁊ Pau.de ca.ibi,⁊ ħ. Sʒ ꝯtrium tenuit Bal.⁊ Sal.⁊ alij quos recitant in.d.§.fi ⁊ e com̃ opi. ibi ſum ſequutus per nonnullas rõnes quas hic cã breuitatis, non repeto. Nec ob.tex.i.d.§.fi.q2 Sal.hic rñdet,ꝙ ille tex. facit in oppoſitũ,q2 extenſio fit ad ſimilia,⁊ nullũ ſimile ẽ idez

l.qð nerua.ff.depoſi. Uel dic ꝙ ibi non negaf qð parere ſnie arbitri non ſit ꝗ facti,vñ probatur ibi,ꝙ vbi eſt in obl̃one fcm̃ diuiduum ꝙ poſſit explicari datione cõmittif ſtip̃lo penalis ꝯ oẽs heredes ex contrafactione vnius ſicut in obl̃onibus dãdi vt ibi. Secus ſi fcm̃ eſt tale ꝙ nõ poſſit p aliũ neque explicari ſicut datio,q2 non cõmittef pena ꝯ omnes,per contrauẽtionem vnius,vt.l.iiij.§.cato,eo.ti. Et iſta ſunt de mente barto.in d.§.cato,in.ij q.circa prin.⁊ ſequunf alij ibi,⁊ no.ẽt Imo i.d. §.fi.⁊ ibi dixi. Uel ſm aliũ intellec.põt rñderi,ꝙ vbi factum diuiduũ eſt in obl̃one,put eſt parere ſnie cõtinẽti dationẽ,vel aliud factũ diuiduũ ſi tale fcm̃ tendit ad litis deciſionẽ cõmittif ſtip̃lo penalis inſolidũ ꝯ oẽs,vt eſt tex.ibi,⁊ ſic in hoc ꝯparant oĩ obl̃onibus dãdi,vt no.Bar.in.d.§.cato,ad fi.⁊ Ray. ⁊ Imo.in.d.§.fi. Itẽ non ob.tex.iſte q2 põt rñderi ꝙ hec verba ꝯctus fuerũt inita per modũ ꝯſtituendi ꝯctum facio vt des, vt q2 ꝯueni ancillã manumittere vt mihi mãcipiũ dares ĩmmo dedi tibi ancillã,vt eã manumitteres,⁊ ſic per te impleui fcm̃. Nõ mirũ ſi iſte ꝯc ns iudicatur facio vt des. Uel ſic ſm intellectũ Pet.Cy.⁊ Bar.ꝙ hic non refert an hic fuerit datio, vel fcm̃,⁊ ſic an ego manumiſſerim,vel a principio conueneris tibi dare ancillam manumittẽdam,ſʒ ſolũ ꝯſideratur an illud ꝙ ego preſtiti ſit repetibile vel nõ,q2 ſi non eſt repetibile tunc datur actio que ſubrogatur loco ꝯdõnis ob cãm,vt hic p bart. tñ precedẽs ſolutio tutior eſt. Preterea aliq̃ rões hũi loci in deciſione qõnis.ã.formate ex ꝗbus fundatur opi.ꝗʒ tenuiꝗ oſtendũt ꝙ dũo,qð opi.huius gl.citet verã tñ nõ infringit deciſio.q.ãretenis Ut pʒ ex rõnibus quas retuli in.d.§.fi. Ange.autem hic in hac.q.diſtinguit aliter.ſ.attendendã eſſe formã agendi penã put ẽt ipſe latius dixit,in.d.§.cato,ſed eius opi.reprehenditur p Imo.in.d.§.fi.q2.l.nõ probatur.

4 ¶ † In gl in ver.tradidiſti ibi,ſʒ in faciendo fuerit preuentum ⁊c.⁊ ſic ſentit gl ꝙ ꝯctus do vt facias,vel facio vt des iudicatur ex mõ ineundi ꝯctũ,q2 ſi ꝯctus fuit initus p hec verba conuenio de dãdo tibi librũ,vt manumittas ſtichũ ꝯctus ex vtraque pte cẽſef eſſe do vt facias,tñ iſtud eſt fa'ſum,q2 talis ꝯcꝰ ex pte dãtis dʒ eſſe do vt facias,ex faciẽtis ſeu facere debentis dʒ eẽ facio vt des,⁊ p Bar.hic,⁊ eſt magis cõis hec opi. ꝗʒ ſequutus ſum in.l.cũ mora.ff.de tranſa.vñ rñdeo ad dictã.l.cũ mora,put no.p gl.in.l.nãlis.§ qð ſi faciã,in fcða ſol ff.de preſcri.ver.ſ.qð ibi aderat aliqd aduerſario ex facto ſibi pſtito,ſecus ſi nihil aderat ei,⁊ preſtanti aderat,q2 tũc datur actio de dolo.d.§.quod ſi faciã Exemplum ſi conueni de itinere vſqʒ ad certũ locũ,vt tu ſtichum mihi dares,nam ſi ex tali itineratione tibi nihil adeſt datur mihi actio de dolo ad obſeruantiam pmiſſoꝝ,vt in.d.§.ꝙ ſi faciã.et hoc ſm intellectum glꝰ intelligit ſemp hãc.l.loqui de actione de dolo ꝗ in ꝯctũ facio, vt des datur ad ſimilitudinẽ actionis pſcri.ver.que datur, in alijs cõtractibus innominatis ad obſeruantiam pmiſſoꝝ ſeu ꝗtiũ intereſt obſeruata fuiſſe pmiſſa.d.l.nãlis.§.i. Sʒ Pet. Cy.⁊ Bar.reprehẽdunt hunc intellectum,q2 ſi datur actio pſcri.ver.ad obſeruantiam pmiſſoꝝ in cõtractu facio vt des qñ aliqd adeſt ei cui factũ preſtatur.d.l.cũ mora.§.ſolẽt, in prin. de preſcri.ver,et no.gl.hic in ver.actionẽ,ergo in caſu huius l.ſi ageretur ad obſeruãtiã pmiſſoꝝ daretur faciẽti actio preſcri.ꝟ.q2 aliqd adeſt ei cui fcm̃ pſtitũ eſt. Nã in teris huius, l.ille cui tradita fuit ancilla manumittẽda,⁊ eã iuxta votũ ſuũ manumiſit effectus ẽ locupletior,eo q2 vt volũtati ſue ſatiſfaceret manumiſit ⁊ iuſpatronatus cõſequutus ẽ vt no.gl.i.d.l.nãlis.§.j.que allegat bonũ tex.in.d.l.iulia,alias lucius,la.j.circa.l.ſeq in fi.⁊ ibi bar.ff ð act.emp. Ubi pʒ qð iſte cõſequitur iuſpatronatus liberti manumiſſi cũ cã ſatiſfaciẽdi ſolũ voluntati ſue põt ꝯtra vẽditorẽ agere ð euict. Preterea paria ſunt adeſſe tibi,vel alteri de voluntate mea.l.ſolutã,de ſolu.ergo ſi libertatẽ dedi ancille,vt tue voluntati ſatiſfacerem ſequitur ꝙ in teris huius.l.dñr tibi adeſſe.ergo dẽo agere poſſe actione pſcri.ver.ad mancipiũ ſeu ꝗtiũ mea intereſt me obſeruare pmiſſa,itẽ ad extimationẽ mãcipij promiſſi. Quapp olcebant Pe.Cy.⁊ Bar.hic,⁊ Cy.⁊ Saly.in.l.ex placito,i.ii. q.C.de rerum permu.qð hic intelligitur de actione de dolo,ꝗ datur loco conditionis ob cauſam ad repetendum. Naʒ q2 factum preſtitum eſt irrepetibile,⁊ ſic dari non poteſt conditio, ob cauſam. Tamen q2 tu me decepiſti cum fuerit cã qð manumitterẽ ancillã ⁊ nõ obſeruãs pmiſſa,iõ hic datur actio de dolo.et ꝙ hic ꝗratur de remedio repetẽdi nõ de remedio agendi ad obſeruantiam pmiſſoꝝ pʒ ex fi.huius.l.⁊ cũ iſto intellectu ꝯcordat Nic.de mata.vt refert et ſeq. bal.i.d.l.ex placito

in.xxj q. Et idem tz ang. ibi, et hic. Sed Bal. h, et et Sal. in vj opp. tenēt intellectum et opi. gl. et rūdēt ad argumēta ꝯ dicta. Nā licz in caſu huius. l. dicaſ, ex facto adeſſe eius ꝯtēplatione ſcdm preſtatū tñ nō adeſt quo ad cōmodū pecuniariū, vel extima bile. l. plane, in. ij. §. fi. cū. l. ſe. ff. de leg. j. Et idō nō dareſ h actio ad obſeruantiā pmiſſoꝝ, ſed daſ actio de dolo, vt hic. Sz iſta rñſio nō vz, qꝛ eſt ꝯ. d. l. titius cū duabus ſeq. et ibi bar. vbi ſoſ patronatus eſt qd extimabile qñ ꝯ illud eſt ꝯſequutus, vt ſue volūtati ſat ſfaceret, et maxime in odiū illius qui eſt in dolo ꝑut in terminis. l. noſtre. Secus qñ qs eſt ꝯſequutus ſuū patro natus manumittēdi vt ſatiſfaceret alterius volūtati. d. l. plane, et. l. nūllis, in fi. Pau. de ca. hic ſatet, qꝛ tex. iſte h intelligiſ de actione de dolo que daſ ad repetendū vt colligiſ hic in fi. et vt qꝛ in ꝯtu facio vt des nō repiſ aliq vna actio de dolo que ſem per daſ ad repetēdū duobus copulatiue concurrentibus. ſ. qd ſcdm preſtitū ſit irrepetibile, et qꝛ ex facto preſtito nihil adſit ei cui preſtitū eſt ita intelligit iſtū tex. et. d. §. qd ſi faciā. Et ſic ꝯcludit qꝛ in hoc ꝯtu facio vt des nulla reperiſ actio de dolo que ſubrogeſ loco actionis preſcri. ver. ad obſeruantiam pro miſſoꝝ, ſeu ad qd ſua intereſt aduerſariū obſeruaſſe pmiſſa. Sed ſolū reperiſ actio de dolo que daſ loco ꝯdōnis ob cām ad re petēdū quod intereſt aꝯtē adimpleuiſſe. i. manumiſiſſe ancillā et ſic ad preciū ancille. Et ꝑ hoc adducit qꝛ ſi diceremus dari actionem de dolo ad obſeruātiā pmiſſoꝝ nulla ſubeſſet rō ꝑꝑ qd potius deberet dari actio de dolo qꝫ actio pſcr. ver. et ſic i hoc ez ꝯ intellectū gl. hic, et ꝯtra intellectū gl. et doc. in. d. §. quod ſi fac ā. Ubi indiſtincte voluit dari vnā actionē d dolo ad obſer uātiā pmiſſorū in ꝯtu facio vt des ꝑ iſtū tex. et alia eſt actio d dolo que daſ loco ꝯdōnis ob cām, vt in terminis huius. l. ſcdm intellectū bar.

† In alio vero paſſu tz Pau. hic cum Bal. cō tra actionē pſcri. ver. ad obſeruātiā pmiſſoꝝ, qꝛ ex preſtatio ne facti non aderat aliqd extimabile. Et ex iſtis dt hanc. l. eſſe mirabilis declaratiō qꝫ per magnē, et idē dt ipſe i. d. §. qꝛ ſi fa ciam. Sz in dictis diſcedēdū eſt ab eo, primo in qꝫtū vult quod non ſit repire actionē d dolo i ꝯtu facio vt des q daturad ob ſeruātiā pmiſſoꝝ. Nā ꝯtrariū pz, qꝛ ſi in alijs ꝯtractibus innomina tis duo ſunt ꝯdita remedia vnū ad obſeruātiā pmiſſoꝝ aliud ad repetitionem ſoluti. d. l. nā et poſt prin. nulla ſubeſt rō quare ita nō ſit in caſu iſto Immo maximē cū iſta actio ſemper pſup ponat aduerſariū eē in dolo. Nec ob. qd dicit quod nulla ſube eſſet rō quare magis deberet dari actio de dolo qꝫ pſcrip. ꝟ. qꝛ dic qd vno qñ ex preſtatiōe facti nihil adeſt aduerſario ſub eſt rō quare magis dari dēat actio de dolo qꝫ preſcrip. verbis vt no. gl. et doc. in. d. §. ꝑ ſi faciam, et Cy. in. d. l. ex placito. Et de iſta actione de dolo que daſ loco actionis preſcri. verb. ad obſeruantiam loquiſ iſte tex. in. d. §. qd ſi faciā

† Iꝯtrariū ip ſe tz opi. bal. ꝯtra bar. et male dt p. d. l. titius. Ex quo pz qd et in qꝫtū vult qd dicta duo copulatiue requirant vt deſ actio de do o ad repetēdū male dicit, et eſt ꝯtra iſtū tex. Nā hic in pre ſtatione facti aliqd aderat vt ſup probaui, et tñ daſ de dolo actio ad repetendū, Ful. aūt hic, et in. d. §. qd ſi faciā fuit i noua opi. volēs qd iſte tex. intelligaſ in actione de dolo que daſ ad ob ſeruātiā pmiſſoꝝ vt et intellexit gl. et cum illa concurre rat actio preſcri. ver. Mouet p. l. iuriſgētiū circa prin. verſi et idō puto. ff. de pac. et p. d. l. nūllis. §. qd ſi dedi, et. l. ſolēt, de pre ſcri. ver. iūcto. d. §. qd ſi faciā vbi in ꝯtu facio vt des hz locum tam actio p̄eſcri. ver. qꝫ actio de dolo, et rūdet ad. d. §. qd ſi fa ciā, in ver. nulla ciuilis, qd dz intelligi nulla. i. ſpālis et nomina ta, ſz cū alia gñali pꝫ eſt actio preſcri. ver. bñ concurrit iuxta no. in. l. ij. ā. eo Pau. d ca. hic reprehēdit iſtā opi. et rūdet ad d. l. iuriſgētiū, qd eſt vt ꝑ qd in facio vt des ſi tu dediſti mihi, et ſic ꝯtum approbaſti, et per gñs nō curaſti qd ex parte mea ve nire: pſtādū ſcdm ex quo tibi nihil adeſſet, et contingat mihi po ſtea per aliū euinci rem qꝫ mihi dediſti poſſum ego agere ꝯ te actione preſcri. ver. dato et qd ex facto a me preſtito nihil ti bi adeſſet vt ibi. Secus ſi ꝯtractū nō approbaſti, vt qꝛ nūquā dediſti, qꝛ tūc ꝯpeteret tñ d dolo. Uel tu reſpōde qd ibi dās nō fuerit in dolo, qꝛ impleuit qꝫtū in eo poſſibile fuit, ideo con tra eū nō pōt facientū dari actio de dolo vt ibi, et no. gl. i. l. quo tiens, de preſcri. ver. et in. d. l. iuriſgen. Tamen poteſt dici qd ex preſtatione facti. ſ. libertatis aderat, vt hic per Bar. et dixi ſup. Non obſt etiam tex. in. d. §. qd ſi dedi, qui totus ſtringit, et tz ad illū non reſpondeat Pau. de ca poteſt reſponderi, qd pōt intelligi ille tex. qꝛ loquitur de actione de dolo que debeſ ad repetendam vt hic, et non ob. in aliquo. Si autē intelligaſ de actione de dolo que datur loco actio. preſcri. ver. ad obſer

uantiam promiſſorum, et tunc attento qd ibi factum preſtitū fuit. Preſtatio libertatis ꝑ qua ſcdm opi. bar. hic qꝫtenus ſup daſ ac tio preſcri. ver. vz qd tunc dēat exponi ille text. ꝑut exponiſ ꝑ gl. in ver. de dolo, et tunc non obſtabit Nec ob. l. ſolent, qꝛ ibi nō dr qd concurrant actio preſcri. ver. et actio de dolo.

7 ¶ † Quare aūt in fi. deſ actio de dolo, et nō in principio multū laborāt gl. et doc. et ad h ibi no. ꝑ eos me remitto ꝑꝑ. breuitatē Nō ob. qd actio d dolo poſſit ꝯcurrere cū actione generali qꝛ rūdet Pau. d ca. h, qd actio pſcri. ver. q daſ in ꝯtractibus in nominatis dr ordinaria et ſpālis. Licz interdictū actio pſc. ver. ſit gñalis. ſ. qñ daſ vbi deficit nomē ꝯtractus. et equū ſit actio nē dari iuxta no. plene ꝑ gl. i. l. j. ff. d preſc. ꝟb. et iſta ē veri tas. Adde tñ pdictis qd ꝑ opi. qꝫ ꝯ bart h vr eē text. i. l. iij. §. qd ſi ſticb⁹. ff. d ꝯdi. ob cām, vbi tex. ſcdm verꝫ intellec. loqſ i cō tractū facio vt des, et ex pte facientis veniebat ꝑ. ſtatio liberta tis. et tñ ibi daſ act. preſc. ꝟ. ad obſeruātiā pmiſſoꝝ ſcdm qd ibi intelligit gl. et doc i ꝟ. ꝯdōnē ¶ In gl. pe. i fi. vide q dixi in. l. traditionibus. ā. de pac. ¶ In gl. fi in fi. adde. l. ij. et. l. ſi ſtatus et. l. cum ſtatus cum ſi. ſ. de ordi. cogni.

SVMMARIVM

1 Tranſactio facta pacto nodo tollit actionem ope excep. ſed ſi fa cta fuit per acceptilationem tollit ipſo iure.
2 Pr eſt legitimus tutor ſeu adminiſtrator filij emancipati, & pro tali adminiſtratione teneſ reddere rationem filio.
3 Dolus ēr præſumitur ratione modicæ læſionis.
4 Actio de dolo non datur filio contra patrem, ſed an detur con tra compatrem uel contra ſacerdotem parochialem, uel uaſ ſallo contra dominum.
5 Actio de dolo an cōpetat pro læſione duorum ducatorum.
6 Actio iniuriarū ad hoc ut cōpetat quid requiratur.
7 Actio de dolo infamat, idō contra patrem filio dari non debet.

1 SI ſupſtite. † Tranſactio facta pcō nu do tollit actionem ope exce ptionis, ſz ſi facta fuit ꝑ accepti tollit ipſo iure qd ſi pr fuit in dolo trāſigēdo daſ filie cōtra eū actio in ſcdm loco actionis de dolo. b d. et iſta lex in effectu cōtinet illud qd. l. ſub pretextu inſti poſt repti ā. d tranſac. preter quā qd ibi loquiſ in extraneis pſonis. ¶ † No. qꝛ pr eſt legitim⁹ tutor ſeu adminiſtrator filij emancipati. et ꝑ tali adminiſtratio ne ᵃ tutele teneſ reddere rōnē filio, vt hic, et. l. i. c. ſ. ad. l. fal et. l. aurelius. §. titius ceſt d. ff. de lib. leg. ſecus qñ pr rōne vſufruc tus ē legitimus adminiſtrator bonoꝝ filij exiſtentis in pſa prāe, qꝛ nō teneſ reddere rōnē. l. cū oꝑꝫ. §. nō aūt. ſ. d bo. q li. niſi pr ēt in dolo. l. imperator, et ibi gl. in ꝟ filio. ff. ad tre et no. glo. ſi quis ꝑtore, in fine. ſ. de ſecū. nup. et p. l. vſufru. ſ. de vſufru et ꝑ bald. in. l. filie, in vlt. co. ſ. fa. her. et d rōne dſte iter pdicta vide ꝑ bal.

3 in. l. orphano ro phos. ā. de epiſ. et cle ¶ † Item ē not. ex tex. ibi, imodice &c. ſcdm Ful. qd hic vr ꝑ textū qꝛ rōne ēt modice leſio nis preſumitur dolus, quod fac ſcdm eū ad no. in. l. ſocietatem. §. arbitratoꝝ circa. vj. col. ff. ꝑ ſo. vbi dt qꝛ arbitrator ledēs, in nimis magna qꝫtitate preſumiſ in dolo, qꝛ magn⁹ exceſſus fa

b cit preſumi doloſe alle. l. oēs. §. luci⁹ ff. que in fran. cred. et nota. ſing. Bar. ib. l. fi. ff. de precio ſtip. Ubi dixit qꝛ ſi qs plus debi to arbitreſ preſumiſ eſſe in dolo, et ꝑ Bal. in. l. ij. ſ. de do. pro miſ. et in. c. i. §. itē facta, in. tit. co. de pac. iur fir. et in. l. i. i. viij. col. ſ. de his q pene no. et in rub. ſ. de penis in. et Ant. de bu. in c. finē, circa vlt co de do. et cōtu. et ꝑ oēs in. c. quemadmodum, de iu reiu. ſz aduerte qꝛ iſtud no non colligiſ ex iſto tex. imo ē cōtra tex. in d. l. dol⁹ ſ. de reſcin. ven. factu. l. ij eod. tit. nā fuit inten tio lēe h velle qd ex imodica leſione ꝯhentis preſumaſ dolus, ſz ꝑ pimodica leſione nō cōpeteret iſta actio qua cōſtaret pa trem in dolo fuiſſe, vt pz ex gl. in ꝟ. imodice, et ex iuribus alle. ibi ea. et dicā ſup eo, nō ob. qꝛ no Bar. in. d §. arbitroꝝ, cū ſi. qꝛ iſte tex. et. d. l. dolus, loquunſ in ꝯhētibus qbus licitū eſt in ter ſe decipere, oīmodo de dolo non appareat. l. in cauſe, la. ij §. pe. ff. de mino. ſed hoc non eſt licitū arbitra ori ſaltē in ma gna quātitate. d §. arbitratoꝝ, cū tribus legibus ſequen.

4 ¶ † Ultimo no. qd actio de dolo non datur filio ꝯ patrē. An aūt detur ꝯ eū qui de ſacro fonte leuauit, vel ꝯ ſacerdotē parro chialē, vel vaſſallo ꝯ dñm, vide Bal. in. c. i. §. pen de pbi. feu. alie. per Fede. ¶ In gl. in verſic. per exceptionem, ibi repli cabis tamen infactum &c. vt. l. licet. ff. d obſequi. et. l. apud. §. ad

5 uerſus. ff. de doli exceptio. ¶ † In gloſ. in verſicu. immodice,

a ¶ Admi niſtratiōe vid maria. loci. in edi xxxiiij. ici. pſequēdo or d nem in. vij et viij. co. et vide Iaſ. i. l. preſeg C. d trāſa. in i. ſingularia, in ix. co. ff. ſi cert. pe. et vid bar, ſoc. i cōſ. 2.4. ici. viſa, et con ſiderata cōtin gen. Tho.

b ¶ Dolū ad de Lu ro. cō. lxxiiij. Fulgo. conſi. clij.

a ℭ Per not. ĩ ḋ ſi adõ ful ꝙ. xxv.

b ℭ Uſ'e ma rigenĩ ſoci l ꝗſ, ccliũ. jnci. viſꝗ gſnem. ꝯtgez ſgt. Tbp.

b ℭ Nõ valẽ, ſui. gl. jxxx. l ſi, vult qð ꝯtc' ei' ꝗ poteſtonib', et ebrietatibus et adulationi-bus ldoci' ẽ vẽ dẽdũ minori, ꝑ cio ꝗ̃ res valẽ ret ipſo iure de claret nullus,

c ℭ Occultum pdñ ale ꝙ 24. ꝗ.ii. ſʒ gd ſi ma leficiũ ſit tale ꝙ bẽat tractũ ſuc ceſſiuũ vt adul teriũ an tpe ſex mẽſiũ ẽt currat vid. anc. ꝗſ. iiij.

ſui iudicis arbitrio, hęc ſcõ ꝓ pꝫ Sale, grtex. j. d. l. ſi oleũ, l ſi, 1
ðt ꝙ opꝫ ꝙ dãnũ duos aureos excedat, nã dicito vſqꝫ ibi po-
ſitis ſtat incluſiue, vt ibi no. ⁊ iõ exceſſus ille remanet indeter ꝑ
minatus, iõ dꝫ ſtari iudicis arbitrio, argu. l. j. ff. ð iure de ib.
Uñ arbitrabit iudex inſpecta rei qualitate ⁊ ꝑſone. ℭ Nã ini
quũ vt ꝑ leſione duorum aureorum in tãto negocio pmi eſt admi-
niſtratio tutele dari actionem de dolo. Sꝫ dub ũ facit q: ẽt ꝑ 2
modica leſione dẽʒ dari actio in factũ ꝗ̃ nõ eſt famoſa vt apte
vult gl. i. l. ſi oleũ, in ſi cũ l. ſeq. Uñ ꝓbãe. l. et militari illa
gl. vt nõ bẽat locũ qñ deſcẽdẽs ageret ꝯ aſcẽdẽtẽ rõne doli, re
periorũ ꝙ ſo no Ray ð ſentiẽs ð obiectũ ad iſtũ tex, in verſi,
imodice ſubdit maxime ꝑ no. ꝑ gl in. l. ſi oleũ, cũ l. ſeq. ⁊ in. l.
non dꝫ, eo. ti. Fatet ꝙ ð gl. ſentit ꝯtrũ ð, ⁊ male ſm eũ, ⁊ lʒ iſtũ
ſit aliqualiter violare tex. tñ bꝫ iſta opi. meliorẽ rõnẽ. ℭ † In
gl. fi. ibi in ſerũ noie iniurie, idẽ no gl. melior, j. d. l. nõ dꝫ, vel 3
dic ꝙ ſpãle eſt in atroci iniuria, vt i dictis legibus alleg. in gl.
ſm ꝯ ul. ⁊ ſentiunt ẽt antiqui per ea q. j. dicã. ℭ † In ea. in fin.
ſʒ dic ꝙ tale interdictũ infamat infamia facti, ⁊ ſic ꝯ ꝑrem darſ
nõ dꝫ. l. bonori, ff. de obſequijs, vñ dic ꝙ ꝑ vi facta ſine armis,
daſ actio in factũ, ſecus aũt ꝑ vi facta cũ armis, q: ꝑꝑ atrocita
tem delicti dabiſ interdictũ vñ vi, vt bẽt in d. § hoc interdictũ,
⁊ no. in. l. neqꝫ, ⁊ iſtud tenent Pe. Cy. ⁊ cõiter reliqui.

SVMMARIVM

1 Dolus non præſumitur niſi per indicia urgentia probetur.
2 Dolus quomodo probetur.
3 Mendax in dubio non præſumitur eſſe in dolo, niſi mendaciũ redundet ad utilitatem ſuam.
4 Dolus manifeſtus in quo differat à dolo præſumpto, qui appellatur culpa latior.
5 Contractus celebratus cũ ebrio an & quando ualeat.
6 Ebrius delinquens utrum puniri debeat.

1 Olum. † Dolus nõ ꝑſumiſ niſi ꝑ indicia
2 vrgentia ꝓbeſ. h. d. ℭ † Et ð mõ
a ꝓbandi dolũ, vide aliqd ꝑ gl. hic, ⁊ ꝑ gl. no. in. l.
apud celſum, in prin. ꝗ̃ ibi no. bar. ff. de do. exce.
⁊ gl. in. l. duob' J. ð reſcin. ven. ꝗ̃ approbat bal in. l. ſi volunta
te, eo. ti. ꝑ bar. in trac. de teſte, ꝟ. dolo, cũ ſeq. ⁊ ꝑ bal. in. l. ſolũ
in. v. col. de teſti. ⁊ ꝑ Cy. ⁊ bal. in. l. ſi ꝯſtãte. § ſi maritus. ff. ſo.
ma. ⁊ q̃ plene no. bar. in. l. poſt ꝯtrũ. ff. de donat. ⁊ ẽt aliqd per
Bal. hic tractantẽ qñ preſumaſ dolus. Hic vt hic ꝑ eũ cuꝫ q̃
tranſeũt alij, ⁊ ex doctrina ſua hẽs ſo. ad ꝯtrũ formatũ ꝑ gl. ð. l.
dolo. cũ ſi. Et dictis bar. addit Pa. ð ca. ð vnũ, vcꝫ ꝙ ſi quis 3
ꝑ firmo illud affirmauerit de quo non erat certus preſumitur
doloſe affirmaſſe ſi poſtea reperiaſ illud nõ eſſe verũ, q: nõ dꝫ
eſſe facilis ad temerariã aſſertionẽ, alle. l. ſi qs affirmauerit, de
ac. emp. in prin. facta. l. iulia. §. j alias eſt ver. ſʒ qd ſi ignorauit
ff. de ac. emp. ꝙ ẽ no. ſi eſt verũ, ⁊ intellige vt ꝑrime dicam.
3 ℭ † Adde aliud notabile ꝙ mẽdax in dubio nõ preſumiſ eſſe
in dolo niſi mẽdaciũ redũdet ad vtilitatẽ ſuã, tex. ẽ in. l. elegã
ter. §. fi. cũ. l. ſeq. ff. e. ⁊ ẽ caſus hñ no. ſm Bart. ibi, ⁊ tex. hoc
limitat precedens dictũ Pan. ð ca. ꝙ nõ verũ, nec ꝓbaſ in. d.
l. iul. imo ꝯtrũ expſſe firmat gl. in ver. indicationẽ ꝗ̃ ibi ſeqtur
4 Bar. ⁊ cõiter oẽs, ⁊ rñdet ibi gl. ad. l. ſi qs. ℭ † Et q̃ ſit diſa
inter dolũ manifeſtũ ⁊ dolũ ꝑſumptũ q appellaſ culpa latior vi
de plene ꝑ Bar. in repe. l. ꝙ nerua, circa. v. col. ff. depoſi. per
Bal. in. l. pignus J. de pig. ac. ⁊ per Ant. de bu. in. c. ij. ð gſti.
5 ℭ † In gl. fi. in fi no. ſm Bal. ⁊ Sal. ex gl ꝙ ſi qs inuitat ali
quẽ ad prandiũ ⁊ inebriat eũ poſtea ſecũ ꝯhit preſumiſ ille du
ctus dolo inebriatus ad ꝯhẽdũ, ⁊ dt Ro. in. l. j. in prin. ff. ð ver.
ob. iſtam gl. velle qð ꝯtctus celebratus ab ebrio vꝫ, lʒ ob. excep-
ptio doli. Certe iſta gl. hoc non dicit ita large ꝑut ipſe accipit
ſʒ ſolũ loqẽ gl. qñ appareret ꝙ ille q ꝯtrit ſecum inebriauit eũ, tñ
ſm Ro. gl. xxij. q. iiij vnuſqꝫ dt ſimpliciter ꝯtcũ ebrij non va
b lere, ⁊ iſtud ſeqẽ ibi Ro. per aliquas rõnes quas ꝑte vide.
Sed pro hoc allego tex. xv. q. j. c. ſane, dum tex. dicit ꝙ ebrij,
neſciunt qd loquanſ, ⁊ per ꝯñs equiparãtur furioſis, vel infan
tibus qui ꝯhere nequeunt. l. j §. furioſus. ff. de actio. ⁊ obli.
6 ℭ † Utrum autem ebrius delinquens teneatur, vide ꝑ Bar.
in. l. reſpiciendum. §. delinquũt. ff. de penis.

SVMMARIVM

1 Repudiatio hereditatis facta per dolum alterius ad quem deuoluta fuit hæreditas non redditur propterea nulla.
2 Repudiatio hæreditatis trahit ſecum executionem.

1 I maior. † Repudiatio hẽditatis fcã
ꝑ dolũ alterius ad quẽ deuo-
luta fuit hẽditas nõ reddiſ ꝑpea nulla, ſʒ ꝯtrũ hꝫ
actionẽ ð dolo ſuccurriſ ad itereſſe. h. d. ℭ No.
ꝙ dixi in ſummario, ⁊ idẽ dicas eſſe in additione hẽditatis cũ
dolus alterius eam dedit. l. ſi. ff. eo. ℭ In gl fi ibi cũ ſeqẽ tra
2 ditio ⁊c. ℭ † No. ex gl ꝙ illa repudiatio trahit ſecum execu-
tionem, ⁊ ſic non expectat poſt ſe aliã traditionẽ ꝑ executiõe,
ſʒ ſtatim a repudiante abdicat ꝑiũ ẽ adeũdi, ⁊ iõ ſufficit aduer
ſus repudiã ẽ excep. ſicut dicimus in liberatione. l. j § ſi debi-
tori. ff. vt i poſ le. ⁊ ð veritate huiꝰ gl. ⁊ eoꝝ q̃ no ð Bar. ſcri
pſi plene in. l. ſub pretextu, la. j. J. ð tranſa. ibi tenui opi. Barto.

SVMMARIVM

1 Actio de dolo debet hodie infra biennium moueri, & terminari, alias ipſo iure tollitur, & iſtud tempus abſenti, & ẽt ignoranti currit.
2 Statutum ꝙ de maleficiis non poſſit cognoſci poſt ſex menſes, quomodo debet intelligi.
3 Pœna ſi imponitur iudici non inquirenti infra certum tẽpus, debet intelligi à die ſcientiæ.
4 Statutum cõditum ab epiſcopo, comite, uel marchione, habet uim iuris prætorii.
5 Delinquens poteſt puniri etiam poſt tempus à iure limitatũ ſi confitetur delictum.
6 Præſcriptio quædam eſt quæ incipit currere ex tpe mortis ſ lius, quædam eſt quæ currit à tempore latæ ſententiæ.

1 Rimum. † Hec actio dꝫ hodie ĩ bien-
nũ moueri, ⁊ terminari, alr
ipſo iure tolliſ, ⁊ iſtud tpus abſenti, ⁊ ignoranti cur-
2 rit. h. d. ℭ † In tex. ibi didiciſſe, facit ſm bar. hic
iſte tex. qð ſi ſtatutũ dicat qð de maleficiis nõ poſſit cognoſci
poſt ſex menſes intelligi dꝫ, ſiue maleficiũ erat manifeſtum, ſi-
6 ue occultũ, q: nõ a die ſcie, ſʒ a die delicti cõnumeraſ tpꝰ, vt
hic. Itẽ tꝫ hic Sal. q ſignãter ſubdit ꝙ ſi ſtatutũ ꝓhibet vltra
dictos ſex menſes cognoſci ꝙ lis inchoata J. dictos ſex menſes
dẽbit J. idẽ tpꝰ terminari, alr vltra dictos ſex mẽſes cognoſce
retur qð repugnaret ſtatuto vt hic, qð hñ no. Et adde quod de
prima q. diſputauit bar. ⁊ indeciſam reliqt in. l. fi. ff. ſi q a teſta.
lib. eſſe iuſ fue. ang. ibi tꝫ opi ꝗ̃ ⁊ bal. hic, q: ꝑſcriptio currit
ignorãti. l. ſi ꝑrem. §. j. ff quẽad. ſer. ami. ⁊ l. fi. in fi. J. de ꝑſcri.
lon. tẽp. idẽ tꝫ bal. in. l. cũ q popularibus, ad fi. ff. de iure.
3 ℭ † Uerũ tñ qð vbi veniret iponẽda pena iudici nõ ingrẽti
ð maleficio J. dctũ tpꝰ nõ currit tpꝰ niſi a die ſcie ne ignoranti
videaſ pena ipoſita, tex. eſt no. i. l. j. ⁊ ibi illũ ad hoc ponderat
bar J. ð deſer. alias de excep. ⁊ exac. li. xij. ⁊ l. annus ⁊ ibi bart.
ff. ð col. ⁊ l. ſp. §. hoc interdictũ, in ver. annus ⁊ ð ibi no. bar. ff.
qð vi aut clã, ⁊ no. bar. in. d. l. fi. ff. ſi qs teſ. lib. ⁊ bar. i. l. j. §. oc-
ciſoꝝ ff. ad ſyl. ⁊ in. l. diuus, la. ij. in viri. col. ff. de cuſto reo. ⁊ ꝑ
bal. i. l. j. ꝑ illũ tex J. de priua. car. ⁊ i. l. j J. de falſa mone. ⁊ i. l. j.
J. ð his q latro. ℭ In qbus locis bald. circa ꝑdicta aliqua no.
addit, ⁊ ang. in. l. ſi cũ excep. §. in hac. ff. qð me. cã, ⁊ in gño, ꝑ
illũ tex. ff. ð inſa. ℭ Sꝫ aduerte q: bar i. d. §. in popularib', in
fi. vr ſimplr tenẽ qð tpꝰ ꝑfixũ a ſtatuto ad cognoſcẽdũ ð crĩe
nõ currat niſi a die ſcie, dato qð nõ tractetur ð pena ipoſita vel
ipoſita a ſtatuto iudici nõ cognoſcẽti ſeu ingrẽti J. tpꝰ, monet
ꝑ. d. ſp. §. ð iterdictũ, in ꝟ. annus, ⁊ idẽ tꝫ ang. i auc. ð ſan. epi.
§. rapuerit, per illũ tex ⁊ ang i. l. gño, ꝑ. d. l. annus, et ꝑ. l. qui
quagintã, et ibi Bar J. ð exeu. tu. et idẽ tꝫ Pe. ð auc. in tẽp.
c. canonũ ſtatuta, in ꝟ. ſʒ alibi q̃rit bar. ð ꝯſti. Sꝫ primã opi.
puto veriorẽ, q: regl'r oẽs ꝑſcriptiões hñt tpꝰ ꝯtinuũ niſi ꝯtrũ
ſpãliter reperiaſ ſtatutũ, vt no. gl. in rub. de diuer. et tẽ. ꝑſcri.
et ibi bar. et gl. i. l. j. ad fi c. ſi, ꝑ. l. nũqꝫ. §. in vſucapionibus. ff.
ð vſu. et ibi bar. et ꝑ pulchra ꝟba dclarat bar. i. l. ꝗ̃ qdin J. qd
mi. et ẽt iſtã partẽ tenuit bal. in. d. l. gño, et Ro. i. d. §. occiſoꝝ.
4 ℭ † Niſi ſm con tale ſtatutũ ꝯditũ eſſet ab epo, comite, vel
marchione, et nõ a populo, quo caſu ſtatutũ tũ q̃ ſcũ a magi-
ſtratibus hꝫ vim iuris ꝑtorij, vt declarat bar. in. d. l. ſtipulatio
nem alte. in ꝑn. cũ ꝯcor. ff. de ver. ob. J. õ tpꝰ pre fixum a lore ꝑ
torio ſemper intelligiſ eſſe vtile non continuum, vt ẽ gl. no in
ſti. de perpe. et tẽp. ac. in ver. annũ, et not. bar. i. d. rub. iõ non
currit ignoranti, ita loquitur tex i. d. l. annus, et in. d. l. ſp cũ ſi.
Tpꝰ ꝟo cõtinuata currũt ipedito tñ ꝑꝑ ignorãtiã ꝗ̃ ꝑꝑ ab-
ſentia, et ſimilia vt hic, et. d. l. fi. de ꝑſcri. lõ. tẽp. cũ ſi. alias li-
ſtones ad iſtã ꝯclu. potes colligere ex nota. per Bald. in. d. l.
generũ.

genero, & p Bal.in.c.fin.de pbl.feu.alie. & id p ro nūc reſideo lʒ paſſus habeat aliā materiā in qua poſſet q̄s ſe late extendere. Et an dato q̄ p ēm ipe currat ignoranti poſſet peti reſti in integ. vide ang.in.d.§.fi.ſi ego reſt.lib.eſſe iuſ. ine. vbi notabiliter ȝcludit q̄ ſic.no.p.l.auxiliū,in prin.ff.de min. ¶ † Circa
5 p̄dicta ēt vltimo adde q̄ poſt victū ipe a ſtatuto prefixum poſſit iudex ad cōdemnationē pcedere ȝ delinquentē ſi dlinquēs cōfiteatur delictum vt multi ſing. decidit Bal. recte intenti in.l.properandū,in fi.principij.J.de iud.p rōnē q̄ʒ ibi vide p
6 eū. ¶ In gl.dic vt actū fuit in.l.nō pūt.§.e. ¶ † In gl.n.fi.l fi. dic q̄ quedā eſt p̄ſcriptio q̄ inci.currere ex tpe mortis illi⁹ qui vſqʒ i tpe mortis fuit audit⁹ vt liber iuxta.l.ij.cū ibi not.J.ne de ſtatu defen. & illa nō perpetuat p litis conteſt.ſaciā intra quinquenniū a die mortis,ſed oȝ finiri iudiciū.J.dicti ipe, & de hac loquitur.d.l.ij.§.fi.ne de ſtatu defun. Quedaʒ eſt preſcriptio que currit a tpe late ſnie p libertate,q̄ʒ quia volens dicere q̄ð ſententia ſit per colluſionem non auditur poſt quinquennium a tempore ſententie, & iſta preſcriptio perpetuatur conteſtatione vt.d.§.qui quenniuni,allegato in gloſ.

SVMMARIVM

De in integrum reſti,mino. Rubrica.

1 Minor leſus in renunciando querelę inoſſicioſi teſtamenti.reſtituitur in integrum.
2 Renunciare iuri ſuo dicitur qui permittit labi tempus intra q̄ agere poteſt.
3 Minor renuncians querelę inoſſicioſi teſtamenti pōt petere reſti.in integ abſqʒ eo q̄ aliter probet de leſione.
4 Pacem de morte matris,uel patris,an poſſit facere pupillus,uel adultus,abſqʒ ſpe reſtitutionis.

Illud inſpiciendum.

† Minor leſus in renunciando querele inoſſicioſi teſti tacite vel expreſſe reſtituitur in inte. h.d. ¶ † In tex.ibi nec ꝑ preiudicio.ſ. quo ad effectum. ¶ In glo.pe.ibi ſolut io colligitur ex tex. q̄ permittens labi tpe intra q̄ agere pt̄ dr tacite renūciare iuri ſuo, adde l.pe.ff.re ra.ha. p quē tex.ita voluit gl. in.l.ſi ego,ad fi. de ne.geſt. & iſtud facit an in preſcriptione dicat adeſſe ȝſenſus illi⁹ ȝ quē p̄ſcribitur,de quo p Bar.in.l. fi.circa pe.co.J.in qui.ca.in integ reſt.non eſt neceſſ. & in.l.fi.ff.rerum ra.ha. cum concor. quas dedi in.l.traditionibus vt p Bal.C.de pac. ¶ In ead.in fi.iſtud eſt ȝ hanc.l.in fi. ¶ † In gl.fi.ex hac gl. colligitur q̄ minor renūcians q̄rele pōt petere reſti.integ. abſqʒ eo q̄ aliter pbet de leſione,& ſic non hʒ neceſſe pbare heredītatē non eſſe locupletem eo ipſo q̄ iuri renūciat leditur. Ita expreſſe p hanc.l.ȝcludit hic Bal. q̄ eſt not & cū eo tranſit Paul. de caſt.hic,& in.l.ſi intra,& l.ſi iudex.ff.de mino. ſm eū q̄ no. p declaratione,& limitatione.l.nam & poſtea.§.ſi minor.ff.de in reſti. ¶ † Extra gl.querit hic Cy.an pupillus vel adultus pacem facere poſſit de morte p̄ris abſqʒ ſpe.reſti.in inte. de quo dic vt ꝑ p eū,& p bal.ꝑ,& i.l.pcū curatoris.C.ð pac. & ibi dixi.

Et tempore.

Libertorū numerus nō ſupplet etatem q̄tum ad excludendum a reſti.in inteſt.h.d.

SVMMARIVM

Contractus celebratus ab adulto curatorem habente ſine illius auc non ualet ipſo iure.
Adultus curatore carens pro maiore hr̄,quo ad hoc, ut ualeāt geſta ab eo,ſecus i iudiciis,& in actibus,& contractibus,in q̄bus requiratur decretum iudicis.
Minor non poteſt alienare ſine decreto iudicis.
Prodigus & adultus curatorem non habens æquiparantur.
Prodigus an obligetur etiam naturaliter.
Teſtari p̄t aductus curatorē hn̄s, & etiam donare cā mortis.
Teſtari ſi fuit dolo inductus minor, an poſsit aliquo remedio ſuccurri uenientibus ab inteſtato.
Prodigus in quo differat ab adulto.
Prodigus differt ab adulto in hoc,qui adultus poteſt prouocari ad diuiſionem,ſed prodigus non.
10 Prodigus differt ab adulto in contrahendo,quia adultus contrahentes cum iuramento ualet contractus,etiam ſine curatore,non ſic in prodigo.
11 Tutoris defectus an poſsit ſuppleri per iudicem,& quando.
12 Iudex an & quando poſsit ſupplere defectum tutoris, uel curatoris.
13 Prodigus æquiparatur magis pupillo quam adulto.

Si curatorem.

1 † Contractus celebratus ab adulto curatorē hēte ſine illi⁹ auc.nō vʒ ipſo iure,id nō ē neceſſaria reſt.i inte. ſʒ ſi aūe vʒ mero iure,tū ſi leſus eſt reſtitutionē petere pōt.h.d. tex.iſta melior de corpore iuris in ſuo caſu. ¶ Non ob.q̄ adultus curatore carens
2 q̄ pro maiori hr̄ quo ad hoc vt valeant geſta ab eo. q̄ tū fallit in iudiciis q̄ʒ ſnia lata ȝ adultum indefenſum curatore carentem eſt nulla ſicut ſi curatorem hēret q̄ nō fuiſſet in iudicio ita no.gl. in.l.cum minores.J.ſi adver.rē iud. & lʒ gl.ibi dicat q̄ ſi nulla eſt tex.que dicat hoc,auū doc. ibi dicunt q̄ de hoc eſt tex.in l.acta,in fi.ff.de re iud.de quo dicet in.l.cū & minores.
3 ¶ † Secundo fallit in actibus in quibus eſt neceſſarium decretum iudicis vt in alienatione rerū que ſeruando ſeruari pñt nā facta ab adulto curatore carente redditur nulla talis alienatio ſine decreto vt no. Ja.ð are. & bar.in.l.ſi ex legati.ff.de v.ob. & Hoſti.& alij in.c.cōſtitutus,de inte.reſt.q̄ iura indiſtincte dīc talē alienationē rei minoris ſine decreto factā eſſe nullā.l.non ſolū,& l.minorū.J.de pdi.min. & iſtud eſt tenendum lʒ gl.pe.in.d.§.cōſtitutus,ȝtrū voluerit. ¶ † Itē no.q̄ pdigus,& adultus curatorē non hn̄s equiparantur. Ex quo infert q̄ ſicut minor pōt reſtitui in integ pp leſionē dato q̄ in ȝctu interuenerit curator,& etiam decretum iudicis.l.ij.J.ſi tutor vel cura.interuen.l.ſi quidē.J.de prediis mino. Ita ēt poterit pdigus cui bonis interdictū eſſet,ᵃ & hoc tenuit Bal hic reprobata opi. Odof.p no p gl i.l.ij.in ver.agnati.J.de cura.furio. Que vult q̄ priuilegia ȝceſſa minoribus extēdant ad furioſos & pdigos .& lʒ illa gl.iuncto tex.loquat in furioſo,tū cōiter p illā gl. dicūt idē eſſe in pdigo. Et ita illā gl.ad hoc p ſin.alle. Bal.in.c.j ð beneſi.fra.& Inn.in.l.impatores.ff.de re iudi.& ēt Bart.facit iſtam exten.& no.bal.in.l.ſi.in prin.J.in q.cau.in integ. reſti.& l.iubemus nulli,in.ij.col.C.de ſac ſan.ec.p qua equiparatione eſt tex.in.l.iiij.in prin.ff.de priui.credi.& l.q neqʒ,& ibi no. Bal.ff.de rebus eo.& per imo in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſo.ma. dū tractat de extēſione in exorbitantibus.& q̄ pdigus & furioſus pñt petere reſti in integ.ſicut minores firmat Bart. in l. marcellus,poſt mediū.ff.de fidein.vbi pōderat de hoc eſſe ibi gl.& etiam no.bar.in.l.j.ff.de bo.poſ.fur.& infan.& ir.l.ſi infanti,poſt Cy.J.de in.deli.& Jo.an.in addi. Spe.ſup rub.de preſcri.& ibi ēt diſputat an preſcri.xxx ann. que non currit pupillo,ſed adulto.l.ſicut.J.de preſcri.an.currat pdigo,& finaliter cōcludit q̄ nō,q̄ pdigus magis eqparat pupillo q̄ʒ adulto,alle. hic no.p gl.& in.l fulcinius.§.adeo.ff.q ex cau in poſ.ea.q̄ repto hū no. ¶ In gl.in ver.pupillarē eta eʒ,ibi non vʒ &c. ad de.l.obligari,in prin.de auc tu.& l.l.inſtrū.q̄ ex cōuentione.
§.j.de iurem. ¶ In gl in ver.res,ibi hodie &c. nam olim requirebat decretū iudicis in rebus mobili.q̄ ſeruando ſeruari pñt
5 vt.d.l.ſi&c que minores. ¶ † In gl.in ver. abſimilis ibi,vt ſe nō obliget,&c.et in hoc gl. male dicit q̄ pdigus non obligatur ēt naliter vt pbat ēt in.l.is cui bonis,in prin.ff.de fideiuſſo. Sed adultus curatorē hn̄s obligat naturaliter ēt ſi nō interueniat curator attēto q̄ ēt pupillus ſine tutore naturaliter obligat.l.j.in fi ff.de nouatio.ita in terminis nr̄is reſidet ibi bar.circa fin. vbi facit mentionē de his q̄ no hic Cy.& p Bal. in.l.potuit, in.iiij.q.J.de iure deli.eqparant ergo q̄tum ad ciuilem obligationem non q̄tum ad nā em prodigus,& adultus curatorem hn̄s ¶ In ea.ibi curatorē hn̄s,ſimilis eſt pupillo,fallit in caſibus
6 no.p gl.magiſtrā,& p bar.in.l.fuit q̄ſitū.ff.ad tre. ¶ † In ra. ibi adultus teſtet,&c.& ſic adultus hn̄s curatorē pōt teſtari,rōnem vide per Bar. in.d.§.fuit q̄ſitū,& per Cy.& Ray.hic,&
b ēt p̄t do.cā mortis ᵇ ſm Bal. ꝑ ſub dubio forte hn̄ facit lʒ nihil allege.l.cum hic ſtatus.§.ſi miles ff.de do.inter vir.& l.marcellus,in prin.ff.de do.cā.mor. Et an talis adult⁹ faciēs teſtamentum poſſit in teſtō executoribus dare liciam vendendi predia ſine decreto iudicis,vide bal diſtinguētē.J.qn̄ decre.op⁹
7 nō ē,vbi dē q̄ iſte paſſus nō tangit alibi. ¶ † Et qd ſi adultus fuit dolo inductus ad teſtandum an ſuccedentibus ab inteſt.i quoꝝ p̄iudiciū fuerit ſcm̄ teſtm̄ ſuccurri poſſit aliquo remedio

a ¶ Eſſet,ſed qd ſi an interdictum ȝdixiſſet an poterit petere reſt. in integ ei⁹ curator dico ð notorio pdigo, in.ro. ſin. ſuis dē videri gl i.l.pri p filio.ff.ð miro.ſʒ dē q̄ non faciat vū dē ipſe q̄ ſi alle. inſtā cām dcat reſtitui,alſ ſecus pdigus cū furioſo nō eqparat vt voluit Ful.ȝſi.lxxx.

b ¶ Mortis, vide q̄ voluit in.ro.ȝ.xcix. et ibi vide an ſicut ſtatutum p̄t habilitare pupillum doli capacem ad teſtandum eod. mō poſſit habilitare furioſum.

a ¶ Etatē de h̄ p bar. 2.44. ſci. ſer. ſymō. p bal. 2.cxxij. ſtil. li. pen. dec. 2.cxl. bal. 2ſi. cxliiij. i. li. ꝛ anſnia lara ſup etate faciat ius q̄ ad oēs vide p an 2.cccvij. ꝛ vide eundē ale. i 2 cxiix. co. pe. ꝟ. ſolū ē. i. v vo. ꝛ adde ꝙ ſi qs vult ꝓbare ſe minorem ad h̄ vt reſtituat̃ ſi ꝓbat̃ ſi ꝓbat ꝙ ſibi ſuit datus tutor vel cura. ita ale. i. 2. xxi. co. j. i. j. vo. ꝛ ibi ꝙ nec ꝓbat̃ minor ex eo ꝙ fecerit ꝯtractū cū decreto in. l. ij. co. ꝟ. decreto.

b ¶ Et leſi, et ſic hēs practicā ad petēdū re. in inte. q̄ ēt vid p eūdē alex. in 2. lxviij. in ſij. co. ꝛ i 2. cxvj. col. pe. i. v. vo. Franc. Curt. ve ¶ Mentionē, vid ang. de are. inſti. de act. in princ. ꝛ in. §. ſi qs agēs in pe. col. vbi ponit formam reſ. in inte. et ſely. i. c. ij. i pe. col. de off. in. ꝛ vide alexan. ꝛ Jaſon. in. l. nam et poſt ea. §. ſi minor. ff. de iureiu. in ij. no. Ch. di. d ¶ Sal. tnc ꝯfirma, q2 rſa ē ꝙ ꝓbatis his q̄ reqrunt̃ ad natiuitatē act' oēterius reme dij ē fundata i ſētio actoris. vn̄ nō hz ipſe ꝓbare ꝙ actio ſua nō ē ſubla ta ꝓſcriptione imo ſi aduerſa rius ꝓtēdit eē ſublatā ꝓſcrip tionē dz ꝓbare oia reqſita ad ꝓſcr. cōplēdā eſſe decurſa iux ta. l. cum notiſ ſimi. l. ſicut. l. oēs, de ꝓſcri. lō. tē. l. celſus. ff. d vſuc. ſic in caſu iſto q2 ſa tis eſt probare minorē etatē, ꝛ leſionē ex qb' competit mihi reſtō, q ꝯ vult dicē tpa decur ſa ꝓbet ꝛ hāc dt .d. an. dale. eē veritatē & doc. male declarā. e ¶ De pūti dn̄m vide ale. 2. cxxxvj ij. li. ꝛ adde eūdem ale. i. 2. 69. co. ij. i. v. vo. vbi dt ꝙ dz all. ꝛ ꝓba re, ꝛ vide eūdē l. 2. xvj. i. j. co.

vide ſing. p bal. in. l. ſi ff. ſ. q reſt. ſu. poſ ¶ † In ea ibi nō ꝓdi gus ꝛc. ꝛ circa hoc vide not. ꝟ hū ꝙ ponit Bar. hic, ꝛ in. l. q hz in pe n. ff. re tue. ꝛ cū eo tranſeunt oēs. differt ēt prodigus ab adulto, q2 adultus hn̄s rem cōem cū alio pōt ꝓuocari ad diuiſionē. l. ſi pupillorū. ff. de reb. eo. Secus in ꝓdigo. l. ex ca ſtrenſi, in ſi. prin. ff de caſt. pecu. ꝛ non ē aliſi ſm bal. in. l. in he mus milit, in ſi. j. col. de ſac. ſan. ec. ꝛ ibi ēt ponit qd in furioſo.

9 ¶ † In ea. ibi ꝯ fuit q̄ſitū, ratio eſt, q2 in reſtōne hereditatis nō regrit anc. curatoris vt ibi no. gl. ex qua habes notabilē limita. ad hāc. l. cū gl. vez ꝙ adult' hn̄s curatorē nō eqparat̃ pupillo f his in qbus nō ē neceſſar iū offitiū curatoris, ꝛ idē facit. l. in co

10 pulandis. ſ. de nup. plenius p Bar in. d. §. fuit q̄ſitū. ¶ † Itē non equiparat̃ pupillo adultus curatorē hn̄s qn̄ iurat in ꝯtcū, nam tunc validatur ꝯtctus ēt ſine curatore factus, vt in auc. ſa cramenta pube. ſ. ſi aduer. vēdi. ſecus in pupillo vt in verſi. pu bertum, ꝛ ſecus in ꝓdigo iurante vt plene p Bar. in. l. his cui bo

11 nis, in vlt. q. de ꝟ. ob de quo dic vt a iae ibi dixi. ¶ † In ea. in ſi. ꝯtrium ꝫ gl in. l. ſi ꝯtrium ꝫ gl. in. l. ſi. ſ. ſi pp pub. penſi. p illū tex. ꝛ cum illa ēt cōcordare vt glo. in. l. fin. ſ. de fidei. tuto. ꝛ conclude ꝙ aut loquimur in actu in quo reqrebat̃ anc. iud. et ēt tutoris vel curatoris, ꝛ tunc defectus tutoris vel curatoris ſi pōt p iudicē ſuppleri. d. l. ſi. ſ. ſi pp pub pen. ꝛ ibi gl. facit. §. ſi ꝓtor, hic allegatus in gl. ꝛ in hoc oēs cōueniunt. Sz in ꝯtrium facit. l. bonorū. ſ. q admit naz ibi non ſolū regrebat̃ auc. tutoris in bo. poſ agnoſcenda vt ibi, ſed ēt iudex regrebat̃. l. i §. decre talis, d inc. edi ꝛ. l. ſi. ſ. q admitti. bal. h rn̄det ꝙ ibi fallit in ac tibus qui principaliter ordinant̃ non ad acqſitionē, ideo forti' ibi operat̃ decretalz illi acqſitioni quedā obligatio incidat, ſz ꝯ hanc rn̄ſionē facit tex. inſti. de auc. tu. in prin. iuncto. §. neqꝫ Saly hic aliter rn̄det ad. l. bonorū. ſ qa ſe quit̃ qn̄ iuri cōi ꝯre batur decretū iudicis ꝙ, ſed mā nr̄a tractat d decreto iudicis ꝙ reqrit̃ in aliquo actu iure ſingulari pura rōe minoris etatis ꝛ iſta magis plz, q2 potentius operat̃ illud ꝙ gerit̃ de iure cōi q̄ȝ de iure ſpāli. l. eius militis. §. militia miſſus. ff. de teſta. mil. ꝛ in auc. de non alie. §. q2 vero veriſimile, aut loquimur in ac tibus in qbus ſufficiebat auc. tutoris vel curatoris, ꝛ tūc ſcdm Pet. Cy ꝛ Ray. Ja. but. Bar. Ray. ꝛ Bar. de Sal. ꝛ pau. de caſt. in actibus neceſſarijs vt in actu recipiende ſolutionis q̄titatis debite iudex ſupplere pōt defectū tutoris vel curato ris indiſtincte alle. l. ait ꝓtor. §. permittit̃. ff. de mino. ſz certe il le iſte tex. non ꝓbat hoc ni qn̄ adultus careret curatore, quo ca ſu lz iudex ſupplere poſſet iuxta. l. ſi infanti, in ſi. ſ. de iure del. tn̄ ſi hz tutorē vel curatorē q pn̄a ſit nulls ſubeſt rō q̄re eius d fectū ſupplere debeat. d. l. ſi infanti, ꝯ ꝯrio ſenſu, ꝛ hoc tz Ful.

12 hic, ꝛ ita ēt vr̄ eſſe de mente Bal. in concluſione ſua. ¶ † In actibus aūt voluntarijs diſtinguit Bar. Ang ꝛ Pau. de ca. h ꝙ aut tutor abſn̄ eſt, ꝛ pōt ſupplere iudex ſicut ſi tutor ꝛ cura tor nullus eſſet. ar. l. ſi longius, in prin. ff. de iud. ꝛ. l. ſi vbi pu. edu. de. aut pn̄s, ꝛ tunc diſtinguit inter tutorē ꝛ curatorē, nam caſu primo ſm eos pōt ſupplere, q2 poſſet dare curatorez adul to hn̄ti alium curatorem. l. vt tuti. de tu. ꝛ cu. da. ab his, ꝛ pōt offm̄ illius alterius curatoris ſibiipſi aſſumere, ſecus in in tu tore, q2 hn̄ti tutorē regulariter tutor dari non poſſet. l. lz cū ſi. ſ. ex qui. cau. tu. hn̄ti. tu. vel cu. dari poſ. ſed Saly ꝛ Fulg. hic rep̄hendunt hanc diſt. p q̄ȝ ſit dria inter tu ꝛ cura. ꝛ eorū opi. nihil plz, q2 non ē verū ꝙ curator poſſit dari hn̄ti curatorē niſi eā cognita, ꝛ ſic ex cā l. curatorem ſ. q. da. tuto. ꝛ no. in d. l. vt tri. Silr hn̄ti tutorem pōt ex cā iudex dare curatorem. l. cura tor, cum ibi no. ff. de tu. ꝛ cu. da. ab his. Unde illud ꝙ tz bart. in tutore dicendum eſt ēt habere locū in curatore, adde, tn̄ ꝙ i iudicijs iudex non pōt ſupplere defectum tutoris vel cura. per id ꝙ dixi. ſ. in prin. ff. alie. l. acta, ꝛ de hac materia etiam loqui tur aliquid vide p Bal. in. l. neqꝫ, in. iij. q. ſ. de pc. ꝛ in. d. l. bo

13 narum, in prin. in. ij q. ¶ † Et adde duz dixi. ſ. ꝓdigum magis eqparari pupillo q̄ȝ adulto, ꝛ vt ēt tenuit Jo. an. in. d. rub. ꝙ il lud eſt verum preter quam in delicto vt declarat Bald. in. l. potuit, in. q. iiij. ſ. de iure deli. ꝛ patet ex no. per Barto. in. d. l.

vbi fundamētū itētiōis alicui' ē ꝙ ip'e fuerit tali tpe dn̄s talis loci vl̃ caſtri hz ne ceſſe ꝓbat̃ d dn̄io illi' tpis nec ſufficeret ꝓbare ſe fuiſſe dn̄m in ꝓterito ꝙ no. ſ. eu.

is cui bonis, dummōe not. in. l. ſi quis in tantum. ſ. vnde vi.

SUMMARIUM.

1 Reſtitutionē in integrū petēs ratione minoris etatis debet etatē ꝓbare, & qui dicit tp̄s eſſe finitum, illud habet probare.
2 Aetas eſt ꝓbāda ab illo q eā allegat p fundamēto ſue intentiōis
3 Libellus ad petendū reſtōnem in integ. quō ſit formandus.
4 Talis qui fuit heri, nunc non præſumitur eſſe talis, in his quæ tractu temporis mutantur.
5 Poſſeſſio perditur ſolo animo, vt ſi dico me non poſſidere.
6 Dominus qui fuit olim, an hodie præſumitur dominus.
7 Tributa pſſit ſolui de fructibus perceptis de ꝓprietate in odiū eius qui deſerunt agros, & ſoluere recuſat.
8 Reſtitutionem in integrum petens quō debeat agere.

f Minorem. † Qui petit reſtōnem in integ. rōne minoris eta tis neceſſe hz etatem ꝓbare q̄ȝ ille alle. Aduerſa rius vero q vult ipſum excludere neceſſe hz probo

2 re ꝙ tp̄s petēde reſtōnis in inte. ſit finitū h. d. ¶ † Not. per

a eū. ſr ex ſummario ꝙ q̄z allegās etatē dz illā ꝓbare ſi eius ē fundamentū intentionis ſue, vt h, ꝛ. l. cū te. ſ. de pb. ſed ꝯ h ſu ſter facit q2 fundamentū intentionis actoris in caſibus l. ē ꝓbare nō ſolū ꝙ eſſet minor tpe ꝯtctus, ſz ēt ꝙ tpe quo petit reſtō ſit. ſ. xxix. an. etatis ſue. l. fin. ſ. de rē. in inte. reſt. pe. vt ſ ꝙ onus ꝓbandi vtrunqꝫ ſibi incūbat cuius ꝯtrium ſ h, ſolus Saly. h iſtā difficul. tetigit, ꝛ ſoluendo dt ꝙ iſte tex dz intelli gi qn̄ ex rōne q̄ȝ fecit actor q ꝓbauit ſe fuiſſe minorez tpe ꝯ tctus inferebat̃ nunc eū eē minorē. xxix. an. vt ſi ꝓbauit ꝙ tpe ꝯtctus erat. xx. an. dūtaxat, ꝛ ꝙ ꝯtctus fuit factus de tali anno, adeo ꝙ ꝯnumerando tp̄s appet, tūc eū non exceſſiſſe mino. xxix. ſi ergo reus alle. ꝯriū illud ꝓbare dz vt h, ſecus ergo ſi ac tor ſimpl̄r ꝓbaſſet ſe fuiſſe minorē tpe ꝯtctus, ſz non q̄litatē etatis p ꝓdicta. Et ex h multū declarat̃, ꝛ limitat̃ iſte. l. ꝛ mihi plz iſte intellis lz gl. ma videat̃ ſentire ꝯtrū in prin. h dicit ſe ꝙ h ꝓbato hodie ꝓſumit̃ eſſe. ſ. tp̄s reſtōnis ꝛc. ꝛ ēt i ſi ver ſi cōſtat aliqn̄ fuiſſe minorē vt ſup ea dicā, nā rō gl. nō vr̄ bon p id ꝙ dicet̃ in ea gl. in ver. ſz cū aliqn̄ fuit minor ꝛc. ꝛ ꝯ ꝓbandi etatē, ꝛ cui incūbat vide late Bar. in repe. l. de eta. ff. de mi. ꝛ p Jo. an. in rſa infantibus, in mercu. p Bar ꝛc. in. d. l. cū ꝫ te, ꝛ p bal. ꝛ plenius Saly. h p bal. in rn. ſ. de pb. in ſi. ꝛ in. l. neqꝫ natales. c. ti ꝛ in. l. ſo'ā, in vlt. co. ꝛ in. l. in vlt. col. ſ. de te. ꝛ i rn. ſ. d ſi. inſt. in iiij. col ꝛ in. l. ij. de tra.

3 ¶ † Et adde ꝙ p opi. Sal. q̄ȝ ꝯtrium ē tex. in. c. conſtitutis de reſt. in inte vbi ꝓbat̃ ꝙ fundamentū intentionis actoris i quo in petitione ſua mētionē facere dz ē ipſa minor etas tpe ꝯ ctus, et leſio' ac ēt ꝙ tpe petite reſtōnis ſit. ſ. xxix. an. etatis

b no. ibi. om. de hu. ſz imo. ibi, ꝛ in. c. i. eo. ti ſz ꝯtrium videtur qꝫ iſta ꝓbatio ꝛ allegatio ꝙ ſit. ſ. xxix. an. nō ſit fundamentū inten tionis actoris nec habeat neceſſe illud all. imo incūbat aduer ſario. ꝛ actor tn̄ habeat ꝓbare leſionem, ꝛ minorē etatē tpe ꝯ ctus, ꝛ de hoc dt eſſe tex. hic. Et ꝙ ita ē de mente Jaco bu. ꝛ bar h, ꝛ rn̄det ad. d. c. ꝯſtitutus, ꝙ h dz itelligi ꝙ actor iſt ad dūt allegat ſe eſſe. ſ. xxix. an. vel id hūit neceſſe actor ibi allegare

c q2 forte in libello fecerat mētionē ' ꝙ ipſe iaz effectus erat ma ior, ſi oēs iſte vſit diuinationes, id ex. ſ. dictis magis plz mi hi intellectus Saly.'

4 ¶ † In gl. ma. ibi tractu tpis ꝛc. no. er

d go in his q̄ tractu tpis mutant̃ q olim fuit talis nō preſumitur nunc eē talis vt in hac. l. in. j. rn̄ſo, ꝛ. l. cū te. ſ. de pba. ꝛ. l. ſpo donē. § q abſolutus ff. de excu. tu. Et de materia vide p bart. ſ. l. ſi cui. §. hiſdē. ff. de acc. ꝛ in. l. in cōfirmādo. ff de ꝯſu. n. ꝛ l. ſi prius, in. iij. q. vl. ptis. ff. de no. ope. nun. ꝛ tangit̃ latius p Bar. ꝙ p aliqnē in. l. ex pſona, poſt Nico. de mo. ſ. de pb. ꝛ

5 in. l. ij ad ſi. ſ. qn̄ ꝓuo. ꝛ. l. nō ignorabat̃. ſ. ad exhi. ¶ † In ead. ibi. §. dria ꝛc. vbi faciliter, ꝛ ſolo aīo pdit̃ poſſeſſio. vn̄ lz appa at ꝙ ego an̄ poſſedi, tn̄ ſi nego me nūc poſſidere non preſumi tur me poſſidere cū ſolo aīo pditur poſſeſſio. l. iij. §. in amitten da cum ibi no. ff. de acq poſ ¶ In ea. ibi, tpe illius ꝯtctus. ꝛc. d l. non. ignorabat ſm vnā lec. ꝛ de materia plene in. d. l. ſi poſſide. ꝛ in. l. non ignorabat, ꝛ p ſpec. ꝛ io an. in tit. de acc. pe. §. ſeqtur̃, ꝟ ſed nunqd ꝛ ver. ſed qd agit̃, ꝛ in ti. de ꝓba. §. j. ꝟ. ſed reqrit̃, ꝛ p Jo. an. in ti. de pe. ꝛ pot. §. i. ꝟ. qd ſi petes p Bar. in. l. celſus, in pe. col. ff. de vſuc. ꝛ late per Ant. de bu. in c. cū ad ſedē de reſti. ſpo. ¶ In ea. ibi itē indebito, ꝛ ſ. gl.

6 male dicit vt hic per Cy. ¶ † In ea ibi. ſ. de prob. l. ſine, reqri

e rit̃ tn̄ ꝙ ille q fuit olim dn̄s alleg. in libello ſe de pn̄ti dn̄m. Nec ſufficeret qō ſimpl̄r allegaret ſe fuiſſe dn̄m ēt ſi reus hoc

confiteretur

conſiteref vt eſt gl.repntata ſingularis in.l.certū in prin.in ꝟ ſi.cōfeſſus, ⁊ ibi ꝑ Bar.ff.de cōfeſ. ⁊ ꝑ Bald poſt Cyn.in.l. edita, in repe.pado.⁊ in.xvij.co.Ꝟ.de edē. ⁊ ꝑ can.in.c.ij.de li be.ob. ⁊ ꝑ Bal.in.l.j.in.xxiij.col.Ꝟ.de cōfeſ. ⁊ ibi conaſ illam gl.repꝛehendere tñ cōiter appꝛobaſ intelligendo eā vt dixi, nā lȝ aliqd de iure preſumaſ tñ opȝ illud allegari.l.ſi adulterium
7 cum inceſtu.§.idē polliōni.ff.de adul. ¶ † In eo.ſ. ibi.l.agros dic ꝙ ibi eſt ſpāle in odiū illius q ꝑmittit agros deuenire deſertos, ⁊ fauore illius q eos redegit ad cultur am adeo ꝙ de fru
8 ctibus pñt ſolui tributa. ¶ † In eo.ibi ꝓbōne ⁊c. itellige ex ꝓ bōne limitati tꝑis adeo iſeratur ꝙ tꝑe ɔct⁹ fuit minor, ⁊ ēt tūc tꝑe quo petis reſtō vt dixi ſup tex. Si.n.itelligeref gl. ſimplr put ſonat ſeqreſ ꝙ ad poſitionem actoris ponentis ꝙ ipſe aſſ fuit.xxv.annorū, ⁊ reus tñ dēdo ɔfiteref cū negare nō poſ ſit preſumitur actorem non eſſe minorē, ⁊ ſic nūqȝ oneraſ onere pꝛobandi minorem etatem contra banc.l.⁊.l.cum te.

1 a m **Inoribus.** † Minor leſus * reſtituitur ēt ſi nō dolo aduerſarij ſit leſus, ſȝ ſui facilitate, itē reſtitutio.in inte.pōt implorari durante minori etate poſt non poteſt, niſi vt.Ꝟ.

SVMMARIVM

1 Iudicium reſtitutionis in integrum inchoatum non extinguit morte rei, quia continuatur contra hæredem eius.
2 Renunciatio reſtitutiōis in integrum facta per minorem cum iuramento ualet.

1 b f **I intra etatem.** † * Iudiciū reſtitutionis in inte. inchoatum non extinguitur morte rei, ſed ɔtinuaſ ɔ̄ heredē eius.h.d. ¶ † In gl.j.ibi non poteſt ⁊c. concordat glo.in.l.ſi iudex.ff.e.fallit tñ ſi minor cū iuramento
2 c renunciaſſet reſti. * in inte.q: valeret renūciatio per auc. ſacramenta.Ꝟ.ſi aduerſus venditionem.

SVMMARIVM

1 Minori aſſerēti ſe maiorem ut induceret aduerſariū ad tranſigendum non denegatur reſtitutio.
2 Teſtis deponens de ætate, interrogatus de cā ſcientiæ, reſpondit quia eſt patruus, uel coniunctus ſuus, probat.
3 Allegare turpitudinem ſuam quā quis poſſit.
4 Iniuriarum actione an teneatur qui dicit alicui, tu dicis falſum
5 Teſtis deponens per uerbum credo an probet, & qui hodie credit uno modo, & cras alio, an ſit periurus.
6 Teſtis qui dicit heri nō credo, pōt dicere hodie ſe credere, & q dixit heri neſcio pōt dicere hodie ſe ſcire, nec erit falſus.
7 Pactum liberatorium interpoſitum ſuper actione bonefidei eſt nullum, quando dolus dat cauſam contractui.
8 Actio de dolo licet ceſſet ubi habet locum reſti.in integ. tñ ſecus eſt in replicatione doli.
9 Reſti.in inte. licet non ceſſet ubi poteſt eſſe conſultum per uiā exceptionis, tñ ſecus ubi poteſt eſſe conſultum per uiam replicationis.
10 Minor an poſſit liberare debitorem ſine auct.tutoris.
11 Mutatio animi non præſumitur niſi probetur.

d **E tutela.** † Minori qui aſſerit ſe maiorē vt induceret aduerſariū ad tranſigendū non denegatur reſtitutio ſi aduerſari⁹ ſciuit vel ſcire preſumatur eum fuiſſe minorem, et ſcit enim mentiri ſm primū intel.gl. ¶ † In tex.ibi ſanguinis primitas, ⁊ facit iſte tex.ſm Bar.ꝙ ſi teſtis depoſuit aliquē eē certe etatis, ⁊ interrogat⁹ de cā.ſcie rñdeat ſe ſcire, qꝛ ē patruus vel coniunctus ſuus ꝓbat ⁊ vꝫ reddere ſufficientē cām dicti ſui faciunt iura allata h igl.in ver.ignorare ꝙ intellige ſane ſm Bal. qñ cōſtat et teſtē eē longe maioris etatis ꝗ̄ illum de cuius etate depoſuit adeo ꝙ ꝑ ſenſuȝ corꝑis de etate illius certus ēt potuerit put loqtur iſta lex q̄ preſuppōit ipſuȝ fuiſſe tutorē, ⁊ vecſus h plenius bal.cū quo trāſeunt Saly. ⁊ pau. de ca.in.l.j.ff.ſi cer.pe. ⁊ bñ, lȝ ipſemet bal.i.l.ſeſtiū, in vlt.co. Ꝟ.de teſt. ⁊ Saly.i.l.ſi minorem.Ꝟ.eod.teneant ſimplr idē qd̄ bar, hic. ⁊ no.ē bar.in.l.de etate, in.ij.q.ff.ð mino.ſiſr ſi teſtis circa aliud ſcrm ɔiuncti ſui teſtificaſ, ⁊ iterrogat⁹ de cā ſcie dixerit ſe ſcire, qꝛ eſt ſibi ɔiūct⁹ ꝓbabit * vt plene no.bar.in.d. l.j.ſi cer.pe. ⁊ in ſuo tractatu, ð teſte ⁊ ſequiſ Bal.i.l.j. in.vij. col.de ſer.fu. ⁊ in auc.quas actio, in fi.de ſac.ſan ec. ⁊ ange.in § hic nobis in auc.de he. ⁊ fal ⁊ Ant.de bu in.c.licet, de pb. ꝑ illū tex.ſȝ ɔtrā tȝ bal.l.data opera, in.xiij.col.Ꝟ.q accuſare, ⁊ i rep.l.ij.in vl.car.Ꝟ.de reſci.ven.qꝛ pbō vt ſit plena dꝫ eē ɔcludens neceſſitate.c.j pūita de pba.ſȝ ɔcordaop. vt colligiſ ex no.di.bal in.l.cōuenticulā, de epi. ⁊ cle. ꝑ qua di.bñ facit qd̄ no.ꝑ eūdē i.l.qm̄ ſororē, ꝑ illū tex.Ꝟ.de iur.deli. ⁊ in.l.j.in fi.ꝑ ſbi no.ꝑ gl.Ꝟ.de col.de te. ⁊ in.l.titius.§ i.ꝑ illū text.de libe. ⁊
3 poſt. ¶ † In gl.in in ver. ꝓbare ibi.l.cū donationes. bar hīm pugnat iſtā rñſionē, nā dicit ipſe ꝙ illa prima ſol. vꝫ ɔcludere ꝙ lȝ qs regulariter non poſſit allegare turpitudinē ſuā, tñ falſi qñ allegat ɔ eū q turpitudinē participauit, ſȝ hoc repꝛbendit ipſe ꝑ.d.l.tranſactione, in ꝟ.magis ſm verū intel.gl. ideȝ tȝ ſequentē ſol. ⁊ cū eo tranſit Ang.ſȝ adueite qꝛ dici pōt ꝙ h minor fundabat principalē intentionē ſuā, ⁊ libellū ex aliqua turpitudine ſua allegabat, ſ. ſe minorē, ⁊ reſtituendū. Et ſi ille excipiebat ꝙ liberauerat eū tāq̄ maior, ⁊ ꝙ probauerat ſe maiorē, tūc replicabit adultus, qꝛ ꝓbatio fuit falſo facta ꝑ eū auunculo ſciente ꝙ ꝓbatiōes erant falſe, vñ erit tex. hic ꝙ qñ actor tractat de dāno vitādo pōt in replicatione allegare turpitudinē ɔ eū, qꝛ ſciens fuit, ⁊ ſic ſibi nō inferſ dolus.d.l.cū donationis, ſeu ɔ eūȝ q dolū participauit *, ad idē ē tex.i.l.vlto ſm intellec.gl.ff.ſo.ma. ⁊ ita eſt de mēte Jac.but.bal. ſul. ⁊ paul. de ca.h appꝛobantiū iſtā ſol. ⁊ ita ēt iſtū text ad hoc allegant Bar.in.l.inſiuran.ꝙ eſt ɔuentione.§.fin.ff.de iureiu. ſecus ſi tractaret actor de lucro, qꝛ ɔ reū participantē non poſſet replicare de dolo.l.apud celſum.§.marcellus, ⁊ ibi ꝑ bar.ff.de doli excep. Si aūt non ꝑ nomē principalis petitiōis ſe fundaret actor ex dolo ſuo, tūc indiſtincte nō audiſ ēt ſi aduerſarius participaſſet.d.l.tranſactionē, ſm Bar.in.d.l.inſiuran. ⁊ ad hāc ſol vide bar.in.l.minor.xxv.ann ex aſpectu.ff de min. vbi idē
4 f tenet • ¶ † In eo.ibi vel tūc credit hec vera iñ d'ainar tȝ tene ꝙ proxime dixi, ⁊ iſta ſol.iuncto tex.in ver.falſo hēs no ꝙ verbum falſo pōt intelligi re ipſa abſqȝ ɔſilio ſeu ꝓpoſito ꝙ ē no. proteſtibus, ⁊ ēt pro illis qui aliter dicunt, tu falſum dicis nā non infertur ꝙ iſte ex certa ſcia, ⁊ doloſe loquaſ ⁊ ex illis verbis non infertur iniuria eū oē verbum non ſit in ſe falſum ſm
5 Saly.hic vt eſt tex licet ipſe non alleget in auc.de fi.inſtr. in princ. ¶ † Itē ex hac gl.no.ſm Bal.ꝙ rñſio facta ꝑ verbum credo, pōt corrigi, nec dicetur periurus ſi diuerſis tēporibus
6 ꝑ verbum credit rñdit diuerſa, tñ ſubdit Bal. ſe putare ꝙ ſit periurus niſi alleget cām quare nūc credat aliter ꝗ̄ primus n qꝛ ex prima rñſione erat acqſitū ius aduerſario all.no ꝑ ol.magiſtrum in.l.ij.§.ꝙ obſeruari.Ꝟ.de iure.cal. idem tȝ hic Saly. qui ēt intelligit ꝙ debeat iſte ꝓbare iſtā cām ex qua tȝ ɔtrium, ⁊ ita intelligit iſtā gl.idē etiā dicit Pau.de ca. ⁊ etiā Roma. in.l.qui bona §.ſi quis ſtipulatus.ff.de dā.infec. Pro quo ēt allegant no.per Spe.in tit.de poſitionibus §.fi.ver. itē ſi pones. facit qꝛ no in.c.ſi.in ver.ex cā, de iureiu in.vj.ſtatȝ do. Domi.in c.j.de confeſ.in.vj referens ita cōſuluiſſe Gaſ de caſt conſi.iiij.in rub.de cōfeſ. ⁊ allega.l.ij.ff.quis ordo in bo. poſ.ſer. ⁊ ꝙ no. Spe.in ti.depoſi.§.j.ꝟſi.j.Sȝ Bal.in.l.j.in vlt.co.Ꝟ.de cōfeſ.dixit ꝙ qui heri dicit ſe vnū credere, ⁊ hodie dicit ſe aliter credere nō eſt periurus alle.d.l.qui bona.§.ſi qs ſtipulatorus. Et idem ꝑ illū tex. dicit Cy.in.xi.col. in.d.§ qd̄ obſeruari, ⁊ idem dicit Arch. ⁊ Jo.an.in.d c.ſi.de iureiuran. in.vj. vbi dicunt ꝙ ſi ꝑ verbū credo varijs modis rñdeſ diuerſis tꝑibus non incurrit periuriū qꝛ hodie pōt credere vnuȝ, ⁊ cras aliud. Alle.l.de etate.§.ſi.ff.de interroga.actio. ⁊ hodie poſſum habere de aliquo bonā conſcientiam, ⁊ cras malaȝ ex aliquo ſuperueniēti, alle.c.ex.inſinuatione de iymo. ⁊.c.vt circa.§.alioquin, de elec.in.vj. ⁊.c.fraternitatis, in fi.de frigidis. ⁊ ſic non requirit ꝙ fiat ꝓbatio cāe ſupueniētis, ⁊ puto ꝙ ſufficiat cū iurō affirmare cām ſuperueniſſe quo ad euitandum crimen periurij, qꝛ in his que pendent ab alio preut eſt credulitas ſtatur ſolo iuramento.c.paſto.de exce.c.ſi nemo de ſen. excō.facit qꝛ no.glo in.l.ſi eum.§.hiſdem.ff.de accu ⁊ in.§.alle
7 ſuſti.de actio. ⁊ in periuriuȝ non incidit quis ſine ꝓpoſito et dolo.c.quanto, de iureiu. ¶ † Quamū ad auferendū ius acq ſitum parti ex prima rñſione ſto cū bal.hic qs allegans erro
8 b rē • ꝓbare dꝫ iuxta.l.error. ⁊.l.poſt diuiſionem.Ꝟ.de iu. ⁊ fac. igno.ad predicta et facit ꝙ no.dixit bal.in c.j.§.nor. de noti. ſen.vbi dixit qd̄ teſtis q̄ qui dicit heri non credo poteſt rñdere hodie ſe credere, ⁊ q heri dixit neſcio pōt dicere hodie ſe ſcire nec erit falſus, qꝛ poſſet ibi verbis ineſſe poſito nulla ſequitur

a ¶ Leſus, vide bar. ſoȝ ɔſi.cleviij. inc. Mſcri.⁊c. ⁊ in c.tſe. ⁊ i ɔ ccxlij.incl. circa pne.ɔſultatio n's i j.col. vbi ponit an.requiraſ vt minor in inte.reſ Tho.
b ¶ Etates vide bar. ſoȝ cōſi.ccxcix. in ci.capio primū vbi pōt an minor reſtituatur aduerſus lapſū inſtā̃ie. Tho.
* ¶ Renūciaſſet. vide Jaſ. in auc.ſacrpnb Ꝟ.ſi aduer. vē. ⁊ ale.i.l.ſciendū, in.xiiij.co. ff.ð ꝟ.ob. ⁊.l. ſi duo.§.idem iuli.in.iiij. co. ff. ð iurei. T.
d ¶ Probabit adð ale.ɔſ. lxxci. ⁊ vide in l.j.ff.ſi cer.pe.
e ¶ Participan's an audiatur minor q dixit ſe maiorem vide pa.de ca. cōſi.cxlj.pe.ð auc. cōſi .ccxvij.ro.ɔſil.xij. Ang.ɔſi. cxl.
f ¶ Idē tȝ, ad de ꝙ idē ſequitur. d. ant. de alex. q dicit ſe hūiſſe a dño ſuo, d.alex. de Imol.
g ¶ Alr.ꝗ̄pus adde angeɔ. ccxxiiij ⁊ an teſtis de credulitate ꝓbet vide ꝑ eundē ɔſi.iiij. per fran.de are.ɔ. lxiiij.xliiij.et cliiij.
h ¶ Errorē adde ꝙ rñſiones ⁊ cōfeſſiones facte poſitionibus, ita ð bent interptari vt vna nō ɔtrariaſ alteri vid alex in. conſi. cij.in.v. volu. ſci.viſo proceſſu cauſe, ⁊ alex and. in conſil. clvi. eo. volu. incip. viſo proceſſo in pe.co.

dicit, qđ ſi qđ rīſiei pōtibus ⁊ appareret ꝯtū ex pbōtibus ꝓmuntur, qđ oīa iſta iuſto fuerit erronee ꝓlata aut erronee ſcripta et alexā. in cōſil. xcij.eo.vol. in pe.co. ꝙ ꝯfeſſioſcā copſis pt reuocari ſꝑ tanq̄ erronea anq̄ ſit redacta in actis, ⁊ i ſcripturis, ⁊ vide pby. frā. in.c.ſi.de iur. iurā. li.vj.ib.

a ¶ Juramē, optie facit qđ voluit ro. ꝯſi. cclxxxi.vbi dt ꝙ illud qđ dicit ꝙ ignorātia ꝓbat̄ iuſto ꝙ illud eſt verum ſi concurrant alia adminicula.

neceſſario ſolſitas, ⁊ dicit ꝙ fuit de facto in ciuitate aſtenſi, pro quo bene facit iſta gl. licet ipſe non allegat. ¶ In ea. ib. hic nō hec diuinat, ideo tene precedentes. In ea. ibi vel dici. ij. ⁊c. hic 7 ponitur. ij. lec. huius glo. que ēt approbat̄. ¶ † In ea. ibi ſi ſta iurum eſſet in ſimibus, ⁊ ſic tenet gl. ꝙ pactum liberatorium interpoſitum ſup actione bonefidei ſit nullum ipſo iure qñ dol⁹ dedit cauſam. De quo dic vt dixi. ff. de tranſactio. l. ſub pretextu in la. i. ⁊ ſentit gl. ꝙ cum liberatio facta per acceptilationē trahat ſecū executionē, qꝛ ipſo iure tollit oēm obligationem, ⁊ perimit actionē ipſo iure cū hꝫ vim ſolutionis, ⁊ ſic traditionis eius ꝙ debet̄. l. ſi ex pluribus. ff. de exce. ⁊ inſti. qui. mo. tol. ob. ⁊ idō ſi nunc interuenit dolus hꝫ locum actio de dolo ſicut qñ interuenit in ꝯcum bonefidei puta emptiōis, ⁊ traditio ſequuta eſt per q̄ liberatus fuit venditor ab actiōe ex empto qua tenebatur ad tradendum. l. ſi fundum, ⁊ ibi gl. ſi. l. de ꝯben. emp. prout etiaꝫ fuit not per glo. in. l. pe. ff. ti. i. Sed qñ interuenit ſolum pactū liberatorium ab actione bonefidei aliud non trahit ſecum executionem, qꝛ non tollit ciuilem obligationem nec perimit actionem licet producat exce. l. vnus. §. pactus. ⁊ ibi plene p gl. magnam in ver. verſat. ff. de pac. ideo creditori datur actio ſua antiqua cum pactum ſit nullum ipſo iure qñ non deuentum eſt ad executionem. Nec opus eſt tunc agere actione de dolo. ſed aduerte ſꝫ Bal. Saly. ⁊ Pau. de ca. hic, ꝙ hoc dici non poteſt qñ i alis interuenit dol⁹ q pōt reddere actū nullū, qꝛ dol⁹ reddit actū bonefidei nullū. tūc demum vñ dolus fuit cauſa illius actus vel ꝯtus, ⁊ ſic dedit actui cāꝫ. l. eleganter, in prin. ⁊ ibi no. ff. de dolo, ſꝫ hic iſte dolus ſola fuit cā ꝙ minor aſſereret ſe maiorē ergo non dꝫ reddere actū nullū. vt. d. l. elegāter. 8 §. non ſolū. ¶ † No. ex hac gl. vltra doc. ꝙ lꝫ actio de dolo ceſſet vbi locum habere pōt reſti. in inte. l. diuus, de i inte. reſt. ⁊ no. hic gl. Tñ ſecus eſt in replicatione doli cōceſſa a iure cōi qꝛ illa non excluditur q̄uis poſſit eſſe cōſultū per reſt. in inte. Uel dic ꝙ hic non erat neceſſaria reſtitutio poſtq̄ pactū liberatoriuꝫ erat nullum ipſo iure vt dixi in. l. in cauſe, in. ij. in prin. 9 ff. de mino. ⁊. l. iij. ⁊ ibi gl. in ver. non opꝫ. ff. eo. ¶ † Itē ex hac gl. habes vltra doc. no. ꝙ lꝫ reſti. in inte. non ceſſat vbi non pt eſſe conſultum per viā exceptionis vt ē glo. in. d. l. in cauſe, in gl. ij. in ſi. q̄ eſt ad hoc ſin. ſm' Jmo. in. l. diuus, in. iij. co. ff. de re iudi. Tñ ſecus eſt vbi pōt eſſe conſulū per replicationē vt h̄ in gl. Et adde ad iſtā partē gl. ꝙ ſi auunculus iſte non fuiſſet in dolo qñ liberatio fuit facta pacto nudo tūc poſſet minor agere antiqua actione, ⁊ ſi auunculus excipiat de pacto non poterit minor replicare de leſiōe niſi primo impetret reſti. in inte. l. nec non §. exemplo, ⁊ ibi not. ff. ex qui. cau. ma. l. nā ⁊ poſtea. §. ſi minor, cum gl. l. de iureiu. ⁊ viſum fuit in. l. ſi ex falſis. ff. de 10 trāſac. ¶ † In ea. ibi iudicis auc. vult in effectu gl. ꝙ iſte tex. nō ꝓcederet qñ ille liberatus fuiſſet pupillus, ⁊ ſine auc. alterius tutoris aut ēt iudicis liberaſſet, q̄m liberatio eſſet ipſo iure nulla, idō non eſſet neceſſaria reſtitutio ēt ſi liberatio facta fuerit per acceptilationem ꝓut fuit. ff. diſtinctum per gl. ¶ Ultimo adde predictis ꝙ ēt poſſet ſuſtineri quo ad euitandū periurū opi. Bal. ⁊ Saly. hic. ff. relata, qꝛ cum mutatio animi non 11 preſumatur. l. cū tacitum cū vul. ff. de ꝓba. ¶ † Nō dꝫ ſtari ſolo iuro aſſerentia animū ſeu credulitatē mutaſſe, qꝛ iſtud ꝙ dī ꝙ in dependentibus ab animo ſtatur ſolo iurō vt in iuribus. ff. 12 allegatis limitatur niſi preſumptio ſit ꝯ iurantē ⁊ vt ſingulariter no. Bar. in. l. in inter oēs. §. recte. ff. de iur. ⁊ cano. in. c. ij. de conſti. arg. l. i. ff. de ſicca. ⁊. l. ſi non conuitij. ff. de iniurijs.

m **Jnoribus.** In omiſſis ex certa ſcientia, vel ſine. minor reſtituitur. h. d. hec lex.

SVMMARIVM

1 Minor leſus non ſui facilitate, quia facit id qđ quilibet paterfa. diligens faceret, nec ēt leſus dolo aduerſarii, ſed caſu fortuito non reſtituitur in integrum.
2 Libellus ad peten. reſt. in inte. quō ſit formandus.
3 Libellus generalis pōt peti per reum ut declaret̄ ab actore.
4 Libellus in quo exprimitur cā, procedit etiam ꝙ non exprimātur qualitates cauſe.
5 Minor leſus ſufficit ꝙ probet leſionem.
6 Libellus in quo petitur rem venditam ſibi reſtitui procedit.
7 Sta. quòd omnes cauſe inter coniunctos compromittantur, cōprehendit minorem.
8 Leſionem cui incumbit onus probandi.

1 n **On videtur.** † Minor leſus non ſui facilitate, qꝛ facit id qđ diligens pſe. faceret nec ēt leſus dolo aduerſarij ſꝫ caſu fortuito ſi dī circūſcriptus, idō non reſtituit̄ 2 in inte. h. d. ſm exēpla de quibus in gl. ma. in pri. ¶ † Et ex hoc l. infert h̄ bar ꝙ i libello reſtōnis in inte. agens narrare dꝫ ꝙ ē minor, ⁊ leſus ſui facilitate eo ꝙ diligens pſa. non ita feciſſet nā ſi in libello. ſimplr narraret ſe minorem, ⁊ leſum, libellus non cōcluderet ꝙ agens deret reſtitui vt h̄, ⁊ in. §. itē nō reſtituitur. cū ſi. ali i gl. idē ſꝫ Bal. h̄ q̄ limitat niſi in libello libellans aſſereret ſe eſſe circūſcriptū, qꝛ illud verbū circūſcriptus eſt verbū ciuile includens leſionē ſui facilitate vel dolo aduerſarij vt eſt tex. hic maxime ſm vltimam expoſitionē glo. p hoc ēt allego tex. in. l. ꝙ ſi minor. §. j. cū ibi no. ff. de mino. ⁊. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minor. ff. de iureiur. ⁊ ſubdit Bal. hic ꝙ qñ in libello actor dicit ſe circūſcriptū libellus ꝯcludit ad reſtōnē in inte. vt dixi. Tñ qꝛ ē gñalis cū poſſit ꝯcludere in duabus cauſis .ſ. facilitatis vl' doli, idō ſi petat reus libellū declarari erit declarandus. l. ſi. cū ibi no. ff. de annа. excep. ⁊ in. l. j. in prin. ff. de 3 eden. † Saly. hic finaliter fatetur ꝙ in libello actor ſimplr narrat ſe leſum pōt peti declarari libellū velut gñalem, ſꝫ ſi non fuit petituꝫ nō viciaret̄ ꝓceſſus. ⁊ ex ꝓbatis in cā apparebit an p actore ſit ferenda ſnia vt qꝛ ꝓbauit ſe leſum ſui facilitate vl' dolo aduerſarij. nā tunc obtinebit alꝫ non alle. no. in. d. l. ſi. ⁊ in §. alle. in gl. ma inſti. de actio. Paul. de ca. ēt ꝯcludit ꝙ ſi nihil fuit oppoſitū ꝯ libellū ꝓcedit iudicium, ⁊ inſpicient̄ ꝓbationes ex quibus intelliget̄ declaratū eſſe libellū, arg. l. ij. ff. de iudi. ſꝫ ſi reus voluit a princ. anq̄ fierent ꝓbationes opponere de ineptitudine libelli fatet̄ ꝙ pōt opponere, ⁊ ēt iudex ſuo offō pōt illū libellū tanq̄ ineptū reijcere p. l. j. cū ibi not. ff. de off. aſſe. iūctis his q̄ no. bar. Et ſi oppo. tali exceptiōe iudex ꝓcederet ad diffinitiuā non valet p not. per gl. reputatā ſing. inſti. de obli. ti. gñali, in prin. in. ꝟ. in fin. q̄ vult ꝙ inia lata ſuꝑ inepto libello ſit nulla, ⁊ no. Bal in. l. actoris, de re. credi. ⁊ Ant. de but. in. c. examinata, de iud bal. in. l. verū. §. ſciendum ff. de mino. p iſtum tex. cū ſe. ſꝫ idē ꝙ Bart. hic, ⁊ ſubdit reprobando vnā opi. q̄ ſentit ibi gl. ꝙ non ſufficiat minorē ſimpliciter ꝓbare ſe leſum, qꝛ ꝓbatio dꝫ de neceſſitate cōcludere. l. neq̄ natales. ff. de ꝓba. c. inpñtia, de ꝓba. de mente Bart. in. d. l. ſciendū, ⁊. l. minor' aūt magiſtratus. e. ti. vbi ēt tū qui requirit̄ ꝙ ſpecificetur in libello in quo fuit cōmiſſus ille dolus aduerſarij vel facilitas minoris vt ibi peꝛ ⁊ Bal. ibidē ⁊ Spe. in ti. de reſt. in integ. §. qualiter, ꝟ. ſed nunqd minor petens ⁊c. dicit ꝙ ſatis eſt in libello narrare de leſione ſimpliciter nō facta mentione de dolo vel facilitate p. l. minoribus. ff. de inte. ff. eo. refert tñ Uber. de bo. tenuiſſe ꝯtrium per. l. j. ff. ſi ſepius in inte. reſt. poſtu. ⁊ qꝛ in inte. reſti. cōcedit̄ cū cauſe cognitione. l. oēs. ff. e. ant. de bu. in. c. j. ⁊ in. c. ꝯſtitutus, extra. e. ſequit̄ ſimplr opi. bar. ſꝫ Jmo. dicit ꝙ cōis opi. vꝫ eſſe ꝯ bart. ex no. per. Spe. in loco ꝓalle. p. d. l. mino. ⁊ per. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minor, ⁊ plus ſentit ipſe per dicta iura ꝙ ſufficiat ſimpliciter ꝓbari leſionē, qꝛ preſumptiue ꝯcludit libellus, ⁊ ꝓbatur de leſione ſui facilitate, ⁊ ſatis eſt ꝙ libellus pſumptiue cōcludat. l. oēs. §. lucius, ⁊ ibi bar. ff. q̄ in frau. cred. l. dolū, cū ibi not. ff. de dolo. Pro hoc facit ſm eū in. d. c. cōſtitutus, qñ q̄s in ꝯcum aſſerit ſe tutorem vl' illū actū facere tutorio noīe, vt no. in. l. ſciendū. §. tutores, cū ſi. ff. q iuriſd. cog. ⁊ plene per Bar. i l. j. §. nūciatio. ff. de oper. no. nū. ⁊ ita ⁊ minor eo ipſo ꝙ aſſerit ſe minorē, ⁊ leſum vꝫ ſatis dicere ꝙ ex facilitate ſue etatis ſit 4 leſus. † Et ꝓ iſta opi. optime facit ꝙ no. voluit Jmo. in. c. ſi. lib. ob. ⁊ Bar. i. l. j in prin. ff. de eden. vbi ſignanter dicunt ꝙ ſatis eſt exprimere in libello cām dato ꝙ non exprimantur ſue qualitates vñ dicunt ꝙ ſi peto centum a monaſterio que ſint mutuati non habeo neceſſe dicere in libello ꝙ fuit cōuerſum i vtilitatez monaſterij, qꝛ dicēdo mutuū intelligit̄ ꝙ bene valeat adeo quod actionem intentatam producat, ⁊ ſic pꝫ quod ſit verſum in vtilitatem eccl'ie iuxta. c. primum cum ibi nota. de poſitio in anti. hoc ius, cum ibi nota. de ſacr. ſanc. eccleſi in ergo ⁊ i ꝓpoſito pōt dici ſi ꝓcedit libellus gñalis ſine expreſſione cāe, vt qꝛ ſimplr dico minorem reſtituendum non exꝑſſa cā. ſ. qꝛ ſum leſus, vt. d. l. ſi. ⁊ ibi no. ff. d an. exce. ⁊. c. abbate, de re iudi. in. vj. ⁊ no. in. d. l. j. de eden. ¶ Quanto magis dꝫ ꝓcedere ſi exprimo cām gñalem. ſ. qꝛ ſum leſus, arg. l. j. in princ. ff. de rei vxo. act. ⁊ ꝙ no. Bar. in. l. j. in prin. ff. de eden. fateor ꝙ qñ iſtū libellū vel aliū libellū gñalem reus non peteret declarari, ſed opponat ꝓcedendū non eſſe in cā, eo qꝛ obſcurus eſt libellus,

libellus, tunc iudex non dʒ dicere libelli declarandū ex quo
non petitur, ſʒ dʒ libellū reijcere, ita ſi. gulo. i. et dixit Spe. in
tit. de libe. concep. §. ſi. ver. eã. probat in c, ſi. de lib. ob. ⁊ ibi
no. Anto. de but. ⁊ illud eſt qḋ voluit ſentire Pan. de ca. b. et
retuli. Tu non ita bñ declarat qḋ tene menti ut in his caſibus ñ
petere qḋ libellus generalis declaretur, ſed oppone qḋ non eſt
5 ſuper eo ꝓdicendū. † Quicquid aūt Imo. dicit qḋ ſuus eſt ſim-
pliciter ꝓbare leſionē nō approbo, ⁊ ꝯtrium tʒ poſt glo. in d. §.
ſciendū, qḋ ꝓbat io dubia, ⁊ non ꝯcludens interpretaſ ꝯ ꝓducē
tē. d. c. in pñio. Libellus aūt bñ interpretaſ ꝓ libellāte. l. ſi quis
intentione. de iudi. Nec ob. tex. in. d. l. minoribus, ⁊ in. d. §. ſi
minori, qꝛ illa iura ſupplemur per. d. §. ſciendum cū ſeq. vel ꝓ
hanc. l. eum ſi. Vel dic qḋ in. d. §. ſi minor probauit ſe circum-
ſcriptum qḋ imponat dolum aduerſarij vel facilitatē mino. ro.
6 ¶ † Predictis ēt adde id qḋ ſingulariter voluit Ant. de but.
in. c. cōſtitutus, de reli. do. vʒ qḋ ſufficit qḋ minor petat rē ꝙ
vendidit ſibi reſtitui quāuis non petat ſe reſtitui in inte. aduer-
ſus ꝯtrum, ⁊ ſic non petat reſcindi ꝯtrum, ⁊ hic ꝓcedit libel-
lus, qꝛ petendo ꝯñs. i. reſtitutionē rei vř tacite petere anteceſ-
ſens. i. reſti. in inte. aduerſus ꝯtrum ꝓ id qḋ not. ibi in gl. facit
7 l. illud de acq here. ¶ † Pōt ēt exemplificari iſta. l. an ē
abſqʒ caſu fortuito ſenſit damnum, iū viſus eſt iure cōi vñ non
reſtituitur vt qñ licet illud ad qḋ de iure cōi vel municipali te
nebatur vt ſi ſtatutum dicat q oēs cāe inter cōiunctos cōpro-
mittanſ. nā ſtatutū cōprehendit minorē. l. ſiue hēde. ff. in. ciui.
alias eſt. l. minorē §. lucius. ff. de admi. tu. ne. gi. in. l. ij. C. que ſit
lon. conſuet. certe ſi cōpromittendo minor dicaſ ledi. l. ſi mi-
nor xxv. an. l. filio. §. j. ff. de min. tñ non reſtituitur, qꝛ ſtatutū in
re cōi qḋ ligat oēs in illo loco ita loquit Bar. Saly. ⁊ pan. de
ca. hꝙ ē no. Idē ēt in Ange. in. l. plures, in prin. ff. ꝺ pac. vbi
vult qḋ tutor poſſit facere dcm̄ cōpromiſſum tanꝙ neceſſariū, ⁊
ſic pōt remittere id qḋ deberet pupillo qñ remiſſio eſt neceſſa
ria vt ibi dř in prin. et iſtud puto verū, licet Bar. in. gl. incipi
ente queritur an ſtatutū de cōpromiſſo, ⁊ in cōſi. inci. nunquid
tutor minorio noie cū quo ſtanſit Pet. de anc. in repe. c. cano-
num ſtatuta, de conſti. in ver. circa iſtos minores cōſuluit ⁊c.
teneat ꝯtrum per aliquas rationes vt mihi vř ſatis debiles, ⁊
maxime qꝛ minor ledi nr cōpromittendo cū non poſſit appella
re a ſnia arbitri. d. l. ſi minor. §. j. ēt dñt qḋ ſtatutum dʒ intelligi
de habili ad cōpromittendū. l. vt gradatiʒ. §. ſed ſi lege, de mu
ne. ⁊ ho. put plenius ꝓ Bar. in. d. cōſi. videre potes. Sed tñ
ꝓ ſupius dicta tene primam opi. Ex dictis. ſ. pʒ rñſum ad. d. l.
ſi minor, nā ibi de iure cōi qꝛ nō cogebaſ ad cōpromittendū,
ſecus ꝓp ſtatutū, ergo minor nō dʒ reſtitui vt h. ¶ Preterea
a ſnia arbitri de neceſſitate electi hñ pōt appellari ſm magis
cōem ſniam in. l. ſi. ⁊ ibi no. Bar. C. de iudi. ⁊. c. ab arbitris, de
offi. dele. in. vj. alias dixi plene in rub. ſeu in. l. j. ff. ſol. ma. ⁊ ita
pro parte alias conſului, ⁊ obtinui in ciuitate parme ¶ Glo.
ma. hic refert quedam obſcura verba que in voce declaraui,
8 ⁊ qꝛ nullā vel modicā hñt vtilitate non ſcribā. ¶ † Extra que
rit hic Cy. ⁊ Ray. cui incūbat onus ꝓbādi leſionē, vide per
Bar. in. l. i. C. ſi aduer. cre. ⁊ in. l. prediorū poſt gol. ⁊ ibi etiam
per Bald. C. de predijs.

De filiofamilias mino, Rub.

SVMMARIVM

1 Minor fideiubens ēt pro pte reſtituiſ in integ niſi ſucceſſerit.
2 Minor non reſtituitur aduerſus ſuam obligationē
3 Minor ſe obligans pro patre an reſtituatur in integrum.
4 Minor an & qñ, & qūo reſtituatur aduerſus obligationem fa-
ctam pro parte.

1 Filiuſfamilias. † Minor fide-
iubens etiam ꝓ
pte reſt. in inte. niſi ſucceſſerit. h. d. ¶ † In gl.
2 ibi iure minoris ꝯtri, nam ibi minor ſe obliga-
uit, idō non dʒ reſtitui aduerſum ſuam obōne cū
eni ibi obligaret ſe oīm ciuium procurator erat, ⁊ ſi concederet
ibi reſt. in integ. procuratori aduerſus ꝯtrū nō poſſet cōcedi qꝛ
ꝓdeſſet oīo q erat maior, ſʒ hꝯ poterat cōcedi reſtō fideiuſſo-
ri abſqʒ eo qꝛ ꝓdeſſet pri. l. añpe. ff. ꝺ mi. ⁊ ad. h. adde bonā gl. i.
3 l. iij. §. ſʒ ſi ꝯtrū, in ver. reſtitui poterit, ro. ⁊. ¶ † In gl. in verſi.
ſucceſſit ibi primo qꝛ non eſt l. ſuo ⁊c. nā dicto qḋ filius poſſet
ꝯueniri ex pſona pris tanꝙ heres quo caſu nulla haberet re-
ſtitutionē aduerſus obligationē patris. Iʒ cuʒ poſſit tanꝙ he-

reo pris cogi ad ſoluēdū inrenocabiliter nō dr ꝗ leſus in ſua
obl. ne inſpecto effectu, intellige tñ ſemper niſi hēditatē pris
ꝙ ſoluendo non eſſet andiuiſſet cū beneficio inuentarij, vt de-
clarat Bar. in. l. generaliter. ff. de fideiuſ. ⁊ dictū fuit in. l. debi-
tori. C. de pac. ¶ In ea. ibi, non leſus declara vt ꝓxime dixi ꝓ-
4 cedenti. ¶ † In ea. in ſi. intermiopſis erat qḋ cōcederet reſtō
filio ſi pro modica pte erat hēs cum remanet leſio, qꝛ forte pce
pit ex hereditate minus qꝙ fit illud in quo teneſ, ſ. in gl. tʒ ꝯtrium
5 ꝓ iſtū tex. indiſtincte loquentē. Intelligas tñ qḋ nō pōt reſti
tui. i. aduerſus oblōnē ſuā ꝙtū eſt ꝓ rata quote ꝓ qua eſt inſti-
tutus heres. ſ. pro reſiduo nulla ſubeſt rō quare non poſſit, cū
non poſſit extingui oblō niſi ꝓ rata qua ſucceſſit. l. ſi vxor cum
ſi. C. de bo. auc. iudi. po. nec iure hereditario poſſit conueniri
niſi pro hereditaria portione.

SVMMARIVM

1 Filiuſfa. minor reſtituitur aduerſus mutuū, niſi iuſſus patri in
teruenerit, vel iuuetur macedoniano.
2 Filiuſfamilias an & qñ reſtituatur aduerſus mutuum.
3 Reſtitutio in inte. denegatur minori aduerſus mutuum in ſſu
patris factum.
4 Pater an & qñ poſſit conueniri pro contractu, vel delicto filii.
5 Mutuum factum filio familias, an & qñ poſſit peti.

1 Si frater tuus. † Filiuſfamilias mi
nor reſti. nō aduer-
ſus mutuū niſi iuſſus patris interuenerit vel iuue
tur ꝓ macedonianū. h. d. ¶ No. qḋ cū excepti-
a one macedoniani non pōt recurrere ad reſti. in inte. ⁊ ſic vř hic
tex. apertus ꝯ glo. in. l. in cāe, la ij. in prin. ff. de minori. ⁊ ꝯ gl.
in ſi. C. eo. i. que vult qḋ iʒ cōpetere poſſit exceptio non tñ pro
2 hoc ceſſat reſti. in integ. ¶ † Et ꝓ opin. iſta ꝯ illā gl. vř eſſe
tex. in ſi. in. l. ij. §. ait pretor. ff. de mino. Ad idem tex. in. d. l. in
cauſe, in verſic. actio Pro hoc etiam hñ facit gl. in. d. l. in tela
C. de in integ. reſti. vbi innuit auxilio replicationis excluditur
a reſti. in inte. ⁊ tñ replicatio nihil aliud eſt ꝙ exceptio. l. j. ff.
de excep. ⁊ iſta opin. vř verior ꝙ ēt tʒ hic Ray. qñ per excep-
tionē eque qñ poſſet eſſe cōſultum per reſtitutione, iſta opi. ēt
per iſtum tex. ſequit Pau. de caſt. hic, ⁊ bal. in. d. l. in cauſe.
Cy. aūt hoc non decidit, nec ēt Saly. aliqd clare firmat, bar.
aūt in. d. l. in cāe, ſimpliciter tranſit cū gl. ꝙ ēt ſingu. ſequitur Imo. vt
3 retuli in d. l. de tutela. ¶ † Itē no qḋ in mutuo facto filiofa.
b iuſſu patris denegaſ filio reſtō in inte. ⁊ h ⁊. §. ſed verū, ver
ſi. proinde, ⁊ rōnem ſpālitatis in mutuo vide ibi per gl. in verſ.
4 excepto, ⁊ per Cy. hic. ¶ † In gl. i. ibi qḋ non plʒ ⁊c. qꝛ gl. eſt
intricata, ⁊ male declarata ſic concludē qḋ aut pater cōueniſ ꝓ
prio noie ex ꝯtū filij ex q teneſ ꝺ peculio vel qḋ iuſſu, vel de
in rē verſo, ⁊ non reſtituiſ vt. d. §. ſed verū, aut filius cōueniſ in
caſu in quo př non teneſ de peculio niſi lata ꝯ filiū ſnia vt pu-
ta ex delicto filij. l. quotiens, cū ſe. ff. de noxa ⁊ tūc př añ ſniam
pōt etiam ꝓ filio inuito petere reſtōnem in inte. ꝙ ꝓderit ipſi
pri, qꝛ ſi filius fuiſſet cōdēnatus potuiſſet př de peculio con-
ueniri, ⁊ hic ē caſus, in. d. l. pari, in ꝓn ſm ꝓmā lec. cōiter ap
probatā, ⁊ rō diſte eſt ꝓ iſtū caſum, ⁊ ꝓcedentē qꝛ difficilius in
fringiſ oblatio iā cōmittenda ar. l. pře furioſo, cum ſi. ff. de his
q ſui vel alie. iur. aut cōueniſ př vt legitimus defenſor vel
adminiſtrator, ⁊ ſic cōueniſ noie filij, ⁊ per ꝯñs inſolidū ſicut
teneretur filius, nō aūt ꝯueniſ př de peculio, vel qḋ iuſſu, ⁊ tūc
gl. tʒ qḋ inuito filio pri nō deſ reſtō in inte. ⁊ puto verū Intelli
gas qḋ nec inuito nec volēte filio iſto caſu dareſ reſtō patri ad
cōmodū pris qꝛ al. ſequeretur qḋ ſi cōueniretur poſtea př ſuo noie
de peculio ꝓ eadē cā ꝓ ſibi patri ꝓdeſſet reſtō ꝯ. d. §. ſed verū
⁊ iſtud vř verū ʒ gl. in. l. při, in. ij. lec. teneat ꝯtrium. doc. h cōi
ter tranſeunt cū iſta gl. ſʒ predicta non declarāt ¶ † In gl. i. ꝯ.
5 nec ꝯ ſenatuſc. ꝺ facit. l. verū. §. itē non reſtituiſ. ff. de mino. i. ⁊
pōt ēt rñderi ad d. l. ꝺ pupillo, qḋ aut q̄riſ de bñficio macedo
niano ⁊ illud ceſſat dūmō pecunia accepta fuerit mutuo in cāʒ
neceſſariā, qꝛ qḋ poſtea factum ſit de pecunia, vt ibi in ſi. aut q̄
rimus de bñficio reſtōnis in inte ⁊ illud nō ceſſat ſi poſtea pe-
cunia ꝓdita ē vt h in ſi. ſecꝰ ſi caſu fortuito ſit amiſſa, qñ ſi mu-
tuū ſuit ſolēniter factū, ⁊ ex cā neceſſaria non reſti tñ. ſ. d. §. item
non reſtituiſ, ⁊ ad hoc vide Cy. ⁊ bar. i. l. ſi. in pe. ⁊ vl. q. C. ſi. l. j.

De fideiuſſoribus minorum. Rub.

SVMMARIVM

1 Reſtitutio conceſſa minori non prodeſt fideiuſſori.

a ¶ Tñ, vi
de in. l. ſi filiuſ
fa. ff. q ſatiſ co.
⁊ l. ſi ꝓ mod. ⁊
in. l. ſi dubitet.
§. ſi filiꝰ. ff. de
fideiuſ. vbi ha
bes an ſuꝰ poſ
ſet eē fideiuſſor
⁊ an poſſet pro
pře fideiubere
vide bal. in. l.
filiuſfa. C. de fi
deiuſ. ⁊ in lege
ex. alis. C. quod
cū eo. ⁊ doc in
d. l. ſi nō. ff. q
ſatiſ. co. Tbo.

b ¶ Reſtō ad
ꝺ in ro. ſin. ſi.
vbi dř qḋ neſcit
vñ h qḋ cū filiꝰ
ſit magis priuiſ
legiatus in mu
tuo ꝙ i alijs ꝯ
ctibus, ⁊ ſibi ꝺ
negaſ reſtō cū
ſatis ſit qḋ iuſ-
ſus pris ꝓuet
eū bñficio ma
cedoniani ⁊ qḋ
in ꝓnato exa-
mine vñ ſcho-
laris fuit inter
rogatꝰ ⁊ qḋ vñ
nec vnꝰ aliꝰ do-
ctus rñdere ꝓ
la dio gratia.

c ¶ Vlt ale.
i. l. ſingularia.
in viij col. ff. ſi
cer. pet. Tbo.

1 Fideiuſſori an & qñ proſit reſtitutio in integrum facta ſuo principali minori.

3 Fideiuſſor minoris an & qñ poſſit conueniri.

1 **P Oſtquam.** † Reſtitutio ↄceſſa minori nõ prodeſt fideiuſſori, ideo ſi fideiuſſor ſoluat vel ad ſoluendũ cõdẽnatus ſit repeťe põt a minore, niſi minor aduerſus fideiuſſore ceſſionẽ petat. h d. ℭ † Et
2 rõne in dubium. l. vide in l. cũe, la. j in prin de mino. ℭ Et ſimi in banc. l. prio niſi fideiuſſor ſuccederet minori ꝓ quo fideiuſſit, qr tunc ex perſona minoris petere poterit reſti. in inte. aduerſus fideiuſſorẽ vt eſt tex. i. l. ſticbus. §. ꝙ vulgo, ƀʒ vnã lec. ff ð ſol. ⁊ non ẽ alibi ƀʒ Dy. ⁊ do. ibi de cuius intellectu vide plene ꝑ bal. ⁊ alios, ⁊ plus ði valde ſingulariter bart. ⁊ Jmo. ibi iſtã. l. limitari niſi fideiuſſor ↄueniretˀ a creditore, et minor qeſt debitor principalis cõpareat ad fideiuſſoris defenſionez ⁊ ex ꝓpria pſona excipiendo dicat peto fideiuſſorez reſtitui in integ. ꝙ quidẽ facere poterit tanqȝ defenſor neceſſarius ad ꝓpriũ cõmodũ, qr fideiuſſore ſit babiturus regreſſuʒ ꝯ eũ. al. l. ideoqȝ §. gñaliter. ff. mã. ſʒ Rap. cu. ibi ⁊ Pau. de ca. tenẽt ꝯtra, qr tũc nõ ẽ vera defenſio ſpectãs ad minorẽ nec ſua intereſt cũ nullo caſu babitur⁹ ſit regreſſuʒ fideiuſſor ꝯ minorẽ cũ minor aduerſus fideiuſſorẽ reſtitui poſſit, vt bic. Et h ẽ ꝙ tũc nõ ↄſideret bar. cuius opi. male põt defenſari, reliqua q̃ ꝑtinẽt ad intellectũ. d. §. ꝙ vulgo, omitto, qr longo ſermone opus eſſet.
3 ℭ † Ultimo no ꝙ ſi minor vendit rẽ ↄſulo ꝓmittat ſeu tenetˀ ſi moleſtare ẽptorẽ nec rẽ euincẽ alio, teneat ad duplũ noie euictiõis ſi duplũ ꝓmiſit vel ð iure cõi i aliqb⁹ caſib⁹ de qb⁹ in. l. ẽptori. ff. de euic. Tñ ſi ↄueniat ð iure ſpãli. i. ꝑ reſtõnẽ i inte. fideiuſſor eius tenebitˀ vt h, ſi aũt veniret ꝯ ð iure cõi vt qr ceſſaret remedium. l. ij. de reſcin. ven ꝙ qdez nõ ↄcedit ſpãli ꝑſone an tunc fideiuſſor teneatˀ bar. h dubitat. Tñ doc. cõter tenent ꝙ ſic per tex. ſ. l. pri in ſi. ⁊ in. l. exceptiones q̃ pſone. §. rei de excep. ℭ In gl. ij. ibi cõſueuido, volunt al. i. l. ſi pignore §. ſi. ff. de pig. act. ℭ In ea. ibi precluʒ amiſit ⁊c. ad qð reſtituendũ tenebitˀ minor vẽditor, ⁊ ad oẽ intereſſe ẽptori. l. ſi ꝑ emptio. ⁊. l. ſeq. de euic. ſ. niſi reſtituatur in integ. ℭ In ea. in fin. ibi. l. ⁊ ſi bis, dic melius vt vbi per glo. ⁊ doc. in tertia ſolutio.

vt eſt noua doctrina gl. in. l. pretor. in prin. ff. de ſepul. vio. q̃ ad h ſing. eſt ƀm Jmo. in rub. ff. de pub. iudi. Adde tñ ſimileʒ in. l. j. ⁊ hoc ibi ponderat Saly. C. de ſepul. vio ⁊ aliã in. l. aut dãnũ, in prin ff. de pe. Quoddam vero dr mixtũ iudiciũ vt habes meliorem tex. de iure hic exemplificantez in. c. tue, de procu. ƀm intellectũ An. de bu. ibi, iõ dr iudiciũ mixtũ, qr ex illo iudicio accuſans conſequebatˀ cõmodũ pecuniarium. ſ. lucrum dotis ꝑꝑ adulterium de quo vxorem accuſabat iuxta. l. cõſenſu. ſ. de repu. ⁊ in hoc hʒ inſtar. ciuilis iudicij, ſed hʒ inſtar criminalis, qr petebatˀ imponi pena ſeparatiõis thori, † ex quo intellectu infero vnũʒ ꝙ eſt no. ⁊ quotidianum ꝙ vbi ꝓ delicto veniret de iure cõi imponẽda pena ꝓ pte applicanda fiſco ꝓ pte parti tale iudiciũ diceretˀ mixtum. Et iõ ſi ſtatutum odioſum exorbitans faceret mentionẽ de iudicio ciuili vel criminali nõ cõprehenderet tale iudiciũ tanqȝ mixtũ, * qr ſtatutum exorbitans vel odioſum loquẽs in ſimplicibus non cõprehendit mixta. l. vim paſſam. §. preſcriptione. ff. de adulte. ⁊ nota. in ſpecie Bar. in. l. certi cõdi. §. qm. ff. ſi cer. pe ⁊ Ang. in. l. ſi lis ſcriptũ de lib. ⁊ poſth. Quod no. qr in ꝓpoſito non inuenies hoc ſpãliter ſcriptũ. Uel. ƀm Jmo. in. d. c. tue, nõ dr ibi iudiciũ mixtum ꝑꝑ illud lucrũ dotis, qr ibi non dr ꝙ ad tale lucrũ ageretˀ. Sʒ ideo ƀm eũ dr mixtũ, qr pena ibi ſeparationis thori concernit publicã vtilitatẽ ſicut relique pene criminales. l. licitatio. §. ꝙ illicite. ff. de pub. Nec ẽt ꝓcederetˀ ad inſtar ciuilis cauſe, eo
4 qr non concernit cõmodũ pecuniariũ. † Ex quo intellectu infero quod vbicunqȝ pro crimine agitur contra inferiorem vt tanquam inſpectus remoueatur ſeu contra prelatum, vt pariter
d remoueatur pro crimine tale iudicium dicitur eſſe mixtum. * Equiparantur. n. iſti iudicio, de quo tractatˀ in. d. c. tue, vt ex pꝺiſſe no. Bar. i. l. nõ ſolũ. §. ſi ꝑ illum text. ff. de pen. ꝙ not. ꝓ ſtatuto. vt dixi. ℭ Itẽ quoddã iudiciũ dr eſſe ordinariũ quoddã extraordinariũ vt hẽs exẽplũ ꝑ gl. or. i. c. qm ꝯ, i ver. extraordinario iudicio, de proba. ⁊ in. d. c. dilecta, de ſen. excõ. in. vj. ⁊ tex. cũ gloſſ. in. l. ſi filius. ff. ſi cer. pet. ℭ Itẽ eſt quoddam iudicium ſummarium, ⁊ quoddam plenarium, vt in cle. ſepe, de verbo. ſig. ⁊ in cle. diſpendioſam, de iudi. ℭ Itẽ eſt quoddã iudiciũ incidens, quoddam principale. ℭ Itez quoddam vniuerſale, quoddã gñale, ð quibus plene per Spe. in ti. de iud. §. j. ⁊. ij.

De iudicijs. Rub.

SVMMARIVM

1 Iudicium quid, & quotuplex ſit.
2 Iudicium multas ſignificationes habet.
3 Iudiciũ mixtum dicitur ubi ꝓ aliquo delicto ĩponitur poena, quæ pro parte applicatur parti, & pro parte applicatur fiſco.
4 Iudicium mixtũ quando & quod dicatur.

ℭ In gl. in. potes vltra ↄſirmationẽ gl. aliter cõſirmare, vt hic ꝑ Cy. ⁊ Bar. in ru. ff. ð pac. ℭ † Extra gl. q̃ritˀ qd ẽ iudiciũ, ⁊ põt diffiniri ꝙ ẽ act⁹ legitim⁹ triũ pſonarũ in iudicio ↄtendẽtiũ ſ. iudicis actoris, ⁊ rei. c. forus. §. in cã, de ver. ſig. ƀm Joã. mo. in ru. extra. ⁊. in. vj. ⁊ fuit de mẽte Azo. h in ſumma, ⁊ idẽ Bar. in rub. ff. co. ſʒ hec diffinitio nõ vr bona, qr cũ ſuo diffinito nõ ↄuertitˀ. l. prima. §. dolo. ff. de dolo, ⁊ quod non cõuertatur patet, qr plerunqȝ iudicium dr lʒ non interueniat niſi iudex, ⁊ re⁹ vt in iudicio inquiſitionis vt in c. qualiter ⁊ qñ de accu. ⁊ plene no. in. l. ij §. publico. ff. de adul. ⁊c. Uñ ƀm. d. card. ⁊ Jmo. in ru. extra c. põt ſic diffiniri, iudiciũ ẽ inueſtigatio q̃ ƀm iuris ordinẽ ꝑ varios modos ad eliciẽdã veritatẽ, ⁊ ad eliciẽdã cuſtodiẽdã iuſtitiã facit index, ⁊ iſto mõ accipitˀ i hac ru. ⁊ qr oĩs diffinitio ꝑiculoſa ẽ vt. l. oĩa diffini. io. ff. de re. iu. ⁊ in hoc ẽt ſi
2 ↄſiſtit magna vtilitas iõ ꝑtranſeo. ℭ † Multas alias ſignificatiões põt habere hec dictio iudiciũ. vt ꝑ gl i. §. pterea, ⁊. §. iudiciũ, inſti. q. non eſt pmiſ. fa. teſta. ⁊ ꝑ gl. ⁊ Jmo. in rub. ff. ð pub. iudi ⁊ per glo. in. c. iudicijs, de reg iu in. vj. ⁊ ibi plen⁹ ꝑ Jo. an. in merco ⁊ Jo. mo. in ru extra. ⁊. in. vj ꝑ Arc. iv. ol. ꝓcepta, ꝑ Hoſt. in ſumma de iud in ꝓn ꝑ Cano. in ru. extra eo. in amigo, ꝑ Alb. de roſ. in ſuo dictionario in ver. iudiciũ. ⁊ accipiendo iudiciũ put accipitˀ hic ꝓ inſtãtia ſeu ordinatione cãe i. ꝓperandum §. j. ⁊ ferr ꝑ totã iuſ. i. ſ. e. ⁊ no. gl. l. d. §. pterea ꝑri. ꝯ. diffinitũ eſt eẽt vidẽdũ quotuplex ſit iudiciũ, qr hic i ru. dr de iudicijs, ⁊ non ð iudicio, ⁊ dic ꝙ eſt multiplex, quoddaʒ criminale vt qñ pena ẽt pecuniaria ꝓ delicto venit applicanda fiſco * ſecus ſi pena etiã ex delicto veneriť applicãda parti

SVMMARIVM

1 Litis conteſtatio facta ſuper ſorte, ac etiam in parte uſurarũ quo ad reliquas uſuras non præiudicat.
2 Vſuræ poſſunt peti de per ſe abſqȝ petitione ſortis.
3 Vſuræ an & quando poſsint peti abſqȝ ſorte.
4 Vſuræ poſſunt peti abſqȝ principali ſi pars nihil opponit.
5 Vſuræ pñt peti abſqȝ principali ſi petuntˀ conditionaliter, ut hĩc.
6 Acceſſoriũ nõ extinguitˀ extincto principali, in caſu de quo hic.
7 Acceſſoriũ an poſsit ſup eo ꝓnunciari ommiſſo pricipali, ubi iudex reſeruaſſet ſibi cõdẽnationẽ ſop offõ iudicis mercenario.
8 Acceſſoriũ ꝙ uenit offõ iudicis mercenario nõ extinguitˀ, ſi principale ſuit extinctum morte, & non per ſniam.
9 Acceſſorium qđ uenit offõ iudicis mercenario non perit, ubi ꝑ ſniam latã ſuper principali iudex ſeruaſſet ſibi condemnationẽ ſuper acceſſorio.
10 Lis dr inchoata ꝑ litis cõte, ſed iudiciũ incipit à citatione.
11 Lit, cõte. an iducit nouationẽ quo ad ĩpediẽdũ curſũ uſurarũ.
12 Vſuræ decurſæ pendente iudicio non poſſunt deduci offõ iudicis mercenario in ſniam ferẽdam ſuper pricipali, ſed ẽ opus ſeparato iudicio.
13 Snia arbitri an producat actionẽ utilẽ in rem, ſi ſit lata in reali.
14 Citatio an requiratur in executione ſententiæ.
15 Actione antiqua poteſt quilibet conueniri poſt ſniam.

1 **I Udicio cepto.** † Per. lit. cõte. factam ſup ſorte, ẽt in parte vſurarum ad reliquas vſuras iã decurſas vl ẽt diſcurrẽdas nõ pꝛiudicatˀ. h d. ƀm vtrãqȝ lec. q̃ ꝓponitˀ in glo. in verſi. vſurarum. ℭ ...
prima poſitã in prin. d. gl. ꝙ petitio ſortis non pꝛiudicat quo ad impediẽdũ curſuʒ vſurarum pẽdẽte iudicio.
2 ℭ † Scdo no. ꝙ petitio ſortis ⁊ de ꝑ ſe nõ ĩpedit qn nouo, et ſeparato iudicio poſſint peti vſure. ꝙ tñ ſane intellige vbi ſinitum erat primũ iudiciũ ꝑ ſniam ↄdẽnatoriã nã añqȝ finitũ eſſet nõ poſſet accumulari ƀm iudiciũ in quo intentaretˀ actiõ ex ſtipu
2 latu ad vſuras vel ad aliud acceſſoriũ vt. l. fundi. ff. de excep. ⁊
nõ deeſt

a ℭ Quid ſit iudiciũ plẽs ſut ipſe qñ ꝓlegitˀ ſpe i. i. l. ð iu. §. j ⁊ ij. ⁊ iõ de iu. ð in. in pſalt iudicio, ⁊ vide laſ. hqpo nu ſepiez pnci paſen ſpen, ⁊ vide la. i. l. edita, in. ij. coi. C. de eden. ⁊ pleniſſime de iſta mã ꝑ and. barb. in ru. extra eo. Tho.
b ℭ Fiſco, ad de ale. ↄſ. cxlviij. v. libro.
c ℭ Unde tel. in. iſe. vbi ſi ſtatu nep. ꝓuat quem iudicio an tc in. criminale. Tho.
d ℭ Mixtũ, ſna, pſõe tim p. ...m veniat cãno mixt⁹ vide nu. ↄſi cxcviij. ⁊ ↄſ. ccivi. ꝑ n. ro ↄ. ccxiiij. vbi ponit ꝙ ſtãte ſtatuto q inf. a beani cxccm onẽ pa ã vigore iuri debiti credituꝛ poſſit capi, ꝙ ſi iuſſum carceri noie celareo vel aliq̃ alio iõ ẽmitate ꝙ vigore illius tituli debitor nõ po. erit capi ꝯ eiuſ⁹ fine ru debitũ put in iuſto cõiunctˀ, ⁊ ſic facta in iiura cõfeſſioie cũ iuſto iuramẽ nõ ob.
e ℭ Mixtuʒ dr. d. laſ. canẽ dũ qr deſtruetur tex. caũ. cũ non vid. at qualr poſſit dr mixtũ iudi. cũ iõn agitur ad remotionẽ nec aliũ venit applicãdõ pri.
f ℭ Scdo, ſe cus ẽ i ſorte, qr recipiendo ſorte pꝛiudicat i acceſſorijs. l. ... ff. de eo ꝙ cer. lo ... dr. bart. i. l. ij. ff. ... u ſepi⁹ in calculatiõe ſup ſorte ꝑ ...

nō ē alibi ſ; bal. i repe. padua. l. l. edita, l. xix. co. ꝗ oe edē. e p bal. in. l. ex diuerſo §. j. in pri. ff. de rei. ven. e ē rō q: vbi poſſibile ē ſup p:io iudicio ferri ſniaꝫ abſolutoriā ꝗ habeat p:ē exceep. rei iu. in ſecundo, ſemper cumulatio impeditur. d. l. fundi, ⁊. l. fundum eo. ti. ⁊ fuit viſum poſt Bar in. l. edita

3 ℂ † Ex quo inferebat ſignanter ſolus Ray. hic ꝙ iſtud procederet qñ reus in p:eiudicio ſortis negaſſet obligationē contractam, ſed ſi confeſſus fuiſſet obligationem ſortis p:eceſſiſſe ſed diceret ſortem nunc fuiſſe ſolutam, vel ſibi factum eſſe pactū de non petendo ſortem ſecus foret. Nā tunc bene poſſet cumulari petitio vſurarū pro eo tempore pro quo non appareret negatiuam ſortē fuiſſe apud reū, q: abſolutoria ferenda ſuper iudicio ſortis non appareret exce. rei iudi. ſuper ſecundo iudicio cui non ꝯdiceret inſcepta confeſſio debitoris q: eſt nota. pro limitatione d. l. fundi, ⁊. l. fundum, ⁊ etiam vr̄ eiſe de men

4 te Gui. de cu. hic. ℂ † Scḋo limita dictā concluſionē, ⁊. d. l. fundi, niſi pars ꝯ dictam cumulatione nihil oppoſuiſſet p eo ꝙ

5 no. Bar. in. l. edita, in ver. quero quid ſit oppoſitū. ℂ † Tertio limita ſm Pet. Cy. ⁊ ray. hic niſi cumulatio fieret ꝯdōnaliter, vt q: diceret peto vſuras dīe ſi ex p:imo iudicio apparebit te ſortē debere, alle. l. conductores, cū gl. ff. loc. Et gl. in. c. Raynal. in gl. que incipit ſed nunquid de teſta. Dicit tñ hic. Saly. ꝙ illud p:cedit ſorte qñ ageret ꝯditione ex. l. vt. d. l. conductores, cum gl. Secus ſi ex ꝯctu vt in caſu noſtro, ſ; dic ꝙ illa cumulatio ꝯdōnalis h; locū ēt qñ agitur ex ꝯctu, vt no. glo. ma. in. l. j. in prin ff. de actio. emp. ⁊. l. ij. §. item ſi in facto i gl. j. ff. de verb. ob. nec cred. ſi pōt bona ratio diuerſitatis.

6 ℂ Quarto limita vt per gl. pe. in. d. l. fundi, ⁊ ibi clarius per Bar. ⁊ ex predictis ꝙ intelligendo hanc. l. ꝙ vſure debeant peti poſt finito iudicio ſortis, tunc habes hic tex. ꝙ extincto principali non extinguit̄ acceſſoriū p quo cōpetebat actio pura certi conditio ex ſtipulatione vſurarum. ad idē. l. ſi mariio. § fi. ff. ſol ma ⁊. l. j. §. ſi rem in gl. ma. ff. de leg. iij. Scḋo ſi deberetur acceſſoriū officio iudicis mercenario p:out vſure non promiſſe in ꝯctu bone fidei. l. i. §. i. de vſu. nam lata ſnīa ſup p:incipali tm̄ extinguitur acceſſorium. l. iiij. ff. de depoſi. l. qui p collusionem in fi. acti. empt. vbi autem acceſſorium peti poſſet officio iudicis nobili p:ta per reſtitutionem in integrum, tunc extincto principali etiam per ſententiaꝫ non extinguitur acceſſorium vt eſt tex. no in. l. fi. §. fi. cum gl. ⁊ ibi Bar. ff. de condi.

7 inde. ℂ † Item ſi fuerit appellatum a ſententia lata ſuper principali omiſſo officio iudicis mercenario, nam iudex appella-

8 tionis poterit ſuper ipſo acceſſorio ° p:onunciare. c. j. ſm intellectum Hoſt. de cauſ. poſſ. facit. l. per hanc ff. de tempo. appe.

9 ⁊. l. j. in fi. ff. ad tur ℂ † Item ſi p:incipale lite pendente fuit extinctum morte non per ſniam, nam tunc acceſſorium ꝙ veniebat officio iudicis mercenario non extinguet̄ vt eſt tex. cū gl. in. l. vtl ff. de rei ven. quem ad hoc p ſin. all. Jmo. in. d. l. ambi-

6 tas §. fi. de aqua plu. ar. ℂ † Item vbi p ſniam latam ſuper p:incipali iudex ſeruaſſet ſibi cōdēnationē ſup acceſſorio ꝙ veniebat offō iudicis mercenario non p:eet acceſſoriū. l. terminato cum gl. ⁊ ibi clarius Bart. ff. de fru. ⁊ li. expē. e in terminis noſtris no. Spec. ⁊ Jo. an. in ti. de ſale. ⁊ diſpu. §. ſatis, verſi. q:d ſi de fructibus, ⁊ per Ange. ⁊ imo. in. l. Pau. la. j. vbi de hoc alias dixi. ff. de re. iu. Que oīa tene menti p limitatione hu:ꝰ. l. ⁊ d. l. iij. cū ſi. vide aliam limitationem p Bal. in. d. l. iiij.

10 ℂ † Gl. j dic ꝙ tex. alle. in glo. probat ꝙ lis dr̄ inchoata per li. conteſt. ⁊ hoc eſt clarum vt ibi, ⁊. l. apertiſſimi. ff. eo. ⁊. l. j. ff. d plus peti. ⁊ dixi in cā. ꝗ. de tranſactio. ſed iudicium dicitur incipere a citatione inſt. de pena temere liti. §. fin. ⁊ viſum fuit in rub. ꝗ. de in ius voc. Tñ quo ad terminos. l. noſtre ſaluo glo. q: rō dubitandi in hac. l. erat ꝙ per lit. conte. inducitur nouatio, vt in ſeq. glo. Unde per hoc videbatur ceſſare curſus vſurarum. l. noua. ⁊. l. emptor. ff. de noua. cuius ꝯtrarium hic dicitur ſm veram lect. Nec. ob. tex. in. d. l. noua. q: illa procedit in nouatione voluntaria que fit per ſtipulationem, ſed per litis conteſt. quam facit actor neceſſario vt ſuum conſequatur non dꝫ eſſe deterior conditio ſua. l. non ſolet, ⁊. l. aliā allegata in gl.

11 ſeq. ℂ † Jn glo. ij in fine, hec ſecunda lectura, quod intelligatur de vſuris iam decurſis tempore p:incipij litis eſt indubitabilis. Item inquantum hec lect. innuit ꝙ lit. conteſt. inducat nouationem quo ad impediendum curſum vſurarum futurarum non eſt bona per. d. l. non ſolet, ⁊. d. l. aliam, ideo tene p:imam lec. poſitam in prin. huius glo. ꝙ loquit̄ in vſuris que tempo

12 re lit. conteſt. nondum erant decurſe. ℂ † Jn gl. in ver. fi. decurſum in principio. ſentit hec glo. q: non poſſit agere ad vſuras de furto, tamen alibi glo. cōtrarium tenet ꝯtrarium dic vt Barto. et ibi plene dixi in. l. vbi autem. § penultimo ff. de verbo. obliga. ℂ Jn ead ibi, ſed Joan. in hoc communiter tenet ꝙ vſure de curſe pendente iudicio nō poſſunt deduci officio iudicis mercenario in ſententiam ferendam ſuper principali, ſed ſit opus ſeparato iudicio. Et hanc opi. ſequuntur omnes hic communiter, excepto. Guli. de cu. qui tenebat opin. glo. Tamen ſm doctō. opi. Joan eſt verior per text etiam q: ibi ad aliquid ꝙ occurrit pendente iudicio datur obligatio, ⁊ actio tunc in eodem iudicio non poteſt illud deduci officio iudicis mercenario d. l. arbelius, in fin. de aqua plu. arcen ⁊. l. ſi quis nullum. §. fi. de dam. infec. in fin. a ꝯtrario ſenſu. Nec obſt. § item ſciendum, allegatus in gl. q: reſponde quod ibi p illis fructibus p:ceptis pendente iudicio non competebat actio, ſed veniebat officiū iudicis mercenariū. d. l. iiij. depoſi Et declarat Bal. in l. j. in fi. ff. de vſu. ⁊ in leg. rep:obata gl. magiſtra in. § actionū inſti. de actio. Uel ſm Bar. ⁊ Ange. hic poſt antiquos dic quod in d §. item ſciendum, in. d. l. ſciendum, in. d. l. non ſoluꝫ allegata in glo § actionum, veniebat ex natura actionis p:opoſite. nam de natura rei vendicationis eſt quod res reſtituat̄ in eo caſu in quo erat tempore litis cōteſtate. l. poſt acceptuꝫ. ff. de rei vendicatione. Et ſimiliter in caſu. § item ſciendum erat de natura illius actionis quod venirent fructus officio iudicis mercenario, vt ibi. ⁊ d. l. iiij. Sed hic non veniebant vſure ex natura p:incipalis actionis, q: debebantur ſors, ⁊ ſic non officio iudicis mercenario, ſed ſoluꝫ ex ſtipulatione vſurarum l. quamuis ff. de vſuris. e. l. j. cum ibi not. ff. de condi inde. ⁊ cum Bar. concordat Petrus Cy. Ray. Jaco hu. ⁊ Fulgo. hic ⁊ procederet iſta reſponſio Bart. intelligendo iſtum text. in ſorte debita ex ꝯctu ſtricti iuris, quia de natura actionis ſtricti iuris non veniunt vſure tempore litis conteſta. l. quotiens ff. de conditione ob turpem cauſam, ⁊. d. l. j. ⁊ ibi not. glo. in. l. in hac, de triticarijs in. l. iij § in hac. ff. commodati. Sed procederet in actione bone fidei de cuius natura eſt q: veniant vſure a tempore more vt dixi, ideo ſecundum Bal. ⁊ Saly melior eſt ratio, quia officium iudicis mercenarium non p:eſuppo nat obligationem. d. l. qui per colluſionem, in fine, ergo cū hic eſſent per ſtipulationem p:omiſſe vſure, ⁊ ſic oritur obligatio ⁊ ſic actio ex ſtipulatione debet ceſſare officium iudicis mercenarium. Differt ergo ſententia Bald. ⁊ Saly. a ſententia aliorum, quinimmo ſecundum ſententiam Bal. idem erit in ꝯtractibus bone fidei, ⁊ ſtricti iuris, ſecundum opin. aliorum ſecus tamen mihi magis placet opin. Barto. ⁊ ſequacium de quorum mente eſt quod aliud ſit in cōtractibus bone fidei vt expſſe declarat Joannes glo. ⁊ bene p ſuperius dicta, nec mihi placet ratio Saly. ⁊ Bald. ſe fundantium per. d. l. qui per colluſionem, q: ratio contra eſt contra. d. l. non ſolum Nam ibi cō peteret actio. l. aquili. que p:eſupponit obligationem que orit̄ ex damno da o. l. ex maleficijs, in principio, de actione ⁊ obligatione, ⁊ tamen habet etiam locum officium iudicis mercenarium, q: de natura p:incipalis actionis. l. rei vendicationis veniebat illud damnum vt probaui. ꝗ. Ad idem q: no. gloſſ. in. l. ex diuerſo, in prin. ⁊ Bar. in fin. eiuſdem. l. ff de rei ven. vbi pro fructibus concurrit conditio ſine cauſa, ⁊ officium iudicis mercenarium Nec obſta. l. qui per colluſionem, q: fateor ꝙ vbi habet locum iudicis mercenarium ibi p:eſupponitur ceſſare obligationem vt ibi ſecus vbi habet locum etiam actio p:ta. l. aquilie, quia concurrit actio orta ex obligatione cum officio iudicis mercenario, vt. d. l. non ſolum. Et aduerte q: bart. hic allegando. d. l. ſi qis miſſuꝫ. § fi. ſenſit ꝙ in caſu illius. l. nō habet locum officium iudicis mercenariuꝫ pro damno dato lite pendente, ⁊ probatur ibi a ꝯtrario ſenſu, ⁊ etiam tenuit ibi Jac de Are. O dra. ⁊ Jmo. ſed glo. ibi tenet contrarium quam ſequitur ibi Bar Ange. Pau. de caſt. ⁊ Roma. ibi tenet dato quod iure actionis inducte a p:etore poſſit peti damnum cōtingens lite pendente, tamen etiam poſſet peti officio iudicis mercenario, ⁊ hoc debet eſſe in p:etorijs actionibus de quarum natura eſt ꝙ veniat ēt dāmuꝫ contingens poſt lit. conteſta. pro hoc dicit Roma. eſſe caſum in. l. ſi tertius. § officium, de aqua p. in. arcen. ⁊ ita teneo. Nec huic vltimo dicto obſt. d. l. arbitrio. §. fina. quia reſpondeo vt per barto. in. d. l. ſi quis miſſuꝫ ℂ Jn glo fina. ibi ſcire debemus dic vt melius habetur in. l. vbi autem §. qui ſortem, ⁊ ibi per Bar. eod titu. ℂ Jn eadeꝫ ibi. l. aliam dic vt la e per Bar. ⁊ ibi p Ang. maxime in repe titio. ℂ Jn eadem, ibi. l. ſolutionem intellige volente creditore, alias eo inuito non poſſet fieri h nouatio. l. ſi mandato meo

dicat quo ad vſuras niſi ſit inter contrnctos ita ꝫ Roma. cōſi. ex ig.

° ℂ Super acceſſorio, inq̄ꝫtum. d. iai. h dr̄ ꝙ iudex g taxauit expēſas p:e taxationem reuocare adō ꝙ idem ꝫ in. ro. ꝗ. cclviij inp:inci. intelligēdo tñ ꝙ eadē die renocet nō pꝰ ſi in totū expirat offi. iū quo ad principale vt idem voluit ꝗ. ccclxij. emēdare ꝫ iudex i terloquutoriam ſuam . on pōt vt dicit anch. ꝗ. dxxvj.

a ¶ Citatio. adde q̄ iſ quando ſit executio ſnie in re ſup q̄ lata e ꝯ cōdēnatū nō requiratur alia cāe cognitio vel citatio ſm Inn. in.c.ex rōne, de ap.ꝛ in.c.cum ſup, de re iud. ꝛ ſeqꝫ bar. in.l. a diuo pio.§.i venditione.ff. de re iudi.ſi ſieret in eadē reꝯ teriū requiritur citatio ꝛ cāe cognitio ſꝫ Inn.i c.qr. v. de in.ꝛ tenent bal. ꝛ imo.i.l.ſi bine.ff de minſ. te.ꝛ bar. in.l.ſi pre, p illū tex. .C.t do. pmiſ ꝛ vide p Soz. cōſi. clviij. incip. viſis pceſſu, col.iiij.ver. videmus, l.ij. vol. Dē.ferr.

b ¶ Proſecutio. adde q̄ volūtlud. ro. cōſi.ccclxxj.

c ¶ Incidenter. adde Jo. de ana. cōſil. xlviij Ro.cōſi.ccclxxxiij.

d ¶ Vl matrimonij, vide ſo.B in.iij.co. in prin ꝛ vide vltra ipſum p pan.de caſt. in conſi.cxliiij.incip.in puncto. Tho. diplo.

e ¶ In arbitratorē in.ro. cōſi. clxxiij.iꝫ ꝑ poſſit cōpromitti, ꝛ ibi Alb pe. de unc.i .d.cōſi.tū latius, ꝛ p plura fundamēta cōſi. ccc xcvi iꝫ.q̄ non poſſit cōpromitti, ꝛ q̄ arbitrator non poſſit cognoſcere de vſu iꝫ Jo.de ana.cōſi.l.abb. cōſi.lxiij.

verſiculo item ſi.ff. manda. ¶ In eodem ibi.l.nemo ꝛc.§. primo intellige tamen niſi reus haberet iuſtam cauſam litigandi, quia non tenetur ius ſuum indiſcuſſum relinquere.l.illud ff.de petitione hereditatis, ꝛ not.in.l.item ſi verberatum.§.ſi.
13 ff.de rei vendica. ¶ †In ea.ibi.l.ne in arbitrio idem tenet gl. 4
in.l.nullum.§.ſi.ff. de iureiuran.ꝛ probatur in.l.ſed ꝛ ſi poſſeſ b
ſori, in ſi prin.ibi actionem in fine eodem titulo, ꝛ iſtud communiter tenetur. Non obſtat.l.ne in arbitrijs, q̄r fateor q̄ etiā oritur vtilis actio in rem ex ſententia iudicio lata in reali ſicut
ex ſentētia arbitri vt ibi coniuncta.l.i.ff.de arbi. Pro hoc fa 5
cit tex.in.d.l.ſed ꝛ ſi poſſeſſori.§.finali in ver.vtilis enim glo. ꝛ.l.ſi duo.§.iulia.eodem titulo ibi locum habet in iuramento, ergo idem in ſentētia que illi equiparatur.l.poſt rē.ff de re iu di.l.actori infra de rebus creditoris, ꝛ ita tenuit Imol.in.d.l. milen, licet predicta non alleget. Et etiam eſt de mente huius glo.ſ.quod ex ſnia iudicio lata in reali oritur vtilis in rem ita
etiam Francis. Tigri.hic licet Bar.h, ꝛ Ang.in.d.l.miles, 1
velint contrarium. Dum dicunt quod ex ſententia arbitri oritur actio vtilis in rem, ꝛ non ex ſnia iudicis, ꝛ nihil tamen pro 2
h allegant. Quare autem detur vtilis in rem non directa dic q̄
ſi agens fundet dominium ſuum ex preſumptione ſententie ha 3
bet locum vtilis in rem d.l.ſed ꝛ ſi poſſeſſori.§.ſi.ꝛ ibi barto.
ſed ſi fundaret dominium ſuum ex vero dominio, ꝛ de illo vel 4
let vere probare poſſet agere directa actione in rem quia nihil repugnaret vt ibi per Bartholum in eadem ibi verus quoqꝫ
pro hoc vide Cyn.Bartho. Bald.in.l.ſi.infra de vſur. rei ◦
iudi.ꝛ not.in.l.euidenter, eo.ti.ꝛ in.l.i.ꝟ.ſi plures vna ſenten.
14 ꝛ adde quod ꝟ.proxime dicam. ¶ †In ea ibi ſine cauſe cogni 2
tione, facit hec glo. q̄ in executione ſententie non requiritur
n citatio, que requiritur vbi adhibetur cauſe cognitio.l.in cauſe, in
i.§.cauſa cognita.ff.de minoribus. Sed de hoc dic vt plene dixi poſt Bartolum, in.l.a diuo.§.ſi poſt venditionem.ff de re
15 iudica. ¶ †In eadem ibi, in ſi. Cy.ꝛ Ang.hic in repetitione reprehendunt glo.q̄r imo poterit poſt ſententiam quilibet cōueniri inſolidum antiqua actione cū nō ſit ſublata vt proxime
dictum eſt poſt.glo not.in.d.l.i.ꝟ.ſi plures vna ſententia, quod 3
ſane intellige ſm quod declarat ibi Jac.but. Videlicet ſi reus c
iterum conuentus antiqua actio.opponeret excep.rei iudicat ꝛ offerret ſe paratum ſoluere, q̄r tunc ſoluens poteſt ſe tueri illi exceptione, q̄m condemnatus ſoluens perinde habetur ac ſi 4
per ſententiam fuiſſet abſolutus.l.ſi quis cum totum ꝟſi. plane, ꝛ ibi not. Bar.ff.de exce.rei iudi. ꝛ vna cauſa debet ſufficere ad vnam cām terminandam, ꝛ finiendam quando tranſit in rem iudica.l.ſingularia, eo.tit. quod nota pro intellectu eorum que ſuperius dixit glo. dum dixit quod vetus actio durat, ꝛ ad de Bal.idē ſentientem in.l.ſi depoſitum ꝟ.depoſiti.

SVMMARIVM

1 Sententia generalis lata ſuper petitione generali reſtringitur ope replicationis ad proſequuta tantum.
2 Snia generalis lata ſuper petitione generali reſtringitur ope replicatiōis ad proſequuta tantum, n.ſi ſcienter actor ſine iuſta cā omiſiſſet proſequutionē alicuius articuli, ſeu capituli.
3 Sententia generalis lata ſuper generali petitione, an & quando reſtringatur.
4 Connexorum an idem ſit iudicium.
5 Libellus quū eſt generalis, & proſequutio ſpecialis, quid iuris.

1 Licet †Sententia generalis lata ſuper petitione generali reſtringitur ope replica- d
tiōis ad proſequuta tm̄.h.d. ¶ †Limita tū niſi ſcienter actor ſine iuſta cā omiſiſſet proſequutionē alicuius articuli ſeu capituli, q̄r perinde eſſet q̄ſi ad illud c.ac ſi ſuper eo proſequutio facta eſſet, ꝛ ſic ſententia ad illud traheretur.l.de rebus, in ſi.ff. de ord i. Qui tex.etiam ad hoc eſt ſing.ſm omnes hic, ꝛ no. Bar.in.l.ꝛ an eadem.§.actiones
circa ſi.ff.de excep.rei iudic. ꝛ pro intellectu.d.l.de rebus, in e
ſi.vide.l.ij.cum ibi not eo.ti ꝛ q̄ no. Ang.in.l.ſcire debemꝰ in prin.ff.de ver.ob.ꝛ Bal.in l.edita in repe.paduana, in.ix. col.ver.vj.oppo.ꝛ in.xxix. col.verſi.nunc veniamus ad cumulationem neceſſariam ꝛ.l.i.ꝟ.de eden. ¶ †Scd ollim in hanc.
3 ſ.procedere quando proſequutio non eſt facta in totū nec in parte ſuper illa ſpecie vel capitulo pro quo actor nunc poſt ſniam vult agere, nam poteſt, vt h, ſecus ſi in aliqua pte illius capitu li fuiſſet facta proſequutio licꝫ non fuerit facta in totō, nā nullus

poteſt in aliquo cōuenire vel agere in re cōi niſi tū q̄ minor peteret reſtōnem in inte. vt eſt tex.no.dignus in.l.ſi minoris, ꝛ ibi illnꝫ ad illud ponderat bal.poſt gl.l.de admi.tut.facit q̄ dicam ꝟ.proxima fallentia, ꝛ quō accipiat in propoſito vnū.c.
4 vide oino Cy.in.l.ſi cū ibi ꝟ.e. ¶ †Tertio fallit q̄d ad cōnexa
b illius ſup q̄ ē facta pſequutio ◦ nō p inde i ꝯnexis obſtabit ſnia abſolutoria ac ſi ſup hīs eēt fcā pſequutio vt eſt tex. ſin.in.d.l.cū ibi ſꝫ omnes. Et alijs modis limita vt colligitur, ꝛ pulchre not.per Bar.hic. ¶ In glo.j. ibi, vel dic hec vera.
5 ¶ †In gl.in ver. vtilem, ibi.l.ſub pretextu, la.ij.dic q̄ ibi libellus, proſequutio, ꝛ tranſactio fuit generalis, hic autem proſequutio fuit ſpecialis. vel dic q̄ aliud eſt in tranſactione q̄ꝫ in ſententia, ꝛ rationem ibi aſſignant.

SVMMARIVM

1 Iudex qui de cauſa ſtatus principaliter cognoſcere non poteſt, poteſt tamen incidenter.
2 Directō quod non licet conceditur in conſequentiam alterius permiſſi.
3 Iudex cauſę principalis, eſt etiā iudex cauſę incidentis, & iudex cauſę præparantis, eſt etiam iudex cauſę præparatę.
4 Abſolutio à iuramento ſuper aliquo contractu facta ab epiſcopo operat q̄ epſ poteſt de tota cauſa illa cognoſcere.

◦
1 Quotiens. †Iudex qui de cauſa ſtatus principaliter cognoſcere non poſ
q
2 ſet tamen pōt incidēter. h.d. ¶ †No.q̄ id q̄ nō licꝫ directo cōceditur in ꝯſūlam alterius permiſſi, de quo articulo brocardico dic vt h p Cy.cū quo ſimpliciter trāſit Saly.ꝛ ſuit doctr.bar.ꝛ Py in.l.j.in prin.ff.de auc.tu. Et illud q̄ dr̄ h in iudice hꝫ locū in arbitro vt eſt tex.not. in.l.cū proponas, ſm vnum intellectum glo.de reb cred q̄ dicit on ge.hic eſſe ſingu.no. Adde ſimilem tex.in.l. fine.ꝟ.vbi ꝛ apud quem in integ.reſti.in ſi.princi.in verbo compromiſſario.ꝛ.
3 c.pe de in inte.reſt. ¶ †Item not q̄ qui eſt iudex cāe princi
c palis eſt iudex cauſe incidentiū ◦, ꝛ ſimiliter qui eſt iudex preparantis idem debet eſſe iudex cauſe preparate.l.ordinarij, in ver.ab eo.iudice ꝟ.de rei vendi.ꝛ.l.minor, in ſi in princi.ff de
4 euic. †Ex quo infert q̄ ſi quis dicat ꝯtractum ſimulatum vel vſurarium, ꝛ petit abſolutionem a iuramento coram epo, ꝛ abſolutio eſt de ſimulatione, ꝛ vitio, aut alia ſimili cā habebit neceſſe agere coram eodē epo ſm Bal.in.d.l.ordinarij, in.j.col q̄ eſt bene not.ſm eum, Ad idem facit q̄ not. Ant.de but.in.c. cum ſit gnale, in.iiij. col. de fo.cōpe. Qd ſingulariter limitat Pau.de ca.in conſi lxviij.q̄ incipit iuxta noia, viſis, ꝛ pōderatis oibus, de quibus.ꝟ.ꝛc.vbi ſi p partem eſſet remiſſum, et relaxatum iuramentum ipſi petenti abſolutionem iuxta.c.j.cū ſi.de ſponſa.q̄r cum iuramentum remiſſum non ſit amplius iuramentum, abſolutio iudicis non cadit in eo, ꝛ eſſet potius abſolutio facti q̄ꝫ iuris. Vnde non extenderet iuriſdōnem eius alleg.in arg.id q̄ no.in.l.ſi pī.ꝟ.ne de ſta.de fun.ꝛ in.c.ſi plures, de offi.dele.in.vj.q̄ ola tene memi ppetuo q̄r quotidiana. ¶ In glo.ſi.ibi, q̄r ſufficit ad libertates, q̄r ſnia lata ſuper principali.i. ſuper hereditate poſſit in iudicio eſſe. vt.l.ſeruus ꝟ. eo.ꝛ probat ēt in.l.ij in glo. ¶ In ea.l.ibi.l.deſēſio libertatis ꝛc.q̄r ſnia lata ꝯ actorem ſuper hereditate non includit de neceſſitate q̄ actor ſit ſeruus ad h.l.pe.cū ibi not.ff.de hīs qui ſunt ſui vel alie.iur.ꝛ de hoc vide plene poſt gl. per Bart. in l.i.de ordi.iud. ¶ Extra gl.idnēt iſte tex.p bar.ad.q.an ſi co
d ram iudice ſeculari incidat qō vſurarū vel matrimonij ◦ poſſit iudex ſecularis icidēter cognoſcere, dic vt h p eū cuius opi.eſt magis cōis, cū eā ſequant plures, ꝛ magne auc. doc.quos ꝛcſ taui in.l.ſi ita.ff.ſo.ma.ꝛ ibi ad h dedi aliquas not.limitationes, ꝛ id hic non repeto vno excepto.ſ.q̄ dato q̄ de dicta cā vſuraria tāq̄ ſpūali nō poſſit cōpromitti i laicū arbitrū p.c.cōtingit ex.de arb.ꝛ in.ſpecie no. Ant.de but.ꝛ expreſſiue imo.in
e c.innotuit, eo.ti.tū in arbitratorem ◦ poterit cōpromitti vt p plura cōcludit Pet.de anc.in cōſi.lxxiiij q̄ incipit in epi nomine, iſta q̄ facit ondiē.c.cōtingit, in.conſi.xxxj ꝛ eſt de mē Bal.in.c.j.de contro.inueſti.ꝛ per.d.c.contingit, videt q̄ nō pcedat vnū q̄ eleganter dixit Bal in.l.ſ.in.ix.col.verſi.ſed nunqd arbitri cōpromiſſarij ꝛc.ꝟ.de cōfeſſis, vbi q̄rit in arbitri poſſint taliter qualiter de matrimonio incidēter deducto in petitione hereditatis cognoſcere, ꝛ arguit primo quod non, quia arbitria ſunt redacta ad inſtar iudiciorum.l.pma.ff.de arbitris

ergo

ergo ſi iudex ſecularis non poſſet. c. tuam de ordi. cogni. ⁊ not. Bar. hic ita nec arbiter, ꝯtrium dicit ſe credere ſalua veritate q2 non tanq̄ iudices, ſed tanq̄ priuate perſone probationes illas recipiunt, ⁊ ſic non derogant iuriſdictiōi eccleſiaſtice, vt ibi per eum, ⁊ dicit hoc eſſe nouum ſuper quo relinquit cogitandum, nam contra eum fortiter facit tex. in. q. c. conſiguit. iuncta no. per doc. in. d. c. innotuit reliqua dic vt in. d. l. titia.

2 Si cum tibi. † Sententia lata ſuper certa ſpecie iudicij generalis nocet in omnibus eius acceſſorijs vel dependendentibus licet ſuper eis non fuerit diſceptatū, h̄ dicit ſm verum intellectum, ⁊ vide que dixi in. l. licet. ꝯ eod.

SVMMARIVM

1 Delegatus ab alio quā à principe delegare non poteſt.
2 Delegatus à principe ſubdelegare poteſt, ſed quādo & quomodo, dicitur hic.
3 Delegatus principis cuius induſtria electa eſt, non poteſt ſub delegare
4 Clauſula conſcientiam tuam oneramus, operatur q̄ cenſeatur eſſe electa induſtria delegati.
5 Delegatus ab alio quā à principe non poteſt ſubdelegare, fallit in delegato proconſulis.
6 Delegatus ad uniuerſitatem cauſarum poteſt ſubdelegare.
7 Delegatus ad uniuerſitatem cauſarum, quis dicatur.
8 Delegatus ad uniuerſitatem cauſarum poteſt unam cauſam tā tum ſubdelegare.
9 Delegatus poteſt ſubdelegare, quando in ſua delegatione fuiſſet ſibi data poteſtas ſubdelegandi.
10 Delegatus ad unam cauſam tantum poteſt ſubdelegare unum articulum cauſæ illius.
11 Actus uel cauſæ nudi miniſterii tm̄ quid dicatur, dicitur hic.
12 Examen teſtium an poſſit iudex ordinarius alteri ſubdelegare.
13 Delegatus coram quo fuit lis conteſtata, an poſſit ſubdelegare.
14 Delegatus regulariter ſubdelegare non poteſt, & quæ ſit ratio traditur.

1 A Iudice. † Delegat⁹ ab alio q̄ a pricipe delegare nō pt. h. d. ¶ † Nota.
2 q̄ delegatus principis ſubdelegare pōt q̄ ē verū ſ3 Jac. bu. hic quo ad cās que iure de ſui natura delegabiles ꝑut iure cauſe meri ⁊ mixti imperij. l. pl3. ꝯ. de pena iudi. l. j. in prin. cum ibi no. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſdi. q2 non d3 plus poſſe delegatus principis q̄ ordinarius cui equiparatur vt hic iuncta. l. more. ff. de iur. om. iud. S3 aduerte q2 ꝯtrium hic tenuit gl. in. l. j. ꝯ. q pro ſua iuriſdictio. q̄ ſequitur ibi bar. bal. ⁊ Ang. ꝑ illū tex. in fi. vbi nulla facta diſtīone cauſarum pt delegatus principis ſubdelegare, Idē ēt tenuit gui. de cu. ⁊ Bar. in. d. l. j. ff. de offi. eius cui man. q2 ſatis eſt q̄ cā ipſa per delegationē pricipis ceperit eſſe delegabilis, vt ſic ſp maneat poſtea delegabilis arg. l. pf. ꝯ. xv. de leg. ij. ⁊ idē tenet Ang. in ꝯſi. cxcvi q̄ incip cū accuſationis ⁊c. iō Jac. de rau. Pe. Cy. Ray Od. ⁊ Mar. ſil. Saly. ⁊ Fulg. in. d. l. j. ꝯ. qui pro ſua iuriſ. ⁊ Jo. an. in add. Spe. in ti. de iudice delegato. ꝯ. ſi. verſi itē q̄ ē delegatus ⁊c. i3 primā opi. q2 ſi hūs ordinariā ptātē a. l. nō ꝑt alias cās delegare. d. l. pl3 ergo idē in delegato a principe q ē lex animata. ⁊ in auc. de colōlibus, in fi. ⁊ i fide q̄ tex. i. d. l. j. ꝯ. q ꝑ ſua iuriſdi. q̄ d3 intelligi de cauſis delegabilibus, ſa is eſt enim q̄ vnum ſpāliter concedaſ a lege delegato principis ſcilicet q̄ ipſe delegare poſſit cauſas delegabiles q̄ alias delegatus facere non poteſt, nec fuit intentio iſtius tex. in. d. l. j. aliquid ſpeciale inducere in delega. principis. Et ad ꝯ. quindecim reſponde ſ3 Jac. bu. ⁊ Saly. q̄ ꝓhibitio nō erat ſac a indiſtincte quo ad res, ſed quo ad pſonas, q2 pſona erat ibi ꝓhibita alienare non mirū ſi poſtea facta alienatione ſemel in caſu permiſſo alia pſona dicitā ptē rei alienare pōt q2 alienatio vltimus q̄ ſi ad illā partē non erat ꝓhibitus ſed in q̄ōne noſtra indiſtincte prohibitū erat delegato cāruin meri imperij. Et pro iſta opi facit q2 minus conceditſ delegato pricipis quantum ad ſubdelegatum quā conceduntur ordinario volenti delegare, vt eſt tex. in auc. ad hec hic poſita cum ibi not. Et iſtā3 opi. videtur ſequi Bal. in. l. j. in fi. ꝯ. ne lice. potē. ⁊ d̄ iure forte ē verior q̄ ſ3 Jmo. in. c. venerabilis, ⁊ in. c. fi. de offi. deleg. ſequitur ſimpliciter Bar. hic. ¶ † Item fallit in de
3 legato principis cuius eſſet electa induſtria, ⁊ hoc appareret ex verbis delegationis vel ex qualitate facti delegati, q2 ſub delegare non poterit vt eſt tex. melior. de iure in. c. finali vbi hoc plene declaratur per gloſſ ⁊ doc. de offi. delega. Et ſimiliter ibi habetur quod delegatus principis poteſt ſubdelegare actum iuriſdictionalem non autem actum nudi miniſterij, ⁊ qui ſint tales actus nudi miniſterij habeſ. in. l. j. in glo. ꝯ. eo. titu. ⁊ ita teneas quamuis Ange. in auc. ad hec. ꝯ. eo. dixerit q̄ delegatus principis poterit ſubdelegare etiam ſi fuerit eius induſtria electa, ⁊ hoc dicit eſſe tex. ſingu. ſecundum eum in. d. clemen. j. Et ideo dicit vidiſſe de facto dubitari an ſi in literis delegatorijs papa dixerit in quo tua3 conſcientiā oneramus poſſit iudex ſubdelegare, ⁊ concludit q̄ ſic per. d. clem. j. vbi hoc
4 non probatur, immo eſt contra text. in. d. c. fina l. ¶ † Et inter cetera dicit Jmo. in. d. c. fina quod per illa verba tam cōſcientiam oneramus putat eſſe electam induſtriam perſone p no. c. ſtatutum ꝯ. aſſeſſorem. de reſcrip. in. vj quod not. quia talia verba quotidie apponuntur in literis pape delegatorijs.
5 ¶ † Item no. q̄ delegatus ab alio quam a principe non pōt ſubdelegare, ⁊ rationem dicam cum glo. fallit in delegato proconſulis vt h̄ in glo. ⁊ eſt ratio ſecundum Bald. poſt glo. in. l. legatus. alle. in glo. q2 eſt delegatus in cōſciētia legis, ſpecialem enim tit. fecit de delegato proconſulis, ⁊ de nullio alio vt ſub ff. de offi. procon. ⁊ leg. ⁊ etiam q2 maioris eſt auctoritatis talis legatus q̄ alij, cum non poſſit reuocari inconſulto principe. l. ſolem. ꝯ. j de offi. procon. ſecus in alijs delegatis. ſ. iudicium ſoluitur. ff de iudi. Aliam rationem hic vide per bal. ⁊ Ang. in. l. cu3 pretor. ꝯ. j. ff de iudi ⁊. d. Abb. in c. cum bertoldus de re iudicata qui ⁊ hoc inferunt q̄ idē erit in delegato Cardinalium legatorum quia cardinales legati equiparanſ proconſulibus. c. ij. ⁊ ibi p̄ eū no. de offi. dele. in. vj. ⁊ hoc ꝓcedit tenendo dictam opin quod ſpeciale ſit in legato proconſulis ꝓut communiter tenetur l3 glo. variet in d. l. legatus.
6 ¶ † Item fallit in delegato ad vniuerſitatem cauſarum vt hic in glo. per. l. j. in fin ſecundum verum intellectum qui melius conuenit litere. ff. quis ⁊ a quo app. ⁊ ita communiter tenetur quicquid dixerit Petr. hic e probatur, q2 talis delegatus ad vniuerſitatem cauſarum habetur pro ordinario vt not. glo. in c. cum cauſam in verſi. delegatus qui a principe. in fin de appella ⁊ glo. in. l. ſi. ꝯ. eod. ⁊ eſt de mente glo. in. l. pomponius alias incip. vnus. ff. de re iudi. ⁊ ponit Bal. in. l. ſi vt ꝓpoſ.
7 la. j. ꝯ. de re iudica. ¶ † Quia aūt dicatur delegatus ad vniuerſitatem cauſarum, vide gl. ma. in prin. in d. l. j. ff. q̄s ⁊ a quo ap. ⁊ quod ibi Bar. in fi. ⁊ late per Guil. de cu. hic, ⁊ per barto. ⁊ Saly. hic, ⁊ per Cy. ⁊ Bal. in. l. ſolem. ff. de iudi. om. iud. ⁊ l3 iſta ſit communis concluſio quod delegatus ad vniuerſitatem cauſarum poſſit etiam ſubdelegare vt etiam tenuit gloſ. in ca. ſuper q̄ōnum. ꝯ. ſi vero de offi dele. tū gl. ij. in. d. l. ſolent tenuit
8 contrarium, ⁊ male vt ibi per bar. ¶ † Recepit tū hec concluſio limitationem vnā3 notabilem q2 verum eſt q̄ poteſt ſub delegare vnam cauſam, ſecus aūt ſi totam vniuerſitatem cauſarum ſubdelegare vellet, q2 hoc non poſſet ſm Hoſti. in ſumma de offi. delega. ꝯ. quis poſſit vt refert Anto. de but. in. d. ꝯ. ſi vero q̄ eſt menti tenendum ſm Jmo. ibi pro hoc facit, q2 ēt ēt ordinarius qui habet poteſtate3 delegandi iuxta. l. more. ff. de iur. om. iu. non poteſt oēm iuriſditionem a ſe abdicare incō
9 ſulto principe. l. pe. ⁊ ibi not. ff. de offic preſidis ¶ † Item fallit regula huius. l. qū delegatus primus delegaſſet cū poteſtate ſubdelegandi, quia hoc facere poteſt vt tenuit Cyn. Guil. de cu. Bal. Saly. ⁊ ce. Fulg hic, ⁊ ſu mar gl. per plures ratiōes in. c. is cui in gl. fin. de offi. delega. in. vj. ⁊ Barto in. d. l. more. ⁊ Pe. d. ⁊ dominus Abbas in. d. c. cum bertoldus, l3 antiqui quos refert Joan. And in d. c. his cui in nouella tenēāt contrarium inter quos eſt Specu. in tit. de iudi. deleg. ꝯ. j. q̄ ſi nūquid ſubdelegatus, ⁊ Pe. d̄ bel. hic tū magis cōis opi. approbat opi. gl. i. d. c. his cui. q̄ opi ēt ſenſit gl. in. d. l. ſolēt ⁊ ibi ſequitur Bar. nihilominus in puncto iuris videtur verior opin. Spe. quam late confirmat domi. Card. in. d. j. in. xij. q. de offi. dele. ⁊ Jmo in. c. ſuper queſtionū. ꝯ. porro. ⁊ ꝯ. ſe. eod. titu. maxime per iſtam rationem vc3 q̄ ea que conceduntur a. l. ſpecialiter ſeu in priuilegium iudicibus ordinarijs, nō poſſunt per eos transferri in alios vt in. l. j. in princi. ſm cōem intellectum de offi. eius cui ⁊c. ſed poteſtas delegandi ſpecialiter cōceditur a lege. d. l. more. ⁊ hic ergo, talē poteſtatē nō demandare, ⁊ per hoc poſſet faciliter reſponderi ad oia argumenta q̄ adducunſ in contrarium, q2 illa militant in his que mero iure cōmuni cōceduntur, non aūt ſpecialiter, ſeu in priui

¶ Delegatus vide plene de materia iſtius. l. ꝑ ꝓbylinum in. c. in ſuper queſtionū. ꝯ. ſi vero d̄ officio delegati, ⁊ ibi quid de d̄ legato iudicia li d̄ latere. ibo diplo.

gl.hic,in ver.maiore,dum dicit ſiẽ malus ⁊c. ¶ † In ea.in fi. nõ tñ intelligas ꝙ ſciẽs teneaẗ de interitu niſi ſit interpellatus ſm Pe.⁊ Cy.⁊ Pau.de ca.q2 licet metũ inferens ſemper cenſeatur eſſe in mora,⁊ iõ teneaẗ de interitu.l.j.C.e.tñ h nõ reperitur in eo q metũ nõ intulit lz ſciẽs ſit,iõ ſola ſcia nõ facit picu-lũ interitus ad eũ ptinere alle.in arg.l.ſi homo.ff.de rei vend. Ray.tñ trãſit cũ gl.p.d.§ aliqñ a ꝯrio ſenſu,tñ tutior vr opi. Cy.alias.n.ſeqreẗ ꝙ ille q ſcit ſe teneri ad dãdũ ſeruũ alteri teneret de interitu ante interpellationẽ ꝯ.l.ſi ex legati,cum l.ſeq ff.de ver.ob. ¶ Extra gl.qro an in caſu hui⁹.l.poſſu agi et ꝯ metũ inferẽtẽ omiſſo emptore,dic ꝙ ſic per.l.ſi cũ.§.pe-dius,alias eſt.l.que incipit arbitrium.ff.eo.in prin.

SVMMARIVM

Violentia non præſumitur ex ſola dignitate contrahentis.

AD inuidiam. † Ex ſola dignitate ꝯhẽtis nõ preſumitur violentia.h.d.⁊ ad ea que hic no.Bar.vide que dixi plene in.l.interpoſitas.C.de tranſa.⁊ vnum addo quod poſuit Ang.hic.

SVMMARIVM

1 Contractus quilibet celebratus iuſto metu,ſiue ſit hincinde obligatorius,ſiue ex altera parte tantum reſcinditur.

2 Donatio dicitur contractus,quamuis ſit ex una parte tantũ obligatorius.

3 Contractus appellatione an ueniat tranſactio.

SI donationis. † Quilibet ꝯctus,celebratus iuſto metu,ſiue ſit hincinde obligatorius,ſiue ex altera tñ parte reſcinditur.h.d. ¶ † No.ꝙ donatio dr ꝯctus quis ſit ex vna pte tñ obligatorius,⁊ facit ad ſtatutũ diſponẽs de ꝯctibus dãre ſolui gabellã ſm Bal.Sed ꝯrium tenuit Bar.in.l.labeo.§ ꝯctum.ff.de verb.ſig.volens p illum tex.cũ gl.ꝙ ſtatuta cũ ſint ſtricti iuris,⁊ ꝓprie intelligẽda ſi loquant de ꝯctu nõ habeant locum in ꝯctibus ex vna pte tñ obligatorijs,q2 dicunẗ improprie ꝯctus vt ibi. Et idem ꝓprie in ſtatuto gabelle tenuit Bal.in.d.l.ꝯctus,i.j.col.vbi videas C.de fideiuſſo.Et ex h etiam dicit Imo.in.l.v.in princ.ff.de verb.ob.ꝙ ſtatutũ faciẽs mentionem de ꝯctu non comprehendit ſtipulationem que eſt vltro citroqȝ obligatoria quis large appelleẗ ꝯctus.l.j.§.j.ff.de pac.⁊ idem no.gl.magiſtra ſpecifice,⁊ ibi Bal in.iiij.col.in.l.ij.C.de iure empby. ¶ † Tangit etiam hic Bal.an ſtatutum comprehendat tranſactionem de quo vide que dixi poſt Bal.in.l.apud.C.de tranſa.⁊ ad predicta fac.in que no.Bar.in.l.apud iul.§.fi.ff.ex qui cau.in poſ.ea.⁊ vi de et Bar.in.l.ꝙ ſeruus.ff.de ſtip.ſeruo.vbi incidenter vr ſentire ꝙ ſtatutũ diſponẽs ne gabella ꝯctuũ cõprehẽdat donationem,lz non comprehendat habentem rẽ pro derelicto tamen tene menti quod.ſ.dixi.

SVMMARIVM.

1 Venditio facta ut cautio frumenti ſibi reddaẗ,uel ne ad ciuilia munera uoceẗ p actionẽ q me.cã non retractatur.

2 Venditio an & qñ poſſit retractari ob turpem cauſam.

3 Vendidi fundũ ne nominarer.&c.& ita non fui nominatus,an repetam per conditionem ob turpem cauſam.

CUm te. † Venditio facta vt cautio frumenti ſibi reddaẗ,vel ne ad ciuilia munera voceẗ p actionẽ ꝙ me.cã non retractatur.h.d. ¶ † In gl.fi.ibi primo caſu huius.l.reperit ⁊c. ſubaudi vẽdidi tibi domũ,vt redderes mihi inſtrumẽtum cautionis frumenti tibi añ ꝓmiſſi,⁊ ſic iſta cã redditionis inſtrũ fuit expreſſa,⁊ tũc ſi nõ reddidiſti repeto fundũ,q2 non eſt ſecuta cã,vt in iuribus allegatis in gl.Sȝ ſi reddidiſti inſtrũ tũc diſtinguo.Qr ſi tenebaris gratis reddere,⁊ ego vendidi fundũ vt dictũ inſtrũ redderes,certe q2 gratis facere tenebaris poſſum retractare venditionẽ tãqȝ factã ob turpẽ cãm,iõ ſcdm repeto p actionẽ ꝙ me.cã,ſȝ ſi gratis nõ tenebaris nullo mõ repeto. ¶ † In.h.aũt pte legis,qñ vẽdidi fundũ ne nolarer ⁊c. et ita nõ fui nolatus ad munera publica iuxta.l.nolariones,cũ ibi no.C.d ap.an repetã p conditionẽ ob turpẽ cãm,dic vt in gloſ.

a ¶ Inuidiam adde in ad hãc l.ꝙ ꝓceptũ vel ꝓces dñi regalis i ſubditũ nõ inducũt iuſtũ metũ vt p eũdem alex.i ꝯſ.xvj.i ij.vo.⁊ vide eũdẽ i ꝯſ.xciij.in ij.co.i.v.vol.⁊ ibi an ⁊ qñ ꝯs nõe in loca vbi ꝯſueuit hr̃e poteſtã terrẽdi an videaẗ ceſſare preſumptio,⁊ ſuſpicio met⁹.

b ¶ Minabatur d h p Pe.d anc.ꝯſ.cec.p ang ꝯſ ccxv,p alc.ꝯ.xvj.iij.ii.p Ful.ꝯſ.cxcj.Et vide eundẽ alex.i ꝯſi lxvj.co.j.i.v.vol.in ver.iuẽ iſtũ metũ,q idẽ tȝ ꝙ h ⁊ ibi alle plea ꝯcor.⁊ addo qd terror armorũ inducit iuſtum metũ,ita alex.in.d.ꝯ.ver.iij.preſuppono,cũ ꝯſil.xcix.i.iiij.vo.Fran.curt.

SVMMARIVM.

1 Metus non probatur ex ſolis minis,niſi fuerit deuẽtũ ad actũ.

2 Mine an & quando cauſant iuſtum metum.

3 Minatur qs ꝙ occidet titiũ & poſtea titius inuenitur occiſus,an dicatur indicium ſufficiens ad torturam.

4 Mandatarius an ꝓbeẗ fuiſſe aliás facturus,ex hoc ſolo ꝙ minatus fuit titium anteaquam eum occideret.

MEtum. † Ex ſolis minis nõ ꝓbaẗ met⁹ niſi fuerit deuentum ad actum.h.d. ¶ † In gl.in verbo iactationibus,ibi ſi potẽs ⁊c. pro hoc eſt tex.in.l.fi.in.§.ſi iuſto metu,in verſi.potẽs aduerſarius minabaẗ⁹.ff.eo.⁊ qñ mine cauſant iuſtũ metum,vide plene per doc.hic,⁊ p Spe.⁊ Jo.an.in titu de preſum.§.j.in ver.ſȝ pone minatus eſt p Cy.⁊ Bal.in.l.j ſi quis ipera.maledixe.p illũ tex.⁊ Bar.in.l.famoſi,in fi p illũ text.ff.ad.l.iul.maieſt.⁊ in.l hoc aũt,in prin.p illũ tex.ff.ſi eni plus quã per.l.fal.p Cy.⁊ Bal.⁊ Imo.in.l.fi.ff.de here.inſti.⁊ dr Cy.circa hoc ꝙ dȝ attendi qualitas perſone minãtis an ſit malefactor,vel nõ,vt primo caſu inducaẗ iuſtus metus,argu.d.l.j.⁊.l.his cui.§.hiidẽ.ff.de accu Qd notãter limitat Bald.in d.§.fi.eſſe ver̃ ſi erat ꝯſuetus eſſe malefactor in eodem genere mali in quo minatus eſt.ſ.occidendo vel vulnerando,ſec⁹ in alio genere mali,q2 ex dicti ſis nõ recta fit illatio.ff.de calum.l.fi.l.ſpadonem.§.qui iura.ff.de excuſa.tu.cum ſi.hic alleg.p eum,⁊ iſtud dcm ſemp alleg.p no.ad limitationem regule ſemel malus ſemper preſumiẗ malus. † Et iſta faciunt ad qõnem an ſi qs minatus eſt ꝙ occidet titium,⁊ poſtea titius inueniaẗ occiſus dicaẗ eſſe indicium ſufficiens ad torturam contra illum qui minatus eſt,de quo vide per Spe.⁊ Jo.an.in loco .ſ.allega per Bal.⁊ Imo.in.d.l.fi.de here.inſti.per Ant.d bu.i.c.iij.loco de pba.p Bal.in.l.fi.in pen.co.ff.de qõni.dñ dicit ꝙ de homicidio preſumiẗ cõtra illũ q erat inimicus occiſi,⁊ ex minis capitalibus induciẗ inimicitia capitalis,vt eſt gl.not.in.l.iȝ.ff.ne arbi. ¶ † Facit vltimo ad aliam qõnem qȝ vide hic p Jac⁹ bu.⁊ Bal.io.l.j in.ij.vel.iij.co.C.de ſer.fug.⁊ in.l.hec verba.ff.de inia.⁊ in.l.data,in xxxiij.co.C.qui accu.⁊ per Ang.in l.j.in prin.ff.de eo per quem factum erit,vbi cõcludit quod ſi probetur quod mandatarius cui mandant,vt titium occiderit minatus fuit anteaqȝ titium occideret ex hoc ſolo dicatur eſſe probatum quod mandatarius dicatur eſſe alias facturus,⁊ ſic exoneretur mandans iuxta plene no per Bar.in.l.non ſolum § ſi mandato.ff.d iniur.⁊ quomodo probetur metus,vide que dixi in.d.l.j.interpoſitas.

SVMMARIVM

1 Actio ꝙ me cã non cõpetit ad reſcindendum contractum timore accuſationis inſtitutę,uel reſtituendę.

2 Datum timore uel metu qua actione repetatur.

3 Contractus an & quando metu reſcindatur.

4 Metus qñ dicatur inſtare ex futuro periculo.

5 Promiſſio de non offendendo facta bannito,qui ex forma ſtatuti poteſt impunè offendi,an ſit ſeruanda.

6 Offenſus ſi põt ſe ex forma ſtatuti propria auctoritate uindicare,an poſſit per alium ſe uindicare.

ACcuſationis. † Timor accuſationis inſtitute,vel inſtituende non facit hãc actionem competere ad reſcindẽdum cõtractum.h.d. ¶ † In gl.ibi reperiẗ nõ itelligas qd repetaẗ p actionem ꝙ me.cã,q2 eſſet ꝯtra hãc.l.ſȝ repetitur per ꝯdõnem ſine cã,aut per ꝯdõnem ob turpem cãm ſm ꝙ colligiẗ ex diſtinctione gl.et ad hanc gl vide no.p here.in.l.athletas.§.fi.⁊ in.l.furti.§.pactus,⁊ qd ibi Bal.ff.de inſa ⁊ qd no.in.l.ſerui,in fi.C.de adul.⁊ Cy.in.l.trãſigere,in.ix.q.⁊ ibi Sal.in pe.q.et ꝙ ibi dixi C.de tranſac.et Bal.in.l.ij.C.de aboli. ¶ † In ea.ibi reperiẗ dañ ⁊ exceptio obijciẽ ⁊c. non intelligas copulatiue vtrũqȝ fieri poſſe niſi adiecta clauſula rato manente pacto.l.cum proponas.C.de tranſa.⁊ hãc gl.et põderat h bar.ad mãm.d.l.trãſigere,vide q ibi vbi d eo mẽtionẽ feci. ¶ † In ea.ibi met⁹ inſtabat ⁊c.h nõ ẽ bona,q2 et poſſet dici metũ inſtare qñ et dr met⁹ inſtare ex futuro piculo in.l.j.alias § metus.ff.e.Vñ tene ſeqnẽtẽ ſolutionẽ qȝ tenent cõiter oẽs exceptis Pe.⁊ Cy.vel dic ꝙ in.l.ꝯtrariũ ꝯſtabat,ꝙ penatus,volebat mortẽ inferre,hic autem non cõſtabat iudicem uelle

velle, ⁊ ita eſt de mente Raf. hic. ¶ In ea. ſbi, nō precipiente,
ſʒ permittente ⁊c. hāc gl. ſubtiliter inducit Gull. vt refert bal.
⁊ Saly. hic, ꝙ ſi ꝑmiſſi bannito non offendere eū quē ex bāno
ꝑmitteret ex forma ſtatuti ipune offendere. an valeat dictareꝫ n
ciatio, qꝛ ſtatutū nō percipit, ſʒ ꝑmittit. Sʒ de hac qō. dic per
Bar. ⁊ alios in. l. i. §. non autem. ff. de dolo cō ꝯcot. qn. s anno
preterito dedi in. l. qui ſeruū. ff. de ver. ob. ⁊ ad ea que ibi con
6 cluſi me remitto. ¶ † Ultimo inqͥrit bal. hic tractat an ſi ſtatu
tum permittat offenſo ꝓpria auctoritate ſe vindicare poſſit of
8 fenſus ſe ꝑ aliū vindicare. ⁊ adde Bar. in. l. nō ſolū. § ſi mādato, in. ij. q. ff. d iniur. ⁊ ꝑ Bal. i. l. gracchus, ꝑ illū tex. C. d adul.
⁊ i. c. i. §. ſi qs hō, de pace iur. fir. i. l. ad offm̄, in ſi. C. cōi diui. ⁊
l. vt vim. ff. d iuſt. ⁊ iur. ⁊ in repe. l. i. C. vn̄ vi, ꝑ Pe. d anc. ēt in
repe. c. canonū ſtatuta de ꝯſti ad ſi. in vſi. ſʒ ſubiungi, ⁊c. per
Pan. de cā. in. l. ſi cū doiē. §. trāſgrediamor, ſo. ma. ꝑ Ro. in
l. iij. §. ſi marit⁹. ff. ad ſyl. ⁊ in. l. i. §. ſi. in addi. nouis, de op. no.
nun. ⁊ vʒ vera ꝯcluſio ꝗ ponit Bal in d. §. ſi quis vero.

SUMMARIUM

1 Venditio facta officiali deputato ad iuſtitiam adminiſtrandam reſcinditur ſi facta fuit per impreſſionem, ſiue ſit ſibi facta, uel alteri ab eo ſuppoſito.
2 Venditio qñ dicitur impreſſiōe facta.
3 Venditio facta officiali, an & qñ poſſit retractari.
4 Venditio ſi non ſit ad commodum iudicis, ſed tertii per impreſſionem iudicis an puniatur.

1 **SI per impreſſionē.** † Venditio facti officiali deputato ad iuſtitiā adminiſtrādā reſcin-
b ditur ꝯdōne ex hac. l. ſi facta fuit ꝑ impreſſionē, ſiue ſit facta vēditio ſibi, ſiue alteri ſuppoſito ab eo, nec precium
2 ei redditur. h. d. ¶ † In tex. ibi per ipreſſionē ⁊c. quañ fuit facta
vēditio vide ꝑ bar. hic cū quo alij trāſeunt ⁊ ſignāter ꝑ Bar.
in tractatu de tyrānide, in vij. q ⁊ ꝑ bar. ſiſt in. l. dicer nimo in
vlt co. ff. d ſoc. ſun. ec. ⁊ ibi dꝫ ꝙ ꝯhērēs cū tyrāno, ſi enormiter
ledaꝛ ꝓſumitur in dubio qd ꝑ impreſſionē fuit coactus, alle in
3 ſili no. ꝑ Inn. ⁊ Io. an. in. c. pia, de excep. in vj. ¶ † In glo. in
ver. retinearꝛ, ibi. l. nō ſʒ ⁊c. vt qñ emit officialis republice rē
ſubiectā ſue adminiſtrationi, puta rē reipublice, ita loquitur iſta
lex, vt no. gl ⁊ plenius Bar. quē alno vide in. l. auſert. §. ꝙ a
preſide. ff. de iu. fiſ. Ubi aūt emit officialis rē nō ſubiectam ſue
adminiſtratiōi, tūc ſi emit ꝑ ipreſſionē hʒ locū pena huius. l. q̄
venit applicāda parti De pena vero applicāda fiſco hʒ in. d.
§ ꝙ a preſide, in tex. Si aūt ſine impreſſiōe, ⁊ tūc aut caret iu
riſdictione, ⁊ pōt emere. l. ad iuriſdictiā. C. e. ſi aūt ſpectat ad eū ius
dicere tūc an ⁊ qñ valeat ꝯctus, ⁊ qñ pena iponaꝛ dic vt. l. i. C. d
ꝯctibus iudicū, ⁊ plene ꝑ Bar. in. i. principalib⁹, cū. l. ſe. ff. ſi
cer. pe. ⁊ ibi bonus tex. cū gl. in. d § ꝙ a preſide, ⁊ ꝑ Cy. ⁊ bal.
in. l. qſqs. C. ſi cer. pe. ⁊ ꝑ Bal. in. l. ſi. C. de reſcin. venditio.
4 ¶ Ultimo qrit Pan. d ca. h † qd ſi ꝯctus nō fiebat ad cōmodū iudicis, ſʒ tertij, ꝑ impreſſione tñ iudicis an hēat locū iſta.
l. ⁊ patet ꝙ nō, qꝛ nō dʒ extēdi vltra terminos in qbus loqꝛ, ſʒ
hē hic locū. l. ſeqñs, vt ꝯctus poſſit reſcindi, nō tñ emēs perdꝫ ꝑciū. l. iij. C. e. ⁊ facit ad hāc. q. l. non intereſt. C. eo. ti.

5 **VEnditiones.** † Quilibet ꝯctus me-
c ⁊ tu poteſt ſic celebrat⁹ venit reſcindēdus. h. d. Et nihil aliud ſcribiꝛ, qꝛ lex
iſta eſt facilis ⁊ continuatur cum. l. precedenti.

De dolo malo. Rub.

SUMMARIUM

1 Creditor ſi iure creditoris uelit pignora ſibi obligata uendere, fideiuſſor non debet pro ſe emere.
2 Fideiuſſor ſi emit rem debitoris creditori pignorantā, tenetur ipsā debitori reſtituere, reſtituta ſibi ſorte cum uſuris.
3 Fideiuſſor an & qñ poſſit emere rem pignoratā ue extraneus.
4 Emens à creditore rem pignoratā teneꝛ illā reddere frībus ſuis q obligarunt eam, ſi offerant pretium.

SI fideiuſſor. † Si creditor pignora ſibi obligata, velit iure creditoris vēdere fideiuſſor nō dʒ ꝑ ſe i mere aūs teneꝛ de fide rupta, qꝛ teneꝛ hēre mādatū ſoluēdi, ⁊ ſic liberandi pignus vn̄ ſi emat teneꝛ

a ¶ Uidicare. adde iu. ro ꝯſ. 484. vbi tʒ ꝯcludēdo ꝙ illa q̄ nō ſunt trāſmiſſibilia nō ſunt ceſſibilia, ⁊ vbi v de an ſtante ſtatuto ꝙ conſors preferatur in venditione rei, conſortis an tale ius poſſit cedi.
b ¶ Officiali. ad ꝓbādū metū ex pte officialiū qs metus regraꝛ vide ꝑ ale. ꝯ. cxliij.
c ¶ Uenditiones. adde in vide q̄ notant. l. C. e. in. l. ad iuridictiā. § e.

rem debitori reddere reſtituta ſibi ſorte cū vſuris. h. d.
¶ In gl. in verbo vſuras ibi, cū ēt fructus reddat, ad hoc bene facit. l. iulia. §. ex venditio. cū ibi no. ff. de act. em. ⁊ q not. ꝑ
gl. in. l. curabit. C. de act emp. ¶ In gl. in ver. dictū, in ſi. d glo.
non poſſet ꝓcedere niſi vbi creditor vēderet nō ſeruatis denū
ciationibus, ⁊ alijs de quibus in. l. ſi. C. de iure do. impe. ⁊ in. l.
iiij. cū ibi no. ff. de pigno. ac ¶ † In gl. i ver ꝯſ ſtus reſtituet
ſibi venditio ideſt emptio. nā fideiuſſor cū debitori fidē dediſſe.
de ſoluēdo debito ⁊ ꝯſis de liberādo pignus. l. ſi debitū. ff. de
ꝯdi. inde. ⁊ de hoc eſt pſumptio iur. s, ⁊ de iure ſm gl. Et ſic
ſi emit rē teneꝛ eā emere ad cōmodū debitoris cū ꝑ ea liberāda ſoluere teneatur, ⁊ ſic creditor pſam fideiuſſori illā peten,
ti dare tenetur. l. ij. alleg. in gl. Nō aūt intelligas, glo. velle ꝙ,
ſit preſumptio iur. s, ⁊ de iure qd fideiuſſor emat nō vt extraneus, ſed ex neceſſitate mandati ad cōmodū debitoris adeo ꝙ
non admittaꝛ ꝓbatio in ꝯtrū. Nā ſi ita eſſet nunq̄ poſſet allegari, ⁊ probari ꝙ fideiuſſor fidem ſic egiſſet ꝯ iſtū tex. ⁊ iſto mō intelligendo ceſſat dubitatio Sal. hic ꝑ ꝗ ſatis ſe inuoluit.
3 ¶ † In eadē ibi. §. qui duos, dic qd vera eſt regula que poniꝛ
in d § qui duos, ⁊ in. l. ſi debitum. ¶ Item falliꝛ in caſu huius
l. in quo fideiuſſor propter dictam fidem ſuſceptam non poteſt
emere vt extraneus emit creditore ſolenniter vendenti rē pignoratam, nec poteſt debitor, vel alius rem auocare ab emptore offerendo ei preciū. l. ſi ceſante, ⁊ quaſi per totā. C. de diſtra.
4 pigno ⁊. l. ij. C. ſi antiquior creditor. ¶ † Item falliꝛ in caſu. d.
§. quatuor, vbi etiam ille qui emit a creditore rem pignoratam
teneꝛ illam reddere fratribus ſuis qui obligarunt eam ſi offerant ei precium. Et ſic non potuit ibi emere vt extraneus, nam
ſi ita eſſet, qd vt extraneus, emere potuiſſet non teneretur eam
reddere. d. l. ſi ceſſante, ⁊ iſtud eſt ibi ratione coniunctionis,
ſanguinis ⁊ communionis quā habent ibi fratres in re illa.
d Iniuriam enim quodāmodo facere videbatur fratribus, emēdo rem illam communem nomine proprio ad commodum proprium, vt fratres a iure ſuo excluderet. ¶ In gloſ. fina. prima
ſolutio communiter tenetur.

SUMMARIUM

1 Actio de dolo cum alia regulariter non currit.
2 Actiones arbitrarię quæ dicantur.
3 Actio q metus cā an concurrat cum interdicto unde ui.
4 Actio de dolo utrū poſſit concurrere cum exceptione.
5 Actio de dolo an poſſit concurrere cum conditione indebiti.
6 Actio de dolo an concurrat i interdicto quod ui aut clam, & actione iniuriarum.

1 **DE dolo.** † Actio de dolo cū alia regulariter non concurrit h. d. ¶ In
gloſ. in ver. nulla ibi conditio certi, ad hoc facit. l. certi ꝯditio, in prin ff ſi ce. pe. ⁊. l. iij. §. ſʒ ſi ſic hbus
cum gl. in ver. conditionem ff. de condi ob cauſam ⁊ idē in cō
ditione ſine cauſa que generalis eſt, vt inquit gl. per. l. j ff d cō
2 di. ſine cauſa ¶ † In ea. ibi arbitraria, ⁊ que ſunt iſte arbitrarie, dic vt habetur in § preterea quaſdam, ⁊ ibi gl. inſt. de ac. ⁊
plene per Bar. in. l. hoc edicto. in prin. ff. de pub. ⁊ Cy. in. l. j.
C. vbi conue. qui cer. loco dare pro. ⁊ ibi aliquid per Bar.
3 ¶ † In ea. ibi. l. metum, in prin certe ibi non dꝛ qd concurrat
actio ꝙ metus cā cum interdicto vnde vi, imo contrarium firmat gl C. d. l. metum, ⁊ doc. ibi ſequunꝛ ⁊ bene. Nam actio qd
metus cauſa daꝛ pro vi compulſiua, interdictū vero vn̄ vi, daꝛ
pro vi expulſiua, vt plene fuit no. in. l. i. C. eo. Que violētie ſunt
cōtrarie, ꝗ non pñt cōcurrere, ⁊ ita potandū eſt ſenſiſſe gloſ. C.
proxime, ob dicit, ſed ꝯ eſt, ⁊ ibi ēt gl. vꝛ velle qd interdictum
vn̄ vi, non concurrat cū actione de dolo, ſʒ Bar hic intellexit,
iſtam gl. velle contrarium. Tʒ ipſe ꝙ concurrant quaſi interdictum vnde vi ſe habeat vt ſpecies actionem de dolo, cuꝫ vis
non poſſit eſſe ſine dolo, ergo dʒ concurrere ſicut pro metu cōcurreret actio ꝙ metus cauſa, cum actione de dolo, vt in. §. eūs q
allegato in gl. Et idem tenet Ang. hic, ⁊ Bar. in. l. i §. aut pretor. ff. eo, Sed gl. ⁊ cōmuniter oes doc. ibi, ⁊ hic etiam ipſemet

d ¶ Iniuriā. ſacit ꝙ voluitbā. l. l. fina. d metal. C. li. xi. ꝙ ſi colon⁹ vult vēdē fruct⁹ ꝙ illos dño vēdē potius teneꝛ ꝗ alij ꝑ eodē ptio ⁊ facit tex. i. l. ſi. §. ſinālī ipe ſtatute. C. d in dñū ipetrādo vbi ſi creditor effect⁹ dñs rei pignorate vult illā vēdē teneꝛ ꝑ eū ꝑ dño vēdē ꝗ alij. ⁊ facit tex. i. l. ſi ēptiōē. ff. d mi no. vbi minor ꝑferri dꝫ i ēptiōe rei q̄ fuit maior ſuor. ⁊ qd voluit anc. ꝯſi. a 23. qd ēphy. reuerla ad dñū ꝑ ꝑſamū āgñatione teneꝛ dñs ꝑo ti⁹ ꝯcedē illis d agnatiōe ꝗ alijs ¶ Adde pulchram docto. Bart. i. l. j. in § ꝑmittiꝛ ff d ſq̄ quo. ⁊ eſt. l. C ſi. vbi dꝫ ꝑ illus tex. qd ſi feudū reuerſū ad dñs vel emphy. ꝑ ꝑ gñatione ſiniſtꝫ ꝙ illi d agnatione pñs petē feudū, vel ēphyt. ſibi ꝯfirmari, ⁊ d facilit d ipetrabūt ⁊ qd ſi ñ fieret ei refirmatio ꝙ fieret eis iniuria ex q̄ poſſent appellare ad ſupiorē vt cogat dñs ad reſtituendū, ꝑ q̄ ē ēt gl q̄ all. iñ tex. i. §. ꝑmittiꝛ i c. bone memorie d poſtul. pl. ⁊ ē tex. i. l. mul⁹ C. d dcu. li. xij qd ē valde nota. ⁊ mēti tenēdū. F. e ¶ Ubi tal. i l. petere i. iiij. co. C. d pac. et i l. ij. i vij. co. C. d iu emphyte. et bal. i. l. o ēpt in. ix. col. ff. de in. et iu. Too.

Bar. in l. fi. ff. eo. ʒ ſeiũ in interdicto vñ vi, p §. alt ptor. Non ob. q ſi hẽat vi ſpecies, qr vñde vi per Bar. in d. fi. nam reg riſ aliud. ſ. petitoria ꝛ reſtitutoria vt ꝯcurrãt cũ actione de dolo, vt eſt actio q met. cã, alias ſequeretur q actio furti, ꝛ ꝯdõ furtiua ꝗ poſſent cẽſeri ſpẽs quo ad actionẽ de dolo, qr nõ põt furtũ ſine dolo ꝯcurrere cũ actione de dolo ꝫ. l. elegãter. §. itẽ labeo, ꝛ l. itẽ labeo, ꝛ l. arbitrio. §. ð eo. ff. ð eo, ſʒ interdictũ vñ vi ẽ remediũ petitoriũ reſtitutoriũ introductũ a ptore in defe

4 ctũ iuris ciuilis ergo ꝛc. ¶ † Vtrũ aũt actio de dolo poſſit ꝯcurrere cũ excep. dic vt p Bar. in d. l. fi. poſt gl. in d. §. an pre

5 tor, ꝛ p Cy. hic. ¶ † Item vtrũ ꝯcurrere poſſit cũ ꝯdõne in

6 de. dic vt no. per gl. ꝛ doc. in l. ſi legatarius. ff. e. ¶ † Et vtrũ ꝯcurrat interdicto q vi, aut clam, ꝛ actione iniuriarũ dic, vt ħ in gl. cum quis tranſeunt omnes, ꝛ declara vt hic per Bar.

SVMMARIVM

1 Tempus utilè non comprahendit tempus abſentiæ.

2 Tempus continuum, & utile an ſint idem.

1 NOn poſſunt. † De vtili tpe deducit tps abſentie. h. d.

¶ † In gl. §. ſbi. l. fi. ʒ gl. ſe imoinat, dic q tex. ħ loquit de tpe vtili in quo nõ currit tps abſentie cã reipublice. Sʒ l. fi. loqt in tpe ꝯtinuo in quo ꝯputat tps talis abſentie, qr nulla alia eſt dña inter tps ꝯtinuũ, ꝛ vtile, tñ pp dictam abſentiam et qñ tps ꝯcurrit cõcedit reſtõ in integr. dũmo q abſens potuiſſet p pcuratorem cauſe agere qm iura ita indiſtincte volũt, vt per totum. ff. ex qui. cau. ma. ꝛ in. l. j. ꝫ. de reſt. mil. ꝛ ibi hoc tenent Bar. ꝛ reliqui ꝯcqd dixerit gl. ꝛ per gl. ꝛ Bar. in l. fi. ff. de in integ. reſt. vbi plene.

SVMMARIVM

1 Actio de dolo datur in contractu innominato facio ut des, ut impleantur conuenta.

2 Datio quæ fit pp factum implendum, idem iudicatur de ipſa q de facto, & econtra.

3 Pœna ex forma ſtatuti adiecta præſtationi facti põt exigi, ſecus in pœna appoſita dationi quantitatis.

4 Contractus do ut facias, uel facio ut des, inducitur ex modo ineundi contractum.

5 Actio de dolo quæ datur loco actionis præſcriptis uerbis, ad obſeruantiam promiſſorum quid ſit.

6 Actio de dolo ad repeten. data, ad hoc ut competat quæ requirantur.

7 Actio de dolo quare detur in fine, & non in principio.

1 CVm proponas. † Ex ꝯctu innominato facio vt des vbi ex ſcõ pſtito nihil adẽ aduerſario cuiꝰ cõtẽplatione factũ preſtat, vel ſi adeſt q non conſiſtit in cõmodo pecuniario non dat actio pſcri. verb. ſʒ actio de dolo, vt impleant cõuenta. h. d. ſm intellec. gl. quẽ ſeqt Ray. Ja. bu. ꝛ ẽt Bal. ſʒ ſm intellec. Pe. Cy. Bar. ꝛ Ange. hoc intendit. Si in ꝯctu facio, vt des non ſeruatur fides facienti, ꝛ factum de ſe nõ eſt repetibile dat actio ð dolo ad id q itereſt eius illud ſcm nõ preſtitiſſe, ſʒ ſi eſt repetibile dat ꝯdõ ob cãʒ ad repetendũ, vel ei daret rei vendic. ſi dñiũ nõ erat tranſlatũ h. d. ¶ In gl. j. dic gl. eſſe verã de iure ciuili, ſecus de iure ca

2 no. vt in. j. ꝛ. ij. de com̃g. ſerno. ¶ † In gl. in verſi. eadẽ hʒ, ex hac gl. no. vbi datio fit ad finẽ iplẽdi factũ pmiſſum inſpicit ſi nis ꝛ ſic de datione iudicat tanꝗ de facto qñ datio fit pp ſcm

3 implẽdũ ſitr idẽ dʒ eẽ eʒ. Ex quo decidit Bart. no. hic, † qd ex forma ſtatuti pena adiecta preſtationi facti põt exigi. Secꝰ tñ eſt in pena appoſita dationi qñtitatis pnt ẽ ẽt de iure cõtrũ ꝯtra plene no in l. iulia. §. idẽ papi. ꝛ in in. l. lucius. ff. de ac. em. ꝛ ſi qdã pmiſſerit parere ſnie arbitri ſub certa pena ſnia cõtinẽt dationẽ qñtitatis, q iſta pena videbit adiecta dationi, qr parere ſnie arbitri eſt pp illud dare q venit in eo. ꝛ p hoc alleg. tex. in l. quinta. § ſi ff. de ver. ob. vbi de iſta pmiſſione pmitto parere ſnie arbitri iudicat idem qd eſt de pmiſſione dãdi Et idẽ ʒ Bar in l. nãlis ꝛ l. q ſi faciã vbi eſt ſiſte gl. de preſcri. ver. ꝛ cum eo tenſit Fulgo. ꝛ Pau. de ca. ibi, ꝛ ħ. Sʒ ꝯtrium tenuit Bal. ꝛ Sal. ꝛ alij quos recitant in d. §. fi. ꝛ eorum opi. ſbi ſum ſequutus per nonnullas rõnes quas hic cã breuitatis, non repeto. Nec ob. tex. l. d. §. fi. qr Sal. hic rñdet, q ille tex. facit in oppoſitũ, qr extenſio fit ad ſimilia, ꝛ nullũ ſimile ẽ idẽ l. qd nerua. ff. depoſi. Vel dic q ibi non negat qd parere ſnie arbitri non ſit ꝗſi facti, vñ probatur ibi, q vbi eſt in oblõne ſcm diuiduum q poſſit explicari ratione cõmittit ſtipſo penalis ꝫ oẽs heredes ex contrafactione vnius ſicut in oblõnibus dãdi vt ibi. Secus ſi ſcm eſt tale q nõ poſſit p aliumeque explicari ſicut datio, qr non cõmittet pena ꝫ omnes, per contrauẽtionem vnius, vt l. ſtip. §. cato, eo. ti. Et iſta ſunt de mente barto. in d. §. cato, in. ij q. circa prin. ꝛ ſequunt alij ibi, ꝛ no. ẽt Imo. i. d. §. fi ꝛ ibi dixi. Vel ſm aliũ intellec. põt rñderi, q vbi factum diuiduũ eſt in oblõne put eſt parere ſnie cõtinẽti dationẽ, vel aliud factũ diuiduũ ſi tale ſcm tendit ad iſta deciſionẽ cõmittit ſtipſo penalis inſolidũ ꝫ oẽs, vt eſt tex. ibi, ꝛ ſic in hoc ꝯparant oblõnibus dãdi, vt no. Bar. in d. §. cato, ad fi. ꝛ Ray. ꝛ Imo. in d. §. fi. Itẽ non ob. tex. iſte qr põt rñderi q hec verba ꝯctus fuerũt inita per modũ ꝯtinendi ꝯctum facio vt des, vt qr ꝯueni ancillã manumittere vt mihi mãcipiũ dares ẽnunʒ dedi tibi ancillã, vt eã manumitteres, ꝛ ſic per te implent ſcm. Nõ mirũ ſi iſte ꝯc us iudicatur facio vt des. Vel ſic ſm intellectũ Pet. Cy. ꝛ Bar. q hic non refert an hic fuerit datio, vel ſcm, ꝛ ſic an ego manumiſerim, vel a principio conuenerim tibi dare ancillam manumittẽdam, ſʒ ſolũ ꝯſideratur an illud q ego preſtiti ſit repetibile vel nõ, qr ſi non eſt repetibile tunc datur actio que ſubrogatur loco ꝯdõnis ob cãm, vt hic p bart. tñ precedẽs ſolutio melior eſt. Preterea alique rõnes hñt locũ in deciſione qõnis. ꝫ. formate ex qbus fundatur opi. ꝯtraria ꝗ oſtendũt q dũmo, qd opi. huius gl. eſſet vera tñ nõ infringit deciſio. q. ꝫ. ꝯtraria Vt pʒ ex rõnibus quas retuli in d. §. fi. Angelus autem hic in hac q. diſtinguit aliter. ſ. attendendã eſſe formã agendi penã put ẽt ipſe latius dixit, in d. §. cato, ſed eius opi. reprehenditur p Imo. in d. §. fi. qr. l. nõ probatur.

4 ¶ † In gl. in ver. tradidiſti ibi, ſʒ in faciendo fuerit preuentum ꝛc. ꝛ ſic ſentit gl. q ꝯctus do vt facias, vel facio vt des inducatur ex mõ ineundi ꝯctũ, qr ſi ꝯctus fuit initus p hec verba conuenio de dãdo tibi librũ, vt manumittas ſtichũ ꝯctus ex verba que pte cẽſet eſſe do vt facias, tñ iſtud eſt falſum, qr talis ꝯctꝰ ex pte dãtis dr eſſe do vt facias, ex faciẽtis ſeu facere debentis dʒ eſſe facio vt des, ꝛ p Bar. hic, ꝛ eſt magis cõis hec opi. ꝗ ſequutus ſum in. l. cũ mota. ꝫ. de tranſa. vñ rñdeo ad dictã. l. cũ mota, put no. p gl. in. l. nãlis. § qd ſi faciã, in ſcda ſol. ff. ð preſcri. ver. ſ. qd ibi aderat aliqd aduerſario ex facto ſibi pſtito, ſecus ſi nihil aderat ei, ꝛ preſtanti aderat, qr tñc datur actio de dolo. d §. quod ſi faciã Exemplum ſi conueni de itinerãdo vſqʒ ad certũ locũ, vt tu ſtichum mihi dares, nam ſi ex tali itineratione tibi nihil adeſt detur mihi actio de dolo ad obſeruãtiam pmiſſoꝝ, vt in. d. §. q ſi faciã. ex hoc ſm intellectum gl. ꝗ intelligit ſemp hãc. l. loqui de actione de dolo ꝗ in ꝯctũ facio, vt des datur ad ſimilitudinẽ actionis pſcri. ver. que datur, in alijs cõtractibus innominatis ad obſeruantiam pmiſſoꝝ ſeu qñtũ intereſt obſeruata fuiſſe pmiſſa. d. l. nãlis. §. j. Sʒ Pet. Cy. ꝛ Bar. reprehẽdunt hunc intellectum, qr ſi datur actio pſcri. ver. ad obſeruantiam pmiſſoꝝ in cõtractu facio vt des qñ aliqd adeſt ei cui factũ preſtatur. d. l. cũ mota. §. ſolẽt, in prin. de preſcri. ver. et no. gl. hic in ver. actionẽ, ergo in caſu huius l. ſi ageretur ad obſeruãtiã pmiſſoꝝ daretur faciẽti actio preſcri. ꝟ. qr aliqd adeſt ei cui ſcm pſtitũ eſt. Nã in terminis huius. l. ille cui tradita fuit ancilla manumittẽda, ꝛ eã iuxta votũ ſuũ manumiſit effectus ẽ locupletior, eo qr vt volũtati ſue ſatiſfaceret manumiſit ꝛ iuſpatronatus cõſequutus ẽ vt no. gl. i. d. l. nãlis. §. j. que allegat bonũ tex. in d. l. iulia, alias lucius, ſo. j. lũcta. l. ſeq in fi. ꝛ ibi bar. ff. ð act. emp. Vbi pʒ qd iſte cui euincitur iuſpatronatus liberti manumiſſi cũ cã ſatiſfaciẽdi ſolũ voluntati ſue põt ꝯtra vẽditorẽ agere ð euict. Preterea pariſum adeſſet tibi, vel alteri de voluntate tua. l. ſolutã, de ſolu. ergo ſi libertatẽ dedi ancille, vt tue voluntati ſatiſfacerem ſequitur q interſit huius. l. tñ tibi adeſſe. ergo dẽo agere poſſe actione pſcri. ver. ad mancipiũ ſeu qñtũ mea intereſt me obſeruare pmiſſa, itẽ ad extimationẽ mãcipij pmiſſi. Quapp dicebant Pe. Cy. ꝛ Bar hic, ꝛ Cy. ꝛ Saly. in l. ex placito, i. v. q. ꝫ. de rerum per mut. qd hic intelligunt de actione de dolo, ꝗ datur loco conditionis ob cauſam ad repetendum. Naʒ qr factum preſtitum eſt irrepetibile, ꝛ ſic dari non poteſt conditio, ob cauſam. Tamen qrin me decepiſti cum fuerit cã qd manumitterẽ ancillã ꝛ nõ obſeruãs pmiſſa, ið hic datur actio de dolo. et q hic ꝗratur de remedio repetẽdi nõ de remedio agendi ad obſeruantiam pmiſſoꝝ pʒ ex fi. huius. l. ꝛ cũ iſto intellectu ꝯcordat Ric. de mala. vt refert et ſeq. bal. i. d. l. ex placito in. xxi.

in.xxj q. Et idem tz ang. ibi, et hic. Sed Bal. h. et et Sa'y. ſa vi opp. tenet intellm et opi. gl. et rñdet ad argumenta ɔ̃ dicta. Dõ iz in calu bntos. l. dicaf, ex facto adeſſe cauſe ɔ̃teplatione ſ. m̃ preſtat̃ eñ nõ adeſt quo ad cõmodũ pecuniariũ, vel extimabile. l. plane, in. ij. §. fi. cũ. l. ſe. ff. de leg. j. Et iõ nõ daret h̃ actio ad obſeruantiã p̃miſſoꝝ, ſed daf actio de dolo, vt hic. Sz iſta rñſio nõ vz, q̃ eſt ɔ̃. d. l. inter eos cũ duabus ſeq. et ibi bar. vbi inſ patronatus eſt qd extimabile qñ q̃o illi d eſt ɔ̃ſequutus, vt ſue voluntati ſat ſfaceret, et maxime in odiũ illius qui eſt in dolo pro intermiſſis. l. noſtre. Secus qñ q̃o eſt ɔ̃ſequutus iuſpatronatus manumittẽdi vt ſatiſfaceret alterius voluntati. d. l. plane, et. l. nõ. ille, in fi. Pau. de ca. hic fatet, q̃ tex. iſte h̃ intelligit de actione de dolo que daf ad repetendũ vt colligit hic in fi. et dt q̃ in ɔ̃tu facio vt des nõ reperif niſi vna actio de dolo que ſemper daf ad repetẽdũ duobus copulatiue concurrentibus. ſ. q̃d ſcñ preſtitũ ſit irrepetibile, et q̃ ex facto preſtito nihil adſit ei cui preſtitũ eſt ita intelligit iſtũ tex. et. d. §. q̃d ſi faciã. Et ſic cõcludit q̃ in hoc ɔ̃tu facio vt des nulla reperif actio de dolo que ſubroget loco, actionis preſcri. ver. ad obſeruantiam promiſſoꝝ, ſed ad q̃tũ intereſt aduerſariũ obſeruaſſe p̃miſſa. Sed ſolũ reperif actio de dolo que daf loco ɔ̃dõnis ob cãm ad repetẽdũ q̃tũ intereſt eſt, ẽtẽ adimpleuiſſe. i. manumiſiſſe ancillã et ſic ad preciũ amiſſe. Et p̃ hoc adducit q̃ ſi diceremus dari actionem de dolo ad obſeruãtiã p̃miſſoꝝ nulla ſubeſſet rõ pp̃ q̃ potius deberet dari actio de dolo q̃ actio p̃ſcr. ver. et ſic i hoc tz ɔ̃ intellectũ gl. hic, et ɔ̃tra intellectũ gl. et doc. in. d. §. quod ſi faciã. Ubi indiſtincte voluit dari vnã actionẽ d dolo ad obſeruãtiã p̃miſſoꝝ in ɔ̃tu facio vt des p̃ iſtũ tex. et alia eſt actio d dolo que daf loco ɔ̃dõnis ob cãm, vt in terminis huius. l. ſm̃ intellectũ bar.
5 † In alio vero paſſu tz Pau. hic cum Bal. cõtra actionẽ p̃ſcri. ver. ad obſeruantiã p̃miſſoꝝ, q̃ ex preſtatione facti non aderat aliqd extimabile. Et ex iſtis dt hanc. l. eſſe mirabiliter declaratã q̃ per aliquẽ, et idẽ dt ipſe i. d. §. q̃ ſi faciam. Sz in oſbus diſcedẽdũ eſt ab eo, p̃rimo in q̃tũ vult quod non ſit reperire actionẽ d dolo i ɔ̃tu facio vt des q̃ datur ad obſeruãtiã p̃miſſoꝝ. Nã ɔ̃tũ pz, q̃ ſi in actu ɔ̃tibus innominatis duo ſunt p̃dicta remedia vnũ ad obſeruãtiã p̃miſſoꝝ aliud ad repetitionem ſoluti. d. l. nã et, poſt prin. nulla ſubeſt rõ quare ita nõ ſit in caſu iſto. Imo ratio magis cũ iſta actio ſemper p̃ſupponat aduerſariũ eẽ in dolo. Nec ob. dũ dicit quod nulla ſubeſſet rõ quare magis deberet dari actio de dolo q̃ p̃ſcrip. v. q̃ dic q̃ imo q̃n ex preſtatione facti nihil adeſt aduerſario ſubeſt rõ quare magis dari dẽat actio de dolo q̃ preſcrip. verbis vt no. gl. et doc. in. d. §. q̃ ſi faciam, et Cy. in. d. l. ex placito. Et de iſta actione de dolo que daf loco actionis preſcri. verb. ad obſeruantiam loquit iſte tex. in. d. §. q̃d ſi faciã. ¶ † In q̃tũ ip̃ſe tz opi. bal. ɔ̃tra bar. et male dt p. d. l. natus. Et quo pz q̃d et in q̃tũ vult q̃d dicta duo copulatiue requirant vt def actio, de do. o ad repetẽdũ male dicit, et eſt ɔ̃tra iſtũ tex. Nã hic in preſtatione facti aliqd aderat vt. ɔ̃ probaui, et tñ daf de dolo actio ad repetendũ, ſ ol. aũt hic, et in. d. §. q̃d ſi faciã fuit i nona opi. volẽs q̃d iſte tex. intelligat in actione de dolo que daf ad obſeruãtiã p̃miſſoꝝ vt et intellexit gl. et cum illa actione concurrat actio preſcri. ver. Mouef p. l. iuriſgẽtiũ circa prin. verſi et idẽ p̃mo. ff. de pac. et p. d. l. nã et. §. q̃d ſi dedi, et. l. ſolẽt, de preſcri. ver. iũcto. d. §. q̃d ſi faciã vbi in ɔ̃tu facio vt des ob hz locũ tam actio p̃ſcri. ver. q̃ actio de dolo, et rñdet ad. d. §. q̃d ſi faciã, in ver. nulla ciuilis, q̃d dz intelligi nulla. i. ſpãlis et nominata, ſz cũ alia g̃nali pur eſt actio preſcri. ver. bñ concurrit iuxta no. in. l. ij. ɔ̃ eo. Pau. d ca. hic reprehẽdit iſtã opi. et rñdet ad d. l. iuriſgẽtiũ, q̃d eſt vez q̃d infacio vt des ſi tu dediſti mihi, et ſic ɔ̃tum approbaſti, et per q̃ñs nõ curaſti q̃d ex parte mea venire p̃ſtãdũ ſcñ ex quo tibi nihil adeſſet, et contingat mihi poſtea per aliũ euinci rem q̃ mihi dediſti poſſum ego agere ɔ̃ te actione preſcri. ver. dato et q̃d ex facto a me preſtito nihil tibi adeſſet vt ibi. Secus ſi ɔ̃tractũ nõ approbaſti, vt q̃ nunquã d adiuiſti, q̃ tũc ɔ̃petet et tñ de dolo. Uel tu reſpõde q̃d ibi dãs nõ fuerit in dolo, q̃ impleuit q̃tũ in eo poſſibile fuit, ideo contra eũ nõ põt facienti dari actio de dolo vt ibi, et no. gl. i. l. quotiens, de preſcri. ver. et in. d. l. iuriſgen. Tamen poteſt dici q̃d ex preſtatione facti. ſ. libertatis aderat, vt hic per Bar. et dixi ſ. Non obſt etiam tex. in. d. §. q̃d ſi dedi, qui totus ſtringit, et iz ad illũ nõ reſpondeat Pau. de ca poteſt reſponderi, q̃d põt intelligi ille tex. q̃ loquitur de actione de dolo que dabat ad repetendam vt hic, et non ob. in aliquo. Si autez intelligat de actione de dolo que datur loco actio. preſcri. ver. ad obſeruantiam promiſſorum, et tunc attento q̃d ibi factum preſtitũ fuit. Preſtatio libertatis p̃ qua ſm̃ opi bar. hic ɔ̃petunt. ſ. daf actio preſcri. ver. et l q̃d tunc dẽat exponi ille text. p̃ut exponit p̃ gl. in ver. de dolo, et tunc non obſtabit. Nec ob. l. ſolent, q̃ ibi nõ dr q̃d concurrant actio preſcri. ver. et actio de dolo.
7 ¶ † Nota etiã in fi. daf actio de dolo, et nõ in principio mulũ laborãt gl. et doc. et ad h̃ iõ l no. p̃ eos me remitto pp̃ breuitatez. Nõ ob. q̃d actio d dolo poſſit ɔ̃currere cũ actione generali q̃ rñdet Pau. d ca. h̃, q̃d actio p̃ſcri. ver. q̃ daf in ɔ̃tractibus innominatis dr ordinaria et ſpãlis. Lz interdictũ actio p̃ſcr. ver. ſit g̃nalis. ſ. q̃n daf vbi deficit nomẽ ɔ̃tractus et equũ ſit actionem dari iuxta no. plene p̃ gl. i. l. i. ff d preſc. v. et iſta ẽ veritas. Adde m̃ p̃dictis q̃d p̃ opi. q̃ ɔ̃ bart h̃ vf eẽ text. i. l. iij. §. q̃d ſi ſtich'. ff. d ɔ̃di. ob cãm, vbi tex. ſm̃ vez intellec. loqf i cõtractu facio vt des, et ex p̃te facientis veniebat p̃ſtatio libertatis. et tñ ibi daf act. preſc. v. ad obſeruãtiã p̃miſſoꝝ ſm̃ q̃d ibi intelligit gl. et doc i v. ɔ̃dõnẽ ¶ In gl. pe. i fi vide q̃ dixi in. l. traditionibus. ɔ̃ de pac. ¶ In gl. fi in fi. adde. l. ij. et. l. ſi ſtatus et. l. cum ſtatus cum ſi. ɔ̃ de ordi. cogni.

SVMMARIVM

1 Tranſactio facta pacto nudo tollit actionem ope excep. ſed ſi facta fuit per acceptilationem tollit ipſo iure.
2 Pr eſt legitimus tutor ſeu adminiſtrator filii emancipati, & pro tali adminiſtratione tenef reddere rationem filio.
3 Dolus ẽe p̃ſumitur ratione modicæ leſionis.
4 Actio de dolo non datur ſilio contra patrem, ſed an detur contra compatrem uel contra ſacerdotem parochialem, uel uaſſallo contra dominum.
5 Actio de dolo an cõpetat pro læſione duorum ducatorum.
6 Actio iniuriarũ ad hoc ut cõpetat quid requiratur.
7 Actio de dolo infamat, iõ contra patrem filio dari non debet.

SI ſupſtite. † Tranſactio facta pcõ nudo tollit actionem ope exceptionis, ſz ſi facta fuit p̃ accepti tollit ipſo iure q̃d ſi p̃ł fuit in dolo trãſigẽdo daf filie cõtra eũ actio in ſcm̃ loco actionis de dolo. b d. et iſta lex in effectu cõtinet illud q̃d. l. ſub pretextu inſti poſt repti. ɔ̃ cõtra ſac. preter q̃ñ q̃d ibi loquif in extraneis p̃ſonis.
2 ¶ † No. q̃d pł eſt legitim' tutor ſeu adminiſtrator filij emancipati. et p̃ tali adminiſtratione a tutele tenef reddere rõnẽ filio, vt hic, et. l. cz. ɔ̃ ad. l. ial. et. l. aurelius. §. titius ceſt d. ff. de lib. leg. ſecus q̃ñ pł rõne vſufructus ẽ ſimus adminiſtrator bonoꝝ filiie ɔ̃tra in p̃ſta prãte, q̃ nõ tenef reddere rõnẽ. l. cũ op3. §. nõ aũt. ɔ̃. d bo. q̃ li. niſi pł. et in dolo. l. iperator, et ibi gl. in v. filio. ff. ad treb. et no. glo. ſi quis p̃lore, in fine. ɔ̃. de ſecũ. nup. et p. l. vſufru. ɔ̃. de vſufru et p bald. in. l. filie, in vlt. co. ɔ̃. fa. her. et d rõne dicte leer p̃dicta vide p bal.
3 in. l. orphano rophos. ɔ̃. de epiſ. et cle. ¶ † Ite nota ex tex. ibi, imodice et c. ſm Fol. q̃d hic vf p̃bari q̃ cõne et modice leſionis preſumitur dolus, quod facit ſm eũ ad no. in. l. ſocietatem. §. arbitratoꝝ. circa. vi. col. ff p̃ ſo. vbi dt q̃ arbitratori ledẽs, in nimis magna q̃titate preſumif in dolo, q̃ magn' exceſſus facit preſumi dolũ. alle. l. oẽs. § luci' ff que in fran. cred. et nota. ſing. Bar ib. l. ſi ff de preto ſtip. Ubi dixit q̃ ſi q̃s plus debito arbitref preſumif eſſe in dolo, et p̃ Bal. in. l. ij. ɔ̃. de do. promiſ. et in. c. i. §. itẽ ſacta, in. iiij. co. de pac. iur. fir. et in. l. j. i. viij. col. ɔ̃. de his q̃ pene no. et incub. ɔ̃. de pena in. et Am. de bu. in c. finẽ, circa vlt co de do. et cõu. et p oẽs in. c. quoniam lis, de in relo. ſz aduerte q̃ iſtud no non colligif ex iſto tex. imo ẽ cõtra tex. in. d. l. dol'. ɔ̃. de reſcin. ven. fact. l. ij eod. tit. nã fuit intentio lex h̃ velle q̃d ex imodica leſione ɔ̃tentis preſumaf dolus, ſz q̃ p̃ imodica leſione nõ cõpeteret iſta actio q̃n cõſtaret patrem in dolo fuiſſe, vt pz ex gl. in v. imodice, et ex laribus alle. in ea. et dicã ſup ea, nõ ob. q̃ no Bar. in. d. §. arbitroꝝ, cb ſi. q̃ iſte tex. et. d. l. dolus, loquunf in ɔ̃tẽtibus q̃bus licitũ eſt inter ſe decipere, dũmodo de dolo non appareat. l. in cauſe, in. ij. §. pe. ff. de mino. ſed hoc non eſt licitũ arbitra ori ſalẽ in magna q̃ñtitate. d. §. arbitratorũ, cũ tribus legibus ſequen.
4 ¶ † Ultimo' no. q̃d actio de dolo non datur filio ɔ̃ patrẽ. An aũt detur ɔ̃ eũ qui de ſacro fonte leuauit, vel ɔ̃ ſacerdotẽ parrochialẽ, vel vaſſallo ɔ̃ dñm, vide Bal. in. c. i. §. pen de p̃hi. feu. alie. per Fede. ¶ In gl. in verſic. per exceptionem, ibi replicabis tamen infactum et c. vt. l. licet. ff. d obſequi. et. l. apud. §. ad
5 verſus. ff. de doli exceptio. ¶ † In gloſ. in verſicu. immodice,

a ¶ Adminiſtratiõe vide materia. loci. in cõl xxxiiij. ici. p̃ſequẽdo ordinem in. vij et viij. co. et vide Iaſ. i. l. preſcr. C. d tranſa. et in l. ſingularia, in ij. co. ff. ſi cert. pe. et vide bar. ſoc. i cõſ a 54. ici. viſa, et conſiderata cõtingen. Tho.

b ¶ Dolũ ad de Lo. ro. cõ. lxviij. Fulgo. conſi. clxj.

a ❡ Ut vide aliqd sup. q. xxv.

❡ Vide ma gnam soci. l. gl. ccisiv. inci. visq ad fine. n. zuiget sup. ¶ bp.

b ❡ Nō valet, sup. gl. xxx. i si, vult qd ℈ci⁹ ei⁹ a potatorib⁹, et ebrietatibus et adulationibus sdnci⁹ ē vel dēdū minori, q ☧ cio q̄ res valet ipso iure declaret nullus.

c ❡ Occultum adde ale q 24. q. ii. sz qd si ma leficiū sit tale q̄ hēat tractū suc cessiuū vt adul terij an tpe sex mēsiū ēt currat vide anc. q. iiij.

sol iudicis arbitrio, hec secūdū ph Sale, q. tex. i. d. l. si olen, i si. 1 ibi q̄ ops q̄ dānū duos aureos excedat, nā dictio vsq; ibi po sita est inclusiue, vt ibi no. et tñ excessus ille remanet iudicet p minatus, iō dēt stari iudicis arbitrio, ar gu. l. i. ff. de iure de lib. Uñ arbitrabit iudex inspecta rei q̄litate et psone. ❡ Naī cuiusvi p lesione duoꝝ aureoꝝ in tāto negocio pur est admi nistratio imeie dari actionem de dolo Sz dub de facti q̄ ēt p 2 modica lesione oēt dari actio in factū q̄ nō est famosa vt apte vult gl. i. l. si olen, in fi cū l. seq. Uñ p hanc l. vf milit arti illa gl. vt nō hēat locū qñ descēdere ageret ℈ ascēdere rōne doli, ze perto in q̄ so ds Ray h semitē h obiectū ad istū tex, in versi, imodice subdit maxime p no p gl in. l. si olen, cū l. seq. et in. l. non ds, eo. tt. Fatef q̄ h gl. semit ℈tiō h, et male fm eū, et lz istō sit aliqualiter violare tex. tñ hz ista opi. meliorē rōnē. ❡ † In gl. fi. ibi in fcīs noie iniurie, idē no gl. melior, l. d. l. nō ds, vel 3 dic q̄ spāle est in atroci iniuria, vt i dictis legibus alleg. in gl. fm sal. et sentiunt ēt antiqui per ea q̄ l. dicā. ❡ † Inea. in fin. 4 sz dic q̄ tale interdictū infamat infamia facti, et sic ℈ pfem dari 5 nō ds. l. bonori. ff. de obsequijs, vñ dic q̄ p vi facta sine armis, 6 daf actio in factū, secus aūt p vi facta cū armis, q̄ pp atrocita tem delicti dabif interdictū vñ vi, vt hf in d. § hoc interdictū, et no. in. l. neq;, et istud tenent Pe. Cy. et cōiter reliqui.

SVMMARIVM

1 Dolus non præsumitur nisi per indicia urgentia probetur.
2 Dolus quomodo probetur.
3 Mendax in dubio non præsumitur esse in dolo, nisi mendaciū redundet ad utilitatem suam.
4 Dolus manifestus in quo differat à dolo præsumpto, qui appe latur culpa latior.
5 Contractus celebratus cū ebrio an & quando ualeat.
6 Ebrius delinquens utrum puniri debeat.

1 Olum. † Dolus nō psumif nisi p indicia 2 vrgentia pbef. h. d. ❡ † Et ō mō 6 pbandi dolū, vide aliqd p gl. hic, et p gl. no. in. l. apud celsum, in prin. q̄ ibi no. bar. ff. de do. exce. et gl. in. l. duob⁹ l. ō rescin. ven. q̄ approbat bal in. l. si voluntate, eo. ti. p bar. in trac. de teste, ꝟ. dolo, cū seq. et p bal. in. l. solū in. v. col. de testi. et p Cy. et bal. in. l. si ꝯstāte. §. si maritus. ff. so. ma. et q̄ plene no. bar. in. l. post ℈trū. ff. de donat. et ēt aliqd per Bal. hic tractantē qñ presumaf dolus. Dic vt hic p eū cuz q̄ trāscribt alij, et ex doctrina sua hēs so. ad ℈tiū formatū p gl. d. l. dolo. cū si. Et dictis bar. addit Pa. ō ca. h vnū, vcz q̄ si quis p firmo illud affirmauerit de quo nos erat certus presumitur dolose affirmasse si postea reperiaf illud nō esse vez, q̄ nō ds esse facilis ad temerariā assertionē, alle. l. si qs affirmauerit, de ac. emp. in prin. iūcta. l. iulia. §. j. alias est ver. sz qd si ignorauit ff. de ac. emp. q̄ ē no. si est vez, et intellige vt prime dicam.

3 ❡ † Adde aliud notabile q̄ mēdax in dubio nō presumif esse in dolo nisi mēdaciū redūdet ad vtilitatē suā, tex. ē in. l. elegā ter. §. fi. cū. l. seq. ff. e. et ē casus bñ no. fm Bart. ibi, et tex. hoc limitat precedens dictū Pau. ō ca. q̄ nō vez, nec pbaf in. d. l. iul. imo ℈tiū expsse firmat gl. in ver. indicatione q̄ ibi sequitur 4 Bar. et cōiter oēs, et vide ibi gl. ad. l. si qs. ❡ † Et q̄ sit dña inter dolū manifestū et dolū psumptū q̄ appellaf culpa latior vi de plene p Bar. in repe. l. q̄ nerua, circa. v. col. ff. deposi. per Bal. in. l. pignus. l. de pig. ac. et per Ant. de bu. in. c. ij. ō gsti. 5 ❡ † In gl. fi. in fi no. fm Bal. et Sal. ex gl q̄ si qs inuitat aliquē ad prandiū et inebriat eū postea secū ℈bit presumif ille du ctus dolo inebriātis ad ℈bēdū, et dt Ro. in. l. j. in prin. ff. ō ver. ob. istam gl. velle qd ℈tus celebratus ab ebrio vz, lz ob. exce ptio doli. Certe ista gl. hoc non dicit ita large pur ipse accipit sz solū logf gl. qñ apparet q̄ ille q ℈xit secum inebriauit eū, tñ fm Ro. gl. xxij. q. iij vnusqsq; dt simpliciter ℈tū ebrij non va b lere, et istud seqf ibi Ro. per aliquas rōnes quas p te vide. Sed pro hoc allego tex. xv. q. j. c. sane, dum tex. dicit q̄ ebrij, nesciunt qd loquanf, et per ℈ns equiparantur furiosis, vel infan tibus qui ℈trahere nequeunt. l. j. §. furiosus. ff. de actio. et obli. 6 ❡ † Utrum autem ebrius delinquens teneatur, vide p Bar. in. l. respiciendum. §. delinquunt. ff. de penis.

SVMMARIVM

1 Repudiatio hæreditatis facta per dolum alterius ad quem de uoluta fuit hæreditas non redditur propterea nulla.
2 Repudiatio hæreditatis trahit secum executionem.

1 I maior. † Repudiatio hēditatis fcā p dolū alterius ad quē deuo luta fuit hēditas nō redditur ppea nulla, sz ℈tl. h p actionē ō dolo succurrif ad iteresse. h. d. ❡ No. q̄ dicit in summario, et idē dicas esse in aditione hēditatis cui dulus alterius cām dedit. l. fi. ff. eo. ❡ In gl fi ibi cū seqf ita 2 dixio zc. ❡ † No. ex gl q̄ illa repudiatio trahit secum execu tionem, et sic non expectat post se aliā traditionē p executiōe, sz statim a repudiante abdicat pptās ē adeūdi, et iō sufficit aduer sus repudiātē excep. sicut dicimus in liberatione. l. i. §. si de bi tori. ff. vt i pos le. et ō veritate huius gl. et eius q̄ no h Bar. scri psi plene in. l. sub pretexto, in. j. ā ō trāsa. ibi tenui opi. Barto.

SVMMARIVM

1 Actio de dolo debet hodie infra biennium moueri, & termina ri, aliàs ipso iure tollitur, & istud tempus absenti, & ēt igno ranti currit.
2 Statutum q̄ de maleficiis non possit cognosci post sex menses, quomodo debet intelligi.
3 Pœna si imponitur iudici non inquirenti infra certum tēpus, debet intelligi à die scientiæ.
4 Statutum cōditum ab episcopo, comite, uel marchione, habet uim iuris prætorii.
5 Delinquens potest puniri etiam post tempus à iure limitatū si confitetur delictum.
6 Præscriptio quædam est quæ incipit currere ex tpe mortis il lius, quædam est quæ currit à tempore latæ sententiæ.

1 Primum. † Hec actio ds hodie l. bien niū moueri, et terminari, alis ipso iure tollif, et istud tps absenti, et ignorāti cur 2 rit. h. d. ❡ † In tex. ibi didicisse, facit fm bar. hic iste tex. qd si statutū dicat qd de maleficiis nō possit cognosci post sex menses intelligi ds, siue maleficiū erat manifestum, si 6 ue occultū, q̄ nō a die scie, sz a die delicti cōnumeraf tps, vt hic. Itē lz hic Sal. q signāter subdit q̄ si statutū phibet vltra dictos sex menses cognosci q̄ lis inchoata l. dictos sex menses dēbit. l. idē tps terminari, alis vltra dictos sex mēses cognosce retur qd repugnaret statuto vt hic, qd bñ no Et adde quod de prima q. disputauit bar. et indecisam reliqt in. l. fi. ff. si qs testa. lib. esse ius fue. ang. ibi lz opi q̄ tz bal. hic, q̄ pscriptio currit ignorāti. l. si pfem. §. j. ff. quēad. ser. ami. et. l. fi. in fi. l. de pscri. lon. tēp. idē tz bal. in. l. cū q popularibus, ad fi. ff. de iniu. 3 ❡ † Uerū qd vbi veniret iponēda pena iudici nō ingrenti de maleficio l. certū tps nō currit tps nisi a die scie ne ignorenti videaf pena iposita, tex. est no. i. l. j. et ibi illū ad hoc ponderat bar. l. ō deser. alias de excep. et exac. li. xij. et. l. annua et ibi bart. ff. ō cal. et. l. sp §. hoc interdictū, in ver. annus et h ibi no. bar. ff. qd vi aut clā, et no. bar. in. d. l. fi. ff. si qs tes. lib. et bar. i. l. j. §. occisoꝝ. ff. ad syl. et in. l. diuus, la. ij. in vlti. col. ff. de custo. reo. et p bal. i. l. j. p illū tex. l. ne prima. car. et i. l. j. l. de falsa mone. et i. l. j. l. ō his q latro. ❡ In qbus locis bald. circa pdicta aliqua no. addit, et ang. in. l. si cū excep. §. in hac. ff. qd me. cā, et in gño, p illū tex. ff. ō iniu. ❡ Sz aduerte q̄ bar i. d. §. in popularib⁹, in fi. vf simplr tenē qd tps pfixū a statuto ad cognoscēduz ō crie nō currat nisi a die scie, dato qd nō tractef ō pena iposita vel nō iposita a statuto iudici nō cognoscēti seu ingrēti l. tps, mouef p. d. sp. §. h iterdictū, in ꝟ. annus, et idē tz ang. i auc. ō san. epi. §. si apparuerit, per illū tex et ang. i. l. gño, p. d. l. annus, et p. l. qui quagintra, et ibi Bar. l. ō exen. tu. et idē tz Pe. ō anc. in rep. c. canonū statuta, in ꝟ. sz alibi q̄rit bar. ō gsti. Sz primā opin. puto veriorē, q̄ regl'r oēs pscriptiōes hūt tps gtinuū nisi ℈riū spāliter reperiaf statutū, vt no. gl. in rub. de diuer. et tē. pscri. et ibi bar. et gl. i. l. j. ad fi et. sī, p. l. nūq;. §. in vsucapionibus. ff. ō vsu. et ibi bar. et p pulchra ꝟba dclarat bar. i. l. q̄ditu. l. q ad mi. et ēt istā partē tenuit bal. in. d. l. gño, et Ro. l. d. §. occisoꝝ. 4 ❡ † Nisi fm eos tale statutū ℈ditū esset ab epo, comite, vel marchione, et nō a populo, quo casu statutū tāq; fcīm a magi stratibus hz vim iuris ptorij, vt declarat bar. in. d. l. stipulatio nom aliq. in pn. cū ℈cor. ff. de ver. ob. Iō tps prefixum a iure p torio semper intelligif esse vtile non continuum, vt ē gl. no in sti. de perpe. et tēp. ac. in ver. anni, et not. bar. i. d. rub. iō non currit ignoranti, ita loquitur tex i. d. l. annus, et in. d. l. sp cō si. Et pa ꝟo cōtinuata currūt ipedito tā pp ignorātiā q̄ pp ab sentia, et similia vt hic, et. d. l. fi. de pscri. lō. tēp. cū si. alias lita tiones ad istā ℈cin. potes colligere ex nota. per Bald. in. d. l. generis.

genero, ⁊ p Bal.in.c.fin.de pbl.ſen.eli.⁊ iõ pro nũc reſideo iʒ paſſus habeat aliã materiã in qua poſſet qs ſe late extendere. Et an dato q dcm̃ tps currit ignoranti poſſet peti reſti in integ. vide ang.in.d.§ ſi.ſiqs teſt.lib.eſſe iuſ. ſi.ne. vbi notabiliter gcludit q ſic. no.p.l.auxiliũ, in prin.ff.de min.
5 ¶ † Circa ꝓ ſilicis ſẽt vltimo adde q poſt dictũ tps a ſtatuto prefixum poſſit iudex ad cõdemnationẽ pcedere ꝯ delinquentẽ ſi delinquẽs cõfiteatur delictum vt multi ſing. decidit Bal. recte intuenti in.l.properandũ,in ſi.principij.J.de iud. p rõnẽ q̃ ibi vide p eũ.
6 ¶ In gl.dic vt dcm̃ fuit in.l.nõ põt.ãe. ¶ † In glo.ſi.l ſi. dic q quedã eſt pſcriptio q̃ inci currere ex tpe mortis illi⁹ qui vſq; i tpe mortis fuit auditꝰ vt liber iuxta.l.ij.cũ ibi not.J.ne de ſtatu defun. ⁊ illa nõ perpetuaẽ p litis conteſt.factã intra quinquennũ a die mortis, ſed dʒ finiri iudiciũ.J.dictũ tps, ⁊ de hac loquitur.d.l.ij §.ſi.ne de ſtatu defun. Quedã eſt preſcriptio que currit a tpe late ſnie p libertate, qꝛ quis volens dicere q ſententia fuit per colluſionem non auditur poſt quinquennium a tempore ſententie, ⁊ iſta preſcriptio perpetuatur conteſtatione vt.d.§.quinquennium, allegato in gloſſ.

SVMMARIVM

De in integrum reſti,mino, Rubrica,

1 Minor leſus in renunciando querele inofficioſi teſtamenti. reſtituitur in integrum.
2 Renunciare iuri ſuo dicitur qui permittit labi tempus intra q agere poteſt.
3 Minor renuncians querele inofficioſi teſtamenti põt petere reſti.in integ abſq; eo q aliter probet de leſione.
4 Pacem de morte matris, uel patris, an poſſit facere pupillus, uel adultus, abſq; ſpe reſtitutionis.

Illud inſpiciendum.

2 † Minor leſus in renunciando querele inofficioſi teſti tacite vel expreſſe reſtituitur in inte. h.d. ¶ † In tex.ibi nec ẽ preiudicio.ſ. quo ad effect .m. q In glo.pe.ibi ſolutio colligitur ex tex. q permittens labi tps intra q agere pt dr tacite renũciare iuri ſuo, adde l.pe.ff.rẽ ra. ha. p quẽ tex. ita voluit gl. in.l.ſi ego, ad ſi de ne. geſt. ⁊ iſtud facit an in preſcriptione dicaẽ adeſſe ꝯſenſus illi⁹ ꝯ quẽ pſcribitẽ, de quo p Bar.in.l. ſi.circa pe.co.J.in qui.ca. in integ. reſt.non eſt neceſſ.⁊ in.l.ſi.ff.rem ra.ha. cum concor. quas dedi in.l.traditionibus vt p Saly.J.de pac. ¶ In ead.
3 in ſi. iſtud eſt ꝯ hac.l.in ſi. ¶ † In gl.ſi.ex hac gl. colligitur q minor renũcians q̃rele põt petere reſti.integ.abſq; eo q aliter pbet de leſione, ⁊ ſic non hʒ neceſſe pbare heredẽ non eſſe locupletem eo ipſo q iuri renunciat leditur. Ita expreſſe p hanc.l.gcludit hic Bal.q eſt not ⁊ cũ eo tranſit Paul. de caſt.hic, ⁊ in.l.ſi intra, ⁊.l.ſi iudex.ff.de mino. ſm eũ q no. p declaratione, ⁊ limitatione.l.nam ⁊ poſtea.§.ſi minor.ff.de in
4 rein. ¶ † Extra gl.querit hic Cy, an pupillus vel adultus pacem facere poſſit de morte pris abſq; ſpe.reſti.in inte. de quo dic vt ẽ p eũ, ⁊ p bal.h, ⁊ i.l.pcm̃ curatoris.J.d pac. ⁊ ibi dixi.

a **O tempore.** Libertorũ numerus nõ ſupplet etatem q̃ium ad excludendum a reſti.in inteſt.h.d.

SVMMARIVM

1 Contractus celebratus ab adulto curatorem habente ſine illius auc non ualet ipſo iure.
2 Adultus curatore carens pro maiore hr̃, quo ad hoc, ut ualeãt geſta ab eo, ſecus ĩ iudiciis, & in actibus, & contractibus, in q̃bus requiratur decretum iudicis.
3 Minor non poteſt alienare ſine decreto iudicis.
4 Prodigus & adultus curatorem non habens æquiparantur.
5 Prodigus an obligetur etiam naturaliter.
6 Teſtari pt adultus curatorẽ hñs, & etiam donare cã mortis.
7 Teſtari ſi fuit dolo inductus minor, an poſſit aliquo remedio ſuccurri uenientibus ab inteſtato,
8 Prodigus in quo differat ab adulto.
9 Prodigus differt ab adulto in hoc, qui adultus poteſt prouocari ad diuiſionem, ſed prodigus non.
10 Prodigus differt ab adulto in contrahendo, quia adultus contrahentes cum iuramento ualet contractus, etiam ſine curatore, non ſic in prodigo.
11 Tutoris defectus an poſſit ſuppleri per iudicem, & quando.
12 Iudex an & quando poſſit ſupplere defectum tutoris, uel curatoris.
13 Prodigus æquiparatur magis pupillo quam adulto.

Si curatorem.

1 † Contractus celebratus ab adulto curatorẽ hñte ſine illi⁹ auc. nõ vʒ ipſo iure, iõ nõ ẽ neceſſaria reſt.i inte. ſʒ ſi auc vʒ mero iure, tñ ſi leſus eſt reſtitutionẽ petere põt.h.d. tex.iſta melior de corpore iuris in ſuo caſu.
2 ¶ Non ob. q adultus curatore carens q pro maiori hʒ quo ad hoc vt valeant geſta ab eo. q tñ fallit in iudiciis q̃ ſnia lata ꝯ adultum indefenſum curatore carentem eſt nulla ſicut ſi curatorem hãret q nõ fuiſſet in iudicio ſta no.gl in.l.cum minores.J.ſi aduer. rẽ iud. ⁊ lʒ gl. ibi dicat q tñ nulla eſt lex.que dicat hoc, aut ñ doc. ibi dicunt q de hoc eſt tex. in l.acta, in ſi.ff.de re iud.de quo dicẽ in.l.cũ ⁊ minores.
3 ¶ † Secundo fallit in actibus in quibus eſt neceſſarium decretum iudicis vt in alienatione rerũ que ſeruando ſeruari pñt nã facta ab adulto curatore carente redditur nulla talis alienatio ſine decreto vt no. Ja. d are. ⁊ bar.in l.ſi ex legati.ff.de v. ob. ⁊ Hoſti. ⁊ alij in.c.cõſtitutus, de inte.reſt. qꝛ intra indiſtincte dñt talẽ alienationẽ rei minoris ſine decreto factã eſſe nullã.l.non ſolũ, ⁊.l.minorũ.J.de pdi. min. ⁊ iſtud eſt tenendum lʒ gl. pe.in.d.§.cõſtitutus, ꝯtrũ voluerit.
4 ¶ † Itẽ no. q pdigus, ⁊ adultus curatorẽ non hñs equiparant. Ex quo infert q ſicut minor põt reſtitui in integ. p leſionẽ dato q in ꝯtractu interuenerit curator, ⁊ etiam decretum iudicis.l.ij.J.ſi tutor vel cura. interue.l.ſi quidẽ.J.de prediis mino. Ita ẽt poterit pdigus cui bonis interdictũ eſſet,ᵃ ⁊ hoc tenuit Bal hic reprobata opi. Doſ. p no p gl i.l.ij. in ver.agnati.J.de cura.furio. Que vult q priuilegia gceſſa minoribus extẽdant ad furioſos ⁊ pdigos. ⁊ lʒ illa gl. iuncto tex. loquaẽ in furioſo, tñ cõiter p illã gl. dr idẽ eſſe in pdigo. Et ita illã gl. ad hoc p ſin.alle. Bal.in.c.j.d benefi.fra. ⁊ Inn. in.l.impatores.ff.de re iudi. ⁊ ci Bart. facit iſtam exten. ⁊ no.bal.in.l.ſi.in prin.J.in q.cau.in integ. reſti. ⁊ l.iubemus nulli, in.ij.col.C.de ſac. ſan.ec. p qua equiparatione eſt tex.in.l.iiij. in prin.ff.de priui.credi. ⁊.l.q neq;, ⁊ ibi no. Bal.ff.de rebus eo. ⁊ per imo in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſo. ma. dũ tractat de extẽſione in exorbitantibus. ⁊ q pdigus ⁊ furioſus pñt petere reſti in integ. ſicut minores firmat Bart. in l. marcellus, poſt mediũ.ff.de fideiu. vbi põderat de hoc eſſe ibi gl. ⁊ etiam no. bar.in.l.j.ff.de bo.poſ.fur. ⁊ infan. ⁊ in.l.ſi infanti, poſt Cy. J.de in.deli. ⁊ Jo.an.in addi. Spe.ſup rub.de preſcri. ⁊ ibi ẽt diſputat an preſcri.xxx ann. que non currit pupillo, ſed adulto.l.ſicut.J.de preſcri.an. currat pdigo, ⁊ finalr cõcludit q nõ, qꝛ pdigus magis eqparaẽ pupillo q̃ʒ adulto, alle. hic no.p gl. ⁊ in.l fulcinius.§.adeo.ff.q ex cau in poſ.ea. q reputo hñ no. ¶ In gl.in ver.pupillarẽ eta eʒ, ibi non vʒ ⁊c. ad de.l.obligari, in prin.de auc tu ⁊.l.iuſiurã. q ex cõuentione. §.j.de iurei. ¶ In gl in ver.ees, ibi hodie ⁊c. nam olim requirebaẽ decretũ iudicis in rebus mobili. q̃ ſeruando ſeruari pñt
5 vt.d.l.lex que tutores. ¶ † In gl.in ver. abſimilis ibi, vt ſe nõ obliget, ⁊c. et in hoc gl. male dicit q pdigus non obligatur ẽt naturaliter vt pbaẽ ẽt in.l.is cui bonis, in prin.ff.de fideiuſſo. Sed adultus curatorẽ hñs obligaẽ naturaliter ẽt ſi nõ interuenit curator attẽto q ẽt pupillus ſine tutore naturaliter obligaẽ.l.j. in ſi ff.de nouatio. ſi in terminis nr̃is reſidet ibi bar. circa fin. vbi facit mentionẽ de his q̃ no hic Cy. ⁊ p Bal. in.l.potuit, in.iiij.q.J.de iure deli. eqparant ergo q̃tum ad ciuilem obligationem non q̃tum ad nã em prodigus, ⁊ adultus curatorem hñs.
¶ In ea.ibi curatorẽ hñs, ſimilis eſt pupillo, fallit in caſibus
6 no.p gl.magiſtrã, ⁊ p bar.in.l.fuit q̃ſitũ.ff.ad tre. ¶ † In ea. ibi adultus teſteẽ, ⁊c. ⁊ ſic adultus hñs curatorẽ põt teſtari, rõnem vide per Bar. in.d.§.fuit q̃ſitũ, ⁊ per Cy. ⁊ Ray.hic, ⁊
b ẽt pt do.cã mortis ſm Bal. ẽ ſub dubio forte hñ facit lʒ nihil allege.l.cum hic ſtatus.§.ſi miles ff.de do.inter vir. ⁊.l.marcellus, in prin.ff.de do.cã.mor. Et an talis adult⁹ faciẽs teſtamentum poſſit in teſtõ executoribus dare liciam vendendi predia ſine decreto iudicis, vide bal. diſtinguẽtẽ.J.qñ decre.op⁹
7 nõ ẽ, vbi dt q iſte paſſus nõ tangiẽ alibi. ¶ † Et qd ſi adultus fuit dolo inductus ad teſtandum an ſuccedentibus ab inteſt.i quoꝝ pꝛiudiciũ fuerit fcm̃ teſtm̃ ſuccurri poſſit aliquo remedio

a ¶ Eſſet, ſed qd ſi eẽ interdictum ꝯdixiſſet an poterit petere reſt. in integ ei⁹ curator dico d notorio pdigo, in.ro. fin. ſuis dt videri gl i.l.pri p ſilio ff. d mi ro. ſʒ dt q non faciat vñ dt ipſe q ſi alle. inſtã cãm dẽat reſtitui, alr ſecus pdigus tñ furioſo nõ eqparaẽ vt voluit Ful. ꝯſi. lxxx.

b ¶ Mortis, vide q voluit in.ro.ꝯ.xcix. et ibi vide an ſicut ſtatutum pt habilitare pupillum doli capacem ad teſtandum eod. mõ poſſit habilitare furioſum.

a ¶ Etate de ꝗ p bar. q. 44. ici. fer. fymõ. p bal. q. cxxij. iiij. li. pau. dea. q. cxl. bal. q. cxliiij. j. li. ꝛ an ſnia lata ſup etate faciat ius q̃ ad oẽs vide p an q. cccvij. ꝛ vide eundẽ ale. i q. cxix. co. pe. ꝟ. ſolt ẽ, i. v. vo. ꝛ adde ꝙ ſi q̄s vult ꝓbare ſe minorem ad h̄ vt reſtituat̃ ñ ꝓbat̃ ſi ꝓbat ꝙ ſibi fuit datus tutor vel cura. iuxta le. i. q. xxi. co. j. i. j. vo. ꝛ ibi ꝙ nec ꝓbat̃ mior ex eo ꝙ fecerit ꝯtr̃ cũ decreto in. i. ij. co. ꝟ. decio.

vide ſing. p bal. in. l. ſi ff. ꝗ ꝯteſt. ſa. poſ ¶ † In ea ibi nõ ꝓdi- gus ꝛc. ꝛ circa hoc vide not. ꝟbũ ꝙ ponit Bar. hic, ꝛ in. l. q. bz in pr̃ n. ff. de tute. ꝛ cũ eo tranſeunt oẽs. differt ẽt prodigus ab adulto, q: adultus hñs rem cõem cũ alio põt ꝓuocari ad diuiſionẽ. l. ſi pupillorũ. ff. de reb. eo. Secus in ꝓdigo. l. ex co ſtrenſi, in ſi. prin. ff. de caſt. pecu. ꝛ non ẽ alibi ſm bal. in. l. iube mus nulli, in ſi. j. col. de ſac. ſan. ec. ꝛ ibi ẽt ponit q̄d in furioſo.

9 ¶ † In ea. ibi § fin q̃ſiũ, ratio eſt, q: in reſtõne h̃ditatis nõ reqrit̃ auc. curatoris vt ibi no. gl. ex qua habes notabilẽ limita. ad hãc. l. cũ gl. vez ꝙ adult⁹ hñs curatorẽ nõ eq̄parat̃ pupillo i his in q̄bus nõ ẽ neceſſariũ offm̃ curatoris, ꝛ idẽ facit. l. in co

10 polandis. ꝗ. de nup. plenius p Bar. in. d. § fin q̃ſiũ. ¶ † Itẽ non equiparat̃ pupillo adultus curatorẽ hñs q̃n interuenit in ꝯtu, nam tunc validatur ꝯtus ẽt ſine curatore factus, vt in auc. ſa cramenta pube. ꝗ. ſi adver. vẽdi. ſecus in pupillo vt in verſi. pu berum, ꝛ ſecus in ꝓdigo iurante vt plene p Bar. in. l. his cui bo

11 nis, in vlt. q. de ꝟ. ob. de quo dic vt a. lae ibi dixi. ¶ † In ea. in ſi. ꝯtinuo ꝫ gl. in. l. ſi ꝯtinuo ꝫ gl. in. l. ſi. ꝗ. ſi ꝑ ꝑ pub. penſi. p aliter. ꝛ cũ illa ẽt cõcordare vr̃ glo. in. l. fin. ꝗ. de fidei. tuto. ꝛ conclude ꝙ aut loquimur in actu in quo reqrebat̃ auc. iud. et ẽt tutoris vel curatoris, ꝛ tunc defectus tutoris vel curatoris ſi põt p iudicẽ ſuppleri. d. l. ſi. ꝗ. ſi ꝑ ꝑ. pub pen. ꝛ ibi gl. facit. § ſi ꝓtor, hic allegatus in gl. ꝛ in hoc oẽs cõueniunt. Sz in ꝯtinuo facit. l. bonorũ. ꝗ. q admi. naz ibi non ſolũ reqrebat̃ auc. tutoris in bo. poſ agnoſcenda vt ibi, ſed ẽt iudex reqrebat̃. l. j § decre talis, d̃ iuc. edi ꝛ. l. ſi. ꝗ. q admini. bal. h̃ rñdet ꝙ ibi fallit in ac- tibus qui principaliter ordinant̃ non ad acq̃ſitionẽ, ideo forti⁹ ibi operat̃ decretũ lz illi acq̃ſitioni quedã obligatio incidat, lz ꝯ hanc rñſionẽ facit tex. inſti. de auc. tu. in prin. iuncto. § neq3 Saly hic aliter rñdet ad. l. bonorũ. ſ q̄ a loquit̃ q̃n imi cõi q̃re batur decretũ iudicis ꝙ, ſed mã nr̃a tractat d̃ decreto iudicis ꝙ reqrit̃ in aliquo actu iure ſingulari pria rõe minoris etatis ꝛ iſta magis pl3, q: potentius operat̃ illud ꝙ gerit̃ de iure cõi q̃ꝫ de iure ſpãli. l. eius militis. § militia miſſus. ff. de teſta. mil. ꝛ in auc. de non alie. § q: vero veriſimile, aut loquimur in ac- tibus in q̄bus ſufficiebat auc. tutoris vel curatoris, ꝛ tũc ſcõm Pet. Cy ꝛ Ray. Ja. but. Bar. Ray. ꝛ Bar. de Sal. ꝛ pau. de caſt. in actibus neceſſarijs vt in actu recipiende ſolutionis q̃ntitatis debite iudex ſupplere põt defectũ tutoris vel curato ris indiſtincte alle. l. ait ꝓtor. § permittit̃. ff. de mino. ſz certe il le ille tex. non ꝓbat hoc ni q̃n adultus careret curatore, quo ca ſu lz iudex ſupplere poſſet iuxta. l. ſi infanti, in ſi. ꝗ. de iure del. tñ ſi hz tutorẽ vel curatorẽ q pñs ſit nulla ſubeſt rõ q̃re eius d̃ fectũ ſupplere debeat. d. l. ſi infanti, a ꝯtrario ſenſu, ꝛ hoc lz Ful.

12 hic, ꝛ ita ẽt vr̃ eſſe de mente Bal. in concluſione ſua. ¶ † In actibus aũt voluntarijs diſtinguit Bar. Ang ꝛ Pau. de ca. h̃ ꝙ aut tutor abñs eſt, ꝛ pt̃ ſupplere iudex ſicut ſi tutor ꝛ cura tor nullus eſſet. ar. l. ſi longius, in prin. ff. de iud. ꝛ. l. ſi vbi pu. edn. de. aut pñs, ꝛ tunc diſtinguit inter tutorẽ ꝛ curatorẽ, nam caſu primo ſm eos põt ſupplere, q: poſſet dare curatorez adul to hñti alium curatorem. l. veniri. de tu. ꝛ cu. da. ab his, id põt offm̃ illius alterius curatoris ſibiipſi aſſumere, ſecus in in tu tore, q: hñti tutorẽ regulariter tutor dari non poſſet. l. lz cũ ſi. ꝗ. ex qui. cau. tu. hñti. tu. vel cu. dari poſ. ſed Saly ꝛ Fulg. hic rep̃hendunt hanc diſt. p q̃ꝫ ſit dr̃ia inter tu ꝛ cura. ꝛ eorũ opi. nihil pl3, q: non ẽ verũ ꝙ curator poſſit dari hñti curatorẽ niſi cã cognita, ꝛ ſic ex cã l. curatorem ꝗ. q. da. tuto. ꝛ no. in d. l. vẽ tri. Siſr hñti tutorem põt ex cã iudex dare curatorem. l. cura tor, cum ibi no. ff. de tu. ꝛ cu. da. ab his. Unde illud ꝙ tz bart. in tutore oſtendum eſt ẽt habere locũ in curatore, adde, tñ ꝙ i iudicijs iudex non põt ſupplere defectum tutoris vel cura. per id ꝙ dixi. ſ. in prin. ff. alle. l. acta, ꝛ de hac materia etiam loqui tur aliquid vide p Bal. in. l. neq3, in. iij. q. ſ. de pc. ꝛ in. d. l. bo

13 norum, in prin. in. ij q. ¶ † Et adde dnz dixi. ſ. ꝓdigum magis eq̄parari pupillo q̃ꝫ adulto, ꝛ vt ẽt tenuit Jo. an. in. d. rub. ꝙ il lud eſt verum preter quam in delictis vt declarat Bald. in. l. poſtit, in. q. iiij. ꝗ. de iure deli. ꝛ patet ex no. per Barto. in. d. l.

b ¶ Et leſi, et ſic hẽs practicã ad petẽdũ re. in itc. q̃ꝫ ẽt vid p eũdẽ alex. in q. lxviij. in. iiij. co. ꝛ i q. cxvj. col. pe. i. v. vo. Franc. Curt. dc ¶ Mentionẽ, vid ang. de acc. inſti. de act. in princ. ꝛ in. § ſi q̄s agẽs in pe. col. vbi ponit formam reſ. in inte. et fely. i. c. ii. i pe. col. de off. in. ꝛ vide alexan. ꝛ Jaſon. in. l. nam, et poſt- ea. § ſi minor. ff. de iureiu. in ij. no. Tb. di. d ¶ Sal. tucõ ſũma, q: rõ ẽ ꝙ ꝓbatis his q̃ reqrunt̃ ad natiuitatẽ act⁹ alterius reme dij ẽ fundata i tẽtio actoris. vñ nõ hz ipſe ꝓbare ꝙ actio ſua nõ ẽ ſubla ta ꝑſcriptione imo ſi aduerſa rius ꝑcẽdit eẽ ſublatã ꝑſcrip tionẽ d3 ꝓbare oia reqſita ad ꝑſcr. cõplẽdã eſſe ꝯcurſa iux ta. l. cum notiſ ſimi. l. ſicut. l. oẽs, de ꝑſcri. id. tẽ. l. celſus. ff. d̃ vſuc. ſic in caſu iſto q: ſa- tis eſt probare minorẽ etatẽ, ꝛ leſionẽ ex q̄b⁹ competit mihi reſtõ, q ꝗ vult dicẽ ipa ꝯcur ſa pberẽ hãc d̃t .d. an. dale. eẽ veritatẽ a doc. male declarã. e ¶ De pñti dñm vide ale. q. cxxxvj ij. li. ꝛ adde eũdem ale. i. q. 89. co. ij. i. v. vo. vbi dr̃ ꝙ d3 all. ꝛ ꝓba re, ꝛ vide eũdẽ i. q. xvj i. j. co. vbi fundamẽtũ i tẽtiõis alicui⁹ ẽ ꝙ ip̃e fuerit tali tpe dñs talis loci vr̃ cõtrib3 ne- ceſſe ꝓbat̃ d̃ dñio illi⁹ tpis nec ſufficeret ꝓbare ſe fuiſſe dñm in pterito ꝙ no. f. cu.

is cui bonis, dum alle not. in. l. ſi quis in tantum. ꝗ. vnde vi.

SVMMARIVM.

1 Reſtitutionẽ in integ petẽs ratione minoris etatis debet etatẽ ꝓbare, & qui dicit tpũs eſſe finitum, illud habet probare.
2 Aetas eſt ꝓbãda ab illo q̃ eã allegat ꝓ fundamẽto ſue intentiõis
3 Libellus ad petendũ reſtõnem in integ q̃uo ſit formandus.
4 Talis qui fuit heri, nunc non præſumitur eſſe talis, in his quæ tractu temporis mutantur.
5 Poſſeſſio perditur ſolo animo, ut ſi dicit me non poſſidere.
6 Dominus qui fuit olim, an hodie præſumitur dominus.
7 Tributa pñt ſolui de fructibus perceptis de ꝓprietate in odiũ eius qui deſerunt agros, & ſoluere recuſat.
8 Reſtitutionem in integrum petens q̃uo debeat agere.

1 I minorem. † Qui petit reſtõnem in integ. rõne minoris eta- tis neceſſe h3 etatem ꝓbare q̃ꝫ ille alle. Aduerſa- rius vero q vult ipſum excludere neceſſe h3 probo

2 re ꝙ tpũs petẽde reſtõnis in inte. ſit finitũ h. d. ¶ † Not. pri a colli. ex ſummario ꝙ q̃lz allegãs etatẽ d3 illã ꝓbare ſi etas ẽ fundamentũ intentionis ſue, vt h, ꝛ. l. cũ te. ꝗ. ẽ pb. ſed ꝯ h̃ for titer facit q: fundamentũ intentionis actoris in caſu hui⁹. l. eſt probare nõ ſolũ ꝙ eſſet minor tpe ꝯtus, ſz ẽt ꝙ tpe quo petit reſtõ ſit. ꝗ. xxix. an. etatis ſue. l. fin. ꝗ. de tẽ. in inte. reſt. pe. vt ꝗ ꝙ onus ꝓbandi vtrunq3 ſibi incũbat cuius ꝯtrarium dr̃ h, ſoluit Saly. h iſtã difficul. tetigit, ꝛ ſoluendo dr̃ ꝙ iſte tex dz intelli gi q̃n ex ꝑdõne q̃ꝫ fecit actor q ꝓbauit ſe fuiſſe minorez tpe ꝯ- tus inferebat̃ nunc eũ eẽ minorẽ. xxix an. vt ſi ꝓbauit ꝙ tpe ꝯtus erat. xx. an. dũtaxat, ꝛ ꝙ ꝯtus fuit factus de tali anno, adeo ꝙ ꝯnumerando tps appet, tũc eũ non exceſſiſſe annos. xxix. ſi ergo reus all. ꝯtrariũ illud ꝓbare d3 vt h, ſecus erat ſi ac tor ſimplr̃ ꝓbaſſet ſe fuiſſe minorẽ tpe ꝯtus, ſz non q̃ntitate etatis p ꝓdicta. Et ex h̃ mihi h̃ declarat̃, ꝛ limitat̃ iſta. l. ꝛ mihi pl3 iſte intellectus lz gl. ma videat̃ ſentire ꝯtrariũ in prin. dũ dicit ho ꝙ h̃ ꝓbato hodie p̃ſumit̃ eſſe. ꝗ. tpũs reſtõnis ꝛc. ꝛ ẽt i ſi dnz de ſi cõſtat aliq̃n fuiſſe minorẽ vt ſup ea dic ꝫ, nã rõ gl. nõ vr̃ bona p id ꝙ dicet̃ in ea gl. in ver. ſz cũ aliq̃n fuit minor ꝛc. ꝛ d̃. mõ ꝓbandi etatẽ, ꝛ cui incũbat vide late Bar. in repe. l. de etate. ff. de mi. ꝛ p Jo. an. in r̃a infantibus, in mercu. p Bar ꝛ ang. in. d. l. cũ te, ꝛ p bal. ꝛ plenius Saly. h p bal. in ru. ꝗ. de ꝓba. in ſi. ꝛ in. l. neq3 natales. c. ti ꝛ in. l. ſo⁹ ũ, in vlt. co. ꝛ in. l. reſtiũ in vlt. col. ꝗ. d̃ te. ꝛ i ru. ꝗ. d̃ ſi. inſt. in iiij. col. ꝛ in. l. ij. de tem. ap.

3 ¶ † Et adde ꝙ ꝓ opi. Sal. q̃ꝫ ẽt tex. in. c. conſtitutus de reſt. in inte vbi ꝓbat̃ ꝙ fundamentũ intentionis actoris d̃ quo in petitione ſua mẽtionẽ facere d3 ẽ ipſa minor etas tpe ꝯ- tus, et leſio ac ẽt ꝙ tpe petite reſtõnis ſu. ꝗ. xxix. an. ꝛ iſtã ẽt no. ibi ant. de bu. ſz imo. ibi, ꝛ in. c. i. eo. ti lz ꝯtrarium volens q̃d iſta ꝓbatio ꝛ allegatio ꝙ ſit. ꝗ. xxix. an. nõ ſit fondamentũ inten- tionis actoris nec habeat neceſſe illud all. imo incũbat aduer ſario. ꝛ actor tñ habeat ꝓbare leſionem, ꝛ minorẽ etatẽ tpe ꝯ- tus, ꝛ de hoc dr̃ eſſe tex. hic. Et ꝙ ita ẽ de mente Jaco. but. ꝛ bar h, ꝛ rñdet ad. d. c. ꝯſtitutus, ꝙ h d3 itelligi ꝙ actor ex abũ dãti allegat ſe eſſe. ꝗ. xxix. an. vel id hñit neceſſe actor ibi all. re

c q: forte in libello fecerat mẽtionẽ ꝙ ipſe iaz effectus erat ma ior, iñ oẽs iſte vñr diuin at ionea, id ex. ſ. dictis magis pl3 mi-

4 bi intellectus Saly. ¶ † Ingl. ma. ibi tractu tpis ꝛc. no. er-

d go in his q̃ tractu tpis mutant̃ q olim fuit talis nõ preſumitur nunc eẽ talis vt in hac. l. in. j. rñſo, ꝛ. l. cũ te. ꝗ. de ꝓba. ꝛ. l. ſpõ donẽ. § q abſolutus. ff. de excu. tu. Et de materia vide p barto. i. l. ſi cui. § hiſdẽ. ff. de acc. ꝛ in. l. in cõfirmãdo. ff. de ꝯſi. tu. ꝛ i l. ſi prius, in. iij. q. vl. prie. ff. de no. ope. nun. ꝛ tangit latius p Bar. ꝙ p aliq̄nẽ in. l. ex ꝑſona, poſt Nico. de ma. ꝗ. de ꝓb. et

5 in. l. ij ad ſi. ꝗ. q̃n ꝓuo. ꝛ. l. nõ ignorabat̃. ꝗ. ad exhi. ¶ † In ead. ibi. § dr̃ia ꝛc. vbi faciliter, ꝛ ſolo aĩo ꝑdit̃ poſſeſſio. vñ, lz oppo at ꝙ ego añ poſſedi, tñ ſi nego me nũc poſſidere non preſumi tur me poſſidere cũ ſolo aĩo ꝑditur poſſeſſio. l. iij § in amitten da cum ibi no. ff. de acq poſ ¶ In ea. ibi, tpe litis ꝯteſta. ꝛc. d l. non. ignorabat ſm vnã lec. ꝛ de materia plene in. d. l. ſiue poſſide. ꝛ in. l. non ignorabat, ꝛ p ſpec. ꝛ io an. in titu. de act. ꝛ pe. § ſequit̃, ꝟ. ſed nunq̄d ꝛ ver. ſed q̄d agit̃, ꝛ in ti. de ꝓba. §. j. ꝟ. ſed reqrit̃, ꝛ p Jo. an. in ti. de pe. ꝛ poſ. § j. ꝟ. q̄d ſi peto p Bar. in. l. celſus, in pe. col. ff. de vſuc. ꝛ late per Ant. de bu. in c. cũ ad ſedẽ de reſti. ſpo. ¶ In ea. ibi itẽ indebita, ꝛ. ſ. glo

6 male dicit vt hic per Cy. ¶ † In ea ibi. ꝗ. de prob. l. ſiue, requi

e rit̃ tñ ꝙ ille q fuit olim dñs alleg. in libello ſe de pñti dñm. Nec ſufficeret q̃d ſimplr̃ allegaret ſe fuiſſe dñm ẽt ſi reus hoc

confiteretur

conſitereť vt eſt gl.reputata ſingularis in.l.certū ſi p'ſo.in ℞ ſi.cōfeſſus,ꝛ ibi p Bar.ff.de cōfeſ.ꝛ p Bald poſt Cyn.in.l. edita,in repe.pꝛin.ꝛ in.xvij.co.C.de edē ꝛ p can.in.c.ij.de libe.ob.ꝛ p Bal.in.l.j.in.xxiiij.col.C.de cōfeſ.ꝛ ibi conať illam gl.reprehendere tñ cōtrer approbať intelligendo eã vt dixi,nã ſꝫ aliqd de iure preſumať tñ opꝫ illud allegari.l.ſi ſdulterium
7 cum inceſtu.§.idē pollioni.ff de adul.℄ † In ead.ibi.l.agros dic ꝙ ibi eſt ſpāle in odiū illius q pmiſit agros deuenire deſertos,ꝛ fauore illius q eos redegit ad culturam adeo ꝙ de fructibus pōt ſolui tributū.
8 ℄ † In ea.ibi pbōne ꝛc intellige ex pbōne limitati tpis adeo īfeřur ꝙ tpe ꝯct' fuit minor,ꝛ ē tūc tpe quo petiſ reſtō vt dixi ſup tex. Si.n.intelligereť gl.ſimpľr put ſonat ſequereť ꝙ ad poſitionem actoris ponentis ꝙ ipſe eſſet.xxv.annoꝝ,ꝛ reus rñdēdo ꝯfitereť cū negare nō poſſit preſumitur actorem non eſſe minorē,ꝛ ſic aliqñ onerať onere probandi minorem etatem contra hanc.l.ꝛ.l.cum te.

1 a **Inoꝛibus.** † Minor leſus ᵃ reſtituitur ē ſi nō dolo aduerſarij ſit leſus,ſꝫ ſui facilitate,ꝛ ē reſtitutio.in inte.pōt implorari durante minori etate poſt non poteſt,niſi vt.ꝟ.

SVMMARIVM

1 Iudicium reſtitutionis in integrum inchoatum non extinguiť morte rei,quia continuatur contra hæredem eius.
2 Renunciatio reſtitutiōis in integrum facta per minorem cum iuramento ualet.

1 b **Si intra etatem.** † Iudiciū reſtitutiōis in inte. inchoatum non extinguitur morte rei,ſed ꝯtinuať ꝯ heredē eius.b.o. ℄ † In gl.j.ibi non poteſt ꝛc. concordat glo.in.l.ſi iudex.ff.e.fallit tñ ſi minor cū iuramento
2 c renunciaſſet reſti,ᶜ in inte.q: valeret renūciatio per auc.ſacramenta.C.ſi aduerſus venditionem.

SVMMARIVM

1 Minori aſſerēti ſe maiorem ut induceret aduerſariū ad tranſigendum non denegatur reſtitutio.
2 Teſtis deponens de ætate,interrogatus de cã ſcientiæ,reſpondit quia eſt patruus,uel coniunctus ſuus,probat.
3 Allegare turpitudinem ſuam qñ quis poſſit.
4 Iniuriarum actione an teneatur qui dicit alicui,tu dicis falſum
5 Teſtis deponens per uerbum credo an probet,& qui hodie credit uno modo,& cras alio,an ſit periurus.
6 Teſtis qui dicit heri nō credo,pōt dicere hodie ſe credere,& q dixit heri neſcio,pōt dicere hodie ſe ſcire,nec erit falſus.
7 Pactum liberatorium interpoſitum ſuper actione bonefidei eſt nullum,quando dolus dat cauſam contractui.
8 Actio de dolo licet ceſſet ubi habet locum reſti.in integ.tñ ſecus eſt in replicatione doli.
9 Reſti.in inte.licet non ceſſet ubi poteſt eſſe conſultum per uiã exceptionis,tñ ſecus ubi poteſt eſſe conſultum per uiam replicationis.
10 Minor an poſſit liberare debitorem ſine auct.tutoris.
11 Mutatio animi non præſumitur niſi probetur.

1 d **Etutela.** † Minori qui aſſerit ſe maiorē vt induceret aduerſariū ad tranſigendū non denegatur reſtitutio ſi aduerſari' ſciuit vel ſcire preſumatur eum fuiſſe minorem,et
2 ſcit enim mentiri ſm primū intel.gl. ℄ † In tex.ibi ſanguinis primitas,ꝛ facit iſte tex.ſm Bar.ꝙ ſi teſtis depoſuit aliquē eē certe etatis,ꝛ interrogat' de cã.ſi ille rñdeat ſe ſcire,q2 ē patruus vel coniunctus ſuus pbat ꝛ dr reddere ſufficientē cãm dicti ſui faciunt infra allata h i gl.in ver.ignorare ꝙ intellige ſane ſm Bal. qñ cōſtaret teſtē eē longe maioris etatis ꝗ̃ illum de cuius etate depoſuit adeo ꝙ p ſenſuꝫ corpis de etate illius certus ēt potuerit put loquit iſta lex q̃ preſupponit ipſuꝫ fuiſſe iuuorē,ꝛ declat h plenius bal.cū quo trāſeunt Saly.ꝛ pau.de ca.in.l.j.ff.ſi cer.pe.ꝛ hñ,iꝫ ipſemet bal.i.l.teſtiū,in vlt.co.C.de teſt.ꝛ Saly.i.l.ſi minorem.C.eod.teneant ſimpľr idē qđ bar.hic.ꝛ no.ē i bar.in.l.de etate,in.ij.q.ff.ð mino.iur ſi teſtis circa aliud ſcim ꝯiuncti ſui teſtificať,ꝛ interrogat' de cã ſcie dixerit ſe ſcire,q2 eſt ſibi ꝯiūct' pbabit ᵈ vt plene no.bar.in.d.

l.j.ſi cer.pe.ꝛ in ſuo tractatu,ð teſte ꝛ ſequiť Pal.i.l.j.in.vij.col.de ſer.fu.ꝛ in auc.quas actio,in ſi.de ſac.ſan ec.ꝛ ange.in § hic nobis in auc.de he.ꝛ fal.ꝛ Ant.de bu in.c.ſñs,de pb.p illū tex.ſꝫ ꝯtrū ꝫ bal.l.data opera,in.xiij.col.C.q accuſare,ꝛ i rep.l.ij.in vl car.C.de reſci ven.q2 pbō vt ſit plena dꝫ eē ꝯcludens neceſſitate.c.j pñtia de pba.ſꝫ ꝯcorda op.vt colligiť ex no.di.bal in.l.cōnenticula,de epi.ꝛ cle.p qua di.hñ facit qđ no.p eūdē i.l.qñ ſororē,p illū tex.C.de iur.deli.ꝛ in.l.j.in ſi.p ſbi no.p gl.C.de col.de te.ꝛ in.l.titius.§ j.p illō text.de libe.ꝛ
3 poſt. ℄ † In gl.in in ver.pbare ibi.l.cū donationem.bar h im pugnat iſtã rñſionē,nã dicit ipſe ꝙ illa prima ſol.vž ꝯcludere ꝙ lꝫ quis regulariter non poſſit allegare turpitudinē ſuã,tñ fallit qñ allegat ꝯ eū q turpitudinē participauit,ſꝫ hoc reprehendit ipſe p.d.l.tranſactione,in ℞.magis ſm veri intel.gl.ideꝫ tꝫ ſequentē ſol.ꝛ cū eo tranſit Ang.ſꝫ aduerte q2 dici pōt ꝙ h minor fundabat principalē intentionē ſuã,ꝛ libello ex aliqua turpitudine ſua allegabat.ſ.ſe minorē,ꝛ reſtituendū.Et ſi ille excipiebat ꝙ liberauerat eū tãꝗ̃ maior,ꝛ ꝙ probauerat ſe maiorez,tūc replicabit aduleus,q2 pbatio fuit falſo facta p eū auunculo ſciente ꝙ pbatiōes erant falſe,vñ erit tex.hic ꝙ qñ actor tractat de dãno vitãdo pōt in replicatione allegare turpitudinē ꝯ eū,q2 ſciens fuit,ꝛ ſic ſibi nō infert dolus.d.l.cū donationis,ſeu ꝯ eũ q dolū participauit ᵉ,ad idē ē tex.i.l.vſro ſm intellec.gl.ff.ſo.ma.ꝛ tñ eſt de mēte Iac.but.bal.ful.ꝛ paul.de ca.h approbantiū iſtã ſol.ꝛ ita ēt iſtō text.ad hoc allegant Bar.in.l.iuſiuran.ꝙ eſt ꝯuentione.§.fin.ff.de iureiu.ſecus ſi tractaret actor de lucro,q2 ꝯ reū participantē non poſſet replicare de dolo.l.apud celſum.§.marcellus,ꝛ ibi p bar.ff.de doli excep.Si quũ non p nomē principalis petitiōis ſe fundaret actor ex dolo ſuo,tūc indiſtīcte nō audiť ēt ſi aduerſarius participaſſet.d.l.tranſactionē,ſm Bar.in.d.l.iuſiuran.ꝛ ad hãc ſol.vide bar.in.l.minor.xxv.ann ex aſpectu ff de min.vbi idē
4 tenet. ℄ † In ea.ibi vel tūc credit hec vera rñ dñinat h tene ꝙ proxime dixi,ꝛ iſta ſol.iuuetur tex.in ver.falſo hēs no ꝙ verbum falſo pōt intelligi re ipſa abſq3 ꝯſilio ſeu pꝓpoſito ꝙ ē no.pro teſtibus,ꝛ ēt pro illis qui aliter dicunt,tu falſum dicis nã non infertur ꝙ iſte ex certa ſcia,ꝛ doloſe loquať ꝛ ex illis verbis non infertur iniuria cū nō verbum non ſit in ſe falſum ſm Saly.hic vt eſt tex licet ipſe non alleget in auc.de fi.inſtr.in
5 princ. ℄ † Itē ex hac gl.no.ſm Bal.ꝙ rñſio facta p verbum credo,pōt corrigi,nec diceretur periurus ſi diuerſis tēporibus p verbum credit rñdit diuerſa,tñ ſubdit Bal.ſe putare ꝙ ſit
6 periurus niſi alleget cãm quare nūc credat aliter ꝗ̃ primus q2 ex prima rñſione erat acqſitū ius aduerſario all.no p al.magiſtram in.l.ij.§.ꝙ obſeruari.C.de iure.cal.idem tꝫ hic Saly.qui ēt intelligit ꝙ debeat iſte pbare illã cãm ex qua tꝫ ꝯtrium,ꝛ ita intelligit iſtã gl.idē etiã dicit Pau.de ca.ꝛ etiã Roma.in.l.qui bona §.ſi quis ſtipulatus.ff.de dã.infec.Pro quo ēt allegant no.per Spe.in ti.de poſitionibus ff.ſi.ver.itē ſi pones.facit ꝙ no in.c.ſi.in ver.ex cã,de iurein.in.vj.iſtatꝫ do.Domi.in.c.j.de confeſ.in.vj referens ita cōſuluiſſe Gaſ de caſt conſi.iiij.in rub.de cōfeſ.ꝛ allega.l.ij.ff.quis ordo in bo.poſ.ſer.ꝛ ꝙ no.Spe.in ti.de poſi.§.i.℞ ſi.j.Sꝫ Bal.in.l.j.in vlt.co.C.de cōfeſ.dixit ꝙ qui heri dicit ſe vnū credere,ꝛ hodie dicit ſe aliter credere nō eſt periurus alle.d.l.qui bona.§ ſi quis ſtipulatus.Et idem p illū tex.dicit Cy.in.xi.col.in.d.§ qđ obſeruari.ꝛ idem dicit Arch.ꝛ Io.an.in.d c.ſi.de iureiuran.in.vj.vbi dicunt ꝙ ſi p verbū credo varijs modis rñdeť diuerſis tpibus non incurriť periuriū q2 hodie pōt credere vnuꝫ,ꝛ cras aliud.Alle.l.de etate.§.ſi.ff.de interroga.actio.ꝛ hodie poſſum habere de aliquo bonã conſcientiam,ꝛ cras malaꝫ ex aliqua ſuperuenienti,alle.c.ex.inſinuatione de ſymo.ꝛ.c.vt circa.§.alioquin,de elec.in.vj.ꝛ.c.fraternitatis,in ſi.de frigidis.ꝛ ſic non requiriť ꝙ fiat pbatio cãe ſuperuenientis,ꝛ puto ꝙ ſufficiat cū iurō affirmare cãm ſuperueniſſe quo ad euitandum crimen periurij,q2 in his que pendent ab aio prout eſt credulitas ſtatur ſolo iuramento.c.paſto.de exce.c.ſi nemo de ſen.excō.facit q2 no.glo in.l.ſi cui.§.hiſdem.ff.de accu ꝛ in.§.alie inſti.de actio.ꝛ in periuriū non incidit quis ſine pꝓpoſito et
6 dolo.c.quanto,de iureiu. ℄ † Quantū ad auferendū ius acquiſitum parti ex prima rñſione ſto cū bal hic q2 allegans errorē
b pbare dꝫ iuxta.l.error.ꝛ.l.poſt diuiſionem.C.de iu.ꝛ fac.igno.ad predicta et facit ꝙ no dixit bal.in c.j.§.nor.de noui.ſen.vbi dixit qđ teſtis qui dixit heri non credo poteſt rñdere hodie ſe credere,ꝛ q heri dixit neſcio pōt dicere hodie ſe ſcire nec erit falſus,q2 poſſet ſibi veritas ineſſe poſita nulla ſequuť

a ℄ Leſus,vide bart.ſoꝫ in ꝯſi.clxvij.inc.Scri.ꝛc.ꝛ io c.ꝛſe.ꝛ l ꝯ cc.xlij.incl.circa pnc.ꝯſultatio.nis l j.col.vbi ponit an.regraſ vt minor in inte.reſ Tbo.
b ℄ Etateꝫ vide bar.ſoꝫ.i cōſi.ccxcix.in cl.caplo primū vbi pōt an mi nor reſtituatur aduerſus lapſū faſtā ſue.Tbo.
c ℄ Renūcia ſet.vide Iaſ.i auc.ſacrapub.C.ſi aduer.vē.ꝛ ale.i.l.ſciendū,in.xiiij.co.ff.ð ℞.ob.ꝛ.l.ſi duo.§.idem iuli.in.iiij.co.ff.ð iurei.T.
d ℄ Probabit adđ ale.ꝯſ.lxxxi.ꝛ vide in l.j.ff.ſi cer.pe.
e ℄ Participauit ꝛ audiatur minor q dixit ſe maiorem vide pa.de ca.cōſi.cxij.pe.ð anc.cōſi.ccxxvi.ro.ꝯſil.xij.Ang.ꝯſi.cxl.
f ℄ Idē tꝫ,ad de ꝙ idē ſequitur.d.ant.de alex.q dicit ſe hōiſſe a dño ſuo.d.alex.de Imo l.
g ℄ Atr.ꝗ̃ pus adde ange.ꝯ.cclxxiiij ꝛ an teſtis de credulitate pbet vide penn dē ꝯſi.iiij.per fran.de are.ꝯ.lxiiij.xliiij.et cliiij.
h ℄ Errorē adde ꝙ rñſiones ꝛ cōfeſſiones facte poſitioni bos,ita ðbent interptari vt vna nō ꝯriať alteri vid alex in.conſi.cli.in.v.volu.ſci.viſo proceſſu cauſe,ꝛ alex and.in conſil.clvi.eo.volo.incip.viſo proceſſu in pe.co.

dicit q́d ſiga rñdet pōnibus ⁊ apparet ꝯ̄ eū ex pōnibus p̄itimitur, q́d cum illa rñſio fuerit erronee plata aut erronee ſcripta et alexā. in cōſil. xcij. eo. vol. in pe. co. ꝙ ꝯfeſſio facta ex pōne ꝑt renocari ſꝑ tanꝗ̄ erronea añꝗ̄ ſit redacta in actis, ⁊ ſcripturis, ⁊ vide phy. frā. in. c. fi. ꝺe iur. iurā. li. vj. tb.

a ¶ Iurantē, opꝫ facit q́d voluit ro. ꝯſi. cclxxxi. vbi dicit ꝙ illud q́d dicit ꝙ ignorātia ꝓbaſ iuſo ꝙ illud eſt verum ſi concurrant alia adminicula.

neceſſario ſolſitas, ⁊ dicit ꝙ fuit de facto in ciuitate aſtenſi, pro a
quo bene facit iſta gl. licet ipſe non allegat. ¶ In ea. ib bic nō
hec diuinat, ideo tene precedentes In ea. ibi vel dici. u. ⁊c hic
7 ponitur. ij. lec. huius glo que ēt approbaſ. ¶ † In ea. ibi ſi ſta
tutum eſſet in finibus, ⁊ ſic tenet gl. ꝙ pactum liberatorium in- 2
terpoſitum ſup actione bonefidei ſit nullum ipſo iure qñ dol⁹
dedit cauſam. De quo dic vt dixi. ff. de tranſactio. l. ſub pretex
tu la. i. ⁊ ſentit gl. ꝙ cum liberatio facta per acceptilationē tra
bat ſecū exceptionē, q2 ipſo iure tollit oēm oblīonem, ⁊ perimit
actionē ipſo iure cū hꝫ vim ſolutionis, ⁊ ſic traditionis eius ꝙ
debeſ. l. ſi ex pluribus ff. de exce ⁊ inſti. qui. mo. tol. ob. ⁊ iō ſi
nunc interuenit dolus hꝫ locum actio de dolo ſicut qñ interue
nit in ꝯ̄cu bonefidei pura emptiōis, ⁊ traditio ſequuta eſt per
ꝗ̄ liberatus fuit venditor ab actiōe ex empto qua tenebatur ad
tradendum. l. ſi fundum, ⁊ ibi gl. fi. l. de ꝯ̄hen. emp. prout etiaꝫ
fuit not per glo. in. l. pe. ff. ti. j. Sed qñ interuenit ſolum pactū
liberatorium ab actione bonefidei aliud non trahit ſecum exe
cutionem, q2 non tollit ciuilem obligationem nec perimit ac-
tionem licet producat exce. l. iuris. §. pactus. ⁊ ibi plene ꝑ gl.
magnam in ver. verſaf. ff. de pac. ideo creditori datur actio ſua 3
antiqua cum pactum ſit nullum ipſo iure qñ non deuenitur eſt
ad executionem. Nec opus eſt tunc agere actione de dolo. ſed
aduerte ſꝫ Bal. Saly. ⁊ Pau. de ca. hic, ꝙ hoc dici non po
teſt qñ talis interueniat dol⁹ q pōt reddere actū nullū, q2 dol⁹
reddit actū bonefidei nullū. tūc demum vñ dolus fuit cauſa il-
lius actus vel ꝯ̄ctus, ⁊ ſic dedit actui cāꝫ. l. eleganter, in prin.
⁊ ibi no. ff. de dolo, ſꝫ hic iſte dolus ſolū fuit cū ꝙ minor aſſere-
ret ſe maiorē ergo non dꝫ reddere actū nullū. vt. d. l. elegāter.
8 §. non ſolū. ¶ † No. ex hac gl. vltra doc. ꝙ lꝫ actio de dolo ceſ
ſet vbi locum habere pōt reſti. in inte. l. omne, de i inte. reſt. ⁊
no. hic gl. Tñ ſecus eſt in replicatione doli cōceſſa a iure cōi
q2 illa non excluditur ꝗ̄uis poſſit eſſe cōſultū per reſt. in inte.
Uel dic ꝙ hic non erat neceſſaria reſtitutio poſtꝗ̄ pactū libe
ratorium erat nullum ipſo iure vt dixi in. l. in cauſe, in. ij. in prin.
9 ff. de mino. ⁊. l. iij. ⁊ ibi gl. in ver. non opꝫ. ff. eo. ¶ † Ité ex hac
gl. habes vltra doc. no. ꝙ lꝫ reſti. in inte. non ceſſat vbi non ꝑt
eſſe conſultum per viā exceptionis vt ē glo. in. d. l. in cauſe, in
gl. ij. in fi. ꝗ eſt ad hoc ſin. ſm̄ Imo. in. l. omnes, in. iij. co. ff. de re
iudi. Tñ ſecus eſt vbi pōt eſſe conſultū per replicationē vt h
in gl. Et adde ad iſtā partē gl. ꝙ ſi auunculus iſte non fuiſſet
in dolo qñ liberatio fuit facta pacto nudo tūc poſſet minor age
re antiqua actione, ⁊ ſi auunculus excipiat de pacto non pote
rit minor replicare de leſiōe niſi primo impetret reſti. in inte.
l. nec non. §. exemplo, ⁊ ibi not. ff. ex qui. cau. ma. l. nā ⁊ poſtea
. §. ſi minor, cum gl. l. de iureiu. ⁊ viſum fuit in. l. ſi ex falſis. ff. ꝺ
10 trāſac. ¶ † In ea. ibi iudicis auc. vult in effectu gl. ꝙ iſte tex.
non ꝓcederet qñ ille liberatus fuiſſet pupillus, ⁊ ſine auc. alte
rius tutoris aut ēt iudicis liberaſſet, q2 qñ liberatio eſſet ipſo iu
re nulla, iō non eſſet neceſſaria reſtitutio ēt ſi liberatio facta fue
rit per acceptilationem ꝓut fuit. ff. diſtinctum per gl. ¶ Ulti
mo adde predictis ꝙ ēt poſſet ſuſtineri quo ad euitandū per-
iuriū opi. Bal. ⁊ Saly. hic. ff. relata, q2 cum mutatio animi non
11 preſumatur. l. cū tacitum cū vul. ff. de ꝓba. ¶ † Nō dꝫ ſtari ſo
lo iuſo aſſerentis animū ſeu credulitatē mutaſſe, q2 iſtud ꝙ dꝫ
ꝙ in dependentibus ab animo ſtatur ſolo iuſo vt in iuribus. ff.
a allegatis limitatur niſi preſumptio ſit ꝯ̄ iurantē ᵃ vt ſingulari
ter no. Bar. in. l. in inter oēs. §. recte. ff. de iur. ⁊ cano. in. c. ij.
de conſti. arg. l. i. ff. de ſicca. ⁊. l. ſi non conuitij. ff. de iniurijs.

m **Minoribus.** In omiſſis ex certa ſcientia, vel ſine. minor reſtituitur. h. d. hec lex.

SUMMARIUM

1 Minor leſus non ſui facilitate, quia facit id q́d quilibet paterfa. diligens faceret, nec ēt leſus dolo aduerſarii, ſed caſu fortuito non reſtituitur in integrum.
2 Libellus ad peten. reſt. in inte. quō ſit formandus.
3 Libellus generalis pōt peti per reum ut declareſ ab actore.
4 Libellus in quo exprimitur cā, procedit etiam ꝙ non exprimātur qualitates cauſe.
5 Minor leſus ſufficit ꝙ probet leſionem.
6 Libellus in quo petitur rem venditam ſibi reſtitui procedit.
7 Sta. quòd omnes cauſe inter coniunctos compromittantur, cōprehendit minorem.
8 Leſionem cui incumbit onus probandi.

a n **Non videtur.** † Minor leſus non ſui facilitate, q2 facit id q́d diligens pſfa. faceret nec ēt leſus dolo aduerſarij ſꝫ caſu fortuito ſi dꝫ circūſcriptus, iō non reſtituitr
2 in inte. h. d. ſm̄ exēpla de quibus in gl. ma. in pri. ¶ † Et ex hac l. infert h bar ꝙ ſ libello reſtōnis in inte. agens narrare dꝫ ꝙ ē minor, ⁊ leſus ſui facilitate eo ꝙ diligens pſfa. non ita feciſſet nā ſi in libello. ſimplr narraret ſe minorem, ⁊ leſum, libellus non cōcluderet ꝙ agens deberet reſtitui vt h, ⁊ in. §. itē nō reſtituitur. cū ſi. alle i gl. idē tꝫ Bal. h q̄ limitat niſi in libello libellans aſſereret ſe eſſe circūſcriptū, q2 illud verbū circūſcriptus eſt verbū ciuile includens leſionē ſui facilitate vel dolo aduerſarij vt eſt tex. hic maxime ſm̄ vltimam expoſitionē glo. ꝓ hoc ēt allego tex. in. l. ꝙ ſi minor. §. j. cū ibi no. ff. de mino. ⁊. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minor. ff. de iureiur. ⁊ ſubdit Bal. hic ꝙ qñ in libello actor dicit ſe circūſcriptū libellus ꝯcludit ad reſtōnē in inte. vt dixi. Tñ q2 ē gñalis cū poſſit ꝯcludere in duabus cauſis. ſ. facilitatis vl' doli, iō ſi petat reus libellū declarari erit dclarandus. l. ſi. cū ibi no. ff. de anna. excep. ⁊ in. l. j. in prin. ff. de
3 eden. † Saly. hic finaliter fatetur ꝙ in libello actor ſimplr narrat ſe leſum pōt peti declarari libellū veluti gñalem, ſꝫ ſi non fuit petitꝫ nō vitiaret ꝓceſſus. ⁊ ex ꝓbatis in cā apparebit an ꝓ actore ſit ferenda ſnīa vt q2 ꝓbauit ſe leſum ſui facilitate vl' dolo aduerſarij. nā tunc obtinebit alꝫ non alle. no. in. d. l. ſi. ⁊ in. §. alie. in gl. ma inſti. de actio. Paul. de ca. ēt ꝯcludit ꝙ ſi nihil fuit oppoſitū ꝯ̄ libellū ꝓcedit iudiciuꝫ, ⁊ inſpicienſ ꝓbationes ex quibus intelligeſ declaratū eſſe libellū, arg. l. ij. ff. de iu di. ſꝫ ſi reus voluit a princ. añꝗ̄ fierent ꝓbationes opponere de ineptitudine libelli fateſ ꝙ pōt opponere, ⁊ ēt iudex ſuo offō pōt illū libellū tanꝗ̄ ineptū reijcere p. l. ſ. cū ibi not. ff. de off. aſſe. ſ̄ctis his q̄ no. bar. Et ſi oppo. tali exceptiōe iudex ꝓcederet ad diffinitiuā non valet ꝑ not. per gl. repetitā ſing. inſti. de obli. xi. gñali, in prin. in. ⁊c. in fin. q̄ vult ꝙ ſnīa lata ſup inepto libello ſit nulla, ⁊ no. Bal in. l. actoris, de re. credi. et Ant. de but. in. c. examinata, de iud bal. in. l. verū. §. ſciendum ff. de mino. ꝑ iſtum tex. cū ſe. ⁊ꝫ idē ꝙ Bart. hic, ⁊ ſubdit reprobando vnā opi. ꝗ̄ ſentit ibi gl. ꝙ non ſufficiat minorē ſimpliciter ꝓbare ſe leſum, q2 ꝓbatio dꝫ de neceſſitate cōcludere. l. neqꝫ natales. ff. de ꝓba. c. in pñtia, de ꝓba. de mente Barto. in. d. l. ſciendū, ⁊. l. minor, ſin magiſtratus. e. ti. vbi ēt ēt ꝙ nō requiriſ ꝙ ſpecificetur in libello in quo fuit cōmiſſus ille dolus aduerſarij vel facilitas minoris vt ibi ꝑ eū ⁊ Bal. ibidē, ſꝫ Spe. in ti. de reſt. in integ. §. qualiter, ⁊c. ſed nunqd minor petens ⁊c. dicit ꝙ ſatis eſt in libello narrare de leſione ſimpliciter nō facta mentione de dolo vel facilitate p. l. minoribus, ff. inte. ff. eo. refert tñ Uber. de bo. te miſſe ꝯ̄trium per. l. ij. ff. ſi ſe pius in inte. reſt. poſtu. ⁊ q2 in inte. reſti. cōcediſ cū cauſe cognitione. l. oēs. ff. e. aut. de hn. in. c. j. ⁊ in. c. ꝯſtitutus, extra. e. ſequiſ ſimplr opi. bar. ſꝫ Imo. dicit ꝙ cōis opi. vꝫ eſſe ꝯ̄ barr. ex no. per. Spe. in loco p̄alle. p. d. l. mino. ⁊ per. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minor, ⁊ plus ſentit ipſe per dicta iura ꝙ ſufficiat ſimpliciter ꝓbari leſionē, q2 preſumptiue ꝯcludit libellus, ⁊ ꝓbatur de leſione ſui facilitate, ⁊ ſatis eſt ꝙ libellus p̄ſumptiue cōcludat. l. oēs. §. lucius, ⁊ ibi bar. ff. q̄ in frau. cred. l. dolū, cū ibi not. ff. de dolo. Pro hoc facit ſm̄ eū in. d. c. cōſtitutus, qñ quis in ꝯ̄ctu aſſerit ſe tutorem vl' illū actū facere tutorio noie, vt no. in. l. ſciendū. §. tutores, cū ſi. ff. q ſatiſd. cog. ⁊ plene per Bar. i l. j. §. nūciatio. ff. de oper. no. nū. ⁊ ita ⁊ minor eo ipſo ꝙ aſſerit ſe minorē, ⁊ leſum vꝫ ſatis dicere ꝙ ex facilitate ſue etatis fuit
4 leſus. † Et ꝓ iſta opi. optime facit ꝙ no. voluit Imo. in. c. ſi. lib. ob. ⁊ Bar. i. l. j in prin. ff. de eden. vbi ſignanter dicunt ꝙ ſatis eſt exprimere in libello cām dato ꝙ non exprimantur ſue qualitates vñ dicunt ꝙ ſi peto centum a monaſterio que ſibi mutuaui non habeo neceſſe dicere in libello ꝙ fuit cōuerſum i vtilitatez monaſterij, q2 dicēdo mutuū intelligiſ ꝙ bene valeat adeo quod actionem intentatam producat, ⁊ ſic pꝫ quod ſit verſum in vtilitatem eccleſie iuxta. c. primum cum ibi nota. de poſito in auct. hoc ius, cum ibi nota. de ſacr. ſanc. eccleſ. ita ergo ⁊ i ꝓpoſito pōt dici ſi ꝓcedit libellus gñalis ſine expreſſione cāe, vt q2 ſimplr dico minorem reſtituendum non expſſa cā. ſ. q2 ſum leſus, vt. d. l. ſi. ⁊ ibi no. ff. ꝺ an. exce. ⁊. c. abbate, de re iudi. in. vj. ⁊ no. in. d. l. j. de eden. ¶ Quanto magis dꝫ ꝓcedere ſi exprimo cām gñalem. ſ. q2 ſum leſus, arg. l. j. in princ. ff. de rei vxo. act. ⁊ ꝙ no. Bar. in. l. j. in prin. ff. de eden. fateor ꝙ qñ iſtū libellū vel aliū libellū gñalem reus non peteret declarari, ſed opponat ꝓcedendū non eſſe in cā, eo q2 obſcurus eſt libellus,

libellus, tunc index non dꝫ dicere libellū declarandū ex quo non petitur, ſꝫ dꝫ libellū reijcere, ita ſingula. l er oixit Spe. in tit. de libe. concep §. fi. ver. cāſ probaſ in c. ti. de lib. ob. ⁊ ibi no. Anto. de bu. ⁊ iſtud eſt qꝫ voluit ſentire Pan. de ca. b ti retulit. Jdꝫ non habet declarari qꝫ tē ne menti vr. in ſis cauus ñ petere qꝫ libellus generalis declaretur, ſed oppone qꝫ non eſt
5 ſuper eo pdicendū. † Anq̄tum aūt imo dicit qꝫ ſatis eſt ſimpliciter pbare leſionē nō approbo, ⁊ 3ꝛinm iꝫ poſt glo. in d. §. ſciendū, qꝛ pbat lo dubia, ⁊ non ꝫcludens interpretaſ ꝫ pducēte. d. c. in prīn. Libellus aūt bū interpretaſ p libellātē. l. ſi qs intentione. de iudi. Nec ob. tex in d. l. minoribus, ⁊ in d. §. ſi minori, qꝛ illa iura ſupplentur per. d. §. ſciendum cū ſeq. vel p hanc. l. cum ſi. Uel dic qꝫ in. d. §. ſi minor probanti ſe circūſcriptum qꝫ imponat doctum aduerſarij vel facilitatē minoris.
6 ¶ † Predictis ēt adde id qꝫ ſingulariter voluit Ant. de but. in. c. cōſtitutus, de reli. do. v. cꝫ qꝫ ſufficit qꝫ minor petat rē qꝫ vendidit ſibi reſtitui q̄uis non petat ſe reſtitui in inte. aduerſus ꝫctum, ⁊ ſic non petat reſcindi ꝫctum, ⁊ tūc pcedet libellus, qꝛ petendo q̄ñ. l. reſtitutionē rei vr tacite petere antecedens. l. reſti. in in e aduerſus ꝫctum p id qꝫ not. ibi in gl. facit
7 l. illud de acq here. ¶ † Pōt ēt exemplificari iſta. l. in eo q abſqꝫ caſu fortuito ſenſit dampnum, iñ eius eſt iure cōi vrū non reſtituātur vt qñ fecit illud ad qꝫ de iure cōi vel municipali tenebatur vt ſi ſtatuto dicat qꝫ oēs cāe inter cōiunctos cōpromittanſ. nā ſtatutū cōprehendit minorē. l. ſine hꝫ de. ff incivi. alias eſt. l. minorē §. lucius. ff. de admi. tu. nec. gi. in. l. ij. ꝭ. que ſit lon. conſuet. certe iꝫ cōpromittendo minor dicaſ ledi. l. ſi minor xxv. an. l. filio. § i. ff. de min. ſi non reſtituitur, qꝛ vtitur iure cōi qꝫ ligat oēs in illo loco ita loquiſ Bal Saly. ⁊ pau. de ca. h qꝫ ē no. Jdē ēt in Ange. in. l. plures, in prin. ff. d pac. vbi
a vult qꝫ minor poſſit facere dcm̄ cōpromiſſum tanq̄ꝫ neceſſariū, ⁊ ſic pōt remittere id qꝫ deberet pupillo qñ remiſſio eſt neceſſaria vt ibi dr in prin. et iſtud puto verū. licet Bar. in. gl. incipiente queritur an ſtatutū de cōpromiſſo, ⁊ in coſi. inci nunquid tutor tutorio noie cū quo tranſit Pet. de anc. in repe. c. canonum ſtatuta, de conſtit. in ver. circa iſtos minores cōſuluit ⁊c. teneat ꝫtrium per aliquas rationes vt mihi vr ſatis debiles, ⁊ maxime qꝛ minor leditur cōpromittendo cū non poſſit appellare a ſnia arbitri. d. l. ſi minor. § i. ēt dñt qꝫ ſtatutum dꝫ intelligi de habili ad cōpromittendū. l. vt gradatiꝫ. § ſed ſi lege, de mu ne. ⁊ ho. put plenius p Bar. in. d. cōſi. videre potes. Sed in
3 p ſupius dicta tene primam opi. Ex dictis ꝫ p3 rñſum ad. d. l.
b ſi minor, nā ibi de iure cōi qs nō cogebaſ ad cōpromittendū, ſecus pp ſtatutū, ergo minor nō dꝫ reſtitui vt h. ¶ Preterea
4 a ſnia arbitri de neceſſitate electi bñ pōt appellari ſm magis cōem ſniam in. l. fi. ⁊ ibi no Bar ꝭ. de iudi. ⁊. c. ab arbitris, de offi. dele. in. vj. alias dixi plene in rub ſru in. l. j. ff. ſol. ma. ⁊ ita pro parte alias conſului, ⁊ obtinui in ciuitate parme ¶ Glo. ma. hic refert quedam obſcura verba que in voce declaraui, ⁊ qꝛ nullā vel modicā hñt vtilitatē non ſcribā ¶ † Extra que
8 rit hic Cy. ⁊ Ray. cui incūbat onus pbādi leſionē, vide per Bar. in. l. j. ꝭ. ſi aduer. cre. ⁊ in. l. prediorū poſt gol. ⁊ ibi etiam per Bald. ꝭ. de predijs.

De filioſamilias mino. Rub.

SVMMARIVM

1 Minor fideiubens ēt pro pte reſtituiſ in integ niſi ſucceſſerit.
2 Minor non reſtituitur aduerſus ſuam obligationē
3 Minor ſe obligans pro patre an reſtituatur in integrum.
4 Minor an & qñ, & qūo reſtituatur aduerſus obligationem factam pro patre.

1 **Filiusfamilias.** † Minor fideiubens etiam p
2 pte reſt. in inte niſi ſucceſſerit. h. d. ¶ † In gl. ibi iure minoris ꝫtra, nam ibi minor ſe obligauit, idō non dꝫ reſtitui aduerſum ſuam oblōne cū in ibi obligauerit oñm cuius procurator erat, ⁊ ſi concederet ibi reſt. in integ. procuratori aduerſus ꝫctū nō poſſet cōcedi qn pdeſſet dño qui erat maior, ſꝫ h potuit cōcedi reſtō fideiuſſori abſqꝫ eo qꝫ pdeſſet pri. l. aūpe. ff. d mi. ⁊ ad h̄ adde bonā gl. l
3 iij §. ſꝫ vtrū, in ver. reſtitui poteris, co. ti ¶ † In gl. in verſi. ſucceſſit ibi prima qꝛ non eſt leſus ⁊c. nā ut dico qꝫ filius poſſet ꝫueniri ex pſona pris tanq̄ꝫ heres quo tamen nihil haberet reſtitutionē aduerſus obligationē patris. Jdꝫ cꝫ poſſit tanq̄ꝫ heres vel ſuis cogi ad ſoluēdum̄ tenetur h licet nō dicaſ leſus in ſua oblōne inſpecto effectu, intellige ū ſemper niſi hereditatē pꝛis q ſoluendo non eſſet oudimiſſet cū beneficio inuentarij, vt declarat Bar in. l. gñaliter. ff. de fideiuſ. ⁊ dicitū fuit in. l. debitori. ꝭ. de pac ¶ In ea. ibi, non lrſus declara vt pxime dixi pcedenti.
4 ¶ † Jnes. in ſi interrogis erat qꝫ cōcederet reſtō filio ſi pro modica pte erat hꝫs cum remanet leſio, qꝛ forte pcepit ex hereditate minus q̄ꝫ ſit illud in quo teneſ, vñ gl. iꝫ ꝫtinꝫ
a p iſtā tex. indiſtincte loquentē. Intelligas tñ * qꝫ nō pōt reſtitui. i. aduerſus oblōnē ſuā q̄ꝫ hꝫ eſt p rata quote p qua eſt inſtitutus heres. ſ. pro reſiduo nulla ſubeſt rō quare non poſſit, cū non poſſit extingui oblō niſi p rata qua ſucceſſit. l. ſi vxor cum ſi. ꝭ. de bo. auc. iudi. po. nec iure hereditario poſſit conueniri niſi pro hereditaria portione.

SVMMARIVM

1 Filiusfa. minor reſtituitur aduerſus mutuū, niſi iuſſus patris interuenerit, vel iuuetur macedoniano.
2 Filiusfamilias an & qñ reſtituatur aduerſus mutuum.
3 Reſtitutio in inte. denegatur minori aduerſus mutuum iuſſu patris factum.
4 Pater an & qñ poſſit conueniri pro contractu, vel delicto filii.
5 Mutuum factum filio familias, an & qñ poſſit peti.

1 **Si frater tuus.** † Filiusfamilias minor reſtituitur aduerſus mutuum niſi iuſſus patris interuenerit vel iuuetur p macedonianū. h. d. ¶ No. qꝫ tui[n] exceptione macedoniani non pōt recurrere ad reſti. in inte. ⁊ ſic vꝫ hic tex apertus ꝫ glo. in. l. in cāe, la ij. in prin. ff. de minori. ⁊ ꝫ gl. in fi. ꝭ. eit. l. que vult qꝫ lꝫ cōpetere poſſit exceptio non tñ pro
2 hoc ceſſat reſti. in integ. ¶ † Et p opin. iſta ꝫ illas gl. vꝫ eſſe tex in fi. in. l. ij. §. ait pretor. ff. de mino. Ad idem tex in. d. l. in conſe, in verſic. actio Pro hoc etiam bñ facit gl. in d. l. minoris ꝭ. de in integ. reſti. vbi tunc ontilio replicationis excluditur a reſti. in inte. ⁊ tñ replicatio nihil aliud eſt q̄ꝫ exceptio. l. i. ff. de excep. ⁊ iſta opin. vr verior q̄ꝫ ēt iꝫ hic Ray qñ per exceptionē eque qñ poſſet eſſe cōſultum per reſtitutionē, iſta epl. ēt per iſtum tex. ſequiſ Pon. de caſt. hic, ⁊ bal. in. d. l. in conſe. Cy. aūt hoc non decidit, nec ēt Saly. aliqd clare firmat, bar. aūt ē in. d. l. in cāe, ſimplr trāſit cū gl q̄ꝫ ēt ſingu. ſeqſ Jmo. vt
3 retuli in d. l. de tutela. ¶ † Jtē no qꝫ in mutuo facto filiofa.
b iuſſu patris denegaſ filio reſtō * in inte ⁊ h ⁊. §. ſed vtrū, verſi. proinde, ⁊ rōnem ſpālitatis in mutuo vide ibi per gl. in verſ.
4 excepto, ⁊ per Cy. hic. ¶ † In gl. j. ibi qꝫ non plꝫ ⁊c. qꝛ gl. eſt intricata, ⁊ male declarata ſic concludo qꝫ aut pater cōueniſ p prio noie ex ꝫctu filij ex q̄ teneſ d peculio vel qꝫ iuſſu, vel de in rē verſo, ⁊ non reſtituiſ vt. d. §. ſed vtrū, aut filius cōueniſ in caſu in quo pr̄ non teneſ de peculio niſi lata ꝫ filiū ſnia vt puta ex delicto filij. l. quotiens, cū ſe. ff. de noxa ⁊ tūc pr̄ aū ſniam pōt etiam p filio inuito petere reſtōnem in inte. q̄ pderit ipſi pri, qꝛ ſi filius fuiſſet cōdēnatus potuiſſet pr̄ de peculio conueniri, ⁊ hic ē caſus, in. d. l. patri, in pn̄ ſm pmā lec cōiter approbatā, ⁊ rō dūe eſt p iſtū caſum, ⁊ pcedentē qꝛ difficilius infringiſ oblatio iā cōmmenda ar. l. pſe furioſo, cum ſi. ff. de his q ſui iui vel alie. iur. aut cōueniſ pr̄ vt legitimus defenſor vel adminiſtrator, ⁊ ſic cōueniſ noie filij, ⁊ per ꝫñs inſolidū ſicut tenetur filius, nō aūt ꝫueniſ pr̄ de peculio, vel qꝫ iuſſu, ⁊ tūc gl. iꝫ qꝫ inuito filio pri nō deſ reſtō in inte. ⁊ puto verū Intelligas qꝫ nec inuito nec volēte filio iſto caſu dareſ reſtō patri ad cōmodū pris qꝛ aliter ſequereſ qꝫ ſi cōueniretur poſt a pr̄ ſuo noie de peculio pcedē cā p ſibi patri pdeſſet reſtō ꝫ. d. §. ſed vtrū ⁊ iſtud vr certū iꝫ gl. in. l. pri, in. ij. lec. tenent ꝫtrium. doc. h cōiter trāſeunt cū iſta gl. lꝫ predicta non declarāt ¶ † In gl. i ꝫ.
5 nec ꝫ ſenatuſcō facit. l. verū. §. itē non reſtituiſ. ff. de mino. ſ ⁊ pōt ēt rñderi ad. d. l. d pupillo, qꝫ aut q̄riſ de bñficio macedoniano ⁊ illud ceſſat oīmō pecunia accepta fuerit mutuo in cāꝫ neceſſariā q̄ꝫ qd poſtea factum ſit de pecunia, vt ibi in fi. aut q̄ritur de bñficio reſtōnis in inte ⁊ illud nō ceſſat ſi poſtea pecunia p ditaē vt h in fi. ſec[9] ſi caſu fortuito ſit amiſſa, qm̄ ſi mutuū fuit ſolēniter fm, ⁊ e c cā neceſſaria non reſti tuiſ. d. §. item non reſtituiſ, ⁊ ad hoc vide Cy. ⁊ bar. i. l. ſi. in pe. ⁊ vl. q. ꝫ. ti. j.

a ¶ Tñ, vide in. l. ſi filiuſ fa. ff. q iuſſ co. ⁊ ſ. in p mod ⁊ in. l. ſi dubiteſ. §. ſi fili[9] ff. de fideiuſ. vbi habes an fili[9] poſſet eē fideiuſſor ⁊ an poſſet pro pre fideiubere vide bal. in. l. filiusfa. ꝭ. de fideiuſ. ⁊ in lege ex. aliꝫ. ꝭ. quod cū eo. ⁊ doc in d. l. ſi. n[9] ff. q ſatiſ. co. Tho.

b ¶ Reſtō ad dō in ro. ſin. ſn. vbi dr qꝫ neſcie vñ h qꝫ cū fili[9] ſit magis prīnſ legitime in mutuo q̄ꝫ i aliis ꝫ ctibus, ⁊ ſibi dō negaſ reſtō cū ſatis ſit qꝫ ſalſus pris pnet cū bñficio macedoniani ⁊ qꝫ in pnato examine vñ ſcholaris fuit interrogat[9] ⁊ qꝫ vſe nec vn[9] ali[9] doſcivit rñdere p la dio gratia.

¶ Uit ale. i. l. ſingularis, in viij col ff ſi cer. pet. Tho.

De fideiuſſoribus minorum. Rub.

SVMMARIVM

1 Reſtitutio conceſſa minori non prodeſt fideiuſſori.

a ℭ Quid ſit iudiciũ p̃leſ ſut ſpẽs qs p̃ſeqr ſpe i i.l.i.ö ſu. §. i. & ij. & iö or tru.ö iu. in pſali nicro, & vide taſ. bq po ni ſepte3 p̃nci pales ſpẽs, & vide ta.i.l. edi ta, in. ſuj. col. C. de eden. & pleniſſime de iſta maã p and. barb. in ru. extra eo. Tho. b ℭ Fiſco, ad de ale. gl. exiuij. v. libeo. ℭ Unde tel. ſru. x̃ e. vbi ñ itau nep̃ puat quent bñficio en ut in crimi na.e. Tho. c ℭ Mixtũ, ana, pit de ſim p. iuni ventat cãue mixt' vide an. gſi exceuij. & gſ. eccl. p. u. co g. cexuu. vbi ponit q itãe itanu to q illẽs be oni exſcm oiẽ ga à vigore iu ſtiñ oebitcre ditcr poſſit ca pi, q ſi iniſm careret noie ce lareo vel aliq ala lo enitate q vigore illus in iui oebitor nonpo. erit ca pi13 gteiſ' fue ru oebitu put in inſtro cõtinet, & ſic ſicta in tunca cõfeiſ tiona cu inſtro iteatiũ nõob. d ℭ Mixtus ör. d. taſ. cauẽ dn q deſtrue renſ ieſt. cañ. cu non vid. at quaſr potiñ of ca mixtu indi. cu tota agitur ad remotionẽ nec iuõ ll venit applicãdũ pti. e ℭ Dotis, ſe cus e l ſolone, qr recipiendo lorte p̃iudicat i acceſſorijs. l. tu. ff. de eo q cer. lo tancia oi. bau. i. l. ij. ff. n ge coll. lepi' m calculata cõ ſug ſone p̃iu.

1 Fideiuſſori an & qñ proſit reſtitutio in integrum facta ſuo principali minori.

3 Fideiuſſor minoris an & qñ poſſit conueniri.

c Poſtquam. † Reſtitutio gceſſa mi non nõ prodeſt fideiuſſori, ideo ſi fideiuſſor ſoluat vel ad ſoluendũ cõdẽnatus ſit repetẽ põt a minore, niſi minor aduerſus fideiuſſore reſtõnẽ petat. h d. ℭ † Et 2 rõne m huius. l. vide in. l. cũe, la. j in p̃in de mino. ℭ Et ſimi la hanc. l. p̃no niſi fideiuſſor ſuccederet minori p quo fideiuſſit, qr tunc ex perſona minoris petere poterit reſti. in inte. aduerſus fideiuſſorẽ vt eſt tex. i. l. ſtichus. §. q vulgo, ſʒ vnã lec. ff ö ſol. & non ẽ aliбi ſʒ Dy. & do. ibi de cuius intellectu vide plene p bar. & alios, & plus dr valde ſingulariter bart. & Jmo. ibi iſtã. l. limitari niſi fideiuſſor gueniret a creditore, et minor geſt debitor principalis cõpareat ad fideiuſſoris defenſionez & ex p̃pria pſona excipiendo dicat peto fideiuſſorez reſtitui in integ. q quidẽ facere poterit tanq̃ defenſor neceſſarius ad p̃priũ cõmodũ, qr fideiuſſor erat habiturus regreſſuz ꝯ eũ. ut. l. idẽq. §. gñaliter. ff. mã. ſʒ Rap. cu. ibi & Pau. de ca. tenẽt ꝯ triu, qr decnõ ẽ vera defenſio ſpectãs ad minorẽ nec ſua intereſt cũ nullo caſu habitur' ſit regreſſuz fideiuſſor ꝯ minorẽ cũ minor aduerſus fideiuſſorẽ reſtitui poſſit, vt hic. Et h ẽ q ſic nõ gſider aut bar. cuius opi. male põt defenſari, reliqua q̃ p̃tinẽt ad 4 intellectũ. d. §. p vulgo, omitto, qr longo ſermone opus eſſet. 3 ℭ † Ultimo no q ſi minor vendit rẽ q̃uis p̃mittat ſeu teneat ñ moleſtare ẽptorẽ nec rẽ euincẽ aſs, teneat ad dupliũ nõie eui d ctiõis ſi dupliũ p̃miſit vel ö iure cõi i aliqb' caſib' de qb' in. l. ẽptori. ff. de euic. Tñ ſi ꝯueniat ö iure ſpãli. i. p reſtõnẽ i inte. fideiuſſor eius tenebiſ vt h, ſi aũt veniret ꝯ ö iure cõi vt qr ii ẽ taret remedium. l. ij. de reſcin. ven q gdez nõ gcediſ ſpãli p ſonea tunc fideiuſſor teneaſ bar. h dubitat. Tñ doc. cõiter tenent q ſic per tex. J. i. pxi in ſi. & in. l. exceptiones q̃ pſone. §. rei de excep. ℭ In gl. ij. ibi cõſuetudo, voluit ut. l. ſi pignore §. ſi. ff. de pig. act. ℭ In ea. ibi precium amiſit &c. ad qd reſtitu endũ tenebiſ minor vẽditor, & ad id intereſſe ẽptori. l. ſup empto. & l. ſeq. de euic. J. niſi reſtituatur in integ. ℭ In ea. in fin. ibi. l. & ſi his, dic melius vt vbi per glo. & doc. in tertia ſolutio.

De iudicijs. Rub.

❧ SVMMARIVM ❧

1 Iudicium quid, & quotuplex ſit.

2 Iudicium multas ſignificationes habet.

3 Iudiciũ mixtum dicitur ubi p aliquo delicto ĩponitur poena. quæ pro parte applicatur parti, & pro parte applicatur fiſco.

4 Iudicium mixtũ quando & quod dicatur.

ℭ In gl. in. potes vltra gtinuationẽ gl. aliter cõtinuare, vt hic e p Cy. & Bar. in ru. ã ö pac. ℭ † Extra gl. qrit qd ẽ iudiciũ, & g & põt diffiniri q ẽ act' legitim' trium pſonar in iudicio gtendẽ tiũ. ſ. iudicis actoris, & rei. c. forus. §. in eũ, de ver. ſig. ſm Joã. mo. in ru. extra. c. in. vj. & ſuit de mẽte Azo. h in ſumma, & idẽ Bar. in rub. ff. eo. ſʒ hec diffinitio nõ vſ bona, qr cũ ſuo diffini to nõ gueritiſ. l. prima. §. dolo. ff. de dolo, & quod non cõuertatur patet, qr plerumq̃ iudicium dſ lʒ non in eueniat niſi iudex, & re' v. in iudicio ingſitionis vt in c. qualiter & qñ de accu. & plene no. in. l. ij. §. publico. ff. de adul. ze. Uñ ſm. d. cardi. & Jmo. in ru. extra e. põt ſic diffiniri, iudiciũ ẽ inueſtigatio q̃ ſm iuris ordinẽ p varios modos ad eliciẽdã veritatẽ, & ad elic eiã cuſtodiẽdã faciat iudex, & iſto mõ accipiſ ibac ru & qr ois diffinitio piculoſa ẽ vt. l. ois diffini. io. ff. de re. iu. & in hoc ẽi ñ 2 gſiſtit magna vtilitas iõ pitranſeo. ℭ † Multos alias ſignificatiões pt habere hec dictio iudiciũ. vt p gl. l. § p̃terea, & §. iudiciũ, inſti. q. non eſt pmiſ. fa. teſta. & p gl. & Jmo. in rub. ff. ö pub. iudi & per glo. in. c. iudigs, de reg iu in. vj. & ibi pleni' p Jo. an. in mercu & Jo. mo. in ru extra. e. in. vj p Arc. iv. di. p̃ cepta, p Hoſt. in ſumma de iud in p̃n p Cano. in ru. extra eo. in antiqs, p Alb. de roſ. in ſuo dictionario in ver. iudiciũ. & accipiendo iudiciũ put accipiſ hic p inſtãtia ſeu ordinatione cãe l. pperandum §. j. & fere p totã mã. l. J. e. & no. gl. i. d. §. p̃terea pur. 3 diffinitum eſt eẽi videdũ quotuplex ſit iudiciũ, qr hic in ru. dr de iudicijs, & non ö iudicio, & dic q eſt multiplex, quoddaʒ criminale vt qñ pena ẽt pecuniaria p delicto venit applicanb da fiſco' ſecus ſi pena etiã ex delicto veneriſ applicãda parti vt eſt ſcã doctrina gl. in. l. pretor. in p̃in. ff. de ſepul. vio. q̃ ad h ſin. eſt ſm Jmo. in rub. ff. de pub. iudi. Adde tñ ſimilez in. l. i. & hoc ibi ponderat Saly. C. de ſepul. vio & aliã in. l. aut dãnũ, in p̃in ff. de pe. Quoddam vero dſ mixtũ iudiciũ vt habes meliorem iex. de iure hic exemplificantez in. c. tue, de procu. ſm intellectũ Ant. de bu. ibi, iö dſ iudiciũ mixtũ, qr ex illo iudicio accuſator conſequebaſ cõmodũ pecuniarium. ſ. lucrum dotis pp adulterium de quo vxorem accuſabat iuxta. l. cõſenſu. J. de repu. & in hoc hʒ inſtar. ciuilis iudicij, licẽ hʒ inſtar crimi 3 nalis, qr petebaſ imponi pena ſeparatiõis thori, † ex quo intellectu infero vnuz q eſt no. & quotidianum q vbi p delicto veniret de iure cõi imponẽda pena p pte applicanda fiſco p pte parti tale iudiciũ diceretſ mixtum. Et iö ſi ſtatutum odioſum exorbitans faceret mentionẽ de iudicio ciuili vel criminali nõ c cõprehenderet tale iudiciũ tanq̃ mixtũ,' qr ſtatutum exorbitans vel odioſum loquẽs in ſimplicibus non cõprehendit mixtũ. l. vim paſſam. §. preſcrip. ione. ff. de adul. e. & nota. in ſpecie Bar. in. l. certi cõdi. §. qm. ff. ſi cer. pe & Ang. in. l. ſi ius ſcriptũ de lib. & poſth. Mo no. qr in p̃poſito non inuenies hoc ſpãliter ſcriptũ. Uel. ſm imo. in. d. c. tue, nõ dſ ibi iudiciũ mixtum pp illud lucrũ dotis, qr ibi nos dr q ad tale lucrũ ageretſ. Sʒ ideo ſm eũ dr mixtum, qr pena ibi ſeparationis thori concernit publicã vtilitatẽ ſicut reliq̃ pene criminales. l. licitatio. §. q illicite. ff. de pub. Nec ẽi pcedereſ ad inſtar ciuilis cauſe, eo 4 qr non concernit cõmodũ pecuniariũ. † Ex quo intellectu infero quod vbicunq̃ pro crimine agitur contra tutorem vt tanquam ſuſpectus remoueatur ſeu contra prelatum, vt pariter d remoueatur pro crimine tale iudicium dicitur eſſe mixtum.' Equiparatur. n. iſti iudicio, de quo tractaſ in. d. c. tue, vt ex p̃iſe no. Bar. i. l. nõ ſolũ. §. ſi p illum tex. ff. de pcu. q not. p ſtatuto. vt dixi. ℭ Itẽ quoddã iudiciũ dſ eſſe ordinariũ qddã e extraordinariũ vt hẽs exẽplũ p gl. or. i c. qm ꝯ, i ver. extraordinario iudicio, de proba. & in. d. c. dilecta, de ſen. excõ. in. vj. & tex. cũ gloſſ. in. l. ſi filius. ff. ſi cer. pet. ℭ Itẽ eſt quoddam iudicium ſummarium, & quoddam plenarium, vt in cle. ſepe, de verbo. ſig. & in cle. diſpendioſam, de iudi ℭ Itẽ eſt quoddã iudiciũ incidens, quoddam principale. ℭ Itez quoddam vniuerſale, quoddã gñale, ö quibus plene per Spe. in ti. de iud. §. j. & ij.

❧ SVMMARIVM ❧

1 Litis conteſtatio facta ſuper ſorte, ac etiam in parte uſurarũ quo ad reliquas uſuras non præiudicat.

2 Vſuræ poſſunt peti de per ſe abſq; petitione ſortis.

3 Vſuræ an & quando poſsint peti abſq; ſorte.

4 Vſuræ poſſunt peti abſq; principali ſi pars nihil opponit.

5 Vſuræ pñt peti abſq; principali ſi petuɔſ conditionaliter, ut hic.

6 Acceſſoriũ nõ extinguiſ extincto principali, in caſo de quo hic.

7 Acceſſoriũ an poſsit ſup eo p̃nunciari ommiſſo p̃ricipali, ubi iudex reſeruaſſet ſibi cõdẽnationẽ ſup offõ iudicis mercenario.

8 Acceſſoriũ q uenit offõ iudicis mercenario nõ extinguiſ, ſi principale fuit extinctum morte, & non per ſniam.

9 Acceſſorium qd uenit offõ iudicis mercenario non perit, ubi p ſniam latã ſuper principali iudex ſeruaſſet ſibi condemnationẽ ſuper acceſſorio.

10 Lis dſ inchoata p litis cõte, ſed iudiciũ incipit à citatione.

11 Lit, cõte. an iducit nouationẽ quo ad ĩpediẽdũ curſũ uſurarũ.

12 Vſuræ decurſæ pendente iudicio non poſſunt deduci offõ iudicis mercenario in ſniam ferẽdam ſuper p̃ricipali, ſed ẽ opus ſeparato iudicio.

13 Snia arbitri an producat actionẽ utilẽ in rem, ſi ſit lata in reali.

14 Citatio an requiratur in executione ſententiæ.

15 Actione antiqua poteſt quilibet conueniri poſt ſniam.

1 Iudicio cepto. † Per. lit. cõte. factam ſup ſorte, ẽt inparte vſurarum ad reliquas vſuras iã decurſas vſ ẽt diſcurrẽdas nõ p̃iudicaſ. h d. ſm vtrãq; lec. q̃ p̃poniſ in glo. in verſi. vſurarum. ℭ Hoc nu. e primã poſitã in p̃in. d. gl. q petitio ſortis non p̃iudicat quo ad impediẽdũ curſuz vſurarum pẽdẽte iudicio. 2 ℭ † Scdo no. q petitio ſortis & de p ſe nõ ĩpedit qn nouo, et ſeparato iudicio poſſint peti vſure. q tñ ſane intellige vbi finitum erat primũ iudiciũ p ſniam gdẽnatoriã nã anq̃ finitũ eſſet nõ poſſet accumulari ſm iudiciũ in quo lientareſ actõ ex ſtipu 3 latu ad vſuras vel ad aliud acceſſoriũ vt. l. fundi. ff. de excep. &

non eſt

nõ ē alibi ff. z bal. frepe. padua. ſ. l. edita, j xix. co. ff. de edē. & p bal. in. l. ex diuerſo. §. j. in pri. ff. de rei. ven. & ē rō qꝛ vbi poſſibi le ē ſup p̄io iudicio ferri ſniaꝫ abſolutoriā q̄ habeat pro ē exe cep. rei iu. in ſecundo, ſemper cumulatio impeditur. d. l. fun di, & l. fundum eo. ti. & fuit viſum poſt Bar in. l. edita

3 ¶ † Ex quo inferebat ſignanter ſolus Ray. hic qꝫ illud pro cederet qñ reus in preiudicio ſortis negaſſet obligationē con tractam, ſed ſi confeſſus fuiſſet obligationem ſor is preceſſiſſe ſed diceret ſortem nunc fuiſſe ſolutam, vel ſibi factum eſſe pac tū de non petendo ſortem ſecus foret. Nā tunc bene poſſet cu mulari petitio vſurarū pro eo tempore pro quo non appareret negatiuam ſortē fuiſſe apud reū, qꝛ abſolutoria ferenda ſuper iudicio ſortis non appareret exce. rei iudi. ſuper ſecundo iudi cio cui non ꝯdiceret inſcepta confeſſio debitoris qꝫ eſt nota. pro limitatione d. l. fundi, & l. fundum, & etiam vt eſſe de men

4 te Gui. de cu. hic. ¶ † Scḋo limita dictaꝫ concluſionē, & d. l. fundi, niſi pars ꝯ dictam cumulationē nihil oppoſuiſſet p ea q̄

5 no Bar. in. l. edita, in ver. quero quid ſit oppoſitū. ¶ † Ter tio limita ſm Pet. Cy. & ray. hic niſi cumulatio fieret ꝯdōna liter, vt qꝛ diceret peto vſuras a te ſi ex primo iudicio appare bit te ſortē debere, alle. l. conductores, cuꝫ gl. ff. loc. Et gl in. c. Raynal. in gl. que incipit ſed nunquid de teſta. Dicit tñ hic. Saly. qꝫ illud procedit ſorte qñ agereť condictione ex. l. vt. d. l. conductores, cum gl. Secus ſi ex ꝯtu vt in caſu noſtro, ſꝫ dic qꝫ illa cumulatio ꝯdōnalis hꝫ locū ēt qñ agitur ex ꝯtu, vt no. glo. ma. in. l. j. in prin ff. de actio. emp. & l. ij §. item ſi in facto ſ gl j. ff. de verb. ob. nec redditi pōt bona ratio diuerſitatis.

6 ¶ Quarto limita vt per gl. pe. in. d. l. fundi, & ibi clarius per Bar. & ex predictis qꝫ intelligendo hanc. l. qꝫ vſure debeant peti poſt finito iudicio ſortis, tunc habes hic text. qꝫ extincto principali non extinguiť acceſſoriū p quo cōpetebat actio pu ra certi conditio ex ſtipulatione vſurarum. ad idē. l. ſi marito. § ſi. ff. ſol ma & l. j. §. ſi eam in gl. ma. ff. de leg. iij. Scḋo ſi de beretur acceſſoriū officio iudicis mercenario prout vſure non promiſſe in ꝯtu bone fidei. l. j. §. j. de vſu. nam iam ſublata ſup prin cipali tñ extinguitur acceſſorium. l. iij. ff. de depoſi. l. qui p col luſionem in fi. acti. empt. vbi autem acceſſorium peti poſſet of ficio iudicis nobili putaper reſtitutionem in integrum, tunc extincto principali etiam per ſententiaꝫ non extinguitur acceſ ſorium vt eſt tex. no in. l. ſi. §. ſi. cum gl. & ibi Bar. ff. de condi.

7 inde. ¶ † Item ſi fuerit appellatum a ſententia lata ſuper prin cipali omiſſo officio iudicis mercenario, nam iudex appella

8 tionis poterit ſuper ipſo acceſſorio • pronunciare. c. j. ſm in tellectum Hoſt. de ca'um. ſacit. l. per hanc. ff. de tempo. appe.

8 & l. j. in fi. ff. ad tre ¶ † Item ſi principale lite pendente fuit ex tinctum morte non per ſniam, nam tunc acceſſorium qꝫ venie bat officio iudicis mercenario non extingueť vt eſt tex. cū gl. in. l. vi ff. de rei ven. quem ad hoc p im. all. Imo. in. d. l. arbi

9 tas §. ſi. de aqua plu. ar. ¶ † Item vbi p ſniam latam ſuper prin cipali iudex ſententiaſſet ſibi cōdēnationē ſup acceſſorio qꝫ venie bat offō iudicis mercenario non pireť acceſſoriū. l. ter diuato cum gl. & ibi clarius Bar. ff. de fru. & li. expē. & in terminis no ſtris no. Spec. & Jo. an. in ti. de ale. & diſpu §. ſatis, verſi. qd ſi de fructibus, & per Ange. & imo. in. l. Pau. io. j. vbi de hoc alias dixi. ff. de re. iu. Que oia tene menti p limitatione hui⁹. l. & d. l. iij. cū ſi. vide aliam limitationem p Bal. in. d. l. iiij.

10 ¶ † Gl. j dic qꝫ tex. alle. in glo. probat qꝫ lis oꝫ inchoata per li. conteſ. & hoc eſt clarum vt ibi, & l. apertiſſimi ff. eo. & l. j. ff. d plus peti. & dixi in cā. ñ. de tranſactio. ſed iudicium dicitur in cipere a citatione inſt. de pena temere liti. §. fin. & viſum fuit in rub. ff. de in ius voc. Tñ quo ad terminos. l. noſtre ſaluo glo. qꝛ rō dubitandi in hac. l. erat qꝫ per li. conte. inducitur noua tio, vt in ſeq. glo. Unde per hoc videbatur ceſſare curſus vſu rarum. l. noua. & l. emptor. ff. de noua. cuius ꝯtrum hic dicitur ſm veram lect. Nec ob. tex. in. d. l. noua. qꝛ illa procedit in no uatione voluntaria que fit per ſtipulationem, ſed per litis cō teſt. quam facit actor neceſſario vt ſuum conſequatur non dꝫ eſſe deterior conditio ſua. l. non ſolet, & l. aliā allegata in gl.

11 ſeq ¶ † In glo. ij in fine, hec ſecunda lectura, quod intelliga tur de vſuris iam decurſis tempore principij litis eſt indubita bilis. ff. cum inquantuꝫ hec lect. innuit qꝫ lit conteſt. inducat no uationem quo ad impediendum curſum vſurarum ſuturarum non eſt bona per. d. l. non ſolet, & d. l. aliam, ideo tene primam lec. poſitam in prin. huius glo. qꝫ loquat in vſuris q. de tempo

12 re lit conteſt. nondum iam decurſe. ¶ † In gl. in ver. ſi. deduc tum in principio. ſentit hec glo. qꝫ non poſſit agere ad vſuras

de furto, tamen alibi glo. cōtrar tenet ꝯtrum dic vt Barto. et ibi plene dixi in. l. vbi autem. § penultimo. ff. de verbo. obliga. ¶ In ead ibi, ſed Joan. in hoc communiter tenet qꝫ vſure de curſe pendente iudicio nō poſſunt deduci officio iudicis mer cenario in ſententiam ferendam ſuper principali, ſed ſit opus ſeparato iudicio. Et hanc opi. ſequuntur omnes hic commu niter, excepto. Guil. de cu. qui tenebat opin. glo. Tamen ſm docto. opi. Joan eſt verior per text etiam qꝛ ibi ad aliquid qꝫ occurrit pend nte iudicio datur obligatio, & actio tunc in eo dem iudicio non poteſt illud deduci officio iudicis mercena rio d. l. arbitrus, in fin. de aqua plu. arcen & l. ſi quis nullum. §. ſi. de dam. infec. in fin. a. ꝯrio ſenſu. Nec obſt §. item ſcien dum, allegatus in gl. qꝛ reſponde quod ibi p illis fructibus p ceptis pendente iudicio non competebat actio, ſed veniebat of ficiū iudicis mercenariū. d. l. iiij. de poſi Et declarat Bal. in l. j. in fi. ff. de vſu. & ſ n leg. reprobata gl magiſtra in. § actionū inſti. de actio. Uel ſm Bar. & Ange. hic poſt antiquos dic quod in d §. item ſciendum, in. d. l. ſciendum, in. d. l. non ſoluꝫ allegata in glo § actionum, veniebat ex natura actionis pro poſite. nam de natura rei vendicationis eſt quod res reſtituať in eo caſu in quo erat tempore litis cōteſtate l poſt acceptuꝫ. ff. de rei vendicatione. Et ſimiliter in caſu. § item ſciendum erat de natura illius actionis quod venirent fructus officio iu dicis mercenario, vt ibi. & d. l. iiij. Sed hic non veniebant, vſu re ex natura principa lo actionis, qꝛ debebatur ſors, & ſic non officio iudicis mercenario, ſed ſoloꝫ ex ſtipulatione vſurarum l. quamuis. ff. de vſuca. & l. j. cum ibi no. ff. de condi inde. & cum Bar. concordat Petrus Cy. Ray. Jaco bu. & Fulgo. hic & procederet iſta reſponſio Bart intelligendo iſtum text. in ſorte debita ex ꝯtu ſtricti iuris, quia de natura actionis ſtric ti iuris non veniunt vſure tempore litis conteſta. l. quotiens ff. de condi tione ob turpem cauſam, & d. l. j. & ibi no. glo. in. l. in hac, de triticario in. l. iij § in hac. ff. commodati. Sed proce deret in actione bone fidei de cuius natura eſt qꝺ veniant vſu re a tempore more vt dixi, ideo ſecundum Bal. & Saly meli or eſt ratio, quia officium iudicis mercenarium non preſuppo nat obligationem. d. l. qui per colluſioneꝫ, in fine, ergo cū hic eſſent per ſtipulationeꝫ promiſſe vſure, & ſic oriatur obligatio & ſic actio ex ſtipulatione debet ceſſare officium iudicis mer cenarium. Differt ergo ſententia Bald. & Saly. a ſententia aliorum, quinimmo ſecundum ſententiam Bal. idem erit in ꝯ ctibus bone fidei, & ſtricti iuris, ſecundum opin. aliorum ſecus tamen mihi magis placet opin. Barto. & ſequacium de quo rum mente eſt quod aliud ſit in cōtractibus bone fidei vt expſ ſe declarat Joannes glo. & bene p ſuperius dicta, nec mihi pla cet ratio Saly. & Bald. ſe fundantium per. d. l. qui per collu ſionem, qꝛ ratio eorum eſt contra. d. l. non ſolum Nam ibi cō peteret actio. l. aquili. que preſupponit obligationem que oriť ex damno da o l. ex maleficiis, in principio, de actione & obli gatione, & tamen habet etiam locum officiuꝫ iudicis mercena rium, qꝛ de natura principalis actionis. l. rei vendicationis ve niebat illud damnum vt probaui. ff. Ad idem qꝺ no. gloſſ. in. l. ex diuerſo, in prin. & Bar. in fin. eiuſdem. l. ff de rei ven. vbi pro fructibus concurrit conditio ſine cauſa, & officium iudicis mercenarium Nec obſta l. qui per colluſionem, qꝛ fateor qꝫ vbi habet locum iudicis mercenarium ibi preſupponitur ceſ ſare obligationem vt ibi ſecus vbi habet locum etiam actio pe na. l. aquilie, quia concurrit actio orta ex obligatione cum offi cio iudicis mercenario, vt. d. l. non ſolum. Et aduerte qꝛ bart. hic allegando. d. l. ſi quis nullum. §. ſi. ſentit qꝫ in caſu illius. l. nō habet locum officium iudicis mercenariuꝫ pro damno dato li te pendente, & probatur ibi a ꝯrio ſenſu, & etiam tenuit ibi Jac de Are. O dra. & Imo. ſed glo ibi tenet contrarium quam ſe quitur ibi Bar Ange. Pau. de caſt. & Roma. ibi tenet da to quod iure actionis inducte a pretore poſſit peti damnum cō tingens lite pendente, tamen etiam poſſet peti officio iudicis mercenario, & hoc debet eſſe in pretorijs actionibus de quaruꝫ natura eſt qꝫ veniat damnuꝫ contingens poſt lit. conteſta. pro hoc dicit Roma. eſſe caſum in. l. ſi tertius. §. officium, de aqua plu. arcen. & ita teneo. Nec huic vltimo dicto obſt. d. l. arbi trio. §. fina. quia reſpondeo vt per barto. in. d. l. ſi quis nullum ¶ In glo fina. ibi ſcire debemus dic vt melius habetur in. l. vbi autem §. qui ſortem, & ibi per Bar. eod titu. ¶ In eadeꝫ ibi. l. aliam dic vt ia e per Bar. & ibi p Ang. maxime in repe titio. ¶ In eadem, ibi. l. ſolutionem intellige volente credito re, alias eo inuito non poſſet fieri hꝫ nouatio. l. ſi mandato meo

dicat quo ad vſuras niſi ſit inter contumacos lite ꝫ Roma. cōſi. cx ix.

9 ¶ Super ac ceſſorio, inqꝫ tum. d. lat. ſꝫ dic qꝛ iudex quaxa uit expēſas pt laxationem re uocare adō qꝫ idem ꝫ in. ro. ꝯ. cclvij impri ci. intelligēdo tñ qꝫ eadē die reuocet nō p⁹ ſi ſn ſuū expe ta: offi. ſi quo ad principale vt idem voluit ꝯ. ccclxij. emē dare tñ iudex i terlocutoriam ſoam. on pōt vt dicit anch. ꝯñ. clxxxij.

a ¶ Cita-
tio. adde q̄ lȝ
q̄n fit executio
ſnie in re ſup q̄
lata ē ꝯ cōdē-
natū nō requi-
tur alia cāe co
gnitio vel cita
tio ſm Inn.
in.c.ex rōne,ꝺ
ap.ꝛ in.c.cum
ſup,de re iud.
ꝛ ſeq̄t bar.in.l.
a diuo pio.§.i
venditione.ff.
de re iudi.tū ſi
fieret in eadē
reꝫ tertiū req
ritur citatio ꝛ
cāe cognitio ſȝ
Inn.l c.q̄.v.
de in.ꝛ tenent
bal.ꝛ ime.l.i.ſi
bine.ff ꝺ inoſ.
te.ꝛ bal.in.l.ſi
pre,ꝑ illū tex.
.C.ꝛ do.pmiſ
ꝛ vide ꝑ Soz.
cōſi ctviij.in-
cip.viſis pceſ
ſu,col.iiij.ver.
videmus,i.ij.
vol.Pe.ſerr.

b ¶ Proſe-
cutio. adde q̄
volūt ind.ro.
cōſi.ccclxxj.

c ¶ Inciden-
tis. adde Jo.
de ana.cōſili.
xlviij Ro.cō
ſi.ccclxxxiij.

d ¶ Ul'ma
trimonij,vide
ſo.ꝺ in.iij.co.
in prin ꝛ vide
vltra ipſum p
pan.de caſt.in
conſi.cxliij.in
cip.in puncto.
Tho.diplo.

e ¶ In arbitra
torē in.eo.ꝯſi.
clxiiij.ꝛȝ ꝑpoſ
ſit cōpromitti,
ꝛ ibi Alb pe.
de anc.l.d.cō
ſi.tū latius,ꝛ
ꝑ plura ſunda
mēta ꝯſi.ccce
xcvi ꝛȝ.q̄ non
poſſit cōpro-
mitti,ꝛ q̄ arbi
trator non poſ
ſit cognoſcere
de viu ꝛȝ Jo.ꝺ
ana.ꝯſi.l.abb.
ꝯſi.ixliij.

verſiculo item ſi.ff.manda. ¶ In eodem ibi.l.nemo ꝛc.§.
primo intellige tamen niſi reus haberet iuſtam cauſam litigā
di,quia non tenetur ius ſuum indiſcuſſum relinquere.l.illud
ff.de petitione hereditatis,ꝛ not.in.l.item ſi verberatum.§ ſi.
13 ff.de rei vendica. ¶ †In ea.ibi.l.ne in arbitrio idem tenet gl.
in.l.nullum.§.ſi.ff.de iureiuran.ꝛ probatur in.l.ſed ꝛ ſi poſſeſ
ſori,in ſi prin.ibi actionem in fine eodem titulo,ꝛ iſtud com
muniter tenetur. Non obſtat.l.ne in arbitrio,q̄ fateor q̄ etiā
oritur vtilis actio in rem ex ſententia iudicio lata in ea,ſicut
ex ſententia arbitri vt ibi coniuncta.l.i.ff.de arbi. Pro hoc fa
cit tex.in.d.l.ſed ꝛ ſi poſſeſſori.§ finali in ver.vtilis cum glo.
ꝛ.l.ſi duo.§.filia.eodem titulo ibi locum habet in iuramento,
ergo idem in ſententia que illi equiparatur.l.poſt rē.ff.de re iu
di.l.actori infra de rebus creditis,ꝛ ita tenuit Imol.in.d.l.
miles,licet predicta non alleget. Et etiam eſt de mente huius
glo.ſ.quod ex ſnia iudicio lato in reali oriatur vtilis in rem ita
etiam Franciſ.Tigri.hic licet Bar.ꝺ,ꝛ Ang.in.d.l.miles,
velint contrarium. Dum dicunt quod ex ſententia arbitri oria
tur actio vtilis in rem,ꝛ non ex ſnia iudicis,ꝛ nihil tamen pro
ꝺ allegant. Quare autem detur vtilis in rem non directa dic q̄
ſi agens fundat dominium ſuum ex preſumptione ſententie ha
bet locum vtilis in rem d.l.ſed ꝛ ſi poſſeſſori.§.ſi.ꝛ ibi barto.
ſed ſi fundaret dominium ſuum ex vero dominio,ꝛ de illo vel
let vere probare poſſet agere directa actione in rem quia nihil
repugnaret vt ibi per Bartolum in eadem ibi verus quoqȝ
pro hoc vide Cyn.Barbo. Bald.in.l.ſi.infra de vſur.rei
iudi.ꝛ not.in.l.euidenter,eo.ti.ꝛ in.l.i.§.ſi plures vna ſenten.
14 ꝛ adde quod ꝭ.proxime dicam. ¶ †In ea ibi ſine cauſe cogni
tione,facit hec glo.q̄ in executione ſententie non requiratur
a citatio que requiritur vbi adhibetur cauſe cognitio.l.in cauſe,in
i.§.cauſa cognita.ff.de minoribus. Sed de hoc dic vt plene di
xi poſt Bartolum,in.l.a diuo.§.ſi poſt venditionem.ff de re
15 iudica. ¶ †In eadem ibi,in ſi.Cy.ꝛ Ang.hic in repetitione
reprehendunt glo.q̄ imo poterit poſt ſententiam quilibet cō
ueniri in ſolidum antiqua actione cū nō ſit ſublata vt proxime
dictum eſt poſt.glo no:.in.d.l.i.§.ſi plures vna ſententia,quod
ſane intellige ſm quod declarat ibi Jac.but. Uidelicet ſi reus
alterum conuentus antiqua actio.opponeret excep.rei iudicat
ꝛ offerret ſe paratum ſoluere,q̄ nunc ſoluens poteſt ſe tueri ta
li exceptione,q̄m condemnatus ſoluens perinde habetur ac ſi
per ſententiam fuiſſet abſolutus.l.ſi quis cum totum ꝯſi.pla
ne,ꝛ ibi not.Bar.ff.de exce.rei iudi.ꝛ vna cauſa debet ſuffice
re ad vnam cām terminandam,ꝛ finiendam quando tranſit in
rem iudica.l.ſingularia,eo.tit.quod nota pro intellectu eorū
que ſuperius dixit glo.dum dixit quod reus actio durat,ꝛ ad
de Bal.idē ſententiam in.l.ſi depoſitam ꝭ.depoſiti.

❧ SVMMARIVM ❧

1 Sententia generalis lata ſuper petitione generali reſtringitur ope replicationis ad proſequuta tantum.
2 Snia generalis lata ſuper petitione generali reſtringitur ope replicatiōis ad proſequuta tantum,niſi ſcienter actor ſine iuſta cā omiſiſſet proſequutionē alicuius articuli,ſeu capituli.
3 Sententia generalis lata ſuper generali petitione,an & quando reſtringatur.
4 Conneʒorum an idem ſit iudicium.
5 Libellus qñ eſt generalis,& proſequutio ſpecialis,quid iuris.

Licet †Sententia generalis lata ſuper peti
tione generali reſtringitur ope repli-
1 ca tōis ad proſequuta tm̄.h.d. ¶ †Limita tñ ni
ſi ſcienter actor ſine iuſta cā omiſiſſet proſequutio
nem alicuius articuli ſeu capituli,q̄ perinde eſſet q̄ſi ad illud
c.ac ſi ſuper eo proſequutio facta eſſet,ꝛ ſic ſententia ad illud
traheretur.l.de rebus,in ſi.ff.de arbi. Qui tex.etiam ad hoc
eſt ſing.ſm omnes hic,ꝛ no.Bar.in.l.ꝛ an eadem.§.actiones
circa ſi.ff.de excep.rei iudic.ꝛ pro intellectu.d.l.de rebus,in
ſi.vide.l.ij.cum ibi not eo.ti ꝛ q̄ no.Ang.in.l.ſcire debemꝰ
in prin.ff.de ver.ob.ꝛ Bal.in l.edita in repe.pedanea,in.ix.
col.ver.vj.oppo.ꝛ in.xxix.col.verſi.nunc veniamus ad cumu
3 lationem neceſſariam ꝛ.l.i.ꝭ.de eden. ¶ †Secbo limita hanc.
l.procedere quando proſequutio non eſt facta in totū nec in p
te ſuper illa ſpecie vel capitulo pro quo actor nunc poſt ſniam
vult agere,non poteſt,vt h,ſecus ſi in aliqua pte illius capitu
li fuiſſet facta pſequutio licȝ non fuerit facta ſup toto,nā nullus

poterit in aliquo cōuenire vel agere in re cōi niſi tanq̄ minor
peteret reſtōnem in in.te.vt eſt tex.no.dignus in.l.ſi minoris,
ꝛ ibi illius ad illud ponderat bal.poſt gl.l.de admi.tut.facit q̄
dicam ꝭ.proxime fallentia,ꝛ quo accipiat in propoſito vnū.c.
4 vide omnino Cy.in.l.ſi cū ibi.ꝭ.e. ¶ †Tertio fallit q̄ ad cōnexa
b illius ſup q̄ ē facta pſequutio nō ꝑinde i ꝯnexis obſtabit ſnia
abſolutoria ac ſi ſup his eēt fcā pſequutio vt eſt tex.fin.in.d.
.l.cū ibi ſȝ omnes. Et alijs modis limita vt colligitur,ꝛ pul-
chre not.per Bar.hic. ¶ In glo.ſ.ibi,vel dic hec vera.
5 ¶ †In gl.io ver.vtilem,ibi.l.ſub pretextu,la.ij.dic q̄ ibi li-
bus,proſequutio,ꝛ tranſactio fuit generalis,hic autem proſe-
quutio fuit ſpecialis.vel dic q̄ aliud eſt in tranſactione q̄ in
ſententia,ꝛ rationem ibi aſſignaui.

❧ SVMMARIVM ❧

1 Iudex qui de cauſa ſtatus principaliter cognoſcere non poteſt, poteſt tamen incidenter.
2 Directò quod non licet conceditur in conſequentiam alterius permiſſi.
3 Iudex cauſę principalis,eſt etiā iudex cauſę incidentis,& iudex cauſę præparantis,eſt etiam iudex cauſę præparatę.
4 Abſolutio à iuramento ſuper aliquo contractu facta ab epiſcopo operat̃ q̄ eps poteſt de tota cauſa illa cognoſcere.

Quotiens. †Iudex qui ꝺ cauſa ſtatus pri
q cipaliter cognoſcere non poſ-
2 ſet tamen pōt incidētee.h.d. ¶ †No.q̄ id q̄ nō
lȝ directo cōceditur in ꝯſiſiam alterius permiſſi,ꝺ
quo articulo brocardico dic vt ꝺ p Cy.cū quo ſimpliciter tenē
ſit Saly.ꝛ inde doctr.bar.ꝛ Dy in.l.j.in prin.ff.de anc.iu. Et
illud q̄ dicitur ꝺ in iudice hȝ locū in arbitro vt eſt tex.not.in.l.cū
proponas,ſm vnum intellectum glo.de reb cred q̄ dicit an-
ge.hic eſſe ſingu.no. Adde ſimilem tex.in.l fina.ꝭ.vbi ꝛ apud
quem in integ.reſti.in ſi.princi.in verbo compromiſſario.ꝛ.
3 c.pe de iuiure.reſt. ¶ †Item not q̄ qui eſt iudex cāe princi-
c palis eſt iudex cauſe incidentis,ꝛ ſimiliter qui eſt iudex pre-
parantis idem debet eſſe iudex cauſe preparate.l.ordinarij,in
ver.ab eo.iudice.ꝭ.de rei vendi.ꝛ.l.minor,in ſi in princi.ff de
4 euic. †Ex quo infert̃ q̄ ſi quis dicat ꝯtrctum ſimulatum vel vſu
rarium,ꝛ petit abſolutionem a iuramento coram epō,ꝛ abſolu
tus eſt de ſimulatione,ꝛ vſuris,aut alia ſimili cā habebit neceſ
ſe agere coram eodē epō ſm Bal.in.d.l.ordinarij,in.j.col q̄
eſt bene not.ſm eum, Ad idem facit q̄ not.Am.de but.in.c.
cum ſit gñale,in.iiij.col.de fo.cōpe. Qđ ſingulariter limitat
Pau.de ca in conſi lxviij.q̄ incipit intra nola,viſis,ꝛ pōde
ratis oibus,de quibus.ꝭ.ꝛc.vbi ſi p partem eſſet remiſſum,et
re'xatum iuramentum ipſi petenti abſolutionem iuxta.c.j.cū
ſi.de ſponſa.q̄ cum iuramentum remiſſum non ſit amplius iu
ramentum,abſolutio iudicis non cadit in eo,ꝛ eſſet potius ab
ſolutio facti q̄ iuris. Unde non extenderet iuriſdonem eius
alleg.in arg.id q̄ no.in.l.ſi pꝛ.ꝭ.ne de ſta.de fun.ꝛ in.c.ſi plu-
res,ꝺ offi.dele.in.vj.q̄ olatene memi ppetuo q̄ quotidiana.
¶ In glo.ſi.ibi,q̄ ſufficit ad libertatem,q̄ ſnia lata ſuper prin
cipali.i.ſuper hereditate poſſit in iudicio eſſe.vt.l.ſeruus.ꝭ.
eo.ꝛ probat̃ ēt in.l.ij in glo ¶ In ead.ibi.l.de ſtatu libertatis
ꝛc.q̄ ſnia lata ꝯ actorem ſuper hereditate non includit de ne-
ceſſitate q̄ actor ſit ſeruus ad ꝺ.l.pe.cū ibi not.ff.de his quē
ſunt ſui vel alie.iur.ꝛ de hoc vide plene poſt gl.per Bart.in
l.i.ꝺ ordi.iud. ¶ Extra gl.iducit̃ iſte tex.p bar.ad.q.an ſi co
d raʒ iudice ſeculari incidat qđ vſurar vel mr̃imonij poſſit iu
dex ſecularis icidēter cognoſcere,dic vt ꝺ p eū cuius opi.eſt
magis cōis,cū eā ſequant̃ plures,ꝛ magne auc.doc.quos ſcī
tau in.l.ſi.ff.ſo ma.ꝛ ibi ad ꝺ dedi aliquas not.limitationes
ꝛ iō hic non repeto vno excepto.ſ.q̄ dato q̄ de dicta cā vſu-
raria tāq̄ ſpūali ſi poſſit cōpromitti i laicū arbitrū p.c.cōtin
git ex̃ de arb.ꝛ in.ſpecie no.Ant.de but.ꝛ expreſſius imo.in
e c.innotuit,eo.ti.tñ in arbitratorem poterit cōpromitti vt p
plures cōcludit Pet.de anc.in ꝯſi.lxxxiij q̄ incipit in xp̄i no
mine,iſta q̄ſ facit dubiū.c.cōtingit,in.conſi.xxxi ꝛ eſt de mē
Bal.in.c.i.de contro.inueſti.ꝛ per.d.c.contingit,videt̃ q̄ nō
pcedat vnū q̄ eleganter dixit Bal in.l.i.in.ix.col.verſi.ſed
nunqd arbitri cōpromiſſarij ꝛc.ꝭ.de cōfeſſis,vbi q̄rit an arbitri
poſſint iſtiuſ qualiter de matrimonio incidēter deducto in pe
titione hereditatis cognoſcere,ꝛ arguit primo quod non,quia
arbitria ſunt redacta ad inſtar iudiciorum.l.pma.ff.de arbitris

ergo

ergo ſi iudex ſecularis non poſſet.c.tuam de ordi.cogni.⁊ not Bal.hic.ita nec arbiter,⁊ immo dicit ſe credere ſalua veritate q; non tanq̃ iudices,ſed tanq̃ priuate perſone probationes illas recipiunt,⁊ ſic non derogant iuriſdictioni eccleſiaſtice,vt ibi per eum,⁊ dicit hoc eſſe notum ſuper quo relinquit cogitandum,nam contra eum fortiter facit tex. in.q.c. contigit.tunc tis no.per doc.in.d.c.innotuit reliqua dic vt in.d.l.ultis.

1 SI cum tibi. †Sétentia lata ſuper certa ſpecie iudicij generalis nocet in omnibus eius acceſſorijs vel dependentibus licet ſuper eis non fuerit diſceptatũ,ſ dicit ſm verum intellectum,⁊ vide que dixi in.l. licet.C.eod.

SVMMARIVM

1 Delegatus ab alio quã à principe delegare non poteſt.
2 Delegatus à principe ſubdelegare poteſt, ſed quãdo & quomodo,dicitur hic.
3 Delegatus principis cuius induſtria electa eſt , non poteſt ſubdelegare
4 Clauſula conſcientiam tuam oneramus,operatur q; cenſeatur eſſe electa induſtria delegati.
5 Delegatus ab alio quã à principe non poteſt ſubdelegare , fallit in delegato proconſulis.
6 Delegatus ad uniuerſitatem cauſarum poteſt ſubdelegare.
7 Delegatus ad uniuerſitatem cauſarum,quis dicatur.
8 Delegatus ad uniuerſitatem cauſarum poteſt unam cauſam tãtum ſubdelegare.
9 Delegatus poteſt ſubdelegare,quando in ſua delegatione fuiſſet ſibi data poteſtas ſubdelgandi.
10 Delegatus ad unam cauſam tantum poteſt ſubdelegare unum articulum cauſę illius.
11 Actus uel cauſę nudi miniſterij tñ quid dicatur , dicitur hic.
12 Examen teſtium an poſſit iudex ordinarius alteri ſubdelegare.
13 Delegatus coram quo fuit lis conteſtata,an poſſit ſubdelegare.
14 Delegatus regulariter ſubdelegare non poteſt,& quæ hic ratio traditur.

1 AIudice. †Delegat⁹ ab alio q̃ a pricipe
8 delegare nõ pt.h.o. ¶ †Nota.
2 q; delegatus principis ſubdelegare põt q; e verũ ſ; Jac.bu.hic quo ad cãs que ſunt de ſui natura delegabiles pu; ſunt cauſe meri ⁊ mixti imperij.l.pl;.ſ.de pena iudi.l.j.in prin.cum ibi no.ff.de offi.eius cui man.eſt iuriſdi. q; non d; plus poſſe delegatus principis q̃ ordinarius cui equiparatur vt hic iuncta.l.more.ff.de iur.om.iud. S; aduerte q; ẽtium hic tenuit gl in.l.j.ſ.q pro ſua iuriſdictio. q̃ ſequit ibi bar.bal ⁊ Ang.p illũ tex.in fi.vbi nulla facta diſtõne cauſarum pt delegatus principis ſubdelegare,Idẽ ẽt tenuit gui. de cu.⁊ Bar.in.d.l.j ff.de offi.eius cui man.q; ſatis eſt q; cã ipſa per delegationẽ pricipis ceperit eſſe delegabilis,vt ſic ſp maneat poſtea delegabilis arg.l.pſ.ſ.xv.de leg.ij.⁊ idẽ tenet Ang.in ẽſi.cxcvi q; incip cũ accuſationis ⁊c.iñ Jac.de rau. Pe.Cy.Ray Od.⁊ Mar.fil.Saly.⁊ Fulg.in.d.l.j.ſ.qui pro ſua iuri.⁊ Jo.an.in add.Spe.in tit.de iudice delegato.ſ. fi.verſi itẽ q; ẽ delegatus ⁊c.i; primã opi.q; ſi hñs ordinariã ptãtẽ a.l.nõ pt tales cãs delegare.d l.pl; ergo idẽ in delegato a principe q ẽ lex animata.⁊ in auc.de cõſulibus,ſo fi.⁊ i ñ de n ſ iex.j.d.l.j.ſ.q p ſua iuriſdi. q; d; intelligi de cauſis delegabilibus,ſ a is eſt enim q; vnum ſpãliter concedat a lege delegato principis ſcilicet q; ipſe delegare poſſit cauſas delegabiles q; alius delegatus facere non poteſt , nec fuit intentio literę in.d.l.j.aliquid ſpeciale inducere in delega.principis. Et ad ſ.quindecim reſponde ſ; Jac.bu.⁊ Saly. q; phibitio nõ erat la a indefinite quo ad res.ſed quo ad pſonas,q; pſona erat ibi phibita alienare non mirũ ſi poſtea facta alienatione ſemel in caſo permiſſo alia pſona dicitã ptẽ rei alienare põt q; alienans vltimus q̃ ad iſtã partẽ non erat phibitus ſed in qõne noſtra indiſtincte prohibita erat delegatio cãrũ meri imperij. Et pro iſta opi facit q; ſummus concedit delegato principis quantum ad ſubdelegatum quã conceditur ordinario volenti delegare,vt eſt tex.in auc.ad hec hic poſita cum ibi not. Et iſtã opi.videtur ſequi Bal.in.l.j.in fi.C.ne lice.potẽ.⁊ de iure forte ẽ verior q̃ iſta Imo.in.c.venerabilis,⁊ in.c.fi.de of
3 fi.deleg.ſequatur ſimpliciter Bal.hic. ¶ †Item fallit in delegato principis cuius eſſet electa induſtria,⁊ hoc apparet ex verbis delegationis vel ex qualitate facti delegati,q; ſub delegare non poterit vt eſt tex.melior.de iure in.c.finali vbi hoc plene declaratur per gloſ ⁊ doc.de offi.delega.Et ſimiliter ibi habetur quod delegatus principis poteſt ſubdelegare actum iuriſdictionalem non autem actum nudi miniſterij, ⁊ qui ſint tales actus nudi miniſterij habet. in.l.j.in glo.C.eo.tit. ⁊ ita teneas quamuis Ange.in auc.ad hec.C.eo. dixerit q; delegatus principis poterit ſubdelegare etiam ſi fuerit eius induſtria electa,⁊ hoc dicit eſſe tex ſingu ſecundum eum in.d.clemẽ.j Et ideo dicit vidiſſe de facto dubitari an ſi in literis delegatorijs papa dixerit in quo tuã conſcientiã oneramus poſſit iudex ſubdelegare,⁊ concludit q; ſic per.d.clem j. vbi hoc
4 non probatur, immo eſt contra text.in.d.c.finali. ¶ † Et inter cetera dicit Imo.in.d.c.fina quod per illa verba tuam cõſcientiam oneramus putat eſſe electam induſtriam perſone p no.c.ſtatutum ſ.aſſeſſorem.de reſcrip.in.vj quod not. quia talia verba quotidie apponuntur in literis pape delegatorijs.
5 ¶ †Item no. q; delegatus ab alio quam a principe non põt ſubdelegare,⁊ rationem dicunt cum glo.fallit in delegato proconſulis vt h in glo.⁊ eſt ratio ſecundum Bald poſt glo.in.l. legatus.alle.in glo.q; eſt delegatus in cõſcientia legis, ſpecialem enim rit.fecit de delegato proconſulis,⁊ de nullo alio vt ſ rub ff.de offi.procon.⁊ leg.⁊ etiam q; maioris eſt auctoritatis talis legatus q̃ alij,cum non poſſit reuocari inconſulto principale.l.ſolent.ſ.j de offi.procon.ſecus in alijs delegatis.l.iudicium ſoluitur.ff.de iudi.Aliam rationem hic vide per bal. ⁊ Ang.in.l.cu; pretor.ſ.j.ff.de iudi ⁊.d.Abb.in.c.cum bertoldus de re iudicata qui ex hoc infertur q; idẽ erit in delegato Cardinalium legatorum quia cardinales legati equiparant proconſulibus.c.ij.⁊ ibi plene no.de offi.dele.in.vj.⁊ hoc pcedit tenendo dictam opin quod ſpeciale ſit in legato proconſulis prout communiter tenetur l; glo.variet in d.l.legatus.
6 ¶ †Item fallit in delegato ad vniuerſitatem cauſarum vt hic in glo.per.l.j.in fin.ſecundum verum intellectum qui melius conuenit litere.ff.quis ⁊ a quo app. ⁊ ita communiter tenetur quicquid dixerit Petr.hic ⁊ probatur,q; talis delegatus ad vniuerſitatem cauſarum habetur pro ordinario vt not.glo. in c.cum cauſam in verſi.delegatus qui a principe.in fin de appella ⁊ glo.in.l.fi.C.eod.⁊ eſt de mente glo. in.l.pomponius alias incip.vnus.ff.de re iudi.⁊ ponit Bal.in.l.ſi vt ppoms.
7 la.j.C.de re iudica. ¶ †Quis aũt dicatur delegatus ad vniuerſitatem cauſarum,vide gl.ma.in prin.in d.l.j.ff q; ⁊ a quo ap. ⁊ quod ibi Bar.in fi.⁊ late per Gul.de cu.hic,⁊ per barto.⁊ Saly.hic,⁊ per Cy.⁊ Bal.in.l.ſolent.ff.de iudi.om.iud.⁊ l; iſta ſit communis concluſio quod delegatus ad vniuerſitatem cauſarum poſſit etiam ſubdelegare vt etiam tenuit gloſ.in ca. ſuper qõnum ſ.ſi vero de offi dele.tñ gl ij.in.d.l.ſolent tenuit contrarium,⁊ male vt ibi per bar. ¶ †Recepit tñ hec concluſio limitationem vnã not abilem q; verum eſt q; poteſt ſubdelegare vnam cauſam,ſecus aũt ſi totam vniuerſitatem cauſarum ſubdelegare vellet ,q; hoc non poſſet ſm Hoſti. in ſumma de offi.delega ſ quis poſſit vt refert Anto. de bu.in.d.ſ. ſi vero q; eſt menti tenendum ſm Imo.ibi pro hoc facit , q; ẽt ẽt ordinarius q ẽ habet poteſtatẽ delegandi iuxta.l.more.ff. de iur.om.iu.non poteſt oẽm iuriſdictionem a ſe abdicare incõ
9 ſulto principe.l.pe.⁊ ibi not.ff.de offic preſidio ¶ †Item fallit regula huius.l.qñ delegans primus delegaſſet cũ poteſtate ſubdelegandi,qui a hoc facere poteſt vt tenuit Cyn. Gull. de cu.Bal.Salyce.Fulg hic,⁊ ſu mat gl.per plures ia ibes in.c.is cui in gl.fin.de offi.delega.in.vj.⁊ Barto in.d.l.more.⁊ Pe d.⁊ dominus Abbas in.d.c cum bertoldus,l; antiqui quos refert Joan.And in d c.his cui in nouella tenẽt contrarium inter quos eſt Specu.in tit.de iudi.deleg.ſ.ij ⁊ l; nũquid ſubdelegatus,⁊ Pe ⁊ bel hic tñ magis cõis opi. approbat opi.gl.i.d.c.his cui.q̃ opi ẽt ſenſit gl.in.d.l.ſolẽt ⁊ ibi ſequitur Bar.nihilominus in principio iuris videtur verior opin. Spe.quam late confirmat domi.Card.in.d.j.in.xij. q.de offi.dele.⁊ Imo in.c.ſuper queſtionũ.ſ.porro. ⁊.ſ.le.eod.tit.maxime per iſtam rationem vc; q; ea que conceduntur a.l.ſpecialiter ſeu in priuilegium iudicibus ordinarijs, nõ poſſunt per eos transferri in alios vt in.l.j.in princi.ſm cõem intellectum de offi.eius cui ⁊c.ſed poteſtas delegandi ſpecialiter cõceditur a lege.d.l.more.⁊ hic ergo,talẽ poteſtatẽ pñt demandare,⁊ per hoc poſſet faciliter reſponderi ad oĩa argumenta q̃ adducunt in contrarium , q; illa militant in his que mero iure cõmuni cõceduntur,non aũt ſpecialiter , ſeu in pui

8 ¶ Delegatus vide plene de materia iſtius.l.p pbylinum in.c.iuper queſtionũ.ſ.ſi vero d ſoficio delegati, ⁊ ibi quid de d legato iudicia li d latere.ibo diplo.

legiſtum, ⁊ tenendo communem opin. limita illam procedere in ordinario delegāte, ſecus in delegato principis ſubdelegante, q2 non poteſt ſubdelegato dare p̄tātem alteri ſubdelegandi, vt eſt gl. in d. §. porro. in verſi. transfert totam, quam adhoc pro ſingulari allegat dominus Abbas in. d. c. cum Bertoldus, ⁊ dicit ꝙ iſtud ab alio non ponderatur nec tangitur. Sed dic ꝙ immo idem tenuit Archi. in. c. quamuis de offi. de leg. in. vj. ⁊ Joan. in. d. c. is cui in nouella vbi dicunt ꝙ nulli ſubdelegato poteſt dari talis poteſtas, ne alias contingat iſtam ſubdelegationem ire in infinitum, infinitas enim eſt vitanda. l. fideicommiſſa ſi quis. ff. de leg. ij. l. fin. C. de ſac. ſan. eccle. ⁊ ita ſaluatur gl. in. d. §. porro. ⁊ magis placet iſte intellectus ad iſtā glo. quam ille quem poſuit dominus Abb. in. d. c. cum bertoldus, vbi dicit ꝙ illa glo. procederet quando delegans ſub delegans cū dicta poteſtate aliquid ſub ipſi reſeruaſſet alias ſecus, vt ibi per eum.

10 ℭ † Itē fallit regula huius. l. in delegato ad vnam cauſam volente vnum articulum illius cauſe ſubdelegare, ſed contrarium tenuit Petr. Cyn. Ray. Guil. de cu. ⁊ Saly. hic, ⁊ Specu. in titu. de iudice delegato. § j. ver. ſed nū quid ſubdelegatus, ⁊ Cy. ⁊ Bal. in. d. l. ſolent. ⁊ Jo. an. ⁊ cōmuniter cano. in. d. c. ſuper queſtionum in verſi. nos autem, ⁊ in. d. c. cum bertoldus. q2 ſi non poteſt totam cauſam ſubdelegare, ergo nec partem, argumen. l. que de tota in prin. ff. de rei vendi. ⁊ pro hoc eſt tex. in. d. c. cum cauſam. quē ad hoc allegat Spe. ⁊ melius probatur quam alibi in. c. ſuper queſtionū ver. nos aūt in ver. iudex quicunq3 ⁊c. ſm Imo ibi nā tex. ibi preſupponit quod delegatus ab inferiore a principe ad vnam cām, poteſt vnum articulum nō iuriſdictionalem, ſcilicet nudi facti, ſeu nude executionis delegare. Dum autē tex. loquitur de delegatione actus iuriſdictionalis non facit mentionem niſi d̄ delegato pape, ⁊ nō repetit verbum quicunq3 iudex ⁊ ſic excepto actu nudi miniſterij non poteſt aliū actū ſubdelegare.

11 ℭ † Nudi autem miniſterij dicitur vt ſi iudex deleget examinationem teſtium ſuratorum iam coram eo parte citata diſcuſſis etiam ⁊ approbatis prius capitulis ſuper quibus erant teſtes recipiendi vt no. Imo. ⁊ Jo. and. in. d. c. cum bertoldus, ⁊ iſtam opi. etiam ſequitur gl. in. d. cle. j. in ſi. Nec ob. tex. in. d. cle. j. q2 loquitur in delegato pape. Nec obſtat id quod dictū eſt de delegato ad vniuerſitatem cauſarū, quia illud in eo eſt qui habet inſtar ordinarij cū3 preſit territorio caſtri cuius cauſe vniuerſaliter ſunt commiſſe ſuni, nimirum ſi ſubdelegare pt ſicut ordinarius per dictam. l. more.

12 ℭ † Utrum autem ordinarius poſſit committere examinationez teſtium, dic vt i auc. apud eloquentiſſimum, de fi. inſtru.

13 ℭ † Item fallit regula huius. l. in delegato coram quo quo lis fuit conteſtata, q2 poteſt poſt litem conteſtatam ſubdelegare, v. ſenſit glo. in. d. l. legatus. ⁊. l. q2. ff. de iu. o. m. iud. ⁊ in. d. c. cum bertoldus. ſed gl. vetior tenuit contrarium in. d. c. cum cauſa3. ⁊ in. c. j. de procur. in ſexto, ⁊ eſſet contra regulam huius. l. ⁊ hoc eſſe verum probaſ in. d. c. cum cām ponderando alternatiuam, uel ibi poſitā ⁊ attento ꝙ teſtes qui per iudicem delegatum ibi recipiebant recipiuntur regulariter lite ia3 conteſtata vt extra vt lit non cōteſtata, per totum. Nec obſtat ratio qua mouebatur gl. Primum tenens, q2 reſpondent per Bario. ⁊ oēs in. d. l. more, et hic in. d. l. j. ff. quis ⁊ a quo ap. ⁊ iſta ē concluſio communis.

14 ℭ † In glo. in ver. munere, ex quo collige rationem quare delegatus regulariter ſubdelegare non poſſit, ⁊ iſtam glo. in. ij. expo ſitione allegat Joan. and. in. d. c. is cui in nouella dicens per hanc gl. quod ratio quare ſubdelegare non poteſt eſt, q2 delegatus poſt delegationez factam de neceſſitate habet iudicare vt hic not. Sed. dic quod magis vniuerſalis rō eſt, q2 ille poteſt aliū iudicem delegare qui ſuo munere iudicandi fungitur, vt. d. l. more. ſed delegatus fungitur alieno munere iudicandi. d. l. ⁊ q2 et ſi pretor. ff. de offi. eius cui man. ē iuriſdi. ⁊ hoc eſt quod voluit hic dicere text. cū hac gl. in prin. et ita tenet Pet. Cy. et bal. hic, et moder. in. d. c. cum bertoldus ✱.

a ℭ Bert. add. ꝙ ea oia que d̄ p̄nt p̄cedere d̄ iure ci. ſ3 d̄ iu. cano. oēs eē ſunt d̄legabiſeſ q2 ois cognoſcibilia ſit d̄legabilia, vt per gl. ⁊ do. i. c. ꝙ traſlatione, d̄ of. d̄ le. ⁊ ſpēc tracta tur in. c. archiepiū de rapto. Am. fran.

b ℭ Ulterius adde ꝙ idē tenent. d. ant. de alex. ⁊. d. iaſ. d̄ inquadā dī ꝙ i dubio iudex o3 referre appōni, ⁊ alle. ſpe. i ti. de ap. §. nūc dicamus. P. j. adde ꝙ voluit auc. q. cxxxv. ⁊ an i dubio iudex debeat p̄nūciare appōnez deſertā vi de Lud. ro. cō ſi. ccccj.

SVMMARIVM

1 Delegare poteſt iudex ordinarius cauſe principalis, reſeruata ſibi ſententia.
2 Subdelegare an & quando poſſit iudex ordinatius.
3 Lis habet tres partes principium, medium, & finem.
4 Principium menſis, uel anni quando dicatur.
5 Delegatus principis ad unam cauſam, non eſt maior iudice ordinario, niſi in illa cauſa.
6 Iudex ordinarius cauſe appellatiōis pōt totā cām ſubdelegare.
7 Conſiliarii principis an habeant iuriſdictionem.
8 Delegatus an poſſit habere conſiliarios.

1 AD hec. † Ordinarius, iudex cauſe pricipalis pōt ipſam delegare reſeruata ſibi ſnia, ſed tunc op3 ꝙ coram eo lis conteſtetur, p̄bationes p̄ducant, ⁊ per eu3 cūctis in ſi. examinatis ſnia per eūdē pferaſ, ⁊ delegatus ab eo reliqua expediet Iudex vero cauſe appellationis, ⁊ etiam delegatus hñs de iure p̄tātem oia ſubdelegandi, pront eſt delegatus principis non pōt alteri delegare reſeruata ſibi ſnia, ⁊ contrafaciens puniſ.

2 ℭ † In tex. ibi publicis occupātibus pōt iſte tex. in cauſis excedentibus ſummam ccc. aureorū que non p̄nt delegari ab ordinario niſi pp impedimentū publice occupationis vt p̄batur in. l. placet ſm verū intel. C. de peda. iudi. nā ſi vult ordinarius in totū delegare nil ſibi reſeruando pōt pp impedimētū predictum abſq3 eo ꝙ aliqua audiat de cā vt ibi. Aut vult ſibi reſeruare ſniam, ⁊ tunc h3 locū auc. iſta q2 d3 ter audire vt hic, ⁊ ita exemplificat iſtū tex. Jac. bu. hic, ⁊ ſeqf Bal. eū referēs licet imperfecte.

3 ℭ † No. ꝙ lis h3 tres ptes, principiū mediū ⁊ finem. principium eſt litis conteſta. Medium eſt circa cōcluſionem cauſe. Finis eſt circa p̄laſnie ferende, ⁊ ita iſtum text. allegat bar. in. l. j. ff. de fur.

4 ℭ † Et per hoc decidit q̄ōnez notabilē quam ibi vide per eum, ⁊ aliquid per eum in. l. ſi. in fine. de tēpo. appel. ⁊ per Bald. in rubri. ff. de rerum diuiſi. in antepe. col. vbi querunt ſi ſtatutum dicat quod poteſtas teneatur aliquid facere in princi. ſui officij, quomodo intelligatur principium. ⁊ concludunt ꝙ intelligitur de menſe primo, vt ibi per eos.

5 ℭ † Item no. ꝙ delegatus a principe de quo loquiſ hic tex. circa finem vt patet i corpore vt hic in gl. minus pōt q̄3 ordinarius, ⁊ l3 alibi iura dicant ꝙ delegatus principis eſt maior in illa cā q̄3 ordinarius. c. paſto. §. j. de offi. ord. c. ſane de offici. dele. tñ debent intelligi q̄ntum ad h̄ vt aliquis ordinarius non poſſit ſe de illa cauſa intromittere. c. ſtuduiſti. de offi. leg. non autem ꝙ maiorem habeat p̄tātem delegatus principis in illa cā q̄3 habeat ordinarius i cauſis ſuis vt hic, ⁊ facit ad ea q̄ dicta fuerunt ſuper. l. proxima in prin. vbi allegaui iſtum tex. ⁊ hoc no. pro intellectu. d. §. paſtoralis. cum ſi.

6 ℭ † In glo. in P. audiat, vera ⁊ communis eſt cōcluſio ꝙ iudex ordinarius cauſe appellationis ſi velit totā cā3 delegare nihil ſibi reſeruando poteſt, ⁊ totum expedietur per delegatum ſicut ⁊ poſſet ordinarius cauſe principalis per regulā. d. l. more, ⁊ ē d̄ mente gl. h̄, ⁊ in corpore, ⁊ not. glo. in. l. eos in prin. in ver. cōueniat. C. de app. Sed ſi iudex appellationis vult ſibi reſeruare ſniam, ⁊ reliqua cōmittere nō pt de iure ci. vt hic, tñ Ang. h̄ dicit ꝙ imo iudex appellationis poſt cauſam appellationis delegate reſeruata ſibi ſnia, qñ eſt impeditus, ⁊ ita dicit tenere gl. not. in corpore. ſed dic ꝙ glo. ibi. in vltima opi. i3 Primum, ⁊ illam ſequitur ibi Jac. de bel. ⁊ bene per illum tex. Ratio autem differentie ſ ter iudicem appellationis, ⁊ cauſe principalis ſm quod ſentit Guil. de cu. ⁊ Saly. hic eſt, q2 in cā appellationis tractatur d̄ maiori preiudicio. nā ſnis in cā applōnis tendit magis ad pemptionem, ⁊ deciſionem negocij q̄3 ſententia cāe principalis, attento ꝙ a ſnia in cā appellationis p̄t cōtingere ꝙ vlterius non

b poterit appellari vl ſemel tm̄ iuxta id ꝙ hř i. l. j. ne lice. i vna eadēq3 cauſa. iij. prouocare. aliam rōnem hic vide per Cyn. ⁊ aliam per Jac. de bel. in corpore. Sed de iure canonico quilibet qui habet poteſtatem in totū delegandi poterit vnam partē tm̄ ſibi reſeruare, ⁊ reliqua delegare, nec erit neceſſe ꝙ corā delegante lis conteſtetur. c. ſuper queſtionum. §. intentionis allegato in glo.

7 ℭ † Extra glo. adde ꝙ ſm Pet. Cy. ⁊ alios iſte text. non intelligitur in iudice qui cauſam volebat expedire per delegatum, ſed in eo qui volebat expedire per ſuos conſiliarios. quod exponitur non pro delegatis. ſed pro aſſeſſoribus. l. conſiliarios. cum glo. C. de offi. aſſeſ. nam iſti cōſiliarij nullam habent ordinariam iuriſdictionem a lege, ſed tantum habent conſulere vt not. gl. ⁊ Bar. in. l. j. in glo. fi. ff. de offi. aſſeſ. ⁊ Bart. in. l. precipimus. §. j. C. de appel. facit. l. metum. la glo. de. §. ſed quod pretor. in verſicu. me. aſſidente. ff. quod me cau. na3 in caſu iſto quando ordinarius iudex cauſe principalis poteſt impeditus propter publicas occupationes vult cauſam expediri per cōſiliarios, reſeruata ſibi ſententia, hoc fieri poteſt ſecundum formam hic traditam, ⁊ iſte intellectus colligitur etia3 ex tex. in rub. vnde hec auc. ſumitur, tñ intellectus gl. ſ3 quem ſummant hanc literam pōt etiam p̄cedere ſm Jac. bot. Fran.

Fran. tig. Ang. & Fulg. hic. ſ. q loquat in delegatis nedū in cōſiliarijs tom pp identitatē rōnis, tum qz tex. in d. § illi d circa prin. vñ hec auc. ſumitur eq̄parat iſtos delegatos & cōſilia-
a rios. ¶ † Alio tractat hic Cyn. & Ray. an delegatus poſſit hr̄e cōſiliariū nā tex. hic in ver. vna cū cōſiliarijs, p̄ſupponit q ſic in ſtriū vt tex. in auc. de indi. § j. dic vt hic per eos, & hō ē deciſum in. c. ſtatutū. §. aſſeſſorē de reſcri ip. in. vj.

1 f **Eruus.** † Cū ſeruis iudiciū non cō ſiſtit. h. d. ¶ Et pōt iſta. l. in
5 telligi ſz Jac. but. ēt qñ ſeruus cōparet tanq̄ pro
2 curator ēt ſi añ li. cōteſta. nō opponatur, & hoc iſta lex ſm hunc intellectū redditur ſingularis ſm Ang. dic vt p bar. in. l. licet. ā. de procu.

SVMMARIVM

1 Iudicium non poteſt fundari contra ſeruum detentatorem rei hypothecatę domino.
2 Miſsio in poſ. ex primo decreto pōt fieri ꝯ hēditatē iacentem.
3 Miſsio in poſ. ex primo decreto fit officio iudicis.
4 Pignus conuentionale an poſsit concurrere cum pignore prætorio in eadem re.
5 Pignus conuentionale quomodo poſsit uendi.

1 c **Um debitoris.** † Cōtra ſeruūz detentatorez rei hypothecate non poteſt fundari iudicium ex perſona domini ſui defuncti, ſed herede vel alio nō defendente cām actor per officiū iudicis in poſſeſſionē mittit.
2 h. d. ¶ † No. ſm Onū. de cu. & Bal. q ꝯ hēditatē iacentem ꝓcedi pōt ad miſſionē in poſſeſſionē ex primo decreto, adde l. ſi bona. & ibi no. Bart. ſ. de bo. auc. iudi. poſſi. & in. l. iiij. §. ptor ver. iortēs. ff. de dam. infe. non añt pōt perueniri ad ſm decretū niſi primo daretur curator hereditati iacenti. l. ſi duo. ff. ex qui. ca. in poſ. ea & not. Bar. in. l. ſi qs inſtituat in fi. ꝓ illū tex. ff. de hered. inſti. & per Bar. in rub. ſ. de ſucceſ. edicto. & i viij. col. de milite vaſallo qui cōtumax eſt, & in. l. fi. in ꝑnc. ſ. de teſta. manu q̄cq̄d dixerit Ang. & Jmo. in. l. ad diem. ſ. de v. obli. & in. l. ſi ſeruus hereditarius. ia. ff. de ſtipu. ſeruo. & in. d. §. pretor. vbi ſimplr videnf velle q ꝓceſſus factus hereditate iacente nō, ſed dic imo valere quo ad primū decre. vt dixi ēt
3 ſi nullus ſit datus curator. ¶ † Itē no. q ad miſſionē in poſſ. deuenitur offō iud. ſz an iste officiū dicat nobile vel mercenariū vide ſubtiliter p Bar. in. l. iubere. in viij. col. ff. de iuriſd. om iud. & per Bal. in auc. ei qui. in. viij. co. ſ. de bo. auc iud. poſ. & p Jmo. i. l. ſi finita §. ſi pluribus. xvij. co. de dam. infec.
4 ¶ † In glo. ij. ibi creditores. in fi. & ſic p illā. l. ſentit gl. q pignus ꝯuentionale poſſit concurrere cū pignore ꝑtorio in ead. re. i. cū pignore q ꝯſtituit p miſſionez in poſſeſſione facta auctoritate iudicis iuxta. l. non eſt mirū ff. de pigno. ac. pro hoc eſt
5 tex. in. l. fundus quē de an leg ¶ † Et iſtud eſt vtile, qz in venditione pignoris ꝯuentionalis tn̄ reqrif magna ſolēnitas, vt l. fina C. de iure dñij impetra. que nō reperif tradita in pignore pretorio ſeu iudiciali ſm Jac. de are. & Cy. & Fran. rigal. h facit. l. ordo. & l. fi. ſ. de executione rei iudicate.

SVMMARIVM

1 Aequitas præfertur rigori.
2 Aequitas non præfertur rigori, ubi eſt ſcripta cōtraria rigori ſcripto, & quid ſit æquitas, & quid rigor.
3 Sta. q in cauſis mercatorū iudicetur de æquitate omiſsis ſolennitatibus iuris, quid importet.

1 **Placuit.** † Equitas prefertur rigori. h. d. ¶ Et de mā vide plene p doct. poſt gl. in. c. fi. de tranſa. p ſpe. in ti. de le. §. diſpēſatio v. notā. cū ſeq. & p doc in. l. j. ſ. de leg. & ali
2 q. 1 p Cy. h. ¶ † Et ex his dictis addō ad limitationē huius. l. q iſta lex fallit vbi equitas ſcripta eſt ꝯtria rigori ſcripto, & rigor poſitus ſit in. l. q̄ ſit poſterior eqtati ſcripte nā rigor preferf tāq̄ corrigens equitatem vt eſt gl. no. in. c. extirpande q̄ ad hoc ſbi pōderat doc. de prebē. Et qd ſit equitas, & qd rigor vide ſpe. in loco pal. & p bar. in. l. j. in fi. ſ. de legi. & aliquid p eundē in. l. bona fides. ff depo. plenius p Bal. poſt. Ja. de bel. in. c. j §. ad h. de pace. fi. & aliqd p eundē in. l. ſi quis ſeruo. ſ. de fur.
3 & in. l. inementis in. q. q. de ꝯhē. emp. † & facit ad qōnē m ſia-
b mo catetur quod in curia mercatorū iudicetur de equitate omiſſis ſolēnitatibus iuris, quid iſtud importet de quo dic vt ſiog per Bar. in. l. ſi fideiuſſor §. quedam & l. quintus. ff mandati per Bal in. l. fi. §. per ea. ſ. mandati. & p Sa. y. qui concordat cum his que notant Bar. & Bal. in dictis locis.

SVMMARIVM

1 Cauſę cognitio regulariter requirif plena in cauſis, & plenaria probatio pro ueritate habenda.
2 Cognitio cauſę plena non requiritur, nec p conſequēs plenaria probatio, ubi ſnia non affert plenum præiudicium.
3 Mandatum ſemper eſt iudici præſentandū, ut conſtet de legitimatione perſonę.
4 Sententia lata ſine cauſę cognitione, nō uiſis actis, nec diſcuſsis iuribus eſt nulla.
5 Relatio an & qñ poſsit fieri p iudicē ſupiori de aliqua cauſa, in qua iudex dubitat iudicare.
6 Iudex an poſsit dilationes legales abbreuiare.
7 Probationes an & qñ poſsint fieri poſt terminum datum præfixum ad probandum.

1 **Iudices.** † In cauſis regulariter reqrif plene cāe cognitio, & plenaria pbatio pro veritate habenda. h. d. Vel ſm bart. in cauſis in quibus ſnia parit plenum preiudiciū requirit plena cauſe cognitio, & p ꝯñs plenaria pbatio. h. d.
2 ¶ † No. q dixi in vltio ſomma. ex quo inferf q vbi ſnia non affert plenū preiudiciū, tunc non reqritur plena cognitio cāe, & per ꝯñs plenaria pbatio. exēplū pz in. l. ſi quis a liberis. §. ſi vel parens iuncto. §. meminiſſe de liber. agno. cū cōcor hic alle. in glo. & qualis pbatio tunc reqraf in ſumma. iudiciis, & an ſufficiat ſcrm, & an tūc reqraf ordo iudiciarius. ſ. libellus, & litis conteſt. & quod modis cā dicaf ſummaria vide plenius q̄ alibi p bar. in extrauagantiad reprimendū in v. ſummarie & p eūdē i. l. j. in fi de ꝑto. ſtip. & d. l. ſi quis a liberis. §. ſi qs ex his. & in. l. ſi cōſtante. in. j. q. prime partis. ſo. ma. & in. l. iiij. §. h añt in. vij. q. de dā infe. & in. l. ſi is a quo in prin. poſt gl. ff. vt in poſ. le. & in. l. j. p illū tex. cū gl. ſ. quo. ap. p Spe. in ti. de offi. iud. §. poſtremū in ver. ſi plane. & no. in cle. ſepe de v. ſi. & per Bal. l. ne qcq̄ §. de plano. poſt Bar. ibi. ff. de offi procon. et in. l. j. ſ. vt in poſ. leg. & in. l. iij. §. ſciendū. ff. ad exib. poſt Ja. bu.
3 hic, & Bar. ¶ † Illud tñ ſemp mēti teneas q in omni cā q̄tūcunq ſumma. in qua nō reqronf plene pbationes, & p cōs cāe
c cognitio, tñ ſemp reqrif q plene cōſtet de mādato cōparētis q pleo ꝯſtet ipſū habere legitimā pſonā ad cōparēdū, vt ſin
d gu. no. Bar. & Saly. in. l. ij. in fi. de edicto diui. p id q no. i. l.
4 pe. in fi. vide Bal. i. l. iiij. §. ibidē. ff. ad exi. ¶ † Itē no. ex tex. in ver. diſcutere. q anteq̄ ꝑueniaf ad ſniaz reqrif diſcuſſio ve-
e ritatis. Ex quo iſert Ang. hic q ſi iudex nō viſis actis ꝓnūciauit ſnia eius dr̄ iniqua, & iō hac rōne iuſte ab ea appellaf, & ꝓſumif iudicē nō vidiſſe ꝓceſſū ſz eū. Si inter ꝑncionē actorū, & ſniam ſuit iā modicū interuallū q iudex nō potuiſſet acta ꝑcunctari, & q iſto caſu iuſte a tali ſnia appellet, ſentit Inn. ſz eū in c. cū dilectioris. de re iudi. Adde q imo ſz Bar. i. l. plaf tam. in fi. ſ. de ſen. talis ſnia dr̄ nulla tanq̄ lata ſine cāe cognitio
f ne & deliberatione q̄ reqrif anteq̄ iudex ferat ſniaz. l. ex ſtipulatione. ſ. de ſen. l. ij in ꝑn. & ſ. de ſen. ex peri. reci. & hic, & not. in
5 d. l. prolatā & de h dixi in. l. ij. vbi videas. ſ. de edē. ¶ † In gl. fi. ibi ſufficienter &c. l. eū quē temere. §. j. ff. de iudi. vbi hr̄ q ſuper iure nō ſup facto iudex referre pōt cām ad ſuperiorē. Et ſi glo. eius hic aliter dicit male dicit, imo nec ēt ſuper iure poſſet fieri relatio qñ iſ eſſet clarū, lz iudex fingeret ſe dubitare vt eſt tex. not. in. l. ij. in fi. ſ. de legi. Et de mā qñ poſſi fieri relatio, vide per gl. & doc. in. l. j. ſ. de relatio. & in. c. intimaſti. vbi oīno vide cano. extra de appel. & p Cy. & Bal. in. d. l. ij. & ibi in materia aliqua clegātis tradit & aliquid Jmo. in. l. j. §. j. ff de app. vbi reprehēdit gl. in. d. l. oīno. in ver. ꝯſules in fi. ff. de off. ꝓſ. p. d. l. eū quē. §. j. in rōne ſni q̄ gl. reprehēdit. Ang. in. d. l. eū
6 quē §. j. vbi eſt ſiſ gl. ¶ † Extra gl. querit hic Cyn. & Ray. an iudex dilationes legales abbreuiare poſſit de quo alias dixi
7 in. l. ij §. de re iu. ¶ † Itē q̄runt an poſt terminū ꝑfixū a iu
8 dice ad pbādū poſſint fieri pbōnes, de quo alias dixi in. l. inſulas. ff. de v. ob. & p bar. i. l. mācipiorū cū ꝯcor. ff. de optione legata.

SVMMARIVM.

1 Dilationes tres danf dicenti ſe allegare uelle, quibus elapſis iudex debet proferre ſniam legi, & cōſuetudini cōformem.
2 Dilatio ſtatuta uni ex litigatoribus intelligitur eſſe communis utrique, fallit ut hic.

a ¶ Iudiciū ſz qd i oblato re religiſo. vide de. q. 187. vbi pōit pulcrum caſum.
b ¶ Ebuſtate opatī vt poſſint reijcē exceptio diſcuſſiōis ſm In. ro qſi. 267
c ¶ Demādato adde anc. q. 35. & alibi qſ. clxvj. di q iz i ſummarijs ſufficiat q̄lis q̄is peruio iñ oz cē apia & ꝯcludē ſic ibeli & qñ cā dicaf ſummaria vide p ale. qſi. l. h ti. & cō ſi. xlij. iiij. lib.
d ¶ In. l. ij. vi de bar. i. ex ua. ad rprimēdū i l. figurat. i. co. & iaſ. p̄lēc i. d. l. ij. i pc. co. ſ. de cdi ol. adr. iol
e ¶ Nō viſis vid iaſ. h & pbilinū ꝑhe. grego. ē pn. et iaſ i. l. pperandū. §. & ſi qdē i pe. col. ſ. eod. & bal i q. ccevij. inc. mādā ib. in. iiij. vol. C.
f ¶ Cognitione adde alex. q. xviij. j. li. anc. qſi. clxxvj. et qſi. cclxvj. & q. lxxij. ful. qſi. clxv. Pau. de ca. qſi. cxcviij.
g ¶ Poſt terminū inquantū do. Ja. hic p pau. de ca. dicit valde no. in in pratica qq̄ ſiunt interrogatoria circa merita cauſe q pars non tenef reſpondere dic qd̄ Ind. ro. cōſi. ccclxiij. voluit qd̄ iudex ēt ante lit. conte. ad inſtantiam partis poſſit interrogare reū an ſcriptura ꝓducta ſit manu eius ſcripta vt illam recognoſcat.

3 Menſis legalis intelligitur eſſe. xxx dierum.
4 Terminus ad faciendū allegationes iuris poteſt ſtatuit à iudice.
5 Terminū ad allegandū in iure uel renuncian. allegationibus pōt iudex præfigere.
6 Allegare uolens in iure, uel renunciare allegationibus admittit etiam poſt terminum, niſi uellet allegare aliquam conſtitutionem extrauagātem.
7 Iudex ſicut debet ſupplere id qḋ eſt de legibus, ita debet ſupplere id qḋ eſt de conſuetudine notoria
8 Renunciare allegationibus an & quando quis poſſit.
9 Teſtium appellatione ueniunt inſtrumenta.
10 Renuncians teſtibus in iudicio ꝑ ualet renunciatio.
11 Renunciatio extraiudicialis, uel iudicialis, quādo ualeat, & in quo differant.
12 Solutio debiti an poſſit paciſci qḋ nō poſſit ꝓbari niſi ꝑ inſtrm̄.
13 Solutionē cauēs nō probare niſi per inſtrm̄, an poſſit teſtes nouos producere.
14 Renunciati an poſſit productioni teſtium uel inſtrumentorū in cauſa pecuniaria.
15 Renuncians in iudicio ſimpliciter allegationibus, intelligitur renunciaſſe allegationibus iuris, et non facti.
16 Renunciatio facta teſtibus producendis in cauſa principali, an extendat in cauſa appellationis
17 Renunciare probationibus, & defenſionibus, in criminalibus, an quis poſſit.
18 Renunciatio facta probationibus & allegationibus, an differat à concluſione in cauſa.

a ℭ Allegationes in iure, ſed an de illis oꝫ dari copia iudici. in rom. ſin. ſuis fol. x. Et ad mām huius .l. vide late ꝑ eundē in ro. multa pulchra eius ꝗſ clxxxvj. ſꝫ in rei veritate ſint allegationes.

b ℭ Renūciatio. vide plene ꝑ iaſ. hic, ⁊ ꝓbiūm. in c. ſuper his l. x. col. ⁊ ſeq de accuſatio. Tho.

c ℭ Publicā vtilitate. adde eūdē conſilio. lxuj. iij. libro.

d ℭ Iudicis officio. Adde qḋ idem ꝫ Ln. roma. conſilio. cccexcvj.

1 **Iubemus.** † Dicen̄ſ ſe allegare velle dantur ei dilationes ſucceſſiue quibus elapſis iudices proferre iuſtam legi, ⁊ ꝯſuetudini conformem. h. d. ℭ † Not. ſm Iac.
2 but. ⁊ Bal. qḋ licet dilatio ſtatuta vni ex litigatoribus intelligitur eſſe cōis vtriqꝫ. l. petende C. de tempo. in integ. reſti. tn̄ ſol lit niſi ille qui allegare vellet dilationem ſtatutam aduerſario eſſe cōez puta renunciaſſet oībus probationibus ⁊ allegationibus faciendis vt hic. ℭ † Secundo not. qḋ menſis legalis intel-
3 ligitur eſſe. xxx. dierum de quo aliquid per Ang. hic qui in effectu ſequitur opi. Io. an. qḋ ēt ſequitur eſt Bar. in. l. cuꝫ biſextus. ff. de ver ſig. ⁊ ꝑ Bal. ⁊ Mod. in. l. de diuiſione, vbi
4 a tas dixi. ff. ſol. mat. ideo hic omitto ℭ † Tertio not. qḋ iudex poteſt præfigere terminum ad allegationes in iure faciendas, tn̄ ſm Bar. ⁊ Bal. ēt poſt triennium audiretur volens allegare qꝛ per renunciationē vel lapſum termini non poteſt quis ſibi ꝑiudicare quo ad hoc vt nō allegate loco non h̄eant argu. l. nemo pōt de leg. j ⁊. l. ordinamento. ff. de aur. ⁊ argen. lega. nam ēt ſi nulla. l. allegaret oꝫ iudex in iure ſupplere in rubro ⁊ nigro. ꝗ. vt
5 ꝗ deſunt, ⁊ ibi. ℭ † Unde pſigere terminū ad allegandū in iure vel renunciare allegationibus operabitur duo. Primum ſi vlterius non expectetur ad allegandū nil iudici imputet. Secundo operatur qḋ allegationes poſtea producende non erunt regiſtrande in actis nec ēt admittantur in actis ad ſuperiorem vel conſiſtorem ad quem cā refertur ſm Bal. hic, in. l. ſi. circa med ū. ff. de ſeruis. Et ſm hoc oꝫ intelligi dictum Inn. in. c. paſtoralis. de cā poſ. ꝙ dixit. qꝛ poſt ꝯcluſionem in cauſa nihil iuris vel facti allegari pōt, ⁊ ſic vult Bald. qḋ allegationes iuris ꝑducte in termino regiſtrent̄ in actis, non tamen intelligo qḋ ſicut omnia acta debēt edi tanqꝫ cōra aduerſario. l. j. ꝗ. edenda. ff. de ede. ita ēt copia allegationū oꝫ edi aduerſario, qꝛ illa que ꝓducuntur ad inſtructionem ſolius iudicis ꝑut ſunt allegationes [a] in iure ⁊ interrogationes faciende teſtibus non ſunt edende
6 aduerſario vt not in c per tuas de teſti. cū cōcor. quas allegaui. in. l. ij. ꝗ. de eden. ℭ † Secūdo dictū eſt qḋ poſt terminū vel renunciationem admittit̄ volens allegare iura limita niſi vellet allegare aliquam conſtitutionem extrauagantem qꝛ illa eſt producenda in termino, ⁊ probanda quemadmodum. ⁊ conſuetudo nō notoria nec de illa ſupplere oꝫ iudex q̄ de ea probabilem dr̄ habere ignorantiam. c. paſtoralis. de fi. inſtru. cū concor.
7 quas allegaui in. l. j. in prin. ꝗ vt que deſunt aduo. ℭ † Ultimo no. ex fine ꝑn̄ h̄r in litera moribus ⁊ legibus ꝯ... ⁊c. ſm Bal. ⁊ Saly. qḋ ſicut iudex ſupplere oꝫ de legibus ita ſupplere oꝫ id qḋ eſt de conſuetudine. de quo dic vt dixi in. d. l. j. ꝗ vt que deſunt aduo. poſt Bal. vbi hoc eſſet verū in ꝯſuetudine notoria ꝑut ibi not. Bal. et in fi. ℭ † In glo. i. ubi dicit quidam,
8 idem eꝫ glo. mag. in ꝗ. qꝛ vero multi. in auc. de qui ſemel. in gl. pe. de ꝓb. ⁊ in auc. vt iure probi. maiores debuerit ⁊ credutores. ꝗ. ſi. Et ibi ēt monet ex eo qḋ talis renunciatio eſt ꝯ public. vtili. ⁊ pro iſta opi. glo. in dictis locis ſe fundat per tex. in. d. ꝗ. qꝛ vero in ver. ꝯcluſerunt exponēdo, vt ibi ꝑ gl. in ver. renunciauerint. Et ſm gl. hic iſtud ꝓcedit nō ſolū in renunciatione teſtibus ꝓducendis facta, ſed ēt in renunciatione producendorum inſtrōꝝ. ⁊ iſtā opi. ſequit Pet. hic. Sed gl. in corpore vñ iſta auc. ſumit̄ dicit iſtā opi. eſſe verā in teſtibus, ſed in inſtrumētis Iac. de are. Cy. ⁊ Iac. but. hic ſimpliciter dicūt renunciationes valere per. d. c. de teſtibus. ⁊ c. cum veniſſem extra de teſtib. ⁊ ꝑ. l. ſi quis in ſui mādū. ff. de rebus credi. vbi quis renūciando iurādo qḋ eſt ſpēs ꝓbōnis, ⁊ tn̄ ad illud nō pōt poſtea redire.
9 ℭ † Cōcludē ꝑmo qḋ inter teſtes, ⁊ inſtra nō vr̄ dr̄ia ꝑ. l. i. extra
10 cē dic. ff. de fi. inſtr. ⁊ ſtatim ꝓbabit̄. ℭ † Scdo ꝯcludo qḋ ſi iſta
b renūciatio a teſtibus fit in iudicio vꝫ, ita loquit̄ text. in. d. c. de teſti. ⁊ in d. c. cum veniſſem ſm Guil. de cu. Bar. ⁊ Ange. h, ⁊ idē in inſtrūtis. c. cū dilectus de. fi. inſtr. facit. l. iij. ff. de fi. inſtr. ⁊ ad vtrūqꝫ dictū facit iſte tex. in ꝟ. allegationibus. Quod dr̄ ꝙ importat aliud qꝫ allegationes iuris, vt iam dicā, ſꝫ hoc quod ſi debit ad. d. ꝗ. qꝛ vero Iac. de are. Cy. ⁊ Bal. r̄ndēt qḋ ibi ꝟbū excluſerint, nō oꝫ exponi pro verbo renunciauerint ſed vltimā ſententiā ꝓduxionē regulæ pmiſſoꝝ facta in ꝟ. h ꝑeod. Sꝫ melius r̄ñde vt ꝑ Bar. in. d. auc. at qui ſemel in ver. circa ſm ſ. qḋ lꝫ renunciatio teneat tn̄ nō extendit̄ ad teſtes quos tpe renunciationis ignorauit poſſe ꝓducere, ita loqꝛ tex. in d. ꝗ qꝛ vero vt pꝫ ibi in verbo ſed ꝑꝑ qḋ non valuit ⁊c. Et idē dicit Ang. in ꝗ. qꝛ vero, ⁊ Imo. in. l. cuſtodias. ꝗ. j. ff. de publi. iudi. vbi nō idē ter ſubdit h̄ eſſe verꝫ niſi appareret de mente renūciantis uiſſe renunciarem oībus teſtibus quos ſciret ſe ignorare poſſet deducere, facit. l. iure militari. de teſta. mili. ⁊ qḋ not. Bart. in. l. ſub prætextu la. ij. ff. de tranſac. ⁊ not ꝑ limitatione. d. ꝗ. qꝛ vero, aut renūciatio teſtibus producendis fit extra iudicium, ⁊ hic eſt paſſus dubius. Nam ſm Guil. de cu. Ray. Bar. ⁊ An. h non vꝫ, ⁊ ita intelligunt glo. in. d. auc. vt ſine prohibitione me. debi. ⁊ credi que nō ē alibi ſm Ange hic, ⁊ Bal. q iſtā opi.
11 refert, ſed nihil firmat. ℭ † Que aūt poſſit eſſe rō dr̄ie inter renunciationem iudicialem. ⁊ extraiudicialem dic ſm Ray. hic qꝛ iuri de futuro renunciari nō pōt extra iudiciū. l. ſi ita ſit ſcriptum ꝗ ſi ſub conditione. ff. de lega. ij. Sed in iudicio ſic. l. j. ⁊ ibi glo. ff. de cura bo. dan. l. in plurium. cū glo. ff. de acqui. her. ſic intelligere opꝫ iſtā opi. qꝛ facultas probandi ꝑ teſtes cum renunciabatur extra iudicium non competebat tpe renunciationis vt ſi antequꝫ ſolueret m̄ dixi qḋ ſolutionē nolebam poſſe probare per teſtes. Sed certe iſta non fuit intētio glo. in. d. auct. vt ſine prohibitione. Primo qꝛ illa glo. ⁊ ēt Barto. ⁊ ſequaces hic loquuntur in pacto nedum in ſimplici renunciatione, ſed certū eſt qḋ ꝑ pcm̄ pōt renūciari iuri de futuro. l. j ⁊ ibi no. ff. de pac. Preterea. rō illius gl. eſt qꝛ renūciatio vr̄ eſſe ꝯ publicā vtilitatē vt ibi dicit gl. Sed iſta rō impedit valere tā ꝯ ... cū ꝙ renūciationē. l. ius publicū. ff. de pac. ⁊. c. ſi diligēti, ꝺ fo. ro cōpe. ⁊ cū illa gl. in d. auc. vt ſine ꝓhi. trāſit ſimplr̄ Iaco. de bel. Ang ibi, ⁊ cano in. d c. ſi diligenti, ⁊ Ang ⁊ Pa. de ca.
12 i. l. pactū inter hr̄dē. ff. de pro. ſtip. † Specu. vero, in ti. de inſtru. edi. ꝗ. ſi. ꝟ. ſꝫ pone qḋ in inſtrō qꝛ ... debiti poſſit debitor paciſci qḋ nō poſſit ꝓbari ſolonē niſi ꝑ inſtrm̄, refert opi. gl i. d. auc. vt ſine ꝓhi ſ. qꝛ ſi valeat ꝯuētio, ⁊ dr̄ Spe. q h̄
13 Hoſt i ſūma ꝺ renū. ꝗ. q̄ ꝑm̄ ꝟ. ſꝫ qd de pacto, ⁊ ita ēt dicit tenere Azo. Iac. but. ⁊ bal. qꝛ ē ꝯ publi. vtili [c] ꝑ quo facit ſm Io an. tex in. l. i. i prin. i ver. neceſſarius. ff. de teſt. de mū refert
13 ipſe Spe. qḋ Uber. de bob. tenuit ꝯriū. ℭ † Ultimo. ūj. ē op. quorūdā tenētiū qḋ ꝯuētio īpediat nouos teſtes ꝓduci niſi quaſitas teſtiū puta legaliſſimoꝝ ſuadeat qḋ admittantur. alleg. in arg. l. diui. ff. de lib cā. ⁊ l. ſi. ff. de actio ⁊ oblig. facit. l. ſi quis ex argētarijs poſt prin. ff. de edē ⁊ dicit qḋ hoc eſt ſatis equū, ⁊ dicit ēt Io and. ibi in addi. qḋ ita ēt ſenſit Albertus galeoti. Et dicit Ante. de but. in. c. ij. in fi. de probatio. qḋ illud ſatis pōt eſſe verum de equitate canonica ne contingat ꝯ iuſtitiam alterꝫ cū aliena iactura locupletari, ⁊ ex hoc multū limitant glo. in d. auc. vt ſine ꝓhi. Et ſubdit ſingulariter Specu. in. d ꝗ. ſi. ꝟ. ſed quid ſi debitor qḋ ſi debitor ... nō ꝓbs ... ſolonē niſi ꝑ inſtrm̄ ... qḋ ꝯuētio tale inſtrm̄ ſeruandū ſit. c. ſi vero ꝺ
d ſureit. Tn̄ ꝯſultū eſt qḋ ꝓcutet teſtes recipi iudi. in cā [a] pro quo dicto ibi Ioan. and. alleg. in arg. c. ad noſtram. el. ij. de iureiur. ⁊ ſequit hoc dictū Imo. in. d c. ij. de ꝓba. dicēs h̄ eſſe bene not. ꝑ extēſione. d. c. ad noſtrā cū loquat̄ in inſtrō tn̄ ꝑ teſtibꝰ ſup vſuris, ⁊ iſtd dictū refert ēt Lap. i d c ꝗuis de pac. in vj.
14 qḋ ē hū not. ꝑ limitatione. d. gl. † Bal. et i. d. l. cuſtodias ꝗ j.

querens

querens an poſſit in cauſa pecuniaria renunciari productioni bus teſtium vel inſtrumentorum ponit tres opi. Prima eſt ꝙ ſic per regulam. l. pe. C. de pac. Secunda ꝙ poſſit renunciari in iudicio non vero extra vt not. Guil. ⁊ Bar. Tertia ꝙ non valeat quia videtur renunciare defenſioni que eſt iuris naturalis in clemē. paſtoralis de re iudicata ꝙ fieri non poteſt. l. ius agnationis. ff. de pac. ⁊ nihil approbat. Sed certe vt ēt dicit Imol. in. d. l. cuſtodias. iſta vlti. opi. eſt contra tex. in. c. de teſtibus. eſt ſim. Io an. de ligna. in. c. ij. de probatio. tenebat valere pactum ꝙ non poſſit probari ſolutio niſi per inſtrumētū per. d. l. pe. C. de pac. ⁊ quia partes poſſunt agere vt in actu requiratur ſcriptura. l. cōtractus, ⁊ ibi not. de fide inſtru. ⁊ iſtam opi. ſequitur Imol. i. d. l. cuſtodias, Nec ob. ſm enim ꝙ iſtud pactum ſit contra vtilitatem pub. quia vlla. l. non probatur, licet iura dicant ꝙ teſtiū vſus eſt frequens, ⁊ neceſſarius. l. j. ff. de teſti. ꝙ probatio non eſt anguſtanda. l. quoniam. C. de here. non tamen per hoc ſequit̄ qđ iſtud ſit publice vtilitatis adeo ꝙ per pactum renunciari non poſſit. Nam in ſimili tex. in. l. j. in prin. ff. de app. dicit ꝙ appellandi vſus eſt frequens ⁊ neceſſarius, ⁊ tamen intelligitur niſi per pactum iuri appellandi renunciet̄. l. fi. ad fi. C. de tempo. appel. Item ſi eſſet contra pub. vtilitatem non deberet poſſe renunciare teſtibus ēt in iudicio cuius ꝯtrium eſt probatum. C. eſt concludendum eſt valere pactum per alleg. C. pro iſta opi. ⁊ pferrim com per teſtiū facilitatem multis veritati ꝯtria geratur vt dicit tex. in. l. teſtium. in princi. ff. de teſtib. Renunciatio vero ſimplex extraiudicialis non valeret quā renunciaretur facultati probandi per teſtes que adhuc non cōpetebat, quia ius de futuro ſimplici renunciatione tolli non poteſt vt dictum eſt, nec predictis obſt. tex. in. l. fin. C. ſi cer. pet. in ver. cōmuni vtilitati, per quem tex. ibi dicit not. Bar. ꝙ ſolēnitas probatoria eſt inducta ꝓp pub. vtili. ideo partes non poſſunt ſibi renunciare ſꝫ eum, quia dico ꝙ vbi lex dat pro forma ꝙ probatio tantummodo poſſit fieri per ſcripturam tot teſtibus roboratam, tunc loquit̄ tex. d. l. fi. ⁊ id ꝙ not. Bal. ſ. ꝙ non valeret cōuentio vel renūciatio illi legi ꝯrie, ſed iſtud non erat in queſtione noſtra. Saly. hic tenet opi. quam tenui, ⁊ ſubdit ꝙ ſi fieret pactum ꝙ ſolutio debiti nulla ſpecie probationis probari poſſit non valeret, quia inuitaret creditorem ad delinquendum. i. ad denegandū argu. l. ſi vnus. §. illud. ff. de pac. ⁊ diceretur hec conuentio contra publicam vtilitatem, ⁊ contra bonos mores ſm eum nil alleganiem ſed in dic ꝙ contrarium videtur veritas per ea que late not. By. ⁊ Bar. in. l. fi. ff. de preto. ſtipu. vbi per plura ꝯcludunt valere conuentionem per quam debitor promiſit ſtare dicto creditoris.

• a Alijs modis poteſt limitari dicta concluſio vt colligitur ex dictis ſpe. C. relatis. ℂ † Subdebat etiā hic no.

15 Ray. ꝙ ſi quis ſimpliciter renūciauit allegationibus in iudicio nō intelligitur renunciaſſe probationibus facti, ſed allegationibus iuris per iſtum tex. qđ eſt not. Tamen in contrarium videtur tex. in. l. conſentaneum. C. quō ⁊ quā iudex, ibi not. Bar. in vlti. col. vbi dicit ꝙ appellatione allegationum veniunt petitiones ⁊ poſitiones, ⁊ omnes allegationes, ⁊ ſic veniunt alie allegationes ꝙ̄ iuris, ⁊ expreſſius habetur in corpore vnde hec auten. ſimiliter cum glo. in ver. allegationes, ⁊ ideo in Specu. de renunciatione ⁊ concluſione. §. j. ver. ⁊ not. dicit ꝙ quando partes renunciant allegationibus intelligitur eſſe concluſum in cauſa, quia intelligitur etiam renunciarū probationibus alleg. c. quā contra. cum ibi not. de ꝓbatio. Refert tamē ſignāter Io an. ī add. ſup dicto verbo no. ꝙ Guil. de ſuza. in. d. l. ſi quis in ꝯſcribēdo. C. de epiſ. ⁊ cle. dicebat ꝙ quā vna tantū pars renunciat allegationibus intelligit̄ de allegationibus iuris tm̄, allegat in argu. l. ꝙ ſine. C. de bo. que lib. ⁊ ad hoc adducit quaſdam alias rationes vt mihi vr̄ ſatis leues. Tamen cum cōtrā ſit ſimplr̄ Io. an. dicēs ꝙ dcm̄ Spe. i. d. ꝟ. ⁊ not. intelligit̄ quā vtraqꝫ pars renunciat allegationibus, ⁊ ſic videtur concordare cum opi. Ray. hic, que tamen opi. potius auctoritatibus ꝙ̄ ſil.

16 munita videtur lꝫ pro eis multum faciat glo. ℂ † Iuxta predicta etiam tetigit hic Bal. ⁊ an quando vꝫ renūciatio facta teſtibus producendis vt extendatur non ſolum ad teſtes producendos in cauſa principali, ſed etiam in cauſa appellationis, ⁊ dicit quod ſic per cap. fraternitatis. de teſtibus, ⁊ idem tenet Ange. hic, ſed dic ꝙ contrarium eſt cōmunis opinio. ⁊ verior vt probat Bar. in auc. at qui ſemel. C. de probatio. ⁊ Ian. ⁊ alij in. d. c. cum veniſſent, ⁊ Spe. in ti. de renunciatio. ⁊ concluſio. §. i. verſico. ſed hoc etiam ſcias cum quo ſimpliciter tranſit Anto. de but. in. c. paſtoralis. in. iij. col. de cauſa poſ. ⁊ in. c. cū dilectus. in fi. de fide inſtru. ⁊ Bal. in. l. per hanc. in. j. col. de tempo. appel. ⁊ per Ang. in. d. §. quia vero dic vt in predictis habetur.

17 ℂ † Et predicta ꝓcedant in ciuilibus cauſis pecuniarijs ℂ In alijs aūt vtrum quis poſſit renunciare probationibus ⁊ defenſionibus, vide glo. ſingul. tenentem qđ non in. l. pactum inter heredes. ff. de pac. ⁊ ibi late per Angel. poſt alios ⁊ per Bar. Bal. ⁊ Ang. Imo. in. d. l. cuſtodias, ⁊ ꝑ Bal. in. l. fin. ff. de fer. ⁊. l. cum reis. C. de penis. ⁊. l. ſi accuſationibus. C. de acen. ⁊ aliquid etiam per Bald ⁊ Saly. hic qui ſimpliciter ſequuntur glo. in. d. l. pactum. Et plenius per Ang. hic qui ponit diſtinctionem ꝙ̄ etiam ipſe poſuit in. d. l. pactū, ⁊ per bal. in. l. j. in. xvj. col. C. de ꝯfeſ ⁊ ibi ēt ponit quid ſi cō iuro renunciauit, ⁊ ꝑ Bal. in. l. pe. ad fi. C. de pac. ⁊ i. l. j. in. xvj. col. C. q acen. ⁊ in addi. quas fecit ſuper ſexto decretalium in rub. de teſt. in integ. vbi ſequitur glo. in. d. l. pactū quam dicit non eſſe alibi, ⁊ ꝑ Ang. in. l. j. ff. de fur. ⁊ balnea. ⁊ aliqud ꝑ Roma in rub. de arbi. poſt medium.

18 ℂ † Vltimo eſſet videndū an ſit dr̄ia inter renunciationem probationibus ⁊ allegationibus factā ⁊ cōcluſionē in cā de qua vide ꝑ glo. ⁊ docto. in. d. c. cū dilectus. ⁊ per Inno. ⁊ oēs in. d. c. paſtoralis. ⁊ per Arch. in. c. ij. de reſt. in integ. in. vi. ⁊ in. c. iudicātem. iiij. q. vlti. ⁊ ꝑ Spec. in ti. de inſtru. edi. §. nunc dicamus in prin. ⁊ per Specu. ⁊ plenius per Io. and. in tit. de renū. ⁊ ꝯcluſione. §. i. ꝟ. ⁊ no. ꝑ Bal. in. l. nec cās. C. de appel ⁊ in. d. l. ſi accuſationibus in quibus locis dr̄t multa que longū eſſet referre. Tn̄ dic ꝙ quo ad effectū nō eſt dr̄ia vt ꝑ gl. in. d. §. quia vero multi in ver. concluderint cum glo. ⁊ no. in. d. c. dilectus. Et dixit circa hō ſing. Ant. de but. in. c. lꝫ cām in. iij. col. de ꝓba. ꝙ quā ſtatutus eſt terminus ad probādū, ⁊ probatū hn̄dū ꝑ omne genus probationum, ꝙ putat ꝙ lapſus illius termini habeat vim ꝯcluſionis in cā quo ad ꝓbationes facti ꝑ no. ꝑ doc. in. c. pia. de exce. in. vi. In. multis tn̄ caſibus admittunt̄ ꝓbationes poſt ꝯcluſū in cā ſeu poſt renūciationē vltra eos ꝙ colligunt̄ ex ſupius dictis, ꝗ̄ ne lōgior ſim omitto.

SVMMARIVM.

1 Cauſæ continentia non debet diuidi, & ideo non poteſt ſuper cā poſ. vnus iudex, & ſuper cauſa proprietatis alius impetrari.
2 Cauſa poſ. & proprie. dicunt̄ cāe ſe ad inuicē cōtingentes.
3 Cauſæ quot & quibus modis dicuntur adinuicē contingentes.
4 Exceptio iſta continentia iſtius cauſæ diuidi non debet, impedit litis ingreſſum.
5 Cauſæ continentia diuidi non debet duplici ratione.
6 Exceptio quòd cōtinentia cauſæ diuidi non debet quando poſſit opponi.
7 Cauſæ continentia poteſt diuidi, ubi actor & reus eſſent eiuſdē fori, ſecus ſi diuerſi.
8 Cauſæ diuerſę continentes pōt tractari corā diuerſis iudicibus.
9 Impetrās diuerſos iudices ſup cauſis cōtinētibus debet puniri.
10 Impetrās ambos iudices in eademmet cauſa an puniatur.
11 Poſſeſſorium quā intentatur, eſt de eo prius cognoſcendū quàm de rei uendicatione.
12 Interdictum retinendè, & rei uendicatio non poſſunt ſimul tractari per eundem actorem regulariter.
13 Cauſa finita coram primo iudice, poteſt intentari coram ſcdo.
14 Cauſa poſſ. ſi cōmittitur uni iudici non poteſt de cauſa proprietatis cognoſcere, niſi incidenter.
15 Petens plus debito punitur, ſed an iſta pœna poſſit corā alio iudice peti.
16 Accuſari an poſſint mādās & mandata, corā diuerſis iudicibus.
17 Plures contendentes de uno beneficio an debeant ad eundem iudicem remitti.
18 Pœna illius qui trahit unam & eandem cauſam coram diuerſis iudicibus quæ ſit.

a ℂ Creditoris. de hoc per eundē ꝯſil. cij. vbi an teſtator poſſit diſponere ꝙ heredes debeāt ſtare dicto debitoris ſui.

1 NVlli prorſus. † Cauſe ꝯtinētia non dꝫ diuidi, ⁊ idō non pōt ſup cā poſ. vnus iudex, ⁊ ſup cā ꝓprietatis ali⁹ iu-
2 dex ipetrari, ⁊ ꝯfaciēs punit̄. h. d. ℂ † Et ad euidentiā pmitte ꝙ cā poſ. ⁊ ꝓprietas dr̄ cāe ſe ad inuicem ꝯtingentes, attento ꝙ ꝯcernūt eandem rem, puta fundus de cuius poſſeſſione, ⁊ proprietate diſputat̄, ⁊ cognitio in vna cā cōfert ad cognitionē alterius, ⁊ iſto caſu dr̄ ꝯtinētes, nā rei ven. dat̄ ꝯ poſſidētē. l. j. C. de alie. iud. mu. cā fcā, vn̄ ſi corā iudice cā poſ. tractet̄, ⁊ cā ꝓprietatis. i. rei ven. iam ſibi conſtabit vt iudici ex act. cāe an reus ꝯtētus rei ven. poſſideat, ⁊ ſic facilius cognoſcet idē iudex i iudicio proprietatis, iſta fuit rō reddita ꝑ gl. in

a ¶ Diuidi ſ dʒ qlſ ꝫ ſmei i gi oʒ vide per Feane. de gre, ꝯſi. xxix,

b ¶ Iudices dicit Ro. ꝯſil. clx. qd diſpō. c, paſto. de reſcrip nō hʒ lo cū cū diuerſi in dices ipetranſ in diuerſis cau ſis, ꝛ vide ꝯſil. cccxxx. de impe. diuerſ. ind. ſuper cadē cā.

c ¶ Delegatos. facit ꝙ va luit Franci. de are. conſi, cvij.

d ¶ Incidenter. adde ind. ro. ꝯſ. ccclxiij. ꝛ melius ad ppoſitū ꝯſi. cccxxx. vbi ēt alle, do. de ro. ꝗ deciſio in meis ē cccxcvj. in nouis de cā poſſ. ꝛ ꝓpꝛie.

e ¶ Speciale. idē tʒ. d. Iaſ ꝫ ꝗ incſtū in. vj. ſimi. ve cogitā dūi execuminis quis poſſit ſimul ꝛ ſemel diuerſos indices impetrare pro executione ſicut pōt vti via miſ. in poſ. pignoꝝ adde viꝺendū ind. ro. cōſi. cxxxij.

3 c.j. de cā poſ. ꝛ ꝓpꝛie. ¶ † Alij aūt modis cāe dr̄ adinuicē
ꝯtinētes put colligit ex gl. ij hic, ꝛ ex. l. j. et. ij. ff. de lib cā ꝛ ple
4 nius per Iac. de bels. ꝛ Bal. hic poſt Bar. ¶ † Not ex tex.
ibi audiētia prebeat ꝙ iſta exceptio ꝯtinētia nō dʒ diuidi litis
ingreſſum impedit, ꝛ ſic lit. ꝯteſt. ſm Ang. hic, de iſtis exce
ptionibus impedientibus litis ingreſſuʒ dixi in. l. fratris. C. de
5 tranſactio. ¶ † Not. ꝙ dupliciter cāe ꝯtinentia diuidi nō dʒ
a vt hic, ꝛ in iuribus. ſ. alleg. in pn. ꝙ eſt veꝝ ſi opponat excep,
ſecus ſi nō opponat qꝛ valeret ꝓceſſus corā vtroqʒ iudice fa
ctus ſm Bal. hic qui allega. not per Inn. in. c. cū. M. de cō
ſti. vbi Inn. pro hoc alleg. l. ſi is a quo. ff. de rei vendi ꝛ. l. pe
nul. ff. de peti. here. ꝛ idē dicit An de bu. in. c. j. de cā poſſe.
vbi ad hoc alleg. gl. iſtā hic, dum dicit ſi opponas ꝛc. que ꝫ nō
dicit cū glo. nō loquat de opponēte exceptionē in iudicio, ſed
dicit opponas id eſt ſi agunt vt ex capꝫ neqʒ aliā gl. in hac. l.
6 inuenio hoc dicētē. ¶ † Qū aūt debeat iſta exceptio opponi ta
ngit hic Iac. de bel. dicēs poſſe opponi poſt lit. ꝯte. qꝛ hec. l.
ꝓhibet ꝛ reſiſtit penā ipōnēdo. Ergo quicqd ſeqt ex tali actu
ꝓhibito eſt nullū. l. nō dubiū. C. de legi. ꝛ ꝓ hoc rńdet ad regu
lam poſitā in. l. pe. in fi. C. de excep. dicēs ꝙ ille. il. loquunt in ex
ceptione dilatoria cui. l. nō reſiſteret licet ei nō aſſiſteret ꝙ eſt
multū not. per limitatione illius regule, ꝛ vr̄ eſſe ſatis ſuſtenga
bile, iʒ Fulg. hic dicat ꝙ iſta opi vr̄ ſcrupuloſa, qꝛ iſta eſt exce
7 ptio declinatoria ꝗ nō dʒ ōniare ab aliis declinatorijs. ¶ † Se
cūdo vltra ꝓdictā limita regulā huius. l. ꝓcedere vbi actor, ꝛ
reus eſſent eiuſdē fori ſecus ſi diuerſi, ꝛ cā vna ſcilicet poſſeſſo
rij intentaret ab vno, ꝛ illa finita cā petitorij ab alio nō ſeruabi
8 tur. ¶ † Alia regula. ſ. ꝙ qlibet eoꝝ ſequat forꝰ rei, ꝛ ſic coraꝫ
diuerſis iudicibus tractabunt diſcre cauſe ꝯtinentes vt eſt text.
not. in. c. ſi. ꝛ ibi no. de iudi. ſm verū intellectū doc. ꝛ no. Imo.
in. l. extims. de acq. poſ. Pōt ēt habere ille tex. aliū intellectū
ex quo ēt limitatur aliter regula huius. l. vt ibi per do. Anto.
9 ¶ † Itē no. puniri illum qui impetrauit diuerſos iudices ſu
b per cauſis continentibus. Ex quo infert Salyc. ꝙ pena huius
l. nō haberet locū in eo qui adiret diuerſos iudices ordinarios
ſup cauſis ꝯtinētibus attento ꝙ iſta. l. eſt penalis, ꝛ puniꝫ tm̄ i
c petrantes iudices delegatos, ergo nō extēdenda. c. in penis
de regu. iur. in. vj. ꝛ. l. cū gdē. de lib. ꝛ poſthu. Tū prima pars
huius. l. ſ. ꝙ cauſe ꝯtinentia nō diuidatur, nō haberet locuꝫ in
iudicibus ordinarijs cū prima pars huius. l. generaliter loqua
10 tur. ¶ † In glo. j. in prin. hec prima ꝛc. eſt vera in ſe, tū nō cō
uenit litere que loquitur qū vnus, ꝛ ideꝫ ambos iudices impe
trauit, ꝛ ex hoc infert Saly. ſub dubio forte ꝙ pena de qua hic
in litera nō haberet locū in exēplo poſito hic in prima lectu. qꝛ
11 eſt penalis lex ergo non eſt extēdēda vt dixi. ¶ † In ea. ibi, qꝛ
ſeruandus eſt ordo, nā qū agit interdicto retinende, qꝛ non cō
ſtat quis poſſideat, ideo de ordine eſt qd prius expediatur iudi
cium poſſeſſoriū quam intentet rei vendi. vt cognoſcat cui, ꝛ ꝯ
quem dat rei vendi. que datur nō poſſidenti ꝯ poſſidētē. l. j. C.
de alie. iudi. mu. cā, ꝛ ita loquit d. l. ordinarij, ꝛ iſta. ij. lec. eſt ve
ra, ꝛ cōiter approbata. ¶ In ea. ibi, vt hic ꝛc. melius probat in
12 l. cū fundū. ſ. ſi. ff. de vi ꝛ vi ar. ¶ † In ea. ibi vel dic quod ſimi
liter ꝛc. hoc non eſt verū, qꝛ interdictum retinende, ꝛ rei vend.
nō pñt ſimul tractari ꝑ eūdē actorē regulr. Tū ꝑꝑ rōnē ordinis
vt dixi, tū ꝑꝑ rōnē ꝯtrietatis, qꝛ agēs retinēdo dr̄, ſe poſſe ſorē,
ꝛ agēs rei vē. dicit adūer ſariū eſſe poſſeſſorē, ꝛ ſe nō poſſidere.
l. j. ſ. j. ff. vti poſſi. iuncta. l. j. de alie. iudi. mut. cau. fac. ꝛ. c. ex ꝺ
minata. de iudi. Et ꝯtrius dʒ repelli. l. j. C. de fur. ꝛ ꝙ nō poſſunt
ſimul cognoſci, probatur. in. l. ſi de vi. ꝛ ibi not. ff. eo. ꝛ plene no
ta. Bar. in. l. naturaliter. ſ. nihil cōe. ff. de acqui. poſ in. ij. ꝛ. iij.
13 cōbinatione. ¶ † In ea. ibi vel dic tertio ꝛc. hec lec ēt eſt ve
ra, ꝛ magis cōiter approbata per doc. hic excepto Pe ꝛ Cy,
ꝛ Ray. hic, ꝛ Imol. in. c. j. de cā poſ. qui repꝛehēdunt hāc lec.
to qꝛ finito primo iudicio dʒ poſſe ſecūda cā intērari coraꝫ alio
iudice per auc. ꝛ ꝯñr in ſi. alleg. in glo. Tamē verior vr̄ opin.
glo. per iſtā. l. indiſtincte loquenteꝫ. Et ad tex. in auc. ꝛ ꝯñr rñ
de vt hic per Bar. ꝛ do. Anto. in. d. c. j. de cā poſſ. ꝛ in. c. j de
ſequeſ. poſſ. ꝛ ibi dicit hoc eſſe veꝝ qū ordinarius eſſet iudex
vtriuſqʒ cauſe alias dicit ſe nō videre quare finita prima cauſa
arcteatur ad agitandum ſecundam cauſam coram primo iudice
qui non eſſet iudex ordinarius vtriuſqʒ cauſe, cum nec natura
cauſe conuentionis nec reconuentionis hoc caſu videatur im
pedire adire aliū iudicē, ꝛ ita ꝯfuſe ꝛ fine. l. logt, ꝛ voluit ſe fun
dare. d. auc. ꝛ ꝯñr ſed dic ꝙ iſta ſua limitatio eſt ꝯ hanc. l. ſm
iſtam tertiam lectu. cū loquatur iſte tex. ēt in iudice delegato,
ad idē vr̄ tex. in. c. diſpendia cū gl. in ver. ꝗōnibus. de reſcrip.

in. vj. Pro hoc etiam facit tex. in. l. ij. cū glo. Reg. qui tex. etiā
loquit qū cā ꝯa intentabat finita prima, vt pʒ in ver. rei iudic. ꝛ
iſtud videtur mihi ſine dubio verum quando ab eodem actore
intentatur vtraqʒ cauſa prout loquitur iſte tex. cum aliis. ſ. al
lega. Sed ſi actor vnam cauſam intentaſſet, ꝛ litis expedita ille
qui fuit reus in prima intentaſſet ſecundam, tūc eſſet maius du
bium an procederet limitatio. d. Anto. in. d. c. j ꝛ puto eū non in
tellexiſſe ſuaꝫ limitationē in caſu iſto. Tamē adhuc nō vr̄ hoc
caſu procederet per. d. l. ordinarij in ver. codeꝫ iudicio, que in
diſtincte loquitur, ꝛ per. d. c. j de cā. poſ ꝛ. c. j. de ſeq. poſ. que
ſine diſtinctione dñt cām poſ. ꝛ proprietatis non poſſe coram di
uerſis iudicibus tractari, ꝛ qꝛ ratio ꝯ poſui in euidentiolibus
14 habet locum in caſu iſto. ¶ † Io ea. ibi, in fin. dic ꝙ glo. in. d.
l. iij. C. ſi a nō cōpe. iudi. formet. q. ecōtra an cōmiſſa cā proprie
tatis vni iudici poſſit ille cognoſcere de cauſa poſſe. ꝛ dicit qd
d non niſi incidenter, vt ibi per glo ſentit hic ꝙ idem erit econ
tra, ꝛ ita teneas, ſed glo. in. c. j. de ſequeſtra. poſſ. videtur intel
ligere iſtud eſſe verum quando in delegatione cauſe poſſeſſo
rij fuit adiecta dictio taxatiua tantum. Tamen in hoc illa glo.
reprobatur per Cy. in d. l. iij. ꝛ per doc. i d. c. j. ꝛ ꝑ do. de rota
ſua ꝯclu. ccclxxx. incip item ſi committitur auditori cauſa, ꝛ be
ne per not. per glo. in. d. l. iij limita tamen vt per do. Anto. in
d. c. j. ¶ In glo. ij. in princi ad hoc. l. j. ꝛ. ij. ff. de qui, re. ad eū.
15 in. ea. ¶ † Extra glo. facit iſte tex. an ſi coram vno iudice plus
debito petitum fuerit poſſit ab alio iudice peti pena que impo
nitur petenti plus debito in quo me remitto ad no. per cano. ꝛ
16 maxime ꝑ do, Anton, in capitu. j. de plus peti. ¶ † Item facit
an in delictis mandatarius, ꝛ mandās poſſint coraꝫ diuerſis iu
dicibus accuſari an vero debeant ad eundem iudi. remitti de
quo vide per Bal. in. l. non ideo minus. ad fi. C. de accuſa. ꝛ in
c. j de contro. feu. apud pares terminan. ꝛ vnum verbum per
17 eundem in. l. j. ff. de qui. re. ad eun. in. ea ¶ † Item facit an ſi
plures de vno beneficio contendunt debeant ad eundem iudi
cem remitti, de quo vide Specu. ꝛ Io. and. in titu. de actio. ꝛ
18 petio. ſ. ſuper actionibus ver. quid ſi plures. ¶ † Vltimo que
rit hic Pet. ꝛ Cy. que ſit pena illius qui vnam, ꝛ eandem cau
ſam interit corā diuerſis iudicibus, qꝛ iſta. l. non loquitur hoc
caſu, ſed loquitur de pluribus cauſis continentibus, ꝛ reſpon
dent ipſi ꝙ eſt pena amiſſionis cauſe alleg. l. j. in fin. C. de aſſer.
tol. Adde glo. ſi. in. c. dilecti de purg. cano. ꝛ in. c. placuit. ij.
q. j. ꝛ idē ſentit glo. in. c. fina. in ver. ſuper vno negocio. de re
ſcrip. idem tenet Guilel. de cu. in. l. nemo poſt glo. C. de iuriſd.
om. iud. ꝛ Ange. in. l. procurator. ſ. dominus. ff. de oper. no. nun.
ꝛ. l. ꝗuis. ff. de dam. infec. Contrarium tenuit glo. Inno. ꝛ cō
muniter doctor in. c. ex tenore, de reſcrip. ꝛ Ray. ꝛ Bal. ꝛ Sa
ly. hic, ꝛ in. d. l. j. C. de aſſer tol. ꝛ etiam Fulgo. hic, ꝛ Anton. de
bur, in. c. j. in fi. de ſequeſtra. poſ. ꝛ Imol. in. d. ſ. dominus, ꝛ in
e l. quamuis, ꝛ in. d. c. fi. vbi voluit ꝙ ſit ſpeciale in cauſa liber
tatis ꝙ amittatur cauſa put loquitur in. d. l. j. de aſſer. tol. que.
l. tanquā penalis non eſt extendenda. c. in penis. de regulis iu
ris in ſexto.

SVMMARIVM.

1 Cauſæ ciuiles debēt à tempore litis conte. ꝯ. triēniū terminari, aliàs perit inſtantia, exceptis cauſis fiſcalibus, & publicarū fun ctionum.
2 Inſtantia incipit currere à die lit. conte. in cauſis aūt in quibus lis non cōteſt. incipit in currere à die in qua incipit tractari de meritis cauſæ.
3 Inſtantia an currat, & habeat locū in executionibus inſtrumentorum, & ſententiarum, in quibus lis non conteſtatur.
4 Inſtantiam propriam habet quilibet articulus cauſæ.
5 Inſtātia triēnalis non perit in his quæ emergunt ante lit. cōteſt.
6 Iudex pōt ſtatuere terminos uno cōtextu ad producendum poſitiones, ad articulandum, probandum, & inſtrumenta producēdū, & excipiendū, replicādū, & ſimilia ne currat iudici terminus inſtantiæ.
7 Inſtantia quando eſt de proximo peritura, iudex pōt ad ſententiam feſtinare, ēt parte non petente.
9 Sta. ꝙ iudex teneatur ꝯ. certum tempus cām terminare debet intelligi parte petente.
9 Fiſcus & reſpublica romanorum idem ſunt.
10 Inſtantia ſtatutaria, uel legalis, an poſſit prorogari.
11 Inſtantia cauſæ principalis præfixę à ſtatuto, uel lege, uel cauſæ appel. an poſſit prorogari de conſenſu partium.

11 Inſtantia ſtatutaria an poſſit prorogari in cauſa principali.
13 Inſtantia cauſæ appellationis an poſſit prorogari per partes.
14 Tempus petendi reſti. in integ. an poſſit prorogari.
15 Præſcriptiones actionū an pacto tolli, ſeu immutari poſſint.
16 Inſtantia proſequēdi appellationē an poſſit prorogari.
17 Inſtātia cauſæ principalis an aliquo modo poſſit prorogari.
18 Inſtātia an poſſit abbreuiari in cā principali, & in cauſa appel.
19 Sententia lata poſt tempus præfixum inſtantiæ non tenet.
20 Inſtantiæ tempus an uideatur præfigi iudici, an uerò inſtantię.
21 Inſtātia itelligit̄ ꝑfixa cauſæ, & nō iudici, qñ ſtatutū dicebat ꝙ iudex teneat̄ cām finire. ī. duos mēſes īchoādos à die citationis.
22 Sentētia lata poſt inſtantiam ſtatutariam intra tē tempus inſtātiæ legalis an ualeat.
23 Sentētia diffinitiua licet non poſſit poſt tempus inſtātiæ ꝓnunciari, pōt tñ ferri abſolutoria ab obſeruatione iudicij.
24 Inſtātia an pereat actori, & ecōtra, ſi ſtet per alterā partem quominus cauſa ſit terminata infra tempus inſtantiæ.
25 Inſtātia in criminalibus durat biēnio, qñ ꝓcedit̄ ꝑ accuſationē, ſed an idem ſit qñ proceditur per uiam inquiſitionis.

1 PRoperandum. † Ciuiles cauſe debēt tpe litis cōteſta. ī. triēniū terminari, alias perit inſtantia exceptis cauſis fiſcalibus, & publicaꝝ functionū. h. d.
2 vſqꝫ ad §. & ſi quidē. ¶ † In tex. ibi poſt lit. ɔte. not. ꝙ inſtātia incipit currere a die litis ɔte. vt h & ī. §. pri. ¶ In cauſis aūt in quibus lis non ɔte. Cy. Bal. & Saly. hic, & Bar. ī. §. pxi. dñt ꝙ incipit currere a die qua inceptū fuit tractari de meritis cāe qr illud hꝫ vim litis ɔte. vt ꝓbat̄ in. l. nulliā. in ver. cām agitatos ponderando ꝓut ibi fuit dictū. ī. de ꝓcur. & ēt fuit dictum poſt
3 doc. in. l. nihil eo. tit. cū ɔcor. ibi alleg. ¶ † In ɔriū facit ꝙ no. Bar. in. l. litibus in vlt. col. de agri. & cēſi. li. xj. vbi dixit ꝙ inſtātia currit a die li. ɔte. vt h vñ ſm eū in caſibus in qbus lis nō ɔteſt. nō hꝫ locū iſta. l. & ꝑ h dicit ſe in ſcō rñdiſſe ꝙ cū exceptiones inſtrumentorū & ſniarum fiant abſqꝫ ɔteſtatione ꝙ nō curra rit eis inſtantia, ᵃ & cum eo concordat Bal. in repeti. l. ſi ale pactū. §. qui procurauit. ff. de pac. in. xj. col. in fi. Sed ipſemet bar. in. l. ij. l. de iura. calū. dicit ꝙ imo iudiciū executionis hꝫ inſtātiā qr cū ventilletur ꝑ ɔdictionē partiū, & in eo iuret̄ de caluīnia ſm regulas generales ſequit̄ ꝙ hꝫ inſtantiā. h. d. ꝓbari ꝑ tex. in. d. l. j. in verſi. inſtantiam, & tñ tex. ibi loquit̄ qñ lis conteſta.
4 † Ex quo infert ipſe ꝙ quilibet articulus cāe ꝓpriā hꝫ inſtātiā dūmodo ibi ſit ɔdictio, reſpectu vero totius cāe vt poſſit ad diffinitiuā ꝑueniri nō dr̄ inſtātia niſi poſt lit. ɔte. vt h, & ꝑ hoc cōcludit ꝙ ſi ex forma ſtatu. inſtātia finit̄, pactio duoꝝ māſium habebit locū ēt in cā executionis in qua fuit ɔdictio, & ēt iuſm de calum. Sed Pe. de anc. in. d. l. j. tꝫ opi. ſ ꝙ non currat inſtantiā in cā executionis dicēs ſe ita obtinuiſſe de facto, & ita fuiſſe ɔſultū ꝑ Bal. Et ꝑ iſta opi. facit id ꝙ not. ipſemet bal. i. l. cōſentaneū. ī fi. ī. quō & qñ iud. vbi dixit ꝙ nō pereat ꝙ ꝓmū directū pereat lapſu triēnij, qr executio nō hꝫ inſtētiā triēnalē qñ dicit ꝙ iſta. l. reqrit litē añ eſſe ɔteſt. & ꝙ intra triēniū non ſit ſniatuꝫ ad hoc vt ꝑeat inſtātia. Bal. vero in. l. ij. ī. de execu. rei iudi. quē ſequit̄ Rom. in rub. ff. de arbi. poſt mediū dicit ꝙ aut ex cā executionis fuit productus libellus, & lis ɔteſt. cū ita nō fuerit de neceſſitate in cā executionis, vt. l. minor. xxv. annis cui fideikōmiſſum in ver. ad inſtar petitionis. ff. de mino. & late not. Bar. i. l. inter. cū ɔcor. ff. de re iudi, & tūc nō currit inſtātia, & ita ꝓcedit opi. Bar. Sed verior vr̄ opi. ꝙ in iſto vltio caſu ēt currat inſtantia a die quo inceptum eſt retractari d̄ meritis cāe executionis ſicut in alijs cauſis in quibus lis nō ɔteſt. vt dctū eſt. ſ. Et ꝑ hoc facit qr cū iſta inſtātia fuerit a iure limitata ob publicā vtili. vt no h in gl. dꝫ iſta lex extēdi tāqꝫ fauo-
b rabilis ᵇ ex idētitate rōnis, vt colligit̄ ex no. ꝑ gl. in. l. ſi ɔſtāte in pein. & ibi Bar. ix. q. j par. ff. ſol. mat. cū ɔcor. ibi alleg. ꝑ eū. Et ꝓbat̄ ꝑ no. ꝑ gl. in. l. ſi a primo. in prin. ponderādo, vt ibi Ang. & Imo. ff. de lib. & poſt. & ꝓbat̄ in. l. ij §. exercitum. in fi. ff. de infa. & ibi hoc clare colligit Bar. vbi ꝓbat̄ hoc eſſe verū ēt in. l. penali. & in caſu noſtro nō ſolū vendicat ſibi locū idētitas, ſed ēt maioritas rōnis, qr ſi in cauſis ordinarijs nō dꝫ inſtātia durare vltra terminū quāto magis in ſummarijs. l. pen. ī. de naufra. libro. xi. & cauſa executionis dicitur ſummaria. l. a diuo pio. §. ſi ſuper. ff. de re iudica. † Et ex hoc tex. etiā infertur
5 quod in his que emergunt ante litem conteſtat. non eſt dare peremptionem inſtantie triennalis, vnde dicit Bal. i. l. & poſt edictū. §. circunducto. ff. eo. qd ſi ſuper legitimatione perſonarum ante li. ɔte. ēt ſi ſit litigatū per decem annos non perire inſtantiā illius legitimationis, & ita dicit velle Gui. de cu. hic ꝙ
c ſm Bal. eſt not. dignū & quotidianū ᶜ Pro quo facit qr ſup exceptionibus non eſt in uſum ꝙ dicatur lis conteſtari, ſed ſolum ſuper negocio principali alias ſequeretur quod tot eſſent ferēde ſnie quot eſſent ꝓpoſite exceptiōes, vt dñt doc. i. c. pendentiā. §. ſexta, de eſſi. dele. reprobātes glo. ibi facit ꝙ not. glo. & Bar. in. l. j. ī. de litis ɔteſt. & Ang. in. d. §. circundncto. Dicit ibi eſſe tex. in ver. inſtantia ꝙ quilibet actus iudicij dr̄ habere ſuam inſtantiam, nā citatio hꝫ ſuam inſtantiam ſ quouſqꝫ durat terminus datus ad cōparēdum, ſeu quouſqꝫ fuerit cōparitū dūmō cōpareat̄ in termino, & idem in alio actu iudiciali, nā quouſqꝫ ille actus eſt expeditus dr̄ durare ſua inſtantia, & ita dꝫ intelligi. d. l. j. & ibi Bal. l. de iuramen. calū. Sed inſtantia que perimitur triēnio nō hꝫ locū niſi a tpe lit. ɔteſta. vt hic. & illud ꝙ dr̄ in hac. l. in iudice hꝫ ēt locū corā arbitro, qr
d cāe corā eo hñt limitatā iſtātiā triēnalē ᵈ tpe li. ɔte. vt no. gl. in. l. ſed & ſi compromiſſum in quodā additi. ff. de arbi. & ꝑ bar. in. l. ſi de meis §. fi. eo. tit. & plene dixi. in. l. ſi qs arbitratu. ff. d̄
6 ver. obli. ¶ † Itē not. ex tex. in * hoc etenim, ꝙ iudex poteſt ſtatuere terminos vno contextu ad producendum, poſitiones, ad articulandum, probandum, & ad inſtrumenta producendū, & excipiēdū, replicandum, & ſimilia nec currat terminus iudicij. ī. quē inſtātia dꝫ perire ſm Bal & Saly. hic adde pro h tex. in. c. iꝫ cām. circa prin. de ꝓba. & in. c. ij. de teſtib. cogen. & not. Bar. in. l. ſi. in fi. de re iudi. vbi & ad hoc limitat̄ vide ꝑ Spe. in tit. de dila. §. j. ver. deliberatorie. per gl. in cle. ſepe. in verſi. poſt dationē de ver. obli. ꝑ do. Ant. in. c. ij. de dila. & in c. ſi
7 ſignificāte de appel. per Bal. in. l. ſiue pars. ī. de dila. ¶ † Itē facit iſte tex. ad id ꝙ ſignāter dixit Bar. in. l. ſi ſeruus & augerius ff. ad. l. falci. vbi dixit ꝙ iudex ex officio ſuo nō petēte pte pōt ꝓcedere ad ſniam qñ iudex inſtantiam perire videret. alleg. l.
8 vbi pactū ſm vnā † lec. ſ. de tranſactio. & ibi dixi. Nō tñ incurrit iudex penā ſibi impoſitā a ſtatuto diſponēte ꝙ iudex ſub pena teneat̄ cās terminare. ī. certum tempus Quia dꝫ intelligi ꝑ-
e te petēte, ᵉ & ita no. voluit An. de bu. i. c. pe. extra eo ꝑ. l. iij. §. h aūt de dā. inſe. & h all. no. ꝑ gl. i. c. fi. d̄ reſ. & ꝑ gl. i. §. ſinabtrens. ī. ea. l. Et ita intelligas id ꝙ dixit Bal. in. l. j. §. ſciendū. ff. de magiſtra. ɔuenien. vbi per illuꝫ tex. dixit iudicem teneri qui cauſas debuit, & potuit expedire, & non expediuit, ſed ſucceſſoribus reſeruauit, dicit melius nō ꝓbari alibi qꝫ i illo text. Et circa illud dictum Bar. in. d. l. ſeruus, & augerius, vide q̄ dixi in. d. l. j. ff. vt que deſunt aduo. par. ind. ēt dūꝫ alle. Bal. concordātē opi in. l. iij. ī. de execu. rei iudi. Adde eundē Bal. idē dicētē in. l. j. §. j. ad fi. ff. ſi quis iuſdicen non obtē. ¶ Vltimo facit ēt iſte text. ad id ꝙ decidit Bald in. l. j. ī. de dila. vbi vi-
9 deas. ¶ † In glo. in ver. ſuper vr̄ in fi vult ergo glo. ꝙ idem ſit fiſcus, & reus publica romanorū, & idem tꝫ glo. in. l. non eſt nouū. ff. de bono. poſ. & in rub. ī. de iure fiſci li. x. dum dixit ꝙ fiſcus ſuccedit loco reipu. Romane. Et licet quedā iura que plene alleg. Bar. in. d. rub. videantur velle ɔriūm tamen opinio. huius glo. poteſt ſeruari accipiēdo rem pub. romanorum pro toto vniuerſali ipſo vt plene per Bar in. d rub. vel aliter ſalua, vt per Iac. but. hic Bar. in. l. j. ī. de pena iud qui male iud. in prin & ēt ꝑ Bal. ibi in. l. fi. in fi. in. j. q. ī. ne here. vel act. vē. ¶ In glo. in ver. triēnij ibi his legibus. Adde ēt not. ſaliē. qꝫ poſuit Bar. in. l. j. per illum tex. de glande legē. ¶ In eadem ibi ſm alios iſti colligebāt h ex tex. in dicta auten. qui ſemel in ver. aliud, & male, vt ibi per glo. vnde verū eſt quod iſte tex. loquit̄ de tempore anni, & trium men' h ꝑ quod debet expectari actor abſens, ſed non de tempore diffiniendi cauſam, nam poterit etiam poſtea vltra illud iudex intra triennium cauſam terminare vt hic. ¶ In eadem ibi heremodicij ſt expone vt ꝑ gl. ī. eo. l. ſi autem reus in ver. heremodicium, & de his que tra-
10 ctat glo. videbitur plenius in. §. proxi. ¶ † In eadem ibi rñdeo non, & idem tenet glo. in §. ſed & iudex, alleg. in glo. & communiter ſequuntur doc. facit. l. iuſpublicū. ff. de pac. Nec ob. d §. ſed ſi iudex, qr ſm Saly. h rñde ꝙ ibi loquitur de tempore nō excedente metam triēnalē prefixo a delegante ꝙ tempus prorogari pōt vſqꝫ ad triennium, & ſic vſqꝫ ad regularem curſum hꝫ Saly Unde ſm eū infertur quod idem erit in tempore minori prefixo a ſtatuto, vel dic quod ibi loquitur in tempore prefixo iuriſdictioni, vt ſi delegans dicat delego tibi hanc cauſam cognoſcendam, & terminandam hinc ad decem annos & pone quod contingat prope finem decennij litem fuiſſe conteſtatam, & ſic tunc incipit currere inſtantia certe litigatores

a ¶ Inſtātia. d̄ hoc late per in. ro ɔſ. clxxiij. Alex. ɔſil. i. ij. lib.

ᵃ ¶ Vide laſo. plene h. i. ij. col. & d. gro. natan. in cle. ſepe i. § q̄ oia. in xxviij. col. & ſe. de ver. ſig. vbi pleniſſime an cāe executiue hñt inſtantiaꝫ, Tho. Diplo.

b ¶ Tanquā fauorabilis ad de in. ro. ɔ. cv. & h fundamento ſepiſſime vtitur. d. Iaſ. i lecturis ſuis.

c ¶ Quotidianuꝫ adde ꝙ h ſeqt̄ lu. rom. ſingu. ſuis fol. vij.

d ¶ Triēnalem. vide Ab. cōſi. xxxix.

e ¶ Petēte. facit ꝙ voluit Anch. ɔſ. ccx. & . cxl. ꝙ ſtante ſtatu. ꝙ iudex teneat̄ cām cōmittere. ī. certū terminū ꝙ dꝫ intelligi ſi fuerit petitū, & an iudex incurrat penam ſi intra terminū nō terminet cāꝫ, & an poſſit moram purgare & an ſi ſoluat penaꝫ poſſit cām terminare poſt tēpus ſibi prefixum vide ind. roma. conſilio. cccxxvij.

poterunt iuriſdictionē in illa cā prorogare vltra decēniū illud vt ibi iſi iudex tenebit cā terminare. ſ. termini cōpu. Ɩ ſi a die lit. gteſt.
21 ¶ † Utrū aūt ſit verū illud ꝙ prime dixi ſm Salyc. ꝙ tpe minus trienio pfixū a ſtatuto ad cās decidēdas poſſit pro
a gari, ⁊ dic ꝙ Bal in tit. de pace gſtā. in ver. in cauſis, motus ꝑ illū tex. dicētē Federicus romanoꝝ Imperator ſtatuit ꝙ i ci uitatibus ibi enumeratis inſtātia cauſe appellationis finiatur duobus mēſibus niſi partiū gſenſus 3riū diſpoſuerit, ⁊ infert ꝙ tpa in cā appellationis a ſtatuto pefixa ꝓrogari pñt per li tigātes per illum tex. Et hoc qñ tps erat breue preſumit̃ appoſitū fauore litigantium, ⁊ etiam fauore ſententie prius late ⁊ ſic elapſo illo tpe deſerta manet appellatio. ⁊ firmat ſit prima, ſen tēcia, iuxta. l. ſi § illud. ſ. de tēpo. appel. ⁊ idē dicit in tpe ſtatuto ſuper reductione ad arbitrium boni viri eadem rōne. Et illud ꝙ ipſe dixit fauore ſnie dicit ēt eſſe extēdēdū ad inſtā gua rantigie que ſnie equiparant̃ ex forma ſtatuti. Sed in inſtātia cauſe principalis nō eſt ita ꝗ nulla ꝓceſſit ſnia cuius fauore tēpus videat̃ eſſe limitatū, ⁊ ita dicit ibi Bal. ꝓcedere iſtū tex. cū glo Et ſic Bal. tenet ꝯ Saly. in. l. inſtantia cauſe principalis, ⁊ cū Bal. gcor. Imo. lʒ de ipſo mentionē non faciat in. l. iiij. in prin. ff. de dam. infec. ꝗ ſm enim inſtantia prefixa a ſtatuto ꝗntū breuior eſt ſubrogata loco iſtā: ie ꝓfixe a iure cōi ne lites oimino protellentur, ⁊ ſic propter publicam vtilitatē ergo debet ſapere eius naturā. l. ſi eā. § i ff. ſi ꝗs can. c. eccleſiā. el. ij. vt lit. pen. Et iſta vr̃ ēt expreſſe fuiſſe opin. Ioan. and in addi. Specul. in titu. de appel. § nunc breuiter ſuper ver. illud. cum ſeq. vbi etiam refert, Mar. ſili. ⁊ Rycar. malum. ita tenuiſſe, ⁊ plus ibi voluit ꝙ ēt tpa pfixū a ſtatuto in cauſis appellationum non poſſit prorogari, ⁊ ſic in hoc ꝯdicit opi. Bald. in d. verſi. in cauſis. Sed qūtum ad cauſas appellationis. ſ. dicetur.

> a ¶ Proro gari. vide iaſ ſ in. v. col. ⁊ ma ria. ſozi. in gſ. xxxi. in. iiij co. inci. pſequēdo ⁊ qd corā arbitris. vide bal ſ gſ. cccclxxvi ſ ... cip. verba compromiſſi in. iiij. volu. Tho. Dip.

22 ¶ † In tpe vero breuiori prefixo a ſtatuto in cā principali pñt dicte opi. gcordari ꝙ aut querit̃ an fieri poſſit ꝓrogatio vſqʒ ad tempus trienij. ſ. ꝙ durat inſtantia iure cōi, ⁊ iſtud fieri poſſit vltra non, ꝗ ſi hoc vlterius pmitteret̃ ſequeret̃ ꝙ poſſet prorogari vſqʒ in infinitū. Et iſta gcordia ꝓbatur, ꝗ publica vtilitas fuit cā huius. l. vt hic in glo qm̄ ante hanc. l. lites erant im mortales, ꝗ nulla erat prefixa inſtantia. Sed ſi poſt hanc. l. fiat ſtatutū abbreuiās tps inſtancie non videt̃ in ſtatuto illo ſubeſſe eadē rō que ſuberat in ꝓuiſione huius. l. ꝗ tpe ſtatuti gditi lites nō poterāt eſſe imortales ꝑ hanc. l. dato ꝙ ſtatutū nō fuiſſet additū, ergo videt̃ i ſtatuto ceſſare rō huius. l. ⁊ per gñs cū pactū prorogationis ꝯ ſtatutū nō ſit ꝯ publicam vtilitatē videtur ſeruandū. l. ꝙ ſi noli. § ſi ꝗs ita. ff. de edi. edi. quaſi videat̃ tps illud fuiſſe appoſitū fauore litigantiū. d. § ſi quis ita, ⁊ non
23 fauore publico vt ꝓbatū eſt. ¶ † Utrū aūt inſtantia cauſe appellationis poſſit prorogari per partes Bar. ⁊ Bald hic vr̃ tenere ꝙ ſic per tex. in auc. ſi tñ. ſ. de appel. ⁊ per cle. quādiu. de appel. Idē tenuit Bar. in. l. ſi. § ſi. per illū tex. ſ. de tēpo. appel ⁊ Bal. in auc. ei qui. eo. tit. per. d. l. ꝙ noli. § ſi quis ita. ⁊ Bal idem in. d. tit. de pace conſtan. in ver in cauſis. per iſtuʒ tex. ꝯ. tum tenuit Cy. in. d. auc. ei qui per text. in. c. oblate. de appel. ⁊ arg. l. ſi quis ita. iuncta. l. in pupillari de vulg. ⁊ pupil. rñde. ad. d. l. ſi. de tēpo. appel. ꝙ ibi dʒ intelligi de obſeruantia appellationis cui plurima fatalia dantur, vt in. l. ij. eo tit. vt ſic quis poſſit renunciare per pactum ne tot fatalia ſibi dentur ꝗ ſi alicui lʒ in totū renūciare appellationi multo fortius tpa fatalia coarctare ⁊ taxare vt ibi. Sed prorogare nō pōt cū prorogando publica vtilitas ledatur, ſed coarctando ſit totū ꝯriū ſm Cy. ⁊ rñdet ad. § ſi quis ita ꝙ logt̃ de tpe a. l. ſuppleme defectū prouiſionis hois, ſed nos, loqmur in tpe prefixo. ⁊. l. ſimplr. ⁊ ita ēt tenuit D. d. Cy. ⁊ Bal. in. l. centurio. ff. de vulga. ⁊ pup. Et ibi ēt dicit idē Bal. in termino prefixo a ſtatuto in cauſis appellationū, ⁊ ſic lʒ ibi ꝯriū eius ꝙ tenuit ipſemet in. d ver ſicu. in cauſis Bar. in. d. auc. ſi tñ dicit ꝙ per ſolā guentionem non pōt ꝓrogari per id ꝙ hic no. ſed cōpromiſſum ſic per illuʒ tex. Bal. in. d. l. ſi. § ſi. de tempo. appel. collegit ex illo tex. ꝙ tempora cauſe appellationum poſſunt augeri, ⁊ minui per partes. Dicit tñ ꝙ in cauſa appellationis valebit pactū ꝙ vſqʒ ad triennium non ſit perempta inſtantia non vltra per hanc. l. cum glo. ⁊ ita intelligit illum tex. Sed Imo. in. l. ſeyus ⁊ augerius, dicit ꝙ de iure cano. etiam per cōuentionem partiuʒ poteſt ꝓrogari per. d. cle. quandiu. Teneo opi. Ioan. an. in additio. Specu. ſuper. d. ver. illud vbi ſequitur Marti. ſilima. ⁊ Rycar. malum. tenent ꝙ non poſſit prorogari per. l. nemo, in ver. nec ſub pretextu quodam altero. ſ. de tempo. appellatio. ꝑ alias plures rationes quas ibi vide per eum. Concludunt tamē ꝙ licet non poſſit prorogari pures duplicari tempus proſequende ap. tamen poſſunt partes per compromiſſum vel per conuentionem tempus ſuſpendere. ſcʒ ꝙ interim non currat tempus ap. proſequende, ⁊ ſic ꝙ interim non tractetur cauſa appella. coram iudice, ⁊ ita loquitur tex. in. d. auc. ſi tñ. ⁊ in cle. qūdiu, ⁊ iſtam opinio. ſequitur do. Abb. in. c. ex ratione. de appellat. reſpondens ad. d. l. fina. de tempo. appella. vt rñdi. ſ. referendo opi. ꝯ opi. Cy. Hoc etiam ſequitur Ro. in. l. ij. ff. de re iud. Secundum iſtam concluſionem poteſt intelligi tex. in. d. tit. de pace conſtan. in ver. in cauſis, qui tex. non vtitur verbo prorogare, ſed ſolum dicit ꝙ inſtantia cauſe appellationis poſſit ꝓrogari per iura allega. per Bar. ⁊ hoc ex eo ꝗ maioris eſt preiudicij lapſus inſtantie in cauſa appellationis ꝗ̄ lapſus iſtantie cauſe principalis, ꝗ in cauſa appellationis per lapſum temporis extinguitur omne ius cum maneat prima ſententia firma
l. ſi. ſ. de tempo. appel. Secus in inſtātia cauſe principalis, vt
24 hac. l. § fina. † Ex quo inferebat ꝙ in caſu. l. final. ſ. de dolo. ⁊. l. ſi. ſ. de tempo. in integrum reſtitu pet. vbi per lapſum tpis perit omne ius poterit tale tēpus ꝓrogari ꝙ reputat bene no. Sed dic ꝙ iura hic allegata per Bar. nō probant prorogatio
25 nem fieri poſſe ꝓut dicātʒ eſt. ſ. ¶ † Utrum aūt ſit verum qd tempus de quo in. d. l. ſi. de tempo. in integ. reſti. pe. ⁊ in. d. l. ſi. de dolo. poſſit prorogari, dic ꝙ cū ibi loquat̃ de tempore prefixo actioni intentande, iſta queſtio pendet ab alia qua querit̃ vtrum preſcriptiones actionum pacto tolli ſeu immutari poſſint de qua vide per oēs in. l. i ff. de vſufru. ⁊ in. l. nemo pōt, vbi alias dixi. ff. de leg. i ⁊ per Angel. ⁊ ibi oino videas in auctēn.
26 vt de cetero cōminationes. ¶ † Et ex predictis colligit̃ alia cōcluſio, ꝗ ſuſpenſio inſtantie que fit per cōpromiſſum in cā appellationis, vt. d auc. ſi tñ nō hʒ locū in inſtantia cauſe principalis, ꝗ iſta eſt minoris preiudicij, ⁊ iſtam vr̃ tenere Bar. hic ⁊ Specu. ⁊ Ioan. and. in tit. de iudi. de c. § reſtat ver. ſed nun quid de tempore, ⁊ Ant. de but. in. c. pe. extra eo. ⁊ Imo. in. d. c. de cauſis. Ubi dicit ꝙ Bar. i. d. auc. ſi tñ vr̃ tenere ꝯriū, ⁊ nō bene per illā rōnē vcʒ ꝗ reperitur ſolū hoc permiſſum in cā appel. in qua curſus inſtātie maioris eſt preiudicij vt dixi, ⁊ idē tʒ hic Saly. Bal. hic aūt vr̃ tenere opi. quā tenet Bar. in. d. auc. ſi tñ, ⁊ mouet̃ ꝗ nō dʒ currere ei tempus qui ſemper litigat, alleg. in ar. l. ꝯ maiores. ſ. de inoffi teſt. ⁊. l. intra vtile. ff. de minor. Sed Saly. hic rñdet ad illa iura ꝙ loquuntur in tēpore per cuius lapſuʒ perit ius ⁊ actio. Sed in inſtantia cāe principalis, ſecus eſt, vt dixi. Et predicta intelligas in cā proſequēde appellationis, ſecus autem in tempore dato ad appellandū, ꝗ iſtud nō pōt ꝑ aliquē gſenſum partiū ꝓrogari vel ſuſpendi, vt ſing. no. Bar. in d. auc. ei qui, ⁊ in auc. hodie. de app. Pau. de liazar. in. d. cle. qūdiu. Nam tempus proſequendi appellationē ſtatuit̃ vtriqʒ parti, vt in. d. auc. ei qui. nimirum ſi cōſenſus partium in ſuſpendendo operatur. Sed tempus decem dieruʒ in appellando ſtatuitur tantum appellanti, ⁊ iſtud ſequitur etiam Pau. de caſt in. l. ij. ff. de re iudi. idē tenet ibi Rom. ſubdens ꝙ tale tempus ad appellandum poterit gſenſu partium minui per. d. l. ſi. § ſi. ſ. de tempo. appel. ⁊ ad intellectū. d. cle. qūdiu, ⁊. d auc. ſi tñ vide vltra predicta no. per Bar. in. l. eos.
27 § apoſtolos. ſ. de appella in vlti. col. ¶ † Utrum autē ſit dare remediū ꝙ inſtātia cauſe principalis poſſit prorogari, vide Bar. hic, ⁊ in. d. l. ſeyus, ⁊ augerius ⁊ in. l. ſi quis pro eo. in. §. mēbro. ff. de fideiuſ. qui tandem ſubdit ħ nullum eſſe aliū modum niſi quod de nouo remouet̃ inſtātia vnico momēto repetēdo oia acta ꝑ not, per glo in. l. que oia. in prin. ff. de ꝓcura ꝑ Bal. i. l. mutari. c. ti. vt ꝗ actor dicat reo libellū quē alias ibi obtuli reoffero. ⁊ reus dicat, ⁊ ego rñdeo ꝓut alias rñdi, ⁊ ſic de ſingulis. Et iſtud ēt ſequit̃ Imo. in. d. c. de cauſis. vbi tñ ſubdit ꝙ iſtud nō eſſet ꝓrogare inſtātiā, ꝗ iam finita erat, ſed eēt renouare nouā inſtātiā, que inciperet a reiterōne gteſtationis litis per hāc. l. idē tenuit hic Fulg. ſubdens quod in hac reiteratione requiretur conſenſus iudicis ſicut in alijs actibus iudicialibus iuxta c. fomo. de verbo ſigni. dicit ēt circa hanc practicā Ant. de but. in. c pen. extra eo. ꝙ in aliqbus actibus iudicia. exigatur formalitas non ſuffi. eret generaliter recenſere acta ad hoc ꝙ videantur omnia reiterata, vt argu. c. clericus. de iureiuran. loquitur tamen ipſe ſub dubio forte. Sed ſubſtinendo opinionem Barto. poteſt reſponderi ad illum tex. qd ſue i ſecundo actu non iurauit iterum, ſed nolebat primum iuramentum extendere vires ad deducta in ſecundo actu. Sed in caſu noſtro fiebat expreſſa reiteratio actorum licet per relationem ad aliud que debet idem operari, ac ſi de nouo

de verbo ad verbum facta fuiſſent acta,arg.l.vbi antez non ap-
18 paret.§.ij.ff.de verb.ob.⁊.l.certi.ff.ſi cer.pet. ¶ †Vtrum aſſe
inſtantia poſſit abbreuiari in cauſa principali,⁊ in cā appella-
tionis,Ro.tenuit ꝙ ſic in d.l.ij.de re iud.q2 hoc caſu pactum
eſt conſonum publice vtilitati,non autem contra publicam vti
litatem,⁊ pro hoc eſt tex.in.d.l.fi.C.de temp.appel.ſm intelle-
ctum.ſ.relatum,⁊ lʒ ipſe non dicat iſtud eſt expreſſe de mente
Cyn in.d.aucten.ei qui.in fi.⁊ in.d.l.centurio.⁊ ibi Bald.⁊
Imo.in.d.c.de cauſis.vbi eadem ratione lʒ Imo.ꝙ tp̄s prefi-
xum iuriſdictioni poſſit conſenſu partium minui,cum et poſſit
19 prorogari.d.§.ſed ſi iudex. ¶ †In eadem ibi rn̄deo non lʒ ec.
concludit glo.ꝙ ſnīa lata poſt tempus prefixum inſtantie non
a lʒ,⁊ rōnem vide hic per Bart.diſtinguentem inter tempus
appoſitum iudici tm̄,⁊ tp̄s prefixum inſtantie,q2 qn̄ eſt prefi-
xum iudici tn̄ vʒ ſnīa lata poſt tp̄s.l.j.ad fi.C.vt oēs cauſe tam
ciuiles q̄ȝ criminales,vt h̄ tātus per eum cum quo cōiter tran
ſeunt oēs de quo vide etiam per doc.in.l.ſcire opʒ.§.ꝯſis.per
illum tex.de excuſ.tut.⁊ p Jo.and.in.d.§.nunc breuiter ſuper
verſi.lʒ.⁊ per Bal.in.c.j.ſi de inueſt.inter do.⁊ vaſ.lis oriat.
⁊ in.l.fi.C.vt intra certum tp̄s.⁊.l.obſeruare.§.proficiſci.in.iij.
20 q.cum leq ff.de offi.procō.cum concor.ibi allegand. ¶ †Sed
dubium eſt an tempus videatur prefigi iudici an vero inſtan-
tie in quo Jo.and.in addi.Spe.in ti.de iudi.delega.§ reſtat.
ver.quid ſi ſtatuto,lʒ ꝙ in dubio videatur prefixum inſtantie
odio litium ne fiant immortales,alleg.in arg.l.quidam exiſtima
uerunt.ff.ſi cer.pet.⁊ hoc dicit eſſe de mente gl.hic,in ver.trie-
nij.dum glo.alleg.l.generali.de decurio.videtur intelligere ꝙ
ibi tempus intelligatur eſſe prefixum inſtantie,⁊ iſtud etiam ſe
quitur Imol.in.d.c.de cauſis.vbi dicit hoc menti tenendum.
Bal.vero in.l.fi.C.vt.C.certuʒ tempus dat doctrinam ad h̄ co-
gnoſcendum,dicens ꝙ aut tempus apponitur a lege ſeu a ſtatu
to loquente in rem,⁊ preſumitur tempus prefixum inſtantie,ſō
ſnīa poſtea lata non lʒ,vt hic cum glo. Aut ſtatutum loquitur
in perſonam iudicis,⁊ videtur tempus appoſitū iudici,⁊ iſtud
ēt videt fuiſſe de mente Ja.but.Saly.⁊ Fulg.hic,⁊ pro primo
membro alleg.hic Saly.tex.in arg.l.pero.§ fratre.de leg.ij.p
ſecundo membro alleg.l.pater.§.xv.de leg iij.⁊ iſtud etiam vr
21 tenere Bal.in.d.§.proficiſci.in.iij q. ¶ †Hoc tamen limitat
ſingul.Saly.hic niſi ſtatutum diceret ꝙ iudex terminet cauſaʒ
infra duos menſes a die citationis incboandos,nam tunc lʒ ſta
tutum loquatur iudici,tamen illud tempus intelligitur prefixū
inſtantie,⁊ ſententia lata non valet,q2 ius commune non poteſt
hoc caſu apparere dictam inſtantiam,cuʒ incipit a citatione nō
mirum ſi non poteſt ſuppleri a iure communi,cum inſtantia iu
ris communis incipit a conteſtatione litis,vnde a forma tradi-
ta hoc caſu a ſtatuto poteſt recedi,alleg.in argu.d.§ ꝯſis.⁊ ita
dicit vidiſſe practicari. Tn̄ in puncto iuris non vʒ iſtud dictuʒ
eſſe verum per doctrinam Bal.⁊ aliorum proxime recitatam,
nec obſt.ratio Saly.q2 hoc caſu inſtantia q̄tum ad validitatē
actorum incboabit a die lit.conteſta.vt hic,⁊ verum eſt ꝙ pro
pter ſtatutum arctans iudicem ad terminandum.C.duos men-
ſes iudex faciet litem ſuam ⁊ tenebitur ad intereſſe ſi infra tem-
pus non terminauerit. Nec obſt.§.conſequens.q2 ibi loquitur
in termino prefixo parti,vt hic per Bar.⁊ doc.⁊ ideo non ſine
cauſa hic Bal.dum dicit ꝙ ſi ſtatuto caueatur ꝙ cauſe termi-
nentur.C.menſem a die citationis non valebit ſententia poſtea
22 lata formauit queſtionem in re non in iudice. ¶ †Item iuxta
predicta dubitatur,pone ſtatutum prefigit tempus duoʒ men
ſium inſtantie an ſententia lata poſt alios duos mēſes intra triē
nium,⁊ ſic intra inſtantiam iuris cōmunis valeat Spe.in.d.§.
reſtat.verſi.quid ſi ſtatuto,lʒ ꝙ ſic,q2 non videtur derogatum
inſtantie iuris communis per ſtatutum alleg.in arg.l.j.§ dixe
rit.ff.de publi.faci.l.quotiens.ff.de act.⁊ obl.⁊ Jo.and.in ad-
di.Spec.poſt multa videtur concludere,ꝙ ſi ſtatutum impo-
nat iudici penam ſi cauſam non expediat infra tempus ſtatuti,
tunc in dubio videtur ſtatutum venire addendo,⁊ non corrigē-
do ius commune,⁊ ita procedit opinio.Specul.Si vero tem-
pus eſt ſimpliciter prefixum a ſtatuto ad terminandas cauſas,
tunc finitur ex toto inſtantia per lapſum illius temporis,vnde
ſententia poſtea lata non valebit,q2 ſtatutum videtur voluiſſe
ſubrogare illud tempus loco inſtantie prefixe a iure commu-
ni,alias ſtatutum nihil operaret quod non eſt dicendum,arg.
l.ſi quando.in prin de leg.j.bene facit quod not.Bar.in.l.iiij.
§.pretor.verſi.quid ſi ſtatutum.ff.de dam.infec.⁊ cum hac con
cluſione tranſit Imo.in.d.c.de cauſis.Bal.hic dicit,ꝙ Cy.
⁊ magis communiter doct.tenet ꝙ ſententia lata poſt tempus
prefixum inſtantie a ſtatuto non valeat ponit etiā aliquas alias
opinion.⁊ nihil firmat.Sed ipſemet Baldus in dicto.§ profi
ciſci.in quarta queſtione per bonas rationes firmat ſententiam
non valere. Teneo igitur opinio. Joann.Andre.que videtur
concordare cum opi.magis communi addita vna limitatione
23 que colligitur ex dicto eius,vt.ſ.retuli. †Scias tamen ꝙ licet
diffinitiue non poſſit poſt tempus inſtantie pronunciari,tamen
bene ferri poteſt abſolutoria ab obſeruatione iudicij,vt.l.fi.C.vt
infra certum tempus que.l.eſt ad hoc ſingularis ſm Ang.hic
⁊ not.Bart.C.eadem.l.§.illo.ſubdit Ang.hic ꝙ iſtud fallit in
caſu ſingulari.l.penul.de naufra.lib.xj.ibi ſm eum.l.vult ꝙ ip
ſo iure reus ſit abſolutus ab obſeruatione iudicij per lapſum il-
lius temporis,⁊ ſic non oportet iudicem ferre talem abſolutio-
24 nem. ¶ †In eadem ibi.§.ſinautem vtraqȝ. Si antez ſtaret per
b vnam [b] partem,puta ſi per reum quominus cauſa ſit termina-
ta infra triennium an pereat actori inſtantia,vide per doc.in.l.
perende.ſ.de tempo in integ.reſtit.pet.⁊ in.l.fi.vbi per Cyn.
⁊ Bald.C.de adulter.⁊ per Cyn.⁊ Bald.in.l.j.ad fin.C.qui ac
cuſa.⁊ per Jo.and.in.d.§.nunc breuiter.ſuper verſ.licet.Bal.
in.l.ſi cum ipſe.ff.de excuſa.tut.⁊ in auct.clericus.ſ.de epiſc.⁊
cler.⁊ per doc.in.c.penul.extra eod.⁊ per Innocen.in.d.c.de
cauſis.⁊ quod no.Bal.in.d.l.ſi ideo.C.de his qui.vt indig.⁊
25 in.l.j.C.de dilatio. ¶ †Extra glo.poſſet dubitari vtrum ſicut in
cauſa accuſationis inſtantia durat biennio,vt hic in princ.idem
ſit quando procedit per modum inquiſitionis,de quo vide per
Guil.de cun ⁊ Bal.hic,⁊ Bal.in.l.fi.C.vt infra certum tem-
pus,⁊ veritas videtur eſſe ꝙ ſic per iſtuʒ tex.indiſtincte loquē
tem de cauſis criminalibus,⁊ quia inquiſitio ſuccedit loco ac-
cuſationis,cap.qualiter.de accuſa.

a ¶ Non lʒ. an ſententia lata poſt tp̄s prefixuʒ inſtantie teneat,⁊ an tēpus intelligat appoſitum iudici,vide per Ro.ꝯſi.cccxxvij.ſ.alle.⁊ vide ēt per Al.ꝯſi.xlvj.⁊.liiij.ij.lib.per Alexan.ꝯſi.lxxxij.⁊ ibi quid ſi iudex pnunciat ſupeſſe de inſtantia ꝯſenſu prīū p Paul.de ca.ꝯſi.cccxxvj.in primo impreſſis.

b ¶ Per vnā partez,de hoc per Ludo.ro.ꝯſi.ccix.⁊ cōl.clxxiiij.ſeptus.ſ.allegat.per Alex.ꝯſi.xliij.ij.lib.

SVMMARIVM

1 Cauſæ diffinitio lite conteſtata non prorogatur ultra triennium propter actoris abſentiam.
2 Sententia non poteſt ferri contra abſentem, niſi ad inſtantiam & petitionem præſentis.
3 Sententia diffinitiua non poteſt ferri abſente utraq; parte, niſi in cauſis fiſcalibus.
4 Contumax non dicitur quis niſi eius contumacia fuerit accuſata,& accuſans contumaciam licentiatus à iudice recedat.
5 Sententia lata non uiſis actis eſt nulla.
6 Sententia interlocutoria ab obſeruatione iudicii lata ut ualeat requiritur citatio peremptoria.
7 Sententia interlocutoria ab obſeruatione iudicii non requirit citationem peremptoriam in iſto caſu.
8 Inſtantia perempta an pereant acta tendentia ad ordinationem iudicii prout ſatiſdationes quæ præſtantur à principio iudicii.
9 Actore contumace poteſt reus petere ſe abſolui.
10 Citatio ad domum facta,licet citatus non ſit inuentus perſonaliter ualet ſi ad eius notitiam peruenit,& ſi non comparet dicitur uerus contumax.
11 Liquere de cauſis quando dicatur.
12 Cauſa quæ cōpromittitur in arbitros cum clauſula q; decidat infra certū tp̄s,an illud tēpus habet uim termini probatorii.
13 Dilatio ad probandum eſt danda,quia probationes non debent eſſe ſine termino.
14 Dilatio ad probandum ſi denegatur per iudicē poteſt à tali denegatione appellari.
15 Sententia an poſſit ferri parte abſente cui nō fuit data dilatio ad probandum.
16 Contumacia auctoris maior eſt contumacia rei.
17 Expenſæ litis an poſſint compenſari uel deduci.

1 **Et ſiquidem.** †Propter actoris abſentiam li-
te conteſtata non prorogatur diffi
nitio cauſe vltra triennium,⁊ ſi de cauſa non liquet abſoluitur
reus ab obſeruatione iudicij,⁊ actor abſens condemnabitur in
expenſis legitimis ſacramento rei taxandis. Si autem de cau
ſa liquet fertur ſententia in fauorem illius quem conſtat iuſtitiā
habere expenſis factis a preſente de ſententia lata pro abſente
deducendis,nec a diffinitiua lata pro preſente licebit abſenti ap
2 pellare hoc dicit vſqȝ ad.§.ſinautem reus. ¶ †Nota.ex prin.ꝙ
quando proceditur contra abſentem non poteſt procedi niſi ad
inſtantiam ⁊ petitionem preſentis,vt hic,⁊ in auc.qui ſemel.in
verſi.reo poſtulante.C.quo.⁊ quando iud. Et ex hoc infertur ad
plura de quibus fuit dictum in.l.j.C.vt que deſunt adno.⁊ ibi
Alex.de imo.ſup prima.C.

a ¶ Diffinitiuā. adde ingētium. d. Jaſ. pon. ſi fallentiam ſm Ang. ſ. non hēe locū in
cā appellationis deuolute ad papam, Ang. idē dicētem ɔſil. clxxxvi. ⁊ ibi ēt dicit,
ꝙ ēt nō hʒ locū in cā electionis, nec qñ pcedit ex mero officio. itē ingētium dicit nō
hēre locū qñ iudex videt ſtatū cāe perire. adde Jo. de ana. conſil. cxiij.
b ¶ Habeaſ, adde p anch. ɔſ. xxvj. vbi ponit ꝙ ſtāte ſta. ꝙ ſi ɔparēs. C. terminū ha-
beaſ p ɔtomace, ⁊ exbannito qād mſl. i poſ. ſi citatus nō ɔparuit, nec actor eius ɔtumaciā accuſauit, ꝙ nō hēbiſ p ɔtumace, ⁊ exbānitolatus ibi vide, quia d. Jaſ. ĥ al. bal. i. l. ſi tutor. C. de liter. ma. aliō vr̄ velle tñ ō pdcō ɔſil. mētionem non facit.
c ¶ Licētiaº an abſ, ⁊ qñ accuſans ɔtumaciā alteriº ptis vel volēs eius ɔtomaciā habere neceſſe petere liniam a iudice vt poſſit ſi licētiaº recedē vide hon. tex. ⁊ ibi plene p do. ant. ⁊ do. abba. frā. are. and. ſic. ⁊ do. fely. i. c. cū df in tex. illicētiatus receſſit, ⁊ ibi plene dixi ō ind. ant. F.
d ¶ Obſeruatiōe iudicij vid do. āro. deciſi. lxxx. i no. ō do. ⁊ contuma.
e ¶ Ex cū adō eūdē alex. ɔſil. cxviij v. lib.
f ¶ Nō ſit inētus, ingētiō do. Jaſ ĥ ponit an credatur nūcio ꝙ inuenerit citatū ⁊ ꝙ dixit ſe velle ɔparere, vide late ro. ɔſ. cccexcvj. Pa. de ca. ɔſ. clxxv. ¶ Itē adde ꝙ credi dʒ nūcio de his q̄ ſunt ſibi ɔmiſſa, ⁊ q̄ ſpectāt ad offm ſuū ēt ſi agaſ ō pbādo negatione, puta ꝙ aliqa nō ſit ſolutō do nec hēat in bonis, vide bartol. in. l. ĥ iure, ⁊ in. l. j. illa ⁊ ibi dixi. ff. de verb. obligatio. Antōn. Franciſ.

feci mentionem de verbis Bald. ĥ. ¶ † Ex hoc etiam patet ꝙ
vtraqʒ parte abſente non poſſit procedi ad diffinitiuam* cū ne-
mo ſit qui petat, vt ē no. gl. hic, ver. licentia, ⁊ gl. in prin. huius
l. in ver. triennij. fallit tamen in cauſis fiſcalibus, vt. l. ij. §. ſena-
tus. ff. de iur. fiſc. quem caſum Bar. ibi ad hoc dicit eſſe mira-
4 bilem. ¶ † Secundo no. ꝙ ille qui facit aduerſarium citari ci-
tato non comparente debet eius ɔtumaciā accuſare ad hoc, vt
b pro contumace habeaſ,* ⁊ dicit Fulg. hic ꝙ iſte tex. ad hoc ē
melior de iure ſm doc. ⁊ iſtū tex. alleg. in. l. conſentaneum, ad
fin. C. quō ⁊ qñ iud. ⁊ in. l. ſi finita. §. iul. in. iiij. col. de dam. infec.
in quibus locis dicit ꝙ etiam requiritur quod accuſans contu-
c maciam a iudice iniatus recedat, in quibus locis vide per eū
⁊ per eundem in. l. qui ante calendas. ff. de verb. oblig. cum cō
5 cor. ⁊ addi. quas alias ibi dixi. ¶ † Tertio no. ꝙ iudex debet
acta cōſpicere, ⁊ ſic facit, ꝙ ſententia lata non viſis actis ſit nul
la de quo dic vt plene dixi poſt Bar. in. l. ij. C. de eden. ⁊ his di-
ctis adde ꝙ Fran. tig. in prin. huius. l. tenet ꝙ ſententia valet,
licet dici poſſit iniqua, ⁊ dicit eſſe caſum in. c. cū ad ſedem, de
reſti. ſpol. ⁊ rñdet ad. l. hoc autem. §. j. ff. ex quib. cau. in poſ. ea.
¶ Quod verum eſt quod dʒ liquere iudici id quod in actis
eſt, ⁊ ad hoc vt iuſticiam facere poſſit non tamen per hoc ſen-
tentia redditur nulla. Sed certe tex. in. d. capitu. cum ad ſe-
dē, hoc nō probat, quia non dicitur quod iudex acta non vide
rit. Sed quod ſententiā tulit contra ea que apparebant ex a-
ctis, quia condemnauit reum contra quem probatum non erat, ⁊
6 iō retractetur ſententia tanquam iniqua. ¶ † Quarto no. ibi ab
obſeruatione ⁊c. iuncto verſicu. precedenti ibi ſi per tres qō ad
ſententiam interlocutoriam qua abſoluitur reus ab obſeruatio-
ne iudicij requiritur citatio peremptoria, ⁊ ita ē tʒ Inno. in. c.
conſuluit, de offic. deleg. ⁊ Bart. in. l. conſentaneum, lʒ iſtum
tex. non alleg. C. quō ⁊ quando iud. ibi ē tangit quid in alijs in-
7 terloquutorijs. ¶ † Limita tamen hoc ſingul. vt per Bart. in
auct. qui ſemel circa medium. C. quō ⁊ quando iud. ⁊ cum eo trā
8 ſit Anto. de bu. in. c. cauſam, de dol. ⁊ contuma. ¶ † Quinto
no. in verſic. euacuabiſ, ꝙ acta que tendunt ad ordinationes iu-
dicij, prout ſunt ſatiſdationes que preſtantur a princip. iudicij
pereunt perempta inſtantia de qua materia vide plene ꝙ eſt di
ctum in. l. ij. C. de eden. ¶ In glo. in verſi. licentia ibi ſm Pla
cen. hanc tʒ Bar. idem videtur velle Pe. ⁊ Cyn. ⁊ per iſtum
tex. ⁊ per. §. huius auc. hic alleg. in glo. Niſi primo renuncia-
tum ſuiſſet per partes omnibus allegationibus, quia tunc ſi pre-
ſentes eſſent non poſſunt vlterius aliquid proponere iuxta auc.
iubemus. C. eo. ita nec ſi abſentes ſint, ne melioris cōditionis ſit
abſens contumax quā preſens, argum. l. non ſolum. ff. de nox. ⁊. l.
ſeruus. ff. quod vi aut clam, ⁊ idem tenet hic Saly. Subdit ta-
men hic Bar. ꝙ hodie actore abſente non eſt neceſſe expecta-
re vſqʒ ad ſi. triennij, vt perueniatur ad abſolutoriam ab obſer-
uatione iudicij, vt in auc. qō fieri. C. de dila. Bald. dicit ſe crede
re quod ex contumacia actoris aſſignato ſibi termino ad pce-
dendū ſi actor eſt contumax in procedendo iudex poterit abſol
uere reum ab obſeruatione iudicij etiam de iure veteri, alleg. l.
titia. ff. de accuſ. ⁊. l. diffamari. C. de inge. ⁊ manu. ⁊. l. ſi eadem. C.
qui accuſ. ⁊ quod no. gloſ. j. C. vt nemo inuitus. Ex per hoc di-
cit tolli rationem facientē pro placentino, ⁊ de qua ratione ſit
hic in glo. mentio dum dicit ꝙ olim ⁊c. quia immo fieri poterat
9 de iure veteri, per. d. l. titia, cum ſi. † Subdit ēt ꝙ ſi liquet de
cauſa per probationes hincinde factas per preſentes, lʒ actor ſe
abſentet non propterea eſt ſententia retardanda, quia fruſtratoria
expectatio fieri non debet, arg. l. ōnis indubitati. C. de adulte.
ſed vbi non liquet niſi ex vna parte tantum tunc credit expectā
dum eſſe, ita intelligit iſtum tex. ⁊. d. §. huius. Inn. quem ſequi
tur Jo. and. ⁊. d. Anto. in. d. c. conſuluit, de offi. deleg. dicit, ꝙ
eo ipſo quod actor eſt contumax, poteſt reus petere ſe ſtatī ab
d ſolui ab obſeruatiōe iudicij, ⁊ dicit ꝙ ad hoc nō ob. iſte tex. quia
ĥ intelliguntur quando reus nō curat abſolui ab inſtantia, ſeu ab
obſeruatione iudicij, ſed vult de iure ſuo probare ⁊ teſtes indu-
cere, ſed Jo. an. ibi dicit ꝙ iſtud dictum fuit originale verbum
Inno. vt ibi refert glo. ⁊ ꝙ glo. tenent ɔtrium, ⁊ bene per iſtum
tex. ſʒ Inno. quia extra caſum poſitum in hac. l. remanet ius anti-
quum ſecundum quod actore abſente non poterat procedi ad
diffinitiuam vt. d. l. ⁊ poſt edictum, ⁊ ita videſ hic Saly. in a-
lio propoſito intelligere. d. l. titia, cum ſi. vel melius rñde ꝙ iu-
e dex non pōt dictum terminum prefigere niſi ex iuſta cauſa* vt
no. gl. in. l. j. C. vt nemo inuitus, ⁊ firmat Bar. in. d. l. titia, in vl-
ti. col. facit. l. ij. C. de re iud. ⁊ nō requirit ꝙ ſola abſentia ſit cau-
ſa iuſta prefigendi dictum terminum, alias indiſtincte potuiſ-
ſet procedi ad abſolutoriam diffinitiue, ſed habentem vim diffi
nitiue actore ſe abſentante etiam de iure ff. orum contra. d. l. ⁊
poſt edictum, cum ibi no. Item non ob. dum dicit Bal. ꝙ fru
ſtra non dʒ fieri expectatio, quia reſponde ꝙ non erit fruſtra cum
vſqʒ ad ſententiam, ſed vſqʒ ad concluſum in cauſa poſſint fieri
allegationes ⁊ probationes. c. cum dilectus de fid. inſtr. l. pē-
porias. C. ſen. reſcin. non poſ. Preterea eſt contra iſtum tex. ⁊
d. §. huius, qui indiſtincte loquuntur ēt quādo cauſa eſſet iſtru
cta. Teneo igiſ opi. Bar. cū limitatione. C. data licet Jac. bu.
hic ſimpliciter tranſeat cum diſtinctione Joan. and. approbata
per glo. ¶ In glo. in verſic. x. in ſi. gl. reprehenditur per bar-
tol. quem alij magis communiter ſequuntur ⁊ bene, vt hic per
10 eum, lʒ Cy. ⁊ Jac. but. hic ſimpliciter tranſeant cū gl. ¶ † In
f gl. in vº. inuentus ibi ſi citatus. l. ad domum lʒ non ſit inuentus
perſonaliter, ⁊ hec ſecunda ſolutio eſt vera, quia prima diuinat, ⁊
ex hac ſolutione iuncto tex. in fin. no. quod etiam citatus ad do
mum dicitur eſſe verus contumax, nam ſolus verus contumax
eſt ille qui prohibetur appellare. d. l. ⁊ poſt edictum. §. final. ⁊
ibi no. Unde intellige ꝙ citatio facta ad domum deuenit ad e-
ius notitiam, alias non diceretur verus contumax. l. ex conſen-
ſu. §. fina. ff. de app. ⁊ forte dicetur. C. proxi. §. ¶ † In gl. in ver.
11 termino, ibi vtraqʒ parte hec eſt diuinatio, ideo ſm Pe. Cy.
Bar. ⁊ alios hic, dic ꝙ ſi actor ſe abſentauit nondum datis di
lationibus ad probandum dicitur de cauſa non liquere, adeo ꝙ
diffinitiue nō poteſt abſolui reus. ſ. ab obſeruatione iudicij. Se
cus ſi datis iam dilationibus ad probandum, nam tunc licet a-
ctor nihil probauerit abſoluetur reus diffinitiue. d. l. qui accu-
ſare, ⁊ ita etiam no. Cano. maxime Ant. de bu. in. c. prom, de
12 dolo ⁊ contuma. † Dicebat tamen circa hoc ſingu. Bar. in. l. ſi
de meis. §. ſi. ff. de arbi. ⁊ plenius in. l. admonendi in. iiij. colū.
de iuiur. quod iſtud fallit vbi inſtantie eſt prefixus terminus a
partibus ſeu de conſenſu partium. Ut ſi partes eligant arbi-
tros qui habeant cauſam terminare infra menſem, vel ſi de vo-
luntate partium delegatur cauſa cum hoc ꝙ habeat terminari
g C. menſem. Nam ille menſis habet vim termini* dati ad pro-
bandum, ⁊ id o actore non probante reus abſoluetur diffiniti-
ue, ⁊ hoc dicit eſſe de mente gloſ. in. l. ſi de meis. §. ſi. in ver. li-
quere. Et ita dicit velle Inno. in. c. ſuper eo, el. ij. de appella. ⁊
idem vlt Spe. in titu. de ſen. prola. §. nunc videndum, ver. illō
Fulg. in. d. l. admonendi, tʒ contrarium dicens ꝙ iſta limitatio
iure non probatur, ⁊ quod in contrarium facit regula poſita in
l. j. ff. de arbi. Et quod Inno. in. c. ſuper eo, hoc non dicit ſi be-
ne inſpiciatur, ⁊ quod ipſe de facto non potuit obtinere ꝙ ſer-
uaretur opi. Bar. Pan. de caſ. in. d. l. admonēdi, dicit ꝙ iſta
queſtio fuit de facto papi. ⁊ quod Bald. ibi conſuluit pro opi.
Bar. ⁊ quod omnes alij conſuluerunt contrarium, ⁊ quod bal.
non potuit obtinere, ⁊ fuit illa queſtio de qua fecit mentionem
Bald. in. d. auct. ei qui, vbi voluit ꝙ talis terminus habeat viʒ
termini peremptorij ad audiendum ſententiam in ſi. dicti ter-
mini de quo vltimo dixi in. l. qui ante calendas, de ver. obl. Et
finaliter concludit Pan. de caſt. tenendaʒ eſſe opi. pp dictas
auctoritas, ⁊ qō Inn. voluit iſtud in. d. c. ſuper eo, ⁊ ēt patet ex
verbis Spec. referentis eum in. d. ver. illud. Facit tñ Pan.
de ca. ꝙ non videſ bene colligi ex gl. in. d. l. ſi de meis, ſed cer-
te immo videtur poſſe ibi colligi cum ibi non appareat datam
fuiſſe dilationem ad probandum, ⁊ tñ glo. ibi ſenſit ꝙ nō factis
probationibus poterat diffinitiue abſolui. Et hoc intelligit Pa.
de caſt. procedere ſi appareat coram arbitro, vel iudice litem
fuiſſe conteſtatam, quia lite non conteſtata non poteſt perueniri
13 ad diffinitiuam regulariter. l. ſi. §. illud. C. de tempor. ap. † Item
hoc intelligit ipſe niſi perita fuiſſet dilatio ad probandum corā
iudice vel arbitro ⁊ fuerit denegata cum probationes non de-
beant eſſe ſine termino alleg. not. in. l. in crimine. ff. de adulter.
Item ſecundū eū non poſſet diffinitiue abſolui, ſed certe in. d. l.
in crimine, habetur contrarium vt ibi per Bartol. plene, ⁊ p
eundem

g ¶ Vim termini, ſeqſ Ro. ſing. ſuis fol. xj. ⁊ facit ꝙ idē voluit ɔſil. clxxvj. ſed qō
termino pfixo ɔuētione partiū vel ſtatuto ad audiendū ſniam ꝙ alia citatione non
ſit opus, nec ſiſr cū ſit ſtatutus ad pducēdū inſt. a alia eequiſitio non eſt neceſſaria.

eundem in l. finali. ff. de ferijs. & plene per docto. in c. licet cau-
24 ſam cum concordan. de probationi. † Et ſi dicatur ꝙ iudex de-
negando dilationem ad probandum videtur declarare nolle ad
mittere probatiões dic ꝙ ſibi imputet pars ſi a tali denegatio-
ne non appellauit cum poſſit appellare vel ſaltẽ recurrere ad
ſuperiorem per viam querele, vt in auc. vt diffe. iudi. circa prin
cip. & in propoſito no. Bal. in l. ij. in xj. q. de epiſcop. audien.
& ita teneo opi. Barto. reiecta hac vltima limitatione, & cũ bar
to. etiam tranſit Ro. in d. l. admonẽdi, vbi tamẽ ſubdit ꝙ non
eſt vis an in caſu predicto feraſ ſnia abſolutoria ab obſeruatiõe
iudicij, an feratur abſolutoria diffinitiua cũ intelligatur lata ex
cauſa que apparet in actis, q2 non eſt probatum. Quo caſu põt
actor iterum agere ſuper negocio principali, ſicut quando ab-
ſolutus eſt reus ab obſeruatione iudicij, alleg. no. per glo. in l.
ſtil. verum debitorem. ff. de conditio. indebi. Sed male dicit, q2
imo iterum non poteſt agere quãdo reus eſt abſolutus propter
probationes non factas. i. ſub ſpecie. ſ. de re iudi. l. imperatores
eo. ti. l. argẽtarius. § cum autem. ff. de eden. Nec cõtradicit gl.
in d. l. ſtil. q2 illa gl. ſolum vult ꝙ lʒ abſolutus fuerit reus eo q2
actor non probauerit tamen ſi reus ſoluet non repetet quia dura
bit obligatio naturalis poſt talem abſolutoriam, vt ibi in tex. cũ
glo. Et creditor conuentus conditione indebiti non obſtãte ab
ſolutoria probare poterit debitum non probatum primo. Se-
cus dicit in glo. ſi fuiſſet abſolutus reus ob aliam cauſam vt q2
iudex dicit abſoluo reũ, q2 nunquã fuit debitor, vt ibi gl. Põt
etiam, & alio modo intelligi iſte text. ſecundũ marti. ſille. & Sa-
lyce. hic, ſcilicet quod actor hic probauit ſemiplene, & ſic venie
bat ſibi deferendum ſacramentum in defectum ſemiplene pro-
bationis, iuxta. l. in bone fidei. ſ. de rebus credi. Tamen non po
tuit deferri propter eius abſentiam, & q2 reus non poteſt condẽ
nari cum non ſit plene probatum, ideo abſoluitur nõ diffinitiue
propter ſemiplenam probationem actoris, ſed ab obſeruatione
iudicij, & idẽ tʒ etiam hic Franci. tigri. ad hoc ponderans text.
hic in verſicu. nihil ſufficiens &c. qui innuit aliquid fuiſſe proba
tum, ſed inſufficienter quod eſt no. pro limitatione. d. l. qui accu
ſare, cum ſimilibus. ¶ In glo. in verſic. iudicij. ſ. de litigio. § fi.
vnde ſumpta eſt auc. qui ſemel. ſ. quomodo & quando iudex.
¶ In eadẽ ſibi vitium litigioſi, de omnibus fere queſtionibus
25 de, quibus hic in glo fuit dictum in. l. ij. ſ. de eden. ¶ † In eadẽ
ſibi ſecundum Bald. hanc opinio. approbant h Pet. & Cyn. p
text. ſ. eadem. l. §. cum autem. Idem tenet Franc. tigri. h per ra
tiones h allegatas in glo. & hoc etiam ſequitur Saly. per iſtum
tex. verſic. nulli vbi apparet. ꝙ fuit pronunciatũ diffinitiue p
reo. Et tamen hic non apparet ꝙ ante abſentiam actoris date
fuerint dilationes ad probandum, & iſta opin. videtur hodie ap
probata per. d. auct. qui ſemel, & iſtam opi. puto veriorem, licet
Iaco. but. ſimpliciter tranſeat cum opin. Ioan. ¶ In gl. in ṽ.
euacuabitur, ibi ſecundum quoſdam &c. fundãtes ſe ex iſto tex.
in fi. & non bene et ibi per glo. in aliquibus tamen male loquiſ
gloſ. & h per Barto. cum quo magis communiter concordant
26 alij. ¶ † In eadem in fi. gloſ. ſe voluit referre ad no. per gloſ. in
a auctẽ. qui ſemel in verſic. locum habe. que vult ꝙ illa auctẽ.
que loquitur in actore non habeat locum in reo. Pro hoc fa-
cit, quia maior eſt contumacia actoris non proſequentis litem
quam ipſe inchoauit ꝙ̃ ſit contumacia rei prouocati cum natu
ra reorum ſit fugere. l. inter ſtipulantem. § j. ff. de verborum ob
ligatio. & hic in verſi. parte fugiente, & quia fauorabiliores ſunt
rei &c. & iſtam opi. ſequitur Cyn. Ray. Iaco. butriga. & ex hoc
habes etiam notare, quod iura corrigentia in vno correlatiuo-
b rum non extenduntur ad reliquum quando non eſt eadẽ rõ in
vtroq;, alias autem ſic. l. fina. & ibi nota. docto. infra de iudic. vi
dui. tollen. & per Bartol. in l. fina. ff. de exceptio. & per Cano.
27 in. l. j. de loca. & in clementina prima de here. ¶ † In glo. in ṽ.
excipiendum, & cum glo. ſimpliciter Iaco. butriga. & Cyn. hic
allegant in argumen. l. reſcriptũ. ff. de his quis vt indig. Pa.
de liʒar. in c. fina. in vj. colum. de dolo & contuma. refert opin.
de quibus hic in glo. & nihil firmat. Sed Salycet. hic dicit ꝙ
pro opin. Pla. videtur text. in c. calumnia, de pe. & ideo dicit
ꝙ de quantitate principali debet fieri deductio expenſarum fa
ctarum per eum alias ſequeretur ꝙ ſi reus ſuccumberet in prĩ
cipali, & propter iuſtã cauſam litigandi abſolueretur ab expẽſis
factis per actorem iuxta nota. ſ. proxi. §. quod reus ſuas expẽſas
deducere non poſſet contra iſtum textum Ioan. andre. in addi.
Specu. in titu. de expenſis §. nunc de expenſis, ſuper verſicu.
ꝙ autem ibi dixi &c. tenet opin. Ioan. andre. & reſpondet ad di
ctum capitulum calumniam, ꝙ dʒ exponi text. ibi in verſicu. in
expenſis. C. omnibus, quia indefinita equipollet vniuerſali. l. ſi
pluribus in princi. de legat. primo. Et hoc mõ exponendo illũ
tex. non ob. vel aliter reſponde vt ſibi per eum Gui. de cun. hic
etiam tʒ opinio. Ioan. quando hincinde ſunt facte expenſe tam
ab actore ꝙ̃ a reo, adeo ꝙ reus veniret condemnandus in tan-
ta quantitate expenſarum quanta fuit quantitas expenſarũ fa-
ctarum per ipſum reũ, & quas ipſe deducere vult, alias aũt de
cõdemnatione principali fieret deductio expẽſarũ rei, & ita in
telligitur iſte tex. & hoc modo intelligendo ceſſabit argu. Sa-
ly. & cum hac opin. Gui concordat Fulgo. hic, & eſt ſatis de mẽ
te Ioan. and. in loco proxime alle. Anto. de but. in. d. c. calum-
niam, etiam approbat opi. Ioan. reprobãdo opi. Placẽ. vt equa
litas ſeruetur inter ſententiã que fertur pro actore, & illam que fer
tur pro reo, argumen. l. fina. ſ. de fructi. & li. expẽ. & l. nõ debet
actori. ff. de reg. iur. Nam reo abſente abſoluto nõ poterit actor
preſens deducere expenſas de principali conditione, quia nul-
la fuit facta condemnatio in principali, ſʒ ſi intelligamus, ꝙ de
ductio fiat de expenſis nulla erit inequalitas inter actorẽ, & re
um, & iſta opi. videſ tenenda cum declaratione data p̃ Guil. de
cu. vt retuli. ſ. Subdit etiam ſolus Gui. de cu. hic, ꝙ reus in ca
ſu huius. §. fin. tantum deducit expenſas quas fecit poſt tẽpus
contumacie actoris, & ita intelligit iſtum tex. ne alias pena exce
dat delictum, argumen. d. l. reſcriptum, & l. ex facto. § longius
in l. ff. de vulg. & pup. & l. ſancimus. ſ. de penis, quod eſt bene no.
Subdit ẽt Gui. de cu. hic ꝙ vbi cõdemnatio principalis in ca
ſu huius §. fieret in pecunia, tunc procederent ea que dicta ſunt
ſ. proxime ſuſtinendo opi. Ioan. ſed vbi fieret condemnatio in
aliqua ſpecie, & non poſſet fieri compenſatio expenſarum rei cũ
expenſis actoris, vt q2 maiores eſſent expenſe rei, tunc non po-
terunt ẽt deduci de cõdẽnatione principali, q2 nõ recipiunt ad-
inuicẽ functionẽ genus, & ſpecies. l. ſi conuenerit, in prin. la. ij. cũ
ſimi. ff. de pig. actio. & ideo dicit ꝙ h caſu debebit actor condem
nari in illis maioribus expenſis factis per reũ ne ius rei pere-
at, argu. l. cum hereditas. ff. ad trebel. ſed Fulgo. dicit eſſe contra
iſtũ tex. qui promittit dictã deductionẽ, & ſic cõcedit exceptio
nem reo, & per conſequẽs bñ poſſet iudex concedere hoc caſu
retẽtionẽ nõ aũt permittit iſte tex. cõdẽnari actorẽ reo, & ſic nõ cõ
cedit reo actionẽ, ſed ad hoc rñdet Gui. dicẽs ꝙ poteſt euenĩ
re caſus in quo nõ poſſit cõſuli reo p̃ exceptionẽ, ſeu retẽtionẽ
vt ſi actor petebat declarari ſe liberũ, nam hic nulla retentione
poteſt ſibi conſulere in expenſis.

a ¶ Semel, ſʒ an de iuſo. d. auc. locũ hẽat ro. ſin. ſuis. ſo. xj. dicit ꝙ ant. de bu. in. c. cũʒ de dol. & contu. tʒ ꝙ nõ & dicit h eẽ mirabile. tñ dic ipſe non puto verũ, ſʒ p̃ nũc trãſeamus cum ipſo.

b ¶ Ratio de h late per do. Fely. in. prohe mio decre.

SVMMARIVM

1 Sententia an & quando & quomodo poſſit ferri contra reum abſentem.
2 Sententia non poteſt ferri contra reum lite non conteſtata.
3 Delegatus non exequitur ſuam ſententiam.
4 Inſtrumenta debent produci parte præſente uel citata, ita & dicta teſtium.
5 Sententia an poſſit ferri pro reo abſente ſi actor non liquidauit cauſam.
6 Miſſio in poſſeſſionẽ ex primo decreto non poteſt fieri ubi nõ ſit perueniri ad diffinitiuam.
7 Miſſio in poſſeſſionem an debeat fieri in omnibus bonis, an uerò pro quantitate debiti.
8 Miſſio in poſſeſſionem quando fit contra reum ratione cõtumacio in actione perſonali, an & quando audiatur reus uolens recuperare poſſeſſionem.
9 Miſſio in poſſeſſionem ex ſecundo decreto an audiatur reus uolens recuperare poſſeſſionem.
10 Contumax uerus quis dicatur ad hoc ut non poſſit appellare.
11 Citatus ad domum ſi non fuit inuentus perſonaliter, tamẽ citatio peruenit ad eius noticiam per relationem uxoris uel uicini, & non per edictum uel publicam famam, uel aliam certiorationem ſolennem, ſi non comparet, an ſit uerus contumax.
12 Citatus ad hoc ut ſit uerus cõtumax requiritur ꝙ citatio ſit peremptoria, & peruenerit ad notitiam citati, nec ſufficit una citatio tantum pro omnibus tribus.
13 Contumax uerus an & quando dicatur qui dixit nolle uenire, nec comparere.
14 Contumax reputatur uerus qui curauit ne citatio ad eum perueniret.
15 Contumax uerus non dicitur citatus ad ſonum tubæ, uel campanæ, etiam ſi cognouerit ſe citatum.
16 Contumax uerus non dicitur citatus à lege.

17 Contumax an & qñ admittatur ad appellandum.
18 Contumax in nõ comparendo ad ſniam, ſi tamen non fuit contumax in reliquo proceſſu admittitur ad appellandum.
19 Contumax uerus admittitur ad appellan. ſi ex forma ſtatuti detur ei terminus ad purgan. moram.
20 Contumax uerus expectatus de benignitate poſt terminũ ſi comparet in illo ſpacio expectationis põt appellare.
21 Contumax uerus in non iurado de calũnia poteſt appellare.
22 Contumax uerus app. põt ſi ferẽ ſnia condẽnatoria expẽſarum.
23 Contumax uerus comparens iudice adhuc ſedente pro tribunali auditur appellans
24 Contumacia ad hoc ut excludat ab appellando requiritur q ſit propria contumacia dñi, non autem procuratoris.

1 **Si autem reus.** † Reus ſe abſentans ll. conteſ. legitime citatus ſi ꝯ eũ liquet de cã ꝯdẽnaẽ diffinitiue, & mittẽ ſnia exequtiõi in rebus ſua, nec reuerſus audiẽ appellans nec poſſeſſionẽ recuperabit etiam ſi cautionẽ pſtare paratus ſit, & põt ſa litigatoris. i. actoris vel rei repleẽ Dei pñtia, & idõ ſi liqẽ de cã ferẽ diffinitiua intra ſinem triẽnij, & verus contumax non audiẽ appellãs, & vbi vtercq ſe abſentauit non pnũciatur diffinitiue, ſed abſolutiue ab obſeruatione iudicij, & tunc neuter paro condẽnatur alteri in expenſis. h. d. vſq ad §. ſinaut alterutra. ¶ † In tex. ibi abſtuerit intelligẽ lite iam ꝯte. qr contrarium lite non ꝯteſ. non poteſt ad diffinitiuã procedi ſ lariter. l. fi. §. illud. C. de ap. ¶ In tex. ibi pronũcie condẽnationẽ &c. & ẽt ſi inuenerit eum abſoluẽdum dz abſoluere, ſicut in actore dr. §. ñ. pxi. §. ſm Cy. & oẽs h. ¶ † In tex.
3 ibi maiorem &c. no. ſm vnã expõnẽ q delegatus non exequatur ſniam de co. vide que plene dixi in. l. a diuo, in pnc. ff. de re
a iudi. ¶ In tex. ibi ſolũ pñtiẽ dẽn. i. cõparẽt p tuẽdo iure illius q ꝯdẽnatus fuit. ¶ † In tex. ibi terribiles, tũc co tex. in vo. pñta.
4 dicit ang. h iſtũ tex. eẽ ſin. no. qr pbat q quemadmodum teſtes debent pduci pte pñte vel citata. l. ſi qñ. C. de teſtib. ita inſtra debent pduci pte pñte vel citata. adde tex. in. l. iudices, quez ad
b hoc ibi reputat no. bal. C. de fide. inſtr. & no. bar. in. l. ñ illa, in. j. co. vbi h ſin. lita. ff. de ꝯſt. pec & pulchre p bal. in. d. l. ſi qs in ſi.
5 ¶ † In gl. in verbo abſentẽ, ibi, alr ab obſeruatiõe iudicij doc. h cõiter ſequunẽ gl. excepto Sal. dicẽte, q imo vr, q qñ actor eſt pñs, & reus abñs dẽat reus abſolui diffinitiue, lz actor nõ liquidauerit cãz nec habuerit dilationẽ ad pbandũ. l. q accuſare. C. de edẽ. qr imputet ſibi actor, qr h nõ fecit cũ pñs fuerit. Nec obſt. §. precedẽs, qr actor ibi fuit abñs & ꝯtumax, vñ nõ põt reus ſibi imputare cur nõ liquidauerit cũ ex illa ꝯtumacia actoris reus ſentiat cõmodũ. l. cum in fundo. §. q ſi mulier. ff. de iure do. relinquit tñ cogitandũ. Verior vr opi. gl. q illud q ſtatuiẽ actore abñte per. §. pcedẽtem ſtatuiẽ h in reo vt equalitas ſeruetur. l. fi. de fruc. & li. expẽ. cũ ſi. Nec vr bona rñſio Saly. qr reus ex abñtia actoris ꝯſequiẽ lucrũ, attento q poſt abſolutionẽ ab obſeruatione iudicij põt ite p vexari ſup negocio pncipali, vt h in
6 ſi. ¶ † In ea. ibi. l. cõſentaneũ, in ſi. & ibi h teneẽ p ulã. l. & nor. Spe. in ti. de pmo & ij. decre. §. iuxta, ver. i. & Bar. in. l. ſi finita. §. iul. in. ij. co. in ver. quero dixi, q ſ lariter. ff. de dam. infec. & Cy. in. l. cum pponas. C. de bo. aucto. iudi. poſ. lz Ange. in. d. §. iul. ꝯdixerit volẽs, q vbi põt perueniri ad diffinitiuã nõ procedaẽ ad miſſionẽ in poſ ex pmo decre. qa ſatis cõſulitũ ẽ actori,
7 ſed Imo. ibi reprehendit eum & p pdicta ¶ † In gl. in vo audiatur, ibi olim fit miſſio o. im &c. hoc reprehendit h Cy. Bar. & ẽt Bal. qr lz olim miſſio que fiebat in actiõe pſonali añ ſniaz rõne ꝯtumacie fieret in oĩa bona vt reus tedio affectus veniret rñſurus. l. j. ff. ex q cau. in poſ. ea. Tamen ſecus erat in miſſionẽ q fiebat p executione ſnie iã late, qr fiebat tñ p menſura ꝗtitatis in qua reã ꝯdẽnatio nõ in oĩa bona. Patet in. d. l. a diuo pio. §. venditione, vbi pmo capiunẽ mobilia, & illud ẽt ſequitur Bal. in auc. ei q. in. ij. co. C. de bo. auc. iud. po. & in. l. ẽt in pnc. C. de execu. rei iudi. vbi p hoc dicit eẽ gl. ſolẽnẽ, i. l. pñti, j vo. admodum. C. de his qui ad eccle. ꝯfu. & idẽ no. Bar. in. d. l. a diuo pio. §. ſi ſuper in. ij. co. & p ang. in. d. §. ſi vo, in auc. de exhib. re. & ita tenẽdũ eſt, lz ſal. h dicat q põt ſaluari iſta gl. ſ. q fiat miſſio p exequu-
c tione ſnie in oĩa bona mobilia, & ita intelligaẽ tex. d. §. in vẽditione non añt p menſura ꝗtitatis debite. Sed h vr velle, q ea bona in quorũ poſſeſſione facta ẽ miſſio dẽant vendi vt ſatiſfiat ſnie, & p ꝯñs ſic tum ꝯ vendiio fit niſi p meſura debiti, vt. l. fulcinius. §. j. in ver. vẽdi. ff. ex qb. cau. in poſ ea. ita nec debet fieri in iſto caſu miſſio in p. ius cum vt dixi tex. in. d. §. in venditione
8 dicat vẽdẽda eẽ ea bona in quoꝝ poſſeſſio. ſcã e miſſio. ¶ † In ea. ibi ꝯpetuo auditur q qñ ſit miſſio in poſſeſſionem in actione perſonali rõne contumacie añ lit. conteſt. audiaẽ poſtea vſq ad triginta annos reus volens recupare poſſeſſionẽ reficiendo expẽſas litis & preſtando ſatiſdationẽ intra formã auct. ei q in-rat, & in pposito no. ibi gl. in ver. fideiuſſorẽ, & plene Bart. in d. §. iul. in. viij. co. cum cõcor. Tamen vbi talis miſſio in poſſeſſionẽ fieret p exequtione ſententie non auditur reus volẽs recuperare poſſeſſionẽ, lz offerat expenſas litis, & ſatiſdationem, tex. eſt hic ſz doc. & probat Bar. hic per. l. ſi pecunie. § ſi. ff. vt in poſ. lega. qui tex. non eſt alibi ſm Bart. in propoſito nro in l. cõſentaneũ, in pe. co. C. quõ & qñ iudex, ergo dz ſoluere id i quo cõdẽnatus eſt reus, alias non audiẽ ad recuperandũ poſſeſſionẽ per. d. l. ſi pecunie, ꝗ. l. ſingulariter limita, vt p Ang. & mo. in. l. ſi finita. §. itẽ videamus. ff. de dam. infec. ¶ † In ea. ibi creditori adiudicaẽ. no. ex gl. q poſt ſcdm decretũ nõ audiẽ reus volẽs rem recuperare, pro quo eſt bonus tex. in. d. l. ſi finita. §. poſtea, & ibi no. Ange. & Imo. vbi reprehendũt Bar. contrarium tenentem in. d §. iulia, vbi Bar. voluit q audireẽ vſq ad biẽnium per. l. fi. C. de iure dom. impe. & iſta fuit etiam opi. Jac. de are. cum qua tranſit Bal. in. l. ij. vel. iij. ff. ſi ex noxa. cã aga. tñ doc. cõiter hic tranſeunt cum hac glo. & contra Bart. tenuit ipſemet Bal. in. l. fi. ad fi. C. de bo. aucto. iud. poſ. & hic, & Jac. bu. in. l. ij. poſt gl. C. vbi in rem act. & ita eſt de mẽte gl. in. c. quoniã. §. fi. & ibi plene per. d. Anto. vt lit. non conteſta. & ita ẽt lz Ang. & Imo in. l. debitoribus, de re iudi. Nec ob. d. l. fi. qr ibi non hz locum in pignore pretorio vel iudiciali, ſed creditore pcedente ad venditionẽ pignoris cõuentionalis. ¶ In ea. ibi. l. cõſentaneũ &c. in ver. petitorẽ, & in his omnibus glo. bene loquitur, & de materia plene per Barto. in. d. l. cõſentaneũ, poſt glo. ibi per Ange. & Imo. in. l. a quo fundus. ff. de dam. infec. & l. iij. §. fi. de acqui. poſ. per cano. plene in. d. c. quoniaz. §. in alns & §. fi. ¶ In glo. in verbo conditionẽ, in fi. cõmuniter reprehẽditur glo. vt hic per Bar. & alios, & ego dixi plene in. l. furioſo poſt bar. & in. l. de quocunqz, vbi aliqd p Ang. & Imo. ff. de re
10 iudi. ¶ † Extra gl. qr Cy. hic Reyn. & Saly. tractant quis dicatur verus contumax qui prohibeatur de iure appellare. Et licet varie fuerint opi. & hincinde varie multa ſunt ſcripta. Tamen põt dari prima concluſio. Quod ille eſt verus contumax qui fuit citatus perſonaliter vel ad domum dummodo ad eius noticiam venerit citatio, & in termino cõparere potuerit, vt eſt tex. in. d. l. ex conſenſu. §. fi. ff. de appella. & ille eſt melior text. q ſit in iure ſm Bart. & Ang. ibi ad idẽ tex. C. ea. l. §. ſi quidem, in verſi. minime, iuncta glo. quam ibi ponderat vt, & ir. l. j. § fi.
11 cum glo. ff. quando appella. ſit. ¶ † Secunda poteſt eſſe concluſio que colligitur ex no. per Gui. de cun. & Rey. quod ſi citato poſt citationem fuit ab aliquo pñta ab vxore vel vicino relatum, quod ipſe fuit citatus pro tale die, & tamen non compareat in termino non diceretur verus contumax. adeo q non prohibetur appellare. Quia citatus poteſt hoc caſu ſuam contumaciam velare, & qa dicere poteſt, q non credidit vxori, alle. in argumentum. l. ij. ff. quod falſo tuto. auc. & qr quo ad penã nõ afficit ſcientia velata ſicut directa. l. ſine metu, in pnc. C. de adul. Et reſpondet ad. l. item veniunt. § petitam. ff. de peti. here. q ibi loquitur quo ad lucrum non acquirendum nos aũt quo ad dãnum vitandum, et iſtud etiam voluit Bald. in. l. fi. ff. de reſt. in integ. & refert Cyn. tenuiſſe, ita in additione, & voluit expreſſius Bal. in. l. ea que. C. quomodo & quando iudex vbi voluit q ſi aliter quam per dictam relationem alicuius eſſet certioratus de citatione, vt qui eſſe certioratus ex edicto publice propoſito, tunc diceretur verus contumax quamuis non fuerit perſonaliter citatus, vt. d. l. ex conſenſu. Et in hac ſecunda ꝯclu. conſiſtit potiſſima clauis in hac materia. Tamẽ Imo. in. d. l. ex cõſenſu faciens mentionem de. d. Bal. in. d. l. fi. q lz Bal. ibi ſequutus Cyn. velit q ille qui eſt verus contumax exiſtenter, & fictus apparenter, prout eſt ille qui non inuentus eſt citatus ad domum, & poſtea citatio ad eius noticiam deuenit nõ poſſit appellare. Tamen ſecundum Imo. Bart. in. d. l. fi. lz q imo p iudicem ad quem reijciẽ appellatio ſua, & hãc opi. ſimpliciter approbat Imo. lz dicatur per Cy. hic q teneat illam opi. quaz ſequitur Bald. in. d. l. fin. Sed certe videẽ q qñ citatio deuenit ad noticiã citati ſolũmodo per relationẽ vxoris vel vicini, & nõ per edictum vel publicam famam vel aliam ſolẽnem certiorationẽ iſto caſu debeat pcedere appellatio, nec vr verus contumax exiſtenter quaſi nõ ſit vere, & ſolẽniter certioratus, & ita ẽt ẽ de mẽte Gui. de cu. & alioꝝ hic per ſupra allega. lz Imol. con-
12 trarium ſentiat in. d. l. ex cõſenſu. ¶ † Tertia cõcluſio eſt q requiritur

a ¶ Delegatus an delegans exequatur ſniam ſnã. vid tex. & ibi doc. can. in c. ſi qñ. de off. dele. vbi p. d. Abb. & an. ſic plene. an. frã.

b ¶ Pñte, ni ſi ſtatutus eẽt terminus ad pducendum qr lz pars ñ ſit pñs, vz pductio. dicit ro. conſilio clxxvi.

c ¶ Exequutione inchoatã. d. Jaſ. h põt qñ iudex tenetur exequ ſniam ad ſtas alterius iudicio adde qd voluit ro. ꝯſ. l.

quiritur q̄ prima citatio.l.peremptoria peruenerit ad veram
noticiam citati, nec ſufficit q̄ vna ex tribus citationibus requi
ſitis peruenit ad ei⁹ noticiam, vt pbat in.d.l.ex ɔſenſu.§.fin. in
ver.peremptoriā, ⁊ probat plenius Bar.in d.l.ſi.in ſo.ff.de
in integ.reſt ſeqt̄ Saly hic, ⁊ Imo in.d.l.ex conſenſu.

23 ℭ †Quarta ɔcluſio eſt q̄ ille qui in iudicio dixit ſe nolle cō
a parere dicat verus contumax⁹.c.venerabilibus.§.ſecus ð ſen
ten.excō.in.vj.tn̄ ſecus eſt in eo qui extra iudiciū illud dixit
⁊ eſt gl.melior de corpore in.d.§.ſecus. Quod intellige tn̄ vtp
Bar.in.d.l.ex ɔſenſu,cuius opi. magis cōiter approbat, ⁊ la
te p Imo.ibi,⁊ p Bar.in.d.l.ſi.poſt gl.⁊ p glo. in.c.illicita.
xxiiii.q.iij.p Spe.⁊ Jo.an.in ti.de contu.§.i per Bald in.l.
tres.ff.qūo ⁊ qñ iud in.l.deberi.ff.de fideicōm. ibi cum quibuſ
24 dā alijs concor.quas inuenies in dictis locis. ℭ †Quinta cō
cluſio eſt q̄ ille qui curauit ne citatio ad eum perueniret habe
tur pro vero contumace, ⁊ equiparat illi qui citatione recep
ta cōparere cōtempſit, vt in cle.j.⁊ in propoſito noſtro ibi fir
mat Pe.de anc.viii e pendente,facit tex.in cle.cauſam,ð ele
ctio.⁊ n.c.quoniam.§.i vt lite non conteſta.⁊ in.l.i.§ ſi ſ ar is
ſto.cū ibi, no.per Bar.q̄ vi aut clam, ⁊ in ſpecie firmat bal.i
d.l.ea.que ⁊ no.gl.in.l.cōtumacia,in prin.ff.de re iud.que di
25 ctam equiparationem facit. ℭ †Sexta ɔcluſio qð citatus ſub
generali citatione facta ad ſonum campane vel tube nō dī ve
rus contumax etiam ſi cognouerit ſe citatum, q̄ magis ligat, ⁊
timenda eſt citatio perſonalis q̄ iſta generalis vt in clemen.i
in.grauis cū gl an pe.de ſen.excō. Jta in ſpecie decidit Pet.
b de anc. ibi nec memini alibi me legiſſe q̄ eſt bene notabile, pro
26 limitatione prime concluſionis. ℭ †Septima concluſio q̄ ci
tatus a lege non eſt verus contumax ſm Spe in ti.de citatio.
§.i.ad finem, ⁊ idem ſequitur ibi Bal.in addi.quaſi dicat fic
tus,ſeu preſumptus fictione,ſeu preſumptione legis, ⁊ de tali
citatione legali vide exemplum in c.j.de elec.in.vj. Sʒ ɔtrium
tenuit Cy.hic, ⁊ gl.in cle.j.in gl.mag.ad finem de dolo ⁊ con
tuma. q̄ ſequitur ibi Pau.de leaza ⁊ do.car.eo q̄ quilibet p
ſumitur ſcire iura.l.leges.ā.de legi.ergo preſumitur habuiſſe
noticiam citationis. Sʒ contrarium tenuit Land.in.d cle.i.⁊
Bar.hic, ⁊ in.d.l.ſi.de in integ.reſt.⁊ Ang.in.l.poſt edictum
§.ſi.ff.eo.⁊ latius Imo.poſt Ang.in.d.l.ex conſenſu. Et iſta
opi.videtur verior probatur, q̄ dato q̄ lex preſumat eum ha
c buiſſe noticiam citationis, eo q̄ tenet ſcire⁹ iura tamen non ſe
quitur,ergo eſt contumax, ⁊ prohibetur appellare. Pʒ q̄ vi
demus, q̄ citatus ad domum poteſt appellare quando non cō
ſtat eum habuiſſe veram ſcientiam citationis.l.ab eod.ff.qūo ⁊
qñ iud.l.j §.ſi.cū gl.ff.quando app.ſit inteſin no.in.l.i.§ item
cū ex edicto.ff.que ſen. ſine appel.reſcin. Et hoc ſequitur om
nes, ⁊ tamen citatio ad domum operatur in dubio, q̄ preſuma
tur citationem veniſſe ad noticiam citati, vbi eſt tex.nota.in.l.
ſcire oportet.§.qui autem,in ver.cognouit,iuncto ver.domum
ff.de excu.tuto.⁊ hic illum tex.ponderat Jac.de are.⁊ Bal.
27 ⁊ no.gl.in.l.pen.ff.de pericu.tuto. † Et q̄ in dubio cōtumax ad
mittatur ad appellandum, q̄ in dubio non cenſetur eſſe verus
contumax niſi appareat q̄ deuenerit ad noticiam citati.tenuit
Bal.hic, ⁊ etiam.ā.§ proximo, ⁊ Pet.de anch.⁊ do.Cardi.
in.d.cle.j.⁊ eſt de mente Bar.in.l.ex conſenſu.§.ſi.per illum
tex.⁊ ſic non puto veram eſſe op.gl.in.d cle j quo ad citatio
nem legalem,lʒ Imo.in.l.ex conſenſu,tranſeat cum illa.

28 ℭ †Octaua ɔcluſio q̄ verus contumax ſolum in non compa
rendo ad ſententiam ſi tn̄ non fuit contumax in reliquo pceſſu
d auditur appellans. vt ſingulariter tenuit Ful.hic, ⁊ in.l ⁊ iō.
ff.de euictioni.⁊ Rap.cu in.d.l.ex conſenſu.§ ſi.arg.l.quam
uis indubitati.ff.de adult. Sed contrarium tenui ex pluribus,
in repetitione.l.ſepe.ff.de re iud.in gl.magna duʒ poſui ſcðm
requiſitum ad hoc q̄ ſententia inter alios acta alijs, preiudi
cet, ⁊ fatet Ful.hic q̄ ſua opi.in practica non ſeruatur.

29 ℭ †Nona concluſio eſt qð ſi vero contumaci per ſtatutū aſſi
gnetur ei terminus ad purgandum morā, q̄ infra illum termi
num poterit appellare ſm Bal.in.l.ij ſi pende appella.mors
interue.per illum tex. ſecundum intellectū quem ipſemet po
30 nit, ⁊ hoc dicit valde no. † Et ibi ēt hoc infert ex qð verus ɔto
max expectatus de benignitate poſt terminum ſi compareat in
e illo ſpacio expectationis poteſt appellare. ℭ †Decima cō
31 cluſio quod verus contumax in iurando de calumnia non pro
hibetur appellare, vt eſt glo.no.l.j.ff.quorum app.de quo dic,
vt ibi per Bald.idē in vero contumace in non agendo.ff.ter
minum ſibi prefixum ad agendum vt in iquit Bal.in.d.l.diffa
mari.ff.de inge.⁊ manu.alle.no per glo.in.l.illa.ff.de accuſat.
⁊ hoc dicit eſſe bene notandum,pro hoc facit tex.in d.c. vene
rabilibus.§.ſecus,cum ſeq. vbi verus contumax in non pbā
do in termino ſibi prefixo poteſt appellare facit.l. creditor.§.
32 iuſſus.ff.ð app. ℭ †Undecima concluſio qð ſi pp verā con
tumaciam fertur ſnīa condemnatoria expenſarum, iuxta.l.ſan
f cimus.ff.eo. q̄ hic poterit appellari. ſm Cy.ibi,in penul.q.⁊
lʒ ibi Bal.ad ſi qð intellige, vt ibi per eos.l.ſi fuerit verus cō
max tpe ɔdemnationis, ⁊ vide ēt circa hoc Bal.in.l.termina
to,in.iij.col.ff.de fruc.⁊ lit.expen.⁊ in auc.generaliter,in.vj.co
33 lū.de epi.⁊ cle. ℭ †Duodecima concluſio qð contumax cōpa
rens iudice adhuc ſedente pro tribunali auditur appellans.l.
diuus.ff.de reſti.in integ.de quo tamen dic vt ibi per gl.⁊ do
cto.per Spe.⁊ Jo.an.in ti.de cōtuma.§.i.⁊ per Bal.in auc.
hodie.ff.de appella.⁊ in.l.j.ff.quorum app.⁊ in.d.l.ea q̄, ⁊ per
Ang.⁊ Imo in.d.l.ex conſenſu, ⁊ ibi ēt tangit Imo.quid ſi in
cōtinēti poſtq̄ iudex lata ſnīa diceſſerat a tribunali cōparuit
verus contumax an audietur appellans ac ſi comparuiſſet iu
dice ſedente pro tribunali, ⁊ concludit qð ſic ex identitate rō
nis, ⁊ q̄ eu que incontinenti fiunt ⁊c.pro hoc ēt alleg. no. in ſi
mi.p gl.in.l.pōponius.§.rml.ff.de pco.de qua gl.fecit mētio
nem in.l.ita demum.ā.de pcu.tractat Imo.in.d.l. ex conſen
ſu,an lʒ verus cōtumax nō poſſit appellare,poſſit tn̄ ſupplica
re principi qð cā reuideat, ⁊ dicit qð iſta queſtio fuit de facto
in curia regis aragonie, ⁊ finaliter ɔcludit,qð non. alleg. not.
glo in.l.ſi.ā.vt lit.pendēa.de quo plenius per eum ibi.
34 ℭ †Tertiadecima concluſio,qð veru contumacia ad hoc vt
excludat ab appellando oportet qð ſit ppria cōtumacia dñi, ſe
cus ſi ſit contumacia procuratoris, argu.l.j.§.ſi pcurator, ⁊ ibi
Bar.⁊ alij.ff.ſi qs iuſdi ⁊ plenius per Bar.in.l.j.§.ſin.ff.qñ
app.ſit, ⁊ in.l.ſi.ff.de in integ.reſt ⁊ no.Cano.in.c.j.vt lit.non
conte.⁊ ideo dicit no.Bar.in extrauag.ad repri.in verbo ci
tatū,in ſi qð lʒ ſint citati ⁊ inuenti adminiſtratores vniuerſi
tatis, ⁊ ſindico non cōparente,tn̄ ex hoc vniuerſitas nō ɔſtitui
tur in veru contumacia, alleg.no.per glo.in.l.non poteſt dolo
carere.ff.de reg.iur.reliqua in materia dic vt per gl.in.d.cle.
j ⁊ per Bar.in.d.l.ſi.de reſtitutio.in integrum, ⁊ per Imo.
in.d.l.ex conſenſu.

SVMMARIVM

1 Victus victori debet in expenſis condemnari ſacramento victo
ris taxandis, aliàs iudex de ſuo reſarcire debet.
2 Illud quod eſt ſtatutum actore abſente ſeruatur ēt reo abſente
quo ad expen.condemnationem.
3 Expenſas litis ſoluere excuſat iuſta cauſa litigandi, niſi expenſę
eſſent promiſſae.
4 Expenſę qñ ueniunt iure actionis, tunc nunquā iuſta cā litigā
di excuſat ab eis.
5 Expenſas litis an ſoluere teneatur victus uictori, qñ expēſę ſunt
promiſſe uoluntariè, an uerò neceſſario.
6 Expēſas ſoluere ſi iudex reū abſoluit, an p hoc dēat actor ſilere,
ſi expenſę ſunt promiſſe uoluntario in contractu.
7 Sta. q̄ uictus uictori condēnetur in expē. dēt intelligi niſi uict⁹
habuerit iuſtam cauſam litigandi.
8 Expenſę contumaciales ſunt ſoluendę, & iuſta ignorantia, uel
iuſta cā litigandi nunquā excuſat ab eis.
9 Iuſtam cauſam litigandi dr̄ quis hr̄e ut excuſet ab expē. qñ hēt
opiniones doctorum pro ſe.
10 Expen litis ſoluere non tenetur uictus uictori, qñ uictus habe
ret conſilia doctorum pro ſe.
11 Conſilium unius periti non ſufficit, ſed requiruntur duo ſi ha
beri poſſunt.
12 Iuſtam cauſam litigandi dicitur habere qui haberet opiniones
doctorum ſcribentium pro ſe, niſi communis opinio eſſet in
contrarium.
13 Iuſtam cauſam litigandi habet ille qui habet ſemiplenam pba
tionem pro ſe
14 Iuſtam cām litigādi hēt q non eſt litigioſa pſona, q oeriſimiliter
iniuſtè non peteret, quāuis ſuccubuit.
15 Iuſtam cauſam litigandi dicitur ēt habere qui habuit teſtes pro
ſe licet fuerint reprobati ratione ſuę perſonæ, ut quia infa
mes.
16 Iuſtam cauſam litigandi non dr̄ habere qui habet teſtes pro ſe,
qui poſtea reprobantur, quando ſuſpitio eſſet contra eos p
ducentem.
17 Expen.litis ſoluere non tenetur uictus uictori, quando uictor

a ℭ Ver⁹ ɔtumax, ð b p an ge ɔſ.xvi.⁊ cō ſili.clxxxvi.

b ℭ Notabile dð vtrū q̄ voluerūt do.ð ro.de ciſ.ſuis i nouis ðdo ⁊ gto.i vl timis duab⁹ de ciſio.⁊ an citatus p edictū ſufficere ɔtumax vi de pro dē ðci.lxix.e.t.⁊.364 co.etiam ri.

c ℭ Stre.d.bñ ci.cap i.d cle.j ð q̄ ſi habuit noticiā citatio nis qð poſſit di ci ver⁹ ɔtumax nil.d.ð ro.ðci.lxviij.⁊.364.⁊ 394.ici.ſuit du bitatū ð q̄n vi de qð voluit an cha.ɔſi.xcvj.⁊ do.ð ro.deciſ.lxxj.ici.ſi ſerat ſnīa.e.ri.ð dol.et contu.

d ℭ Appellās vtð q̄ voluit ol.ɔſi.xii.ſed.ɔſi.cixij.

e ℭ Appellat an ⁊ qñ poſſit in dex progat ter minū citato nō ɔparēti, n ſi nō ɔparent i terio progato poſſit appellare, vide p tex.gl.⁊ doc.cano.⁊ p'ene p and.ſic.⁊ ibi oi xi i.c.ɔſuluit ð off.dle.aut.F.

f ℭ Appellari adð do.ð ro.ð ci.ſuis, de ap.i nouis deciſio.clxxxvij.

ſemiplene probauit, & in defectum ſemiplenę probationis iu-
rauit dummodo iudex exprimat cauſam in ſententia propter
quam uictum uictori non condemnat.

18 Iuſtam cauſam litigandi habet qui habet teſtes prō ſe iactātes ſe
ſcire ueritatem, & in fauorē illius qui poſtea cępit litem, & po-
ſtea receſſerunt.

19 Victus in dubio nō præſumitur habere iuſtam cām litigandi,
ideo in dubio cōdēnabitur in expēſis.

20 Expenſas an ſoluere teneat̃ qui in una exceptione opponens ſuc
cubuit.

21 Iuramentum calumniæ nō excuſat ab expenſis, qñ ex actis con-
ſtat q̄ nō habet iuſtam cauſam litigandi.

22 Iuramentum calumniæ nō excuſat ab expenſis, quando apparet
de euidenti calumnia & non aliter, & ſi non apparet quid in
dubio.

23 Expenſas excuſetur quis ſoluere, qui pro parte temporis habuit
iuſtam cauſam litigandi, & pro parte non.

24 Expenſas an ſoluere teneatur, qui pro parte ſuccubuit, & pro p
te obtinuit.

25 Expenſas litis an ſoluere tenet̃ q habuit iuſtam cauſam litigan
di, qa fuit ſibi plus debito petitum.

26 Expenſas litis an ſoluere teneatur actor reo, ſi habuit iuſtam
cām litigandi pro parte, & pro alia non.

27 Expenſas litis an ſoluere teneat̃ ſuccumbēs in cā appellationis, q
tñ i cauſa pricipali obtinuit.

28 Appellans in dubio præſumitur temerarius.

29 Expenſas litis an debeat ſoluere uictus uictori factas occaſione
interlocutoriæ.

30 Iudex ſi non condemnat uictum in expenſis, ꝓ oe debet, & pp
hoc habet reſarcire expenſas uictori, an poſſit iudex ipſas re
petere à uicto.

31 Expenſę litis ſunt petendę, alıàs iudex non poteſt partem cōdē
nare in expenſis non petitis, ſed itellige ut i litera.

32 Expenſę litis factę ante litem conte ſunt petendę, alıàs iudex nō
poteſt in non petitis condemnare.

33 Expenſæ litis factæ poſt litem conteſtatam etiam quod non pe-
tantur poteſt tamen iudex in conſequens uictum condem
nare.

34 Victus uictori non condēnatur in expenſis in uno caſu de quo
remiſſiōe hic dicitur.

35 Expenſæ litis ſi ſunt promiſſę in contractu, uel debentur iure
actionis, & uictus habeat iuſtam cauſam litigandi, tamen pōe
in eis condemnari.

36 Snīa q̄uō debeat formari quo ad expenſas, qñ pro parte uicit &
pro parte ſuccubuit.

37 Snīa lata contra abſentem per contumaciam ualet.

Sin autem. † Victus victori dʒ in expenſis ɔdē-
nari facto victoris taxādia, alś iudex
de ſuo reſarcire dʒ. h. d. vſq; ad. §. finit vtroq;. ¶ † In gloſ. in

1

2 fine. dic q̄ imo illud q̄ eſt ſtatutū actore abſente ſeruat̃ ēt reo
3 abſente quo ad ɔdēnationē expēſarū. c. calūniā, de pe. ¶ † In
gl. in verbo victori, ibi. §. ēt ꝛ ſic ɔcludit gl. q̄ iuſta cā litigādi
excuſat ab expenſis, vt not. probatur in. d. §. et, ꝛ in. §. ops. Fal
a ſũ tñ niſi expenſe eſſent promiſſe *, qꝛ ab illis iuſta cā litigandi
nō excuſat vt no. gl. in. d. §. ops, quā Saly. hic dicit ad h ēē ſin.
et illam ſequitur ibi Ang. ꝛ Iac. bu. in. l. j. in prin. de alie. iud.
mu. cā fac. ꝛ Bal. in. l. eos in. §. cautiōe. J. de appel. ꝛ. l. non ſo-
lum, ꝛ ibi Ang. ff. de rei ven. ꝛ Ang. in. c. ſi. in ver. venio ed iter
tinʒ de do. ꝛ ɔtu. ꝛ iō eſt vtile in ɔctibus ſtipulari refectionē ex
penſarum quas in lite in futurū fieri contingeret, et ita practi-
catur pro hoc facit id q̄ no. gl. in. l. iij. §. ſi rem, de leg. iij. intel
4 ligēdo eā, prout alleg. Pet. de anc. in. d. c. finē litibus. † Vbi
per illā gl. dicit q̄ vbi expenſe veniunt iure actionis nunquam
iuſta cauſa litigandi excuſat ab eis, et ita illam glo. ēt alle. Bar
in ſuo conſilio incipiente Andrizolus, ſed certe illa gl. non vi-
detur probare recte intuenti. Sed ſolum vult illa gl. q̄ in caſu
poſito in. d. §. ſi rem, heres non poſſit abſolui ab expenſis, qm̄
per legatum relictum in teſtō creditori non poteſt heres pre-
tendere iuſtam cām litigādi, et ita ēt vʒ Bar. intelligere in. d.
§. ſi rē, pro hoc facit id ad qđ dicā. J. circa ſtatutum diſponens,
5 q̄ victus victori ꝛc. ¶ † Limita tñ illud q̄ dixit gl. in. d. §. ops
habere locum in ꝓmiſſione expenſarū facta voluntarie, ſecus
ſi neceſſario, exēplū in ꝓmiſſione expenſarū de qua loquit̃ tex.
in auctē. generaliter, de epiſco. ꝛ cleri. vt probatur in illo text.
iuncta gloſ. in verſicu. iniuſte, ꝛ illam glo. ponderat ibi ad hoc

6 Bal. pro notabili, ꝛ not. etiam bal. in. d. §. cautione. † Dicit ēt
circa hoc ſing. Sal. hic q̄ ſi iudex in iudicio abſolueret victū
ab expēſis factis in lite non pp hoc prohiberet̃ victor petere
expenſas ſibi promiſſas voluntarie in ɔctu, qꝛ iudex videtur
abſoluiſſe ab expenſis officio iudicis mercenario venientibus
pro hoc tñ nil allegant, vnde putarem attendendam eſſe formā
petitionis, qꝛ ſi expenſe promiſſe eſſent petite tanquam promiſ
ſe tunc non procederet dictum Saly. qꝛ refert ſententiaʒ ad li
bellum. l. fundus, cum vulga. ff. cōi. diuid. ſed vbi expenſe pro
miſſe non ſunt petite, tunc verum ſit dictū Saly. qꝛ iudex pōt
pronunciare ſuper non petis qñ ſolum veniunt officio iudicis
mercenario. l. ediles, la. j. §. item ſciendū, ꝺ edil. edic. iuncta. l.
7 iiij. §. hoc aūt. de dam. infec. † Itē limita glo. hic non hr̃e locū
vbi ſtatutū diſponeret q̄ victus victori debeat in expenſis cō
b demnari * quoniam tunc iuſta cauſa litigandi non excuſat ab ex
penſis, ita dicit Ang. in auc. de exhi. reis in prin. ad hoc pon-
derans glo. ibi in ver. cauſam quam dicit eē ſingulariter notan
dam, ꝛ idem no. Ang. in. d. l. non ſolum Pro quo facit q̄ ſta
c tutum * debet interpretari, ꝛ aliquid addat iuri cōi, arg. l. ſi qñ
in prin. de le. j. ꝛ expreſſe not. Bart. in. iiij. §. pretor in verſi q̄-
ro quid ſi ſtatuta. ff. de dā. infe. ꝛ. l. ij. ff. de vſo. Sʒ q̄ in iſto ca
ſu iuſta cā excuſet ab expenſis tenuit bal. in. l. terminato, ad fi.
de fruc. ꝛ lit. expen. ꝛ in. d. §. cautione, in pen. col. vbi pro hoc
alleg. no per gl. in. §. tripli. inſti. de act. bene facit q̄ not. glo.
in. d. auc. gñaliter, in verſi. iniuſte ꝛ qꝛ ſtatutum debet interp̄-
tari ſm ius cōe ne quis indebite damnum patiatur, ꝛ iſta opi-
nio videtur verior, ꝛ equior. Non obſt. q̄ ſtatutū debet aliqd
vltra ius commune, qꝛ reſpondeo q̄ illud verum eſt preter q̄
vbi ſtatutum interpretatur vltra ius cōmune quod aliquis dā
num iniuſte pateretur, qꝛ tunc interp̄taretur ſecundum ius cō-
mune etiam ſi ſtatutum nil adderet iuri communi ſm talem in
terpretationē, ita intelligitur ex no. per. l. ſi. §. in cōputatione. J.
ſi. glo. magne. J. de iure deliberan. ꝛ ibi bart. in fin. expreſſius
Pau. de ca. ibi ita formaliter volens, ꝛ Imo. ꝛ Ro. in. d. §. p̄
tor. Preterea dictū ſtatutū operatur vltra ius commune, qꝛ
conditione ex ſtatuto, ꝛ ſic de iure actionis poterunt peti di-
cte expenſe per victorem dato q̄ iudex in ſnīa nullam de ex-
penſis factis mentionem fecerit, vt probat Bart. in. d. l. iij. §.
ſi rem, per ibi not. per glo. ꝛ Bar. in. d. l. non ſolum nota. per
gl. ꝛ cano. in. c. ex pte, de preſcri. ꝛ in. c. de ſequeſt. poſ. lʒ de iu
8 re cōi peti non potuiſſent poſt ſniaʒ. d. l. terminato. † Dicit ēt
Saly. poſt Frā. accur. q̄ iuſta ignorantia, ſeu iuſta cā litigan-
d di non excuſat ab expenſis * que veniunt ratione contumacie,
iuxta. l. ſancimus. J. eo. qꝛ tales expenſe veniunt iure actionis ī
factum. l. j. §. penu. ꝛ ibi not. ff. ſi quis iuſdicē. Itē qꝛ in ɔtuma
cia non pōt includi iuſte cā litigandi, ꝛ ſic verba iudicis ad h
trahi nō poſſent. l. apud antiquos, in fi. J. de furtis, adde ſpe.
idem tenentē in ti. de expenſis in. §. ſinaūt, verſi. hoc autē, vbi
pro hoc allegat in auctēn. qui ſemel. J. quomodo ꝛ qñ iud. ꝛ. c.
cum dilectus, de dolo ꝛ contu. vbi expenſe ratione contuma-
9 cie veniūt indiſtincte. † Quando aūt dicatur quis habere iuſtā
cauſam litigandi, vt excuſetur ab expenſis, dic q̄ ille qui hʒ p
ſe opi. doct. dicitur habere iuſtam cauſam litigandi, qꝛ doctor
habet poteſtatem interpretandi iura, ꝛ auctoritates docto. an
ſint probabiles. c. j. cum ibi not. de poſtu. prela. et. l. j. J. de pro
feſ. qui in vrbe conſtan. lib. xij. ita Pet. de anc. in cle. ne roma
10 mani in prin. poſt antiquos, de electio † ꝛ ideo ſi quis litigās
e haberet ꝓ ſe ɔſilia antiquorū * doc. excuſeret̃ ab expenſis quia
habet quis iuſtam cām credendi, vt. l. in bonorū. ꝛ ibi no. bar.
11 in fi. ff. de bo. poſ. ſitu. generali. † Intellige tñ ꝛ limita, vt per
Bar. ibi, ꝛ plenius per Bal. in. l. iure, in. ij. q. J. qui admit. ꝛ
ibi vult Bal. q̄ non ſufficiat conſiliū vnius ꝑiti, ſe requirun
f tur duo ſi haberi poſſunt * vt in. §. q̄ aūt, in auc. de non alie. ꝛ
per Bar. in prohemio ffortum, in fi. princi. in. l. j. §. ſi. cū con-
12 cor. quas dedi. ff. de verb. ob. q̄ eſt perpetuo no. † Itē vbi opi
nio. aliquorū doctorū ſcribentiū eſſent pro vna pte, nam illa pe
dicet̃ hr̃e iuſtā cauſam litigandi, vt no. Io. an in. c. vt debit⁹
de app. ꝓ quo vide no. per gl. in ver. rōnabili, ꝛ idem not. ſpe.
in tit. de expen. §. nunc videndum, in. j. col. ꝛ Io. an. in. c. j. de
poſtu. prela. in prin. i nouel. ꝛ p bal. in auc. generaliter in. vj.
col. de epiſ. ꝛ cle. ꝛ Imo. in. l. qui ante calendas, de ver. obl. q̄
intellige niſi cōis opi. eſſet in ɔtrium ſm An. de bu. in. d. c. finē
pro quo bene faciunt rōnes per quas vide bar. i. l. ſi. J. de pena
13 iud. † Item hʒ iuſtam cauſam litigandi ille qui hʒ ſemiplenā
probationem pro ſe ſm Io. an. Ant. de but. ꝛ Pet. de anc. in
d. c. ſi. allegāt id q̄ hr̃ in. c. mulieri, de iureiu. ꝛ idē voluit bal.
in. l.

¶ a Pro eo mi-
ſe, ꝛ h ꝑ ale. ɔſi
lio. xxxvij. ij. li.

b ¶ Cōdēna-
ri ſʒ q̄ ſi ſit ſta
tu. q̄ actuſ actor
deficiēs i ꝓbā
do ɔdēnet̃ i ex
pēſis ꝛ ſi iudex
omiſerit hēe ꝛ
pro cōdēnato
nō iudex abſol
uit prio poſtea
ſtatim ɔdēnat
an ille erit abſo
lutus vł ɔdēna
tus pe. de anc.
ɔſi. lxxxij. ɔclu
dit q̄ ſit abſolu
tus.

c ¶ Stat. nō
quid operetur
diſponens idē
q̄ ius cōe, ꝛ an
valeat vid bar.
in. l. j. ff. ad. l.
fal vbi dixit q̄
ex illo ꝓducit̃
nouū remediū,
vt hr̃ ꝑ gl. in ꝟ
facti, in. c. j. de
cōſti. lib. vj. et
vide bal. in. l.
ſancimus h. e.
ti. de iudi. vbi
pōit ē ſtatuto
diſponente q̄
victus victori
ɔdēnet̃ in ex-
pēſis iuxta ma
teriā. l. eū quē
temere. ff. ꝺ iu.
vtrū valeat, et
qd operet̃ ꝛc.
Anto. frā.

¶ ¶ De iſto
ſtatu. vide ple
ne ꝑ Iaſ. h i. ij.
col. ꝛ in. l. iuſtī
tia. in. ij. col.
ff. de iuſtitia ꝛ
iur. ꝛ ibi ſcrip.
Tho. diplo.

d ¶ Ab expē
ſis adde q̄ ɔiu
ſta cā litigādi
excuſet ab ex-
penſis tñ non
excuſat a fruc
tib⁹ bñficij, vt
dīt do. de ro.
deci. ſu. de do
lo contu.

e ¶ Aliquoꝝ
do. adde pe. de
anc ɔ. ccxj. iiij.

f ¶ Si haberi
poſſunt adde
ro. ɔ. xxij. fr ꝛ.
de are. ɔij. cl.

in.l.qui non probaſſe,in prin. ff.de calũ. ⁊ in.l.j.ff.de aduo. di-
14 uer.iu. ⁊ ibi hoc no limitat vbi videas † Item vbi aliter de bo
na fide litigantis cõſtat,vt quia forte ſuccumbẽs non erat litigio
a ſa pſona de qua nõ erat veriſimile qꝫ iniuſte peteret,ᵃ ⁊ ita ſin
gulariter dt Jo.an.poſt Hoſt.in.d.c.finem ⁊ ſequitur ibi ant.
15 de bu.Pe.de anc.in.c.ij.de no.ope.nun.† Dicitur hẽre iuſtã
cãm litigandi ille qui probauit per teſtes qui poſtea fuerint re
probati rõne perſone,vt quia fuerunt reprobati qꝫ fuerunt infa-
mes,ita ſingu.voluit Bald.in.d.auc.generaliter,in.v.col.quia
ſm eũ talis non dicitur temerarius litigator,alleg.id quod no.
Spe.in ti.de calũ.in fi.vbi pro hoc Spe.alle.in arg.text.in
l.qui cum maior.§.ſi ff.de bo.libe.qꝫ eſt no.dignũ ſm Bald.
16 ⁊ idem voluit Bal.in.d.l.j.de aduo.diuer.iu.† Subdit tamẽ
Bal.in.d.auc.generaliter,in.vj.col.hoc eſſe verũ niſi aliqua
eſſet ſuſpitio ꝯ perſonam que primos teſtes produxiſſet,quia ta
lis ſuſpitio eliderct pſumptionem pro eo facientẽ,arg.not.in
l.iubemus.C.de proba.l.non omnes.§.a barbarijs.ff.de re mi-
17 li.† Limitat etiam predicta Bal.in auc.generaliter,in.v.co.
niſi probatio ſemiplene facta habeatur pro nulla,alle.l.fi.C.de
edi.di.⁊ ſic non releuabit ab expenſis.Subdit ẽt ibi ſing.bal.
qꝫ ſi pars probabit plene,⁊ in defectum ſemiplene pbationis iu-
rauit,qꝫ tunc aduerſarius ſuccumbens non cõdemnabitur in
expenſis,ar.l.eum qui,in prin.de iureiur.dicit ẽt Bald.in.l.
generaliter.§.j.C.de reb.cre.⁊ in.l.edita,in.vij.col.in rep.padua.
C.de eden.⁊ in.d.l.j.de aduo.diuer.iu.⁊ in.d.auc.gñaliter,in
v.col.qꝫ quñ dicatur eſſe iuſta cã litigandi committitur iudican
tis arbitrio,vt probatur,in.d.§.pater,dũmodo iudex qui non cõ
demnat victum victori in expenſis exprimat in ſententia cãm
18 pp quã non condemnat vt dicetur.C.eo.l.§ illo.† Et eſt iuxta cã
litigãdi ſi ille qui ſuccubuit habebat teſtes qui iactabant ſe ſci
re veritatem,⁊ in fauorẽ illius qui poſtea cepit litem,nã ſi te-
ſtes receſſerunt ⁊ pp hoc ſuccubuit non condemnabitur in ex
penſis ſm Jo.an.in.d c.j.in fi.de elec.in vj.qꝫ eſt no.ſm bal.
19 l.non ignorat.C.de fruc.⁊ li.expẽ.† In dubio autem victus nõ
preſumitur habere iuſtam cãm litigãdi idõ in dubio condẽnabi
tur in expenſis,vt probatur hic ſm Bald.⁊ Salyce.adde gl.i.
20 d.auc.gñaliter,in ver.iniuſta,⁊ Jo.in c.j.de ele.in.vj.† Et qd
ſi in vna exceptione opponens ſuccumbit,an quo ad expenſas
ſuper hoc factas debeat attẽdi an habeat iuſtam cãm ſuper to
ta lite,an vero ſuper iſto articulo tm̃,dic vt per Bal.i.d.auc.
21 gñaliter,in.v.col.¶ † Extra gl.querit hic Bar.an iuſiuranduz calũ
nie excuſet ab expenſis,⁊ cõcludit qꝫ non quñ ex actis appare-
at qꝫ non hꝫ iuſtam cãm litigandi,⁊ ſic qꝫ temerarie pcedit ad
litem,vt hic plenius per eũ,⁊ iſta opi.eſt magis cõis ⁊ firmat
Pe.Cy.⁊ Bar.in.d.auc.gñaliter,⁊ bar.⁊ Imo.in.l.qui ſo-
lidum.§.etiam,de leg.j.⁊ Bar.in.l.eũ quem temere.ff.eo.⁊ i
l.j.verſi.venio ad ⁊c.⁊ verſi.querit ad turpil.⁊ Joã.an.in.c.
calumniam,de pe.⁊ in.d.c.finem litibus ⁊ hoc ibi ſequitur pe.de
anc.⁊ idem tenet Guil.de cu.in.l.iij.ff.de iureiu.⁊ Ang.in d.
§.oportet,⁊ Bal.in auc.generaliter poſt Gld.qui pro hoc al-
legat optimum tex.inſtitu.de pena teme.liti.§.hec aũt,⁊ iſta ẽ
magis communis opi.per plures rationes quas vide in.d.l.lo
cis iꝫ ꝯtrarium tenuerit glo.reputata ſingul.de iure noſtro in.d.
§.oportet Et gl.⁊ Imo.in.d.c.finem,⁊ gl.ij.q.j.in primis,et
Jac.bu in.d.l.eum quẽ temere.d.auc generaliter,⁊ in.l.iulia
§.j.de actio.emp ⁊ Spe in fi.de expẽ.l.nunc de expenſis,v.
hoc aũt.⁊ plures alij quos refert Bar.in cõſi.inci.Audi izo
lus,⁊ ita etiam vr velle Bald.in d.§.non ignorat,⁊ iſtaz opi.
ſequitur ipſemet Bar.in.d.qñ.volens qꝫ ſi aliter qꝫ per ſniaz
latam ꝯ victum non apparet qꝫ victus non habuit iuſtam cãm
litigandi tale iuramentum excuſat ab expenſis per.l.j.in prin.
ff.ſi mulier ven.no.vbi iuramentum excuſat a calumnia q̃ non
vr differre a temeritate ſm eum,⁊ pro hac opi.plura adducit
⁊ ſm iſtam ſuam diſt.intellexit tex.in.d.§.hoc autem.Sꝫ dic
quod licet iuramentum excuſet a calumnia ⁊ ſic a dolo,non tñ
reperitur quod excuſet a temeritate,⁊ ſic a culpa pp quam te
meritatem veniunt expenſe in.d.l.eum quem temere,⁊ differt
temeritas a calumnia,vt probatur in.l.j.ver.querit autem.ff.ad
turpil.⁊ d.c.calumniam,⁊ declarat bar.hic,ideo ſto.cũ prima
22 opi.† Et licet Bar.hic dicat qꝫ iuramentum calumnie non ex
cuſet ab expenſis quando apparet de euidenti calumnia,⁊ nõ
aliter,⁊ ſic non apparet quid in dubio,tñ Bart.in d.l.alijs lo
cis concludit ſimpl'r quod iuramentum non excuſat a temeri
b tate,ᵇ ⁊ in dubio lata ſnia ꝯ victum apparet preſumptiue de te
meritate,quia preſumitur in dubio pp ſniam latam ꝯ victum qꝫ
non habuit iuſtam cãm probatur hic iuncto.d.§.ẽt ⁊ dixi.ſ.

pro hoc bene facit.l.nam ⁊ poſtea.§.ſi duo autẽ.ff.de iureiu.Sꝫ
vnum intellectũ vbi per ſniam latam ꝯ iuramentũ tollit preſum
ptio reſultans ex iure,⁊ iſtud ſequit Ant.de bu.⁊ Pet.de an
cha.in.d.c.finẽ,⁊ ẽ de mente aliorũ q tenent primam.opinio.
23 ¶ † Iuxta hoc ponit hic etiam Bar.quid ſi pro parte tempo
ris habuit iuſtã cãm litigandi pro parte nõ,an excuſet ab ali
quibus expenſis,dic vt h̃ per eum,⁊ plenius per eundem in.l.
j.circa.iiij.vel.v.col.ff.ad turp.⁊ in.l.qui in alterius,de re.iu.
⁊.l.deſtitiſſe.ff.eo.⁊ in.l.ſi quis inficiatus.ff.depo.⁊ in.l.ſi rez
24 alienam.§.fin.ff.de pig.act.¶ † Iuxta predicta querit h̃ bal.
⁊ Saly.qd ſi pro parte obtinuit pro parte ſuccubuerit in eadẽ
c cã,⁊ in eadẽ ſnia,dixit qꝫ Jac.de are.tꝫ qꝫ alter alterius ᶜ pro
ſua rata condemnabitur in expenſis,quia vterqꝫ eſt victor ⁊ vic-
tus ſm Saly.per id qꝫ not.gloſſ.in.l.gñaliter.§ hic preſenti
bus.C.de reb.cre.Sed voluit allegare gl.in.d.l.gñaliter.§.ſin-
autem iudex,in verſi.preiudicij,que ſentit qꝫ neuter damnetur
ſꝫ inuicem fiat cõpenſatio qꝫ tñ in effectu vr in idem recidere,
dicit tñ Saly.qꝫ vbi actor plus debito petijt,⁊ ſic in parte ob
tinuit,⁊ i parte ſuccubuit quod victus non deberet aliqbus ex
penſis condẽnari,ſed actor ſic,pro ea rata pro qua plus debito
petijt,quia pp plus debito petitum licuit reo negare totũ,vt no.
in.c.pñtiom,in ver,ſigillatim,de teſti.in.vj.nã non tenet reus
debiti partem offerre ⁊ non eſt in culpa ſi non offert eam cum
ſciat actorez non poſſe cogi illã recipere.l.tutor.§.lucius.ff.de
vſu.⁊ pro hac parte dicit qꝫ vr tex.⁊ gl.in.l.j.in ver diſpendio
C.de plus peti.⁊ remittit ſe ad ibi no p ſe,⁊ ibi cõcludit,qꝫ aut
actor petijt plus debito ⁊ reus petijt eum puniri pena plus pe
tentis,⁊ ſic eum priuari iure ſuo ſm formam illius.l.⁊ tunc ac-
tor condemnatur in expenſis ex quo in totũ ſuccubuit.⁊ ita loqt
in gl.aut non ſumus in caſu in quo veniebat imponenda pe-
na plus petenti,vt quia ceſſat dolus,⁊ tunc dicit qꝫ iſtud pendet
ab illo articulo,an liceat reo totũ negare eo qꝫ plus debito pe
titoz eſt de quo remittit ad dicta per ſe in.l.ij §.qꝫ obſeruari.ff.
de iur.cal.vbi refert ipſe opi.de quibus per Bart.in.l.j.§.ſi
ſtipulanti.ff.de ver.obli.⁊ nihil clare firmat dic qꝫ vera videt
opi.quã ponit hic Saly pro qua eſt tex.in.l.qui ſolidũ.in pn.
25 in verſi.ſi par.em.a ꝯtrario ſenſu.ff.de leg.ij.Et ibi bar.dicit not.
qꝫ ille tex.facit qꝫ ſi petatur aliqd a me plus debito habidi iu-
ſtam cãm litigandi niſi dicas te paratũ recipere partem,⁊ ſic
in expenſis litis non cõdemnabor,⁊ ſic in hoc ille tex.eſt ſing.
ſm Imo.ibi dicentem quod ibi probat qꝫ ſi actor offer.ſe pa-
ratum recipere partem debitam tunc non habet reus iuſtã cãz
litigandi ſup illa parte,ſecus ſi actor non offerat ſe paratũ re-
cipere partem debitam,quia tunc reus non tenetur offerre illam
⁊ ſic ſuper toto habebit iuſtam cãm litigandi nec dicetur eſſe i
mora,vt probat in.l.fideicõmiſſi,in prin.ff.de vſur.qui rexr.eſt
ad hoc melior de iure ſm Imo.in.d.l.qui ſolidum.Subdit ẽt
26 Imo.ibi qꝫ iſta pcedant in reo.† An aũt eꝫ in actore idez ſit.
ſ.quod ſi actor in parte hꝫ iuſtã cãm litigandi excuſetur ab ex-
penſis in totum,⁊ dicit quod Bar.in.d.cõſi.andrizolus,vide
tur ſenſiſſe qꝫ ſic,⁊ iſtud putat Imo.eſſe verum quando pro di
midia eius qꝫ petijt fouet iuſtam cãm,⁊ pro alia dimidia non,
quia tunc hincinde fiet compenſatio,argu.not.in.d.l.genera
liter.§.finali,ſecus ſi pro vna tertia tantum foueret iuſtam cãz
quia pro illa poterit fieri compenſatio.⁊ pro alia tertia condem-
nabitur in expenſis ſm eum intellige tamen hoc niſi p illa ter
tia pro qua actor fouet iuſtam cãm reus ẽt hẽret iuſtam cauſaz
litigandi,vt quñ actor plus debito petit.⁊ non offert ſe paratuz
recipere partem debitam,quia tunc pro iſta tertia parte non ob-
tinebit actor condemnationem expenſarum,⁊ ſic non erit locꝰ
compenſationi per.l.qui ſolidum,⁊.l.in fideicommiſſi,vt di-
xi.ſ.Et certe Barto.in.d.conſilio non videtur tangere dictam
q.reliq̃ circa h̃ quñ ps p parte vincit p pte non quo habeat rõ
expẽſarũ,vide p Spe.i ti.de expẽ.§.pe.i fi.⁊ p Inn.⁊ alios in.c.
finẽ,p bar.i auc.ſꝫ nouo iure.C.e.p Bal.i auc.gñaliter,i.vj.co,
de epiſco.⁊ cle.in.d.§.cautione,⁊ ibi vide an ſi ſiqs an diffini-
tiuã vicit i vno.c.⁊ aduerſarius i expẽſis illiꝰ capli fuit ꝯdẽna
tus,⁊ poſtea ille q obtinuerit in illo icidẽti ſuccũbat i diffinitiua
quo hẽri dẽat rõ expẽſaꝝ ⁊ totiꝰ litis,⁊ no.ẽt bar.i.l.ſi pignore,in pri.§.de pig actio.⁊.l.dãni.§.cũ pariete,i fi.ff.de dã.infe.⁊
27 p bal.i.d.l.nõ ignorat.¶ † Querit ẽt h̃ bar.an ſuccũbẽs in cã
appella.debeat indiſtincte cõdẽnari in expẽs,⁊ di qꝫ ſic,ſi ſuc
cũbat ex primis actis,vt hic per eum in.l.tutores.§.curatores
ff.de admi.tuto.⁊ in.l.generaliter §.j.⁊ ibi late Saly.C.de re.
credi.⁊ ibi etiam tractatur qd ſi ille qui obtinuit in principali
ſuccumbet i cauſa appellatiõis,⁊ de materia p gl.⁊ oẽs i.d.c.

a ¶ Iniuſte pe
tere.an religio
ſus litigans ex
cuſetur a pre-
ſumpta calum-
nia,vide Are.
conſil.xiiij.

b ¶ Temerita
te.adde Abb.
qñ.lxxviij.

c ¶ Alter alte
rius.vide ang.
conſil.cxxvj.

a ¶ Interlo-
cutoria. adde tñ
qđ ſi habuerit
iuſtā cāſ litigā
di inſpicit rōe
illi⁹ articuli ſu
p quo eſt lata
ſnia īterloqūto-
toria ñ āt reſpe
ctu toti⁹ cāe ita
tʒ Jn.i.d.c.fi-
nē libus, cū de
iure ſit qđ ſi ha
buerit inſtācāʒ
litigādi i īterlo
cuto. q̄ ſit iuris
ſi dʒ ɔdēnari i
expēſis, aduer
te tñ p pleoal-
telligentia qđ
ſuccūbēs i aliq̄
interlocutoria
nō dʒ ɔdēnari
i expēſis ſʒ cy.
in.l. polla. C. de
his qb. vt ind.
⁊ bal in.l. fi. C.
qñ pno. nō eſt
neceſ. Lanfrā.
i. c. qm̄ h falſus
pe car. d pba.
vbi limitat i i-
terlocutoria iu
ris qñ ē talegd
qđ p iudicem
poſſet expediri
ſec⁹ ē qn eſſet
īterlocutoria ſa
cti, vt ibi p eū
liē aduerte qđ
iudex nō ɔdē-
nanit i īterlocu
toria vid i ex-
pēſis ſi nō obti
neat in diffini-
tiua nō ſpt am-
plius ɔdēnari
ſʒ ang. i.l. ter
minato. C. d fru.
⁊ lit. expen. ⁊
Lāfrā. ibi. C. ⁊
id ſit caue⁹ ille
q obtinuit īter
locutoriā vt fa
ciat aduerſa-
rium condem-
nari in expēſis
qđ not. q: obti
nuit in fauorem
dñi ceſaris de
regnarolie, an
autē ſi iudex
omiſit ɔdēna
re poſſit i quo-
cunq; parte in
dicij cōdemna
re vide Jaſ h i
pen. co. Tho.
b ¶ Petite.
vide Ancha.
conſil. clxxxij.
c ¶ Ante litē
vide Calderi.
conſilio viri.
de dolo ⁊ con-
tuma.

finem, ⁊ per gl. in. c. ignorantia, de reg. iur. in. vi. per gl. ⁊ cla-
rius p doc. in.l. fi. ff. de re iu. per Spe. in tit. de expen. §. nunc
videndū, per Archi. in. c. cordi, de app. in vi. per Do. de ro.
decl. cclxv alias. cclxiv. incip. item iʒ inia, ⁊ per Bal. in.l. fi. C.
qñ pno nō eſt neceſ. ⁊ per Bal. ⁊ Ange. hic, ⁊ p doc. in. c. vt
28 debitus, ⁊ in. c. ſepe, de ap. per Bal. in. d. §. cautione. † Et ibi
inter cetera dicit q in dubio in appellāte preſumit temeritas,
q: preſumptio eſt p primo iudice qui iudicauit, argu. c. in pñ-
tia, de renun. ⁊ in.l. berennius. §. j. cum ibi no. de euic. ⁊ iʒ mul
ti varia dicāt, tñ ceteris perfectior vʒ in hoc articulo doctrina.
29 d. Anto. in. d. c. finem. ¶ † Querunt etiā hic Bal. ⁊ ange. ⁊
Sal. an regula huius. §. que hʒ, q victus victori condēnat in
a expenſis habeat locū ēt in ſnia interloquutoria, ⁊ dicūt q ſic in
ti. tulo de expen. §. quid ſi tamen, verſic. nunquid deficiens. ad
de q Bar. idem in effectu tenuit in. d.l. non ignorat, ⁊ dicit q
ibi etiam eſt tex. ⁊ no. etiam Jac. but. in. d.l. ſancimus. C. eod. ⁊
ibi ēt Bar. dic vt ibi per eū, cum quo ēt ɔcor. Ant. de butr. in
d. c. finem. Limita tñ hoc dictum ſing. non habere locū in in-
terloquutoria lata ſuper mero articulo iuris, qui iudex inconti
nenti poſſet illum articulum terminare non debet victus in ex-
penſis condemnari, ita voluit no. Cy. in.l. polla. C. de his quib.
vt indig. ⁊ Bal in.l. fi. C. quando pro no. ⁊ not. q incontinenti
poſſet ſuper articulo iuris pronunciare, ⁊ ſic abſq; expenſis al
legat Cy. in arg. tex. in.l. poſt legatum. §. j de his quib. vt ind.
melius facit in. c. ſepe, de appel. Et an in expēſis in quibus iu-
dex ſuper aliquo articulo interloquendo condemnat dʒ habe-
re conſiderationem an victus hēat iuſtā cām litigandi, vel non
ſicut in diffinitiua, Ang hic dicit q non alle. no. per Jmol. in
30 d. c. finem, dic vt ibi per Bal. ¶ † Querit etiam hic Salyc. ſi
iudex non condemnauit victum in expenſis prout debebat, ⁊
propter hoc habet reſarcire parti ſete expenſas, an iudex poſ-
ſit repetere a victo, ⁊ tandem reliquit cogitādum, dic vt dixi in
l. ſi quis dolo. § i. poſt Ang. ff. de re iudica. quibus adde quod
tenuit q ſic ſecutus ſimpliciter Spe. in tit. de expen. §. poſtre
31 mo. ¶ † Itē querit hic Bal. an iudex habeat condemnare in
b expenſis ſi non ſit petitū, ⁊ ɔcludit q poteſt ſi vult per. l. edi-
les. §. item ſciendum. ff. de edil. edict. ſed non tenet niſi petatur
per. l. iiij. §. hoc autē. ff. de dam. infec. ⁊ ibi hoc idē tenet Dy.
poſt Ber. hoc etiam ſequit Ang. ⁊ Ray. hic, ⁊ Bal. in. d.l.
non quicquid. ff. eo. ⁊ Bald. in.l. ſi poſt Bar. C. qñ prouoca. ⁊
Pet. de anch. in. d. c. finem. Sed Cy. hic tʒ q iudex non po
teſt ſupplere niſi ſint petite, ⁊ dicit q tex. in. d. §. item ſciendoʒ
non dicit q non requiratur petitio, vnde dʒ intelligi petitione
interueniente, facit ſm eum. l. procurator. C. de edē. ⁊ idē tenet
Fulg. bal. hic dē q dato, q opi. Cy. eſſet vera, tñ ſufficeret pe-
titio implicita, puta peto pro me ſententiam ferri, argu. l. fin. C.
de anna excep. tamen gl. reputata ſingu. in. c. finem dixit q ex
penſe facte ante lit. conteſta. oīno petende ſunt, ⁊ ideo dato q
32 opinio. Dy. ⁊ Bar. eſſet vera, tñ ſecundum illam gl. † Limi-
c tatur ⁊ non procedere in expenſis factis ante litem conteſta.
⁊ iſtud videtur tenere Bar in. d. §. hoc autem, in. v. q. ⁊ Spe-
cu. in ti. de offi. iudi. §. deſeruit, verſic. poſt litem cum ſeq. per
d. §. item ſciendum, ⁊ idem tenet Anto. de bu. in. d. c. fine Cy.
⁊ Bal. in.l. ſancimus. C. cod. tenent q etiam expenſe facte an-
te lit. conte. ſpectent ad officium iudicis etiam ſi non petantur
per illum tex. ⁊ reſpondent ad. d. §. item ſciendū, q ibi eſt ver
bum non valde q preſupponit q etiam que occurrunt ante li.
conteſt. ſpectant ad officium iudicis, ſʒ non tantum quantū ea
que occurrunt poſt li. conteſt. Jmo. in.l. fi. ff. de re iudic. dicit
q licet gloſ. ſingula. in. d. c. finem teneat q in expenſis factis
ante lit. conteſt. iudex non poſſit ſe intromittere niſi ſint petite
tñ ſm eū illud eſt ɔ iſtum tex. qui indiſtincte loquitur, ⁊ ſic de-
bet intelligi tā in expenſis factis ante lit. conte. q̄ poſt, ⁊ dicit
q iſtud etiam tenet Jo. an. in. d. c. auditis, de procura. ⁊ Cyn.
in. d.l. ſancimus, in. ix. q. ⁊ reſpondent ad. d. §. ſciendū, q ibi
loquitur in acceſſorijs que poſſunt deberi iure actionis, vt ſunt
fructus ⁊ partus iuxta not. in.l. ex diuerſo. §. i. ff. de rei vendi.
nos loquimur in expenſis q̄ veniunt offi. iudicis mercenario. l.
terminato. C. de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ ideo dicit quod in expenſis
que debentur iure contumacie cum ille debeantur iure actionis
l. j. §. pe. ⁊ fi. cum ibi no. ff. ſi quis iudi. ille non venient niſi pe
tite ſint, ⁊ ſʒ ipſe non dicat iſta fuit opi. Guido. de ſuza. hic quē
refert ⁊ ſequitur Jo. and. in additio. Specu. in tit. de expen.
§. ſi autem ſuper verſ. i. nam dicebant per iſtum tex. q iudex
peccat ſi in expenſis factis ante lit. conteſtatam non condem-
nat etiam ſi non ſint petite, idē tenet etiā Jmo. in. d. c. auditis.

Sed aduerte q: iſte tex. non probat hoc, q: iſte tex. intelligit
qñ petite fuerit expenſe, pʒ q: iſte tex. punit iudicē qui nō con
demnauit in expenſis, ſed ita eſt q ſm cōem opi. non tenetur
condemnare niſi qñ fuerint petite, vt dictum eſt. ſ. vnde vera
mihi vʒ opi. gl. in. d. c. finem, ⁊ Bar. in d. §. hec aūt, maxime
per. d. §. item ſciendum, in fi. cum glo. non cauillādo. Non ob.
tex. in ver. non valde, expone vt ibi per gl. ⁊ non obſt. nec etiaʒ
obſt. rāſio data per Jmo. ad illum tex. q: eſt ɔ illum literam in
verſicu. omnium rerum, ⁊ ſic non ſolum loquitur in fructi-
bus, ſʒ ēt in oībus, ⁊ iſta eſt opi. Saly. hic lʒ de predictis men
tionē nō faciat, ⁊ dē q eſt tex. peregrinus in auct. de execu. in
pñ. vbi añ lit conteſt. l. dat modum iudici ad prouidendum cir
ca expenſas que fiunt ante litem conteſtatam, ⁊ etiaʒ parte nō
33 inſtante. ¶ † De expenſis vero factis poſt litem conteſta. te-
neo opi. bar. q̄ vʒ magis cōis lʒ Saly. hic teneat q iudex om-
nino teneatur condemnare in expenſis factis poſt litem con-
teſta. poſtq̄ ſibi poteſt liquere ex actis ⁊ ſic iudex dʒ ſupple-
re lʒ nō petat, alleg. no. in.l. j. C. vt que deſunt aduoca. ⁊ ibi la-
tius per eū ſe fundant etiaʒ per iſtum tex. ⁊ cum eo ɔcordat
Ang. in.l. paulus, la. j. ff. de re iu. ⁊ ibi Jmo. dicit q iſta opin.
in puncto iuris vʒ verior per iſtum tex. ⁊ quod iſta vʒ opinio.
Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de diſpu. ⁊ alle. §. ſatis, ver. qđ ſi de fructi
bus, dē tñ Jmo. q forte in practica ſeruaret opi. Dy. ⁊ barto.
pp eorum auctoritatem non recedo a cōi opi. quam tʒ gl. ſin in
c. ſi. de reſcriptis, ⁊ iſte tex. dʒ intelligi ſm regulam poſitaʒ in
§. hoc autē, nec obſt. q iudex ſuppleat circa ea que conſtant
ex actis, q: eſt verū ſi vult non autem reperitur q teneat parte
non petente, vt no. Spe. in tit. de offi. iud. §. impedit. verſi. j.
cum concor. quos allegaui in. d.l. j. C. vt que deſunt aduo. ⁊ qđ
in fructibus an iudex poſſit condemnare ſi non petatur, vide
Jmo. in. c. grauis, de reſtitutio. ſpol. ⁊ aliquid per Bald. hic
⁊ Bar. ⁊ per Bal. in.l. ij. C. de petitio. here. ⁊ late Bal. in.l. i.
C. de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ in. d.l. cū proprietā. C. ſi quis alte. vel ſibi
⁊ in.l. ſi marito. §. fi. ſo. ma. Et adde qđ circa proximam que-
ſtionem dum Saly. hic allegat tex. in auc. de execu. in prin. p
illa opi. qđ iudex poſſit condemnare in expenſis factis ante li
tem conteſta. licet non fuerit petite, ⁊ in ea opinione reſidet lʒ
ego tenendo. ſ. contrarium non reſponderim ad illum tex. ta-
men faciliter poteſt reſponderi qđ ibi non dicitur, qđ ad con-
demnationem expenſarum factarum ante litem conteſtatā p
cedat iudex ſi tales expenſe petite non fuerint. Item circa argu
mētū de iura. cal. de quo dixi. ſ. adde Salyc. in.l. qui crimen.
in fi. C. qui accu. qui tʒ opi. quā tenui dicens quod totus mun-
dus ēt ita ſeruat. idem tʒ Ang. ⁊ Ful. hic item dū tenui qđ in
ſta cauſa litigādi non excuſat ab expēſis ɔtumacie. Adde gl.
34 idē tenentem in. d. c. finem. ¶ Item adde vnum aliū caſum in
quo non hʒ locuʒ regula iſta. ſ. q victus victori ɔdemnetur in
expenſis quē vide in. §. opʒ. ⁊ ibi gl. in ver. lite l auc. de deſen.
35 ciui. ¶ † Item dū dixit gl. in.l. iiij. §. ſi reʒ, nō probat id ad qđ
allegatur per Pet. de anch. in. d. c. finē, adde q nihilominus
dictum Pet. de anc. vʒ verum per id q no. gl. in. d. §. opʒ, dū
dicit impenſas promiſſas deberi ēt ſi victus habeat iuſtā cām
litigādi, nā eadē rōne idē eſt, q vbi debent aliter q̄ iure actio
nis ⁊ etiam tenuit Bal. q limito ſtat q̄ vbi debent ɔdōne ex
ſtatuto diſponēte qđ victus victori per ea que dixi. ſ. ſuſtinēdo
36 opi. Bar. in. d.l. terminato. ¶ † Itē pro forma ſnie quādo qs
pro parte vincit, ⁊ pro parte ſuccumbit q̄o dēat concipi ſnia
in expenſis, vide ſingu. Bar l. ſi legatario. § fi. ff. de fideicō.
libe. ⁊ per Bal. in.l. terminato, pe. alle. per Ro. in.l. j. ff. de re
37 iudi ¶ † Ultimo adde inq̄num gl. j. hic dicit non per contu
maciā ⁊c. male dicit, q: iſte tex. intelligit vbi quis erat abſens
per contumaciam, alias non valeret ſententia prolata, vt not.
gl. in.l. ea que. C. qño ⁊ qñ iudex, ⁊ not. Bar. in. d. §. ſi uero reus
ſ. e. l. non obſt. d. §. ſi uero reʒ, ex geſtis allegatis in gl. q: ibi loq
tur qñ contumax obtinuit, hic autem dʒ intelligi quando ſuccu
buit ſecundum Cy.

SVMMARIVM

1 Iudex negligēs cauſam infra triennium diffinire quomodo pu
niatur.
2 Reſtitutio i integ. aduerſus negligentiam iudicis uel lapſum in-
ſtantię, an & quando competat, & cui.
3 Reſtitutio in integrum aduerſus lapſum inſtantię quando poſ-
ſit peti, uel non.
4 Inſtantia an currat ſi ſtat per iudicem quin cauſa appellationis
expediatur.

expediatur.

5 Inſtantia ſi ſit perempta quō apparebit ipſam eſſe peremptā culpa iudicis, uel partis

6 Inſtantia an currat ſi ſtetit per partem, uel tertium quominus, cauſa expediatur.

7 Iudici ſuccedenti in officio currit inſtantia, ſicut currebat ſuo prædeceſſori

8 Inſtātia an currat iudici ſucceſſori, ſicut iudici officio functo.

9 Inſtantia an poſſit minorari per inferiorem à ſuperiore.

1 **Si autem vtraqȝ.** †Iudex negligēs cāꝫ.ī. trienniū ſi ſit de maioribus punitur in libris. x. auri ſi de minoribus punit̄ in tribus fiſco applicandis, & ab officio remouet̄. Item eo mortuo, vel aliter mutato intra triennii ſi ad litem rei minandæ ſupererat minus anno, ſuppletur annus aliter non. h. d. vſqȝ ad. §. illo ℂ Ja gl.

2 ibi, †ſed reſtituit̄, cum hac gl. tranſit ſimplr̄ Bar. & Bal. hic, ſed contrarium tenuit gl. in. §. hoc quoqȝ, hic alleg. in glo. ij. au ctentic. de app. & intra tempora. § j. co. x. & vtrobiqȝ ſequit̄ Iaco. de bel. idem tꝫ Pe. Cy. Ray. Ja. bu. Sal. & Ful. hic per tex. J. e. l. §. fi. Vbi non cōcedit̄ minoribus reſtitutio niſi ſit in ſubſidium quantominus oꝫ ꝯcedi maioribus. Iſtam opi. ēt ſequit̄ ſin gl. in auc. itē ſi applōne, q̄ ſeqt̄ Bar. Bal. & cōiter alij. J. de temp. app. Non ob. tex. in. d. §. hoc quoqȝ, q: ibi loquit̄ in inſtātia cauſe appel. cuius lapſus eſt maioris præiudicij cum confirmet̄ prima ſententia per deſertionem. l. ij. §. illud. J. de temp. appel. Sed per lapſum inſtantie cauſe principalis non perimitur negocium principale, vt. J. e. l. in fi. Non ob. ēt tex. in. l. ſed & ſi per pretorem hic alleg. in gl. q: ibi loquit̄ in curſu tēporis præfixi actioni, exemplum, vt in caſu. l. fi. ff. de dolo, & ſic talis curſus erat minoris preiudicij q̄ curſus inſtantie principalis.

3 ℂ †Limitat tamen predicta no. Ro. in. l. ſi vero. §. de viro, in ꝯlv. ſallen. ff. ſol. ma. non hēre locum vbi iudex cauſe principalis non termineſſet. J. inſtantiam, eo q: fuit impeditus pp multitudinem cauſarum, nam tunc bene poterit peti reſtitutio alle. argu. l. ſenatus, in prin. ff. de offi. preſi. & tunc poteſt eſſe ratio, q: reſtitutio petitur in ſubſidium, ideſt q: agi non poteſt ꝯ iudicē cum propter impedimentum ſit excuſatus nimirum ſi pars reſtituit̄. facit. l. fi. in prin. ff. de eo per quem fac. & J. ea. l. §. fi.

4 ℂ †Quid autem in ipe cauſe appel. an currat ſi ſtat per iudi-

a cem quominus cauſa expediatur gl. in. d. §. hoc quoqȝ, tenuit q ſic dicit tamen q concederetur reſti. in integ. & idem tꝫ glo. ſin. d. auc. item ſi appellatione, & hoc ſequitur ibi Bar. & gloſ. in. l. arbitrio. §. dolo. & ibi clarius Bar. ff. de dolo. Contrarium tenuit gl. in. d. l. ſed & ſi per pretorem, in prin. ſ. q ipſo iure non currat, & idem tꝫ gl. in. d. auc. de appel. & intra que tempora. §. j. Et ſequit̄ Jac. de bel. in. d. §. hoc quoqȝ, & ibi pbat̄ in tex. in ver. nullum preiudiciū, & probatur in auc. item ſi appellatione & in auc. ſed lis, in ver. abſqȝ damno more. J. de tempo. appel. & c. ex infirmatione, de app. & hocē tꝫ gl. & Archi. ij. q. vj. anterioris, & gl. & doc. magis cōiter in. c. ex rōne, de appe. & Jac. de ra. Pe. Cy. Jac. but. Bal. & Saly. in. d. auc. item ſi appellat one. Idem ſenſit gl. in. l. fi. in ver. diu, de re iudic. & ibi hanc opi. approbat Jmo. beneſacit. l. ij. §. dies, & q ibi Bar. to. poſt gl. que ibi hoc ſenſit. ff. quando app. ſit, & iſta opi. vī verior, nā ſi pp negligentiam iudicis nullū preiudiciū pati debeat appellans, vt dicit tex. in auc. item ſi appellatione, ergo non oꝫ eē neceſſaria reſtitutio, q: pateret̄ preiudiciū vexatiōis litis, & expē ſarum in petitione reſtō. in integ. facit. l. minoribus. ff. d minorib. & l. fi. in fi. J. ex qui. cau. in integ. reſti. & q: dubius eſt euentus, litis in reſtōne. l. q debet̄ in fi. ff. de pe. Et iſta fuit rō Ja. d bel. in. d. §. hoc quoqȝ. Et Ant. de but. in. c. ex rōne. Nō ob. d. l. ſꝫ & ſi per pretorem, in prin. q: r̄ndeo vt ibi. Nec ob. tex. in auc. d his qui ingre. ad appella. §. ij. vbi tex. dicit q ſi per negligētiā iudicis cā appellationis non fuit terminata dabit̄ appellāti nouum tempus anni ad proſequendam appellationem, ergo primum tempus currit, ſed ſupplet̄ per ſequentem annum, q: reſpon. ſm do. Ant. in. d. c. ex rōne, q ille tex. colligit̄ per tex. in d. §. hoc quoqȝ. Vel r̄nde ſm do. Abb. in. d. c. ex rōne, & Ro. in. l. ij. ff. de re iudi. q enūerando correctiones iurium dici pōt q aut nulla negligētia fuit in principe, & tempus nullo modo currit vt in. d. auc. ſed lis, aut in iudice inferiore tunc hēbit appellās alium annum, vt in. d. auc. de his qui ingre. ad app. Et hoc mō nullū ſit patient̄ preiudicium, prout dicit tex. in. d. §. hoc quoqȝ.

5 ℂ †Vt aūt appareat q per iudicē ſtetit, & non per partes oꝫ apparere q pars fuerit proteſtata, ſeu q pars inſtiterit, vt cauſa expediatur ſm Bal. hic allegat in arg. l. quibus diebus, la p. in. cum ſi. ff. de condi. & demon. Adde Bar. in. d. §. dies. Et quod ipſe no. in. l. tertia ſeyo. §. vſuras, de leg. ij. & in. l. mora. i prin. ff. de vſur. & Bal. in auc. item ſi appellatione, & vide bonam gl. in. c. cupientes. §. q ſi per. xx. in ver. propoſitus, de ele. li. vj. que vult q vbi aliquis tenet̄ actum expedire in termino nō excuſat̄ niſi proteſtet̄ q per ipſum non ſtat. Et per illam gl. dicit ibi Jmo. ſe ſemel obtinuiſſe in vna cā applōnis in qua appellās non potuit habere copiam iudicis, & promiſit ſibi labi tempus

b ſine proteſtatione, & vt ſing. no. gl. in. c. j. & c. plerūqȝ, de reſcri. facit quod no. Ant. de but. in. c. pe. extra cod. cuius dictum re-

6 ſult in prin. huius. l. ℂ †Quid autem ſi ſtetit per partem, vel

c per tertiū quominus cā expediatur an currat inſtantia, [c]vel cōcedat̄ reſti. vide per gl. & doc. in. d. l. arbitrio. §. dolo, & in auc. item ſi appellatione, & in corpore, cum concor. alleg. in princi.

7 huius. l. ℂ †In gl. in ver. replicabit̄, ibi ſolue vt ibi vera vī eſſe ſolutio q ibi loqt̄ in tempore præfixo iudici delegato hic ordinario. Vel ſm Pet. Cy. Ray. & Ful. hic ſolue q lꝫ ſucceſſor ibi hꝫ eandem dilationem, tñ intelligitur par dūmodo intra inſtantiam triennalem cauſam diffiniat. Nō verum eſt ſi annus, de triennio remanſit alius ſupplebit̄ per hanc. l. vt leges legibus concordent̄, tamen precedens ſolutio plꝫ magis q: nō violat iſtum tex. prout iſta. ℂ In ea. ibi q nō placet, & bene, q: ſatis eſt q̄ vltimus qui ſucceſſit circa finem triennij habeat ſuum

8 annum integrum ſicut eſt intentio huius. §. ℂ †In ea. in fi. gl. obſcure loquitur, ſed voluit dicere q in iudice cuius iuriſdictio eſt ſemeſtris cum ventum fuit ad ſucceſſorem illius cui ſuperat de triēnio minus anno hic ſucceſſor hꝫ ab hac. l. annum, ſꝫ nō poteſt cauſam. J. illum annum expedire, q: citius mutabit̄ & alius ſubrogatur, & ille ſubrogatus, oꝫ etiam habere annum ex hac. l. Et ſic res tranſibit in infinitum. et. propter hoc glo. dicit tempus non infirmari ſm Cy. dicas q cum ventum eſt ad ſucceſſorem illius cui de triennio ſupererat minus anno hic ſucceſſor & omnes alij qui deinceps poſt eum erunt hn̄t vnum annum ſolum rōne infinitatis euitande, q: ſatius eſt ſemel ſuppletionem eſſe factam. Facit. l. fideicōmiſſa. §. ſi quis. x. de leg. iij. ita vī eē de mente Bar. Bal. & Sal. hic. Tamen nō habebit locū hoc caſu pena hic impoſita cum reperiat̄ impoſita ſolum iudici habenti annum ſm Bal. & Saly. facit. l. cum quidam. ff. de liber.

9 & poſthu. ℂ †Vltimo quærit hic Cy. & Bald. an inferior a principe poſſit committere cauſam decidendā. J. duos mēſes & ſic minorare inſtantiam, vide hic per eos, & docto. in. c. d cauſis, de offic. deleg. q pp temporis anguſtiam pætermitto.

SVMMARIVM

1 Cauſa ſi per negligentiam aduocati infra triennium non terminatur punitur aduocatus in duabus libris auri, & fertur abſolutoria.

2 Sententia ſine expreſſione cauſæ an ualeat.

3 Cauſæ expreſſio in ſnia in multis caſibus requiritur.

4 Sententia ubicunqȝ fundatur in contumacia, tunc debet exprimi cauſa.

5 Snia banni quæ fertur ratione contumaciæ debet facere mentionem de contumacia.

6 Inſtantia perit ipſo iure per lapſum temporis, & ideo ipſo iure ſunt abſolutæ partes ab inſtantia, unde ſolum debet fieri declaratio.

1 **Illo proculdubio.** †Si facto vel negligentia aduocati cauſa. J. triennium non terminetur aduocatus in duabus libris auri punitur & fertur abſolutoria ab obſeruatione iudicij propter lapſum inſtantie cauſa expreſſa in ſententia, & ſi ꝑpter ſalarium non ſolutum lis retardatur cliētulus iudicis arbitrio ſoluere compel-

2 litur. h. d. vſqȝ ad. §. hoc autem. ℂ †No. q in ſnia requiritur expreſſio cauſe, de quo vide per Jaco. bu. in. l. ij. §. ignominie. ff. de infami. vbi tradit hanc doctrinā dicens, q aut iudex vult aggrauare condemnatum vltra quam eſſet effectus ſnie ſimpliciter late & oꝫ cauſam exprimere vt in. d. §. ignominie, & l. fina, cum ibi no. ff. de ſuſpe. tut. & in. l. ſi legatario. §. fi. ff. de fideicō. lib. aut vult reſeruare ius & exonerare eū ꝯ quem fertur ſententia, & oꝫ cām exprimere que tali effectui ꝯueniat, alle. iſtū tex. & §. ſenatus, hic allegatū in gl. Aut vult neutrū facere, & tūc eſt ꝯſiliū q̄ iudex exprimat cām, vt ſic ſententia lata ex vna cauſa non pariat exceptionem rei iudicate in alia iuxta. l. ſi mater. §.

[a] ℂ Si ſtat p iudicē. vid iaſ. ꝯ ple. vbi pōit an ſit neceſſaria proteſtō, vid fel. l. c. ex trāſmiſſa d ꝯſcri. in. iij. & iiij. col. & ſeq. & bal. i ꝯſ. lxxxv. l. ij. vo. ici. ſcm ſic ꝑponit̄. T.

[b] ℂ Proteſtatione. adde ant. d bu. ꝯſi. xxvij.

[c] ℂ Currat inſtātia, vid lud. co. ꝯſi. ccxix.

eandem,cū ſi.de excep.rei iudi. De ſubſtantia aūt ſnīe ad eius
2 vtilitatē nō eſt q exprimaſ cā.c.ſicut,de re iud.ꝛ ab hac doc
trina nō diſcrepat bar.i.d.§.ignominie,Spe.in ti.de ſen. ꝓla.
§.qualiter ver.verū ponit multos caſus in quibus in ſnīa reqꝰ
riſ expreſſio cāe,ꝛ inter ceteros dī,q qñ qs abſoluiſ ab inſtan
tia,ꝛ ꝑ ꝑronos cāe,vel aliū ſteterit quominus potuerit.ſ.inſtan
tiā cauſe diffiniri dʒ exprimi cauſa.ſ.cuius culpa ſteterit vt hic
ꝛ idē dicit vbicunqʒ iudex a iure cōi recedit.l.ſciendum ff.de
app.reci. Et ideo infert q vbi victus non condemnatur i expē
ſis iuxta regulā poſitā in.§.ſin aūt alterutra.ā.ea.l. dʒ exprimi
cā,vt in.§.opʒ,in auc.de iud.ꝛ in.c.calumniam,de pe.ꝛ idē,dī
Jo.an.ꝛ alij in.c.finem,de do.ꝛ conn.ꝛ Bal.in auc.ḡnaliter,
in.v.col.de epiſ.ꝛ cle.Spe.in tit.de expen.§ poſt.ꝛ.mo,circa
prin.ꝛ in auc.ſed nouo.ſ.e.Et dī q de hoc ē,tex.ꝛ no.Jo.an.in
d.c.ſicut,vbi ēt ſequiſ dicta per Spe.l.d.ver.vex inoibus fal
3 lentijs,ibi poſitis. ¶ †Plures ēt caſus i quibus requiriſ cāe
expreſſio in ſnīa ponit Bal.in.d.l.preſes,ꝛ aliā fallentiam po
nit ēt gl.in.d.c.ſicut,ꝛ Bal.in.l.ḡnaliter.§.i de reb.cred.ꝛ ex
illo caſu quē retuli.ā.allegando.l.ſciendū,verificaſ vnū q po
ſuit hic Bar.dicens q ſi qs petit ſibi ꝯcedi a iudice quartā ꝓ
ductionē teſtiū que eſt concedenda ſm formā auc.at q ſemel.ſ.
de ꝓba. Et iudex eam deneget ſimplr nō expreſſa cā eoipſo ta
lis ſnīa reddiſ nulla,alleg.no per Jnn.in.c.ſignificauerunt,de
teſti.Ex hoc ēt verificaſ illud q dixt Ang.in.l.vtiqʒ.ff.de rei
vē.q vbicūqʒ ſnīa fertur ꝯ intentionē actoris,vel rei fundatam
ſp dʒ inſerri cā,aliās ſnīa vr ſemper prima fronte iniuſta,ꝛ pro
hoc ponderat ibi eſſe gl.mag.in fi.Ex hoc ēt verificaſ illud,q
dicit hic Saly.volens q vbi iudex ex cauſa augere vel minue-
re vult penam a.l.taxatam dʒ exprimere.Sed do. Abb.in.d.
c.ſicut,dī q veritas eſt q in oibus illis fallentijs que dantur ꝑ
Spe.ꝛ alios ad regulā que hʒ q non requiriſ in ſnīa expreſſio
cauſe.Non eſt verum dicere q ſit de eſſentia ſnīe q exprimaſ
cā hī eſt vex q expreſſio cauſe operaſ aliquē effectū pluſqʒ ſi
non eſſet expreſſa,vt pʒ in.d.l.hoc enim,cum gl.Faceſ q vbi
ex ḡnalitate ſnīe poſſent elici diuerſe cāe hñtes diuerſos effe-
ctus dʒ exprimere cauſam ſicut dicimus qñ ex libello generali
pñt oriri actiones diuerſe teneſ actor exprimere actionē,vt no.
in.l.j.in prin.ff.eo.ꝛ in.c.dilecti,de iudi. Tñ ſi iudex non expri
mit cām vʒ ſnīa,ꝛ ſi ex inſpectione actox non apparet de cauſa
fiet interpretatio in partē minorē,vt no.d.l.hoc.n. Et iō dī qđ
in caſu huius.§.valeret,ſed ſolum hic reqriſ expreſſio cauſe ad
fi.vt ex tali ſnīa patroni negligentes afficiantur pena hic ſtatu-
ta,vt actor,ſiue reus negligens teneaſ ad expenſas.Et iſtud ēt
eſt de mente Jac.de ra.ꝛ Cy.hic,ꝛ expreſſius hic,Sal.tʒ inhe-
dēs q ēt.l.voluit q hic exprimereſ cā,vt ſic patrōi ex tali ſen
tentia paterenſ dānū expēſax ſicut tutores.ſ.eo.l.§.fi. Sed vt
appareret q inſtātia non eſſet perempta culpa iudicis ꝯ quem
l.preſumebat,vt in prin.huius.l.Non tñ ꝓꝑ hoc redderet ſen
tentia nulla ſi cā non eſſet expreſſa,ꝛ eodē mō vbi iudex diſce-
deret a iure cōi,lʒ non exprimat cām vt ſi auget,vel minuit pe
nam ordinariam nihilominus ſnīa valebit,vt ꝓbat Bar.i.l.qđ
ergo,in.§.pena grauior,in.j.co.ff.de inſa.ꝛ Ang.hic.Et eodē
4 mō intelligo id qđ no.Bal.in.l.j.ſ.de fideicō.lib.†vbi dixi q
vbicūqʒ ferſ ſnīa q̄ fundaſ in ꝯtumacia dʒ iudex exprimere cāʒ
5 alle.d.l.ſi legatario.§.fi.ꝛ ibi hoc no. Jac.de are. ¶ †Ex q̄ in-
fert Bal.q in ſnīa hāni que non ferſ rōne ꝯtumacie,q dʒ fieri
mētio de ꝯtumacia,ꝛ dicit eſſe menti tenēdū,ꝛ ita dicit ēt bal.
• in.l.pe.in fi.ſ.de ꝯſti.pec.ꝑ.d.§.ſenatus.Nō tñ itelligās q ſen
tētia aliter lata ſit nulla,ſʒ reqriſ cā q̄tū ad hoc q ex ſnīa ſurgat q
dam effectus ꝯ ꝯtumacē q nō inſurgeret ꝯ preſentē exēplū pʒ
in.d.l.ſi legatario.§.fi.ꝛ de mā vide ēt aliqđ ꝑ Bal.hic,ꝛ i.§.
6 ignominie. ¶ †Jn gl.in ver.ſnīa,ibi,abſolutas,hec cōiter tene
tur,vt ꝑ Bar.cū quo tráſeūt alij poſt eū,ꝛ ēt Bar.in.l.nō ne-
rit.ſ.vt intra certū tpꝰ.Nā ꝑ lapſum tēporis ipſo iure ꝑit iſtan
tia,ꝛ iō ipſo iure ſunt abſolute partes ab inſtātia,vt ꝓbaſ in.d
l.fi.ſ.vt intra certū tēpus,in ver.minime ſite vlterius durante,.
ꝛ.ſ.pxi.§.in ver.cēciderint.Nō ſolū dʒ fieri declinatoria,ꝛ lʒ
iudex poſt lapſum inſtantie hoc facere poſſit,ſecus tñ ē in ar-
tro qui non poteſt pronunciare inſtantiam eſſe peremptā ſi.ſ.
tempus.ſ.quod eſt forma ſtatuti arbitri tenebanſ cauſam expe-
dire non pronunciarunt,vt ſing.no.Bal.in.ca.ſancimus,quo
tempore miles.Quod ſane intelligo qñ per lapſum illius tem
poris finitum eſſet compromiſſum,ꝛ ſic omnis poteſtas arbi-
tri.Sed ſi compromiſſum non eſſet extinctum,lʒ inſtantia triē
nalis eſſet extincta cum illa etiam pereat coram arbitro,vt dī
xi in prin.huius.l.non video quin arbiter poſſit etiam abſolue-
re ab inſtātia ſicut ꝛ iudex,arg.l.j.de arbi.ꝛ iſtud eſt de mente
Bar.in.l.inter pares.ff.de re iudi.ꝛ circa hoc vide aliam.qđ.
quam ponit Bar.in.l.diem,in prin.de arbi.ꝛ in.l.generali.ſ.
de decu.lib.x. ¶ Jn gl.in ver.preſtandū,adde.l.j.in princ.vbi
de hoc melius.ff.ad ſille.

SVMMARIVM

1 Cauſa ſi non expediatur intra tempus inſtantie culpa tutoris, uel curatoris,uel procuratoris,datur reſtitutio minori ad/ uerſus ipſos.
2 Inſtātia currit aduerſus minorē,& ēt aduerſus eccleſiam.
3 Inſtantia perempta manet tñ ius actori ſaluum de nouo agendi in ciuilibus,ſecus in criminalibus.
4 Curator ad lites cenſetur habere eius bona obligata, ſicut cura tor ad negotia.

1 **Sin vero cauſam.** ¶ †Tutores curatores vel procuratores mino-
rum per quos factum extiterit,quo minus cā.ſ.triēnium termi
nata fuerit omne damnum reſtituere teneſ,ꝛ eis non exiſtenti
2 bus ſoluendo minor reſtituiſ in integrū.h.d. ¶ †No.q tem-
pora iudicialia currunt minoribus,ꝛ iſtud facit q tpꝰ appella
tionis currit minoribus,vt in auc.de appel.ꝛ.ſ.q̄ tempora.§.i.
De quo vide plene ꝑ gl.ꝛ doc.in.l.fi.ſi aduer.rem iud.ꝛ illud
idem q dī hic in minore extendi dʒ ad eccleſiam ſm Sal. hic,
arg.c.j.de reſt.in integ.adde q idem tenuit Pan.de te aza.in
cle.j.de reſti.in integ.ꝛ.d.Car.ibi,in.x.q.ꝛ Hoſti.in ſumma
3 de reſti.in integ. ¶ †Itē no.q perempta inſtantia manet ius
actori ſaluū de nouo agēdi,qđ eſt verū in ciuilibus,ſecus in cri
minalibus,vt ꝓbaſ in.d.l.abſolutionē,ſm Bal.ibi.ſ.de adult.
4 ꝛ.l.ſi bis,ꝛ.l.fi.ibi gl.cū ibi no.ff.ad turpil. ¶ †No.ibi res eo
rum ꝛc.quod hic melius ꝓbaſ q̄ alibi,ſm Bald. quod bona
curatoris ad lites ſunt obligata ſicut bona curatoris ad nego-
tia,iuxta.l.pro offi.ſ.de admi.tu.Secus vō in bonis actoris ſeu
procuratoris,qꝛ hic tex.dum facit mentionē de rebus non re-
petit perſonam procuratoris,vel actoris,de quo tu vide bart.
in.l.actor.ff.rem ra.habe.

SVMMARIVM

1 Iudices ordinarii uel delegati & arbitri cōmiſſarii poſt iuſiurandum q dēnt praeſtare q omnia ſm leges decident ſacra euangelia, corā ſe tenere debent,ut conſiderēt q illis cōtemptis nō ma gis iudicabunt quā iudicabuntur.
2 Aduocati dēnt iurare corporaliter q cū omni corū uirtute, & ſtudio patrocinium praeſtabunt clientulis.

b **Rem non nouam.** •Iudices or
1 dinarij†,vel
delegati ꝛ arbitri cōmiſſarij poſt iuſiurandum q debēt ꝑ
ſtare qđ omnia ſm veritatem ꝛ legum obſeruatio
nem decident ſacra euāgelia corā ſe tenere debent,vt conſide-
rent q illis cōtemptis non magis iudicabunt q̄ iudicabuntur
2 †Et aduocati debent corporaliter iurare q cū omni eox virtu
te ꝛ ſtudio patrocinium preſtabunt clientulis ſuis circa id qđ
verū,ꝛ iuſtū putauerint,ꝛ ſi cā eis mala fuerit viſa cāʒ deſerēt
qua deſerta non eſt clienti licitum recipere alios aduocatos,ꝛ
ex conſcientia pñt quidā remanere,ꝛ quidam deſerere,ꝛ q me
lius fecerunt apparebit ex ſententia hoc dicit.

1
b **Odie.** †Propter eius breuitatē non ſum-
maſ hec aucteutica.

VENETIIS excuſſa fuerunt hec Commentaria Do. Alexandri Tartagni.

REGESTVM

A B C D E F G H J K

K, eſt ternus,Ceteri ſunt quaterni.

---

a¶ Exprimaſ cā.pe.d auc.ꝯ. ccix.dī ſatius ē iudex q cāʒ in ſnīa nō exprimit.

Sb¶ Rē ñnonā.no ꝑ Jaſ. an ꝑ nō viu toilaſ lex vbi videas,ꝛ vid ange.tare.i.§.igitur,ſ.phe.iſt.ꝛ bar.i auc.d he.ꝛ fal.i.§.j.in.ij.co.j.col.ꝛ fely.i.c.j i.iiij.co.d treng.ꝛ pa.ꝛ in c.cū acceſſiſſet i.xi.co.d ꝯſt.ꝛ qñ caſus nō accidit ēt ꝑ mille annos nō tolliſ vidiaſ.i.l.fal.ā.d diuer.reſcr.ꝛ i.l.fi.i.xiij.col.ff.d ꝯſti.an aūt lex tollaſ ꝑ ſtiliū vid ꝑ fel.i c.ex pte,i.vij.col.d reſcri.ꝛ vid gl.i.c.ꝯſuetudo,ꝛ ibi car.ale.fuij.diſt.Tho.D.

ALEXANDER DE IMOLA, IN SECVNDAM CODICIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

SECVNDA PARS COMMENTARIORVM

Alexandri Tartagni Imolenſis, Iuris tum Pontificij, tum Cæſarei
Doct. nominatiſſimi, ſuper Secunda .C. exactiſſima uigilan-
tia caſtigata, ac Typis elegantiuſculis denuo excuſſa.
Cui acceſſerunt Annotationes præclariſſimorũ virorũ
dñi Franciſci de curte, dñi Bernardini de landriano,
ac dñi Franciſci de doctoribus. Necnon apoſtil
læ et complurũ neotericorũ ſub his cara-
cteribus * ❦ ſignatæ.

Addito inſuper ampliſſimo Domini Hieronymi Loretti Repertorio, multò plures quàm antea eiuſdem Iuriſcon. ſententias continente, quas omnes ſub hoc ſigno • ſtudioſis annotare voluimus.

VENETIIS

M D XLIX

INDEX RVBRICARVM HVIVS VOLVMINIS

B

Bo.poſ.ſecũdũ ta. car.viij.
Bono.poſ.contratab.ca.ix.
Bono.poſ.contratab. liberiſq; patronis & libertis eorum datur. car.xij.

C

Carbonia.edic. car.xx.
Collationibus. car.xxiij.
Codicillis. car.ciij.

E

Edict.di.adri.tol. car.xcvi.

H

Hæredib.inſtituen. car.lvij.
His quib.ut indi. ca.c.

I

Inſtitutionibus & ſubſtõnibus ſub condi.factis. c.lxij.
Impub.& alijs ſubſt.ca.lxix.
Iure deliberandi.car. lxxxiij.

L

Liberis præte. car.lxxvi.
Legatis. ca.cvi.

N

Neceſſarijs ſeruis hæredib. inſtituen. car.lxxvi.

P

Poſthumis hæredibus inſtituẽ.uel exhæredã. c. lxxxij.

Q

Qui admitti ad bono.poſſ. poſſunt. car.ij.
Qñ non peten.par. car.vij.
Qui teſta.fa.poſ. car.xl.
Quemadmo.teſtamẽta aperiantur. cart.xcv.

R

Repudianda bonorum poſſeſſio. cra.xxiij.
Repudianda hære. car.xciij.

S

Succeſſo.edi. car.xix.
Si quis aliquem teſtari prohib. ca.xcix.

T

Teſtamento mili.ca.xxxiiij.
Teſtamentis. cart.xlv.

V

Vnde liberi. cart.xiij.
Vnde cognati,& unde legitimi. car.xvi.
Vnde uir & uxor. car.xxi.

FINIS

Incipiunt Commentaria Ex:

cellē.issimi. U. J. Monarche dñi Alexādri Tartagni Jmolensis, super. ij. C. cum suis summariis, apostillisq;. J. U. doc. Dñi Francisci de curte, Dñi Bernardini de landriano Mediolanen. & Domini Antonii Francisci de docto. Patauini, Ac ēt Dñi Thome diplouatatii, aliorumq; doctorum, que in aliis hactenus impressis desiderabantur, nouiter editis, & suis in locis diligenter insertis.

Qui admitti ad bono. poss. possunt. Rub.

SVMMARIVM

1 Bonorum possessio est ius prosequendi retinendiq; patrimonii siue rei quæ, cuiusq; cum is moritur fuerit.
2 Bonorum possessio de iure prætorio si cui delata est, an ille poterit agere in iudicio bono. poss hæredi peti. absq; eo q aliter expressè agnouerit prius bo. poss. in iudicio.
3 Agens petitione hære. vel rei uendi ad restitutionem rei uidetur petere q iudex pronunciet ipsum esse hæredem uel dominum, quia istud est antecedens.
4 Bono. poss an sit de iure ciuili uel prætorio inuenta.
5 Bono. pos an censeatur agnita si quis dicat in iudicio adeo, vel agnosco hæreditatem talis mihi delatam.
6 Bono. poss. an hodie sint necessariç, & an in aliquo sint utiles ultra remedia iuris ciuilis.

1
2
In gl. rubrice,

† Ibi pp qđ &c. hic plenius pseqt gl. in. d. l. iij. §. bonoꝝ. Et iz bart. in. l. j. J. e. & cōiter doc. transeūt simplr cū expōne gl. tñ ipsemet bar. in. d. l. iij. in prin. inquit non eē necessariā expōnē huius gl. dū dicit. i. propter qđ &c. vt ibi per eū. Et lz de facili defensari possz glo. & impugnari doctrina Barto. tñ qz hoc facere nullam vtilitatem continet non scribaz. ¶ In ea. ibi quo ad dictam bo. poss. her. pet. &c. s. q dat ei q agnouit bo. poss. de iure pretorio ad ɔsequendū bona hēditaria ɔ possessorem ad instar petitionis hēditatis q cōpetit hēdi q adiuit hēdi
2 tatē de iure ciuili. l. j. & §. de bo. poss. here. pe. ¶ † Circa quā bo. poss. est videndū vtrū attento q hodie sufficit simplr in iudicio agnoscere bo. pos. l. fi. J. e. An ille cui delata est bo. pos. d iure pretorio possit in iudicio agere bo. pos. her. pe. absq; eo q alr expresse agnouerit prius bo. pos. in iudicio. ¶ Nō reperio tactū dumtaxat p Jo. fab. in. §. fi. insti. eo. vbi agit primo sic, qz cum agnitio bo. poss. hodie depēdeat ex sola declaratione animi, vt in. d. §. fi. & p rōnē iuris, & p ɔclusionē q fit in libello agendo bonorū pos. here. pet. apparet q eam agnouit sequitur qđ nō est necessaria alia agnitio, tñ subdit hoc non esse tutū dicere, qz iura psupponūt q agnitio dz fieri corā iudice. d. l. fi. sicut illa q gratia ordinande litis datur, iuxta. l. papi. §. j. cū ibi no. ff. d inoff. test. Dicit tñ teneri posse q in eodē libello possit agnoscere, & agere bo. poss. here. pet. per no. p gl. in. l. qui de inofficioso. ff. de inoff. test. in ver. exercere. in fi. Et ad ista bñ faciunt no. per Jac. bu. in. l. fi. J. eo. ibi tñ vr velle q in eodē libello non possint predicta explicari p illā. l. fi. Sz puto q satis sit pducere libellū in bo. poss. here. pet. absq; eo q alia pcedat agnitio bo. poss. qz q vult ɔñs vr velle añs. l. ad rē mobilē, & l. ad legatū. ff. d procu. l. illud, de acq. her. & gl. in. c. ɔstituimus, in vers. iusta rōne de relig. do. que no. pbat q vbi qs petit rē sibi restitui, & ad restōnē illius rei obtinendā erat necesse primo rescindi ɔtrū cuius occasione reus rē tenebat satis vr actor petendo restōnē rei petere p ɔctus rescisionē que erat preambul. Et idē fuit Anto. de bu. ibi si minor tanq̄ lesus in ɔctu venditiōis petat rem q̄ vendidit & tradidit sibi restitui satis vr petere p restitutionem in integ. rescindi ɔctū q est no. vt ibi latius p eũ.
3 ¶ † Ad idē facit q no. Bar. in. l. ex diuerso. ff. de rei vendi. §. j. vbi dixit q eoipso q agens petitione hereditatis vel rei ven. agit ad restōnē rei vr petere q iudex pnunciet ipsum esse he-
b redem vel dñm, eo qz istud est añs, & istud idem cōprobat ex his q dī bal. no. in addi. Spe. in ti. de sen. in. xvj. col. & Ant. d bu. in. c. exāminata, de iudi. in. ix. col. ver. sed est dubiū. Et cuz eo

a ¶ In gl. rob:ice, p euidētia tot. insti premitte ea, q ponit Nic. de na. & bal. hic, & Ang. de are plene in §. 1. in pe. & vlt. co. instit. de bo. poss. & in Spe. de test. §. sequi vi per totum & per Bal. in. l. certum, in. vij. co. Tho.
b ¶ Uel dñm. add dcā hec amplari p ea q voluit Pan. de ca. ɔs. ccxciij. in nouis vbi ɔcludit q stāte statu. q iudex teneat pnūciare bñ vel male pnūciatū vel bñ, vel transit ibi Jo. de imo. vbi ɔcludunt q si in cōclusione libelli dico quare peto dctū reū cogi ad dandū mihi dicta. x. q̄uis i libello prius non petierit ipsum ɔdēnari ad dandū. x. q̄ cogi eū qz prius dz ɔdēnari q̄ cogi, vt. l. j. ff. de execu. rei iud. & l. si cuz nulla ff. de re iudi. Videor primo petijsse eū ɔdēnari & postea cogi, ar. d. l. illud, & l. cui iurisditio. ff. d iurisd. om. iu. Quicqd dixerit Bar. in. d. l. si cū nullā, vbi de h latius dixit. Pro hac opi. vr ēt bonus tex. in. l. cū qdā, & q ibi no. gl. & Bar. ff. d bo. pos. vbi si ille cui delata erat ab intest. bo. po. instituat in iudicio accusationem testamenti falso fabricati vr agnoscere bono. po. & bñ faciunt p ista parte ea que ponit Ful. in. d. l. fi. J. e. vbi refert se in qōne facti dixisse, & Bal. in. l. j. in. q. j. J. eo. & q not. Bal. in auc. dos d ita, in fi. & de do. añ nup. Non ob. q iura p
c suppōnūt agnitionē debere fieri coram iudice, qz uñde q dicit tunc agnita eoipso q in iudicio pducit dictus libellus vt probari, sz vbi nō esset agnita saltē tacite pducēdo libellū vt dixi fateor q iura requirūt eā agnosci, alr aūt excluderet per lapsuz tpis. Non ob. id q hr in. d. l. papi. §. i. qz ibi nō sufficiebat simplex agnitio bo. pos. cā litis ordināde, sz requirebat ēt pcedere factum pretoris vt ibi no. An autem hodie ad illā bo. pos. causa litis ordinande sufficiat simplex agnitio, videatis p Bal. in l. fi. J. eo. nimirū ergo si illo tpe erat necessaria impetratio illius
4 bo. poss. añq̄ ageret querela. ¶ † In ra. ibi quo ad dictam hereditatis &c. subaudi que hereditaria successio tā ex testō q̄ ab intest. inuēta fuit de iure ciuili idē p. l. xij. tab. in. l. verbis legis & l. obuenire, de ver. sig. insti de here. que ab intest. in prin. Et lz gl. in. l. nihil aliud. ff. de ver. si g. & in. d. §. bonorū, ɔcordet cū ista gl. tñ reprehendit p Bar. in. d. l. iij. ff. e. & recte qrest cōtra tex. in. l. j. & in rub. ff. vt ex le. & se. cōsul. bo. poss. de. vbi bo. pos.
d deferr ex lege ciuili. Bal. hic in. ix. q. non faciens mentionez de bar. vr tenere cū gl. dicēs q si bo. pos. pcederet a lege ciuili tps petendi eā esset perpetuū, vt inst. de perpe. & tempo. ac. in prin. & tñ est annale vr centū dierū. l. j. § si intra, & §. largios. ff. de suc. edic. vt h latius p eū, sz nō recedo ab opi. Bar. qz nō est absurdū si interdū inueniant remedia a iure ciuili introducta non esse perpetua, vt no. gl. in. d. l. j. de perpe. & temp. act. in prin. in ver. constituimus. Nec dicat q in casu d. l. j. ff. vt ex legibus & senatuscon. illa bo. pos. dicat esse pretoria approbatione. s. pretoris vel ex eo, qz pretor de ea est loquutus, qz dico q p hoc non desinit esse de iure ciuili, vt. l. j. in pn. cum gl. ff. si qs here. pet. Ad fm q sentit gl. vez q ista bono. poss. dicat de iure pretorio vt differat ab hereditate que est de iure ciuili, rñde
5 vt per Bar. in. d. l. iij in prin. ff. eo. ¶ † Item facit ista glos. ad q. vez q si qs in dicio dixit adeo vel agnosco hēditatē talis mihi delatam ppter hoc videat agnoscere bon. poss. de quo vide Ful. in. l. fi. J. eo. vbi dicit de facto se rñdisse q sic, p illā. l. in fi. J. eod. ibi qualiscunq; testatio &c. de quo ibi forte dicetur.
6 ¶ † In ea. ibi, insti. e. §. fi. &c. ibi tangit an hodie bon. poss. sint necessarie de quo dicam in. l. certam. J. vñ leg. Et circa hoc tangit hic Bal. an bon. poss. in aliquo sint vtiles vltra remedia iuris ciuilis & ponit hic melius q̄ alibi. Et ponit hic plures vtilitates resultantes ex eis, aliqd etiam per eundem in. l. q in alterna, in prin. ff. de acqui. here. & in. l. licet, de iure delib. Pau. de ca. in. l. quandiu. J. eo. & in. d. l. certum. Ubi resumit dicta p Bal. h, & ea multum commendat dicens q nemo melius in h loquutus est, de quibus ēt tetigit aliquid Roph. & Lud. d ro. in. l. quandiu, in. j. ff. de acqui. heredi. aliqua etiam euidentialia
e possemus premittere, sed qz satis dictuz fuit in voce nō repetam in scriptis. Sequitur tex.

male appellatū q sufficiat si dicat sniaz fore nullā, sitr ɔsimiliter sniam sine executiōi mittēda qz eoipso q dr ipaz fore nullā vr dicē ipaz mererī executionē. all. do. bart. i. l. ex diuerso.
c ¶ Libellūad de q voluit ar. ɔ. cxxxvij. & q dñi noui. j. l. j. ff. d i ius voc. & J. e. t. i. l. venia vbi dñi q eoipso q iudex cōmitit executori ad instātiam filij vt pēs eius citet vr ei ɔcedē veniā, & idē iz Fr. d are. ɔs. cxviij. ɔ tñ pdicta facit tex. in l. si qs hac. i. §. iudiciū. ff. d op. li vbi opex petitio nō opat eadē ɔdictiones, & ter. i. l. pubere.
1 J. d in. dlib. vbi petitio bo. pos. nō opat aditionē hēditarie, & qđ nō sufficiat libelli oblatio, absq; agnitiōe voluit anc. cōs. cxiiij. i reperi. d. Jas. h reprobādo barba. q dī h colligi p psona in q̄cūq; iudicio dz prius latiari apparēte ɔdictore. adde Ful. cōs. 130. i q̄rū ēt pōit ex dictis eiusdem barb. an sit psumendū qđ bo. poss. sit agnita cōgruo tpe, & ɔ sfm barb. iz q sic, qz p decreto iudicis psumit Add qđ idē iz

Fran. de are. consi. xxxvi. iz. d. Jas. dicat qđ aliter sentit consi. lxix. Tñ ibi loqtur in decreto sindici vniuersitatis, imo ibi ēt vr tenere qđ p decreto iudicis iurisperiti p sumat, & vide in. l. sciēdū. ff. d v. ob. in apost. & qōqs agat bo. pos. hr. pe. absq; eo qđ aliter agnoscat factum no. p Fran. de are. consi. clv. in. ix. col.
d ¶ Ex lege ciuili. Adde, io pro ista opi. bene facere tex. in. l. iij. ff. vnde legi. vbi hr qđ bo. poss. vñ legitimi cōcurrit cū illa bo. pos. que ex legibus senatusconsulto dfertur vñ si est lrima legī qđ est de iure ciuili, arg. l. iij. §. de illo. ff. p soc. & ista ē cōis opinio. & vide tex. i. §. septima, in v. introduxit, insti. eo. ti. q vr facere ɔ cōem. Franci.
e ¶ Premittere. Adde tu & vide pro euidentialibus Ang. are. insti. eo. tit. in principio. Franc. cur.

SVMMARIVM

1 Bono.poſſ.filio delata quam patre ignorante.ſ.tempus debi-tum petere neglexit perditur.

2 Succeſsio dicitur filio delata, & non patri ſi filius in poteſtate inſtituitur hæres ab aliquo.

3 Bono.poſſ poteſt petere filiusfam. quia in hoc habe & integram perſonam.

4 Filiusfa. patri ignoranti non acquirit bo.poſſ. ſecus in aliis acquiſitionibus.

5 Bono.po.petita per filium poteſt ratificari per patrem.

6 Bono.poſ ſi negligentia filii non fuit petita hoc nocet patri.

7 Scientia patris an noceat filio in petenda bono.poſſ.

8 Bono.poſ.ſi non fuit petita per filium infra tempus debitum, & ante agnitionem mortuus eſt & pater abſens cauſa reipublicę uel alio iuſto impedimẽto detentus non potuit filium iubere adire uel agnoſcere bono poſſeſ. quo remedio ſuccurritur patri.

9 Ius accreſcendi an habeat locum in bo.poſſ non petita.

10 Bono.poſ. non poteſt petere filius ignorante, & etiam contradicente patre.

11 Bo.poſ. nedum acquirenda, ſed in iam acquiſita conſeruanda admittitur filius ignorante patre.

12 Conſenſus patris requiritur quando agitur ordinariè, ſed quũ imploratur officium iudicis extraordinariè, & nõ in forma iudicii tunc ſecus.

13 Filius an poſsit facere aliquem actum iudicialem ſine conſenſu patris.

14 Filiusfa cui delata eſt po.poſſ ſi nõ potuit certiorare patrẽ, & lapſũ eſt tẽpus an pater hoc caſu poſsit poſſ. bono agnoſcere.

15 Bo.poſ. ſi fuit longo tempore per filium poſſeſſa patre ſciente & patiente uidetur pater habere ratam agnitionem.

16 Bono poſ teſtari peti per filium ignorante patre.

17 Bono.poſ. habet tria capita, primũ appellatur bo.poſ ſcd̃m tabulas, ſecundum unde liberi quę datur liberis in hęreditate patris, & tertiũ caput appellatur unde legitimi quæ agnatis conceditur.

18 Filiusfa in acqui hære requiritur iuſſus patris.

19 Filiusfa. an poſsit acquiſcere & nocere.

a ¶ Delata id de iu vitro all. p alex. h ĩ hec ꝯ delata, e vide in atheſ. no. ſuo. cxcliii. icſ. no. ꝙ h ꝯtinua hereditatis. ff. e.

b ¶ Voto nõ obligat ĩ iure tñ cano. h nõ ẽ verũ, & ſic rõ q̃ reſil iuſſa. e voto obliget ĩ iure cano. vid̃ p Ro. ſing. ſuis. cccc x c.

e ¶ Antiq. ad de co. cõſ. ccx. & cccc xlv.

d ¶ Hic ꝙ nõ adde Rap. cu. gſi. lxxiii. in .ii. col. incip. dñs Thomeus canonicus.

1 a b BOnorum. †Bonorum poſſeſſio delata filio quã patre ignorante .ſ. tempus debitum petere neglexit perdit, quia ẽt ignorante patre eam petere poterat licet patri antequã ratum haberet non acquiratur. h.d. ¶ Legitur principaliter duobus modis ſm gl.i. Uno modo ꝙ loquatur in bo.poſ ab inteſta. Alio modo in bo.poſ.ex teſtã, ſed quo ad iuris effectum nulla eſt differentia.

2 ¶ †No.i. ꝙ ſi filius in poteſtate inſtituitur heres ab aliquo vel ſit defuncto ab inteſt. proximior in gradu dicitur ſucceſſio ipſi filio delata non patri. Et quo accipiatur hoc verbum delatum, vide in .l. delata ff. de verb. ſig. & in .l. qui in heres, in prin. cũ ibi no. ff. de acquiren. her. & ſingulariter per Bar. in .l. ſi qui putat, in lec. noua. eo. ti. & per Bal. in .l. potuit, in .vii. q.ſ. de iu. delib. & ſingulariter per Jo. de imo. poſt Bar. in .l. is poteſt. ff. de acqui. hered.

3 ¶ †Scdo no. ꝙ filius in petenda bo.poſſ. integram perſonam hꝫ, iꝫ ſecus in hereditate de iure ciuili adeunda .l. ſi quis mihi bona §. iuſſum. ff. de acqui. her. Et que ſit ratio differentie dicetur cum gl. ſi. Non tamen intelligas ꝙ quãuis filius habeat integrã ad bo.poſſ. petendam ꝙ ea petita per ſolum filium acquiſita ſit ſibi iſto iure bo.poſ. Quia quicquid iſto iure acquirebat filius acquirebat patri .l. ſi filius. ſ. de peti. here. l. placet de acquirẽ. here. Unde petitio bo.poſ. facta per filium non hꝫ effectum niſi patre ratificante .l. ſi. in ver. non autem acquirere. ff. quis or. in bo.poſ. ſer. Et ſi dicatur mirum eſſet ꝙ petitio bo.poſ. nõ hẽat effectum antequã ſit ratificata per patrem. Tamen imo ſaltem videatur debere habere effectum quo ad obligandum filium ad onera hereditaria, quoniã filiusfa. ẽt de iure ſtoꝝ poterit ſe obligare ſine patre ex quacũq; cã .l. tã ex ↄtractibus. ff. de iu. l. filiusfa. de ac. & ob. Rñdeas vt colligitur ex no. per Bart. in .d .l. qui in aliena, in prin. vbi vult ꝙ non obligatur filius per agnitionẽ hereditatis ſeu bo.poſ. quia talis agnitio videtur equiparari voto cũ pendeat ex mera voluntate, & filiusfa. voto nõ obligatur .l. ſi quis rem. §. voto. ff. de polli. & doc. in .c. ſcripture, de voto. Tñ iſtam rationem impugnat Pau. de ca. in .l. mutum. ff. de acqr. her. quia non eſt bona comparatio de voto ad agnitionem hereditatis vel bo.poſſ. quia in vno ſufficit ſola deliberatio in mente retenta per quam obligatur deo, xvii. q.i. §. ſi ergo, & no. docto. in. c. iii. de voto, ſecus in agnitione hereditatis vel poſ. bo. l. ſi. ſ. e. iuncto no. per gl. in .d .l. mutum, in prin per Bar. plene notabiliter in .l. gerit. eo. ti. ¶ Et aliam differentiam inter votum & aditionem hereditatis poſuit Jo. de imo. in .l. ſeruo inuito, in princi. ff. ad tre. & ideo põt reddi alia rõ quã poſuit Raph. Juno. & Pau. de ca. in .d .l. qui in aliena, in prin. vcꝫ ꝙ regula poſita in .d .l. tam ex ↄtractibus, cum ſi. non hꝫ locum in hereditate, quia cum ſm iſta ipſa filius ſibi non poterat aliquid acquirere non fuit conueniẽs ꝙ filius obligaretur tanto oneri ex quo non poterat ſibi acquirere cõmoda hereditatis, ar. l. ſm naturam. ff. de re. iu. Nam pp magnitudinẽ talis oneris videmus eſſe ſpecialiter inductũ quod requiratur ſpãle mãdatũ, & ẽt non admittatur cautio rati, vt. d. §. iuſſum, & .l. qui ita. §. i. & ibi gl. in ver. fragilitate. ff. ad tre. & no.

4 a p Bar. in .l. filiusfa. ff. de don. ¶ †Tertio no. ꝙ per filiũ patri ignoranti non acquiritur bo.poſ pro hereditate adipiſcenda, ſecus vt in aliis acquiſitionibus afferentibus merũ cõmodũ, quia patri nedũ ignoranti, ſed ẽt inuito acquirit filius ſicut ſeruus dño .l. ẽt inuitus. ff. de acq. re. do. l. ſeruus vetante. ff. de verb. ob. ſed acquiſitio hereditatis hꝫ mixturam oneris .l. ſi hereditatẽ. ff. mãda .l. more. ff. de acq. her. ideo non acquiritur dño vel patri ignoranti, vel inuito, vt hic, & .l. qui in aliena, in prin. prealleg. & .d .l. ſeruo inuito, in prin. & ibi doc. tradũt & maxime Jo. de imo.

5 ¶ †Quarto no. ꝙ bo.poſ. petita per filiũ poteſt ratificari per patrẽ, & ſibi patri tñ acquiritur nõ enim patet, quia iſta dictio etiã poſita in tex. implicet ꝙ filio etiam acquiratur, quia non poſſet eſſe iſto iure vt dixi, & iſta dictio ẽt non implicat perſonam filii, ſed implicat factũ quaſi dicat tex. ꝙ nedum peti poteſt bo. poſ patre ignorante, ſed etiam eſt allaturum cõmodũ patri cum ratificabit vel aliter expone vt h p Bal. in .xviii. op. & plenius

6 Saly hic, in .ii. x. op poſt Cy. hic in .iii. op. ¶ †Quinto not. ꝙ ſcia & negligẽtia filii in petenda bo.poſ. preiudicat ẽt patri, vt hic, & .l. ſi. ff. quis ord. in bo.poſ. ſer. Et lꝫ hodie ſit inductum ꝙ ſi filius expreſſe repudiat nõ preiudicat patri, imo tunc pater ex ſua propria pſona adire poteſt .l. ſi. in prin. ſ. de bo. que li. Tñ magis cõiter tenetur per doc. hic ꝙ illa .l. locum hꝫ in repudiatione filii expreſſa, ſecus in tacita que reſultat ex diſpoſitione legali propter negligentiam filii, & lapſum tpis per hanc legem que ſm eos remanet incorrecta. Fortius enim operatur excluſio legis cauſata ex negligẽtia, & curſu tpis quã expreſſa diſpoſitio vel excluſio hominis pꝫ in .l. aduerſus, cum ibi no. ſ. de vſur. iuncta .l. preſes. ſ. de tranſac. & in .c. de quarta, de preſcrip. iuncto .c. ii. de dona. & .l. ſed ſi inter me, in prin. cum ibi not. de ſer. vrb. pred. & iſta opi. eſt tenenda. Nam ſi bene conſideretur tex. in .d .l. ſi. in prin. de bo. que lib. loquitur quãdo apparebat inter patrem & filium ↄdictio, patet ibi dum tex. dicit pr adire filiusfa. integre et ratis compellat, & ille reclamãdũ exiſtimet &c. Pro hoc etiam facit, quia lꝫ ſumere argumentum ex .l. correcta. & .auctoritate, de ↄceſ. preben. li. vi. & ibi no. gl. i magna in fi. in .l. i. in prin. ff. de ↄiun. cum eman. lib. ſed tex. in .l. ſi his quos heres. §. neq; filius. ff. de acqui. her. dicẽs ꝙ filius repudiãdo nõ poteſt preiudicare patri intelligebatur de repudiatione expreſſa nõ tacita p .d .l. ſi. ff. quis or. in bo.poſſ. tex. in .d .l. ſi. de bo que li. loquens de repudiatione dꝫ intelligi de repudiatione expreſſa. Preterea iura noua ẽt correcta recipiunt limitationem & diſtinctionem per iura antiqua, vt eſt gl. no. in .l. ſciendũ, in prin.

c in gl. & ibi Bar. ff. qui ſatiſ. cog. dum gl. ibi allegat auc. offeratur ergo .d .l. ſi. de bo. que lib. dꝫ limitari & diſtingui ſm iura antiqua, h eſt ſm iſtam .l. hanc opi. etiam ſequitur & cõprobat her. in .l. ſeruus. §. ſi. ff. eo. & in .d. §. neq; filius. ſ. alleg. ibi tamen limitat ſub dubio forte hoc eſt verum. Niſi filius malicioſe pateretur labi tps, quia ſatis diceretur repudiare, ar. l. ecẽſari. ff. de acqui. her. Et hoc ſequitur Jo. de imo. in .l. ſi pateris. ff. de he. inſti. & Lud. ro. in .d. §. neq; filium, & etiam Raph. cu. ibi ꝙ eſt diligenter notandum pro limitatione huius .l. & .d .l. ſi. ff. quis or. ¶ Utrum autem ẽ ſi pater ſciat bo poſ. eſſe delatam filio, & filius ignoret fiat preiudicium filio per lapſum tpis, propter

d ſcientiam patris, dic ꝙ non per .l. iii. ff. quis or. & .l. i. ff. de bon.

7 poſ. iniun. & fur. dela. ¶ †Sed eſt dubium an ipſa ſcientia patris preiudicet ipſi patri & Ful. & Lud. ro. hic alle. glo. ſm eos ſing. in .l. ſeruus. §. ſi. eo. ꝙ preiudicat ipſi patri, hoc cõfirmari poteſt vltra eos, quia ſi ſcia ſolius filii preiudicat etiam patri, vt h, & .l. ſi. ff. quis or. in bo.poſ. Multomagis ſcientia patris dꝫ ſibi preiudicare, & iſtud etiam videtur tenere Barto. in .d .l. ſeruus §. ſi. inſpecto iſto tpe. ſ. ante. d .l. cum non ſolum ſ. de bo. q̃ lib. Et pro hoc alleg. not. per glo. in .d .l. his qui heres. §. ſi. ſꝫ dic ꝙ veritas vr eſſe in contrarium .ſ. ꝙ indiſtincte non preiudicet patri,

cet patri, vt tenuit Ia. de are. Bar. Bal. Ang. & cõiter oĩs in d. l. bis qui heres. §. fi. vbi reprehendunt gl. ibidẽ. Et iſtud ẽt tꝫ Cy. hic, & Saly. in d. l. cũ nõ ſolũ, in prin. in q̃bus locis concludunt oẽs ꝙ repudiatio facta p ſolũ patrẽ repudiantẽ hẽditatẽ delatã filio nõ preiudicat ipſi patri, p. d. l. bis q̃ hẽs. §. fin. iuncta regula nõ preſtat ipedimentũ &c. ex̃ de re. iur. li. vi. & ẽt per regulam poſitã in. l. bis põt. ff. de acq. her. & in. l. nolle. eo. ti. tantomagis hoc eſt verũ hodie cũ nõ ſit delata hẽditas patri niſi poſt repudiationem filij, vt no. bar. in d. l. ſeruus, p. d. l. cũ non ſolũ, in prin. Et hoc pcedit quãtũ eſt reſpectu plene pprietatis. Sꝫ q̃tum eſt reſpectu vſufructus hñ vr̃ ꝙ repudiatio exp̃ſſa patris noceret ipſi patri, ſicut nocet qñ ↄ̃dicit filio, vt. d. l. cũ non ſolũ, in prin. & no. Cy. h̃, & ita intelligi dꝫ aliõ qđ dicit Bar. & Ang. in d. §. neqꝫ filius, vbi dixit ꝙ hodie pr̃ ſolus poterat ad ſuũ preiudiciũ repudiare ei qñ filiũ. Pa. ð ca. in predicto articulo ſimplr̃ dicit ꝙ ſcia patris nõ ipedit q̃n filius poſſit poſtea petere ad cõmodũ patris, q̃ ẽt filij intereſt hoc fieri pp ſpem ſucceſſionis q̃ꝫ hꝫ in bonis paternis, alleg. no. p Cy. hic, in. i. q. Sed vt dixi verius vr̃ ꝙ ẽt ſi filius nollet petere, poſſit pr̃ p ſe petere, iuxta. d. l. cum non ſolum, in prin. Nec ob. tex. in. d. l. ſeruus §. fi. q̃ rñdet vt ibi per glo. fi. circa prin. q̃ꝫ approbat h̃ Cy. & Bar. Vel ſm Pau. de ca. hic põt intelligi tex. in. d. l. ſeruus, qñ filius ẽt ſciebat quo caſu dies cedit non ſolum quo ad cõmodum, ſꝫ ẽt quo ad incõmodũ ei᷒ cui veniebat acquirendum. Non ob. ꝙ ſi ſcia filij nocet patri multomagis dꝫ nocere patri ſcia ipſius patris, q̃ rñdeo ꝙ attenditur magis ſcia filij, q̃ ei delata eſt bon. poſ. non patri vñ videmus ꝙ ſꝫ ſcia filij noceat patri vt hic tñ ex̃ ſcia patris non nocet filio. d. l. vi. & dixi. ſ. & ſic nõ pcedunt a pari ſcia pr̃is, & ſciẽ-

8 tia filij. ¶ †Iuxta predicta cadit notabilis dubitatio, pone qđ filius in terminis huius. l. petijt bo. poſſ. ĩ. tp̃s debitum, & ante agnitionẽ mortuus eſt, & pr̃ ſuperſuit abſens cã reipublice, vel alio iuſto impedimento detentus non potuit filium iubere adire vel agnoſcere bo. poſſ. vel facere ſibi ſt atui terminũ ad agnoſcendũ adeo ꝙ poſt terminũ haberet̃ pro repudiãte, iuxta plene no. in. l. quandiu, in vlti. ff. de acq. her. & ſic aperietur via patri agnoſcere, iuxta. d. l. cum non ſolũ, an fiet preiudicium quo minus poſſit ſaltẽ mediante reſtõnem in integrum conſeq bo no. poſ. ſeu hereditatẽ vide no. in. l. cum quidam, de acq. here. in prin. & ibi in ſpẽ per Rap. & Ro. & notabis hoc ad limitatio-

9 nem huius. l. cum materia. ¶ †Vltimo circa tex. inquantum litera dixit admittatur tranſacto tempore &c. ſubaudi ipſo iure ſm Saly. hic, & recte per. l. j. & ibi gl in ver. accreſcere tim. ſ. nam ſi ibi non deficeret ipſo iure pretorio non petentis infra tẽpus, ſed ſolũ deficeret ope exceptionis non eſſet locus iuri accreſcẽdi. l. ſi duo patroni, in prin. cũ gl. in ver. intraſſe. ff. de iure iurã. & ſic hẽs ꝙ p lapſum tẽporis quis excludit̃ ẽt ipſo iure a iure q̃rẽdo, ſꝫ a iure q̃ſito excluderetur ope exceptionis. l. j. & ibi gl. in verbo efficacẽ. ĩ. ſi aduer. cre. & no. gl. in. l. cum notiſſimi, in prin. ĩ. de preſcrip. xxx. an. in ver. prorogari. ¶ In glo. ibi vnde legi. ſubaudi, & ẽt bo. po. vnde cogn. dari poteſt filio ſine ↄ̃ceſſione matris ab inteſt. l. j. § pe. ff. vnde cog. nam adinuicem cognati ſunt. l. hac parte, in prin. eo. ti. non autem darẽ vñ liberi bo. poſſ. vt no. in rub. ff. & C. vnde lib. ¶ Ad autẽ in alijs bo. poſſ. poſſit hec lex exẽplificari examinat hic late Cy. ĩ. iij. q. & q̃ valde lõgus eſt putaui vtilius eſſe obmittere. ¶ In gl. in ꝟ. ignorãte, in prin. q̃ gl. intricate loq̃t̃, dic ꝙ gl. voluit ſic opponere dꝫ hic in tex. patre ignorante filius poteſt petere bono. poſ. & ſi non petat ĩ. tp̃s perditur. Contra nam bo. po. dꝫ in

a indicio peti. l. fi. ĩ. eo. ſed filiusfa. in iudicio ſine conſenſu pr̃is eſſe non poteſt. l. cum non ſolum. §. neceſſitatem. ĩ. de bo. que liber. ergo ignorante patre peti non poteſt bon. poſſ. ¶ Ex quo ſequitur aliud ꝙ ſi non poteſt peti non dꝫ poſſe perdi, q̃ nõ valenti agere non currit tp̃s, vel preſcriptio. l. j. in fi. ĩ. de anna. ex-

10 ceptio. ¶ †Gl. in. j. ſol. reſpondit vt habes in ea. q̃ꝫ ſol. reprobat gloſ. & merito q̃ tex. hic preſupponit quod ignorante patre põt peti cuius contrarium oſtendit opp. ſ. formata, & quantum ad hoc prima ſolu. non eneruat arg. Sed ſolum reſpondet ad vltimã partem arg. dum fuit alleg. l. j. de anna. excep. ¶ Scđa ſol. glo. etiam non tollit arg. q̃ non negat nec negare poteſt ꝙ patre ignorante poſſit peti bo. poſſ. ſed per iſtum tex. & ſic laborat eodem morbo quo precedens. ¶ Eſt tamen hec ſol. gl. bene no. inquantum voluit ꝙ ſi pater fuit certioratus de bo. poſſ. petita per filium. ¶ Et eatum non habeat non currebat tẽpus iure iſto filio, & ideo filius poſtea quandocunqꝫ eſſet effect᷒ ſui iuris potuiſſet agnoſcere bon. poſſ. q̃ ↄ̃dictio ſolius patris nõ

hꝫ vim efficacem repudiationis quo ad filium. d. l. bis q̃ hẽs. § fi. & iſtam gl. ſequitur hic Bal. in. vij. q. & ipſam ponderat ẽt Saly. in. xiij. opp. & in. iij. q. Sed Fulg. tenet contra per. d. l. fi. ff. q̃s or. in bo poſ. ſer. ver. preteritis &c. ¶ Sed veriorẽ puto primã opi. per rationem d. l. bis qui heres. §. fi. nec ↄ̃riũ dr̃ quo ad filiũ in. d. l fi. item ibi non dr̃ ꝙ pater ante centũ dies noluerit ratum habere. ¶ Fateor ꝙ hodie incontinenti curerit tp̃s filio q̃ ſm cõem opi. nedum ↄ̃dicente pr̃e, ſed ẽt ignorã-

11 te filius poteſt agnoſcere bo poſ. vt ĩ. dicet̃. †Tertia ſo. ẽt non vꝫ ſm Iac. bu. & Saly. q̃ ſi admittit̃ filius ad acquirendaꝫ patre ignorante, vt hic. quantomagis deberet admitti ad acquiſitam conſeruandã, ar. l patre furioſo, ibi, nã furioſus &c. ff. ð his q̃ ſunt ſui &c. & l. j. ĩ. ſi per vim vel alio mõ, ſꝫ iſta ſol. hñ eſt bona quantum ad aliud ↄ̃rium formatum in gl. d. l. filius. ĩ. de pact. vbi factum filij non preiudicat patri, hic aũt ſic, nam illud eſt ve-

12 rum in acq̃ſitis, ſed hic loquitur in acquirendis. ¶ †Quarta ſol. eſt vera. ſ. ꝙ req̃rit̃ conſenſus patris qñ agitur ordinarie vt in ↄ̃rijs, ſed vbi imploratur iudicis officiũ extraordinarie, & nõ in figura iudicij, tunc ſecus, & ita ẽt repetit gl. iſta in fi. ꝙ ẽ no. p limitatione §. neceſſitate, & l. j. ĩ. de anna. exc. & in hoc iſta gl.

b eſt ſing. a ſm Ang. & Ro. h̃, intellige hoc eſſe verũ anteq̃ꝫ i hoc iudicio cõpareat, & admittat̃ aliqs ↄ̃dictor, iuxta no in. l. iij. § ſi cauſa. ff. eo. Nam cõparente & admiſſo ↄ̃dictore pcedetur tũc in figura iudicij ꝙ eequirit perſonas tres. ſ. actorem iudicem & reũ, ideo tunc requireret̃ conſenſus patris ſm Bal. hic in. ij. & iij. & iiij. & xj. oppo. & ẽt per Saly. hic, & per Bald. in. l. nec q̃cq̃ꝫ §. de plano, in vlt. col. ff. de offi. pcon. & Saly. in. l. j. ð bono. poſ. ſm rub. de quo ẽt tetigit aliquid hic Cy. in. ij. opp. & de hac gl. vide ẽt p Spe. & Io. an. in ti. de actore. §. i. ver. ſꝫ quid ſi conuenitur, vbi p iſtã gl. dicunt ꝙ qñ filius in cauſa aduentitij peculij in quo patri nihil iuris hꝫ et eſt ↄ̃uentus & ↄ̃tumax poterit fieri miſſio in poſ. permiſſ ẽt abſqꝫ eo ꝙ pr̃ ↄ̃ſenſerit vel fuerit requiſitus, q̃ lꝫ ordinariũ iudiciũ in quo lis conteſtet̃ non valeret ſine conſenſu patris hñ valeret tñ ex̃ordinariũ. i. miſ. in poſ. facta in contumacia, arg. huius gl. & hec deciſio Spe. poſſet fortificari ẽt ex alijs que plene no. in. d. §. neceſſitatem.

13 ¶ †Et facit etiã iſta gl. an filius in iudicio poſſit inſinuari facere donationẽ vel aliũ actũ ſine conſenſu patris de quo p bal. h̃ in. xxj. opp. & in. l. in minoribus. ĩ. de do. añ nup. & in. d. § neceſſitatẽ, in pe. co. ¶ In ea. ibi, duobus modis vltimis &c. dic

14 imo tñ pe. ſol. adaptat̃ ad d. l. filius. ¶ †Et anteq̃ꝫ veniaꝫ ad gl. ſeq. quero circa hoc no. in gl. pone ꝙ ſi filiusfa. ſciuit delatã eſſe bo. poſ. ſꝫ patrẽ certiorare non potuit, & conſtat ꝙ ſꝫ tempora huius. l. & ſiorꝫ tp̃s non currebat vt in gl. ſed hodie ſic, q̃ ẽt ignorante patre currit tp̃s filio, vt p gl. hic, & in gl. ſeq An igitur hoc caſu quo filius patrem certiorare non potuit excluſo filio p lapſum tp̃is pr̃ poterit agnoſcere bo. poſſ. ex perſona ſua iuxta. d. l. cum non ſolũ, vel iubere filiũ agnoſcere ad cõmoduꝫ patris, nã vr̃ ꝙ iſta lex non faciat ad hoc, q̃ ſm tempora hui᷒ l. nõ erat iducũ ꝙ filio excluſo patre poſſet ex pſona ſua agnoſcere. Gl. in. l. ij. in fi. ĩ. de repu bo. poſſ. ſenſit ꝙ pater ſit excluſus, & Fulg. ibi illã gl. ponderat, & dicit ꝙ lꝫ gl. in hac. l. videat̃ velle ↄ̃rium. De iure tñ debent intelligi gl. huius. l. ꝙ hodie ẽt ſi patrẽ certiorare non potuit currat tempus filio ad incõmodum filij. Sed ſi gl. in. d. l. ij. intelligat̃ ꝙ nõ currat quo ad excluſionẽ patris, & ſic dubitet an pater poſſit cogere filiũ vt agnoſcat bo. po. ad incõmodum ſolius patris an vero pater ex ppria perſona ſua poſſit agnoſcere, iuxta. d. l. cum non ſolũ que tñ non vr̃ loqui in caſu iſto qñ filius negligit̃ ſup quo religi cogitandũ, & dicit ꝙ doc. in hoc non videntur aduertiſſe, ſꝫ melius vr̃ ꝙ pr̃ in caſu predicto excludat̃, vt eſt de mente huius gl. & ſeq. q̃ ſicut olim qñ nos currebat tp̃s niſi filius poſſꝫ certiorare patrẽ excludebat̃ pater ex negligẽtia filij q̃ potuit certiorari, vt hic, & d. l. fi. ff. q̃s or. in bo. poſ. ſer. Ita hodie qñ nõ põt certiorari dꝫ negligentia filij eadẽ rõe nocere patri cuꝫ tp̃s hodie currat ẽt ſi nõ poſſet certiorare patrẽ ſm cõez opi. & dicã in gl. ſeq. cũ hodie plus iuris ẽt hẽat filius q̃ꝫ oliꝫ & iſtõ tꝫ Sal. hic, in. ij. q. ver. iij. dixi &c. Et Pau de ca. h̃, & eſt ð mẽte Bar. in. d. l. ſeruus. § fi. ff. eo. nec ob. glo. in. d. l. ij. & loq̃t̃ ſm

15 ius antiquum. ¶ †In gl. in verbo ratam ibi. l. ſi filius. gl. ſentit ꝙ ſi filius poſtq̃ꝫ petierit bo. poſſ. & poſſederit longo tp̃e. ſ. x. annorũ. ſ. bona hereditaria ſibi delata patre ſciente & patiẽte pater videat̃ ratam habere agnitionem bo poſ. factã p filiũ. Nec ob. ſi dicat̃ ꝙ ratihabitio dꝫ fieri. ĩ. tp̃s infra ꝙ actus qui ratificat̃ geri debuit. l. bonoꝝ. ff. rem ratam hab. & l. fi. ff. q̃s ordo. Rñdent doc. ad hoc ꝙ iſta poſſeſ. lõgi temporis cũ pa-

a ¶ Pa[tr]is, an filius poſſit eẽ in iudicio ſine ↄ̃ſenſu pr̃is, vide anc. ↄ̃ſ. iiij. Ro. ſing. ſuis. ſo. xiij.

b ¶ Eſt ſin. ad de in ẽt gl. i. d. §. ſi cãꝫ & aliaꝫ in. l. ſeru᷒ ff. e. ti. & aliã i. l. cogi. §. ſi pater adire. & aliã i. l. ſi inſſ q̃ꝫ ibi põderat ro. ff. ſice. pe. et adõ ẽt ꝙ iſtã gl. ſeq̃t̃ cy. i. l. j. C. ð aliẽ. iudi. mu. cau. §.

a ¶ Facit ꝑſumi, an diuturnitas ipſa faciat ꝑſumi ſolẽnitatẽ. d. Iaſ. h altius exordiẽdo, ſʒ ꝙ diuturnitas ipſa faciat ꝑſumi ſolẽnitatẽ reqſitã tã a iure ꝗ̃ a ſtatuto interueniſſe ſaluo aliqbus caſibus vt ꝺ p eũ, cui ẽt adde inqʒtũ dr ꝙ capelia ꝑſumat ꝯſtrũcis cõſenſu epi ꝙ voluit Fed. ꝺ ſe. ꝯſi. cxxx. ⁊ an patientia decẽnij faciat ꝑſumi voluntatẽ, vide Rap. cu. ꝯſi. lxxiij. ⁊ ꝙ voluit Ro. ꝯſi. ccccxvij. ꝙ ſicut decẽnio ꝑſumit dimiſſio inter lr̃es q vixerit ſepatim ita ⁊ decẽnio ꝑſumit interata ſocietas ſi viciſſiʒ oia cõicent ⁊ fac̃ text. ſin. iũcta gl. i ꝟbo vĩuras, in. l. vir vxori ff. de do. iter vi. ⁊ vx. p quẽ ꝯcludit ro. ꝯ. 417. ꝙ ſi maritꝰ toto tpe mr̃imõij nõ petij vſuras dotis ꝙ vr̃ illas remiſiſſe. ꝰ ¶ Tñ iõ Iaſ. h ⁊ i. l. ſi certis annis i. ij. col. ⁊ ſe. C. ꝺ pa. ⁊ ꝯ ſe ll. i. c. alteriꝰ, ꝺ teſt. i ij. co. ⁊ ſe. ⁊ i. c. illõ, i. iiij. co. ꝺ p̃ſum. ⁊ in c. q ꝯ, i. xij. co. ꝺ pba. ⁊ i. c. iʒ. el. i. m. v. col. ꝺ accu. Tho.
b ¶ Sõnianit dic ꝙ opi. ang. tʒ rapb. cu. ꝯſ. cvj. ſʒ. d. Iaſ ꝙ ꝯſiliũ ẽſʒ meũ lxxiiij. ⁊ cũ iſta op. trãſit nicẽs illã veriſſimã p q̃ tñ adõ ꝙ idẽ tʒ ang. ꝯſ. cxvj. lʒ eo xauctias ſit magna tñ a cõi ſniã nõ vr̃ recedẽdũ ꝙ ſeqtur in. ro. ꝯſ. cccc xij. ſni. ꝯſ. lxxv. voluit pe. ꝺ ancha. ꝯ. ccliij. circa pnc. nec vr̃r obſtare q̃ ſcriſit rapba. cu. d. ꝯ. qꝛ in filio nõ firmat pedes i pr̃e aũt ſupquo ipſe ꝯſuluit dr ẽẽ indubitatʒ vt ignorãte filio poſſit hẽditatẽ in qua filius eſt inſtitutus adire rõnibus de quibus ibi p eum, nec ſilr vr̃ obſtare ꝙ dr. d. Iaſ. ꝙ pr̃ eſt legitimus adminiſtrator ⁊ fruſtratorium h eſſet ſi filius patre ignorãte poſſet hẽdita. adire qꝛ imo erit fruſtra, qꝛ põt pater ratificare adiſionem, preterea nõ vĩr bona argumẽta de ſtatuto diſponente mulierem nõ poſſe ꝯbere ſine ꝯſenſu cõſanguineorũ vt ſi mulier poſſit illis reqſitis non cõſentientibus non tñ ipſis ignorantibus, qꝛ lʒ mulier cõſanguineis reqſitis, ⁊ recuſantibus videat ꝯbere ipſis inuitis, tñ qꝛ iudex de cã recuſationis cõſenſus cognoſcit an ſit iniuſta vr̃ talis cauſe cognitio ſubrogata loco cõſenſus cõſanguineorũ vñ ſi mulier non põt niſi cõſanguineis vel iudice loco ipſoꝝ ꝺ cã ꝯdictionis cognoſcẽtibus ꝯbẽ multominus illis ignorãtibus, ⁊ ꝙ mulier exiſtẽte dicto ſtatuto non poſſit ꝯbere niſi ꝑus iudex de cã ꝯdictionis cognouerit, voluit bar. in. d. ꝯ. ſi eo aia ipe. And. ro. cõſi. xxxv. Abb conſi. lxvj preterea diuerſa eſt rõ ꝙ mulier non poſſit ꝯbere cõſanguineis ignorãtibus a rõne ꝙ filius poſſit adire patre ignorãte vnde ex diuerſis nõ inferẽ hec collationis cã, me correctione cuiuſlibet melius ſentientis ſubyciens.

a tiam lapſis nõ operat ꝑpter ratihabitionẽ, ſʒ facit ꝑſumiꝰ volũtatem patris a principio interceſſiſſe, per. d. l. ſi filius, ⁊. d. l. q in aliena, ver. ſed ſi non adierit, ⁊ hoc ibi firmat Bart. ⁊ Bal. ⁊ etiam hoc tenent Cy. Bar. Ang. Saly. Fulg. ⁊ Ro. h. Sʒ Bal. hic ſequitur Iaco. baldui. qui tʒ contrarium, qꝛ allegata per gl. loquuntur in preſumendo preceſſiſſe iuſſum ad adeundam hereditatem, ⁊ facultas adeundi ibi durabat per totum ſi ind longum tempus, qꝛ durat. xxx. an. l. ʒ, cũ ibi no. J. de iure ꝺ liberan. ſed in caſu noſtro ſecus, qꝛ ante finem. x. annorũ reperitur eſſe lapſum tempus anni vel centum dierum poſt ꝗ̃ non poteſt amplius ratificare per. l. ſi. ff. quis or. ⁊ cum ius bo. poſ. non reſpiciat amplius patrem iam excluſum, ſed aliũ nõ poteſt induci fictio precedentis conſenſus vel ratihabitio in preiudicium alterius. l. ſi indebitum. ꝯ. ſi. cum glo. ⁊ ibi Bar. ff. rem ratam hab. ⁊. l. ſi patrem. ꝯ. ſi. ff. quemadmo. ſer. amit. iũcta. l. ſeruum filij. ꝯ. i. de leg. i. facit. l. potior, in princ. ff. qui po. in pigno. hab. ⁊ Pau. de caſt. hic allegando gl. in. d. l. ſi indebitum dicit ꝙ opi. glo. hic videtur dubia ſibi. Ego ſuſtinendo opin. cõem dico ꝙ gl. in. d. l. ſi indebitum, cum allegatis loquuntur in ratiha. ⁊ fictione que ſuper certo fingit. ſ. ratificationem interueniſſe a principio quam conſtat a principio non interueniſſe. Unde iſta fictio non dʒ fieri in preiudicium iuris queſiti alteri. Sed queſtio noſtra loquitur in preſumptione que eſt ſup dubio vt dixit gl. not. in. l. i. ꝯ. accedit, in ver. preſumatur C. de b rei vxo. ac. vt in terminis noſtris dicit Bar. in. d. l. ſi filius, ⁊ probatur in. d. l. qui in aliena, in ver. credendus ꝙ verbũ denotat preſumptionem in caſu dubio. l. i. ꝯ. finan. em, ⁊ ibi not. Ang. ⁊ Mod. ff. de here. inſti. c. in literis, ⁊. c. pe. de preſum. vnde ſi preſumit a principio interueniſſe conſenſum ꝑꝑ longã patientiam ſicut in. d. l. ſi filius preſumit ab initio interueniſſe iuſſum qui dʒ precedere, ſequitur ergo ꝙ cum in dubio ita preſumatur non poteſt dici bon. poſſ. vnꝗ̃ alteri fuiſſe delatam, ⁊ iſta opi. vr̃ ẽt hodie eſſe minus dubia cũ hodie petitio bo. poſ. facta a ſolo filio habeat effectũ p. l. ſi. in pñ. de bo. q̃ li. vñ tunc nõ hʒ locũ. d. l. bonoꝝ, cũ ſi. q̃ locũ hʒ qñ petitio fuit inanis, vt h p Ia. bu. ⁊ Frã. tig. ⁊ bar. q̃ no ꝑ ſimulatione. d. l. bonoꝝ. Et alias limitationes ad illã. l. vide p ang. in. d. l. ſi is q p em. ⁊ ibi p Io. ꝺ imo. in. xvij. co. ff. de vſuc. ⁊ p Bal. in. l. iabeo. ff. de in-
16 rem. ⁊ ang. ⁊ Pau. ꝺ ca. in. d. l. bonoꝝ. ¶ † Inea. ibi ergo eo ignorante ⁊c. qꝛ tex. h clare dr ꝙ ignorãte pr̃e põt peti p filiũ bo. poſſ. iõ intellige gl. velle ꝙ lʒ iſto tpe, ⁊ tpe iſtoꝝ ho po. petita p filiũ pr̃e ignorãte nõ hr̃et effectũ añ ratificationẽ patris d. l. ſi. ff. q̃s or. tñ hodie añ ratificationẽ hʒ effectũ, ⁊ lʒ doct. hic cõiter tñ ſeãt cũ gl. in quantũ gl. vult ꝙ hodie ẽt ignorãte pr̃e ſolus filius poteſt efficaciter adire, ⁊ bo. poſſ. agnoſcere, tñ ange. hic ꝯtrium tenuit qꝛ. d. l. ſi. ꝯ. ſinaũt patre recuſante. J. de bo. que lib. venit ad correctionem iuris antiqui volentis indiſtincte iuſſum patris debere precedere, ⁊ corrigit ſolum in caſu. ſ. qñ pater recuſat, cum ergo pr̃ ignorat, ⁊ non reqrit an velit contrauenire non inuenitur correctum ius antiquũ ergo remanet immutatum. l. precimus J. ꝺ ap. nec ex identitate vel maioritate rõnis dʒ induci correctio, per. d. l. precipimus, ⁊ pʒ ex no. in auc. quas actiones C. de ſac. ſan. ecc. preterea ſm eũ non ceſſat omnis rõ ꝑꝑ ꝗ̃ ius antiquum voluit ꝙ deberet interuenire iuſſus patris, nam inter alias rationes quas hic requirebatur poterat reddi iſta rõ vʒ ꝙ integrabatur per iuſſum patris perſona filij qui ad actum aditionis non erat integra perſona, ſed nõ reperitur integra perſona filij qñ pr̃ ergo ⁊c. ⁊ ſʒ Ang. nõ eſt vera rõ huius gl. ſ. ſi poteſt agnoſci patre inuito ergo eo ignorante, qꝛ multa fieri poſſunt nobis inuitis que non poſſunt nobis ignorantibus pʒ in. l. ſi in tres. ff. de arb. ⁊. l. duo ex tribus, cum ſi. ff. de re iu. ⁊ pʒ in iudicijs, qꝛ ſnia lata in inuitũ vʒ, ſʒ nõ ꝯ ignorantem non vocatum. l. ea que. J. q̃ñ ⁊ qñ iu. non diſcedo a cõi opi. ꝙ ẽtiʒ gl. in. l. ſi. ff. quis or. ⁊ Bar. in. d. ꝯ. iuſſuʒ. dy. ⁊ Ang. in. d. l. filio herede. ff. de leg. i. ⁊ Bar. in. l. ſi. in princ. J. de bo. que lib. per rationem gl. fundatam in. d. l. qui põt inuitis, nam illa regula iuris antiqui ſeruari dʒ etiam in correctorijs, qꝛ appelletur extenſio paſſiua, vt Bart declarat in. l. ij. ff. de leg. i. ⁊ in. l. ſi quis ſeruo. J. de fur. per not. per gl. ibi ad ſi. ⁊ in l. ꝙ vero. ff. de leg. preterea hodie ceſſat rõ ꝑꝑ ꝗ̃ olim requirebat iuſſus patris. ſ. qꝛ pr̃i totũ acquirebatur, ⁊ nihil filio, ⁊ pater obligabat oneribus hereditarijs, ita hr̃ in. d. l. qui in aliena in prin. Sed cum hodie filio acquiratur dicitur hr̃e integram perſonam. d. l. cum non ſolum, ⁊ pʒ ex multis rõibus quas ponit Bar. in. d. ꝯ. neceſſitatem, ⁊ ſic correcta rõne le intelligitur ꝙ lex ſit correcta, vt ꝑbatur ex no. per glo. repu. ſingu. in. l. i. in prin. in ver. prudentia, ⁊ ibi Bar. ff. de leg. iu. nec etiam ob. d. l. duo ex tribus, qꝛ ibi ſi illo abſente ⁊ ignorante illi duo iudicare potuiſſent excluſiſſent eum a ſuo officio iudicandi, item potuiſſet ibi fieri preiudicium alicui ex litigatoribus, qñ ille tertius abſens ſi fuiſſet vocatus, ⁊ certioratus potuiſſet illos, duos trahere in ſuam ſententiam iuſtiorem, vt. d. l. ſi in tres, ſʒ in caſu noſtro lʒ filius ignorante patre adeat nihil diminuit de iure patris cui ſaluus manet vſuſfructus ſi aditionem ratificauit, ⁊ ideo non immerito Pau. de ca. in. d. l. ſi. C. de bo. que lib
b be. dixit ꝙ Ang. hic ſomniauit. Et vide ẽt Bar. in. d. l. q poteſt inuitio, ⁊ quod no. gl. ſi. in. l. heredi. cum poſthumo. ff. de acqui. here. ⁊ per Rapb. in. d. l. qui in aliena, in prin. vbi p dictas rationes alle. per Ang. hic pungit ꝯ rõnem glo. tñ dicit ꝙ qꝛ opi. gl. eſt cõis non eſt recedendum ab ea. Et aduerte inquantum gl. hic, ⁊ doc. cõiter ſentiũt ꝙ diſpõ. l. ſi. de bon. que li. hodie innouat aliquid circa hereditatem adeundam vel repudiandam per filium hʒ etiam locum circa bo. po. agnoſcendam vel repudiandam per filium, qꝛ dicit Saly. hoc nõ videderi verum, qꝛ diſpõ illius legis que correctoria eſt loquit in aditione hereditatis, ⁊ ſic in beneficio iuris ciuilis, ſed bo. po. eſt beneficium iuris pretorij quo caſu dʒ ſeruari diſpoſitio iuris pretorij ⁊ non ciuilis, ⁊ dicit hoc non eſſe tactum ab aliquo ⁊ cogitandum relinquit. Puto ꝙ diſpoſitio illius legis habeat locum ẽt in bo. poſſ. de iure pretorio vt ſentit gl. et doc. h, ⁊ ꝑbatur in. d. l. ſi. ꝯ. pe. ad fin. vbi dum dicit alijs cauſis quas ſupra enumerauimus ſimilibuſqʒ ⁊c. vbi dicta in. l. illa in hereditatis aditione, et legato extendũtur ad caſus ſimiles. ſ. ad bono. poſſ. de iure pretorio, et ſic agnitioni hr̃ditatis ꝺ iure ciuili. l. ij. ff. ⁊. l. i. et. ij. ff. de bo. poſſ. here. pe. et i. l. i. in prin. initio. ꝯ. bonorum, cum ibi no. p Bar. ff. ad tre. Bene fatendũ eſt ꝙ lʒ filius repudiat bo. poſſ. de iure pretorio ꝑꝑ hoc non admittitur hodie pater ad hereditatẽ ſi filius poſtea vellet adire de iure ciuili, qꝛ repudians bono. poſſ. de iure pretorio nõ impeditur adire hereditatem de iure ciuili. l. iurm. J. de iure ꝺ lib. verũ eſt tñ ſi filius ſimplr repudiat videtur excluſus ab oĩ iure, vt eſt glo. no. in. l. i. ꝯ. ſed ſi videndũ. ff. de ſucc. edic. ꝺ qua
17 vide per Bal. in. l. i. J. ui. pxi. ¶ † In gl. ſi. ibi ex quocũqʒ capite. Nam debes ſcire ꝙ quantũ ad propoſitũ pretor ſecit tria capitula bo. poſſ. Et bo. poſſ. ex primo capite datur liberis in hereditate pr̃is que appellatur bo. poſſ. vnde liberi a q̃ ſi filiꝰ fuit excluſus, qꝛ infra annũ nõ petijt deferẽ ſibi bo. po. Et ſecũdo capite que appellatur vñ legitimi q̃ agnatis cõcedit eo qꝛ a lege ciuili admittebantur excluſis cognatis, vt p totũ ti. vnde legi. ⁊. l. i. in prin. ff. vñ cogna. Et ſic agnati dñr legitimi ſucceſſores, qꝛ a lege ciuili vocati et ſit, vñ cũ filius dicat agnatus patri. l. ſi filius. ff. de ſuis ⁊ leg. ideo deferẽ ſibi bo. poſ. vnde legitimi, ⁊ ſi eam nõ petierit J annũ deferẽ ſibi bon. poſ. ex tertio capite. l. vnde cognati, qꝛ filius ẽt pr̃i cognatus eſt. Nam quilibet agnatus eſt cognatus non econtra. l. inter agnatos. ff. vnde leg. ⁊ ita intelligitur. ꝯ. ſed videndum, alle. in glo. ⁊ facit ad illud qõ ſing, dicit bal. in rub. extra de pleri. in. v. col. ſ. ꝙ lʒ filius ẽt ſuus heres nõ poſſit vſucapere vel ꝑſcribere ei. pro herede, vt. l. nihil C. ꝺ he. l. ij. ꝯ. filiu. ff. e. ti. tñ fallit ſi filiꝰ veniat ex capite agnatoꝝ, ⁊ ita poſſideat, ⁊ dr nõ eſſe tactũ ab alio, facit qõ ſing. no. idẽ Bal. in. l. ʒ, iu. ug. q. i ſi. J. de iure deli. ⁊ in l. ſi eman-

l. ſi emancipati, in. iij. col. C. de coll. ⁊ dixi poſt Bald. in. d. rub.
28 ⁊ q̄ iuſ dicam in. d. l. ſi em[an]cipati. ¶ † ſin ead. ibi §. ſi arro
gato, not. ex. glo. quod hodie in profecticijs nihil eſt innouatū
a ideo ſi filius eſt inſtitutus contemplatione a patris requiritur
ēt hodie φ precedat iuſſ[u]s in adeundo, ⁊ iſtam glo. ſequitur.
Bar. ⁊ doc. hic. ſed Cy. ⁊ Bar. in. d. ſi. §. ſimiliq[ue] modo. C. de
bo. que li. tenent ɔ̄trium dicentes φ imo hodie ſi pater ɔ̄dice-
ret filio volenti adire hereditatē profecticiā poterit filius ſo-
lus adire, ⁊ acquireretur filio per illum §. ſimiliq[ue] modo, indu
cendo vt ibi per eos idem tenet Pau. de ca. in. d. l. ſi. in prin.
Sʒ Jo. de imo. in. d. §. iuſſum, ⁊ ro. in. l. his qui heres §. ſi. eo.
ti. faciunt mentionem de iſta contrarietate Bar. ⁊ reprobant
illā opi. q̄ ponit bar. in. d. §. ſimiliq[ue] mō, ⁊ tenent opi. quam 1ʒ
Bar. hic, ⁊ in. §. iuſſum, ⁊ in. d. §. fi. q[uia] in correctorijs non dʒ
fieri extenſio ex idētitate rationis, vt dictum eſt, ⁊ ſic puto ve
riorem eſſe opi. gl. noſtre hic quam etiam tenuit glo. in. d. l. fi.
ff. quis or. ⁊ in. d. §. iuſſum, ⁊ in. d. l. his qui heres. §. fin. ⁊ in. l.
ij. de repu. hē. poſ. ⁊ pro hoc facit quod not. Jac. de raue. Cy.
Ray. Bal. ⁊ Saly. in. d. l. fi. in prin. de bo. que lib. vbi conclu
dunt φ in hereditate relicta filio contemplatione patris ſi fi-
lius recuſet adire non poteſt ex perſona propria pater adire lʒ
hodie in aduenticijs poſſet, vnde ſm eos ſoli[us] remanet patri in
d. caſu. ſ. in hereditate profectitia poteſtas cogendi filiū iuſſu
ſuo adire ſicut olim poterat. l. cum aliquis. C. de iure delib. ⁊ l.
j. poſt prin. ff. ſi quis omiſ. cā teſta. ⁊ no. Bar. in d. l. j. §. iuſſuʒ.
¶ Nec predictis ob. iſte tex. in. d. §. ſimiliq[ue] mō inducendo,
vt per bar. q[uia] ille tex. loquitur in caſtrenſibus, vnde ex idētita
te rationis non debet fieri extenſio ad profecticia, q[uia] inducere
tur correctio iuris antiqui. ⁊ iſtam opi. etiam ſequitur Ful. in
d. §. ſimiliq[ue] modo, vbi reprehendit opi. q̄ tenet Bar. ibi, idē
etiam tenet Pau. de ca. in. d. §. iuſſum, licet dixerit contra in
d. l. cum non ſolum, in prin. Poteſt etiam reſponderi ad. d. §.
ſimiliq[ue] modo, quod ibi in caſtrenſibus lex fauet patri cui pre
iudicauerat fauore militie, vt eo pater nihil iuris haberet ɔ̄tra
regulas iuris communis que ratio ceſſat in profecticia.
29 ¶ † In eadē in ſi Bar. ⁊ cōiter doctu. tranſeunt cum hac ra
tione differentie, ſed vide plenius per eum in. d. l. qui in aliena
in prin. ⁊ in. p. l. ſeruo inuito, in prin. vbi aliter loquitur facien
do equiparationem de aditione hereditatis ad votū que equi
paratio non procedit, vt. ſ. dixi, ⁊ propterea reprehenditur per
Im. in. d. l. ſeruo inuito, ⁊ ibi ponit ipſe aliam rationem dif-
ferentie que fuit originaliter Bal. in. d. l. qui in aliena, ⁊ quia
magis ſubtilis eſt quam vtilis, ideo non ſcribam ſuper hoc, et
fortis ſuſtineri poteſt opin. gl. hic defendendo eam, vt hic per
Barto. ⁊ de hoc vide etiaʒ aliquid per eum in. d. l. iij. §. acqui
rere. ff. eodem.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſ. quæ defertur tranſuerſali infra centum dies pe
ti debet.
2 Coniunctus an & quando præſumatur ſcire facta coniuncti.
3 Tempus bonorum poſſeſſionis petendæ non currit niſi ſcienti.
4 Bonorum poſſeſſio carboniana non tribuit ius.

1 SI bonorum. † Bonorum poſ. q̄ de
fertur trāſuerſali infra
2 centum dies debet peti. h. d. ¶ In tex. ibi, ſciuiſſē
quod in dubio preſumitur ſm Franc. tigri. hic, q[uia]
b coniunctus preſumitur ſcire facta coniuncti b. l. octaui. ff. vnde
co. l. de tutela. C. de i inte. reſt. mi. niſi ex coniecturis aliud ap
pareret ſm eum, ⁊ idē Ray. in. l. cum antigoribus. C. de iure d.
li. ⁊ bar. in. l. his pōt, in. xi. col. ff. de acq. he. vbi tradidit practi
cā pbandi ignorantiā, ad qd̄ ē. vide no. p Bal. ⁊ Ang. ⁊ imo.
in. l. titius §. i. ff. de lib. ⁊ poſt. p illū tex. ⁊ Ang. in. l. tres fratres,
in. j. col. ff. de pac. ⁊ hoc pcedit in bo. poſ. ab inte. Sʒ aliud eſt
ex teſtō. q[uia] coniunctus non pſumitur habere noticiā teſti con
diti a coniuncto. l. qm̄ ſororem, ſm bal. ibi C. de iure deli. Nec
iſto caſu loquit̄ tex. in. d. l. octaui, cū ſi. ⁊ voluit bar. i. l. q duos
in prin. ff. de re. dub. ver. q̄ro dixi φ opʒ ⁊c. ⁊ eſt de mente eiuſ
dem Bar. in. d. l. his pōt, maxime in pe. col. verſi. v. dicit ⁊c.
duʒ vult φ conſanguinei debent interrogare alios, bene facit
φ not. Bal. i. l. j. ad ſi. C. de colli. deleg. lʒ in hoc Ray. i. d. l. cū
antigoribus, aliter ſentiat. Sʒ plus plʒ precedens opi. per pdi
cta, licet tex. in. d. l. qm̄ ſororē, nō multum ſtringat, q[uia] vt dice-
bat Ray. nō dʒ ibi φ preſumat̄ ignorare, ſed narrat id φ d ſcō
3 contigit. ſ. ignorantia vt dixi in d. l. ticius. §. j. ¶ † Et ex eo φ
hic dicitur tempus nō currere niſi ſcienti reſultat vtilitas ex bo.
poſ. que non reſultat ex aditione hereditatis de iure ciuili, vt
late proſequitur Bal. in rub. C. e. ⁊ in. vj. q. ⁊ in. l. licet. C. de iu.
delib. ⁊ Pau. de ca. in. l. certum. C. vñ leg. ⁊ in. l. quādiu. C. e. ti.
⁊ in. l. ſi ſuus qui in preſtāte. ff. de lib. ⁊ poſt. ⁊ Fulg. in. l. ſi. C. eo.
⁊ rupb. cu. ⁊ Ro. in. l. quamdiu, in. i. C. de acqui. here. Et circa
hanc ſcien. iam ab vna incipit currere tempus, vide etiaʒ φ hē
4 in. l. quamdiu, ⁊ quod ibi dicetur. C. eo. ¶ † In gl ibi habet an-
num ⁊c. an hoc ſit verum in bo. poſ. que non tribuit ius vt eſt
bon. poſ. carboniana dic quod ſic, vt. l. iij. alias. iiij §. hoc autē
⁊. §. fi. ff. de car. edic. quod intellige vt ibi, ⁊ no. gl. in. l. fina. C. de
car. edic. ⁊ idem erit in bon. poſ. que datur ventris nomine de
qua C. e. ff. de ven. in poſ. mit. ⁊ in bon. poſ. cauſa litis ordinan-
de de qua in. l. papi. §. j. ff. de inof. teſt. q[uia] ille tales bo. poſ intro
ducte ſunt fauore liberorum vnde quamuis ius non tribuant tñ
anno durare debent per ea que hic notantur, ita inquit Bal.
in. l. certum, verſi quo ad quartum. C. vnde legitimi quod eſt no
tandum, ⁊ vide etiam eum ibi in pen. col. ⁊ per Joan. fab. in. §.
fina. inſti. eod.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſ per tutorem nomine infantis agnita etiam per-
fectè acquiritur, & ideo ad eius hæredes tranſmittitur.
2 Bonorum poſſeſſio infanti delata ſi fuit agnita per tutorē uel
quemcunq[ue] alium noīe infantis coram iudice uolente & ſci-
ente incontinenti acquiritur infanti non expectata eius rati-
habitione.
3 Hæreditas quando eſt delata furioſo uel filio furioſi uel ſeruo
quid iuris.
4 Bonorum poſ. delata furioſo, uel ſeruo, aut infanti quid iuris.

1 INfantis. † Bonorum poſſeſ. per tutorē
nomine infantis agnita etiam p
2 fecte acquiritur, ⁊ ideo ad eius heredes tranſmitti
tur. h. d. ¶ † In glo. i. per tutoreʒ, dic imo ⁊ p quē
cunq[ue] alium fuerit agnita bon. poſ. nomine infantis coram iu-
dice volente ⁊ ſciente acquiſita erit bo. poſ. incontinenti infan-
ti nulla expectata eius ratihabitione, vt eſt tex. not. in. l. pen. ⁊
⁊ ibi not. ff. eod. Quod remedium non reperitur in acqui. here.
de iure ciuili nomine pupilli vel infantis vel abſentis ſm bal.
in rub. in. vj. q. C. eo. ⁊ per Pau. de caſt. in. l. ſi. C. vnde legi. φ
eſt notandū pro pupillo vel infante qui eſſent in periculo mor
tis, ⁊ tutorem non haberent, ⁊ ſic eſſet periculum quod ſi ſtatiʒ
c decederent hereditate non adita non tranſmitterent c. iuxta. l.
ſi infanti. C. de iure deliberan. Et idem vult Ange. ⁊ Pau. de
caſt. in. l. ſi. C. vnde leg. licet Sal. hic inaduertenter loquut[us] di
xerit quod requiritur ratihabitionem interuenire infra tem-
pus bono. poſ. petende. l. bonorū. ff. rem ra. habe. Sed dic φ
3 ille loquitur in maiore. ¶ † In glo. ij. ibi. l. antiſtius dic quod
ibi non erat hereditas furioſo delata immediate, quia inſtitu-
tus erat filius vel ſeruus furioſi quo caſu hereditas bene pōt
efficaciter ⁊ irreuocabiliter acquiri furioſo, ſi ſeruus vel filius
adeat cum auctoritate curatoris furioſi. Sed quando delata ē
hereditas immediate furioſo, tunc habet locum. l. ſi. C. de cu.
furio. hic alleg. in. gl. ⁊ ita etiam intelligit Saly. Fulg. ⁊ Ro.
hic. Ad φ vide not. p gl. in. l. ſi. §. talis. C. de cur. furio. ¶ In
ea. in ſi. hec opi. gl. cōiter tenetur, ⁊ non ob. iura. primo alle.
4 q[uia] nō loquunt̄ in hēditate infanti delata ſed furioſo. ¶ † Que
autem inter eis ſit ratio diuerſitatis vide per Bar. in. l. i. in ſi.
a ff. de bo. poſ. infan. ⁊ furio. dela. ⁊ Cy. Bar. ⁊ alios in. l. ſi in-
b fanti, alle. in. gl. in quibus tractat Bar. ea que tractat Bald.
hic, ⁊ in oibus teneo opi. Bar. cū qua videtur cōcordare bal.
⁊ Ful. hic, lʒ ipſe Bal. in. d. l. ſi infanti, in. vij opp. ⁊ ēt Saly.
ibi, ⁊ ang. ⁊ ro. hic rōnibus vt mihi videtur ſatis fragilibus in
aliquibus diſcrepent a bar. dicetur ēt fortaſſe in. d. l. ſi infanti,
⁊ de hac gl. vide per Bald. etiam in. l. apud hoſtes, in. ij. col. C.
de ſuis ⁊ leg. vbi alle. eam.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſſeſſio etiam liberis competens ſi non fuerit peti
tantum tranſmittitur ad hæredes.
2 Bonorum poſſeſſio an poſſit peti per hæredem ſcriptum pen-
dente dubio de natiuitate poſthumi.
3 Bonorum poſſeſſio non agnita in hæreditate aſcēdentiū tranſ-

a ¶ Pſis. vi
de rap. cu. q. C.
all. lxxiij. ⁊ ibi
us dēat prece-
dere iuſſus pa
tris.
b ¶ Cōiuncti
vide in. l. j. ff. ſi
cer. pe. vbi po
nitur.
c ¶ Tranſmit
tere. vide Ful.
q. lxxiiij. inci.
infans q̄dā vi-
d ⁊ i. d. l. ſi if ā
ti, in apoſt. ⁊ vi
de eundē alex.
in ɔ̄ſi. cxiiij. co
lū. j. circa fin. ⁊
ibi plura añq̄ʒ
infans trāſmit
tat hēditatē ñ
aditā in. ij. vo.
⁊ vide Fr. are.
in. l. lucius ti-
cius, col. j. ff. d
vu. ⁊ pu. vbi dē
eādem opi. eē φ
trāſmittitur ex
capite ſitatis
Fran.

miſſitur ad liberos illius cui delaeta erat bono.poſ.ſicut traſ-
mittitur facultas adeundi de iure ciuili.
4 Bonorum poſſeſſio non agnita, an & quando tranſmittatur
ad hæredes.
5 Prouiſio iuris cõis in caſu uero extẽdiť ad caſum fictum.
6 Bonorum poſ. & hæreditas in quibus caſibus æquiparentur.
7 Ius petendi poſſeſſionis bonorum quanto tempore duret, &
quando ſit tranſmiſſibile.

a ℭ Addita, adde in eũdem alex. in conſi.lxiii.in.v.vo.pri. Franc.cur.

a ℭ Addõ ꝛ vide barto.ſoc.in ↄſ.i.in.ii.vo.in ci.pulchra,l.v.co.ꝛ an trãſmittat ius petendi ſupplemẽtũ legitimum, vide Iaſ.h,ꝛ Pe.cor.in.l.ſi fratria,l.vi.ꝛ.vij.col.ſ.ñ col.ꝛ alexã.de Imo.in ↄſi.xciiij.in.ij.vo.incipit aſt ↄſultus in.v.co lum. Th.

b ℭ Pariſica tũ.ad le in.ro. ↄſi.clxi. Pa. de ca.ↄſil.cclxvij.in ſcdo impreſſis.

c ℭ Ante ap. tab. Vide late ang.ad nuã.h⁹ l.in ↄſi.lxxxiij.ꝛ in quãt.ñ.v.Ia,h p⁹ an bñficio reſtõ.in integ. trãſmittať, vidẽ frã de are.ↄſi.clxxi.ro.fin.ſuis ſo.iij.ꝛ inq̃t nũ ponit an poſ. ſtatutaria tranſmittať, vide frã ciſ.de are.ↄſil.clxix.

d ℭ Cõſ opin. adde p cõi facere gl i.l.ſi.i ꝟ.lito, an fin.ſ.de edi.ed.adri.tol.vbi illã legẽ loq̃ntẽ i hr̃ede vnir hr̃e locũ ẽt in bo.po. ꝛ vide tex.in.l.ſi plurib,ꝛ in.l.ſi ex ſemiſſe,de acq.he.ꝛ in delictis ſtatibus ar gnif ſen infert de hereditate ad bo.po. Frã.

Mancipata. † Bonorum poſ. ẽt ſi liberis competens ſi nõ fuerit petita non tranſmittitur ad heredes.d b.

ℭ In tex.ibi ſ annuꝫ ſi intelligas ꝙ lapſus eſſet an nus tempore quo deceſſit iſte caſus eſſet indubitabilis. Nã hic non propter mortem impediretur tranſmiſſio ad heredes, ſed propter lapſum temporis vnde poteſt intelligi ꝙ nondum lapſus erat annus ex toto quando deceſſit, ꝛ ad id quod dicitur ſ tempore anni, adde que dicta fuerunt in l.ij.ſ.eod. ℭ † In glo. ij.ibi.l.illud ꝛc.ratio illius fallentie fuit, quia pendente dubio an naſceretur poſthumus preter ſuus cui nato competit bonorũ 5 poſſeſſio.contra tab.non poterat interim peti per heredem ſcriptum bonorum poſſeſſio.ſecundum tabu.l.equiſſimum in principio.ꝛ ſ.primo.ff.de bono.poſſeſſio.ſecundum tabul.ꝛ.l.vẽire, ꝛ ibi plene.ff.de acquiren.heredi. Vbi etiam habetur ꝙ talis ca b ſu ꝙ filius inſtitutus etiam fuiſſet in poteſtate nõ poſſet aliquo modo adire, ꝛ licet talis filius inſtitutus potuiſſet interim petere bonorum poſſeſſio.contra tab.ob preteritionem poſthumi.l. ſi poſt mortem ſ.hi qui.ff.de bonorum poſſeſſio.contra tab.tamen quia voluit deferre honorem teſtamẽto, ꝛ expectare an naſceretur poſthumus viuus vel non vt ſic eo non nato acciperet inſtitutus bonorum poſ.ſecundum tab.ideo lex ſibi prouidit vt ſi inſtitutus interim decederet tranſmittitur bono.poſ.non agnita ad heredes ℭ In ea.ibi.l.i. Iac.de ra. Pet.ꝛ Cy. Rayn. 3 Iac.bu.ꝛ Bar.hic,ꝛ Cy.in.d.l.i.de his qui ante aper.tab.tenent ꝙ bono.poſſeſ.non agnita in heredi tate aſcendentium trãſ c mittatur ad liberos illius cui delata erat bono.poſſeſſio.ſicut trãſmittitur facultas adeundi de iure ciuili,per.d.l.i.quia eadem eſt ratio vtroꝗ caſu,ideo dꝫ eſſe idem ius.l.illud,cũ vulga.ff.ad.l.aquil. Pro hoc alleꝫ.hic Fulg.qui iſtam partem tenet ꝙ illa.l.i.loquitur in heredi tate cuius appellatione videtur etiam comprehendi bono.poſ l.fina.ſ.e.l.hereditatis.in.ij. ff.de ve bo.ſigni. Idem tꝫ Pau.de ca.hic,quia cũ ſit iunctũ ius pe.endi bonorũm poſſeſſio.cum iure adeundi debet ſecum admitti,arg.l.qui patri.ff.de acqui.heredita.vbi ius ſubſtitutionis iunctum cum iure accreſcendi tranſmittitur ſecum licet alias ius ſubſtitutionis ſeparatum non tranſmitteretur. Hec tamen vltima ratio non vꝫ quo ad iſtam glo.cum tex.qui loquitur in filia emancipata cui denegabatur iſto tempore ſucceſſio de iure ciuili,vt in.ſ.emancipati,inſti.de here.que ab inteſt.defe. Contrarium tꝫ Sal.hic quia pretor qui hoc beneficium bonorum poſſ.inuenit noluit bono.poſſ.non agnitꝫ tranſmitti.l.iij. ſ.acquirere.ff.eo.nec ius ciuile h diſponit,idẽ tenet Ro.qꝛ ratio illius.l.i.que eſt ne nepotes fraudentur hereditate ſuorum aſcendentium ceſſat hoc caſu,qꝛ non poſſunt fraudari cum poſſunt venire adeundo de iure ciuili per illam.l.ꝛ ideo cum ceſſat illa rõ ſcripta in illa.l.non debet fieri extenſio ad bono.poſ.que proprie venit appellatiõe hereditatis, vt no.in.d.l.hereditas. Pro iſta opi.poteſt adduci quod no.Cy.in.l.qui ſe.ſ.vnde li. vbi ſub dubio forte dixit ꝙ tꝫ ſuper hereditate.adeunda tranſmittatur annus liberandi ad heredes.l.cum antiquioribus.ſ.de iure delibe.non tamen tranſmittitur in bono.poſ.in qua opus ẽ 6 facto.i.agnitione iudiciali.l.ſi.ſ.eo.ꝛ pro hoc allegat in argumẽ d tum hanc.l.ꝛ.d.ſ.acquirere,ꝛ cum eo concordat Salyc.in.d. l.i.in princ.ff de teſta.milit.ꝛ Pau.de caſt.in.d.l.cum antiquioribus,tamen ipſemet Cy.in.d.l.cum antiquioribus,ꝛ etiã ſul. ibi,ꝛ in.l.iꝫ.eo.ti.tenent ꝙ immo illa.l.cum antiquioribus,habet locum in bonorum poſſeſſio.qꝛ eadem eſt ratio que eſt in hereditate.pro iſta opi. Saly.videtur facere tex.in.l.i.ſ.ibidem, ꝛ quod ibi Bar.ff.de colla.bono.ꝛ in.l.ij.ſ.expectandi.ff.d bono.poſſ.ſecundum tabu.vbi pꝫ ꝙ bono poſ.contra ta.non agnita que competebat filio in poteſtate non tranſmittitur ad heredes ſuos in hereditate patris,ꝛ tamen conſtat ꝙ hereditas paterna q̃ eſt delata filio in pṫãte trãſmittitur etiam nõ adita ad heredes ex potentia ſuitatis ſm cões concluſiones.l.ſi frater ſ.de in.deli.ꝛ plene in.d.l.vẽire,ergo apparet ꝙ in trãſmiſſione hr̃ditatis nõ adite nõ ꝓcedit arg.de hereditate ad bo.poſ.ꝛ per q̃ñs videť ꝙ facilius tranſmittatur hereditas q̃ꝫ bo.poſ. ꝛ poteſt eſſe rõ illa quam ſenſit Bar.h qꝛ bono.poſ.acqritur per modum facti extrinſeci cum exigat aditionem pretoris,ꝛ ea que facti ſunt non tranſmittuntur,ar.l.i.ſ.ſcenola.ff.ſi quis te. li.eſſe iuſ.ſue.ꝛ.l.cum heredes,in princ.ff.de acq.poſ.ꝙ clari⁹ 4 intelligetur ex ſ.dicendis. ℭ † Et ex his pꝫ hunc articu.eſſe dubium,tñ puto communem opi eſſe veram.ſ.ꝙ.l.i.de his qui ante aper.tab.locum habeat etiam in bono.poſ.non ob.ſ.alle.ꝛ iſta opi.fortificabitur ex rñſionibus ad argumenta. Nam primo non ob.rõ Saly.qꝛ q̃uis bono.poſ.ſit regulariter de iure pretorio,ꝛ prouiſio.d.l.i.ſit de iu.ci.tñ,videmus ꝙ prouiſiones inducte de iure ciuili extenduntur ex idẽtitate rationis,ad bono.poſ.pꝫ in prouiſione ſenatuſconſul.trebel.que eſt de iure ciuili,ꝛ tamen extenditur ad bono.poſ.quamuis loqueretur in herede.l.i.ſ.bonorum.ff.ad treb.ꝛ ibi Bar.pꝫ etiam in petit. heredita.que fuit inuenta de iure ciuili.l.fina in prin.C.de pe. here.ꝛ tamen extenditur ad bono.poſ.cui datur vtilis pe.hereditas.l.ij.cum glo.ſ.ff.de bo.po.her.petitio. Non ob.arg. Ro. primo qꝛ ſaltem in caſibus in quibus eſſet vtilis aut neceſſaria 5 bono.poſ.ceſſaret arg.eius. ℭ † Preterea vt dixi illa prouiſio l.i loquitur in hereditate,ꝛ eſt inducta ne liberi excludantur ab hereditate aſcendentium, dꝫ etiam extendi ad bo.poſ.vt probatur in.d ſ.bonorum,cum ſim. Pro quo ẽt facit qꝛ prouiſio iuris communis in caſu vero extenditur ad caſum fictum illi parificatum,*qñ in vtroꝗ eſt eadem rõ.c.cum dilectus,ꝛ.c.ad b audientiam,ꝛ ibi doc.de cle.non reſi.ꝛ do.Ioan.an.in.c.ſi.de ↄſue in.vi.ꝛ probant in.l.gallus.ſ.ꝛ quid ſi tñ.ff.de lib.ꝛ poſt. ꝛ ibi doc.maxime Bal.ꝛ Imo.licet ſecus ſit cum caſus fict⁹ non eſſet vero equiparatus,ꝛ ita procedit id quod no.Bar.in l.iij ſ.hec verba,cum ibi no.ſingl.ff.de nego.ge.ſed agnitio bono.poſ.equiparata eſt aditioni hereditatis,vt.l.ij.ff.eod.ergo ꝓuiſio loquens in hereditate agnoſcẽda dꝫ extendi ad bonorũ poſ.que ſaltem ficte venit appellatione hereditatis,vt eſt dictũ. Facit quod no.gl.ſing in.d.l.i.in verſi.liberos.ſ.de his qui ante aper.tab.*que tenuit ꝙ diſpoſitio illius.l.prouidens in he c reditate delata ex teſtamento extendatur ad hereditatem delatam ab inteſtato quamuncꝗ ẽt alia via poſſet eſſe conſultum liberis ne fraudarenť hr̃ditate aſcendentium,q̃tũcꝗ hereditas non adita ad eos tranſmiſſa fuiſſet,qꝛ potuiſſent venire ab inteſtato per ſucce.edic.per ea que videbimus.ſ.de ſucc.edic. facit etiam pro.d.opi.tex.in.d.l.vnica in verbo ſucceſſione.nõ ob.ẽt tex.in.d.ſ.ibidem,ad h aduerte qꝛ eſt ſubtile,ꝛ in propoſito non tangunt doc Nã aut nos loquimur in tranſmiſſione hereditatis de iure ciuili ex potentia ſuitatis,ꝛ tunc qꝛ illa tranſmiſſio fit eo,qꝛ incontinenti filio in poteſtate mortuo pṙe abſꝗ alia aditione cenſeť iam eſſe heres ipſo iure ac ſi adiuiſſet inſpecta diſpõne iuris ciuilis.l.i ſ qui ſuit in pṙiãte.ff.ſi quis omiſ.cã teſt.ꝛ.l.ſi filius qui pṙi ff.de vulg.ꝛ pup.tũ non mirũ ſi de facili talis tranſmiſſio fit,h aũt dici nõ poteſt in trãſmiſſione bo.poſ. qꝛ lex ex potẽtia ſuitatis non facit eum ipſo iure bo.po.cum in bo.po acqrenda reqrať iudicialis agnitio.l.ſi.ſ.e. Aut nos loquimur de tranſmiſſione que fit non ex potentia ſuitatis,ꝛ tũc cũ ibi trãſmittẽs non fuerit nec cenſeať fuiſſe hr̃s tranſmittit hereditatẽ tanꝗ nõ vere nec ficte aditã,ꝛ eo mõ põt trãſmitti bo. poſ. Non ob.ẽt id ꝙ no. Cy.in.d.l.q ſe pṙis,qꝛ rñde ꝙ nõ firmat,imo ꝯtrium firmauit in.d.l.cũ antiquioribus,quã ꝯtrarietati 1 gnimmo dato ꝙ verior eſſet opi.quã ponit Cyn.in.d.l.qui ſe patris,tñ illud ꝓcederet ex eo qꝛ cum.l.cum antiquorib⁹,loquitur in quacũꝗ hr̃ditate pro qua adeunda tranſmittiť ius deliberãdi.i.annũ,vt ibi prouiſio illius.l.non vꝫ poſſe conuenir iuri ſuccedendi pro bo.po.cum ius petẽdi bo.poſ.vt plurimũ non durat p annũ.l.ij.cũ ibi no.ſ.e. ℭ † Defenſata ergo cõi op.-reſtat 6 videre an procedat q̃dã no.limitatio quam circa h dedit bal.h d ſua intentione dicens ꝙ iſta concluſio procederet in trãſmiſſione fauorabili,ſecus in odioſa vt in bo.po.ꝯtab.qꝛ talis bo.po. non debet dilatari ſed coartari,qꝛ publice intereſt teſtamenta ↄſeruari,alle.no.in.l.gallus ſ.ꝙ his,in ver.vtilitatem,de lib. ꝛ poſth.cum Bal.tranſit Ful.hic per autoritatem Bal.ꝛ qꝛ ſm eum nemo contradicit ſibi ipſi. Nec obſt.ſecundum Ful.ſi dicať ꝙ querella inofficioſi teſtamenti que impugnat teſtamentum tranſmittitur ad liberos etiam ſi non ſit preparata.l.ſi quis filium,ꝛ.l.ſcimus.ſ.fina.C.de inoffi.teſtamen,quia in odioſis illud quod eſt ſtatutum ꝯ regulas iuris cõis non eſt trahendum ad alios caſus.l.quod vero.ff.de le.bene ſacit.l.ii.cum glo.de pa.qui ſi.diſtra.ꝛ.l.qdam.ff.de lib.ꝛ poſt. Accedit ꝙ trãſmiſſio iducta p.d.l.i.de his qui ante ap.tab.nõ loquitur in eo modio dato

dſo dato ꝯ teſtm̃. † Sed ꝯ iſtaꝝ limitatio. facit q2 tranſmittit ius dicendi teſtm̃ nullũ de iure ciuili ad liberos ex bñficio. d. l. j. ꝟ. de his q añ ap. tab. quã legẽ ex identitate rõnis ad iſtud reme diũ extẽdit bald. in. l. filio p̃terito. ff. de iniu. teſta. ⁊ ibi refert, ⁊ ſequit̃ Jo. de imo. ibi in pe. car. ʒ in lect. mea Bal. hoc nõ di cat, ⁊ cũ p̃ ius dicendi nullũ venit̃ ꝯ voluntatẽ teſtãtis. ℂ Sʒ ſu ſtinendo opi. bal. põt rñderi q̃ ius dicendi teſtm̃ nullũ hʒ locũ qñ teſtm̃ eſt ipſo iure nullũ vt ſi filius a p̃re vel ẽt a m̃re hodie ſit p̃teritus vel exhẽdatus ſine exp̃ſſiõe cãe. ꝟ. aliud. ⁊ ꝟ. ſi. hec obſeruata in auc. vt cũ de app. cog. ⁊ in auct. ex cã. ⁊ ibi plene no. de li. p̃te. ⁊ plene p̃ bar. in. l. j. ff. de teſta. ⁊ in. d. l. filio preterito, vñ tunc in effectu ille dr̃ trãſmittere ius adeundi hẽditatẽ ab inteſ. cũ facultate petẽdi hẽditatẽ, ⁊ allegãdi teſtm̃ nullũ, ⁊ hoc caſu p̃cedat opi. bal. l. d. l. filio p̃terito. p̃ id q̃ no. gl. in. d. l. j. in ꝟ. liberos. ſed in caſibus in q̃bus teſtm̃ nõ eẽt ip ſo iure nullũ, vt qñ filius emancipatus hodie eſſet p̃teritus cũ cauſe expreſſione, vt no. gl. ⁊ docto. in. d. auc. ex cã q2 tunc eſſet opus ꝯtabulare teſtm̃ vt p̃cedat opi. bal. hic. Et p̃dicta not. q2 vt puto non reperies hunc articulum melius declaratum.

SVMMARIVM

1 Bo po ſi nõ petit̃ intra tp̃s debitũ p̃ eũ q nõ eſt certus an ei ex teſtõ uel ab inteſtõ deferat̃ bo po nõ refert q2 ei nõ currit tp̃s.
2 Bo. po petẽdi tp̃s ſicut ſi currit ignorãti, ita nõ currit dubitãti
3 Bo. po. qui uult petere debet exprimere coram iudice ex quo capite agnoſcit.
4 Præſcriptio an & quando currat ignoranti.
5 Tempus à ſtatuto uel lege præfixum an & qñ currat ignorãti.

1 Uãdiu. † Et qui certus nõ eſt an ex teſtõ vel ab inteſt. bon. poſ. deferat̃ vel ex quo capite ſuccedere dẽat nõ currit tp̃s petẽde bo. poſ. b. d. ℂ † No. q̃ ſicut ignorãti delatã ſibi
2 eſſe hẽditatẽ nõ currit tp̃s. l. ij. ꝯ. e. ita nec dubitãti, nã dubius, a ⁊ ignorãs eq̃parant̃ . l. ij. in p̃n. ff. q̃s or. in bo. po. ⁊. l. ſi. ff. de cõdi. inde. Limitari tñ p̃t iſta. l. p̃ ea q̃ dixit bal. in. l. manifeſtiſſi mũ. ꝯ. de fur. vbi eſt ſilis text. in ꝟ. ſinaũt neſciẽs. l. niſi de facili iſte dubitãs potuiſſet certiorari, q2 tũc p̃inde ẽ ac ſi eẽt certus alie. no p̃ gl. in. l. locus. ff. de ac. poſ. pro qua allego tex. in. l. re
3 gula. ꝟ. ſed facti. ff. de iu. ⁊ fac. igno. ℂ † In tex. ibi ex quo capi te. no. q̃ ſicut ille q vult hẽditatẽ adire de iure ci. dʒ eẽ cert⁹ ex qua cã ſibi deferat̃ hẽditas alias adire nõ p̃t. l. ſi ita ad quẽ. ff. de ac. her. ita ⁊ ſi vult petere bo. po. ⁊ iſtud facit ad id de quo du bitauit Bal. in rub. ff. eo. in. iij. co. ⁊ in. l. ſi. ꝯ. eo. vbi q̃rit an tenea tur ille q vult agnoſcere bon. poſ. exp̃rimere corã iudice ex quo capite agnoſcat, ⁊ in dictis locis variat Bal. nã in rub. tʒ q̃ ſic ſed in. d. l. ſi. tʒ q̃ nõ, niſi iudex eũ de hoc interroget, iuxta no. in. l. ſolã. de teſti. Pa. de ca. ħ facit mẽtionẽ de ꝟbis Bal. in d. l. ſi. ⁊ dicit q̃ ſibi vr̃ q̃ ẽt ſi iudex īterrogauerit eũ, tñ nõ te nebit̃ exp̃mere attẽto q̃ iudex hodie nõ hʒ aliqd decernere, ſʒ ſimplex agnitio ſufficit. d. l. ſi ſed olim tp̃e quo hẽbat decerne re debebat ħ exprimi p̃ hanc lec. Poſſet ẽt vltra eũ rñderi ad iſtũ tex. q̃ hic ignorabat̃ q̃s eſſet p̃ximior vt q2 frater defuncti volens petere bo. po. vñ legi. dubitabat an extarent liberi, ⁊ ſic an alij cõpeteret bo. po. ex p̃mo capite. ſ. vnde li. merito nõ p̃t frater agnoſcere, q2 ignorat ſibi cõpetere bo. poſ. l. in bonoꝝ. ff. eo. l. cũ qdẽ. ꝟ. ſi. ff. de ac. her. Et no. gl. in. l. is p̃t. e. ti. ⁊ ſic dice ret̃ q̃ pro prima opi. approbata p̃ Bal. in. d. rub. vr̃ tex. i. l. ſi. ff. de li. ⁊ poſth. vbi filius emãcipatus cui cõpetebat bo. po. ex capite vñ lib. imitauit bo. poſ. ꝯtab. teſti. in quo fuerat exhẽda tus ⁊ alius filius in p̃tate fuerat p̃teritus, ⁊ dr̃ ibi q̃ nihil legit, ⁊ ſic nõ op̃at̃, p̃inde ac ſi agnouiſſet bo. po. vñ lib. ⁊ ſic vr̃ q̃ te nebat̃ exprimere ex quo capite alias ſi nõ tenebat̃ vr̃ q̃ exp̃ſſio inepte facta nõ debuiſſet ip̃edire vel obſtare . l. vnica. poſt p̃nc. C. de rei vxo. ac. ⁊ Inn. ſingulr̃ in. c. examinata. de iudi. ⁊ bar. ⁊ alij in. l. j. ad fi. p̃n. ff. de eden. ⁊ ibi dixi, ⁊ q̃d no. Bar. in extra uag. ad repri. in ꝟ. figura. cũ ibi no. q2 potes rñdere q̃ ibi loq̃t̃ d̃ iure antiquo q̃ regrebat̃ decretũ iudicis vt eſt dcm̃, ſecus eſt hodie, p̃ qua rñſione bñfaciũt no. p̃ bar. poſt gl. in. l. j. in ſi. ꝯ. de bo. poſ. ſm̃ tab. Non ob. ẽt rõ quã inducebat bal. in. d. rub. dũ dicit q̃ illud q̃ dʒ fieri corã iudice op3 q̃ fiat taliter q̃ iudex i telligat. l. corã cũ vulgaribus. ff. de verb. ſig. q2 põt rñderi q̃ lʒ aliqd in gñe exp̃imat̃ corã iudice df̃ ſatis p̃ eũ intelligi et quo in gñe põt intelligere. Uñ videmus q̃ p̃cedit libellus gñalis p̃ductus corã iudice. l. ſi. C. de annã. ex cep. c. ſi. de libe. obla. ⁊

per illa iura vr̃ q̃ verior ſit illa opi. que hʒ q̃ non ſit neceſſe ex
b p̃mere ex quo capite,* ⁊ p̃bat̃ in. d. l. ſi. ꝯ. eo. in ꝟbo qualiſcũq3*
c teſtatio. bñ facit. l. cũ qda. ff. de bo. poſ. ⁊. l. j. in verſ. poſſeſſionẽ agnouiſti. ꝯ. vñ leg. ⁊ q̃d ibi no. bal. ita per illũ tex. tʒ ibi expreſſe Ro. ita ẽt tʒ ipſe in rub. ꝯ. e. ⁊ Raph. cu. in. d. l. ſi. ff. de lib. ⁊ po ſthu. facit. c. dilecti. de iudi. ⁊ q̃d no. Bar. in. d. l. j. ꝟ. tit. ij. Non ob. ẽt illud q̃d no. in. d. l. ſolã. q2 alias eſt rõ in teſte q dʒ redde re rõnẽ dicti ſui per aliquẽ ex ſenſibus corporeis. l. q teſtõ. ꝟ. ſi. ⁊ ibi Bar. ff. de teſta. ⁊. l. teſtiũ. ꝯ. de teſt. ex qua rõne iudex hʒ ſe fundare in iudicãdo, ſed in caſu nr̃o iudex nõ hʒ aliqd iudicare vel diſcernere, ⁊ ad hoc ẽt vide ſin. ꝟbũ bal. in. l. qñ iudices. ꝯ.
4 de ap. ℂ † Inſup tractat hic Bal. qualiter ⁊ qñ tp̃s a lege vel
d ſtatuto p̃fixum currat ignorãti,* ⁊ cũ eo trãſit ſimplr̃ Salyc. hic, eoꝝ tñ doctrina nõ vr̃ eſſe perfecta maxime dum dñt q̃ vbi reqrit̃ negligentia non currit tp̃s ignoranti. Nam vr̃ ꝯ. l. ſi par tem. ff. quẽad. ſer. amit. ⁊ ꝯ. l. ſi. in ſi. de p̃ſcri. lon. temp. aut ẽt longiſſimi tp̃is, ⁊ tp̃s currit ignoranti, ⁊ tñ talis p̃ſcriptio eſt in ducta in odium negligẽtis l. ſi cũ glo. in verſ. ex vna parte. ⁊ ibi Bar. ꝯ. de edi. di. adri. tol. lõ percipi põt doctri. Bal. ex his q̃ ipſe not. in. c. ſi. de p̃bi. ſeu. alie. per Lotha. ⁊ per eundem in. l. genero. ⁊ q̃d ibi Bar. ff. de his q no. infa. ⁊ per Bal. in ſua diſ put. incip. ſtatuto caueť q̃ ſenerator ⁊c. in. j. col. de qua materia vide ẽt per bar. ⁊ Ang. in. l. ſi. ff. ſi q̃s teſt. lib. eſſe iuſ. fue. ⁊ in. l. annis. per illum tex. ff. de calum. in. l. quinquaginta. p̃ illũ tex. ꝯ. de excu. tut. ⁊ in. l. j. per illum tex. C. de ſtrato. lib. xij. p̃ Bar. ⁊ alios in. l. j. ꝟ. occiſorum. ff. ad ſillen. ⁊ in. l. diuus. la. ij. circa vlti. col. ff. de cuſt. reo. ⁊ in. l. ſemper. ꝟ. hoc interdictum. ff. q̃ vi aut clam. per Jo. and. in. c. cũ ſeruoꝝ. de ſer. non or. p̃ Bal. ⁊ Sal. in. l. ſi. ꝯ. de dol. per illum tex. vbi de hoc alias tetigi per Bal. in addi. Spe. inſti. de inſtru. edi. in pen. col. ⁊ in. l. id q̃d paupi bus. in. iiij. col. C. de epiſ. ⁊ cler. ⁊ in. l. ſi ideo. de his q. vt indi. ⁊ in auc. cui relictum. in. ij. col. ꝯ. de indi. vidui. tol. ⁊ in. l. vnica. in p̃n. ꝯ. de cad. tol. ⁊ in. l. captatorias. ꝯ. de teſt. mil. ⁊ aliqd per eũ in. l. proxi in ſi. ⁊ in. l. j. in. ix. q. ꝯ. de inſti. ⁊ ſubſti. ⁊ in. l. cum qui. ꝟ. in popularibus. ⁊ ibi ẽt Bar. ff. de iureiur. in ſi. ⁊ Bal. in. l. j. ꝯ. de p̃iua. carce. ⁊ in. l. j. ꝯ. de his qui latro. ⁊ in. l. j. ꝯ. de fal. mo. per Ang. in. l. ſi cum excep. ꝟ. in hoc. ff. q̃ met. cau. ⁊. ꝟ. ſi q̃s ra
5 puerit contra me. in auc. de ſan. epiſ. ℂ † Et facit ſm̃ bal. hic q̃ tp̃s a ſtatuto p̃fixum ad ponenda inſtra in memorialibus non currat ignoranti, vt hic per eum, ⁊ idem tʒ ipſe in. l. itẽ veniunt. ꝟ. cum aute. de petit. heredit. ⁊ in. l. quinquaginta. p̃allegata per illum tex. referens ita ꝯſuluiſſe Bar. ⁊ idem not. Bald. in c. lʒ. de ſup. neg. p̃la. ⁊ in. l. pe. ꝯ. de pet. l. tuto. ⁊ in. d. l. genero. Pet. de anch. in repe. c. canonũ ſtatuta. de ꝯſti. in ver. alibi q̃ ru Bar. ⁊c. ⁊ ita tenendum q̃ñis Paul. de caſ. inaduertenter in. l. facta. ꝟ. ſi quis bonoꝝ. ff. ad treb. in lec. bonoñ. dixerit tem pus currere ignoranti, lʒ poſſit reſtitui in integrum.

SVMMARIVM

1 Ignorantia iuris non prodeſt mulieri in lucris & quaſi lucris.
2 Ruſticitati uel ignoranti an & quando ſit ſuccurrendum.
3 Cõſiliũ doctoris periti qui ſequit̃ an excuſet ſi ſit malũ cõſiliũ.
4 Ignorantia iuris an excuſet ruſticum in his quæ concernunt formam iuris, uel rigorem iudiciorum.
5 Ruſtico conducto errore aduocati an & qñ ſit ſibi ſuccurrẽdũ.
6 Inuentarium ſi non fuit confectum infra tempus debitum per mulierem uel ruſticum ignorantia iuris ſibi nõ ſuccurritur.
7 Bon poſ. ſi fuit repudiata per errorem iuris quia non potuit conſulere aduocatum, an ualeat repudiatio.

1 Uris. † In lucris ignorantia iuris mulieri nõ p̃deſt. b. d. Et idẽ in q̃ſi lucro vt eſt glo. no. in. l. iij. ⁊ ibi hẽs exẽplũ. ꝯ. de iur. ⁊ fac. ign. De quo vide plenius p̃ doct. ibi maxime per Cy. ⁊ Bal. ⁊ aliquid per Cy. Jac. but. ⁊ Bal. hic, ⁊ ſm̃ pau. d̃ ca. hic illa gl. eſt ad hoc ſingularis. Tu adde ſilẽ in. l. ſi duo in verbo ſi potuit. ff. de acq. her. iuncto text. qui loquit̃ in here ditate aſcendentium, ⁊ illam glo. ad hoc ibi ponderat Joã. de imo. ⁊ dicit eam eſſe valde notabilem, q2 ſicut iuris ignorantia non prodeſt in lucro, ita in his que hñt originem a lucro q̃uis damnum inferant vt eſt hereditas in qua ſi eſt dãnũ aliqd̃, tñ dr̃
e trahere originẽ a lucro . l. inter ſtipulantẽ. ꝟ. ſi rẽ. ⁊ ibi p̃ Cy. ⁊ An. ff. de ꝟ. ob. l. ſi hẽditatẽ. ff. mã. q̃d eſt no. p̃o limita. l. iu
2 ris. ia. ij. cũ ſi. ff. de iu. ⁊ fac. ig. ℂ † In gl. ij. ibi ꝯſulere peritio res ⁊c. intellige quẽʒ potuiſſe conſulere p̃itiores nedũ ſi periti

a ℂ Eq̃parantur adde Jo. d̃ ann. ꝯſi. lxxx. ⁊ paria ſunt firmiter credere, vehemẽter opinari vt dicit in do. ro. ꝯſ. cclxxxv. ⁊ vide plene d̃ hoc p̃ fel. in. c. de quarta ⁊ in. c. ſi. de p̃ſcri. Frã. Cur.
b ℂ Capite ad de q̃ voluit ro ma. ꝯ. cclxxxvj
c ℂ Qualiſcũq3 d. Jaſ. dicit q̃ tale ꝟbũ recipit reſtrictionẽ. ſ. qualiſcũq3 teſtatio idonea vt ħ latius per eũ cui addõ q̃d voluit Old. ꝯ. viij. ⁊ ꝯſ. cxxxiiij.
d ℂ Ignorãti. adde anch. ꝯſ. iiij. ⁊ vide car. in ꝯſ. lxxij. col. viij. i ꝟ. ad decimũ. vbi termin⁹ a ſtatuto p̃fixus ad p̃ſtã dũ app. corã iudice a quo non currit impedito, ⁊ vide eun. car. in ꝯſ. xcix. vbi tp̃s datũ ad faciẽdũ ſibi cõferri bñficiũ a die acceptationis intelligit̃. ſ. ⁊ ſcie, ⁊ ſic non currit ignorãti ⁊ ita tp̃s datũ ad acceptãdũ bñficiũ vt p̃ eũ. ſ. d. ꝯſ. xcix. F.
e ℂ A lucro. ħ addõ q̃ pulchre voluit in. ro. ꝯ. cxxv. ⁊ ibi ẽt vide qñ iuris ignorãtia nõ p̃deſt in dãnis vitandis.

prin.ff.de mino.p illũ tex.in.l.oẽs popul.in.iij.q pn.ff.de iuſ.
4 ⁊ in.⁊ in.l.nõ ambigit.ff.de leg.† Tertio lia qñ pupillus tuto
re caret ⁊c ẽt copia iudicis nõ adeſſet nã tũc vĩ ꝙ ſolus pupil-
lus hẽditatẽ adire poterit,vt dicit ro.in.l.de pupillo in prĩc.ff.
de ope.no.nũ.in addi.nouiſ p id qđ no.gl.fin.ibi ſm eũ in ver
bo eius,⁊ dicit h a nemine fore põderatũ,ſed aduerte ꝙ bar.⁊
cõiter alij ibi reprehendũt illã gl.vt ibi per eos,⁊ ſic dcm̃ iſtud
vĩ iure pbari. ¶ Quartus eſt ẽt caſus in quo pupillus ſine tu
tore efficit hẽs vt qñ pupillus ſolus implevit ꝯdõnẽ ſub qua a
pr̃e in cuius ptãte erat fuerat inſtitutus,nã incõtinẽti efficitur
hẽs vt eſt tex.no.in.l.ꝯdõibus pupillus.ff.de ꝯdi.⁊ de. Ad-
de alijs caſus in.l.ſi p epiſt.ff.de ac.here.qñ pupillus nõ eẽt in
ſtitutus,ſꝫ ſeruus eius nã ſolus tutor ſine pupillo poterit iube-
re illũ ſeruũ adire,vt ibi nõ violãdo tex.⁊ ita intelligit ibi Jo.
de Imo. Ro.⁊ Pa.de ca.lꝫ gl.ibi quã ſequit bar.reſtringat il
lũ tex.ad infantẽ in addi.quas poſtpoſui ſin.l.potuit.ꝑalleg.
5 ¶ † Scđo no.ꝙ iudex ſupplet defectũ tutoris ꝙ itellige ſi tuto
rẽ nõ hẽt.l.ſi infanti.in fi.J.de iure deli.⁊ ita intelligit iſtũ tex.
bar.in.l.ſicut maiorẽ.ff.de in inte.reſt.cũ addi.quas ibi dedi.Et
itellige ꝙ quẽadmodũ ſupplet hic iudex defectũ tutoris i agni
tione bo.poſ.ita ẽt ſupplebit in aditione hereditatis de iure ci-
uili,vt pbat in.d.l.ſi infanti in fi.referẽdo finẽ illius legis ad
ꝓcedẽtia,pñ referri dꝫ arg.l.talis ſcriptura.ff.de le.j.⁊ inſẽt te-
nuit hic Cy.⁊ idẽ tꝫ Bal.⁊ Sal.in.l.potuit.J.de in.deli.⁊ gl.
elare in.§ neqꝫ.in gl.ij.inſti.de auc.tu. Cõtrariũ tñ tꝫ pa.de ca.
h ꝙ additio hẽditatis de iui nã non reqrit pñtiã iudicis,lꝫ ſi i
teruenit nihil opat alle.i ar.l.ſiue apud acta.C.de traſac.⁊ ita di
cit tenere bal.hic,ſꝫ fallit ſm Pa.de ca.qꝛ bal.h nõ dicit,⁊ in
illo caſu loquit Bal. Tñ cũ opi. Pa.de ca.ꝯcordat ang.in.l.
fi.J.vñ le.⁊ in.l.reſtituta.l.fi.ff.ad trebel.vbi dicit ꝙ nec aditio
hẽditatis de iure ciui.⁊ pari rõne nec reſtõ hẽditatis fideicom
miſſarie que fit cũ de iure ciuili ꝑt expediri in pſona ſolius pu
pilli ex cũ auctoritate iudicis ſupplẽtis defectũ tutoris qꝛ ſemp
dari dꝫ tutor.l.impuberi.ff.de tut.⁊ cu.da.ab his,ſꝫ certe iſta
a opin.tñ eſt ꝯ̃a ꝑ predicta,⁊ ẽt eã rephẽdit Jo.de imo.in.d.l.
reſti.p.d.l ſi infanti.⁊ tꝫ ẽt Cy.⁊ bar.in.d.l.impuberi poſt gl.
6 ibi. ¶ † Ultimo no.ꝙ qñ iudex diſpẽſationẽ facit ita ꝙ appa-
reat ipm facere ex certa ſcia,⁊ appareat ꝙ notũ hẽt defectum
vꝫ,an aũt ex eo ꝙ ſolus pnceps ex certa ſcia vel ẽt iferior faciat
aliquẽ actũ vel pmouet ad aliquẽ actus ſi pmotus nõ erat ha-
b bilis videat diſpẽſare a nõ pcedẽte aliqua cãe cognitione vide
p Jo.an.in.c.ij.poſt gl.de ſciſmaticis p ange.⁊ plenius Jmol.
poſt bar.in.l.qđã ꝯſulebãt.de re iu.cũ ꝯcor.⁊ additiõibus q̃s
7 ibi dedi. ¶ † In gl.in ꝟ noluẽ.ibi.l.potuit ⁊c.idẽ tꝫ glo.in.l.ſꝫ
nec ipſi.ff.ad tre. Cõtrariũ tenuit gl.fi.i.d.l.potuit ⁊ gl.⁊ bar.
in.l.pupillus.ff.de ac.he.⁊ glo.in.d.l.impuberi.⁊ iſtud cõiter
tenet pñtiũ tex.q indiſtincte loquit,⁊ p.l.tutor,⁊.l.ſi pupillo.
ff eo.⁊ p.l.ſeruus.in ꝟ.impubes.eo.tit.vbi eqparat caſus ibi
pñtem acqrere infanti bo.po.⁊ tutorẽ acqrere pupillo,ſed ꝯſtat
pñtem ſolũ acqrere infanti.d.l.ſi infanti,⁊.l.j.ff.de bo.po.infan.
vel ſic ergo et ſolus tutor pupillo. Nec obſt.d.l.potuit,qꝛ illa
pcedit in adi.here. Rõnẽ diũe inter aditionẽ hẽditatis,⁊ bon.
po.primo ponit Bal.⁊ Saly.h dicẽtes ꝙ additio bo.poſ.hꝫ
fomẽtũ pñtia iudicis,ſecus in additiõe hẽditatis,ſed iſtã im-
pugnat Ful.⁊ ro.h qꝛ ſequeret ꝙ ſolus tutor corã iudice poſ-
ſet adire hẽditatẽ ꝙ nõ vĩ eẽ verũ p.l.potuit q indiſtincte log
tur,⁊ p ꝯ̃ñs pt intelligi ẽt in additione fcã corã iudice vt ipſe-
met bal.fatet h,⁊ ideo pt dici ſm Pa.de ca.⁊ lꝫ ipſe nõ dicat
ſuã rõ reddita p ang.h vꝫ ꝙ hẽditatis additio ꝯſiſtit in mera
voluntate.l.geru.ff.de acq.here.ideo ſi hẽs hꝫ voluntate vt qreſt
maior infante,reqrit voluntas eius,⁊ iſta eſt rõ.d.l.potuit,ſꝫ in
bo.po.requirit ſolũ ſ.agnitio iudicialis ideo iſtud melius põt
explicari p aliũ q̃ꝫ illũ qđ pẽdet ab aio,⁊ volũtate mera vt no.
p gl.in.l.ſicut i.ff.de arbi.⁊ plenius p bar.l.paulus.alias inci.
i.p ꝑ maiorẽ.ff.de ac.he. Uel dic ſm Ro.ꝙ additio hẽdita-
tis eſt actus magis ſolẽnis q̃ꝫ agnitio bo.po.qꝛ p additionẽ tri
buunt temp ũra directa nõ aũt ſic p bo.po.p.l.ij.cũ ibi not.ff.
eo.⁊ hac rõne in ſimili vtit bart.in.l.j.ã.Sed hec rõ nõ plꝫ,qꝛ
reſtõ hẽditatis per fideicõmiſſũ nõ eſt actus magis ſolẽnis
q̃ꝫ ſit agnitio bo.po.cum nõ hẽat niſi iura vtilia.l.pe.in fi.J.ad
tre.⁊ tñ nõ pt fieri ſoli tutori,ſꝫ pupillo.l.ſed nec ipſi.ff.ad tre.
Aliã rõnẽ reddit Jo.de imo.in.d.l.reſtituta.ſ.ꝙ bon.poſ.eſt
de iure ptorio,⁊ ius pretoriũ eqtatem ꝯſiderat q̃ꝫ ptor ſemper
ante oculos hẽre dꝫ.l.ꝙ ſi ephebi.ff.de eo ꝙ certo loco,ꝯ aditio
hẽditatis eſt de iure ciui ꝙ magis ſequit rigorẽ,⁊ lꝫ ipſe nõ di
cat iſta fuit rõ Frã.tigri.i.d.l.potuit,q rõ ei nõ vĩ ſufficiẽs,qꝛ

ẽt bo.poſ.eſt aliqñ de iure ciuili,vt dixi in rub.Je.ideo tene ſe
8 cundã,velut minus piculoſaꝫ. ¶ † Inſup dt bal.h,ꝙ iſta gl. in
prin.vĩ ſentire ꝙ iſta lex poſſit pcedere in infante,⁊ p ꝯ̃ñs qđ
iudex poſſit ſupplere defectũ tutoris in infante ſicut in pupillo
adeo ꝙ ſibi acqrat bo.po. Cõtrariũ tꝫ ipſe qꝛ in infante eſt dſe
ctus nãlis,qꝛ ſenſuꝫ nõ hꝫ.l.mulier.ff.de ꝟ.ob.⁊ defectus iuris
nãlis nõ diſpẽſat vt no.in ſiũi Jnn.in.c.ſciſcitatus de reſcr.cũ
ꝯcor.q̃a all.J.in.ij.fal.Sal.h p iſta opi.alle.d.l.ſi infanti.vbi i
infante carẽte pñe ⁊ tutore tex.vĩ ibi relinqre ꝙ nõ ſit dare ali-
qđ remediũ adeũdi,ſꝫ in pupillo ſic,tñ Sal.relīqt cogitandũ,
Ful.h dicebat ſibi videri verã opi.gl.qꝛ bal.nõ pbat dcm̃ ſuũ
ſm eũ no.in.l.pupillus.ff.de acq.he.vẽ trãſire cũ Bal.h licet
eius lec.videat corrupta,ſꝫ ipſemet Ro.h tꝫ ꝯ̃riũ,qꝛ iudex ẽt
nõ petenti põt ꝯcedere bo.po.l.ſeruus.in prin.ff.e.⁊ acqrit tñ
impuberi ẽt nõ p rati habitionẽ.l.pe.e.ti.ergo nõ dꝫ viciari a-
gnitio bo.po.ex eo ꝙ infante petente ꝯceſſerit iudex arg.l.j.
verſi.quid enim ſi dño.ff.ꝙ.fal.tu.auc.⁊ iſta opi.quã ſentit ẽt
iſta gl.plꝫ mihi in bon.po. Sed in additione hereditatis puto
opi.Bal.pcedere qꝛ additio hẽditatis nõ põt fieri p aliũ in
quo nõ videat repreſentari pſona hẽdis.d.l.paulus.Et iõ dici
mus ꝙ.d.l.pe.ff.e.non extẽdit ad aditionem hẽditatis de iure
ciuili vt no.ipſemet Bal.in rub.Je.in.vj.q.⁊ dixi in.l.infan.ff.
eo.vnde iſto caſu militãt rõnes Bal.h vel in additione hedita-
9 tis põt diſtingui ſicut diſtinguitur in illo arg. ¶ † Quo queriſ
an ſi infans aliquem actũ faciat cum auctoritate tutoris valeat ſi
cut ſi ipſe tutor ſolus feciſſet in quo gl.variãt,nã gl.in.l.pupil.
ff.de acq.her.⁊ in.d.l.potuit quã ſequunt doct.glo.in.d.l.j.in
prin.in glo.ſi.ff.de ver.ob.tꝫ ꝙ ſic,⁊ videtur caſus in.l.ſeruo in
uito.§.ſi pupillo.ff.ad treb. ¶ Contrarium tenuit glo.in.l.do
natarum.⁊ ibi ang.C.de acq po.⁊ p bar.in.l.j.§.adipiſcimur.
ff.de acq.poſ.⁊ Bal.in.l.ipuberib⁹.ff.de acq her.⁊ ang.in.d.
§.ſi pupillo.⁊ ꝯdant opi.ꝙ aut infans fari põt ⁊ aliqlẽ intelle
ctũ hꝫ,⁊ tũc pcedit prima opi.p.l.q̃uis.§.infans ff.de ac.poſ.
⁊ p.d.§.ſi pupillo,⁊ p d.l.pupillus,ſecus ſi fari nõ põt vel nul
lum intellectum hꝫ.d.l.pupillus,⁊ ibi clarius Jo.de imo. fir-
mat ⁊ ita logt bar.in.d.§.adipiſcimur facit.l.in negocijs.ff.de re.
10 iu.ita diſtinguit hic. ¶ † In gl.ibi ſm ꝯſciam,hanc glo.alleg.
Bal.in.l.fi.J.de pe.iud.ad h vꝫ ꝙ iudex põt ſequi ꝯſciaꝫ ſuã
que nemini nocet,facit.l.ſeruus in prin.ff.e. Ang.Sal.⁊ Ful.
hic intelligunt iſtã gl.qñ iudex iudicat ſm ꝯſciam ſuã informa-
tãm a iure ⁊ ab actis qm̃ aliter non põt iudex ſm ꝯſciaꝫ ſuã iu
dicare.l.illicitas.§.veritas.ff.de offi.pñ.p Bar.in.l.j.in fi.C.
vt que de.aduo.cũ ꝯcor.quas ibi dedi.⁊ ad hoc ẽt vide no.per
c Bar.in.l.iiij.§.hoc aũt.ff.de dã.infec.in.iiij.⁊.v.op.⁊ in.j.q.*
11 ¶ † Extra gl.tractat Bal.hic,an filius poſſit donare cã mort.
d patris cũ ꝯſenſu ipſius patris de quo vide p gl.⁊ doc.i.l.j.ff.de
auc.tu.per Jo.an.in addi.Spec.in ti.de inſtru.edi.§.porro in
additio.inci. Pe.de crimitis per bart.in.l.frater a fratre.in fi.
ff.de ꝯdi.inde.p Bald.in.l.ſi vxorẽ in prin.J.de ꝯdi.inſer.per
Bal.⁊ Saly.in.l.j.J.vnde,vir ⁊ vxor.p Bal.in.l.ſi furioſi.i fi.
C.de nu.⁊ in.l.ſi vñ.§ t.ñ.de inoffi.teſt.⁊ p Ang.⁊ Jmo.l.l.j.
§.q̃ſitũ.⁊ ibi alias dixi.ff.ad tre.p Jmol.in.l.in edibus.§.qđ fi-
lius.ff.de don.ro.in.l.ij.in prin.eo.tit.p Fulgo.⁊ Pau.de ca.
poſt Cy.in.l.ſeyus.J.qui teſt.fac.poſ.per Pau.de ca.in.l.qui
in pñie.ff.de teſta.⁊ in ſimilibus per Ange.in.§.yconomus.in
auc.de alie.⁊ emph.per do.Abb.in.c.cum in veteri.de elect.

SVMMARIVM

1 Bono.poſ.licet non fuerit petita iudice non ſedente pro tribu-
nali non uitiatur.
2 Ruſtico an & qñ ſuccurratur propter non petitam bon.poſſe.
3 Bonorum poſſeſ.an ſit petenda uel agnoſcenda iudice ſedente
pro tribunali.

1 Ulcũqꝫ. † Ruſticitas,igrorantia facti,⁊
alia iuſta rõ impediunt currere
tps pfixũ ad bo.poſ.agnoſcẽdã.h.d.ſm.j.lec.vel
ſm altã nõ vitiat petitio bo.poſ.lꝫ fuerit petita iu-
dice non ſedẽte p tribunali vel fuerit defect⁹ ꝯ hoꝝ.h.d. ¶ In
tex.ibi,ꝯſuetudinis.ſ.q̃ fuerit ſorte añ legẽ iſtã pp quã ꝯſuetudi
2 nẽ tps currebat. ¶ † In gl.ibi ſuccurrit ruſticitati h glo.iuncto
tex.vĩ velle ꝙ in tpe petende bo.poſ.ſuccurrat ruſtico ſiue po
tuit ꝯſulere peritiores ſiue nõ,⁊ iſtud tenuit Ful.⁊ Ro.in.l.iu
ris.i.e.ſed Bal.Sal.⁊ Pa.de ca.ibi,⁊ ipſemet Ful.hic vĩr
ſimplr ꝯ̃uium tenere per illam legem cum ſua glo.Saly.etiam

a ¶ Vera.idẽ tꝫ ang.de are.in.§.neqꝫ.inſt.de auct.tut.

b ¶ Diſpẽſare. vide in.ro.ꝯſ ccxvj.et.ccxliij.oldr.late conſil.cccxxv.vſqꝫ in fi.

c ¶ In.j.q.⁊ an ⁊ qñ iudex dẽat ⁊ poſſit ſe qui ꝯſciam ppriã in iudicãdo,vid tex.gl.⁊ doc.oẽs ⁊ ibi p do.Fely.plene vbi ẽt ſcrip ſi in.c.ne inita ris.de conſtit. Ant.franc.

d ¶ Patri. vide ro.conſil.cccccxv.anchar.ꝯſi.cvj.old.cõſil.xxvi.⁊ vide eundem alexã.in ꝯſi.xvj.col.j.in.j.volumi.Franc.curt.

hic dicit q glo. pōt hic intelligi cum iſta diſtīne an potuerit conſulere periciores vel non, vel ſm eam dici pōt q interdum ruſticus ſcit ſibi deferri bon. poſ. ſed ignorat ſ. quantum ipſe peti debeat de iure, ⁊ tunc h3 locum dicta diſtin. interdum per errorem iuris neſcit ſibi deferri bo. poſ. vt q putat emancipatum nullo iure vocari, ⁊ tunc indiſtincte ſubuenitur ei, vt hic, q vltimum non pl3, q2 eſſet ponere diuerſum caſum, ⁊ non diuerſitatem rōnis, vnde puto veriorem eſſe opi. Bal. in. d. l. iuri. qr videmus q mulieri non ſuccurrit in caſu iſto pp ignorantiam iuris qñ potuit ꝯſulere periciores. l. iij. C. de iu. ⁊ fac. ign. ⁊ d. l. in prin. cū gl. ergo idem d3 eſſe in ruſtico, qr quātum ad iuris ignorantiā equparari vñr mulier ⁊ ruſticus, vt. l. ii. in fi. ff. de in. ſiſ. l. j. in fi. ff. de edē. ⁊ ita ēt vult An. de but. ⁊ Jo. de imo. in. c. ij. de cōſti. ⁊ eſt de mente Cy. in. l. fi. in. ij. not. per illam tex. ſ. de teſt. hū facit qd no. Bar. in. l. j. C. de iu. ⁊ fac. ign. ⁊ Bal. in. l. fi. in prin.

3 in. iij. q. ſ. de in. deli. ℭ † In ea. ibi, vt. ſ. proxi. hec ſcda lectu. nod vr tenenda, qr ſm eam ipe huius. l. eſſent correcta iura antiqua hic alleg. que reqrebāt ſeſſionē pro tribunali, ⁊ tū illud non fuit correctū ipe huius. l. ſed per. l. fi. ſ. eo. que non reqrit peti a iudice p tribunali ſedente, ſed ſimpliciter corā eo agnoſci nec reqrit q ſedeat attento q non eſt cauſe cognitio neceſſaria nec decretū per. l. iiij. §. j. cū ibi no. ff. de inter. ac. vnde lex iſta non potuit dānare de. l. fi. ſ. que nondū facta erat. ℭ Itē ſm hanc lec. iſta verba pp ruſticitatem vel ignorātiā ⁊ abſentiā3 ⁊c. eſſent ſuperflua in tex. ⁊ per hoc vltimum infert q ēt tertia lec. glo non procedit qr eodem morbo laborat, ⁊ ita ēt reprehendit hanc gl. Fulg. hic, ⁊ addit que in fi. huius legis dixit, ⁊ in. d. l. iuris.

n ℭ Impropa ri. adde q vo hitro. ꝯ. ccxlv. ⁊ adde q̄ volu. ir. alex. in ꝯſil. cxxi. col. ij. vbi. p hoc ēt vbi vba libelli iproprianſ, ⁊ adde q ēt fauore fi ſiep verba iproprianſ iux Frā. are. in. l. certurio. co. xxvi. cir ca p̄n. ff. de vul. ⁊ p̄n. ⁊ vide ſe ſy. l. c. andria de pſcr. col j. ⁊ ij. vbi qñ vba libelli, ⁊ ſnie iproprientur vt ſubſtenenſ F.

SVMMARIVM

1 Bo poſ. poteſt peti & agnoſci coram quocunq; iudice.
2 Bo. poſ. pōt agnoſci coram quocunq; iudice uel coram quocunq; non habente magiſtratum meri uel mixti imperii.
3 Bono. poſ. agnitio inducitur per qualemcunq; proteſtationē amplectande hereditatis.
4 Bon. poſ. contratabu. poteſt ſimpliciter agnoſci non expectato alio decreto iudicis.
5 Bono. poſ. carboniana, & bonorum poſ. uentris nomine quomodo ſit petenda & agnoſcenda.
6 Bo poſ qñ petit & aliquis contradictor ſe opponit quid iuris.
7 Terminus ſi detur actori ad probandum ſ. certum ipſe puta x. dierum ſuam intentionem, & reo infra aliorum decē poſt ſequentium ad probandum exceptionem ſuam, & actor renūciat ſuo termino ſtatim cedit terminus reo.
8 Electus ad officium pro certo tempore putā ſemeſtri, & eodē inſtanti eſt electus ſecundus ad idem officium an deficiente primo ante lapſum temporis admittatur ſecundus.
9 Terminus an & quando preueniri poſſit, & quādo per iudicē poſſit abbreuiari.
10 Bo poſ agnitio facta ante terminum, & ipſe congruū operaſ effectum ſuum tēpore cōgruo, nec eſt neceſſaria alia agnitio.
11 Beneficium ſi fuit impetratū diuerſis tēporibus p plures q primum uacauerit in certa eccleſia, & ſecundus acceptauit. ſ. tempus primi impetrantis, quid iuris.

n ℭ verborū. † Sicut excluſa eſt verborum inanis ſolēnitas per tit. de formulis, ⁊ per. l. preced. ita excludiſ q non ſit neceſſaria petitio bo. poſ. decernende a iudice, ſed ſufficiat ſimplex agnitio corā quocūq; iudice ſcdā ſ. tpa a iure veteri prefixa que tpa currunt ſcdo ſtatim cū excludiſ pmus, ⁊ agnitio ſecundi. ſ. ipe primi nondū excluſi non nocet primo, nec

2 ſibypſi. h. d. ſ moēs lec. ℭ † In tex. ibi duumuiratos magiſtratus municipales. l. iij. §. ſi forte. ⁊ ibi no. ff. de dam. infe. ⁊ l. fi. C. de indi. pōt ēt intelligi q erant duo viri qui ſolum habebāt adminiſtrationes ciuitatis, ita exponit Bar. poſt antiquos in. l. j. in prin. ff. ſi quis iudi. pro quo vide gl. ⁊ Cy. in. l. j. ſ. de manu. lib. ⁊ ſic p3 q agnitio bo. poſ. fieri pōt corā eo qui non h3 merum nec mixtum imperium qualem nō hñt magiſtratus municipales, ſeu duumuiri. l. magiſtratibus. ff. de iu. om. iu. l. en que. § magiſtratibus. ff. ad muni. ⁊ ideo gl. in. l. j. in ver. dare pōt. ff. d in. om. iu dicit q p iſtas. l. correcta ſunt iura antiqua ſm q̄ id erat

3 expediēdū p iudices hñtes mixtū iperiū, d quo dic vt p bar. et alios ibi, ⁊ in. l. iij. §. ſi cā. ſ p̄n. ff. e. ℭ † In tex. ibi qualiſcūq; teſtatio amplectiēde hēditatis p iſtū tex. dicit Ful. q ſi qs corā iudice dixit ſe adire hēditatē cū nō poſſit venire niſi de iure p̄torio q ex illis verbis inducif agnitio bo. po. ⁊ ita dicit de facto rñdiſſe, facit. l. hēditatis. l. e. ij. ff. de ver. ſig. Et hoc puto verū in caſu ſuo, i. qñ nō poterat venire de iure ciui. nam ēt verba

8 improprianſ pñt vt actus valeat. l. inſulā. de pſcri. vba. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. §. itē ſi inuanero. ff. de iureiur. S3 vbi talis potuiſſet adire hēditatē de iure ciuili dicā q p illa vba nō vr agnoſcere bo. po. qr tanq̄ diuerſa ponunſ, vt p3 in. l. legitimū. §. ſi duo. ff. d bo. po. ſm tab. ⁊ in. l. ſi infanti. in fi. ſ. de iu. deli. Et in dubio vba debēt accipi proprie. l. j. §. fi. ff. ſi ager vec. vel emphy. pe. ⁊ ibi no. l. j. §. ſi is q nauē. ff. de exerci. ⁊ l. fi. C. de his q ve. eta. impe. ⁊ ad iſta vide no. p bal. in. l. j. p illū tex. ſ. vn le. ⁊ in. l. j. in. j. q. C. e. ℭ In tex. in ſtatuto priſco iure ⁊c. i. agnitio bo. poſ. fieri d3

4 ſ. ipa hactenus a iure limita. ℭ † No. q ſufficit ſimplex agnitio bo. po. nec expectaſ aliō decretū iudicis q ēt ex. l bo. po. ꝯ tab. qr p ſolā eius agnitionē reſcindiſ teſtm̄ ſm gloſ. in. l. fi. §. nos ita. in ver. antiqua. C. de cura. furio. ⁊ non eſt alibi ſm bal. in. l. j. ff. de iuriſd om. iud. ⁊ Ang. hic, ⁊ Imo. in. l. filio preterito. in. xliij co. ff. de inin. te. iū ang. ⁊ Imo. in. l. ita tñ. § querelam. in fi. ff. ad treb. dñt q quo ad effectū idē ſentit alia gl. generaliter locuta in. l. j. de bo. poſ. here. peti. qnā ibi pōderat ang. idē 13 Ang. in. l. j. ſ. quor bo. ⁊ in. §. cā. reprehendiſ opi. Jo. bu. ꝯtrariū tenentis, de hoc ēt vide per bal. in. l. ſi. in pe. co. ſ. vñ legit. Ubi ponit rōnem quare aliud eſt in querela inofficioſi teſta q inconuenienti non reſcindit teſtm̄ anteq̄nā ſit ſuper ea pronunciatum ⁊ aliquid per Bar. in. l. aliud. in prin. ff. de bo. poſ. contra tabu. dicit etiam Bald. in. l. j. in fi. ff. ſi de mo. po. ſu. ap. q iſta opi. pcedit qñ preteritus velit ſimplr agnoſcere bon. poſ. ꝯtab. ſed ſi preteritus cōpareret ⁊ peteret ſibi decerni cā cognita bono. poſ. tunc non eſſet ruptum teſtm̄ anteqnā ſibi eſſet decretū bo. po. Qr p3 ſibi via quā eligit. l. ſi mulier. in fi. q me. cā, ⁊ ita bal. ſaluat opi. ſpe. in ti. de li. ꝯte. §. nunc dōm. v. xxx. vbi ſpe. tenebat ꝯ opi. gl. in. d. l. fi. qd eſt no. pro limitatione illius glo. de qua vide ēt aliquid p bal inſti. eo §. fi ⁊ inſti. deb. que ab in

5 teſt. defe. in prin. ℭ † Utrū aūt iſta lex hēat locū in bo. poſ. facti que nō tribuit iam in bon. poſ. carbo. ⁊ vētris noie dic vt ibi p bal. q in illis nō ſufficit ſimplex agnitio, ⁊ cū eo tranſit Pe. de caſt. h, ⁊ idē 13 Fran tigri h in. l. j. C. eod. Et ſic reqrif decretū iuxta. l. j. § ſi ita. ff. de ven. in poſſeſ. mit ⁊ idem no. bald. in. l. fi. in verbo quo ad tertium. ff. vnde legi. Sed h3 locus iſta lex in bono. poſſ. cā litis ordi. ſm Bal. h poſt Mar. de ſuno, ⁊ hic per eū. Sed in hoc vltimo conſidera q ſi accipiſ in bono. poſ. cā litis ordi. ſm q accipit Cy. in. l. ij. C. de inoffic. teſt. poſt antiquos. ⁊ in. l. fi. ſ. vnde leg. procederet opi. bal. qr ſm Cy. in tali bon. poſ. requiriſ actus facti vt per Cy. in dictis locis. S3 ſi accipimus iſtam bo. poſ. ſm q accipit glo. ⁊ Bart. in. l. papi. §. j. ff. de inoffi. teſta. cum in ea reqraſ actus facti expediēdi a iudice non video qūo poſſit procedere opi. Bal. hic cum eadem ſit ratio in iſta bo. poſ. que in bono. poſ. carbo. ⁊ ventris noie, ⁊ qr iſtam partem q in tali bo po. cā litis agnoſcende requiritur etiam hodie decretum 13 Ange. in. l. j. in fi. ij. col. ff. de iuriſ. om. iudi. ⁊ per. h. d. q non poterit expediri niſi corā magiſtratu habente mixtum imperium. Utrum aūt procedat opi in glo. in. d. l. papi. §. j. videbiſ in. d. l. fi. ſ. vnde legi. dicit etiam iuxta predicta Fulg. hic qr l3 in bo. po. carbo. ⁊ ventris noie q̄tum ad auferendā bo. poſ. requirebaſ decretū tñ q̄tū ad agnoſcendas eas bo. po. quarum agnitioni eſt prefixus terminus vt dixi in. l. ij. C. eo. vſ ſufficere ſola agnitio abſq; decreto per hāc legem generaliter loquentem ubi q iſtud ēt vr de mente bald. in. l. fi. vnde legi. in ver. quo ad tertium ⁊c. dū vult q qūocūq;

2 claudaſ vel deducaſ in iudicio ipſa bono. poſ. perpetuatur ipſo ad pe. bo. poſ. adeo q tunc agnita non expirabit vlterius anē

6 no alleg. l. cum quidam. ff. eo. † Inſuper circa predicta dicebat

1 hic Odof. vt refert Bal. hic q iſta. l. nullo modo hēt locum qñ aliqs ꝯdictor ſe opponeret, qr tūc non ſufficit agnoſcere bono. poſ. ſed d3 iudex cognoſcere, ⁊ cum cauſe cognitione conce

3 dere bo poſ. vel denegare, arg. l. ſi is a quo. in prin. ff. vt in po. lega. Sed bald. hic ꝯtrium 13, qr iſta lex gñaliter loquitur, ergo gñaliter d3 intelligi. l. de precio in prin. ff. de pu. ⁊ quia p iſtam agnitionem nullum preiudicium infertur aduerſario cum poſtea intentabitur interdictum quorum bon. vel pe. here. cū aūt illis de quorum preiudicio tractabitur habebit agnoſcens neceſſe probare q ſibi vere eſt delata hereditas vel bono. poſſ. ſ. quorum bo. adde q Fran. tigri. in. l. j. C. eo. tenebat opi. Odof. ⁊ alie. ſimplr no. in. d. §. ſi cauſa, ſed opin. Bar. vr verior p pdictū, nā vt ēt colligitur ex not. p bal. in. l. j. in. iiij. op. C. e. ꝯdictor nō d3 admitti niſi in cer. o caſu quē ibi vide per eū, ⁊ p eundem in rub. C.

in rub. & eo in. iij. q. Saly. idem tꝫ in. l. j. ꝗ. ti. ij. Olim aũt fuiſſe hũ audiẽdus ꝯdictor, q꞉ erat decretum de neceſſitate interponendum a iudice, ⁊ illud impediri poterat ꝑ tertium ꝯdictorẽ, anteꝗ̃ decerneret̃ bo. poſ. vt no. ꝑ bar. in. d. l. ſi cã. ſꝫ hodie cũ non petat̃ aliquid decerni ⁊ agnitio incõtinẽti trahit effectũ ſuũ ac ſi decretum interpoſitũ eſſet. d. l. fi. §. nos itaqꝫ. nihil agẽdũ
7 ſupereſt ꝙ impediri poſſit per ꝯdictorẽ. ¶ † In gl. pe. ibi, ſtatim incipit, ſubaudi a die a quo de renunciatione primi certior factus eſt, vt. ſ. j. pri. ⁊ per iſtum tex. ſm hanc lec. j. decidit hic not. Bal. ꝙ ſi iudex dixit tibi actori ſtatuo dilationẽ. x. dierũ ad ꝓbandum intentionem tuã, ⁊ tibi reo aliorũ. x. poſt ſequẽtiũ ad ꝓbandam exceptionem tuã, ⁊ actor renunciet ſuo termino
8 incontinenti ꝙ ſtatim cedit terminus a reo, pro hoc facit ꝙ finita cã dilationis cenſet̃ finita dilatio. l. a filia. §. alumno. ꝗ ad treb. Et pro hoc Pa. de ca. hic, ⁊ in. l. ſi quis heres ita. de acq. he. dicit ſe de facto ꝯſuluiſſe ꝙ ſtante ꝙ quis debeat appellare ĩ. x. dies ⁊ poſt. x. dies habeat. xl. dies ad pſequendum, ⁊ ꝯtingat appellatum fuiſſe in die ꝙ ſtatim incipiet currere tps. xl. dierũ per iſtum tex. cum gl. ⁊ per ea que hic no. Bal. dicit tñ ꝙ multi ꝯſuluerũt ꝯtrium adherentes verbis ſtatuti dicentis poſt. x. dies ⁊c. rñdet ipſe ꝙ ſtatutum habuit reſpectum ad id qđ fieri ſolet, ꝙ appellãs vſqꝫ ad vltimũ diem appel. ⁊ aliter intelligẽdo ſi nihil interim fieret eſſet inutile vtriqꝫ litiganti. Et adde ꝙ pro iſta opi. bene facit tex. in. l. ſeruus. §. ex ſenatu. iuncta. l. ſi maritus. §. ſi negauerit. ff. de adul. vbi hoc expreſſius probat̃ ꝙ̃ hic. Tñ pro opi. eorũ ꝯſuluerunt ꝯtrium facit id qđ no. Bar. in l. ſi ita ſtipulatus eſſet ab ante. ff. de ver. ob. ⁊ in. l. in ſenatu. §. ſi. ad trpil. ⁊ Bar. in. l. liberti. in. vij. col. de ope. lib. ⁊ do. Ant. in. c. fi. de iudi. vbi ſimpl'r ponderat verba dicti ſtatuti ꝓut iſti faciebant, tñ rñſio pꝫ ex eo ꝙ ceſſante cã dilationis ⁊c. Fulgo. recitat dictum bal. h, ⁊ limitat illud niſi reus pretenderet intereſſe ꝓp loci diſtantiã, q꞉ non dꝫ eſſe in ꝑtate aduerſarij auferre reo cõmoditatẽ dilationis ſue, facit lꝫ ipſe nõ alle. l. ſi poſt mortem. §. fi. ⁊ qđ ibi Bar. de ꝯiub. ¶ † Ro dicit per iſtum text. ſm hanc lec. decidit Bal. in ꝯcluſionibus iuris ꝙ ſi pro ſemeſtri fuit electus primus ꝑtãs, ⁊ eodem inſtanti pro ſcđo ſemeſtri fuit electus ſcđs ꝙ deficiente primo ẽt ante lapſum tpis primorum ſex menſiũ incipit currere terminus ſecundo, a ſed in caſu iſto ꝯtrium puarem eſſe verius per no. per Bar. in. d. l. ſi ita ſtipulatus eſſem ab ſte. cum ꝯcor. alle. ꝗ per ibi tradita appet de rõne diuerſitatis inter caſum huius. l. ⁊ caſum. d. q. ⁊ vide ẽt que circa predicta dicam in fi. huius. l. ¶ † In ea. ibi, nihil ei preiudicat, ⁊ ſic tps non incipit ei currere niſi a die quo excludit̃ primus, ⁊ ſic facit ſm Bal. hic ꝙ ſicut non vꝫ illud qđ fit poſt terminum ita non vꝫ id qđ fit ante, ⁊ ſic vr̃ ſm Pa. de ca. ꝙ ſi iudex aſſignaret terminum. x. dierũ ad ꝓbandum inchoatum in kalendis menſis ſequentis ꝙ ꝓbationes que fierent añ chalendas nõ valerent hoc tñ putat nõ eſſe ver, q꞉ ꝓbationes poſſent fieri ẽt nulla dilatione data, alle. no. per Bart. in. l. fi. de fer. ⁊ hꝫ i. l. in crimine. ff. de adul. Et de mã qñ poſſit fieri ante terminum, c vide per gl. in cle. ij. de app. in ꝟſi. ĩ. dictum terminum, ⁊ per Bar. in. l. eos. §. apoſtolos. circa medium. C. de
10 ap. facit. l. cum filius. §. fi. ff. de ver. ob. ¶ † Ultimo Rom. hic dicit ꝙ eſt hic tex. in fi. ſm vnam lec. gl. ꝙ agnitio bono. poſſ. facta ante terminum, ⁊ tpe congruũ operatur effectum ſuũ tpe congruo nec eſt neceſſaria alia agnitio, ⁊ dicit ꝙ in h iſte text.
11 eſt peregrinus, ⁊ ſingularis, ⁊ ab alio nõ ponderatus. ¶ † Sꝫ dic ꝙ Sal. hic ad hoc ponderat iſtũ tex. in. q. j. querẽs. Quid ſi plures diuerſis temporibus impetrauerunt canonicatum primũ vacaturũ in certa eccleſia quẽ ĩ. menſem duxerint acceptandum, d ⁊ poſtea vacante canonicatu ille qui erat ſcđs in impetratione acceptauit ĩ. primum menſem datũ ei qui primus erat in tempore, ⁊ primus poſtea tpe debito non acceptauit, an requirat̃ noua acceptatio ĩ. ſecundum menſem an vero ſufficiat prĩa, ⁊ dicit ꝙ Jo. an. in addi. Spec. in rub. de ꝯceſ. preben. in prin. tꝫ ꝙ non ſufficiat prima arg. l. ſi filius. hic alleg. in glo. cũ alijs ibi allegatis per eum, in ꝯtrium dicit Salyc. tex. eſſe hic in fi. ⁊ in. l. filio. §. ꝯtab. ff. de inoff. teſta. cum glo. in verbo protulit ꝗ allegauit bona iura, ⁊ maxime iſtum text. pro quo ẽt vltra eum allego glo. in rub. ĩ. de ſuc. edi. ibi dum glo. dicit, item etiam intra tps primi, ⁊ illam ẽt ibi ad hoc no. Saly. ⁊ de dicta. q. quã format Jo. an. ⁊ Saly. vide in cle. j. de ꝯceſ. preben. maxime ꝑ do. Cardi. ibi, ⁊ ꝙ not. glo. in. c. fi. in glo. pe. de conſue. in. vj. ¶ Item inꝗ̃tum retuli. ſ. deciſionem Pan. de ca. hic, ⁊ in. d. l. ſi quis heres, ita circa ſtatutum loquens de termino appellãdi ⁊ proſequendi. Adde ꝙ ꝯtrium facit q꞉ etiam poſt appellationem durante adhuc termino. x. dierũ põt variare, ⁊ appellationem mutare ⁊ emẽdare, vt in. l. ſi quis libellos. cũ glo. quã ibi reputat ſingula. Ange. C. de ap. ⁊ ſic non poteſt dici ꝙ ſtatim facta appellatione ſit finita cauſa dilationis.

Quando non peten. partes, Rubrica.

SVMMARIVM

1 Ius accreſcendi quando habeat locum in bono. poſ. non agnita per unum ex pluribus.
2 Succeſſio legitima quæ dicatur.
3 Ius accreſcẽdi an habeat locũ ubi habet locũ ſucceſſio legitima.
4 Bono. poſ. unde liberi ſi quis ab ea excluditur non per hoc eſt excluſus à bono. poſ unde legitimi.
5 Ius accreſcendi an habeat locum in ſucceſſione lineæ mater n.
6 Ius accreſcendi an habeat locum inter ſuos quorũ aliqui abſtinent ab hæreditate patris uel matris.
7 Suitas ſeu exiſtentia ſui hæredis non præſcribitur.
8 Beneficium abſtinendi nihil operatur niſi in his in quibus eſt fauor filio ꝗ operetur.
9 Ius accreſcendi habet locum ẽt inter veniẽtes ad ſucceſſionẽ legitimam, i. de iure ciuili quorũ unus acceptat alius repudiat
10 Ius accreſcendi excludit ſucceſſorium edictum.
11 Portio quæ non poteſt amplius acquiri de iure prætorio, licet poſſit de iure ciuili acquiri accreſcit reuocabiliter portioni acquiſitæ non autem irreuocabiliter.
12 Ius accreſcendi an habeat locum in perſonis inuitis.
13 Ius accreſcendi an habeat locum in legitima ut quia filius ſit inſtitutus in legitima.
14 Iuri accreſcendi an ſit locus in ꝯtibus de feudo uel ẽphiteoſi.

c **Uotiẽs.** † Quũ pluribus eſt debita bon. poſſ. ⁊ alter acceptat, alter vero tpis lapſu vel repudiatiõe excludit̃ portio excluſi accreſcit ei ꝗ acceptauit, ſi ille ꝗ ꝺ iur̃ ꝑtor. portione ſua erat excluſus nõ poterat de iure ciuili ſuccedere, ⁊ ſic ꝑ
2 aliam viã portionẽ illã cõſequit̃. h. d. ¶ † In text. ibi legitima ſucceſſione. i. delata a. l. xij. tabu. vel a ſenatuſcõſulto, vel ab alia ꝑte iuris ciuilis que ꝑtes enumerant̃ in. l. ius aũt ciuile in pn. ff. de iuſti. ⁊ iure nõ cõprehendẽdo inter has ꝑtes ius pretoriũ, ⁊ ita accipit̃ in. l. ij. §. fi. cũ. ll. ſeq. ff. vnde leg. ¶ In tex. ibi, edicti ſ. ꝑtoria quo deferebant̃ bo. poſ. quas edictales appellabamus No. ex dicẽdis in gl. percipient̃, ⁊ aliquas ex text. colligere po-
3 tes vt hẽa hic per bal. ¶ † In gl. j. hec gl. difficilis reputat̃, et Bar. ante eũ. Ja. bu. pro introductiõe, ⁊ intelligẽtia huius gl. format vnã oppoſitionẽ que vr̃ aliquãtulum impertinẽs ad lectu. gl. excepta tertia lec. nec ẽt ipſi reſidẽt formal'r ad oppoſitionẽ nã opponũt ꝙ iſti ablatiui abſoluti poſiti in tex. ibi ceſſante lĩa ſucceſſione debẽt reſolui in ꝯdi. l. a teſtõre. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. ergo a ꝯtrio ſenſu hic innuit̃ ꝙ vbi eſt ſucceſſio lĩa nõ eſt locus iuri accreſcẽdi ꝯ. l. ſi ex pluribus. ff. de ſuis ⁊ legi. vbi inter legitimos ſuccedentes, ⁊ vocatos de iure ciuili eſt locus iuri accreſcendi ſiue ex ſucceſſione ab inteſtato, vt ibi, ⁊ in. l. j. §. ſi nemo. ff. ad tertul. ſiue ex teſtõ. l. vnica. §. ſi ita. C. de cadu. tol. ꝗ ſucceſſio teſtõ dicitur eſſe legitima. i. iure ciuili inuẽta a. l. xij. tab. l. obuenire. ff. de ver. ſigni. Jac. but. ⁊ Bart. dicunt ꝓpter hoc ꝙ iſta. l. in gl. loquitur quatuor modis ⁊c. vt habes in ea. ⁊ ipſi lꝫ non aliter rñdeãt ad opp. proxime formatã, dic ꝙ tex. h noluit dicere ꝙ inter legitimos ſucceſſores non ſit locus iuri accreſcendi. Sed voluit dicere ꝙ ſi excluſus a beneficio bono. po. ꝙ eſt de iure pretorio põt venire ad hereditatẽ tanꝗ̃ legitimus ſucceſſor, quia ſit vocatus a iure, portio ſua non accreſcet alijs attento ꝙ ex toto nõ deficit, idõ non põt accreſcere. l. ſi duo
4 ꝑſoni. in prin. cum gl. in ꝟ. intraſſet. ff. de iure iu. ¶ † Ingrediẽdo ergo primã lec. vult gl. ꝙ iſte tex. intelligat̃ in hẽditate delata ex linea materna, non aũt ex ꝑña, q꞉ in paterna filius excluſus a bon. poſ. vnde lib. adhuc tanꝗ̃ legitimus ſucceſſor. i. agnatus põt admitti ex capite vnde legitimi ꝙ cõpetit his qui ſunt vocati de iure ciuili, ⁊ pro hoc glo. alleg. §. ſed videndum. ⁊ ſic portio non vr̃ ex toto defecta, tñ gl. in ꝟ. ita tñ. vr̃ iſtam primã lec. gl. impugnare dicens ꝙ illud qđ hꝫ in. d. §. ſed videndum. ꝓcederet niſi eſſet alius de liberis qui eſſet in pari gradu cũ excluſo, vt no. in. d. §. ſed videndũ. ꝓut erat in caſu iſtius. l. Et ꝓ hoc Jac. bu. Ang. ⁊ Saly. reprehendunt dictã primã lect. Sꝫ ſm Fulg. ⁊ Pau. de ca. dic ꝙ ab iſta prima impugnatiõe põt

a ¶ Termin' adde eum. alex. conſil. cxxvij.

b ¶ Scđo. adde ꝙ voluit an cha. de execut. vltim. volunt. conſil. cccxvij.

c ¶ Terminũ an termin' poſſit preueniri, vide Did. ꝯſi. lx. ⁊ ibi an iudex poſſit terminũ iuris abbreuiare.

d ¶ Acceptãdũ. de h ꝑold. a quo Jo. and. habuit conſil. cxxxvi. ⁊ ſeq.

defendi iſta prima lec. ſ. q nec lex non pōt intelligi in hereditate paterna. ſed in delata ex linea materna q non ob. reſp. dato ad d. §. ſed videndum. quoniam poſito q filius qui per lapſum anni eſt excluſus a bo. poſ. vnde libe. non poſſit ex tantibus aliis liberis agnatis venire per bo. pol. vnde leg. que eſt de iure pretorio. Tn̄ ita bene pōt venire de iure ciuili ad eandē hereditatem a qua non excludunt anno. vt. ſ. tangit gl. in. ii. lec. et ſimiliter ſi fieſſet excluſus filius a bo. po. vnde libe. eo. q renūciauit bo. poſ. que tn̄ nō accreſcit alteri, q poterit adire de iure ciuili cui iuri vel aditioni non repudiauit. l. ſuum. ſ. de iure delibe. et. l. nec is. §. i. et ibi no gl. et doc de ac. here. dico tn̄ q q̄tū ad hoc poſſent ſaluari illi qui impugnant iſtam p̄mā lec. ſz ſi nos intelligamus q velit dicere q iſta lex pōt pcedere in hēditate ēt pſona delata de iure ptorio tn̄ pma illis pſons que erāt incognite de iure ciuili vt in ii. lectu. q tunc ceſſat ar. adductū per Fulgo. et
5 Pa. de ca. ¶ † Subſequenter gl. in ver. et qd dſ et c. voluit ſentire aliā oppoſitionem ꝯ primam lect. et opponit q imo iſta lex poſſit procedere in hēditate linee materne, q ad eā vſ hſe locū lia ſucceſſio, q filius p ſenatuſcōſul. orfi. vocaſ ad hēditatem mris, et ſic de iure ciuili ſicut in hēditate pris, et ppterea daſ ei vnde litim. gl. tn̄ obſcure vſ rn̄dere q hic filius primo erat excluſus a facultate ſuccedēdi ex ſenatuſcōſul. orfi. et a bo. pol. vn̄ legi. p renūciationes, ſed iſtā rn̄ſionē ſub dubio forte impugnat Bar. hic obſcure tn̄, q ſi renunciauit prius iuri adeūdi de iure ciuili vſ eſſe excluſus a iure agnoſcendi bo. po. de iure ptorio et ꝯo non pōt. Hic q p̄us fuerat excluſus de iure ciuili, et poſtea omittendo petere bo po. vnde cognati. ſ. ipſo debit ſi fuerit excluſus ab ipſa bo. poſ. quā petere potuiſſet vt dicit tex. hic ad hpobādū aūt q renūciaus iuri adeundi de iure ciuili vſ renunciare iuri agnoſcendi bo. po. de iure ptorio, alī. bar. hic in ar. l. pubere. ſ. de in. diū. ſi agnoſcat vno iure puta d iure ptorio vſ ēt agnoſcere de alio iure. ſ. de iure ciuili ſm intellectū bar. ibi, idē tn̄. In hoc Bart. non bene mouetur, q ille qui renunciat vni iuri puta iuri agnoſcēdi de iure pretorio nō vſ renūciare iuri adeūdi de iure ciuili, et ecōtra eadem rōne vt. d. l. ſuum, et no. Bar. in. l. nec his. § i. et ibi etiam glo. ꝯ alle. Et an intellectus ſuus p cedat ad. l. puberem dicetur ibi tn̄ illa gl. alia rōne non vſ bene rn̄dere ad ꝯrium vltimo formatum, ſi glo. intelligit q per repudiationem filius erat excluſus a capite ſuiendi de iure ciuili ad hereditatem maternam ſequiſ eo. mō debere poſſe intelligi iſta lex in hereditate paterna q̄n filius renūciaſſet iuri adeundi de iure ciuili. Unde Cy. et Ray. et cōiter alii oīs q in hereditate materna iſta. ſ. lect. non ſubſtinetur. Unde vt euitetur dicta vltima opi. dici opꝫ q iſte text. ſm primam lect. non pōt intelligi in hereditate materna in qua hꝫ locum lia ſucceſſio orfi. ſed hn̄ hꝫ locū iſta. ſ. lec. in liberis ſuccedētibus aliis de linea ſmīna puta auo materno vel auie materne de qua ſucceſſione non loquebaſ orfi. nec iſto tpe a lege ciuili vocabanſ tales, ſed ſolum de iure ptorio l. nepotibus, cū ibi no. ſ. vnde cognati. Et hoc vltimū ſenſit ēt Bar. hic, et hoc mō defenſaſ hic prima lectu ꝗ oēs cognati vocentur de iure ciuili ſicut agnati in. § nullā in aucē. de her. ab inteſt. Et tene menti id qd dicit Saly. hic circa hāc primam lec. ſ. q repudians bo. poſ. vnde cognati vſ ēt repudiare bo. po. vnde legi. q prius deferſ bo po. vnde legi q̄ vnde cog.
b l. i. ff qd ex. ergo renunciando ꝯſul vſ renunciaſſe antecedentia neceſſario. l. illud. ff. de acqui. hered. melius ad propoſitum allegaſſet in. l. nec is. §. i. eo. titu ¶ In ead. ibi vel pone ſecundo, et glo. vſq in verſi. ſi aūt eſſent et c. bene loquitur, et intelligit iſtum tex. ſcdo modo in filius emancipatis ſuccedentibus pr̄i qui non ſunt legiti ſucceſſores. i. a iure ciuili vocati, et iſtam lecturam ap
6 probant hic Cy. et cōiter alii ſaluis his que ſtatim dicā. ¶ † In ea. ibi ſi aūt eſſent et c. gl. hic vſq ad ꝟ. vel dic tertio cōtinuādo ſm lec. vult q iſtō nō pt exēplificari in filiis in pṫāte, et ſentit apte q inter ſuos heredes quoꝝ aliqui abſtineāt ab hereditate patris nō ſit locus iuri accreſcendi, ſed Jac. bu. et Bart. et Rom. hic reprehendunt iſtam glo. dicentes q imo lex iſta poteſt exemplificari in filiis i ptāte ſi ponamus eos renūciaſſe iuri adeūdi de iure ciuili, cui debent poſſe renunciare pp beneficium abſtinendi. l. i. et ſi. cum ſi. ſ. de repud. here. Et ideo per talem renūciationem accreſcet aliis qui ſunt ſui heredes et hereditati ſe
c immiſcuerunt alie. l. i. §. ſi nemo. ff. ad ter qui tert. non pbat q inter ſuos ſit locus iuri accreſcendi, q non loquitur in ſuis, ſed in filius ſuccedentibus matri, vt loquiſ ille tit. attamen melius probatur in. l. cū hereditatem. ff de acqui here. Et dictum ius accreſcendi dſ eſſe de iure ciuili, vt probatur in. d. l. cum hereditatem inducēdo, vt ſ per Bal. in. vj. co. et hoc comprobaſ p

rōnes quas ponit Bar. in. l. qui ſe patris C. vnde libe. dūꝫ tractat an in ſuis ſit locus ſucce. l. edic. ¶ † Item ex hoc gl. collige
7 q exiſtentia ſui hēdis nō preſcribiſ vnde lꝫ ſuus hēs ſtaret vltra. xxx. annos q ſe nō immiſcuiſſet hereditati, tn̄ pp hoc nō perdit facultatem ſe immiſcendi, q incontinenti ſequuta morte cēſetur eſſe hēs. l. j. § qui in ptāte. cum ſi. ff ſi qs omiſ. cā teſta. Et ita vſ velle Bald. hic circa. vj. co. et ēt Ange. hic fateor tn̄ q ſi ſtaret per xxx. ann. q aduerſus poſſeſſores non intētaret petitionem hereditatis eſſet excluſus ab ea intentanda q tanto tpe
d tollitur illa actio ſicut et alia perſonalis. l. hereditatis, et ibi not. ꝯ de peti. here. Illi autem qui non ſunt ſui heredes bene excluduntur a iure adeundi ſpacio. xxx. anno ꝯ ſm cōem opini. de
e qua per glo. in. l. cum antiquioribus, et in. l. lꝫ, et ibi videbimus. ſ. de iure deli be. et per gl. et doc. in. l. iii ff. de acquir. heredi. et per Bar. in l. i. ff. de condi. et leg. per Bar. et alios in. l. filio preterito. circa penul. colum. ff. de inin. teſta. et per ea que no. Bar. in. d. l. filio preterito. limitatur et declaratur id qd dixi. ꝯ vꝫ q illud qd dicit glo. et expreſſius Bal. hic ſ. q exiſtentia ſui iuris non preſcribitur ſpacio. xxx. annorum procedit niſi filius in poteſtate eſſet preteritus, nam ſi velit venire contra teſtamentum et ſteterit per. xxx. annos anteq̄ dicere teſtamentum nullum, et ſic immiſceret ſi hereditati, non eſſet amplius audiendus, quia tanto tempore preſcribitur facultati dicendi teſtamentum nullum, vt per Barto. in. d. l. filio preterito. Uel dic et melius qd gloſ. hic dum dixit q perpetuo admittuntur et c. intelligitur. ſ. vſq ad. xxx annos vt loquitur text. inſti. de perpe. et tempo. ac. hic allegatus in glo. et ſic vſ q etiam in ſuo herede ius ſmmiſcē
f di ſe hereditati tollatur ſpacio. xxx. anno. et ita loquitur gl. innēcto text. in. d. l. licet et ita expreſſius firmat hoc ibi Bald. Ange. et Pau. de caſt. in. d. l. pretorio. et in. l. ſi quis ſuus. ff. de iure delib. lꝫ Fulgo. aliter voluerit in. d l. licet, et ſubdit Pa. de ca. in. d. l filio preterito, et quatenus iſta glo. videretur contradicere ille gloſ. que eſt in. d. l. lꝫ verior eſt illa glo. q̄ iſta. Sed vt dixi pōt ſaluari iſta intelligēdo q intelligat durare iſtud ius vſq ad. xxx. annos pro hoc facit, q intento beneficio abſtinendi inducto a pretore eſt dare medium inter mortem et aditionem in ſuo herede vt iate probat, et conſuluit Barto. in. l. ſi. ff. de cond.
g inſti. ¶ † Tn̄ vnum contra predicta facit, q beneficium abſtinēdi nihil operatur niſi in his in quibus eſt fauor filio q operef, in aliis ꝟo non habetur in conſideratione. l. ſi filius qui patri et ibi no. Bar. de vulg. et pupi. ergo videſ q habeaſ pro hēde incontinenti. d. §. qui ſunt, et no. Barto. in. d. l. ſi quātum ad hoc vt non excludatur per. xxx. annos a facultate immiſcendi cum haberet talem poteſtatem ſine dubio ſit ſibi fauor cogitabitis
9 quod dictum de iure mihi videtur verius ¶ † In ea. ibi idē
8 tamen, et ſi non ceſſaret et c. i. etiam inter venientes ad ſucceſſionē legitimam. i. de iure ciuili quorum vnus acceptat alter repudiat eſt locus iuri accreſcendi. d. l. ſi ex pluribus. et. d. § ſi nemo. et ſic in hac tertia lectu. bene cadit opini. quam formauit Jaco. bu. et Barto. hic in prima parte huius gloſ. dixit. Et ad illam op. reſpon. prout hic in gloſ. quāuis iſta lectu. in ſe ſit vera tamen non eſt putandum hanc fuiſſe mentem imperatoris tradētis hic regulam vt hic per Bartol. Salyce. hic ponebat exemplum quod contingit de facto decedere aliquem relictis liberis natis ex ſorore, ſeu alia perſona de linea tranſuerſali feminea qui ſecundum hec tempora non vocabantur niſi de iure pretorio iuxta. l. ij. ſ. vnde leg. et inſti. de leg. ag. ſuc. i prin. Sed iſtud exemplum mihi non placet, quia iſta lex videtur loqui in liberis illius de cuius ſucceſſiōe agitur vnde exemplificatur quod caſus accidit de facto in nepotibus aui materni vel auie mater
10 ne, vt dixi in fin. j. lectu. ¶ † Quarto lect. eſt vera et plana, et ex ea not. quod prior gradus ſequentem excludit etiam ſi prior ex iure accreſcendi nitatur, et ſic no. quod ius accreſcendi excludit ſucceſſorium edictum. Addo text. optimum in. l. meminimus poſt medium in verſi. ſucceſſiōis vero, et ibi not. Bal. ſ. de leg. here. Limita tamen vt per Barto. hic. in. viij. colum. in verſi. quo ad. ij. q. et c. ſ. non habere locum in caſu auct. preterea. C. vnde vir et vxor, vt hic per eum in. d. aucten. preterea. ¶ In ead. ibi pone in ſi. et c. ſecundum hanc quartam lectu. ſed ſecundum aliam totus tex. plene loquitur. Ro. hic dicit dari poſſe vnam lectu quam dicit eſſe etiam ceteris no. et ſm eam hoc intendit. Portio defecta que amplius acqri nō pōt per bñficium iuris pretorii accreſcit portioni adite dūmō portio defecta acqri nō
11 poſſit ſucceſſiōi ſi iure. i. remedio iuris ciuilis. h. d. ¶ † Certe iſta lec. colligiſ ex lec. ſuperioribus, et ēt clare ponitur p Say. hic in. ij. q. Et ſꝫ hanc lectu. dicit Ro. hic quod ſ iſte tex. gratia

Bal.

a ¶ Econtra. vide q vo'uit old. ꝯſil. cxliii.
b ¶ Anti. adde q voluit olo dr. ꝯſi. cxxxvi.
c ¶ Immiſcue rut. adde ſui. ꝯſ. lv. melius per eu cōſil. cxliii.
d ¶ Intētāda ad leuiu vide ſ h p eū ale. i ꝯſi lxvi. in ꝟ. viſo diligēter ꝯſiderato. in v vol. Franc. C.
e ¶ Trigīta an. adde in. ro. ꝯſ. cxxv. vbi re phēdit illos q dicūt hāc eē facultatē adeūdi et ibi ē vide an def reſtō ꝯtra ē preſcriptionē.
f ¶ Immiſcē di vide ma. ꝯ. eccle. c. xciii.
g ¶ Ibi addē tu q iſtā gl. eē ſing. ro. in ꝯſil. ſuo. lexix. et. cxci. q q̄ a legiſlatore narratur aliqua ꝯtingētia facti extra li narratiōe nō ꝑ ſumūt arg. nec aliq̄ iuris diſpō. ſꝫ in ad. de gl. et bar. in l. ij. ſ. d acq. po. et al. in. § ſi. ꝟ. ad. vj. gradus. inſti. d ſuc. eo. et gl. in. c. audi tis. in ꝟ. ex p ſcō. ad ſi. d ele. et gl. in. c. ij. de do. et ꝯtu in. vj in ver. nō tenetis. Frā. C.
h ¶ Adde et vide Jaſ. ꝓ ple ne in. xi. col. et fe. et felyn in. c. j. in. iiij. col. de ꝯſti. et lice niſi eſſemus in numerationib⁹ ſa cri poſitis i cle mētinis, q ex ipſis licitū eſt argnē ſꝫ gull. ꝺ mōte lādino. in ele. j. in ꝟſi. pūtatos. ꝺ excel. prel. cū cōcor. de qbus p Jal. hic in. xij. col. et adde andre. barb. in. c. cū. m. ferrar. in xlviij. colū. de ꝯſtu. Tho. di.

Bal.hic,in.vij.col.diceret q portio que non poteſt amplius acqri de iure pretorio,lȝ poſſit de iure ciuili acqri accreſcit renocabiliter portioni acqſite nõ aũt irrenocabiliter,arg.l.ſi impubes.§.fi.ff.de car.edi.q: ius ciuile non ſuſpendit edictum pretoris,⁊ ſm Bal.iſte cui de iure pretorio accreſcit,adminiſtrabat interim omnia,⁊ erat in poſſeſ.omnium bo.⁊ ſi poſtea ille qui a beneficio iuris pretorij fuit excluſus adhibuit de iure ciuili irritabit ille acqſitio facta p ius accreſcen. vt hic plenius p Bal. Nam ſm Ro.iſtud eſt ꝯ iſtum tex.attento maxime q portio que ex toto non deficit non accreſcit vt dixi.ſ. Nec ob.ſm eum d.l.ſi impubes,q: ibi nihil dr̃ de iure accreſcẽdi,nec de aliqua coniunctione vbali vel reali ex qua prouenit ius accreſcẽ.l.re coniuncti cũ mã de leg.iij.dic q ꝗlius paſſus non ſit ſine dubio tñ ſatis vĩ facere pro opi. Bal.in.d.l.ſi impubes, nã ibi filius in pñte erat preteritus,⁊ per lapſum anni fuit exclusus a beneficio iuris pꝛorij bo.po.ꝯtra.nõ erat excluſus a bñficio iuris ciuilis.ſ.a iure dicendi nullũ teſtm̃ de iure ciuili ꝑut hec oĩa ibi d̃clarant in gl.⁊ tñ q: excluſus fuit a iure veniendi de iure pꝛorio daĩ ex quodã ſucceſſorio edicto hr̃di ſcripto bo.po.ſȝ tab. de iure pto.q̃ nõ dareĩ ſi nõ fuiſſet fili⁹ excluſus a bñficio iuris pꝛorij.i.a bo.poſ.contra tab.l.legitimũ,in prin.⁊.§.expectandi ff.de ſm tab.⁊ pp hoc in caſu.d.l.ſi impubes,ille q hȝ bono. poſ.ꝯtra.oĩ hr̃e bo.poſ.renocabiliter ⁊ interim eſt tanq̃ adminiſtrator,⁊ filio pterito poſtea ſe plene pbante filiũ,⁊ dicẽte teſtamẽtũ nullũ irritabiĩ illa bo.po.ſm ta. vt ibi ſentit gl.fi.⁊ declarat Bal.in.l.certũ,in antep.col.in vͦ.eſt ſextus caſus ⁊c.ſ. vñ leg.⁊ ibi ẽt Saly.⁊ Bal.in.l.poſthu.in.j.col.ſ.de bo. poſ. ꝯtra.⁊ in l.ĩ.ſ.de ſuis ⁊ leg.vbi dicit ad hoc eſſe tex.ſin.in.d.l.ſi impubes multo magis dẽret hr̃e locũ ius accreſcendi q eſt fortius q̃ ſucceſſoriũ edictũ vt dixi in.iij.lect.⁊ ſȝ predicta intelligiĩ limitata ⁊ declarata iſta lex,q: verũ ẽ q ceſſante ex toto ſucceſſione legitima accreſcit irrenocabiĩ portio deſecta vt hic,ſȝ ſi nõ ceſſat ex toto ſucceſſio lẽima,ſed ille q excluſus eſt a iure pꝛorio poſſet adhuc venire de iure ciuili ſi vellet, ⁊ tũc ſm dictã opi. Bal.hic accreſcit renocabiĩr tm̃,ñ aũ irrenocabiliter,ita intelligiĩ iſte tex.a ꝯrio ſenſu p.d.l.ſi impubes. Saly.tñ h̃ dr̃ qͦd i.l.ij.⁊ ẽt.in.ij.q.nõ apparet an accreſcat renocabiliter vel irrenocabiliter. Si q aũt effugere vellet argumentũ de.d.l.ſi impubes.§.fi.hẽret neceſſe rñdere q ibi daĩ bo.poſ hr̃di ſcripto,q: erat dubiũ an ille filius ipubes pteritus eẽt filius lẽim⁹ ⁊ ſic an ei delata eẽt via veniendi de iure ciuili,ſecus,qñ certũ eſſet. Hunc intellectũ poſuit Jo. de imo.i.d.l.filio pterito,in j.col.ſed mihi nõ ſatiſfacit,q: ſic illa dubietas non facit q deſ hr̃di ſcripto bo.poſ.ſm tab.ante q̃ ſit elapſum tp̃s petẽdi bo. ꝯtab.vt ita nõ deberet opꝫ q dareĩ donec põt venire de iure ciuili. ℂ Et de intellectu.d.l.ſi ipubes ẽt diceĩ in.l.poſthu. ſ.de bo.poſ.ꝯtab.⁊ no.bart.in.d.l.filio pterito,ſed intellect⁹ bar.ad illũ tex.eſt cõiter reprobatus,vt dicam.in.d.l.poſthu. ℂ In gl.fi.in prin.ad hãc gl.ſe remittit Bar.in.l.re ꝯiuncti, in ſi.pe.col.⁊ cõiter approbatur doctrina huius gl. ℂ In ea. ibi.l.ti ſolus,dicit tñ q ibi non loqniĩ de eo q ſit delatũ de iure accreſcendi ex diſpoſitione legis,ſed de eo q erat delatum

11 ipſimet ex diſpoſitione hoĩs.i.ex inſtõne. ℂ † In ea.ibi rñdeo ſic ⁊c.dic q imo interdũ nõ accreſcit inuitis,vt in caſu.l.ſi mi nor,de acqui.here.⁊ in caſu ſing.in.d.l.cũ hr̃dicas,⁊ vide gl. in.l.vnica.§.is ita,in.§.abſurdũ.ſ.de cadu.tol.⁊ ſiĩr in legato non accreſcit inuito.d.l.vnica.§.vbi aũt,⁊ iſtud arg.no.p bar. in.l.re coniuncti,de leg.iij.in ver.iiij.principaliter queritur,⁊ Saly.h̃,in.v.q.⁊ aliqd per Ro.in princ.⁊ ẽt in.xvij.q. Ubi

a tangit an in feudis accreſcit inuitis,⁊ dicit q non,⁊ moueĩ rõe q: ideo in hereditatibus accreſcit inuito ne teſtator decederet pro parte teſtatus,⁊ pro parte inteſtatus vt.l.cõis ſeruus ab extero.ff.de acqui.here.iuxta l.ius noſtrũ,de reg.iur.q̃ ratio ceſſat in feudo. Sed certe hec fragilis eſt,tamẽ q: inſpecta dicta rõne ſequereĩ q ab inteſtato non accreſceret portio hereditatis inuito,⁊ tñ indiſtincte iura dnt accreſcere inuito.l.q ex duobus §.fi.de acq.here. Preterea rõ ſua eſt ꝯ tex.in.l.fundus ille.ff.de ꝯtrahen.emp.nam ibi loquitur in ꝯtractu accreſcit emptori ẽt inuito pȝ q: illud ius accreſcendi fuit inductum venditoris gratia,q: ſua intererat vt accreſceret,vt ibi no.⁊ p bar.in l.ſi mihi ⁊ titio,in pñ.de ver.obl. Uñ dicas q in ſeudo non hȝ locum ius accreſcendi,vt plene per Bal.h̃,⁊ in auc.ſi quis de ſac.ſan.ec.⁊ in.c.j.§.decedenti in ti.q feu.dõ poſ.⁊ dixi in.d. l.ſi mihi ⁊ titio. Tamen ſi quis caſus reperiaĩ in quo hẽret locum ius accreſcẽdi in feudis Et tunc ꝯſidera,q: aut intereſt dñi ꝯcedẽtis,⁊ locũ hẽat,⁊ tunc accreſcit inuito per.d.l.fundus ille cũ ibi notatis ſecus ſi dñi nõ intereſt,q: vaſallis ⁊ quilibet poſſet ſuo cõmodo renũciare,⁊ ſic inuito non accreſcet ſicut

13 in legatario dixi. ℂ † Extra gl.poſuit hic Bal.in mã iuris accreſcendi nõnullas.qq.⁊ primo an filio inſtituto in lẽima accre

b ſcat reſiduũ eo inuito,⁊ ꝯcludit q ſic niſi datus eſſet ſubſtitutus in reſiduo,q: tũc põt retinere lẽimã ⁊ reſiduũ refutare p.l. ſi libertus pꝛono vͦ.qd ergo,de bo.lib. Adde q colligiĩ hanc eẽ cõem opi.ex no.p Bal.in.l.q: poterat.ff.ad treb.⁊ p Bar. in.l.geris,circa mediũ,⁊ ẽt in.l.pro hr̃de.§.ſeruos,j aliqbus locum.ff.dͦ ac.he.⁊ i.l.j.in.iiij q.in pñ.l vͦ.itẽ quero an aliquo ⁊c. ff.de vulg.⁊ pu.⁊ per Cy.Bal.⁊ alios in.l.heres.ſ.de impu. ⁊ alus ſubſti.⁊ per Bal.in.l.iiij.ff.de acq.her.⁊ in.l.ſancimus, in pñ.in.v.q.ſ.de inoſ.teſt.⁊ in.l.papi.§.quarto.ff.de inoffi.⁊ p Pa.de ca.in.l.j.ff.de ac.he.⁊ ibi per Ro.qui ibi ⁊ hic tȝ contra cõem opi.per ſuas rões valde debiles ideo non recito,de hoc vide ẽt p.d.Abb.in.c.Rayn.ad fi.de teſt.vbi vltra alios dicit.Ro.q ẽt filius ſuccedãs ab inteſtato.nõ pt dicere ſe velle hẽre lẽimam tm̃ ⁊ hereditatem repudiare,q: non põt p parte agnoſcere,⁊ pro parte nõ, allegat in argu.l.j.§ ſi ex ſundo. .ff.de here.inſti.in hoc vltimo tenuit alias ꝯtrarium in.d.l.q: poterat,q: in ſucceſſione ab inteſta.ceſſant rões pp quas mouenĩ doc.in dictis locis ⁊ circa hoc aliquid addendũ erit,⁊ reſeruo

14 dicẽdum in.d.l.heres. ℂ † Querit ẽt hic Cy.⁊ Bal.in ꝯtractibus ac ſeudo vel emphyteoti ſit locus iuri accreſcẽdi de quo dixi in.d.l.ſi mihi ⁊ titio. ℂ Querit ẽt hic bal.de aliqbus.qq.q̃s tractat By.Bal.Ang.⁊ Imo.in.l.plane.§.ſi duobus,de leg. j.remitto ad ea que alias ibi dixi,⁊ ſcripſi.

De bo.poſ.ſecundum tabu. Rub.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſſeſſio ab inteſtato non poteſt peti pendente lite ſuper uiribus teſtamenti.
2 Appellatione pendente nihil debet innouari etiã ſi appellatum ſit ab actu geſto per iudicem circa ea quæ ſunt uoluntariæ iuriſditionis fallit ut hic.
3 Appellari non poteſt à ſentẽtia lata ſuper poſſeſſorio facti, ſecus ſuper poſſeſſorio iuris.
4 Bono.poſ.ſecundũ tab,an poſſit peti pendente lite ſuper ſalſo.
5 Conſcientia quãdo exigitur in aliquo actu an requiratur conſenſus illius cuius conſcientia requiritur.
6 Bono poſ.an poſſit peti per eum qui põt ſuccedere ab inteſtato qui fuit inſtitutus ex teſtõ ſalſo à quo ſuit appellatum.
7 Bono.poſ.ſecundũ tab.an habeat locum in teſtõ imperfecto facto inter liberos & corã duobus teſtibus uel inter alios ab inteſta uenientes coram quinq; teſtibus.
8 Negatiua quomodo probetur per teſtes.

1 PEndente. † Pendente lite ſup viribus teſti p ꝯño ſtante dubio an habeat locũ bo.poſ.ſm tab.non pt peti bo.poſ.ab inteſta. ℂ † No.q pẽdente appl

2 one nihil dȝ innouari ẽt ſi appellatũ ſit ab actu

c geſto p iudicẽ circa ea q̃ ſunt iuriſdictiõis voluntarie ſm bal.hic p iſtũ tex. ℂ Et iſta mã recipit multas limitatiões quas impertinẽs eſſet hic referre,iõ vide gl.magiſtrã.ij.q.vj.c.applõne p Spec.in ti.de appel.§.pe.in pñ.vbi ponit.xvj.fallentias circa iſtã regulã,aliquas ẽt cumulauit Bald.in.l.ſi qs filio hr̃dato. §.hi aũt.ff.de inin.teſta.⁊ in.c.fi.in.j.col.quo tp̃e miles ⁊ in.l. iij.ſ.de appel.⁊ in.l.furti,in prin.ff.de his q no.infa.aliquas ẽt ponit doc.in.c.bone,de app.⁊ aliquas p Bart.in.l.poſtq̃.§. imperator p illũ tex.ff.vt le.no.ca.⁊ in.l.generaĩr,in pñ.⁊.§.fi.

3 per illũ tex.de reb.cre. ℂ † Scdo no.ſm Cy.bal.⁊ Ro.q lȝ nõ poſſit appellari a ſnia lata ſup poſſeſſorio facti.l.j.ſ.ſi õ mo

d men.poſſ.tñ ſecus eſt i ſnia lata ſuper poſſeſſorio iuris. ℂ Sȝ dic q iſtud nõ colligiĩ ex iſto tex.q: hic nõ dr̃ q fuerit appellatũ a ſnia ſup bo.po. Sȝ ſolũ a ſnia lata ſup falſitate,⁊ ita ponderat iſtũ tex.ꝯ Cy. Bal.in.l.poſt ſniam.ſ.de ſen. Et pptea ipſemet Bal.in.l.j.in vlt.co ſaciẽdo mẽtionẽ de verbis Cyn. h̃ inquit ſe nõ dicere qͦd a bono.poſ.decretali olĩ vel hodie ab agnitione poſſit appellari,ſȝ bene fateĩ quod eſt queſtio an bono.poſſi.fuerit recte agnita nec ne,⁊ ſi index in contradictorio iudicio ſuper hoc pronunciat poterit appellari per hanc legẽ. Certe quando bo.poſ.eſſet decretalis cõtradictore interueniẽte puto ſine dubio q poſſit appellari,q: infertur preiudicium

a ℂ In feudis. an ius accreſcẽdi locũ hẽat in feudis, vide roma.ꝯſi.cccxv.

b ℂ Accreſcat,vide paul. d̃ ca.ꝯſi.cliiij.

c ℂ Innouari. adde videndus old. ꝯſi.ccvj.⁊ ibi qñ renocentur innouata lĩ. pen.de quo ẽt p do.de ro. vt lit.pend.

d ℂ Poſſeſſorio limita niſi index vel tulerit appſoni interpoſite p eum ꝯ quẽ lata eſt ſententia in poſſeſſorio ſm alex. cõſi.ccxxiij.ij. lib.

a ℭ Erigit,ad de ea pro dcō bal.facere.l.ti tiū ⁊ meniū,et ibi doc ff.ō ad mi.m.⁊ fac̄ q ſi lex vel ſta tu tū regrit ꝯſciā alicuius poſiti in dignitate vr et eius ꝯſenſuȝ reqrere ita no. Arch.qnē al legat ⁊ ſeqnif idē alexā.in.l. ij.§.volūtate,i ij.co.ff.ſo.mat. Fran.cu.

b ℭ Tranſmit tere,vid arch. ꝯſi.cclij.⁊.ccc lviij.

c ℭ Probet. adde to ⁊ vide p eūdē alex.in ꝯſi.xliij.co.ij. in pn.⁊ col.iiij. ꝯ quartus te ſtis,in.iiij.vo. ⁊ in ꝯ.cxxxvij. co.pe.ꝯ.hēdi ctus,in.ij.vo.⁊ vide eūdē ale. ō mō probādi negatiuā in ꝯſ. lv.co.iij.ꝯ.nō ob.⁊ l ꝯſi.civ. co.pe.ꝯ.hērū deo,l.v.vo. Et adde car.l ꝯſi. x.ꝯ.xxvj.⁊.xx v.Fran.

℞ ℭ Adde ⁊ vide bar.l ꝯſil. cxx.inci.clariſ ſime dñe vbi te ſti nō credif ſu p negatiua,niſi deponat dcā ſcie coartande dictū ſuū loco ⁊ ipe ⁊ adō et ꝯcor.de qbus p eūdē Alex.i ꝯſil.ixv.incip. babita ſup ꝯtē tis i.vi.co. T.

d ℭ Teſtū,ō h vide p ange. ꝯſi.xlix.⁊ an ſo lēnitas teſti probef p duos te ſtes,⁊ an ꝯteſ ctura volun tas defuncti vi de p Old.ꝯſil. cccvij.inci.d. ſcetellia circa fi.⁊ ibi an mu lier h caſu ſit idonea teſtis.

contradictori vt colligit ex no.p glo.in.l.iij § bonoꝝ.ff.de bo. poſ.dum gl.ibi dicit q res inter a lios acta ⁊c.ergo dȝ poſſe ap pellari per regulā poſitā in.l.⁊ in maioribus.ſ.de ap. ℭ Pro hoc et pōt induci iſte tex ſm vnū intellectū qnē poſuit hic bal. in.j.q.vez itelligēdo q hic heres ſcriptus petebat ſibi decerni bo.poſ.ſm tab.⁊ ille qui ſucceſſurus erat ab inteſtato ꝯdicebat allegando falſitatē teſti,⁊ iudex pnunciauit bo.poſ.nō eē decer nendā heredi ſcripto. Propter q vr tacite pnūciaſſe teſtm̄ eē falſum. Ubi aūt fuiſſet ꝯceſſa decretalis bo.poſ.nullo ꝯdictore iter ueniēte nō vr q audiaf appellans,qꝛ nō eſt grauatus.l.j.§. j.ff.de ap.reci.l.a ſnia in prin.ff.de ap.⁊ iſtud vr voluiſſe Bal. in.l.j ā qui admi.in vlt.co.in ver.ſed nunqd a tali decreto vbi ſ'legit iſtum tex.⁊ iſto caſu ſaluabitur opinio Bal.in.l.j.ſ ſi de momen poſ.fuerit appel.⁊ iſtod etiam innuunt verba Bald.h ante primaȝ oppo.Quod autem hoc vltimo caſu non inferatur alteri preiudiciū pȝ ex no.in.d § bonoꝝ,⁊ ita puto tenendū ꝯ̄nis Saly.hic,⁊ in.d.l.j.ſi de mon.poſ.tranſeat cū Cyn hic.
4 ℭ † In gl.fi.circa fi ꝯ̄nis gl.h,⁊ magis cōiter doc.intelligūt quod.l.cum falſum,non habeat locum in bon.poſ.decernenda prout et tenuit By.⁊ Pa.de ca.in.d.l.cum falſum,tamen ꝯ rium tenuit gl.in.d.l.cum quidā,in ver.certus per iſtuȝ tex.ff. de bono.poſ.⁊ itatȝ Ja.de are.Cy.⁊ Saly.hic. Pono q aut querimus verū ꝯ̄num ad interrūpendū ne tps petende bo.poſ. currat poſſit,⁊ debeat peti.bo.po pēdente lite ſuper falſo ⁊ ſic hȝ locū vltima opi.vt eſt tex.in.l.cum quidā prealle.fach.l.oc tani.§.ff.vnde cognati. Aut querimus vtrum ꝯ̄num ad inter ponendum decretum iudicis ſuper bo.poſ.pendentis litis ſu per falſo habeat obligari,⁊ tunc procedat opin.prima per rōnē
5 huius glo.⁊ circa hoc vide bal.h, in.ij.oppo. ℭ † Et no.hāc gl.inquantum fecit mentionem de ꝯſcientia,qꝛ cā reputat vor. Bald.in rub.C.de exer.in.v.col.ad hoc vez , qō lȝ vbi lex vel ſtatu: ñ exigit q interueniat ꝯſciētia alicuius in certo actu ſuffi ciat illi notificare abſqȝ eo q expectetur conſenſus illius.c.cū in veteri,de elec. Tamen fallit qn̄ regrif ꝯſcia illius qui hȝ ius dicere qꝛ tunc dȝ expectari conſenſus illius de quo etiam vide per Angel.in.§.emphyteoſim,in fi.auct.de ali.⁊ emph.⁊ in §.nō aliter,in auc.quō oportet epiſ.⁊ in.l.ſi quis mihi bona.§. iuſſum ff.de acqui.here.⁊ per Archi.xviij.q h.quidam. Dicit etiam per hanc glo. Bald.in.l.fi.in princ.ſ.de pe.iu.q iudex
6 dȝ ſeqni conſciam ſuam non partis. ℭ † Extra glo.querit hic Cy.quid ſi proximior qui ſucceder:et ab inteſtato fuit in teſta mēto inſtitutus,⁊ teſtm̄ fuit falſum ⁊ ipſe appellauit,⁊ appella tione pendente vult ab inteſtato adire vel bono.poſſ.petere an poſſit. Argnit primo q non per iſtum text.⁊ per.l.in plurium .ff.de ac.bered.poſtes concludit q ſic,qꝛ poterat repudiare ex teſtō,⁊ adire ab inteſtato.l.illud ff.de acq.he.Fulg.hic dicit q intelligit iſtud dictum eſſe verum qn̄ arguebaf ipſum heredem fieri feciſſe teſtm̄ falſum, naȝ tunc ipſe eſt certus,ideo ipſe adi re pōt.d.l.cum falſum,alias autem,qꝛ interim incertū eſt an de feraf heredi:as ex teſtō vel ab inteſtato ideo non pōt adiri nec repudiari ex teſtō. Unde interim moriens non trāſmitteret ſȝ eum idē vr tenere Ro.p.d.l.in repudianda.ff.de acquir.here. ⁊ expreſſius probatur in.l.nec his,in pn.⁊ qō ibi no.eo.titu.fa cit.l.ſi bis ad quem.eo.tit. Tamen Fulg.⁊ Pau.de caſt.hic
b dūt q interim decedens non trāſmitteret male dicūt,⁊ contra text.in l.ſi poſt modica poſt prin.ff.de bo.lib.facit.l.illud.§.fi. cum l.ſeq.ff.de ꝯta.⁊ no.Salyc.hic,⁊ in.l.iij.ſ.de repud.here.
7 ℭ † Item pōt dubitari an hec bon.poſ.ſm tabu de qua in hoc titu.hȝ locum in teſtō imperfecto facto inter liberos,⁊ coraȝ duo bus teſtibus vel inter alios ab inteſtato venientes coram.v.te ſtibus iuxta.l.hac conſultiſſima.§.ex imperfecto,⁊.ſ.de teſt.de quo vide Bal.dubitantem in.l.certum.ſ.vnde le.ad fi.de quo forte ibi dicetur. Et tangitur ibi per Ro ⁊ vide que.ſ.dicam.ſ. l.proxi. ℭ Item ad limitationem huius.l.vide.l.iij.ſ.de edi.di ui.declaratam vt per glo.⁊ doct.in.l.heres inſtitutus.ff.de ac. heredi.⁊ in.d.l.cum falſum. ℭ Ultimo tene menti que tangit Bal.hic dum tractat qualiter teſtis deponere debeat vt con cludēter negatiuam proceder. Cui adde bo.gl.in auc.de he. ⁊ fal.§.ſi vero ſunt,in ꝯ.vidiſſe ibi pro Ang.⁊ p gl.⁊ doc.in.l. j.§.ij.de iti.actuqȝ pna.⁊ Barto.aliqd in.l.j.§ ſi quis neget.ff. quea dmo.teſta.aper.⁊ in conſi.ſuo incip.clariſſime dñe,⁊ per Cy.Jaco.bu.⁊ Bald.in.l.actor.C.de proba.⁊ per Bal.Ange.⁊ Imo.in.l.ſi hinc.ff.de iniu.teſt.⁊ in.l.pōpo.§ rei pduellio nis.ff.de acq.here.per Bal.in.l.cum hi.§.j.ff.de tranſa.⁊ in re pe.l.ij.in vlt.car.ā.de teſcin.ven.per doc.in.c.bone,el.j.de ele. ⁊ in.c.tertio.loco,de proba.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſ.ſm tab.directa habet locum ubi teſtamentum in ſcriptis conditum eſt
2 Teſtandi in ſcriptis cum ſigillis & vii.teſti.modus fuit inuentus à iure prætorio.
3 Diſpoſitio.l.loquentis in uno caſu expræſſe trahitur ex mente legis ad ſimilem caſum expræſſum,quãuis uerba legis ceſſent in ipſo caſu ſimili expræſſo.
4 Teſtamenti ſolēnitas,& teſtatoris uoluntas quō probetur.
5 Teſtm̄ quō probetur q talis teſtator fecerit.
6 Teſtandi uoluntas quomodo,& quot teſtibus probetur.
7 Teſtamenti ſolēnitas uel ſubſtantia & teſtatoris uoluntas quō probetur,& quid ſi probatio ſit dubia.
8 Teſtm̄ an & quando poſſit probari per duos teſtes , etiam ſi ſit quæſtio de uoluntate teſtatoris.
9 Teſtes taſtamentarii qn̄ dicantur conteſtes ſi deponunt ſuper teſtamenti confectione.
10 Teſtes in dubio præſumunf cōteſtes,& de eodē actu deponef.

1 b **Bonorum.** † Ubi teſtm̄ in ſcriptis conditum eſt hȝ locū directa bo. poſ.ſm ta. Si aūt teſtm̄ fuit ꝯditū ſine ſcriptis per nuncupationem,tunc hȝ locū bo.poſ.ſm nuncupa tionem,ſeu bo.poſ.ſm ta.vtilis.h.d.tex cū gl.fi. ℭ In tex.ibi hū ſcriptis ⁊c.declara vt hē in.l.hac ꝯſultiſſima.in pn.iuncto. § p nuncupationem,⁊ q no.ſ.de teſta.⁊ plene hr̄ p Bart.in.l.
2 ij.in pn.ff.quēad.te.ape. ℭ † In tex.ibi,iure ciuili,nam modus teſtandi in ſcriptis cum ſignis,ſeu ſigillis.vij.teſt.fuit origina liter inuentus a iure pretō.modus autez teſtādi ſine ſcriptis hū fuit inuētus a iure ciuili a quo poſtea hū et fuit approbatus , ⁊ auctus modus teſtādi in ſcriptis inuentus a ptore, vt colligif ā
3 ſti.de teſt.poſt pn. ℭ † In tex.ibi,ſm nūcupationē bo.po. ⁊c. no.q diſpo.l.loquētis in vno caſu expſſe trahif ex mēte.l. ⁊ ſi militudine rōnis ad caſum ſilem ex,iſtuȝ ꝯ̄nis in ipſo ſimul ceſ ſent v̄ba legis de caſu expſſo loquētis. Et iō remediū q ꝯpete bat directū in caſu expſſo ꝯpetit vtile in caſu ad quē fit extēſio, vt hic in gl.fi.⁊.l.curatoris,⁊ ibi lattiſſime no.p gl.⁊ doc.ſ.de neg.ge.dic vt ibi,⁊ in.l.actio.ff.de neg geſt.vbi hēs an ſit dña inter vtile ⁊ directū. Et iſta factūt q ex teſtō imperfecto inter libe ros ꝯpetat vtilis bo.poſ.ſm ta.q adde ad ea q dixi.ā.l.prima
4 circa fi. ℭ † In gl.ij.ibi,nā ſi bon.poſ.⁊c.glo.tūdēdo ad opin. Mart.⁊ rñdendo ad arg.eius vult dicere q lȝ poſſit eſſe inter partes qō tm̄ de ſolēnitate teſti,⁊ nō de volūtate teſtōris vt in caſu qn̄ hīs fatef teſtōrē ita diſ,oſuiſſe,ſed negat interueniſſe ſo lēnitatē,vt in caſu.§.fi.alleg.in gl. Tū teſtes pducti ad pban dū ſolēnitatē muneri teſtm̄ nō pñt de ea deponere niſi et de vo lūtate teſtōris deponāt , volūtas eſt ſibi ſubiectū,ſeu ſba teſti ſo lēnitatis non pōt dici qualitas,vel accidēs teſti,ſȝ nō pōt qs co gnoſcere qualitatē in ſubiecto niſi cognoſcat ſbam,ſeu ſubiectū l.eius q ad fi.ibi poſſidēdi hērem anim.ff.ſi cer.pe.l.ſi ſeruum mihi §.fi.ff.de act.emp.nō pōt.n.qs cognoſcere ſtichum album niſi ipſum ſtichū cognoſcat. Sed ad voluntatē pbādam nō ſuf ficiunt teſtes,vt.l.ſi.ſ.de fideicom.⁊.d.l.hac ꝯſulti.ſ.pn et fate tur Mar.ergo nec ſufficiunt ad pbādū ſolēnitatem in voluntate interueniſſe. Habent et neceſſe teſtes dicere q ticius fecit te ſtm̄ corā.vij.teſtib.in quo ſeyū inſtituit hērdē. Nā niſi de hoc vl timo deponerēt non ſufficeret ꝯ̄nis de eo nō ſit qō inter par tes. Non ſufficit enim q viderit ibi teſtes ꝯuocatos cā teſti niſi dicat q viderit teſtm̄ fieri corā eis. Et h nō pōt intelligere te
5 ſtis niſi audierit qd fecerit teſtōr. † Ūn opȝ q teſtis hoc expri mat,vt ꝯcludenter deponat,⁊ appareat eū intellexiſſe q fuerit teſtm̄,⁊ pſertim ſi interrogaf de hoc a iudice. Sed gl.non bene rñdet ad arg. Mar.nam ſi teſtis dicat q recordaf q teſtōr fe cit teſtm̄ coram.vij.teſtibus.lȝ non recordetur quem inſtituerit
d heredem,attamen teſtis iſte probat teſtm̄ eſſe factum cum ſolē nitate.vij.teſtium. Nec eſt opus q probet quē inſtituerit here dem qꝛ aduerſarius hoc fatetur,⁊ in dubio preſumitur vnū tm̄ teſtm̄ factum,vt probatur in.l.omnem cum gl.in ꝯſ. comprobaf ſ.de teſt.⁊ in.l.fi.inducendo vt p Bal.ibi in fi.ā.de re.cre. Ta men ſubſtinendo opi.gl. Dic vex eſſe q non preſumitur plura litas teſtamentoꝝ niſi ex variatione aſſertionis partium hoc de prehendatur prout erat in queſtione noſtra,qꝛ aduerſarius fate batur teſtamentum non ſolēne conditum in quo ſeyus erat in ſtitutus. Ego vero per teſtes meos aſſerebam ⁊ probabam de teſtō ſolēni,⁊ ſic apparet q de alio teſtamento intelligo ꝯ̄ de

co quod

eo ꝙ ſu.abatur aduerſarius,⁊ ſic deprehēditur pluralitas teſtatoꝝ.c.cū Jo.de ſi.inſti.io.op.ꝙ teſtes nedū deponāt ēt de voluntate teſtatoris quo caſu regrunt ſeptē teſtes niſi ex coarctatiōe
a loci ⁊ tꝑis appareat ꝙ illi duo teſtes loquerenť de eodē teſtō de quo affirmabat aduerſarius. Uel niſi aduerſarius ꝯfiteretur, ꝙ ſemel tm̄ teſtatus eſt ille teſtōr,vt hꝫ in.d.c.cum ioannes.quibus caſibus fatendum eēt ꝙ ꝓcederet opi Mar.ſm Ja.butr.bal.⁊ alios cōiter hic,⁊ no.idē bar.in.l.hēs palā in pn.ff.de teſta.nam cum iſto caſu ꝯſtet de volūtate ceſſat ſuſpitio falſitatis ob quā.l.voluit regri ꝓbationē.vij.teſtiu.ꝫ.d.l.ſi.ꝗ.de fidei.alš ſi vbi nō ꝯſtaret ꝙ de eodē teſtō loqrentur teſtes,⁊ aduerſarius,ꝓcederet opi.gl.⁊ ſꝫ iſtā declaratiōnē ītelligo opi.Spe.i ti.de inſtr.edi.§.cōpēdioſa ꝟ.ſꝫ qd ſi vnus ex teſtibus,vbi approbat opi.mar.quā dicit de ꝯſuetudine ſuari,ad ꝙ ēt vide ꝙ no.bart.in.l.j.§.ſi qs neget ad ſi.ff.quēadmo.teſta.aper.⁊ in.l.ij.ꝗ.de erro.aduo.⁊ ꝑ gl.ij.q.j.§.qū ꝗ,in gl.j.℃ Et ꝑ pdicta inferi bal.ꝗ ꝙ ſi in teſtō ꝯtinet,ꝙ teſtōr filie reliqt.x.poterit ꝑ duos tm̄ teſtes ꝓbari,ꝓ relicte iure inſtōnis,q: nō eſt dubiu niſi de ſolēnitate,⁊ ad plura de qbus hic ꝑ eū vide que dicent poſt doc.in.l.errore.ꝗ.de teſt.vbi tractabit an error notarij in teſtō ꝓ
6 bari poſſit ꝑ duos teſtes.℃ †Et iſtō ēt facit ꝙ ſi per.vij.teſtes fuerit ꝓbatū de volūtate teſtōris , ſꝫ tales teſtes nō depoſuerīt de ſolēnitate, puta, ꝙ teſtes fuerīt rogati a teſtōre vt ergrit.l.hēdes palā.§.in teſtis.ꝗ.alle.⁊.l.hac ꝯſultiſſima in pn.ꝗ.ō teſta.vt q: dicti ſeptē teſtes examinati ſup volūtate teſtōris non fuerūt interrogati de dicta ſolēnitate rogatus,ſufficiat de tali ſolēnitate ꝓbare ꝑ duos teſtes,⁊ hoc dicit bal.in.l.heredes palam in prin.habuiſſe de facto Tñ ibi adducit in ꝯtrariū.ſ.ꝙ nō ſufficit ꝓbare ſolēnitatē ꝑ duos teſtes,q: facilius ꝓbať volūtas ꝙ̄ ſolēnitas.l.ſi.ff.de re.co.⁊ in.l.i teſtō.ff.de fideicō.lib. Ergo ſi duo teſtes nō ſufficiūt ad ꝓbādum voluntatē non dꝫ ēt ſufficere ad ꝓbandā ſolēnitatem,⁊ ita ēt reſidet,⁊ eū eo ēt tranſit Pet.de ancb.in.c.cū eſſes,de teſt. Tñ.Joan.de imo.in.d c.cū eſſes,in xiij.co.tꝫ ꝯtrarium,⁊ melius dicēs cōem opi.eſſe ꝙ qū aperte cōſtat de voluntate ſufficit de ſolēnitate ꝓbare per duos teſtes,vt eſt declaratū.ꝗ.Et nō ob.d.l.ſi.q: ibi tractatur de ꝓbanda tali veritate ad cuius ſubſiſtentiam non requirebanť.vij.teſtes, ſed ſufficiebant duo.ſ.ad ꝓbādū,ꝙ defunctus voluerit certuꝫ pdiō alienari per tutores vt ibi.Hic ať agiť de ꝓbanda tali volūtate ad cuius eſſentiam,⁊ validitatē regrebanť.vij.teſtes.puta circa heredis inſtōnem,non ob.d.l.in teſtō,q: ibi eſt ſpālis caſus in quo minus ſolēnis voluntas vꝫ fauore libertatis iō ſufficit ꝓbari ēt ſine ſolēni numero,⁊ ipſemet bal.hic ſequiť cōem opi.℃ Jn ea.ibi quare nō ſufficiunt,⁊c idest non ſufficiunt duo vel tres teſtes,q: apparet eſſe neceſſe ꝓbari de voluntate ꝓbādo de ſolēnitate,vt dixi,⁊ hoc eſt ēt ꝙ voluit dicere gl.j.vbi dicit,⁊ q: eſt de voluntate ⁊c.ꝙ̄ declara vt hic ꝑ bart.℃ †Jn ea.
7 ibi,ſed retardať aditio ⁊c.bal.hic quē alij ſcribētes poſt eū vt Ful.⁊ Pa.de ca.⁊ Ro.hoc ſequuntur reprehēdit gl.q: probatio dubia nihil operať.c.in preſentia,de ꝓba.⁊ per alias rōnes quas vide hic per eum. Jſtā gl.reprhēdit ēt ante bal.Franc.tigri.ꝑ rñdet ad.l.precedētē quā hic alle.gl.vꝫ ꝙ ibi ob pendētiā appellationis ſuberat ꝓbabilis dubietas que poterat ꝯtingere,ꝙ iudex appellationis ꝓnunciaret teſtm̄ eſſe falſum,ſed hic ex quo non eſt ꝓbatuꝫ ſufficiēter talis ꝓbatio nō releuat.Sal.tñ hic ſaluat gl.approbatā ꝑ bar.q: dicit ꝙ intentio glo.fuit dicere ꝙ donec lis pēderet ob litis pendentiaꝫ impediretur aditio ab inteſtato.ꝗ.l.prox.non autem finita lite,⁊ de hac glo.vide ēt per bal.in.l.pe.in prin.ꝗ.ue ſen.que ſine cer.quāti.⁊ aliquid per imo.in.d.c.cū eſſes.in.xiiij.co.⁊ ibi tꝫ idem gl.hic ⁊ adde ꝙ ſi duo teſtes deponerent teſtm̄ fuiſſe tali modo factum corā.vij.teſtibus ēt ſi ſit qō de voluntate teſtantis,talis probatio ꝙ̄uis dicatur ſemiplena ſm opi.bar.in.l.admonēdi in.x.co.ff.de iurein.de quo per Ant.de bu.in.c.ſi.de iureiur.⁊ Saly.in.l.in bonefidei,in.xij.col.C.de re.cre.⁊ aliqd ꝑ Fulg.hic.Tamē ꝑt eſſe dubia talis probatio,ideo ꝙ in eius defectum poſſit de
b ferri iuſm ſtmipiene probationis,°vt excludať ſucceſſurus ab inteſtato de quo vide no.per Bal.hic ⁊ in.c.j.§.iteꝫ ſi vaſallus de contro.inueſti.⁊ in.d.l.in bonefidei in.iiij.co.⁊ ibi ēt Saly.in.xij.col.ꝗ.de reb.cre.⁊ aliqd ēt ꝑ Fulg.trāſeūteꝫ cū bal.hic.
8 ℃ †Extra gl.adde caſum in quo ꝑ duos teſtes poterit probari teſtamentum ēt ſi ſit qō de voluntate,nam ſi inſtrm̄ teſtamenti auctenticum factum coram.vij.teſtibus perdatur probato caſu amiſſionis,⁊ tenore teſtamenti per duos teſtes erit probatuꝫ teſtm̄,ita ſingu.in fin.in ſimili probatur in.l.teſtium.ꝗ.de teſti.in ſi.ꝙ no.ſm Bal.ibi in.ij.co.⁊ ſequiť ēt Rom.hic.Et dicit Ra

pba.cu.in.d.l.heredes palam in princ.hoc dictum eſſe mētī tenendum,ꝙ̄uis ſm eum non videatur forti auctoritate corroboratum.Sal.in.d.l.teſtium,in vlti.no.dicit idem ꝙ bal.ibi,⁊ bene facit ꝙ ibi no.Cyn.in.vi.no.Ang.tñ intellexit hoc eſſe verum ſi ſaltem per duos teſtes qui fuerunt preſentes teſtō probatur qualiter fuerit confectū teſtm̄ per.d.l.teſtiū in ſi.cū ibi no.Tamē dictum bal.poſſet ſaluari ſi teſtes ꝓbantes amiſſionem ipſius teſtamenti,⁊ eius tenorem eſſent valde periti,quia tunc ſufficeret ꝙ̄uis non fuerint preſentes teſtō per id ꝙ habetur in.c.cum olim el.j.de priuile.⁊ no.Bald.in aut.ſi quis in aliquo circa medium.ꝗ.de eden.⁊ ibi Cy.⁊ Bar.in.l.ſicut.C.de ſi.in
9 ſtru.⁊ in.l.ij.§.diuus.ff.de iure fiſci.℃ †Ultimo tene menti ſingularum Bal.hic no.concludit ꝙ ſi.vij.teſtes teſtificantur ſuper probatione teſtamenti,⁊ quilibet dicit ſe fuiſſe pñtem tali teſtō,⁊ ꝙ non recordatur ꝗ vel quot fuerint alij preſentes,tñ teſtes iſti nūr ꝯteſtes,⁊ probant vt hic per eum,⁊ Pa.de ca.hic reputat hoc ſingulare,bene facit no.per Bar.in.l.j.§ ſi quis negat,circa medium.ff.quēadmo.teſt.aper.⁊ ita tenet iꝫ Ro.hic iuis debilibus rōnibus veliꝫ ꝯtrarium,⁊ dic ꝙ cum opin.bal.ēt ꝯcordat Inn.in.c.qualiter el grāde de accuſa.⁊ Spe.in ti.de ingſi.§ nunc tractemus,in ꝟ.ſup ꝓbatione aūt infamie ⁊c.⁊
10 imo.in.c.cuꝫ opꝫ de acc.℃ †Ex quo habes notare,ꝙ in dubio teſtes preſumuť ꝯteſtes ⁊ de eodē actu deponere vt no.bal.in.l.de qbus in aūpe.co.ff.de legi.⁊ do.Abb.in.c.cum Jo.cir
c ca.iij.co.de ſi.inſtr.⁊ huius eſt rō,q: pluralitas in dubio nō ꝑſumiť.d.l.omni.⁊.d.l ſi.⁊ probať in.c.in preſentia.ꝟſi.vero ⁊ ibi pōderat.d.Ant.de ꝓba.no Bar.in l.ſi rem.ff.de rei vēdi.per illum text.⁊ eſt de mente gl.magne,in.l.cuꝫ qui.§.in popularibus.ff.de iurei.cum ſimilibus.

De bonorum poſſeſſione contratabulas. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Legata relicta liberis,& parentibus,ſeu aliis coniunctis perſonis in edicto pretoris expreſſis debentur etiam rup.teſtamento,ꝑ bo.poſ contratabulas.
2 Dictio ſolus eſt dictio taxatiua,& excluſiua regulariter fallit ut hic.
3 Legata teſtamento rupto regulariter non debetur,fallit ut hic.
4 Legata an & quā debeantur rupto teſtamento per contratabulas,hic remiſſiue dicitur.

1 Liberi. †Rupto teſtamēto per bo.poſſ.ꝯtabulas adhuc debentur legata relicta liberis,⁊ parētibus,ſeu aliis ꝯiunctis ꝑ
2 ſonis in edicto ꝑtoris expſſis.℃ †Jn tex.ibi ſolis,no iuncta glo.in ꝟ.liberis,ꝙ dictio ſolis,quamuis ſit dictio taxatiua,⁊ excluſiua.l.aduerſus.ꝗ.ſi ad ver.rem indi.⁊ in.l.bis ſolis.ff.de ꝯdi.indebi.attamen non cenſetur excludere perſonas que per alias leges ēt veteres ſint incluſe,⁊ ſic per talem dictiones non inducitur correctio iuris antiqui,niſi aliter de mente cōſtet,⁊ iſtud ēt voluit Bart.in.l.iij.§.iu io.ff.de adi.lega.Ubi ponit notabilem deciſionem in duobus ſtatutis in quoꝝ vltimo ſimilis dictio que ſi acciperetur taxatiue induceret correctionem precedentis ſtatuti,⁊ tñ decidit ꝙ non corrigit primum ſtatutum,⁊ illam deciſionem ſequitur Jo.de imo.in.l.ſi vero in.vi.col.ff.ſolu.matr.Ad predicta ēt adde text.in.l.cum notiſſimi,in prin.cum glo.in verbo ſolaꝫ.ꝗ.de preſcri.xxx.anno.per quam glo.dicit ibi ang ꝙ dictio,ſolus,nō excludit illa ꝓpter quoꝝ excluſionē reſultaret abſurdus
d intellectus,•⁊ que dicta ſunt de dictiōe,ſolus,videmus hīc locū etiam in aliis taxatiuis dictionibus,vt.l.ob es cum gl.ꝗ.de pre di mino.l.ſerui nomine cum gl.in verbo tñ poſſidet.ff.de vſuc.⁊ per Bar.in.l.ſi conſtante,in prin.in.ix.q.prime partis.ff.ſo.
3 ma.⁊ de dictione ſolus vide aliqua per Bar.hic.℃ †Not.ꝙ licꝫ alias qū teſtm̄ non ſubſiſtit non debeanť legata.l.eam quam.ꝗ.de fideicō.⁊.l.ſi nemo.ff.de te.tu.tm̄ fallit in caſu iſto,⁊ rō eſt q: ꝑto: vidēs ꝙ ꝑ bo.poſ ꝯtab.quā ꝯceſſit filio emācipato ꝑterito pro expugnatione teſtamenti,ꝙ non poterat expugnari de iure ciuili §.emācipati,inſti.de here.que ab inteſta.i.ſed cū patrono.§.j.ff.de bo.poſſ.leceratpreiudicium legatariis ꝗ expugnato teſtō non pꝫ petere legata ex teſtō,motus eqtate voluit ꝯſeruari legata perſōnis cum quibus teſtator coniunctus erat caritate naturali,ꝑ hoc apparet quod iſta.l.eſt intelligenda in filio emancipato preterito,quia ſi eſſet filius in pṫe preteritus ať iō ꝙ teſtm̄ eſt ipſo iure nullum abſq; bñficio iuris

a Loci,adō in ꝙ illa ē cōis.ſ ꝙ tunc ꝓbabiť ſolēnitas teſti ꝑ duos teſtes,⁊ vīō ale.i ꝯſi.xlviij.i.ij.vo.ꝑ ꝙ̄ opin.facit,q: ſolēnitas numeri teſtiū in teſtō regſitoꝝ ꝓbať ꝑ inſtrꝫ teſti lꝫ teſtes ſint mortui not.in.l.ſinali.ꝗ.de fide.⁊ not.in.l.publicati.ꝗ.ō teſt.ꝙ talis ſolēnitas poterit ēt ꝓbari ꝑ teſtes ar.l.in ex ercendis.ꝗ.ō ſi.iſtr.
b℃ Probōnis,adō in ⁊ vī ō ꝗ vltra ꝗ ali.ꝑ bal.i.l.nō ſolū.§ ꝗ i alieno,co.vi.ff.ō ꝓcu.Franc.Curti.
c℃ Pluralitas vīō ꝑ eūdē ale.ꝯſ.cxix.col.ij.circa mediū in j.vo.ꝑ pa.ō ca.ꝯſ.xxxviij.nec ēt pluralitas locoꝝ ꝑnoncie noi:toꝝ ale.in ꝯſ.xvi.co.pe.i v.vo.⁊ vīō eū dē i ꝯſ.xxxviij.co.j.⁊ ibi an ꝑſumať pluralitas ſocietatū vł alioꝝ actuū in d.vo.⁊.e.vol.ꝯſ.xxxv.co.ij.vbi pluralitas ꝑit obſcuritatē ⁊ adō ꝙ pluralitas diſpōnū i dubio nō ꝑſumať ꝑ Frā.ar.i.l.ſi př impuberis co.ij.ꝟ.i gl i.ff.de vul.⁊ pup.⁊ ꝑ eūdē frā.are.i ꝯſ.36 adō tñ ꝙ fauore matrimonii ꝑſumiť pluralitas actuum , ita tꝫ frā.are.i ꝯſ.18 co.ix.Frā.C.
°℃ Uīō plene ꝑ ſe.i.c.cuꝫ ſo.i.4.co.⁊ ſe.de ſi.inſtr.T.
d℃ Jntellꝫ,ō dictiōib° taxatiuis,vīō pa.ō ca.ꝯſ.cxxx.vi.Ol.ꝯ.230.vi.ro.ꝯ.xciiij.Jo an.de ana.ꝯſ.xxxiij.

pretorij vt videbimus.J.l.proxi.⁊ ſic legata ipſo iure deficiebāt
alia via q̄ ex promiſſione iuris pretorij ideo tunc legata ēt ꝯiun
ctis perſonis non conſeruantur.l. his qui in ptāte in princ.ff.de
4 leg.preſtan. ¶ † In gl.i.ibi.ff.e.l.j.ſupple in ti.de leg.preſtan.
Limitatur in.l.nr̄a,⁊ illa.l.j.de leg.preſtā.cū ſi.nō hic e totū in
pluribus caſibus quos vide in.l.iij.ꝟ.h aūt ſolū ⁊ ꝟ.itē ſi ꝯs l
ꝟ.fi.cū l.ſe.⁊ in.l.filiū.§.oibus,⁊ in.l.ſꝫ ſi ꝓ dote.§.nō oīa,⁊ i
l.his q in ptā.⁊.§.i.cū ibi plene no.ꝑ bar.ff.de leg.p̄ſtan.⁊ ēt in
caſu.l.pe.J.de fideicō h alle.in gl.⁊ ēt intellr iſta.l.cū ſi.ſꝑ cum
limitatione poſita in.l.ſaluius,de le.p̄ſtā.⁊ dubitat ibi bart.an
illa.l.ſit hodie correcta ꝑ auct.ex cā,de lib.p̄te.⁊ nō decidit,ſꝫ
bal.⁊ Ang.h ⁊ Bal.in.d.auc.ex cā,in.xiij.co.in ꝟ.iiij.op.⁊c.
tenent ꝙ ſit correcta,q: tex.in.d.auc.ex cā,vult valere teſtm̄ q̄
ad legata ac ſi filius nō eēt preteritus,⁊ ſic hodie i totū valeret
nō tn̄ putes,ꝙ ꝑ.d.auc.ex cā reddat̄ ex toto correcta vel ſuper
uacua hec.l.⁊ totus ti.de leg.preſtā.q: remanebunt incorrecta
iura antiqua in caſibus in quibus ceſſat diſpō illius auc ⁊ q̄n fi
lius ēt ignoranter preteritus, vel ēt nepos ſm opi.gl.in.l.j.de
poſtb.her.inſti q̄ſ ſequunt̄ doc.plures in.d.auc.ex cā,item re
manebit vtilis ꝓuiſio illius tituli,de le.p̄ſtan.quo ad inſtōnem
heredis factam de liberis,⁊ parentibus que conſeruatur eis ꝑ
illum titulū,vt.l.ſꝫ iū.§.ſed ſi portio,de leg.preſtan.de qua con
ſeruanda non ꝓuidebat auc.ex cā ad fi.ſm ſ nl.h,ſed ego ali
ter dicam in.d.auc.ex cā,ad fi.de materia,⁊ intellectu illius ti
tuli de le.preſtan.⁊ maxime illius difficillime.l.ſi duo,co.titu.
vide ꝑ bar.in.l.filio preterito.in prin.de iniuſt.reſ. Et ibi plenī
us per Imo.ſuper.ij.gl.⁊ Bar.in.l.qui aūt.§.hoc edictum.ff.
ſi quis omiſ.cā.teſt.⁊ per imo.in.l.venire.poſt Ang ff.de ac
qui.hered.⁊ in.l.j.ff.de iniu.teſta.

a ¶ Preteritus adde in h ꝓbari in.§ e.in ſti.de here.ab inte.⁊ in.l.iter cetera.ff.de li.⁊ poſt.vide in.ro.ꝯſ.ivi.⁊ ad de q̄ dicit bal.⁊ pau.de ca.in l.ſcimus in p̄n ci.J.de inof.te.vbl ſi pr̄ inſtitu it filiuꝫ in pote ſtāte filius of p̄teritus,⁊ dic cū ale.in ꝯ.xx.in.iij.volu.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſſeſſio contratabulas intentari poteſt etiam rupto teſtamentu natiuitate poſthumi præteriti.
2 Præteritus dicitur qui non eſt inſtitutus, neq; exhęredatus, & tali datur bon.poſ contratabu.
3 Teſtm̄ nō rumpit̄ ante natiuitaté poſthumi præteriti,& ideo ſi naſceret̄ abortiuus teſtm̄ ſubſiſteret,immo ſi naſcat̄ uiuus,& uiuo teſtatore decedat,reconualeſcit teſtamentum.
4 Bonorum poſſeſſio ſcdm tab.non concurrit cum bo poſ.cōtra ta.fallit ut hic.
5 Præteritus an ſit neceſſe,ꝙ ſaltem incipiat petere bo.poſ.contra tab ad hoc ut aperiatur edictum filio inſtituto,adeo ꝙ cōtra tabulare poſſit.
6 Teſtm̄ an poſſit contratabu.per filiū emācipatum alio filio p̄te.
7 Præteritus an poſſit expræſſe approbare teſtamentum,adeo ꝙ ꝑ ſuam approbationem impediatur filius inſtitutus contrata bulare teſtamentum.
8 Præteritus an poſſit approbare teſtamentum in præiudiciū filiī inſtituti,qui eſſet in minore parte uirili,adeo ꝙ nō impediret̄ filius contratabulare,& ab inteſtato conſequi uirilem,& quid quo ad confirmationem legatorum in præiudicium filii exhę redati uolenti ſuccedere ex nullitate teſtamenti.
9 Præteritus ſi ſit unicus filius an poterit approbare teſtamentū.
10 Præteritio mēis ꝑ exhęredatione nō habet̄,& q̄ ſit rō hic oidet̄.
11 Teſtm̄ in quo filius in ptāte ſit p̄teritus an ſit ipſo iure nullū tā de iur̄ ciuili,q̄ p̄torio,& ſi ſit nullū quō poterit cōtratabulari
12 Teſtm̄ eſt ipſo iure nullum q̄ñ filius in ptāte eſt pręteritus,& e mancipatus filius eſt exhęredatus
13 Pręteritionis defectus eſt maior quā defectus numeri teſtium.
14 Teſtm̄ eſt nullum de iure ciuili ſi filius eſt pręteritus,& ſcripti ſint uenientes ab inteſtato.
15 Teſtm̄ rūpitur de iure ciuili tm̄ p̄teritione poſthumi,& p̄teritio ne filii iā nati,tñ reconualeſcit ipſo pręterito nihil opponente.
16 Teſtamentum eſt nullū omni iure in quo filius eſt p̄teritus & tamen ualet ſi filius elegit ipſum contratabulare.
17 Teſtamentum eſt omni iure nullum ſi ſit filius præteritus,etiā abſq; eo ꝙ filius dicat nullum,limita ut in litera.
18 Teſtm̄ in quo filius nō eſt oīno pręteritus, ut ſi eſſet inſtitutus ſub conditione cauſali,quia tūc uī̄ nullū,ſi dicatur nullū.
19 Teſtm̄ poſitū ꝙ ſit ui iur̄ nullū ipſo iur̄,quō poſſit cōtrabulari.
20 Approbatio teſtamēti inualidi quæ ſit incontinenti facto teſta mento non eſt conſideranda ut improb:tur.
21 Appellari p̄t a ſnia q̄ ē nulla,& appellatio ē remediū reſciſiuū.
22 Teſtamentum nullum an uideatur approbari taciturnitate filii tacentis per annum.
23 Ius dicendi teſtamentum nullū quāto tempore finiatur.
24 Teſtamentum quo filius eſt præteritus ſi approbetur ꝑ ipſum filium an reconualeſcit de iure ciuili;uel prætorio.
25 Teſtamentū in quo filius eſt præteritus reconualeſcit ꝑ appro bationem ſi fuit factum coram principe.
26 Teſtamentum quando non eſt ualidum in ſubſtantia,ut quādo filius in poteſtate eſt præteritus,tunc non attenditur poſſibili tas reconualeſcendi per approbationes.
27 Teſtamētū in quo filius in ptāte eſt p̄teritus, an recōualeſcat per approbationē filii,q̄ñ nō ſunt inſtituti uenientes ab inteſtato.
28 Extenſio de uno caſu ad aliud ex idētitate rationis regulariter non debet fieri in exorbitantibus de iure communi.
29 Teſtamētū in quo filius fuit p̄teritus ignorāter,q̄a teſtator igno rabat hēre ipſum filium,an reconualeſcat ſi filius ipſum ap probet.
30 Teſtm̄ uſurarii cōditū nō p̄ſtita cautōe ſcdm formā traditā in.c. quīquā.de uſur.an recōualeſcat ſi ex poſt facto fuit præſtita.
31 Bonorum poſſeſſio contrab quæ competit prætexito impedit hæredem ſcriptum petere bon.poſ ſed non impedit adire hæ reditatem de iure ciuili ex teſtamento.
32 Poſthumus p̄teritus fortius rumpit teſtm̄ quā iā natus p̄teritus.

1 Poſthumo. † Natiuitate poſthumi p̄te
riti teſtm̄ rumpit̄ ipſo iure
⁊ nihilominus intētari pōt bo.poſ.ꝯtab.q̄ ſi petita
2 fuerit ceſſat effectu bo.poſ.ſꝫ ro. ¶ † No.ꝙ ille di
3 citur preteritus ꝙ neq; inſtitutus neq; exhēdatus,⁊ tō ei dat̄
bo.poſ.contra.que liberis p̄teritis ꝯcedit̄.l.ſi.cū ſi.J.de li.p̄te.
Unde ēt ſi de filio aliqua mētio facta eſſet in teſtō nō tn̄ inſtitu
endo vel exheredando diceret̄ p̄teritus,⁊ hēret bo.poſ.ꝯtab.vt
pꝫ in.l.ij.ff.de le.iij.⁊ in.l.qdā,⁊.l iij.J.de fideicō. Imm ꝙ ēt ſi
aliqd ſibi relictū eēt alio ti.q̄ iure inſtōnis tanq̄ p̄teritus ꝯta
bularet.l.ſtatiī.§.q rogatus.ff.ad tre.l.ſi filius.ff.de inin.te.at
b tento ꝙ preſertim hodie filio relinq dꝫ iure inſtōnis ⁊.§.aliud
quoq;,in auc.vt cū de ap.cog.⁊ de hoc ēt videbit̄ in.l.iij.vbi ꝑ
doc.⁊ gl.in auc.nō lꝫ,⁊ in auc.ex cā de lib.prete. ¶ Scdo no.
ꝙ filio inſtituto nō vī̄ cōpetere bo.po.ꝯtab tn̄ eſt limitādū no.
5 ꝓut in gl.⁊ ſup ea dicit̄. ¶ † No.tertio ꝙ ante natiuitatem po
ſthumi preteriti teſtm̄ non rūpit̄,⁊ iō ſi naſceret̄ abortiuus teſta
mentum ſubſiſteret.l.vxoris abortu.J.de poſtb.her.inſti.quin
c mo ēt ſi naſcat̄ viuus,⁊ teſtōre viuo decedat recōualeſcit teſtm̄
de iure preto.vt dicit ille tex.in.l.poſthumus.ff.de iniu.teſta.⁊
videbimus.l.l.vxoris abortu.J.pri.alle.itē intelligas,ꝙ natiuita
te poſthūi p̄teriti rūpit̄ teſtm̄ ipſo iure ⁊ ſic ō in.ti.q̄n agnoſcit̄
poſthum.i.q: eſt i tali ſtatu,ꝙ ſi teſtōr vineret h filius eēt ſelus
ptāte,⁊ per ꝯñs eēt ēt ſibi agnatus,ſecus ſi nō naſceret̄ in eius
ptāte exēplū in nepote ꝯcepto poſt emancipationē p̄ris ſui p̄
mortui,nam ſi hic nepos eſſet preteritus in teſtō aui,⁊ naſcatur
poſtea nepos,certe ei⁹ natiuitate nō rūpit̄ teſtm̄,q: dr̄ naſci nō
agnaſci.l.ij.§.ſi quis ex liberis.ff.ad tertul.⁊ iō iura vt plurimū
que loquunt̄ de ruptura teſti vtuntur ꝟ.ſi.agnatione poſthu
mi.l.j.J.de poſthu.hr̄.inſti.l.j.J.de ꝯdi.inde.cum ſi. ¶ Quarto
no.ꝙ nō ꝯcurrit bo.poſ.ſm tab.cū bo.poſ.ꝯtra.fallit in caſibus
4 de quibus videmus cū gl. ¶ † In gl.j.ibi.l.poſt mortē in ſi.p̄t
ergo filius inſtitutus petere bo.poſ.ꝯtab.ꝑꝑ preteritionē filij,
⁊ iſtud poterit prodeſſe ipſi filio inſtituto vt puta ſi erat inſtitu
tus in minori portiōe q̄ eēt illa quā ꝯſecuturus erat ab inteſta
to,⁊ in reſiduo fuiſſet inſtitutus extraneus nam ꝯtabulādo ꝯſe
quitur ab inteſtato equalē portionē cū filio p̄terito,ſi aūt adi
uiſſet ex teſtō non ꝯſecutus fuiſſꝫ niſi ptē ſibi relictā,vt hr̄ in.l.
nō putauit.§.ſi.⁊ in.l.ſi ex duobus in p̄n.ff.eo. Itē hoc poterit
in alio ꝓdeſſe ipſi filio inſtituto,q: vbi ſi adiuiſſet ex teſtō tene
bat̄ p̄ſtare legata oibus,nunc ꝯtabulāte non tenebit̄ preſtare niſi
ſi ꝑſonis exceptuatis ſm diſtin.traditā in.l.ſi duo,⁊ in.l.ſꝫ qui
in ptāte.ff.de le.p̄ſtan.que iura ēt hodie nō ſunt indiſtincte cor
5 recta ꝑ auc.ex cā,vt pꝫ ex his.q.ā.dixi in.l.proxi. ¶ † Sed du
biū eſt vtrū ſit neceſſe,ꝙ p̄teritus ſaltē incipiat petere bo.po.
ꝯtra.ad hoc vt aperiat̄ edictū filio inſtituto,adeo ꝙ ꝯtabulare
poſſit in quo gl.ſi.in.l.ſi poſt mortē.ā.alle.in.§.ſi.ſentit ꝙ non
ſm bar.ibi,ſed ꝯtrium voluit gl.in.l.iij.§.ſi qs ex liberis hr̄s in
ver.commutat edictū,eo.ti.q intelligit illaꝫ.l.ſi poſt mortē,ꝙ
bo.poſ.ꝯtra.fuit petita ꝑ filium p̄teritū,lꝫ non ſit ꝓſecuta,h ideꝫ
vī̄ velle gl.in.l.ij.ſed ꝯ in gl.j.ff.de vul.⁊ pu.⁊ in.§.ea.inſti.de
hr̄.que ab inte.⁊ iſtud dicit bar.in.d.l.ſi poſt morte.§.ſi.magis
ſibi placere ꝑ.l.filio p̄terito.ff.de iniu.te.⁊ idē ꝫ Jo.fa.inſti.de
exhe.li.in prin.⁊ Salyc.in.l.ſi pr̄ in pe.col.j.de inſti.⁊ ſubſt.⁊
in.d.l.

b ¶ Inſtōnis adeo ꝙ ſi fili⁹ ſit ſubſti.vul garit̄ ⁊ pup.hr̄di ſcripto di cit̄ preteritus l.ex fcō.§ inci⁹ de vul.⁊ pup.⁊ ita tꝫ ꝯ.ccccc vj.vt ēt refert d.Jaſ.de quo vide Oid.ꝯſil. clxxi.

c ¶ Recōnualeſcit,adde ꝙ nō mō recōualeſcit p̄mus gra dus ſꝫ ēt ſubeſt vt ē tex.in.l.ſi ſ p̄ma.ff.d lib.⁊ po.quē text.ad halle.ſingu larem Ange.Imo.ibi.

in.d.l. vterius ꝯtentum ad fi.ſed certe opin.prima verior eſt, quã tenuerunt Azo. Py. ⁊ Ray. vt refert bar.in.d.l. ſi poſt mortē, ⁊ vt cõſiſs in l.illud §.fi.ff.e.⁊ in.l.nõnunq̃.de le.pſtā. ⁊ idē tenuit Bal.in.l.ſi defunctus.J.de inſis, ⁊ leg. ⁊.l.fi.per illum tex. ff.de lib.⁊ poſt.⁊ Raph.cu.in repe.l.ſi filius q in pñte,in.ix. col.de lib.⁊ poſth.⁊ Io.de Imo.in.d.l.filio pterito,⁊ in.l.ii.§. ſi ꝯ,⁊ ibi ēt Raph.ff.de vul.⁊ pup.lȝ gl.i contrarium ſentiat.p hoc ēt facit tex.in.l.i.ad fi.ff.ſi tab.teſt.nul.ext.vbi ſi filius emancipatus eſt exhẽdatus,⁊ filius in pñte eſt preteritus,q2 ob preteritionē teſtm̄ eſt ipo iure nullū apit via exhẽdato ſuccedendi ab inteſtato ob h exhẽdationē filii in pñte abſq3 eo q pteritus dicat nullū vel ꝯtabularet. Iſtō ēt ꝯfirmabit ex his q̃ ꝓxime dicā tenēdo q pteritus ēt ſi vellet approbare teſtm̄ nō poſſet ꝓiudicare fratribus inſtitutis ꝯtabulare volētibus,ad idē text.in.l. ſi duo.de le.pſtā vbi ex eo ſolo q filius in pñte pteritus eſt ꝯcõmiſſuȝ eē edictū illi emācipato inſtituto. ℭ Nō ob.d.l.filio pterito,q2 ipſemet bar.i.d.l.ſi poſt mortē,fatet̃ rñderi poſſe, q illa.l.intelli q filio pterito nō ꝯtabulāte,⁊ abſtinēte ab hẽditate ꝓ̃ vendicat̃ filiis inſtitutis vt teneat̃ pſtare legata, et ibi no.gl. in.d.l.poſt mortē,in fi.nō ēt impedit̃ inſtitutus ꝯtabulare,⁊ cõſequat̃ virilē hẽditatis lȝ pteritus nō ꝯtabulet.d.l.nō putauit. §.fi.⁊ ita intelligit.d.l.ſi poſt mortē,in fi.vbi ēt ꝓ iſta opi.eſt tex.nō cauillādo. Nec pdictus ob.l.ii.§ ſi ſit cõſanguinea.ff.ad ter.q2 rñdet vt dicā in ſeq.q. Nec ob.l.papi.in prin.ff.de inoff. te ꝑ q̃ l.Spe.in.ii.de teſ §.i.ver.pone ſecta ⁊c.vr tenere ſcōam opi.q2 rñde.q ibi querela nō cõpetebat pri noie pris.ſȝ filii,ſȝ iſta bo.po.ꝯtab.cõpetit ipſi inſtituto nomine ſuo pȝ i.d.l.illud §.fi.⁊ hec vr̃ melior rñſio q̃ illa quā dedit bal.in.d.l.papi.dū dicit q ibi loquitur in remedio iuris ciuilis,nam illam rñſionē impugnat bar.in.d.l.ſi poſt mortē.§ fi. Ang.i.d.l.papi.in pn.

6 vr̃ tenere ēt opi.q̃ ꝯtenui.† Limitauit tñ Ang.ſing.in.l.ventre.ff.de ac.he.vbi dicit q lȝ lex fm eum ſit,in.l.ſi duo ve'it,q ſi filius in pñte iam natus ſit preteritus ⁊ emancipatus ſit inſtitutus poſſit emācipatus ꝯtabulare bñficio preteriti,tñ illud vr̃ verum eē ſi filius preteritus approbauit teſtm̄,vel illud ꝯtabulauit,ſecus ſi illud dixit nullū,q2 tūc non eſt in pñte emācipati volētis intētare ꝯtab.inſuflare in ipſum teſtm̄ ſpiritū vite, adeo q poſſit ꝯtabulari,⁊ rumpi teſtm̄ ita dicit q iuuat tex. in.d.l.ſi duo,ſȝ ſecus ſit ſecundum eum qñ emācipatus eēt preteritus,⁊ filius in pñte eſſet inſtitutus,q2 teſtm̄ tunc non eſt ab initio omni iure nullū,vt.J.dicet̃,nam tunc procedit cõcluſio.ſ. firmata per.d.l.ſi poſt mortē,que concluſio ēt procederet vbi poſthumus eſt preteritus,⁊ emancipatus eſſet inſtitutus,q2 indiſtincte pōt emancipatus ꝯtabulare,ſed Io.de imo.in.d.l.vētre reprehendit dictam limitationē,⁊ recte,q2 tex.in.d.l.ſi duo non probat eam,⁊ q2 Ang.aſſignat nullā ꝯcludentē rationē diuerſitatis inter poſthumū preteritū,⁊ iam natum ac ēt q nō eſt neceſſe q teſtm̄ ſit validū vt poſſit ꝯtabulari,vt.J.dicā,preterea

7 eſt violare tex.in.l.ſi poſt mortē §.fi.† Subſequēter querit̃ de difficili.q.an pteritus poſſit expreſſe approbare teſtm̄,adeo q per ſuam approbationē impediat̃ filius inſtitutus ꝯtabulare teſtamentum,bal.hic dicit q non,per.l.poſt mortē,ad fi.vbi pȝ q a.l.inſtituto apit̃ edictū,⁊ ita refert tenere Cyn.hic,⁊ iſtud idē tȝ Ja.de bel in corpore vt cū de ap.cog.§ ſine igit̃,vbi per illum tex.⁊ ſeq.dicebat q ſiue preteritus ꝯtabulet ſiue nō oīno teſtm̄ rūpit̃,⁊ pñt inſtituti venire ab inteſtato eqs portionibus ⁊ iſta opin.refert.Barto in.d.l.filio,in ver.ij.op.in auc.vt cū de ap.cog.ſed Bar.ibi reprehendit iſtam opin.volens q imo preterito approbante remanebit teſtamentum firmum,per.d. l.filio per quā limitat̃,⁊ declarat̃.d.§ ſiue igitur,idem tȝ ipſemet bar.i.d.l.ſi poſt mortē,vbi fortius dixit vez q niſi preteritus ꝯtabulet fi'ius inſtitutus nō admittit̃ ad impugnandū Saly.in.d.l.vxoris ob oram,tȝ opi.bar.per.d.l.nonnunq̃,⁊ ꝓ hoc ēt adducit.l.ii §.ſi ſit ꝯſanguinea.ff.ad ter.vbi ſi qs ad ſucceſſionē vocatur alterius occaſione ille cuius occaſione vocatur non vtēte iure ſuo hr̃ perinde ac ſi non fuiſſet vocatus.Et ad.d.l.ſi poſt mortem,ad fi.rñdet q dȝ intelligi pterito petēte ꝯtab.alr̃ qñt inſtitutus petere poſſet ꝯtab.ſed erit ſine effectu,vt ibi in gl.ℭ Alia opi.fuit Frā.de rāpo.in repe.d.l.filio,q ſi preteritus poſſit in preiudicium filii inſtituti approbare anteq̃ ipſe inſtitutus acceptauerit bñficium ꝯtabulādi vel dicendi nullum,ſed poſt acceptationē nō que opi.iure nō ꝓbat̃,⁊ diuinat ad.l.ſi poſt mortē,cum ꝯcor.⁊ ēt reprobat Imo.in.d.l.ſi.vnde verior vr̃ opi.q filius pteritus non poſſit approbare in preiudiciū ſilii inſtituti q eſſet in minore parte virili,adeo q non impediret̃ filius ꝯtabulare,⁊ ab inteſtato ꝯſeq virilē.d.l.nō putauit.§.fi.

nec ob d.l.nõnunq̃,⁊.d.l.filio,q2 tex eſt q pt approbare quātū ad hoc,vt inſtitutus teneat̃ preſtare legata,que legitimā ſibi debitā non minuūt vt ibi,ſed nō pōt approbare ad impediendū quo minus virilē partē ab inteſtato cõſequat̃. ℭ Scdo rñde Ang.ad.d.l.filio preterito,q ibi filii inſtituti approbauerant teſtm̄,ita dicit ipſe.in.d.l.papi.in pn.ff.de inof.teſt. ℭ Vlterius pōt rñderi ad.l.filio,q ibi fratres erant inſtituti q̃ ꝯ rus alia via erat rūpendi ideo non pñt rūpere teſtm̄ approbāte filio pterito,q2 ibi fratres inſtituti fuerant in toto vel in maiori parte q̃ eſſent ſucceſſuri.pȝ q2 ibi qꝛ ꝓpreteritus auocabat partem a fratribus,nam ſi ipſi non fuiſſent inſtituti in maiori parte q̃ eſſent ſucceſſuri ab inteſtato preteritus auocaſſet ab eis,ſed ab extraneo inſtituto,ſō cum in caſu illius.l.non interſit fratrem inſtitutorum rūpere teſtm̄ pōt indiſtincte preteritus approbare. Et iſtam ſcōam rñſionem dat Ioā.de imo.in.d.l.filio preterito,⁊ iſtam opi.tetigit bar.in.d.l.ſi poſt mortem,lȝ eam non approbet,ſed ipſemet bar.in.l.petende.ff.de tempo.in integ.reſt.peten.vr̃ iſtam opi.approbare in.d.l.poſt mortem,ad fi.pro qua opi.bñ facit tex.in.d.ver.ſinaūt,hec obſeruata. Et iſtā opi.ſeq̃t ēt Pa.de ca.hic,⁊ in.d.l.filio,⁊ etiā Raph.ibi. Nec ob.tex. in.d.§.ſi ſit ꝯſanguinea,q2 rñſio colligit̃ ex his que tradit bart. in.d.l.poſt mortem,dum dicit q interdum non a lege ipſo iure ſed ex facto meo cõpetit mihi beneficiū,⁊ tunc habeo illud bñficium tñ te vtēte,vt ibi ēt per eū,⁊ ita loquitur tex.in.d.§ ſi ſit ꝯſanguinea interdū ipſo iure a lege mihi cõpetit bñficiū ex perſona alterius,⁊ tūc ēt eo nō vtente,⁊ inuito illud bñficiū ſeq̃ṅor contra alios ⁊ iſte eſt caſus nr̃.p.d.l.ſi poſt mortē,⁊.d.l.illud. §.fi.vel dic q ideo in.d.§ ſi ſit ꝯſanguinea expectat mr̃,q ꝯſanguinea veniat ſecū ad hereditatem.q2 nō deuenīre ꝯſanguinea q̃ erat agnata,⁊ excludebat eo tpe pſem defuncte pſone fuiſſe mr̃ excluſa a patre defuncte pſone,qi pr̃ eo tpe preferebatur mr̃i.d l.ii.§.obiicitur ad tertul.ſed in caſu nr̃o nullus erat qui preferretur in bon.poſ ꝯtra.filio inſtituto volēti ꝯtabulare adeo,q ha

8 beat neceſſe contra eum vocare filiū pteritū vt ꝯtra.† Vnū dicebat Frā.de rap.in.d.l.filio ⁊ ſequit̃ ibi Imo.q lȝ pteritus quo ad ꝯfirmationē legatoꝝ in pīudiciū filii inſtituti poſſit approbare teſtm̄ vt dixi,tñ nō poſſet approbare quo ad ꝯfirmationē legatoꝝ in pīudiciū filii exheredati volētis ſuccedere ex nullitate teſti ob preteritionē filii in pñte per.d.l.i.ad fi.ff.ſi tab.teſt. nul.extra.q2.d.l.nõnunq̃,⁊.d.l.filio nō loquunt̃ niſi q̃tū ad cõfirmationē legatoꝝ in pīudiciū inſtituti non āt exheredati.⁊ ꝓ hoc adduco,q2 in pīudiciū filii inſtituti dȝ poſſe quo ad legata approbare,q2 cū approbāte filio pterito teſtm̄ hrs ſcriptus poſſet adire ex teſtō ſi omittat ex teſtō,⁊ velit hr̃ ab inteſtato dȝ teneri ad lega a ex edicto ꝓtoris poſito.ff.ſi quis omiſ.cā teſt.ꝑ

9 totū.† Sed pone q extraneus,⁊ teſtōr tñ vnicū filium hñs ꝓterit an poterit indiſtincte filius approbare teſtm̄.Imo.in.d. l.filio,tenuit q ſic,q2 de nullius alterius preiudicio tractat̃,videri q ex quo ipſe ſolus ſucceſſur' fuiſſet ab inteſtato,ſȝ adverte,q2 imo vr̃ tractari de preiudicio alterius ex dicta approbatione,q2 cū iure dōi nullū,⁊ in bo.poſ ꝯtra.ſit locus ſucceſſorio edicto ſȝ cōem opi.in.l.iii.ff.de bo.li.⁊ no.bart.in rub.de ſuc. edi.ergo talis approbatio nō dȝ poſſe quo ad ſeq̃ṅtes in gradu tollere ius dōi nullum,ſeu rūpēdi teſtm̄,bñ facit q no.bar. in.l.que ſupſtitis,ad fi.ff.de ac.he.tñ veriorē puto opi.primā q̃ tenuit etiam Ja.de are.vt refert,⁊ ſequitur Bal.in.d.l.filio,⁊ in.l.in ſuis,in.ix.op.ff.de libe.⁊ poſth.⁊ eſt mag. ampliatio ad l.filio,⁊ dicit Pau.de ca.in.d.l.filio,q hoc idem ſenſit glo.in d.l.poſthumus in ver.data.ff.de inin.teſt dum ad illuȝ tex.ſubaudi maxime,⁊ illā ēt ad hoc ponderat. Pa.de caſt. Nō ob. d.op.q2 rñde q eo tpe quo filius approbauit teſtm̄ nō erat adhuc acquiſitum ius rūpēdi alicui ſequēti in gradu,ſed ipſi filio tñ q potuit tanq̃ prior in gradu approbare teſtm̄,⁊ ꝑ.d.l.filio ⁊ ideo ſeq̃ṅtes in gradu ſero veniūt cū inueniāt teſtm̄ ꝯfirmatum,facit ad hoc.l.ſi quis filiū,in fi.ff.de inof.teſt. ⁊ ex his habes declaratum intellectū.d.l.ſi poſt mortē,in fi.quā tñ ſing.limita niſi filius inſtitutus eēt grauatus reſtituere hẽditatē ꝓ fideicō.filio preterito,q2 tunc filius inſtitutus nō poſſet inuito ꝓterito ꝯtabulare ne fiat pīudiciū fideicõmiſſarius ita ꝓbat tex. in.l.ita tñ.§ q rogatus.ff.ad tre.pūt hr̃ in tex.ſi iuſſa,⁊c.fm ange.⁊ imo.ibi ꝓ h facit regula q̃ tradidit bar.i.d.l.petēde,⁊ in d.l.poſt mortē,dū dicit q nō poſſum vti ꝯtra priuilegio q habeo ex pſona tua ꝯdicente te per.l.amiciſſimos,in fi.de excu. tu. Et ad intellectum,⁊ veritatem huius limitationis conſidera an legatum vel fideicommiſſum relictū filio preterito cõferratur ex edicto de quo in ru.ff.de le.preſtā.ad q vide text.in.l.

a ℭ Preiudicium cõe ē cõcluſio,ſed qd i iure dōi teſtm̄ nullū,vid' L n. do.ro.ꝯſi.24. tenētē ꝯ ſpe. i hoc articolo.

filiū.§.oībus cum ibi no.e.tl.vbi dr̄ ꝙ nō ꝯſequatur ſi ꝓteritus ꝯtabuleɩ vnde ex.d.§ qđ rogamus habes maximam ampliatiōnes ad.d.§.oībus,⁊ qđ ēt ꝑdit ſi patiat̄ filiuȝ inſtitutū ſibi rogatū reſtituere ꝑ fideicōmiſſum ꝯtabulare,ꝙ no.in gl.in verſi.noiatim.ibi.l.⁊ ſi ꝑpcerit.in.§.ſi.Et aduerte qꝛ ille tex.vr̄ fortiter ꝯdicere.d.l.nō putauit.§.a pmo gradu,ver.⁊ ſi poſt mortē de quo vide per Bar.in.d.§.a primo,⁊ per Ange.in.l.nā,⁊ ſi ſub ꝯdōne.ff.de iniuſt.⁊ rup.⁊ ꝑ Jo.de imo.in.l.ſi filius qui.
10 ff.de libe.⁊ poſtb.⁊ dixi in.d.l.ſi pepercerit.¶ †In ea.ibi qñ pro exheredatione hr̄ quare preteritio mr̄is pro exhr̄datiōe habetur ponit̄ per bar,in.d.l.in ſuis,⁊ ibi dixi inquātū gl.dicit ꝙ preteritus a mr̄e nō hȝ bo.poſ.ꝯtra.refert Ro.ħ ꝙ Ang.ī.l.p
a xima dicebat ꝙ imo hodie hēbit locū bo.poſ.ꝯtab.ᵃ qꝛ hodie ꝓterilio mr̄is nō hr̄ pro exheredatione,imo a pari ꝓcedunt preteritio matris ⁊ pr̄is,per.§ aliud quoqȝ,iuncto.§.ſinaūt hic obſeruata,auc.vt cum de app.cog.⁊ ꝙ no.glo.in.§.exheredatus.in auc.de here.⁊ fal.ꝙ intelligit Ro.verum ſi preteritio fuit ſine expreſſione cāe qm̄ tunc non hr̄ ſine expreſſione cāe,ſȝ teſtm̄ eſſet ipſo iure nullum,per.d.§.aliud,⁊ ibi no.⁊ per ꝯñs ſm̄ euȝ nō poſſet dari querela,ſed contratab.ſicut,daf filio preterito a patre,ſed ſi eſſet preteritus a matre cū expreſſione cāe legitime vȝ teſtm̄,⁊ ſuccedit loco exheredationis,⁊ ſi hȝ querelā merito nō pōt hr̄e ꝯtab.vt.l.non putauit,in prin.ff e.⁊ ad hāc diſt.all.no.per glo.ſin.in.d.§.exhr̄datos,certe Ange.in lec.mea nō dicit hoc.ī.l.pxi.ſȝ hoc bene dicit in.l.i ꝗ.de carbo.edi.vbi proprie loqtur qñ eſt fcā preteritio ſine cā a mr̄e,ſed nō puto ve
b rum ᵇ ꝙ in dicto caſu.qñ preteritio a matre fuit facta ēt ſine cauſa detur bon.po.ꝯtra.qꝛ ſolū reperit̄ immutatū,ꝙ teſtm̄ ſit ipſo iure nullū,vt in.d.§.aliud,iuncto.§.ſinaūt.hec obſeruata ergo ſura in antiqua alus remanēt incorrecta.l.precipimus.ꝗ.de ap.⁊ nulla.l.eſt que dicat dari ei bo.po.ꝯtab.nec iſtud ēt dicit gl.in.d.§.exheredatos,⁊ lȝ eodem iure quo datur ius dicēdi nullū dei bo.poſ.ꝯtab.dicit Bar.in.d.l.ſi poſt mortem §.ſi.⁊.l.j.infra prin.ff.e.tñ.iñ ille tex.loqtur de liberis in ſucceſſione paterna nō enim pretor ibi potuit intelligere de liberis in ſucceſſione mr̄na,per.l.illud.§.ad reſtā e.tt.ħ ēt vr̄ velle bald.aperte in.l.ſi.in.iij.co.ꝗ.vnde leg.vbi dicit ꝙ lȝ hodie exequata ſit ſuceſſio pr̄na ⁊ materna quo ad remedia iuris ciuilis tñ nō ſeqt̄ ergo exeqnata eſt quo ad remed a iuris pretorij vnde dicit,ꝙ bo.po.vñ liberi,hodie nō dabit̄ in hr̄ditate materna,qꝛ nō daf illis qbus nō daf ꝯtra.⁊ ita tenuit gl.in rub.ꝗ.vñ li.lȝ Ro.ibi ꝯtȝ,vt ibi dicā.Et ad ibi dicta vid bar.i.d.auc.ex cā.in.ij.q.⁊ ibi bal.in.iij.q.vbi ēt hec voluit,⁊ Bar.⁊ alij in.d.l.filio,⁊ Bal.clare in.l.ſicut certi.ꝗ.de teſt.mil.⁊ per eundē in.l.ſuis,in lect.⁊ in l.ij C.de inof.teſ.⁊ Ange.in.d.l.ſiue igitur,in prīc.hoc etiam vr̄ velle Ful in.l.i.in prin ā.qui admit.vbi reprehēdit vnū exēplum traditū per Cy.in bo.poſ.vnde liberi.
11 ¶ †In gl.in ꝯñ.perita videndū eſt quo ad veritatē eoꝝ que hic tangunt̄ in gl.An teſtm̄ in quo filius in ptāte ſit preteritus ſit ipſo iure nullum tam de iure ciuili q̄ȝ pretorio.Secundo erit vidēdū poſito ꝙ ſit nullum omni iure quo pōt ꝯtabulari ex quo eſt ipſo iure nullū.¶ Circa primū gl.hic tenuit ꝙ ſit nullū de iure ciuili ſed validum de iure pretorio,⁊ ita tenet gl.in.l.ſi ita ſcriptum.§.ſi.ff.de libe.⁊ poſtb.⁊ in.l.ꝙ vulgo,⁊ in.l.nō putauit.§ ſi qs emancipatū.ff.eod.⁊ inſti.de bono.poſ.§ ſunt aūt,⁊ fundamentum eius prime opi.eſſe videbaf ꝙ bo.poſ.ꝯtra.daf ad reſcindendū.l.vt liberis,in ver.reſciſo.ꝗ.de colla.⁊ in.l.ſi.in ver.ſtare non patiatur.ꝗ.de lib.ꝑ e.l.j.in prin.de leg.preſtan.¶ Sȝ ſi diceremus teſtamētū eſſe omni iure nullum nō poſſet reſcindi ꝑ contratab.qꝛ ꝙ nullum eſt reſcindi non poteſt.l.nam,⁊ ſi.alle.in.glo.⁊ qꝛ tabule nulle non dicunt̄ tabule.l.ij.§.j.ff.quēadmo.teſta.aper.ergo non poteſt dici bono.poſ.contrata.Secundo pro iſta opi.eſt tex.in.l.equiſſimum,in prīc.⁊ in §.expectādi.ff.de bo.poſ.ſm tab.Si preteritus morte vel tempore fuit excluſus a bon.poſ.contratab.ergo ſeqtur ꝙ teſtm̄ eſt aliqđ quoniam aliter nō potuiſſet peti bono.poſ.ſecundum tabu.l.j.§.exegit,⁊.l.hi demū,de ſecun.tab.Nec dici poteſt ꝙ in.d.l.equiſſimū teſtamentum fuit approbatum a filio quoniam ille text.loquitur etiam quando preteritus fuit excluſus morte,⁊ iſtā opi.ſeqt̄ Raph.cu.in repe.l.ſi filius qui in ptāte,de libe.⁊ poſt.Aui pro hoc quarto addacit tex.in.d.l.equiſſimū.§.ſi ſub cōditione,vbi filius inſtitutus ſub cōditione cauſali,⁊ ſic minus legittime inſtitutus,iuxta.l.ſi pater.ꝗ.de inſti.⁊ ſubſt.poteſt cōditione pendente petere bono.poſ.ſecundum tab.ergo teſtamētum eſt aliqđ,⁊ reſpondebat ipſe ad.d.l.i.§.ſi ff.ſi tab.teſt.mil.extra.per quem ſe fundant tenentes contrarium,qꝛ reſpōdet ꝙ ideo ibi emancipato exheredato datur bo.poſ.vnde lib.ab inteſtato,qꝛ inſpecto iure ciuili teſtm̄ erat nullū,quāuis eſſet aliquod de iure pretorio que reſponſio tñ non vr̄ bona.ꝑ.l.quandiu.ā.qui admit.qꝛ quo ad quouſqȝ non conſtat peti non poſſe bo.poſ.ſecundum tab.⁊ ſic teſtm̄ eē nullum de iure pretorio nō pt peti bo.poſ.ab inteſtato,iſtam opi.tenebat Rom.hic ꝗ pro hoc quinto adducebat ꝙ no.poſ.ꝯtra.dr̄ ex teſtō.§ ſunt āt bonorum.l.inſti.de bo.poſ.ergo preſupponit locū eē ſucceſſioni ex teſtō.¶ Pro hoc ēt ⁊ ſexto alleg.l.ꝙ vulgo.ff.eod.vbi ad hoc ꝙ locū hēat contratab.opȝ teſtm̄ eſſe tale,ꝙ tpe mortis teſtatoris potuerit ſaltē peti bono.poſ.ſm tab.de iure pretorio ⁊ addit quedaȝ alia que ſunt ar.Raph.in.d.l.filius.⁊ retuli.ī.
12 ¶ †Subdit tñ Ro.ꝙ hec prima opi.fallit vno caſu.ſ qñ filius in ptāte eſt preteritus ⁊ emācipatus filius eſt exhr̄datus,nā tunc teſtm̄ eſt ipſo iure nullū omni iure,ideo exhr̄datus hȝ ab inteſtato vnde li.quā ſibi ꝯcedit pretor ex eꝗtate,ita rñdet ad l.j.ad ſi.ff.ſi tab.teſta.mil.extra.⁊ rō illius eꝗtatis fuit,qꝛ aliter nō poterat ſubuenire ſibi emācipato,nā bo.poſ.ꝯtra.hr̄e nō poterat,qꝛ non datur exheredato.d.l.ſi poſt mortem.§ pe.nec querelam hr̄e poterat,qꝛ illa non hȝ locum niſi poſt aditam hereditatem.l.poſthumus.§.ſi ꝯditione.ff.de inoſ.teſt.⁊ non poterat adiri,qꝛ teſtm̄ erat nullum de iure ciuili ſubaudi nec ēt ibi poterat peti bo poſ.ſecundum ta.ꝑ hr̄edē ſcriptū,qꝛ nondū erat excluſus filius in ptāte a bo.poſ.ꝯtra.d.l equiſſimū.in pr.¶ Sȝ iſta no vr̄ ſatiſfactio ad.d.l.i.ad ſi.nā videbimus qꝛ alibi iſtud tolleraf,vt in.l.filiū.ff.e.vbi filius in poteſtate eſt exhr̄datus,⁊ emancipatus preteritus,⁊ extraneus ſcriptus,⁊ certum eſt,qđ ibi filius exhr̄datus nō hȝ querelaȝ donec hr̄s nollit adire,nec aliter pōt ꝯſequi hr̄ditatem donec emancipatus nollet ꝯtabulare,⁊ tñ interim filius in ptāte exhr̄datus non hȝ vnde li.nam ſatis ſibi exheredato eſſe debuiſſet ꝙ tp̄s in intendēda querela ſibi nō currat poſtq̄ȝ agere non vȝ ante hereditatem.d.l.i.ſi quis filium,in ſi.vnde ob hoc debuiſſet induci,ꝙ in caſu.d.l.ſi.lius exhr̄datus hr̄et bo.poſ.ab inteſt.⁊ teſtm̄ regulr̄ dēat eſſe validuȝ de iure ꝓtorio vnde ſeqt̄,ꝙ ibi probatur,ꝙ ibi teſtm̄ erat omnino nullū,prout.ꝗ.plenius probaf.¶ Scđo fuit opi.glo.in d.l.filio.ff.de iniuſt.rup.teſta.⁊ in.d.l.ſi qui in ptāte,in prin.⁊ in.d.l.ſi ono in prin.ff.de le.pre.⁊ in.l.ſcimus,in prin.ff de inin.te ꝙ teſtm̄ eſt nullum ēt de iure ciuili,ita demuȝ ſi filius dicat illud nullum,⁊ ita ſequit̄ Dyn.in.l.gallus in diſtinc.ius mag.ff.de lib.⁊ poſtbu.⁊ pro hoc faciunt in ſimili rōnes alleg.in dicta gl.⁊ videtur tex.in.d.l filio.¶ Tertia fuit opi.glo.in.l.i.in ſi.ff.ſi tab.teſt.mil.extra.⁊ in.l.ij.de execu.rei iud.ꝙ teſtm̄ ex toto ſit ipſo iure nullum,⁊ ſic tam de iure pretorio q̄ȝ ciuili ⁊ cū tenēat ēt a prin.⁊ pro iſta opi.vr̄ tex.inſti de exhere.li.in prin.⁊ in.l.i.in ver.nullius momēti,⁊ in.l.q vxorem,in ver.ꝯtinuo.ff.de inin.te.⁊ in.l.bona.§.ſi.ff.de cap.⁊ in.l.antep.⁊ in.l.ſi.ff.
13 de lib.⁊ poſtb.⁊ in.d.l.j.ad ſi.ff.ſi ta.teſt.mil.extra.¶ †Ad idē qꝛ maior eſt defectus preteritionis ꝙ ſit defectus numeri teſtiū patet in.l.hac ꝯſultiſſima.§.ex imperfecto,⁊.§ ſi quis aūt.ꝗ.de teſt.vbi in caſibus illis ſuſtēta teſtm̄ lȝ non interueneriut ſeptē teſtes non tñ ſuſtinet̄ ſi interuenerit defectus ꝓteritionis.d.l.ſi filius qui in ptāte,cum ibi no.et.d.l.filio,⁊ idē probaf in.l.ſicut certi,⁊ in.l.ſe.ꝗ de te.mili.vbi ꝓteritio filij ignorāter facta a milite reddit teſtamentum nullū,⁊ tñ defectus ſeptē teſtiū nō viciaret.l.i.⁊.l.lucius ⁊ ibi no.ff.ď teſt.mil.ergo ſi teſtm̄ in quo deficiunt ſeptē teſtes eſt nullū ēt de iure ꝓtorio.l.ij.ā.ti.i.quanto magis ex defectu ꝓteritionis,⁊ pro iſta opi.fortiter facit tex.in.d.l.ſi filius qui in poteſtate vbi ſi filius eſt preteritus in ſecundo teſtō,⁊ viuo teſtōre decedat ꝑ iſtđ ſcđȝ teſtm̄ nō tollitur primū,ergo ſi iſtud teſtm̄ eēt nullū,iu ſi ꝓteritus diceret nullū pnt dicebāt gl.recitate in.ij.opi.ſeqnif ꝙ cū ibi filius nō teneret nullū,nec dicere potuit,qꝛ ꝑ deceſſu debuiſſet ſcđȝ teſtm̄ tollere primū,ita pro illa opi.vr̄ tex.in.l.ij.⁊ in.l.pe.de poſtb.here.inſti.in ver.natus illico decidit ⁊c.⁊ ſic nō potuit ibi dicere nullū,⁊ tñ teſtm̄ rūpif.¶ Nec ob.ꝙ bo.poſ.ꝯtra.datur ad reſ
c cindendū,⁊ illud ꝙ nullū eſt reſcindi non pōt,ᶜ qꝛ rñſio patebit ex dicendis in ſcđo artic.ꝓncipa.¶ Nec ob.ꝙ tabule q̄ ſunt nulle non dicent̄ tabule,qꝛ rñdet ꝙ ſaltem large dūr tab.lȝ non legitime facte.l.ſi quis legatū,in prin.ff.ad.l.fal.l.i de iniuſt.teſt.⁊ ita videmus ſniam nullā dici ſniam ⁊ ab ea appellari,⁊ illam infirmari dūr iura quamuis appellatio ſit remedium indiſtinctum,vt declarabo in proxime ſequenti arti.⁊ ibi etiam rñdebo ad.l.ꝙ vulgo.ff.eo.¶ Non obſt.text.in.d.l.equiſſimum.qui fortiter ſtringit,qꝛ poteſt rñderi primo ꝙ intelligit̄ ille tex.qñ emācipatus erat ꝓteritus quo caſu ſine dubio teſtm̄ ē aliqđ.l.

ſi ex

a ¶ Bonorū po ꝯtra.adđ in ⁊ vide eūdem alex.q ꝯſuſi cō ſuluit in ꝯſuo.lxxxix.in.ii.volu.Fran.Cur.

b ¶ Pmoverum.d.Jai ħ.dicit ꝙ.d.ale.ꝯſi.ccxxxi.ſeqtur opi.Lud.ro ⁊ Ang quā ēt ipſe ſeqt̄ rībus medijs vt ħ late ꝑ euȝ q̄ȝ nis cōprobaf per eaq̄ voluit Oldr.ꝯſi.xl.⁊ an ꝓteritio matris habeaf ꝑ exhr̄datione,vide ꝑ eundeȝ Oldra.conſil.cixix.

c ¶ Reſcindi non pōt,ideo dixit ange ꝯſ.xxxvi.ꝙ libellus ī quoqȝ petit teſtm̄ reſcindi,⁊ poſtea petitur declarari nullū iepiſſime concludit.

ſi ex duobus,in prin.et l.filiū,et ibi gl.ver cō emancipatū.ff.eo.
Et pro iſto intellectu facit q̄ not.glo.in.d.l.equiſſimū.§.ſi ſub
cōdōne,in ꝟ.ſi nauis ex aſia venerit,quā ſibi reſtringit illū tex.
ad emancipatū. ¶ Vel rūde q̄ ꝑ extinctionē bo.poſ.cō ab.te-
ſtamentū reuiuiſcit de iure pretorio ſicut alijs pluribus caſibus
reuiuiſcit,vt ēt dixi ſup tex.ad q̄ ēt vide no.per bald.in.l.i.C.de
ſuis,et leg. ¶ Itē nō ob.tex.in.d.§.ſi ſub cōdōne,q2 pōt rūderi
q̄ loquit in emācipato,vt ibi in gl.vel verius,q̄ ibi inſtitutus
ſub cōditione caſuali petēdo bo.poſ.ſm tab.approbat teſtm̄,et
ſic recōualeſcit,vel dic q̄ ibi filius inſtitutus ſub illa cōditione
nō cēſet oino preteritus,pꝫ per.l.iii.§.ſi ſub ea.ff.e.ti.vbi emāci
pato inſtituto ſub tali conditione nō daf bo.poſ.cō.ta.et tn̄ ſi la be
24 ne daf preterito,ꝓcedens tn̄ magis plꝫ. ¶ †Quarta fuit opin.
bar.in.l.ſi duobus.§.ſi prius.ff.e.et in.l.ſi duo.ad fi.ff.de leg.ꝓ
ſtan.q̄ ſi i teſtō in quo filius ē ꝑteritus ſcripti ſunt venientes ab
inteſtato teſtm̄ de iure ciui.ſit nullū,tā dūmō ſi filius dicat nul
lum,ꝑ.d.§.ſi prius,et.d.l.ſi duo,cū gl.in ver.nō accepit,hec tn̄
opin.cōiter dānaf,ꝑ.d.l.filio vbi erāt inſtituti hēres illius pre-
teriti,et tn̄ a prin.teſtm̄ erat nullū niſi filius approbet teſtm̄ ab-
ſtinendo ab hēditate a qua abſtinere intelligit refutādo hēdita
tē ita accipiunt iura in.l.ſi ſeruū.§.fi.ff.de ac he.et in rub.et per
totū.C.de repu.here.idē ꝓbaf in.l.poſthumus,in ꝓn.facto ver,
ītē et circa.ff.de iniuſt.teſta.vbi ſi filio ꝑterito inſtituti ſunt veni
entes ab inteſtato teſtm̄ eſt nullū,et ſolū recōualeſcit iure pre-
torio ſi filius viuo teſtatore decedat. ¶ Nec ob.ſuꝑ.§.ſi prius,
q2 magis cōiter intelligit in filio emācipato ꝑterito ſm Bart.
et alios in.d.l.ſi filius q in ꝑtāte q2 imo dato q̄ nō intelligeret
in filio in ꝑtāte tn̄ nō ob.adhuc vt patebit ex intellectu quē ſm
Bal.ad illū tex.dabo.C.dū querā,an teſtm̄ recōualeſcit de iure
ciuili,nō ob.d.l.ſi duo,ad fi.q2 ibi nō poterat adiri hēditas de
iure ciuili p filiū emācipatū ſm vex intellm̄,et.d.l.filio,nec ēt
poterit peti bo.poſ.cōtab.niſi excluſo filio in ꝑtāte preterito a
bo.poſ.cōtab.vt dicam ſuper gl.fi.et ipſemet Bar.hic ad fi.ex
preſſe vult q̄ in caſu.d.l.ſi duo,nō valebat teſtm̄ de iure ciuili.
25 ¶ †Quinta fuit opi.Saly.in.d.l.exoris q̄ aut loquitur in ꝑte
ritione poſthumi aut iam nati. ¶ Primo caſu agnatione eius
rūpit ſolū de iure ciuili nō de iure ꝑtorio allē.tex.cū glo h alls.
n.nō poſſet teſtm̄ cōtabulari,vt tn̄ eſt dcm̄ in prima opi.p h ad
ducit q2 ſi poſthumus nō agnouit bo.poſ.cōta.ītra annū poteſt
peti ſꝫ tab.vt hic a cōtō ſenſu,ergo teſtm̄ vꝫ cō.Ratio aūt qua-
re in poſthumo vꝫ de iure pretorio niſi rūpaf p cōta de iure aūt
ciuili eſt nullū,reſultat ſm eū ex diuerſitate iurium antiquorū
nā ſm tpa legis.xii.tab.poſthumi ꝑteriti non rumpebant eo q2
nullo tpe in ꝑtāte fuerant,et hi ſoli qui in ꝑtāte fuerāt a lege.xii.
ta.vocabant vñ teſtm̄ illud valebat oi iure,q2 non erat āntiqua-
tū ipſo iure a lege ciuili vel pretoria p preteritionē poſthumi.tn̄
ꝑtor eis vires ſuas porrexit,vt poſſent cōtabulare teſtm̄,et ſi.C.an
nū nō cōtabulant remanet ſcriptus hēs in ſuo robore,poſtea ſu
it ꝓuiſum vt poſthumi haberenf quaſi in ꝑtāte nati fuiſſent.l.fi.
ff.de coll.bo.l.antiq.ff.ſi pars here.pe.ex quo reſultabat cōtia
q̄ natiuitate poſthumi rumperetur teſtm̄ non p.l.xii.tab.et ſic
remanet q̄ de iure ciuili tn̄ fuit ſublatum robur talis teſta-
menti. ¶ Secundo caſu qn̄ ꝑteritus eſt iam natus cōcludit,q̄
de iuris ſubtilitate teſtm̄ eſt nullū tn̄ recōualeſcit ꝑterito non di
cēte nullum vel non faciendo actū p quē teſtm̄ diceret nullū,p
h.d.eſſe tex.i.d.l.filio,et ſm iſtā diſt.ſaluat opi.gl.varie loquē
tiū de qbus.Sz nō apit tn̄ aſ Sali.an teſtm̄ ſit de iure ꝑtorio vl
ciuili nullū,et dicit rūderi ad iura dicētia teſtm̄ eē nullū vel eē
nullius momēti.ſ.in effectu filio volēte dicere nullū,et ad hanc
opi.mouetur ēt ipſe,q2 qd̄ filius dēat inſtitui vel exhēdari fuit
inductum in fauorē filij,idō filio non veniente ſuo fauore proceſſit
vltra ad diſponēdum q2 teſtm̄ cēſeaf valere. ¶ Iſta opi.nō plꝫ
mihi,q2 in quantum facit dr̄iā inter poſthumum,et iā natū nō
vꝫ bn̄ dcm̄,q2 imo poſthumus videtur vocatus fuiſſe a.l.xii.ta.
ꝓut ꝓbat tex.in.l.teſtamentū.C.de ſuis,et le.et ꝓbaf inſti.de hē.
que ab inte in ꝓn.iuncto.§.poſthumi eo.tim.item dicit cō tex.
in.d.l.poſthumus.ff.de iniu.te.vbi poſthumo preterito iam na
to rūpit teſtm̄ oi iure pꝫ,q2 ſolū decedēte poſthumo in vita te-
ſtantis recōualeſcet de iure pretorio vt ibi,et etiam nō bn̄ dicit
Saly.in filio iam nato,q2 dicit cō tex.in.l.ſi filius q,et cō alia iu-
ra alle.in.iii op.et cō.l.i.ad fi.ff.ſi tab.teſt.nul.extra.licet ipſe di-
uinando rūdet ad illū tex.q̄ dꝫ intelligi qn̄ ꝑteritus dixit teſtm̄
nullū.vel ſm eum pōt rūderi,q̄ ibi pēdēte illo dubio an filius ꝑ
teritus vellet dicere nullū pōt exhēdatus petere bo.poſ.vñ ſib.
que rō iō nō vꝫ ꝓcedere,q2 ſi teſtm̄ interim eſt aliqd̄ vt ipſe dī
nō dēret petere bo.po.vñ li.l.cōdiu,de acq.he.Nec ob.d.l.
ſilio,in qua ipſe fecit ſuum fundamētū,q2 illa intelligit in filio
refutāte hēditatē,et ſic approbāte teſtm̄ vt.ſ.dixi,aliās eēt cō.d.l.
16 ſi filius in ꝑtāte cūꝫ ſi. ¶ †Vltia fuit opi.Fu'g.dicēns multa
ꝟba et in fi.cōcludit q̄ teſtm̄ ſit nullū oi iure.l.i.in fi.ſi tab.teſ.
nul ex o.Et qm̄uis ſit nullū ēt iure ꝑtorio vꝫ ſi filius elegerit cōta.
q2 bo po.cōta daf ex teſtō.d.§.finaū,et iſto modo cōcordāt cēs
opi.Nec dicaf q̄ iſta ſunt cōria.ſ.eē nullū,et eē aliqd̄ q2 rūdet
q̄ iſtud ſtare pōt q2 ꝓcedit ex diuerſis ꝑn.qm̄ filio deferf ele-
ctio vel q̄ dicat teſtm̄ nullū,et remanebit ipſo iure nullū,vel ſi
potius vult dicat aliqd̄,et petat cōta.Sile videmus in legatorio
ſpeciei,nā ſi eligat hypothecariā vꝫ in eū nūq̄ fuiſſe trāſlatū
dniū,q2 res ſua non pōt ſibi hypothecata eſſe.l.neqꝫ pignor.ff.de re
iudi.Sed eligat agere rei vēdicatione vꝫ in eum trāſlatū fuiſ-
ſe dñium iuxta.§.ſꝫ nr̄a,inſti.de leg.et in ꝓpoſito declarat bald.
in.l.fi.C.de ſac.ſan.ecc.et Imo.poſt alios in.l.i.ff.de le.i.et ſile
videmus ēt ſꝫ eū in.l.in reb⁹.C.de iu.do.cū ibi no.Et iſta opi.
vꝫ eſſe de mēte Ang.hic et in.l.i.de inm.te.et in.l.ſi ita.§.fi.ff.cō
lib.et poſt.tn̄ eā rephēdit Imo.in.l.prime alle.et ēt Raph.cu.
in.d.l.ſi filius q,in ꝓpe.q2 videmus bo.poſ.cōtab.dari poſſe ēt
qn̄ teſtm̄ expreſſe nō potuiſſet approbari a preterito recitm per
electionem factam de intentando bo.poſ.cōta.et ēplū ſi heres in
ſtitutus poſt morē teſtōris ante aditā hēditatē deceſſiſſet vel ex
preſſe repudiaſſet,vt.l.ſi ꝑmanſit.§.ſi a ꝑmo,et.l.filiū.C.de cōta.
ad alia pꝫ rūſio ex iam dictis ex quibus remanet defenſata cēis
a opi q2 teſtm̄ ſit omni iure nullū ēt abſqꝫ eo q̄ filius dicat nullū eo.
17 †Hoc tn̄ primo limita niſi filius cōſenſiſſet ſe ꝑteriri,q2 tunc te
b ſtamentum erit validum ſecundum ea que no.p gl.et bar.in.l.
ſi qn̄.§.fi.ff.de inoſ.teſt.de quo dic vt ibi,et in.l.non putauit.§.ſi
18 quis ſua ¶ †Secundo limita vbi non eſſet oino ꝑteritus vt ſi
filius eſſet inſtitutus ſub cōdōne caſuali,q2 tunc vꝫ teſtm̄ ita d
mum nullum ſi dicatur nullum.ita fuit de mente glo in.l.ſi pf,
in fi.C.de inſti.et ſub.ſed illud non vꝫ verꝫ p text in.d.l.ſi pf in
verſi.non vꝫ iure teſtatus,et per cōns inteſtatus dr̄,inſti.de he-
re.que ab inte.defe.in prin.et in.l.i.ff.de inin teſt.bene verum eſt
in caſu.d.l.ſi pf,ſi filius ſub illa cōditione inſtitutus approbat
teſtm̄ recōualeſcit ēt de iure ciuili poſtqꝫ talis approbatio fit
ad cōmodū ipſius approbātis et ita ſaluaf glo.in.d.l.ſi pf,ſm
Bal.et doc.ibi,vbi autem fuiſſet approbatum teſtamentū ad cō
modū alterius inſtituti,et non ad cōmodū ipſius approbantis
tunc recōualeſceret teſtm̄ de iure pretorio tn̄ ſm opi.Bar.et
19 alioꝝ de quo.C.dicef. ¶ †Nunc eſt videndū de tertio prin.art.
ſ.poſito q̄ teſtm̄ ſit de oi iure nullū ipſo iure qñ poſſit contra
tabulari cum bon.poſ.cōta.daf ad reſcindendum.l.vt liberis.C.
de colla.de quo p Cy.et bal.hic,et Bald.in.l.i.C.de ſu.et legi.et
Fran.de rāpo.quē refert Imo.in.d.l.ſi filius,qui dicebant qd̄
ſubeſt ſpes et potentia conualeſcendi teſtm̄ p approbationē filij
et ꝓpter talē ſpē,et potētiā dabaf ad eā rūpendā bo.poſ.cōta.vt hic
ref Bar.Sed iſtam opi.impugnat Bar q2 ſpes nō pōt rūpi
donec ſit deducta ad actū p.l.quotiens.ff.de nouā.ſed cō Bart.
vꝫ tex.in.l.ſi poſthumus in prin.et in.l.ſi a primo,et ibi no.bar.
ff.de lib.et poſth.vbi rūpit gradus ſubſtōnis qm̄uis ſubſtō nūdū
veniſſet ad actum,vt in ſilī videmus q̄ a ſnia lata ſub cōdōne pōt
appellari cōdōne pendente ꝓpter ſpē cōdōnis future.l.i.§.hiduū.
ff.qn̄ ap.ſit,et pro h ēt inducebat Ang.h tex.in.l.in illo ſi pro-
latiōe ſi calēdis.ff.de ver.ob.vbi pꝫ q̄ ſpes tolli pōt et ſubditur
ge.q̄ nō tollif illd̄ circa q̄ ꝟſaf,et reſpicit ſpes niſi ipſa ſpes ſit
deducta ad actum.Et ita loquitur tex.ali per Bar.tn̄ iſto rōe
vꝫ q̄ opi.bar.et ſequa.non procedat,q2 ſi vera eſſet rō eius ſeq̄-
retur,q̄ hec bo.poſ.nō deberet appellari cōta,ſꝫ cō ſpē. Prete-
rea non dꝫ plus operari ipſa dubia ſpes qm̄ ſi eēt deducta ad actū
l.inita.vex debitū.ff.de cōdi.inde.l.i.§.tollere.ff.de rē.in po.
mi.Sed ſi ſpes eſſet deducta ad actum approbationis non poſ
ſet teſtm̄ cōtab.p ipſum approbantē.Ergo nec ēt ſi cōſideratur
ipſaꝫ ſpem non deberet poſſe cōtabulari.Preterea qn̄ filius cō
tabulare incipit incōtinenti ceſſat ſpes approbationis,et ſic nō
deberet poſſe cōtab.et ideo ratio Pe.cōiter reprehenditur per
Mod.hic,et Imo.et Rapha.in.d.l.ſi filius.Idec Bar.hic,et
in.d.l.filio preterito,circa pe.co.ſcdo loco dicebat,q̄ nō cōtra-
tabulari pōt teſtm̄,q2 filius contratabulando approbat teſtm̄
tanqꝫ factū,et improbaf tanqꝫ nō bn̄ factū,vt in ſimili habetur
in.l.in.§.falſus.ff.rē ra.ha.et in.l.pēpo.la.i.i.gl.ii.circa fi.ff.de
neg.geſt.Et ſic teſtamentum approbatum recōualeſcit ſaltē de
iure pretorio,vt.d.l.filio preterito,merito pōt reſcindi per con
tratab.Sed iſtud etiam reprobat Bald.hic dicens itrēre tenē
dicens,q̄ eſſet ſibi contrarius filius,et reſpondet ad.d.§.falſus
vt hic per eum,ſed q̄ approbatio,et improbatio ibi erat circa

a ¶ Nullū de
h p Ang.cōſi.
ii et.xciii et.c-
xxxvi.p Ro.
conſi.xxxiii.et
ibi an ex teſta-
mento,in quo
legitimatus ē
ꝑteritus p ſui
go.cōſi.et.lxix.
alex.conſi.xx-
vi.i lib.et cxlii.
et.cixi.ii.li.pa.
de ca.conſi.lii
ii.et.xcvi.

b ¶ Preteri
ti,vide q̄ vo
luit ang.conſi.
xxiii.in fi.

c ¶ Conditio
ne vide Ang.
conſi.liii.Fu.
conſi.xxii.

diuerſa facta q: ibi vr̃ approbari ſac ſi procuratoris vt in p̄ce
betur factis indiciis cũ inſpectis verbis. Bar. filius nõ eſt ſibi ꝯ
rius. Attamen vera non vr̃ opi. bar. q: ſi vera eſſet ſequeret̃, ꝙ
ſi vnus filius in p̃tãe eſt p̄teritus alii ſunt inſtituti, nõ poſſet in
ſtitutus ꝯtabulare teſtm̃ ſine filio preterito, q: ſola preteritio ſi
lius filii nõ ꝯtabulãtis eſt p ſe ſufficiens, ꝙ teſtm̃ ſit ipſo iure
nullum, ⁊ tñ videmus ꝙ inſtitutus p̃t ſine preterito ꝯtabulare.
l. illud. §. fi. ff. e. ⁊ dicm̃ fuit ſuper gl. ii. Preterea videmus ꝙ et̃
teſtm̃ interdũ p̃t ꝯtabulari in caſu in quo et̃ filius p̄teritus nõ
poſſet illud expreſſe approbare, exẽplũ qñ teſtm̃ eſt effectũ ca
a ducũ ob mortẽ heredis decedẽtis poſt mortẽ teſtatoris hẽditate 23
nõ adita vel qñ hẽditas eſt repudiata ab hẽde quo caſu non dr̃
amplius eſſe teſtm̃, inſti. de here. que ab inteſt. in prin. ⁊ tñ p̃t
ꝯtabulari in dictis caſibus. l. non putauit. § j. ⁊ l. filius. ff. eo. er b
go qualitas teſti reſultans ex approbatiõe cauſata ab impetratio
ne bo. poſ. ꝯtab. nõ eſt cã ob quã debeat poſſe ꝯtabulari teſtm̃.
20 † Item non dʒ conſiderari approbatio que fit eodẽ inſtanti vt
improbet, ar. l. qui ſic. ff. de loc. ⁊ iſtã vltimã rõnẽ aſſignat do.
Ant. in c. cũ dilectus, de arbi. ⁊ tex. in. d. l. filio p̄terito, volens
ꝙ teſtm̃ recõualeſcat p approbatiõnẽ. Nõ loquitur de ea que fit
ab eo q: nõ approbaret ſimplr̃, ſed approbaret vt improbaret,
ideo doc. cõiter hic, ⁊ in. d. l. filio ⁊ in. d. l. ſi filius qui. ⁊ Ang.
in. d. §. falſus, ⁊ in. d. l. j. ff. de inoff. teſt. ⁊ in. l. ſi ita. § fi. ff. de lib.
⁊ poſth. ⁊ et̃ Jo. de imo. in. l. vẽtre, circa. vi. col. ff. de acqui. he.
reprehendit opi. Bar. ⁊ pp̃ hoc Ange. ⁊ h, ⁊ in. d. l. vẽtre, ⁊ in
d. l. ſi ita. § fi. ⁊ i. d. l. j. ff. de inn. teſ. ⁊ in d. § falſus reddebat ter
tiã rõnẽ. ſ. ꝙ ideo p̃t ꝯtabulari teſtm̃, qꝺ eo ipſo qꝺ filius eli
git impetrare bo. poſ. ꝯtab. pretor mortuus inſufflat ſpiritum vi
te in ipſum teſtm̃. Sed iſtam opin. reprehendit Imo. in. d. l. j.
⁊ in. d. l. ſi ita. §. fi. vt. ꝯ dixi, reprehendendo opi. Fulg. in prece
denti ar. Et ad predicta alii poſuerunt varias opi. ſ. ꝙ teſtm̃ eſt
validũ de iure pretorio, vel eſt nullũ, ita demũ ſi dicat̃ nullũ,
quas opi. reprobaui. ꝯ. Unde Pa. de ca. hic dicit ꝙ veri
tas non fuit viſa a doc. vſq; ad ſua tpa, ⁊ per hoc doc. decipiunt̃
in eo ꝙ p̃ſupponunt bon. poſ. ꝯta. dari ad reſcindendũ, q: imo
dat̃ ad declarandum teſtm̃ nullũ de iure pretorio quẽadmodũ
de iure ciuili dat̃ ad petendũ declarari teſtm̃ nullum ius dicen
di nullum, ſm̃ praticã quã dat Bar. in. d. l. filio, in antepe. col.
Bene verum eſt ꝙ vbi teſtm̃ eſſet validũ vt qñ filius eman
cipatus eſſet preteritus tunc datur ad reſcindẽdum, ⁊ ita proce
dũt iura dicẽtia, ꝙ p ꝯta. teſtm̃ reſcindit̃, iſtud idẽ voluit aper
te Imo. in. d. l. ſi filius qui, ⁊ et̃ Pan. de ca. ibi vbi dicunt hoc
declarari p tex. in. l. ꝙ vulgo. ff. eo. vbi p̄bat ꝙ ad hoc vt poſſit
teſtm̃ ꝯtabulari ſufficit ꝙ non attento nec conſiderato vicio p̄
teritiõis teſtm̃ tempore mortis teſtantis fuerit tale, ꝙ ex eo po
tuerit adiri hẽditas de iure ciuili vel ſaltẽ peti bo. poſ. ſm̃ tab.
de iure pretorio. Et dicit Imo. ꝙ iſta fuerũt de mẽte gl. in. d. l.
ꝙ vulgo, in ſecunda ſol. quã glo. ibi dat ad. l. noſtram, ⁊ illã gl.
ad hoc reputat ſing. ⁊ ita et̃ dicit ipſe in. d. l. ventre, iſtam opi.
refert Rapha. cu. in. d. l. ſi filius, in repe. tñ eã reprehendit qm̃
nõ recte diceret̃ bon. poſ. ꝯta. ſi tab. ſunt nul. ob. vitiũ p̄teritio
nis, p. d. l. ij. §. j. ff. quẽadmo. teſt. ape. Sʒ ad illud r̃ndi. ꝯ ideo
21 vr̃ hãc opi. procedere poſſe. † Pro qua adduco, q: in ſimili vi
demus, ꝙ appellatio eſt remediũ receſſiuũ, ⁊ inductiũ ad exi
gendum. l. j. in fi. cum ſi. ff. de turpil. ⁊ tñ videmus ꝙ a ſnĩa nul
la p̃t appellari, ⁊ ſi appellatio inuenit ſniam nullaʒ operabit̃, ꝙ
ſnĩa declaret̃ nulla vel infirmet̃ quatenus de facto lata fuit ſnĩa
hec habent̃ in. l. ſi expreſſim, de app. ⁊ in. l. quedã mulier. ff. fa
mi. her. ⁊ in. l. j. cum glo. in ver. infirmabitur. ff. de ſer. Si autẽ
appellatio inuenit ſniam eſſe aliquã tũc extinguit. d. l. j. ad ſi. ad
22 turpil. † Iuxta predicta eſt videndũ vtrũ ſi filius in p̃tãte ta
ceat anno, ⁊ ꝙ petat bo. po. ꝯtab. videat̃ ex toto approbare te
ſtamentum taliter, ꝙ non poſſet amplius et̃ de iure ciuili dice
re teſtm̃ nullum, ⁊ adire hereditatẽ. In quo Bal. in. d. l. filio.
⁊ in. d. l. vxoris, fuit in ſingu. opi. ꝙ in totũ ſit filius excluſus, p
illum ſin. tex. in. l. ſi impubes. §. fi. cum glo. ff. de car. edi. indu
cendo, vt per eum in dictis locis, ſed Bald. Ange. Pan. de
caſt. ⁊ Ro. hic, ⁊ Bal. Ang. Fran. de ramp. ⁊ Imo. in. d. l. fi
lio ⁊ Ange. Saly. ⁊ Ful. ⁊ in. d. l. vxoris. Bal. in. l. j. j. de ſuis
⁊ leg. ⁊ in. l. certum. j. vnde leg. Et Raph. cu. in repe. d. l. ſi fili
us, tenent contrarium, ⁊ melius. Quia primo eſt contra tex. in
l. ſi impubes. §. fi. ꝯ allega. Nam ibi ſe quẽ conſtat eſſe excluſum
ab hereditate quãtumcunq; aliqualiter oſtenderet ſe eſſe filium
defuncti denegatur ei bo. poſ. carboniana. l. j. §. j. ⁊ l. ij. eo. tim.
ergo ſi in caſu. d. l. ſi impubes, per lapſum anni eſſet excluſus
impubes a iure veniendi ad hereditatem de iure ciuili debuiſ

ſet ſibi denegari bon. poſ carbonia. veritas ergo eſt ꝙ ibi filius
non fuit excluſus ab oĩ iure. Et ideo ille hẽs cui concedit̃ bo. poſ.
ſecundum tab. non conſequit̃ irreuocabiliter hẽditatem, ſʒ erit
tanq; adminiſtrator interim quouſq; filius veniet de iure ciui
li, ⁊ hoc ſenſit glo. mag. dum dicit interim ⁊c. ⁊ eſt gl. fi. ⁊ dixi
in. l. j. ꝯ qñ non pe. Pro iſta opi. etiam facit q: excluſus ab vno
iure. ſ. pretorio non intelligitur excluſus ab alio. l. ſuum. j. de in.
deli. ⁊ l. nec is. §. j. ff. de acqui. here. pro iſta opi. et̃ Saly. in. d.
l. vxoris, dicit eſſe caſum in. l. ij. §. ſi ſub ꝯditione, in fi. de bono.
poſ. ſm̃ tab. vbi tex. dicit ꝙ tuitio quam ibi facit pretor in ema
23 cipato nõ eſt neceſſaria in filio in p̃tãte. † Ex quo habes ꝙ tp̄s
datum filiis a pretore ad petendum bo. poſ. non excludit filium
in p̃tãte a iure dicendi nullum de iure ciuili ſm̃ Salyc. abſur
dum enim videtur dicere, ꝙ ius dicẽdi nullũ, ꝙ eſt de iure ci
b uili finiat̃ anno cũ remedia iuris ciuilis perpetua ſint inſti. de
perpe. ⁊ tempo. ac. in p̄n. l. ſʒ, cum ibi no. j. de iur. deli. nec pre
dictis obſ. inquantũ inducit tex. in. d. l. ſi impubes. ꝯ hor. ſi di
ceretur, ꝙ ideo dat̃ bo. poſ. car. q̃ uis eſſet excluſus a iure dicẽdi
nullũ, q: poterat petere reſ. in inte. aduerſus ſuã excluſionẽ cã
tam lapſu tp̄is. Quia p̃t r̃nderi ꝙ iſtud non ob. quia reſtõ in
inte. ⁊ alia que ſunt de iure ſpãli antequã ſint impetrata nõ ſunt
in ꝯſideratione, vt eſt tex. no. in. l. liu. § j. ff. ꝺ fideicõ. li. ⁊ not.
Bar. in. l. fi. in. ij. col. j. de ſen. paſ. facit. l. exceptiones que per
ſone, in fi. ff. de exce. ⁊ prob̃ in terminis eſt glo. no. in. l. ex ſimũ
in p̄n. in gl. iij. ff. de bo. poſ. ſm̃ ta. quã bar. dicit eẽ menti tenen
dã. Dubitat et̃ ſatis Imol. in. d. l. filio, quo caſu. d. l. impu
bes in fi. decurrere potuerit tp̄s impuberi ad petendaʒ bo. po.
ꝯta. vel vnde liberi cũ impuberi non vr̃ tẽpus currere. l. j. circa
prin. ff. de bo. poſ. Tandẽ ꝯcludit Imol. ꝙ an ẽio q: ita cõmu
ter tenet̃, ꝙ impuberi non currit tp̄s vt ſibi, ꝙ gl. ⁊ Bar. in. d. l. ſi
impubes, tenentes ꝙ currat dicãt male, ⁊ ſic intelligit ipſe qꝺ
ibi fuit ꝯceſſa heredi ſcripto bo. poſ. ſm̃ ta. non q: impubes p̄
teritus eſſet excluſus a bo. po. ꝯtab. Sed eo q: nemo oppoſuit
facit ꝙ no. in. l. iiij. §. ſi cã. ff. de bo. po. lʒ poſt ꝯceſſam bo. poſ. ſʒ
tab. impubes opponeret, tñ q: nõ ꝯſtabat plene impuberẽ eſſe
filium defuncti reſeruat̃. q. tota in tp̄s pubertatis ⁊ ita et̃ tenet
Frã. de rãpo. in. d. l. filio. ⁊ Raph. cu. in repe. d. l. ſi filius, ⁊ ẽe
Ro. hic. ſ. ꝙ tp̄s non currat impuberi. Uel ſm̃ Imo. p̃t dici
ꝙ pupillo ſaltẽ primo pubertati poſtq̃ʒ. i. ꝯceſſit ſibi cũ auctio
ctoritate tutoris facultatẽ adeũdi hẽditatẽ. l. potuit. j. ꝺ iure de
li, Et pro hac opi. ꝙ currat tp̄s, alle. l. ideoq; ff. de car. edi. ⁊ in
ra alle. in ꝯtrũ intelligunt̃ in infante. Hodie aũt ꝯſtat ꝙ tp̄s nõ
currit pupillo. l. fi. C. in qui. cau. in inte. reſti. ⁊ no. Bar. in. d. l.
ſeruus. Iuxta predicta eſt vidẽdũ ꝺ alia difficili. q. vʒ an qñ
filius in p̃tãte preteritus approbat teſtamentum recõualeſcat
de iure ciuili an vero de iure pretorio. Effectus eſt magnus. q:
ſi recõualeſcat de iure p̃torio ſcriptus heres debebit petere ſʒ
ta. infra annum in iudicio, ſʒ ſi recõualeſcat de iure ciuili pote
rit adire perpetuo. Et in hoc articu. glo. fuerunt varie, vt bart.
refert in. d. l. filio, circa vi. co. ⁊ ipſe ſecutus antiquos quos ip
ſe refert iʒ ꝙ reconualeſcat tñ de eq̃tate pretoria. Et ſuum fun
damentũ eſt, q: ſi de iure ciuili recõualeſceret tolleret̃ p̄cedẽs
teſtm̃, nam regula eſt ꝙ per ſcdm̃ teſtm̃ ex quo ꝯtingere poſſit
aliquo caſu adiri hereditatẽ de iure ciuili tollit̃ precedẽs. l. po
ter filio. ff. de here. inſti. l. cum in ſcdo, cũ glo. j. ff. de iniuſt. teſt.
ſecus ſi tñ poſſit adiri de iure p̄torio, vt not. in. d. l. cũ in ſcdo,
ſm̃ magis cõem opi. ſed ꝯſtat ꝙ p teſtm̃ in quo filius eſt p̄te
ritus non tollit̃ p̄cedẽs. d. l. ſi filius eius q in p̃tãte, ergo ⁊c. p
iſta opi. facit q: videmus ꝙ in ſi. caſibus qñ teſtamẽtũ in quo fi
lius eſt preteritus recõualeſcit dr̃ recõualeſcere tñ de iure pre
torio. l. poſthumus, in p̄n. in ver. idem, ⁊ circa. ff. de iniuſt. teſt.
24 † Tertio q: ſi ſecus diceremus ſequeret̃ ꝙ iuriſcõſultus in. d.
l. filio, ſibyp̄ſi ꝯtradiceret, nam tex. ibi vult ꝙ tale teſtm̃ appro
batũ inſpectis regulis iuris ciuilis eſt nullum ergo nõ dʒ intel
ligi, ꝙ tex. ibi volẽs teſtm̃ recõualeſcere de bono, ⁊ equo intelli
gatur de equitate ciuili. Plura alia argumẽta ſunt p iſta opi.
per doc. in locis vbi tãgitur iſtud ar. tñ q: reliqua ſunt valde le
uia omitto, ⁊ iſtam primã opi. tenuit Ja. de ra. Cy. ⁊ Barto. ⁊
Bal. in. d. l. filio, ⁊ bal. in. l. ſi pr̃, in. x. xi. ⁊. xij. op. Et ibi tñ in
telligit hoc eſſe ve p qñ extranei inſtituti eſſent. Secus ſi eſſent
inſtituti venientes ab inteſtato, de quo ſtatim dicetur. Ang. in
d. l. filio, intelligit iſtã opi. eẽ veram in tacita approba tione, ſe
cus in expreſſa, ſed reprehenditur vt ibi per Imo. ⁊ recte q: in
re nõ probatur, ⁊ inter tacitũ, ⁊ expreſſum nõ dʒ fieri dr̃ia vt in
25 iuribus vulgaribus. † Subdebat ibi Ang. ꝙ in d. ſtricte ꝺ
eq̃tate ciuili recõualeſcit tale teſtm̃ qñ factũ fuit corã p̄ncipe.
⁊ dicit

a Caducum, vide Alex. ꝯſ. clviij. ij. lib.

b Perpetua, vide do. an io. de bu. conſi. xxvi.

⁊ dicit de hoc eſſe tex. ſing. in l. oĩũ, cũ gl. pe. C. de teſt. ⁊ hoc vo
luit Bal. in l. certum, in ſua repe. col. in verſi. ⁊ no. C. vnde legi. ⁊
idẽ dicebat Ang. in alio caſu vꝫ qñ filius non eſſet omnino prete
ritus, ſed inſtitutus ſub cõditione caſuali. Nam tunc p approba
tionẽ recõualeſcit ẽt de iure ciuili ita intelligit ipſe gl. fi. in
l. ſi pr. C. de inſti. ⁊ ſub. ⁊ dixit. ſ. Pau. de ca. in. d. l. cũ in ſcdo, ⁊
hic tenet opi. Bar. quã dicit eſſe cõem, qꝫ filio approbãti vtili
us eſt qꝫ recõualeſcat, de iure. pret. tñ qꝛ citius exſcindi pote
rit hẽs ſcriptus nõ petẽdo bo. poſ. C. tpo, ⁊ hẽdites reuertent ad
ipſum filium que ratio nihil infert in ppoſito, pſertim qꝫ ſi fili⁹
ſemel approbauit teſtm̃ ⁊ ab hẽditate abſtinuit ꝑſumit mutare
voluntatẽ, iſtã opi. tenẽt Frã. de ꝛãpo. in. d. l. filio. ⁊ Raph. cu.
in. d. l. ſi filius, in repe. ⁊ Ro. hic. Bal. vero hic. ⁊ in. d. l. ſi pr.
⁊ l. hac cõſultiſſima. §. ex imꝑfecto. C. de teſta. dicit qꝫ ſi in teſtõ
ſunt inſtituti veniẽtes ab iteſtato q pñt ſuccedere ẽt ex teſtõ im
pfecto, iuxta. l. ij. ff. de iniu. teſta teſtm̃ p approbatiõnẽ recõua
leſcit de equitate ciuili, alle. tex. in. l. ſi duobus. §. ſi prius. ff. eo.
Quã voluit ſic inducere. Nam ibi hꝫ teſtm̃ in quo filius eſt pre
ritus, ⁊ inſtituti ſunt veniẽtes ab inteſtato tolli primũ, iſtud nõ
põt ꝯtingere niſi ex eo, qꝛ caſus euenire poterat, qꝫ iſtud ſcdm
teſtm̃ poterat recõualeſcere ⁊ ex eo adiri hẽditas de iure ciuili
nõ aũt ꝑtorio tñ, p. d. l. cũ in ſcdo, cũ gl. i. ⁊ per hoc infert bal.
hic idẽ eſſe ſi in ſcdo teſtõ eſſent inſtituti pauperes xpi, vt h̃ in eũ.
Et cũ hac opi. Bal. tranſit Saly. in d. l. vxoris abouñ. Tñ ꝯ
iſtã inductionẽ quã facit Bal. in. d. §. ſi prius, facit qꝛ ſm Imo.
in. d. l. cũ in ſcdo, ⁊ in. d. l. ſi filius eius qui in ptãte, quãuiſcunqꝫ
actualis recõualeſcẽtia ſcdi teſti poſſit tollere primum teſtm̃, tñ
niſi iſta recõualeſcẽtia, ⁊ approbatio teſti actualis ſupueniret
nõ dꝫ p ſcdõ tolli pmũ, ſicut in ſimili dicimus, qꝫ poſthumus nõ
a rũpit donec naſcat vt h̃, ⁊. d. l. vxoris, ⁊ ſic lꝫ ſit poſſibile, o naſ
ci tñ nõ attendit illa ſpes quo ad rumpẽdũ teſtm̃ Et idẽ vr vel
le Pa. de ca. in. d. l. ſi filius, dũ vult qꝫ qñ teſtm̃ validum eſt in
26 ſubſtãtia, tũc pcedit dicta rõ poſita in. d. l. pr. filio, cũ ſi. † Sed
qñ teſtm̃ non eſt validũ in ſubſtãtia, vt qñ filius in ptãte eſt pre
ritus, tunc nõ vr attẽdenda illa poſſibilitas recõualeſcẽdi per
approbatiõnẽ, ⁊ p ipſo facit lꝫ nõ allegent tex. in. §. pe. in vẽ. iure
pfecto, ⁊ ordinate ⁊c. inſti. qui. mo. te. infir. ⁊ in. d. l. hac ꝯſultiſſi
ma. §. ſi quis aũt, in ver iure fuerit ⁊c. Nã teſtm̃ in quo filius eſt p
teritus dr nõ de iure factũ. l. ſi quis legatũ, in pñc. ⁊ ibi no. ff ad l.
corne. de fal. non eſt tñ ſine dubio illud qꝫ dixit Imo. ⁊ Pau. de
caſt. nã Bar. in. d. l. ſi filius, q in ptãte, ⁊ in. d. l. filio, poſt Dy.
dũ tractat iſtũ articulũ ſenſit aperte ꝯtrarium. ſ. qꝫ attẽdat iſta poſ
ſibilitas recõualeſcẽdi, pꝫ dũ ipſe inducit. d. l. ſi filius q in ptãte
⁊ poſſet rñderi ad iura proxime all. qꝫ nõ loquũtur de teſtõ im
pfecto rõne preteritionis, ſꝫ rõne alterius ſolẽnitatis quo caſu
in tali teſtõ non cadit ſpes neqꝫ poſſibilitas approbationis, vt
no. gl. in. l. dubium. C. de teſt. Tñ alia rõne dico qꝫ tex. in. d. § ſi
prius nõ cõcludit p opi. Bal. pꝫ primo qꝛ vr qꝫ intelligi debe
at in filio emãcipato, vt pbat bar. in. d. l. ſi filius. Scdo qꝛ poſi
to qꝫ intelligeret in filio in ptãte, tñ nõ pbat opi. Bal. qꝫ oñ
do nã quãtũ ad tollẽdũ primum teſtm̃ idẽ opat, qꝫ ſcdm teſtm̃
recõualeſcat de iure ꝑtorio ſi talis, recõualeſcẽtia ſupueniſſet
viuo teſtõre ſicut operet recõualeſcẽtia de iure ciuili ſupueni
ens poſt mortẽ teſtõris, prout pbat in. d. l. cũ ſcdo, in fi. ſm opin.
Io. gl. ſtricta. l. facta. §. ſi in dãda. ff. ad treb. Et probat Bar. vi
na rõne in. d. l. cũ in ſcdo. Ergo cũ in caſu. d. §. ſi prius, attẽto qꝫ
ibi erãt inſtituti veniẽtes ab inteſtato potuiſſet recõualeſcere il
b lud ſcdm teſtamentũ viuo teſtõre de iure ꝑtorio. ſ. ſi preteritus
viuo teſtõre deceſſiſſet, vt eſt caſus ſing. in. d. l. poſthumus, §. ſ.
idem ⁊ circa. Ergo nõ infert de neceſſitate ille tex. qꝫ illa poſſi
bilis recõualeſcẽtia ſit de iure ciuili, lꝫ bñ videat inferre qꝫ ibi
erat poſſibilis recõualeſcẽtia de iure ꝑtorio, ⁊ iſtum intellectum
noteris, qꝛ hꝫ enim pt ſuſtineri, qꝫ tex. in. d. § ſi prius, intelligatur
in filio in ptãte tenẽdo qꝫ quãtũ ad tollẽdũ primũ teſtm̃ idẽ operet
poſſibilitas recõualeſcẽdi circa ſcdm teſtm̃ qꝫ operet actualis recõ
ualeſcẽtia prout eſt de mẽte Dy. ⁊ Bar. in. d. l. ſi filio, vt. ſ. dixi.
Licet verius eſſe putẽ, qꝫ nõ ſufficiat illa poſſibilis recõualeſcen
tia p. d. §. pe. inſti. qui. mo. te. infir. ⁊ d. § ſi quis aũt, ſicta. d. l. ſi quis
legatum. Et pro cõcluſione in hoc articulo dico qꝫ ex his q̃ ſub
iungã ſtatim in primo ſeqñti articulo apparebit, pbabiliter te
27 neri poſſe, qꝫ recõualeſcat de iure ciuili. ¶ † Reſtat ergo maius
dubium verum qñ non ſunt inſtituti venientes ab inteſtato ipſum
teſtamentum per approbationem recõualeſcat de iure ciuili.
In quo Bal. qcquid ipſe dixerit in aliis locis. Salic. conat ſu
ſtinere, qꝫ ſic per plures rões quas vide per text. non tamen
clare decidit. Et ſiſr in. l. certum. in. x. col. C. vnde legi. ⁊ videtur
in pfecto iuris qꝫ recõualeſcat de equitate ciuili p rões bal. hic,
⁊ Ang. ita tenẽtes in repe. l. qui ſe patris in fi. C. vnde lib. ⁊ per
d. l. filio. Qui tex. cũ ꝯtineat rñſum iuriſcõſulti vr eſſe diſpoſitio
iuris ciuilis. l. ius aũt ciuile. ff. de iuſt. ⁊ iur. ⁊ in. l. rñſa pudẽtũ
inſti. de iure natu. Preterea ſi qñ filius ꝯſentit a prin. preteriri
teſtm̃ vꝫ de iure ciuili, vt dictum eſt. ſ. ⁊ no. in. l. ſi qñ, ad fi. C. de
inoff. te. Ergo eadem rõne ſi poſtea filius approbe mortuo te
ſtatore cum potẽtius ius hꝫ in ſucceſſione quã hẽret tpe vite te
ſtãtis, attento qꝫ illa ſolẽnitas inſtõnis vel exheredationis fuit
inducta in fauorẽ filij, ⁊ iſtã opi. firmat Bal. in rep. l. in ſuis, in
xvj. co. p. d. l. filio, ⁊ per no. p gl. in. d. l. pater. ¶ Et rñde ad. l.
ſi filius q in ptãte, qꝫ verũ eſt qꝫ non recõualeſcit de equitate ci
uili qñ preceſſit aliud teſtm̃. qꝛ non eſt equum qꝫ dicamus teſta
mentum poſſe per approbationem ſecutã mortuo teſtõre affer
re pindiciũ ſcripto hẽdi in primo teſtõ attẽto qꝫ primũ teſtm̃ in
pfecto mortis teſtõris tanqꝫ oĩ iure validũ fuit ꝯfirmatũ. Et ita
ẽt rñdet Sal. in. d. l. vxoris. Ubi ꝯfirmãdo iſtã opi. dicit hoc
certe pbari in. d. l. filio, ⁊ ſm eũ non dicat, qꝫ ibi erãt ſcripti ve
nientes ab inteſtato, qꝛ tex. ibi nõ ꝯſiderat fauorẽ veniẽtiũ ab in
teſtato pꝫ, qꝛ ibi legata debent extraneis que nõ deberent. Nã
potuiſſet eſſe fauorabilius hẽdibus ſcriptis, qꝫ teſtm̃ ꝯualidatũ
nõ fuiſſet, qꝛ partẽ locupletiorẽ hẽre potuiſſent. ſ. ſine onere le
a¶ Naſci, ſed an idẽ ſi naſcat ſexto mẽſe vide p Fulg. cõſ. lxix. ⁊ an idem operet poſſibilis recõualeſcẽtia qꝫ actualis, vide alex. ꝯſil. xxxvj. ⁊ qꝫ voluit archi. cõſi. cccly.
gatorum. Jo. de imo. in. d. l. filio ꝑterito, dicit hãc opi. eẽ ſuſtẽ
tabilẽ ſatis, iñſuper qꝫ ꝯtraria opi eſt cõis ⁊ aliter non alle. ¶ Et
tenẽdo iſtã partẽ rñdeo, ad l. poſth. qꝫ tenẽdo qꝫ ibi recõualeſ
cit de iure pretorio teſtm̃ rñderi põt. qꝫ ibi nõ interuenit ꝯſen
ſus, ⁊ approbatio filij iniuriati ex preteritione h̃ ſic, ⁊ iſtã opin.
28 ſenſit Bal. in. d. l. in ſuis. ¶ † Scdo rñde qꝫ regulã in exorbitã
tibus de iure cõi nõ dꝫ fieri extẽſio de vno caſu ad aliũ ex iden
titate rõnis. l. fin. C. de interdi. ma. l. ſi vero. § de viro. ſ. ſol. ma.
ea. que a iure, ⁊ ibi no de reg. iur. in. vj. ¶ Item tex. in. d. l. po
ſthu. qualificat effectus illius ꝯualeſcẽtie. ſ. quo ad ho. po. petẽ
dã, ſed tex. in. d. l. filio, loqt ſimplr. ¶ Nõ ob. qꝫ tex. in. d. l. fi
lio, videat ſibi ꝯtrari, qꝛ rñdet qꝫ in vltima parte loquit de equita
te, ſꝫ in pcedẽti loqt de rigore iuris, ⁊ ſic ſibi non ꝯtriat l. placu
it. C. de iudi. Et vltra rñſionẽ datã p bal. ad. d. l. ſi filius q i ptã
b¶ Uiuo teſtatore, vide ange. conſil. ij.
te, põt rñderi qꝫ poſſibilitas recõualeſcẽtie ſcdi teſti ẽt de iure
ciuili non dꝫ ſufficere ad tollẽdũ primũ teſtm̃ ſolẽne vt pbaui, p
d. § pe. inſti. qui. mo. te. infir. in ver. iure factũ, ⁊ in. d. § ſi quis au
29 tem. ¶ † Circa predicta ẽt tene mẽti ſing. deciſionẽ Bal. in. l.
ſi cum vel in vtero. C. de teſta. mil. vbi voluit qꝫ ſi teſtõr filium pre
rijt ignorãter, qꝛ neſciebat eum hẽre tale teſtm̃ non recõualeſcit
aliquo mõ dato qꝫ filius illõ approbet, qꝛ nõ adeſt voluntas te
ſtãtis õ cuius dicti ꝑtate dicãt l. ſicut certi e. ſi. vbi ẽt p ang.
30 ⁊ Pa. de ca. † Et inducunt pdicta p bar. h̃ ad. q. de vſurario q
teſtm̃ ꝯdidit nõ pſtita cautione ſm formam traditam in. c. q̃ꝗ̃
de vſu. in. vi. an recõualeſcat teſtm̃ ſi ex poſtfacto fuerit pſtita,
de quo arti vide per Bar. ⁊ oẽs poſt eum in. d. l. filio preteri
to, in fi. Bar. in. l. j. in. ij. co. ff. de regula cato. per Bal. in. l. vni
uerſa. C. de preci. impe. of. ⁊ h̃, ⁊ in. l. fi. in. ij. co. C. ſi a nõ cõpe.
iud. ⁊ in. l. ex libera. C. de ſuis, ⁊ legi. ⁊ in. l. pignon. ff. de here. in
ſti. ⁊ in. l. legitima ad fi. ff. de pac. ⁊ in. l. j. § ſi filius, poſt Cy. ibi. ff.
de leg. iij. ⁊ in. l. pe. in. v. vel. vi. co. de execu. rei iudi. ⁊ in repe.
l. j. in. x. co. C. de ſac. ſan. ecc. ⁊ in. l. ſi arrogator. ff. de adop. ⁊ in
l. gallus. §. ẽt, in. ij. co. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ in. l. iij. C. de leg. here. ⁊
in. l. humanitatis in vlti. co. C. de imp. ⁊ aliis ſubſt. ⁊ in. l. ſi hẽdi
tas. C. de manu. teſta. per Ange. in ſua diſpu. incip Aſtẽſis mi
les, ⁊ in. l. qui ſoluendo non erat duos appolonios. Et ibi p Jo
an. de imo. ff. de here. inſti. ⁊ in. d. l. gallus. §. ille caſus, in. iij. co.
Sed plenius per eum in. d. l. filio preterito, in fi. per Paul. de
ca. in. l. ſi filius. ff. de teſta per oẽs in. d. c. q̃ꝗ̃. de vſu. poſt glo.
per Ant. de bu. in ſua diſpu. incip. Bononienſis quidam vſurari
us, ⁊ in. c. plꝫ, de ꝯuer. ꝯiug. p Pe. de anch. ⁊ Jo. d imo. in. d.
c. ij. de teſt. per Pe. de ancha. in. c. ſi eo tpe, de reſcrip. in. vi. p
Lan. de rodul. in repe. c. conſuluit, de vſu. in ſcda parte. q. xcix.
31 cum ſeq. ¶ † In glo. fi. glo. in oĩbus recte loquitur et qua ha
bes concluſionem qꝫ bo. poſ. cõtra tab. que competit preterito
impedit hẽdẽ ſcriptum petere bon. poſ. ſm tab. ſꝫ non impedit
adire hẽditatẽ de iure ciuili ex teſtõ, nam quẽadmodum pretor
non põt facere quẽ eẽ hẽdẽ ita nec illũ qui de iure ciuili eſt hẽs
põt pretor facere deſinere eẽ hẽdẽ. § quos aũt inſti. de bono. po.
l. ⁊ ſi ſine §. ſed qꝫ papi. ff. de mino. ⁊ declarat glo. in. l. in ſubſtõ
ne, de vulg. ⁊ pu. ita nec ẽt põt pretor p ſuã bo. poſ. ꝯtrab impe
dire hẽdẽ ſcriptũ effici hẽdem adeundo de iure ciuili. Tñ ꝯtra
iſtam. l. ⁊ ea que hic no. in gl. fortiter ob. text. in. l. ſi duo, in fi. ff.
de le. preſtan. in verſi. proinde. Pro corroboratione vehemẽ

tio:it ex.in.l.nominatiꝫ.de leg.pſtā.vbi vꝫ ꝙ filius emācipatus inſtitutus agnoſcere potuit hereditatē ex teſtō in quo filius in pṫāte erat pteritus cui cōpetebat ꝯtab.ꝛ tñ ibi nō eſt dōm,ꝙ inſtitu' venire potuerit ō iure ci.ex teſtō,q: erat ōi iuꝛ nullū quā uis ēt in eo ſcripti eſſent venē ex ab inteſtato,vt fuit ꝯcluſū.ſ. repꝛobādo.ſtu.opi.quā tenuit Barto.in.d.l.ſi duo,ꝛ in.d.ꝧ.ſi primo,ꝛ ipſemet Bart.q eſt ſibi ꝯtrus fateſ ꝙ in caſu illius.l.ſi duo,nō poterat adiri hēditas de iure ciuili,ſucceſſit ergo ſcriptus per bo.poſ.ſm ta.vñ Bar.hic.ꝛ ibi limitat iſtā.l.ꝛ ſimiles niſi inſtitutus ſit in pari gradu cū preterito,q2 tūc pōt ꝯcurrere bo.poſ.Et iſtudēt ꝫ hic Saly.ꝛ ēt Ro.hic,ꝛ Ang.in.l.vētre ff.de acqui.here. ¶ Sed Ioā de imo.in.l.j.de iniu.teſt.ꝛ plenius in.d.l.ventre,in.vij.co.dicit ꝙ iſta opi.bar.eſt contra tex.in.l.illud.ꝧ.fi.ff.eod.vbi emancipatus erat inſtitutus,ꝛ poſthumus preteritus,ꝛ ſic erāt in pari gradu,ꝛ tñ inſtitutus non poteſt petere bo.poſ.ſm tab.quouſqꝫ eſt ſpes,ꝙ naſcatur poſthumus preteritus,ꝛ contra ta.ꝛ dicit Bar.in.d.l.eꝫ ſimū.in prin.ꝛ.d.l.illud.ꝧ.fi.rñdet ad.ꝧ.fi.ꝙ illud ibi opaſ ſpes natiuitatis poſthumi preteriti,ſecus in iam nato,ꝛ ibi latius per eum cum quo pertranſit Lud.ro.hic,ꝛ etiam Ang.in.d.l.ventre,dicens ꝙ fortior eſt ruptura teſti ſurgens ex natiuitate poſthumi quā nullitas teſtamenti que ſurgit ex ꝑteritione iam nati,vt pꝫ in.l.ij.ꝧ.fi.ff.de lib.ꝛ poſth.ꝛ ibi no.ꝛ dicit ang.hec eē ſubtilia,ꝛ de apicibus iuris. Tñ Imo.in.d.l.j.ꝛ in.d.l.ventre,reprehendit iſtas rñſiones datas ad.d.l.illud,ꝛ recte,nam dicit ꝙ ꝑius non dꝫ operari pendentia natiuitatis poſthumi quā operetſ ipa natiuitas.l.aliqñ ꝧ.fi.ff.ad velle.ꝛ.l.inita.verꝫ debitorē. Si ergo non impediretſ concurrere ꝯtab.tñ ſm ta.nato poſthumo.d.l.ſi duo,ſm opi.Bar.ergo multominus dꝫ impediri pendēte natiuitate poſthumi,preſertim q2 tunc teſtm̄ ē aliquo ātiqꝫ poſthumus naſcatſ,vt dixi ſup tex.

32 ¶ †Hec ob.qꝛ fortius rupit poſthumus qꝫ iam natus,q2 verū eſt reſpectu graduū ꝯtinuū dependētiā a primo gradu q rūpitſ,vt no.in.d.l.ij ꝧ.fi.alſ aūt partificaſ ꝑteritio poſthumi,ꝛ preteritio iā nati l.iij ꝧ.j.ver.nā omnis.ff.de iniu.te. ¶ In ſup reprehēdit Imo.rōne quā dat Bar.ad.d.l.illud,ꝛ mouetſ Imo.p aliaꝫ rōnē dicens,ꝙ nō minus dēmus ꝑſumere,ꝙ iam natus preteritus dēat ꝯtabulare,q2 eſt ꝑſumptio legis cū non ꝑſumatſ iactare ſuum l.cū de indebito.de ꝓba.quā debeamus ꝑſumere,ꝙ poſthum' naſcatſ,ꝛ circa hec aliqua alia adducit ad impugnādū ſol.Bar.quā ēt Pa.de ca.h dicit eſſe vnā truffam. ¶ Unde dicit Io.de imo in.d.l.j.ff.de iniu.teſt.ꝛ.d.l.vētre,ꝙ ad.d.l.ſi duo,videtur verior ſol.Pe.ꝛ Cy.h q dīt,ꝙ ſi ſcriptus nō venit p ſꝫ ta.ſed ex portione reſeruata ꝯiunctis ꝑſonis qbus p edictū poſitū in ij.de leg.pre.ꝯſeruatſ portio inſtōnis qñ teſtm̄ ꝯtabulatſ.l.filiū.ꝧ.ſꝫ ſi portio.ff.de le.preſtan.Et lꝫ Bar.in.d.l.ſi duo,reprehendat iſtum intellectū,q2 ꝯiuncte perſone qbus ꝯſeruatur portio p edictū,de lega.preſtan.non teneatſ preſtare legata niſi ꝯiunctis ꝑſonis.l.filium.ꝧ.ij.ff.de leg.pſt.ſed in.d.l.ſi duo,dꝫ ꝙ pſtat oibus ergo ꝛc.tñ Imo.ſuſtinēdo opi.Pe.rñdet ad.d.l.ſiuū,ꝙ interdum ille cui reſeruatſ portio eſt de liberis q pñt ꝯtabulare. Et tūc ex quo non ꝯtabulāt cū pñt,ſed potius agnoſcūt volūtatē defuncti videntſ velle frui plena voluntate defuncti.ꝛō legata pſtant oibus ita loquitſ d.l.ſi duo. Interdū ille cui reſeruatſ portio eſt de liberis q non pñt ꝯtabulare vt ſunt deſcēdētes p lineā femininā.d.l.illud.ꝧ.ad teſtamenta,ꝛ tunc preſtantſ legata ſo ū ꝯiunctis ꝑſonis ꝛ ita intelligitſ tex.in.d.l.filiū.Et hanc ſol.dicit ipſe colligi ex no.in ſimili per gl.in.l.ſi is qui in ptā.e.ꝧ.ſed ſi ſcriptus,in ver.certis perſonis,de leg.preſtan.et eſt ſingu limitatio,ad.d.l.filium. ¶ Tñ aduerte q2 illa gl.cōiter dānatur,ꝛ dicit ꝯtex.in.l.is qui,ver.ſed ſi ſcriptus,ꝛ ſatis violat tex.in.d.l.filium ꝧ.fi.iuncto.d.ꝧ.ſed ſi portio,vnde ſi volumꝰ tenere iſtud ꝙ dicit Io.de imo.pro defenſione ſolu.omnis dicte per Pe.ꝛ Cy.opꝫ nos dicere ꝙ iſtud ꝓbetſ per.d.l.ſi duo,per quā ita limitatſ tex.in.d.l.filium.ꝧ.fi.non aūt ꝓbetſ p ea que hñr in.d.l.is qui in ptāte. Rapha.cu.in repe.l.ſi fili' q in ptāte,in.v.op.ff.de libe.ꝛ poſthu.ſe circa hoc difficillimū ꝯtrium ſatis inuoluit,ꝛ dicit ꝙ ſi bene inſpiciatur ſo.pe.ꝛ Cyn.nō differt in effectu a ſol.data p bar.ꝛ ſic vtrūqꝫ lꝫ dicens ꝙ illa bo.po ſm tab.de qua intelligitſ tex.in.d.l.ſi duo,verſ.pinde eſt de iure poſ.ꝯta.nō mirū ſi ꝯcurrit,tñ ipſe nō enacuat ꝯtrium de,d.l.illud.ꝧ.fi.ꝛ meo iudicio nihil boni dicit. ¶ Inſup Ful.hic cū quo ꝯcordat Ro.reprehēdit ēt.d.ſol.datā p Pe.ꝛ Cy.ad.d.l.ſi duo,alia rōne qñ filius in ptāte preteritus ꝯtra.tunc ex ſua bo poſ.ꝯtab.nō ꝯſeruantſ legata ꝯiunctis perſonis ex edicto poſito in ij.de leg.preſt.vt.l.is qui in ptāte,in prin.p

leg.pſtan. ¶ Sꝫ ſubſtinēdo ſolu.Pe.ꝛ Cy.ad iſtud poſſet rñderi vt prime dcm̄ fuit ꝙ non hꝫ locū qñ relictū erat ei q alias poſſet ꝯta.nā tūc nulla fit iniuria filio in ptāte ſi cōſeruetſ portio virilis alteri filio,iuxta.l.ſaloins.e.tit.cū eandē ēt habitur' eēt ſi voluiſſet ꝯtab.ſeu ab inteſtato ſucceſſiſſet,ꝛ hoc no.induxit.p.d.l.ſi duo,p quā limitatſ id ꝙ hꝫ in.d.l.is q in ptāte,in pnci. ¶ Ful ꝯ ēt p.d.l.illud.ꝧ fi.reprehēdit ſo.datā p Bar.ad.d.l.ſi duo,vnde ipſe dat aliā ſo.ſ.ꝙ in.d.l.ſi duo,nō ꝯcurrebat bo.poſ.ꝯta.ꝛ ſm tabu.ſed intelligitſ ꝙ ibi filius in ptāte nō accepit bo.poſ.ꝯta.ſed fuit pro ſuo iure cōterius ſuccedere ab inteſtato de iure ciuili,vnde emācipatus pt p alia parte petere bo.po.ſꝫ tab.Sꝫ hec ſo.nō vꝫ aliquo mō bona,q2 tex.in.d.l.ſi duo in pn.iā dixerat filiū in ptāte ꝯtab.vnde ſi in ver.pinde intelligeretſ ꝙ eo caſu neqꝫ fili' in ptāte neqꝫ emācipatus accepiſſet bo.po.ꝯta.dixiſſet pinde ſi nō acceperint,ꝛ tñ dixit pinde ſi nō accepit. Preterea qñ filius in ptāte ꝑteritus dicit teſtm̄ nullū,ſuccedit ab inteſtato de iure ciuili nō pt dici,ꝙ alius fili' emācipatus inſtitut' hēat p dimidia bo.po.ſꝫ ta.ex teſtō q tūc irreuocabilr pereretſ,nā qñ teſtm̄ deficit pp ꝑteritionē in filii poteſtate deficit in totū,ꝛ nō p porte.l.ſi parte duos,j pn.ꝛ ibi no.gl.ff.de fideicō.lib.ꝛ no.gl.in.l.pe.in ꝟ.rupta.ff.ō iniu.teſt.ꝛ in.l.antiqui.ff.ſi ps here.pe.ꝛ in.l.circa.ff.de le.re.ꝛ ſic nō pt iſto caſu teſtator decedere pro parte teſtatus,ꝛ p parte inteſtatus,q2 eſt defectus ſolēnitatis,ſecus qñ nō eſt defect' ſolēnitatis,vt.l.cū pſono,in pn.ꝛ.d.l.circa.Ergo nō poteſt dici ꝙ in.d.l.ſi duo,filius in ptāte ſuccedat ab inteſtato,et emācipatus ex teſtō. Itē in d.l.ſi duo,nihil dꝛ de aditione ab inteſtato ſacta p filiū in ptāte. Minus ēt plꝫ ſo.data per Pau.de ca.hic ꝛ in.d.l.ſi filius q in ptāte,dū dꝛ ꝙ ibi nō ꝯcurrit bon.poſ.ꝯta.q2 dꝫ intelligi ꝙ ibi filius in ptāte fuit excluſus a bon.po.ꝯta.ipe vel aliter. Nā hoc nō vꝫ ſtare poſſe p tex.ibi dū dicit ꝙ pretor tuetſ filiꝫ emancipatuꝫ in parte,ſꝫ ſꝫ intellectum Pa.de ca.debuiſſe p bo.poſ.ſm ta.mereri in totū pp excluſionē alterius filij a bo.po.ꝯta.d.l.equiſſimū.iuxta pn. ¶ Fulg.hic dicit ꝙ ēt dñs ſuus dabat aliaꝫ rñſionē,ꝙ ibi intelligeretur ꝙ emācipatus ſuccedebat ab inteſtato p vnde lib.ſed nō eſt bona,tum p tex.in.d.l.j.ꝧ.ij.ſ.ſi ta.te.nul.extā.vbi ceſſat bo.po.vnde lib.donec pōt eſſe locus bo.po.ꝯta.tum ēt p.d.l.ſi duo,ibi plena fruatſ voluntate ꝛ ſic innuit ꝙ ſuccedit ex teſtō non ab inteſtato,ꝛ ſic pro minus ꝑiculoſa ſolutione teneo ſo.Pe.ꝛ Cy.

De bonorum poſſeſſione contratabulas liberti quę patronis,& libertis eorum datur. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Bonorū poſ.contratab etiā competit patrono prætertito à ſuo liberto.

2 Bonorum poſ.quæ datur contra teſtamentum filii emācipati an ſit eadem cum illa quæ datur patrono.

3 Bonorum poſ.quæ datur contra teſtamentum filii emancipati in quo differet à bo poſ quæ datur patrono.

4 Contratabulare teſtamentum non poteſt filius cui aliquid relinquitur iure inſtitutionis.

5 Liberti an & quando excludant patronos in ſucceſſionibus.

1 Licet ex cauſis. †Etiaꝫ patronus q ex neceſſitate manumiſit ſi fuit a liberto ꝑteritus hꝫ bo poſ.ꝯta.p quā auocat ab hēde ſcripto legimā portionē tm̄ a qua excluditſ p opaꝝ,ꝛ muoꝝ exactionē h.d.cū.l.ſe. ¶ †In gl.j.ad fi. Adde ꝙ idē eſt in bo.po.q datſ

2 ꝯ teſtm̄ filij emācipati,q2 eſt in illa q datſ pſono.l.pronus.ff.ſi qs a paren.fue,manumiſ.ꝛ vltra iſtā dr̄iam q eſt inter liberos,ꝛ patronū quo ad bo.po.ꝯ a. Uide aliā dr̄iam.ſ.ꝙ bo.po.q datſ pſono nūqꝫ cōpetit niſi adita hēditate ſecus in ea q datſ a liberis.l.ēt.ꝧ.vt pronus.ff.de bo.lib.l.illud in pn.ff.de ꝯtab.ꝙ tñ intellige ſm ꝙ notabiliter litatur,et declaratur in.l.ſi cum patrono,in prin.in gl.ij.ff.de bo.poſ.Et que ſit ratio dr̄ie vide per Bar.in.d.l.illud,et per Ang.in.d.l.filio,in.ꝧ ꝯtra.ff.de inof.teſt. Tertiā dr̄iaꝫ colligit Pa de ca.hic,q2 in bo.po.ꝯta.que datur liberis dꝛ diſputari de viribus teſtamenti,q2 deficit teſtm̄ in ſolēnitate inſtōnis vel exhēdationis et ſic per ipſaꝫ bon.po.ꝯtab.impugnatſ teſtamentū. Sed in illa que datur patrono non dꝛ diſputari de viribus teſti. Sed de iure ipſius patroni q fundatſ ltima,nam ius nō mādat pronū inſtitui vel exheredari

ſicut

ficut mandat filium instituī, ſed ſolum mandat patrono relinq
ſe quātū ꝙ fieri non pōt ēt iure legati, ſecus in legitima que ð
bef liberis. l. inter cetera. de lib. ⁊ poſtb. Et iſtā dīam vī colli
gi ex .d. §. ſilio. §. ꝯtabu'as. equiparando ꝯtab. que daſ patri ii
li que datur patrono ꝑut facit iuriſconſultus in. l. j. in princ. ff ſi
qn a pa. fue. ma. Sed aduerte q: iſtud non vī bene dictū qm̄
inſpecta iſta rōne ſequereſ ꝙ in querela intentata p filiū exhe
reda ſi nō diceref tractari de viribus teſtamenti, q: eſt ſeruata
ſo emnitas requiſita a lege, ⁊ ſic ſolū vī tractari de iure ipſius fi
lii q: eſt fraudatus legitima ſi iniuſte eſt exheredatus. Hoc au
tem eſt ꝯ tex. d. § ꝯtab. ⁊ ibi gl. in ver. non iure teſtamenti, vbi
pȝ ꝙ in querela dī tractari de viribus teſtamenti, ⁊ iō bar. i. d.
l. illud. aliter declarat quare in ꝯtra. dicaſ tractari de iure patris
⁊ filii, ſed in q̄rela dicaſ tractari de iure teſtamenti. Et dicit io
tū eē ad illud q dixi vo. Ran. ꝙ in ꝯtra. t ð eē de iure teſta
menti q: incōtinenti poſt mortē annullaſ teſtm̄ p ꝯ. ab q̄ incō
tinenti pōt intētari ēt ante aditā h̄ditatem, ⁊ ſic anteq̄ teſtm̄
ſit confirmatū per aditionē, ſecus in q̄rela. l. papi. § ſi ꝯdōnū.
ff. de inoff. teſt. ⁊ plenius per Bar. in. d. l. illud. Sed hec do
ctrina ēi non vī vera q: bo. poſ. ꝯtab. que daſ patri nō pōt intē
tari niſi poſt aditā hēditatē queadmodū ⁊ querela. Sicut dici
mus in bo. poſ. ꝯtab. que daſ patrono cū equiparentur vt iam
dictū eſt, ⁊ tū in bo. poſ. ꝯtab. que daſ patri nō dī tractari de vi
ribus teſtamenti, ſȝ de iure pr̄is ⁊ filii. ⁊. d. § ꝯtab. ergo bar. nō
eſt recte locutus. Uñ dici pōt ꝙ in tex. in. d. § ꝯtab. queritur ð
iure pr̄is, ⁊ filii, ⁊ nō de iure teſtamenti, ſȝ in q̄rela de iure teſta
menti, q: lȝ q̄rela intenteſ poſt aditā h̄ſditatē. l. papi § ſi ꝯdō
ni. ff. de inoffi. teſta. tū reducit rē ad cāſ inteſtati, q: cū ſit remediū
iuris ciuilis pōt facere deſinere eē hēdē, iuxta no. in. l. ſi ſubſtō
ne. ff. de vul. ⁊ pu. Sȝ bo. poſ. ꝯtra. cū ſit remediū iuris pretorii,
nō reducit rē ad cām inteſtati. l. filie. la. j. C. de colla. Uñ ſi ipſa
intētaſ poſt aditā h̄di atē nō pōt illā q adiuit facere deſinere
eſſe heredē q: ꝑtor hoc facere nō pōt vt liberis. in prin. cū ibi
no. C. de colla. Lȝ q̄ ad effectū facit eū deſinere eē hēdē. l. filium
ff. de ꝯtab. ⁊ ſiſr vbi bo. poſ. ꝯtab. intentaſ an̄ aditā h̄ditatē eē
nō reducit rē ad cām inteſtati, q: interea non ipediſ hēs ſcrip
tus adire vt p gl. i. l. ſi. ꝯ tt. j. T ñ bñ pōt ꝯtingere ꝙ hēs ſcri
ptus timore bo. poſ. ꝯtra. nō adhibit, ⁊ pp iſtud nō adire res re
ducit ad cām inteſtati. inſti. de here. q̄ ab inteſt. in p. inc Et hec
vera qñ teſtm̄ eēt aliqð vbi aūt eēt ipſo iure nullū, vt q: fili⁹ in
prāte ſit pteritus ſi ſm cōem opi. tūc nō eſt querendū, an p bo.
poſ. ꝯtab. reducaſ res ad caſum inteſtati, q: defectus preteritio
nis eſt ille q oſtēdit rē eē ipſo iure in cā inteſtati. l. j ad ſi. ff ſi ta
3 bu. teſt. nul. extra. ❡ † Eſt ⁊ q̄rta dīa q: ſi ali⁹ inſti nī in mino
ri portiōe q̄ī legitima hēbat oliȝ q̄relā. l. cū q̄rit. cū ſi. C. de inoffic.
teſt. ſȝ pronus hēbat ꝯtab. l. fine. §. ex duob⁹. ff. de iure pat. lȝ
hodie hēt pronus ſolū ꝯdōnē ex lege ad petendū ſupplemē
tū legitime, vt in. §. ſȝ nōa. alle. in gl. ſicut hodie ēt ſili hȝ filius
4 l. oimodo C. de inof. te. ❡ † Itē eſt dīa in alio q: filius dȝ hēs
iure inſtōnis vt excludaſ a ꝯtra. §. aliō quoqȝ capitulū. in auc. vt
cū de ap. cog. ſecus in prono ēt hodie. d. l. fine. § excedit. ff. de
iure pa cū ibi no. Et dubitat ibi Bar. qd in pſe de quo p bald.
hic, ⁊ per Bar. ⁊ alios in auc. nouiſſima. C. de inoffi. teſt. ⁊ per
Bal. in auc. ex cauſa. in ver. iii. opp. ⁊ vī ⁊c. C. de lib. pter. ⁊. d. l.
oimodo. ⁊ p Ang. in. l. nā ⁊ ſi parētibus. ff. de inoffi. teſt. p Jo.
de Imo. in. c. Ray. de teſt. ⁊ in. l. j. § ſi ex fundo. ff de hered. in
5 ſti. ⁊ cōis opi. eſt ꝯ Bar. ❡ † Item illud ꝙ dī hic in glo. ꝙ li
berti excludunt patronū limita nō hēe locū in libertis eccleſie,
vt no. in. d. c. de famulis. extra de ſe. non expor. ❡ Item iuxta
id qð hic dī in gl. q̄ro an pronus ab inteſt. excindat oēs agna
tos, ⁊ cognatos liberti decedētis ſine liberis. Jo. fa. inſt. ð bo.
poſ. §. cūqȝ antea. dicit ꝙ bñ feciſſet iperator hoc declarare tā
dem ꝯcludit p. l. liberto ſine libe. ff. de bo. lib. ſup gl. ſi. ibi exa
ctis ⁊c. hec vera nā ſola ipoſitio op̄ax nō priuat pronū iure ꝯ
tabulādi vt ꝑbaſ in. l. ſicut. ff. de iure pat. ❡ Item exactio ſola
hñ operaſ priuationē a iure ꝯtabulādi, vt hic non ab oī iure pa
tronatus, q: alias non eſſet dīa inter patronū exigētē merce
dem operarum, cuius ꝯtrariū voluit tex. §. ſi alleg. in glo.

Vnde liberi. Rub.

SVMMARIVM

1 Bono. poſ unde lib in hæreditate matris an uideaſ rectē agnita ſi filius in iudicio dicit ꝙ ipſam agnoſcit, uel petit.
2 Bono. poſ. unde libe. an hodie detur filio in hæreditate matris,
3 Succeſſio bonorum aduenticiorum filii habentis patrem uiuū ac filiū, cui ſpectat, an pr̄i, & ſic auo, an filio, ⁊ ſic nepoti,

1 ❡ † In gl. rub. ad ſi. Ro. tū hic dicit ꝙ hodie filius hȝ bono.
poſ. vñ liberi in h̄ditate matris, cū ēt hodie hȝ ꝯtab. ſicut ipſe
tenuit in. l. ſi. C. ti. ij. ſȝ dic ꝙ nō bñ dixit, vt ibi dixi ⁊ adð bald.
qui tȝ ēt iſtud q dico in. l. ſi. in. iiij. co. in verſi. ſequiſ videre an
bo. poſ. vñ li. ⁊c. C. ti. j. vbi ꝯcludit ꝙ ēt hodie filio in bonis ma
tris nō daſ bo. poſ. vñ lib. vt ēt fuit de mente gl. h, ⁊ gl. inſti. ð
2 bo. poſ. § ſui aūt in verbo liberi. ❡ † Et iuxta gl. poteſt queri,
qd ſi filius i iudicio dicit ꝙ in hereditate matris agnoſcit, vel
petit bo poſ. vñ liberi. an videaſ recte agnouiſſe, an vero vitieſ
Bal. aūt in. d. l. ſi. in. iiij co. C. ti. ij. tȝ ꝙ ꝓcedat ⁊ bñ vt ibi p eū.
Primo quo facit ꝯcluſio que hȝ ꝙ lȝ exprimaſ inepta actio in
libello non vitiaſ libellus poſtq̄ de iure non erat nectio⁹ ei p:ſe
menda vt cōcludit Bar. in. l. j. in ſi. prin. ff. de eden. cū ꝯcor. q̄s
ibi de h, ſed nomen bo. poſ. non eſt exprimendū vt dixi in. l. q̄
3 diu C. qui admit. ergo ⁊c. ❡ † Quero an ſi quis hȝ filiū ⁊ ex eo
nepotē, ⁊ vterq̄ in prāte ſua iuxta. l. nā ciuium. ff. de his q ſunt
ſui, vel alie. iur. ⁊ filius hñs bona aduenticia decedat ſuperſti
te dicto auo, ⁊ nepote, poſſit nepos ſuccedere p bo. poſ. vñ li.
in bonis patris ſui in cuius prāte non erat. Cy. in. l. j. in. iiij. q.
q admit. dixit ꝙ ſic, q: hodie ſi filiuſfa. in aduenticiis hȝ here
dem. l. ſi. C. cōia de ſuc. l. ꝙ ſcitis. §. j. ⁊. l. quecunq̄. C. de bon. que
lib. ⁊ in auc. de here. q̄ ab inte. §. j. ⁊ ita dicebat poſſe hodie exē
plificari. d. l. j. C. qui admit. ad bo poſ. vnde lib. delatam dicto
nepoti in prāte aui. Sed Fulg. ibi dicit ſe putare ꝯtriū in caſu
ꝑdicto. q: ibi bo. poſ. vñ lib. daſ ſuis h̄dibus aut filiis qui pro
pter emancipationē ſubſecutā nō ſunt ſui. inſt. de bo. poſ. § ſunt
aūt ver. ⁊ cū de teſta. l. ſȝ cū patrono § j. ff. de bono. poſ ⁊ in. §.
emancipati. inſt. de here. que ab inte. ⁊ hiſdem perſonis daſ bo
no. poſ. ꝯtra § recte alle hic in gl. ſȝ p tuo ꝙ Cyn. vex dicat. l. ſi
retētus. de bo poſ ꝯtra. ⁊. l. ſi qs ex his § j. ver. nā ſi. ff. e. vbi ne
poti exiſtenti in prā e aui daſ in bonis patris ſui emancipati,
bo. poſ. vñ lib. ⁊ bo. poſ. ꝯtab. viuente auo ⁊ tū ille nepos nūq̄
fuit ſuus patri ſuo nec etiā n fuiſſet ſuus eiq̄uis nūq̄ fuiſſet pa
ter ſuus emancipatus. §. ſui. inſti. de here. qua. ⁊ dif. ſucta. d. l.
nā ciuiū. ⁊ tex. in. d. l. ſi retētus. ⁊ in. d. l. ſi qs ſolū pōderat emā
cipationem filii, q: alias filius reſſo x non poterat hēe here
dem ab inteſt. ⁊ oīa querebat patri, ⁊ ēi ſi fuiſſet miles non ha
bebat hēdē ab inteſt. l. ij. de caſt. pecu. ⁊ teſtm̄ eius nō poterat
ꝯtabulari. l. ſi a milite. § ſi. cū. l. ſeq. de teſt. mi. Rñdob. §. ſui au
tē, q: pretor iſtum ponit loco ſuorum. d. l ſi retentus.

a ❡ Receſſario. Unde i. l. vnū. ff. ſi cert. pet. in apoſtil.

SVMMARIVM

1 Bon poſ. unde liberi ſi tos agnoſcētes facit hæredes ꝓ rata.
2 Hæredis appel. largo mō ueniunt ſucceſſores de iure præto.

1 Iauus. † Bo. poſ. vñ liberi filios agno
centes ꝓ rata facit hēdes, ⁊ do
nec eſt locus ſucceſſioni deſcendentiū nullus aliꝰ
poteſt ſuccedere ⁊ quouſq̄ ſperaſ cā teſtari ceſſat
2 cā inteſta. h. d. cum. l. ſeq ❡ † No. ſm Bal. ꝙ ſuccedētes de
iure pretorio largo mō pñt dici hēdes ꝙ ſm eum facit ꝓ ſuſtē
tatione libelli in quo bo. poſ. diceret ſe eſſe heredem, quinimo
fortius dixit Bal. in. l. j. § bonorꝫ p illū tex. ff. ad treb. ꝙ ſtatu
tum faciens mentionem de herede verificatur in bon. poſ. de q̄
dic vt dixi ibi, ⁊ p Bal. in repe. c. ſi pē. in. xviij. co. ver. q̄ro nū
quid appellatione heredis ⁊c. de teſta. li. vj.

SVMMARIVM

1 Bon. poſ unde lib. detur nepoti repudianti hæreditatē patris, cui delata eſt hæreditas auita.
2 Succeſſorium edictum an hodie habeat locum in ſuis.
3 Repudiatio hēditatis an inducaſ ſi qs dicat nego me hæredē.
4 Repudiatio hēdi an & qū inducaſ ſi qs dicat, nolo eſſe hēs.
5 Repudiatio an & qū inducatur ſi quis dicat, non ſum hēs, uel non adeo, & ſimilia.
6 Repudiādi actus an determineſ his regulis qbus actus adeūdi.
7 Repudiatio hēdi. an & qū & qbus uerbis inducaſ incōtinēti.
8 Verbum nolit denotat expreſſum conſenſum, ſed uerbum non uelit notat ſimplicem carentium uoluntatis, quaſi nolit mō ſed uelit deliberare.
9 Repudiatio iuris quæſiti difficilius inducit quā iuris querēdi.
10 Repudiatio inducitur per uerba negatiua, additio uerò p uerba affirmatiua.

11 Emancipatus eſt incognitus à iure ciuili, ideo non poteſt ue-
nire ad bo. poſ. unde liberi. niſi de iure prætorio.
12 Suus hæres ſi excluditur, uel abſtinet, quis poſtea ſuccedet.
13 Nepos excluſo filio ex ſucceſſorio edicto de iure ciuili ſuccedit
tanquã ſuus ex capite liberorum.
14 Emancipatus an & quã tranſmittat hæreditatem non aditam.
15 Beneficium abſtinendi eſt de iure prętorio, tũ inuentiõe, & de iu
re ciuili approbatione.
16 Emancipatus quo iure & medio ueniat ad ſucceſſionem.
17 Verbum negat an importet iuris miniſterium, uel facti acciden
tiam.
18 Bonorum poſſ. unde liberi an & quando poſſit peti per nepotẽ
in hæreditate aui.
19 Filius qui eſt emancipatus, & nepos in poteſtate retentus, quo-
modo ſuccedunt in hæreditate aui.
20 Nepos cõceptus poſt emãcipationẽ filii nõ eſt agnatus auo.
21 Emancipati ſuccedunt in feudis ſicut uerè agnati.
22 Agnatorum appellatione an ueniant emancipati, & ſtatutũ lo-
quens de uno an habeat locum in alio.
23 Statutũ q. extãtibus filiis excludant fœminæ extẽdit ad nepo.
24 Vnde liberi, uel unde parentes quid ſit dicere.

1 **Ui ſe patris.** †Si nepos hereditatẽ
pñã repudiat autem
hereditatem que patri delata eſt ɔſequi non pôt ð b
in ci. ſʒ p bo. poſ. vñ lib. de pretio. b. d. ¶ In text.
ibi, patris ſcilicet qui deceſſit repudiata hereditate patris, ſm
ſm vnũ intellectũ, vel deceſſit deliberãs, an adiret, vel repu-
diaret ſm aliũ intellectum in quo dicetur cum glo. 1.
2 ¶ † In tex. ibi, non pôt. ſ. de iure ciuili tanq̃ ſuus, vel vocatus
ex diſpõne. l. xii. tab. q: inter ſuos hẽdes nõ erat locus ſucceſſo
rio edicto de iure ciuili, ſʒ ex diſpõne. l. xii. tab. l. 1. § ſciendũ ff.
de ſuis, & leg. & l. ſcriptio. ff. vnde lib. & ideo excluſo eo qui tene-
bat primũ gradũ, & erat ſuus heres deferebatur hereditas ſi-
co q preſertor ei vbi excluſo primo ceſſat ſucceſſorium edict. l.
ſi ff. de ſucceſ. edic. ſʒ de iure pretio. hũ hʒ locũ regl'r ſucceſſoriũ
edictũ inter oẽs, vt per totũ tit. & ff. & C. de ſuc. edic. & iõ tex. h,
admittit nepotẽ de iure pto. de hoc dicetur in gl. vbi tangetur
vtrum hodie inter ſuos hẽat locũ ſuc. edi. ¶ In tex. ibi, eman-
cipatos &c qñ nepos erat emancipatus nõ erat dubiũ q de
iure ciuili tãq̃ icognitus nõ poterat ſuccedẽ, & iõ dt tex. maxi
me. ¶ No q in ſuis non hʒ locum ſuc. edi. de iure ciuili. Se-
cũdo no. caſum in quo neceſſaria eſt bo poſ ſm hec tempora,
hec & reliqua notabilia que colligi poſſent ex ſummario veniẽt

a ¶ Deliberã dũ. facit. q de ro. ɔ. ccclxxv-iii. ð ɔfeſ facta poſt terminũ datum ad deliberandum.

b ¶ Adire ad de in tex. quẽ oĩno vide, & ibi pa. ð caſt. ſi. l. ſi ſeru° §. ſi qs ſims. ff. de acq. here. Frã. C.

3 dicenda cũ gloſ. ¶ † In gloſ. i. in princ. not. q hec verba nego
me heredem non importãt repudiationem, & ideo glo. inhan-
dit. ſ. repudiando. Et in hoc eſt ſingulariter notanda, hec glo.
ſm Ang. hic qui hoc limitat niſi poſt terminum datum ad de-
liberãte rñdendũ, plata fuiſſent hec verba ne dicat obſcure re-
ſpondiſſe, & aduerſariũ incertum reliquiſſe. l. de etate. §. nihil.
ff. de interro. act. & ſic et dicit limitandã eſſe. l. filij. alle. in gl. p
hoc meliũ facit tex. in. l. ſed ſi a to. ver. plane. ff. ad treb. & ibi,
hoc no. Bar. & allegat in arg. tex. in l. oẽs qui. & ibi bar. ff. ad
treb. & plenius declarat Bar. in. l. ſi quis ſuus. ff. de iure delib.
P. in. de ca in. d. l. ſi qs ſuus, dicit ẽt idem quod Ange. hic.
4 † Et ſubdit h, & ibi Pa. de ca. q iſta ẽt inducerent repudiatio
nẽ cõcurſo triũ mẽſiũ poſt ſequentiũ. l. ſi. §. ſimiliq; mõ. ĩ. de iu-
re delib. cũ gl. in verbo menſium. dum gl ibi dicit pperuo adi-
re poſſe, & ibi Bar. in prin. illius. l. & in hoc differunt ſʒ Pa.
de ca. hec verba ab illis vel his nolo eſſe heres, q: per illa non
inducit repudiatio niſi p lapſum anni. vt. d. l. filij. ſʒ an bene di-
cat patebit ex. ĩ. dicendis. ex quibus declarabunt ſupradicta, &
cũ hac gl. trãſit ẽt Jac. bu. & Saly. hic, & Bal. in. l. potuit. i. vj.
5 q. ĩ. de iure delibe. ¶ † Scdo no. ex hac gl. q p h verba nõ ſuʒ
heres non adeo & ſimilia, non inducitur repudiatio niſi p la-
pſum anni per. d. l. filij. & illud tenuit hic Ang. in lec. non dico
in repe. & idem vr ſentire gl. hic ſi dixiſſet nolo adire prout lo-
quitur tex. in. d. l. filij. alle in gl. Limitat Ang. tñ hic niſi hec
verba fuiſſent expreſſa poſt terminum datum ad deliberandũ
per ea que dicta ſunt ſ. & etiam Pan. de ca. hic in. d. l. ſi quis
ſuus. & etiam Saly. & Ro. hic facit q dicam. ĩ. referendo opin.
Imo ſubdit etiam Ang. in. d. l. ſi quis ſuus. q etiam hec verba
nolo adire inducunt repudiationem per lapſum anni in heredi
tate materna in. d. l. filij. ſed in hereditate extranei ſolus curſus
trium menſium inde induceret per. d. §. ſimiliq; modo. cũ gl.
& ita etiam Ang. in. l. facta. §. ſi in danda. ad trebel. & illud etiã

tʒ Ro. hic, lʒ de Ang. mẽtionẽ non faciat, & ſic pondera quod
Ang. in. d. l. ſi quis ſuus. & do. Pan. de ca. hic ſm quod retu-
li ſ. videntur ſibi contrariari, q: Ang. vult q. l. filij. inf. & text.
in. d. §. ſimiliq; modo. non differant in effectu quo ad formã v
borum inducentium repudiationem, ſed Pan. de ca. vult ɔ-
trium. & pro eo faciunt no. p Bar. in. d. l. ſi quis ſuus. & in. l. fin.
in prin. & in. §. ſin aũt aliquis. ĩ. de iure delib. vbi dicit eſſe dĩam
an quis loquatur per hec verba, dico vel credo mihi non expe
dire iſtam hereditatem ſeu volo repudiare, q: tunc hʒ locũ tex.
in. d. §. ſimiliq; modo. cũ gl. & tex in. d. l. ſed ſi alio. Vel loquat
per hec verba nolo eſſe heres ſeu nolo adire, q: tunc hʒ locum
in. d. l. filij. ¶ Q: primo caſu verba ponunt aliq̃ voluntatem.
Sed in ſcdo caſu verba ſunt abnegatiua voluntatis deficiẽtis,
q: ſi dico nolo eſſe heres non dico q habeo animum repudian
di, ſed potius differendi ſm Bar. pro hoc facit q: ſi affirmati
ue vtor verbo, vt q: dico volo non eſſe heres impoꝛtat repudia
tionem, q: pono voluntatem ad eſſe, ſecus ſi negatiua prepoſi-
ta eſt verbo nolo, ſimilem diſtinctionem ponit gl. in. l. i. § q ob
ſeruari. in gl. mag. ĩ. de iura. calum. & ita in iſtis terminis tradi
dit Saly. in. l. accuſationem. ĩ. qui accuſare non poſ. tangit Cy.
in l. ij ĩ. de iur. & fac. igno. & dictam differentiam inter predicta
ponit ẽt Bar. in. d. l. filij. lʒ per alia verba loquatur, & certe ve
rum eſſe vr q tex. in. d. § ſimiliq; modo. non extendat ad eum
qui dixit nolo adire vt patebit ex concluſione quã faciã ſup arti-
b culo principalis q alio eſt. Utrũ per verba nolo adire inducã
tur repudiatio in quo prima gl. ſentit q non idem voluit gloſ.
in. d. l. ij. & ibi Bar. ĩ. de iur. & fac. igno. & Bart. in. l. ſi. ĩ. de re-
pu. here. & in. d. l. ſi quis ſuus. & Ryc. de Saly in. d. l. accuſa-
tionem. & Ang. & Pan. de ca & Ro. hic. & Ange. in. d. § ſi in
danda pro qua opi. vr tex. in. l. nunq̃. ff. de colla. bo. in verſ. ſʒ
benignior eſt diuerſa ſnia maxime &c. & ſic implicat ibi dictio,
maxime q idem ſit ſi tractaretur de hereditate extranei.
¶ Secundo ad idem tex. in. l. celſus. § fin. cũ. l. ſeq. ff. de arbit.
vt illa verba nolo ii accipere non inducunt repudiationem.
¶ Tertio tex. in. l. titius la. i. circa prin. ff. de ac. em. ¶ Quar-
to tex. in. l. q: poterat. & ibi Bar. iuncta. l. ita tñ. § ſi patronus.
ff. ad treb. vbi pʒ q poſt illa verba nolo adire, poteſt heres vo
luntate mutata ſponte adire, & quartam detrahere q facere nõ
poſſet ſi intelligeret repudiaſſe. §. ſicut. ĩ. de repud. heredi.
¶ Quinto p hoc facit doct. glo. in. d. §. q obſeruari ¶ Sexto
q: hec verba de neceſſitate non importãt repudiationẽ q ſic
non ſequit nolo eſſe heres ergo repudio q: poteſt eſſe q delibe
ro. l. cum antiquioribus. ĩ. de iure delib. ¶ Septimo q: illa v
ba dico mihi non expedire hereditatẽ, ita demum inducunt re
pudiationem ſi preceſſit tps ad deliberandum, vel tranſiuit cur
ſus triũ menſium. vt. ĩ. probabit eſt ergo hec verba nolo adire
eademq; rõne ſtatim non debent inducere repudiationem.
6 ¶ † Octauo q: hiſdem regulis determinat actus repudiandi
quibus etiam actus adeundi. inſt. ð her. qua. & dif. §. fi. & ẽ doc.
Bar. in. l. gerit. de acquirẽ. heredita. dum tractat de vbo vo
lo. Sed ſi dixi volo adire non inducitur regulariter aditio, vt
no. Bar. in. d. l. gerit. per not. p gl. in. l. ſerui electione. de leg.
i. in pn. & no. Ang. i. l. facta. § ſi in dãda. ff. ad tre. & do. An. i. c.
ex literis. el. i. de ſponſa. ¶ Et vltra rõnes predictas ſubnecto
opi. & ɔcluſiones doc. Nam Bal. hic dicit q per hec vba in
ducitur repudiatio cõmutabilis vſq; ad annum per. l. filij. ſed
incõmutabilis ante annum nullo modo inducitur per illam. l.
& iſtã glo. ¶ Id ẽet in effectu tʒ Ang. hic in repudiatiõe. ang.
tñ loquitur hic in hereditate materna, & nõ declarat an idẽ ſit
in hereditate extranei, & dicit q ſi fuiſſet repudiatio facta per
verba expreſſa. & clara, puta repudio, tunc non audiretur ĩ. an-
num volens reuocare repudiationem etiam ſi alius non adi-
iſſet, & per. d l. ij. ĩ. de iur. & fac. igno. non violando text. prout
violant glo. ibi. & plerīq; doc. intelligẽtes q vbi annus erat ela
pſus, vel q: ſequens in gradu adiuerat, talis enim intellectus
non eſt tenendus ſecundum Angelum, non ex eo quod non
ſit verus in ſe, ſed q: diuinat. Si aũt dicit nolo adire poteſt pe
nitere. ĩ. annum ſi hereditas per aliũ non ſit apprehenſa. vt. d. l.
filij. Bal. aũt hic clare aperit q illud q dr in. d. l. filij. hʒ locũ
etiam in hereditate extranei. Quid autem teneat Ang. in. d. l.
ſi quis ſuus. retuli. ſ. Saly. hic in. d. l. accuſationem concludit
quod aut negatiua eſt poſita poſt voluntatem vt volo non ad-
re vel non eſſe heres, & impoꝛtant repudiationem irreuocabilẽ
per no. in. d §. q obſeruari. & probat in. l. ſi pupillum. in fine. ff.
de acquiren. hered. vbi per illa verba volo neutra hereditatẽ
ad me pertinere inducitur repudiatio. Aut negatio eſt prepo-

ſita vt

ſua vt nolo, vel nõ volo adire: tunc non inducit̃ repudiatio ante annum per. d. l. non: ſolũ. cũ ſi. Fallit primo ſi dixiſſez nolo am plius adire q: incontinenti inducitur repudiatio per no. p glo. in. l. poſtq̃ iiii. ⁊ ibi ẽt no. Saly. ãt de pac. Scd̃o fallit ſi prius fuerat ſtatutus terminus ad deliberandum vt dixi. Tertio fal lit ſi verba fuiſſent prolata in tempore futuro vt q: dixi non ad bibo. l. vnius. ff. qui. ex cau. in poſ. ea. l. ff. de cu. bo. da. facit. l. maritus. §. ſi negauerat. ff. de adul. Ro. h̃ concludit q̃ aut loq̃ mur in filio, ⁊ pcedat dicta opi. Bal. per. l. filij. Aut in extra neo, ⁊ tunc a principio inducitur repudiatio per tex. quem di cit eſſe ſingularẽ ad hoc ex ſua inuentione in. d. l. titius. ſʒ ẽt eũ allegat Saly. ⁊ ſubdit Ro. q̃ iſto caſu ante tres menſes iſta re pudiatio erit cõmutabilis, ſʒ poſt erit incõmutabilis per. d. §. ſimiliqʒ mõ. Et ſʒ ipſe non dicat iſta fuit opi. Ang. in. d. l. ſi qs ſuus. ⁊ in. l. facta. §. ſi in danda. ff. ad treb. que fuit reprobata. ãt ⁊ ſubdit Ro. in oĩbus caſibus in quibus appareant illa verba eẽ deliberate plata qui caſus ponuntur per Bar. in. d. l. gerit. in ducitur ſtatim repudiatio reuocabilis. d. l. ſi alio cum ſimi.

7 ¶ Alia principalis fuit opi. ꝯria p̃dictis q̃ per illa verba indi ſtincte inducat̃ repudiatio incontinenti q̃ opi ſenſit glo. i. d. l. ſi. J. de repu. here. Et h̃ ſequit̃ Pet. ⁊ Cy. in. l. ij. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ cũ eis vr̃ tranſire Bal. ⁊ Fulg. ibi ẽt firmat Jac. d̃ are. ⁊ Cy. Ray. ⁊ Ful. hic, ⁊ Bar. i. d. l. filij principaliter per tex. in. d. l. filij. §. j. ibi dũ dicit tex. anteq̃ cõſanguineus adierit ⁊c. ergo ſi ſequens poterat adire ẽt ante annum elapſum ſequit̃ q̃ filius erat excluſus. l. j. §. quibus. ff. de ſuc. edic. ſed ad illũ tex. rñdet Saly. q̃ illa ſunt verba enunciatiua iuriſconſulti ꝗ̃ non inducunt repudiationem. l. ex his eũ. ſi. J. de teſt. mil. Adde q̃ melius probatur in. c. ſi papa. de priuile. in. vj. per quem tex. hoc in terminis voluit Fed. d̃ ſen. in ꝯſi. ſuo. xxxviij. incip. Ul ſo puncto ⁊c. ⁊ do. Anto. ⁊ Jo. de imo. in. c. cum apoſtolica. de his que ſiunt a prela. ⁊ Ro. in. l. iiij. §. cato. in. vj. col. de verbo. ob. tñ hec rñſio non vr̃ mihi bona, q: illud qd̃ dicit Saly. pro cederet in verbis narratiuis non facientibus ſeu inferẽtibus ad rem de qua principaliter agit̃ ita loquitur text. in. d. c. ſi papa. alias autẽ ſecus vt in cle. j. ⁊ ibi gl. ant epe. de proba. ⁊ expreſſe no. Jo. de imo. in. d. c. cũ apoſtolica. ſʒ illa verba anteq̃ ꝯſan guineus adierit inferunt ad propoſitum, q: vult iuriſconſultus q̃ niſi res ſit integra non poteſt reuocare ⁊ mutare voluntatem filius facit. l. ſi. J. de repu. here. vnde Jo. d̃ imo. in. d. l. gerit. ali ter rñdet ad. d. l. filij. ſ. q̃ forte ibi dʒ intelligi q̃ illa verba fue runt deliberate prolata ideo repudiationem inducunt ſm do cti. Bar. in. d. l. gerit. ⁊ ſi dicatur q̃ ſi deliberate locutus, eſt non deberet vſqʒ ad annũ poſſe reuocare, reſpondebit̃ q̃ illud ſpãliter ibi inducit̃ de hereditate materna vt ibi per Bart. ta men hec reſponſio diuinatione non caret cũ ibi de aliqua deli beratione non appareat ⁊ ſubdit ẽt Saly. q̃ ſi ille tex. aliter in duceret̃ vez q̃ cum ibi dicat̃ q̃ vſqʒ ad annum tantum põt adi re, ergo ſeqnit̃ q̃ primo repudiauerat q̃ ſi nõ repudiaſſet poſ ſet adire vſqʒ ad. xxx. annos. rñdet ipſe q̃ ambiguitas verborũ ad vtrũ libet ſe habentium operat̃ vt poſt annum inducatur re pudiatio ſicut in ſimili hr̃ in. d. §. ſimiliqʒ modo, ſed hec nõ eſt bona reſponſio q: niſi eſſet vera renunciatio non poſſet ſequẽs admitti. l. iiij. ff. de acq. here. l. ij. §. ſi mater. el. j. ff. ad treb. cuius ꝯtrarium voluit tex. in. l. filij in ver. anteq̃. Nec ad hoc ob. l. ij. C. de iur. ⁊ fac. igno. q: per hoc apparet verã ⁊ neceſſariã eẽ rñ ſionem, ⁊ intelligitionem ibi traditã in gl. ¶ Scd̃o p opi. bar to. in. l. filij. vr̃ tex. in. l. j. §. ſi nemo. in ver. volet. ff. ad teriul.

¶ Tertio tex. in. l. j. §. ſemel. ⁊. §. quibus. ff. de ſuc. edict. ſed ad iſta rñdet Saly. q̃ fuerunt verba legis loquẽtis in caſu certo, ſed certe etiam in oĩbus iurib' alle. pro opi. ꝯria, ⁊ maxime. in d. §. ſimiliqʒ modo. ⁊ in. d. l. oẽs qui cum ſi. fuerũt verba. l. ſi tñ inferunt doc. idem eſſe in verbis hominis, q: lex ẽt vti conſue uit verbis accommodatis ad materiam. ¶ Quarto ad idẽ addu co. l. nolle. cũ gl. ff. de acq. here. ¶ Quinto ad idem tex. in. l. ſi ſs qui. in prin. ff. de inoffi. teſt. ¶ Sexto tex. in. l. proinde. §. j. ff. ſi cer. pet. ¶ Septimo tex. in. l. ſi qs ita heres inſtituatur ſi le gitimus. ff. de here. inſti. in quibus locis apparet q̃ verbuz no lo importat repudiationẽ prout etiam probatur in. d. l. titius. prout J. inducam. Sed aduerte q̃ iſte opi. videntur poſſe ali ter concordari. Quia aut qs dixit ſe nolle adire ſeu nolle eẽ he redem aut dixit non velle adire ſeu non eſſe heredem. Primo caſu inducitur repudiatio. Secundo caſu non, hec differentia probatur per. l. iam dubitari. ff. de heredi. inſtitu. ⁊ ibi hoc fuit de mente Bar. vbi dixit no. q̃ ꝯtrarium ad velle eſt nolle, non au tem eius ꝯtrarium eſt non velle vt habes hic q: non velle eſt me dium inter velle, ⁊ nolle vt probatur in. d. l. filium mater. ⁊ per no. hic in. l. qui ſe patris, ⁊ probatur in ſimili ſm eum in. l. j. §.

8 ſcientiam ⁊ qd̃ ibi no. ff. de tribu. † Idem etiam no. Uinc. Joã. an. ⁊ oẽs in. c. prudentiam. § ſexta. de offi. deleg. ⁊ in. c. ſi. in pn. de do. ⁊ contu. vbi dicunt quod verbum nolit denotat expreſ ſum conſenſum ſed verbum non velit, denotat ſimplicitem ca rentiam voluntatis quaſi nolit modo, ſed velit deliberare, ⁊ al legant plura, ⁊ maxime no. in. d. § ſcientiam. ⁊ hoc ideo debent aliud eſt dicere dormientem nolle legere, ⁊ hec eſt falſa, aliud eſt dicere dormientẽ non velle legere, ⁊ hec vera. hanc differen tiam in terminis noſtris firmat expreſſe glo. j. in. d. l. titius. ⁊ p iſta opinio. adduco gloſ. pen. in. l. ex conſenſu. § fin. ff. de appel

b latio. que dicit quod dicitur verus contumax qui dicit ſe nol le comparere, tamen videbatur contrarium dicendum ſecundus Bald. in. l. ea que. C. quomodo ⁊ quando iudex, q̃ poteſt mu tare quis voluntatem ⁊ non ſequitur nunc nolo, ergo etiam, in futurum ita perſeuerabo, ⁊ contumax ero. allegat in argu. d. l. filij. ſed rñdet q̃ illud infinitiuum ſcilicet comparere, poſitum poſt verbum nolo importat ac ſi dixiſſet finaliter non compare bo, in futurum enim tendit oratio ſm eum, facit q̃ no. glo. in. l. v. § ſtipulatio gl. ij. ff de ver. ob. ⁊ iſtaz opi. fortificabo in reſpõ ſio. ad argumenta. ¶ Non ob. d. l. nur q̃. q: ibi loquitur in eo qui dixit nolo conferre, nam per hoc nõ videt̃ dicere repudio hereditatem, vel nolo adire, nos aũt loquimur in eo qui dixit, adire, vel rñde q̃ ibi inducitur repudiatio, ⁊ eſt ſpãle in here ditate aſcendentium vt talem repudiationẽ poteſt deſcendens, reuocare vſqʒ ad annum quemadmodũ dr̃ in. d. l. filij.

¶ Nec ob. dictio maxime q: idẽ iplicat eſſe in hereditate aui,

9 vel aliorum aſcendentium vt ibi per glo. ⁊ Bar. ¶ † Nec ob. tex. in. d. l. ce' ſus q: difficilius inducit̃ repudiatio iuris iaz que ſiti, de quo ibi tractatur q̃ inducatur repudiatio iuris queren di de quo tractamus. Jus. n. adeundi non dicitur in bonis, no

c ſtris ante aditam hereditatem. l. precia rerum. ff. ad. l. fal. qui tex. ad hoc eſt ſing. ſm Bal. in. l. ij. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ hec rñſio probatur per. l. ſi. cũ ſi. de acqui. poſ. vbi facilius preiudi cabat̃ in iure acqrẽdo q̃ queſito, ⁊ expreſſius probatur ex his que dixi poſt Saly. in. l. j. ãt qui admit. vel ⁊ ſcd̃o rñde put di etiam in ſequenti rñſione. ¶ Item non obſt. d. l. titius. q: vt ibi dixit gl. j. accipit̃ ibi verbum noluiſſet, nam vt dicit Jo. an. ⁊ alij, in. d. § ſexta. verbũ nolo, interdũ accipit̃ pro non volo, ⁊ eſt quintimo ſm Fulg. in. d. l. titius. iſta lex pbat q̃ ibi p illa vba fuit renunciatũ legato, alias. n. ſi non fuiſſet renũciatũ iuriſcõ ſul. ibi non prepoſuiſſet illos ſeruos eſſe effectos libertos here dis prout facit iuriſcon. ibi. ¶ Neqʒ ob. illud q̃ ſubdit tex. cir ca principiũ illius. l. in verbo nec liberaſſet q: iuriſcon. ibi vo luit dicere qd̃ erat dubium an vltra renunciationem legati, ſue rit opus q̃ legatarius per pactum liberaret heredem per pa ctum de non petẽdo, vel actione ex teſtõ ⁊ preſupponit iuriſcõ ſul. q̃ illud non fuit neceſſe. ¶ Nec ob. tex. in. d. l. poterat. ãt al leg. q: ibi nihil de repudiatione dr̃ vt ẽt ibi per Bar.

¶ Nec ob. tex. d. § ſi patronus. q: ibi non dixit nolo adire, ſʒ dicebat ſuſpectam eſſe hereditatem que verba ſonant in dubiũ vel ſuſpenſionẽ per que verba non inducit̃ repudiatio vt ibi, ⁊ d. l. ſʒ ſi alio ⁊ firmat Bar. in. d. l. filij. ¶ Scd̃o rñde dato qd̃ eſſet inducta repudiatio eſt ſpãle in patrono ne pdat quartam ſuam, q: eſt quaſi es alienum vt ibi fingit glo. in verbo mutatã ſm. Imo. ibi, ⁊ in. d. l. q: poterat, dũmodo patronus mutet vo luntatẽ anteq̃ ſit coactus adire nã poſtq̃ coactus adiuiſſet nõ poſſet mutare voluntatẽ. l. ſi eius. §. ſi. e. ti. Et ita procedit id qd̃ no. gl. in. d. § ſi patronus ſm Jo. de imo. ¶ Non ob. gl. in d. §. qd̃ obſeruari. q: fateor q̃ dixit non volo adire vt dixit ãt nez illa gl. loquitur in ſimili caſu. ¶ Non ob ſextũ argumentum q: ꝯtrariũ probat̃ per alleg. pro iſta opi. ¶ Nõ ob. d. l. ſed ſi alio eũ ſi. q: ibi verba erant dubia vt dixit Bar. in. d. l. filij.

¶ Non ob. vltimum argumentum q: rñdeo q̃ aut fuerũt ver ba prolata hoc mõ volo eſſe heres, ⁊ tunc argumentũ faceret p mea opi. q: per illa verba vez volo eſſe heres induceret̃ aditio vt no. Bar. in. l. gerit per. d. l. iam dubitari aut fuerunt prolata hoc mõ volo adire, ⁊ tunc tenẽdo opi. q̃ tʒ Saly. in. d. l. accu ſationem. ⁊ Ro. in. d. l. gerit. ſ. qd̃ per hec verba volo adire in ducatur aditio que pendet a nuda voluntate ſicut inducitur p illa verba volo eſſe heres pro quo optime facit q̃ voluit ipſe met Barto. in. d. l. ſi quis ſuus. vbi voluit non eſſe differẽtiaz inter hec verba nolo eſſe heres, ⁊ nolo adire, ⁊ ſic ſi bene inſpi ciatur videtur contrariari, his que ipſemet dicit in dicta le ge gerit. ⁊ ſic tenendo illud, quod ipſe dicit in. d. l. ſi quis ſuus.

a ¶ Iuriſcõſu. addõ in bar. me lius. i. l. extat co. ſi. ff. q̃ me. cã q̃ loq̃t̃ i iuriſcon. ⁊ aduerte quia tex i. c. ſi papa loq̃t̃ i priuilegio ſeu reſcrip. ⁊ vi de bar. i. l. ꝯſi ciliũ. ff. d̃ in co dic. ⁊ vid̃ Frã. are. i ꝯſ. xxix. ⁊ ibi an ſi papa ſcribat alicui ci uitati vel colle gio p tale enũ ciationẽ p̃beſti lã eẽ ciuitatem vel collegiũ, ⁊ vid̃ dino tex. i. cle. j. d̃ pbat. ⁊ bar. i. l. j. § cuʒ vrbẽ. ff. d̃ of. pf. vrb. Frã. cur.

b ¶ Uer' ꝯtu max. vide de h̃ p doc. i. d. l. ex ꝯſen. § ſi. ⁊ per bar. i. l. i. § pe nã. ff. d̃ li. agn. bal. i. l. fals' C. d̃ fur. cor. l cle. j. d̃ do. ⁊ ꝯtu ⁊ bar. i. l. ſi. collĩ. ſiij. ff. d̃ i ĩte. re ſti. dce. i. l. ſi fi nita. § inſt. ff. d̃ dã. infe. F. C.

c ¶ Nõ dr̃ in bonis nr̃is. ad de bal. i. l. lʒ. q. ſb. J. d̃ iur. d̃ lib. ⁊ i. l. j. q. r. ãt qui admit. ⁊ pa. de ca ꝯſi. ev. alle. Bald. Fr. C.

tale argumentum faceret pro opi. mea, ſed tenendo opi. Bar-
tol. in dicta .l. gerit. tenentis ꝙ non inducatur aditio per nota.
per glo. in .l. ſerui electione in prin. de leg. j. tunc rñdeo ꝙ verū
eſt ꝙ ſicut nuda voluntate poteſt adiri, ita ēt nuda volūtate re
pudiari vt in .d. §. ſi. inſti. de here. qua. ꝛ dif. ſed non ſequit per
hec verba volo adire non inducit actus adeundi, ergo per ver
bum nolo adire non excludit quis ab hereditate, ꝛ rō diuē eē
pōt q: qñ dico volo adire apparet ꝙ iſta verba expectant poſt
ſe actum petitionis vt per glo in .d. l. ſerui electione, ſed ꝑ iſta
verba nolo adire poſtq̄ important ꝙ non intendo deuenire ad
actum adeundi per iura ꝛ rōnes ſ. allegatas fruſtra expectat
10 alius actus repudiationis. ¶ † Preterea non procedit illa re
gula ꝙ ſi per verba affirmatiua inducitur aditio ergo per ne-
gatiua inducit repudiatio vt probat Bal. in .d. l. potuit. in .vi.
q. de in. deli. vbi probat ꝙ ſi dico ego ſum heres inducitur adi
tio per .l. ſi filius cum ibi no. per Bar. ff. de inte. ꝛ expreſſi° no.
Bar. in .d. l. gerit. dum tractat de verbis enunciatiuis, ꝛ tamē
ſi dico non ſum heres non inducitur repudiatio, vt hic in gloſ.
vel ſi dico adeo tunc bene inducit aditio ſecus ſi non adeo nūc
q: inducitur repudiatio poſſet ēt rñderi ad ea que dixit Raph.
in .d. l. gerit. vbi dixit ꝙ in dubio ille qui dicit volo adire v. de
liberate hoc dicere alle. l. clodius. c. xi. ſed ita eſt ꝙ vbi verba
iſta volo, vel nolo proferuntur deliberate inducant aditionem,
vel repudiationem vt no. Bar. in .d. l. gerit. ꝛ dixit. ſ. ergo ꝛc.
Tamen non pono pro cōſtanti ꝙ in dubio preſumatur delibera
te dictum non dato prius termino per id qđ habetur in .d. l. ſꝫ ſi
alio. vnde alie rñſiones magis placent. ¶ Item non ob. ꝙ no.
gl. h q: poteſt rñderi ꝙ non loquit in verbis directo ꝯſijs vo-
luntati, ſed in verbis ſuſpenſiuis, vt non ſum hēs, vel non adeo
11 que medium tenent inter adire, ꝛ repudiare ¶ † In ead. ibi ſi
ergo ponas ꝛc. h ponit in quibus caſibus poteſt procedere lex
iſta ꝛ cōcludit ꝙ procedit qñ tam filius q̄ nepos erant eman
cipati. ¶ Idem quando ſolum nepos q: nepos emancipatus,
tanq̄ incognitus de iure ciui. venire non poteſt niſi de iure ꝑ-
torio. ꝛ iſti ſunt duo caſus ¶ Sed qñ vterq̄ erat in poteſtate
aui dicit gl. ꝙ tunc ēt procedit hec lex q: in ſuis heredibus nō
erat locus hoc tempore ſucceſſorio edicto de iure ciuili de ca-
pite nec gradu ad gradum, vt per glo. in rub. j. de ſucce. edic. ꝛ
dixi ſuper tex. nec etiā inter agnatos erat locus ſucceſſorio edi
a cto° ante. §. placebat. alleg. in gl. vt pꝫ in .l. poſt cōſanguineos. in
prin. de ſuis ꝛ leg. tamen attento ꝙ hodie de iure ciuili eſt lo-
cus ſucceſ. edic. per .d. §. placebat ideo ſm glo. vi. ꝙ iſta lex
hodie non procedat q: excluſo filio poterit venire nepos de iu
re ciuili per ſucceſſoriū edictum, ꝛ iſtud etiam tenuit glo. in .d.
rub. Tñ Jac. de raue. Pe. Mar. Cy. ꝛ Jac. bu. hic tenent ꝯ-
trium. ſ. ꝙ imo non ſit locus ſucceſſorio edi. de iure ciuili. exclu
ſo filio in poteſtate ab hēditate, ꝛ ſic hodie habebit locum iſta
lex, ꝛ erit hic vnus caſus in quo hodie neceſſaria eſt bo. poſſ. ꝛ
fundamentum eorū eſt q: de iure ciuili filius in poteſtate ſuus,
eſt neceſſarius heres inſolidū, ꝛ lꝫ abſtineat ab hereditate pa-
tris per beneficium abſtinendi de iure pretorio. tñ poteſt pretor
facere quod ille qui inſpecto iure ciuili fuit heres poſſit ab-
ſtinēdo deſinere eſſe heres vt fuit declaratū in .l. j. ſ. de bo. poſ.
vnde liber. vnde videmus ꝙ filius poſtq̄ abſtinuit adhuc re-
manet heres nudo nomine. l. ꝛ ſi ex modica. §. ſi fili°. ff. de bo.
poſſ. l. ij. §. ſed ꝛ non ſui ſui. ff. ad tertul. l. j. qui ſunt in prīc. §.
ſi quis omiſ. ca teſt. vnde ſi diceremus excluſo per abſtenſionē
filio nepotem poſſe per ſucceſ. edi. effici heredem de iure ci-
uili ſequeretur ꝙ duo eſſent eodem iure heredes inſolidum ꝙ
non videtur eſſe poſſe. l. hereditatem § pater. de caſtren pec.
l. ꝙ contra §. vni duo. ff. de reg. iur. Sed iſtam rationem, ꝛ ſimi
les impugnat Bar. hic pluribus medijs vt hic per eum ſubſti
nentem opi. gl. ꝛ idem no. ipſe in .l. j. § poſt ſuos. l. de ſuis, ꝛ le.
ꝛ in .l. ex ꝯtu ff. de re iud. ꝛ in .l. j. in antepe. col. in verſic. item
dubitatur quid ſi adiuit ꝛc ff. de vul. ꝛ pup. ꝛ in rub. j. ti. ij. ꝛ do
cto. cōiter qui fuerunt poſt Bar. ſequuntur iſtam opi. q̄ etiā
eſt hic ſecutus Fran. tigri. ꝛ lꝫ Bar. in .d. §. poſt ſuos referat ꝙ
Ray. tenebat contra opi. gl. tñ Ray. hic tenet cum glo. ꝛ addu
cit rationes quas poſtea poſuit Bar. hic ꝛ dicit Rayn. qđ ita
obtinuit Bononie contra Jaco. but. ꝛ inter cetera adducit q:
filius repudians non videtur fuiſſe in rerum natura. l. ij. §. ſi ma
ter el. j ff. ad tertullia l. ſine §. fina. de iure patro. ꝛ no. in .l. pa-
ter filium ff. de inoff. teſt ergo ſi ius nihil ob. nepoti qn poſſit
ſuccedere. Secundo adducit tex. quem dicit eſſe ſuum. in .l. ij.
§. ſed ſi ſin. preal. leg. ad tertul. vbi ſuus heres abſtinuit, ꝛ tamē
poſtea ſuccedit mater defuncti per ſenatuſconſu. de iure ciuili.

a ¶ Succeſſo
rio edict. vide
ꝙ voluit Frā.
de are. conſil.
ſuo. xlix.

Adducit etiam quedam alia que ſunt leuia, ꝛ ſubdit ꝙ lꝫ in .d.
§. ſ. ſi ſint. non videat prima facie ꝓbari ꝙ ſequēs poſſit ſucce
dere ex eadem parte iuris ciuilis q: vocabatur filius ſuus qui
abſtinuit ſe. ſ. ex .l. xij. tab. Sed ſolum videatur ibi probari qđ
poteſt ſequens vocari ex alia parte iuris ciuilis pura per ſena-
tuſcon. Tamen reſpondet ipſe ꝙ immo hoc probat tex. ille in
ratione ibi reddita dum tex. ibi dicit nedum nomen heredis ſi
bi noceat. Bal. in repe. l. i. l. in ſuis. in .xi. oppo. ſimpliciter vi
detur tenere ꝙ non habet locum ſucceſ. edic. in ſuis ꝛ per hāc
l. ipſemet Bal. in .l. vnus de his qui ante aper. tab ſuſtinet opi.
glo. noſtre. ꝛ ipſemet in .l. defunctis. j. de leg. here. ꝛ in .l. ſi quis
poſthumus. §. ſi filium. ff. de lib. ꝛ poſthu. aliter loquitur, ſꝫ ad
heret opi. quam ipſe poſuit hic cum quo concordat Ang. hic,
ꝛ magis communiter alij. Et erit concluſio ꝙ aut queris an in
ter ſuos ſit locus ſuc. edic. de iure ciuili adeo ꝙ n. pos exclu-
ſo filio poſſit venire tanq̄ ſuus, ꝛ dicendum eſt ꝙ non q: illi ſo
lum ſunt ſui qui tempore mortis defuncti tenebant primum lo-
cum. §. ſui alleg. in gl. Et ſtud ſenſit gl. j. in .d. § poſt ſuos, ꝛ ſic
non tranſmitteret iſte nepos hereditatem non aditam ad quoſ-
cunq̄ ex potētia ſuitatis quinimo nec etiam tanq̄ de liberis,
vel agnatis venire poterit nepos vt non ſuus ex diſpoſitiōe le.
xij. tab. que vocabat ex primo capite ſuos ſi extabāt. Nec erat
tractandum illo tempore quis poſtea vocaretur ſi ſui nollēt po
ſtea eſſe heredes, q: ipſi erant ſui, vel neceſſarij heredes nec ha
bebant beneficium abſtinendi ꝙ poſt fuit introductum a pre-
tore. ¶ Si vero tempore mortis non extabat aliquis ex ſuis,
tūc vocabat agnatus proximus hec habentur inſti. de heredi.
que ab inteſtato in prin. ꝛ inſti. de leg. agna. ſucceſ. in princ. ſed
ita eſt ꝙ preſupponimus ꝙ tempore mortis aui extabat filius
in poteſtate qui erat ſuus, ergo per .l. xij. tab. nō poteſt dici ne-
potem hoc caſu fuiſſe ꝯtium. Et ſic male dixit glo hic circa fi.
ꝛ Ray. volentes ꝙ iſte nepos ſuccedere poſſet tanq̄ ſuus, ꝑ
ſucceſſorium edic. de iure ciuili Et ex his pꝫ reſponſio ad ra-
tiones Ray. q: inſpecta .l. xij. tabu. non erat tractandum tēpo-
re illius .l. de repudiatione cum filius eſſet ſuus, ꝛ neceſſarius
vt dixi ergo nepos ex leg. xij tab. venire non poteſt. Item non
poteſt nepos eſſe ſuus niſi pater eius deſierit eē ſuus viuo auo
qui poſtea ſine teſtamento deceſſit. d. §. ſui. ꝛ. §. ita demum inſti.
de here. que ab inteſtato Item ſi vere eſſent rōnes Ray. ſeque
retur ꝙ olim debuiſſet eſſe locus ſuc. edic. inter ſuos. d. §. ſꝫ ſi
ſint ſui, ſi procederet inductio q̄ facit ipſe de illo tex. hoc autē
eſt falſum per .l. j. ſciendum. de ſuis, ꝛ legi. Nec predictis obſt.
tex. in .d. l. ꝛ ſi ex modica. §. ſi filius. vbi pꝫ ꝙ excluſo filio liber
ti per acceſſionem qui vocabatur ad ſucceſſionem patris ex di
ſpoſitione leg. xij. tanq̄ ſuus nihilominus vocatur etiam pro-
nus qui etiam ſuccedit ex diſpoſitione leg. xij. tab. inſti. de leg.
patronorum tutela. in prin. ergo duo poſſunt ex eadem parte
iuris ciuilis vocari quamuis primus qui abſtinuit eſſet hēs.
Sed ad illū tex. dicit Pau. de ca. hic reſponderi per Folgo.
ꝙ patronus bene vocat ex leg. xij. tab. qñ non extat filius liber
ti, ſed filio extante, ꝛ abſtinente non reperitur ꝙ vocaretur ex
leg. xij. tab ſed ex .l. papi. de qua ſit mentio in .§ poſtea. cū ſeq.
inſti. de ſucceſ. lib. Et comprobatur ex his que dixi, q: tpe leg.
xij. tab. non erat inuentum beneficium abſtinendi, ideo illa lex
non prouidebat quis ſuccederet filio abſtinente. Preterea pa
tronus ibi non vocabatur ſuus. Aut queris vtrum per alias. ll.
iuris ciuilis nepos poſſit vocari tanq̄ agnatus excluſo filio, ꝛ
dicendum eſt ꝙ ſic per dictam .l. defunctis. ꝛ per dictum. § pla
cebat. ꝛ hodie per tex. in auc. de here. que ab inteſt. §. i. ꝛ expſ-
ſius in .§. ſequens. vbi apparet ꝙ quotiens eſt aliquis de deſcē
dentibus nulli alij admittuntur ergo ſi extaret filius ꝛ nepos q̄
modocunq̄ filius fuerit excluſus admittitur nepos. Et ſi dice-
res ꝙ .l. defunctis fuit ante legem iſtam q: illa fuit lex dyocle-
tiani imperatoris ſed iſta .l. nr̄a fuit Conſtantini, q fuit poſte-
rior, ergo iſta corrigit illam. Reſponde primo ꝙ ſaltem ꝑ alia
iura ꝛ maxime per dictū. §. ſequēs. nō pōt negari quin ſit loc°
ſucceſſorio edicto. Uel ſcđo dici pōt ꝙ lex hec non corrigit.
l. defunctis. q: lex iſta dicēs ꝙ hēat venire nepos per bo. poſ.
voluit dicere ꝙ nō poterat tanq̄ ex capite libertorum venire
de iure ciuili per .l. xij. tab. volentem ſuos, ꝛ ſic liberos ſuccede
re ꝓpter q̄ le. xij. tab. emendatā principaliter fuerūt inuēta re
media iuris pretorij inſti. de bo. poſ. in prin. ꝛ in .§. emancipati
inſti. de here. que ab inteſt. ſed tanq̄ agnatus bene potuiſſet ve-
nire per .d. l. defunctis. ¶ † Uel aliter ꝛ melius poteſt reſpō- 12
deri ꝙ ante iſtam legem erat prouiſum per .d. l. defunctis, qđ
excluſo, vel abſtinente ſuo herede poſiti in ſequenti capite, vt

agnati tranſverſales poſſent vel iure ciuili ſuccedere per illam
legē ꝗ erat ꝯtraria iuris antiqui poſiti in.d.l.poſt ꝯſanguineos.ſ
ꝑn. Unde ex identitate, vel maioritate rōis dꝫ extēdi ad agna
tos deſcendentes,ꝛ ſic de gradu ad gradū ꝑtra ad nepotes ꝑ
no.ꝑ gl.ꝛ doc.in auc.quas actiones de ſac.ſan.ecc.ꝛ habet in
l.precimus.ſ.de ap. Et preterea §.placebat.iargius correxit in
oībus agnatis,ꝛ non poteſt negari.ꝙ.d.l.defunctis non violā
do tex.pb.ꝛ ꝙ duo pñt eſſe inſolidū heredes de iure ciuili.ſ.
vnus nudo noie alius effectu,ꝛ ad hoc alle.ꝑ Bart.ꝫ iꝫ Bal.
in.d.l.defunctus conat rñdere ad illā.l.ſed ſua rñſio vꝫ ꝯ illuꝫ
tex.in verbis ſuis. ¶ Et ſic nepos hereditatem aui non aditā
non poſſet tranſmittere niſi ad liberos ſuos iuxta.l.i.ſ.de his q
ante aper.tab.ꝛ iꝫ Ful.ꝫ plura verba parū vtilia effundat ad
oſtendendū ꝙ iure ciuili inter ſuos non hꝫ locum ſucceſſorium
edictū ꝛc.tñ finaliter fatet ꝙ hodie ꝑ.d.§.ꝯſis bene hꝫ locuꝫ.
13 † Erit tñ dare ſingularē caſum in quo nepos ex ſucceſſorio edi
cto excluſo filio ſuccederet de iure ciui.ꝛ tanꝙ ſuus ex capi
te liberorū qui colligit ex no.per Bal.ꝫ in antepe.co.ꝛ expſ
ſius Pau.de ca.ꝫ vt ſi ſtatutum dicat ꝙ filius poſſit repudia
re hereditatem patris. Nam tunc repudiāte filio nepos ſucce
dit tanꝙ ſuus q: ſibi non obſtabat filius poſtꝙ eſt derogatum
per ſtatutū ipſi le.xij.tab.que faciebat filiū eē ſuū ꝛ neceſſariū
heredē,ꝛ mō per repudiationē factā virtute ſtatuti ꝙ eſt ius
ciuile in loco.l.oēs populi.ff.de inſti.ꝛ iur.deſinet filius eē he
res ēt noie de iure ciuili. Nam ſtatutū aliqd operari dꝫ vt per
Bar.in.l.ij.ff.de vſuca.ꝛ in.l.iiij.§.ptor cū ſi.ff.de damn.infec.
Unde operabit vt ēt tollat nomen heredis radicatum in per
ſonaꝫ ſi ij,alias,nihil operaret cū ēt alias de iure cōi poſſit ab
ſtinere ex beneficio iuris pretorij:tñ non deſinebat eſſe hēs no
mine.d.§.ſi ſint ſui.ꝛ ſic nepos decedens tranſmitteret heredi
tatem aui non aditā ad quoſcūqꝫ virtute ſuitatis. Si filius aūt
non deueniret ad actū repudi.ꝛ decederet trāſmitteret ipſe he
reditatem ad quoſcūqꝫ q: lꝫ ſuitas ꝑꝑ ſtatutum ſit apta extin
gui.l.ſi filius repudiat tñ anteꝙ deueniat ad actū non tollit ꝗ
ad tranſmiſſionem. Simile videmus in datione coheredis ex
tranei que ꝙuis conſueuerit extinguere exiſtentiam ſuitatis.
l.apud iul.§.idē iul.ff.ad treb. Tamen nō impedit effectū trāſ
miſſionis filio decedente anteꝙ repudiet.l.ſi fratris.ſ.de iure
delib.iſta fuit intētio Bal.ꝫ ſm Paul.de ca.hic qui reputat
hoc ſingulare ꝛ ponit ēt ipſemet Pau.de ca.ſed non ita ple
ne in.l.ventre.ff.de acq.her. Sed ipſemet Pau.in.d.l.ſi fra
tris.arguit inquātū Bal.dicit ꝙ ſi filius non repudiauit trāſ
mittit ex potentia ſuitatis. Nam in ꝯtrium facit ſm eum quo
niam cū ſtatutū det filio licentiam repudiandi vꝫ operi, vt nō
efficiat ſuus,ꝛ neceſſarius,ſed reputatur ad inſtar extranei,vel
vel emācipati. Alias nihil operaret ſtatutū cū de iure cōi filiꝰ
a pretore hēat beneficiū abſtinendi,ꝛ ideo relinquit cogitandū
Sed ſubſtineo Bal.ꝛ rñdeo ad argumentum ꝙ imo ſtatutuꝫ
aliquid operaret q: facit ꝙ filius hꝫ beneficiū abſtinendi de iu
re municipali ꝙ eſt ius ciuile in loco vt.ſ.dicam. Et abſtinēdo
non remanebit heres nudo noie vt ſuꝫ dctū,ꝛ ꝑ ꝯñs non ꝯfir
marent libertates,ꝛ tabule pupillares que alias ꝯfirmant per
nudū nomen hēdis.l.cū quaſi.§.ſꝫ ꝛ ſi ꝗ.ff.de fideicō.lib.l.fi
lius qui ſe.ff.de acqui.her. Item operat ſtatutū ꝙ nepos pōt
ſuccedere vt ſuus filio repudiāte vt iam dctū eſt,nō aūt dꝫ ope
rari ſtatutū ꝙ filius nō trāſmittat,q: cū illa licentia repudiādi
fuerit introducta a ſtatuto in fauorē filij,nō dꝫ in eius odiū re
dūdare.l.ꝙ fauore.C.de legi. Et ſimile videmus in bñficio ab
ſtinendi inducto a iure ꝑtorio ne filius inuitus alligaret oneri
bus hereditarijs,q: non operat quo ad ea per que afferreret
preiudiciū filio,ſed ſolū quo ad fauores vt eſt tex.not.in.l.ſi fi
lius qui patri.ꝛ ibi no.bar.ff.d vul.ꝛ pup.ꝛ ſtatutū dꝫ interpre
tari ſm ius cōe.l.ſi ſerui noſtri.C.de nox. ¶ In vno tñ non pu
to ꝙ Pau.de ca.circa predicta bene loquat inqꝫtū ipſe intel
ligit ꝙ Bal.hic velit ꝙ ſtāte dicto ſtatuto nepos efficiat ſuus
heres ſi filius repudiet q: certe.l.ij.iſtud non iſtud dicit. Sed
bene dicit ꝙ ſuccederet nepos de iure ciuili,ꝛ ꝙ nepos tūc nō
ſit ſuus pꝫ q: requirebat ꝙ tpe mortis aui filius deſijſſet eē in
poteſtate,ꝛ ſuus heres.§.ſui inſti.de here.qua.ꝛ dif. Sꝫ filius
tempore mortis aui non deſierat eſſe ſuus ex quo nundū repu
diauerat vt Bal.ꝫ aperte dicit,quem ēt in eo ſequitur Pau.
de ca.hic,ꝛ pro iſta opi.vide que no.Bart.in.l.gallus.§.ꝛ qd
ſi tñ.ff.de libe.ꝛ poſth.circa medium in verſi.ad declarationē
14 preſentis dubij ꝛc. ¶ † Et q: dixit hic Pa.de ca.de filio emā
cipato,vt ſi emancipatus tranſmittat hereditatē non aditā re
curre ad Bar.ꝛ alios in.d.l.ventre. Nec placet etiam rō vna

quā inducebat Bal.Sal.hic ad oſtēdendū ꝙ in ſuis ſit locus
ſucceſſorio edicto,q: dixit ꝙ bñficium abſtinendi ꝙ eſt nedū de
iure ꝑto.ſed ēt ciuili,vt hic per eum ꝛ latius per Bal.in.l.i.ſ.
de his qui ante aper.tab.ꝛ in.l.i.in.iij.q.ſ.qñ non pe.par.ꝛ in
l.ſi.ſ.de his qui a non domi.vbi dicit ꝙ de hoc eſt tex.ſing.ab
eo ſolo ponderatus.in.l.ſi.§.ſi vero poſtꝙ verſi.ex preſentis,
legis auctoritate.ſ.de iure deli.ꝛ latius per Saly.in.l.apō ho
ſtes.ſ.de ſuis,ꝛ leg.vbi dicit quod ex hoc reſultat vtilitas ꝙ ſi
erit de iure ciuili,eſt perpetuum.alias annale vt inſtit.de per
15 pe.ꝛ tēp.ac.in pīn. ¶ † Nā cōis opi.ꝛ vera eſt in ꝯtrium.ſ.ꝙ
a beneficium abſtinēdi eſt de iure pꝛeto.tñ vt in.§.ſed ꝛ his ꝑ
mittit.vt inſti.de here.qua.ꝛ dif.ꝛ idem firmat gl.hic in ver.
ſuus,ꝛ eſt de mente Bar.hic dum refert verba Jac.bu.ꝛ cum
gl.tranſeunt antiqui oēs. Et tñ iſtam opi.ꝯ Bal.ꝛ Sal.defen
dit late Jo.de imo.in.d.l.ventre.ꝛ Ro.in.l.neceſſariis co.tit.
q: iura alleg.per Saly.in.l.i.cū multis ſi.ſ.ſi vt ſe ab heredi.
abſti.ſunt relatiua iuris,pretorij vt etiam dicit Pau.de caſt.ſ
d.l.i.ſ.ſi vt ſe ab here.abſti. Non ob.tex.in.d.§.ſi vero poſtꝙ
q: rñdet Imo.ꝛ Ro.ꝙ ibi ſolum inducitur auctoritate illius
legis beneficium abſtinendi in vno caſu.ſ.quando crederet he
reditatē eſſe dānoſam ꝛ.ſ.tres mēſes vult eaꝫ dimittere vt i ea.
l.i.§.i. Uel dic ꝙ illud verbum ſ.auctoritate ꝛc.refertur ad il
lud ꝙ dixit de adeunda hereditate cum beneficio inuentarij,ꝛ
non ad illud ꝙ dixit de facultate diſcedendi ab hereditate, q:
de eo erat prouiſum per pretorē facit ad hoc.l.ſꝫ ꝛ per pretorē
§.demum.ff.ex qui.cau.ma.ꝛ dato ꝙ ſit de iure pꝛeto.tñ tñ ſꝫ
Imo.ꝛ Ro.ꝙ erit perpetuum q: dicit quod producit ius ex
cipiēdi qđ de ſui natura eſt perpetuum vbi alias ius agendi,
eſſet annale.l.lꝫ cum ibi no.ſ.de excep. Et iſtam opi.ꝙ ſit d iu
re pꝛeto.approbo alia rōne q: ſi eſſet de iure ciuili.cum ius ci
uile poſſit facere quem deſinere eſſe heredem ex toto etiaꝫ quo
ad nudum nomen , iuxta no.in.l.in ſubſtitutionem.de vulga.ꝛ
pup. Sequeretur ꝙ filio in ptāte abſtinere ab hereditate exi
ſtentia ſuitatis ſeu nudū nomen hēdis nihil operaretur ꝯ.l.cuꝫ
quaſi §.ſed ꝛ ſi quis.ꝛ.d.l.filius.ꝛ huic opi.vꝫ adherere ipſe
met Bal.in.c.i.an agna.vel filius.in vſi.feu. Dum vult ꝙ ibi
ſit ſpecialis,ꝛ ſingularis caſus in quo filius,de iure ciuili hꝫ bñ
ficium.ſ.qñ in hereditate eſt annexum feudum,vt ibi per eum
per illum tex. Idē ēt vꝫ tenere Ang.in repe.hic dum dicit ꝙ
prima facie videretur ꝙ in vno caſu beneficium abſtinēdi eſſet
de iure ciuili.ſ.in caſu.l.cum antiquioribus.ſ.de iure delibe.nā
cum per illam.l.ſit conceſſum ēt filijs in ptāte ius deliberādi.
Sequitur ꝙ ēt eſt ei ꝯceſſum ius repudiandi,ꝛ ſi hoc eſt ve
rum ſm eum eſſet magni effectus q: ſi filius.ſ.tps deliberandi
decedat non tranſmitteret ad heredes ſuos hereditatem ex potē
tia ſuitatis,ſed ſolum ius deliberandi. Et ideo niſi hēs eiꝰ adie
rit.ſ.tps deliberādi erit priuatus hereditate nā ſi hꝫ beneficiuꝫ
abſtinendi de iure ciuili filius non remanet ipſe ſuus,q: cū re
pudiare poſſit d iure ciuili deſinit omnino eſſe hēs,q: ſicut ius
ciuile fecit eum heredem neceſſarium,ita ius ciuile poteſt fa
cere eū voluntarium,ꝛ deſinere eſſe heredē.in auc.de hered.ꝛ
fal.§.exheredatos.in verſi.fieri heredes.ꝛ in.§.ſi ꝗs autē nō
implens in ꝟ.auferri. Si autem filius decederet poſt annū de
liberandi hereditate non adita tranſmitterit illā ex potentia ſuita
tis ad quoſcūqꝫ q: poſt annum illum ſuitas vires ſuas reaſſu
mit,q: tūc ceſſat diſpoſitio illius legis,ꝛ ſit reuiuiſcēt oēs alij
effectus ſuitatis qui intra annū illum dicebantur ceſſare. Di
cit tñ ꝙ lꝫ iſta opi.ſit pulchra in cathedra tñ ſm eū tutius eſt
tene ꝯtriū.ſ ꝙ filius ēt hodie ſit ſuus ſicut olim,ꝛ lꝫ habeat ius
deliberādi ꝯceſſum a lege,tñ intelligit hēe vt poſſit abſtinere.
ꝛ.ſ.ex bñficio ſibi ꝯceſſo ab edicto pretoris vt olim po.erat,ꝛ
ita ēt tꝫ Ro.hic. Pro quo adde q: gl.in.d.l.cum antiquiori
bus.in ver.ſuā ꝛ ibi ēt Bar.ꝛ Bal.firmant ꝙ ſuus tranſmit
tat hēditatē ex potētia ſuitatis perpetuo vt ibi ēt ꝑ glo.in ꝟ ho
bñfic o.Bar.tñ ſingu.in.l.ex militari.§.ſi.ff.de teſt.mili.dicit
ꝙ ſi filius in ptāte cui delata erat hēditas pr̄is decedat añ illā
aditā,ꝛ ſtante termino ſibi ad deliberandū ſtatuto nō trāſmit
tit illam ad quoſcūqꝫ ex potētia ſuitatis,ſed tunc eſt par condi
tio filij.ꝛ extranei,per.d.l.cuꝫ antiquioribus.ꝯ quē tñ facit.d.
l.fi.ꝛ concluſio poſita per Ange.hic. Dicaꝫ forte in.d.l.cū
antiquioribus,ꝛ ponit Ro.in.d.l.ventre. Et lꝫ Ro.hic vt di
xi ꝙtum ad intellectum.d.l.cum antiquioribus,teneat cū An
ge.tñ quo ad.q.illam an beneficium abſtinendi hodie ſit de iu
re ciuili tꝫ ꝙ ſit de iure ciuili per.d.§.ſi vero poſtꝙ,ꝛ non bene
Fateor quod vbi ſtatutum diſponeret quod filius poſſit repu
diare hereditatem patris filius dicetur habere beneficium ab

¶ De iure ꝑ
to.tñ.addo tñ
ꝙ iꝫ ꝫ bñfi
ciū videat eſſe
de iure ꝑto.tñ
ius ciuile ap
probat ēt iſtō
bñficiū abſti
nēdi,ita bal.ꝫ
ꝛ i.l.i.ſ.qñ nō
pe.par.ius,re
fertur ꝫ mode.
peruſi.ꝛ ſic lal
tim approba
tōe dꝫ de iure
ci.ꝛ vid.i.d.l.
i.ꝑ mod.peru
ſi.Fran.Cur.

ſtinendi de iure ciui. vt eſt de mente bal. ẞ in antepe. co. ꝛ retu
li ſ̃. nec ob. ſi dicaſ ꝙ ꝯſulis plures. ll. referant filiũ poſſe abſti-
nere cũ bñficiũ abſtinẽdi p illas leges nõ inducit eſſe de io. ci-
uili. quare ſecus in dicto ſtatu. Ad hoc rñdet Pan. de ca. hic,
ꝙ aliud eſt dicere filiũ poſſe abſtinere q: ſic referũt ius pcto
riũ non aũt inducunt de nouo aut diſponũt, ſecus qñ ſtatutũ dr
ꝙ filius poſſit abſtinere q: ſtatu. diſponẽdo loqꝛ, ꝛ ſic bñficiuʒ
abſtinẽdi aucto. ſtatuti inducit ita ẽt itellige no. p eũdẽ Pan.
16 in. l. i. §. i. ẞ ſi vt ſe ab here. abſti. ¶ † In ea. ibi ſi poneres filiuʒ
emancipatũ ꝛc. Ja. d ra. quẽ ſimplr refert ẞ Cy. arguit ꝯ gl.
ꝙ imo vr̃ ꝙ lex nr̃a i ẞ caſu pcedere poſſit. ſ. qñ filius erat emã
cipatus, ꝛ nepos in ptãte, q: filius emãcipatus venit ad dimi-
dium per edictũ pto. ꝯ poſitũ in l. i. ff. de ꝯiung. cũ emanci. libe.
Si ergo nepos poſt morẽ patris ſui, mãcipati vult hẽre tantũ
hẽditatẽ aui, ꝛ ſic p ius accreſcẽ hẽre partẽ pr̃is ſui excluſi opꝫ
ꝙ veniat p bo. poſ. de iure ꝑtorio ſicut vocabaſ de iure ꝑtorio
pr̃ ſuus, q: ſi venit nepos de iure ciui. non accreſceret ſibi ipſo
iure portio pr̃is imo eſſet opus petitione noua inter ſucceden
tes iure diuerſo. l. ſꝫ cũ pr̃ono in prin. ff. de bo poſ. fateſ tñ hoc
eſſe falſum ꝛ ꝯſulis nõ rñdeat ad arg. ſui rñde ꝙ ex quo inſpe-
cto iure, ciui. nepos vocabaſ in totũ, ꝛ ita demũ auferebaſ ei,
pars de iure pꝛeto. ſi pr̃ emãcipatus ad illã eueniẽt volebat iõ
pr̃e repudiãre pinde eſt ac ſi nũq̃ pr̃ fuiſſet in medio in. l. ij. §. ſi
mr̃ hẽditatẽ. ff. ad tertu. Uel ſcd̃o rñde ꝙ dato ꝙ non accreſ-
ceret ipſo iure, tñ nihil ob. qn ẽt partẽ repudiatã petere poſſit
nepos de iure ciui. q: argumentũ non negat hoc ꝛ ſic pꝫ ꝙ iſto
17 caſu nõ procederet iſta. l. ¶ † In ea. ibi, ſꝫ in eo ꝛc. gl. vult oſtẽ
dere ꝙ iſtud verbũ negat eſt poſitũ ſine miniſterio, q: ſi pater
agnouit hẽditatẽ aui nepos repudiãdo pr̃is hẽditatẽ non pt̃ fa
cere qn hẽat vtrãq; q: hẽditas pr̃is, ꝛ aui ob aditionẽ pr̃is fuit
cõmixta, ꝛ non poteſt vna ab alia ſeparari. l. ſꝫ ſi plures. §. filio
de vul. ꝛ pup. vñ adeũdo vnã ꝯſulis repudiat aliã habebit vtrã
que ſicut ſi vtrãq; agnouiſſet. l. ij. cũ gl. ff. de acq. here. ꝛ decla-
rat bar. in. l. j. e. ti. ergo non refert an nepos repudiet heredita-
tẽ pr̃is ſui vel nõ ꝛ ſilr ſi pr̃ nepotis repudiauit hẽditatẽ aui, dꝫ
nepos poſſe amplecti vtrã, ꝛ pr̃nã ſimul ſi vult, ꝛ ẽt vnã ãple
cti, ꝛ aliã repudiare poſtq̃ ſunt diuerſe hẽditates nõ cõmixte,
ꝛ no. i. l. qdã eulogio. ꝯ. de iure deli. gl. rñdet ꝙ iſtõ verbũ negat
non fuit appoſitũ vt denotareſ qñ poſſet ſeparari hereditas pr̃
na ab auita, ſꝫ fuit appoſitũ ad denotãdũ ꝙ vbi nepos non ne
garet ſe hẽdẽ patris poſſit ꝯtringere caſus ꝙ ipſe nepos poſſꝫ
hẽre hẽditatẽ aui de iure ciui. ſꝫ qñ pr̃ adiuiſſet iſtud autem nõ
põt ꝯtringere qñ pr̃ repudiauit, ſꝫ ſolũ qñ adiuit, q: tũc nepos
adeũdo hẽditatẽ pr̃is hẽre poſſet vtrãq; de iure ciui. vt puta ſi
ipſe nepos tpe mortis patris ſui fuiſſet in eius ptãte, ꝛ ſic eſſet
ſuus hẽs pr̃i ſuo, ꝛ ꝯſulis ẞ intellectus gl. ſit in ſe verus tñ non
pcedit quo ad terminos noſtre legis ſm quos non poteſt iſta
lex intelligi qñ pater nepotis adiuiſſet hẽdi. aui tunc nepos re-
pudiãdo hereditatẽ heredis non poſſet ẽt de iure pretorio hẽre
ſolã hẽditatẽ auitam illi cõmixtam vt. d. § filio. cuius ꝯtrũ vult
litera nr̃a. Unde ſi intelligamus iſtã legẽ in caſu in quo pr̃ ne
potis repudiaſſet hereditatẽ aui opꝫ dicere ꝙ verbũ neget nõ
deno: at iuris miniſteriũ, ſꝫ facti accidẽtiã, ꝛ ſic ex verbo neget
non poteſt ſumi argũ a ꝯrio ſenſu q: dato ꝙ nepos agnouiſſet
hẽditatẽ patris nõ poſſet venire ad hereditatẽ aui de de iu. ci.
ſm tpa huius. l. p rõnes poſitas in prin. ꝛ in fi. huius gl. Sed
ſolũ de iure preto. põt tñ ſm doc. alio mõ intelligi ꝛ explicari
iſta lex, ꝛ verbũ neget denotabit iuris miniſteriũ vt ſi intelliga
mus ꝙ pr̃ nepotis non repudiata nec adita hereditate aui, ſed
deliberans quo caſu iſte nepos vellet agnoſcere hereditatẽ aui
per ius delibe venire poſſet de iure ciuili. l. cuꝫ antiquioribus
. C. de iure delib. vel ẽt p trãſmiſſionẽ factã in eũ a pr̃e trãſmit-
tente hereditatẽ aui ex potẽtia ſuitatis ſi pr̃ nepotis fuit ſuus,
quo. ſ. in ptãte. l. ſi fratris. ꝯ. de iure delibe. cũ ſi. ꝛ hoc pcedat ſi
nepos non repudiat hereditatem patris ſui. Si autem nepos
repudiaſſet hereditatem patris vt dr̃ iſte tex. ſm cõeꝫ intelle-
ctum, ꝛ tunc poſſet venire niſi p bo. poſſ. vt ẞ quinimo ẽt exclu
dereſ a bo. poſ. ſi ille qui vellet eſſe heres patris vellet ẽt adi-
re hereditatẽ aui ſibi trãſmiſſam per ius delib. vel ex potentia
ſuitati. d. l. ſi fratris. ſm Jac. de ra. Cy. Bar. ꝛ cõiter oẽs exce
pto Bal. hic qui dicebat ꝙ cõis opi. que hꝫ ꝙ hereditas non
adita tranſmittitur ad quoſcunq; ex potentia ſuitatis eſt limita
ri non hẽre locũ in caſu huius legis. ſ. quando nepos repudiaret
hereditatem patris ſui, ꝛ vellet hereditatem aui non aditam p
filium, q: iſte nepos preferetur ei qui eſſet heres patris ipſius
nepotis, ꝛ ſic ſm eum tranſmittitur hoc caſu in nepotes dupli-

¶ Renocaſ abſtẽſiones ad de in an reno-
catio abſtẽſio-
nis trãſmittaſ
ad hẽdes, ꝛ di
caſ ꝙ cõi op.
a qua inuindicã
do ꝛ ꝯſulẽdo ñ
ẽ recedẽduꝫ ẽ
ꝙ nõ vt p eum
dẽ ale. i. l. ſi fi-
lius g pr̃i ſi.
ff. d vul. ꝛ pu.
ꝛ vid frã. aret.
ſubtiliter in. l.
vẽtre. ff. d acq.
here. F. C.

ci rõne. ſ. ſuitatis ꝛ ſanguinis allega. l. i. ꝯ. de his qui añ aper. ta-
bu. que nihil facit, q: ibi tranſmiſſio non fit niſi ad eum qui eſt
heres tranſmittentis, ideo Saly. Ful. Pan. de ca. ꝛ Ro. ẞ re
prehendunt Bal q: nepos repudiando hereditatem patris,
vr̃ repudiare hereditatem aui que erat illi cõmixta ob ſuitateꝫ
que operaſ vt etiam patri ignoranti acquiraſ hereditas aui. l.
hereditatem. § i. ff. de caſtren. pecu. Hoc tamen me non mone
ret q: dato ꝙ ſint commixte repudiando vnam cum reſeruatio
ne alterius non teneret repudiatio in aliqua. l. ſi ſolne. ff. de ac-
qui. here. no. Bar. in. l. i. ꝛ. ij. poſt gl. e. ti. Ideo moueſ ꝛ ſecun
do q: heres patris repreſentat pſonam defuncti i. patris, vt in
auc. de iureiur. a mo. preſt. in prin. ergo ſicut pater excindebat
nepotem, ita heres patris, ꝛ facit tex. in auc. de nupt. § ſoluto.
verſi. ſi quis enim. cum ver. ſeq. Et lꝫ iſti non dicãt tñ ipſemet
Bal. ſe correxit in. l. ſi. in. j. col. ꝯ. ad orfi. Addo tñ ꝙ pro opi.
¶ q̃ lꝫ Bal. hic eſt gl. q̃ reputo ſing. in. l. ſi quis filium. § i. inue
cto tex. ff. de acqui. here. ſed illa reprehẽditur p Bar. ꝛ oẽs ibi
18 ideo tranſeo cum communi opi. ¶ † Subdit etiam circa hoc
Bal. aliud dictum ſubtile volẽs ꝙ ſi in caſu proxime dicto ſcꝫ
qñ pater deliberat circa hereditatẽ aui, ꝛ interim contingat eũ
decedere ſine herede, ꝛ ſic nemo erat ꝙ ius tranſmiſſionis he
reditatis auite pretendat nec illam repudiando ſeparet ab he-
reditate patris ſm eum tunc nepos poterit petere bo. poſ. vn-
de lib. in hereditate aui. Q: in bo. poſ. eſt nullus a'ius qui ve-
nire poſſit de iure pꝛeto. q: bo. poſ. pro hereditate non adita nõ
tranſmittitur. l. emancipata ꝯ. qui admit. etiam ex potentia ſui
tatis vt dixi ibi, ꝛ non inuenit in hereditate patris ius agnoſcẽ
di bo. poſ. in hereditate aui, ergo quo ad bo. poſ. petendam dꝫ
admitti nepos per ſucceſſorium edictum q: hꝫ locum inter oẽs
quibus delata eſt bo. poſ. per totum ti. ff. de ſucceſ. edic. Et ſic
non ſolum poterit nepos venire per bo poſ ad hereditatẽ aui
qñ ſequens poſt nepotem repudiantem hereditatem pr̃is am
plectiſ patris hereditatem, ꝛ repudiat auitam ad eum trãſmiſ
ſam per ius deliberandi, vel ex potẽtia ſuitatis vt dicit Bart.
poſt antiquos verum ẽt qñ pater nepotis deceſſiſſet ſine vllo
herede ſm Bal. cum quo vr̃ concordare Ang hic in rep. cir
ca medium, ſed Pan. de ca. faciens mentionem de hoc dicto
Bal dicit hoc ſibi non placere q: ſicut nepos nõ poſſet ex pa
tris perſona hereditatem aui agnoſcere poſtq̃ ipſe nepos non
eſt heres patris ſui nec poſſet ex pſona patris repudiare here
ditatẽ aui, ꝛ ſic eam ſeparare ab hereditate patris. l. is poteſt ff
acqui. de here. ſicut ergo hereditas filij que non reperit adeũ-
tem deuoluiſ ad fiſcum ꝛ bona incipiunt eſſe vacãtia. l. vacan-
tia. C. de bo. vac. lib. x. ita hereditas aui que cum illa reperitur
iuncta pp ſuitatẽ. d. l. hereditatẽ. §. i lꝫ reuocabiliter. d. l. ſi qs
filius. §. i. ꝛ ſic ſi fiſcus vult eã adire poterit ſi autem fiſcus re
diaret tunc deuolniſ ad nepotem ita reſidet ipſe.
¶ Aduerte q: põt ſuſtineri opi. Bal. q: interim anteq̃ fiſ-
cus, vel alius adeat ꝛ repudiet poſſet nepos agnoſcere bo. po.
in hẽdi. aui. ꝛ bona retinere quouſq; alius adeat de iure ci. poſt
quã a'ius de iure pto. venire nõ põt ẞ pbaſ in. l. ſi impubes. §.
ſi. ff. d car. edi. inducẽdo vt dixi poſt Bald. ẞ in. l. i. qñ nõ pe.
par, ꝛ fortificaſ iſtud eſt his que no. Bal. ibi in. vij. col. preter
rea qñ fiſcus vult ſuccedere nõ dꝫ illa deceſſiſſe ſine hẽde. l. ha
bere licere. ff. de euic. ꝛ no. gl. in. l ex facto. § ſi. ad treb. vñ bal.
ꝛ Ange. intellexerũt qñ ẽt fiſcus volebat ſuccedere poſſet ẽt
iſte tex. ſm Ful. hic intelligi ꝙ repudiauit hereditatem aui, ꝛ
verbũ neget poſitũ in tex. importabit ꝙ ſi nepos abſtinet ab he
reditate patris, non põt venire niſi de iure pto. vt hic, ſꝫ ſi vult
eẽ hẽs pr̃is poterit venire aliquo caſu ad hereditatem aui, de
iure ciuili. ſ. ſi vellet ex perſona patris, ꝛ tanq̃ eius heres reuo
care abſtẽſionem pr̃is iuxta. l. ſi. ꝯ. de repud. he. q: ſicut pr̃ po
tuit ita ꝛ ipſe, ꝛ iñ ꝯtrã tꝫ ang. in d. l. ventre, ꝛ eũ ſeqꝛ ibi Imo.
in. xviij col. volens ꝙ ille qui abſtinuit poſſit reuocare abſten-
ſionẽ ſi eſt ſuus hẽs ſm formã. d. l. ſi. tñ hẽs eius ẞ nõ poterit
q: ſeqreſ ꝙ hẽditas a qua qs abſtinuit trãſmittereſ i effectu cõ
ẽ ꝯ tex. i. l. j. ꝯ. nõ recuſauit. ꝯ. d his q añ ap. tab. pnt intelligi
illũ tex. ibi bar. i ſummario ꝛ ẽt bal ibi in no. ꝛ iſtud ẽ tꝫ ro. in
d. l. vẽtre ſꝫ ipſemet Ro. ẞ tꝫ dictã opi. ful. lꝫ d eo nõ faciat mẽ
tionẽ ꝛ dr̃ ꝙ p hoc eſt tex. cũ gl. in ꝯbo pcipua. i. d. l. cũ anti-
quioribus. vbi certe hoc dr̃. Pro hoc ẽt alle. l. iul. alias, inci-
pit ſi pupillus de acq. here. q̃ hoc non dicit. Pro hoc etiam
alleg. q: bñficiũ reſti. in integ. ꝯcediſ hẽdi aduerſus factum de
functi . l. i. §. nõ ſolũ. de reſti. in integ. Et iſtud fateor in reſtõne
que ꝯcediſ rõne minoris etatis. Et rñdet ad. d. l. j. ꝙ ibi loqꝛ
de repu. eius ad quẽꝫ tranſmiſſio facta ẽ. Certe vr̃ verior opi.
Ange.

Ang. q: p tranſmittit ſuis heres hereditatem non aditam eſt
inuentum fauore ipſius trāſmittentis, q: eius intereſt vt ſucceſſo
rē habeat.l.ſ q:.ff.de interro.ac. Unde ſi vera eſſet opi.ſ ut.trāſ
mitteret i effectu ſuis hēs hereditatem q̄ repudiauit, hic autē
cenſet ſibi eſſe dānoſum ex eo q ſit ꝯ vo.untatē ſuā, nā tunc ſui
tas non operat trāſmiſſionē, ita dixit Bar.in.l.ſi filius q pēi
in vij.co.ff de vul.ſ pu.ar.l.j.ff.de vſu.ſ habi.cū ſi. Et ita eſt ē
de mente Bar.in d.l.venire oī reprehēdit quartā regulam, ſ
alleg.d.l.j.C.de his q an aper.tab. ¶ In ea.ibi ſi emācipatus
vel non ec.ſi melius q h loquaf qū filius eēt emancipatus, ſ
nepos in ptāte male diceret, q: iſte caſus nō poteſt adaptari ad
iſtā.l.vt gl.dixit ſ. ꝟ.ſi poneres ec.alia in hac gl.iunc.ſ declo
rata. Solū eſt ꝯcluſiue vidēdū an hodie ꝓcedit iſta lex, in alio
quo ex caſibus de qbus in gl. In quo breuiſſime dicq: aut filius
aut nepos ſunt in ptāte, ſ tunc an ꝓcedat iſta.l. hodie perdet
ob illa qōne an ex ſucceſſorio edicto poſſit hodie nepos ſucce
dere de iure ciuili. Et q: ſuit ꝯcluſum q ſic ideo ſequitur q hec
lex hodie nō ꝓcedit, ſ p eandē rōnem nō procederet hodie qū
filius eſſet in ptāte ſ filius emācipatus, attento q hodie ſubla
ta eſt oīa emancipatione, ſ patrie ptātis.l. meminimus. ſ in
auc.ceſſante.ſ.de legi.here.ſ in auc.in ſucceſſione ſ de ſu.ſ le
gi. Ubi autem filius, ſ nepos eſſent emācipati, ſ hic ēt non p
cedit hec lex hodie q: emācipati hodie ſuccedūt de iure ciuili
ſicut ſui vt in iuribus ſ.a.leg. vbi aūt filius eſſet emancipatus, ſ
nepos i ptāte, ſ gl.hic dicebat q ad iſtū caſū nō poterat ada
ptari hec lex, ſ ēt hodie iſto caſu locū non haberet lex iſta. ſ ū ē
verū q filius q̄q̄ emācipatus admittit ante nepotem cū ſub
lata ſit oīs emancipationis excluſo filio p repudiationē. No
teſt venire nepos p ſucceſſoriū edictū de iure ciuili ſicut ſi ēēt
in ptāte cum non differat emancipatus a ſuo vt eſt dictum be
19 ne facit q no.in.d.l.gallus.§.ſ qd ſi tm̄.ſuperius alleg.
¶ † In gl.ij.ibi nego omnino ec.iſ alie gl.quas hic referunt doc.
aliter dixerint, tm̄ iſtā opi.q̄ hic tꝫg.o.mag.cōiter approbant
doc.ſ. q nepos ꝯceptus poſt emancipationē filij nō ſit agna
tus q: per emancipationē ſuit ſublata agnatio inter parentē ſ fi
liū.l.tutele.ff.de capi.dimi.l.capitis.ff.de ſuis, ſ legi ergo non
poteſt nepos fieri agnatus auo p mediū filiū qui non eſt agna
tus arg.l.ſi.in ſi.ſ.de natu.li.ſ.l.traditio.ff de acq.re.do.ſ me
lius in.l.qui in adoptionē.ff de adop.ſ in.l.quē filius.ff.e. Et
ꝓbaf iſta opi.ēt p.l frat res.cum ibi re.C.de iure ſū.te.ē tē fuit
opportuna ꝓuiſio Anaſtaſij vocātis fratrē emācipatū ad legi
timam iure.ſ fratris q: p.l.duodecim tab.legitima iure.a ſ le
gitima ſucceſſio deferebaf agnatis.l j.ſ de leg.tu. Et tē ſi p emā
cipationē nō ceſſaret agnatio nō fuiſſet neceſſaria dicta ꝓuiſio
Anaſtaſij ſ ſimiliter fuiſſet, neceſſaria ꝓuiſio inducta p.d.l.me
minimus, ſ p doc ēt Bar. h inducit tex.inſti.de fidu.tu.ii. ꝟ.
quo defuncto p.o eius inductione vide Bar.in.l.iij.§ ſi.cum
l.ſe.que eſt iiij.in ordine ſm libꝝ meū.ff.de legi.tu.ſ Cy.in.l.
fra.er.C.de legi.tu.nec ad h ob.tex.in.§ ſi.inſti.de legi. agnat.
ſuc.q: nō ſeqf lex ciuilis hodie defert legitimā ſucceſſionē pēi
in bonis filij emancipati, ergo durat agnatio, nam ēt videmus,
q hodie lex ciuilis defert ſucceſſionē agnatis quēadmodū co
gnatis vt in.§ nulla.in auc.de her.que ab inteſt.ſ tm̄ oēs cogna
20 ti non ſunt agnati. † Ang.tm̄ h in repe.fuit in alia opi.l.q emā
cipatus pdit agnationē, q: patif capi.dimi. ſꝫ emācipatus fi
lij nō pdit iura agnationis, q: ipſe non patiſ capitis diminutio
nem.l.ſi.ſ.de emāci.lib.ſ in.d.§.ſi.ſ ibi ſentit gl.j.ibi ca cū gl.
iij.ita ēt dici poſſe intelligi alias gl.huic ꝯtras allegatas p do
cto. Jo.fab.in.d.§.ſi.ponit iſtā opi.q: dubitat an ſit ꝟo.ro.hic
eā impugnat q: ego ſum agnatus illi q eſt mihi, ſ eꝫ alle.d.l.q
in adoptionē, vbi h tm̄ non dē. Tm̄ mihi nō placꝫ opi. Angeli. q:
a ſequeref q nepos conceptus poſt emācipationē filij nō pde
ret iura agnationis, q: non eſt paſſus capitis diminutionē cuꝫ
nunq̄ fuerit ipſe emancipatus, ſ tm̄ q ēt ſm opi. Ang. filius
emancipatus pdit agnationē eſt impoſſibile q nepos efficiaf
agnatus auo per medium perſonam filij q nō ſit agnatus. d.l.
qui in adoptionem. Contra Ang.ēt facit q: extinctio non cor
relatiuoꝝ ec.l.ſi.ff.de accep.vñ etiaꝫ quicquid dixit hic Ray.
teneo opi.gl.h, Dicebāt in Bal.Saly. Pau de ca.ſ Ro.h
poſt Jac.bu.q largo mō poteſt filius emancipatus, ſ nepos
ex eo dici agnatus q: ꝯiūctus eſt p lineā maſculinā, ſ preſertiꝫ
cū hodie non differat emancipatus a non emancipato vt dictū
21 ē.† Et iō dīt q in feudis ita ſuccedūt emācipati ſicut ꝟe agna
ti. ſ ortius ēt p h dīt q ſtatutū diſponēs q inter agnatos cau
b ſe cōp omittanf cōprehēdit pdictos ⁊ cū tale ſtatutū dicaf eſſe
fauorabile, ſ introductū cā litium dirimendaꝝ ar.l.ſi.ff.la.her.q

eſt no.ꝑut hic latius p eos. Subdit tm̄ h Saly.q in ſtatutis,
fore eſſet ſtandū cōi viui loquēdi ſtatuētiū. Certe q: dīt doc.
in feudis admittendū eſt ēt p alias rōnes quas vide p Bal.in
auc.in ſucceſſione.ſ.de ſu.ſ legi.ſ i.c.j.i.ij.co.in ti.an agnatus
vel filius bene facit tex.in.c.j.§.ſ ſi clericus.de alie.feud. vbi
ꝯſideraf in feudo an ſit de deſcendentibus virilis ſexus nō au
tem attendif ibi pa ria ptās, ſ idē tenuit Nic.de neo.ſ Ado.
poſt eū in.c.j.§ pe.iti q ſeu da poſſ.ſ Pau.de ca.in.l.ſi ab
eo.ſ.de legi.he.ſ in.d.auc.in ſucceſſione.ſ.de ſuis ſ legi. Sed
illud q dīt de ſtatuto vr̄ eſſe dubiū ſm ſ ul.h q: ſtatutū accipi
dꝫ in ſignificatione ꝓpria alle.in ar.l.j.§.ſi is q naue.ff de exer
ci.ſ pleīe p Bar.in.l.omnes populi in.vj.q.princi.de iuſt ſ
22 iu.† Adde q in iſtā vltimā opi.inclinat ipſemet Bal.in.d.l.
meminimus. vbi vult q ſtatutū loquēs in agnatis non hꝫ lo
cū in iſtis q: iſ les pp emancipationē non ſunt agnati lꝫ eē ſin
ganf vt ꝓbaf in.d.l.meminimus.in ver.ad ſuoꝝ ſimilitudinez,
ſ h in al. Et ſtatutū qū eſt correctoriū iuris cōis ſi loqf in caſu
vero nō eſt ē dif ad caſum fic.h.l.iij.§.hec verba.cū ibi no.per
bar ff.de neg.geſt ſ no. Arch.ſ alij in.c.ſi.de conſue.li.vi.ſ
expreſſius ima.poſt alios in.l q il.§ ſ qd ſi tm̄.ff.de lib.ſ poſt
hu.ſ in.l.j.§.ii.ff.ad.l.fal.q: in correctorijs, non ſit extenſio, et
ſ identitate roma.l.precipimus ad ſi.C.de app.ſ no.in auct.q̄s
actiones.C.de ſa.ſan ec.et dicit h ſtatutū vr̄ eē correctoriū iuris
cōis, q: de iure cōi nemo cōpromittere cōpellif vt ꝓbat bar.i
l.iuris.§ q iuſſu.cū ꝯco.ff de his q no.infa.ſ bal.i.l.ex ſtipulo
ne.C.de ſen.e in.c.j.§.ſi qs ſurat de pace tenē.q̄n ſ tale ſta
tutū dicaf reſpicere publicā vtilitatē vt ꝓbat bar.in.l.ꝯtra.C.
circa prin.ſ q̄ntus alias vbi tractaf de fauore publice vtilitatis
vel alterius cauſe fauorabilis fiat extēſio de vno caſu ad aliū
ex idētitate rōnis qū ſumus in exorbitantibus vt p; ex no.per
gl ſ doc.i.l.ſi ꝯſtāte in prin ſo ma. Tm̄ iſtō nō regif ut correcto
rijs, vt p; p bar.in d.l.ſi ꝯſtāte in prin.in.viij.q.i ptis, ſ pleue
p Jmo.in l.ſi vero.§.de viro.ff.ſo.ma.ſ p; ex no.i d.auc.quas
actiōes. Tm̄ ro.h conaf ſuſtinere opi q̄ ponit h bal maxime
p.l.parētes.cū ſi.ff.de in ius voc.vbi in diſpōne fundata in rō
ne, vel eqtate nālē appſone pīis, vel filij venit nālis tm̄ ita hic,
ſufficit nālis agnatio q non tollif p capitis dimi.l.eas cāe.ff.de
capi.dimi.l.ij.ff.e. Sꝫ hec vr̄ fragilis rō, q: nos loqmur h agna
tione q dē eſſe nomē inuentū a iure ciuili. Jō per a.tus ciuiles
io lif.d l.iii e as.ſed.l parentes.logf in nominibus inuentis
a iure nature vt declarat Bar.in.l.ſi.ſ.de verbo.ſig. Unde in
his in quibus tractaf de iure nāli vel quaſi, fateor q filius nālis
tm̄ dē filius ſ pē nālis tm̄ dē pater.d.l.parētes. Aūt puto aſt
poſſe ſubſtineri opi. Bal.h q: dēm ſtatu.loquēs tm̄ in agnatis
nō dē correctoriū regule iuris, ſꝫ limitatiuū in agnatis, ſꝫ ita eſt
q iura limitatiua introducta ob aliq̄ fauorabilē cām extendū
tur, vt p; ex no p gl.in.l.j.in verſic.liberos.ſ de his qui ſūt ap.
tab.que li ſ legem exorbitantē a regula iuris cōis, ſ limitantē
regulam poſitā in §.in nouiſſimo de cad.tol.pp fauorem libe
rorum extendit ad ſucceſſionez ex teſtō q̄uis illa.l.j. loquatur
ab inteſta.ad idē q no.gl.ſ doc.in.d.l.ſi conſtante in prin.cū
23 ſuis concor. ¶ † Cōfirmo p id qd no.bal.ſ Saly.in.l.ij.ſ.de
in ius voc.dū dicunt q ſtatutum diſponens q extantibus fi
lijs excludanf femine q: eſt inductū in fauorē maſculorum extē
detur ad nepotem qui improprie, ſ large dē filius, vt p Bar.i
liberoꝝ.de ver.ſig.ſ remanet defenſata opi. Bal.hic q̄ etiam
vltra.n.alleg ſequitur etiam Pau.de ca.in.d.auc.in ſucceſſio
ne.ſ aliquid per eundem in.l.j.C.cōia de ſucce.ſ tene ii enti,
dictum Bal.hic volentis q ſ ē ſtatutum dē fauorabile, ſ ex
tendendum ita ēt vult ipſe in.l.affinitatis.C.cōia de ſuc.ſ Pe
trus de anc.in conſi.clxxix.q incipit. In Chriſti nomine ꝓpō
me ec.ſ ſ ul.in.iij.§.pretor cum ſeq.ff.de in ius voc.vbi dicit
tale ſtatutum eſſe fauorabile ſ extendendum q fuit inductum,
cauſa vitandi ſcandali ſicut videmus quando agitur de hone
ſtate conſeruanda ſit extenſio vt no glo in.l.iij.§ parentes, in
ver.in infinitum quam ibi ita declarat Ange.ſed ēt etiam di
cit Ro.in.l.j.j.vide vir ſ vxor, ſ ſentit Saly ce. in.l. non ideo
minus.ſ.de here.inſti.facit quod no. Bar.in dicta prima con
ſtitutione.C. Ad idem quod no.in.l.qui exceptiones in prin.
c ff.de condi.inde.ſ in.l.j.ff.de arbi.ſ hoc puto tenen.duꝫ licet

a ¶ Nepos conceptus. Adde tu ſ vide de hoc per eundem alex.in ꝯſi.clxxiiij.co
lū.j.ver.conſtat autem in.v.vol.ſ vide glo.in.§ vij.inſti.de leg.agna.ſuc.vbi ſi.tur
p emācipationē perdit iura agnationis, ſ vide Albe.hic.

b ¶ Predictis.vid q ꝯſuluit Ro.ſup quodā ſtatuto florentino q̄ diſponebaf q q
dā reperireſ ex ne l oīb, ſ p oīa ad quēdā agnatū ſ alio ſtatuto cauebaf q cāe iter
affines ꝯpromit
terēt ſ eueniteā
ſiter reperiret
nciū e agnatū q̄
rebaf an tenēret
ſi ri ꝯpromiſſū
ro.ꝯ.162.ꝯſul
tuit q nō. ſ vid
q ꝯſuluit ſul.in
ꝯſ.clij.ſ vid qd
dixit pa.d ca.in
l.ſi.§ i ꝯpmiſſio
ne.ſ d iure del.
ſ an ſtatutū
dicaf odioſum,
vel fauorabile p
ale.i rub.ff. ſol.
ma.co.x.ſ.C.

c ¶ Tenēdum
adō q q: iſta d
ciſio ē fundata i
eqtate hōeſtate
ſ fauore ꝯſilio
rū, ſē ſepenūero
p iſta opi ꝯſul
ui, ſ faci. q: ſtō
ſta in ſinē ētiam
ſit correctoriū
iur ſ cōis ſupo
ius h iatoriū q̄ca
ſi vbi fauor pu
blicus occurrit ex
tēdif bar.in.l ſi
ꝯſtāte.i.ix q.pn
ci.ff.ſo.ma et.l.
ſi ꝟo.§ d viro.
e.ti.gl.i.l.vnica
iꝟ liberos.ſ.de
his q an ap.ta.
ſ p ale.h q̄dā ſi
milis adducēē
h ſ ac q: vbi ca
ſus verꝰ ſ ficꝰ
eqpanf ſic i cor
rectoriis admit
tif extēſio. c.cū
dilectꝰ ſ i.c. ad
audiētiā. ex de
ele.bal.ſ Jo.d
Imo.i.l gal.§ ſ
qd ſi tm̄ p terr.
ff.d li.ſ po.ſ dē
xi i.l.emācipa
ta.ſ q adm.ſed
d.l. meminimꝰ
eqpat emācipa
tos agnatis dā
tē ad ſuoꝝ ſimi
tudinē ec. ſ ita
tenēdū cēleo iꝫ
dixi ante facit
liter poſſꝫ ꝯtrā
tene. ſ rā. Cur.
ſ ¶ Uid q no.
ſa.i.l.ij. i.ij.co.
.ſ. d in ius vo ſ
bal.i ꝯſi.inci.i.
ſtatu.aſtēte ho
pit.ieue.i.l.oēs
ppīi.ix.ei.col.
ff.d iu.ſ iu. L.

que ibi ro. Bar. ff. de bo. poſ. Et hoc vſ tenendũ lz Pau. de ca. in. l. i. in prin. ff. ad tre. in lec. bonon. dicat ꝙ iſtud nõ reperit tac tum ab aliquo, ⁊ ꝙ putat ꝙ q̄ñ transeant actiones vtiles in fideic. §. reſtituat, inſti. de fideicõ. here. tñ tranſit dñium directum, qꝛ facilius abdicatur dñiũ directũ ab hẽde q̄ actiones q̄ ſunt inſeparabiles. l. qꝛ ergo caſus, ꝺ peculio iuncta. l. fi. ꝟ. de leg. i. vbi dñiũ trãſferri ad tpꝰ, ſecus, in actione. l. nemo pt de le. i. ſꝫ rñde, ꝙ. d. l. fi. nõ loq̄r in hẽte ius directũ vle apꝰ quẽ remanẽt iura directa, lz trãſferat ius vtile in aliũ, qꝛ teſtator nõ põt facere, ꝙ trãſferat̃ ius vle in aliũ directo. l. ſubis. ff. de vol. ⁊ pup. l. ei q ſoluendo. l. de here. inſti. ſꝫ loq̄r in in. d. l. fi. in teſtatore adim me poſt ipꝰ ius particulare qꝺ facere põt ipſo iure vt ibi. Pro opi. q̄ꝫ tenuit ẽt facit, qꝛ videmus, ꝙ ſi credo tibi rei vend. dñiũ ꝙ inde quer tẽ ꝺr vtilie vt p bar. ⁊ doc. in l. fi. C. ꝺ here. vel ac. vẽ. ⁊ in. l. ſi culpe. ff. de rei ven. ⁊ clarius bal. in. l. j. in. viij. q. ꝺ act. ⁊ ob. ⁊ in. l. per diuerſas. i. xj. q. C. man. ⁊ Saly. in. l. traditionibus, in. vj. col. C. de pac.

SVMMARIVM

1 Hæres, ad probandum quẽ eſſe hæredem defuncti non ſufficit probare ꝙ poſſideat bona hæreditaria ipſius defuncti.
2 Dominus quis præſumitur ex poſſeſſione ſi hoc allegetur.
3 Probatio quælibet de neceſſitate concludere, ſufficit tñ ꝙ concludat præſumptiuè. ſ. præſumptione inducta à lege.
4 Aditio hæreditatis an & q̄ñ præſumatur.
5 Hæres an & q̄ñ præſumatur adiuiſſe hæreditatẽ patris, uel matris aut uxoris.
6 Contumacia an ſit delictum.

1 NOn hoc. † Ad pbandũ quẽ eẽ heredes defuncti non ſufficit pbare qꝺ poſſideat bona hereditaria ipſius defuncti. h. d. ¶ In tex. ibi admiſit ⁊c. hoc verbum tacite incindit aĩs neceſſarium, qꝛ ad h vt probeẽ titlũ eſſe hẽdẽ defuncti non ſufficit pbare, ꝙ poſſideat eius bona, ſed ꝙ eius hereditatem admiſit. ſ. ꝙ ei delata fuerit talis hereditas. alias. n. admittere, ſeu adire non pt, vt plane no. in. l. is põt de acq here. vbi traduñ ea que ſunt neceſſaria, vt qs dicat efficaciter adire ſi aũt pbareẽ, niſi ꝙ ſolũ tanq̄ hẽs poſſedit, dicit bar. h ꝙ hoc operaẽ vt poſſet ↄueniri, ⁊ agere ſm formã. l. fi. ꝟ. de peti. hẽ. Sꝫ Fulg. hic fateẽ eũ poſſe cõueniri, vt dicit. d. l. fi. Sed negat eſſe verũ ꝙ poſſit agere, qꝛ ibi hoc nõ ꝺr, ⁊ nõ equũ ad fauorẽ ſuũ ſtari vicio ſuo arg. l. de etate. §. j. ff. de interro. ac. ſꝫ ſaluarẽ bar. p. l. ſi bone fidei in prin. ⁊ ibi no. ff. de peti. he. ⁊ ſm illas. l. intelligas bar. hic no. ꝙ ad acq̄rendũ dñium non ſufficit animus acquirende poſſeſſionis, niſi ſit aĩus acquirendi dñij, ⁊ iſtũ tex. alle. Bal. in. l. pe. in prin. ꝟ. ſi a non cõpeten. indic.
2 ¶ † Itẽ no. ꝙ lꝫ aliq̄s ex poſſeſſione ꝙ preſumaẽ dñs ꝺ quo, ⁊ plenius p Bar. in. l. pe. ff. de cõdi. inſti. ⁊ in. l. ſicuti. §. ſi q̄rẽtur ſi ſeruitus ven. tñ illud e verũ ſi hoc allegeẽ. ⁊ ita iſtũ tex. alle. bal. in. l. ẽt, in. iij. col. ꝟ. de execu. rei iudi. ⁊ eſt de mẽte bar. in. l. rẽ alienã i. ꝺ. co. ff. de pig. ac. facit. l. ſi adulterũ cũ inceſtu. §. idẽ pollio. ff. de adul. ⁊ ꝙ not. in cle. appellanti, de appella.
3 ¶ † Itẽ no. ꝙ dcũ teſtis, ⁊ q̄libet pbatio dꝫ de neceſſitate concludere, ⁊ ad hoc ſemper allegaẽ iſta lex in. c. in preſentia de pba. ſufficit tñ ꝙ concludat preſumptiue. ſ. preſumptione inducta a lege puta ſi teſtis dicat ſcio, ꝙ titius ex talis ↄdõnis, qꝛ ſum cõiunctus ſuus. Coniunctus. n. preſumitur ſcire qualitatẽ coniuncti. l. octaui. ff. vñ cog. l. tutela. ꝟ. de in inte. reſti. ita declarat Bar. in. l. i. ff. de mino. in ſuo tracta. de teſte. ⁊ bal. in. l. j. ꝟ. de ſer. fug. in. vj. col. ⁊ in. l. conuenticula. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ auc. quas actio ad fi. C. de ſac. ſan. ec. Ant. de hut. in. c. li. is ꝺ preſum. facitnt plene no. in. l. ſiue poſſideris in gl. mag. ꝟ. de pba. ⁊ que ſing. not. Bar. in. l. non ſolũ. §. ſed vt pbari in. j. ⁊. ij. col. ff. de ope. no. nun. ¶ Accedit ᵃ ꝙ dixit gl. valde no. in. l. neq̄ natales. C. de pba. que vult ꝙ vbi pbari vnum videor reliquum probare, ꝙ cuꝫ primo frequenter eſſe conſueuit q̄ñis non ſemper vnum cũ reliquo eſſe conſueuerit, ⁊ ſic q̄ñis in caſu illo pbatio de neceſſitate non ↄcludat, tñ ꝺr ſufficiens probatio, qꝛ lex pſumit p eo ꝙ cõiter vel frequenter accedit ad ꝙ bene facit gl. in. l. cum dotem, ⁊ ibi p Bal. ꝟ. de iu. dot. ex quo infert Iac. but. ⁊ Bal. i. d. l. neq̄ natales, ⁊ in. d. l. data opera. C. qui accu. in xix. col. ad modũ pbandi q̄ꝫ eẽ meretricẽ ⁊ ad plura vtilia de quibus ibi per eos, ⁊ per eundẽ Bal. in. l. fi. ff. de here. inſti.
4 ¶ † Et hoc infertur ad vnũ, ꝙ ſingularꝫ Saly. hic tex, ꝙ ſi defunctus plures poſſeſſiones habebat, ⁊ precipue ob iuctilato nullaꝫ illarũ apprehenderit, ſed vnã vel duas ex
b rebus mobilibus accepit, qꝛ ex hoc non preſumitẽ hẽre animum adeundi, vt qꝛ plurimum, ⁊ frequenter hñ ea animum adeundi meliora ac longius ⁊ ita dicit pbari ex hac. l. ⁊ ſi glo. ⁊ p hoc dicit notã tm ac. l. i. ꝟ. de repu here. cũ ſi. volentibus, ꝙ poſſidens rem hereditariã in dubio preſumaẽ adire, ſed certe non vꝫ mihi, ꝙ nec in tex. nec in glo. h dicaẽ iſtud, qꝛ nõ apparet, hic, ꝙ aliquas res mobiles, aut leuis precij poſſederit. et nobiliores res neglexerit, imo hic ſm gl. tãq̄ predo poſſedit Bene fateor ꝙ vbi probareẽ, ꝙ frequenter contigere ſolibat, ꝙ adeuntes hereditatẽ non negligebant tantorpe apprehendere res notabiles prout iſte neglexit, ſed ꝙ a principio apprehendebant illas tunc dicerem poſſe procedere dictum Saly. non per iſtaꝫ. l. que hoc caſu nõ loquitur, ſed p no. in d. l. neq̄ natales cũ ſi. Et de materia plene p Bar. in. l. gerit. ff. de acq. her. ⁊ p Bald. in. l. potuit. ꝟ. de iure delib. ⁊ hic ꝙ habeẽ in. l. q̄ñ, ⁊ ibi doc. C. de natu. lib. ⁊ ꝙ no Io. an. in addi. Spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua ver. clxviij. ⁊ in. l. i. in. ij. ⁊. viij. q. ꝟ. q ad
5 mit. ⁊ in. l. generaliter. §. in his. ꝟ. ꝺ ſecun. nup. ¶ † Queſiuit hic Bald. vtrum pater non reſtituens dotem vxori ſue pre
c ſumatur ex hoc eius hẽditatẽ adijſſe ẽt p filijs infantibus p quibus adire põt. d. l. ſi infanti, de iure delib. ⁊ eadem. eſt. q. ſi ipſi filij heredes patris non reſtituunt quantitatem dotis matris ſue defuncte an videantur adire hereditatez matris, ⁊ idẽ in quocunq̄ debitore obligato ad diem, cui de iure fuit hereditas creditoris ſui, ⁊ in termino non ſoluit, an videatur adiuiſſe in quo Bar. in ſua diſpu. incipien. debitor in diem ⁊c. in. d. l. gerit tenuit, ꝙ ſic. Primo per. l. recuſare eo tit. ſm intellectum Ia. de ra. vbi per negligentiam permittendo deperire bona hereditatis vꝫ heres repudiare, ergo eadem ratione per negligentiam poteſt induci additio. ar. §. fi. inſti. de here. qua. et diffe. ſed hec prima ratio non videtur concludens, ⁊ caſus vꝫ diuerſi, nam in caſu. d. l. recuſare, ſm exemplum Iac. de ra. ⁊ Bar. ibi non vꝫ per negligentiaꝫ induci repudiatio, qꝛ heres negligendo conſeruationẽ reꝝ quas deperire videt vꝫ habere animũ derelinquendi. l. ij in fi. ꝟ. de inſa. expo. ſꝫ in caſu noſtro poteſt contingere, ꝙ filius non reſtituit pecuniam dotalem, eo qꝛ tunc non hꝫ. Scđo inducit Bar. l. fin. §. ſinaũt aliquis. ꝟ. de iur. delibe. inducendo, vt ibi per eũ, ⁊ iſtud arg. ẽt non vꝫ concludere, qꝛ ibi hoc ideo eſt, qꝛ in contumaciam non rñdentis, ⁊ in eius odium ſit interpretatio prout grauius eſt nõ rñdenti. l. de etate. §. q tacuit. ff. de inter. ac. vnde ibi ex cõtumacia, ſeu negligentia in non rñdendo videtur adire, qꝛ ita expediebat aduerſarijs ſuis. l. creditoribus ad quoꝝ inſtantiã pſitus ꝫel fueret terminus ad deliberandũ. preterea ſi iſtud ar. Bar. militaret in ppoſito noſtro ſequeretur, ꝙ p dictaꝫ negligentiã induceretur aditio ẽt ſi filius aſſereret ſe nõ adiuiſſe prout eſt in caſu. d. §. ſinaũt aliquis cuius ↄriũ in caſu noſtro cõcludit ipſemet Bar. volens, qꝺ ita demum videaẽ adiuiſſe ſi ipſe filius qui dotem retinuit vel heres eius aſſerit aditã fuiſſe hereditatem per dictam retentionem, vt ibi per eũ. ⁊ p eundem in eadem. l. gerit, in verſi. circa tertium, vtꝫ qualiter iſta voluntas, ⁊
6 in verſi. pone debitor in diẽ. ¶ † Tertio moueẽ ꝙ mora, ſeu contumacia eſt delictum iuxta not. in. l. ſi filius qui in gl. ij. ff. de interro. act. niſi videretur filium adiuiſſe hereditatẽ matris incideret filius in morã per lapſum anni iuxta. l. vnica. §. exactio, de rei vxo act. iuncta. l. magnum. ꝟ. de ↄhen. vel cõmit. ſtipula. ergo in dubio fieri dꝫ interpretatio, ꝙ filius non ↄmiſerit moram, ſeu culpaꝫ, aut aliquid illicitũ. l. merito. ff. pro ſocio ⁊ p ↄñs, ꝙ adiuerit, ſed iſta rõ non plꝫ Pau. de ca. in. l. cũ antiquioribus. ꝟ. de in. delib. qꝛ non eſt in mora, lꝫ non videaẽ adire ſi nõ appareẽ alius heres, cui dꝫ ſoluere. l. pecunie fenebris in fi. ff. de vſur. ⁊ lꝫ ipſe non dicat, tñ ipſemet Barto. in d. diſputatione alle. pro parte negatiua. d. l. pecunie fenebris, ⁊ poſtea in ſolutione qõnis nõ rñdet ad illã. l. ⁊ ita ẽt per. l. illã ↄuge. in ↄſi. in ordine meo. cccxiij. inci. In dei noie cõſultatio predicta in vno mẽbro ⁊c. tenet ↄ opi. Bar. ſed ob impugnatiõe iſta poſſumus defendere ratiõnẽ bar. qꝛ put dixi ipſemet pau. de caſt. in. l. diem. ff. de ver. ob. procedit illud, ꝙ hꝫ in. d. l. pecunie, q̄ñ debitor fecit debitũ ſuũ offerendo corã aliquibus, ⁊ proteſtando, ꝙ per eum non ſtat quominus ſoluat, alle. l. fina. ff. de lege cõmiſ. ⁊. eſt de mente Bar. in. l. item illa in. ij. col. ff. de conſtitu. pecu. ⁊ Bart. ⁊ alij nota. in. l. ſi reus paratus. ff. de procuratõ. ⁊ in. l. ſeruum. §. nunc videamus. ff. de verb. ob. ⁊ Inn. in. c. ſignificante, de pigno. Nec etiam ob ↄ rõnẽ bar.

a ¶ Accedit adde tu, et vide eun. ale. i. ↄ. 24 col. vij. i. li. vo. ⁊ ad iſtum tex. vide eũ. alex. i cõſi. xciij. eod. vol. ⁊ facit iſte tex. ꝙ pbõ cõcludeẽ dꝫ p neceſſe vel pbabile ita bal. i. l. ad pbationeꝫ. ꝟ. de pba. ſ. c.

ᵃ ¶ Adde, ⁊ vide bal. i. l. matrẽ. ꝟ. de pba. ⁊ plene p bar. ſocꝫ. in. ↄſi. rij in j. vol. i. l. in ſe ſeme ↄſultatione circa pri. t.

b ¶ Vlonas ex rebꝰ addo tu qꝺ ↄ h facit ꝙ ꝺt bal. in. l. coſte. ꝟ. de cõd. ob tur. cãm aſo ꝺ don. añ nupt. vbi hꝫ ꝙ additio hẽditatis q̄ tñcunq̄ locupletiſſime idu citur ex apprehenſiõe vnius ſolius camiſie vel infule reiẽ re vꝫ date amore dei p̃terea ꝺ hemus accipere oẽm pſumptiões ne aliqs ſcidat i delictũ vt ꝺclarat bã. in. l. gerit. ff. de acq. her. nã de alieno largiri ẽ ſpẽs furti, ⁊ ne incedat in furtũ potius p ſumã additionẽ, qꝛ fortior ⁊ nobilior pſumptio vincit minus potentẽ. l. fi. ff. qꝺ me. cã ⁊ gl. in. l. dinꝰ ff. ꝺ iure. reſ. mino. cogita tñ. Fran.

c ¶ Infantibꝰ h p pau. ꝺ ca. ↄ. 227. in. i. ipſe ſis, ⁊ p eũ. ↄſi. 390. ⁊ an debitor hẽs iſtiusꝰ videaẽ adiẽ ex eo ꝙ n ſoluit vꝫ de p eun. alex. ↄſi. cxiij. li. vi de anc. ↄſ. 185 q̄ñ ſi pſumaẽ adiuiſſe hẽditatẽ ſi ſis de q̄ ẽt vide p pa. ꝺ ca. conſi. iiij.

a ℭ Contra bar. adde in, q̄ ꝯ bā. ꝑ opi. bar. cōſulnit q dam, n ſ ā. de ꝯb incl. ei⁹ ꝯſ. ꝓdicit rōnes ꝯ bar. ēt ꝯſule uit. d. fran. de are. in ꝯſi. ſuo clxi. ⁊ hinc in de ſunt docto res magne a u torſtatis ſi eēt erroneū adhe re magis vni p ti ꝙ̄ alteri per no. p Inn. i. c. ne iniuriis, eꝫ de ꝯſi ⁊ ang. i. l. dos a pre. C. ſo. m. ⁊ adō q in dubio pu trē, qnō cenſe ref adire ſaltē ſi hēditas erat ſuſpecta ex q̄ō hi ores ō facili negligūt ſolue re, vt docet ex periētia q̄ ē re rū magiſtra. c. ſloren. l pn. ⁊. c. ꝙ̄ ſit de elec ti. l. vi. ⁊ facit l. legatis. § or natricib⁹ ff de le. iii. ⁊ dm̄ ēt mod. pern. h̄ quos vide ſ. c.

b ℭ Vide ple ne p ale. i. l. ge rit i ſtepe. co. ff de acq. her. ⁊ dixi plene in additio meis i diſpu. q̄ inci ō bitor in die in princip. Tbo.

q ℭ Item fal lit, adde in q ēt fallit in caſu l ſi. ꝯ. ſi qs ꝯo ꝯ. ſi cōdit. kē ⁊ ſexto ⁊ fallit in caſu l. i. cir. ſi. ā. de ſecun. nup. Fran.

c ℭ Per bo. poſ. vñ cog. ad de q hec opi. vſ cōis ꝙ̄ etiā ſequunē mod. peruſi. l. i. ā. c. Fran. Cur.

ſi addnceret. q interim non pōt per ipſum anni videri in mora filius cū ſperaretur nouari obl'onem illā doti p additionem filii, ⁊ ergo interim nō eſt in mora. l. pecunie. ff. ſi cer. pet. ⁊ in ſi mi. no. Bar. in. l. neceſſarie, de acqre. here. ut rñdeo, q ſi diceremus ipſum filiū, cui delata eſt hereditas ⁊ ſic iniſſe exclusum ab hereditate p non aditionē faciam. ꝯ. tēpus vel in mſeu viuente ipſo cenſeret a pncipio ipſam hereditatē mr ꝙ̄ fuiſſe delatā ex quo adire potuit, ⁊ noluit. l. proinde. ā. ſi cert. pet. l. ſeruū filii. § i. ff. de leg. ⁊ p ꝯñs cenſeret iniſſe in mora p quo facit, ut ſcatur no in gradu adeundo poſtea hereditatē videtur a tempore mortis illius mulieris iniſſe heres. l. heres qſ q. ff ō acqui. here. ⁊ per ꝯñs pꝫ ex poſt facto filium videri iniſſe imo ſ a ex quo adire potuit, ⁊ nūꝗ̄ adiuit, ſecus vbi non fuiſſet in poteſtate ſua adire, ⁊ ſic nouare obl'onem, ⁊ tunc loquitur. l. pecunie, vt pꝫ ēt ibi i gl. poſtea, ⁊ ſimilē diſtōnem an inerit in pri e ſua vel non facit in iſcon. in. l. qui balneum. § i. in princ. ⁊ in. l. poſtoꝛ. ff. qui po. in pig. hab. Quarto p iſta opin. adducit Bar. in. l. ſi peculiū. §. ſicut. ff de pe. l. inducendo, vt ibi per eum ſed Bal. in locis ꝯ. alle. rñdet ad illum tex. qꝺ ibi ſi dñs non ſoluens vſ adimere, ſeu diminuere ſeruo peculiū ē in eius fauoꝛ ipſius ſoluentis, ſed in. q noſtr a adire hereditatem non eſt alterius fauoꝛ cū damnum pati poſſit. l. hēditatem. ff. man. in ſti. de auc. tutoꝛ. in. §. neqꝫ, ſed iſta rñſio nō vſ obſtare cōcluſioni quam facit Bar. qui cōcludit, qꝺ p dictā retentionē dotis non inducitꝛ ad. tio, lꝫ ipſe retinens, ſeu heres aſſerat non intelligi eē aditam hereditatem, ſicut in ſimili no. gl. ⁊ doc. in. l. ſine poſſidetis in verbo conſtitui. ā. de proba. ⁊ ſic quo ad preiudiciū filii non hꝫ pro aditione, ſic ipſe vel heres eius negat aditionem, vñ Bal. in locis alle. ꝯ. dat ſecundā rñſionem, q ibi interuenit aliquis actus. ſ. legari peculii ſeruo q actus interpretatur, vt non videatꝛ dñm voluiſſe legare ꝯ ſe, ſed in. q. noſtra nulla fuit diſpoſitio, ſed ſilentiū q non pōt interpretari certo mō qꝛ eſt indifferens ad vtranqꝫ ptem. Preterea dici poteſt, qꝺ attento, qꝺ bar. in. d. diſputa. dicit induci aditionē p lapſum anni, ⁊ curſum more certe ex. d. § ſicut nō apertē p quamā negligentiam hoc inducatꝛ, ⁊ ſic illa. lex non vſ concludere p opin. Bar. q in. d. diſputa. aliquas rēes adducit, tñ leues vñ bal. h̄, ⁊ in. l. i. ā. qui admitti, in. viii. q ⁊ in. §. certi inſti. de here. qua. lita. in. l. ſi certis annis. ā. de pac. ⁊ in. l. in his. § ſi ſeruus. ff ſo. ma. ⁊ in. l. dos a patre. ā ſo. ma. ⁊ in. d. l. cū antiquioribus, ⁊ ibi Saly. ⁊ Saly. in. l. ſi filius. ā. de peti. her. ⁊ in. l. ii. ꝯ. de leg. he. ⁊ Ange. in. d. ꝯſi. tenent ꝯ bar. primo p d. l. cum antiquioꝛib⁹ in ver. aliqd geſſerit, vbi aliquid non gerere inducit aditiones ſed vt dicit ibi Pau. de ca. ille tex. non ob. qꝛ preſupponit nil factu fuiſſe ex quo fuerit adita hereditas, ſed non negat quod p ſcīm quis non poſſit videri adire. Scdo mouetꝛ Bal. qꝛ delinquere non vſ eſſe adire. l. ſi extraneus, in prin. ff. de acq. here. ꝯ non bene dicit bar. qꝺ pp incurſum more qs videatꝛ adire, ſed ad hoc Imo. i. d. l. a ccuſare, hoc dī eſſe verū qñ ꝯſtat aliqd eē delictū. d. l. ſi extraneus, ſed vbi ſumus in dubio iūc potius vſ qs velle adire ꝙ̄ delinquere. d § merito, ⁊ eſt caſus noſter. tertio adducit Bal. iſtā l. vbi poſſidendo nō inducitur aditio rñ de, qꝺ imo inducitur. l. i. ꝯ. de repu here. et ad iſtū tex. rñde, qꝺ p h̄ non apparebat delatam eſſe hēditatem poſſidenti, vt dixi in p tex. Quarto adducitur. l. ſi filius. ā. de pe. he. vbi regit ur ta. iturnitas, ⁊ patientia, vt inducatꝛ aditio, ſed rñde, qꝺ ibi nō ꝓſupponitꝛ, qꝺ poſſidens non eēt debitoꝛ. ⁊ incurſus moꝛam. Quinto adducit Bal. l. ſi preteritus. ff de ꝯrab. vbi ſi filius preteritus cui a patre eſt relicta liberatio debiti in teſtō opponat de ipſa liberatione ꝯ heredem agentem ad debitum vſ filius agnoſcere debitū, ⁊ approbare teſtm̄, ſecus ſi nō opponat, lꝫ taceat ꝙ̄uis non ſoluat, ſed rñde qꝺ dato. qꝺ filius non ſolueret tñ nō incurrebat i morā ꝙ̄uis nō approbaret teſtm̄, qꝛ filio cōpetebat bo. poſ. ꝯrabu. de qua poterat ꝯ agentē ad debitū opponere p ꝙ̄ oppoſitionē apparebat hēdi no cōpetere ius agēdi ad debitū, ⁊ hēditatē rupto teſtō ptinere ad filiū, ⁊ h̄ ē, q dicit tex. i. d. l. ſi preteritus i verbo ſi hēdē. ℭ Ultimo adducitꝛ, qꝛ ſequeretꝛ, q p patientiā, ⁊ taciturnitatē qs videretꝛ ſe obligare oneribus hēditariis, q nō eſt dicēdū, qꝛ tacens non vſ ꝯſentire ad ſui icōmodū. l. q vas. §. vetare. ff de fur. lꝫ rñ. vt dixi in frangendo ꝑmā rñſionē datā p Bal. ad § ſicut. Et ſic pꝫ ex ꝓdictis nō obſtare argumēta adducta ꝯ Bar. ⁊ defēſari poſſe opi. Bar. maxime p dictā tertiā rōne, ⁊ cū Bar. trāſit Imo. ⁊ Pau. de ca. in. l. gerit, de acq. her. ⁊ Pau. de caſt in. d. l. cū antiquioribus. Ro. in d. l. gerit, nihil firmat dicens quod tunc queſtio pendebat de facto letrarie.

SVMMARIVM

1 Cognatorum linea non poteſt ſuccedere niſi de iure prætorio p bo poſ. quam nemo inuitus agnoſcere compellitur.
2 Agnati tranſuerſales in ſucceſſione feudorum non admittanꝛ ultra ſeptimum. gradum.
3 Agnati & cognati in ſucceſſionibus uſqꝫ ad quotum gradum admittanꝛ.
4 Cognati de iure ciuili hodie uocanꝛ in ſucceſſionibus uſqꝫ ad x. gradum.
5 Bonorum ſucceſſiōe unde agnati excluſus poteſt ſibi ſuccedere bo. poſ unde cognati.
6 Bonorum poſſeſsio, an poſsit ſimul haberi ex teſtamento, & ab inteſtato.
7 Bono poſ. unde legitimi ſi alicui competat, an poſsit ſibi competere bo poſ. vñ extraordinaria.
8 Bono. poſ. gratia iuris agnoſcendæ quæ dicatur.
9 Bono poſ ſecūdū tab. in quibus caſibus hodie ſit neceſſaria.
10 Bo poſ. ſcdm tab hodie eſt neceſſaria in alio caſu, ut hic.
11 Bo poſ ſcdm tab hodie eſt neceſſaria in alio in caſu, ut i litera.
12 Bono poſ. ꝯtra. an hodie ſit neceſſaria, & in quibus caſibus.
13 Bono poſ unde liberi an hodie ſit neceſſaria.
14 Bono. poſ. unde legitimi an hod e ſit neceſſaria.

c **Certum.** †Linea cognatorū non pōt ſuccedere, niſi de iure ꝓtorio p bo. poſ. quam nemo inuitus agnoſcere cōpelliꝛ. h. d. ℭ In glo. ma. ibi vſqꝫ ad. x. agnatos, ⁊ vi. cognatos ⁊c. fallit in caſu quem ponit hic Bal. ſ in caſu. l. ſi qs ince ſtꝰ. ā. de inceſt. nup. ⁊ in caſu. l. ii. ff de vetera. ⁊ mili. ſuc. ⁊ in caſu poſito in. §. mulieris inſti. de ſucceſ. li. ℭ †Itē fallit • in feu-
2 dis in quibus agnati tranſuerſales ſucced re poterant non ad-
b mittunt vltra ſeptimum gradum. c. i. §. hoc aūt ſciendū in ti. qui feu. da. poſ. ⁊ in. c. i. §. hoc quoqꝫ, de ſuc. feu. de quo dic, vt p doc. i. c. ſanis bene de prohi. feu. ale. per Lotha. i. c. i. de feu do marchie, ⁊ ſimiliter per Bal. in auc. de fincto. circa. i. col.
3 ꝯ. ad tert. ℭ †Inea. ibi ⁊ quibuſdam perſonis de ſeptem ꝯ. deſcendentibus ex ſobrino, ⁊ ſobrina, quare aūt magis illis ꝙ̄ aliqs vide rationem poſitam per glo. in dicto. § finali ⁊ aliam ponit ibi Joannes faber, videlicet quod frequenter ius contingit viuere iſtos eodem tempore, ⁊ vnum ex eis decedere, ⁊ alterum ex his ſuccedere, ſed non ita contingit tractere de hereditate aſcenden. tum cognatorum exiſtentium in vii. vt eſt mater tritaui, qꝛ eo tpe quo ipſe decedit non reperiretꝛ aliques viuere deſcendentium qui ſibi contingantur in. vii. hodie autem, qꝛ ſunt exequati agnati, ⁊ cognati ſuccedunt vſqꝫ ad. x. vt firmat gl. in. §. ſi vero, neqꝫ fratres in auct. de here. ab inteſto ⁊ in auc. in ſucceſſione. ꝯ. de ſuc. ⁊ leg ⁊ in d. § fin. q eſt verum ſm Saly. ſing hic ſi vellet cognati adire de iure ciuili, ſed ſi vellent petere bo. poſ de iure pretorio nō putat, q vltra ſeptimū gradum admittantur, ⁊ ſibi imputent ſi veterē viam elegerint arg. l. fina. §. finan ē aliquas ꝯ. de in. de lib. q non inuenio ſcriptum ab aliis Sed non puto verem primo p tex. in auc. de here. ab inteſta. in. §. nullam ibi dum dicit, dicas in quacunqꝫ ſucceſſione ⁊ ibi dum dicit, in omnibus ſucceſſionibus agnatorū ⁊ cognatorum differentiam vacare, precipimus ⁊c. Sꝫ ſi in ſucceſſione que ſit de iure pretorio non poſſet admitti agnatus vltra ſeptimum gradum non eſſet in omni ſucceſſione ſublata differentia agnationis, ⁊ cognationis. ℭ Scdo ſi vera eſſet opi. Salyc. quod non eſſet hodie derogatum iuri ſuccedendi de iure pretorio inter agnatos ⁊ cognatos ſequeretꝛ inconueniens q agnati remotiores in gradu ſemper excludere poſſent proximiores accipiendo bo. poſ de iure pretorio, ⁊ ſic ſet eluſoria eſſet ꝯuiſio poſita in. d. §. nullā. Et pro hoc ēt tertio facit, qꝛ cū hodie cognati vſqꝫ ad. x. gradū vocentur de iure ciuili p d. §. nullā ꝯ dat bo. poſ. vñ legitimi ſicut agnati. l. ii. in fi. cū. l. ſeq ff vnd. le gi. ergo dꝫ pariter admitti ēt de iure ꝓtorio, et hāc opi. vſ ſentire bar. h̄ in prin. ⁊ expſſius bal. hic in. vi. col. i
4 ver. quo ad ſcdam q̄ones. †Et iuxta h̄ eſt bñ pōderandū, q dixit Bal. hic in. i ii. col. volens, q lꝫ hodie pariter admittanꝛ agnati non intelligitꝛ duo capita eē trāſfuſa in vnum vnde ex-
c cluſus a bo. poſ. vñ agnati poterit ſibi ipſi ſuccedeꝛ p bo. po. vñ cognati iuxta. l. i. §. lꝫ videndū. ff de ſucc. edi qꝛ expedit nobis plures hēre vias ar. l. ſi domi⁹. ſi. ō ſer. vꝫ pd ſm eū d. cēte ſeua credē ⁊ h̄ putarē eē verū qñ eēt excluſ⁹ renūciatiōe, qꝛ cū ſtatim bo. poſ. vñ agnati, lꝫ ſi eēt excluſ⁹ tpe videretꝛ magis dubium cum

binum cuꝫ hodie pariter, ⁊ eodē tpe deferatur vtriqꝫ capiti ſuc
ceſſio, vnde ſi qs ha. bo. poſ. ſeptimam extraord. nariā bo po.
vnde leg. pro eadē ſucceſſione gs uſ, ꝙ elapſis cētum diebus
hēat alios cētū dies ꝑ alia ex dictis. bo. poſ. ⁊ facit. l. eos in pñ
ci. C. de vſu. ⁊ ꝯ Bal. vſ expreſſa deciſio Cy. in rub. C. ti. j. in pñ
ci. vbi tenuit ambo capita. ſ. agna. ⁊ cogna. hodie eē tranſfuſa
in vnum. ꝑ §. reliquū. in auc. de her. ab int. vbi tñ non videtur
hec ſufficienter ꝓbari, ideo ſuſtinēdo opi. Bal. poſſes dicere
ꝙ eodē tpe veniunt ⁊ pariter agnati ſ. ꝑ bo poſ. vñ leg. q̄ eis
hodie deferē vt dixi, ſed ſi vellent venire ex capite vñ cognati
quocunqꝫ ſint excluſi a prima, nihil ob. qn ēt ꝑ illud caput ve
nire poſſunt cum ſit caput poſterius. l. j. ff. qs ordo, ⁊ ſic hodie
non eſt correctū illud ꝙ tradit in. d. §. ſed videndū, ꝑ iura aūt
q̄ emanarūt ad fauorē eorū q venirēt ex capite cognatorū facit
. l. quotiēs. ff. de ac. ⁊ obli. ⁊ ad iſtud ēt hñ facit, ꝙ no. bal. in. l.
5 lꝫ in vlt. co. C. de in. de lib. ¶ † Jn e. a. ibi naſ hſditas ⁊c. melius
dixiſſet gl. daſ bo. poſ. q: ad h vt ſeptia bo. poſ. dētur regrīſ, ꝙ
a. l. ciuili no ſit vocatus ad hſditatē adeundā de iure ciuili, et
lex noua ciuilis exp̄ſſe deferat bo. poſ. vt. l. j. ff. vt ex le. ⁊ ad. d.
§. ſeptima, nā ſi vocatus eēt ad hſditatē adeundaꝫ de iur. ciu.
tunc hēret bo. poſ. ſi vocatus non eſſet de capite liberorū. l. ij.
in fi. ⁊. l. ſeq. ff. e. ſm Cy. ſed h plenius. C. declarabiſ, ⁊ ex ibi di
cēdis appebit gl. iſtā poſſe ſaluari attento ꝙ gl. dicit ex nouis
legibus. tex. aūt in. d. l. j, denegat iſtā bo. poſ. ei q vocareſ ad
hſditatē ex. l. xij. tabu. q̄ eſt antiqua tñ intellige gl. h qn lex no
ua deferret ēt bo. poſ. ſpaliter vt in preall. l. j. laborant tñ plu
rimum do. vt refert Cyn. h in tradendis exemplis in quibus
habeat locum bono. poſ. vij. in quo ēt gloſſ. fuerunt ſibi ꝯrie
in. d. l. j ⁊ in. d. §. vij. tñ Pe. ⁊ Cy. vñr reſidere, ꝙ bona ſunt
exēpla in duobus caſibus poſitis hic in glo. ſ. in c. ſu. l. poſthu
mus, ⁊ in caſu. §. non tñ all. in gl. vt ēt ſenſit gl. in. d. l. j. q: in di
ctis duobus caſibus bo. poſ. deferſ a lege ciuili. Et ſi dicaſ, ꝙ
ibi cōpetit bo. poſ. ſm tab. q̄ eſt ordinaria, ergo ceſſare dꝫ. vij.
iuncta. l. in cāe ia. ij. in pñn. ff. de mino. rñ. Cy. ꝙ imo in dictis
caſibus bo poſ. ſm tab. pōt dici extraordinaria, q: non deferſ
ꝑ ordinariū edictū ꝑtoris, ſed ꝑ leges iuriſcōſultorū diſponen
tiū in caſibus in qbus cōualidaſ teſtm̄ ꝯ reg. iur. cōis, ⁊ lꝫ bal.
h in vlt. col. dicat, ꝙ non credit hoc eſſe verū tñ nihil efficax al
le. ꝯ Cy. iō ſto cū Cy. ⁊ lꝫ Jo. fa. l. d. §. vij. arguit ꝯ iſtā opi. di
cens, ꝙ tex. in. d. l. poſt. cū ſi. dicat dari. bo. poſ. ſm tabu q̄ ē ꝑ
ſe ſeparata a. vij bo. poſ. vt inſti. de bo. poſ. §. ſunt aūt tñ rñ. ꝙ
h non vſ ob q: ad hoc vt in aliquo caſu def. vij. eſt neceſſe, ꝙ
lex ciuilis expreſſe inducat in illo caſu dari bo. poſ. ab. in teſt.
vel ex teſtō, vt. d. §. vij. vñ ꝗnis. d. §. poſthumus inducat dari
bo. poſ ſm tab. ⁊ ſic ex teſtō non ſeqſ, ergo non pōt ibi habe
re locū. vij. extraordinaria attēto, ꝙ illo caſu bo. poſ. ſm tabu.
non ꝓcedit ab ordinario edicto ꝑtorio, q: iſpectis ordinarijs re
gu. iu. cōis teſtm̄ ibi eēt ruptū, ⁊ ſic ñ debuiſſet dari bo. po. ſꝫ
tab q̄ regrit teſti validitatē. l. j. §. j. ⁊. §. exigit, ⁊. l. hi demū. ff. d
bo. poſ. ſm tab. ⁊ ideo ipſemet Jo. fab. in. d. §. vij in fi. fateſ h
exēp’ū ꝓcedere, ⁊ ꝑ hoc ponderat tex. in. d. l. j. ff. vt ex leg. et
ſenatuſcon. ibi dū dicit nunqꝫ bo. poſ. q̄ ex alia pte edicti agni
ta eſt primo ꝑ ꝑtorē motuū pollicita impedit iſtam, q: iſta con
currit cū illis. ſ. qn per leges nouas defertur bo. poſ. ⁊ ſic pōt
ꝯcurrere cū bo. poſ ſꝫ tab. d. l. poſth. ⁊ ita ēt vſ intelligeſ ful.
hic. ¶ Jntelligo tamē ꝙ talis bo. poſ ſm tab. ꝯcurrit cū. vij.
extraordinaria. in. caſu. d. l. poſthumus, ⁊ in ſimilibus ſ. qñ bo
no poſ. ſm tab. in certo ſpāli caſu eſt inducta a iuriſcō. ſecus
aūt ſi eſſet inducta ab ordinario edicto ꝑtoris ꝑ pdicta nā eodē
mō quo inducitur bo. po. vij. ex teſtō, nihil repugnat, ꝙ eodē ca
ſu habeat locū bo poſ. ſm tab. extenſione iuriſcon. ſicut viſum
6 fuit in. l. ij. C. de bo. poſ. ſm tab. ¶ † Jtē aliud dari pōt exēplū
in quo hēre nō pōt bo poſ. vij ab inteſt. ⁊ ex teſtō. ſ. in caſu in
quo ꝑ. l. Cor. qs vocaſ ad ſucceſſionē cū eodē caſu lex dferat
bo poſ. ſpāliter. l. nec nos. C. de capti. ⁊. l. iij. §. ſed ⁊ eius. ff. de
bo. poſ. ſm gl. in. d. l. j. ff. vt ex legibus, ſed iſtud exemplum im
pugnat Jac. bal. Jac. de ra. ⁊ Cy. vt hic plene ꝑ eos maxime
q: regrit, ꝙ ille cui deferē hec. vij. non ſit a. l. ciuili vocatus ad
hereditatē adeundam de iure ciuili. d. l. j. in caſo nr̄o hēs vo
catus eſt ad hſditatem in tali caſu de iure ciuili. l. lege cor. ff. d
teſta. Attamē dic, ꝙ ſuſtineri pōt iſtud exēplum ſm Joā. fab.
in. d §. vij q: ad hoc vt deferaſ bo. po. vij. ſufficit, ꝙ lex noua
ciuilis deferat ſpāliter bo. poſ. ⁊ ꝙ nō ſit vocatus ꝑ. l. xij. tab.
ad hereditatē adeūdā. Sed in ꝑpoſito heres nō eſt vocatus ꝑ
l. xij. tab. ſed per. l. corne. l. ſi is de quorū. C. de leg. heredi. ⁊. l.
ſimus. ff. ad. l. fal. ergo nihil ob. qn. cōpetere poſſit. vij. ⁊ iſtud

ēt ſequitur Roſ. vt refert hic Cy. ⁊ iſta opi. eſt ſatis ſubſtēta
bilis Pro qua ē gl. ſi in. l. j. ⁊ vꝫ probari, in. l. iij. verſi non ēt.
ff. eodē. alias. n. non haberemus exempla de hac bon poſ. vij.
ab inte. ⁊ iſtud exemplum approbat ēt glo. in d. §. vij, quā ſim
pliciter ſequitur hic Ful gl. ēt in d § vij. ponit aliud exemplū
de poſthumo alieno, ꝙ exemplum reprehenditur per doc. ibi
q: in tali caſo defertur bono. poſſeſſio non a. l. ciuili, ſed a pre
7 tore, inſti. de bono. poſſeſſio. circa princi ¶ † Poſuit ēt glo.
in. d. l. j. aliud exemplum. ſ in caſu. l. ſed cū patrono, in prin. ff.
de bo. poſ ⁊ illud approbat Jo. fa in. d. §. vij. ⁊ ēt Ro. h. ſꝫ bar
to i. d. l. ſed cū patrono illud reprobat, ſed certe tenendo opi.
quam tenuit glo. fina. in. d. l. j. ff. vt ex leg. ꝙ a. l. ciuili deferá
tur hereditas. Attū poſſet habere locum. bo. poſ. vij. prout. C.
dixi tunc videretur ſuſtineri poſſe iſtud exemplum, nec obſt.
ratio Bart. dicentis, ꝙ ſi competit bo. poſ vnde legi. non cō
petit. vij. extraordinaria, q: reſponde, ꝙ illi, cui competit vnde
legi. non competit. vij. extraordinaria q: vñ legi. competit ei q
a lege ciuili vocatus erat ad hereditatē tm̄, non ad bo. poſ per
l. ciuilē. Sed illi cui cōpetit. vij. bene poteſt cōpetere, vnde le
gi. tanqꝫ generalis iſta probanſ in. l. iij. ff. eo. ⁊ no. Cyn. hic, ⁊
Bal. ⁊ Saly. in rub eodē. ¶ Jtē hec bo. poſ. dicitur extraor
dinaria ſolum ex eo. q: poteſt habere locum tam ex teſtō q̄ ab
inteſtato. vt dicit gl. ꝙ nō. eſt in alijs, nec dicas, ꝙ in caſu. d. l.
ſed cum patrono vocatus eſſet patronus ad totam hereditatem
per. l. xij. tabu. ⁊ ſic ceſſare debeat ſeptima q: reſponde hoc
non eſſe verum in caſu illo, vt pꝫ ex his que dixi in. l. qui ſe pa
tris. C. ti. j. rñdendo ad. l. ⁊ ſi ex modica. §. ſi filius. ff. de bo. lib.
Et colligitur ex tex. inſtitu. de ſuc. lib. in prin. iunctis not. per
gl. ij. in. d. l. ſed cum patrono, maxime dum gl. hic alle. d. l. ⁊ ſi
ex modica. Jn alijs aūt exēplis ſequere opi. gl in. d. §. ſeptima
preterqꝫ in vno, ⁊ eam ſequitur Jo. fab. ibi dum glo. dixit, qd
vocatus per ſenatuſcon. orfi. ⁊ tertulia, hꝫ bo. poſ. vij nam hoc
eſt falſum, q: illa ſenatuſ. conſulta non deferebant ſpecialiter bo
no. poſ. ergo ⁊c. d. l. j ſm hoc Cy. hic Qui in hoc reprehen
dit Roſ. tenentem ꝯtrarium, nec ēt placet id ꝙ ſenſit h bald. in
vlti. col. ſ. ꝙ ex teſtō imperfecto conditio inter liberos iuxta. l.
hac conſultiſſima §. ex imperfecto. C. de teſt. detur bon poſ. vij.
q: vt etiam dixit Rom. hic illa. l. hac conſultiſſime, non defert
ſpāliter bo. poſ. Uñ in caſu illo dabitur bo. poſ. ſm tab. vtilis
vt dixi. C. in. l. ij. de bo. poſ. ſm tabu. ⁊ eadē rōne non dicitur ꝑ
cedere id ꝙ dicit Bal. hic circa. iiij. col. volens fratri venien
ti ad hereditatem fratris cum patre dari bo. poſ. vij. non autē
ſpecialem bo. poſ. vnde legi. Tū q: ſm eum ſi daretur patri q
venit ex primo capite, vñ liberi iuxta not. in. d. l. qui ſe patris,
⁊ ſic excluderet fratrem defuncti ꝯ text. in auct. defuncto. C. ad
tertulia. Sꝫ ad hoc argumentum rñde vt dixi in. d. l. qui ſe pa
tris, ad finem, ⁊ ideo ēt Ro. hic non approbat hoc dictū bald.
8 non tñ rñdet ad eius argumētū ¶ † Jn. e. ibi gſa agnoſcēdi iuris
⁊c. qlis ſit illa bo poſ. declaraſ ꝑ gl. i. d. l. papinian⁹. §. j. Sꝫ, il
lā opi. dānat Ja. de ra. Pe. ⁊ Cy. hic in. l. ij. C. de inoſ. te. nam
ſm eum ſi dicamus q: illa bo. poſ. ſit ꝯceſſio ſigni, ꝑ ꝙ eman
cipatus, vel alius de iure ciuili incognitus volens admitti ad
querelam inofficioſi teſtamenti cognoſcatur a pretore etiā h
non eſt bene dictum, q: ſemper pretor cognouit emancipatum
§. emancipati inſt itu de here. que ab inte. ita ꝙ non erat op⁹
ſigno. Aut dicimus, ꝙ eſt conceſſio ſigni dari a pretore ꝑ qd
cognoſcatur a iure ciuili, quod introducta eſt querela, ⁊ tunc ſe
cundū eos etiam hoc non eſt bene dictū, q: ius ciuile, ꝙ eman
cipatos non cognoſcit eſt inuiſibile, ⁊ incorporale, quomodo
ergo iſta ſigna cognoſcet. et propterea volunt, ꝙ iſta bon. poſ.
ſit bo. poſ. vnde li. quam filius emancipatus, aut alius incogni
tus a iure ciuili antequam querelam intentet debet agnoſcere
ſub conditione ſi obtinebit in querela, ⁊ hoc fuit inductum ne
poſtea rupto teſtō per querelam poſſit abſtineri ab hereditate
vt latius proſequuntur ipſi, attamen q: iſta videtur quedā di
uinatio, et etiam attento, qd pretor concedit ſua remedia filijs
emancipatis, vt ſuccedant eo mō, ⁊ ordine quo filij in poteſta
te ſuccedunt de iure ciuili. l. j. poſt prin. ff. de bo. poſ. ꝯtra. ⁊. d.
§. emācipati, ergo cū filij in poteſtate venientes recta via ad q̄
relam poſſint querelando, ⁊ rupto teſtō abſtinere ab heredi
tate. l. quemadmodum cum ibi no. ff. de inoffi. teſta. Jta ergo
dicunt videri in dubio eſſe in emancipato filio veniente ad q̄
relam mediante beneficio pretorio. ſ. bo. poſ. cā iuris agnoſcen
de. et ſic poſſet querelando teſtm̄ ab hereditate abſtinere poſt
quam nō tenentur aliter expſſum, nec ob. dū ipſi reꝑhēdūt opi.
dicentiū, ꝙ iſta bon. poſ. eſt ꝯceſſio ſigni ꝑ ꝙ cognoſciſ a iure

ciuili, nā hoc impugnant iſti dicētes ius ciuile eē inuiſibile ꝛc. q: ad hoc rñde, ꝙ eſt ſignum datū, vt agnoſcat̃ a iure ciuili emancipatus .i. a miniſterio iuris ciuilis hoc eſt iudice. Sic ſubſtinebitur. d. opi. q̄ꝫ tenuit Ray. ꝛ Ja. bu. in d. l. ij. ꝛ bar i. d. l. papinianus, cū iſta opi. vr̃ ēt tranſire bal. hic in. vij. col. ꝛ iſtud eſt neceſſe ſcire, q: hodie hec bo. poſ. ē neceſſaria, ſicut ꝛ olī ſm Gul. de cu. Ray. ꝛ bal. in. d. l. ij. Et iſta eſt de mente bar. ꝛ ꝛ antiquorum hic, ꝛ expreſſe firmat Bal. hic in pe. ꝛ vlt. col. ꝛ Jo. fab. in. §. ſi. inſti. de bon. poſ. q: licet hodie ſit ſublata dīa emancipationis. ꝛ patrie poteſtatis .l. meminimus cum vul. J. de leg. he. tñ illud eſt verū ab inteſtato, ita enim loquunt̃ iura ꝺ hoc tractantia, ſed condito teſtō non. Ut ſenſit gloſſ. hic dum loquitur de bo. poſ. ꝫ tab. ꝛ expreſſius gl. in. l. ſi emancipati. J de col. ꝛ in auc. ex cauſa de lib. pret. Et iſtud eſt bñ conſiderandū, q: niſi filius emancipatus, vel filii quibus daſ bo. poſ. cā litis agnoſcende quos annumerat gl. in. d. l. papinia. petant iſtā bono poſ. J. annum eſſent excluſi a querela que habeat tempus quinquēnij. l. ſi filiſi in ſi. ff. de inoffi. teſt. faciunt que dixi in. l. ij. ff. qui admit. ꝛ hoc expreſſe firmat hic Bal. in. viij. ꝛ pe. col. et puto verum, licet Jo. fab. in. d. §. ſi. in diſcurſu dixerit, ꝙ iſta bono. poſ. pōt agnoſci J. quinquēnium, ſicut querela nihil aliud. Et ideo non placet, q: bo. poſ. etiam inuenta a iure ciuili nedū a iure pretorio non aſcendit annum vt dixi poſt Bal in rub. ff. qui admit. Eſt verū, ꝙ Saly. hic dubitat an vera ſit opi. quod iſta bono. poſ. hodie ſit neceſſaria, ꝛ relinquit cogitandum ꝑ aliqua ſatis debilia, ideo non diſcedo a cōi opi. quam etiā te-

a ¶ A demē te ꝛc. de hoc p Aſer eius cō ſi. cxlij. ꝛ. cxj. ꝗ. libr.

9 nuit Ja. bu. in. l. qui ſe patris. J. vl. ¶ † Non omitto etiā, ꝙ Fulg. hic circa iſtā bo. poſ cauſa litis agnoſcende fuit in opi. ꝙ dicatur eſſe illa bo. poſ. que vere cōpeteret filii exheredato ſi res eſſet in cauſa inteſtati. Unde filio emancipato exheredato competeret bo. poſ. vnde libe. cauſe litis ordinande .i. querele inoffici. teſta. Quia qñ teſtm̄ reſcinditur per querelam fingitur teſtm̄ factum eē a demente. l. hoc colore, ꝛ. l. filia. ff. de inoffi teſt. Unde ſicut ſi ſcm̄ eſſet teſtamentum a vero demente competeret vera, ꝛ propria bo. poſ. vnde libe. ab inteſtato. ſi filio emancipato. Ita etiam in caſu ficto competeret, hoc ſuadet̃ nobis ſm eum, q: de iſta bono poſ. cauſa litis agnoſcende nō habemus titulum ſpecialem prout habemus de aliis bo. poſ. q̄ ſunt per ſe ſeparate, tñ iſta differentia que eſt inter iſtam bon. poſ quā ipſe dicit eſſe vnde liberi, ꝛ illam q̄ꝫ glo. nr̃a, ꝛ doc. appellant cā litis ordinande non eſt dīa in effectu, ſed in noīe. id de eo parum curandū, ꝛ adhuc magis pl̄ꝫ intellectos gl. q: ſit minor violentia regulis iuris communis ſm quas bo. poſ. vnde libe. non intentatur, niſi qñ res eſt redacta ad cām inteſta. ſ. j ff ſi tab. teſta. nul. extra. ¶ In ead. ibi. l. poſthumus ꝛc. ad de gl. in. l. j ff. de pe. he. ꝛ nic, ꝙ in pr. d. l. poſthumus iuncto verſi. idem, ꝛ circa ſunt tres ſingulares caſus in quibus hodie eſt neceſſaria bo. poſ. ſm tab ſm magis cōem opi. ꝛ vltra eos caſus qui hic ponunt̃ in glo. vide aliquos per bar. hic, ꝛ aliū caſum hēs in. l. pr̃ inſti. in ſi. ff. de capti. ſm Jac. de are. ꝛ bar. ibi, ꝛ Ray. hic, ꝛ Bar. in l. pater capius. ff. de vul. ꝛ pu. ꝛ ſentit glo. in. l. lex cornelia in ver. ex eale. eo. ti ꝛ ibi hoc magis cōmuniter ſequuntur doc. excepto Ray. ꝛ Ang. q intelligunt, ꝙ ſmo ēt de iure ciui. poſſit adiri hereditas in caſu illo, ſed prima opin. vr̃ magis cōuenire iure in. d. l. pr̃. aliam hēs in. l. ij. §. i terdū verſi. ergo. ff. ꝺ vulg. ꝛ pup. ſm Fulg. hic. Sed dic hoc eſſe verum tenendo opi Ultramon. quā refert Bar. in. d. §. interdū ſm Bar. ibi. ¶ Sed in. l. ex ꝯtu de re iu. reprobat opi. eorum, ꝛ bene, ꝛ oſtendit, quod in caſu. d. §. interdum poteſt adiri hereditas nedum de iure pretorio, ſed etiam de

10 iure ciuili per. l. j §. ſi quis adita ff. ad tertulia. ¶ † Aliū caſum habes. ſ. qñ filius preteritus tacuiſſet anno vel aliter excluſus eſſet a bono. poſ. ꝫ tab. q: tunc heres ſcriptus habet neceſſe petere ſm tab. l. ſi impubes, in fine. ff. de carb. edic ꝛ. l. ſi duo in ſi. de leg. preſtan. ne quorum iurium intelliCtio dixi in. l. poſthumo. ff. de ꝫ tabu. ē tñ magis dubiū an in caſu. d. l. ſi duo in ſin. bon poſ. ſm tab. fuerit neceſſaria filio emancipato inſtituto, qñ filius in poteſtate eſſet excluſus a bon. poſ. ꝫ tab. intelligendo prout facit glo. ibi. ſ. qñ filius emācipatus ibi veniret per bono. poſ. ſm tab. Nam videtur, ꝙ non ſit neceſſaria, q: hodie filius emancipatus ſuccedere poteſt ab inteſta. de iure ciuili, ſicut ꝛ filius in poteſtate, ꝛ teſtamentum in quo filius in ptāte eſt preteritus eſt null'ꝫ de iure ciui. vt tenui in. d. l. poſthumo, ꝛ ſicut filius in ptāte patris habet ius dicendi nullū in caſu. d. l. ſi duo per. l. ſi. J. de li. prete. ita ꝛ filius emancipat' vr̃ ꝙ ex bñficio filij in ptāte ꝑteriti habeat ēt ius dicendi nullum

vt firmat Bar. in. l. ſi poſt. mortem. §. ſi. ꝑ illum tex. ff. de bon. poſ. ꝫ ta. ꝛ ſequunt̃ alii in. l. ſi. ff. ne iniu. teſt. ergo in caſu d. l. ſi nō hēat neceſſe filius emācipat' veniēe ꝑ bo. poſ. ſm ta. ex teſtamento. q: poterat venire ab inteſta. ſed ſi volebat ſeq volun-

11 tatē defuncti bñ habuit neceſſe petere ſm tab. ¶ † Aliū caſus hē a. ſ. qñ quis renunciaſſet iuri ſuccedendi ab iure ciuili, nā nō pōt venire niſi de iure ꝑtorio, cui non intelligit̃ renunciatū ar. l. ſin. J. de iure deli. ꝛ no. bal. hic in ꝑncipe. col. v. nonus caſus, ꝛ in ru. ff. q admit in. vij. q. ¶ Itē eſt alius. ſ. ſi hereditas delata eſt pupillo carenti tutore, nam ſi de facili non pōt hēri tutor, pōt pupillus agnoſcere bo poſ. corā iudice ſupplente defectū tutoris. l. bonorū. ff. q admit. ꝛ tñ de iur. ciui. non reperit̃, ꝙ ſol' pupill' ſine tutore adire poſſit. l. pomit cū ſi. J. de in. dili. Ita voluit Ang. hic, ſed Ange. ita abſolute loquendo non bñ dixit, q: imo pōt iudex ita ſupplere defectū tutoris pupillo ad adeūte hereditatē coram iudice, ſicut ꝛ qñ agnouit bo. poſ. caſus eſt in. l. ſi infanti, in ſi. J. de iure. delib. vt plene dixi in. d. l. bonorum, vñ verum eſt ꝙ ſi eſſet delata hereditas ipuberi poſſent amici, vel cōiuncti ſui petere bo. poſ. ꝑ eo coram iudice, ꝛ tunc iudice volente acqreret̃ impuberi, ꝛ ſine ratihabitiōe, vt ꝓbat̃ in. l. pe. ꝛ ibi ꝺ no. bar. ff. ꝺ bo. po. ꝛ. l. infantis, ꝛ de eo dixi. ff. q admit. ꝛ ſi interim decederet infans poſt petitā bo. poſ. tranſmitteret tanq̄ꝫ acqſitā. ſꝫ in hereditate adeunda de iur. ciuili non reperitur iſte modus acqrendi hēditatem aūq̄ꝫ ratum hēat ita vo'uit eleganter Bald. in rub. ff. q admit. in. vj. q. vbi ēt poſuit plures caſus in qbus eſt vtilis bon. poſ. pluſq̄ꝫ aditio hēditatis. vt ꝑ eū ibi, ꝛ in. l. q in alieno in prin ff de acq. he ꝛ aliqd dixi in. l. ij. ff. q admit. ¶ Alius eſt caſus vtꝫ ſi pupillo exiſtenti in ꝑtibus valde remotis a tutore deferat̃ hēditas, ꝛ tutor eius non pōt ad eū accedere, nā tunc ſolus tutor ꝑ pupillo et lꝫ maiore iſtante poterit agnoſcere bo. poſ. ſed non adire de iure ciui. vt no. gl. in. d. l. pomit, ꝛ demū fuit in d. l. bonorū. ¶ Alii' caſus ē in. l. q liberis. §. teſta. in prin. ff. de bo. poſ ſm tab. ꝑ q̄ꝫ declarat̃ tex. in. §. non tñ ali. in gl. nā in caſu. d. §. nō tñ recōualeſcit teſtm̄ de iure pto. Ita demū ſi teſtator poſt q̄ꝫ iterū effect' ē ſui iuris corā quinq̄ꝫ teſtib' approbauit ꝑmū teſtm̄, vt. d. l. q liberis tñ in vno caſu recōualeſcit teſtm̄ abſq̄ꝫ alia approbatione. ſ. qñ factū eēt teſtō filio impuberi a pr̃e ſuo. Et poſtea filius datus in arrogationē demū deceſſit arrogator deinde deceſſit ipubes, nā recōualeſcit ſubſtō de iure ꝑtorio abſq̄ꝫ alia approbatione filii impuberis cuius cenſet̃ eē illud teſtm̄, vt eſt text. not. in. l. ſi arrogator, in prin. cū gl. ꝛ ibi clarius bar. ff. de ado. ¶ Alius eſt caſus in quo ſine noua declaratione vel approbatione ſi teſtator iterū effectus ē ſui iuris recōualeſcit de iure pretorio. ſ. qñ inſtitut i eēnt venientes ab inteſt. d. l. poſthumus v. ſi. idē ꝛ circa, ꝛ ibi videaris. ¶ Alius eſt caſus quo eſt neceſſaria bo. poſ. ſm ta. ſ. in caſu. d. §. teſtō, v. nō ſecus, qñ teſtator ſm teſtm̄ incidit vt ꝑmū teneret ¶ Alius eſt caſus. ſ. in caſu l. ij. v. plane ſi omiſſa ff. de vul. ꝛ pup. ſ qñ hēs inſtitutus adiuit ab inteſta, ꝛ omiſit ex teſtō, quo caſu ſubſtō pupil. in teſtō ꝯtēta ꝯſeruat̃ de iure pto. ex edicto ꝑtoris poſito in ti. ff ſi qs omiſ. cau. teſt. vñ tūc nō hꝫ neceſſe venire ꝑ bo. poſ. ſm tabu. ¶ Alius caſus ē in l. ēt §. libertus ff. de bo. lib. ſm Fulg hic dicentē, ꝙ ille caſus cōprehendit̃ ſub. d. l. poſthumus v. ſi idē ꝛ circa, in ꝑn. nā in. d. l. libertus, filius erat ꝑteritus, ꝛ pſonus inſtitutus q erat ſucceſſurus ab inte. vel dic, ꝙ ibi pōt adiri hēditas ꝺ iur ciuil. q: ꝑ illa v. ba ſi fili' me viuo morit̃ vr̃ fili' inſtitut', vt ꝓbat bar. in. l. gallus in ꝑn. ff de li. ꝛ poſt ꝛ de q̄ tñ dubiꝫ

12 vt ibi ꝑ doc. ¶ † In ea ibi ꝫ ta. ꝺ: ꝛc. ꝛ ſic pꝫ, ꝙ filio emācipato hodie eſt neceſſaria bo. poſ ꝫ ta ſicut olim, q: cōdito teſtō ſit ſublata dīa emācipationis, vt dixi, ꝛ iſtā gl. intellige, qñ emācipatus eēt ꝑterit' cū clāe exhēdatione, alias aūt teſtm̄ eēt ipſo iure nullū, ꝛ ſic ē neceſſaria ꝫ ta. ſꝫ gl. vide not. i §. exhēdatos ſ auc. ꝺ her. ꝛ fal. ꝛ ita intelligit̃ gl. i. l. ſi fili'. ff. de mino. ſꝫ Jo. an. in addi. ſpe. i ti. ꝺ inſtr. edic. §. vt aūt i addi. q̄ inci. ſecus ꝛ bar. plene in. d. auc. ex eā vbi dicet̃. ¶ Et ea que dico in filio emācipato ꝑterito dicas ēt i pr̃e ꝑterito a filio emācipato, cui pr̃i ſit cōpetit neceſſario ꝫ ta. ſicut filio in ꝯtra. l. j. in ſi. ff. ſi qs a par. ſue. ma. ꝛ ꝑ bar. in. d. auc. ex cā cū cōcor. ibi tradendis. Et circa hoc ēt adde ꝙ q̄ꝫuis filio in ptāte nō ſit neceſſaria bon. poſ. ꝫ ta. tñ in vno caſu poterit ſibi eſſe vtilis vt qñ fili' us in poteſtate inſtitutus, ꝛ emācipatus ē ꝑteritus, ꝛ multa legata ſunt relicta in teſtō, nā ſi filius in ptāte bñficio preteriti velit ꝫ tabulare non tenebitur ꝑſtare legata niſi cōiūctis ꝑſon's, Si aūt ex adiuiſſet ex teſtō habuiſſet neceſſe ꝑſtare oibus ſm quod l. j in l. filius in ꝑn. ff. de leg. preſtā. iuncta. l. ex duobus, alias inci. ſi ex

duobus

duobus.ff.de bo.poſ ↄ̃ta.⁊ hoc de mente Cyn.hic. Et hodie ē ſeruil nobis,q2 ille tit.de leg.preſtan.non eſt hodie indiſtin cte correctus p.d.auc.ex cā vt dixi in.l.j.ā.de bo.poſ ↄ̃ta, eſt ē neceſſaria bo.poſ ↄ̃t patrono,⁊ aliis,⁊ hodie,q2 i ea nihil re perſtur inuitoꝝ.vt ē dicit Alex.de mata ⁊ Bal.hic in vlti.
13 col.⁊ ē ſatis de mente gl.hic. ¶ † In ea.ibi vnde liberi. Cyn. tenebat ꝙ bo.poſ.vñ liberi eē, hodie neceſſaria in caſu.l.g ſe pſis, ſꝫ ibi fuit reprobatū.nā dicebat h̄ Cy.ꝙ ē neceſſaria vñ liberi,qñ intētata bo.poſ.ↄ̃ta.res non reducit ad cām inteſtati,vt qñ hēs inſtitutus adiuit hēditatē,vt declaraui in.l.j.ā.de bo.poſ.ↄ̃ta.liber.Nā tūc hēs ſcriptus remanet hēs,⁊ ꝓter nō pt facere deſinere eū eē hēdē,iō ab inte.de in.ciui.nō pōt ſuc cedere,⁊ hodie filius emācipatus q intentauit bo.poſ.ↄ̃ta. iō hēbit neceſſe venire p bo.poſ.vñ liberi ſicut habuit neceſſe ve nire p ↄ̃ta.ſꝫ ſui hic illud reprehendit,q2 ſi hꝫ locū bo.poſ.ↄ̃ ta.ceſſat bo.poſ.vñ liberi.l.j.§.ita aūt.ff.ſi tab.teſta.nul.exta. ſemel.n.fuit effectus heres de iure ptero.p bo.poſ.ↄ̃ta.ſm eū adde ꝙ idē tenuit Jo.de imo ⁊ latius in.l.ſi filius qui § ↄ̃ta. vbi per ↄ̃ta.pretor cōſtituit eum loco heredis.ad idē adducit tex.in.l.j.ſ.quorū bono.vbi ad hoc vt poſſit intentari interdic tū quorū bono.ꝙ dat heredi eſt neceſſe ꝙ intentet,niſi ↄ̃ta per preteritū.Item q2 alias ſequeref,ꝙ bo.poſ.ↄ̃ta.non tribueret ius ſuppletate,⁊ tñ enumeraf inter bo.po.tribuētes ius,vt h̄ in glo.⁊ iſtā opi.dic eē de mente bar.in.l.iiij §.ſi cū.ff.de bon.
14 poſ.⁊ in.d.l.j.ſ.quorū bon. ¶ † In ea.ibi vñ legi.nec olim ⁊c. Saly.h.d.ꝙ imo.fuit olim neceſſaria p illis agnatis qui non tenebant primū gradū tpe mortis illius de cuius hēditate tra ctatur,q2 olim de iure ciui.p.l.xij.tabu.non vocabaf,niſi pro ximus agnatus,⁊ eo excluſo nō poterat venire ſequens p ſucc. edictū de iur.ciui.l.poſt ↄ̃ſanguineos in prin.ff.de ſuis ⁊ legi. Jdō oportebat ſequentes agnatos venire p bo.poſ.vnde leg. ſꝫ dic,ꝙ gl.hñ loqf,q2 bo.poſ.vnde legiti.non deferf cognatis ſub noie agnatoꝝ,ſꝫ ſub noie legitimoꝝ ſucceſ.i.vocatoꝝ a.l.ci uili ad hereditatē.Patet in rub.⁊ in.l.ij.in ſi cū.l.ſeq.ff eod. ⁊.l.j.in prin.ff.ſi tab.teſta.nul.exta.Unde excluſo primo agna to non deferebaf bo.poſ.vñ legi.ſequenti agnato.q2 nō erat ip ſe vocatus a.l.ciuili ad hereditatē ⁊ ideo ille q erat priori gra du inter oēs ſeqñtes agnatos,vel cognatos vocabaf a preto re p vñ cognati,tanq̄ de numero cognatoꝝ,vt pbaf in.§.pla cebat inſti.de legi.agna.ſuc.Nā ois agnatus eſt cognatus.l. iuriſcō.circa prin.ff.de gradi.ſꝫ non eꝫ vt ibi,⁊ in.l.inter agna tos.ff.eo.Et hoc in propoſito nr̄o no.Bar.in.l.j.in ſi.⁊ ibi ēt Ang.eēt ēt ſm Cyn.neceſſaria hec hodie bono.poſ.vñ leg. gñalis que datur in caſu in quo eſt neceſſaria bono poſſeſſio. vij.vt in caſu.d.l.poſthumus ⁊.d.§ non tñ,nam illis caſibus opꝫ ē intentare,vel bo.po.vij.vel.vñ leg.gñalē,ꝫ q ſecū ↄcurrit l.iiij.ff.eo.⁊ an in caſu.d.l.poſth.⁊.d.§.non tñ poſſet hēs ſcrip tus agnoſcere ſucceſſionē p bo.poſ ſm ea.vt.ā.dixi. De aliis dic,vt hic p Bar.⁊ Bal.q ēt ponunt vnum alium caſum in q̄ eſt neceſſaria bo.poſ.vt qñ ſtatutū deferens ſucceſſionē eēt cō ditū ab aliquo rectore,ſeu magrātu quo caſu ſtatutū eius cen ſetur eē ius pretoriū.l.ius aūt ciuile.ff.de iuſti.⁊ iu.iō nō poſ ſet ille,cui delata eēt talis ſucceſſio adire de iu.ci.ſꝫ ſolū agnoſ cere bo.poſ dō iure ꝓtorio,vt ēt no.bar.i.l.iij ff.dō bo.poſ ci.gña li.⁊ bal.i rub.C.q admit.l.vj.q.⁊ h̄ in.iiij.vel.v.col Et qñ co gnoſcaf an ſtatutum talium rectorum ſit ius ꝓtoriū,vel ius ci uile tangitur in variis locis,conſueui dicere in.l.ſtipulationū aliis in prin.vbi Bart.⁊ alij tangunt.ff.de verb.obli.

¶ De ſucceſſorio edicto. Rub.

SVMMARIVM

1 Iudex an & qñ poſſit abbreuiare tps datum à lege uel à praeto re ad adeundú,uel repudiandum ſucceſſionem alicui delatá.
2 Terminus ad adeundum,uel repudiádum haereditatem,an & quando poſſit abbreuiari.
3 Haeres,uel bonú ſucceſſor an & qñ uideatur adire,uel repudia re poſt terminum praefixum à iudice ad deliberandum.
4 Bono poſ agnitio facta per ſcdm intra tempora primi ualet.
5 Succeſſorio edicto an ſit locus in querela, in contratabulis, & in iure dicendi nullum.

1 ¶ † In gl.rubrice,ibi intra tps ꝓmiſ ⁊c ſentit hec gl.ꝙ ad iſtā tias creditoꝝ iudex pōt abbreuiare tps prefixū ſucceſſoribus ab edicto,ꝙ vf ↄ̃ tex.in.d §.ſane in ver.precipitandi non ſunt. Jac.bu.cū quo tranſeunt Ange.Salyce.Fulg.Pau.de ca. hic,⁊ Ang.⁊ Pau.de ca.in.l.ſi curatoris.C.de iure delibe.p illū tex.⁊ Pa.de ca.in.l.j §.j.ff.de iu.deli.⁊ in.l.ſi.§.ſinautē h̄.C.de iure del.poſt Dy.ibi,⁊ in.§.ſꝫ q2 gdā dūt verū eē ꝙ ſuc ceſſorio nō pōt abbreuiari tps qn hēat tps integrū ad agnoſcē dum vel repudiandum.tñ bene pōt abbreuiari q̄tum ad h̄,vt ſucceſſore.ſ.tempus a iudice prefixum non rñdente an velit agnoſcere vel repudiare apiſ via creditoribus,vt eis iudicia liter ſatiſfieri poſſit ſeu vt poſſit dari curator hereditati iacen ti q hēat prouidere creditoribus,ſeu ſecū in iudicio eſſe ad,liq dationē eius,ꝙ petif,⁊ ita ſcdm eos intelligif.l.ſi quis inſti tuatur hēs in diem ff.de here.inſti.⁊ p hac opin.videtur eſſe gloſ.mag.in.l.q̄dū la vlti.ff.de cqren.here.ibi dū glo.dicit dic arbitrio iudicis ⁊c per illam ibi ita tꝫ Ang.⁊ Pau dē ca. idem tꝫ Ang.in.l.ſi ſeruus,per illū tex.ff.de bo.auc.iud.poſ. Bal.aūt hic non vf ſe firmare.Sed Bar.in.d.l.ſi qs hēs in ſtituaf,⁊ Bar.in.l.ſi diu.ff.ex q.cau.in poſ.eaf.⁊ in.d.l.q̄ dū tenēt,ꝙ nullo mō iudex poſſet abbreuiare p.l.j.in ſi.cū.l. ſeq.ff.de iure.deli.⁊ ibi etiā vide Bar.⁊ hoc eſt ꝙ voluit di cere tex.in.d.l.ſi qs ita heres inſtituaf in verbo imitef edictū ſ.poſitꝫ in.d.l.j.in ſi cū.l.ſeq ⁊ i.l.j.§.largius.ff.eo.Joā.de imo.in.d.l.q̄dū ēt ſequif opi.Bar.quo ad oēs effectꝰ p.d. l.j.cū.l.ſeq.ff.de iure delib. Niſi iudex ex cā abbreuiare vel let,q2 iudici ꝑmittif tempus legale ex cā abbreuiare.l.ij.cum ibi no plene per bar.ff.de re iud.l.ad peremptorium,ſicut.l.nō nunq̄ ff.de iudi.hñ verū eſt,ꝙ vltra tps taxatū ab edicto ꝓto rio cōmittif iudicis arbitrio an velit longius tps ſtatuere ad ad eundū,⁊ repudiandū.ita pbaf in.l.j.in ſi.cū.l.ſeq.⁊ ita intel ligaf gl.in d.l.q̄dū ſm Jmo.ibi ro.in d.l.q̄dū,dicit ꝙ in herede extraneo pōt ꝓcedere opi.Bar.ſ.ꝙ iudex non poſſit abbreuiare illud tps.c.dierū q̄tū ad hoc,vt poſtea intelligaf
2 ſtatim hēdem adiuiſſe vel non dū o repudiaſſe ſm quod dicit gl.ſi.in d.l.q̄dū. † Sꝫ q̄tū ad h̄ vt poſſit ad inſtantiā credi torū ſtatui breuior terminus ad hunc effectū vꝫ,vt elapſo poſ ſit dari curator hēditati,ſeu bona hereditatis detrahi ad fauo rem creditoꝝ,⁊ excludaf ab hēditate cū effectu excepto nudo noie hēdis,putat h̄ fieri poſſe,⁊ iſtā eē iuſtā cām abbreuiandi ſ.pp petitionē creditoꝝ alle.no.per Bal h̄ ⁊ in.d.l.ſeruus, cūꝫ ibi no.ff.de bo.auc.iu.poſ.ſed in libertis quib⁹ bar.dicit da ri annū ad deliberandū,vt p eū in.d.l.ſi quis heres inſtituaf. putat ro.Bar male dicere,q2 non pōt hodie iudex ſtatuere terminū,niſi nouē menſiū ad deliberandum.l.ſi.§ ſed q2.C.de iure delibe ſꝫ mihi non plꝫ ꝙ ipſe dicit primo.in q̄tū vult,qd petitio creditoꝝ ſit iuſta cauſa abbreuiandi q̄tō ad h̄ vt ex cludaf ab hēditate cū effectu excepto nudo noie heredis,q2 eſt ↄ̃ d.l.j in ſi.cū l.ſeq.nā ille titulus.ff.de iu.delib.loquitur qñ creditores inſtabāt,ꝙ iudex mandaret hēdi vt adiret vel repudiaret,⁊ hēs petebat tpe ad deliberandū,⁊ tñ non pōt ab breuiari,ibi tunc ta.l.ariſto.in ꝑn.⁊ ibi no.e.ti.hñ facit tex.in d.l.ſi qs inſtituaf,⁊ imitef edictū.nō.ob.d.l.ſi ſeruus,q2 ſm verū intellectū quē ēt ponit ibi gl.lapſus tpis ibi nō excludit a iure adeūdi dūmō poſtea impleat cōdōnem vt pꝫ,q2 ibi ↄſe quatur libertatē q̄ non poſſet ↄſequi niſi adiret.l.ſi hereditas C.de teſta.manu.⁊ ideo ſi p lapſum termini videref defecta ↄdō ſeu repudiata hēditas non poſſet poſtea adire.l.ſicut.C.de repu.her.operaf ergo lapſus tpis,ꝙ ibi ↄdō cenſeatur defec ta quo ad hoc,vt vlterius quo ad diſtrahenda bona heredita ria p ſatiſfaciendo creditoribus,non ſit neceſſe vlterius expec tari heredem quaſi p p lapſum tpis cenſeaf cōtumax,⁊ p lati tāte habeatur,⁊ ita dꝫ itelligi id ꝙ no.Bar.in.l.ſi quis ſuus ff.de iu.deli.⁊ in.d.l.ſi ſeruus,⁊ i.d.l.ſi qs inſtituaf,dū dixit ꝙ p lapſū dicti tpis ↄdō intelligif defecta,⁊ ita eſt de mente Ange.⁊ clarius Jo.de imo.in.d.l.ſi qs inſtituatur,vñ in caſu d.l.ſi ſeruus ſi poſtea vole heres implere cōdōnem,⁊ adire erit heres nedū nomine ſed effectu quo ad ea que non reperiē tur diſtracta. ¶ Uñ q̄ ſit iuſta cā abbreuiandi habes ex no p Bar.in.d.l.ij.ff.de re iudi.⁊ bar.ibi expreſſe dicit,ꝙ iſtud tē pus adeūdi cā cognita pōt abbreuiari. ¶ Jtē non plꝫ ꝙ Ro. dicit per.d § ſed q2 quoniam vt dixit Paul.de cāſt.expreſſe in dicto §.ſed quia ille tex.intelligitur in extraneo herede cui etiā ſi pluries concedaf tps ad deliberandum non dꝫ concedi tale tps ꝙ cōputatis oibus terminis excedat nouē menſes,ſe cus in libertis,q2 eis cōcedif annus,vt no.Bar.in.d.l.ſi qs in ſtituaf ſm Pau.de ca.⁊ iſtā opi.ſequor p p̄dicta,⁊ ſic teneo, ꝙ ex cā poſſet abbreuiari ēt quo ad hoc vt poſt tempus intelli gatur adiuiſſe vel repudiaſſe ſm no.in.d.l.q̄dū.Jnquantum vero ad effectum dandi curatorē bonis,ſto cum opi.Jac bu. ⁊ ſeq̄ciū p id ꝙ legif,⁊ no.i.l.j ff.de cur.bo.dā.⁊ p.d.l.ſi ſer

mus, & q: ſic heres nõ vr̃ precipitari, dicebat tñ Pau. de ca. 2
ĥ in fi. q̃ vr̃ hodie nõm non debere ſtatui terminũ heredi etiã
a extraneo minorẽ anno & q̃tũ ad hoc, vt p⁹ annũ videat̃ adiuiſſe vel repudiaſſe, q: hodie q̃libet h̃z annũ p. l. cũ antiquiorib⁹ C. de iure delib. Sz r̃ndẽ q̃ an̄ illud tp̃s ad deliberandũ petitũ eſt, & tunc h̃z heres annũ q̃tũ ad effectũ tranſmiſſionis hereditatis non adire. d. l. cũ antiquioribus, aut petitũ eſt tp̃s, et tunc h̃z locũ tex. in. d. §. ſed q: inuicta. l. j. in fi. cũ. l. ſeq. ff. de iure delib. put declaraui. Et ita no. Bar. in. l. fi. §. & hec q̃dam C. de iur. delib. vñ ſi vult ſuccedere de iure p̃to. nõ p̃t habere vltra tp̃s C. q̃ h̃z neceſſe agnoſcere bo. poſ. iuxta. l. ij. cũ ibi no. ff. q̃ admit. Si aũt p̃ot, & vult adire de iure ciui. ſic olim extranei habere debebant. c. dies, hodie eſt in p̃tãte iudicis vſq; ad
3 nouẽ meſes. d. §. ſed q: ¶ † Utrũ aũt poſt terminũ prefixum a iudice ad deliberandũ videat̃ adire vel repudiare, dic vt no. p gl. fi. in. d. l. q̃dã, & aliq̃d p Bald. hic, ſz ſi ita eſt vt ↄcluſum ē. ff. q̃ nõ poſſit regulãr abſentare tp̃s ad adeũdũ, vl̃ cognoſcẽdũ bo. poſ. quo ergo illud ſucceſſoriũ edictũ poſſet dici eẽ iductũ in fauorẽ creditorũ cũ habeant neceſſe expectare creditores donec oẽs ſucceſſores ſint excluſi tp̃e. Pau. de ca. ĥ circa hoc multũ ſe inuoluit, & dicit, q̃ fauor creditorũ eſt, q: inter eſt eorũ ne bona vadãt ad fiſcũ, ſed ad alios ſucceſſores. alle. no. p bar. in. l. ſi q̃ſ ãte. §. fi. ff. ſol. ma. dic melius, q̃ eſt inductũ in fauorẽ creditorũ iſtud ſucceſſoriũ edictũ, q̃: excluſo primo ſucceſſore non erat de iure ciui. locus ſucceſſorio edicto. l. p⁹ cõſanguineos, in prin. ff. de ſuis & legi. & hereditas deferebat̃ fiſco, & bona interdũ longo tp̃e vacabant an̄ q̃ fiſcus adiret, et creditores non hẽbant interea q̃ẽ ↄuenirent pp q̃d adinuenit pretor q̃ excluſo primo poſſet venire ſequẽs de iure p̃torio q h̃z modicũ tp̃s ad agnoſcendã bo. poſ. vel repudiãdã hoc ẽ q̃
4 innuit iuriſcõ. in. l. j. in prin. ff. eo. ¶ † Jtẽ ex iſta gl. no. ſz ſalu. q̃ agnitio bo. poſ. facta p ſm̃ C. tp̃e primi vz vt p̃batur in. l. fin. ibi dixi. ff. q̃ admit. Dicit tñ Pau. de ca. hic q̃ iſta gl. volens q̃ intra tp̃a primi interroget̃ ſequens, vel ſibi terminus aſſigne tur non vr̃ vera, q: quouſq; non eſt ſibi delata hereditas nõ dz ſibi terminus aſſignari. alle. l. fi. ff. q̃ admit. & d. l. q̃dam in fine. ¶ Sed aduerte, q̃ alii doc. vident̃ cũ gl. tranſire, & gl. nõ dicit, q̃ poſſit ſtatui terminus ad adeũdũ, vel repudiãdũ, ſz poſſet interrogari an intendat agnoſcere bon. poſ. vel repudiare, & iſta interrogatio videt̃ fieri poſſe p. l. j. ff. de cura. bo. po. dã. vbi heres qui cõdõne pendente non poteſt adire. l. is qui heres in princip. de acq. her. tñ poteſt interrogari an intedat repudiare ante ↄditiõis euentũ vel nõ & ſi bo. po. agnoſceret haberet effectũ tp̃e debito. d. l. fi. Et ſi diceret in iudicio ſe repudiare valere repudiatio, q: tarĩ de facto põt in iudicio renũciari. d. l. j. ff. de cura. bon. dan. & ibi gl. in. l. ſi plurium ff. de acq. her. & hoc erit vtile, q: nõ oporteb̃it poſtea expectare totũ tp̃s q̃ aliis habuiſſet iſte ſeq̃ns. Uel dic, q̃ gloſ. ĥ intelligit, q̃d interrogabitur ſequens C. tẽpore primi. ſ. habito reſpectu ad tẽpus prefixum ab edicto pretoris, ſz attento, q̃ iudex abbreuiat tale tempus, ideo erat decretũ q̃n interrogabatur ſecundus, & ita hanc gl. videt̃ intelligere Bal. hic. ¶ Jn ea. ibi notare, q̃ in ſuis dicit, vt dictũ fuit in. l. qui ſe patris. ¶ Jn ead. ibi §. placebat declaraui iſtum tex. vt dixi in. l. fi. circa fi. ãte. p̃ox. mo vbi declaraui an de iure p̃torio agnati excluſo primo vocentur per ſucceſſoriũ edictũ tanq̃ agnati per bo. poſ. vnde legi. an
5 vero tãq̃ cognati. ¶ † Extra gl. cõmuniter dubitari an in querela, in ↄtra. & in iure dicendi nullum ſit locus ſucceſſorio edicto, de quo tamen parum hic ſcribit̃ per doc. ſed plenius per eos in. l. ſi quis poſthumos. §. j. ff. de lib. & poſt. & ibi dixi, & magis cõis cõcluſio eſt, q̃ ſic, vt de querela probatur in. l. ſi is qui in princi. ff. de inoffi. teſtamen. & bono. poſ ↄ. tab. probatur in. l. ij. in prin. ff. de bono. lib. de quo etiam per Bart. in. l. j. in ſuis ff. de libe. & poſthu. & ibi plenius Bal. in repe. in. iij. char. & p omnes in. l. ſi quis filium C. de inoffi. teſta. & in. l. pater filium ff. eo tit. per bart. in. l. j. §. ſi pater poteſtate ff. de conin. cum eman lib. & Bal. in. l. q ſe patris in. ij col. ff. vnde libe. & in. l. ſi quis filio exheredato in princip. in. l. poſthumorum. ff. de inofficio. teſtamen.

a ¶ Minorẽ anno i hoc ar. vide in. ro. cõſi. cccc xciij.

b ¶ Succeſſorio edicto, vl̃ õ Frã. de are. conſi. xlix.

c ¶ Magno adde pa. õ ca. cõſi. cclxxxiiij. in p̃rio ipreſſio in. ro. ↄ cccc xj & p. d. alexã. in ↄſi. xcvij. in ij. vol. Fran.

* ¶ Uidehar. Soci. in ↄſil. cclxx. incip. conſiderata cõtingentia p̃torum in ij. vol. & in ↄſi. cxliiij. incip. diligenter in. j. vol. in ij. co. in fi. & ſe. vbi plene examinat iſtã q. & alexã. in. l. j. in pe. co. ff. ſi cer. peta. Thom.

d ¶ Uocari, an ſtante ſtatuto q̃ extantib⁹ agnatis deſunctiimẽ excludatur, an ẽt excludet̃ ſi extãt cognati, vide ale. ↄſi. lxxx. j. lib.

SVMMARIVM

2 Bonorum poſ ſi nõ fuit agnita per primum admittitur ſequẽs per ſucceſſorium edictum.

6 Patruus patris mei eſt mihi patruus magnus, ſed p̃prie nõ eſt mihi patruus.

2
6 **J mater.** † Si primus non agnouit bo. poſ. admittit̃ ſequens p ſucceſ. edictum. h. d. ¶ Jn glo. in v̄bo patrui magni ibi ip̃roprie &c. hoc legit̃ Pet. Cy. Roy. hic adde gl. ſimilẽ inſti. de gradi. §. iiij. gradu i ver. auũculos quaſi potius debeat dici auunculus meus, q̃: coniungitur mihi per matrez vt patruus mñis mee ar. l. iuriſcõ. §. auunculus. ff. de gradi.
2 ¶ † Et iuxta hoc dubitat hic Jac. but. q̃ in eo q̃ erat patruus p̃ris mei, & ſic eſt mihi patru⁹ magnus an proprie dicat̃ mihi patruus, & dicit q̃ nõ inferẽ, q̃ ſtatutũ diſponens extante pa
c truo excludat̃ mr̃ defuncti nõ habebit locũ in patruo magno,* q: ſm̃ eum illa dictio magn⁹ improprietatẽ denotat que non attenditur in ſtatutis. Bal autem hic cũ quo ↄcordat Ang. ∫ Pau. de ca. h. d. q̃ patruus magnus eſt p̃prie patruus tamẽ fatetur, q̃ in dicto ſtatuto exorbitanti, & correctorio iuris communis non cõprehendet̃ patruus magnus addacit plures rõnes quas ĥ vide maxime p Bal. addo Bal. hoc tenentẽ in. l. iubemus. §. fi. p illũ tex. C. ad treb & idẽ conſuluit Bal in conſi. inci Jn xp̃i nõie ſi mr̃ non extat &c. & idem bar in. l. oẽs populi in xij. co. ff. de iuſt. & iur. vbi ſimp̃r tranſit cũ doc. Ja. bu. hic idẽ tz Pet. de anc in repe. c. canonũ ſtatuta de ↄſti. in v̄. q̃d diceres de patruo, & idẽ Bal. in. l. hac edictali ſup ver. q̃ obſeruatione. C. de ſecũ. nup. vbi dñt, q̃ ſtatutũ faciens mentionẽ de nouerca non cõprehendit nouercã magnã. idẽ Bald. l. q̃ vero. ff. de legi. ibi tñ ſubdit vnũ no. ad limitationẽ predictorũ. ſ. q̃ ſi ſtatutũ dicat, q̃ non ſuccedat matertera vel patru⁹ vr̃ ẽt excludere materterã magnã vel patruũ magnũ, q: verba ſtatuti omnino repugnant huic conſtit. Et maior rõ eſt in excludẽda matertera magna q̃ in ſimplici matertera, vñ maior rõ nõ inducit minorem. l. cũ pacto. ff. de ſer. expor. iſtud ẽt approbat ĥ Ro. lz non faciat mentionẽ de auctoritate Bal. in. d. l. q̃d vero, ad hoc faciunt no. per Jo. an. in addi. ſpe. in tit. de inſt. ab inteſta. in rub. & per Bar. in. l. ij. §. ſed videndũ. ff. ad tertul. & p Bal. in. l. illã cũ cõcor. C. de colla. Ad predicta ẽt faciunt no. per Bar. in. l. lucius ver. queſitũ. ff. de leg. iij. & p Bal. in. c. j. de feu. marchi. & in. l. vxor. C. q oc. & in. d. l. iubemus. §. fi. & in. c. que in eccleſiarũ. in. iij. col. de conſtit. vbi ẽt alle no. p Ja. bu. hic. & Pet. de anc. in d. c. canonũ poſt mediũ in verſi. dicto õ filiis, & nepotibus, & p Ang. in. l. j. ff. de inoffi. teſt. & in auc. matri C. q̃n mulier tu. of. & Jmo. in. l. ſi dotali ff. ſo. mat. vbi concludunt, q̃ ſtatutũ faciens mentionẽ de fratre intelligitur de fratre ſimplici, & non de fratre patruele per. l. iuriſcõ. §. ij. gradu. & §. iiij. gradu. ff. de gradi. q̃ tñ limitat no. vt per Jo. and. in addi. Spe. in rub. in. j. col. & per Bal. in. l. ſcimus in prin. de inoffi. teſt. Sed ↄ predicta facit id q̃ not. Bart. & Bal. in l. cui cui eorum. §. affinitas. ff. de poſthu. vbi p illũ tert. tenent q̃ diſpoſitio correctoria poſita in. d. auc. matri, & alie que loquitur de auia extendatur ad proauiã, & ita ẽt tz Bar. in. l. ſi ſub conditione in ver. quero q̃d in pauia. ff. de teſt. tute. & in. l. gallus. §. inſtituens. ff. de lib. & poſt. & cũ eo trãſit ibi Jo. de imo. & Raph. cu. Sed põt r̃nderi q̃ Bar. non bñ dixerit, vt firmat Ange. in. d. auc. matri, & in. l. femine. ff. de re iur. & Ang. & pau. de caſt. in. l. gallus §. idem credendũ, & Ang. in. l. gallus. §. inſtituens, q: in correctoriis non dz fieri extenſio. l. p̃cipimus ad fi. cũ vol. C. de app. & ad. d. §. affinitatis potes reſpondere, vt p bal. in fi. vel dato, q̃ opi. Bar. eſſet vera põt r̃nderi ſm̃ Jmo. in. d. §. inſtituens, q̃d diſpoſitio loquens in vna pſona puta in auia vel in auo extenditur ad eã que non differt ab ea niſi per dictionẽ p & ſic extẽdit̃ ad pauiã vel pauũ q̃ dicitur eſſe auia, & auus, & ĥ ſm̃ r̃ſam iuris antiq poſitam in. d. §. affinitatis, & illa extenſio procedens ab illa regula iuris antiqui appellatur extenſio paſſiua q̃ h̃z locũ ẽt in correctoriis, vt p gl & Bar. in l. ſi quis ſeruo. ff. de furtis &c. ¶ Utrũ aũt diſpo. l. vel ſtatuti loquentis de nepote extendatur ad pronepotẽ dixi in. d. l. inſtituens. ¶ Jn glo. fina ibi non erant alii agnati &c. Barto. & Ange. iſtam glo reprehendunt, q: etiam ſi extitiſſent alii agna
d ti, tñ iſte qui erat proximior cognatus debuiſſet vocari per bo. poſ. vnde cog. & ſuc. edi. medũ hodierno quo ſublata eſt differentia agnationis, & cognationis. §. nullam in auc. de here. ab inteſta ſed etiam, q: excluſo primo agnato non vocabantur ſequentes agnati per bo. poſ. vñ leg. per ſuc. edic. ſed vocabat̃ proximior, ſiue ſit cognatus, ſiue agnatus, vt declaraui in. l. fi. ff. ſi tab. proxi. ¶ Jn ead. ibi, ſed põt dici, & dic melius, q̃ imo cenſetur bo. poſ. delata furioſo, adeo q̃ eius curator põt eam agnoſcere. l. fi. §. ſi autẽ ex alia, &. §. tali. ff. de cura. fur. & cũ furioſa effecta fuerit ſane mentis ſi repudiabit vel C. tempus p̃
buum

bitum non ratificabit agnitionem factam a cura ore excindet & habebit locum ſucceſſorium edictum. ita intelligitur hic, & p batur in. d § tali ff de cur. ſed non cenſetur delata quantum ad h vt curator eam repudiare poſſit. § fur oſi alle. i gl. vel etiam q vtrumq a i h, vt currat tempus agnoſcendi, nam non currit l. j. ff. de bo. po. fur. vel infan. delata.

SVMMARIVM

1 Bo poſ ſi primus non agnouit, vel cognouit, ſed nō vt debuit ſequēs admittetur per ſucc. edic ſecus ſi agnouit vt debuit.
2 Hæreditatem petens debet dicere an ex teſtō, vel ab inte. ſit hęs
3 Nepos dicitur mihi filius fratris mei.
4 Error iuris an impediat renunciationem reſultantem ex electione iuris incompetentis.
5 Graduum computatio de iure ciui. eſt iſtar ſchalarum, & quo modo fiat hic dicitur.
6 Sta. q coniuncti uſq ad certū gradum ſuccedant, quō intelligatur computatio, an ſecundum ius ciuile uel canonicum.
7 Graduum computatio an ſit facienda ſcdm ius ciui. uel. can.

1 Iaui'ſe frater. †Si primus nō agnouit bo. poſ. vel agnouit, ſed non vt debuit ſequens admittitur per ſucc. edic. ſec⁹ ſi agnouit vt debuit. h. d. In tex. ibi ex teſtamento adijt hęreditatē &c. ſecus ſi ō iure pretorio agnouiſſet bo. po ſz tab. q2 q̄uis teſtm̄ eſſet falſū illa bo. agnitio gerteret in bo poſ. q̄ gpetebat ab inteſta. q2 vna bo. poſ. pōt conuerti in aliā. l. ij § ſi ſub cōdi. ff de bo. poſ ſm tab. & ita intelligit tex. hic in fi. ſed aditio hereditatis de iure ciuili q̄ non reqrit ſolennitatē agnitionis iudicialis non pōt cōuerti in bo poſ. quia ſ[illegible] lā ſolennitatem requirit iuxta l. fi. C. qui admit. & ita loquit tex. hic in prin ſm Iac. de are. ſed iſtū intellectū reprehendunt h Cy. Bar. & Ang q2 q vna bo. poſ. cōuertat in aliā h eſt ſpeciale ex conceſſum liberis. d. § ſi ſub condi. & ibi gl. ſed iſta rō nō eſt bona, q2 etiam in quibuſcunq ſucceſſionibus ab inte vna bo. poſ. cōuerti pōt in aliam. l. ſi ſub conditione ff de bon poſ. ſm tab. ſed hic frater erat erat ſucceſſurus ab inteſtato nepotibus ergo &c. Tū per aliam rōnem verum eſt. q non procedit intellectus Iac. de are. vt etiam dn̄i Bal. Fu. Paul de caſt. & Ro. hic, q2 iura que dn̄t q agnitio vnius bo. poſ pōt conuerti in aliam loquuntur q̄ſi vere delata erat bon. poſ. agnita, vnde illud, q eſt aliquid poteſt mutari in aliud ex cāſuperuenient. l. iij §. qui fideicom. ff de her inſt. Sed illud, q nihil eſt non pōt ita mutari in aliquid ita loquitur iſte tex vnde aditio nulla a principio nō pōt cōuerti in aliā. l. ſi is ad quē in fi. ff. de acq. here & in pposito nrō voluit ēt hoc Bar. in agnitiōe bo.
2 poſ. nulla vt ipſe no. i. l. ij. § ſi ſub co. ff. de 3ta. ¶ †Itē ex eo. tex. no. ar. ſm Mar. de ſano. & Nico. de ma[illegible]. & bal. q q petit hereditatē dz dicere an ex teſtō vel ab inteſta. ſit hęs, ſed hic dic melius, vt p Bart. in. l. ſi defenſor. § illud p iſtū tex. opinionem. ff. de interro. ac. & in. l. ij ff de peti her. p Spec in tit. de actore § i. verſi. item q ſe dicit, & Guid de ſuza. in. l. j. ff. de edē. & in l. edita C. de edē. & ibi ēt p Bal. xx. col. dn̄ format libellū in pe. here. per Bal in. l. gallus § i. in pe. co. j. ff. de lib. & poſt hu. p hoſti. & Io. an. & alios in. c. ii. de lib. ob. p Bal. in. d. l. ſi is ad quem p illum tex. & ibi ēt Pau. de ca. q dicit ſe habuiſſe de facto an reus cōuentus pe. her. poſſit interrogari an poſſideat titulo p herede an ex teſtō vel ab int. & tz q non, q2 actor hz fundatā intentionē eo ipſo. q reus iudei ſe poſſidē ij. p hē de pz ex no. in. l. qui interrogatus ff de peti. her. ¶ Ultio no. q paria ſunt non agnoſcere vel agnoſcere via incōpetenti vt h, & in. l. filius emācipatus. ff. de col. do. ¶ In gl. j. ibi nepotē
3 ex alio fra. re. ¶ †No. q filius fratris appellat nepos, a & ſi-
6 milis gl. ē in. l. p⁹ emptionem de lega. iii. in gl. ij. & gl. j. iuncto tex. in. l. cū qs decedens. § codicillis. ff de leg. iij. & in. l. annuo ff. d do. cā mor. p quo Bal. hic alleg. tex. in. l. illā C. de col. & l. pe. C. d do. q ſub mō, & iō §. fi. cū. l. ſe. ff. de in rem vſo, & l. ſi i[illegible] tuma § pe. ff de inof. teſt. ſz certe illa iura non pbant, q2 il- 4
le appellat nepos reſpectu aui n̄ reſpectu patrui, vt ēt dr̄ bar. in. d. l. inſtitutā, & Io an in. c. fundamenta, de elec. in. vj. in no b
uella tñ p opi. gl. ſunt multi tex. de iu. cano. l. in. c tua nos, & i c. q ſemp de cōſan. & affi & in. c. nō ſine, & ibi p doc. et ar. c. p tuas i fi. de pba c. dilecto in prin. de pbē. c. felicis. § ceterū, d pe. in. c. j. de ſciſma co. li. & eſt tex. in. c. j. § ſi ſr̄ i tit. q. mo. feu. amit. in vſib. feu. & ibi dr Ia. de bel. p iſtū tex. obtinuiſſe bonie, q ſi quis eſt primatus pro ſe, & nepotibus, q cōprehendat ēt nepos ex fratre. bal. ibi dr, q ſi qs recipit fundū in emphyteoſiz p ſe, & nepotibus intelliget de nepotibus ex filio ſi eos habeat ar. l. tale. § fi. ff de pac. ſi aūt nō hz niſi nepotes ex fratre de illis intelliget ar. l. nepotibus. § fi. ff. ad treb. & cū bald. tranſit ēt Io. de imo. in. d. c. non ſine, ſed ipſemet Bal. in. l. ſi dotali. ff ſo ma dicit, q ſi quis recipit in emphyteoſim p ſe filijs, & nepotibus cōprehendet nepos ex fratre, ita dici cōſuluiſſe Dy in conſi. inci. in xpī noīe diligenter &c. q2 ille videt dici nepos qui deſcēdit ex filio. l. iuriſcō. § ij. gradu. ff de gradi. bene facit tex. in auc. de non alie. § emphyteoſi. Ioan. de imo. in. d. l. ſi dotali. alle. p Bal. tex. in d. § ſim liter cū his q̄ ibi no. Iac. de bel. & dicit Imo q verius eſt, q cōprehendetur filius fratris, & q ita ſe hz cōis vſus loquendi, cui ſtandū eſt. l. librorum. § q tñ caſſius. ff. de lega. iij Paul. de caſt. in d. l. ſi dotali gcludit, q cū verbum nepotibus, coniungitur cū verſi. filijs vt ſi quis recip't in emphyteoſim p ſe filijs, & nepotibus intelligit de nepotibus ex filijs, q2 precedentia declarāt ſequentia ar. l. ſi ſeruus plurium. § fi. de leg. j. ſi aūt pferat de per ſe, & tunc aut pferetur a. l. vel ſtatuto, & tūc intelligi debere ſm propriam ſignificationē, & ſic de deſcendentibus ex filijs, ſi autem proferat ab hoīe, & tunc ſi ſubiecta materia nō cōuenit deſcendentibus, vt intendit tunc idem alias aūt intelligetur late ſm cōem vſum loquendi ſi mā nō eſt odioſa, & reſtringibilis ſm eū, & aliud non alle. Fed. de ſe. in conſi. xxxviij. inc. a
Uiſo puncto predicto mortuis ēt dicit, q nepos ppriē eſt ex filio non ex fratre per. d. § ij. gradu, & l. liberorū de verb. ſig. & ideo dicit q in ſtatuto excludente ſororem extante nepote nō cōprehenditur nepos ex fratre Et rn̄det ad. d. c. tua nos com ſi. quia illa iura improprie loquunt, & q ſunt verba narratiua, g tio q̄ non gſtituunt ius arg. c. ſi papa, de priuile. in. vj. ſed iuriſ cōſul. in. d. § ij gradu in fi. poſuit verba aſſertiua, & ius cōſtituētia & cū opi. Fede. tranſit ſimpliciter Imol. in d c. non ſine in vi. col idē voluit Ang hic in quibuſdā lec. Cy. in d. l. ſi inſtituta quē ibi ſequit Bal. dr, q ſtatutū penale loquēs de nepotibus non comprehendit nepotē ex fratre, & ē a gtrarijs Dyn. vt ēt refert Bal hic q melius locutus eſt hic in iſto argu. q̄ alibi, vñ concludit Bal hic in iſta mā, q aut fit mentio de nepotibus vna cū filijs, & intelligit de nepote ex filio, aut fit mētio de fratribus, & nepotibus, & intelligitur de nepotibus ex fratribus, bene facit, licet ipſe non alleget. tex. in. ca. ij. de ſen. mar. aut de per ſe fit mentio de nepote, & intelligitur de nepote ex filio, quia ita ſe hz propria ſignificatio. vt hic plene per eum, q vltimū intellige niſi cōis vſus loquendi aliter ſe habeat ſm Ant. de bu in. d c. tua nos, & latius Bal. in. l. vxor. C. q accu. Et fortificat opi. Bal. hic ex ſuperius dictis, & cū concluſione. Bal. hic tranſit ēt Pau. de caſt. hic, & idem ēt tenet Salyc. hic vno addito, q ſtatutū non penale loquens ſimpliciter de nepote tūc eligitur de nepote ex fratre, ſi nō erat nepos ex filio, alle in arg. l. ſi ſerui veſtri C. de noxali. vbi pbat q ſtatutum interpretat ſm ius cōe. Sed mihi magis plz, q̄ veniat tm̄ nepos ex filio cū in ſtatutis tanq̄ ſtricti iuris non deberet recedi a propria ſignificatione, vt late p Bart. in. l. oēs populi. vi. q. ff. de iuſti. & iure. Poſſet ſaluari dictum Saly. qñ in ſtatuto eſſet expſſa rō, vel hr̄ p expreſſa, vt q2 eēt vnica, iuxta not. p gl. & ibi clarius Bal. in. l. quamuis. C. de fideicom. & bald. in. l. maximū vicium. in. iiij. co. C. de liber. prete. & Ioan. de imo. in. l. final. in. iiij. col. poſt Bald. ibi. ff. de hered. inſti. & Raynu. & Pau. de caſt. in. l. ſi vero. § de viro. ff. ſolu. mat. iuncta eo. per gl. & Pau. de liaza in cle. j. de elec. p bal. in auct. quas actio. in. ij. col. in iij. q. C. de ſac. ſan. ecc. cū ſi. & d hac materia etiam vide p Io. an. in. c fundamenta, & p Pet. d anc. i repe. d. c. cano. ſtatutū ver. circa nepotes q̄ro &c. refert Bal. & dictum conſilium Fede. & plus non dicit. Aliquid de hoc ēt tetigit Bal. in repe. c. ſi pater in ix. col. de teſta in. vj. vbi querit an appellatione nepotis contineat filius fratris, et dicit, q ſic alleg. idē quod habetur hic, & in. d. l. ſi inſtituta an ge. hic dicit, q filius fratris eſt nepos improprie, & refert illud
4 conſilium Dyn. qui tenet, quod ſ dixi. ¶ † In. glo. ſi ibi niſi ignoraſſet ius &c. de hoc an iuris error impediat renunciationem reſultantem ex electione iuris incompetentis b dic vt ple
b ne per Barto. in. l. clodius ff. de acqui. heredita. & ex ibi traditis intelliges, q hec glo. ex toto non bene loquitur, de hac glo. etiam vide per Iaco. bar. & Saly. in. l. j. C. de collationib. ¶ In ead. ibi nem no. &c. hec prima computatio non eſt bona q2 omnitur proauia que eſt caput, vnde oēs iſti deſcēderūt

a ¶ Nepos d frate h p do. Iaſ. ponentem gtrariā opinionem ac de a'ex gſi. xxiiij. li. ij. euidēt inquantū dr, q verba ſtatutorū debent intelligi ſm cōmunem vſum loquendi ad d roma g iiij. & cōſi. xxiij.

a ¶ Uide an to de roſ. ſuo tracta. dſuc. ab inte. et vide Iaſ. & q ibi ſcripſi i tres fratres, de pac. Tho.

b ¶ Incompetētis, de h vide p lud. ro. conſi li. cxxv.

⁊ caput ipſius agnationis ſemper ds cõputari, vt dicit gl. h. in fi. ⁊ ſi in illa pria cõputatione cõnumeraref pro enta, ſeqret q̄ ille filius fratris ante eēt in. vj. q̄ eſt ꝯtex. ℭ In ea. ibi cõputandus non eſt ⁊c. q̄ʒ cõputando nõ vadimus ad ſtipitē, vnde oēs noiatt hic in l'a pceſſerunt vt fieri dʒ vt propꝛie dixi. itē q̄ non queritur an ⁊ quali vnus ex illis nepotibus ſuccedat alteri, idõ non eſt attendendũ in quo gradu eſſent adinuicem illi duo nepos quos conſtat adinuicem eſſe in. iij. gradu, q̄ erant fres inſti. de gradi. §. ij. grad. ℭ In ea. ibi, de nepote ⁊ fris ⁊c. gl. voluit ſentire ſm iſtã opi. q̄ ille q vult admitti p ſucceſſoriũ edictũ erat nepos fris ante. i. natus ex filio ipſius fratris ante q̄ opi. non eſt bona, q̄ eēt in vj. vt pʒ ex cõputatione quã facit

5 hic gl. in fi. ℭ † In ea. in fi gl facit rectã cõputationē, q̄ computatio graduũ de iure nro eſt ad inſtar. ſcalarũ. ſ p gradus tã aſcēdēdo q̄ʒ deſcendendo. d. l. iuriſcõ. § gradus, vñ ſi tu ⁊ frater tuus eſtis in. ij. gradu inuicē, q̄ ſi vis inuenire gradũ opʒ q̄ aſcēdas ad ſtipitē a quo ambo pceſſiſtis, ⁊ ſic oportet q̄ ꝓ ad pſeʒ aſcendas, ⁊ ſic habes vnũ gradũ deinde opʒ, q̄ aſcendas ad fratrē tuũ, ⁊ ecce alius gradus, ⁊ ſic eſtis in ſo ſilr ſi vis videre in quo gradu ſint titius filꝰ lucij, ⁊ ſempronius filꝰ ſey. q lucius ⁊ ſeyus erant fratres nati ex menio opʒ aſcēdere ad luciũ patrē ſuũ, ⁊ ſic habes vnũ gradũ, poſtea ad ſtipitē a quo oēs proceſſerunt. ſ. ad meniũ ⁊ ēs ſm, ⁊ poſtea deſcende p aliã lineã, ſine ſcalã ad ſeyum ⁊ hēs tertiũ, ⁊ poſtea ad ſemproniũ, ⁊ hēs q̄rtum, ⁊ ſic ſunt i quarto filij duorũ fratrũ, ⁊ ſic de ſingulis. vñ appet, q̄ qlibet pſona facit gradũ de iure nro de iure aũt canonico ē v. cũ q̄ i aſcēdentibꝰ, ⁊ deſcendentibus ēt nõ differant canoniſtc a iure nro, ⁊ qlibet pſona facit gradũ, ſʒ quo ad tranſuerſales eſt diſtã inter ius ciui. ⁊ cano. q̄ de iu. cano. due pſone faciunt vnũ gradũ, ⁊ non cõputant ipſũ ſtipitē, nec pcedũt ipũ aſcendēdo, nec deſcendēdo, vt dixi, ſʒ potius p ſaltum de vna linea, ſine ſcala ſaltant in aliã p tranſuerſum, vñ duo fratres de iu. cano. ſunt in pmo, ⁊ filij duorũ fratrũ ſunt in ſcdo. xxxv. di. c. ad ſedē, ⁊ ſic eorũ cõputatio graduũ de iure can ē impropria, q̄ non pcedũt de gradu in gradũ aſcēdendo, ⁊ deſcēdēdo ad inſtar ſcalarũ, vt dixi fieri de iure nro Et de hac cõputatione vide bonã gl in. c. fi. de con. an. ⁊ affi. ⁊ p gl in. d. l. iuriſcõ. l gl. ma. in ver. ne liberti, ⁊ inſti. de gradi § hactenus, in ver. gra

6 dũ, ⁊ plene in arbore cõſan. p Jo an ℭ † Quid aũt ſi ſtatutũ dicat, q̄ cõiuncti vſq̄ ad certũ gradũ ⁊c. An intelligaf de cõ

a putatione ſm cõputationē iuris ciui. a an canonici vide p Ja. bu. ⁊ bal. h cõcludentes attēdi ius ciuile p plures cõnco, ⁊ idē late cõſuluit bar. in cõſi. inci. Queritꝰ vtrũ gradus, q̄ cõputatio graduũ eʒ ius canonicũ eſt impropria, vt dixi hoc ēt ſequit bar to. in. d. l. iuriſcõſultus. §. j. in aliquibꝰ lec. Et idē tʒ Saly. h dicene, q̄ rõnes h alle. p Bal inferunt, q̄ idē ſit ēt in terris eccleſie tʒ Ro. in alio tʒ ꝯtriũ p no. in. c. ij. verſi. ciuilis de arbi. li vj. ⁊ in. c. ij. de ce. in. i. vj vbi hꝫ, q̄ in terris ſubditis eccle ſtari dʒ ius canonicũ qñ ꝯdicit iuri ciui ſʒ ſubſtinendo opi. Sal. inde, q̄ de iure cano. regit tñ cē ceceſſum quo ad mřimonia a computatione graduũ facta de iure ciui. q̄ eſt ppria vt dixi ⁊ per ꝯns attendenda excepto, q̄ i mřimonijs. d. c. ad ſedem.

7 † Subditu ēt no. Saly. q̄ eccla conceſſit in emphyteoſim vel feudũ cũ pacto, q̄ emphyteota nõ poſſit alienare in extraneũ nec in cõiunctum vltra quartũ gradũ intelligaf ſm ius ciui. q̄ eccleſia v. i dʒ iure cõi alleg. c. j. de alie feud limitat tñ predicta ſingulariter Jo. an. in add. Spe. in tit. de ſucceſ. ab inte. §. j. in add. mag. Ꝺ. ⁊ q̄ de gradi. niſi ſtatutũ loquens de gradibus eēt ꝯditũ in mã mřimoniali vel ſi ſtatutũ eēt ꝯditũ in foro epi in mã differenti, q̄ tũc attenditur ius canonicũ in dubio, vt ibi p eũ illud tñ, q̄ ipſe dicit de ſtatuto ꝯdito in foro epi in mã indifferenti nõ vř eſſe ſine dubio p ſupius dicta de hac mã ēt vide p Pet. de anc. in d. c. canonũ in. viij. car. vbi ſimplr tranſit cum Bald. hic, ⁊ vide ēt no. p Bald. in. l. nondum. ff. de furt.

a ℭ Iuriſcõ. vide pa. de caſ. cõſi. ccxlvi in prio impreſſio.

a ℭ Adhõ hã. in ꝯſi. ⁊ v in. ij. vo. inc. ver gradus ō q̄ inmini mã alle h, ⁊ ſel. in rn decretalis in. iij. col. et vidē ang. ō ae. i. § fi. inſti. de grad. ⁊ adde ꝯſi ſummi bõiface de ꝯnſio in cõſmo q̄ inci. vl ſa quadē ingnifitioe l. iij. cc. vbi idē ꝯſulnit p theorica bar. i. l. iuriſcõſul. § i. ff de gradi. q̄ lect. iſtis menſibus ꝑerfecte ſunt ipreſſa in lec. bar q̄ ante ñ fuit ipreſſa, v ibi dixi in addit. Thom. diplo.

b ℭ Quartũ, vide bald. ꝯſi. liij. v. lib.

c ℭ Nono dari vide anc. ꝯ. ecxc. in. ro. cõſi. ciuilj. bal. ꝯ. lxv. iij. il. p bal. in add. ad ſpe. in ti. de teſt. p Jo. an. e. ti. § ſe qř Ꝺ. q̄ ſi miſſus, vbi ponit an ille q occupauit rẽ hereditariam ppria auctoritate poſſit petere confirmationem.

ℭ De carboniano edicto. Rub.

SUMMARIUM

1 Hæreditatis, & ſtatus q̄ſ ſi mouef impuberi debet differri queſtio in tps pubertatis, & impubes præſtita cautione ſi non poſſidet conſtituitur poſſeſſor hæreditatis.

2 Interdictum, ſeu remedium poſ. adipiſcendę põt competere illi qui poſſidet ut confirmetur in poſſeſſione

3 Tenutam ſi quis habet, & ſit nulla, & dominus petit eã reuocari, an ille poſſit eam confirmare, & de nouo dare.

4 Petitorium ſi fuit intentatum poteſt actor inuito reo poſt productum libellũ ipſum ſuſpendere, & agere poſſeſſorio.

5 Pupillus ſi agit petitorio, & ei opponitur quæſtio ſtatus, poteſt ſi uult proſequi iudicium.

6 Preteritio matris facta ſine cauſa hodie non habetur pro exhæredatione.

7 Feudũ patri conceſſum an poſſit filius poſſidere qñ ſimplr eſt adeptus bo. poſ. carbonianam in hæreditate patris.

1 SI tibi. † Si filio impuberi mouef queſtio ſtatus, ⁊ hereditatis dʒ ex carbonia. edic. differri queſtio in tps pubertatis, ⁊ impubes preſtita cautione ſi non poſſidet conſtituif poſſeſſor bon. hereditaris vel ſi poſſidet eius poſſeſſio cõfirmaf ſi vero non ſatiſdat erũt vna cum eo ꝯin

2 ea poſ. illi q ꝯdicunt. h. d. ℭ † In gl. j. in prin. no. ex prima lectu. q̄ remedium introductũ ad bo. poſ. adipiſcendã põt cõpetere illi q poſſidet vt ꝯfirmef in poſſeſſiõe vt h, ⁊ in. l. iij § miſſum, ⁊ ibi Bar. ff. eo. faciunt ad ea, de quibus hic p Cy. bart. ⁊ alios, ⁊ addo gl. i ſimilē in. l. pupil. § q opus ff. de no. op. nu. Et illã ibi ad h ponderat Bar. ⁊ ad hoc Bar. ibi alle. plura ſimilia ⁊ per Bar. in. l. j. §. ſatiſdatũ, ⁊ p illũ tex. ff qnorũ leg. ⁊ in. l. fi. ff. de edicto diui adr. tol. in verſi. item quero gl. quid ſi fideicõmiſſario vniuerſali ⁊c. ⁊ ibi latius per Bal. i. vj. ⁊. vij. oppoſitio. ⁊ quicquid ibi dicat Bald. communis eſt opinio. q̄ poteſt peti confirmatio poſſeſſionis indiſtincte pro quo omnino vide no. per bar. in. d. § qui opus, ⁊ aliquid per bald. in c. fi. de probi. ſen. alle. per. Lorba. vbi ē per hanc. l. cum hſe

b no. dicit videri eſſe dare quartum a poſſeſſorium. ſ. confirmãde. Alia ſunt vel adipiſcende vel recuperande inſti. de interdi § ſequens. Sed ſatis dici poteſt hoc comprehendi ſub poſſeſſorio retinende, ⁊ hoc ēt vide per Rom. hic cuius verba in pluribus non placent maxime dum dicit, quod ille qui turbatur in poſſeſſione non poteſt petere confirmari in poſſ. ex quo habet remedium ordinarium per interdictum vti poſſi. q̄ ſm enim ordinarium facit ceſſare extraordinarium. l. in prouincia li. §. ſi ego ff. de oper. no nun. ⁊ per hoc dicit, quod hec prima lect. eſt falſa, q̄ bonorum poſſ carbo. extraordinaria debet ceſſare per remedium ordinarium, quod habet turbatus in poſ. ſua arg. l. cum ſine. ff. eod. ⁊ dicit quod hec prima lec. eſt vera per. d. §. miſſum nec ob. argumē. Roma. q̄ imo vbi locum habere poteſt ordinarium non ceſſat bono. poſſeſſio. carbo. extraordinaria. l. iij. §. pe. ff. eo. nam plenius eſt iſtud extraordinarium, q̄ in bo. poſ. carbo. ſufficiunt probationes ſummarie. l. iij § cauſe. ff eod. ſed ſi voluiſſet ordinarie peti ſibi decerni bono. poſ. vnde liberi, ⁊ declarari hereditatem ad ſe ſpectare vt efficeref dñs, ⁊ heres potuiſſet hoc facere, ſed haberet neceſſe plene pbare. d. l. i §. et dne ⁊. l. j. ff. de or. iu. vñ qñ extraordinarium eſt plenius non ceſſat propterea ordinarium, vt not. glo. in. l. fi. cum ſimi. ff. ſi aduer. rem iudi. bene facit. l. i. § põpo. Ꝺ ſi niſi forte ff. eod. iuncta. l. cum ſine. Preterea conſtat, q̄ filiꝰ ſi voluiſſet plene probare potuiſſet agere per. here. ord. l. j. C. de ordi. iudi. ⁊ ēt petere bo. poſ. vñ liberi. l. iij. § pe. ff. eod ⁊ tñ permittitur ſibi venire per hoc remedium bon poſ. carb. ⁊ cũ hac opi. etiam concordat in. d. l. fi. in. vj. opp. ff. de edic. diui adria.

3 Et iſto facit ad queſtionem vtilem, ⁊ quotidianam vtrum ſi aliquis habet tenutam q̄ eſt nulla, ⁊ dñs petit eam reuocari, an

c ille poſſit petere eam cõfirmari, ⁊ de nouo dari c de quo vide per Barto. in. l. iij. § ſi ſub eo ff. de contrah. ⁊ in repe. l. creditores in. v. q prin. ff. de pigno. ⁊ in. d. §. ſatiſdatum, ⁊ per Ja. bu. in. l. fi. ff. de edi. diui adria. tol. ⁊ ibi p Bal. in. vij oppo. et ibi etiam per Salyc. ⁊ aliquid per Bald. per Ange. Imol. ⁊ Pau. de caſt. ⁊ Rom. in. l. finita in prin. ff. de dam. infec. per Pau. de anch. in conſi. cclxxxj. inci. In xpi nomine videf prima facie, ⁊c ⁊ iʒ ſint varie opino. tñ vř dicendum. quod ſic, p quo facit iſte tex. ⁊. d. §. miſſum, cum alijs ſ. alle. vñ videmus, quod ſententia nulla poteſt per iudicem confirmari, vt no. gl. ⁊ doc. in. l. j. in verſi. obtinebit C. qñ prouoc. ⁊ Inno. ⁊ alij in. c. j. de confir. vti. vel inuti. Et iſtã opi. tʒ hic Jac. bu. ⁊ Saly. in d. l. fi. ⁊ bar. in. d. l. creditores, ⁊ ang. ⁊ Imo. ⁊ pau. de ca ſ. d. l. ſi finita. nec ob. ea ex qbꝰ vř bar. ꝯtrariũ tenuiſſe in. d. §. ſi ſub ea ⁊ bal. hic, ⁊ in. d. l. fi. q̄ nõ loquunf qñ interueniret nouũ ſcm̃ iudicis ꝯfirmãtis, ſeu de nouo dãtis, vel dic, aut q̄ris an poſſit de nouo ꝯfirmari, vt valeat tãq̄ʒ de nouo data, ⁊ an pcedat opi. q̄ʒ tenui. Nã qñ pceſſit actꝰ ex toto nullꝰ ꝯfirmaf ē de nouo daf. l. legata inutilr. ff. de le. j. ⁊ in. l. adopti. ff. adop. no. bart. in. l.

more

me. ⁊c. ff. de inr. om. iu. Aut q̃rie vtrum poſſit confirmari adeo q̄ ex preterito videantur fuiſſe valida a princip. ⁊ dōmeſt q̄ nō, ⁊ ita pcedat opi. bar. in. d. §. ſi ſub ea p iſta opi facit q̄ vidẽmꝰ q̄ poſ. pt mutari de nulla in aliq̃ pp iuſtificationẽ ſuperuenientẽ vt plene no. i. l. iij. §. illud i ver. mutare p gl. ⁊ doc. ff. de acq. poſ. ⁊ in. l. cũ nemo. ff. de acqui. poſ ita ergo et in h ſuperueniẽte ſolẽnitate auctoritatis iudicialis q̃ a prin. deficit, facit. l. ſi. ff.
a q̄ cũ eo. Et adde q̃ dixi in. d. l. ſi finita in pi in. Lũ a tñ ad cõcluſionem predictã niſi prima poſ. fuiſſet violẽta, ⁊ q̄ non pōt a ſuperiore ꝯfirmari ⁊ validari. l. ancie. ⁊ ibi no bar. ff. vñ vi. ⁊ no. gl. in. l. j. ff. de inn. ⁊ ſal. rel dñi. lib. xj. no Bar. ⁊ Salyce h
4 ¶ † In ea. ibi vel ſm ⁊c. not. caſum in quo actorẽ innitoreo poſt pductũ libellũ pt ſuſpẽdere iudiciũ interim aũ pnto petito
b riũ ⁊ agere poſſeſſorio * ſic in. c. paſtora. de cã poſ. ⁊ proprie. q̄ no. p limitatione auc ꝯſemel. ff. qñ ⁊ qñ in. alias limita ad illam auct. vide p bar. in. l. ſi prima in. vi. opp. tertie bart. ff. de op. no. nũ. ⁊ ibi clarius p Io. de imo. ⁊ Bar. i. l. ii. in vi. co. ff. de preto ſtip. ⁊ Spe. in tit. de petito ⁊ poſ. §. j. ver. pōt ẽ agi petitorio, ⁊ p Bal in. l. ſi quis ſtipulatus ſit ſtichũ, ⁊ ibi ẽt per Io. de imo. de vet. ob. ⁊ per Bal. in. l. ij. in fi. ff. de ſal. cã adic.
5 leg. ⁊ p Io. de imo. ſingulariter. in c. de procu. ¶ † In ead ibi petitorio ⁊c. pcedens ſol. approbaẽ per. l. iij. § dic. ff. eo. ⁊ etiã hec ſcda approbatur ſic declarãdo ve3 qñ pupillus agit petitorio ſi ei opponatur qõ ſtatus, ⁊ tñ h nõ obſtante vellit pſequi illud iudicium, illud facere pōt vt. l. ꝯria. Si autẽ ſuſpenſo petitorio vellet differre qõnẽ ſtatus, et petere bo. poſ. carb. h facere poſſet ſicut facere pōt pupillus qñ cõuenit. l. iij. § pri. ff. eo. non violando tex. ꝯ q̄d ibi ſenſerit gl. ⁊ ita declarat bart. in l iij. §. miſſu3, et in. l. ſi. ff. eo. Mihi tñ magis pl3 q̄ intelligaẽ q̄ agebat pupillus petitorio, et verbũ vẽdicat ac ẽt verbũ reſtitutionẽ poſtulari, referantur ad pupillũ et tunc litera ẽ plana et verbum rerum poſitum in text. oñdit q̄ petebatur reſtitutio rerum non poſ. et ſic non agebatur poſſeſſorio. l. ſi duo. §. ſi vi. poſ. l. ſi aliquã, et ibi no. bar. in fine. pe. co. ff. de acqui. poſ. vñ hic oppoſita pupillo qõne ſtatus maluit ſuſpẽdi petitoriũ, et petere bo. poſ. car. S3 in. l. ꝯria voluit pſequi petitoriũ et per predicta non pl3 mihi intellꝰ quẽ dat ad iſtam legẽ Fnt. hic volens q̄ hic nomine pupilli ante q̃3 petiiſſet ſibi decerni poſſeſſi. bono. petebatur pupillum mitti in poſ. rex hereditatis, et imperator reſpondet q̄ prematnre petitur, q2 pꝰ as debet accipere bo poſ. carb. et preſtare ſatiſdationẽ ſi vult mitti in totalẽ poſ. Nã huic itellectui ob. q2 tex. loquiẽ qñ pupillus petebat reſtõnẽ rerũ non aũt ſe mitti in poſ. vt dixi. alia ẽt colligiẽ ſolo ad. d. l. j. ff. de or. indi. ex ibi no. in glo. q̄ ibi petebatur bo. poſ. carb et ſummarie cognoſci debet de cã ſtatꝰ et dum tex. ibi dicit de hereditate pronunciet ꝯ3 exponi. l. de poſſeſſione. Tñ vt ibi dicit Bar. hec violat aliquãtr tex. idẽo
6 ne illã q̃3 ꝯ approbant. ¶ † In gl. in verſi. pris hic Ange. dicit ſe credere hoc eẽ hodie correctũ attento q̄ hodie preteritio matris nõ hẽ pro exheredatione qñ eſt facta ſine cã, et hodie competit bon poſ. ꝯtabu. et ius dicendi nullũ per. §. aliud quoq3 capitu et. §. ſinante3 h obſeruata in auc. vt cũ de ap. cog. Et ideo dabitur filio in bõis matris hodie bo. poſ. carb. et ita dicit Ro. hic per no. per gl. in §. exhẽdatos in auc. de here. ⁊ et ſed in h ꝯriũ tenui in. l. poſthu. circa pri. ff. de bon. poſ. ꝯtab. vbi feci mẽtionem de iſta opin. Ange hic. ¶ In glo. in verſic. impleta, doct. hic dñt q̄ etiam hec ſecunda ſatiſdatio videtur ex equitate preſtanda quod vltra eos poteſt ſic probari, q2 pupillus p bon. poſ. carbo. cenſetur ſaltem vſufructuarius, vt patet in. l. de bo §. non ſolum et in. l. ſed et ſi. §. an autem veſcendi. ff. eo. Sed vſufructuarius preſtat illam ſatiſdationem de vtendo arbitrio boni viri ſicut vſufructuarius. l. huic. § j. ff. vſufructu. quemad. caue. iuncta. l. j eod. tit. ergo ⁊c. ¶ In ea. ibi. § nullum glo. voluit allegare. § hec autem in verſi oportebit in. d. l. iii. et intentio glo. eſt quod in pm. qñ petitur bon. poſ carbo. non ſit neceſſe petere vel prius petiiſſe bo. poſ ordina. puta vñ lib. ab inteſt. vel ꝯra conduo teſtõ. d. l. ſi impubes §. fin. Sed ſi primo petiit carbonianam tñ, et poſtea vellit tanq̃3 verus heres agere petitorio op3 q̄ agnoſcat bo poſ. ordinarie, vt in. d. §. he arrã. ¶ In ead. ibi forte a volentibus ⁊c. h ſolutio eſt ꝯ tex. l. ꝯrie in verſi. ex glo. iuncta. l. fideicõmiſ. §. ſi rem. ff. de le. iij. ideo tene ſequentẽ ſol. quaz declara. vt plene per bart. in. l.
7 ꝯria q̄ q̄d dixerũ ang. ⁊ ro. q̄ vñr dicere ꝯ. d. l. pe. ff. e. ¶ † Ex gl. q̃ro an filius qui ſimplr adeptus eſt bo. poſ. car. in hẽditate patris poſſit poſſidere feuda patri conceſſa vide bal. ꝯcludentem q̄ ſic in. c. j. in. vj. col. in ti. an agnatus vel filius.

※ SVMMARIVM ※

1 Bo poſ. carb. conceditẽ ſemiplenẽ pbanti ea quæ hic continentẽ.
2 Incõueniens q̃ñq3 tolleratẽ unum, ut euitetur aliud maius.
3 Filiatio q̄ ſit ex iſtu m̃rimo. pt probari corã iudice ſeculari.

c **Arbonianum.** † Bo. poſ. carb. cõcedit ſemiplene pbãti ea q̃ in hac. l. continentẽ. h. d. ¶ No. q̃ regrantur, vt detẽ bo. poſ. carb. alia colliguntẽ ex. l. precedẽ
2 ti cũ ibi no. ¶ † Tẽr no. in ver. aliẽis q̄ tolleratẽ vnũ inconueniẽs, vt euiteẽ aliud maius incõueniens, nã pone dubitatur an iſte pupillus ſit filiꝰ, ⁊ legitimus ſucceſſor ſi ſibi denegarentẽ alimenta poſſet fame perire h reputatẽ magis incõueniẽs q̃3 qõ alatẽ ex rebꝰ interdũ alienis ad idẽ. l. j. § totiẽs ꝰ ſ3 ſi ſcẽ tũ. ff. de vẽtre in poſ. mit. ¶ In gl in ver. deferẽ ibi §. miſſu3 ⁊c. alis eſt. §. h ãt, ⁊ vide ibi i §. ſi. qñ incipiat currere iſtd tpꝰ. ¶ Extra gl. q̃rit bal hic an in caſu huiꝰ. l. poſſit fieri corã iudi. ſecularĩ iſta pbõ q̄ iſte ſit natꝰ ex lrĩmo m̃rimonio, ⁊ cõcludit, q̄ ſic, q2 ſummarie ⁊ incidenter fit talis pbõ p h all. p eũ Cui adde no. p eũdẽ in. l. filiũ. ff. de his q̃ ſunt ſui vel alie. iur. ⁊ in auc. et q̄ in. v. vel. vj. co. de bo. auc. iud poſ. ⁊ in. l. j. circa viij co. ff. ꝰ cõfeſ. ⁊ in. l. ij. ff. de indi. ⁊ q̃ no. p oẽs in. l. tũla. ff ſol ma ⁊ p Cano. in. c. tuam de or. cog. cum concor. de quibus in dictis locis q2 non eſt proprie materia noſtra.

¶ Vnde uir & uxor. Rub.

※ SVMMARIVM ※

1 Maritus ſuccedit uxori, & econtra deficientibus omnibus agnatis & cognatis ex quarto capite edicti per bo. poſ. quæ appellatur unde uir & uxor.
2 Propinqui non dicuntur adinuicem maritus & uxor.
3 Sta. q̄ cauſæ inter propinquos, & affines compromittantur, q̄d comprehendat.
4 Propinquorũ appellõne q̄ ueniant, & an ueniat uxor et maritus
5 Coniunctorũ appellatiõe an ueniat uir & uxor, & q̄ ueniant.
6 Attinentium appellatione qui ueniant.
7 Sta. q̄ non poſſit minor ꝯtrahere ſine conſenſu ꝓpinquorũ, ſi nõ habet niſi unum, poteſt fieri cum conſenſu illius.
8 Sta. q̄ uxor non poſſit teſtari ſine cõſenſu uiri, ſi uxor uult inſtitueẽ uirũ an poſſit tũc uir uir cõſẽtire & an ualeat tale ſta.
9 Vxor ſi decedit nullis relictis propinquis, & non extet maritus an ei ſuccedet ſocer.
10 Sponſa alicuius ſi decedit nullis relictis propinquis an ei ſuccedet ſponſus.
11 Vir occidens uxorem non poteſt ei ſuccedere
12 Maritus non ſuccedit uxori in feudis, nec econtra mulier.
13 Maritus an ſuccedat uxori, & econtra, qñ inter eos eſt ſeparatio thori ex mala gratia.

1 **M Aritus.** † Deficiẽtibꝰ agnatis oĩbꝰ ⁊ cognatis vir ſuccedit vxori, ⁊ eꝯ ex quarto capite edicti p bo poſ. q̃ vñ vir ⁊ vxor appellatẽ. h. d. ¶ In tex. ibi p antiquo iure. ſ. inuento a pretore h introducente in. iiij. capite ſui edicti. l. j. in prin. ff. ũ tab. teſta. nul. extã. ⁊ in. l. j. ff. q̄s ordo. Et ex h ſequitẽ q̄ cũ nõ reperiatẽ deferri iſtã ſucceſſionẽ ex aliqua pte iuris ciuilis q̄ vxor non admitterẽ ad ſucceſſionẽ viri, ⁊ eꝯ niſi. ff. certũ dico iuxta. l. j. § q̄ diximus. ff. de ſuc. edi. q̄ eſt no. ſm Ray. in. l. j. ff. e. ¶ Fallit tñ in caſu poſito hic in auc. preterea. ff. e. q̄ defert ſucceſſionẽ ex pn ſione iuris ciui. ⁊ ſup ea diceẽ, ⁊ idõ bo. po. de qua h eſt ẽt hodie neceſſaria, vt no.
2 in. l. ſi. i ſi ff. vñ leg. ¶ † In tex ibi ꝓpinquorũ ex hoc tex. pbatur q̄ vir ⁊ vxor non dicantẽ adinuicẽ ꝓping, ⁊ tanto minꝰ dicãtur ꝓping iſti q̄ ſunt affines, p mediũ viri ⁊ vxoris, q̄ eſt no. ſ3 Iac. bu. ⁊ alios hic p ſtatutis regentibus ꝯſenſum ꝓpinquorũ vel cõſanguineorũ. ¶ Addo tex. in. l. ſi. in ver. ſ3 ẽt deficiẽtibꝰ. ff. de ver. ſig. vbi gener ⁊ nurus nõ dñr de ꝓpinquo ſoceri q̃3
c uis iter eos affinitas * a m̃rimonio ſit cãta, ⁊ iſtũ tex. ad h ponderat Bar. ⁊ alij pꝰ eũ. ¶ † Et iuxta. h. d. Bal. hic, q̄ ſtatutũ
3 de cauſis cõpromittẽdis inter ꝓpinquos ⁊ affines non includit vir ⁊ vxorẽ. pro qua opi. bñ facit q̄ no. Bar. in. l. q̄ ſeruꝰ ⁊, p id q̄ ibi no. gl. pe. ff. de cõdi. ob cãm Sed ꝯ. ñ t3 pſeruet bal. in. l. affinitatis. ff. communia de ſucce. quia ſecundum eum propter vnum quodq3 tale ⁊ illud multomagis ergo. l. quod con-

a ¶ Limita vide bar. ſo. in l iuſte poſſidet ff. de acq. poſ. et ang. de are. in. §. quadrupli in xvj. col. inſti. de actio. Tho. diplo.

b ¶ Poſſeſſorio. de hoc p do. d ro. deciſ. ſuis d cã poſ. et ꝓprie de or. di. cog.

c ¶ Affinitas an ſtatutũ de compromiſſis comprehẽdat ſocerum et nurum viduam, vide Pau. de caſt. cõſi. lxxv. in. j. impreſſio.

a ¶ Pꝛopin-
quū. adde eūdē
bal. ꝯſi. lxxvij.
ij. lib ⁊ ſoli ꝙ
voluit idē bal.
ꝯſil. clxxij. eo.
lib ꝙ ſtāte ſta
tu. ꝙ mulier nō
poſſit teſtari ſi
ne ꝯſenſu ppin
quoꝝ ꝙ ſi vn⁹
ex ppinqꝯ fue
rit iſtitut⁹ ꝙ nō
viciaꝭ teſtm̄ ⁊
q̄d ſi ſit ſtatutū
ꝙ vxor nō poſ
ſit teſtari ſine
ꝯſenſu viri et
vir ſit abſēs. vi
de p eūde ꝯſil.
cccxlii iii. libꝛ.
b ¶ Valeat.
vnō plene iaſ i
l. ſtipulā. ꝟ mō
ꝯcepta i. j. col.
ff. ō verb. obl.
bar. bo. ſoci. in
l. pcm̄ ꝙ doin
ij, i ñ C. ō pac.
⁊ pe. cer in ꝯſ.
eliu m. iij. vo.
inci. lꝫ Tho.
c ¶ Dubitet iqꝫ
ſtā. o. iaſ ſiſert
ad ſtatutū muni
ne diſpōnēs ꝙ
ſi iulier traſeat
ad ſm̄ mrimo-
niū et bēat libe
ros ex vtroqꝫ
mrimo, ꝙ te-
neaꝭ relinq̄re ſi
lijs viri. ꝓ ma
trimonij dotez
ꝙ tale ſtatutū
bꝫ locū i v. dna
addō p hac opi. 6
faceꝫ q voluit
pan. ō ca. ꝯſil.
cxxj. vbi ꝯclu-
dit ꝙ vidua lu-
xurioſe viuēs
ſta pdit dotē ſi
cut ſi cēt i mrī-
mo. ꝙ tñ ſolu.
ma. doſāplum
ſi o. eſt lꝫ Ant 7
ch. ꝯſi. cxlix.
d ¶ Spōſa vi n
de iaſ h i. ij. co.
et addō bar. i cō
ſi. cclvj. i ſi l. ij.
vol. Tho.
e ¶ Succedit
bal. ꝯ. cexxiiij.
j. li. lꝫ ꝙ ſi vir
occidat vxorez
a qua inſtitut⁹
fuerit ꝙ ꝑuaꝭ
ſucce. et hedi-
tes applicantur
hitimis hedib⁹
mulieris et vi-
de i d. l. ſi ab ho 8
ſtib⁹ ⁊ cp marb.
no. lxxv.

ſtitutū ſſ de tes. mil. cū ſi. Sed vir ⁊ vxor q̄uis non ſint pprie affines inuicē tñ ſunt cā ꝓp q̄ alij efficiunt affines vt no. gl. i d. l. affinitatio, ⁊. l. nō facile. §. affines. ff. de gradi. ¶ Pro iſta opi. facit q̄ videmus ꝙ affines pñt agere ſine mādato. l. ſed ⁊ he. in prin. ff. de pcu. ⁊ ſimil ē ꝯceditur marito, q̄ idē indicaꝭ de marito ⁊ vxore q̄ ſunt cā affinitatis pui indicaꝭ de affinibus. l. maritus, ⁊ ita declarat Cy. ibi de pcu. ⁊ no. gl in. d. l. lꝫ ⁊ he. ¶ Pmo ꝯcludēdū ꝙ ſi ſtatutū faciat mentionē de ppinquis vel ꝯſanguineis, tūc hꝫ locū opi. Bal hic pñtū in x. q̄ vxor nō eſt ppinqua nec cā ppinquitatis quo ad affinem, q̄ nō dñr ppinqui, vt. d. l. ſi. ¶ Aut ſtatutū ē facit mētionē de affinib⁹ ⁊ tūc verior ſit opi. bal. in. d. l. affinitatis ſa lleg. ⁊ hec ē lꝫ pan. ⁊ de ca hic lꝫ nō faciat mētionē de bal. i. d. l. affinitatis. ¶ Et cū iſta ꝯcluſione tranſit ē Ful. in. d. l. affinitatis, ⁊ Sali in. l. nō ſolū. J. de here. inſti. idē ē lꝫ Ro. hic q̄ tale ſtatutū de ꝯpromiſſis eſt fauorabile ⁊ extendēdū, vt pbat Bal lꝫ ipſe nō allegaret l. ꝯſe pñte in vi co. ſ. vñ lib. cū ꝯcor. quas ibi allegauit. ¶ † Pre dicta nō ſunt ſub dubio ſcꝫ licet Pan. de ca in. l. cū aliena. J. de leg. ⁊ in. d. l. ſi de ver. ſig. ⁊ ſentit ſꝫ Ang. niſi deficerēt ppinq̄ q̄ tūc loco eoꝝ vr̄ ꝙ intelligaꝭ de affinib⁹ p. d. l. ſi i ꝟ. ſꝫ ē ū ficiē ibus. J. de ver. ſig. ¶ Et dicit Pan. de ca in. d. l. cū aliena. §. videtur ꝙ ē tūc ꝯpꝛehēdaꝭ vir ⁊ vxor p eandē. l. ſi i eadē rōne, ſꝫ neutrū puto verū, q̄ in d. l. ſi. dr̄ ꝙ appōne familie in legato deficiētibus ppinquis veniūt illi affines ibi enumerati ⁊ poſtea ē liberti nō ā loquiꝭ q̄ erat ſcā mētio in diſpōne ō ppinqꝯ. ¶ Alı̄ ſequereꝭ ꝙ veniret ēt liberti appōne ppin quoꝝ deficientibus pdictis iuxta. d. l. ſi ꝯ iſtā l. bñ faciūt no. p eundē Bald. in. l. j. §. gbus in ſin. ff. qd̄ cuiuſqꝫ vniuer. nomi.
5 ¶ † Quid ſi ſtatutū loquereꝭ de ꝯiunctis an ꝯpꝛehēdant vir ⁊ vxor iterum vr̄ velle ꝙ ſic in. l. ſi §. cū aūt in ꝟ. iuncta ſ de furt. ⁊ ibi hoc firmat Sal. dicēs hoc eſſe no. p ſtatuto. ¶ Ad idem alle. l. ſi id qd̄ §. ſi quis ff. de do. inter vir. ⁊ vxo. Et idē vr̄ velle bal. ⁊ Ang. in. l. j. §. ſi. ff. de poſtbu. dū dñt ꝙ oēs pſone ibi enumerate in tex. ſunt ꝯiuncte pſone, ⁊ ibi enumeraꝭ vxor ⁊ idē, vr̄ ſentire bar. in l. cum eoꝝ §. affinitatis. ff. eo titu. ⁊ al. in. l. ſi. i. l. ꝯiunctus, l. a. i. ff. de an ⁊ arg. ⁊ hoc ē lꝫ Ja. bu. Frā ci. in. d. l. maritus, et allegaꝭ p bal. in. d. l. ſi. ſ. de fur. ⁊ ñ vxor nō venit appōne primoꝝ, vt pbaꝭ in. l. cū aliena, vt ibi ſꝫ no Sal. J. ō le. ſicut nec appōne ppinquoꝝ, vt hic lꝫ ipſemet Saly. i d. l. ſi. ō fur. alr̄ ſenſerit ⁊ nō bñ, Ro. ſꝫ ſimplr̄ dicebat ꝙ largo ſumpto vocabulo vxor venit appōne ppinquoꝝ p d. l. ſi. de fur. ſꝫ ſtricto ſumpto vocabulo nō vt hic, ⁊ ſic de mēte iura. ſꝫ i quolibet lec. ꝯpin ſenſit ꝙ in ſta tuto diſponēte, ꝙ minor nō poſſit ꝯhere ſi ne ꝯſenſu ppinquoꝝ ꝯpꝛehendatur vir ⁊ vxor tanqꝫ ppinq p. d. l. ſi §. cū aūt ſ. de fur. ſꝫ ſm eū nō veniūt ceteri affines, ſꝫ ſaly. i d. l. ſi ſ. de fur ⁊ melius dicit ꝙ illa l. loquiꝭ de ꝯiūctis, ſꝫ
6 in ppinquis oꝫ attendi iſta lex. ¶ † Quid ā. ſi ſtatutū ſi loquiꝭ de attinētib⁹. Pan de ca. ſꝫ vult idē eē de attinētib⁹ ꝙ ō ppin quis. Et io dicit, ꝙ hic nō ꝯpꝛehendūtur vir ⁊ vxor, ⁊ ipſe ē in. d. l. ſi. J. de ꝟ ſig. dicit ꝙ nō ꝯpꝛehenduntur affines nihilo minus alle. Ang. ſꝫ ſentit ꝯtrariū dū dicit ꝙ appōne ppinquoꝝ nō non veniunt attinentes p affinitatē, ſed ſolū agnati vel cognati. Pro ſꝫ q̄ verbum attinere vr̄ ꝯnale ſicut ptinere. l. pe. cū glo. ff. de don inter vi. ⁊ vxo. l. qd̄ attinet. ff. de re. iu. ſacra. l. verbū illud pertinere. ff. de ver. ſig. ⁊ iſta l. mihi magis placꝫ, ⁊ ita vr̄ eē de mente Hoſt. in ſumma de ꝯſan. ⁊ affi. ꝟ qualiter, ⁊ ipſa in
7 prin. ¶ † Subdit ē Bal. ⁊ Saly ſꝫ no ꝙ ſi ſtatutū reqrit ꝙ non poſſit fieri contractus minoris ſine conſenſu propinquo-
n rum ſi non habet niſi vnum propinquum ſufficit conſenſus il lius. l. non eſt ſine liberis de verboꝝ ſignifica. Et idem tenet pan de ca ſꝫ, ⁊ in. l. ſi cū do. ē §. ſi pꝛi ff. ſol. mat p §. qd̄ aūt in auc. de non alie. Pro quo vide no. p eūdē bal in. l. ſi ꝯſtructio ne. ſ. de nup. ⁊ Pe. de anc. in repet. c. canonū ſtatuta de ꝯſti. in ver. traſeo ad iſta ultra q̄ quiqꝫ pꝛohibent ⁊c. no bar in. l. ſi ab hoſtibus qui mens erit de leg. i. cum quo tranſit. d. Abb. in c. cum eſſeꝫ de teſt. Et ſm materia vid q̄ diri poſt bal. in l. tranſactionē q. ſ. ō traſa. ⁊ in. l. ſi cū dotē. §. ſi pꝛiꝭ. ff. ſo. ma. vbi tractaꝭ q̄d ſi non hꝫ al quem ppinquū vel hꝫ ſed ſunt abſentes de quo diliqui ſ per Bal. ⁊ Sal. ⁊ Mod. hic, ⁊ per Bal ⁊ ang in l. turpia. § i. p ſilius ex ff. de le ꝫ. i. ⁊ qd̄ no. ang i. l. i. §. ⁊ q̄dē ff qd̄ cuiuſqꝫ vniuer. ⁊ Bal. in. l. cū hēs ff de acquir here. ⁊ in. l. ſi furioſi ſ. de nup. ⁊ in. l. cū inſtas ad ſi. J. de ſen. p Pan. de ca. in. l. cū antiquitas J. de teſt. per illum tex. ⁊ Ro. hic, ⁊ in. l. ſi quis mihi bona.
8 §. pe. ff. de acqui. here. ¶ † Circa pdicta etiaꝫ ſubiungit bal. ⁊ Saly hic ꝙ ſi ſtatutū diſponat ꝙ vxor nō poſſit teſtari ſine cō ſenſu viri ⁊ vxor vellet inſtituere virū ꝙ nihilominꝯ poterit vir ꝯſentire, vt hic vid p eos, ſꝫ ꝯtrariū tenuit hic Ro. ⁊ lꝫ ipſe nō dicat vr̄ iſtā opi. approbare bar. in. l. j. in prin. ff. ō anc. tu. ⁊ Pan. de ca expꝛeſſius in. l. ſenium. J. qui teſta. fa. poſ. de quo hic nō longo, q̄ eſt extrauagans ⁊ remitto ad ea q̄ no. bal. i. l. ſi qñ §. i. ſ. ō inoſ. teſt. ⁊ ang. ⁊ Jo. de imo. i. l. j. § q̄ſitū. ff. ad tre. ⁊ per ang. in §. economus in auc. de alie. ⁊ emph ⁊ p abb. in. c. cum veteri de elec. cū alijs ꝯcor. quas allegaui vobis in. l. bonoꝝ in fin. poſt bal. ibi. ſ. q adiuti. ⁊ ꝯſueui dicere in d §. q̄ſitū. Et an di
b ctum ſtatutū valeat vide Pan. de ca. in. l. ex facto in prin. ff. ō
9 vul. ⁊ pup. ¶ † In gl. j. per hāc gl. vr̄ ꝙ bal. hic nō bñ loquaꝭ inq̄tum ipſe cōcludit ꝙ ſi nō extat vir, ſed ſocer ſuccedat ipſe ſocer nurui decedēti ſine ppinqꝯ p ꝟ illē bo. poſ. vñ vir ⁊ vxor ⁊ ita dicit intelligi gl. inſti. de nup. § affinitatis in verſic. mariti in verbo poſtea. Nā ⁊ ſꝫ. nō vr̄ vex ſm pan. de ca. ⁊ Ro. ſꝫ q̄
c requiritur ꝙ matrimonium duret ⁊ pe mortis mulieris ad ſꝫ vt ex pſona eius ſit locus ſucceſſioni de qua loquitur iſte tex. vt ſꝫ in gl. ⁊. l. j. ff. eo. ⁊ ſic morte viri vr̄ fuiſſe ſublata affinitas quo ad ſocerū, vt non ſuccedat nurui, bñ faciunt no per gl. in. l. ſed hic ita. ff. de re iud. Et iſtā vltī. opi vr̄ ē ipſemet Bal. tenuiſ ſe in. l. ſi. in. v. col. ſ. vñ legi. ⁊ in verſi. item queritur an ſit inue nire ⁊c lꝫ ipſemet Bal. in. d. l. affinitatis relinquat cogitan dum. Et ꝙ iſta lex non habeat locū in ſocero tenuit ē Ful. hic p. d l. affinitatis, q̄ non reperitur ꝙ appōne viri ⁊ vxoris con tineatur ſocer ⁊ nurus ⁊ dñr ꝙ gl. in. d §. affinitatis loquitur ō viro ⁊ vxore. Sed Jo. fab. ibi dicit ꝙ illa glo ſenſit ꝙ cognati vxoris excludant fiſcum ſicut ⁊ ipſa vxor, ſꝫ ſm eū iſtud non pbatur iure et dicit ipſe ꝙ doc hic reprobant illam gl. et ita di cit ſe tenuiſſe ſup hoc. l. eneo itaqꝫ ꝯ Bald. tam p ulle. p Ful. q̄ꝫ per iſtā gl ē q̄ loquitur in caſu diuerſo. ¶ In gl. i verbo na turalis in ſi. ⁊c. idē no. gl in. l. j. ff. e. et hoc ſequiꭍ Jac. butr. ⁊ Bal. hic ſed ꝯtrariū vr̄ finaliter tenere gl. in. d l. j. J. ſi libe. impe ria. lib ⁊. Et iſtud ſequiꭍ hic Cy. Ray. ⁊ Saly. ⁊ Fulg. ⁊ Ro. hic, et Ray. in. l. j. ff. eo. et Jo. ō pla. in. d. l. i. ſi liber. imperia. qd̄ vr̄ verius p tex. in. l. ſi liberalin ⁊c. in ver. ſine herede, nam vxor ſuccedens de iure ptorio per hāc. l. dr̄ io effectu heres p l. j. et ibi dixi. ſ. vñ lib Et pro hoc facit q̄ maior eſt ſocietas q̄ eſt inter vir. et vxo q̄ꝫ illa q̄ eſt inter ſocios, vt p ꝫ ex. l. aduer ſus J. de eri expila. here. ¶ In gl. ſi. ibi vxor ā per illos non excludiꭍ ⁊c. ꝯtrariū no gl. in. l. j. ff. e. tñ Bar. hic approbat opin. quā ponit hic gl. in. l. ſi quis preſbyter de epiſ. et cle. et pbaꭍ in l. iij. in ver vel quolibet ſucceſſori. J. de here. decu. ergo vxor q̄ eſt ſucceſſor dꝫ eos excludere, et iſtā opi. ſequiꭍ ē glo. in. l. ꝟ. eo. tit. et Pe. Cy. Ray. Bal. et ala hic p quo ē facit rō po
10 ſita in d. l. a ſuerius ſm ꝙ prime dixi. ¶ † Extra. gl queſiuit
d hic Bal. an iſta lex locū habet in ſpōſa ⁊ et dic vt p eū hic cū quo tranſeūt, Sal. Ful. Pan. de ca. et Ro. ſꝫ de quo ē vide p
11 Bal in l. ſi. in. v. et vlt. col. ſ. vñ le. ¶ † Itē q̄rit hic Bald an
e vir occidēs vxorē ſuccedat ⁊ ꝯcludit ꝙ non p. l. ſi ab hoſti bus. §. ſi et qd̄ ibi no. ff. ſolu. mat. ſecus in eo q occidiſſet illum cui iure ſanguinis erat ſucceſſurus, q̄ bñ ſuccedit et, ſꝫ poſtea per fiſcum poteſt ſibi auferri tanqꝫ ab indigno, per. l. cū ratio. §. ſi. et ibi no ff. ō bo. dam. et in. l. his ꝯūr. §. i. cum gl. ff. famil. her. l. lucius cum ſi. ff. de iure fiſci, et cum Bal. tranſit ſimplr̄ Pan. de ca. et Ro. hic ſꝫ Sal. ſꝫ dt ꝙ imo ē idē vr̄ eſſe in eo qui occidit vxorē ſuā. ſ ꝙ ſuccedat ei, ſed auferri pt poſtea per fiſcum, ita dicit expꝛeſſe probari in. d. l. his ꝯūr. §. i ſed tu vi de, ꝙ ibi loquitur in eo qui occidit vxorem teſtatoris qui eum inſtituerat non autē loquitur de occidente vxorē propriā. Vñ ꝯ Bal. hic eſt deciſio Bar. in. l. ſi. in vi. col. in ver. q̄rit ſpn. ff. de his qui. vt indig ⁊ doc. poſt Bart. in. d. l. ſi ab hoſtibus. §. ſi. reprobant diſtōnē traditam per Bar. in. d. l. ſi. per. l. indi gnū. ff. de his qui. vt indi. ⁊. d §. his ꝯūr §. j. cū ibi no. ⁊ in. d l. cum ratio §. ſi vbi eodem mō venit applicāda fiſco hereditas
12 que ex diſpōne hoīs. i. ex teſtō deferebaꭍ occidenti ſicut illa q̄ deferebaꭍ ex diſpōne legis. Tñ magis cōis ꝯcluſio doc. in. d. l. ſi ab ho ſtibus §. ſi. ē vr̄ eſſe ꝯ deciſionez Bal. hic. Nā An ge. ⁊ Jo. de imo. ⁊ Raph in. d. l. ſi ab hoſtibus dicunt ꝙ aliud in hereditate que ſimplr̄ defertur vnde occiſori acquiritur licet fiſcus poſſit et vt indigno auferre. Aliud eſt in lucro dotis q̄ ex pacto dꝫ obuenire marito, q̄ illud defertur ſub ꝯditiōe ſi ma ritus culpam non commiſerit. l. lucius. ff. ſo. ma. et. l. conſen ſu. §. ſi. ſ. de repu. Et ita intelligatur iſtud quod Barto. dixit in. d. l. ſi ab hoſtibus. §. ſi. poteſt ſuſtineri, vt plenius per pre ſatos doc in. d. l. ſi ab hoſtibus Ex quibus videtur ꝙ conclu ſio Bal. hic non procedat. Reliqua quo ad hoc vide p Bar. in. l. iu. circa medium. ff. ſi quis aliquem teſtā. et per Bald. in

l. hereditas

l. hereditas ad fi. ff. de his qui. vt indi. ⁊ l. cũ quã in. iiij. col. ff. de
22 fideicõ. ⁊ p oẽs i. d. l. ſi ab hoſtibus. §. fi. ⁊ ibi dixi. ℭ †Suc-
ceſſiue intelligas iſtã. l. nõ hẽre locũ in feudis c j. an maritus
ſuccedat vxori i hñſt. ⁊ aliqd dicã in auc. pterea i fi. ff. e. ℭ Itẽ
intelligas iſtam. l. non hẽre locũ in cõcubina ſm Ang. in. §. cõ
ſideremus in auc. de triẽ. ⁊ ſemiſ. vt ſentit ibi gl. ſm eũ in ℞ fi.
fine, q gl. eſt ad hoc ſing. ſm Ro. hic. Sʒ dic q̃ h̃ pbaſ in. l. j.
23 in ver. iniuſtum eſt mrĩmoniũ. ff. eod. ℭ †Et qd ſi inter vi. ⁊
vxo facta eẽt ſeparatio thori ex mala gratia an hẽat locum lex
iſta vlãe no p Cy. hic cõcludentẽ q̃ non quaſi ſit ſubrogatio
hoc loco diuortij. Et in propoſito vide ẽt que ſingu no. bal. in
l. j. § ſed ⁊ ſcimus ff. de lati. liber. tol. ⁊ in. l. q̃ in vxo peſt Cy.
ff. de neg. ge ⁊ Bal. in auc. dos data ci ca. ti. col. ff. de do. añ
nup. Nam p ea que no. Bald. in. d. l. locis vẽ inferri q̃ ſi ma-
ritus de facto ſine iuſta cã expellit vxorẽ priuat lucro dotis ſi
bi deferendo ex pacto vel ſtatuto p. d. §. ſʒ ⁊ ſcimus iuncta d.
l. ſi ab hoſtibus. §. fi. Et iõ ſi intelligeremus q̃ illud qd̃ dr in
d. l. ſi ab hoſtibus §. fi. hẽret locũ non ſolũ in lucro dotis ve-
rũ ẽt in hereditate, vt voluit Bal hic ſequeretur q̃ deberet ex
pellens excludi ab hereditate, tñ qꝛ in hoc ↄ̃riõre ẽ̃m. ff. prime
ideo vr̃ q̃ adhuc vigeat iſta ſucceſſio p. d. l. j. ff. eo. ⁊ hoc vr̃ te-
nere Pau. de caſt. h̃. Iuſtũ ẽt eſt de mẽte Ful. hic in diſcurſu
dicẽtis q̃ ẽt ſi de facto fcĩm fuerit diuortiũ nõ hʒ locũ. l. iſta al
le. l. j. C. eo. et iſta vr̃r vera ↄ̃cluſio Pau. de caſt. hic non fac ẽo
mentionẽ de predictis ſimplr dicat, q̃ ſi maritus expellit vxo
rem de facto attento q̃ de iu. cano. non põt fieri diuortiũ habe
bit locũ lex iſta ↄ̃cluſio õ ſcõ ſit ſecutũ diuortiũ ⁊ nihil alleget.

SVMMARIVM

1 Maritus an & qñ ſuccedat uxori, & econtra.
2 Coniunx ſuccedit coniugi de iure ciuili ex prouiſione introdu
ćta à iuſtiniano.
3 Maritus an & qñ ſuccedat uxori præmorienti, & econtra.
4 Mulier habens paruam doté ſuccedit marito præcedenti, ſi ſit
diues in quarta bonorum.
5 Dotis contractus factus in ultimo uitę ſpiritu an ualeat.
6 Maritus an ſuccedat uxori, & econtra, ſiue decedant ex teſtamẽ
to, ſiue ab inteſtato.
7 Pauper quis dicaſ & quomodo probetur paupertas.
8 Extẽſio non debet fieri in correctoriis ex idẽtitate, uel maiori-
tate rationis.
9 Mulier præmortuo marito extantibus tranſuerſalibus ſucce-
direi in quartam.
10 Mulier præmortuo marito extãtibus liberis uel parẽtibus ma
riti, ipſis repudiantibus, an ei accreſcat ipſorum portio.
11 Mulier nihil habens in bonis, nec doté, ſed, habens patrem di-
uitẽ an ſuccedat in quarta parte bonorũ mariti præmoriẽtis.
12 Sta. q̃ maritus lucretur dimidiã dotis uxoris prædecedentis
in matrimonio ſine liberis, ſi contingat q̃ uxor aliquid leget
marito, an computetur tale legatum in dotem.
13 Legatum factum per uxorem marito an compenſabitur in lu-
cro dotis ſtatutario.
14 Legatum factum per uxorem marito an præſumaſ factum ani
mo compenſandi cum lucro ſtatutario.
15 Legatata relićta presbytro parochiali an compẽſentur in quar
tam parrochialem quá ipſe hẽre debet de alus relictis factis ab
eodem teſtatore alteri eccleſiæ in qua uoluit ſepeliri.
16 Maritus an ſuccedat uxori, & econtra, in feudis.

1 Preterea. †Ubi matrimoniũ fuit ſine
p dote ⁊ coniunx premoriẽs eſt
locuples ⁊ ſuperſtes laborans inopia lʒ extent fi-
lij defuncte perſone tam ex ex eodẽ matrimonio q̃
ex alio conſort ſupſtes ſuccedit in quarta pte ſi liberi non ſunt
vltra tres alſ ſuccedit in virili cũ liberis ⁊ legatũ ſibi fcm̃ a de
2 functo cõputaſ in ipſam quartam. h. d. ℭ †Not. caſuʒ in quo
coniunx ſuccedit coniugi de iure ciui. ſ. ex puiſione introduc
ta nouiter a iuſtiniano. et ſic cũ nihil hic dicaſ de bo poſ. pote
rit iſte ſucceſſor ppetuo adire q̃ ẽno. dig: ũ ſʒ Bal. hic, ⁊ iſtũ
ẽt ſequiſ Saly. ⁊ Pa. de ca. hic, ⁊ plenius Bal. in. l. fi. in. vj.
col. ff. vñ legi. Non nego tñ quin ẽt in caſu iſto poſſit ſuccedere
de iure pretorio p bo poſ. vñ legi. p. l. ij. ⁊. l. ſeq. ff. vñ le. Sʒ in. l.
j. ff. eo. poterit tñ ſuccedere p bo. poſ. vñ vir ⁊ vxor, ⁊ ibi dixi.
3 ℭ †In tex. ibi abſq; dote ideo dixi abſq; dote, qꝛ ſi mrĩmoniũ
eſſet cũ dote ⁊ predecedat maritus vxor hʒ ſuã dotẽ ex qua vi
uere põt, ⁊ ſi pdecedat vxor, ⁊ extent filij ipſi ſuccedunt mrĩ in

dote ⁊ vſuſructus õbetur pr̃i, iuxta. l. j. ⁊ per totũ. ff. de bo. ma.
Et ſic ex ipſo vſufructu viuere poterit. Ex quo infertur q̃ ſi
dos vel eius vſufructus mortua muliere non pueniret ad ma-
ritũ aliquo mõ, vt qꝛ non extarent filij ex illo matrimonio tũc
maritus hẽbit quartũ pt̃e ẽt ſi mrĩmoniũ ſit cũ dote, vt probat
gl. repu. ſing. in. l. iʒ in gl. j. iuncto tex. ff. de iur. do. ⁊ ibi h̃ not.
Cy. bal ⁊ Saly. Et idẽ tʒ Bal. ⁊ Saly. ⁊ cõiter Mod hic,
Pau. de ca in. l. ij in prin. ff. ſo. ma. In vno tñ differunt pfati
doc. qꝛ Cy. bal. ⁊ Saly. in d. l. iʒ p illã gl. iũcto tex. intelligũt
q̃ i caſu pdicto tota dos acgraſ marito, ⁊ nõ alia bõa, bal. aũt
⁊ alij p⁹ cõitelligũt q̃. ſaltẽ i q̃rta dotis ſuccedat mari⁹ ego pu
to veri⁹ eẽ q̃ ſuccedat i q̃rta dotis ⁊ aliorũ bo. qꝛ qñ neq; dos
neq; aliqd ei⁹ ↄmodũ puenit ad maritũ premortua muliere ni
hil refert q̃ ad maritũ ſupſtitẽ an mrĩmoniũ fuerit cũ dote an ſi
ne dote ſic g̃ ſi mulier hũiſſet bõa iſta i pi: lmonio ſuo, ⁊ nihil õ
diſſet i dotẽ ſuccedẽt maritus i q̃rta, ita dʒ ſuccedere i caſu iſto
in quo eſt eadẽ rõ. Et ad h̃ hñ lacũ gl. j. h̃ poſita, vt ſup eũ dicã
nec ob. d. l. iʒ qꝛ intellr in caſu in quo vigore pacti dos dʒ reti-
nere apud viũ, vel rõe adulterij cõmiſſi p mulierẽ non aũt in
caſu huius auc. q neq; directo neq; a ↄ̃rio ſeõſu h̃ pbare vr̃.
4 ℭ †Ex his ẽt verificaſ alia ↄcl̃o bal. volentis q̃ ſi mrĩmoniũ
a ſit cũ dote pua, ⁊ mulier nihil hẽat q̃ illã paruã dotem ex q
viuere non poſſit, ⁊ maritus predecedẽs erat diues q̃ mulier
habebit quartam, qꝛ in hoc caſu etiam habet locum ratio hu-
ius auctenti. que fundata eſt ſup inopia ne coniunx infelix
mendicare cogaſ vt pbat Bald. hic p plures rõnes, ⁊ dicit
Saly. hic apertius pbari in. §. qm̃ vero hic alle. in gl. ff. in ver. ſi
vero q̃ſdaʒ cũ gl. in verbo hẽat a ↄ̃rio ſenſu, ⁊ idẽ ſequiſ paul.
5 de ca. ⁊ Roma. h̃, ⁊ Ro. in. l. diuo. ff. ſo. matri. † Ad predic-
ta ẽt vide q no. bal. in. l. eã q̃ in. ix. col. ℞. ↄſuetũ q̃ri ⁊c. ff. de
fideicõ vbi dicit q̃ ſi qs in vltio vite ſpiritu, vt legitimaret filios
ex cõcubina ↄceptos ↄ̃hit mrĩmoniũ ⁊ cõfectũ ſuit tunc inſtrũ
dotis reqſitũ p tali legitimatione faciẽda de iure ciui. iuxta § fi.
inſti. de nup. q̃ ↄ̃uis fcm̃ fuerit inſtrũ dotis, tñ in tali caſu hẽ
bit locũ diſpõ huius auc. qꝛ talis ↄ̃ctus dotis factus vltio vi-
b te ſpiritu non hẽ p ↄ̃ctu dotis * cũ vtilitatis effectu alle. l. iul.
ff. de iur. do. Puto tñ hoc caſu eẽ attẽdendũ an mulier hẽat
ſeu hẽre poſſit illud q̃ in tali inſtrũ cõtineſ, ⁊ ſit ſufficiens ad
alimenta, qꝛ vr̃ q̃ tunc ceſſabit diſpõ huius auc. per. ff. dicta
que omnino tene menti pro limitatione huius auc. ℭ In tex. ibi
legatõ ⁊c. no. q̃ legatũ cõpenſatur in id q̃ erat debitũ ee diſ-
poſitiõe legis q̃ facit ad q̃õnẽ de qua dicet. ff. poſt gl. vbi ẽt li
mitabo iſtũ tex. ℭ † Et ex iſto tex. vr̃ pbari q̃ diſpõ hui⁹ auc.
locũ hẽat ẽt cõdito teſtõ, ⁊ ita vr̃ ſinaliter reſidere Bal. hic p
iſtũ tex. lʒ dicat q̃ poſſit rñderi, q̃ h̃ loquiſ de legato relicto
in codicillis, ⁊ q̃ diſpõ hui⁹ auc. pcedat ↄdito teſtõ tenui ẽt
Saly. hic per iſtũ tex. in ver. ſuccedat q̃ñ eſt cõe ad ſucceſſio-
nem tam ex teſtõ q̃ ab inteſtato p iſta opi. dicit ẽt eſſe tex. in
d. §. qm̃ vero circa fi. illius tit. ibi dũ dicit niſi vir, aut legatum
ei, aut aliquã pt̃e inſtõnis ⁊c. ℭ Ex eo. n q̃ dicit de pte inſtõ
nis ⁊c. pʒ q̃ loquiſ cõdito teſtõ qꝛ hereditas in codicillis nõ
põt dari iure inſtõnis, ⁊ ſic directo iure. l. hẽditas. ff. de codicil.
Sed certe ad tex. in. d. ff. qm̃ põt rñderi, q̃ nihil facit, qꝛ textꝰ
in illa parte litere loquit qñ vxor ſupſtes dotẽ non dederat, ⁊
tñ non erat inops, nam tũc dicit tex q̃ nihil põt mulier auferre
re filijs de hẽditate defuncti niſi defunctus aliquid legaſſet vl̃
ptẽ inſtitũonis reliquiſſet vxori, ⁊ ſic nõ loquiſ in caſu inopie in q̃
loqſ iſte tex. Ang. hic loqñs ſdã lec. vt refert Ful. dicit ſe cre
dere q̃ iſta auc. hẽat locũ ſolũ ab inteſt. nã iſta auc. venit addi
tiue ad. l. C. q̃ loqbaſ ab inteſt. g̃. l. interpretans dʒ intelligi in
caſu in quo loqſ. l. interpretata. vt in auc. de filijs añ dota. in-
ſtrumenta natis ad fi. Et ſm Ang. non ob. tex. h̃ in fi. qꝛ dʒ in
telligi de legato relicto in codicil. Tñ Ful. Pau. de ca. ⁊ ro.
h̃, ⁊ Ro in. d. l. diuortio tenent primã opi. per iſtũ tex. gñali-
ter loquẽtẽ, ⁊ pro h̃ alle. Ro. gl. in auc. de here. ⁊ fal. in. §. ſi ve
ro expreſſim in verſi. hẽdem ⁊ non ob. arg proxime adductũ
in ↄ̃rium, qꝛ põt rñderi fatendũ eſſe q̃ iſta auc. dʒ adaptari, vt
cõprehendat caſum in quo loquiſ. l. C. vt in. d. auc. de filijs añ
dota. inſtru natis. ſʒ nihil repugnat qn iſta auct. gñalr loquẽs
poſſit gñalr itelligi ⁊ ↄprehẽdere ẽt alios caſus poſtq̃ gñalr
loqſ arg. l. i. §. ⁊ gñalr de leg. preſtã. ⁊. l. de pcio de pup. ⁊ no.
in auc. ex teſtõ. ff. de colla. Dicebat tñ h̃ ſingłr Saly c. q̃ ſi te-
ſtator coniugi ſuperſtiti aliquid leganit q̃ erat minus quarta
⁊ prohibuit eam plus petere q̃ non poterit petere ſupplemen
tum, qꝛ hec quarta debeſ ei contingenter õ non õ neceſſario,
ideo ſolum preter voluntatem teſtatoris non ↄ̃ra voluntatem

a ℭ Paruaʒ doté. hic vitra d. Iaſ. ponẽ tẽ q̃ parũ ⁊ nihil q̃ſi nõ differũt adde alex. con ſi. cliij. j. lib.

b ℭ Dotis. õ hoc p ang. ↄſi. lix. ⁊ inↄ̃tñ. d. Iaſo. ponit h̃ mãʒ. l. hec edi ctali. ff. de ſecũ. nup. vide ibi ſ apoſtillis. ad Bartho.

a ❡ Pauperem. vide ibi i l. ſi conſtante, in apoſtolis.

b ❡ Dois dicet pauperis ſimiliter vel quando quis dicat pergeret ad ſeipſum q̄ſiq̄ q̄ntitate mariti poſſit peti aſſecuratio dotis iuxta ea q̄ hn̄r i. l. ſi ois. ff. ſo. ma. ⁊ in. l. vbi adhuc. C. de iur. dot. dicens q pp varietatē opinionum gl. ⁊ doc. iſtud tandē relinq̄t arbitrio iudicis vt plene plāſtra de ordi. q̄ntiā allegat poſt rom. ⁊ ibi ſcripſi in. l. ſi ↄſtante in p̄n. ff. ſo. ma. an. f.

c ❡ Rap. cu. vide p eundē ↄſi. cxlij. i pnc.

d ❡ Cōputet vide fr. de are. ↄſi. xciij. ⁊ ibi an ſit diſtiguē dū an legetur quantitas vel ſpecies ⁊ ē an legatum computetur cū eo q teſtār dz in foro conſcien. ⁊ vide in. §. ſi pf i apoſtolis.

e ❡ Uid bal. in ↄſi. lxiiij. in iij. volu. incip. caſus talis eſt ⁊ benedi. caprani in ſuo cōſil. cxiv. incip. cum de pluribus. And. ſic. in. c. officij in ij. col. de teſtamentis vbi pleniſſime. T.

dz poſſe venire. Et pro h̄ adducit q iſta prouiſio emanauit ne infelix ↄiunx inopia mendicare cogat in iniuriā, ⁊ opprobriū defuncti. Sz volēti nō fit iniuria l. i. §. vſq adeo. ff de iniur. l. cū dona. C. de trāſa. bal. circa primā co. aliqd pungit ⁊ vr̄ inclinare q poſſit petere ↄiunx ēt ↄ voluntatē. Idē tenent paul. de caſt ⁊ Ro. hic, ⁊ h̄ expreſſe vult gl. in d. §. ſin vero expreſſim. Iſtud ēt ſi bn̄ inſpiciat vr̄ velle Iac. de are. Bar. ⁊ alij p̄ eos in. l. ſi cū dotē. §. ſi pf. ff ſolu. ma. dū dīt q ſi qs eſt debitor voluntarius, ⁊ tūc legādo aliqd ei cuius eſt debitor non vr̄ relinquere aīo recōpenſandi. l. creditorē cū ſi. ff. de leg. ij. Aut ē debitor ex cā neceſſaria, ⁊ tunc vr̄ relictū aīo recōpenſandi, vt d. §. ſi pf. ⁊ h̄. Et ſic ſi vera eēt opi. Saly. ſeq̄ret q in caſu huius auct. legatū non deberet cōpenſari in quartā p. d. l. creditorē, q eſſet ↄ iſtū tex. ❡ In gl. i. in p̄n. probat ex h̄ no in glo. ⁊ expreſſius ex. d. §. qū vero q ſi matrimoniū erat cū dote ↄtractum cū marit⁹ nō cōſtituerit donationē pp nup. vxori ⁊ vxor locuplex predecedat ſuperſtiti marito inope hēbit locū diſpō
7 huius auc. quod facit ad fortificationē eorū q̄ dixi ſup tex. ibi i ver. abſq dote ❡ † In gl. in ver. locuplex in fi. hec vera vt late pſequit Bar in. l. ſi cōſtante in. ij. q. i. partis. ff ſol. ma. vbi in materia allegat multas glo. ⁊ de h̄ q̄o diſcernat quē eē paup
8 perē, a vel nō vide per Ia. bu. Bal. ⁊ Ang in. l. ſi vero § q preſ. ff. q ſatiſ. cog. ⁊ p Ia. bu. in. l. actor. C. de pba. ⁊ p Ia. bu. ⁊ bal. in auc. q locū. C. de col. p Hoſt. ⁊ alios in c. edoardus de ſo. p Bal. in. l. paupertas. ff. de excu. tut. ⁊ in. l. ſi qs ad declinandā in. iij. col. per illū tex. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. vbi in. v. col. poſt gl. C. de iure do. ⁊ p gl. ⁊ no. in. § ſin vero abſon: in v̄. ſubſtātiā in auc. de her. ⁊ fal. ⁊ Ang. in. §. illud i auc. de equa. do. ⁊ q no. bal. in. l. ſi pea, in p̄is C. man. ❡ Aliqd ēt p auc. viij. diſt. quo iure, vbi ponit drīam inter pauperem ⁊ inopem vbi dixit q paup eſt qui parū hz, inops ē qui nihil hz, ⁊ ita ēt dicit Pa. de ca. in. l. id qd̄ pauperibus. C. de epiſ. ⁊ cle. Sed iſtud q facit de inopia eſt ↄ iſtū tex. ⁊ gl. ⁊ ↄ. l. ſi creditores. ff. de priui. cre. vbi ē ⁊ qui pauper eſt appellat inops. ❡ Contra eū ēt vr̄ tex. in. l. ſi ab arbitro. §. fi. ff. q ſatiſ cog. in v̄. magna. ❡ Nā ſupuacuo diceret tex. inopia magna ſi ſimpliciter iō
b pia eſt qū quis b nihil hz dixi vobis anno pterito in. l. ſi fideiuſ
9 ſor. §. fi. ff. q ſatiſ. cog. vel in. d. l. ſi ab arbitro. ❡ † In. gl. fi. ibi rn̄deo idē obſeruandū ſic gl. cōiter tenetur nā ſi filij non excludunt coniugem multominus aſcēdentes excindunt cōiugē iſti in ↄtrium facit, q in correctorijs non dz fieri extēſio ex idētitate vel maioritate rōnis ſm magis cōem opi. vt pbatur ex no. p gl. ⁊ doc. in auc. quas actio. C. de ſa. ſan. ec ⁊ in l. tam is §. i. ff. d do. cā mor. Sed ad h̄ rn̄de q iſta nō eſt extenſio, q tex. in. d. § qū vero, vū hec auc. ſumitur dicit cōiugē ſupſtitē ſuccedere in quarta, ſiue plures, ſiue minus filij fuerint, ⁊ iſtud verbū minus cōprehendit ēt caſuz qū nulli eſſent filij q eſt caſus noſter. l. illud. §. minus. ff. de tribu. ⁊ iſtā rn̄ſionē dedit. Imol. in l. nemo pōt. ff. de leg. i. ❡ Uel ſcdo io rn̄de, q iſta auct. non ē correctoria, ſed limitatiua iuris antiq in h̄ tm̄ caſu ſpāli ⁊ fauorabili, vt ſuccurrat inopie. Et ita aūr limitatiua extenduntur ex idētitate rōnis ad caſus ſimiles, vt no. in. l. que pp neceſſitatem de re. iu. ⁊ in. l. ſi conſtante in prin ff. ſol ma. cū alijs ibi al
9 leg. p bar. in. ix. q. prime partis. ❡ † In gl. ibi, ſed Pla. ↄ ec. hec opi. cōiter tenet. ſ. q extantibus tm̄ tranſuerſalibus mulier non habeat niſi quartā per iſtū tex. ⁊ expreſſius pbat. d. §. qū vero in verſi. minus, inducendo vt dixi, nā vltra q̄ in q̄rtā non dz poſſe ſuccedere, q obſtaret ei diſpō. l. i. in ver. ꝑ principium quorū. C. e. Et ad iſtā gl. adde aliam in. §. q vero, ⁊ ſcdo in tranſuer
10 ſalibus, ⁊ ibi p Iaco. de bel. i auc. vt liceat mrī ⁊ auie. ❡ † Et qd ſit in caſu in quo extarent liberi ſeu parentes, aut traſuerſales vna cū cōiuge ⁊ contingat illos repudiare portiōes ſuas an accreſcant coniugi vide plene p Bal. ⁊ ro. in. l. vna. in. ſi. q. C. qū non pe. par. poſt Ia. de bel in §. q vero legē in auc. vt li
11 ceat matri ⁊ auie, ⁊ p Ful. hic q vr̄ tenere idē q bal. ❡ † Sed iuxta p̄dicta q̄ro de qō. no. in materia, ⁊ quam non tradunt do. h̄ pone maritus locuplex p̄deceſſit ⁊ matrimoniū eſt ſine dote vxor vero ſupſtes nihil pprium hz in bona, ſz patrē hz ſatis diuitem. ❡ An ſuccedat in quartā ſm formā huius auc. Raph.
c cu.c in. l. in ſuis. ff. de lib. poſth dicit q vidit ↄſulentē per quēdā q ſic; ſz ipſe putat ↄtrarium per illū text. ⁊ ēt q abſurdū eēt dicere, q fili⁹ vel filia regis viuēte rege diceret iops, p iſta opi. addo q no. gl. ij. in. l. i C. q eta. lib. x. q̄ reputat ſin. bal. in multis locis dicens p eam qd̄ exiſtimum patris cenſet eſſe extimum filij, ⁊ q illud qd̄ pr̄ poſſidet vr̄ filius poſſidere, vt per eū in. l. fi. in fi. C. de impu. ⁊ alijs ſubſt. l. i. ij. C. de le. he. in. l. dixim⁹. §. i. ff. de excu. tu. ⁊ in. l. ſciendū in prin. cum ↄcor quas allegauit ibi. ff. qui ſatiſd cog. Sed in ↄtrium facit illud qd̄ no. Bar. poſt Oñi. de cu. in. d. l. ſciendū in prin. in pe. q. Sed rn̄de q ibi loq̄t quo ad ea q̄ filius nō poterat exigere a p̄re viuente ſecus in caſu nr̄o in quo poterat filius ſuccurrere ſue inopie cogendo patrē, vt ſibi alimenta ſubminiſtret iuxta. l. ſi quis a liberis. §. fi. l. vel ſi parēs de lib. agno. ⁊ potius debemus dicere, q inopie filie dēat ſuccurri per p̄rem, ⁊ in bonis patris q̄ in bonis mariti p̄defuncti p ea q̄ tradit no. By. ⁊ Bar. in. l. nō
12 quēadmodū. ff. de libe. agno. ❡ † Extra gl. inducit iſte tex. per doc. hic ad qōnē ſtante ſtatuto q maritus lucret dimidiā dotis vxoris predecedentis in matrimonio ſine liberis, ſi aliquid leget viro vtrū legatū cōputet d in dictā dimidiā q̄ qōnem diſputauit Fed. de ſenis in. q ſua inci. Mōtalis eſt ſtatutū ē in ciuitate q mortua vxore ſine liberis ec vbi tenuit q nō p rōnes quas refert Bal. hic, ⁊ in. l. ſi cui. §. qui in vita. ff. de legā. ij. ⁊ in. l. ſi vxor. C. de bo auc. iud poſ. in quibus locis bald. trāſit cū eo, ⁊ idē tenuit Nic. de ma. vt refert bal. h̄, ⁊ ita ēt tenet Ray. in. l. ſi cū dotē. §. ſi pf in vltimis additionib⁹. ff ſol ma. ⁊ ibi ēt Rap. cu. ⁊ bal. in. l. ſi donaturus. §. i de cōdi ob cāz. ⁊ rōes eorū vr̄ ſatis fragiles qbus rn̄dēt doct. ⁊ maxime Imo. in. d. §. ſi pf i Imo defendit opin. ↄtrā q̄ eſt cōis ⁊ eam tenuit Ia. de are. bar. ⁊ Mod. in. d. §. ſi pf, ⁊ bal. in. l. qū in priorib⁹ C. de inoffi. teſt. ⁊ frā. tigri. Ricar de. ſaly. Bar. de ſali. Ful. Pan. de ca. ⁊ Ro. hic, ⁊ Imo. in c. officij de teſta. ⁊ hū. ❡ Et rō principalis eſt, q legatū cōpenſat in eo, qd̄ aliunde debebatur legatario ex diſpōne legis. d. § ſi pf. ⁊ l. fine. § i. ff de iure pa. l. ēt. §. ſi debita. ff. de bo. lib. ⁊ h̄ cū ſi. Sz nō cōpenſat in obligatione acq̄ſitā facto hōis ad illā oblonem ordinato, vt. l. creditorē de leg ij. l. i. §. ſciendū. C. de rei vxo ac. ❡ Nec mirū ſi fiat talis diſtinctio, q videmus q magis fauetur creditori in oblone q̄ ex ſua prouiſione immediate acquiſiuit q̄ in oblone aliunde prouenientē ſine facto ſuo, vt pbat gl in. § ex cōdōnali, inſti de ver. ob. ⁊ aliqd per glo. in. l. ſi vxorē in fin. C. de condi inſer. vū dicimus q lex ſuā non iuuāt ſibi denegat auxiliū, vt no. gl. i. l. i. C. ſi aduer. ven. Nec ob. ſi diceret p̄ut dicebat bal. h̄ q iura alleg. p cōi opi. loquunt qū debitū aſſumpſit originē a cā lucratiua ſicut in ipſo legato. Sz in q nr̄a cōmodū delatū a ſtatuto non cenſetur lucratiuū, ſed oneroſuz. Et pbat in. l. ſi donaturus in fi. cū gl. in ver. dātarat de condi. c b cām, iuxta l. ij §. cū vero. ff de don. inducendo, vt p gl in. d. l. ſi donaturus in verbo pōt, q rn̄deo q q̄ūcūq io deberes mihi aliqd ex aliqua oblone lucratiua cauſata immediate a voluntario facto hois, ⁊ poſtea mihi aliquid legares certe fateri opz q legatū non cōpenſabitur caſus ē in l. iulius titius in prin. ff de leg i. ❡ Et idem erit ſi illa oblo eſſet cauſata ex cā oneroſa a facto voluntario hois, vt eſt caſus in. d. l. creditorē, ergo q̄tum ad cōpenſationē inducendā, vel non inducenda non differt an debitū ſit ex cā lucratiua vel oneroſa, ſz ſolum an pcedat immediate a ſcō ⁊ puiſione hōis an vero ex diſpoſitione legis. ❡ Non enim impeditur concurſus duarum cauſarum lucratiuarum in diuerſis rebus, aut q̄titatibus d. l. iulius, ⁊ in. l. fundū corneliatū. ff. de noua. ⁊ l. plane. §. ſed ſi non corpus. ff. de lega i. Nec ob. ſi dicatur q in legibus preallegatis pro iſta ſcda opi. oblo trahebat originem a principio neceſſario. ❡ Sed in qōne trahit originem a principio voluntario. ſ. a matrimonio ⁊ a ↄtractu dotis voluntarie celebrato, q hoc arg. tollitur per iſtaz auc. ⁊ ēt per. l. de die. §. tutor, v̄. item de reſtituenda tutela. l. ſi fideiuſſor. §. ſi neceſſaria. ff. qui ſatiſ. cog. vbi ſatiſdatio dr̄ eſſe neceſſaria, ⁊ inducta ex diſpoſitione legis q̄uis principium traxerit a contractu vel actu voluntario, vt ibi dum loquitur de vſufructuario, Et dato quod forte poſſet reſponderi ad iſtaz auc. hic ideo cōpenſatur legatum in quartaz, q eatenus ceſſat inopia quatenus eſt legatum, ⁊ diſpoſitio huius auct. conceſſiſſet iſtam quartam, vt conſuleret inopie, vt hic per Bald. tamen ad alia. C. alleg non videtur poſſe ſufficienter reſponderi ideo
13 tene communem opin ❡ † Utrum autem retenta iſta opi. debeat diſtingui, an dos conſiſteret in quantitate ⁊ ſimiliter legatuz in q̄titate, ⁊ tunc fiat compenſatio, ſecus ſi vnum in quantitate, ⁊ aliud in ſpē, q tunc non procedat compenſatio. l. ſi conuenerit ff. de pig. act. ⁊ plene no. in. l. fi. C. de compēſa. ❡ Io. de imo. in. d. §. ſi pater per iſtum tex. ⁊ per iſtum indiſtincte loquentē tenuit qd̄ non attendatur iſta diſtinctio in preſumenda compenſatiōe a lege ex tacita mente legantis, ſed ſolum illa diſtinctio attēdit qū agit de ↄpēſatione facienda ex diſpōne legis i iudicio altera pte inuita. d. l. ſi guenerit, ⁊ iſtud ē tz Ro. h̄, ſz

adnene

adherere q2 lʒ ipſi non dicant, ſ Old Bar Bald. & Pau. de ca. in. l. hmoi. §. cū pſ. ff. de leg. i. & bal in. d. l. qñ in prorſus & in. d. l. ſi vxor, & in. l. filia. ℐ. de leg & ibi ēt Saly. & Bal. in. l. nekennius ff. de neg. ge. tenent ɔ̄trium. l. qd̄ ita demum preſuma tur aīus compenſandi ſi vtrūqʒ ſit in quantitate alias non. dicit Bar. de neceſſitate intelligi oportere tex. in. l. ſi pater p̄ filia. ff de col. do. tñ mihi magis plʒ prima opi. p̄ iſtū tex. cū ſi p̄nt ēt tʒ Imo in. l. cū pſ. §. pſ filie, de leg. ij. & in. d. § cū pater, vbi reſpondet ad. d. l. ſi pſ pro filia. q2 ideo ibi non inducitſ cōpenſatio, q2 dos erat debita gño cui fuerat promiſſa non autē erat debita filie. l. ſi pro te. C. de dot. promiſ. legatū vero erat relictum non gño, ſed filio. ſed in. q. nr̄a legatū erat relictū eidem cui debebatur portio ex ſtatuto. vel. dic poſito q̄ ēt poſſit filiam cogi ad dotandū tñ qñ ante legatū p̄miſerat dotē gño legādo poſtea filie non vr̄ legare aīo cōpenſandi, vt ibi, vel ſcđm Bar. i d. l. ſi pſ p̄ filia intellr̄ q̄ ibi legauit aliud nō dotis cō

14 templatione. ℭ † Nō omitto ēt q. Ang. hic, & in d. §. ſi pſ, & i cōſi. cccxij. inci Quedā dña Margaritta &c. dicebat q̄ opi. Jac. de are. & Bar. tenentiū q̄ legatū preſumitſ relictū aīo cōpenſandi cū lucro ſtatuti p̄cedit qñ maritus non recepiſſet dotem, ſʒ p̄miſſionē tm̄ ab vxore, q2 tūc p̄pie legat debitor creditori. Si vero erat dos ſoluta marito, tunc mulier legans non ē debitrix, ſed creditrix in reliqua dimidia, ideo tunc non eſt tractandū de compenſatione, nec tunc ſumus in terminis huiꝰ tex. cū ſi. Tñ Imo. in. d. § ſi pſ, & Ro. hic reprehendunt opi. Ang. q2 p̄p ſtatutum acqritſ marito exceptio in dimidia, & ſic mulier ſeu eius hędes obligantſ ad non petendū a viro illam dimidiam ſicut in ſimili dicimus in eo qui p̄ pactū tenetſ non petere, nā vr̄ obligatus ad non petendū. l. ſi vnus. §. pacius, & ibi gl. in ver. ipſo iure ff de pac. & l. maria §. fundus in vec. non teneri, & ibi bar. ff ſo. ma. & ſic eſt verum dicere, q̄ debitor legat creditori. Jdē ʒ hic ſſnt p̄ iſtū tex. nō dicit ipſe q̄ ille q legauit non erat debitor. Tñ in veritate iſte tex parū videſ facere ɔ̄ Ang. q2 hic legatū ɔ̄ferebaſ in rē quo debebaſ quarta con ſuetudinis penes quam quarta non erat ſecus in. q. p̄poſita. Vl i p̄o opi. Ang. vr̄ facere id q̄ no. gl. & doc. in. l. filie. ℐ. de leg. gl. & Bar. in. d. l. hmōi. § ſi pſ vbi p̄bant q̄ ſi pſ dedit dotem filie, & poſtea legat filie aliqd lʒ pſ teneaſ dotes non petere cū legatū non vr̄ ſcđm aīo cōpenſandi cū dote. Sʒ potes ad hoc reſpondere q̄ gl. & doc. in. d. l. filia loquuntſ qñ pſ dedit dotes, vt ſe liberaret ab oblōne dotādi, & ob illā cām dos ſpecifice erat apud filiā ſeu eius maritū non mirū ſi poſtea legādo non vr̄ habere aīum cōpenſandi in cāʒ cui iā ſpecifice ſatiſfecerat. Sed in caſu nr̄o dos nō fuerat ab vxore data viro ſpecifice ob iſtā cām. ſ vt eā hēcet p̄ lucro ſtatuti nec ex dicta cā erat apd̄ maritū dos, ſʒ fuerat data dos, vt mr̄imoniū ɔ̄hereſ, & onera mr̄imonij ſupportarentſ vñ dʒ attēdi eā p̄n. p̄p q̄ dos data ē ar. l. ſi gʒ nec cām in p̄n ff. ſi cer. pe. & l. rogaſti in p̄n. e. ti. ℭ Jtē eadē p̄dicta q̄ iſtō q̄ vr̄ hic in tex. cū ſi. ſ. q̄ legatū cōpenſetſ in deb tō ex cā neceſſaria ſeu ex diſpōne legis fallit in caſu. c. officij, & c. requiſiti, ver. ſecus aūt de teſt. ſ. qñ debitū neceſſariū non dēaſ a teſtatore, ſed a tertio ēt ſi dēat occaſione alicuiꝰ facti a teſtatore, nā debeſ quarta canonica ep̄o ab eccleſijs quibus ſunt facta relicta p ec teſtatorē nō aūt debeſ ab ipſo teſtatore, iō ſi teſtator legit ep̄o nō cōputatſ legatū in illā quartā canonicā q̄ debent alie eccleſie ep̄o de relictis ab eodē teſtatore factis ipſis eccleſiis, & ita declarat ibi an. de bu. iſtando iſtū

25 tex. cū ſi. ℭ † Utrū āt legata q̄ ſunt relicta p̄sbytero parochiali cōpenſentſ in quartā parochialē q̄ ipſe hēre dʒ de alijs relic-
a tis factis ab eodē teſtatore alteri eccleſie i qua voluit ſepeliri a vide plene p Fed. de ſe. ɔ̄ſi. iij & late p an. de bu. in. d. c. officij, cō, in ibus cōcor. ibi alle. p eū & aliqd p Sali. hic, & verū vr̄ ɔ̄ io q̄ ſic, q2 talis quarta debeſ a teſtatore. c. cū ſup de ſepul. cemiteria me tñ ad no. plenius p doct. in. d. c. officij, & in. d.

26 materia cōpenſationis vide oīno Bal. i. d. l. ſi vxor ℭ Utrū aūt diſpoſitio huius auc. habeat locū in feudis, Ro. dicit hic ſe cōſuluiſſe ɔ̄ plures q̄ nō dicit eſſe tex. rotundū in c. j. in ℞. q̄ uis de inueſtitu. de re. alie ſcā facit q̄ dictū fuit. ſ. in. l. p̄xi.

De repudianda bonorum poſſeſſione. Rub.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſ. poteſt repudiari ſine præſentia aduocati.
2 Repudiatio hæreditatis, uel bonorum poſſeſſio non uiciatur iuris errore.

1 Mancipatus. † In repudiāda bo. poſ. non requiritur preſentia aduocati. h. d.
2 † Et facit iſta lex q2 ſi in repudiatione interuenerit iuris error, vt q2 non poterit conſulere aduocatum non vitiatur repudiatio q̄ tenet Pan. de caſt. hp iſtū tex. Et non ob. ſm eum id q̄ hr̄ in. l. vt bonorū. ff. de bo. poſ. q2 ibi loquitſ i tacita repudiatione ex curſu tp̄is & magis delinquit qui tacit q̄ qui non tacit ſm eum alle. not. in. l. ij in ſi. ad ſilleria. Fulg. etiam dicit, q̄ iſta lex facit q̄ repudiatio facta per iuris ignorantiam non valeat non tñ firmat. Uicaris q̄uis ipſi non dicant q̄ Bar. & magis cōtra doc. in. l. clodius ff. de acq. here. tenent ɔ̄triū, q̄ imo vicietur repudiatio expreſſa & tacita per errorem iuris qui impedit conſenſum ſicut error facti. l. ij in pri. & ibi not. ff. de iud. l. ſi per errorem cū gl. ſi. ff. de iur om. iud & ſicut talis defectus impediret aditionem. l. ſi is ad quem. ff. de acq. here. ita debet impedire repudiationē. Et ad legē bonorum q̄ videtur obſtare quo ad repudiationē tacitam. Reſpondeo vt per Bar. in. d. l. clodius. Non obſt. predictis iſta lex q2 reſideo, p̄ hic nō vr̄ q̄ erraverit in iure, ſed dici pt̄ q̄ allegabat ſe erraſſe in iure, & ad h̄ p̄bandū ſolū inducebat q̄ ſic aduocatus i terat abſēs. Certe hoc non ſufficit, ſed requiritur q̄ aliter p̄ bet errorem iuris iuxta not. p bar. in. l. nō fatetſ ad ſi. ff. de ɔ̄feſſis & p doc. in. c. ſi. de cōfeſſis cū cōcor. ℭ Et predictis adde no. per glo in. l. ij. in gl ſi. & q̄ ibi dixi. ā de ſucceſ. edic.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſſeſſio an poſſit repudiari à ſolo patre, & ſi pater repudiat an ſolus filius poſſit adire in aduenticiis.
2 Bonorum poſ. in hæreditate profecticia ſi fuit repudiata per ſolum patrē an præiudicet ipſi patri, quominus ipſe poſſit poſtea una cum filio adire.
3 Bonorum poſ ſi fuit agnita per filiumfa. de iure prætorio, an poterit pſ adire de iure ciuili filio inuito & contradicente.
4 Bonorum poſſeſ. ſeruo delata an poſſit per ſolum dominum repudiari.
5 Bonorum poſ. ſi non fuit agnita per filium intra tempus debitum quia filius non potuit certiorare patrem, an hoc hodie præiudicet patri,

1 f Filio. † Non ſummatſ p̄p breuitatē. ℭ Jn gl. j. in prin ſentit gl. q̄ iſta lex loqſ ſm tē pora. l. i. ℐ. de bo. ma. ſ. poſt q̄ fuit inductū quod hereditas materne linee acqreretur filio quo ad proprietatem & patri quo ad vſufructum, & ſic q̄ iſta lex fuerit cōdita poſt. d. l. i. quaſi velit glo. q̄ ſi loquamur ſm tempora ſm que totum acquirebatur patri ſolus pater poſſet repudiarē bo. poſ. tñ h̄ eſt falſum per. l. is qui heres. §. neqʒ filius, & ibi plene no. ff. de acquir. her. & p̄baſ ēt in hac. l. que fuit edita a Dyocletiano qui fuit ante conſtantinum auctorem. d. l. i. in gloſ. j. ibi occaſione patris &c. & ſentit glo. quod in hereditate profecticia poſſit ſolus pater repudiare & filium excludere ɔ̄. tñ cōiter tenetur vt firmat glo. iuncto tex. in. d §. neqʒ filius & hoc ſequuntur ibi Bar. & oēs & probatur maxime per illum text. et iſtum indiſtincte loquentes & idem tenet Saly. hic, & in. l. j. ℥. qui admit. & in. l. fin in p̄n. ℐ. de bo. que lib. & dixi in. d. ff. j. ſiue per glo. fina ℥. qui admit. Poſſet tñ hec glo. ſaluari in hac parte intelligendo q̄ glo. velit q̄ quamuis hodie ſi pater ſolus repudiat hereditatem aduenticiam delatam filio p hoc non impediatur ſolus filius adire per. l. ſi. ℐ. de bo. que libe. tñ ſecus ē qñ hereditas eſt profecticia, q2 ſi pater repudiat non poterit
b ſolus filius adire, * & ſic erit hec glo. pro ea opi. quam tenui in d. l. j ſuper glo. fina. ℥ qui admit. ɔ̄ Bar in. d l. fin. §. ſimiliter
2 mō. ℐ. de bo. que libe. ℭ Utrum autem repudiatio ſolius patris in hereditate profecticia preiudicet ipſi patri quo minus ipſe poſſit poſtea vna cum filio adire dic vt per Bario. & alios poſt glo. in. d. l. is qui heres. §. fina & Saly. in. d. l. ſi. in princ. & tāgi in. d. l. j. ſup text. ℥ qui admit. vbi alia quedam ad materiam huius legis dicta fuerunt. ℭ † Et iuxta hec nota. que-
3 rit hic Sa yce. quid ſi filiuſfamil. agnouit bono. poſſe. de iure pretorio an pater poterit adire de iure ciuili filio contradicente & reliquit ſimpliciter cogitandum. Sed reſpondeo quod non, primo quia filius agnoſcendo bono. poſſeſ. videtur ſe geſſiſſe pro herede de iure ciuili. l. puberem ſecundum intellectum quem ibi approbat Bar. ibo ℐ. de iure delibe. Secundo quia duo non poſſunt eſſe heredes inſolidum in effectu. l. quod ɔ̄ §. vnū duo. ff. de reg. iu. l. hr̄ditatem § pater. ff. de caſtrē. pecu.

a ℭ Sepeliri, de hoc per eūdem Alex. cōſi. cxcvi. ij. lib. p Ro. ɔ̄. dxlij.

b ℭ Adire. vide ponit. ℥. i. l. j. C. qui admit. quibus adde q̄ voluit ange. in cōſi. cxxxij.

4 ¶ † In ea. ibi ſeruus in ſerno &c. i hoc an ſol⁹ dñs poſſit repudiare bo.poſ. del atam ſerno gl. videtur cōtrarium tenere, q ſic, e h ē t ʒ Bar. in.d.§.neqʒ filius, & idem Bar in.l.legatū ſerno. ff.de leg.j.ſʒ Saly.hic non faciens mentionē de bar. & aliis ʒ ſeiū, qr in agnoſcenda bo.poſ.dela a ſerno requirit voluntas ſerui.l.ſerno inuito in prin.ff.ad tre. ergo ēt in repudianda.l. is ptt.de acq.be.& rñdit ad.l.j.§.p ſeruum all.in gl.q dz intelligi, q ibi dñs repudiat.ſ.p ſeruū cui pmādat, vt repudiet, & h vbi p ſeruū non erat petita, vel agnita bo.poſ.ſed ſi p ſeruū erat petita vel agnita iuxta.l.ſeruus, in prin.ff.de bo.poſ.tunc bñ ſolus dñs poſſet repudiare, qr tunc dī delata dño, & ita pōt intelligi.d.§.p ſeruū. Itē rñ.ad.l.legatū ſerno q aliud ē in legato q recta via ipſo iure tranſit i legatariū abſqʒ agnitione.l. a titio.ff.d fur.idō ſicut dñs poterat q̄rere legatū ſine alio ꝯſenſu ſerui.l.ſi poſt.§ fi.ff.qñ dies leg.ce.l.q legata.ff.de re iu. ita pōt repudiare, & iſta dicit eē notanda, qr inaudita, tñ qr rñſio data p ſaly.ad.d.§.p ſeruū vr aliq̄lr violare illū tex.& nō poſſet ſtare qr hēditas deferꝰ ꝑ legē.l.iij.ff.vñ leg.nō aūt reperit q deferat dño p ſeruū, vt diceret tex.in.d.§.ſeruū intelligēdo vt facit Salyc. Itē hēditas nō pōt repudiari p aliū ſicut nec adiri.l.ij.& ibi hoc no.Bar.ff.de off pcu.cel.& no.bar.i.l.recuſare i pa.ff.ad tre.& Ang.& Io. de imo i.l.apud iul.§.verū eo.ti.ergo non pt dici q ibi dñs bo.po.ſibi delatā repudiet p ſeruū cui h mandauit, & lʒ bo.poſ.poſſit agnoſci p pcuratorē ex eo q nō pēdet ab aio cū in ea reqrat agnitio iudicialis.l.iij. §.acqrere.ff.de bo.poſ.tñ aliud dʒ eē in repudiatione in q̄ ſufficit aius ſicut i repudiatione hereditatis vel aditiōe p.l.pauꝰ ala incipit p pcu.cū ibi no.ff.de acq.her. Et ſi diceret q tex. in.d.§.p ſeruū intelligat bon.poſ.delata ſerno, qr pt repudiari p ſeruū cū mandato dñi illud fuiſſet indubitabile, idō nō puto

¶ Repudiare inq̄ſtū.d.io ſo. h dt q pulchrū eēt ſcire an ſeruus poſſit ſol⁹ rpudiare hēditatē in preiudiciū dñi vid ang.q.xcj. vbi ponit de mons.bo ques dicit comparādam ſerno.

recedēdū a cōi opi.q̄ hʒ q dñs poſſit repudiare bo poſ. delatā ſerno & ēt hēditatē p illū tex.qr eſt eadē rō vt tenuit dyn. Bal.& Io.de imo.& ro.in d.§.neqʒ filius. Et Cy. in.l.remittente.C.de iu.deli.& in.l.deo nobis de epiſ.& cle.& bald.i.l.j.in xvij.col.C.q admi.& Ant.de but.e.d. Abb.in.c.in pñtia de p ba.& ſeatit Bar.in.l.tutor.ff.de bo.poſ.lʒ ipſemet bar. Rap. & Pan.de ca.in.d.§.neqʒ filius, fecerint dſtam iter hēditatē adeundā & bo.poſ.agnoſcendaʒ volētes q lʒ ſolus dñs poſſit repudiare bo.poſ.tñ nō pōt repudiare hēditatē, qr in aditione hēditatis.reqrit ꝯſenſus ſerui.l.iij.C.de here.inſti.q idē i repudianda.d.l.is pōt, nā h ſua rō nō vr bona, qr ēt in agnoſcenda bo.poſ.reqrit ꝯſenſus ſerui.d.l.ſerno inuito, in prin.& tñ ſecus in repudiando.d.§.p ſeruū, & ꝯ Bar. vr tex.in.l.q aūt.§. ſi qs ſeruū.ff.q inſa.cre.& gl.ij.& in.l.ſi.in prin.ff.de vul.& pu. lʒ Imo.ibi dubitauerit fateor q vbi ſeruus vult repudiare requirit iuſſus dñi ſicu. in adeūda ita logꝰ.l.ſeruꝰ dotali.ff.ſo.mo. q̄ Rap cū.all.p opi.bar.ibi ſolū reſtat rñd.ad.l.is pt cui rñde, q rl'a ibi poſita hʒ locū in eo q ſuo iuſ pt adire nō in eo cui eſt q̄renda hēditas p aliū, vt ibi no.& pbatꝰ i.l.tutor, cū gl.ff.d bo.poſ.

5 ¶ † In ea. ibi qs ordo h gl. vr ſentire q ſi filius nō potuit certiorare patrē non preiudicet hodie patri in bo poſ.non agnita.C.tpe anni, vel centū dieſ̄ per filiū ſm Ful.hic, iſta eſt notabilis dubitatio de qua dixi vobis in.d.l.j.C.q admit.ſup glo. in verſi. ignorante in fin.

1 De collationibus. Rub.

SVMMARIVM

1 Collatio quid ſit & quot modis accipiatur.

1 ¶ † Sup hanc rub. Bal. nonnulla ſcribit q̄ tangunt p bar. & alios in.l.ſi emācipati.C.e.vbi ēt tāgūt qd ſit collatio dic vt ibi p eos, & p gl.in rub.de col.bo.& p bar.in.l.pꝰ ff.de col. bon. & aliqd p Iac.bu.i.l.j.huiꝰ ti. vbi tāgit quot modis accipiatꝰ collatio, vt ēt tangitur p bal.& Saly.in.d.l.emācipati, & plenius p Alb.de ro.in ſuo dictionario in verbo collatores.

SVMMARIVM

1 Conferre tenetur emancipatus bona etiam ſibi à patre donata, ſi uult ſuccedere cum fratre in poteſtate retento.
2 Collatio fuit inducta à praetore principaliter duplici reſpectu ut hic.
3 Collatio fuit inducta à praetore rōne aequalitatis ſeruandę.
4 Conferre an & qñ teneatur inſtitutus qui aliter ſuccedit quàm ex teſtamento.

1 Emācipatos. †Cū ſuccedit emācipatus filius patri vna cū filio i ptāte ex teſtō ꝯſis tūc ꝯfert emācipatꝰ bona ſua ēt q a pre ſibi donata fuerint.h.d.
2 ¶ † Et rō, ē qr collatio fuit ab edicto pretoris īducta pncipalr duplici reſpectu, pmo rōne iniurie q vr'a hoc fieri per pretorē filio in poteſtate deferentē bo poſ.Crob.vel vnde liberi filio emancipato qui de iure ciuili erat incognitus & ſic per emancipationem auferebatur beneficio pretoris aliq̄ portio hereditatis que in totum obuentura fuiſſet filio in poteſtate, & ſic emancipatus conſequebatur partem hereditatis, & etiam habebat pro ſe propria bona que poſt emancipationē acquiſierat. ¶ Filius autem in poteſtate tempore quo fuit introducta collatio ab edicto pretoris nihil ſibi pprium acquirere potuerat imo omnia acquiſieret patri ſuo, & ſic erant illa i hereditate patris, & in conſequentiam filius emancipatus de talibus acquiſitis per filium in poteſtate habebat partem pro rata pro qua ſuccedebat in hereditate. ¶ Ideo viſum fuit equum pretori quod emancipatus venire volens ad ſucceſſionem deberet conferre cūʒ filio in poteſtate bona que ipſe emāncipatus acquiſierat & que patri acquiſiuiſſet ne fuiſſet ſi emancipatus non fuiſſet. ¶ Et ideo caſtrenſia vel quaſi que patri acquiſiturus non fuiſſet non confert.l.i.§ nec caſtrenſe.ff.de col.bono. ¶ Unde videmus quod qñ emancipatus ſuccedēdo non infert iniuriam ſeu damnum filio in poteſtate tunc non tenetur conferre caſum & exemplum habes in d.l.j.§ pater ſilio. ¶ Inſpecto ergo iſto primo reſpectu debet in caſu huius l. ceſſare collatio, qr nec pretor, nec emancipatus ſuccedēs ex teſtamento facit iniuriam, aut damnum filio in poteſtate.
¶ Sed illud dāmum facit ſibi teſtator in cuius poteſtate erat excepta ltima inſtituendo extraneum ¶ Unde h caſu filius emancipatus ſuccedens ex teſtō dicitur hēre ſucceſſionē iſtaʒ non a pretore.ſed a iure ciuili quemadmodūʒ & quilibet extraneus inſtitutus.l.lege obuenire.ff.de ver.ſig.
3 ¶ † Scdo reſpectu fuit inducta collatio ab edicto pretoris ſ. ratione equalitatis ſeruande, & ideo lʒ inter filios in poteſtate non eſſet ibi expediens inducere collationem.qr ipſi nihil ſibi ꝓpria acquirebant. ¶ Tñ qr filia in ptāte dotata a patre acqrebat ſibi dotem tanquam ſuum patrimonium.l.pompo.filadelphus.ff la. her.& l. frater.ff.d coll.dotis maxime mortuo patre. ¶ Qr ois actio de dote tunc conſolidatur in filiam.l.vnica.§.videamus .C.de rei vxo.act. Ideo ſi filia volebat ab inteſtato ſuccedere cum fratribus fuit viſum equum pretori, & q ipſa dēret dotem ſuam cōferre & pp hoc factus eſt ti.ff.de col.dotis, & iſte reſpectus non attinet ad.l.nſam. ¶ In gl.j.pro gl.eſt tex.in.l.ſille dotem.C.eo.
4 ¶ † In gl.in vbo obtinentes, ibi errore &c. Ideʒ dicit Ful.ſub dubio ſorte ſi ex certa ſcia adiuiſſent ab inteſt.alle.l.ſi filius q manſit.ff.ſi quis omiſ.cau.teſt.dic q qñ inſtitutus ſuccedit aliter q̄ ex teſtō ita demum confert ſi pp hoc augetur portio ſibi relicta in teſtō, alias nō, vt probatur in.l.ſi ſilio fuerit.ff.de col.do. Et ideo cum in caſu.l.filius alle.in glo. portio filie ſibi relicta in teſtō non augeretur ſuccedendo ab inteſtato non tenebitur ipſam dotē conferre lʒ ex certa ſcientia ſuccederet ab inteſto.ſecus ſi augereꝰ. Et pp hoc nō eſt neceſſe inſiſtere circa id q dicebat Ia.bu.& Saly. hic dicentes q ꝯ iſtā gl.videꝰ eē alia gl.in.l.ſi quis, i gl. ſi.C.de ſuc.edic. Que vr velle q qui eligit viam incompetentē ēt ſi hoc fecerit per errorē ſibi preiudicet i via competēti dūmō fuerit error iuris ſed ipſi reſpondent q illa gl.pcedit qñ errorem non reuocauit, ſed iſta procedit qñ errorē reuocauit q̄ verba mihi non placent, & in.l.filius alle.in gl.nihil dī de reuocatione erroris quimo ēt ſi adiuiſſet ab inteſta. ex certa ſcia que plus dʒ preiudicare q̄ error iuris non tenereꝰ cōferre.vt.C.fuit oſtenſum. Ex quo apparet q ēt ſi non reuocaſſet errorē non tenereꝰ ꝯferre. ¶ In.gl.fin.ibi mutat caſuʒ &c.hec ſolutio cōis eſt, & vera vt mihi vr lʒ Fulg hic dicat q imo ibi non mutaꝰ caſus. Et ſic intelligiꝰ qñ teſtū erat conditū, ſed dʒ intelligi ſm eū, q ibi teſtm̄ fuit reſciſſum per q̄relā quo caſu eſt locus locationi.l.vt libera.C.e. Sed mihi non plʒ, qr in.l.ſi non mortis, alle. in.l.neceſſario ceſſabat querela que tanq̄ ſubſidiaria ceſſat vbi hʒ locū remedium petendi ſupplementum legitime.l.oīmō in prin.C. de inoff.teſt.& in.§.tam autem inſti.eo.tit.

SVMMARIVM

1 Collatio eſt facienda inter eos qui uolūt ſuccedere ſimul ex teſtamento uel ab inteſta.

2 Arg. à contrario ſenſu ſumitur etiam in lege noua, etiam ad ef
fectum inducendi legum correctionem, quando aliàs illa lex
noua nihil operatur.
3 Collatio non fit de rebus donatis filio à patre pro peculio pro
fectitio.
4 Emancipatus ſi vult ſuccedere cum filio in poteſtate tenetur con
ferre etiam donata à patre tempore emancipationis, uel poſt
indiſtinctè.
5 Donatio quæ confirmatur morte, & legatũ, an differãt inter ſe.
6 Donatio ſimplex facta filio in poteſtate per patrem ualet.
7 Lex noua determinatur & diſtinguitur per leges ueteres, ne in
ducatur legum correctio.
8 Genus neutraliter poſitum poſt aliquas ſuas ſpecies non eſt ex
tendendum ad ſpecies prioribus in qualitate diſſimiles.
9 Donatio ſimplex facta filio quæ confirmatur morte computatur
in legitima ipſius.

1 Ex teſtamento † In caſibus in q
bus olim erat facien
da collatio inter ſuccedentes ab inteſtato facienda
eſt et hodie ſi ſuccedatur ex teſtã niſi teſtator pro
hibuerit. h. d. ¶ No. q̃ et ex teſtã hꝫ locũ collatio licet ſecus eẽt
olim. Et que fuerũt iõ iuris antiqui & noui vlterius q̃ dixi. ſ. L. pri.
vide Bar. in. L. ſi emãcipati circa mediũ ſibi ſeptimo, & i. L. pri.
ſ. q. in fi. ff. de col. dotis. ¶ In tex. ibi ſi parẽs expreſſim &c. Et
ſic a ꝯtrario ſenſu ſi parẽs expꝛeſſe nõ ꝓhibuit collationẽ i teſtã ha
2 bebit locũ collatio. & ita corrigitur lex antiqua. ¶ † Ex quo bñ
notare ſꝫ Ro. h. q̃ et ſumitur in. l. noua argũ a ꝯtrio ſenſu et ad
effectũ inducẽdi legũ correctionẽ. Quod intellige vez quãdo aliàs illa
3 lex noua nihil operatur, ꝯ vt ꝓbatur hic Et i hoc fundatur deciſio.
q. no. quã ponit Bald. in. L. quẽ admodũ circa. j. col. C. de epiſ. &
cle. & Bal. & ang. & clarꝰ Imo. in. L. ſi cũ dotẽ in pri. ff. ſo. ma.
& ꝓ hoc ibi Ro. dicit eẽ gl. ſing i. L. nulla iſicio tex. ff. de epiſ. &
cle. que gl. ita intelligit tex. in auc. de ꝯconiſſa, & ri nã illa auc.
nõ corrigit niſi a ꝯtrio ſenſu qr alr̃ nihil operatur ille tex. hãc do
ctrinã et expꝛeſſe tradidit Bal. in. L. obſeruare. ſ. ꝓficiſci i iij. q.
ad fi. ff. de offi. ꝓcon. Ubi aũt lex noua, ſine ſtatutũ poſſet ali
quid operari, aliter q̃ per argũ a ꝯtrio ſenſu tunc nõ ſumi debet
tale argũ ad inducendũ ll. correctionẽ, vt no. gl. ſi. in. c. vnico
de eta. & quali. in. vj & in. c. ſignificaſti in glo. de for. cõpe & in
cle. j in verbo obſeruare, de ſen. exco. ad hoc L. nemo cum ibi
nota C. de iur. om. iud. & no bar. in. l. oẽs populi la. vj. q prin.
ſa vet. iuxta ꝑdictã q̃ro vtrum ſtatutum extendatur &c. & Bal.
in. L. ij. in. prin. per illum tex. ſ. de condi. inſer. Facit q̃ no. glo.
in. c. cupientes. ſ. q̃ ſi per. xx. in verbo petere de elec. in. vj. et
ꝓ h Ful. in. L. vt liberis. ſ. e. dr eſſe ibi in gl. ſi. ibi duꝫ gl. dr, nec
ſeo hic vetatur &c & ibi dr Ful. qđ quãdo leg. noue inducit ꝯtrium
ſenſum tunc ꝑ ꝯtrũ ſenſum inducitur correctio alle. d. L. nulla iun
cta. d. auct. diꝫ ꝯconiſſa de quibus omnibus dixi plenius in. L.
j ſuper gl in verbo ioutiſſimum. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſ
di. Tñ quo ad iſtum tex. dici põt, q̃ non probet id ad q̃ pon
deratur ꝑ Ro. h primo qr tex in corpore clare, & ꝑ directa verba
corrigit ius antiquũ. Item qr vr̃ et expꝛeſſe colligi ex tex. hic
dum dicit ita demum &c. que ſunt verba exceptiua a ꝯtrio ꝯtrio. L.
ita demum. ſ. de arbi. & L. ita demum. ff de arbi. & ſic firmant re
gulam eſſe in ꝯtrũ in caſibus non exceptis ſ vt aũt in auct. de
non alie. & L. queſitum. ſ. denique ff. de fun. inſtr. & no. ſ. L. hic ff.
de leg. ¶ In glo. mag ibi inter viuos &c. ſubaudi & non obſt.
caſus ſed ſimplr vt gloſſ. recte loquitur. ¶ In ead. ibi. L. ſi quã
ſ. ſi. &c. expꝛeſſiſſime probatur in. d. L. pe. ad fi. ſ. eo. ſatis et probatur
in. d. L. ſi quã. Nã quã aliquid donatur filio hoc acto q̃ cõputetur i
legitimã conſtat q̃ dꝫ inea computari, vt ibi ergo & conferri. d. L.
3 pe. in prin. ¶ † In ea. ibi. L. ſi donatione &c. certe hoc caſu quã
donatur vt habeat in pecu iũ ꝓfectitium non cadit ꝓprie colla
tio in tali caſu, qr cum collatio ſit improprie in cõe latio. L. j. in
prin. ff. de col. bo. & res conceſſa filio in peculiũ ꝓfectitiũ nõ
exeat pꝛimonium pr̃is, ſed eſt cõis oĩum filiorum ſuccedentiũ
iõ in tali re dꝫ fieri diuiſio, & non colla. L. filie, lꝫ ſ. eo. & L. certũ
ſ. fam. herc. idem quã traditur ſimplr filio, vt filio, & vr̃ con ce
di in pecu. L. ſi. ff. de pe. leg. L. q̃ ſtucturarius ſ. de acq. re. do. &
no. Bar. in. d. L. ſi dona. & ibi veniet vñm, & hoc ſentit glo. h q̃
4 ꝑ h remanet declarata in hac pte. ¶ † In ea. ibi non cõferret
et iubere pr̃e h intellige verũ ſi ipſe emãcipatus ſi vult ſuccede
re, ſꝫ ſi vult ſuccedẽ tenetur ꝯferre eẽ ſibi donatã tpe emãcipatio
nis, vel pꝰ indiſtincte et ſi ſit donatio ſimplex ſm magis cõem
opi. vt ꝓbatur in. L. vt libe. ad fi. ſ. e. & et ꝓbatur in. L. j. ſ. eo. nã iõ ibi
non tenebatur cõferre emãcipatus eẽ ſibi donatã, qr illo tpe ſuc
cedendo ex teſtã ceſſabat collatio. ergo innuit tex. q̃ ſi ſucceſ
ſiſſet ab int. debuiſſet cõferri. ſed ꝯtrã opi. fortiſſime facit
tex in. L. illud. ſ. eo q̃ lex loquitur vr̃ et in donatione facta a mr̃e q̃
non hꝫ filiũ in pr̃ãte & tñ ibi dicit, q̃ illa donatio ſimplex nõ cõ
fertur quã tractatur de ſucceſſio. heredi. mr̃ne, nec hoc fuerit expꝛeſ
ſe dctũ in donatione, vel niſi ſubeſſet cã equalitatis ſeruande,
vt ibi dr & quemadmodũ a prin. pt efficaciter donare pater fi
lio emancipato. L. ij. ſ. de inoff. do. ita & mater põt efficaciter
donare filio. L. ſi cõſtãte. ſ. de do. inter vi. & vxo. ergo idẽ vr̃ eẽ
in donatiõe facta a mr̃e, & in ea q̃ fit a pr̃e filio emãcipato. pre
terea tex. in. d. L. illud loquitur indiſtincte in patre donante filio
non facta diſtõne inter emãcipatũ, & non emancipatũ. nec atten
ditur ibi pr̃ia pt̃ãs, qr vt dixi parificantur ibi pr̃ & mr̃ donãtes iũ iõ
eſt difficile ꝯtrũ in quo glo & doc. in. d. L. vt liberis multũ ſe in
uoluunt & nullã bonã bonã ſolu dare vr̃r & melior ſolu. q̃ dari
poſſit videtur eſſe illa quam poſuit Bartho. in. l. prima. ſ. nec
caſtrenſe, in penulti. vel vlti. colũ. ff. de collatio. boꝝ. nam
dicit q̃ aliud eſt in filio emancipato, & aliud eſt in eo qui nun
quam fuit nec eſſe potuit in poteſtate prout eſt filius quo ad
matrem. eo eſt qr de iure antiquo non reperiebatur, q̃ tales ſucce
dentes mr̃i deberent ſuuicem cõferre vñ ſatiſfecit legi ſi eos
grauauit ꝯferre data ob cãm. ſ. dotez & ſimi, & et donationẽ ſim
plicẽ in duobus caſibus. ſ. quã reſultabat inequalitas, vel quã h
fuerat expꝛeſſum q̃ ꝯferretur ita loquitur. d. L. illud, ſed ſi filiꝰ emã
cipatus de iure antiquo ꝯferebat oĩa iõ indiſtincte grauatur ad
conferendum ſimplicem donationẽ. d. L. vt libe. & hoc teneo ſal
uis his que dicam ibi ad hoc et vide bal h in. iij q. ¶ In ea.
ibi & ꝑ eis &c. iſta ratio & ſequens dꝫ poni añ ꝑcedentem verſi.
5 incipientẽ ſi vero in emãcipatis &c. ¶ † In ea. ibi q̃ non ẽ re
lictũ &c. qr nullũ ſiſe eſt idem. L. q̃ nec ea ff. depoſi. imo in pl̃i
bus differt donatio que cõfirmatur morte & relictum ſeo legatũ
pꝫ in. L. ſi maritus, lꝫ ij. cũ gl. ſ. de do. inter vi. & vxo. pꝫ et q̃ in
tali donatione regrit inſinuatio iudicialis q̃ non reqritur in re
licto. L. donatio. quas patentes. eo. ti. & diceret i et in aliis de q
bus hic vide ꝑ Bal in opi. ꝯtria q̃ tenuit Azo. põt ad h defẽ
di, qr donatio ſimplex facta filio in pr̃ãte ſolum valeat ꝑꝑ con
firmationẽ ſecutã ex morte donantis. d. L. donationes, ergo in
h equiparatur relicto q̃ ñ ad cõferendũ, qr illa q̃ acqruntur poſt
mortẽ illius de cuius hereditate tractatur non dñt cõferri. L. ſi do
natione, & L. ea demũ ſ. e. & L. j. ſ. ſi ab ipſo & ſ. ſi impubes. ff. de
col. bo. ergo hec donatio nõ dꝫ cõferri ſicut nec ꝯferuntur lega
ta q̃ poſt mortem acqruntur. d. L. j. ſ. ſi ab ipſo. ff. de coll. bo. & l. fi
liam cũ fratribus. & L. filie lꝫ ſ. eo. & L. ſi qua. ſ. fa. her. ¶ In ea.
in fi. cõcludit in hoc articulo, q̃ aũt q̃rimus de dona facta fi
lio emãcipato, & illa eſt ꝯferenda ſm q̃ eſt. ſ. dctũ ¶ Fallit in
dona. cã mor. L. pe. cũ gl. ff. de col. bo. nã emãcipatus talẽ dona
tionẽ non ꝯfert qr ea q̃ acqruntur poſt mortẽ illius de cuius ſuc
ceſſione tractatur non ꝯferuntur. d. ſ. ſi ab ipſo cum cõcor. ſ. alleg.
¶ Aut querimus de donatio facta filio in pr̃ãte, & tũc aut fuit
ꝯfirmata pr̃e viuẽte, vt qr pr̃ poſtea emancipauit filiũ, & dona
tione nõ reuocauit, & tunc idẽ iudicatur ac ſi tpe emãcipationis
donaſſet. L. donationes. ſ. pr̃. ff. de don. & ꝑ ꝯñs ꝯfertur ſicut i emã
6 cipato dctũ eſt. † Ex quo infertur idẽ eſſe in oĩbus caſibus in
quibus donatio ſimplex facta filio in pr̃ãte vꝫ in princ. de quibꝰ
caſibus plene no in. L. ij. ſ. de inof. dona. & ꝑ Bar. in. L. cũ opꝫ.
ſ. vniuerſi res ſ. de bo. q̃ lib. & in. L. ſi pr̃. ff. de dona. & aliqd per
b Bal. in. c. j. ſ. itẽ ſcĩa de pace iur. fir. & in. L. ſi. ſ. ꝑ dona. ꝑter
q̃ in donatione facta filio ꝑꝑ eius bñmerita, qr tunc donatur ſibi
vt extraneo & vꝫ donatio vt in auc. vñ ſi parẽs ſm vnã lect. ſ. de
inof. te. & videmus in. L. ſi donationẽ poſt gl. j. eo. qr eẽ ſcẽ tale
acquiſitũ eſſe aduenticiũ, qr eſt acqſitũ ex operis filij. L. cũ opꝫ
poſt prin. ſ. de bo. q̃ lib. iõ non dꝫ cõferre, qr aduenticia non cõ
feruntur. L. ſi. ſ. e. Aut donatio fuit fcã nõ ꝑꝑ merita quo caſu regu
lariter nõ vꝫ a prin. ſꝫ ꝯfirmatur morte, & in hoc ſunt opi. de quibꝰ
hic in gl. Tñ magis cõiter ꝯcluditur, q̃ non dẽat cõferri qr acq
ritur poſt mortẽ, & ꝑ ꝯñs non dꝫ cõferri, vt. ſ. eſt ꝓbatũ. ¶ Secũ
do ꝑ hoc vr̃ eſſe caſus in. L. filie. ſ. fa. her. ¶ Tertio qr eſt caſꝰ
ꝑꝑ quẽ non vr̃ eſſe opus diſputatione in. d. L. illud niſi in caſibꝰ
7 ibi expꝛeſſis. ¶ † Solum reſtat reſidere ad argumenta facien
tia in ꝯtrũ, & primo ad iſtuꝫ tex. in ver. aliorũ datorũ &c. qr rñ
de primo q̃ debet intelligi datorum. ſ. ob cãm, qr lex noua de
terminatur, & diſtinguitur per veteres leges ne inducatur cor
rectio, vt ꝑ gl in. L. ſciendũ in prin. ff. q̃ ſatiſ. cog. & no. gl. hic ĩn
hec prima rñſio vr̃ reprehendi per Imo. in. L. ſi vero. ſ. de vi
ro in. iij. co. ff. ſo. ma. dicentem, qr aut cõſtat q̃ lex noua venit

a ¶ Operare
tur adde auc.
conſi. ccxxiiij.

b ¶ Itẽ ſcĩa.
d. Iaſ. h dr q̃
miratur q̃ doc.
nõ aduertũt in
h qr dicũt ꝯ ca
ſum. L. cũ multa
ſ. de bo. q̃ li
be. vbi ẽ tex. q̃
donata ꝑ impa
torem cenſen
tur caſtrẽſia q̃
non conferũtur
& ſi dictis in ſ.
item ſacramen
ta dicitur de
donatione re
gis non impa
toris dr ipſe q̃
glibet rex non
recognoſcens
ſuperiorem aſ
ſimilatur impa
tori in regno
ſuo vt ꝫ old ꝯ.
cclv. ſm ipſum
ſed eſt. ccxxxj.

ad corrigendum & tunc si gñaliter loquatur gñaliter corrigit, nec dist inguit per. ll. veteres alle. tex cu.gl. in ca. ꝫ Christianos, ꝺ here. in. vj. & gl. in auc. ex cā iuncto tex. ℭ. de lib. prete. & illū tex. cū gl. ſm opi. Jo. car. L. ꝺ pcio, hic all. in al. aut ſm eū nō constat, ꝙ lex noua veniat ad corrigēdū in mā de qua q̇ ſi, & tunc lʒ i alia mā corrigat recipiet determinationē a lege veteri, & ita ſm eum logē tex. in auc. offerat gl. C. de lu. ꝯſeſt inuncta. d. L. ſciēdū in prin. cū gl. ℭ ſi puto poſſe defendi ab hac impugnatione dictā rñſionē q̄ lʒ ꝯſtat ꝙ hec auc. veniat ad corrigendū legē codicis inquātū lex codicis volebat ꝙ conditio teſtō non eēt locus collationi, tñ non ꝯſtat ꝙ hec auct. veniat ad corrigendū iura antiquaʒ circa res de quibus dēat fieri col-

a latio ℭ Vel ad litiū tex. ſecundo rñde, † ꝙ iſtud verbū aliorū &c. dʒ referri ad ſimilia, vt no. gl. in. L. ſi ſugitiui. ꝫ. de ſer. fugi. & ſic dʒ intelligi de datis ob cām put dos non aūt de donatiōe ſimplici. Qd̄ fortificat, q: genus nāliter poſitū poſt aliq̄s ſuas ſpēs non eſt attendēdū ad ſpēs prioribus in qualitate diſſimiles. L. ſi. §. cum dulcia. ff. de vi. tri. & oleo le. Sed iſtud verbum datorū eſt hmōi, ergo dʒ referri ad data ob cām put ē dos, vel alr̄ reſponde, vt hic per Cy. & Bal. non ob. vltimum arg. hic formatū in gl. q: rñde qd̄ aliud eſt in dote que eſt donatio ob cām neceſſariam, q: talis conſeruat. Nos aūt loquimur in donatione ſponte facta. Et rōnē dr̄e vide per Bar. in. L. j. §. nec caſtrenſe, circa pe. col. ff. eo. & per Cy. in. L. ſilie lʒ in. j. q. ℭ. eo. nec ad hanc rñſionē ob. tex. in. d. L. q̇ loquit in dote data a matre que non cogitur dotare filiā. L. mſe. ꝫ. de iu. do. q: rñde ad illā. L. put dixi ſup glo. Scḋo rñde ad dcm̄ arg. vlti. gl. ꝙ illa que nullo modo acqrit̄ filio niſi poſt mortē non cōferunt̄ vt dixi, ſed dos acqrit̄ ante mortē patris, & exit patrimoniū eius, vt in gl. Tertio rñde ꝙ ille q pōt adimere & moriendo non adimit vr̄ in vltima volūtate cōcedere. L. cū hic ſtatus poſt prin. in ver. cōfirmarī, & ibi gl. ff. de do. inter vi. & vxo. & L. conficiunt̄ in prin. ff. de in. codi. ergo pr̄ moriendo, & non reuocando donationem vr̄ tacite p vlti. volunta. relinquere, ſʒ relicta non cōferūt̄, vt eſt dcm̄, ergo &c. que rō ceſſat in dote, q: pr̄ dotē qn̄ dedit filie nō pōt adimere, vt in auc. ſed qn̄is. ꝫ. de rei vxo. act. & L. ſi ſocius pro filia. ff. pro ſo. ℭ † Itē non ob. ſi diceret̄ donatio ſimplex q̇ cōfirmat̄ morte computat̄ filio in legitimā ſm magis cōem opi. L. filiū quē ſm lec. Azo. ꝫ. fa. her. & probat̄ i. L. ēt §. ſi debita, in verbo, ſed & mortis. ff. de bo. lib. & firmat Bar. i. L. in. iu. in pe. col. ff. ad. L. fal. ergo dʒ cōferri. d. L. illud in prin. ℭ Qz rñdet ꝙ rñdet ꝙ r̄ la poſita in. d. L. illud in princ. nō hʒ locū in his q̇ acquirunt̄ poſt mortē ſeu in his q̇ hñt vim relicti pʒ q: relicta cōputant̄ in lr̄ia. ꝫ. ſi debita & L. fine. §. excludit̄ ff. de iure pa. & tñ non cōferūtur, & iſtā opi. ꝙ talis donatio nō cōferat̄ firmat glo. in. L. que pr̄ filio. ff. fa. her. & magis cōiter doc. hoc approbant lʒ gl. hic ſe non firmet & ita eſt tenendum lʒ Ray. hic multū audacter dicat ꝙ ſi hēret ꝯſulere ipſe cōſuleret p opi. Jo. l. ꝙ donatio ſimplex facta filio in ptāte nō cōferat̄ p tex. in corpore, vñ iſta auc. ſumit̄. ſ. in. §. illud quoqʒ in auc. de trien. & ſemiſ. in verbo alio mō datas, & in verbo. oblitus datorū, & in verbo. ꝙ iam dictum eſt. Item pp rōnem que colligit̄ ex illo tex. in verbo exinde equalitatem &c. & ſic innuit ꝙ ratione qualitatis ſeruande dʒ hodie quodlibet datū in diſtincte ꝯferri, & iſtā opi. Jo. ſequitur ēt Ja. de bel. in d. §. illud vbi refert formalr̄ diſtinctionē Py. magiſtri ſui, & dicit ipſe Py. in. d. diſputa. obſcure decidit, & ꝙ ſibi vr̄ ꝙ Py. approbet opi. Azo. in emancipato, ° ſed in filio in poteſtate ° approbet opi. Jo. licet tñ Ja. de bel. ꝙ aliq alr̄ reportauerunt deciſionē Py. tandem Jac. de bel. concludit ꝙ in filio in ptāte ſit vera opi. Jo. p. L. ſi donatione. ij. rñ. ℭ. c. nō rñdet tñ ad ꝫria. ℭ Vñ dic ꝙ cōiter do. referūt Py. tenuiſſe opi. Azo. i filio i ptāte, & hñ per pdicta. Non ob. allegata p Ray. q: rñdet put fuit rñſum ad iſtum tex. item rñde ad. §. illud in verbo exinde equalitatis &c. ꝙ imo. ibi eſt tex. pro opi. Azo. ꝙ pʒ ex eo qd̄ tex. ibi dicit ſm qd̄ olim diſpoſitum eſt, &c. & ſic tex. vult ꝙ hodie cōditio teſtō habeat locū collatio ſm ꝙ olim ab inteſtato. diſpoſitū erat, ſed olim donatio ſimplex cōferebat̄, vt pbaui ſ &c. ad. L. ſi donatione reſponde, qd̄ ille tex. ſm cōem intellʒ, vt iura iuribus cōcordent̄ intellr̄ qñ aliqd fuit donatū in peculiū & ſic nō eſt ppria donatio, vt dixi ſup gl. reliqua vide p bar. in d. §. nec caſtrenſe, & p Jo. an. in addi. Spe. intit. de dona. §. j. in addi. inci. Et ſcias ibi ēt tʒ cōem opi. p Bal. in. L. qm̄ nouella, in prin. & in. L. oimodo. §. imputari. ꝫ. de inof. teſt. & in. d. L. filie & in. L. ſi dona. ℭ Et hic ab extra tangit bal. de pluribus quorum magnam partē tangaʒ in. d. L. ſi donatione, & io. L. illō. ℭ. e.

a ℭ In emancipato. de hoc Old. ꝯſi. cxxxviij. inc. thema tale ē durand⁹ Frā. de are. q. xviij. abb. conſi. cxlvj.

b ℭ In ptāte adde Old. ꝯſi. clj. inci ſi gs verba donatiōis.

c ℭ Liberari. & ſic ſufficit implere factū eo mō quo fieri pōt p quo facit ꝙ volūt ro ma. late q. cccxxviij.

d ℭ Perinorio amplia vt p Odi. conſil. xciij.

e ℭ Inſo. ad de Pa. ꝺ ca. q. cxxvij. anc. cōſi. clxxvij ab ba. ꝯſi. cxvj. ij. lib. frā. de are. q. xvij. vbi all. d. uero. ad ampliationē materie vide per eum ibi.

ℭ Vide p bal. i. c. j. ue pa cta, l. v. col. ꝺ pace iur. fir. et ale plene in. L. ſtipl̄o h mō cōceptaue verb. ob & ibi alios mod. & in ꝯſi. lxxxiij. in. ij. volu. Thom.

SVMMARIVM

1 Dos promiſſa per patrem, & non ſoluta, confertur per filium faciendo fratres cohæredes ſuos liberari à marito pro portionibus eorum.

2 Fideiuſſor cui promiſi eximere ab illa obligatiōe ſub pœna ad omnem eius requiſitionem, ſi ei caueo idoneè de releuādo eū indemnem non poteſt aliud conqueri.

3 Difficultas excuſat à periurio, & mora.

1 I pater. † Dos pmiſſa p pr̄em, & ſoluta

f ° cōfert̄ p filiā faciēdo fratres co

c heredes ſuos liberari ° a marito ſuo portionis eorum. h. d. ℭ Limita tñ hāc. L. cū ſi. nō pcedere in

2 caſu notabili quē hēs in. L. ex parte. §. j. ff. de fa. he. ℭ † In gl. ſi. facit hec gl. iuncto tex. ad. q. ꝙ ſi fideiuſſeris p me de euictione, & ego ſub pena pmiſit tibi eximere te ab illa oblōne ad oēm tuam requiſitionē, & creditor a me interpellatus, vt te liberes cū offeram ei aliū fideiuſſorē idoneum non vult te liberare qd facere debeam ne incidē in penā non cōcludit̄ p iſtū tex. cū gl. ꝙ debeo tibi offerre idonee cauere ꝙ te ꝯſeruabo indēnē & debendaʒ te aduerſus creditorē, & tñ operat̄ qñtuʒ ſi feciſſeʒ te liberari, & hoc tenent Bal. Saly. Pau. de ca. & Ro. h ſa cit. L. ſed ſine odnū. §. ſi. ff. de pec. ℭ Adde bal. idē tenentē in l. ij. ℭ. de ſen. que ſine cer. qñti. & in. L. q aūt. §. j. ff. de ꝯſti. pec. in reporta. antiqs, & in. L. ſi mandato meo i eiſdē reporta. & ibi eſt bonus tex. in. §. j. filius legis. ff. man. & idem tʒ Cy. & Bal. in l. labeo. §. ſi. ff. de arbi. p illuʒ tex. & ſubdit Bal. in. d. L. q aūt. §. j. ꝙ ſi debitū erat purū & liquidū teneor incontinenti ſoluere creditori, vt te liberet allegat. L. ſi vt certo. §. itē labeo. ff. cōmo. & de hoc ēt vide per Bal. in. L. ſi pro eo in. ix. q. & ibi ēt Saly.

3 in. vj. q. C. mand. ℭ † Et dicit hic Ro. ꝙ deciſio Bal. hic p-

d cedit ēt ſi iuraueriſſet ſuſm, q: difficultas excuſat a piurio °. c. hreui, de iurciu. ſicut & excuſat a mora ſʒ ꝙ plene no. in. L. ꝙ te & ibi vide Bar. ff. ſi cer. pe. cum concor.

SVMMARIVM.

1 Pactū ꝙ filia dote contenta non ſuccedat patri ab inteſt. non ualet, & ideo patri ſuccedit, dummodo conferat dotem.

2 Pactum de ſuccedendo nō ualet, & quæ ſit ratio hic dicit̄.

3 Pactum de non ſuccedendo regulariter non ualet niſi in locis ubi uiget conſuetudo contraria.

4 Pactum de ſuccedendo an poſſit ualidari ſtatuto, uel conſuetudine.

5 Legitimatio ſpuriorum facta cū clauſula ꝙ non poſſit ſuccedere cum aliis, niſi in eo ꝙ patri, uel ſibi placuerit, ualet.

6 An poſſit pater facere emancipationem, & ꝙ filius aliquid ſoluat pro præmio emancipationis.

7 Renunciatio facta per filiam de hæreditate paterna cum iuramento ualet, ſed an noceat nepotibus ex filia.

8 Renunciatione ſi excluditur filia à ſucceſſione paterna, & ſi excluditur à ſtatuto ſtantibus maſculis quid iuris.

9 Legitimæ ſupplementum an poſſit petere filius cui fuit iam ſemel data, ſi poſtea pater auxit patrimonium.

10 Filia ſi renunciauit hæreditati paternæ uni ex ſuis fratribus, an proſit ipſi tñ, uel etiam aliis fratribus ſimul.

11 Conferre an teneatur filius qui conſumpſit pecuniam quam habuit à patre in ſtudio in malos uſus.

1 Pactum. † Pactum ꝙ filia dote conten-

p ° ta pr̄i ab inteſtato non ſuccedat non vʒ, & iō hoc nō obſtāte ſuccedet dūmō dotem cōferat. h. d. ℭ No. ꝙ non vʒ pactum de nō ſuccedēdo, & que ſit rō vide p Bar. & alios in. L. ſtipul̄o hoc mō. ff. de verb. ob. vbi dixit rōneʒ eſſe, q: lex dubitauit ne pro modico q̄ remitteret multa alia ēt vide maxime p Saly. in. L. pactū ꝙ dotali. ꝫ. de pac. & vnam aliā reddit text. in. L. ſi qñ. §. illud i ſi. ff. ꝺ inof. te. deq̄ ēt vide p bal. hic. in. xix. q. ℭ † Tetigit ēt Bar. & Sal. in locis. ꝫ all. q̇ ſit rō quare nō vʒ ēt pctū de ſuccedēdo vt. d. §. pactū vera rō eſt, q: aūt auferr liberā teſtamenti factionem, & eſt ꝫ bonos mores, vt. d. L. ſtipulatio, & L. ex eo. ℭ. de inuti. ſtip. & d. L. pactū. ℭ Alias rōnes ēt reddit Sal. in. d. L. pactum. ſed non ſunt multū vrgentes, & de hac materia tractaui in. d. L. ſtipl̄o. Vbi poſui an pactū de ſuccedēdo firmet̄ iurō vel ſaltem ſit piurus ille q ꝫ tale pactum veniret, & ibi etiam tractaui an pactum de non ſuccedendo ꝺ quo

e loquitur lex noſtra firmetur indiſtincte iuramento ° iuxta. L.

quamuis

ꝯ̃nis, de pac. in. vj. q̃ ad capſm vedi plures limitationes, ⁊ ſi militer regula que hꝫ q̃ nō vꝫ pcm̃ de ſuccedēdo pōt pluribꝰ modis limitari pur ſcripſi i. d. l. pcm̃, vbi reprobant ꝗſdã opi. circa h poſitas p Ro h ¶ In gl. i. ibi. l. nō dubiũ ⁊c. Tñ de iure cano. q̃ oꝫ attēdi in materia iuri excluderet iurãs a ſucceſſione vt eſt caſus in. d. c. ꝯ̃nis. ¶ † In ea. ibi impiale ⁊c. gl. vo
3
lunt alle. tex. in c. j. de filijs natis ex mr̃imonio ad morganicã ꝯtra, ⁊c. ſi q̃ nati ſi de feu. fue. ꝯtro. iter do. ⁊ agna. ⁊ p q̃ iura p bãt, q̃ lꝫ de iure nō valeat pactũ de nō ſuccedēdo tñ validat ꝯſuetudine in locis in qbꝰ vigeret ꝯſuetudo pcm̃ valere, q̃ eſt notan. ſꝫ doc. h. ⁊ maxime ſꝫ Bal. ⁊ Ang. ⁊ Pa. de ca. h pꝰ
4
Bar. ¶ † Utrũ aũt idē ſit in pacto de ſuccedēdo. ſ. q̃ poſſit validari ꝯſuetudine vel ſtatuto h dicitãe Bal. ſuit ſibi ꝯtrius, nã in. l. cũ archimedorã. ℞. vt in poſ. leg. ter. tenuit q̃ ſic, ſꝫ in. l. ij. in iiij. col. ℞. q̃ ſit lõg. ꝯſue. tenuit q̃ nō, ⁊ iſtã opi. ꝯprobant in. d. l. pcm̃, ⁊ in. d. l. ſi. ℞. de pac. q̃ cũ ſit ꝯ bonos mores dici nõ ſtatutũ vel ꝯſuetudo nō ꝫ. xiij. diſt. §. erit, ⁊ plene pbat Bar. i. l. oēs populi, in. iij. q. p̃nc. de iuſt. ⁊ iur. vbi tractat an illud qḋ
5
nō pōt fieri p pcm̃ poſſit fieri p ſtatutũ. ¶ † Fallit ēt tex. i. d. c. j. de filijs natis ex mr̃imonio ſm̃. Pan. de ca. h ad. q. q̃ ſi aliqs hñs filios legitimos, ⁊ naturales facit legitimare aliũ filiũ ſuũ ſpuriũ cũ inſertione cl̃e, q̃ nō poſſit ſuccedere niſi in eo qḋ ſibi placuerit relinquere, q̃ talis legitimatio ita fieri poſſit, ⁊ dicit ſecũ pluribꝰ, ita ꝯſuluiſſe ꝯ quoſdã alios q ꝯſulurũt legitimationē nō valere, eo q̃ legitimatio nō pōt fieri p pte ſꝫ quo ad oia, alias eēt qḋdã monſtrũ, q̃ eſſet p pte legitimus, ⁊ p pte nō, ꝯ ea q̃ no. p gl. in. c. cũ inhibitio, in ꝟbo parētes, de clã. deſpon. iñ Pan. de ca. dicit q̃ legitimatio vꝫ, ⁊ q̃ ita repitur fuiſſe ꝯſultũ p Ray. de fodi. in ciuitate Piſaꝝ, ⁊ dicit q̃ non obſtat argm̃, q̃ factū dũ eſt, q̃ iſta nō erit ppria legitimatio, ſed diſpēſatio q̃ pt fieri vt quo ad qḋdã habeat p legitimo, lꝫ nō ſit arg. l. cũ ex ordinatione ff. de excuſa. Adde q̃ melius allegaſſet ipſe tex. in. l. ij. cũ gl. ℞. de iure au. annu. facit q̃ no. Jo. an. in addi. Spec. in ti. de ſucceſ. ab inteſt. §. ſi. in addi. q̃ inci. vbi dixit Roſ. ⁊ iſtã opi. ēt ſeqt̃ Ant. bu. in c. p venerabilē, in. xxx. col. in ver. ſꝫ eſt dubiũ an pt ⁊c. q fil. ſint leg. alle. tex. in. d. c. j. ⁊ dicit q̃ ita tenuit Bar. in. l. ꝗſiuit, in recollectis antiqs. ff de adop. ⁊ facit ad ea q̃ no. Bar. in. l. j. §. filiũ, ⁊ ibi alios tetigit. ff ad treb. ⁊ Ro in. l. q ſupſtitis. ff. de acq. here. ⁊ hoc ſimpliciter refert docm̃ Bar. in. l. q̃nũ, in antiq. lec. ⁊ cũ eo tranſit ar. l. legez ℞. de pac. Ang. in. l. ſi ab eo. ℞. de legi. her. ēt lꝫ iſtã opi. ar. d. l. ſi ab eo. p h ēt addúcit, q̃ videmus q̃ legitimatio q̃ p oblatione curie nō facit filiũ nō eſſe legitimũ niſi quo ad pſem, vt in. §.
8
filiũ, in auc. q. mod. nat. eff. ſui. idē lꝫ Pan. de ca. in. d. l. ſi ab eo. ⁊ in rub. ℞. de iur. au. annu. cũ qua legi totũ filiũ iur'num.
¶ In ea. ibi. l. tranſactione, facit. l. iij. §. pe. ff de iureiurã. ⁊ iſta opi. cōiter tenet de iure cōi niſi ꝯſuetudo in ꝯtrm̃ ſe hēret vt eſt dcm̃. ⁊ facit h gl. ad ea que dicent. j. p. ſt glo. ¶ In ea. ibi l. nã ⁊ ſi. illa. l. potius facit in ꝯtrium. ¶ In ea. ibi §. ſi. lꝫ Iac. butr. approbet iſtam veram ſolu. tñ nō vꝫ tuta attendendo qḋ hodie non requirit pcm̃ ad h vt patri ꝯſeruetur ſucceſſio filii quem emãcipat, vt leg. ⁊ no. in. d §. ſi. ¶ Preterea tex. in. d. § ſi. loqtur in pacto de conſeruanda ſucceſſione debita, q̃ vꝫ vt ibi, nos aũt loquimur in pacto de non ſuccedendo q̃ eſt improbatũ vt h.
6
¶ † In ea. ibi q̃ delinqt iſtud nō vꝫ veꝝ q̃ pr delinqt vel turpiter faciat recipiendo pecuniam vt emancipet filium, vt pbat in. l. verum. ff. de verbo. obliga. p quam. l. Jo. de imo. ibi reprobat iſtam glo. facit tex in. §. hoc quoq̃ inſti per quas perſon. Sed ſaluando iſtam ſolu. dic verum eſſe q̃ nō dꝫ turpiter accipere adeo q̃ non poſſit pecuniam licite retinere, ⁊ agere ad pecuniam pro emancipando promiſſam, ita loqt tex. in. d. l. verũ tñ iſtam receptionem pecunie lex odio hꝫ adeo q̃ pp hoc pater poteſt repelli a ſucceſſione quã acqrere velit p bonoꝝ poſ. ꝯtab. ſicut dicimus in domino q per pecuniam manumittit ſeruum nam licite pecuniam retinet tñ pp hoc excluditur a bon. poſ. ꝯtab. liberti. l. ēt. §. ſi qs nummos. ff. de bo. lib. eodē modo dꝫ excludi pater a bo. poſ. ꝯtab. l. j. in prin. ff. ſi qs a pa. ſue ma. ⁊ iſta eſt bona ſolu. ad. d §. ſi parens. i. rñſo vel extra gl. rñde ſꝫ Bar. in. d. §. ſi parens ⁊ in. l. ſt. ℞. de pac. q̃ in. d. §. ſi parens pr acceperat tantum quantum ſibi pro legitima debebat ideo re
b
pellit a bon. poſ. ꝯ ab. ſicut eſſet in filio q accep ſſet tantũ q̃tum eſſet legitima, q̃ repelleret ab impugnatione teſtamenti. l. ſi qñ. §. j. ⁊ ibi gl. iſtam ſol. poſuit. ℞. de inoffi teſt. ſꝫ ab inteſtato non repelleretur vt hic, ⁊ iſta vltima ſolutio eſt bona. d. § ſi parens. j. reſpond. ¶ Ex iſtis duobus vltimis ſolutiōibus habes limita. ad legi m̃ nr̃aꝫ ⁊ aliam habuiſti. ℞. ſcꝫ qñ ꝯſuetudo,
7
vel ſtatutum validaret pactum. ¶ † Extra glo. in materia hꝰ. l. non omittenda eſt ardua queſtio, vꝫ quid ſi filia renunciauit hereditati paterne cum iuramento quo caſu valet renunciatio
c
vt dixi. An talis renūciatio nepotibus ex filia noceat de qua queſtio. tetigit Bald. hic in. ij. ⁊. xviij. col. ⁊ ēt Ful. ⁊ Pan. d caſt. hic, ⁊ Oldr. in conſil. incip. Breuiter vꝫ ⁊ Bar. ⁊ Imo. ⁊ Pan. de ca. ⁊ Ro. in. l. q ſuperſtitis. de acqrē. her. ⁊ Bal. in. l. ſi. in. vj. col. ℞. de pac. ⁊ Saly. h ⁊ in. l. pactum q̃ dotali eo. titu. ⁊ aliquid per Bar. in. l. liberoꝝ, in. x. col. in verbo, quero pone q̃ aliquis deceſſit relicto nepote ⁊c. ff. de ver. ſigni. quez refert ⁊ ſequitur Pet. de anch. in cle. j. de bapti. ⁊ docto. ſunt multum vari vnde diuide articulũ in duos caſus primo ip les. Primus qñ filia que renunciauit deceſſit viuo patre ſuo. Secundus qñ deceſſit mortuo patre. ¶ Primo caſu dic q̃ nepotes non excluduntur indiſtincte, q̃ excluſio mr̃is que deceſſit i vita illius de cuius hereditate tractaꝛ non nocet nepotibus. l. ſi ex patronis §. ſi. ff. d bo. lib. l. ſi quis filio exhēdato, circa pn̄. ff. de inoffi. teſt ⁊ infam mr̃is non debuit nocere filius. l. iij. §. pen. ff. ne tutor. ⁊ hic in gl. p hoc facit renunciatio facta per matrem vꝫ habere tacitam conditionem ſi ſucceſſio ei deferatur, ⁊ ideo ſi illa tacita ꝯdō non euenit renunciatio habetur pro non facta ſicut dicimus in ſtipulatione pure facta animo nouandi obligationem conditionalem, q̃ ſtipulatio hꝫ tacitam conditionem. ſ. ſi eueniat conditio obligationis nouãde, ⁊ ideo ſi illa cōditio deficiat ſtipulatio habetur pro non facta. l. quotiēs ad ſi. ff. de noua. ⁊ iſta eſt communis opi. doc. in dictis locis excepto Sal. in. d l. pactum qui dicebat iſtud eſſe verum niſi qñ nepos haberet neceſſe venire ex perſona matris, vt q̃ ꝯcurreret cum patruis ſuis q ſunt priores in gradu, iuxta. § cum filius inſti. de here. que ab inteſt. ⁊ in auc. poſt fratres. ℞. de legi. her. Nam tunc quemadmodum filia fuit excluſa, ita erit nepos ex ea, vt no. in. §. ſolu. verſi. ſi vero filioꝝ, in auc. de nup. Sꝫ ad iſtã rōnē rñdet bar. in. d l. q ſupſtitis, ⁊ l. d. l. liberoꝝ, ⁊ i. d. l. j. §. ſi filius. ff. de cōiũ. cũ emãci. li. ⁊. l. ij. C. de li. pter. vt pcũ, ⁊ ēt Imo. in. d. l. qui ſupſtitis expreſſe impugnat opi. Saly. p rōnez ℞. dictam. ſ. q̃ illa renunciatio habet tacitam conditionem ſi filio deferatur ſucceſſio. Ro. in. d. l. qui ſuperſtitis, limitat iſtud primum membrum niſi filia accepiſſet dotē aſſerens ſe ſua portione fore contentam nam tunc excluderentur nepotes non tantũ vi repudiationis, ſed q̃ mater ſua habuit partem quam ipſi vlterius habere non poſſunt, ⁊ nil allegat niſi q̃ dicit Bald. ita tenere hic. Sed certe Bald hic, in. ij. q. in ſi. lꝫ ꝯtrium. ſ. qñ filia deceſſit viuo patre, ⁊ cum Bald. tranſit Pan. de ca. in. d. l. q ſupſtitis, q̃ primo addúcit pro opi. ꝯtria q̃ ſi filia dotez habuit que in lita computaꝛ. l. qm̃ nouella. ℞. de inoffi. teſta. videt p inde eſſe ac ſi totam portionem habuiſſet quã ab inteſt. de iura habitura fuiſſet per no. p Bar. in. l. j. §. filium, in. q. iiij. ff. de ꝯtab. Sꝫ ſi ita eſſet nepotes ex ea non poſſent plus petere, q̃ ſi dixit his idē ꝯſeq. l. bona fies, de reg. iu. Nã id q̃ mr̃ ꝯſecuta fuit trãſiuit ad eos, ⁊ ſic cũ eadē cã. Subdit poſtea ipſe q̃ opi. Bal. h vꝫ verior, q̃ ꝯſecutio dotis vel alterius portionis ĩ vita

a ¶ Idem tenet, de hoc per eundem Alex. conſil. xxv. j. lib.
b ¶ Eſſet in filio. Adde tu q̃ voluit Ja. bu. hic. ſ. q̃ filius cui p patrē aſſignata fuit portio reſutatōnis hereditatis patris augmentari e bonis pris nil poterit petere i dictis bonis, ⁊ ſeqt Ang. ⁊ Imo. in. l. ſtipula. h mō. ff. de ꝟ. ob. ſalit. x. Bar. ⁊ doc. in. l. ſi. ff. de pa. Bal. in. l. ſi. C. de vſur. rei iud. in. l. in ſucceſſione. ℞. de reuoc. his q̃ in fran. cred. in. l. cũ opꝫ. §. i. ℞. de bo q̃ lib. Ang. in. l. ſi pponas §. hēduarē, ⁊ in l. ſi nō mortis. ff. de inof. teſt. Mod. i rep. c. ꝯ̃nis, d pac. li. vj. colũ. iiij. v. ⁊ vi. ⁊ adde q̃ illa ꝟba. Cōſue ot hūiſſe p pte mea tm̃ idē im portat ac ſi dixiſſet p mea legitima tex. eſt i l. peto in pnc. ⁊ ibi bar. ⁊ doc. i l. ſi qñ. §. ⁊ gñaliter. ℞. de inoff. teſt. lꝫ bald. hic ꝯ in. c. cũ. M. extra de ꝯſti. ⁊ p h facit tex. h q̃ pcm̃ hēditatis pdēde non vꝫ vt h ⁊ i. l. ſi. ff. de iur leg. i d. l. ſi qñ § ill'd ⁊ in d c. ꝯ̃nis rũ q̃ filiu magis merito ad pñam obſequãtur p nocãdi ꝯ̃ pactionibꝰ aſtrīgē di. d §. illud, rñ q̃ p natoꝝ cautiones legũ auctoritate nō cēſēt. d. l. ſi. rñ ne p modico limitent filij ad reſmãdũ bona pꝛ na, ⁊ ſic de paupent arg. l. cũ hi. ff. de trãſa. in pn. cũ gl. ⁊ not. Bar. ⁊ doc. in d. l. ſtipſo hmō ꝯcepta rñ ēt, q̃ hēditas nō pōt pacto auferri ei cui nō pōt dari hēditas. C. d pac. ꝯuē. ſicto. §. ſi. inſti. d he. q̃li. ⁊ diſ. ⁊ adde q̃ h fallit ſꝫ Ja. bu. h niſi filius accepta lita itegra facit pcm̃ pri de nō petēdo plꝰ, ⁊ pr teſtatus fuerit, q̃ tūc filiꝰ nil petere poterit ēt bonis auctis ar. l. d fideicõ. ℞. d trãſa. nō ĝi telligit Ja. bu. pre decedēte ab inteſtato reqrunt ĝ tria. ſ. aſſignatio lr e itegre, ⁊ q̃ filiꝰ fecerit pcm̃ hēditatis pdēde, ⁊ pr teſtatꝰ fuerit qbꝰ interuenientibꝰ filiꝰ doli mali exceptione ſubmouebit, vt eſt tex. in. d. §. parēs, ⁊ pbat tex. in. d. §. illud, ⁊ iſtud ē, q̃ voluit Bal. h q̃ decedēdo ab inteſt. vꝫ vocare filios eqliter ab inteſta. tacito iudicio, ⁊ clariꝰ h voluit h. d. Flo d. S. petro bon. rñdēdo ad d. §. ſi parēs, vt pcedat qñ pcedēte pcō pr poſtea teſtaꝛ, ⁊ tex. h in hac. l pcm̃ qñ decedit ab iteſt. q̃ caſu ipe filiꝰ venit ad hēditatē prnã, ⁊ ſemit. d. Ale. h, ⁊ Ang. in. l. ſtipſo h, ⁊ in. d §. hēditatē, ⁊ idē Alex. h i vi. col. ꝟ. tãgit h ⁊ nimiꝝ q̃ pr nō teneꝛ aſſignare filio litimã portionē in vita. l. j §. ſi impuberē ff. de colla. bo. bar. in. l. ſi. ff. de lib. a gn. tñ ſi vult pi l. cũ quo. ff. ad. l. fa. ⁊ ſimplr aſſignãdo vꝫ aſſignare p lita, tex eſt in. d. l. cũ quo, ⁊ ibi Bar. in. l. in quartã, in pn. in. q. op. e. ti. ⁊ in. d. §. ſi parēs, ⁊ h reputat no. ad limitationem. d. l. ſi qn §. gnalr. Imo. in. l. ticio centum. §. ticio genero. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. vide Bar. in. d. §. illud, ⁊ Ang. are. in. §. ſi. inſti. de leg. agna. ſucce. Fran. C.
c ¶ Nepotibꝰ, d h p Pan. d ca. ꝯ. cccxj. qḋ ãi ſi filia renūciauit pri, ⁊ fratribꝰ, ⁊ fratres moriant abſq̃ liberis an filie noceat renūciatio, vide bal. ꝯſ. cccixxix. p ii

a ¶ Et h̄ ē q̄d
t̄r gl. fi. addō q̄
est ibi dñde ꝑin
dicare ſucceſſo
rib⁹ q̄n ſunt h̄ſ
des p̄r̄e, ar. l.
cū a m̄re. C. de
rei vēd. ⁊ adde
q̄ h̄des perci
piēdo legitā le
gitimā ſeu ade
cūdo dñr ꝯſen
tire fcō d̄ſuncti
intra no. p bal.
⁊ ibi eſt tex. i. l.
ab eo. C. d̄ fidei
cō. aſo d̄ lib. cā
⁊ Bald. in l. ſ.
eo. pe. C. cō. de
leg. ſi ꝟo ꝯcur
rāt nepotes cū
paribus in gra
du poſt mortē
p̄ris renūciatio
frā p̄ri nō ꝑiu
dicat ſec⁹ ſi poſt
mortē p̄ris d̄ceſ
ſerit ꝯcurrat cū
patruis q̄ renū
ciatio p̄ris ꝑiu
dicat nepotib⁹
ēt volētib⁹ veni
re ex ꝑſona pro
pria, ⁊ ita cōiter
tenet̄ vt h̄ vide
p Bar. in ꝟ. ⁊
ro. in l. q ſupſti
tis, ⁊ ibi pa. de
ca ⁊ adde eūdē
in ꝯſ. cccv. ⁊ c.
lviij. co. viij ſal.
⁊ Bal. in l. vnī
ca. C. q̄n nō pe.
p. bar. in l. i. §.
ſi filiū ff. de bo.
poſ. ꝯ̄ta. bal. in
eōſi. inci. vir p
rudus, ⁊ in cōſ.
inci. ꝑmiſſ ēdū
⁊. d. argē i ꝯſi.
inci. viſis itaq̄z
diligēter. f. c.
b ¶ Supple
mentū, vide in.
ro. fin. ſuis vbi
alle. d. tex. in l.
ēt. § vl. ⁊ in l. ſi
ꝑſonū ex debi
ta. § ſi ff. d̄ bo.
liber.
c ¶ Ipſi tm̄, vi
de frā. de arr.
ꝯſi. xciij.
d ¶ Intellige
ēt, ſ. ꝯ. fi. d. Jaſ.
h̄. d. q̄ p pacū
iuri primogeni
ture renūciari
poteſt vide per
Old. conſil. xc
iiij. ⁊ ſeq.

patris ſi non interueniret renūciatio cū iuſo nō excluderet fi-
liam quo minus ſi filia ſupuiueret p̄ri ſuccederet ab inteſta vel
ꝯ teſtm̄ ſi eſſet p̄terita ꝯquerendo dotē vt. J. l. pxi. ⁊ in ſimili p̄
batur in. l. ſi vero. § ſed ſi ſeruo. ff. de bo. lib. illud ergo q̄ pōt ex
cludere filiā eſt renūciatio cū iuſo. Sed nepotes ex ea nō renū
ciarunt, ⁊ tūc veniūt ex ꝑ p̄ria ꝑſona poſtq̄ m̄r eoꝝ deceſſit vi
uo p̄re ſuo, ergo nil eſt q̄ eos īpediat ſm̄ eū dicētē ſe habuiſſe
iſtū caſum de fcō. Preter. a illa renūciatio h̄r p nō fcā poſtq̄
nō euenit illa tacita cōditio vt eſt dcm̄, ⁊ ita puto tenēdū q̄nis
Old. in ꝯſ. p̄eal. ꝟ quo alij doc. mētionē nō faciūt videat̄ velle
ꝯriū, arg. l. ex qua ꝑſona. ff. de reg. iu. ⁊ l. pē po. § cū ḡo. ff. de ac.
poſ. ſed non ob. q̄ nō eſt veꝝ q̄ dicti nepotes nō dicant̄ veni
re ex ꝑſona m̄ris, vt eſt dcm̄. Scdo caſu principali. ſ. q̄n deceſ
ſit poſt mortē dic q̄ aut nepotes veniūt tanq̄ h̄des m̄ris ad
h̄ditatē aui, ⁊ excludunt̄, q̄ iſtud ius ſuccedendi auo nō inue-
niunt in h̄ditate m̄ris excluſe p renūciationē, ⁊ h̄ eſt, q̄ vo luit
a dicere gl. fi.⁹ in. d. c. q̄nis. Aut nō veniūt tāq̄ h̄des m̄ris, et
tunc dic aut extāt alij f̄res ipſius mulieris, ⁊ tūc poſito q̄ dici
poſſit portionē filie p aliquē petī poſſe, debemus dicere, q̄ ad
illā dicti fratres admittunt̄ p ius accreſcēdi, q̄ portio que defi
cit in ꝑſona filie excluſe accreſcit ꝯiūctis, ſeu pariter vocatis. l.
j. C. q̄n nō pe. par. q̄ ius accreſcendi eſt potētius ſucceſſorio e-
dicto, ⁊ ſi impedit̄ venire p ſucceſſoriū edictū nepos q ē ſequēs
in gradu d. l. j. ſm̄ vlt. lec. gl. approbatā. ⁊ l. meminimus poſt
med. ibi ſi ex. ij. gradu ⁊c. C. de legi. her. ⁊ ibi ponderat Bald.
in fi. ⁊ l. cū emācipatus. § q duos. ff. de ꝯ̄ta. aut nō ſunt fratres
dicte mulieris, ſ; ſunt alij remotiores i gradu q nō p̄ſit venire p
ius accreſcendi, ⁊ tunc admittunt̄ nepotes p ſucceſſoriū edictū
q̄n eſt excluſa filia p repudiationē vel p mortē vel aliter. l. ſi is
qui in prin. ff. de inof. teſt ⁊ l. fi. ff. de ſucce. edi. ⁊ in. l. 1. § q̄bus.
ff. de ſucceſ. edic. ⁊ an hoc vltimo caſu nepotes impediant̄ ve-
nire p ſuc. edic. ſi filia aliqd recepit p dote, ⁊ pro integra por-
tione ſue ſucceſſionis Bal. h̄ tenuit q̄ ſic, q̄ filia tūc ob. nepo-
tibus nō vi repudiationis, ſed vi ſucceſſionis, nā cū ipſa videat̄
ſucceſſiue non eſt tractādū, q̄ nepotes veniāt p ſucceſſoriū edi
ctū, ⁊ alleg. no. p Bar. in l. 1. § filiū in. iij. q. qd̄ intelligit bald.
veꝝ q̄n filia accepit aliqd p ſatiſfactione ſue p̄tis, ſecus ſi acce-
pit vt nullo mō ſuccederet, ⁊ repudiaret, arg. l. ſuit q̄ōniſ. ff. de
acq. here. ⁊ h̄ latius p eū, ſ; Jo. d̄ imo. in d. l. qui ſupſtitis, tz ꝯ
Bal. ⁊ vltra q̄ ēt ſi filia recepit aliqd p p̄te ſua, ⁊ vocat ſe ꝯtē-
tā, ⁊ renūciet q̄ nō nocebit dictis nepotibus, q̄ dicit ſe non vi
dere quare tūc nepotes non poſſunt venire ab inteſt. ſi veniant
ex ꝑſona ſua ex quo filia eſt excluſa a ſucceſſione ab inteſt. ſ; ha
buerit aliqd, q̄ illud nō h̄; tāq̄ h̄ſ, nec p h̄ d̄r ſuccedere defū-
cto, et iō ex quo eſt excluſa d; hereditas venire ad ſequētes in
gradu ex ſucceſſorio edcō iuxta § placebat, inſti. de leg. agna.
ſucceſ. ⁊. d. § q̄bus. Sed verior ē prima opi. Bal. que optime p
bat̄ ex no p Bar. in. d § filiū, ⁊ p l. duobus inducēdo vt ibi p
Bar. ff. de leg. j. vbi Bal. h̄ vī decidere, ⁊ Bald. in l. j. in. vj.
q. C. q̄n nō pe. par. bene facit q̄ no. Bal. ⁊ alij poſt eū in l. hu-
iuſmodi. § ſi iuſſo, el. j. de leg p illū tex. ⁊ Bal. ⁊ Ang. in l. pa
pi. § vñ ſi q̄s. ff. de inof. teſt. p hoc facit, q̄ filia h; illud loco ſuc
ceſſionis h̄ditarie cui ſucceſſioni renūciat pp̄ illā portionē q̄z
habuit, ergo ſicut pp̄ partē ſucceſſionis quā habuiſſet filia ab
inteſt. excludent̄ nepotes, ita excludi debent ſi filia habuit ali-
qd q̄ ſit loco ſucceſſionis ſubrogatū, ar. l. ſi mortis, in p̄n. ff. de
inof. teſt. Et ſubrogatū ſapere d; naturam eius in cuius locum
b ſubrogat̄, vt in iuribus vulgaribus. † Et predicta p̄cedūt q̄n fi
lia excluderet̄ renūciatione, ſi aūt excluderet̄ p ſtatutū extanti
bus maſcu. an tūc p̄cedant predicta vide Bar. in d. l. liberoꝝ
in. x. col. ⁊ Jac. but. in diſputa. incip. qdā noie ⁊c. ⁊ Pet. de an
cha. in cle. j. de bap. vbi tranſit cū Bar. ⁊ per Bal. ⁊ Jmo. i. l.
ſi ꝟo. § de viſo, ad ſi. ff. ſo. mat. cū ꝯcord. ibi alleg. per eos.
9 † Tangit ēt † hic Ja. bu. ⁊ Bal. in. vj. op. qd ſi p̄r dedit filio
tm̄ q̄ntū erat legitima inſpectis facultatibus q̄s tūc p̄r h̄ebat, ⁊
filius ſine iuſo vocauit ſe ꝯtētū portiōe ſua. An ſi p̄r poſtea au
geat facultates ſuas, ⁊ in teſtō nil amplius relinquat filio poſſit
b filius īpugnare teſtm̄ ſeu petere ſupplemētū.⁹ d̄ quo ēt vide p
Ang. Jmo. ⁊ Ro in. d. l. ſtipulatio, vbi ſequunt̄ opi. Ja. but. ⁊
p Bal. in l. q̄nis. C. de fideicō ⁊ in l. ſucceſſione. C. de reuo. his
que in frau. cred. ⁊ in l. fi. § j. in. iij. col. C. de vſu. rei iudic. ⁊ in. l.
ij. C. de adop. ⁊ in auc. res que. in ver. quero ſtatuto caneī. C. cōia
de leg. ⁊ plz m. hi opi. Ja. bu. lz Bal. hic teneat ꝯriū p l. ſi q̄n
§. j. C. de inof. teſt. Ad quam r̄ñde vt p Jo. de imo. in l. ſtipula
tio h̄ mō ꝯcep⁹a, ⁊ eodez mō r̄ñde ad. d. l. ſi q̄n. § fi. p quē tex.
10 Pan. de caſt. h̄ ꝯ Jac. bu. ¶ † Tangit ēt Bal. qd ſi ſoror

c renūciauit vni ex fratrib⁹ hereditatē patris an acqrit̄ ipſi tm̄.⁹ an
vero oīb⁹ fratrib⁹ de quo me remitto ad ea q̄ dixi poſt Bald.
11 in l. ſi actione. C. d̄ pac. ¶ † Tangit ēt⁹ Cy. hic vtrū filius pe-
d cuniā q̄ habuit a patre p ſtudio, ⁊ ꝯſumpſit in malos vſus cō-
ferre teneat̄, de quo dicet̄ poſt Bar. in auc. q̄ locum. j. eo.

SVMMARIVM

1 Filia in poteſtate confert fratri ſuo in poteſtate non ſolum do-
tem ꝓfectitiam ſed ēt aduenticiam, ſed fratri qui non eſt in
poteſtate non confert niſi profecticiam.
2 Dos aduēticia an hodie conferatur.
3 Dos aduenticia acquiritur filiæ, & non patri, non ſic in profe-
cticia.
4 Conferre an debeat ſuus emācipato ꝓfectitia & aduenticia.
5 Collationi an ſit locus inter ſuccedentes iure diuerſo.
6 Cauſa teſtati an reducatur ad cauſam inteſtati per bono poſſeſ.
contratabu.
7 Conferre an teneanſ ſui emancipatis, & contra.
8 Conferre nō teneanſ emancipati inter ſe, quia unus uolens ſuc-
cedere cum alio emancipato, non infert alteri iniuriam.

c **F**ilie dotem. † Filia in poteſtate con-
fert f̄ri ſuo in p̄tāte nō ſo-
lū dotē ꝓfectitiā, ſed ēt aduēticiā, ſed fratri q non
2 eſſet in p̄tāte nō ꝯfert niſi ꝓfecticiā. h. d. ¶ † No.
q̄ dos aduenticia puta a m̄re data vel ab auo m̄no vel alio ñ
habente mulierē in p̄tāte ꝯfert̄ cū filijs in p̄tāte q̄n tractat̄ de
ſucceſſione in h̄ditate p̄rna, hoc tm̄ hodie eſt correctū, q̄ aduē
3 ticia nullo mō ꝯferunt̄. l. fi. C. eo ¶ † Qd̄ intellige verū niſi q̄n
tractat̄ de ſucceſſione in h̄ditate matris vel aui materni q talē
dotem aduenticiam dediſſet, q̄ tūc deberet talis dos ꝯferri cū
alijs ſucceſſoribus non aūt deberet ꝯferri q̄n tractaret̄ de ſuc-
ceſſione in h̄ditate patris q nō dotaſſet, tex. eſt hodie inducēs
⁊ innouās in l. vt liberis, in verſi. cuius h̄ditate agit̄. C. e. ⁊ not.
4 gl. in auc. q̄ locum, in ꝟ. mater. C. e. ¶ † Scdo no. q̄ dos ad-
uēticia ēt hoc tpe acqrit̄ filie tm̄, ⁊ nō patri, ⁊ ita erat ēt de iure
ffoꝝ, vt eſt caſus in l. gayus. ff. ſo. ma. Dos aūt profecticia ple-
no iure filie nō requiritur, ſed eſt cōis actio patris ⁊ filie. l. ij. §.
5 q̄ ſi patris. ff. ſo. ma. ⁊ videbimus in. d. auc. q̄ locū. ¶ † Vlti-
mo no. q̄ ſuus nō ꝯfert emācipato aduēticia, ⁊ iſtud addit iſta
l. ad iura ffoꝝ q̄nis emācipatis ola ēt aduēticia ꝯferent filius in
p̄tāte. l. j. in prin. ⁊ ſere p totum. ff. e. Addit ēt aliud iſta l. ſ. q̄ fi
lia teneat̄ conferre fratribus in poteſtate dotē de quo fuerat p-
miſſum in titu. de colla. dot. Vr̄ ēt addere aliud ⁊ corrigere, q̄
de iure ffoꝝ, vr̄ q̄ filia in p̄tāte non tenebat̄ ꝯferre dotē emāci
patis, vt vī pbari in l. j. § fi. in ver. ꝯferri nō ſolet. ff. de colla. bo
no. aliud. n. nō h̄ēbat eo tpe ille q erat poteſtate q̄ ꝯferri ſole-
ret niſi dotem, ⁊ tm̄ d̄r ibi q̄ emācipato nō fiebat talis colla. ⁊
ita vr̄ ſentire gl. in l. vt liberis, in gl. fi. ibi nec ſuis emācipatis
quā ibi intelligit Pa. de caſt. ſ. q̄ loquat̄ de iure ffoꝝ, ⁊ ſic añ
iſtā l. ad qd̄ ēt vide q̄ no. Bar. in l. filius emācipatus, in p̄n. ff.
de colla. do. ¶ Jn gl. j. ibi. l. p̄r, ⁊ eſt rō, q̄ ibi ſucceſſores ſucce
debāt iure diuerſo vnus ex teſtō alius ab inteſta. quo caſu ceſ-
ſat collatio. l. filium. § videamus. ff. de ꝯ̄ta. ⁊ ibi gl. in ver. com
pellit̄, hoc tm̄ hodie corrigit̄ vt p̄bat Bar. in d. l. pater in pe.
q. dicā. l. ſi emācipati, ſup glo. fi. j. eo. in vno tm̄ caſu inter ſucce-
dentes iure diuerſo eſt locus collationi quē h̄ēs in l. ſi filius,
q̄ eſt ad h̄ ſing. ſ; Bar. ibi. ff. d̄ colla. bo. ¶ Jn gl. ij. dic q̄. ij.
6 ſolu. eſt vera ⁊ planior. ¶ † Vtrum aūt p bon. poſ. ꝯ̄ta. reduca
tur res ad caſum inteſtati, d̄r regl̄r q̄ non ſi heres ſcriptus ade-
at h̄ditatē. l. illud, in prin. ⁊ ibi no. ff. de ꝯ̄ta. S; ſi nō adeat tūc
bo. poſ. ꝯ̄ta. cauſatiue reducit rē ad cāz inteſtati, q̄ pp̄ timorē
bo. poſ. ꝯ̄tab. heres ſcriptus recuſat adire, ⁊ ita loq̄t̄. l. vt libe-
ris, alle. in gl. ⁊ iſta plenius declaraui in l. j. C. de bon poſ. ꝯ̄tab.
liberi, q̄bus adde que dicā in. d. l. vt liberis. ⁊ iſta inducunt̄ p
Ang. hic in aliquibus lecturis ad. q. ſtatuto cauet̄ ciuitatis, q̄
filia non ſuccedat ab inteſta. extantibus maſculis, ⁊ contingit fi
liā eſſe preteritā a patre i teſtō, ⁊ fratres ſuos eſſe iſtitutos h̄-
des vniuerſales, nam ſm̄ Ange. cautus debet eſſe filia q̄ expe
ctet hereditatem adiri per heredes ſcriptos. ⁊ poſtea intentet
bono. poſ. ꝯ̄tab. per quā non reducet̄ res ad cauſaz inteſtati, vt
eſt dcm̄, ⁊ ſic poterit tūc filia ſuccedere, q̄ ſtatutū ſolum excla
dit eā ab inteſta. Sed Fulg. ⁊ Pau. de ca. h̄ reprehendūt An-
ge. q̄ illi datur bon. poſ. ꝯ̄tab. vel aliud remediū ad impugnan
dum teſtm̄ cui deberet̄ ſucceſſio ab inteſt. l. j. poſt p̄n. ⁊ § filiū,

⁊ l.

⁊.l.ſin.§ i ff.de ɔ̃tab.⁊.l.poſtbumum.§ ſi qs ex bis.ff.de inof
fi.teſt.⁊ eſt optimus tex.iʒ doc.nõ a'legaẽt in fi de bere.que ab
inte.§. ẽ a ſ ɔ n ɔ ʒ,ſ.ↄ ⁊ r ſ̃ re ↄ̃ reb:ẽ ſucceſſi ɔ ab inte.er
go ⁊c.Itẽ alias ſequeref.q melioris eſſet ɔ̃dõnis filia q̃ veniſ
ret ɔ̃ vo untatẽ defuncti q̃ȝ illa q̃ veniret p̃ter vo'untatẽ ɔ̃ id q
bʒ in.l.ſi.circa med.ɔ̃.de lib.p̃te. Adde q rõis opi.eſt ɔ̃ An-
ge.[a] vt ẽt tenuit Bar.in vle.col.ff ad ter.⁊ in ɔ̃ſi.incip. Quidẽ
nomine.d.Ja.⁊ late Bal in.l.maximũ,in vir.q.ɔ̃ de lib.prete.
⁊ per Bal.⁊ Ang.in.d.l.ſi,qs ex bis,⁊ p Bal.in repe.l.pſ'ſi
lium.in.vj.col.ff.de inoffi.teſt.lʒ ibi ſe nõ firmet, ita ẽt ɔcludif
p Bal.Ang.Jmo.⁊ Pan.de caſt.in.l gallus.§ ⁊ qd ſi tñ.ff.
de lib.⁊ poſtb.⁊ per Ang.in.d.l.gallus.§ in omnibus.in p̃nc.
⁊ in ſuo conſi.cxxxiij.incip.q.vertente inter ſer bñdictũ ⁊c.per
Alb.de roſa.in.ij.par ſtat.q.ciiij.inc p.Ex eodẽ ⁊c.p Raph.
cu.in repe.l.ſi filius q in.xviij.col.ff.de lib.⁊ poſt.p Ro.in.d.
l.vt liberis,q.cgd'dixerit Bal.in.l.ſi emãcipati,in.iiij.col.ɔ̃ e.
quẽ ſecutus eſt Pan.de caſt.in.l.certũ.ɔ̃.vnde legi.⁊ minus
bene,⁊ id ipſemet Pan bic,⁊ in auc ex rõ,⁊ d.l.ſi.ɔ̃ de liber.
prete.⁊ in plurib⁹ ſuis conſilus,⁊ potiſſime in ſuo conſi.cccxl
vij.incip.Super puncto quo queritᷣ an teſtñ,ſequimur eſt cõ-
munem opi.que rõis fortius pcederet vbi illa filia eſſet in po-
teſtate quo caſu poſito q preteriri nõ poſſet,vt vult Ang.bic
tñ ẽt ſi tunc intenteᷣ bo.poſſ.ɔ̃tab ſp verum eſt dicere,q res ẽ
in cã inteſtati ret ẽm cõi opi.que bʒ q teſtñ ſit omni iure nul-
lum ipſo iure nec ɔ̃tabulando reconualeſcit vt concluſum fuit
in.l.ij.ɔ̃.de ɔ̃ra.⁊ in propoſito noſtro ponit clare Bal.in.l cer
tum,in pen.col.ɔ̃.vnde leg.p bac opi ẽt facit.l.papi.§ ſi qs nõ
mortis.ff.de inoffi.teſt.cum ibi no.p Ang.in ver.vlt alleg.⁊c.
Eſt bene dubiũ,an ſtante dicto ſtatuto ſi ɔ̃tingat,q dicti ma-
ſculi ſint in teſtõ excluſi,⁊ extranei ſint legitime ⁊ efficaciter in-
ſtituti,⁊ filia ſit preterita,an in eo caſu poſſit ſaluari opi.Ang.
bic,⁊ vĩ q ſic,q: paris ſunt dictos maſculos non extare,vel ex
tare,⁊ nõ ſuccedere.l.ſi ex modico.§.ſi filius.ff.de bo.lib inſti.
de leg.agna.ſuc.§.ſed noſtra,⁊ in caſu p̃dicto ceſſat mens ſta
tuti;que fuit fauere dictis agnatis maſculis,⁊ boc tenuit Ang.
⁊ Jmo.in.d §.⁊ qd ſi tñ,⁊ Ro.in.d.l.vt liberis.Sed in ɔ̃riũ
videtur eſſe deciſio Bar.in l.j.§.ſi pater in poteſtate,in verſi.
ex boc concludo ⁊c.ff.de coniungen.cum emanci.lib.⁊ firmat
Pau.de caſt.in.d conſi.⁊ pro boc faciunt rationes que fue-
runt alleg.ɔ̃ opi.Ang.bic ex quibus colligitur reſponſio ad di
ctum.§.ſed noſtra,quem etiam alleg.Bar.in.d § ſi pater ⁊ b
pro tenendũ q̃ñ filia in poteſtate eſſet preterita q teſtñ eſt
ipſo iure nullũ,⁊ res reducitur ad cãm inteſtati,⁊ idem q̃ñ filia
emancipata eſſet preterita ſine expreſſione cauſe,q: ſimiliter te
ſtamentum n eſt nullum,vt p gl.i.§ exberedatos,in auc.ex ber.⁊
ſal.⁊ p Bar.in.l.filio preterito,de iniu teſt.cum ſi.vel ſi bere
dicas eſſet repudiata p beredes ſcriptos.Sed ſi filia emanci-
pata eſſet preterita cum expreſſione cauſe,⁊ beredicas eſſet a-
dita,q: tunc non reducitur res ad cauſam inteſtati per ɔ̃ra.⁊ te
ſtamentum vʒ vt bic,⁊ no.in.d.l.illud in pr n.iuncta no.in.d.
§.exberedatos,procedere opi Ang.⁊ Jo.de imo.in.d.§ ⁊ qd
ſi tñ.ſ.q filia poſſit ɔ̃ra.q: ceſſant verba ⁊ mens ſtatuti.Nec
tñ obſtant no.p Bar.in.d §.⁊ quid ſi tñ q: ibi erat inſtitutus
filius emãcipatus cuius ɔ̃templatione exc'udebatᷣ nepos ex eo
in poteſtate retentus,ſed bic non erãt inſtituti agnati.Nõ ob.
ẽt id q bʒ in.d.l.j.in fi.ff.de aſſigna lib.⁊ q no.Bar.in.d.§.ſi
pater,q: ibi ceſſabat ratio iſta.ſ.qd lex excludens ſe reſtringe-
bat ad cãm inteſtati,⁊ pp ɔ̃ra.res non eſſet in cã inteſtati,⁊ bar
to.etiam loquitur q̃ñ ſtatutum ſimplr excludebat mrem.Et in
caſu quo logi Bar.ſi mater admittereᷣ reducebaᷣ res ad cãm
inteſtati per querelam vel bodie per ius d'cen'i nul'um ⁊ bec
pro nunc bẽ ſufficiant,⁊ de boc ẽt ſcripſi in.d §.⁊ qd ſi tñ ⁊ q: b
boc articulo opportune ſcripſi in.d §.⁊ qd ſi tñ id reterita di-
7 cta concluſione latius b'c non reaſſumpſi.¶ † In g'o ſi.vide-
batur q emancipatus non confert emãcipato,vt.d.l ſi emãci-
pati,niſi omnino ɔ̃ferre debeat ſuus emãcipato,ſ̃ ɔ̃riũ eſt ve
rum ẽm vlti.ſolu.gl.que eſt p iſtũ tex.Et rõnes diuerſitatis vi
debunᷣ in.d.l.emancipati ⁊ vbi gl.dicit q fuit additum a com-
poſitoribus noui iuris vult dicere q per.l.vt liberis ɔ̃.e.fuit no
uiter inductũ,q quo ad ſuccedentes ex linea materna babeat
locum collatio,vñ intelligendo b q deferaᷣ nepotibus ex filia
ops intelligere,q fuit additum a cõpoſitoribus noui iuris.q:
iſta lex q̃ ſunt edita a gordiano,fuit ante.l.vt liberis q̃ fuit ɔ̃dita
a leone,tñ ſugiẽda eſt iſta variatio.Secunda eſt ſolutio que
innotuit,q inter emancipatos babeat locũ collatio do.⁊ ppea
tolleratur bic,q filia in poteſtate ɔ̃ferat dotẽ emãcipatis non

pcedit ẽm ipa buius.l.p.d l.ſi emãcipati,ſed bodie ſic,q: emã
cipati adinuicẽ ɔ̃ferũt profectitia.d.l.vt liberis,in fi.igiᷣ tenea
8 tis vlti.ſolu.¶ †Quare aũt ſit,q emãcipati adinuicẽ nõ confe
rant,ſed filia in p̃tãte ɔ̃ferat emãcipato pt rñderi,q emanci-
pati non ɔ̃ferunt adinuicem,q: vnus non infert iniuriam alteri
ſuccedẽdo p ea que dixi in.l.j.ĩ.e Filia vero id confert eman
cipato,q: emancipatus confert dicte filie in p̃tãte cui facit inIu
riam ſuccedẽdo ex beneficio pretoris ɔ̃ regulas iuris ciuilis,
ideo equum eſt ratione equalitatis ſeruande,q: ẽt ipſa ſibi con
ferat per ea que dixi in.l.j.ĩ.eo.

1 D Otis. †Dos patri confertᷣ conſtante matri-
monio minus accipiendo,de portione
bereditatis.b.d.

SVMMARIVM

1 Dos an & q̃ñ poſſit exigi p filiã à marito ſine cõſenſu patris.
2 Dotem potest exigere filia à marito vergẽte ad inopiam ſine cõ
ſenſu patris,in multis caſibus.
3 Caſus in qbus poteſt filia exigere dotem ſine patre,ut hic uide.
4 Filia an & q̃ñ poſſit agere ſine conſenſu patris.
5 Minor xxv annis non poteſt agere ad dotem in iudicio,nec ad
decimas.
6 Dos aduenticia an poſſit exigi per filiam ſine cõſenſu patris.
7 Dona io propter nuptias mortua uxore reddit ad maritũ,ſed
an actio competens ad illam donationem ſit communis pa-
tris,& filiæ.
8 Conferre an teneatur filius donata ſibi à patre cauſa ſtudiorum
uel militiæ.
9 Pater ſi aſſignauit partem ſuã filio ſuo,& filius eam conſumpſit
ludendo,an teneatur filium alere,& ea quæ luſit debeant ſi
bi imputari in partem ſucceſſionis,
10 Conferre teneatur filius donata à patre cã ſtudiorum,q̃ñ filius
renunciaſſet ſucceſſioni.

1 QVod locum. †Nec enĩ.limitat leges
dicentem.q filia imputat
totam dotem in portione ſue bereditatis,⁊ q: dos
remanet exigenda ſuo periculo vt babeat locũ in
duobus caſibus.Primus q̃ñ mari.ne eſt idoneus,⁊ ſoluẽdo
tempore collationis faciende.Secundus q̃ñ non erat idoneus
tñ filie poterat imputari cu'pa quare dotem non exigit a viro
vergente ad inopiã ſi fuit in facultate mulieris exigere dotem.
⁊ b vſq; ibi,q ei lʒ ibi aũt ponit caſus in quibus ſuit in ſua pote
ſtate exigere.Primus eſt ſi filia erat ſui iuris,⁊ legitime eta-
tis.Si autem erat in poteſtate patris adbuc in tribus caſibus
exigere poteſt.Primus ſi pater conſerſit filie vt exigeret.Se
cundus q̃ñ non conſenſit tñ dos erat aduenticia,puta data a ma
tre nõ a patre.Tertius q̃ñ dos erat date a patre,⁊ erat magna
nam filia poteſt exigere etiam inuito patre,⁊ b ſit loco ſumma
2 rij.¶ † No.b melius q̃ȝ alibi caſus in qbus filia ſine patre poſ
ſit dotem exigere,⁊ vltra predictos caſus adde ẽm Pe.⁊ Cy.
Bald.⁊ alios alium caſum.ſ.q̃ñ pater eſſet abſens arg.l.ſi lon
gius.§ j.ff.de iudi.⁊ no.Bar.in.l ſi conſtante,in prin.in.iij.q.
ij part princ.ff.ſol.mat.q intellige vt ibi p eum,ſed dic,q eſt
caſus expreſſus in.l.filiusfa.§.ſed ẽt filia.ff.de procura.⁊ ibi ẽt
additur a'ius caſu ſ.q̃ñ pater eſſet turpis perſona ſeu ſuſpecta,
3 facit.l.ſi cum dotem.§ eo aũt.ff.ſo.mat.¶ †Alium caſum ad-
dit Fran.tig.Bal.Sal.Ful.Pau.de caſt.⁊ Ro.bic.ſ.q̃ñ pa
ter non baberet iſtam cauſam ɔ̃dicendi ſi ſe agenti,arg.l dotẽ
ff.ſol.mat.ſed iſtud vltimum non videᷣ verũ q: ɔ̃nis q̃ñ pr̃ vult
agere actione de dote ſufficiat filiam tacite conſentire p̃ri ſeu ſi
liã p̃rem nõ ɔ̃dicere aut non bẽre iuſtã cãm ɔ̃dicẽdi.l.ij.§ vo
luntate ff.ſo ma.⁊.d.l.ſi dotẽ.Cũ eȝ q̃ñ filia vult agere reqᷣ
b expreſſus ɔ̃ſenſus[b] patris vt eſt gl.repu.ſing.in l.ſi dotẽ §.j.in
gl.j.e.ti.⁊ iſtud ibi legᷣ Ja.de are.Dy.Bal.Angel.Imol.⁊
Pan.de ca.pro quo alleg.iſtum tex.in ver.conſenſu idẽ tenet
Ray.bic ⁊ ẽt Dy.Bar.⁊ Raph in.l.non ſo'ũ.ff.ſolu.matr.⁊
Nic.de neap.in.l.ij.§.j.e.tit.⁊ adducũt rõnẽ dñe,q: patri a le
ge deferᷣ exercitiũ actionis de dote vt pbat gl.mag.in.d.l.non
ſolum,ſʒ filie non ɔ̃petit a.l.exercitiũ actionis de dote vt p gl.
in.d.l.nõ ſolũ,niſi de voluntate patris vt bic iuncta.l.ſin.§.vbi
aũt.ɔ̃.de boniſq; lib.⁊ pro iſta opi.vf tex.in corpore vnde iſta au
tẽ.ſumitᷣ ibi dũ dicit ſi nũt boc qdem.Quid ſi illa teſtata eſt,⁊
ille non it neq; conſenſit neq; licentiã dedit ⁊c.iuncto.d.§.vo-
luntate pro boc facit tex.in.c.ſi.i ſi.in vj.aſſenſu,de iud.in.vj.

a ¶ Cõtra an-
ge.adde ſi ãc.ð
are.ɔ̃ſ.cix.ale.
ɔ̃ſ.lxiij.ij.li.lu-
do.ro.ɔ̃ſ.xiij.

¶ Viõ p'e
re p Ale.in.l.
gal ue.§.⁊ q ſi
tñ in.v.co.n ⁊
ibi Jaſ.in.x.co
lũ.ff.ð lib.⁊ po
ſtu.⁊ Jaſ bic l
iij.co.⁊ Frã.de
are.plene in.d.
§.⁊ q ſi tñ ⁊
d.Hieroni.tot
tum excel.doc.
l.l.vt liberis ɔ̃.
eo.vbi oino vi
deas,⁊ Pe.ð
anc.in ɔ̃ſ.xxv.l
cip.qd p̃dicta,
⁊ Raph.Ful.
in ɔ̃ſ.lxxxie.⁊ l
ɔ̃ſ.clxvij.ibo.

b ¶ Exp̃ſſus
ɔ̃ſenſus vid la.
eo.ſin.ſuis ſol.
xiij.an aũt ſi ſu
pueniat ɔ̃ſenſ⁹
recõualeſcat iu
dicium cũ ſi io
ſa.vide Anch.
ɔ̃ſ.cccxxxix.

per quem ibi dicit Jo.and.ſr nouel.no.ꝙ qñ filius agit in iudicio reqrit̃ conſenſus patris, tñ nõ ſufficeret preſentia cũ taciturn iste.c.is q tacet, de reg.iur.in.vj. ſm eum. Uel poteſ cõcordã Jo predicta dicere, ꝙ aut pr̃ eſt pñs ⁊ nõ ↄ̃dicit, ⁊ tũc nõ ſufficit ꝫ in ſecũo eꝫ illa ſi ia tacẽte, qñ pr̃ agit.d.§ voluntate, ⁊ ita ꝓcedant vltimo alleg. ❡ Aut pr̃ expreſſe ↄ̃dicit, ⁊ iniuſtã cãm ↄ̃dicẽndi alleg. ⁊ tũc ꝓcedãt opi. Bal. ⁊ ſequa.h, ⁊ iſtud ẽ tutius. Nã in vltimo caſu ex quo conſtat de iniuſta cã ↄ̃dicẽdi non hr̃ pro ↄ̃dictione, ſed potius pro conſenſu. ᵃbenefacit.l. filiuſfa §.ſed ẽt filia, in fi.ibi vel ſuſpecte vite ⁊c. ❡ Sed circa h dubitat Fulg. quare h ſit dr̃ia inter dotẽ paruã, ⁊ magnã: poſt q̃ꝫ ſi non hꝫ pr̃ iuſtã cã ↄ̃dicẽdi, ẽt in dote parua hr̃ pr̃ ꝓ ↄ̃ſentiente. Rñdet ꝙ intelligit̃ tex.h ꝙ ſi filia noluit parere pr̃i iniuſte ↄ̃dicẽti excuſabit̃ in dote parua, q̃ iuſſus pr̃is excuſat in leſionibus, alleg.no in.l.liber homo, ⁊.l.j.⁊.ij.ff ad.l aql. Uel dic ꝙ ſi dos eſt magna nõ diſtinguit̃ an pr̃ hꝫ iuſtã cãm ↄ̃dicendi, vel nõ, nec reqrit̃ ꝙ ꝓgrat̃ conſenſus patris, ſecus in parua vt hic, ⁊ iſtud vr̃ magis litere ꝯuenire. Jſtud tñ ꝙ dr̃ hic l dote parua.ſ. ꝙ patre ↄ̃dicente filia non poteſt agere limita ſing. ſm Bart.in.d.l.ſi conſtante, in.j.q.ij.partis niſi pr̃imonium patris ita eſſet paruũ, ꝙ ſi dos illa perdat̃ non poſſet denuo dotari, alleg.id ꝙ no.gl.in.l.ij.℞.certũ, in ver.ſui iuris, eod.tit.ſ. ſol.mat.

4 ❡ † Extra predictos caſus filia non poteſt agere ſine ↄ̃ſenſu patris.l.ij.§.ꝙ ſi in patris.ff ſo.mat. ⁊ idõ tunc filia non tenet̃ conferre dotem eo mõ quo dr̃ in.l.codicil. ſed integram portionẽ hereditatis hr̃e dꝫ, ⁊ cauere tenet̃ de conferendo illã ꝙ de dote exigi poterit qñ vir non eſt idoneᵒ, ita logr̃ iſte text.

5 ❡ † Jtem no.ex tex.in ver.etatis, ꝙ minor.xxv.ann. non põt
b agere ad dotẽ in iudicio, ⁊ ita ẽt no. Bar.in.d.l.ſi conſtãte. ſ vij.q iij.par. ſed in ↄ̃riũ vr̃ tex.in.c.fi. ⁊ ibi gl.ij.de iud.in.vj. ⁊ ita per ꝑ illũ tex.tꝫ Jo.de imo.in.l.j ff.ſol.ma. ꝫ de iſto tex.mẽtionẽ nõ faciat, ⁊ ita ẽt tꝫ Ro.in.d §.ꝙ ſi patris. Sed Ro. in d.l.ſi cõſtãte, in prin. ⁊ hic dicit ꝙ iſta ſcða opi. ꝓcedit de iure canon co, ſed prima procedit de iure ciuili. Bal.hic in.vij q. tꝫ primam opi. ⁊ rñdet ad.c.fi. ꝙ dato ꝙ cã dotis ſit ↄ̃nexa matrimonio, ꝙ eſt ſpũale, tñ cã dotis non eſt eiuſdem nature, que rñſio non bene adaptat̃ ad illũ tex. qui expreſſe dicit idem eſſe i dependentibus, ⁊ ↄ̃nexis a cauſis ſpiritualibᵒ, ⁊ glo.ibi expſſe exemplificat in dote. Pau.de caſt.h ẽt rñdẽdo ad illũ tex.dicit ꝙ aliud eſt qñ agitur ſup matrimonio, ⁊ aliud qñ agit̃ ſuper dote que rñſio adhuc eſt magis ↄ̃ illũ tex. Fulg.hic tꝫ ꝙ in caſibus in qbus cauſa dotis acceſſorie venit ad cãꝫ matrimonij, ⁊ cũ ea tractat̃ aliquo caſu corã iudice eccleſiaſtico, talis cã dotis tractat̃.c.de prudentia, de dona.inter vi.⁊ vx. tali caſu ꝓcedat tex.in.d.c.fi. Tñ Ro.hic indiſtincte tꝫ ↄ̃ Fulg. ⁊ dicit ꝙ de iure canoni.minor põt agere cãm dotis ẽt intẽtatam de per ſe ꝑincipaliter ꝑ.d.c.fi. q̃ dos ſpeſt de depẽdẽtibus a mr̃imonio.l. iij.ff.de iur.do. ⁊ iſtud puto verius. Pro quo ẽt vide Bal.i.l. j.ꝫ.de do.ꝑmiſ. vbi indiſtincte vult ꝙ tex.in.d.c.fi. habeat locũ in dote. Jtem videmus ꝙ rõne dependentie a mr̃imonio
c cã dotis ẽt ꝑncipaliter intẽtata ſpectat ad ſoꝝ eccleſiae.c.omiſ de dona.inter vir.⁊ vxo ſm Jmo. Hoſt. ⁊ Jo.an.in.d.c.ſi prudentia, ⁊ ꝑ legiſtas in.l.j.ſo.ma. de quo remitto ad ea que dixi.

6 ❡ † Jn gl.j.ibi ſed fore gl hic nõ firmat an filia ſine ↄ̃ſenſu patris poſſit exigere dotẽ aduentitiam, ſed glo.ſeqnẽs in ver.mr̃, firmat ꝙ ſic, ⁊ iſtud ſequit̃ Ray. Bal. Bar. Saly. ⁊ Mode. h, idem tenuit Glo. Cy. Bar Bald. Ang. Jmo. ⁊ Pau. de ca.in.d.§.ſi in patris, ⁊ Gl. ⁊ Ja.de bel.in corpore vnde iſta autem.immit̃, ⁊ gl.in.l.fi.§.neceſſitatẽ.ſ.de bon.q̃lib. ⁊ Bal. in.l. fi.in fi.principij.ꝫ.de iu.do. Et dicit Jmo. ⁊ Ro.in.l.gayus.ff. ſo.ma. ꝙ iſta opi. ꝓbat̃ in.l.gayus, ſed certe ille tex.nõ dicit ꝙ filia poſſit eſſe in iudicio ſine cõſenſu patris, immo ↄ̃rium vr̃ ꝓbari ꝑ re ꝫ.d.l.fi §.neceſſitatem, ⁊.§.vbi aũt tꝫ tex. iſte ꝓbat ꝙ qñ mater dotẽ dedit ſola filia põt agere. Tñ iſta verba nõ ſunt in corpore cui ſtandum eſt vt ẽt fatet̃ Nico.de mat. quẽ refert Bal.hic. Preterea iſte tex.ſolum logr̃ in vno caſu.ſ.qñ exigeret̃ dos ↄ̃ſtante mr̃imonio ꝓꝑ inopiã viri quo caſu nõ ſit vera reſtõ dotis cũ dos exacta dẽat adhuc deſeruire oneribᵒ matrimonij.l.vbi adhuc.ꝫ.de iure do. vnde cũ nullũ vſufructũ ↄ̃ſecutᵒ eſt ille pater non mirum ſi perſona patris hic conſiderat̃. Ergo non probat̃ hic, ꝙ indiſtincte dos aduentitia in caſu ſol.ma. poſſit per mulierem exigi ſine patre, vt tenẽt Gl. ⁊ doc.in.d.§. ꝙ ſi in patris. Ro.hic ſequendo cõem opi. dicit ꝙ Bal. ↄ̃ſiliu pro cõi opi.eo.q̃ in h s in quibus patri non queritur vſufructus filius ſine patre hꝫ legitimam perſonã ad agendũ.c.fi.de iudi.in.vj. ſꝫ in dote aduentitia nõ queritur patri vſufructus ⁊c.

Dicit Ro. ꝙ lꝫ Bal.nõ ꝓbet ꝙ patri non querat̃ vſufructus dotis aduẽticie, tñ ſm eũ põt ꝓbari ꝑ.§.fi.ver.ſi tñ ꝫ.cõia viri uſqꝫ iudi. vbi ſm ipſum probat̃.ꝙ patri non debet̃ vſufructus dotis ad eũ reuerſe, q̃to magis ergo in aduenticia. Sed certe iſtud non vr̃ aliquo mõ ꝓbari in.d.l.fi. immo puto ꝙ fructus dotis aduenticie ſpectãt ad pr̃em, vt vr̃ tex.in.l. quicunqꝫ.ſ.de bo.q̃ liber. vbi ꝓbat̃ ꝙ lucrum dotis ↄ̃ſtitute mulieri ab extraneo, quam lucrat̃ mulier ex mr̃imonio iuxta.l.vnicã.§ accedit .ꝫ.de rei vxo.act. acqrit̃ patri quo ad vſumfructum. Jtẽ ſtat regula ꝙ omnia aduenticia acquirunt̃ patri quo ad vſufructũ.l. cum op3. cum ſi.ſ.de bo.q̃ lib. ergo idem in dote. Satis tñ dici põt ꝙ ꝓ opi.cõi vr̃ eſſe tex.in.d.c.fi.in prin.iuncto fi. vbi ꝓbat̃, ꝙ in ſpiritualibus, ⁊ dependentibus ab eis filius hꝫ legitimã ꝑſonã ad agendã ſine patre, ⁊ ibi hoc ſenſit glo.ſin. ⁊ vbi ſunt opinio. de iure ciuili ſtandũ eſt iuri canonico, vt no.in.c. lꝫ de foro cõpe. ⁊ in.c.ꝑ venerabilẽ, qui fil.ſint leg. Poſſet tñ ↄ̃rñdere ad illum tex.ꝑ illud ꝙ ibi dr̃ in tex.in ver.nõ habeat, ⁊ ꝙ ibi glo. ⁊ illud ꝙ dicimus in dote aduenticia ꝓcedit ẽt in dote ꝓfecticia quam pater ſtipulatus eſſet ſoli filie tradi, q̃ tunc eſt eadem ratio que in aduenticia ſm Bal.no. in.d.§.ꝙ ſi in patris, Allegat in arg.l.põpo.philadelphus.ff ſa.her. benefacit l.poſt dotem.ff.ſol.mat.ſm.vj.lec.ibi poſitam per Cy. ⁊ ꝙ ibi no. Bar.poſt dictam.vj.lec.in ver.item oppo. ⁊ nunc inducit

7 Cyn.⁊c. ⁊ in.l.ſi cũ dotem, in prin.eo.ti. ❡ † Quid aũt in donatione ꝓꝑ nup.ↄ̃ſtitута ab extraneo vxori alicuius filiifa. cui dare voluit an ſolu.mat. quo caſu donatio ꝓꝑ nup.redit ad vxorem actio ↄ̃petẽs ad dictã donationẽ ꝓꝑ nup. ſit cõis patris, ⁊ filij, an vero ſolius filij, adeo ꝙ ſine patre eã intẽtare poſſit, dic vt ꝑ Bal.poſt Cy.in.l.fi.in fi.prin.ꝫ.de iure do. ❡ Jn gl.in ver. mater, in fi.vide que dixi in.l.filie.ꝫ.eo. ❡ Jn gl.in ver. ↄ̃ſentit.j.ſolu.non tenet̃, q̃ legum correctio eſt euitanda.l.precipimus, cum vulgaribᵒ.ſ.de appel. ideo tene ſcðam cõiter approbatã, lꝫ Lud.ro.hic dicat vltimã eſſe tenẽdam, q̃ in aduentitijs i quibus patri non querit̃ vſufructus pater non eſt legitimus administrator.l.ſed mihi.§.ſi filio.ff.cõm. ⁊.d.c.fi. Sed non videtur bene dicere, q̃ hic logr̃ in dote ꝓfectitia in qua exigit̃ conſenſus patris regulariter. Jdeꝫ tenui.ñ.ꝙ acqrat̃ vſufructus pa-

8 tri in dote aduenticia. ❡ † Extra gl.inducit̃ iſte tex.ad.q. ſm Bar. ⁊ Bal. an ſi pater dedit filio pecuniam ſtudij cã ſeu ꝓ libris emendis, ⁊ ipſe conſumpſit ludendo vel dilapidãdo an h pecunia veniat in collatione adeo ꝙ ſibi in partem imputet̃, ⁊ ↄ̃cludit ꝙ ſic, q̃ perdidit culpa ſua ſicut hic dicitur in dote ad idem.l.j.§ confertur, ⁊.l.ij.§.de illis ff.e. ⁊ ibi bona gl. que declarat de qua culpa debeat intelligi. Sed Cy.in.l.pactũ.ꝫ.eo. negat ꝙ talia veniant conferenda que ſunt data cã ſtudij, ⁊ dignitatis acqrẽde.l.ſi filia.§.neratius, ⁊ ibi no.i.l.que pater ſuo filio ff.fam.herc. ⁊ ibi no. ⁊ in.l.j.§.nec caſtrenſe.verſi.ſed an id ff. ⁊ ibi õ hoc vide bar.de quo dicetur in.l.ſi dona.ad fi.ſ.eod. Pau.de ca.idem dicit hic ꝙ Cy.licet de ipſo mentionem non faciat. Sed dic ꝙ qð doc.hic procedit, vel quando eſſemus in his que deberent conferri ſi non fuiſſent deperdita, vel qñ pecunia non intelligebatur donata filio, nam iura prime alleg.loquuntur quando intelligebatur donatũ filio, ꝙ non preſumitur

d ſemperᵈ vt dicam in.l.ſi donatione, ⁊ iſto modo ſaluat̃ deciſio Bar.hic q̃uis ẽt Fulg.hic conetur eam impugnare dicẽs. Quod aut pater dedit iſtam pecuniã filio vt ſibi filio imputaretur, ⁊ certum eſt ꝙ dꝫ conferri.l.illud.ſ.eod. ❡ Aut dedit ei ſimpliciter vt emeret libros, ⁊ tũc nullo mõ dꝫ ↄ̃ferri, q̃ ſiue dicamus ꝙ ſit donatio ſimplex, ⁊ nõ dꝫ ↄ̃ferri, iuxta ea que fuerunt concluſa in auc.ex teſtamento.ꝫ.e. ❡ Aut pater dedit nõ vt donaret, ſed vt filius haberet in peculiũ, ⁊ tunc non eſt locus collationi, ſed diuiſioni.l.filie.ſ.e. ⁊.l.certum.ꝫ.fa her. ⁊ hic qñ bona extarent. Si aũt ↄ̃ſumpta vel perempta ſunt filij culpa, dicit ꝙ non meminit ſe legiſſe, ꝙ debeat in partem imputari filio. Sed certe videtur ꝙ immo debeãt imputari in partem ꝑ rõnem iſtius auc. nam ſi in rebus proprijs vt erat hic dos aduẽticia tenetur de culpa, multomagis in rebus peculiaribus cum minus debeat quis teneri de culpa cõmiſſa in rebus ꝓprijs q̃ꝫ alienis.l.ẽt.§.j. ⁊ ibi no.ff.ſo.ma. Pro iſta opin. ẽt facit.l. marcellus.§.res que.ff.ad treb. ⁊ expreſſe firmat Bal.in auc.ꝫ rogatus.ſ.ad treb. ⁊ idem ſentit Bal.i auc.ex teſtõ, in pe.col.ꝫ. eo.alleg.l.cum duobus.§.j.ff.pro ſo. Pro quo facit q̃ inter patrem, ⁊ filiũ oritur ſaltẽ naturalis obligatio.l.frater a fratre.ff. de cond.inde. que ſufficit ad compenſandum.l.etiam.ff.de cõpen. ergo pro illa mala adminiſtratione filius tenetur ſaltẽ natu-

e raliter, ⁊ per modum compenſationis poterit imputari in
partem

a ❡ Pro ↄ̃ſenſu, adde gl.lxv. di.c.ſane, ques alle. i terminis ro.ↄ̃ſi.ccclxvj.

b ❡ Ad dotẽ adde Ro.conſil. ccccixxxvj. do.de ro.ro.deciſi.ſuis i nouis de ind. vbi idẽ dicunt eſſe i decimis.

c ❡ Foꝝ eccleſie. Pe.de ancha.ↄ̃ſ.xx.tꝫ.ꝙ. agit̃ iter laicos ad ↄ̃ſtõem dotis ꝙ cã dꝫ agitari corã ſeculari, ⁊ ibi dicit qð ſi vidit tex. nec dictũ doctoꝝ q alriter dicãt.

d ❡ Preſumitur do. Jaſ.hic hanc improbat vide ꝑ ipſum.

e ❡ Jmputari vide Rap.cu. conſi.ccxxvj.

partem, ⁊ ita in ꝓpoſito noſtro concludit Bal. in. l. fin. in. vij.
9 col. Ꝭ ſu. her. ⁊ Bal. in trac. de duo. fratr. † Ad predicta faciūt no. p Bal. in. l. ſcimus, in prin. in. vj. q. C. de inoffi. teſt. ⁊ in auc. ſi captiui, in fi. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. ij §. j. ff. ſol. ma. ⁊ in. l. ꝓ §. ius naturale. ff. de iuſt. ⁊ iur. ⁊ plene dixi in. d. auc. ꝯ rogamus, ⁊ ange. in. l. pſ. ff. de cui. in qb. locis tangunt an ſi pr̄ aſſignauit in vita partē ſuā filio, ⁊ filius illam luſit, an pater teneat ſaltē eā alere, ⁊ ea que luſit ſibi debeat imputare in partem ſucceſſionis, d quo ēt tetigi in. l. ſi cū dotē. §. j. ff. ſo. ma. vbi ēt tractaui poſt gl. ⁊ doc. vtrum ſi filia dotem datā a pr̄e ꝑdidit dēat teneꝛ dotari d quo ēt p Bal. Sal. ⁊ Pau. d ca. h, ⁊ Bal in. l. fi. in. iij. col. C. de dot. ꝓmiſ. ⁊ in. l. ij. §. j. ff. ſo. ma. ⁊ Ang. in. d. l. pſ. Ad predi
10 cta, vide ēt Bal. in. d. l. ꝓcū, † in. x. ⁊. xj. q. vbi addit ꝙ eo caſu quo ꝑꝑ pecuniā ſtudij cā datā filius renūciaſſet ſine iuſto ſucceſſiōi pr̄is q̄uis ꝓcū nō valeat quo ad excindēdū eū a ſucceſſione, vt. d. l. ꝓcū tū ꝑꝑ illud videbit̄ aſſe actū ꝙ pecunie dēant i ptē imputari, ⁊ ꝯferri, arg. l. cū quo. §. fi. ff. ad. l. fal. ⁊ cū Bar. trāſit ibi Sal. ⁊ ēt Pa. de ca. ibidē, q reputant illud bene not.

SVMMARIVM

1 Emancipatus conferre tenetur ea tantum bona quæ habuit tēpore mortis illius de cuius hæreditate tractatur, ære alieno deducto.
2 Dotē an & q̄ñ teneat̄ filia, uel eius pater conferre.
3 Emancipatus non tenetur conferre illud quod debet alteri ſub conditione.
4 Queſtionem Bal & Cy. hic traditam remittit Alex. hic.
5 Statuti ſeu legalis diſpoſitio regulatur ſecundum leges loquētes de ultimis uoluntatibus.

1 **Ā demum.** † Emancipatus ꝯferre tenet̄ ea tm̄ bona que habuit tpe mortis illius de cuius hēditate tractatur
2 ere alieno deducto. h. d. ¶ † In glo. in ver. fuerūt ſibi pro filia ſua dederit in dotē intellige veꝝ ſi adhuc durabat matrimonium tpe collationis. l. filiū. ff. de colla. bo. vel ſolutū erat morte viri quo caſu pr̄ dotē ꝯſeruare tenet̄ ꝓ filia, vt i auc. q̄uis C. de rei vxo. act. Sed ſi ſolutū erat morte mulieris quo caſu, ⁊ dos erat reuerſa ad pr̄em tenebit̄ ꝯferre ar. l. j. §. ſi is qui bona. ff. e. ⁊ eſt hec diſtinctio de mēte gl. in. l. dedit dotē. ff. eo. ⁊ no. Sal. hic, ſed vr̄ Sal. ꝙ q̄ñ morte viri dos reuerſa eſt ad patrē teneat̄ ꝯferre, ⁊ dꝫ ſibi caueri, ꝙ ſi filia ſcdō nubet reddet̄. l.
3 ij §. ſed ſi ſub ꝯdōne. ff. e. ¶ † In gl. fi. in fi. gl. ſentit iuncto tex. ꝙ emancipatus deberet ſub ꝯdōe alteri, ⁊ ſic eſſet debitū ſpe ñ teneat̄ ꝯferre, h añt eſt ꝯ tex. in. d. l. ij. § ſed ſi ſub ꝯdōne ꝟ. eꝯ.
4 † Ideo dic vt ibi hr̄, ⁊ limita ēt vt h p Bal. ⁊ plenius colligit̄ ex no. p Bar. in. l. filius, in prin. de ꝟ. ob. ¶ † Extra Ol. Cy. ⁊ Bal. inducūt id ꝙ hr̄ in. d. §. id quoqꝫ, h alleg. in gl. ad q. q̄ hic vide p eos, ſed Ful. reprehēdit deciſionē eoꝝ dicēs, ꝙ mouentur p iura que loquunt̄ in ꝯtribus, ⁊ qō eoꝝ loqt̄ in diſpōe
5 ſtatuti, vn̄ ꝯ eos alleg. in ſimili. l. q ſolidū. §. j. de leg. ij. † Adde ꝙ ꝯ eos ēt facit, ꝙ diſpō legalis ſeu ſtatuti regulat̄ ſm leges loquentes de vltimis voluntatibus, ⁊ non ꝯtribus vt ꝓbat gl. no. J. d his quib. vt indi. d. l. j. in gl. ij. dū alleg. l. ita ſtipulatus, ſm Bal. ibi, ⁊ colligit̄ ex no. p Bar. ⁊ Imo. in. l. nō ſolū. § morte circa pe. co. ff. de ope. no. nū. ⁊ Bar. in. l. in cognitione. ff. ad ſil lenia. ⁊ no. Bald. in ti. de pac. ꝯſtā. in ver. in criminalibus, ⁊ in l. ſi poſt tres, in. iij. col. ff. ſi qs can. lꝫ Bal. ꝯriū dixerit in. l. oēs populi, in fi. de iuſt. ⁊ iur. quē reprehēdit Ro. in. l. iiij. §. cato. ff. de ver. ob. in vlt. car. ⁊ in. l. j. in. iij. q. C. q̄ñ nō pet. par. de quo dubitauit Bar. ⁊ non decidit in. l. ſinus quoqꝫ. § ſed ſi filio. ff. d here. inſti. ⁊ in. l. j. ff. de in diem adiec.

SVMMARIVM.

1 Dos non confertur per filiam ſuccedentem ex teſtamento, niſi teſtator expreſſerit.
2 Conferre an teneatur fratribus filia data in adoptionem.

1 **Filiam.** † Filia que ſuccedit ex teſtamento dotem non confert niſi teſtator expreſſerit. h. d. ¶ In gl. j. ibi hec nō vꝫ p h ēt facit qꝛ ꝯdito teſtō emancipatus non confert regulariter ſicut nec filius in poteſtate. l. ꝯ eo. ¶ In ea. ibi quo ad dotis collationem ⁊c. vt pꝫ in. l. filie. C. eo. ⁊ in. l. ſi filia fuerit. ff. de colla. dot. ¶ In ea. ibi dic ergo ⁊c. hec vr̄ cōiter approbari per doc. hic, ⁊ in. l. ꝯria lꝫ Fulg. h te dicat eam ſapere diuinationes.
2 ¶ † In ea. ibi ab extraneo ⁊c. ⁊ ſic gl. in hac tertia ſolu. intelligit, ꝙ filia data in adoptionē ſuccedat ab inteſta. pr̄i naturali, ⁊ tūc fratribus confert, ⁊ cū hac tranſit Pet. Cy. ⁊ Saly. Sed Ful. reprobat, qꝛ illo tpe filia data in adoptionē nō ſuccedebat pr̄i naturali niſi tāq̄ cognata per vnde cognati, ⁊ ſic excludebatur a quolꝫ agnato qui poterat venire per bo. poſ. vnde leg. hoc ꝓbat̄ inſti. de here. que ab inteſt. defe. §. admonendi, ⁊ in. l. non putauit. §. in adoptionem. ff. de ꝯtab. iuncta. l. j. ff. qs or. in bon. poſ. ſeruetur. Tū iſta poſſet ſaluari q̄ñ alij agnati venirent pro bo. poſ. vnde cognati, excluſi ab alio bo. poſ. vnde legi. morte vl̄ repudiatione. l. j. §. ſed videndū. ff. de ſuc. edic. Habet Ful. iiij. ſolu. ꝙ in. l. ꝯria filia fuerit inſtituta a patre naturali, ⁊ tū cōdito teſtō tenet̄ conferre fratribus, qꝛ hꝫ grām vnā. ſ. qꝛ vocata eſt ad hēditatem patris in qua cenſebatur quodāmodo extranea iux. d. §. admonēdi iō grauat̄ in alio. ſ. ꝙ ēt ꝯdito teſtō ꝯferat ꝙ nō plꝫ, qꝛ tex. in. l. ꝯria dr̄, ꝙ ꝯfert ſicut emācipata, ſed emācipata nō confert condito teſtō. d. l. j. C. e. ergo ⁊c.

SVMMARIVM

1 Collatio ſi fuit per errorem omiſſa, uel deceptione, debet cōpelli iterum ad conferendum qui conferre tenebatur.
2 Officium iudicis inducitur, non autem actio ubi uerba legis affirmatiuè referuntur ad iudicem.
3 Conferre tenetur ſoror fratri directè uel idirectè, ſi uult una ſecum ſuccedere.

1 **Si ſoror.** † Si diuiſio facta eſt, ⁊ collatio ē per errorem vel dceptionē omiſſa dꝫ officio iudicis compelli ad conferendum ille
2 qui conferre tenebatur. h. d. ¶ † In gl. in ver. reſtitui ſibi item eo. Not. ex hac gl. iuncto tex. ꝙ vbi verba legis affirmatiue referuntur ad iudicē tunc ex tali diſpōne legis inducitur officium iud. ⁊ non actio vt hic, ⁊. l. ſi res obligata, in fin. ⁊ ibi gl. in fi. de leg. j. De quo dic vt plene p Bar. in. l. vnica, circa me. ff. de ꝯdi. ex. l. ⁊ p Bal. in rub. C. de ꝯdi. ex lege, ⁊ in auc. dos data ad fi. C. de don. ante nup. ⁊ in. l. fi. in. vj. q. j. de edi. di. adri. tol. ⁊ in. l. fi. §. preterea in. ij. col. C. de iur. do. ⁊ p Sal. in. l. j. C. de ꝯdi. ex leg. Et quo iure ſeu remedio petat̄ collatio vltra no. vide p glo. ⁊ doc. in. l. pretor, in prin. in ꝟ. remaneat. ff. eo. in fi. ¶ In ea. ibi ſm Azo. iſta opi. q̄uiū ad legem iſtam ꝓcedit ſi
3 ne ſcrupulo. ¶ † In ea. ibi vel dic ⁊c. qꝛ gl. obſcure loqt̄, dic ꝙ intentio gl. eſt qō q̄uis directe poſſit ſoror cogi ad collationē implorando officium iudi. vt conferre cogatur tū etiam indirecte cogi poſſet hoc mō vꝫ ꝙ frater poterit tanq̄ hr̄s vēdicare partē q̄ ſorori i diuiſione fuit aſſignata, ⁊ ſi excipiat ꝙ iure diuiſionis ad eaꝫ ſpectat, replicabit frater, ꝙ ipſa non ꝯtulit dotē, ⁊ ꝙ non conferenti actio dꝫ denegari. l. poſt h. C. e. Et appellatione actionis large aſſumendo ꝯprehendit̄ oē remedium p quod conſuli poſſet vt in. l. eleganter alleg. in gl. ⁊ per ꝯña comprehenditur ēt exceptio vt expreſſe hr̄ in. l. j. §. an pretor. ff. de dol. Et ſic ſorori non conferrenti denegari dꝫ exceptio diuiſionis. ⁊ ſi diceret̄ ꝙ iſtud hic non videt̄ poſſe procedere. ſ. ꝙ frater potuerat agere rei ven. qꝛ cū p diuiſionem tranſlatum eſſet dñiū in ſororē. l. ſi fratres. C. cōia vtriuſ. iud. ⁊. l. j. e. ti. ergo frater non potuit agere rei vē. que dat̄ dño. l. in rē, in prin. ff. de rei vē. pōt rñderi ꝙ dum gl. h. d. potuerit vendicare ⁊c. nō intellexit per rei ven. ſꝫ condi. inde. hoc caſu vt ꝓbatur in. l. ſi is q hereditatē vt ibi Bar. in. l. ſi qs cū a fideicōmiſſario, ⁊. l. q̄ exceptionē. §. ſi pars. ff. de ꝯdi. inde. Nā ēt vēdicare dr̄ q agit actione perſonali l. p diuerſas, ⁊ ibi gl. in ver. ſua. C. man. ⁊. l. ſi pecu. poſt prin. ⁊ ibi gl. in verſic. vendicatio. ff. de pecu. leg. ¶ In gl. fi. ibi ſi dolus ⁊c. non interueniſſet vt in verſi. fefellerit ⁊ ēt dato, ꝙ dolus non interueniſſet tamen poterit frater implorando iudicis officium petere, ꝙ ſoror cogatur ſibi ad conferendum ⁊ non dicetur venire contra ſniam diuiſoriam arbitri vel iudicis vt hic p Bar. benefaciunt no. in. l. j. C. de iur. ⁊ fac. igno. niſi coram iudice vel arbitro diuidente fuiſſet diſputatum de collatione faciēda ⁊ illa fuiſſet reiecta. l. quod in diem. §. j. ff. de compen. l. ſi autem. §. fi. ff. de neg. geſt.

SVMMARIVM

1 Dotem conferre nō tenet̄ filia recipiēs tm̄ legata ſcā ſibi i teſtō.
2 Conferre dotem quando non teneatur filia.

1 A Patre. †Filia recipiẽs legata ſcã ſibi in teſtõ ſiue i codicillis ſi nullã partẽ hẽditatis petat dotẽ ꝯferre nõ tenet. h. d. ſ3 vnũ ſenſus lr̃e, l3 alr ſummetur p Bar. ⁊ minus recte. Vbi dicit ea q̃ in vltima voluntate relinquunt, i collatione non veniunt. Nã iſtud nõ dr̃ h, ſed in. l. filie, ⁊ in. l. filium. ſ. e. ¶ In gl. j. ibi, ⁊ vt filia ⁊c. q2 rupto teſtõ p ꝯtra. nõ ꝯſeruabant legata omnibus, ſed ſpãliter liberis. l. j. in pn. ff. de leg. preſt. ⁊ q2 filia in caſu h poſito i gl. non ſuccedebat in hẽditate non tenebatur cõferre dotẽ nec legatũ. l. ſi pr̃ pro filia, cũ gl. ⁊. l. ſi. ff. de coll. do. ⁊ h, ⁊. l. ex cã. ãſa. her. ¶ †In ea. ibi maluerit ⁊c. dicit Ful. ꝙ gl. d3 dicere noluerit, q2 intentaſſet ꝯtab. augeret portio ſua, ⁊ debuiſſet conferre, vt. l. filia, alleg. in gl. Sed puto ꝙ gl. bñ ſtet q2 dato ꝙ filia maluerit intẽtare ꝯtab. tñ fuit contenta nõ ꝯleg plus p ꝯtra. quã ibi eſſet ſibi in teſtõ relictũ, iõ non confert, ⁊ h eſt qđ hr̃ in. d. l. ſi filia, ⁊ ita intellexit glo. hic.

SVMMARIVM

1 Emancipatus confert non ſolum iam nato, ſed etiã poſthumo, poſtq̃ natus fuerit.
2 Colllationi nõ eſt locus iter ſuccedẽtes iure diuerſo, fallit ut hic.

P Oſthumo. †Emãcipatus ꝯfert nõ ſolũ iã nato, ſ3 ẽt poſthumo poſtq̃ na9 fuerit, ⁊ nõ ꝯferẽti denegant actiões h. d. ¶ †In gl. j. ibi vnde lib. ⁊c. vt. l. j. § fi. ff. ſi tab. teſt. nul. extã. pt ẽt itelligi, ꝙ petiit emãcipat9 bo. poſ. ꝯtab. ſm Oi. ⁊ Bal. ⁊ tũc ob. ſm Ang. q2 ſi emãcipatus petat bon. poſ. ꝯtra. res non dr̃ deducta ad cãm inteſtati quo ad ꝯtabulantem. l. filie. ãe. Poſthum9 vero preteritus ſuccedebat ab inteſta. vt h dr̃, ergo debat eſſe inter eos locus collationi, q2 ſuccedebant iure diuerſo inter quos nõ h3 locũ collatio. l. pr̃ filium, cũ. l. ſeq ff. de colla. do. ¶ Tñ dr̃ rñderi poſſe, ꝙ erit locus collationi qñ petita fuit bo. poſ. ꝯtra. ⁊ hr̃s ſcriptus nõ adiuerat, q2 tunc ex toto res reducit ad cãm inteſtati. l. vt liberis, in pn. cũ ibi no. ſ. e. vel aliter rñdet ꝙ qñ poſthumus eſt pteritus ſiue hr̃s ſcriptus adeat ſiue nõ indiſtincte nato poſthumo, dr̃ teſtõr inteſtatus dcederet q2 nõ fu t ſeruata ſolẽnitas reqſita a lege. xij. ta. qua cautũ erat ſuos hr̃dẽs eſſe inſtituendos aut exhr̃datos, in ſti. de here. que ab inteſt. deferunt, in pn. in ꝟ. ruptũ, ⁊ ibi glo. ⁊ in. l. iter cetera. ff. de lib. ⁊ poſt. ⁊ dcim fuit in. l. poſthumo. ãe ꝯtra. Vel pt rñderi, ꝙ inter ſuccedẽtes iure diuerſo nõ eſt loc9 collationi, tñ fallit qñ glibet ſi vellet poſſet venire p ꝯta. l3 contingat, ꝙ vnus velit aliter nõ. l. antepe ff. e. Sed ita eſt ꝙ h tã3 filius emãcipatus q̃ poſthumus poſſet venire p ꝯtab. poſthu. cũ vulg. ãe ꝯta. ergo inter eos collationi locus erit. Ful. ẽt h multũ dubitat, an dictus intellectus Oĩd. ⁊ Bal. hic ſtare poſſit, q2 ſm eum non vr̃, ꝙ poſthumus poterit ab inteſt. ſuccedere ſaltem de iure pretorio p bo. poſ. vnde lib. ⁊ filius emãcipatus p ꝯtab. ⁊ ita ẽt dicit Ful. in. l. ij. in fi. ãe ꝯta. Sed male loq ̃ vr̃ p tex. in. l. ſeruum, in prin. ff. de ꝯtab. ⁊ ibi Bar. in ver. ꝯ. ſ. ſi tab. teſt. ⁊c. vbi rñdet ad ꝯrium.

a ¶ §. offerri. dt ¶e. de an. ꝯſil. cccxvij. ꝙ emptor nõ põt agere niſi prius realr, ⁊ cũ effectu obla o pcio ⁊ ꝙ nõ ſufficiſ verbalis ob'latio ⁊ ꝙ ita aſs de ſcõ obtinuit, ⁊ vide Ang in d. § offerri, ⁊ An. are. i. § actionũ, co. vj. inſti. de act. ⁊ Bal. i. l. pen proxim. col. iiij. ſ. ſem. reſc. non poſ. Fran. cur.

a ¶ Vide ange. in cõſi. cxiii. ⁊ pau. de caſt. i ꝯſi. cxiiij. Tho.

b ¶ Ex officio ſuo facit ꝙ dicit Ro. ꝯſ. xliij. ꝙ ſtãte ſta. ꝙ ꝯ in ſtrm nulla poſſit opponi exce. ⁊ ꝙ nil poſſit fieri qn inſtrm p modũ actionis vel offi. iudicis qn tñ poterit opponi exceptio nullitatis reſultantis ex tenore inſtri, ⁊ ſi illa ñ pt opponi ꝙ iudex pt ſupplere ⁊ vide Bal. in l. ex placito. ãe re. pm. ⁊ i. l. ij. ð execu. rei iud. in l. tñ q2, col. ij. ff. ð pac. ⁊ enndes Alexã. in ꝯſil. xlix. ⁊ ꝯſ. ccxxiij. col. vij. in. ij. vol. ⁊ ꝯſ. xxxix. col. j. in. v. vol. Fran. cur.

SVMMARIVM

1 Conferre qui tenetur ſi partem hæreditatis petat, collationẽ offerre debet, alias ei denegatur actio.
2 Caſtrenſia & legata non conferuntur, nec diuiduntur, ſed præcipua ſunt.
3 Emptor agens actione ex empto, ut res ſibi tradatur, non poteſt obtinere, niſi obtulerit pcium uẽditor realiter & ñ uerbalr.
4 Bona conceſſa filio in peculiũ non debent imputari ſibi in partem, etiam ſi culpa ſua perierunt.

1 Ilie licet. †Qui tenet ꝯferre ſi partẽ hereditatis petat collationẽ offerre d3 alias a petitione mouet, ⁊ peculiũ ꝓfectitium filio ꝯceſſum nõ ꝯfert, ſ3 tñq̃ res cõis ſeu he-
2 reditaria diuidit. † caſtrẽſia vero ⁊ legata nõ ꝯferunt nec diuidunt, ſ3 pcipua ſunt. h. d ¶ In tex. ibi ꝯſuite. no. ꝙ vbi exceptio ex cã intrinſeca ineſt actioni intẽtate d3 euacuari p ipſum agentẽ ẽt nemine opponẽte, ꝙ ẽt ita eſt de mẽte Bald. dicẽtis p iſtum tex. ⁊ qñ onus eſt intrinſecũ ipſi actioni tenet agens offerre ẽt nemine opponẽte. ⁊ dr̃ intrinſecũ ꝙ ex eadem cã venit ex qua venit actio. Nã onus ꝯferẽdi dotẽ ꝓcedit ex eo ꝙ filia vult ſucceſſionẽ, ⁊ ex eadẽ ſucceſſione ꝓcedit ius agẽdi ad hr̃ditatẽ, ſecus ſ3 Bal. ſi onus eſſet extrinſecũ. ſ. nõ ex eadẽ cã vñ videmus, ꝙ dbitũ ex vna cã nõ ꝯpẽſat cũ credito ex alia cã niſi
3 opponat, vt plene, no. in. l. ſi ꝯſtat. ãe ꝯpẽ. ¶ † Et ex hoc ifert Fulg. h ꝙ ſi emptor agit actione ex empto ꝯ vẽditorẽ vt res ſibi tradat, ⁊ nõ dicit emptor in libello ſe obtuliſſe vel offerre pcium vẽditori, ⁊ reus taceat, actor nõ poterit obtinere p. l. iul. § offerri. ff. de act. emp. ⁊ p id qđ no. h Bal. Sed iſta rephendit hic Ro. primo q2 tex. iſte nõ ꝓbat, nã l3 lex iſta dicat denegari actionẽ nõ ꝯferẽti, tñ intelligit ope exceptio. opponẽde. l. j. in ꝟ. perito. que no. ibi gl. ff. ad mace. ⁊. l. j. in prine. iuncto. § ſublata, cũ ſe. ⁊ p Bar. ff. ad treb. ⁊ ꝙ nõ habeat neceſſe agens offerre collationẽ niſi opponat, dicit ꝓbari in. l. ſi ſoror. ãe eo. ⁊ ad iſtũ tex. rñdet ꝙ hic nõ dicit collationẽ neceſſitate fieri debere. Adde ꝙ Bal. in. l. j. in. j. col. ſ. ne lice. tertio ꝓuoca. alle. d. l. ſi ſoror, ⁊ ad id ꝙ allegat p Roma. hic, ⁊ vr̃ veriſſimũ eſſe vẽditore non opponente de precio nõ ſoluto d3 emptor obtine-
a re, ⁊ ita itelligit. d. § offerri. a vt expreſſe firmat Bar. i. l. ſi duo pr̃oni. § ſi quis iurauerit. ff. de iureiu. ⁊ bal. in. l. ij. ſ. de his q̃ ſub mõ, ⁊ in. l. ſi tradito, in. iiij. q. C. de ac. emp. ⁊ in. l. j. in vlt. col. ſ. ð vſu ⁊ fru. le. ⁊ in. l. iuriſgẽtiũ, in prin. ff. de pac. ⁊ ꝓbat in. d. l. iuriſgen. in prin. q2 ex ꝯctibus nominatis orit actio pp ſolũ conſenſum interuenientem in ꝯctibus qui conſenſu pficiunt abſq3 eo ꝙ agens impleat ꝓ parte ſua, niſi opponat exceptio, ſecus i ꝯctibus innominatis vt ibi ⁊ in. l. ex placito. ãe rer. pmu. Et iſtã opi. ꝙ iudex dẽat pronunciare pro emptore vr̃ poſt multa firmare Rap. cu. in. l. eã. § q ita el. j. ff. de ver. ob. Fateor tñ ꝙ ſi iudex videt nõ eſſe ſolutum preciũ vẽditori ſupplendo pro reo
b ẽt non opponente põt ex ſuo officio b mandari emptori agenti ꝙ ſoluat preciũ l3 ad illud nõ ſit actũ in iudicio, vt eſt tex. bñ not. in. l. ſi pater, in fi. ãe de act. emp. ſm Bald. ibi qui hoc reputat mẽti tenẽdũ, ꝯmnis Saly. ⁊ Ful. ibi intelligũ illud ꝓcedere ſolũ qñ a venditore fuit p viã exceptionis petitũ p. l. iij. § hoc aũt iudicium. ff. de dã. infec. Tñ teneo cũ Bal. in. l. ſi pr̃, p no. per Bar. in. d. § q ita ad fi. ⁊ l3 in. d. exceptione pcij nõ ſoluti, q2 pcedit ex ꝯuentione facita pe ꝯctus putarẽ eſſe ver3 id qđ dixi, tñ in iſta exceptione collationis non puto iudicem ſupplere cũ nõ ex conuentione procederet, vt p Bart. in. d. § q ita cũ ſuis ꝯcor. ⁊ de veritate eorum que ibi dicit Bar. remitto me ad ea que ibi dixi poſt alios. Retento ergo eo ꝙ no. Bar. in. § q ita ⁊ Bal. in. d. l. ſi pr̃, qñ iudici ꝯſtat pciũ nõ eſſe ſolutũ, l3 vẽditor non petat ꝯmnis nõ dẽat repellere actorẽ, ⁊ abſoluere reum, q2 illa ꝯuentio precij non ineſt ꝯctui ad hunc effectum. Tamẽ bene poterit iudex in ſnia dicere condẽno venditorẽ ad tradendum rẽ emptori emptore precium ſoluente ⁊ non aliter quemadmodũ dicit Bar. in. d. § q ita cũ ꝯcor. ꝙ qñ petit reũ ꝯdẽnari ad dandũ ſibi. x. pure ⁊ conſtat iudici illa. x. fuiſſe ꝓmiſſa ad diem ẽt ſi reus de iure nil oppoſuerit d3 iudex ꝯdẽnare ad dandũ. x. ad diem, ⁊ ita ẽt in ꝓpoſito vr̃ velle Rap. in. d. § ita, l3 nõ alleg. d. l. ſi pr̃, vbi h ꝓbatur ſm Bal. in tex. ibi caſtrenſe inducit ad. q. per Cy. de libris datis filio de quo dicam. ſ. l. pxi. In tex. ibi relictum, no. ꝙ legata non conferuntur ẽt ſi legatarius velit ſuccedere leganti, vt hic, ⁊. l. filiam. ſ. eodem.
4 ¶ † In tex. ibi in eadem cauſa durantes. Ful. hic dicit ꝙ iſte tex. probat opin. quam ipſe tenuit in auct. qñ locum. ãe eo. ſ. ꝙ ſi perierunt bona conceſſa filio in peculium non d3 ſibi imputari in partem etiam forte ſi ſua culpa perierunt ſm eum. Sed certe de culpa dicitur vt ibi dixi.

SVMMARIVM

1 Collatio non fit de quæſitis poſt mortẽ patris, & profectitia diuiduntur inter fratres ſuccedentes patri.
2 Donatio facta filio p patrẽ ualet irreuocabiliter, & præſumitur facta ob merita filii, licet nõ expreſſerit ſi præceſſerunt,
3 Sententia in qua exprimitur una cauſa falſa in iure, altera uera, ualet.
4 Donatio filio facta pp merita ad hoc ut ualeat qualia debent eẽ merita, an æquiualentia donationi.
5 Donatio facta pp merita non ualet, niſi ꝓbetur de meritis, & quomodo probentur.
6 Confeſſio mariti iurata facta in teſtõ ꝙ eſt debitor uxoris ex cauſa de præterito, non ualet.
7 Iuſiu ſup actu ſimulato interpoſitũ nõ cõualidat actum.
8 Donatio expſſe facta à patre filio ſine aliqua fraudulẽta expſſione meritorum ualidat iuro de non contraueniendo.

9 Iuramentum

9 Iuramentum eſt de iure naturali, ſeu diuino.
10 Donatio facta ob merita an ualeat ſi merita fuerint expreſſa in genere, & an requiratur tunc inſinuatio.
11 Verba enunciatiua an & quando probent.
12 Donatio facta filio ut bene merito, ſi non apparent merita præceſſiſſe non confirmatur morte, & donatio facta filio non cõfirmatur morte, niſi interueniat traditio, uel aliquid loco traditionis.
13 Dñium an quñ traſferatur ex contractu ſimulato.
14 Donatio facta filio per patrem de aliqua re in peculium, eſt ſimplex & ualet.
15 Donare non uidetur pater filio emendo rem nomine filii, niſi illam ſibi tradat.
16 Donare an uideatur pater filio dicendo do tibi talem rem, non dicendo trado.
17 Verbum concedo importat donationem.
18 Donatio filio facta in caſibus in quibus non ualet, ſi filius poſſedit res donatas x annis patre ſciente, & patiente, ualet.
19 Donatio an cenſeatur facta filio ſtudenti de libris traditis cã ſtudii, & an poſſit reuocari, & an filius teneatur conferre.
20 Conferre an teneatur frater fratri libros traditos per patrem cauſa ſtudii.
21 Donatio facta ob cãm an debeat conferri.
22 Donatio an præſumatur inter patrẽ & filium ex traditione rei.
23 Donatio librorum facta filio an & quñ præſumatur.
24 Conferre qui tenetur aliquid an poſſit offerre æſtimationem.
25 Expenſa doctoratus an debeat computari in collatione.

1 Si donatione. ¶ † Queſita per mortem, emptio non cõferuntur, & cõceſſa in peculium præcipitur filio diuidatur inter filios ſuccedẽtes patri h. d. ¶ In gl. in uer. conſtitute, dic per l. ut liberis §. e. nõ bene facit ad propoſitũ, quia illa loquitur in uera dona. hec in conceſ. in peculium, unde ſi fuiſſent emancipato res conceſſe abſque tranſlatione dñii, ſicut hic intendit niſi, quod non eſſent præcipua eius ſicut et non eſt hic. ubi autẽ fuiſſet facta donatio cũ tranſferendo dñium eſt dña inter filium in poteſtate, & filiũ emãcipatum, quia unus cõfert alius non ut videmus cõcluſum in auc. ex teſtã. C. e. idõ autẽ tex. hic dicit potius de filio in poteſtate, quia ideo uidebatur magis dubiũ, quia ſp ut certius quod emãcipatus cõferat: quã ſi ſuo in poteſtate ut dictũ ſuis in l. i. §. e. & ideo quod no. in l. ſi & q. dicã ſup ea ad ſi. ¶ In gl. ſi. ibi ubi debet et eſſe due dictiones ſepa. e od hoc mõ erũt due ſoſones, ad. d. l. filie pater ĩ quõ ibi fuit donatio factã ſimplr filie a patre conferendo ſupremũ iudiciũ in ea i. quod ſi pr donationẽ nõ reuocat in morte uel p ſupremã uolũtatẽ cõfirmare illã donationẽ. l. cũ hic ſtatus per prin. & ibi gl. in uer. cõfirmatũ ff. de do. inter vi. & vxo. l. conficiuntur. ff. de iu. codi. & ideo dicimus quod talis donatio cõfirmatur morte hz uim relicti, ut vidimus no. in auc. ex teſtã. C. e. & propterea non cõferi, ut ibi fuit cõcluſum. Sed dã fuit ſol. quod in. d. l. filie, donatio fuit facta filie ut extranee. i. tanquã benemerite propter precedentia merita, hic autẽ nõ fuit proprie donatio, ſed cõceſſio in pecu. ib. i. ad uſum filie ſeu ſub eius adminiſtratione. & quod hoc ponatur duplex ſol. tractãs de duplici ſpẽ donationis colligitur ex gl. S. dũ dicit i altis &c. & ſic loquitur in plurali. Tñ Bar. hic dũ acquit de tex. in auc. vnde ſi parens, intellexiſſe vĩ quod hic velut ſi vna dictio tñ, & ſic loquatur gl. tñ de donatione facta filie, ut extranee pp merita conferendo in eam ſupremũ iudiciũ. i. non reuocando ut dixi. Nã illo tpe talis donatio facta pp merita non valebat a principio, ſed morte cõfirmabatur, ſed hodie a principio vz quia hodie aduenticia acquiruntur filio, & inter pñtem & filium i aduenticiis hodie oritur naturalis, & ciuilis obligatio. Ideo a principio vz, & probatur in auc. vnde ſi parens ſm unum intelle. gl. ibi. C. de inof. teſt. ut plenius p Bart. ibi. ¶ Uterque modus legẽdi quo ad
2 iſtã gl. ſtare pt. ¶ † In ea ibi pcellerũt merita collige ex gl. no. quod ſi pceſſerũt merita filii, ſed pr donãdo filio non exprimat ſe donare pp merita tñ vr donare pp merita. & p cõtrariũ vz hodie donatio a principio irreuocabiliter, & in hoc cũ iſta gl. tranſeũt oẽs. ¶ Facit l. ſi vero nõ remunerandi. §. inde papi. ff. mã. & l. nec adiecit. ff. p ſo. & quod poſt gl. no. Bar. in l. cũ quid. ff. ſi cer. pe. Et hoc expreſſe tz Bar. in l. ſi tibi decem. §. ſi pacto. ff. de pac. per gl. ¶ Tñ in cõtrarium vr facere tex. in l. tutor. §. qui tutoribus. ff. de excu. tuto. Sed rñde quod ibi pr non vr inſtituere filiũ, ut remuneret eum pro onere tutele fratris ſibi iniuncto in teſtõ, quia pater tenebatur iure primeuo inſtituere heredem illum filium tutorem in non minus quã aliũ filium pupillũ. Sz in caſu noſtro

nõ tenebatur pr iure primeuo remunerare filium, ſeu ſibi donare niſi quñ merita pceſſerũt. & tz Bal. in. d. auc. ex teſtõ, in. ii. col. videatur velle quod in dubio pr intelligatur donare filio pp affectum naturalem potius quã pp merita, tñ opz illud intelligere quñ non appebant merita. aliter illa dõem non pcederet, ſz Roma. hic ſimplr teneat cũ Bal. cõtra iſtã gl. p d. §. q tutoribus, ſz verior vr opi. cõtra p iſtã gl. & p alia ſ. dicta, & et p tex. in l. ſi cuius nia. ff. de teſt. mil. vbi ſi miles minor. xx. ann. relinquat libertatẽ ſeruo ſuo ſimplr vz relictũ ſi ibi ſuberat cã pp quã potuiſſet ipſum inter viuos manumittere, quia videtur ob illã cãm reliquiſſe libertatẽ lz non expreſſerit, & ita tñ tex. pcediſſe dubius. q ponderat ibi Pan. de ca. Quãuis poſſet reſponderi quia ibi nõ concurrebat ratio affectionis naturalis ad hoc et vide quod nota. Nic. de Neap. & Bal. in. d. § que tutoribus, & Bal. in d. auc. vnde ſi parens, & Pan. de ca. in cõſ. cliii. incip. do. Uber aliter incipit in Chriſti no e circa bonorum &c. Ex dictis ip eũ in. d. cõſi colligitur vna limitatio ad prime dicta vez quñ pater l iuſtro donationis expreſſiſſet ſe donare pp merita filio õ qbꝰ nõ ſimplicitec ſeu in genere mentionẽ fecit, ſz et expreſſiſſet ſe facere pp affectionẽ ſanguinis, quia ſm eũ non valebit iſta donatio a principio. quia videtur facta filio ut filio nõ ut extraneo quia oz magis attẽdi cã naturalis quã accidentalis, alleg. l. q bz in prin. ff. de tut. & d §. que tutoribus, & l. aurelius §. titius ff de lib leg. quã allegauit et Bal. in. d auc. ex teſtõ, & iſtõ caſu poſſet ſaluari opin. Bal. in. d. auc. ex teſtõ, & eſt valde no. limitatio ad iſtã gloſſ.
3 In cõtrarium tñ facit id qd ſing. no. Inn. in. c. in preſentia. de renũ. vbi voluit quod in ſñia exprimatur vna cã falſa in iure, & alia vera ſuſtinebitur ſñia ex cã vera, ut actus potius valeat quã pereat ar. c. abbate. de ver. ſin. & l. quotiens in ſtipulationibus. ff. de verb. ob. qd dicit Io. de imo. in l. ſi plagii ff. de ver. ob. eſſe cõiter incognitũ legiſtis, & de eius veritate dixi in. l. q rome § ſi. de ver. obli. facit et quod no. Io. de imo. in l. quod dr, de ver. ob. in. ix. col. dũ dubitat an pater videatur ſtipulari filio, ut benemerito, vel ut filio. tñ tranſeo cũ d. limitatiõe p quã facit quia quñ due ſunt cãe quarum vna prodeſt, & alia nocet inſpicimus illam que nocet. l. iij. §. ſi. & ibi p Bar. in l. qui poſth. ff. ad ſille. & p Bar. in l. vir vxori. ff. pro donato. Non ob l. quotiens, quia ibi non apparet quod cõtrahentes ſenſerint de cã que vitiabat. Idem poteſt reſponderi per. d. l. quibus.
4 ¶ † Iuxta predicta queritur ad hoc ut valeat dicta donatio pp merita qualia debeant eſſe merita an equiualentia donationi. Bar. in. l. frater a fratre in viii. col. de cond. inde. & in. l. ſi quis pro eo §. i. in fi ff. de fideiuſ. & in. d. auc. vnde ſi parẽs, & etiam Bal. ibi & hic, & Bald. ne cu. Bal. & Sal. in. l. i. ind. C. de ſa. ſanctis ecc. & Io. an. in Addi. Spe. in ti. de reb. eccl. nõ alie. in rubri. & Imo. plenius i. l. aquinus. ff. de do. tenẽt, quod ſic, ut ibi p eos facit. l. quod ſi vic. ff. de do. inter vi. Sz Bal. no. in. d. auc. ex teſtõ in. iii. col. dicit quod ſufficeret ſi merita non ſunt ſ. dimidiũ quãtitatis donate. l. ij. de reſcin. ven. quod non puto verum, quia in eo quod quãtitas donata excedat merita non vr eſſe quid aduenticium, quia ſi adequat opecas ſeu merita filii, & ideo ultra merita nõ valebit irreuocabiliter donatio pro quo facit tex. in. c. relatum. el. ii. in ver. iuxta ſeruitii meritũ, de teſt. niſi appareret cõnexũ eſſe quod et extraneus, in quo remuneraret meritum illud. In talibus enim cõſuetudo attẽdẽda eſt. c. cetere. de do. & nõ intelligas de meritis coequalibus ad que filius tenetur patri, quia illa non exigunt remunerationem cũ de neceſſitate preſtentur. l. ſi. C. de patr. poteſt. & per Bal. hic, & in pſe. auc. ex teſtõ, & Saly. in. d. l. filie. ¶ In ea ibi nõ eſſet dona. io. ſ. a prin. valida, nã ſi appareret quod pater voluit donare bene ecie donatio que morte patris confirmatur. l. donationes alleg. in gl. ſed a prin. nõ vz. l. ſi pr hic al leg. & ſic intelligas gl. ¶ † In ea ibi ſi fone hec g o. pro valde
5 no. ſp al eg. quod non ſufficit patrem in donatione exprimere, quod donat pp hoc nõ valet a prin. efficaciter talis donatio niſi pbetur de meritis & ab omnibus approbatur iſta gl. hãctenus primo limitat Bal. hic niſi pater donans iuraſſet p tex. in auc. quod obligatiões. C. de pb. que pax facit, quia ibi ſolũ hr, quod i teſtator dixit non eſſe debitorẽ ſuum poſſunt heredes probare cõtrarium niſi teſtator, ita iuraſſet, & ſic non fiebat ibi fraus legi, ſed ſolũ fiebat damnum teſtatori, & hr̃dibus. ¶ Unde iſtud dictum non putarem verum, quia cõtrarium videtur decidere Pet. & Cy. in. l. i. in fi. C. de ſac. ſanc. ecc. & Bar. in. l. cum quis decedens §. titia, de leg. iii. & Bal. in. l. i. in. v. col. C. de inof. dona. & et Bart. in. l. aurelius § ſi. de lib. leg. & Saly. in. l. hac edictali in prin. in. vii. q. C. de ſecun. nup. vbi volunt ſi maritus in teſtamento confiteatur ſe debere vxori centum que iurat ab ea recepiſſe quod talis confeſſio iurata ſeruari nõ debet, quoniam tale iuramentũ p. et

Al. ex. de Imo. ſup. y. C. BB iiij

a ¶ Equiualentia de hoc p Ol. cõſ. ccclxi & quñ valeat donatio inter pñtes & filium, vide Frã de are. cõſ. xvii & quãliter phentur merita p Ro. cõſil. cxv. p ale. cõ. iv.

b ¶ Probetur de meritis adde in quod hñ merita filiorum dẽt pbari pceſſiſſe ſm doctores. qbꝰ adde bar. in. l. fra fratre. ff de cõdi in de. Bal. in l. ii lud. C. de ſa. ſan. ec Bar. in. l. ſi ſone. ff de caſt. pec. & in. l. i ff. p donato, adde tñ quod talis donatio cõfirmatur morte, ſm Bar. & do. in locis ſ. alle. quia plum ſic ed. opi. durare donans in a Bal. ſ. hoc quãrebatur ff. de leg. ii. bart. in. l. cum ſtatus i pn ci. C. de do. i. vi. & vx. & hic ſi rei donate interuenerit traditio vera vel ficta. l. papi. & ibi barto. ff. de do. int. vi. & vx. l. quod de ſuo. & ibi no. C. de do. can. no. i nu. Frã c.

c ¶ Centũ vide p eũdẽ cõſil. xxvi. g. lib.

6 ſtitum † ſup eo q eſt de preterito non eſt ſeruandū, qꝛ eſt i frau-
dē legis que preſumit. d. conceſſionem eſſe factam vxori animo
donandi in fraudem legis ꝓhibētis maritum donare vxori con
ſtante matrimo. mouentur per. l. qui teſtā. ff. de prob. ⁊ in. d. §.
titia, ⁊ eſt de mente Jo. and. in addi Spe. de do. int. vi. ⁊ vxo.
in rub. ⁊ Bal. in. c. cum contingat. de iureiur. maxime in verſi.
vndecima conclu. ⁊c. in antepe. col. q̄uis Ange. tenuerit ɔ̄riū
in. l. pen. §. mulier. ff. ſo. mat. alleg. no. per Bar. in. l. ſi quis ꝓ
eo in. x. memb. Sed reſpond ad illud q ibi no. Bar. q nō fa-
8 cit ad propoſitum, qꝛ nos tractemus de iuramento ª preſtito ſu
per cōfeſſione que reſpicit illud q eſt de preterito, ne fiat fra°
legi, ⁊ hoc caſu iurans circa id q de preterito ɔ̄ veritatem eſt
illico periurus ſed illud q no. Bar. in. d. l. ſi quis pro eo, militat in iuro interpoſito ſuper expreſſa donatione, ⁊ ſic non reſpi
ciebat aliquid de preterito in fraudem legis, ſed futurum. l. qđ
non veniret ɔ̄ quo caſu qū iuramentum de futuro ſeruari poteſt
ſeruandum eſt quando eſt ſine interitu ſalutis eterne, vt. c. ſi ve
ro cum vulgar. de iureiur. ⁊ iurando non eſt periurus, ⁊ ita Jo
an. de imo. in repe. c. cum contingat. in. x. memb. de iureiu. cō-
cor. deciſio. Bart. in. l. ſi quis pro eo, ⁊ in. d. §. ticia. Pro iſto
opi. ēt ɔ̄ Bal. facit q no. gl. in. l. emptorem, in fi. C. p'us vale-
7 re q agitur, que dixi q iuramentum interpoſitum † ſuper actu
ſimulato non validat actum de quo per Bal. ibi, in. l. j. ā. de o-
per. lib. ⁊ in rub ff. de iureiu. ⁊ per Bal. ⁊ Ang. in. l. fi. ff qui ſa
tiſda. cogan. per cano. in. d. c. cum contingat, ⁊ Imo. in. l. nemo
pōt, de leg. i. ⁊. l. j. ā. de dot. cau. non nu. ⁊ pro iſta opi. benefacit
tex. in. l. ſi ā. de non nu. pecu. vbi iuramentum non excludit cāz
preſump. am in ipſa confeſſione a lege fact ēt. l. nos dubium. ā.
8 de leg. ¶ † Utrum autem donatio expreſſe facta a patre filio
ſimpliciter ſine aliqua fraudulenta expreſſione meritorum vali
detur iuramento de non contraueniendo. Bal. h̄ prom. ā. reiu-
li vr tenere q ſic ſaltem a cōis maioritate, ⁊ expreſſius firmo-
uit ipſe in. l. fi. J. pro do. ad fin. ⁊ in repe. ſua. l. ij. in. xviij. car. ff. ō
iureiur. ſed Paul. conſi. ā. alleg. non faciens mentionem de dī
ctis auctoritatibus concludit ɔ̄rium, qꝛ ſicut ſi quis donaret ſi-
bimet ipſi cum iuramento non valeret donatio. c. ſi. in ſi. de in-
ſti. ⁊ ar. l. fi. ff. de ſtip. ſer. ⁊. l. vranius, ver. ſed cum uno, de fi-
deiuſ. ita nō dz valere qū pr donat filio qꝛ ꝓfecticia acqſita p ſi
liū ſunt hodie p̄ris, ſicut ⁊ olim, qꝛ in profecticijs nil reperiſ in-
nouatum. Item qꝛ iuſ m p̄ris non poteſt facere filium de inca-
pace capacē ſicut ſi cū iuramento donareſ ſeruo vel alteri inca
paci. T ñ verior vr opi. Bal. qꝛ ex iuramento inter patrem ⁊ fi
lium indiſtincte oritur efficax obligatio ſi iurm aliquid turpe ñ
contineat, vt probaſ in. c. cum iuſo, ⁊ ibi no. doc. de homi. facit
tex. in. c. q̄uis. de pac. in. vj. Scđo probaſ qꝛ ex ɔ̄ctu donatio-
nis, ⁊ in alijs contractibus celebratis inter patrem ⁊ filium in
b p̄tāte oritur naturalis obligatio. ª vt. l. frater a fratre. ff. de con-
di. inde. ⁊ in propoſito noſtro. ſ. in donatione tz h̄ Bar. in vlti.
q. lz Bald. in. l. ij. in. j. col. ā. de inof. teſt. de hoc dubitauerit, ſz
ita eſt qđ iurm appoſitum ſup obligatione naturali facit obliga
tionem eſſe efficacem, vt probat Bar. in. l. ſi qs pro eo, in. vj.
memb. ⁊ Hoſt. in. d. c. cum contingat, ⁊ in. c. cū veniſſent, de iu
9 ſti. Ultimo pro† h̄ facit qꝛ iuramentum de iure naturali ſeu di
uino eſt. c. ⁊ ſi xp̄s, de iureiur. xxij. q. ij. c. auctoritatem cū gl. er-
go in eo attenditur patria poteſtas que eſt de iure ciuili. l. iuꝫ
in poteſtate. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur, ad quam. q. vide
ēt no. per Bald. in. d. c. cum contingat, in vlti. col. vbi aliquid
tangit, ſed non decidit. Ex his remanent reſolute rōnes Pau.
10 de ca. que dixi no. qꝛ vtilis ⁊ in re in locis tradita. ¶ † Item ⁊
ſecundo limitaſ iſta gl. ſing. ſm Bald. in. l. fi. ff. de exer. vt po-
nit ibi Bal. in. l. antiqua l. q iſta gl procedat quando merita
non fuerunt ſpecificata, ſed in genere facta eſt mentio meritoꝝ,
ſecus ergo in ſpecie alleg. d. l. aquilius, cum gl. in verſi. meram
ff. de dona. vbi videtur probari, q ſpecialis mentio meritorum
vr ſufficere ad probandū merita, adeo q in illa donatione facta
ob aſſerta merita non requireretur inſinuatio. Et reſpōdet bal.
in. l. qui teſtamentum. ff. de probatio. ⁊ ad. l. cum quis. §. titia, ō
lega. ix. q ibi loqtur inter prohibitos inter quos prohibita eſt
ēt cōceſſio, ⁊ iſtā opi. tenuit Bal. in. l. illud, i. iiij. q. ā. de ſa. ſan.
ecc. iſtud ēt tenere vr Pau de caſt. in conſil ā. alleg. lz non fa-
ciat mentionem de auctoritate Bal. ſed ſolum dicit q requiriſ
ſpecifica men. io meritoꝝ, ⁊ quod non ſufficit generalis alleg.
no. hic, ⁊ in d §. illud, ſed hanc limitationem non puto veram,
⁊ ɔ̄rium expreſſe tenuit Guil. ⁊ Cy. in. d. l. fi. de exer. vbi dnt
non ſufficere ēt ſi ſpecificentur cā pura, qꝛ me redemiſti ab hoſti
bus per. d. l. q teſtā, ⁊ p. d. §. ticia, ⁊ per. l. fi. ff. de exerci. ad que

iura non eſt ſufficienter reſponſum p Bal. ⁊ iſtam opi. ſequiſ
ipſemet Bal. in. l. ſi tibi. ff. ſi cer. pet. per ea que hic no. ⁊ rñdet
ad. l. aquilius quod ibi loquitur quando de meritis conſtat.
Iſtud etiam tz Guil. de cu. in. d. l. illud lz non ita clare ꝫ ut in
d. l. fi. hoc etiam ſi bene inſpiciaſ vr finaliter tenere Bald. hic
dum format qđ. quando pater expreſſit ſpeciem, ⁊ qualitatem
c meritorum, ⁊ tñ poſtea ª vr reſidere cum opi. quā tz gloſ h̄ per
d. l. ſi forte, cum ibi no. per Bar. ⁊ idem no. Salyc. hic qui rñ-
det ad. d. l. aquilius, q ibi loquitur in confeſſione que fuit ſcđ
ter non prohibitos, que tñ reſponſio non eſt bona qū donatore
quireret inſinuationem ſi nō preceſſiſſent merita, ideo rñde me
lius vt dixi. ā. ¶ Et cum rñſione ſuperius data per Bal. in. d.
l. ſi tib concordant ēt verba Bal. in. l. ⁊ mortis ad fi. J. ad. l. fal.
dum intelligit. l. aquilius quando de meritis conſtabat, ⁊ ita
etiaꝫ intelligit Pa. de ca. in. l. affectionis, de don. ⁊ in. d. l aq-
lius, ⁊ ita ēt vr tenere Jo. de imo, ⁊ in ꝓpoſito vide Bal. in. l.
iij. J. q bon. ced. poſ. dum copulatiue loquendo dicit, q ſi donat
pp merita ſi merita ſunt vera, ⁊ ſpecificata non requiritur inſi-
nuatio, alleg. d. l. aquilius, ⁊ iſtud eſt tenendum, alias. o. ne faci
li fieret fraus legi, ⁊ in propoſito vide ēt no. per Bal. in d. an-
cten. vnde ſi parens, ⁊ de materia ēt aliqđ tetigit Bar. in. l p
diuerſas in. ij. col. ā. man. ⁊ Old. in conſi. v. ⁊ per Saly. in. l. ſu
lie. ā. ſa. her. ⁊ ibi inter cetera ſub dubio forte dicit iſtam gl. poſ
ſe limitari vt non procedat q̄tum ad ipſum patrē reuocare vo-
lentem, qꝛ pp ſuam confeſſionem meritorum impedietur veni-
d re ɔ̄ factum ſuum ª alleg. d. l. aqlius, que non probat, ideo ɔ̄riuꝫ
teneo, qꝛ vbi donatio vel actus non tz lege impediente tunc pt
qs venire ɔ̄ factum ſuum. l. quemadmodū. C. de agri. ⁊ cenſi. li.
xj. ⁊. l. iubemus. §. ſane, ⁊. l. j. ā. de ſac. ſan, ecc. ⁊ hoc firmat Imo.
in. d. l. aquilius, vbi voluit q ille qui donauit mille non facta in
ſinuatione aſſerens ſe donare pp merita ſi de illis non probeſ
non poteſt ɔ̄uenire iuxta. l. ſancimus. C. de dona. pro quo vi
11 no. p Bal. in. l. poſt mortem. ff. de dona. ¶ † Item p iſtā glo.
⁊. l. ſi forte, decidit Bar. ⁊ Ful. no. hic q ſi dedi tibi pecuniā
mutuo, ⁊ qꝛ eras filiuſſa. qui non poteras obligari ex forma ſcri
pti niſi fuiſſes mercator, ideo volui q in inſtro diceret, q tu vt
mercator iſtam pecuniam recipiebas certe talis aſſertio nō ſuf
e ficit niſi probetur ª qꝛ illa verba enunciatiua prolata a partibus
non probant circa ea que non pendent a p̄tāte partium. d. l. ſi
forte, q eſt no. dig. Adde q idem in terminis conſuluit Pr. in
conſil. incip. iure municipa i ⁊ bene faciunt no p Bar in hac.
ſi quis in aliquo ad fi. cum ſuis concor. ā. de eden Limitat tamē
h̄ Pr. in. d. conſil. niſi talis filiuſſa. dolo aſſeruiſſet ſe eſſe mer
catorem vt mutuantem hoc ignorantem deciperet alleg. d. l. C.
ad maced. ⁊. l. feminis. C. ad velle. eſt hon. tex. in. l. ſi alterius. C.
ſi minor ſe maior. dixe. ita ēt voluit Ja. de bel. in ſua diſpu. incl.
lex peruſina, ⁊ Jo an. in addi. Spe. in tit. de ſen. ꝓla. §. vt aūt, i
additione prima magna vbi hoc tñ intelligunt eſſe verum quā-
do ɔ̄ctus ex diſpoſitione legis vel ſtatuti non eſſet nullus, ſed
obſtaret exceptio. Ubi aūt eſſet nullus oino tamen pp dolum
non valebit contractus, ſed tenebiſ actione de dolo. l. quid enim
functo. l. precedēti. ff. de dol. Nam ibi cōpetit actio de dolo, q
eſt ſubſidiaria, ⁊ ſic non competit actio ex ɔ̄ctu, ceſſante aūt do
lo teneret id quod Bar. hic ad q ēt vide Pau. de caſt. in cōſi.
cixxij. ¶ In ea. ibi in primo ⁊c. ſi habes in prin. hic gloſſ male
ſtat, nam. l. ſi forte alleg. in gl. non hz. § vnde dz dicere in primo
⁊ dic. ſ quando conceſſit in peculium. ¶ In ea. ibi in alijs ⁊c. de
12 qbus ſenſit glo. dixi. ā. ¶ † In ea. ibi nec poſtea confirmaſ ⁊c.
Ang. h̄ dicit iſtam glo. eſſe ſing. ponderandam ad vnum q nō
ponderant alij ſm eum, qꝛ probat q ſi pater donat filio vt be-
nemerito, ⁊ non appareant merita preceſſiſſe, q donatio nō cō
firmabitur morte, rō qꝛ preſumitur ſimulata, ⁊ in fraudem legis
facta, ⁊ ex contractu ſimulato non tranſit poſſeſſio alleg. tex no
ta. in. l. emptor cum ibi no. p Bar. ff. de aqua plu. arcen. Sed
donatio facta filio nō confirmatur morte niſi interueniat tradi-
tio vel aliquid loco traditionis ſicut dicimus in do. inter vir. ⁊
vxo. que iſti equiparatur. l. pap. ff. de do. inter vir. ⁊ vxo. ſ. ticia.
l. antep. ā. e. ti. Sed hic non vr interueniſſe traditio cū ſit ſimu
lata, ⁊ ſic ꝓ non facta ꝓ h̄ ēt adducit, qꝛ qū donaſ extraneo ſi do
natio a prin. non vz non confirmaſ morte donātis. ita dz eſſe h̄
caſu, qꝛ vr donari, vt extraneo, vt in gl. Idem tz Ro. p tex. ſin.
in. l. cum hic ſtatus. §. ſi qs ſponſam ad fi. ff. de do. int. vir. ⁊ vx.
vbi iſte qui donauit mulieri tāq̄ vxori, cū non eſſet nō va et ab
initio, ⁊ non confirmaſ morte, ita hec donatio facta vt beneme-
rito ei non debet poſſe confirmari. ⁊ illum textum reputat ſin-
gu. Bald. in. l. eam quam, in. vij. col. J. de fideicom. Sed quod
contrarium

a ¶ Iuſto ā h̄ p eūdē ɔ̄ſ. vij. ⁊ cl xiij. h. ſi. ⁊ are. ɔ̄ſ. xvij. ā. alleg.

b ¶ Naturalis oblō, adde tu ⁊ vide Joā. an. in add. ſpe. i ti. de teſt. § i. vō ſz pone. Fed. ō ſe. i ɔ̄ſ. cxi. hu. ⁊ Imo. i. d. c. cuꝫ ɔ̄tingat, ⁊ adde q nulla efficax oblō orif inter p̄rem ⁊ filiū in p̄tāte, ⁊ ɔ̄ctus i ter eos celebra t°. vz bar. i. l. ſi a frē, colū. pe. h̄ alī. ⁊ vide tex. ⁊ ibi barto. in. l. ſi qs §. idē in. l. ff. de vſufr. ⁊ vide Ale. in ɔ̄ſ. cl. in cip. viſis ⁊ ɔ̄ſi deratis in, j. vo. Fran. cur.

c ¶ Et tñ poſt ea adde tu ⁊ vide eūdē Ale. in ɔ̄ſ. xlv. ⁊ ɔ̄ſi. v. i j. vo. Lu. ro. ɔ̄ſ. xxvi. ⁊ ɔ̄ſ. cclx- ix. Fran. cur.

d ¶ Contra factū ſuum, an qs poſſit venire ɔ̄ factum ſuū ēt iuratū ſcđm. l. ipe- diēte, vide aret. conſi. cxliij.

e ¶ Probeſ de h̄ qū vba e- nunciatiua pro bent, vide in. l. ex his. J. de teſt. mil. vbi poſui.

contrarium tenet hic Nico.de ma.quem hic simpliciter refert
Bal.in pen.& vlt.col.Ita ét Iз hic Fulg.q lз non faciat d an-
ge.mentioné tñ dicit ꝙ talis donatio cū expreſſione meritoꝝ
de qbus non appareat opꝫ ꝙ opꝫ declarare,ar.l.i.ꝑ ſeruū §.ij.
de acq.re.do.iō ꝯfirmabit morte ſm eū. Contra Ang.eſt ex-
preſſa deciſ.Pet.& Cy.in l.j.in fi.C.d ſa.ſan.ec.& Bar.in d.
l.titia.vbi vo.nt ꝙ qñ maritus ꝯfitef ſe debere vxori centū ꝙ
talis ꝯfeſſio in fraudē legis facta intelligaf fieri aio donandi &
non impedit morte ꝯfirmari interueniēte traditione,vel vbi in
a terueniat aliqd loco traditionis,a & pro iſta opi.bñ facit tex.in
l.qd de ſuo.cum glo.C.de do.cau.non nu.& qd not.Bart.io.l.
dino:.ff.de ver.ob.ℭ Itē ꝯ Ang.eſt glo.in terminis in.l.ij.§.
filiū.in ver.pro hēde.ff.pro here.& gl.in.l.j.§.ſi pr̃ in ver.nul-
la.quam ibi ſequif Bar.ff.pro dona.lз Ang.ibi allegando gl.
23 q eſt hic teneat illud idē ꝙ ipſe Iз hic.ℭ †Non ob.rō Ange.
q2 rñdeo ꝙ poſito ꝙ verū eſſet ꝙ ex ꝯtū ſimulato non tranſfe
raf dñium qñ in veritate agebaf ꝙ ꝯtus ſimulatus eēt in toto
nullius fecus,ſi expreſſe inter ptes vel tacite agebaf aliter puta
ꝙ ꝯtus venditionis eſſet donatio,qa tunc traditio hēbit opa-
ri.l.nuda cum glo.ff.de contrahen.emp.& no.Bar.in.d.l.em
pto2.ſed ita eſt in ꝓpoſito ꝙ non agebaf ꝙ donatio eſſet into-
tū nulla,ſed ſolū ſimulabaf cā donādi,q2 vbi in veritate erat do
natio ſimplex ptes fingebant ꝙ eſſet remuneratoria,vñ valere
debebat tanꝗ donatio ſimplex,vt per totum tit.C.plus vale.ꝙ
agif.& vtile per inutile non viciatur &c.vel aliter poſſet rñderi,
vt per Bal.in.l.emptorem.in fi.C.plus vale.ꝙ agi.& in.c.j.§.
caſſidio.de ꝓhi.feu.alie.per Fede.& Bal.in.l.quēadmodum.
prealleg.nec ét iſta glo.dicit ad id qd pōderat Ang.Non ob.
ꝙ donatio facta extraneo ſi eſt nulla non ꝯfirmaf morte & rñde
ꝙ iſta donatio intelligif facta,vt extraneo rebus ſic ſe hñtibus
ꝓut in donatione ꝯtinebaf.l.ſi merita ꝓceſſiſſent.Sed ſi meri-
ta non precedebant,& pr̃ hoc ſciebat appareret ꝙ pr̃ adiecit illā
qualitatē meritoꝝ,vt efficatiorem donationē reddit quam filio
faciebat vt filio veritate inſpecta,vñ nō dꝫ opari ꝯtrium effe-
ctū.l.ſi emācipa.ff.de fun.inſtr.cū ſi.Nō ob.d.§ ſi quis ſpōſaз.
q2 ibi donās errauit,putās illaз eſſe vxorem ſuā,vñ ſi non erat
vxor ceſſabat finalis cā donationis,iō viciaf ex toto donatio,vt
ibi df in glo.p.l.ſi pr̃.C.de here.inſti.ſed in caſu nřo ꝓſum f ſcia
in facto proprio.l.q̃cq̃ ad velle.c.ab.excōicato de reſcri.Vn-
de ſi ꝓbaret ꝙ pr̃ erraſſet in cā meritoꝝ poſſet ꝓcedere opin.
Ang.vt expreſſe dicit Raph.in.d.§.ſed ſi pr̃.lз nihil alle.ſз ꝓ
batur per.d.§.ſi quis ſponſam.ſз ſi nō errauit tūc ét Raph.Iз
opi.quā.tenui ꝓ hoc alleg.q2 illa qualitas meritoꝝ vr̃ adie-
cta ad abūdantiorē cautellā qñ de meritis non apparet,& iō nō
dꝫ viciare.l.g mutua.ff.māda.Cōfirmanf pdicta p id qd not.
Bar.hic ſingularum no.dixit ꝙ ſi filio pr̃ dixit donare pp meri-
24 ta,& nō ꝓbent merita cenſef donatio ſimplex.ℭ †In ead.ibi
dicam ergo &c.collige ſm Ang.in qbuſdā lec.ex hac glo ꝙ ſi
pr̃ dixit filio emācipato dono tibi iſtā rem in peculiū,illa addi
tio nihil operaf,& remanet donatio ſimplex,& ꝯferf.d.l.vt libe
ris.in fi.Nam nomē peculij nō cadit in eo q eſt ſui iuris.l.fi.in
fi.alle.in glo.Adde ꝙ hoc bñ facit,q2 vt dixit Bal.in.l.cū vi
rum.C.de fideicō.lз mater dixerit filio do tibi in peculiū,tñ eſt
vera donatio.dicit eſſe tex.ſing.in.l.ſpēs.§ donationes.ff.de
do.ℭ In ea.ibi.l.ſi pr̃.illa.l.in ꝓnc.ob.q2 ibi ꝯfirmaf donatio
morte,& remanet apud filiū quatenus nō eſt inofficioſa,hec ſt
ſecus,ſed rñde ꝙ hic fuit ꝯceſſum in peculium.ℭ Itē ob.illa.
l.in fi.volens ꝙ donatio ſcā emācipato ꝗtenus nō eſt inofficio
ſa remaneat apud emācipatū,& ſic nō ꝯferf ꝯ ea que hic not.in
gl.& d.l.vt liberis.reſponde ꝙ in.d.l.ſi pr̃ emācipatus nō ve-
niebat ad ſucceſſionez cum aliis ſed ſolū ius donatiōis ꝓtēde-
25 bat ℭ †Extra glo.querunt Frā.tigr.& Bar.hic qd ſi pr̃ nō
dixit dono filio,ſed emit rē noie filij,an videaf in dubio dona-
re,& dñt ꝙ non niſi rem illam quā emit noie filij tradat filio,vt
ꝓbaf in.l.j.in ꝓn.C.de ca.mil.l.ij.xij.&.l.ij.C.ſi qs alte.vel ſi.& in
l.ſi filij.C.de do.inter vi.& vxo.& ibi barto.& ita intelligit.l.filie
ſm intellectū Nico.mat.quē ipſi ſequunf,& idē tenuit bald.in
auc.ex teſtō.in.v.co.C.e.& bart.in.l.j.§.nec caſtrēſe.ff.co.& eſt
magis cōis intellectus ad.d.l.filie.tñ ſm Salyc.in.d.l.filie.
vr̃ qñ pr̃ emit noie filij,vt in terminis illius.l.q̃cūq̃ ei nunqꝫ
tradiderit dato ꝙ nō videaf donaſſe inter viuos tñ ſi non reuo
cat neq3 priam oñdat vr̃ voluiſſe pr̃ ꝙ filius poſt mortē ſuam
illā rē hēat,& ſic eo caſu nō df donatio,ſз q̃ſi legatū vt ibi in gl.
& ad h tex.i.d.l.filie.eſt ſing.ſm Sal.hic idē Iз Jo.de imo.in
l.generius.§.fi.in.iiij.co.ff.de ver.ob.cū vna modificatione,q2
dicit hoc eſſe verū ſi illa ꝑſona cuius noie res empta fuit erat

talis in qua cadebat iudiciū fa.her.nā tūc iudex aditus iudicio
fa.her.dꝫ ſeruare voluntatem.l.ſi cognatione.eo.ti.tunc preci
puam aſſignabit rem illi cuius noie defunctus emit lз nō tradi
derit ei,ita eſt ſm eū tex.ſingu.in.d.l.filie.nō violādo tex.& di
cit hunc eſſe verū intellectū ad illum tex.vbi aūt nō cōpeteret
ei iudiciū fa.her.& qñ emiſſet noie vxoris q̃ non eſſet inſtituta
heres,tunc regreref traditio.l.papi.ff.dona.inter vir.& vxo.&
no.in.d.l.qd de ſuo.Qñ aūt pr̃ nō emit noie filij,ſed eas tradi-
dit ſimplr̃ filio nō intelligif donare,ſed in peculiū ſeu guberna
torem ꝯcedere.alleg.in arg.l.qꝫ fructuarius.ff.de acq.re.do.&
in.l.fi.ff.de pe.leg.Adde hon.tex.in.l.cū pr̃.§ pr̃ pluribus,&
glo.j.& ibi Bar.ff.de leg.j.& pro hoc q2 vbi poteſt capi alia cō
iectura ceſſat preſumptio dona.l.cum de indebito.in princi.ff.
de prob.& in.l.ſi cum aux.ff.de ſolu.& hoc vtile eſt q2 publica-
tis bonis pr̃is non cōfiſcaref tale ꝯceſſum in peculiū,vt ē tex.
ſing.in.l.iiij.§.ſed verū ver nec eo &c.ff.de mino.Qd aūt dcm
eſt videri conceſſum in peculiū ꝓt procedere in re ſimplr̃ tradi
dita filio in prāte.ſecus in filio emācipato q2 in eo nō cadit no
mē peculij,ideo videbif donatū eſſe filio ſm Ang.h,& bald.in
l.ij.in.ij.co.C.cōia de le.& in.d.l.filie.& ibi Sal.C.fa.her.& bal.
in.d.auc.ex teſtō.in.vj.co.alleg.l.ad eū.§ oīa.ff.de dona.be-
ne facit tex.in.l.que pr̃ filio.ff.fa.her.hoc tñ limitat & declarat
Nic.de mat.& Bal.h niſi ex qualitate rei donate & quantitate
pr̃imonij pr̃is,& numero liberoꝝ,aliud eēt cōiecturādō.ar.l.
verū.ff.de do.inter vi.& vx.l.ſi filie.ff.de le.iij.& hoc ét Iз Ro.
in l.que dotis.ff.ſo.ma.vbi ét vide aliqd per Bar.in materia,
& ibi ét per Imo.qui aliqnid tangit de intellectu.d.l.filie.& ad
de id ꝙ.C.dicef.& ꝙ no bal in.d.auc.ex teſtō.circa.v.co dū al
26 le.d.l.ſi filie.de leg.iij.℗ †Iuxta predicta querit Saly.hic in
l.fi.C.fa.her.qd ſi pr̃ dixit filio in prāte do tibi talē rem,nō aūt
dixit trado,an aūt videaf ꝯcedere in peculiū,& ꝯcludit ꝙ non
ſed vr̃ donare,q2 dare importat tranſlationē dñij.§ ſic itaq3 in
ſti.de act.ita ét eſt de mente Pa.de caſt.in.d.l.ſi filie.Adde
ꝙ pro eis vr̃ eſſe gl.inſti.de dona.§ alie in ver.manifeſtatur.
Sed ꝯtrium tenuit Bald.in.l.cū vix.C.de fideicō.& expreſſius
Jo.de imo.in.l.a titio.& in.l.ſi fundum certo die.ff.de ver.ob.
vbi Imo reprehēdit Pe.q p.d.§.ſic itaq3.idē tenebat ꝙ Sa
ly.nā in ꝯtrium adducit Imo.q2 dare & ꝑmittere ꝓcedit a pari
l.ſi patronus.ff.de dona.&.l.ſi.C.ad.l.falc.ſed ꝑmiſſio facta ſine
cā nō eſt efficax,nec intelligif facta ex cā donatiōis in dubio ſз
magis cōem opi.i.ij.§.circa.ff.de do.exce.&.r.ſi cautio de fun.
inſtru.& plene no.Cy.& alij in.l.generaliter.C.de non nu pe.
ergo idē erit in donatione ſimplr̃ facta,facit.l.nunq̃.ff.de acq.
re.do.nec ſm eū df in.d.§ ſic itaq3.ꝙ dare ſine cauſa importet
tranſlationem dñij.Nec ob.gl.in.d.§.alie.q2 rōne ſubiecte ma
terie pꝫ ꝙ illa gl.intelligif in eo q dicebat do ei cā donationis
27 ita intelligit illā gl.Imol.in.l.edibus.§ fi.ff.de dona.†Quid
de verbo ꝯcedo,vide h.c ꝑ ꝯ.ba.& Sal.dicētes ꝙ nō importat
donationē.alle.no.ꝑ glo.in fi.in.l.neceſſario.§ fi.ff.de peri.et
cō.rei vē.vbi hoc non vr̃ ꝓbari,ſз in ꝯtrium alle.tex.cū gl.& ibi
h Iз Bar.in.l.vxori.§ fi.ff.de le.iij.& tex.optimū.in.l.ꝓhibere
§.plene.ff.ꝙ vi aut clā.&.l.vxorē.§.in teſtō.de le.iij.& ꝓbatur
in.l.cum in ꝓn.ſi bene pōderef ſз Jo.de imo.poſt bar.ff.de do
na.dū gl.ibi ſentit ꝙ hodie in caſu huius.l.induceref donatio
inſpecta diſpōne.l.ſi qs argētū.§ pe.C.de do.ita ét Iз Guil.de
cu.in.l.qs ergo caſus.de pecu.& idem no.per bal.in.d.l.cum
vix.de quo ꝑ eundē in.c.tutius filius.ſi de feu.fu.cōtro.inter
do.& ag.& per Ang.in.§ q2 vero.ei j.in auc.de non alie.aliqd
ét per bal.in.l.nō ambigif.in fi.de legi.vbi alle.bonā gl.in.c.
j.in ti.de vſu.in.vi.& aliqd ꝑ bar.in.l.vbi ita.ff de do.cā mor.
& ꝑ Imo.in.l.cū pr̃.§.pr̃ pluribus.ff.de leg.ij.& dō.Abb.in.c.
cū venerabilis de excep.vbi dicit ꝙ importat donationem niſi
ſi ex circumſtantijs contrarium appar et,vt q2 petenti equū cō
modato rñdit ꝯcedo tibi alle.no.ꝑ gl.ma.in.l.cū qd.ff.ſi cert.
pe.& de hoc ét ꝑ Pe.de anc.et Imo.in.c paſto.in ꝓn.de do-
28 na.†Subdit tñ no.Salyc.hic et in.d.l.ſi filie.ꝙ ét in caſibus
in qbus ꝑ ſimplicē donationē,vel ꝯfeſſionem factam filio nō in
duceref donatio,tñ ſi filius ꝑ decēnium poſſedit res illas,& de
fructibus fecit velle ſuū pr̃e ſciēte & patiente videbif res fuiſſe
b donata,b ar.l.ſi filius.C.de pet.her.&.l.cū de in rem verſo.ff de
vſur.qd puto falſum,q2 vbi tractaf de acqſitione ꝓprietatis vel
iuris ꝙ ſit magni preiudicij,tunc nō hñt locū illa iura,vt pro-
bat Bar.in.d.l.cum de in rem verſo.circa med.Cy.& alij in.l.
29 ſi certis annis.vbi de hoc dixi.C.de pac.†Et faciunt ad queſtio
nem,an libri tradiri a patre filio ſtudenti videantur donari,o
c & an ſtatim valeat donatio irreuocabiliter,& an debeat cōferre.

a ℭ Traditio nis vide ꝑ pe. de anc.ꝯſ.xxj. inci.in dei noie ſudeiſſ & copioſe,et ꝯ.cccvij. qd ār ſi vir ꝯfi teſ ſe habuiſſe dotē,& deīd ob cat ilʼā ꝯfeſſio nē ſuā nō valere an ꝓiudicet mulieri vtiō per in.ro.ſin.ſuis. xvij.et vid frā. de are.conſil. lxxiij. Et vbi materia h ordinarie ponif ibi vide.

b ℭ Fuiſſe donata.adō ꝙ ét facit ꝙ voluit aret.ꝯſ.xvij.in ꝓn.xi co.Pꝛe terea iſte Joā. nō lucraf fructus,& dr̃ Ro. conſ.ccccxv. ij.ꝙ diuturnitas tpis nūq̃ inducit dōationē niſi tribus caſibus in qbꝰ ibi per eum.

c ℭ Donati. de hoc per alexā.ꝯſ.cxiv.

de iſtis oībus vide eos per Cy. Bar. ꝛ Ang. in l. filie ij. ē eo. ꝑ Nic. de ma. Rar. ꝛ Bal. ꝛ ad. hic per Dy. ꝛ Bar. in l. i §. nec caſtrēſe ꝛ. e ꝑ Bar. in l. ſi donationes. §. pꝛ. ff de donat. ꝑ Bar. Bal. Ang. Saly. ꝛ Fulg. in l. filie. ꝛ ibi gl. ē fa. her. ꝑ Bal. in l. ſi ſil. no. e. in. ꝛ in l. i. ff. ſo. ma. ꝛ auc. ex teſtō. in. vj. col. ē eo ꝛ in l. maced. ꝛ in l. ōimodo §. imputari. ē de inoffi. teſt. ꝛ in trac. de duo. frat. ꝛ Fulg. Pan. de ca. ꝛ Rom. in l. illud. ſ. eo. ꝛ ēt ꝑ Ang. in repe. l. ſi emācipati. ē e. ꝛ Pan. de ca. in ꝯſ. clxxxij. ꝛ magis cōis ꝛ ꝓbabilis opi. vꝫ eſſe illa quā cuꝫ diſtōne poſuit Bar. in. d §. nec caſtrēſe. ꝛ cū eo ꝯcordāt Nic. de mat. Bal. Pan. de ca. i. lc. Adde tū ꝙ circa pꝛimum mēbrum diſtōnis tradite per Bar. in. d §. nec caſtrenſe. ſ. qñ libri fuerūt empti noīe filij, ſed non traditi filio quo caſu vult ꝙ non ſint ꝓcipui ipſius filij, iſtud pēdet ab intellectu. d. l. fil. e. ē fam. here. ꝛ tenendo intellectum quē ē. vltimo retuli qꝛ ſalo ſuſtē tabilis, poſſet dici ꝙ ſint ꝓcipui ipſius filij incedentis in hereditate cum fratribus, adeo ꝙ ſibi competeret actio fam. her.

20 ¶ †Itē adde ꝙ illud qḋ dicit Bar. in. ij. mēb. ſ. qñ pꝛ donauit filio exiſtenti docto vel aduocato libros non tenet̄ ꝯferre qꝛ eſt peculium quaſi caſtrenſe, puto eſſe bñ dictū, licꝫ Saly. in d. l. filie. ē fa. her. teneat ꝯtrarium, qꝛ emācipatus non vꝫ hēre peculiū caſtrēſe. l. ſi. ē de inof. te. ꝛ ꝯfert ſi ſibi ſibi a pr̄e donata. l. vt liberis. in fi. ſ. eo. nā in hoc non vꝫ Saly. bñ dicere, qꝛ ēt emancipatus non ꝯfert ea que ſi fuiſſet in pr̄is poteſtate eſſent caſtrēſis peculij vel quaſi d §. nec caſtrenſe. cum glo. j. ꝛ ibi Bar in prin. Preterea d. l. vt liberis. non vꝫ hēre locum in his que donata ſunt cā ſtudij. d. l. ꝗ pꝛ filio. ꝛ licꝫ Saly. rñdeat ad illā. l. qꝛ loquitur qñ donabat̄ ei q erat adhuc in ſtudio, nos autē loquimur qñ donabat̄ poſt ſtudiū, tñ dico ꝙ ēt doctori pñt donari libri q dicent̄ donati cā ſtudij, vtlogꝫ iſta. l. qꝛ ſtudiū ꝑ exercitiū ſemꝑ recipit incrementum facit. l. legatis. §. ornatricibus. de lega. iij. ꝛ per. d. l. qui pꝛ puto ēt nō bñ ſentire Fulg. h, ꝛ in d. l. filie ff. fa. her. vbi dixit ꝙ qñ donant̄ filio emācipato ſcolari libri cā ſtudij, ꝙ tenet̄ ꝯferre cū fratribus ꝑ not. in auc. ex teſtō. ꝛ ꝑ. d. l. vt liberis. nā hoc vꝫ ꝯ. d. l. ꝗ pꝛ filio. ꝛ ſi diceret̄ put dicebat Gui. de cu. ꝛ ēt Saly in. d. l. filie. fa. her. qḋ. d. l. que pꝛ filio. intelligit̄ in expenſis in ſtudio ꝯſumptis, vt in expenſis victus iſtud eſſet nimis reſtringere illam. l. quā ipſemet Saly. in d. l. filie. dum loquit̄ in doctore vꝫ intelligere ēt in libris, prout ēt intelligit

21 Bar. in. d §. nec caſtrenſe. in fi. j. col. ¶ †Item circa aliud mēbrum ſ. qñ filio in pr̄e ſcolari donant̄ libri cā ſtudij non ꝑfecti tpe mortis pr̄is, tenuit Bar. ꝙ non ꝯferant̄ ſicut nec alia ſimplex donatio. Adde ꝙ in ꝯtrium forti. er facere vꝫ, qꝛ iſta nō eſt donatio ſimplex, ſed ob cām ſtudij ꝛ donatio ob cām ꝯfert̄ d l. vt liberis. ꝛ. l. illud. ſ. eo. ꝛ ita ꝑ hāc rōnē tenebat Gui. in. d. l. filie. fa. here. ꝛ ꝑꝑ hanc rōnē dubitauit in hoc artic. Pan. de ca. in d l. illud. Sed rñde q huic donationi facte ob cāꝫ ſtudij, quo ad h vt ſit ꝓcipua magis fauet̄ ꝗ donationi ſimplici, vt ꝓbat̄ in. d l. ꝗ pꝛ filio iuncta d l. vt liberis. ꝛ ſentit Bar. in. d. §. nec caſtrenſe. Vel ſcḋo rñde ꝙ donatio ob cām ꝗ ꝯfert̄ acquirit̄ filio vel filie in vita pr̄is, ꝛ eſt irreuocabilis, vt. l. pompo. ff fa. her. ꝛ in auc. ſed ꝗuis C. de rei vxo. act. ꝛ not. in. d. l. h ē de inoffi. do. ſed donatio que fit filio in pr̄āte ſcolari cā ſtudij non acquirit̄ filio in vita pr̄is, qꝛ nō eſt capax, quaſi caſtrēſis peculij, vt declarat bar. i. d §. ornatricib⁹. ꝛ i. d §. nec caſtrēſe. ꝛ Nic. de ma. ꝛ bal. hic ad fi. ꝛ Jo. de imo. in. l. ꝗ dotis. in fi. ff ſol. ma. quicqd dixerit ibi Bal. ꝛ Ang. cum ergo veniat querēda poſt mortē patris non ꝯfert̄ l. ea demum ē eo. ꝛ. l. nec emancipati. ſ. eo. ꝛ hāc rōnem ſentit Bar. in d §. nec caſtrēſe. in pen. col. poſſet ēt rñderi ꝙ dos, ꝛ dona. ꝑꝑ nup. ꝗ ſunt dona ob cām ꝯſtituunt̄ a patre ex neceſſitate. l. fi. C. de do. ꝓmiſ. ſꝫ pꝛ non tenet̄ facere donationē cā ſtudij filio, imo non tenet̄ facere ſtudere filiū niſi in diſciplina grāmaticali, vt decidit bar. in. l. de bonis §. non ſolum ff. de carbo. edic. cuius deciſio eſt magis cōis de quo ꝑ gl. ꝛ doc. in l. mace. ꝛ in. l. ſed ꝛ ꝛ in l §. qḋ dꝛ in ver. ſolebat, ibi per Gui. de cu. ff. ad mace. ꝛ Bar. in l. qḋam cū filiū in vlt. col. ꝛ ibi ēt per alios ff. de ver. ob. ꝛ in. l. legatis ff. de alimē. leg. ꝛ in d §. nec caſtrēſe in. iij. ꝛ vlt. co. ꝛ Ang. in. l. i. in aliqbus lec. ē de de carbo. edi. ꝛ Sal in. d. l. filie. fa. her. ꝛ Pa. de ca. in. d. cōſi. clxxxij. ꝛ Ro. hic, ſed iſta vltima rō nō eſt gñalis ideo tene ꝑcedētes rñſiones.

22 ¶ †Adde ēt ꝙ Bar. omiſit vnū caſum. ſ. qñ pꝛ nō emit libros noīe filij, ſed noīe ꝓprio vel in domo hēbat ꝛ ipſos filius ſtra ſtudij ſi ſtudēti, an vꝫ donare ꝛ illud decidit̄ ex his ꝗ ē dixi. naꝫ regulariter traditio facta filio in pr̄āte ſimplr nō ꝯtinet donatio vt dcm̄ ē. ¶ Qḋ aūt limitāt Q d. Bal. ꝛ Sa. y. in. d. l. filie. ꝛ Bal. in auc. ex teſtō. in v. col. niſi impēſa

eſſet modica inſpecta qualitate pꝛimonij, ꝛ ꝗtitate liberoꝝ. vt d. l. vtrū. ꝛ. d. l. filie. quā diſtōnē omiſit Bar. poſt Ja. de are. in. l. ſi pꝛ in pꝛin. ff. de dona. ꝛ Bar. in ſuo tractatu de duo. fra. in fi. ꝛ bal. in. d. l. j. ff. ſo. ma. ¶ Itē limita niſi poſt dictā factam ꝯſignationē in peculiū pꝛ emancipaſſet eum non ad mēdo peculiū, qꝛ tunc intelligit̄ donatum. d. l. donationes. §. pe. ꝛ ibi bar. ꝛ no. Ful. ꝛ Ro. ꝛ Sal. in. d. l. vt liberis. h fi facit. l. j. ſ. de pecu. eius q liber meruit. quo caſu vt tenui ē non confert̄. vt. d. l. que

23 pꝛ filio. ¶ †Addit ēt Ang circa iſta vnū in. l. filie. lꝫ. ē eo. per ꝙ iſta limitantur no. nā dicit ꝙ ſi pꝛ tradidit ſimplr filio ſcolari libros ꝯuenientes ſolū doctori illi libri intelligunt̄ eſſe donati ꝛ ꝙ illa donatio morte cōfirmat̄ nihil allegat, ꝛ ſubdit poſtea ꝙ illud erat verum niſi filius erat inductus ad apicem doctoratus, ſecus ſi miſer ꝛ ignorās remāſit, qꝛ nō eſt veriſimile pꝛeꝫ tali miſero donare voluiſſe ſicut dicimus in legato ob cāꝫ relic-

b cto ꝙ tacita voluntate videat̄ eſſe ademptū ſi non adimpleat̄ cā. l. ꝗ. cum fi. ſ. de his que ſub modo, ꝛ pro iſto dicto Ang. bene facit ꝙ no. Bar. in. d §. nec caſtrenſe circa vlt. co. ꝛ Nic. de ma. ꝛ bal. hic dum dñt ꝙ ſi pꝛ tradat filio in caſtra eunti aliqd qꝛ ꝯueniat peculio caſtrēſi, pura equū intelligat̄ ꝯceſſiſſe in peculiū caſtrenſe, ꝛ erit ꝓcipuū filij. alle. l. j. de caſtrē. pe. mil. li. xij. iuncto. d. §. nec caſtrēſe. Dū tū Ang. dicit ꝙ ꝯfirmat̄ morte, melius dixiſſet ꝙ ſi doctoratus fuiſſet ante mortē pr̄is cōfirmat̄ ante mortē, vt ꝓbat. in. d. §. nec caſtrēſe in. j. co. ſi aūt nō fuit doctoratus ante mortem nō ꝯfirmabit̄ niſi cū doctor efficiet̄, ꝛ ſic adimpleat̄ cā ſicut dcm̄ eſt de legato relicto ob cām, ꝛ in ſpē no hoc multū Sal. in. d. l filie. Adde ēt ꝙ pōt eſſe dubiū an illud ꝙ dixi in donatione facta doctori ꝓcedat in ea que facta eſt licētiato in quo bal. in d. l. i. ff. ſo. ma. tenuit ꝙ ſic tñ nō ē ſine dubio, vñ vide no. per bal in auc. habita in. viij co ē ne fi. pro pa. ꝛ in. l. ſed ꝛ probari. ff. de excu tu. ꝛ in. l pe. ff de teſtamē. ꝛ Rapb in. l mulier. §. non eſt. ff. ad treb. ꝛ Pe de anc. Jo. de imo. ꝛ Domi. in probe. vj. lib. vbi tangunt an ꝙ ſpē loquens

c de doctore habeat locum in licentiato ¶ †Itē an in caſibus

24 in quibus filius ꝯferre tenet̄ libros poſſit retinere eos ꝛ ꝯferre eſtimationem, vide bal. tenentem ꝙ ſic in. d. §. maced. ꝛ Saly. in. l. filie. ff. fa. her. ꝛ an ſufficiat ꝯferre eſtimationem pro valore habito reſpectu ad tempus mortis pr̄is, an vero pro valore pecunie expenſe per patrem in emptione liberorꝫ, dicā in. l. il-

25 lud. ſ. eo. †Quid de expenſa doctoratus, ꝛ ſic vt per bart. in d. §. nec caſtrenſe. ꝛ per bal. in. d. auc. ex teſtamento. in. viij col ꝛ in l. ſocietatem vniuerſorum. in lec. antiqua ff. pro ſo. ꝛ in l ex parte. §. ſi filius. ff. fa. her. ꝛ in. l. ſi. §. imputari. in. iij col. ꝛ Ange. in d. l. illud. ſ. eo. ꝛ in l. ſi emancipati. ē eo.

SI maritus. ¶ †Ius petendi collationem nō trāſit ad heredes, ꝛ non ꝯferenti denegantur actiones per quas ſuam portionem hereditatis conſequi poſſet. h. d.

NEc emācipati. ¶ †Queſita poſt mortē defuncti nō ꝯferunt̄. h. d. fallit in caſib⁹ i qb⁹ fing̈ acqſita añ mortē, vn⁹ eſt i. l. i. §. q ab hoſtib⁹. ff. e. ali⁹ eſt in eadē. l. §. ſi in q bona. ꝛ iſtos ponit Ang h, alios ponit h in gl.

FIliam cum. ¶ †Codicil' ſ nō impediunt collationem, ꝛ relicta in eis non veniunt conferenda. h. d.

SVMMARIVM

1 Cōferri debet dona ꝑꝑ nup & dos qñ ab inteſtato ſucceditur.
2 Dos an & quando debeat conferri.
3 Bono poſ. contra tab. an reducat res ad cauſam inteſtati.
4 Donatio facta ſponſe à coniunctis ſponſi an videatur facta contemplatione ſponſi ita quòd ſit ipſius ſponſi, & econtra.
5 Conferri an & quando debeant donata filio emancipato.
6 Donationis appſone intelligit̄ de ſimplici, ꝙ valet pro ſtaentia.
7 Dos an debeat conferri emancipatis per filiam.
8 Emancipati an teneantur conferre emancipatis.

VT liberis. ¶ †Quā ab inteſtato ſuccedit̄ tur dos ꝛ dona. ꝑꝑ nupt. inter liberos cuiuſcunqꝫ gradus, ꝛ cuiuſcunqꝫ ſexus tam exiſtentes in pr̄āte filius de cuius hereditate agitur ꝗꝫ non exiſtentes debet conferri ſi tractatur de ſucceſſione illius qui dotem aut dona. ꝑꝑ nup. ꝯſtituit. Donatio aūt facta filio emācipato ab emācipāte tpe emācipationis vel poſt ꝯfert̄ eo mō quo ꝑ iura vetera ꝯferebant̄ cetera bona emācip.

a ¶ Grāmaticali. adde lud. ro. ꝯſi. cxlv.

b ¶ Ad ꝑpetuꝫ facit ꝙ dñs cōcedens aliqd ſcolari ſub ſpe ꝙ efficiat̄ doctor ꝓcinabitur ei ꝙ ſi ꝑꝑ ignorantiā nō pōt ꝓcinari qḋ poterit reuocare ꝯceſſionē de qua. q ꝛ alijs ſimilibus vide per lud. roman. conſil. cccclxxi.

c ¶ Licentiato, vide qḋ voluit lud ro. cōſil. cccclxxxiij.

¶ Adde omnino vidēdum Guid. pa pe. q. cccxc. in cip. ſed quid ē licētiatio. Hēri. ferra.

Et de hac l. fit mentio in l. qm̃ nouella. C. de inoffi. te. vbi pȝ ꝙ
iſta l. fuit ꝯdita a leone impatore. ¶ In tex. ibi, ante nupt. do-
natio in hoc lex eſt noua deciſio, qꝛ de donatione ante nup. cõ-
ferenda non erat ꝓuiſum p iura ffoꝝ, nec mirꝫ qꝛ talis donatio
2 fuit introducta p. l. C. ¶ † In tex. ibi dederit. ſubaudi ⁊ adhuc
apud maritũ ſit dos vel apud filiã ſed ſi ſolutũ eſſet matrimoniũ
⁊ dos reuerſa eſſet ad pr̃em alia ſoror, vel frater hñet dotez, vel
dona. pp nup. vel ẽt qñ nullus alius extaret frater vel ſoror, ſed
extranei eſſent ſcripti hr̃edes an talis filia dꝫ dotẽ ad pr̃ez re
uerſam hr̃e ꝓcipuaz, vel qño dꝫ ſi fieri collatio hẽs caſum in. l.
fi. C. cõmu. vtr. iud. ⁊ non eſt alibi ſmoẽs ibi. ¶ In tex. ibi, vel
ꝓmiſit, qño h̃ caſu fiat collatio, hẽs in. l. ij. C. eo. ¶ In tex. ibi,
cuius hereditate, ꝓ iſtũ tex. iunc. l. fi. ſ. e. imitaꝛ illud qđ dꝫ tex.
l. filie dotem C. e. dic vt ibi dixi. ¶ In tex. ibi ꝓfecta. No. ꝙ in
hac mã collationis illud dꝛ ꝓfec. itiũ ꝙ eſt habitũ ab eo d̃ cu
ius hereditate agiꝛ ꝙ eſt no. ſm Saly. hic, ⁊ iõ dos data ẽi ab
eo vel ea q vel que non hẽbat filiã in ptãte, nõ illa dꝛ profectitia
qñ tractaꝛ de hr̃ditate illius a quo ꝓfecta eſt, vt ẽt no h̃ Cy. p
h̃ adducit tex. in. l. ꝓfectitia § fi. ff. de iu. do. ⁊ in auc. de equali.
3 do. in fi. ¶ † In gl. i. ibi, ⁊ hoc cũ nõ adiuit hr̃ditatem, de hac
mã, an p bon. poſſ. ꝯtab. reducaꝛ res ad cãm inteſtati, vide h̃ p
doc. ⁊ dixi in. l. j. C. de bo. poſ. ꝯtra. Et ſentit gl. h̃ in pri. ꝙ qñ in-
cẽtata eſt bo. poſ. ꝯtab. non poſſit poſtea adiri hr̃ditas per he-
redẽ ſcriptũ, adeo ꝙ res non dicaꝛ eſſe in cã inteſtati. Et lȝ de h̃
dubitet Ang. hic tñ veritas eſt in ꝯtrariũ. ſ. ꝙ põt adiri ⁊ p ꝯñs
res non erat in cã inteſtati, vt ẽt lȝ Bal. Saly. Fulg. Pau. de
ca. ⁊ Ro. hic, ⁊ Cy. in. l. filie dotem. C. e. Quicqd dixerit Bal.
in. l. certũ. in pe. col. C. vñ legi. vꝫ tenere ꝯtrariũ, ⁊ non hñ. ⁊ pro
h̃ vide tex. in. l. is q. in ver. ſed ſi ſcriptus. ⁊ l. virilis. § ſi adie-
rit. ff. de leg. preſt. ⁊ pbaꝛ in. l. filiũ. in prin. in ver. repudiauerit.
ff. de bo. poſ. ꝯtab. iunc. l. is põt. ff. de acq. here. Pro hoc facit
qꝛ illa petitio bo. poſ. non dꝫ obſtare alteri, vt plene no. in. l. fi.
§. bonoꝝ. ⁊ in. § ſi cã. ff. de bon. poſ. nam põt ex poſtfacto doce-
ri ꝙ ille non dꝫ hr̃ditatem ꝯſequi nec gaudere bñficio bo. poſ.
¶ In ea ibi. l. pꝫ ſi ins. vltra ea q̃ not. hic Bar. vide que dixi
4 in. l. filie dotem. C. e. ſed illud qđ ibi dixi lȝ ẽt h̃ Cy. ¶ † In gl.
in ver. ſponſos. hanc gl. dicit Ang. hic in quibuſdam lect. eſſe
ſing. notãdam qꝛ ſm eũ vult ꝙ qñ ꝯiuncti ſpõſe donant aliqđ
ſponſe intelligaꝛ donatũ cõtẽplatione ſponſi, ⁊ ſit eius, nõ aũt
ſpõſe niſi appareat ꝙ ꝯtẽplatione ſponſe fuerit donatũ, ⁊ idẽ di
cit eſſe econtra ſi donatũ eſt ſponſe a ꝯiunctis ſponſi, qꝛ dꝫ eſſe
ſponſe niſi appareat ꝙ ꝯtẽplatione ſponſi donatum ſit. Et pro
hoc dicit eſſe tex. in. l. ſi ſeruus cõis. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. de
quo dicit ꝙ Bar. qui in. l. ſed ſi plures. § in arrogato de vul.
⁊ pup. tenet contrarium non fuit ſm eũ de illo tex. recordatus
⁊ dicit ꝙ Bar. pro opi. ſua alle. ⁊ cum Ange. ꝯcor. Ro. hic q
ſibi appropriat. d. l. ſi ſeruus cõis. ¶ Sed dic ꝙ iſta gl. nõ ha-
buit iſtum ſenſum pȝ qꝛ loquiꝛ in pr̃e donante pp nup. filio ſuo
ſponſo, ⁊ ſic nõ fuit facta a ꝯiunctis ſpõſe, vt colligiꝛ ex tex.
¶ Ideo dic ꝙ mens gl. dũ dixit dũmõ ꝯſtet pp ſponſaz eas eẽ
factas ⁊c. fuit ꝙ illud ꝙ hic dꝛ non hñt locũ in donatione ſim
plici fcã filio, qꝛ illa nõ ſp cõferꝛ. l. illud. C. eo. vñ vt hẽat locũ iſta
lex i. j. ꝓterea reqriꝛ ꝙ appareat ꝙ filie fuerit fcã donatio pp nu.
5 ⁊ ſic facta ob cãz. l. ppter ſpõſam. De. q. aũt ꝓdicta ad quam
Ang. ⁊ Ro. inducũt iſtã gl. me remitto ad no. p oẽs in. d. §. in
arrogato. per Bal. in. l. cũ te C. de do. inter vi. dixi alias in. d.
§. in arrogato. ¶ In gl. fi. in pri. gl. pt intelligi duobus modis.
Primo ꝙ voluit q̃rere quis eſt ille tenor pcedẽtiũ. ll. de quo
h̃ in tex. Scđo mõ pt intelligi ꝙ voluerit opponere de. l. illud. C.
eo. vbi donatio fcã a pr̃e filio vel ẽt matre nõ ꝯferꝛ niſi fuerit h̃
expreſſe actũ vel niſi reſultaret illa inequalitas de qua ibi dici-
tur. hic ãt indiſtincte dꝛ ꝙ donatũ filio emancipato dꝫ ꝯferri,
gl. dat quatuor. ſol. Prima ꝙ h̃ loqꝛ qñ nõ fuit donatio ꝓpria,
ſȝ in peculiũ ſicut dꝛ in. l. ſi dona. C. eo. in qua. l. poniꝛ ille tenor
de quo mẽtionẽ facit tex. hic. ſȝ. l. illud loqꝛ in donatiõe ꝓpria
quã pmã rñſionẽ repꝛhẽdit gl. ⁊ bñ. ¶ In ea. ibi, ſm Jo. ⁊c. q-
dã libri hñt vnã donationẽ in qua gl. reprobat iſtã opi. dicendo
ꝙ. ll. alle. p Jo. erãt pcedẽtes ad hãc. l. editã p Leonẽ impato
rẽ, ſȝ errãt qꝛ fuerũt. ll. Juſtin. q fuit poſt Leonẽ. ¶ Itẽ. ll. al-
le. in gl. loquunꝛ qñ fuit actũ vt cõputareꝛ in legitimã nõ autez
fuit dcm̃ ꝙ ꝯferreretꝛ, ⁊ ſi diceretꝛ ꝙ ex quo fuit dcm̃ ꝙ cõputa
retꝛ in legitimã vꝛ eſſe actũ ꝙ ꝯferatꝛ p rõnẽ poſitã in. l. illud. in
pri. C. eo. Rñ. ꝙ iſtud eſt inductũ p d. l. illud. que eſt. l. ſequens.
ſȝ iſte tex. refert ſe ad pcedẽtes. ll. ergo ⁊c. ¶ Preterea. ll. al-
leg. in glo. non loquunꝛ in emancipato, ⁊ ſic pȝ ꝙ rñſio ſcđa nõ
5 eſt bona. ¶ † In ea. ibi, tertia ⁊c. poniꝛ h̃ tertia rñſio. ſ. ꝙ per

illas. ll. veteres diſtinguebaꝛ hoc mõ. ſ. ꝙ donata emancipatis
tpe emãcipationis vel poſt ꝯferunꝛ, donata vero ante emãcipa
tionẽ nõ ꝯferunꝛ poſt ipſos poſtea emãcipatos. Que tertia ad
ver. q̃ſitum reprehẽdiꝛ per glo. hic dicit. n. gl. qꝛ. ll. veteres ta-
lem diſtõnem facientes non hẽmus, vñ eaz non inueniaꝛ non
eſt dõm ꝙ tex. hic ſenſerit de tali diſtõne. Preterea illa diſtõ
non eſſet falſa, qꝛ non eſt veꝝ ꝙ donata ante emãcipationẽ nõ
debeant ꝯferri p poſtea emãcipatũ qm̃ imo dꝫ ꝯferri, qꝛ dona
tio facta filio in ptãte ꝯfirmaꝛ p emãcipationẽ ac ſi tpe emãci-
pationis eſſet facta. l. donationes. § pꝛ. ff. de don. ⁊ p ꝯñs dꝫ cõ
ferri ſicut ſi facta eſſet, tunc emãcipato. Non. n. eſt eadẽ rõ que
eſt in donatione facta filio q ſemp manſit in ptãte q̃ non ꝯfirmaꝛ
niſi per mortem, ⁊ ſic tanq̃ acq̃ſitum poſt mortẽ non ꝯfertur et
dixi in auc. ex teſtõ. C. e. ⁊ ita ẽt lȝ Bar. in. l. j. § nec caſtrẽſe. in
pen. col. ff. eo. ⁊ Bal. in. l. qm̃ nouella. in prin. C. de inoff. te. In
ꝯtrariũ tñ glo. ſubdit rñdẽdo ad. l. illud iſta. l. in fi. loquiꝛ in filio
emãcipato illa vero in ſuis ⁊c. melius dixiſſet glo. ꝙ. l. illud. lo
quiꝛ in his qui non ſunt emãcipati, nã illa. l. loquiꝛ in his q non
erãt ſui, vt ſunt filii ſuccedentes mr̃i, ⁊ quare aliud ſit in dona-
tione facta a mr̃e filio que donatio non ꝯferꝛ niſi in duobus ca
ſibus, vt ibi, ⁊ aliud ſit in donatione facta filio emãcipato, rñde
vt p Bar. in. d. §. nec caſtrẽſe. in pen. col. ⁊ Bald. in. d. auc. ex
teſtõ. in. iiij. q. C. eo. ⁊ ibi dixi. Et iſta ſol. ita declarata eſt vera ſo
lu. ad. d. l. illud. ſ. ꝙ illa loquiꝛ in his q non ſunt emãcipati, iſta
in emãcipatis, ⁊ ita cõiter teneꝛ p doc. h̃, ⁊ p Bar. in. l. j. §. nec
caſtrẽſe. ff. eo. ⁊ p Jo. an. in addi. Spe. in ti. de don. in addi in-
cip. ⁊ clas ⁊c. ad qđ ẽt vide q̃ dixi in. d. auc. ex teſtõ. C. e. Puñũ
gl. h̃ in tertia rñſione dicit quas non hẽmus ⁊c. induciꝛ p ang.
hic in qbuſdã lec. ⁊ p Ro. ad q. quã vide p bar. in. l. admonen-
di. circa. iij. col. ⁊ in verſi. ⁊ hoc facit ad. q. ff. de iureiur. Ad qđ
ẽt vide Bal. in. d. c. j. §. fi. in tit. qual. olim ſeu. pot. al. ⁊ in. l. in
ciuili. ff. de legi. ⁊ in. l. j. C. de epiſ. ⁊ cler. ⁊ in. l. j. in verſi. alias. §.
in oĩbus. C. de cad. tol. ⁊ in. l. ſi donatio. C. de do. ⁊ in. l. ij. C. de er-
ro. aduo. Quarta rñſio ad ver. q̃ſitum. poniꝛ in fi. glo. verſi. vñ
dic que rñſio ad queſitũ formatũ in prin. gl. q̃ bñ adaptaꝛ, ſȝ nõ
adaptaꝛ ad ꝯtrarium. l. illud. eſt ergo quarta rñſio, ⁊ vera ad que-
ſitum qđ tex. hic velit ꝙ emãcipati iſta donata ꝯferant pro te-
nore preceden. ll. ſ. eo mõ quo ꝯferunt alia bona ſua vezſi extãt
tpe mortis, vt. l. ea demum. C. eo. Et qñ ſuccedunt ab inteſtato.
⁊ non ex teſtõ. l. j. C. eo. ⁊ iſtud cõiter teneꝛ lȝ Nic. de mat. dede
rit. v. rñſionem referẽdo illa pro tenore precedentium. ll. ad ver-
bum emancipatis, ⁊ non ad verbũ collaturis, vt hic, ⁊ plenius
refert Cy. ⁊ Bal. ſed iſta modicã vtilitatẽ continent, iõ a pre-
cedenti non eſt recedẽdum, ſubdebat inſup Nic. de mat. aliam
rñſionem ad oppoſitũ formatum de. l. illud. nam rñdebat ꝙ il-
la. l. loqꝛ in donatione ſimplici, ſed iſta loqꝛ in donatiõe ob cãz,
qꝛ cũ filius emãcipari nõ poſſit niſi ꝯſentiat. l. iubem⁹ C. de emã.
li. ⁊ in auc. q. mo. na. effi. ſui. §. ⁊ gñaliter. Non. n. habuit. l. pro
ſimplici donatiõe id qđ p emãcipatione daꝛ. Et rñdet ad iſtũ
tex. in ver. poſt emãcipationem ſupplẽdo. ſ. incõtinenti, vt ple-
nius referũt h̃ Cy. ⁊ bar. ⁊ iſtã opi. tenebat Old. vt refert bal. i
auc. ex teſtõ. in. iiij. col. Tñ ꝯtrariũ cõiter teneꝛ per alios qꝛ do
natio que fit tpe emãcipationis filio dꝛ ſimplex, ⁊ non in pmiũ
b emãcipationis, qꝛ pꝛ emãcipãdo eſt ille q pdit, ⁊ filius acqrit, ⁊
pdit. n. pꝛ ius pr̃ie ptãtis qđ eſt ineſtimabile. l. filiuſfam. § ſm
vulg. ff. de leg. i. Pro h̃ adduco tex. in. l. j. C. de ingra. lib. vbi ap
paret ꝙ p emãcipationẽ ꝯferꝛ bñficiũ filio non pr̃i, vñ videm⁹
ꝙ ſi ꝯ emãcipationẽ ꝓuiciaꝛ filius tanq̃ leſus pt petere reſ. in
integ. l. ij. C. ſi aduer. rẽ iud. ⁊ pp emãcipationẽ magis obligaꝛ
emãcipans pr̃i q̃ filius in ptãte. l. j. C. de of. pret. ⁊ q talis do
natio dicaꝛ eſſe ex ſimplici liberalitate, ⁊ non ex cã, eſt tex. in. l.
fi. in ver. liberalitatis. C. de emã. lib. ⁊ dicit ibi Bal. ꝙ de h̃ non
eſt melior tex. i iure. Preterea ꝯ opi. Nic. de ma. vꝫ eẽ ẽt tex.
in. l. j. C. eo. vbi innuiꝛ ꝙ donata filio emãcipato ꝯferri dẽre ſi-
lio in ptãte, ⁊ tñ ibi non loqꝛ de donatione facta in pmiũ emã
cipationis, ſeu tpe emancipationis ſed indiſtincte. Ad idem
tex. in. d. l. ea demum. ⁊ ẽt eſt bo. tex. in ver. poſt emãcipationẽ
non violando ꝓut facit Nic. de mat. Dicebat tñ Fulg. ⁊ Ro.
ꝙ ſatis dici poſſet donatio ob cau. qñ donabat filio q recuſabat
emancipari niſi ſibi donaretur, non tamen pro h̃ dicas ꝙ talis
donat. quantumcunq̃ ob cauſam dꝫ ꝯferri, quia illud qđ dꝛ do-
na. ob cau. dꝫ ꝯferri vt. l. j. in prin. cum ſi. eſt verum in donatio
ne neceſſaria vt qđ donaꝛ filie pp dotem, vel filio pp donatio-
nem ante nup. ad qđ pꝛ de iure cogi põt. l. fi. C. de dot. promiſ.
Nam tunc pꝛ non vꝛ velle ꝙ ſit precipuum filii, qꝛ in neceſſita
tibus nemo liberalis exiſtit, ita dicit Cy. in. l. filie licet. C. eo. ⁊

a ¶ De. q. an
tem. de hac. q.
vide per Lud.
ro. ꝯſi. clxxij.

b ¶ Acquirit
adde Abb. cõ
ſil. cxvj. ij. lib.

Bar. in d. §. nec caſtrẽſe. in añpe. col. que rõ ceſſat in eo qđ do naſ emãcipato non pp dictas cãs. Cõfirmaſ h q2 videmus q donatio remmneratoria non ɀferſ, q2 acgriſ ex facto ⁊ opa filij, ⁊ cenſeſ qđ adnẽtitiũ qđ non ɀferſ. l. fi. ꝟ. eo. ⁊ dixi in d. auct. ex teſtõ. Ita vr̃ non ɀferẽdus id qđ donauit pr̃ filio q aliter noluit ɀſentire em ãcipationi niſi donareſ, q2 vr̃ acgſitum adnẽtitius, ⁊ ex facto ⁊ opera ſua, ⁊ hoc tꝫ Pau. de ca. h. Et de hac mã an ſit ſimplex donatio tetigit Bal. in l. ſi deportatus ꝟ. de bon. pſcri. ⁊ in d. auc. ex teſtõ. ⁊ in l. data §. donatio. vbi tꝫ q talis do natio ſimplr̃ facta emancipato tanq̃ ppria donatio regrat inſi-
a nnatione, de quo plene p eũ in l. illud.ª in iij. q. ꝟ. de ſa. ſan. ec. ⁊ in l. ⁊ ſi mortis ꝟ. ad l. fal. ⁊ in l. ſi tibi. ff. ſi cer. pet. ⁊ in l. cum qs. ff. de ɀdi. ob can. ⁊ in l. ſi via. ff. de bo. ma. Et ibi tangit qđ ſi filius donat patri vt emãcipeſ regrat inſinuatione, ⁊ vide ẽt in mã q diceſ ꝟ. eo l. illud. vbi poſt Bal. tangã an talis donatio
6 cõputeẽ in legitimam. † Et pdicta ſunt vtilia pro ſtatutis loquẽtibus de tali donatione, q2 talia ſtatuta intelligunſ de donatione ſimplici, vt p Cy. Jac. bn. h. ⁊ pbaſ in l. j ⁊ h pbat ibi bar. in l. ſi vobis. ff. de do. ⁊ ibi vide Imo. ⁊ no. ẽt p Bar. in l. filius fa. in ij. oppo. eo. ti. ⁊ p Bal. in auct. eo decurſu. ad fi. ꝟ. de do. añ nup. ¶ Bñ tñ hic gl. ſubdit q hodie p auc. ex teſtõ. emãcipati non ɀferunt niſi data a pr̃e, dic q in illa auc. hoc nõ vr̃ pbari, tñ eſt verũ q adnẽtitia non ɀferunſ. l. fi. ꝟ. eo. vt in ppoſito no. Bar. in l. emãcipati. ꝟ. eo. ¶ In ea. ibi cũ emancipati non ɀferãt ⁊c. vt in l. ſi emãcipati. in princ. ꝟ. eo. ⁊ in l. j. ff. eo. ¶ In ea. ibi, nec ſui ſuis ⁊c. ſubaudi pter dotẽ p totũ ti. ff. de col. do. ⁊ l. filie dotẽ. ꝟ. eo. ¶ In ea. ibi cũ non hẽant ɀtab. hoc eſt falſum, q2 ẽt ſuis hñt ɀtab. l. is q in ptãte ff. de leg. pſt. ⁊ l. fi. ꝟ de li.
7 pter. ¶ † In ea. ibi, nec ſui emãcipatis, iſtud ipugnat h Ang. in qbuſdam lec. q2 filia tenebaſ ɀferre ẽt olim fratribus emãcipatis dotẽ, alle. l. j. ff. de col. do. ⁊ l. filie dotem ꝟ eo. Sed pau. de ca. hic dicit q gl. põt pcedere iure ffoꝝ, q2 videmus qđ exiſtẽtes in ptãte non ɀferebãt emãcipatis, vt pbaſ in l. j. §. fin. in verſi. ɀferri non ſolet. ff. eo ⁊ ſic vſ q filia in ptãte non tenebaſ ɀferre dotẽ emãcipato aliud. n. nõ hẽbat eo tpe qđ ɀferre poſſet ille q erat in ptãte niſi dotẽ. Et tñ ibi dr̃ q emãcipatis non ɀferſ. Pro quo vide qđ not. Bart. in l. filius emãcipatus. in pn. ff. de col. do. tñ de iure codi. eſt inductũ ɀtrũ p l. filie dotẽ. ꝟ. eo. Sed ſubſtinẽdo glo. dic q lꝫ iure ffoꝝ, p edictũ ptoris non eſſet introductũ qđ filia in ptãte ɀferret dotẽ emancipatis, vt loquiſ. d. l. j. ff. de col. do. Tñ h bñ fuit inductũ poſtea p ɀſtõnem diui pij de qua loquiſ. l. j. in prin. ff. de col. do. ⁊ pbaſ in l. pr̃ filiũ. cũ l. ſeq eo. tit. p arg. a ſpãli, ⁊ ita voluit Bar. ⁊ oẽs in
8 l. ſi emãcipati. ꝟ eo. ¶ † In ea. ibi, ⁊ emãcipati ɀferũt emãcipatis ſm Aug. iſta opi cõiter teneſ in pſcriptis p iſtã l. ⁊ ſic in h corrigiſ l. ſi emãcipati. in pn. q2 illa l. ɀſiderabat q emãcipatꝰ nõ faciebat iniuriã emãcipato in ſuccedẽdo cũ qlibet admitteſ a ptore. lꝫ incogniti eſſent de iure ci. q2 iſta non ɀſiderabat h, ſꝫ ſolũ eſt fundata in rõne eq̃tatis ſuadẽ, vt h in tex. q rõ locum non hꝫ inter emãcipatos, ſed in adnẽtitijs vera ſit opi. Azo. vt l. fi. ꝟ. e. Tenuerũt tñ alij p Aug. opi. ſm vera i dote ⁊ donõne pp nup. vt i hac. l. in pn. ſꝫ i donatiõe ſimplici verior ſit opi. Azo p hãc l. in fi. p tenorẽ pcedẽtiũ. ll. ſbcta. d. l. ſi emãcipati. ⁊ eſt ſatis ſuſtẽtabilis opi. quã tꝫ Ang. in repe. d. l. ſi emãcipati. ⁊ pa. de ca. ⁊ Ro. ibi, ⁊ ẽt Fulg. ⁊ Pa. de ca. h. Dicã in d. l. ſi emãcipa. ad fi. vbi ẽt referã opi. quorũdã tenẽtiũ q hodie poſt ipa gbus inductũ eſt q filius in adnẽtitijs acgrat pprietatẽ ſibi p ſi exſiti in pris ptãte nõ teneaſ emãcipatus donatione ſimplicẽ ɀferre cũ filio in ptãte, ⁊ ſic correcta ſit iſta l. Cõis tñ opi. ſe hꝫ in ɀtriũ vt ibi dicã. ¶ In ea. ibi nec ſeo h vetat, de hac gl. feci mẽtionẽ in auc. ex teſtõ. in pn. ꝟ. e. ¶ Ultimo adde q iſta l. aliud nouũ inducit, q2 añ iſtã l. nõ erat cautũ q qñ tractabaſ d ſucceſſione in hꝛ̃ditate linee materne eſſet locus collationi.

a ¶ In l. illud adde q Fran. de are. ɀſi. xvi. h ſepe alle. cõprobat triplici rõne veriorem eſſe opi. Bal. in l. data. q̃ in l. illud.

9 b ¶ Tertio no. vide Iaſ. in l. j. in xj col. ꝟ. qñ non pe. par. vbi arg. ad repugnam ex iſto tex. q quotieſcũq legiſlator narrat ɀtingentiam facti ex talibus verbis narratiuis facti nõ eſt licitũ arguere, ⁊ aſſumere argu. vt ibi per eum, ⁊ per Fely. in c. j. in iij. volumi. de conſuetudi. Tho.

1 Liberos. ¶ † Quocunq modo liberi ſui iuris efficiantur ad collationem vt emancipati vocantur. h. d.

SVMMARIUM

1 Conferre dotem & donationem propter nuptias debent nepotes ad inuicem ſuccedere uolentes.
2 Lex noua corrigens in uno caſu non extẽditur ad alium caſum ſimilem, ex identitate rationis.
3 Conferre an teneantur nepotes uolẽtes ſuccedere cum patruis.
4 Edictũ praetoris d cõiũgẽdis liberis cũ emãcipatis, licet ſit correctũ, tñ nõ ſunt correctae oẽs leges illius tituli aliud dicentes.
5 Dotẽ & donationẽ pp nup. an debeat cõferre nepotes, & pronepotes uolentes ſuccedere cũ patruis mr̃is in haereditate aui.
6 Statu. q extantibus agnatis maſculis defuncti mater non ſuccedat pone q extant agnati, & aliqui cognati pximiores quàm agnati, an excludentur iſto caſu cognati.
7 Statu q extantibus maſc. filia non ſuccedat, ſicut excludit filiá, ita excludit omnes deſcendentes ex ea.
8 Statu. excludens aliquam perſonam à ſucceſſione, uidetur excludere aliam ſibi ſimilem.
9 Sta q exſtẽ patruo nõ ſuccedat auus paternus, ſi cõtingat extare auum maternũ, & auiã maternã patruus non ſuccedet.
10 Statutum q in ſucceſſione fratris patruelis, frater patruelis excludat ſororem patruelem, quomodo intelligatur.
11 Dos data ab auo materno filiae an imputeſ nepoti in legitima, quando nepos mortua filia uiuo auo uellet poſtea in haereditate aui petere ſupplementum legitimae.

1 Illam. † Nepotes ex filia q ſuccedũt auo mr̃no cum materteris, ⁊ auunculis in illa portione in qua ſuccederet mr̃ ſi viueret excepta tertia pte q̃ accreſcit auunculis ⁊ mĩteris. Itẽ nepotes ex filio vel filia q ſuccedunt auie cũ patruis auũculis amitis mĩteris, cũ dcã diminutione tertie pris dñi ad inuicẽ ɀferre tã dotẽ q̃ donationẽ pp nup. datã ipſis patruis auũculis, ⁊ mĩteris p ipſos ɀferẽdã nepotibus aut ẽt dotẽ, vel donationẽ pp nup. datã patri vel mr̃i dictoꝝ nepotũ ɀferendã p filios nepotes dictis patruis. h. d. Et pmitte q ſꝫ l. xij. tab. vocabanſ ad ſucceſſionẽ ſui hr̃des, ⁊ illis nõ exiſtẽtibus vocabantur agnati pximiores excluſis qbuſcũq cognatis ẽt pximioribus in gradu ipſo agnato. Inſti. de legi. agna. tuc in princ. ⁊ idõ excludebaſ nepos ex filia a ſucceſſiõe aui, ⁊ nepos ex filio vel filia in ſucceſſione auie, q2 nõ erãt ſui hr̃des neq agnati. Poſtea impatores hic in deſcendentibus corrigẽtes voluerũt q pdicti deſcendentes quos dixi fuiſſe excluſos ſuccederẽt cũ diminutione tertie ptis vt hr̃ in §. item vetuſtas alle. in gl. ⁊ hodie ſuccedunt ſine aliqua diminutione, vt in auc. ibi poſita.
¶ In tex. ibi, ſed ẽt illud aſſerẽtibus, ex hac rñſiõe nepotũ colligiſ q patrui eoꝝ duo dicebãt. ſ. ſe nõ teneri ɀferre dictis nepotibus, q2 nulla l. hoc diſponebat, ſꝫ dicebant q dicti nepotes tenebanſ eis ɀferre ex cõſtõne arcbadij ⁊ honorij que q̃uis ſimplr̃ videbaſ diſponere de collatione facienda auunculis tñ videbatur a paritate rõnis extendenda ad patruos ⁊ ſimiles. ¶ No. ibi, in eo. q illa ɀſtõ, q erubeſcimus cũ ſine. l. loquimur vt hic, ⁊ in. § ɀſideremus in auc. de triẽ. ⁊ ſemiſ. ¶ Scđo not. q qs nõ teneſ rem ppriã cõicare, ſeu cõferre niſi in caſibus a. l. expreſſis, eſt. n. in re ſua quilibet moderator, ⁊ arbiter. l. in re
2 mãdata. ꝟ. mãda. l. nec emere. ꝟ. de in. deli. ¶ † Tertio not.ᵇ in
b ver. nepotibus. d. l. noua corrigens in vno caſu put faciebat. l. arcbadij que cogebat nepotes dotẽ datã matri ⁊ dona. pp nu. datã patri que ipſius nepotis propria effecta erat ad cõicandũ cũ auunculis cũ qbus ſuccedebãt auo non extendiſ ad aliũ ſimilẽ ex identitate ſeu paritate rõnis put ẽt no. in auc. quas actiones. C. de ſac. ſan. ece. ⁊ in l. tãis. §. j. ff. de do. cã mor. Et facit ad. q. de qbus ꝟ. diceſ. ⁊ ex hoc ẽt colligit bar. hic dicens q leges loquẽtes in auũculis non extendanſ ad patruos amitas ⁊ mĩteras, nõ ponit tñ bar. h pro ɀſtanti, ⁊ forte nõ poſuit bar. pro conſtanti, q2 iſta obliõ que ponit h in text eſt allegatio nepotis nõ impatoris, imo impator decidit poſtea hic ɀtriũ ⁊ veritas huius patebit ex dicẽdis in q̃onibus. ¶ In glo. in verſi. ɀſtõ. ibi tpe mortis eius ⁊c. ⁊ in caſu. d. l. ſi maritus. potuit ibi filius tranſmittere ad poſthumũ hr̃dem ſuum ius petendi collationes q ſibi cõpetebat. l. ij. in prin. ff. e. ſed h filius deceſſit viuo eo de cuius hr̃ditate tractaſ, idõ nõ potuit ex pſona ſua trãſmittere ius q nõdum habebat, in regula nemo plus iuris ⁊c. ¶ In ea. in fi. veritas eſt q l. vt ſib. intelligiſ de his qui ɀferũt dotes datas ipſiſmet, hic aũt de ɀferentibus dotẽ datam matri ſue que deceſſit eo viuo de cuius hereditate agiſ. ¶ In glo. in ver. mortua pſona. ibi. §. ſi ſit. Rey. dicit q glo. male alle. q2 debuit allegare. l. j. §. ſi ſit. de col. do. ſed dic q dictũ glo. bñ pbaſ in. d. l. j. § fi. in fi. ff. de ɀiun. cum emanc. lib. vbi nepos ſeu pnepos emancipatus confert cum fratre ſuo non autem patruo.
3 ¶ † In ea. ibi titulus ſit ablatus ⁊c. vt plene not. per gl. ⁊ bar. in. d. l. j. de coniun. cum emanci. libe. cum concord. ⁊ ſic reſidet glo. q ibi nepotes aut pronepotes dotem aut donatio. propter nup. ſibi datam ab auo, vel auia nedum conferunt inter ſe, nec etiã cum patruis cuꝫ quibus ſuccederent auo. Sed certe ratio

propter

propter quam fundat̃ glo. s. q̃ titulus de coniunc. sit correctus non bñ facit ad propositum, primo q: non pp hoc sequit̃ q̃ sit correctus ter in. l. j. § ii si. ff. de col. do. vbi pbat̃. j. opin. hic recitata in gl. Scdo q: tit. de coniun. loquit̃ qñ nepotes ex filio emãcipato existẽtes in ptãte aui iungebant̃ cum pr̃e suo emancipato in successione, eo q: nepotes erant vocati in totum de iure ciuili, & filius emancipatus prior in gradu erat vocatus in totũ de iure pto. & cã huius sedãde discordie ptor induxit q̃ emãcipatus filius hr̃et dimidiã, & nepotes aliã dimidiã, sed in pposito nostro non iungunt̃ nepotes cum pr̃ibus suis q̃ erant pdefuncti, & si viuerent pr̃es sui tunc nepotes non succederẽt auo, & sic nõ tenent̃ nepotes cõferre, q: ad collationẽ non tenent̃ nisi succedentes in portione hereditatis. l. fi. ff. de colla do. & l. a patre. ĩ eo.

4 ¶ † Preterea vt dicebat Jac. de ra. licz edictum ptoris possimus in tit. de coniun. sit correctũ non sequit̃ q̃ oẽs. ll. illius titu. aliud dicẽtes sint correcte, vñ in hoc glo. inepte adducit illã rõnẽ, tñ Cy. hic tz opi. glo per aliã rõnẽ q: isti nepotes succedunt oẽs de iure ciuili cum patruis, ergo nihil ob. qñ dẽant cõferre cum patruis, sed in. d. l. j § fi. de coniun. cũ emãci. li. emãcipatus non succedebat de iure ciuili, sed de iure pto. pp q̃ faciebat iniuriã fratri tñ, idõ sibi tñ cõfert. Sed in. q. nr̃a oẽs nepotes succedũt de iure ci. & sic nullus facit iniuriã alteri, non subest ergo rõ q̃re vnus ex eis magis dẽat cõferre fr̃ibus q̃ pr̃uis vñ oĩbus cõferret rõne equalitatis seruande, & idem dicit Bal. hic rõne equalitatis seruande, q: sicut patrui cõferũt nepotibus, vt hic. ita dz esse eõ. sz ctrariũ tenuit gl. in. l. j. § si sit. ff. de col. do. s. q̃ non tenẽtur cõferre cũ patruis, & illã gl. simplr̃ approbat hic Ray. ĩñ rõ pp quã glo. ibi monet̃ non est bona, vt ibi per Bar. q̃ aliter distinguit, vt ibi per eũ, & p eũdẽ in. l. si emãcipati. ĩ eo. cum quo trãsit Ang. Fulg. Pan. de ca. & Ro. h̃ p. d. § si sit. de coll. do. & istud vz tenẽdũ, lz Saly. h̃ nõ faciat mẽtione de opi. Bar. trãseat simplr̃ & sine distõ. cũ opi. glo. in. d. § si sit. vñ tenẽdo opin. Bart solũ restat rñdere ad rõnem equalitatis seruãde adducte in ctrariũ, ad quã rñde q̃ ista ineq̃litas in pposito tolleraẽ qñ non fit iniuria patruo s̃m dist. traditã p Bart. non. n. est istud absurdum, vt pbat̃ in. l. j. § non fit filius in ptãte. q est. § pe. ff. de coniun. cum emã. li. vbi pz q̃ si extabat patruus vnus emancipatus alius in ptãte, & duo nepotes ex filio in ptãte pmortuo quorũ nepotũ vnus erat in ptãte aui, & alter emãcipatus, certe ille patruus emancipatus tenet̃ cõferre illis duobus nepotibus, & tñ cõstat q̃ ille nepos emãcipatus non tenet̃ cõferre nisi patruo, sed tñ fratri ipsius nepotis cui fecit iniuriã succedẽdo, vt. d. l. j. § fi. ff. de coniun. cum eman. li. & ita est h̃, & rõnẽ collige ex no. p Bar. in locis. ĩ. alle.

5 ¶ † Jn ea. in fi. dubitat gl. vtrũ nepotes, & pnepotes dotẽ aui dona. pp nup. sibi datã non dico ab auo, sz a pr̃e dẽant p eos cõferri cũ pr̃uis materis &c. qñ tractat̃ de successione aui, teneas primã opi. gl. s. q̃ non q: non dz cõferri nisi dos pfectitia, h̃ est que pfecta est de bonis illius de cuius hr̃ditate agit̃, vt. l. liberis. ĩ eo. & l. fi. ĩ. eo. & ita cõiter tenet̃ p doc. h̃ & p Bar. in. d. § si sit. in fi. ff. de col. do. Nec ad h̃ ob. si dicat̃ q̃ ista. l. intelligit̃ qñ nepotes ex filia emancipata tanq̃ heredes mr̃is sue affecti sunt ab hr̃ditate mr̃na, & sic a mr̃e dotẽ datã ab auo ipsi mr̃i, vt h̃ in glo. fi. & tñ tenent̃ illaz dotẽ cõferre, vt in tex. & nihilominus illã dotez non hñt nepotes ab auo, sz a mr̃e eorũ. s. iure hr̃ditatis mr̃ne, q: rñ. ad h̃ Paul. de ca. q: satis est q̃ originẽ traxit dos a pr̃imonio aui, lz ad nepotes pueniat mediate. s. p mediũ hr̃ditatis filie emãcipate, & dic q̃ idẽ in effectu ẽt declarauit Bar. in. l. siq. in vlti. col. ff. ad. l. fal. ¶ Jn gl. fi. ibi, opi. Mar. seruat̃. s. de cõsue. tñ de iure verior est opi. cõ. de quo dic vt plene p bar. & alios in. l. post dotẽ. cũ cõcor. ff. so. ma. & pp iura pbãtia q̃ dos dz redire ad pr̃ez ẽt extãtibus liberis & filia pmortua h̃ intelligit̃ q̃ h̃ filia a pr̃e dotata fuit emãcipata, & sic dos censet̃ esse filie. l. j. § sed videamus. & § accedit. ĩñ. § extraneuz. C. de rei vxo. ac. & sic trãsit ad liberos filie vt eius hr̃ditas, ita de necessitate intelligit̃ hic.

6 ¶ † Et gl. in ṽ nepotibus. inducẽdo ꝓut dixi in vi. no. facit s̃m Bal. h̃ ad. q. statuto cauet̃ q̃ extantibus agnatis masculis defuncti mr̃ non succedat, põe q̃ extãt agnati & aliq̃s cognati q̃ in gradu erãt magis pximi q̃ agnati, & sic de iure cõi cognati erãt pferendi an isto casu pp statutũ excludent̃ cognati, & vr̃ q̃ nõ per istũ tex. q: statutum solum excludit matrem & non alios cognatos, & mr̃ h̃ casu non ob. ergo iste casus est obmissus a statuto, & sic dz remanere in dispõne iuris cõis. l. cõmodissime. de lib. & posth. l. si vero. § de viro. ff. sol. mat. & ita tenet bal. hic etiaz per alias rõnes quas h̃ vide, & reprehendit ipse Bar. quem dicit tenuisse ctrariũ in. l. ij. § videndum. ff. ad tertul. & respondet Bal. ad rõnes bar. vt hic per eum. Ange. hic refert opi. Bar. & Bal. concordando, & dicit aut extat mr̃, & pcedat opi. Barto. q: alias sequeret̃ absurdũ q̃ venirẽt remotiores in gradu q̃ essent in eodẽ capite. s. cognatoꝝ & excluderent̃ primiores. s. mr̃. Sed mr̃e nõ extãte pcedat opi. bal. rõnes dicit Ange. colligi ex dictis eoꝝ. sz certe bald. istud vult si bñ inspiciant̃ ṽba eius circa fi. q. istã ẽt dist. approbat Pan. de ca in. l. & defunctus. ĩ. de suis & legi. lz de Ang. mẽtionẽ nõ faciat. Nam qñ extat mr̃ nõ pñt cõcurri cognati, q: ẽt si agnati nõ extarẽt nõ admitterent̃ cognati. Ful. h̃. d. q̃ sibi magis plz opi. bar. q̃ est vex. qñ extabat mr̃. ꝓut firmat. q. s. mr̃e extãte & rñdet ad istũ tex. ꝓut dixi in vl. no. & aliõ nõ alle. bal. in. l. si defunctus. ꝓalleg. dicit q̃ ibi est melior text. qui possit allegari p opi. bar. inducẽdo vt ibi p eũ tñ bal. ibi se nõ firmat, nec ẽt firmat in. l. si qs vel si qua. ĩ. ad tert. Pan. de ca. hic facta mẽtione h̃. d. opi. bar. in. d. § videndũ. & de hac opi. bar. h̃. d. se aliter distinguere & suã distõnẽ esse fundatã in rõne nãli, & a doc. non cõsideratã. Vñ dicit q̃ aut illa psona non specificata a statuto de cuius psone exclusiõe tractat̃ erat cõiuncta defuncto per mr̃em tñ, vt q: nisi fuisset mr̃ non fuisset talis persona cõiuncta defuncto, puta in auia mr̃na, & fratre & sorore ex latere mr̃is tñ, que persone excluderẽt patruũ, & reliquos remotiores de iure cõi, iuxta auc. post fratres. la. j. C. de leg. he. & auc. defuncto. ĩ. ad tert. Nã tunc statutũ excludẽs mr̃em extãte patruo, vel agnatis, excludit ẽt oẽs pdictas psonas cõiũctas p matrem, & h̃ siue extat mr̃ siue nõ q: exclusa radice excludunt̃ oẽs

7 q ab ea dependent † h̃. d. esse decisum alibi per doc. in sil̃. q. dũ dĩm q̃ existe filio masculo quẽadmodũ tunc statutum excludit filiã feminã, ita ẽt vr̃ excludere nepotes masculos ex filia, siue viuat filia siue non, q: exclusa filia vr̃ exclusi oẽs de radice sua vt p bar. plene in. l. liberoꝝ. in. ix. col ṽ. q̃ro pone q̃ qs decessit relicto filio masculo cum ver. se. ff. de ver. sig. & Cy. in. l. j. C. q̃ sit lon. & bal. in. l. maximũ vitiũ. in. j. col. ĩ. de lib. pte. q ad hoc alleg. c. i. § h̃ aũt. cũ si. in tit. cõseu. da. pos. & in hoc primo mẽb. sto cũ eo. & istud ẽt fuit de mente bal. h̃ in prin. dum alle. Cy. in d. l. j. que sit lon. cõsu. & ad istũ casum adaptat̃ decisio bart. in. d. § videndũ. & in h̃ cũ opi. bar. cõcor. Jo. an. in addi. Spec. in ti. de suc. ab intest. in rub. in. ij. et. iij. col. & bal. in. l. q̃ vero. ff. de legi. si vero illa psona non specificata a statuto erat cõiuncta defuncto aliter q̃ per matrez, & tũc subdistinguit Pan. de ca. q̃ aut talis psona excluderet̃ a mr̃e in totum de iure cõi, aut in parte. Primo casu ponit exẽplum, statutum dicit q̃ extãte pr̃uo mr̃ excludat̃, pone q̃ extat patruus, & frater defuncti ex latere pr̃is tñ qui frater excluderet̃ a mr̃e in totũ postq̃ ipse non erat frater vtrinq̃ cõiunctus, vt in auc. defuncto. & ibi doc. ĩ ad ter. & isto casu cõcludit q̃ aut nõ extabat mr̃ in medio q: mortua, & nõ habebit locuz statutũ, q: iste est casus omissus a statuto aut extabat mr̃, & tũc patruus pfert̃ dicto fratri p ea q̃ no. bar. in. d. § sz videndũ. maxie dũ alle. l. mulieri & titio. ff de cõdi. & de. s̃m pau. de ca. h̃. sed istud vltimũ nõ puto vex. s. qñ mr̃ extat, nã istud ẽ ctex. in. l. ij. § si sit agnatus. ff. ad tert. nã qñ tractabat̃ de succedendo filio emãcipato pr̃ pferebat̃ mr̃i. d. l. ij. § obijcit̃. § pr̃. in insti. eo. tit. tñ agnatus vincit pr̃em in aliena familia existẽtem q de sijt esse agnatus filio & nihilominus si cõcurrat pr̃ mr̃ & agnatus pfert̃ mr̃, q: agnatus q̃uis vincat̃ a mr̃e in totũ si talis agnatus non sit fr̃ vel soror cõsanguinea. insti. eo. ti. § pe. tñ isto casu agnatus remouet mr̃i obstaculum pr̃is, & sola mr̃ admittit̃. d. § si sit agnatus. ita dz esse h̃ sile fr̃ q remouet mr̃i obstaculũ patrui & sola mr̃ dz succedere, istud ẽt decidit bar. in. l. j. § filiũ. ff de bo. pos. ctra. in ṽ. extra gl. iunc. ver. quero &c. & bal. in. l. si qs filiũ. in. iiij. q. C. de inof. te. Nec ob. rõ q̃ adducit bar. in. d. § videndũ. p. d. l. mulieri. q: ipsemet bar. reprehẽdit ibidẽ illã rõnẽ, hũ faciũt q̃ dicã in sequẽ. mẽb. Et q: iste est casus omissus a statuto fateor q̃ Pet. de anc. in cõs. cccxlij. incip. Si ab agnato &c. vz tenere idem q̃ Pau. de ca. tñ non rñdet pdictis, & pro opi. quã teneo cõsuluit Jo. de imo. vt adducã in fi. huius. § Subdis Pan. de ca. psequẽdo s̃m casum sue distõnis q̃ vbi illa psona a statuto non specificata non excludebat̃ de iure cõi p mr̃em in totũ, sed p pro pte, vt q: extabat patruus mr̃ & frater vtrinq̃ cõiunctus q frater pariter succedit cũ mr̃e, vt in. d. auc. defuncto. & tñ s̃m cũ stãte statuto q̃ extãte pr̃uo mr̃ non succedit, dz cõcludi q̃ aut mr̃ est in medio et pr̃uus hẽbit pp statutũ portionẽ q̃ de iure cõi spectasset ad mr̃em, & frater hẽbit suã ppriã, sz si mr̃ nõ extaret, tũc frater hr̃et totũ, q: eẽt casus omissus a statuto, sz certe in h̃ vltio mẽb. ẽt pau. de ca. nõ bñdicit. s. qñ mr̃ extaret, nã decis. sua ẽ ctex. in. d. l. ij. § si sit cõsan. cũ. § se. vbi extabat pr̃ in aliena familia q nihilominꝰ mr̃em excludere dẽat. d. § obijcit̃.

a ¶ Conformitatem. vide ẽt Lud. ro. ꝯſi. cccci. Fulg. cõſil. lxxvij.

¶ Adde & vide Alexã. in ꝯſil. cvij. in. j. vol. incip. viſo & oppoſitione. i ij. et iiij. colũ. & vide Pe. corne. i ꝯſ. cclxxi. in. iiij. volu. de hac ꝯſultande in. iiij. col. & ſe. & in ꝯſi. cclxx. vj. ꝯſtat mihi cum ſeo. vol. in. ij. & iiij. colũ. & in ꝯſil. ccciij. co. vol. per totũ. & in ꝯſi. clxxx. in ij. vol. incip. in hac in. iij. col. & in ꝯſ. cxvj. in ij. volu. & vide Pet. corne. in ꝯſ. xc. in. iij. volu. incip. ſcrupuloſa & in cõſil. cxvj. & in cõ xcvij. & in ꝯſil. ccvj. in. iij. vol. Thom. dipl.

b ¶ In legitima de hac. q. vide in. l. poſt dotem. ff. ſolu. mat. & l. i. quartam. ff. ad. l. fal. in apoſt. meis.

& tñ ſi cũ mře extabat ſoror ꝯſangui. q̃ tanq̃ agnata excludebat patrem, ſucce dem pariter mater & ſoror ꝯſanguinea defuncte perſone, ſicut ſucceſſiſſent ſi pr̃ non extitiſſet, ita in. q. nřa fr̃ vtrinq̃ ꝯiunctus q de iure cõi excludebat patruũ facit admitti pr̃em cum ꝓſo fratre & excludere patruum, & iſta fuit deciſio Bar. in. l. i. §. ſi tuum. ff. de ꝯtab. in. ij. q. & Bal. in. l. ſi qs filius. ad fi. C. de inoffi. teſt. hic ẽt ꝓbaĩ p tex. in. l. fi. §. finaũt. inducẽdo, vt ibi per Bal. Lad. ierũ. iſtud ẽt tʒ expreſſe Pet. de anc. in repe. c. canonum. infra fi. in ver. inter ꝯſilia que habeo &c. ꝯſi. vbi dicit fuiſſe ꝯſultũ p collegiũ Peruſinũ ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ ſtante patruo mř non ſuccedit, & ꝯtingit extare patruum mřem & ſororem vtrinq̃ ꝯiunctã, tunc patruus non ſuccedet, ſʒ mater cum ſorore, q: iſte eſt caſus non ꝓuiſus a ſtatuto. Addit ẽt tñ ipſe in ꝯtriũ, q: cã finalis ſtatuti durabat ẽt iſto caſu. ſ. cã agnationis ſeruande que ꝯſeruaĩ per patruum, & ſic per maſculos non per ſororẽ ſeu p feminas. l. ꝓnunciatio. cũ ſi. de ver. ſig. ergo illa cã finalis deberet eſſe cã extẽſiõis ſtatuti, ſicut qñ ceſ-
8 ſat cã ſi. dʒ ceſſare ſtatutũ. l. gñaliter. de epiſ. & cle. ¶ † Pro h adducit q: excluſa vna pſona dʒ intelligi excluſa ſibi ſimilis, in qua eſt eadẽ rõ excludendi, vñ excluſa mře a ſtatuto vř excluſus auus maternus, & ſtatutũ excludens filias dř excludere nepotes ex eis, vt not. Bar. in. d. §. videndũ. & Cyn. in. d. l. j. ſed iſtis non obſtã. Pe. de anc. dicit recte fuiſſe ꝯſultũ per collegium pruſi. Et rñdet ꝙ iſta argumẽta de auo & nepote non obſtant, q: tales. ſ. auus & nepos ſuccedebãt loco excluſoꝝ, & erat quedam repñtatio in eiſdẽ excluſis, ſed non ſic in matre & ſorore, q̃ diuerſo iure veniunt ad hẽditatẽ, non vna in locũ alterius & dicit ꝙ hoc in ſiñ voluit Bal. hic. & ipſemet Pet. de anch. in d. c. canonũ. in verſ. vlterius quero de alia. q. &c. poſt medi.
9 refert verba Bal. h. & trãſit ſimplr̃ cũ eo. ¶ † Ad predictoꝝ
a ꝯformitatẽ vide ẽt Bal. in. l. quoq̃. j. col. C. de ſer. fug. vbi concludit notãter ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ exiſtẽte patruo non ſuccedat auus pãnus, & ꝯtingat extare auum mřnum, & amitã maternã patruus non ſuccedet, ſed auus & amita. Reperio ẽt ꝙ Imo. l quodã ꝯſil inci. In caſu premiſſo diſcutiẽdũ eſt qs ſuccedat. Lud. ꝯſuluit in effectu illud idem qđ ꝯſuluit collegiũ pruſinum. in. q. ãrecitata. De materia vide p Ang. in ꝯſi. cclxxxi. inci. Statuto Bononienſi caueĩ ꝙ ad ſucceſſionẽ. vbi ꝯcludit ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ agnatus maſculus excludat matrẽ dfuncti & ꝯtingat ꝯcurrere patruũ matrem & ſorẽ defuncti ex latere pr̃is mñ, qđ patruus obtinebit totũ, q: illa ſoror que non erat vtrinq̃ ꝯiuncta excludebaĩ a mře de iure cõi, ergo non erat in ꝯſideratione hñda ſoror at ẽ ꝙ mř que potẽtius tñ hʒ excludebaĩ a ſtatuto, & fund ẽt ſe ꝙ intẽtio ſtatuti fuit ꝯſeruare agnationes que ꝯſeruanĩ per maſculos que rõ militaret in caſu nřo. Sed mihi vř ꝙ ſua deciſio ſit expreſſe ꝯ tex. in. d. §. ſi ſit agnatus. & in ſtatutis correctoriis non dʒ fieri extenſio ex idẽtitate rõnis, vt dixi ſup tex. Vñ dicit Pau. de caſ. ꝙ ſi ſtatutum indicat ꝙ extante patruo mater non ſuccedat ꝙ ſi extat frater ex latere patris, & non patruus, ſic ſuccedit mř arg. huius tex. in ver. nepo-
10 tibus, & q: in correctoriis &c. † Tñ ꝯ hoc vltimũ dictum ſuum fuit pulchra opi. Ang. in conſi. ccclilij. incip. In dei noĩe totiuʒ dcm̃ ſtatuti &c. vbi conſuluit ꝙ ſtante ſtatuto ꝙ in ſucceſſione fratris frater maſculus excludat ſororẽ ꝙ ẽt in ſucceſſione fratris patruelis, frater patruelis excludit ſororẽ patruelẽ, alleg. not. per Bar. in ſimili in. d. §. vidẽdũ. & mẽtem ſtatuti, que fuit in ꝯſeruando agnationem, & tñ ꝯſtat ꝙ appellatione fratris non venit frater patruelis, vt dixi in. l. ij. C. de ſuc. edi. Tñ ꝙ Ange. in hoc vltimo de fratre recte ꝯſuluerit, non tango pro nunc eſſet enim opus multiloquio pp ea que no. Bal. in. l. ſcimus. in pn. in. vij. q. C. de inoffi. teſ. Io. and. in. d. rub. de ſuc. ab inteſt. Et in materia vide Paul. de ca. in ꝯſi. ccclxiiij. incip. Preſens ca-
11 ſus valde not. ¶ † Vltimo tãgit hic Bal. an dos data ab auo
b materno filie imputeĩ nepoti in legitima, qñ nepos mortua filia viuo auo vellet poſtea in hẽditate aui petere ſupplemẽtum legit me ꝯcludit poſt Iac. de bel. ꝙ non fundamentalis rõ ſua eſt, q: nepos hʒ dotem tanq̃ heres mřis alleg. not. per Bar. in. l. ſi cũ dotẽ. in prin. ff. ſolu. mat. & ſic ex quo non hʒ imediate ab auo non dʒ cõputari in legitima. l. ſcimus. §. repletionem. C. de inoffi. teſt. Tñ dicit ꝙ de equitate diſtingui pōt, ꝙ aut ſuccedit nepos cũ alijs nepotibus q ſunt ſibi pares in gradu, & tunc ꝓcedant predicta, ſecus ſi ſuccedit cum patruis ſeu auunculis, q: tũc ꝙ ꝙ ſuccedat ex perſona matris ne excludaĩ a patruis ꝓtioribus in gradu, tunc ſicut matri computaretur in legitima, l. quoniam nouella. C. de inoffi. te ita ẽt & nepoti, & nepotes ſunt melioris conditionis q̃ mater, arg. l. ſi viua. C. de bon. mat. iſtaʒ

ſm diſtinctionem ſequitur Saly. in. d. §. repletionem. & Io. de imo. in. l. poſt dotem. ff. ſo. mat. & in. l. in quartam ff. ad leg fal. Sed aduerte q: Bal. hic in hoc vř erraſſe inq̃tum dicit ꝙ nepos hʒ dotem a matre tanq̃ heres eius, & hoc preſupponunt oĩs argumẽta ſua. Iſtud. n. non eſt verꝝ ꝙ ſubmiſſa. in dote ꝓfectitia hẽat heredem, q: ſm cõem opi. mortua filia in matrimonio ẽt cum liberis dos profectitia de iure reuertiĩ ad patrem. l. dos a patre. cum ibi not. C. ſol. mat. pūt dixi in glo. ſin. & lʒ de ꝯſuetudine ſm oẽs remaneat apud liberos mulieris, tñ non remanet apud eos tanq̃ q hereditarium matris a patre. Conſuetudo ergo iſtam dotem immediate aufert auo, & dat eam liberis mortua filia, ergo dʒ eis imputari in legitimam debitam in bonis aui, q: non hñt eam vt heres matris ſm Bar. Ang. & Pau. de ca. ſua ꝯcludentes in. d. l. in quartam. & Bar. in ſuo conſi. incip. Gilibertus dedit dotem, & idem tʒ Paul. de ca. & Ro. hic, & recte, bene facit ꝙ no. Bal. in. l. j. in. ij. q. de inoffi. dona. quicquid dixerit Bal. in. l. pe. C. de fal. cau. adie. leg. & in d. l. dos a patre. & in. l. ſenium in vlt. co. C. qui teſta. face. poſ. & in auc. ſed & ſi quis in vlti. co. C. de ſecun nup. niſi auus eſſet expreſſe vel tacite ſtipulatus dotẽ reddi ſoli filie ſo. ma. q: tũc poſtq̃ dos eſt pleno iure filie, nepos ex ea habebit dotem iure hereditario a matre, & iſto caſu loquitur bar in. d. l. cũ dotem. l. inter ſocerum §. cũ inter ſm bar. ff. de pac. doc. Cuius opi. ſuʒ ſoſitus ſequi in. d. l. poſt dotem. lʒ quidam teneant aliter ibi. & in d. l. ſi cum dotẽ. Unde retento ꝙ qñ pater eẽt ſtipulatus dotem reddi filie dos vadat ad liberos filie, vt ad heredes filie, vt tʒ Bar & ſequaces in. d. l. poſt dotẽ in iiij. q. & in. d. l. ſi cum dotem, tunc nepos nõ computabit dictam dotem in legitimaʒ in qua non dʒ cõputari niſi illud ꝙ hʒ immediate ab auo, d. §. repletionem. & no. Bart. in. l. cum opʒ in prin. C. de bo. que lib. Nec ob. l. omnimodo. in fi. C. de inof te. in verbo occaſione, q: rñde vt hic per Bald. & iſto caſu procedat opi. Iaco. de bel. & Bal. hic dum dicit ꝙ de iure non computeĩ nepoti in legitimam, & iſtud idem tenuit hoc caſu Bar. in. d. l. poſt dotẽ. circa penu. & vlti. colum. lʒ ipſe de hoc vltimo dubitauerit in. d. l. in quartam. ad. l. fal. Et cum iſta opin. concordat etiam Bal. in. d. l. quoniam nouella. & Iac. but. in. l. ſcimus. in prin. eo. tit. & ibi per Bald ¶ Iſtud etiam ſequuntur cõiter Moder. & Pe. de ancha. in conſi. xlvij. incip. Viſis diligenter verbis teſtamenti, & in conſi. ccciij. incip. Viuinis. Bar. de quo etiaʒ p eundem in conſi. cccxlviij inci. In themate propoſito, & etiam per Pa. de ca. in conſi. cclix. incip. Viſis & ponderatis omnibus, & ibi Pau. tʒ ꝙ. C. firmant. lʒ in alio proximo precedenti conſi velit q: etiam qñ nepos hʒ ab auo vigore conſuetudinis nõ cõputeĩ in legitimã, q: exiuit pr̃imonium aui viuo auo ſine aliqua ſpe reuerſionis ad auũ, ſicut dicimus in eo ꝙ donatum eſt filio emãcipato vt dicam. j. l. pxi. Sed reſponde ꝙ in donatione ſimplici & facta voluntarie emancipato nõ procedere, nos aũt loquimur in conceſſione ꝓcedẽte a neceſſitate in qua nemo liberalis exiſtit. l. re legata ff. de adimẽ. le. quo arg. videtur in ſimili Dy. in. l. filie. lʒ. C. eo & Bar. in. l. j. § nec caſtrẽſe. in prin. colũ. ff. eod alias ſequereĩ ſi pr̃ dedit dotem pro filia, & ſtipulaĩ eam reddi ſoli filie, & eius heredibus in cẽm euentũ ſoluti matri. cum tunc ceſſet ſpes reuerſionis ad patrẽ. d. l. poſt dotem. ſm. vj. lec. Dy. & ibi Bar. in. iiij. q. ꝙ tũc non computareĩ in legitimã filie ꝙ non vř verum cum ſit ꝯceſſio ob cãm. d. l. qm̃ nouella. Preterea tex. in. d. l. qm̃ nouella. loquiĩ ẽt in dote data a matre que intelligebaĩ pfecte eſſe filie, & ex toto exiuit dñium bonoꝝ matris. l. i. §. accedo. iunc. § extraneũ. de rei vxo act. Et tñ computaĩ in legitimã debitam filie in bonis matris, vt in. d. l. qm̃ nouella Aliam rñſionem collige ex not. per Bar. in. l. i. § ſi parens. ff. ſi quis a paren. fue. ma & referam. j. l. pxi. De hoc etiam aliquid per Ang. j. l. proxi. vbi ſimpliciter tranſit cũ opi. Iac. de bel. & Bal. hic. Nec eſt bona diſtinctio. ſ. aut ſuccedit nepos cum patruis aut cum nepotibus &c. q: ẽt qñ nepos ſuccedit cum patruis non dř ſuccedere ex pſona matris ſue, ſed ex propria, nam cum mater ſua deceſſerit viuo auo & ſic nunq̃ fuerat oblata matri ſucceſſio non pōt nepos ex pſona mřis ſucceſſionem nãciſci, idẽ ſemp nepos dř ſuccedere ex perſona propria, vt concludit Bar. in. l. i. §. ſi ſit. ff. de col. dot. & in. l. ij. C. de lib. prete per illum tex. & Cy. in. l. j. ad fin. C. ad. l. iul. de adul. cum concor. quas allegaui in. l. pactum. C. eo & ita ẽt Fulg. & Ro. hic reprehendit opi Bal. quem etiã hic Bal. non dixit fundatam eſſe in iure. Sed vř dicere eam fundatam eſſe in quadam equitate per quam dicebat opiniones concordari. Sed Fulg. hic tradebat aliã ꝯcordiam dicẽs aut nepos
habet

hʒ dotem matris integram, ⁊ tunc imputetur eſ in legitimam, ſiue ſuccedat auo cum auũculis nepotibus ſiue cũ auunculis, ⁊ hoc ꝓꝑ generalitatem. d. l. q̃ñ nouella. Aut dos integra non puenit ad nepotẽ, vt q: delicto mr̃is fuit publicata vel maritus eſt non ſoluendo, vel mr̃ inſtituit dcm̃ ne. otẽ in litimã tm̃, ⁊ ſic nõ hʒ niſi tertiã dicte dotis, ⁊ nõ imputef in litimaʒ, q: excluderet hoc caſu nepotẽ a legitima ſibi debita in bonis aui ꝓꝑ mr̃nam dotẽ quã nõ hʒ vʒ imputã, q: ad ſucceſſionẽ aui venit nepos iure ꝓprio non ex pſona mr̃is, vt dixi, ſed verius vʒ ꝙ in caſu in quo. ã. tenui imputari in litimaʒ nepoti. ſ. q̃ñ hʒ imediate ab auo vigore dicte ↄſuetudinis eatenus quatenus puenit ad nepotẽ cõputef in litimã, ar. l. q̃ de tota. in pn̄. ff. de rei vẽ. de quo ar. vide ẽt aliqd ꝑ Ful. l. l. ꝙ ſcutis. ad fi. C. de bo. q̃ li. vbi iʒ q. nõ ipurtef nepoti in litimam, ⁊ ita dicit ſe ↄſuluiſſe, ⁊ ſic vʒ ſibipſi ↄtrari, ⁊ in hac. q. non ſcribo latius, q: in ſupiori q̃ne cpoſuiſ plura ſcribere que valde vtilia ⁊ quotidiana ſunt. Et inq̃uũ in ipſa ſuperiori q̃ne ↄcluſiõ Paul. de caſt ⁊ Ang. allegãdo. d. §. ſi ſit agnatus. adde ꝙ ẽt in illo caſu Io. de imo. in ↄſil. ã. alleg. cõſuluit pro illa opin. quam tenui, ⁊ inter cetera ẽt addncit, q: vr̃ iſte caſus mixtus, ⁊ in exorbitantibus ſub ſimplicibus non cõprehenditur caſus mixtus, alleg. l. vim paſſam. §. preſcriptionem. ff. de adul. ⁊ not. per Bar. in. l. ij. in princ. ff. de verbo. oblig. ⁊ ita alias ſm̃ predicta conſului.

SVMMARIVM

1 Conferri debẽt ea que cõdito teſtõ in legitimã imputantur.
2 Conferri an debeat id quod expẽſum eſt pro militia, uel dignitate acquirenda.
3 Conferri an debeat ualor librorum, uel aliarum rerum ſcd̃m tempus emptionis ipſorum, an ſecundũ tempus mortis pr̃is.
4 Donatio ſimplex an debeat computari in legitimam.
5 Donatio facta filio emancipato tempore emancipationis, an debeat imputari in legitimam.
6 Legitima, quando quantitas data non aſcendit ad legitimam, tunc non uidetur data ut in legitimam imputetur.
7 Donatio propter nuptias non computatur in legitimam.
8 Conferri an debeant donata à filio emancipato.
9 Conferre nõ cogit̃ filia dotẽ ſi nõ uult cũ fratribus ſuccedere.
10 Peculium profectitium an dicatur illud quod ſuperlucratur filius cum pecunia patris.

1 2 ILlud. † Que ↄdito teſtõ in litimaʒ* imputanĩ debẽt ẽt ↄferri q̃ñ ab inteſtato ſuccedit̃ nõ eꝫ. Illa q̃ ab inteſtato ↄferanĩ debẽt in litimam imputari ſcd̃o teſtõ niſi hoc repiat̃ expſſe cautum, ⁊ donatio ſimplex facta deſcendẽti ab aſcẽdenti non ↄferẽ niſi fuerit expſſe dictũ vel niſi frater vel ſoror petẽs collationẽ hẽat dotem vel dona. ꝓꝑ nup. quã illi ↄferre tenet̃. h. d. Et ex ſummario collige notabilia, ⁊ vid̃ que in mã dixi in auc. ex teſtõ. C. e. ℭ † In gl. in ꝟbo lucrũ. ibi, dic ergo lucrũ ⁊c. gl. hic declarat ſeu modificat primam ſol. ⁊ lʒ inuolute loquatur. Intentio gl. eſt ꝙ ſi pr̃ expẽdit. c. vt acqreret aliquam fructuoſam militiã filio puta feudũ vel alias militias de qbus fit mẽtio in. l. ſi. C. de pig. ⁊ plene p Bar. in. l. j. §. nec caſtrẽſe. ff. e. ⁊ p alios. l. oimodo §. fi. alleg. in glo. ⁊ ibi habes in tex. ⁊ in glo. ꝙ non dʒ filius tota centũ ↄferre, ita intelligit̃ tex. in. d. § an id. ſʒ ſolũ q̃ñtum eſtimaret̃ valere illa militia tpe mortis pr̃is in quo valore ↄferẽdo nõ dʒ conſiderari opa ſeu induſtria filij neceſſaria in vſu dicte militie, ſʒ ſolũ q̃ñtũ vʒ dcã militia ſine tali opa, ⁊ ita intelligit̃ iſte tex. Fallit in militia empta a pr̃e filio ſilentiario principis, q: ẽt ſi eius occaſiõe veniret aliqd querẽdũ hẽdi dicit̃ filij, ita oimodo eſt ꝑcipua filij, vt in. d. l. oimodo. in fin. ⁊ in. l. fi. C. de ſilent. lib. xij. Scd̃o põt r̃ndẽri ad tex. in d. § ſed an id. q̃d tex. ibi velit ꝙ pecunia expẽſa pro acqrẽda militia ſeu dignitate filij nõ ↄfert̃ neqʒ in litimam imputat̃ in totũ vel in partem q̃ñ militia erat q̃ non trãſibat ad hẽdes neqʒ vẽdi põt vt in dignitate doctoratus, nã talis expẽſa cedit in totum ad cõmodũ filij, vt. d. §. ſed an id. ⁊ ibi not. ⁊ pbat̃ in. d. §. oimodo. §. fin.
3 ⁊ ibi not. ⁊ vtraqʒ ſolut. vera eſt. ℭ † Et facit ad hoc. q. de fratribus volẽtibus fr̃em libros ↄferre ſibi emptos a pr̃e in caſibus in qbus ſunt ↄferendi, an dẽat frater in collationẽ ponere q̃ñtum empti fuerunt libri a patre, ⁊ dõm eſt ꝙ non ſed ſolum q̃ñtum valẽt tpe mortis pr̃is p iſtũ tex. ſm̃ Fulg. Pa. de ca. ⁊ Ro. hic. Sed qd ſi valor libroꝝ creuiſſet vltra pciũ quo empti fuerũt, ſic ↄcludũt ꝙ aut creuit ex induſtria filij, ⁊ iſtud cẽſef aduentitium ⁊ non confertur, vt. C. l. pcoxi. Aut ſine induſtria filij, ⁊ tunc Fulg. dubitat, nã primo adducit q: vr̃ filiũ teneri cõferre ſolum ꝙ impẽſum eſt a patre, arg. l. in fundo. in ver. ſolũ ꝙ impenſum eſt. ff. de rei ven. Sed in ↄtrium adducit ꝙ ſicut diminutio cedit ad damnũ fratrũ ita ⁊ augmentũ deberet cedere ad eoꝝ cõmodũ. ar. l. ſm̃ nãm. ff. de reg. iur. ⁊ in. l. fi. §. ſed cũ in ſcd̃a. C. de fur. Et finaliter ſubdit ꝙ inter fratres de lucro tractãtes, ⁊ in pari cã exiſtẽtes benignior vr̃ prima opi. Sʒ Ro. hic tʒ iſtã ſcd̃am opi. quam ẽt tenere vr̃ Pa. de ca. hic p iſtuʒ tex. indiſtincte loquentẽ. Et lʒ non r̃ndeat ad. d. l. in fundo. põt r̃nderi ꝙ illa lex ſi bñ inſpiciat̃ non obſ. nam ſatis eſſe voluit ꝙ bone fidei poſſeſſor edificans in re aliena damnum non patiat̃ nõ aũt voluit ꝙ locupletef. l. ſed ſi lege. § cõſuluit. ff. de peti. her. Ita ergo dʒ eẽ in caſu nr̃o. ſ. ꝙ ↄtẽtus eẽ dʒ libroꝝ poſſeſſor ſi damnum non patiat̃. ſ. ꝙ nõ eſtiment̃ pluſq̃ʒ tunc valeãt. Uel dic ꝙ illa lex loquit̃ in caſu diuerſo. ſ. i bone fidei poſſeſſore edificante in alieno hic aũt in patre ex certa ſcĩa emente libros, ⁊ tradente filio cũ onere ↄferẽdi in quo dʒ attendi lex nr̃a, nã vbi agit̃ de ↄcernẽtibus ſucceſſionẽ attendit̃ tps mortis. l. cũ q̃rit̃. C. de inof. te. ⁊. l. ea demũ. C. e. ⁊ hic. Reliqua ptinentia ad materiam collationis ipſorum librorum dixi in. l. ſi donat. C. eod.
4 ℭ † In gl. in ver. hec auc. ibi, donatio ſimplex ⁊c. no. ex gl. cũ qua ſimplr̃ tranſit hic Bar. ꝙ donatio ſimplex nõ cõputat̃ in legitimã. Hic aũt loquntur de dona. facta filio in pr̃ãte que regulariter regrit̃ ↄfirmari morte. l. antep. C. de dona. in. vi. ⁊ ſic vʒ in vi ſupremi iudicij ſeu relicti, vt habuiſtis in auc. ex teſtõ. ⁊ in. l. ſi donatione, ⁊ iſto caſu cõputat̃ in legitimã, vt tʒ Bar. ⁊ cõiter alij in. l. in quartã. ad. l. fal. ⁊ Bal. in rep. c. ſi pr̃. in vlt. car. de teſta. in. vj. per. l. ẽt. § ſi debita. ꝟ. ſed ⁊ mortis. c. ſiſe. ff. de bo. li. ⁊. l. filiũ. ſm̃ lec. Azo. C. la. her. Pro hoc facit q: legata computant̃ in legitimam, vt hic not. in glo. j. ergo ⁊ talis donatio que hʒ vim relicti, vt dixi. Nec ob. ſi diceret̃ ſi cõputat̃ in legitimam talis donatio, ergo deberet regulariter ↄferri cõtra iſtum tex. ꝓꝑ qd̃ arg. ſatis dubitauit Saly. hic, ⁊ Cy. in. l. ſi q̃ñ. §. fi. C. de inoffi. teſt. Et lʒ iſta ſit cõis opi. tñ Ange. hic in qbuſdam lec. tʒ ↄtrium volens ꝙ donatio facta filio in pr̃ãte q̃ morte pr̃is ↄfirmat̃ non computat̃ in legitimam q: nihil aſſignatum filio, vt ſit ꝓprium eius cõputat̃ in legitimam niſi ſpãliter ſit lege cautum ẽt ſi ſit tale ꝙ veniret conferendum, vt pbat̃ hic. Ad hoc etiam alleg. iſtam glo. Et ſimiliter Pau. de ca. in. d. l. in quartã. ⁊ in. l. ſi q̃ñ. §. fin. C. de inoffic. teſta. dicit ꝙ iſtud ſemp ſibi fuit dubium, q: per. d. l. ſi q̃ñ. §. fi. ⁊ per. l. ſi non mortis. in prin. ff. de inof. teſt. vr̃ pbari gñaliter ꝙ donatio facta filio, tunc cõputef in quartã q̃ñ hoc fuit actũ ſeu expreſſum a donãte, alle. hãc. l. cũ hic not. ⁊ dicit ꝙ hoc ſenſit Iac. but. h. Nec ob. ſm̃ eũ ꝙ talis res donata reperiat̃ in pr̃imonio donãtis tpe eius, q: r̃ndet ꝙ ſtatim in eo momẽto quo morit̃ ſeparatur a matrimonio ſuo ꝓꝑ titulum precedentem, non ſic in legato vel donatione cã mortis q̃ hʒ vim legati. Tñ his non obſtãtibus teneo opi. precedẽtem que eſt cõis, ⁊ quã ẽt Cy. in. d. l. ſi q̃ñ. §. fi. ⁊ Ang. ⁊ Io. de imo. in. d. l. in quartã. Nec obſt. qd̃ not. h in gl. ⁊ id qd̃ dr̃ in. d. l. ſi q̃ñ. §. fi. ⁊ in. d. l. ſi non mortis. q: pcedunt q̃ñ donatio a principio valuit, quo caſu non cõputatur in legitimam, vt ſtatim dicam, ſecus q̃ñ mortis ↄfirmationem requirit, vt dixi. C. maxime per. d. §. ſi debita. vbi pʒ ꝙ donatio cã mortis cõputat̃ in quartam, ⁊ tñ illa exit de pr̃imonio donantis tpe mortis ſicut iſta q: licet legata non acquirant̃ niſi adita hereditate, iuxta. l. eã quã. C. de fideicom. Tñ donatio cã mortis non requirit aditionẽ hereditatis ſm̃ magis cõem opi. vt eſt gl. repu. ſing. in. l. poſt legatum. § pen. ff. de his qui. vt in dig. ⁊ no. Bar. in. l. que rome. § flamnis. ff. de ver. obli. ⁊ in. l. ſi mortis. in princip. de lega. preſt. ⁊ Bald. Ang. ⁊ Imol. in. l. ij. ff. de lega. j. ⁊ plene Imo. in. l. fi. ff. de dona. cau. mor. cum concor. lʒ Bar. dubitauerit in. l. in mortis. eo. ti. ⁊ Iac. but. hic in lec. ſenſit illud ad qd̃ allegat̃ p Pau. de ca. Si aũt eſſemus in caſibus in qbus donatio facta filio in pr̃ãte valuiſſet a princip. efficaciter, vt puta q̃ñ donat̃ ſibi ꝓꝑ merita, vt fuit notatũ in. d. l. ſi donatione. C. eo. ⁊ in ſimilibus caſibus de quibus ſolet notari in. l. ij. C. de inoffi. don. ⁊ tunc cõputat̃ in legitimã ſi hoc fuit expreſſe actũ inter eos tpe donationis. d. §. ſi debita. ver. ſed ſi non mortis. ſm̃ Bar. ⁊ alios in. l. in quartam. ⁊ de hoc articulo vide ẽt Cy. Ang. ⁊ Ray. in. d. l. ſi qit. in fi.
5 ℭ † Et per hoc vltimum vʒ ꝙ donatio facta emancipato tpe emancipationis, vel q: illa a pncipio vʒ. d. l. ij. non dʒ in legitimam imputari niſi fuerit dictũ. Ad hoc facit. d. l. ſi q̃ñ. §. fi. ⁊ ibi hoc tʒ Bart. ⁊ in. d. l. in quartã. ⁊ in. d. § nec caſtrenſe. circa viij. col. ⁊ Cy. in

a ℭ In legitimam. de hoc p do. Franci. de are. conſi. xvij. alleg. Alexã. ↄſil. clij. ij. lib.

l.ſcimus.in prin.in.iij.q.⁊ ibi ēt Bal.in.ij.not.⁊ ēt in.ix.ro.C.
de inoffi.teſt.⁊ Bar.in.l.peto.in prin.ff.de leg.ij.⁊ probatur
per iſtum tex.volentem ꝙ ēt ea que conferenda ſunt non con-
putantur in legitimam niſi lege cautum ſit. Sed Nic.de nap.
⁊ Old.vt refert Bal.hic,⁊ in.l.vt liberis.C.eo.limitant iſtud
vltimum niſi expreſſe dictū eſſet dono tibi in premium emāci-
pationis quaſi illa ſit donatio ob cām,⁊ tacite videatͥ eſſe actū
ꝙ computetͥ in partem ſuam. Nam talis donatio hoc caſu he- 1
ne ꝯfertur,q: in legitimam imputatͥ,ita intelligunt.d.l.vt libe- 2
ris.⁊ pro iſta opi.vt eſſe tex.in.l.j.§.ſi parens.ff.ſi quis a parē. 3
ſue.ma. Sed ꝯtrarium tꝫ Bar.in.d.l.peto.⁊ in.d.l.in quartam.
⁊ ipſemet Bal.in.d.c.ſi pater.in vlti.car.et Saly.hic,⁊ Ro.
in.d.l.vt liberis.⁊ melius q: opi.Nic.de nap.non vꝫ iure p-
bari,⁊ talis donatio dꝫ ſimplex,vt dixi in.d.l.vt liberis. Non 1
ob.tex.in.d.§.ſi parens.q: inde vt per glo.in.l.pactum.in vlo-
ti.ſol.C.eo.⁊ qd̄ ibi dixi. Limita tn̄ predicta pcedere qn̄ expreſ
ſe fuit dictum ꝙ donabatͥ,ſecus ſi ſimpliciter fuit datum eman
cipato,q: tunc imputantͥ in legitimā lꝫ hoc non fuerit dictum
ſm Bar.in.d.§.ſi parens.qui ad hoc alleg.l.cum quo.de pe-
cu.§.fi.ff.ad.l.fal.⁊ eſt ſingula.limitatio ad predicta ſm Imo.
in.l.titio centum.§.titio genero.de ꝯdi.⁊ de.⁊ ſequitur Pau.
de ca.in.d.l.in quartam.⁊ in.d.l.ſi qn̄.§.fin. Caue tn̄ q: tex.in
d.l.cum quo.de pecu.§.fi.non probat hoc ſm intellectum gl.
⁊ in.d.l.ſi qn̄.§.fi.in ver.computetͥ.ſm primam ſol.quā ibi ap
6 probat Saly.vel ſm ſcd̄am quam ibi approbat Ray. ¶ †Se
cundo modo ſing.limitatur ex not.per Imo.in.d.l.cum quo.
§.fi.ſ.ꝙ procedat cōis opi.qn̄ quantitas data non aſcendebat
vſqꝫ ad legitimam,nam non vꝫ data,vt in legitimam imputetͥ
niſi hoc fuerit expreſſum.d.l.ſi qn̄.§.fi.ſecus ſi quantitas erat
7 vſqꝫ ad integram legitimam.d.l.cum quo.§.fi. ¶ †In ea.ibi.
l.qm̄ nouella.Cy.⁊ Bar.hic dicunt ꝙ in.d.l.qm̄ nouella.p- 2
batur ꝯtrarium.ſ.ꝙ confertͥ,⁊ in legitimam imputatͥ ſed ſm mo-
der.vt Pau.de ca.⁊ Ro.hic,dic ꝙ glo.voluit ſentire ꝙ do-
natio pp̄ nup.conferebatur per l.vt liberis.que fuit facta a leo
ne ante.l.qm̄ nouella. Unde ſi fuiſſet verum ꝙ illud qd̄ con-
fertur computetur in legitimam non fuiſſet neceſſaria prouiſio
d.l.qm̄ nouella.que lex ideo facta fuit q: omnia que confere-
bantͥ non imputantͥ in legitimam niſi eſſet expreſſum. Et ppea
in.d.l.qm̄ imperator diſponit ꝙ imputaretͥ. Et intellige ꝙ gl.
voluit ſe referre ad tp̄s qd̄ erat ante.d.l.qm̄ nouella.nā poſt il
lam legem ꝯſtat ꝙ donatio pp̄ nup.computatͥ in legitimam,⁊
ēt tpe huius legis,q: iſta lex fuit facta poſt.d.l.qm̄ nouella.nā
vtraqꝫ fuit edita a Iuſtiniano,⁊ ſm iſtam intellige verba Cy.⁊
Bar.hic. Et vltra glo.pꝫ per alia exempla ꝙ ea que conferū-
tur non imputantͥ in legitimam niſi ſit expreſſum,nam in aduē
titia conferebantͥ per filium in ptāte,⁊ per filios emancipatos
l.filie dotem.C.eo.⁊.l.j.in prin.ff.eo.⁊ tn̄ ꝯſtat ꝙ ſolum pfecti- 3
tia in legitimam imputantͥ.l.ſcimus.§ repletionem.C.de inoff. 4
teſt. ¶ In ea.glo.ibi,non puto ⁊c.⁊ bene per iſtum tex.in ver
8 bo ſimplicem tm̄modo.in verbo ſolam ſimplicem. ¶ †Circa
iſta adde ꝙ ſi filio emancipato aliquid fuit donatum ꝙ qdem
ꝯſtet ꝯferri debere.d.l.vt liberis.in fi.⁊ filio in ptāte fuit dona
tum ēt ſimpliciter,⁊ tūc ſm Fulg.⁊ Pau.de ca.filius in ptā-
te tenebitͥ donationem ſimplicem ꝯferre rōne equalitatis ſer-
uande per hanc.l.qꝫdiu. Alias regłr ꝯferre eā non tenetͥ ſm
9 ꝙ dictū fuit in auc.ex teſtō. ¶ †Extra gl.qrit hic Ang.ſi do
natarius ſimplex non vult ꝯferre nec petit a ſorore dotem hūte
ꝙ dotem ꝯferat,an ſoror poſſit donatariū inuitum cogere ad
ꝯferendū,⁊ tꝫ ꝙ ſic,q: alias remaneret inequalitas cui voluit
lex iſta puidere,⁊ idem tꝫ hic Ro.contrarium dicit Pau.de
ca.ſe ꝯſuluiſſe per.l.fi.ff.de col.do.in rōne ſui.nam filia tenetͥ b
ꝯferre dotem ſi vult vniuerſaliter ſuccedere cū fratribus. ſed
ſi vult retinere dotem certū eſt ꝙ non pōt compelli ſi ipſa nō
vult ſuccedere,ſm̄ opi.Ang.vꝫ multum iuuari per iſtum tex.
indiſtincte loquentem. Nec ob.d.l.fi.q: illud erat clare deci-
ſum ꝙ non ſuccedens in hereditate non tenebatͥ ꝯferre.l.a pa
10 tre.C.eo. ¶ †Ultimo Bar hic dicit ꝙ illud qd̄ lucratͥ filius
cum pecunia pr̄is non vꝫ profectitium niſi pro dimidia vt hic
per eum,⁊ plenius per ipſum in.d.§.ſed nec caſtrenſe.⁊ in.l. c
ſi tibi.§.ſi pactū.ff.de pac.⁊ in.l.cū op3.in prin.C.de bo.qꝫ li.
⁊ in trac.de duo.frat.⁊ in conſi.incip.Crucialis.alias incipit.
Burgarellus. Sed dic perfectius,vt per Iac.but.⁊ Bal.in
d.l.cū op3 ⁊ p Bal.in.l.oimodo.§.fi.C.de inoff.teſt.⁊ in auc.
ex teſtō.in.vij.col.C.eo.⁊ ibi per Ro.⁊ Bal.⁊ Saly.in.l.cer-
tum.C.ſa.herci.⁊ per Bal.in.c.j.de benefi fra.in vſib.fend.in
l.j.in.xj.q.C.pro ſo.⁊ per Ang.in ꝯſi.lxxij.incip. Pater hūs
plures filios,⁊ in conſi.cx.incip. Uenutius.⁊ ex no.in dictis
locis maxime per Ang.in dictis conſi.⁊ per Fulg.deciditͥ
idem eſſe qn̄ ex induſtria vnius filij maior fructus percipitur
ex fundo paterno,vel ex alijs rebus patris.

a ¶ Queritͥ hic Bal. adde tu ⁊ vide de materia per eundē Alex.in conſ.cxc.ſm numerum conſilioꝝ ⁊ eſt.xlviij.in.ij.volu. Fran. Curt.

b ¶ Cōis opi. adde tu ⁊ vide eundem Alex. in conſi.xxiiij. in.i.volu.Frā. Curt.

c ¶ An repetit. adde tu ꝙ vꝫ aliter diſtinguendum,vꝫ an iſti fratres erāt ſocij oium bono.⁊ pcedat dictum Bal. hic,⁊ ſequacium aut non ſed ſolum viuebāt in cōi,⁊ tunc bal. male dicat ex doctrina eiuſdem Bald.in l.ſi patruus.C.eo.vtriuſqꝫ iu.⁊.l.ſi paterno.de negot.geſt. quam ibi commendat Pa.de caſ.⁊ ſequitur Ang.aret.in.§.actionū.col.xxx.in materia actionis nego.geſto.in ſtit.de actio.⁊ Angel.in.d.l.ex duobus.de nego.geſt.h al leg.Fran.C.

¶ SUMMARIUM

1 Aduentitia hodie non conferuntur.
2 Conferri debet uſusfructus aduentitiorum.
3 Fratres duo poſt mortē patris ſimul uixerūt,& unus ex eis pro cōi uictu de fructibus aduentitiorum & laborū ſuorum plus expoſuit quā alius,an poſſit in diuiſione illud plus repetere.

1 Ut nemini. †Aduētitia hodie non ꝯfe
runtͥ.h.d. ¶ Et itelligitur
etiam iſta lex in filijs emancipatis ſm cōem intel
lectū,q: aduētitia non tenentͥ ꝯferre cū lex iſta in-
diſtincte loquatͥ,ac ēt q: tex.h arguit de caſtrenſibus bonis ad
iſta aduentitia,ſed ita eſt ꝙ emancipatus nō ꝯfert caſtrēſia.l.
j.§.nec caſtrēſe.ff.eo.qui.§ hꝫ locū in emancipato,vt ibi no.er
go ⁊ idem erit in iſtis aduētitijs,pbatͥ ēt q: hodie ceſſat rō pp
quā fuit inductū olim ꝙ talia bona ipſi deberēt ꝯferre,nam ſ
erat q: ſi ipſi remāſiſſent in ptāte acqſiuiſſent oia patri ſicut fe-
cerunt alij qui in ptāte patris remanſerunt,⁊ ſic oia acqſita p
filios emancipatos reperirentͥ in hereditate patris ſicut erant
aduentia acqſita per filios in ptāte,vt dictum fuit in.l.j.C.e.⁊
per Bar.in.l.ſi emancipati.C.eo. Cum hodie ſit inductum ꝙ
filij in ptāte non querant aduentitia patri quo ad pprietatem,
ſed ſolum quo ad vſufructū.l.cum op3.in princ.C de bo.qꝫ lib.
id̄ non tenentͥ emancipati ꝯferre,⁊ ita tenent Cy.Bar.⁊ alij in
2 d.l.ſi emancipati. ¶ †Ex qua vltima rōne infert no.Ray.hic
ꝙ tenebuntͥ tn̄ ꝯferre vſumfructum aduentitioꝝ q: illum acqſi
uiſſent patri ſi in ptāte manſiſſent qd̄ eſt notan.⁊ hoc ēt voluit
Cy.in.d.l.ſi emancipati.in.iiij.⁊ idem Fulg.ibi.⁊ Bar.in.l.
pater.in vlti.col.ff.de col.bo.pro hoc facit iſte tex.in fi.a ꝯtrio
ſenſu,⁊ vide qd̄ no.Bal.in auc.ex teſtō.in.ix.et.xiiij c.ſeq.q.
⁊ aliqd p Fran.tigri.C.l.pxi.⁊ ibi vꝫ velle ꝙ emancipati ꝯfe-
rant de fructibus bonoꝝ ſuoꝝ aduentitioꝝ vſqꝫ ad eſtimationē
fructuum aduentitioꝝ acqſitoꝝ per filios in ptāte quibus ꝯfe
runt,ꝙ vltimum non plꝫ,q: in collatione facienda ab emanci-
pato non ꝯſideratͥ qꝫtum acqſiuerit filius in ptāte,ſed ſolū ꝯſi-
ratͥ ꝙ acqrere potuit alios aūt.l.ita demū.induxiſſet filiū emā
cipatū ꝯferre fratri in ptāte ſi frater in ptāte acqſiuiſſet ex in-
duſtria ſua. Un̄ teneas illud qd̄.C.dcm̄ eſt ſimplr̄ ſꝫ alios,hoc
tn̄ intellige ſi tales fructus extant,ſecus ſi eſſent ꝯſumpti,ſine
dolo ⁊ fraude ſm Pau.de ca.per.l.ea demū cū ibi no.C.eo.
3 ¶ †Ultimo querit hic Bal.ᵃ duo fratres poſt mortē pr̄is
4 ſimul vixerunt,⁊ vnus ex eis pro cōi victu de fructibus aduen
titioꝝ ⁊ laboꝝ ſuoꝝ plus expoſuit qꝫ alius,an poſtea ſi noluit
viterius in cōi viuere poſſit ille q plus expendit repetere ali-
qd ſi nō apparet ꝙ aio repetēdi plus poſuerit,⁊ dicit ꝙ nō,q:
fructus illi cenſentur cōicati iure ſocietatis allegat tex.in.c.ij.
de duo.fratri.de nouo bn̄ficio inueſti.⁊ cū bal.tranſit hic ſim-
pliciter Ful.⁊ Ro.q reputant hoc menti tenēdū. Pa.de ca h
refert ꝙ Ang.h.d ꝙ tex.in.d.c.ij.paruꝫ facit,⁊ Ang.ꝯcludit
dcm̄ bal.eſſe verꝫ ſi fructus eſſent pauci,q: pſumitͥ eſſe donatio
ſecus ſi magni,⁊ frater qui plus poſuit nō eſſet multū diues,⁊
itarꝫ Pa.de ca.allegat no.p gl.in.l.ſi filij.C.de do.inter vir.
Ad idē tex.in.l.ex duobus.§.titiū.de neg ge.dū ibi gl.aſſe.l.
verū. Ang.tn̄ in.d.l.ex duobus.ſimpliciter trāſit cū deciſione
b Bal.hic,⁊ ſic vꝫ ꝙ ita ſe habeat cōis opi ᵇtn̄ putarē ꝯcludē
dū p ea que tradit Bart.in ſuo ꝯſi.incip. Quidam hūs bona
cōia. An iſte ꝯrepetit dicit ſibi cōpetere ius agēdi ex,eo q:
frater ſuus aduerſum quē agit habebat maiorem familiā qꝫ ip
ſe ⁊ ꝙ ppterea debuit ſubire maiorē ptē impēſe,⁊ nō dꝫ audi
ri,q: p illam tacitā ſocietatē vꝫ eē actū in dubio ꝙ vnuſquiſqꝫ
eo pferat partē virilem.l.ſi non fuerit.ff.p ſo.iūctis no.p bar.
in.l.titiū ⁊ meuiū.§.altero.ff.de admi.tu.⁊ p Bald.in.c.j.de
c bn̄fi fra.cū ſi. An repetitᶜ q: dicit ſe expēdiſſe vltra dimidiā
quā ſubire tenebatͥ,⁊ tūc putarē q: poſſet repetere,q: in ſocie-
tate pticulari ſi vnꝰ plus expēdit qꝫ alius pt repetere.l.ſociꝰ
ꝙ in eo.§.fi.cū.l.ſeq.⁊.l.ſi vnus.§ qd vnus.ff.p ſo.lꝫ ſecus ſit
in ſocietate oium bonoꝝ,vt pbatͥ in.l.ſi filius p filia.cū gl.j.
ff.pro ſo.vbi nō attenditͥ qd̄ vnus habuerit filium alter non,⁊
declarat Bal.in.d.l.ſi patruus,in antepenulti.qd̄.C.cōmunia
vtriuſqꝫ iudi. Et ſic vꝫ in puncto iuris debere limitari id quod
no.Bal.

no. Bal. hic. Vel poſſet rñderi ad d.c.ij. ꝙ illud ꝓcedebat a ꝯſuetudine, vt ibi refert Bal. poſt antiquos, ꝑterea ꝗſtões, ſeu dubia non ſeruantur in deciſione aliarũ cauſarũ nõ feudaliũ qñ tales ꝗſtões ſunt ꝯ̃ regulas, vel rões traditas a iure cõi, vt no. Bar. in l. vt inuiſum. § ſi liberi. ff. de ope. lib. ⁊ bal. l. anc. ſi quas ruinas de ſac. ſan. ec. facit. l. iuo ſingulare. ff. de legi. Et lʒ pau. de ca. referat, ꝙ Ang. h̃ teneat opi. bal. cũ diſtõe. ſ. relata, tamē Ang. in vna lec. ſimplr tʒ dcm̃ Bal. hic in alia vero diſtinguit Et tʒ idē ꝙ Bal. qñ fratres cõmixtim viuebant eorũ patrimonio quilibet vr̃ cõ:caſſe cũ fratre, vn̄ id ꝙ ꝯſumptũ eſt non referēdũ alle. no. p gl. in l. i. ff. ꝓſoc. q parum facit, ſʒ ſi nõ viuebantur patrimonio ꝓmiſcue, ⁊ cõtra, ⁊ tũc bñ dʒ attendi dēre an ꝗ̃titas ſit parua, vel non arg. l. cũ de indebito. ff. de ꝓba. ⁊ eorũ que no. in l. cũ qd. ff. ſi cer. pe. ⁊ ſic mēs Ang. vr̃ eſſe ꝙ quãdo vnus tm̃ expēdit in familia alterius, ⁊ non econtra diſtinguaſ an ꝗ̃titas eſſet parua, vel non, ⁊ ſic iſte non eſſet caſus tacitus p bal. hic, ⁊ pro diſtinctione facta per Ang. vide etiam Bal. in l. filie, in. j. col. ff. fami. herciſ.

a (margin, beside "dũo alle. no.")

SVMMARIVM

1 Emancipatus emancipato non confert, ſed filio in poteſtate confert, quando ab inteſtato ſuccedatur.
2 Filius ſemꝑ præſumitur eſſe in poteſtate patris, niſi contrarium probetur.
3 Onus probandi quẽ deceſſiſſe inteſtatum incumbit allegantí.
4 Conferre nemo tenetur niſi ſit lege cautum.
5 Conferre an tenetur pater & mater uenientes ſimul ad ſucceſſionem filii inteſtati.
6 Collationis materia exorbitat à iure cõi, quia rẽ propriã quis regulariter cõicare non tenetur.
7 Collationi an ſit locus inter filios excluſos per caput unde liberi, uel unde agnati, uel unde cognati.
8 Conferre non tenetur filia quæ ſuccedit ex teſtõ, ſtante ſtatuto ꝙ extante maſculo filia non ſuccedit.
9 Collatio an hodie ceſſat i caſu quo ſuccedit̃ de iure diuerſo, ut quia teſtm̃ pro parte tantum ſit reſciſum.
10 Emancipationis & patriæ poteſtatis differẽtia hodie ſublata eſt quo ad ſuccedendum ab inteſtato tantum.
11 Conferre an teneatur emancipatus ſuo emancipato donationẽ ſimplicem, ſicut confert ſuo.
12 Cõferre an teneatur filia inſtituta in una uncia pro dote ſua, inſtituto filio in reliquis.

1 Si emancipati. †Emancipatꝰ emãcipato non confert, ſed filio in ptãte ꝯfert qñ ab inteſt. ſuccedittur, ⁊ pʒ in codicillis ꝯ̃trarium non diſpoſuerit. h. d. ſm expoſitionẽ traditã in gl. iij. in pãn. ℭ No. ꝙ emancipati non conferunt emãcipatis, vt h̃, ⁊ l. lege. § portiones. ff. eo. hodie tamē ꝯferũt ꝓfectitia inuicẽ, ⁊ h̃ fuit inductũ p l. vt liberis. C. eo. ſaltē illa q fuerũt ei data ob cãm, vt ibi fuit tactũ, ⁊ dicet̃ C. ad fi. non autem ꝯferũt aduẽticia p iſtã legẽ, ⁊ p l. fi. C. e. ⁊ vide q ibi dixi,

2 ℭ †Scdõ no. ꝙ ſp in dubio filius p̃ſumit̃ eē in ptãte pris niſi ꝯ̃rium ꝓbet̃, vt in h̃ in ver. ꝓbatũ, ⁊ l. filius. ff. de ꝓba. ⁊ iſtõ eſt vtile p cautela, ⁊ practica, ꝗ̃ vide p Ang. ⁊ Imo. in l. ſed ſi de ſua. de acq her. ⁊ iinrita, vt p gl. fi. in l. alcia. ff. ſol. ma. ⁊ ibi per Bal. de quo ēt vide no. p Spe. in ti. de actiõe. § t. vſi. ſʒ qd ſi poſt ꝗ̃, cũ ver. ſeq. p Bar. in l. ſi põt. ff. de acq. here. in v. col. i ver. expeditis his veniamus ad. q. p Fed. de ſen. in ꝯſi. xv. incl. aſit qdã, ⁊ Io. an. in regula infamibus, in merc. ⁊ Ange. in l. poſt mortē. ff. de adop. ℭ

3 †Tertio potes ex iſto text. notare ſm Ro. ꝙ allegãti quẽ deceſſiſſe inteſtatũ incũbit onus ꝓbãdi,

b ⁊ lʒ quis dicat aliqd ꝓbari eo ipſo, ꝙ nõ ꝓbat̃ ꝯ̃rium vt no. in l. ſup ſeruis. C. mihi. nõ poſ. li. xij. ⁊ l. ij. C. q teſta. fa. põſ. tñ illõ ꝓcedit qñ p̃ſumptio eēt p alle. ſʒ in caſu n̄io dr̃ eſſe ſecus, ⁊ ꝙ oportebit actualiter ꝓbari, alſ iſta lex eēt ipoſita verbis, ⁊ non rebus de hoc vide p Bar. in d. l. ſi põt, circa vlti. co. in ver. v. di ⁊c. vbi vr̃ velle, ꝙ ſufficit alle. quẽ deceſſiſſe ſine teſtõ, ⁊ qui vult dicere ꝯ̃rium ꝓbet p no. in ſimili in l. cũ de lege. ff. de ꝓba. lʒ bar. corrupte allegat l. cũ ꝓbatio. ℭ In gl. i. ibi, vt. d. l. filie in hoc male dixit gloſ. volens quod per allegat l. filie, ⁊ per l. i § penul. de ꝯiũgẽ. cũ emãci. libe. emãcipati iter ſe ꝓfectitia ꝯferrãt, nã ē ꝯ̃ text. iſtũ, ⁊ d. § portiões, ⁊ d. l. ij. § ſi tres. ff. e. q in ra indiſtin. ꝓhibēt emãcipatos inuicẽ ꝯferre, ⁊ ēt iſtõ tenere vr̃ gl. ma. ſequēs circa pñ. Nec ob. d. l. filie, q: iõ ibi ſunt cõ

fert emancipato ꝓfectitia, q: emancipatus ſibi oĩa ꝯfert. vt hic in fi. ⁊ ff. e. fere p to ũ, ⁊ p hoc ēt pʒ, ꝙ prima rñſio data p gl. ad § pe. nõ eſt bona; reliquę due rñſiones, ⁊ magis rõñter reprehendimtur, per doc. ibi, ⁊ hic, ꝗ̃ ꝗ̃ Cy. ⁊ Ray. ⁊ ēt Saly. hic ſimpliciter tranſeant cũ vltima rñſione gl. ⁊ non bñ, vt p bart. in d. § pe. ⁊ alios hic iõ rñde, vt per Bar. ⁊ Bal. h̃. ℭ In ea. in fi. h̃ gl. inſpecto iure C. nihil hʒ vtilita is, q: iſto iure condito teſtõ nõ erat locus collationi, vt h̃, ſʒ inſpecto iure anc. iſta glo. eſt ſina. ſm Ful. h̃, ⁊ continet vtilitatẽ vcʒ, ꝙ hodie teſtõ cõdito, lʒ ſit locus collationi, tñ ſi extranei ex teſtõ ſuccedãt cum filius non conferũt inuicẽ

4 ℭ †Adde gl. ſimilē in auc de triē. ⁊ ſemiſ. § i. ibi in ꝟ. oĩno in fi. ⁊ gl. i. d. l. fi. in verſi. omnimodo, ⁊ iſtud eſt mirũ, q: inter alios ꝗ̃ inter deſcendentes aſcendentibus, non eſt locus collationi, q: nõ reꝑitur lege cautũ, ⁊ nemo conferre teneť niſi ſit lege cautũ. l. illã, ⁊ ꝙ ibi dixi ſuper text. C. eo. ⁊ iõ inter trãſuerſales, vel aſcēdētes ſuccedentes non eſt locus collationi. l. i. cũ gl. fi. C. de legi. her. ⁊ expreſſius not. Cyn. hic in pe. q. ⁊ ēt Bal. hic cum quo tranſeunt Ful. Pau. de ca. ⁊ Ro. ⁊ idē no. bar. in l. pf in vlt. col. de colla. dot. ⁊ Bald. in

5 rub. C. eo. ad fi. ⁊ l. qm̃ nouella in. j. co. C. de inoffi. teſt. †Eſt verũ, ꝙ Ang. in l. vt liberis in fi. C. eo. queſiuit qd ſi pr̃, ⁊ mr̃ facto diuortio de iure veniãt ad hẽditã ē filij ab inteſt. an cõferre debeant dotẽ, vel donationẽ pp nup. ꝓfectã a ſubſtantia filij, ⁊ dicit ꝙ hoc non reperit̃ tactũ, ⁊ ꝙ credit, ꝙ ſic, q: cũ ſucceſſiões parẽtũ, ⁊ deſcēdētiũ ſint ex eq̃litate tã ex teſtõ ꝗ̃ ēt ꝯ̃ teſtm̃, vt in auc. de her. q ab inteſt. defer. § aliud quoq. § ⁊ h̃ qdem ordinauimus, ergo ſicut deſcendētes inter ſe conferunt cũ ſuccedũt aſcendenti idē ⁊ eꝯ̃. Sed melior ē puto opi. ꝯ̃riã ꝗ̃ in effectu tenēt ꝓdicti doc. ⁊ maxime Cy. ⁊ Bal. hic Bal. i. d. l. qm̃ nouel

6 la. ℭ †Nec ob rõ alleg. p Ang. q: cũ iſta mã collationis, ſit exorbitãs a iure cõi, q: rẽ ꝓpriã quis cõicare regl'r non teneť. d. l. illã, ⁊ ibi dixi, ꝙ nõ dʒ fieri extenſio ad aliũ caſuʒ. l. ſi vero. § de viro, cũ vulg. ff. ſo. ma. ⁊ maxime cum non ſit oĩno eadē rõ, q: non vr̃ oĩno a pari ꝓcedere ſucceſſio aſcendentium, ⁊ deſcendētiũ. l. nam ⁊ ſi parentibus in pñ. ff. de inoffi. teſt. vnde videmus ꝙ lʒ corã duobus teſtibus poſſit aſcendens relinquere hereditatem deſcendenti. l. hac conſultiſſima. § ex imperfecto. C. de teſta. non tñ eꝯ̃ per. d. l. hac conſultiſſima. § ſi quis autē ſm bal. ibi, ⁊ idē tʒ Saly. in l. ſi q̃ſa. her. ⁊ Spe in ti. de inſtr. edi. §. cõpēdioſe ver. quid ſi filius quem refert Bal. in l. ſi qua illuſtris. C. ad orfi. facit ꝙ no. Bar. in l. fine. § excluditur cum ſi. ff. de in. pat. Et ēt in correlatiuis diſpoſitio facta in vno non extēdit̃ ad reliquũ qñ nõ eſt eadē rõ. l. curatores cum ibi not. C. de

c (margin)

7 iner. matri. ℭ †Et iuxta predicta dicit ſingulariter Bal. hic, ꝙ ſi omnes liberi ſunt excluſi a ſuccedēdo ex capite liberorum vt veniant ex ſcdõ capite. ſ. vñ agnati, vel ex tertio. ſ. per vñ cognati iuxta. l. i. §. ſed ⁊ videndum. ff. de ſuc. edi. ⁊ fuit declaratũ in l. i. C. qui admit. non habebit locum collatio que ceſſat in ſuccedentibus ex illo capite iuxta no. in l. i. de legi. hered. qđ eſt notandum ſm eum. Fulg. hic dicit, ꝙ ꝗ̃uis iſtud dictũ ſit ſingulare tñ eſt periculoſum. Primo per l. vt liberis in pãn. in ver. quocunq; iure inteſtate ſucceſſionis, ſed certe text. ille nihil facit, vt mihi vr̃ pʒ ex declaratione verborum ibi ſequentiũ text. dicit. l. aut ⁊c. Secundo adducit Ful. ꝯ̃ Bal. q: cum liberi veniant ex capite cognatorum, tñ non tractantur vt liberi, ſʒ vt extranei alle. l. i. §. largius. ff. de ſuc. edic. per quem text. etiam Ro. hic tʒ ꝯ̃ Bal. ſed debuerunt allegare illum textum in l. fi ſco heredi. §. ſi filius. ff. quis ord. ⁊c. ſʒ poſſet rñderi, ꝙ ibi loqt̃ quo ad id ꝙ indifferenter eſt fauor omnium liberorum. ſ. ꝙ habeant longius tempus ad cognoſcendum, ſed non vr̃ eadeʒ rõ in caſu noſtro, q: ꝙ fiat collatio non eſt indifferenter fauor omnium liberorũ, ſed ſolum eorum quibus confertur, ⁊ dãnũ aliorum conferentium, itē alia prouiſio anni erat largior, ⁊ plenior quam iſta, q: competebat ēt aſcendentibus d. §. largius, vñ p opi. bal. potes adducere ea que ex in l. j. C. qui admit. Per ꝓdicta etiam dicit Bal. hic aliud ſingulare. ꝙ ſi habeo filiũ quẽ inſtituo in legitimã, ⁊ nepotes ex eo inſtituo heredes vniuerſales, ꝙ inter dictos nepotes ceſſabit collatio, q: non veniunt, vt liberi, ſed vt extranei, nã cũ illi in ſucceſſione inteſtati nullũ ius habeant ſuccedendi, q: pater eos precedit, ſequitur ꝙ cã teſtati eſt alitre penitus ſeparata, ⁊ ideo ſicut eis non debetur legitima, ita multominus debeť collatio que nõbʒ locũ niſi iter eos quibus legitima debetur vt pʒ ex omnibus iuribus de collatione loquentibus. Saly. refert iſtud dictum iãꝗ̃ valde no. ⁊ ſimpliciter, dicit, quod reliquit cogitandum, Pau. de ca. hic trãſit ſimpliciter cum Bal. ⁊ multum commendat hanc deciſionẽ

a ℭ Refundēdũ, de hac. q. vt de p lu. ro. ꝯſi. cxlv. pe. de an cha. ꝯſ. cxlvij.

b ℭ Probãdi vid eūdē alex. ꝯ. xxix. li. li. vbi põit, cui incũbit onꝰ ꝓbandi ꝙ aliquis deceſſerit ſine liberis, an ſubſtituto vr̃ dicēti quod cũ liberis.

c ℭ Qñ ñ ē eadē rõ. adde oĩno vidēdũ ſe ly. i. c. fi. de iudicis, ⁊ ibi põit de nã correlatiuorũ, ⁊ aliqd p pe. de anch. i. c. debitũ de bapt. ⁊ adde ꝙ ꝓhibito vno ex correlatiuis, vr̃ mandati ſcdõ cenſeť eē alteri correlatiuo mãdatũ ⁊ ꝓhibitũ. l. fi. C. de idi. vidui ⁊ i. l. aninuilla ff. de accept. ad idē tex. i. c. fin ne cle. vel mo ſi. vi. p quez di Io. de lign. ⁊ ſe gl' abb. i ꝓhe. grego. ꝙ ſi ſcholaribus ꝓhibet̃ ne audiãt cēſēdo. ꝓhibitũ ñ legat, vñ pen: ipoſita vēdenti aliq̃ rē cēſet̃ ipoſita ementi, iux. no. p bar. i l. nemo. C. de ſa. ſan. ec. ⁊ bal. in rub de reb. cre. cũ ſi. ⁊ dr̃ Soc. ꝯſil. lxxb. inci. difficultatẽ co. vij. ꝟ. ꝑterea, i iij. vo. Henri. Ferran.

Fulgo dicit hoc diuinum videri, q: amor paternus naturali af-
fectu monet ad eos inſtituendos, vt nepotes non vt extraneos, idõ
tanq̃ʒ liberi ad collationẽ cogẽdi ſunt ar. l. qui in aliena §. iter-
dum ff. de acq. he. Certe ille tex. eſt valde no. ⁊ ibi pbatur, qđ
lʒ quo ad hoc, vt quis dicaſ ſuus hẽs taliter q̄ preteraſ alius, ⁊
eius preteritio reddat teſtm̃ nullũ neceſſe ſit, q̄ alius i ptãte nõ
precedat, ⁊ q̄ ſit in ptãte tpe mortis. §. ſui inſti. de here. qualit.
⁊ diff. ⁊ l. ſi qs poſthumos. §. filiũ de lib. ⁊ poſth. aũ ſi quis vo
ceſ ex teſtõ ad hereditatẽ ab aſcendẽte in cuius ſit ptãte ſufficit
vt dicaſ ſuus heres q ſit in ptãte teſt'ris tpe mortis, lʒ a'ius eũ
pcedat, ⁊ hereditatẽ nõ agnitã tanq̃ʒ ſuus trãſmittat, ⁊ in h ille
tex. nõ reperiſ alibi ſm Imo. in. c. Ray. de teſtamen. tñ habe-
tis aliũ in. l. filius patroni. ff. de bo. lib. nõ tñ per. h. d. ille tex.
qđ ipſi nepoti quẽ filius pcedebat debebaſ legitima q̃ debeſ il
lis deſcendentibus qui futuri eſſent heredes ſi aſcendens inte-
ſtatus deceſſiſſet. l. parentibus de inoff. teſta. Preterea ibi fi-
lius erat exheredatus qui quaſi mortuus cenſeſ. l. j. ſi pr eman
cipatus. ff. de cõiũ. cũ eman. lib. cũ ergo oia iura q̃ cogunt ſucce
dentes cõferre ſolũ loquanſ de his qbus legitima debeſ, vt pʒ
ex. d. l. j. cũ gl. fi. J. de legi. he. ergo vr̃ poſſe ſuſtineri dcm̃ Bal.
attẽto q̄ tex. in auc. ex teſtõ J. eo. ſolũ moneat, q̄ collatio hẽat
locũ ẽt cõdito teſtõ ſubiungendo, q̄ cetera iura de collione lo-
quentia firma remaneãt, ⁊ ſic vr̃, q̄ ẽt cõdito teſtõ requiraſ, q̄
8 ſucceſſores ſint de pſonis qbus legitima debeſ. † Et ex hac de
ciſione inferſ aliud notabile vcʒ, q̄ ſi ex forma ſtatuti filia femi
na repelliſ a ſucceſſione inteſtati, ⁊ contingat eã vocari ex teſtõ
nõ hẽbit cũ ea locũ collatio, q: ei non debeſ legitima q̃ eſt. iiij.
ſeu. iij. eius, q̄ debeſ ab inteſtato. l. papi. §. qm̃ aũt quarta. J. de
inoff. teſt. ⁊ in. d. l. parẽtibus, p hac ẽt vide Bal. in. l. maximũ
in vlt. col. J. de lib. pre. vbi expreſſe dicit, q̄ tali filie ẽt, ⁊ cõdito
teſtõ nõ debeſ legitima, bene facit qđ no. bar. in. l. fi. in verſic.
q̃ro qđ ſi iſta femina ⁊c ff. ad treb. C In gl. ij. ibi p ꝯtab. ſub-
audi, ⁊ ẽt qñ aũt q̃ʒ p ꝯ tab. ſucce debaſ ab inteſta. l. j. in pn. ⁊ §.
pe ff. de colla. ⁊ l. filiũ §. videamus, ver. neqʒ ex illa ff. de ꝯtab.
9 C † In gl. ſi. ibi. l. filiũ §. videamus duo caſus ibi ponuntur in
qbus emãcipatus non cõfert ſuo, prim⁹ qñ ſuccedũt iure diuer
ſo. ſ. emãcipatus p ꝯta. ⁊ filius in ptãte de iure ciuili ab inteſt.
vel ẽt vt puta p bo. poſ. vñ liberi q̃ ẽt ſibi cõpetebat qñ h'ſcri
ptus extraneus hereditatem repudiauit p illã. l. cum iuic res ſit
imo in cã inteſtati, ⁊ ita eſt de mente Bar. in. d. l. filiũ in pnci.
dũ opponit de. l. j. §. j. ff. ſi tab. teſt. nul. extra. Secũdus caſus eſt
q ponit in. d. §. videamus ꝰ. ⁊ hoc ſi ꝯñs q caſus eſt de ſe ſatis
clarus, que aũt ſit rõ quare inter veniẽtes iure diuerſo nõ ſit lo
cus collationi. Bar. i. d. l. pr̃ in. j. col. ff. de coll. do. poſuit duas
rõnes que fuerunt Iac. bu. in. l. fi. J. e. lʒ Bar. non referat ⁊ pri-
ma eſt clara, ⁊ eam ſequitur Bal. in rub. J. eo. ſecunda ratio q̃ʒ
etiam reaſſumpſit Bar. hic in. ij. col. nõ vr̃ poſſe procedere q:
ſi bene conſideraſ illa rõne inſpecta non deberet habere locum
collatio ẽt in vltimo caſu huius legis, ⁊ nõ reperio probari, qđ
emancipatus preteritus p bo. poſ. ꝯtab. vocaſ inſolidũ ad here
ditatem in caſu. d. §. videamus, vt dixit Bar. imo tex. ibi ſruit
ꝯtrarius in caſu illo. ſ. qñ heres ſcriptus repudiauit prout loqſ ille
tex. bene facit. l. j. ver. vocanti. ff. de bo. poſſ. ꝯtab. Fateor, q̄ qñ
heres ſcriptus adiuit, q̄ emãcipatus preteritus vocaretur per
ꝯtab. ad totũ, vt eſt tex. in. d. l. filium poſt prin. ⁊ circa hoc di-
cit Iac. bu. in. d. l. ſi. q̄ verũ eſt, q̄ hodie qñ emãcipatus, ⁊ ſuus
ſuccedũt iure diuerſo emancipatus vocaſ per ꝯtab. non in totũ
ſed pro parte in. h. d. eſſe correcta iura antiqua, ⁊ ppterea vult
q̄ hodie inter ſuccedentes iure diuerſo in caſu. d. §. videamus
hẽat locũ collatio. ⁊ nihil pro hoc allegat, ⁊ ſatis miror h iſtis
verbis, ⁊ in hoc ipſe eſt ſolus, ⁊ nullũ reperio de hoc facientem
mentionẽ. Cogitabã tñ poſſe ſaluari dictam rõnem Barto. h
mõ, q: in caſu. d. l. filiũ fuit exheredatus filius in ptãte ⁊ extra
neus fuit inſtitutus, ⁊ emancipatus fuit preteritus qui accepit
bono. po. ꝯtab. anteq̃ʒ heres inſtitutus repudiaret, ⁊ ſic anteq̃ʒ
deficeret exheredatio que non deficit niſi qñ conſtat non adiri
hereditatẽ ex teſtõ, ⁊ ibi non poterat dici vocari de iure preto
rio ad hr̃ditatẽ niſi emancipatũ preteritum. ſ. eo tpe quo eman
cipatus petijt bo. poſ. ꝯta. cũ nõdũ repudiaſſet heres inſtitut⁹
⁊ ſic exheredatus nõdum poterat dici vocari ab inteſtato poſ-
ſet tñ planior rõ aſſignari quare i caſu. d. §. videamus nõ ſit col
latio. ſ. q: ibi emãcipatus preteritus incipiẽs ꝯtabulare nõ affi
cit iniuria filium exheredatũ, imo facit ſibi vtilitatẽ, q: pp bo.
poſſ. ꝯtabu. inteſtatã extraneus inſtitutus videns hereditatem
pp hoc deuolui ad emãcipatum repudiauit, ⁊ ſic exheredatio
10 remanſit inanis. C † Circa predicta reſtat vna dubitatio. ſcili-
cet an in caſu in quo ſuccedatur iure diuerſo, vt quia teſtamen-
tũ tm̃ p pte ſit reſciſſuʒ ſit verũ, q̄ hodie ceſſat collatio vt in ca
ſu. l. pr̃ filiũ cũ. l. ſe. ff. de coll. dot. ⁊ Cy. h in. iiij. op. ⁊ Cy. etiã
in. l. vt liberis in. ij. op. J. e. ⁊ Iac. bu. in. l. fi. J. eo. ⁊ Bar. in. d. l.
pr̃ in vl. co. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. vt liberis, ⁊ Ro. hic tenuit, q̄
hodie non ceſſet collatio p auc. ex teſtõ. J. eo. iunctis no. in. d. l.
pr̃ cũ. l. ſeq. ſʒ Ful. hic, ⁊ in ipſemet Ro. in. d. l. vt liberis, lʒ de
bar. ⁊ prefatis auctoritatibus non faciãt mentionem tenent con
trariũ, q: diſpoſitio facta de ſimplicibus non comprehẽdit ca-
ſum mixtũ. l. ij. in prin. cũ ibi no. ff. de ver. ob. l. vim paſſam. § p
ſcriptione. ff. de adul. ergo iura diſponentia, q̄ ſiue teſtator de-
ceſſerit teſtatus, ſiue inteſtatus habeat locum collatio nõ ha-
beant locũ qñ teſtator deceſſit partim teſtatus, ⁊ partiʒ inteſta
tus, vt in caſu. d. l. pater filium. Vñ ſimiliter videmus, q: olim
qñ mixtim ſuccedebaſ. ſ. vnus p ꝯta alius ab inteſtat. ceſſabat
collatio. d. §. videamus, ⁊ tñ aliud erat qñ omnes veniebant p
ꝯtab. vel oẽs ab inteſt. l. filie dotẽ. J. e. ſʒ Ro. hic rñdet ad. d.
§. preſcriptione, q̄ ſolũ in ſimplicibus cõprehẽditur caſus mi
xtus qñ equitas, vel benignitas hoc ſuadet. l. ſi ita ſcriptuʒ. ff. d
lib. ⁊ poſth. prout in caſu nr̃o pp equalitatẽ ſeruandã inter li-
beros ar. d. l. vt liberis, nec ob. d. §. videamus q: ſm tpa edicti
pretoris ꝯſiderabaſ an ille ꝯ quem petebatur collatio faceret ſ
iniuriã, vel non. l. j. in prin. ⁊ §. pr̃. ff. de colla. bo. vñ cũ in caſu. d.
§. cũ videamus, non faceret iniuriã emãcipatus, vt prime di-
xi, idõ nõ tenebatur ibi conferre, vtrum aũt poſito q̄. d. l. pr̃ fi-
lium non corrigereſ p. d. auc. ex teſtõ ſaltem corrigatur p. d. l.
vt liberis, dic vt ibi p gl. ⁊ do. ⁊ magis cõiter teneſ, q̄ nõ, ⁊ ta-
li correctione põt ſaluari opi. Ro. ne ꝯdicat hic q̃ ipſemet lʒ h
eſt verũ q̄ gl. ⁊ Ang. in. d. l. vt liberis voluerunt ꝯtrium. ſ. q̄ p
illã legẽ corrigaſ. d. l. pr̃ filium, ⁊ nõ hũ vt ibi per alios.
C In ea. ibi, vel dic q̄ nõ ꝯferunt hec vera, vt dixi ſup gl. j. qđ
intellige pm dixi ſuper tex. C In ea ibi vt et filia nepotes ⁊c.
h verũ añ. l. vt liberis, ſʒ p illã legẽ eſt inductũ, q̄ cõferant pfe
criti a ab eo de cuius hereditate agiſ, puta dotẽ, vel donationẽ
pp nup. an aũt ꝯferant donationẽ ſimplicẽ hẽs in. l. illud. J. eo.
⁊ de hoc ẽt plenius, vide p Bar. in. d. l. pr̃. C In ea. ibi eman
cipati ſuis oia cõferũt ⁊c. dic exceptis aduenticiis, hodie p. l.
fi. J. eo. Conferunt, tñ fructus aduẽticiorum vt dixi ibi. C In ea.
ibi, ſʒ pfectitia excepta donatione ſimplici, vt dictũ fuit in auc
ten. ex teſtõ, ⁊ excepta militia tali q̃ vẽdi non poſſet, nec ad he-
redem tranſmitti, vt dcm̃ fuit in. d. l. illud ſiſr ſui cõferunt ſuis,
pfecticia excepta donatione ſimplici, aduenticia ẽt non confe-
rũt p d. l. ſi. C In ea. ibi quo ad ſuccedentes tene menti gl. qđ
q̄ lʒ ſit ſublata dr̃ia emancipationis, ⁊ patrie ptãtis tñ illđ eſt
verũ tm̃ quo ad ſuccedendum vt loquitur. l. meminimus. J. d le
gi. here. ⁊. d. §. nullã, ⁊ ẽt intellige quo ad ſuccedendum ab inte
ſta. ſʒ condito teſtõ durat dr̃ia, vt no. gl. ⁊ plenius doc. in auct.
ex cã in. j. gl. mag. de lib. pret. gl. in. l. galli. §. et qđ ſi tm̃. ff. de li
be. et poſth. cũ ꝯcor. de quibus ibi p bar. ⁊ alios de quo viden
dum noto. per Bar. in. l. ij. in princ. circa. ij. col. ff. de vul. et pu.
et p Gul. de cu. Ray. ⁊ Bal. in. l. ij. J. de inoff. teſt. p Cy. ſing.
in. l. q ſe patris circa pe. vel antepe. col. J. vñ lib. ⁊ Sal. in. xiiij.
col. ⁊ Cy. in. l. ſi. vñ legit circa ſi. ⁊ p Bar. in. l. filio pterito. ff.
de iniu. teſt. ⁊ in. l. j. J. de in. deli. ⁊ p Bal. poſt alios in. l. ij. J. de
in. ⁊ fac. igno. ⁊ plenius p Bal. in auc. in ſucceſſione in prin. J. d
ſu. ⁊ leg. in. l. ſi. J. de repu. her. in. l. ſi fratris. J. de in. deli. ⁊ ibi tã
git an hodie emancipatus trãſmittat hereditatẽ non aditaʒ ad
quoſcunqʒ, ſicut ſuus, ⁊ dicit, q̄ non, vt ẽt lʒ Ange. ⁊ Pau. de
ca. hic, ⁊ eſt cõis opi. vt inquit Ang. in. l. illud. ff. ſi pars here.
pe. ⁊ firmant cõiter doc. in. d. l. verũ lʒ Bar. ibi reliquerit co-
gitandũ, ⁊ ita ẽt lʒ Bal. ibi in auc. in ſucceſſione, ⁊ Ang. in. d.
§. ⁊ qđ ſi tm̃ vbi plene poniſ de iſta materia, ⁊ ita ẽt lʒ Pau. d
ca. hic, ⁊ Ful. ⁊ Pau. de ca in. d. auc. ex cã, ⁊ Io. de imo. in. l.
tã dubitari de here. inſti. ⁊ in. l. cum quidam. §. iuum. ff. de acq.
her. q: ſuitas eſt fundata in patria ptãte. §. ſui, inſti. de her. qua
li. ⁊ diff. ⁊ lʒ quo ad ſuccedẽdũ ab inteſtato emancipati ſint re-
dacti ad inſtar ſuorum. d. l. meminimus, tñ nõ reperiſ, q̄ ſint re
dacti ad inſtar ſuorum quo ad tranſmittendum, ⁊ ita ẽt rñdet an
ge. in. l. ſicut certi in quibuſdam lec. J. teſt. mili. tñ quatenus atti
net ad propoſitum noſtrum non eſt neceſſaria diſpoſitio au p.
d. §. nulla ſit ſublata differentia emancipationis quo ad conferẽ
dum, q: poſito, qđ non eſſet ſublata per illum. §. tamen eſt ſub-
lata per. l. vt liberis per quam apparet, quod emancipati con-
ferunt profecticia inuicem, ⁊ etiam conferunt cum filiis in pote
ſtate ſicut ⁊ filij in poteſtate conferunt inuicem. Aduenticia,
vero nullus confert vt iaʒ dixi. Solum remanet differẽtia quo
ad dona-

ad donationem ſimplicem, q: emancipatus eam confere. d. l. vt liberis in fi. ſecus in filio in poteſtate vt fuit concluſum in auct. ex teſt ō ſe. Sȝ iſtud reſultat ex eo, q: filius in ptãte nõ eſt capax acq̃ſitionis donationis pſne a prin. ſȝ ɔfirmaṫ p mortẽ, ⁊ hȝ vim relicti, ⁊ ſic fili⁹ acq̃rit eã poſt mortẽ patris, iõ non conferṫ, ſicut nec ɔferrunṫ relicta, aut acq̃ſita poſt mortem. l. fi. ⁊ l. ſeq. ſ. e. ſȝ donatio q̃ fit emancipato vȝ a prin. l. ij. ff. de inoffic.
11 don. iõ cõferṫ, q: ẽ pfectitia, ⁊ nõ acq̃riṫ poſt mortẽ. † Una ſup eſt difficultas vȝ an ſicut emãcipatus donationẽ pfectitiã ſimplicẽ ɔfert ſuo, ita ɔferat emancipato in quo Ang. hic in rep. vt refert, ⁊ ſeqṫ Ro. h̃ 13, q nõ ſȝ in ɔtrariũ ſit cõis opi. ſm eum, ⁊ fundat ſe p. l. vt liberis in fi. in ver. p tenore pcedentiũ legũ ⁊c. ergo ſeqṫ, q dȝ ɔferre ſuo non emancipato, ſȝ q diſtinguit lex iſta que precedit illam, ⁊ ita ẽt tȝ hic Ang. in repe. ⁊ Ro. hic, ⁊ Ful. in. d. l. vt libe. ⁊ Fran. tigr. in. l. illud. ſ. e. Pau. de caſt. h̃ ⁊ in. d. l. vt lib. dr, q de h̃ ſunt opi. quas refert gl. i. d. l. vt lib. ⁊ l. fi. i ver. ɔſequenṫ, ⁊ in ver. hic no. ⁊c. ⁊ magis cõiter pbaṫ opi. Hug. ſ. q ɔferat emãcipato donationẽ, ⁊ hoc in donatiõe ſimplici expreſſe tȝ Ang. in. d. l. vt libe. in quibuſdã lect. p illã. l. ⁊ ita etiam Saly. ibi. Et Bar. hic circa. ij. col. in ver. ſupervenit poſtea dñs iperator leo ⁊c. ⁊ ẽt in. ij. q. Cy. ẽt, ⁊ alij cõiter indiſtincte dñt, q emancipati conferunt emancipatis profectitia p illã. l. p hoc facit, q ɔferũt inuicẽ donationem ppter nup. profectitiã quare nõ dȝ conferre donationem ſimplicem que incontinenti acq̃riṫ, ⁊ nõ poſt mortẽ dico, poſt mortẽ non acquiritur ne arguereṫ de filio in ptãte qui confert don. pp nup. pfectitiã p. d. l. vt liberis, ⁊ tñ non confert donationẽ ſimplicẽ, q: eam acquirit poſt, vt dixi. Non ob. tex. ibi p tenore ⁊c. q: ſm gl. ⁊ doctores ille tex. refert ſe ad. d. l. eandem, ⁊ ad. l. j. ſ. e. vt dixi. in. d. l. vt liberis. Diſputando vtraq; opin. eſſet ſatis ſuſtenabilis, ad rõnem q̃ ſ. adduxi de dote, ⁊ do. pp nup. poſſet reſponderi q illa conferṫ, q: ex neceſſitate daṫ a patre, q̃ñ tenus patris vȝ eſſe, q conferantur, q: in neceſſitatibus nemo liberalis exiſtit. l. rẽ q̃ nãrã ff. de adi leg. Que rõ ceſſat in alia donatione ſimplici ⁊ his verbis in ſimili vtitur Cy. in. l. filie ſ. eo. ⁊ Bart. in. d. ſ. nec caſtrenſe. circa pen. col. vel ẽt poſſet rñderi, q: poſtq̃ ãñ thõ. d. l. vt liberis emancipati non conferebant aliquid adinuicem vt hic ſatis viſum fuit, legiſlator in. d. l. vt liberis, induxit, q conferrent dotem, ſeu donationem pter nup. ⁊ hoc ergo in ſimili vtitur Bar. in. d. ſ. nec caſtrenſe, circa pe. col. dnȝ rndeṫ ad. d. l. illud. ſ. eo. Et reſpondendo ad. d. l. illud vȝ Bar. iſtã opi. ſentire ibi dũ dr, ſȝ de iure antiquo emancipatus conferebat oĩa, ideo indiſtincte granatur conferre donationẽ ſimplicem. Nam emancipatus non conferebat olim emancipato omnia, ⁊ tanto magis poteſt procedere iſta opi. in his que pater ante emancipationem donaſſet filio, q: lȝ per emancipationem ſubſequentem reconualeſcat donatio. l. donationes. ſ. pater ff. de do. l. ſiue emancipatus. C. de dona. inter vir. ⁊ vx. q talis donatarius teneatur ɔferre dictã donationẽ fratri ſuo emancipato, q: hoc non inuenitur lege cautũ. arg. l. illã. ſ. eod. Scdo lex iſta iõ ñ loqṫ de collatione donationis facte tpe emancipationis, vel poſt, ⁊ ita in donatione facta ante emancipationez, licet Ang. h̃ c in quibuſdã lec. nõ dico in repe. in dona. facta tempore emancipationis, vel poſt teneat, q cõferaṫ fratri emancipato p. d. l. vt liberis, in fi. que ſm eũ, alr̃ nobis ſeruiret de vento niſi intelligereṫ, q induceret talẽ donatio. factã emancipato cõferri fratri emãcipato cũ antea eſſet cautũ, q: frater ſuus in ptãte ɔferret emãcipatus nedũ pfectitia, ſȝ ẽt oĩa aduẽticia. Sed ad iſtã rõnẽ põt rñderi, q iperator non ſeruit nobis de vẽto i d. l. vt liberis, in fi. q: cũ ibi in prin. illius legis determinaſſet dotẽ, ⁊ dona. pp nup. eẽ ɔferendã p emancipatum emancipato ɔ regulam huius legis dubitabatur an idem eſſet in donatione ſimplici, ⁊ rñdetur ibi, q in ea dȝ attẽdi diſpõ legum precedentium, ⁊ ſic dȝ attendi h̃ lex. Ro. etiam hic conatur ſuſtinere, q emancipatus non cõferat don. ſimplicẽ p. d. l. illud. ſ. eo. ⁊ dicit, q ita cõſuleret ſi caſus occurreret, ⁊ moueṫ ita debilib⁹ rõnibus, q ſupernacuũ puto referre ⁊ nemine diſcrepante tenent oẽs ɔtrariũ excepto Fran. tigri. in. l. illud. ſ. eo. ſȝ Ro. de eo mentionem non faciat, ⁊ moueṫ, q: cum hodie quo ad ppꝛietatẽ filius in ptãte poſſit ſibi pſi acq̃rere, ſicut emancipatus p. d. l. cum opȝ. ſ. de bo. li. non iniuriatur filius in ptãte a filio emancipato non conferente, ⁊ ſuccedente. Sed poteſt rñderi, q collatio inducta in pfectitiis per. d. l. vt liberis nõ fundatur i iniuria reſultante ex cã pdicta, ſȝ fundaṫ in equalitate, pȝ q: tñ filia in ptãte q̃ ẽt ſui iuris erat capax acq̃ſitionis dotis ẽt pleno iure. l. ſi cũ dotẽ, in prin. ⁊ l. poſt dotẽ ſm vȝ. lec. ff. ſo. ma. ⁊ tñ tã filia in ptãte q̃ emãcipata ɔferebat dictã dotẽ. Preterea q̃ñ ad ppꝛietatẽ acq̃rẽdã rei donate a pr̃e nõ eſt verũ, q ita poſſit acq̃rere filius in ptãte pr̃is exiſtẽs ſicut emãcipatus. l. ij. ſ. de inoffi. do. ergo non eſt bona rõ reddita p Frãciſ. tigri.

13 ¶ † In ea. ibi hodie ex teſtõ ⁊c. iuxta hq̃ rñ ſui. ⁊ poſt eũ Ro. pr̃ q dotẽ dederat filie inſtituit filiã in vncia, ⁊ filiũ in reliquis. xi. vncijs an dotẽ filia ɔferat arguit Ful. primo. q nõ ex q̃ pr̃ filio plus relinq̃t p. l. ex pte. ff. inſtituto. ſ. fa. her. Sȝ ɔtrariũ vȝ ſentire gl. ibi ex quo pr̃ nõ facit ptes p diuiſo, ſȝ p indiuiſo. Concludũt, q aut pr̃ dixit inſtituo filiã in vncia, q: ſibi dotẽ reliq. ⁊ tũc videṫ patrẽ voluiſſe, q ſit pcipua filie, vt eſt de mẽte gl. in d. ſ. inſtituto, ⁊ pbaṫ ar. l. emptor. ſ. fi. ff. de rei vẽ. ⁊ l. q volebat, cũ ibi no. p Bar. ff. de here. inſti. Aut pr̃ ſimplr̃ in vncia filiã inſtituit, ⁊ tũc filia tenebiṫ ɔferre dotẽ dando. xj. ptes dotis filio ⁊ ſibi imputet filia q̃ poterat totã dotẽ retinere, ⁊ ab hereditate abſtinere. l. fi. ff. de colla. do. ⁊ facit in ſimili. l. ij. ſ. ſi tres. ff. eo. ¶ Reliqua in mã collationis vide per Bar. in. d. l. pr̃, p Jac. bu. in. l. fi. ſ. eo. ⁊ Bal. in. l. quoniã nouella, in princ. ſ. de inofficioſo teſtamento.

De teſtamento militis. Rub.

¶ Jus accreſcendi. limita, vt p Lud. ro. ɔſi. lxxxi.

SVMMARIVM

1 Ius accreſcendi non habet locum in caſtrenſibus.
2 Miles teſtando an & quãdo uideatur uelle uti iure militiari uel paganico.
3 Ius accreſcendi non habet locum qñ teſtator inſtituit unum in caſtrenſibus & de aliis nihil dixit.
4 Probatio ubi exigitur liquida tunc ſufficit probatio p præſumptionem iuris.
5 Probatio per præſumptiones, ſeu coniecturas iuris an ſit uera & propria probatio.
6 Probationis appellatione quid propriè ueniat.
7 Pr. hibitus à iure accreſcendi nõ uidetur prohibitus à iure ſuccedendi ab inteſtato.
8 Generi p ſpẽm derogatur, qñ genus eſt tale q ſub ſe plura comprahenduntur, etiam quo ad effectum exactionis.
9 Ius accreſcendi non habet locũ, ſi miles unũ in patrimonio caſtrenſi inſtituit, & neminem in alio, uel econtra.
10 Ius accreſcendi an habet locum ſi miles dixit inſtituo unum in bonis italicis, & alium in bonis gallicis.

1 Frater tuus. † Inſtitutus a milite ſpecifice in paganicis nõ hȝ ius accreſcendi • in caſtrenſibus, nec econuerſo. ſiue in illis aliquis fuerit inſtitutus ⁊ repudiauerit, ſiue nullus fuerit inſtitutus, vnde ptinent ad venientes ab inteſtato cũ miles poſſet decedere pro
3 pte teſtatus, ⁊ p pte inteſtatus. h. d. cũ. l. ſe. ¶ † In gl. j. ibi, vel dic melius ⁊c. i. clarius ſm doc. q: hec ſcda ſolõ declarat primã, ⁊ hãc ſolõnẽ approbãt Cy. Jac. bu. ⁊ cõiter doc. Nam miles inſtituẽdo vnũ in vno patrimonio. ſ. paganico, aliũ i caſtrẽſi ſatis declarauit ſe velle vti i priuilegio militari. Nam fecit diſtinctionẽ patrimoniorũ que in pagano nõ cadit q: tñ vnũ patrimoniũ hȝ. l. iuriſperitus. ſ. cũ oriundus. ff de excu. tu. ſed qñ teſtator inſtituit vnũ in vna vncia, ⁊ aliũ in alia, vel vnũ in vno fundo aliũ in alio iſta diſpõ ẽt cadit in pagano, in dubio preſumitur teſtatorẽ, ⁊ militẽ voluiſſe teſtari iure cõi, ⁊ ſic in totum decedere teſtatus, ⁊ p ɔñs tũc hẽt loca ius accreſcendi, q: de vtroq; patrimonio vȝ teſtatus. Ita intelligiṫ. l. q̃ q̃. ſ. eo. ⁊ l. ſi certarũ in prin. ff. e. facit. l. j. ſ. ſi ex fundo. ff de here. inſt. ⁊ ſȝ iſtã declarationẽ appet, q iſta lex, ⁊ ſeqnẽs nõ ɔdicunt, ſȝ concordãt adde tñ q diceṫ in gl. ſeq. ex q̃bus appebit magis de veritate pdictoꝝ. ¶ In ea. ibi. l. cũ prior, ⁊ melius in. l. maritus. ſ. de procu. tñ hec rõ p ſe non vȝ bona, q: eſt ɔ. l. q̃ q̃. ſ. e. ⁊ l. ſi certarũ in prin. ff. eo. ſm intellectũ quẽ ad illa iura tradit gl. ſequens, magis cõiter approbata, iõ dic melius, vt prime dixi.
¶ In ea. ibi alij dñt ⁊c. gl. dãdo aliã ſolutionem ad. d. l. ſe. vult q ſi teſtator inſtituit in caſtrenſibus vnum de alijs, nihil dixit, tunc verũ ſit, q non hẽat locum ius accreſcẽdi, ita intelligatur lex ſequens. Sȝ in caſu huius. l. q: de vtroq; patrimonio diſpoſuit requiritur q hẽat liquido probari teſtatorem non voluiſſe hẽre locũ ius accreſcendi, ſed in h̃ gloſ. cõiter reprehenditur, ⁊ g. o. ſequens in fi. ẽt h̃ reprehendit, ⁊ bene vt probatur. ſ. proxime, ⁊ ver. iſq; adijt ⁊c. a ɔtrario ſenſu, vbi apparet, q ⁊ ſi in vtroq;

patrimonio fuerit diuerſi hẽdes inſtituti vno nõ adeunte ma-
ter ſuccedit in illis bonis ab inteſtato, et nõ pbato aliter de vo-
4 lũtate teſtantis, et adde que. ſ. dicent. † Teneas ergo primaʒ, et
ſcdam ſolutionẽ ex qua hẽs notare ſuncto tex. ſm Ange. q vbi
a exigit liqdi pbatio ſufficit pbatio p pſumptionẽ iuris pro q
ẽt alle. l. iʒ ipera or cũ ſi. de leg. j. ¶ Bene facit gl. in. fi. in. l. ſi
tutor peritus ff. de peri. tu. q dixi, q preſumptiones iuris, ſunt
liqdiſſime pbationes q gl. dixit ad hoc eſſe ſingularẽ, et me-
liorẽ de iure ſo ẽ imo. in. l. qſi ſi. ff. de re iud. et in. l. tpe. §. i et i
l. ſi ita quis heres inſtitutus fuerit excepto. §. de heredi. inſti.
5 tuendis. ¶ † Et inter hoc dubitat ſ no. an talis pbatio p pre-
ſumptiones ſeu ɔiecturas iuris ſit vera, et ppria pbatio, et alle.
tex. q non in. l. j. in ver. nõ ppne. ff. ſi tab. teſt. nul. extra. ques õe
non eſſe alibi õt tñ, q poſſet, q ille tex. loquitur de ɔiectura non
de preſumptione iuris, vel dici ẽt poſſet, q exponẽdo illũ tex.
vt facit ibi gl. in verbo ɔiectura nõ pbaret ẽ tñ p eo all. tex. op
timũ, et ibi ẽ voluit Bar. in. l. lucius, et ibi ẽt p Imo. ff. ẽ cõdi.
et demon. ¶ Et p hoc adducit Imo. ibi, q videmus eẽ diuer
ſos titu os eẽ de pb. et preſum. tãq̃ iſta ſint diuerſa q̃ vitima rõ
vr ſatis fragilis, et ſequeret q cũ hẽamus ẽt ſepatos titulos, de
ba. de teſti. et de fide inſtru. q teſtes, et inſtrumenta non dicerẽ
tur proprie pbationes contra. l. emancipatione, cum ſi. C. de

a¶ Preſum ptionẽ iuris vl de eadẽ q. 108 et 2ſi. certiſt p ſiex. 2ſ. xxiii. liii. et lxv. ẽ. ii. li. fnl. 2ſ. xii. et dt bal. i l. preſby teri. ẽ. ẽ epiſ. et cle. q pbatio preſumptiua, vincitur p cer tas et ſequitur Fran. de aret. conſil. xxxviij.

6 fid. inſtru. ¶ † Ad predicta etiam vide Bar. in. l. j. in prin. C.
de fi inſtru. et iur. haſ fiſca. li. x. vbi dixit, q qui hʒ iuris pſum
ptionem pro ſe non dr pbare facit ẽt ad predicta q not. Bal.
in. l. bone fi. in pen. co ff. de reb. cred. dum al'e. l. lucius, cũ quo
ẽt tranſit Saly. in. d. l. in bone fidei. Licet Bal. in. l. admonen
di. in pe. co. ff. de iureiu. et i. l. id q pauperibus in. xj. q. ẽ epiſ. et
cle. aliter loquatur. Et in d cris locis inuenies an q̃ per mo
dum conditionis fit mentio de pbatione ſufficiat pbatio p pre
ſumptiones an vero requirat probatio veraliter facta, et an tũc ſuf-
ficiat ſaltem in defectum ſemiplene probatiõis de quo ẽt p Ro.
in. d. l. admonendi. ver. xix. ¶ In gl. ii. in prin. pro declaratio-
ne tex. et glo. dic, q tex ẽ in ver. nã volũtas et c. rñdet tacite ob-
iectioni q̃ fieri poſſet. ſ. q q̃s non poterit decedere p pte inte-
ſtatus. l. ius nrm. ff. de reg. iur. nam rñdet iperator, q quemad-
modum lex potuiſſet diſponere, q certo caſu q̃s decederet p
pte teſtatus, ita põt miles q hoc vr voluiſſe ex diuiſione patri-
moniorũ adhibita inteſtãdo, vt dixi, nã volũtas militis p le-
ge ſeruat nõ tñ volũtas veterani. l. idẽ eſt, et ſi. alle. in gl. Et q̃s
ſit veteranus hẽs in. l. ſʒ et milites. §. veteranus. ff. de excu. tuto.
et no. i. l. filius. §. veterani. in gl. ff. de pen. et in. l. ad veterani. ff.
7 ad l. fal. ¶ † In ea. ibi ſi tãq̃ ab inteſt. collige ex gl. ſm Bal.
q̃ pbibitus a iure accreſcendi nõ vr prohibitus a iure ſucce-
dendi ab inteſt et cũ gl. tranſit Bal. Saly. Ful. et Ro. ẽ cuʒ li
mitatione q̃ vide ẽ p Bal. ¶ Sed Cy. hic dubitat dictũ gl.
pcedere ſi ponamus, q miles pbibuerit iſtũ in bonis ſuccede
re p iſta tex. et dicit, q tex. in. d. l. filius §. j. nõ pbat dictuʒ glo.
Forte ſe voluit ipſe ſentire, q ibi titius nõ erat ab inteſt, legiti
mus ſucceſſor, ſʒ patronus ibi debuerat ab inteſtato ſuccedere
iuxta §. ſed nra, inſti. de ſuc. lib. ſed certe text in. d. l. ſi filius. §.
j. inuit, q ſi ibi nõ extaret pronus hẽditas ab inteſtato obueniſ
ſet illi titio, iõ puto opi. gl. eſſe verã p qua ẽt adduco, q̃ lʒ
teſtator teſtãdo eo mõ quo hic dr videat pbibere voluiſſe ius
ſuccedẽdi ab inteſtato, nam ius accreſcendi ſit ẽt tacita ſubſtõ
ne facta a teſtõre. l. ſi titio, et meuio. §. iulianus, de leg. ij. Sʒ ex
cluſus a iure veniẽdi ex teſtõ non intelligit excluſus ab inteſt.
8 ſ. nec in §. hrs. ff. de acq. he. ¶ † In ea. ibi, vel vnũ ex vncia aliũ
ex caſtrẽ ibus gl. debuiſſet dicere aliũ ex duabus vncijs put lo
quit d l. q̃ ẽ iõ gl. eſt corrupta ſm Jac. bu. et Ful. tñ Bald. et
Ang. ſaluãt gl. put iacet, q inſti nendo vnũ in vna vncia vr in
ſtituiſſe in dimidia vncia paganicorũ, et in dimidia caſtrenſium,
et ſic ẽt in caſtrenſibus, vel ɔiunctis cũ inſtituto in caſtrẽſibus.
¶ Ad ẽ alle. tex. no in. l. ſi dño ſtichus, de legs. j. et p hoc pts
ſolo ad aliud q in ɔtrũ adducebat Bal. ſ. q imo videbat inſti
tutũ in vncia nõ eſſe inſtitutũ in aliq̃ pte caſtrẽſiũ, q cũ ali' ſpãl
liter ſit inſtitutus in caſtrẽſibus, alius iſtitutus in vna vncia in
gñe nõ dʒ intelligi illa vncia de caſtrẽſibus aliq̃ mõ, q p ſpẽm
derogat gñi nõ eʒ. l. vxorẽ. §. feliciſſime, de leg. iij. et l. quotiẽs
ff. fam. her. Nã lʒ Bal. ad illud argm nõ rñdeat, põt rñderi
q gñi p ſpẽm derogat qñ genus eſt tale q ſe plura cõprehe-
dit ẽt quo ad effectũ exactiõis id. §. feliciſſimo. ſecus qñ quo ad
effectũ exactionis vnũ tñ ɔtineat lʒ quo ad vim verbor plura
ɔtineat, vt eſt tex. no. in. d. l. ſi dño, et ibi no. doc. maxime bal. et
Jo. de imo. et ita ſe hʒ exẽplũ q̃ õnis noſtre, q lez relicta ſit vna
vncia in genere, ex. xij. tñ cũ exactionis effectu non debetur niſi
vna vncia ſicut dr in. d. l. ſi dño, ex legato ſerui in genere adop-
tionũ legatarij non veniebat exigendus tñ niſi vnicus ſeruus,
vel dic, q ɔtrium procedit qñ ſpẽs in totũ cõprehẽdit ſub gene
re, q hic nõ eſt. Si ẽ inſtitutus in vncia cenſet inſtitutus in di
midia vncia caſtrenſiũ ſeqt, q eſt coniunctio inter eum, et inſti-
tutũ in reliqs caſtrẽſibus, et p ɔñs ſi inſtitutus in reliqs caſtrẽ
ſibus repudiat dʒ accreſcere inſtituto inſtituto in vncia tanq̃
ɔiunctio ſit circa idẽ patrimoniũ, ſecus qñ non ſunt in eodem
9 pamonio ɔiuncti put loqt tex nra. ¶ † In ea. ibi ſi aũt miles et c.
ɔcluſio gl. eſt, q ſi miles vnũ in pamonio caſtrẽſi iſtituit, et ne
minẽ in alio, vel eʒ tunc non ſit locus iuri accreſcendi, ſʒ ſucce-
dant venientes ab inteſtato, vt hic in. l. ij. ſed Saly. hic dicit q
lʒ hec cõis opi. ſit a qua in ɔſulẽdo non auderẽ recedere, tñ di-
cit, q lex ſeqnẽs nõ pbat, q ibi fuit adiecta dictio taxatiua tñ
iſte tex. ẽt nõ facit ad ppoſitũ, nec. l. ſi certaꝝ. §. j. nec. l. fili'. §.
j. loqnitur ẽt qñ vnus in vno pamonio fuit inſtitutus, alius in
alio. Vñ tũc facilior eſt pſumptio pbibitionis iuris accreſcen
di, ppea dicit poſſe diſtingui. Nã ſi in teſtõ militari interueni-
ſ ẽnitas regſita de iure cõi, et tunc vr voluiſſe vti iure cõi, et ſic
locus erit iuri accreſcẽdi, ſicut in pagano in quo ſeruat ius cõe
cũ non poſſit decedere pro parte teſtatus et c. l. j. §. ſi ex fundo.
ff. de here. inſti. Et hoc niſi eẽt adiecta dictio taxatiua tñ vt. ẽ.
ſ. pxi. aut ſolẽnitas iuris non interuenerit, ſʒ tñ militaris, et p-
cedat opi. gl. niſi de ɔ̃ria eius volũtate appareat, et ẽ mõ dt ipſe
q multa iura concordant, et maxime. d. l. ſimiles ex fundo, et l.
ſi certaꝝ in pn. ff. e. Ex quibus vltimis verbis colligit, q Sal.
voluit, q etiam qñ teſtator inſtituit vnum, vel duos in vno fun
do, vel duobus, et neminem in reſiduo, q totum patrimoniũ ac
creſcat talibus inſtitutis dʒ attendi dicta ſua diſtictio, nã in tali
bus caſibus loquit. d. l. ſimiles, et l. ſi certarũ. Cuius ɔtrium eʒ
gl. hic in ver. ſi aũt in vna re vnũ et c. que indiſtincte dicit, q qñ
miles inſtituit in vna re, vel duabus totũ accreſcit et gl. in hoc
hic, et vbiq magis cõiter approbat tñ Imo. in. d. §. ſi ex fundo
facit mentionem de iſta diſtinctione Saly. et quantum ad intel
lectũ. d. l. ſi certarũ, et. d. l. ſi miles reprobat eã, q tex. in. d. l. ſi
miles indiſtincte loqt, et q lʒ miles adhibuerit ſolennitatem iu
ris cõis, tñ non vr ſe aſtringere ad illã, vt. l. iij. ff. eo. et concludit
ipſe, q ſi miles inſtituit vnũ, vel duos i vno fundo, vel duobus
vr in dubio voluiſſe decedere inteſtatus p reſiduo, p. d. l. ſi mi-
les, et ita ſentit gl. relata ad iſtũ tex. in. d §. ſi ex fundo, lʒ gl. hic
et in d l. ſi miles violet illũ tex. intelligẽdo. l. ſi miles, c ñ p' are
tur teſtõrẽ voluiſſe decedere inteſtatuʒ et rñ. imo. ad. d. l. ſi cer
tarũ in prin. q ibi loqtur qñ miles vniuerſum patrimoniũ ẽ
diſtribuit in particulares inſtõnes, nimirũ ſi tũc trahat ad vni
uerſum arg. l. qd ergo cũ gl. de leg. i. et eius q no. gl. in q̃tiens
ff. fami. hercisc et rñ ad. d. l. q̃ q̃ q ibi miles inſtituit vnum in
vncia aliũ in duabus, q poterat ibi eſſe dubium an intelligere
tur dixiſſe de vncijs minutis que cõprehẽduntur ſub aſſe. l. ſer-
uum. §. hereditas, de here. inſti, et tunc remaneret inteſtatus in
nonẽ, poterat ẽt intelligi teſtatorẽ voluiſſe diuidere hẽditatẽ in
tres ptes ſeu i tres vncias groſſas, et iſtõ i dubio itelligit voluiſ
ſe, et ſic miles in dubio videat vſus iuri cõi, vt non decedat pro
parte inteſtatus et c. poſtq̃ verba, et mens patiũt, q teſtator po
teſt diuidere hereditatẽ in quot vncias, vel ptes vult. l. inter dũ
§. pã. ff. de her. inſti. ſʒ ſecus eſt qñ in vno fundo vel duobus iſti
tuit, q tunc verba non patiunt, q videantur vti voluiſſe iure cõi
vel in vniuerſum illũ inſtituere, iõ vr voluiſſe vti iure ſpeciali
d. l. ſi miles. Et idẽ tenuit Imo. in. l. cogi. §. ſi miles. ad trebel.
Fulg. hic ẽt tʒ iſtã opi. p qua adducit, q pcedat argumentum
de re ad ipſ. l. miles its. in prin. ẽ. et q̃ diximus. ff. e. Sʒ ſi mi-
les ad ipſo teſtaret p reliquo pte vr velle ineſtatus decedere. d.
l. miles in prin. ergo idẽ ſi inſtituat in vna re iſtã opi. lʒ ẽt Ro.
hic, q lʒ non faciat mentionẽ de Imo. et Ful. tñ dicit idez q ip
ſi dnt. Pro hoc ẽt ipſe adducit illud q dicimus, q miles in-
ſtituẽdo vnum in vno patrimonio, et neminẽ in reliquo vr vel-
le p reliquo inteſtatus decedere. d. l. proxi. Pro iſta opi. facit
rõ. d. l. marius. Pro ẽ ẽt allego tex. iũcta gl. in. l. que non mi-
ſtrabat. ff. de here. inſti. q̃ ad hoc ibi ponderat Joã. de imo di-
cens illum tex. eſſe ɔ opi. Saly. hic. Sed fortiter in' ɔtrium fa-
cit tex. in. l. cogi. §. ſed ſi miles dum tex. dicit ex certa re miles,
heredem inſtituere poteſt actioneſq ei dabuntur et c nam ſi ibi
non accreſceret totum inſtituto in re certa non darẽtur ei actio
nes hereditarie. l. quotiens. ſ. de here. inſti. Imo. ſentit hoc cõ-
trarium, ideo exponit illum tex. in ver, ex certa re. ſ. vniuerſali.
ſ. in patrimonio paganico ſm eum, ſed certe hic eſt violare il-
lum tex Ideo ſuſtinendo illã vltimaʒ opi. põt rñderi ad. d. l. ſi
miles

miles, q̄ tex. ibi vult dicere, ꝙ miles poteſt facere, q̄ quis ſit hẽs ex teſtõ in vna re tñ, ⁊ tribuere ius hereditarium vni rei tantũ ⁊ ad illã rẽ quaſi ad eũ ſpectet iure hereditario competãt actiones ꝙ non hꝫ locũ in pagano, q̄ ſi ab eo in vna re eſt inſtitutus, vnus, ⁊ nullus alius ſit inſtitutus non poteſt ius hereditarium eſſe in illa re, ſꝫ in toto per ius accreſcendi. d. §. ex fundo, ⁊ ita illum tex. declarat Jac. de are. in. d. §. ſed ſi miles. Ang. in. l. ſed ſi plures §. ad ſubſtitutos de vul. ⁊ pup. poſuit aliam opin. q̄ ſꝫ: quia inſtituit̃ in re certa vel q̄titate tũc in reliquo videat̃ decedere inteſtatus. d. l. ſi miles. aut inſtituit̃ in quota, ⁊ tũc ſecus ⁊ puta ꝙ voluit alleg. d. l. q̄q̄ ⁊ iſtã opi. aliqualiter ſentit glo. i d. l. ſi miles. Sed iſta opi. ita ſimpliciter intellecta non hꝫ in ſe rationem diuerſitatis, iõ teneo primam precedentẽ opi. Et tenendo iſtã opi. cõprobat̃ opi. huius gl. in q̄tũ voluit, q̄ ſi miles inſtituit vnũ in caſtrenſibus, ⁊ neminem in reliquo veniunt ad reliquũ ſuccedentes ab inteſta. lꝫ Saly. dubitauerit, vt ĩ re tuli. Item tenendo iſtã opi. ꝯſtabit concluſio, ꝙ qñ miles dixit ſuſt tuo titium in vncia, ⁊ ſeyũ in caſtrenſibus, inſtituens i vncia hꝫ dimidiã vnciã caſtrenſium, ⁊ dimidiam in paganicis, ⁊ i reliquis paganicis decedit inteſtatus, ꝙ ẽt tenuit Imo. in. d. §. ſi ex fundo, circa. xxij. co. q̄ dicendo inſtituo in vna vncia appareret, ꝙ voluit eã hẽre totã. d. l. maxime, q̄ illa dictio intelligit̃ de vna ex pluribus alle. no. p gl. in cle. j. in ṽ. incerta, de p̃ben. vñ tunc intelligeret̃ de vna ex. xij. d. §. hẽdit̃s, ſecus qñ vnũ inſtituit in vncia, ⁊ aliũ in duabus, q̄ tunc vꝫ voluiſſe diuidẽ he-
10 reditatẽ ſuaꝫ in tres p̃tes vt dictum eſt. ſ̃. p. l. q̄q̄. ℂ † Extra gl. q̄ro ſup legẽ p̃mã miles hꝫ paganica oĩa in Italia. caſtrẽſia vero oĩa hꝫ i gallia, ⁊ dicit inſtituo titiũ in bonis italicis, ⁊ ſeiũ in bonis gallicis, nõ aũt dixit in caſtrẽſibus, vel paganicis, an habebit locũ iſta lex cũ ſe. ſ. qñ teſtator videatur p̃hibere voluiſſe ius accreſcendi inter eos, Bal. h. d. ꝙ non, q̄ ex verbis teſtatoris nõ appet diſtõ formalis patrimonioꝝ, ſꝫ ſola diſtinctio reꝝ, ⁊ plus non dicit, Saly. aũt tꝫ ꝯ̃triũ, q̄ non refert quid ex equipollẽtibus fiat. l. ſi mi. cũ ſi. ſ̃. de inſti. ⁊ ſubſti. Pan. vꝫ, ꝙ ꝯ̃ bal. facit, q̄ rei demonſtrate fruſtra alis ꝟ̃ demonſtratio. l. j. ad fi. ff. de do. p̃le. mĩ dicit, ꝙ eſt tenẽda deciſio bal. ob eius auctoritatẽ, ⁊ p opi. bal. adduco, q̄ in p̃poſito dꝫ in dubio videri militẽ voluiſſe vti iure cõi cũ ṽba, ⁊ mẽs non repugnant. l. q̄q̄, ⁊ l. inteſtato. ſ̃. eo. ⁊ p hoc appet rñſio ad alle. in ꝯ̃triũ. Nã potuit eſſe ꝙ teſtõr motus fuit ad inſtituẽdũ ſeyũ in bonis gallicis nõ ex eo, q̄ eſſent caſtrẽſia, ſꝫ ex eo, q̄ ſeyo erãt magis accommodata illa bona vt q̄ in gallia habitabat. ſ̃ l. ij in gl. in ver. poſſedit, ibi q̄ acceſſoria ⁊c. hoc cõiter rep̃hendit̃, q̄ ſunt due ſeparate hẽditates quaſi duoꝝ hoĩum. d. l. ſi certaꝝ. § j. ⁊ ſic cenſentur due eque principales iõ in oĩbus dic vt. ſ̃ l. p̃xi. ſup glo. mag. cum his que ibi dixi. ℂ In glo. in ver. extraneum ibi cõmilitionem ⁊c. contrarium tenuit glo. mag. in. l. p̃cedenti, ad fi. ⁊ illa communiter tenetur.

SVMMARIVM

1 Inſtitutio hæredum à milite facta per quotas ſecundum illam trahitur ad omnia bona.
2 Diſponẽs in dubio uidet̃ uelle diſponere ſm ius commune & non ſm ius ſpeciale, ſeu priuilegiatum.
3 Donare põt rex regia auctoritate filio ſuo i p̃ſte ſua conſtituo.
4 Clauſula ex certa ſcia qd operat̃, & an certa ſcia ſit exprimẽda.
5 Princeps in dubio non præſumit̃ uelle uti plenitudine poteſtatis quod eſt uerum, qñ actus põt ualere de p̃tãte ordinaria, uel qñ princeps erraret in facto.
6 Militibus remiſſa eſt ſolennitas iuris cõis in teſtando ratiõe ſimplicitatis.
7 Doctor, ſeu aduocatus, licet dicatur militare, tñ non poteſt teſtari, niſi cum ſolennitate iuris communis.
8 Doctor an quo ad alia priuilegia non concernentia ſolẽnitatẽ ſit priuilegiatus ſicut miles, uide remiſſiuè
9 Teſtamentum poteſt ualere iure cõi, & iure militari.

1 Quamquã. † Inſtitutio hẽdum a milite facta p quotas ſm illum tra-
2 hit̃ ad oĩa bona. h. d. ℂ † No. ꝙ in dubio diſponens vꝫ velle diſponẽ ſm iu cõe, ⁊ nõ ſm ius ſpãle, ſeu p̃uilegiatũ, vt h, ⁊ in. l. ex teſtõ. la. j. ſ̃ e. ⁊. c. cum dilecta de reſcrip. facit. l. ſi qñ, in p̃n. ſ̃. õ inoff. teſt. Vñ dicimus, ꝙ princeps in dubio nõ p̃ſumit̃ vti plenitudine p̃tãtis ſꝫ iure cõi, ⁊ ordinario. Inn. in. c. innotuit, de elec. quẽ ad h all. ang. in. l. bene a zenone. ſ̃. de quadr. p̃ſcr. ⁊ bal. i. l. ſi teſtm̃. ſ̃. õ te. ⁊ ibi ẽt pa. de
a ca. ⁊ alibi no. Inn. ⁊ Jo. an. i. c. dudũ, õ deci. ꝙ ꝯfirmatio pape q̃ poterat referri ad actũ q erat validus, ⁊ ẽt poterat referri ad actũ q erat null⁹ refert̃ in dubio ad actũ validũ vt ſic confirmatio potius ꝯfirmet validũ q̄ valide nullũ, ⁊ ſic non operet̃ diſpẽſationẽ ꝯ̃ ius cõe, ⁊ h dctũ de facili nõ inuenies alibi ſꝫ. d. Ant. õ bu. i. d. c. dudũ, de illo dicto ẽt facit mẽtionẽ Bal. in. l. bonoꝝ q admit. vbi dixit, q̄ qñ factũ ſupioris poſſet referri ad ius cõe nunq̄ p̃ſumit̃ diſpẽſatũ, nec ſuiſſe confirmatũ, ⁊ ita vꝫ tenere Jo. an. in. d. c. dudũ. Illud dctũ ẽt refert Bal. in. c. j. in x. col. in ti. p quos fiat inueſt i. ⁊ limitat duobus modis, vt ibi p eũ. Et p deciſione p̃dicta hñ facit tex. no. in. l ex facto, in p̃n. ⁊ ad h illum põderat ibi Raph. ff. de vul. ⁊ pu. no. ẽt Pan. õ
3 ca. i. l. p̃nceps. ff. de leg. † Ex his infert̃ ad id ꝙ no. dixit Bal. in. c. j §. i ẽ ſacra in pe. vel aũpe. co. de pa. iur. fir. vbi dixit, q̄õ
b rex põt donare filio in p̃tãte ob auctoritatẽ regis ar. l. pen. ſ̃.
c de do. inter vi. ⁊ vxo tñ dic, ꝙ ſi rex vult ꝙ donatio ſua valeat regia auctoritate exprimere dꝫ ſe facere regia auctoritate alle. tex. in. l. bonoꝝ tñ tex. ibi nõ reqrit ꝙ exprimat, ſꝫ ſolũ ꝙ ex cer-
4 ta ſcia faciat, vñ h p̃dẽt ab alio dubio. † Vtrũ certa ſcia dꝫ exprimi de quo vide q̃. ſ̃. dicent̃ vbi tñ p̃nceps in diſpõne ſua apponeret clam nõ ob. l. faciẽte in ꝯ̃triũ tũc vꝫ vti plenitudine p̃tãtis ſm Bal. in. l. ſi teſtm̃. ſ̃ õ te. ⁊ no. d. Ant. ⁊ Jo. de imol. i. c. q̃ in eccleſiaꝝ de ꝯſti. nã inferiori nõ eſt ꝯceſſum vti cl̃a non obſtãte lege, ſeu legi derogare. l. formam. ſ̃. de offici. p̃ſi. p̃eto. no gl. i. c. ſi. i ṽ. figura, cũ ſi. de her. inſti. i. vi. ⁊ p doc. in. c. ſi. õ off. archyp̃ſb. ⁊ p bal. i. l. reſcripta. ſ̃. õ p̃ci. ipe. off. faciũt no. p gl. i. l. ſi ſ̃ſi ꝯ̃ ius, ⁊ idẽ vbi p̃nceps facẽt ex certa ſcia, vt not. gl. mag i. c. ad h ad ſi. õ reſcri. ⁊ ibi dñs Abb. ⁊ no. bar. in ꝯſi. inci. in ciuitate Camerini, ⁊ ſentit gl. ij. i. l. eos in p̃n. ſ̃. de app. ⁊ ibi h expreſſius voluit Bal. q vꝫ h ẽ verum qñ h cl̃a ex certa ſcia ẽ exp̃ſſa in literis vt no. p gl. ſi. in cle. ij. de reſcri. ⁊ in. c. ſtatutũ, in ṽ. Jaꝝ. c. ti. lib. vj. õ q̃ dic, vt ẽt ibi p doc. p Jo. an. i. c. nõnulli, de reſcri. Et ꝯſueui dicere in. l. qdã ꝯſulebãt. ff. de re iu. vbi p Jo. de imo. ⁊ Bal. quẽ oĩno vide in. l. ſi. ſ̃. ſen. reſcin. non poſ. vbi tractat an dẽat exprimi certa ſcia ⁊ ẽt an eqparet̃ cl̃a non obſtãte, ⁊ cl̃a ex certa ſcia de quo ẽt dixi, in. l. iij. §. ſi is
5 p q̃. ff. õ q̃ſq; iur. ⁊ h omittit, q̄ ẽ lõgũ. ℂ † Iuxta p̃dicta ẽt dicit pa. de ca. i ꝯſi. cclxxx. inci. in facto p̃ſiti no. tenẽdo, ꝙ illũ ꝙ dꝫ p̃ncipẽ in dubio nõ videri vti plenitudine p̃tãtis eẽt verum qñ actus poſſet valere de p̃tãte ordinaria, vel qñ p̃nceps errã-
d do i facto putabat valere õ p̃tãte ordinaria ſecus ſi actus nõ poteſt valere de p̃tãte ordinaria ipſo ſciẽte alle. in argum. l. iij. ff. eo. ⁊ l. ſi qñ ff. de leg. j. i teſt. la. j. ſ̃. e. iũcta. l. cẽturio, õ vul. ⁊ pu. ⁊ ita ẽt vꝫ ipſe i. l. ex iperfecto. ſ̃. õ te. ⁊ ibi ſentit gl. in ṽ. lex ipũ, ſꝫ Ful. ibi aĩr dicat, ⁊ reqrit̃, vt dixi, ꝙ p̃nceps faciat h caſu ex certa ſcia. l. qdã ꝯſulebãt, ⁊ in plene no doc. ff. doc. ff. de re iud. ⁊ no. gl. in. l. vniuerſas. ſ̃. de p̃ci. ipe. off. cũ cõcor. quas no do. in. l. qdã cõſulebãt bñ facit ꝙ not. Bal. i. l. mil⁹. ſ̃. ad. l. iul. ma. dũ vꝫ, ꝙ ſola ſcia p̃ncipis ſupplet defectũ oĩs ſolẽnitatis p illã
6 legẽ, ⁊ no. Inn. i. c. j. õ ii. cõte. ℂ † Itẽ no. ſm Ro. h, ⁊ i aliqb⁹ lec. põit in. l. in teſtõ. ſ̃. e. rõnẽ q̄re militib⁹ remiſſa ẽ ſolennitas iuris cõis in teſtãdo. ſ. rõne ſimplicitatis, ⁊ ignorãtie q̄ iuſte p̃-
7 tẽdere põt miles. l. ſi. circa p̃n. ſ̃. de iur. delib. † Et iõ infert ipſe ꝙ lꝫ doctor aut aduocat⁹ dicat̃ militare. ſ̃. õ aduo. diue. in. l. ad-
d uocati, tñ nõ poterit teſtari ſine iuris ſolẽnitate, q̄ in eo nõ tolerat̃ iuris ignorãtia. l. ij. §. ſeruius aũt ſulpitius. ff. de orig. iur. Ad q̃õ vide no. p Cy. in. l. j. in. v. q. ſ̃ de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ ibi ẽt
8 p Saly. † An aũt quo ad alia priuilegia non concernẽtia ſolẽnitatẽ puta, ꝙ maiori, vel ex̃aneo poſſit fieri directa ſubſtitutio poſt aditã hereditatẽ ſit p̃uilegiat⁹ doctor, ſicut miles dixi alias in repe. l. centurio, in p̃n. de vulg. ⁊ pup. vbi ẽt tractaui
9 preferebat̃ doctor mili. ℂ † Itẽ no. ſm Bal. in ṽ. ẽt iure cõi,
e ꝙ teſtm̃ põt valere iure cõi, ⁊ iure militari, ⁊ eſt ſin. ſm Ro. h. h, ſꝫ Ful. dicit, ⁊ meli⁹ ꝙ hoc poſſet p̃cedere ſi accipias ius militare p ſpẽ cõp̃hẽſa ſub iure cõi, ſꝫ ſi accipias p ſpẽ oppoſita. ſecus, ⁊ vult dicere ſi teſtm̃ hꝫ ſolẽnitatẽ iuris cõis ꝯ̃ſr hꝫ ſolẽnitatẽ iuris militaris, ⁊ nõ eꝯ̃. ℂ In gl. j. in qbus aũt ſit priuilegiatus miles in teſtãdo, vide plene p Bar. in. l. neq; i principi. ff. co. ⁊ per Bald. in. l. miles, ⁊ ibi Ange. ⁊ Salyc. ſ̃. eodem. ℂ In gl. ſi. dic vt ibi in. l. ſ. ſ̃. eo.

a ℂ Decimis addõ ꝙ h dctũ ſeqt̃ Fr. õ are. ꝯ. xv vbi late, vtrũ clã ex certa ſcia, ⁊ clã nõ obſtãte, õ qbus ẽt p Alex. ꝯſ. ci. j. li. p Lud. ro. ꝯ. 312. 309. ⁊ alex. ꝯſi. ixij.

b ℂ In p̃tãte addõ ꝙ voluit Ol. ꝯ. ccvij. ꝙ donatio regis non eget inſinuatione, ⁊ ꝙ idẽ voluit ꝯſi. cciij ꝙ iuſiur regis, õ non alienando bona regni tollit p̃tãtẽ q̄ poſſit donare vxori, ⁊ filijs.

a ℂ Vid Jo. an i addi. ſpe. i ti. õ iſtr. edi. §. porro. ṽ. ⁊ no. q̄ h forma i addi. mag. ⁊ vide Fel. i. c. q̃ in eccleſiaꝝ. in. xiij. co. õ ꝯſt. T. d.

b c ℂ Si rex. vult vid ale. in l. centurio i. iij. co. ff. õ vulga. ⁊ pup. ⁊ fel. in. c. cũ nõ liceat in v. vo. de reſcri. Tho. dipl.

d ℂ Iuris ſolẽnitate ſcriũ. d. Jaſ. h vꝫ, ꝙ ſi hinõ plꝫ, ꝙ voluit bal. in q̃dã ſuo ꝯſ. dum voluit ꝙ cardinales in teſtando gaudẽt p̃ui legio militũ ad de p opin. ba facẽ ꝙ voluit Lud. ro. conſ. cccc.xcviij.

ℂ Vide plene p bap. ſene i. l. p̃cib⁹ i. xij. colũ. ſ̃. õ ipub. ⁊ alijs ſubſti. vbi ſeqt̃ ꝯſ. bal. i. d. ꝯ. vbi videas Tho. dipl.

e ℂ Qđ teſtm̃ adde tu q̄ facit ꝙ no. anc. in. c. j. q. xiiij. ſ̃. õ cõſtitnti. vbi ſiſta tutũ reqrat cõſenſuꝫ q̄tuor bonoꝝ viroꝝ i ꝯtco minoris aliter nõ valeat ſꝫ ſi adhibeãt plures nõ vitiabit vt ibi alli. ꝯ. reddita a do. ⁊ idẽ voluit bal. i fi. in. l. obſeruari. §. p̃ficiſci. ff. de of. p̃rõ. ⁊ leg. ⁊ ibi vide rões p ẽtꝫ vide Imo. i. l. j. § ſi ex fundo. ff. de her. inſt i. de cuiuſmẽte ibi videatur circa ea q̃ dꝫ h Ro. Frã. C.

SVMMARIVM.

1 Priuilegium militis non tollit legem.
2 Illud quod poteſt fieri in iudicio ex cã, ſiue cũ cauſæ cognitione poteſt ẽt fieri in teſtamento ſi cauſa poſtea comprobetur.
3 Priuilegiũ debet taliter īterpretari ꝙ excludat aliud priuilegiũ ipſius priuilegiati.
4 Priuilegium antiquum non tollitur per nouum.
5 Ciuilitas ſi conceditur alicui, quid operetur iſta ciuilitas.
6 Si in una perſona concurrat unum priuilegium prohibens, & aliud permittens, prævalet prohibens.

a ¶ Onera, vi de iu.ro.ꝯſi.ij. h.⁊ l.l.j.ff.de lega.j.i apoſtil.

1 **SI rufinus.** † Priuilegium militis nõ tollit legem eius fauore idu ctam ob imbecillitatem ꝯſilii.h.d. ¶ † No. ꝙ il-
2 lud põt fieri i iudicio ex cã, ſiue cũ cauſe cognitio ne ꝙ põt ẽt fieri in teſtõ ſi cã poſtea ꝯprobet̃, ⁊ ſic pſumitur te ſtatorẽ eẽ motũ ob illã cãm, licet eã nõ expreſſerit, ⁊ ſic facit, qð ſi ꝓceſſerũt merita filii, cui p̃r ſimplr̃ donauit videat̃ donaſſe ob merita ſm Pan. de ca. hic de quo dictũ fuit in. d. l. ſi donatio ne ĩ. ti. j. ⁊ ibi alle. iſtũ tex. ⁊ dixi, ꝙ iſte tex. pax facit, q̃ nõ ſub erat hic naturalis affectio ꝓcedẽs a filiatiõe, ſeu a cõiunctiõe ſanguinis, ſicut ſuberat qñ p̃r donat filio. ¶ † Itẽ no. ꝙ priuile gium nõ dʒ taliṫ interpretari, ꝙ excludat aliud ꝑuilegiũ ipſius priuilegiati, ⁊ iõ ſm Bal. hic ſi ſcholares ex forma ſtatuti de beãt tractari ꝓ ciuibus intelligit̃ quo ad fauorẽ nõ q̃ ad detrimẽ ta vt no Bar. in. l. iii §. ſi emãcipatus, ꝑ illũ tex. ff. de ꝯta. ⁊ idẽ tʒ ẽt in qbuſdã lec. Ang. ⁊ Ful. h. Pa. de ca. h dicit, q̃ iſte text. allegat̃, ꝙ ſi ſtatuto caueẽ ſi ſcholares habeant̃ ꝓ ciuibus in p̃i uilegium eoꝝ dʒ intelligi in his in qbus ciues eſſent melioris, conditionis, q̃ʒ foren ſes, ſʒ in his in quibus forenſes eſſent me lioris ꝯdõnis, puta in oneribus ad q̃ non forẽſes, ſed ciues ᵃ te nent̃ nõ hñr ꝓ ciuibus, ne ſtatutũ factũ in eoꝝ priuilegiũ redun det in odiũ, ſʒ ſi hoc non eſſet factũ in priuilegium, puta aliquis receptus ad ciuilitatẽ ad eius petitionẽ non ꝓprio motu reci pientium certe cenſet̃ receptus ad oĩa tam ad fauorẽ q̃ʒ ad one ra ᵃ. l. i. ff. ad munici. ad qð dicit videndũ eſſe, ꝙ no. Bar. i. d. §. ſi emãcipat̃, ⁊ in. l. ſi maritus. §. lege. ff. de adul. Adde quod Bal. in. l. ea lege, in. vj. co. ĩ. de cõdi. ob cãm. ⁊ Bal. in auctẽ, habita in ij. co. ĩ. ne filius ꝓ patre ⁊ in prohemio ff. oꝝ §. fin. in vj. q. ⁊ Ang. in. l. ſi a milite. §. i. ꝑ illũ tex. ⁊ in d. l. diuus per il lum tex. ff. eo. ⁊ Ang. ⁊ Jo. de imo. in. l. tale §. i. per illũ text. ff.
4 de her. inſtĩ. ſimpliciter tranſeunt cũ doc. † Bar. in. d. §. ſi emã cipatus facit. l. ij. in ver. minime defraudata. ĩ. de conſtit. pecu. vbi per priuilegium nouum non tollit̃ antiquum, ⁊ illõ text. ibi ad hoc ẽt ponderat Bal. benefaciunt ẽt no. p Bal. in. l. ciues ĩ. de appe. ⁊. c. i. de noua. for. fideli. ⁊ in. l. oĩno, in ver. ſʒ hic du bitat̃. ĩ. ne vxor pro marito, bene facit ẽt tex. in. l. alexandrinus ⁊ qð ꝙ ibi no. voluit Bar. ĩ. de decu. lib. x. Bal. tñ ſingulari ter in. l. ꝙ fauore, in. vij. oppo. ĩ. de leg. dixit, ꝙ ſi alicui eſt con ceſſum priuilegiũ ciuilitatis in fauorẽ ſuũ certe ammodo tene bit̃ ad datia, ⁊ collectas tanq̃ʒ ciuis, q̃ iſtud ꝓprie loquẽdo nõ eſt odiũ ſed eſt natura rei cõceſſe. i. ciuilitatis, cui eſt hoc onus annexum. Mouet̃ ex. l. cũ ex rõne, in fi. ff. de excu. tu. inducen do, vt ibi p eũ, ⁊ ita vr̃ ẽt tenere Bal. in. d. l. cũ ex oratiõe. De iſto vltimo dicto facit mentionẽ Pau. de caſt. in. l. ſi duo. ff. de acquiren. hered. vbi dicit p illã. l. ſi duo, in ver ſi. n. ſcit ⁊c. ꝙ il le qui accepit vnũ vr̃ ſe obligare oĩbus legibus loquentibus d
5 illo ſm Bal. ibi. † Ex quo infert Pau. de ca. ꝙ ſi aliquis ac ceptat ciuilitatem aliquo cenſetur ſe obligaſſe omnibus one ribus ciuium ẽt ſi illa ignoret, ⁊ ſibi imputet quare non perquiſi uit, poſito ẽt ꝙ ciuilitas ſit ſibi ꝯceſſa de gratia ſpãli, ⁊ ob eius tñ fauorẽ, ⁊ ita vr̃ velle Pe. ⁊ Bal. in. d. l. ꝙ fauore, ſm eũ q ſubdit, ꝙ non ob. p Bar. in. d §. ſi emancipatus, q̃ fatendũ eſt, ꝙ ſi ante ciuilitatẽ adeptam hẽat tanq̃ʒ forenſis aliquod priui legium ꝙ ciuibus non cõpetat, vt ſi in ciuitate ordinatum erat ꝙ ciues non poſſunt eligi ad lecturã, ſʒ tñ forenſis, ⁊ aliqs do ctor forenſis eſt receptus in ciuẽ certe non perdit iſtud bñficiũ ita loquitur dictum Bar. Sed ꝙ non tenet̃ ad onera hoc nõ hʒ ex beneficio forẽſium, ſed ex hoc, q̃ non erat ſubditus. l. re ſcripto. §. fi. cũ ibi no. ff. de mune. ⁊ hono. ⁊ iõ ſi poſtea efficitur ſubditus tenebit̃ ad onera p. d. l. ſi duo, ꝙ intelligere vr̃ Pau. d ca. hic qñ iſta ciuilitas ſuit acquiſita alicui ſpãli ad eius petitio nẽ ꝓut mil' tat rõ. d. l. ſi duo, ſecus ſi ex forma ſtatuti erat acqſi ta ciuilitas oĩbus ſcholaribus per hanc legẽ, vt ĩ. ſcrutiſi. Pro hoc benefacit id ꝙ no. Gui. de ſuza. in. d. l. ꝙ fauore, vbi dixit, qð ſi ex forma ſtatuti bononie conceſſum eſt a cõitate in priui legiũ, ꝙ oẽs ſcholares intelligant̃ eſſe ciues forenſis ſcholaris non poterit ibi tanq̃ʒ ciuis cõueniri ꝓ debito alibi ꝯtracto, q̃ q̃ ſit ciuis h eſt rõne priuilegii ſcholaribus ꝯceſſi, ergo nõ dʒ redun dare in eius odiũ, vel leſionẽ. d. l. ꝙ fauore, ⁊. l. nulla. ff. e. tit. tñ verior vr̃ opi. Bal. ſimplr̃ in. d. l. ꝙ fauore. Pau. de ca. in. d. l. ſi duo. cũ qua ẽt vr̃ ꝯcordare Ro. i. l. adoptiuũ. § patronũ. ff. de in ius voca h. d. l. cũ ex oratione, p q̃ʒ limitat̃, ⁊ declarat̃ id qð no. bar. i. d § ſi emãcipatus ⁊ ad iſtũ tex. rñſio pʒ p ea q̃ dixi. ĩ. rñdẽdo ad no. p Bar. in. d. § ſi emancipatus. Pau. de ca. i. l. nulla ff. de legi. alio mõ limitat deciſionem Bal. in. l. qð fauore vt illa ꝓcedat, qñ ſtatutũ ꝯcedẽs priuilegiũ ciuitatis facit ſcho lares eſſe ciues, q̃ non pñt quo ad quedã eſſe ciues, ⁊ quo ad q̃ dam non ar. l. ſi pariter. ff. de lib. cã, ⁊ eius ꝙ no. in. c. cũ inhibi tio, per gl. de clã. deſpõ. Sʒ ſi ſtatutũ non diceret, ꝙ ſint ciues ſʒ ꝙ tractent̃, vt ciues, tũc ꝓcedat deciſio Bar. in. d. § ſi emã cipatus, q̃ tũc cenſet̃ quedã diſpẽſatio q̃ põt fieri quo ad que dam ⁊ quo ad quedã nõ, benefacit, lʒ ipſe nõ alleget. l. ij. cũ glo. ĩ. de iur. aur. ann. ſed hoc mihi nõ plʒ, q̃ eſt differentia an ſta tutum dicat ſit ciuis an dicat habeat̃ pro ciue, ſi neutro caſu ſta tutum diſponat, ꝙ quo ad quedam tñ ſit ciuis, vel habeat̃ pro ciue vt late ꝓbat Bar. in. l. ſi is q pro emptore. ff. de vſuc. in. iij. q. prin. Dixit ẽt iuxta predicta Ang. in. l. ij. § furioſus, per illũ tex. ff. de iure codi ꝙ ſi qs in oĩbus, ⁊ p oĩa eſt aſſumptus in ci uẽ bononie hẽbit actiue, ⁊ paſſiue oĩa que hʒ verus ciuis, ⁊ iõ Ro. in. d. l. adoptionum. § patronũ, lʒ nõ faciat mentionem de Ang. dicit, ꝙ doc. Bar. in. d § ſi emancipatus, limitatur niſi expreſſum eẽt, ꝙ quis eẽt ciuis in oĩbus, ⁊ p oĩa alle. d. § furio
6 ſus. ¶ † Itẽ ex iſto tex. habetis notare, ꝙ ſi in vna perſona cõ currat vnum priuilegiũ prohibens, ⁊ aliud permittens preua let prohibens ꝙ eſt no. ſm Bal. hic, ⁊ idem probatur in. l. iij. in prin. ver. ſed patronũ. ff. de ſuſpe. tu. iuncta. l. j. § ſequente. eo dẽ ti. vbi probatur, ꝙ ſi ſunt due regule vna prohibitiua alia p miſſiua ſemp preualet prohibitiua, ⁊ ad hoc illum tex. põderat no. Dy. ⁊ Jac. de are. ⁊ bal. in. d. l. iij. in prin. inducendo, vt ibi p eos, ꝙ tene menti pro ſtatutis. ¶ In gl. fina. ibi. l. ſi a milite meliꝰ ꝓbat̃ in. l. ergo, alias incipit illud. § itẽ ſi minor. ff. d ſi deicom. li. tñ illa loqt̃ in pagano quẽ non eſt dubiũ nõ poſſe re linquere directam libertatem ẽt qñ cõcurrit cã iuſta, ſʒ ſolũ po teſt relinquere fideicõmiſſariã vt ibi, ⁊ hic in ver. preſtari, ſed in milite tex. hic in ver. iuſtã libertatẽ cõpetere ſonat de dire cta libertate, ⁊ hoc in eius priuilegiũ ſm Fulg. attamen iungẽ do. d. i. milite. § i. cum. d. §. item ſi minor vr̃ probari opi gl. que eſt magis communiter approbata.

EX teſtamento. Ex teſtamento mi litis, qñ vʒ iure mi litari quilibet capere poteſt niſi ſit ſpãliter prohi bitus. h. d. Valet autem iure militari qñ deceſſit in militia, vel poſt. j. annum, vt hic in glo.

SVMMARIVM

1 Subſtõ reciproca, ſiue breuiloqua facta pſonis imparibus continet uulgares ſubſtitutiões tñ, q̃ poterãt fieri cuilibet eoꝝ.
2 Determinatio una ubi refert̃ ad duo determinabilia dẽt intelligi ꝙ determinet eo mõ quo ꝓt ambo æqualiter determinaſ.
3 Verbũ unũ & idem relatũ ad diuerſas perſonas uel res. põt intelligi diuerſimodè. ſ. reſpectu unius propriè, & reſpectu alterius impropriè, ſed hoc procedit quando non poteſt uniformiter operari.
4 Inteſtatus decedere dicitur impropriè pupillus, ſed propriè dicitur inteſtabilis.
5 Miles poteſt directo ſubſtituere hæredi poſt aditam hæreditatem, & excludere matrem.
6 Subſtitutio facta puberi à principio matre exiſtẽte in medio an ualeat iure directo, uel fideicommiſſi.
7 Subſtitutio tacita an admittatur contra matrem.
8 Subſtitutio comprahendens plura tempora facta per militem, poteſt ualere intra tempora pupillaris ætatis, & poſtea iure militari.
9 Subſtitutio ſic facta, ſi lucius deceſſerit ſine liberis, an ſit tantũ uulgaris.
10 Subſtitutiones cõprahenſę in breuiloqua an dicantur tacitę.
11 Subſtitutio à milite facta alicui puberi poſt aditam hæreditatẽ an ualeat iure directo uel iure militari.
12 Subſtitutio facta alicui directè poſt aditam hæreditatem, trahit̃ ad fideicommiſſum.

Subſtitutio

23 Subſtitutio facta per militem per uerba directa alicui ualet iure directo, & excludit matrem de medio.
24 Miles eſt priuilegiatus in hoc, quia poteſt probare ſuam uoluntatem in teſtamento per duos teſtes.
25 Subſtitutio facta à milite de qua in hac lege intra quantum tempus ualebit.
26 Subſtitutio facta à milite īpuberi. ſ quādocunq; decederet filia matre non exiſtente in medio ualet ſemper iure directo, ſiue ſit facta per uerba directa, ſiue communia.
27 Subſtitutio reciproca mixta cum compēdioſa facta duobus imparibus, ut uos inuicem ſubſtituo, ſi alter ueſtrum prædecederet, & contingat impuberem mori, an alter ſubſtitutus excludet uenientes ab inteſtato.

1 IN teſtamento. † Subſtitutio reciproca, ſiue breuiloqua facta perſonis imparibus continet vulgares ſubſtitutiones tm̄ q̄ poterāt fieri cuilibet eoꝝ, ſed pupillarē ſubſtōnē, que non poterat fieri niſi tm̄ alteri eoꝝ, non continet nec ēt ↄ̄tinet ſubſtōnem militarē q̄uis illa potuiſſet fieri ex priuilegio militū cuilibet eoꝝ, q: in dubio preſumitur milites velle uti iure cōi, ⁊ non priuilegio, ⁊ hoc niſi aliter d̄ voluntate militis pbet̄ h. d. ¶ No. ꝙ dixi in ſummario.
2 ¶ † Item no. ꝙ vbi vna determinatio refertur ad duo determinabilia d3 itelligi, ꝙ determinet eo mō quo poteſt ambo equaliter determinare, vt h, ⁊ l. iam hoc iure. ff. de vulg. ⁊ pu. ⁊ l. q̄ṡ tūs. J. d̄ impu. ⁊ l. ſi legatarius. §. cū ita, de leg. iij. Et facit ad q. q̄ṡ ibi vide per Bar. ⁊ ad aliā q̄nā vide per Bal. in. l. iij. circa vii. col. in. i. q. J. de bo. que lib. Et tm̄ limita hoc niſi vnum ex illis determinabilibus ex ſpāli iure contineat maiorē fauorem in ſe, tex. eſt in. l. ſi ita ſcriptum. ff. de ma. te. ⁊ ibi illum tex. ponderat Benedi. de plumb. in. l. ſi ſeruus liber. ff. de ſtatuli. plus dicit Imo. in. l. gaius, in. iij. col. ff. ſo. ma. ꝙ illud no. ꝙ colligitur ex iſto tex. pcedit qñ ſubeſſet eadem ratio determinandi pariter in vtroq;. Secus ſi diuerſa rō ſubeſſet. Et dicit, ꝙ pro hoc facit ꝙ no. Bal. in. l. ſi cum dotem, in prin. e. ti. Et hec ſua fallentia vr̄ ↄ̄ tex. iſtū, q: alia ſuberat rō hic in pupilla q̄ṡ in fratre q: pupille conueniebat pupillaris ſubſtitutio, ⁊ tm̄ equalis, fit determinatio in vtroq;. Tm̄ ſuſtinēdo dictā fall. alle. p eū tex. ſm vnā lec. gl. reputatā ſing. ⁊ cōiter approbatā in. l. gal §. i. ff. de lib. ⁊ poſth. vbi teſtōr dixit titiū filiū meū ⁊ etiam nepotem ex filio predicto heredes inſtituo vr̄ tm̄ filius primo loco inſtitutus ⁊ poſt eū nepos ordine ſucceſſiuo, nō aūt pariter, q: affectio ſanguinis, ⁊ neceſſitatis arctabat teſtatorē ad inſtituendū primo filium ⁊ in defectū eius nepotē, hoc idē voluit Ange. limitando predicta in auc. de her. ⁊ fal. §. hinc nobis p id ꝙ ibi in fi. no. gl. in ver. preſidium. ¶ Ad arg. ꝙ facit in ↄ̄trium poteſt rñderi, aut ſubeſt cā neceſſitatis que me arctat in vno, ⁊ non in alio, ⁊ tunc pcedit illa fal. vt. d. l. gallus. §. i. Aut non ſubeſt cā neceſſitatis, ſ3 pendens a voluntate, ⁊ tūc ſecus vt ꝙ hīc no.
3 q: hoc mō nō reperies declaratū ab alijs. † Itē adde dicto no. no. ꝙ colligit̄ ex iſto tex. nō ob. ſi dicat̄, ꝙ vnum, ⁊ idem verbū relatū ad diuerſas pſonas, vel res pōt intelligi diuerſimode. ſ. reſpectu vnius ppꝛie, ⁊ reſpectu alterius impꝛopꝛie. l. ij. in pn. cū gl. ff. de offi. procon. ⁊ no. in. l. cū mulier. ff. ſo. ma. q: rñde, ꝙ illud idē eſt, q: ibi non erat dare caſum in quo poſſet vniformiter operari in vtroq;. nā in vno poterat intelligi niſi propꝛie, ⁊ in alio non poterat intelligi niſi impꝛopꝛie, ſed hic erat dare caſum in quo poterat vniformiter operari in perſona vtriuſq;, q: cuilibet eorum poterat fieri vulgaris non pupillaris non intelligit̄ de vulgari.
4 ¶ † Item no. ex verbo inteſtate tex. ſm Ang. qḋ pupillus dr̄ decedere inteſtatus ꝙ eſt verū impꝛopꝛie ſm eum ppꝛie enim dr̄ inteſtabilis. l. i. in p in. ff. de ſuis, ⁊ legi. ¶ Et in dicti Ang. ad. q ſtatuti de qua p Bar. in. d. l. i. de qua. q. hic, non dicam q: iſta lex nimis onerata eſt, ſ3 forſan dicam poſt Cy. in. l. ij. Ti. i. vel poſt Ful. in. l. generaliter, in prin. J. d̄ inſti uto. ⁊ ſubſt. ¶ Itē ꝙ diſponēs in dubio videtur velle vti iure cōi circa ꝙ vide que dixi in. d. l. q̄ṡ q̄ṡ. ātl. i. ¶ In gl. i. in fi. dic, vt plenius no. in. l. ij. in princ. per glo. iij. ⁊ ibi plenius per doct. ff.
5 de vul. ⁊ pup. ¶ † In gl. in ver. hr̄dibus, ibi niſi mater ⁊c. dic, imo etiam ſi mater eſſet in medio poſſet miles directo ſubſtituere heredi poſt aditam hereditatem, ⁊ excludere matrem, vt pbatur in hac. l. ⁊ ita cōmuniter tenent doc. nam nō eſt dubiū, ꝙ vbi apparet militem voluiſſe poſt aditam hereditatem pupillariter ſubſtituere potuit illam directam ſubſtitutionē expſſam facere, ⁊ excludere matrem que excluditur per expꝛeſſam pupillarem etiam factam a pagano. l. papi. §. ſed nec impuberis. ff. d̄ inoff. teſt. c. ſi pater ad fi. de teſt. in. vi. Idem ſi appareat militem voluiſſe poſt pubertatem ſubſtituere directo, q: pōt etiam ad excludendā matrem per hanc. l. centurio. ff. de vul. ⁊ pupi. ſm Doc. quos referā J. ſup glo. fi. Verum eſt, ꝙ vbi eſſemus in dubio tunc exiſtentia matris facit ſubſtitutionem obliquari ⁊ trahi ad fideicommiſſum vbi alias valuiſſet iure directo per l. precibus J. de impube. ⁊ alijs ſubſti. de hoc plenius dicet̄ in gl. Adde tm̄ ꝙ Imo. in. d. l. centurio in verſi. in ea. gl. l. precibus dicit, ꝙ non reperit̄ a iure cautū, ꝙ miles filio poſt pubertatem, ⁊ aditā hereditatē poſſit ſubſtituere directo matre exiſtente in medio in preiudiciū matris, vt eam priuet ſucceſſione ſeu legitima ipſi matri debita, imo potius reperit̄ oppoſitum per. d. l. precibus priuilegiū. n. d3 reſtringi, vt minus ledat tertium. l. ſi qñ, in prin. J. de inoff. teſt. l. impuberi. ff de admi. tu. Nimirū ſi ſatis habuit lex, ꝙ ſubſtō valeat iure directo J. ſi pupillarē etatē, ⁊ poſtea valeat iure fideicommiſſi priuilegio militū nō aūt euaneſcat poſt pubertatē ꝑut euanuiſſet i pagano in
6 xt̄ano. p gl. i. d. l. cētūrio. ¶ † Et ex h īfert ꝙ ſi miles ſubſtituit filio a pn. puberi mr̄e exiſtēte i medio nō valēt iure directo ne mr̄ priuet̄ luitia, vn̄ non poterit valere niſi iure fideicōmiſſi, l3 gl. fi. in. d. l. precibus cōiter a approbata teneat ↄ̄triū, ⁊ dicit ipſe, ꝙ iſta ē ſua ↄ̄ſideratio noua, ⁊ de iure vera, ⁊ l3 ipſe nō dicat iſtud idem tenuit Mar. ſil. in repe. d. l. precibus, ⁊ h eſt d̄ mēte gl. h relate ad tex. l3 ipſi non faciant mentionem de hac gloſ. ¶ Hāc tn̄ opi. non ſum ſecutus in. d. l. centurio in q̄ tenui opi. cōem p qua facit tex. h in fi. vbi appet, ꝙ ſubſtitutus excludit matrem vigore priuilegij conceſſi militibus de ſubſtituendo directo poſt aditā hereditatem ſi ſubſtitutus pbet teſtatorē militē directā ſubſtōnē ex priuilegio militum facere voluiſſe, ⁊ tn̄ h mr̄ erat i medio, ⁊ p h ēt īter alias rōes q̄s adduco i. d. l. cēturio adduxi. l. cū filius ver. qualē. ff. eo. vbi filiuſfam. miles pōt contra ius cōe ex pꝛiulegio militis ſubſtituere directo filio ſuo filio ſuo quē in ptāte non hēbat p q̄ṡ ſubſtōnē excluderetur auus a ſucceſſione in bonis nepotis obuētis apꝛe, ergo ⁊ eadē rōe d3 poſſe excludi mr̄ q̄ ſilr̄ eſt aſcendens. Nec ob. ſi diceretur, qḋ tex. in. d. l. ſi filius, loquit̄ qñ pr̄ faciebat ſubſtōnem impuberi, ⁊ ſic fauore filij impuberis, vt teſtatus decedat h tolleret̄, q: rñdeo, ꝙ ibi talis ſubſtō militaris non erat teſtamentum filij, q: p eā non ſuccedit̄ filio, ſed teſtōri. l. miles ēt. ff. eo. no. Bart. in. l. marcellus. §. quidā liberis. ff. ad treb. ver. quero nō potuit ibi facere pupillarē, q: nō hēbat eū in ptāte, ⁊ ſic non poteſt dici, ꝙ tolleret̄ ibi, ꝙ facit illā militarē īpuberi, q: ei potuiſſet facere pupillarē quinimo non poterat facere ibi pupillarem, ⁊ ſic melius vr̄ pbare iſtā opi. ille tex. q̄ṡ iſte q pōt itelligi in pupillare ſubſtōne quo ad filiū ſm doc. vt patebit ex J. dicendis. Ex his ſequitur, ꝙ in caſu. d. l. precibus. d3 intelligi, ꝙ ſubſtō facta fuit per verbum cōe, ſecus ſi p v̄ba directa appareat militē voluiſſe ſubſtituē directo, q: cū h facē potuiſſet ēt i p̄iudiciū matris, vt alr̄ ſeqret̄, ꝙ ibi ſubſtō nō traheretur ad fideicō-
7 miſſum, vt plenius ſcripſi in. d. l. cēturio. ¶ † In gl. fi. q̄ valde intricata eſt ibi tacita ſubſtō ↄ̄ matrem non admittitur gl. aſſignat rōnem quare non pbata per ſubſtitutum voluntate militis non poteſt ſubſtitutus ſuccedere ex pupillari, ⁊ dicit, ꝙ tacita ſubſtō non admittitur ↄ̄ matrem. d. l. precibus, ⁊ ſic ſentit gl. relata ad tex. ⁊ p iura que alle. q̄ṡ in iſta ſubſtōne reciproca compꝛehenditur pupillaris tacita ſed ꝙ illa tacita h3 effectum ↄ̄ matrē, ⁊ h gl. non bene dicit, q: ſubſtitutio pupillaris non cōprehenditur in reciproca niſi qñ ſit facta perſonis paribus, ⁊ tunc talis pupillaris matrem excludit, q: non dr̄ tacita oino, vt probatur in. l. lucius, ⁊ ibi no. ff. de vulg. ⁊ pup. Sed qñ ſit diſparibus pſonis non compꝛehendit aliquam pupillarem vt pbatur in. l. iam hoc iure ver. in vulgarem tantummodo caſus. ff. de vul. ⁊ pup. Non ob. d. l. precibus, alle. in gl. vbi tacita pupillaris cōpꝛehendit̄ in ipſa ſubſtōne, ⁊ non excludit matrē q: rñdeo, ꝙ ibi loquit̄ qñ erat facta ſubſtitutio reciproca, ſed vulgaris expꝛeſſa que hīc continet tacitā pupillarem que matrem excludit, vnde dico, ꝙ h nō erat in dubio tacita ſubſtitutio pupillaris cōpꝛehenſa, ſed erat ſola ſubſtitutio vulgaris compꝛehenſa in reciproca facta pſonis paribus. Eſt verum, ꝙ vbi pbatur teſtatorem ex aliquibus coniecturis tacite voluiſſe dictā reciprocam ſubſtitutionem compꝛehendere pupillarē, vel militarem ſubſtitutionem ↄ̄ matrem, ꝙ in tali caſu etiam ſi ſubſtō ſit facta per verbum commune vos inuicem ſubſtituo, ſubſtitutus excludere matrem, ⁊ hoc eſt, ꝙ ſubdit gloſ. dum dicit modo pꝛobaretur voluiſſe per aliqua ⁊c. ex quibus vero con-

a ¶ Côiter approbata adde que ibi in appoſtillis poſita inuenies.

lectnris h colligi poſſit: vide glo.fi.in.d.l.precibus ad fin. que
ponit vnā ɋiecturā, vt qñ ſubſtituendus fuiſſet alius filius teſtato
ris de qua coniectura, ⁊ alijs pluribus vide p Bar. ⁊ alios in
l.ij.in pe. vel vlt.co.in verbo ɋro ex qbus preſumatur.ff.d vul.
⁊ pup ⁊ per alios in.d.l.precibus. Item ſi pbat teſtatorē h ex 8
preſſe voluiſſe probando, quod teſtator fuiſſet vſus iſtis verbis.
Si lucius deceſſerit ſempronius hrs eſto, intellige, q gl. receſ
ſit ab exēplo huius.l. que loquitur in filio, ⁊ vt faciat ad ꝓpoſi
tū, ⁊ loquat in ſubſtōne reciproca, opꝫ ſubaudire, q teſtōr fecit
ſubſtōnē reciprocā p hec verba inſtituo luciū pubere filiū meū
⁊ semproniū extraneū heredes meos, ⁊ qñcūqꝫ alter eoꝝ deceſſe
rit alter ſit hrs, ⁊ ſic teſtator eſt vſus vbo ſit hrs, q eſt verbuꝫ
directū.l.verbis ciuilibus cū gl.i.ff.de vul. ⁊ pu. nō aūt ē vſus
verbo ſubſtituo, q ē vbū cōe.l.gñaliter.§ j.ꝟ.de inſti. ⁊ ſubſti. ⁊
no.gl.in.l.precibus in gl.mag. iō tunc teſtator vr in omnē ca
ſum facere voluiſſe ſubſtitutionē directā in vtroqꝫ iſtituto. Sꝫ
iſtud non poterat teſtator facere ex priuilegio inſti.de pu. ſub
ſti § extraneo, ḡ ex dictis verbis, bene appareret, q teſtator exp̄ſ
ſe voluit vti priuilegio militari, ⁊ in vtroqꝫ facere ſubſtōnē dire
ctam prout poterat vt h, ⁊ d.l.miles iꝰ poſt prin.ff.e. vbi mi
les poſtqꝫ vnus heres fuit ſemel directo pōt facere dſtinere eū
eſſe heredem, ⁊ facere aliū directo heredē ⁊ ad hoc illū tex. all.
gl.hic, ⁊ intellige, q in caſu prime dicto teſtator intelligit vo
luiſſe facere in vtraqꝫ perſona ſubſtōnem directam militarem,
non autem in perſonā impuberis pupillarē, ⁊ in extraneo mili
tarē, q: reſultaret inequalitas, nā ɋuis vtraqꝫ ſubſtō ſit directa
ſ.pupillaris, ⁊ militaris tñ ſunt inequales, q: p militarē ſucce
dit tm̄ in bonis que fuerāt teſtōris.l. miles ēt, ⁊.l.miles ita §.
exheredato.ff.eo. ⁊ in l.cēturio preal. Sed p pupillarē ſucce
dit in quibuſcunqꝫ bonis pupilli.l.ſꝫ ⁊ ſi plures § ad ſubſtitu
tos.ff.de vul. ⁊ pup. ergo dꝫ accipi teſtatorem voluiſſe illaꝫ tm̄
ſubſtōnē directā facere ꝙ vtriqꝫ erat equalis ⁊ per ɋñs milita
rē tm̄, ſicut videmus h, ⁊ in.l.iā hoc iure, vbi lꝫ vulgaris, ⁊ pu
pi.ambe ſint directe, tñ q: p pupillarem ſuccedit pupillo in oī
bus bonis, ⁊ p vulgarē ſuccedit in bonis teſtatoris ipſi teſtato
ri, inſti. de pupil. ſubſti. circa pn. iō ſubſtō intelligit facta in ca
ſu q poterat vtriqꝫ ɋuenire, ⁊ ſic fcā vulgaris tñ ſubſtō ēt ſi fcā
eēt p vba directa, vt eſt tex.no.in.l.ɋuis.ꝟ.d impub. ⁊ iſtō fuit
de mente Ang. ⁊ Pau.de ca.hic q hoc expreſſius firmat h.
Nō pōt dici tñ, q ſit ſine magna dubio q: multi ſunt q vñr hic
tenere ɋriō.ſ q imo videat voluiſſe valere ſubſtōnem in perſo
na filij iure pupil. ſubſti. ⁊ in pſona fratris iure directe milita
ris p hāc.l. ⁊ hoc vr tenere Bal.hic in.q. ⁊ ēt Sal. h circa vi.
8 col. ☞ † Idē ēt vr tenere Ful.hic p quibus facit .q: procedit
argūt de perſonis ad tp̄s vel eꝫ l.q plures liberos, in princi.ff.
de vul. ⁊ pup. Sꝫ ſi miles faciat ſubſtōnem comprehendenteꝫ
plura tpa pōt valere.ꝟ.tpa pupillaris etatis iure pupillaris, ⁊
poſtea iure militaris.d l.centurio, quaſi videat eſſe magna cō
formitas ergo idē dōm in pluribus pſonis. Cū hac opi. ēt cō
cordat Ro.hic volēs p illū tex. q vbi apparet teſtatorē voluiſ
ſe facere fratri ſuo ſubſtōnē directā eo ipſo intelligit voluiſſe in
pſona pupilli facere ſubſtōnē pupillarē, ⁊ eas ſubſtōnes repu
tat equales, q: directe ſunt, ⁊ ita dꝫ pbari p illū tex in verſic. in
ris q ſē rō ⁊c. attēto, q iſte tex. loq vr de hrditate, ⁊ ſucceſſiōe
pupillari, q: loqt de ſucceſſiōe filie, ⁊ ex.h.d. apparere de pri
uilegio militis in caſu huius.l.q: eo ipſo, q pbat q miles q re
ciproce ſubſtituit duobꝰ iparibus voluit ſubſtituē maiori dire
cto poſt aditā hereditatē intelligit voluiſſe ſubſtituere filie im
puberi pupillariter, ſecus eēt in pagano, q: lꝫ pbaret q paga
nus q ſubſtituit reciproce duobus imparibus voluerit in pſona
maioris facere ſubſtōnem fideicōmiſſariā, poſt aditā heredita
tē cū ei directā facere non poſſit non p hoc intelligit voluiſſe fi
lio impuberi facere pupillarē ſubſtōnē pp maximā diſparitatē
ꝙ eſt inter pupillarē, ⁊ fideicōmiſſariā, ⁊ hunc dicit eſſe verum
intellectū huius.l. vſqꝫ ad tpa ſua ab alio non imaginatum.
☞ Iſte tñ itellectus mihi nō plꝫ, q: ſi pbat q teſtōr voluit ſub
ſtituere directo poſt aditā hrditatē frī ſuo, ⁊ nō pbat aliq vo
luerit ſubſtituere directo filie valet ſubſtō filie, vel remaneret
tanqꝫ caſus omiſſus in diſpōne iuris cōis quo caſu inea hēat
locū vulgaris tm̄ vt hic, vel verius pp equalitatē ſeruandā rōe
reciproce ſubſtōnis dꝫ videri, q filio videat voluiſſe ēt facere
ſubſtōnē militarē pp diſparitatē que eſt inter militarē, ⁊ pupil
larē. Nec ob.d.l.cēturio, in materia iſta nō ꝓcedit arg. de tp e
ad pſonas, vt ibi dicit Jo.de imo.circa.xvj.col. ⁊ pbat in.d.l.
precibus, ⁊ in.c.i.de teſt.in.vj.iuncto.d.Ray. vbi quando ſub
ſtitutio compendioſa continēs plura tempora facta eſt filio im

☞ Iure mili
taris, vid pan.
d ca.ɋ.ccliiij.
Ale. ɋſ.xu.ij.
li. ⁊ facit q vo
luit Franc.de
are.ɋſi.clvj.

puberi non vꝫ oī tpe iure fideicōmiſſi. imo ꝟ.pupillarē etatē iu
re pupillaris poſtea iure fideicōmiſſi, vt no.gl.in.§.qua rōne
inſt.de pu.ſubſt. ⁊ eſt magis cōis opi. q teneo in.d.l. cēturio,
vñ in pūcto iuris pararē veriorē eē opi. ɋ̄ dixi.ꝟ.ſ. q in vtroqꝫ
valeat iure militaris ɋcā equalitatis ſeruāde. Nec ob.iſte text.
dum vr loqui de ſucceſſione filie.⁊ ſic de pupillari, q: vr Pa.
de ca.hic rñdere, q: ēt p militarē ſuccedit filie in bonis que p
hereditatis aditionē effecta erāt ipſius filie, vel melius poteſt
dicere, q mater hic bene agebat de ſucceſſione filie, cui vole
bat ſuccedere ab inteſtato, ſꝫ dꝫ intelligi, q frater teſtatoris ex
ſubſtōne non petebat niſi id in quo ſucceſſerat filia pri. Uel in
tellige, q hic tractat de ſucceſſione filie ex pupillari ſubſtōne,
qñ apparet teſtatorē ſenſiſſe, q pupille ſuccederet ex pupilla
ri pōderabis tñ verba Cy. ⁊ Bar. h circa vl.q.gl.q: vñr ſona
re verba eoꝝ, lꝫ nō multū clare, q qñ appareret teſtōrē vtriqꝫ vo
luiſſe facere ſubſtōneꝫ directā erit directa militaris infratre te
ſtatoris hic, ⁊ pupilla.in filio, q mihi nullo mō plꝫ qñ ſub eadē
determinatione fuit ſubſtō facta vtriqꝫ per predicta, ⁊ pōt rñ
deri ad id q no. Bar.in.d.l.vlt. q loqt qñ apparebat q vole
bat ſubſtituere ſolū vſqꝫ ad tpa pupillaris etatis, quo caſu vide
tur voluiſſe, q in filia valeat iure pupillaris ſubſtitutionis, vel
Bar. non loquitur vbi vtriqꝫ ſub eadē determinatione fcā eēt,
ſubſtō, ⁊ redeundo ad gl. dicit, q p hec vba ſi lucius ⁊c. intelli
ge, qñ ſubſtō fuit inuicē facta ſub eadē determinatione ꝓut di
xi, vcꝫ qñcūqꝫ alter veſtrum deceſſerit alter ſit hrs. Sꝫ ſi fcā
eſſet ſub diuerſa determinatione, vt q: dixit luciū impuberem,
⁊ ſemproniū inſtituo ⁊ ſi lucius deceſſerit ſempronius heres
eſto, ⁊ ſi ſempronius deceſſerit lucius eſto, tūc gl. non habuiſſꝫ
bonā ɋſiderationē dū vult q ob vba directa teſtator vr voluiſ
ſe facere ſubſtōnem directā, q: imo ēt ſi tūc teſtator feciſſet ſub
ſtitutionē p verbū cōe ſubſtituo, ⁊ lucius adita hereditate im
pubes decederet ſempronius ex pupillari.l.iā h iure, vi ſi au
tē ſm verā opi. ɋ̄ ibi ponit gl.in vi.intelligat ad fi. ⁊ ibi no's
Bar. ⁊ alij, ⁊ videbimus in.l.ɋuis.ꝟ.de impub. ⁊ alis ſubſtit.
vbi per doc. ⁊ in iſta reciproca ſubſtōne facta ſeparatim, q: eſt
ēt iuncta cū cōpendioſa pp illa vba ſi deceſſerit comprehēde
retur pupillaris expreſſa excindens matrem ſi impubes dece
dat in etate pupillari, vt pbat in.d.l.precibus, ⁊ in.c.i.de teſt.
l.vi. ⁊ no.gl.in.d l.lucius, in ver.non ad matrem, ēt talis ſubſti
tutio eſt facta p verbū cōe ſm magis cōem opi. ⁊ verā ɋ̄ tenui
9 poſt multos in.d.l.centurio p iura pri.all. ☞ † Et not ex hac
gl. dū dt q p h vba ſi lucius deceſſerit ⁊c.q: nō dixit, q teſtōr
dixerit ſi lucius deceſſerit poſt aditā hereditatem ⁊c. ⁊ nihilo
minus vult gl.relata ad tex. q iſta ſubſtō non vꝫ eſſe tm̄ vulga
ris ꝙ expirat p aditionē hereditatis.l.poſt aditam cum ſi.ꝟ.de
impu. Sed ēt pupillaris ſit, vel militaris ꝙ vꝫ ēt in ſm caſum.
ſ.in caſum adite hereditatis p eum cui facta eſt ſubſtō ⁊ in h hec
gl.eſt bñ no.ſm Ful. ⁊ puto h eſſe veriſſimū. Nā qñ facta fuit
dicta ſubſtō ſeparatim, ⁊ ſub diuerſa determinatione cōprehē
dit pupillarē in pſona impuberis poſt aditā hrditatē.d.l.iam
hoc iure, vi.ſi aūt, cū gl.qñ aūt fuit facta ſub eadē determina
tione ambobus, q: tūc non pōt cōprehendere pupillarē rōne
inequalitatis, vt pbaui. dꝫ cōprehēdere militarē poſt aditā he
reditatē, lꝫ in ſubſtōne ſit ſolū fcā mentio de morte lꝫ non exp̄ſ
ſerit teſtōr, q ſubſtitueret poſt aditā hereditatē, vt eſt tex.d.l.
10 centurio, ⁊ ibi no. ☞ † In ea. ibi qñ ſunt exp̄ſſe, ſentit glo.alle.l.
lucius, q ſubſtōnes cōprehēſe in breuiloqua nō dicant tacite,
⁊ ex h reſultat, q pupillaris cōprehēſa in ea, vt qñ eſt fcā duo
bus filijs ipuberibus excludit matrem, vt.d.l.lucius, ſicut ex
p̄ſſa pupillaris excludit mrēꝫ, vt.ſ.dixi, ⁊ iſtō cōiter tenet.ſ.q
iſte ſubſtōnes ɋprehēſe in breuiloqua ſint exp̄ſſe vbis gñali
bus ſꝫ nō ſpālibus, ⁊ eo reſpectu, q: nō ſunt exp̄ſſe ſpālibus vi.
pñt dici tacite, vt plene p bar. ⁊ alios in.d.l.luciꝰ poſt gl.i.d.l.
p̄cibus, ⁊ i.d.l.iā hoc iure, ⁊ p Bal.i repe.d.c.ſi pr, vbi trāſit
cū Bar. ⁊ idē tenēt Cano.i.d.c. Ray. ⁊ ad iſtā ɋclōnem adap
tant vba huiꝰ gl. dū dixit quodāmodo exp̄ſſe ⁊c. lꝫ h Ful.te
neat ɋ̄ cōem opi. rōnibus, vt mihi vr paꝝ vrgētibus iō non re
fero, ⁊ cōi opi.facē vr, q: ſicut videmꝰ q ſubſtō pupi. cōprehē
ſa in cōpēdioſa dr exp̄ſſa ſaltē vbis gñalibus, ⁊ iō excludit ma
trē.d.l.p̄cibus, ⁊.c.i.de teſta.in.vj.ita eadē rōne vr dōꝫ in pu
pupillari, ⁊ vulgari cōprehēſa ſub reciproca intellige tñ dictū
cōem opi.ꝓcedere, qñ facta eſſet ſubſtitutio reciproca p hec v
ba vos heredes inſtituo, ⁊ inuicem ſubſtituo, ſecus ſi p ver
ba, vos heredes inſtituo, ⁊ ſi quis veſtrum heres non erit,
vos inuicem ſubſtituo, quia talis ſubſtitutio eſt ſpecialiter
vulgaris expreſſa reciproce facta ⁊ ideo tunc pupillaris, que

in ea comprehendiſ eſt olno tacita, ⁊ nõ excluderet mřez ita ſin
gulariter vult Bar. in. d. l. lucius, circa vlt. co. in ver. pone, ꝙ
inſtituo duos impuberes, ⁊ dico ⁊c. ⁊ ſequunſ alij ibi, ⁊ Io. de
imo. in. d. c. raynutius, vbi hoc reputat nõ dignũ. ¶ In ead.
ibi, ſed in quo glo. hic inordinate loquiſ, ideo declara ⁊ ordina
eam vt ꝑ Bar. hic, ⁊ aliqd per eũ in. d. l. lucius, ver. tertio prin-
cipalr quero. ¶ In ea. ibi. l. ſcenola, inepta eſt hec allegatio ſʒ
bar. vel ſm Ia. bu. illa lex põt induci per viã alterius principa
lis oppoſitionis. ſ. ꝙ in caſu huius. l. ſubſtõ dẽret eẽ fideicom-
miſſaria, ⁊ non directa, ⁊ ſoluit ꝙ ibi ideo eſt, qꝛ facta fuit in co
21 dicillis. ¶ † In eadem ibi niſi mř eſſet ⁊c. gl. vult ꝙ ſi ꝓbetur
militem in terminis huius. l. voluiſſe ſubſtituere poſt aditã hẽ-
ditatem, ⁊ tunc ex priuilegio militum valebit ſubſtõ iure dire-
cto, ſecus in pagano, qꝛ non põt directo ſubſtituere poſt aditaʒ
hẽditatem alio mõ ꝗ̃ pupillariter, vt in. d. § extraneo. Et ſub-
dit gl. ꝙ ẽt in milite ſi mater filie eſſet in medio miles nõ hẽret
priuilegiũ quaſi velit glo. ꝙ ſubſtõ valebit tpe pupillaris eta-
tis iure pupillaris ſubſtitutionis, ſed poſt pubertatẽ ⁊ aditam
hẽditatẽ a filia ſubſtõ traheretſ ad fideicõmiſſum ꝑ. d. l. preci-
bus ꝙ eſt verum ſʒ Bar. hic ſi ſubſtõ facta fuit per verbũ cõe,
ſecus ſi facta fuit ꝑ vba directa, qꝛ fcã impuberi valebit ẽt poſt
pubertatẽ iure directo militaris, lʒ mater extet. d. l. cẽturio, lʒ
bar. hic, ⁊ ibi ita teneat. Tũ text. in. d. l. centurio, non aperit ꝙ
mater ibi extabat, ⁊ ſic nõ vʒ ꝓbare opi. Bar. expreſſe glo. hic
relata ad tex. vult ꝙ illa lex. nõ procederet ſi mater extaret per
d. l. precibus, ⁊ hoc ẽt ſʒ gl. mag. in. d. l. ꝓcibus, cũ qua vr ſim-
plr tranſiere ipſemet Bart. ⁊ ideo in hoc varie fuerunt opin.
quas late refero in d. l. cẽturio, vbi finaliter ſubſtineo. opi. bar.
ibi pro qua hũ faciunt ea que dixi ſup gl. precedẽti, ⁊ iſte eſt paſ
ſus qui veniret potius tractandus in. d. l. precibus, ꝗ̃ hic. Pil
leus aũt vt refert hic gl. volebat ꝙ ſemper ſiue mater ſit in me-
dio, ſiue non ſi miles voluiſſet ſubſtõnem valere poſt aditaʒ hẽ
ditatem ſemper ſit fideicommiſſaria per. d. l. precibus, ⁊ ita in-
telliga ipſe. d. l. centurio, ſed bar. poſt glo. ibi reprehendit hoc
qꝛ. d. l. centurio, intelligiſ de directa, vt probatur per illũ, in ꝟ.
fructibus inducẽdo, vt hic, ⁊ ibi plenius per eũ, ſʒ lʒ intellũ quẽ
ipſe dat ad. d. l. centurio, in verſi fructibus, ſit indubitabilis ꝓꝑ
opi. Ang. ⁊ multoꝝ in. d. l. cẽturio, ⁊ in. d. l. precibus, qꝛ repre
hendunt intellm Bar. ⁊ intelligũt illũ tex. ꝙ loquaſ in fructi-
bus inuẽtis in hẽditate tpe mortis teſtatoris, vel perceptis he
reditate iacẽte, vt ibi plene examinaui vbi in hoc teneo ꝯ bart.
tñ ꝗ̃tum ad ꝓpoſitum falſa eſt opi. Pilei per iſtum tex. ⁊ ſimi
les vbi apparet eſſe cõceſſum militibus in priuilegiũ ꝙ poſſunt
poſt aditam hẽditatem ſubſtituere, ergo dʒ intelligi de directa
ſubſtõne, qꝛ fideicommiſſariã ẽt paganus põt facere, vt per to
tum ti. ff. ⁊ C. ad treb ⁊ hoc modo tex. in. d. l. centurio, in ver. ꝓ
uilegio, facit pro iſta opi. ⁊ pleniſſime dicebat Pilleus intelli-
gẽdo ꝙ in caſu huius. l. ſubſtõ eẽt fideicõmiſſaria, nam ꝯtum
pʒ hic, qꝛ hic tractaſ de ſuccedẽdo impuberi filie, ſed per fidei
cõmiſſum non ſuccediſ filie, ſed teſtatori. l. coheredi. § cũ filie,
de vulg. ⁊ pup. Uel dato ꝙ hic tractaſ de ſuccedẽdo teſtatori
mediãte ꝑſona filie tractaſ de ſuccedẽdo ei vigore priuilegij vt
hic, ⁊ per ꝯña vigore ſubſtõnis directe valẽtis poſt aditã hẽdi
tatẽ. Nec ad hoc ob. d. l. precibus, qꝛ vt dixi ibi fuit facta ſubſtõ
ꝑ vbũ cõe, hic per verba directa ſm ꝙ ꝓbaſ per fratrem mili
tis. Item ibi deceſſit filius, vel filia poſt pupillarẽ etatẽ, vñ la-
tio hʒ ibi lex ꝙ vſqʒ ad pubertatẽ valuerit iure directo hoc eſt,
22 ꝙ vult dicere gl. hic. ¶ † In ea ibi tñ eſſet fideicommiſſaria,
Bal. dicit ꝙ glo. hic ſentit ꝙ ſi probatur ꝙ paganus voluit fa
cere ſubſtõnem directam poſt aditam hẽditateʒ ꝙ trahetur ad
fideicommiſſum ſed ipſe hoc reprehendit, qꝛ lʒ interdum ſub-
ſtõ directa obliquetur vel ad fideicommiſſuʒ trahatur tñ nun-
quam reperitur probatio directa, ꝙ obliquetur. l. ſi teſtes pro
bant ꝙ teſtator ſubſtituit directe non põt dici, ꝙ probaſ per fi
deicommiſſum ſubſtitui. Certe hec rõ Bald. vr debilis, vt di-
cit hic Sal. quia tʒ ꝯ enim ꝙ nõ obliquaſ probatio, ſed ſubſtitu-
tio ex mente teſtãtis, qꝛ ſi nõ vʒ ꝙ ago, vt ago, vʒ eo modo quo
valere põt. d. l. ſcenola. Unñ cõcludo Sal. ꝙ ſi probetur, ꝙ pa
ganus voluit directo ẽt poſt aditã hẽditatem ſubſtituere ambo
bus imparibus nõ valebit iure directo poſt aditã hereditatem
in perſona alicuius, qꝛ non preſumiſ fuiſſe de intẽtione ſua rõne
equalitatis ſeruãde qñ ſub eadẽ determinatione facta eſt ſubſtõ
reciproca, arg. huius. l. cũ ij. Nec ob. d. l. iam hoc iure. § ſi ẽt,
qꝛ ibi loquiſ qñ ſeparatiʒ fuit facta cuilibet ſubſtõ Et ſubdit Sa
ly. ꝙ cum non poſſit valere iure directo trahetur ad fideicom-
miſſum in perſona vtriuſqʒ per illaʒ rõnẽ, qꝛ ſi non vʒ ꝙ ago, v

ago ⁊c. Sto cũ Sal. in eo ꝙ dicit nõ valere iure directo, ſed in
eo ꝙ dicit valere in ꝑſona vtriuſqʒ iure fideicõmiſſi dico ꝙ il-
lud vr verꝫ ſi teneamus opi. gl. magis cõiter approbate in. l. ꝟ
bis ciuilibus, de vulg. ⁊ pup. que tenuit ꝙ vbi a principio ſubſtõ
directe facta non potuit valere iure directo trahiſ ad fideicom
miſſum. Sed ſi teneamus opi. contrariam. ſ. ꝙ nõ trahaſ ad fi
deicommiſſum, vt voluit gl. in. d. § fi. inſti. de pup. ſubſti. in ꝟ-
bo fideicõmiſſum in fi. dũ gl. in quadã additione dicit Sʒ ꝯ ẽ
⁊c. ꝗ̃ ſequiſ Io. an. in. d. c. ſi pr̃, in nouella, ⁊ Ang in. d. l. preci
bus, in pe. co. ⁊ Io. de imo. in. d. l. centur o, ⁊ Raph. in. d. l ꝟ-
bis, ⁊ ibi hoc tenui per illam. l. ⁊ per. l. ſi ſeruus legatus. § ſi ſer
uus alienus. ff. de leg ij. ⁊ no. in. l. ſeruo ꝯ. de teſt ma. Et per illa
que plenius allegaui in. d. l. cẽturio. Et tunc dicerẽ ꝙ in perſo
na eius cui non potuiſſet aliquo mõ ſubſtõ directa fieri viciet
in totum, ſʒ in ꝑſona eius cui potuiſſet fieri ſubſtõ pupillaris di
cam valere iure directo poſtꝗ̃ verba tẽdebant ad ſubſtõnẽ di
rectã. Nec tunc ob. rõ equalitatis ſeruande poſtꝗ̃ in perſona
alterius nullo mõ pt valere, tũc enim fit interpretatio cã equali
tatis ſeruande qñ in ꝑſona vtriuſqʒ poterat aliquo mõ valere vt
hic cum ſi. Sʒ qñ in perſona vnius tñ pt valere dʒ fieri interp
tatio, vt in perſona illius valeat ne vtile per inutile vicieſ. l. ſan
23 cimus, cum vulgaribus C. de dona. ¶ † In ea. ibi nullũ priui-
legium qñ mř ⁊c die ꝙ imo eſſet priuilegium, qꝛ ſi appareret
ꝙ teſtator voluiſſet poſt aditã hẽditatem valere ſubſtõnem iu
re directo ꝗ̃uis mater eẽt in medio valeret iure directo ad ex
cluſionem matris ꝑ hanc. l. ⁊ ſufficit ſm Bar. ꝙ miles fecerit
ſubſtõnem per verba directa ad hoc vt videaſ voluiſſe ſubſtõ-
nem valere iure directo, ⁊ mřem excludere per. d. l. centurio, et
24 fuit dcm̃. ꝯ. in hac gl. ⁊ ẽt in. l. precedenti ¶ † Addit ẽt Bald.
hic in. ij. ⁊. iij. co. ꝙ miles ẽt in alio hẽbit priuilegium. ſ. quo ad
ꝓbandum iſtã volũtatem ſuam de quo dr̃ hic in fi. lře, ꝙ ſufficit
ꝓbatio per duos teſtes, ſecus in pagano vt hic ꝑ eum pro quo
vide Barto. hoc declarantem in. l ij. in ver. quero, ⁊ reuoco in
25 dubium quot teſtes requirantur ⁊c. ff. de vulga. ⁊ pup. ¶ † In
ea in fi. in hac. q. ad ꝗ̃tum tpˢ valebit ſubſtitutio de qua in ca
ſu huius legis glo. non rñdet, vt magis cõiter hr̃ in gloſ. dic vt
hic per Bar. cum infraſcriptis additionibus. Nam adde qꝺ
vbi apparet militeꝫ in caſu huius legis voluiſſe ſubſtituere am
bobus poſt aditam hẽditatem eſt dubium vtrum ſubſtõ duret
in perſona fratris teſtõris vltra pupillarem etatem filie. Nam
Cy. hic poſt Ia. de are. ⁊ Pet. tenuit ꝙ in fratre durabit ſem-
per per tex. in. l. miles, circa princ. ff. eo. Sed in filia non exce-
deret tpˢ pupillaris etatis alle. in arg. l. pe. ad fi. ꝯ de neceſ. ſer.
he. inſti. que parum facit niſi probetur, ꝙ teſtõr voluerit ſubſti
tuere filie vltra pupillarem etatem ſecundum Cy. Sed Ia. bu.
Nic. de ma. Bald. Saly. ⁊ Fulg. ⁊ Ro. hic tenẽt ꝙ immo nõ
durabit in perſonam fratris vltra tpˢ pupillaris etatis filie, ſi-
cut non durat vltra in perſona filie. Mouetur ex rõne equalita
tis ſeruande arg. huius. l. ⁊. d. l. lucius. Sed in hoc puto aduer
tendum ꝙ ſi apparet teſtõrem feciſſe ſubſtõnem reciprocã ſub
eadem determinatione verborum, ⁊ voluerit ſubſtõnem eſſe di
rectam poſt aditam hẽditatem in dubio dʒ videri factam eẽ ſub
ſtõnem que in ambobus pariformiter conuenit per hanc. l. ⁊. d
l. ꝗ̃uis. ⁊ ſic debet eſſe militaris in perſona vtriuſqʒ. Ergo non
finietur in perſona impuberis adueniente pubertate cum fuerit
facta ſine determinatione tpˢ ſicut expreſſe Bar. hic dicit, ꝙ
qñ fuit fcã ſubſtitutio ſine determinatione tpˢ comprehendit
etiam tpˢ poſt pupillarem etatem per. l. centurio, nam tunc trã
ſit in cõpendioſam ſubſtitutionem reciprocã, ⁊ iſtud vr eſſe de
mente Ange. Sed ſi apparet teſtatorem reſtrinxiſſe ſubſtõneʒ
impuberis vſqʒ ad pupillarem etatem tunc forte procedere pt
opi. Ia. bu. ⁊ aliorum quorũ opi. de neceſſitate vꝫ in caſu iſto
intelligende tenendo id qꝺ tenui. ꝯ. Et ſic tũc voluit ꝙ expira-
bit ſubſtõ in fratre quando expirauit in filia contra eos tñ mul
tum faciunt rõnes quas ponit Bar. in. l. lucius in verſi. quero
26 habeo plures filios. ff. de vulg. ⁊ pupi. ¶ † Item adde inꝗ̃tuꝫ
bar. hic in fi. ⁊ expſſius in. l. cẽturio, in. iij. q. prin. in princ. ⁊ ẽt
Bald hic tenet ꝙ ſi facta ſuit a milite ſubſtitutio impuberi. ſ.
quandocunqʒ decederet filia, ⁊ ꝙ tunc ſiue ſit facta talis ſubſtõ
per verba directa, ſiue etiam per cõia matre nõ exiſtente in me
dio valebit ſemper iure directo, ⁊ idem tenet Fran. tigri. hic, ⁊
Marti. ſilie. ⁊ Guil. de cug. in. d. l. precibus. Sed certe. l. cen-
turio loquitur quando apparebat teſtatorem voluiſſe directo
ſubſtituere, quia vſus fuit verbis directis, ſed ſi eſſet vſus ꝟ-
bo communi, tunc dicendum eſt ideꝫ in milite quod in pa
gano qui poſt pupillarem etatem non poteſt ſubſtituere

directo, ſʒ eius ſubſtõ facta per ꝟbũ cõe trahiꝛ ad fideicommiſ
ſum. d. c. raynutius iuncto. c. ſi pr. Nam miles in dubio vr vti
iure cõi. l. alias qñ verba non repugnant, vt hic, ⁊ iſtã opi. tenu-
it Ja. de are. Cy. ⁊ Sal. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. precibus, ⁊ An-
ge. ⁊ expreſſius Sal. hic, ⁊ Pa. de ca. in. l. cẽturio, ⁊ ibi ſum ſe
quitur iſtam opi. ⁊ ſic pʒ ſm predictos doc. Nõ in caſu. d. l. pre-
cibus, nõ refert an mater eſſet in medio vel non, q2 qñ eſt facta
p ꝟbũ cõe ẽt a milite trahiꝛ ad fideicom. poſt pupillarẽ etatẽ
17 indiſtincte. ❡ † Ultimo hic queriꝛ Pau. de caſt. de. q. quã
a dixit habuiſſe de facto bononie, ⁊ in ea ↄſuluiſſe, ° vtʒ q ſi facta
duobus imparibus ſubſtitutio reciproca mixta cũ compendio
ſa, vt q2 teſtator dixit vos inuicem ſubſtituo ſi alter veſtrũ pre-
decederet, demũ ↄtingat, q2 impubes moriãtur, ſubſtitutus vult
hĩre omnia bona pupilli ex pupillari ſubſtõne, ⁊ excludere veni
entes ab inteſtato, querebaꝛ an poſſet, ⁊ dicit q habuit ſup hoc
longã cõtẽtionem cum dño Jo. de imo. ⁊. d. Jo. dicebat q non
cõprehẽdebatur pupillaris ob diſparitatẽ perſonarũ per hãc
legem cum ſi. ⁊ fateꝛ q Bal. hic in aliquibus verbis videꝛ hoc
ſentire. Sed hoc non obſtante. Pa. de ca. tʒ ↄ̃riũ, q2 iſta iura
b loquuntur in ſubſtitutione reciproca ſiue mixtura ' compendio
ſe, nam reciproca ſimplex non continet fideicommiſſariam, vt p
bat Bar. licet ipſe eũ non alleget in. d. l. lucius, in pe. q. Sed
in predicta. q. ſub compendioſa comprehenditur fideicõmiſſa-
ria. d. l. precibus, ⁊. d. c. raynutius, ergo dicta ſubſtitutio in pſo
na pupilli continet ẽt fideicõmiſſariã que dꝛ grauamẽ. Et ideo
videmus filiũ non poſſe ſubſtitui in lrima per fideicõmiſſum, ſʒ
pupillariter ſic, q2 fideicõmiſſum eſt grauamẽ, pupillaris eſt fa-
uor. l. qñ in prioribus, iuncta. l. ex tribus, ⁊ ibi no. ⁊ ẽt gl. in. d.
l. qñ in prioribus. ff. de inof. teſt. Quãtomagis cõtinebiꝛ pupil
laris que eſt fauor, ſed in terminis huius. l. cũ ſi. ceſſat iſta con
ſectura, q2 non cõprehendebaꝛ fideicõ. ſed vulgaris que nõ dꝛ
eſſe grauamen, vñ filio poteſt indiſtincte fieri vulgaris. l. ſi po-
ſthumus. § q vul. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ q no. Bar. in. l. q2 pote-
rat. ff. ad treb. Nõ negat tñ Pa. de ca. quin. q. ſit dubia. Pro
certe ſaniorẽ fuiſſe opi. Jo. q2 in. q. propoſita nõ ↄtinebaꝛ fidei-
cõmiſſaria, q2 illa bene poterat conuenire vtriqʒ, vnde non pp
ea ſequiꝛ, ergo dʒ cõprehendi pupillaris in perſona vnius, attẽ
to q pupillario non poterat conuenire vtriqʒ, ⁊ ſic in pupillari
ceſſat rõ que militat in inducẽdo fideicommiſſariaʒ, ⁊ iſtã opi.
tʒ Bal. hic in. iij. q circa fi. Item ſentit gl. mag. dum dicit, ſi in-
cius deceſſerit ⁊c. vbi gl. vʒ ſentire q idẽ ſit qñ compendioſa ẽ
admixta ſicut ſi non eſſet, ⁊ ipſemet Pa. de ca. in hac. l. verſus
fi. ponderat q gl. iſtud ſentit, tñ dicit ipſe ſe perſiſtere in opin.
j. quam ẽt ipſemet tenuit. l. ſi. ff. de impu. ⁊ al. ſubſti. Sʒ cõtraria
opi. eſt verior, vt dixi. Pro qua ẽt habeo in terminis conſiliũ
Ric. de ſaly. q inci. In dei nomine quidã teſtator hñs vbi con
ſuluit q ſi teſtator habuit duos filios impuberes, ⁊ vnũ pupil-
lũ quos oẽs heredes inſtituit, ⁊ poſtea dixit, ⁊ ſi quis eorum in
pupillari etate, vel poſtea qñcunqʒ deceſſerit ſine liberis ſubſti
tuo ſuperſtites q in perſona nullius cõprehẽdeꝛ pupillaris cã
equalitatis ſeruãde ꝙ̃ deciſionem no. ❡ Plures alias qõnes
in mã reciproca poſuit hic Bal. Ang. Sal. ⁊ Ro. quas pp p-
lixitatẽ non tango, ſed eas tetigit Bar. in. d. l. lucius, vbi alĩs di
xi in. d. l. iam hoc iure, ⁊ cano. maxime Jmo. in. d. c. raynutius,
⁊ per Bal. in. d. c. ſi pater, que omnia no. perpetuo.

SVMMARIVM

1 Verba enunciatiua propter aliud emiſſa, & non propter ſe non
inducant diſpoſitionem in teſtamento pagani, ſed in teſtõ mi
litis ſic, concurrente fauore libertatis, niſi probetur error.
2 Verba enunciatiua, & geminata, an & quando diſponant, & p-
bent.
3 Seruus ſi nominatur filius à patrono, an ex hoc efficiatur liber.
4 Verba adulatoria an inducant diſpõnem fauore libertatis.

1 **X bis.** † Verba enũciatiua principaliꝛ pp
e aliud, ⁊ nõ pp ſe emiſſa non induciũt
diſpõnẽ in teſtõ pagani, ſed in teſtõ militis ſic cõ
currẽte fauore libertatis niſi probeꝛ error. h. d.
❡ Et iſtud quod dixi concurrente fauore libertatis ponderat
c hic Ang. ° ⁊ Barto. in. l. ex hac ſcriptura, in ver. venio ad ter
tium ⁊c. ff. de do. vbi plene videas de hac mã de qua ẽt vide gl.
mag. ad fi. ⁊ ibi per doc. in. l. j. ff. de fal. eã adie. le. ⁊ per Cano. in
c. ſi. vbi plene de hoc per. d. Ant. de ſuc. ab inteſt. ⁊ in. c. ſi pa-
pa, de priui. in. vj. ⁊ in cle. j. de proba. per Cyn. ⁊ Sal. in. l. ver-
ba, ⁊ ibi forte aliquid tangeꝛ. ff. de teſt. ⁊ per Bald. hic, ⁊ in. d. l.
2 pe. de in. delibe. ❡ † Et quid de verbis enunciatiuis gemina-
d tis, ° vide ſingulariter Bar. ⁊ Ang. in. l. cũ ſcimus. C. de agri. ⁊
cenſi. li. xj. quas ſequitur Pau. de ca. in. d. l. ex hac ſcriptura, ⁊
Ro. in. l. gerit, de ac. here. ⁊. d. Abb. in. c. ſi cautio, in fi. de fide
3 inſtrumen. ⁊ in repe. c. per tuas, in. lx. co. de arbi. ❡ † Quid ẽt
ſi quis ſeruum ſuum nominauit filiũ, an efficiaꝛ liber, vide tex.
no. in. d. l. j. §. ſimiliqʒ modo el. ij. ff. de la. li. tol'en. ❡ Quid ſi ſer
uum dederit tutorem filijs, vide in. l. ſi hereditas. §. fi. ff de te-
ſta. manu. ⁊. l. quidam, iuxta princ. ff. de ne. ſer. he. inſti. vbi fauo-
4 re teſtamenti ⁊ publice vtilitatis efficitur liber. ❡ † Quid in ꝟ
e bis adulatorijs, ° an inducant diſpoſitionem fauore libertatis
tex. ⁊ exẽplum habes q ſic in. l. paulus. § paulus, ⁊ ibi no. bar.
ff. de fideicom. liber. Et ibi vide vnum nota. dignum q ibi per
illum tex. ponit Ange. dicens q ſi orator imperatoris habuit
in mandatis referre gratias cõitati de beneficijs impẽſis impe
riali maieſtati poterit abſqʒ alio mandato concedere communi
tati exemptionem, q non puto verum, q2 ibi tex. loquitur in ca
ſu ſpeciali fauore libertatis a iugo ſeruitutis perſone. Unde nõ
dʒ extendi, arg. Inſtitu. de dona. §. fi. l. generaliter. §. ſi ſeruo. ff.
de fideicom. libe. ❡ Jn glo. ij. in fi. dic melius q licet ibi vide-
tur ſubſtitutio ad quam teſtator vocauerat ſeruum cum liberta
te, tamen ſuſtinetur datio libertatis ex eo, q2 cenſebatur repe-
tita in alio legato facto eidem ſeruo, vt no. per glo. in. l. contra-
ria, ⁊ ſic ibi diſpoſitiue data fuit libertas non mirũ ſi, vʒ, hic ſo-
lum fuit enunciata.

SVMMARIVM

1 Clauſula codicillaris quid operetur, quando vxor eſt heres in-
ſtituta in vita ſua tantum.

1 **Certi iuris.** † Propter breuitatem
c nõ ſummaꝛ. ❡ Jn glo.
ibi ſecus in priuato. l. hereditas ⁊c. limitat tñ hoc
Ang. hic, nam queriꝛ pone teſtator inſtituit vxorẽ
ad vitã, ⁊ aliud non diſponit, ⁊ adiecit inde tamen clauſulaʒ co
dicillarem in teſtõ. An propter iſtam clauſulam codicillarem
vxor videtur grauata de reſtituendo poſt mortem ſuam per fi-
deicommiſſum illis qui teſtatori ab inteſtato ſucceſſuri fuiſſent
⁊ dicit q ſic, allegat ea que habentur in. l. ex teſtõ, cum ſi. ff. de fi
deicom. Certe iſtud dictum aut corrupte habetur, ⁊ non videꝛ
bene dictum, q2 propter clauſulam codicillarem videntur gra-
uati venientis ab inteſtato, vt per fideicommiſſum reſtituant fi
lijs quibus erat relictum ex teſtõ, ⁊ in hoc caſu quo iure teſtamẽ
ti non poſſent admitti illi quibus relictũ erat. l. ex ea, ad fi. ⁊ ibi
no. ff. de teſta. ⁊. l. q2 ait poſt prin. cum glo. in ꝟbo, facta fuerit
ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. ⁊ no. plene per Bar. in. l. j. in pñc. ff. de
iure codi. Ang. aũt dicit totum eẽ ⁊ iure non pbatur. Prete-
rea verba clauſule codicillaris ſonant, vt illa tunc opereꝛ quan
do teſtm̃ non põt valere iure teſtamenti, ſed iſto caſu poteſt va
lere iure teſtamenti, ⁊ vide que dicentur in materia poſt Bal.
in. l. extraneum. ff. de hered. inſti.

SVMMARIVM

1 Preteritio militis facta de filio quem ſcit ſe habere pro exhereda-
tione habetur.
2 Teſtamentum militis in quo filius ſit preteritus an valeat.
3 Teſtamento rupto ex cauſa preteritionis poſthumi ignoran-
ter preteriti, an conſeruentur legata in eo facta.
4 Teſtamentum in quo filius emancipatus fuerit preteritus ſine
expreſſione

a ❡ Conſuluiſſe. vide Pa. de ca. in ↄſ. cclxiiij. inci. ꝙ̃ ꝙ̃ multa ſcripta. in. ij. vol. cõſilioꝝ nouoꝝ vbi ponit iſta. l. ↄ iiiĩ, ⁊ vide bal. in ↄſ. cciiij. in. j. vol. in fi. ⁊ in ↄſil. ccij. ⁊ ſeq. in fi. in. ij. vol. ⁊ Ang. in conſi. clj. incip. in dei nomine dictus pñcius. T.

b ❡ Mixtura. vide Ang. conſil. cccvj. ⁊. clj.

c ❡ Ang adde q factũ, q2 lʒ ↄfeſſio fcã in abſentia p̃tis lʒ alĩs forte valeat ad liberãdũ iuxta not. p bal. i. l. nõ ſolũ §. liberationis ꝟba. ff. de li. le. tñ h̃ pcedi vbi principaliꝛ pp ſe emanauit ↄfeſſio. ſecus ſi enũciatiue facta fuerit pp aliud ſ abũt a p̃tis q̃ ẽt ſi tẽdit ad liberãdũ nõ tenebiꝛ, ita intelligitur ⁊ ſaluatur bart. in. d. l. ex hac ſcriptura, ſʒ Jo. de imo. ibi. Fran.

d ❡ Geminatis vid ind. ro. ↄ lxv. ⁊ qd de ꝟbis enũciatiuis fauore dotis vid ale. ↄſi. cxlvj. pa. d̃ ca. ↄ. 9x. ⁊ an ꝟba enũciati. fauore p le cãe pbẽt vid a'b. ↄ. xi. ⁊ qd d̃ ꝟbis enũciatiuis q̃ requiruꝛ ad valorẽ actus qui geriꝛ vid p Mab. not. lxxx. alex. ↄſ. cxxxvi. ⁊ an ꝟba enũciatiua i inſtrumentis qb' dꝛ ego hñs talis an p-bẽt ipʒ hñdez, vid Mat. no. xxxv. ⁊ qd d̃ ꝟbis enũciatiuis q̃ pñt ſe hñre ad factũ pprĩũ, et fcm̃ alienũ, vid frã. de are. cõſ. 23. vbi qñ credaꝛ enunciatiuis ꝟbis pape de geſtis coraʒ eo, ⁊ an verba enũciatiua notarij circa ſolẽne pbẽt vide p eũdẽ ↄſ. xxxiij. ⁊ gñaliꝛ qñ ꝟba enũciatiua probent, vide Alexandrum conſilio. lxxxij. iij. li. Ludo. roma. conſi. clxxx. et. clxij.

❡ Vide Bar. in. cõſ. cxxiij. incipit fcm̃ ſic ſe. hʒ q ꝟba enũciatiua fauore dotis pbẽt ſaltẽ ſemiplene ⁊ plene cõm tore vxoris de quo p Jaſ. in. l. admonendi. in. xxxix. car. in. ij. col. ff. de iur. iur. ⁊ alex. in. l. ex hac ſcriptura, in addi. Bart. ff. de don. ⁊ Bald de bertolinis in ſuo tract. de dotibus. Thom. Diplo.

❡ Et de iſtis verbis enũciatiuis platis a papa an pbent ⁊ an inducãt diſpõnẽ vid in cle. ifras de proba. ⁊ in cle. ſi ſummos pontifex, de ſen. ex. Anto. Franc.

e ❡ Adulatorijs. vide in ⁊ adde eundẽ Alex. in. l. ſtipulatos, col. ij. ff. de ꝟb. obl. ⁊ in cõſi. cxxxv. in. j. vol. ⁊ p Ro. in rub. ff de arbi. col. iij. q2 verba gñalia iocoſa ad cõplacentiam dicta ſunt applicatoria, nec diſpõnem, nec obligationem inducunt. l. obligationum ſubſtantia, in fi. ff. de act. ⁊ ob. ⁊ in. l. illud. ff. de iniur.

expræſſione legitimæ cauſæ eſt nullum, ſecus ſi cum expræſ- ſione cauſæ.

5 Teſtam entum non ualet niſi ſi ſit expræſſa legitima cauſa in præ teritione, uel exhæredatione.

1 SIcut. † Preteritio militis facta de filio quẽ ſe ſcit hre pro exhredatione hr fauore militis, & validitate ſui teſti, ſecus ſi filiũ ſe habere ignorat, q2 tũc teſtm̃ erit nullũ ſicut teſtm̃ pagani. Præſumitur aũt ſciuiſſe eo ipſo ꝙ filium nominans ei legaue-

2 rit. h. d. cũ. l. ſeq. ¶ † Iure ex ibi minime valẽt teſtõ &c. Nã iſto caſu lex fingit teſtatorẽ ignorãtẽ hre filiũ voluiſſe teſtari. l. mi litis. §. miles in ſupremis in verbo, ob impꝛo ſum. ff. e. fact. l. ſi vnq̃. J. de reuoc. dona. & l. cum acutiſſimi. J. de fideicom. in fi. & expreſſe no. Bar. in. l. cũ qs, in. iiij. co. ff. de iur. & fac. igno. vbi ad h aile. iſtã. l. ¶ Et ex hoc infert bal. vnũ in. l. ſeq q' dicit eſſe notum & mirabile, & no. dignum, ꝙ lʒ hic filius cuius teſta toꝛ noticiã non habuerit approbauerit teſtm̃ in quo erat pteri tus, tñ p hoc nõ valid teſtm̃, & ſic iſto caſu nõ habebit locũ. l. filio preterito. ſ. in'oſto te. Vt nõ reperiret hoc caſo adeſſe vo lũtas eius teſtãtis ſine qua nõ pt heres ſcriptus hẽditatẽ hre. l. ſi pt. J. de here. inſti. l. fi. ff. eo. ti. Pau. de caſt. hic approbat iſtud dcm̃, & loqrt ſimplr in quecũq; teſtatore, & ſic tã in pagano q̃ in milite, q2 in vtroq; caſu eſt eadem rõ, vt ẽt pʒ ex no. p bar. in d. l. cum qs. Dicit tñ Pa. de ca. h dcm̃ limitari, vt pcedat qñ inſtituiſſe extraneũ non ſeparãs filios, arg. d. l. ſi vnq̃, & l. iule pom. §. ſi. cũ ibi no. ff. de pac. ſecus aũt ſi inſtituiſſet aliũ filiũ, q2 veriſimiliter eundẽ inſtituiſſet ẽt ſi ſciuiſſet hre aliũ filiũ quem

a ignorabat. Sed Ang. hic indiſtincte tʒ Bal. op text. in d. §. miles in ſupremis, & per tex. in. l. filiuſfa. miles in vbo rumpit ff. eo. vbi pʒ ꝙ natiuitate poſthumi ignoranter ptériti a milite rumpitur teſtm̃, ergo teſtm̃ erat aliqd, q2 alias nõ rumpet. l. nã & ſi ſub ɔdõne. §. poſt defectuʒ. ff. de iniu. teſta. Erat aliqd ergo hẽbat voluntatẽ defuncti. Sed fragili rõe mouet ange. q2 fateoꝛ ꝙ teſtamentum erat aliqd' an natiuitatem poſthumi, q2 vſq; ad illud tpo aderat voluntas teſtantis, id dr rũpi, q2 valuit potuit n. naſci abortiuus quo caſu non eſt puãdũ teſtatorem voluiſſe teſtm̃ nõ hre effectũ ẽt ſi ſciuiſſet. l. vxoris abortu. J. d poſt. her.

3 inſti. ¶ † Ad pdicta facit illa ɔclo q̃ firmat Bar. & pleriq; alij in auc. ex cauſa cum ſi. J. de lib. pte. vbi tʒ ꝙ rupto teſto ex cã p- teritionis poſthumi ignoranter preteriti non cõſeruent per illã auc. legata, q2 legatarij non hñt voluntatem defuncti. Conſide- ro tamen ꝙ ɔ̃ dictam limitationem datam per Bal. ad. d. l. fi- lio preterito, multum facere videatur, q2 dcm̃ teſtm̃ cenſet hẽe voluntatem teſtatoris, q2 vr cõſonũ menti teſtatoris, ꝙ vbi fili- us nollet eſſe hrs pſio, & cõſentire ꝙ hẽs ſcriptus hẽret hẽdita- tem, pater eodem mõ teſtatus fuiſſe. Paria enim ſunt filiũ nõ ſuccedere, vel non extare. l. & ſi ex modica. §. ſi filios. ff. de bo. li. l. ij. § ſed ſi ſint ſui. ff. ad tertul. Et an illud ꝙ dr in hac. l. & ſequẽ ti in milite hẽat locum in pia cã. ſ. ꝙ teſtm̃ ſcm̃ ad pias cãs nõ

b infringat lʒ filius ſit preteritus, ªvide per bart. & alios in. l. j. in §. q v. prin. ff. de ſac. ſan. ecc. & per Cano. in. c. cũ eſſes, de teſta. vbi allegant iſtam legẽ. Facit ẽt iſta lex, an teſtatoꝛ inſtituendo filios in genere videat inſtituere filiũ quẽ hre ignorauit vide p Cy. in. l. ſi mi. J. de here. inſti. per Bar. in. l. ſi quis ita. § pen. p illuʒ tex. ff. de teſta tut. & no. gl. in. l. tutum, in prin. in vbo opoꝛ tere, & ibi per Mod. ff. de lib. & poſth. & ꝙ no. doc. in. l. q filia- bus in prin. ff. de leg. i. & l. cuʒ mi inncta gl. j. ff. de inof. teſta. Et magis cõis opi. eſt ꝙ non, ſed opi. ɔ̃ria eſt multũ ſuſtentabilis dixi in d. l. tutum. ¶ In gl. in verbo, minime ibi, ipſo iure, vult dicere glo. ꝙ non eſt neceſſe, ꝙ filius dicat teſtm̃ nullũ ad h, vt reddatur nullum ex capite preteritionis de quo dcm̃ fuit in. l.

4 poſthumo. ff. de contratab. ¶ † In glo. in verſi. ſi ſit dic ꝙ cõi- ter concluditur, ꝙ hodie ſi emancipatus fuerit preteritus ſine expreſſione lrie cauſe, teſtamẽtum ſit nullum, ſecus ſi cum expſ- ſione cauſe, q2 tunc hʒ neceſſe intentare bo. poſ ɔ̃tab. ad rũpen- dum, vt per glo. no. in auct. de here. & fal. §. exheredatos, & per Bar. & alios in. d. auc. de ca. Dicit tamen ſingulr. hic, & refert Pau. de ca. & eum ſequitur ꝙ glo. in. d. §. exheredatos pcedit in preteritione emancipati quem pr ſciebat ſe hre, & ſic. erat pre teritio inofficioſa, nam tunc teſtm̃ erit nullũ ſi ſuit preteritus ſi- ne cã, vt dixi & no. per glo. in. l. ſi ſitius. ff. de mino. Sed in pre- teritione emãcipati quem pr ignorabat hre procedet et indiſti- cte gl. que eſt hic volens, ꝙ tunc hʒ neceſſe venire per contra- tab. & ſic elapſo anno erit excluſus a facultate impugnandi ꝙ ẽ diligenter no. ſm Pa. de caſt. Sʒ aduerte, q2 hoc non vʒ vex, nã gl. & doc. tenẽtes, ꝙ ſi emãcipatus ſit preteritus ſine cãe ex- preſſione nullũ ſit teſtm̃ fundãt ſe p tex. in. §. aliud, in auct. vt cũ de ap. cog. vbi iam in pie q̃ in mſe teſtãtibus inductũ eſt pro forma ꝙ debeãt filios inſtituere, vel ſi exheredãt aut preteréãt exprimãt cãm, qua forma nõ ſeruata teſtm̃ eſt nullũ p glo. in. d. auc. ex cã cũ ſi. Cum ergo dcm̃ ang. nõ pbet lege nec ẽt pbet per iſtam gl. q2 iſta gl. loqut ſm iura C. pʒ p legẽ q̃ allegat, ſed nemo dubitat ꝙ ſʒ iſta iura preteritio emãcipati nõ reddebat te ſtm̃ ipſo iure nullũ, ſʒ ſolũ hẽbat filius bo. poſ. ɔ̃tab. § emãcipa tos, inſti de exhere. lib. Sed hodie ſun inducta nullitas p. d. §. aliud. Sed ſi diceremus verã eſſe opi. Ang. ſequeret abſurdũ, ꝙ emãcipatus ptéritus quẽ pater hre ignorabat, & quẽ veriſi- milr non ptériſſet ſi de eo ſciaʒ habuiſſet eẽt deterioris ɔdõnis quã filius ſciẽter ptéritus quem pr, vt ita dixerim vr exheredaſ ſe, h aũt eẽ ɔ̃ iſtã legẽ que vult ꝙ melioris ſit ɔdõnis filiꝰ igno rãter preteritus. Itẽ ſi verũ eſſet dcm̃ Ang. ſequeret ꝙ eadem rõne idẽ dõʒ eẽt in preteritione filij in pñte quẽ pr ſe hre igno rabat, & ſic nõ iniurioſe pterijt. Nã eẽt dõm ꝙ teſtm̃ nõ eẽt mu- lũ. ꝙ eſt ɔ̃. l. vxorẽ. ff. de ma. teſt. & ɔ̃ hãc legẽ, cũ ſim. que in h re periunt minime correcte, & ẽt ɔ̃. d. §. aliud indiſtincte loquẽtes. In nulla tñ ee meis lecturis ang. inuenio iſtud dcm̃ relatuʒ per Pa. de ca. ¶ In gl. que eſt ſuper. l. ſequenti in vbo, exhereda tur, ibi omni modo &c. veruʒ eſt iure C. ſed hodie requirit. ꝙ in

c aliquo ſit inſtitutus, ª vt d. §. aliud. Uide ꝙ no glo. in. l. iij. § ſʒ vtrum. ff. de mino. in ver patrimonium, ſicut ẽt regrebatur iure ſtoꝝ, ꝙ hẽret titu. inſtõnis ſm magis cõem opi. l. inter cetera,

5 & ibi notare conſueui. ff. de li. & poſt. ¶ † Inea in fi. magis cõis concluſio eſt, ꝙ lʒ iſta lex reperiat incorrecta q̃tum ad hoc vʒ ꝙ preteritio a milite ſciẽter facta hr pro exhẽdatione, tñ hñ eſt in ductum hodie, ꝙ teſtm̃ non vʒ niſi ſit expreſſa iuſta cã in preteri tione vel exheredatione, per. d. § aliud iuncto. § & hec quidem parẽtum, in verbo eadem, eo. titu. vbi pʒ ꝙ ea que dicta ſunt in pñte in. d. §. aliud hñt locum in filio teſtãte & loqtur ille text. ẽt de filio in pñte, vt pʒ in. d. §. & hec quidẽ, ibi duʒ tex. dicit rebꝰ in quibus hñt teſtãdi liciam, et ſic habuit reſpectũ ad filium in pñte qui non põt teſtari de oibus, ſed tñ de caſtrẽſibus non ãt de aduẽticijs ẽt quoꝝ vſufructus pri nõ querit ſm magis cõẽʒ opi. p. l. pe. J. ti. j. Cum ergo. d. §. & hec quidẽ loqnt in caſtrẽſi bus ſequit ꝙ ibi diſpoſita habeãt locum in milite teſtãte, & hoc mo inducendo pʒ ꝙ nõ hñ dixit Ro. hic dicens ꝙ nõ reperie batur aliqd innouatum in milite. p illam auc. vt cuʒ de ap. cog. Et ad iſta vide ẽt no. p Imo. in. d. l. filio preterito in. xxvij. col. in ver. ſed hic occurrit dubium.

SVMMARIVM

1 Diſpoſitio captatoria facta à milite, uel pagano in ſuo teſtamen- to non ualet regulariter.

2 Diſpoſitio captatoria non ualet regulariter fallit ſi ſtatuto per mitteretur.

3 Diſpoſitio captatoria ualet ad pias cauſas.

4 Legatum libertatis collatum in uoluntatem hæredis ualet, quia eſt pium.

5 Legatum ſic factũ, lego centũ diſtribuenda inter pauperes chri ſti, quos elegerit cuſtos fratrũ minorum, uel inſtituo hæredes pauperes chriſti, quos elegerit talis, an ualeat.

6 Inſtitutio ſic facta, inſtituo hæredes illos quos titius elegerit, an ualeat.

7 Legatum tale. uolo ſolui omnibus debentibus à me aliquid reci pere, & de hoc uolo ſtare dicto fratris mei, an ualeat.

8 Legatum ſic factum, uolo ꝙ hæres meus det illud q eſt ſcriptũ in quadam cedula, quam dimiſi apud talem guardianum, an ualeat.

9 Teſtamentum in quo ſit clauſula teſtatoris dicentis, uolo ꝙ te- ſtamentũ meum ordinetur ad ſenſum ſapientis, an ualeat.

10 Inſtitutio ſic facta, inſtituo te, ſi titius capitolium aſcenderit, an ualeat.

1 CAptatorias. † Seipſam ſummat. ¶ In text. ibi capta- torias. i. deceptorias, vt ſentit gl. i. i. l. captatorias ff. de here. inſti q2 ſi teſtatoꝛ cõſiſus de titio dicat inſtituo eos quos voluerit ticius poterit ɔtingere ꝙ nollet de clare, & ſic teſtatoꝛ deceptus remaneret inteſtatus. Nõ mirum ergo ſi in militis teſtõ ſeruet iſta phibitio q̃ eſt fauorabilis mi- litibus ergo q̃nis ſit inducta a lege ciuili habebit locũ in teſta mẽtis eoꝝ. l. ſi tutiſſimus. ff. e. Et rõ huius phibitionis colli-

a ¶ Cõtrabal. adde ꝙ idẽ tʒ. d. Frã. de are. vt h p eũʒ, & ad maĩʒ vide Lu. ro. ɔſ. cxxij.

b ¶ Preteri- tus. vide bald. ɔſ. cxlviij in. ll. Jo. de ana. ɔſi. xxviij. alle. an- ch. ɔ. cxxxviij. q ambo tenent ꝙ teſtm̃ ad pi as cãs ñ ſubia ceat diſpõnibꝰ iuris ciuilis.

¶ Et adõ & vi de. d. anto. de bu. & d. abb. in c. cũ eſſes, j re- pe. de teſt. & in c. relatuʒ. ei. ij. de teſt. & ɔclu- dunt ꝙ teſtm̃ ad pias cãs nõ ſubiaceant diſ- põni iuris ciu. ſʒ iuris diuini, de quo ẽt in. l. j. C. de ſa. ſa. ec. p illũ text. & p Ro. in auct. ſi mulier. C. ad l. fal. Ant. F.

c ¶ Inſtitutꝰ. an militare te- ſtm̃ & paternũ eq parent in oi bus vide Ro. ɔſ. clxxv. con- ferret ad ea q̃ dr hic. d. Iaſ. an ſtatutum in vno ex parti- cais extendat ad reliquõ.

gitur ex lege illa inſtõ, in prin. ff. de here. inſti. per Ang. ꝛ p eũ-
dem in. l. ſi qs ſempꝛoniũ, ꝛ in. l. captatorias, eo. ti. Et ſicut pro
bibita eſt hᷣdis inſtitutio, vel legatũ captatorie ſcḋm. l. captato-
rie ff. de leg. j. ſic ẽt eſt ꝓhibita ademptio captatoria ſm Bal.
2 ꝛ Sal. per. l. legata inutiliter, ad fi. de adimẽ. leg. ¶ † Fallit ta
men regula huius legis vbi per ſtatutum permitteretꝰ diſpõ ca-
ptatoria, nam per ſtatutũ ẽt poſſet induci hoc, vt ꝓbaꝰ in d. l.
captatorias, in ver. ſenatus reprobauit, ꝛ ſic fuit inuẽta iſta ꝓhi
bitio de iure ciui. ita ↄ̃rio iure vꝫ poſſe tolli rõe iuris, nihil tñ no
tu rale. Ut dicit Ange. ꝛ Jmo. in. l. captatorias, ꝛ ſimili ar. vtiꝰ
Bal. in. l. moribus, in prin. per illũ tex. ff. de vul. ꝛ pup. in. l. mo
re ff. de acq. here. Nec mirum, q: videmus ꝙ ẽt ius ciuile ꝛ ca-
nonicũ approbãt in aliqbus caſibus diſpõnes captatorias, vt. ĩ.
3 diceꝰ. ¶ † Jtẽ fallit i libertate relicta. l. fideicõmiſſaria. ff. de fi
deicõ. lib. alle. ingl. circa cuius legis dubiũ intelſm aduerte, q:
ibi clare decidiꝰ, ꝙ vꝫ relictũ libertatis collatũ in ipſiuſmet vo-
lũtate ſerui legatarij, ꝛ in hoc nullũ eſt ſpãle in libertate. l. ſi ita
legatum §. ille ff. de le. j. Scḋo eſt caſus ẽt ibi clare deciſus. ſ. ꝙ
vꝫ relictũ rõne libertatis collatũ in volũtate tertij q nõ erat hᷣs
ꝛ in hoc eſt ſpãle fauore libertatis, q: aliud legatũ nõ valeret. l.
nõnũqꝫ. ff. de ↄdi. ꝛ demõ. ꝛ plene no. in. l. i. ff. de le. ij. Eſt terti-
us caſus dubius. ſ. an libertatis legatũ poſſit ↄferri in volũtatẽ
heredis quo caſu tex. in. d. l. fideicõmiſſaria, in pn. vꝫ velle qḋ
ſic. Sed in verbo, ꝙ ſi ita ꝛc. vꝫ velle ↄ̃triũ. Gl. j. approbat ꝙ
nõ valeat relictum per. d. ver. ꝙ ſi ita, ꝛ rñ. ad princ. illius. l. ꝙ
ibi ſolũ dꝛ ꝙ põt dari vel relinq libertas ſub cõdõne ſi volue-
rit heres. Sed an valeat nõ deciditur ibi, ſed deciditur in verſi. ꝙ
ita. Certe gl. non bene rñdet ad illã. l. in prin. vbi deciditur quod
vꝫ ex ſequenti aduerſatiua, pꝫ dum tex. dicit ↄ̃nis nihil aliud ſ
teſtõ poſſit valere ꝛc. Tñ Bar. in repe. l. j. in. iij. q. v. q. prin. p
pe vl. car. de ſa. ſan. ec. ꝛ Bar. in. l. lucius. ff. de fideicõ. ꝛ Jmo.
in. l. j. ff. de leg. ij. ꝛ in. l. captatorie, ꝛ in. l. captatorias, ꝛ in. l. illa
inſtõ preallc. ꝛ in. c. cum tibi, de teſt. ꝛ Ro. hic ꝫ eſſe verum ꝙ
relictum libertatis non poſſit conferri in voluntatem hᷣdis p.
d. ver. ꝙ ſi ita. Et licet tex. in princ. illius legis dixerit valere,
tñ poſtea inueſtigando plenius veritatem poſuit tres caſus vbi
decidit tex. finaliꝰ ꝙ ↄ̃tum ad iſtum caſum non valeat niſi talis
libertas eſſet relicta pro anima ſi heres noluerit, q: tunc valebit
ſecundum Bar. in repe. d. l. j. per id ꝙ. ĩ. dicetur in diſpõne ad
pias cãs, ꝛ ſic pondero ꝙ Bar. in. d. l. j. non videtur equipara
re indiſtincte legatum ſimplex libertatis, ꝛ legatũ ad pias cãs.
Tamen ipſemet Bar. videtur alibi velle ↄ̃triũ, ꝛ iſtud vꝫ ve-
rius, vt. ĩ. diceꝰ, Bal. hic cum quo tranſit Salyc ponit a tium
intelſm ad. l. fideicõmiſſaria, in quo finaliꝰ vꝫ reſidere vcꝫ ꝙ va
leat legatum libertatis relictũ ſimpliꝰ ſub ↄdõne ſi heres nolue
rit, vt in illa. l. in prin. ſecus ſi teſtõr dixerit ſi heres voluerit, vt
in ver. ꝙ ſi ita, ꝛ dicit ita tenuiſſe And. de piſ. ꝛ ideꝫ tenuit Joc.
de are. ꝛ Ang. in. d. l. fideicommiſſaria. Sed Jmol. in. d. l. illa
inſtõ, ꝛ hᷣdi de plum. in. d. l. fideicommiſſaria, hoc reprehen-
dunt, q: eſt diuinare ad illum tex. ꝛ appõne volũtatis in dubio
intelligitur de libera. l. cum quidam in prin. de leg. ij. Benedi.
de plum. in. d. l. fideicommiſſaria, dat nouum intelſm, ꝙ aut cõ
mittitur in voluntatem heredis preſentis ꝛ annuentis cõmiſſio-
ni acceptando commiſſionem, ꝛ vꝫ quaſi per acceptationeꝫ vi-
deatur acceptaſſe, vt bonus vir quo caſu ſine dubio vꝫ omne le-
gatũ. l. ſi ſic, in prin. de leg. i. Et ſic intelligiꝰ tex. in. d. l. fideicõ-
miſſaria, in prin. ibi dum dicit fidei tue, q: verba prolata in ſecũ
da perſona denotant preſentiam hᷣdis. Aut committiꝰ in volũ
tatem heredis abſentis, ꝛ tunc ſecus, vt in. d. ver. ꝙ ſi ita. Sed
iſte intelſm nõ plꝫ, q: non vꝫ vex, ꝙ ꝫ commiſſio ſit facta pñti p
verba ſcḋe perſone, ꝛ non contradicat ſit commiſſio facta tanqꝫ
bono viro qñ cõmittiꝰ per verbum voluntatis, vt ꝓbatur in. d.
l. cum quidam, ita in ver. volẽs, ꝛ dictã opiom ẽt impugnat gl. i
d. ver. ꝙ ſi ita. Aliũ intelſm poſuit Ang. in. d. l. illa inſtõ, ꝙ tex.
in ver. ꝙ ſi ita, nõ referaꝰ ad legatũ libertatis ne ↄ̃dicat ei, ꝙ di
xerat in prin. ſꝫ referaꝰ ad alia legata de qbus dixerat in ꝟ. quẽ
adm o. Sed iſtũ intellectum reprehendit Jo. de imo. in. d. l. illa
inſtõ. ꝛ bene per tex. in ꝟ. ꝙ ſi ita, in ꝟbo, qn libertas debeaꝰ,
ꝛ ſic pꝫ ꝙ loquiꝰ in libertate, vñ ꝫ intelſs illius. l. ſit valde du-
bius, tñ magis plꝫ intelſs Bar. ꝛ ſequa. qui intellectus ẽt in ef-
fectu cõcordat cũ intellectu. d. gl. i. in illa. l. Licet glo. non bene
rñdeat ad principium illius. l. Sed rñde, vt dixi referendo opi.
Bar. ratio aũt quare nõ vꝫ qñ cõferꝰ in volũtateꝫ heredis. Se
cus ſi in volũtatẽ tertij erit, q: veriſimile eſt ꝙ hᷣs de cuius pꝛe
iudicio agiꝰ nunqꝫ diceret ſe velle, arg. l. a titio. §. fi. cum ſi ff. de
4 verb. obl. ¶ † Jtem fallit in diſpoſitione ad pias cauſas, ſecun-

dum Bar. ꝛ Bald. in. d. l. captatorie, ꝛ in. l. j. de le. ij. ꝛ Bar.
in. d. l. j. ĩ. de ſac. ſan. ec. ꝛ in. l. theopompus. ff. de dot. prele. ꝛ in
l. quidam, ꝛ in. l. virum, de reb. dub. ꝛ Bal. in repet. c. ſi pater,
in mã cõpendioſe, de teſt. in. vj. ꝛ in. d. l. illa inſtõ, per. c. cũ tibi,
de teſta. lꝫ Bal. ꝛ Saly. hic videantur tenere ↄ̃triũ, q: dicunt
ꝙ tex. in. d. c. cũ tibi, intelligitur nõ de volũtate diſpoſitoria col
lata in alium, ſed de voluntate diſpoſitoris collata in diſpoſitio-
ne tertij, q: committẽdo in genere vltimã volũtatẽ ſuã in diſpoſi
tione tertij vꝫ diſponere, ꝛ facere tertium heredem, vt diſtribuat
oĩa in pias cauſas, vt eſt ibi tex. ſing. ſcḋm magis cõem intelle-
ctum quem approbant Cano. ibi, ꝛ ita intellexit illũ tex. Bal.
in. l. executorem, in. ij. col. ĩ. de execu. rei iud. ꝛ in. l. ꝛ in epiſtola
ĩ. de fideicõ ꝛ in. l. j. C. de ſac. ſan. ec. ꝛ in. j. lect. illius. l. in ix. q.
prime ptis prin. vbi reprehendit Bar. ibi Ang. in. d. l. fideicõ
miſſaria, ꝛ in. d. l. illa inſtõ, lꝫ ꝙ de iure ciui. diſpoſitio captato
ria ad pias cãs non vꝫ, q: ſolum excipiꝰ legatum libertatis. d. l.
in fideicommiſſaria, in ver. ↄ̃nis nihil, ſed ſecus eſt de iure ca-
no. per. d. c. cum tibi, ꝛ ſubdit ipſe in. l. illa inſtõ, ꝙ in terris ec-
cleſie ſeruabitur in vtroqꝫ foro ius canonicum, ꝛ in terris impe
rij non ſeruabiꝰ ius canonicum, ſed in foro eccleſiaſtico tñ per
no. in. c. ij. de re. iur. in. vj. ꝙ ẽt vult bald. inſt. de teſta. § ſed hic
quidem in prin. Sed Joã. de imo. in. d. l. illa inſtitutio, faciens
mentionem de dicta opi. quam ibi Ange. ponit reprehẽdit hoc
dicẽs, ꝙ in diſpoſitionibus ad pias cauſas dꝫ ſeruari in omni fo
ro ius canoni. ita legi. ꝛ no. in. c. cum eſſes, ꝛ in. c. relatũ el. i. de
teſta. in. c. ſignificãtibus, de off. deleg. ꝛ no. per bar. in. l. cunctos
populos, in. v. q. ĩ. de ſum. trini. Sed melius allegaſſet no. per
bar. in repe. l. j. de ſacroſan. ec. in vlt. q. Ang. hic tranſit cũ bal.
hic ſed ipſemet Ang. in. d. l. captatorias in diſcurſu tranſit ſim-
pliꝰ cum opi. Bart. per. d. c. cum tibi. Jmo. in. d. l. captatorie, ꝛ
in. l. captatorias, tenet ꝙ vꝫ ad pias cauſas quando cõmittiꝰ in
volũtatẽ tertij, ſecus ſi in voluntatem heredis per id ꝙ habetur
in. d. l. fideicommiſſa, ſm intellectũ quem tenui. Nam libertas
a equiparatur pie cauſe, ſꝫ dꝛ pia cã ipſa libertatis datio, a vt not.
Barto. lꝫ iſte non alleget in. l. pri. ad fi. ff. de his que in teſtõ de
len. ꝛ in. l. ſi vnus. ĩ. de teſta. ꝛ in. l. ſi titio vſufructus. § j. ff. de cõ
di. ꝛ demon. ꝛ eſt bonus text. in. l. j. §. fin. in verbo, ratione pieta
tis. ĩ. de cõi ſer. manu. ꝛ not. Bart. in. l. ſi iure, de teſta. manu. ꝛ
in. l. ij. ꝛ in. l. penu. ĩ. de fideicom. lib. ꝛ in. l. j. §. j. ad fin. de cadu.
tol. Bene facit, ꝙ no. Spec. in tim. de inſtru. edi. § nunc vero
aliqua ver. ꝛ ſcias el. ij. ergo illud quod dicitur in libertate per
d. l. fideicommiſſ. dꝫ hᷣre locum in pia cauſa. Facit Jmol. qḋ
tex. in. d. c. cum tibi non probat opi. barto. per ea que dicta ſunt
. ĩ. Ro. hic dicit, ꝙ in legatis idem ꝙ Jmo. per. d. l. fideicõmiſ.
ſed in hᷣdis inſtõne dicit illam inſtõnem nõ valere p. d. l. capta
torias cum ſimili. q: in hoc non reperitur exceptuata pia cauſa.
Puto veriorem eſſe opin. barto. ꝛ ſequa q: in relictis ad pias
cãs non attendimus prouiſiones iuris ciuilis, ſed ſeruatur ius
nãle ſeu diuinum, vel cano. vt in. d. c. cũ eſſes, ꝛ in. d. c. relatũ, ꝛ
plene probat bart. in. d. l. j. in vlt. q. Sed prohibitio iſta fuit in-
ducta iure ciuili preallc. l. captatorias, ꝛ dixi. ĩ. ergo cuꝫ non re
periatur per ius canoni. aut naturale, aut diuinuꝫ prohibita diſ
poſitio captatoria ad pias cãs valebit talis diſpoſitio. Nec ad
hoc ob. ſi dicatur, ꝙ etiam in milite eſt diſpenſatum contra ius
cõe, vt. l. miles. ĩ. eo. ꝛ tñ talis ꝓhibitio hꝫ locum in eo, vt hic,
q: reſpõdeo ꝙ diſpoſitio militis eſt ſubiecta legibus ciuilibus
de eo ſpãliter tractantibus. l. ex teſtõ. ĩ. eo. ſecus in diſpõne ad
pias cãs, vt probat barto. in. d. l. j. in vlti. q. Preterea ideo in
milite locum hꝫ hec prohibitio, q: eſt ibi fauorabilis vt decla-
rant. ĩ. ſꝫ ſi diceremus relictum ad pias cãs comprehẽdi ſub il-
5 la ꝓhibitione non eſſet fauor, ſed odium pie cauſe. † Et ex pre-
dictis videtur inferri tenendo iſtã opi. ꝙ cũ relictum libertatis
dicaꝰ eſſe pium, ꝛ vt dixi in piis cauſis non dꝫ attendi diſpoſitio
iuris ciui. ꝙ valebit legatum libertatis collatum in voluntateꝫ
heredis non obſtante tex. in. d. l. fideicõmiſſa. Niſi qñ appare
ret ꝙ libertas eſſet relicta ex alia cã quam pia quo caſu ſeruare
tur id ꝙ habeꝰ in. d. l. fideicõmiſſa. lꝫ hãc cõſiderationẽ in pro-
poſito ita ſcriptam non inueniam, ꝛ ad hãc. q. vide que. ĩ. proxime
6 dicam. † Et iſta faciunt ad. q. quam ponũt hic Cy. Ray. ꝛ bar.
querentes vtruꝫ ſi teſtator dixerit, relinquo centum diſtribuen
da inter pauperes chriſti quos elegerit cuſtos fratrum minorũ
vel dixit inſtituo hᷣdes pauperes chriſti quos elegeriꝰ talis, b
b an valeat, ꝛ vꝫ primo ſꝫ eos, ꝙ non, eſt q: diſpoſitio captatoria.
Tamen concludunt ꝙ vꝫ, quia non confertur in voluntatem cu
ſtodis ſubſtãtia relicti, ſcilicet an debeatur prout conferebatur
in caſu huius. l. cum ſi. Sed confertur ſola electio perſonarum.

Pro

a ¶ Barto. ad de in. ro. conſi. cccxxv. vbi cõ cludit ꝙ vꝫ le gatũ rei aliene ignoꝛãter factũ eccl'ie, ꝛ an diſ põ captatoria ad pias cauſas valeat vidõ per ale. cõſi. xiiij i. lib. Et qñ dicaꝰ diſpõ captato ria vide p ang. cõſi. ccxx. inci. iter cetera bar. conſi. v. ꝛ ſeq bal. cõſi. clxix. j. li. ꝛ ↄſ. clxvi- ij. ij. lib. ꝛ ↄſi. j. ſiij. li. raph. cũ cõſil. cvij.

b ¶ Talis et an tunc poſſit cogi ad decla- rãdũ volũtateꝫ ſuaꝫ ꝛ ſummaꝫ pecũie relicte, vide Anc. ↄſ. ccccxxxvij.

b ¶ Et quo in telligitur vide bart. in. l. ſi qs ad declinandã et ibi bart. ĩ. de epiſ. ꝛ cle. ꝛ p Jnn. et doct. in c. cũ tibi et ibi/ de p and. barb. de teſta Tbo.

Pro hoc allegant.d l.fideicõmiſſa.§ fi.ꝛ.l.virũ.§ i.de reb. dub.ꝛ idẽ tȝ Cy.ꝛ Bar.in d.l.captatorias,ꝛ in.l.illa inſtõ,et in l.captatorie,preallega.ꝛ Jo.an.in addi.ſpec.in.d.§ nunc vero aliqua,ſuper ver.ſȝ pauperes. Pondera verba Cy.ꝛ Bart. hic in iſta.q.qꝛ cũ loquantur in diſpõne ad pias cauſas vſꝑ vel ſe qꝛ vbi ſubſtãtia diſpõnis eẽt collata in volũtate alterius nõ valeret,vt ſi dixiſſeȝ inſtituo paupes Chriſti ſi talis voluerit. Cu ius cõtrarium tenuit Bar in locis.ſ.alle.cũ quo trãſim. Unde ipſemet bar.i.d.l.captatorie dicit ꝙ qđ Cy.dẽat formari in diſpoſitione facta ad non pias cauſas. Et ſiſt Joã de imo.in.d. l.captatorias dicit ꝙ opi.Cy.ſ loquẽtis in pia cã nõ eſt vera, qꝛ ipſe loquit qñ fuit collatũ in volũtatem tertii qui nõ erat hſs quo caſu vȝ talis diſpoſitio ad pias cãs.d.l.fideicommiſſaria. Teneo ꝙ dixit bar.in.d.l.captatorie,ꝛ l.d l.captatorias,p ea que dixi.ſ. Et ad intellectum.d c.cum tibi,bene notabis ſing. verba Bar.in repe.d.l.i de ſac.ſan.eccle.dum facit diſtam an aliquid relinquatur ad arbitrium tertii,ꝛ nõ dicatur ad quid faciendum nec cui dar debeat ꝙ intelligitur relictũ ad pias cãs quando talis diſpoſitio fuit facta per verba importãtia arbitriũ boni viri per.d c.cum tibi,ſed ſi facta eſſet per verba importãtia liberam voluntatem tunc non intelligitur ad pias cãs,ꝛ non
7 valebit tanꝗ captatoria diſpoſitio q eſt bñ not. ¶ †Quero et iuxta proxime dicta teſtator dixit inſtituo illos quos elegerit titius an valeat ꝛ vẽ ꝙ ſic,qꝛ non ſubſtantia diſpõnis,ſed electio perſonarum eſt collata in voluntatem tertii,ꝙ fieri poteſt per.d.l. virũ.cum ſi. In ſũnã eſt tex.in.d l.illa inſtitutio, vbi lȝ teſtator non dixerit inſtituo aliqs hẽdes ſi titius voluerit,ſed dixit inſtituo illos quos titius voluerit,ꝛ ſic non inſtitutionẽ,ſed perſonarum declarationem poſuit in voluntatem tertii iſi non vȝ,ꝛ hec vltima ps eſt vera. A.d l.virum,cum ſi.reſponde,vt per Bar. in.d l.illa inſtitutio,ad fi.j.ꝙ ſi ibi erant certe perſone de quibus erat facienda electio,ꝛ ſi iſte neglexiſſet eligere vocarentur oẽs.d.l.cum quidam. Ita ſecus quando verba non ſunt relata ad aliqđ genus pſonaꝝ,qꝛ tunc illo negligẽte eligere nullus ẽ vocatus ob magnam incertitudinem,vt ibi per eum. Et ſi dixero inſtituo pauperes quos elegerit titius omnino valere dȝ,qꝛ eſt relata ad certum genus perſonarum,vt vltra predicta probat
8 Barto.in.d.l.illa inſtitutio. ¶ †Quid ſi in teſtõ ſcriptum eſt volo ſolui omnibus debentibus a me aliquid recipere,ꝛ de hoc
a volo ſtari dicto fratris mei,*an valeat ſ diſpoſitio captatoria, dic ꝙ ſic vt per Bart.in l.hec pompeius.de dote prele.quam ſequitur Jmol.in.d c.cum tibi,ꝛ in.d.l.captatorias,ꝛ Pau.de ca. in.d l.illa inſtitutio,ꝛ per Bar.in conſi.inci.Quidam habens bona cõia,ꝛ per Ange.in conſi.ccxxij.incip.Inter cetera contine tur,vbi pulchra ponit in materia captatorie diſpenſationis, ꝛ quod no.Bal hic,in.iiij.q ꝛ Spe.in.d § nunc vero aliqua,
9 in ver.quid ſi teſtator.†Et quid ſi dixi volo ꝙ heres meus det illud quod eſt ſcriptum in quadam cedula quam dimiſi apud talem guardianum,an diſpõ ſit nulla quaſi captatoria,vide per Barto.in.l.ſi ita ſcripſero.ff.de condi.ꝛ demon.quem ſequitur Jmol.in.d.c.cum tibi,ꝛ in.d.l.illa inſtitutio per Pau.de ca. in.i.vbi autem §.qui id quod de verb.ob.ꝛ not.Bal.hic in.v. q.ꝛ per oẽs maxime per Saly.in.l.fi.C.de fideicom.aliud per barto.in.l.quem heredi.ff.de reb.dub.per Nic.de neap.in.l. his verbis,in prin de lega iij.per Bald.ꝛ Ange.in.l aſſe toto.ff.de here.inſti. ¶ †Quid ſi teſtator dixit velle ꝙ teſtamen
10 b tum ſuum ordinet ad ſenſum ſapientis *an ſit captatoria diſpoſitio,vel inſtitutio vide per glo.ꝛ omnes in.d l.illa inſtitutio,ꝛ ibi plene ponunt doc.quid declarare,vel addere poſſit ſapiens virtute dictorum verborum,de quo multas remiſſiones dedi in l.ex ea ff.de verb.ob.ꝛ in l.quicquid aſtringende,eod.titu.vbi Ange.ſing.dicit ꝙ illa verba ad ſenſuȝ ſapientis ꝛc.nihil operantur in actibus qui de ſui ſubſtantia ſcripturam requirunt.
11 c ¶ †Ultimo inquiũ gl.dicit ꝙ poſſuȝ inſtituere te ſi titius aſcenderit capitolium per.l.nõnunꝗ.ff.de condi ꝛ demon.lȝ ſecus ſi dicam ſi titius voluerit,ꝛ vide rationem diuerſitatis per Cy.ꝛ Bal.in l.in emẽtis.C.de contrahen empt.per Ang.ꝛ Jmo.in.l.centeſimis §.fi.ff.de verb.ob.ꝛ Ange.in.d.conſi.ꝛ Bar.in.l.ſi quis ſempronius.ff.de here.inſtitu.ꝛ per rõne ẽ quam ibi reddidit Barto dicit ſing. Ange.in.d.l.centeſimis §.fi.ꝙ ſi inſtituo te ſub conditione ſi titius declarauerit ſe velle valebit,licet ſecus ſi dixerim ſi titius voluerit. Sed Joan de imo.in.d.l.centeſimis.§.fi.videtur tenere contrarium,qꝛ hec verba non videntur quo ad effectum differre,ꝛ pro hoc facit quia hec verba ſi volueris,videmur intelligi id eſt ſi declaraueris te velle.d.l.ſi ita legatum.§.illi ſi volleꝝ,ꝛ ſi contra id quod

a ¶ Mel.adde vltra conſ.anc.ſ prie Rap.cũ.conſ.cvij.ale.conſ.xcvj. Ab.conſ.cxi.pau. ð ca.conſ.cxcij.Jo.an.i addi.ad Spe i ti.ð inſtr edi.§ nũc aliqua ver.ſȝ an pauperes.
b ¶ Sapiẽtis.vide l.i.ex ea in apoſtillis,de ver.ob. Et inquũ.d.Jaſ.alle. Jo.an.an ſtatutũ ꝙ vir nõ poſſit legare vxori vltra certam ſummam,ꝛ ꝙ nõ poteſt facere ipſam executricem,adde ꝙ voluit Ancha.conſi.xxiiij.ꝛ vide Alexan. conſil.cxviij.

habetur in dicta.l.nonnunquam,opponatur de.l.ille autem.ff. de here.inſtitu.reſponde,vt per bart.in dicta.l.ille.autem.

SVMMARIVM

1 Legata & fideicommiſſa a milite relicta non diffalcantur,ſi vires patrimonii non excedunt.
2 Trebellianica detrahitur de fideicommiſſo vniuerſali.
3 Falcidia,& trebellianica an poſſint hodie detrahi in teſtamento militis.

1 In teſtamento. †Legata ꝛ fideicõmiſſa a milite relicta non diffalcantur* ſi vires patrimonii non excedunt ſed ſi excedunt diminuuntur quatenus excedũt.b.
d
2 d. ¶ †In glo.in verſi.fide.commiſſis,ibi.§.penul.vbi non dicitur,ꝙ fideicom miſſo vniuerſali nõ detrahatur trebellianica in teſtamento militis,ſed ſolum dicitur ꝙ de legatis non detrahitur falcidia,ꝛ nullus videtur melior text.iſta.l.noſtra ad probãdum ꝙ de fideicommiſſo vniuerſali non detrahatur trebellianica,qꝛ tex.loquitur de fideicommiſſis indiſtincte,ꝛ licet iſte tex. vtatur verbo falcidia,tamen appellatione falcidie comprehenditur trebellianica que diffalcatur de fideicommiſſo vniuerſali l cum filio,in ver.fa e die.ff.de leg.i.l.iubemus.C.ad treb.ꝛ hec eſt cõis opi.de qua per glo.ꝛ doc.in.l.in teſtamento.C.ad.l.fal. ꝛ hanc opin.communem approbat Jmol.per quas rationes in l marcellus,in.ij.colum ff.ad trebel.vbi fatetur ꝙ nullus text.
3 reperitur qui hoc dicat expreſſe. ¶ †Utrum autem hodie iſtud ſit correctum,ꝛ ſic poſſit in teſtamento militis detrahi falcidia ꝛ etiam trebellia.vide per barto.ꝛ alios in.l.j.§ j.in fi.ff.ad trebellia.cum concordan.ꝛ additio.quas ibi dedi.

SVMMARIVM

1 Teſtari in quibus poſſit miles damnatus de crimine capitali.
2 Reſeruatio facta per iudicem in factione teſtamenti militis damnati de crimine extenditur ad præterita & futura.
3 Teſtandi facultas ſi conceditur epiſcopo,uel cardinali à papa de redditibus beneficiorum,extenditur ad teſtamentum antea conditum.
4 Teſtamenti factio nõ poteſt reſeruari militi damnato de fide rupta & proditori.
5 Inſtrumenta an poſſit conficere notarius condemnatus de delicto,ex quo ſit infamis.

1 Et militibus. †Reſeruatio teſtamenti facta militi dãnato de crimine capitali non extenditur niſi ad caſtrenſia,ꝛ ab inteſtato ſuccedit fiſcus in paganicis. b.d. ¶ In tex.ibi damnatio,intellige de crimine propter quod veniret imponenda pena mortis.vel amiſſionis libertatis,aut ſaltem ciuitatis alias autem etiam paganus non efficeretur inteſtabilis,l.eius qui.ff.teſta. ¶ †In text.ibi.teſtamenta facere.
2 ꝛ reſeruatio factionis teſtamenti facta per iudicem in damnatione huius militis prodeſſet nedum ad teſtandum in futurum, vt ſ,ſed etiam ad ſubſtinendum teſtamentum ante factum ſi miles illud valere vult,vt eſt text.not.in.§.irritum,verſi. qua ratione alleg.in glo.iſta etiam intellige,vt per Barto.ibi,ꝛ in.§.
3 qua ratione in eadem.l. ¶ †Et facit quod ſi card nali vel epiſco.eſt cõceſſa a papa licentia teſtandi de redditibus beneficio
e rum extenditur etiam ad teſtamentum antea conditum,*ꝛ ita decidit Paul de caſtro in.l.hec conditio filie mee.§.ſi ſic.ff.
4 de condi.ꝛ demon. ¶ †In gloſa mag.ibi de fide rupta non licet,ꝛ ſic vult gloſa quod militi damnato de fide rupta proditori non poſſit reſeruari teſtamenti factio per.l.ex militari.ff.eodem ꝛ iſtud inducitur per Cyn.ſ ad.q.de notario qui commiſit falſum in officio,quod non poſſit per iudicem eum damnãtẽ
f reſeruari *ius cõficiendi inſtrũ qui iurat legaliter exercere officium capitulo ad audientiam,de preſcrip.ꝛ fo.ma iuramenti traditur per Hoſtien.ꝛ alios in.cap.ſicut te,ne cle.vel mona.

c ¶ Ultimo inquiũ gl. Adde ꝙ captatoria volũtas tacite ꝛ velate ꝛcepta ſi ꝓbaẽ.d.l. ſi quis ſtẽpronius ꝛ ibi bar.ꝛ addẽ qꝛ lȝ fideicõmiſſuȝ collatũ i mẽrã volũtatẽ hẽdis nõ valeat. l. ſenat*.§.legatũ.ff.ð le.j.ꝛ.l. fideicõmiſſa.§ quãꝗ.ff.ð le. iij. tñ collatũ i mẽrã volũtatẽ fideicõmiſſarij, vt.l.ſi ita legatũ.§ illi ſi voluerit ff.ð le.j.ſicut l teſtõ collata in volũtate hẽdis tȝ,puta iſtituo titiũ ſi voluerit l.iaȝ dubitari. ff.de here.inſti. qꝛ hoc reſpectu illa qđõ exprimiẽ eo mõ ꝗ ineſt.ꝛ rã.cur.
d ¶ Diffalcantur.d. Jaſ.hic dẽ ꝙ ideo hẽs militis nõ tenetur vltra vires hẽditatis,qꝛ ꝗ in vno grauatur in alio releuari debet.
e ¶ An ea cõditũ.d. Ja.hic dẽ ſibi ſi placere,qꝛ a pꝛincipio nõ valuit ſ teſtũ ſicut in.§. irritũ,ꝛ ẽt cum dubitaẽ an papa poſſit talem diſpẽſationẽ facere,ſȝ dato ꝙ poſſit cũ diſpẽſatio ſit odioſa dȝ reſtringi nõ ampliari.c.j.ð fil. preſ.nec in eis licita ſit extẽſio ad caſum hñtẽ maio.em rõnes,ꝛ ꝓ hac rõne addõ oldr. cõſ.ccxv.
f ¶ Adde ꝛ vid bal.i.l.ceſtũ in.x.co.ſ vn de cognati. C.
¶ Reſeruari vide Pan.de ca.cõſil.ccviij.

a rium pōt tolli ⁊ remitti tale iuſtū.c.cūs de teſti.⁊ no.gl.in.l.j.
ff.de ſer.ſequit̄ q̄ nō eſt de ſubſtātia,q2 tolli nō poſſet de ↄſen-
ſu partiū,vt plene no.in.c.de cauſis,de offi.dele.Nō ob.q̄ bſ
in.d.cl.ſepe,q2 p̄t rñderi,vel q̄ ibi nō loqt̄ de iuſto teſtis vel tu
to q̄ ēt cōpreb enderet iuſtū teſtis,vt no.Bar.in.d.verbo ſigu-
ra,tñ p iſta verba ſine figura ⁊c.nō eſt derogatū oībus ſolēnita
tibus inductis de iure ciuili ſeu poſitiuo plꝫ quare reqrit̄ q̄ in
caſu illo ſnia ferat̄ in ſcriptis,vt in illa cle.ſepe,vbi ēt alia po-
nunt̄ que nō ſunt de iure nāli vel diuino,ſꝫ in caſu noſtro erat oī
10 bus ſolēnitatibus iuris derogatū indiſtincte.¶ †Utrū aūt vi-
gore dicti arbitrij poterit ferre ſniam vltra tpā inſtātie vide bar.
in.d.l.ſi lege,in prin.ſi.loca.⁊ expreſſius Bal.⁊ Ang.in.l.j.ff.
de iur.deli.⁊ in.l.obſeruare.§ pficiſci,in.xi.q.ff.de offic.pcō.⁊
Ang.hic,⁊.l.j.ff.e.⁊ Pet.de anc.in repe.c.canonū ſtatuta,de
cōſti.in ver.ad predicta facit qō ſtatuti,⁊ Pa.de ca.in.l.g ro-
me §.calimachus,de verb.ob.⁊ in.d.l.ſi miſſa.ff.de don.Et de
iſtius arbitrij virtute vide ēt plene p bar.in.d.verbo videbit̄,⁊
p.d.Ant.in.d.c.j.de.de ↄſti.vbi per Imo.⁊ p Bar.in.l.ſi fi-
deiuſſor.§.quadā,in.l.gnus.ff.mā.⁊ p Lap.i.d.allega.cxxviij.
⁊ per bal.in.l.ſi p ea.ā mā.⁊ in.c.j.de offi.ord.⁊ in.d.l.ſolū,ad
ſi.⁊ in.d.l.ſi qs maior,⁊ in.l.vbi pcm C.de tranſa.⁊ in.l.plarā,
in.ij.co.J.de ſen.⁊ in repe.l.negāda.J.g accu.⁊ Ang.in.l.ſi a mi
lite.§.ed.ciū.ff.eo.p Alb.de gādi.in trac.maleſi.dū tractat de
11 tormētis in rub.ſeu.q.c.inci.¶ †Itē quero vtrū poteſtas q hꝫ
arbitrium,⁊ vigore arbitrij pcās tenet̄ de dolo tm̄ non de culpa
tex.eſt no.in.l.ſi in venditione.§.j.ver.de tempo.⁊ ibi hoc nō.
Bart.ff.de bo.auc.iud.poſ.⁊ no.Bar.in rub.C.de pena iudi-
cis qui male iudica.

SVMMARIVM

1 Notarii, & apparitores militum non gaudent priuilegio militū licet in matricula militum ſcripti ſint.
2 Notarius uniuerſitatis ſcolarium an habeat priuilegia uniuerſitatis.
3 Priuilegio ſcolarium, uel mercatorum non debet gaudere qui non exercet ea quæ exercere debet licet ſit ſcriptus in matricula.
4 Matricula, ſeu matriculatus habet præſumptionem iuris p ſe.
5 Matriculatus ſi ſteterit abſens per quinquennium à ſtudio, uel ſteterit quinquennio q̄ non exercuit artem ſuā, an perdat priuilegium.
6 Teſtamentum factum coram duobus teſtibus tēpore peſtis, uel belli, ualet.
7 Priuilegio militis an gaudere debet qui exercet ſe in ſeruitiis agmorum pro communitate, licet non ſit miles.

1 S Criniarios. †Notarij ⁊ appari-
tores militū nō gaudēt p̄
uilegio militari lꝫ in mr̄icula militū deſcripti ſint.
h.d.¶ In tex.ibi ſcriniarios vt ſunt notarij.⁊ cācel
larij.Apparitores aūt accipi pn̄t pro alijs officialibus qui eis in
ſeruiūt vt ſonat h tex.⁊ alibi ēt tubatores enumerant̄ inter iſtos
vt in rub.⁊ in.l.j.⁊.iij.⁊ ibi no.C.de appa.preſec.pto.li.xij.
2 ¶ †Et inducit̄ hec.l.p bal.h in ar.q̄ notarius vniuerſitatis ſco
larium nō hꝫ priuilegia ſcolarium de quibus in auc.habita.C.ne
fil.pro pa.⁊ idem dicit Ang.hic in bidello vniuerſitatis ſcola-
rium niſi ſm eū bidellus,vel notarius eēt ſcolaris,arg.contꝫ q̄
no.hic in gl.in fi.⁊ arg.l.fi.ff.e.⁊ ita ēt tꝫ Pa.de caſt.Sed ad
de q2 vſ q̄ imo bidelli habeāt priuilegia de qbus in.d.auc.ha-
bita.ſ.quo ad ſoꝝ.Itē ne poſſint p repreſalias grauari,primū
pbat̄ in pheınio ffoꝝ.§.ſi.iuncto.§.pcedenti,⁊ ibi h expſſe fir
mat Bal.ſcōꝫ pbat̄ in.d.auc.habita,in ver.ſtudioꝝ cā,⁊ in ver.
nūcij,⁊ ibi hoc tꝫ expreſſe Bal.in.vij.co.q ēt pro h alleg.tex.
in uicto phemio ffoꝝ.Idē ēt tꝫ Bar.in tracta repreſaliaꝝ,in
q.vij.q.prin p inra pre alle.faciūt no.p glo.ij.in.c.j.de locato,⁊
iſtud vſ verius.Nō ob.iſte tex.q2 nō ſequit̄ bidellus,vel nota
rius hꝫ vnū priuilegiū,ergo hꝫ oīa priuilegia eoꝝ qbus inſeruit.
Nā videmus q̄ nōnulla priuilegia cōceſſa militibus tam cele
b ſtis q̄ꝫ tpalis militie extēdūtur ad ſeruitores eoꝝ.l.ij.C.de epi.
⁊ cle.⁊ in.l.inter eos.§.j.ſm vnā lec.ff.ex q.cau.ma ⁊ in.l.non
aſt.§.j.ff.de iudi.⁊ no.gl.in.l.reſtituēde,in ver.p voto.C.de ad
uo.diuer.iudi.et no.Cy.et Bal.in.l.j.C.de vxo.mil.cum ſi.nō
tñ hn̄t dici ſeruitores priuilegiū ↄceſſum in teſtando militibus
vt hic in his.n.q̄ ſunt ↄ ius cōe,put ſunt priuilegia nō ſit extēſio
3 de vno caſu ad reliquum.l.ius ſingulare.ff.de legi.¶ †Itē no.

q̄ lꝫ qs ſit deſcriptus in mr̄icula,tñ ſi non eſt ltime ſcriptus ſeu
c nō exercet ea que exercere deberet taliter mr̄iculati non gaudēt
priuilegio,vt hic ⁊ in.l.q ſub pretextu C.de ſac.ſan.eccle.⁊ facit
p ſcolare ⁊ mercatore matriculatis non tñ hibus operā ſtudio ſeu
mercature,q̄ priuilegio non gaudeāt de quo vide plene p bar.
in.d.l.q ſub pretextu,⁊ in.l.j.per illū tex.J.de colleg.lib.xj.⁊ in
l.ſemp.§.negociatio,vbi oīno vide.ff.de iur.immu.⁊ q̄ no.bar.
poſt glō.J.de luſtrali.aur.co.q̄ eſt prima rub.li.xj.⁊ in.l.medi-
cos C.de profeſ.⁊ me.lib.x.⁊ p bald.in princ.ff.in.ij.colum ⁊ in
d.auc.habita,in.viij.colum.⁊ no.in.l.j.per glo.⁊ doc.J.de trio
4 ni.li.xij.¶ †In dubio tñ preſumit̄ pro matriculato,q2 pbat il-
lum eſſe de numero eoꝝ q ibi dn̄t mr̄iculari.l.matriculā,in ver.
dinali pbōne,⁊ ibi ad hoc illum tex.pōderat bar.J.de prin.agē
tibus in rebus,li.xij.⁊.l.petitionē,⁊ ibi h no.barto.C.de aduo.
diuer.iu.no.bald.⁊ Saly.hic,⁊ per bald.in.l.ij.J.de ſen.⁊ inter
lo.vbi inquit q̄ ſi quis eſt deſcriptus in mr̄icula notariorum p
ſumit̄ notarius alias non,alle.no.p gl.in.l.eos.C.de offi.ma.mi
li.⁊ idem dicit bald.in.l.barbarius,in.xij.col.ff.de offi.pro.per
l.añpen.ff.eo.faciunt no.p eundē in.l.nō ignorat,in.viij.col.J.q
accu.Sed Io.an.in addi.Spe.in tit.de inſtr.edi.§.reſtat,ſu-
per ver.⁊ ſcias ſequutus Marti.ſille.tꝫ q̄ mr̄icula nō probat
quēꝫ eſſe notariū p iſtū tex.⁊.l.berēnice put in ſra hr̄.ff.de de-
cur.⁊ ibi no.pro hoc ēt adducit,q2 matricula nō aſſerit tpe de
ſcriptionis illum fieri notarium,ſed aſſerit eūꝫ de p̄terito factū
eſſe,ergo non probat illum actū in preteritum alle.in arg.l.pre
dijs.§.trio.ff.de leg.iij.melius facit q̄ hr̄ in auc.ſi qs in aliquo
.C.de eden.Sed Ro.in.l.in illa.ſx.co.de ver.ob.reprehendit
opi.Ioā.an.per.d.l.matriculā,⁊ rñdet ad.d.l.berēnice,q̄ iſta
iura non dicunt q̄ ob matriculam nō pbet̄ quem eſſe tabellio-
nem.Sed dicunt q̄ mr̄icula non facit quē tabellionē,⁊ iſta ſi-
mul ſtant q̄ ſola mr̄icula nō facit quē tabellionē,⁊ tñ pbat quē
ſam eſſe ſcm̄ tabellionem ſicut ſola cōfeſſio extraiudicialis per
quā quis cōfitet̄ ↄtractū vel oblōnē,non inducit contractum,vel
obligationem,ſed probat contractum,vel obligationem per-
ceſſiſſe.l.publia.§.ſi.ff.depoſi.Idē ēt tꝫ hic Ro.tñ ſubdit q̄ in
cōſulendo nō deberet recedi ab opi.Io.and.Saly.dicit q̄ ma
tricula in dubio pbat alle.d.l.petitionē,⁊.l.j.C.de adu.diuer.
iu.q̄ cōfert ipſi deſcripto in mr̄icula quaſi poſſeſſionem officij
alle.l.ſi ſolēnibus.C.de fi.inſtru.que parti facit.Et reſpondet
ad iſtum tex.⁊ ad.d.l.berēnice q̄ loquunt̄ in caſu certo.ſ.qñ
cōſtabat non eſſe milites vel decuriones.d.Ant.de but.in.d.
c.j.in.ij.col.de fi.inſtr.aliquāt cōfuſe loquutus concludit q̄ ſi
quis poſt q̄ꝫ creatus fuit tabellio deſcribit̄ in mr̄icula ſic p ſo
lam mr̄iculam non pbet̄,q2 notarius matriculam cōficiēs nō
atteſtat̄ de creatione ſeu nō d̄ ſufficienter atteſtari alle.Io.an.
in.d.addi.Sed ſi fieret mētio in mr̄icula de creatione q̄ tunc
agebat̄ tunc matricula probat ſi eſt ſcriptura publica,⁊ ſubdit
q̄ dato,q̄ non pbet,tñ ſi pbet̄ deſcriptionem eſſe factam pñ-
te notario ac pñte,⁊ tacēte,vel patiente illo a quo pendet ptās
creandi notarium cōſtituet̄ ille in quaſi poſſeſſione notariatus,
⁊ ita dicit ſe intelligere no.p Io.an.in loco pre alle.Et cum hoc
ēt concordat Io.de imo.in.d.c.j.que opi.mihi vſ de iure ſatis
ſubſtētabilis,⁊ vera,maxime per illā rōnē que fundat̄ in.d.auc.
ſi qs aliquo,⁊ per ea que no.bart.in.l.ſciendum ver.vt igit̄ ibi
liqueat ⁊c.ff.de ver.ſign.Nec obſt.l.matricula,in verbo dinali
pbōne,q2 ille tex.non loqtur in pbatione facienda p mr̄iculaꝫ,
ſed dicit q̄ ad hoc vt agēs in rebus gaudeat militari priuilegio
deuotiſſime ſcole debet hr̄e probationem principalem ſm for-
mam.l.pbatorias.J.de diuer.offi.li.xij.⁊ ita illuꝫ text.intelligit
ibi glo.parua,⁊ plenius ibi And.de barulo.Nec ob.l.petitio
nem cū concor.q2 ſi bñ inſpiciant̄ non dicunt q̄ p ſolam matri
culā fiat pbatio,immo preſupponunt illa iura q̄ creatio preceſ
ſerat.Uel intellige dicta iura ſm diſtōnem Ant.de bu.ā rela
5 tam.†Et de mā vide aliqd p bal.⁊ Ang.in.l.ex eo.ff.eo.vbi tā
git an per ceſſationem tanti tpis a ſtudio ſcolaris perdat pri-
uilegium matricule de quo etiam per Bal.in auctent.habita.
in.ix.colum.Et eſt text.in.l.ſi.C.de aduo.diuer.iud.vbi hꝫ per
q̄ꝫta tpis abſētiaꝫ ab officio notarius pdat iura collegij,⁊ p bar.
in.l.per hāc.eo.tit.de quibus etiam vide p Bar.in conſi.inci.
vniuerſitatis noſtre ſtatuto vbi dicit quod ſi ſcholaris matricu
latus per quinquēnium ſteterit abſēs a ſtudio priuatur priuile-
gio matricule per.l.fin.J.de prime.li.xij.⁊.l.iij.C.de dome.⁊ p-
tec.eo.lib.Tamen ſi poſtea redeat ⁊ matriculari velit non dꝫ
iterum ſoluere expēſam matriculandi poſtquam ſemel ſoluit,al
leg.l.penultimaꝫ C.de conſul.libro duodecimo.in ſi.legis.Et
idē eſt de mēte Bal.et Pa.de ca.in.l.filio quē pt.ff.de lib.⁊

a ¶ Iuſtū.
vide aliqd per
And.ro.ↄ.xx.
et ↄſ.xij.et ad-
de q̄ pars pōt
remittere iuſtū
parti ad ſuū cō
modū pſtitutū vt
in.c.ij.de hō.ſ
c.ſignificauit,
de cēſi.in.c.j.
ð iureiu.plene
p Io.an.⁊ ali-
os,in.c.pterea
regſiſti,ð app.
et p bar.l.ð pu
pillo.§ ſi qs p
tori.ff.ð no.op.
nū.⁊ dicit and.
ſicc.ↄſi.xxxvj.
co.xvij.ver.pte
rea remiſſo,in
ij.vo.Bē.Fer.

b ¶ Ad ſerui-
tores,adð Bl.
conſi.xj.

c ¶ Gaudēt.
Adde bar.ↄſ.
incip.querit̄
an matricula-
tus,⁊ an mr̄icu
la pbet quē eē
eī pfeſſiōis,⁊
an ↄſtituat eū
i quaſi poſſ.vi-
de ang.ↄſ.cxl.
et ↄſi.clxxxvij.

poſtb. p illũ tex. ⁊ vide ẽt q́ in mã no. bar. in. l. nãlẽ. §. apiũ. p il
lũ tex ff. de ac. re. do. ⁊ qd́ ſi quis fuit cãcellatus de mãicula in
in ... p. ſet interim priui eã vide Bal. h, ⁊ plenius p Joã.
an in loco preal. ⁊ ſi quis eſt cãcel'atus de mãicula, q: vult trãſi
re ad aliũ numerũ militũ ſcʒ de vno capitaneo ad aliũ, tñ in
teris gaudet priuilegio militũ. vt eſt tex. no. in. l. j. in fi. ff. de bo.
poſ. ex teſtõ mili. Licet alѕ q nõ eſt deſcriptus in matricula nõ
6 gaudet priulegio d. l. ex eo, ⁊ no. in l. eos. ã. alle. ❡ † Jng o. ſ.
facit hec glo i prima ſo vna cũ iuribus allegatis ẽnẽ q: tẽtim
a ſ. tñ corã duobus teſtibus tpe peſtis quo tpe difficillimum eſt
teſtes hñe vʒ q: eo tpe eſt prelium inter deũ, ⁊ bolem, vt dicit
bar. in l. j ff. de bo. poſ. ex teſta. mil. ❡ De quo vide p Ang. in
l. conficiont. §. codicilli, p illũ tex. ff. de iur. codi. ❡ Ubi ẽt tan
git qd́ de teſtõ eoꝝ q in peregrinatione decedunt in loco vbi vl
tra duos teſtes hñe nõ poterũt, p Ang. in. §. q: aũt per iſtũ tex.
in auc. de nõ alie. ⁊ p Bal. ⁊ alios in. l. fi. per illũ tex. ↄ. de teſt. ⁊
ibi forte dicet. ❡ Fit. n. equiparatio de tpe guerre ad tps peſtis
no. Bar. in. l. nãlr, circa pe. co. de vſuc. ⁊ doc. in. c. ex trãſmiſſa
7 extra de preſcrip. q: no. ❡ † Queriẽ h Pa. de ca. quid in ciue
aliciuius ciuitatis ſtipendiario ⁊ ſe exercẽte in geſtis armorum
ad ſeruitiũ cõuitatis ſue nõ tñ eſt miles an gaudeat priuilegiis mi
d litum quo ad bona que hʒ in ciuitate intellixit forſan ipſe de im
munitate cõceſſa mil ⁊ bna ex forma ſtatuti. De iure aũt an ſint
immunes habes in. l. fi. §. pſimonorhã ẽt. ff. de mune. ⁊ ho. in. l.
ij. cũ ſi. ff. de priui vete. Et dicit ipſe primo videri q: nõ, q: non
iurant eo modo quo milites iurare tenenẽ in. l. ne ff. qui. ex cau.
ma. ⁊ q: recipiunt ſtipẽdia ſicut alij extranei. Tñ dicit ſe putare
ce ↄtrium ſicut olim i ciuib⁹ roma. q recipiebãt ſtipẽdia, vt i ei. ↄ. de
erro. mil. aun. li. xij. Nõ ob. q: nõ iur ẽt, q: illa obſeruãtia nõ eſt
in vſu. vel ſufficit q: capitaneus eoꝝ iuret. Dic verũ q: gaudẽt
priuilegio militũ arg. iuriũ hic allegatoꝝ in fi. ⁊ hãc gl. tenuit
Ja. de ra. Cy. ⁊ Saly. in. l. j. ↄ. de iur. ⁊ fac. ign. ⁊ p Jo. an in ad
di. Spe. in tit. de pcur. §. j. ſup verſi. itẽ, q: eſt miles, ⁊ Old. de
c cu. in. l. pe. ↄ. alle. ⁊ ibi aliquid per Bal. ⁊ Pau. de caſt. in. l. lʒ
ↄ. de pac. ſolẽnitas enĩʒ ⁊ ordo q olim ſeruabatur in aſſumptio
ne deſiit eſſe in vſu, tñ effectus remanet ſʒ eos arg. l. ordo ff. de
pub. iudi. ⁊ in. l. decreto. ↄ. de inſa ⁊. l. actio. ff. de neſt geſt. ⁊ de
hoc dixi plenius in repe. l. centurio, ſuper tex. ff. de vulg. ⁊ pu.

a ❡ Peſtis. an tps guerre ⁊ peſtis pariſicent vide doc. in. c. pp ſterilitatem extra de locato.

b ❡ Jn capitulo. an minor vocem hẽat ⁊ an poſſit preſentare ſol⁹ vid ſed. cõſil. lxxvj.

c ❡ Jn ↄſ. q: q dẽ eſt. xiiij. a q Jo. an. habuit.

❡ Teſtari. addõ Ro. ↄ. xc.

❡ SVMMARIVM ❡

a Miles non militans non gaudet priuilegio militis.

e ❡ Nullomodo an iſta dictio prohibeat diſpẽſationẽ ſecut dictio nullaten⁹ vid imo. in. c. ij. de teſt. ⁊ ↄ dictiõe nulla en⁹ vltra ea que ponit do. Ja. in. l. ſcriniarios, vid Ale. conſi. lxxxviij.

a **E quidam.** † Miles non militans nõ gaudet priuilegio militis.
b. d. facit ſecundum Bal. q: miles ſeu fratres gau
dentes non gaudeant priuilegio clericorum iõ tenẽ 6
tur ad collectas arg. l. cura. §. fi. ⁊ quod ibi no. ff. de mun. ⁊ ho.
Uide per Bar. in. l. ſemper. §. quibuſdam. ff. de iur. immu. ⁊ p
Bald. in. l. plʒ. ↄ. de ſacr. ſan. eccle. ⁊ in auct. niſi rogati, circa vl
ti. colũ. ↄ. ad treb. ⁊ per doct. in cle. cum ex eo, de ſen. excõ. cuʒ
concor. de quibus ibi, ⁊ in. c. j. vbi per Anto. de bu. de fo. com
pe. ⁊ per Pe. de ancha. in re. c. ea que in. xv. q. de regu. iur. in
vj. ⁊ plene per Ange. in conſi. xcvij. incipiente. Jn dei nomine
viſa narratione ⁊c.

❡ SVMMARIVM ❡

1 Teſtari non poteſt pupillus, licet ſit tribunus, ſeu capitaneus mi
litum.
2 Minor an poſſit habere uocem in capitulo, uel collegio.
3 Pupillus an poſſit creari tabellio, cum cõditione, q: ſolum exer
ceat officium poſt pupillarem ætatem per curatores.
4 Pupillus ſi ſit rex uel princeps an poſſit regnũ gubernare ſine tu
toribus, uel curatoribus.
Teſtari an poſſit pupillus cum diſpenſatione.
6 Sta. q: minor non poſſit contrahere, uel teſtari ſine conſenſu p
pinquorum, debet intelligi de proximis in ſucceſſione.

1 **J ccet.** Pupill⁹ lʒ ſit tribunus, ſeu capitane⁹
militũ non põt teſtari. h. d. ❡ Et qualr
h pupillus potuerit hãc dignitatẽ aſſequi vid p. Cy.
⁊ bar. h. Jbi dñ dñt q: a principe hec dignitas fuit
ſibi collata. ſ. quã alѕ aſſequi nõ potuiſſet, vt h plene per eos ad
q: ẽt vide no. p Bal. in. l. qdã cõſulebãt in. ij. op. ⁊ in vlti. col.
a ff. de re. iur. ⁊ que no. Bal. in. l. fi. ↄ. ſen. reſcin. nõ pol. ❡ † Tra
b ctat ẽt h ⁊ Cy. an minor hẽat vocem in capitulo, ᵇvel collegio
de quo vide plene in. c. ex eo. de elec. in. vj. ⁊ in clem. j. de eta. ⁊

quali. ⁊ aliquid p Bar. in l. pupil. §. minor. ff. de accuſa. ⁊ in. l.
tocius. §. pe. ad mun. ⁊ in. l. de pupillo, in pn. ff. de no. ope. nũ. ⁊
3 p Bal. in. l. exigẽdi. ↄ. de pcu. vt hic. ❡ † Et an pupillus poſ
ſit creari tabellio ſaltẽ cũ ↄdõne q: ſolũ exerceat offĩm poſt pu
pillarẽ etatẽ p curatores vide no. p bar. in. l. impuberẽ, in pnc.
4 ff. de fal. ❡ † Allegat ẽt iſta lex per Jo. an. in adde. Spe. in tit.
de tuto. in rub. ad. q. ſi pupillus eſt rex dẽat nedũ tpe pupilla
ris etatis regnũ gubernari p tutores, ſed ẽt poſt pupillarẽ eta
c tem p curatores ⁊ per Old. in cõſi. ⁊ ad q: ẽt vide no p Bar. in
l. qdam cõſulebãt, in vlt. colũ. ff. de re iud. ⁊ hñr in. c. grandi, de
ſupp. ne. prela. li. vj. ⁊ ibi de hoc p dominicũ. ❡ Per iſtũ tex.
ẽt dicit Bal. in, l. j. ↄ. de cõfeſ. in. xxiij. co. in ↄ. q̃ro q̃ ſint exẽpl's
⁊c. q: eſt impoſſibile pupillos teſtari ẽt ex principis priuilegio
Sed aduerte q: tex. in pncipio facit in ↄtrarium dum dicit, q: olim
qs legibus pmittebaẽ pupillũ tribunũ teſtari, accedat illud qd́
hic dicit Ang. volẽs h pbari, q: de iure nãli nõ prohibeẽ pu
pillũ doli capacẽ teſtari, ſed non doli capax hñ prohibeẽ, alle.
in arg. l. cũ pretor. §. j. ⁊ ſeq ff. de iud. Et ideo in doli capace vi
detur pncipẽ poſſe diſpenſare ſicut p leges antiquas ſiebat, vt
hic ⁊ ad h vide no. p bar. in. l. ſi queramus. ff. de teſta. vbi vʒ per
ſtatutum fieri poſſe q: pupillus proximus pubertati ſeu doli ca
d pax poſſit teſtari, ⁊ q: in hoc eſt prohibitio inducta a iure ciui.
Secus dicit in pupillo doli nõn capace, q: in eo nõ cadit id q:
eſt de ſubſtãtia teſti ideſt teſtatio mẽtis iuxta. l. j. ff. de teſt.
5 ❡ † Pro hoc facit, q: cum talis defectus ſit iuris nãlis non pt
ſuppleri per diſpẽſationes, vt no. Jnn. in. c. ſciſcitatus, de reſcr.
⁊ bal. in. l. barbarius, in. xv. co. de offi. preto. ⁊ in. l. boꝝ, in. ij.
q. ↄ. qui admit. ⁊ An. ⁊. de bu. in cõmento. c. ↄſultationiẽ no circa
xij co. de iur. pat. facit. §. ſed nãlia iuſti. de iur. nam. ⁊ in. d. opi.
Bar. vʒ concordare Pe. de anch. in. c. ij. de teſt. lʒ male refe
rat ꝟba Bart ita ẽt lʒ Rapb. in. d. l. ſi queramus. Sʒ ang. ibi
quẽ ſeqẽ Jo. de imo. in. d. cũ. lʒ q: p ſtatutũ nõ poſſit h induci ẽe
c in pupillo doli capace per legem iſtam in verſi. nullo mõ, ᵇnam
hec verba videnẽ pbibere fieri diſpẽſationẽ vt eſt gl. no. in cle.
ij. in ver. cõcedaẽ, de eta. ⁊ quali pro h hñ facit lʒ ipſi nõ allegãt
id q: hẽ in auc. oẽs peregrini. ↄ. cõia de ſuc. inducẽdo, vt p bar.
in l. oẽs populi, in. iiij. q prin. de iuſti. ⁊ in. tñ cõcordando opi.
dic q: opi. Bart. procederet in ſtatuto facto a principe, vel po
pulo nõ recognoſcẽte ſuperiorẽ, q: poſſet derogare huic legi,
iuxta. l. princeps. ff. de leg. ⁊. l. j. cum gl. in verbo ſcripſit. ↄ. de na
tu. lib. ⁊ q: no. Bar. in. l. rele. ff. de pe. Sed in recognoſcẽte ſu
periorẽ pcedat opi. Ang. p no. per Bart. in. d. l. oẽs populi.
❡ Ad ↄ. q. vide aliã no. p bar. i. c. cũ vigeſimũ ↄ of. de leg. ⁊ p
Alb. in. j. pte ſtatut. q. cixxxj. ⁊ p Ang. ⁊ Ro. in. l. more. ff. ↄ ac
qui. he. ❡ Ad aliã. q. ẽt alle. l. iſtã bal. in. l. ſi frater. ↄ. xl. j. vbi vi
6 deas. ❡ † Jtẽ facit iſte tex. circa ſi ſʒ Sal. q: ſtatutũ diſponẽs
q: mior nõ poſſit ↄhere vel teſtari ſine ↄſenſu vnius ex pping
quoꝝ intelligi de proximiore in ſucceſſione. Adde tex. in. l. fi. ↄ. de
ver. ſig. ⁊ illũ ad h ibi ponderat Bal. ⁊ Saly. ⁊ idẽ no. Ja. bu.
⁊ Saly. in. l. j. ↄ. vñ vir. ⁊ vxor. ⁊ Saly. in. l. ſi vidue. ↄ. de inp. ⁊
Pa. de ca. in. l. ſi cũ dotem. §. ſi patri. ff. ſo. ma. ⁊ per Ange. in
conſi. clvij. incip. dña Catherina, ⁊ in cõſi. lxvij. inci. Jteʒ ſtatui
mus, facit. l. ij. §. hereditas, cum ſi. ff. de in. ⁊ leg.

Qui teſtamenta facere poſſunt. Rub.

❡ SVMMARIVM ❡

1 Teſtari de parte ſua non prohibetur habens cum alio bona com
munia.
2 Sta. q: ſi quis uulnerauerit aliquem in domo percuſſi puniatẽ ta
li pœna an habeat locum ſi domus ſit communis ipſius uulne
rantis, & alterius.
3 Meum propriè an dicatur id quod eſt cõe inter me & alium.
4 Legatum fundi ſi quis faciat conſinando totum, an uideatur to
tum legare.
5 Vendens rem cõem non facta mentiõe de ſocio, an uideatur uẽ
dere totam, uel partem ſuam.

1 **Q uamquam.** † Nõ cum alio bo
na cõia non pbibeẽ
de pte ſua teſtari. h. d. ❡ No. q: cõe eſt, meum
eſt. ſ. quo ad diſpõnem partis mee de quo arti
culo vide h per Cy. et latius per Ang. hic, et p
2 Bartoin. l. ſerui electione. §. labeo, de lega. j. ❡ † Et facit ad
multas. q. de quibus ibi dixi, et inter alia facit ad. q. ſctõs Bal.
hic

hic, ⁊ dicit ſtatutũ, q̄ ſi q̄s vulneraverit aliquẽ in dõo ipſius pẽſſi puniat̃ pena mar. de an ſi q̄s vulneraverit eũ in domo q̄ erat cõis eius, ⁊ alterius habeat locũ pena ſtatuti, ⁊ concludit ip ſe poſt plura q̄ ſic, arg.d.l. ſervi electione.§ cũ fundus. ⁊ p.l. ill ind.ff.de rei.vin. ⁊ ibi vĩ pbari, q̄ res cõis dr̃ eſſe mea pprie.
a Sed tñ non intelligas quo ad diſpõnẽ totius ⁊ pea q̄ hĩr in tot. ti.ſ.de cõ.rer. al. ⁊ ſubdit Bal. q̄ ſi domus fuiſſet cõis tñt, et vulnerãs nõ hẽt locũ ſtatutũ, ar.l.ſz ⁊ ſi miſſus. poſt prin. in ꝟ. cũ cõditas.ff.de excu.tut. facit.l.nõ ſolũ.§ de vno.ff.de ri.nu. ⁊ ita ẽt tz Bal.in.d.l.illud in repor. arrige. ⁊ Flo.de bono ⁊ in.l.ſabinus.ff.cõi divi. ⁊ Ro.h dicit q̄ idẽ tz Albe.de roſ. in
3 trac.ſtatu. ⁊ vult alleg.in.i.par.q. clxxxij.incip. ¶ †Itẽ quero an ſtatutũ hẽat locũ ⁊c. vbi dixit q̄ ẽt in ſtatutis illud qd̄ cõe ẽ dr̃ eſſe meũ, q̄ ẽt pprie dr̃ eſſe meũ, al'e.d.l.illud.per qd̄ ẽt ita dicit Nic.de neap in.d.l. ſervi electio.in fi. ⁊ ẽt Pan de caſt. in cõſ.cccli.incip. Preſcripti roie in hoc paſſu dno funt, vbi dixit q̄ lz glo.in.d.l.id qd̄ nr̃um.ff de reg.iu. alle p Bar.in.d.§. labeo. dixerit q̄ id qd̄ cõe eſt non dicaſ eſſe meũ pprie . ⁊ vere intelligi nz quo ad diſpõnẽ totius, ſed quo ad diſpõnes partis mee ſic alle.d.l. illud. ⁊ qd̄ no.Bal.hic in q.huius ſtatuti penalis. Tñ Ro.h tz ɔ̄ Bal q̄ imo ẽt qñ eſt cõis cũ alio quãm cũ vulnerãte non hẽbit locũ ſtatutũ p.l. pupillus.§ fi.ff de ver. ſig.iunc.c.in penis.de reg.iur.in.vi. ⁊ p rõnes quas ſ mo loco ponit Bal.h, ⁊ p tex.in.c.cũ in illis.in fi de preb.in.vi. Tñ verior vĩ opi. Bal. quã ẽt ſequit̃ Ang hic in q̄ huiuſmõi lec. Et idẽ tz hic Pan.de ca. ⁊ in.d.l. ſervi electione.§ i.de leg.i in lect. doñ. qñ ille offendens habitabat in domo illa cũ offenſo, nam ſic ſtatutũ locũ non hz ſecus ſi nõ habitabat, ⁊ hñ q̄ ſtatutũ cõ-ferat domũ p habitatione.l. lex cor. in prin.iunc.§ domũ.ff.de iniur. ⁊ quo ad pſonam vex eſt dicere iſtum offenſum ibi inſolidũ habitare. Et ẽ ratio ſtatuti p̃dicti vĩ fuiſſe, q̄ habitatio ſua dz vnicuiq; tutiſſimũ eẽ refugiũ.l. plerũq;.ff de in ius voc. ⁊ cũ dictũ ſtatu. ſi videaſ hẽe vnicã rõnẽ põt extẽdi ad caſum hñtez eã lẽ rõnẽ ſicut ſi nõ eẽt expreſſa, iuxta no.p gl ⁊ Bal.in.l cõſenſu ſ.de fideic. ⁊ p Bal.i l fi.ſ.de ll.ꝑte ⁊.l fi ⁊ ibi Io.de imo.ff de her.inſti ⁊ Raph. ⁊ Pan.de ca.in.l.ſi vo.§ de viro.ff ſo.ma.iuncto not p gl. ⁊ doc.in c.j.de elec. ⁊ p hoc appet rñſio ad alle.in cõtrã. Ad qd̄ ẽt pz rñſio p no p gl fi in.d.c.cũ in illis. ⁊ p gl.in d l.pupillus. Et pro p̃dictis opi.ẽt benefacit.l j.§.dñi.cl.ti. ⁊ qd̄ ibi no. Bal. ⁊ Ang.ff.ad ſille. vbi per ſimiliter. dñt, q̄ ſtatutũ imponẽs certã penã offendenti aliquẽ in domo offenſi habebit locũ in offendẽte filiũ vel vxorẽ in domo pris, vel mariti, ⁊ ipſemet Ro.in.d §.dñi reaſſumpſit.q. quã format
4 Bal.hic, ⁊ tranſit ſimpl'r cũ Bal. ¶ †Querit ẽt Bal.hic ſi legat fundũ qs cõfinãdo totũ, in ſpec abat ad eũ p dimidia tñ an videaſ eũ totũ legare, q̄ totũ cõfinãnit dic vt p eũ hic, ⁊ in l cuz
5 a'ienam.ſ.de leg.vii.i in.d.§ cũ fundũ. ¶ †Querit ẽt h Bal. ⁊
b Ang. an ille q̄ vendit rẽ videaſ vẽdere totã, an vero partem tñ que ſpectabat ad eũ, dic vt per eos. ⁊ eoſdẽ in.l.ſi domus.§. fi. cum cõcor.quas ibi dedi.ff.de le.i vbi ẽt tetigi qd in donatione, ⁊ locante. ¶ De aliis.q. tacitis per Bal.hic maxime infi. vide per Bar. ⁊ Pan de ca.in.l hec diſtinctio.§ cũ fundũ. ff lo:at. ⁊ Bal. ⁊ Ang.in.l.ſi ono.ff de acquir.here. ⁊ Bal.in cap'in primo §.ſi quis de manſo.in titulo de con ro.inueſtitu. ⁊ in.d.l.ſabinus. ⁊ ibi etiam Florian. ⁊ Bald in.l. nemo.ſ. de ca. ⁊ ſingul.per Salycet. in.l.iubemus.la.ij.in principio.ſ.de ſacroſanct.eccle.

❧ SVMMARIVM ❧

1 Teſtari poteſt ſeipſum interficiẽs, ſi tempore quo teſtatur ſit ſanę mentis niſi metu pœnæ delicti ſe interfecerit.
2 Occidens ſe ob conſcientiam delicti ante commiſſi habetur pro confeſſo & damnato & eius teſtamentum eſt nullum.
3 Confeſſio alicuius an & quando noceat eius heredi.
4 Onus probandi quem ſe occidiſſe ob cõſcientiam criminis cui incumbit.
5 Confeſſio vera, uel ficta an & quando poſſit reuocari.
6 Occidens ſe ob conſcientiam criminis perdit omnia ſua bona.
7 Damnatus de crimine publico an & quando perdat ſua bona.
8 Damnatus ad mortem uirtute ſtatuti municipalis non perdit bona ſua
9 Occidentes ſe ob conſcientiam criminis, uel mortui propter crimen an poſſint ſuſpendi.
10 Teſtari an poſſit ſe occidens ob conſcientiam criminis cõmiſſi uel ad mortem damnati.

1 Si is qui. †Licet teſtator ſeipſum interficiat teſtm̃ eius nõ irritatur ſi tpe quo teſta. nõ eſt erat ſane mentis niſi ſe interfecerit metu furore pene alicuius delicti per eũ cõmiſſi.h.d. ¶ In tex. ibi furoris rabie ro. q̄ ſi teſtator poſt cõditũ teſtamẽtũ efficiaſ furioſus nõ deſtruit teſtm̃ vt h ⁊ in.l.j.
2 §.ſi q̄s añ de bo.po.ſm ta. ¶ †No.ex h. q̄ ille q ob cõſciaz delicti añ cõmiſſi ſe occidit hr̃ p cõfeſſo, ⁊ dãnato, ps, q̄ teſtm̃ eius redditur nullũ ſicut ſi p illo delicto dãnatus fuiſſet, vt h iuncta.l. eius q ff.de teſt facit.l. fi.poſt pn. in ꝟbo vel ut cõfeſſi.ff de bo.
3 eor. q ſibi mor.cõſci. ¶ †Et ex h habes notare ſm Bal. q̄ lz alas ficta cõfeſſio alicuius nõ noceat l.ſ d ſuo.l eius q delato ẽ, in pn. ⁊ ibi no.bar.ff.de iure fiſci q tex.eſt ad hoc ſing. ſz hed. in l.ij.in vi.col.ſ.de edẽ. ⁊ ẽt ſm Imol.in.l q alteron hue.§.j. ff.de teſt. ¶ Tñ fallit vbi talis cõfeſſio relultaret ex eo, q̄ quis ſe occidat, vt h ⁊ in.l.fi. q̄ eſt ſing.ro ſm Ful.hic ¶ Fallit ẽt in caſu.l. imperatore, ⁊ q̄ ibi no.gl.ff.õ to.eccl. ⁊ ibi ẽt vid bar. in.l.ij ſi filius muti, vbi eũ meras ẽt alios caſus. ⁊ vide ẽt alias fallẽtias p bal. in.c.vaſal'us feudũ q̄ in ti.ſi de feu ſen.cõtro.inter do. ⁊ agna. ⁊ p bal.in.l.j in.vi.col.ſ.re et deli.defun. ⁊ per Bal.in.l.qui a latronibus.§.j.palle. ¶ Et an in terminis huius.l. regrat̃ ſnia vltra predicta, vide plenius p Bar.in.d.l.fi. ⁊ aliq̄d p Cy.h, ⁊ Saly.in.l.j.ſ.de bo.eor. q ſibi mor.cõſci.
4 ¶ †Ingl.q.ibi vel beraũ ⁊c. veritas eſt ſm doc.hic q̄ aut nõ dũ erat accuſatus vel dep̃hẽſus in crie qñ ſe occidit, ⁊ tũc in dubio nõ incũbit onus hẽdibus pbãdi q̄ ob cõſciam criminis ſe non occiderit, ſed incũbit fiſco onus pbãdi, q̄ ob cõſciaz cris ſe occiderit. d.l.fi.§ fi. aut erat accuſatus vel dep̃hẽſus ⁊ tunc
5 incũbit onus pbandi hẽdibus vt h. ¶ †Et ſm hoc habes hic tex. ſm Ang ⁊ Pa de ca q̄ vbi q̄s hr̃ p cõfeſſo, ⁊ dãnato a le-
c ge nihilominus põt pbari cõtrariũ, ⁊ ſic revocari ficta cõfeſſio quẽ admodũ ẽt vera q̄ eſt hĩ bo.ſm eos. Addo Io.an. idẽ tenẽtẽ in addi. Spec.in titu de poſit.§.ix. ꝟ.vex, ⁊ do.Ant.in.c. fi od fi.de cõfeſ ⁊ plene p Imo.in.l.fi.§ iuſſus.ff de op. ⁊ p bal. in.l.ita demũ.ſ.de pen. ⁊ in.l.iubemus.§ ſane in.ii.co ſ.de ſacroſan ecc. ⁊ plenius p eũdẽ in.l.error, ad fi.ſ.de iur. ⁊ fac ig. ⁊ ibi dicit vnũ q̄ vĩ pbari p iſtum tex. iuncto p̃dictis q̄ vbi lex hz quẽ p cõfeſſo, ⁊ nõ requiratur ſnia, q̄ lex illum dãnat tunc contra eam cõfeſſiones probari non poteſt, alleg.l qñ vbi hoc nõ probatur.ff.de infami.nam quando accuſatus de crimine ſe occidit non requiritur ſnia, vt per Bar.in d.l fi ⁊ tamen poteſt probari contrarium per iſtum tex. ⁊ no.eũ in Bart in.d.l.fi. Qualiter autem probabunt heredes, q̄ accuſatus ſe non occidit ob conſcientiam criminis, vide plene per Cy.h ⁊ p bart. in.d.l.fi. Et de materia eti m plene per Sal.in.d.l.j.ſ.de bo. eo.qui. ¶ Et attende q̄ prefati doct. loquendo de confeſſione ficta improprie, ⁊ male loquuntur, q̄ contra fictionem q̄ requidem dicitur eſſe ſuper certo admittitur probatio in contrarium vt per glo.in.l.ſine poſſidentis.ſ.de prob. ⁊.l fi.in prin.ff quod me.cauſa ⁊ in.c.is qui, de ſponſa.iunctis not per glo.in.l.j.§. accedit in verſi.preſumatur.ſ.de rei vxo.actio Unde debuerunt dicere de confeſſiõe preſumpta que preſumptio eſt in caſu dubio, vt not.in.§ accedit. ¶ †In eadem ibi adverſus eum
6 conteſtare.ur non publicareſ ſentit glo.cum qua videntur tranſire Bal. q̄ ſi quis delictum commiſit, ⁊ poſtea anteq̄ eſſet accuſatus vel reprehenſus de crie ſe occidit nõ publicantur eius bona. Sed iſtud cõiter reprehenditur, q̄ immo publicantur ſi fiſcus probat, q̄ ſe occidit non aliquo dolore, ſed ob criminis cõſcientiam per iſtum tex. indiſtincte loquentes, ⁊ per.l.ſi quis filio §. p ſi q̄s.ff.de iniu teſt. ⁊ p.§ ſi maritus, alle. in glo. in quibus.ll. non diſtinguiſ an ante accuſationem ſe occiderit vel nõ. Non ob d.l.fi.ff.de bo eo. vbi vĩ fieri illa diſtinctio, q̄ illa lex intelligitur in caſu huius dubij, q̄ ſi ſum⁹ in dubio an ſe occiderit ob cõſciam cris an per aliuz dolorem, tunc diſtinguiſ. An erat accuſatus de crie aut nõ. ¶ Primo caſu preſumitur quod ob conſcientiam cris. ¶ Secundo non et dixi.ſ. Et dum gloſ. dicit dep̃hẽderetur ⁊c. intellige ſecundum Pa.de caſt q̄ nõ requiritur q̄ lis ſit conteſt. ɔ̄ enim, ſed ſatis eſt q̄ accuſatio vel inquiſitio fuerit formata contra eum, ⁊ iſte fuerit citatus ad ſe excuſandum ab inquiſitione, q̄ dicit dep̃hẽſus et quo crimẽ devenit ad lucem l.ij. ⁊ ibi no.ſ.de cu.reo.l.j.cum glo.ſ. vbi ſena.vel cla. B.c me.ius q̄ dep̃hẽſus intelligitur hoc caſu cũ
d ſi flagrãti crie cõpertus eſt, vt.d.l.fi.in prin.in ver.dep̃hẽſi, cum g o.que alle.l.palã.§ quem in adulterio.ff.de ri.nu. ⁊ probatur in.d §.que in adulterio, iuncto § fi.in.d.l palam, ⁊ ſic caſus dep̃hẽnſionis eſt caſus ſeparatus a caſu ſtãtis accuſa-

a ¶ Toti⁹, vide in.l.ſui ⁊ e cudẽ in apoſtillis.

b ¶ Totã, vide in.d.l.ſi domus vbi poſui ⁊ an q̄s reddendo inſtrumẽtũ crediti videaſ donare.

c ¶ Ficta cõfeſſio, an cõtra ſicta cõfeſſionẽ poſſit pbari, vide Fra.de are. cõſ.xlviij.cep. cõſ.xxi.

d ¶ Flagrãti, q̄ qñ q̄s dicaſ dep̃hẽſus in flagrãti crimine, vide Cep. cõſi.xi.

7 rienis ſeu ſtipLonis de quo in.d.l.fi.in princ. ¶ † In ca.ibi non publicantur hanc gl.reputat ſin.Bal.in.l.iii.poſt mediu.C.ſi pen.appe.mors interne q bona nõ confiſcant qñ qs dãnat ex crimine nõ enumerato inter publica crimina de quibus,in.l.j.ff.de pub.iu.et idem dicit in ꝟ.criminalibus,vbi per glo.hanc dicit q dãnatus ad mortẽ de furto,et ſic de crimine priuato nõ patiſ penã publicationis bonorũ nã lʒ eũ ẽt ꝑ furto poterit qs pena mortis puniri,alle.l.pe.de cõdi.ob ca.facit.l.capitalium.§.famoſos cũ ibi no.ff.de penis et ibi no.in auc.ꝫ nouo iure.C.de ſer.fug. ¶ † Et iõ di ſin.bar.h in fi.q ſi qs ꝯdẽnatus eſt ad

8 mortẽ nõ ex forma iuris cõis,ſed ex diſpoſitione ſtatuti tunc nõ publicabunſ bona,qꝛ omnia ſtatuta ſunt leges priuatorũ iudiciorũ,et ideo hoc caſu non habet locũ diſpoſitio auc.bona dãnatorum.C.de bo.dã.ſed ſuccedent tali damnato oẽs ſuccedentes ab inteſtato in ſinitum ſm diſtin iuris cõmunis qd eſt not.dignum ſm eũ. ¶ Et iſtud etiam ſequitur Ang.et Salyc.h ſed Pa.de ca.h dicit q lʒ iſtud dictum ſit valde ſin.tñ ſibi nõ vr verum,qꝛ etiam de iure cõmuni añ.d.auc.bona damnatorũ.dãnatus ex quocunqʒ crie ad mortẽ patiebaſ penã ꝯfiſcationis bonorũ ſi non extabãt liberi ſiue crimẽ eſſet publicũ ſeu priuatũ vt probatur in.l.fi.circa prin.C.de bo.dã.Et ſic nihil refert q crimen deſcendens ex ſtatuto ſit priuatum,qꝛ ſi non eſſet illa auct.bona damnatorum confiſcarentur bona,opʒ ergo vt veniãt ſuccedentes ab inteſtato per illam auc.et ſm eius formam,et hoc ẽ de parte acquirendo ſm eũ. ¶ Sed ipſemet Pau.de ca.in.d.l.eius qui.§.j.ſequiſ iſtud dcm̃ Bal.h,et dicit q ex hoc edicto colligitur q lʒ qñ qs pro delicto eſt captus et ex forma ſtatutorum eſt cõdẽnatus ad mortẽ ꝯſtito de delicto vt ſi ſtatutum dicat,q pro primo furto reus ꝯdẽnet ad mortem,qd eſt ꝯ ius cõe vt in.d.auc.ſed nouo iure.Certe talis taliter ꝯdẽnatus pdit factionem teſti,qꝛ quilibet dãnatus ad mortẽ efficiſ ſeruus pene.l.q vitio ff.de pe.iõ eius teſtm̃ poſtea vł añ ſac' ſi nõ vʒ.d.l.ei' qui ad fi.et plene no.in.l.j.§.exigit.ff.de bo.poſ.ſm tab.tñ nõ habebit locum auc.bona dãnatorum,ſed oẽs agnati vſqʒ ad.x.gradũ ſuccedent ab inteſt.et putat h dictum valde no. ¶ Iſtaʒ opi.tenuit etiam ipſemet Bal.in.l.data opera,in.xxij.colum.C.qui accuſa.de hoc etiam per eundem in.l.iij.circa vlti.colum.C.ſi pe.app.vbi dicit q illi qui extra ordinem hodie dãnantur ex forma ſtatutorum ciuitatis non efficiuntur ſerui pene,et põt relinquere hẽdem ex teſtõ,et ab inteſtato,et ceſſ bit in eis diſpõ in auc.bona dãnatorum,et ita dicit ſentire Spe.in tit.de ſen.prela.§.ſpecies,ver.quid de iſtis. ¶ Et de h ẽt Bal.in.l.i.in añpe.col.C.de her.inſti.vbi dicit q lʒ ille q ſm formã iuris cõis ẽ condemnatus de crimine capitali patiatur penam publicationis bonorum.l.iij.C.ſi pen.ap.mors interne.tñ ſecus eſt ſi de crimine capitali ſuit bannitus in perſona ex forma ſtatuti dicẽtis,

9 q ſi accuſatus vel inquiſitus de alio crimine fuerit cõtumax habeatur pro confeſſo,et ponaſ in bãno.nam poſtq̃ ſtatutũ nihil dicit de publicatione bonoꝝ,nec nos debemus illud ſupplere ar.l.ſi ſeruum.§.non dixit pretor.ff.de ac.he.et iſtud eſt de mente Cy.in.d.l.j.ad fi.ff.de her.inſti.et ibi ẽt per Saly.in pe.q.et iſtud idem de bãnito reaſſumit Bal.in.c.j.in prin.de pace tenen.et in.l.fi.in vlti.col.C.ſi a non cõpe.iud.et in.l.ſi a'lne.§ et qd ſi nũ in.vi.co.ff.de lib.et poſth.et in.d.l.eius qui vbi ẽt vide per Inno.et idem ẽt Pe.de anch.in repe.c.canonũ ſtatuta,de conſti.in ver.quero vlterius ſi a'iquis,et ẽt aliqd p Ange.in.l.ſi qs filio §.irritũ,et.§.eius,de iniuſto teſt.et p Ang.late in ſua diſp.inci.Hoo ad inuicẽ,vbi declarat quo in propoſito dẽat intelligi gl.in.d.§.relegati,inſt.q.mo.ius pa.po.ſo.dũ gl.dicit interdũ bona dãnatoꝝ publicari de iure vel de ꝯſuetudine,et de hoc ẽt p Imo in.l.q a latronibus.§.j.in.l.eius.ff.de teſta.et Io.an.in addi.Spe.in ti.de inſtr.edi.§.cõpendioſe,in addi.inci.gl.et ibi et c.et in addi.inci.per hanc.l.et c.et ibi lʒ q imo ſi qs eſt bãnitus ex tali crimine ex quo d iure cõi debuiſſet deportari ſeu dãnari ꝑ tali pena quaʒ de iure ſequi tacite cõſueuit publicatio bonorum iuxta.l.ij.C.de bo.proſcri.intelligerẽtur bona iſta etiaʒ h caſu tacite confiſcata,alle.in arg.l.ſi eum.§ qui iniuriarum.ff.ſi quis cau.et in.l.pre'es,in verſi.ex crimine erit extimandum.ff.de penis.concludo q aut nos loquimur in his qui ponuntur in bãno propter contumaciaʒ ex forma ſtatuti,et ſic procedatur contra eos extra ordinem iuris cõis,et tunc vera ſit opi.Bald.et ſeq.ſ.q non publicenſ bona,et per ꝯñs non habeat locuʒ tex.in auc.bona dãnatoruʒ,et ſuccedent oẽs venientes ab inteſtõ de iure cõi per rõnes ſ.pro iſta pte a'le.Nec ob.ratio in ꝯtrarium al le.per Io.an qꝛ põt negari,q ſtatutum voluerit iſtam penã bãnito preſiʒã ſtatuto ſubrogari loco pene iuris cõis,qꝛ pena iuris cõis imponebatur non ex preſumptione vel cõtumacia,ſed ex probationibus ex quibus de delicto plene cõſtabat.l.abſentem.ff.de pe.et de iure cõi contumaces non hñr pro cõfeſſis ante dãnatis.l.diuus,la.ij.in ver.ſic et diuus.ff.de cuſto.reo.et q aliſbi melius non reperitur ſm By.et Bal.ibi.Nõ eſt ergo rõnabile dicere huic contumaci imponi oẽs penas que de iure cõi veniebant imponende cum cõſtet de crimine,preterea militat dicta ratio.ſ.quo ad publicationẽ bonoꝝ,iſte eſt caſus omiſſus a ſtatuto ergo dʒ haberi pro omiſſo,vt.d.l.iuribus.Pro h ẽt facit qꝛ tale bãnum ex ordine iuris cõis tantum appellaſ ſnia interlocutoria,vt colligitur ex no.per gl.in.l.j.C.de mc.mol.innocta.l.quid ergo.§.q̃ſtum.ff.de his qui no.infa.et no.per bald.in c.dño guerram,in prin.inti.hic finitur lex corradi.et in auc.oẽ nulla,cum ſi.C.de epiſ.et cle.Et ſic in hoc caſu non vñr verificari iura dicentia,q bona eorum qui dãnati ſunt capitali pena publiceñ,qꝛ interlocutoria nõ eſt dici ꝯdẽnatio.l.j.§.hidorum,cuʒ glo.in ꝟ.ſnie.ff.qñ appel.ſit,aut nos loquimur nõ de bãnitis rõne contumacie ſed de dãnatis ex plenis pbõnibus ad penã capitalẽ ex forma ſtatutorum ꝯ ius cõe.Ut bene pro primo furto ſtatutum imponeret penam mortis tunc putareʒ ꝑcedere opi.quã ponit Pa.de ca.hic per illam.l.fi.C.õ bo.dã.que ponit regulã gñalem in quolibet dãnato ad penam capitalem que tamen deberent ad ſtatuta diſponentia quẽ dãnari pena capitali ꝑ certo delicto.Nam qñ lex per modũ regule aliqd gñaliter diſponit illud ſeruaſ etiam in caſibus introductis a ſtatuto vel a.l.noua.l.j.§.lex fal.cũ ibi no.per Bar.ff.ad.l.fal.et plene p eum in.l.oẽs populi in.vj.q.prin.de iuſt.et iure,et in.l.ij.ff.de lega.j.cum ſi.Reſtat rñdere ad id q no.gl.hic,et ad tex.quẽ alle.vegʒ ad.l.ſi.poſt prin ff.de bo.eo.vbi dr q pro primo delicto nõ dʒ imponi pena ꝯfiſcationis,qꝛ rñde q loqtur qñ pro furto veniebat imponenda pena extraordinaria,iuxta.l.fi.ff.de fur.ſeu pena fuſtigationis,vt no glo.in.d.l.fi.in verſi miſſet.ff.de bo.eo.et fuſtigatio non dr pena capitalis.l.ij.ad fi.ff.de pu.iu.et expſſe no.Bal.et antiqui in.l.tranſigere.in.vj.col.C.de tranſac.Et ponderat ex.in.d.l.fi.circa princ.qꝛ dicit modici furti,et in materia ẽt vide que ſingu.no.Ang.in l.ſi quis mihi bona.§ ſi qs plane.ff.de acqui.here.vbi dicit p id qd not.glo.q ſi qs fuerit damnatus qd debeat proiici de feneſtris,vel necari veneno,vel ſagittari,aut alia pena mortis non pmiſſa iure ciuili,iuxta.l.aut dãna.§ i ff.de pe.nõ efficitur inteſtabilis nec ſeruus pene,et dñ Bald.hic dicit q oia ſtatuta ſunt leges priuatorum iudiciorũ,vide in hoc que no.Barto.in.l.j.in pe.q.ff.de pu.iudi et intelige ſecundum ibi tradita,et ẽt dnm̃.C.reuili Bald.in.d.l iij.dicentẽ q banni ſecundum formam ſtatutorum non poſſunt teſtari,intellige vt per Bart.et alios in.d.l.eius qui,et per Bal.in

9 l.ſi C.ſi a nõ cõpe.iu. ¶ Extra gl.dñi hic incidenter Ia.de are.Pau.Cy.et Ang.q iudices q ob delictum preteritum faciũt ſuſpendere delinquentes mortuos qui ſe occiderunt male faciunt,qꝛ crimen morte eſt extinctuʒ regulariter.l.defuncto.ff.de pu.iudi.cum ſi.et idem tʒ Bald.in.l.j.in.ij.col.C.ne ex delic.defun.et Ang.in.l.qui a latronibus.§.ſi quis,et in.l.ſi.per illuʒ tex.C.ſi reus vel accu.mor.fu.et in.d.l.defuncto.Et ibi dr q iudices qui hoc faciunt tenentur actione iniuriarum,qꝛ iniuria ẽt cadaueri inferri põt.l.j.§ quotiens.ff.de iniur.Bald.hic dicit iſtud cõmitti iudicis arbitrio,qꝛ iſtud eſt corpus pene all.no.p gl.in cle.j.in ver.pñtie de pe.et remiſ.Fulg.hic refert iſtud dictum Bal.et dicit q nihil inuenit in.d.cle.j.ad ꝑpoſitũ.Ro.hic tʒ q opi.Bal.hic ꝑcederet in famoſo latrono p id qd not.gl.ſin.in.l.ij.ff.arbo.fur.ceſa.dũ dicit latrones mortuos beſtijs ſubijci,et ad hoc alle.etiam ipſe quedam alia que fuerunt alle.p Io.de imo.in.d.l.defuncto,vbi hoc idẽ tʒ,et ita ẽt tenet Ro.in

10 l.ſi vero.§ de viro.ff.ſo.mat.in.xvi.fallen. ¶ † Ultimo pondera verba.Cyn.hic in vlt.q.et ẽt Ray.qui vñr ſentire q hodie iſta.l.ad.fi.ſit correcta,et qd hodie ille qui ſe occidit ꝯſcium criminis non perdit factionem teſtamenti per.d.auc.bona dãnatorum iuncto.§.opʒ,el.ij.in auc.de mãda.prin.vbi nihil dr õ hoc quo ad factionem teſti.Et iõ Ang.Fulg.et Pau.de caſt.hic tenent contrarium,et melius,qꝛ damnati de crie capitali ẽt hodie efficiuntur inteſtabiles licet bona eorum hodie non publicenſ vt no.glo.et doc.in.d.l.eius qui.§.j.per illum tex.q q̃ſtum ad factionem teſti non reperitur correctus,vt ẽt no.Bald.in.l.iij.C.ſi pen.ap.Ergo cũ iſte ſe occidens habeaſ ꝑ ꝯfeſſo,damnato et vt dicit ſuper tex.eſt inteſtabilis,vt in hac.l.que q̃ſtum ad hoc nõ reperitur correcta,lʒ quo ad publicationem bonorum ſit immutatum hodie per auc.bona damnatorum,et not.Barto.in.l.ſi.ff.de bo.eo.qui ſibi mortem conſciuerunt.

Summarium

SVMMARIVM

1 Teſtari poteſt ſenex, uel corpore infirmus, dummodo ſit ſanæ mentis.
2 Sanitas mentis in teſtatore an præſumatur, & an ſtetur dicto notarii dicentis, ꝙ teſtator ſit ſanæ mentis.
3 Teſtari de dote ſua an poſſit filia in poteſtate patris conſtituta etiam ſi ipſa habeat liberos.
4 Teſtari an poſſit filius fami. ad pias cauſas cum conſenſu patris & de quibus poſſit teſtari.
5 Argu. à contrario ſenſu poteſt ſumi etiam in correctoriis, quã aliàs diſpoſitio noua nihil induceret.
6 Pia cauſa, in diſpoſitione ad pias cauſas nõ debet attendi diſpoſitio iuris ciuilis, ſed naturalis, uel diuini.
7 Legare an poſſit filius fami. ad pias cauſas, & qd ſi fecit aliqua legata ad pias cauſas, aliqua ad non pias, an ille cui relictũ eſt ad pias habebit omnia.
8 Donare cauſa mortis an poſſit filiusfami.
9 Clauſula codicillaris appoſita in teſtamento filii quid operet.
10 Donare cauſa mortis an poſſit filius patri, uel fratri ſuo, cũ cõſenſu patris.
11 Donatio cauſa mortis facta per filium fami. de licẽtia patris, an poſſit per ipſum patrem reuocari.
12 Teſtari an poſſit filius fami. ſtatuto ſic permittẽte, & an ualeat tale ſtatutum.

1 SEnium. †Senectus aut corporis infir-
mitas factionem teſtamẽti nõ im-
pediunt in homine ſane mentis, ſed pñia prãs be-
2 ne impedit. h.d. ¶ †In tex. ibi ſinceritate mẽtis
an de hoc ſtetur dicto tabellionis qui in prin. teſtamẽti dicit tiens
a ſane mentis. ⁊c. Cy. hic vĩ dicere ꝙ ſic, de quo per Bald. ⁊
Imo. poſt Dy. in. l. j. ff. de teſt. per Bal. in. §. itẽ nec furioſi. in
ſti. eo. ⁊ in. l. j. in. x. col. ĩ. ne ꝯfeſ. per Ang. in. l. qdã in ſuo. ff. de
ꝯdi. inſti. per Saly. in. l. furioſum. ĩ. eo. ¶ Quid aũt ſi diceret
notarius ꝯtrium, quia diceret talis ſanus corpore, lʒ mẽtis lãguẽs
ſic teſtatus ⁊c. an videaẽ per errorẽ dixiſſe, vide per Bald. in
3 l. imper. ff. de ſta. ho. ¶ †In tex. ibi in põte p bene. l. ⁊. l. pen.
ĩ. e. ꝯcludũt cõiter doct. ꝙ filia in põte nõ poſſit de dote teſta
ri ꝗuis ẽt de iure ſtoꝝ ipſa hẽret hẽdẽ, ſi decedat ab inteſtato cũ
liberis. l. unus. in ꝓ. retinet. ff. de iu. do. ⁊ plene p bar. in. l. poſt
dotẽ. ff. ſo. ma. ⁊ ſic i dote filia hẽbat ab inteſtato pluſꝗ filiusfa.
hẽet in caſtrẽſi peculio. l. ii. cũ ibi no. ff. de caſtrẽ. pecu. ⁊ ita lʒ
Bal. Sal. ⁊ Ang. hic, ⁊ Bal. in. l. ii. in pe. col. ĩ. de her. vel ac.
vẽ. ⁊ in auc. ſed ⁊ ſi qs. in. viij. col. ĩ. de ſec. nup. ⁊ in. l. pe. ad fi. ĩ.
de ſal. can. adie. leg. ⁊ Pan. de ca. in. l. qui in põte. ff. de teſta.
4 ¶ †Eſt tñ ardua dubitatio an ad pias cãs filiusfa. teſtari poſ-
ſit in quo Bal. Ang. ⁊ Saly. hic ſimplr tenẽt ꝙ ſic cũ ꝯſenſu
b pñis. per. c. lʒ. ad fi. de ſepul. in. vj. ⁊ ibi no. glo. ⁊ idem lʒ Fe.
de. de ſen. in ꝯſi. incip. Habuiſtis. ⁊ in ꝯſi. ccclxviij. Quã veri-
tas ⁊c. qui ibi in fi. ſubdit ꝙ non auderet ꝯſulere pro iſta opin.
ꝗuis ſit equa eo quia Io. and. tenuit ꝯtrium in. c. ſi pñ. de teſt. in.
vj. in nouella. per regulam huius. l. Bart. in. l. qui in põte. ff.
de teſta. tenuit ꝙ teſtũ ad pias cãs fieri poſſit per filium cuʒ
ꝯſenſu patris in aduentitijs in quibus patri non quereret vſu-
fructus, quia teſtũ ad pias cãs põt pẽdere ex alieno arbitrio. c.
cuʒ tibi. de teſt. ⁊ dixi in. l. captatorias. ĩ. tit. j. ⁊ ſic ceſſat rõ ob
quam ꝓhibeẽ filiusfa. teſtari. ſ. ꝙ vltima voltas non dʒ pende
re ⁊c. hec rõ ſua ꝯcludit, quẽ de his in qbus q̃rereẽ vſufructus
pñi põt teſtari cum ꝯſenſu ſuo, ⁊ cum dicta opin. Bart. ſimplr
tranſit Pan. de ca. hic, ſed ipſemet Bar. in repe. l. j. ĩ. de ſac.
ſan. ec. in. iij. q. j. part. aliter dicit, nam ꝯcludit ꝙ in aduentitijs
in qbus patri nõ quereret vſufructus poterit teſtari ẽt ſine pa-
tris ꝯſenſu per d. l. j. de ſa. ſan. ec. in ver. liber ſit filius. Sed in
his in qbus pñi acquireret vſufructus põt teſtari cum ꝯſenſu
patris. c. lʒ. Nam iſto caſu requiritur ꝯſenſus patris, quia tracta
tur de preiudicio ſuo. Fulg. hic, ⁊ in. l. j. ĩ. de ſac. ſanc. eccle. ad
fi. vẽ ꝙ nullo mõ poſſit teſtari filiusfa. ad pias cãs, quia non repe
ritur hoc iure cautũ. Et rñdet ad tex. d. c. lʒ ꝙ ille tex. nõ ꝓbat
niſi a ꝯtrario ſenſu, ⁊ tamen non dʒ argũ a ꝯtrio ſenſu vbi reſultat le
gum correctio, vt not. glo. j. in. c. i. in ver. permittimus. de eta.
⁊ qual. lib. vj. ⁊ in. l. vt liberis. ad fi. gl. mag. ĩ. de colla. pro hoc
facit quia tex. in. d. c. lʒ. in verſi. indicare non loquiẽ de teſtõ vnde
poterit intelligi de relicto de do. cã mor. vt iura iuribus ꝯcor-
dantur, arg. l. ʒ. ĩ. de inoffi. don. ⁊ ſic ille text. ꝯcord. cum. l. tam
ho. §. j. ff. de dona. can. mor. ⁊ ita tenuit Ioã. de imo. in. d. c. lʒ. in
nouella. dum dicit id quod ibi dicit gloſ. de vltima voluntate
non dʒ intelligi de teſtamento per ea que ipſemet no. in. d. c. ſi
pater. Ro. h, ⁊ in. l. pen. ĩ. eo lʒ ꝙ in oibus aduentitijs intelli-
gitur filio permiſſum teſtari ad pias cãs ſi ꝯſenſus pñis inter-
ueniat, ⁊ non aliter, vt in. d. c. lʒ. in verſi. pro animo. Nam ſi il-
le tex. intelligereẽ de do. can. mor. ſuperuacuum eſſet illud ver
bum pro anima, quia ẽt pro alia cã põt donare cã mortis cum cõ
ſenſu pñis per. d. l. tam ho. ⁊ pro iſta opin. adducit, quia in dubijs
ſenſibus legũ ſemp accipienda eſt illa interpretatio que faueat
pie cauſe, arg. l. cũ inter. ĩ. de fideicõ. lit. vbi tractaẽ de fauore aie
ẽt in correctorijs verba large accipiunẽ vt colligiẽ ex not. per
Bar. poſt gl. in auc. ſacra pube. ĩ. ſi aduer. vendi. ⁊ no. p. An-
to. in. c. fi. de ꝯſue. ⁊ dicit ꝙ per tex. in. d. c. lʒ in ver. preter con
ſenſum ꝓbaẽ ꝙ indiſtincte reqriẽ ꝯſenſus, vt ẽt tenuit Bal. in
rep. l. j. ĩ. de ſac. ſan. ecc. Ange. in. d. l. q in põte, ſimpl citer lʒ
ꝙ poſſit teſtari cum ꝯſenſu pñis p. d. c. lʒ, iuncto. c. cũ ibi. ⁊ idẽ
ẽt tenuit Bal. in. l. j. §. ſi filius, de lega. iij. vbi ẽt dicit ꝙ filius
poterit teſtari ad pias cauſas cum ꝯſenſu patris de rebus pa-
tris. Imo. in. d. l. qui in põte dicit ꝙ de iure verior vẽ opin. ꝙ
non poſſit teſtari aliquo modo, quia tex. in. d. c. lʒ non probat, ni-
ſi a ꝯtrio ſenſu, vt dixi ⁊ pro hoc adducit, quia lʒ ceſſet in teſtamẽ-
to ad pias cãs, vna ex rõibus p quas filiusf. impediẽ teſtari. ſ.
quia non debet pendere ex alieno arbitrio, tñ adhuc firma rema
net alia. ſ. quia teſtũ eſt publicum ius, ⁊ nõ poteſt concedi talis
poteſtas teſtandi a patre, ſed ſolum poteſt condi a lege. l. iij. ff.
de teſ. ⁊ hic in glo. ⁊ ſufficit ꝙ vna ratio firma maneat. §. affinu-
tatis, inſti. de nup. ⁊ no. in. l. liberorũ. §. notanter. ff. de infa. vel
ſi volumus ſumere argumentum a contrario ſenſu in. c. lʒ tunc
accipiatur verbum indicare pro donatione cauſa mor. ⁊ dum
tex. ibi dicit pro anima ſubaudietur maxime, ⁊ ita dicit ipſe te
nere. Io. and. in. d. c, ſi pater, licet aliter ſm eum ſentiat glo. in
d. c. licet, ⁊ iſtam opin. tenet etiam ipſe in. d. l. tam ho. §. j. ⁊ rñ-
det ad illam auctoritatem dicentem que ſpiritu dei agũtur nõ
ſunt ſub lege vt habetur. xix. q. ij. due ſunt intelligiẽ ſub. l. pec-
cati, ſed bene ſunt ſub lege poſitiua que preciperet honeſta.
Unde tenetur ad obſeruantiam mandatorum eccleſie vt patet
ex notatis per glo. in clemen. ad noſtram, in. §. iij de here. que
in hoc notanter eſt locuta. Aliter enim poſſet reſponderi ad il
lud, vt per Ioan. de imo. in. l. qui filio. §. j. ff. de here. inſti. Pe
tr. de ancha. in. d. c. licet dicit ꝙ opi. Ioan. and. eſt magis tuta
⁊ ꝙ ita de facto interrogatus voluit reſpondere ipſemet Pe
tr. de ancha. in. c. ij. de teſta. etiam ſimpliciter approbat opini.
Ioan. and. Imol. in. d. c. licet tranſit cum opi. que habet quod
poſſit teſtari cum conſenſu patris, ⁊ idem tenet ibi Domi. de
ſancto Gemi. quia illud verbum indicare, ſibi poſitum in tex.
eſt generale, ⁊ aptum ad quamlibet vltimam voluntatem. Naʒ
cum ſcribat papa, quod de iure filiusfami. non poterat teſtari
vel codicillari cum conſenſu patris per hanc legem, iuncta. l.
ij. de leg. iij. Unde ſi papa intellexiſſet concedere dona cauſa
mor. illud expreſſiſſet arg. c. ad audientiam de deci. ⁊ per iſtã
opp. tenuit etiam Ioan. cal. in conſi. x. ſub rub. de teſta. vbi cõ
ſuluit ꝙ text. in. d. c. licet habeat locum etiaʒ in legato. Ro. in
repe. aue ſimiliter. ĩ. ad. l. fal. ſequitur per omnia opin. Barto.
in. d. l. j. de ſac. ſan. eccle. quam etiaʒ ſimpliciter ſequitur Imo.
in. c. ij. de teſt. Puto verum eſſe opin. que hʒ ꝙ indiſtincte in
omnibus aduentitijs filius poſſit teſtari ad pias cauſas, ⁊ hoc
ſi interuenerit conſenſus patris, ⁊ nõ aliter quia hoc certe proba
ri videtur in. d. c. licet in ver. preter aſſenſum, ⁊ etiam in verbo
niſi peculium caſtrenſe, nam exceptio declaret regulam, ⁊ di-
ctum precedens. l. nam ꝙ liquide. §. fi. ff. de pe. leg. qui tex. eſt
ſing. ſecundum Imo. in. l. filio preterito in. ij. colum. ff. de inin
ſto teſt. Unde cum in exceptione poſita ibi in verſi. niſi ⁊c. po
natur caſus in quo filius poterat nedum donare cauſa mortis,
ſed etiam teſtari ſine conſenſu patris ergo dictum precedẽs in
telligitur nedum de caſu in quo filius poſſet donare cauſa mor
tis cum conſenſu patris, ſed etiam de caſu in quo poterat teſta
ri de conſenſu patris. Ad idem quia exceptio firmat regulam
in caſibus non exceptis. l. queſitum. §. denique. ff. de fun. inſtruc.
5 no. glo. in. l. in his. ff. de leg. iij. ¶ †Tertio ⁊ fortius nõ poteſt
ſumi argumentum a contrario ſenſu etiam in correctorijs quã-
do alias diſpoſitio noua nihil induceret et vt dixi in auc. ex teſta
mento. ĩ. de coll. Sed certum eſt quod ille text. ibi dum dicit
pro anima tamen preter ipſius aſſenſum ⁊c. nihil noui induce-
ret, nec aliquid operareẽ niſi inde ſumeretur argumentum a cõ
6 trario ſenſu ergo ⁊c. ¶ †Quarto probat opi. facit quia in di-
ſpõne ad pias cauſas non dʒ attendi diſpoſitio, ſeu prohibitio

a ¶ Sane mentis, adde Lu. ro. ꝯſi. cclxxv. vbi lʒ ꝙ nec credi teſtatori dicẽti ſe eſſe ſanum mẽte cũ ex verbis alijs eius appareat ꝯtrarium. b ¶ Conſenſu pñis, vid. Pa. de ca. ꝯ. ecj. col. ꝯſi. pe. de teſt. ⁊ q̃ ad intellʒ. d. Iaſ. h. dañ ad c. lʒ. de ſepul. vbi ꝙ intellis ſuus ſi poſſit ꝓcedere. ſ. ꝙ deat intelligi de do. cã mor. quia verbũ indicare nihil aliud imponat q̃. in vltima voluntate relinq̃re vt cũ donat. cau. mort plus ſumat de nã ꝯtc ꝗd vltima voluntate nõ pñ intelligẽ, q i. dicaẽ capiaẽ p do. cã mor. ... dubitatiõ ... ſuit, vt dicit. d. Iaſ. ſi põt eli gere ſepultu ... ſ ẽt vbiꝙ poſſ ... p aia don. ca. mor. quia electio ſepulture ꝯſer tur in tpe q ... hius eſt ap ... pñte, ſʒ ... a ... dubitãdi ſuit ... mihi vẽ, quia ... debaẽ ſic filiu ... põt eligẽ ſepulturã libere ſine pñis aſſenſu, ⁊ ſic cadaueri, ⁊ cineri ſue pui- deẽ ꝙ ẽt ⁊ multo fortius poſſet aie ſue ꝯſulẽ ſine pñis aſſenſu ⁊ tñ ꝯtrũ deci- diẽ e hac ... ſe mẽs illius tex. notãdo verba ſibi eligẽ ſepul tur. ⁊ alia p aia tñ ſua q̃ corpus, ⁊ aiaʒ ꝯplectũ tur cogita, ⁊ ꝙ verbũ indicaẽ p vltia volũtate capiaẽ in. d. c. licet. noluit ibi Ioan. mo. ⁊ ꝙ nullã vlti. voluntateʒ poſſet filiusfa. facere p- ter pñis aſſẽſu volnit petr. ⁊ c an. ꝯſi. ccevi.

iuris ciuilis,ſed iuris naturalis,aut diuini,aut canonici, vt ple ne no. Bar.in.d.rep.l.j.ad fi.ꝛ dixi in.l.captatorias.ſ̃ ti.j.Sʒ ita eſt ꝙ non repit̃ iſta ꝓhibitio niſi de iure ciuili, ergo illa nõ dʒ attendi,per ꝯñs non eſt ei attēdendũ virtʒ per argũ a ꝯrio ſenſu ſumptum ex.d.c.lʒ.inducit̃ correctio iuris ciuilis. Et p hoc ēt pʒ non obſtare illud ꝙ dicebat̃ vcʒ,ꝙ militabat adhuc vna rõ ꝓhibitiua.ſ.qꝺ teſtamenti factio eſt publici iuris, ꝛ ſic non põt ꝯferri ptãs teſtãdi a pr̃e,ſed a lege,qꝛ dico ꝙ iſta ptãs teſtandi tribuit̃ a lege canonica.ſ.per.d.c.lʒ.ꝛ ab eius iuribus volentibus in pia cã non attendi ꝓhibitionem iuris ciuilis,nõ obſt.ēt ꝙ verbum ind care debeat reſtringi ad dono.cã mort. ſupplendo ibi dictionẽ maxime ꝛc.qꝛ illud eſt violare tex.non ob.tex.in.d.l.j.in verſi.liber ſit filius per quem Bar.vult ꝙ in his in qbus patri querit̃ vſufructus nõ requirat̃ ꝯſenſus patris,qꝛ põt rñderi primo ꝙ ille tex.vt ēt fatet̃ Bar.locũ hʒ ſolum in eo qui teſtat̃ in mortis articulo vt ibi in verbo decedens ſcdo ꝙ ille tex.intelligit̃ de pſonis habilibus ad ꝯdendũ teſtm̃ validum ſm opin.glo.ibi in verſ.indicia que magis cõiter ap probant̃ per doc.ibi lʒ ibi Bar.aliter velit,tertio rñde ꝙ clare eſt deciſum in.d.c.lʒ.ꝙ preterꝙ̃ in caſtrẽſibus reqrit̃ ꝯſenſus patris que diſpõ iuris canonici attēdi dʒ in pia cã, vt dixi. Et non põt fieri dr̃ia inter aduentitia in qbus patri querit̃ vſufructus,ꝛ illa in qbus non querit̃ vſufructus,qꝛ ſi reqrit̃ ꝯſenſus pr̃is in his in qbus queritur vſufructus patri eadẽ rõne in aliis,nec obſt.ad hoc ſi dicatur ꝙ qñ querit̃ vſufructus requirit̃ ꝯſenſus patris,qꝛ tractat̃ de preiudicio eius ꝓ vſufructum,qꝛ dico hoc non eſſe,nam lʒ pater hẽt vſufructũ tñ morꝛ tuo filio ab inteſtato extinguebatur vſufructus patris,qꝛ filius habiturus erat ab inteſtato heredem ptes deſcendentes ex filia qui non remanebant in ptãte ani,ꝛ tñ tales deſcendẽtes excludebant ex toto auum ab inteſtato in aut.de here.ab inteſta.§.j.nec obſt.ēt ſi diceret̃, ꝙ lʒ alias filio agenti ſit neceſſarius ꝯſenſus patr.a.l.fi.§.neceſſitatem.ꝟ.de bo.que lib.tñ ſecus eſt in aduentitiis in qbus nõ acqreret̃ vſufructus patri, vt ibi per Bar.per tex.in.c.fi de iudi.in.vi.ꝛ in aut.vt lic.mat.ꝛ aui.in princ.qꝛ rñdeo ꝙ ſi iſta rõ in ꝓpoſito noſtro deberet attendi inferret̃,ꝙ ēt ad nõ pias cauſas poſſet teſtari in talibus ſine cõſenſu pr̃is.Cuius ꝯrium cõiter tenet̃ p.l.pe.ꝟ.eo.ꝛ ibi dicetur. Et in mã etiam vide Bal.in.l.j.no.in repe.de ſac.ſan.vbi tenet ꝙ de re patris poſſet teſtari ad pias cãs,et idẽ ēt lʒ Imol. 7 in.d.c.ij.de teſt. ¶ † Et retenta ꝯcl'one,ꝙ poſſit teſtari ad pias cauſas pone ꝙ filius fecit aliqua relicta ad pias cauſas,ꝛ aliqua ad non pias an ille cui relictũ eſt ad pias cauſas hẽbit ratum per ius accreſcẽdi vide p bal.hic cũ quo trãſit Sal. Pa. de ca.ꝛ Bal.in rep.d.l.j.in.ix.co.ꝛ ꝙ ibi no.Bart.dum tractat an ad pias cãs poſſet ꝗs decedere pro pte teſtatus,ꝛ ꝓ pte 8 inteſtatus,ꝛ aliquid p Imo.in.d.l.tãʒ is.§.j. ¶ † In glo.fi.ad fi.hec regula non eſt iutior de quo vide per Cy.Bar.ꝛ alios hĩ ꝛ per Bartio in.d.l.qui in ptãte,ꝛ in.d.l.tã is.§.j.ꝛ in.l.iii. ff.de teſt. Et circa hĩ no.p glo.ꝙ remanet vna dubitatio.Quid ſi filius fecit teſtm̃ de cõien ii pr̃is,ꝛ adiecit ꝙ ſi nõ valeret de iure teſti valere dẽat iure codicillorum aut iure cuiuſlibet alterius vltime volũtatis vt ꝓ trahat̃ illa diſpõ ad dona.cã mor.a ſi illi quibus relinquebat̃ ptites eſſent,qꝛ alr̃ nõ poſſet eſſe donatio cã mor.iuxta.l.inter mortis.ff.de don.cã mor. Et in hoc articulo varie ſunt opi.de quibus vide Cy.Ray.ꝛ Bal. Ange.ꝛ Saly.hic per Spe.ꝛ Io.an.in ti.de inſtru.edi.§.cõpendioſe,ver.quid ſi filius per Fede.de ſen a,in.d.ꝯſ.ccxcviij.incipiente vt.ſ̃.per Bal.in d.l.eã quã circa.vi.col.ꝟ.de fideicõ. ꝛ in.l.labeo.ff.de pac.in repe.l.j.in.x.colũ.in verſi.v.quero.ꝟ. de ſa.ſan.eccl.inſti.e.in prin.ꝛ per Ang.Imo.ꝛ Pau.de ca. poſt By.in.d.l.q in ptãte per Ang.in conſi.clxxxvi.incipiente.Berta habens ꝛc.per Fui.in.l.ſi quis imperatorẽ.ꝟ.eod.p Imo.ꝛ Ro.in.d.l.tã is.§.j. Et magis vera opi.eẽ vr̃ ꝙ poſtꝙ̃ facta eſt numeratio ſpecierũ vltime voluntatis.ſ.teſti ꝛ codicillorũ,illa ꝟba gñaliter.ſ.cuiuſlibet alterius vltime voluntatis operantur idem ac ſi ſpecificata eſſet mentio de don.cã mor.c.q ad agẽdũ de pcur.in.vi.ꝛ p id ꝙ no.gl.mag.in.l.iiij.§.queſitũ ff.ſi qs can.dũ all.§.pterea,maxie cũ referri non poſſit ad aliã ſpẽm vltime volũtatis cũ nulla alia ſit vltra teſtm̃,ꝛ codicillos ergo perinde eſt ac ſi ſingulr̃ de ipſa donatione facta eẽt mẽtio l.ij.de lib.ꝛ poſt.ꝛ.l.fundus q locatus.ff.de fun.inſtr.faltẽ cũ largo ſumpto vocabulo etiam donatio cauſa mor.vltima volũtas dr̃.l.fi.cum ſi.ꝟ.de dona.cã mor.cum ꝛ legatum ēt donatio dicatur.l.legatum la.j.ff.de lega.ij. Et ſic dato ꝙ requiratur ſpecialem fieri mentionem de don.cã mor.l.filius.ff.de don.

a ¶ Cã mort. adde ꝙ iõ ꝯſulit Ro.ꝯſi.lxxv.ꝙ ſi donãs dicat dono tibi cã mort.oĩa,ꝛ ſingula bona mea pleno iure ꝙ ita poterit õtrahi falcidia õ hac donatione ſicut de vltima volũtate,qꝛ dʒ illi eqparari ꝗ̃ ad ſui eſſentiã ꝛ validitatẽ,ꝛ dicit ꝓbari ex tex.not.in.l.j. ff.de int.ꝛ rat. diſtra.

b ¶ Alteri filio, vide Old. conſi.xxvj.

c ¶ Renocari,vide Anch. ꝯſi.lxxv.ꝛ ibi an ſi pr̃ filio dona.cã mort.promiſit rẽ tradet̃ an mortuo filio poſſit penitet̃, ꝛ an teneatur vltra ꝗ̃ facere poſſit.

d ¶ Cã mort. vide Lud.ro. ꝯſi.xcix.

9 videnť dicta verba ſufficere. ¶ † Et dicit Ange.hic notabiliter ꝙ vbi in teſtõ predicto interueniſſet iuramentum patris et filij,tunc oĩno valeret etiam in vim donationis cã mortis,quia circa id in quo interuenit conſenſus iuramentum hʒ vim ſpecifici conſenſus vt eſt tex.no.in.l.cum pater.§.filius matrem.ff. de le.ij. Et declarat etiam illum tex.Bald.ꝛ Sal.in.l.j.ſ̃.cõmo. Ubi aũt clauſula eſſet adiecta per hec verba,ꝛ ſi nõ valeret iure teſtamenti valeat iure alterius vltime voluntatis tunc veritas eſſe vr̃ ꝙ nõ intelligeret̃ de do.cã mor.qꝛ illa verba intelligunť de vltima voluntate ſimili ipſi teſtõ.l.ſi ſinguli iui,cum glo.ſua notabili,in ver.qualibet.ꝟ.de ſer.fug.ꝛ.l fi.§.cui dulcia.ff.de vi.tri.ꝛ o'leo lega. Et per ꝯñs intelligeť de codicillis qui maiorem hñt ſimilitudinẽ cũ teſtamento ꝗ̃ habebat dona.cã mor.que in ſui ordinatione accedit ꝯtractui,iuxta no.p glo. in.l.ij.ff.de dot.prelega.ꝛ per doc.in.l.ij.ff.de leg.j. Uide etiã circa predictam.q.id qꝺ no.Cy.ꝛ Ioã.de imol.in.l.miles,in
10 prin.ꝛ in.l.vt hr̃dibus.ff.de lega.ij. ¶ † Utrũ aũt poſſit pater
b conſentire filie donanti cauſa mor.ſibi aut alteri filio ſuo vide aliquid per Cy.Ful.ꝛ Pa.de caſt.hic ꝛ plenius per Ang. ꝛ Imo.in.l.j.§ queſitum cum ſeq.ff.ad treb.cum ꝯcor.ꝛ addi.
11 quas ibi dedi. ¶ † Utrum autem licentia donãdi cauſa mor
c tis per patrem ꝯceſſa filio poſſit reuocari p patrem vide per Cy.in.l.nec fratris.ꝟ.de do.cã mor.per Bal.h,ꝛ per Io.and. in addi.Spe.inti.de inſtru edi.§.porro circa prin.ꝛ Bar.in l.ij.in prin.in.iiij.q.de don.ꝛ p Bal.in repe d.l.j in.viij.col. in ver.circa hoc. Item an talis donatio cõfirmetur morte filij ant morte patris vide p Bar.in.l.q precio,ad fi.ff.de do.cauſa mor poſt glo.in.d l.nec fratris,ꝛ ꝙ no.Bal.ꝛ Fulg.hic. Ultimo in materia huius.l.vide que dicã in l.pe.ꝛ fi.j.e.vbi
12 enumerabo aliquos caſus qbus filiusfa poſſet teſtari. ¶ † Et poſſet hic etiam tractari vtrum per ſtatutũ poſſit induci ꝙ filiusfa.poſſit teſtari vide per Bar.in.l.ſi queramus.ff.de teſt. ꝛ per Bal.in aut.ingreſſi,in prin.de ſa.ſan.ec.ꝛ in.l.cunctos populos in.xiij.col.de ſum tri.ꝛ fi.ca.per Pet.de anch.in repe.c.canonũ ſtatuta in ver procedo vlterius quando ſtatutum ꝛc.de conſti.ꝛ p Pet.de anch.ꝛ Imo.in.c.ij.de teſt.ꝛ p Albe.de roſa.prima parte ſtatutorum.q.clxxxj.

SVMMARIVM

1 Pupillus non poteſt teſtari,ſed ille qui exceſſit pupillarem aetatem poteſt.

2 Donare cauſa mortis an poſſit pupillus.

3 Teſtari an poſſit pupillus proximus pubertati, ſtatuto ſic permittente.

4 Teſtari an poſſit pupillus,ſi in ipſo malitia ſuppleat aetatem.

e

f I frater. † Pupillus nõ põt teſtari,ſed ille q exceſſit pupillarẽ etatem põt,lʒ malitia nõ ſuppleat vl' lʒ nõdũ ſit etatis.xxv.
2 anno.h.d.ſm gl.ꝛ doc. ¶ † Et idẽ dicit in don.cã
d mor.a ꝙ in teſtõ vt eſt tex.in.l.j.poſt prin.ff.de in.et ra.diſt.ꝛ nõ eſt alibi ſm Io.de imo.in.l.ij.ff.de le.j.ꝛ ibi Bar.ꝛ alij i.l. tã is.in pñ.ff.de do.cã mor.vbi gl.dicit ꝙ ille q nõ põt teſtari nõ põt donare cã mor.excepto filiofa.hñ facit.l.diſcretis.ꝟ.e.ꝛ facit ad illud ꝙ ibi dicet̃. Et qꝺ ſi adultus dolo inductus fuerit ad teſtandum,ꝛ relinquendum extraneis an ſuccedentes ab inteſtato habeant remedium ꝯ ſcriptos heredes,vide hoc per Bar.ꝛ poſt eum Fulg.hic qui approbat illam opi.quam refert Bal. Scilicet ꝙ heredes ſcripti teneanť actiõe de dolo vel crie ſtellionatus pro quo alle.l.lucius.§.ſempronia.cum glo.ff.de leg. ij.ꝛ adde Ang.idẽ volẽtẽ in.l.nõ eſt.n.p illũ tex.ff.de inoff.te. bene facit.l.j.et.ij.ꝟ.ſi quis aliq.te.ꝓhi.ꝛ optime id qꝺ not.Cy. qui idem vr̃ velle in.l.quicquid.ꝟ.arbi.tu. ¶ Subdit hic Ful. ꝙ ingñium Bar.in predicta q.iij.in.l.j.§.queſitum.ꝟ.ad treb. ad fi.ſentit ꝙ non cõpetat remedium ſuccedentibus ab inteſtato. Certe ſm Fulg.bar.ibi hoc nõ dicit,qꝛ licet Bar.ibi velit ꝙ minor in teſtando non hʒ reſtõnẽ in integrum aduerſus teſtamentũ,qꝛ põt ſibi ꝯſulere iure cõi.ſ reuocando teſtamentum. Tñ non dicit Bar.ꝙ ſi interuenit dolus nõ poſſint veniẽtes ab inteſtato agere de dolo. ¶ Quid ſi pupillus ꝯdidit vltimã voluntatem,ꝛ poſtea effectus eſt pubes an reconualeſcat hoc õ ciditur ex his que habentur in.l.j.§ ſi filius,de lega.iij.vbi dr̃
3 ſtinguit̃ inter teſtm̃,ꝛ codicillos. ¶ † Itẽ an per ſtatutũ poſſit induci ꝙ pupillus proximus pubertati poſſit teſtari,dixi in.l. fi.ſ̃.ti.j. ¶ Et an pupill' doli capax poſſit teſtari ad pias cãs,
vide

vide aliqd p Bal.ħ tenētē q̄ nō, vt plenius p bart.in.l.j.in.ij.
q.i.part.ſ.de ſa.ſan.ec.ꝛ Pet.ꝛ Ant.ꝛ Imo.in.d.c.ij.ḋ teſt.
4 †Et per hoc appet deciſio eius qḋ ponit Pan.de ca.ħ dū q̄ritur, an ſi in pupillo malitia ſuppleat etatē poſſit teſtari, ꝛ dicit q̄ nō, q̄r ſicut qui eſt pubes pōt teſtari non attēta malitia, vt ħ in
ſi.ita eꝫ Et ita dt ipſe in.l.q̄ etate.ff.e.p illū tex.vide Bal.hic
exp̄ſſe iſtud volētē, ꝛ Pe.de anc.ꝛ Imo.in.c.ij.de teſt. ¶ In
reliqs legib' nil ſcribo qm̄ ſunt clare vſq̄ ad.l.hac ꝯſultiſſima.

SVMMARIVM

1 Teſtari poſſunt ceci utroq; lumine, ſeruatis ſolennitatibus in hac lege comprehenſis.
2 Teſtium nomina an debeant poni in princip. uel fine inſtrumētorum.
3 Nomen proprium alicuius eſt demonſtrandum cum demonſtratione agnominis, & cognominis, & loci, & ſui patris.
4 Nomen proprium an ſit ſemper demonſtrandum cum omnibus qualitatibus.
5 Teſtamenta non requirunt ſubſcriptionem teſtium, ſed ſolum in teſtamento ceci.
6 Teſtari quomodo debeat cecus, traditur hic forma.
7 Teſtis in articulo mortis cōſtitutus examinatus per notarium ſine commiſſione iudicis ob anguſtiam temporis, facit aliquā præſumptionem.
8 Sententia poteſt legi per ſcribam, iudice præſente, & ſic uolēte.
9 Appellans ab interlocutoria debet exprimere cām grauaminis ſaltem implicitè per relationem ad certam partem actorum.
10 Omiſſio leuis ſolennitatis, ut ſigni crucis, non uitiat actum.
11 Sententia qua condemnatur aliquis nominatim, & reperitur alius qui ſit eiuſdem nominis, cognominis, & loci, & condemnatus ſic fateatur, an ualeat.

1 Hac conſultiſſima. ¶ †Ceci vtroq; lumine ex accidēti vel a nā p̄nt ſuas vltimas voluntates per nūcupationem ꝯdere, ſeruatis tn̄ ſolēnitatibus in hac.l.cōprehēſis.h.d. ¶ Et diuide vt hic per Cy ex
2 cuius diuiſione bn̄ declaraf lr̄a. ¶ †In tex.ibi primū ad ſe ꝯuocatos. No ſm Bal.ꝛ Saly.q̄ primo debēt vocari teſtes, ꝛ ħ p̄ſtat argm̄ ſm eos q̄ noia teſtiū in p̄n.inſtrī imponēda ſunt. Tñ ſubdit q̄ nō ē vis, nā ēt in fi.pñt poni vt pꝫ ex ſubſcriptionibus teſtiū, ꝛ ſufficit ſm Saly.q̄ ſeruef ꝯſuetudo loci, facit.l.ij.J.quē ad.eſt.ape.ꝛ.c.cum dilectus.de fi.inſtrn. De hac.q.ēt vide per Bal.in tit.de pa.ꝯſta.in ꝟſi.pacta.ꝛ melius in verſi. die lune.xi.e exeute ianuario ꝛc. vbi dicit q̄ ſi teſtes in actu illo debeāt de iure ſe ſubſcribere, dꝫ in fi.ſcripture ħ fieri, prt ſonat ꝟbū ſubſcriptio, ꝛ ad ħ allegaf tex.bnus.l.in ꝟſi.ēt in fi.ſubſcriptio Et hoc idē voluit gl.in.l.iuriſgentiū.§ q̄ ferre.in ꝟſ. noniſſima.ꝛ ibi Bal.ff.de pac.ſed ſi requirebaf ſubſcriptio nō refert an in prin. an in fi.notēt ſm Bal.in.d.ꝟ.die lune. Pro quo bn̄ facit.l.ꝓpoſteri.J.ſi.l.j.ꝛ ibi illū tex.ad ħ ponderat Bal. ad fi. Et q̄ poſſint ſcribi noia teſtiū in fi.pbaf in aut.de inſtr. cau.ꝛ fi.§.ſed ꝛ ſi inſtrū.ꝛ ibi ħ exp̄ſſe no.gl.in ꝟſi.adijciaf.de quo ēt vide p Bal.in.l.non aliter enim.ad fi.ff.de adop.ꝛ ange.in.l.hac ꝯſultiſſima.in pri.J.ti.j. ¶ In tex.ibi ſine ſcriptis.
a No.q̄ cecus nō pōt in ſcriptis teſtari, ꝛ hoc fuit inductū, q̄r per formā hic traditā magis prouidetur inſidijs, ꝛ falſitatibus de quibus maior eſt ſuſpitio qn̄ carens lumine teſtaf, vt hic ad
3 finem. ¶ †In tex.ibi ꝛ indicia, ꝛ ſic vltra expreſſionē nois p̄prij ꝛ dignitatis h̄ndis dꝫ aliꝰ demonſtratio addi, puta p expreſſionē agnominis vel cognominis. Et ſilr qn̄ hēs eēt pſona carēs dignitate oporteret p alia indicia pſonā eius demonſtrare, vñ Bar.in.l.demonſtratio, in prin.in.vij.q.de ꝯdi.ꝛ demon.ꝛ in.l.libellorꝫ, in prin.in ver.circa pſonā.ff.de accuſa.dicit q̄ ad demonſtrandū pſonam perfecte dꝫ exprimi nomē p̄priū cū alijs duabus demonſtratiōibus.vt Pe.Martini de peruſio, alle.iſtū tex.ꝛ ſimilem in demonſtratiōe fundi.l.forma in p̄nc.ff.de cenſi.ꝛ plenius p Bar.in.d.l.demonſtratio, vbi notabilr loquitur. Subdit tn̄ ipſe in dictis locis, q̄ pōt eſſe vna ſola demōſtratio tn̄ clara q̄ illa p ſe ſufficeret vt Dallopreſſus, q̄ eſt nomen ſingulare, vt hic in gl.ꝛ probaf in.l.j.ꝛ ibi hoc no.oēs de lib.ꝛ poſth.bene facit.l.j.ad fi.de do preleg.ꝛ.l.cū ſeruo.§.fi.ff.de ꝯhen.emp. Ex quo infert Bar.ibi ꝛ in.d.l.libellorum, in ꝟ.quero dixi, ꝛ in.d.l.demonſtratio, in.vij.q.ꝛ Ange.hic, ꝛ Bal.in.l.certū.ff.ſi cer.pe.ꝛ in.l.ſi qs in fundi, de le.j.ꝛ Imo.
in.l.cū pater.§.fi.de le.ij.ad qōnes quas vide p eos, ꝛ ita limi-
4 tatur id q̄ hr̄ in.d.l.forma, ꝛ hic. ¶ †Alio modo ēt limita vt notabilr per Bar.in.l.ſi rem ff.de rei vē.per illū tex.ꝛ p bar. in.l.ſi qs ſeruū.§.ſi inter, in fi.ff.de leg.ij.ꝛ ſequitur Ant.de bu. in.c.ij.de libe.obla. Dicūt ēt predicta Bal.ꝛ Mod.in.d.l.j.de li.ꝛ poſth.ꝛ Pe.de anch.in repe.c.canonū ſtatuta de ꝯſti. in ꝟ.quero ēt ſi ſtatuto caueſ q̄ iſ demonſtratio p nomē ſingulare ſit plena vt dixi tn̄ fallit vbi ſtatutum requireret in aliquo actu expreſſionē nois p̄prij, ꝛ ēt nois p̄ris, ꝛ aui vel ſilr. Et ſi ſtatutū ħ requireret p forma, vt q̄r ſtatutū diſponeret, q̄ aliꝰ ſit nullus nam tunc non ſufficeret exprimere ſingulare nomē ꝯhētis, q̄r illa demonſtratio vr̄ requiſita a ſtatuto p ſolēnitate, non aūt ad probōnē vel demonſtrationē tm̄, vt in ſi̇ no.gl.mag.in fi.in.l.teſtiū.§.ꝯdōnē.ff.de teſta. Et melius facit id q̄ no.bal. in.l.ſtatuto.J.de ſen.ex peri.reci.in ꝟbo.quero aducit ꝛc.p illum tex.ꝛ ibi clarius Sal.in prin.ꝛ q̄ no.gl.in cle.j.in ꝟbo, inhibēies de iure pa.ꝛ q̄ no Bar.in.d.l.j de lib.ꝛ poſt. Nihil n.om iti pōt de his que ſunt requiſita pro ſolēnitate vel forma. l.cum hi.§.ſi pretor.ff.de trāſac.ꝛ.c.is q.ei j.ꝛ.c.p̄curator, de elect.in.vj.q̄ dictum declara ꝛ amplia.vt in.d.l.j.ꝛ per Ang. ꝛ Imol.in.l.quotiēs.§ ſed ſi nomē.ff.de here.inſti Ro.ēt hic refert dictum Bal.in.d.l.j.ꝛ dicit q̄ pro eo facit id qḋ no.gl.
5 in cle.appellāti, in ver.aliꝰ, de app. ¶ †In tex.ibi ſubſcripetus ꝛc. ħ aliud habe ſpeciale in teſtō ceci, q̄r in alijs teſtis nūcupatiuis non requiriſ ſubſcriptio teſtiū, q̄r illa lex ſolū requirit, qḋ teſtes audiant.l.hac ꝯſu ltiſſima.§ p nūcupationē.J.tim j.ꝛ.l. hēdes palā.in prin.ꝛ qḋ ibi no.ff.eo. Et ſi notarius rogatur de actu non req̄riſ regulariter ſubſcriptio teſtium, ſed ſatis eſt q̄
b noia teſtiū inſcribanſ a notario.l.in donationibus.ꝛ ibi glo.ꝛ Bal.J.de dona.ꝛ gl.in auc.de here.ꝛ fal.§.ſi ꝟo abſint.in ꝟ. ad hoc.ꝛ pbaf in.c.ſi.de fi.inſtrn. Niſi in caſibus in qbus ſubſcriptio exp̄ſſe req̄riſ a lege, ꝛ ita intelligiſ q̄ no gl.in.l gñaliter.J.de tab.lib.x ꝛ in.d.§.qḋ ferre.ꝛ in.c.qm̄ ꝯ in glo.in verb. duos.de proba. De quo vide oino notab.per Bal.in.l j.ḋ ad velle.ꝛ aliquid per eum in.d.§ qḋ ferre.ꝛ per Jo.and.in addi. Spec.in tit.de inſtru edi §.breuiter.in addi incip.dicit Accurſius ꝛc.ꝛ per doc.in.c.cum ioann.de fi.inſtrn. ¶ †In tex.
6 ibi at cum humana, hic imperator ponit aliam faciliorē formā teſtandi nam cum.ā eſſet dictum qḋ cecus dꝫ eodē tpe, ſeu vno contextu voce p̄pria coram teſtibus exprimere totam voluntatē ſuam Et eodē tpe quo proferēf debebat ſcribi p notariū, ꝛ iſta erat difficilis obſeruātia, q̄r interdum teſtōres mortis cogitatione turbati non hñt perfecte memoriā oium ꝛ ita non poſſent in eodem inſtanti pfecte ſuam vltimam voluntatē ꝯdere, iō p̄mittit imperator q̄ poſſit primo teſtōr exprimere tabulario oēm voluntatem ſuam in vno vel in pluribus diebus, ꝛ eā ſcribi facere, ꝛ poſtea ꝯuocatis teſtibus eam legat tabularius, ꝛ teſtōr tūc affirmet illam eſſe vltimam voluntatē ſuā. Et hoc intellige vꝫ qn̄ ꝯſtaret q̄ teſtator cōmiſerat notario, vt ita ſcriberet, ſed ſi
c non ꝯſtaret an ſufficiat lectam eſſe ſcripturam corā teſtibus, ꝛ teſtatorem ēt non cecum dicere, q̄ iſta eſt voluntas ſua. De hoc eſt magna qō, de qua per Jo.and.in addi. Spec in tit.de teſta.ſ.in prin.ſup verbo qd ſi is de quo dictum poſt glo.in.l. iubemus.J.tit.j.ꝛ dicit Ang.ħ q̄ iſte tex.in verſ.at cum humana dꝫ intelligi qn̄ teſtōr erat in mortis articulo ꝯſtitutus. Sed vbi eſſet ſanus vel in modica infirmitate detentus habebit locum priuilegium huius.l.ꝛ dicit q̄ iſte intellectus non fuit cogitatus a maioribus noſtris. Dic tn̄ q̄ immo ſm mentē glo.in ver.at cum ꝛc.ꝛ ſm mentem doc.iſte verſi.intelligiſ in ſano, ꝛ vult dicere tex.q̄ teſtator ꝯdendo vltimam voluntatem ſuam quam vult ſeruari poſt mortē ſuā dꝫ cogitatiōē de morte ꝛc. ꝛ iſtud expreſſe vult Salyc.ħ, ꝛ ex hoc tex.infert Bal.Fulg. Pan.de ca.ꝛ Ro.hic q̄ ille qui eſt in articulo mortis non dꝫ examinari in teſtem cum non preſumatur hēre perfectā memoriā que eſt neceſſaria in teſte.l.quidam tabulorꝫ.ad fi.ff.de fur. Concludūt tn̄ q̄ eſt i arbitrio iudicis qui dꝫ videre an vacillet in memoria, facit.l.iij.§.diuus.ff.de teſti.de hoc ēt vide p bal. in tit.de pa.ꝯſtan.in verſi.vaſſalli.el.j.vbi dicit q̄ talis pōt eſſe teſtis, q̄r pōt facere teſtm̄.l.pamphilo.§.propoſitum.ff.de lega.iij.l.qm̄ indignum.J.de teſt.ergo poteſt eſſe teſtis.l.ſi lex. ff.de teſt.ꝛ dicit Bal.q̄ tunc interrogatœs debent abbreuiari. Bar.etiam in.l.admonendi.in.xj.col.in verſi.quid ſi dictū teſtis deficit.ff.de iureiur.quem ſequitur do.Ant.in.c.ſi.de iu-
7 reiuran.†Et Roma.in.l.ſi vero.§.de viro.in.liiij.ſal.ff.ſo.ma. dicit q̄ ſi quis fecit notarium examinari in teſtem aliquem in articulo mortis conſtitutum etiā ſine commiſſione iudicis ob

a ¶ Cecus.de teſtō ceci, vide p Pan.de ca. ꝯſi.cccxxvi.ſ ſcdo impreſſis p Fel.ꝯſ.lxx. qd āt ḋ exoculato, vide per Spec.in ti.de teſt.verſi.quid de exoculato.

b ¶ Noia adde tu an cognomina teſtiū requiranſ ad validitatem teſtamēti ꝛ vide eū.dē Alex.in cōſil.clx.in.ij.vo lu.Franc.cur.

c ¶ Lectam, de hoc in.l.iubemus.J.tit.j.

tpis anguſtiam dictum talis teſtis facit aliquam preſumptionē
vt ibi per eum. Et facit ad predicta que not. Bar. in. l. iij. §. j. ff.
8 ad ſille. ⁊ Bal. in auc. ſi dicaſ. in. iij. col. C. de teſta. ¶ †In tex.
ibi elogium ipſe ſuum ꝓfiteaſ, ⁊c. facit iſte tex. ꝙ ſi tabellio le-
git ſniam, ⁊ iudex poſtea dicat, ⁊ ego ita ꝓnuncio vꝫ perinde
ac ſi ipſe iudex totam ſniam legiſſet ſm Iac. butr. dicentem ita
ſeruari de ꝯſuetudine. Bal. hic cum quo tranſit Ful. dicit iſtud
non eē verum niſi in maioribus magiſtratibus qui ꝓñt ꝑ alios
ſniam legere, ſed alij inferiores non vt hꝫ in. l. ij. C. de ſen. ex pic.
reci. ⁊ in. l. certi. C. de iud. ⁊ idem tꝫ Saly. in. d. l. ij. vbi reprehē
dit Pe. ⁊ Cy. q in ſimili dicebant idem qꝺ Ia. bu. hic, ⁊ ſilr ꝯ
Pe. ⁊ Cy. in. d. l. ij. tꝫ ibi Ray. ⁊ Fulg. ⁊ ēt Guil. de cun. in. l.
fi. eo. tit. ⁊ Guil. de cu. ⁊ Ray. in. l. j. ff. de offi. aſſeſ. dum volunt
ꝙ non ſufficiat ꝙ iudex q eſt de inferioribus non dicaſ legere
ſniam, ⁊ eā ꝑ ſe ferre ſi notario ꝓñti dicat legas, ⁊ ꝓferas noīe
meo ſniam, qꝛ alias ſequereſ ꝙ non eſſet dr̄ia inter minores ma
giſtratus, ⁊ maiores ꝯ. d. l. ij. lꝫ Petr. ⁊ Cy. in. d. l. ij. dixerunt
ꝯrium, ar. l. ſi ꝓcuratori ꝓñtis, de ꝟ. obl. Ipſemet Saly. h di-
cit ꝙ ſatis eſt ꝙ q̄liber iudex ꝓferat ꝟbum ꝯdēno, ⁊ abſoluo,
ꝓut ēt hic voluit Bal. Sed non ſufficeret ſꝫ Saly. ſi gñalr di
ceret, ⁊ ita facio, nihil tñ allegat, ⁊ ꝯ eū vꝫ ſentire glo. ij. recte l-
tuēti, in. d. c. fi. l. ꝙ regulr non ſufficiat expreſſio illius verbi cō
dēno vel abſoluo. Nic. de nat. ⁊ Bal. in. l. iubemus C. rl. i vꝫr
ſimplr tenere opi. Ia. bu. ⁊ ita ēt vꝫ velle Bar. in. l. i. in vi. co.
C. de ſen. ex pi. reci. ⁊ aliqd ꝑ eum in. l. ſtatutis. e. tit. Io. and. in
d. c. fi. in nouella, dicit ꝙ de ꝯſuetudine ſeruaſ, qꝛ ſufficiat indi
a cē dicere, ⁊ ita ꝯdēno, vel ita abſoluo. ¶ Tñ dñs Pañic ibi
dicit ꝙ de iure h vꝫ nō ſufficere ꝑ tex. in. d. c. fi. in ꝟ. de ſcripti
recitatione, ⁊ ſic voluit tex. ꝙ prolatio ſit recitatoria ſcripture.
Mihi ſatis ſuſtentabilis vꝫ opi. Ia. bu. pro quo bñ faciūt ꝓſes
rōnes quas poſuit Bar. in. l. ſi ita ſcripſero. ff. de ꝯdi. ⁊ demō.
vt probat ꝙ lꝫ nomen hꝺdis, ⁊ alia que diſponunſ in teſtō nun-
cupatiuo debeant exprimi a teſtōre talr ꝙ ꝑ teſtes audianſ, et
intelligant. d. l. hꝺdes palā, in prin. ſufficit tñ expreſſio implici
ta ēt per relationem ad aliud, vt ſi teſtōr dicat volo pro meo te
ſtō obſeruari, ⁊ adimpleri ea que ꝯtinenſ in cedula quā dimiſi
apud talē, vt probaſ i. l. in teſtō talis. ff. de ꝯdi. inſti. ⁊ in. l. aſſe
9 to. ff. de her. inſti. ⁊ in. d. l. ſi ita ſcripſero, cum ſi. ⁊ ſilr †dicimus
ꝙ lꝫ qñ appelleſ ab interlocutoria dꝫ ſigillatim exprimi cā gra
b namiis, tñ ſufficit illam exprimere implicite per relationem
ad certā partē actoꝝ, vt eleganter no. Bald. in. l. minoribus C.
de his qui. vt indi. ⁊ Ang. in. l. vbi aūt. § q illud. ff. de ver. obl.
cū ſi. ar. l. certū. ff. ſi cer. pe. ⁊ l. noiatim, de ꝯdi. ⁊ de. Et ꝑ hoc
pꝫ rñſio ad. d. c. fi. Non ob. d. l. ij qꝛ illa loquiſ qñ iudex veſlet
recitare ꝑ aliū, ⁊ ipſe nihil dicere poſt lectā ſententiā, ⁊ tō illō
ꝙ dicit ibi Cy. de iudice dicēte notario ꝓferas ſniaꝫ noīe meo
eſt aliquātulū diuerſum a caſu nr̄o, qꝛ ibi loquiſ ſolū de cōmiſ-
ſione que fit eū ſniam. ¶ In tex. ibi hic fieri nāqꝫ, h imperator
vult ꝙ lꝫ predicta forma teſtādi ſit neceſſaria in ceco tñ pōt ex
voluntate ſeruari a quocūqꝫ. ¶ In gl. ij. primam ſolutionē ap
probat Frā. accur. Cy. Ray. Bar. Ful. ⁊ Pa. de ca. hic, ⁊ ꝑ
hoc facit, qꝛ legū correctio eſt euitāda l. ꝓcipimus C. de ap. ⁊ qꝛ
hec lex eſt ſpālis quo ad ſolēnitatē, ⁊ quo ad ꝑſonam teſtōris, er
go dꝫ ꝓferri in caſu gñali regule poſite in. d. l. in teſtñtis. l. ſan
ctio legum, cum vulg. ff. de penis, ⁊ faciunt que C. dicam, ⁊ iſtud
pꝫ lꝫ Sal. hic dicat ꝙ ſi. l. in teſtis, fuit poſterior ꝓut in dubio
preſumi dꝫ ex ordine cōpilationis, vt in ꝓhemio. C. de ꝟ. ſign.
dici dꝫ ꝙ. l. in teſtis, corrigit iſtā, qꝛ rō illius deciſionis hꝫ etiā
locū in caſu iſto. Naꝫ hec ſuarō vꝫ fragilis, qꝛ nō procedit qñ
ambe leges non ſunt in eo. ti. ſꝫ in diuerſis ti. vt no. gl. in. d. pro
hemio. C. in ꝟ. primo loco attento ꝙ iſta. l. ⁊ d. l. in teſtis, fuit
10 ꝯdita a Iuſtiniano. ¶ †Bene putarē ꝙ per iſtā. l. non intellr
de rogatū legibus dicentibus ꝙ omiſſio leuis ſolēnitatis nō vi
tiat ꝑ id qꝺ hꝫ in. l. fi. poſt prin. iunctis his que ibi no. Barto.
⁊ doc. C. de iure delibe. dū dñt ꝙ omiſſio ſigni crucis reqſiti ibi
a lege nō vitiat qꝛ ē leuis ſolēnitas, qꝛ eius omiſſio nō pt̄ affer
re preiudicium. l. j. §. fi. cū ibi no. ꝑ Bar. de ven. inſpi. ⁊ ꝑ bar.
in. l. ij. §. prin. ff. de vul. ⁊ pu. ita puto in caſu huius. l. ⁊ vide q̄
11 dicentur in fi. huius. l. ¶ †In gl. ſuper verbo indicia. ibi quid
enim ⁊c. vide que dixi ſup tex. ⁊ annectūt Bal. ⁊ Ang. ⁊ Ful.
ſup hac gl. q. Quid ſi in ſnia reperitur condemnatus Pe. Io.
de perūſio talis parrochie, ⁊ probatum eſt duos reperiri eiuſ-
dem noīa cū oibus dictis demonſtratiōibus, an ſnia ſit nulla ēt
poſito ꝙ poſt ſniam ipſe ꝯdēnatus fateatur ſe eſſe illud idē cor
pus de quo ſit mentio in ſnia, de qua. q. vide per Bar. ⁊ alios
in. l. inter ſtipulantē. §. j. ad fi. ff. de ꝟb. obli. ⁊ in. l. j. C. ſi vnus ex
pluribus, et in. d. l. demonſtratio, in. vi. q. et. l. diuus, la. ij. circa
ij. col. ff. de cuſt. reo. ⁊ per Bal. in. l. ſi qs ſeruum. § inter de le.
ij. et in. c. j. de ſen. ſi. cui. nō amit. et in. l. voluntatis C. de fideicō.
et per Ang. et Imo. in. l. ij. et ibi dixi. ff. de lib. et poſt. et ꝙ no.
12 Ang. ⁊ Io. de imo. in. l. his verbis. §. fi. ff. de her. inſti. ¶ †In
gl. in ver. codicillis. Ray. Ia. bu. Bal. Ang. et Fulg. et Ro.
hic approbant primam ſolutionem, pro qua facit tex. hic in ꝟ.
in eundē modum. Sed Saly. et Pau. de caſt. tenent ſecundā
ſolutionem, per iſtum tex. in ver. codicillis, habetur congrua
⁊c. et per. d. l. fi. §. fi. in ꝟ. in omni C. de codi. nā qui omne dicit
nihil excludit. l. iulia. in princi. ff. de leg. iij. c. ſolite, de maio. et
obe. Sed primam opin. puto veriorem per iſtum tex. et per ea
que dixi ſuper glo. ij. Nec ob. iſte tex. in ver. congrua, qꝛ tex.
habuit reſpectum ad heredis inſtitutionem que non eſt ꝯgru-
ens in codicillis. l. ij. C. de codicil. Nō ob. d. l. fi. qꝛ ille tex. re-
cipit reſtrictionē per iſtam legē, et per ſpecifice diſponentes
in certis caſibus, nam nemo dicit ꝙ in codicillis inter liberos
c requirantur quinqꝫ teſtes. per. l. fi. C. fami. her. et. l. hac cōſul
tiſſima. §. ex imperfecto C. ti. j. et expreſſe no. glo. in. d. l. fi. de co
dicil. et pari rōne non habebit locum illa lex in codicillis mili-
tis ꝑ. l. milites, cū ibi no. in ti. in gl. in ꝟ. vij. ꝯcludo ꝙ in caſu
huius legis dum loquitur de octauo teſte qui non erat tabellio
ſed ſcriptor verum eſt ꝙ cōnumeratur in numero teſtium ſuffi
cit quo ad probandum in iudicio, qꝛ teſtamentum non erat ſcri
ptum manu publica, et ſic ſcriptura per ſe non faciebat fidem,
qñ igiſ adduciſ ad ꝓbandum tanqꝫ teſtis poteſt tabellio eē te
ſtis, vt hic, et. l. domitius. ff. eo. Sed ſi nos querimus an vbi re
quiratur certus numerus teſtium in aliquo actu, et contingat
ꝙ de illo actu notarius ſit rogatus, et conficiat publicū inſtru
d mentum an computetur in numero teſtium et certe notarius
non computabitur in numero teſtium requiſitorum pro ſolen-
nitate inſtrumenti, vt probatur in. § ſed ſi inſtrumenta in auct.
de inſtru. cau. et fide. vbi apparet quod requiratur tabello et te
ſtes. Sed ſi diceremus quod tabellio numerari poſſit inter te
ſtes, ſufficeret tabellio, et vnus alius ſingularis teſtis, cum re-
gulr duo teſtes in actu ſufficiant, vt. l. vbi numerus. ff. de teſtib.
et ſic quantū ad hoc vt inſtrꝫ reddatur publicū, et ſolenne re-
quiritur vltra tabellionem requiſitus numerus teſtium. Et de
materia legitur ⁊ not. in. § opꝫ. et. ii. alle. in glo. ⁊ ibi per gloſ. ⁊
Iac. de bel. ⁊ glo. ⁊ Ang. in. d. § ſed ſi inſtra. per Io and. in ti.
de inſtru. edi. in rub. circa. vij. col. ⁊ per Bal. in ti. de pa. con-
ſtan in verſi. ſicut. ⁊ in rub. C. de fi. inſtru. in. iij. col. ⁊ in auct. ſed
nouo iure. in. iij. col. C. ſi cer. pet. ⁊ in. l. fi. C. de fideicom. vbi alle.
13 Specu. ⁊ alios in. l. domitius. ff. de teſt. ¶ †Extra glo. eſt du-
bium an hec lex locum habeat in teſtamento ceci condito inter
liberos in quo Bal. Ang. Saly. ⁊ Pau. de caſt. hic tenuit ꝙ
non, ſed ſufficit obſeruari diſpoſitionem poſitam in. d. § ex im-
perfecto, tanqꝫ diſpoſitio illa ſit magis ſpecialis per rationes
quas hic vide per Bal. ⁊ qꝛ tunc in teſtamento condito inter
liberos non videtur ita ſubeſſe ſuſpitio falſitatis que fuit cauſa
huius. l. ⁊ videtur tenendum licet Fulg. hic dicat ꝙ in puncto
iuris videtur verior opin. ꝯtra, quoniam ſm eum tex. in. § imꝑ
fecto. loquitur in teſtamento in ſcriptis, qꝛ tex. ibi ponit exce-
ptionem a prin. illius. l. loquentis in teſtamento in ſcriptis, ſed
iſta lex loquitur in teſtamento nūcupatiuo, ergo iſta eſt magis
ſpecialis in caſu ſuo ad quem non poteſt adaptari. § ex imperfe
cto. ⁊ ita etiam dicit Ro. hic ꝗuis dicat ꝙ opin. Bal. eſt equior
⁊ ꝙ illa ſequenda eſt propter auctoritatem Bal. qui ſecundum
eum non habet contradictorem, ⁊ qꝛ in dubiis ſeqnēda eſt opi.
que magis fauet teſtamento. l. ſi pars. ff. de inoff. teſta. ⁊. c. fi. de
re iudi. Et licet ipſe non dicat poteſt reſponderi ad dictam ra-
tionem adductam contra Bal. ꝙ immo illud quod dicitur in
§. ex imperfecto. habeat locum in quacunqꝫ vltima voluntate,
vt. l. fi. C. fa. herci. Et expreſſe glo. j. in. § ex imperfecto. intelli-
git iſtum tex. etiam in teſtamento ſine ſcriptis Et ad confirma-
tionem rationum quas in ꝓpoſito adducit Bal. hic vide bart.
in extrauag. ad reprimen. in verſi. non obſtante, ⁊ bal. in. l. j. in.
iij. q. de offic. conſul. ⁊ per bal. ⁊ Imo. in. l. gallus. §. ille caſus.
de lib. ⁊ poſthu. ⁊ in. l. tirie textores. de lega. j. ⁊ in. l. pen. in. vj.
col. C. de execu. rei iudi. ⁊ in. l. vnica. §. ille autem. in pen. col. C. de
14 cad. tol. †Dicit etiam Ang. hic, ⁊ non inuenio tactum ab alio
ꝙ ſolennitas huius legis non requireretur in his que per te-
ſtum ad pias cauſas relicta eſſent piis, ⁊ venerabilibus locis in
quibus ceſſat ſolennitas falſitatis. Secus ſm eum ſi fieret pri-
uatis perſonis pauperibus que propter egeſtatem multotiens
ſolent ad delicta declinare, et nihil allegat. Putarem ꝙ in di-
ſtinere

a ¶ Abſoluo. adde ang. ꝯſil. 149. an dꝫ ſnia poſſit ꝓbari ꝑ teſtes. n. de ro. deci. ſnis de re iudi. in antiqs tenent qꝺ ſic.

b ¶ Implicite, an ſigillatꝫ dēant exprimi grauamina in applōne ab interlocutoria vꝫ de do de ro. ꝺ app. i antiq. et ibi ſubyciens clām gñalē ab oibus grauamīnibꝰ poſſit alia grauamina qꝫ expreſſa ꝓſeq. dñt tamen vdē dom. de Ro. deciſio. cclx. in nouis. ꝺ ap. ꝙ appellaſ nō dꝫ in ſcriptis q ab vno grauamine appellauit in ſcriptis ſi alia vice idez grauamē inferaſ ⁊ appellās dicat appello ꝓut in cedula qꝫ volo h haberi pro inſerta.

¶ Et idē ange. i. l. ait p̄tor. ſpn. ff. ꝺ op. no. nū vbi dꝫ ꝙ illud nō exp̄ſſuꝫ ꝙ tacite ieſt, ⁊ ex mēte colliꝫ, ⁊ ꝑ h dic̄ valeat appellārē ab interlocutoria ſatis dici cāꝫ grauaminis exprimēs ſi ꝯprehēdaſ ne dicio ex ꝟbis lꝫ in idiuiduo ſi exp̄mat ꝙ eſt notabile ad itellꝫ clauſ. appellāti ꝺ appell. vide ꝓſes ꝯcord. ꝑ Fely. in. c. cū ſlato. i ij. col. ꝺ ꝯſti. ꝟ ſi. ad idē, ⁊ vi ꝺ Car. aler. i. c. vt debitus. in xxi. col. de accuſat. Thom.

c ¶ Quinqꝫ teſtes, adꝺ ꝙ voluit Ang. conſil. cccxxiij.

d ¶ In nūero, de h iure ꝑ ancha. ꝯſi. cccxxxiij. ⁊ ibi qñ qs poteſt fungi duplici officio.

ſtincte ad pias cãs non hẽt locum iſta lex, q꞉ ꝓhibitio iuris ci
uilis non attendit in teſtamentis ad pias cãs. c. cum eſſem. ⁊ c.
relatum. de teſt. ⁊ plene per Bar. in repe. l. j. ad fi. de ſe. ſen. ec.
⁊ dictum fuit in. l. captatorias. Ƿit. j. Sed ſecus non eſt ꝓhibi-
tus iure cõi teſtari per legẽ naturalẽ vel diuinam, vñ dicit bal.
in. l. queramus. ff. de teſta. ⁊ expreſſius Pet. de anc. ⁊ Imo. in.
c. q꞉ ingredientibus. de teſt. ꝙ per ſtatutum poſſet derogari ſo-
a lennitati huius. l. que eſt inducta de iure poſitiuo. a ℂ †Et ex
25 his appet non pcedere illud qđ dr Ang. in. l. nemo in qui-
buſdã lec. J. tit. j. vbi voluit ꝙ lȝ ad pias cãs poſſi. q̃ rem l. ꝭo
iſtam, ꝑ no. in. c. cũ tibi. de teſt. tñ fallit in ceco ꝑ hãc legẽ, ⁊ ad
de ꝙ dicã in. d. l. liberrus. ⁊ in. d. l. diſcreti. ſed ꝓ. §. q̃ imo. cũ
26 gl. inſti. de teſt. mil. ℂ †Dicit ẽt in mã huius. l. r ol. bal. Imo.
⁊ Raph. in. d. l. ſi queramus. ⁊ Pet. de anch. ⁊ Imo. in. d. c. q꞉
ingredientibus, ꝙ ſtatutũ diſponẽs, ꝙ in teſtis ſufficiãt q̃tq; te
ſtes, non hẽbit locum in teſtõ ceci, q꞉ ſta iuũ dr ꝑ ius cõe diſtin
27 gui. l. ij. ꝭ. de nota. ℂ †Ultimo dicit h Ricar. ma. Cy. Bar. ⁊
Ful. ꝙ lȝ in teſtõ ceci nõ poſſit fieri teſtõ hẽdis tã añ legata q̃
poſt. §. añ hẽdis inſti. de leg. l. prepoſter. C. tit. j. tñ ꝑ hanc legem
in teſtõ ceci, intelligit eſſe derogatũ diſpõni earum legum ĝñali
ter loquentiũ, pro quo faciunt q̃ dixi ſup g̃o ij. Sed bal. cũ quo
tranſit Pau. de ca. ⁊ Ro. hic tenent ɔ̃riũ, maxime q꞉ omiſſio
leuis ſo ẽnitatis nõ vitiat, vt dixi. ſ. Dic ꝙ vtraq; opi. ſ vera,
q꞉ dato q ꝑ iſtã. l. intelligit eſſe derogatũ diſpõni iſtarum legum,
⁊ ita loqt̃. j. opi. tñ nõ intelligit derogatũ legibus dicẽtibus ꝙ
omiſſio leuis ſolẽnitatis non vitiat, vt ꝓbaui ſup glo. ii. per. l. fi.
in prin. cũ ibi not ꝑ doc. C. de in. delib iunc. l. j. ad fi. de ven. inſp.
Nec a l h obſt. intellectus quẽ tradit Ful. hic, ⁊ vbiq; ad. d. l.
j. ad fi. de ven. inſpi. volens ꝙ illa. l. velit ꝙ omiſſio leuis ſolen
nitatis ex cã ob ruſticitatẽ nõ noceat, ⁊ ſic ſecus in non ruſtico,
nam cõiter tenet ɔ̃rium vȝ ꝙ omiſſio non leuis ſolẽnitatis ob
ruſticitatẽ nõ noceat, ſed ſi eſt leuis idẽ erit in non ruſtico, ⁊ ita
illum tex. declarat ibi Cy. dicens ita ſentire glo. pen. ibi, ⁊ ita ẽt
dixi in. l. iuriſgentium. §. qđ fere. ff. de pac. vbi ẽt per Ful.
ℂ Praticã aũt ſeruandã in confectione huius teſtamenti con
dendi a ceco, vide per Spec. in ti. de inſtru. edi. §. id autem.

SVMMARIVM

1 Furioſus habens dilucida interualla, teſtari in illis interuallis poteſt.
2 Teſtamentum factum à furioſo habente dilucida interualla, an in dubio præſumatur confectum tempore furoris, uel alio.
3 Teſtamentum furioſi rectè diſponentis an ualeat.
4 Furioſus ſi ante furorem delictum commiſit, an tempore furoris poſſit puniri, & condemnari.

1 FUrioſum. †Furioſus habens dilucida interualla põt in illis interual
lis ɔdere teſtm̃ dũmõ añq̃ furor ſuppeneriit cepe-
rit teſtari, ⁊ finierit. Sȝ ſi añq̃ cõpleret ſuppeniat
furor ꝙ añ ſcm̃ eſt ꝓ nihilo hẽ, vñ ceſſante furore non poterit cõ
2 plere, ſȝ hẽbit neceſſe de nouo incipere. b. d. ℂ †Querit h bal.
an in dubio ſi nõ apparet quo tpe fecerit teſtm̃ hñs dilucida in
teruall a, an preſumat feciſſe tpe furoris vel ſane mentis. ⁊ ɔ̃n-
dit ſequutus Old. ꝙ aut tps ɔfectionis erat vicinũ tpi furoris p̃
cedentis, aut erat remotum. Primo, caſu preſumitur fuiſſe in
furore ſi diſpõ teſtamenti non erat ɔueniens homini ſane men-
tis ſecus ſi conueniens erat homini ſane mentis arg. l. pe. ff. de
ɔ ti. inſt. ⁊ l. iũta ad fi. ff. de inoffi teſt. cum ſi. Scđo vero caſu
p̃ſumeret factum tpe ſane mentis, maxime ſi ꝓbatum eſt ꝙ in-
ter tps furoris, ⁊ ꝑ͂s teſti fuit qualitas furoris ɔ̃ria, ⁊ pđ hoc ni-
hil a legat. Ange aũt hic cũ quo vi ɔcordare Ful. ⁊ Pau. de
ca. ⁊ Ro. dicit ꝙ non dȝ attendi an ex interuallo an incontinẽti
ſi apparet ꝙ ꝟba teſti ex toto ɔueniebant homini ſane mentis,
q꞉ tunc preſumit fuiſſe prudens, ſi aũt non conueniebant homi-
ni ſane mentis preſumit fuiſſe in furore per tota. ſ. alle. Barto.
aũt de hoc loquens eſt alr̃ in. l. j. ad fi. ff. de bo. po. furio. ⁊ infan.
vel. Et q꞉ alias vidi in dubiũ reuocari qualis eſſet mens ſua. Et
in h articulo ẽt ſepius ɔſului, tđ dic ꝙ intentio Bar. eſt ibi ꝙ ſi
ꝓbet certo momẽto, puta tali die fuiſſe furioſuȝ aut ſurdũ nõ ꝑ h
ſequit, ergo in poſterũ fuit furioſus aut ſurdus, q꞉ illud vitiũ po
tuit ɔtingere ob aliqđ accidens. l. mutũ, in prin. ⁊ ibi no. Bart.
ff. de lega. iij. vñ dicit Barto. ꝙ opȝ ꝓbari illum fuiſſet aliquo
tpe vel certis menſibus furioſum ad hoc vt poſtea preſumatur
furioſus, allega. l. j. ff. de cura. furio. iuncta. l. preciarex, ad fi. ff.
ad. l. fal. vbi ad ꝓbandum ꝙ talis res pura menſura frumẽti va
luit iſto anno. x. nõ ſufficit ꝓbare ꝙ vno tantũ die huius anni fu
it vendita pro. x. De materia etiam tetigit glo. in. c. iudices. iij.
q. ix. q̃ in iuncto tex. vult ꝙ qui ſemel fuit furioſus preſumit po
b ſtea furioſus, niſi ɔ̃rium probetur, ⁊ idem tȝ gl. in. c. fi. in verbo
cõpetere de ſucceſ ab inteſt. ⁊ illam gl. ſequuntur ibi Imo. Jo.
an. Ant. de bu. ⁊ Abb. ⁊ etiam Salyc. h ⁊ Imol. in. c. dudum,
in. vij. co. de preſum. ⁊ doc. in. c. inter canonicos, de ele. ⁊ Pa.
de liaza. poſt antiquos in cle. j. de homi. Et Pet. de ancha. in
ɔſ. v. incip In Chriſti noie pro parte nobilis viri ⁊c. propter lo
qui t in hũc dilucida interualla ꝓ quo facit, q꞉ paſſiones hmõi
⁊ motus talis p̃ſumunt durare niſi cõtrarium probet vt eſt gl.
no. in. c. inter canonicos, in ꝟbo recuſauit de elec. quã ibi ſeq-
tur Jo. an. Anto. de bu. ⁊ Imo. vbi maxime in paſſione furo-
ris que non conſueuit de facili recedere ſm do Car. ⁊ Imo. ibi
alle. no per gl in. d. c indicas, ⁊. d. c. fi. facit. l. ſi cui. §. hiſdẽ. ff.
de accu. ⁊. l. non oẽs. §. a barbaris. ff. de remi. ⁊ in regula, ſemel
malus, lib. vi. ⁊ illud ẽt tenet Pe. de ancha in cle. j. quẽ ibi ſe-
quitur. d. Car. vbi ſortius dicunt ꝙ ſi probatum eſt aliquo tpe
quem fuiſſe furioſum, ⁊ ex aduerſo probatum eſt ipſum fuiſſe ſa
ne mentis non ſufficit ad hoc validandũ actũ poſtea geſtũ a tali
niſi ꝓbet fuiſſe ſane mentis tpe actus geſti ⁊ ita dicit Pet. de
ancha ſe obtinuiſſe ol egat in ſimili no. per Dy. in d. regula ſe
mel malus, ⁊ dicit ẽt d. Car in. d. cle. j. ſe ita conſuluiſſe ꝑ id ꝙ
no gl ſing. in. d c. fi. De hoc artt. ẽt per Bart. in tractatu de te
ſte in artu. incipiente. Oppoſita prudentie vbi cõcludit an hñs
dilucida interualla preſumat feciſſe actum tpe furoris, ⁊ indica
bitur ex ipſo actu. Ꝙ id. n. ſi mire. v. l aliſi ɔiunctũ offendit, cer
te h actus ɔ̃cluditꝙ tũc erat i furore, ſȝ ſi actũ fecit quẽ q̃liber dili
gens feciſſet tunc cenſebit ſane mẽtis fuiſſe. Et ſubdit Bart. ꝙ
ſi tunc multa ꝟba inordinate pferebat inter que aliqua ſana m
ſerunt, ⁊ aliqua non ſana p̃ſumit in toto illo actu fuiſſe fatuũ all.
d. l. pe. ⁊ ꝓbat in hac. l. vbi regrit ꝙ totus actus fuerit pfectus
3 ſine furore, ⁊ ẽt iſtud voluit bal. hic. ℂ †His accedit ꝙ refert
Bald. in. c. j. in prin. in tit. per quos fi. inueſti. vbi refert vale
rium dicentẽ, ꝙ a ſenatoribus teſtm̃ cuiuſdaȝ furioſi fuit appro
batum, eo q꞉ recte in teſtõ diſpoſuerat. De quo articulo vide
ẽt per Spe. in tit. de proba. §. probare, ꝟ. pone quidem erat
furioſus, vbi infert opĩ multorum ⁊ nihil vr̃ clare firmare. Jo.
an. ibi in addi. ſe remittit ad no. per gl. in. d. c fi. de hoc ẽt per
do. de ſan. Gemi. in. c j. §. ſi vero de cle egro lib. vj. vbi querit
quid ſi hñs dilucida interualla delictum commiſit an preſuma
tur fuiſſe ſane mentis, ⁊ refert ꝙ glo. in. d. c. fi. tȝ ꝙ ille qui alle
gat illum tunc fuiſſe ſane mentis hȝ illud probare, ſecus ſi nũq̃
fuiſſet demẽs, q꞉ tunc allegans demẽtiã hẽbit illã ꝓbare. l. nec
codicillos, ⁊ ibi no. de codicil. Imo in. l. qui in teſtõ. §. nec fu-
rioſus ff. eo. ⁊ in. l. j. §. fi. ff. de ꝟb. ob. in hac materia breuiter cõ
cludit ꝙ aut fuerat actus geſtus ex interuallo lõgo poſt tẽpus
quo probatur ipm fuiſſe in furore, ⁊ tunc incũbit onus ꝓbandi
ei qui allegat ꝙ actus fuerit factus in furore, aut nõ interceſſit
lõgum interuallũ, ⁊ p̃ſumit fuiſſe in furore tpe actus geſti, allat
ea que habentur in. l. ſi venter. §. in bonis. ff. de priui. cre. ⁊ in. c.
officij de ele. Et iſta ẽt fuit opi. bal. inſti. eo. §. item furioſi, arg.
l. plerũq;. ff. de ritu nup. ⁊ vt in propoſito ſorte dr m ꝙ ſi ꝗs te-
neret opi. ſuaȝ ꝙ longũ interuallũ intelligeret eſſe poſt annũ,
⁊ non añ, q꞉ anno p̃ſumitur morbus durare niſi ɔ̃rium ꝓbetur.
xxiij. di. c. cõlter, quẽ tex. alleg. d. Card. in. c. et m inter. lȝ ip-
ſe ibi teneat ꝙ lȝ in alio morbo iſtud tollerari poſſit, tñ in mor-
bo ſeu paſſione furoris tenet ꝙ ſemel furioſus preſumit indiſtin
cte ſemp furioſus, ꝑ no. in. d c. fi. ⁊ poſſet dici ꝙ qñ dicat eẽ lõ
gum interuallũ quãtũ ad hoc ſtet dicto peritoꝝ. i. medicoꝝ, ar
l. ſemel. C. de re mili. lib. xij. c. ſignificaſti, el. ij. de homi. ⁊ iſtud
magis placet q̃ illud ꝙ dicit Bal. in. d. §. item furioſi, vbi di-
xit ꝙ in dubio p̃ſumit furor durare vſq; ad triennium, vt. l. ſi ita
pſ ff. de ritu nup. vbi hoc probari non videtur. Pau. de ca. in
d. §. ne furioſus, dicit ꝙ ſi ꝓbo ꝙ titius añq̃ teſtm̃ ɔderet erat
furioſus, preſumit ꝙ ẽt tpe teſti eſſet furioſus, q꞉ p̃ſum. t perſe
ueraſſe in furore, ſicut p̃ſum. t quis perſeuerare in eadem volũ-
tate. l. lucius, in. j. ad fi. cum ſi. de leg. ij. niſi ꝓbaretur ꝙ habe
ret dilucida interualla, q꞉ teſtm̃ preſumit potius fcm̃ in dilucĩ
do interuallo q̃ tpe furoris, alle. in arg. l. in aduerſa. ff. de teſt.
⁊ ſi ã legẽ que pax aut nihil facit forte voluit inducere h mõ,
q꞉ in dubio fieri dȝ interpretatio vt potius actus valeat. l. quo-
tiẽs in ſtip. cũ ſimi. ff. de ꝟ. ob. Puto tñ ã a varietate opi. poſſe
ɔcordari, ꝙ aut ꝓbat quẽ ſemel fuiſſe furioſuȝ añ teſtm̃ vel aliũ
actũ, ⁊ nõ appet an poſt tps furoris añ teſtm̃ fuerit ſane mẽtis

a ℂ Poſitiuo adde ꝙ volũ ana. ɔſi. ꝭ. pri. alle.

b ℂ Poſtea furioſus et h articulo vide per barba. ɔſ. ix. ij. vol. vbi multa exẽpla refert, ⁊ vide eũđ ale. ɔſi. xlij. ancha. conſ. lxxij.

c ℂ Et ale. in ɔſi. clx. in. i. volu. ⁊ Pet. de anc. ɔſil. v ⁊ in cle ſi furioſus, de homi. ⁊ vide bar. ſoci. in. ɔſ. clxiij. incipien. nõ fuiſſe opus. Thom.

a ❡ Furioſus
an teneat̃ ð de-
licto vł homici
dio cõmiſſo ẽt
añ furorẽ, adde
q̃ Ja. alva. i. c.
j. an ille q̃ interfe
cit fra. do. ſui.
dĩ q̃ nõ tenet̃
ita vt poſſit cri
minaliter puni
ri, niſi ↄſtaret
ð ſimulatõe fu
roris ad q̃ ẽt
vid̃ bar. i. l. cõ
gruit. ff. ð offi.
pſi. ⁊ barb. ce.
i. li. cancelarius
cau. viij. ⁊ h̃ ẽ
verũ ẽt ſi añ fu-
rorẽ fuiſſ; ↄdẽ
nat⁹ ſ; bart. in
l. ex ſcõ, in. vi.
co. i ꝟ. v. regri
mr. ff. ð vulg. ⁊
pu. Et adde ẽt
q̃ furioſus oc-
cidẽs vł mutilã
lãs ñ icurrit ir
regularitate; ,
cle. j. ⁊ ibi p. d.
Car. q multas
q. põit ð furio
ſo delinquente
ð homi. ⁊ ex q
bus actibus ⁊
q̃bo pbet̃ quẽ
furioſum vitra
ea q̃ hñr p ale.
⁊ alios i l. ſi cũ
dotẽ, i §. ſi ma
ritus. ff. ſo. ma.
· vide alex. i ↄſi.
liiij. i. i. pte. ↄſ.
⁊ vid̃ lu. ro. in
l. j pn. ff. ð ꝟb.
ob. vbi põit de
pcicẽte lapi-
des, ⁊ ð eo qui
vadit ridẽdo p
viã publicã et
vicinias. ⁊ de
eo q inſſit ſepe
liri corpus ſuũ
cũ ſonis, ⁊ cãti a
b⁹, ⁊ qd differt
furioſus a men
te cap⁹o, ⁊ q̃bo
cognoſcat̃ hñr p
bal. i. l. ſi furio
ſi. C. de nup. ⁊ i
l. ij. C. de cura.
furi. ⁊ p ang. ⁊
imo. i. l. ex ſcõ,
ſ. xliij. co. ff. de
vul. ⁊ pup. per
alexan. in ↄſil.
liiij. in. iiij. par.
ↄſi. An. franc.

b ❡ Donare
bal. quodã ſuo
conſi. clxvi. te-
net q̃ diſpo. c.
q̃ꝗ̃. de vſur.
non hẽat locũ

⁊ ſic diſtinguit ſm q̃ diſtinguit Bar. in. d. l. ij. ſ. q̃ aut pbat̃
de momẽtaneo furore, ⁊ nõ ſufficit ad iſtringẽdũ teſtm̃ vł a. in ac
tũ. Secus ſi pbat̃ q̃ certo ↄtinuato tpe, ſeu certis mẽſib⁹ fuit
furioſus ⁊ i h̃ ſcdo caſu loq̃t̃ gl. i. c. ſi. cũ ↄcor. vbi tñ forma teſti
vł act⁹ argueret demẽtiã tũc ille caſus vł clarus q̃ p̃ſumat̃ fu-
iſſe in furore p iã dcã. Aut appet q̃ poſt ipſũ furorẽ fuit i ſana
mẽte añ teſtm̃, ⁊ iſte caſus eſt magis dubi⁹. Tñ putarẽ tũc re-
currẽdũ ad diſtin. Ang. ⁊ ſeq̃c. h. ſ. q̃ attẽdit q̃litas act⁹ vł ipſi
diſ. Sȝ vbi ex q̃litate actus nõ poſſet pfecte deprehẽdi de-
mẽtia vel prudẽtia, putarẽ q̃ onus pbãdi incũberet ei q alliga
ret vel furorẽ vel ſanã mẽtẽ. l. ei q. ff. ð pba. Attẽto q̃ vna p̃ſum
ptio eliſit aliã. l. cũ de indebito, in pnc. ff. de pba. l. diuus. ff. de
in inte. reſti. ⁊ iſtã opi. refert Spe. in loco. ſ. allegato, nec i ↄtꝛiũ
reperio aliq̃d no. p Cy. in. d. c. ſemel, q̃cq̃d dixerit Pe. ð anc.
4 in. d. cle. i. cultus ꝟ barcculi. ❡ † Dubitat ẽt hic bal. an ſi q̃s ſa
ne mẽtis hoiem occidit poſtea furioſus effectus eſt an poterit
tẽpore furoris ↄdẽnari ad mortẽ, ⁊ puniri, ⁊ ↄcludit q̃ nõ. Con
trariũ t; Ro. hic in pncipio iuris p. l. j. in pn. ff. de penis, ſ; bald.
in. l. humanitatis, in. xij. co. in ꝟ. iij. querit̃ ſi furioſus. J. de impu
be. ⁊ alijs ſubſti. ⁊ in. c. j. an ille qui interfe. frat. dñi ſui. t; illam
opi. quã ipſe tenuit hic Jmo. in. l. ex ſcã, in pn. l vl. car. ff. de vul.
⁊ pu. in hoc articulo dicit plura, ⁊ reliq̃t indeciſũ;, ſed ipſemet
in. c. raymutius, in materia exẽplaris ſubſtõnis, de teſt. ↄcludit
q̃ pceſſus nõ põt fieri ↄ furioſum nec cõdẽnari, q: loco abſẽtis
hẽ. l. ij. §. furioſus. ff. de iure codi. ⁊ ↄ abſẽtẽ ad talẽ m ſniam pro-
cedi nõ poſſet. l. abſẽtẽ. ff. de pe. nec procedi cum curatore furio
ſi, q: vbi talis pena venit imponẽda nõ admittit̃ procurator nec
ↄſiter curator illius q nullũ intellectũ hȝ aile. l. pe. § ad crimẽ,
cũ mã ff. de pub. iudi. Sed ſi eſſet dãnatus añ furorẽ, ⁊ poſtea
ſuperueniat furor, an poſſit decapitari, ⁊ dicit Jmo. in. c. raymu
tius, videri ſibi q̃ ſupior ſit ↄſuliendus cuius arbitrio ad hoc cõ
mittit̃. l. diuus. §. ſi ꝟo. ff. de of. pſi. tñ ille tex. nõ vł aliq̃d dice-
re de eo q dãnatus erat añ furorẽ, ⁊ poſtea ſuperuenit furor tpe
executionis faciẽde, ideo vł tutius q̃ nõ deberet decapitari an
teq̃ꝫ redderet ad ſanã mentẽ, q: vt dicit bal. in. d. l. humanitatis,
in. viij. co. in ꝟ. quarta dñia ⁊c. mortuus ⁊ furioſus a pari pce-
dũt, alle. l. bonoꝝ. ff. rẽ ra. hab. ergo ſi corpus mortuũ nõ pt re-
gulariter ſuſpẽdi vel decapitari, vt dixi poſt Cy. in. l. ij. ſ. eo. ita
nec furioſus. Pro hoc facit tex. in rõne ſui, in d. l. diuus, vbi di
cit q̃ ſatis ſuo furore punit̃, ⁊ p hoc pȝ nõ obſtaret. l. j. de pe. q̃
nõ pt hẽre locũ in eo q eſt ad inſtar mortui, ⁊ vide q̃ no. bart. in
d. l. ex ſcõ, ⁊ vlt. deõ. Tangit ẽt hic Bal. ⁊ Mod. poſt enim de
mõ pbandi quẽ furioſum p teſtes vel aliter, de quo vide q̃ no.
gl. xvij q. ij. gõſaldus, ⁊. xciij. di. legimus, ⁊. xlvi. di. c. j. ⁊ gl. in
l. ſi cũ dotẽ. § ſi maritus. ff. ſo. ma. ⁊ ibi p bal. Ang. ⁊ Jo. ð imo.
p bar. in. d. l. j. ff. de bo. poſ. fur. ⁊ infan. dela. ⁊ in. l. his q. §. ſi. ff.
de tu. ⁊ cu. da. ab his, ⁊ in. l. nec codicillos. J. de codi. in. l. nemũ,
⁊ ibi ẽt bal. ff. de ac. he. ⁊ bar. in. l. ſi quidã. C. ſo. ma. ⁊ in tracta-
tu ſuo de teſt. in ꝟ. ſ. alie. ⁊ bald. in. l. ſolam. ſ. de teſti. ⁊ in rub.
J. ſi ex ſal. inſtru. ⁊ in. l. diuus, per illũ tex. ff. de offic. pſi. ⁊ multũ
plene p eũ in. d. §. item furioſi, p Jo. de imo. in. l. j. §. ſi. ff. de ꝟb.
ob. ⁊ Ro. in eadẽ. l. j. in prin. p Do. de ſancto ge. in. c. j. §. ſi ve-
ro, p illũ text. de cle. egro. lib. vi. ⁊ in. c. ſilij, de her. in. vi. ❡ Et
an ſi in inſtro notarius dicat tu ius ſane mentis ⁊c. pbetur quod
tunc non erat furioſus, a dixi in. l. ſenium. ſ. eo.

❧ SVMMARIVM ❧

1 Surdus & mu. à natura teſtari non poteſt, ſecus ſi ex accidenti, dummodo ſcribere ſciat.
2 Teſtari prohibitus, prohibetur & donare cauſa mortis.
3 Mutus & ſurdus à natura teſtari non poteſt, fallit in milite.
4 Mutus & ſurdus à natura an poſſit teſtari ad pias cauſas.
5 Statutum an poſſit habilitare mutum & ſurdũ ad teſtandum
6 Teſtari nõ põt qui perdidit loquellã, niſi pꝓria manu ſcribat.
7 Teſtamentum nutu factum an & quando ualeat, uel non.
8 Mutus uel ſurdus an poſſit matrimoniũ contrahere, & an poſ ſit donare.
9 Mutus uel ſurdus an poſſit fateri delictum, & ratione cõfeſſio nis damnari.
10 Mutus audiens poteſt codicillari nutu.

1 **Jſcretis.** † Surdus ⁊ mutus a natura te
ſtari nõ põt, ſi ꝟo ex accidenti
b põt dũmõ ſcribere ſciat, ⁊ manu ſua ſcripſerit volũ
tatẽ ſuã. Jlle ꝟo q mutus nõ eſt, ſ; tñ ſurdus a na-
tura vel ex accidẽti põt indiſtincte teſtari ẽt ſi neſciat ſcribere ſi
ſuã intentionẽ ꝟbis exprimere pt. Mutus ãt q ſurdus nõ ẽ te-
a ſtari nõ pt niſi ſcibere ſciat, ⁊ manu ſua ſcripſerit. h. d. ❡ † No.
q̃ pbibitus teſtari pbibet̃ ẽt donare cã mortis de quo dixi in
l. ſi frater. ſ. eo. Et iſtud facit, an ſicut vſurarius manifeſtus pro
hibet̃ teſtari ſm diſpõnẽ. c. q̃ꝗ̃, de vſu. in. vi. pbibeat̃ ẽt dona
b re ẽ cã mortis, de quo vide per doc. ibi poſt gl. ſi. ⁊ p bald. in. l.
executorẽ, in. iij. co. J. de execu. rei. iudi. p Ang. in diſpu. ſua in-
cip. Aſtenſis miles, p Ant. de bu. in diſputatione ſua inci. Bo
nonienſis quidã vſurarius, in tertio dubio, ⁊ p Pet de anc. in
diſputatione ſua inci. Vſurarius manifeſtus quedã bona ⁊c et
Jo. cal. in diſputatione inci. Canonica ↄſtõne cavet̃ p Lapum
all. cxxv. p Laurẽ. de rodul. in repe. c. ↄſu̾uit, de vſu. q. cxxv. p
Jmo. in. l. ſi vero. §. de viro. ff. ſo. ma. circa prin. vlt. car. ⁊ in. l. tã
tũ, in prin. ⁊ ibi ẽt per Ro. ff. de don. cã mor. p illũ tex. cũ glo. et
magis cõis opi. vł eẽ q̃ ſic, tñ p nũc ñ diſcutio. Ad q̃ vide ẽt
no. per Jo. de imo. ⁊ Raph. in. l. ij. ff. de le. i. ⁊ p Bald. in. l. hac
ↄſultiſſima. ſ. e. in. iiij. co. in ver. item dĩ hic q̃ in codicillis ⁊c.
poſt Ja. bu. ⁊ ſilr no. q̃ qui nõ põt teſtari nõ põt codicillari vt
3 hic ⁊. l. q. ⁊ ibi plene p doc. de leg. j. ❡ † Jtẽ no. q̃ mutus ⁊ ſur
dus a natura non poteſt teſtari, fallit in milite, vt. l. iure milita-
ri. ff. de teſta. mili. ⁊ in. § quinimmo, inſt. de teſt. mili. ⁊ ibi bona
gl. ⁊ dicit Jo. fab. ibi q̃ mirũ eſt quo talis miles facere poſſit te
ſtm̃ cũ; ignorat q̃d ſit teſtm̃ ⁊ omne idioma, nec q̃cq̃ꝫ intelligat
niſi q̃ rõ naturalis miniſtrat. Sed rñdet q̃ forte dici põt, q̃ p
ſigna intelligat vñ ſm tñ hoc probari opȝ. ſ. q̃ erat talis qui in-
telligere poterat per ſigna, ⁊ q̃ talia ſigna facta fuerũt per que
appet eum voluiſſe teſtari, ⁊ de hoc etiam vide Bal. ⁊ Ang.
in. l. iure militari, ita etiam intelligit Saly. hic cõprobo. hoc. ſ.
q̃ tex. in. d. l. iure militari, intelligat̃ in milite muto ⁊ ſurdo a na
tura intellectum ñ hñte, q: alr̃ equiparatur pupillo. l. ſeruo in
uito. §. pen. ad ſi. ff. ad tre. ⁊ per Bar. in. l. mutũ. ff. de acq. her.
cũ concor. qui pupillus ẽt miles teſtari nõ pt. l. ſi. ſ. ti. j. ❡ † Et
4 ex iſtis pȝ an pcedat id q̃ dixit Pa. de ca. h, ⁊ i. l. q in pñte. §.
j. ff. e. ⁊ ibi ẽt Raph. vbi ↄcludit q̃ mutus ⁊ ſurdus a natura nõ
põt teſtari ẽt ex diſpenſatione principis, q: ſm eos preſumitur
nihil intelligere, ⁊ eſſe tanq̃ꝫ homo mortuus per iſtam. l. in pn.
Sed certe iſtud eſt ↄ. d. §. quinimo, cũ gl. vbi põt talis teſtari ſi
eſt miles, ⁊ eſt de mente gl. ſi. hic ⁊ tamen ſi non careret intelle
ctu non poſſet. l. fin. ſ. ti. i. iõ dic vt dixi. Sz qñ aut hȝ intellectũ,
⁊ poteſt ſecũ diſpenſari alias ſecus q: equiparatur impuberi,
bene faciunt que dixi in. l. fin. ſ. titu. j. Per predicta etiam non
puto bene locutum eſſe Bal. in. l. j. in. ij. colum. ſ. de ſacroſa. ec
cle. not. in repe. vbi tenet q̃ mutus ⁊ ſurdus a natura nõ pñt ad
pias cauſas teſtari, q: equiparantur pupillo. d. l. ſeruo, ⁊ pupil
lus non põt ad pias cãs teſtari, vt in remiſſionibus quas dedi
in l. frater. ſ. eo. nam iſtud dico pcedere qñ nõ hẽret intellectũ,
ſecus ſi hẽt, q: miles talis põt teſtari, ⁊ ñ pupillus miles non
põt vt dcm̃ eſt, ⁊ ſicut in teſtõ militis eſt remiſſa pbibitio iuris
ciuilis. l. ſi a fratre, cũ ſe. ſ. ti. i. ita ẽt ad pias cãs ꝑut dixi in. l. ſe
niũ. ſ. e. ⁊ in. l. captatorias. ſ. ti. i. Sȝ aduerte q: pro opin. Bal.
in d. l. i. l; ipſe non alleget plurimũ vł facere text. h q probibet
talẽ poſſe libertatem relinquere, ⁊ tñ libertatẽ dare eſt q̃d piũ,
vt p bar. in. l. ſi vnus, cum ↄcor. J. ti. j. Sȝ pt rñderi q̃ iſta pbibi
tio de qua hic, eſt iuris ciuilis, hodie aũt p ius canonicũ eſt in-
troductũ q̃ in diſpõne ad pias cãs attẽdat̃ nõ pbibitio iuris ci
uilis, ſed ſolũ iuris naturalis, vel diuini aut Cano. vt dixi in. d.
l. captatorias, ⁊ in. d. l. ſeniũ, Aliter etiam poſſet reſponderi ex
5 his que dixi in. d. l. captatorias. ❡ † Et an ſtatutũ poſſit habi
litare mutum ⁊ ſurdum ad teſtandum, vide per Bar. in. l. ſi q̃-
ramus. ff. eo cum quo tranſit Pe. de anch. ⁊ Jmo. in. c. ij. ð te
6 ſta. ❡ † Jtem not. q̃ ille qui perdidit loquellã nõ poteſt teſtari
niſi pꝓria manu ſcribat, ⁊ idem facit ſm Ang. hic ad qõnẽ quã
dicit fuiſſe in epiſcopo peruſino qui patri ſuo in vltimis ↄſtitu
to, ⁊ loq non valente dixit hec verba. Si vis p̃ꝫ q̃ ſim tuus hẽs
ſtringe manum meam cum tua, ⁊ pater ita ſtrinxit, naz per hoc
filius non erit hẽs, vt hic pro quo facit ſecundum eum, q: nutu
non poteſt hẽs inſtitui, vt. l. iubemus. J. titu. j. ⁊ ibi per Bart. ⁊
alios ⁊ iſtud tenuit Pet. de ancha. ⁊ Jmol. in. d. l. vbi dĩt hoc
eſſe verum niſi ad pias cauſas, quo caſu poteſt heredes dari
nutu, vt not. in. cap. cum tibi, de teſta. ⁊ ita etiam tenuit Bald.
in repet. l. j. in vltima car. in verſi. ſuper verbo ⁊c. ſ. de ſacroſan.
eccle. ⁊ quia Bald. in. d. l. iubemus, plenius quam hic tangit
Ang. ⁊ quod ad pias cauſas poſſit heres nutu inſtitui, ideo ali
7 ter hic iſtud non tango. ❡ † Et ex dicto Ange. hic q̃ ſupra re
tuli habes notare q̃ inter liberos non valet heredis inſtitutio

nutu facta

nam facta, ⁊ iſtud expreſſe tȝ Ang. in.l. in fraudē.§.i.ff.de teſt. p id qd̄ no.gl.in ꝟ.nuda.vbi gl.dicit ꝙ miles nō pōt ſine ꝟbis hr̄dē inſtituere q̄nis in milite ſint ſublate ſolēnitates iuris ciui.d.l.ſi a fratre, ⁊ hō infert Ang.in.d.l.in fraudē. ⁊ in.l.hac conſultiſſima §.ex imperfecto ſ.tit.i. ꝙ idē erit in pr̄e teſtante inter liberos, ⁊ dicit hoc fuiſſe de facto in filio eſpo p̄nſino pr̄t ipſe dicit hic, ⁊ dicit hoc eē bn̄ no.p litatione.l.hac conſultiſſima §.ex imperfecto ſ.ti.i. Et iſtud ēt eſt de mēte Bal.i.d.rep. in ꝟ.ea leg.ꝟ.ſup quo.lȝ nō ita clare loquaſ ⁊ iſtud idē tȝ bal. Ang.fi. ⁊ Pau.de caſt.in d.l.iubemus. ⁊ expreſſius Bal. ⁊ Pau.de ca.in.l. ⁊ in epl'a.ſ.de fideicō p id ꝙ hr̄ in auc. ꝙ ſine in ꝟ.nō ſignis ſ.tit.i. Et certe poſt q̄ ita doc.tenent nō eſſet tutū ab h diſcedeſ, tñ nō vr̄ ver ꝙ nō poſſit miles mutu teſtari, vt ꝓbaſ in.d.§.quim.vt.ſ.dixi. Nō ob.gl.in.d.l.in fraudē, q̄ ſi poſſet ꝓced re in eo m. ite q articulate loq poſſet, vñ ꝓ ꝯcordia dici poſſet an nos loquimur in nō valente loq nec declarare aliter q̄ p nutū, ⁊ ſigna ⁊ pr̄ nō poſſit inter liberos ſicut dicim᷒ in milite p ea q̄ no. n.d.§.ex imperfecto. An poterat aliter decla

a rare ⁊ tunc ſecus bn̄ facit id ꝙ hr̄ in ſiſi.in.c.tue.de ſpon. ⁊ ita

8 loqſ id ꝙ hr̄ in d.auc. ꝙ ſine. † Et tangunt ēt h Bal. ⁊ Ange. an poſſit matrimonū ꝯtrahere, de quo vide plenius in c.cū apud. ⁊ ibi p Jo.an. ⁊ alios de ſpō. Et an poſſit donare inter viuos, ⁊ vide gl.no.in.l.q id qd̄ §.mutus.ff.de dona. ⁊ per Bal.in.d.l. iure militari. ⁊ cū gl.in.d.§.mutus tranſit Ange. Pau.de ca. ⁊ Ro.hic volētes illud ꝙ hic dr̄ in teſtō ⁊ dona.cā mor.hr̄e locū ēt in donatione inter viuos, de quo ēt p Ro.in.l.j.in prin.ff.

9 de ver.obl.vbi reputat.d glo. eſſe ſingula. † Item an poſſit delictū fateri ⁊ rōne ꝯfeſſionis dānari vide per Bal.in.l.vnica in.vi.q ſ.de ꝯfeſ. ⁊ in.l.humanitatis.in xiii.col.in ꝟ.iii. q̄rit ſ. de imp. ⁊ alus ſubſt. Itē an poſſit iurare ⁊ teſtificari, ſcripſi

10 in.l.i.in prin.ff.de ꝟ.oblig. † Ultimo dicit hic Bal. ꝙ mutus audiēs pōt codicillari mutu p.l.mutu.i prin.de le.iii. ⁊ ita ēt tȝ Jo.de imo.in.c.ij.de teſta.ſed Ful. ⁊ Pau.de caſt.in.d.l.q in prīte.§.i.hoc reprehēdūt, q̄ eſt ꝯ iſtū tex. vbi nō pōt codicillos facere niſi manu ꝓpria ſcribat, ita ēt tȝ Bar.in.d.l.mutu. ⁊ ad illā.i.rñde vt ibi p eū, ad ꝙ ēt vide no p Jo.de imo. ⁊ Napha.in d.l.q in prīte.§.i. Itē illud ꝙ dr̄ mutum audientem poſſe teſtari ꝗ intelligas ſi ꝑfecti intellectū hȝ alr̄ q̄r ſemp equiparaſ pupillo, ideo nō pōt teſtari, vt.ſ.dixi.

SVMMARIVM

1 Filiuſfa non poteſt teſtari, nec codicillari in aduenticiis, ſed i caſtrenſibus, uel quaſi bene poteſt.

2 Teſtari an & quando poſſit filiusfamilias.

3 Lex noua generaliter loquēs recipiſ diſtinctionē, & limitationē p leges antiquas aliter in certis caſibus loquentes.

4 Teſtari nō pōt filiuſfa in aduēticiis i qbus patri quæriſ uſufructus, niſi eſſent aduēticia ab imperiali culmine donata.

5 Teſtari poſſunt filiiſfami francigenæ.

6 Teſtari poteſt filiuſfami de lucris dotis matris, quæ pdidit pater pp tranſitum ad ſecunda uota.

7 Teſtamentum filiſfa. teſtantis de caſtrenſibus poteſt impugnari querella inoſſicioſi.

1 NEmo. † Filiuſfa.nō pōt teſtari vel codicillari in aduenticiis, ſed in caſtrēſibus

2 vel quaſi bn̄ pōt.h.d cū.l.ſeq. † In tex.ibi, acq ri nō pōt, iſte tex. indiſtincte loquēs allegaſ p cō opi.q̄ hȝ ꝙ filiuſfa.teſtari nō pōt ēt de illis aduēticiis de qbus patri nō q̄riſ vſufructus. Pro quo ē i facit tex.hic in ꝟſi. ſine pr̄is ꝯſenſu poſſideri, nā q̄n filius acq̄ſiuiſſet hr̄ditatē vel aliqd̄ relictū ſibi ab aliquo factū patre nolēte illi acq̄ſitioni ꝯſentire filio acq̄riſ totū, ⁊ pr̄ vſufructū nō habebit, vt.l.fi.poſt prīc.ſ.de bo.q̄ li. ⁊ tñ tex. hic vult ꝙ tūc filius nō poſſit teſtari de talib᷒ bonis, ⁊ ad id bene facit tex.ſ.i.pri.in ꝟ.īmmō, ⁊ ſi ſiſis eſt tex. in.l.ſi.poſt prin.ſ.de inof.teſt. ⁊ inſti.de teſt.§.ſi.inſti.q. nō eſt ꝑmi.fa.te.§.ij.ver.ꝑter hos.vbi eſt bona lr̄a. Pro h ē i facit q̄ qua rōne filius nō pōt teſtari de ſola proprietate q̄ eſt ſua q̄nis vſufructus eſſet pr̄is vt ꝓbaſ p hanc.l.eadē rōne nō debȝ poſſe teſtari de proprietate ⁊ vſufructu q̄n pleno iuř ſpectat ad filiū. Nec ob.ad hāc rōnem ſi dicaſ ꝙ pr̄ eſt legitimus adminiſtrator in illis aduēticiis in qbus hȝ vſufructū.l.j.ſ.de bo.mater.ideo filius nō dȝ poſſe de illis teſtari p ſe nec ēt cum ꝯſenſu pr̄is, q̄ vltima volūtas ab alieno arbitrio pēdere non dȝ vt ſudiſtis no.in.l.ſenīū.ſ.eo. Sed in aduēticiis in qbus pr̄i non querituř vſufructus pater non eſt legitimus adminiſtrator vt i auc.vt liceat ma. ⁊ auie.in prin.ergo dȝ poſſe d illis filius teſtari, q̄ rñdeſ ꝙ lȝ pr̄ ſit litimus adminiſtrator in illis in quibus ei q̄ritur vſufructus tñ quo ad actum teſtandi non curamus an q̄s habeat adminiſtratorem vel non.l.aurelio.§ gayo.ff de lib. le. vt ibi no. Item non ob ſi dicaſ ꝙ in aduenticiis in q̄bus patri non queriſ vſufructus hēat integram ꝑſonā.c.ſi.ad ſi.de iudi.li vi. ⁊ no.maxime p doc.in.d.l.fin.§.neceſſitatē ⁊ ſic ſine ꝯſenſu pr̄is dȝ poſſe teſtari cū videanſ obſtare eēe rōnes pp quas filiuſfa.ꝓhibeſ teſtari, de qbus videbitis in.d.l.ſenium. q̄ rñde ꝙ lȝ repiaſ integra ꝑſona filij quo ad agēdū in iudicio, ⁊ diſponendū inter viuos ſine pr̄e, vt hr̄ in iuribus.ſ.alle.tñ non repiſ integra ꝑſona filij quo ad actū teſtandi, ergo in hoc manet firma regula iuris.l.cū ſi q̄ volūt ꝙ filius non hēat integrā ꝑſonā ad teſtandum ēt ſup iuis bonis exceptis caſtrenſibus vel q̄ſi, ⁊ iſta eſt cōis opi. quā tenēt gl. ⁊ doc.magis cōiter in.l.j.§ in filij ff.ad treb. ⁊ in.l.q in prīte.ff.e. in auc.vt li. ma. ⁊ auie in prin. ⁊ Imo.in.l.ij.§.titio ff.de dona. ⁊ in.l.tam is.§.i.ff de dona.cā mor. ⁊ in.c.poſt tranſlationem.de renunc. ⁊ p Ro.in rep e auc. ſimiliter ſ.ad.l.falci.in.xix.ſpāli. ꝙ hȝ pia cā in vltimis voluntatibus. Nec ad hoc ob.tex.in.l.ſi.§ filius aūt.in ver.dūtaxat ſ.de bo.q̄ lib. q̄ rñdeſ ꝙ ibi dictio taxatiua fuit appoſita ob caſtrēſia vel q̄ſi, vel dȝ illud verbū referri quo ad alienationē inter viuos pp id ꝙ hr̄ in.d.auc.vt li ma. ⁊ aui.in prin.maxime ne inducaſ legum correctio que fumi non dȝ ee arg.a ꝯrio ſenſu, vt l j.de eta. ⁊ qual.in.vj.

3 † Non ob.tex.i.d auc.vt li ma. ⁊ aui. in ꝟ.quo velint diſponant ⁊c. q̄ rñde ꝙ intelligitur p diſpoſitionem inter viuos, vt ibi p gl. ⁊ cēe. Nam lex noua gñaliter loquens recipit diſtinctionem ⁊ limitationem per leges antiquas aliter in certis caſibus loquētes.l.ſed ⁊ poſteriores.ff de leg. ⁊ no.glo.mag.in.l.ſciendum.in prin.cū ꝯcor.ff q ſat.cog. ⁊ hoc innuit verbū pfecte et ano poſitū in.d.auc.vt li.ma. ⁊ auie.in prin cī.iuncta l.qua etate.ff.e. ⁊.l.ſi.C.de his q ve.eta impe. ⁊ ſicut non poteſt teſtari, ita puto ꝙ non poſſit donare cā mor.ſine cōſenſu pr̄is ēt in aduēticiis in qbus pr̄i non acq̄riſ vſufructus.d. l.tam is.§ j. q̄ vt dicit Cy.h, ⁊ Bar.poſt alios. in.l.tam is.§. j. Ratio pp quam filiuſfa.nō pōt teſtari inter alias rōes eſt iſta q̄ non hȝ integrā ꝑſonā, ⁊ pr̄ nō poteſt integrare cū ꝯſenſu ſuo q̄ vltima volūtas non dȝ pendere ex alieno arbitrio, ſed bn̄ pōt integrare quo ad do.cā mor.q̄ i ſui ordine magis accedit ꝯtrui q̄ vltime volun.vt no.in.l.ij.i prin.ff.de dot.prele. Et voluit doc. ꝙ ēt in do.cā mor.filius nō hȝ integrā ꝑſonam niſi p pr̄em conſentientem integreſ vt expreſſe voluit Imol.in. d.l.i.§ q̄ſitum.cū ſeq.ff.ad treb. ⁊ iſta hȝ locū in do cā mor.ēt facta in aduenticiis in qbus non q̄riſ pr̄i vſufructus, q̄ q̄n ad do.cā mor. non repiſ integra a iure ꝑſona filij. Pro qua opi.bn̄ facit q̄ videmus ꝙ ad pias cās lȝ filiuſfa.pōt teſtari, ſi reqriſ conſenſus pr̄is ēt in aduenticiis in qbus pr̄i non queriſ vſufructus, vt no. Bar. in.l.qui in prīte.ff.e. ⁊ iſtud plene inſtitui in.d.l.ſenīū. ⁊ per h puto non bene dixiſſe Ro.in.d.auc.ſiſi. vbi dicit ꝙ filiuſfa.ſine conſenſu patris pōt do.cā mor aduētitia in qbus pr̄i ſi queritur vſufructus, ⁊ ita dicit audiuiſſe ab Imo.q alleg. Cy. ita tenere in.l.filiuſfa.in ſi.ff.de don.vbi Cy.in lectu.mea hoc non dr̄, nec inuenio in lec.Imol.dicētē, ⁊ lȝ Ro.p dcā ſua opi. alleg.tex.in.d.auc.vt li.ma. ⁊ auie.in prin.tñ rñde ꝙ ille tex.intelligitur quo ad diſpōnē inter viuos, vt dixi. Nā ille tex. recipit limitationē p.d.l.tam is.§.j.vt p gl.in.d.auc.vt li.ma. ⁊ auie. ⁊ p rōnē alleg.ſ. Et.d.opi. meā fortifico q̄ ꝓhibitus teſtari ꝓhibeſ ēt dona.cā mor.l.i.circa princ.ff.de m. ⁊ ra.diſt. ⁊.ſ.l.pxi. ⁊ no.gl. ⁊ doc.in.d.l.tam his.in prin.vbi gl. ⁊ doc.dūt ꝙ hoc ſolum fallit in caſu.d.l.tam his.§.j.vbi ſolum ꝑmittiſ donare cum conſenſu patris, alias.n.ſi diceremus filium poſſe in talibus ſine conſenſu pr̄is cā mor.donare ſequereſ ꝙ eluſoria in effectu eſſet diſpō legū d.cētium ꝙ filiuſfa.in talibus teſtari non poſſet, ⁊ ſic.ll.eſſent impoſite ꝟbis, ⁊ nō rebus.§.l.ij.in ſi.ſ.cō.de leg. ⁊ colligiſ in ꝓpoſito ex no.p gl.in.c.q̄ q̄.in glo.ſi.de vſur.in vj.cū ꝯcor.alleg.ſ.l.proxima in prin.in notabilib. ⁊ iſtū paſſum

b non reperio a doc.nr̄is bn̄ diſcuſſum. *Eſt verum ꝙ Rap.cū. in.d.l.tam is.§.j.vr̄ tenere ꝙ valeat donatio predicta ſine cōſenſu pr̄is, q̄ ceſſat hodie rō pp quā per.d.l.tam is.§.j. requirebaſ ꝯſenſus pr̄is. Nam illud erat q̄ filius exceptis caſtrēſibus vel quaſi oia querebat pr̄i, ſȝ cū hodie filius poſſit acq̄rere aduenticia quo ad ꝓprietatē ⁊ vſufructū in illis non reqriſ conſenſus pr̄is. Sed adhuc ob.alia que allegaui pro opi.quam tenui. Et vltra illa poſſet rñderi ad illud ꝙ dicit Rap. poſito ꝙ illa eſſet rō.d.l.tam is.§.j.tñ nō ſeqſ ꝙ correcta ratione legis

i codicillis nec in donatiōe cā mor. quod ita conſuluit collegium noſtrum Mediolanenſe in quo ego ſum minimus inter alios.

a Sec᷒.in dic ꝙ ita in terminis ꝯſuluit ang.ꝯſ.cclvij.i cip.teſtōꝛ fecit ſuum teſtm̄.

b Diſſenſus d Iaſ.hic tȝ.d. Ale.rōnib᷒ de qb᷒ h p eum, in dic ꝙ ro.ꝯſ.d. xviii.inci.diſpo tēris ⁊c.quoad ꝑmū tȝ filiuſfa. do poſſe cauſa mort. ea quoꝝ vſufruct᷒ pr̄i ſi q̄riſ pr̄e nō ꝯcedēte ꝯſenſu, ſȝ teſtm̄ facere minime, ⁊ ibi rñdet ad rōes q nō pōt don.cā mor. ⁊ ibi vide an reqiraſ ꝯſenſus curatoris vel pr̄is ēt ꝙ filiuſfa. nō poſſit aliquā vltimā voluntaꝫ facere voluit Anc.ꝯ. ccc xxxv. ſȝ bn̄ don.cā mor.q̄ magis accedit ꝯtrui q̄ vltime voluntati.

c Et vide Bart.cep.i.c.j.de cog.feud.in vſi.feud.vbi ponit an filiuſf poſſet teſtari d feudo aduētitio quod ſi ſtante habilitate filiuſfa.ad teſtandū vide Soci.ꝯſ.lxxxix.in.ij.vo.incip.circa primā.q.i ꝟbo ꝑmū ꝓbaſ. T.

intelligat correcta legis diſpõ ſi tenemus opi. Ioã.an.q ita tenuit in.c.poſt tráſlationem.de renun.ꝛ Iac but.in.d.l.ij.C.de cõdi.ob cau.ꝛ in.l.fi.ff.de cõdi.ob cau.ꝛ ſenſit gl.in.l.tam is.§ j. ad fi. Verũ q: plures alij tenẽt ↄ̃riũ vt plene p Io.de imo. in.l. vero.§.de viro.ff.ſo.ma.ꝛ in.d.l.ij.§ ticio.ꝛ p Saly.in auc.ingreſſi.C.de ſac ſan.ec.ꝛ aliqd p Bal.in.l.j.ff ſol.ma.cũ cõcor.d gbus in.d.l.ticio, ideo dictam rñſionẽ non pono p conſtanti.

4 ℭ † Inquantũ ĩ ſm opi.cõem ſuit ↄ̃cluſum filiũ nõ poſſe teſtari in aduenticiis in qbus patri nõ ↄ̃rit vſuſfructus. Limita primo nõ hr̃e locũ in aduẽticiis ↄ̃ſitis ex donatione facta ab imperiali culmine, q: de his poterit teſtari quẽadmodũ de caſtrenſibus l.cũ multa.C.de bo.q li.ẽt ſi eſſet filiaſa.vt ibi. Vbi pbat q filiaſa.põt hr̃e bona caſtrẽſia ſeu ad inſtar caſtrẽſiũ, ꝛ nõ eſt alibi ſm Bal.ibi, ꝛ hanc fallentiam poſuit Ro.hic, ꝛ in.d.auten.ſimiliter.

5 ℭ † Fallit ſcdo in filiis francigenarũ q ſm.li. quas ſeruãt nõ retinẽt filios in poteſtate, vt no.gl.inſti.de par.po in ver.ciuiũ romanoꝝ quã in ppoſito p ſing. alle. Bal.in c.j.§.ſi duo fratres.alias eſt in.c.ij de duo.fra.de no.bñſi. inuẽ.ꝛ in.c.j.an maritus ſuc.vxo.in bñſi.

6 ℭ † Ultimo fallit in iuris dotis q pr̃ lucratus fuerat, ꝛ eoꝝ ppᵉtatẽ pdiderat p trãſitũ ad ſa vota. Idẽ de talibus lucris q applicant filios pñt ipſi teſtari, vt eſt tex.in.§.qm̃ infirmus.in v.diſponãt.iſtoio v.ſiue ẽt inteſtati decedãt in auc.de nup.facit.l.in qbᵒ.C.de ſe.nup. ꝛ ad hoc reperio pondetari per Ang.tm̃ iſta iura in auc de nu. §.venient.ꝛ iſta adde ad ea q oĩt inmo in.l.ſerui.C.de.e. ℭ † Super.l.fi.in gl. fi.magis cõis ↄ̃cluſio eſt q hodie teſtm̃ filiaſa.teſtantis de caſtrẽſibus poſſit ĩpugnari p q̃rela ſicut filij pñt impugnare teſtm̃ pr̃is ſui, ꝛ h maxime p tex.in auc.vt cum de ap.cogno.§.ꝛ h qdẽ.cũ ſeq.inducẽdo vt induxi in.l.ſicut certi.cũ. l.ſeq ſ̃.ti.ij De qua materia veniret pleniũs dicendum in auc. ex cã.vbi plene per Bar.ꝛ alios.C.de lib.prete.

De teſtamentis. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Teſtm̃ ĩ quo ſeruus cõiter liber reputatus teſtis adhibet ualet.
2 Teſtis uel iudex infamis quõ impugnet, & cõtra eũ excipiatur.
3 Dictio oẽs homines de mundo ita dicũt, quid operatur.
4 Error communis habetur pro ueritate.
5 Teſtm̃ filii emancipati cuius pater communi opinione reputat mortuus, an ualeat.
6 Teſtm̃ nũcupatiuũ nõ reqrit ſcripturã, nec ſubſcriptionẽ teſtiũ.
7 Teſtis q adhibet in aliquo actu, ſi tũc eſt idoneus, & poſtea efficiatur infamis, uel aliàs inhabilis, non prohibetur teſtificari de illo actu.
8 Teſtis adhibitus in teſtõ, ſi poſtea ex delicto ſuo mutauit cõditionem ſuam, tñ hoc non infringit teſtamentum.
9 Teſtis ſi tempore quo iurauit eſt idoneus, & tpe quo debet deponere eſt effectus inhabilis, an repellatur.
10 Teſtis ſi cõi opinione reputabatur liber, & teſtõr ſcit eum eſſe ſeruum & taceat, an ex hoc teſtamentum ſit nullum.
11 Notarius putatiuus q cõi æſtimatiõe reputat notarius, cũ re uera non ſit an ualeant eius inſtrumenta.
12 Teſtm̃ ſcdm̃ p ſeruũ q ſit in quaſi poſſeſſiõe libertatis, an ualeat.
13 Exceptio infamiæ contra teſtem debet opponi in ſpecie.

1 Teſtes. † Valet teſtm̃ ad qd teſtis ſuus cõi opi.reputatus tunc liber fuit adhibitus.h.d ℭ Iuxta.ib, an ſui ꝛc. Subaudi qd ſui ĩ teſtõ teſtes eſſe nõ pñt l.q teſtõ.§.q ſeruus ff.e.ꝛ.l.hac ↄ̃ſultiſſima ĩ prin.in v.cuius

2 bus io.C.e. ℭ † No.ex eo tex.ſm Bar.formã excipiẽdi ↄ̃ pſonã teſtis aut iudicis q: nõ ſufficit ſi dico talis vel iudex erat ſeruus vel infamis, ſe debeo excipe, ꝛ ſilr articulare q erat reputatus ꝛ tẽtus cõiter ſeruus vel infamis, ꝛ ita ẽt 13 bart in.l.ij.C.de ſen.ꝛ in.l.ad teſtiũ.in ver.cõdoné, ꝛ in.l.cũ.l.ff.e. Sed ↄ̃rium 13 Bal.hic in.ij.q.q: ſufficit apponere ſpecifice exceptionẽ q e

3 rat infamis ex tali cã abſqꝫ eo q dicat p tali reputabat p tex. in c.pñtium §.teſtes.de teſti.in.vj.ꝛ pſumit q ita reputabat ex quo ita erat niſi ↄ̃riũ pbet ſꝫ enim, ꝛ idem 13 Fulg hic, q: ita opponens hꝫ fundatã de iure cõi intentionẽ ſuam ex quo pbat teſtem eſſe ſeruũ vel infamẽ, q: ſeruus repellit a teſtimonio.l. qm̃ liberi.alleg.in gl.ꝛ ẽt infamis.l.iij.§.ini.ff.de teſt.e. preterea.de teſt.co. Itaqꝫ ſi aduerſarius vult iuuari dꝫ ipſe replicando pbare q cõi opi.reputabat liber aut non infamis, ꝛ iſ etiã tenent Pa.de ca.ꝛ Ro.hic, ꝛ ẽt Imo. Raph ꝛ Pe.de caſt. in.d.l.ad teſtium.ꝛ dicit ibi Ioan.de imo.q ita tenebat Fric. de rãp.hic, ꝛ ad iſtum tex.rñde q intentio huius lr̃e eſt q ſi heredes ſcripti probant aut probare ſe offerunt q teſtes iſi teſti reputabantur cõi opi.liberi, tunc impertinens, ꝛ fruſtratoria eẽt probatio venientium ab inteſt.ſi velint probare q tñ teſtes erant tpe teſtamenti ſerui, ſed ſi heredes ſcripti non probaſſent de cõi opiᵒ, tunc bene eſſet ſufficiens probõ venientiũ ab inteſta. vt dixi. ℭ In tex.ibi, in hac cã, puta in cã petitionis hereditatis mote p heredẽ ſcriptum ↄ̃ illos q fuiſſent ſucceſſuri ab inteſtato.

3 ℭ † In tex.ibi oium, certe impoſſibile eſſe vt q oẽs homines de mondo repntauerint iſtum eſſe liberũ, ideo intelligit oibus hoibus.l.q de hoc ſciam veriſilr hr̃e debuerũt, facit.l.cũ qdã.§ q di.ff.de acq.her.ꝛ ibi gl. Dum dicit q hoc ſcire pñt ꝛc.ꝛ.l.fi.cũ gl.j.C.ſine cẽſu vel reli ꝛ in.l.inter oẽs.cũ gl j.ff q ſat.cog.ꝛ plene no.Bar.in.l.de minore.§ ſi plurimum.in.ij. q. ff.de qõ.ꝛ facit ad ea q dixi poſt Bal.in.d.l.inter oẽs. Sꝫ an ſufficiat q probet q a maiori pte erat teſtis reputatus liber. Spe.in ti.de teſte.§ j.ver.qd ſi tñ a maiori pte.dicit q ſic, ar. l.q maior.ff.ad muni.cũ ſi ꝛ ita 13 Ang.in.d.l.ad teſtiũ. Sed Imo.ibi 13 ↄ̃rium p iſtum tex.indiſtincte loquentẽ, ꝛ q: vt poſſe imputari culpa teſtõri q eligit eũ in teſtẽ q nõ reputat ab oibus liber. Et rñdet.d.l.q maior.q ibi loqt in his q geruntur p vniuerſitatẽ ad eoꝝ cõmodũ vel pñ iudicium quo cãu ſufficit maiorẽ ptẽ ↄ̃ſentire que rõ ceſſat in caſu ppoſito. Primo prima opi.eſſe verã p id q no.gl.in.l.in §.eiuſdem in v.fama ff. de teſti.dum gl.dicit maiorẽ ptẽ ꝛc.ꝛ Bar.in.d.l.de minore.§ ij.q in qbus locis hr̃ q lꝫ fama ſit cõis oium opi.vt ita ſit plene Bar.in.d l.de minore.in.j.q. Tñ ſufficit pbare famam eſſe inter maiorẽ partẽ, ꝛ ſic in iſtis idẽ operat maior pars q operatur oẽs, ꝛ ita tex in fama intelligit pvt no.Bar.in.d.l de minore.in vlt.q.prin.dum alleg.iſtam.l.ꝛ vr excuſari teſtõr pp famã d.l.cum qdã.§.q di.ꝛ ibi no. Bar. vbi vr ẽt teneri expreſſe q in caſu huius.l.ſufficiat maior pars.ꝛ ita ẽt eſt de mente Anthon.in.c.quid per nouale.in.v.ꝛ vlt.col.de verb.ſign. ꝛ firmat ẽt expreſſe Ioan.fab.in.§.ſed cum aliquis.inſti eo.vbi pro hoc ẽt inorg.alleg.l.iij.ff.ad maced.quam etiam ad hoc alle.Ray. hic q 13 iſtam partem, ꝛ dicit non eſſe tactum ab alijs, ꝛ dicit q non ob.l.ſi arbiter.ff.de proba.q: loquitur in caſu ſpecialiſſimo l.in pbatione memoriã non extare. pro qua rñſione ẽt vide Spe in ti de prob.in.§.probare.ver.illud autem ſciendum, ꝛ Anto. de bu.in.d.c.quid per nouale.in viij.col. Ro.hic facit mentionem de opi.Spe.ꝛ tandẽ dicit q aut erat mota.q.ſtatus ↄ̃ teſtem, ꝛ tunc non ſufficeret q a maiori pte eſſet reputatus liber p iſtũ tex.a ↄ̃rio ſenſu. Si aũt nõ erat mota q ſtatus, ſic dicit q ſi maior pars eſſet inducta melioribus rationibus ad reputãdum illum eſſe ſeruum tunc non ſufficeret illum fuiſſe reputatũ liberũ a maiori pte, alias ſecus ar.l.ob carmen.§.fi.ff.de teſti.ꝛ in ſimili no. Bar.in.d.l.de minore.in ver.qd ſi eſt probata fama contraria ꝛc.facit optime tex.lꝫ non alleget.c.j.de his que

4 fiunt a maio.parte cap. ℭ † Item no.q error cõis hr̃ pro veritate, de quo diſtingue, vt per Iac.bu.ꝛ Bar.in.l.barbarius.al leg.in glo.ꝛ Ia.bu.hic, ꝛ aliqd p Bal.hic in.iiij q.per Cyn. in.l.decernimus.C.de ſac.ſan.ec.ꝛ Bar.in.l.iij.ff.de ſup.leg.ꝛ p Saly.in.l.zenodorus.C.ad maced.ꝛ per Bal.quem omnino vide in.l.ij.C.de ſen.ꝛ de materia ẽt hr̃ in.c.ad probandum. de re iud.

5 ℭ † Et ex hoc decidimr quid ſi cõis opi. erat q pr̃ titij erat mortuus, vel titius erat emãcipatus a pr̃e, ꝛ ipſe teſtm̃ fecit an in effectu valeat, decidit ſingu. Bal.in.d.l.ij.ad fi.q ſi p rõnem quam vide. Ex quo ſingu.limitatur lex iſta cum fi. q probat q probata fama ꝛ opi.cõi quo ad hoïs qualitatẽ pbandam dicitur eſſe probata veritas quo ad effectum circa ea que reſpiciunt ſolẽnitatem actus, de quo ẽt vide no.per Inno.in.c. cum oporteat.de accu.ꝛ in.c.ſicut.de ſimo.ꝛ q no.Bar. in.d. l.de minore.in vl.q.p:in.dum alleg.iſtam.l. ℭ In gloſ.j.ibi vt valuit teſtm̃, innuit ergo gl.q non inſpicietur conditio putatiua teſtium vt infringat teſtm̃, q: non eſt eadem rõ infirmandaꝝ ꝛ conſeruandaꝝ vltimaꝝ voluntatũ.ar.l.vel negare.ff.quẽad. teſt.aper. Et ideo ſi teſtes erant liberi, ꝛ cõi opi.reputabantur ſerui valebit teſtm̃, q: pualebit veritas opinioni.arg.l.iẽ ſi cũ putoni.in §.fi.ff.de neg.geſt.ꝛ in.l.regula.§.q ignorabit.ff.de iuris ꝛ fac.ig.ꝛ ita ẽt 13 Ful.hic q dicit q non ob.ſi diceret q imo vr teſtõrẽ ſic nõ voluiſſe teſtari.l.an inutilis.in prin.ff de excep. Et rñde q ibi actus erat nullus ſm veritatẽ ꝛ ſꝫ opin. ſed hic erat validus ſm veritatẽ, ideo veritas inſpicit. d.§ qui ignorauit. Adde Bal.ꝛ Sal.idẽ tenẽtes in.l.ij.C.de ſen. Item facit

a ℭ Et ratio cã adde Lud.ro. conſil.ccxc.

facit qđ no. Jac.bu.⁊ Bar.in.d.l.barbarius.dum tractant an cõis error hẽaƚ pro veritate,⁊ hic dñ alle.l. q̃ rõ rẽc.ff ɋ leg. ⁊ ẽt dum alleg l.j.in fi.cũ ſeq ff.qñ ac.de pec.eſt an. ¶ In gl. mag.ibi ſicut lz cõſue ndo ſ.q̃ inſtrm publica manu confectum per notarium facit plenam probationem teſtamẽti,vt plene per gl.⁊ doc.in.l.heredes palam.in prin ff eo.⁊.l. ſi.J.de fideicom. Et de iure etiam hec opin.eſt vera,vt probat Bru ⁊ Bar.in.d.l.heredes palam.pro quo al.hic voluit allegare.l. in donationibus.J.de do.cum ſimi.tamen iſte non eſt articulus noſter,ideo per doc.hic non examinatur,⁊ cũ iſta parte gl.continuatur id qđ dř in fi.hic in ɋ ⁊ nũcupatiuum dñr ⁊c.

e ¶ † In ea.gl.ibi qñ ſit in ſcriptis ⁊c.hec.ꝯ.lec.vř melius cõuenire huic litere que in verbo ſignabatur,videtur loqui in teſtamento in ſcriptis,q: nuncupatiuum non reqrit ſcripturã aut ſubſcriptionem. Et iſtam gl.declarat ꝯferendo vtrãqz lec .p ut habes hic per Bar. Cuius dictis. Adde indi nm ipſe hic ⁊ plenius in.d.l.ad teſtium reprehendit opi.gl volentis q̃ vbi opus eſſet probare in iudicio per illos teſtes q̃ non eſſent idonei ſi probaretur ipſos fuiſſe ſeruos tpe teſtamenti vel ẽt tẽpore quo producunƚ in iudicio dato q̃ cõi opi fuiſſent reputati liberi. Quia ſm gl.in teſtibus examinandis in iudicio attendiƚ tempus quo producunƚ.l.iij.§.dne.ver.ſi rge ⁊c.ff de car.edic. nam in hoc ℥ gl.ꝫ Bar.ſequitur opi. Azo.in ſumma.inſt.l.e. quam ẽt approbat Cy. Quia verum eſt q̃ attẽditur tẽpus quo producitur teſtis in iudicio ⁊ non tempus teſtamenti qñ teſtis mutauit condõnem ſuam ex cu'pa eius vt q: poſt tempus teſti effectus eſt infamis ob ſuum delictum,vt.d.§ dne cum gl. ſec⁹ qñ ſine culpa ſua,vt in caſu huius legis.ſ.cũ detecta eſt ſeruitus q: tunc etiam poſt detectam ſeruitutem poterit produci in iudicio vt hic,⁊ ita limitam.d.l.qñ liberi.vbi dř q̃ ſeruus non poteſt teſtificari in iudicio. Nam intellige ſm eos niſi in tpe actus ad quem fuit adhibitus fuiſſet communiter reputatus liber.

f † Fortius dñt Dy.Jac.de are.⁊ Bar.in.l.ad teſt ſi.cũ q. huſ vř tranſire Bal hic,⁊ Pa.de caſt.expreſſe hic q̃ qñ aliqs adhibeƚ vt teſtis ad ſolennitatem alicuius actus,vt in hac.l.caſus ſuperueniens quãtumcumqz ex ſuo delicto non impedit eum teſtificari p.d.l.ad teſtium.in ver.conditionem qui indiſtincte loquiƚ,⁊ per iſtum tex. Secus qñ non fuit adhibitus ad ſolẽnitatem,vt eſt regulariter in oibus ꝯtribus ad quoꝝ ſubſtã etiam validitatem nõ requirunƚ teſtes immo vꝫ ſine teſtibus,⁊ ſufficit q̃ aduerſarius fateatur ꝯtrm.q: tunc teſtes ſolũ adhibentur ad ꝓbationẽ,nam in tal bus bene inſpiciƚ conditio teſtis tpe quo in iudicio ꝓducitur ad probandum.d.l.qñ liberi. ⁊.d.§.dne.⁊ pro iſta opi.vř optimus tex.in.c.j.an remoueri ꝺ beant teſtes qui pares eſſe deſierint in vſi.feud.iuncto.c.j.in ri. ſi inter dd.⁊ vaſſal.de inueſt.lis oria. Et pro hoc ẽt facit quod no.gl.in.c.vt officium.in ver.ad premiſſa de here.in.vi. ⁊ qđ no. Bar.in.l.j.§.ſi penes.ff.de tab.exhi.⁊ in d.l ad teſtiũ.⁊ in l.ſi quis ex argentarijs.§.ſi ⁊ ibi expreſſius Ang ⁊ ibi dixi.ff ꝺ eden.vbi vř q̃ notarius q ex noua cã deſijt eſſe notarius poterit perficere inſtrumenta de quibus antea fu't rogatus. Pro ꝺ etiam bene facit q̃ no.gl.in.l.iij.§.lex iulia ff de teſt.dum tractat an factus pubes poſſit teſtificari de his q̃ vidit in pupillari etate.

g ¶ † Pro hoc etiam facit q̃ lz teſtis ex delicto ſuo mutauerit conditionem ſuam non dꝫ ex hoc infringi facultas ꝓbãdi vltimam voluntatem teſtatoris ne ei ex delicto teſtis inferaƚ preiudicium.l.nos dꝫ alteri.de re iud Sed Imo.ad d.l.ad teſtium reprehendit dictam opi. Azo.⁊ ẽt opi. Dy.per.d.l.qñ liberi.⁊ per.d.§.dne.que iura indiſtincte loquuntur. Et rñdet ad.d.l.ad teſtium.q̃ ibi nihil dř de conditione teſtis tpe iudicij,ſed ſolum q̃ nõ dꝫ inſpici qualis erat conditio teſtis tempore mortis teſtatoris,ſed tempore teſtamenti. Et ſic intentio illi⁹ litere eſt q̃ non inſpiciaƚ conditio teſtis medio tpe inter tempus teſtamenti,⁊ tempus quo teſtis deponit in iudicio. Vel intelligatur q̃ non reuocabaƚ in dubio voluntas teſtõris,ſed ſolum ſolẽnitas,q: dicebaƚ q̃ tpe teſtamenti non fuerũt adhibiti teſtes idonei vt ẽt dicit hic gl.⁊ hanc vltimam rñſionẽ tradit ẽt ipſe ad legem noſtram. Cõi ẽt rñdet q̃ hic ſolum dř q̃ erãt ſerui tempore teſtamẽti. Nihil aũt dř de quo debebat deponere i iudicio. Et rñdet ad tex.in.d.c.j.q̃ ibi non ſuperuenit defectus reſpiciens ſeruitutẽ vel infamiam vel aliuꝫ defectum qui veriſimiliter detrahat de fide teſtis,ideo ibi facilius admittiƚ teſtis ⁊ lꝫ ipſe non rñ ſeat ad no.per gl.in.c.vt officium.cum ſi. potes rñdere,vt p Bal.in.l.ij.in fi.J.de ſen. Pau.de ca.in.d.l.ad teſtium.ꝫ opi. Dy.qñ aduerſarius confiteƚ teſtẽ fuiſſe ſerũ,ſecus ſi nõ ꝯfiteƚ.eſtiũ fu iſſe ſerũ.q: tunc nõ vꝫ q̃ ꝑ tales inhabiles poſſit ꝓbarƚ,q: non conſtat eos fuiſſe habiles tpe teſtamẽti cum de teſtamento non conſtet,⁊ ipſi ſunt q hñt teſtã probare ideo tunc procedit opi.huius gl. Ang hic dicit q̃ ℥ opin. Azo eſt tex.in.d.l.qñ liberi,⁊ ẽt dicit pro opi. Dy eſt gl.ſingul.in d auct.de inſt.cau.⁊ ƚ de.§ q̃ ſi tabellio.in verſi.deſinueris.vbi ſecundum eum hř q̃ tabellio damnatus de crimine famoſo,vel deportatus reuocaretur in dubium,an inſtrm ſcriptũ p eum ante condẽnationem ſit ſcriptũ ſua manu non poterit ſi per hoc eſſe teſtis. Ita in propoſito ſi dubitatur an illõ ſit ſigillum,vel ſubſcriptio teſtamenti non dꝫ ipſe teſtis mutata conditione admitti ⁊ ideo ponit ipſe opi.quam dicit eſſe veram per quam alie concordantur,vꝫ q̃ in teſtõ fauore teſtamenti non obeſt mutatio conditionis abſqz teſtis delicto alias ſic,⁊ ita intelligaƚ opi. Azo. Sꝫ extra cãm teſtamenti cõditio teſtis qñocunqz mutata impedit teſtem admitti ad teſtificandũ,⁊ ita ſaluatur gl.hic non referendo eam ad tex.⁊ ita ẽt tꝫ Ange.in.d.l. ad teſtium.⁊ lꝫ ipſe non dicat.iſt ſuit opi. Jo.fab.in.§ ſed cũ aliqs.in.iiij.col inſti.eo per illum tex in ver.ſubuenire ex ſua liberalitate teſtõ ⁊c.⁊ ẽt per iſtum tex.in ver.hac cã.q.d. non autem alia cã q̃ teſtamenti. Sed ipſemet Jo.ã fab.ibidem in.vij. col.dicit q̃ eſt ſpãle in teſtõ,⁊ in alijs in quibus pro ſolẽnitate requiruntur teſtes in.d.c.j.an remoueri dꝫ teſ.qui pa.eſſe deſi. Voluit enim lex q̃ introductio ſolẽnitatis eſſet cã deſtructionis actus in effectu vbi cõcurrat iuſta ignorantia illius q teſtes minus idoneum adhibuit. Saly.hic refert opi Dy.⁊ Azo.⁊ nihil firmat Fulgo.hic vult q̃ opi. Azo.ſit ℥.l qñ liberi.⁊ in effectu ſtat cũ opi.gl quam ẽt ſequitur hic Jac.bu ⁊ Ray.de hoc ẽt vide Bar.in.d.l.iij.§ dne.ff de carb.edi.vbi tranſit cũ opi. Azo. Bald vero in.d.l.ad teſtiũ fuit in alia opi.ſ.q̃ vbicunqz appareret teſtem fuiſſe rogatum poſſit tunc deponere in iudicio non obſtante defectu ſuperueniente.al'eg.tex cũ gl.ſingu in auc.de teſt.§ ⁊ lꝫ in fi.in ver.ſupplicijs ſed Imo.⁊ pau. de ca.in.d.l.ad teſtiũ.⁊ Ro hic iſtud reprehendunt. Tũ q: illud q̃ infert gl.in d § ⁊ lꝫ.nõ ꝓbaƚ ex illo tex.q̃ de ſe pꝫ,⁊ plenius hic oñdit Imo.vbi.ſ. Tũ ẽt q: illa gl.iuncto tex.loquitur in contractibus,⁊ q̃tum ad illos q rogauerant teſtes quo caſu vñr approbare pſonam eius,ſi tunc erat minus idoneus.l.ſi quis teſti.J.de teſt.⁊ adꝺ illa gl.eſt ſin.ſm Ang.hic,⁊ ita ẽt illam põderat Bal.in.l. parentes.J.de teſt.⁊ de cuius gl.veritate vide ẽt dno Ant.de bu.⁊ Jo de Imo in.c.ex literis.de trãſ. ⁊ cũ illa gl.loquaƚ de eo q nõ erat idoneus tpe ꝯc non ſeqƚ q̃ ſi ꝓcedit in teſt's in qbus ſolus teſtõr rogat ⁊ adhibet teſtes.l.heredis.§.in teſtis.ff e.⁊ ſi nõ ob.q̃ rogenƚ requiriƚ q̃ ſint idonei tpe teſti.§ teſtes.inſt eo.⁊.d.l ad teſtium Item quo ad defectum de nouo ſupuenientem de quo tractamus non vř q̃ teſtis poſſit dici approbatus a rogante arg.d.l de etate.§ ex cã de interro.ac.⁊ ſic vř q̃.d.opi.Bal nõ ꝓcedat q̃nis cum ea videtur ꝯcordare Saly.in.l.qñ J.de here.alias opi.poſuit ꝺ bald. quã p te videas,⁊ an ꝓcedat patebit ex.J.dicendis. Ro.tranſit hic cum opi.gl.nře. Imo.in.d.l ad teſtiũ ponit opi.quã dicit eſſe nouã.ſ.q̃ hoc ſit ſpãle in teſtõ in ſcriptis,prut loqƚ iſte tex. In ver.ſignareƚ quo caſu teſtes in iudicio poſſent deponere ẽt ſi tpe quo deponunt non ſunt idonei apparenter ⁊ exiſtenter,q: ſi deponunt niſi de fcõ ſuo qñ nõ hñt cognoſcere niſi ſuas ſubſcriptiones ⁊ ſigilla.l.cum ab initio.⁊.l.ſi quis,quẽad.teſta.aper.

Sed certe eſt q̃ ẽt ſeruus põt de facto ſuo iterrogari.l.ſeruos ff.de teſt.l.interrogari.J.õ qđ.⁊ ſic reſtringit iſtã.l.ad defectũ rõne ſeruitutis,⁊ lꝫ ipſe nõ dicat iſte fuit intellectus Ni de ma. quod ẽt hic in ſi refert Bal.⁊ cũ eo vř tranſire,ſecus aũt ſꝫ eos in teſtõ nũcupatiuo q: teſtes hñt deponere de voluntate teſtantis,ideo tunc vꝫ ſit opi.gl. Iſtã opi.reprehendit hic Ro.q: ſeqƚ q̃ ſp ſeruus poſſet eſſe teſtis in teſtõ in ſcriptis cum de fcõ ſuo poſſet iterrogari,⁊ tñ hoc eſt falſum vt dixi ſu pu.iſta rñſio nõ vř bõa rõe fundari,q: dicti do.loquunƚ qñ teſtiũ ñ peccauit i ſolẽnitate,q: teſtis tpe teſti reputabaƚ idoneus vt ꝺ. Sꝫ Ro.loqƚ qñ defectus fuit in ſolẽnitate. Aũt nõ puto dictam opi. Ni c.de ma.⁊ ſequa.ꝓcedere q: lꝫ adaptaƚ ad iſtũ tex tñ nõ vř poſſe adaptari ad.l.ad teſtiũ,q̃ loqƚ in quocũqz teſte minus idoneo. Preterea non eſt verũ q̃ teſtis in teſtõ in ſcriptis debeat quo ad publicationẽ teſti in iudicio ꝺeponere ſolum de ſubſcriptione ſua,ſed ẽt dꝫ deponere de ſubſcriptione alioꝝ cõ

a teſtiũ ſm Ja.but. Sal.⁊ Ful.J.i.pri.aſs.n.oẽs teſtes eſſent ſingulares,⁊ ſic nõ ꝓbarẽt.c.lꝫ de ꝓb.l.ob carmẽ.§.fin.ff de teſt. Quinimmo ſm Ful.in.l.pri.debẽt ẽt deponere q̃ ipſi teſtes oẽs fuerint rogati a teſtõre,⁊ q̃ teſtõr dixit q̃ illud erat ſuum teſtm̃,⁊ q̃ teſtator ẽt ſe ſubſcripſit per.l.hac ꝯſultiſſima i pnc.

a ¶ Alioꝝ ꝯteſtium. de ꝺ per an. gl. cclxxiiij.

ſ.eo. Alias enim forma ſibi tradita fruſtra eſſet poſita. Uerum
eſt ſm eum ꝙ vbi nõ tractaretur de publicatione, ſed de ſolã a-
pertura teſtamenti ſufficeret quẽlibet teſtem ſuam ſubſcriptio-
nem recognoſcere. d. l. cum ab initio. Ex qbus pꝫ iſtũ paſſum
reddi valde dubiũ. Tñ puto de iure verã eſſe opi. Dyn. & ſeq.
p iſtum tex. in verſi. vſqꝫ adhuc. Nã tex. hic vr velle ꝙ ſi vſqꝫ
ad tempus quo fuit adhibitus teſtis ad actũ teſtãdi nõ fuit ſibi
mota qõ ſtatus nil nocebit, ſꝫ poſtea denegaꝛ ſeruitus, & dicere
qui dicit gl. ꝙ h aduerſarius fatebaꝛ, vel ꝙ hic erat ɔfecta ſcri
ptura publica manu tabellionis, iſta eſt diuinatio & reſtrictio
ad iſtum tex. & ad § ad ɔdẽnationem. per quẽ. § ẽt pbaꝛ opin.
Dy. Nec ob. ſi dicaꝛ ꝙ ibi nõ ſit mẽtio de ɔdi. teſtis tpe iudi-
cij, & ſic dꝫ intelligi ꝙ tpe iudicij erat effectus idoneus, qꝛ põt
rñderi ꝙ cũ ibi pſumaꝛ ꝙ mutata ſuit ɔditio teſtis tpe mortis
teſtõris quo tpe erat effectus nõ idoneus, & nõ appareat de vl-
teriori mutatione intelligiꝛ teſtem tpe iudicij eſſe in eadẽ ɔdit.
puta infamie ſicut erat tpe mortis, vt in regula ſemel malus, &
ibi Dy. de reg. iur. in. vj. & l. ſi cui. § hiſdem. ibi Bar. ff. de ac-
cu. & no. Bal. late in. l. ex pſona. C. de pba. & pro iſta opi. bñ fa-
cit tex. in. d. c. j. an remo. debeãt teſtes maxime in rõne quã ibi
tradidit tex. in fi. q̃ rõ eſt generalis, & operaꝛ ꝙ deciſio intelli-
gaꝛ eſſe generalis vt in l. regula. § ſi qs. & ibi no. Bar. ff. de iur.
& fac. ign. & p h pꝫ nõ eſſe bene rñſum ad illum tex. p Imo. nec
ẽt ob. pdicta ɔſideratio qꝫ hꝫ Pau. de ca. in. d. l. ad teſtiũ. di-
cens ꝙ ſi negaꝛ teſtũ fuiſſe factum nõ põt p tales teſtes pbari,
qꝛ nõ vꝛ eos fuiſſe habiles tpe teſtamẽti, cũ de teſtõ nõ ɔſtet, &
ipſi ſunt q de teſtõ habent pbare. Nam ad h rñdeo ꝙ capitu-
labiꝛ per heredẽ ſcriptũ ꝙ titius de tali anno & mẽſe fecit teſtm̃
talibus pñtibus, & ꝙ illi teſtes erãt, reputati cõi opin. liberi, &
idonei, nã ꝙ eſſent deõ tpe reputati in teſtõ remanebit habili-
tati ad phandũ teſtm̃, & ſic habilitas teſtiũ nõ pbaꝛ p eoſmet, ſꝫ
p alios. Unde nõ vꝛ bene ɔſideraſſe. Itẽ opi. Angel. hic eſt ɔ̃ b
tex. in. d. c. j. & ita teneo in hoc articulo in quo ẽt vide Fran. ig. 13
hic qui trãſit cũ opi. Azo. Et tenendo opi. Dy. & ſequa. quam
Rap. cu. in. d. l. ad teſtiũ, ſequutus dixit ꝙ inferꝛ ꝙ in teſtis cõ
ditis inter liberos vel ad pias cauſas in qbus adhibenꝛ teſtes
ad probandum non ad ſolẽnitatem ſi teſtis mutauit ɔdõrẽ non
poterit admitti ad teſtificãdum. Rap. in. d. l. ad teſtiũ. & icit ꝙ
iſta eſt noua cogitatio ſua. Sed dic ꝙ Bald. hic poſuit in. d. §.
9 cum aliqs. ¶ † Et prędicta faciunt ad qõnẽ ꝙ teſtis ſi tpe quo
iurauit erat idoneus, tpe aũt quo dꝫ deponere eſt effectus infa-
a mis, ſeu aliter non idoneus an repellaꝛ. ª de quo vide p Spe. in
ti. de teſte. §. j. ꝟ qd ſi teſtis erat ad quẽ ſe remittit Bar. in. d.
l. ad teſtiũ. & p Io. an. in reg. factũ legitime in merc. & p Pa. de
liaza. in cõmen. c. teſtimoniũ. de teſt. & ibi ẽt p Ant. de bu. in. ij.
col. & tangit Bar. in. d. §. diue. vbi ſe remittit ad no. p ſe in. l. dã
10 ni. § ſabini. de dãn. infe. vbi hoc non examinat. ¶ † Et ẽt in ma
teria huius legis vide aliquas qõnes quas vltra alios tangit Io
an. fab. in d. §. ſed cum aliquis. vbi inter cetera q̃rit qd ſi teſtis p
communi opi. reputabaꝛ liber tñ teſtõr hũ ſciebat eum eẽ ſer-
uum an habebit locũ hec lex. & ɔcludit ꝙ no. qꝛ preualebit ſciẽ-
tia teſtatoris qui ſibi hoc imputare dꝫ alleg. in. d. l. qdã. § ꝙ dꝛ
11 & l. fi. ad fi. ff. qbus ad liber. pcla. non lꝫ, quod no. ¶ † Querit
h ẽt Iac. de ra. & Cy. & Bar. an illud ꝙ hic dꝛ in teſte ſeruo ha
bet locũ in alio inhabili, puta infame vt ſufficiat eũ cõi opi. fuiſ-
ſe reputatum non infamẽ, & dñt ꝙ ſic p gl. q̃ ad h tepn. ſin. in. l.
cum lege. in fi. ff. co. quam ſequunꝛ cõiter doc. hic & Bal. in. l. j.
in. iij. col. C. de ſecũ. nup. & in. l. caſſius. ad fi. ff. de ſena. & in. l. ij. §
j. col. ſ. de ſen. tñ Ang. hic ɔ̃riũ tꝫ, & cũ eo tranſit Ful. hic p iſtũ
tex. in ver. in hoc cã. & p. d. § ſꝫ cũ aliqs. vbi ſolũ in hoc caſu li-
bertatis puatiue diui ſeuerus & antonin⁹ ex liberalitate ſubue-
nerunt teſtõ p ſuũ reſcriptũ. Ergo ſeqꝛ ꝙ teſtm̃ erat nullũ iure
ciuili inſpecto, & iõ puiſio fcã in caſu iſto ad alios nõ dꝫ trahi nõ
dꝫ. l. ꝙ vero. ff. de leg. & p hoc facit ſm Fulg. qꝛ non vꝛ eſſe tan
ta ratio in alijs inhabilibus ſicut in ſeruis, qꝛ frequẽtius ɔtin-
git ꝙ ſerui reputanꝛ liberi. l. iuſto in prin. ff. de vſuc. Certe ille
tex. dicit eɔ̃. ſ. ꝙ freqũẽter liberos emimus pro ſeruis vnde ſto
cum cõi ſnia, qꝛ ẽt in exorbitantibus ex identitate rationis fit ex-
tenſio ad alium caſum vbi ſubeſt fauor publice vtilitatis vel a-
lia fauorabilis cã, vt pꝫ no. p gl. in. l. ſi conſtante. in prin. ff. ſolu.
matri. & ibi p Bar. in. ix. q. prime par. prin. & per Barto. poſt
glo. in. d. l. ij. §. exercitium. ff. de infam. cum ſimi. Sed cũ ɔſer-
uationis teſtamenti concernit publicã vtilitatem. l. vel negare.
ff. quẽad. teſt. aper. & no. glo. melior de iure in. l. gallus. § qd ſi
is. in ver. vtilitatem. ff. de lib. & poſt. & quod in exorbitantibus
fiat extenſio in fauorem teſtamenti conſeruandi probaꝛ ex no. p

a ¶ Repellaꝛ quo tpe idoneitas i teſte ɔſiderari dẽat vide p Ang. ɔſ. cccviij. Alex. ɔſi. lxxviij.

b ¶ Cõſului. vide p eũdem cõſi. cxxx. j. li.

c ¶ Publicari. qñ dꝛ teſtamẽtũ publicari, vel apiri. vide p Socin. in ɔſi. cclxviij. in j. vol. inci. N. dñe in ꝟ. pp h manifeſtũ, et vide de materia p Fely. in. c. fi. de fi. inſtr. T.

glo. in l. fi. in princip. in ver. vt nemo. ff. de lib. & poſth. dum al
12 leg. l. poſth. inducendo vt ibi per Ange. & Imo. ¶ † Querit h
Bald. Ange. & Saly. vtrum lex habeat locum in tabellione
putatiuo adeo ꝙ eius inſtrã confecta inter ignorantes fidẽ fa-
ciant de quo vide per oẽs in. l. barbarius per illum tex. ff. de of-
fi. pret. p Inno. & alios in. c. j. de fid. inſtr. p Spec. & Io. and. in
titu. de inſt. edi. § reſtat. ver. qd ſi is. & ver. ex premiſſis. el. ij. in
cto verſi. ſeq. & ſuper ver. & icias. in ti. de pba. §. j. ver. illud cum
ver. ſeq. per Gui. de ſuza. in. l. decernimus. C. de ſac. ſanct. ecc. &
Io. de are. in diſpu. inci. Quero ego pduco ɔ̃ ee inſtrm̃, p Iac.
de bel. in diſpu. incip. cane. ut aliquo iure &c., quam ipſe ponit
poſt. l. ij. ſ. quo & qñ iud. Et per Hoſt. in ſum. de fi. inſt. §. quib⁹
inſtrũs. ver. qd ergo ſi per patrem, & p Pau. de liaza. in. c. cum
dilectus. de fi. inſtr. per Bar. in. l. actuarios. C. de numera. lib.
xij. p illũ tex. & in. l. herennius. per illum tex. ff. de decur. & bal. &
Imo. & Pau. de ca. in. d. l. ad teſtium. p Bal. in. l. ij. in vl. col.
. C. de ſerui. & aqua. & in. l. nõ ignorat. C. q accu. non poſ. & in. l. ij.
ſ. de ſen. per Ioan. fab. in. d. §. ſed cum aliquis. per Ang. in au-
ctẽ. de tabel. § pe. alias fi. per do. Ant. in repe. c. conſultationi
bus. in. xxiiij. col. de iurepa. & qꝛ articulus eſt difficilis nõ reci-
to opi. ſed magis cõis concluſio eſt illa quã tꝫ Spe. & Io. an.
in. d. ver. quid ſi is. ſ. qꝛ non habeat locum in tabellione per. d.
l. herennius. cum ſi. niſi interueniſſet decretum ſeu creatio ſupe-
rioris quo caſu lꝫ cum effectu non eſſet tabellio vt qꝛ eratus ta-
bellio erat ſeruus vel alio defectu incognito laborabat, nã tunc
valebunt geſta ab eo per. d. l. barbarius. Iſta aũt lex cum ſi non
facit ad propoſitum qꝛ loqꝛ in actu teſtificandi qui eſt permiſ-
ſus iure cõi, & in quo actu non requiritur creatio vel decretum
ſuperioris, ſecus in his in quibus requiriꝛ decretum, & creatio
ſuperioris prout in officio tabellionatus & ſimilibus per. d. l. heren-
nius. iuncta. d. l. barbarius. ſm doc. in dictis locis, ꝙ no. p limi
b tatione huius. l. & ita alias plenius conſului. ᵇ ¶ † Querit etiã
13 Bar. hic an in terminis huius legis requiraꝛ ꝙ iſte ſeruus eẽt
in quaſi poſſeſſione libertatis & tꝫ ꝙ nõ, ſed Pau. de ca. hic tꝫ
ɔ̃rium, qꝛ ſi erat mota qõ ſtatus ſeu ſeruitutis, lꝫ cõiter repute-
retur liber non habebaꝛ pro libero vt hic in fi. Multo magis ſi
erat in quaſi poſſeſſiõe ſeruitutis dꝫ hñri pro ſeruo quicquid in
ɔ̃rium reputaretur p alios qꝛ reputatio videreꝛ temeraria, arg. l.
moneo. in fi. C. ſi ſe ɔ̃tre. Sed non recedo ab opi. Bar. qꝛ po-
tuit eſſet ꝙ ſeruus in ciuitate iſta cõi opi. reputabaꝛ liber. tñ
nõ erat reputatio temeraria vt qꝛ ſeru⁹ aufugerat aliũde a dño
& non dꝛ eſſe in quaſi poſſeſſione libertatis niſi qñ bonafide ge-
rat ſe p libero vel diu geſſit ſe p libero. l. ꝙ aũt. in prin. l. libe-
ros § fi. ff. de lib. cã. l. iij. § ſi ſeruus. ff. de acq. poſ. in. l. eã quam
ſ. de lib. cã. Et in loco iſto potuit pbabiliter vertere ignorari c.
fi. q ma. accuſ. poſ. c. quoli... de preſump. & vide Bal. hic in
14 fi. ¶ † Inſuper no. id ꝙ Bal. hic in fi. dicit circa modum op
ponendi exceptionem infamie ɔ̃ teſtes, qꝛ non ſufficit hoc i ge-
nere, & adde no. per Bar. in. l. iij. §. l. iulia. ff. de teſti. & in. l. j. in
iij. col. ff. de excep. & Bal. in auc. ſi dicatur in fi. C. de teſt. & in. l.
edua. in repe. paduana. C. de eden. in. viij. col. in. xv. opp. &c. qꝛ
no. Bal. hic in. ij. q.

SVMMARIVM.

1 Scriptura teſtamẽti publicati fidem facit etiam ſi originalis ſcri ptura ſit deperdita.
2 Teſtm̃ in ſcriptis an & qñ poſſit publicari, & aperiri.
3 Poſſeſſor inſtrumenti, uel alterius rei qui olim fuit, an hodie præſumatur poſſidere.
4 Amiſſio ſcripturarum an pbeꝛ per ſolum iuramentum.
5 Teſtamenti in ſcriptis publicatio an poſſit fieri uiuo teſtatore.
6 Teſtm̃ publicatum an faciat fidem abſqꝫ productione originalis ſcripturę.
7 Teſtm̃ poteſt peti publicari per uiam principalis petitionis ad æternam rei memoriam, & fidem.
8 Teſtm̃ quãdo petitur publicari, & aperiri, an ſint citãdi omnes quorum intereſſe poteſt.

1 c Publicari. ᶜ † Scriptura teſtamẽti pu-
blicati fidẽ facit ẽt ſi origina-
lis ſcriptura ſit deperdita. h. d. ¶ Et premitte qꝛ
quedam eſt exẽplatio vt qñ aliquis vult ſcripturã
publicã exemplari per aliũ qꝫ p eum q eã cõfecit, puta rõne
vetuſtatis ſcripture vel ex alijs cauſis a iure pmiſſis. et iſtã ñ
mã nſa, ſꝫ de ea tractaꝛ in. c. fi. de fi. inſt. et in. §. illud quoqꝫ. in

auc. vt fra. filij, ⁊ p doc. poſt gl. in auc. ſi quis in aliquo. Quedā eſt publicatio, ⁊ iſta aliqñ fit de teſtō nūcupatiuo vt qñ nulla ē ſcriptura ꝯfecta, ſꝫ ſolū corā teſtib⁹ teſtm̄ ē ꝯditū, ⁊ tūc ad inſtā- tiā hrēdis iſtitutꝰ citatis illis de quoꝝ ꝓiudicio agit̄ examinant̄ teſtes ad ꝑpetuā rei memoriā poſt quoꝝ examinationē iudex ꝓnūciat illas atteſtationes hri ꝓ publicatis ⁊ ꝑ illas ꝓbari te- ſtamētū talis, ⁊ ita pt intelligi iſta lex ſꝫ vnū intelle. gl. ita ēt pt intelligi. l. geſta. ſ̄ de re iud. ſm vnū intellec. quē ibi ponit bar. poſt gl. Aliqñ fit publicatio de teſtō ꝯdito in ſcriptis ſm for- mā. l. hac ꝯſultiſſima in prin. ſ̄ e. Nā tūc ſi ſcriptura originalis erat manu ꝓuata ſcripta tūc ad inſtātiā hrēdis ſcripti vel alte- rius cuius intereſt citatis alijs de quoꝝ ꝓiudicio tractat̄ citant̄ teſtes vt recognoſcāt ſigilla ⁊ ſubſcriptiones ſuas ⁊ alia depo- nāt ſꝫ q incidēter retuli. ſ̄ i. l. ꝓxi. quo ſcō iudex ꝑ ſnīā interlo- cutoriā publicabit ſcripturā teſti faciēdo eā ſcribi in alia carta manu publica, ⁊ cū ſubſcriptiōe notarij declarādo ⁊ ꝓnūciādo illā ſcripturā in poſteꝝ plenā fidē teſti facere, ⁊ ita fidē faciat ſi originalis ꝑdat̄, ⁊ de iſta publicatione ꝓpꝛie loqt̄. l. nfa. vt pꝫ i ver. ſcriptū. poſſet ēt. d. publicatio ſcribi i eadē carta i qua erat ſcriptū originale teſtm̄ vt hic in gl. ⁊ p Cy. h. Ubi aūt de teſtō in ſcriptis ꝯdito eſſet a ꝓn. ꝯfecta ſcriptura manu publica face- ret plenā fidē abſqꝫ alia publicatione vt eſt gl. repu. ſin. in. l. ij. in prin. ff. quē ad. teſt. ap. ¶ In gl. i. ibi. l. ij. ff. quē ad. teſt. aper. vt puta ſi poſt q̄ teſtō: manu ꝓpria ſcripſit teſtm̄ ⁊ teſtes ſubſcri- pſerunt ⁊ ſigillarūt ſꝫ formā. d. l. hac ꝯſultiſſima. in prin. ſ̄ e. ⁊ clau- ſo ⁊ ſigillato teſtō notarius ab extra de mandato teſtōris ſcri- pſit qualiter in. d. carta erat ſcriptū teſtm̄ tūc ꝓut ipſe teſtator pa- lā aſſeruit corā ipſo notario ⁊ teſtibus ſcriptis ⁊c. Et idē ſi de teſtō nūcupatiuo fuiſſet a ꝓn. ſcriptura manu publica fcā vt vi-
2 diſtis no. ſ̄. l. ꝓxi. ¶ †Quandoqꝫ nō petit̄ teſtm̄ in ſcriptis cō- ditū publicari ad ꝑpetuā fidē, vt dixi, ſed ſolū petit̄ tale teſtm̄ aperiri vt hrēdes vel legatarij illud inſpicere poſſint ad h vt ſci- ant an velint agnoſcere vel repudiare vel q̄ circa relicta i teſtō volūt trāſactionē facere q̄ fieri nō pt niſi inſpectis ꝟbis teſti. l. de his ff. de trāſac. ⁊. l. j. ff. quē ad. teſt. ape. ⁊ tūc nō reqrit̄ tāta ſolēnitas. Quia nō facta recognitione ſubſcriptionū p oēs te- ſtes poterit corā idoneis viris 6 mādato iudicis aperiri teſtm̄ ſm diſtōnem q̄ tradit̄ in. l. cū ab initio cū tribus legib⁹ ſequē. ff. quē ad. teſt. ap. ⁊. l. j. ⁊. ij. ſ̄ e. ti. Nec tunc reqrit̄ citatio ſucce- dētiū ab inteſt. vel alioꝝ q in publicatione citādi eſſent vt not. firmat Bar. ⁊ Ang. i. l. j. in prin. ff. quē ad. teſt. ap. id qꝫ no. gl. i ver. alieno noie de quo ibi vide plenius p Imolā poſt Cyn. ⁊ Bal. Et de materia dicte publicationis ⁊ apture ⁊ q̄ in eis ſer- uari debeāt vlura ea q̄ no. doc. hic ⁊ maxime Bal. vide late p Spe. in ti. de inſt. edi. ſ. cōſo ꝟ. ⁊ qm̄ de publicatione ⁊c. vſqꝫ ad ſi. ſ. ⁊ in. ſ. vt aūt ꝟ. ad hoius ⁊ q̄ no. Bar. in. l. j. ſ ſi qs ne- get in. j. col. ⁊ in. l. ij. ff. quē ad. teſt. aper. ⁊ doc. in. c. ſi. de ſi. inſt.
3 Et p Bal. i. d. auc. ſi qs in aliquo. in. iiij. ⁊. v. col. ¶ † Not. ex tex. ibi caſu q ꝓbat̄ intercidiſſe ⁊c. Ang. q ille q olim fuit poſſeſ- ſor inſtri ꝓſumit̄ ēt hodie illud poſſidere niſi ꝯtrariū ꝓbet̄ vt hic ⁊. l. ſi qs ex argētarijs. ſ. pe. ⁊ ſi. ff. de edē. ⁊. l. ſi. ſ̄. de ſi. inſt. lꝫ ſe- cus ſit in poſſeſſione aliaꝝ reꝝ ſm eū, q̄ olim poſſedit nō ꝓſu- mit̄ hodie poſſidere reqrit̄ vt plene p gl. in. l. ſine poſſidetis. ſ̄. 6 ꝓba. ꝑſertim ſi neget ſe hodie poſſidere vt ibi p Bar. ⁊ Cyn. in l. nō ignorabit. ſ̄. ad exhib. Sed Pa. de ca. h ēt q iſtud ꝓcedit hic in eo apud quē illa ſcriptura eſſe debebat. Nā apud hrēdē dꝫ eſſe originale teſtm̄ in ſcriptis ꝯditū. l. i. cum ibi no. ff 6 edē- do. iō ꝓſumit̄ eē ſp apud eū niſi ipſe ꝓbet ꝯtrariū ſaltē p iurm̄ ſm eū, ⁊ dicit ita vel. e Bal. hic. ⁊ voluit Pan. de ca. hic collige- re iſtud ex ꝟbis Bal. hic in. iij. not. Sꝫ in alia ſcriptura q̄ non dꝫ eſſe apud aliquē aſſerētē ſe illā nō hre tūc ſeruabis diſtōnē traditā p Cy. ⁊ Bal. in locis ꝓxime alleg. circa poſſeſſionem aliaꝝ reꝝ ſꝫ Pa. de ca. Tn̄ vt veri⁹ q ille q ſemel habuit ſcri- pturā penes ſe poterat cogi de iure ad eā exhibēdā petēti ꝓſu- mit eā hre indiſtincte niſi ſaltē p iuim ꝓbet ſe eā nō hre vt ꝓ- bat̄ in. d. l. ſi. ⁊ ēt in. l. ſi. in ſi. ⁊ ibi Bar. ff. de priui. cred. ⁊ not. Bar. in. l. huiōi. ſ. ſi ita. ff. de leg. j. ⁊ plenius Bar. in. d. l. ſi qs ex argētarijs. ſ. pe. ⁊ Spe. in ti. de inſt. e. ſ poſtq̄ ver. vbi aūt.
4 ¶ † Et an idiſticte amiſſio ſcripturaꝝ ꝓbet̄ p ſolū iurm̄ vide p gl. or. in cle. j. in ꝟ. cōpellēdo de vſu. vt dixi late poſt Bart. in d. ſ. pe. vbi vide. In gl. j. ibi ordinatio pōt ēt fieri corā delega- to vt ꝓbat Spec. in. d. ver. ⁊ qm̄ de publica. cum ver. ſe. vbi in- ter cetera alleg. ad hoc tex. in. ſ. illud quoqꝫ. in auc. vt fratrū fi- lij ⁊ ꝓbat̄ q̄ cū iſtud expediat ēt p magiſtratꝰ municipales ſm Cy p. l. magiſtratus. ſ̄. de ma. muni. ⁊ expreſſius in. ſ. nulla in au- ctē. de defen. ciui. Ergo pōt delegari. l. j. in princ. cū materia. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſd. Et iſtud pmo veꝝ lꝫ Ful. h relin- quat cogitādū nō faciēs mētionē de auctoritate. Spe. ⁊ ꝓ iſta opi. vt tex. in. c. ſi. in ꝟ. delegato ⁊ ibi p Jo. an. de ſi. inſtru. ¶ In ea. ibi ſicut ſcriptū eſt. ſ. in ſubſcriptiōibus eoꝝ n̄ aūt hnt deponere de tenore teſti in ſcriptis ꝯditi, q̄ ille pōt eſſe ſecret⁹ ⁊ ēt incognitus teſtibus. d. ſ hac ꝯſultiſſima. i ꝓn. ſ̄ e. ⁊ debēt alia
5 deponere teſtes ꝓut incidēter dixi. ſ̄. l. ꝓxi. ¶ † In ea. ibi viuo teſtōre ⁊c. an poſſit fieri h publicatio viuo teſtāte dic vt p Cy. cū quo magis cōiter trāſeūt reliq hic ⁊ Bar. in. l. ij. ſ. ſi dubite-
6 tur p illū tex. ff. quē ad. teſt. ape. ¶ † In gl. in ꝟſi. ꝓbat̄. ſed an
b dcm̄ teſtm̄ publicatū faciat fidem abſqꝫ ꝓductione originalis ſcripture ēt dato q nō ꝓbet̄ originale eſſe dep̄ditū dic vt per Cy. ⁊ Bar. hic cū quo magis cōiter trāſeūt alij. Ita ēt lꝫ Cy. in. l. pen. in. ij. q. de eden. ⁊ Bar. in. d. l. ij. in prin. ff. quē ad. teſt. ape. qcqd dixerit hic Ang. tenēs ꝯtriū. arg. huius legis a ꝯtrio ſenſu. Per quā lꝫ q indiſtincte ſit neceſſe ꝓbare dep̄ditū eſſe originale ⁊ de hoc ēt vide p bal. in rub. ſ̄. de ſi. inſt. in. xi. col. in ꝟ. j. q̄ro ⁊c. Et circa hoc aliqua ſcripſi i. d. auc. ſi qs i aliquo. vbi tractaui an illud ꝓcedat q p hāc. l. dicit Bal. in. d. rub.
7 ¶ † Quero ēt hic extra gl. Bal. an ſcriptus hrēs q rō poſſi-
c deat hrēditatē poſſit p viā principalis petitionis petere iſtā pu- blicatorē teſt. ⁊ ēt i teri ad eternā rei memoriā ⁊ fidē an vero debeat agere via ordinaria, puta pe. here. ꝯ poſſeſſores ⁊ in iu- dicio poſt lit. ꝯte. ꝓducere teſtes ⁊ facere fidē teſti in quo dic magis cōem eſſe ꝯcluſionē q poſſit ēt ꝓncipaliter petere iſtā publicationē vt hic p eū, ⁊ ita ēt lꝫ Ang. de quo vide p Bart. ⁊ Bal. in auc. ſi qs. ſ̄. de teſt. ⁊ p Spe. in. d. ſ. cōſo ꝟ. in qbus.
8 ¶ † Tāgit ēt hic Bal. Ang. ⁊ Sal. q̄ ꝑſone ſint citande in. d. publi. ⁊ an ſufficiat citare ꝑnaliter oēs intereſſe ꝓtēdētes de quo vide q̄ remiſſiue dixi in. d. auc. ſi quis in aliquo, vbi ēt teti- gi an ſcriptura regiſtri. i. in qua p notariū eſt regiſtratus tenor alterius ſcripture apud acta faciat plenam fidē de illa alia ſcri- ptura de quo hic aliquid per Ang. ⁊ plenius dixi ibi.

a ¶ Scripſit. 8 h vide p ſui. ꝯſ. lx. inci. teſtōr.

b ¶ Originalis addē q qm̄ ꝯtra⁹ eſt facius in ſcri- ptis nō ſtat̄ exē- plo niſi ꝓbetur originale dep̄di- tum vt lꝫ Lud. ro. ꝯſ. clxxiiij.

c ¶ Querit. ad- de eūdē bal. ꝯſ. lij. ij. ⁊. i. vbi in fa- cto conſuluit.

d ¶ Nō neceſ- ſitat̄. adde q vo- luit Old. conſi. cccxxi.

SVMMARIVM

1 Teſtm̄ imperfectum non ualet, ēt ſi in eo ſit iſtitutus princeps.
2 Poteſtas generalis ſi alicui conceditur, nō comprehēdit q poſ- ſit ſtatuta retractare.

e **Ex imperfecto.** †Si teſtm̄ eſt imp- fectū nō vꝫ ēt ſi prin- ceps in eo ſit inſtitutus. h. d. ¶ In tex. ibi nihil ta- mē ⁊c. lꝫ aūt deceat ꝓncipē viuere legibus, vt h tn̄
d nō neceſſitat̄ vt. l. princeps legib⁹. ff. de leg. c. ꝓpoſuit. de ꝯceſ. ꝓ- ben. ⁊ qñ vīr velle vti plenitudine ꝑtātis. ſ̄. ij dixi in. l. q̄ ꝗ. ſ̄. de teſt. miſſ. ⁊ ibi feci mētiō: ē de his q̄ ponit Pa. de ca. hic.
2 ¶ † Et inducit̄ hec lex cū gl. ad qō. p Ang. h in qbuſdā lꝫ Ci- uitas florētia dedit cuidā ſuo rectori oēm ꝑtātem in qbuſdam cauſis cū cla q iuris nexibus nō ſit ligatus nō p h poterit veni- re ꝯ deciſa p ſtatuta cōitatis nec aliqd q ſit ꝯ honeſtatē vel bo- nos mores facere. ⁊ h ſeqt̄ Ro. p. l. forma. ſ̄. de of. preſe. pre. ⁊ di- cit ita velle Bar. in. j. conſt. C. ⁊ in. l. ambitioſa. ff. de decret. ab or. fa. ⁊ Bald. in. l. milli. C. de ſen. Sꝫ Fulg. dicit q iſta gl. facit in ꝯtrium iuncta. l. princeps. ff. de leg. ⁊ pōt rñderi ad alle. per Roma. q nō loquunt̄ in eo i quē tranſlata erat ois ꝑtās. Et vi- de Ang. in. l. milites. ſ̄. ti. g. Tamen veritas vꝫ q in gn̄ali ꝑtā- te non veniat ꝑtās retractandi facta per cōitatem niſi ex cauſa vt eſt tex. no. in. l. ſi hominem. ff man.

SVMMARIVM

1 Falſa demonſtratio non uiciat ſi de corpore cōſtat, niſi ſit error in nomine proprio ipſius teſtatoris
2 Conſtare de corpore quādo dicatur eſſe probatum, adeo q er- ror, uel falſa demonſtratio non uiciat.
3 Demonſtratio facta per duas demonſtrationes, una eſt falſa, alia uera, quid erit agendum.
4 Error q̄libet ſi hꝫ uiciare dūmō cōſtet de corpe, niſi eēt erratū i cōdōne pſonę deſignāte cām finalē, ꝓp quā mot⁹ eēt teſtōr.

1 **Si in nomine.** †Falſa demonſtratio n̄ viciat ſi de corpore con- ſtat. h. d. ¶ Hoc tn̄ limita non habere locū in erro- re nominis proprij ipſius teſtatoris q̄ indiſtincte viciat tanq̄ ſupinus. l. final. ⁊ hoc ibi nota. Barto. ſ̄. de here.

a ℂ Filij. add. in.ro.ꝯ.clxxiij. ⁊ inq̃ſtũ.d. Ja. h dt ſꝫ Jo. an. in addi. Spe. i ti. d reſc. pſe. ꝙ nõ vꝫ reſcriptũ impetratũ ꝯ pſbyter aliculus eccleſie in quez erratũ eſt de nomine lꝫ d eccl ia ꝯſtet, vid ꝙ voluit ro. ꝯſi. ccc xliij.

b ℂ Demonſtrationes. add. in Pa. d caſ. l l. certũ. ff. ſi cer. pe. ⁊ ier. no. in l. ſerno. ff. d ꝯb. em. facit lex forma. ff. de cẽſ. F.

c ℂ Filiationẽ qũo pbeſ filiatio vid p eũdez ale. ꝯſ. xxv. j. li.

d ℂ Corrigi. qñ notari⁹ poſſit errorẽ ſuum corrigere vide p eũdẽ ale. ꝯſi. lxx. j. lib. ⁊ dicit in. ro. ꝯſil. ccclxxxv. ꝙ ſi notarius omiſit clauſ revocatoriã pri. mi teſt. in ſcdo teſtõ ꝙ p vivã vocẽ teſtiũ hec clauſ ſuppleri pt qꝫ pſumiſ oblivione omiſſa p notarium.

inſti. ⁊ idem dicit ibi Bal. in. ij. colũ. eſſe in errore nominis fi-
a lij.* ipſius teſtõ:is. de quo forte ibi plenius dicet. ℂ Fallit ẽt.
l. iſta in errore nois appellativi q indiſtincte viciat. l. ſi qs i fun
di vocabulo ff. de le. j. ℂ Circa qd tñ eſſent plura dicẽda que
alias ibi ſcripſi id nõ repeto, ⁊ ibi ẽt tetigi qd de errore ꝯſiniũ
2 ⁊ errore ſyllabe. ℂ †Qualiter aũt dicaſ eẽ pbatũ ꝙ de corpo-
re conſtet adeo ꝙ error aut falſa demonſtratio nõ viciet, vide
ſing. p Bar. in. l. demonſtratio. in prin. in. vij. q. ff. de ꝯdit. ⁊ de
mon. ⁊ in. l. j. §. ſi. p illũ tex. ff. de dot. ple. Ubi ꝯcludit ꝙ ſi qs d
b monſtrare: rẽ vel pſonã p duas demõſtrationes* ꝯvenientes illi
rei vel pſone dꝫ eſſe fundata intẽtio ſua vt dicaſ ꝯſtare ſenſum
fuiſſe de illo corpe. ℂ Lꝫ aliq̃ alia demõſtratio fuerit adiecta q̃
repiaſ falſa alle. l. hac ꝯſultiſſima. §. ex. j. ⁊ l. forma in princ. ff. de
cẽſi. ⁊ in. d. l. j. §. j. ⁊ h caſu adverſarius q vult diſpõnẽ infringe
re reſpectu demonſtrationis falſe hꝫ neceſſe oñdere ꝙ de alio
corpore fuit ſenſum, vt ibi plenius p eũ. Sed in ꝯtrium vꝫ tex. in
l. in teſtõ. la. j. ff. de ꝯdi. ⁊ de. quẽ ad h ponderat ibi Pa. de ca.
⁊ reliquit cogitãdũ p̃viſione. Ang. ẽt in. l. hac ꝯſultiſſima. §. ex
tu. j. in qbuſdã lec. dicit ꝙ ſi eſt ꝯcordia in noie pñs ⁊ avi, ſꝫ eſt
diſcordia in noie proavi hoc ſolũ inducit ambiguitatẽ dicit de
hoc eẽ tex. ſing. in. d. l. in teſtõ, ⁊ ſic vꝫ tenere ꝯ deci Bar. ꝯ al
le. lꝫ de eo nõ faciat mẽtionẽ, potes rñdere ꝙ illud qd dꝫ in. d.
l. i teſtõ, pcedit in caſu ſilius legis. f. ꝙ pp illũ errorẽ excuſat he
res a pena impoſita a teſtõre. Unñ dicit Bald. in c. j. qualiter
do. a pprie. priveſ ꝙ in pena regriſ liqdiſſima pbatio dicit eẽ
tex. ſin. in. d. l. in teſtõ. Sed quo ad h vt alia diſpõ teſtõris non
penalis ſortiaſ effectũ pcedit doc. Bar. ꝯ alle. quã ẽt dico pce
dere qñ fuiſſent expſſe tres demõſtrationes, ⁊ due ꝯvenirẽt il-
li rei, tertia vo nõ, ſed ſi eſſent expſſe. iiij. ⁊ ꝯvenirẽt due nõ ſic
redderẽt res dubia, ⁊ nõ dñi pvaleſ magis ille, q̃ꝫ iſte. Facit id
ꝙ leg. ⁊ no. in. c. in nſa. de teſt. ⁊ l. iij. §. j. in vo. numerus cũ ſi. ff.
de teſt. ꝙ intelligo vex qñ appareret ꝙ ille alie due demõſtra
tiones que nõ ꝯveniũt huic rei ꝯveniebãt alteri rei et ita vꝫ vel
le Pa. de ca. h dñ dicit primo ꝙ ſatis eſt pbare ꝙ due demõ
ſtrationes ꝯveniãt tali rei ad h vt dicaſ ꝯſtare teſtõrẽ ſenſiſſe d
illo corpore lꝫ plures dmonſtrationes eſſent adiecte q̃ repiant
3 falſe. alle. id ꝙ ſibꝫ, in. d. l. j. §. ſi. ff. de do. ple. ℂ †Et ſubdit ꝙ ſi
teſtõr demonſtravit p duas demonſt. ⁊ vna ꝯveniebat huic rei
alia ꝙ vꝫ teſtõrẽ ſenſiſſe de iſta re ſi non appareret ꝙ illa alia d
monſtratio que non ꝯvenit huic rei conveniat alteri rei q̃ appa
reat, ſecus ſi nõ conveniret alteri rei de qua nõ appareret. alle.
tex. no. in. l. pe. §. pñ. ff. de leg. iij. ꝙ eſt no. ⁊ quotidianũ. Alium
modũ ponit ẽt Bar. in. d. l. ſi qs in fundi vocabulo poſt gl. ad
oſtẽdẽdũ ꝙ fuerit ſolũ erratũ in noie, ⁊ nõ in corpe ⁊ aliũ modũ
ponit ẽt Bar. in. d. l. demõſtratio. poſt. vij. q. dũ alle. l. vtrſ. §.
pe. ff. de re. dv. vbi eſt caſus valde no. ℂ †Itẽ adde ꝙ lꝫ qlibet
4 error regulariter nõ hẽat viciare dũmõ d corpe ꝯſtet vt h, ⁊ l.
his vbis. § ſi. cũ ſi. ff. de hẽ. inſt. tñ fallit niſi eẽt erratũ in ꝯdõe
pſone deſignante cãm ſi. pp quã motus eſſet teſtõr ad relinqnẽ
dũ vt. ſ. l. pxi. ⁊ l. ſi pñ. j. ti j. ⁊ p Bar. in. l. demonſtratio circa.
iij. et. iiij. col. in vo. vt ergo iſta ⁊c.

℟ SVMMARIVM ℟

1 Filiatio an probeſ per aſſertionẽ eius qui dicit talem eſſe eius filium, uel relinquendo ei ut filio.
2 Filiatio, ſi aſſerit pater uel mater talis eſſe eius filiũ, an talis aſſertio proſit, uel noceat ipſi filio.

1 NEqꝫ profeſſio. †Aſſeveratio alterius non facit filiũ
eũ q nõ eſt, ⁊ ꝙ relinqſ alicui vt filio nõ debetur ſi
appareat illũ nõ fuiſſe filiũ. h. d. ℂ Et h vltimum
ẽt pcedit in filiatione civili vt ſi qs relinqt aliqd titio tanq̃ fi-
lio ſuo adoptivo ⁊ vere nõ erat filius adoptivus. l. eã quã. j. de
2 fideic. ⁊ l. nec apud. j. ti. l. j. ⁊ vide que dixi. ſ. l. pxi. ℂ †In gl. j.
c an aſſertio pñs vel mr̃is circa filiationẽ* pſit vel noceat filius vꝫ
de plene p Bar. ⁊ doc. in. l. j. §. ital. alias eſt. §. idem p ꝯtriũ. ff. de
lib. agn. ⁊ in. l. filiũ. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. p Cy. ⁊ a-
lios in. l. ſi vicinis. C. de nup. plenius p Cy. in. l. nõ epiſtolis. ⁊
in. l. nõ nudis. vbi oĩno vide. ff. de pba. ⁊ ibi ẽt per Bal. ⁊ Jac.
but. plene in. l. j. alias eſt in. l. qdã ff. de pba. ⁊ ꝙ no. glo. in. l. ſi
poſthu. §. ſi. in vbo probetur. ff. de lib. ⁊ poſth. quam reputat
ſin. ro. hic ad hoc vez, ꝙ filius erat in quaſi poſſeſſiõe filiatio-
nis lꝫ pñ poſtea dicat eũ nõ eſſe filium ſuũ nõ nocet filio qui na
tus erat in domo vicinis ſciẽtibus, ⁊ tractatur vt filius ab illo
in cuius domo natus eſt, ⁊ idẽ vꝫ velle gl. in. l. ſi. iuncto tex. ff d
pba. de materia vide p Bal. in. l. nõ pot. ff. de adop. ⁊ in. l. j. in
xxv. col. ver. quo ad ſꝫ artic. ⁊ in. l. nõ ignorat, in. j. col. ſ. qui ac-
cuſ. ⁊ in. l. j. in ſec. anti. ff de pba. ⁊ Bal. in. l. neq̃ natales. ſ. de
prob. ⁊ aliqd per eũdẽ hic, ⁊ cano. in. c p tuas. de proba. vbi bo
nus tex. ⁊ p gl. ⁊ doc. in. c. michael. de fil. pſb. plenius p doc. in
c. trãſmiſſe. q ſi. ſint le. p Pe. d de anc. i cle. ſi ſummus, de ſen.
exc. vbi trãſit cũ bar. i. d. §. ital. ⁊ aliqd p bar. i. l. j. §. i. ff. de qd. ẽt
p Pe. d anc. i ꝯſ. ccxv. inci. j. facie vꝫ ⁊c. ⁊ cui ſcribat omne pbã
di te eſſe filiũ legitimũ tiru vel illegitimũ, vide latius p Joan.
in reg. infamibus. de reg. iu. in. vj. in mer. ℂ Ultimo facit iſta
lex ad. q. quã vide p Joan an. in addi. Spe. in tit. de inſtr. edi.
§. nũc aũt vidẽdũ vo. qd ſi impator. ⁊ circa ea q̃ no. h in gl. ſi. vi
de no. p Bar. in. l. quotiẽs. i prin. ff. de he. inſti.

1 VErba. †Uerba enũciativa teſtõris non inducunt diſpõnem in pniudicium eorum quos gravare nõ poterat. h. d. ℂ Et d materia vide q̃ remiſſiue dixi i. l. ex his. ſ. ti. ij. ⁊ qꝫ gl. ſi. h nõ ẽ recte locuta id dic vt h p Cy. cũ quo trãſeũt alij.

℟ SVMMARIVM ℟

1 Error ſcribentis ueritati non nocet.
2 Error notarii non nocet, & quomodo poſſit notarius errorem ſuum corrigere.
3 Error notarii in omiſſione ſolennitatum ſubſtantialium, an & quando noceat, & uiciet.
4 No. an & quando poſſit ſupplere ſuum defectum circa omiſſionem alicuius clauſulæ.
5 Error in defectu ſcripturę an & qñ poſſit ſuppleri p notarium
6 Inſtrũ publicũ an & qñ poſſit ſubaudiri, & ſubaudiuĩ ſcribi.
7 In ſnia an & qñ poſſit ſubaudiri & ſubaudituũ ſcribi.
8 Error notarii an poſſit probari per teſtes, & qñ & quomodo.
9 Error ſcribẽtis an noceat teſtatori, qui nihil erravit.
10 Snia quæ nõ continet uerbũ condẽno, uel abſoluo, non ualet.
11 Snia condẽnatoria expẽſ. eſt interlocutoria.
12 Error notarii quot teſtibus poſſit probari, qñ erravit in nõ ſcribendo uerba prolata à teſtatore.

1 ERroze. †Error ſcribẽtis veritati nõ nocet. Et id ſi appereret de volũtate teſtõ
ris lꝫ p errorẽ ſcribẽtis ſcripta fuerit nõ hꝫ pro ſcri
2 pta. h. d. ℂ †No. ꝙ error notarij nõ obeſt vt h ⁊ i
l. ſi librari⁹. ff. de re. iu. ⁊ plene tractat ibi bar. q̃liter poſſit error
d iſte corrigi* p ipſum notariũ vel aliũ de quo ẽt p bar. ⁊ alios i. l.
impator. ff. de ſta. ho p bar. i ꝯſ. inci. repiſ inſtrm ⁊c. ⁊ i ꝯſ. inci.
Ex ſcd propoſito vt ex ſeo pꝫ ꝙ tria ꝯtinẽ ⁊c. p Bar. ⁊ Ang. i
l. ſi §. ſi eſſent. ff. de tabul. exhib. ⁊ p Spe. ⁊ Jo. an. i ti. de inſtru.
edi. §. inſtrm. vo. ſꝫ nunqd ꝯfecto ⁊ p Jo. an. in dicta ſexti libri, ⁊
p bal. in. l. ambiguitates. ad fi. ſ. eo. ⁊ in rub. ſ. de ſi. inſt. in. v. ⁊
viij. col. lit. de pa. ꝯſtã. ſup vbo pcõ, alias eſt ſup vo. hi aũt, ⁊ in
l. ſi. in pe. ⁊ vl. col. ſ. de eden. ⁊ in. ij. ꝯſti. C. ſuper vo. arma. ⁊ i. l.
cũ proponereſ. ⁊ ibi ẽt p Imo. ff. de leg. ij. ⁊ in. l. j. §. ſinaũt. ff. de
her. inſti. ⁊ bal. in. l. ij. ſ. de fideic. lib. Aliqd p Ang hic, ⁊ in. l.
ſi qs ex argẽtarijs. § probibeſ. ⁊ in. l. veluti. in prin. ff. de edẽ. ⁊
plene p doc. An. in. c. ex literis. de ſi. inſt. ⁊ in. c. inter dilectos.
3 eod. tit. ℂ †Unum teneas menti ꝙ ſi p errorẽ, vel p impitiam
notarij aliqd ſolẽnitatis fuerit omiſſum, vt qꝫ p imperitiam no-
tarij nõ fuiſſent adhibiti niſi. vj. teſtes in teſtõ, vel non fuiſſet ap
poſitum nomẽ imperatoris aut ſimilia ſolẽnia, talis ipitia no-
cebit ⁊ actus viciabiſ vt no. gl. ⁊ doc. in. d. l. ambiguitates. Ad
ꝙ vide no. p Bald. in l. iuris ignorãtia. in ſi. ⁊ que dixi. ſ. q ad-
mit. ⁊ ſecundum pdicta intelligiſ ⁊ declaratur gl. ſi in ſi. ſ. de
4 fideiuſ. ℂ †No ſecundo ẽm primũ intellectũ quem ſenſit gl.
ꝙ vba q̃ ſunt de ſubſtantia pñt ex precedentibus que ſcripta
ſunt ſuppleri ⁊ ſubaudiri ẽt in actu celebrato i ſcriptis ⁊ de cu-
ius ſubſtantia erat ſcriptura vt h ⁊ in. l. j. §. ſinaũt. ff de her. inſt.
circa ꝙ vide q̃ dicã ſuper gl. circa hoc tñ adde ꝙ Ang. in. d. l.
ambiguitates in qbuſdã lec. dixit ꝙ ſi apparet ꝙ teſtõr non p
errorẽ, ſed ex mente ſolũmodo dixit titius heres ⁊ omiſit eſto
non valebit inſtitutio allegat id ꝙ no. gl. in. l. ambiguitates in
ver. mẽte q̃ gl. tñ vt mihi vꝫ hoc non dicit ⁊ puto ꝯtriũ dũmodo
appareat ꝙ diſponens ſe preparaverat ſeu diſpoſuerat ad te-
ſtandũ p. d. §. ſinautem cum gl. ij. ⁊ l. verbum volo. ſ. de fideicõ.
ℂ In glo. in verſi. heres eſto. ibi aũt deeſt eſto ⁊c. Gl. hic re-
ſpondendo ad. d. l. j. in. §. ſinautem. vult in hac prima ſolutio.

ꝙ hic

q̄ hic fuit omiſſum verbum heres vel verbum eſto non autem
vtrūq; q: tunc non valeret p.d.§ ſinantem. Sed certe iſta pri-
ma ſolutio eſt ꝯ iſtum tex. in verſi. deſit hẽs eſto, ⁊ ſic vtrūq; vͦ-
5 bum deficiebat. ¶ † Inea ibi dñs eſto iſta ſcḃa ſolũ. aliquali-
ter diminuat, ⁊ nō eſt dr̃ia an dicaẜ dñs vel hẽs. l. item mela. § le
gis ff. ad l. aq. e inſt. de here. quali. ⁊ diffe. §. fin. ⁊ ſimiliter ſe-
quēs exemplum ei. ſatis laborat eodē morbo, ⁊ q̄ iſta. ij. ſol. nō
ſit bona p; q: tex. hic non loquitur qñ fuit defectus in teſtato-
re, ſed qñ fuit defectus in ſcribente, conſtat autē q̄ in exemplis
poſitis in gl. ēt ſi nullus fuiſſet error vel omiſſio in ſcribēte, ſed
fuiſſet omiſſio in teſtatōre valere teſtm̃ vt pbaẜ in. d. § ſinantem.
preſertim. in ꝟ. diuus. Ergo iſta. ij. ſol. non bene conuenit huic
litere. Unde dic q̄ vera ⁊ magis cōis ſolutio que tradiẜ p gl.
in. §. ſinantem. ſ. q̄ hic teſtator totum expreſſit q: dixit titius he
res eſto, ſed ſcriptor per errorẽ non ſcripſit niſi nomen ꝓpriū
ſ. titius. Nam tū teſtm̃ ſi pbaẜ de errore ſcribentis, ⁊ iſto caſu
pōt ſaluari opi. Pla. relata hic per gl. Si aūt teſtator non ex-
preſſiſſet totum tunc procederent omnia que hic dr̃ in gl. que
in tali caſu debent intelligi, ⁊ ita loqẜ tex. in. d. §. ſinaūt. Ex exē
plis poſitis hic in gl. ⁊ maxime ex vltimo exemplo habes no-
tare ſm Saly. q̄ lʒ teſtator omiſerit verbum hẽs eſto tñ q: ex
eo qḋ eſt ſcriptū apparet de intentione teſtatōris pro ſcripto hẽ
ēt ſi teſtm̃ condebaẜ in ſcriptis ⁊ certe hoc pbaẜ in. d. ꝟ. diu.
Et aliud exēplū addit hic Ful. ⁊ Pa. de ca. ſ. qñ teſtator poſt
legata facta dixiſſet in oibus aūt alijs bonis meis ⁊ actionibus
que cōpetunt ⁊ competent titio, ⁊ omiſit teſtatōr verbū hẽs eſto.
Nam q: ſatis ex illis verbis cōprehendiẜ id q̄ deficiebat dʒ p
fici ſcriptura imperfecta. l. cū pater. §. cum imperfecta hic alle
gata in glo. ⁊ ſm iſtud exēplū intelligit hic Pan. de cal. hanc
legem. Sed nō puto q̄ iſte intellectus bene cōueniat huic legi
que loquitur qñ per errorem ſcribentis fuit omiſſum non autem
omiſſio proceſſit a teſtatoř. Niſi diceres q̄ hic teſtator erat ip
ſemet q ſcribebat attamen mihi plʒ magis intellectus ſuperior
p iſtum tex. in verſi. minus ſcriptū nuncupatum, ⁊ ſic vẜ loqui
tex. de nuncupante ⁊ de ſcribēte q̄cq̄ vtercq; intellectus poſſit
6 ſubſtineri. ¶ Sed circa p̄dicta remanet vna dubitatio ſatis ar-
dua vʒ qḋ ſi teſtator teſtādo in ſcriptis expſſiſſet totū. ſ. lucius
⁊ heres eſto tñ notarius ſcripſit tñmō lucius ⁊ omiſit hẽs eſto
⁊ ſic ex eo q̄ ſcriptū eſt nō pōt intelligi voluntas teſtatōris. An
ſi pbeẜ p teſtes q̄ teſtatōr dixit lucius hẽs eſto ſufficiat. Nā in
teſtō nuncupatiuo clarum eſſet q̄ ſic q: ſcriptura ibi non eſt de
ſubſtātia, ſed in teſtō in ſcriptis vẜ q̄ nō valeat q: ſcriptura eſt
de ſubſtantia, ⁊ iſtud tʒ Bal. ⁊ Saly. h p. l. fin. ff. de iur. codic.
7 ¶ Et idem dicit Bal. in ſnia diffinitiua in qua requiriẜ ſcriptu
ra iuxta. l. fi. ꝯ. de ſen. ex peri. reci. q: aut ex his que ſcripta ſunt i
ſententia apparet de mente, ⁊ tunc valebit per ſubauditionem
Exemplum ſi iudex premiſſa condemnatione vel abſolutione.
ſuper principali negocio dixit victum victori in expenſis, nam
ſubaudiẜ verbum condēno ſicut in teſtō in ſcriptis ſubauditur
ꝟbum eſto. d. §. ſinantem ſm Bal. ⁊ Pa. de ca. hic. ⁊ ita tene
bat Nic. de mat. ſm q̄ ibi refertur. Secus ſi ex his que ſcripta
8 ſunt non pōt comprehendi mēs. ¶ † Sed Pe. ⁊ Cy. h tenent
q̄ in his que de ſubſtantia requirunt ſcripturam poſſit ēt p te-
ſtes pbari de errore notarij, ⁊ valebit teſtm̃ illud q̄ pbatum e-
rit p iſtū tex. ⁊ eſt ēt de mēte Bar. h. Pro qua opi. alleg. ēt h
Cy. id qḋ no. Inn. in. c. qm̄ ꝯ de pba. ⁊ p iſta op. ēt vẜ ſm Ful
go. eſſe tex. in. l. quotiens. in prin. in ꝟ. ſed ſi non in corpore. ff.
de her. inſti. Tñ Ful. nil firmat e refert ipſe q̄ Ang. h tenebat
illā opi. quā tʒ Bal. ⁊ Nic. de mat. Adde q̄ Ang. ⁊ Ioā. de
Imo. ⁊ Pan. de ca. in. d. l. quotiens. in prin. tenēt id q̄ tʒ Cy.
lʒ de eo mētionē non faciant. Sed ipſemet Ang. ⁊ Imo. vr̃ te
nere. j. opi. in. d. §. ſinaūt. cum aliquali declaratione. Nam vo-
lunt q̄ vbi in p̄tāte gerentis actum eſt ꝯficere illum in ſcriptis
⁊ ſine ſcriptis, e tūc ſi diſpō ſuit pfecte expreſſa p ipſum diſpo-
nentem lʒ ipſe notarius errauerit error non nocebit p id q̄ hẽ
hic in tex. niſi diſponēs ſe arctauerit vt q: noluerit aliter vale-
re actū niſi in ſcriptis q: tūc oīno ſcriptura eſt de ſubſtātia act⁹
l. ꝯtus ⁊ q̄ ibi no. ꝯ. de fi. inſt. Et iō dñt q̄ vbi diſpō nō potuit
valere niſi confecta ſcriptura vt in ſnia tunc non tenebit ſnia lʒ
p errorē notarij facta fuit omiſſio. Ro. h adheret huic diſtōni
quā ponit Ang. in. d. §. ſin. aūt. p qua ipſe alleg. l. fi. cum ibi no
ta. p Bar. ff. de iur. codi. Duo igitur ſunt videnda. Primū an
in teſtō in ſcriptis ꝯdito ⁊ in alijs in qbus ſcriptura eſt de ſub-
ſtancia ſufficiat pbari errorē notarij p teſtes vt actus valeat ſm
q̄ eſt pbatum. Scḋm an ſicut in teſtō in ſcriptis ſufficit q̄ ex
his que plata ⁊ ſcripta ſunt poſſit ꝯcipi mens diſponentis licet
totaliter non fuerit facta expreſſio vt. d. § ſinantē. ēt idem ſit in
9 ſententijs. ¶ † Circa primum puto opi. Cy. e ſequa. eſſe veraʒ
per iſtum tex. qui ſm intellectum qui magis conuenit litere lo
quitur qñ teſtator nil omiſit, ſed ſcribens omiſit per errorē illa
verba ſubſtantialia legis heres eſto ⁊ iſte intellectus vẜ olno te
nendus, ⁊ cōprehendi ſub hac lege que generaliter ⁊ indiſtincte
loqẜ. Et ita ēt pbatur in. d. l. quotiens e in. l. cum ꝓponeba
tur. in gl. ij ff. de leg. ij. Pro hoc facitum o'a iura que dñt erro-
rem tabellionis nō viciare. Iſtam opi. ēt tʒ Ang. in. l. ambiguitatem. ꝯ. eo. e cum eo vẜ ibi tranſire Pa. de ca. bene facit q̄ ſi-
gnanter no. Bar. in. l. v. in. ij. col. ꝯ. de fideic. ⁊ tex. in. c. audit. ⁊ q̄ ibi p illum tex. no. Ant. de but. de reſt. in integ. Nō ob. d.
. l. fin. ff. de iu. cod. q: rñdet ibi Ang. q̄ ibi nō fuit omiſſum p
errorem ſcribentis, ſed ex eo fuit omiſſum q: teſtatōr nō dixit q̄ i
illis tabulis titius ſcribereẜ heres. Secus ſi hoc dixiſſet, ⁊ no-
ta ius per errorem omiſiſſet q: probato errore haberetur p ſcri
pto ſm Ang ibi q̄ ad hoc alleg. d. l. quotiens e iſta rñſio eſt ꝯ
mente gl. hic ⁊ vbiq;. Et de hoc articulo ēt vide aliqd p Iaco.
bu. in. l. iuriſg. § quod fere. ff de pac. ⁊ per Bal. in. l. impera-
tor in ver. ſed nunqd in ꝯtu in ſcriptis. ff de ſta. hominum. ¶ † Cir
10 ca ſm aūt articulum vltra predicta dic q̄ per Bar. in. d. § fin-
autem per illum tex. tʒ q̄ ſubintelligaẜ in teſtō verbum heres
eſto, ⁊ ita ēt tʒ Rap. cu. ⁊ Pan. de ca. ibi. Ita ēt tʒ Nicol. de
mat Bal. ⁊ Pan. de ca. Sed ꝯtrium tenuit Bal. ⁊ Ange. in
d. §. ſinaūt. q: non vʒ ſnia que non continet verbum cōdēno, vel
abſoluo. l. preſes. ꝯ. de ſen. ⁊ interlo. om. iud. Et non ob. d. § ſin-
aūt. q: loquitur in voluntate que eſt fauorabilis. l. in teſtamē. is
ff de reg. iur. Sed. q. noſtra loquẜ in actu ſnīe e in actu odio
ſe condemnationis, ergo non eſt eadem rō. arg. l. arrianus. ff ꝺ
act. ⁊ obl. pro quo ēt Ang. in. d. § ſinantem ille. tex. in auc. ſi
qñ. ꝯ de conſt. pec. vbi in ꝯtractibus qui ſunt ſtricti iuris ſicut ſnia
in qua quaſi ꝯhitur vt no. per glo. in. l. ij. § ſi ff de preto. ſtipu.
Oratio truncata ex parte eius qui futurus eſt obligari non re-
cipit ſupplementum. Et iſtam opi. tʒ ēt Bar. in. d. § preſes. cū
aliquali declaratione quā vide per eum. Et dicit Imol. in. d. §.
ſinaūt. q̄ opi. Bar. in. d. l. preſes. forte ſeruaretur in practicādo
q̄cq̄ magis cōis lʒ ſʒ eum prima opi. videaẜ ēt poſſe defenſari de
iure vt ibi per eum, ⁊ per eūdē Imo. plenius in. l. iudex poſtq̄
in. iiij. col. ff. de reg. iu. vbi adducit aliquam rōnem p vtroq;
opi. ⁊ nullam opi clare eligit, Ro. vero. in. l. i. ff de re iud. ap-
probat opi. Bar. in. d. l. preſes. Paſſius eſt dubius, nā p opi.
Bar. in. d. l. i § ſinaūt facit q: ꝟba ſnīe ⁊ verba teſtatoris pari-
ter interpretantur. l. non ē mirū. in prin. ff de pig. act. que tex.
ſtaalie. Bar. in. d. l. centeſimis. § i. circa pe. col. ff de verb. ob.
Sed ad iſtud poteſt rñderi q̄ iſtud eſt verum vbi eſſet eadem
rō in vtroq;. Sed in propoſito eſt diuerſa rō vt pʒ ex no. p bar.
in. d. l. preſes. iō ex diuerſis non recta fit illatio. l. inter ſtipulā
tem § ſacram. ꝟ. ſed eſt diſſimilis. cum ſi. ff de ver. oblig.
11 ¶ † Tñ putarē teneri poſſe opi. Bar. in. d. l i. § ſinaūt p qua
Imol. in d. l. poſtq̄ adducit rōnē iſtam vʒ ꝯdēnatio expenſa-
rum videtur eſſe interlocutoria vt per gloſ. e doc. in. l. q̄ iuſſit.
ff de re iud. ⁊ late comprobat h Imo. poſt Ang. in. l. paulus. la
ſi. ꝯ. eo. vbi p plura oſtendit q̄ ꝯdēnatio expenſarum eſt interlocu-
toria ēt qñ ferẜ ſimul cum diffinitiua. Et iō ſi eſt interlocutoria
non requirit ſcripturā vt no. gl. in. l. ij. ff de app ⁊ per Bar. in
l. ij. in fi ꝯ. de ſen. ex peri. recit. cum ſi. ſed iſta rō in ea. opi. non
vʒ q: ſnia expenſarum tanq̄ interlocutoria non requirit ſcriptu
ram tñ non p hoc negaẜ quin reqrat verbum ꝯdēno put quali-
bet ſnia, ⁊ ſic non ceſſat rō pp quā moueẜ Bar. in. l. preſes, vñ
melius dici pōt ſuſtinēdo opi. Bar. in. d. l. i. qḋ lʒ in. q. ꝓpoſi-
ta ſnia non contineat ꝟbū ꝯdēno tñ ſatis eſt q: ex equipolenti-
bus ꝯſtet de mente iudicis q̄ ꝯdēnare voluerit. l. in ſumma. in
prin. ff. de re iu. Unde videm⁹ q̄ in ſententijs magis attendimus
mentem quā ꝟba vt ſnia valeat vt eſt gl. no. in. l. ⁊ puto. cum. l.
ſeq. ꝟ. cōicari. ff. fa. he. ergo vẜ q̄ ſicut negari non pōt in teſtō
fit ſubauditio in caſu. d. §. ſinaūt eo q: expreſſione fcā dẜ conſtare
de mēte, ita eodē mō colligiẜ mens iudicātis in actu ſnīe q̄uis
ꝟba nō fuerint ex toto pfecta. Et iō in ſnia ſi iudex dixit reū a
petitis abſoluo ⁊ victū victori in expēſis cum taxatiōe mihi ſer
uata ſubintelligeẜ verbū ꝯdēno q: ita apparet de mente iudicis
pp illā reſeruationem taxationis ſicut ſi nō reſeruaſſet taxatio-
nē q: ꝟba poſſent dici ambigua q: ad illa ꝟba victū victori in
expēſis poſſent, ita ſubaudiri iſta ꝟba vʒ nō ꝯdēno e ſʒ h po-
12 tes reducere. d. opi. ad concordiā. ¶ † Ultimo querit p quot
a teſtes pbari poterit q̄ teſtatōr h expſſerit illa ꝟba hẽs eſto omiſ
ſa a notario p errorem, Pet. ⁊ Cy. hic tenent q̄ ſufficit pba-

a ¶ Teſtes. vide per eundē conſil. c. xi. ll...

a ℭ Numerꝫ.o ide ⁊ vide q̃ dixi in.l.admonẽdi.ff.de iureiur.⁊ an ꝯmiſſum nõ a teſtatore,ſꝫ a notario,⁊ ſic dicat̃ pˢno fuiſſe dcm̃ ⁊ minꝰ ſcriptũ ad id pbãdũ regrunt̃ ſepte teſtes ⁊ diſtingue an error q allegat̃ ẽ tale qd ꝙ fieri nõ poterat niſi corã.vij.teſtib.⁊ hẽdis inſtĩ ſubſtõ directa vel ſilia,⁊ ſic regrunt̃.vij.teſtes ſꝫ gl.⁊ bar i.l.cũ pponeret̃.ff.de leg.ij. aut error vel omiſſio ꝟſat̃ circa id ꝙ fieri potuiſſet corã minori numero teſtiũ vt in fideicõmiſſaria ſubſtõne q̃ pt fieri corã.v.teſtib.ĩ codicillis.l.fi.§.ſ cod. ⁊ tũc poterit p tot teſtes quot ſufficiũt ad diſpoſitiõez ſubſtõnis fideicõmiſſarie,ita ẽ ſ mẽte bal.⁊ Jmol.ĩ l.quotiẽs.in pnci.ff.de hẽ. inſt. ⁊ imo.expſſe in c.cũ eſſes.colũ.xiiii.ꝟ.q̃rit̃ qd ſi millõ teſt. dũ rñdet ad.l.fi.ff.de re.eo.ꝙ ibi agit̃ ſ pbanda tali volũtate ad cuiꝰ ſubſtõnẽ ſufficiebãt duo teſtes,nã ibi tractat̃,de volũtate p quã teſtõr declarauit velle certũ pdiũ alienari p tutorẽ ſecꝰ vbi tractaret̃ ſ pbãda volũtate ad cꝰ pbõem regrunt̃.vij.teſtes puta circa hẽdis iſtõez,q̃ nõ poterit pbari minori nũero vij.teſtiũ vt h ⁊ ſilr rñdet ad l.i teſtõ.ff.ſ fideic.ſib.ꝙ i illo caſu minꝰ ſolẽnis voluntas valebat ẽt nõ interueniẽte ſolẽnitate numeri.vij.teſtiũ nã tãta ſolẽnitas nõ regrit̃ in pbõe legati ⁊ fideicõmiſ q̃zra in pbõne inſtõis hẽdis ⁊ adde ꝙ ſilr ſ no.p gl. in.l.ex pte.ff.ſ adi. le. ⁊ i.l.militis.§.veteranus.ff.de te.mi.no.i.l.fi.deicõmiſſũ.C.ſ fideic.p Cy.in l.nẽ az.§.e. bar.ĩ l.ſi iure, in.ij. ⁊ iij.opp.ff.de le.iii.facit ꝙ not. idẽ Ale. in ſuo ꝯſ.cclix.inci. ſi p teſtõ ſer. Jo. Nicolai.F.C.

re p duos.l.vbi numerus.ff.de teſt. Sed Ray.Saly.Fulg.⁊ Pan.de ca.hic tenent ꝙ regrant̃ ſeptem,q: nõ põt eſſe qd de iſto errore qn ſit de ſubſtãtia ipſius teſtamẽti,⁊ p iſta opi.eſt gl.repu.ſing.in.d.l.cũ pponebat̃.Quod intellige vt p Bart. ibi de quo vide ẽt p Bal.hic,⁊ p Bal.in.c.ſi qs ſeu.inuẽ.ſi de inueſti.inter do.⁊ vaſ.lib.oria.⁊ in l.fi.in.v.col.§.de fideic.vbi
6 dicit ꝙ qd lex regrit tãtũ numeꝝ teſtiũ acm faciẽdo nedũ factum p pauciores pbari nõ poterit,ſed nec ẽt error facti,⁊ de h dicit eſſe gl.ſing.in.d.l.cũ pponebat̃,ita ẽt vñr velle Bald. Ang.⁊ Jmo.in.d.l.quotiẽs.in prin.vbi ꝯcludit diſtinguẽdo, vt p Bar.in.d.l.cum proponebat̃ de quo ẽt vide per Bal.in ſ.ij.in ver.ex his ⁊ inverſi.pone in inſtrõ.ſ.de bo.poſ.ſm tab. ⁊ in.l.pen.in.j.col.§.de ſen.que ſine cer.quan.⁊ in.l.fi.in pe.coſũ.ſ.de eden.p quo ẽt vide omnino Bar.poſt gl.in verbo poſſe.in.l.heredes palam §.ſi qd poſt.ff.eo.⁊ Ang.in.l.ambiguitas.in quibdã lec.§.e.vbi addit ꝙ qñ eſſet erratũ p notariũ ñ in ſubſtantia diſpoſitionis,ſed circa ſolennitatem ꝙ ſufficeret pbare errorem per duos teſtes alleg.no.per gloſ. in d.§.ſi quid poſt.ad quod etiam vide hic Bald.

SVMMARIVM

1 Neceſſitas facit ꝙ interdum diſpoſitio iuris ſuſpenditur, non autem tollitur.
2 Teſtm̃ ſi non potuit perfici pp morbum caducum,& poſtea ceſſante morbo perficiatur,an ualeat.
3 Peſtifero morbo laborãs põt de ciui. expelli,ne alios corrũpat.
4 Teſtamentum factum tempore peſtis coram imperfecto numero teſtium an ualeat.

c ## Alius maioris.

† Propter neceſſitatem diſpõ iuris interdũ ſuſpẽdit̃ nõ aũt tollit̃.h.d. ℭ Et poteſt exẽplari ſi poſtq̃ teſtõr cepat teſtari vni ex teſtibꝰ ſupuenit morbꝰ caducus pp qd alij teſtes deterriti fecerũt eum inde amoueri.p ſi teſtõr p longũ ſpacium expectauit donec ille teſtis ſupuenerit ⁊ interea ꝟ impetinẽtibꝰ ad actũ teſtãdi locutꝰ eſt cũ illis alijs teſtibꝰ poſtea redeũte illo alio teſte ꝯplenit teſtamẽtũ an lꝫ teſtm̃ dẽat eodẽ ꝯtextu fieri.l.hẽdes palã §.1.ff.eo.tñ interuallũ iſto caſu nõ viciat q: vr̃ ſcm̃ ex q̃dã neceſſitate ⁊ ulte caſus ponit̃ in.l.cũ antiqtas.in ꝟ.morbꝰ cõitalis,⁊ ꝙ ibi gl.§.e.ñ aũt poterit̃ pfici teſtm̃ corã ſex teſtibꝰ q remãſerũt ne i totũ derogetur ſolẽnitati teſtãdi h eſt ꝙ vult dicere tex.h,⁊ iſta vr̃ eſſe mens lr̃e ⁊ doc.lꝫ gl.h in ꝟ.reliq̃ aliter ſentiãt. † Sꝫ qd ſi iſte morbꝰ caducus ſupuenit teſtõri poſtq̃ ceperat facere teſtm̃ ⁊ poſtea ceſſante morbo cõpleuit an valeat dicit Fulgo. in.l.furioſum.ſ.qui.1.q.1.facie qs diceret ꝙ ſic p iſtũ tex.ꝯtrium dec.dit ipſe p.d.l.furioſam in ꝟ.aduerſa valetudine ⁊ in ꝟſi nullo tali morbo,q: eſt actꝰ ꝯrius teſtõ. ℭ Puttarẽ diſtinguẽ. aut ille morbꝰ aufert mẽtẽ ⁊ intellectũ ⁊ ꝟa ſit opi.Ful.p.d.l.furioſũ alĩ ſecꝰ p.d.l.cũ antiqtas ℭ Pro h facit intellectus quẽ dat h Sal.ad iſtũ tex.nã intelligit ꝙ tex.h loquat̃ de caſu eueniẽte in pſonã teſtõris vt q: vomitũ fecit pp ꝙ teſtes receſſerunt de camera,⁊ poſtea reuerſi ſunt. ℭ † Faciat ẽt iſte text. ꝙ q morbo peſtifero laborat poſſit de ciuitate expelli ne alios corrũpat ꝙ expſſe tenuit Guil.de cu.⁊ bal.in.l.nullꝰ.ſ.ſ ſum.tri.⁊ fi.ca.p iura q̃ ibi alle. ℭ † Jtẽ facit an tpe peſtis teneat teſtamẽtũ ꝯditũ corã impfecto numero teſtiũ. dicã in.l.fi.§.eod.

SVMMARIVM

1 Teſtes teſtamẽtarij debẽt eſſe in pñtia teſtõris,& uno,& eodẽ ꝯtextu fungi offi.teſtiũ,niſi ex priuilegio pric aliř concedatur.
2 Teſtamẽtum an poſſit fieri corã duobus teſtibus,ſtatuto uel conſuetudine ſic diſponente.
3 Statu uel conſuetudo ꝙ coram duobus teſtibus quis poſſit teſtari an ualeat.
4 Statu dans certam formam teſtandi an comprehendat foren ſes ibi teſtantes.
5 Conſuetudo ꝙ qs poſſit teſtari tali forma,an debeat eſſe cõis, uel unius populi,an progeniei tantum.
6 Teſtm̃ coram teſtibus teſtatorem non uidentibus,ſed tantũ audientibus factum an ualeat.
7 Teſtis de auditu an & quando probet.
8 Teſtis an poſſit eſſe qui ſit cecus.

1 ## Jn nõ ſpeciali.

a † Teſtes adhibiti ad teſtm̃ debẽt eſſe in preſentia teſtõris,⁊ vno ⁊ eodẽ ꝯtextu fũgi offõ teſtiũ niſi ex priuilegio pric.ꝯceſſo aliud pmitteret̃,⁊ nõ valeret reſcriptũ pp ꝙ reſcidit̃ teſtm̃ iur ſcm̃,⁊ nõ viciat̃ teſtm̃ iure ſcm̃ lꝫ p aliũ fuerit ſubtractũ.h.d.cũ duabus.ll.ſequen.
2 ℭ † Jn tex.ibi ſi nõ ſpãli,facit tex.ad.q.an p ſtatutũ vel ꝯſuetudinẽ poſſit induci ꝙ teſtm̃ poſſit fieri corã duobꝰ teſtibꝰ: de quo vide p bal.⁊ alios poſt cũ h,⁊ plenius p bar.i.l.cũctos populos in ꝟ.ij.q̃rit̃.ſ.de ſum.tri.⁊ fi.ca.p Spe.⁊ Jo.an.in tit. de inſt.edi.§.ꝯpẽdioſe,ꝟ.ſed nũqd.de ꝯſue.cũ ꝟ.ſe.p Bart. Bal.⁊ alios in.l.fi.§.e.p Alb.ſ ro.i.j.par.ſtat.q.vlt.inci.Jtẽ qño aliqs mercator,⁊ magis cõis opi.eſſe vr̃ ꝙ ſic p iſtũ tex. ⁊ p.l.ii.§.quẽadmo.teſt.ape.⁊ q: videmus h cõcedi in teſtõ a milite ꝯdito vel inter liberos,iuxta ea q̃ leguntur ⁊ no.in.l.milites.ſ.ri.ij.⁊ l.hac ꝯſultiſſima.§.ex impfecto ⁊ in auct. ꝙ ſine.§.e.tñ p ꝯo opi.ꝯria multũ facit tex.in.l.fi.§.e.vbi reprobat̃ ꝯſuetudo q̃ vr̃ diminuere ſolẽnitatẽ numeri teſtiũ pterq̃ in locis ruſticanis in qbus ẽt reprobat̃ ꝯſuetudo p quã adhiberẽtur teſtes pauciores quinq; in teſtis,⁊ vbi lex reprobat ꝯſuetudinẽ indefinite ẽt vr̃ reprobare ꝯſuetudinẽ futurã.arg.l.ſi ſeruitꝰ.ff.ſ ſer.vr.pd.⁊ colligit̃ ex no.p Bar.⁊ alios in.l.ſi mihi ⁊ tibi.§.ſi na.ff.de le.j.⁊ no.Cy.in.l.ij.§.q̃ ſit lon.ꝯſue.in.v.q.prin.⁊ ibi ẽt Bal.⁊ Jo.an.in.c.certificari.de ſepul.⁊ Ant.de bu.in.c.fi.de ꝯſue.⁊ doc.in cle.ſtatutũ.de ele.cũ ſi.⁊ magis cõis opi.ꝙ vbi ꝯſuetudo futura eſt reprobata nõ vꝫ ꝯſuetudo ꝯria in auc.nauigia.ſ.de fur.⁊.l.eos.ſ.de vſur.no.Bar.⁊ alij in.l.de qbus.ff.ſ
3 leg. ℭ † Preterea tex.in.d.l.fi.§.e.dicit nunc aũt nullo mõ ꝯcedimus p que verba vr̃ pbiberi oẽs ꝯria diſpẽſatio adeo ꝙ nõ vr̃ valere teſtm̃ in ꝯriũ ſcm̃ ab inferiore a pncipe,vt dixi i.l.fi.ſ.de teſt.mi.⁊ de hac.q.ẽt vide p Bal.in.l.fi.in.iii.col.§.de fidei.⁊ in auc.defuncto.in fi.§.ad ter.⁊ per.d.Ant.⁊ Jmol.in c.ij.⁊ ibi plenius p.d.Abb.extra.de preb.⁊ per Bal.Ang.⁊ Jmo.in.l.teſti.ff.e.⁊ ibi oĩno vide Ange.vbi ẽt tangit an p ſtatutũ vel conſuetudinẽ iduci poſſit ꝙ valeat teſtm̃ corã vno teſte,vł valeat teſtm̃ corã teſtibus teſtõrẽ nõ vidẽtibus de quo vltimo ẽt vide aliqd p Bal.⁊ Saly.h,⁊ ad h faciunt no.p Hoſtiẽ.Ant.de bu.⁊ alios in.c.j.de app.vbi p iſtũ tex.volunt ꝙ p ꝯſuetudinẽ nõ poſſet induci ꝙ credat̃ ſolis teſtibus de credulitate,⁊ nõ de viſu diſponentibꝰ. Ad h ẽt faciũt no.p Bal.i.l.ſolã ad fi.ſ.de te.⁊ de.ſ.dicta.q.formata hic p Bal.ſ.an valeat ſtatutũ vel ꝯſuetudo ꝙ corã duobus teſtibus poſſit teſtari vide ẽt p Spe.de auch.in repe.c.j.de ꝯſti.in ver.qd ergo con
4 ſuetudo,⁊ Ful.in.l.teſtãdi.p iſtũ tex.§.e. ℭ † Juxta hoc ẽt querit h Bal.verũ ſi p priuilegiũ vel ſtatutũ ꝯceſſũ eſt certe pric ꝙ vꝫ teſtm̃ ibi ſcm̃ corã imperfecto numero teſtiũ hẽat locũ in forenſibus ibi teſtãtibus de quo vide plenius p Bart.in.d.l.cũctos populos,⁊ p oẽs in.l.fi.§.e.p Old in ꝯſi.cclviii.inci.ꝓſuppoſita ꝯſuetudine ⁊c.p Alb.i.q.ſ.⁊ q̃ no.Bal.in auc.⁊ ſolo in.vj.col.ſ.ne vxor.p marito.Jn qua mã ẽt vide in ſimili ſingularẽ.q.quã ponit Bar.in.l.q a latronibus in fi.prin.ff.e.vbi q̃rit an legatus ciuiũ romanoꝝ exiſtẽs apud barbaros hoſtes romanoꝝ poſſit teſtari ſm ꝯſuetudinẽ illoꝝ barbaroꝝ de qua qõne vide p Bal.in.l.ius ciuile.ff.ſ iuſt.⁊ iur.⁊ in.l.ij.ff quẽad.teſt.aper.⁊ p Ang.in.l.de die in prin.ff.q ſat.cogã.Et de h i.d.locis ẽt tradit̃ an dcm̃ ſtatutũ vel ꝯſuetudo tradat̃ ad bona alibi ſita,⁊ tãgit Bar.in.d.l.cũctos populos.in.vij.q.cũ con
5 cor.ſ.alle.⁊ qd no.Bal.in.l.in hac.§.de do. ℭ † Et an illud ꝙ dcm̃ eſt.ſ.circa.d.conſuetudinem ſm cõem opi.procedat non ſolum in conſuetudine vnius populi,ſed etiam in conſuetudine vnius pgeniei.Et Jo.an.in.d.§.compendioſe.in addi.inci.interpoſuit tꝫ ꝙ ſic,⁊ nõ reperit̃ alibi deciſio ſm Ang.⁊ Jmol.in d.l.iij.ſed Raph.ibi,⁊ Ang.in.l.fi.§.e.tenent ꝯrium q: progenies nõ hꝫ talẽ poteſtatem.d.l.teſtamenti,⁊.d.l.teſtãdi.§.e.niſi ſm Angel. in.d.l.fi.talis progenies haberet imperium,⁊ ſic poteſtatẽ ſtatuẽdi ſicut ibi of in conſuetudine ruſticorum.
6 ℭ † Ultimo ex tex.in ver.cõſpectu habes notare ꝙ nõ valeret teſtamentum coram teſtibus teſtatorem non videntibus ad idem.l.ſi vnus.§.eodem,⁊ ex h Cyn.in.l.teſtium.in.iiij.queſtione de teſt.Cy.⁊ magis communiter docto.hic concludunt

ꝙ

ꝙ fieſſet cortina vel paries inter teſtes, ⁊ teſtatorem non valeret
6 teſtm̃ ēt ſi teſtes cōſueuerunt habere notā vocē teſtātis, ⁊ in h
cōiter reprobat̃ gl. que ↄ̃rium voluit in .l.ij.§. idē labeo el .ij. in
vbo. meminerint, alias eſt in ver. audiuerit. ff. de aqua plu. arcen.
Saluatur tñ illa gl. in actibus inter viuos, vt ibi per bar. ⁊ ple
nius ibi vide per Imo. ⁊ ꝑ Bal. in .l. quenticula, in pen. col. de
epiſ. ⁊ cle. ⁊ ꝑ Inn. ⁊ Io. an. in .c. preterea, de teſti. ⁊ illa gloſ. ita
ſaluata reputatur a doc. ſingularis, ⁊ vnica, ⁊ lȝ Io. and. in .d. §.
idē labeo. dicat videri, ꝙ ēt in actu inter viuos illa gl. nō ſit vbo
7 ꝑ .l. teſtiū in ver. ꝓſtomerint ⁊c. ff. de teſti. † vbi ēt teſtes in acti-
bus inter viuos debent eē pñtes tñ rñde, ꝙ ſatis eē dꝫ pñs ille
qui audit, ⁊ intelligit .l. j. in pn. ff. de vbo. ob. l. dic. §. corā. ff. de ar-
bi. alias ſequeret̃, ꝙ in his q̃ ꝑcipiunt̃ auditu cecus nō poſſet eē
teſtis ↄ̃ ea que tradunt̃ in locis alle. j. pri. vbi de hoc dicam.

¶ Fallit ↄclūo predicta in teſtibus deponētibus ad ſeparatio-
nē thori, q2 nō faciunt plenā fidē ſine alijs adminiculis vt eſt gl.
reputata ſingula. in .d. c. preterea, ⁊ ibi no. doc. de mā vide per
Mathe. de mat. in ſuis no. dictis in not. cxxxiij. vbi dicit, ꝙ q̃s
tūs in teſtō ꝓcedat cōis opi. ꝑ iſtū text. q loquit̃ in teſtō tñ pu-
tat, ꝙ in codicillis, ⁊ in donat. cā mor. eſſet idem ꝙ in actibus
8 inter viuos cū non reperiat̃ text. q ↄ̃rium dicat niſi in teſtō. † Et
iſta faciūt an cecus poſſit eē teſtis de quo vide ꝑ gl. in §. ſimtero
abſunt in vbo vidiſſe, ⁊ ibi Ang. in auc. de here. ⁊ fal. ⁊ ꝑ gl. iij.
q. ix. c. teſtes, ⁊ per Spec. in ti. de teſte. § j. ver. ſed nūquid ce-
cus, ⁊ aliqd ꝑ Bal. h, ⁊ plenius h ꝑ Ang. ⁊ ꝑ Cy. in .d. l. teſtiū,
⁊ ꝑ Bald. ibi aliqd, in .iiij. co. ⁊ per Archi. in .d. c. h vſ. xxij. q.
v. ⁊ ꝑ .d. An. in .c. cū cām, in .viij. col. de teſt. ⁊ dꝫ gl. h dicit nō
ob. ⁊c. vide plene de mā in .l. fi. ff. ſi ↄ̃ ius, ⁊ circa ea que dixi de
b cortina, ⁊ pariete exñte inter teſtē, ⁊ diſponentē ∘ adde not. de
hoc ēt per Cano. in .c. ij. de ↄ̃ſue. ⁊ ꝑ Archi. in .d. c. h vſ, ⁊ per
Spe. in ti. de teſte. § j. vbo. qd ergo ſi vero ꝑ .d. Abb. in .c. cum
cām, de teſti. ⁊ aliqd ꝑ Ful. in .l. ſi vnus. j. eo.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum deficit defuncto ſolennitatis, ſed quis dicatur de
ſectus ſolēnitatis hic dicitur.
2 Teſtamentum quot teſtibus debeat eſſe minitum.
3 Teſtamentum poteſt alieno ſigillo ſigillari.
4 Signis, uel ſigillis alienis an & quando quis poſſit uti.
5 Notarius an poſſit omittere in inſtrumentis ſuum ſolitum ſi-
gnum & apponere aliud.
6 Cancellatio, uel interlineatura, ſeu ſubſcriptio non uiciat inſtru
mentum, ſed bene reddit ipſum ſuſpectum.
7 Cancellatio ſi reperiatur à quo præſumat̃ fuiſſe facta hic dicit̃.
8 Cancellatio, uel raſura ut tollatur ſuſpitio à quo fuerit facta, da
tur hic pratica.
9 Inſtrumento falſo utens punitur de falſo, etiam ſi falſitas fuiſſet
in alio capitulo, in quo non erat ius queſtionis.

1 I vnus. † Defectus ſolēnitatis facit to-
f tum teſtm̃ deficere raſura vbo vl
interlineatura, aut cācellatio nō dr̃ defectus ſolēni-
tatis idō nō facit teſtm̃ totū deficere ⁊ ſi querat̃ an
deficere faciat ꝑtem illā que cācellata reperit̃, diſtinguit̃ an fue
rit cācellata a teſtōre ex ꝓpoſito, ⁊ tunc facit deficere, ſecus ſi ꝑ
inaduertētiā ve ab alio extraneo. h. d. cū ſuppletionibus op-
portunis. ¶ In tex. ibi corā ⁊c. facit ad ea q̃ dicta ſunt j. l. ſi nō
ſpāli. ff. eo. ¶ No. ex ꝑncipio, ꝙ ſeptē teſtes requirunt̃ in con-
fectiōe teſti. Fallit tñ in teſtō cōdito corā ꝑncipe quo caſu ſuffi-
ciunt duo .l. oium cū gl. in ver. teſtibus. j. eo. ¶ Itē fallit in teſtō
condito inter liberos vel inter alios ſuccedētes ab inteſta. l. hac
cōſultiſſima. § ex impfecto, ⁊ §. ſi qs aūt. j. e. ¶ Itē falli, in teſtō
ad pias cās. c. cū eſſes, de teſta. ¶ Itē fallit in oibus teſtis cō-
ditis in terris eccleſie de quo tñ eſt longa ↄtrouerſia inter ſcri-
bentes, idō dic vt ꝑ doc. in prealle. c. cū eſſes cū ſuis cōcor.
2 ¶ † Et qd in teſtō ceci habuiſti, in .l. hac cōſultiſſima. ff. ti. j. Eſt
ēt dare caſus in quo ſufficiat ꝓbare teſtm̃ per duos teſtes, nam
lȝ regulariter teſtm̃ debeat ꝓbari ꝑ ſeptem teſtes, ſicut ſeptē teſtes
ſunt neceſſarij ad ↄfectionē teſti. l. fi. de fideicō ⁊ plene no. in .l.
ij. ff. de bo. poſ. ſm tab. tñ ſi ſcriptura teſti facta fuit corā .vij. teſti
bus, ⁊ eſt dꝑdita ſufficiet ꝓbare ꝑ duos teſtes caſus omiſſio-
nis illius ſcripture, ⁊ cōtinentia ſcripture ad hoc vt dicat̃ pro-
batū plene de teſtō, vt ꝓbat̃ in ſimili ꝑ tex. in .l. teſtiū in fi. cum
gl. ff. de teſti. ꝙ eſt menti tenēdū ſm Bal. ibi in .ij. colū. de quo
dic, vt dixi in .l. ij. §. j. de bo. poſ. ſm tab. ¶ Itē no. ex tex. ibi eo-
dem loco ⁊c. ꝙ ſignatio teſtiū dꝫ fieri in eodē loco quaſi diuer
ſitas loci arguat diſcontinuationē actus ꝙ tñ intellige niſi ca-
ſus neceſſitatis aliud induceret ſm Ful. arg. l. caſſius. ff. eo. ⁊ l.
cū antiquas. j. eo. ſed lȝ Fulg. ita colligat ex iſto tex. tñ hic nō vr̃
h ꝓbari, q2 ſolū vult iſte tex. ꝙ teſtator, ⁊ teſtes debent eſſe ſi-
3 mul in eodē loco. ¶ † Item no. ex tex. in vbo. alieno anulo ꝙ ſi-
gillari pōt cū alieno ſigillo dicit tñ Sal. hic, ꝙ putat, ꝙ in ſub
ſcriptione debeat facere mentionē, ꝙ ſigillet alieno ſigillo, pro
hoc tñ nihil alle. ſed dic, ꝙ iſtud voluit Bart. ang. ⁊ reliqui in
l. ad teſtium. § ſi ab ipſo. ff. e. vbi eſt ſimilis tex. pro hoc alle. no.
per Spe. in ti. de ꝓba. §. videndū ver. ⁊ no. cū ↄcor. ibi alle. per
Specu. ⁊ mouet̃ Spe. ꝑ tex. in .c. ſignificauit, ⁊ ibi ꝑ doc. de op.
⁊ per .c. inter dilectos, de fi. inſtr. ⁊ no. ꝑ Spe. in ti. de ci ario. §.
iam de cita. ver. iſ ſic, ⁊ ēt gl. in .d. c. inter dilectos in verbo dele
re ⁊ Bal. inſti. eo. §. ſed his oibus, ⁊ Anto de bu. in .c. ij. circa
ante pe. col. de fi. inſtr. alias .n. ſi alieno ſigillo tanq̃ ſuo vteret̃
incideret in falſum ſm By. vt refert Pau. de caſt. in .d. § ſi ab
ipſo ⁊ ꝑ hoc alle. tex. in .l. lege cor. ff. ad .l. cor. de fal. ſed melius
alle. tex. in .l. eos in prin. ⁊ in .l. falſi, in prin. eo. ti. de hoc, ꝙ poſ-
ſit alieno ſigillo ſigillare, vide gl. xix. diſ. in .c. memoria, ⁊ plene
per Inn. ⁊ alios in .c. ij. de fi. inſtru. ⁊ per Io. fab. in § pñt inſti.
eod. ⁊ ibi aliter loquiitur in hac mā quam loquitur Saly. hic ⁊
Bar. ⁊ alij in .d. §. ab ipſo nā dicit ipſe, ⁊ Sal. ꝓbabiliter ꝙ in
teſtō idō pōt quis ſigillare ſigillo alieno, q2 ſigillis nō ad
c hibet̃ plena fides, ∘ ſed ſolum apponunt̃ ad fidē vt teſtes ipſa
recognoſcant, ⁊ ipſis cognitis atteſtent̃ .l. cum ab initio cū tri-
bus ſeqūe. ff quē ad. teſt. ape. ⁊ vidiſtis in .l. i. ⁊ plenius in .l. ij. ff.
eo. ſed in alijs actibus in quibus fides adhibet̃ ſigillo tanquam
auctentico tunc eſt verum ꝙ qs non pōt ſigillare ſigillo alieno
vt in iuribus ſ. allega. ⁊ maxime in .d. c. inter dilectos ſm eū ni
ſi ſigillans hēret proprium ſigillū, ⁊ mētionē faceret, ꝙ ſigilla-
uit ſigillo alieno, ſicut enim pōt et cā qs ſuā ſubſcriptionē face
re per alium. l. fi. § ſinaūt dubius. j. de iure delib. c. cū inter vos,
de re iudi. ita etiā pt ſigillare mediante alieno ſigillo. ſed in te-
ſtis indiſtincte videt̃, ꝙ poſſit alieno ſigillo ſigillare ēt ſi d hoc
mētionē non faciat ꝑ rōnē. ff. dictā, ⁊ ita eſt d mēte Io. fab. in .d.
4 §. poſſunt. ¶ † Utrū aūt qs licite poſſit vti ſignis, vel inſignijs
alienis in bellis vel in armis vel in alijs rebus dic vt no. ꝑ bart.
in ſuo trac. de inſignijs, ⁊ armis et que Bal. in .l. j. ff. quare res vē
di. nō poſ. ⁊ in ſua diſpu. inci. Accuſatus de vi turbatiua, in .iij.
colum. ⁊ per Anto. de bu. in .c. dilecta, de exceſſ. prela. vbi per
5 oia concordat cum Bar. licet de ipſo mentionem nō faciat. † Et
ſimiliter facit an notarius poſſit omittere in inſtrumentis ſuū
ſolitum ſignū, ⁊ opponere aliud de quo dic vt per Guil. de cu.
in .l. comparationes, ⁊ ibi per Bal. in vlt. colum. ff. de fi. inſtru.
per Archi. xij. q. ij. cum redemptor, ⁊ per Io. fab. in .d. § poſ-
ſunt, ⁊ per Bal. in prin. C. in .ij. col. ⁊ per Ang. in auc. de inſtr.
6 cau. ⁊ fi. in princi. ¶ † Item no. ꝙ cancellatio vel interlineatu-
ra, ſeu ſubſcriptio non vitiat inſtrm̃, ſed bene reddit inſtrm̃ ſu-
ſpectū, ⁊ idō recurritur ad veritatis examē in quo dic, ꝙ aut vō
eſt cancellatio in ꝑte ſubſtantiali, ſeu in capitulo de quo erat q̃-
ſtio, ⁊ tūc etiam in poſſeſſorio iudicio non nocet cancellatio .l.
fi. cum glo. in ver. viciatum. j. de edic. diui adria. toll. quā gloſ.
ibi ſequitur Bar. ⁊ cōiter oēs, ⁊ etiā Bal. hic lȝ ipſemet bar.
hic vi. deatur velle, ꝙ in poſſeſſorio indiſtincte ꝑꝑ cancellationē
ſemper reijciatur teſtamentum, ⁊ male vt ēt dicit Fulg. hic re-
prehendens Bart. per dictā glo. Aut cancellatio eſt in parte
ſubſtantiali, puta circa inſtōnem heredis de qua dubitabatur
vel circa dīem aut alia que ſunt de ſolennitate, vel ſubſtātia ſcri
pture, ⁊ tūc diſtingue, q2 aut nos loquimur in poſſeſſorio de quo
tractat text. in .d. l. fi. cum ſimi. ⁊ tunc repellitur illa ſcriptura,
nec proceditur ad inquiſitionem veritatis per .d. l. fi. in ver. vi-
tiatum. Aut nos loquimur in petitorio, puta in ordinario, ⁊ ple
no iudicio petitionis hereditatis, ⁊ tunc proceditur ad inqui-
ſitionem veritatis vt hic. Et de hac materia quando reddat̃ ſu
ſpectum vel inualidum inſtrumentum propter cancellationem
d raſuram ∘ vel interlineaturam, et qd operet̃ talis ſuſpitio vid ea
que habent̃ in .c. ex lris de fi. inſtrumen. ⁊ in .d. c. inter dilectos
et in .c. fi. de cri. fal. et in .c. cum olim el .ij. de priui. et bonam gl.
in .c. venerabilis, de relig. domi. per Specu. in ti. de reſcrip.
preſentat. §. j. verſ. item excipitur contra reſcriptum ꝙ eſt can-
cellatum, et in ti. de inſtr. edi. §. reſtat in princ. et Inno. in .c. j.
in vlt. colum. de fi. inſtru. et in .c. inter dilectos. Et per Ant. de
bu. in .d. c. j. in vlt. col. per Iaco. bu. in auc. ſi quis in aliquo ad
fi. ff. de eden. et per Bar. in .l. j. §. fi. ff. de bon. poſ. ſm tabu. et in
d. l. fi. in .j. vel .ij. colū. j. de edi. diui adria. tol. et in .l. ij. §. j. ff quē
ad. teſta. ape. et per Bald. in .l. ſi veritas in prin. et in .l. fi. in .ij.

a ¶ Notā vo
cē vide ꝑ eūdē
ↄ. xcij ⁊ eod. j.
lib. et ↄſi. xliij.
et. xxiij. ij. lib.
Frā. dare. ↄſi.
cliij. et ēt Lu.
ro. ſing. ſuie ꝙ
teſtis de audi-
tu nō admittit̃
niſi de eo ꝙ au
diuit eū ſicem
motam.

b ¶ Inter
teſtē, et diſpo-
nētē vide late
ꝑ Phili. cor.
ↄſ. xviij. incip
ꝑncipaletubi ſi
in .ij. vo. vbi an
teſtes teſtamē
tarij q nō vide
rūt teſtatorē ſint
idonei teſtes.
P. Feran.

c ¶ Plena fi
des. Qd ſigil-
lo ſit danda fi
des, et qñ prę-
bet vide ꝑ do.
de ro. deciſi. ſi:
ſe nouiſ. et anti
qs de ꝓbatio.
et ꝑ Old. cōſi.
ccxlvij.

d ¶ Raſuraꝫ.
adde Lud. ro.
ↄſ. cccxliiij. vbi
qñ raſura vicier
reſcriptum.

a ¶ Conſiſte. adde q voluit Di. ꝯſi.cxliiij. b ¶ In margine d h p pau.d ca ꝯ.x.ſ.p anc. ꝯſil. cccxcii. vbi vid,q i ſi. ꝯſil. voluit. ¶ Vid per alex. ꝯſ.lix.i.ij. vol.& adde ſm ſal. q ſi repiat addita i margine iſtri vel i corpe vel i pn. vel in fi. inſtri,& notari⁹ i ſua ſubſcriptiõe nullã memoriã fecit talia vba nihil pbãt eo q ſunt ſine die, ꝯſule,& ſine ſigno,& ſubſcriptiõe ſi notari⁹ i ipſa ſubſcriptiõe nullã fidem facit ſm pau.d ca.q dt a ita fuiſſet obiẽtũ i ciuit. Bono. & ita ꝯſuluit pau.in ꝯſi.x. incip. dubiu facit & vid bap. ſene. h q plene tangit, & cõcludit idẽ,& vid Fel. in.c.ex litis.in v.col.d fi.iſtr. & no.q vidi de facto incã ardua. Tho.d. c ¶ Nemo pt inq̃tu.d. ſal.h ponit de ptãte teſtõris, vt ſatius p eũ adde q teſtõr ex cã pt phibere heredi ne ſe imiſceat admiſtratiõi,bonox ad tps, vt volunt Spe in tit.de inſtr.edi.§.nũc vo aliq circa fi.& ſeqt anch. ꝯſi.xlvi.itẽ adde q̃eadmodũ verba enunciatiua geminata diſpõnẽ inducunt in vlti. volũtatibus eodẽ mõ in ſtatutis, vt volunt Ro. ꝯſi.lxv.& ſicut in vlti.volũ.valor monete iſpici dz tpe ꝯditi teſtamenti,ita & tpe ꝯditi ſtatuti ſecundum eundem conſil.cxxiij.

co.ſ.de fideicõ.& in.l.j.vt in poſ.leg.p Bal & Imol.aliquid in l.j.ff.de his que in teſt.delen p Bal in.l.j.ſ.de fide inſtr.& ibi dicit,q ſi inſtrumentũ menz reperit penes aduerſarium,& dum ipſe cogit ad edẽdũ illud reperit in eo aliqua raſura in loco ſubſtãtiali nõ p hoc derogabit fidei inſtri in his que ex inſtro cõcipi pñt q: nõ preſumit fcm ab eo ad quẽ ptinet inſtz nec eius mãdato,ita dicit tenere Jo.an.in.c.accipi de fi.inſtru.q dicit Bal. eſſe menti tenendũ. Sed vide originalr Jo.an.vbi aliter loquit quã refert bal.de mã ẽt vide olno p Jo.an.in addi. Speculi in ti.de inſtru edi.§.oſtenſo in addi.inci. Dixit rolandinus &c.vbi plura in mã ponit,& ſ aliquã mentiõe facium de dictis eius & ibi ẽt ponit de pena notarij auctenticantis inſtrm cancellatum. ¶ † In tex.ibi ab altero &c.q in dubio preſumit qñ teſtamentum penes ipſum reperit,& non penes teſtõrem arg.l ſi cyrographũ,cuz ibi no.ff.de pba.& eox que no.in.l.poſtq̃.ſ. de pac.ſm Pe.& Cy.Ray.Bal.Ang.& Sal.ſi aũt reperit cancellatũ apud teſtatorem,& tunc dicit Bal.in.l.j.ff.de his q̃ in teſt.delen.q preſumit deletũ a teſtõre facit ſm enim i.labeo cum.l.ſeq iunctis gl.ff.de pac.& iſtud ẽt voluit Ang.hic,& idez & Raph cu.& Pa.de ca.in.d.l.j.& ita ẽt vr eſſe de mẽte Jo. an.in fi.in.d.c.accipimus & hoc caſu qñ preſumit cancellatum a teſtõre preſumet cancellatum ꝯſiliis preter q̃ȝ fauore legati libertatis per.l.proxi §.fi.cum ibi no ff.de his que in teſt.delẽ. ſm Bar.ibi,& hic. Sed Jo.de imo.in.d.l pri.dicit,q queritur a quo preſumat cancellatio fcã dõm eſt,q: aut teſtm̃ in ſcriptis ꝯditum reperit clauſum,& ſigillatum,& pſumitur cõſulte deletum a teſtõre arg no.p gl.in.c.ex litis de fi.inſtr. An non reperit clauſum,& tunc apud quẽcũq3 reperiat vr̃ in dubio,qd pſumat a teſtõre eẽ deletum ꝯſulte * p.d.l.pri.§.fi.inducendo p arg ex ſpãli niſi repit apud aliq̃ȝ domeſticã pſonaȝ teſtõris, q: tunc pſumeret p ipſam pſonam ſubtractũ,& cancellatuz alle. l.vnicã.§.ſue ẽt ſ.de lati lib.tol.q vltimum intelligo quando illa cancellatio tendebat ad fauorẽ ipſius domeſtice pſone p.d §. alle,& p iſta ſua opi.alle. Jo.de imo.no.p Barto.& alios in.d. l.labeo,& in.l.ſullo.§.q tabulas.ff.de fur.vbi doc. magis cõiter ꝯcludunt,q ſi inſtrm debiti cancellatum reperit ſiue apud debitorẽ,ſiue apud creditorẽ vel aliũ preſumit indiſtincte debitum eẽ ſolutum,& ſic pſumit eẽ cancellatum de voluntate creditoris p.d.l.ſi cyrographũ,& p.d.§ q tabulas cum ſi.que indiſtincte loquunt niſi repiret apud domeſticã pſonam p.d §.ille,vt dixi ſ3 Ange.hic dixerit,q aliud eſt in inſtrõ debiti cancellato,& aliud eſt in teſtõ,ſed non reddit rõnez diuerſitatis, et iõ ſubſtẽtabilius vr̃ opi. Jo.de imo.ad q̃ȝ ẽt bene põt adaptari opi. Bar.dic,& in.d.l.prime in fi.Ful.h ẽt dicit,q opi. Cy. & Ray.vr̃ ſibi dubia p no.p doc.i.d.l.labeo qcqd dixerit gl.i d.l.poſtq̃ȝ & q: rña,eſt q cãcellatio reddit ſcripturã ſuſpectã, & ſic infringit eius pbationez,niſi aliud de veritate ꝯſtet,vt hic & d.c.cum venerabilis cum ſi.de quo ẽt vide per Pau.de ca. in con ſi.cccvj.incipiẽ. Dubium facit,vbi ẽt vr̃ tenere illud,q vltimo loco tenui,dicit ẽt iuxta hoc incidenter Bar.hic,q legatum ad pias cãs,& legatũ libertatis a pari pcedunt de quo dic,vt dixi in.l.captatorias.ſ.de teſt.mil. ¶ In gl.fi.ibi teſtõr non vz emandare &c.i.non vz illud,q emãdatũ eſt,ſed illud,q eſt ſſcriptum vel additũ de voluntate teſtõris hñs vz ſ3 Jacobu.& Sal.hic,& ita eſt de mente legũ allegatax in gl. ¶ † Extra gl.dicit hic Bar.q ad tollendum dubium a quo pceſſerit cancellatio,& raſura,& an conſulte vel in conſulte cõis pratica introduxit,q ille qui ſcripſit teſtm̃ vel inſtrm addat hec verba vz illud q.ſ.cancellatum vel interlineatum eſt in tali loco feci ego manu ppria,& colligit h pratica ex.l.j.ff.d his q̃ i te.del.& ibi ẽt h no.bar.& idẽ not.bar.in.d.l.fi.in.ij.col.de edi.di.adr. tol.& plenius Bar.quẽ oino vide in.l.diuus.§.item ſenatus.ff. ad.l.cor.d fal.& Archi.xxxv.q.ix.§.q ergo alias.§.his ita rñdet. Et Ant.de bu.d.& Ab.in.c.ex litis de fi.inſtr.q intelligit hic Bal.& Ang.eſſe veruz ſi talia vba ſint de corpe inſtri vel ſubſcriptionis,ſed ſi eſſent extrauagantia in margine,* tũc nihil operant,q: nõ hñt diem,& ꝯſule,& ſignum notarij vt requirtur in inſtris,vt in auc.vt prepo.no.impera.in pn.& in.§.ops in auc.de inſtru.cau.& fi. Et iſtud idẽ colligit ex no.p Jo.an. in.d.§.oſtẽſo.in addit.inci. Dixit Rolandinus &c.vbi ſequitur Bar.iſti.vult,q ſi in margine rogationis notarij monui reperit ſcriptũ manu eiuſdem hoc mõ vcz caſſum & cancellatum de voluntate ptiũ,q his vbis nõ attentis dz inſtrm auctenticari,& dari petẽti,q: illa additio in margine carẽs die &c.fidem non facit,& ita ẽt vr̃ velle Bal.in.l.nſam.i.& ij.colum.ſ.eodez vbi videas,& idẽ Bal.in.l.ea que.ſ.comi.vel epi.vbi dicit,q

ſi notarius poſt cõpletã ſcripturã,& publicatã,dicat caſſaui,q per errorem ſcripſi non vitiabit prima ſcriptura caſſata,q: ſm enim non ob.l.j.ff.de his que in teſt.delen.q: loqtur in teſtõre q pt facmu ſuum corrigere,tabellio aũt non põt errorẽ ſuũ corrigere vt plene pbat Bar.in.l.ſi librarius.ff.de re.iur.& doct. in.l.imperator.ff.de ſtatu ho.& ibi vide Bar.in fi.q in ppoſito nſo vr̃ velle idem q Bal.in.d l.ea que,ſed ipſemet Bald. in rub.de fi.inſtr.in.xv.co.& in.l.labeo.§.i.ff.de pac.reprehẽdit opi.quam ipſemet tenuit hic nam dicit,q ſi manu eiuſdem notarij reperiunt in margine eſſe ſcripta hec vba cãcellata,q: p errorez ſcripſi &c.poſita in margine fidẽ faciunt,& dicit tenere bar.in l.in fraudem.§.ſicut.ff.de teſt.mil.nec obſt.q: illa additio non hẽat diẽ &c.q: imo intelligit hẽre diẽ pncipalis ſcripture.ar.l.ſi qs ex argẽtariis.§ ſi initium.ff.de eden.& iſtud etiã voluit bal.in ſuo ꝯſi.inci. In libro ſuiarũ vbi dici hoc eſſe verũ qñ apparet addiõnem eſſe manu eiuſdẽ notarij,alias pcederet opi.marti.ſil.q̃ȝ refert,& ſequit bal.h,& Jo.an.in.§.oñſo. Pa. de ca.h non facit mentionẽ de dcã ꝯrietate,ſed bñ facit mentionẽ de deciſi.bal.h,& de deciſio. Jo.an.in.d.§.oñſo,& p illam dicit fuiſſe de fcõ obiẽtuz,q ſi repiat teſtm̃ ſcriptũ in pthocollo notarij,& in margine ſint addite aliq̃ apoſtille ꝯtinẽtes aliq̃ ctẽ cunferentia ad teſtm̃,& in fi.nulla erat fcã mentio p notariũ de illis additionibus,nã fuit obiẽtũ,q inſtz.i.teſtm̃ dẽret ſumi a notario ſ3 q appebat i veteri ſcriptura reiectis ſcriptiõib⁹, & apoſtil.q: non dñt habere diẽ,& alia ſolẽnia,vt dicit Jo.and. in loco pal.dicit ẽt Pau.de caſ.h,q dcm̃ bald.hic vo entis, q ſi in margine notarius fecit mentionem qualiter illud q cãcellatum vel interlineatum erat fuerat fcm̃ manu ſua,q talia vba poſita in margine nihil operant,q q̃nis iſtud dcm̃ bald.ſit ſingulare m̃ ptat q forte in pratica non ſeruaret,aduerte,q: illud q not.barto.in.d.l.in fraudem non vr̃ obſtare opi. Joã.& ſequa.nam bart.ibi dicit,q ſi notarius cancellauerit inſtrz,poſtea ſcripſit notarius,q illud inſtrm p errorẽ cãcellauerat,naz ex h ipm pncipale inſtrm tanq̃ȝ non cancellatũ valebit p illum tex.& ſic barto.ibi non loquitur qñ notarius corrigeret illud,q prius tãq̃ȝ rogatus a ptibus vel a teſtõre ſcripſiſſet,nã ibi notarius correxit ſuã cancellationẽ q̃ȝ cancellationẽ non fecerat rogatu teſtõris vel ptium,ſed ipſemet cãcellauerat. Joã.an.vero loquit qñ notarius fuiſſet rogatus de inſtrõ,& poſtea in margine ſcripſit cãcellatũ de volũtate ptiuz,& ſic cancellauit illud,q primo tanq̃ȝ rogatus a ptibus ſcripſerat,item bar.non dicit,q illa verba eẽnt appſita in margine ſine die,& ſolẽnitate. Quare puto veriorem eſſe opi.bal.h,& Jo.an.p rões eox. Et cuz eis ꝯcordat Ang in conſi.cclxxiij.inci.titius vt hẽs &c.& Ant. de bu.& Jo.de bu.& Jo.de imo.in.c.j.ad fi.de fi.inſtr.nec ob. d §.ſi initium q: ille tex.pcedit in ſcripturis hñtibus ordinatã ꝯtiuiã,ſecus in aliis puta in quaternis diſligatis vel ſimilibus in qbus pt ſcribi ad placitũ non obſeruato ordine tpis ſm doct. ibi,& maxime bal.que rõ hz locum in his que in margine ſcribũtur,q: ibi pt ſcribi qñcunq3 non ſeruato ordine tpis,& iſta tene menti,q: non poſſet eẽ magis quottidiana,et ſuper his ẽt vide conſilium Pau.de ca.ſ.alle & Pe.de anch.in ꝯſi.ccxxx.inci. potius de vi pbõnis,et q no.voluit bald.in.l.ſi preſes.C.que
9 ro nunqd acta &c.quo & qñ in. † Adde ẽt predictis illud q no. Jo.an in addi.ſpe.in tit.de inſtru.edi.in.§.poſtremo,alias eſt in §.ſeq.in addi.que inci.huic dcõ &c.vbi no.dicit,q ſi inſtrm non erat falſum in eo caplo in quo erat vis ꝯõnis,ſed in alio,q nihilominus ſciẽter vtẽs tali inſtrõ in illa cã incidit in falſuz.alle.in ar.l.ſi qs legatũ in pcinc.ſſc.l.diuus la.ij.ff.d fal.vt ibi plenius per eum, que nota ad ea que h no.in glo.

1 c **TEſtandi cauſa.** † Nemo poteſt facere quo minus leges in ſuo teſtõ locũ habeãt.b.d. ¶ In tex. ibi non iuriſdõnis.i.iuris cõis pz ex.l.iij.ff.eo. ¶ In glo.ij.in fi.rñdet no.in.l.nemo poteſt.

SVMMARIVM

a Teſtari pſumitur uoluiſſe qui filium inſtituit,uel exheredat.
a Teſtamentum an ſit ſi quis dicat diſpoſitionem ſuam uelle ualere iure codicillorum.

c **NOn codicillum.** † Qui heredez inſtituit filiũ,vel exheredat cẽſet voluiſſe teſtari,& nõ codicillari,& iõ ſi talis diſpõ non vzvt teſtm̃ nõ valebit ẽt vt codicil. h.d. ¶ † No.q pſumptio,& coniectura q̃ ſurgit ex ſolennitate
2 ſuccũbit pſumptiõi q̃ ſumit ex ipſa re in ſubſtãtia,nõ numerus

quinqꝫ teſtiũ adhibitus facit, vt vr voluiſſe codicillari tñ ſuccu
bit ɔ̃rie pſumptioni que ex tenore voluntatis ɔtinentis inſtõnẽ
heredis ſurgit, ꝙ eſt no. dignũ ſꝫ Ful. ¶ Itẽ no. ꝙ ſi nõ vꝫ ac-
tus eo mõ quo ago nõ vꝫ eo mõ quo valere potuiſſet, ⁊ eſt mã
a brocardica de qua p Cy. ⁊ Bar. in. l. j. ſi qs ita. ff. de ꝟ. ob. ⁊ cũ
concor. dic vt ibi. ⁊ rñdet ibi Bar. ad ɔ̃rium hic formatũ in gl.
in ſi. ¶ Quero qd ſi teſtõr corã ſeptẽ teſtibus fecit inſtõnẽ he-
redum inſtituendo oẽs filios ſuos heredes, ⁊ dixit illã diſpõ-
nem velle valere iure codicillorũ an valebit vt teſtm̃, ⁊ fuit qõ
diſputata per Py. vt refert Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de inſtru.
edi. §. cõpẽdioſe in addi. inci. ad intellectũ ⁊c. Et ɔcludit, ꝙ va
lebit vt teſtm̃, ⁊ inter cetera alle. iſtã. l. Pro quo facit. l. teſta-
mentum. j. eo. ⁊ qđ ibi no. bal. ⁊ Sal. ibi p illũ tex. ⁊ dñr, ꝙ ſi te-
ſtõr diſpõnes teſtamenti appellauit codicillũ nihilominus erit
b teſtamentum ⁊ ibi aliqd de hac. q. p Pa. de ca. vbi refert, qõ
Jo. an. in. d. addi. tenuit eẽ in electione heredis venire, vt ex te
ſtõ, vel vt ex codicillis, ſed non bene refert eũ, q̃ Jo. an. tꝫ illud
ꝙ dixi. Pro quo bñ facit id qõ no. Bal. in. l. ſi in vl. co. in ꝟ.
extra quero. j. de codi. ⁊ in. l. querebatur. ff. de teſt. mil. ⁊ iſtã ẽt ſe-
quitur Pan. de ca. in. l. ſcenola in lectione Bonoñ. ff. ad treb.
ſed ɔ̃rium tenuit Bal. in. l. filiũ. ad ſi. ã ſu. her. ⁊ Pan. de ca. in
l. nemo pt de le. j. p illum tex. ⁊ in. l. ſi. cũ gl. in ꝟbo valere. j. de
codi. ſed potes opi. ɔcordare ex dictis Jo. an. in. d. addit. dum
c rñdet ad. l. ſi. j. de codi. l. ꝙ aut inſtituti ⁊ erãt illi q erãt illi ſuc
ceſſuri ab inteſt. ⁊ tunc procedit. j. opi. q̃ non pt tunc diſpõ ſor-
tiri effectũ iure fideic. cũ nullus ſit q habeat eis reſtituere, aut
alij erãt inſtituti, ⁊ tũc ꝓcedat. ij. opi. ⁊ de iſta. q. ẽt vide per an
ge. in. l. illud. §. tractari. ff. de iur. codi. ⁊ facit ad hũc articu. illa
dubitatio qua querit̃ an pt poſſit in codi. directo inſtituere hẽ
dem de quo dicam in. l. hac ɔſultiſſima. §. ſi qs aũt. j. eo.

SVMMARIVM

1 Inſtitutio hæredis hodie requirit ſolennitatem uerborum.
2 Verba directa, ſeu obliqua, uel inflexa tribus modis capiuntur.
3 Verbũ nolo eſt uerbum directum.
4 Teſtari an poſſit ſemimortuus, ſicut ille qui habet linguã groſ
ſam balbucientem, ita ꝙ non ſit intelligibilis
5 Teſtamentum põt ſcri bi in papiro, uel in qualibet alia materia.

1 Quoniam indignum. † Ho
die in inſtitutione heredis nõ reqrit̃ ſolẽnitas ꝟbor. ſꝫ
ſufficiunt quelibet ꝟba voluñtatẽ teſtõris exprimẽ
tia ſiue imperatiui modi, ſiue indicatiui modi, aut directa, aut
d obliqua. h. d. ¶ † Et p intellectu huiꝰ. l. pmitte ꝙ tribus modis
2 accipiunt̃ ꝟba directa, ⁊ obliq̃, ſeu inflexa, vt dclat bar. in. l. ij. j.
cõis de le. vbi videas, ⁊ qđ ad hãc. l. accipiunt̃ ꝟba directa qñ
nomẽ hẽdis poſitũ ẽ in noĩatiuo caſu vt titiꝰ hẽs eſto, nã talis in
ſtitutio dr ſcã p ꝟba directa impatiui modi, ſecus ſi dixiſſet ti
tiũ hẽdẽ facio vel ſcrib, q̃ nõ ſunt ꝟba directa, nec imperatiui, ſꝫ
3 ſunt inflexa, ⁊ oĩa iſta exẽpla ſunt h̃ poſita in tex. ¶ † In tex. ibi
vel volo ⁊c. colligit bar. ex hoc tex. ꝙ ꝟbũ volo eſt directũ nec
ptites, ꝙ intellexerit Bar. ꝙ ſit ꝟbũ directũ eo mõ quo acci-
piunt̃ ꝟba directa, h̃ eſt, q̃ ꝟba directa accipiunt̃ qñ pſona hẽ
dis eſt ſpecificata in noĩatiuo caſu vt h̃ p ꝟba in glo. inflexis.
Sꝫ accipit h̃ ꝟbũ bar. directũ alio mõ. ſ. p ꝟbo importãti, ꝙ
qs capiat manu ꝓpria, vt differat a ꝟbo obliq̃ ſeu inflexo ꝙ ſo-
nat, ꝙ qs accipiat de manu alteriꝰ vt ipſe no. i. d. l. ij. ⁊ iſto mõ
accipiunt̃ ꝟba obliqua directa in mã ſubſtõnũ, ⁊ bar. h̃ potuit
moueri, ꝙ ſicut ꝟbũ inſtituo, ⁊ ꝟbũ hẽs erit dr directũ, q̃ ſo
nat, ꝙ accipiat manu ꝓpria, ⁊ nõ aliena, vt. l. ꝟbis ciuilibus cũ
gl. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ no. gl. ⁊ doc. in. l. pcibus. j. de ipu. ⁊ ali. ſub.
Eodẽ mõ ꝟbũ volo te eẽ hẽdẽ dꝫ eẽ directũ q̃ oĩa iſta ver-
ba eqparant̃ vt h̃, ⁊ ſonãt ꝙ manu ſua capiat, ⁊ nõ alterius. Tñ
de ꝟbo volo meliꝰ loquitur ẽ alibi bar. i. d. l. ꝟbis ciuilibus,
⁊ in. l. cẽturio cir. pe. co ⁊. ti. ⁊ bal. in ſpe. c. ſi pt in. xvj. col. de
4 teſt. in. vj. dic vt ibi p eos. ¶ † In tex. ibi ſemineci is ⁊c. no. ſin.
ſꝫ Ang. ⁊ ex tex. iuncta gl. ꝙ teſtari pt ſemimortuus, ſicut ẽ il
e le q linguã hꝫ groſſam, ⁊ balbutiẽtẽ, q̃ in extremis laborat dũ
tñ ſanã mẽtẽ habeat, ⁊ alibi expſſius nõ reperit̃ ſꝫ enim facit ſꝫ
bal. l. pãphilo. §. ꝓpoſitũ de leg. ij. cũ alijs hic all. p eũ õ hoc
ẽt p Ang. ⁊ Jmo. in. l. in diuerſa. ff. eod. vbi dr ſi pp infirmita-
tem qs hꝫ linguã ingroſſatã, ita ꝙ nõ ſit intelligibilis teſtari nõ
põt, q̃ ipſe eſt mortuꝰ ſil's p. l. iubemus, ⁊ ibi bar. j. e. ſecus ſi ẽ
f intelligibilis vt hic, ⁊ idẽ no. ang. in. l. in fraudẽ. § j. ff. de teſt.
5 mil. † Ultimo no. ꝙ nõ refert, ſiue teſtm̃ ſcribat̃ in cartis de pa

a ¶ Uerbo. obliga. adde videndum ibi in apoſtillis.
b ¶ Teſtamentum. adde eundem gl. xij.
✠ ¶ Et vide Pe. cor. in. l. teſtm̃. j. eo. ⁊ Bart. in. l. j. in ſi. ff de iur. codicil Thom
c ¶ Nõ aut inſtituti vide in eũdẽ Alex. in. l. hereditatẽ, ⁊ in. l. ſi. j. de codi. Frãc. C.
d ¶ Obliqua. adde ꝙ voluit Roma. conſi. cxxix.

piro, ſiue in mẽbranis vel in alia mã de q̃ vide aliqd p Ange. ⁊
Sal. h̃, ⁊ plene p ant. de bu. in. c. j. j. de ſi. inſtr. cũ concor. quas
ibi dedi in. d. l. ſi qs ex argentarijs. §. ſi minũ. ff. de eden.

SVMMARIVM

1 Dignitas inſtituti, uel legatarij nõ uiciat inſtõnem, uel legatũ.
2 Teſtamentum non ſolẽne ſi approbatur per hæredem põt hæ-
res ad præſtationem compelli.
3 Legatũ annuũ ſoluens uno anno an teneatur pro reliquis.
4 Annuũ legatũ ſi mihi ſit relictum, ſed nõ alimenta, & hæres ſol
uit ſcienter per aliquod tempus an præiudicet ſibi de futuro.

e Non dubium. † Dignitas inſtituti
1 vel legatarij non vici-
2 at inſtõnem vel legatũ. † Et approbatio hẽdis ap
probantis teſtm̃ nõ ſolẽne facit ipſum ad præſtatio
nẽ cõpelli. h. d. ¶ Jn gl. in ꝟbo agnouerit ibi vl pmittẽdo ⁊c.
hec verba ɔueniunt lr̃e, vt h̃ p bar. dũ ãt gl. dicit ſciẽs ⁊c. itel-
lige eẽ idẽ ſi erraſſet in iure, q̃ dubiũ ex minus ſolẽni voluñtate
ẽ dubiũ nãliter ſꝫ magis cõem opi. vt no. gl. ⁊ doc. in. l. j. ff. de
ɔdi. inde. Et ignorãtia iuris nõ releuat eũ q nãliter obligatꝰ ẽ.
l. cũ qs. j. de iu. ⁊ fac. igno. ¶ Jnea. ibi cũ teſtm̃ Cyn. ⁊ Ray.
hic ſimplr̃ tranſeunt cũ gl. cũ qua ẽt vr̃ trãſire bar. ⁊ ſine dubio
dcm̃ gl. ꝓcederet ſi iſta ſimplex approbatio ſcã fuit p errorem
facti, ⁊ ita loquunt̃ iura all'e p gl. ⁊ ſi ꝓbaſſet ſciẽter eſt magis
dubiũ tñ adhuc de mẽte pdictor doctor hic vr̃ eẽ ꝙ gl. proce
dat, ⁊ ita vr̃ bal. velle hic, ⁊ Bal. in rub. j. res inter alios acta
vi. co. vbi alle. hãc gl. ꝓ notabili, ſꝫ ɔ̃riũ tꝫ Sal. hic. ſ. ꝙ noce-
at tunc talis approbatio ſcienter facta p no. gl. in. l. ij. in ver. per
ſtiterat. j. de fideic. gl. ibi dicit qualitercũqꝫ agnouerint, ⁊ idẽ
ſentit gl. in. d. l. cũ teſtm̃ cũ gl. mag. in vna opi. ibi recitata pro
hoc facit ille. text. a ɔ̃rio ſenſu, idẽ vr̃ ſentire gl. in. l. ſi veritas ſ
ꝟbo dediſti. j. de fideicõ. vel ſm Sal. dici põt, q̃ gl. hic proce
dat qñ ad nullius inſtãtiam talis ſimplex approbatio ſcã eſt ſe
cus ſi ad inſtãtiã alicuius legatarij, q̃ tunc reſpectu illius ap-
probatio piudicabit, ⁊ ita ꝓcedat gl. in. d. l. ij. cum ſi. Angel. in
d. l. ij. cõcor. opi. ſ. ꝙ iſta approbatio ſimplex parit exceptionẽ
legatario ſi poſſideat. Jtem parit cõdõnẽ ex. d. l. ij. ſi nõ poſſi-
deat, ⁊ ita intelligantur gl. vl. alle. non ãt parit actionẽ ex teſtõ.
Et ita intelligatur gl. hic, ſed ſi fieret p ſtipſonẽ parit actionem
ex ſtipulatu. l. fideicõ. ff. de ɔdi. inde. Sed Ang. h. d. tenendã
eẽ opi. gl. h̃, q̃ ſimplex approbatio nõ cadit in pactũ, ſed in nu
dã pollicitationẽ, ſeu dcm̃. Ergo nõ obligat. l. ſciendũ. § dcm̃
ff. de edili. edic. lateñ tñ, ꝙ ſi res eẽt apud legatarium, ⁊ heres
petere vellet repelleret̃ exceptione doli pp rarihabitionẽ Bo
lo. n. facit q petit veniendo ɔ̃ᵃ ꝑ ſuum. l. poſt mortẽ, cũ ſi. ff de
adop. Pan. de ca. in. d. l. ij. approbat opi. glo. hic, q̃ nõ eſt in
ptãte heredum renunciare publice ſolẽnitati teſtandi, arg. l. te
ſtandi. j. eo. Fulg. h. d. ꝙ aut iſta approbatio facta fuit pñtibus
his quor intereſt, ⁊ valeat approbatio, q̃ vim pacti hꝫ, ar. l. pa
ctum in prin. ff. de pac. ⁊ no. Bar. in. l. j. circa mediũ. ã ð pa.
Ergo cum relicta in minus ſolẽni voluntate ſint naturalr̃ debi
ta vt dixi, ſequit̃ ꝙ pactum nudum ſuper eo q̃ nãl'r debeba
tur ꝓducit actionem tanquã conſtitutum, vt inſti. de actio. § ð
ɔſtituta, ⁊. l. j. §. debitum. ff. de conſti. pecu. Et ſic poterit pe
ti legata per actionẽ de cõſtituta. Sed ſi illi non eſſent pñtes,
qm̃ tunc non eẽt pactio videret̃ tutior ſententia huius glo. per
d. l. ſi fideicõ. ⁊. d. l. ſi. j. ad l. falc. que requirunt cautionem, ſeu
ſtipſonẽ interceſſiſſe. Et ſic finaliter pmo tenendã eẽ glo. hic
cum limitatione Sal. ⁊ Ful. niſi legatarij fuiſſent pñtes applo
bationi ⁊c. Nec in ɔ̃rium facit rõ allegata in ɔ̃riũ hic p Ange.
dum dicit dari exceptionẽ doli quare rñdeo, ꝙ nõ cõpetit exce.
doli ei q pñs nõ erat vt no. gl. in. l. idẽ in duobus in verbo ple-
runqꝫ. ff. de pac. ⁊ plene no. Bar. in. l. non ſolũ. § liberatiõis ꝟ
ba. ff. de lib. leg. nõ plꝫ ẽt rõ qđ tradit Pan. de ca. in. d. l. ij. q̃
nolo ꝙ approbatio hẽdis reddat teſtm̃ ſolẽne, adeo ꝙ agatur
ex teſtõ, ſed dic ꝙ aget̃ ex approbatione tali qđ ex ɔſtituto, vt di
ctum eſt ſicut videmus ex ſtipſone agi qñ heres ꝓmiſit ſoluere
legata inutiliter relicta Et ſꝫ predicta intelligit tex. in. d. l. cũ
teſtm̃ a ɔ̃rio ſenſu vt ẽt eſt de mẽte Bar. dũ all. d. l. tale pactũ.

e ¶ Balbutiẽ
tẽ adde pa. de
ca. ɔſ. ccclxvj.
ale. ɔſi. xlj. j. li.
Ro. ɔ. cccvj. ⁊
lꝫ ɔſtitui in ar
ti. mor poſſint
teſtari tñ ſi tuſ
ſa nõ agat pte
extremi art. mo.
vt dt are. ɔſilt.
elxi. ⁊ inc̃ itũ.
d. Jaſ h̃ ti, ꝙ
pt pt hẽditatẽ
filio delataꝫ in
mor. arti. adire
amplia p aut.
ɔl. cclu.
f ¶ Jntelligi-
bilis, adde in
⁊ itellige ꝙ ſit
itelligibilis ex
ꝟbis nõ ãt ex
nutu, ⁊ ſignis
tñ. l. in fraudẽ
§ i. h̃ all ⁊ ibi
Arg. poſt gl.
ff. de teſt mil.
⁊ ita intelligo
bart. in. l. iube-
mus. j. e. dicẽtẽ
teſtõrẽ nõ valẽ
tẽ articulare lo
q pp infirmita
tẽ, ⁊ balbutien
tẽ eẽt ſilẽs mor
tuo, nec poſſe
teſtari, vt ꝓce-
dat ſi ꝟba non
intelligant̃ ſi ãt
intelligunt̃ ſi-
ne nutu, et ſi-
gnis ſecus, q̃
ſenſus mẽtis ſ
eoẽ lꝫ pp grau
tatẽ morbi ce-
perit balbutire
ar. l. milites in
ſi. ãri. ij. ⁊. l. pã
philo. § ꝓpoſi
tũ de le. ij. ⁊. l.
ſipt duos. § ſi.
ff. de fideic. ij.
ita declat bal. ſ
ɔſ. lxo inci. q
dã Lelius de
fuligno adõ tñ
ꝙ in dubio nõ
dꝫ fieri interp̃-
tatio i ꝓiudiciũ
teſtõris, ⁊ teſtã
tium ita ange. p
tex. ibi. l. j. cum
antiquas. C. de
teſ. ⁊ adõ ang.
are. inſti. ð ac.
in pn. col. iij. et
vide Sal. in. l.
iubemus. j. eo.
dũ refert Jac.
bu. ⁊ ibidẽ al.

in.ꝯſi.xxxb.in fi.vol.a'ſ. ſm numerū oīum ꝯſilio.ꝯſ.cccxcviij.⁊ an ⁊ q̄ caſu ille q non pōt articulate loq poſſit teſta ri p eundē ale. in ꝯſil.xij.in.j.volu. Franciſ.

Et ſm pdictā ēt ſaluari pōt opi. Nic.de mat.tenētis h,ꝙ ſi ex certa ſcia hēs dixerit approbo teſtm̄ ſibi preiudicat,vt h refert 3 Bal.nam hoc pcedat ſi legatarij pñtes fuerint. ¶ † In ea.ibi rñdeo non ⁊c adde gl.in.l.ij.in verbo pſtiterāt.ff.de fideicō q̄ ad hoc all.iura. Pro quo facit.l.lucius.§.teſtōr ſm vnā lectu. quā ibi ponit bar.ff.de leg.ij.⁊ melius pbaſ in.l.j.ff.de fideicō. vbi in legato annuo qđ dſ ꝯtinere plura legata.ſ.pro quolibet anno vnū.l.ſi in ſingulos.ff.de ann.leg.ſi ſoluiſ p pmo anno nō teneſ p reliquis ſoluere niſi triennio ſoluiſſet,q: tunc ſpāle fauore alimentorum,ꝙ in poſtex teneaſ,vt ibi,⁊ iſta ē cōis opi. Sʒ in ꝯtm̄,ꝙ imo ſoluēdo vnū legatum voluntate poſſit cogi ad a ſoſonem alterius * vt probari in.l.in teſtō, in fi.ff.de fideic.lib. Sal.hic refert,ꝙ qdā rñdent, ꝙ ſi hēs ſoluit vnū legatū nō teneſ ſoluere aliud. Ita pcedebat gl.hic. ¶ Sed bene teneſ eidē legatario ſoluere aliud legatū poſtq̄ꝫ vnuʒ eidē ſoluit,⁊ ita procedat.d.l.in teſtō,quā rñſionē ipſe reprehendit per.l.creditor .ff.de vſu. Sʒ melius pbaſ in.d.l.j.ff.de fideicō.inducēdo vt induxi, vñ ipſe aliter rñdet ad.l.in teſtō,ꝙ ibi luit legata libertas ſeruo eidem ēt fuit relictū aliud legatū pecuniariū,ꝙ non poterat valere,niſi voluiſſet legatū libertatis,⁊ effectū habuiſſet.l.ſeruus.ff.de leg.iō talis hñr loco vnius rōne cōnexitatis ⁊ pſtitis libertate dʒ aliud legatū pſtari,ꝙ hēs vr agnouiſſe preſtando legatū libertatis tanq̄ꝫ antecedens neceſſariū ad legatū pecuniariū. Et eſt ſingularis limitatio ad hoc,ꝙ not. Lud.ro. in repe.auc.ſiſr.ff.ad.l.fa.in.xviij.ſpeciali,ꝙ ibi enumerat inter ſpecialia que hʒ pls cā circa vltimas volūtates,⁊ rñdendo ad d.l.in teſtō,dicit ꝙ heres ſoluens vnū legatum piū relictuʒ teſtō minus ſolenni cogiſ ſoluere aliud legatō veniens in ꝯntiaʒ, ita dicit eē tex.ſing.i d.l.in teſtō,p quē limitaſ iſta gl. Tñ mihi magis placent verba Saly.hic que.ſ.retuli poſſet ēt rñderi ad.d.l.in teſtamento prout colligiſ ex ibi no.p glo.in.j.ſolutione,⁊ per doc.poſt glo.in.l.eam quā.ff.de fideicō.vbi alle.d. l.in teſtō,⁊ per Bal.no.in.l.ſi iure poſt glo.ibi.ff.de manu.teſtō. ¶ † Ultimo querit h Nico.de mat.quē ſimplr refert bal. gd ſi mihi in non ſolēni voluntate annuū legatū relictū eſt , ſed non alimenta,⁊ heres ſoluit ſciēter p aliqđ tps an preiudicat ſibi de futuro,⁊ dic vt h p eū preterq̄ꝫ in eo membro i quo dicit, ꝙ ſi relictū eſt ad vnā certā cām puta ad habitationem,vel p ſoluēdo doctrinā magiſtris, ꝙ tunc indiſtincte ſibi preiudicat pp vnā radicē arg.l.ſi.j.de duo.re. Et reſpōdet ad.d.l.j.ff.de fideicom.in ver.non minus triennio, ꝙ ibi non cōſtabat heredē ex certa ſcia agnouiſſe,nam in hoc membro male dicit contra. d.l.j.que ſm veram,⁊ cōem opin.doc.loquiſ inſcienter ſoluēte,vt pbat Bar.in.l.ij.eo.ti.⁊ alij.d.l.j.⁊ ita ēt tʒ hic Salyce.

a ¶ Alterius vide p eūdē cōſilio.cxiij.in.j.vo. Fran.

b ¶ Supfluitas inquantuʒ. d.Iaſ.h ponit ꝙ cautele ab hādātes,⁊ eē nō ſolite reddūt ꝯ crū ſuſpectū,vt h latius p eum adde anch.ꝯſ. cccxlvj.

c ¶ Aſinū.ad de eūd.ꝯſi.xlvj.iij.libro.

SVMMARIVM

1 Superflua non uitiant,ſed omiſſio neceſſariorum.
2 Procurator ſic conſtitutus,cōſtituo titium aſinum meum procuratorem,an ualeat conſtitutio.

d ¶ Nō valeret intellige niſi ſubſiſtēte inſta cā,q: tunc valeret p ea q̄ voluit Roma. ꝯſi.cccc.xxxiij.

1 TEſtamentum. † Supfluanō viciant, ſed omiſſio neceſſariorū oēm diſpōnē vitiat.b.d ¶ In tex.ibi diuerſis noib⁹ ⁊c.⁊ q: teſtōr dixit h eſt vltimū teſtm̄ meū ⁊ vltia volūtas mea,⁊ vltimū elogiū. Et no.iſtū tex. ad qōnē q̄ poſui in.l.codicillis.ff.e. ¶ Not.ꝙ appōne ꝯtrus nō venit teſtm̄ ꝙ facit ad ſtatuta ꝗ ꝯtib⁹ loquētia,vt h p bal. ⁊ p eundē in.l.i.ff.de leg.fal.can.tol. ¶ In glo.ſi.in ſi.rñde ad b ꝯtia,aut eſt ſupfluitas *vitioſa,⁊ nō vitiat vt h aut ē ſupfluitas 2 vitioſa q̄ eſt ꝯ formā vel nām rei tūc viciat,vt in ꝯtrio. ¶ † Extra gl.inducit iſte tex.p Bal.⁊ p Mod.ad qōnem,ꝙ ſi dixero titiū ꝯſtituo aſinū * meū ad agendas,⁊ ꝯtimēdas,cās meas,ꝙ vʒ ꝯſtō,ac ſi dixiſſet ꝯſtituo titiū pcuratorē meū.adđ hoſtiē.in.c.petitio.de pcn..⁊ bal.in.d.l.id qđ paupibus in.i.colū.de epiſ.⁊ cle.⁊ in.l.neq; i vl.co.C.ꝗ pc.i ꝯtiū facit,q: error i noīe appſatiuo vitiat.l.iiij.ff.ꝗ le.j.dic vt ꝗ h ar.dixi i.d.l.iiij.

e ¶ Prorogare Iurisdictionem. d.Iaſo.h poſt bal.pōit ꝙ ec ra ñ pñt ſcribi p aliūq̄ꝫ deputatū notarium adde ro.cōſil. ccxxxj.

f ¶ Nō mercatilibus,dic ꝙ tñ de cōnexis mercatilib⁹ cognoſcere poterunt,p ea que voluit Aret. ꝯſil.xxlx.vltra mediuʒ ⁊ h ad de Ro.conſil. ccxlj.

SVMMARIVM

1 Teſtamenti publicatio fieri debet coram magiſtro cenſus in urbe,& ſi fieret coram alio non ualeret.
2 Inſinuatio facta coram incompetenti,iudice non ualet.
3 Inſinnatio poteſt fieri coram iudice incompetenti qñ iudex cōpetens abeſt.
4 Statutū tribuēs iuriſditionē in ſpecie unī,uel duobus,ut quia dicat ꝙ talis ſit iudex in cauſis damnorū datorū an iudex gñalis poſſit de ipſis cauſis ſe intromittere.
5 Statuto cauetur ꝙ legata non ualeant niſi inſinuētur corā capitaneo,citatis citandis,an ſi clericus fuerit inſtitutus heres poterit citari coram capitaneo per legatarios.

1 TEſtamenta. † Publicatio teſtamēti fieri dʒ corāʒ magro cenſus in vrbe,⁊ ſi fieret corā alio iudice tanq̄ꝫ co d ram incōpetēti facta non valeret *.b.d. ¶ In tex. ibi publicari ⁊c.dicit Pa.de ca.hic,ꝙ ipſe intelligit iſtam.l. non loqui de publicatione de qua loquiſ.l.ij.ff.eo. que loqſ de publicatione que fieri dʒ parte citata,q: ibi agitur de examinatione teſtiuʒ tendente in preiudiciū venientiū ab inteſta.ſʒ loquitur iſta lex de quadā alia publicatione que erat in vſu.vt pducaſ ſcriptura teſti.ff.certum tps corā magro cēſus in vrbe vel corā alijs magrātibus in alijs,locis,vt redigaſ in libro cōis,vt videmus in donatiōibus que dñt inſinuari,⁊ dicit,ꝙ iſta inſinuatio fuit inducta ad obuiandum fraudibus,q: poſt mortē teſtōris poterat fieri vnū teſtm̄ falſum,vñ lex ſtatuit nō valere niſi ſit inſinuatum.ff.certuʒ tps,vt ēt in multis locis ſunt ſtatuta,vt no. Bar.in l.vniuerſa.ff.de preci.impe.off.⁊ in tali inſinuatione teſti non examinanſ teſtes,nec pars citaſ ,⁊ illa ſcriptura teſti,q: inſinuaſ eſt publica, ſed publicatio de qua loquiſ.d.l. ſcriptura non publica,vt poſtea fidē faciat vel qñ nulla ſcriptura faciā eſt. Nam tunc fit publicatio de dictis teſtiū,vt ibi vidiſtis ſʒ eū,tʒ certe,puto ꝙ ipſe erraverit i terminis huius.l.q: publicatio de qua loquiſ iſte tex.eſt eadem de qua loqſ.l.ij.⁊ hoc etiam voluit Fulg.hic ſup gl.ſi.all.l.ꝯſulta,⁊ dicit,ꝙ glo. hñ loquitur niſi occaſionaliter ꝯtingat pp publicationē non legitime factā teſtm̄ non poſſe amplius pbari,nec publicari,vt q: teſtes mortui ſunt. Et ſic in iſto tex.iuncta glo.ſi.que dicit p ſolum defectum huius publicationis teſtamentuʒ nō redditur irritum apparet,ꝙ nō procedit intellectus pa.de ca.⁊ ipſemet Ful.in.d.l.ꝯſulta dicit no.ꝙ inſinuari publicari ⁊ aperiri pro eodem poniſ,vt colligiſ ex.d.l.ꝯſulta,iuncta iſta.l.ad idē tex. in.l.in hac.ff.de dona.⁊ ꝙ iſta.l.intelligaſ de publicatione de q̄ loquitur.d.l.ij.ad imponendam fidē ſcripture que fidem nō faciebat eſt gl.in.l.ſancimus.ff.de diuer.reſcri.⁊ gl.in.d.l.ij.duʒ alle.l.iſtā,ita ēt eſt de mente Bart.ff.facit.l.pri.vbi alle.d.l.ij. Nec reperitur a iure taxatū aliqđ tps inſinuandi teſtamentum qcquid dixerit Pa de ca.quāſi aūt de dona.accipiaſ inſinuatio,⁊ qñ fiat vide.l.donatio ſine,⁊ ibi no.Bar.ff.de dona.⁊ p Bar.in.l.modeſtinus.ff.de dona.⁊ per Spec.plenius,⁊ Io. an in tit.de inſtru.edi.§.porro,in ver.donatio,⁊ per Oldra.in ꝯſi.ccliij.inci.factum tale eſt dña ⁊c.⁊ per Balo.in.l.in hac ff.de dona.⁊ in.l.iij.in fi.ff.de diuer.reſcri.⁊ in auc.ſi oēs ſūt ſe ab.her.abſti.⁊ per Io.de imo.i.c.cū ꝯtingat,in antepe.car. extra de iureiu.hñfacit,ꝙ no.p Bart ff.l.pri.⁊ ibi forte aliqd 2 dicetur. ¶ † No.ꝙ inſinuatio fcā corā incōpetenti iudice nō e vʒ,⁊ ſic vr ꝙ nō pñt ptes alterius iudicis iuriſdōnē progare* Not.hic in verſic.pmittaſ vlla tranſlatio,⁊ ex hoc colligit ar. Cy.Bald.⁊ ceteri,ꝙ illam iuriſdōnem poſſit qs progare in iudicē quā ille iudex hʒ in ſuos ſubditos,⁊ non aliā. Vñ in iudicē maleficioꝝ non poſſet p forenſes fieri progatio cāꝝ ciuilium. Vex q: iſta lex tractat māꝫ teſtōꝝ,⁊ non principaliter māꝫ prorogationis iuriſdōnis que diffuſa eſt,iō de hoc me remitto ad no.per Barto.⁊ alios poſt gl.in.l.j.ff.de iuri. om.iud.⁊ plenius per alios poſt gl.in.l.j.ff.de iudi.⁊ in.l.inter conuenientes.ff.ad munici.⁊ ibi gl.per Cy.⁊ alios in.l.ſi ex ꝯſenſu.ff.de epi.au.p ang.in.l.⁊ q:.ff.de iu.om.iu.plene per Cano.in.c.p.⁊.g.de off.del.⁊ ibi Imo.in.xiiij.col.refert verba Cy.hic,et ſubdit ꝙ Cy.in.l.j.ff.de iur.om.iu.dicit p predicta, ꝙ ſi ex forma ſtatuti iudices mercātie,nō hñt iuriſdōnē niſi de f cauſis mercatilibus *non poterit prorogari iuriſdō eoꝝ,vt cognoſcant de alijs cauſis ciuilibus non mercatilibus per iſtā.l. cum ſi. Quod reputat Imo.eē no.dignuʒ,⁊ mihi plʒ,lʒ Pa. de ca h non faciens mentionē de Cy.dicat ꝯtrium,q: dicit,qđ iſte tex.non pbat,q: hic non dſ,ꝙ iuriſdō magri cenſus nō poſſit progari ad alias cās. Sed ꝙ alias de cōſenſu partium non poterit ſe de publicatiōe intromittere. Vñ fateſ ipſe,ꝙ de vno gradu iuriſdōnis ad aliuʒ non poterit fieri progatio vt ꝗ cāis ſimplicis iuriſdōnis ad cās meri imperij alle.no.per Inno.in c.de cauſis de offi.dele.ſed de vno gradu ad eundē ſic,ad hoc inducit.d.l.j.ff.de iuriſ.om.iud.vbi qāuis pcurator ceſaris fit ſolum iudex inter fiſcum,⁊ priuatum,tñ pōt progari eius iuriſditio quo ad alīs perſonas que non ſunt de eius originali iuriſdōne,ſed teneo opin.Cyn.que optime videtur h probari in ff

ho

bo vlis tranſlatio, per que verba probat, ꝙ iuriſdictio alioꝝ iudicum hñtiũ iuriſdõnẽ in aliis cauſis, ⁊ nõ in cauſis ptinẽtibus ad publicationem teſti nõ põt ꝓrogari p ſubditos vel nõ ſubditos quo ad cãs publicationis teſti. Nõ ob. d. l. j. q2 lз ibi dicat, ꝙ nõ ſubditi poſſint ꝓrogare iuriſdõnez alterius iudicis. l. j. ff. de iu. õi. iũ. tñ nõ dr̃ ibi, ꝙ poſſint ꝓrogare quo ad cãs de qbus ille iudex inter ſuos ſubditos nõ potuiſſet cognoſcere, vt eſt caſus nr̃.

3 ¶ † Item lita iſtã. l. no. vt p Ang. in repe. l. ſi vacãtia, in viij. co. C. de bo. vac. li. x. vbi dicit, ꝙ ſtatuto ciuitatis ꝓuiſũ cautum erat ꝙ iudex porte ſancti Petri ſit iudex ſup inſinuationibus teſtõꝝ ⁊ donationũ, ⁊ contigit, ꝙ tpe mortalitatis vacat officium iudic. an poterit inſinuari corã alio iudice, ⁊ dicit prima facie videri, ꝙ non, p iſtã. l. ⁊ d. l. cõſulta. Et q2 ſtatutum tribuendo iuriſdõnem vni vr̃ alij denegare. ar. l. cũ ꝓtor. l. ꝑn. ff. de in. ⁊ l. martius de ꝓc. Tñ dicit de ſcõ obtinuiſſe ꝯtriũ. p. l. vbi abſunt. ff. de tu. ⁊ cur. da. ab. his, ⁊ p. d. l. ſi vacãtia, ẽm intellim quẽ põit ibi bar. in. j. opp. ⁊ ſic litat iſtã. l. ꝓcedere. niſi abſus eẽt iſte magr̃ cẽſus vel alr̃ eius offim vacaret. Et ꝑdicta ponit Ange. ħ, ⁊ in. d. l. ſi vacãtia.

4 † An ſi lex vel ſtatutum tribuit iuriſdõnẽ in ſpẽ vni vt q2 dicat, ꝙ talis ſit iudex in cauſis dãnoꝝ datoꝝ. Vtrũ ꝑtãs qui eſt iudex gñalis in ciuitate poterit ſe intromittere a de cãis dãnoꝝ datoꝝ de quo ẽt vide p Ang. plene in. l. cuꝫ ꝓto: in ꝑn. ff. de iud. ⁊ in. l. illud. ꝭ. de cano. largit. lib. x. aliqd per bar. in. l. ſtudẽtibus, p iſtũ tex. ꝭ. de off. ꝑſe. vr. p bal. in. l. vnica. §. vbi aũt. ꝭ. de cad. tol. in. j. j. in. j. ⁊ iij. q. ff. dec̃ ſti. ꝯſul. ⁊ in auc. habita in. xj. co. ꝭ. ne fi. p pa. ⁊ p eũdẽ in. l. fi. ⁊ ibi aliqd per Ange. ⁊ Sal. ꝭ. de iur. om. iu. ⁊ p Imo. in. l. ſi ſic terrores. ff. de leg. j. ⁊ per Pa. de ca. ħ qui idẽ dicit, ꝙ bar. in. d. l. ſtudentibus, ⁊ plenius p eundẽ in. l. cognitio, in ꝑn. ff. de offi. eius cui mã. ẽ iu. ⁊ in. l. ſi qs cũ procuratorio. §. fi. ff. de pen. ⁊ aliud ẽt per Ange. in. l. ꝯſulta, in aliqbus lec. ꝭ. e. facitque no. p bal. ⁊ Imol. in. l. gallus. §. ille caſus. ad fi. de lib. ⁊ poſth.

5 ¶ † Vltimo querit ħ bal. ſtatuto ciuitas cauet, ꝙ legata nõ valeant, niſi inſinuent coram capitaneo citãia citandis, occurrit, ꝙ clericus fuit inſtitutus in teſtõ in quo fuerunt legata relicta laycis que petunt inſinuationẽ legatoꝝ, ⁊ fecerunt citari dcm̃ hr̃dẽ clericũ corã dicto iudice layco an valeat, ⁊ ꝯcludit ꝙ ſic, ⁊ cum eo trãſit Pa. de ca. q dicit ſe de ſcõ ita ꝯſuluiſſe, lз tunc non vidiſſet iſtud dcm̃, ⁊ qõ mirꝰ ei tinerũ ꝯſulere, ⁊ ꝙ ipſe neſcit iſtã deciſionem alibi. Ad de Sal. idem ibi tenentẽ in. l. ꝯſulta. ꝭ. eo. ⁊ idem vr̃ velle Ang. in repe. l. j. §. hec ſtipſo. ff. ſi cui plusq̃. p. l. fal. in ver. ẽm hoc reſtat videre an poſſint regri ſacerdotes ⁊c. Vbi ꝯcludit, ꝙ in inuentario hr̃dis conficiẽdo põt citari clericus legatarius. An creditor coram iudice layco p rõnes quas ibi vide. An aũt in inſinuatione donationis requirat de iure cõi citatio Pa. de ca. ħ in diſcurſu dicit ꝙ non. Adde Barto. in. l. in hac. ꝭ. de don. ⁊ Bal. in. l. illud in. ij. vel. iij. co. ꝭ. de ſac. ſan. ec. ⁊ in. l. j. in ꝑn. ꝭ. de lit. ꝯte. ⁊ in. l. fi. §. illud, in prin. ꝭ. de tempo. app. ⁊ in auct. eo. de curſu. ꝭ. de dona. ante nup.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum factum coram principe, ſeu principi per oblatas preces inſinuatum valet.
2 Princeps præſumitur habere omnia iura in ſcrinio pectoris.
3 Statuta confirmata an poſſint reuocari per populum ſine cõſenſu confirmantis.
4 Teſtm̃ corã iudice factũ an requirat numerum ſeptem teſtium,
5 Teſtamenti ad ſolennitatẽ nulli teſtes requiruntur, ſed ſolũ requiritur oblatio precum.
6 Hæreditas põt adiri in omnibus caſibus in quibus ex teſtamento poteſt peti tantum bonorum poſſeſsio, ſi illud teſtamentũ fuit principi inſinuatum.
7 Inſtrumentũ factũ à notario coram populo in publico parlamẽto nõn requirit teſtes.
8 Teſtamentũ factũ per aliquẽ dominũ habentem merũ imperiũ valet, ac ſi eſſet apud acta confectum, & inſinuatum.
9 Teſtm̃ primũ ſi habet clauſulã derogatoriã ad ſequẽtia teſtamẽta cõdenda valebit ſequẽs teſtm̃ inſinuatũ apud acta, quiquã non fit mentio in eo de clauſula derogatoria.
10 Libellus continens meram narrationẽ ſine cõfuſione procedit, quando fit coram principe.

1 OMnium. † Teſtm̃ factũ coraꝫ principe, ſeu principi p oblatas preces inſinuatũ vз iãq̃ ſolẽniſſimũ ẽt ſine ſolẽnitate teſtiũ lз ꝑnceps ad ſupplicationẽ nil reſcripſerit dũ tñ illud teſtm̃ ſit vltimũ, ⁊ hr̃s ſcriptus in eo põt nedũ bon. poſ. ex eo agnoſcere, ſed ẽt hr̃ditatẽ adire, ⁊ oĩa facere que ſcriptis hr̃dibus cõpetunt dũmodo teſtõr hũerit factionẽ teſti, ⁊ nullus alius defectus interuenerit q̃ꝫ numeri teſtiũ regrit tñ, ꝙ p duos teſtes ꝓbeẽ, ꝙ principi fuerit inſinuatum teſtm̃ ſi de hoc dubitetur. h. d. Et diuide, vt ħ p bar. ¶ In tex. ibi mera fide ⁊c. iſtum tex. intellige velle ẽm Ful. ꝙ lз non poſſit fieri qõ ſolẽnitatis ħ caſu tñ poterit fieri qõ veritatis, vt ſi forte dicatur aliqd eẽ falſo, vel errore ſcriptum in ſupplicatione principi oblata. ¶ In tex. ibi cuiuſcũq; iudi. ſ. maioris dũ dt tex. ſubdit municipũ dic coram iudice inferiore ꝓut eſt magratus municipum, ſeu municipalis iuxta l. ea que, la. j. ff. ad muni. Et dũ dicit tex. aut auribus ꝑuatoꝝ dic. i. teſtm̃ factũ extra iudiciũ corã. vij. teſtibus ꝑuatis perſonis ¶ Ad vltimum videad hoc ꝙ no. ħ Ric. de

2 mat. ⁊ Bal. ¶ In tex. ibi ꝙ nr̃is ſcrineis ⁊c. † No. ꝙ ꝑnceps præſumitur hr̃e oĩa iura in ſcrinio pectoris ⁊ ħ ꝑꝑ peritos viros quos princeps penes ſe hr̃e dз. Ad idem tex. in. c. j. de cõſtit. lib. vj. in. c. ſepe de app. facit. l. pe. ꝭ. de hiẽq. vt indi. Nũq̃ tñ imperator errat in iure. l. iij. §. fi. ⁊ ibi glo. ff. de ſup. leg. ⁊ per gl. in c. preterea. xxiij. diſtin. dic vt ibi p gl. ⁊ p bal. in. l. præſcriptione in. vj. col. ꝭ. ſi ꝯ ius. ¶ In tex. ibi rñderit no. ẽm bart. ꝙ qñ actus inſinuat corã iudice nõ regrit ꝙ iudex ſuum decretũ

b interponat, vt aliquid faciat, b ⁊ adde bar. in. l. modeſtinus. ff. de don. ⁊ bal. in. l. iu. ꝭ. de diuer. reſcri. cum ꝯco2. quas dedi. ꝭ. l. p. xi. de quo ẽt per Bal. in. l. illud circa. ij. vel. iij co. ꝭ. de ſac. ſan. eccle. ¶ In tex. ibi ne poſt ⁊c. No. ꝙ teſtm̃ fcm̃ de ꝯſenſu ꝑncipis põt reuocari per teſtatorẽ.

3 ¶ † Et iõ facit ẽm Barto. ꝙ ſtatuta ppl̃i in ducatu Spoletano que ꝯfirmata fuit ibi per rectorem ducatus poſſint p ppl̃m reuocari ſine ꝯſenſu dicti rectoris de quo remittit ad plenius not. per ſe in. l. oẽs ppl̃i, in. iij. q. princ. Nũ. ⁊ circa fin, ⁊ in ver. ſeq ꝭ. de iuſti. ⁊ iu. Bald. h. d. ꝙ non putat hoc verum, q2 eadem ſolẽnitas dз interuenire in deſtructione que in conſtructione interuenit, alle. in arg. l. vt ꝓponis, la. ij. ꝭ. de nup. Sed melius alle. tex. in auc. eꝫ ſi filij. ꝭ. de re pu. ⁊ in auc. de defen. ciui. § non hñte, ⁊ ita ẽt tз Ro. in. l. more. ff. de iu. om iu. Sed ad iſtud argu. pз rñſio ex diſtõne tradita per bar. in. d. l. oẽs ppl̃i, q2 eſt verum qñ in ꝯfectione ſtatutoꝝ de neceſſitate requirebat confirmatio ſuperioris alias ſecus vt ibi per eum. Vñ trãſeo cum opi. Barto. cum qua ẽt in effectu tranſit Sal. Ful. Pa. de ca. ħ, ⁊ Pe. de anc. in repe. c. canonũ ſtatuta, de cõſti. in ver. Sed hic incidenter quero vtrũ in reuocando ⁊c. Vbi facit mentionẽ de verbis Bald. ħ, ⁊ tñ dicit, ꝙ opi Bar. eſt verior. Pro qua opi. põt allegari optimus tex. in. d. c. dilecto, de preben. ibi dũ tex. dicit clauſula prohibitionis adiecta ⁊c a ꝯtrio ſenſu, ⁊ ibi ad ħ põderat iſtum tex. d. Abba. dicens ibi probari, ꝙ ſtatuta collegij cõfirmata p ſuperiorẽ pñt reuocari per ſolum collegiũ, ⁊ idẽ ꝓbat in. c. cũ acceſſiſſent ⁊ in. c. ſeq. de ꝯſtit. Niſi ſuperior adieciſſet clãm illi ꝯfirmationi. ſ. ꝙ ſi qd ꝯtrieret non valeret vt in. d. c. dilecto Ang. h. d. ꝙ in ꝑ

c iudicium ſuperioris non pñt reuocari c ſine ꝯſenſu ſuperioris, ſed in preiudicium reuocantiũ ſic, vt hic p eum arg. tex. in. d. auct. eꝫ ſi filij. De quo articu. ẽt vide per bar. in. l. ex placito. in. iij. col. ꝭ. de re. ꝑmu. ⁊ p Ang. ⁊ Imo. in. l. ex facto in ꝑn. circa. ij. colum. ff. de vulga. ⁊ pupilla. ¶ In glo. in ver. ꝑcibus ibi porrectarũ principi. vt ipſe interueniat ⁊c. ſ. ad cõfectionẽ teſti, qõ intendebat teſtõr ꝯficere coram principe tñ tex. hic ſonat, ꝙ tenor teſti erat ſpecificatus in ſupplicatione quã ſufficit lectã eſſe corã principe abſq; alia ꝯfectione teſti, ⁊ in cõclõne precũ petebat, ꝙ iſtud teſtm̃ hr̃et plenũ robur, ⁊ ita vr̃r intelligere iſtum

4 tex. doc. to. maxime Ful. ¶ † In gl. in verbo publicauit, licet vtraq; ſolo vel expoſitio ſit in ſe vera, tñ magis cõiter tenet prima. ſ. ꝙ hic loquit qñ teſtm̃ fuit a prin. ꝯditũ corã iudice quo caſu eſt dubiũ an regrat numerus. vij. teſtiũ. Bar. h. d. ꝙ ſufficiunt duo, ⁊ idẽ Bal. in. l. pacta nouiſſima, in prin. ꝭ. de pac. per iſtũ tex. idẽ vr̃ tenere Bal. hic, ſed Ric. ma. ⁊ Ange. tenent ꝙ imo requirant. vij. teſtes, ⁊ hoc, q2 agit de maximo preiudicio ne cõmittat falſum, ⁊ ita ſimilabit in. l. donationibus. ꝭ. de do. vt illa lex nõ hẽat locũ in teſtõ cõditio apud acta. Rica. ma. vt refert, ⁊ ſequit Cy. hic tз, ꝙ idẽ ſit in teſtõ facto apud acta, ꝙ eſt in teſtõ corã principe p iſtũ tex. in verſi. ſicut vbi latius per eũ. Sal. h. d. ꝙ aut fcm̃ eſt teſtm̃ corã iudice extra acta, ⁊ requiruntur. vij. teſtes, ⁊ ſcriptura teſti non hr̃ ꝓ publica, ⁊ auctentica niſi a publica pſona ſit ſcripta vt eſt fcm̃ teſtm̃ in actis ipſius publici officialis, ⁊ tunc, q2 acta ſunt a publicis pſonis ⁊ ſic tabellionibus ad hoc deputatis. Et ſufficiunt tres teſtes, ⁊ iudex ad hoc, vt teſtamentum habeatur pro ſolẽni, ⁊ ſcriptura habebitur

a ¶ Intromittere. De ħ per Frã. de are. ꝯ. cij. vbi põit ꝙ ſtãte ſtatuto ꝙ officiales ſint veri iudices in cãis pupilloꝝ ⁊ viduaꝝ ꝙ p ħ nõ vr̃ adẽpta iuriſdictio iudicis ordinarij latius tñ vide Lu. ro. ꝯſ. cc. cxciii. vbi p decẽ fundamenta ꝯ dictã ꝯclõnẽ comprobat.

b ¶ Faciat. ad de eũdẽ ꝯ. clv. ſecundo lib.

c ¶ Reuocari. De ħ art. vide p Lu. ro. ꝯſil. cxvi. vbi ponit an electio fcã p priores artij. ⁊ ꝯfirmata p florẽtinos poterit reuocari p ipſos ꝑores abſq; licentia Florẽtinorũ ⁊ p eũdẽ ꝯſ. lxv. Et inq̃rũ do. Iaſ. ħ põit an ꝑlatꝰ poſſit reuocare ꝑcurarorẽ ꝯſtitutũ a ſe, ⁊ a capitulo adde ſede. ꝯſi. c. ⁊. ccciij. ⁊ in ꝗnãrũ ponit ħ cle decreti. ad de Lu. ro. ꝯſi. cccxxx.

p publica, et ſic nō requiritur alia publicatio teſti alle. l. ſancimus. C. eo. q tex. p'ūt ſuū. Nā pbat ille tex. q acta hñt vim trium teſtiū, vel plurium, et ita illū tex. alle. hic Cy. Preterea illa lex loquitur in caſu valde diuerſo. ſ in quo concurrebat lapſus decennij cū probōne actorum, Fulg. et Pau. de ca. h vñr tenere, q valeat teſtm̄ apud acta ſine teſtib⁹, q: acta in iudicio nō requirūt teſtes d. l. in donationibus, et no. gl. in. l. fi. de re iud. q: preſumitur in iudicio adeſſe multitudo pſonaꝝ. ſ hoc ēt vide p Bal. in rub. C. de fi. inſtr. in. iij. co. vbi dicit, q in tali teſtō requirūtur teſtes, ſed non dicit quo. Paſſus eſt dubius ñ dici pōt, q nō requirant ſeptē, vt pz ex iſto tex. ibi dū dicit actus cuiuſcūqz iudicis, aut auribus priuatorū &c. Nam vī tex. velle q qñ fit apō acta non fiebat coram auribus priuatorum. ſ. ſeptē teſtiū. Utrū aūt requirant duo teſtes, an vero acta pbent ſe teſtibus iſtud vī pēdere ab illo dubio arti. quo querit an acta iudicij requirant teſtes de quo variant gl. et doc. in. d. l. in donatiōibus, et gl. in auc. de here. et fal. ſi vero abſunt, in ꝟ q̄ſi ad hoc, et glo. in d. c. fi. et glo. et doc. in. c. qm̄ cō de pba. et Spe. in ti. de inſtr. edi. §. reſtat. ꝟ. ſed cum līis, et Bal. in. d. rub in. iij co. et in. l. ſancimus. C. eo. et in. l. j. §. j. ff. ne edē. in ſec. antiqua, et Ang. in. l. poſt mortē. ff. de adop. tñ poſito, q acta iudicij non requirerent teſtes p. d. l. in donationibus iſtud vī eē vez in his que de ſui nā ſunt explicanda in iudicio, ita loqtur. d. l. in donationibus, et ſic vī, q ſi fiat in iudicio apud acta teſtm̄ vel alius actus q de ſui nā non eſt explicādus apud acta iudicij remaneamus in rla que hz, q actus notarij dñt hēre teſtes vt in. §. opz aūt in auc. de teſtibus et ita vult Bal. in rub. et in. d. l. ſancimus, et ſaltem hoc dz habere locū in teſtis in quibus maiorem voluerunt iura adhiberi ſolēnitatē q̄ in alijs pp magnitudinē preiudicij. ¶ In gl. in ꝟ. cōprobant. No. q teſtm̄ in dubio p̄ſumit vltimū eē, et nō preſumit pluralitas, niſi aliter pbetur. Addo tex. in. l. fi. inducendo, vt ibi per Bal. in fi. C. de reb. cre. ¶ † In gl. fi. ibi, ſed quidam dñt, hanc opi. magis cōiter ſequūtur doc. ſ. q nulli teſtes requiruntur ad ſolēnitatem teſti, ſed ſolum requirit q pbetur oblatio p̄cum, vt hic in prin. et fin. ſufficit ergo quocunqz de tali oblatione pbet p teſtes vel aliter, et habebit teſtm̄ p publicato, adeo q faciet plenam fidē dummō ſcriptura manu publica fcā fuerit de oblatione p̄cū, et eaꝝ tenore, puta p ſcrinearios principis, et ita valebit, lz p̄dat originalis ſcriptura, vt h in glo. na; ſi p publicato hr̄ illud q eſt factū apud acta iudicis. l. geſta. C. de re iud. quāto magis qñ eſt fcm̄ coram p̄ncipe q. ē oīs iudices eſt, et ita ēt vī tenere finalr gl. hic. ſ. q habeat p publicato. ¶ In ea. ibi h non eſt bona vt ibi no. &c. gl. voluit ſe referre ad p̄mā rñſionē datā per gl. in ver. publicauit, que intellexit tex. in ver. publicauit, q non loquatur de publicatione, ſed de confectione teſti, et ſic gl. vult. approbare allegationem eoꝝ que dicebantur per iſtam. l. in ꝟ. ſicut &c et pbare, q teſtm̄ illud habeat p publicato non aūt vult negare dcm̄ principale in ſe eſſe vez, imo affirmat gl. q teſtm̄ hr̄ pro publicato, vt pz ex his q ſubdit gl. que ſi aliter intelligeret eēt ſibijpſi cōria, tñ tene id qō

6 proxime dixi quicquid glo. hic inordinate dixerit. ¶ † In ea. ibi. §. et cum glo. videtur in hoc male dicere per. §. in nouiſſimo. C. de cadu. tollen. licet doc. hic non dicant. In ead. ibi licet talis &c. tene mēti gl. que magis cōiter tenet p iſtū tex. nā vult gl. q in oībus caſibus in q̄bus ex teſtō pt peti tm̄ bo. poſ. poſſit nihilominus ō iure ciuili adiri hr̄ditas ſi illud teſtm̄ fuit principi inſinuatum, et in hoc iſte tex. cū gl. ē ſing. ſm Ange. hic, et in. l. filio preterito. ff. de inju. teſt. cū quo tranſit Imo. in. xlij. co. et ita ſe hz magis cōis opi. lz. Cyn. h poſt Rica. mal. ſubtiliter ponderat iſtū tex. et oñdit tex. hoc nō pbare, nam ſm eos iſte tex. vult dicere, q lz hoc caſu quo diſpēſatiue vz teſtamētū vī ſolū cōpetere bo. poſ. de iure pretō. ſicut fit in alijs caſibus in q̄bus teſtm̄ diſpenſatiue vz, vt in. d. l. poſthumus, alle. in gl. Tñ tex. hic pnidet, q ēt poſſit adiri hoc caſu hereditas de iure ciuili. et pnidet hic ſolū qñ defectus ē circa numez teſtiū vt hic in fi. ergo ſecus eſt vbi alius eſt defectus, vt in caſibus legū allegataꝝ in gl. vel ſm Ful. vult dicere iſte tex. q lz ad hoc, vt bo. po. ſm tab. poſſit cōpetere ex teſtō requirat, q interuenerint ſigna. vij. teſtiū. l. ij. de bo. poſ. ſm tab. tñ rñdetur, q ēt in caſu pt cōpetere bon. poſ. q: ibi teſtm̄ valere pōt de iure ciuili. et ex eo adiri hr̄ditas de iure ciui. pt ex eo peti vtilis bo. po. ſm tabu. vt in. d. l. ij. vt eſt qñ teſtm̄ fuit fcm̄ p nūcupationē, inſti. e. tux. ta prin. ver. poſtea vero. Ita dzeē in caſu iſto in quo de iure ciuili vz teſtm̄ factū coraz p̄ncipe, et exigi pōt, et adiri hr̄ditas tñ retenta cōi opi. cōtinis gl. pcederet in teſtō inſinuato imparori, non pcederet in teſtō facto apud acta iudicis ſm Pau. de ca.

¶ De vrſinis, an diſpō hal⁹. i. hēat locū i ipō p̄ncipe teſtāte vide eū dē ale. cōſ. clxiij. co. ij. ꝟſi. tñ bal. in. ij. vo. et adō an geſta a p̄ncipe q de facto ſupiorē nō recognoſcit hēant in terris ſuis ac ſi a ſummo pōtifice, ſeu imperatore fcā eſſent p eūdez ale. in cōſil. xv. in. j. colū. in fi. cuz ſeq. in. v. vo. Frāc. Cu.

h. Sed Bal. in. l. certū in antepe. co. C. vñ leg. lz q imo habeat locū in teſtō fcō apud acta alle. iſtā. l. Adde Ro. in. d. l. certū vbi dicit, q dcm̄ bal. pcedat in teſtō inſinuato p̄ncipi, tñ ſecus eſt in teſtō facto apud acta p tex. in ꝟ. nec ſup &c. Ut cum ſit talis caſus exorbitās nō dz extēdi. l. ius ſinguliare, et. l. q ꝟo. ff. de legi. monet ēt p alias rōnes ſatis fragiles, tñ in h ſto cū eo,

7 et cū Pa. de ca. ¶ † Extra gl. p iſtū tex. dicit Spe. ſub dubio forte in ti. de inſtru. ed. §. reſtat, ꝟ. ſz cum līis epoꝝ, q inſtꝝ fcm̄ a notario corā populo in publico parlamēto nō requirit teſtes q eſt notādū. Sed an iſte tex. pbet, pz ex p̄miſſis. ¶ † Itez

8 p iſtā. l. dicit no. bal. in. l. ſancimus in. ij. co. C. de dona. q bart. cōſuluit, q teſtm̄ fcm̄ p quēdaz dñm de vrſinis in ſuo caſtro in

9 q hēbat merū imperiū, et oīmodā iuriſdōnē valeret ac ſi fuiſſet apud acta cōfectū, et inſinuatū, vt ibi plenius p eūz, vbi ēt dicit q p iſtā. l. fuit inductū, q in bullis pape, et epoꝝ nō apponat teſtis, q: tot pceres coram eis ſemp eē preſumunt, q nihil occulte fieri pt corā ipſis, vt hic in prin. cū glo. in ꝟſi. inter tot.

9 ¶ † Per iſtā. l. dicit ſignanter bal. in. l. ſancimus in vlt. col. q ſi teſtm̄ primuz hēat clām derogatoriā ad ſequētis teſtā cōdenda valebit ſequens teſtm̄ iſinuatū apud acta q̄uīs in eo fiat mētio de clā derogatoria appoſita in p̄mo de quo videbimus i. d.

10 l. ſancimus. C. eo. † Dicit ēt p hanc. l. Inn. in. c. j. de ſu. cōteſt. q corā p̄ncipe pcedit libellus cōtinēs merā narrationē ſine cōctione, q: pōtās p̄ncipis ſupplet ſolēnitates p iſtum tex. et refert angel. h iſtud dcm̄ ad idē, q no. bal. in. l. nullus. C. ad. l. iul. maie. et in. l. fi. C. de leg. et in. c. fi. de no. for. fide. et Spe. in ti. de ſen. §. iuſta ver. nō vz ēt ſi eſt lata, et Jo. an. in. c. de cauſis de re iudi. q pro nunc a'iter non examino ne longior ſim.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum primū ualidum nō rumpitur per aliud ſequēs non ſolēne, licet in ipſo ſequenti fuerit ſcriptus heres princeps uel alius uir magnæ potentię.

2 Inſtitutio hæredis non poteſt probari teſtibus ad excludendum uenientes ab inteſtato.

1 **S** Olumus. † Teſtm̄ primū validuz non rumpit p aliud ſequens non ſolēne, lz in ipſo ſequenti fuerit ſcriptus hr̄s princeps, vel alius vir magne potētie. h. d. Scōm intellectuz gl. Frā. tigri. et bal. vez q: ſm intellm̄ iſta lex nihil noui induceret cuz h iā ſatis fuiſſet pniſuz in. l. ex imꝑfecto. C. e. et in. l. cū hr̄des. ſ. ti. l. j. Ideo ſz aliuum intellz quē approbant oēs alij doc. hoc intendu. Teſtm̄ in ſcriptis ſolēniter cōditum non tollit p ſeqnens ēt ſolēne, ſine ſcriptis cōditū in quo p̄nceps vl ali⁹ potēs diceret inſtitutus. h. d. Et eſt rō, q: ſuſpicat tex, qō teſtes de facili dñt falſuz, vt cōplaceāt p̄ncipi, vel alteri dño potēti, vel q timeāt dicere vez, iō lex pbibet teſtificari q̄ſi preſu-

2 mat teſtes falſuz dicere, et ita intellr ſz doc. tex. i ꝟ. falſi. ¶ † In tex. ibi vel legibus ad ſucceſſionē vocatus p iſtū tex. dicit Ful. et Pa. de ca. hic, q ſcōs intellꝰ. arectatus hz locū neduz ſi primuz teſtm̄ in ſcriptis preceſſit, ſz ēt ſi nullū p̄cedebat, extabant ſucceſſores ab inteſt. q: iperator vel alius potēs nō poterit ad excludēduz ſucceſſores ab inteſt. p teſtes pbare ſe fuiſſe inſtitutuz, q eſt ſing. notādū. Et p hoc facit ſz eos, q: ſi in p̄iudiciū extranei inſtituti in p̄mo teſtō non pt imperator p teſtes pbare fuiſſe ſe poſtea inſtitutuz multominus dz poſſe in p̄iudiciū venientiū ab inteſtō q ſe nō fundant ex teſtō pbato p. vij. teſtes, p ut facit hr̄s extraneus inſtitutus, ſed ſe fundāt in diſpōne iuris cōis, tñ bal. et Sal. hic in diſcurſu ꝟhoꝝ expreſſe ſentiunt cōtū et cō opi. Ful. et Pa. de ca. facit, q: ſm opi. eoꝝ, ſequeretur q tex. in. l. nō dubiuz, in pn. C. e. eēt reſtringendus ad caſuz qñ imperator eēt inſtitutus in teſtō de quo eēt cōfecta ſolēnis ſcriptura vel auc. q vī violare illuz tex. gñaliter loquentē, et p cōns cōprehēdētē ēt caſum qñ corā teſtibus imperator ſine ſcriptura eēt inſtitutus, et facit ēt ad h. l. hr̄des. Tñ forte non pcederet opi. ful. et Pa. de ca. et ad iſtū tex. l ꝟ. vel legib⁹ poſſet rñderi vt h p bal. q duob⁹ modis rñdet vt h p eū cū q tranſit Sal.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum in ſcriptis fieri debet ſecundum formam in hac lege traditam.

2 Teſtm̄ in quo non requiruntur ſeptem teſtes.

3 Teſtes in dubio an præſumantur rogati, & an debeant ſemper rogari à notario, uel à partibus.

4 Teſtes à quibus debent rogari, an à teſtatore, uel ab alio.

Hac conſultiſſima

1 **Hac cōſultiſſima.** † ¶ Teſtm̄ in ſcriptis fieri debet ſm formā in hac. l. tradită. h. d. vſq3 ad. §. ex im perfecto. Et de iſta mā teſtādi in ſcriptis vide per Spe. in ti. de inſtr. edi. §. vt aūt ver. teſtm̄ cū ſequ. ⁊ p Azo. in ſumma huius ti. ⁊ p Jo. fab. plene, in. §. poſtm ad ſi inſti. eod.
2 Et aliqd p gl. in. l. j. §. ſi lină. ff. de bo. poſ. ſm tab. ¶ † In gl. in v̈bo rogatos. Adde alios caſus in qbus nen requirunt. vij. te ſtes, de quibus dcm̄ fuit in. l. ſi vnus. C. eod. ¶ In glo. in verbo
3 ſubſcriptiones, tene tertiā ſolonem. ¶ † Extra gl. tangit h̄ cy. ⁊ alij an teſtes in dubio preſumant rogati, de quo vide plenius per bar. circa hoc plures qōnes formantē in. l. ſciendū. ff. de v̈. ob. cū cōcor. ⁊ addi. quas ibi dedi. ¶ Dubitauit ēt h̄ Saly. an ſicut ill͛ ꝙ dr̄ in teſtibus, ꝙ dn̄t eē rogati in teſtō in ſcriptis habeat locū in teſtō nuncupatiuo, ⁊ dicit ſe nō reperire expreſſuz, ꝙ debeāt eē rogati, ſed ꝯuocari ſic, alle. l. in teſtis. C. eo. ⁊. l. hac cō
4 ſultiſſima. C. ti. j. Sed dic, ꝙ iura dicentia de cōuocatione teſtiū, pbare dn̄r ēt de rogatu. l. diuus cū gl. in ver. cōuenīre. ff. de teſt. mil. ⁊ gl. in. l. nullū. ff. de repu. ⁊ inſti. e. §. fi. in ver. adhibi tis. ⁊ Bar. in. d. l. ſciendū, in pe. co. in v̈. qd ſi dicit adhibitis ⁊c. lʒ Bal. aliter dicat in. d. l. diuus. Et ꝙ in teſtō nūcupatiuo dn̄t teſtes rogari, pbaꝛ in. d. §. fi. inſti. eo. cū gl. ⁊ bn̄ facit. l. fi. C. de codi. ⁊ auc. rogati. C. de teſti. ⁊ in. §. nuncupationē. C. e. l. in v̈. vt ſ. dictum eſt iuncto illo tex. ⁊ Ro. firmat in repe. auc. ſiſi. C. ad. l. fal. in. x. ſpāli vltimax voluntatū, lʒ ſm eum aliq allegent in ꝯtrarium gl. fin. iij. q. ix. in. §. de his, in gl. mag. que tn̄ ſm eū ſolum dicit, ꝙ in ꝯtractibus teſtes dn̄t eē rogati qñ ſunt ꝯtcꝰ in ſcriptis, ⁊ non aliter, ſed illa gl. ſm eum nō dicit ita eſſe diſtinguendū in teſtis. † A quo aūt teſtes oporteat eē rogatos. ſ. an a teſtōre, an ſufficit rogari a tabellione vel ab alio, vide p Dy. in l. hēdes palam. §. fi. ff. eo. ⁊ ibi p Pa. de ca. ⁊ gl. j. in. d. auc. rogati, ⁊ ibi Sal. ⁊ ꝙ no. bar. in. d. l. ſciendū, in vl. co. v̈. qd ſi dr̄ no ariis, vel teſtes ⁊c. bal. in. l. parentes, in. j. vel. ij. co. C. de teſti. ⁊ Jo. fab. in. §. fi. inſti. e. ⁊ p bal. in. §. ſed hoc qdē. e. ti. ¶ Et ad materiā huius. l. vide ꝙ dicā in. d. §. p nuncupationē.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum imperfectum ratione ſolennitatis ualet inter liberos tantum.
2 Teſtamentum imperfectum an ualeat ut codicillus.
3 Teſtamentum imperfectum ratione uoluntatis an ualeat.
4 Teſtator ordinauit uoluntatem ſuam in ſcriptis coram notario ſed antequam uenirent teſtes deceſſit an ualeat eius diſpō.
5 Teſtamentum quot teſtibus poſſit probari.
6 Teſtamentum imperfectum factum inter filios naturales, uel ſpurios an ualeat.
7 Teſtamentum imperfectum conditum per deſcendētes in quo inſtituuntur aſcendentes an ualeat.
8 Teſtamentum nutu factum an ualeat inter liberos.
9 Subſtitutio pupillaris filio pupillariter facta per patrem in teſtamento imperfecto, an ualeat.
10 Statutum ꝙ filię dotatę non ſuccedant patri ab inteſta. morientī non prohibentur ſuccedere ex teſtamento.
11 Teſtm̄ imperfectum an ualeat qñ praeceſſit aliud perfectum.
12 Teſtm̄ inter liberos conditum ſemper cenſetur habere clauſulam ꝙ ualeat omni meliori modo quo ualere poteſt.

1 **Ex imperfecto.** † Teſtm̄ imperfectū rōne ſolēnitatis vʒ inter liberos tm̄. h. d. ¶ In gl. j. ibi vel non. Utrū aūt iſte tex. pcedat ſaltē hodie in teſtō nuncupatiuo de quo nulla confecta ſit ſcriptura, vide p Sal. ⁊ Ful. in auc. qō ſine. C. eod. vbi tenent, ꝙ non de quo
2 ibi dicetur poſt glo. ¶ † In glo. in verbo liberos ibi eſſe codicillum ⁊c. ⁊ ſic ſi vꝫ codicillus non contradicit iſte tex. in. l. qui a parte, dato ꝙ ibi teſtamentum imperfectum valeret, vt codicillus, tamen datio tutoris facta in codicillis teſtō non cōfirmatis non valeret niſi tutor confirmetur a iudice. l. j. alias. ij. ff. de cōfir. tuto. ⁊. l. iij. ff. de teſta. tute. ⁊ ſic nulla eēt repugnantia inter iſtū tex. ⁊. d. l. qui a pte, ſed hec prima ſolu gl. eſt vna tantū ſm Bar. ⁊ ſic vult Bart. ꝙ iſtud teſtm̄ valeat hic vt teſtm̄ facit. l. ij. C. de codi. tn̄ pro iſta prima ſolu. gl. ſ. ꝙ iſtud teſtm̄ non valeat vt teſtm̄, ſed vt codicilli ab inteſt. facit plene tex. in. l. fi.
b C. fam. herci. Sed pro opi Bar. ꝙ imo valeat vt teſtm̄ dicit Ful. hic eſſe hodie tex. in auc. de teſta. imperfe. in princ. Pro hoc allego glo. in. l. filij. C. fami. her. quam ad hoc pro ſingulari alle. Joan. de imo. in. l. ſi filius qui in poteſtate, in. ij. colū. ff. de

a ¶ Cōuocatione, idē dn̄t ceteri non iter quos. d. Jaſ. cuſ inꝗrit dr̄, ꝙ i teſtō inter liberos, nec in teſtō ad pias cā teſtes dēre eē rogatos neceſſario, adde ꝙ dr̄ia ē inter pdictos caſus q: ī caſu oīno filij ſunt ſucceſſuri pr̄i, id rogit nō ē neceſſariꝰ ſed ſcdo caſu nō ē ſic, id teſtes dn̄t eē rogati ſʒ ro. ꝯſ. cccvj. ⁊ an teſtes dēant eē rogati a notario vel teſtōre, vid p Ang. ꝯſ. ccxliij. ⁊ ibi vid qd ſi aliq teſtes dicāt ſe fuiſſe rogatos aliq a notario aliq vero a teſtōre.

lib. ⁊ poſt. ⁊ illud expreſſe firmat Bal. ⁊ Saly. in. d. l. vbi hoc comprobant per aliquas rōnes quas ibi vide per eos. Idē vr̄ tenere Cy. in. l. quotiens. ff. fam. herci. ⁊ Ange. in auct. ꝙ ſine. C. eo. ⁊ Ange. in. l. filio preterito. ff. de inioſto teſtamento p iſtū tex. Et idem tʒ ibi Jo. de imo. in ante pe. car. ⁊ ēt Ang. in d. locis, ⁊ in. d. l. fi. ꝙ lʒ per illam. l. eſſet inductum, ꝙ valeret volūtas ab inteſta. tamen per iſtum tex. eſt inductum vt valeat iure teſti vel aliter vt no. per Cy. in d. l. quotiens vbi no. limitat h̄. dic a eſſe vera qñ teſtōr eſt vſus verbo inſtituo, ſecus ſi dixiſſet aſſigno vel ſimilia verba in. d. l. fi. r̄ñde ad. d. l. fi. put colligitur ex no. per gl. in. d. l. filij in verbo inteſtata ⁊ ibi expreſſius per Bal. vcʒ ꝙ loquatur illa lex qñ apparebat pr̄em voluiſſe teſtari, vt quia non faciebat inſtitutiones heredum, ſed legata, vel alias diſpōnes cōuenientes codicillis lʒ aūt habeat effectū teſti tn̄ non vr̄ ꝙ debeat pprie dici teſtm̄ vt per Bar. in repe. l. j. C. de ſac. ſan. ec. in vij. col. in ver. iiij. quero ⁊c. p quo facit tex. in ea. l. §. ſi quis aūt in v̈. quaſi. ¶ In ea. ibi corrigi ⁊c. hec nō eſt vera, q: iſte tex. vult valere teſtm̄ quoad liberos tm̄ ſed. l. qui a patre, pcedit in tutore qui non erat de liberis, vn̄ quo ad ipſum tutorem non vʒ teſtm̄ imperfectū ne dicamus, ꝙ priuilegium cōceſſum p iſtū tex. liberis intelligaꝛ eē cōceſſū in cū preiudicio tertij. ſ. tutoris que datio ſi valeret operaret ipſum inuitum cogi ad munus tutele, ꝙ non eſt dicēm arg. l. impuberi in pn ff. de admi. tuto. ⁊ iſtā opi. tenuit gl. mag. in. l. i. C. de teſt. tu. In quo dic vt hic plenius per Bal. ⁊ de hoc aliquid p Bar. in. d. l. impuberi, p illū tex. ¶ In ea. ibi p codicilli ⁊c. hec di
3 uinat id teneas alias ſolōnes que ponunt h̄, ⁊ in. l. ꝯtria ¶ † Extra glo. querit hic Bar an iſte tex. habeat locum in teſtō imperfecto rōe voluntatis. ⁊ ꝯcludit, ꝙ non, ſequutus gl. no. in. l. ſi is q ff. eo. cui adde aliam gl. parvā in. l. fi. in ver. cōpletum. C. fam. her. Et de hoc per Dni. de ca. Bal. ⁊ Salyc. ibi, ⁊ iſtud facit ad qōnem. Si teſtōr ſcripſit in cedula totam voluntatem ſuam in qua filios inſtituit, pura in diſparibus portionibus, ⁊ legata extraneis reliquit, ⁊ teſtm̄ in capſa repoſuit, ⁊ legi non fecit an
c valeat ſaltem inter liberos ⁊ in. d. l. ſi is qui decidit, ꝙ ſic, quia dr̄ perfectum ratione voluntatis, ſed imperfectum ratione ſolēnitatis, q: non fuit publicatum, ⁊ lectum prout requiritur. l. fideicommiſſa. §. j. cum ibi no. ff. de leg. iij. ⁊ ita ēt tʒ Bar. in. d. l. fideicōmiſſ. §. vbi ēt voluit plus prout. C. dicā. Saly. tenet h̄ contrarium. ſ. ꝙ non valeat, q: in qōne propoſita dr̄ ēt eē defectus voluntatis, alle. tex. in. l. hac conſultiſſima, in verſi. profiteatur agnoſcere. C. ti. j. in. d. l. fideicōmiſ. §. j. ita vr̄ tenere Bal. in. l. fi. C. de fideicom. in pen. colum. ver. quid de ſcriptura manu teſtōris, teneo opi. Bar. qñ teſtm̄ eſt ſcriptum manu propria teſtōris, q: de hoc eſt tex. in aucten. ꝙ ſine. C. eo. ⁊ ibi hoc expreſſe in terminis firmat Bal. cum quo tranſit Pau. de ca. ibi, et in. d. l. ſi is qui. Sed vbi nō eſt ſcriptum manu teſtōris ſm formam traditam in. d. aucten. ꝙ ſine eſt magis dubium, naʒ bar. in. d. l. fideicommiſſ ſub dubio forte adhuc tenuit, ꝙ valeret, q: non dicitur imperfectum ratione voluntatis, vt ibi per eū. Sed contrarium tenet expreſſe bald. in. d. auc. quod ſine p illum tex. q: ibi eſt ſpeciale in teſtō ſcripto manu propria teſtōris ergo ſecus eſt in alia ſcriptura imperfecta vt ibi aperte ſonat litera, bene facit tex. in. l. fina. iuncta aucten. ſi modo. C. fam. her. Et iſtam opi. ſequitur Pa. de ca. in. d. l. ſi is qui, ⁊ in auc. ꝙ ſine. Saluari tamen poſſet opin. barto. quando ſaltem p duos teſtes probaretur illam fuiſſe voluntatem teſtatoris per illum tex. iunctis his que. j. dicaʒ. Et ita forte intellexit Bar. in preallē. l. fideicommiſſ. §. j. vt ſonant iura allegata per eum

b ¶ Ualeat, vt teſtm̄. adde tn̄, ⁊ vid ol. ꝯſ. cxix. inci. tn̄ꝰ ꝯdi. ⁊ in. ro. ꝯ. ccclx. alſ. cccvj. co. ij. ⁊ ful. h̄ ꝙ dn̄t. ꝙ ad h̄ vt teſtm̄ ꝯditū iter liberos ſolū pnū teſtm̄ ſolēniter ſcm̄ ſ ꝙ eēnt inſtituti extranei regrāt i iſto teſtō inter liberos cōdito quinqʒ teſtes ſaltem ſm tex. i iſta. l. j §. ſi qs āt, q: vbi etiam minores eſſent numero inter liberos diceret cauſa teſtari, ⁊ vbi pe hēe locū cā teſtari ceſſat cā i teſta. l. quādiu ff. de ac. he. p ꝙ facit ꝙ voluit bar. l. i j. i rep. i vlt. princip. q. C. de ſa. ſā. i. l. ij. §. teſtm̄. ff. quē ad. teſt. ape. ſʒ ꝙ corā duobꝰ aut tribꝰ ſcm̄ inter liberos ſufficiat ad reuocatione pmi ſolēnis tenuit gl. melior de iure ſʒ bal. poſt cy. i. l. quotiēs. C. fa. her. ⁊ gl. in l. filij. l v̈. ab iteſt. co. ti. ⁊ ibi ang. ⁊ gl. i §. fi. i v̈. nullā iſti. q. mod. teſt. in fir. bal. ⁊ imo. in. l. ij. de infir. te. ⁊ imo. i. d. l. ſi filꝰ co. ij. ff. de li. ⁊ poſt. ⁊ ibi dr̄. gl. eē ſing. i d. l. fin. ⁊ idē ibi bal. ⁊ bal. ⁊ Flo. in auc. ꝙ ſine. C. eo. ti. bar. hic, ⁊ bal. in. l. ſancimus. C. e. vbi ꝙ omne teſtm̄ ex quo pōt adiri hereditas eſt teſtamentum perfectū, ⁊ hanc partem ſequuntur Ange. ⁊ Sal. hic, ⁊ Spec. in titu. de inſtru. edit. §. compendioſe verſi. quid ſi filius, ⁊ Ange. in auc. de teſt. imperfe. §. primo. Franci. Curt.

c ¶ Inter liberos de hoc per Alex. ꝯſ. lxxvi. per Jo. de ana. ꝯſ. xxvij. ⁊ ibi Bologni. referi de v̈bo ad verbum verba de quibus hic, ⁊ vide bal. ꝯſi. cccxcvj. iiij. lib. ⁊ vide ꝙ voluit Lud. ro. conſi. clxxix. incipien. ampliſſime doctor, Pa de caſt. conſi. ccj. ⁊. ccclij. in. j. impreſſis, et conſi. xciij. in. ij. impreſſis Abb. cōſi. xcviij. et. cv. Alex. conſi. xlvj. ſecundo libro, et conſi. ccxxiij. j. lib. Pa. de ca. conſi. cxcix. Ful. conſilio. xxvij. et conſi. xvij. ⁊ conſi. lvij.

de qua materia etiam vide plene per Pet. de ancha. ⁊ Imol. in c. ij. de teſtamen. ⁊ per Imo. in d. l. ſi is qui. in quibus locis Imol ponit longam diſtinctionem que habet magnam equitatem. Et ſaluis his que dixi. ſ. eam ſequor. De qua materia etiã vide per Oldra. in conſi. cxix. incip. Titius condidit teſtamentum, vbi in aliquibus contradicit deciſioni poſite per Imol. in
4 locis ſ. allega. ¶ † Nam vult Oldr. ꝙ ſi teſtator fecit ſcribi voluntatem ſuam, ⁊ ordinauit cum vocaretur notarius, ⁊ teſtes qui de illa voluntate eſſent rogati, ⁊ antequam venirent deceſſit teſtator. Non valebit ſcḋm eum illa diſpoſitio etiam ad pias cauſas quamuis probetur per teſtes teſtatorem ita ordinaſſe, quia illud non fuit teſtamentum, ſed preordinatio ad teſtamentũ, alleg. in argu. l. ij. in princi. ff. de ſenten. ex pericu. reci. ⁊ d. l. fideicom. ⁊ d. l. ſi is qui. Et verba Oldra. reaſſompſit Ioan. and in addi. Specu. in tit. de inſtr. edi. §. compendioſe, ſup verbo qd ſi prius, circa fi. ibi tamen non fecit mentionem de Oldra. ſꝫ dicit fuiſſe queſtionem de facto ⁊ non ponit caſum in diſputatiõe ad pias cauſas, tamen formaliter ponit rationes Oldra. Attamen magis placet deciſio quam ponit Imol. in dictis locis.

¶ Et ex nota per Imol. etiam ibi, ⁊ per Barto. in locis ſ. allega. apparet, ꝙ ex queſtione propoſita non fuit defectus voluntatis, ſed ſolẽnitatis, ⁊ in materia, ⁊ queſtio. predictam etiaꝫ vide per Pet. de ancha. ⁊ Ioan. de imo. in c. cũ eſſes, in. viij. qõne de teſtamen. ⁊ quod not. d. Abb. in c. cum p. tabellio. in. iij. colum. vel. iiij. de fide inſtrumen. ⁊ que not. Barto. in l. in teſtamento. ff. de fideicommiſſi. lib. ⁊ Bald. in repeti. j. in vi. car. verſi. ſuper. vi. q. ſ. de ſacro. ſan. eccle. ⁊ in. l. ſi iniuria. ſ. de mann. teſta. ⁊ Ange. in. l. ſi certis, in. viij. col. in repe. ſ. de pac. Pau. de caſt. in conſil. cccix. quod incip. ſuper eo quod queritur, ⁊ p Rom. in repe. aucten. veriſimiliter in. xviij. ſpeciali, circa vltimas voluntates. ſ. ad. l. fal. vbi tractant an idem ſit in diſpoſitione ad pias cauſas quod eſt in diſpoſitione inter liberos.

5 ¶ † Querit etiam hic Barto. quot teſtes requirantur ad pro-
a bationem huius teſtamenti, ⁊ concludit, quod duo. vt nota. gl. in. d. l. fin. ſ. fami. herci. ⁊ per gl. in d. aucten. quod ſine, ⁊ in corpore, vnde illa ſumitur ſcilicet in aucten. de teſta. imperfe. § j. ⁊ per glo. in. §. ⁊ quod ſepe in aucten. de trien. ⁊ ſemiſ. Nec requiritur ꝙ teſtes ſint rogati, vt eſt glo. valde nota. in. l. fina. ſ. de codici. ⁊ not. Bald. Salyce. ⁊ Fulgo. in d. aucten. ꝙ ſine, ⁊ An-
6 ge. in. d. aucten. de teſta. imperfec. in principio. ¶ † Queritur etiam hic per Bald. ⁊ Ange. an iſte text. habet locum in filijs naturalibus, aut ſpurijs, de quo vide in tit. de inſtrumen. edi. §. compendioſe, verſicu. quid ſi pater naturalis, ⁊ Bald. in. l.
b ſi qua illuſtris. ſ. ad orfi. ⁊ in. l. qui ex teſtamento. §. mulier. ff. eod. ⁊ ibi etiam per Imol. ⁊ Bald. Salyce. ⁊ Pa. de caſt. in l. fi. ſ. fami. herciſcun. per Bald. in. l. parentes. ff. de in ius vocan. ⁊ in. l. humanitatis. ſ. de naturalib. liber. per Angel. in. l. ſi filium. ff. de his qui ſunt ſui vel ali. iuris in. l. filio preterito, ⁊ ibi etiam per Imol. in antepenulti. car. ff. de iniuſto teſtamen. ⁊ per Imol. in. l. ex facto. §. ſi quis rogatus in vltim. car. ff. ad trebel. Et licet paſſus ſit diſputabilis, tamen pro nunc placet, qꝺ habeat locum iſte text. ſoloꝫ in filijs legitimis, ⁊ naturalibus, quia vbi in lege fit mentio de filio intelligitur de naturali, et legitimo d. l. filium diffinimus, ⁊ h videtur procedere in teſtamento patris, ſed in teſtamento matris videtur ꝙ iſte text. locum habeat etiam in filijs non legitimis, quia quo ad matrem in ſuccedendo habentur pro legitimis niſi mater eſſet illuſtris vel filius eſſet natus ex damnato coitu ⁊ accuſabili. l. ſuſpecta. §. j. cũ ibi nota. per glo. ff. de inoffici. teſtamen. Reliqua propter breuitatem in hoc articulo omitto ⁊ per te videas in dictis locis. De quo etiam aliquid vide per Bald. ⁊ Salyce. in. l. ſi quando in fin. princip. ſ. de inoffi. teſtamen. Vbi querit quid ſi conceſſum erat a principe alicui vt poſſit inſtituere filium ſpurium. Vtrũ
7 poſſit eum inſtituere coram duobus teſtibus. ¶ † Quero vtrũ ecõtra poſſint aſcendentes a deſcendentibus in teſtamento imperfecto inſtitui coram duobus teſtibus, concluditur communiter, quod non, vt per Specula. in. d. §. compendioſe, verſicu. quid ſi filius, ⁊ per Bald. in. d. l. ſi qua illuſtris, per Bald. et Salyce. in. d. l. fina. ſ. fami. herciſcun. ⁊ Bald. ſ. ea. l. §. ſi quis autem, vbi dicit, quod in aſcendentibus inſtituendis requiritur ſolennitas poſita in. d. §. ſi quis autem vbi probatur ſecundum
8 eum. ¶ † Quero numquid teſtamentum factum inter valeat inter liberos. vide Ange. in. l. in fraudem §. primo de teſtamen.
c mil. vbi tenet, quod non. per id quod ibi no. in milite de quo dixi in. l. diſcretis. ſ. titu. j. ¶ Quero an iſte text. habeat locum in teſtamento ceci, dic vt fuit viſum poſt Bald. in. l. hac conſultiſ-
9 ſima. ſ. titulo. j. ¶ † Quero quid ſi pater in teſtamento imper-
d fecto filio pupillariter ſubſtituit an valeat illa ſubſtitutio pupillaris maxime ſi alius filius fuit ei ſubſtitutus, ⁊ dubium facit, quia ſubſtitutio pupillaris dicitur teſtamentũ filij. §. igitur inſtitu. de pupillari ſubſtitu. qui filius fratrem ſuum vel alium non poſſet in teſtamento imperfecto ſibi heredem facere ꝺ hac queſtio. vide per Barto. in. l. ij. in prin. in verſic. vi. dixi, quod requiritur ⁊c. cum verſicu. ſequen. ff. de vulgari ⁊ pupillari. cuꝫ quo tranſit Imol. in capitulo. Raynutius de teſtamen. et per Salyce. in. l. ſi teſtamento. ſ. de impube. et alijs ſubſtitu. quod pro nunc aliter non examino. ¶ Item quero vtrum iſte text. habeat locum ſi teſtamentum erat imperfectum ratione preteritionis, dic quod iſta eſt in materia. d. l. filio preterito, et. d. l. ſi duobus. §. ſi prius. ff. de contra tabu. et per Bartol. et alios in. l. ſi filius qui. in poteſtate. ff. de liber. et poſthumis. dic vt ibi.

10 ¶ † Quero etiam quid ſi pater teſtatus eſt inter filios, ⁊ filias que dotate erant, ⁊ ex forma ſtatuti non ſuccedebant ab inteſto, An quo ad eas habebit locum iſte text. Fulgo. ſ. eadem. l. j. §. per mancipationem, dicit ſe putare, quod ſic, quia dato, quod ſint excluſe ab inteſtato non ſunt excluſe condito teſtamento ſi habent voluntatem patris allega. in ſimili id quod habetur in l. non putauit. §. in adoptionem. ff. de contra tab. Refert tamen ipſe ibi quod Bald. tenet contrarium, ſed non reperio Bald. hoc dicere. Videtur tamen contra Fulgo. facere text. cum glo. in. l. fina. in verſicu. parens. ſ. famil. herciſcun. Sed reſponde, quod ibi loquitur ſecundum tempora illius. l. ſecundum que ex teſtamento imperfecto ſolum vocabantur ſui vel emancipati, ⁊ talis filia propter dictum ſtatutum deſijt eſſe ſua, vt not. Barto. in. l. j. §. ſciendum per illum text. de ſuis, ⁊ legiti. ⁊ Bald. in l. finali ad fin. ſ. de liber. preteri. ſed per iſtum text. facta eſt ampliatio ad omnes liberos etiam non ſuos, ⁊ emancipatos.

¶ Nec etiam obſtat id quod nota. Bald. in dicta. l. ſi quãdo in fine. princi. ſ. de inofficio. teſtamento, quia Bald. ibi loquitur in eo qui de iure communi, vel municipali non poterat ſuccedere ex teſtamento, ſed ex priuilegio tantum, ⁊ in hac ratione fun-
11 data eſt deciſio ſua. ¶ † Quero etiam an iſte text. locum habeat ſi aliud ſolenne teſtamentum preceſſit, ⁊ Bald. in eadem. l. §. ſi quis autem, videtur ſentire, ꝙ ſic, dum opponit de illo. §. ad iſtum text. Pro h facit text. in. l. ij. ff. de iniuſto teſtamen. ⁊ l. eius militis. § militia miſſus in fi. ff. de teſtamen. militis. Nã quantum ad liberos ſatis dicitur illud teſtamentum eſſe perfectum, hoc etiam videtur velle Angel. in aucten. de teſtamen. imperfe. §. primo, ⁊ Pau. de caſt. in aucten. hoc inter liberos. ſ. eod. ⁊ conſil. ccclxij. licet Fulgo. in dicto. §. ſi quis autem videatur velle contrarium per. d. §. ſi quis autem. Et licet ipſe nõ dicat hoc voluit Oldra. in conſil. cxix. incipien. Titius condidit ⁊c. per dictum. §. ſi quis autem iuncto iſto text. Tamen p prius allegata placet mihi magis precedens opini. ⁊ non ob. §. ſi quis autem. quia reſponde ꝙ ibi non loquitur in liberis, vt hic, ⁊ ibi etiam dicit Bald. ⁊ nota. expreſſe gloſ. in dicto. l. filij. in verbo inteſtato. ſ. famil. herciſcunde, ⁊ Bald. inſtitu. eodẽ. §. ſed hec quidem, de quo etiam vide nota. per Pet. de anch. ⁊ Ioan. de imo. in dicto. c. cum eſſes in. viij. queſt. ⁊ que dicam
12 in dicto. §. ſi quis autem, circa vltimam volun. ¶ † Item adde ꝙ teſtamentum conditum inter liberos ſemper cenſetur habe-
e re clauſulam quod valeat omni meliori modo quo valere poteſt vt eſt caſus notabilis in. l. coheredi. §. cum filie, in verſicu. non valuit, in fine. ff. de vulgari ⁊ pupillari, quam ad hoc multi nota. Ioan. de Imola, ibi ⁊ in capitulo. Raynu. de teſtamen. in vigeſima octaua columna, poſt Anto. de butri. ibi, Ad idem eſt alia glo. d. l. filij. in verſicu. inteſta. ibi dum dicit glo. ſed nihilominus ⁊c. iuncto text. ad hoc illum textum cum gloſ. dicit Fulgoſius, ꝙ alibi non reperitur, ⁊ ita limitatur regula. l. non codicillum. ſ. eodem, ⁊. l. j. cum ibi notatis. ff. de iure codicil. Sed gloſ. in. d. §. cum filie, videtur mihi, ꝙ hoc clarius dicat. Tangunt etiam Bal. ⁊ Sal. de quibus dicam in dicto. §. ſi quis autem.

a ¶ Duo. Adde ⁊ vid' oĩno bal. in repe. l. i. co. xvij. in. v. q. ij q. pn. q vꝫ tenere ſolũ pro quo vꝫ tex. in. l. heredes pal. §. In teſtis in generalitate ſui. ff. eo. ⁊ vid eũdẽ ale. in ꝯſ. cxlvi. co. j. in. j. volum. vbi dicit cõem eſſe opi. ꝙ valeat cũ duobus teſtibus et rogatis, ⁊ adde eũdem in conſi. cliij. eo. volu. ⁊ ibi dicit, ꝙ inter teſtrũ in liberos conditũ eſt liberũ a ſolẽnitatibus iuris ⁊ ꝓ intellectu huius. §. vide eũdẽ Alex. conſil. clxxvi. in. vo. ⁊ adde eũdẽ ale. in conſi. xiiij. ⁊ in ꝯſi. cxxiiij. j. vo. ⁊ ibi an valeat datio intorio inteſtõ imperfecto. Frã. C.
b ¶ Illuſtris Ludo. ro. ꝯſil. clxxix. ſequit opi. bal. i. d. ſ. ſi qua illuſtris.
c ¶ Quod nõ idẽ Ang. ꝯſil. cclvij. ꝙ nõ in valere loq.
d ¶ Pupillariter de hoc p pa. de ca. ꝯ. ccliiij. i. i. ipſis.
e ¶ Clauſula. adde to, ⁊ vid eũdẽ alex. i ꝯſ. clxxxi. colũ. j. ⁊ ſeq. in. v. volu. ⁊ ij. rñſco. et vide pa. de ca. in conſi. ccclv. incip. in tpĩ noſe ſup puncto queritur, vbi ſi teſtator in teſtõ mandat filiam dotari, ⁊ apponat dicta clauſula omni meliori mõ ⁊c. ꝙ perinde eſt ex virtute dcẽ clẽ ac ſi filie relig ſet tutu inſtitu. ⁊ refert idẽ alexan. in conſil. lxxx. col. ij. circa me. in. v. vo. in. et adde eundem alex. in ꝯ. cxiij. ij. vo. co. j. in fi. ⁊ barto. in. l. codicillis §. fina. ff. de le. ij. et Bal. in. l. vinum. ff. ſi ce. peta. col. pe. d. Joan. bap. de ſancto ſeue. in repe. l. omnes populi co. lxxij. ff. de iuſt. et iur. ⁊ ibi alleg. Jo. cald. in. c. cum inper abbatia, extra de offi. delega. ꝙ ibi per cõiecturas pt appeer ꝙ quis vo. uerit a: iſi valere oi meliori mõ quo poſſit, ꝙ tunc ꝑcedit illa vulgaris regula ſi non vꝫ vt ago vt ago vꝫ ⁊c. et iſta et adde ad bal. in. l. quotiens. ſ. eo. vbi etiam de materia. Franc. Curti.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum in ſcriptis inter liberos cõditũ hodie ualet licet ſit minus ſolẽne, dũmodo ſit ſeruata forma hic tradita.
2 Teſtari olim poterat pr̃ inter liberos quomodocunq;.
3 Legum correctio non inducitur ex maioritate rationis ſecũdum communem opinionem.
4 Teſtes an requirantur in caſu huius auctenticę.
5 Inſtrumentum ſcriptum per ziferas, & ſigna, & non per litteras extenſè, an ualeat.

1 **Quod ſine.** † Hodie teſtm̃ in ſcriptis mi
nus ſolenne inter liberos cõ
ditũ ita demũ vz ſi forma h ſcripta ſeruaẽ, ⁊ ſic in
eo legata ⁊ fideicommiſſa ac libertates quibuſcũq;
relinqui põt. h. d. ¶ Et in hoc vltimo dicto corrigitur. §. ex im
2 perfecto. ¶ † Et ad euidentiam premitte q̃ olim ſi reperieba
tur ſcriptura cõtinẽs vltimã volũtatem factam a patre inter li
beros, ſiue ẽt eẽt ſcripta manu pr̃is ſiue alteri᷒ erat ſeruãda in
ter liberos q̃uis nõ eẽt ſolẽnis, ⁊ careret teſtibus, vt. l. ſi. in ꝟ
3 bo q̃cũq; ſcriptura. ꝯ fa. her. ⁊ ſi negabaẽ ſcriptũ fuiſſe a pr̃e
vel ab alio de volũtate ſua erat h ꝓbandũ p duos teſtes, vt ibi
per gl. in ver. indicij. Porea fuit inductũ per auc. ſi mõ ibi po
ſitam q̃ non valeat talis ſcriptura in vim vltime volũtatis, niſi
ſit ſcripta a pr̃e, vel liberis ipſius pr̃is. Poſtea vero fuit indu
ctum per iſtam auc. q̃ ſi tota ſcriptura eſt de manu pr̃is nõ re
quiriẽ alia ſubſcriptio. dũmodo cõtineat ea de quibus hic, vbi
aũt nõ eſſet ſcripta a pr̃e, ſz ab alio, tũc reqriẽ ſubſcriptio pr̃is,
vel liberorũ per dictam auc. ſi mõ que in hoc reperiẽ correcta.
3 ¶ † In gl. j. ibi martinus vero cõis opi. eſſe vr̃ q̃. §. ex imper
fecto non corrigaẽ per iſtaz auc. in teſtõ nũcupatiuo, ſz ſufficiat
illud corã duobus teſtibus fuiſſe factũ ſeu p duos teſtes fuiſſe ꝓ
batum per illum. §. dum dicit imperfecto, ⁊ ita Saly. ⁊ Fulg. h
⁊ Sal. in. l. ſi. ꝯ fa. her. ⁊ Ful. in. d. §. ex iperfecto, ⁊ j. ea. l. §. nun
cupationẽ, ⁊ in auc. ſi mõ. ꝯ fa. her. conantur impugnare cõem
opi. tenendo q̃. §. ex imperfecto non loquaẽ in teſtõ nuncupa
tiuo, ⁊ q̃ teſtm̃ nuncupatiuum non valeat coram nõ ſolenni nu
mero teſtium etiam inter liberos, vt hic per eos qui principa
liter mouentur q̃ imperator vſq; ad. §. nuncupationẽ videẽ vo
luiſſe loqui in teſtamento in ſcriptis, ⁊ maioris eſt auctoritatis
actus factus in ſcriptis q̃ ſine ſcriptis pz in. l. nolumus. ꝯ eo. ⁊
in. l. generaliter. ꝯ de non nu. pe. Item q̃ alias ſequeretur abſur
dum. ſ. q̃ ſi teſtator inter liberos feciſſet teſtamentum in ſcrip
tis cum ſubſcriptione quatuor teſtium non valeret niſi eſſet ſcri
ptum manu teſtatoris, vel ſubſcriptum ab eo ſm̃ formaz huius
auc. ⁊ dicte auc. ſi modo. que in hoc corrigunt. d. §. ex imperfe
cto. ⁊ tamen ſi eſſet vera cõis opi. ſi eſſet factum nũcupatiue co
ram duobus teſtibus valeret, ⁊ ad h vltimuz ceteris pretermiſ
ſis que ſunt leuia potes rñdere ſubſtinẽdo cõem opi. approba
tam ẽt p gl. j. in. d. §. ex imperfecto, q̃ ex maioritate rõnis nõ in
ducaẽ legum correctio put magis cõiter teneẽ per no. in auct.
quas actiones. ꝯ de ſa. ſan. ecc. ⁊ plene p Imo. i. l. ſi vero. §. d vi
4 ro. ff. ſo. ma. ¶ † Utrũ aũt i caſu huius auc. reqranẽ teſtes, dic
vt ibi legiẽ, ⁊ no. in corpore, vñ iſta auc. ſumitur. ſ. in. §. j. in auc.
de teſt. imperfe. ⁊ aliquid per Bal. ⁊ Ful. h, nam vr̃ quod quo
ad liberos non requiranẽ teſtes, ſz ſi negeẽ ſcripturam eſſe ma
nu teſtatoris ſcriptoꝝ ꝓbeẽ, vt no. gl. in. d. auc. in ver. deciſionẽ
ſz quo ad alios requirunẽ teſtes, vt in. d. §. j. ⁊ ſufficiunt duo, vt
hic per Bal. ⁊ ad iſtam auc. cum ibi no. p Bal. vide que dixi
5 in. d. §. ex imperfecto. ¶ † Ultimo querit hic Bart. ⁊ Bald.
an valeat inſtrm̃ ſcripturam per ziferas, ⁊ ſigna, ⁊ non per lite
ras extenſe, de quo dic vt per eos hic, ⁊ in. l. quoties, poſt pnc.
alias eſt. §. a. ff. de here. inſti. ⁊ p Spe. in tit. de inſtru. edi. §. po
ſtremo, alias eſt in. §. inſtrm̃ ver. item opp. q̃ inſtrm̃ eſt ſcrip
tum per no. cum ver. ſeq. ⁊ cum cõcor. ibi alleg. ⁊ p Bald. in. l.
verbum no'o. ꝯ de fideicõ. ⁊ per Ang. in. l. lucius in princ. ff. de
teſt. mil. p do. Ant. in. c. j. in. viij. col. de fi. inſtr. per Ful in ea.
l. §. fi. ⁊ per Ro. in repe. auc. ſimiliter. ꝯ ad legem falcidiam, in
xvij. ſpeciali, circa vltimas volũtates.

SVMMARIVM.

1 Teſtamentum factum inter liberos non reuocatur per aliud teſtamentum, niſi ſecundum ſit ſolenne cum clauſula derogatoria.
2 Teſtamentum primũ an & quando reuocetur per ſecundum.

1 b **Hoc inter liberos.** † Teſtm̃ fcm̃
inter liberos,
non reuocatur per aliud teſtm̃ niſi ſm̃ teſtamentũ
ſit ſolenne ⁊ teſtator in ſcđo declaret ſe nolle illud
p ſuo teſtm̃ va h. d. ¶ Et ad mãm hui᷒ auc cũ ibi no. p bal.
2 vide q̃ no. doc. in. l. ſancimus. ꝯ e. ⁊ ibi ſone rãneẽ. ¶ † In glo. j.
ibi pp pcedẽtẽ ſolẽnitatẽ, Sal. h dĩ iſtã nõ eẽ bonã rõnẽ, q̃ ea
inſpecta ſequereẽ q̃ ſi cũ ſolẽnitate poſita in auct. q̃ ſiue teſtõr
cõdidiſſet teſtm̃ iter extraneos q̃ illud teſtm̃ nõ reuocareẽ p ſz ſi
ne expſſa derogatione, q̃ ẽ falſuz vt p gl. in corpore vñ iſta auc.
ſumiẽ in ꝟ pfecta, ⁊ h p doc. vñ dĩ Sal. q̃ gloſ. debuit dicere
q̃ iſtud pceſſit nõ pp ſolẽnitatẽ pcedẽtis teſti, ſz pp fauorẽ libe
roꝝ in quoꝝ fauorẽ erat cõditũ pmũ teſtm̃, ⁊ ita faciũt ad id qđ
tractat h Ang. querẽs an diſpõ huius auc. locũ hẽat i teſtõ nũ
cupatiuo. i. facto primo loco inter liberos, an vero ſolũ hẽat lo
cũ i teſtõ ſcripto manu teſtõris ſz formã traditã i. d. auc. q̃ ſiue
⁊ dĩ Ang. q̃ ipſe ẽ in opi. cõtrã oium tenẽtiũ q̃ hẽat locũ ẽt in
nũcupatiuo. Nã iſte tz cõtrã p iſtã dictionẽ hoc, que reſpicit te
ſtamẽtũ cõditũ ſm̃ formã. d. auc. q̃ ſiue, ⁊ ita ſonat tex. in corpo
re. ſ. i. §. ⁊ ſi qđ in ver. hoc ſcema, iũcto. §. pcedẽti cui cõtinuaẽ, ⁊
in alio teſtõ ſtabimus iuri antiquo, ⁊ p cõñs tollaẽ pcedẽs abſq;
alia derogatiõe iuxta, id q̃ hẽ. ꝯ ea. l. §. poſteriore, inſti. q. mod.
teſt. infir. q̃ q̃ nõ corrigiẽ ſtare nõ ꝓhibeẽ. l. ſancim᷒. ꝯ e. pnu. d
ea. h dĩ in hoc q̃ oẽs doctores tenẽt cõtrã eius q̃ dĩ Ang. ſ. qđ
h auẽ dĩẽ fauor liberorũ iſtitutorũ in p̃ teſtõ, nõ aũt ſola ſcriptu
ra pr̃is, ⁊ iſtõ vr̃ ſonare ꝟba Sal. vt retuli ꝯ in idẽ ẽt recidũt
ꝟba Cy. Rav. bal. Sal. ⁊ Ful. dũ tenẽt q̃ ſi neutrũ teſtm̃ ſcri
ptũ ẽ manu teſtõris, ſz tabellionis corã ſeptẽ teſtib᷒ ſolẽniter q̃
nihilominus habebit locũ in diſpõne huius auct. vt h p eos, ⁊
pp eorũ auctoritates oportet acquiſcere.

SVMMARIVM

1 Teſtm̃ nuncupatiuum fieri debet corã ſeptẽ teſtibus ad hoc conuocatis, & teſtatoris uoluntatem audientibus.
2 Teſtamentorum in ſcriptis forma ſi non ſit ſeruata perfectè, tñ ſeptem teſtes rogati audierunt uoluntatem teſtatoris, an ꝓbent eius uoluntatem.

Per nũcupationẽ. † Teſtm̃ nũ
cupatiuũ fie
1 ri dz corã ſeptẽ teſtibus ad hoc cõuocatis ⁊ teſta
toris volũtatẽ audiẽtibus. h. d. ¶ Et formã talis
teſti vide formaliter traditã p Spe. in ti. de inſtr edi. §. vt aũt.
2 ¶ † Quid ſi teſtõr fecit in teſtõ ſeruari formã teſtãdi in ſcriptis
ſz nõ pfecte fuit ſeruata, tñ rogati teſtes ſeptẽ audiuerũt totam
volũtatẽ teſtõris an ſufficiat p illos teſtes. vlẽ. ꝓbari volũtatẽ
teſtõris, ⁊ valere poſſit teſtamentum illud tãq; nuncupatiuuz,
dic vt h no. p Cy. cõcludẽtẽ q̃ ſic niſi aliud ex cõiecturis appa
reat non eſt enim putandum teſtatorem voluiſſe ſe reſtringere
ad vnã viã teſtãdi, ⁊ ſic eligere viã p q̃ ſuum iudicium ipugne
tur, arg. l. iij. ff. de teſt. mil. Attento q̃ forma teſtãdi in ſcriptis
⁊ forma teſtãdi nuncupatiue nõ ſunt cõtrie, ⁊ repugnantes, ſz ſe
parate ⁊ q̃ diuerſe q̃ eſt notãdum, ⁊ ſeqẽ h ẽt Pau. de ca. hic
adde. l. j. cum ibi no. per Bar. ff. d iure codi. ⁊ no. Ang. ⁊ Jo.
de imo. in. l. j. §. ſin autem. ff. de here. inſti. Ful. hic refert dictaz
deciſionem Cy. hic ſm̃ eum infideliter, ideo de eo mentionem
non facio.

a ¶ A patre, adde in q̃ŭo valeat teſtm̃ ipſe cũ iter liberos manu teſtõris ſcriptũ, ⁊ vide eũdẽ ale. i cõſi. cxxiij. i. j. vo. ⁊ vide in cõ. ciiij. in. ij. volu. Fraciſ. cur.

b ¶ Solenne. vide per eũdẽ alex. cõ. cv. iiij. li. ⁊ adde que in libro cõ. clxxix. ccccclxxxv. alex. cõſi. ciiij. ⁊ cxlvj. ij. lib. ro. cõ. cccvj. Pa. de caſt. conſil. ccclxij.

SVMMARIVM

1 Teſtm̃ primum perfectum, & ſolenne, non tollitur per ſecundũ imperfectum, niſi tribus concurrentibus ut hic.
2 Teſtes non debent recipi per notarium, ſed per iudicem.
3 Teſtis examinari poteſt per notarium, quando non poteſt examinari per iudicem.
4 Teſtium examen poteſt iudex notario committere in ciuilibus tantum.
5 Examen teſtium an poſſit delegatus notario committere.
6 Inſtrumenta, uel acta iura actorum an poſſint produci apud notarium actorum, ſine praeſentia iudicis.
7 Subſtitutio pupillaris an poſſit fieri pupillo in codicillis.
8 Subſtitutio pupillaris facta in codicillis dato q̃ non ualet iure directo, an ſaltem trahatur ad fideicommiſſum.
9 Teſtamentum imperfectum ratione preteritionis factum inter liberos an ualeat.

a ℭ Notario. dt L.u.ro. fin. ſuis fo.xj. qd i crialibus index nō pōt cōmitte re examinatio nem teſtium.

b ℭ Juſtā cāz. dt Ro.ſin.ſuis fol.xxij. q ſi in dex videt q inte nō pt exami nare teſtē i vno loco q iz i alio loco examiare.

ℭ c ℭ Examinationē teſtiū. Et an credaſ notario cū aſſereret in ſuis actis illam ſibi fuiſſe cōmiſſam vide oino Gui. pape i qōibus ſuis.q.cxvj.in ci.in baccuria. Adde q examinatio teſtium i cā criali nō dz alteri cōmitti et ſi ſunt lōginqs ptibus,ſz examinari dñt ipſi teſtes in pñtia ipſius iudicis, vt p Soc.itra eta.ſuo fallē.in regula .ccccx. Ben. Ferran.

d ℭ Teſtiū vide Cep.q.lxv. et qd ſit faciēdū qñ examinanſ teſtes extra iuriſdictionē iudicis vide Frā.are. cōſi.lxxxj.

e ℭ Dare poſſit vide L.u.ro. conſi.clxxix.et ſepius allegat.

10 Teſtū primū factum ad pias cauſas coram ſeptem teſtibus,tollitur per ſequens ad pias cauſas factum coram duobus.

11 Teſtū primū ſolenne in quo ſunt inſtituti aliqui venientes ab inteſtato ſed non oēs,& in ſecundo imperfecto ſunt inſtituti oēs venientes ab inteſtato an tunc tollat primum.

1 **Si quis aūt.** † Primum teſtū perfectum et ſolenne non tolliſ per ſm imperfectū niſi tribus ɔcurrētibus.ſ.q in primo teſtamento ſolēni fuerūt inſtituti extranei, et q in ſcdo oēs fuerūt inſtituti venientes ab inteſt.et q ſaltē in ſcdo interfuerūt qnqz teſtes qbus ɔcurrētibus adhuc ſm teſtamentū nō vz,vt teſtū,ſz vt volūtas inteſtati.b.d. ℭ No.caſum in quo cā inteſtati tollit,et vincit cām teſtati,regſr aūt ē ɔtrū,vt.l.aūqz.ſ.cōis de ſuc.et.l.qḃdiu pōt ex teſtō.ff.de acq.he. ℭ Jn tex.ibi,ſed quaſi volūtatē inteſtati hic,et in ver.ſeq.adduntur duo ad ius antiquū poſitū in.l.ij.ff.de inin.teſt. quorū primū eſt,q iſtud ſm teſtū non vz tanqz teſtū,ſed quaſi volūtas inteſtati,ſz eſt q in tolli teſtō ſcdo imperfecto requirunſ ad minus qnqz teſtes,et in hoc iſte tex.non reperiſ alibi qḃū ad iſta duo. ℭ Jn gl.in ver.ſancimus ibi a cōpoſitoribus etc.vel dic q iſtud eſſet a.l.veteri introductū,tñ declaraſ ius antiquū p iſtū tex.addendo duo,vt dixi ſ.tex. ℭ Jn ea.ibi,et iō tollit primum etc.tex.in.d.l.cū quidā dicit totū ɔtrū eius q gl.vt pz ibi dum tex.dicit neqz ſupernō ruptum eſſet ideo ſolue melius vt per Bar.in.d.l.cum quidam qui intelligit illum tex.ſm.l.hereditas hic alle.per gl.vt ibi per eum. ℭ Jn ea.in fi.iſta ſolutio diminat a.ſ.d.l.clodius,ideo rñde q opi.Papi.ſm qḃ tex.ibi dicit ita fuiſſe iudicatum non eſt vera,ſz vera eſt opi.Pauli iuriſcon.ibi relata in tex.et ſm illam non ɔdicit huic tex,vel ibi non querit an per ſm non ſolenne tollaſ primum ſolenne,ſz an heres inſtitutus in vtroqz teſtō ſi per errorem iuris adeat

2 ex non ſolēni vz repudiare ex ſolenni. ℭ † Jn gl.in verſ.diſponens,no.ex gl.q teſtes non dñt recipi per notarium,ſz p iudicem. Adde no.per gl.in.l.iubemus.ſ.de lib.cā,et tex.in.l.ſolēz ſm primā expoſitionē gl.ſ.de teſti.et gl.in.l.currenſ.ff.ō teſti.

3 ℭ † Qđ limita primo niſi teſtis non potuiſſet examinari p iudicem,vt q erat teſtis in partibus valde longinquis a iudicio, vel erat in articulo mortis adeo q ſi pars que volebat teſtē examinari facere iuiſſet ad iudicem teſtis ſtatz periiſſet,et eius teſtimoniū heri nō potuiſſem. Nā tūc ſi ſuit examinatus per notariū valet dictū eius ad preſumptionem aliqualē inducendam vt ſignanter pbat Bar.in.l.admonendi,in.xi.col.in ver.et qd ſi dictum teſtis etc ff.de iureiu.et ſequiſ hoc Anto.de bu.in.c.ſi.de iureiu.et Ro.i.l.ſi vero ſ.de viro,in.iv.ſai.ff.ſol.mat.

4 ℭ † Scdo limitaſ ſm Bal.hic niſi iudex hanc examinationē

a teſtium cōmiſiſſet ipſi notario,a q hoc fieri poteſt alleg.l.iudices.ſ.de fi.inſtr.et.l.ſcire opz.ſ.opz,el.ij.cū gl.in vbo vna.ff.de excu.tu.et que no.in cle.j.de offi deleg. Sz caue q iſtō vr ɔ no.p gl.in auc.apud eloquentiſſimū.ſ.de fi.inſtr.q dicit,qđ examinatio teſtium nō pōt cōmitti nō hñti iuriſdictionē ptexta.in auc.vt defun.ſeu ſune.ſ.illud,et hoc ſeqſ Bar.in.d.auc.apud eloquentiſſimū,vbi dicit hoc eſſe verū de iure ciui.niſi cōmitteret de ɔſenſu partiū notario,q tūc valeret. Nā videmus ſcdm eū q vz examinatio teſtiū facta ab arbitris electis a partibus.l.ſi.ſ.de teſt.et tñ arbitri nō hñt iuriſdictionē q priuatorū conſenſu tribui nō pōt.l.priuatorū.ff.de iur.om.iud.dicit tñ Bal.in auctē.ſz iudex q legit cū.l.nec honore.ſ.de epiſ.et cle.qđ in.d.auctē ſz iudex poniſ vnus caſus ſpālis in quo de iure nr̄o pōt cōmitti examinatio teſtis notario.ſ.qñ mittiſ notarius a iudice vt examinet ipm.Regſr aūt ſm Bal.ibi eſt ɔtrū alle.hic no.gl.tñ in auc.ſz iudex intellexit illū tex.qñ iudex erat impeditus accedere ad epm aſs non potuiſſet cōmittere per.d.ſ.illud vel ſz Gui.de cu.ibi.Dic q ēt ſi iudex non erat impeditus pōt com

b mittere notario in illo caſu,q iudex hz iuſtam cām mittendi notarium,ne iudex eundo inferat dedecus offō ſuo,ar.l.iubemus.e.ti.ſed Sal.in.d.auc.ſed iudex dicit q illa.l.iubemus,loqſ in ſubditis ad quos nob dz accedere iudex,ſz dt ipſe q qcqd ſit eſt notandum ex.d.auc.ſed iudex,quod iudex ex cauſa poteſt no

c tario cōmittere examinationē teſtium,a et q hodie in conſuetudinem regularem deductum eſt hoc pp multitudinē negociorum agendorum,et ita ēt voluit ipſe in.d.auc.apud eloquenti.ſ.q dicta commiſſio in dubio preſumitur facta ex cauſa,vtz pp multitudinem negociorum,et ita intelligit et ſaluat ipſe glo.i.d.ſ.opz,Jo.de imo.in.l.ſi quis ex ſignatoribus.ff.quemadmodū teſt.ape.ēt dicit q ex cauſa poteſt iudex cōmittere notario examinationem teſtis,et ideo dicit ipſe q ad egregiaz perſonā examinandam iudex mittere notarium ad domū qui ei deferat iuramentū,et examinet ipſum et ad h pōderat ipſe gl.ſi.ibi bar.in d.l.iudices,dicit q ex cā pōt cōmitti notario per no.in.d.cle.j.et tangit ēt ibi Bal.an ſola examinatio teſtiū indiſtincte committi poſſit notario ſine iuſo ſi iudex per ſeipſum deferat teſtibus iurm,de quo ēt per Jnn.et alios in.c.cū bertoldus de re iudi.et per doc.in.c.ſup qōnū.ſ.verū de offi.dele.et in.c.ſi qs de teſti.et q no.Bal.in.l.a iudice.ſ.de iud.Ang.in.d.l.iudices tz illud qđ bar.in.d.auc.apud eloqntiſſimū,et ſubdit q de iure cano.hū pōt cōmitti notario ēt ſine ɔſenſu partiū receptio teſtiū pter q no.in.d.cle.i.et per no.per Jnno.in.c.qm ɔ de pba.in pn.et ita eſt de mente Bar.in.d.auc.apud eloqntiſſimū dum allegat no.per Jnn.in.d.c.qm ɔ,lz Bar.quaſi cōtter corruptus hēaſ in h. De hoc articulo ēt vide per Spe.inti.de teſte.ſ.nunc tractandum in prin.in ver.item ad offm,et p.d.Abba.in.c.cū cām q inter,in vlt.char.de teſti.Et certe vr expreſſe pbari in c.ij.de iudi.in.vi.q in cā ciuili iudex ordinari poſſit cōmittere notario examinationē teſtiū cū delatione iuri,ſed nō in cā criali vt ibi no.et iſtud pduceret de iure cano.cum hac limitatiōe vez q cōmiſſio facta fiat notario,vt nudo miniſtro, vt q examinaret articulis an ſint pertinentes,et admittendi,et examinat is iterrogatoriis an ſint ſuper ſuperflua et approbat ɔſonis teſtiū,p iudicē fiat per ipſum iudicem cōmiſſio notario ſuper receptione teſtiū,non aūt poſſet ipſi notario cōmitti q ip ſe examinaret articulos,et interrogatoria et et cōpelleret teſtes, teſtificari,et ſimilia,q ſi ipſe hz tanqz notarius a.iōrum ſua manu ſcribere acta non poſſet eſſe notarius et iudex in eodē actu.d.c.qm ɔ et no bar.in.d.l.iubemus.ſ ſane,el.i.ad fi.ſ.de ſacr.ſan.ec.cū ɔcor.et ibi no.limitat.d.Abb.in.c.qm ɔ de pba.in xviij.co.Sz de iure ciui.ſatis ſubſtētabilis vr opi.Bart.et ſequa ſ.recitata.ſ.q notario cōmitti non poſſit niſi ex cā.ſ.d.

5 † An aūt predicta procedāt in delegato.ſ.q ipſe poſſit ſubde

d legare notario,vel alteri examinationē teſtiū a iſta eſt ppe maſ de qua in d.cle.j.et in.d.c.cū bertoldus dic vt ibi no. Predictis ēt adde bal.i.c.j.ſ item facta in ti.de pa.iur fir.et melius in ti.de po.ɔſtan.in ver.ſm mores,et.ll.illius ciuitatis,et ibi vr in diſcurſu dicere q tabellio ēt de ɔſenſu partiū ſine cōmiſſiōe iudicis non poteſt recipere iurm teſtis,q nō reperiſ q tabellio poſſit recipe talia iura all.iſtā gl. Hoc tñ ſi pmo vtraq partes pñt ſimul remittere iurm teſtis.c.tuis,de teſti.et no.gl.in l.j.in verſi.ſnia valebit.ff.de fer.quantomagis pñt ɔſentire qđ minus ſolēniter iuret,ar.l.j.circa prin.ſ.de rei vxo.act.

6 ℭ † Utrum aūt inſtra,et alia iura poſſint pduci apud notariū actoꝝ ſine pñtia iudicis dixi ſaltem remiſſiue in.l.ij.ſ.de eden. poſt Bar.ibi,et in.l.ſi ſinita.ſ.iulianus de dā.infe.in.x.char.

7 parua. ℭ † Extra gl decidit hic Bar.per iſtū text.illud an in codicillis teſtator poſſit filio pupillariter ſubſtituere venientes ab inteſt.et reuocare ſubſtōnem pupillarem qḃ prius fecerat in teſtō in quo extraneos ſubſtituerat,vt hic per eum.Et idem tz ipſe in.l.ij.ff.de iniu.re.et in.l.militis codicillis in prin.per illū tex.ff.de teſt.mil.et cum Bar.trāſit ſimplr Pau.de caſt.hic, Ful.autē hic dicit q Bal.et Ange.hac ea.l.ſ.ex imperfecto tz ɔ Bar.q cum ſit ſpāle in milite q in codicillis hereditatem

e dare poſſit,a vt.d.l.mili.codic.in prin.ſeqtur q in aliis ſit ɔtrarium est in ɔtriūz.l.ius ſingulare.ff.de leg.iuncta.l.ij.ſ.de codic.Tñ Ful.h dicit,q ipſe iudicaret p opi.Bar.ſeqnēdo volūtatez teſtatoris,et mouet,q lz illi dicantur codicilli reſpectu voluntatis pñe,et principalis teſti,tñ reſpectu pupillaris ſubſtōnis,pñt dici pupillare teſtm q poteſt ſeorſum fieri a teſtō pmo qñ teſtm pmuz preceſſit ipſam ſubſtōnē pupillarē.l.ſi qs cuz.ſ j.ff.de vul.et pup.Fran.tigr.hic p oia dt idē q bar.Cum opi.Bar.ēt trāſit Raph.cu in.l.j.et.ij.ff.de iniu.re.qñ ſubſtō eſt facta per verba directa.Sz Bal.et Saly.i.l.filij.ſ.fa.herc.tz ɔ Bar.per.l.ſceuola.ff.ad tre.et p aliquas rōnes quas ibi vide et dicit ibi Sal.q ɔ Bar.eſt tex.in.d.l.filij,in ver.inteſta.cum gl.vbi apparet,q pr qñ decedit cum codicillis inter liberos vr decedere ab inteſt.et p ɔñs hēditas directo dari non pōt in codicillis eo mō quo in ipſis codicillis diſpoſitum eſt. Nā ſi ibi recte capere poſſent hēditatem ſcripti in codicillis non diceretur hēditas eſſe in cā inteſtati.Jſto mō puto voluiſſe Saly.induceref illuz tex.Sz q iſta inductio nō pcedat patebit ex his que ſ.dicā in alia.q hic formats per Bal.ipſemet Saly c.i.d.auc.q ſine.ſ.eo.tz qđ ſi illa diſpoſitio vltima fuit facta coram.v.teſtibus,et non fuit dictum quod eſſent codicilli tunc procedat opin.Bald.per iſtum tex.Sed ſi fuit dictum qđ eſſent codicilli,

cilli, nunc teneo contra Bar. per ea que no. Bal. in. d. §. ex im perfecto, dubitat tñ Saly. in. d. auc. & Bal. in. d. §. ex imperfecto, vtrũ dicta ſubſtõ factã in p̃ teſtõ tollat p dictos codicillos dato q ſubſtõ facta in codicillis nõ valeat pͥm ipſi tenent. Et dicunt videri q ſic, arg. iſtius tex. tñ relinquũt ſub dubio, & maxime Sal qui dicit ſe cogitandum relinquere, q2 tex. nõ loqt in codicillis, Ang. in. d. l. militis codicillis. circa qõnẽ Bart. tʒ ꝯ enim allegat tex. in. l. ex parte. §. j. ff. fa. her. vbi diuiſio omniũ bonoꝝ facta a patre non facit eum decedere teſtatũ, ſʒ ab inteſtato per quem tex. ita ꝯcludit Ang. in. d. §. ex imperfecto. idẽ tʒ ipſe in. l. militeſ. C. de teſt. mi. vbi refert ita tenere Odof. i an tiẽ. noniſſima. l. de inof. teſt. & dicit Ang. q ita eſt de mẽte gl. recte intuẽti in. §. aliud in gl. in auc. vt cũ de ap. cog. q gl. vt mihi vr hoc non dicit. Sʒ hoc bñ vult Ja. de bel. in. j. opp. Mouetur ẽt Ang. per. l. fi. ff. fa. her. vbi talis volũtas non ſolennis, vʒ vt ſucceſſio inteſtati. Iſtud ẽt tʒ Ange. in. d. l. fi. ff. fa. her. & p illam. l. & p. l. filij cũ gl. in ver. inteſtato dũ gloſ. ibi dicit referas ad caſum cũ fecit codicillos &c. & p. l. fi. C. de codici. vbi ſi pater dixit velle valere iure teſti & codicilloꝝ, & filius elegit viã codicilloꝝ dicit ſuccedere ab inteſta. alle. ẽt no. p gl. in auc. d̃ teſt. imperfe. §. q2 vero in. ꝟ. diuiſione. Idẽ ẽt tʒ Bal. & ang. in. l. in ſtitutio talis. ff. de ꝯdi. iſti. p illũ tex. q tñ meo iudicio nõ ꝓbat. Idi Bal. inſti. eo. in pn. hoc ẽt tʒ Ang. & Imo. in. l. j. &. ij. ff. d̃ iniu. teſt. q2 non oĩa q ꝯceſſa ſunt militi extẽdunt ad patreʒ, naʒ nõ reperit q pr poſſit decedere cum duobus teſtis, & pro parte teſtatus, & ꝓ pte inteſtatus, & ſic de ſingulis q ꝯcedunt militi. Vñ lʒ miles poſſit in codicillis directo dare hẽditatẽ nõ ſequitur, ergo põt pr, & ideo aliud eſt in milite, q2 nõ tenet ſcire iura. l. fi. in pn. ff. de iure delib. q rõ ceſſat in pře nõ milite, & per iſtã vltimã rõnẽ, ita ẽt idẽ tenuit bal. in repe. l. j. C. de ſa. ſan. ec. circa vlt. char. Iſtã opi. ẽt ſeq Bal. in. l. nõ codicillũ in pe. q. C. e. & expꝛſſius Bal. in. l. humanitatis, in. xvj. co. in ver. nunqd iſta &c. cum ꝟ. ſeq. C. de impu. & alijs ſubſt. vbi ẽt dicit, q in codicillis nõ põt directo dari hẽditas liberis, q2 tex. in. §. ex imp fecto loquit de teſtõ imperfecto non de codicillis, bñ facit lʒ ipſe nõ alleget tex. in. l. diui, in princ. ff. de ꝯdi. & ꝯ Bart. facit, q2 iſte tex. & in. l. ij. ff. de iniu. teſt. ſemꝑ vĩr loqui qñ teſtõr ſecũdo loco nõ feciſſet codicillos, ſʒ teſtm̃ vt h̃ in ꝟſic. priore teſtõ &c. Et ſic preſupponit tex. q ſequẽs volũtas ſuit teſtm̃, q2 alr non recte dixiſſet priore teſtõ, ꝗ cũ rõa ſit q in codicillis non poſſit dari nec adimi, directo hereditas. l. ij. C. de codi. non valebit dicta ſubſtõ pupillaris vt directa. Et tenẽdo iſtã opi. poſſet rñderi ad rõnẽ Ful. q tex. in. d. l. ſi qs cũ. §. j. loqt qñ teſtõr fecit pupillare teſtm̃ non codicillos, vt ibi in tex. Nec reperit q codicilli in qbus ꝯtinet pupillaris ſubſtõ dicant teſtm̃ pupilli adeo q valeat illa ſubſtõ iure directo. Et vltra ꝑdicta ẽt Jo. an. i addi. Spe. in tit. de inſtr. edi. §. cõpẽdioſe in addi. inci. Ad intellectũ vr tenere ꝯ opi. Bar. Tñ q2 opi. Bar. eſt magis amica voluntati teſtãtis poſſet ſua opi. ſuſtineri in dubio, q2 cum corã quinqꝫ teſtibus poſſit teſtõr in teſtõ ſeu vltima volũtate in gñe relinquere directo hereditatẽ venientibus ab inteſtato vt hic, ergo faciendo corã quinqꝫ teſtibus directã ſubſtõnẽ, vel diſpõ ad fauorẽ ad fauorẽ venientiũ ab inteſt. valebit tanqꝫ teſtm̃ ſeu tanqꝫ vltima volũtas in gñe nõ tanqꝫ codicilli ꝓpꝛie, q̃uis teſtõr illã diſpõnẽ appellauerit codicillos attento q fecit ſubſtõnẽ directã que cõuenit codicillis. Iſtud ꝓbat in. l. teſtm̃ cũ his que ibi no. Bal. C. eo. vbi p illũ tex. dicit ibi Bal. Saly. q lʒ teſtõr teſtm̃ appellet codicillos non p hoc deſinit ẽẽ teſtm̃. Bñ facit l. non codicillũ. C. e. verba. n. impropꝛiant vt deſeruiat intentioni. l. inſulã. ff. de pſcri. ꝟ. l. ſʒ ſi poſſeſſori. §. itẽ ſi iuraũero. ff. de iureiurã. Et ad iura ſtoꝝ allegata in ꝯtrium põt rñderi, q ꝓcedunt ſm illa illa tpa ſm que non erat inductũ q tales venientes ab inteſtato poſſent in talibus codicillis ſeu non ſolenni voluntate coram quinqꝫ teſtibus vocari directo. Põt ẽt reſpon deri ad. d. l. filij, & d. l. fi. ff. fa. her. put intelligit Cy. in. l. quotiẽs eo. ti. & Bal. in. d. l. filij, q ibi loquitur quando nõ dixit heres eſto, ſed fecit diſpõnẽ conuenientẽ codic. Vel ẽt poteſt dici, q lʒ illa voluntas valeat tanqꝫ voluntas ab inteſtato nõ tñ ſequit q poſſit dari directo hẽditas corã qnqꝫ teſtibus in diſpõne valente, vt ab inteſt. vt hic, & patebit ex his que. C. proxi. dicã circa aliam. q. hic formatã per Bal. Precedens tñ rñſio magis plʒ. Non ob. d. l. fi. C. de codici. q2 ibi teſtator dixit q volebat illam diſpoſitionẽ valere iure teſtamenti, & codicilloꝝ, & teſtamẽtum poterat valere iure teſtamenti, vñ vt illa verba codicilloꝝ aliquid operentur vr teſtatorem voluiſſe dare electionem heredi poſſe venire iure directo, vel petere a venientibus ab inteſt.

vt reſtituant ſibi per fideicommiſſum que rõ ceſſat in qõne ꝑ
8 poſita. ¶ † Uerum aut retẽta opi. Bal. & ſequa. in caſu predicto illa ſubſtõ pupillaris facta in codicillis dato q non vʒ iure directo ſaltẽ trahat ad fideicõmiſſ. & p ꝯſns ſubſtitut' i teſtõ videatur grauatus de reſtituendo ſubſtituto in codicillis vide p. Ang. & Imo. in. d. l. j. &. ij. ff. d̃ iniu. teſt. vbi cõcludit Imo. ſ. p l. ſceuola. ff. ad treb. & ita vr tenere By. in. l. cũ quis. §. ſeya. ff. de le. iij. & iſtud ẽt tʒ Ful. hic in fi. per. d. d. l. ſcenola, & ita ẽt tʒ ange. in. l. nřam C. eod. & iſtud magis plʒ q̃ illud q ponit Bald. in. d. §. ex imperfecto. Bñ dubitat an ſubſtõ facta in teſtõ tollatur per codicillos. Et in mã huius ſing. §. vide Bar. i. l. ſi duobus. §. ſi prius. ff. de ꝯtab. & ibi inter alia tractat an iſte tex. intelligat ſolũ de tenentibus primũ locũ in ſucceſſione ab inteſtato, & concludit. Satis tñ ẽẽ vr vt dt Ful. & Pa. de ca h̃, q teneãt primũ locum in ſucceſſione ab inteſta. de iure ciui. dato q d̃ iure pretorio alius q non eſſet inſtitutus eos excluderet, vt ꝓbat in. d. §. ſi prius qui intelligit in filio emancipato preterito ſm verũ, & magis eõdem intellm quẽ poſuit Bart. in. l. ſi filius qui in prãte. ff. de lib. & lib. & poſth. Et tñ apparet in. d §. ſi prius q illud teſtm̃ imperfectũ vʒ, q2 erãt inſtituti veniẽtes ab ĩteſta. de iure ciuili ꝓximiores poſt filiũ emãcipatũ q erat incognitus d̃ iure ciuili. Vñ dr ibi q tale teſtm̃ põt ꝯtabulari, ergo erat validum adeo q ex eo potuiſſet adiri hereditas de iure ciuili alr enim non potuiſſet ꝯtabulari. l. q vulgo, eo. tit. Et hoc poteſtis confirmare hac rõne, q2 lʒ in. d. §. ſi prius filius emancipatus eſſet de ſuccedentibus ab inteſtato de iure pretorio, & non eſſet inſtitutus in ſcdo teſtõ, tñ h̃ non impedit valere ſm teſtm̃ q2 erat cõſultum emancipato p bo. poſ. ꝯtab. vt ibi. Vel põt dici q ſuccedẽtes de iure pretorio ab inteſ. non dñr hẽre tacitã voluntatẽ defuncti ſicut hñt ſuccedentes de iure ciuili ſm glo. ſingu. in. l. j. §. vel maxime. ff. de col. bo. tñ de illa glo. nõ facio fun
9 damentũ, q2 eam reprobat Bar. ibi. ¶ † Tractat ẽt ibi Bar. an iſte tex. hẽat locũ in teſtõ vltimo imperfecto rõne preteritionis, & cõis cõcluſio eſt, q non, ſi filius in pñte fuit preteritus, de quo plene dõm, vt p glo. & oẽs in. d. l. ſi filius, & ibi ſcripſi. Tractat ẽt Bar. in. d. §. ſi prius, an iſta vltima voluntas nõ ſolennis valeat tanqꝫ teſtm̃, & vr ibi ſentire Bart. in vltima rñſione, q iſta vltima volũtas nõ ſolennis omnino ſeruet. Sʒ Bal. h̃, cum quo ſimplr trãſit Saly. tʒ q hñ ſeruet quo ad legata relicta. Sʒ hẽdis inſtõ ſcripta in dicta vltima volũtate non ſolenni non hẽbit effectũ ſm q in illa ſcriptura cõtinet, imo debebit adiri hẽditas ab inteſt. & nõ ex illa volũtate, & ſic ſentit Bal. q oẽs veniẽtes ab inteſtato equis portionibus admittent ab inteſtato nõ aũt p portionibus in qbus ſcripti eſſent & hoc dicũt velle tex. in verſi. inteſtati, vt hic latius p eos, & iſtud eſt magni effectus, Ful. hic tʒ ꝯ hal. maxime per. d. §. ſi poſt vt talis vltima voluntas imperfecta in qua ſunt inſtituti venientes ab inteſtato põt ꝯtabulari ſi filius non erat in ea inſtitutus nec exheredatus, ergo illa vltima voluntas non ſolũ tollit primum, ſʒ ẽt remanet d̃ ſe valida adeo q ex ea poſſet adiri hẽditas. d. l. q vulgo, & iſtud puto verum. Nec ob. iſte tex. in verbo inteſtati, q2 poteſt rñderi q dictio quaſi tollit ar. Pro iſta opi. bñ facit. l. filij, & l. fi. ff. fa. her. vbi diſpõ hẽditatis facta in codicillis, vel in alia volũtate non ſolẽniter inter liberos q̃uis valeat vt diſpoſitio inteſtati, tñ ẽt in hereditate ſerua ſicut ſeruaret teſtm̃, iſtõ eſt vr eſſe de mente Bar. hic, & in. d. l. militis codicillis, cum cõcor dum voluit q teſtõr poſſit venientibus ab inteſt. dare directo hẽditatem in codicillis ſicut miles. & iſta opi. mihi plʒ q̃uis Rapha. cu. in repe. i. d. l. ſi filius, in antepen. char. videatur ſimplr trãſire cum Bal. dicit ẽt ibi ſing. Raph. cu. q putat iſtũ tex. ita demũ locum hẽre ſi oẽs veniẽtes ab inteſta. ſint inſtituti, ſecus ſi non oẽs p iſtum tex. q vtit verbo indefinito ibi d ñ dicit q ab inteſt. &c. q idefinita equipollet vniuerſali. l. ſi pluribus, in prin. de leg. ij. c. ſolite, de maio. & obe. & q2 alr non poſſet valere, vt voluntas inteſtati ſaltem in totum, & ita ẽt in diſcurſu dicit Ful. hic circa pe. co. per iſtum tex. indefinite loqnẽtẽ. Nec ob. l. ij. ff. de iniu. teſt. vbi tex. loquit in ſingulari de eo qui poſſet ab inteſt. ſuccedere, q2 poteſt rñderi q indefinita prolata in ſingulari equipollet vniuerſali regl. l. ſi pluribus, in prin. cum ibi no. per Bar. ff. de leg. ij. & conſidera dicta verba Rapha. cu. q2 ſonant q ẽt requirat q ſint inſtituti equis portionibus ſicut ſunt ſucceſſuri ab inteſtato. Sed hoc vltimum verbũ non puto verum, q2 tex. hoc non dicit, & dictio quaſi tollit ar
10 gu. ſuum, bene facit. d. l. fi. ¶ † Ultimo ſcias q Pau. de ca. i conſi. cclxy. inci. In Xpi noĩe dubiũ facit in ſupraſcriptio puncto &c. ſignanter conſuluit q dum iſte text. preſupponit qõ in

a ¶ Eſſe teſtis. adde in quē vide ang. are. i. §. legatarijs inſti. de teſt. ⁊ doc. i. d. e. cū ſup. ⁊ addō ꝙ cōmodū ſecūdario reſpiciēs teſtē nō repellit quē ī teſtificādo, qꝛ pōt teſtificari in cōmodū debitoris ſm Jac. bu. ⁊ ang. in. l. nō ſolū. §. q̄rit. ff. ō pcu. alex. i ꝯſ. lxxviij. inci. ex cā ⁊ iſte, j. i. vol. qꝛ pncipalr cōmodū ad eū nō ſpectat facit quod no. bal. i. l. reos. C. ō accu. co. v. ⁊ i addi. Spe. i. d. ti. in prin. vbi voluit pcuratorē ad

mitti i cā criali vbi ñ iponeret̄ pncipalr pēa capitalis ſʒ i ꝯñaz ⁊ multa ꝑleg̃ An. barb. i ꝯſ. ij. j. vo. co. ij. ⁊ ꝙ ꝯmodū i ꝯñam ſi repelliet teſtē addō eūdē ale. i ꝯ. xli. col. ii ꝟ. ſʒ ꝙ demetri⁹ i iiij. vo. Franc. b ¶ Teſtis. ō ƀ ꝑ ang. ꝯſi. cc. xcv. ⁊ an ſubſti tui⁹ poſſit eē teſtis ꝓbāde per eūdē ꝯſ. cclxxiiij. ⁊ cedēs pro ceſſiōario, ⁊ an ꝓcurat, vid ꝑ lu. ro. ꝯ. 182. ⁊ an pcurator icā in q̄ pcurant vide ſul. ꝯſi. clxxiiij. pale. ꝯſi. cxxvij. ⁊ ꝙ dr̄ ꝙ teſtis idone⁹ ſi eſt ad quē ſpectat ꝯmodum, vel incōmodū bonor, vel vitu periū iimita vt ꝑ Lu. ro. conſi. ccccxx. c ¶ Excuſſiōis dic ꝙ bñficiū excuſſionis, nō bʒ cā pſorꝙ pro aliq̄ ꝓmiſit, ita Ro. ꝯſi. xcx. ⁊ an bē at bñficiū excuſſiōis fide iuſſ. ꝗ renūciauit tali bñficio cuʒ ſibi ꝓmiſſa ſit ſ dēnitas vide ꝑ eundem conſi. ccxj. ⁊. ccixj. d ¶ Illos. vid cal. ꝯſi. vj. ō teſti. Fel. conſil. cxxxvij. ⁹ ¶ Et vide Jaſ. ƀ, ⁊ Fel. in c. inſup i ſi. de ſti. Tbo. e ¶ Eps adde vt ꝑ cal. ꝯ. xxij. ⁊. xxiij. ⁊ ſeq. ō conſti. f ¶ Viciabit̄. addō lu. ro. ꝯ. ccciij. ⁊ qd ibi ſtap poſitū ſit tps ſʒ in modico iter uallo fuerit exēplata.

primo teſtō fuerūt inſtitui extranei dʒ ſubaudiri, maxime quia idem eſſet ſi in eodē inſtitui fuiſſent veniētes ab inteſt. qꝛ ēt poſtea in poſteriori voluntate fuerunt inſtitui coram quīqꝫ teſtibus, qꝛ iʒ primū teſtm̄ hʒ duo ꝯſiderāda. ſ. ſolēnitatem ⁊ etiaʒ fauorabilem inſtōnē. Tñ ſm hʒ ēt alia duo. ſ. fauorabilē inſtōnem, ⁊ ēt aliud. ſ. qꝛ eſt poſterius, ꝙ vltimū ponderat̄ plurimū in teſtamentis. l. ſi mihi, ⁊ tibi. §. in legatis. ff. de leg. j. ꝙ ē multū notādum pro ampliatione huius. §. Et ꝓpea ꝯſuluit ipſe primum teſtm̄ ad pias cās factū corā ſeptēʒ teſtibus tolliatur per ſequens ad pias cauſas factū corā duobus. Pro quo vltimo facit iʒ ipſe nō alleget, qꝛ teſtm̄ iperfectū ſcm̄ a milite corā duobus teſtibus tollit primū factū ab eodē corā ſeptē. l. ij. ff. ō iniu. teſt. qꝛ illud factū corā duobus hr̄ pro ſolēni. Et ꝓ iſta opi. facit ēt ꝙ no. Ang. in. §. j. i auc. de teſt. imperfe. ⁊ ꝙ ſcripſi. ī e. l. §. ex imperfecto ad ſi. vbi videas. Sʒ Raph. cu. in. d. l. ſi filius in añpe. char. iʒ ꝯ oīctā ampliationem datam ad iſtum. §.

11 ¶ †Querit enim ipſe quid ſi in ſcōo teſtō imperfecto ſunt inſtituti oēs veniētes ab inteſt. in primo aūt teſtō ſolenni erant inſtituti aliqui ex venientibus ab inteſt. ſʒ non oēs an habebat locum iſte tex. ⁊ dicit ꝙ gl. ſi. in. d. l. ſi filius in. i. ſol. iuncto text. voluit ſingl'r ꝙ non oum gl. dixit ex veniētibus ab inteſta. quaſi ſufficiat aliquē ex venientibus ab inteſtato fuiſſe inſtitutū in primo, vt tunc non rumpat̄ primum, ⁊ ita reſidet ibi Rapha. ſi ergo q̄ñ aliqui ex venientibus ab inteſtato ſunt inſtituti in primo teſtō non hʒ locū iſte tex. quantomagis ſi oēs eſſent inſtituti, ⁊ iſtam opi. puto veriorē, qꝛ ꝑ ea eſt tex. hic a ꝯtrio ſenſu, ⁊ qꝛ iſte tex. ponit caſum exorbitātē a reg. iur. cōis ergo non dʒ extendi ad aliū caſum hic nō expreſſum. l. ius ſingulare, ⁊. l. quod vero. ff. de leg. Et iſtā opi. reperio ꝙ expreſſe tʒ ƀ Fran. tigr. per iſtū tex. hñ facit ꝙ no. Bar. in. l. militis codicillis. §. veteran⁹. ff. de teſt. mil. cuius dictū referam in. l. ſancimus. ſ. e. Vel dici poſſet, ꝙ q̄ñ ēt in primo teſtō inſtituti ſunt veniētes ab inteſta. tolleret̄ primum ꝑ ſm ſi ſcōm eſſet magis fauorabile veniētibus ab inteſt. q̄ʒ primū, vt in ſimili no. Bal. ⁊ alij in auct. inter hoc inter liberos. ſ. e. Tñ magis plʒ mihi precedens opin. per iſtum tex. ⁊ per alia ſ. dicta. ¶ Item ad iſtum tex. vide q̄ ſignāter no. Bar. in. d. l. militis codicillis. §. veteranus. ff. de teſta. mil. de cuius dicto ſcripſi in. l. ſi ita. §. regula. ff. ō li. ⁊ poſth.

SVMMARIVM

1 Legari pōt in teſtō tam teſtibus, quām dictantibus teſtamētū.
2 Teſtis poteſt eſſe legatarius ad probandum teſtamētum, & qualiter hoc procedat hic dicitur.
3 Teſtis poteſt eſſe fideiuſſor pro cōfideiuſſore ad probandū ꝙ nō fuerunt principales.
4 Vſurarium quem eſſe an poſſim probare illos qui recipiūt ſub uſuris.

1 D Ictantibus. †In teſtō pñt relinq legata tam dictatoribus, teſtamentorū q̄ʒ teſtibus eiuſdem teſtamēti. h. d.
2 ¶ †Et qualiter ꝓcedit hoc. ſ. ꝙ legatarius poſſit eſſe teſtis ad ꝓbādū teſtm̄, vide plene ꝑ doc. poſt gl. in. l. q teſtamento, in prin. alle. i gl. ⁊ ꝑ Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de inſtr. edi. §. poſtremo, alſ ē in §. inſtm, ver. qd de legatario, ⁊ ꝑ Jo. an. in. c. inſup de teſti. ꝑ Cy. ⁊ Bal. in. l. oībus poſt gl. ſ. de teſti. ꝑ Bal. ⁊ Ang. ⁊ Salẏ. hic, ⁊ per Ang. i. l. ab executore. §. alio. ff. de app. ꝑ Jmo. in. l. a ſnia. §. ſi hēs eo. ti. Et cōis opi. eſſe vr̄ ꝙ legatarius ꝓ hr̄de, ⁊ ꝓ alijs poſſit indiſtincte eē teſtis a per iſtam. l. cum ſi. ſed non pro ſeipſo in cā ſua. d. l. oībus. † Et idē
3 cit iſta. l. per Bal. ⁊ Ang. Cy. ⁊ Sal. ƀ ad. q. ſ. ꝙ vnus fideiuſſor poſſit eſſe teſtis b pro alio cōfideiuſſore ad ꝓbādū ꝙ nō fuerunt principales, ſed fideiuſſores, vt hic per eos. De quo ēt vide per Bal. in. l. ſi. §. i. in. ij. col. ſ. de vſu. rei iu ⁊ ꝑ Bart. in. l. ſi quis. ff. de re. dub. cum ꝯcor. ibi alle. Et collige ex no. ꝑ prefatos doc. hic an ille qui in veritate pro alio ſe obligat ſi ꝓmittat tanq̄ʒ principalis habeat beneficiū excuſſionis, c ſicut fideiuſſor de quo vide per gl. reputatam ſing. in auc. de fideiuſſ. in ꝓn. in ꝟbo fideiuſſorē, ꝑ Cy. Ray. ⁊ Salẏ. in auc. pñte. ſ. ō fideiuſſ. per Spec. in ti. de renun. ⁊ cōclu. §. j. ver. ſed ſi fideiuſſor, per Oul. de cu. Ang. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ſed iulia. §. j. alſ eſt. §. nē ſi filius. ff. ad macedo. per Bal. in. l. pe. in. v. col. ſ. de exec. rei iud. ⁊ d. Abb. in. c. ij. de fideiuſſo. ¶ † Inducit̄ etiam per Bal. hic ad. q. An ad ꝓbādū aliquē eſſe vſurarium poſſum inducere illos d qui deponunt ſe mutuo recepiſſe ſub vſuris ab ipſo tutio. De quo ēt vide per Fed. de ſenis. in cō. lxiiij. inci. pridie ⁊c. ⁊ per Ang. in ſua diſpu. Aſtenſis miles ⁊ per do. Lan. de rodul. in ſua ſolēni repe. c. cōſuluit ō vſu. q. xvij. in ij. parte illius operis vbi fecit mentionē verbis Bal. hic, ⁊ no. in ſimili Jo. an. in regula ſine poſſeſſione in mercu.

SVMMARIVM

1 Gabella non debet ſolui pro publicatione, uel inſinuatione iſtrumenti niſi excedat ſummam centum aureorum.
2 Teſtm̄ publicatio, ſeu inſinuatio coram quo iudice ſit facienda.
3 Conſtitutio epiſcopi an liget laycos, & quando.

1 C Onſulta diualia. †Pro inſinuatiōe ſeu publicatiōe teſtamēti nil ſolui dʒ magiſtro cenſus ſi hereditas ſummam centum aureorum non excedit, ⁊ talis inſinuatio fieri dʒ corā magiſtro cenſus, ⁊ facta corā alio iudice eccleſiaſtico, vel ſeculari non vʒ ipſo iure tanq̄ʒ fcā corā incōpetenti, per hoc non preiudicat̄ vltime voluntati q̄n de
2 nouo inſinuari poſſit coram cōpetenti. h. d. ¶ † Et de mā dic vt dixi. ſ. eo. in. l. teſtamenta, ⁊ ponit hic Bal. aliques nor qō. quarum deciſio approbatur ab alijs hic. Et ad primam ⁊ ſcōaʒ q. vide etiam no. per Bal. extra de iudi. in rub. circa. iiij. col. ñ. benefacit ꝙ no. per doc. in. c. iuam, de ordi. cog. ⁊ per Ang. ⁊ Jmo. in. l. iiij. §. condemnatum, de re iudi. cum ſi. Et de iſta deciſione Bal. facit mentionem Lan. de rodul. in repe. c. conſul
3 uit. de vſu. in. q. cxxxiiij. ⁊ tʒ ꝯ Bal. inquantum Bal. † dicit ꝙ cōſtitutio epi nō ligaret laycos. Nā in ꝯtrium facit ſm Lan. ꝙ
e epūs a hʒ ptāte ſtatuendi in ſua dyoceſi. c. vt animarum ō cōſt. li. vj. c. j. c. ij. de maior. ⁊ obe. et ſaluabis opi. Bal. in conſtitutione epi que eſſet ꝯ ius cōe, qꝛ non vʒ in cle. ij. in prin. ⁊ ibi no. de elec. c. ꝙ ſuper his de maio. ⁊ obe. l. formam. ſ. de offi. prefe. preto. ⁊ no. Hoſt. ⁊ Jo. an. in. c. ſi. de offi. archiepiſ. ⁊ Jo. an. in c. ſi. de appel. in vj. cū concor. ⁊ ad vltimam. q. q̄ʒ ponit Bal. hic cum quo tranſit ſimpliciter Salẏ. ƀ adde no. ꝑ Bar. in. l. ſi. §. ſimiliqꝫ modo, per illum tex. ſ. e iure do.

SVMMARIVM

1 Verborum ambiguitas, uel ordinis peruerſio, ſi à tabellionis errore procedant non uiciant.
2 Bannum campeſtre, uel ciuile ſi debet exemplari in regiſtro ex forma ſtatuti, & contingat per errorem tabellionis quòd nō fuit exemplatum, uiciabitur bannum.

1 A Mbiguitates. †Verborum ambiguitas, vt ordinis ꝑuerſio ſi a tabellionis errore ꝓcedant non viciant. h. ſi. Et de errore tabellionis tetigit aliquid Bal. hic, de quo vide ꝙ plenius dixi in. l. errore. ſ. eodem. ¶ In gl. in verbo ex mente ibi. §. primo dic ꝙ ibi fuit error teſtatoris, hic notarij. ¶ In ea. in ſi. vide ꝙ per hanc glo. no. decidit Bal. in. l. iuris in ſi. ſ. q admitti. ⁊ que dixi in. d. l. errore.
2 ¶ † Item per iſtam gl. decidunt hic Cy. Bal. Ang. ⁊ Salẏ. ꝙ ſi ex forma ſtatuti banna debent exemplari per tabellionē in libro cōis, alias non vʒ, ⁊ contingat ꝙ per errorem tabellionis
f num fuit omiſſum exemplari viciabitur a bannum poſtq̄ʒ exemplatio erat de ſubſtantia. Addo Bal. idem tenentem in. l. fin. in prin. ſ. de tempo. app. ⁊ in. l. imperator, ad ſi. ff. de ſtatuto ho. ⁊ Ang. ⁊ Jmo. in. l. j. §. ſi autem. ff. de here. inſti. Nec obſtant ea que dicta fuerunt in. l. error. ſ. eo. qꝛ ibi dicta ꝓcedunt quando ille qui diſponebat ſeu conficiebat actum puta teſtator corā teſtibus expreſſit voluntatem ſuam, ⁊ de ea rogauit notariū, vt ſcriberet, nam ſi omiſit ſcribere per errorem q̄ʒuis ſcriptura eſſet de ſubſtantia tñ valeret teſtm̄, ſʒ queſtio noſtra procedit, in actu in quo conueniebat rogitus ſeu expreſſio diſponētis, vt in exemplatione banni, ⁊ ita colligit̄ ex verbis Ang. ¶ In gl. ſi. ibi ſeruus eſſe non dʒ. ſ. tabellio. ſecus in alio ſcriptore teſtamēti, qꝛ poteſt eſſe ſeruus. ff. eo.

SVMMARIVM

1 Tranſpoſitio uerborum non uiciat contractum, neq; ultimam uoluntatem.

1 **Preposteri.** † Trãſpoſitio verborum non viciat ↄ̃tractum neq; vltimam voluntatẽ. h.d. ¶ Et de mã an ꝑuerſio ordinis viciet, vide ꝑ bar. in. l. ij. §. prius. ff. de vulg. ꝛ pu. cũ ſimi. ꝛ addi. quas ibi dedi, ꝛ bar. ibi rñdet ad ↄ̃tra hic, aſſignata in pe. gl. dic vt ibi. ¶ In gl. ij. in fi. ſubaudi, q᷑ text. ꝛ gl. h̃ loquit̃ qñ ꝑpoſteratio erat ex eo, q᷑ verba ſonãt ꝙ executio, fieret p̃ uſq; veniret dies obitus, vel ↄ̃d. vt ſi dixi ſi in ſimo mõ mecũ. ſ. annũ ↄ̃teris, ꝛ tũc dare tibi. x. dotis noie ꝓmitto. §. itẽ ſi quis ita, inſti. de inu. ſtip. ꝛ h̃ nõ ↄ̃uenit exẽplo h̃ tradito per Io. an. vt refert gl. nec ẽt ẽ bonũ exẽplũ illud de q̃ loquit̃ tex. i. d. l. ſi mulier, q᷑ illa lex non fuit ↄ̃ſtõnis leonis iperatoris ad quã ſe refert illa lex, ſʒ fuit dyocletiani. ¶ Bonũ ergo exẽplũ eſt illud ꝙ dedi ſuꝑ allegatũ. §. item ſi quis ita, inſti. de inu. ſtip.

1 **In teſtamentis.** † Valet teſtamẽtum nũcupatiuũ lʒ teſtator non exprimat corã teſtibus illa formalia verba. ſ. ipſos teſtes eſſe vocatos eo q᷑ ipſe vult ſine ſcriptis teſtari hoc dicit.

SVMMARIVM.

1 Teſtamentum perfectum ſolo curſu temporis non tollitur ſed per ſequens perfectum teſtũ, uel per ſolam contrariam uoluntatem in actis, uel coram tribus teſtibus declaratam.

2 Teſtũ factũ ab aliquo paupere, qui poſtea diu ſuperuixit, & eſt effectus diues, non mutato teſtamento illo ualet.

3 Mandatũ an præſumatur reuocatũ ex diuturnitate temporis,

4 Mandatum procuratoris factum propter meam abſentiam reuocatur me reuerſo.

5 Teſtũ primum tollitur per ſcm licet de primo nulla ſit facta mẽtio i ſecũdo, niſi in primo eſſet facta clauſula derogatoria q̃a tunc eſt facienda mentio de primo.

6 Teſtũ factum coram principe, uel apud acta, in quo eſt clauſula derogatoria non tollitur per ſecundum.

7 Quod fit apud acta æquipollet ei quod fit corã tribus teſtibus

8 Teſtamentum primo loco factum, & poſtea alio reuocatorio ſequuto, an proſit in aliquo.

9 Teſtamentum primum tollitur per ſecũdum ſi teſtator dixit ꝙ uolebat inteſtatus decedere.

10 Teſtamentum primum tollitur per ſecundum, licet uenientes ab inteſt. non adeant hæreditatem.

1 **Sancimus.** † Teſtũ ꝑfectũ ſolo curſu tpis non tollitur, ſed perſequẽs ꝑfectũ teſtũ, vel ꝑ ſolã ↄ̃riã voluntatẽ i actis, vel corã tribus teſtib⁹ declaratã cũ trãſcurſu decẽ
2 rũ ex tpe facti prioris teſti. h. d. ¶ † No. ꝙ lʒ reperiat̃ teſtamẽtum fuiſſe ↄ̃ditũ ab alio puta ſic paupere q̃ deinde vixit ꝑ lõgiſſima tpa ꝛ diues effectus eſt, tñ non mutauit teſtũ, ꝛ dec. ſſe
3 rit certe non ꝑ hoc euaneſcat teſtũ ꝙ eſt vex ẽt ſi teſtũ illud factũ fuiſſet tpe q̃ teſtõr erat in periculo mortis adeo ꝙ de vita deſperabat, nã lʒ donatio cã mor. fcã ab eo ꝑ aliqd periculũ de vita deſperabat intelligat̃ reuocata ceſſante periculo. l. non ois in in pñ. ff. ſi cer. pe. ꝛ ꝑ gl. ꝛ Bar. in. l. iii. ff. de do. cã mor. ſecus eſt in hẽdis inſtõne ꝛ teſtõ, vt ꝓbat̃ in. l. fi. ꝛ ibi ad h̃ illũ tex. ponderat bar. ſ. de poſtb. he. inſti. ꝛ Cy. in. l. fi. ſ. de do. cauſa mor. ꝛ bal. in. d. l. nõ ois in prin. vbi dicit illud ꝙ dixi in hẽredis inſtõne ꝓcedere ẽt in legatis intellige, tñ ſaluis his que no. Bar. in. l. alũne. §. fi. ꝑ illũ tex. ff. de adimen. lega. ꝛ in. l. põt
3 per illã tex. ff. de here inſt. ¶ † Vtrũ aũt idẽ ſit in mãdato, vt ſi mãdaui tibi, ꝙ titiũ occidas, ꝛ poſt longum internallum occidiſti an teneat ex mãdato an ↄ̃o p̃ſumat̃ reuocatum mãdatum dic vt ꝑ bar. in. l. non ſolu. §. ſi mãdato in ↄ̃ q̃ro ſi mandatũ, vt delinqueres ꝛc. ff. ð iniur. ꝛ bal. i. l. i. in. iii. col. ſ. de ſer. fugi. ꝛ in. l. ſi iras. C. mã. ꝛ ꝑ Ro. in. l. q malie. §. ſi is qui. ff. de acqui. her. ꝛ aliqd per gl. mag. in §. ope, inſt. de obli. q̃ ex. ð. naſ.
4 ¶ † Et dt bal. h̃ in quibuſdã lec. ꝙ ſi ego ab ſens, ut cã reipublice, vel mercature ↄ̃ſtitui ꝓcuratorẽ finitũ ẽ mãdatũ me reuerſo ar. l. q mutuã. §. nõ iõ. ff. mã. cũ ibi not. de quo vide ꝑ do.
5 c. in. c. ſi quẽ ꝑcu. l. vi. ¶ † Itẽ no. ꝙ ꝑ ſcm teſtũ tollit̃ primũ lʒ de ꝑ nulla ſit fcã mẽtio in ſcðo qð tñ fallit vbi in ꝑ ẽẽt aliqua
b eſſe derogatoria ad ſeqñẽs teſtũ, ꝙ tunc req̃rit̃ ꝙ in ſcðo fiat ſpãlis derogatio, ꝛ mentio de priori teſtõ, vt. l. ſi qs in pñc. teſti ſcm cões ↄ̃cſones de q̃bus ibi late ꝑ bar. de leg. iii. ꝛ ꝑ alios i. l. ſi mihi ꝛ tibi. §. in legatis. ff. de leg. i. cũ ↄ̃cor. ꝛ addi. q̃s ibi dedi, ꝛ in. l. ij. de li. ꝛ poſtb. ad ꝙ vltimũ bal. h̃ dedit q̃tuor elegãtes fallentias, vt h̃ ꝑ eũ cũ q̃ trãſeunt alij, ꝛ circa fallentiã q̃ ipſe ponit qñ in ſcðo teſtõ interuenit iuſm, adde ꝙ ꝓ eo facit id ꝙ ſignãter no. Io. an. in rſa, ꝙ ſemel ifi. in mercu. ꝛ Bar. in. l. oẽs
c ppſi in. q. prin. ver. ſi. dum expſſe volunt, ꝙ iuſm in ſi. appoſitũ in teſtõ hẽat vim eẽ derogatorie ad ſeqñẽ a ſ pari rõne ſi apponat̃ iuſm in ſequente teſtõ dʒ hẽe vĩʒ derogatiõis ad precedẽs teſtũ, ꝛ ad h̃ allegauit in arg. ſing tex. in. l. cũ pẽ. § filius matrẽ ð leg. ij. vbi iuſm hʒ vĩʒ eẽ codic. eo ꝙ actus valeat in
6 meliori mõ q̃ valere põt. ¶ † Dubitabilis eſt ẽt multũ alia fallentia tradita h̃ per bal. ſ. qñ ſcm teſtũ fuiſſet factũ corã ꝑncipe vel apud acta ꝑ iſtã. l. ꝛ ꝑ. l. omm. ſ. e. nã certe iſte tex. vr̃ facere ↄ̃ eũ, q᷑ hic non plus opat̃ ↄ̃ficere apud acta q̃ corã trib⁹ teſtibus, ꝛ iõ ſi ſcða voluntas reuocatoria prime fieret corã ſeptẽ teſtibus non tolleret ꝑma hñs clauſm derogatoriã niſi de ea eẽt in ea mẽtio, vt. d. l. ſi qs in prin. Nec ob. rõ h̃ poſita ꝑ Ful. q ꝓ opi. bal. alleg. ꝙ nõ ẽ veriſile, ꝙ teſtõr vellit fallere principem vel publicas ꝑſonas, q᷑ hic non vr̃ mihi ꝙ velit decipere illas ꝑſonas cũ non tractet̃ ð intereſſe eoꝝ, ꝛ q̃uis q̃libet diſponẽs in dubio videat̃ velle ꝙ actus quẽ facit ſortiat̃ effectũ. l. meui⁹ circa pñ. ff. ð leg. ij. tñ fallit qñ ꝑcedit actus hñs clauſm derogatoriã. ſi de ea nõ fiat mẽtio i ſequẽti actu ꝑ. d. l. ſi qs vñ non puto in pũcto iuris, ꝙ dictũ bal. ſit verũ lʒ trãſeat cũ eo Ful ꝛ pau.
7 de ca. hic q̃ reputãt iſta dcã Bal. ſin. ¶ † Vltio no. ꝙ illð qð ſi apð acta eq̃polleret ei ꝙ fit corã tribus teſt. h⁹, ꝛ in h̃ ſorte ꝛ i oĩbus q̃ in hac. l. cõtinent̃ iſta lex reputat̃ valde ſingularis, ꝛ an iſto caſu apud acta req̃rant̃ ſaltẽ duo teſtes, Bal. hic tʒ ꝙ ſic circa ꝙ vide q̃ dixi poſt bal. in. l. oium. ſ. e. ¶ In gl. i. ibi. § q filias ille. §. ↄ̃cordat̃ cũ iſto tex. q᷑ ꝑma diuiſio ibi nõ reformatur vel immutat̃ niſi in his reb⁹ q̃ in ſcða diuiſiõe deuenerũt, ꝛ ſic male ſignat̃ iſte tex. ꝓ ↄ̃trario ſcm Cy. ꝛ alios in gl. in gl. in ↄ̃bo ipſo iure ibi, ꝛ in eis dixerat ꝛc. h̃ ꝑma ſolo diuinat. ¶ In ead. ibi. ſ. excep hec ſcða ſolo violat iſtũ tex. vñ merito repꝛhẽdit̃ ꝑ glo. in ea. ibi tu dic ꝛc. iſta ſolũ ꝑſuppõit, ꝙ tex. i. d. § teſtõ, in ↄ̃ſi. iuribus excep. nõ referat̃ ad ꝓximũ caſũ, ſʒ ad remotũ ꝙ ẽ ↄ̃ mẽtẽ illius lr̃e maxime q᷑ relatio fieri dʒ ad oĩa ꝑcedẽtia, ar. l. talis ſcriptura in ſi. cũ mã de leg. i. Preterea iſta ſolo ꝑſuppõit ꝙ ille tex. loquat̃ qñ hẽs ſcriptus a teſtõre arrogato poſſidebat ꝛ cõueniebat̃, ꝛ ſic hẽbat exceptionem, ꝛ tñ hoc vr̃ ↄ̃ il. ſi tex. in ver. ſcriptus hẽs poſſeſſionem petat, preterea dum gl. in hac ſo. dicit, ꝙ teſtũ nõ reconualeſcit ipſo iure, ſʒ ope except. qñ teſtator fuit arrogatus, ꝛ poſtea ſui iuris factus dclarauit teſtamẽtum velle valere, nã hoc eſt falſum, vt hic dicit Saly. ꝙ immo recõualeſcit ipſo iure de eq̃tate p̃toria adeo ꝙ prodeſt nedũ ad exceptionẽ, ſed ẽt ad bono. poſ. petendã, ꝛ agendum, vt. §. non tñ inſti. q. mo. teſt. infir. ¶ In ea. ibi vel loquitur hec vera ꝛ cõiter approbat̃ lʒ vltima ſol. approbetur ſimplr̃ ꝑ Iaco. bu. hec tñ non eſt vera ſcm Ang. ꝛ recte, q᷑ ad h̃ vt per ſcm teſtamentũ tollat̃ primum non eſt neceſſe ꝙ ſcm ſortiat̃ ſuũ effectum hẽat, ſed ſatis eſt ꝙ teſtũ perfectum ꝛ abſolutum fuerit, ꝛ ꝙ contingere potuerit caſus ꝙ ex ipſo ſecũdo potuerit adiri hereditas, lʒ caſus non contingerit. l. pẽ filio in prin. ff de her.
8 inſti. l. cum in ſecundo. ff. de inn. teſt. ¶ † Dubitauit tñ h̃ Nic. de ma. ꝛ Bal. an vltimo caſu poſito in. d. §. teſtamento proſit primum teſtamentum nedum quo ad exceptionem ſi ſcriptus in primo teſtamento poſſideret, ſed ẽt ad actionem ſi non poſſideret ꝛ tenent ꝙ ſic per illum tex. in ver. non ſecus vbi videtur ſecundus equiparari primo caſui, ſed in primo caſu teſtamentum prodeſt quo ad agendum, ꝛ quo ad agnoſcendum bo. poſ. de iure pretorio tantum, vt dixi. ſ. ergo idem erit in ſecundo caſu, vt hic plenius per eos cum quibus trãſeunt Ful. ꝛ Pau. de ca. h̃. Sʒ gl. Ray. ꝛ Bar. in. d. §. teſtõ in verbo conſtitui, ꝛ ange. ꝛ Sa y. h̃ tenẽt ↄ̃riũ per illum tex. in ver. iuribus excep ꝑ quem tex. apparet, ꝙ ibi iuriſconſul. intendit oſtendere ꝙ teſtamentum nõ valeret, ꝙ ſolum ꝓducit effectum exceptionis, per ↄ̃ñs ꝙ non eq̃parant̃ quo ad oĩa illi duo caſus. Pro h̃ facit ꝙ ẽt alibi videmus, ꝙ vlt. voluntas teſtõris ꝓdeſt q̃ ad exceptionem, ꝛ non quo ad actionem, vt. l. militis codicillis. §. veteranus, ꝛ ibi declarat Bar. ff. de teſt. mil. ꝛ per hoc tollit̃ vna rõ quam hic adducebat Bal. pro opi. ſua. Extra gloſ. tractat hic Baldus, quid ſi teſtator coram ſeptem teſtibus, rogatis,

a ¶ Euaneſcit de h̃ ꝑ eundẽ cõſi. xxx. iij. li. pau. de ca. ↄ̃ſ. cccxvi. in. i. impreſſis.

b ¶ Ad ſeq̃ñẽs a Io. ꝙ ſi teſtõr i ꝑ teſtõ dicat ꝙ vult iſtð p̃ ualere ẽ oĩ alio teſtamẽto niſi in ſequẽti ſcriptũ ſit pſalmus miſerere mei manu ſua qð tñ ſi faciat ſʒ teſtũ ꝛ dicat qð vult qð illð ꝑualet cuicũq; teſtõ a q̃ duo notario ſcð qð ſtabit ſcðo h̃; bal. cõ. clxxviij. iiij. li. ꝛ vide alex. cõſ. xliiij. ꝛ cõ. vij. iiij. li.

c ¶ Iuſm ð h̃ ꝑ old. cõſi. xxvi. ꝛ. xliiij. ꝛ alijs duob⁹ cõſilijs.

dixit q reuocabat teſtm̄ antea ꝯditū an p hoc tollat̃ primus teſtamentū de qua mā tractat Bar. in. l. ſi iure. ff. de leg. iii. ⁊ lez bal. h videat̃ velle ꝯdicere deciſioni bar. tñ ſi bñ inſpiciat̃ concluſio Bal nō diſcrepat a ꝯcl'one bar. veritas ē igit̃ q p dcā verba non tollit̃ primū teſtm̄ niſi ſecuto curſu decēnii, vt ē tex. hic in ver. non minus tribus, ⁊ i. §. ex eo, inſti. q. mo. teſt. infir. ⁊ no. gl. mag. i. l. hēdes. §. ſi qd po. ff. e. quicqd dicat Imo. in. l. ſi ita. §. rl'a. ff. de lib. ⁊ poſth. vbi ēt de h ſcripſi, ⁊ iſta ē cōis opin. ⁊ h puto verū quo ad hēdis inſtōnē ſecus aūt q̄ ad allegata, q: illa ope excep. tollunt̃ quocūqz appareat de ꝯria volūtate ēt d' elarata minus ſolēni vo. i' arte, vt hē in. l. fideicō. cū ibi no. ĵ. d' fi-
9 deicō. ⁊ no. bar. in. d. l. ſi iure in pn. cū cōcor. ¶ †Si autem teſtōr dixiſſet q volebat inteſtat⁹ decedere, ⁊ tūc ſm Bart. in
a d. l. ſi iure tollit̃ primū teſtm̄, q: vr̃ veniētes ab inteſt. inſtituere, vt p eū cū quo trāſeunt ſimplr̄ Pe. de anc. ⁊ Imo. in. c. cum eſſes de teſt. ⁊ Raph. cu. in repe. l. ſi filius q, in. xxvii. col. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ Pau. de ca. in anc. h inter ꝯ. e. hū ſacit q nota. Bar. in. l. i. §. fi. ff. de his q̄ in teſt. delen. ⁊ ita ēt vr̃ tenē bal. h, in repe. l. i. in vic. co. de ſac. ſan. ec. e ibi tāgit an hoc ꝓcedat in diſpōne ad pias cās de quo dic vt p eū, ⁊ p. d. Car. ⁊ Imol. in c. relatū, el. i. de teſt. ⁊ iſtʼ ē cōis opi. tñ in h ꝯriū tenuit Ful. ⁊ Pau. de ca. h, ⁊ Pau. de ca. in. d. §. ſi qd poſt, volētes q p illa v̄ba nō tollat̃ primū teſtm̄ quo ad hēdis inſtōnē p. d. l. veteranus, ⁊ dicit Pau. de ca. h, q ſi qs rñderet ad illum tex. q ibi illa v̄ba fuerūt ꝓlata corā ꝑfecto numero teſtiū ēt diuinare ad illū tex. ſꝫ ñ recedo a cōi opi. p qua allego tex. i. l. i. §. his ff. ſi tab. teſt. nul. ex. ſm vnam lec. q̄ magis ꝯuenit lre. Nec ob. d. §. veteranus, q: rñdet Imo. in. d. §. i rl'a, q opꝫ intelligere q ibi fuit ꝑfectus numerus teſtiū, ⁊ ita ēt illū tex. vr̃ intelligere bar. in. d. l. veteranus, ⁊ ibi dicit Bar. q ſi in p̄ teſtō erāt inſtituti extranei ſufficeret q corā qnqꝫ teſtib⁹ poſtea dixiſſet teſtator v̄ba ibi poſita in tex. volo inteſtatus decedere alleg. l. hac ꝯſultiſſima. §. ſi qs aūt. ꝯ. e. ⁊ tñ de hoc vltimo dicto dubitat Raph. cu. in repe. d. l. ſi filius aūt eo, q: tex. i d. §. ſi qs aūt loqt̃ qñ expſſe teſtōr inſtituit hēdes veniētes ab inteſta. ⁊ ſic ille tex. exorbitās nō dꝫ extēdi ad alios caſ⁹, ⁊ ita ēt vr̃ velle ful. i. d. §. ſi qs aūt p. d. §. veteranus, ⁊ p hāc. l. tñ ego i. d. l. ſi ita. §. rl'a, ſubſtineo opi. bar. i. d. §. veteranus, q: tex. in. d. §. ſi qs autē ꝗuis ſit exorbitās tñ eſt fauorabilis ꝓuiſio inducta fauore venientiū ab inteſt. ⁊ vltime volūtatis, iō extēdēda p nota. in. l. ſi ꝯſtāte, in pn ff. ſo. ma. ⁊ p no. in. l. ſi a p̄ maxime p Ang. ⁊ Io. d' imo. ff. de lib ⁊ poſt. Nec ob. d §. veteranus, q: ibi non appa ret q in. d §. veteranus erēt inſtituti ex̄nei ſicut erāt i. d. §. ſi qs aūt, nec ibi aperit̃ q eſſent qnqꝫ teſtes nō ob. iſta lex, q: h non
10 dixit ſe velle decedere inteſtatū. ¶ †Circa p̄dicta ēt addō inq̄tuꝫ bar. i. d. l. ſi iure dicit, q qñ teſtōr dixit ſe velle inteſtatum decedere nō ꝯfirmat̃ ruptura prioris teſti niſi p aditionem venientiū ab inteſt. vt ibi p eū, nam iſtud rephēdit Paul. de ca. h, ⁊ ēt ꝯ bar. in effectu tenuit bal. ⁊ imo. in. l. ſꝫ ſi in ꝯdōne §. fi. ff. de here. inſti. ⁊ Raph. in. d. l. ſi filius, q: quo ad reuocandū teſtm̄ nō reqrit̃ q actualiter adeat̃ hēditas p illos q ſunt vocati ex poſteriori volūtate, ſꝫ ſufficit potentia, vt. d. l. pr̄ filio. Et eadē rōne nō bñ dt bar. i. l. ſi iure ad fi. iq̄ꝫ tubēt q ſi i ſcdo teſtō inſtō hēdis fuit nulla, ⁊ fuit adiecta cl'a caſſans ⁊ irritās omne aliō teſtm̄ ēt ſi fuit adiecta cl'a codic. q: ita demū tollit̃ primū teſtm̄ ſi adiectꝰ ſunt hēditas p veniētes ab inteſt. nā h ē bñ uerū p rōnē ꝓxime allegatā, vt no. bal. ⁊ Imo. i. d. l. ſꝫ ſi in ꝯdōe §. fi. ⁊ de mā ēt vide no. bar. in. l. i. in. xv. q. ff. de iure codi. ⁊ per bal. i. l. i. ĵ. de fideicō. lib. Et p̄dicta addō ad ea q̄ dicta fuerūt in d. l. hac ꝯſultiſſima. §. ſi qs aūt, ⁊ maxime id q no. bar. i. d. §. veteranus, vbi vr̃ approbare illā opi. q̄ꝫ tenuit i. d. §. ſi qs aūt i fi. tenere Frā. tig. ⁊ Rap. cu. ꝯ conſilium Pau. de ca.

a ¶ Inteſtat⁹. de h, p eūdem ale. ꝯ. ciiii. ii. li et ꝯſ. xxx. iii. li.

b ¶ Nō viciat addē ald. ꝯſi. cxliii et ibi vide qd opet̃ cō ſtitutio i talī donatione facta i teſtō p La puꝫ allex. xci.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum debet unico contextu fieri, nec eſt diuertendum ad alios caſus extraneos.
2 Donatio cauſa mortis debet fieri unico contextu, non diuertendo ad alios actus extraneos.
3 Incontinenti dicitur etiam fieri quod fit antequā diuertatur ad alios actus extraneos.
4 Teſtm̄ qñ fit, ſi teſtator facit aliquē actum inter uiuos, puta donationis, uel uendit onus, an uiciabitur teſtamentum.
5 Expectādus eſt in breui reuerſurus, niſi periculum ſit in mora.
6 Sta. q in contractu mulieris adeſſe dēant duo ꝓximiores, ſi ſint abſentes debent expectari, ſi in breui ſint reuerſuri.
7 Clauſula ſi oēs intereſſe nō pñt, duo ex ipſis procedere ualeant ſi cōtingat unū ex ipſis eſſe abſentem, alii duo procedere nō poſſunt, niſi longa futura eſſet abſentia.
8 Subſcriptio facta alicui ſcripturę facit fidem contra ipſum ſubſcribentē licet ipſam cedulā ſeu ſcripturā nō ſcripſerit.
9 Teſtes an & quando debeant ſe ſubſcribere.
10 Teſtamentum non probatur teſtibus, niſi teſtes deponant de toto tenore teſtamenti, ſed quomodo.

1 Cum antiquitas. †In teſtis, ⁊ qbuſlibet vltimis volūtatibus ordināndis nō dꝫ interuenire actus vllus extraneus niſi ex neceſſitate teſtōri, vel teſtibus imminente, ⁊ ſi neceſſitas breui tpe poſſit trāſire expectandus eſt ipſe teſtis, alias eſt loco eius alius ſubrogandus, ⁊
a teſtm̄ q teſtator manu ꝓpria ſcripſerit, ⁊ in aliqua pte teſtamēti ſe aliud ſcripſiſſe ſignificauit vꝫ lꝫ aūt ſe teſtator non ſubſcri-
2 pſerit. h. d. ¶ In tex. ibi† q̄dā vltima diſpō ex hoc colligit̃ ſm Ang. in quibuſdā lec. q ēt actus donationis cā mor. dꝫ eodem contextu fieri ſicut, ⁊ teſtm̄ cum enumeret̃ inter vltimas volunta. l. fi. ĵ. de do. cā mor. ⁊ hoc maxime ꝓbat iſte text. q: hic erat facta ſpālis mentio de aliis, vltimis voluntatibus. ſ. de teſtō, ⁊
3 codicillis. ¶ †Itē no. ar. q illud dī incōtinenti fieri q fit antequā fiat tranſgreſſio ad extraneos voluntarios actus q facit ad māin qñ pactū dicatur eſſe appoſitum incontinenti iuxta ꝯtractū adeo q producat actionem, vel qñ quis dicatur percutere incontinenti ad defenſionē, Cy. ⁊ Bal. h de qbus me remitto ad ea que conſtituerunt tractari in. l. in bonafidei. ĵ. de pac. ⁊ in. l.
4 i. ĵ. vnde vi, ⁊ in. l. i. §. i. ff. de ver. ob. cū ꝯcor. ¶ †Item facit iſte tex. q ſi poſt inchoatum teſtm̄ ante ꝑfectionē teſti fecerit teſtator aliquē ꝯtū inter viuos puta venditionē vitiat̃ teſtamentū, q ꝯtus eſt actus extraneus voluntatis a teſtō. l. v̄ba geſſerunt. ff. de ver. ſig. ⁊ iſtud ēt aperte ꝓbari vr̃ in. l. hēdes palā. §. fi. ff. e. ſꝫ ꝯriū vr̃ velle gl. ibi p. §. aſſignare. ff de aſſigna. li. ⁊ p illam gl. ꝫ hic ſimplr̄ Cy. ⁊ ēt bar. in. d. l. hēdes poſt Py. lez tꝫ ꝯ bal. q: actus extraneus momentaneus ſicut eſt ꝯtus dona-
b tionis, vel vēditionis non viciat̃ quēadmodū non viciat̃ ſtipulationē. l. q̄ extrinſecus. ff. de ver. ob. ita ēt tꝫ hic Sal. ⁊ Ange. in. l. hac conſultiſſima in prin. ff. eo. vr̃ idē tenere, ibi eniꝫ cōcludit q venditio donatio ⁊ ſimilis ꝯtus qñ non requirunt longum interuallū non viciāt teſtm̄ allegat in ſi. tex. in. l. duos. §. duo. ff. de duo. re. ſecus ſi ꝯtus longū haberent interuallum, vt dicit eſſe qñ ſunt ſtipſones, ⁊ ita dt ſe conſuluiſſe de ſcō, idez tenere vr̃ ēt Pe. de anc. ⁊ Imo. in rub. extra de teſt. vbi ſimiliter ꝯcludit, q ſi ꝯtus non requirunt magnum interuallum valeāt per no. in. d. l. hēdes, alr̄ ſecus p iſtā. l. ſꝫ bal. ⁊ Imo. ⁊ pa. de ca. in. d. l. hēdes. §. fi. ꝯcludunt q ſi ꝯtus eſt ꝑtinens quoquo ad teſtm̄ valebit teſtm̄, ⁊ ꝯtus ⁊ ita intellr̄ gl. ibi alr̄ non valebit teſtm̄ p illū tex. facit tex. in. d. §. duo, cū ibi no. ⁊ iō referunt qd ſi teſtator dicat lego ticio dimidiā fundi cornelian, ⁊ aliam dimidiam ſibi vendo pro. x. ſi ticius eſt pñs, ⁊ acceptās valebit vtrūqꝫ ⁊ ſimiliter dñt, q ſi teſtōr dixerit in teſtō ſi nō valebit hec diſpō meo iure teſti valeat vt donatio. certe nō viciabit teſtm̄, poterit tñ ſm eos in tali cā donatio illa reuocari ſicut ⁊ teſtm̄ ne illa cl'a auferat liberā facultatē teſtandi ar. l. ſtipulo hoc modo. ff. de ver. ob. ⁊ ſic intelligūt q in dictis exemplis, ꝯtus dicat̃ ꝑtinēs ad teſtm̄, ⁊ iō nō viciabit̃ teſtm̄, vt ꝓbat̃ in d. l. hēdes. §. fi. ⁊ ſubdit ibi Imo. q q̄dā ſunt act⁹ q participāt de vltima voluntate ſicut aſſignatio liberti, ⁊ donatio cā mor. ⁊ iſti tales actus non hñt viciare teſtamētū per. d. l. aſſignare nā aſſignatio liberti pōt fieri inter viuos, ⁊ in vltima voluntate. l. i §. aſſignare, eo. ti. facit. l. aſſignare, ⁊ q ibi no. ff. de verb. ſign. Ro. in. d. l. ſtiplo, in. i. char. ſequēdo lapum in alle. xci. ēt videtur idē concludere, nā tꝫ q ſi ꝯtus, celebratur eo q pertinet ad teſtamentū, ⁊ oia valent. l. ex ſententia in ver. ꝓmiſiſſe. ff. de teſta tu. adde. l. non eſt mirum in ver. teſtamentum pignus de pigno. ac. ſecus ſi eſt impertinens. Et iſta concluſio vr̃ de iure vera, nam ſi videmus q actus extraneus a contractu viciat ipſum ꝯtum in cuius medio interuenit actus ille. l. continuus, in princ. de verb. ob. quanto magis eſt dicendum idez in teſtō, cum tex. hic actum teſtandi appellet ſubtiliſſimum ad abſoluendum ⁊ perficiendum, ⁊ lex voluit q non immiſceatur alius actus, vt tanto melius de deliberatione mentis teſtatoris. appareat. Nec ob. d. l. que extrinſecus, q: fateor quod actus breuis intermedius nullum iuris effectum importans non viciat, vt ibi ſm Pe. ⁊ Imo. in. l. i. §. ſi quis ſimpliciter eo. ti. et Ang. in. d. l. i. §. i. nec pl⁹ q dīa fiat inter actum breuem, et actum longum

longũ qñ iportat iuris effectũ, q2 vtroq3 caſu viciat. vt pbaf in d.l. duo in ꝟbo modicos actus cũ gl. in ꝟbo ꝯtine. Et h3 pdicta intellige gl. h in ꝟbo ſupſtina, ꝛ ita teneo, dicit tñ Ful. h, q lz narratio breuis ꝯſiſtẽs i ſolis ꝟbis non viciet teſtm̃ lz ſit extnea ab actu teſtãdi p id qđ no. gl. in ꝟbo ſupſtua, ꝛ bñ pbaf in d.l.q extrinſecus in ꝟ. arma viruq3 cano. Tñ dt q ſec9 eẽ putat ꝛ in narratione lõge hyſtorie antiquoꝝ vel ſilr. Et idẽ dicit Ang. h in qbuſdã lec. in ludo ſcbacbi ꝝ p iſtũ tex. in ꝟſ. minime neccia. De mã hic vide ẽt aliqd p bal. ꝛ ang. in. l. iij. in princ. ff. de lib. ꝛ poſth. ꝛ q no. bar. in. l. cũ qs decedẽs. §. codicillis, de leg. iii. Et ſi bñ inſpiciaf gl. in. d. l. hẽdes. §. fi. nõ dt q ꝯtra9 intermedius nõ viciat teſtm̃. S3 dicit q ꝯtius v3, tñ cõiter allegaf q dicaf teſtm̃ viciari. C † Jtẽ no. q q in breui reuerſurus
5 eſt expectãdus ẽ, vt h, ꝛ in. l. ſi lõgius in pñ. ff. de iudi. Et idẽ ſaeit ſm Cy. ꝛ ang. q lz in caſibus in qbus eſt aliqs ipedituꝰ inſiſtere in cã iam p eũ cepta nõ excuſaf niſi mittat pcuratorem. l. eũdẽ. §. fi. cũ gl. ff. ꝺ leg. tñ iſtud eſt verũ ſi longo tpe duraturũ eſt ipedimẽtũ, ſecus ſi modico, q2 dz expectari. S3 de h dic vt plenius p Cy. in. l. i. C. de teſt. mil. ꝛ p Bar. in. l. j. ad fi. ff. de diuer. ꝛ tẽp. pſcri. ꝛ Bal. i. l. ab eo, ꝛ l. l. pe C. qño ꝛ qñ iu. ꝛ p bar. in. l. ij. §. ſi qs i iudicio. ff. ſi qs cau. cũ ꝯcord. q̃s ibi dedi. C Et
6 ſilr facit iſte tex. † h3 Pan. de ca. h, q ſi in ꝯtu mulieris regriẽ pñtia duoꝝ primoꝝ ꝯſanguineoꝝ, ꝛ proximiores ſint abſẽtes dñt expectari ſi modico tpe ſunt abfuturi, ꝛ periculũ3 nõ ſit in mora, vt Bar. d. l. ſi lõgius de quo vide p Bal. in. l. ꝯiunctione C. de imp ꝛ in. l. j. in vlt. col. C. q admit. ꝛ i. l. cũ ſnia ad finẽ. C. de ſen. ꝛ in. l. j. §. qb9 ad fi. ff. q cuiuſq3 vni. no. ꝛ in. l. tráſactionem,
7 ꝛ q̃ ibi dixi. C. de tráſa. C † Jtẽ facit ad id q no. Jnn. l. c. pandẽtiã de offi. de le. vc3 q ſi cã cõmittiẽ trib9 cũ cla, q ſi oẽs iter eſſe nõ poſſent duo ex ipſis pcedere valeãt, ꝛ ꝯtingat vnũ3 ex eis eẽ abſẽtẽ, alij duo pcedẽ nõ pñt niſi lõga futura eẽt abſẽtia,
8 ſm ang h, ꝛ in. d. l. ſi lõgius. C † Ultimo no. ex. §. cũ aũt ſcõm
a Bal. ꝛ expſſius pan. ꝺ ca. q ſi qs ſubſcripſit manu ſua cedulã lz nõ ſcripſerit facit fidẽ ꝯ eũ. Adde q idẽ tenuit Bar. ſub dubio forte in. l. cũ tabernã. §. idẽ q̃ſiit. ff. de pig. alle. tex. nõ pbãtẽ in. l. ad teſtiũ. §. j. ff. e. Et cũ bar. tráſit ibi ang. ꝛ Sal. p iſtũ tex in ꝟbo ſignare nõ ſint, cũ bar. tráſit ẽt ſimplr Anto. ꝺ bu. in. c. ij. in. iij. col. de fi. inſtr. ꝛ idẽ tz Bal. in pñ ffoꝝ, in. x. q. in vlti. col. vbi ad h alle. iſtũ tex. ꝛ eẽ ſcriptura ſcripta per aliũ, ꝛ ſubſcripta p ticiũ opaf ac ſi eẽt in totũ ſcripta p ticiũ, vt no. bart. in l. emptor. §. lucius p iſtũ tex. cũ glo. in ꝟſ. habebif. ff. de pact. bñfacit. l. fideiuſſor §. pr. ff. de pig. ꝛ no. ang. in. l. ſtipulatus. §. gryſogonus, de ꝟ. ob. cũ addi. q̃s ibi dedi, ꝛ p bal. in auct. ꝯ ꝓpriã in. ij. col. C. ꝺ nõ nu. pe. vbi ad h alleg. iſtũ text. ꝛ ibi ẽt p Sal. ꝛ aliqd ẽt p ang. h in qbuſdã lec. dt tñ Paul. de ca. h, qđ lz inſtrm ſit ſcriptũ manu tabellionis, tñ regriẽ ſubſcriptio ſua, q2 tex. ita regrit in. d. auc. de tabel. in pñ. adde gl. i. l. ꝯtractꝰ. C. ꝺ tab. li. x. ꝛ gl i. §. h3 ſi inſtra in auc. de inſtr. cau ꝛ fi. ꝛ no. Cy. ꝛ bal i l. ꝯtius C. ꝺ fi. iſtr. ꝛ Spe. ꝺ inſtr. edi. §. poſtremo alr. §. inſtrm, ꝟ. itẽ, q nõ ẽ a tabellione, ꝛ aut. de bu. i. c. j. l ꝟ. iiij. ꝛc. de fi. inſtr. ꝛ bal. i. l. ad teſtiũ §. ſi qs. ff. e. bñ facit. l. ij. C. ꝺ ꝯuen. ſi. debito. li. x. q̃3 in ꝓpoſito alleg. bal. in l. n. in. iij. col. C. qñ ſiſc vel priua. Remarẽ ẽt qñ ſcriptura priuata ẽ ſcripta manu ticij, ꝗuis nõ regrat ſubſcriptionẽ, tñ regriẽ q in ea ꝯtineaf q manu ticij, ſcripta eſt, vt pbaf in iſto tex. p quẽ ſe fundãt doc. i gl. in ꝟ. ſciſcitaſti ibi q ipſi ſciãt ꝛc. hoc vez in teſtõ in ſcriptis, vt. d. l. hac ꝯſultiſſima, h3 in nũcupatiuo ſeruãdũ eẽt illõ q pri-
9 mo loco dcm̃ eſt in hac gl. C † Jn gl. i ꝟbo i medio ibi. ſ. poſt receſſerũt ꝛc. gl. pſupponit q ſubſcriptiones teſtiũ q remanſerunt fieri pñt poſtq̃3 aliq de numero ſeptẽ teſtiũ receſſerunt, ꝛ ꝯ h a doc. dãnaf q2 teſtes dñt ſe ſubſcribere ſimul, vt. l. hac ꝯſultiſſima ꝟ. in oibus i ꝟbo ſimul. C. e. vñ dic medio tpe. ſ. aũt morbũ ſupueniẽtẽ poſtq̃3 tñ incepiũ ſuit teſtm̃, ꝛ añq̃3 aliq recede-
10 rẽt, ꝛ ſubrogati remirẽt, vt h p Cy. bal. ꝛ alios. C † Ex gl. tenementi ꝯpetuo id q no. h bal. volẽs q niſi teſtes deponant de
b toto tenore teſti nihil pbãt, ꝛ ſic ſi aliqd minus, nõ pbabũt, ẽt in eo in quo ſunt ꝯcordes, q2 vñr interfuiſſe toti teſtõ ex quo totũ neſciunt ꝛ regriẽ q teſtes interfuerũt toti teſtõ niſi neceſſitas impedimerit ſup quo tñ religi cogitãdũ, Pan. de ca. h vẽ approbare illud q no. h bal. tñ nõ bñ refert ꝟba bal. puto q dcm̃ Bal. pcedit niſi ex dicto teſtis appareat q ipſe fuit pñs toti
c teſtõ lz dicat ſe pcife nõ recordari de oibus, ſ3 q bñ recordaẽ de inſtõne, vel legato de q̃, vel quo eſt cõtrouerſia, ꝛ q recordatur q teſtõ2 nihil in illo teſtõ diſpoſuit in ꝯtiũ, nã tũc q̃ ad dcm̃ legatũ ſi teſtes ita ꝯcordãt pbabũt poſtq̃3 recordanẽ de eo ꝺ q̃ eſt ꝯtrouerſia, ꝛ q interfuerũt toti teſtõ ita colligitur ex his q̃

fing. no. Cy. ꝛ bal. in. l. ſi preſidi in fi. C. de do. aũ nup. ꝛ bñ facit qđ no. bal. ꝛ alij poſt eũ in. l. ſi qs ita ſcripſerit hẽdẽ. ff. de here. inſti. ꝛ qđ no. Jnn. in. c. quaſi, ꝛ qñ, ei grãde, de accu. ꝛ nõ obliuiſcaris de iſta deciſione Bal. hic, q2 neſcio alibi.

SVMMARIVM

1 Teſtm̃ in ſcriptis quomodo ſit formandum, & conficiendum.
2 Teſtari non poteſt, qui non poteſt articulatè loqui.
3 Teſtari ad pias cãs an poſſit qui articulatè non poteſt loqui.
4 Teſtm̃ nutu factũ à milite, uel alio, an ualeat inter liberos.
5 Falſi pœna punitur notarius conficiens teſtamentum imperfectum, uel ſolennitatibus carens.
6 Teſtamentum ſolennitatibus carens habetur p falſo, quo ad puniẽdũ notarium.
7 Snía lata ꝓtextu falſoꝝ iſtꝝ forũ qñq3 põt retractari, abſq3 eo q appelleẽ, tñ non retractatur prætextu teſtamenti non ſolennis.
8 Falſum non committitur ſine dolo, & dolus non præſumitur niſi probetur.
9 Teſtm̃ nutu factũ ab eo qui poteſt articulatè loqui, an ualeat.

1 Jubemus. † Jn teſtõ in ſcriptis nomen cuiuſlibet heredis inſtiti dz eſſe ſcriptũ manu teſtõris, aut eius voce nuncupatũ corã teſtibus, ꝛ ab iſtis teſtibus in ſuis ſubſcriptionib9 declaratũ aliogn illius hẽdis inſtõ nulla eſt in cui9 pſona h forma ſeruata nõ ſuit q i futuris tñ teſtamẽtis poſt hãc
2 l. locũbs, ꝛ notarius q ꝯfecerit falſi pena puniẽ. h. d. C † Nota. q nõ volẽs articulate loq nõ põt teſtari, ꝛ ad h adde q̃ dixi in. l. qm̃ indignũ. C. eo. ꝛ l. l. diſcretis. C. i. ſ. i. C Et ex h ẽt hẽs notare q mutu nõ põt hẽs iſtitui, vt h in verſi. ſi. n. ꝛ in ver. op3, ꝛ iſtõ eſt vez ꝯcqd ſenſerit gl. in. §. qñ ꝟbo, in auc. vt ſpẽ l. largi. in ver. ſuſcripſerit, vñ ſumpta ẽ auc. hic poſita, ꝛ poſſes illã gl. ſaluare in teſtõ in ſcriptis, q2 ſatis hodie ẽ q clare reperiaẽ manu cuiuſcũq3 ſcriptum nomen hẽdis p auc. hic poſitã, ſiue teſtõ2 nutu ẽt declarauerit, ſiue nõ ac. l. j. in pñ. C. de rei vxo. ac.
3 ꝛ no. Ful. i. d. auc. C † Tñ dicta rõ hic tradita fallit i teſtõ fa-
d cto ad pias cãs ſm gl. i. c. cũ tibi p illũ tex. ſm vnũ intellectũ extra eo. ꝛ illã gl. ibi cõiter ſequunẽ doc. idẽ tz Bal. i. l. j. in. ij. col. i lec. ordi. illius. l. nõ dico in re repe. C. ꝺ ſa ſan. ec Ubi reputat ad h illã gl. eſſe ſing. idem ẽt tz Bal. in repe. illius. l. in xxvij. co. ꝛ in d. l. diſcretis, ꝛ in. l. ſi poſt. C. de iur. ꝛ fac. ignor. ꝛ Bal. ꝛ Jmo. in. l. ij. ff. e. ꝛ Jmo. in. l. captato. ias, in ver. ſed inxta pdicta. ff. de he. inſt. ꝛ Pe. de anc. Jmo. in. c. ij. ꝺ teſt. ꝛ iſta ẽ cõis opi. ꝗuis bal. h et ẽt ang. h i qbuſdã lec. ꝛ Bal. ꝛ Pa. de ca. in. l. ꝛ in epſa C. de fideicõ. videanẽ inclinare in partẽ cõtrariã quaſi hoc nõ reperiaẽ iure expſſum. Tñ non puto recedẽdũ eſſe a cõi opi. attẽto q iſta phibitio teſtãdi nutu non reperiẽ inuẽta de iure gẽtiũ, vel diuino, q qdẽ attendiẽ in diſpõne ad pias cãs, vt plene p Bal. in repe. l. j. ad fi. C. de ſac. ſanc. ec. ꝛ dixi in. l. captatorias. C. i. l. ij. ꝛ p iſta opi. ẽt facit, q2 videm9 q a principe põt iperrari, q mutu poſſit teſtari. l. ſi mutus. ff. e. Limitat tñ Ang. hic in quibuſdã lec. iſtud nõ hẽe locũ in teſtõ ceci, q2 ad pias cauſas nõ poterit nutu teſtari p. l. hac cõſultiſſima. C. q teſta. fa. poſſ. S3 non puto vez, q2 diſpõ illius. l. nõ h3
4 locum in teſtõ ad pias cãs. C † Utrum autẽ inter liberos vel a milite valeat teſtũ factum nutu dixi i. l. diſcretis. Legata autem ꝛ fideicõ. ſine dubio relinq pñt nutu, vt in iuribus hic all. in gl. in ꝟ. qdẽ, q tñ limitat Saly. i. d. l. ꝛ in epſa nõ hẽe locũ ſi teſtõ2 poterat prius articulate loq, ꝛ tunc exiſtẽs infirm9 legat nutu. Nã in dubio viciabiẽ, q2 preſumitur in dubio q articulate nõ poſſit ex quo infirmus nutu legat, ꝛ ſic mortuo ſimilis erit, ꝛ ita dicit tenere Ja. bu. p iſtã. l. q ſm Saly. eſt no. dignum. Sed in lec. mea Ja. bu. h nõ dicit, nec hoc ẽt pbat iſte tex. ꝛ nullo modo puto hoc dcm̃ eſſe veru3. Nã dato q aliqs nõ ſit mutus ꝗuis pp morbu3 non poſſit loq põt nutu legare. l. nutu la pñ. verſi. niſi, ꝛ ibi hoc declarat Bar. ff. de leg. iij.
C Jn tex. ibi, ſ3 ne aliqua ꝛc. vide q p iſtum tex. no. Bal. hic caſu adde bar. in. l. j. in pe. col. ff. ſi cer. pe. vbi ẽt alle. iſtũ text.
5 C † Jtẽ no. ex fi. q tabellio ꝯficiens inſtrm̃ de teſtõ imperfe-
e cto ſeu carẽte ſolẽnitatibus puniẽ de falſo, ꝛ hic caſus in l quo quis puniẽ de falſo preſumpto, aliu3 caſum vidimus in. l. nolumus. C. eo. et intelligiẽ iſte tex. cõiter, vt loquaẽ de falſo pſumpto, vt dixi, tñ ſm Ryc. mal. ꝛ bal. iſte tex. vẽ intelligẽdus, in vero falſo. Nã intelligunt ipſi q iſte tex. pcedat, q2 nõ interuenit ſolennitas, ꝛ notarius expreſſit eam interueniſſe, vel qñ ſo-

a C Subſcripſit addõ pan. de ca. ꝯ. ei. i. j. ipſiſis ꝛ an ſubſcriptio notarij cũ ſcriptura fcã ẽ ab alio iꝑ opeẽ ꝗtũ ſi p ip3 tota ſcrip. eẽt fcã vide auc. cõſil. ccxlij. pan. de ca. cõſ ccexxx. ꝛ vide p alexã. cõſil. cxcj. ij. li.

b C Nihil probãt. de h p ange. conſi. cclxxiiij. p lu. ro. ꝯſ. lxxx. p ale. cõſ. cccxviij. h allegatus p. d. Jaſ.

d C Uide ale. in cõſ. clxxvij. i ij. vo. ꝛ lu. ro. in cõſi. viij. inc. viſis aut põdera tis actis. Tb.

c C De oibus addõ in ꝛ vid an ge. i. l. ambiguitates. C. e. ꝛ fac gl. q̃3 vide in. l. verius. ff. de in ſa. ꝛ ibi eã not. Ang. Franc.

d C Ad pias cãs addõ cal. cõſi. xl. de teſ. vbi ẽt ponit ꝺ legato et fideic. qđ valeãt nutu fcã. Et addõ q do. An. ꝺ peruſio teri ꝯſuluit ẽt i teſtõ ad pias, cãs nõ eẽ ſeruãſ ſu3 ſolẽnitatem h9. l. cui ſe ſubſcripſerunt oẽs doc. pꝰſi. et ſic vidi ſolẽnẽ do. in q̃dã ſuo cõſi. ita atteſtari, ad de tñ q duplex ẽ ſolẽnitas teſtatoꝝ, q2 alia ſbalis alia pbõnis l. l. ſi is q, et i. l. ex ea. ff. ꝺ teſta. et ibi bal. et i. l. hẽditas C. ꝺ his q. vt indig. Fran. cur.

e C De falſo vide eundẽ alex. cõſi. lxxiij. et an in notario pſumaẽ potiꝰ error q̃3 dolus vid p eundẽ cõſ. lxx.

a ¶ Articulate .i. q̄ſtū oēs ɔcludūt nō valē teſtm̄ eius q nō pt articulate loq ob īfirmitatē vt h̄ p eos, ⁊ p ln ro. ɔſi.cccvi. alex. ɔſ. xxxiu. li. ll. dic tñ ꝙ ſi teſtōr infirmitate grauatus omiſit loquellā, ⁊ a notario interrogatus an velit facere teſtm̄ annuerit ꝙ ſic, ⁊ an velit ſororē relinq̄re h̄rdē annuerit ꝙ ſic ⁊ ēt interrogatus an pᵒ mortē ſororis velit ꝙ bona diſtribuerent̄ p amore dei annuerit ꝙ ſic, ⁊ vltimo interrogatᵘ an velit ꝙ ſi nō vz inſtr̄ eſti valeat iure codici. ⁊ annuerit capite ꝙ ſic ꝙ veniētes ab inte. tenerent̄ reſtituere ipſi ſorori h̄rdi atez . ⁊ poſt mortē ſuā dūt bōa diſtribui lter paupe res, ita voluit cal. ɔſ. xl. ſ̄ pro xi. alle. p q̄ am pliat̄ mā hui⁹ legis vltra noui. ⁊ vid imo. in. c. cū tibi eē eo ti. ⁊ add ꝙ idē ꝙ h̄ dī. d. ale. ē cōis opi. vt p Jmol. i. d. c. cū tibi. Frā.

ᵇ ¶ Vid pa. deca in ɔ. ccc. xlvi. ⁊ bal. i ɔſ. x. ll. iiij. ⁊ vide abb. i ɔ cv. incl. caſuᵃ talis, ꝓponit̄ dieſt. rōe voluntatis imperfecte, an valeat inter liberos. Tho.

b ¶ Que eſt cōis adde eun dē ale. i l. here des palā in fi. ff. eo. vbi dī eē cōem opi. ⁊ in ɔſi. xxxiij. i. iiij. vo. ⁊ i ɔſ xii. i cip. viſo inſtr̄o dona. i. j. vo. ⁊ Ang. d arc. in §. j. inſti. d teſt. i iij. col. ⁊ plene per Bal. d her tolinis domi nū meū pr̄ſinū in repe. l. j. §. ſi qs itai. iiij. col. ⁊ ſeq ff. de ꝟb. ob. vbi ēt dicit iſtā eſſe cōem opi. ⁊ no. q̄ ita iudicaui pſ̄an ri ɔ ſanctū pru ſinum in teſtō dom̄ne conſtā tie vxoris ſer Thome d cā delaria. Tho.

lēnitas interueniē ⁊ notarius ex certa ſcia omiſit eā ſcribere, q̄ ita cōmittit̄ falſum omittēdo ſcribere vez ſicut exprimēdo falſum, vt in. c. j. de cri. fal. ⁊ l. preſbyter i. ſ. de epi. ⁊ cle. Tū cōis intellectus eſt magis amicus iſte ⁊ qualr̄ intelligat̄ patebit ex ſ. dicēdis.

6 ¶ † Et circa h̄ d. Bar. no. in. l. ſi poſt. ſ. d iur. ⁊ fa. igno. ꝙ teſtm̄ ſi nō eſt cū ſolēnitatibus h̄ z p falſo ſ̄tū ad puniēdū tabellionē, vt h̄ nō q̄ ad alia, q̄ in h̄ nō reperit̄ iure cautū. ¶ Et iō ſuā loto ꝑtextu falſoꝝ iſtoꝝ oīa q̄ pt retractari abſq̄ eo ꝙ appellet̄ l. fi. ſ. ſi ex fal inſtr.

7 ¶ † Tū non retractaret̄ ſententia lata pretextu hm̄ōi teſtamēti nō ſolēnis, vide ēt in ꝓpoſito no. diſtīctionē bal. i. d. l. ſi poſt q iter cetera dī ꝙ ſi tabellio ſcribit inſtrm̄ de eo ꝙ eſt a lege ſibi ꝓhibitum ex eo ꝙ de facili poſſit veritas immutari tenet̄ de falſo, ⁊ ponit exēplū qn̄ tabellio ſcribit h̄rdis nomen ꝙ teſtato nō voce, ſz nutu declarauerat per hāc. l. de hoc ēt vide aliqd p Bar. in. l. ſi librarius circa me. ff. de reg. ⁊ iur. ⁊ p Bal. in. l. ſi veritas in prin. ſ. de fideicō. ⁊ in. l. fi. ſ. de edi. di. in verſi. vi. ꝙ dī h̄ ſcriptura ⁊c. p pet. de anc. in conſi. cclxxviij. incip. In Chriſti noie tria principaliter ⁊c. ⁊ ibi dicit Pe. de anc ſi notarius omittat ſcribere inſtrm̄ ſm ordinē ɔſuetū nō p hoc eſt ſuſpectus de falſo, q̄ iſta lex loq̄t in ſolēnitate ſ̄bali omiſſa ſm eū p̄dictis ēt adde bonū tex. in. l. mili. ſ. de nume. ⁊ actua. li. xii. vbi apparet ꝙ chartularius in ſcripturis euictionū. i. iniꝫ vehēdi de qbus ibi dz ſeruare formā ibi traditā, aſs punit̄ de falſo, ⁊ dicit ibi bar. p illū tex. ꝙ inſtrm̄ carens ſolēnitate debita nō caret ſuſpitione falſi, ⁊ ita ēt dī Cy. h̄ p illū tex. Sz certe ille tex. vz loq̄ illo caſu ſpāli in quo illud eſt a. l. expreſſuꝫ, vt ēt patebit ex. ſ. dicēdis. Add ēt p̄dictis bar. in. l. oē. ſ. de pe. bo. ſubla. li. x. vbi p illū tex. dī ꝙ notarius q cōfecit iſtrz illicitū nō punit̄ pena falſi, vt ibi, ſz alia pena ibi expſſa niſi in caſibᵘ in qbus eſt expſſum ꝙ puniat̄ pena falſi vt hic, hū facit tex. in § qi ꝟo veriſimile cū gl. in ꝟ. pferre, ⁊ in ꝟbo dictauerit in auc. de nō alie. ⁊ no. p Jo. de bu. ⁊ bal. in. l. iubemus. §. ſane, el. j. ſ. d ſa. ſan. ec. de h̄ ēt aliqd p bal. in rub. ſ. de fi. inſtr. in. x. col. in ꝟſic. dixi tertio ⁊c ⁊ in. l. ſup chyrographis. ſ. ſi cer. pet. ⁊ ibi dicit, ꝙ paria ſunt inſtrm̄ non eſſe ſolēne, vel eſſe falſum p hāc. l. ꝙ dicit eſſe vez quo ad vim ꝓbationis, q̄ nec inſtrm̄ non ſolēne nec inſtrm̄ falſum ꝓbōnem faciūt non aūt ſunt paria quo ad vim punitionis q̄ pp inſtrm̄ nō ſolēne notarius nō punit̄ de falſo niſi in caſibus a iure expſſis, alle. tex. cum gl. in. d. §. q̄ vero leonis, ⁊ iſtud ēt vr̄ tenere Saly. h̄, ⁊ iſta vit. ɔclō mihi plz, ⁊ ſic in caſu huius. l. ⁊ in caſu d. l. nulli, ⁊ in alijs caſibus tm̄ in qbus reperit̄ expreſſuꝫ ꝙ notarius ɔficiēs inſtrm̄ ſine ſolēnitatibus punit̄ de falſo ſiue illic ſolēnitate eo nō fuerint adhibite, ⁊ ſiue omiſerit notariᵘ ex certa ſcia, ſiue nō, qᵘ nō pōt iſto caſu error allegari a notario, q̄ h̄ eſt ꝑ ſumptio iuris, ⁊ de iure ꝙ fuerit in dolo, vt h̄ cum gl. q̄ quid dixerit hic Ryc. mal ⁊ Bald.

8 ¶ † Extra aūt iſtos caſus pp defectū ſolēnitatis nō puniet̄ de falſo, ꝙ ꝓbo, q̄ falſum non cōmittit̄ ſine dolo. l. nec exēplū. ſ. d fal. ⁊ dolᵘ nō ꝑſumit̄ niſi ꝓbet̄ l. quotiēs. §. q dolū. ff. de ꝓba. ⁊ in. l. dolō. ſ. de dolo. Et q̄ in notario potius ꝑſumat̄ error q̄ dolᵘ no. ſing. bar. in. l. quotiēs. §. j. ff. de her. inſti. ⁊ Bal. in. l. j. ff. de leg. ⁊ Ang. in. l. iuriſ gen. § ꝙ fere ff. de pac. ⁊ dicit expſſe Jo. de imo. in. l. quotiens in pn̄. de her. inſti. ꝙ lz Bal. ibi gn̄aliter loquēdo dicat p hūc tex. ꝙ ſi notarius omittit ſolēnitatē ē ꝑſumptio iuris, ⁊ de iure ɔſeū de falſo, tñ ſm Jmo. h̄ vr̄ reſtringēdū ſolū ad ſolēnitatem teſti, ſecus in ſolēnitatibus alioꝝ actuū arg. huius. l. a ɔtrio ſenſu, q̄ in penis mitior fieri dz interp̄tatio. l. pſeꝫ. ff. d pe. ⁊. c. in penis de reg. iu. in. vj. ¶ Et idē tenere vr̄ hic Fui. q dicit ꝙ extra caſum huius. l. pp defectū ſolēnitatis nō, vr̄ ꝑſumēdū eē falſum, ſz potius imperitia, vel error, alle. in ar. l. poſt legatum. §. j. ff. de his qb. vt indi. ⁊ ita teneo q̄cqd dixerit h̄ Ang. aūt locus cuius ꝟba p te videre potes. ¶ In gl. in ꝟbo in eiᵘ vero ſolo eſt, ꝙ in. l. ɔtria fuit iperfectio volūtatis, q̄ teſtōr volebat alios inſtituere quos nō potuit pp ſupuenientē mutitatem. Sz hic inſtituit oēs quos volebat, ⁊ perfecit teſtm̄ tñ circa nomē vnius heredis non fuit ſeruata ſolennitas hic requiſita, puta, q̄ teſtes in ſua ſubſcriptione non fecerunt mentionē de illo herede ſm ꝙ hic reqrit̄ vel nomen illius heredis fuit ſcriptuꝫ in teſtō manu alterius q̄ teſtatoris q̄ q̄ teſtator ſubſcribere potuiſſet, nā viciat̄ inſtō quo ad illū h̄dem inſpecta diſpōne huiᵘ. l. q̄ nō aū hāc legē non eſſet neceſſe in teſtō in ſcriptis ꝙ ſcriberet̄ nomē h̄rdis manu teſtōris vel palā exprimeret̄, ſz poterat ſcribi manu alterius per. l. hac conſultiſſima in prin. ſ. eod.

9 ¶ † In gl. i ꝟ. quēadmodū ad fi. Cy. Ray. Fr. tig bar. ang. ⁊ Saly. h̄ trāſeunt cū gl. qn̄ teſtōr pt articulate loq p. l. pāphylo. §. ꝓpoſitō de leg. iij. ⁊ l. nemo in prin. ff. de he. inſti. ⁊ arg. §. ꝑter a inſti. de inu. ſtip. ⁊ paria ſunt nūcupare nō nomē h̄dis, vel ſcribere l. h̄rdes palā alle. in gl. § ſicut pt qs ſcribē nomen h̄dis p aliū, vt in auc. hic poſita ita dz poſſe nuncupare p aliū ⁊ hoc ēt fuit de mēte gl. in auc. hic poſita in verbo ſcribat i fin. q̄ ita dz intelli, ⁊ ita ēt tz Bar. in. l. h̄rdes palā in fin. pn̄. ff. eo. ⁊ Jo. an. in addi. Spe. in tit. de teſt. § i. ꝟ. quid ſi is, ⁊ ang. in. l. ſi fraudē. § j. ff. de teſt. mil. ⁊ Ant. de but. ⁊ Jmo. in. c. cum tibi d teſta. ⁊ Ro. in. l. j. §. ſi qs ita. ff. de verb. ob. ⁊ ita ſeh̄z cōis opi. lz Bal. h̄ poſt Alc. de mat. aūt loqui videatur, dicit tñ Jo. in. d. ver. qd ſi is ꝙ ɔ iſtā gl. tenebat Alb. papien eo q̄ ꝑtēderet̄ mā fabricādi falſum, q̄ infirmus mortis perturbatione turbatus de facili applaudet oibus, ⁊ de oibus īterrogatus reſpōdet ꝙ ſic. Et q̄ talis modus teſtādi nō vr̄ iure approbatᵘ imo potius improbatus vt hic. Jō tenebat ꝙ non valeret tale teſtamentū ſaluo niſi ɔſtaret, ꝙ teſtōr primo expreſſiſſet voluntatē ſuā diſtincte anteq̄ tabellio ſcriberet. Nā ſi poſtea teſtōr iterrogatus an ita diſponat rſideat ſic valebit teſtm̄. d. § ꝓpoſituꝫ, ⁊ dicit. d. Ant. de bu. in. d. c. cū tibi, ꝙ Jo. an. approbat iſtam opi. Alb. papi. ita ēt dī pau. de ca. in. l. hac conſultiſſima. ſ. ti. j. vbi iſtā opi. ſeq̄t in teſtōre valde grauato infirmitate, ⁊ ita dī ſe ɔſuluiſſe, ⁊ ita reperit̄ in ɔſilijs ſuis conſi. ccclxiiij. incip. In Xp̄i noie viſo p̄ūcto ⁊ allegationibus ⁊c. Sz Jmo in. d. c. cum

b tibi dicit ꝙ tenerat Jo. an. tz opi. huius gl. eſt q̄ cōis ſz cū nō approbat opi. Alb. papi. ⁊ ita teneo i z Ro. in. l. gerit. ff. de acqui. her. referat Jo. an. tenere. d. opi. Alb. ⁊ cū eo trāſeat.

SVMMARIVM

1 Teſtator quando teſtatur in ſcriptis non habet neceſſe nuncupare nomē hæredis ſed ſatis eſt ꝙ per ſe uel aliū ſcribat nomen hæredis.

ſ e Teo non obſeruato.

¶ † Hodie teſtōr nō tenet̄ nūcupare nomen heredis qn̄ teſtat̄ in ſcriptis, ⁊ ſatis ē ꝙ p ſe, vel p quēcūq̄ aliū ſcribat nomē h̄dis. h. d. ¶ In gl. in ꝟ. ſcribat̄ intellige hāc gl. vt declaraui in. l. p̄cedēti in ꝟ. quēadmodū, ⁊ iſtā gl. reputat ſing. Jo. de imo. in. l. ſi vero ſo. ma in. ⁊. ſal. q̄ pōt circa extenſionē q̄ fit in correctorijs, vbi dī ꝙ qn̄ duo ſunt a iure veteri eq̄parata lex noua corrigēs in vno eoꝝ non extēditur ad aliud ſm ꝙ colligit̄ i auc. q̄s actiōes cū gl. ſ. d ſac. ſan. ecc. ⁊ h̄ ſz eū ē vez ſi voluimus facē extēſionē ad aliū, vel alias ꝑſonas d qbus non loq̄t lex correctoria, ſz loq̄t illa auc. cū glo. ¶ Sz iter eaſdē ꝑſonas bñ poſſet fieri extēſio ex idētitate, vel maioritate rōnis ad aliū ad. h. d. iſtā gl. eē ſin. ſicut. l. iubemus ꝟſi. quēadmodū. ſ. e. tñ pt dici ꝙ iſta gl. h̄ nō ꝓbat, q̄ h̄ nō tractatur d aliq̄ extēſiōe correctoria circa nūcupatiū teſtm̄ qrit ēt aū iſtā auc. poterat in teſtō nūcupatiuo teſtōr noiare h̄dez p aliū vt pz ex his q̄ dixi poſt gl. i. l. iubemᵘ in ꝟ. quemad. d eo. ⁊ ſic vz ꝙ iter eaſdem ꝑſonas nō dz fieri correctio, q̄ reqrit̄ ꝙ ſpāliter correctio exprimat̄ l. precipimus in fi. ſ. de appe.

SVMMARIVM.

1 Teſtamentum in ſcriptis iure factum, ſi teſtator inciderit, uel ſigna remouerit conſulto infirmatur.

2 Teſtamentum militis ipſo facto tollitur per cancellationē ab ipſo factam.

3 Teſtamentum ſi inciditur per hæredes, an hæreditas, applicanda ſit fiſco.

4 Bonorum poſſeſſio, uel hæreditas an poſſit peti ex teſtamento inciſo, uel cancellato.

x n Oſtram. † Si teſtōr teſtm̄ in ſcriptis iure fcm̄ inciderit, vel ſigna remouerit ɔſulto tūc nō valebit teſtm̄ alīs aūt remanebit validū. h. d. Et in mā vide q̄ dcā fuerūt i. l. ſi vnus. ſ. e. ¶ In glo. ver. valere in prin. gl. h̄ tz ꝙ per iſtam inciſiones tollat̄ teſtm̄ ope exceptionis, ſz in. l. iu. § non ſolum in ꝟſi. nuda. ff. de adimen. leg. tz ꝙ tollat̄ ipſo iure Bart. ibi ſeqnitur opi. glo.

opi. ⁊ noſtre, ſed gl. maxime. ij. in. l. j. ff de his que in tex. aliter
diſtinguit ⁊ melius, dic vt per bar. ibi in. §. fi. vbi bene loquitur
et ēt ibi per alios de hoc: ēt vide p Bar. ij non ita pfecte in. §.
a teſtō, hic alle. in gl. ¶ † Addit tñ circa hoc ſolus ang. q i mi
lite militante ſpāle eſt, q p cancellationem teſti facti ab eo tol
lat teſtm̄ ipſo iure. l. in fraudē § j. ff. de teſt. mi. ſicut dicit in
veterano vel miſſo. ſ. annuz a militia, alle. l. eius militis. §. j. eo.
ti. Limitat tñ Ang. hic in quibuſdā ſec. ſllod q ipſe dicit per
d. l. i fraudē. ſ. niſi i teſtm̄ eſſet cōditū iure cōi, q nō tolleretur
niſi ope exceptionis p. l. militis codicillis. §. veteranus. eo. tit.
dicit ēt Ange q teſtm̄ ꝯditū inter liberos cū ſolennitate d̄q
in auc. q ſine ſcrō. non tolleret ipſo iure, nec ope exceptionis
p hāc inciſionē ſeo cancellationē, alle tex. in auc. hoc inter libe
ros. ¶eo. Pau. de ca. in h vltimo ꝯ ꝯtrā. q tex. in auc h iter,
loquitur in cancellatione facta verbis nos autem loquimur
in cancellatione facti que plus operatur quam cancellatio fa
cta verbis vt pbatur hic iuncta. l. ſancimus. ¶e. ſꝫ certe paul.
de ca. fragili rōe mouet ꝯ Ang. naꝫ fateor q plus opat cācel
latio facti q̄ž opent illa verba nolo teſtm̄ valere. ſꝫ ſi teſtōr ſm
teſtm̄ facit plus operet ſm teſtm̄ ad tollendū p:imum q̄ž opet
ſola cancellatio primi teſti, q per ſm teſtm̄ tollit primū ipſo iu
re. d. l. ſancimus, ſed per cancellationē tollit ope exceptionis
regulariter. d. l. j. ⁊ ibi no. ⁊ tñ videmus q primū teſtm̄ ꝯditū
inter liberos non tollit per ſm teſtm̄ ſolenne niſi expreſſe de
roget primo vt in. d. auc. hoc inter, quanto minus debꝫ tolli p ſim
plicem cancellationē q̄ minus operat q̄ž confectio ſcdi teſti, ⁊
pro hac opi. eſt tex. in. d. auc. hoc inter, in ver. ⁊ aliā diſponat
voluntatē ⁊c q tenet mētē p ſiteſione huius. l. poſſet tñ ſaluari
vno caſu opi. Pau. de ca. ſ. qn̄ teſtator cancellaſſet teſtm̄, eo
q volebat inteſtatus decedere p ea q̄ no. per Bar. in. l. ſi iure
de leg. iij. ⁊ in. l. j. §. fi. ff. de his q̄ in teſt. delē. ⁊ dixi in. l. ſanci
b mus. ¶e. lācita no. p bal. in. d. auc. hoc inter, in pe. q. ¶ † In
ea ibi hēc quib⁹ ⁊c. gl. hic, ⁊ in. l. pri. ⁊ in. l. ſi ff. d̄ his q̄ in teſt.
delen. ⁊ in. l. hereditas, de his q. vt indi. ij q in dubio p icſſio
nē teſti hrditas applicet fiſco, q vr teſtatorē heredes reputaſ
ſe idignos, ꝯtrā ij Dy. quē ſequit hic Cy. ⁊ bar. q nemo pre
ſumitur idignus. l. cū quidā, ita ⁊ l. cū pater. § rogo. ff. de leg.
iij. Et lō ij q in dubio vadat hrditas ad venientē ab inte. facit
l. j. §. heres. ff. ſi tab. teſta. nul. ex. ⁊ tenendo iſtā opinio. q̄ eſt
magis cōis rñde ad. l. prime, q deciſio Dy. pcedit ſi teſtōr to
tū teſtm̄ cācellauit ſeu icidit ea que cōcernebāt totū teſtm̄, puta
ſigilla q̄ ſunt ad ſolēnitatē totius teſti, ſꝫ in. l. prime nō can
cellauit teſtm̄ totū, ſed tm̄ noīa hrdū, quo caſu colligit q teſta
tor voluerit legata pſtari, legata aūt non debent ab inte. ſi hr
ditate non adita ex teſtō. l. cū q̄ž. ſ. de fideicō. ſꝫ hñ debent qñ
p fiſcū hereditas auferret heredibus tāq̄ž indignis. l. cū fiſco
cū concor. alle. in gl. Nam ij heredes ſcripti ſint indigni non
repellunt ab hrditate adeūda q̄ž vs fiſcos ab his poſtea aufe
rat. l. ex ſcō. §. iulius lōginus. ff. de vul. ⁊ pu. nec refert an ipſi
hredes indigni adeāt vel non q̄žtū ad hoc fiſcus cape ⁊ legata p
ſtare poſſit, de quo plene, no. per gl. ⁊ doc. in. l. recuſare. § ſi fiſ
co. ff. ad tre. ⁊ per bar. in. l. ſequens. ff. ad ſili. ⁊ ideo hac rōne,
vt legata pſtent vr voluiſſe teſtō q hrditas vadat ad fiſcū, nec
plꝫ iſta rñſio q̄ž dedit Pau. de ca. h, ⁊ in. d. l. proxi. ⁊ ad ſlleꝫ
l. ſ. q illa cancellatio nominū heredū habeat quo ad legata viꝫ
eſſe codicillaris, at. l. cancellauerat. eo. ti. ⁊ in. l. tribunus. §. j. ff.
de teſta. mili. que iura hic non probant, ⁊ ꝯ eū facit, q non pōt
actus hre vim eē codicillaris qñ in actu non interueniſſet ſaltē
quinqꝫ teſtes. l. fi. ſ. de codi. pōt ēt ſm Dy. rñderi ad. d. l. pri.
q intelligatur qñ probat q heredes fuiſſent indigni, tñ aliq̄ſt
ter diuinat, vnde prīa magis plꝫ, ⁊ eodē modo pōt rñderi ad.
d. l. cū q̄dam, ⁊ l. cū in tabulis. §. fi. ff. de his q. vt indi. ſ. q ibi
teſtm̄ non fuit totū cancellatū. ¶ Rei qua in hoc arti. ſupple
re pōt ex his que no. Bal. ⁊ meli⁹ per eūdē in. d. l. hrditas, cu
a ius dicta fuerūt ex verbis Jo. an. ⁊ in add. Spe. in ti. de inſtr.
edi. §. cōpendioſe, ver. q. ſi pns vbi ſolēniter logt dic vt ibi,
⁊ ibi ēt rñdet ad. l. fi. ff. de his q̄ in teſt. delē. vbi tex. reqrere vr
q appeat teſtatorē cācellantē teſtm̄ h feciſſe eo q nolebat ſuc
cedere venientes ab inte. ⁊ ſic nō vr q als ipſi ſuccedāt niſi te
ſtator hoc dixerit, nā rñdet Jo an q id ibi eſt, q non dicebat
teſtm̄ inciſūꝫ ex q̄ adhuc vna ſcriptura teſti remanebat integra
⁊ originalis. l. j. §. ſi q in duobus. ff. de bo. poſ ſꝫ ta. Reliqua
in mā vide p doc. in. d. locis, ⁊ p Saly. h, ⁊ p Imo. in. d. l. pri
me dicebat ēt no. Ang. hic p. d. l. fi. q teſtōr cancellauit teſtm̄
nūcupa tiuū ſibi teſtōri datū a notario in inſtrō publ. cui⁹ p:ho
colū erat apud notariū q tūc habebit locū diſpō. d. l. fi. ex iſtē
tiate rationis, ⁊ ſic teſtm̄ non tolleret niſi teſtator dixerit vel
le ſuccedere venientes ab in. vel aliter expſſiſſet heredes ſcrip
tos eſſe indignos. ſed Pau. de ca hic ꝫ ꝯ Ang. vꝫ q imo p
cancellationem predictā tollat, per ea q̄ not. Bar. in. d. l. fi. in
vltimis verbis ⁊ bar. in. l. labeo, ad fi. ff. d̄ pac. ⁊ rñdet ad. l. fi.
q illa. l. pcedit qñ teſtator feciſſet fieri duo inſtra cū vellet ſe
abſentare, ⁊ vnū ſecū portaret, nam tūc ſi cancellat vnū non vr
hoc facere animo mutandi voluntatē, ſed tanq̄ž ſibi ſuperfluū
cancellare. Certe h rñſio ad illaꝫ. l. nihil ē nec tollitur q dixit
Ang. cuius opi mihi plꝫ per illā. l. ⁊ ad dictū bar. pꝫ rñſio ex
verbis eiuſdem bar. nā bar. logt qñ debitori dat creditor vnū
inſtrm debiti cancellatum quo caſu ſibi vr velle aliqd tribuere
ſ. liberationem. l. cyrographū, cū ſi. ff. de pba. ⁊ ideo ex tali ac
tu ſatis apparebat de mente, ⁊ ad hoc Bar. in. d. l. ſi mouet
per. d. l. fi. ad fi. in vult rñſo. vbi tex. loquit qñ apparebat de
mente. Sꝫ q. nro teſtator nihil cū alio egit, ſed ſimplr teſtm̄ cā
cellauit, nam p hoc nō vr mutaſſe voluntatē, ex quo ſcit aliud
inſtrm teſti extare, ⁊ ſemper vr q potentius operat actus ge
ſtus cū alio, q̄ž ſine alio, vt late p Bar. in. l. gerit. ff de arg. be.
in ver. circa tertiū principale, ⁊ ita non vr velle decedere inte
ſtatus qñ cācellauit vnū inſtrm teſti, ⁊ ſupeſt aliud ſicut qñ nul
4 lū aliud ſupeſt. ¶ † In gl. in ver. ad hereditatē gl. impfecte lo
quit, lō dic q aut ſine voluntate teſtatoris ſigilla fuerūt inciſa
viuo teſtōre, ⁊ nō pt peti bo poſ vt. d. §. ſi ſemel, ij poſſit adiri
hrditas de iure ciui. vt hic, aut mortuo teſtōre fuerunt ſciſſa, et
tūc ēt bo. poſ. peti pt, vt ſ pal. § ſi ſemel. Aut teſtm̄ ſine volūta
te teſtōris fuit cācellatū viuo teſtōre, ⁊ nō pt peti bon poſ vt
ſ d. § ſi ſemel, ſꝫ hñ pt adiri hrditas de iu. ciui vt i. l. i. ⁊ ibi no
ta. ff d̄ his q̄ ab inte. delē. Aut cācellatū fuit p⁹ mortē teſtōris
⁊ tūc aut poterant legi noīa heredi, ⁊ peti pōt ēt bono. poſ. ſe
cus ſi nō po erāt legi niſi an cācellationē tabule teſti fuiſſent i
iudiciū pducte, ⁊ hec pbant in. l. j. ff. ſi tabu. teſt. nul. extra.

a ¶ Verbis Jo. an. in adde Old. a quo Jo. an. habet⁹ ꝯſi. cxl. iiij. ⁊ an ſi teſtōr facit pri mum teſtm̄, ⁊ ſtīō reuocat ſa ciendo ſm poſ ſit notarius pei mū lacerare, vi de Rod. rom. ſin. ſuis ſo. vij.

b ¶ Cōtrariū vid an. de are. inſti. de teſt. in prin. ⁊ ibi per Epoſo. porcū.

SVMMARIVM

1 Teſtari quomodo poſſint ruſtici in rure, hic dicitur.
2 Teſtari an poſſit ciuis more ruſticorum, ſi repert degere i rure.
3 Teſtamentum factum in carcere tyranni coram quinqꝫ teſtibus an ualeat.
4 Sta q non ualeant teſtamenta ſcripta per tabellionē non matri culatum ualet, quando non reperiretur matriculatus.
5 Teſtari poſſunt coram imperfecto numero teſtium exiſtentes i prælio, uel in loco peſtifero.
6 Teſtari poſſunt peregrini ſe infirmantes in itinere coram imp ſecto numero teſtium.
7 Villa conſiſtit ex quinqꝫ hominibus patribus familiæ.
8 Lex gñalis tollit conſuetudines ſpeciales præcedentes, & pari ratione debet tollere ſpecialia ſtatuta præcedentia.
9 Teſtes teſtamentarii non pñt ſe in teſtō ſubſcribere unus p alio niſi in teſtamento ruſtici.
10 Conſuetudinem an poſſit inducere caſtrum, abſqꝫ confirmatio ne ſuperioris.

1 a ☙ ab antiquis. † Ruſticorū in lo cis in quibus eſt
raritas litteratorum teſtari pñt ſm eorū cōſuetudinē, dū tñ
ſeptē litterati ſe ſubſcribētes adhibeāt. ſi hri pñt
aūt non litterati ſi alij hri nō pñt, aut ſi nec ſeptē hri pñt ſaltē
2 qnqꝫ adhibeant q mutua vice ſcribāt. b. d. ¶ † In tex. ibi in il
lis vero locis ſācto ver. ruſticanis ꝯcedimus, h pbari vr q ci
uis volens in rure teſtari nō hꝫ priuilegiū teſtādi corā. v. teſti
bus q̄žuis ſeptē adhiberi nō poterint, ⁊ iſtud ēt vr pbari in. l.
cōficiūtur. §. codicill. ff de iure codi. vbi pbat q ij qs ipe quo
facit teſtm̄ non poſſit hre copiā perfecti numeri teſtium non
poterit valide teſtari. Fallit ergo ſolū in perſonis hic expreſ
ſis. ſ. i ruſticis in rure degentib⁹, als ille tex. eſſet correctus ſi
diceremus q ciues, ⁊ alij poſſent teſtari corā imperfecto nu
mero teſtiū qñ ſeptē teſtes hri nō pñt, ⁊ ita ij Bar. ⁊ Ful. h, ⁊
bar. in d. l. codicilli, ⁊ ē de mēte Ja. de bel. i auc. q mo. na. effi.
ſui. §. j. ⁊ vr eſſe ipſa veritas, tñ bal. ⁊ Saly poſt Pet. ⁊ Cy.
b tenent ꝯtrā ⁊ q rō finalis huius. l. vr eſſe fundata in inopia te
ſtiū, mouent ēt per iſtum tex. in ver. ad dei humanitatez quaſi
tex. videat habuiſſe reſpectū ad ius diuinū q̄ rō non viget ꝯ
eum, q rñderi pōt q habuit reſpectum ad ius diuinū quo ad
diſponendum circa ruſticos, vt hic in tex. non circa alios, vt
d. §. codicilli, uel etiam dici poteſt q hic in tex. nō le principa

liter fundat ſ iure diuino quo ad numerum teſtiū, q2 inſpecto iure diuino ſatis fuiſſet adhibere duos teſtes, q2 de iure diuino
3 ſ ore duorū vel triū ſtat oē verbū. c. nouit de iur. ¶ † Et ex his vr̄ q non pcedāt q̄dā inſerebāt ex iſto tex. nic. de ma. bal. ⁊ ſaly. dicētes q teſtm̄ fcm̄ in carcere tyrāni corā v. teſtib⁹ cū pluriū copia hr̄i n̄ poſſit metu tyrāni valeat, ⁊ idē ſʒ bal. erit ſi nō pn̄t hr̄i pleni teſtes p̱ p̱ mortalitatē vel aliū repētinū caſuʒ ⁊ de Rapb. in. d. §. codicilli, q hic, hec opi. vr̄ egoz ⁊ vr̄ cū illa trāſire, ſʒ in h̄ ʒriū tenuit Ang. in. d. §. codicilli, p̱ illū tex. hn̄ pbantē, ⁊ ita eſt de mente Bar. in. l. j. ff. ne bo. po. ex te. mili. ⁊ ʒtra bal. ēt tʒ Ful. Pau. de ca. h̄, q ad h̄ vt hec lex locū hēat requirit inter cetera q teſtator ſit ruſticāns, qnimo ēt ſm opi gl. j. ꝟ. lia tn̄ regrit q in loco pceſſerit ʒſuetudo. l. ʒtra in ʒfectione teſti Et iſtā opi. ēt tenuit pau. de ca. in. l. caſus. ā. e. p̱ illum tex. ⁊ Lu. ro in repe. auc. ſi ſr̄ ſ. ad. l. fal. xxxiiii. ſpāli vltimarū
4 volūtatū q̄ʒ opi. ēt ſcquoz p̱ pdicta ¶ † Nō ob id q no. ang. i rep. l. ſi vacantia. ſ. de bo. vacā. li. x. in. x. co. vbi p̱ illā. l. ⁊, p̱. l. vbi abſunt. ff. de m. ⁊ cu. da. ab his, voluit q ſi ſtatutū diſpōat q non valeāt teſtā ſcripta p̱ tabellionē q non ſit deſcriptus in matricula, ⁊ ʒtingat q tpe peſtis aliꝰ notarius nō matriculat⁹ fuit adhibitus ad faciendū teſtm̄, eo q2 notarius matriculatus hr̄i nō potuit valebit teſtm̄, nā pro vr̄ q iſtud dcm̄ nō ſit verꝫ q2 in actu teſtādi vr̄ eē ʒ. d. §. codicilli. Nec ob. iura alle. p̱ an ge. q2 ibi erat expſſe puiſuʒ q deficiente illo publico officiali in caſu illo poſſet recurri ad aliuꝫ qui loco eius repſentabat in defectū illius, ſʒ hic nulla fcā eſt ſubrogatio a lege vel ſtatuto preterea in caſu Ang. teſtōr ſubrogauit vnū loco alteri⁹, ſʒ in
5 q. noſtra ſec⁹. ¶ † Nō ob. ēt ſi diceret̄ q exiſtentes actu bellādi tpe guerre pn̄t teſtari corā imꝑfecto numero teſtiū. ad inſtar militū. d. l. i. ff. de bo. poſ. ex teſt mili. ⁊. l. ſi. ff. de teſt. mili. ⁊ tp̄s guerre, ⁊ tp̄s mortalitatis equiparant̄, vt no. bar. in. l. nā liter, in pe. col. ff. de vſuca. ⁊ Cano. in. c. ex tranſmiſſa, de pſcri. quaſi tpe peſtis dicat̄ eſſe preliū inter Deum ⁊ hoīes, q2 rn̄deo q in caſu. d. l. ſi. de teſt. mili. cū ſi. illud eſt ibi ʒceſſū in p̱uilegiū preliantibus q dāt opam vtilitati reipublice rō ceſſat in eo q eſt in ciuitate tpe peſtis. Sed in caſu quē ponit bar. in d. l. nāliter, erat eadē rō in ſuſpendendo curſum pſcriptionis tpe peſtis, ⁊ tpe guerre cū vtroq3 tpe iura nō redderent̄, ⁊ id forsſe dici poteſt, q illi q in ciuitate tpe peſtis remanſiſſent ad adminiſtrandū rēpublicā gauderent priuilegio, q2 tūc hʒ locū rō. d. l. ſi. iunctis no. per Bar. in. d. l. nāliter ⁊ hoc caſu pt
a ſaluari deciſio Bal. a h̄. ¶ † Dicit ēt ſin. circa pdicta Ang.
6 in auc. de non alie. §. q autem, quod ſi quis vadit Romam p̱ indulgentijs, ⁊ in itinere infirmatus ſit in quodam caſtro, ⁊ ibi facit teſtamentuꝫ coram duobus teſtibus cum plures ibi nō eſſent valebit teſtamentum, q2 ſi milites in expeditione degentes poſſunt coram duobus teſtibus teſtari, tantomagis idem eſſe debet in peregrinatione ad ſalutem anime, ⁊ ſeruitium Dei, cū Deus ſit ſupior q̄ʒ princeps vel reſpublica vt in auc. q̄uo opoz. epi. in prin. ⁊ q2 anima cunctis rebus preferenda eſt vt. ā. de ſac. ſan. ecc. l. ſancimus. ij. fortius voluit Ang. in auc. oēs pegrini. ſ. cōia de ſucceſ per illū tex. in verſi. liberā hēant ptātē q tales peregrini indiſtincte pn̄t teſtari corā duob⁹ teſtibus ſicut milites q hn̄t liberā ptātē teſtādi, ⁊ ſic nō diſtinguit ipſe ibi an potuerit hr̄e plures teſtes vel non, ⁊ cū iſta vltima deciſione Ang. ten⁊t ſic ſimpliciter Pau. de ca. in. l. mariti oribus. ſ. cōia de ſucceſ. ⁊ adde q̄ dixi in. l. ſcriniarios. ā. de teſta.
7 mili. ¶ † Itē per iſtum tex. dicit Bal. in. c. j. extra de elect. q quinq3 homines requirunt̄ vt ſit villa, q facit ad ſtatutuꝫ diſponens q villa teneat̄ ad reſtitutionem damnorum datorum q2 non hʒ locū ſi ibi nō ſint quinq3 hoīes. ſ. patreſfamilie, ⁊ idē dicit in caſtro qd̄ eſt no. tn̄ iſte tex. ſi bene inſpiciat̄ hoc non vr̄ probare vnde recurre ad no. per Bar. in. l. praetoris. ij. in principi. ff. vi bo. rap. ⁊ per Ang. poſt Bar. in. l. ſicut. §. in decurionibus. ff. qd̄ cuiuſq3 vni nomi. ¶ Item facit iſte tex. an per conſuetudinē vel ſtatutū induci poſſit q valeat teſtm̄ factum in ci
b uitate corā imperfecto b numero teſtium, de quo dixi in. l. ſi nō
8 ſpeciali. ā. eod. ¶ † Vltimo no. q lex generalis tollit conſuetudines ſpeciales precedentes, ⁊ pari ratione debet tollere ſpecialia ſtatuta precedentia quod intellige verum ſi ſuperior condens illam generalem legē erat certioratus de illis ſpeciali conſuetudine vel ſtatuto, vt. c. j. de conſti. in. vj. ⁊ de hoc plene tradit p̱ bar. in. l. de quibus, in. iiij. col. ff. de leg. ⁊ in. l. iij. §. diuus adrianus, per illoz tex. ff. de ſepul. vio. ⁊ in extrauā. ad repri. in ver. non obſtātibus, ⁊ aliquid h̄ per Cy. ¶ In gl. in ver. ita tn̄ hanc gl. ꝛ pbabe dic Bar. in. d. §. codicilli, ⁊ recte, ⁊ idē angel.

a ¶ Deciſio bal. adde vidē dn̄ eundē ale. cōſi. ccxij. hic alle. p̱. d. Iaſ. hic cui inquantū adducit pro opi. bal. q p̱p̱ neceſſitatē flexat̄ de ſolēnitatibus reqſitis a iure, adde qd̄ voluit lud. ro. cōſi. cccc xx liij. ⁊ an valeat teſtm̄ fcm̄ i rure ab aliſo q̄ʒ ruſtico cū quinq3 teſtibus, vide bal. cōſi. cxx iij. iiij. lib.

b ¶ Corā imꝑfecto, adde ange. conſi. cxx iij. Bal. conſi. cccxxxj. iiij. li.

Saly. Pau. de ca. hic ſʒ Ful. ſimplr̄ tranſeat cū gl̄o quā ēt approbat bal. i d. §. codicilli. ¶ In gl. in ver. ſcriptura cōiter tenet̄ q ēt i teſtō nūcupatiuo intelligat̄ hec lex ēt ſi ī tali teſtō nulla facta eſt ſcriptura, ⁊ q2 pcedit ar. ī teſtō facta in ſcriptis ad teſtm̄ nuncupatiuū vel ecōtra. l. iubemus, ver. quēadmodū. ā. eo. ⁊ ī hoc ēt vide p̱ Bar. ⁊ alios i. l. pe. ff. e. ⁊ l. d. § codicilli, ad ſi. ⁊ ibi Bar. examinat materiā huius. l. ⁊ ēt tractat vbi q dicant̄ ruſtici de quo vide aliquid per Cy. rey. ⁊ Saly. Ang. ⁊ Ful. hic, ⁊ Ja. de bel in d. §. j. in auc. quib. mod. na. eff. ſui, ⁊ in ſua diſpu. rex ʒceſſit quē ponit in d. ti. quib. mo. na. eff. ſui.
9 ¶ In gl. in ver. ſubſcriptionē ad ſi. rn̄de q ēt in teſtō regulariter nō poteſt vnus ſubſcribere pro altero. l. pe. ff. e. fallit h̄ in ruſticis ʒcurrente neceſſitate ſeu inopia perſonaꝝ literatarū.
10 ¶ h Extra gl. facit hec lex an caſtrū poſſit inducere ʒſuetudinē abſq3 ʒfirmatione ſuperioris, de quo vide p̱ bal. in. l. j. circa pn. C. q̄ ſit lō. ʒſue. vbi all. iſtū tex. ⁊ p̱ eūdē i. l. ōgbus, i pn ff. de le. ⁊ Bar. in. l. oēs ppl̄i, in. ij. col. ff. de iuſt. ⁊ iur. ⁊ Spe. inti. de inſtr. edi. § ʒpendioſe, ꝟ. ſʒ nunquid dicemus, ⁊ bal i auc. defuncto, i ſi. ſ. ad ter. ¶ Vltimo q̄rit Pau de ca. q̄d ſi nō ſeptē, ſʒ ſex tm̄ hr̄i potuerint, ⁊ teſtm̄ fuit ʒditū cū q̄nq3 p̱ ruſticū, ⁊ dicit Bar. h̄ in ſuo ſummario vbi ſentit q nō vʒ. Contrariū tʒ ipſe p̱ iſtū tex. ibi dū dicit ſi naſit in illo loco minime inuēti fuerint ſeptē teſtes ⁊c. ⁊ dicit h̄ l alij nō eē factū. Puto q verꝫ dicat, ⁊ potuit moueri imperator, q2 nō reperit̄ in vltimis volūtatibus q regrant̄ ſex teſtes, ſed ſeptē ⁊c. in. l. hac ʒſultiſſima, in prin. ⁊ in. §. ſi qn abſ. ā. eo. ⁊ in. l. ſi. in ſi. ſ. de codicil.

De hæredibus inſtituendis. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Inſtitutio deportati habetur pro non ſcripta, quia incapax hereditatis eſt deportatus.
2 Deportatus an poſsit inter nullo modo capaces hereditatis numerari.
3 Inſtitui hæres an poſsit hereticus, uel filius hæretici.
4 Banniti noſtris temporis an poſsint hædes inſtitui.
5 Bannito an ſit auferenda hēditas per fiſcum tanquā ab idigno.

1 Qui deportantur. † Inſtitutio deportati hr̄ pro non ſcripta, q2 deportatus ē icapax aditionis hereditatis. h. d. ¶ In tex. ibi capere nō pn̄t pterq̄ʒ i teſtō militis. l. neq3 §. i. alt. i gl. ¶ Itē cape pn̄t quo ad alimēta. l. iij. ff. ī his p̱ nō ſcri. ha. ⁊ l. legatū, ⁊ ibi no. ff. ī capi. dimi. ¶ Itē fallit in relicto ſacroſ hipius de cās de quo vt p̱ bal. in. l. j. in xv. col. in repe ā ī ſa. ſan. ecc. in gl. in ꝟ. nō pn̄t ibi que ſunt iuris ciuilis perdit ⁊c. put eſt actio. hereditatis ex teſtō vel ab inteſtato. l. legē obuenire. ff. de verb. ſig. ⁊ no. in. l. j. ff. de acqui. re. do. ⁊ in. l. ex hoc iure. ff. de iur. ⁊ iur. ⁊ per Bar. in rubri. ff. ne aqui. here ⁊. l. interdum, in. ij. col. de ʒdi. inde. ¶ In ea. ibi pro mortuis hīr. Fallit tn̄ in caſu notabili. l. intercidit. ff. de ʒdi. ⁊ demon. In ea. ibi. ff. de ſen. paſ. melius alleg. gl. tex. in. l. j. ā. ī reb. cu. ⁊ in. l. res. ā. de do. inter vi. ⁊ vxo. iuncta. l. ſi. de ca di. ¶ Et in quātū gl. dicit matrimoniū eſſe de iure naturali, vide plenius no. in. l. j. §. ius naturale, ⁊ in. l. ius ciuile. ff. de iuſt. ⁊ iu. ¶ In ea. gl. ad ſi. hec eſt vera ſol. ad. l. ſi cognatio, qualacū id q dicit ibi tex. in arrog. ⁊c. ⁊ p̱ emancipationē tollit̄ adoptio. l. adoptare. §. j. ff. de adop. ¶ † In gl. ſi. dic ʒtriū tenuit gl in §. legati, inſtitu. de leg. vbi deportatus numerat̄ inter eos qui nullo mō capaces ſunt hēditatis. Et illa opi. cōiter approbatur per doc. ⁊ maxie p̱ iſtā l. dicentē hereditatē eſſe in ea. cauſa in qua
2 eſſent deportati ſi ſcripti non fuiſſent, nā p̱ nō ſcriptis nō applicat̄ fiſco. l. vnica. §. inprimo. ſ. de cad. tol. ⁊ deportatus perdit ea q̄ ſunt iuris ciuilis. l. qdā. ff. de pe. put eſt acq̄ſitio hēditatis vt dixi. ā. ʒfirmat̄ q2 ſpāle ē vt ex teſtō militis capere poſſit deportatus vt dixi ſup tex. ergo rl̄arliter eſt incapax ¶ Item pro iſta opi. eſt optimus tex. in. l. edicto, in prin. ⁊. §. j. ff. de bo. poſ. vbi ille q ciuitatē amiſit put ē ille cui aq̄ ⁊ igni3 iterdicitur q hēs ſi deportato, inſti. de capi. dimi. §. minor, nō pt bo poſ. ex teſtamēto petere. Sʒ ſi dērct aplicari hēditas fiſco nō ipediret talis inſtitutus hēditatē acq̄rere q̄uis poſtea fiſcus ſibi auferre poſſet. l. ex facto §. iulius longinus. ff. ī vul. ⁊ pu. ⁊ p̱ hac opi. adducit ē h̄ bar poſt antiquos i. l. metellū. ff. ī his q̄ p̱ nō ſcri. ⁊ q2 deportatus hr̄ p̱ mortuo ⁊c, vt per eum, ⁊ iſtā opin. vr̄ ſequi

ſequi opi. gl. inſti. eo. §. fi. ⁊ in. l. ſi quis mihi bona §. ſi qs ple ne. ff. de acq. here. de quo ēt vide ꝑ doc. ⁊ maxime bal. in. l. cū ꝗ̃, in. vij. co. ſ. de fideicō. ⁊ bal. i. l. ēt ſ. ad. l. fal. vbi ēt fortificat iſtā opi. Sed ꝯ̃rariū ꝫ Guil. de cu. Roy. ⁊ Jac. but. ⁊ iſtā opi. ēt ſentit gl. in. d. l. cū ꝗ̃, in gl. fi. ibi nō dicit, nec. n. eū lex accipere, ſꝫ cape ꝓhibet, ⁊ dicit Jmo. in. l. ſi ſeruus eius. ff. de acq. here. ⁊ in. c. ij. ad fi. de teſt. iſtā opi. eſſe de iure ſubſtētabilē ꝫ ꝓn cipalia fundamenta huius opi. ſunt in primis iſte tex. in ꝟ. capere non. n. dicit accipere non pōt, ⁊ ſic lex illa ꝓhibet ſolū effica cē retētionē ad cōmodū ipſius deportati, iuxta. l. aliud eſt cape, de ver. ſig. ⁊ rūdet ꝙ tex. hic in fin. ſe declarat nō dicit ſi ſcripti non fuiſſent. Preterea dato ꝙ iſte tex. non ꝓhiberet deportatū accipe, tū eū ꝓhibent alia iura, ⁊ rōnes. Talis ſm principale fundamentū huius opi. eſt tex. in. l. claudius. ff. de his q̄bus. vt indi. ſicut. l. ſi quis viduā. ff. de q̄ō. Nā vt pꝫ in. d. l. ſi q̄s viduā, de iure ꝯ̃ſorū, pena adulterij erat deportatio, ⁊ tū ſi adulter inſtituebatur ſiſcus auferebat ei, vt. d. l. claudius, ſed rū. ꝙ ibi mulier adultera inſtituta ibi non fuerat dānata ſeu deportata, vt ibi in tex. Preterea non reperif iure canō, ꝙ illo tēpore ꝯ̃ſorū ꝓ ſimplici adulterio imponeref pena deportationis ⁊ tex. in. l. ſi q̄s viduā intelligif q̄n duplex crimē fuerat ꝯ̄miſſū ſ. adulterij, ⁊ inceſtus ⁊ ꝙ pena ſimplicis adulterij non eſſet deportatio de iure ꝯ̃ſo ñ. pꝫ ex. d. l. claudius, vbi vir dānnat⁹ de adulterio poterat teſtari, ⁊ q̄n deportatus teſtari non pt. l. eiꝰ q̄ in inſulā. ff. de teſta. Auferaf ergo hereditas mulieri adultere ī caſu dicte. l. claudius, q̄ hereditas ſibi relicta fuerat ab adultero cū quo illegitimū matrimoniū ꝯ̃xerat, ⁊ tractī loqf vltima pars. d. l. claudius, in muliere adultera ꝗ̄ inſtituerat a luterū qui fuerat de adulterio dānat⁹. Tertio ꝯ̃ cōeꝫ opi. adducitur tex qui multū ſtringit in. l. ſi deportati, in prin. ff. de leg. ij. vbi legatū relictū ſeruo deportati acq̄ritur fiſco, ⁊ tū capacitas vel incapacitas ſerui ꝯ̃ſideratur ex capacitate vel incapacitate domini. l. ſi mihi ⁊ tibi. §. regula. ff. de leg. j. l. debitor. §. ſeruo. ff. de leg. ij. ⁊. l. nō minus. ff. eo. Fu. ā. rigr. ⁊ bar. hīc rūdent ꝙ aliud eſt q̄n relīq̄t deportato, ⁊ aliud eſt q̄n relinq̄tur ſeruo eius, ⁊ iſto ſō caſu non ꝯ̃ſideramus capacitatē ſerui, ſꝫ pſonā dñi ſ. q̄n dñs eſt in totū incapax vt eſt deportatus, ſed ſi dñs in q̄buſdā eſſet capax, ⁊ in quibuſdā non hꝫ locum regula poſita in. d. §. regula, cum ſimili. ¶ Exēplū in ſpurio q̄ lꝫ capere non poſſit a p̄re ſuo, vt in auc. ex cōplexu. C. de ince. nup. tū non eſt ꝓhibitus cape ab alio, vt inquit gl. in auc. q̄. mo. na. effi. ſui. §. fi. in ver. participium, ꝓbaf in. l. ſi is q̄ ex bonis, ⁊ ibi bar. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ ſic ſpurius q̄ñꝫ capit ⁊ q̄ñꝫ non, ⁊ ita rūdet bar. in. d. l. ſi deportati, ⁊ Ang. in. d. §. regula, tū hec rūſio vꝫ aliqualiter violare tex. in. d. §. regula, ⁊ in. d. l. non minus, cū ſi. q̄ indiſtincte loquunf. Et dicit Fulg. hic ꝙ ꝯ̃ rūſionē bar. facit illud arg. vulgatū ꝙ idē iuris eſt in pte quo ad partē ꝙ eſt de toto ad totū, ar. l. qui ſic. in prin. ff. de vſuca. ⁊. l. que de tota. ff. de rei vēdi. tū ſuſtinendo iſtā rūſionē bar. vt iura iuribus concordent, pōt dici ꝙ q̄n in totū dñs eſt incapax ꝓut eſt deportatus non eſt ꝯ̃ſideranda perſona dñi, q̄ hꝫ ꝓ mortuo. l. j. §. pe. ff. de ꝯ̃ia. ſꝫ q̄n in totū non eſt capax nō hꝫ ꝓ mortuo, idō tollerabilius perſona eius ꝯ̃ſiderari pōt ⁊ ꝓ iſti ōña. ſ. an ſit in totū incapax vꝫ non, bene facit. l. cogi §. hi q̄. ff. ad treb. cū glo. Aliam rūſionē ad. d. l. ſi deportati, tradidit barto. in. d. l. ſi ſeruus eius, vcꝫ ꝙ aut ſeruo relinquif cōtemplatione dñi vel ēt inſtituif ſimplr, quo caſu vꝫ inſtitutus cōtēplatione dñi. l. cū aliquis. ſ. ꝺ iur. ꝺ lib. ⁊ tūc hꝫ locū regula poſita in. d. l. non minus, cū ſi. q̄ ꝯ̃ſiderabif in perſona ſui capacitas domini, aut inſtituif ſeruus, aut legaf ſeruo cōtēplatione ipſius ſerui, ⁊ tunc non cōſiderabaf perſona dñi ſed ſerui, ⁊ ideo ſi tpe quo cedit dies relicti ſeru⁹ reperitur liber vel in dñio alicuius capacis acq̄reref ſibimet effecto libero vel nouo dño capaci. Si aūt ſeruus remanſit in dñio ipſius deportati tpe quo cedit dies relicti, ⁊ tunc acq̄reref relictū fiſco poſtq̄ꝫ non pt acquiri deportato, ⁊ in hoc caſu intelligit ipſe hīc locū tex. in. l. ſi deportati. Eſt verū ꝙ hec rūſio vꝫ aliqualiter reſtringere tex. in. d. §. regula, cū ſi ſ. ꝙ nō ꝓcedat ille tex. q̄n ſeruus cōtēplatiōe ipſiuſmet ſerui eſſet ad relictū vocat⁹ ſeu inſtitutus, ⁊ ēt vꝫ reſtringere tex. in. d. l. ſi deportati, intelligendo ꝙ ibi legatū fuerat relictū cōtēplatiōe ipſius ſerui, tū Saly. hꝫ ſubſtinuit iſtā rūſionē barto. q̄ vꝫ ꝙ non violat neꝗ reſtringit, tex. in. d. l. ſi deportati, vcꝫ ꝙ in dubio legatū relictū ſeruo videaf relictū cōtemplatione dñi, tū fallit in eo caſu quo ſi diceremus videri relictū ꝯ̃tēplatione dñi viciaref legatū, ⁊ q̄n legaref ſeruo deportati quo caſu vꝫ relictū ꝯ̃templatione ſerui vt actus valeat, ar. l. quotiēs, de reb. du. ⁊

hanc dicit Saly. eſſe ſuā nouā ꝯ̃ſiderationē q̄ꝫ multū cōmendat, ⁊ per eam dicit ſingulariter limitari. d. l. cū aliqs, lꝫ hec ꝟba. Saly. faciliter mederi poſſunt vt per teipſum conſiderare potes, tū breuitatis cā ſuper ea nō inſiſtā. Rū. Saly. aliter ad. d. l. ſi deportati, q̄ poteſt intelligi ꝙ ibi legatū fuit relictū ſeruo anteq̄ꝫ dñs eius fuiſſet deportatus ꝙ eſt ꝯ̃ illū tex. dum dicit deportati ſeruo, q̄ qualitas iuncta verbo intelligitur ſm tēpus verbi. l. in delictis. §. ſi extraneus. ff. de noxa. Preterea ꝑ ſuam rūſionē non tollitur, ar. q̄ ſi dñs poſtea eſt deportatus, ⁊ ſic effectus incapax tpe quo cedit dies legati legatū tāq̄ꝫ caducū non debebit acq̄ri fiſco. l. vnica. §. pro ſcdo. ſ. de cadu. tollē. Vñ alia fuit rūſio Bal. vcꝫ ꝙ ideo aliud eſt in relicto ſeruo deportati q̄ꝫ in relicto ipſi deportato ꝙ cū ſeruus deportati non poſſit in hoc cōſiderari ſm qualitatē dñi, q̄ nulla eſt conſideratiꝫ ipſe ex ſeipſo ſm ius nāle ſm ꝙ oēs erant liberi. l. manumiſſiōes. ff. de iu. ⁊ iur. Et ad dictā rūſionē vide eundē in. l. ēt ſ. ad. l. fal. ſꝫ hec rūſio non ē bona ſm. ro. in. d. l. ſi ſeruus eius, q̄ ſi debemus ꝯ̃ſiderare ius nāle potuiſſet ſeruus ꝯ̃ſiderari ex pſona deportati, q̄ ius naturale eſt apud deportatū. l. iij. in ꝟ. ſi alimentorū. ff. de his que pro non ſcri. ha. ⁊. d. l. q̄dā. ff. ꝺ pe. Jtē ſm Ful. hic ꝯ̃ bal. facit q̄ certū eſt ꝙ ſeruus non eſt ciuis romanus, inſti. de li. §. libertinorū, ergo ſi deportatus q̄ nō eſt ciuis romanus non poteſt capere ex teſtō quantominus dꝫ poſſe ſeruus qui non eſt ciuis neꝗ liber. Paul. de caſt. hic, ⁊ in. d. §. regula, in lectura bononienſi, rūdet ad. d. l. ſi deportati ꝙ aliud eſt in ſeruo deportati. Et ratio eſt, q̄ talis ſeruus lꝫ ſit ipſius deportati donec deportatus viuit tū ſperatur effici fiſci poſt mortē, q̄ deportatus in acq̄ſitis non hꝫ heredem poſt deportationē. vt. l. deportati. ſ. de bo. poſſcrip. ⁊ rōne iſtius illa q̄ relinquunf tali ſeruo acq̄runf fiſco quaſi videatur iſte ſeru⁹ eē cōis ipſius deportati q̄uſꝗ viuit, ⁊ fiſci rōne ſpei q̄ꝫ hꝫ ꝺ acquirendo poſt mortem, ⁊ ita eſt ꝙ illud q̄ꝺ relinquif cōi ſeruo duorū ſi non pōt vni ex eis acq̄ri acquiritur alteri. l. vetū. §. ſi ſeruo. ff. pro ſoc. ⁊ approbat Pau. de caſt. rūſionem q̄ꝫ tradidit Bar. hic ad regulam poſitā in. d. §. regula, certe rūſio pa. de ca. que eſt fundata in. d. l. verū. §. ſi ſeruo, non vꝫ ꝓcedere, q̄ ille tex. non loquif q̄n vnus in ſeruo hēbat ſolā ſpem, ⁊ dato ꝙ illa ſpes quam hꝫ fiſcus eſſet in conſideratione tū non deberet legatum interim acq̄ri fiſco, ſed potius eſſe in ſuſpenſo, vt ꝓbaf in ſimili in. l. ſi ibi homo. §. cū ſeruus, de leg. j. Ful. hic dꝫ ꝙ quidā iuuenis repetens iſtā. l. rūdebat ad. d. l. ſi deportati ꝙ ideo aliud ē in ſeruo deportati, q̄ deportatus fingif mortu⁹ quo ad ea que ſunt iuris ciuilis. l. j. ad fi. ff. de ꝯ̃iab. ſed ſi iſte deportatus fuiſſet mortuus tunc ſeruus eius eſſet fiſci, vt. d. l. ij. de bo. poſſcri. ⁊ per ꝯ̃ñs ſi ſeruus fingif eē fiſci merito acq̄rif fiſco. Et dicit Fulg. ꝙ hec opi. placebat dño ſuo in extraordinarijs, ⁊ dicit Ful. ꝙ h̄ ſo. non eſt tuta, q̄ non eſt verū ꝙ ſi deportatus eſſet mortuus bona eius illico eſſent fiſci. l. j. §. an bona, cum gl. ff. de iu. fiſ. Jtem q̄ hec fictio ꝙ habeaf ꝓ mortuo ꝓcedit quā ū ad hoc vt deportatus non acq̄rat, non autē quantū ad hoc vt transferat ad aliū ſ. ad fiſcū ne due fictiones concurrant circa idē iuxta. l. j. cū ibi no. ſ. ꝺ do. ꝓmiſ. ⁊ no. in. l. cū poſt §. gener. ff. de iu. do. Tū ad hanc rōnē poſſet rūderi quod imo due fictiones cōcurrere poſſunt q̄n vna venit in ꝯ̃ñm alterius. l. ſingularia. ff. ſi cer. pe. Et plene tradidit bar. in. l. ſi is q̄ pro emptore. ff. de vſu. in illa. q. in q̄ tractat an plures fictiones cōcurrant circa idē, nihilominus mihi non plꝫ rūſio dicti ſcholaris. q̄ illud ꝙ hꝫ in. d. l. ij. ꝓcedit tū in morte naturali non ciuili, vt ibi pꝫ, ⁊ in. d. l. ſi mandauero. §. is cuius. ff. man. Fulg. hic rū. ad. d. l. ſi deportati, ⁊ dicit ꝙ aut nos loquimur ī hereditate, ⁊ ꝓcedit cōis opi. ꝙ deportatus eſt omnino incapax, q̄ in inſtitutione heredis requiri ꝙ heres ſit capax tribus tpibus. l. ſi alienum. §. in extraneis. ff. eo. ⁊ ideo ſi vno tempore non erat idoneus ſeu capax inſtō hꝫ pro non ſcripta, ⁊ remanebit apud ſubſtitutos vel ipſis nō extātib⁹ remanebit apō venientes ab ineſt, ⁊ ita ꝓcedit ille tex. cū ſi. Aut loquimur ī legato ⁊ tūc ſufficit ꝙ legatari⁹ ſit capax tpe q̄ cedit dies legati. d. l. interuenit. ff. de le. pſtā. ⁊ no. gl. ⁊ doc. in. l. in. §. q̄n aūt. ff. de iure fiſ. merito legatū relictum deportato vel eius ſeruo nō eſt ꝓſcriptū, ſꝫ caducū vel q̄ſi caducū, ⁊ caduca vel quaſi non ibāt ad fiſcū añ Juſtiniani tpa. ſ. ipe. l. papi. l. j. §. pro ſcdo, ⁊ in. §. i nouiſſimo. ſ. de cadu. tol. Et ita añ tpa Juſtiniani loqf tex. in d. l. ſi deportati, que lex eſt hodie correcta, cū hodie ſit inductū ꝙ non vadant ad fiſcū, ⁊ vide glo. in. d. l. j. in prin. in verſi. ſi aūt. ſ. de cad. tol. ſed hec ſol. ēt non placet, tum q̄ legū correctio eſt euitanda. l. precipim⁹. §. fi. ſ. de app. tum etiam, q̄ iure ꝯ̃ſorū

ꝙ fuit ante .l. papi. caduca vel quaſi caduca non ibant ad fiſcū ſed remanebant apud heredes ſcriptos .l. ſi ab. eo. ff. de viſufru. le. et .l. pr. in prin. alias incipit celſus. ff. de le. ij. et .l. iij. ff. de his q̄ p non ſcrip. ha. inter alias ſolutio. ad. d. .l. ſi deportati, puto ſatis ſubſtētabilē eē illā q̄ ponit Bar. hic, et in. d. .l. ſi ſeru⁹ et⁹. ¶ Quarto principaliter ꝯ cōem opi. adducitur q̄ teſtōr inſtituendo deportatū hēdē vī venientes ab inteſt. repntaſſe indignos, et iō dato ꝙ deportatus eſſet oīno incapax, fiſcus auferret venientibus ab inte. cū non habeant voluntatē defuncti, ar gu. .l. cum qdā. ff. de his qui. vt indi. ſed rñde ꝙ hoc eſt falſū. Primo per. d. .l. iij. ff. de his q̄ pro non ſcrip. hn. vbi non auffert aliquo mō fiſcus q̄uis ſe inſtituens dānatus in metallum qui eſt incapax. Scdo q̄ nullus preſumitur indignus, vt dix in .l. noſtram. C. ti. j. et illa deciſio ibi poſita facit ꝓ iſta opi. Tertio rñdeo ꝓ iſtum tex. hic, dū dicit acſi ſcripti non fuiſſent, ſed ſi deportati non fuiſſent inſtituti non auferret venientibus ab inteſto. ergo et c. et ad. d. .l. cum quidā, rñdeo vt ibi per bar. nec ēt ꝯ cōem opi. facit .l. hēdes, alle. in gl. que allegando illā .l. ſenſit illud ꝙ in h quarto et vltio arg. dictū eſt, et q̄ rñdeo ꝙ ibi teſtator expreſſe reputauit illum eſſe indignū. Et ex predictis pȝ nō obſtare ea fortiora ar. q̄ ꝯ cōeȝ opi. adduci poſſent. Aliqua alia q̄ ꝯ cōeȝ opi. adduci poſſēt omitto, q̄ leuiora ſunt. Poſſēt aliq̄ alia adduci ꝓ cōi opi. q̄ ponunt h ꝑ doct. et in. d. .l. ſi ſeru⁹ iō per te videas. ¶ † Tangit ēt per predicta Pet. de anc. et Imo. in. d. c. ij. de te. qd ibi fiſco inſtituto an ſit idem ꝙ in deportato de quo dic vt ibi per Imo. et aliqd ēt per Ray. et ang. hic qui tangunt an hereditas ab extraneo relicta filio alicuius heretici applicet fiſco lȝ ſit oīno incapax ſicut dicitur in filio eius qui ꝯmiſit crimen leſe maieſtatis .l. quiſquis. C. ad .l. iul. male. dic vt ibi per eos. ¶ † Extra gl. tractāt doc. h vtrū ea que dicta ſunt in deportatis militēt in bannitis et nā ipſa glo. repute ta ſin. in. §. relegati inſt. q mo. ius pa. pot. ſo. diſtinguit ꝙ ſi bona eius banniti confiſcantur equparabitur deportato alr non, ſed illa glo. cōīter magis reprehenditur ꝑ doc. hic, et in locis ali. q̄ etiam in ſnīa relegationis pñt bona ꝯfiſcari, vt in auc. de incest. nup. §. j. .l. relegati, et relegatorū. §. ad ipſo, et ꝙ ibi bar. ff. de inter. dic. et rele ꝑ alios plurimas rōes q̄s vide per Cy. et alios hic, et late p̄ barto. in ſua. diſpu. inci. in cāne ciuitatis ſtatuto vbi cōcludit ꝙ ſi ex forma ſtatuti tales banniti non poſſent impune offendi non equparabunt deportatis, et aliquo modo non amittent iura ciuitatis ſue quantū ad acqrendū nec amittent iura ciuium romanorū. Sȝ ſi poſſent impune offendi ex forma ſtatuti tunc perdent ciuitatē ſuā, et priuilegia ſue ciuitatis ſeu ſtatutorū ciuitatis per .l. amiſſiōe. §. qui deficiunt. ff. de ca. dimi. et nō amittent ea que ſunt iuris cōis ciuiū romanorū ſicut enim deportatus qui deportari dȝ auctoritate imperatoris, iuxta .l. j. §. deportatus. ff. de leg. iij. et .l. ij. §. j. de penis non perdit niſi ea iura q̄ ſunt imperij romani ſeu ciuiū romanorū, non autē ea que ſunt iuriſgen: vt. d. .l. quidam. ff. de pen. quamuis imperator hēat ptātem tollendi ea que ſunt iuriſgentiū ꝯdēdo legem generalem, vt probat bar. in .l. fi. C. ſi ꝯ ius et in ꝓhemio ſtatorum circa. ij. co. ita ēt dȝ eſſe in bānito a rectore ciuitatis virtute ſtatuti vt perdat iura et bñficia inducta per ſtatuta illius ciuitatis non aūt iura cōia perdat quāuis ciuitas illa haberet ptātem tollendi iura cōia per ſtatutum, iuxta .l. oēs populi. ff. de iu. et iur. et no. iſtā formā argumenti, q̄ ita arguēdo colligit rñſio ad ea que not. Imo. in .l. ex facto §. ex facto. ff. ad trebel. vbi in hoc tenebat ꝯ Bar. nā volebat Imo. ꝙ quo ad ea q̄ ſunt intra territoriū illius ciuitatis a qua eſt ex bānitus pderet ēt iura cōia et dicit ꝙ ita tȝ Saly. hic Sed certe Saly. hic tȝ ꝯ opi. Bar. que eſt cōis. Verū ē ꝙ Saly. hic dicit alſ ſe tenuiſſe ꝯriū, vñ Imo. melius allegaſſet opi. Ray. hic q̄ tȝ illam opin ꝙ ꝑdat iura cōia quo ad ea q̄ ſunt in territorio illius ciuitatis, vt ēt tenuit ipſemet Imo. in .l. gallus. §. ille caſus. ff. de liber. et poſthu. et Pan. de conſt. hic licet de Ray. mētionē nō faciat et dī pau. de ca. ita ꝯſuluiſſe, ſȝ ꝑ arg. ꝙ . C. feci pȝ rñſio ad fundamenta Imo. Vñ ipſemet Imo. poſt. Pe. de anc. in. c. ij. de teſt. meli⁹ ꝯſiderans tenuit opi. bar. q̄ eſt cōis, ꝓ qua ēt bonus tex. quem ad hoc Bar. ibi ponderat in .l. certa forma. C. de iur. fiſ. lib. x. et per Bar. et alios hic, limitat tñ hoc ſin. Bal. i. .l. iij. in. vlt. co. C. ſi pen. app. mors interue. niſi ſtatutū dicat ꝙ banniti ſint extra protectione cōis, q̄ intelligitur tā quo ad iura cōia q̄ quo ad ad municipalia, al. in arg. .l. j. §. ꝙ aūt. ff. de aleato. et no. Cy. in .l. j. C. de natu. lib. et bal. in anc. habi. in. vj. col. C. ne fil. ꝓ pa. et iō tenet quo ad ſucceſſiones bonorū exiſtētiū in ſtatuentiuȝ territorio in quo vires habet tale ſtatutum ꝙ bannitus non ꝯſeque

a ¶ In bānitis, adde al. ꝯ. lxx. bal. ꝯ. xxxiiij. ij. li. pa. de caſt. ꝯſi. xcij. in j. impſſis, et ibi vide an bona q̄ obuenerūt bānito poſt publicatione bonorū ſint fiſci vel ſua, et quid de legitima.

b ¶ Idem dic adde idem dicendū de vbo ſuperfluū dī Ra pb. cu. ꝯſi. cv.

c ¶ Spurium vide bal. ꝯſ. cxxxi. iij. li. ro. ꝯſi. cv. d. bartho. cepo. vbo. cautela. lxiiij.

¶ Vid. q. poſitos ꝑ alex. in in .l. itē ꝙ ſabinus. §. fi. ff. eo.

ret eas ſucceſſiones q̄ ēt iure cōi deferunt ꝙ ꝓpterea tenemeti et iſto caſu ſaluant opi. Pa. dē ca. h, et ſequar tñ ꝯ predicta facere vī q̄ ſi ſtatutū dicit ꝙ poſſit ipune offendi ſatis vī bannitū ponere extra ꝓtectionē cōis, q̄ non ſolū poterit offendi in pſona, ſȝ ēt in rebus, vt no. gl. in. c. j. de mili. vaſ. qui contu. eſt quā ad h ſeqt ēt Bar. in. d. .l. vt vim, in. ij. col. ff. de iu. et iu. et ange. et Imo. in .l. in ſuis, ar. illius tex. ff. de lib. et poſt. et iō dī Bar. i extrauā. q ſint rebelles in verſi. rebellando ꝙ bona illiū efficiūtur occupātiū ſicut bona eoꝝ q transfugerūt. et q ſūt, vt hoſtes pñt occidi .l. tranſfugā. ff. de acq re. do. iūcta .l. iij. §. tranſfugas ff. de ſicar. ſȝ ſubſtinendo. C. dicta pōt ad h rñderi, ꝙ lȝ bona ipſorū efficiant occupātiū vel pñt offendi ēt in rebus nō ſeqt, q̄ ſint priuati acqſitione hereditatis obuenientis de iure cōi, q̄ poterit acqrere dominium adeūdo hēditatē, et ſi ab alio nō occupabitur vel ſibi dānū non inferet erit ſua ꝑditionē .l. cū heredes, in prin. ff. de acq. poſ. et q̄ iſta mā longa reperibilis ſit, iō ea ꝯtentus remiſſiōe. Vñ de hac mā vid ꝑ Spe. et Jo. an. inti. de inſtru. edi. §. cōpendioſe, in ver. quid de bānito et inti. de actore. §. j. ver. itē ꝙ eſt bānitus et inti. de arbitro. §. aūt verſi. qd de bannito, et ꝑ Jo. an. in add. Spe. in tit. de accu. in iij. pte, in. §. ſeqt, in add. inci Odoi. et ꝑ By. in .l. ſi queramus ff. de te. et ꝑ Ja. de bel. in diſpu. ſua inci. Sēpronius. et ini⁹ inimici capitales q̄ ponit poſt .l. ij. vt. C. cer. pē. per Cy. et oēs hic per Jac. bu. in auc. itē quicūq;, de epi. et cle. et aliqd ꝑ gl. et bal. in. c. dño. guerram, in prin. inci. hic finit lex, et Bar. et Bal. in d. §. q dñcitur, ꝑ bar. in extrauag. q ſunt rebel. in verſi. rebellando, et per bar. et alios in. d. .l. ex facto. §. ex icō, ꝑ Bal. dē eu. barto et Bal. in .l. ſi qua pena. ff. de his q ſunt ſui vel alie. iur. per Bar. bal. et Imo. in .l. ei⁹ q § j ff. de teſt. ꝑ bal in. d. l. gallus. §. qd ſi tñ, et ꝑ Ang. et Imo. in. d. §. ille caſus, per Ang in ſua diſpu. inci. bononiē. in. iij. q. et ꝑ Ang. plenius cetelis in ſua diſpu. inci. duo adinuicē litigantes cōpromiſerunt et c. et ꝑ ang. in. d. .l. ſi cū dotē. §. ſi patri. ff. ſo. ma. ꝑ bal. i. d. .l. ſeruū quoq;. §. publice. ff. de ꝓcu. in. iiij. col. et in. d. .l. ij. C. ſi pen. ap. interpe. .l. j. in. xj. et xvj. col. C. de ſac. ſan. ec. et .l. corruptione. C. de viu. fru et in .l. fi. in vlt. co. C. ſi a non cōpe. iu. et in .l. j. ad fi. C. de monopo. et in .l. ei. C. ad .l. ful. et in. d. §. relegati, vbi tȝ cōem opi. et bald. in auc. et oīno, in. vj. co. C. ne vxor ꝓ ma. et plene per Alb. dē ro. in iiij. parte ſta. q. xiij inci. itē q̄ro de. q. antiqua. ¶ Et pungit vltimo icidenter bar. an fiſcus auferat hēditatē obuenitē de iure cōi dicto bānito tāq̄ idigno, et dicit ꝙ ſic, nihil tñ al. ¶ Sȝ Bal. hic ꝯ in pe. co. q̄ ſtatutum hoc non dt, ſed potes ſeruare et intelligere opi. Barto. ſm ea q̄ prīme dixi, q̄ qñ dicit q̄ poſſit ipune offendi pñt depredari, et bona efficiant fiſci occupantis aut alterius qui primo occuparet vt dixi proxime.

SVMMARIVM

1 Reſiduī appōne totum contineť, qñ non reperitur pars in cuius defectum poſsit uerbū illud uerificari, idem eſt i appellatione partis, quia poteſt ueuire totum.
2 Spurius q̄uo poſsit haeres inſtitui, uel ſubſtitui, hic dicut.
3 Si unus ē obligatus in centum, & det fideiuſſores in decem, & alium in reſiduo, & iſte ſecundus fideiuſſor reperitur nō ſoluendo, an primus obligetur in totum.
4 Creditor ſi confitetur recipere decē pro reſiduo, ſeu pro reſto an oſtendat totum debitum eſſe ſatiſfactum.

1 Pater tuus. † Appellatiōe reſidui totius ꝯtinetur qñ nō reperitur pars in cuius defectum poſſit verbū illud verificari. h. d. ¶ Et idē dic ſi in terminis hui⁹ legis teſtōr non eēt vſus verbo reſiduū, ſȝ ſimplr verbo partis, q̄ ēt appōne ptis pt venire totū .l. vxori, in prin. et ibi not. ff. de ſe. in. et no. bar. in .l. pleo. ff. de dā. inte. et vide in ſiñ no. ꝑ bar. in .l. ſi hus legat⁹. §. ſi ſcriptū, de leg. j. ¶ † Quid aūt ſi teſtōr dixiſſet inſtituo titiū in duodecim vncijs hēditatis, et ſic aſſe. poſtea dixiſſet ſemproniū inſtituo in reſiduo dic ꝙ nihil debebit ſempronio .l. itē q̄q; ſabin⁹, et .l. q nō militabat §. fi. cū ſimilibus legi. ſequenti. ff. e. et ibi ēt habes tex. concordātē cū iſta .l. et ꝑ hāc .l. tradidit h bar. cautelā, et practicā vt ſubſtituaſ filio ſpurio vt habes ꝑ eū hic, et plenius ꝑ eū in conſi. inci. Vlric⁹ dognaldo et in .l. gallus. §. q ſi lo. ff. de lib. et poſt. Et ꝑ iſtā .l. colligit etiam Ang. hic cautelā inſtituendi ſpuriū vel aliū non capacē, vt teſtator dicat ꝙ inſtituit eū in eo ꝙ capere poteſt. Et det ſibi ſubſtitutus vulgaris eius amicus vel grauet ī

reſtituendo

restituēdo amico sibi reddituro vel homini nunq̄ periuro restitutionē fideicōmissi, vt regi arragonū, al. l. cogi. §. hi q soli dū ri adire. Vide in ibi no. p gl. ꝛ per gl. ma. l. eā. ſ. de fidei
a com. Ex qua colliges a an indistincte ꝑcedat dcm̄ ang. iuncto §. fi. in aute. qui. mo. na. effi. ſ. ꝛ c. cū haberet, de eo qui dux. in matri. q̄ pol. Et adde ꝙ istud idē tenuit Ange. in. l. ipo. ff. de her. insti. Sȝ Imo. ibi tȝ ꝯtrū in eo ꝙ dicit Ang. de rege arragonū, vel simili ver isti non periuro, qꝛ esset facere fraudem se gē ꝯ. l. fraus, ꝛ. l. ꝯ. ff. de lib. Et ita ēt tȝ bal. in. l. hoc edictum. §. oi circumscriptione, per illū tex. ꝛ bene. ſ. de secū. nup. ꝛ scripsi ego in. d. §. hi q solidū. Et ad ista vide no p Bal. in. l. fi. cū cō
3 cor. circa primā col. ff. de h's qui. vt indi. ¶ † Queritur bal. in. l. fi. §. i. ſ. de vsu. rei iudi. Quid si sempronius erat obligat⁹ in trigīta creditori cui dedit titiū, ꝛ seyū fideiussores, titius fideiussit p. x. seyus vero dixit ꝙ fideiubebat p residuo, ꝛ inuentū titiū non eē soluendo in aliquo verū seyus tenebitur, ꝛ dt ꝙ sic p istū. §. ꝯtrū decidit ipse, ꝛ ita dicit tenere Gul. de cu. ꝛ Gui. p hoc allegat plura, ꝛ maxime qn̄ fideiussores inter se diuiserunt a prin. obligati. obligatio vnius non cedit in dānū alterius. l. inter fideiussores, cū gl. fi. ꝛ. l. inter eos, in prin. ff. de fideius. ita dt Gul. ꝙ ad istū tex. posset rñderi ne decedat ꝑ parte testatus, ꝛ ꝑ pte intestat⁹, vt. l. i. §. si ex fundo. ff. e. ꝛ. l. ius nostrū. ff. de re.
4 iur. ¶ † Quid aūt ꝙ istis ꝯbis platis a creditore dico vez reci
b pio ista. x. presidno⁹ seu ꝑ resto, an oñdat totū debitū eē satisfactū, dic ꝙ sic ſm Ray. Ang. ꝛ Imo in. l. si ex plurib⁹, in ꝑncip. id ꝙ no. gl. in ver. reliquū. ff. de solu. ꝛ idē no. bal. ꝛ saly. i. l. si qdē, in fi. ſ. de trāsac. ꝛ Bal. i. l. ab anastasio, ad fi. ā. mā. ꝙ no. Et ad istam. l. vide Bal. in. l. si pater, in fi. eod. titu.

SVMMARIVM

1 Substitutus vulgariter seruo testatoris, & alterius quem testator tanquā ꝓpriū liberum instituerat admittitur, uel repellitur secundum ꝙ de mente testatoris fuisse probabitur.
2 Substitutio uulgaris habet duos casus, s. si hæres nō erit, quia noluerit, uel etiam quia non potuerit, fallit, ut hic.
3 Substitutio facta in unum casum tm̄, putà substituo ticium seyo, si seyus hæres esse non potuerit, an comprehendat casum si seyus esse noluerit.
4 Substitutionis uerba prolata à testatore non errante, intelligūtur si hæres non erit, uel alium hæredē non fecerit.
5 Substitutioni uulgari est locus seruo repudiante.

1 Cum proponas. † Substitutus vulgariter seruo testatoris, ꝛ alterius quē testator tanq̄ ꝓpriū liberū instituerat admittit vel repellit ſȝ ꝙ de mē
2 te testatoris fuisse probabitur. h. d. ¶ † No. ſm bar. ꝙ substitutio vulgaris hȝ duos casus. s. si heres non erit, qꝛ noluerit, vl ēt qꝛ nō potuerit vt h. ꝛ melius in. l. si p̄fa. ff. e. ¶ Fallit vbi diceremus substōnē vulgarē factā p h verba si hrs nō erit cōprehendere casuȝ si hrs eē nō poterit resultaret absurdū ꝛ incōueniēs, puta ꝙ testōr videret pferre extraneos ꝓpriis descendentibus, qꝛ sic nō ꝯprehēderet nisi casuȝ si hrs eē noluerit, vt in casu. l. mꝰ. §. i. cū gl. ma. in fi. q̄ ita subtiliter itelligit ꝛ saluat Bar. ibi. ff. d vul. ꝛ pup. ꝛ qn̄ intelligat casus ipotemie comprehēsus in vulgari substōne, vide p bar. h. ꝛ i. l. iā. §. fi. ff. d li.
3 ꝛ post. ¶ † Et qd si facta fuit substō in vnū casuȝ tm̄ puta, titiū substituo seyo si sey⁹ hrs eē nō poterit an cōprehēdat casuȝ si seyus eē noluerit, vide p bal. h. ꝛ p bar. i. l. i. circa. iij. col. ff. de
4 vul. ꝛ pup. cū cōcor. ꝛ addi. q̄ ibi dedi. ¶ † Itē no. ꝙ illa ꝯba substōnis vulgaris plata a testatore non errāte itelligunt si heres non erit vel aliū heredē nō fecerit vt hic, ꝛ in. d. l. si pf. Et istud induciтur h p barto. ad qōnem si testator instituit filiū alicui⁹ heredē. Et sibi substituit vulgarez dedit, ꝛ filiū postea repudiauit an admittet pr̄, iuxta. l. fi. post prin. ſ. de bo. q̄ lib. an vero admittet instituitus, ꝛ dicit ꝙ excludet, qꝛ fili⁹ repudiando facit patrem heredē pre. d. l. ergo cessat substitutio vulgaris, ꝛ idē in eo q venit p ius deliberandi sibi transmissuȝ iuxta l. cū antiquioribus ſ. de iure delib. Nā excludit substitutū, de quo plenius p bar. in. d. l. i. in. iiij. q. prin. de vul. ꝛ pup. ꝛ de istis me remitto ad eaq̄ ibi scripsi. Et in prim. q. cōis opi. est ꝙ pater excludat substitutū preterq̄ in aliquibus casibus traditis p Bal. hic, ꝛ in. l. fi. in prin. ſ. de bo. que li. Et an similiter excludat coheredē, vide per Bal. no. in. l. ij. ſ. ad tertū. per Io. de imo. in. l. si p̄fa. āalle. ꝛ p Ro. in. l. his qui heres. §. fi. de acqui. here. Et similiter in. ij. q. cōis opi. est ꝙ excludatur substitutus ꝛ vltra alle. per doc. videatis glo. q̄ hoc notabiliter sentit in. l. quādiu, la. j. in gl. j. iuncto tex. ff. de acq here ꝛ illaȝ ad hoc ponderat Bal. ibi, ꝛ ibi ēt hoc tȝ Pau. de ca. ¶ Itez no. ꝙ hereditas non potest queri dño per seruum institutū nisi seruus iussu domini adeat. Et iuxta hoc querit barto. hic an
c idez sit i monacho c de quo plenius per eum in. d. l. j. ꝛ de hoc
5 scripsi ibi, ꝛ in. l. j. §. item acquirimus. ff. de acq. pos. ¶ † Item no. ꝙ seruo repudiante est locus substitutioni vulg. ꝛ sic vt h probari ꝙ ꝯ dñi voluntatē possit seruus repudiare in preiudicium dñi ſm Saly. hic qui dicit ꝙ hoc videretur eē ꝯ regulā l. nolle, ꝛ. l. is pt. ff. de acq. he. nā solus seruus sine iussu dñi adire non pt. l. qui in aliena, in prin. ꝛ in. l. si quis mihi bona §. iussum. ff. de acq here. ergo solus seruus non debet posse repudiare. d. l. is potest. Et pro ista opi. dicit quod videt quasi casus in. l. seruus dotalis, in prin. ff. sol. mat. ꝛ in. l. j. § j. ff. si quis omis. cau. test. Sed ſm eum posset respōderi ad illa iura ꝙ illa non procedunt qn̄ datus est seruo substitutus qui ex testatoris voluntate statim vocat cum seruus non vult adire vt hic. Sed Imo. in. d. l. si p̄fa. in. iiij. col. ꝛ ēt Pau. de ca. hic videt melius intellexisse, nā dicit ꝙ solus seruus repudiare non pōt vt satis probatur ꝑ iura. ſ. alle. sȝ statuit ad instātiā substituti p iudicē dilatio ad adeundā hereditatē. ꝛ illo termino elapso si non curauerit dñs hereditatē cū effectu adiri p seruū habebit pro repudiata, ꝛ substitutus admitteret per. d. l. quādiu, la vlt. cum glo. mag. ff. de acq. here. ꝛ ita practicabit iste text. Et hoc magis placet, ꝛ ad probanduȝ ꝙ solus seruus non possit repudiare pt etiaȝ adduci tex. in. l. his qui heres §. fi. ff. de acq he. vbi filiusfa. institutus potest etiam de iure ftorū repudiare in ꝑiudicium patris, ꝛ tn̄ plus iuris habebat filius in tali hereditate q̄ habeat seruus institutus vt ibi no. gl. ꝛ doc. ꝛ in. l. legatū ff. de le. j. Et istud ēt voluit Bar. in. l. tutor, in fi. ff. de bo. pos. vbi equparando monachū seruo dicit ꝙ monachus sine abbate hereditatez sibi delatā repudiare nō pt. Ita ēt ē de mēte bar. in. l. q in aliena, in prin. ꝛ in. d. l. is q hrs. § fi. de acq. her. maxime ꝯ alle. l. i. ff. de leg. j Sup glo. alia non scribo vltra ea q̄ dicunt doc. hic ꝛ Bar. in. d. l. si pater, ꝛ ibi plenius.

SVMMARIVM

1 Institutio facta de aliquo tanquā de filio, uel fratre, cū non sit hr pro non facta, & hæreditas est in cā intestati.
2 Legatum si sit titio tanquā sacerdoti an debeat probare se esse sacerdotē, ut habeat legatum.
3 Institutus à patre ut filius, postea mutato testō instituitur ut nutritus in domo, absq; nomine filii, an ex hoc rumpat testm̄.
4 Fraternitas iurata inter aliquos non facit eos adinuicem succedere, nisi sit deductum in pacto.
5 Fraternitas si cōtrahitur inter aliquos cum iuro, cum pacto de succedendo adinuicem, an ualeat.

1 Si pater tuus. † Institutio fcā d alio qno tāq̄ de filio vel fratre cum non sit habetur pro non facta, ꝛ hereditas est in causa intestati h. d. cū. l. nec apud. ſ. e. que simul cum ista. l. legitur propter cōiunctionem materie. ꝛ adde. l. cū hic status. §. fi. ff. de do. inter virū, vbi probatur idē esse si quis donauit alicui tanq̄ vxori cum non esset, nam donatio nullo modo valebit, ꝛ illam. l. ad hoc pro sing. alle. bald. in. l. eam quam, circa. viij. col. ſ. de fideicō. Ad idem tex. i. l. si ex voluntate. ſ. de don. inter vir. ꝛ vxo. ex quibus iuribus apparet id qd̄ dicit in vltima voluntate habere locum in ꝯctu vt
2 no. Bar. in hac. l. nec apud, qcqd dixerit ibi Cy. ꝛ Ang. † Et facit ista. l. an si lego titio tanq̄ sacerdoti debeat ꝓbare se esse sacerdotem vt habeat legatum in quo Bal. in. d. l. eam quam in. ij. co. alias ē in vlt. col. in ver. extra queritur legatū fuit relictū ec. vt ibi tȝ ꝙ sic, si illa qualitas fuit adiecta p modum finalis cause, mouetur qꝛ si legatur alicui tanq̄ filio adoptiuo debet probari adoptio per illam. l. eam q̄ que concordat cū ista
3 l. nec apud. ¶ † In gl. j. in prin. per hanc gl. ꝛ tex. allegatuȝ in eadem videtur decidi questio quaȝ format Bal. in. c. per tuas in vlti. col. de proba. vbi querit qd si pater instituit titium tāq̄ filiū verum ꝛ legitimum ex vxore, postea mutauit testm̄, ꝛ in
d stituit in modica re nō nominādo ipsuȝ vt filiū, sȝ tāq̄ nutritū, ꝛ in domo an possit tanq̄ preteritus rūpere testm̄. Arguit ipse pro ꝛ ꝯ, ꝛ adducit rationes satis leues, et in fi. dicit ꝙ nō vult

a ¶ Ex q̄ colliges, adde tu ꝛ vide barth. ce in can. suis cau. viij. fr. cu.

b ¶ Pro residuo, vide ibi bar. cep. vero. scan. suis. cau. clxxvj.

c ¶ In monacho, vide ibi s apost. in. l. i. ff. de acqrē. pos.

d ¶ Nutritū, de hac. q. vide bal. cōst. exix. ij. lib. vbi refert opi. Feā. de albe.

decidere, qꝛ qđ pēdebat et ꝙ erat dubia, ꝛ multum ardua, ſed certe h̃ decidit ꝙ inſtõ vꝫ, ꝛ h̃ vř verũ qñ inſtituiſſet eũ in quãtitate magna. Qꝛ i multominus eũ inſtituiſſet ſi nõ credidiſſet eũ ee filiũ ſuũ Sꝫ qñ iſtituiſſet eũ i re minima ē magis dubiũ. Tñ gl. 7 hĕdiratē, in. d. §. ſi qs filiũ alle. in gl. ſicuti illo tex. ꝛ ibi Bar. vř velle idē eē, tñ in ꝯtrũ facit. l. iiij. cũ ibi no. C. ꝺ iof.
a te. Jtē facit iſte tex. ꝛ gl. ad aliã qõnē q̃ vĩđ hic no. p. d. Cy. a
ℭ Jn gloſſ. in verbo iſtitutus ibi ꝙ preſumiť ꝛc. hoc intelligo verũ quãdo exprimiť talis qualitas ꝯiunctionis ꝙ vere nullũ
b maius ᵃ vel equale vinculum remanet q̃ ſit vinculũ expreſſuꝫ per teſtatorem per errorē. alšs ſecus, pro quo optime facit tex.
4 in. l. nõ ideo. J. e. ℭ † Ultimo facit hec. l. nec apud, ſm Fulg. ꝙ lꝫ aliqui fraternitatē iuratã ꝯtrahant, ꝙ hec fraternitas nõ eſt naturalis nec ciuilis, ꝛ ideo talis fraternitas nõ probet eis ſucceſſionē niſi ſit factũ pactũ inter milites de ſuccedendo. l. licet. ff. de pact. Quinimo ſm eum attentari põt, ꝙ ſi alter ex ꝑdictis inſtituerat alterũ vt fratē, inſtitutio nõ valeret p hãc. l. qđ intelligo verũ ſi inſtituēs credebat illũ eſſe fratreꝫ, alšs ſecus
5 p. l. nemo. §. j. cũ ibi no. ff. e. ꝛ ibi põit gl. qđ i dubio. ℭ † Jſtis ēt adde ea q̃ ſcribit notabiliter Jmo. i. l. ille aũt. ff. e. vbi dř qđ modernis tēpibus aliq armigeri faciũt ſe frēs iuratos, qꝛ iurant ꝛ pmittũt ſub certa pena ſe tractare tanq̃ frēs ꝙ vř fieri poſſe ꝛ q. aliqs ꝑmittat filiũ alteriꝰ tractare vt filiũ ſub certa pena. l. qdaꝫ cum filiũ, de ver. ob. ꝛ ponit ēt Jmo. i. d. l. ille aũt, an inter eos valeat ꝯuētio de ſuccedendo, de quo dixi in. d. l. lꝫ, ꝛ dĩ ēt Jmo. ꝙ ſi talis frāter iuratꝰ q ſub pena ꝑmiſit tractare aliũ vt fratrem inſtituit turpeꝫ perſonaꝫ excluſo fratre iurato, ꝙ pena cõmitteret p. l. fratris. ff. de inoff. teſt. iuncta. d. l. qđã cũ filiũ, ꝛ p iſta declarantur, ꝛ limitanť verba Ful. hic. ℭ Gl. hic formant duas oppo qbus nõ reſpondent vna eſt de. §. iniuria, alia eſt de. l. cũ aũt. §. fi. ad Ad primã rñ. ꝙ error ibi nõ facit ceſſať dolũ, ꝛ delictũ iniurioſoꝫ puniri, ſꝫ h̃ error facit ceſſare mētē q̃ erat neceſſia i inſtõne ℭ Ad ſꝫ rñ. ꝙ illud ꝙ lꝫ non põt cape qs ex teſtamento debeat remanere apud venientes ab inte. vt h̃ tñ ſu caſu. l. ꝯtie, iõ non remanebat apud venientes ab inte. qꝛ venditor non poterat capere mediante perſona emptoris.

SVMMARIVM

1 Inſtitutio non uitiatur ſi uxor appellatur affinis.
2 Compromiſſum ſi ex forma ſtatuti fieri debet inter affines, fieri etiam debet inter uirum & uxorem.

n **On ideo.** ℭ † Nõ viciatur inſtõ ſi vxor appellať affinis. h̃ d. ℭ † Et ad ea q̃ no. hic. Bar. vide ꝙ ſcripſi in. l. ſi qs añ. ff. de acq. poſ. Et facit iſte tex. cũ gl. ꝙ ſi ex forma ſtatuti caue dēant cõpromitti īter affines dēbut ēt cõpromitti īter virũ ꝛ vxo. q ſunt cã affinitatis, ꝛ de ipſis iudicať tanq̃ de affinibus ꝛ ꝯiunctis, ꝛ pbať in. l. maritus. ff. de pen. inducendo, vt ibi p Cy. ꝛ iſtud iꝫ h̃ Sali. ꝛ fuit opi. bal. in. l. affinitatis. J. cõmunia de ſuc. q̃ ſeqniť Pa de ca. ꝛ ro. in. l. i. ff. vnde vir ꝛ vxor, licet Bal. ibi videatur tenere contrarium dixi ibi.

SVMMARIVM

1 Inſtitutio facta de parte hæreditatis animo cõpenſandi totum debitum, compenſationem debiti excludit, etiam ſi pars adita ualebat minus quã eſſet quantitatas debiti.

s **I compenſandi.** ℭ † Jnſtitutio facta de pte hĕditatis aio cõpenſandi totũ debitũ cõpenſationē ꝺbiti excludit. h̃. d. ℭ † Qđ eſt verũ ēt ſi illa ps hĕditatis adita valebit minus q̃ eēt quãtitas debita, ꝛ ſibi imputet heres poſtq̃ ſimplr hĕditatē agnouit, vt ē de mēte gl. ff. ꝺ le. ij. in. l. creditorē, ibi dũ gl. dicit de rei vero examinatiõe nõ eſt opus querere. Jntelligit tñ Pau. de ca. h̃ pcedere ſi teſtator adiecit ꝙ nil vltra petere poſſet creditor, ſecus ſi ſimplr dixiſſet ꝙ relinquat aio cõpēſandi, qꝛ itelligi poterat vſq; ad ꝯcurrentē quãtitatē ſm eũ. Tñ h̃ videť ꝯ gl. in. d. l. creditoreꝫ iuncto tex. cũ q̃ gl. vř ibi tranſire Dyn ꝛ bart. Sꝫ Jo. de imo. ibi illã repꝛhendit per. l. ciuitatibus. §. fi. de leg. j. cũ gl. vbi pꝫ ꝙ ſi legatur alicui fundus q vꝫ centum ſub conditione ſi dederit heredi centũ vꝫ legatũ, tñ ex quo nõ vꝫ plus nõ poterit grauari aliqđ dare alteri vltra dictũ centũ ꝛ ēt ſi acceptauerit legatũ, vt ēt ibi not. Dy. Nec ob. l. imperator. §. ſi centũ. ff. de leg. ij. q̃ alle. gl. in. d. l. creditorē, qꝛ rñſio colligitur ex no. p Dy.
c
in. d. §. fi. per Jo. de imo. in. d. l. creditorem. ſ. qꝛ ille tex. loquitur qñ quis grauatur dare rem ꝓpriã cuius preſumiť habere totaꝫ extimationē, vt. l. qſqs. C. de rei ven. que rõ ceſſat qñ res aliena obuenit et cui relinquiť aio cõpenſandi. pau. in. d. l. creditorem, in lec. bona. non tꝫ illud ꝙ ipſe tenuit hic. i. ꝙ in dubio ſolum cõpēſať pro rata licet dictũ fuit ꝙ relinquať animo cõpenſandi, all. l. pe. §. i. ff. de alimen. leg. Jteꝫ ēt tꝫ ipſe in. l. cũ ab vno, de leg. ij. in lect. bono. Pro quo ēt vř tex. cũ glo. in. l. titia cũ teſtõ. §. qui in vita. eo. ti. intelligendo illũ tex. ꝑm ibi itelligit gl. in ver. ſic enim, ꝛ in ver. petitione, que intelligit illũ tex. qꝛ creditor acceptauerit legatũ. Sed in ꝯtrũ vř tex. in. d. l. cũ ab vno, ibi aut iudicio mariti, ꝛ ita p illũ tex. pau. de caſt. in lec. paduana tꝫ opi. traditã per gl. in. d. l. creditorem Pro q̃ ēt allegat ipſe. c. officij, extra de te. ꝛ rñ. ad. d. l. pe. ꝛ ad. §. qui in vita, ꝙ ibi teſtator non dixerit ꝙ aio cõpēſandi relinqueret ſed ꝙ illa iura loqnunť qñ ex diſpõne legis preſumebatur aio compenſandi relictũ, qꝛ tunc intelligiť pro rata que rñſio eſt ꝯ d. l. pe. ꝛ ꝯ. d. §. qui i vita, in ver. dotis nomine, vbi apparet ꝙ aio cõpenſandi fuit relictũ, ꝛ aliās non preſumereť ibi relictuꝫ aio cõpenſandi. l. j. §. ſciendũ. C. de rei vxo. ac. ꝛ ad creditoreꝫ. Unde veriorem puto opi ꝙ ēt qñ dctũ eſt ꝙ aīo cõpenſandi tñ intelligať ꝑ rata, per. d. l. pe. ꝛ. d. §. qui in vita, ꝛ. d. l. ciuitatibus, niſi ꝯba ſint pignora ſ. ꝙ nihil vltra peti poſſit, ꝛ ita loquitur tex. in. d. c. officij. Nõ ob. tex. in d. l. cũ ab vno, qꝛ intelligo ꝙ tex. ibi vult ꝙ non dꝫ legatarius vtrũq; hře in totum, ꝛ ita habeo ibi apoſtillaꝫ antiquorũ Non ob. gl. in. d. l. creditorē qꝛ rñ. ibi Nic. ꝺ nea. ꝙ illa ꝑcedit in caſu huius. l. ſcꝫ qñ debitor legauit creditori res quas ſibi dederat in pignus aio cõpēſandi cũ debito, qꝛ ſi creditor agnoſcat legatũ nihil vltra petere põt, qꝛ preſumitur ꝙ hēat notã extimationes taliũ rerũ q̃s hũerat in pignus, all. in ar. d. l. qſqs. Sꝫ hec rõ ceſſat h̃ in hĕditate de nouo obueniente. l. q nõdũ, cũ gl. ff. de her. vel ac. vē. ꝛ no. Bar. in auc. ſꝫ cũ teſtator. J. ad. l. fal. ℭ Jn gl. fi. ad fi. rñ. ꝙ tex. in. d. §. cũ fideicõmiſſum, ſꝫ ſcđam lec. gl. magis cõiter approbatã ꝯcordat cũ iſta. l. vt ēt ibi dicit bar. Sꝫ tenendo ꝑmã lec. gl. ꝯdiceret, iõ rñ ꝙ ibi nõ ſit ꝯpēſatio ꝺbiti falcidiã, qꝛ teſtõr nõ poterat illã cõpenſatiõnē īducere in dãnũ liberoꝫ ꝑmi gradus vt ibi no. ſꝫ in dãnũ alioꝝ ſic, vt. l. ꝺbitor. eod. ti.

SVMMARIVM.

1 Collegium non approbatum non poteſt hæres inſtitui.
2 Collegia licita & approbata quæ dicantur.
3 Collegiũ iſtarũ fraternitatũ diſciplinatorũ dř perſonarũ non eccleſiaſticarũ, & ideo ligantur ſtatutis laycorum.

1
c **Ollegium.** † Collegiũ nõ approbatuꝫ nõ põt inſtitui. h̃. d. Materiaꝫ huius. l. vide traditã p Bar. in. l. cũ ſenatꝰ
2 ff. de re. du. ꝛ per Bar. i. l. fi. ff. de col. illi. ℭ † Et ibi bene tractat que ſint collegia licita ꝛ approbata de quo ꝑ per bar. in auc. habita, in. xviij. col. ff. ne fili. ꝑ pa. ꝛ aliqđ per Bal. talios in. l. ſi quis a filio. §. fi. ꝛ in f. ſi hře. §. vicus. ff. ꝺ
3 le. j. cũ ꝯcor. quia in. d. loco inuenies. † Et tene mēti. illud ꝙ ēt
d bar. in. d. l. fi. in. ij. col. ſ. ꝙ collegiũ iſtarũ fraternitatũ ꝺ dř pſonarũ nõ eccleſiaſticaꝝ, vnde dicit Pa. de ca. hic ꝯſuluiſſe, qđ ligaņť ſtatutis laycorũ, ꝛ not. bart in. d. l. cũ ſenatus cui adde Bald. in. l. ſi quis ad declinandũ, in. xvj. col. ff. de epiſ. ꝛ cle. ꝛ in. d. l. id ꝙ pauperibus, in. xxj. q. eo ti. ꝛ in. l. illõ, in fi. j. col. ꝛ in auc. hoc. ius. ff. de ſa. ſan. ecc. Ang. in. l. j in ver. de teſtib. J. de fi. inſtr. ꝛ in hoſte fiſ. li. x. in repe. per Jo. de imo. in. c. officij, de teſte. ꝛ Pau. in conſi. clxxix.

SVMMARIVM

1 Hæres poteſt quis inſtitui, cum ipſemet inſtitutus morietur.
2 Inſtitutio an ſit conditionalis, ſi quis dicat inſtituo te hæredem ſi titius morietur.
3 Inſtitutio ſic facta an ualeat, inſtituo mihi titium uſq; ad. x annos cum hoc ꝙ non poſſit eſſe hæres ulterius.
4 Inſtitutio ſic facta, inſtituo ſeyum uſq; ad paſcha, & titiũ poſt paſcha an ualeat, & quomodo.
5 Subſtitutio copendioſa facta p uerba directa in teſtõ pagani filio impuberi hoc mõ, qñcunq; filius meus deceſſerit ſine liberis, ſempronius ſit hæres, tunc ſi filius poſt pupillarem etatē adita hæreditate decedat ſine liberis, expirat in totú, nec trahitur ad fideicommiſſum.
6 Diſpoſitio teſtatoris ubi põt intepretari q; ualeat iure directo,

& quòd

a ℭ Dñm cy. adde ꝑ eo facere ꝯuolutiro. ꝗ. ccccxxviij.

b ℭ Nullum maius ꝯſuluit ang ꝗ. xciij. ꝙ ſi omnia emancipat nepotes ex filio i ptãte deinde eos adoptet ꝛ inſtituat nominãdo eos filios ſuos legitimos ꝙ inſtitutio ñ vꝫ ſi emãcipatio ſit nulla niſi antea ſi vita dixiſſet diligo eos paterno affectu, ꝛ vt filios legitimos.

ℭ Ultra cē tñ adde videndũ eũdē ꝗ. celxiiij. ꝛ vide ēt ad mã ind. ro. cõſi. cccclxij.

d ℭ Fraternitatũ vide pa ꝺ caſt. in conſil. clxxxi. inꝑ ipſis. Abb. conſi. xxxi in rub. ro. conſi cccclxxvij. bal. conſil. cccxxxiiij. iiij. lib.

& quod valeat iure fideicõmiſſi ſic, ſemper interpretatur, ut valeat iure fideicommiſſi.

7 Monaſterium ſi hæres inſtituatur poſt mortem titii, an ſtatim erit hæres, an verò debeat expectari mors titii.

8 Vxor relicta uſufructuaria omnium bonorum mariti adiecta clauſula q̄ poſt eius mortem talis ſit hēs, an poterit uxor habere uſumfructum in uita.

9 Vxor relicta uſufructuaria domina & maſſaria uidetur inſtituta hæres in uſufructu.

1 e **Xtraneum.** ❡ † Poteſt quis heres inſtitui cũ ipſeme heres inſtitutus morieť. h. d. ſm primã lec. ſm q̄ nõ dʒ eſſe in tex. dictio qs, ⁊ expone tex. ibi cũ morieť, expõe. ſ. ipſe ex̄neus hēs inſtitutus, ⁊ iſta. ij lec. declarabiť ex his q̄ dicã in. iij. lec. ⁊ ẽt ſup gl. ❡ Sʒ ſm aliã lec. gl. hoc intẽdit põt qs inſtitui cũ teſtõr morieť. h. d. ⁊ illa verba nullũ effectũ operantur, nã non reddunt inſtõnẽ ↄdõnalem vel in diem, qꝛ teſtm̄ non põt hr̃e effectũ niſi mortuo teſtõre. l. j. §. cũ igitur. ff. de cadu. tol. ⁊. l. j. ff. de here. vel acti. ven. ❡ Legiť tertio mõ ex̄ gl. ⁊ ſm hanc tertiã lec. hoc intendit põt qs inſtitui cũ tertius morieť. h. d. Et tũ hñ ſtat in iſta dictio qs, ⁊ talis diſpõ reddit diſpõnẽ ↄdõnalẽ, qꝛ non eſt certũ ↄdõnem eſſe extituram vino hr̃de. l. hr̃s meus, in prin. ff. de condi. ⁊ de. facit. l. dies incertus. eo. ti. Nã pt cõtingere h̄ caſu q̄ ille tertius non morietur viuo herede, ⁊ ſic deficeret ↄdõ inſtõnis q̄ dʒ impleri viuo hr̃de ↄdõnaliť inſtituto, ſʒ qñ dico inſtituo te cũ morieris ceſſat hec rõ, qꝛ certũ ẽ oĩno te moriturum, ⁊ certũ eſt illã ↄdõnẽ euenturã te viuo qꝛ viuꝰ ẽ morieť. l. ſi duos. §. j. ff. de manu. teſ. ſolum ẽ ſupeſt ſuſpitio tpis mortis q̄ eſt certa, ⁊ iõ inſpiciť tale tps. l. hr̃ditas alle. in gl. Et ad iſtã tertiã lec. pñt adaptari verba gl. in ver. aliũ dñe, vt pʒ ex tex. alle. in gl. ſ. ex. l. ſi ad ſi. ff. de cõdi. inſti. l. ſi ita §. ſi. ff. de lib. ⁊ poſt. vbi ſi fuerit inſtitutus heres per verba inſtituo titiũ poſt mortẽ filij mei quẽ exheredaui, certe teſtm̄ non vʒ, qꝛ exhr̃datio nõ põt cõfirmari p aditionem viuo filio. Et h̄ ideo eſt ſolum, qꝛ hr̃s fuit ſubſtitutus cũ tertius morireť. i. filius teſtõris quo caſu inſtitutio reddiť conditionalis, ⁊ opʒ mortẽ filij expectari, ⁊ hec tertia lec. vř melior ceteris quantũ ad tex. Qꝛ ſm iſtã lec. ẽ dña inter ex̄neum, ⁊ filiũ inſtitutum put voluit denotare tex. hic, in ver. ex̄neum, qꝛ filius non poteſt iſto tpe inſtitui per hec verba inſtituo filiũ cũ titius morieť, qꝛ cũ talia verba faciant diſpõnẽ ↄdõnalẽ. d. l. ſi. na. ad fi. ſm vnã lec. ⁊ pbať in. l. qñcunqʒ §. pe. de ver. ob. iuncta. l. quibus diebus §. quidã titio. ff. de condi. ⁊ de. ⁊ talis nõ ſit pr̃ẽtita ſeqť q̄ filius ſub ea non põt inſtitui ſm corpa, vt. l. ſi pr̄. ſ. ti. j. Sʒ ſm aliã lec. iſtud verbũ extraneũ poſitũ i tex. nõ imponaret iuris miniſteriũ nec denotaret dñam inter ex̄neũ ⁊ filiũ vt conſtat ex inſpectione ſcẽe lec. ⁊ ẽt ex inſpectione p̄me, nã ſi ſm primã lec. tps de medio tolliť idẽ erit in filio q̄ in ex̄neo. Sʒ aduerte lʒ ſm Pan. de ca. iſtud verbũ ex̄neõ non denotaret aliqd iuris miniſteriũ ſm primã lec. Tñ ſm Ful. dici põt q̄ imo denotat qꝛ erat maior rõ dubitandi in extraneo q̄ i filio, ideo tex. dicit extraneum ẽt filius. Unde videbatur poſſet inſtitui p hec verba cũ ipſe filius morieť, qꝛ ſaltẽ cũ ẽ in articulo mortis eſt adimpleta ↄditio. d. l. ſi duos, ⁊ ex potentia ſuitatis purificata ↄdõe efficitur incõtinẽti hr̃s abſqʒ alia aditione, iuxta. l. j. §. qui in prãte. ff. ſi quis omiſ. cau. teſta ⁊. d. l. ſi. Sed maior videbatur dubitandi catio in ex̄neo, qꝛ ſi nõ purificať ↄdõ niſi qñ ipſe extraneus inſtitutus ẽ in articulo mortis videbatur q̄ talis inſtitutio in extraneo nõ valeret, qꝛ in articulo mortis non poteſt quis adire hereditatẽ, vt not. gloſ. in ſi. ff. qñ dies ced. Et ideo ad tollendum iſtud obiectũ eſt inductum vt illud tempus de medio tollatur, vt hic in glo. ⁊ ideo ſm tertiam lec. dictio implicatiua etiam poſita in tex. non debet iungi cũ illa dictione precedẽti. i. ex̄neũ ſed debet iungi cũ ſequentibus verbis, ne implicet q̄ filius poſſit inſtitui ſub dicta conditione. Sed ſm alias lecturas poteſt illa dictio etiam coniungi tam cum illa dictione extraneum q̄ cum ſequentibꝰ

2 ❡ † Iuxta predicta reſtat dubium circa tertiam lec. qd ſi teſtator dixit inſtituo te heredem ſi titius moriemr. Bart. ⁊ quaſi cõiter doc. poſt eum tenent q̄ ſi ↄdõnaliter facta inſtitutio ac ſi dixiſſet cũ titius moriať per. d. l. qñcunqʒ, iuncto. d. l. quidã titio, ⁊ reprobat opi. Pet. qui tenebat contrarium per. §. qui ſub cõdõne, alle. in gl. Ubi conditio que oĩno extitura eſt non reddit diſpoſitionẽ cõdõnalẽ. Sed ad illũ tex. rñdet Franciſ. tigri. hic, ⁊ etiam Bar. quod ibi loquitur in ↄtribus in qbus ſemper ipotat eũdẽ effectũ conditio q̄ oĩno eſt extitura. Nã ſi ↄdõ eueniat viuo ſtipulatore ſiue mortuo ſp tranſit ad heredes ſtipulatoris effectus illius oblõnis ↄdõnalis. §. ex cõdi. inſti. de ver. ob. Sed nos loquimur in vltimis voluntatibus in quibus non ipotat eũ. de effectũ ↄdõ q̄ eſt oĩno extitura, qꝛ, lʒ cõditio ſit oĩno extitura tñ attenditur an cõdõ eueniat viuo eo cui relictũ ſcm̄ eẽt, ⁊ ſic relictũ tãq̄ purificatũ hñ trãſmitteret poſtea ad hr̃des. Secꝰ ſi mortuo eo veniret ↄdõ, qꝛ nõ trãſmitteret. §. vnica. §. ſi aliqd ſub ↄdõe. ſ. cad. tol. Uel meliꝰ rñ. ad. d. §. q ſub. ↄdõe q̄ tex. ille loqť ſub ↄdõe q̄ nullo mõ ſuſpẽdebat, vt qꝛ erat certa an ⁊ qñ vt pmitto cẽtũ tibi ſi cras erit dies vel ſi celũ digito ñ tetigeris, vt ibi no. gl. j ad fi. et illũ exẽplũ ẽ verũ reprobatis aliis exẽplis ibi poſitis i gl. vt pbat bar. ſʒ non loquitur in cõdõne mortis q̄ eſt certa an lʒ ſit incerta qñ ⁊ iõ ſuſpendit, ⁊ cõdõnem facit, vt in. d. §. qdã titio, et ita ẽt tʒ bar. in. l. ita ſtipulatus, in ver. iij principaliť q̄ro. ff. de ver. obl. vbi facit mẽtionẽ de opi. Pe. hic, ⁊ vide ẽt q̄ no. bar. ibi in. ij. q pain in ver. q̄ro iuxta ⁊c. ⁊ in. d. l. qñcũqʒ §. non ſolũ. ❡ In gl. ibi lʒ i legato q̄ aũt ſit rõ q̄ dies adiecta legato non reijcitur ſecus aũt in die adiecta hr̃dis inſtitutioni colligitur ex not. p Bar. ⁊ alios in. d. l. hereditas, vbi plene tractať mã eius q̄ h̄ ponitur in prin. ſ. ee gl. ❡ In ea. ibi i libertate ſic reliquus q̄ p nullo habetur ⁊c. ſi habes in gl. p nulla pte ego habeo, ⁊ tunc gl. hñ loquitur, qꝛ legatũ libertatis vel vſufructus collatũ in tẽpus mortis legatarij non vʒ vt in legibꝰ alle. in gl. ſecus in alio legato. Sed ſi habes in gl. p puro hr̃ ⁊c. tunc gl. male diceret ⁊ ↄ iura alleg. in ea. ❡ In ead. ibi alij cũ morietur hic non poniť noua lec. ſʒ cõtinuatio ⁊ declaratio pcedentis, vt dicũ gl.

3 pbať per. d. l. ſi duos. §. j. ❡ † Extra gl. q̄rit hic Bal. ⁊ Sali. qd ſi teſtõr dixit inſtituo mihi titiũ vſqʒ ad. x. an. cũ hoc q̄ nõ poſſit eẽ hr̃s vlterius an valeat inſtitutio, ⁊ ↄcludũ q̄ valeat, ⁊ pbibitio vitiať, ar. l. ſi qs ita heres inſtitutus fuerit excepto fundo. ff. eo. Et p h̄ repbendunt Bar. q ↄtrũ tenuit in. d. l. hr̃ditas. ff. e. ⁊ cũ Bal. tranſiuit Pan. de ca ᵃ in. l. certi. ſ. de teſta mili. de quo plene per Imo. poſt alios in. d. l. hr̃ditas. Et deciſio huius q̄õnis pendet ab alia dubia q̄õne q̄ q̄ritur an teſtator poſſit pbibere ius accreſcendi õ qua late dic̄ poſt fatẽ. in. l. quotiens ſ. e. ❡ † Querit ẽt h̄ Bal. qd ſi teſtator inſtituit ſeruũ vſqʒ ad paſcha. ⁊ ſempronium poſt paſcha nũqd valebit ⁊ qũo, ⁊ ↄcludit q̄ adueniente paſcha ſeruus q̄ fuit directo hr̃s non põt deſinere directo hr̃s eſſe, ⁊ ſic hr̃ditas directo nõ pt tranſire in aliũ ex diſpõne teſtõris niſi teſtator eẽ miles i ſ. in teſtõ, la. j. ſ. de teſt. mili. ⁊. l. lucius. ff. de vul. ⁊ pu. l. verbis eo. ti. Et iõ dicit q̄ intelliǵ ſeruum eſſe grauatum de reſtituendo ſempronio poſt paſcha p fideicõmiſſum vt ſerueť voluntas defuncti eo mõ q̄ poteſt poſtq̄ directo ſeruari nõ põt, ar. l. ſeruo ſa. ff. ad treb. ⁊. l. ex facto, in prin. ff. eo. ⁊ h̄ eſt ↄ Bar. in. l. hereditas vbi Bar. tenuit q̄ oẽ ipſo ſubducať de medio i perſona vtriuſqʒ. d. l. hr̃ditas, ⁊ ſic eſſet pinde ac ſi quilibet eſſet pure inſtitutus. Nam hec opi. Bar. non plʒ Bal. qꝛ p eã non ſeruatur defuncti voluntas q̄ p ceteris ſeruanda eſt. l. iij. ſ. de li. pte. l. cũ qd. ſ. de leg. Saly. hic dicit ſibi magis placere opi. Bar. tanq̄ iuri cõformẽ, ⁊ ſubdit q̄ p eam equalius ſernať voluntas defuncti ſi bñ inſpiciatur Bald. in. l. miles ita, in prin. ff. de te. mil. ⁊ Bal. ⁊ Ang. ⁊ Imo. in. l. filius a pr̃e, in prin. ff. õ libe. ⁊ poſt. ⁊ Pa. de ca. in. d. l. certi, tenent in effectu illã opi. quam ponit Bal. hic, ⁊ ↄtrã illi eã. Et dicit Pan. de ca. illud pbari per. d. l. verbis. Benedi. de pliũ. in. l. libertas. ff. de manu. teſt. tenet opi. Bar. p qua dicit, eſſe gl. in. d. l. miles ita, in prin. in ver. hereditas ibi dũ gl. dicit ſecus in pagano ⁊c. ⁊ iſtã opin. Bar. puto veriorem qꝛ fundamentũ bar. ⁊ ſequaciũ non vř procedere qñ talis diſpõ teſtatoris p verba directa in teſtõ non poteſt trahi ad fideicõmiſſum ẽt vt dicerolatur voluntati teſtantis. ❡ † Nam videmus q̄ ſubſtitutio cõpendioſa facta per verba directa in teſtõ pagani filio ipuberi, vt qꝛ teſtõr dixerit qñcunqʒ filius meus deceſſerit ſine liberis ſempronius ſit hr̃s, tñ ſi filius adita hereditate poſt pupillarẽ etatẽ decedat ſine liberis expirat in totũ ſubſtitutio, nec verba illa trahuntur ad fideicõmiſſum, vt no. gl. mag. i. l. centurio. ff. õ vul. ⁊ pu. ⁊ gl ma. in. §. qua rõne, inſti. de pup. ſub. ⁊ gl. in. l. pcibus. ſ. ti. ij. ⁊ gl. n. e. ſi pr̃. de teſt. in. vj. ⁊ gl. in. c. raynutius, in verſic. ſubſtitutus, de teſt. in antiqs. Que opp. gl. vř magis cõiter eẽ approbata per doc. in. d. locis ⁊ illam tanquam in puncto iuris veriorem ſum ſecutus in repe. d. l. centurio. Et probať maxime, qꝛ videmus q̄ libertas que tã fauorabilis eſt licet relinqui poſſit p fideicõmiſſum ſeruo alieno. Tñ directo relinqui non põt in tantum, qd

ᵃ ❡ Pa. de ca. to adde q̄ idem pa. de ca. cõſi. ecij. in. j. impſſis, incl. in xpi noie ⁊c. ſup h̄ puncto, õ quo noui. h̄ mẽtionẽ non facimus dicit q̄ bal. i h̄ fuit diminutus qꝛ nõ declarauit an dcã ↄ hr̃ditas tenſit in totũ an nõ, latiꝰ ibi vide vbi conſuluit q̄ ſi teſtõr inſtituit aliquẽ in vita ſua tñ q̄ poſt eius mortem veniunt venientes ab inteſ. per doctrinam Bal. hic.

ſi directo relicta fuerit nullius eſt momēti, ⁊ ſic non trahiť ad fideicōmiſſuʒ. l. ſi ſeruus legatus. §. ſi ita ſcriptū. ff. de leg. j. ⁊ not. gl. in. l. ſeruo. C. ō teſt. manu. Et ſimiliť videmus ꝙ ſi hereditas data fuerit directo in teſtō inualido non trahiť ad fideicōmiſſum dato ꝙ illud teſtm̄ potuerit valere iure codicillorum, ⁊ ſic trahi ad fideicōmiſſum niſi teſtator expreſſerit, ꝙ ſi non valebat iure teſti volebat valere iure codicillorū. l. illud. §. tractari ff. de iure codi. ⁊ in. l. fina. C. de codi. ⁊ per alia que adduxi in d. l. cēturio, ⁊ ibi rn̄deo ad. d. l. ex facto, in prin. ꝙ ibi diſpoſitio nō fuit facta per verba directa, ſed obliqua, q͛ verba ſonabant ꝙ ſe caperet de manu alterius, ⁊ ita declarat Barto. in d. l. centurio, circa pe. co. dū all. d. l. ex facto, ⁊ ibi ēt rn̄. ad. d. l. ſcenola, pūt ēt ꝑ Imo. ibi. ⁊ in. l. j. §. ſi quis itu. ff. ō ver. ob. Et iſta opi. eſt ēt de mente gl. in. d. l. ver bis. Glo. ſenſit ꝙ exceptis iſtis duobus caſibus poſitis in. d. l. ſcenola, ⁊ in. d. l. ex facto, diſpō facta per verba directa trahať ad fideicōmiſſuʒ ēt
6 ſi aliter non pōt ſaluari voluntas teſtatoris. ¶ † Et pro opin. Bal. ēt facit q͛ vbi pōt fieri interpretatio ꝙ diſpō teſtatoris valeat iure directo, ⁊ qō valeat iure fidei cōmiſſi ſemꝑ potius fit interpretatio vt valeat iure directo, vt eſt bonus tex. i. d. c. ſi pſ. Sʒ ita eſt ꝙ tenendo opi. bar. diſpō teſtatoris hʒ effectuʒ iure directo, ḡ potius accipiēda eſt hec interpretatio preſertiʒ cum neutro caſu poſſit ad vnguē ſeruari voluntas defuncti de cuius mente fuit ꝙ ēt ſempronius eſſet heres directo cū ꝑ verba directa eū vocauerit, arg. l. labeo. ff. de ſupp. le. Fateor qō opi. Bal. eſt equior, ⁊ tenendo opi. Barto. pūt tenui ſīde ad d. l. verbis, ibi dum dicit. ꝙ adiectus heres qū non erit ⁊c. ꝑ
7 ut ibi rn̄det bar. in. ij. op. ¶ † Quero qd̄ ſi monaſteriū inſtituatur poſt mortē titij. an ſtatim heres erit an vero debeat expectari tp̄s mortis titij. Bar. in. d. l. hereditas, concludit ꝙ dʒ expectari tp̄s mortis, q͛ pōt monaſteriū capite minui vel extingui añ mortē titij, ar. l. hereditatum. ff. ad. l. fal. ergo dʒ expectari mors titij, vt hic ſm̄ tertiā lec. ſ. rectiorē, cū concor. Sʒ bal. ⁊ Saly. hic tenent ꝯriū, q͛ non eſt veriſimile ꝙ monaſterium extinguať ſeu capite minuať, facit. l. inter ſtipulantē §. ſacrā, ō ver. obli. ⁊ dato ꝙ extingueretť monaſteriū. Tñ re ictū non expiraret, imo ꝯuerteretť in aliud pium vſum, alle. l. legatū ciuita. de vſufr. leg. ⁊ tex. in cle. q͛ cōtingit, de reli. do. bene facit lʒ non allegēt, tex. xvj. q. ij. c. liberti, el. ij. Ubi dicit tex. liberti eccleſie, q͛ nūq̄ moriť eorū patrona. Iſtā opi. ēt tʒ bal. ⁊ Ange. in. d. l. hereditas, ⁊ idē vř tenere Bar. in. l. poſt mortē, circa pe. co. C. de fideicō. ⁊ Pau. de caſt. in. d. l. hereditatē, in lec. paduana. Sed imo. in. d. l. hereditas, ſuſtinet opi. bar ꝑ id ꝙ hř in. l. pater. §. tuſcianus, de leg. ij. vbi ſimpl͛r relinqť aliqd collegio ſeu tēplo, ſi tp̄e quo cedit dies legati extinctū erat collegiū non debet legatū, ⁊ dato ꝙ illud quod ibi dř in tex. non ꝓcedeťet vbi eſſet relictū templo ꝯſtructo religionis cā, q͛ tunc ꝓſumiť ob religionis cām eſſe relictū, vt ibi probat barto. quo caſu ſm̄ Bar. deſtructo tali templo legatū non periret, imo dʒ conuerti in aliam piā cauſam, ꝑ. d. l. legatū. Tñ ſm̄ Imol. adhuc vř ꝙ iſto caſu dʒ expectari tp̄s mortis, ⁊ ſic videatur an relictum debeat tunc applicari templo non extincto, an vero debeat conuerti in alium pium vſum monaſterio extincto, et ſic non vř ꝙ añ mortē titij templū habere debeat hereditatē. nō ob. ꝙ non debeat expectari aduerſa fortuna ſeu extinctio tēpli argu. d. §. ſacram, q͛ rn̄det, Imo. ꝙ per hoc non ſeqť ꝙ non ſit expectandū tp̄s quod adiecit teſtator ex quo poſſet euenire caſus ꝙ monaſteriū non extaret tempore mortis titij, facit. l. heres meus, in prin in ratione ſui. ff. de condi. ⁊ demon. Sed certe vř ꝙ Imo. non bene ſuſtineat opi. Bar. ꝯ quam etiam tenebant antiqui vt refert Bar. in. l. hereditas. Et ꝯ Imo. vř eſſe tex. hic, ſm̄ primā lectu. cōiter approbatā ſm̄ quam apparet ꝙ ſi teſtator inſtituit te heredē cū morieris dʒ inſtitutio, ⁊ reſpicitur tp̄s quamuis poſſit cōtingere caſus ꝙ ante tp̄s mortis tue eſſes capite minutus, vel aliter effectus incapax. Et ſic tibi acqri non poſſet, ⁊ per ꝯñs pʒ ꝙ quantum ad remouendum tēpus de medio non eſt conſiderandum ꝙ poſſet contingere ꝙ monaſterium inſtitutum capite minueretur. Uel aliter capere non poterit, ⁊ preſertim in templo cōſtructo religionis cā in quo vt eſt dcm̄ legatum nullo mō poteſt effici caducū in quo caſu nō puto procedere opi. Bar. et in hac. q. etiam vide barto. in. l. id ꝙ pauperibus, in. xiiij. q. C. de epiſco. ⁊ cle. ⁊ Bal. ⁊ Ange. in. l. ij. ff. ſi pars here. peta. ⁊ Pet. de ancha. ⁊ Imo. in c. ſi. in vlt. char. de pig. in quibus locis etiam inuenies an predicta deciſio procedit qū in genere pauperes chriſti eſſent inſtitui poſt mortem titij. In quo Imo i. d. c. ſi. reꝑhēdēdo pe. de anc. ibi tenet ꝙ pauperes chriſti ſtatim non habebunt hereditatē, ſed debebit expectari tp̄s mortis titij, q͛ intelligantur vocati illi pauperes qui expectabunt mortē titij, ⁊ non alleg. l. cum pater. §. a filia, cū ibi not. per Bar. ff. de leg. ij. ⁊ per bal.
8 in. d. l. poſt mortē, ꝙ pro nunc aliter nō examino. ¶ † Ultio quero quid ſi teſtator reliquit vxori vſumfructum omniū bonorū adijciens ꝙ poſt mortem vxoris titiū heredē vniuerſalem
9 inſtituebat. An vxor poterit habere vſumfructum in vita vř ꝙ non, q͛ legatum vſufructus non debetur ſeu dies eius non cedit ante aditam hereditatē. l. j. §. in nouiſſimo. C. de cadu. tol. et hereditas non pōt adiri per titium niſi poſt mortem vxoris, ḡ vſufructus videtur in effectu relictus vxori poſt mortem ipſius vxoris, ⁊ per ꝯñs valere non dʒ. l. titio cum moreretť. ff. de vſufru. Contrarium tenet Bald. ⁊ Saly. hic. q͛ ſm̄ bal. ſaltē ō facto debet poſſe vxor vti frui ex mente teſtantis, ⁊ poſt adita hereditate retro fingetur a iudice factum argu. l. aliter. §. pe. ff. de condi. inſti. vt hic plenius per eum. Et iſtaʒ opi. ēt tenet Bald. ⁊ Pau de caſt. in. l. filius a pr̄e, in prin. ff. de li. ⁊ poſt. Bal. Ang. ⁊ Raph. in. d. l. filius per aliam rationem q̄ ibi vide, ⁊ Bal in. l. ſeruus. §. ſi titius. ff. de vulg. ⁊ pup. in. d. l. id quod pauperibus, in. xiiij. q. ⁊ Ang. in. l. gallus. §. i. ff de lib. ⁊ poſt. ⁊ Ange. in. l. miles ita, in prin. ff. de teſta. mili. ⁊ ibi etiā vide Bal. ⁊ dicit Ang. ꝙ debetur vſufructus, q͛ heres inſtitutus ſub conditione mortis pōt incontinenti petere bon. poſ. ſm̄ tab. per quam ſm̄ eū confirmabitur relictū vſufructus, iuxta. l. ij. §. ſi ſub cōditione. ff. de bo. poſ. ſm̄ tab. ⁊ ſi quis heres inſtituať in diē. ff. e. ⁊ de hoc vide aliqd per Bald. ⁊ Imo. circa ſi. Et iſtā rōnes reꝑhendit Pau. de ca. in ſuo ꝯſi. ccclxxxix. incip. in xp̄i noīe viſis dubijs ⁊c. q͛ in tali caſu bo. po. petita ꝑ herēdē ſcriptū ſub conditione non facit eum herēdem, ſed ſolum hř tanq̄ heres quo ad adminiſtrationem bonorū, ⁊ cōmoduʒ creditorum, vt. d. l. ſi quis heres inſtituatur, ſed vt cōfirmentur legata requiritur ꝙ inſtitutus in effectu ſit heres, vel ſit adita hereditas. l. ſi nemo. ff. de teſta. tu. cū Pau. de ca. per alias rōnē tʒ iſtā opi. ſ. ꝙ teſtator h̄ caſu vř voluiſſe ꝙ relictum vſufru habeat vires hereditate non adita, ⁊ ſm̄ enim videmus ēt ꝙ teſtator pōt tacite diſponere ꝙ legata debeantur hereditate non adita, vt qū teſtator prohibet detrahi ſalcidiam, vt probat Bar. in. l. nemo poteſt, in. j. col. ff. de leg. j. ⁊ in. l. j. in prin. ff. ſi quis omiſ. cauſa teſt. ⁊ in. l. eam quam, in. iij. col. C. de fideic. et pōt dare legatario facultatē apprehendēdi legatā propria auctoritate. l. ſi ſta cum teſtō §. j. ⁊ ibi not. ff. de lega. ij. Sed ꝯtriam opin. vcʒ ꝙ non valeat relictū vſuſfructus videtur tenere Io. and. in addi. Spec. in ti. de pigno §. ij. ſuper verſi. porro vſufructuarius, ⁊ Pet. de anc. ⁊ Imo. in. c. ſi de pigno. ⁊ Imo. in. d. l. filius a patre, ⁊ in. d. l. hereditas, vbi refert ita ſentire Pyn. in conſi. ix. qō incip qō talis eſt quidam condidit ⁊c. et idem tenet Benedi. de plum. in. l. que dotis. §. i. de mon. teſta. per rationem q̄ꝫ primo loco allegaui, ⁊ q͛ diſpoſitio teſtatoris contineret perplexitatē que vitiat diſpoſitionem. l. ſi ritius. ff. de condi. inſti. ⁊ pro iſta opi. bene facit tex. cum glo in. l. qui filio, in prin. ff. e. per illum tex. cum gl. Cōfunditť ratio Bal. hic, ⁊ ratio Pau. de caſt. in. d. conſi. per illam gl. in. d. l. qui filio. Ang. ibi ſeqniť iſtā opi. nec. ob. tex. in. d. §. mulier, q͛ rn̄. Imo. in. d. l. hereditas, quod ille qui faciebat actū de facto. ſ. heres conſequebatur per illud factum tale ius ob ꝙ confirmabatur ipſum factum preambulum. ſ. manumiſſio Sed in caſu noſtro licet vxor de facto accipiat vſumfructum non conſequitur ius, ex quo debeat confirmari acceptio vſufructus, et ſic ille tex. non videtur facere ad propoſitū Nonob. tamen Pau. de caſt. dum allegat not. per Bar. in d. l. nemo poteſt cum ſi. q͛ dicit Imo. in. l. qui filio. §. j. ff. eod. ꝙ ille caſus ē exorbitans a regula iuris cōis. ſ. qū teſtator prohiberet falcidiam, vñ ſm̄ enim non vř extendēdus ad alios caſus. l. ius ſingulare. ff. de le. vbi ēt ꝓbať in. d. l. q filio in pn̄. cū gl. Omnino tñ ēt Imo. in. d. l. in. d. l. q filio. §. j. ꝙ dcm̄ Bar. in. d. l. nemo pt͛ nō vř verū cum non ꝓbať lege, vt ibi ꝑ eū, ⁊ ꝯ Bar. tenuit ēt Bal. in. l. j. circa. iij. col. C. ſi quis omiſ. cā teſt. ⁊. d. l. eam q̄ꝫ circa. v. colū. De quo ēt per Ro. in repe. auc. ſimiliter. C. ad. l. falci. in. xxi. ſpeciali. circa vltimas voluntates, ⁊ aliqd per Io. an. in addi. Spe. in ti. de inſtru. edi. §. nūc vero aliqua, in pe. col. ⁊ dixi in. d. l. nemo pōt, vbi tenui illam opino. quod teſtator non poſſit ſimpliciter diſponere, quo legata debeantur hereditate non adita, vt etiam tenet Oldr. in cōſi. cviij. inci titius ⁊c. Et Ioan. and. in loco proxime allegato per. d. l. nemo poteſt, ⁊ in. d. l. eam quaʒ. C. de fideicō. ⁊ per. not. per gl. in. d. l. q filio.

¶ Inſtituebat de hac. q. vide ꝑ Lu. ro. conſi. lxxi. vbi refert nōnullas opi. ꝑ Alexā. cōſi. cxj. §. lib.

filio, ⁊ ſic teneo ꝙ vſuſfructus non debeatur. ¶ Quod in limitat Jo. an. in. d. ii. de pigno. niſi poſt mortē vxoris teſtator filiū inſtituiſſet, q̄ illo tpe mortis reijcit de inſtōne filii, quoniam eſt eius ultima. l. quū in prioribus C. de inof. teſ. ⁊ ſic ſtatim poterit adire.

9 ¶ † Scdo limita dictā concluſio. Bal. de pl. i. d. l. q dote. 8 §. i. niſi teſtator in relicto vſuſfructus dixiſſet relinquo vxorē meam dñam ⁊ vſufructuariā, q̄ tūc vr̄ eā inſtituiſſe vſufr. q̄ verbū dñam denotat eā eē hēdē inſtit. de hered. quali. ⁊ diſ. adſi. l. bis ⁊ ibis. in pn̄ ff. e. Et ideo hēs inſtitutus i re certa poſſit ꝓpria auctoritate accipere id ꝙ ſibi relictū eſt, ⁊ p̄ ſuā aditionē ꝯfirmat teſtm̄ ſm opi. bar. in. l. ex facto ꝓponebat. ff. e. ⁊ dicā in. l. quotiens. C. e. § nihil ipediet h̄ caſu vſumfructū deberi. bñ facit qd ſing. no. Jo. an. in addi. Spe. in tit. q ſi. ſint legi. §. i in addi. in ei. ſ3 cū ſm, ⁊ Ang. in. l. rex amo ff. re. amo. plura alia in h̄ artic. adiūgi poſſent. Sz iſta vīr eē magis ſpalia, reliqua vide debis tacta per doc. in locis. ſ. alle. ⁊ maxime p̄ Jmo. in. d. l. filios a patre, ⁊ per eū in alijs locis. ſ. alle. ⁊ cū eo tranſeo quatenus non repugnat his que. ſ. dixi, aliquid vide etiam per pau. de caſt. in. l. j. §. ſi ex fundo. ff. eo.

NEqz per ſe. Qui p̄ ſe capere nō pt̄ etiā p̄ aliū capere nō poterit ⁊ ignotus pt̄ hēs iſtitui, ⁊ ciuitates pn̄t cape relicta vlia ⁊ pticularia h d. cū duab'. ll. ſe. In gl. ibi, q̄ e prior erat capax ⁊c. ſ. ipe additōis hēditatis. ſ. qz ipe ipſe erat dñs ſerui nō aūt venditor, ⁊ ideo nō attendit capacitas vel incapacitas venditionis, bene facit. l. ſi ſeruus eius. alle. in glo.

SUMMARIUM.

1 Inſtitutus in re certa, uel iuſſus eſſe contentus re certa pro ſua inſtitutione habetur loco legatarii quo ad hoc, ut actionibus hæreditariis uti non poſſit.

2 Inſtitutus in re certa, uel in tertia cum clauſula q illa inſtitutione ſit contentus, quid operatur.

3 Inſtituto in re certa an accreſcat portio alterius non inſtituti.

4 Inſtitutio in re certa nō diminuit occaſione actionū quæ p cre ditores hēditarios inſtituuntur cōtra hēdes uſales q intellige ſi uires hæreditariæ non ſufficiunt, aliàs ſecus

5 Inſtitutus in re certa quo ad quid habetur loco hæredis & quo ad quid loco legatarii.

6 Inſtitutus in re certa ſi deceſſit nulla agnitione facta, an tranſmitteret ſi cohæres uniuerſalis repudiaſſet.

7 Inſtitutus in re certa an hēat bñficiū. l ſi. C de edi. diui adri tol.

8 Inſtō in re certa cōſeruat per auc ex cā C. de liber. prete.

9 Inſtitui in re certa poteſt quis in codicillis.

10 Hæredis appellatiōe an ueniat hæres uniuerſalis, uel inſtitus in re certa.

11 Inſtitutus in re certa cum clauſula q non poſſit plus petere nomine alio inſtituto an poſſit ſibi ius accreſcere.

12 Inſtitutus in. x. p ſua legitima, uel in ſua parte, an uideatur inſtitutus iure inſtitutionis, & ſic an ualeat teſtamentum.

1 **Quotiēs.** † Inſtitutus in re certa vel iuſſus eē ꝯtentus re certa, p̄ ſua inſtōne hēt loco legatarij quo ad hoc vt actionibus hēditarijs vti non poſſit. h. d. ¶ † In tex. ibi, ꝯtēt eē ⁊c.
2 poteſt itelligi duobus mo. p̄ quod nulla facta inſtōne de ticio teſtator dixit inſtituo ticiū i fundo ⁊ iubeo eū eſſe ꝯtētū fundo p ſua inſtōne. ſo mō ꝙ ticius fuit inſtitutus prio in quota, puta in tertia hereditatis, ⁊ poſtea ſubiunxit teſtator ꝙ p̄ illa inſtōne tertie ptis iubebat ticiū eē cōtētō tali fundo, p q̄ verba vr̄ grauatus vt retento fundo reſtituat tertiā hēditatis p fideicōmiſſū cohēdi. l. peto. in pn̄. ff. de leg. ij. Et ticius fundū retinēs non tenebitur ad aliq̄ onera hēditaria. l. poſt reſtōnē hēditatis, in ſti. de fideicō. here. §. ſi qs vna re. cū ſeq. ⁊ ſic in effecto quo ad h̄ hēt loco legatarij. Sz an reſtōnē hēditatis hīi poſſet ꝯueniri a creditoribus hēditarijs vt plene no. i. l. j. §. fi. in gl. fi. ff. ad treb. ⁊ ideo pm̄' intellec. melius adaptat ad iſtū tex. ⁊ ideo illū approbat Saly. hic in. viij. q. cū quo tranſit Jo. de im. in repe. l. j. §. ſi ex fundo. in antepe. col. ff. e ⁊ ita teneo q̄uis ful. ⁊ pau.
3 de ca. hic approbēt etiā ſm intellec. p. d. §. ſi qs vna. ¶ † In tex. ibi, ex certa pte ⁊c. pbat iſta ſm Saly. h̄ in pe. col. ꝙ ſi vnus ē inſtitutus in re certa ⁊ alius vel alij in dimidia hēditatis, ⁊ nullus alius eſt inſtitutus ꝙ nihil accreſcit inſtituto in re certa. q̄ hēt iſto caſu loco legatarij vt pbat hic non ſubaudiendo aliquid ad iſtū tex. ⁊ ſic pz ꝙ portio accreſcit portioni non aūt rei vel pſone, facit. l. ſi totā ff de acq. he. ⁊. l. ſi ex pluribus. ff de ſuis ⁊ legi. ⁊ ita limitat tex. in. l. j. §. ſi ex fundo. ff e. ſm Jmo. ibi in repe. in. xv. co. ⁊ ita ē de mēte Guil. de cu. ⁊ Cy. h. ¶ Jtē not. ꝙ inſtitutus in re certa hēt loco legatarij, de quo dicam cū gl.
4 ¶ Uitio no. ex fine ꝙ occaſione actionū que p creditores hēditarios inſtituunt ꝯ hēdes vſes non diminuit inſtō in re certa ꝙ intellige ſi vires hēditarie ſufficiāt, als ſecus vt. l. vniuer. C. de le. que. l. hodie pcedit ſi hēs ꝯfecit inuentariū, alias aūt tenet vltra vires, vt in auc. ſed cū teſtator C. ad. l. fal. ¶ In glo. j. ibi, aut nouiſſima ⁊c. ſubaudi cū gl. ibi in verbo titulo eo. facto tex. in auct. vt cum de app. cog. § aliud ⁊. § et hoc qdem. ver. ceterum. vbi apparet ꝙ non ſufficit hodie filio relinquere titulo legati. Sed opz quod relinquat ſaltem aliqua res iure inſtitutionis, alias teſtm̄ non vz, ergo differunt legatarius ⁊ inſtitutus in re certa, ⁊ lz glo. hic non rñdeat, tñ gl. in. l. ſi quis prio re. ff. ad treb. q̄z reputat ſing. Ang. hic, ⁊ Ang. ⁊ Jmo in. d. l. ſi qs priore. rñdent ꝙ inſtitutus in re certa hēt loco legatarij, vt hic preterq̄ quo ad excludendū a querela vt in ꝯtio Sed melius dixiſſet quo ad excludendū a iure dicendi nullū. q̄ ſi filiū non relinquit iu. inſtōnis hz ius dicendi teſtm̄ nullū q̄ teſtm̄ eſt nullū, ⁊ filius cenſet preteritus, vt. d. § aliud. Tñ gl. dum dicit de querela potuit hēre reſpectū qñ filius eſſet inſtitutus i re certa, ⁊ a reliqua parte exhēdatus Uel glo. accipit querelaz largo modo pro omni impugnatione, vel ꝙ habuerit reſpectum ad iura vetera ante. l. oīno. C. de inoffi. te. ſm que tpa ſi filio relinquebat ſeu legabat minus quarta habebat querelā. l. cum queritur. ⁊. l. oīno. C. de inof. teſt. Tñ qcqd fuerit de mēte gl. reprehenditur cōiter p doc. opi. gl. pdicte inq̄zū voluit ꝙ ſolum quo ad excluſionē querele habeat loco heredis filius i
b ſtitutus in re certa, q̄ imo. ēt quo ad ius accreſcendi, ⁊ alios effectus hēt pro herede, alias. n. fruſtra induxiſſet lex ꝙ filio debet relinqui iure inſtōnis. ſi filius non debuiſſet maius cōmodū percipere ex inſtōne q̄ ex legato, ⁊ non eſt putandū ius eſſe impoſitum verbis ⁊ non rebus. l. ij. ad fi. C. cōia de le. † Et ideo con
5 cludit Bar hic, ⁊ in. d. l. ex facto, ꝙ quo ad quedā hēt loco he
c redis, quo ad quedam loco legatarij, ⁊ ideo dicit ꝙ inſtō in re certa eſt tertia ſpēs, vt hic per eum, ⁊ cum eo in hoc tranſit ange. ⁊ Sal. hic, ⁊ bal. in. d. l. ex facto, ⁊ in repe. c. ſi pater. in. v. col. ⁊ melius in x. col. de teſta. in. vj. quod vr̄ eſſe intelligendū qñ quis fuit inſtitutus in re certa, ⁊ alius eſt datus ſibi coheres vniuerſalis ſeu inſtitutus in quota hereditatis qui nondum adiuit nec repudiauit, vt parebit ex. C. dicendis. Unde p pleniori doctrina dic aut inſtituto in re certe nullus alius eſt datus coheres, ⁊ tunc clarū eſt quod habetur loco heredis quo ad omnia. vt. d. §. ſi ex fundo. Si autē eſſet ſibi datus cohēs. ⁊ tunc eſt datus coheres alterius gradus nō eiuſdē, vt quia in primo gradu inſtitutus eſt filius heres, ⁊ ei datus eſt ſubſtitutus pupillaris ticius q dicerē eē coheres alterius gradus. l. ſcdi gradus, q̄ quilibet ſubſtitutus dr̄ cōditionaliter inſtitutus. l. coheredi §. coheres. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ in rōne. § ꝙ vulgo. ⁊. §. ſi filio. ff. ad. l. fal. ⁊ tunc euenieute cōditiōe pupillaris ſubſtitutionis habebit p̄ hēde quo ad oīa. Quānis dictus coheres eius alterius gradus fuiſſet inſtitutus in vniuerſo tex. ē in. d. l. coheredi. §. ſi. ⁊ non eſt alibi ſm doc. ibi, ⁊ reputat bal. ibi hoc eſſe ſubtile, aut erat datus cohēs loco gra. ſ. prio loco inſtitutor, ⁊ tunc ſi ſibi eſt datus cohēs paris poteſtie. l. ſimiliter inſtitutus in re certa ⁊ nullus alius eſſet in hēditate iſtitutus, ⁊ tunc ambo cenſent hēdes vel ēt quo ad oia. l. ſi alterius ⁊. l. quotiens. §. ſi duo ⁊. l. ex facto proponebat. ff. eo. ſm Jmol. in d. l. ex facto, ſed non bñ, q̄ imo q̄tum ad ipſas inſtōnes rex certarum hñr loco legatariorū quo ad detractionem falcidie. d. l. ex facto, ⁊. l. quotiens. C. de he. her. Nam falcidiam ſolum reperit detrahi de legatis non de heredis inſtōne, q̄ imo eſt ipſe hēs qui detrahit falcidiam de legatis, aut habuit coheredē vīr inſtitutū, ⁊ tūc ſi ille coheres adiuit hēt loco legatarij inſtitutus i re certa vt hic, preterq̄ quo ad querelā ſeu ius dicēdi nullū ⁊ ita ſaluabit gloſ. in d. l. ſi quis priore ⁊c. ⁊ ēt p̄terq̄ quo ad accipiendū illam rem ꝓpria auctoritate intra. l. cū hēdes in princi. ff. de acq. poſ. Et ſic lz legatarius non poſſit propria auctoritate accipere rē legatā. l. j. i prin. ff quor. le. ſecus erit i herede inſtituto in re certa ſm no. in. d. l. ex facto. Nam cū teſtator poſſit dare licentiam legatario apprehendendi propria auctoritate. l. ticia cū teſtō §. i de leg. ij. vr̄ dediſſe huic inſtituto illam licentiam cum per verba mere directa ſibi reliquerit, ⁊ ſic per verba ſonantia a, ſeipſo capiat, ſicut quādo ſimpliciter he-

a ¶ Lira. textelo litat iaſ. qñ teſtator dixiſſet inſtituo vxorē meā i vſuf. omniū bo. ⁊ poſt mortē eius inſtituo frēz meū hēdē vīem tunc vxor erit hēs ſi ſolū in vſuf. ſed ēt i ꝓprietate ſz ſaſ. cū cōcor de qb' ibi, p eū. adde ale. in cōſi. clxij. in ij. vol. inci. circa pmū dub. ⁊ in cōſi. cxj. eo. vol. incip. viſo themate ſcripto. ⁊ i. l. ſi fili' a pre. ⁊ ibi frā. de are. ff. de li. ⁊ poſt. ⁊ pa. de ca. in. l. i. §. ſi ex fundo. ff. e. ⁊ in cōſi. xcix. viſis dubiis, ⁊ vide bal in. l. miles ſta. ff. de te. mi. ange. ⁊ imo. in d. l. fili' a pre ⁊ ibi alex. in. iiij. col. ange. poſt bald. in. l. ſi ex pribus. ff. ſi pa be. pe. ex qb' hēs aliā li. ad iſtam pdictā, ⁊ vid an. i ꝯ. cij. ꝙ ſi vxor ē relicta dña ⁊ vſufru. tūc p illa verba vxor hz electionē ſi vellet ſuccedēi ꝓprietate ſit hēs et ꝯfirmat hēditatē inſtituto detracta treb. p l. titius vſuf. ff. de vſuf. le. ⁊ de frā. de are. i. l. filius a pře, ꝙ ē ſing. dcm̄ ſed ſi vellet eligere ius vſufruct' caſus eē dubi' vt in prio dub. poſito per Jaſ. h̄ Tho. dipl.

b ¶ Accreſcēdi vide in. ro. ꝯ. lxxxj. ſed. de ſe. ꝯ. c i xxj. an. gl. cxlliij. bal. ꝯ. lxxxiij. v. li. per ful. conſi. lxxxv. ⁊ conſi. cij.

c ¶ Legatarij vide bal. in. c.

ſi pater. de te.
in vi et Jo de
imo et mod. in
c. Ray. de te. ſ
antiqu, et an in
ſtitutus in re
certa ꝯtinet ap
pel. hꝰdis inſ
ꝯtribus vide
pa. de ca. h cuꝫ
concor. ꝺ qbus
p ale. cõſi. viij.
in. iij. vol. et p
Jaſ. h in fin. et
adde ale. in cõ
ſi. cxxviij. incl.
conſideratis.
verbis. Tbo.

ret inſtitutꝰ ſm Jmo in. §. ſi ex fundo. et bal in repe. d. c. ſi pꝛi
xij. col. Et Pan. de ca. h, et Jmo. in. d. l. ex fcõ. lꝫ bal. ibi tene
at ꝯtrariã opinionẽ, quã et reprehendit Jmo. ibi, et in. d §. ſi ex
fun. lo in repe. et in. c. Ray. ſup gl. ꝺ teſt. An coheres vlis re
pudiaſſet, et tũc ſm opi. magis cõem per oia hꝫ loco heredis,
q2 ſibi accreſcit totũ ac ſi a pꝛin. nullus fuiſſet datus coheres p
d §. ſi ex fundo. in ratione ſui, et ita tenent hic Odofre. Cyn.
Guil. de cu. Frã. tigr. Ang. Saly. Paul. de ca. h, et Bart.
Bal. et Jmo. in. d. l. ex fcõ, et Jo an. in addi. Spe. in tit. de te.
§. j. ad h. circa pꝛin. vltime additio. et Ange. in d. l. ex facto, et
ang et Jmo. in. d. §. ſi ex fundo q2 paria ſunt coheredẽ a pꝛĩ. nõ
fuiſſe inſtitutũ vel eſſe inſtitutũ, et repudiare. l. ij. §. ſꝫ ſi leni ſui
ff. ad tert. l. vnica § pe. et ĩcipit cũ aũt. J. ꝺ cad. tol. et paria ſunt
aliquẽ a pꝛĩ. nõ extitiſſe, vel extitiſſe et poſtea deſijſſe. l. ſi qs ſub
ꝯditiõe. ff. de teſt. in. et l. ſi qs i ſenatorio. et l. eos q. ff ꝺ ritu nup.
Sed ita eſt ꝙ qñ nullus eſt datus cõhꝰs totũ hẽbit inſtitutus
in re certa, ḡ idem erit in caſu iſto qñ repudiauit. Pro hoc ẽt
facit q2 rõ. d §. ſi ex fundo ob quã accreſcit inſtituto in re certa
eſt ne teſtator decedat ꝓ parte teſtatus et pro parte inteſtatus
vt hic in gl. ma. Et no. gl. in. l. ſeruus cõis ab extero. ff. de acq.
here. Et iſta met rõ militat in caſu nr̃o, ḡ idem iuris eſſe dꝫ. l.
illud ff. ad l. aqĩ quã ꝯ Ray. Fran. de campo. Jac. bu. Nic. de
ma. et Ful. hic tenẽt ꝯriũ, et ẽt Bal. poſt. mar. ſi hꝫ tꝫ ꝙ qñ ex
neus eſſet ſcriptus in re certa non hꝫ locum ius accreſcendi,
ſꝫ coheres vlis repudiat, ſecus dicit ſi filiꝰ vel alius cui ſimiliter ꝺ
beatur eſſet inſtitutus in re certa, q2 hĩ hꝫet locum ius accreſ
cendi, et Bal. ẽt in. l. quotiens. § ſi duo. ff. e. adducit duo ꝯ opi
cõem Vero ꝺ q2 iſti tenentes ꝯ cõem opi. vñr non multũ vrgẽ
tibus argumentis moueri, non diſcedo a cõi opi. Et ad argu
menta ꝯria rñde, vt per Ange. et Jmo. in. d §. ſi ex fundo. et. d.
cõem opi. ſequitur ẽt Bar. in. l. quotiens §. ſi duo, ver. quero
teſtator ff. eo. et Bal. in repe. d. c. ſi pꝛ. in. xiiij. col. et Jmo. in. c.
Ray. ſup ſcba gl. de teſta Ubi refutat oia que dixerat in. d §.
ſi ex fundo. lꝫ Bal. in rep. l. in ſuis. circa vltimã char. de libe.
et poſt. dubitet an hec cõis opi. ſit vera. Ubi aũt coheres vlis
non adiuiſſet neqꝫ repudiaſſet, ſed deliberaret tũc inſtitutus i
re certa habebitur loco heredis quo ad excluſionẽ querele in
quo ad accipiendũ pꝛopria auctoritate per ea que dixi. ſꝫ quo
aũt ad alia an habeatur loco heredis pendet ex futuro euentu
q2 ſi adit coheres vlis habebitꝰ hꝰes in re certa loco legatarij,
ſicut dcm̃ eſt qñ coheres. Si aũt repudiauit tunc heres in re
certa cenſebitur fuiſſe heres vlis ſi adeat. Et in ſimili videmꝰ
attendi debere futurũ euentum, et ſm illũ iudicari. l. ſe et ſi qs.
§. interdũ ff. de vſufru. et l. ſi ſic. §. ſi. de le. j. et h verũ ſi inſtitu
tus in re certa viuebat tpe quo cohꝰs vlis repudiauit. Sed ſi
erat mortuus tunc eſt dubiũ an quo ad trãſmiſſionem cenſen
dũ ſit qꝺ fuerit loco heredis, et cõcluꝺe ꝙ ſi inſtitutus in re cer
ta deceſſit añq̃ ipſemet adiret non tranſmittit illã rem ad hꝰ
des, q2 illa inſtitutio rei certe perijt poſtq̃ nullus ex teſtõ illo
adiuit hereditatem. l. eam quam. J. de fideicom. niſi eſſemus in
caſibus in quibus hereditate ex teſtõ nõ adita legata deberen
tur de quibus caſibus no. in. d. l. eaꝫ q̃. Si vero anteq̃ heres
in re certa decederet agnouerat ipſe ſuam inſtõnẽ rei certe. et
tunc eſt dubiũ an tranſmiſerit ius accreſcendi ex illa inſtõne,
et ẽt an tranſmiſerit rem illam efficaciter quaſi per illam ſuaꝫ
agnitionem ſit confirmatũ teſtm̃, et oia contenta in eo. iuxta. l.
ſi nemo. ff. de teſta. in. Et in hoc Bal. hic ad ſi d. l. ex facto. te
net ꝙ ſic, et idem in effectu tꝫ hic Saly. in. iij. q. et do. Ano. in
d. c. Ray. Bñ facit. l. ſi ex plu ibus in ver. et lꝫ deceſſerit. ff. ꝺ
ſuis et legi. et ſufficit aditio vnius ex heredibus ad hoc vt con
firmetur totũ teſtm̃. l. teſtõ mauu §. j. et l. ſi nemo. ff. de teſt. to.
cũ ſi. et no. Bar. in. d. l. ex facto. Sed ang et Jmo. in d. § ſi ex
fundo. et Jmo. in. d. c. Ray. et in. d. l. qui patri. ff. de acq. here.
tenent ꝯriã. q2 añq̃ repudiaret inſtitutus vlis non fuit delata
hereditas inſtituto in re certa, q2 habebatur loco legatarij per
iſtũ tex. Et per ꝯñs non potuit iſtã hꝰditatẽ tranſmittere, et ſic
cũ nullus ſit qui poſſit vlem hꝰdis inſtõnẽ agnoſcẽ teſtm̃ rema
net deſtitutũ. Nec ob. d. l. ſi ex pluribus q2 rñdet ipſi ꝙ ibi il
le qui deceſſit fuerat hꝰs ante mortẽ, ſed iſte qñ deceſſit nondũ
fuerat heres, q2 habebatur tunc loco legatarij vt hic, et tpe q̃ ꝺ
ceſſit res dicebaꝰ eſſe in ſuſpenſo, q2 pẽdebat a futuro euẽtu. ſ.
an hꝰs vlis repudiaret vel adiret ſicut in ſili hꝫ in. l. pꝛidẽ. ff.
ſi cer. pet. et in. d. l. ſed et ſi qs Et per ꝯñs cũ non ſit certum qꝺ
teſtm̃ in oẽs euẽtũ ſit habiturũ effectũ ſequiꝰ ꝙ non dꝫ dici cõ
firmatũ eſſe tale teſtm̃ ꝓpꝛ̃ adꝺitionẽ inſtituti in re certa enim
poſſit ꝯtingere ꝙ inſtitutꝰ in re certa decedat, et coheres vlis

poſtea repudiabit. Et ſic pꝫ ꝙ rõ aſſignata p bar. i. l. ex fcõ, ꝓ
ꝺt teſtm̃ ꝯfirmari nõ ẽ bona et ꝺt ang. in. d. § ſi ex fũdo. et in. d.
d. l. ex fcõ. ꝙ iſtũ ꝙ ꝓxime dcm̃ ẽ ꝓcedit ẽt ſi inſtitutꝰ in re cer
ta eſſet filiꝰ i pꝛãte teſtõris, et ſic ſuus et neceſſarius, nã nõ trãſmit
tet ex poteñ a ſuitatis dcm̃ ius hꝰditariũ, q2 ſibi delatũ nõ erat
et ꝺt Jmo. i. d §. ſi ex fundo. in rep. in. xj. col. ꝙ iſta deciſio for
te nõ reperiꝰ alibi. Sꝫ põt ſuſtineri opi. bar q2 ꝑſuppoſita cõi
opi. quã tenui. ſꝫ ꝙ cohꝰde vli repudiante acqriꝰ totũ inſtituto i
re certa, et vr̃ dici poſſe inſtituto i re certa delatã eẽ hꝰditatem
vlem ſub tacita ꝯdõne ſi heres vlis repudiabit, q̃ tacita cõdi
tio ineſt a lege q̃ ꝯ vt dixi hꝫ locũ ius accreſcendi ſm cõem
opi. et tales tacite ꝯdõnes non ſuſpendũt quo ad trãſmiſſionẽ
ſ. ꝯdõnes q̃ extrinſecus. et l. aliqñ. ff. de cõdi. et de. et per ꝯñs
habebit locũ ꝙ hꝫ i. d. l. ſi ex pluribus. vbi ẽt trãſmittiꝰ ius ac
creſcendi ꝓ inſtitutũ q̃uis decedat tpe quo nõdũ aperta erat
via iuri accreſcendi. i. nõdũ coheres repudiaſſet, et iſtis addo
Bal. in. l. antepe. in vlt. col. J. de iure delib. vbi tꝫ ꝯ illã deciſio
nẽ Ang. in. d. §. ſi ex fundo. q̃ dixi. ſꝫ nõ reperiri ibi. ¶ Et ex
pdictis vr̃ remanere firma ꝯcluſio bar. ꝙ per aditionẽ talis in
ſtituti in re certa ꝯfirmabiꝰ teſtm̃, vt ẽt tenuit do Anto. in. d.
6 c. Ray. ¶ † Et ex his ẽt inferꝰ ad illud ꝙ ponit Saly. hic qꝺ
ſi coheres vlis repudiaſſet, et poſtea inſtitutus in re certa nulla
agnitione facta deceſſiſſet, an tranſmitteret, et dicit in extraneo
ꝙ non niſi fuiſſet. J. tpẽ deliberandi per. l. antiquioribus. J. de iu
re delib. ſed in filio qui erat in pꝛãte teſtatoris nꝺ ꝙ tranſmit
teret vt ſuus qꝺ perinde eſt ac ſi fuiſſet a pꝛincip. inſtitutus in
vniuerſo vt pꝫ i. ſꝫ dictis, iõ tranſmittet totũ et potẽr ſa ſuitatis
iuxta. l. ſi fratris. cũ ſi. ꝺ in. de li. et illud dcm̃ vr̃ veriſſimũ. licet
Jmo. in. d. §. ſi ex fundo. in. xiij. col. impugnet Saly. ſed ipſe de
buit hꝰe lecturã Saly. corruptam q2 ipſe refert ꝙ Saly. loq
tur qñ deliberante hꝰde vniuerſali alio inſtituto decedit inſtitu
tus in re certe anteq̃ ſuã inſtõnem rei certe agnoſceret, et con
tingat poſtea ꝙ hꝰs vlis repudiat. Maꝫ dicit Jmo. ꝙ inſtitu
tus in re certa non tranſmittit ius deliberandi, q2 illa tranſmiſ
ſio hꝫ locũ qñ qs ſciens hꝰditatẽ ſibi eſſe delatã decedit. d. l.
cum antiquioribus. Sed iſte inſtitutus in re certa non erat hu
iuſmodi, ſed certe vt dicit Saly. loqꝰ qñ erat delato inſtituto
in re certa ſcienti repudiationẽ heredis vlis que pceſſerat.
¶ † Et pꝛedicta faciunt ad qõnẽ an inſtitutus in re certa ha
7 beat hñficiũ. l. ſi. J. de edi. diui. adri. tol. in quo Bar. in l. ex fa
cto ſub dubio for e. et in. d. l. ſi. de edi. di. tꝫ ꝙ ſic, et idẽ tꝫ Cy.
in. d. l. ſi qs priore. et in. d. l. ſi in verbo. ex pte, ſed gl. tenuit ꝯ
riũ in. d. l. ſi. et iſtud tꝫ Ang. et Saly. h ange. et Jmo in. d § ſi
ex fundo. et Jmo. in. d. l. ex facto in duobꝰ locis, et i. d. c. Ray.
ſup ſcba glo. et Ang. et Fulg in. d. l. ſi. niſi ſm eos qñ coheres
vlis repudiaſſet, nã tũc inſtitutus in re certa bene hẽbit illud
beneficiũ q2 per oia habetur pro herede per ea que dicta ſunt
ſed qñ heres vlis non repudiauit non põt inſtitutus in re cer
ta habere dictum beneficiũ, q2 nõ eſt heres interim in tota he
reditate nec in parte hereditatis vt requirit tex. in. d. l. ſi. in ꝟ
bo. ex parte. et ibi glo Et appellatione partis videtur intelligi
de quota, facit. l. nomen filiarum. § portionis. ff. de verb. ſig. et
h op. l. eẽt verſi. ſine dubio ſi teneremus opi. ꝙ non ꝯfirmetur te
ſtamentum per aditionem talis inſtituti de quo dictum eſt. ſꝫ
Pan. de ca. i. d. l. ſi. tenet opi. Bar niſi coheres vniuerſalis
iam adiuiſſet, q2 tunc eſt cõ effectu redacta inſtõ illa in re cer
ta ad inſtar per ſepꝛadicta, et iſtud idꝫ vult barto. in. d. l. ſi. et ẽ
de mente Bal. in. l. ex facto. et in. d. l. ſi. in. j. q. et ſi non recedo
8 ab. opi ꝓxime pcedẽti. Ex his ẽt deciditur an p anc. ex cã. J.
de libe. prete. conſeruetꝰ inſtõ in re certa, et cõiter approbatur
opi. Bar. in. d. l. ex facto de quo ẽt per Bar. et bal. in auc. ex
9 cã, et per Ange. in corpore vnde illa ſumiꝰ. ¶ † Uide ẽt in mã
huius. l. ꝙ not. bal. in. l. non codicillũ. ad ſi. J. de teſt. vbi que
rit an in codicillis poſſit quis heres inſtitui in re certa, et tꝫ ꝙ
ſic, Uide etiam in mã tex. no. dignum in. l. pater filium §. ſi. in
ver. ex cauſa fideicõmiſſi. de leg. iij. et ibi bar. vbi pꝛobatur ꝙ
illud qꝺ dr̃ ꝙ inſtitutus in re certa hꝫ quo ad aliquos loco hꝰdis
vt dcm̃ eſt ꝓcedit qñ verba inſtõnis ſunt relata ad eaꝫ, ſꝫ ſi nõ
ſunt relata ad eaꝫ, ſꝫ ad aliũ, vt q2 teſtõr i teſtõ dicat. inſtituo ti
tiũ heredẽ vlẽꝫ, et poſtea dicat pater titij, velis hꝰe ſeyũ cohꝰ
dẽ i fundo, certe quo ad aliqd ſeyus non hẽbiꝰ loco heredis,
ſed fideicõmiſſarij particularis vt ibi. Unꝺ ſi dicimus ſeyus fuiſ
ſet filius teſtõris nõ hẽreꝰ pro inſtituto, et ſic teſtm̃ eſſet nullũ
et hoc eſt bene notandũ ſm Bar. ibi pro limits. huius mãe.
10 † Faciũt ẽt pdicta ad qõnẽ qꝺ ſi in ꝯtcto ſtatuto vel vltima
volũtate vel alia diſpõne ſiat mẽtio ſimpꝛr de hꝰdibus alicu

ius an

ſus in cōprehendat hēs inſtitutꝰ ī re certa, vt ſi qs recipit fūdū in emphyteoſim p ſe, ⁊ hēdibꝰ ſuis. De q̄ mā vide p ſpe. in ti. de ver. pone. ⁊ p bal. in. l. liberti ⁊c. ſz qd ſi qd extneum ff. ſe. ñ de ope lib. ⁊ p Ang. ⁊ Pau. de ca. in. l. qdā. §. nihil. ff. de eden. p illū tex. ⁊ vide q̄ ibi dixi p bal in ge. ⁊ Imo in. l. gallꝰ. §. ēt ſi ſi parente. ff. de li. ⁊ poſt. p bal in. l. j. in. xix q. de re. diui p ſaly. in. l. ij. in. xx. q. ff. de iure emphy. p bal. ⁊ Imo. in. d. l. ex facto. ⁊ p Imo. in. c. pꝰmiſ in ver. vij. tangit ⁊c de locato, ⁊ qd no bal. ſi. proxi. in. v. q. in quibus locis doc. diſputant an ſit verū qd ponit Bar. in. l. vt iurein. §. ſi liberi. ff. de ope. lib. vbi tangit iſtū paſſum. Et approbo ꝯlonem q̄ ponit Imo in d. l. ex facto. ⁊ in. d. c. pꝰmiſ q̄ vr magis cōis, imo p eā concordant alie opi. Circa qꝺ vide q̄ dixi in. d. §. nihil.

na ℭ † Ultio q̄ri poſſet qd ſi teſtator inſtituit titiū lundo ⁊ iuſſit eū plus non petere aut hēre poſſe, ⁊ neminē aliū inſtituit an teſtator poſſit ꝓhibere ius accreſcendi p iſta verba, ⁊ talis ꝓhibitio faciat deficere teſtm̄. ⁊ ſuccedāt venientes ab inte. in q̄ bar. i. l. quotiēs. §. ſi duo ff. e. p illū tex. ⁊ p alia plura tenuit qꝺ ſic. ꝯ riū ꝯ. By ſ qꝺ ſi teſtor non poſſit ꝓhibere ius acreſcendi, ⁊ id viciabꝰ ꝓhibitio, ⁊ titius in totū ſuccederet ex teſtō, mouetꝰ p pſa ⁊ maxime p. l. ſi ita qs inſtitutꝰ fuerit excepto fundo. ff. e. ⁊ ibi dō h p eū. ⁊ p bal ibidē, ⁊ p bal. ⁊ Saly. ⁊ rom. i. l. i. ſ. cū nō pe. p ten ⁊ bal. in repe d. l. in ſuis. circa vlti. ebar. ⁊ in. d. c. ſi pſ. tit. c. xiij. co. ⁊ in. l. ſi qs ita hēn inſtituat ſi ſtimne. ff. e. ⁊ p Saly h in. vi q. p Fed. de ſe. in. cōſi. cxxxi. ⁊ ⁊ p bar. in ꝯſi. in ci. Matheolus gratioli. ⁊ in. l. ſi qs priore in ſi. p illū text ⁊ ibi ēt ang. ⁊ alij. ff. ad treb. p Ange in cōſi cxliiij arge. in. l. i. ff de teſt. mil. ⁊ l. pe. ff. ſic inſti. teſt ⁊ in. i. ſi plures. §. ſi ex iuſſu. ff. d vul. ⁊ pup. p ang. ⁊ pa. de ca. i. l. ſi poſthumꝰ. in pn. ff. de lib. ⁊ poſth. p pet de an. ⁊ Imo. plene in. d. c. Ray ⁊ in repe. d. l. ſi ex fundo vbi plenius tāgit ꝗſtiōem, ⁊ cū eo n āſeo. ⁊ rn ad rōnē bar. ⁊ aliorū, vt ibi p eū, cuiꝰ verba trāſlatuſ ro. in. d. l. i. ff qn non pe. p ten. vbi dt idem qꝺ Imol lz de eo mētionē nō faciat. Tangit de hoc ēt Jo. de imo in. l. hēdiſtas ex die. ff. eo. c. i. de teſt ℭ Querit ēt hic bal. an ſi teſtō dicat qꝺ relīqt decē filio p ſua legitima vel pro ſua pte videaſ relinquere iure inſtitutionis, ⁊ ſic valeat teſtm̄ de quo dixi in. l. nam qꝺ. §. non oēs cum l. ſeq. ff. ad treb. et ad ea que ibi dixi me remitto.

SUMMARIUM

1 Inſtitutio quæ nō poteſt ſaluari ſecundum ꝓpriū & directum ſignificatum uerborum ſaluaſ ſecundum improprium, & indirectum, ſi fieri poteſt alias redditur nulla.
2 Error in nomine proprio non præſumiſ, & talis error habeſ pro fatuo.
3 Hæres hæredis teſtatoris eſt hæres.
4 Hæres inteſtatus ſub cōditione q̄ faciat monumentū ſub pœna, ſi deceſſit hæreditate non adita, tū tranſmittit illā hæreditatē ad hæredem ſuum.
5 Subſtitutio iſta ſi plocius hæres non fuerit ſempronius plocii hēs eſto, dicitur eſſe uulgaris facta plocio, & iſto caſu dicitur partim tacita & partim expreſſa.
6 Subſtitutio pupilaris facta extraneo ualet ut uulgaris.
7 Subſtitutio pupillaris ſimpliciter facta extraneo, an contineat fideicōmiſſariam poſt aditam hæreditatem.
8 Inſtituiſſe non dicitur teſtator per hæc uerba ſempronius plocii hæres eſto, niſi aliud de inſtitutione appareat.
9 Inſtitutus reputatur filius, qñ ei ſubſtituitur ēt nemine inſtō.
10 Nomē q̄ ſibi mutat i ſcribēdo nō ualet eius ſcriptura, uel epla.

1 a UM in libris. † Inſtō q̄ nō pt ſaluari ſm ꝓpriū ⁊ directū ſignifi. atū verborū ſaluaſ ſz impropriū ⁊ indirectū ſi fieri pt, alſ redditſ nulla potiuſq̄ ſuſtineaſ p textū erroris teſtōris ſi ē talis error q oſtēdit fatuitatem. h. d.
2 ℭ † No. qꝺ nemo. pſumiſ errare i noie ꝓpzio, qz talis error hēſ p fatuo. ⁊ id tali caſu error nō in viciat, ⁊ ita ſtaſ. l. ſi i nole. ff. de teſt. d quo vide p doc. h, ⁊ maxime bal. in. i. opin ⁊ aliqd in tangit in d. l. ſi in noie. ⁊ h ēt tz Nic. de neu. in. l. lib. l. de legi. ⁊ cōiter teneſ, lz Rap. ibi dicat ſe dubitare eo qꝺ iſte tex. nō loquitur qñ teſtōr vere errat in noie ſuo, tñ mihi plz cōis opi. p iſtū tex. in verbo vultus, ⁊ dt hic idem eſſe in errore nois ꝓpꝛij filij ꝓpſiꝰ teſtātis ex rōne huius. l. ⁊ ſequitur Rom. in d. l. ſi in noie qꝺ intellige niſi filiꝰ eēt pſe abſiēs natꝰ ⁊ nutritꝰ. ar. l. ſiꝰ §. lucium. et qꝺ ibi no. bal. ff. de lib. et poſth. ℭ † No. qꝺ q̄ he-

b redis eſt here ꝰ dr eſſe primi teſtoris heres, ⁊ hoc facit ad ſa ſtētatioē libelli in quo titius agit tāq̄ heres ſempronij ex teſtō cū in veritate titius nō ſuccedit imediate ſempronio, ſz mediante pſona incij inſtitutī a ſempronio, vt per Cy. ⁊ bar. hic, et bar in. l. paterfa. ff. de vul. ⁊ pu. vbi eſt ſiſis tex. ⁊ in. l. ij. ⁊. iij. et ibi gl. no. ff. de peti. here. et ibi Bar in. l. j. ff. de ca. per. et p bar. i l. et an eadem. §. actiones. ff. de exce. rei. iud. ad ſi. et p Imo. in ſn. l. iij. ex pluribus. ff. de acq poſ. in notabilibus. ⁊ in. l. ij. ff. d vul. ⁊ pu. et plenius per Bal. hic. ⁊ in. xvij. q. etiam in ſeqn̄tibus qōnibus, ⁊ eſt ho tex. in. l. ſi quis filiū. §. fin. ⁊ ad hoc ēt no. bar ⁊ alij. ff. de acq. here. ⁊ in ꝓpoſito vide ēt not. Bart. in l. ſi defenſor. §. illud ff. de interroga. actio. vbi ponit an ⁊ qñ qs

c agit tanq̄ hēs ſempronij ꝰ cogaſ exprimere, ⁊ id declarare ad inſtantiā rei an ipſe filius ſit hēn ſempꝛonij immediate an mediante pſona alterius hēdis. Et ibi de hoc habemus bonū tex. de hoc ēt per doc. in. c. ij. de libel. obla. ⁊ lz ꝯ Bar. hic ⁊ cōez opi. Ful. hic dicat facere tex. in. l. amiſſe. ſ. cōia de ſucce. ⁊ ita ſtt ēt Rap. cū. in d. l. pſ. Sz rñde qꝺ ibi agens nō erat hēs hēdis

4 vel ibi dicebat ſe eſſe immediate hēdem, ⁊ ſic nō ob. † Et iſtu ī ducunt per Bal. hic in xxij. q. ſi teſtōr mandauit ſub pena hēdi qꝺ faciat monumentū, ⁊ deceſſerit heres hēditate non adita tñ per ius delibe. tranſmiſit illā hereditatē ad hēdē ſuū. inxta l. cū antiqoꝛibus. ſ. d iure deli. an iſte ſcōs qui hēditatē ad eū tranſmiſſam adiuit incidat in dictā penā ſi illud monumentū non fecit, ⁊ concludit qꝺ non alle. l. mulieri in prin. ff de condi. ⁊ demō qꝺ reputat ipſe notabile dcm̄. Sz aduerte q̄ barto. in ſuo cōſi. inc. Andreas martini ꝯdidit teſtm̄, in quo Odeſ. ⁊c. aliter dicit dubitat. n ibi qd ſi teſtator filios inſtituit heredes ⁊ legata pluribus perſonis reliquit, ⁊ dixit qꝺ mandabat per ſuos ſ. ſcriptos hēdes dicta legata ſolui deber ſ. biennū qꝺ ſi factū non eſſet voluit hereditatē ſuam deuenire ad tale hoſpitale, ⁊ contingit qꝺ biennū deceſſerunt ipſi filij heredes huiꝰ mater ab inteſtato ſuccedit, ⁊ ipſa ſ. biennū nō adimplenit legata, querebatur an hoſpitale poſſet ei auferre hēditatē, ⁊ dt quod non, ⁊ inter cetera all. d. l. mulier. vbi in penis ⁊ mulctis que relinquunſ in teſtō non recediſ a pſona q̄tū ad cōmiſſionem pene. Et pro ho: alia plura adducit, ⁊ dicit hoc eē verū qñ nominatim iniunctum eſt illud penale grauamen heredi, vt qz heredi iniunctum eſt ſub noie ꝓpꝛio, ſecus ſi non noiatim ale. l. i §. ſi. cū ibi no ff. de le iij. ⁊. l. celſus. alias incipit pater §. qꝺ alienius. ⁊ ibi no. ff de le ij. ⁊ in. q. Bar. fuit iniunctum nominatim, qz habitus fuit reſpectus tñ ad perſonas filiorū q ſcripti erant heredes in teſtō. ⁊ qꝺ ad eos tm̄ habuerit reſpectum teſtator colligiſ ſz Bar. per illa verba, ſuos infraſcriptos heredes ⁊c. qꝺ vltimū bene probaſ per bar. in. l. qui liberis §. verba in vlti q. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ Jo. de imo. in d. l. ſi qs filium §. ſi. Roma in prca legata. l. ſi quis filium. d §. fina. dicit in q. predicta quod text. in d. l. mulier per qm̄ mſe fundat Bart. nihil facit, ⁊ ideo ipſemet dicit qꝺ heres hēdis. incidat in penam, qz videmus qꝺ pena legalis tranſit ad hēdē hēis ale. l. videamus. ff. p ſoc. can. Non recedo a diſt. bar. in. d ꝯſi.

d q̄ vꝛ ipſa veritas. ⁊ ⁊ dicta diſtinctio bene probaſ ex hīs q̄ no. bar. in. l. lucius. ff de le. iij. Et de iſta materia an appellatione heredis veniat hēs hēis me remitto ad plene no. p bar ⁊ alios in. l. gallus. §. ēt ſi a parente. ad ſi. ff. de lib ⁊ poſt. ⁊ in. d. l. lucius §. i. ⁊ aliquid per eundem in. l. filioſſ § omi. ff. de lega. j. ⁊ per Bal. hic in. iiij. op cum quatuor ſequentibꝰ, ⁊ in. xxi. ⁊ xxij. ⁊ in. xxiij. q. et per Cy. et Bal in. l. in annalibus ſ. de le. per Ange. Bal ⁊ Imo. in. d. l. hec verba. vbi eſt ho. text. et plene per Ange. in conſi. clxxxv. inci. Chariſſime frater ⁊c. ⁊ per Oldra. in conſi xxj. incip. Thema tale eſt teſtator habet fratrem, et per Pet. de anch in conſi. cxxij. incip. In Chriſti

5 nomine, pro et ꝯ ſubtiliter ⁊c. ℭ † In text. ibi, ſi nō plocius heres fuit, ⁊ ſic in caſu per illa verba, ſempronius plocij heres eſto, intelligiſ facta vulgaris ſubſtitutio plocio que ſubſtitutio iſto caſu dicitur eſſe partim tacita et partim expreſſa quia verba que referuntur ad illum qui ſubſtituitur ſunt expreſſa, ſed non illa que intelliguntur relata ad eum cui facta eſt ſubſtitutio, vt declarat Bart. in. l. j. in. iij q. princi. ad fin. ff. de vul. et pu. de quo ēt vide per bal. hic in. q et aliquid p Saly. h. Sz magiſtratus vz loqui bar. in. ij. q. ⁊ ibi ponit ēt intellectū ad. l. titius hic alle. in gl. ēt tutto p dictū dicit gl. ſingularis in. l. verbis. ff. de vul. ⁊ pu. vt referunt doc. hic, ⁊ maxime Ang qꝺ iſta ſubſtō de qua hic appellaſ ſubſtō dubia, ⁊ hoc ideo qz in cāto teſtōris hic nō erat certa ita an voluerit ſubſtituē plocio vulgariter, et ſic directo, an p fideicōmiſſuz vel q̄uō. Et id impator l-

a ℭ Si fatuo ad de iud. ro. ꝯſi. clxxxix. vbi dz qd error ncis pꝛis teſtōris viciat teſtm̄ cū p fertur ab ipſo teſtatore.

b ℭ Heres vide. l. gallꝰ. §. ſi a parente. ff. de lib et poſthū. Old. cōſi. xxj. ana ꝯ. clxxxv. Pet. de anc. conſi. cxxij.

c ℭ Sempronij. vide ange. cclxvj.

d ℭ Ipſa veritas videbar. in ꝯ vij. incip. ſcm̄ talē ē et in conſi. ccxliij. incip. euidens et alex in ꝯſi. iv. in. i. vo. incip. ꝯſiderato hīs in ij. col. et in cōſi. clxxxiiij. i ij. vol. incip vi ſo thēmate. et fran. de cur. in cōſi. xv. in. ix. col. Tho. dip.

.terpretat̃ iſtam eſſe vulgarẽ, & ſic directã, & h̃ q: fuit facta per verba directa h̃s eſto, hõ facit tex. in rõe ſui. d. c. ſi pr̃. de teſt. in verſic. j. vbi in dubio ſubſtõ interpretat̃ directa, & non obliq̃ ſi verba patiuntur. & in ſĩl. ẽt videmus q̃ ſi teſtõr titio inſtitu to faciat ſimpl̃r ſubſtõnem per illud verbũ ſubſtituo ſempro nium, talis ſubſtõ in dubio interpretat̃ q̃ ſit directa ſubſtitutio vulgaris iñ vt eſt aperta lr̃a in. l. iam hoc iure. in verbo vul garem iñ mõ ff. de vul. & pup. ſubſtitui. De quo vltimo vñ dic vt plenius per bar. in. l. centurio. et. ii. in q̃õ. qua querit̃ an cõ pendioſa facta per verbũ cõe contineat vulgarẽ, & per Cy. in l. precibus. ad fi. C. i. l. ij. & bar. in. l. gallus. §. i. per illũ tex. & z vnã lec. ff. de lib. & poſt. & bar. in. l. lucius in. pe. q. ff. de vul. & pu. & Bar. in. l. humanitatis. in. xv. co. C. de impu. & alijs ſubſtitu. in
6 ver. ij. queritur. ¶ † Ex hoc tex. colligit hic bar q̃ ſubſtõ pu pillaris facta extraneo vz vt vulgaris. vñ ſubſtõ facta per hec verba, ſempronius plocij heres eſto adheret conceptioni ver borum, pupillaris ſubſtitutus vocatur ad ſucceſſionem pupil licui ſit ſubſtõ. Sed vulgaris ſubſtitutus non vocat̃ ad ſucceſ ſionem illius cui ſit ſubſtõ. ſed ad ſucceſſionem teſtatoris inſt. de pup. ſubſti. circa prin. & verba de quibus h̃ ſonabant vt intel ligeret̃ vocatus ſubſtitutus ad ſuccedendum illi cui facta erat ſubſtitutio iñ, q: in caſu huius. l. non poterat valere vt pupil laris q: facta erat extraneo. Nec ob. tex. in. §. extraneo. inſti. de pup. ſubſti. q: fatetur q̃ extraneo nõ põt fieri pupillaris ſeu alia directa que habebat effectũ poſt aditã h̃ditatẽ ab inteſt. vt ibi, ſed hñ poteſt valere vt vulgaris que hz effectũ ſi ille cui ſit ſubſtõ non adeat. l. poſt aditã C. tit. ij. & ibi ẽt plenius vult bar to in. l. j. in fi. prin. in vul. q. ff. de vul. & pup. cũ cõcor. & add. q̃s ibi dedi. & in. l. verbis. eo. tit. & lz Pau. de caſt. hic non facta mẽtiõe de doc. dicat q̃ ſi pupillo extraneo facta ẽ pupillaris ſub ſtitutio p̃ h̃ verba ſi hẽs erit & in pupillari etate deceſſerit itl hẽs, ergo non valeat vt vulgaris, q: viciata expreſſa. i. pupil lari viciari dz tacita. i. vulgaris. l. iij. §. q hz de ſerui. ru. p̃di. et dicit q̃ tex. nihil facit an hec talia verba non fuerint p̃lata in inſtõne que verba ſic expreſſa vñr repugnare vulgari, ſed non recedo ab opi. bar. q̃ eſt cõis. Ad arg. d. Pau. rñ. vt p̃ bar. i l. fideiuſſor. in prin. ff. de leg. j. & in. d. l. j. de vul. & pu. in q̃õne, q̃ querit ibi bar. An teſtm̃ poſſit ſumere vires a tacita vul. & nõ vr̃ Pau. hñ rñdere ad iſtũ tex. ſi hñ cõſideret̃ inductio quam de iſto facit bar. & doc. & multomagis diſplicet id q̃ no. Pa. de ca. in d. l. iã hoc iure. de vul. & pu. vbi p̃. d. §. q hz. lz ſimpl̃r q̃ ſubſtõ pupillaris facta extraneo nõ valeat in vim vulgaris q̃ ẽt ẽ cõ tex. in. l. ij. ꝯ. ſed ſi extraneũ. ff. de vul. & pu. inducẽdo ſub tilit̃ vt facit Bar. ibi in. ij. col. in ver. q̃ro q̃ ipe &c. & no. bal. in l. fi. in pe. co. C. tit. j. & in. l. humanitatis. in pe. col. in ver. ſo q̃s eitur &c. C. de impu. & alijs ſubſti. & bar. in cõſi. inci. mard⁹ &c. niſi eẽt facta extraneo maiori. xxiij. an. facta eẽt p̃ h̃ ꝯba ſi in pu pillari etate deceſſerit, q: ſubſtõ totalr̃ facta viciat̃, q: cõfert̃ in tp̃s in quo eſt impoſſibile valere. ar. l. titio cũ moreret̃. ff. õ vſu fru. ſm Guil. de cu. in. l. p̃cibus. C. de ipu. & alijs ſubſtitu. in mã
7 vulgaris ſubſtõ. in vlt. q. & ſilr̃ no. bar. in. d. verbis. ¶ † Utrũ aũt dicat ſubſtõ pupillaris ſim. ſr̃ fcã extraneo cõtineat fideicõmiſ ſa iã poſt aditã h̃ditatẽ. bar. hic in. j. col. p̃ iſtũ tex. dĩ q̃ non, certe iſte tex. nõ vr̃ hoc hñ p̃bare, ſed hoc hñ voluit gl. in. d. l. verbis. & ibi ſeq̃t̃ Bal. & Pau. de ca. Dicit iñ bal. q̃ iſta. l. h̃ non p̃bat Ang. h̃ ẽt vr̃ ſeq opi. d. gl. hñ facit text. in. d. l. iã hoc iure. in verbo in vulgarẽ iñ mõ &c. ¶ In tex. ibi nullius eſſe momenti adde tertiũ caſuz in quo iſta diſpõ valebit ſm Ang. & Pau. de ca hic vz ſi teſtõr plociũ filiũ ſuũ pupillũ inſtitue rat vel exheredauerat, & poſtea dicat ſempronius plocij heres eſto, nam p̃ illa verba vr̃ pupillo ſubſtõne pupillarẽ feciſſe q̃ pupillaris põt fieri iam pupillo inſtituto q̃z exheredato. l. j. §. pe. ff de vul. & pup. ſuccedit̃ directo ipſi pupillo p̃ pupillarem vt verba iſta ſonãt vt. ſ. dixi. Et Guil. de cu. h̃ idẽ dicit ſi h̃ fi lius pupillaris fuerat hẽs plocij Nã põt vr̃ pupillariter ſub ſtituere in h̃ditate plocij, & ſubſtitutus hẽbit oĩa bona pupilli l. coheredi. §. ſi. de vul. & pu. & q: iſtud cẽleſ teſtm̃ pupilli qui
8 ſucceſſit plocio valebit vt hic. ¶ † Item no. q̃ iſta verba. ſem pronius plocij heres eſto, non dĩ teſtõr plociũ h̃dẽ inſtituere niſi aliud de inſtõne appareat. Nec obſt. q̃ ille q vult cõñs vr̃ velle antecedens p̃ quod ad illud peruenire põt. l. ad rem mo bilem. & l. ad legatu. C. de pen. & l. aliud ff. de acq. here. ergo h̃ dẽret voluiſſe inſtituere plociũ cũ aliter non poſſit valere pro miſſio fcã ſempronio, q: eũdet Salyc. q̃ cõtrũ procedit qñ cõñs
9 erat de ſe validum, q: tunc poteſt includere añs ꝯ ſecus vbi erat de ſe inualidũ, vt hic, vel hoc ideo eſt, q: antecedens req

a ¶ Añs. in cõtiũ. d. Jaſ. h̃ dĩ q̃ experit lu. ro. in. l. illõ dicet̃ q̃ q vult cõñs vr̃ velle añs niſi añs ſit maius ſuo conſequenti. vt de q̃ voluit idẽ Lu. rod. cõſi. ccxliij.

b ¶ Relictũ r⁹ adde in & vi de fran. are. in cõſi xclix vbi p̃ iſtã gl. ẽt q̃õ cõdõ mixta de ficiẽs caſu for tuito nõ fc̃ lr̃õ ficet̃ legatũ ad piã cãm q: fauo re aĩe q̃ eſt cun ctis rebus p̃fe renda. l. ſancimus. C. de ſac. ſan. ec. ẽ p̃ſũm ptio q̃ teſtator cẽt aliũ relictu rus q̃ cõſirmo nã cõdõ mixta fcõ alterius & honorati ſi de ficiat caſu for tuito non facit deficere legatũ libertatis. l. cũ ha dat. ff. de cõ di. & de. q̃ nec legatũ fcm̃ in piã cãm ex q̃ parificant̃ ſm bar. in. l. ſi vn⁹. cum concor. ff. de teſt. Frã. c.

rebat ſpecificationẽ & expreſſionem, & iõ nullus eſt hẽs niſi quẽ teſtator expreſſit. l. iubemus. C. ti. j. ſm Salyc. vel dic vt p̃ bal.
9 hic in. vj. op. & fortaſſe melius. ¶ † Adde in q̃ vbi teſtõr ne minem inſtituiſſet, & ſi lo dediſſet ſimpl̃r ſubſtitutũ filius per ſubſtõnem talem habebit̃ pro inſtituto, & ſic tunc non hr̃et locũ iſtud notabile q̃ colligit̃ ex iſto tex. vt probat̃ in. l. coheredi. §. ſi. ſm ſcdam lec. q̃z ibi ſuſtinet Bar. ff. de vulg. & pup. ſed an hec limitatio procedat dic vt per doc. ibi in. d. l. gall⁹. in p̃n ci. & magis cõis opi. eſt cõ Bar. vt dixi in. d. l. gallus. p̃ro qua
10 facit tex. iſte. ¶ † Item per tex. teſt. dicit Bal. in prin. ff. cauſa in. xij. q. q̃ ſi ſcribens mutauit ſibi nomem non vz epiſtole ſeu ſcriptura. Reliqua vide hic p̃ Cy. & bal. & illud iter cetera no. q: ponit bal h̃ in. xxxiij. q. vbi dĩ p̃ hanc. l. notabiliter p̃bari q̃ tacita ſubſtitutio excludit ius accreſcendi, vt dĩ gl. ex iſto tex. in ver. p̃te in re. p̃ quo adde gl. fi. iuncto tex. in. l. ſi. C. ti. j. & illa ibi ad h̃ reputat notabilẽ bal. circa ij col. & etiam no. illud q̃ ſaly. h̃ voluit dicens q̃ ſi iſte plocius fuiſſet ab inteſta. ſucceſſu rus teſtatori adhuc valeret tali caſu teſtm̃ per. l. ſi q: hẽs ita inſtituatur ſi legitimus. ff. e. & ſic ſempronius intelligeret̃ voca⁹ ſub cõdõne ſi plocius ab inteſt. ſucceſſurus nollet adire. Et hic caſum adde alijs caſibus. C. relatis in quibus dixi teſtm̃ de quo loquitur iſta. l. valere.

De inſtitu. & ſubſtitu. ſub. condi. fac. Rub.

SVMMARIVM.

1 Conditio mixta dependens ex facto tertii, & inſtituti, debet im pleri, uel ex facto illius tertii impediri, ad hoc ut inſtitutus poſ ſit adiri.
2 Legatum factum mulieri ſi nupſerit an debeat̃ ſi fuit interpella ta de nubendo & recuſauit, poſtea uelit nubere.
3 Legatum factum alicui ſub cõdõe p̃tatiua ſi ille fuit impeditus ad tp̃s implere propter infirmitatem, an incontinenti habeat̃ pro impleta.
4 Conditio an habeat̃ pro impleta ſi non ſtat per eum qui illam debet implere, ſed ſtat per alium impedientem impleri.
5 Conditio differt à modo, ut hic.
6 Legatum alimentorum factũ ſub cõdõne, ſi deficiat cõditio, an & quando debeatur. uel non.
7 Legatum factũ ſub conditione cauſali, uel mixta, ẽt pendente à facto legatarii. & à fortuna, an ſi tunc deficiat cõditio p̃ caſum & non ſtet per legatarium, an debeatur.
8 Inſtitutio alicui fca ſi cõtraxerit m̃rimoniũ cum tali filia, & re cuſauit m̃rimoniũ contrahere, poſtea mutato p̃poſito uult cõ trahere, ſed filia non uult, an habebit hæreditatẽ.
9 Inſtituo filiã tuam, ſi filius antilli nubat ſecum, modo filius an tilli non uult nubere, an ſit impleta conditio.
10 Conditio an debeatur pro impleta, ſi ſtat per alium qui per te q̃ non impleat̃ ut ſi p̃mitto tibi decẽ ſi tali filię nupſeris, & ip ſa non uellet nubere.
11 Legatum fcm̃ alicui eccleſię p̃ ſepultura ſua an debeat̃ eccleſię ſi non põt ibi ſepeliri, quia ſit excommunicatus teſtator.

1 Cum autẽ. † Cõditio mixta dependẽs ex fcõ tertij, & inſtituti dz impleri, vel ex fcõ illius tertij ipediri ad h̃ vt in ſtitut⁹ poſſit adire. h. d. ¶ Et ad euidentiam hui⁹. l. & toti⁹ titu. nõ p̃mitto alia q̃z ea q̃ no. p̃ gl. i ru. ff. de cõdi. & de. & p̃ bar. in. l. j. eo. ti. ¶ In gl. ibi, ſolũ h̃
b erat alo relictur⁹ &c. lz hec ſol. diuinet ad tex. tñ ſz Ang. eſt no. & in ſe ꝯa, & ſilem gl. habes in. l. q ſub cõdi. §. quotiens. ff õ cõdi. inſti. & p̃ ea facit q̃ hr̃ in. l. in cõdõnibus. primũ locũ iñ. & in. l. cũ ta. §. legato falſã. & idẽ no. gl. in. §. quotiẽs. h̃ ali. igi. ff de cõdi. & de. ſimilr̃ ſequẽs ſol. q̃uis in ſe diuinet tñ p̃ eam nõ limitat̃ iſta. l. ſ. q̃ ſi iſta mulier a p̃ñ. interpellata a filio an tilli de nubẽdo recuſauit, & ſic fuit i mora nubẽdi nõ hẽbit iſtã h̃ditatẽ lz ipſa mutato p̃poſito poſtea velit nubere ei, & filius antilli nolet, nã tũc nõ hẽbit̃ cõdõ p̃ impleta, hõ facit. l. pe. l. ff. de cõdi. & de. eſt q̃ vera ſol. illa q̃. C. ponit̃. ſ. q̃ ibi cõdõ deficiat
2 p̃ caſum h̃ aũt fcõ alterius. ¶ † In ea. ibi. §. quotiens. Limita tñ illũ tex. & ſiles niſi teſtator mandaſſet cõdõnẽ impleri vere, & non p̃ fictionẽ iuris, q: tũc lz p̃ caſuz deficiat cõdõ p̃tatiua nõ debebitur legatũ, & ita no. bal. in. l. ſi pr̃. in. iij. q. C. e. aſſe. in ar. arg. l. in his, & ita talis. aut in ꝯ. quaſi dederit. ff. de cõdi. & de.
3 facit tex. in. d. l. in cõditionibus. in princi. ¶ † Et tangit etiam Bal in

Bal. in. d. l. ſi pr. in. ij. q. ꝙ ſi ille cui relictū eſt ſub cōdōne prātua fuit impeditus ad tpo iplere pp infirmitatē an iocōtinēti habeat̃ p impleta, ⁊ dicit ꝙ nō, ſed ceſſante infirmitate dȝ impleriri ibi per eū. ℂ In ea. ibi. l. ſi decnerat⁹ ⁊c. in ꝟ. idē iui. el. i. ſed dubium ē quare tex. ibi dicat aliud eē qñ viuo teſtatore occiſus eſt ſeruus an eo ꝙ videret̃ tūc cōdōnem bñ p impleta p id ꝙ hr̃ in. d. §. quotieſ vbi hr̃ p impleta qñ ſeruus viuo teſtōre mortuus eſt ꝗ qñ ſeruus manumittendus fuit ab alio viuo teſtōre occiſus cū tūc non cōpetat actio legis aql. ꝯ occiſorē quo ad preciū hereditatis relicte ſub ꝯdōne manumiſſionis vt in. d. ver. idem iulia. dēret hři ꝯdō pro impleta ſi cut qñ nāliter mortuus eſt ſeruus viuo teſtōre quo caſu ceſſat actio legis aql. vel qñ mortuo teſtōre occiſus eſt ab eo qui ſoluendo non eſt vel occiſus eſt iuſte quibus caſibus qꝛ cū effectu ſi hȝ locū actio legis aquil. vt hic in gl. iuncta hic q̃ no. hic doc. in. l. ſi titius hic alle. in gl. Cy. h relinquit ſr p hoc cogitādū, ⁊ alij hoc nō tangūt. Imo. in. l. i teſtō. in. ij. de ꝯdi. ⁊ de. iñ ꝙ lȝ gl in. d. verſi. idē iul. videatur intelligere ꝙ cōdō ibi non hr̃ p impleta qñ ſeruus viuo teſtōre eſt occiſus a tertio tñ hoc non dicit, ſed ſolū negat actionē le. aquil. cōpetere p precio hereditatis ꝯ occiſorez. iō vr̃ dñm ꝙ cōdō tunc hēat̃ p ipleta ac ſi ſeruus fuiſſet nāliter mortuus vel ſi ſeruus fuiſſet occiſus ab eo qſoluendo non eſſet vel iuſte fuiſſet occiſus cū ſit eadē rō, ꝗ dȝ eſſe eadē iuris diſpō. l. i ind. ff. ad. l. aq. ⁊ h ēt Ang. h in quibuſdam lec. ⁊ iſtud ſatiṡ pȝ ꝯnuis gl. in. d. § quotiens. et huic opinioni remittat. ℂ In ead. ibi. l. ſi titius ſolue ꝙ ibi tertius ſine delicto impediēs ꝯdōnem implere, ⁊ ſic qꝛ ꝯ tertiū agi nō

8 pōt ꝯdō pro impleta hr̃. ℂ † Ex quo inf. vt hic note. Bal ꝙ ſi teſtator inſtituit heredem ſub ꝯdōne ſi edificauerit eccleſiaȝ

a in domibus ſuis, eſs non vult dare licētiam edificandi heredi nō hebit inſtituto de qua qōne vide ēt per bal. in. l. deberi. C. de fidcicō. lib. ⁊ ꝙ ibi no. Bald. in. l. j. in. ix. q. C. de his que pene no. timun tñ iſtud ꝙ dcm̄ eſt p. d. l. ſi titius. ſ ꝙ ſi facto tertij i peditus eſt ꝯdōnem implere conditio hr̃ p impleta niſi illud factū tertij non directo, ſȝ p quādā ꝯñam tenderet ad impediendū cōdōnem impleri, qꝛ non habebit̃ p impleta. l. ij. §. ſi quis ſeruū ⁊. l. non omne. ff. de ſta. li. ꝙ plenius declarat p bar ⁊ Imo. in. d. l. in teſtō cuius ꝟba repetat bal h. in ix. q. notanda. ℂ † In ea. l. ſi fundū. §. iul. ⁊ eſt rō dr̃ie inter modū ⁊ ꝯdōnē qꝛ modus ante implemētū nō ipedit naſci oblonem, ⁊ actionē pro legato. l. ij ⁊ ibi no. C. de his que ſub. mō ſecus in ꝯdōne vt ibi ⁊. l. legata q̃ ſub cōdi. ff. de condi. ⁊ demō. vñ ſicut ſi impeditur naſci obligatio ꝗ tollat̃ iam nata arg. l. pr̃ furioſo. ff. de hiṅ q ſunt ſui vel alie iur. ⁊ cū. d. l. ſi fundū. vr̃ cōcordare. l. pr̃. §. mutianus. de le. iij Sed ꝯ iſtā ſo. fortiter vr̃ facere tex. in. l. titio centū. §. titio genero. ff. de cōdi. ⁊ de. in verbo añ nup. vero, vbi pbari vr̃ ꝙ legatū relictū ſub mō. i. vt matrimoniū ꝯ bantur non debet̃ ſi p morē impedit̃, in quo Bar. vbiqȝ ſidet ꝙ ibi legatum dotis non erat ſub modo, ſed intelligit̃ eſſe conditionale, vt ibi plene pſequit̃ ipſe, ⁊ cum eo tranſit Imo. in. d. l. ſi fundum. ſed Ful h dicit ꝙ rñſio eſt ꝯ tex. in. d. §. titio genero. in ver. ſed cū ante nup. vbi tex. dicit ꝙ tale legatum eſt purum, ⁊ ideo dicit ipſe ſequendo do. ſuū Chriſto. de caſt. ꝙ ita deficit legatum, ſi per caſum non impleat̃ modus ſicut ſi non impleat̃ ꝯdō, ⁊ tenebat Pe. hic non ob. tex in. d. l. ſi fundum qꝛ rñdet ꝙ ille tex. non loquit̃ de legato ſub mō, ſed de legato puro lȝ poſtea in alijs partibus teſti legatarius fuerat grauat⁹ p fideicōmiſſum de manumittendo, vñ verū eſt ꝙ ibi fideicōmiſſum deficit, ſed legatū ꝙ erat purū dȝ remanere apud legatarium vt. d. §. mutianus. ſed hec opi. ſua vr̃ ꝯ tex. in. l. lucius §. quiſquis el. i. de le. ij. ⁊ licet ipſe videat̃ rñdere ad illū text. ꝙ ibi loquit̃ qñ modus non continebat cām finalem, ſed impulſiuam quo caſu fatet̃ verā eē opi gl. h rñ hec reſponſio ad illū tex. nō vr̃ tuta, qꝛ vbicūqȝ modus pt̃ ꝯtinere vtilitatē alteri⁹ q̃ ipſius legatarij, tūc ille modus non pſumit̃ eē cā ipulſiua vt. d. l. titio centū. in prin. ⁊ plene no. Bar. in. l. ij. §. fi. ff. de do. ſȝ in caſu d. §. quis. modus iniūctus pāpbi o de exercenda taberna cū lucio ꝯcernebat ēt cōmodū lucij ꝗ non pſumit̃ eē cā ipulſiua, ⁊ iō pt̃ ſuſtineri indiſtincte opi. gl. q̃ eſt cōis, p qua opin. ēt facit tex. i. l. nō tm̄ §. ſi alienū. §. de fideicō lib. ⁊ ad §. titio genero. i ꝟ. ſȝ cū añ nup. rñ. vt ibi p Bar Sal in. l. j. C. de his

9 q̃ ſub mō de h tangit, ſed nō attingit difficultates. ℂ † In ea. ibi fauore alimentorū dic plenius per Bar. ⁊ alios i. l. illis liḃtis. ff. de cōdi. ⁊ de. ⁊ i. l. j. C. ō leg. ſ. ꝙ aut legatū alimentorū eſt nō ad fauorez legatariorū, ſed alteri⁹ puta filiorū teſtōris ⁊ tūc ſi deficiat ꝯdō per caſum contingentē in perſonis filiorum le-

gatū non debet̃. l. ſeyo. in prin. ff. de alimētis leg. ſed ſi eſt relictū ad fauorē legatariorū, tunc ſecus, ⁊ in dubio fauore alimentorū pſumit̃ eſſe relictū fauore legatariorȝ vt d. l. illis liberin. ⁊ d. l. annua. in prin. ℂ In ead. ibi. l. vter ex fratribus ⁊c. illa. l. obſtare dr̃ in duobus §. qꝛ ille cui nupſit mulier habet dodrantē alius vero non niſi q̃drantem hȝ lȝ p eum ſteterit quominus matrimoniū ꝯheret vñ videbat̃ ꝙ imo p pte illius ꝯdō ēt haberet̃ pro impleta. Sȝ rñ. ꝙ illud ē ex eo qꝛ repugnat ibi volūtas teſtōris ꝙ hēret̃ ꝯditio p ipleta qꝛ teſtōr ꝑmittēdo ꝙ mulier poſſit nubere vni vr̃ ꝑmittere ꝙ mulier poſſit ꝯdicere alteri, ⁊ ſic per illaȝ. l. limitat̃ lex iſta vt non hēat̃ ꝯdō p impleta licet p eū non ſteterit qñ repugnat volūtas teſtatoris, ⁊ in hoc dicit Ang. h ꝙ iſta lex eſt ſin. ⁊ alio mō ēt limitat̃ iſta lex. ſ. niſi nā ꝯdōnis eſſet apta nata imponere ꝙ ille poſſet p ſe impedire ꝯdōnem ipleri Exemplum ſi titio legat̃ ſub ꝯdōne ſi vicerit ſeyum iaculādo qꝛ ſi ti ius ſuperauit legatariū, ⁊ ſic impediuit eū implere ꝯdōnē q̃uis p eū non ſteterit p legatariū, ⁊ ſic ipediuit eū implere ꝯdōnē quominus impleret̃ nō tñ debet̃ legatū gl. eſt. no. in. l. in execu. §. ſi. ff. de ver. obl. q̃ ang. repetat h ſin. ⁊ idē not Bal. ⁊ Salyc. h ſi tñ ſeyus nollet iaculare hñ hēret̃ ꝯditio p ipleta vt no. gl. in. l. ſi gratuitā alias in. l. ſi rē. § ſi. ff. ō pſcri. ꝟ. ⁊ no. bar in. d. l. in executione. Scdo mō ob. tex. in in. d. l. ſi neuter. ſ. in q̃rtū ibi dr̃ ꝙ ſi mulier neutri voluerit nubere admittunt̃ ambo ad ptes equales, ⁊ non ad dodrantē admittit̃ aliqs prout admitteret̃ ſi cōditio fuiſſet ipleta, ſed rñ. qꝛ iſtō de qua ibi cenſ i eſſe pura quo ad ambos inſtitutos. Sȝ diuiſio portionū vr̃ facta ſub ꝯdōne ſi alter nuberet vt declarat tex. in. l. q fratribus e. ti. vñ ſi neuter mr̃imoniū ꝯhit ⁊ per

7 neutrū ſtetit iſtō remanet pura h oꝛt ab initio iſtō fuit ꝯdōnalis. ℂ In ea. ibi idē eſt in iſta ꝯdōne ⁊c. ⁊ ad h vide Bar. l. l. ſi. cū gl. C. de ꝯdi. inſer ⁊ Bar. in. l. i teſtō. ſalle. ℂ † Ex gl. adde ꝙ gl. omiſit caſum, qd ſi legatū relictū eſt ſub cōdōne caſuali vel mixta etiā pendēte a fcō legatarij, ⁊ a fortuna an tunc ſi deficiat ꝯdō p caſuȝ ⁊ nō ſtet p legatariū debeat̃ legatū, ⁊ dōȝ

8 eſt ꝙ non vt p gl. ⁊ oēs in d. l. in teſtō, ⁊ ēt in rub. eo. ti ſallit i caſu ſingulari. l. ſi. C. de neceſſa. ſer. here. inſti ſm Ange. hic.

9 ℂ † Querit h Cy. qd ſi in cāu hutus legis fili⁹ ancilli a pn. e conſauit mr̃imoniū ꝯhere poſtea mutato pposito dixit ſe velle[a] mr̃imoniū ꝯhere. Utrū ſi mulier nūc ꝯhere noluerit hēbit hereditatē, ⁊ lȝ ꝙ non, qꝛ vltia mora nocet. l. illud ff de peri. ⁊ cō mo. rei. ven. Cōtrariū lȝ Bal. ⁊ Saly. h qꝛ ſufficit ꝙ momēto ꝯdō cenſeat̃ ipleta. l. ſi quis hēdē. C. e. ⁊ lȝ bal. nō rñdeat ad argumentū Cy. in reſpō. vt per bar. in. l. cū qdā. C. ō ꝯdi. inſer. vbi vr̃ tenere iſtā opi. q̃ lȝ Bal hic Ful. hic nihil clare firmat. rñ p opi Bal. alle. ho tex in. l. pr̃ ſeuerinam. §. ſi a ꝯtio ſenſit ō condi. ⁊ demon. l. ſi heres cui fideicō. ff. ad. l. fal. Subdit tñ ful go. quod defendendo opi. Cy. poſſet dici quod iſte text. nedum requirat filium ancilli nolle ꝯhere matrimonium ſed etiā quod per ſuā ꝯdōnem ſit impeditū mr̃imoniū, ⁊ ſic ꝙ pſeueranerit in ꝯdicēdo adeo ꝙ amplius illud mr̃imoniū ꝯhi nō poſſit. Sȝ certe lȝ iſta ſua ꝯſideratio poſſit adaptari ad iſtū tex. tñ non poteſt adaptari ad. d. l. in teſtō vbi tex ſimplr̃ requirit ꝙ voluerit vnde verior vr̃ opi. Bal. cum qua ēt vr̃ hic tranſire Pau. de caſt. ⁊ pro iſta opin. bene facit tex. in. d. l. quidā in ꝟbo niſi ⁊c. Imo. i. d. l. in teſtō. etiā lȝ opi. Bal q̃ dicit pcedere ſi mulier cui ſub cōditione nubendi erat relictū legatū, illud legatū eſſet conſecuta, ſed ſi non eſſet ꝯſecuta poterit heres conuentus pro legato excipere ꝯ eam quod teneatur conditionem implere qꝛ nunc paratus eſt filius ancilli nubere quoniaȝ in diſpoſitione conditionali facta in teſtō eſt locus purgationi more quo ad exceptionē inducendam. l. j. ff. de penu. le no. Bar. in. l. hec condi. ſi in capitolinm. ff. de cōdi ⁊ demon. no. ēt Cy. ⁊ Imo in. l. mutiane eod. ti. ⁊ hec etiam fuit limitatio Bar. in. l. cui fundus. p illū tex. ſing. in fi. ſm vnū intel. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ Bartn. in. d. l. cum quidā, ⁊ Cyn ⁊ Ioa. de imo. in. d. l. mutiane ⁊ bal. in. l. accepta. in. vj. q. C. de vſur. In contrarium tamē vr̃ text. in d. l. ſi heres cui ⁊ illum ad hoc ibi ponderat Ioan. de imo. ibi, ⁊ non reſpondet, ſed potes reſpondere intelligendo prout intelligit gloſſ. in verſicu. non detur, ⁊ non obſt. bat. ⁊ ita intelligunt etiam ibi docto. ⁊ dicit Paul. de caſt. ibi quod ita intelligitur etiam per Iac. de are. ibi, ⁊ cū eo ipſe tranſit, ſubdunt docto. in d. l. locis ꝙ hec limitatio non procederet in eo cui ſub conditione relicta eſſet libertas quāpprimum non ſteterit per eum quominus conditio impleret̃ libertas fuit ſortita effectum irrenocabilem allegant dictā legē cum quidam, ⁊ ad iſtam qōnem. vide Cyn. in. l. i plures. in vltim.

a ℂ Licētias Uide ind. ro. cōſi. cccclx. ſe. de. cōſi. cxxv.

9 ℂ Uid ſo. in cōſi. clxeij. in. ij. vol. inci. pro fauore nō fallere circa p̃ti ei. Tho. dip.

b[a] ℂ Uelle matrimoniū ꝯhere de eādem ale. in cōſi. ch. in. j. vol. ⁊ in. l. ſi ſeruum. §. ſequit̃. ff. de verb. ob. ⁊ in. l. ſi ita ſti pulatus ſu. ij. c. ij. Tho. di.

9 q ⁊ ibi ēt bal. in vlt. col. J. de cond. inſer. ¶ † Item querunt hic Jac. de are. Pet. ⁊ Cy. pone caſum eꝫ in. l. vt qꝛ teſtator inſtituit filiā ſuā ſi filius Antilli nubat ſecū, mō filius antilli nō vult nubere an ſit impleta ꝯdō, ⁊ dñt ꝙ non ⁊ allegāt in arg. l. labeo ſcribit ſi mihi bibliothecā, alias incipit ſi mihi. ff. de ꝯben. em. ⁊ puto ꝙ voluit ponderare tex. ibi in ver. ⁊ ꝑ me ſteterit ⁊c. q̄ſi ꝯ̄rio ſenſu aliud ſit ſi ibi ſtetiſſet ꝑ cāpanos. Et ad iſtā. l. rñ. ꝙ hic loquit̄ qñ ꝯfert̄ cōditio in factū inſtituti ꝙ pendebat ex alieno facto ſed in q. propoſita fuit collata cōditio in factū alterius ꝑſone ꝙ ſcdm̄ reſpicit ꝑſonam inſtituti. Ang. h in qbuſdam lec. tranſit ſimpl'r cū Cy. ⁊ ēt Rap. cu. in. d. l. in teſtō ful go. hic dicit ꝙ pro illa opi. facit. l. cū ab eo. ff. de ꝯbē. emp. ſub dit tñ ꝙ ꝯ̄rīā voluit gl. i. d. l. inde neratī. §. idē iulianus in ꝟ. retrorſum. ⁊ dicit ꝙ pōt rñderi ad iura allegata in ꝯ̄rīū non tñ ipſe rñdet. Jmo. in. d. l. in teſtō tranſit cū prime opi. ⁊ allegat ēt dictā. l. cū ab eo nā ſm eū ex quo principal'r eſt appoſita cōditio in perſona filij antelli dꝫ eſſe in prāte eius an velit nubere vel non, per. d. l. cū ab eo. ⁊ ibi gl. ⁊ lꝫ magna ſit iſtorū auctoritas in pro opi. d. gl. facit tex. in. d. l. i teſtō. vbi teſtator dixit ſi ſtichus noluit nubere tñ dꝫ ꝙ ibi legatū debet̄ pāphile. Ecce ꝙ non tm̄ verba fuerunt relata ad pamphilaꝫ legatariā, ſed ēt ad ſtichū, qꝛ reſpecto partis legate ipſi pāphile loco extraneꝰ erat, ⁊ tñ ſufficit ꝙ non ſtet per pāphilam ꝙ ſecus videret̄ eē ſi vera eſſet opi. ꝑdictorum. Nā non deberet ſufficere ꝙ ſola pamphila eſſet parata nubere poſtq̄ haberet reſpectum ſimul ad duos ſicut qñ videmus ꝙ teſtator relinquit legatū ſub duabus ꝯdōnibus non ſufficit vnam adimpleri. l. ſi heredi plures de condi inſti. Non ob. d. l. cū ab eo, qꝛ ſi nos querimus vtrū ſufficiat ꝙ non ſtet per illum qui commodum percepturus eſt ex implemento cōditionis quominus conditio impleatur. Et dico ꝙ ſufficit q̄tum ad hoc vt commodum ſibi acquiratur ſi ex hoc ille per quē ſteterit non obligatur, ⁊ eſt ſatis equū poſtq̄ non ſtetit per illū cui dꝫ acquiri, qꝛ facit qcqd pōt vt ſibi queratur. Aut nos querimus an hoc ſufficiat q̄tū ad hoc vt ipſe alteri obliget̄, ⁊ dico ꝙ non ita loquitur in. d. l. cū ab eo. ⁊. d. l. labeo. ꝯcludo tñ ꝙ tutius ſit tenere opi. Cy. ⁊ ad. d. l. in teſtō rñ. ꝙ illa ꝟba pluralis numeri reſolnāt̄ i duas ſingularitates ſ. ſi ſtichus coierit mr̄imonium cū pāphila lego ſticho, ⁊ ita eꝫ

10 l. falſa §. ſi. eo. ti. ¶ † Et q̄rit ēt Jo de ra. ⁊ Cy. vtrū illud ꝙ dī h habeat locū in ꝯctibus verbi gratia, dixit ticius ꝓmitto tibi mulieri decē ſi nupſeris Joanni. mō mulier vult nubere. Joā. recuſat an perinde eſt ac ſi eſſet adimpleta cōditio ⁊ dñt ꝙ nō qꝛ dos non pōt eſſe ſine matrimonio. l. iij. ff. de iu do. alias ſm eum ſequeretur ꝙ ſi promitto ticio centum pro dote berte ſi ſecum matrimonium ꝯheret ⁊ ſtaret per bertam, ⁊ non per ticiū ꝙ ticius dote hēat ꝯ. d. l. iij. ⁊ idē Ang. h in qbuſdam lec. ⁊ ēt Ful. h qui pro hoc all. l. ſi ſponſa in prin. eo. ti. Sꝫ Imo. iꝫ ꝯ̄rīū in. d. l. in teſtō qꝛ dicit ꝙ opi. iſtorū vr̄ ꝯ tex. in d. l. iure ciuili. ff. de condi. ⁊ de. vbi ēt. l. ꝯctum vr̄ hic hr̄e locuꝫ, ⁊ dicit quod nō. ob. rō Cy. qꝛ in iſta. q. nō fuit facta mētio de dote ꝓut loqt̄ tex in. d. l. ſi ſponſa ſed ſimpl'r ꝓmittant̄ decem que ipſa mulier poſſit hr̄e ēt ſi non ſequeretur matrimonium. Raph. cu. i d l. in teſtō tranſit cū Cy. ⁊ dicit ꝙ falla in caſu. d. l. iure ciuili ſ. qñ ſtat per ꝓmiſſorem teneo igitur opi. Cy.* qꝛ non procedit hoc caſo ar. de vltimis voluntatibus ad ꝯctus qñ ſtat ꝑ tertium, vt pꝫ ex. no. ꝑ By. Ray. ⁊ imo. in. l. ſeruum filij. §. cuꝫ q cyrographum. de lega. j. ⁊ ꝑ Angel. fin. l. ſi a ſubſtituto. §. fin. e. ti. dū dñt ꝙ in dubio ꝑſumit̄ maior rō fauoris in vltimis volūtatibus ꝑ. l. in teſtis. ff. de reg. iu. ⁊ idō non ꝓcedit ar. de vltimis volūtatibus ad ꝯctus ſicut non ꝓcedit ar. de maiori ad minus vt no. in. c. cū in cūctis. de ele. ⁊ inq̄rīt in prin. gl. dixit ꝙ ſi hec mulier fuit interpellata ⁊ conſtituta in mora nubendi per filiū antilli cui ipſa nubere noluit quod lꝫ ipſa mutauerit propoſitū ⁊ velit nubere filio antilli, ⁊ ipſe nunc recuſet quod nō habebit locum lex iſta vt eſt de mente gloſ. quam eſſe veram in ſe doc. dñt h, ⁊ maxime Fulg. ⁊ Pau. de caſt. nam aduerte quia in legato iſtud videtur clare procedere qꝛ conditio debet impleri ſi legatis q̄primum fieri poteſt. l. hec conditio ſi e exemplum. ff. de condi. ⁊ demon. ſed in hereditate in qua loquitur iſta lex ē in ꝑtāte implere debentis velle cōdōnem tarde implere. l. ſi qs inſtituatur, ⁊ ibi gl. in verbo ꝑſumit tempus. ff. de here. inſti. ⁊ not. Bario. in. d. l. hec conditio, ⁊ Cy. hic. in. j. q. ⁊ ideo tunc nō ꝓcederem. J. dicta niſi preſupponerem ꝙ ipſa a iudice fuiſſet ꝑfixū mulieri ad cōdōnem implendā. d. l. ſi qs inſtituatur.

11 ¶ † Queritur ēt bal. hic qd ſi teſtator reliquit eccleſie cētū pro ſepultura ſua, ⁊ nō potuit ibi ſepeliri qꝛ erat excōicatꝰ an de beretur relictum dic vt hic per euꝫ, ⁊ per Bar. poſt By. in. l. miles. §. ſi. ff. de adul. ⁊ aliquid hic per Saly. ⁊ Pau. de caſ. tranſeunt cuꝫ Bal. in. l. j. J. de his que pe. no. ad ſi. per Jo cal. in diſpu. ſua incip. Rector eccleſie vbi etiam tranſit cū opinio. By. ⁊ Bar. ⁊ multa ponit ibi in materia huius legis per Jo. de imo. in. d. l. in teſtō. ¶ Et plenius per eundē in. c. ſiluus de teſtamentis, Et ibi per Pet. de ancha.

a ¶ Nō ſꝫ qd ſi ē mortuus filius antilli añ requiſitionē vid. d. ro. cō. ccc. xxxvj.

b ¶ Opi. Cy. de h ꝑ fran. de are. cōſi. cxvj.

c ¶ Poenit. vide ꝙ voluit Fed. d ſe. ꝯ. x. vbi pōit an frēs qbus relictū ē ꝑ ſepult. debeant hr̄e legatū ſi ſine eoꝝ culpa teſtator non fuit ibi ſepultꝰ.

d ¶ Impleta ſꝫ qd ſi dicat ꝙ vere ꝯdōnē ad impleat vide ro. fin. ſuis ſo. ſexto.

e ¶ Cōfeſſionis amplia vt ꝑ io ro. ꝯ. iii. ⁊ ccxxxv. qd dñt in ſupplicatiōe porrecta ꝑnci. vid ſed. ꝯ. xix. abb. cōſi. clxv.

❧ SVMMARIVM. ❧

1 Conditio ubi non eſt turpis, debet heres inſtitutus parere, alias ſubſtitutus admittitur.
2 Libelli uerba narratiua hn̄t uim efficacis confeſsionis, & plenę probationis contra libellantem.
3 Confeſsio erronea facta in libello an & qñ poſsit reuocari.
4 Legatum factum alicui monaſterio cum cōditione ſi filiā meā receperit in monacham ualet tanquam purum, & illa conditio habetur pro non facta.

c Onditioni. † Ubi ꝯditio non eſt turpis dꝫ hr̄s inſtitutus parere alias ſubſtitutus admitit̄ ⁊ inſtitutus a ſucceſſione repellitur. h. d. ¶ In eo. ibi extraordinario auxilio ⁊c. vr̄ ꝓbare iſte tex. ⁊ gl. ꝙ vbi ꝯditio nō eſt vere impleta, ſed haberetur ꝓ impleta ꝙ tūc nō ꝯpetit actio ex teſtō, ſed extraordinariū remediū ꝙ alibi appellat̄ offi. in. l. ſi cui legatū ⁊ ibi no. ff. de ꝯdi. ⁊ de. tñ magis cōis opi. eſt ꝙ hēat locum actio ex teſtō i caſibus in qbus in iure cōi ſeu regl'r ꝯdōnes hn̄t pro impletis quo ad quecūqꝫ legata ꝑ. l. ſi peculiū. §. is cui ſeruus. ff. de ſta. lib. facit tex. in. l. cū pupillus. i verbo iure cōi. ff. d ꝯdi. ⁊ de. nec tunc ob. iſte tex. qꝛ auxiliū extraordinariū appellatur hic ius inductū ex eq̄tate ſeu ſubuentio inducta ex equitate ꝯ regularē ordinē, ⁊ naturā ꝯdōnū que prius debēt impleri q̄ aliqd peti poſſit, ⁊ ſi nō impleant̄ deficit diſpō. iuxta. l. legata, hic allegata in gl. ſed in caſibus in quibus ex aliquo ſpāli fauore puta fauore libertatis eſſet inductū ꝙ ꝯditio legati haberet̄

d pro impleta ⁊ ꝯ regulas iuris cōis tunc nō hr̄et locuꝫ actio ex teſtō, ſed offi iu. ſeu ꝯditio ex lege, vt in. d. § is cui. ibi dū tex. dicit ex ꝯſtituto potius iure q̄ ex teſtō ⁊c. ſm Bario. in. l. in teſtō ſa. ij. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. ⁊ Bal. ⁊ Pau de caſt. J. l. pri. ⁊ Ange. J. i, proxi. ⁊ tunc poſſet ſaluari expoſitio ad iſtuꝫ tex. qui accipit extraordinarium auxiliū pro offi. iud. magis tñ pꝫ precedens expoſitio, qꝛ iſte tex. non loquitur in legato, ſed in hereditate adeunda pro qua non eſt opus implorari offi. iudi. vt ēt hic dicit Bal. per. l. ſi J. qui admit. ⁊. l. pro herede. in prin. ff. d acq. hered. Sed Imo. in. d. l. in teſtō. dicit ſibi videri quod ēt hoc vltimo caſu habeat locum actio ex teſtō per. l. ſtichū. § ſtichus ticie. in verbo ex teſtō. ff. de ſta. li. Et rñdet ad tex i. d §. is cui dum tex. dicit potius q̄ ex teſtō ⁊c. ſ. iure cōi inſpecto ꝙ in alijs legatis ſeruatur non tamen negat ille text. quin etiam ex teſtō ſit liber. Preterea ibi ēt illud cōparatiuū. ſ. ſi potius preſupponit etiam ſuum poſitiuum vt. l. vbi adit. in prin. ff. de ver. ob. Suſtinendo cōem opi. potes dicere ꝙ cōis opi. probatur in. d. §. is cui in verſicu. potius. Nam cum lex. ibi oſtendat quod tale legatum potius debeatur ex conſtituto iure q̄ ex teſtō dꝫ iſta validitas attribui iuri ꝯſtituto. i. iuri ſingulari ſeu priuilegiato, ⁊ tale ius ꝯſtituū tanq̄ preualens teſtō dꝫ attēdi ⁊ ſibi attribui validitas legati. arg. l. queritur. ff. de ſta. ho. preterea gl. in. d § is cui non accepit dictionem potius comparatiue. Et tenēdo opi. rñde ad §. ſi ſtichus in verbo ex teſtō ꝙ ille tex. determinatur ⁊ declaratur per. d. § is cui. Ubi dī ꝙ potius tñ debetur ex ꝯſtituto iure ⁊c. vel ibi accipitur ex teſtō. i. ꝓpter teſtūm vt. l. j §. ex incēdio. ff. de ru. incē ⁊ nau. ⁊ predicta procedunt in legatis, ſed in heredis inſtōne ꝯdōnali dicunt de iure ciuili ꝯditio hr̄ pro impleta, ⁊ ſine dubio pōt adiri hereditas de iure ciuili, ſi autē de iure pretorio hr̄ pro impleta tūc pōt peti teſtūm bo poſ. peti. de iure pretorio. l. facta. §. ſi in anda. ff. ad treb. ¶ † In tex. ibi que in libello ⁊c. no. ꝙ ꝟba narratiua libelli hn̄t vim efficacis confeſſionis, ⁊ plene probationis ꝯ libellantem vt hic, ⁊. l. cum precium. J. de lib. cā ⁊ ē verū ēt ſi pars aduerſa erat abſens vt no. declarat Bar. in. l. certū. §. ſi quis abſentē. ff. de ꝯfeſ. ⁊ in. l. ij §. ſi. ff de iure fiſci ⁊ bald. in. l. j. in pe. col. J. de confeſ. ⁊ per canoniſtas. in. c. fin. de ꝯfeſ. dicit tamen Imo. in. c. ſi cautio. ante medium. de fid. inſtru. ꝙ Bar. in. l. nuda. in. ij. col. ff. de dona. ſenſit iſtud vltimum tūc verum ſi libellus ſit ſcriptus manu libellātis, ſed ſi ſit ſcriptus manu

manu alterius puta notarij nõ pbabit pte abſente per .d.§ ſigs abſnte. Sz hoc reprehedit p Jmo. p. d. l. cũ pcib q̃ idiſtincte loquit, & qz ſatis eſt q libellus ẽt ſcriptus manu alterius offeraẽ iudici vt def parti ad h vt pbet ꝯ offerenté libellũ ſicut i epls l. publia. §. fi. ff. depoſi. Et in veritate mihi r.ð vr q bart. ſi bñ inſpi. lať in. d. l. nuda i libello dicat illud qd q allegať p Jmo.
3 Et ſi illð diceret & eẽt verũ eẽt ſingulare ꝯ bñ. ¶ † Et an talis ꝯfeſſio pretextu talis erroris poſſit reuocari & corrigi vide bart. ir. d. l. ij. §. fi. & bal. i. d. l. error in. vj. co. ã de in. & ſec. iga. & in. l. ſi magnũ. ꝯ. q accu. & q̃ dixi in. l. edita. ꝯ. ð edé. ¶ † Ulterio tene
4 méti q dicit bar. l. q ſi relinquo aliqd monaſterio ſub ꝯdõne ſi receperit filiã meã in monachã q talis ꝯdð reijcit & legatũ remanet purũ reputa. ð bar. illã ꝯdõné turpé, qz incitare monaſteriũ ad recipiendũ aliqué ſub ſpe lucri in monachũ eſt ſymonia. c. non ſatis de ſymonia, & cõdõnes turpes dñt reijci. l. reprhendenda. ꝯ. c. h in gl. ſz aduerte qz ipſemet bar. tenuit ꝯriũ in. l. ticio centũ. § j. ff. ð ꝯdi. & de. l. q monaſteriũ non dẽat hẽe relictũ qz tale relictũ eſt nullũ. Ná ſm eũ nð eſt verũ q illa cõditio ſi monaſteriũ acceperit talé in monachã ſit turpis imo cõtinet qd honeſtũ. vñ quotiéſcunqz ꝯdð ẽ honeſta, ſz ad illã inuitari eſt turpe ſpe lucri, & inhoneſtum tunc legatum vel inſtõ eſt nulla. l. hic aũt. & q ibi no. ff. de hẽ. inſti. ſed ita in ꝓpoſito nr̃o vt. d. c. non ſatis. ergo &c. Et iõ ſm cũ cautela eſt q relinquať monaſterio p alimentis illius monachã de nũc diſpõ ſcõ ptextu ſi cauſa bene valet ſi redditus monaſterij non eſſent ſufficien
a tes & p no. p gl. in. d. c. non ſatis, & h opi. vr̃ de iure vera & magis cõis de q̃ ẽt vide aliqd p bar. in. l. vxoré. §. hũs de le. iij. et l. ticio in fi p:in. q ibi & p Jmo. de ꝯ. ob. & bal. ã l. pri. i pn. et ibi ẽt Ang. & Pau. de ca. & p Bal. in l. vnica. in. xv. col. ꝯ de his q pe. no. & in. l. fi. in vlt. co. C. de ſpon. & in. l. ſi quẽq̃. ã de epiſ. & cle. & p bal. Ang. & Jmo. in. d. l. hic aũt. p Jmo. in. d. l.
b ticio cẽtũ & aliqd p bar. in ꝯſi. incl. dña * nupta paulo &c. & ibi ẽt tangit an valeat iſta inſtõ. Inſtituto hẽrem ſi monaſterium ingrediet q̃ſi videať viduitaté inducere, & ꝯdõ debeat reijci ð q̃ aliqd p bal. in. ãl. pri. in prin. & ibi ang. & p bal in auc. cui relicti. in. j. co. ꝯ de indic. vid. tol. & p Pau. de ca in. d. l. ticio centũ. § j. & vide ẽt q no. Bar. in. l. fi. in fi. ff. de condi. inſti.

SVMMARIVM

1 Inſtitutio collata in unũ caſum extenditur ad alium ſibi ſimilé.
2 Legatũ factum uxori fruendum toto tpe uitæ ſuæ, ſi vidua remanſerit, & poſt morté q cinus ſit hæres, uel habeat illud legatũ, ſi uxor nupſit, apud qué debeat eẽ iſtud legatũ, an apud hæredem, uel apud tertium.

1 Si mater. † Inſtõ collata in vnũ caſũz extédiť ad aliũ ſibi ſiſem. h. d. vl ſic nõ refert qd ex eqpolléntib* fiat. h. d. ¶ Et ad mãm vide Ang. & Jmo. i. l. mulier. in pñ. ff. ad tre. & de mã ẽt per bar. i. l. gallus §. & qd ſi tñ. ff. de le. & poſthu. & poſſet induci ad plura de qbus ibi. & maxime ad. q. notabilé.
2 ¶ † Pone teſtõr filijs inſtitutis vxori legauit mille fruenda toto tpe vite ſue ſi in viduitate honeſtate vixerit & diſpoſuit q p* mortẽ vxoris ibi* hẽet illa mille, vxor nupſit, & ſic legatũ expirauit. q̃rit an interiz viuẽte vxore illa mille debeãt eẽ penes
3 hẽdes an vo penes tertiũ. Jo. an. i add. Spe. ti. de lega. nup. in ru. poſt Rica. mal. ꝯcludit p tertio qz teſtõr credebat vxoré nõ nubere iõ de caſu mortis locut* fuit ſicut i. d. l. mulier i pn. mã non credebat filios emãcipari p pẽm ipſo viuẽte, & iõ mẽ reliqt filijs cũz ſoi iuris eſſent p* morté pris, tñ tale relictũ debeť cũ ſui iuris ſunt p emãcipatioñe, ð quo vide plení* p eum ꝯ cũ coirãſit Pa. de ca. h, & in l. ſi qs hẽs iis. ff. de acq. her. & ꝯdit p bar. i aliqbus lec. i auc. h loco. ã ſi ſec. nup. ma. ¶ In gl. fi. ibi. l. fi. rñ. q iſti caſus erãt omno eqpolétes q̃ ad intétioné teſtatricis ꝯ pu dere voluit q. emolumétũ hẽditatis nõ q̃rereť pãi ex pſona filiorũ rõne pt̃e ptãtis, ſz in. d. l. fi. ille caſus impetra ionis etatis a pncipe, & caſus q̃n qs nãſcer eſt pfecte etatis nõ ſunt eqpolléntes vt pbať in. l. pe. c. ti. & ſiſr nõ ob. l. ſancimus h alle. qz illi caſus nullo mõ ſunt equipollentes.

SVMMARIVM

1 Filius non põt hæres inſtitui à patre ſub cõditione quæ in eius poteſtate non ſit.
2 Filius poteſt inſtitui ſub conditione quæ ab eius ptãte pendet etiam ſi in eius defectum non ſit exhæredatus.
3 Filius non põt hæres inſtitui ſub conditione quæ ab eius ptãte non dependet, & ſi inſtituatur teſtamentum eſt nullum.
4 Filius qũ inſtituitur ſub cõditione non ptãtiua, debet in defectum conditionis exhæredari, ut ualeat teſtamentum.
5 Filius ſi fuit inſtitutus ſub conditione non ptãtiua, & eius defectũ eſt exhædatus, & ſi deceſſerit cautione pendente, an ualeat teſtamentum.
6 Filius non põt inſtitui ſub conditione non ptãtiua, niſi in eius defectum ſit exhæredatus, rõ ne inueniret ſe præteritũ deficiéte conditione.
7 Filius inſtitutus ſub duabus conditionibus contrarijs, quæ non ſint in eius poteſtate non ualet inſtitutio, etiam ſi in nullo caſo non inueniret ſe præteritum.
8 Præteritio nepotis nati, & tenentis primum locũ reddit teſtamentum nullum.
9 Filius ſi ſit inſtitutus ſub cõditione ptãtiua an hodie habeať p purè inſtituto quo ad legitimã, & ſic an ualeat teſtñ.
10 Teſtñ an erit nullum ſi teſtator inſtituit in ducentis aureis poſthumam quæ naſceť ex uxore ſua, & quæ ingredieť monaſterium, ſi illa noluit poſtea ingredi.
11 Bo. poſ. ſcdm tab. an ſit neceſſaria in filio emancipato inſtituto ſub cõdõne non poteſtatiua, pendente conditione.
12 Hæreditas non põt adiri ex teſtõ, poſtquam non eſt purificata conditio adiecta à teſtatore.
13 Filius in ptãte cõſtitutus licet poſſit inſtitui ſub cõdõne ptãtiua. fallit niſi ſit turpis, ſeu à iure reprobata conditio.
14 Filius qũ ẽ inſtitutus ſub cõdõne nõ ptãtiua, teſtñ ẽ nullũ, fallit ſi filius ſit poſthumus ſub tali cõditione inſtitutus.
15 Filius an poſſit inſtitui à matre ſub conditione non ptãtiua.
16 Conditio non poteſtatiua an reijciatur de teſtõ matris.

1 Si pater. † Filius in ptãte no põt hẽs inſtitui a pře ſub cõditione que ẽ eius ptãte nõ ſit vt cãlis. vł ẽtmixta q pendet ex ſacto inſtitu. & a caſu fortuito & ſi aliter fiat nõ vz teſtamentum & hereditas ab inteſto põt adiri niſi filius fuerit in defectum illius cõdõnis exhẽdat*. h. d. ¶ Et põt diuidi i tres ptes iz gl. in ver. cã aũt ſentiet q diuidať in duas prio ponitur vnũ dcm̃ gñale. ſo decidit ſpãlé. q facti cõtingété. tertio põit
2 ſiliationé quãdã, ſa ibi ãt, tertio ibi, & iõ &c. ¶ † Not. ex prin. q filius in ptãte põt inſtitui ſub ꝯdõne q ab ei* ptãte pédet ẽt ſi in eius defectũ non ſit exhẽdatus hẽ. n. pro pure inſtituto vt no. gl. in. l. ſuus quoqz. ff. de here. inſti. & h eſt vez ſiue conditio ſit talis q poſſit impleri vltimo vite ſpiritu, ſiue non pbať in l. fi. ff. de condi. inſti. & in d. l. ſuus quoqz § fi. & in. l. ſi libert* ſub cõditione. §. exiſtimo. ff. de bo. li. ibi. n. dicit tex filium poſſe inſtitui ſub cõdõne ſi teſtñ fecerit abſqz eo q in defectũ illius ꝯdõnis exhẽdeť, & ꝯſtet talé ꝯdõné nõ poſſe impleri vltimo vite ſpiritu vt de ſe pz & pbať i. l. iubemus in ꝯ. ſi. n talis &c. & p no. p gl. fi. ff. q̃n dies le. ce. & tex. in. d. § exiſtimo. ẽ melior tex. q ad h poſſit inueniri clare exprimẽs q non requirať q in defectũ ꝯdõnis exhẽdeť, opz iñ talé ꝯdõné ptãtiuã ſub q̃ filius inſtituiť eẽ facilé q declara vt hẽ in. d. l. ſuus. § puto. & i d. l. fi. & ibi vide bar. maxie ad fi. & ibi plenius p ang. & aliqd ẽt
3 p bal. h. ¶ † Scdo no. q filius nõ põt inſtitui ſub ꝯdõne q ab eius ptãte non pédet & ſi inſtituať nullũ eſt teſtñ vt probať h in ꝯ. iure teſtatus nõ vř et expſſius i. l. iuctus. ff. de ꝯdi. & de. & in. d. l. ſuus quoqz in prin. in ꝯtũ tñ vř tex. in. l. ſi qs hẽdé. ꝯ. c. ſz rũde ſm q ibi rñdet Cy. q ille tex. dz intelligi in filio emãcipato nã emãcipatus põt inſtitui ſub ꝯdõne nõ ptãtiua. l. iij. §. ſi ſub ea. ff. de ꝯia. & no. h in gl. fi. vřrñ. q ibi intelligiť q filia fuit i defectũ ꝯdõnis exheredata vt iura litibus ꝯcordent Pau de caſt. in. d. l. ſi quis hẽdem. dicit q bal. ibi dat aliam rñſioné ad illã. l. ſ. q ibi loqť in filia inſtituta ſub ꝯdõne ſi nupſerit q̃ eſt fauorabilis filie vñ põt inſtitui filia ſub tali ꝯdõne ẽt ſi in eius defectum non exhẽdetur q̃ſi non cõtingat grauamen & talis ꝯdõ ẽt hodie non reijcitur de litima p id q hẽ in. l. filius* matrem. ã. de inof. teſt. & dicit Pau. de caſt. q bal. refert ſe ita conſuluiſſe, ſed ipſe in hoc reprehendit bal. p no. p bar. in. l. ticio centum §. ticio genero. ff. de condi. & de. in vlti. co. vbi bar. vult q talis conditio reijciatur de legitima tanq̃ ſit onerosa conditio certe non inueni Bal. dicere illud q refert. d. pau. imo Bal. hic in. iij. & iiij. col. cũ ſeq. & in. l. q̃n in prioribus, & ibi ſalý. ã. de inof. te. & Ang. in cõſi. cvij ꝯ. alle. vř tenere ꝯtrium. Jſtud iñ q hic dicit de exheredatione eſt correctũz hodie, qz requiriť q exprimať in exheredatione vna ex. xiiij. cauſis traditis in. §. cauſas. in auc. vt cum ð app. cog. ſm Cy. in vlti. q.

a ¶ Sufficiẽtes. vide q voluit cal. ꝯ. ꝯſ. ſuis vbi ponit an licite poſſit monaſteriũ retinere idq ſibi offerť ſup altari a patre cum filius ingreditur monaſterium.

b ¶ Nupta. add q in ꝯ. c lxxxiiij. & vid eundé alex. in l. ticio centũ §. j. ff. ð ꝯd. & de. et vide bart. in l. ticio §. j. & ibi ſcripſi. ff. de cõdi. & dem. T.

c ¶ Ticiũ. de h per Ln. ro. ꝯſi. ſola fo. xiij.

⁊ Bal. h in. q. vi. ⁊ Saly. hic in nona op. ꝫ Pau. de ca. ſimpliciter dicat ꝙ in caſu huius legis nō vr ꝙ hodie ſit neceſſaria expſſio cauſe in exhredatiōe, q: hꝫ recōpēſationē oneris. ſ. q: eſt inſtitutus ſub cōditione, ſed teneas id ꝙ piaſi doc. dūt ꝙ iura noviſſima q̄ iſtā ſimi. nō patiunť, alr̄ eſſet parata via fraudandi legē. ¶ † No. tertio ꝙ qñ inſtituiť filius ſub ꝯdōne nō ptātiua dꝫ in defectū ꝯdōnis exhredari, vt valeat teſtm̄ q: intelligas eſſe verū qñ datus fuit filius coheres vel ſubſtitutus cuius aditione poſſit exhredatio cōfirmari alias. n. nō vꝫ exheredatio loquendo conſtat ad confirmationem exheredationis viuo filio non poſſe adiri hereditatem ex teſtamento. l. ſi ita. §. fi. ⁊ ibi no. ff. de lib. ⁊ poſt. ⁊ l. filium. §. ſꝫ cū exhredatio. ff. de ꝯ ſub. ⁊ hoc ēt ponit bal. hic in. vij. q. ⁊ ꝫ ipſe non alleget de hoc eſt tex. melior ceteris in. l. filius a pře. ff. de lib. ⁊ poſt. ⁊ bar. ibi expreſſe ita intelligit iſtā. l. ⁊ ita intelligit h Cy. rō aūt quare filius in pdāte pōt inſtitui ſub cōdōne ptātiua ſi in eius defectū ſit exhredatus eſt q: in nullo caſu repit filius ſe preteritum ⁊ ſic ceſſat rō aſſignata ꝑ gl. h in ver. vt. ¶ † Sed circa h inſurgit ſubtilis ⁊ difficilis dubitatio qd ſi fili⁹ fuit inſtitutus ſub ꝯdōne nō ptātiua, ⁊ in eius defectū eſt exhredatus ⁊ deceſſerit eadē ꝯdōe pendēte an euaneſcat teſtm̄, ⁊ niſi habeať veri ſaboř paſſus non pt pfecte intelligi hec lex ⁊ ſimiles. Fulg. hic tꝫ ꝙ euaneſcat teſtm̄, ⁊ ꝙ filius ab inteſta. intelligeť iacius heres pře, alle. tex. in. d. l. filius a pře. in prin. ⁊ rō eſt ſm eū q: vltimo vite momento dū filius morieť, certū incipit fieri ꝯdōnem inſtōnis impleri non poſſe quo ad effectū inſtōnis ſicut diximus in. l. ſi filius hſs. e. ti. ver. ꝙ ſi nemo. vbi filius moriens fuit hſs ab inte. q: certū ſit inſtōnē de ipſo factā nō poſſe hře locū vñ reperiť ſola ꝯdōnalis exhredatio q̄ non ſufficit ad validitatē teſti. l. ij. §. pure alle. in gl. ⁊ ideo deficit teſtm̄, ⁊ pří ſuo hſs efficiť ab inteſt. ſm Ful. qui in hoc ponit plura verba ſuperflua, ⁊ dicit ꝙ ex hoc inferť vnū ſingulare. ſ. ꝙ ſi filius inſtitut⁹ ſub ꝯdōne non ptātiua, ⁊ i eius defectū exhrdatus hēat coheredem talis coheres viuente filio nō poterit adire hreditatem pendente ꝯdōne inſtōnis filij cū. n. dubitabať de viribus teſti vt pꝫ ex proxime dictis coheres inſtitutus pure nō pōt adire, ſꝫ neceſſe eſt expectare euētū ꝯdōnis, ⁊ hoc eſt ꝙ dixit tex. i l. ſuus quoqꝫ poſt prin. in verbo ⁊ iō. Pau. de ca h ēt tꝫ iſtaꝫ opi. ſ. ꝙ ſi filius pēdente dicta ꝯdōne decedit teſtm̄ euaneſcat, ⁊ dicit eē tex. in. d. l. filius a pře nō violando tex. nā qcūqꝫ ſequiť euentus. ſ. ſiue exiſtat ꝯdō ſiue deficiat poſt mortē filij non poterit dici retro fuiſſe exheredatū, q: ꝑ mortē deficit extremum fictionis retrotractiue hñ iacit ꝫ ipſe non alle. l. huic ſcripture. ff. ad. l. aq. inducendo vt ꝑ Bar. in. l. ſi is q pro emptore. ff. de viucap. in q. que tractat de fictione trāſlatiua, dicit Pau. de ca. ꝙ hec fuit opi. doc. Papie, put audiuit in voce ab eis ꝫ ſm eum appropriet ſibi Fulg. hāc opi. ſequiť ēt pau. de ca. in. d. l. filius a patre, ⁊ dicit ipſe ꝙ ita tenebat do. Criſto. de ca. ⁊ ꝑ iſtā opi. moīti limitanť oīa iura mūdi q̄ dūt valere teſtm̄ ſi filius inſtitutus ſub ꝯdōne non ptātiua ſi ſit in eius defectū exhrdatus. ſꝫ ego in. d. l. filius a patre. tenui ꝯtrā ⁊ cōmunis opi. gl. ⁊ doc. i. d. l. filius a patre vī approbare iſtā opi. nā volunt ibi gl. ⁊ doc. ꝙ iō in caſu illius. l. in prin. deſtituiť teſtamētū ꝑ mortē filij inſtitui ſub ꝯdōne nō poteſtatiua, ⁊ in ei⁹ defectū exhrdari, q: nullus datus erat ibi coheres cuius aditiōe poſſit ꝯfirmari exheredatio ꝓut reqriť vt. s. dixi. ⁊ ſic volunt ꝙ vbi datus eſſet cohēs valeret teſtm̄ in terminis illius legis ꝫ filius pendente ꝯdōne decederet, vt ibi pꝫ, ⁊ iſtud eſſe ꝯtrum phať naꝫ ſm Ful. ⁊ ſequaces teſtm̄ dſtruitur in vltio vite ſpiritu, ⁊ filius dř ab inte. ſuccedere při ita dicit tex. in. d. l. filius a pře per quē ipſi fundanť, ſed iſtud eſt falſum qñ datus eſt cohēs cuius aditione poſſit ꝯfirmari exhrdatio, q: ꝯditio caſualis poſſet euenire vel deficere in vltimo vite ſpiritu non poſſet dici teſtamentuꝫ deſtrui viuo filio, ⁊ ipſuꝫ ab inteſt. ſuccedere, q: ibi ꝯditio ſub qua filius in pdāte ē inſtitutus pt euenire vltio vite ſpiritu non deſtituiť teſtm̄ filio viuo vt. l. fi. ff. de condi. inſti. ⁊ de iſto arg. ꝑpēdit Pau. de ca. in. d. l. filius cui conať rñdere ſubſtituendo ſuum intellectum ad illam. l. filius ⁊ iō hoc caſu deſtituiť teſtm̄ in vltio vite ſpiritu filij, ⁊ filius ſuccedit ab inteſt. nec alias remaneat filius deſtitutus oī remedio, q: nec hēditatē ex teſtō pōt trāſmittere cū ꝯditio inſtōnis non extiterit eo viuo, nec querela rōne exheredationis, q: nec ēt extitit ꝯria conditio ſub qua fuit exheredatus, ⁊ ꝫ dicta conditio poſſit exiſtere vel deficere in vltimo vite ſpiritu, tñ iuxore filij reputať non poſſe exiſtere, ⁊ ſic vī deficere cū icipit mori nec iō cēſeť exiſtere cōditio exheredationis, q: nihil pōterat qd tranſmittendam querelā in caſu. d. l. filius a patre, q: querela non preparata non tranſmittebatur. l. poſth. §. fi. cū. l. ſe. ff. de inoffi. teſta. Dicit ēt ipſe quod hec ſua cōſideratio probatur in ſimili in. d. l. ſi filius heres in ver. ꝙ ſi nemo. vbi pendentia natiuitatis poſthumi preteriti que impedit filiū inſtitutum adire. l. venire. ff. de acq here. operatur ꝙ dicatur conſtare in vltimo vite ſpiritu filij inſtitui ipſum non poſſe adire vt ſic ipſe filius inſtitutus ſit heres ab inte. patri, ⁊ tñ poterat naſci poſthumus in vltimo mortis articulo filij, ⁊ etiam ſpes naſcendi deficere in vltimo mortis articulo attamē pſumitur ibi hoc non euenire ne filius qui in omnem euentum erat habiturus hereditatem in totum vel in parte nihil tranſmitteret decedendo. Et rñdet ad d. l. fi. de condi. inſt. ꝙ loquiť in inſtituto ſub conditione ptātiua, vñ eſt tunc qd imputeť filio ſi non implet eā ſed non puto hoc ꝓbari poſſe ⁊ veriorem eſſe puto opi. cōem,

6 ⁊ tollo dictas rñſiones Pau. de ca nā cūꝫ dicta ꝯditio caſualis poſſit euenire in vltimo vite ſpiritu filius incontinenti ꝑ euentū ꝯdōnis efficereť heres per exiſtentiā ꝯditionis, ⁊ trāſmitteret hereditatē non aditā tanqꝫ ſuus. l. fi. ff. de iur. delib. q: pendentia cōdōnis erat illa q̄ ſuſpendebat exiſtentiam ſuitatis. ⁊ iō cum conditio impletur remanet ſuus, ⁊ neceſſarius heres. l. conditionibus pup. ſi. ff. de condi. ⁊ demonſtra. ergo non eſt verum ꝙ ſit deſtitutus filius omni auxilio, ⁊ qd teſtamētū ſit deſtitutū. Itē eſt diuinare ꝙ in. d. l. filius a pře in pn. filius hūerit coheredē, vt ipſi dūt ⁊ ꝯtrā ſonat tex. i. d. l. filius a pře. in ꝟbo herede aūt, in illa aduerſatiua ibi poſitē, licē ſm hoc nō eſſet dřia inter ꝯdōnem q̄ pt vltimo vite ſpiritu impleri, ⁊ illā q̄ non pt ꝯ oīa iura maxime ꝯ l. fi. in rōne ſui. ff. de ꝯdi. inſti. Nec ob. tex. in ſimili in. d. l. ſi fili⁹ hēs. ſm cōſiderationē Pa. de ca. q: dico ꝙ non ē verus intel. ſile. ſ. ꝙ ibi non potuerit adiri hereditas ꝑ filiū inſtitutū ꝑꝑ pendentiā poſthumi preteriti, vt ibi probat Imo. ⁊ maxime ꝓbať ꝑ illā rōnē, q: in vltimo vite ſpiritu poterat naſci filius abortiuus, ⁊ ſic teſtm̄ remanſiſſet validū. l. vxoris. ſ. de poſth. here inſti. ⁊ ſic nō ē verū dicē ꝙ viuo filio inſtituto ꝯſtet neminē ex illo teſtō poſſe eē hřdem, q: imo ibi filius inſtitus in vltio vite ſpiritu potuit ei heres ſuus ⁊ neceſſarius, ⁊ ēt dato ꝙ ibi poſthumus preteritus exiſtens in ventre īpediret filiū inſtitutū adire, tñ nō ē verū ꝙ dicit

7 Pau. de ca. ſ. ꝙ ꝑꝑ qd filius inſtitutus decedēs añ natiuitatē poſthumi non trāſmittebat hřditatē quinimo tranſmittebat vt. d. l. venire. ⁊ l. illud. §. fi. cū. l. ſe. ff. de ꝯtra. ⁊ magis cōis ⁊ verus intellectus ad. d. l. ſi filius hř in ver. ꝙ ſi nemo ⁊c. qē ꝙ intelligať in filio inſtituto ſub ꝯdōne ptātiua q̄ in vltio vite ſpiritu nō poterat īpleri, ⁊ illa ꝯdō pendēs eſt illa q̄ facit ibi deſtitui teſtm̄ viuo filio non aūt pēdentia poſthumi. Ho. breſtat rñdere ad illud ꝙ dicebat Pau. de ca. i qcunqꝫ ſequať euentus. ſ. ſiue deficiat ꝯdō ſiue exiſtat non pōt dici filius fuiſſe retro inſtitutus vel exhrdatus q: deficit extremū ⁊c. Nā rñdeo ꝙ mortuo filio non curamus an veniat vel deficiat ꝯdō inſtōnis vel exhrdationis q: ita ꝯdōnale non tranſmitť. l. i. §. ſiue autem ſub cōdōne. ſ. de ca. tol. ⁊ ſic nullū pōt parere effectū euentus ꝯdōnis iō fruſtra attēditur talis euentus. l. ſi quis ita ſcriptus. ſ. de acq. here. l. aliqñ. §. fi. ff. ad velle. ⁊ l. ſi quis ita ſcripſit tacite. ff. de hř. inſti. in rōne, ⁊ ſic non eſt neceſſaria tractatio retro q̄ hñ cōſiderať ſi eueniat cōditio in vita filij vt no. bar. in. l. ſuus quoqꝫ in prin. alle. l. hēs qñ ff. de acq. here. preterea iſtud ar. ꝯcernit tps poſt mortē filij, quo tpe ꝯſideratio nō eſt dūm ꝙ tūc deſtituiť teſtm̄ ad cōmodū filij ſeu heredū ſuorum, q: ſequereť ꝙ filius tranſmitteret in hēdes ſuos plus iuris q̄ ipſe habuit ꝯ regulam iuris nemo plus iuris, nec dicať ꝙ ſi filius decedit pendente conditione inſtōnis ⁊ exheredationis non dicitur inuenire ſe inſtitutum vel exheredatum, ergo teſtm̄ deſtituitur, q: dico ꝙ ſi iſta rō eēt vera ſequeretur ꝙ ab initio teſtm̄ non teneret tanqꝫ filius dicatur preteritus ꝯtra iſtū tex. cū ſi. ⁊ ſic ſtat ꝯcluſio ꝙ ſi fi. hēs hřs cohēdē inſtitut⁹ ē ſub ꝯdōne caſuali, ⁊ in ei⁹ defectū exhrdat⁹, ꝫ decedat pēdēte ꝯdōne teſtm̄ remanet validū, ſed ſi eēt inſtitut⁹ ſub ꝯdōne mixta pēdēte a fortuna ⁊ a ſcō ſuo, vt in terminis huius legis. Tūc q: talis ꝯdō non pt impleri vltio vite ſpiritu ſequitur ꝙ cū venit ad vltimu vite ſpiritū ꝯditio inſtōnis dꝫ deficere. Et ſic dꝫ euentiſſe conditio exhrdationis viuo filio ⁊ per ꝯñs filius reperit ſe exhrdatum eſſe ⁊ nunqꝫ preteritum, ergo hoc caſu teſtamentum vꝫ, ⁊ hec ſunt de iuris apicibus. Reperiť etiam in quibuſdaꝫ lec. ange. hic ſimplr̄ dicere ꝙ ſi filius inſtitut⁹ ſub ꝯdōne de qua hic in tex. ⁊ in eius defectum exheredatus decedat pendente conditione erit ſuus heres ab inteſta. patri. quia dicta

¶ Cōditio caſualis. vid ꝑ bar. ſoci. i ꝯſi. xliiij. in. i. vol. ſoci. in. i. ꝯſultatiōe vbi voluit ꝙ ꝯditio caſualis qlitercunqꝫ deficiat hř ꝓ deficienti q: vīt ptea conſideraſſe ſoluꝫ conditiōis euētum. Thom.

dicta inſtitutio conditionalis & exheredatio non ſubſtituit filio beneficium ſubtatio alleg. d. l. filius a patre, & dicit eſſe no. dig. 6 de quo dic vt ibi. ¶ † In gl. in ℣. non vr ibi neq; inſtitut⁹ neq; exheredatus &c. hic hēs rationē quare filius non poteſt inſtitui ſub conditione nō poteſtatiua niſi l eius defectū ſit exheredat⁹ ne inueniret ſe preteritū deficiente conditione. Sed ſi eſt in eius defectum exheredatus nullo caſu reperit filius preteritus, & dicit Ful. q ſi illa rō eſt vera ſequit q ſi filius ē inſtitutus ſub duabus conditionibus 𝔷rijs nō poteſtatiuis, vt inſtituo filiū ſi nauis ex aſia venerit, ſiue nō venerit valebit inſtitutio, q: neutro caſu inuenit ſe preteritus, ſed ſubdit, q dubitat iſtud eſſe verū, q: talis inſtitutio ſm veritatem ꝯdōnalis eſt, q: ops q altera dictaꝝ ꝯdōnum eueniat vt ſic inſtitutio nō purificaſ inſtō l. hmōi ff. qñ di. le. ce. Si ergo talis inſtitutio eſt ꝯdōnalis cō ditione nō poteſtatiua vr q nō valeat, vt h, & p ꝯñs non eſt bona rō q̄ hic aſſignaſ in gloſſ. vñ dicit ipſe, q iura tollerant, q filius exheredari poſſit in defectū ꝯdōnis ſub q̄ eſt inſtitutus, q: pōt ſubeſſe iuſta rō pp quā velit pr̄ in vnū euētū filium eē heredē, & in aliū euētū nō, ſed inſtituere filiū ſub duabus ꝯdōnibus 𝔷rijs nō hȝ rōnē nā cur non inſtitui eū ſimplr, & iō nimirū ſi tali caſu inſtitutio filij non vȝ cū nō hȝ rōnē. & ob predicta dicit, q vera rō ob quā filius nō pōt inſtitui ſub ꝯdi non poteſtatiua eſt, q: nō eſt ſatiſfactum legibus requirentib⁹, q filius dȝ inſtitui vel exheredari l. inter cetera. ff. de lib. & poſt. & inſtitutio ꝯditionalis nō dr̄ inſtitutio, ſicut donatio ꝯdōnalis nō dr̄ ꝓprie donatio l. j ff. de do. Rap. cu. in d. l. ſuus quoq; in princ. vr ēt idē tenere Pan. de ca. hic ēt facit mentionē de verbis Fulg. tñ ip ſe ſimplr ſtat cum rōne huius legis, & dicit q putat non eſſe verū, q filius inſtitui non poſſit ſub duabus ꝯdōnibus 𝔷rijs q: nullo tpe reperiret ſe preteritū, & interim poterit petere bono. poſ ſm tab. iuxta. l. i. §. ſi ſub ꝯdōne. ff. de bo. poſ. ſm tab. Et ſi interim decedat pēdēte ꝯdōe tranſmitteret ad ſuos hēdes alt. l. illud §. fi. cū l. ſeq ff. de 𝔷ra. q tex. nō vr̄ facere ad ꝓpoſitū, q: ibi nō loqſ in inſtituto ſub ꝯdi. īducta, ſeu adiecta a teſtāte. Et ideo puto q dicta inſtitutio nō valeat tanq̄ ꝯditionalis, & nō tranſmittat filius ſtāte regula, q iura ꝯdōnalia nō tranſmittuntur. l. j §. ſinaūt aliqd. C. de cadu. tol. nā in d. l. illud, inſtitutio fuit pura, bñ fateor q rō h aſſignata in gl. regulariter eſt ℣a. ſ. q vbi filius in aliquo caſu non inuenerit ſe preteritum teſtm̄ vȝ,
7 ſecus vbi in aliquo caſu interuenerit ſe preteritū. † Fallit h in filio inſtituto ſub dictis duabus 𝔷rijs ꝯdōnibus, q: lȝ in nullo caſu filius inueniret ſe preteritū tñ illa inſtō tanq̄ ꝯdōnalis non vȝ cū rōne careat vt. ſ. dcm̄ ē vel pōt dici, & melius, q qñ filius eſt inſtitutus ſub dictis duabus 𝔷rijs ꝯdōnib⁹ abſq; aliqua exheredatione non eſt vez, q filius inueniret ſe omni tpe inſtitutum, q: qñ decedit pēdēte ꝯdōne non dr̄ ſe inuenire inſtitutum ſaltē pur inſtitui dȝ vel exhēdatū in defectū ꝯdōnis. itē eſt inductū q filius nō pōt exheredari vel litima priuari, niſi p exheredationē vel qñ negligeret implere ꝯdōnē poteſtatiuā ſub qua ē inſtitutus, vt. d. l. fi. de ꝯdi. inſti. iuncta. d. l. inter cetera, cū ſi. Et p iſta opi. quā teneo q inſtō filij facta ſub duabus 𝔷rijs ꝯdōnibus nō valeat facit, q: tpe huius. l. ſi filius inſtituebaſ ſub ꝯdōne mortis tertij, talis ſubſtō erat nulla vt hic p Bar. dū tractat de intellectu. l. ſcimus. §. cū aūt. C. de inoffi. teſt. & tñ ibi, q: certū erat tertiū moritūz, & ſic ꝯdōnē eſſe oīno extiturā non poterat ibi filius reperire ſe preteritū niſi ipſe filius decederet an̄ mortē illius tertij, ſicut in caſu. d. l. hmōi. facit. l. hēs mens i prin. ff.
8 de ꝯdi. & demō. & ad h ēt vide q̄ no. hic Cyn. in. vi. q. ¶ † In gl. in ℣. erit ibi tn dic &c. doc magis cōiter ſequunſ opi. gl. h. & in. d. §. nepotes p qua opi. aduci pñt aliqua q̄ vide p Bald. h in. vj. oppo. p h ēt facit, q: ſicut preteritio nepotis nati, & tenentis primū locū reddit teſtm̄ nullū, vt in. §. aliud in auc. vt cū de ap. cog. & inſti. de exhe. li. §. j. cū ſeq. Ergo eodē mō ſi eſt inſtitutus ſub ꝯdōne non poteſtatiua cū tūc repiat ſe preteritū in defectū ꝯdōnis vt h in gl. in ver. nō vr̄ pro iſta opi. vr̄ tex in. l. poſthumoꝝ in ℣. ſicut tpm̄ pp de inof. teſt. vbi vr̄ tex. q eo mō quo filius inſtituendus eſt eo mō dȝ inſtitui nepos. Scđa fuit opi. in qua vr̄ reſidere Bal. hic, q ēt ſi nepos nō teneat primū locū tpe quo fuit inſtitutus ſub ꝯdōne nō poteſtatiua tñ poſtea ſi ſubintrat primum locum viciatur teſtm̄ p. l. gallus. §. nūc de lege. ff. de lib. & poſth. & d. l. poſthumoꝝ. Tñ hec opi. ſua vr̄ de directo 𝔷 tex in. d. §. nepotes, in ver. rediganſ ad filij ꝯdōnem. nō violando tex. & tertia fuit opi. q̄ ſenſit gl. in. l. iij. §. ſi ſub ea. ff. de contrah. & in. l. j. §. ſciendum ff. de ſu. & le. q indiſtincte nepotes, & alij deſcendentes poſt filiū ēt premortuo filio pñt inſtitui ſub omni conditione, quam ſequitur. d. Chriſt. de caſt. & Ful. g. & h opi. vr̄ probari in. d. l. ſuus quoq; i princi. vbi dr̄, q ſuus hēs poteſt inſtitui ſub omni ꝯditiōe excepto filio, ſȝ nullus dicit eſſe ſuus hēs niſi q tȝ primū locū in. §. ſui inſti. & he. q̄li. & dif. & d. § nūc de lege & per. d. l. ſuus dicit Rap. cu. in. d. §. nepotes iſtam opi eſſe veriorem de iur ſcđo, ꝓbaſ p eūdē tex. dū excipit filiū, nā exceptio dȝ eſſe de re ſu. l. q̄ſiti § deniq;. ff. de fun. inſtr. l. nā qđ liquide. §. fi. de pe. leg. & no. Bar. in l. j. ff de eeg. iur. Cum ergo exceptio ſit facta de pſona tenēte primū locū eſſentialiter, & potentialiter ſeqſ, q dȝ intelligi, q regula ſit de pſonis tenentibus primū locū eſſentialiter, & potentialiter. Tertio p iſta opi. facit fortiter tex. in. d. §. nepotes, in verſ. & ſi rediganſ ad filij ꝯdōnē &c. nō violando tex. vt ibi violat gloſſ. alio mō ēt ꝓbat ille tex. inducendo ſic, nam tex. ibi dicit, q nepotes, & ceteri liberi, q ex lege velleia. inſtitui non rūpunt teſtamentū ſub omni cōdit. inſtitui pñt &c. ſed ita eſt primū caput legis velleie. loqbaſ qñ inſtituebaſ nepos filio premortuo tpe teſtamenti, & ſic loquebaſ lex velleia. de nepote naſcituro inſtituto quē rō precedebat aliqs tpe teſtamenti vt eſt tex. in. d. §. nunc de lege. Nec vlla diuerſitatis rō reddi pōt inter inſtōnem nepotis iam nati, & naſcituri, qñ tpe teſtamenti nullus eum precedebat. l. iij. in ℣. nā diuus. ff. de iniu. teſt. Si qs tñ rñderet ad. d §. nepotes ſm ſcđam inductionē predictam poſſet rñdere qñ §. nepotes, loqſ de inſtōne illoꝝ nepotum q̄ fuerat nouiter inducta p. l. velleia. q̄ de nouo non induxit circa inſtōnes nepotis naſcituri qñ pr̄ nepotis erat mortuus tpe teſtamenti, q: illud ēt eſt inductum p le iij ta. vt declarat Bar. in. d. §. nūc de lege. quarto tex. in. d. §. ſi ſub ea vbi filius emancipatus pōt inſtitui ſub quacunq; ꝯdōe, & ſi ꝯdō deficiat hȝ 𝔷ra li. & nepos & intelligi dȝ de nepote tenente primū locū, q: alias non haberet 𝔷ra. l. illud. §. j. e. ti. nec intelligaſ tex. in. d. § ſi ſub ea. in nepote emancipato, q: ille caſus fuerat euidēter deciſus p id qđ dcm̄ fuerat in filio emancipato. Quinimo pro hoc ē text. in. d. l. ſciēdū ad fi. vbi tex. eqparat filiū eē inſtitutū ſub cōditione poteſtatiua & nepotē ſub omni conditione, & vult ibi tex. q ſicut ſi filius pendente ꝯdōne decedit venit ſequens ſuus hēs demum poſt mortē filij quo tpe teſtm̄ deſtituiſ ita ſi nepos ſit ſub omni ꝯdōne inſtitutus & p ꝯñs ēt caſualiter decedat pendente conditione deſtituiſ teſtm̄ ſolū poſt mortem nepotis, & ſuccedit ſequens ab inteſtato pria ꝓnepos, q rō contingeret ſi teſtm̄ fuiſſet nullū a principio ex quo nepos tenebat primū gradū, & ſic excluſiſſet ꝓnepotē, & ſucceſſiſſ t nepos ab inteſt. ſexto, q: iura que dñt nepotē inſtitui poſſe ſub omni ꝯditione. d. l. ſuus. & d. §. nepotes. & d. §. ſciendū cum ſi. nō pñt intelligi de nepote nō tenente primū locum. Quia conſtabat q ille poterat ſub omni ꝯdōne inſtitui cū ēt poſſit preteriri. d. l. gallus. § in oib⁹. Vñ vt lex intelligaſ de caſu dubitabili, vt intelligi dȝ. l. q labeo. ff. de carb. edi. dȝ intelligi de nepote tenēte primū locum. Nec mirz q aliud ſit in filio aliud in deſcēdentibus. Q: hic in ſimili videmus, in. l. iubemus in prin. iuncto ſi. ad treb. & no. gl. in. d. §. nepotes. & hec opi. vr̄ mihi de iure verior p predicta p que pȝ rñſio ad oīa argumēta q̄ adduci poſſent in 𝔷rium, & in ſpē rñſio. ad. d. §. aliud q lex magis odio habuit preterentē oīmodo q̄ꝫ inſtituentē ſub conditione nō poteſtatiua vt pȝ in. d. §. ſub ea. vbi lȝ oīno preteritus hēat 𝔷tab. tñ ſecus eſt in inſtituto ſub ꝯdōne q interim nō hȝ, & q aliud ſit in oīno preterēte ponit ēt Bal. hic in. vj. op. & expreſſius Imo. in. l. fi. ff. de condi. inſti. & ibi ēt dicit Imo. q p iſta opi. facit, q: lȝ olim fili⁹ deberet inſtitui vel exhēdari, tñ nepos, & alij deſcēdentes iam nati nō. & ſi nō inſtituebanſ vel exheredabanſ hēbāt p ius accreſcēdi dimidiā eiꝰ q habuiſſent ab inteſt. & ſic teſtm̄ nō rūpebaſ, inſti. de exhe. li. circa prin. ēt ſi nepos tpe teſtamenti tenebat primū locū vt ibi. & ſm Imo. nō reperiſ hñ iure cautū q nepos natus tpe teſti dēret inſtitui vel exheredari, ēt ſi tenebat primum locū. imo potius reperiſ 𝔷rium p illud ius antiquū q refert imperator i d. ti. de exhe. lib. circa prin. Quamuis in poſthumis vel quaſi poſthumis nepotibus bene reperiebaſ, q de iure ſtoꝝ dēbant inſtitui iuxta. d. l. poſthumoꝝ, ſiue qbus poſthumis ēt ſm antiquā iuris pendētiā hoc idē erat, q: ſi erat dr̄ia inter filios poſthumos, & nepotes poſthumos, vt inſti. de exhe. li. §. poſthumi. & iō dicit Imo. q cū hodie ius antiquum ſit correctum in nepotibus iam natis, & ſic prouiſum in omnibus, q eodē mō dēbeat inſtitui vel exheredari nepos ſicut filius, vt ibi, & in. l. fi. C. de lib. preter. iō hodie poterit procedere cōis opi. ſm eū. Sȝ iſtud vltimū nō vr̄ vez, q: vr̄ Imo. dicere 𝔷 tex. i. d. §. nepotes, vbi tex. referendo ſe ad diſpoſitionem legis velleia. oſtēdit, q loqſ ēt de poſthum. Sed in poſthumis etiā olim non erat dif-

ferentia inter filiũ, ⁊ nepotẽ. ſ. quo ad inſtõis formam. i. ad hoc vt deberet inſtitui vel exheredari nepos, ſicut filius per ipſemet facit. Cũ tex. in. d. §. nepotes, vult φ quo ad inſtõnem conditionalẽ, ⁊ ſic quo ad qualitatem ſit nulla inter filium, ⁊ nepotẽ quẽ nemo pcedit. Poſſet dici, φ imo ẽt de iure ffo. nepos iam natus tpe teſti, ſi tenebat primũ locũ debebat inſtitui q: h erat in nepote naſcituro ſuo, vt. d. §. nunc de lege eadem ratio ne idem intelligendũ erat eſſe in iam nato. d. l. iii. ff. de iniu. teſt. Idem inquantũ ipſe alleg. d. §. poſthumi. inſti. de ex he. lib. nõ vr ille tex. probare illud ad qđ ipſe alle. quia in. d. § poſthumi, imperator nõ refert antiquũ ius, ⁊ ſic nõ dr ibi qđ de iure anti quo erat differentia que erat inter filiũ ⁊ nepotẽ ẽt eſſet ita in poſthumis ſicut in iam natis, vnde ſequit̃, φ illa differentia q̃ erat inter filium, ⁊ nepotẽ de iure antiquo vt refert tex inſti. de exhe. lib. circa. prin. non fuit de iure ffo. ſed de quadam iuris prudentia quã habemus, alias eſſet ꝯ d. §. nunc de lege, ⁊. d. l. poſthumoꝝ. vbi opꝫ nepotẽ ſuum naſciturum eſſe iſtitutũ vel exheredatũ. ⁊ inquantum ad hoc nõ reperit̃ φ tex. aliquis fa cit d̃fiam inter poſthumos, ⁊ iam natos, ſiue de iure ffo. ſiue de iure. C. ſꝫ quo ad formam exheredationis. ſ. an deberet exhe redari nominatim, vel inter ceteros olim eſſet aliqua differen tia inter poſthumos, ⁊ iam natos, vt hr in. l. fi. C. de libe. preter. ⁊ ſic vr̃, φ in pũcto iuris ẽt hodie nõ procedit opi. huius gl. ⁊ ſolum reſtat rñdere ad. d. l. poſthumorum in ver. ſicut ipſum. Naꝫ rñde, φ illa dictio, ſicut denotat ſimilitudinẽ quo ad ſbaꝫ inſtõnis non aũt omnimodã ſimilitudinẽ. i. quo ad qualitates ſcꝫ vt debeat inſtitui nepos ſub conditione poteſtatiua ſicut fi lius vt oſtendum iuꝰ. ã. alleg. Sicut in ſimili videmus φ di ctio, ſicut non denotat omnimodã ſimilitudinẽ vt in diuina ſcri ptura eſtote pfecti, ſicut pater veſter q in celis eſt, vt no. gl. in l. ſi cum venderet. §. ſi ff. de pig. act. ⁊ in. l. cuſtodiam. ff. de pe ri. ⁊ cõ. rei ven. ⁊. i. ſi cũ exceptione. §. qđ ſi homo in. ꝟ. interdi cto. ff. qđ met. cã. ¶ In ea. aũ fi. gl. relata ad tex. vult φ hodie ſi filius eſt inſtitutus ſub cõdõne ptãtiua hr̃ p iure inſtituto vſ qꝫ ad legitimam, ⁊ ſic teſtm̃ valeat φ no. p. l. qm̃ in prioribus. C. de inoſ. teſta. ⁊ iſte eſt difficilis, ⁊ ſatis lõgus articulus i quo ſi omnium dicta referre ⁊ diſcutere vellem ſatis cõmentarius opus eſſet, ideo magis concluſiue loquendo dico, φ olim fe re oẽs doc. vſqꝫ ad ipa Bar. tenuet ꝯ gl. ⁊ illã opi. ẽt poſtea ſequutus eſt Bal. in. d. l. qm̃ in prioribus, ⁊ Bal. ⁊ Ange. in. d. l. ſuus quoqꝫ, in prin. ⁊ Ang. Fran. de ramp. ⁊ Fu. h, ⁊ An ge. in. d. l. filius a pr̃e in prin, ⁊ in ſuo conſil. cxij. incip. domina Chaterina quõdã Blaſij ⁊c. Sed Bal. hic, ⁊ i. d. l. ſuus quo qꝫ ꝫ opi gl. quam ẽt ante Bar. ſequutus fuit Ryc. ma ⁊ refert hꝫ. d. l. qm̃ in prioribus, ⁊ p. l. ſancimus. §. cum aũt. eo. ti. vt la tius Bar. in d. locis, ⁊ idẽ tꝫ Saly. in. d. l. qm̃ in prioribus. ⁊ Pau. de ca. hic, ⁊ in. d. l. ſuus quoqꝫ qui dicit, φ nullus dat bonam rñſionem ad §. cũ aũt, ⁊ φ totus mundus ſeruat opin. Bar. ⁊ p eam ſubſtinent̃ teſtamenta, ⁊ prouidet̃ ſiliie, ſed p ꝯ triam opi ſubuertuntur teſtamenta, ⁊ in re dubia potius adhe rendum eſt opi. que fauet teſtõ, vt leg. ⁊ no. in. l. ſi pars. ff. de in of. teſt. ⁊ in. c. ſi de re lud. ⁊ iſtã op. ẽt tꝫ Imo. in. d. l. ſuus quo qꝫ, ⁊ in. l. fi. ff. de condi. inſti. vbi hunc articulũ ſatis late expli cat referendo dicta multorum, ⁊ rñdendo ad obiecta, ⁊ ibi p eũ Bal. hic ꝫ φ referunt Ful. hic, ⁊ Pau. de ca. loqt̃ intra den tes, ⁊ non patiuur ſe intelligi, ⁊ i caſ, φ intentio Bal eſt, φ in filio in poteſtate falſa eſſet opi. niſi ꝯdõ eſſet adiecta p dictionẽ cum p. d. §. cum aũt in deſcendentibus aũt qui non eſſent in po teſtate teſtantis dicit veram eſſe opi. gl. nam filius emancipa tus põt inſtitui ſub cõditione non poteſtatiua, vt, d. §. ſi ſub ea. hic in gl. fi. ⁊ in alijs deſcendentibus, qui nunquã fuerũt in po teſtate teſtantis, vt. l. j. ⁊. ij. C. eo. ¶ Videamus ergo breuiter q̃ opi. ſit melioribus rationibus munita. ⁊ in primis, φ opi. glo. nõ ſit vera vꝫ pbari in. l. ẽt. §. ſi patronus, ꝟ. quid ergo. ff. de bo. que liber. vbi ſi patronus quẽ inſtituerit ſub conditione que a poteſtate eius non pendet dicitur preteritus ⁊ nõ hꝫ bo. poſ. ꝯ tab. ⁊ in ſicut hodie, de legitima filij detrahitur omne grauamẽ vt. d. l. qm̃ ita de iure. ff. de iria pſoni. detrahebat̃ oẽ grauamen. l. eũ patronus. ff. de leg. ij. ⁊ ẽt ſicut hodie qñ diminuta le gitima filij agitur ad ſupplementum non aũt rumpitur teſtm̃. l. omnimodo. l. ã. C. de inoffi teſt. ita de iure. ff. in legitimi pſoni. l. ſiue. §. exclud. ff. de iu. pa. ſ. d. iſta. l. ⁊ ſimiles volentes, φ teſtm̃ ſi valeat in quo filius eſt inſtitutus ſub ꝯdõne non poteſtatiua nõ reperiuntur correcte, ⁊ filius hr̃ pro preterito qñ ſub ꝯdõne eſt exheredatus, vt h cũ gl. ij. dcm̃ eſt. ã. ergo ad propoſitum nil fa cit tex. in. d. l. qm̃ q̃ loqt̃ qñ teſtm̃ valebat, ſed opus fuiſſet q̃re la inoffi. teſti ad reſcindendum, niſi ſupueniſſet pulſio illius le gis, nam filio debebat relinqui quarta, alias ſi minus relinque bat̃ hebat querelã. l. cũ querit̃. eo. tit. l. pap. §. qm̃ aũt quarta. ff. de inoffi. teſt. ⁊ iõ ſi relinquebat̃ quarta, ſeu legitima cũ a ꝗuo onere p q̃ illud oĩs non dicebat̃ filius habere quartam liberã, ⁊ integram, ⁊ iõ videbatur ꝯpetere ſibi q̃rela. Tñ ſupueni. l. qm̃ in prioribus, ⁊ conſiderauit, φ ſicut p. d. l. oĩmodo fuerat p uiſum qñ filio relinquebat̃ aliqđ minus legitima non hret locũ querela put olim habebat, ſed peteret̃ ſupplementũ legitime, ita fuit viſum equum puidere, q: qñ relinquebat̃ quarta, ſeu le gitima cũ onere aliquo vel cum aliqua ꝯdõne ceſſaret q̃rela, ⁊ de iure reuceret̃ illud grauamen de iria ⁊ iõ tex. in. d. l. qm̃ in ꝟ ꝯdõ dꝫ intelligi de ꝯdõne ptãtiua ſub qua filius erat inſtitutus quo caſu teſtm̃ hñ valebat, ⁊ poterat tractari de querela inoffi. vt ſi erat inſtitutus in quarta ſub ꝯdõne dandi decẽ, ſeꝯ, ſecus qñ fuit inſtitutus ſub ꝯdõne caſuali, q: teſtm̃ eſt nullum, vt dixi ſuper tex. Tertio p iſta opi. facit, q: inſtitutus ſub ꝯdõe nõ po teſtatiua cẽſet̃ preteritus, vt iam dixi, ſed tex. in. d. l. oĩmõ. i ꝟ. ſi nõ preterierint vult, φ incorrecta remaneant iura de filijs pre teritis loquẽtia, ergo remanẽt incorrecta. l. lucius. ff. de ꝯd. ⁊ dẽ mon. ⁊ h. l. cũ ſi. nec ob. tex. in. d. §. cũ aũt, q: rñderi pt φ ille te xtus. loqt̃ poſt. l. oĩmõ quo tpe nõ erat neceſſariꝰ titulus inſtõ nis, ⁊ ſic nõ attendebat̃ viciũ preteritionis, nec curabat̃ quo ti. re linqueret̃. ¶ Itẽ loqt̃ in fideicõmiſſo, cui non repit̃ data for ma a lege. φ nõ dẽat relinq ſub ꝯdi. non ptãtiua. Vel intelligi tur ille tex. ſm Ang ⁊ Ful. hic qñ filius fuerat ab hẽdibus ex heredatus pure, ⁊ poſt mortẽ hẽdis fuit relictũ fideicõmiſſum ⁊ ſic teſtm̃ valebat ob exhẽdatiõnẽ, ⁊ h colligit̃ ex illo text. ſm eũ refert ſe ad. d. l. oĩmodõ q̃ vꝫ loq in tali caſu. Sed ꝯ a opi. quam tꝫ Barto. vꝫ mihi verior. de iure q: d. l. qm̃, venit ad i terpretationẽ. l. oĩmodo, de qua ſu mẽ tõ in. d. l. qm̃. Vñ cum l. oĩmodo loquat̃ ẽt qñ filius habeat̃ p preterito, vt pꝫ in ꝟ. ſo lio, mõ ſubuertẽdi, ⁊ ſentit gl. ibi in ver. inoſficioſum vel alio mõ ſubuertẽdũ dñ dr ꝯ ta q: bo. poſ ꝯ tab, ẽt põt dici dari ad ſub uertendum teſtm̃ qñ filius in ptãte eſt preteritus vel p preteri to habitus, ⁊ ſic teſtm̃ eſt nullũ, vt oſtendit in. l. poſthu. C. ꝯ ta. ⁊ eodem mõ quo dat̃ ꝯ tab. filio emancipato dat̃ ẽt filio i ptãte. l. fi. C. de li. pt. § ea. inſti. de her. que ab inte. Ergo. d. l. qm̃ ve niens a. ſ. interpretationẽ. d. l. oĩmodo, dꝫ intelligi ſm illã. l. ad cuius interpretationẽ venit, in auc. de ſi. ante do. inſtr. natis ad ſi. Et ꝟbum inoſficioſum, ſeu ꝟbũ querela poſitum in. d. l. qm̃ in prioribus ꝯprehendit largo mõ ꝯ ta. ſeu teſtm̃ in quo filius ẽ preteritus, vt. l. pater filium ſm lec. gl. ⁊. l. filiũ cum ibi no. ã. de li. ber. ⁊ no. gl. in. l. ij. ã. de inoffi. teſt. Et φ illa. l. qm̃ loquatur ẽ. iam qñ non poterat habere querelam inoffi. pꝫ in ꝟ. cõditio q: aut intelligit̃ de conditione non poteſtatiua, ⁊ tunc ibi eſt ca ſus pro iſta opi. Aut intelligit̃ de conditiõe poteſtatiua, ⁊ tũc in filio inſtituto ſub conditione poteſtatiua, non cõpetebat q̃re la. Nã tunc iure puniẽte inſtituebat̃ filius ſub tali ꝯdi. l. fi. ff. de condi. inſti. in. vo. nũ ergo ſolũ tex. ibi dicere, φ pulſio illius le gis habeat locũ tm̃ in illis pſonis q̃bus põt de iure competere querela inoſficioſi, puta in deſcendẽtibus q de neceſſitate erãt inſtituendi vel exheredandi non autem voluit dicere, φ in caſu illo actualiter locũ haberet querela. Preterea poſito, q: hec opi. nõ pbaret̃ p. l. qm̃ in prioribus. ſaltem pbaret̃ p. d. § cum aũt, qui expreſſe loquit̃ in conditione non ptãtiua, vt h pbari. Nec ob. primum arg. q: rñde φ lꝫ eſſet inductũ, φ aliud gra uamẽ reijceret̃ de legitima pſoni p. d. l. cum patronus non erat in ductũ, q: reijceret̃ conditio vt pꝫ in. d. §. ſi patronus, ſed in legi tima filij bene reperit̃ inductum hodie, φ ẽt cõditio reijciat̃ vt pbatur p iura. ã. alleg. ⁊ magis debita eſt legitima filio q̃ pa trono. l. ſi quis legatum. §. ſi, patronus cum gl. ff. de fal. nec ob. ſm arg. q: iura antiqua reperiunt̃ incorrecta p. d. l. qm̃ ⁊. d. § cum aũt rñſiones que dabant̃ ad d. l. qm̃ ſunt ſublate. ã. nec ob. ter tium arg. q: fateor, φ qñ filio nil omnino relinquit̃, ⁊ ſic ex to to preteritur nil eſt innouatum hã loquit̃. l. oĩmodo, ver. ſi vero preterierint, ſed in caſu noſtro non eſt omnino preteritus vt ẽt fuit pbatum in ſuperioribus p. d. § ſi ſub eo. preterea dato, φ p. l. omnimodo, nil eſſet innouatum in fuit innouatum poſtea p. d. §. cum aũt, nec ob. rñſiones date ad. d. §. cum autem, q: dico φ imo illo tpe viciũ preteritionis ꝯſiderabat̃, vt. d. l. oĩmodo, ver. ſi vero. Et queadmodũ ſm ipa ſm que filius debebat he redit. inſtõnis, ⁊ ſi inſtituebat̃ ſub conditione non poteſta. tiua habebat̃ p preterito quaſi ille non dicat̃ inſtõ, ita ⁊ qñ fuit indu ctũ, φ ſatis eſſet relinquere filio legati, vel fideicõmiſſi i lega bat̃ ſub conditione non poteſtatiua debebat haberi p. re ſcrit

licte, ⁊

ª ¶ Verior ad de φ ꝯ opi. bar to. ꝯſuluit Ful. ꝯſ. xxi. inci. quo ad pmũ de quo noui h mentio nẽ nõ faciunt. ⁊ ſibi ẽt an filio ſb ꝯdõ non ptãti ua deſ ꝯ. ⁊ quo ad pmũ vide ẽt Ang. ꝯſ. xciij. i cip. viuianus de monte pulciano p do. Anto. de bu. ꝯſ. lxvij. vbi tꝫ ẽt opi. Ray.

ᵇ ¶ Vide bar to. in. l. fiꝰ quo qꝫ l. ij. col. ff. de here. inſt. ⁊ ibi vide q̃ ſcripſi. Tho. dip.

liſtro, ꝛ filius habendus erat ꝑ preterito, ꝛ tn̄ tex. in. d. §. cū aūt
vult dictā ꝯdōnē reiici de fideicōmiſſo, ergo pari rōne dꝫ reiji-
ci vbi inſtō facta eſſet ſub ꝯdōne nō ꝑtātiua attento ēt ꝙ ille
titu. legati vel fideicōmiſ. fuit ꝑ. l. oīmodo ſubrogatus loco tit.
inſtitutionis olim requiſite. ꝛ ſic dꝫ ſapere naturam eius in cu-
ius locū ſubrogaſ. l. ſi eum. § qui iniuriaꝝ cū vul. ff. ſi q̄s cau. ꝛ
9 ſic forma que erat tradita circa inſtōnem q̄ nō fieret ſub ꝯdō-
ne nō ꝑtātiua dēbat ēt intelligi tradita in ti. legati ſubrogato.
Itē diminutionē ꝯtinet alia rñſio ſm̄ quam dicebaſ ꝙ i. d. §. cū
aūt, filius erat exheredatus cū de hoc ibi nil dicaſ, ꝛ ēt leges
ad quas ſe refert ille tex. nō loquunſ ꝑciſe i exheredato tantū.
Nec erat exheredatio neceſſaria in caſu illius. § cū ſufficeret
tpe illo relictū eſſe ti. legati vel fideicō. ꝑut ibi relictus fuerit,
nec plꝫ mihi diſtinctio Bal. ꝙ inquātū facit dr̄iam inter dictio
nē ſi, ꝛ cū, q: talis dr̄ia quo ad ꝓpoſitū nō ꝓbaſ lege, ꝛ eſt ꝯ. l.
quodcunqꝫ. §. pe. ff. de v. ob. nā q̄n dictio ſi apponiſ circa ſub-
ſtantiam diſpōnis, ꝛ reſpicit actum extrinſecum, ſeu ꝯdōnē ex-
trinſecā nō differt a dictione cū, vt. d. §. pe. ꝛ no. Bar. plene in
l. j. ff. de ꝯdi. ꝛ dem. ꝛ clarius Imo. poſt Ang. in. l. centeſimis
§. fi. de ver. obli. Preterea ꝯ Bal. vr̄ tex. in. d. l. q̄m in priori-
bus, in v. ꝯdō vel dilatio, ꝛ ꝑ illū tex. ibi Sal. repꝛehēdit opi.
Bal. reliqua in materia vide ꝑ Sal. ibi, ꝛ ꝑ Imo. vbi. ā. de mā
ꝑ eundē in. l. iam dubitari de here. inſti. ꝛ ꝑ Bal. in repe. l. in
ſuis in pe. col. ff. de lib. ꝛ poſtb. ꝛ in. d. locis ēt inuenies q̄d de
inſtōne facta ſub ꝯdōne ſi filius voluerit eſſe hēs an reijciatur
hodie ſicut reijciſ alia ꝯdō ꝑtātiua ſm̄ eādem opi. glo. ꝛ doc. in
d. l. ſuus quoqꝫ in prin. de mā ēt vide aliq̄d ꝑ Bar. ꝛ plenius ꝑ
Bal. ꝛ alios in. l. ſi mr̄ in prin. ff. de vul. ꝛ pup. vbi ſpecifice po
nunt an iſta habeant locū in inſtōne fcā a mr̄e de quo aliq̄d dicā
10 circa fi. huius legis. ❡ † Et in ꝯtra ꝑdicta querit hic Bart. q̄d
ſi teſtōꝛ in ducētis aureis inſtituit poſthumā q̄ naſceſ ex vxore
ſua, ꝛ que ingredieſ monaſteriū. Illa noluit ingredi an teſtm̄ e-
rit nullū, ꝛꝫ ꝙ ſic, ꝑ. l. cōmodiſſime. ff. de lib. ꝛ poſt. ꝛ ibi ꝑ eun-
dem, ſed Fulg. hic dicit ſe dubitare, q: relatiuū iūctū v̄bo futu
ri tpis facit ꝯdōnem. l. ſtichum qui meus erit de le. i. ꝛ ꝯdō a-
diecta in inſtōne filij dꝫ reijci, vt hic in gl. ꝛ dcm̄ eſt. ā. ꝛ rn̄det
ad. l. commodiſſime. ꝙ ibi loquiſ in conditione que eſt defecta
anteq̄ naſceſ poſthumus merito nō poteſt dici, ꝙ ſit inſtitu-
tus ſub condōe. Et ꝙ illa ꝯdō reijciaſ facit. l. ſub condi. ff. de li
be. ꝛ poſtb. ſed nos loquimur in conditione que poſtq̄ filia eſt
nata ſuſpendit. Teneo cum Bar. q: dcm̄ relatiuum iunctum
verbo ingredieſ monaſterium, lꝫ faciat conditionem facit ēt de-
monſtrationē. l. ſcribit. §. fi. ff. de aur. ꝛ arg. leg. ꝛ no. ꝑ gl. ꝛ do
cto. in. d. l. ſtichum. Merito iſta que non ingreditur monaſte-
rium eſt demonſtrata pſona a teſtōꝛe in inſtōne, ꝛ ſic militat rō
Bar. fundata in. d. l. commodiſſime. Et ꝑ hoc ēt habes rñſum
ad id quod dicit Pan. de ca. hic. ꝛ in. d. l. commodiſſime, vbi
cꝫ Bar. q: ſm̄ eū vr̄ inſtituta illa que naſceſ ſub conditione ſi
monaſteriū ingredieſ. Et q̄ꝑrimū nata eſt fuit certificata pſo-
na, ꝛ de hoc ēt dixi in. d. l. cōmodiſſime. Puto tn̄ ꝙ teſtm̄ ſta
tim cum nata eſt ſit nullum, q: ſi non eſt inſtituta que nubat er
go q̄ꝑrimum nata eſt ꝑ pendentiaꝫ conditionis non inueniet
ſe inſtitutā vel exheredatam inſpecta rōne Bar. fundata ꝑ. d.
l. commodiſſime, ergo eſt preterita, ꝛ ꝑ ꝯñs teſtm̄ nullum, vt ꝙ
cuius tn̄ ꝯriū ſonant verba Bar. maxime in. d. l. cōmodiſſime,
vbi nō vr̄ iſtam rōnē conſideraſſe. ❡ In gl. fi. ibi ſi mō ꝑ eum
non ſtetiſſet hec opi. eſt fundata in opi. Bul. relata. ā. ꝑ glo. in
ver. erit ꝛ ſicut illa opi. Bul. fuit ibi damnata ita per ꝯñs dā-
natur iſta, ꝛ ad. d. l. fi. quam alle. Bul. rn̄de, vt ꝑ Cy. in. viij. q.
hic. ſ. ꝙ non loqſ in inſtitutione que per conditionem adiectaꝫ
reddat teſtm̄ nullum prout in nr̄o propoſito, ꝛ ideo gl. noſtra re
11 ceſſit recte ab iſta opi. ❡ † In ea. ibi i emācipato ꝛc. hec prima
reſponſio non eſt bona, q: vt ēt dicit hic Rey. text. in. d. §. ſub
conditione hꝫ locum in filio in poteſtate vt ſonat text. ibi ad
fi. vbi tex. vult, ꝙ bene ſit verum, ꝙ in filio emancipato inſtitu
to ſub conditione non poteſtatiua illa bo. poſ. ſm̄ tab. ſit neceſ-
ſaria pendente conditione. Quia filius emancipatus non pōt
dicere teſtm̄ nullū, lꝫ ſit inſtitutus ſub conditione non poteſta
tiua, ſecus in filio in poteſtate, q: in nullo eſt neceſſaria bo. poſ
ſeſ. ſm̄ tab. cū poſſit dicere teſtm̄ nullū, vt hic ꝛ. d. l. lucius. Et
ꝙ illud ꝙ dr̄ in. d. §. ſub cōditione, habeat locum in filio i pote
ſtate probatur in. l. ſub conditione, ꝛ ibi gl. in verſicu. ſi is, ꝛ in
gl. ſe. ꝛ. ii ꝛ no. ēt doc. poſt Bar. in. d. l. ſuus quoqꝫ in princi. ꝛ
maxime Imo. ꝛ iō teneas ꝙ ut̄ in. d. ver. vel dic ꝑut declara-
12 bo ſtatim. ❡ † In ea. ibi vel dic, ꝙ ēt ꝛc. dic ꝙ aut condō inſti
tutionis non fuit impleta, ꝛ oēs tenēt, ꝙ nō poſſit adiri ex teſtō
poſtq̄ nō eſt purificata condō adiecta a teſtōꝛe, facit. l. legatis
ſub ꝯdi. ff. de ꝯd. ꝛ demon. Bene poſſet pendēte ꝯdō petē bo
no. poſ. ſm̄ tab. de iure pretorio vt. d. §. ſub ꝯdōe. Aut ꝯditio
fuit impleta, ꝛ tunc ſm̄ Bar. hic, ꝛ in. d. l. ſuus quoqꝫ in prin.
filius approbando teſtm̄ nō pōt ex illo adire hereditatem de
iure ciuili, q: teſtm̄ in quo filius in poteſtate eſt ꝑteritus ſi ap
probaſ ꝑ preteritū reconualeſcit de iure pretorio tm̄ ꝑ. l. filio
preterito. ff. de iniu. teſtō ſꝫ gl. in. l. j. ff. de pet. here. ꝛ ſic Bar.
repꝛehendit iſtam gl. ſed Cy. Iac. But. Bal. Ange. Saly. ꝛ
Pan. de ca ſequuntur hic opi. gl. huius que in hoc eſt ſingu.
ſm̄ Ang. ꝙ ꝛ ſic tenent, ꝙ poterit ēt ex teſtō de iure ciui. Nec
ob. l. filio preterito, q: dato ꝙ eſſet vex ꝙ in caſu illius legis
reconualeſceret teſtm̄ de iure pretorio tm̄ tn̄ ille tex. loquiſ q̄n
filius eſt omnino preteritus, ſed in caſu nr̄o non eſt omnino pre
teritus, ꝛ inter iſta differentia eſt vt eſt dcm̄. ā. Iſtam opi. ēt te
nuit Bal. Ang. ꝛ Imo. ꝛ Pan. de ca. in. d. l. ſuus quoqꝫ in
prin. ꝛ ibi dūt, ꝙ gl. in v. facerer vr̄ ſentire ꝙ nōdū ipſe filius
poteſt adire de iure ciui. ex teſtō tunc, ſed coheres eius ꝙ eſt
ſing. no. ſm̄ Imo. ibi De quo ēt vide per Bald. hic in. xxi. ꝛ
xxij. col. ꝛ hic ēt per Sal. in. ij. q. vbi tangit an filius inſtitutus
ſub conditione non poteſtatiua poſſit approbare teſtm̄ in ꝑiu-
dicium alterius filij inſtituti pure, ꝙ pendet ab illa. q. quā tetī
gi in. l. poſthu. in. i. vel. ij. car. dum queſiui an filius preteritus
poſſit approbare teſtm̄ in preiudicium fratrum inſtitutoꝝ ꝯdi
centium. Itē cū ipſa opi. gl. tranſit ēt Ange. in. d. l. filio prete-
rito, ꝛ hec opi. vr̄ magis cōis, ꝛ tenēda, ꝛ tanto clarius ꝓcedit
tenendo opi. quā tenui in. d. l. poſthu. Vbi cōcluſi, ꝙ ēt in ca
ſu. d. l. filio preterito teſtm̄ reconualeſcat de iure ciui. dixi ēt
ibi an verum ſit, ꝙ teſtm̄ in quo filius in poteſtate eſt inſtitutus
ſub condōne non poteſtatiua ſit nullum ipſo iure, ꝛ ſic nō ſit ne
ceſſe, ꝙ filius dicat nullum, ꝛ tenui, ꝙ ſic, per iſtam. l. Pro q̄
ēt vltra ibi dicta bene facit tex. i. d. l. lucius, ad qd̄ ēt vide Cy.
hic in. viij. q. ꝛ per gl. in. l. ſub condi. in v. medū. ff. de bon. poſ.
ſm̄ tab. ❡ In ea. ibi ſimile ꝛc. ā. de ꝯtra. l. ij. ꝛc. gl. melius alle.
no. ꝑ gl. fi. in. d. l. filio preterito, cū ſi. vbi gl. voluit teſtm̄ in quo
filius eſt preteritus eſſe nullum, ita demum ſi filius vellet dice
13 re nullum, ꝛ qd̄ an ſit verum dixi in. d. l. poſthumo. ❡ † Extra
gl. adde ꝙ lꝫ filius in poteſtate pōt inſtitui ſub ꝯdōne poteſta
tiua fallit niſi ſit turpis, ſeu a iure reprobata cōdō, q: tūc teſtm̄
reddiſ nullū. l. filius. ff. de condi. inſti. ꝛ iſtud hodie non eſt cor
rectū ꝑ. l. q̄m in prioribus, in v. condi. ſm̄ Bald. ꝙ in. q. ii. ꝛ ſe
quitur Pan. de ca. in. l. condōnes. ff. de condi. inſt. ꝙ eſt not.
Pro ꝙ facit, q: ēt ante. d. l. filius turpes conditiones reijciebā
tur, ꝛ tn̄ ꝑ. d. l. filius fuit inductum, ꝙ non reijcerenſ de inſtōe
14 filij in ptāte. † Itē adde ꝙ lꝫ q̄n filius eſt inſtitutus ſub ꝯdōne
non poteſtatiua teſtm̄ ſit nullū, vt dixi tn̄ fallit in filio poſthu-
mo ſub condōne tali inſtituto dūmō an̄ eius natiuitatem cōdō
euenerit. l. cum poſthumus conditio, alias incipit cū ſub ꝯdōe
poſthumi. ff. de lib. ꝛ poſtb. ꝛ ita limitatur hec lex. Quā ēt alio
mō Ang. ꝙ ſing. limitat dicens, ꝙ q̄n filius iam natus eſt inſti
tutus ſub ꝯdōne nō ꝑtātiua ſi conditio eueniat viuo teſtōꝛe re
conualeſcit teſtm̄ alleg. in ſimili tex. in. l. poſtb. in prin. ff. de in-
iu. teſt. Contrarium tꝫ Pa. de ca. ꝙ, q: l. poſthu. loqſ q̄n a prin
ci. teſtm̄ fuit validum lꝫ ꝑ natiuitatem poſthumi fuerit inuali-
dū. Vn̄ facilius reconualeſcit, q: reuertiſ ad ſuum priſtinū ſta
tū ſi poſthumus moriſ viuo teſtōꝛe, ꝛ ſic ceſſat cā inualiditatis
vt ſit q̄n teſtm̄ erat a princip. nullum vt q̄n filius iam natus
erat preteritus, q̄m tunc ſm̄ veram opi. non reconualeſcit, lꝫ fi
lius viuo teſtōꝛe decedat. l. ſi filius qui in ptāte. ff. de libe. ꝛ po
ſthu. facit ꝙ no. gl. in. l. ſi teſtm̄. ff. de teſt. Putarē poſſe ſalua-
ri opi. Ang. q: q̄n veniētes ab inteſt. ſunt inſtituti, ꝛ lꝫ filius iā
nat⁹ ſit ꝑteritus, ꝛ ſic a prin. teſtm̄ ſit nullū tn̄ recōualeſcit teſtm̄
ſi ceſſat effect⁹ ſolēnitatis. l. ſi filius preteritus viuo teſtōꝛe de-
cedat vt eſt tex. ſing. ſcdm̄ intellec. in. d. l. poſthu. in v. idem ꝛ
circa, in v. h. iniuſtū ergo cū in ꝓpoſito ꝑſupponaſ filiū eē inſti
tutū, ꝛ ſic eſt inſtitutus ille q ab inte. ſucceſſurus erat ſi ceſſat ef
fectus nullitatis viuo teſtōꝛe, vt q: eueniat viuo teſtōꝛe condō
dꝫ teſtm̄ reconualeſcere. ꝛ ꝑ iſta opi. i ſi. vide id ꝙ no. Ang.
ꝛ Imo. i. l. ſi a ꝑma. ff. de li. ꝛ poſt. vbi dūt aliā ampliationē, ꝛ
15 extēſionē ad l. poſtb. ❡ † Vltio adde ꝙ lꝫ ſm̄ iſta tpa fili⁹ a
mr̄e poſſit inſtitui ſub ꝯdōne nō ꝑtātiua. l. ij. ā. c. tn̄ dicit Ang. i
l. pxi. ꝙ iſtud ꝓcedit tm̄ iſto tpe quo ꝑteritio mr̄is hēbaſ pro
exhēdatione §. mr̄ inſti. de. exhe. li. iō teſtm̄ nō reddebaſ nullū
ſꝫ dēbat expugnari ꝑ q̄relā vt ibi, ſed hodie eſt exequata linea
pr̄na, ꝛ mr̄na, vt in. §. aliud quoqꝫ in auc. vt cū de app. cog. ꝛ iō
inſtō fcā ſub ꝯdōne nō ꝑtātiua redderet teſtm̄ mr̄is nullū ipſo

iure ſicut in pſe ſ.n eū, ſed aduerte, q2 tex. in d. § a'iud logr qñ filius nullo mō erat inſtitutus, & ſic erat oīno preteritus habito reſpectu ad inuilidā inſtōnē ſm iura antiqua q̄ excepto filio i ptāte pmittūt alios filios oēs poſſe inſtitui ſub ɔdōe caſuali vl' mixta loquunt̃ qñ filius fuerat inſtitutus, ſʒ ſub ɔdōe q̄ caſu nō df oīno p̄teritus, & inter iſta eſt dr̄ia vt ſepe dcm̄ eſt ꝓ dcm̄. §. ſi ſub ea. & iō vr̄, ꝙ cū iura antiq̄ nō repiant i h̄ expſſe correcta remaneāt i ſuo robore, ꝓterea tenēdo opi. gl. & bar. h̄. ſ. ꝙ hodie reiciat̃ ɔdō de inſtōe filij ēt ſi ſit in ptāte vt tenui. ſ̄. ſeqt̃, quod opi. Ang. nō ꝓcedat. ¶ † Jtē ɔ̄ opi. Ang. ē expſſe deci. bal. h̄ q tenuit, ꝙ dato, ꝙ in teſtō pt̄is nō reiciat̃ ɔdō ō inſtōe filij i ptāte tñ ſec⁹ eſt i teſtō mr̄is vt. ſ̄. tetigi, & iſtud expſſe tʒ bal. i. l. ſi mr̄, i p̄n. ff. de vul. & pup. & dt ee ſuū nouū dcm̄ lʒ bart. ibi videat̃ velle ɔ̄riū, & h̄ʒ Rap. cu. ibi bar. in. d. l. ſi mr̄ dū dt, ꝙ ibi filius in terminis ſilius. l. poſſet dicē teſtm̄ nullū vr̄ ɔ̄riū tenet̃ eius, ꝙ ipſemet Bar tʒ h̄ inq̄rēti tʒ opi. gl. p. d. l. qm̄ in prioribus Bal. ēt in repe. l. in ſula circa pe. col ff. de poſtb. vr̄ i teſtō mr̄is tenē illō ꝓ tʒ bar. i. d. l. ſi mr̄ in verſ. vt opi. Bal i. d. l. ſi mr̄ quā ē: ibi ſeqt̃ Rap. & Pa. de ca. ibi, lʒ Jmo. ibi dubitet ſʒ nō vr̄ decidere, & Ang. ibi dt, ꝙ nō adheret opi. Bald. ꝓ eo q̄ ipſemet ang. dixit in. d. l. ſunt quoqʒ in prin & cū opi bald. in d. l. ſi mr̄ ɔcordat ēt Pa. de ca i l. j ē. e. & ibi gcqd olxerit angel. in. l. pri. vbi vr̄ tenē ɔ̄ opi. Bal. in. d. l. ſi mr̄, eo q2 eq̄parāt̃ linea pt̄na, & mr̄na hodie p. d. § aliud quoqʒ capſm, ſʒ rūde, ꝙ ibi logt̃ in ꝓpria pteritione, ſʒ qñ filius a mr̄e eſt inſtitutus ſub ɔdōne cenſet̃ preteritus p. d. l. qm̄ in prioribus.

SVMMARIVM

1 Conditio dirimēdi mr̄imoniū tanq̄ turpis reiicit̃ de inſtōne.
2 Condō turpis uel reprobata, qñ eſſet adiecta à pr̄e in inſtōne filij, uel filiæ in ptāte, nō redderet teſtamentum nullum. b 2

1 Reprehendenda. † Condō dirimendi mr̄imoniū tanq̄ turpis reiicit̃ de inſtōe, & remanet inſtō pura, & ſi oe ſcō fuerit impleta ɔdō nō cogit̃ in implemēto ꝑſiſtere, imo lʒ ab iplemēto recedat h̄ēditatē h̄ʒ ſicut ſi nō iplēuiſſet. h. d. ¶ † Folliſ iſta lex vbi iſta ɔdō turpis vel ſimilis eſſet adiecta a pr̄e in inſtōne fi ij vel filie in ptāte, q2 teſtamentū reddet̃ nullum. l. ſi ſiius. ff. de condi. inſti. ēt hodie vt dixi. ſ̄. l. pri. ¶ No. q2 gs dʒ honorē lucro pecuniar o pſerre vt hic, & in. l. iulia. ff. ſi quis omiſ. cau. teſta.

SVMMARIVM

1 Subſtitutio uel fideicōmiſſum relictum p teſtōrem ſub conditione ſi inſtitutus, ſeu grauatus deceſſerit ſine liberis, unà cū pluribus aliis conditionibus alternatiuè poſitis, nō habet effectum, niſi omnes conditiones exiſtant.
2 Inteſtatus & ſine teſtō differunt inter ſe.
3 Inteſtabilis dr̄ q non pōt teſtari, ut pupillus & furioſus.
4 Statu. ſeu lex noua recipit extēſionem paſſiuam a iure cōi, ſeu lege antiqua. 3
5 Sta. quæ ſunt cōtra ius cōe debēt ꝓpriè & ſtrictè intelligi. c
6 Pupil. & furioſus, & ſimiles dr̄ decedet̃ inteſtati, & ſine teſtō.
7 Alternatiua diſpoſitio dicitur incerta, ſed an debeat ſemp in cōiunctam reſolui.
8 Poſteritas non debet fructu paterno fraudari, licet pater nullū fecerit teſtamentum.

1 GEneraliter. † Subſtō vel fideicōmiſſum relictū p teſtōrē ſub ɔdōne ſi inſtitutus, ſeu grauat⁹ deceſſerit ſine liberis vna cū plurib⁹ aliis ɔdōnibus alternatiue poſitis nō hʒ effcm̄ niſi oēs ɔdōnes exiſtāt, & ſic alternatiuo ponit̃ p copulatiua. h. d. ¶ Et nō hʒ iſta lex niſi vnā legē expſſe concordātē ſ. l. luci⁹ la vi. l. ff. de her. inſt. facit in ſi. l. ſi le g o ucēto. §. ite ſi pi. ff. de reb. dub. vbi alternatiua poſita iter pſonas q bus facta erat ſubſtō reſoluit̃ i ɔiunctiā ex mēte teſtātis h̄ ſūt & in. d. l. luci⁹ alternatiua nō erat poſita inter pſonas, ſed inter cōditiones rō aūt h⁹. l. & d. l. lucius eſt ſm q̄ eſt de mēte bart. & Bal. hic, qm̄ ex iſta ſubſtōne in qua eſt alternatiue poſita illa ɔdō ſi deceſſerit ſine liberis appet, q2 teſtō: voluit fauere liberis inſtituti, & eos voluit pſerre ſubſtitutis. d. l. lucius in fin. & no. gl. in. l. tituſſa. §. cū gs de leg. j. vn̄ ſi cōtingat inſtitutum

decedere cū liberis, ſʒ ſine teſtō ſi alternatiua aſſumeret̃ ꝓpie liberi eius excluderent̃ p ſubſtitutū, qm̄ ad veritatē alternatiue ſufficit vnicā ɔdōnē euenliſſe. l. ſi hr̄di plures ff. e. & ſic vnificata fuit vna ɔdō, q2 deceſſit ſine teſtō, tñ q2 h̄ eēt ɔ̄ mētē defuncti accipit̃ p copulatiua, & ēt ecōuerſo ſi inſtitutus decedēt ſine liberis, & ɔdidiſſet teſtm̄ adhuc df defeciſſe caſus ſubſtōnis. ſʒ h̄ caſu fauor liberoꝝ ceſſet, nā poſtq̄ dicta ſubſtō fauore liberoꝝ intelligit̃ facta ſub illis ɔdōnibus copulatiue nō dʒ diuerſo iure cēſeri, vt. l. cū q edes de vſuc. vn̄ ſicut qñ deceſſit ſine teſtō, & cū liberis df defeciſſe caſus ſubſtōnis, & ita e cōuerſo ſec⁹ vbi rō eſt appoſita dicta cōdō ſi deceſſerit ſine liberis, vt. d. l. ſi hr̄di, ſʒ hāc rōnē impugnat h̄ Sal. q2 dicit, q2 iſte tex. nō ɔſiderat fauorē liberoꝝ pʒ, q2 ex. dicis iſtō hʒ locū in extraneis, & iō dicit ꝙ rō huius legis eſt, q2 iſte ɔdōes fuerūt adiecte negatiue quo caſu vna nō ipleta repugnat iplemētū alterius iplete, iō reſoluit̃ alternatiua i copulatiuā, ſʒ iſtud nil eſt, & eſt ɔ̄tra. l. ſi qs ita ſtipulatus fuerit. x. aureos i ſi. ō v. ob. vn̄ v eſt iō Bar. nec ob. ꝙ iſte tex. hēat locū in extneis inſtitutis, q2 bar. h̄ nō negat, nec ꝑ h̄ tollit̃ rō bar. quo ad liberos iſtitutū, addit bar. aliā rōnē quā tñ dicit ſe nō ponere p ɔſtātl. ſ. ꝙ rō eſt q̄re diſiunctiua ponit̃ p ɔiūctiua, q2 deſiūctiua iūgebat̃ cū dictione ēt, ſed iſtud rephēdit Ang. h̄, & recte, q2 eſt ɔ̄. d. l. lucius vbi fuit adiecta dictio ēt Odoſ. Ja. ō ra. & Pe. dicebāt, ꝙ rō erat, q2 h̄ fuerūt adiecte plēs ɔdōes. ſ. tres vn̄ ſi nō acciperet̃ copulatiue oporteret oēs ɔdōs deficē ad h̄, vt inſtitutō nō auferret̃ hr̄ditas p ſubſtitutum, & h̄ eſſet iniquum q2 nimis grauaretur heres ſi hēret curare ꝙ oēs ille ɔdōes dſicerēt, ſʒ iſtud nō pʒ, & vr̄ eſſe ɔ̄. d. l. lucius, vbi ſi hr̄ī inſpiciat̃ erāt in effectu due tm̄ ɔdōnes circa q̄s curaf hēbat hr̄s, & tñ reſoluit̃ i ɔiūctiā, ꝓterea ipe tm̄ h̄ nō ſe fundat in iſta rōne, ſed in illa q̄ ponbat. & ante eū Ja. ō are. Ray. & Ja. bu. h̄, & Old. in ɔſi. cixxxvij. ¶ † Ang. i. vult gl. ꝙ nō ſit dr̄ia inter iſtud vbū ineſtat⁹, & vbū ſine teſtō ſʒ ɔ̄riū tʒ Ful. h̄ p iſtū tex. & dt, ꝙ ita tenebat dn̄s ſu⁹ Chri. ō caſt. & iō dt, ꝙ lʒ ſtatutū loquēs de inteſt. nō ɔphēdat pupillū, & furioſū q teſtari nequeūt. l. j. i p̄n. ff. ō ſu. & le. lʒ ibi aliter dixerit bar. in ſi ſtatutū loquat̃ in decedēte ſine teſtō hñ ɔphenderet eos nec mlꝰ ſm ipſum, q2 vbū ineſtat⁹ refert ad pſonā morientis ꝓpie, qui iō df nō teſtat⁹ q poterat teſtari. l. ei⁹ ē noll' e. ff. ō re. in. & l. is p ði. ff. ō acq. he. Pupillus aūt teſtari nō pt iō nō ɔphēdit̃. At illa vba ſine teſtō actū pſone morien ō c⁹ ſucceſſione agit̃ nō reſpiciūt, nā pupill⁹ pt ōcedē cū teſtō, vt qñ pr̄ ſibi ſubſtōnē pupillarē facit. l. ij. i p̄n. & l. pt̄is, & filij. ff. ō vul. & pu. & iō pt decedē ſine teſtō ñ dico a ſe fcō, & ea. rōne eēt idē ſi vba ɔcipit̃ p illud aduerbiū ab ineſt. deceſſerit ñ. n. act⁹ teſt ɔdi tūc refert̃ ad pſonā, & pupillus pt ōcedē teſtat⁹ vt dixi, & dt Ful. ꝙ ꝓp h̄ vidit ɔſiliū magni doc. do. Signo. de homede. & dt ꝙ ꝓpter h̄ rē vex, dic ꝙ ꝑ hmōi inueſtigatione vidēda ſunt duo ꝓmo an ſtatutū diſpones, ꝙ in ſucceſſione filij ineſtati mr̄ excludat̃ extāt. h⁹ agnatis maſculis vſqʒ ad certū gradū hēat locū i pupillo ſeu alio inueſtigabili, & iſte ē multū long⁹ art. & iō conabitur tractare quā breuius potero, vt vobis viſum ē, & ſo erit vidēdū poſito ꝙ tūc ñ ɔphēdat̃ pupillus qñ ſtatutū loqret̃ de decēdēte ab ineſt. an ɔphēderet cū diceret ſine teſtō. ¶ Circa primū due ſunt principa. opi. ¶ † Pria eſt, ꝙ ɔprehēdat̃ pupillus vt tenuit bar. i. d. l. i. i p̄n. q2 tex. vult, ꝙ tales ineſtab. accipiant̃ p ineſtatis, vt vr̄ cōis vſus loquēdi, & h̄ bar. ibi q dt, ꝙ teſtis ibi ꝓbat, ꝙ ita accipit̃ cōis vſus loquēdi & iſtud ēt ſequitur bar. i ɔſ ſuo inci. i. q. p̄dicta plura vn̄r moueri dubia &c. & in ɔſi. inci. ſtatu. vrbis veteris &c. & i ɔſi. inci. h̄ ē copiſtatū ſtatuti &c. & in ɔſi. inci. Puella &c. & in iſtis duob⁹ vltimis cōſilijs tāgit h̄ pleni⁹ q̄ alibi. De iſto ɔſi. facit mētionē Pe. de anc. in. c. cū tibi ō teſt. vbi tenet cū bar. & idē Ang. in ſuo ɔſi. cxvij. incip. Pet. de vrbe veteri &c. Pan. ō ca. in ɔſi. cixxxiij. inci. Jn Xp̄i noie p̄ſuppoſito q̄dā ſtatuto &c. Pe. ō anc. in cōſ. cixx. inci. Ju xp̄i noie reuocat̃ in dubiū &c. Pan. ō caſt. i. l. ambigua. ff. de legib. & ꝓ iſta opi. ſo vr̄ tex. in. l. i teſtō la. j. ānde te. mi. vbi tex. dt pupillā deceſſiſſe ineſtatā, & iſtā opi. tenuit pa. ō ca. & Ro. Tertio, ꝙ ō h̄ eſt tex. in. d. l. j. i p̄n. de inſtu, & ſic inducēdo alr quā facit Bar. ſm Pan. de ca. h̄ q dt, ꝙ ille tex. vult. ꝙ pupillus hr̄ p ineſt. & ꝙ iura que loquunt̃ de ineſtatis hñt locū i pupillo, & dt Pa. de ca. ꝙ bar. ſe fundat in cōi vſu loquēdi, & ſic eēt ꝓbādus ſm Pau. de ca. vn̄ ipſe dt ꝙ non fundat ſe in vſu loquēdi, ſʒ in iuris iterpretatione, & ita ēt dicit ipſe i. l. cū antiquoꝝ h⁹ J. de iur. deli. ibi tñ dt, ꝙ vidit pluries cōſuluiſſe ɔ̄riū p plures doc. Quarto ꝓ hoc vr̄ tex. in. l. ij in v inteſtati. J. tri. j. vbi ēt pupillus appellatur inteſtatus, & iſtam opi. ſe

a ¶ Honorē. mulis q̄ facere gs dʒ pp honorē ɔſeruādū vide p Oldra. cōſil. xciij.

a ¶ Adde alex. i. l. iuriſiurā. §. penrator. ff. ō iureiu. vbi ſn. ij. co. v. hec no. dt q2 dn̄us honoris & fame ē pſerēdū pecunie, & qd veniat appſone honoris vide Bal. ɔſ. cccxxxv. ici. q̄dā mulier, ad fi. i. i. vol. & qd ſit honor, vide eūdē Bal. ɔſ. cccxix. ici. ad euidētiā i p̄n. e. j. vo. & adō pe. de anc. in. c. q̄li ter. dele. vbi ꝙ nemo dʒ ſibi honorē aſſumē, ſʒ q vocat a Deo tāq̄ Aarō &c. Den Fran.

b ¶ Et Ol. ad de Frāc dare. ɔſ. j. in. iij. co. in j. impreſſis.

c ¶ Pupill⁹ i bart. vide Lu. ro. ɔſ. xxx. & cōſi. iiij. Abb. ɔſ. lxxvj. Ful. ɔſi. xlij. & Ang. ɔſ. cxiij. bal. ɔſ. xxxiij. i. lib. & ɔſ. xliij. & ɔ. liiij. i. li. & ɔſil. lxxvij. & cccxliij. ij. lib. & adde eūdē ale. in ɔſ. cxv. co j. in v. nec ob. in ij. vol. & Mo. pn. h̄ vbi dr̄ ſe cōſuluiſſe. Frā ciſ. cur.

mar. Pau. de ca. Quinto p hoc vř tex. in. l. credčdum in ꝟſ. inteſtatorum, ⁊ in ꝟ. ſi inteſtatus ff. qui pe. tu. ⁊ ibi probat, qđ ět qn̄ ꝯferř p modū ꝯ ſ3 tis ſuffič, ꝙ decedat in pupillari etate, l3 con lǒnes debeāt impleri in forma ſpecifica. l. qui here. in princ. ff. de condi. ⁊ demon. Sexto vř tex. in. l. lucius. ff. de vulga. ⁊ pup. ⁊ in. l. 9. §. impuberem in ꝟ. inteſtatum. ff. ad ter. tul. ⁊ in l. pater filium §. fi. in ꝟ. puer inteſtatus. ff. ad. l. falc. in quibus locis ira dñi pupillū decedere inteſtatum. Septimo pro iſta opi. facit id quod adducit Ang. in conſil. cij. inci. ſtatuto communis burgij ⁊c. vbi conſuluit pro iſta opi. ⁊ inter cetera adducit, ꝙ pupillus qñq3 moritur teſtatus a l. l. patris, ⁊ filij, de vul. ⁊ pup. ⁊. l. papi. §. ſed nec impuberis. ff. de inoffic. teſt. ergo in alijs caſibus dř inteſtatus, ⁊ p hoc ibi adducit alia argumenta ſatis ſeuia. Octauo q2 habitus poteſt conſiderari duobus modis primo ſtricte ſm naturam ſui indiuidui, ⁊ iſto mo đo pupillus non dř inteſtatus, ſeu priuatus factione teſtamenti, q2 pupillus non poteſt teſtari, ⁊ priuatio preſupponit habitum. l. decem cum vul. de ver. ob. ⁊ ꝟ. iſto mō loqř. d. l. j. ꝟ. de ſuis, ⁊ leg. in. j. rń. ſcđo modo pōt conſiderari large ſm rōnem ſpeciei ſub qua eſt illud indiuiduū exēplum, aliqs eſt mutus a natiuitate certe l3 in eo nunq̄ fuerit habitus loquēdi tñ dř mutus, eo q2 ſpeciei humane congruit habitus loquēdi. l. diſcretis. ꝟ. q teſt. fa. poſ. idem in eo q natus eſt ſine oculis, nam recte dř cecus, ⁊ priuatus lumine eo reſpectu, q2 ſpēi humane congruit videre, vt in euangelio de ceco nato ⁊c. ſed lapis nō dř cecus, q2 ſpēi lapidū non ꝯuenit videre, ⁊ h̄ reſpectu inteſconſul. tus in. d. l. j. de ſu. ⁊ leg. dixit, ꝙ pupilli p inteſtatis accipiunt quaſi dicat in eis cadit iſtud verbū inteſtatus reſpectu ſpeciei humane cui ꝯpet habitus teſtādi, ⁊ h̄ eſt, ꝙ vult impator. inſt. de here. que ab inteſt. defer. in prin. vbi dicit inteſtatus eſt omnino q teſtm̄ nō fecit, no. ꝙ dicit oīo q̄ſi dicat, ſiue q2 noluit, ſiue q2 non potuit vt ibi in gl. ⁊ pbať idem in. l. inteſtatus. ff. đ ꝟ. bo. ſig. nam verba. l. dñt intelligi p̄ont loquunť gňaliter de oī hoie non ſingulariter de iſto vel de illo ff. de leg. l. iura nō ſingularia, ⁊ iſtud vltimū arg. firmauit Bar. in dictis duobus vltimis ꝯſi. † Nono p h̄ facit, q2 ſtatutū, ſeu lex noua recipit extēſionē paſſiuā a iure cōi, ſeu a. l. antiqua, vñ qñ lex antiqua dicit ꝙ illud ꝙ eſt ſtatutum in ſeruo h3 locū in filio, ⁊ ſupuenit lex noua aliqđ diſponēs in ſeruo extēdiť ad filiū pp diſpōnem. l. antiq. que iſtam extētionē facit, vt colligť ex gl. fi. in. l. ſi qs ſeruo, ⁊ ibi clarius Bar. ꝟ. de fur. ſuncta. l. vt nñ. §. de filio, ⁊ ibi omnino vide Bar. ff. de ſer. cor. ſed ita eſt, ꝙ illa. l. j. de ſuis, ⁊ leg. vult, ꝙ illa que ſunt ſtatuta in inteſtatis bēan locū in inteſtabilibus. ergo ſtatutū nouū loquēs de inteſtatis trahiť ad inteſtabiles. Decimo, ⁊ vltimo p h̄ facit, q2 rō dicti ſtatuti vř fuiſſe agnationis, ⁊ familiarū conſeruatio que ꝯſeruať p maſculos vt inſti. de leg. agna. ſuc. in prin. l. pronunciatio. cum ſe. ff. de verb. ſigni. q̄ rōnem ponit Jo. and. in addi. ſpe. in rub. de ſuc. ab inteſt. ⁊ per Bar. in. l. liberorum. in. ix. col. cū ſi. ff. de ꝟ. ſig. ſed ita eſt, ꝙ in exorbitantibus vel ět in correctorijs fit extēſio ex idēitate rōnis ad alios caſus q̄ poſſent ſub caſu expreſſo comprehēdi inſpecta larga ſignificatione vocabuli. vt no. gl. ⁊ arche. in auc. vt hi q obli. poſt princ. in ver. ad curatorē. ⁊ gloſſ. ⁊ doc. in cle. j. in verbo eligať. de elec. benefacit. l. filiū hēo. ff. ad mace. cum ſi. ſi nō eſſet expreſſa ratio in. l. vel ſtatuto. ⁊ no. Cy. in. l. j. in ꝟ. ſed numa h̄ quero ⁊c. ꝟ. que ſit long. conſue. ⁊ plenius Ant. de but. in. c. fi. de conſue. in. j. fal q̄ ponit circa mā extenſionis. vbi ad hoc alle. multa, ergo cū eadē rō habeat locū in pupillo que in maiore ſtatutum loquēs de inteſtato d3 extēdi ad inteſt. abilem qui large dř inteſtatus, vt. d. l. in teſtō, cum alijs ꝟ. alle. ¶ † Contrariā opi. tenuit Pet. vt refert Bar. in d. l. j. ⁊ hoc p illum tex. in ꝟ. proprie inteſtatus nō eſt, p quo ět benefacit gl. in. d. l. cū antiquoribus in ver. fuiſſe, ⁊ gl. inſti. de here que ab inte. in prin. vbi pupillus impropie dř teſtatus, ſed ſtatuta que ſunt ꝯ ius cōe debēt intelligi pprie, ⁊ ſtricte arg. in §. filiusf. i. ver. ſi. n. meminiſſem. ff. de do. iuncta. l. j. e. ti. ⁊. l. j. §. ſi is qui in namem ff. de exer. ⁊. l. conſtitutionibus, cū ibi no. p Bar. ff. ad muni. ⁊ expreſſe no. Bar. in. l. oēs populi, in. vj. q prin. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊. l. j. ⁊. l. labeo, cū ſi ff. de ꝟ. ſig. Scđo p iſta opi. benefacit tex. l. j. in ꝟ. p inteſtatis accipere debem⁹ ⁊c. q2 aliud eſt quem eſſe talem, ⁊ aliud haberi p tali. l. mercis la. §. cum glo. ff. de ꝟ. ſig. ⁊. l. ſi maritus. §. legis. ff. de adul. ⁊ iura exorbitantia a iure cōi, ſeu correctoria iuris diſponētia de eo qui eſt talis non vendicāt ſibi locum in eo qui habeť p tali, vt ibi probatur, ⁊ in. l. ſi ꝟ. de inter. ma. ⁊ l3 tex. in. d. l. j. de ſu. ⁊ le. videatur velle, ꝙ habeantur pro inteſtatis quo ad effectus tñ hoc intelligitur quo ad ſucceſſionē iuris cōis de qua ſilo ti. nō quo ad ſucceſſionē inductā aliunde puta a ſtatuto, vt pbať ex his que tradit Bar. in. d. §. legis in fi. cum concor. Tertio pro iſta opi. facit. l. inteſtato. ff. de leg. tut. vbi inteſtatus dici vř ille q tutorē teſtō dare poterat, nō aūt ille q teſtare poterat, ⁊ ideo Cy. Pet. Ray. ⁊ Nic. de neap. ibi tenēt iſtā partē p illā legē, ⁊ p. d. l. j. de ſu. ⁊ leg. ⁊ iſtě p illas duas leges Alb. de ro. in ꝟ. parte ſtatu. in. xliij. q. vbi refert ita fuiſſe determinatū, ⁊ dicit ꝙ ět Ray. refert ita fuiſſe determinatū certe tñ tex. in. d. l. in teſtamento, vř parū ſtringere iſtā opi. ět tenuit Oni. de cn. in. l. j. ꝟ. qñ impe. inter pu. ⁊ vi. ⁊ Cy. in l. ij. ꝟ. q teſt. fa. poſ. ⁊ Jo. fab. inſti. de here. q ab inteſt. in prin. Bal. ět aliqđ tetigit in. d. l. ij. ꝟ. qui teſt. fa. poſ. ſed non decidit ibi, ſed remittit ad dicenda p ſe in. d. l. cum antiquoribus, ⁊ in. vj. q. pungit, ⁊ nihil clare decidit, ſed ipſe decidit in. c. j. in prin. de ſuc. ſeu ⁊ ibi tenět, ꝙ ſtatutum odioſum loquens de inteſtato non comprehendit pupillū ſecus ſi erat fauorabile, ⁊ p hoc adducit aliquas rōnes non multum vrgentes quas p te videas, ⁊ ibi ět ponit, an poſito, ꝙ cōis vſus loquēdi vulgarium ſe haberet, ꝙ pupillus dicať inteſtatus, an verba ſtatutorum conditorū a peritis debeant intelligi ſm talē vſum loquēdi de quo vltimo dixi. ff. de ꝟb. ob. in. l. ſtipulatio iſta §. hec quoq3, ⁊ cum illa diſtinctione. ſ. aut ſtatutū eſt odioſum, aut fauorabile, tranſit ět Bal. in. d. l. in teſtō de leg. tut. ⁊ ibi ponit quō cognoſcať an ſtatutum ſit fauorabile, idē ět ponit Bal. in. d. l. iiij. ꝟ. ſi pen. appel. mors inter. vbi dicit ꝙ in illo q eſt inteſtabilis cū dicatur proprie inteſtatus nō hūt locum ſtatuta ſtricti iuris quibus caueť ꝯ nālem rōnem, ꝙ femina non ſuccedat ab inteſtato alle. no. in. l. cū antiquoribus, ſed ſtatuta rāli rōne munita bene haberent locum in eo alle. l. j. in. iij. rñ. ff. de ſu. ⁊ leg. Ang. in. d. l. in teſtō. ꝟ. de teſt. mil. ⁊ in. l. iij. ꝟ. ti. j. l3 iſtā opi. indiſtincte ꝯ Bar. referēs ꝙ ita ꝯſuluit Bal. niſi probareť de ꝯrio cōi vſu loquēdi, ⁊ dicit ꝙ ita conſuluit collegiū ꝑuſinum, ⁊ rñdet ad. d. l. in teſtamento cū ſi. vbi pupillus appellať inteſtatus, q2 illud eſt verum largo ſumpto vocabulo ⁊ impropie vt dixit tex. in. d. l. j. ita ět dixit Nic. de neap. i. d. l. ij. §. impuberem. ff. ad tertul. Saly. in. d. l. cū antiquioribus, dicit ꝙ opi. Bar. nō pcederet in ciuitate Bononie, q2 ibi viget ſtatutū, ꝙ verba ſtatutorum dñt accipi ſm primū ſignificatum, ſed vbi tale ſtatutū nō vigeret tunc relinquit cogitandū. Fulg. ibi tž ꝯ Bar. ⁊ dicit, ꝙ in conſilijs nunq̄ eſt ſequutus Bart. ita ět tž ipſe in. d. l. in teſtō. Jo. de imo. in. d. l. centurio circa. xx. col. dicit, ꝙ ſibi magis pl3 opi. iſta ꝯ Bar. ⁊ ꝙ tñ vidit ꝯſi. Pet. de anch. Ant. de bu. ꝯſulentium p opi. Bar. l3 alīq conſuluerit p opi. ꝯria, ⁊ circa hoc Imo. adducit aliqua q̄ tñ pro maiori parte cōprehenduntť ex predictis. Iſtam opi. clarius firmat Imo. in. d. c. cū ibi ad fi. ⁊ ita conſuluit ipſe in quodam ſuo conſi. io incip. in caſu premiſſo primo diſcutiendū eſt qs ſucceſſerit ⁊c. ⁊c. Bal. ět ꝯſuluit p iſta opi. in ꝯſi. incip. In xpī nomine amē. ſi p̄r nō extat ⁊c niſi ſm eū pbareť de cōi vſu loquēdi, ꝙ dicit eſſe difficile, ⁊ tali caſu pcederet opi. Bar. ⁊ dicit, ꝙ iuriſcōſultus in. d. l. j. rō facit aliquā fidē de tali cōi vſu loquēdi, ⁊ iſtud ꝯſiliū refert Pet. de anc. in repe. c. canonū ſtatuta de conſti. poſt med. in ver. qđ dicens de patruo, ⁊ ibi dicit Pet. de anc. ſe pluries p hac pte conſuluiſſe Bononie, ⁊ barto. eſt ſolus. In iſtā opi. ět inclinat Bal. in. l. ſi arrogator, i pe. col. ff. de adop. ⁊ niſi aliter ſe haberet cōis vſus loquēdi. Pro iſta parte ět conſuluit Ang. in conſ. xxvj. incip. In Xpī nomine ſtatutū excludēs ⁊c. ⁊ aliqua alia argumēta non tñ multum vrgentia formari poſſent ex dictis doc. in locis ꝟ. alleg. ſed pp p̄lixitatē omitto, ⁊ attētis tot varietatibus doc. vř quaſi temerarium audere decidere tñ vt ſatis apparet ex p̄dictis iſta. ij. opi. eſt magis cōis, ⁊ illā ſequor pro qua vltra predicta addůco nos tex. in. d. l. j. de ſu. ⁊ leg. dicit, ꝙ inteſtabiles accipiunť p inteſtatis, ſed iſta verba accipere p tali, ſeu loco talis denotant fictionē ⁊ impropietatē. l. i. cum ibi no. ꝟ. de his que ſub mō. ⁊. l. interdū §. qui tutela. ff. de fur. l. iure ciuili. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. hūc facit ꝙ no. in d. l. mercis, ⁊ ita expreſſe dixit Bar. in. d. l. ſi is q pro emptore circa fi. iij. prin. ff. de vſuc. ⁊ hoc ſatis denotat tex. in. d. l. j. in ꝟ. pprie, ſed ita eſt ꝙ ſtatutū loquēs ꝯ ius cōe in caſu vero non extenditur ad caſum fictum, qñ illa fictio eſt inducta a iure cōi, ⁊ nō a ſtatuto. l. iij. §. hec verba cum gl. in ꝟ. heredis, ⁊ ibi no. Bar. ff. de ne. geſt. benefacit lex fi. ꝟ. de hiis q ve. eta. ⁊. c. ſuſceptum. de reſcrip. in. vj. ⁊ latius ceteris quo ad propoſitum noſtrum declarauit Imo. in. d. l. j. §. lex fal. ff. ad. l. fal. Confirmo, q2 in caſibus in qbus fit extenſio de vno caſu ad aliud illud pcedit qñ ſubeſt eadē rō in vtroq3 caſu l. l. illud. ff. ad. l. aql.

a ¶ Cũ aũt. An aũt iſte tex. ⁊ ſiles hũt locũ qñ pſona ex̃nea ẽ a teſtõre ɔ̃nata, ⁊ an qñ eſt inſtitut⁹ fili⁹ ⁊ ex̃ne⁹, ⁊ ſunt ɔ̃nati an ſubintelligaẽ ɔdõ ⁊c. vide plene p bar. tho. ſoci. in. l. cũ aũte. in. xxv. col. ⁊ ſe. ff. de ɔdi. ⁊ demon. ⁊ no. ɔ abbati de ſcõ illũ caſum in cã ardna, ⁊ vide Pe. de cor. in ɔſ. cxcvij. in. iij. vol. inci. nõ alienũ, in. j. ⁊ vl. coſũ. ⁊ an in iſta. l. ſit fictio vel pſumptio, vide Bart. ſoci. i. l. cũ aũte in. xxx. col. vide And. barb. i. l. cũ accutiſſimi. C. de fideic. an ãt hẽat locũ i ſi lionãli, ⁊ i nepo te tm̃ vid barr. ſoc. i. d. l. cũ au⁹ i. xx. co. ⁊ i. xxj. co ⁊ ſe. ⁊ i ɔſ. cc lxxxij. i. ij. vo. i. ci. lz filia femi na vba ɔb⁹ ſup poſitis, ale. i ɔ. xciiij. i. j volu. Tbom. diplo. b ¶ Alteri fi lio adõ lud. ro. ɔ. cccclxx. icl i ppoſita ɔſult. ⁊ lra vt ſbi p eũ, ⁊ dcãz ẽt ɔclo ſe ɔſ are. ɔſi. ciui. vb. ex bis iſerẽ i vi. co. ⁊ e uẽde vt p eũ icz ĩ ã d Ja. b. d. dubi tare d extẽſiõe h⁹. l. ſcã p bal. i l. cũ acutiſſimi, vt ſbſtitut⁹ ex cindat ecc̃ am dic ꝙ clare pdi ctã extẽſio. re fert, ⁊ ſeqẽ pa. d ca. ɔ. cccv. icl. vẽ dcãz. d. liſaz, i. j. impſſis nec ob. ɔ pe. d anc. ɔ. xlv. p ɔz ali. qz ibi alia ɔcur rebãt vt ibi peũ ⁊ vid eũdẽ anc. ɔ. xliij i fin. ⁊ ꝙ voluit ɔl. cccc xxvi icl. p ſcõ ſuliũ ẽ p dubita tiõe m̃ pdcã d. Jaſ. faciũt ſcrip ta p Ant. d bu. ɔſilio. xxv. c ¶ Mor. vi d Ja. b i. iij. co. i. iiij. extẽ. ⁊ ad d ꝙ iſta iura p cedũt i ɔ̃libz ɔ cm, vid an. bar ba. i l. cũ acutiſ ſimi i. xliij. col. C. d fide. ⁊ pce dit ẽt i don. iter viuos vid barr. ſoc. i. d. l. cũ au⁹ i. lxvij. co. ⁊ pce dit ẽt i emphy theota, vid Jaſ. i. l. j. i. cl. col. C. d iure emphy. in vſic. x. ɔ̃ro ſi eligs accipit. Tbo. diplo.

c. tranſlato, de conſti. ſecus vbi nõ ſubeſt eadẽ rõ. l. inter ſtipulã tẽ. §. ſacrã, ver. ſed h diſſimilia. ff. de ver. ob. niſi al ter lege ipſo caui eſſet, ſed in caſu dicti ſtatuti diuerſa rõ eſt in ipſo pupillo vel in alio inteſtabili, q̃z ſit in eo gpt teſtari qz ille ꝙ poteſt teſtari ſi inteſtatus deceda vẽ tacite relinquere hẽdi atẽ illis perſonis quas ſciebat ex forma ſtatuti ad ſucceſſionẽ ſuã vocari ab i teſt. l. conficiuntur, ⁊ l. ſi quis cũ nullũ in prin. ff. de iur. codi. ⁊ id tunc ille decedens ab inteſt. extantibus agnatis vſqz ad ɔ̃r tum gradum, ⁊ extante matre vr̃ non velle relinquere hẽditatẽ m̃ri, ſed agnatis ex quo teſtm̃ non conclndit que rõ ceſſat in eo q non poterat teſtari ɔ̃romimus ergo in caſu nr̃o dz fieri extenſio de pprie inteſtato ad inteſtabilẽ cũ nõ ſit eadem rõ i vtroqz caſu, ⁊ ſcimus ꝙ in ſtatuto correctorio, ⁊ in correctoriis rõ conſueuit fieri extenſio de vno caſu ad caſum, ⁊ qñ eſt eadẽ rõ vel maior iuxta no. in auc q̃s ac. ɔ̃. de ſa. ſan. ec. ⁊ iſtã vltimã ɔſiderationẽ pondera, qz puto ꝙ non inuenies i tuis codicibus ſcriptã, ⁊ ex. ɔ̃ ſcriptis collige rñſionẽ ad pſa argu. ɔ̃ria, ⁊ maxime ad primum, ⁊ tertium arg. Nõ ob. ſm quartum ɔ̃tum, ⁊ ſextũ arg. qz rñde ſm ꝙ dixi ſ. referẽdo Ang. in. d. l. in teſtõ, ⁊ ɔz in d. l. credẽdo. vb ſi vbo vba eſſent ɔdõnalr̃ p̃lata tñ qz fuerit relata ad pſonã pupilli intelliguntẽ ſm qualitatẽ pſone pupilli. l. plenum §. equiti ff. de vſu ⁊ habi. Ad ſeptimũ arg. rñ ꝙ fateor pupillũ poſſe decedere cũ teſtõ vel ſine teſtõ, vt dicã in ſeq. ar. non aũt poterit decedere teſtatus vel inteſtatus. Ad octauum 7 arg. rñdet Jmo. in. l. centurio, ꝙ nos loqmur de verbo inteſtatus, nõ aũt de verbo mutus, vel cecus, vñ poſt q̃z habemus expreſſe, ꝙ inteſtabilis nõ pprie eſt inteſtatus non poſſumus in hoc a lege diſcedere. Jtẽ põt negari, ꝙ mutus dicaẽ ille tm̃ q ẽ priuatus facultate loquẽdi, ſed dr̃ mutus ille qui qñocunqz loqui non poteſt ſicut ẽt ſi a natiuitate, vel qñocunqz ſit mutus. d. l. diſcretis, ⁊ idẽ dico in ceco, vel ſm Jmo põt dici, ꝙ ille qui natus eſt ſine oculis dr̃ cecus illud eſt ex cõi vſu loquẽdi potius forte, q̃z ex propria ſignificatione. Non ob. tex. inſti. de here. q̃ ab inteſt. defe. in verbo oĩno nõ facit exponẽdo, ſiue qz noluit, ſiue qz non potuit, qz rñdeo, ꝙ illa expoſitio eſt ſm pprietatem, vt ibi expreſſe dicit gl. ⁊ non eſt bona inductio quam fecit Bart. in. d. l. de ſuis, ⁊ legi. qz dico ꝙ illa lex probat ɔ̃ Bart. vt patet maxime ex his que vltimo loco adduxi pro iſta opi. Ad nonũ argu. rñdeo ꝙ in. d. l. j. non fit extenſio paſſiua quo ad ea que poſt illam legem contra ius commune ſtatuerunt, qz lex ibi nõ dicit, ꝙ illa que ſtatuunẽ in inteſtatis habeant locũ in inteſtabilibus, ſed dicit, ꝙ inteſtabiles pro inteſtatis accipiuntur, que vba denotant fictionem, vt ſ. oſtendi, ⁊ ideo ſtatutum non extẽdit ad illum caſuz fictũ vt iſtam dixi. Ad vltimũ ar. rñdeo, ꝙ poſito, ꝙ forma argumenti pcederet tñ nõ pcedit in caſu nr̃o, qz non eſt eadem rõ in inteſtabili que eſt inteſtato, vt ſ. approbaui. 6 ¶ † Nunc venio ad ſm artic. in quo vidiſtis opi. Ful. ⁊ aliorum doc. quos ipſe refert tenentiũ, ꝙ pupillus, ⁊ ſimile o dicanẽ ab inteſta. decedere, ⁊ ẽt ſine teſtõ pro quo vltra alleg. per eos vr̃ tex. in. l. ſciant. ɔ̃. de leg. here. ⁊ l. omnem. ɔ̃. ad tertu. ⁊ ibi hoc tz Pan. de ca. ad idẽ tex. in. l. qui duos, ⁊ in. l. vel ſingulis ff. de vul. ⁊ pup. p quo ẽt facit, qz hẽ duas deferẽ ſolũ ex teſtõ, aut ab inteſt. inſti. per quas pſonas. §. ſi. ⁊ l. j. ff. de pet. here. in prin. pnt ibi vẽ verbũ, ab inteſt. vt plures ibi hñt, ⁊ iõ nõ ſine miniſterio rubrice dñi de here. que ab inteſt. defer. vt hẽ in inſti. ⁊ in lib. anc. nõ aũt dixerũt rubrice de hereditatibus inteſtatorũ ⁊ hoc vt generaliter oſtenderet, ⁊ comprehenderent etiam hẽditates pupillorũ, ⁊ omnium tam teſtabilium q̃z inteſtabilium, ⁊ iſtam opi. approbat Sa y. ⁊ Ful. in. d. l. cum antiquioribus, ⁊ refert ibi Saly. vba Pe. belle. hoc tenentis ſup quarto pri ſciani, idem vr̃ tenere Jo. cal. in ɔſi. vj. in rub. de conſti. ɔ̃trium vr̃ tenere gl. in. d. l. cum antiquioribus, in vb. fuiſſe iuncto tex. ibi probatur qñ ſuccediẽ pupillo non dr̃ proprie ſibi ſuccedi ab inteſt. nec ex teſtõ, ⁊ quod non ſit differentia inter hec verba inteſtatus, ⁊ ab inteſt. eſt de mente Cy. expreſſe in. l. ij. ɔ̃. qui teſta. face. poſ ⁊ Bar. in. d. l. j. de ſuis, ⁊ legi. ⁊ Bar. in conſi. incip. hec eſt copia cuiuſdam ſtatuti ⁊c. ⁊ Ang. in. d. l. in teſtõ, ⁊ Nico. de neap. in. d. l. inteſtato. ⁊ A. be. in q. ɔ̃. alleg. ⁊ Petr. de anch. in conſi. clxix. ⁊ Ang. in. d. conſi. cij. ⁊ in. d. cõſil. xcvij. a ⁊ Bal. in. l. inteſtato. ff. de legi. iij. ⁊ in. l. iij. in fin. ɔ̃. ſi app. pen.

mors interue. ⁊ Jo. fab. inſti. de here. que ab inteſt. in prin. nihil tñ ad hoc alleg. Ro. ẽt in. d. l. in teſtõ de teſt. mili. vult, ꝙ non ſit differentia inter illa verba inteſtatus, ⁊ ab inteſt. ſed hñ dicit ꝙ aliud eſt in his vbis ſine teſtõ, qz pupillus põt decedere ſine teſtõ cum ẽt poſſit decedere cũ teſtõ. d. l. pñs, ⁊ filii cũ ſi. ⁊ pro hoc dicit eſſe tex. hic, qz hic ponit iſta tanq̃ ſeparata. ſ. inteſtatus, ⁊ ſine teſtõ dicit ẽt Jo. de imo. in. d. l. cẽturio, ꝙ iſta verba ſine teſtõ conueniunt pupillo, qz aliud eſt eſſe inteſtatum, ⁊ aliud decedere ſine teſtõ, alle. iſtam. l. cum inter iſta ponaẽ diſiunctiua aut q̃ conſueuit poni inter diuerſa arg. l. hec vba ille. ff. de ver. ſign. ɔ̃cqd hic dixerit gl. q̃ vr̃ male ponderaſſe dictionem, aut, que proprie diſtinguit rerũ vba, ſed ẽt ſenſum. vt i. d. l. hec verba, ⁊ no. Bar. in. l. ſi is qui decerta. §. verum, in. vj. oppo de reb. dub. ⁊ in. l. ſi is qui ita. ff. de au. ⁊ arg. leg. ⁊ ſm iſtam inductionem tex. iſte multum facit pro ea opi. quam tenui i precedẽ. artic. mihi aũt in hoc paſſu vr̃ ꝙ propria opi. ſit melius fundata per predicta, ⁊ per ɔ̃ñs illa ſit tenẽda in puncto iuris, ⁊ preſertim ſi verum eſt qñ dicit Saly. ꝙ grãmatici ita teneant cum iura nr̃a non repugnent, ⁊ auctorib⁹ grãmatice ⁊ poetis ſi iura non repugnant ſtandum eſt. l. in teſtm̃. §. fin. cõſi. de re. dub. Non ob. d. l. cum antiquioribus, dum ex. dicit ibi ab teſta. vel ex teſtõ vel aliter ⁊c. qz illa vba aliter referri dñt ad verbũ cognitũ in. ſ. aliter q̃z per inſinuationem teſti vt ibi ẽt exponit Bar. ⁊ alii, qz non eſt verũ, ꝙ hereditas aliter deferaẽ q̃z ex teſtõ vel ab inteſtato, vt in. §. inſtitutꝰ per quos p̃o. Nõ ob. ꝙ Bar. ⁊ Ang. in. d. conſiliis, ⁊ Ro. non faciant dr̃iam inter inteſtatum, ⁊ ab inteſt. qz rñde ꝙ nõ curãdũ, qz tenẽt in. d. locis ꝙ pupillus dicaẽ ab inteſt. decedere, ⁊ non bene. nõ mir ergo ſi ẽt dicant, ꝙ pupillus dicaẽ ab inteſtato decedere, ⁊ ponũt h duo pro eodem in effectu. ¶ † Jn gl. in ver. incertus ſi vera eſſet rõ que ponitur hic in gl. ſequereẽ, ꝙ alternatiua ſp dz in cõiunctiuam reſolui ɔ̃. d. l. ſi heredi plures, iõ dic ꝙ iõ h⁹. l. eſt illa quam dixi ſup tex. vnde reprehendit ur hec gl per Ja bu. h, ⁊ tex. hic in ver. incertus habuit, vt puto aliam cõſiderationẽ q̃z illã que eſt hic poſita in gl. ſ. ꝙ alternatiua diſpoſitio dr̃ incerta. l. pretor. §. ꝙ aũt ff. de iniur. l. vbi aũt. §. q illud de ver. ob. vel intelligitur hic de incerto exitu voluntatis teſtatoris ɔ̃deo erat incertus, qz veriſimiliter ipſe voluit, ꝙ liberi excluderent ſbſtitutũ ſed ex vbis his non erat clarum, immo vba ſonabant i oppoſitum, iõ diſiunctiua reſolniẽ in coniunctiuam, vt mens veriſimilis, ⁊ pſumpta ſaluetur, ⁊ certior ſit ¶ Extra gl alleg. iſte tex. in vb. fructu pſmo defraudari ɔ̃ id qd not. reputa. ſing tal. lucius, la vit. in gl. ſi. ff. de her. inſti ſm Ful. hic ſed in veritate non vrget, ⁊ de iſto artic. ſcripſi in. l. ex ſcõ. ff. ad treb. ⁊ ɔ̃ dictum gl. ẽt alleg. ɔdam tex. ɔ̃. §. proxi. ibi, ſcõ ad filios ⁊c.

a Cum autem. † Subſtõ facta p fideicommiſſum generale, vel pticulare liberis
1 nedum legitimis ⁊ nãlibus, ſed ẽt nãlibus tm̃ poſt mortẽ eorũ intelligiẽ facta ſi ipſi liberi ſine legitimis deſcendẽtibus deceſſerint hoc dicit. ⁊ pcedit h. §. ẽt vnus ex liberis teſtõris grauatus eſt poſt mortem ſuam reſtituere alteri filio teſtõris. vt ſen b tit gl. in. l. i. ɔ̃. de do. cã mor. quam ad hoc reputat ſing. Joan. imo. ⁊ Ro. in. d. l. ſi cui de do. cã mor. nã. l. cum acutiſſimi. ɔ̃. de fideicõ. q̃ concordat cũ iſta loqẽ qñ filius eſt grauatus reſtituere extraneo Adde ꝙ lz ipſi nõ allegãt p hoc eſt caſus in. l. cũ oĩa. ff. de condi. ⁊ demon. ad quem tex. ẽt non aduertunt bal. ⁊ Saly. in. d. l. cum acutiſſimi, vbi hoc dubium formant, ⁊ per mendicata ſuffragia decidunt illud, ꝙ dixi. ſ. non alle. tex. in. d. cum aũt is probaẽ ẽt ex no per glo. ⁊ docto. in. d. l. j. de dona. c cã mor. ꝙ iſte tex. hic hz locum in do. cã mor. pro quo ẽt facit iſte tex. ad ſi qui dicit iſtam deciſio. procedere ẽt in legatis, ⁊ fideicommiſſis particularibus, ⁊ legata donationes dicunẽ. l. legatum ff. de lega. ij. ⁊ eadem vr̃ eſſe in donatio. cã mor. que eſt in legatis, ⁊ illud quod dicitur hic in ſi. de legato particulari non reperitur alibi ſm Bal. in. d. l. cum acutiſſimi. Et ad limitationem vel declarationem huius tex. vide Bart. in. l. qui filium. §. ſabinus. ff. ad treb per illum tex. qui eſt alibi ſz Ang. Aliam limitationem, ⁊ declarationem ad iſtum tex. habes per gloſſ. ij. in. d. l. cum accutiſſimi. ⁊ aliam habes hic per glo. ij. Quo ad reliqua que in materia huius §. dici poſſunt me remitto ad ea que ſcribunẽ doc. maxime per Jmo. in. l. ex facto. § ſi quis rogatus. ff. ad trebel. cum conco. ⁊ addi. quas ibi dedi, ⁊ ibi plene tangitur an naturalis excindat ſubſtitutum, ⁊ magis communiter teneẽ opi. Azo. hic relata per glo. cui. q. accedit 2 alia dubia queſtio. ¶ † Quid ſi aliquis eſt inſtitutus, ⁊ ſi deceſſerit ſine filii legitimis, ⁊ naturalibus eſt ſibi datus ſubſtitutus

contingit

a contingit enim decedere cum filio legitimato ᵃ an excludaẽ ſub ſtitutus. Jo.cal.in conſi.ſuis ſuper ti.qui filij ſint legi.in cõſi. j.tenuit, ꝙ nõ, ⁊ idem tenuit Bal.in.l.lucius la.ij.⁊ ibi aliqd p Jmo ff.de her.inſti.⁊ idẽ Bald.in.l.ſi ita qs.§.is cuius, ⁊ ibi ẽt aliquid per Jmo.⁊ Pa.de ca.maxime in lec.bono.ff.de le. ij.⁊ idem Bal.in.l.ſi quis poſthumus in prin.ff.de lib.⁊ poſt. ⁊ ſeqẽ Saly.hic.⁊ Jo.de imo.in.l.ex facto in prin.de vul.⁊ pu pil.⁊ in.d.§.ſi quis rogatus.in fi.⁊ Pet.de anch.in cõſi.cccc vi. inci.in Chriſti nomine circa primũ dubiũ.⁊ Pau.de ca.i d.l.cum acutiſſimi. Contrarium ꝫ Ja.de are.quem ſequiẽ Jo an.and.in addi.ſpe.ti.de ſucceſ.ab inteſt.§.fi.⁊ Albe.de ro h, ⁊ Bar.in conſi.incip. Viſo inſtrũ locationis.⁊ Bal.in.l.gal lus.§.ſi eius.ff.de lib.⁊ poſt.⁊ Ang.in diſput.nobilis qdã ge nere, ⁊ Ant.de bu.in.c.per venerabilem poſt med.in ꝟ.alius aũt effectus ⁊c.qui fil.ſint leg. Pe.de anch.in repe.c.canonũ ſtatuta.de cõſti.poſt med.ꝟ.qd ſi ſtatutũ loqẽ de filijs, ⁊ in cõ ſil.ccxv.ꝙ incip.in chriſti.nomine vr̃ prima facie, ⁊ in conſi.cc lxxix.⁊ Pa.de ca.in.d.§.ſi qs rogat⁹, ⁊ in ſuo ɔſi.ccxviij.inci. in chriſti nomine ſuper puncto iſta plura ſubtiliter, ⁊c.⁊ in con ſil.ccxxiij.incip.in chriſti noie videndum, ⁊c.⁊ vr̃ Jmo.in.d.§. quis rogatus, ⁊ in d.l.ex facto.in prin.ꝙ hec eſt cõis opi.⁊ p baẽ in auc.qui.mo.na.effi.ſui in.§.⁊ qñ varie, ⁊c ⁊ in.§.relig, ⁊ in §.illud, ⁊ in.§.adoptionis, ⁊ in.§.liceat.in auc.qui.mod.na tu.effi.leg.cũ ſi.vbi iura volũt, ꝙ nil differãt legitimati a legi-

b timis, ᵇ ⁊ ꝙ ea que ſunt ɔceſſa legitimis concedanẽ legitima tis, limitant tñ p̃dicti doc.in.d.locis niſi teſtõr dixerit ſine filijs le gitime natis, qꝛ tunc non comprehenderetẽ ltimatus, qꝛ nõ dr̃ legitime natus, facit qđ legiẽ, ⁊ no.in.c.innotuit, de elec.limitat ẽt Ang.⁊ Ant.de bu.in.d.locis niſi teſtõr eẽt nobilis, vel in dignitate conſtitutus, vt per eos de qua mã ẽt vide aliqd p an to.de bu.⁊ Jmo.in.d.c.innotuit.⁊ Bal.in.l.j.C.de do.cã mor. ⁊ in.c.in preſentia in antepe.col.de pba.⁊ Jmol.⁊ Domi.de S Gem.in.c.grãdi.de ſup.neg.prela.in.vj.⁊ p Pau.de ca. in.l.fi.C.de his q ve.eta.imp.⁊ qꝛ eſt multũ longus artic.⁊ ſup eo iſto anno ſatis late ɔſulendo ſcripſi ſequẽdo cõem opi.⁊ rñ dendo ad oĩa obiecta, iõ pp plixitatem omitto, ⁊ volentibus cõ ſilium illud dabo. ℭ Notetis ẽt id ꝙ dicit Jac.bu.⁊ poſt eum Sal.hic p iſtũ tex.in ꝟ.pẽ efficiaẽ, nã dñt p iſtũ tex.pbari qđ vnũ relatiuoꝝ dat intelligere aliud, ⁊ iõ inferunt, ꝙ ſtatutũ di cẽs, ꝙ ſi qs rapuerit filiũ non ſuũ decapiteẽ non hẽbit locũ in eo q rapuit vnũ careme pr̃e, addo Bald.in.l.cũ acutiſſimi, prealleg.in ꝟ.⁊ no.ꝙ iſtud ſtatutũ ⁊c.vbi ad hoc alleg.no.per gl.in.l.eius qui in puincia, in ꝟ.defuncti, ⁊ ꝙ ibi Bart. circa prin.ff.ſi cer.pet.⁊ lꝫ dictum in ſe ſit verum, tñ iſte tex.parum fa cit, ⁊ male probat.

SVMMARIVM

1 Conditio caſualis, uel mixta ſufficit ꝙ ſemel impleaẽ, ẽt teſtõre uiuente licet implementum non durauerit.

2 Legatum factũ alicui ſi ingrediaẽ monaſterium, an debeaẽ ſi ſe mel ingreſſus eſt, licet poſtea exierit.

3 Legatũ factum à muliere ſi efficiaẽ uidua, an ſi ſemel effecta eſt uidua, & poſtea nubat perdat legatum.

1 ¶ J quis heredẽ. †Sufficit ɔdõnem caſualẽ, vel mixtã ſemel impletam fuiſſe ẽt teſtõre viuẽte lꝫ imple mẽtũ nõ durauerit.h.d. ℭ In tex.ibi filia ſubaudi ɔput declarant in.l.ſi pẽ i textualibus.C.e.vbi de hac.l.mẽtionẽ feci. ℭ In gl.ibi ſicut in dãdo ⁊c.intelligas h vex, qñ eſt ɔdõ ptãtiua i faciẽdo q̃ ſit reiterabilis ſecus ſi non ſit reiterabilis, puta ſi manumiſeris ſeruũ tuũ, qꝛ tunc non refert, an viuo teſtõ re, an mortuo fuerit adimpleta.l.ſub ɔdõe.§.quotiens in ꝟſic. mortuo.ff.de ɔdi.bene facit.l.cum iam facta, cum gl.in ꝟ.pmi ſcuas, ⁊ ibi h expreſſe no.Bar.ff.de ɔdi.⁊ dem.⁊ qđ no.Bar. in.l.ij.in prin.ff.de adi.leg.⁊ Jmo.in.l.ij.ff.de cond.⁊ demon. ℭ In ea.ibi.§.verſum ſol.vt hic per Cy.⁊ Jac.bu.⁊ dici põt, ꝙ ibi factum erat immediata cã agendi de in rem verſo, iõ nõ hẽ p facto ſi non durauerit, ſed h factum nõ erat immediata cã agendi, ſed ɔdõ implendi teſtm̃, ſimilis diſtõ colligiẽ ex.l.con ditionibꝰ pupillus in prin.⁊ ibi declarat Bar.in ꝟ.vlti. iſtud ⁊c.ff.de ɔdi.⁊ dem. Vel ſolue ſm Ful.h, ꝙ iſti caſus ſunt diuer

2 ſi. ℭ †Extra gl.qꝛ dẽ ꝙ ſufficit condõnem eſſe ſemel impletaꝫ lꝫ nõ duret, ⁊ cõcordat.l.cum vxori.C.qñ die.le.ced. Jdeo indu ciẽ p Bar.hic ad.q.ſi mulieri relictũ ſint ſub ɔdõne ſi tale mo

c naſteriũ ingraſſa fuerit, ⁊ ingrediaẽ monaſterium, ⁊ poſtea ᶜ exe at an debeat habere relictum, ⁊ videtur ꝙ ſic per iſtam.l.tamẽ Bartol.arguit in ɔtrium de.l.reprehendenda.C.eo.vbi relictũ ſuit ſub conditione ſi diuerteret a marito certe ſi diuertit, ⁊ po ſtea redijt ad maritum videtur ibi tex.velle, ꝙ non perdat le gatum, quia conditio erat turpis ⁊ ſic innuit ille tex.ꝙ ſecus eſ ſet ſi conditio illa non eſſet turpis, ⁊ ideo Barto.relinquit.q. indeciſam. Bald.⁊ Saly.h tenent ꝙ perdat relictum, qꝛ ſua culpa deficit conditio.ſeu eius perſeuerantia per.d.l.reprehẽ denda, ⁊ arg.l.mevia.ff.de manu.teſta.⁊.l.qui ſub pretextu.C. de ſac.ſanc.ec.⁊ ad iſtum tex.rñdet maxime Saly.ꝙ dꝫ intelli gi qñ mulier diuertit ſine culpa ſua, ſed per culpam mariti, ar ge.ẽt h tꝫ ꝙ priueẽ legato ſi ſine iuſta cauſa exeat, ſecus ſi ex lo ſta cã puta vt tranſire ad arctiorem regulam iuxta c.lꝫ de reg. ℭ Idem videtur velle Ang.in conſil.clxix.incip.Corradus, ⁊ approbauit Ang.in quibuſdam lec.rñſionem.C.datam ad iſtũ tex.ſ.ꝙ h intelligaẽ qñ mulier culpa mariti, ⁊ ex iuſta cã di uertit, alias ſecus, Ful.h vr̃ tenere, ꝙ quotieſcũqꝫ iſta exeat mo naſterium in quo effecta erat monacha p pfeſſionem, qꝛ aliter non dicitur proprie ingreſſa monaſterium facit lꝫ ipſe non alle. c.ad apoſtolicam, de reg.⁊ no.Bar.in auc.ſi qua mulier.C.de ſac.ſan.ecc.in vlt.col.in ꝟ.venio ad aliam gl.nihilominus non perdat legatum, qꝛ cũ legatum acquiſitum fuerit monaſterio in cuius pñtia mulier eſſe repiẽ tempore purificate cõditionis.l. ſi vxorem.C.de condi.inſer.non eſt conueniens, ꝙ ꝑ per egreſſũ auferatur legatum queſitum monaſterio alleg.in arg.§.ſed hoc de preſenti in auc.de ſanc.epiſ.bene facit.l.inter antiquam.C.de vſuſ.p quã legẽ ita ẽt tꝫ Pa.de ca.hic volens ꝙ ſi etiam mu lier exeat, ⁊ ad aliam regu.tranſit tñ legatũ remanet apud p̃mũ

d monaſteriũ p illã legem, ⁊ nõ debeẽ ſcđo monaſterio. ᵈ Ad qđ vltimũ vide plura no.p doc.i.c.qđ a te de cleri.ɔiug.⁊ rñdet Ful.ad.l.reprehẽdenda, ꝙ ille tex.non dicit ɔtriũ, ſed ſolũ tex. ibi arguit a maiori quaſi dicat ibi tex.ſi non diuertiſſes habuiſ ſes relictũ ɔ̃tromagis hẽbis ſi diuertiſti, lꝫ ad maritũ redeas, vel rñdet, ꝙ vbi appereẽ q adimpleuiſſet condõnẽ aĩo pſeue randi, vt ſi in terminis huius legis mulier ɔtxiſſet mrĩmonium

a ℭ Filio ltiato.adđ tñ ꝙ cõis opi.ẽ, ꝙ ſbſtitut⁹ ñ excludiẽ vt h p Ale.⁊ viđ pau. đ ca.in ɔſ.xxj.co j.⁊ in ɔſ ccxxv.co.vi.in pn.q ẽt ita tenẽ oẽs, cu.ɔſ.clxviij.col.pe. Pe.de anc.ɔſi.ccxxvj.Cal.ɔſ.j.ſuo in ti.q fil.ſint legi.⁊ adde Bal.in ɔſ.ccxviij. in.ij.pte, Ang.in ɔſ.lxxj.in prin. Ale.ɔſ.inci.circa pmũ dubiũ, ⁊ ɔſi.lxvij.inci.ɔſi deratis his, ⁊ ɔſ.xciij.in.j.vo.⁊ eũdẽ i ɔſ.lxxxvj.inci.viſis codicil.l.i.ij.vo.barb.ɔſ. xxvij.co.xx.cũ duab.ſe.i.j.vo. ⁊ vide ip̃ꝫ ale. in.c.p venera bilẽ.l.ij.q.pnc. col.clxvij.frã. h ℭ Al ltiſ vlđ i.l.ex ſcđo i ſpo ſtil.meis, vbi melius examĩ naẽ mã ⁊ adde ꝙ lꝫ ltiatio fa ciat quẽ hẽi p ltimo nõ tñ facẽ eũ eſſe natũ ex ltio mrĩmonio, ita bart.in ɔſ.h ſall.ꝙ ẽ nũero lxxv.⁊ Bal.⁊ Pau de ca.in l.fi.C.de his q ven.eta.ipe.⁊ Bal.in.l.cum acutiſſimi, ⁊ in l.eã q̃.C.đ fidei cõ.⁊ adde cõſi. pau.de ca.h al le.alte.ẽ nũe ro.ccxxv.⁊ al te.ccxvij.⁊ vide Anto.de bu.i.c.p vene rabi.ɔ.xxv.ꝟ. ſꝫ poſſet eẽ du biũ.vbi hẽ, qđ ſtatutũ loquẽs de ltimo ſi ɔp̃ hendit ltiatũ p reſcriptũ ῥncipis, ⁊ ſeqẽ Pa.de ca.ɔſ.ccxxiij.incl.ſup eo ꝙ poſt loco tñ vbi dẽ de ltio mrĩmonio opꝫ q̃lu aẽ ltimationis ɔcurrere tpe natiuitatis, ⁊ ꝙ pceſſerit tpe le gitimi mrĩmonij ex doc.Bar.in.d.l.ex facto, ⁊ in.l.precipimus.§ ſane.C.de appel. tex.cũ gl.in.c.ſtatutũ in pñ.in ver.canonis, de reſcr.⁊ p iſtã rõnẽ ɔſuluit Panor. in qđã ɔſ.ſuo inci.in Dei noie amẽ.in.q.q̃ vertiẽ, ꝙ nõ eſt in impreſſis, ꝙ ſtatutũ dẽ ſponens filias eſſe contentas quo quo relicto ſtantibus filijs natis ex legitimo mrĩ monio nõ hꝫ locũ ſtante filio ltimato, ꝙ eſt no.nec ob.ſi in priuilegio legitimatiõis diceret, ꝙ habilitaret eũ ad ſucceſſionẽ ac ſi eẽt đ legitimo mrĩmonio natus quo cã ſu dẽret hẽri ac ſi eſſet de legitimo mrĩmonio pcreatus a pn.ar.l.cũ ex oratione de exc.tut.⁊.l.impialis.C.de nup.⁊ vt dicit Bal.vtrobiqꝫ, qꝛ rñdeẽ vt dr̃ Abb. Pa nor.in.d.ɔſi.ꝙ in dubio ῥnceps nõ intelligiẽ tolleẽ ſtatuta pticularia, ⁊ illa ꝟba ha beaẽ ac ſi eſſet de ltimo mrĩmonio pcreatus dñt intelligi in diſpoſitis a iure cõi non diſpoſitis p ſtatuta loci, ⁊ bene facit doc.bar.in.l.ſi maritus.§.legis iulie.ff.đ adul. ex qbus inferẽ ltimatũ auctoritate ῥncipis nõ dẽre ɔſeq bñficia ſtatutoꝝ, qꝛ vt dicit Jmo.in.l.gallus.§.⁊ qd ſi tñ, vbi ſtatutũ differt a iure cõi tũc extẽdiẽ ad caſum fi ctũ.d.l.p̃cipimus, ⁊ pcedit doc.Bar.in.l.oẽs ppli vbi ꝟo eſt ſm vel pter ius cõe trahiẽ ad caſuꝫ fictũ, vbi ẽ eadẽ rõ, alle.Jo.an.in.c.fi.đ elec.li.vj.in nouel.⁊ ibi viđ Jmo.⁊ Gem.⁊ adde ꝙ bñ facit, qđ dicit Alex.poſt bar.in.l.j.§.h aũt, ⁊ in.§.de ſi lo.ff.ad treb.⁊ Bene.de plũb.in ſua diſpu.inci.cũ ſtatuto piſano caueaẽ i.ij.dubio ⁊ vide Bal.in.d.l.oẽs populi dũ loqẽ de eo q hẽ p cive, ⁊ adde tñ, qñ appõne legi timoꝝ veniat legitimatus, ⁊ vide p Ale.in ɔſ.ix.co.ij verſi.venio ad aliud dubiũ, ⁊ ibi qd in ſtatutis, ⁊ in ɔſi.cxviij.col.iiij.prin.in.ij.vol. Fran.cur.

ᵇ c ℭ Poſtea exeat, vide And.in.c.in preſentia, de pbat.⁊ Socy.in ɔſi.ccxxj.in ij.vo.inci.viſa diligẽter ver.ɔfirmaẽ, ⁊ dicit Arch.in.c.ſancimus.xij.q.ij.ꝙ vouẽs ingredi religionem non ſatiſfacit ſi ingreditur, ⁊ exit, ⁊ vide ſanctum Tho.de aqui no, ſecunda ſecunde.q.cxxxix. Tho.nipl.

d ℭ Monaſterio adde ꝙ nec a p̃ monaſterio põt hẽre dotẽ quã dedit primo, ſꝫ bñ poteſt petere ad ſuſtentationẽ vite ne ſit oneroſa ſcđo monaſterio ſm Am.de but. ɔſi.lxxvj.dt tñ Cal.ɔſi.ix.de regu.ꝙ dati ipe ingreſſus monaſterij hꝫ tacitã ɔdõ nẽ ſi igreſſus duret, ⁊ ꝙ data p igrediẽtẽ monaſteriũ pbõnis cã recupanẽ p ipſum egrediẽtẽ, ⁊ ꝙ marit⁹ itrãs ſligionẽ recupat oĩa cũ ab vxore ſpetiẽ, ⁊ ibi ɔcludit, ꝙ pr̃ recupat dotẽ datã filie ipuberi moriẽti añ pfeſſionẽ ⁊ p̃dcã faciũt ad corrobora tionẽ eoꝝ q̃ adducit.h.d.Jaſ.p opi.Bar.ꝙ aliud ſit intrare aliud profiteri.

vt ꝯſequeret legatũ alo tñ diuertẽdi a marito, ꝛ ſic legatũ non d3 beret, arg.l.debitor.ff.de pig.ꝛ in h caſu poſſet ꝓcedere indu• ctio quã facitũ doc.ſm Bal.ꝛ Sal.de.l.reprehẽdẽda, ꝛ dicit Pa.de ca.ꝙ ſi incontinẽti diuertit mulier a marito pſumit ꝯ traxiſſe mrimoniũ aio diuertẽdi ar.l.ſi ventri.§.ſi.ff.de pri.cre.ꝛ p ꝯñs legatũ nõ debet niſi iuſta cã diuertẽdi ſupueniſſet, ꝛ cũ opi.Fnl.ꝛ Pa.de ca.vr ꝑ ola ꝯcordare Imo.in.l.in ſubſtõne. ff.de vul.ꝛ pu.vbi ꝑ eũ poſt Ang.ibi, ꝛ vr bñ loq, lõ cũ iſta op. trãieo.ꝛ Jo.de imo.ibi dat aliã rñſio.ad.d.l.rephendenda.

3 ¶ † Tãgit ẽt ibi Ang.ꝛ Imo.qd ſi teſtõr legat mulieri ſi eſſi ciat vidua, an ſi ſemel effecta eſt vidua, ꝛ itex nubat ꝑdat lega•

a tũ, • vide ibi, ꝛ aliqd ꝑ Bal.in.l.ſi.in.ij.no.C.de idi.vidu.tol.ꝑ ſiliũ tex.no.ꝛ ibi ẽt ꝑ Pa.de ca.ꝛ ꝑ Bal.in.l.ticius, in ꝑn.ff d3 excu.tu.ꝛ ꝑ Ang.inte.in ꝯſi.xxxiii.incip.Cõſtã.bercnlani ꝛc. ꝛ ibi Ang.inter cetera dicit ꝙ ipſe intelligit iſtã.l.in muliere que abſqꝫ ſui culpa diuertit ſi pſupponamus, ꝙ teſtõr diſpoſue rit, ꝙ mulier deberet nubere certe ꝑſone, cui teſtõr ꝓuidet vo luit, ſicut ipſi legatarie, alias ſi certã ꝑſonã, cui nuberet nõ expſ ſit teſtõr ſufficit nupſiſſe, l3 nupta non dnret ẽt ſui culpa, vt hic, qñ teſtõr legatarie ꝓuidere voluit, ꝛ idẽ dicit de ea q̃ monaſte riũ intrauit, qꝛ aũt teſtõr ſenſit de certo monaſterio, ꝛ ſui culpa exiuit, ꝛ perdit legatum, aut de nullo certo monaſterio, ꝛ tunc nõ ꝑdit legatũ ẽt ſi mulier ſui culpa exeat vt.ſ.dcm̃ eſt ſm cum niſi aliud ex coniecturis appeat, ꝛ vr Ang.in.d.ꝯſi. tenere ꝯ id qđ no Bal.ꝛ expſſius Sal.hic q voluit, ꝙ iſta.l. intelligat qñ mulier diuertit ſine culpa ſua, ꝛ tñ h teſtõr nõ expreſſit certã ꝑſonã, cui nubere deberet, vñ illa diſtin.Ang.forte non eſt xa, ꝛ ẽt illud ꝙ ipſe dicit de exeunte de monaſterio, qñ teſtõr non ſenſit de certo, non procedit per ea que.ſ.dixi, non.n.d3 mona• chus facto ſuo preiudicare monaſterio in iam acquiſitis.l.ſer• uus.ſ.de pac.luncris no.ꝑ Imo.in.c.cum olim, de priui, Jndu cimr ẽt iſta lex per Cy.ꝛ alios ad.q.de qua vide ꝑ Bal.in.l. fideiuſſor.§.meminiſſe, cum concor.de leg.j.

SVMMARIVM

1 Inſtitutio facta ſub cõdõne, uel modo, uel demonſtratione inſe rtus exprimendis à teſtatore, non uiciatur.

2 Verbum eſto, & uerbum eris, in quo differant.

3 Legatum non uiciat pp falſam cauſam, niſi cauſa exprimeret p modum conditionis.

4 Verbum teſtõris potius ſeruandum eſt q̃ ſcriptura.

5 Promiſſio mihi facta de decem, ſm quod ego declarabo, ſi non apparet de declaratione, an poſſim agere, uel hẽs meus.

1 a I testamentum. ¶ † Inſtitutio facta ſub ꝯdõe vel mõ, vl demõſtratione iſerius exprimẽdis a teſtõ re nõ viciat, l3 poſtea nõ exprimant. Si xo exprimantur ꝯdõ ẽt in fine teſti reddit inſtõnẽ ꝯdõnalẽ, ſic ſi a ꝑn fuiſſet apposita.h.d. ¶ In gl.ſbi in.l.ij.vbi ſilr in alio caſu dãnat opi. marcelli, tñ illa ſo.nõ ꝓcedit, qꝛ iuriſcõſul.in.d.§.tãtũdem tran ſit ſimplr cũ marcello, ꝛ correctio eſt euitãda. Secũda vero ſo lu.põt ſuſtineri eo mõ quo hic declarat Bar.ꝛ plenius Ang. hic. Nec huic ſol ob.tex.in ver.morte preuentus, qꝛ rñde, ꝙ ñ fuit morte preuentus quominus pfecerit teſtm̃, ſed teſtm̃ per• fecit ꝯ̃uis morte preuentus fuerit anteqꝫ in alia ſcriptura de• claraſſet fines, ꝛ formam certaminis, vt hic in ver. aliam.ſ3 an• ge.Fnl.ꝛ bene admitto aliam rñſionem datã ꝑ Pan.de ca.h dicentem, ꝙ tex.hic ad ſi.in xo.morte preuentus, loquit quan• do omiſit apponere demonſtrationes rei legate, ſecus qñ omi• ſit exprimere ꝯdões que ꝯcernunt ſbam rei legate quas exp• mere fuit pollicitus, ꝛ ita procedit contrarium, qꝛ hoc non pl3 pp iſtum tex.in ver.certaminis formã iunctis iuribus dicenti• bus, ꝙ imperfectio ratione voluntatis reddit teſtm̃ nullũ.l.ſi, ꝛ.l.ex ea.ff.de teſta.l.furioſum.ſ.qui teſtamen.face poſſunt.

2 ¶ † In ea.ibi heres eius ſm condõnem ꝛc.habes in gl.ſ3 ꝛc. ꝛ tunc gl.videt facere differentiam inter verbum eſto, ꝛ verbũ eris, que differentia non probatur lege, ꝛ eſt cõtra tex.in.l.qm̃ indignum.ſ.de teſta. Si aũt habes in glo.heres eris ſub cõdi tione ꝛc.i.ſi ꝯdõnem.j.ſcripſero ꝛ tunc colligit Barto.ex hac glo.ꝙ l3 dictio ſi faciat condõnẽ.l.ſi mihi, ꝛ ticio in prin.cũ ſi.

b ff.qñ dies leg.ced.tñ ſecus eſt in dictione ſm° vt hic in.c.abbate de ver.ſigni.de quo dic vt plenius per Bar.in extraua.ad reprimen.in verbo preut, ꝛ aliquid per.l.cum qui.§.inl.de conſti.pecu.ꝛ ibi etiam Bal.ꝛ ꝑ Cy.in.l.ſecundum.C.de ꝯbẽ.ꝛ

a ¶ Perdat legatũ.de h vid Ant.de bu.ꝯſ. xxxi.x. lita vt ibi ꝑ eũ Bald. ꝯſ.ccxxiij.v.li. ꝛ ꝯſ.cccxvij.iij. li.vbi an legatũ ſi vidua remãſe rit regrat ꝑpe tuã viduitatẽ, ꝛ an ſufficiat ꝑmũ iplemẽtũ abſqꝫ ꝑſeuerãtia vid ꝙ voluit Ant. de bu.ꝯ.xx.ol. ꝯ.clxi.ꝛ ꝯ.xxj. ꝛ.cxli.paul.de ca.ꝯſ.cixx.ꝛ.c• lxxix.ꝛ inqꝫtu3 d, Jaſ.h ponit de caſu trãſmiſ ſo, pau.de ca.d legato fcõ filie ſi vidua erit, ꝛ poſtea nupſerit d eũdẽ pa.ꝯ.cc lvj.ꝛ inqꝫtũ po nit an ſufficiat ꝙ delegatio ſit fcã exiſtẽti i di gnitate tpe dle gationis l3 po• ſtea deſinat, vi• d q̃ poſui i apo ſtil.ad Joan.d imo.in cle.ꝛ ſi ꝑncipalis de re ſcrip.

b ¶ Scdõ3 vi d bal.i.l.edita i vl.car.C.d e• dẽ.ꝛ plene Fe lyn.in.c.ij.i.v. col.ꝛ ſeq.de re ſcrip.vbi vide pleniſſime.T. diplo.

cõmit.ſtip.ꝛ aliquid ꝑ Bal hic, ꝛ ſm iſtam ſolu.habes, ꝙ qñ teſtõr dicit inſtituo ſi conditiones.j.aſcripſero, ꝛ teſtõr condões non aſcribat deficit inſtitutio vt.d.§.tantũdem, nam defectus cõ ditionis facit deficere diſpoſitionem vt fere per totum ſ.h tit. ergo d3 deficere iſta inſtitutio, qꝛ non fuit adimpleta conditio denotata per illa verba conditiones.j.aſcripſero, ꝛ iſtud tꝫ hic Bar.ꝛ expreſſius Ang.ꝛ Pan.de ca.hic. Sed in ꝯtrium vr tex.in.l.ij.in prin.ff.de here.inſti.vbi teſtõr plures inſtituit ſub hac conditione ſi partes.j.aſcripſero, dicitur ibi ꝙ ſi teſtõr par• tes non aſcripſerit hũr pro inſtitutis equis portionibus pure acſi ſimpliciter fuiſſent inſtituti. Pan.de caſt hic rñdet ad il lam legem, ꝙ ibi teſtõr duo conſiderauit.ſ.inſtitutionem, ꝛ ꝑ• tium diſtributionem vñ ſi ibi deficit ſm remanet inſtõ ſine pti• bus, hic aũt teſtõr non conſiderauit niſi vnũ.ſ.inſtõ ꝑ hoc vide Bar.q in effectu idem velle vr in.l.ſtichum qui meus erit.ff.d leg.j. Nam relatiuum iunctum verbo futuri tpis idẽ operat, ꝙ diſpoſitio cum expreſſione conditionis, vt.d.l.ſtichum, ꝛ tñ in d.l.ij.videbatur dici ꝯtriũ, nã ibi hꝫ, ꝙ ſi dico iſtituo vos ex ꝑ• tibus quas aſcripſero nullis aſcriptis ptibus inſtitutio rema• net pura, rñdet Bar.in.d.l.ſtichũ, ꝙ in.d.l.inſtitutio fuit pu ra, ſed diſtributio partium ad quam tm̃ referebat relatiuum e• rat conditionalis, non mirum ergo ſi in nullis ptibus aſcriptis inſtitutio remanet pura, ꝛ deficit partiũ diſtributio, ergo cũ paria ſint diſpoſitionem fieri ꝑ ꝯdõnem vel relatiuũ iunctum xbo futuri tpis ſequitur.ꝙ.d.l.ij.intelligit qñ teſtõr dixit inſti tuo vos ex partibus ſi ptes.j.aſcripſero, ꝛ ſic ꝯdõ fuit adiecta diſtributioni partium, non aũt ſimplici inſtõni quaſi voluerit dicere teſtõr ſi partes nõ exprimã inſtituo ſine partibus, ꝛ pro hac opi.facit, qꝛ in.d.l.parificari videt illa inſtitutio qñ fuit fa cta per relatiuum verbo futuri temporis iunctum, ꝛ qñ fuit fa• cta per ꝯdõnem ſi.ꝛ vtroqꝫ caſu d3 intelligi qñ cõditio fuit ad• iecta diſtributioni partium, vt ſonat ille tex.iungendo primũ rñſum cum ſcdo.

3 ¶ † Pro iſta opi gl.hic ẽt facit, qꝛ in ſimili vi demus, ꝙ l3 falſa cauſa non viciet legatum, tñ fallit qñ exprimi tur per modum conditionis.l.demonſtratio falſa.§.qđ aũt.ff.de condi.ꝛ demon.ꝛ l3 iſtud mihi magis placeat pro ſuſtinenda hac glo.approbata a docto.ꝛ ẽt fatet Imo.in.d.l.ij.ꝙ quidã tenent iſtam opi.l3 ipſe non faciat mentionem de iſta gl.nec de opi.Bartol.hic tamen magis communis intellectus docto.in d.l.ij.eſt in contrarium, qꝛ intelligunt, ꝙ ideo ibi defectus con ditionis non facit deficere relictum qꝛ pendebat a poteſtate te ſtatoris in ſupplementum illius conditionis ꝯ̃uis non imple• at videt eum penituiſſe, ꝙ diſpoſitionem conditionalem fecerit pro quo eſt gloſ.in.l.ſi quis ita heredem ſcripſerit.ff.de hered. inſti.ꝛ iſtam opi.tenet etiam Imo.in.l.cum pater.§.ſi.ff.de le. ij.volens ꝙ in terminis huius.l.l3 diſpoſitio eſſet conditiona lis, tñ qꝛ implementum huius conditionis.ſ.aſcribere condõ• nes pendet a poteſtate teſtatoris deficit inſtitutio, licet condõ• nes non aſcribantur. Pan.de ca.ẽt in.d.l.ij.expreſſe t3 ꝯ iſtã gl.non ex illa ratione, qꝛ pendeat implementum cõditionis a po teſtate teſtatoris, qꝛ illa ratio ſibi non placet, qꝛ ſm illam rõnẽ ſequeretur ꝙ ſi teſtator dixit inſtituo te ſi aſcendam capitoliũ ꝛ teſtator non vult aſcendere, ꝙ ſubſtitutio remaneret pura, ꝛ ꝙ ipſe putat falſiſſimum eſſe. Sed reprehendit iſtam gl.et eo, qꝛ iſta inſtõ inſtituo ſub conditione ſi conditionem infra aſcri pſero continet condõnem concernentem potius qualitatem q̃ ſbam inſtitutionis, qꝛ inſtitutio poteſt fieri abſqꝫ eo ꝙ aſcribat conditio, ꝛ iõ cũ condõ inſtitutionis non concernat ſbam, ſed qualitatem non viciat inſtõnem l3 conditio deficiat, ꝛ iſtam di cit eſſe rõnem.d.l.ij.quam rõnem dicit doc. non conſideraſſe, nã in caſu ꝑdicto fuit adiecta ꝯdõ non ſbã inſtõnis, ſed illi qua• litati importate ꝑ illud xbum ſub ꝯdõne quaſi ſenſerit teſtator ꝙ ſi ꝯdõnẽ nõ aſcripſerit inſtituebat ſine ꝯdõne, ſicut qñ dixit inſtituo ſi ꝯdõnem.j.aſcripſero, qꝛ tũc ꝯdõ non poteſt referri niſi ad ſbam inſtõnis quo caſu ꝓcedit gl.hic. Tñ ſuſtinẽdo gl. iſtam cũ qua hic vñr tranſire doc.põt rñderi ad alleg.in ꝯtriũ ꝛ primo ad.l.ij.ꝛ ad.d.l.ſi quis ita ſcripſero, cum gl.fin.ꝙ ibi conditio intelligebatur adiecta diſtributioni partium nõ ſub• ſtantie inſtitutionis, ꝛ probari vr in.l.vter ex fratrib.cum ſequ. ꝛ ibi no ff.de conſti.ꝛ huic intellectui etiam adheret Raph.in d.l.ij.vbi contra intellectum Bar.ad.d.l.ij.adducit.l.cum te le.§.falſam conditionem ibi, ꝙ ſi poſt teſtamentum teſtator pe cuniam exſoluat ꝛc.ff.de condi.ꝛ demon. Non ob.etiam huic glo.illud ꝙ dicit Pan.de caſt.in.d.ij.qꝛ iſta gl.loquitur qñ do inſtitutio fuit facta per hec verba, inſtituo titium ſi condi• tiones infra aſcripſero. Et ſic conditio fuit adiecta ſubſtantie

inſtitutionis

inſtōnis nō aūt fuit adiecta qualitati dicēdo inſtituo titium ſub
ꝯdi. ſi ꝯdōnes .j. aſcripſero. Et ſup iſtis ꝯſidera, q2 ſunt ſubtilia
4 & neceſſaria p intellectu. d. l. ij. & d. l. ſtichū. & boius. l. ¶ †In
ea. ibi, ſʒ pure, h ſol. non eſt bona, q2 ſm eā potius ſeruaref ſcri-
ptura q̄ volūtas teſtōris q̄ fieri non dʒ. l. quoties poſt p̄n. ff. ō
he. inſti. ſol. aūt, vt p bar. in d. §. tādem. q̄ ſol. amplia, vt ibi p
Jo. de imo. ſ. q̄ vbi teſtōr añ actū teſtādi dixit q̄ volebat inſti
tuere titiū ſub ꝯdōne non tñ dixit ſub q̄ ꝯdōne, & poſtea ſimplr
inſtituit añ longū internallū non valebī inſtō, nā p pure inſtitu
to non hēbit q2 pure noluit inſtituere nec p inſtituto ſub ꝯdō-
ne, q2 non ꝯſtat de qua ꝯdōne ſenſerit, ſō rōne erroris, & incerti
tudinis vitiaf, vt in. d. §. tādem. & ſilr eſt in. l. ita ſtipulatus. in
p̄n. ff. de v. ob. Sʒ teſtōr h nō dixit añ inſtō. quare in iſtōne adij
ceret ꝯdōnē tpe inſtōnis, imo hic qñ faciebat inſtōnem dixit q̄
poſtea adijceret ꝯdōnem, & poſtea non adiecit, vcʒ inſti. vt pu-
ra q2 vr̄ penituiſſe, vt h, & cū iſta ſol. vr̄ ꝯcordare ful. & Pa. de
5 ea. h. ¶ †Quero iuxta hāc. l. qd ſi pmitti mihi recipiēti pro
6 eo qnē declarabo* poſtea non declaro an poſſuʒ agere ego vel
hās meus ac ſi a p̄n. ſtipulatus fuiſſeʒ, Bal. in. d. l. j. in fi. prin.
ff. de pac. hāc. q. format, & decidit q̄ ſic ad qd̄ inducit. l. iij. ſ. de
ꝯhen. & com. ſtip. q̄ dicit ad hoc eſſe no. Pro hoc facit hec. l.
arguendo de vltimis voluntatibus ad ꝯctus q̄ fieri poteſt.

SVMMARIVM

1 Subſtitutio tacita pupillaris non admittitur contra matrem dū uiuit, ſed ſi mater ante mortem impuberis exit de medio, admittitur ſubſtitutus.
2 Mater an poſſit uenire ad ſucceſſionem per ius accreſcendi.
3 Subſti. uulg. fcā p uerba gñalia, ſi hēs nō erit, cōtinet tacitā pupillarē, & idē ſi ſit facta uulgariter tm̄ in unum caſum, ut hic.
4 Mater qñ eſt data cohæres in teſtō excludit ſubſtitutum.
5 Subſtitutio uulgaris facta excludit matrem, & per talem uulgarem tacitam comprachenſam in expreſſa pupillari non ſuccedituir pupillo in bonis pupilli.

1 C Um quidam. † Tacita pupillaris
non admittif ꝯ mrēʒ
dū viuit, ſʒ ſi mr̄ añ mortē impuberis exit de me-
dio admittif ſubſtitutus. h. d. ſm cōem opi. glo. &
doc. Scōm quā euenit in hac. l. caſus tacite pup. ſubſti. cōpre-
hēſe in vulgari fcā p illa vba ſi poſthumus non naſcef, bar. tñ
dt q̄ iſte intellectus nō ꝯuenit huic lr̄e p quatuor rōnes quas
h vide p eū, & iō dt q̄ intellʒ huius. l. eſt q̄ h euenit caſus ſub-
ſti. vulg. nō in caſu expſſo a teſtōre, ſʒ euenit i alio caſu tacite cō
prehēſo ſub alio expſſo, q2 poſthumus natus eſt, & anq̄ adiret
hēreditatē in pupillari etate, & ſic euenit caſus vulg. ſubſt. q2 iſtitu-
tus nō fuit hēs, nā ſubſti. vulg. fcā in vnū caſuʒ put fuit h cōpre
hendit tacite aliū caſuʒ p quē ipſe inſtitutus nō ſit hēs. l. galli⁹.
§. & qd ſi tm̄. ff. de lib. & poſth. & plene tradit Bar. in. l. j. in. ii q.
prin. ff. de vulg. & pup. cū ꝯcord. Vñ ſi iſto tacito caſu q̄ euenit
mr̄ fuit data cohēs filio excludit ſubſtitutū vulgarē, & ſm hanc
lec. hoc intendit vulgaris expſſa in vnū caſum porrigif ad aliū
non expſſum niſi ſit in medio mr̄ q̄ fuit cohēs data inſtituto. h.
2 d. ¶ †Et ſm iſtuʒ intellectū hec. l. reddif ſing. ſm Bar. in. d.
l. i. in iiij. q. prin. ver. q̄ro qd de vulgari pcim expſſa, vbi reperit
iſtū intellm, ſʒ doc. cōiter ibi cū quibus trāſit Imo. in. c. ray. in
mā vulgaris de teſta. reprehēdūt iſtū intellm, nā ſʒ bal. hic cū
mr̄ tanq̄ cohēs hēret venire p ius accreſcēdi ſi filius ſuus nō fuit
hēs, nā alr̄ q̄ p ius accreſcēdi videref ꝯuenire nō poſſet ne te-
ſtator decedat pro pte teſtatus, & p parte inteſtatus. Sʒ in ter-
minis huius. l. eſt falſuʒ, q̄ mr̄ dēat poſſe venire p ius accreſcē
di, q2 ſubſtō excludit venientē p ius accreſcēdi, vt. l. ii. § ſi duo.
ff. de bo. poſ. ſm tab. l. pe. ff. de iniu. teſ. ēt ſi talis ſubſtitutio ſit
tacita, vt ſubtilr pbat tex. no. lʒ bal. eū hic nō alle. in. l. ſi. in v.
partēue. ſ. de he. iſti. quē ad hoc p no. pōderat bal in xxxiiij.
q. Sʒ ad iſtud rūdet Bar. q̄ iſtud verū eſt regulr, ſʒ fallit qñ mr̄
eſt data cohēs vt hic. Aliarōne mouef Bal. & Pau. de caſt.
hic ꝯ Bar. q2 ſm intellm bar. intelligēdo iſtum text. de tacita
vulgari nō erit curādū an filius deceſſiſſet in pupillari etate hē
reditate nō adita, ſʒ ſolū erit ꝯſiderādū q̄ ipſe nō fuit hēs, vñ idē
iuris fuiſſet ſi ipſe filius quocūq̄ nō fuerit hēs, vel decedēdo,
vel repudiādo hēditatē non aditā ēt poſt pupillarē etatē. Sʒ
imperator hic ponderat, q̄ filius hic deceſſit in pupil. etate, er
go oſtendit voluiſſe hic tractare de ſubſti. pup. in qua eſt neceſ
ſe q̄ filius in pupillari etate deceſſerit. Nec eſt curandum ad

L.

hoc, vt pupi. ſubſti. locum hēat q̄ pupillus fuerit heres vel nō
ſed ſufficit q̄ impubes decedat ēt ſi non fuit hēs, vt probef per
Bar. in. d. l. j in ver. quartus effectus &c. p. l. iul. de acq. her. &
no. Bar. in. d. l. ij. in ver. iiij. q̄r iſ q̄bus vbis &c. ff. de vul. & pu.
Et hec rō ſtringit ſatis, lʒ ipſi non ita declarent. Alia rōne non
pcedit iſte intellʒ Bar. q2 ſm ſuū intellm ſi filius non fuit hēs
mr̄ hēret venire p ius accreſcendi, vt dixi ergo lʒ mr̄ deceſſiſſet
añ impuberē debuiſſet tranſmittere illud ius accreſcēdi ad hē
dē ſuū. l. ſi ex pluribus. ff. de ſuis & le. cuius ꝯtiū dr̄ hic in fin. &
pōderat Ang. hic iſtā opi. ꝯ Bart. hoc ēt approbo rōne ſatis
efficaci, vt mihi vr̄, nā iſte pupillus decedēdo hēditate nō adi-
ta tranſmitteret ex potētia ſuitatis hēditatē ad quoſcūq̄ ſuos
hēdes non obſtante q̄ pupillus hēret coheredem extraneum,
q2 datio cohēdis extranei nō tollit effectum ſuitatis quo ad im
pediendum trāſmiſſionē hēditatis non adite ſʒ cōeʒ opi. vt p-
baf in. l. ſi fratris. ſ. de iu. delib. & ibi Bar. plene, & in. l. ſi filius
q̄ pri. ff. de vul. & pu. Et ſic ēt ſi mr̄ nō fuiſſet in medio pupillus
tranſmiſiſſet iſtā hēditatē non aditā ad quoſcūq̄ ſuos ſucceſſo
res, & per ꝯñs non poſſet admitti ſubſtitutus ex vulgari q2 ius
trāſmiſſionis hēditatis nō adite ſubſtitutum vulgarē excludit,
q2 lʒ inſtitutus non fuerit hēs per ſe, tñ ex perſona ſua facit aliū
hēdem per tranſmiſſionē ſm cōes ꝯcłones, vt pbant Bart. &
alij in. l. cū pponas. ſ. ri. pri. & in. d. l. j. in v. ſtē dubitaf qd ſi in
ſtitutus deceſſit &c. tex. aūt hic dicit q̄ nō extāte mr̄e ſubſtitutus
admittif, ergo non pōt intelligi de ſubſtituto veniēte ex vulga-
ri. Nec dicaf q̄ iſto caſu non poterit hēe locum tranſmiſſio ex
potētia ſuitatis, eo q2 p dationem ſubſtituti vulga. ſublata eſſet
extīcta ſuitatis. l. ſi filius hēs, & ibi plene p doc. ff. de libe. & po-
ſthu. q2 rūdeo q̄ illud eſt verū niſi qñ verba ſubſt. vulg. ſunt ex-
preſſa tm̄ in caſu ipotētie ſ. in caſu quo filius nō pōt eſſe hēs p
ut fuit in caſu huius. l. vt pʒ hic, in ver. ſi non poſthumo natus
&c. q2 tunc non tollif ſuitas, vt per bar. in. l. gallus. § & qd ſi tm̄
ff. de lib. & poſt. cir. med. v. ſed ꝯ dato &c. & Bal. in. d. l. cū pro
ponas, & Imo. in. d. l. ſi filius hēs, & l. ſi paterfa. ff. de her. inſti.
Preterea contra intellm bar. eſt tex. hic in v. eius p quē ap-
paret q̄ tractabaf hic de hēditate pupilli cui ſuccedif p pupil
larē, & non de vulgari p q̄ ſuccedif teſtōri, Inſti. de pup. ſubſti.
circa prin. Ad idē tex. hic in vbo luctuoſiʒ inducendo vt hic
3 per Bal. † Non ob rōnes alle. p Bar. & primo nō ob. prima
rō, q2 lʒ per. d. l. precibus, que fuit Diocletiani fuerit inductū
aūt iſtam. l. que eſt Iuſtiniani q̄ tacita pupillaris nō exclude-
ret mrēʒ. Tñ plura inducit hec lex q̄ nō erāt clare deciſa p. l. p̄
cibus, vt hic per bar. & inter alia inducit hec. l. vnuʒ ſingo. ſm
Bal. & ang. q̄ nedū ſubſti. vulga. facta p illa vba gñalia ſi hēs
non erit ꝯtinet tacitā pupillarē, ſʒ ēt ſi facta ſit vulgaris tm̄ in
vnū caſum, puta in caſu impotētie ſeu in caſu non naſcendi, vt
hic. Cōprehēdit ēt tacitā pupillarē in caſu quo naſcaf, & in eta
te pupillari decedit cui pupi. ſubſti. ſatis videbanf repugnare
verba vulga. ſubſti. facte per verba de quibus hic in text. Et in
hoc lex iſta non eſt alibi ſm eos, & ita ēt lʒ ipſi non dicant pon-
derauit hanc. l. bar. & hic, & to. d. l. j. in tertio effectu ſubſti. vul.
Non ob. rō ſcḋa Bar. ſ. q̄ tex. hic non dicat q̄ hēditatem adi
uerat pupill⁹ anteq̄ decederet, q2 rūdeo q̄ nec ēt dr̄ hic i tex.
q̄ repudiauerit, vñ licet non adiuerit hic non impedit hēe lo-
cum pupil. ſubſti. per. d. l. iul. & dixi ſ. & dato q̄ non admiſſet
trāſmiſiſſet & per ꝯñs indiſtincte debuiſſet excludi ſubſtitutus
veniens ex vulgari vt iam dixi, Tertia rō Bar. eſt multuʒ fra
gilis & non concludit, & tollitur rō ſua per verbum eius poſituʒ
in text. & per alia que adduxi pro cōi opin. Ad vltimam rōneʒ
bar. dum dicit q̄ tex. hic in fi. in ver. ſubſtōnem loquif in ſingu
lari & ſic de vnica tm̄, & non de duabus, vt hic per eum. Rūde
q̄ hic impator in fine ꝯſiderauit ꝯceptionē vboꝝ teſtōris ſʒ
q̄ non erat niſi vna ſubſtō. ſ. vulgaris, lʒ ſʒ iuris itERpretatiōeʒ
cōprehēdaf ēt pupillaris. Vel hic imperator loquutus eſt in
ſingulari habito reſpectu q̄ in genere vna erat ſubſtō compre
hēdēs ēt ſub ſe duas ſpēs ſubſtōnū. ſ. vulgarem & pupillarem.
4 ¶ †In gl. ſi. ibi. l. p̄cibus &c. hec eſt cōis opi. & ſequēda, ful.
tñ tenebat q̄ mr̄ nō excludit ſubſtitutū venientē ex tacita pu-
pillari. l. iam hoc iure. ff. de vul. & pup. & l. q̄nis. ſ. e. Sʒ non re
peritur lex que dicat q̄ mater preferaf tali ſubſtituto pterq̄ in
caſu huius. l. ſ. qñ mater ē data cohēs in teſtō, & rūdet ad. l. p̄ci
bus ibi dū dicit ad ie. ſ. mrēʒ ei⁹ olno priuet ſucceſſio &c. q̄ il-
lud rūſum intellr in filio maiore, vel q̄ non erat in ptāte cui fcā
fuerat vulgaris, & ſic nō poterat comprehēdi tacita pupillaris
Nō mirū ergo ſi ſubſtitutus nō potuit excludere mrēʒ cū expl
rauerit vulgaris per additionē inſtituti. Et dicit ipſe q̄ ꝯ cōes

¶ Declarabo vide q̄ voluit pe. de anch. ꝯſi. cxxvj. & de dictione ſʒ de qua. ſ. in p̄n. ſit mētio, vide q̄ voluit Pa. ō ca. ꝯſi. cccxxij. old. ꝯſi. cxxi. & ſnq̄rū. d. Iaſ. h dicit ſibi nō placere dciſionē ang. & pau. de ca. dū voluit q̄ valeat cōceſſ. fcā alicui pnt añceſſores ſui ſolitl erāt tenere & ſic tenor antiquaꝝ ꝯceſſionū nō apparet q2 in pēſione regrif expſſio & certificatio ipſius vide qd̄ voluit bal. ꝯſi. cccxl. iiij. li. incip. qdaʒ ciuis Florentinus vbi ponit q̄ ſi fiat aliqua ordinatio & dicaf ſm formaʒ iuris cōis & ſtatutoꝝ ſi p ius cōe nec ſtatuta aliqd inueniaf diſpoſitū qualiter dēat fieri.

opin. eſt tex. hic qui alias fuiſſet factus de indubitabili ſi verũ fuiſſet ꝙ tacita pupillaris non excluderet mr̃eʒ ẽt qñ nõ eẽt mr̃ coherea inſtituta. Pro iſta opi. ẽt Fulg. in. l. ij. ſ. tit. pri. põderat ibi eẽ tex. nã ſm̃ eũ ſi in caſu. d. l. ij. ſubſtĩo fuiſſet fcã ſoli filio impuberi porrigeretᷣ ad pupillarẽ ⁊ excluderetᷣ mr̃, vt ſentit ille tex. ergo ibi mr̃ia interueniẽs nõ ẽ ille q impedit ſubſti. pup. ſʒ ſola imparitas pſonaꝝ. Pro iſta opi. ẽt fortiter facit tex. in. l. qͣuis. ſ. e. vbi extabat mr̃ ⁊ filius impubes, ⁊ tñ ibi pſupponitur ꝙ ſi ſubſti. vulg. fuiſſet fcã ſoli impuberi potuiſſet admitti ſubſtitutus ex pupillari nõ obſtante mr̃e. Sʒ a cõi opi. nõ diſcedo maxime p illã. l. pcibus ⁊ vel̃e intelligeretᷣ illã legẽ ꝙ dũ loquitᷣ de vulgari intelligatᷣ ꝙ filius erat maior, dũ aũt loqtur de pupillo intelligatᷣ de alio pupillo eſt violare illũ tex. q loqtᷣ de vnico eodẽq; filio. Et hoc ẽt cõprobatᷣ p d. l. pcibus, in ꝟſi. oĩo, nã ſi nõ intelligeretᷣ ibi, ꝙ ille eſſet filius pupillus ꝙ in pupillari etate dceſſiſſet nõ ſpectaſſet oĩo ſucceſſio ad mr̃eʒ, q: ipſe potuiſſet teſtari, ⁊ aliũ inſtituere hẽdẽ, nã dictio oĩo idẽ importat ꝙ indiſtincte ſeu oĩ caſu. l. ſi cũ excep. §. qͥtenus. cũ gl. i ꝟbo oĩo. ff. ꝙ me. cã. l. vbi ãt. §. fi. ⁊ ꝙ ibi gl. ff. de ꝟ. ob. l. j. cũ glo. ſ. quo ⁊ qñ in. ⁊ in. c. ex pte, el. ⁊. de offi. dele. ⁊ adde que dicã i. l. pcibus in no. Nõ ob. ꝙ hec. l. eſſet de indubitabili, q: ad h̃ colligunᷣ due rñſiones ex no. p bal. hic, ⁊ dixi. ſ. Et vt dicit ang. in d. l. j. de vul. ⁊ pup. nõ fuit hec lex ſupflua, q: hic poterat eẽ dubiũ an tacita pupillaris excludat mr̃em qñ fuerat mr̃ inſtituta p pte quaſi teſtõr tũc videretᷣ voluiſſe eã eẽ ɔtentã pte quã ſibi dedit quo nõ obſtãte impator hic decidit, ꝙ nõ excludatᷣ. Nõ ob. l. ij. ſ. ti. i. q: loqtᷣ de ſubſtõne reciproca ſeu breuiloqua fcã iparibus quo caſu ſi cõprehẽdiſſet pupillarẽ in pſonã impuberis. Bñ fatẽdũ eẽt ꝙ illa talis pupillaris excluſiſſet mr̃em, q: dᷣ pupillaris nõ tacita, ſʒ expſſa ꝟbis gñalibus. ſ. p illa verba gñalia vos inuicẽ ſubſtituo q pñt intelligi tã vulgariter q̃ pupr. l. lucius, ⁊ ibi no. de vul. ⁊ pup. ⁊ hic i gl. Et ĩ iſto caſu dubitatᷣ in. l. ij. ſ. ti. pri. ſʒ nos loqmur de tacita pupillari cõprehẽſa in vulgari q pupillaris ẽ oĩo tacita, q: nõ poterat dici cõprehẽſa in illis ꝟbis ſi filius meus hẽs nõ erit tituũ ſubſtũo, q: illa ꝟba ſi fili⁹ meus hẽs nõ erit, nõ adaptantᷣ ad ɔprehẽdẽdũ caſuʒ ſi filius hẽs erit ⁊ i pupillari etate dceſſerit, ſʒ iura velint ea ɔprehẽdi ex mẽte teſtõris, vel dic q: l d i ij. nõ erat dubiũ vtrũ p pupillarẽ excluderetᷣ mr̃, ſʒ an in illa ſubſtõne cõprehenderetur pupillaris ⁊ decidiᷣ ibi, ꝙ nõ ob diſparitatẽ. Sʒ qñ ſit vulgaris expſſa bñ cõprehẽdiᷣ tacita pupillaris ſʒ mr̃ ſit in medio ſ effectũ nõ hʒ ɔ̃ mr̃em volentẽ ſuccedere impuberi, vt pbatᷣ i l. nra. ⁊ plenius declarat bar. in. l. cẽturio, de vul. ⁊ pu. in. j. vel ij. co. Nec ob. ẽt. d. l. qͣuis, q: rñde ꝙ ibi non dᷣ ꝙ helia vxor teſtõris eẽt mr̃ firmiani. Poterat. n. eẽ nouerca, ⁊ ſic text. ille nõ ɔcludit, vel dic ꝙ ibi duplex reſpectus excludit i nbſtitũ. ſ. exñtia mr̃is ⁊ diſparitas qñ euenit caſus pupil. ſubſti. Vel tertio dic ꝙ ille tex. vult ꝙ nedũ ibi tacita pupil. non hẽat effectũ ɔ̃ mr̃em put in l. pcibus, ſʒ ẽt vult ꝙ ob diſparitatẽ pſonaꝝ quibus fcã fuit ſubſtit. vulga minime cõprehẽdetᷣ tacita pupillaris, ⁊ hoc inducit illa. l. Sola aũt exñtia mr̃is qñ fcã eẽt ſubſti. vul. impuberi nõ impediret cõprehẽdi ſubſti. pup. tacitam qͣuis, nõ hẽret effectũ ɔ̃ mr̃eʒ, vt ĥ. Eſt ẽt aduertẽdũ ꝙ in caſu. d. l. qͣuis. mr̃ erat cohẽs nata, quo caſu oẽs fatentᷣ ꝙ ſi cõphenderetᷣ tacita pup. nõ excludiᷣ mr̃ vt hic, igiᷣ nõ põt dici ꝙ i caſu illius. l. tacita pupillaris excludat mr̃em.

5 ¶ † In ea. l fi. habes ex gl. no. ꝙ tacita vulgaris excludat mr̃em ⁊ p talẽ vulgarẽ tacitã cõprehenſaʒ in expſſa pupillari nõ ſuccediᷣ pupillo i bonis pupilli, de quo dic vt plenius p bart. in. d. l. j. in. iiij q. in ꝟ. qͦro an tacita vulgaris cõprehenſa i pupillari expſſa ⁊c. ⁊ p bal. in. l. ſepe, in. vij. co. ſ. ne in. deli. ⁊ in. l. eã quã, in viri. car. ſ. de fideicõ. in ver. ſʒ nunqd illis ⁊c. hic p eũdẽ q põit hic ẽt aliquas q. quas plenius proſequitur bar. in. d. l. j. ⁊. ij. ff. de vulga. ⁊ pu.

a ¶ Pupillaris. vid bart. ſoʒ. in ɔſ. xxiij. in. j vol. incip. circa pdictam ɔſultationẽ ꝟ. viij. cũ ꝟ. ſeq. ⁊ Mari. ſoʒi. in ɔ. ccxc. inci. pſens ɔſultatio in. ij. vo. ⁊ Io. d imo. ⁊ Pe. de enbal. in. c. ray. de teſt. T.

b ¶ Subſtitutus. aduerte tu ⁊ adõ q: ɔ̃ hãc deciſionẽ alex. facit tex. i. l. recuſare. §. titius vbi ſubſtitutio ⁊ fideicommiſſum ponuntᷣ vt diuerſa ibi ex ſubſtõne magis q̃ ex fideicõmiſſo, ⁊ tex. i. l. generaliter ibi ſubſtitutioni eoꝝ vel reſtitutioni. ſ. ti. j. Franciſ. cur.

in. c. ray. in ver. abſq; libe. de teſt. ⁊ in. c. ſi pr̃, in ꝟ. abſq; deductione. e. ti. lib vj. de quo vide ẽt aliqd p gl. in rub. ff. e. ⁊ p bald. hic, ⁊ inter cetera nicit ꝙ ſubſtõ fideicõmiſ. lʒ appelletᷣ ſubſtõ. l. gñalr §. cũ aũt, ⁊ ꝙ ibi gl. in ꝟbo ſubſtitutũ. ſ. ti. j. tñ illud ẽ improprie, q: ſubſtõ dᷣ ſcða inſtõ. l. j. ff. e. ſʒ fideicõmiſſaria inſtõ non ẽ ſcða inſtõ, ſʒ eſt quoddã fideicõmiſſum. ⁊ idẽ dicit Saly. hic, ⁊ iõ tex. in rub ſ. ti. j. ponit diſiũctiuã in ꝟbũ inſtõnibus, ⁊ ꝟbũ ſubſtõnibus, ⁊ ꝟbũ reſtõnibus, p verbũ reſtõnibus denotatᷣ fideicõmiſſum, ⁊ diſiunctiua poni dʒ inter diuerſa. l. hec ꝟba illa. ff. de ꝟ. ſig.

2 † Et pro hoc dicit Pa. de ca. hꝙ, ſi ſtatutũ faceret mẽtionẽ de ſubſtõne nõ intelligeretᷣ de fideicõmiſſaria, q: ꝟba ſtatuti debẽt pprie accipi, vt dixi i. l. gñalr, in pn. niſi rõ ſubiecte mãe aliud ſuaderet, q: verba improprianᷣ ⁊ intelligunᷣ ſm ſubiectã mãm. l. ſi vno, in pn. ff. loca. l. inſulã ff. de preſcri. ver. c. ɔſtitutus de reli. do. Adde ꝙ popi. bal. ⁊ Saly. hic facit gl. in rub. ff. e. que dixit qnq; eſſe ſpẽs ſubſtõnis inter quas nõ ponit fideicõmiſſariã, lʒ poſtea de ea mentionẽ faciat, tamẽ his nõ obſtãtibus puto aliter dñm, vcʒ ꝙ aut queriᷣ an fideicõmiſſarius dicatᷣ pprie hẽs ſubſtitutus, ⁊ dico ꝙ nõ, q: nõ ẽ proprie hẽs ſcðo inſtitutus, ita loqtᷣ. l. j. ff. e. ⁊ pbatᷣ in. l. poſthũi. §. j. in ꝟbo loco heredis, ⁊ in ꝟ. quodãmodo. ff. ad treb. ⁊ in. l. ſi filius. §. j. ff. ꝙ cũ eo. Aut queriᷣ an fideicõmiſſari⁹ dicatᷣ ſubſtitut⁹.

b ſeu an fideicõmiſſaria ſubſtõ dicatᷣ ſubſtõ, ⁊ dico ꝙ ſic, q: ẽt in legatis fit ſubſtõ, ⁊ tñ nõ eſt ſcða hẽdis inſtõ. l. vt hẽdibus, de leg. ij. l. titius ⁊ ſeyus, ⁊ duabus. ll. ſeq. ff. de he. inſti. p hoc facit, q: dicimus ꝙ ꝟbũ ſubſtituo eſt ꝟbũ cõe. ſ. ad directã ⁊ fideicõmiſſariã ſubſtõnẽ. l. iã hoc iure. ff. e. inducendo, vt ibi p bal. ⁊ alios poſt eũ, ⁊ not. gl. in. l. pcibus. ſ. e. Nõ ob. id qđ hr̃ in rub. ſ. ti. j. q: rñde p id ꝙ hr̃ in rub. ſ. de ſer. ⁊ aqua cũ glo.

SVMMARIVM

1 Partes adiectæ in inſtitutione, cenſentur repetitæ in ſubſtõne.
2 Inter nomina appellatiua, & propria, quæ fit diſtinctio an ita procedit in legatarijs, ſicut in hæredibus.

1 Cum heres. † Partes adiecte in inſtõne repetite cenſentᷣ i ſubſtõne. h. d. ⁊ de mã huius. l. vide per Bart. Bal. ⁊ doc. in. l. turpia. §. fi. ff. de leg. j. vbi inter cetera allegat ꝙ no. glo. in. l. ita liber. §. fi. ff. de ſta. li. ⁊ no. glo. in. l. nõ minꝰ, hic alle. in gl. ⁊ oĩo vide in materia caſum ſingn. ff. eo. l. coheredi. §. qui in diſcretis, ⁊ tex. no. i. l. lucius. §. pr̃, ad treb. ⁊ ibi hẽs ꝙ ptes adiecte in inſti. vulg intelligunᷣ repetite in ſubſtõne fideicõmiſſaria, vide ẽt tex. ſing. ⁊ ibi gl. in. l. q plures, la. j. ff. e. ⁊ ibi hẽe in caſu huius. l. ꝙ ſubſtituti ita demũ venire pñt ex ſubſtõne ad ptem repudiatã p cohẽdẽ ſi ipſi ſubſtituti ptes ſuaꝝ ſubſtõnũ agnouerunt, hẽs etiã ibi, ⁊ in. l. ſeq. ꝙ in dubio vocati vĩr per noĩa appellatiua nõ p propria, de hoc ẽt per bart. in l. ſepe. ff. de duo reis, vbi aliqua alia ponit in hac mã, ⁊ per Sal. in. l. fi. in pe. col. ſ. e. poſt Cy. et ẽt hic, ⁊ illud q: dr̃ in gl. hic in nominibus appellatiuis pcedit ẽt ſi eſſent noĩa appellatiua non denotantia hẽditatẽ, vt pbatᷣ in. d. l. lucius. §. menia, ꝙ reputat ibi Bal. ſingulare, ⁊ idẽ pbatᷣ in. l. ſi hẽdes noĩatim, in ꝟbo enumerati. ff. de leg. j. ⁊ ibi põderat Bar. ⁊ per illũ tex. dicit fortius rap. in. d. l. turpia. § fi. ꝙ ſi dixiſſet teſtõr titios ſubſtituo, vel titios grauo, eſt perinde ac ſi eſſent vocati per noĩa appellatiua, q: nõ eſt facta enumeratio, ⁊ ad hoc reputat illũ tex. eſſe ſin. in. l. q cũ plures. ff. eo.

2 ¶ † Et vltimo adde ꝙ iſta diſtin. inter nomĩa appellatiua, ⁊ ppria non ita pcedit in legatarijs ſicut in hẽdibus, vñ lʒ qñ grauantᷣ hẽdes diſtinguatᷣ vt. ſ. in. d. l. turpia, tñ ſecus eſt in legatarijs, q: ẽt ſi per noĩa appellatiua grauantᷣ intelligunᷣ grauari viriliter niſi onus eſſet intrinſecum. l de re legata. l. vnica. § ſʒ vt manifeſtetur, cum gl. in verbo virili. ſ. de cad. tol. ⁊ non reperiᷣ alibi ſecundum Pau. de caſt.

De impuberum & alijs ſubſtitutionibus. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Subſtitutio fideicommiſſaria impropriè dicitur ſubſtitutio, quia ſubſtitutio dicitur ſecunda inſtitutio ſed fideicommiſſaria inſtitutio non eſt ſecunda inſtitutio, ſed eſt quoddam fideicommiſſum.
2 Subſtõnis appe. propriè loquendo non uenit fideicõmiſſaria.

1 ¶ † Sup rub. iſta poſſent pmitti aliqua ad cognitionem ſubſtõnum, de quibus vide p gl. in. §. qua rõne. inſti. de pup. ſubſt. ⁊ gl.

SVMMARIVM

1 Subſtitutio breuiloqua, ſeu reciproca facta pſonis imparibus, non continet pupillarem in perſona impuberis, ſed in perſona omnium continet uulgarem tantum, quæ poterit omnibus fieri.
2 Subſtitutio breuiloqua quæ fit per hæc uerba, uos inuicem ſubſtituo, ſi eſt facta perſonis quibus omnibus non poterat fieri pupillaris, comprehendit unam ſubſtitutionem tantum ſcilicet uulgarem, & per conſequens non comprehendit fideicommiſſariam poſt aditam hæreditatem.

Hæreditatem

a **Ereditatē.** †Subſtō breuiloq̄ ſeu re
b ciproca facta pſonis ipa-
ribus nō ɔtinet pupillarē i pſonā īpuberis, ſʒ i p-
ſona oīuʒ ɔtinet vulgarē tm̄ q̄ poterit oībus fieri.
b.d. ❡ In tex. ibi, inteſtati, de h tex. mētionē feci i.l. gnālr.
in pn̄ ī.ti.j. vbi videas ꝙ no. ❡ In tex. ibi pubertatis tex. vult
denominare tpa pupillaris etatis vſqʒ ad pubertatē pʒ ex lrā q̄
q̄ru de ſubſti. pup. p q̄s ſuccedit pupillo, vt inſti. de pupil. cir-
ca pn. ❡ No. ꝙ qn̄ eadē rō refert ad duos vel pl̄es pſonas dʒ
talr intelligi ꝙ eūdē effectū equalr opet i oībus illis pſonis, vt
hic, & in.l. ɔ̄nis.ſ.e. & in.l. iam hoc iure. de vulg. & pup. ꝙ limi
ta, vt dixi in.l. in teſtō. ff. de teſt. mil. vbi eſt ſilis tex. & vide ēt ꝙ
2 dixi de hoc tex. in.l. fi. ſup gl. fi. ff. ti. pxi. ❡ † No. ex iſto tex.
ibi in vnū caſuʒ dixerat &c. & expſſius in. d.l. iaʒ h iure. in verſ.
in vulgarē, immō caſuʒ in que ſit ſtō breuiloqua que fit p hec
vba vos inuicē ſubſtituo ſi eſt fcā pſonis qbus oībus nō pote-
a rat fieri pupillaris cōprehēdit vnā ſubſtō tm̄. ſ. vulgarē,* & p
ɔ̄ns nō cōprehēdit fideicōmiſſariā poſt aditā hēditatē, ɔ̄nis
illa oībus pariter fieri potu iſſet & iſtud tʒ Bar. & cōter doc. h
Dy. & bar. in.l. ɔ̄ pſes. la j. ff. e. vbi rñdet ad illū text. q' videbat
facere in ɔ̄riū ad ɔ̄cor. vt.ſ. pxi ſubiūgā. Fallit tn̄ h niſi cū ſub-
ſtōne breuiloq̄ eēt iuncta ſubſtō cōpēdioſa, vt qn̄ adijcit aliqō
vbū ipoztās tractū tpis, vt qn̄ teſtōr dixit qn̄cūqʒ alter veſtruʒ
deceſſerit vos inuicē ſubſtituo, nā tūc pp vbū cōpēd. eſſz cō-
prehendēt poſt aditā hēditatē fideicōmiſſaria ſubſtō q̄ i cōpē-
dioſa ɔtinet.l. pcibus. in fi. ſ. e. c. ray. de teſt. & h voluit bar. i.l.
lucius. in. iij. q. & melius in pe. vel āſpe. q. ff. e. & in.l. ſi arroga-
to. in repe. in vlti. col. ff. de adop. & p Bar. in.l. cēturio. ff. eo. in
q qua q̄rit an cōpēdioſa ſubſtō ɔtineat vulgarē ſcīens hīs que
ibi tāgit in vo. ſeq. & p Cy. & Oui. de cu. in. d.l. pcibus. in mā re
ciproce, & ēt p Ray. & Nic. de neap. & bal. in.l. iaʒ hoc iure. § fi.
idē Bal. in.l. in teſtō. in. iiij. q. ff. de teſt. mil. vbi ēt tāgit an bre-
uiloq̄ fcā pſonis iparibus ɔtineat pupillarē in pſona īpuberis
qn̄ cū breuiloqua eſt ɔiuncta cōpēdioſa, de quo ibi plenius di-
xi, & Pan. de ca. hic circa ſilā. q. reperit ea que ibi dixi, cuius
opi. ibi reprehēdi, & p ea q̄. ff. ocā ſunt, Imo. in. d. c ray. in mā
exēplaris reprobat id qō dixit bal. in.l. humanitatis. in. xv. co.
vo. ij. q̄rit ſi teſtōr &c. ſ. e. vbi tʒ bal. ꝙ ſi teſtōr dicat filiū meū he
redē inſtituo, & ei titiū ſubſtituo ꝙ iſta ſubſtō cōprehēdat mediū
vulgarē ſi filius repudiat, ſʒ ēt fideicō. ſi filius adeat, q2 verbuʒ
ſubſtituo eſt cōe, & ſic aptum eſt cōprehendere fideicō. vt. d.l.
gnālr. §. cū aūt. & ibi not. gl. in vo. ſubſtituit. nā ſm Imo. & recte
nō vr ꝙ bal. bn̄ dicat, q2 ſicut qn̄ fcā eſt ſimplex ſubſtō recipro
ca p illa vba vos inuicē ſubſtituo ɔprehēdit tm̄ vulgaris, & nō
fideicōmiſſaria, vt h, & d.l. iam hoc iure. ita eadē rōne dʒ eē in
predicto caſu, & dico ꝙ h expſſe tʒ bar. i.l. cēturio. in. q. ff. alleg.

SVMMARIVM

1 Hæc uerba ſi hæres non erit appoſita in ſubſtitutione uulgari intelliguntur ſcilicet ex teſtamento.
2 Legitimam an poſſit petere filia ſibi dari à ſubſtituto, ſi repudiauit hæreditatem.
3 Legitimam ſi hæres reſeruat in repudiatione hæreditatis, an ualeat repudiatio.

1 **Eres inſtituta.** †Hec vba ſi he
res nō erit appo
ſita in ſubſti. vulg. intelligunt. ſ. ex teſtō, idō ſi inſti-
tutus repudiat ex teſtō facit locum ſubſtituto, nec
pōt iſtitutus ſuccedere ab inte. ſi qd tn̄ ſibi debeat a defuncto il
lud totū a ſubſtituto petere pōt. h. d. ❡ No. ꝙ cā teſtati pfert
cāe inteſtati, fallit in caſu.l. ſi qs his īs inſtituat ſi lib'ue. ff. de
2 he. inſti. ❡ † Querit h Cy. & Ray. vtrū hec filia q̄ repudiauit
b hēditatē a ſubſtituto poſſit petere dari lītiam ſibi, de quo vidē
p. Bar. in.l. j. in. iiij. q. p rin. in vo. itē q̄ro. an in aliquo ɔcurrat i
ſtitutus & ſubſtitut. ff. e. & in.l. gerit. in. iiij. q pn. in vo. ad hʒ &c.
& in.l. p hēde. poſt pn. in aliqbus lec. ff. de acq. he. & i.l. q2 pote
rat. ff. ad treb. & ha & cōis opi. vr eſſe illa q̄ʒ tʒ bar. in. d. locis. & ō
quo ēt p bar. in.l. j. ff. qn̄ nō pe. par. & ibi p Ro. & p bal. in.l. ſci-
mus. in prin. ff. de inof. teſt. in. v. q. & in.l. pa. §. quartam. ff. de in
off. teſt. & in.l. q̄dm. ia. j. ff. de acq. he. p ang. i.l. ſi p̄i. ff. ti. j. & in
d.l. pap. § ſi ɔdōni. & ɔſi. lxxxi. incip. in xp̄i noīe ſubtilr &c. & p
Saly. & Pa. de ca in.l. qm̄ in prioribus. ff. de inof. te. & Pe. de
anc. in ɔſi. ccc. inci. in xp̄i noīe ex ſola vulgari, p Abb. Mod.
in. c. ray. ad fi de teſto. p Pa. de ca. & Ro. in.l. j. ff. de acq. he.

& p Pa. de ca. in ɔſ. cclij. lci. in xp̄i noīe viſis actis. ❡ Que-
3 rit † ēt hic Bal. qd ſi filius dixit repudio hēditatē ſalua mihi
litia an victet repudio in caſu in quo nō poterat hēe litiez repu-
diando hēditatē, & dicit ꝙ ſic, & idē tenēt Mod. p no. p gloſ. &
doc. in.l. ij. ff. de ac he. Adde ēt iſtis ea q̄ ſcripſi in. d.l. q2 pote
rat. ❡ Vltimo ad hāc.l. vide gl. & bart. in.l. ſunʒ. ſ. de iu. delib.

SVMMARIVM

1 Subſtō uulgaris expræſſa facta ſimul impuberi, & alteri, cui nō poterat fieri pupillaris ſubſtitutio, non continet tacitam pupillarem, in perſona impuberis, ob euitandam inæqualitatem.
2 Subſtitutio uulgaris in quibus caſibus non comprehendat tacitam pupillarem, dicitur hic
3 Subſtitutio uulgaris comprehendit tacitam pupillarem, quādo uni ſoli filio fuit facta.

c **Uāuis.** *Vulgaris † expſſa fcā ſimul fi-
a lio impuberi & alteri cui nō pote-
rat fieri pupilla. ſubſti. nō ɔtinet tacitā pupillarez
in pſona impuberis ob euitādā inequalitatē. h. d.
Et vide de hac.l. vt dixi in.l. fi. ff. ti. j. ſup gl. fi. & iſta.l. differt a
2 l. ij. ff. e. q2 hic logt de vulgari, & ibi d reciproca. ❡ † In gl. hic
in vbo deceſſerit in fi. adde ꝙ hic in tex. ēt hn̄r duo caſus in q
bus in vulgari nō cōprehēdit tacita pupil. Vnus eſt qn̄ appa
ret q2 de mēte teſtātis, q2 fuit ꝙ nō cōprehēderet, & ad hāc vo
lūtatē pbādā cū tenda pbatio ad declarationē volūtatis teſtō
ris ſufficerēt duo teſtes ſm bal. & Sal. hic ſac.l. hēdes palā. i. §.
ſi qd poſt, cū gl. in vo. poſſe. ff. de teſt. & no. bar. in.l. ij in vo. que
ro & reuoco in dubiū ꝙ &c. ff. eo. & Bal. in.l. pcibus, in. iij. vel
iiij. co. ſ. e. vbi ēt p Ang. & Sal. & p bar. in.l. ex teſtō, cir. ij. col.
vel. iij. ff. de teſt. mil. & erit ſufficiēs ɔiectura volūtatis teſtōris ſi
teſtōr dixit ſubſtituo vulgariter tm̄, nā tūc nō cōprehenderetur
pupil. ſʒ Ful. hic pp dictionē taxatiuā, & dicā. ſ.l. pxi & hic ad-
dam aliū caſuʒ. Alius eſt caſus hic in quo nō cōprehēdit pu.
ſ. qn̄ vulgaris eſt fcā duobus impuberibus ꝙ qualr intelligat di-
caʒ cū gl. fi. Alius caſus eſt in quo ſubſtitutus vulgaris nō pōt
venire ex tacita pupillari ſ. qn̄ mr̄ eſt in medio de quo fuit vi-
3 ſum in.l. fi. ff. ti. pxi. ❡ † In gl. fi. ibi, ſʒ fallit rla hoc caſu &c. ſʒ
dic ſm Pet. & Cy. ꝙ imo fallit, q2 lʒ ſit vex qn̄ vni filio ſoli fa
cit teſtōr ſubſti. vulga. cōprehēdit tacita pupillaris ſi ipſe erat
pupillus, vt hic in pn̄. tn̄ ſi inſtituat vnū filiū impuberē ſeu ex-
traneum heredes lʒ ſub duabus enumerationibus ſeparatim
ſubſtituat ambobus vulgariter vt ſubſtituere filio impuberi in
caſu tn̄ in quo extraneo ſubſtituit. ſ. vulgariter tn̄ rōne inequa-
litatis ſeruāde, q2 non refert an fiat cuiſlibet ſubſtō ſeparatim &
ſinglr, an per plura'ē locutionē fiat ſimul ambobus, q2 plurā-
lis locutio reſoluit in ſingularē, vt. d.l. falſa. § fi. ff. de ɔdi. & de.
alle. in glo. Sed Ry Ja. but. Bal. Ang. Saly & cōiter doc.
hic tenēt ɔ̄riū ſequentes opi. gl. idē ēt tenuit gl. in.l. iā hoc iu-
re. in vo. intelligant. ad fi. iuncto tex. ff. eo. & dicit Ray. h, ꝙ de
hoc eſt tex. in. d.l. iam hoc iure. ibi dū tex. dicit ita enim in alte
tero vtraqʒ ſubſtō intelligit &c. & h tʒ Bar. ibi, & cōiter doct p
alias rōnes quas ibi vide p Bar. & idē tʒ Ang. Sal. & Ful. in
d.l. in teſtō. & hoc innuit tex. in. d.l. iam hoc iure. § ſi alr. ibi dū
dicit, h cōi vbo eos inuicē ſubſtituo &c. a ɔ̄rio ſenſu, & ſic cōis
ɔcluſio eſt, ꝙ ſi ſeparatim eſt fcā ſubſtit. vulg. duobus diſparib-
bus in pſona impuberis comprehendet tacita pupillaris. Non
ob. ꝙ hʒ in. d.l. falſa. § fi. q2 rūderi pōt, vt p Bar. ibi cum quo
trāſit Sal. in. d.l. in teſtō. & eādē rūſionē vr ponere Ja. but. h, &
Bar. in.l. ſi ſeruuʒ. § ſi pluriū. in prin. p illū tex. ff. ſi qs cau. vel
ſm Bal. & Saly. hic rūde ꝙ illud ꝙ dr in. d.l. falſa. pcedit niſi
ſi mens loquētis preſumatur in ɔ̄riū rōne equalitatis ſeruande
inter illos qbus facta eſt ſimul ſubſtō p pluralē locutionez, & lʒ
Bal. & Sal. nō dicāt iſta fuit rō poſita p gl. fi. in.l. hoc articu-
lo. ff. de her. inſti. ad ꝙ ēt vide Bal. in.l. pe. in. j. col. & in pe. co
lū. ſ. e. & in.l. i. ſ. de ɔdi. inſer. & p Bar. in.l. ſcire debemus. in. j.
oppo. ff. de ver. ob. vel rūde ſm Ful. & Paul. de caſ ꝙ plura-
lis locutio reſoluit in plures ſingularitates talis tn̄ ɔditionis,
& nature qualis erant ſub illa plurali locutione, ſed ita eſt ꝙ ſub
plurali locutione ſubſtitutio vulgariter facta non comprehen-
debat pupillarem vt hic, ergo & reſoluta in ſingularitatem non
d comprehendit, o & predicta procedunt ſecundum verum intel-
lectum glo. hic qui remanet declaratus ex predictis, hʒ tamen
hec gl. alium intellectum iuncto tex. ſm Bar. qui hic reputat
hunc intellectum eſſe ſingularē, vʒ ꝙ iſta gl. & tex. iſte velit ꝙ

a ❡ Vulgarē de hoc per ange. ɔſil. cciij. et cliij. per Pa. de ca. ɔſi. cclij. & cccl. per rapha. cum. ɔſi. xvj. Ludo. ro. ɔſil. cxxxi. per Alexā. conſil. xvij. iij. lib.

b ❡ Legitimam adde eū dem Alex. cōſil. clxxxvj.

c ❡ Quam uis. de intelle. iſtius .l. vide Bal. in conſi. cciij. & ſequ. & Mod. hic, & i c. raynu. de teſti. Thom. di.

d ❡ Comprehendit. vide Al. in ɔſi. pxi. allc. maxime rapha. cuma.

ſubſtõ vulg. fcã p hec vba ſi mihi filius & vxor hẽdes nõ erunt pupillus hẽs eſto, importat q nõ pt hẽe locũ ſubſti. vulga. niſi copulatiue ambo non ſint hẽdes, ſecus ſi vnus tñ nõ ſit hẽs, q: p ius accreſcẽdi pferẽ cohẽs ſubſtituto, & iſtũ intellẽ expſſe ſen tit gl. ſi. iunc. tex. in. d. l. h articulo. & dicit ibi Bar. q iſtud eſt pp copulatiuã, & q regrit gcurſu vtriuſq. l. ſi he. plures. ff. de gdi. inſti. fateſ tñ Bar. i. d. l. hoc articulo. q iſte tex. h nõ ope rit, & q gl. hic iſtũ itellm habuerit colligiẽ ex eo q gl. alle. l. cũ gdã. Nec mir ſi ita eſt i ſubſti. vulg. q: nõ vẽ teſtõrẽ voluiſſe p ſubſti. vulg. phibere ius accreſcẽdi, q: hz locũ inter duos here des vno repudiante, & h qñ eſt fcã duob copulatiue, vt dixi, iõ videmus q aliud eſt in ſubſtõe, fideicõmiſſaria fcã duob poſt morẽ eoz, q: q̃primũ deceſſerit vnus adita hẽditate hz locũ in pſona illius ſubſtõ fideicõmiſſaria. l. lucius. §. gaio. ad treb. q: tũc poſt aditã hẽditatẽ nõ eſt tractãdũ de iure accreſcẽdi, & an iſta ſint ita indiſtincte vera plenius explicat Bar. in. l. here des mei §. cũ ita. ff. ad tre. & in. l. pen. j. e. vbi veniet declarãdũ. Sz tenẽdo iſtũ intellm qũo rñdebit ad. l. ſal. §. ſi. vide bar. in l. pen. j. eo. vbi rñdet, & an bñ rñdeat videbimus, p̃mus tñ in tellectus datus ad iſtã gl. eſt magis de mẽte gl. & gueniẽ litere.

SVMMARIVM

1 Subſtõ uulgaris extinguitor per aditionem hæreditatis.
2 Inſtitutus & ſubſtitutus uulgares ſimul concurrere non pñt.
3 Subſtitutio uulgaris facta impuberi, in quibus caſibus non cõ tinet tacitam pupillarem.
4 Subſtitutio uulgaris facta impuberi non continet tacitam pu pillarem, quando ſtatutum diceret q teſtamenta ſormentur ad literam ſine aliquibus interpretationibus
5 Electi ſunt duo ad magſatũ ciuitatis, unus primò, alius ſcdò ſi primus impeditus fuit an admittatur ſcds in locum primi.

1 POſt aditã. † Per aditionẽ heredita tis extinguiẽ vulga. ſubſti. h. d. ℂ Inter. ibi ipuberis &c h dixit pp ſubſtu. pupil. q nõ expirat p aditionẽ, ſed p pubertatẽ. l. j
2 pupillari. ti. e. ℂ † No. q inſtitutus & ſubſtitutus vulgares ſi mul gcurrere non pñt, vt hic, & l. cũ in teſtõ. in pn. de he. inſti. Fallit in trib caſibus quos vide p bar. in. l. j. in. ij. q. pn. in v. itẽ q̃ro an aliquo caſu gcurrat &c. ff. e. addit aliũ caſũ Pau. de ca. in. l. qñ in ponbus. ff. de inof. te. ſ qñ filius eẽt iſtitutus ſub gdõne p̃tatiua, & ei datus eẽt ſimplr ſubſti. vulg. nã hẽbit fili pure l'iaz ſtatiz de qua reijciẽ gdõ hodie p. d. l. qñ in ponbus, & ſi poſtea nõ implebit gdõnẽ p̃tatiuã ſubſtitut hẽbit reliquũ p. d. l. qñ in ponbus. Sz illud nõ puto vez q: ſicut filius ẽ pu re inſtitutus, & datus ẽ ei ſubſtitutus vulg. nõ pt retinere hinuã & reliquũ repudiare, vt no. Cy. & alij i. l. hẽs. ti. e. cũ gcor. quas ſibi, dedi. Ita nec dz poſſe qñ eſt inſtitut ſub gdõne p̃tatiua q̃ nõ vult implere, q: nolẽdo implere vẽ nolle eſſe hẽs quo caſu pdit ĩtiaz, vt not. Bar. in. l. q: poterat. ff. ad treb. vbi h vẽ velle
3 dũ alle. l. iã dubitari, † alius eſt ẽt caſus qñ quis inſtitutus eẽt in pte pure, & in pte ſub gdõne in qua ſcẽs pte hẽat ſubſtitutũ vulgarẽ, nã ſi deficiat gdõ inſtitutus hẽbit primã ptẽ, & ſubſti tutus ſcdaz. l. ſi te ſolã. ff. de he. inſti. & i. l. cũ hẽs. §. ſi. ff. de acqr. her. Fortius dixit Raph. cu. in. l. ſi ples. ff. de gdit. inſti. & in. l. q̃ din. ff. de acq. here. l. ſ. j. q ſi titius eſt in tertia pte inſtitutus ſub gdi. ſi nauis ex Aſia venerit, & in eadẽ tertia pte idẽ titius iſtituaẽ ſub alia gdi. puta ſi impator venerit in Italiã, & ſi nõ ve nerit i Italiã fuit meuius ſubſtitutus, & gtingat q veniat nauis ex Aſia, & ſic p̃ria gdi. veniat, ſz deficiat ſcda, q: impator nõ ve nit, gcurrũt inſtitutus & ſubſtitutus i d. tertia pte cũ voluntate teſtõris qlz hẽat & nihil repugnet. ℂ In glo. i. ibi. l. ex tribus. dic, & l. vbis. ff. e. Fallit i milite q poſt aditã hẽditatẽ pt ſubſti tuere directo. l. cẽtũ. ff. eo. l. in teſtõ. & ibi ſunt dcñ de teſt. mili.
4 ℂ In gl. ſi. ibi ex vi leg. ẽt hec vba ℂ † In ea. ib. §. ergo &c. l. ſm intellm quẽ ibi ſcdo ponit gl. tñ ille intellẽ nõ gueniẽ illi lre, vbi p Bar. Nihilom. meo opi. gl. eſt vba, maxime p d. l. ex gcin. ff. de re iu. & ibi plene p bar. & late diſputat gl. in. d. §. ſz q pap. hic alle. p gl. & bar. ff. e. & in. l. i. in ãnpe. col. in v. itẽ dubi taẽ gd ſi aduiſ: hẽs &c. Et ibi ẽt vide bar. in pri. q. ſeq. vbi tra ctat an extitutatis impediat ſubſti n. vulga. vbi melius lo quiẽ q̃ faciãt bal. & Sal. h, & p Cy. in. l. pcibus. j. e. in. v. q. i mã vulgaris. Itẽ q: ſ. pri. poſui aliquos caſus in gbus vulgaris ſubſti. fcã impuberi nõ gtinet tacitã pupillarẽ & inter ceteros caſus poſui illũ qñ teſtõr dixit ſubſtituo vulgariter tñ Adde

q idẽ tz Sal. in. l. pcibus. j. e. in no. p illã tex. vl. tiimõ, g tex. ad hoc nihil facere vẽ q: illa ſunt vba imparoris nõ teſtõris, ſi ẽt q: ibi ex alio appet de mẽte ob ſpecificationẽ pmi & ſcdi ca ſus, vt ibi pz in text. meli ergo pbaẽ i. l. iã hoc iure in vbo in vulgarẽ tñmõ caſuz. ff. e. ſz Pa. de ca. in pn. illius. l. & hic, q de nã dictiõis taxatiue eſt excludere ceteros caſus, vt. l. rõnes, cũ gl. ff. de pba. in vbo q̃titatẽ, & in. l. iij. §. cũ titio. ff. de adi. le. l. ſi gdẽ. ff. õ traſa. Aliũ caſuz ẽt adde poſitũ p bal. i. d. l. pcib. in. v. co. ſ. qñ ſtatutũ diceret q teſtamẽta ſeruarenẽ ad lraz ſi ne vlla interpratiõe ſiue extẽuo intellectu, vt ibi p eũ. Sz Imo. in repe. c. raynu. de teſta. in mã pupillaris tz gtrõ p no. p bar. in l. oẽs populi, ad ſi. vj. q. prin. cũ gcor. ff. de iuſt. & iu. vbi bar. gcludit, q tale ſtatutũ nõ vẽ reijcere niſi friuolas interptatio nes ſi ãt illas q ſunt a iure approbate, ſz a iure ẽ approbata hec interptatio q in vulgari ex mẽte teſtãtis cõprehẽdaẽ tacita pu pillaris ergo &c. Sz ſuſtinendo opi. bal. dic q illa vba ſtatuti dictãtis q ſeruenẽ ad lraz tollũt argũ, q: illa importãt q nulla poſſit fieri extẽſio cũ lra dicaẽ illa q oculo corporali legi pt, nõ q intellectu cõprehẽdi põt. l. j. in pn. ff. de his q in teſta. delẽ. p quã rõnẽ formalr voluit bal. in. l. ij. in. ij. co. ff. de pa. g ſi. diſt. &
5 tratenui in. d. l. iaz hoc iure. ℂ † Ultimo inducit hec. l. ad q. ſi duo fuerũt electi p̃tores huius ciuitatis primo alius, ſcdo in ſubſidiũ ſeu in defectũ primi, & pimus acceptauit poſtea venire nõ potuit caſu impeditus, an ſcds dẽat admitti virtute ſue ele ctionis, diſtingue vt dixi p Cy. & alios poſt eum, & p bar. in. l. cũ ſub hac. ff. de gdi. & de. l. q̃ din la viri. circa med. ff. de acqr. her. aliqd ẽt p Cy. & p Bal. in. l. tutor. ff. õ teſt. tu. p ang. & Io. de imo. in. l. gdã teſtõ pcniũ. ff. e. & plenius p Io. de imo. in. d. l. cũ ſub hac. p Pe. de anch. & Io. de imo. in. c. tue. de preben.

SVMMARIVM

1 Ius accreſcendi habet etiam locum inter inſtitutos, qui ad inui cem ſunt ſubſtituti.
2 Portio repudiata accreſcit cohæredi etiam inuito.
3 Iuri accreſcendi an poſſit renunciari.
4 Inſtitutus qui etiam fuit ſubſtitutus ſi repudiauit primo partẽ ſuam, an poſſit uenire ex ſubſtitutione.

1 TEſtamẽto. † Inter inſtitutos q ad in uicez ſunt ſubſtitui hz lo cũ ẽt ius accreſcendi. h. d. ℂ In tex. ibi accreſcit, tex. hic nõ loqẽ niſi de iure accreſcẽdi, certũ eſt tñ q: ẽt põt venire cohères ex iure ſubſtõnis, vt. l. ſi qs hẽs inſtitu
2 tus in pn. alle. in gl. & qualr pcedat videbit ia. j. ℂ † In gl. ibi ſi ſuã ptẽ, & ſic tz gl. q in caſu huius. l. ſi vnus ex illis hẽdib adi uit portionẽ ſuã, & alius repudiet portio repudiata accreſcit ẽt inuito cohèredi q adiuerat vt h, niſi ille q adiuit nollẽ portionẽ ſuam aditã retinere, ſed refutare, q: tũc portio cohẽdis repu diantis non accreſcit eo inuito, & hec per iſtã ſingu. l. cũ hẽdita te alle. in gl. ſz Bar. cũ quo trãſeunt Ang. Saly. & Rod. hic reprehẽdũt iſtã gl. lz dcñ gl. pcedat vbi cũ iure accreſcẽdi nõ eẽt iunctũ ius ſubſtõnis, tñ qñ iunctũ eſt ſecũ ius ſubſtõnis non hz locũ tex. in. d. l. cũ hẽditatẽ. imo indiſtincte accreſcit inuito. Et pro hoc alle. l. ſi ex pte. ff. de acq. here. Tñ melius pbari vẽ hic, & in. d. l. ſi qs hẽs inſtitutus. in prin. de acq. here. q iura indiſtincte volunt q accreſcit inuito. Sed. d. l. ſi ex pte. tex. ibi h non dicit, nec loquiẽ qñ ille q eſt ſubſtitutus primus adi uit partẽ ſuam pnt loq tr tex. in. d. l. cũ hẽditatẽ. & hec ſing. li mitatio eſt ad. d. l. cũ hẽditatem q̃ limitationem poſuit Ang. ibidẽ, & ſibi hoc appropriat, & cũ eo ſimplr trãſit Imo. ad h ẽt facit, qd not. Bar. in. l. gdam eulogio. j. de iure delib. & id dic eſſe põt, q: qñ ſunt tñ giuncti ſine ſubſtõne, tũc ad portionẽ re pudiatã vocaẽ hẽs ex diſpõne legali, ſed ſi ſunt inuicẽ ſubſtitu ti, tũc vocaẽ ad portionẽ repudiatam ex diſpõne hoĩs. i. teſtato ris ſubſtituẽtis, mirũ tñ agiẽ cũ. l. q̃ cũ homine. l. celſus, & ibi no. in prin. ff. de arbi. Itẽ maior vẽ eſſe error in eo q aprin. adi uit partẽ ſuã non cogitãdo q alio repudiãte erat expreſſe pui ſum a teſtõre, & q ad ipſum q adiuit deuenit et portio repudia ta q̃ ſit in eo q non erat expreſſe ſubſtitutus. Et q: fortiora ſunt duo vincula. ſ. gionctionis & ſubſtõnis q̃ vnũ tñ. l. cõtinentio nis, vt in auc. itaq. j. cõia de ſuc. & lz iſta ſit cõis opi. tñ aduerte q̃nio doc. hoc non dicãt q ipſemet Bart. voluit q in. l. ſi. cir. med. ff. de acq. he. vbi ſub dubio forte dicit, q lz ſit vez q inſti tutus q adiuit hereditatem teſtatoris non poſſit renſare here ditatẽ impuberis ſibi poſtea obuenientem ex ſubſtõne pupil lari. d.

lari.d.l.qdā eulogio.tn̄ ſi nollt retinere hēditates teſtōris,ꝓ ſua ſola poſſet recuſare hēditatē pupilli vel alīā ex ſubſti.pup.per d.l.cū hēditatē.& eſt ūg.limita.io ad.d.l.qdā eulogio.cū ſi. Jo.de imo.& Pau.de ca.in.d.l.ſi.fatent Bar.eſſe ſibiipſi ꝯtrariū,& iō reprehendūt illā opi.quā Bar.ponit in.d.l.ſi.& illā ēt reprehēdit Frā.de ramp.in.d.l.qdā eulogio.& Ang.& Jmo. in d.l.cū hēditatē. Bn̄ facit tex.in.d.l.qdā eulogio.& l.j.g pa tri ff.de acq.he.& ibi ꝫ hoc Ang.& Jo.de imo.idē ꝫ Pa.de

3 ca.in.d.l.qdā eulogio ¶ † Jn ea ibi in fi.glo.hic ſm intellm Bar.& doc ſentit q̄ ꝫ in caſu huius.l.coheredes.q adiuit par tem ſuā poſſit venire ex iure accreſcēdi,& ex iure ſubſtōnis ad pte repudiatā vt dixi ſup tex.Tn̄ ſi vult renūciare vni,ꝓmo iu re accreſcēdi poterit h facere & venire ſolū ex iure ſubſtōnis,et illud expreſſiue volūt ḡl.in.l.nec ſe.§ hēs.ff de acq.her.Sed ꝯtrariū ſ in.d.l.ſi qs hēs in prin.Bar.ibi & hic vꝫ ꝯcordare opi.q hic cui deferī ius veniendi ex ſubſtōne agnouit ꝓ ꝓpriā ſuā,& tunc inuitus hēbit partē repudiatā ex iure accreſcē di q̄ ex iure ſubſtōnis,vt.d.l.ſi qs hēs,& h.Aut prior repudia uit ptē ſuam ſeu illā non adiuit & tunc ex ſola ſubſtōne poterit hēre ptem coheredis repudiantis,& hēbit tunc ex iure accreſcē di partē ſuā ꝓpriā quā ipſe ſubſtitutus primo repudiauerat,vt d.l.ſi ita er pte.circa fi.& iſtud tenēt cōiter doc.in.d.l ſi qs hēs & idē in Pa.de ca.hic circa primū mēbrū dicte diſtōnis q ſi lo caſu qn̄ primo adiui ptē meam ego cui deferebaī ius ſubſtō nis vꝫ ſubdiſtinguī,q̄ aut portionē repudiantis hēdis erā ha biturus per ius accreſcēdi ego ſolus ſicut ꝑ ſubſtōnē,q̄ nō era mus niſi duo inſtituti & tūc ꝓcedit cōis opin.ſ.q̄ habeo ꝑ ius accreſcendi,vt q̄ eramus tres coheredes,& ego ſolus ſubſt tu tus fui vni eoꝝ quo caſu ſi volo hēre ex ſubſtōne habeo totum ego ſolus.Sed ſi non volo hēre ex ſubſtōne,ſed ex iure accreſcē di,tūc accreſcit mihi coheredi ꝓ rata,vt in exēplo poſito per ḡl.i.d.l.ſi qs hēs.Et ſi potero repudiare tūc ex iure ſubſtōnis & venire per ius accreſcēdi,q̄ tūc ſubſtō non eſt ita coniuncta cū iure accreſcēdi ſicut eſt qn̄ oēs hēdes eēnt inuicē ſubſtituti Nō mirū ergo ſi hoc caſu ſubſtō non trahit a iure accreſcendi, q̄ inuito deferī ius ſubſtōnis ſicut deferī mihi ius accreſcēdi, Lꝫ gl.in.d.l.ſi qs hēs in hoc nō videaī approbare iſtā opi.Si cut vellem iſto caſu admitti ſolū ex iure ſubſtōnis,& nō ex iure accreſcēdi.ſ.qn̄ tres eramus cohēdes,& ego ſolus eram ſubſti tutus vni,certe ego poſſem venire ſolus tn̄ ex iure ſubſtōnis q̄ preferīur iuri accreſcendi.l.ij.§ ſi duo.ff de bo.poſ.ſm tab.Et iſtā dicit Pa.de ca.in.d.l.ſi qs hēs eſſe veritatē in h paſſu ſꝫ cū ꝑ doc.male declaratā Et iſta diſputatio an hēat ex iure ac creſcēdi an ex iure ſubſti pōt eſſe vtilis,q̄ qn̄ hꝫ per ius accreſ cendi tenet indiſtincte ad onera legatoꝝ que iniuncta erant hē di repudianti.l.vnica.§.is ita.C.de cadu.tol.ſed ſubſtitutus nō tenetur indiſtincte ad onera ſi cepit iure ſubſtōnis,vt plene le gitur & no.in.l.ꝫ imperator.ff de le.i.Et opaī ēt effectum iſtā, q̄ poſſet venire ꝑ ius accreſcēdi & omittere ius ſubſtōnis q̄ ſi tres eſſent cohēdes & duo tn̄ eēnt inuicē ſubſtituti,& ſubſtitutus venire vellet ex iure accreſcēdi tn̄ ſi hoc ſit non habebit niſi ꝑ tem hēditatis repudiate ſecus ſi veniret ex iure ſubſtōnis quia totā illā ptem hēret & teneret in totum ad onus eris alieni & ſi

4 milū.¶ † Circa pedicta ēt poſſet dubitari inq̄ūū preſuppo nit Bar.& doc.q̄ ſi inſtitutus q̄ fuit ēt ſubſtitutus repudiauit primo ptē ſuam nihilominus pt venire ex ſubſtōne per.d.l.ſi ita ex pte,circa fi.Nā h videret eē ꝯ.l.q plures,la.j.cū gl.ff.e. & ꝯ ea que dixi in.l.j.ꝯ.e.Sed rn̄de vt per Bar.in.d.l.plures dū opponit de.l.ſi ita ex pte.Jtē adde pdictis q̄.d.l.cum hēdi tatem cōiter intelligit ꝑ glo.j.& doc.ibi q̄ procedat ſiue coheres qui repudiauit eēt ſuus & neceſſarius ſiue extraneus,q̄ vtro q̄ caſu vr̄ eſſe eadē rō,Ful.tn̄ h conaī tenere ꝯtrarium,q̄ tn̄ alr non examino poſtq̄ nō eſt pricipalis materia legis nr̄e.Utrū aūt qn̄ aliq cohēdes ſunt inuicem ſubſtituti ius ſubſtōnis vulg.trāſ mittaī ad hēdes decedētis ſicut trāſmittiī ius accreſcēdi intra l.ſed ſi ex pluribus.ff.de ſuis & legi vide in.l.ꝫ ſi plures in pn. & in.l.que plures,la.j.ff.e.& eſt de materia de qua in.l.q patri. ff.de ac.he.& ēt tangit de hoc aliqd bal.hic,& cōis opin.eſt q̄ non per dicta intra.

J teſtō. † Per ſubſtōnes pupil.ſuccedēs tur pupillo ex teſtō,& venientes & ab inteſt.repellunī.h.d.¶ Et poſſet ēt hic tracta ri mā ſubſti.pupil.ſꝫ de ea me remitto ad not.per bar.& alios in.l.ij.in prin.ff.eo.De mā vulg.tractat barto.in.l. j.eo.titu.de materia reciproce in.l.inclus.ff.e.& per alios in.l. In teſtamento.ꝯ.de teſt.mil.De materia compendioſe videbi mus.J.l.paori.De materia exemplaris in.l.humanitatis.C.eo. De fideicommiſſaria tractatur in toto ti.ad trebel.

SVMMARIVM

1 Subſtitutus uulgariter per additionem hæreditatis inſtituti excluditur,nec admittitur ex tacita pupillari,ſi mater pupilli erat in medio.
2 Pupillaris tacita ſubſtitutio,quæ comprehenditur in expreſſa uulgari non excludit matrem.
3 Subſtitutio uulgaris facta filio impuberi non compræhēditur in uulgari pupillari tacita.
4 Subſtitutio expræſſa pupillaris excludit matrē in totum à ſucceſſione pupillari.
5 Subſtitutio pupillaris tacita compræhenditur ſub uulgari expræſſa,quando mater eſt in medio,ſed non habet effectum cōtra matrem,ſi mater uelit ſuccedere pupillo.
6 Subſtitutio pupillaris tacita q̄ excludat matrē,quomodo hoc probabitur,q ita fuerit de mente teſtantis
7 Subſtitutio pupillaris ſic formatur,ſi filius meus in pupillari ætate deceſſerit,talis ſit hæres.
8 Subſtitutio pupillaris non eſt ſi quis dicat ſubſtituo titium tali filio meo pupillo.
9 Subſtitutio pupillaris an habeat locum ſi teſtator dixit,ſi filius meus hæres erit,& filius repudiauit,uel abſtinuit,& poſtea deceſſerit in pupillari ætate.
10 Subſtitutio compendioſa facta à milite per uerba directa an ualeat omni tempore iure directo.
11 Subſtitutio compendioſa facta à pagano filio impuberi per uerba cōia ualet ſemp,& omni tempore iure fideicommiſſi.
12 Subſtitutio compendioſa facta à pagano per uerbum cōe compræhendit non ſolum fideicōmiſſariam,ſed etiam uulgarem.
13 Subſtitutio compendioſa facta filio impuberi per illa uerba ſi deceſſerit ſine liberis,titius ſit hæres,uel titium ſubſtituo,intelligitur ſemper ualere iure fideicommiſſi.
14 Subſtitutio quando fit ſub una conceptione uerborum debet interpraetari ut ualeat omni tempore uniformiter,& per conſequens per fideicommiſſum.
15 Falcidiam & trebellianicam poteſt hæres ex teſtamento militis conficiens inuentarium deducere.
16 Fideicommiſſarius tenetur ad opera ſepulchrorum.
17 Legitimam debitam filio poſſunt hæredes filii deducere,ſi miles per fideicommiſſum ſubſtituit filio.
18 Legitimam debitam filio in bonis teſtatoris non poteſt deducere mater,ſeu alii ſuccedentes filio,ſi ſubſtitutio poſt tempus pupil.ætatis ualuiſſet iure directo militaris
19 Subſtitutio pupillaris compræhenſa in compendioſa matrem excludit.

1 Precibus. † Subſtitutus vulgariter per aditionē hēdis inſtituti exclu dit nec admittitur ex tacita pupillari ſi mr̄ pupilli erat in medio h.d.Jo.ſm expliſe pupi.ſr ſubſtitu tus ꝑ aditionē hēditatis nō excludit,ſꝫ mr̄ excluſa admittiī ad hēditatē pupilli in pupillari etate decedentis.Jdē ſi ſit cō pendioſe ſubſtitutus & pupillus deceſſit in pupillari etate,ſi ve ro deceſſit poſt nō admittit ſubſti.ex pupil.ad here.pupil.ſed ex fideicō.ad bona tn̄ teſtatoris ſibi reſtituēda ꝑ mr̄em q̄ fuit

2 hēs ab inteſt.filii.h.d.¶ † Jn tex.ibi,nā nō eſt incerti &c.not. q̄ h ꝓbaī pupillarē tacitā que cōprehendiī in expſſa vulgari nō excludere mr̄em de quo dic vt dixi in.l.ſi.ꝯ.ii.§ xl.& ibi re citaui opi.Ful.tenētis ꝯ cōēꝫ opi.& nō bn̄ rn̄dentis ad iſtū tex. Et mō ꝯſidero q̄ diſputādo q̄s poſſet rn̄dere ad iſtū tex.q̄ h nō dr̄ q̄ filius hoc caſu deceſſerit in pupillari etate,ergo non ꝓbat ꝯcludēter iſte tex q̄ tacita pupillaris nō excludat mr̄ē. Et nō mirū eſt hoc ſi ſubſtitutus nō pt excludere mr̄ē ex taci ta pupillari cū expirauerit eueniente pubertate.l.in pupillari. ff.e.Et ſic vr̄ q̄ deficiat principale fund.ū et tū eoꝝ q̄ tenent ꝯ cōem opin.ꝑ iſtā.l.anū inſiſtēdo cōēꝫ opi.ſo tꝫ dicere q̄ hic immo apparet filiū deceſſiſſe in pupillari etate,q̄ oſtēdit tex.h in ꝟ.oino ad te eius ptinet ſucceſſio,nā ſi nō deceſſiſſet in pupillari etate nō eēt verꝫ dicere,q̄ ad mr̄ē oino.i.indiſtincte ſine oi e ſiu ptineret ſucceſſio.Quia potuiſſet filius teſtari,et hēdem relinquere aliū q̄ mr̄em,nā dictio oino eſt dictio pre ciſa & imponat idem q̄ indiſtincte & omni caſu.l.ſi cū excep.§. quatenus,& ibi gl.in ver.oino.ff.q̄ me.cā,& in.c.ex parte,el.j.

de offi. dele. ⁊ in. l. vbi aũt non appet. §. fi. ⁊ ibi glo. dũ dicit pre
eiſe ⁊c. ff. de ver. obl. ⁊. l. j. §. qño ⁊ qñ in. ⁊ ibi oimodo importat
3 idẽ ꝙ ſemꝑ, vt ibi appet ex gl. j. ¶ † In tex. ibi tm̃modo ⁊c. in
telligendũ ꝙ iſtud verbũ fuerit ꝟbũ teſtõris, ꝓbat̃ h̃ ſm̃ Sa
ly. ꝙ qñ dixit ſubſtituo filio meo ĩpuberi vulgariter tm̃ non cõ
ꝓhendit̃ in vulgari pupillaris tacita, ⁊ lȝ dcm̃ ſit in ſe verũ, vt
dixi in. l. q̃nis. ⁊ in. l. ſeq. C. eo. Tñ iſte tex. non vr̃ hoc ꝓbare,
vt dixi, ⁊ ex vitio ibi dictis appet, ꝙ lȝ hic ſubſtitutus non poſ
ſit venire ex tacita pupillari non ſeqꝛ̃ ergo non cõꝓhende-
bat̃ tacita pupillaris, qꝛ datũ ꝙ fuiſſet cõꝓhenſa attñ non ha
buiſſet effectum ↄ̃ mr̃em ſm̃ cõem opi. vt dixi. Et ſi verũ eſſet
ꝙ iſte tex. ꝓbaret ꝙ ꝑ dictionẽ tm̃modo ꝓlataȝ a teſtõre non
cõꝓhenderet̃ in vulgari pupillaris tacita tunc certũ eſſet ꝙ
per iſtũ tex. non fundaret̃ cõis opi. que hȝ ꝙ tacita pupillaris
non excludit mr̃em, tñ in veritate tex. iſte non vr̃ ↄcludẽter ꝓ
bare ꝙ hic operet̃ excluſionẽ tacite pupillaris, vt dixi indiſtin
4 cte. ¶ † In tex. ibi quos pr̃ ⁊c. ꝓbat̃ ꝙ expreſſa pupillaris ex-
a cludit mr̃em in totũ a ſucceſſione pupillari, vt hic, ⁊. l. pupil.
§. ſed nec impuberis. ff. d̃ inof. teſt. Et lȝ inter doc. antiquos fue
rint circa hoc varie diſceptationes de q̃bus per Bar. in. l. ij. ff.
eo. in tertio effectu ſubſtit. pupil. cũ ↄcor. quas ibi dedi, tñ ho-
die eſt clare deciſum h̃ eſſe verũ per. c. ſi pr̃. ad fi. de teſta. in. vj.
⁊ ſicut mr̃ excludit̃ ꝑ expreſſam pupillarẽ ita excludit̃ ꝑ pupil
larẽ cõꝓhenſam in cõpẽdioſa, vt hic ꝓbat̃ ex quo appatet ꝙ
pupillaris cõꝓhenſa in cõpendioſa dr̃ expreſſa verbis gñali
bus ſicut cõꝓhenſa pupillaris in breuiloqua vt dictũ fuit in-
ꝑ glo. in. l. fi. C. ti. j. Si. n. eſſet tacita oĩno non excluderet ma-
trem, vt in hac. l. ſm̃ cõem opi. de qua ẽt hic in gl. ¶ Itẽ no. ex
fi. per fideicõmiſ. ſubſti. ſuccedit̃ teſtãri non aũt filij cui facta eſt
ſubſtõ in bonis eius, vt h̃, ⁊. l. cohẽdi. §. cũ filie. ff. e. ¶ Itẽ not.
ꝙ cõpẽdioſa facta a milite filio impuberi vȝ iure pupil. ſubſti.
ſi filius decedit in pupillari etate trahit̃ ad fideicõmiſſum de
quo dicã cũ glo. reciproca vero ſubſtõ non trahit̃ ad fideicom
5 miſſum, vt dixi in. l. ij. C. eo. dic vt ibi ꝙ no. ¶ † In gl. in verſi.
oĩno. ibi non admittit̃ ⁊c. Caute dicit gl. non admittit̃ non autẽ
dixit, ꝙ non cõꝓhendit̃, qꝛ ẽt qñ mr̃ eſt in medio ſub vulgari
expreſſa cõꝓhẽdit̃ tacita pupillaris, ſed non hȝ effectũ ↄ̃ ma
trẽ ſi mr̃ velit ſuccedere pupillo. Si aũ mr̃ nolit ſuccedere ad-
mittit̃ ſubſtitutus excluſis aliis venientibus ab inteſt. vt late ꝑ
Bar. ⁊ alios in. l. cẽturio. circa. j. vel. ij. col. ff. e. maxime ꝑ. l. fi.
C. ti. j. ⁊ hi. ¶ Licet aliq in h̃ ↄ̃riũ teneãt quoꝝ opi. reꝓba-
ui i rep. d. l. cẽturio. ſuꝑ gl. ii. i ꝟ. in eadẽ ibi lȝ aũr ↄtineret ⁊c.
q' in. d. l. cẽturio tractat̃ de mã hmõi. l. q̃ ibi poſui, idõ eã q̃ ibi
6 ſcripſi non ſcribã h̃, qꝛ eẽt nimis ꝓlixũ. ¶ † In ea. ibi ꝓbõ con
traria ⁊c. quot aũt modis ꝓbari poſſet de mẽte teſtãris fuiſſe
b ꝙ ꝑ tacitã pupillarẽ excluderet̃ mr̃ examinat late Bar. in. l.
ij. ff. eo. verſus fi. prin. ⁊ ꝑ Bal. ⁊ Ang. h̃, ⁊ in. l. fi. C. ti. j. ⁊ ali-
qd ꝑ Bal. in. l. q̃nis. C. e. ⁊ in. d. l. cẽturio. in vlt. col. ⁊ in. l. in te
ſtõ. C. de te. mil. ⁊ ẽt ꝑ Sal. in. d. l. q̃nis. ⁊ ꝑ Imo. in. c. rayn. de
teſta. in mã pupillaris. ¶ Omnibus addit Ang. h̃ vnã ↄiecturã
valde not. inter ceteras ſi teſtõr ſubſtituiſſet vulgariter paupe-
c res chriſti vel eccliaȝ, ⁊ ſic ad pias cãs relĩqſſet. ¶ Nã tũc ta
cita pupillaris excluderet mr̃em, qꝛ veriſile eſt, ꝙ teſtõr plus
dilexit animã ſuã q̃ᷓ vxorẽ, qm̃ prima caritas incipit a ſeipſo. l.
ꝑſes, ⁊ ibi no. C. de ſer. ⁊ eſt mẽti tenendũ, ⁊ ſequit̃ Pa. de caſt.
hic. ¶ Et iſta opi. ang. pt̃ ꝓcedere ſi teneamus id qð gl. fi. hu
ius legis ad fi. que voluit ꝙ ſi alius filius teſtãris, eſt ſubſtitu
tus vulgariter filio impuberi teſtãris, ꝙ talis ſubſtitut' ex taci
ta pupillari excludat mr̃em, qꝛ ẽ veriſile teſtatorẽ voluiſſe ꝓ-
ferre aliũ filiũ ſuũ vxori. Sȝ tenẽdo ↄ̃ dictã glo. put tenẽt aliq,
vt ſuꝑ ea dicã, qꝛ in tacita pupillari nõ tractat̃ de ſucceſſiõe te
ſtatoris, ſȝ pupilli nõ ꝓcederet dcm̃ Ang. eadẽ rõne. ¶ Pa
tebit ergo veritas ex his que dicent̃ ſuꝑ. d. gl. fi. ſȝ ea q̃ ibi diſti
guã, diſtingue ẽt in hac. q. ¶ In gl. in ꝟ. caius ibi deſinat ⁊c.
i. decedat, nã q ſemel fuit hẽs nõ pt̃ deſinere eẽ hẽs. l. ei q ſolnẽ
do. ff. de here. inſti. ⁊ in. l. ⁊ ſi ſine. §. ſȝ ꝙ papi. ff. de mino.
7 ¶ † In ea. ibi filius meus erit hẽs ⁊c. dic q' imo nõ ſunt de ſub
ſtãtia iſta ꝟba in ↄceptione pupil. ſubſti. ſȝ ſatis eſt ꝙ dicat te
ſtõr ſi filius meus in pupillari etate deceſſerit titius ſit hẽs. l. ſi
teſtõ. C. e. ⁊. l. ij. §. ſȝ ſi qs. ff. e. ¶ Et pȝ qꝛ ex hẽdatũ fieri pt̃ talis
ſubſtõ. l. i. §. pe ff. e. pro h̃ ẽt facit, ꝙ lȝ filius ſit inſtitutus ⁊ non
ſit hẽs iñ ſuccedit ſibi pt̃ ex pupil. ſub. oĩmodo decedat ĩpubes
l. iuli. ff. de acq. he. ⁊ ibi declarat Bart. iſta ita tenẽs. ff. e. l. ij. in
iiij. q prin. ⁊ in. l. circa quartũ effectũ ſubſtõnis vulgaris, e. ti.
¶ In hoc tñ circa vnũ eſt diligenter ↄſiderãdũ, qꝛ dicit bald.
hic circa. xviij. eo. in ꝟ. vnũ ẽt aduerte ⁊ notabis ⁊c. ꝙ qñ te-

ſtõr dicit ſi filius meus hẽs erit et in pupillari etate deceſſerit
titius ſit hẽs, talis ſubſtitutio eſt pupillaris ꝓprie expſſa, ⁊ in
forma ſui ↄtinet vulgarẽ oĩno tacitã iuxta. l. iã hoc iure. ff. e. ſȝ ſi
teſtõr ſimplr̃ dicat ſi filius meus in pupillari etate deceſſerit ti
tius ſit hẽs ⁊ ſic iſta erit cõpẽdioſa limitata ad pupillarẽ etatẽ,
qꝛ cõpẽdioſa limitari pt̃ ad certã etatẽ, vt. d. l. cẽturio. Et tñc
in ea ↄꝓhẽdat̃ vulgaris nõ tacita, ſȝ expſſa. ſ. ꝟbis gñalibus
qꝛ cõpendioſa ſine dubio ↄtinet vulgarẽ nedũ pupillarẽ, vt de
clarat Bar. in. d. l. cẽturio, in ver. quero vtrũ ſubſti. cõpendio
ſa fcã ꝑ ꝟbũ cõe contineat vulgarẽ ⁊c. ⁊ ſubſtõnes que cõpre-
hendunt̃ ſub cõpẽdioſa vr̃ expreſſe, vt hic in gl. fi. ⁊ dixi ſuper
tex. ⁊ hic. ſ. ꝙ ſit compendioſa reſultat vnus effectus notabi is
quẽ vid. per bar. hic in ꝟ. Talle. ⁊ cũ Bal. trãſit ſimplr̃ Pa.
de ca. hic referens ſe cũ aliq̃bus ita ↄſuluiſſe ꝑ auctoritatem
bal. Cũ quo ẽt trãſit. d. Car. flo. in. d. c. raynu. addo ꝙ ex hoc
reſultat alius maximus effectus, nam ſi eſſet ꝓprie pupillaris
expſſa, ⁊ ꝑ ↄñs vulgaris cõꝓhenſa in ea eẽt tacita talis vulga
ris tacita nõ excludit mr̃em teſtatoris, vt elegãter deciditur.
in. l. i. ff. e. in quarto effectu in ꝟ. vlterius verũ tacita vulgaris
locũ hẽat qñ mr̃ ⁊c. ſȝ ſi talis ſubſti. eſſet cõpendioſa ↄtineret
vulgarẽ ⁊ pupillarẽ expreſſas que ſine dubio excludũt mr̃eȝ ⁊
oẽs, vt hic cũ ſi. ſed certe ſi bñ ↄſiderent̃ verba barto. in. d. l. ij.
in. iiij. q. ipſe vr̃ tenere ↄ̃riũ meius, qꝛ dixit Bal. qꝛ Barto. vr̃
velle ꝙ illa ẽt ſit ꝓprie pupillaris qñ teſtõr ſimplr̃ dixit ſi i pu
pillari etate deceſſerit ⁊c. hoc ꝓbat per plura iura ⁊ cũ Bar.
ↄcordat Ia. bu. h̃, ⁊ Bald. in repe. c. ſi pr̃ in mã pupill. de teſt.
in. vj. Sal. in. d. l. ſi teſtõ, h̃ clarius voluit ang. in. l. ꝟbis. ff. eo.
vbi expreſſe dicit ꝙ ſi illa ſubſtitutio fcã per hec verba ſi in pu
pillari etate deceſſerit nullo mõ eſt cõpendioſa, qꝛ non ↄtinet
d niſi vnam etatẽ tm̃. ſ. pupillarẽ ⁊ nihil iñ alle. ſȝ ꝓ eo facit, qꝛ iõ
dr̃ compendioſa, qꝛ ſub cõpendio verboꝝ ↄtinet plura tpa, vt
dicit Barto in. d. l. cẽturio, in. ij. q. ergo qñ non pt̃ ↄtinere niſi
tpꝰ pupillaris etatis nõ dȝ dici compendioſa, ⁊ iſtud ẽt expreſ
ſe tȝ ang. in ↄſ. xl. inci. Reperit̃ ⁊c. Et pro iſta opi. vr̃ mihi tex.
hic dũ dicit ſi. j. vel ij. annos ⁊c. iuncto ver. ſi vero. Nã hic appa
ret ꝙ ſubſti. fuit fcã per hec ꝟba ſi intra. xiiij. ann. deceſſerit, ⁊
tñ tex. hic appellat iſtã pupillarẽ expreſſam ſeparatã a cõpen
dioſa, hoc ẽt ſentit gl. hic in verbo certam, in vltimis verbis ſu
cto tex. ita ẽt vr̃ velle Mar. ſille. h̃ in repe. Et q̃nis putem di
etam ſubſtõnem eſſe pupillarẽ, tñ teneo ꝙ qñ eſt fcã ſine illis
verbis. ſ. ſi hẽs erit tunc vulgaris compendioſa ſub eo non dr̃
oĩno tacita imo expreſſa verbis gñalibus, qꝛ venit ſub illis ver
bis. ſ. ſi in pupillari etate deceſſerit titiũ ſubſtituo, nã põt eẽ ꝙ
decedet pupillus viuo teſtatore durãte etate pupillari, ⁊ ſic ali
us pupillus nõ poterit eſſe hẽs pr̃is, ⁊ ↄ̃n̄r euenit caſus vulga
ris ſubſtõnis iuxta. l. iij. C. de he. inſti. l. ab oĩbus. §. cũ qdam. ff.
de le. j. Et hoc expreſſe firmat Io. de Imo. in. d. c. raynu. in mã
pupillari dũ tractat an ſub pupillari comꝓhẽdat̃ vulgaris.
Non facit tñ ibi mentionem de dicta deciſione Bal. hic ad ꝙ
ẽt bene faciunt no. per bar. in. d. l. cẽturio dũ tractat an cõpen
dioſa cõꝓhẽdat vulgarẽ, ⁊ ꝙ no. Bar. in. l. lucius. ff. e. in ſua
8 repe. q. inci. pone inſtituo duos impuberes ⁊c. ¶ † Quid ſi te
ſtõr dixit ſubſtituo titiũ tali filio meo pupillo. Dicit Bald. h̃
in pe. co. in ver. itẽ no. ⁊c. ꝙ non eſt pupillaris, qꝛ illa dictio pu
pillo eſt adita demonſtratiue ſecus ſi dicit teſtõr ſubſtituo filio
meo ſi deceſſerit pupillus, qꝛ tunc erit pupillaris, vt hic facit
ꝙ no. Barto. in. d. l. centurio, in ꝟ. quero circa predicta dixi,
ꝙ ſi iſta ſubſtõ fiat cum i pls diffinitione ⁊c. Sed aduerte qꝛ in
trepide puto ꝙ ẽt qñ teſtõr dixit ſubſtituo titiũ tali filio meo
pupillo ſit pupillaris ꝑ. d. l. iam hoc iure ver. ꝑ ius. ff. eo. vbi ſi
pr̃ duos hẽs filios impuberes eos inſtituit, ⁊ poſtea dicat qð
vnũ alteri ſubſtituo comꝓhendit̃ vulga. ⁊ pupi. ẽt expſſa, vt
9 ibi iuncta. l. lucius, cũ gl. in ver. nõ ad mr̃em. e. tit. ¶ † Quid
aũt ſi teſtõr dixiſſet ſi filius meus hẽs erit ⁊ filius repudiauit
vel abſtinuit, ⁊ poſtea deceſſerit in pupillari etate an hẽat locũ
ſubſti. pupil. no. Barto. in. d. l. ij. in. iiij. q cum ſeq. ⁊ tenuit qð
ſic, vt ibi per eum. ¶ Et idem tenuit Oldr. de cu. in repet. hu-
ius. l. ⁊ Angel. in. d. l. ij. §. fi. C. eod. Saly. in. d. l. ſi teſtõ vbi re
ꝓhendit Iacob. butr. qui hic tenuit contrarium. ¶ Et quid
ſi teſtator dixit ſi filius meus in pupillari etate deceſſerit titi-
us heres eſto mihi vel bona mea veniant ad titium, ⁊ non dixit
teſtator ꝙ ſubſtitutus ſuccederet pupillo vel in bonis pupilli an
hec erit pupillaris. ¶ Vide tex. no. in. l. ſi ita. §. que filio, ⁊ ibi
vide omnino Bart. ff. de bono. poſ. ſecundum tab. ⁊ per Ang.
⁊ plenius per Pau. de caſt. in. l. j. in princi. ff. eod. ¶ In ead.
ibi rogo vt hereditas ad titium perueniat ⁊c. in q̃buſdã libris
ſunt

a ¶ Excludit. vide. Rapha. cu. ↄſi. xvi. Ful go. ↄſil. xxxiij. Alex. ↄſil. xli. iij. li. ⁊ latius vi de in cõſiliis. I. ẽt allegandis.

b ¶ Excludere, vide eund. ↄſil. vij. C. pri me alleg. ſuoꝝ ↄſi. lib. iij.

c ¶ Cauſas. adde tu ꝙ iſta opi. eſt cõis, vt dixit Pan. de ca. ⁊ Moder. ſen. h̃, ⁊ pro ea conſuluit idem Alex. in ↄſi. ſuo. xxxvi. in. j. vol. ⁊ ↄſi. lxvi. in. ij. volu. ⁊ cõ ſi. xij. ⁊ conſil. xcij. in. iij. vol. ⁊ adde ꝙ pro hac deciſ. facit quod cõſuluit Pe de anch. ⁊ refert idem Alex. in. d. cõ ſil. xcij. ꝙ diſ poſitio. l. cum auus. ⁊. l. cum aculiſſimi. non hȝ locum qñ fi lius eſſet graua tus reſtitue re pie cauſe vi de tñ Frã. are. in ↄſi. ſuo. clx. vbi limitat hãc deciſio. Ang. Fran. curt.

d ¶ Vltõ ple ne ꝑ Iaſ. in. l. gñaliter. §. cũ aũt. in. j. col. in ij. extẽſione. C. de inſt. ⁊ ſubſt. Barth. ſoc. in l. cum auus. in xviij. et. xxij. co lum. ff. de ↄdi. ⁊ dem. Tho.

d ¶ Vnã etatem. adde eun dẽ Alex. ↄſil. xlvij. et. clxxx. viij. ij. lib. et ↄ. xvij. l ij. lı. pa. de caſt. ↄſi. ccliiij.

ſunt hec verba in gloſ. que impor ant ꝙ q: glo. ī. prime poſuit
etē p̄ ſi de cōpendioſa facta verbis directis nunc aūt ponit exē
plum qn̄ dicaṫ facta per verba cōia. ſ. apta tam ad ſubſtōnē di-
rectam q̄ȝ ad fideicōmiſſariam ꝓut verbū ꝑuenit ꝙ eſt verbū
cōe, vt plene p Bar. in. d. l. centurio. circa pen. col. vbi ēt ponit
20 plene que ſunt verba directa, ⁊ que obliqua, ⁊ que cōia. ¶ † In
gl. in verbo fideicōmiſſi. in prin. gl. h̄ tractat an cōpendioſa fa-
cta a milite p verba directa valeat oī tpe iure directo, ⁊ dz in ef-
fectu ponere tres opi. Tn̄ tertia opi. non ꝯdicit prime, ſed po-
tius addit. Nam glo. primo vult ꝙ valeat oī tpe iure directo ſi
mr̄ non eſt in medio, ſi aūt extat mr̄ tunc tpe pupillaris etatis vȝ
iure pupil. ſubſti. ⁊ ſic directa poſtea vero trahiṫ ad fideicōmiſ
ſum fauore mr̄is. Eſt. n. in pluribus maior fauor mr̄i ꝙ valeat
iure fideicōmiſſi q̄ȝ iure directo, vt per gl. ſi. h̄. Scōa opi. poni
tur in ver. pileus tn̄ dicit ⁊c. ⁊ iſta opi. ſcōa eſt cōiter dānata, q:
eſt ꝯ tra. ī. alle. in hac gl. ⁊. d. l. cēturio. cum ſi. Tertia opi. po-
niṫ in ver. vbi ergo ⁊c. ⁊ gl. ibi addit ꝑme opi. ꝙ ſi. d. ſubſtō cō-
pendioſa facta ſuit a milite puberi vȝ ſemp iure directo ēt ſi mr̄
ſit in medio. Iſtū articulū ſatis plene aſſumpſi in. d. l. cēturio.
Et ibi teneo ꝙ cōpendioſa facta a milite per verba directa, ſi-
ue filio impuberi, ſiue puberi vȝ oī tpe iure directo ēt mr̄e exn̄
te i medio. Secus ſi ſit ſcā p v̄ba cōia q̄ caſu valebit iur̄ pupil.
tpe pupillaris etatis poſtea vero trahiṫ ad fideicōmiſſuȝ, vt h̄
ꝓut ēt ibi tenuit Bar. ⁊ alii plures. De quo ēt aliqd dixi in. d.
l. inteſtō. idō hic omitto. Qū aūt gl. h̄ dicit. ꝙ ſi ſuit vulgaris, ex
preſſa ⁊c. gl voluit opponere de iſto tex. ad illud ꝙ gl. ꝓxime,
dixerat, nā dixerat gl. ꝙ tacita pupillaris cōprehenſa in vulga
ri non excludebat matrem per. d. l. ſi. ī. tit. j. Sed h̄ dr̄ ꝙ pu-
pillaris cōprehenſa in cōpendioſa excludit mr̄em ergo male.
Nā rn̄det gl. ꝙ. d. l. ſi. loqṫ de vulgari que ꝯtinet pupillarē oī
no tacitam, ſed iſta lex loquiṫ de cōpēdioſa que cōprehēdit pu
pillarē expreſſam. ſ. v̄bis gn̄alibus, vt hic in gl. ſi. lȝ dicaṫ taci
ta. ſ. verbis ſpālibus, ⁊ hoc reſpectu iſta gl. appellat eā tacitā. ſ.
vt h̄ p Bar. ¶ In ea. ibi, duas tn̄ ⁊c. ſ. pupillarē ⁊ fideicōmiſ
ſariā, ſed dic ꝙ ēt ꝯtinet vulgarē, vt incidēter dixi, ⁊ ſicut ꝯti-
net pupillarē, ita ēt poſſet cōpēdioſa ꝯtinere exēplarē ſi fieret
mētecapto ꝙ illa eſt ad inſtar pupillaris, vt. l. l. pri. ⁊ hec pa-
tent p no. per Bar. in. l. inclus. in. iij. q. ff. eo. ¶ In ea. ibi, ⁊ ſic
directis verbis ⁊c. pōt ēt fieri p verba cōia, vt in hac gl. ⁊ pȝ in
c. rayn. vbi fuit ſcā p v̄bū ſuccederēt ꝙ eſt cōe, vt p plura iura
ꝓbat Bar. in. l. cēturio. in vlt. col. ff. eo. ¶ In ea ibi a pupillo
tn̄ ⁊c. hoc eſt quo ad h̄, vt ꝯprehendaṫ pupillaris ſubſti. alias
aūt nihil repugnat qn̄ ꝯpēdioſa poſſit fieri puberi, ⁊ ꝯtinet ſic
vulgarē ⁊ fideicōmiſſariā non aūt pupillarē ¶ In ea. ibi poſt
21 ea nihil ⁊c. ſ. hēbit ſubſtitutus, ⁊ ſic tȝ glo. ꝙ ſubſtō cōpendioſa
facta filio ipuberi a pagano p verba directa vȝ iure pupil. ſub-
ſtit. ſi pupillus decedat in pupillari etate ſinaūt poſtea decedat
non vȝ iure directo neqȝ iure fideicōmiſſi, ⁊ iſtaȝ opi. ſequitur
ſum in. d. l. cēturio p iura alle. in gl. ⁊ p. §. extraneo inſti. de pu.
ſubſti. ⁊ p. l. ſi ſeruus legatus. §. ſi ſeruus alienus. ff. de leg. j. cū
22 ibi no. ⁊ p alia que ibi adduco rn̄dendo ad ꝯria. ¶ † In ea. ibi
hāc reputo ſemp fideicōmiſſariā ⁊c. tȝ gl. ꝙ cōpendioſa a pa-
gano ſcā filio impuberi p v̄ba cōia vȝ ſemp, ⁊ oī tpe iure fidei
cōmiſſi, ⁊ ſȝ ꝯriā opi. tenui in. d. l. cēturio, ſequutus opi. gl. ſin.
in. §. qua rōe inſt. l. eo. ſ. ꝙ valeat iure pupil. ſubſti. ſi decedat in
pupillari etate. Si vero poſtea dcedat vȝ iure fideicō. ēt ſi mr̄
ſit in medio, vt ꝓbaṫ maxime in. d. c. ſi pr̄, iuncto. c. raynu. Vñ ā
in. d. c. ſi pr̄, poniṫ vna rō gn̄alis, ꝙ vbicunqȝ v̄ba pñt cōueni-
re ſubſti. directe ⁊ qua ītas perſone cui ſit ſubſtō nō repugnet
tūc ſemp interpretaṫ ꝙ ſubſti. cōpēdioſa ſit directa. ſ pupillarē
etatē, ⁊ ēt ſi mr̄ ſit in medio vt ibi. Poſt pupillarē etatē trahi
tur ad fideicōmiſſum, vt. d. c. ray. ⁊ iſta opi. ēt ꝓbaṫ h̄. Nā mi
les h̄ in dubio vr̄ voluiſſe teſtari iure cōi, vt. l. q̄cq̄, ⁊. l. teſtō. ff.
de teſt. mi. ⁊ dȝ intelligi ꝙ h̄ ſubſtō fuit ſcā p verbū cōe q: ſi fu
iſſet ſcā cōpendioſa a milite h̄ p v̄ba directa appereret ꝙ miles
voluiſſet ſubſti. oī tpe eē directā ⁊ ſic voluiſſet vti ꝑuilegio mi
litū ⁊ p ꝯñs valuiſſet ēt poſt pupilla. etatē iure directe in iniu-
ris in preiudiciū mr̄is. Q: p eā miri miles ꝑiudicare pōt p mi
litarem ſubſtōnē, vt. ī. in hac gl. in v̄. vbi ergo, ⁊ ꝓbaṫ in. d. l.
inteſtō, ⁊ ibi dixi. Dic aūt dr̄ ꝙ poſt pobertatē vȝ iure fideicō-
miſſi, ergo nō fuit ſcā p v̄ba directa reliqua ſcripſi in. d. l. cētu
23 rio. ¶ † In ea ibi eſt alia q̄ȝ cōpendioſa ⁊c. aūs in gl. h̄ rq̄ſi cō
pēdioſa ⁊c. ⁊ ꝯſideraūit gl. ꝙ h̄ cūm qn̄ iſta ſubſtō ē oī tpe fidei
cōmiſſaria nō cōprehendiṫ ſub illo cōpēdio verboꝝ niſi vnica
ſubſti. ſ. fideicōmiſ. ſed cōpēdioſa pt cōprehēdere ⁊ pupillarē
⁊ militarē poſt pupi. etatē ſi ē ſcā a milite. d. l. cēturio. Aduer

te tn̄ q: ēt iſto caſu qn̄ a pagano ſcā eſt p verbū cōe cōprehēdit
nō ſolū fideicōmiſſariam, ſȝ ēt vulgarē vt p Bart. in. d. l. cētu-
rio, in v̄. ī. alle. Ergo pt ēt iſto caſu dici cōpēdioſa, q: ſub cōpē
13 dio v̄boꝝ ē apta cōprehendere plres ſubſti. ⁊ ēt pſu tpa. ¶ † In
ea. ibi ſi vero ita ſubſtituit ⁊c. ꝯcludit gl. ꝙ cōpēdioſa ſcā filio
impuberi p illa v̄ba ſi deceſſerit ſine liberis titius ſit hes vel ti-
tium ſubſtituo, intelligaṫ ſemper valere iure fideicommiſſi ē. ſ.
pupillarem etatem quaſi teſtō: videaṫ ſe retuliſſe ad tps quo fi
lius liberos hr̄e pōt. ſ. poſt pupillarē etatē quaſi nō dicaṫ dece
dere ſine liberis qui liberos hr̄e non pōt ar. l. j. de ſuis ⁊ legi.
Vbi inteſtatus non dr̄ decedere q teſtari nō potuit. Ergo reſ
pexit teſtō: tps poſt pupillarē etatē tn̄, quo tpe directo nō pt
ſubſtituere paganus. Sȝ in h̄ gl. peſſime dicit ꝙ ſine teſtō dr̄
dcedere ille qui teſtari nō potuit lȝ aliud ſit in verbo inteſtat⁹.
vt ꝓbaṫ in. l. gn̄alr, in ꝑn. ⁊ ibi dixi. ff. l. j. Ergo eo. mō dr̄ dece
dere ſine liberis q liberos hr̄e nō potuit. Itē ꝯ iſtam gl. ē tex.
in. d. c. ſi pr̄, ⁊ in. d. l. centurio, ⁊ ibi hoc tȝ Bar. ⁊ alij cū cōcor.
⁊ addi. ou q ibi dedi ſuper tex. Et ibi dictis adde ꝙ ꝯ iſtā gl.
tȝ bar. in conſi. mei Nemo ⁊c. Bal. in repe. c. ſi pr̄ in mā com
pendioſe ⁊ ꝙ iſta gl. non bene dicat pȝ ꝙ ſi vera eſſet rō gloſ.
b ꝯſideramus, ꝙ teſtō: vr̄ habuiſſe tn̄ reſpectū ad tps finite pu
pillaris etatis ſequereṫ ꝙ ſolū videreṫ ſcā ſubſtō poſt pupilla
reȝ etatem, ⁊ nulla vr̄ ſcā ſubſtitutio ī pupillareȝ etatem cuius
ꝯriū dixit gl. hic volens, ꝙ oī tpe ſit fideicōmiſſaria. Reperio
tn̄ ꝙ O d. in ꝯſi. xcix. incipit ſcīn tale eſt ⁊c. qdā teſtōr hñs vxo
rē ⁊c. approbat iſtā gl. per. l. ſi. ⁊. l. credendū. §. ſi vero maritus
ff q pe. in cum gl. in ver. ex alieno. ſȝ dic ꝙ illa ſolu. q̄ȝ ibi pōit
gl. rn̄dendo ad. l. oēȝ rō eſt bona per. d. c. ſi pr̄, ⁊ alia que addu
cunṫ ꝯ iſtam gl. Et ad ꝯriū formatum p illam gl. ſ. ad. l. oēȝ rn̄
14 de ut, vt per bar. in. d. l. credendum. ¶ † In ea. ibi nec arte gl.
ꝯſiderauit ꝙ cū ſubſtō facta ſit ſub vna verboꝝ cōceptione de-
bet fieri interpretatio, vt valeat oī tpe vniformiter ⁊ p ꝯñs p ſi
deicommiſſum ſicut dixerat gl. in ſuperiori. q. qn̄ eſt ſcā cōpen
dioſa per v̄bum cōe filio impuberi qñcūqȝ decederet. Que cō
ſideratio non eſt bona, q: non eſt abſurdum ꝙ ſubſtō valeat in
tra pupillarē etatem vno mō, ⁊ poſt pupillarem etateȝ alio mō
15 vt hic, ⁊. d. l. centurio, ⁊. d. c. ſi pr̄, iuncto. c. raynu. in ceteris gl.
bū loquiṫ. ¶ † In gl. ſi. ibi, tn̄ q̄ȝtuȝ ad h̄ eſt vex ſm tpa huius
legis. Sed hodie iure auctentico ꝯ ſm magis cōem opi eſt in-
ductū ꝙ ēt in teſtō militis poſſet hēs cōficiens inuentariū de-
ducere falcidiā ⁊ trebellianicā p. §. pe in auc. de here. ⁊ fal. ⁊ p
Bar. ⁊ alios in. d. §. in filiū, cū ꝯcor. ⁊ dixi ibi, ⁊ ſic hodie hn̄ re-
ſultaret iſte effectus ꝙ hēs filij poſſit deducere trebellianicam
16 qn̄ ſubſtō traheretur ad fideicōmiſſum ¶ † In ea ibi iura ſe-
pulchroꝝ ⁊c ⁊ ſic iura ſepulchroꝝ tranſeunt in fideicōmiſſa
rium, q: ſunt qd religioſuȝ. l. ij. §. ſepulchroꝝ, cū ſ. ff. de relig. ⁊
p ꝯñs non reſpiciunt cōmodum pecuniarium. l. ſi tn̄. §. ſacre. ff.
de re. diui. ⁊ eadē rōne idē dicim⁹ in iure ꝑronos eccleſie, vt no
tabiliṫ voluit bar. in. l. q: perinde, ⁊ ſe. in gl. ⁊ bal. in. l. cum virū
in vlt. co. ſ. de fideicō. ⁊ Imo. in. l. ſi ꝑroni, in prin. ff. ad treb. vbi
dicit hoc eſſe diligenter no. q: a canoniſtis nō tāgiṫ, ⁊ vide bar.
c in. l. ſi ꝑroni, vbi tangit qd in iur̄ feudali ⁊ emphyteotico, ⁊ ſi.
de quo etiam per Bal. in. d. l. cum virū. ¶ In ea. ibi itē bona
filij ⁊c. certe q̄ȝtuȝ ad h̄ nō eſt dr̄ia an poſt pupillarem etatē va
leat ſubſtō iure directo militaris an vero iure fideicommiſſi, q:
in vtroqȝ caſu non hȝ ſubſtitutus niſi bona teſtatoris. l. cohere-
di. §. filie. ff. e. ⁊ hic in ſi. iuncta. l. miles ēt hic. ff. de teſ. mil.
17 ¶ In ea ibi non potuit grauari filius ⁊c. † No. gl. volentem ꝙ
ſi miles per fideicommiſſum ſubſtituit filio potuerūt heredes
filij de fideicommiſſo deducere lītimam debitam filio, de h̄ du-
bitat Barto. ſecundum tpa huius. l. q: poterat miles priuare
filium litima, ⁊ exheredare eum ⁊ filius conqueri non poterat
nec querelam inofficioſi intentabat. l. de inoffi. ⁊. l. ſi. ī. de inof.
teſt. lȝ hodie ſecus, vt no. in. l. aduerſus. ff. de inoffi. teſt ⁊ vide-
bimus in auc. ex cauſa. ſ. tit. ij. ⁊ cum Bartol. vr̄ tranſire Ful.
hic q: l. qm̄ in prioribus per quam ſe fundat gloſ. locum habet
in caſibus in quibus poterat competere querela inofficioſi te-
ſtamenti, vt ibi patet, ſed ita ꝙ licet miles legitimam filio nō re
linqueret non habebat locū querela, vt. d. l. de inofficioſo, ergo
⁊c. ſed Angel. hic defendit gloſ. ⁊ dicit quod licet miles poſſit
expreſſe exheredare filium, ⁊ priuare legitima tamen ſubſtituē
do ſibi per fideicommiſſum non videtur in dubio enim voluiſſe
priuare legitima vnde in fideicommiſſo reſtituendo non venit
d legitima, et in hoc ipſe reputat iſtam gloſ eſſe ſingularem, ⁺ be-
ne facit in ſimili text. not. in. l. ſequens qō. de leg pro eo etiam
multum facit, quia miles in dubio videṫ velle actū ſuū operarī

a ¶ Fideicom
miſſi an ſubſtō
cōpēdioſa ſcā
impuberi p v̄
bū cōe ſit oī pe
fideicommiſſa
ria vel oblique
tur poſt pupil
larē etatē vide
bal. ꝯſ. ccl. ſci.
in ꝯſulnēdo ꝑ
tenui cōem opi.
ſin. li. ⁊ ꝯſi. ccc
lxxvi. ⁊ conſil.
cxlij ii. li. ⁊ ibi
qd ſi uxor ſit i
med o ꝯſ. cccc
lxix. ii. li. et ibi
ſi audet firma
re pedes q: fra
tres teſtatoris
⁊ mr̄ erāt i me
dio ang. ꝯ xiij.
⁊ ꝯſ. cxxv. bar.
ꝯſ. liij. ⁊ ꝯſ xx-
ij. rap. cu. ꝯ ij.
Ful. ꝯ. xiij. pa.
de caſt. ꝯſ ccx
lvj. ⁊. cx. ⁊ ꝯſi.
ccc. old. cōſil.
cxxxv. lud. ro.
ꝯſ clxxxv. ale.
ꝯſi. xij. vbi iuri
us vide li. ō. p
Anto de but.
ꝯſi. liiij.
b ¶ Pupilla
ris. vide bald.
ꝯſi. lxvj. ⁊. ccl.
iu. li. ⁊ ꝯſ. cci. i
ſi. ij. li old. ꝯſi.
xcix ſrci. ſcīn
tale ē qdā teſta
tor bal. ꝯſ. clx
iii. j. li Anch.
ꝯſi. xxvi.
c ¶ Emphy-
teotico. vid eū
dē ale ꝯſi. ciij.
iiij. li ⁊ an q̄ſta
tua ſunt i em-
phyteoſiȝ hē
āt locū in feu-
do vid eū ſē ꝯ.
cvi. e. ii ⁊ quo
ad ſmū vide
frā ō are. ꝯſil.
li ij.
d ¶ Singulas
eē. adō ꝙ illaȝ
ad h̄ alle. lud.
ro. ꝯſi. clxxxv.
ꝙ litia filij non
veniat in fidei
cō. genera. l vo
luit pa. de ca.
ꝯſi. cxxxiij.

ꝗtum de iure cõi põt opari.l.ꝗꝗ.ſ.de teſt.mil.⁊ iſtam opi.ēt
ſequit̃ Pa.de ca.hic idē ēt tȝ Jmo.in.d.l.cēturio.circa.ij.co.
⁊ in.d.c.raynu.in mã cõpēdioſe.vbi vltra rñſionē ſ.datam per
Ang.ad arg. Bar.rñdet ꝙ multa impediũt facienda q̃ non im-
pediunt iam facta.l.pẽſurioſo.ff.de his q ſunt ſui vel alie.in.c.
quēadmodũ.de iureiu.⁊ ſic lȝ iura permittant militi diſponere
ꝙ legitima non ꝑueniat ad filiũ exheredãdo eũ, tñ nõ p h ſeqt̃
ꝙ poſtꝗ̃ ltima ꝑuenerit ad filiũ hẽdē poſſet pẽ miles ipſum in
ea grauare nec iura hoc dñt, imo vẽ in hac.l.ſm eũ ꝓbari opin.
huius glo.inq̃tũ tex.vẽ velle plus fauerẽ matri ꝗ̃ qñ ſubſtõ vȝ
iure fideicõmiſſi, nã aliter paruam vtilitatem mr̃ hẽret niſi poſ-
ſet detrahere legitimam filij, nã cõmodum ſepulchroꝝ põt eſſe
fere nullius ꝯſiderationis, pone.n.ꝙ nulla eſſent ſepulchra in
hẽditate, ⁊ cum hac vĩr cõiter trãſire doc.hic in ſpẽ, Bal.hic
in.xij.col.in ver.⁊ no.ꝙ aut ⁊c.⁊ ipſemet Bar.in.l.cēturio.cir
ca.ij.col.dum alle.d.l.coheredi.§.cũ filie. Nec ob.iſtud ꝙ di-
cit Fulg.circa.l.qñ in prioribus.q̃ rñde ꝙ imo illa lex hȝ lo-
cum ēt in caſibus in q̃bus nulla poterat antea cõpetere q̃rela in
officioſi, vt pȝ ibi in verbo ꝯditio, nã ſi filius erat inſtitutus ſub
ꝯditione pñatiua valebit teſtũ, ⁊ nulla competeret q̃rela.l.filius
quoq̃.cum vulgari.ff.de her.inſti.⁊ tñ in hoc caſu vēdicat ſibi
locũ tex.in.d.l.qñ in prioribus.q̃ reijcit illa ꝯdõ per illam ſe-
cundam cõem opi.vt no.gl.⁊ doc.in.l.filius quoq̃.de here.in-
ſti.in ver.ꝯſtat.ad qḋ ēt vide que dicta fuerunt in.l.ſi pẽ.ſ.ti.ꝑ
18 xi. ¶ † Vult ēt glo.hic vnum aliud.ſ.ꝙ ſi ſubſtõ poſt tps pu-
pillaris etatis valuiſſet iure directe militaris, tũc mater ſeu alij
ſuccedentes filio teſtõris non poſſent deducere legitimam debi
tam filio in bonis teſtõris, q̃ ſubſtitutus hẽret oĩa ſine diminu-
tione, ⁊ in hoc iſtam gl.reputat ſing. Jmo.in.d.l.centurio.⁊ in
d.c.raynu.⁊ eſt cõiter glo.approbata a doctoribus hic, ⁊ cum
ea tranſit bar.in.d.l.centurio.circa ij.col.ſed eam Pa.de caſt.
hic reprehendit, ⁊ vult ipſe ꝙ per directam ſubſtõnē militares
non poſſit filio ſubſtitui in legitima, q̃ talis militaris ſubſtõ dẽ
grauamē filio non aũt fauor ſeu ꝓuiſio filij, cum per ea non ſuc-
cedat̃ filio, ſed teſtõri, vt.d.l.milites.⁊ vẽ ꝙ maius grauamen
afferat talis ſubſtitutio ꝗ̃ ſubſti.fideicõmiſſaria, q̃ per iſtam
talē militarem directã filius deſinit ipſo iure eſſe heres, ſecus
in fideicõmiſſaria, ⁊ iõ lȝ ipſe ꝗ̃uis euenerit caſus directe ſub-
ſtõnis militaris qrñ filius ac ſucceſſor ſuus nõ deſinũt eſſe he-
redes directo in ltima, iſtam partē ēt tenere vẽ Raph cu.in.d.
l.centurio.alle.§.ꝓhibemus.in auc.de trien.⁊ ſemiſ.q tex.pa-
facit non parũ recedēdũ a cõi opi.ꝑ qua facit multũ lite tex.in-
ducēdo, vt dixi ⁊ eo ꝙ iſta lex oſtendit voluiſſe fauere mr̃i ſeu
ſucceſſoribus filij magis.n.vȝ ſubſtõ iure fideicõmiſſi ꝗ̃ qñ vȝ
iure directo poſt pupillarē etatē, poſſet ēt dici ⁊ erit noua ꝯſi-
deratio, ꝙ ſm ipa huius.l.ꝓcedit opi.gl.per hanc.l. Et rõ eſt
q̃ ſi miles poſt pupillarē etatē facit ſubſtõnē militarē directaȝ
vẽ voluiſſe ſubſtitutũ recta via hẽre oẽm hẽditatē, ⁊ iõ cũ poſſit
filium priuare ltima, vt.d.l.de inofficioſo.non mirũ ſi hoc caſu
ſubſtitutus totum habeat cum ita videat̃ voluiſſe teſtõr facien-
do directam ſubſtõnē, ſed cum hodie ſit correcta.d.l.de inoffi-
cioſo.cum ſi.vt dixi veꝝ erit ꝙ hodie non ꝓcederet opi.huius
glo.⁊ pro hoc facit, q̃ ſi miles hodie non poſſet priuare filium
ltima anteꝗ̃ ltima ad filiũ deueniat, tñ hodie cõpetat q̃rela, iu-
xta.not.in.d.l.aduerſus.ꝗ̃to magis dȝ poſſe priuare ꝑ ſimpli-
cem ſubſtõnem collatã in tps quo iam ad filiũ ltima ꝑuenerat.
d.l.pẽſurioſo. Reſultat ēt alius effectus qñ ſubſtõ vȝ iure fi-
deicõmiſſi q non reſultat qñ vȝ iure directo, q̃ ſi non vȝ iure fi-
deicõmiſſi fideicõmiſſarius non reſtituit fructus interim perce
ptos iudicio teſtõris.l.i fideicõmiſ.in prin.⁊ in.l.ſi mulier.§.ſi
hẽs.cum ſeq.⁊ vtrobiq̃ not.ff.ad treb.ſecus ſi valeret ſubſtõ iu
re directo per.d.l.centurio.ſm Bar.hic circa.ij.col.⁊ Bal.
hic, ſed ꝯtrium tȝ Ang.in.d.l.centurio.⁊ q̃dam alij quoꝝ opi.
ſecutus ſum ibi, ſcripſi ibi ſup tex.iõ hic non recito, hñ veꝝ eſt
ꝙ lȝ hẽs rogatus reſtituere hereditatē per fideicõmiſſum non
a teneat̃ reſtituere fructus ꝑceptos negligētia non petentis, vt
legi.⁊ not.in.d.§.heres.⁊ in.d.l.fideicõmiſ.tñ ſecus eſt qñ ſub
ſti.vȝ iure directo, q̃ cum ipſo iure dñia reꝝ hẽditarioꝝ tran-
ſeunt in ipſum ſubſtitutum, iuxta.l.cum heredes.in princ.ff.de
acq.poſ.fructus poſtea ꝑcepti poſt aditaȝ hereditatē dẽnt ſpe
ctare ad eum ſicut dicimus in fructibus rei legate q ſpectãt ad
legatarium incõtinenti poſt aditam hẽditatē, q̃ cũ efficaciter
recta via poſt aditam hereditatem tranſeat dñium rei legate in
legatarium, ita ēt fructus percepti poſt aditam hẽditatem ſpe
ctant ad eum lȝ res legata non ſit ſibi tradita, vt hñr in.l.he-
redes.alias incipit fructus.ff.de vſur.⁊ not.in.l.fina.ſ.de vſu

a ¶ Fructus. de hoc per eũdem conſil.xliij.ij.lib.

b ¶ Contrarius tenet hic. vide eundem Alexã.conſil.xlvij.ij.lib.

⁊ fru.leg.ad qḋ ēt vide Bar.in.d.l.in fideicõmiſſaria. Alius
eſt effectus ſm bar.ꝙ ſi aliq̃d nãliter tñ debebat̃ matri pupil-
li a teſtatore ita ꝙ illud non poterat peti, ſed retineri, ⁊ mr̃ reſti
tuens hẽditatem fideicommiſſario illud debitũ deducere ⁊ re-
tinere põt.l.ſtichũ.§.aditio, ver.aliqñ, el.j.⁊ ibi no.per gl.in ꝟ
bo retinet.ff.de ſol.ꝙ facere non potuiſſet ſi ſubſtõ valeret iure
directo, q̃ ſubſtitutus nõ habebit neceſſe capere õ manu mr̃is
ſed propria auctoritate capere põt, Ful.hic circa hoc dicit, qḋ
ēt qñ ſubſtitu.valeret de iure directo mater ꝯuēta pe.hẽ.ſi bõa
fide poſſidebat poterit anteꝗ̃ ſubſtituto bona tradat deducere
debitum nãle tñ.l.ſi q̃d poſſeſſor.§.iuſſus cũ gl.in ꝟ.debebit.
ff.de pe.here.⁊ ſic pȝ ꝙ dr̃ia inter directã ⁊ fideicõmiſſariam
ꝗ̃tũ ad iſtũ effectũ hẽbit locũ ſolũ qñ mr̃ ſuccedēs filie nõ poſ
ſideret bona fide hẽditatē teſtõris, nã ſi nõ poſſidebat vel ſi ma
la fide poſſidebat certum eſt ꝙ ipſa nõ poterit deducere debi-
tum nãle qñ ſubſtõ vȝ iure directo per.d.l.ſi q̃d poſſeſſor.§.ſed
⁊ ſi ipſi reſultãt nonnulli alij effectus quos h v de per Ang.⁊
ſcripſi in.d.l.centurio, ſuper gl.mag.in princ ¶ In ea.ibi.l in
teſtõ, illa lex nihil facit, q̃ non comprehendebat̃ pupillaris ob
19 diſparitatem perſonarum.l.ij.⁊.l.ꝗ̃uis.ſ.eo. ¶ † In ea.ibi vel
ideo, ſic dr̃ in breuiloqua ⁊c.ſȝ iſtum intellm quē dat glo.ad.l.
lucius.ff.eo.ſequeret̃, ꝙ illa lex non ꝓbaret ꝙ pupillaris cõpre
hẽſa in breuiloqua nõ excluderet mrẽm qñ alius eẽ ſubſtitutus
⁊ nõ frater pupilli, tñ dic ꝙ cõiter tenet̃ ꝙ ſi alius eẽt ſubſtitu-
tus, ⁊ non frater pupilli excluderet̃ mr̃ ꝓ quo facit, q̃ pupilla-
ris comprehenſa in compendioſa mrẽm excludit, vt hic.⁊ in.d.
c.ſi pẽ, ⁊ tñ negari non põt quin pupillaris cõprehenſa in breui
loqua fcã ꝑ illa verba vos inuicem ſubſtituo ſit expreſſa verbis
ꝑnalibus, ſicut eſt expreſſa illa pupillaris que comprehenditur
in cõpendioſa, vt pȝ ex ꝟbis ſubſtõnis ⁊ colligit̃ ex his que dĩ
xi in.l.ſi.ſ.ti.ꝓxi.⁊ ita teneas qcq̃d ſenſerit gl.in.d.l.lucius, in
ver.ad mrẽm.ſimilr tñ mihi ſubſti.reciproca eſſet fcã per hec ꝟ
ba tales inſtituo hẽdes, ⁊ ſi q̃s eoꝝ hẽs non erit eos inuicē ſub
ſtituo, quia tunc ſubſtitutio vulgaris eſt expreſſa verbis ſpecia
libus reciproce fcã, ⁊ ideo tunc in ea ꝯtinet̃ pupillaris omnino
tacita iuxta.l.iam hoc iure.ff.e ⁊ iõ tunc mr̃ ꝑ talē pupillarē oĩ
no tacitã nõ excluderet̃, ita ſignãter voluit bar.i.d.l.lucius, cir
ca vit.co.in ꝟ.pone ꝙ inſtituo duos impuberes.⁊ dico ⁊c.qḋ
eſt mēti tenēdũ ſm Jmo.ibi, ⁊ in.c.raym.oñ ēt h cõiter doct.
⁊ Pe.⁊ Cy.in.l.ſi.ſ.ti.j ⁊ bar.ff.e.in.l.ij.circa vlt.col.ꝑ iſtam
gl.ꝙ lȝ tacita pupillaris cõprehẽſa in vulgari nõ excludit mrẽȝ
vt hic, ⁊ dixi ſup tex.tñ fallit qñ ſubſtitutus pupillo eẽt alius fi
lius teſtõris, q̃ veriſile eſt, ꝙ teſtõr voluerit filium ſuum vxori
ſue preferri, arg.l.cum acutiſſimi.ſ.de fideicõ.cũ ſi.tñ ꝯtrium tȝ
b h Bal.in.iiij.col.in ver.circa tertiũ ⁊c.⁊ dicit ꝙ hec gl.⁊ gl.
in.d.l.lucius.in ver.ad mrẽȝ non loquit̃ in tacita pupillari cõ-
prehenſa in vulgari, ſed in pupillari cõprehenſa in breuiloqua,
vñ tȝ ipſe ꝙ ēt ſi ſit ſubſtitutus frater pupilli, tñ mr̃ nõ excludet̃
per tacitam pupillarē cõprehenſam in vulgari, ⁊ per iſtaȝ.l.cir
ca pn.que diſtinguit q̃s fuerit ſubſtitutus, ⁊ q̃ non eſt preſumē
dũ ꝙ lex vellet excludere mrẽm ab hẽditate filij que eſt magis
debita matri ꝗ̃ fratri.l.nã ⁊ ſi parentibus.ff.de inof.teſt.⁊ pȝ q̃
aſcendentibus dat̃ querela inofficioſi, non aũt fratri regulr̃.l.i.ff.
de inoffi.teſt.⁊.l.fratres.ſ.de inoffi.teſt.⁊ q̃ pẽ in dubio ſubſti-
tuendo filio impuberi vr̃ facere pro filio illud, ꝙ ipſe filius face
ret ſi etatem hẽret, ſed matrem ſuam nemo vnꝗ̃ odio habuit ſine
cã vnde ſicut filius eam non exhẽdaret, ita nec videmus ꝙ eã
lex exheredet, ⁊ iſtam opi.ēt tenuit Jmo.in.l.ij.ff.eo.in princ.⁊
in.c.raynutius.in materia pupillaris quaſi per eaſdem rões ⁊
pro hoc facit, q̃.l.cum acutiſſimi.cum ſi.loquit̃ qñ tractat̃ de fi
deicõmiſſaria ſubſtõne per quem ſuccedit̃ teſtatori non aũt fi-
lio.d.l.coheredi.§.cum filie.⁊ hic, nos autē tractamus de he-
reditate pupilli cui ſuccedit̃ per pupillarem de qua pupillari
querit̃, ⁊ eiſdem rõnibus dicit Jmo.ꝙ mr̃ teſtatoris ſubſtitut
vulgariter filio impuberi teſtatoris non deberet excludere ma
trem pupilli ex tacita pupillari preſertim cum in ſucceſſione in
teſtati filij preferatur mater auie, vt leg.⁊ not.in auct.defuncto.
ad tertul.licet ſm eum Bar.in.d.l.ij.ad fi.prin.videat̃ expreſ
ſe tenere ꝯtrium, ⁊ non bene, Ang.in.d.l.in teſtamento.ſ.de te-
ſta.mili.⁊ h ſimpliciter tranſit cum opi.glo.⁊ cum opi.cõi quã
etiam approbat Pau.de ca.h, ⁊ in.d.l.lucius.ſimpliciter ibi
dicit tñ ꝙ vidit aliquos ꝯſulentes adherere opi.bal.cõtra opi.
glo.que ſe fundat per.d.l.lucius nullo modo ibi videtur proba
ri, tum quia tex.videtur ibi loqui de pupillari comprehenſa in
reciproca que dicitur pupillaris expreſſa, vnde non mirum ſi
matrem excludit, vt iam dixi, tum etiam quia non mirandum,
ſi ibi

ſi ibi frater pupilli ſubſtitutus ex ſubſtõne excludit matrez ab hereditate ipuberis, q2 illo tpe ēt ab inteſt. frater cõſanguine⁹, in ſucceſſiõe fratris excludebat matrem. l. j. poſt prin. ff. de tu. & ſac. ign. & iſti. ad tertu §. pferunt, ꝟ. frater, ſʒ hodie eſt indu-ctū, q̄ fr̄ & mr̄ ipuberis pariter ſuccedãt. vt .d. ca. deſūcto vñ diſputãdo puto q̄ ſuſtentabilis eēt opi. bal. attento q̄ opi. gl. non vr̄ aliqua ɔcindēte. l. pbari. ¶ Si p cõcordia puto dici poſ ſe, q̄ aut filius ipubes cui fuit datus fr̄ ſubſtitutus vulgaris, ad uit hr̄ditatē pr̄is, & tūc vera ſit cõis opi. p iſto caſu dicit̄ in effectu tractari de ſucceſſione, & de hr̄ditate pr̄is p mediam p ſonā ipuberis vt pbat tex. in d. l. ſi ita. § q filio in ꝟbo, mihi. ff. de bo. poſ ſm tab. & l. pſſa. ff. eo. nã heres heredis. i. impu-beris dr̄ primi teſtatoris heres. l. fi. C. de here. inſtit. & iſto caſu frater ſubſtitutus hēbit ex ſubſtõne nedū bona q̄ fuerūt teſtato ris, ſʒ ēt bona alia ipuberis poſtq̄ p aditionē pupilli ſibi com-miſſa fuerūt, & effecta ſunt vnū primoniū inſepabile. l. ſʒ ſi plu res. § filio. ff. c. & ſic ob cõiōnē ɔſeqt̄ q̄s plus q̄ alr̄ ɔſequeret̄, vel ɔſecutus fuiſſet, vt in fine li hr̄ i. l. ſi cõiōnē in prin. quē ad. ſer. amit. & iſto caſu hõ hēbit locū rõ poſita in. d. l. cū acutiſſi-mi, poſtq̄ effectualiter tractamus de hr̄ditate pr̄is i q̄ veriſilr̄ ē pr̄ez voluiſſe filiū vxori pferre, vbi aūt fili⁹ ipubes nõ fuiſſet hr̄s pr̄is, & in pupillari etate deceſſiſſet, quo caſu ſubſtitut⁹ re-gulariter poteſt venire ex tacita pupillari ad bõa pupilli. l. ſul. ff. de acqui. here. & dixi ſuper glo. in ver. caſum, & tunc vr̄ q̄ p cedat opi. Bal. & aliorum, q2 ceſſant tunc rõnes que adducun tur p cõi opi. iſtã ɔcordiã, iñ non reperio poſitam p alios, ſed ego2 eſt q̄ ſit opi. cõis, & forte verior, quod no.

SVMMARIVM

1 Subſtituere directò ad ſimilitudinem pupillaris permittitur parentibus utriuſq; ſexus filiis mentecaptis, ſaltem in legitima inſtitutis.
2 Verbum relinquo trahitur ad inſtitutioné, ſi teſtator dicat relinquo filio centum pro legitima, uel pro parte ſua.
3 Subſtitui an poſſit filio mentecapto, ſi ſit ei relictum minus legitima.
4 Subſtituere exemplariter mentecaptis poſſunt aſcendentes deſcendentibus.
5 Fratris appellatione uenit ſoror.
6 Matrimonium poteſt contrahere impubes in pupillari ætate, qñ eius malitia ſupplet ætatem.
7 Subſtitutus an reconualeſcat, ſi filius natus ex mentecapto poſt ſubſtitutionem exemplarem factam deceſſit
8 Subſtitui poteſt unus ex pluribus, ſed quo, & qñ hic uide.

a Humanitatis. † Parētib⁹ vtriuſ-
1 que ſexus permittit̄, filijs mentecaptis ſaltē in lr̄ia inſtitutis ſubſtitue-re directo ad ſimilitudinē pupillaris cū illi per ſe non poſſint teſtari ſicut nec pupillus, & finit̄ ſubſtõ cū perue nerit ad ſanã mētē nō tñ dñs ſubſtituere ex̄neū ſi tales mētecapti haberēt filios ſʒ alte2 de filijs, vel ſi nõ haberēt filios, ſʒ fr̄es, alterū õ ipſis. h. d. ¶ In tex. ibi nec alia p'les h pōderat in pa to2 pp id q̄ ſeqt̄ in ver. quos voluerit &c. q2 qñ teſtato2 nullos alios hēt filios pter illos mētecaptus pt mētecaptis ſubſtitu-tum dare quēcūq;, ſʒ ſi teſtõ2 alios filios hēbat q erāt ſane mē tis tūc dʒ ſubſtituere aliquē de numero eo2 ſm diſtõnem poſi tã h in fi. ¶ In tex. ibi ppetuo ſic &c. hoc iõ dicit, q2 ſi habe-ret mētecaptus dilucida interualla nõ poſſet fieri ſubſtõ, q2 ta
2 lis teſtari põt. l. furioſum. C. q teſt. fa. poſſ. ¶ † In tex. ibi legiti mã portionē ei, vel eis relictã &c. p iſtū tex. dr̄ Bal. hic l. iiij. co. & cū eo trãſit Pau. de ca. h q̄ ſi teſtõ2 dicat relinquo filio cētū p ltima, vel p pte ſua, tūc verbū relinquo trahit̄ ad inſtõ-nē, ſʒ alias verbõ relinquo ad certã rē particularē relatū nõ im portaret inſtõnē regulariter vt. l. cogi, in princ. ver. gñaliter. ff. ad treb. cū ſi. no. p By. & Bar. inducēdo vt ibi p eo, & no. bar. in. l. his ꝟbis, i pn. ff. de here. inſti. & cū hac deciſione Bal. h, ɔcordat Bar. in auc. vñ ſi parēs. C. de inof. teſt. & ibi ēt Bal. & Bal. ēt in. l. quotiēs. C. de here. inſti. & Bar. in ɔſi. inci. Cõ ſulitus ſup dicto pacto, & Pau. de ca. in ɔſi. cxcviij. incip. In Xpi noie i caſu pñti inqſitū ad id &c. & Rapha. in. l. his verbis, in prin. & idē tʒ Car. in. c. Ray. de teſt. ad hoc ēt facit q̄ nota. Bar. in. l. fi. in vltimis verbis. ff. de pen. lʒ ipſemet Bar. inde-ciſum reliquerit in. l. filium ſʒ ſi portio. ff. de leg. preſtan. & mouē tur dicti doc. q2 cum legitima debeatur iure inſtitutionis, in. §. aliud in corpore vt cū de app. cog. eoipſo q̄ teſtõ2 dicit ſe re-linquere p ltima, vr̄ q̄ dcat intelligi oia eē ſolēniter acta ſcdm naturam ipſo2 verbo2, arg. l. ſciēdū cū ſi. ff. de ꝟ. ob. & paria ſunt relinquere filio p ltima, vel p falcidia, vt in. d. auc. vñ ſi parēs cū gl. & glo. in. l. que nup. eo. tit. vel relinqre ſibi p pte ſua, q2 in telligit̄ p ltima. l. ſcimus in prin. in ver. p parte ſua & ibi nota. Bar. & Bal. C. de inoff. te. & Bar. in. l. peto, in prin p illū tex. ff. de leg. ij. Ro. in. l. nã qđ. § nõ ois. ff. ad treb. dicit ſe pluries ɔſuluiſſe p iſta ɔcſone, & deciſione q̄ tʒ Bal. h, & Bar. in. d. auc. vñ ſi parēs, ſʒ ɔtriū tʒ Saly. in. d. l. quotiēs, in fi. & in. d. au cten. vñ ſi parēs, & Imo. in repe. l. i. § ſi ex fundo. ff. de. inſti. & i d. l. his ꝟbis, circa pn. & in. d. c. Raynu. maxime p tex. i. d. §. aliud quoq;, vbi tex. loqt̄ in teſtõre q relinqt parte debitã, & iñ tex. ibi p forma reqrit, q̄ exprimat̄ titulus inſtõnis, & non ſuffi ciat partē debitã relinquere quoquo relicti ti. & p hoc Sal. al leg. gl. in. l. papinianus. § ſi qs mortis cauſa tex. ff de inof. inte. q̄ pa2 facit, & rñdet ad iſtã. l. q̄ loqtur hic ſm ipa C. ſm q̄ ſuffi ciebat relinq quoquo relicti ti. l. oino. C. de inoff. Itē dñt q̄ iſta verba fuerūt verba imperatoris non teſtatoris, Et ad arg. bar. dutum alle. l. ſciēdū, rñdent q̄ illud nõ pcedit in caſu noſtro, q2 lex for̄malr̄ reqrit q̄ exprimat̄ titulus inſtõnis, & non ſufficiat relinquere quoquo relicti relicti titulo vt eſt dictum, dicit iñ Saly. in. d. auc. vnde ſi parens, q̄ ſi nullus alius eſſet hr̄s inſti tutus in teſtõ ſolemniter ɔdito, tūc forte hr̄etur filius p inſtitu to arg. no gl. i. l. his verbis in prin. tēʒ opi. Bart. & ſequaciū tenuit Matth. de matthe. in ſuis no dictis in nota clxvij. & rñ det ad arg. Bar. q̄ nõ reperit̄ q̄ iſta gñalia ꝟba relinquo p ltima habeant a iure interpretationem. ſ. titu. inſtõnis, ſecus in caſu. d. l. ſciendū, & ita vidi alr̄ conſilium Io. de imo. ɔ Bart. conſulentis. Et p iſta vlt. opi. adduco, q2 ſi ve2 eſt pnt magis, cõiter tenet̄, q̄ ſi teſtato2 ſimpliciter dicat relinquo centum nõ intelligat̄ relictum titulo inſtõnis per. d. § aliud vt no. Bart. & oēs in. d. l. his verbis, in princ. & ita eſt q̄ qñ teſtõ2 legat aut ſimplr̄ relinqt videatur relinquere p ltima vñ videmus, q̄ oia relicta cõputant̄ in ltimã. l. ſiue. §. i. ff. de in. pa. & l. ēt. § ſi debi ta. ff. õ bo. lib. & d. l. oimodo, & no. Bar. in. d. l. i quarta. ff. ad. l. fal. nã teſtõ2 vr̄ ſp relinquere aio cõpēſandi in debitum neceſſa rium & ſic in ltia, iure nãe debita, & pbat̄ in auc. pterea. C. vñ vir & vxo2, ſʒ ergo exprimat̄ in teſtõ, q̄ relinqt p legitima ſeu p p te debita exprimit illud q̄ tacite inerat in ſimplici relicto, vñ ta lis expreſſio nihil operari dʒ, vt. l. iij. cuʒ ſi ff. de leg. j. & iſtõ vr̄ pcedere ēt ſi nullus alius eſſet heres inſtitutus, q2 verbum re linquo adiectū certe rei relicte filio nõ trahit̄ ad inſtõnem ēt ſi nullus alius ſit inſtitutus, vt p Bar. & oēs in. d. l. his verbis ſe
b cus ſi ſit adiectum vniuerſitati bono2. vt ibi no. Si quis tamē vellet ſuſtinere pmã opi. q̄ cõis vr̄ a poſſet rñderi ad. d. § aliõ q̄ ve2 eſt, q̄ ſi relinquat̄ filio p pte ſua titulo ſpecifico legati fideicõmiſſi ſeu do. cā mo2. vel ſimili non ſufficit, ita vult tex. ille, ſed vbi non ſpecificet̄ alius titulus, ſed relinquat̄ p legiti ma ſeu pro parte ſua tūc nõ dr̄ ibi, q̄ non videat̄ relictum iure inſtõnis, Ang. aūt in. d. auc. vnde ſi parēs diſtinguit aut teſta to2 relinqt certã quantitatē, vel rē particularē p ltia, & tūc tʒ cõ tra Bar. p. l. cogi. Aut relinqt ſimplr̄ legitimã, & tūc q2 ſibi vi detur relicta quota videatur inſtitutus, allegat no. in. d. l. his ꝟ bis, ſed non plʒ q2 legitima eſt quarta bono2. d. l. papi. § q̄rta. ff. de inoff. teſt. & ꝟbū relinquo relatum ad quotã bono2 non trahit ad inſtõnē, vt no. Bar. in. l. centurio. ff. co. in ꝟ. q̄ro vl terius qđ ſi hec ſubſtõ p verbū cõe fiat in certa portione, & ibi Io. de imo. & p eūdē in. l. his verbis, & mãm iſtã vltra predicta videatis no. p Bal. in repe. c. ſi pſ. iij. car. de teſt. in. vj. Bal. & Sal. in. l. fi. C. fa. her. & in. l. ſi adulta. C. de here. ac. & Sall. i. l.
3 qñ indignū. C. de teſt. ¶ † Quid aūt ſi mentecapto filio relictū ſit minus ltia an poſſit ei ſubſtitui exemplr̄, Bar. in. l. ex facto in ꝟ. vij. reqrit̄ &c. ff. e. & Ang. & Sal. & Pau de ca. h tenēt q̄ ſic, q2 poterit petere ſupplementū legitime. d. l. oimodo, & ſic pinde erit ac ſi eſſet inſtitutus in tota ltima. Sed gl. in verſi. le gitima, ſentit ɔtriū. ſ. q̄ ad minus dʒ relinq ltima, & iſtud tenuit expſſe Ang. in. d. l. ex facto, quē ſequit̄ Imo. & Rapha. ibi, & Imo. in. c. Ray. p iſtū tex. q h formalr̄ reqrit, & p hoc adducit Imo. q2 videmus q̄ ſi filius ē exheredat⁹ vʒ teſtm̄, & tñ nõ poſ ſet ei ſubſtitui exēplr̄ p iſtū tex. ergo eodem mõ ſi eſt inſtitut⁹ in minus ltima lʒ teſtm̄ valeat, nõ ſeqt̄ q̄ põt inſtitui exempla riter, maxime cū videat̄ illud ſupplemētū peti ſi voluntate te ſtatoris q eoipſo q̄ aliqđ relinqt vr̄ voluiſſe q̄ filius nõ plus hēat, ar. l. maritus. C. de pcu. & c. nõne de pſum. ſʒ aliud eſt re linqre pnt vult iſte tex. & aliud ē q̄ poſſit petere ſupplemētum

a ¶ Humanitatis. Ad hūc locū h lex imuto & ſurdo & p digo cui bonis ē iterdictū, vid̄ bal. i cõſ. ccx-viij. i. j. vol. ici. qdā pet. & vid̄ Io. fab. & ang. de are. i. § q̄rõ ne inſt. õ pup. ſubſti. C ho.

b ¶ Cõis vr̄, de bart. vid̄ p eūd. ale. i apo. i. l. his ꝟbis. ff. õ he. iſti p. d. car. ɔ. xxx. vbi qđ ſi dcuñſit re liq̄ cētū p ſua hr̄ditatione p eūd. ale. cõſil. lxxij. li. p ind. ro. ɔ. ccxxviij. p ang. ɔ. xlj p bar. ɔ. liiij. cuʒ duobus ſeq.

legitime ꝯ voluntatẽ teſtatoris.l.ſine.§.ex duobus.& ꝙ ibi not.
bar.ff.de iure pa.dr tñ Jmo.ꝙ opi.bar.eſt magis cõis & eqor,
addõ et ꝙ Jo.fab.i §.q̃ rõne inſti.e ts iſtã ſcdaȝ opi.ꝯ bart.per
iſtũ tex.& rñdet ad.d.l.oĩmõ,ꝙ ibi loq̄r ĩ eo q de iure teſtabat ſi
bi pſi. Nos añt loqmur in eo q ꝯ ius cõe teſtabaꝛ p.allo.l.ver
4 bis ciuilib⁹.ff.e. ¶ † No.q: aſcẽdẽtes pñt mẽtecaptis deſcen
dẽtibus ſubſtituere exẽpl'r eꝯ ꝯo deſcẽdẽtes nõ pñt aſcenden
tib⁹ mẽtecaptis ſubſtituere,q: lex iſta nõ dr vt firmat Bart. &
alij in.d.l.ex fcõ,& Bal.h in.xij.col.in ver.ſ.q̃rit,& Jmo.i d.
c.Ray.in mã exẽplaris,q: cũ debeant ſubſtitui liberi ipſi⁹ mẽ
tecapti ſeq̄reꝛ ꝙ teſtatõr hret ſubſtituere ſeipſum qñ nullus ali⁹
filius eẽt ꝙ eſt ipoſſibile alias rõnes ibi vid p eos & an illud qd
dr h de mẽtecaptis hẽat locũ i furioſis. Ang.& Ful.h allegãt
tex.q ſic in.l.ſi.poſt pn.& ibi gl.i ꝯo.ꝯſtituto.ff.de cur.fur.& idẽ
no.Bal.i.d.l.ex fcõ,vbi ẽt q̃rit an hẽat locũ iſta lex in pdigo
& muto de q̃ ẽt vide p Jo.an.& alios in.c.Ray.& p Cy.hic,in
iij.q.& bal.h in.iiij.co.& in.xiiij.co.i ꝯo.ſi.q̃rit,in pe.co.ꝯo.q̃ri
tur,& in vlt.co.vbi ẽt tãgit qd in frenetico,& magis cõis ꝯclu
ſio ẽ ꝙ hẽat locũ in eo vt in muto,& pdigo,& furioſo q teſtari
nõ pñt lz ang.i.d.l.ex fcõ,alr dixerit,& q̃ ſit dr̃ia inter mentecã
ptũ,& furioſum,vide p Bal.in.l.ſi furioſi,& ibi eſt tex.ff.de inp.
& ꝙ ibi no.bar.& bal.in l.ij.ff.de cur.fur.& p Ang.& imol.i.d.l.
5 ex fcõ,& p Bal.h in.iij.col. ¶ † In tex.ibi frẽs idẽ erat in ſo
roribus,q: appõne fratris venit ſoror.l.tres frẽs.ff.de pac.& l.
lucius.§.q̃ſitũ.ff.de le.iij & dr Pa.de ca.hq de h fuit magna qõ
q: cuidã mẽtecapto hñti ſororẽ fuit fcã ſubſtõ,& ibi fuit ſubſti
tutus ex̃neus nã dicebaꝛ,ꝙ illa erat ſubſtõ exemplaris,& p illã
excludereꝛ mr̃ ei a lrima filii p iſtũ tex.dicẽtẽ,ꝙ aduerſus iſtã
ſubſtõnẽ nulla cõpetat q̃rela ſicut ẽt excludiꝛ mr̃ p pupillarez.
.ff.l.pxi.Ad cuius pupillaris exẽplũ inducta eſt hec ſubſtõ,tñ
dr ꝙ ipſe ꝯſuluit ꝙ illa ſubſtõ nõ poſſet valere tãq̃ exẽplaris,
ex eo,q: ſoror nõ fuerat ſubſtitutus lꝫ q̃ Pan.de ca.ꝙ mr̃ poſſꝫ
excludi p exẽplarẽ,& h ẽt tenuit bar.i.d.l.ex facto,& Jo.fab.i
d.§.qua rõne,& Ang h,in ſi.& Jmo.in.d.c.Raynu.ſꝫ Bal h
in.x.co.in ꝯo ſexta dr̃ia tꝫ ꝯtrũ,& lz nihil boni alleget,tñ p ſua
opi.facit,q: ſi fr̃ dꝫ ſubſtitui vt hic q̃tomagis & mr̃ cui magis,
dbita ẽ hẽditas filij. Nec ob.ꝙ p pupillarẽ poſſit excludi mr̃
q: vt dñt doc.ois pupillaris fuit inuenta de rigore,ſꝫ exẽplaris
fuit inuenta humanitatis,& pietatis intuitu,ſꝫ maximo eſt ipie
tas excludẽ mr̃em a luctuoſa hẽditate filij.l.ſi.ff.ti.pxi.que im
pietas nõ ꝯſideraꝛ in pupillari ſubſtõne tñ h nõ obſtãte nõ re
cedo a cõi opi.p pdicta. Et q: in his in qbus nõ repiꝛ eẽ dr̃ia
inter pupillarẽ,& exẽplarẽ debent iſte due ſubſtões eſſe ſimi
les p iſtũ tex.in ver.ad exẽplũ pupillaris vt.d.§.qua rõne nec
in hac ſubſtõne attẽdiꝛ ordo ſucceſſionis ab inteſta.q: ſi atten
dereꝛ ne dũ vnus fratrũ,ſꝫ oẽs dẽrent ſubſtitui cuius ꝯtrũ dr h,
& illã opi.ꝙ excludaꝛ per exẽplarẽ tenuit ipſemet Bal.in re
6 pe.d.c.ſi pr̃,in mã exẽplaris de teſt.in.vi. ¶ † Jn gl.in verſic.
ceſſet ibi vel fili⁹ et naſcaꝛ &c.facit ad hoc ꝙ ſi filius impubes
malicia ſupplẽte etatẽ ꝯxit matrimoniũ in pupillari etate prout
iure cano.introductũ ẽ eũ facere poſſe.c.a nobis &.e.de illis,
el.ij.de deſpõ.impu.& cũ habuerit filios in pupillari etate qõ
expiret pup.ſubſti.ſibi facta lꝫ poſtea decedat in pupillari eta
te,& h lꝫ Bal.& Jmo.& Pan.de ca.in.d.l.ex facto in prin.p
ſiliũ tex.& lꝫ ipſi nõ dicãt illud ẽt voluit Bar.in.l.in pupillari i
ſi.ff.e.& p h līaꝛ illa.l.in pupillari idẽ ẽt tenuit Bal.h,circa.x.
co.in ver.iij.dr̃ia,& Ful.h & bal.in.l.nec ei.ff.de adopt.& l.p
xi.in pn.in.ij.opp.& ẽt in pe.col.& ẽt ibi Guil.de cu.in.xx.col.
7 & Jo.de imo.in.d.c.Raynu in mã pupillaris. † Et qd ſi fili⁹
natus ex mentecapto poſt ſubſtõnẽ exemplarem factam qui fi
lius poſtea viuente adhuc mẽtecapto deceſſit an,recõualeſcat
ſubſtõ putat h Saly.dõm eſſe ſm no.in.l.ij.ff.de poſt.here.in
ſti.dic plenius vt per Bal.h in vlt.co.cũ quo ꝯcordat Jmo.
in.d.c.Ray in materia exẽplaris,lꝫ de Bal.mentionem non
facit qd autem ſi filio mẽtecapto ſubſtituti ſunt exẽplariter de
ſcendentes naſcituri ex ipſo mẽtecapto,an tũc ex natiuitate eo
rũ rũpeꝛ ſubſtõ,puto ꝙ nõ,q: ceſſat rõ.d.l.ex facto,que fuit
ne fieret preiudiciũ ipſis naſcituris,facit ad hoc iſta.l. in rõne
ſui dũ dicit filios eſſe ſubſtituẽdos mentecapto.i.patri ſuo.
8 ¶ † Jn gl.ad ſi. Ryc.malum.Cy.Ray.Fran.tigr.& Bar.tꝫ
ꝯ glo.hec per illũ qui indiſtincte permittit vnũ poſſe ſubſtitui
ex pluribus,& q: illi nepotes qui non ſunt ſubſtituti nec ſunt ali
ter inſtituti nec exheredati nõ dñt poſſe ꝯqueri de auo,q: auus
non tenebatur eos inſtituere qñ precedebantur p patre eorum
mẽtecapto,& propterea auus poterat alios deſcendentes pre
terire.l.gallus §.in omnibus.ff.de libe.& poſthu. Nec ẽt de pie

mentecapto ꝯqueri poſſunt,q: q̃tũ ad ordinationẽ illud non
eſt teſtm̃ patris,ſꝫ auí q̃ vltima rõ pbaꝛ in.l.papi.§ ſꝫ nec im
puberis.ff.de inoffi.teſt. Pro iſta opi.ẽt facit tex.hic ver.nul
la q̃rela,& iſtã ẽt opi.tꝫ Ful & Pan.de ca.hic,& Jmo.in.d.l.
ex facto,ſꝫ ipſemet Bar.in.d.l.ex facto in ver.q̃ro dixit ꝙ pr̃
dꝫ tꝫ opi.huius gl.q: cũ iſta ſubſtõ ſit inducta ex humanitate,
nulla eſt humanitas qñ nepotes ſunt preteriti vel ſine iuſta cau
ſa exheredati. Et rñdet ꝙ tex.hic in ver.nulla querela intelli
gitur qñ oẽs ſunt ſubſtituti vel qñ exheredatio fuit fcã cũ iuſta
cã,melius potuiſſet reſpondere dicendo,ꝙ iſte tex.in ver.nul
la q̃rela loquitur qñ nulli extabãt deſcendentes ex mẽtecapto
dixi.ff.in prin.declarãdo tex.itẽ rñde ad.d.§.ſed nec impube
ris ꝙ ibi loquitur in ſubſtõne pupillari nos aũt in exemplari
que fit ex humanitate,& pietate q̃ pietas ceſſat qñ quis exhere
datur ſine iuſta cã,vel preteritur. Bal.hic in.iiij.col.in ver.ve
nio ad.vj.notabile &c.vꝫ ſimpliciter tranſire cum gl.& idem vꝫ
velle tenere Ang.hic. Jdẽ tꝫ hic Salyc.motus,q: ſi natiuitas
filioꝝ mentecapti rũpit ſubſtõnem an e factam,vt.d.l.ex facto
ne per ſubſtõnem excludanꝛ filij poſtea nati,ergo eadem rõne
nõ dꝫ valere ſubſtõ qñ filij,iam nati ipſius mentecapti p ſubſti
tutionẽ excludereñꝛ,& nihil hrent. Jtẽ q: hñficium huius ſub
ſtitutionis nõ dꝫ intelligi eſſe ꝯceſſum cũ dãno,& iniuria alte
rius vt p all.l.ex fcõ. Jtẽ q: vt dicit ibi tex.iſta ſubſtõ eſt teſtm̃
filij mẽtecapti ſicut ſubſtõ pupillaris dr̃ teſtm̃ pupilli,ergo cõ
ſtat,ꝙ filius in teſtõ pr̃is nõ põt p̃teriri. Nec ob.§.ſed nec im
puberis,q: rñſum ẽ.ff.ad iſtũ tex.rñdet Sal.dũ tex.dicit ꝙ ſuf
ficit vnũ ſubſtitui tꝫ itelligi.l.i vniuerſo,reliq ꝯo nõ ſubſtitui
dẽnt inſtitui ſeu i ſubſtitui re certa vel in ſua lrĩa vel exhẽdari vt
dicit gl.& iſtã opi.ẽt tꝫ Jo.fab.in.§.qua rõne inſti.eo.vbi ſimi
liter dr ꝙ illis deſcẽdentibus q non ſubſtituũ dꝫ relinq lrima,
alr ſequereꝛ ꝙ ob morbũ pr̃is priuarenꝛ lrima ꝙ eſt abſurdũ.
Nec ob.ꝙ mr̃ priuaꝛ lrima p exẽplarẽ vt dixi.ff.q: lrima ẽ ma
gis debita deſcẽdentibus q̃ȝ aſcendentibus.l.ſcripto.ff.vñ lib.
& ex hoc colligiꝛ alia rñſio,ad.d §.ſꝫ nec ipuberis,& ex his ap
paret paſſuȝ eẽ dubiũ,& vtrãq̃ꝫ opi.de facili eſſe ſuſtenabilez.
Sꝫ iſta opi.gl.eſt humanior,tñ ſi qs vellet ſuſtinere ꝯtrã opi.
poſſet rñderi ad illud ar.Saly qd vꝫ difficilius dum ipſe di
cit,ꝙ natiuitas filioꝝ mentecapti infringit ſubſtõnẽ ergo &c.
Nã ad h rñdet Jmo.in.d.l.ex facto,ꝙ natiuitas filioꝝ ſup
uenientis rũpit ſubſtõnem vt ibi.ſ.qñ nullus ex filijs,menteca
pti fuerat ſubſtitutus,que rñſio tñ multũ reſtringit illã.l.ex fa
cto,& aliqualiter etiam diminat. ¶ Scdo rñdet ꝙ in nepote na
ſcituro hoc eſt iõ,q: nõ eſt veriſimile ꝙ auus voluiſſet eũ ex
cludere cũ de eo nepote non cogitauerit que rõ ceſſat in nepo
te iã nato. Que rñſio ſilr nõ vꝫ tuta,finge.n.vxorem menteca
pti fuiſſe pregnantez tpe ſubſtõnis,& teſtatorẽ hoc ſciuiſſe,& ſic
cogitaſſe ad poſthumo naſcituro ſequereꝛ ꝙ ob natiuitatez hu
ius poſthumi nõ rũperetur ſubſtitutio exemplaris ꝙ eſſet.ꝯ.
d.l.ex facto,gñaliter loquentem. Tñ q: opi.gl.eſt humanior
libentius cũ eo tranſibo,qua opi.retenta apparet ꝙ lꝫ tex.id
velit ꝙ qñ omnes deſcendentes ipſius mentecapti eẽnt furioſi
tunc nullus eorum ſit de neceſſitate ſubſtituendus in totum,tñ
debemus intelligere ꝙ eis erit aliqd relinquendũ p lrima ſua
in tpe mortis pr̃is eorũ ſicut diximus qñ plures ſunt deſcendẽ
tes ſane mentis,& vnus tñ eſt ſubſtitutus ſilr dꝫ alijs relinqui
ſua lrima alias aũt ſi intelligeremus ꝙ qñ omnes deſcendẽtes
ipſius mentecapti ſunt furioſi nihil etiam eis relinquendum,&
tunc faceret plurimum iſte tex.p opi.Ryc.ma.& ſequẽciũ con
tra opi.gl. ¶ Reliqua in mã iſtius ſubſtõnis vide p Cy.hic,&
plenius p Bal.& Sal.h & Bal.in.d.c.ſi pr̃ p Jo.fab in.d.
§.qua rõne poſt gl.et p Jo.an.et alios maxime Jmol.i.d.c.
Raynu.& per Bald.Ang.et Jmo.in.d.l.ex facto,cum con
cor.et addi.quas ibi dedi me legente Bononie.

¶ Siles,an ſint ſiles exemplaris,et pup. vide eundem ale.cõſi.cxxv. et ad itellectũ huius .l. vide Pet.de anc. cõſi.viij.

SVMMARIVM

1 Subſtitutus pupillariter duobus impuberibus cum expreſſio
ne nõis collectiui,ſi ambo ſeu uterq̨ deceſſit in pupil.ætate
nõ admittitur,ſi unus primo deceſſerit in pupil ætate alio
ſuperſtite,niſi etiam alter decedat in pupil ætate.
2 Vterq̨ licet ſit nomen collectiuum,ſeu uniuerſale,quia conſen
ſum requirit utriuſq̨ tñ dicitur etiam diſtributiuum,& co
enibuit actum cuilibet inſolidum.
3 Subſtitutus pupillariter duobus impuberibus cum expreſſio
ne nominis collectiui,ſi uterq̨ deceſſit,an ſuccedit utrique
ex iure ſubſtitutionis.

Subſtitutio

4 Subſtõ pupillaris ſeu fideicõmiſſaria, licet hñt effectũ ſuũ ſi in pſona unius tñ euenit caſus ſubſtõnis, ſi fiat p nomẽ collectiuũ tñ excludit ſubſtitutũ ex praeſumpta mẽte teſtãtis.

5 Subſtõ pupil. ſeu fideicõmiſſaria, ſi nõ ſit facta p nomen collectiuũ, ſed ſimplex p haec verba, ſi filii mei in pupi. aetate deceſſerint ticiũ ſubſtituo, an incontinenti poſſit admitti ſubſtitutus, ſi euenit conditio ſubſtitutionis in perſona primi.

6 Subſti. ſic facta, ſi haeredes mei deceſſerit, uolo q oĩa bona mea deueniant ad titium, operatur q ſubſtitutus non poteſt admitti, niſi poſt mortem omnium.

7 Subſtitu. fideicõmiſſaria facta per matrem, hoc mõ, ſi filii mei, deceſſerint in pupi aetate, ſubſtituo eis titium p fideicõmiſſum, ſi primus morit impubes, non uocabitur ſubſtitutus.

8 Subſtit. uulgaris facta per copulam neq;, ut ſi dico ſi neq; titius neq; ſeyus adhibit hrẽditatem, ſobſtituo ſempronium, quid operatur

9 Subſtitu. fideicommiſſaria facta duobus extraneis cum expreſſiõe nominis collectiui, putã ſi ambo deceſſerint ſine liberis an cenſeatur facta ultimo morienti.

c **Um quidam.** †Subſtitu[?] pupillariter duobus ipuberib[?] cũ expreſſiõe nois collectiui. ſ. ſi ambo ſeu vterq; deceſſerit in pupillari etate nõ admitit ſi vnus ꝓ deceſſerit in pupillari etate altero ſupſtite, niſi ẽt alter & ſic vterq; in pupillari etate õcedit. h. d. ℭ In tex. ibi ſibi &c. ꝓbat iſte tex. ſm Saly. lꝫ teſtõr dicat ſi filius meus in pupillari etate õceſſerit titius mihi eſto hẽs q p illud verbũ mihi nõ ĩpedit iſtã ſubſtõnẽ valere vt pupillarẽ, & expreſſius ꝓbat lꝫ ipſe non dicat in. l. ſi iſta. §. q illo ff. de bo. poſ. ſm tab. & dixi remiſſiue in. l. pcibus ſup gl. in ver. caſum. C. eo. ti. ℭ †Itẽ no. ſꝫ Bar. q vterq; eſt nomen collectiuũ, ſꝫ vter & alter ſunt nomina diſtributiua ſm eũ q ſe remittit ad tradita p ſe in. l. hoc articulo. ff. de here. inſti. Dic q vterq; lꝫ ſit nomen collectiuũ ſeu vſe, q[?] ꝯcurſum regrit vtriuſq; vt hic, tñ ẽt dr̃ diſtributiuum, & attribuit actũ cuilibet inſolidũ. §. ne aũt cũ gl. in ver. vtraq; parte, in auc. de in. & idẽ in dictione qlibet. Nã ſi dico qlibet heredũ meorũ det. x. ticio op[?] q oẽs dẽt. x. ticio, & ſic ẽ dictio collectiua, & ẽt diſtributiua & attribuit actũ cuilibet inſolidũ vñ quilibet hẽdũ dꝫ p ſe dare ſimpliciter. x. l. ſi pluribus, in pn. de lega. ii. cũ ibi no. & p Bar. in. d. l. h artic. Dictio vero vter & alter ſunt mere diſtributiue, & nullo mõ collectiue adeo regrunt ꝯcurſum vtriuſq; vel oĩum. l. titius & ſeyus. ff. de here. inſti. l. qui duos, in prin. ff. de re. du. & in. l. ſi duos, in prin. cũ ſi. ff. de lega. i. & de mã vide p Bal. ſ. l. pri. & legi. & no. in. l. ſi apud. ſ. de de ap. & per gloſ. in. l. ſi §. ſinautẽ es, in verſicu. ex vtraq; ſ. õ bo. q lib. & ibi p Bal. in. l. cornelius, & ibi no. doc. de here. inſti. & in. l. vter, de ꝯdi. inſt. ℭ †In tex. ibi cũ vterq; õceſſerit &c. & in illo caſu quo vterq; deceſſit an ſubſtitutus ſuccedit vtriq; ex iure ſubſtõnis an vero vltimo tñ ex iure ſubſtõnis in cuius vltimi portione inuenieꝰ hẽditas primi delata vltimo ab inteſt. diſtingue vt hr̃ in. l. q duos. ff. e. vbi dr̃ q aut deceſſerunt ambo ſimul, & tũc ſubſtitutus hꝫ portiones amboꝝ ex ſubſtõne pupillari, & ſic nullus impubes diceꝰ inteſtatus deceſſiſſe, ſꝫ ſi puenerint diuerſis tpibus, & tunc primus dr̃ decedere ab inteſtato, & p ꝯñs non ſuccedit ſubſtitutus ex iure ſubſtõnis pupillaris ſibi facte, & illi ꝓ decedẽti frater ſuus ſuccedit ab inteſt. & ita intelligit tex. h dũ dicit fratrem ſuũ in eius portionem ſuccedere ſ. ab inteſt. intellige m̃ vt. ſ. dicã circa ſi. Sꝫ circa hoc facit dubiũ q imo vr̃ q frater ſupſtes nõ ſuccedat dicto fratri impuberi ab inteſt. imo vr̃ q dẽret frater ſupſtes ſuccedẽ illi tãq; ſubſtitutus pupillaris, q cũ in teris hui[?] l. videaꝰ q iſte extraneus ſit ſubſtitutus tñ vltimo morẽti vt ꝓbaꝰ in. d. l. q duos. ii. rñ. ff. e. §. vltimus dictoꝝ fratrũ dꝫ intelligi ſubſtitutus ꝓ decedẽti vt ẽ tex. in. l. ticia ſeyo §. ſeya libertis, de leg. ii. & eſt ſing. text. ſm Bar. ibi, ſꝫ rñde q ille tex. pcedit in ſubſtõne fideicommiſſaria, ſecus aũt in directa ſubſtõne pupillari de qua tractam[?], q non vltimo decedens ſubſtituitur primo vt. l. vel ſingulis. ff. eo. ibi dr̃ dr̃ q vltimus ſuccedit primo ab inteſta. ſm diſpõnẽ iuris, nõ aũt ſuccedit ei ex ſubſtõne ſeu diſpõne teſtatoris ſcõm Dy. vt refert Bar. in. d. §. ſeya, Saly. hic p hoc. l. in directa ſubſtõne alle. l. pr̃ filiã §. ſi. h. rñ. & ibi p Imo. ff. ad. l. falc. Uel melius dic q in. d. §. ſeya, ibi fuit facta vltimo decedẽti ſubſtõ in toto fundo, h aũt nõ fuit facta ſubſtõ in tota hẽditate vltimo decedẽti ſm Bar. in. l. vel ſingulis, ꝑalle. & ibi p alios, & aliqd p Ful. & Pau. de ca. h, & p eũdẽ Pau. in ꝯſi. cccli. & p Ang. & Mod. in. l. pr̃ ipuberis, & in. d. l. q duos. ff. eod. & de intellectu. d. §. ſeya. vide ẽt Bal. in. l. i. §. p ſcdo. ſ. de cadu. tol. & in. l. ab eo. ſ. de fide. cõ. & dixi plenius in. d. l. pr̃ filiũ. §. ſi ℭ Ultio no. q lꝫ pluralis locutio reſoluit i plures ſingularitates. l. falſa. §. ſi. de ꝯd. & de mõ. & fuit dictũ in. l. ꝗ tuis. ſ. e. tñ fallit niſi appareat aliud de mẽte teſtãtis, & dr̃ aliud apparere qñ vſus, eſt noie collectiuo vt hic. ℭ In gl. fi. ibi nominatim facta fuit hec ſo. magis cõiter teneꝰ & ſatis ꝓbaꝰ ex. d. l. pe. ibi dũ apparet diuerſos ſubſtitutos inſtitutis datos fuiſſe, & ẽt declaraꝰ ille tex. p. l. ſi poſthumus a ꝓ, ver. nã, & cũ duobus. ff. de lib. & poſt. vbi ponit idẽ caſus. Et tñ ibi ꝓſupponit ſeparatꝫ factas fuiſſe ſubſtitutiones, tñ Ja. de ra. hic dicebat q iſta ſo diminabat ad illã l. pe. & ꝓpea tenebat, ſcõam ſol. h poſitã q ab aliis cõiter dãnaꝰ q virtus hmõi dictionis collectiue eũdẽ effectũ operari dꝫ i extraneis ſicut in filiis ꝗtũ ad hoc vt in extraneis regratur concurſus vtriuſq;, q ita eſt de nã nois collectiui vt h cũ ſi. tñ Ang. in. §. cũ ita hic alleg. in gl. dicebat q illa. l. pe. loquiꝰ in ſubſtitutione vulgari, ſꝫ iſta lex loquitur in ſubſtõe pupillari. Sed an iſta ſol. pcedat patebit ex his que dic am. ſ. in materia vulgaris.

ℭ In ea ibi aũ ꝯdõnis euentum &c. iſta rõ eſt bona ad oſtẽdendum q in caſu. §. cũ ita filius q primo deceſſit cũ liberis, & q fuerat ſubſtitutus per fideicõmiſſuꝫ recipꝛoce fratri ſuo nõ potuit trãſmittere ius ſubſtõnis ad hẽdes ſuos tñ iſta ſol. nõ tollit ꝯtrariũ quo ad nepoẽ ſubſtitutam de qua ibi tractaꝰ, q illa viuebat. ℭ †In ea. ibi deficit ꝯdõ in perſona ſcdi morientis 4 recius dixiſſet gl. q hic nõdũ euenit ꝯdõ in pſona ſecũdi q poterat adhuc viuere, & decedere in pupillari etate, & ẽt non decedere in pupillari etate, & iſta ſo. eſt vera, ex qua hẽtur q lꝫ ſubſtitutio pupillaris ſeu fideicõmiſſaria ſi fiat per nomen collectiuũ hẽat effectũ ſi in perſona vnius tñ euenit caſus ſubſtitutionis vt in. d. §. cũ ita [?] niſi ex perſona q ex ꝓſumpta mente teſtãtis excludit ſubſtitutũ vt h nã ſi mortuo ꝓ in pupillari etate b ſupereſt frater eius q ex pꝛeſumpta mẽte teſtãtis excludere dꝫ ſubſtitutũ extraneum vt h Bar. l. cũ acutiſſimi. C. de fideicõ. & ẽ tex. no. in. l. ſi ita q ducẽta. §. itẽ ſi pr̃ cũ ſi. de re. du. & idẽ ſi in caſu huius. l. primus deceſſiſſet poſt pupillarẽ etatẽ, & ſic in pſona primi defeciſſet ꝯdõ ſubſtõnis, & ſcdꝰ poſtea deceſſiſſet in pupillari etate admitteret ſubſtitutus, q non extaret circa ſucceſſionẽ vltimi fratris pſona q ex ꝓſumpta mẽte teſtatoris ſubſtitutũ excluderet, & ita ꝓbaꝰ in. d. §. cũ ita, & ſi diceret q imo ibi extabãt deſcẽdentes illius filii primo decedentis q deberent ex pꝛeſumpta mẽte excludere nepoẽ ſubſtitutã, rñde q illi deſcendẽtes non erãt pꝛiores nepte in gradu, ſꝫ erãt in pari gradu cũ ea vt ibi plenius p Bar. q in h meli[?] vr̃ loq q Bal. h in pe. col. q rñ. q ſõ ibi deſcẽdẽtes ex primo decedente non excludũt neptẽ ſubſtitutã, q ibi nõ tractaꝰ de hẽditate primi decedentis, ſꝫ vltimi q rñſio de p ſe nõ eſt ſufficiẽs, q ẽt in portione illi[?] vltimi videbaꝰ nõ admitti neptẽ in totũ, q extabãt alii pꝛiter cõiuncti. ſ. nepotes ex ꝓ, tñ veritas eſt q ibi preferrur nepos, q hẽbat paritatem gradus, & habebat plus ſcꝫ ſubſtõnẽꝫ. Dicit tñ ſignanter Nic. de nar. & Bal. h in vlt. co. q ſi in caſu. d. §. cum ita, ſi deceſſiſſet primus ſine liberis ab inteſt. ſuperſtite ſecundo q lꝫ tunc p hãc legẽ nõ deberet admitti ſubſtitutus, tñ non ita eſſet ſi primus deceſſiſſet cõdito teſtõ in quo inſtituiſſet extraneũ hẽdẽ, q tũc admittiꝰ ſubſtitutus qm̃ ille q ſucceſſur[?] eſt primo decedenti nõ p eſt pſona q ex mẽte primi teſtatoris, debeat excludere ſubſtitutũ p. d. §. cũ ita, in rõne ſui q ẽ ſingulariter notãdũ p limitatione huius. l. cũ ſi. & ſeqꝰ Pau. de ca. h & hñ lꝫ ipſemet i. d. §. cũ ita, teneat ꝯtriũ, q hꝫ eũ, ſatis qẽnõdũ euenit ꝯdõ ſubſtõnis. l. q vterq; nõ deceſſit ſine liberis, q ſufficit vnã ex pluribus rõnibus ſubſiſtere cũ qlibet ſit ſufficiens, ſꝫ ad h pꝫ rñſio p. d. §. cũ ita, in ſi. vbi pꝫ q ex mẽte teſtõris, defectus talis ꝯdõnis nõ ẽ ſufficiẽs, & ipſemet Pau. de ca. in. l. lucius. §. gayo. ff. ad treb. fateꝰ q iſta deciſio Bal. h eſt vera ſi nõ eſſet adiectũ nomẽ collectiuũ, ſꝫ teneo cũ Bal. indiſtincte, & dicit Ful. & Pau. de ca. h, q ſi in caſu hu[?] l. frater ſuperſtes non poterat ſuccedere fratri ꝓmortuo ab inteſt. q erãt fratres, ex diuerſis patribus, & extabat mater primi morientis q in ſucceſſione prefereꝰ illi fratri non vtrinq; ꝯiuncto, vt in auc. defuncto, in ver. vtrinq; cõiuncti, & expreſſius in corpe. ſ. ad ter. vt no. gl. ii. in. l. i. ff. de tut. & fac. igno. admitteret incontinenti ſubſtitutus, q ceſſat ratio huius. l. que eſt vt excludatur ſubſtitutus quando per excluſionem ſubſtituti non fauetur fratri ſuperſtiti. Sed in caſu predicto p excluſionem ſubſtituti non faueꝰ fratri ſuperſtiti, ergo admittetur ſubſtitutus quem teſta or pretulit, vxori eſt no. dignum pro limitatione huius. l. & puto hoc eẽ

a ℭ Et ẽt diſtributiua. Adõ videdũ pleniſſime eũdẽ ale. ꝯ. clxxv. icl. pſpectis ꝯbis i. v. vo. & ſoc. ꝯ. l. icl. viſo inſtro, in. i. vo. Pen. Fer.

b a ℭ Dcõ. §. cũ ita, vide ibi ale. pleniſſime l. ix. co. & Joã. de ana. i conſi. lxvi. icip. viſis his q in facto narraꝰ & per. õ vbal. in cop. Ray. õ teſt. & Barb. ſoc. in d. §. cũ ita, & in l. cũ an[?] i. lxvi. co. ff. õ ꝯdic. & de. & ale. i cõſ. xi. i. [?]. vo. ie[?]. põderatis his & Frã. õ aret. i ꝯſi. liii. ſci. dilf gẽter diſcuſſis & bal. i ꝯ. xcii. ſci. ſup ꝓ i. ii. col. & ſeq. et i ꝯ. xcix. ſci. pune cius talis ẽ in ii. volu. Tho.

verum,ſȝ ipſemet Pa.in.d.§.cū ita teneat ɔ̃riū,qꝛ nō euenit cō
ditio in perſona vtriuſqȝ vt teſtator volebat,ſȝ rn̄de vt proxime
dixi. Et per iſta remanet declaratū an qn̄ ſubſtō pupillaris,
vel fideicōmiſſaria facta ꝑ noia collectiua hēat locum ſubſtitu
tio ſi in ꝑſona vnius tm̄ ɔ̄ditio ſubſtitutionis eueniat. Non omit
to tm̄ ꝙ lȝ iſta videatur eſſe vera,⁊ cōis concluſio q̃ dixi ſupra
tm̄ Jo.de imo.in.d.§.cum ita,in pe.col.vr̄ vel ꝙ ſubſtitutio fi
deicommiſſaria facta ꝑ nomina collectiua hēat effectū ēt ſi cō
ditio eueniat in ꝑſonā primi tm̄ niſi ꝑmus,⁊ ſcd̄s eſſent inuicē
ſubſtituti tacite,vel expſſe,⁊.h.d. ꝓbari in.d.§.cū ita a ɔ̃rio ſen
ſu. Nā ibi fuerūt inuicem ſubſtituti,⁊ ideo requirit ꝙ ɔ̄dō eue
niat in perſona vltimi decendentis,qꝛ ſi euenſſet tm̄ in ꝑſona
primi admitteſ ſcd̄s,q erat ibi inuicem ſubſtitutus ſecus ergo
ſi non eſſent inuicem ſubſtituti,qꝛ tunc ſatis eſſet ꝙ ɔ̄dō eueni
ret in ꝑſona primi vt ibi a ɔ̃rio ſenſu ꝓ hoc ēt adducit,qꝛ quili
bet inſtitutoꝝ intelligiſ grauatus per fideicommiſſum de par
te ſua tm̄,⁊ de parte coheredis que ſibi relicta non eſt,⁊.l.ſed
ſi ſic.§.fi.de leg.iij.⁊.l.pr̄ filiā §.fi.in fi.ff.ad l.fal. ergo,cum te
ſtator voluerit vtroqȝ mortuo ſubſtitutū hr̄e totū niſi diceremꝰ
ꝙ eueniente ɔ̄dōne in perſona primi debeaſ portio ſua ꝑ fidei
commiſſum ſubſtituto ſequereſ,ꝙ ēt mortuo vltimo ſine libe
ris,⁊ ſic impleta conditione in perſona vtriuſqȝ non deberetur
portio primi ſubſtituto,qꝛ vltimus non intelligiſ grauatus de
reſtituendo per fideicōmiſſum ſubſtituto illud ꝙ ad ipſum vl
timū ex ſucceſſiōe primi decedentis ab inteſt. peruenit,ex quo
illud non hbuit ex diſpōne teſtōris,ſȝ ex diſpōne.l.ꝑ no.ꝑ gl.
⁊ doc.in.l.eū q noniſſimus ff.ad treb. adō ꝙ intellc̄ quem dat
Jmo.ad.d.§.cū ita.ſ.ꝙ ibi dēat attēdi ꝙ inſtituti fuerint inui
cē ſubſtituti fuit intellc̄ Di.vt refert h Sal.tn̄ ſal trāſit ſimplr
cum opi.⁊ bn̄. qꝛ non debemus recedere a ſignificato verboꝝ
collectiuoꝝ niſi alr̄ de mēte appareat.l.nō aliter.ff.de lega.iij.⁊
ſō ēt qn̄ nō ſunt inuicē ſubſtituti nō dȝ ſufficere,ꝙ eueniat con
ditio in ꝑſona primi tm̄ ⁊ non vr̄ poſſe dici ꝙ in.d.§.cū ita ꝓ
beſ a ɔ̃rio ſenſu ꝙ ſi nō fuiſſet facta ibi ſubſtō reciproca ſuffice
ret ꝙ eueniſſet ɔ̄dō ſubſtōnis in ꝑſona primi,qn̄ ibi non eue
nit ɔ̄dō in ꝑſona primi,⁊ pōt dici ꝙ in.d.§.cū ita,nō ſine aliq
iuris effectu fit mētio ibi de illa ſubſtōne inuicē facta inter li
beros,qꝛ ꝑ hoc ibi iuriſcōſultus tradit nobis ꝙ relictū condi
ditionale factum a pr̄e filio non tranſmittiſ ad liberos ipſius fi
lij decedētis pendente ɔ̄dōne lȝ gl ſing.tenuerit ɔ̃riū ⁊ male in
l.cui ſub ɔ̄dōne.ff.de ac.⁊ ob.non ob.ēt vltima rō q̃ alle. Jmo.
qꝛ vr̄ multū fragilis,nā nemo dr̄ ꝙ vltimus decedēs videatur
grauatus a teſtōre reſtituere per fideicōmiſſum partem primi
decedentis obueniente ſecūdo ab inteſt. ſȝ bn̄ dr̄,⁊ fatenſ oēs
ꝙ quilibet intelligitur grauatus de parte ſua,ſȝ pars primi nō
dȝ reſtitui niſi poſt ſecutā mortē ēt ſecundi,qꝛ tūc ēt verificaſ ſi
gnificatus noia collectiui,⁊ ſi ſcd̄s ɔ̄ſecutus fuiſſet ab inte. ſuc
ceſſionem primi,reſtitueret per partē primi ſicut eam reſtitue
ret quilibet alius hr̄s primi decēdentis,non aūt reſtitueret eaȝ
vigore fideicōmiſſi iniuncti ipſi ſcd̄o a teſtōre,nō omiſſo vlti
mā ſo.poſitā hic in gl.q̄ diuerſificat caſus,ſȝ nō pōt reddi bo
na rō diuerſitatis inter iſtos caſus.ſ.inter fideicōmiſſariam,⁊
pupillarē idō cōiter reprehēdiſ vt ɔ̃ declarat Bal.poſt Bart.
qꝛ virtus huius nois collectiui vr̄ ꝙ vtrobiqȝ dēat idē opari.

5 C † Nunc eſt vidēdū qd ſi ſubſtō pup.vel fideicōmiſſariā fa
cta ꝑ nomē collectiuum,ſȝ ſimplex ꝑ hec verba ſi filij mei i pu
pillari etate deceſſerint titiū ſubſtituo,⁊ idē ſi in fideicōmiſſa
ria facta fuit per ſimilia verba ptia ſi hr̄des mei q nō erāt filij
īpuberes deceſſerint titiū ſubſtituo,in quo Bar.⁊ Ang. hic,
⁊ Bar.in.d.§.cū ita,in vtraqȝ ſubſtōne vr̄ tenere ꝙ ſatis eſt ꝙ
in ꝑſona primi eueniat ɔ̄dō ſubſtōnis ad h vt incontinenti poſ
ſit admitti ſubſtitutus in partem illius per.l.lucius.§.gayo.ff.
ad trebel.⁊.l.fin.§.filiū,de leg.ij.ſȝ Bal.h tȝ ɔ̃ Bar.ꝑ.l.filiā
§.fi.ver.qō ſi frater,ad.l.faȝ.vbi pȝ ꝙ in pupillari non ſufficit
ꝙ euenerit ɔ̄dō in ꝑſona primi iſtud ēt tenuit gl.j.in.l.ſi pr̄ im
puberis.ff.eo.q̃ hic ſequiſ Saly.⁊ Pan.de ca.⁊ ſic in pupil
lari ſubſtōne ēt cōprehendūt iſti.opi.Bar.⁊ iura alleg.ꝑ bar.
loquunſ in fideicōmiſſaria,⁊ iſta opi.in pupillari vr̄ vera quo
niā ſubeſt rō que ponitur in hac.l.qꝛ pr̄ vr̄ voluiſſe inter filios
reſeruare ius legitime ſucceſſione ab inteſt,Nam faciendo pu
pillarē ſubſtōnes duobus filijs que ſubſtitutio eſt fauor ipſoꝝ
filiorum cum per eam conſulatur filijs,vt.l.ex tribus cum glo.
.ff.de inoffi.teſt.teſtator vr̄ voluiſſe filijs fauere. Sed ſi diceremus
ꝙ ꝑ illā ſubſtitutionē vno decedēte in pupillari etate ſub
ſtitutus ſuccederet,⁊ excluderet aliū filiū ſupſtitē,ſequereſ qō
illa ſubſtō redundaret in preiudicium filij ſuperſtitis ꝙ eſſet ɔ̃

a C Nō lita.
adde in ⁊ vide
eūdē a'ex.i.d.
§.cū ita,⁊ i ɔ̄ſ.
ſuo.xxxviij.in
j.vo.⁊ iɔ̄.lxvi.
⁊ adde aliā li
mitationē que
colligiſ ex tex.
l.codic.i ꝓn.ff.
de vſufr.lega.
Fran.curt.

mētē teſtātis iſtā opi.ēt tȝ Fnl.h,⁊ ꝑ h alle.l.q duos.ff.e. dum
ibi dr̄ ꝙ prius decedēs dr̄ decedere ab inteſt.⁊ ſic ſubſtitutus
pupillari non admittiſ. Sed ad illū tex.rn̄det Bar.ꝙ ibi ſub
ſtitutio fuit facta ꝑ nomen collectiuū ambo eſt ergo i mētio iſto
rum doc.ꝙ in pupillari ſubſtitutione ſi primus decedat impu
bes ſupſtite ſcd̄o nō admittiſ ſubſtitutꝰ,ſecus āt ſi ɔ̄dō ſubſtō
nis eueniſſet tm̄ i ꝑſona ſcd̄i,vt qꝛ ꝑ̄ decedēs deceſſiſſet ipubes
⁊ vltio dcedēs dceſſiſſet ipubes. Nā tūc qꝛ ſi extaret ꝑſona q ex
mēte dfuncti excludēt ſubſtitutū hn̄ admitteſ ſubſtitutꝰ ꝑ rōnē
poſitā in.d.§.cū ita,⁊ qꝛ in ſto caſu non reſultat p̄iudiciū filio
rum imo fauor,⁊ iſtā opi.ēt ſequitur Jmo.in.d.§ cū ita,nec ad
h ob.vna rō q̃ Bar.adducit dū ſe fundat ꝑ.l.falſa § fi.de cō
di.⁊ demon qꝛ rn̄de ꝙ pluralis locutio nō reſoluiſ in plures
ſingularitates hoc caſu ob ɔ̃riā mentē teſtantis ꝓſumptā ſicut
in ſimili dixi in vltimo no. Sed certe mihi vr̄ ꝙ ſi ēt cōſiderā
tur verba Bar.in.d.§.cū ita,nū opponit.d.l.q̃ntus.ff.eo.in fi.
illius opp.⁊ ēt alleg.d.§.itē ſi pr̄ ſenſit ipſe illud idē ꝙ dicūt
ꝑlati doc.⁊ ea q dcā ſunt in pupillari hēbunt locū ēt in exēpla
ri eadē rōne. Jn fideicommiſſaria vero fatenſ oēs verā ēē opi.
6 Bar.per.d.§.gayo. † Nō limita niſi teſtōr dixiſſet ſi hēdes d
a ceſſerint volo ꝙ oia bona mea deueniāt ad titiū,nā ex eo ꝙ di
xi oia bona apparet ꝙ non voluit ſubſtitutū admitti niſi poſt
mortē oium qꝛ aū nō poterat hr̄e oia ita ſing. dt Bar.⁊ Bal.i
l.gdā teſtō,⁊ ꝑ illū tex.ff.eo h ēt voluit Bal.h,ſȝ ɔ̃riū tȝ An
ge.⁊ expreſſius Jmo.Raph.⁊ Pa.de ca.i.d.§.gayo,⁊ ma.
de ma.in ſuis no.dictis in no.cixxvij.ꝑ tex.in.d § cū ita,i vr̄.
oēm hereditatē,⁊ ꝑ.d.l.fi.§.filiū,ver.gcqd. Non ob.l.gdā te
ſtamento,qꝛ ibi loquiſ in ſubſtōne vulgari in q teſtōr vr̄ voluiſ
ſe conſeruare ius accreſcendi iter coheredes diſponēdo ꝙ ſub
ſtitutio non hēat effectū niſi in toto,ſȝ nos loquimur in fideicō
miſſaria q hȝ effectū poſt adnā hereditateȝ quo tpe ceſſat ius
accreſcēdi regulariter.l.i §.fi.cū.l.ſe.ff.de vſufru.accre.poſſet
rn̄deri ꝙ ibi h opaſ dictio neqȝ,vt patebit ex his q̃ dicaȝ cir
7 ca intellc̄m illius.l. † Scd̄o limita Fnl.h niſi primo decedente
ſupeſſet ꝑſona q excluderet ſubſtitutū ex tacita mēte teſtantis,
exempli in ſi mater dixit ꝙ ſi filij decederent in pupillari etate
ſubſtituebat eis per fideicōmiſſum titiū. Certe ſi primus moria
tur ipubes non vocabitur ſubſtitutus,ſȝ frater ſuperſtes ab in
teſt.ar.l.ſi is qui ducenta.§ ſi pr̄.ff.de re.dub.in.l.cū acutiſſi
mi.ɔ̃.de fideicō.⁊ ꝑ eandē rōnē quā diximus ꝙ ſi facta eſt ſub
ſtitutio per nomē collectiuū.ſ.ſi vterqȝ deceſſerit ꝙ admittiſ,
ſubſtitutus ſi in perſona ſcd̄i tm̄ euenerit conditio ꝑ cōiectu
ratā mentē teſtātis,q̃uis ꝓprietas verboꝝ repugnet i.d.§.cū
ita.iūcto iſto tex.q eodē mō ex ɔ̄iectura ſurgēte ex.d.l.cū acu
tiſſimi,⁊ d.§.itē ſi pr̄,dȝ excludi ſubſtitutus,⁊ certe iſtud et laȝ
voluit Bar.in.d.§.cū ita,⁊ Bal.in.l.i.ɔ̃.de cōdi.inſer.vbi tra
ctat iſtā mām,⁊ idē tȝ Ang.⁊ Jmo.in.l.ſi pr̄ ipuberis per ibi
no.ꝑ gl.ff.e.⁊ i.d.pr̄ filiā §.fi.ſȝ ɔ̃riū tȝ pa.de ca.i.d.§.cū ita,i
lec.bono.⁊ in.d.l.ſi pr̄ ipuberis,⁊ in.d.l.pater filiā.§.fin.ꝑ ibi
no.ꝑ glo,⁊ Pan.de ca.in cōſ.ccclij.incip. Si cōtingat ⁊c.ꝑ
.d.§.gayo,qꝛ eſt nimis reſtringere illum tex.volēdo intellige
re,qō nō hēat locum niſi in ex̄neis,⁊ dt qō eſt ex mēte Bar.h
ꝙ non ꝓcedat dicta limitatio,⁊ ꝑ hoc adducit,qꝛ alr̄ ſequereſ
qō illud qō dr̄ in.l.cum acutiſſimi,ꝑalle.hēet locum nedū ſi ſi
lius grauatus poſt mortē reſtituere non decederet ſine liberis
ſȝ ēt ſi non decederet ſine fratre,nā nullo dictoꝝ caſuum debe
ret admitti fideicōmiſſarius ſubſtitutꝰ qō nō reperiſ iure cau
tum,rn̄det ad.d.§.itē ſi pr̄,qō loqſ in vulgari,nos in fideicom
miſſaria,⁊ rn̄det ad iſtum tex.ꝙ loqſ in pupillari ſecus i fidei
cōmiſſario,⁊ ita dic velle Bal.h vt ipſe refert in.d.l.ſi pr̄,vel
qō h loqſ qn̄ fuit adiecta dictio collectiua,ſȝ teneo dictam fallē
tiā eſſe verā,nec fieri vr̄ reſtrictio ad.d.§.gayo,q non loquitur
in deſcendentibus nec ēt bona vr̄ rn̄ſio data ad.§ itē ſi pr̄,attē
to ꝙ ibi erat facta ſubſtō duobus ꝑ diſiūctiuā aut,⁊ ſic ex vir
tute boꝝ dbuiſſet ſubſtitutus ex̄neus admitti vno ex filijs,repudiāt
cuius ɔ̃rium ibi dr̄ ex dicta ꝓſumpta mente,nec ēt videtur bo
na rn̄ſio data ad iſtū tex.qō h in pupillari ſecus in fideicōmiſ
ſaria,qꝛ in vtraqȝ eſt eadē rō vt ēt vult Bar.h,⁊ plenius in.d.
§.cum ita vbi ſupplet dicta ꝑ ſe h.nec vr̄ verꝝ qō Bal.hoc di
cat illud qō Pan.de ca in.d.l.ſi pater,⁊ expreſſe Bald.d.l.
j.de condi. inſer.decidit pro iſta fallentia non ob.ēt qō h,fuit
dictio collectiua,qꝛ hec rn̄ſio tollitur ꝑ.d.§.cum ita,nō ob.
illud qō ipſe dicit circa intellectum.d.l.cum acutiſſimi,q̃ rn̄
deo quod illa procedit in ſubſtitutione facti vni filio poſt mor
tem. Nos querimus de interpretatiōe ſubſtitutiōis facte duo
bus filijs ſimul,⁊ coniunctim quo caſu nō requiritur,quod eue

niat

niſi ꝯditio ſubſtitõis in pſona vtriuſqꝫ, vñ ipſe Pan. id. § gayo dicit poſſe ſuſtineri illam ſal. qñ ille frater ꝗ ex preſumpta mẽte defuncti vult excludere ſubſtitutum erat inſtitutus vna cũ filio cui facta eſt ſubſtõ, ſecus ſi nõ eſſet inſtitutus, ſꝫ forte erat heredatus ſm eũ pro hoc alleg. in ſimili id ꝙ hꝫ in. l. ſi. § ſi i. vbi mater inſtituta ſimul cũ filio magis excludit ſubſtitutũ ꝗ̃ ſi nõ eſſet inſtituta, ⁊ ſic pꝫ ex iſta limitatione recte inueniri qd non erat dr̃ia inter pupillarẽ, ⁊ fideicõmiſſariam factã pſonis non extraneis. Mõ eſt videndũ qd in ſubſtõne vulgari, in q̃ Bart. h in. d. §. cũ ita, ⁊ Ang. Saly. ⁊ Mod. hic, ⁊ Pan. de ca. in. d. §. cũ ita, tenent ſimplr̃ ꝙ ſi facta fuit ſubſtõ vulgaris ẽt p noia ſimplicia puta ſi hr̃edes mei hr̃edes non erunt ſubſtituo, ſempronium nũquã admittatur ſubſtitutus, niſi vterqꝫ hr̃e repudiãte. l. ꝗ̃uis ſm vnũ intellec. gl. ⁊c. ⁊ hoc ibi tꝫ ẽt Ang. in quibuſdaꝫ lectu. ⁊ vide q̃ ibi dixi, ⁊ certe illa. l. ⁊ gl. non vr̃ aliquo mõ ꝯcludenter ꝓbare vt ibi dixi, ⁊ vt ẽt dr̃ Bar. in. d. l. h artic. ff. de here. inſti. Bal. hic fatetur opi. Bar. eſſe veram qñ copulatiue eſt facta ſubſtõ ſcꝫ ſi ticius, ⁊ ſeyus hr̃edes non erunt ⁊c. qꝛ de nã copule eſt ꝙ requirat ꝯcurſus vtriuſqꝫ. l. ſi heredi plures, de condi. inſti. ⁊ hoc ẽt vr̃ velle Bar. in. d. l. hoc articulo, ſed ſi facta eſſet ſubſtõ ſine copula, vt qꝛ dictum ſit inſtituo ticium, ⁊ ſeyũ ꝙ ſi heredes non erunt ſubſtituo ⁊c. tunc Bal. dicit qd admitteretur ſubſtitutus ẽt ſi primus tñ repudiet p. l. pe. ff. de inſti. teſt. quã legem ẽt ita intelligunt Pe. ⁊ Cy. hic, ⁊ de illi9

8 l. intellectu aliqd fuit h dictum. † limitat tñ hoc vltimum bald. niſi aliquid de liberis eſſet in medio per hanc. l. in rõne ſui, ⁊ d. l. cum acutiſſimi, cuꝫ ſi. Ang. in. d. §. cũ ita, lꝫ multa dicat, tñ non vr̃ in effectu velle aliud ꝗ̃ illud ꝙ ponit Bal. hic Imol. ibi multũ ſe inuoluit, ⁊ ſibiipſi ꝯdicit, tñ finaliter vr̃ reſidere ꝙ ſi facta eſt ſubſtõ vulgaris p copulã neqꝫ, vt qꝛ dicat ſi neqꝫ ticius neqꝫ ſeyus adhibit hereditatem ſubſtituo ſempronium, ⁊ tunc ꝓcedat opi. Bar qꝛ verba ita ſonare vñr, facit ꝙ nota. gl. ma. in. l. qdã teſtõ. ff. e. ⁊ eſt tex. lꝫ non alle. in. l. ſi is qui ducenta. §. itẽ ſi pꝫ, de re. dub. ⁊ l. ſi quis ita ſtipulatus fuerit. x. aureos. ff. de ver. ob. ſi aũt eſt facta ſubſtõ ſimplr̃ vel ẽt p copulã, ⁊ poſitam in medio extremorum, vt qꝛ dicat ſi heredes iſti tunc nõ erũt heredes, vel dicat ſi ticius, ⁊ ſeyus heredes non erunt ⁊ tunc aut ſubſtituit ſup toto, ⁊ adhuc idẽ p. d. l. qdã teſtõ, nam talis vr̃ fuiſſe mẽs teſtãdis ex quo ſup toto ſubſtituit vt ibi aut ipſe non ſubſtituit ſup toto, ſimplr̃, ⁊ tunc ſecus p. d. l. qdam teſtamento a ꝯtrario ſenſu, ⁊ ꝓ hoc facit, qꝛ iſtud non importãt verba de ſuo ꝓprio ſignificato, nã ſi dico ſi ticius, ⁊ ſeyus hr̃edes, non fuerunt ſubſtituo ſempronium, ⁊ ꝯtingat ticium repudiare, ⁊ verũ eſt dicere ticius, ⁊ ſeyus non ſunt hr̃edes, vt eſt tex. in. d. l. ſi is q ducẽta § cũ ita. ad fi. ibi primo decẽ ſi ſtichum, ⁊ damã non ſiliã, ⁊ ꝯtingat me vnũ tñ ſiſtere teneor ad decẽ, ⁊ ad iſtũ caſum vltimum addit Imo. limitationem ꝗ̃ ponit hic Bald. vt. ſ. proxime retuli lꝫ ipſe de Bal. mentionem non faciat, ⁊ reprehendit ibi Imo. rõnẽ ꝗ̃ ponit hic Bar. diuerſificãdo ſubſtõnem fideicõmiſſariã a vulgari, qꝛ ſm Bar. in vulgari tractat de effectu, ſꝫ in ſubſtõne fideicõmiſſaria facta pluribus tractat de pluribus fideicõmiſſis recipiẽdis p mediũ pſonã plurium nã ſm Imo. ſicut p vulgarẽ factã pluribus tractat de ſuccedendo in vna hereditate ipſi teſtatori, ita per fideicõmiſſariã ſuccedit teſtatori in vna hereditate. l. coheredi. § cũ filie. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ id Bal. hic reprehendit dictam rõnẽ dr̃ie quaꝫ ponit Bar. hic, ⁊ ſic ſi non poteſt dari ſufficiẽs ratio dr̃ie diuerſitatis dꝫ idẽ eẽ in vulgari, qd in fideicõmiſſaria. Jo. de imo. i. d. l. qdã teſtõ, ẽt reprehendit dictam opi. Bart. per illũ tex. a ꝯtrario ſenſu p quẽ vult ꝙ in ſubſtõne vulgari qñ non eſt facta expreſſa ſup toto non requiratur ꝙ eueniat ꝯdõ ſubſtõnis in perſona vtriuſqꝫ, ſed Pan. de ca. ibi rñdet ad illum tex. ſuſtinẽdo opi. Bar. ꝙ id ille tex. ſe fundat in eo ꝙ teſtõr diſtribuit totã hereditatẽ in vltima ſubſtitutione, qꝛ ibi preceſſerat alie ſubſtõ ſcꝫ p ſe cuilꝫ ſubſtitutoꝝ de cuius ſubſtõnis nã non erat ꝙ de neceſſitate ꝯcurreret repudiatio omnium inſtitutoꝝ, vt. l. pe. de inſti. teſt. ſm intellectũ quẽ ponit gl. hic. Secus ſi non preceſſiſſet dicta ſubſtitutio, qꝛ tunc illi vltimo ſubſtituti non admitterẽtur ad portionẽ vacantẽ ẽt ſi tota hereditas inter eos non fuiſſꝫ diſtributa, ⁊ dicit ꝙ illud non tangit p doc. ſed h mihi nõ plꝫ qꝛ non hꝫ in ſe rationem concludentem, nã ille ſubſtõnes erant diuerſe, nam nihil repugnat ꝙ vna ſit vnius nature alia alteri9 poſtꝗ̃ teſtator vnus fuit varijs, conceptionibus verbum illõim potuimus. Si tñ ad illum tex. velles rñdere dicere poſſes, rñdẽdo prout aliqualiter ſentit Imol. in. d. §. cum ita. in. v. col. ꝙ in. d. l. quidã teſtõ, ad fi. dꝫ de neceſſitate ſubaudiri maxime

⁊ hoc eſſe verum apparet, qꝛ ẽt ſi teſtator ibi non ſubſtituiſſet in tota hereditate, ſed ſimplr̃ tñ pp illa verba ſi neqꝫ florius neque ſophia heredes erunt ſubſtituo tales, ⁊ oporteret ꝙ cõditio illius vltime ſubſtõnis vulgaris eueniret in pſona vtriuſqꝫ, ob nãm illius dictionis neqꝫ vt. ſ. dixi, vñ dũ tex. ibi in fi. dicit id ꝙ apparet euidenter ⁊c. voluit dicere ꝙ lꝫ quando non eſſet facta ſubſtitutio in tota hr̃editate appareret ꝙ illa verba neqꝫ ⁊c. ꝙ teſtator voluit vltimam ſubſtõnem habere effectum niſi quãdo vterqꝫ repudiet, tñ qñ ſubſtituit expreſſe in tota hereditate nedum dr̃ apparere, ſed euidenter apparere ꝙ teſtator voluit ſubſtitutũ admitti, niſi eueniret ꝯdõ ſubſtõis in pſona vtriuſqꝫ, ⁊ lꝫ hec rñſio poſſet ſtare, tñ non video ꝙ per aliq̃ legẽ, aut vrgentem rõnem probet opi. Bar. vel alioꝝ tenentium ꝙ ſubſtitutio facta per illa verba ſi heres mei non erunt heredes, vel p illa verba ſi ticius, ⁊ ſeyus heredes non erũt tñ ſubſtituo non requirat ꝙ eueniat ꝯdõ in pſona vtriuſqꝫ. Et nõ vr̃ poſſit bene rñderi ad illã rõnẽ ꝓ qua addux. ſ. in. l. is qui. § cũ ita. Nec obſt ꝓ opi. Bar. adduceret ꝙ teſtõr vr̃ magis dilexiſſe coheredẽ quẽ inſtituit ꝗ̃ ſubſtitutũ quẽ non inſtituit nimirũ ſi dicere debemus ꝙ voluit coheredẽ p ius accreſcẽdi preferri ſubſtituto. Qꝛ rñde ꝙ verũ eſt ꝙ coheredẽ ꝓdilexit in partem quaꝫ ſibi reliqt nã in ea ꝓtulit ſubſtituto, ſꝫ nos q̃rimus de parte alterius repudiãtis in qua vr̃ potius ꝓferre ſubſtitutũ. d. l. pe. de inſt. teſt. ⁊ d. l. ſi is qui ducẽta. § cũ ita inducẽdo vt. ſ. Pro hoc ẽt facit, qꝛ ꝯdõ ſubſtõnis ꝓdicte eſt iplẽda in ipſa re ſeu circa iſtã rẽ de qua fit diſpõ. l. circa ipſam hereditatẽ. Jdõ dꝫ diuidi, ⁊ intelligi hoc mõ ſi ticius, ⁊ ſeyus heredes non erunt vt. l. ſtichum q liber erit, ⁊ ibi no. Bar. ff. de leg. i. ⁊ l. ij. ff. de condi. inſti. Et pꝫ qꝛ ẽt qñ tractat de effectu acquiſitionis vnius hereditatis, ⁊ ſic de ſuccedẽdo vni teſtatori pluralitas reſoluitur in ſingularitates. Eſſet tñ forſaſſe verũ obtinere in practica maxime pp predictas auctoritates, tñ tenendo opi. Bar. Limito eã non hr̃e locũ in caſu notabili poſito in. l. ſi. in princ. ⁊ ibi no. Bar. ff. eo. ⁊ ibi aliqd p Jo. de imo. ponderantẽ illum text. ꝓ opi. ꝗ̃. ſ. tenui. De quo articulo vide aliqd per Bal. in. l. i. de ꝯdit. inſer. Jtẽ adde predictis ꝙ qñ fit ſubſtitutio pupillaris duob9 filijs impuberibus per noia collectiua ſi vterqꝫ impubes deceſſerit, ꝙ primo decedẽti i pupillari etate non ſuccedit ſubſtitutus. l. qui duos. ff. eo. ⁊ dixi ſuper9 tex. Tamen eſt mirum quare ſi poſtea decedat ſecundus in pupillari etate non admittitur ſubſtitutus tunc ex iure ſubſtõnis ẽt ad partem primi qd hoc negat tex. in l. q duos. Sꝫ ad hoc ibi rñdet Pan. de ca. qd hoc eſt ex tacita mente defuncti q cenſetur voluiſſe ꝯſeruare inter fra-

9 tres ius legitime ſucceſſionis. i. ab inteſta. † Ex quo infert ipſe qd ſi facta eẽt ſubſtõ fideicõmiſſaria duobus extraneis cũ expreſſione noĩs collectiui, primo ſi ambo deceſſerint ſine liberis, non eẽt verũ qd intelligeret fcã ſubſtõ vltio morienti tñ, qꝛ imo intelligit facta ꝓmorienti, qñ inter eos cũ nõ ſit ius lr̃e ſucceſſiõis nõ põt dici qd teſtõr voluerit illud reſeruare, vñ ſm eum portio primi decidentis ſine liberis ſtabit in ſuſpenſo penes heredes ſuos, ⁊ ſi poſtea alter decedat ſine liberis ſubſtitutus habebit vtrãqꝫ ꝑtẽ ſubſtõnis, ⁊ dicit h eſſe ſubtile, ⁊ a nemine eẽ declaratũ. Sed aduerte qꝛ in q̃ſtõ Pan. de ca. vult qd ſi ſubſtõ fideicõmiſſaria facta ſit extraneis p noia collectiua non admittatur ſubſtitutus incontinenti cũ primus tantũ deceſſit ſine liberis non vr̃ aliquo mõ bñ dicere, ⁊ cõis opi. eſt ꝯtra eum vt expreſſe tꝫ Bar. in. d. l. heredes mei. § cũ ita, ad fi. ⁊ ibi hoc ſequuntur alij maxime Jmo. qd optiſſime firmat. Qꝛ ẽt qñ fcã eſt ſubſtitutio fideicõmiſſaria p noia collectiua extraneis ſufficit qd eueniat ꝯdõ in pſona vnius tñ dũmõ nõ ſupſit alia pſona q̃ ex preſumpta mẽte teſtãtis excludat ſubſtitutũ. d. §. cũ ita, ⁊ tꝫ ẽt clare. Bal. hic. Sꝫ in ꝓpoſito lꝫ ſupſit coheres extraneus, nõ dr̃ ſupeſſe pſona q̃ ex ꝓſumpta mẽte teſtõris ſubſtitutũ excludat, qꝛ iſte ſupſtes nõ ſuccedit mortuo, ꝗ̃ dꝫ admitti ſubſtitutus, ⁊ reddit rõnẽ tex. in. d. §. cũ ita. Qꝛ ſi teſtõr voluit quod ſubſtitutus ambobus mortuis ſine liberis hr̃et totũ, eadẽ rõne voluit ꝙ vno mortuo hr̃et ꝑtẽ, qñ nõ ſupeſt alia pſona q̃ ſubſtitutũ excludat ex mẽte teſtãtis. Et iſtud eſt verũ ꝓbat ẽt ꝓbat ẽt p. d. l. lucius §. gayo cum ſi. Nam lꝫ ibi non fuerit nomen collectiuũ, tñ dixit teſtõr gayo, ⁊ ticio ꝙ volebat qd poſt mortẽ eoꝝ reſtituerent hr̃editatẽ alteri. Que verba virtualr̃ idẽ importãt ac ſi dixiſſet poſt mortem gay ⁊ ticy volo hr̃ditatẽ reſtitui tali puta ſempronio, quo caſu qꝛ oratio eſt facta cũ copula affirmatiue de ꝓprio ſignificato verborum importat quod requiratur vtriuſqꝫ. l. ſi heredi plures. ff. de condi. inſti. Et tñ ex mente teſtatoris per rõnem ꝗ̃ proxime reddidi mortuo primo dꝫ pars ſua reſtitui ſi-

deicommiſſario vt.d.§ gayo. Ergo idem erit eadez ratione qñ ꝑ noia collectiua eſt facta ſubſtõ, ⁊ iſtã vltimã rõnẽ põit Imo.in.d.§.cũ ita. Que vltima rõ forte nõ eſt oino vera, qꝛ non vꝫ ꝙ illa pluralis locutio.ſ.poſt mortem eoꝝ ⁊c. dẽat idem opari ac ſi copulatiue dictũ eẽt poſt mortẽ gay, ⁊ ticij, ⁊ ſatis vꝫ probari in.d l.falſa §.fi. Tñ per illa ſupradicta approbo opi. Imo. ⁊ ſequaciũ. Ubi aũt facta eſſet ſubſtõ fideicõmiſſaria liberis teſtatoris per nomẽ collectiuũ, tũc fateoꝛ ꝙ primo decedẽte ſine liberis nõ admittitur ſubſtitutus ẽt ſi liberi non eſſent adinuicem ſubſtituti, qꝛ frater eſt ꝑſona q̃ ex preſumpta mente teſtantis excludit ſubſtitutũ, vt.ſ.tenui ¶ Querit ẽt Bal. h̃ qđ ſi in caſu huius.l.primus deceſſit pubes cũ liberis, ſcḋs deceſſit impubes ſupſtitibus dictis liberis ꝑmi fratris ⁊ ſubſtituto, an ſubſtitutus excludetur per.d.l.liberos, ⁊ tꝫ ꝙ ſic, qꝛ ꝑſumpta mente teſtãtis excludũt ſubſtitutũ. Nã teſtõꝛ apponẽdo nomẽ collectiuũ in ſubſtõne voluit poſt mortẽ ipſius teſtõris ꝓferri ſubſtituto niſi ſubſtitutus eẽt de liberis, ar.l.ij.ſ.de inoffi. teſt. ⁊ h̃ plenius ꝑ eũ cũ q̃ trãſit Saly. Sꝫ Ful.tꝫ ꝙ ẽt cũſubſtitut⁹ eſt extraneus nõ excludaꝛ, qꝛ in iſta ſubſtõne pupillari non ſubintelligiꝛ illa cõdõ ſi deceſſerit ſine liberis q̃ ſolũ ſubintelligiꝛ in fideicõmiſſaria vt in.d.l.cũ acutiſſimi. Tñ teneo opi.bal. ⁊ Saly.q̃ ẽt vꝫ eſſe de mẽte bar.i.d §.cũ ita, circa intellectũ illi⁹ §. Et bñ facit id qđ hꝫ in.d.§.itẽ ſi pꝛ, ⁊ ad ar. Ful.rñde vt dixi.ſ. rñdẽdo ad.d.l.cũ acutiſſimi. Pa.de ca.hic vꝫ trãſire cũ bal. ⁊ Saly.preterq̃ʒ dũ dĩt niſi ſubſtitutus eſſet de liberis, ⁊ mouetur ipſe ꝑ.l.cũ auus.ff.de cõdi. ⁊ demon. Sed dic ꝙ ꝑ Bal. ⁊ Saly.vꝫ tex.in.d.§.cũ ita, in ꝟ.claudiã neptẽ vbi neptis ſubſtituta excludebat alios nepotes, ⁊ alios ex ꝑ filio. Et dixi de h̃ plenius in.d.§.cũ ita, dũ tractaui de pupillari. Facit ẽt ad aliã q.q̃ʒ vide ꝑ bar.i.§.gayo, ⁊ plenius ꝑ Dyn. ⁊ Cy. ⁊ Bald. h̃, ⁊ hec ſufficiãt in hac difficili, ⁊ periculoſa mã de qua vltra predicta vide ꝑ Io.an. ⁊ alios in.c.ſi pꝛ, de teſt.in.vi.ꝑ Bal.in.l.j.C.de cõdi.inſer.ꝑ Ang.in cõſi.ccc j.inci.dña Philippa, ⁊ Pe.de anch.in cõſi.lxiiij.ꝙ incipit ſubtiliter, ad plenum, ⁊ in conſi.ccclxxij.quod incipit, qꝛ Iſabeta ⁊c.

SUMMARIUM

1 Subſtitu ſi ſit tertio pluribus inſtitutis cum additiõe nominis diſtributiui, admittitur quilibet pro virili.

2 Subſtituti nõ admittunꝛ niſi ꝑ partibus qbus fuerũt inſtituti.

3 Hæredes plures ſeparatim inſtituti habentur pro pluribus, & non pro uno corpore.

4 Filius quicqd acquirit ſibi acquirit, quo ad proprietatem.

1 **SI quis duobus.** †Si cũ pluribus inſtitutis, tertius ſubſtituaꝛ cũ additiõe nois diſtributiui admitteꝛ qlibet ꝑ virili. Ubi aũt teſtõꝛ dixit tici⁹ cũ filijs ſuis, ⁊ ſempronius hꝛdes ſunto ticiũ vnũ cũ filijs in ſemiſſez ſemproniũ in aliũ ſemiſſez inſtituiſſe vꝫ.h.d. ¶ In gl.ij. Saly.h̃ nõ bñ dĩt ꝑ ea q̃ dixi.ſ.l.pxi.in.j.no. Si tñ bñ cõſideres ꝟba huius tex.vꝫ ꝙ illa ꝟba filio meo fuerint in iſto caſu neceſſaria ad oñdẽdũ ꝙ teſtõꝛ filio pupillariter ſubſtituebat, qꝛ alias hoc nõ videbaꝛ poſſe cõprehendi ex iſta ꝯceptione verborum.

2 ¶ †In gl.in verbo trientẽ, ibi corrigit ⁊c. hec prima ſo. non tenet, qꝛ legũ correctio ⁊c. Scḋa ſol.eſt ẽt ꝯ iſtũ tex.q loquiꝛ de ſucceſſione impuberis, ⁊ eius bonis. Tertia ſo.diuinat ad.l.cõtrariam. Qꝛ gl.hic intelligit ꝙ in.l.ꝯria illi ſubſtituti excepto illo tertio fuerãt inſtituti coniunctim puta ꝑ nomẽ collectiuum vos quattuor hꝛdes inſtituo ꝙ qdã eſt diuinare ad illaꝫ.l. Bñ fateoꝛ ꝙ ſcḋʒ rũ gl.dt ꝙ hic fuerunt inſtituti duo hꝛdes non cõiunctim, ⁊ ipubes per ſe. Sed fuerunt inſtituti quilibet ſeparatim in.iij.parte, bñ dicit in hoc gl. qꝛ alias non hꝛet quartã qlibet illoꝝ duorũ heredũ, ſꝫ hꝛet quartã quilibet ipſoꝝ duorum. Qꝛ qñ heredes inſtituti ſubſtituunꝛ impuberi etiam ſubſtitutio fiat poſtribuitiuũ qſqs mihi hꝛs ⁊c. put fuit hic. Tñ nõ admittunꝛ ſubſtituti niſi pro partibus pro qbus fuerãt inſtituti.l.q liberis.§.fi. ⁊.l.ſꝫ ſi plures in pn.ff.eo. Uñ ſi in caſu iſtius.l. iſti duo heredes fuiſſent coniunctim inſtituti, ⁊ ipubes fuiſſet inſtitutus ꝑ ſe nõ eſſet qlibet illoꝝ duorũ inſtitutus niſi in quarta.l.liber homo §.ticius, alle ga.in gl.cum ſi. Et ſic quartã tantum hꝛe debuiſſent. Dicebat hic tamẽ Saly.ꝙ ipſe cogitauit dici poſſe vbi nullus extraneus eſt iunctus in ſubſtitutione cuꝫ ipſis heredibus ſubſtitutis, tunc ſit verum ꝙ heredes inſtituti intelligantur ſubſtituti pro portionibus pro quibus erant inſtituti. Ubi autem extraneus ſit adiectus, ⁊ tunc omnes vocentur in virilẽ, ⁊ nõ ꝑ portionibus hereditarijs ꝑ illũ tex.in verbo vnũqnẽqꝫ in triente vocari. Subdit tñ ꝙ in ꝯriũ facit in illi l.q cũ plures.ff.eo. ⁊ plus non dicit. Sed dic ꝙ illa.l.q cũ plures nihil facit, qꝛ ibi expreſſe teſtator in ſubſtõne dt ꝙ ſubſtituebat eos pro partibus pro quibus erãt inſtituti. Sed melius ꝯ illã ꝯſiderationẽ. Saly.facit.l.ſi pꝛ, ad ſi.ff.eo.tñ ipſe poſſet videre ꝙ ipſe intelligit dictã ſuã ꝯſiderationẽ qñ ſubſtõ fcã fuit ꝑ nomen diſtributiuũ. Nullatenus tñ approbo dictã ꝯſiderationẽ Saly.que eſt ꝯ opi.cõem approbatã ꝑ Ia.de ra.h̃ Pe. ⁊ Cy. ⁊ Bal. ⁊ alios in.d.l.ſi pꝛ, qꝛ teſtõꝛ per illa verba qſqs mihi heres erit ⁊c. vocauit ad ſubſtõnẽ heredis per nomẽ appellatiuũ heres. Ergo indiſtincte debent intelligi vocari ꝑ hereditarijs portibus.l.nõnunq̃ʒ.ff.ad treb.cũ ꝯcoꝛ.alle.ꝑ glo. ⁊ doc.in.l.j.ff.eo. Uiſo ergo ꝙ oẽs ſolutiones date hic per gloſ. reprobanꝛ, ſolue vt hic per Bar. ⁊ in.d.l.ſi pꝛ plene, ⁊ dic qđ iſtud operatur diſtributiuum ꝙ non fuit adiectũ in.d.l.contra-
3 ria. ¶ †In ea.ibi ſeparatim fuerunt in ſubſtitutionẽ gl.videns ꝙ.l.qui cum plures, ꝯdicit.d.l.ſi pater, rñdet ꝙ in.l.qui cum plures heredes inſtituti, fuerant inſtituti ſeparatim merito habebanꝛ pro pluribus, ⁊ non ꝑ vno corpore, ſecus in.l.ſi pater, qꝛ ibi hꝛdes excepto tertio ſubſtituto fuerunt inſtituti coniunctim, merito ibi habebanꝛ ꝑ vno tñ, ⁊ ille tertius habebaꝛ pro vno alio, ꝙ eſt diuinare ad.d.l.ſi pꝛ, vt.ſ.dixi, ſõ rñde meli⁹ vt ꝑ Bar. ⁊ alios in.d.l.q cũ plures, ⁊ ibi ꝑ gl.que in.§. ſol ſatis
4 bñ rñdet ¶ †In ea.ibi ticij legatarij ⁊c. hec ſolutio nonẽ bona, qꝛ ſi ille tex.intelligereꝛ de hꝛdibus ticij, legatarij deberent ⁊ ticius, ⁊ eius heredes ſimul ſũgi, ⁊ hꝛe vnã partẽ tñ idiuiſaꝫ ſicut vꝫ hic in ſi.huius.l.qñ relinquitur ticio, ⁊ ſuis filijs qꝛ cũ filius, ⁊ pꝛ habebanꝛ ꝑ eadẽ ꝑſona vt hic. Ita teſtõꝛ ⁊ heredes habenꝛ pro eadẽ ꝑſona vt hꝛ in gl.ſeq. ⁊ tñ in.d.l.ſi quis ticio ticius hꝫ vnã partẽ, ⁊ hꝛdes habent aliã, ꝙ ⁊c. Preterea ſi l.d.l.ſi quis ticio, in prin.intelligeretur de heredibus legatarij, non admitterenꝛ ibi heredes ad dimidiaꝫ, ⁊ ticius legatari⁹ ad aliã dimidiam imo ticius haberet totum dum viueret, ⁊ ordine ſucceſſiuo videreꝛ vocari heredes eius poſt mortem ticij ad ipſum legatum integrũ cum viuus heredẽ non hꝫ.l.j.cum ſi.ff.ꝗ here.vel actio.vendi. Et ita tradit Bar.in.d.l.gal.§ j.in ver. quero quid ſi teſtõꝛ dixit ſubſtituo talem, ⁊ eius filios, ⁊ heredes ⁊c.ff.de lib. ⁊ poſth. ⁊ ſõ rñde ad.d.§.ſi quis titio, pront.ſ. rñdi, ad.d.l.ſi pꝛ, ⁊ de intellectu.d.l.ſi qs titio.i.rñſo, vide per Ang.in ꝯſ.clxxxvij.inci. Chariſſime frater ⁊c. Itẽ adde ꝙ eſt dare caſum in quo illi q erũt nominati ꝑ nomẽ collectiuũ habebunt qlibet eoꝝ virilẽ quẽadmodũ hẽbit ille q cũ eis fuit ſingulariter vocatus. Exẽplũ ſi qs relinqt ticio, ⁊ poſthumo ſemproniij. Nã oẽs poſthumi naſcituri ex ſempronio intelliguntꝛ vocati, ⁊ qlibet eoꝝ tñ hẽbit quantum ticius vt eſt tex.no.in.l.quidam.§.fi.cum.l.verum, circa princ.ff.de reb.dub. ⁊ rõnem huius, vide per Bartolum, ibi quod notabis pro limitatione huius.l.ad ſi ⁊.l.ticius fundi, cum ſi.alle.in glo. ¶ In gl.ſi.ibi.§.ticius, vbi apparet ꝙ ſi dico ticius hꝛs eſt ſeyus ⁊ meuius heredes ſunto, illi duo.ſ.ſeyus ⁊ meuius ꝑꝑ coniunctionẽ ſeu copulam hñr pro vno corpore, ⁊ ticius ꝑ alio. Ita hic ticius cũ filijs, dꝫ hẽri ꝑ vno corpe ꝑꝑ ſolã ꝯiunctionẽ cũ ita cõiter tenetur per doc.hic excepto Saly.cui placebat prima ſolu.eo qꝛ ſm̃ eum iura alleg in gl.non vꝫr loq in caſu iſto qñ erat terti⁹, ſed inducendo iura alle.in gl.vt induxi in.d.§.ticius, vꝫ ꝙ glo. bene reprobat primã ſolu. ¶ In ea.ibi, ut dic cõiter tenet, ⁊ de intellectu.d.l.ſi qs ticio.ij.reſponſo, vide ꝑ Bar. ⁊ alios, in.l. hmõi.§.ſi ticio, de leg.j. ⁊ in.l.gal.§ j.de lib. ⁊ poſth. ⁊ ꝑ bal. in.l.vnica.§.vbi aũt de cad.toi ⁊ tangit etiaꝫ Bar.in.d.l.gal. §.j.aliqua circa intellectum huius.l. In ea.ibi, vel refert ⁊c. hucuſq̃ʒ poſite fuerunt ꝑ gl.ſo.ad.d.l.ſi quis ticio, hic aũt glo.intendit querere quando aliqui heredes vocantur cum tertio ad hereditatem an illud qđ heredes capiũt diuidere inter ſe ꝑ hereditarijs portionibus an vero viriliter de quo etiam incidenter tetigit gl.ſ.proxi.ibi dum dicit qđ inter ſe ⁊c. ¶ In ea.ibi viriles partes ⁊c.h̃ ꝓbaꝛ in l.nonnunq̃ʒ.ff.ad treb. ⁊ facit.d.l. liber homo §.ticius, ⁊ lꝫ gl.videatur loqui in inſtõne heredum facta per noĩa propria idem eſt in ſubſtõne per no.per gl.in.l. j.ſ.e. Uel ẽt poſſunt iſta verba eſſe ſubſtitutionis directe. ¶ In ea.ibi coniunguntur vt ibi fit de heredibus ⁊c. Intentio gl.eſt quod iſto ſecundo caſu illi qui vocati fuerunt per nomen appellatiuum admittantur pro herediarijs portionibus, ⁊ tertius ſeparatim nominatus admittatur in virilem ⁊ intellige ꝙ glo.loquitur in caſu.d.l.qui cum plures.ff.eo. Patet in gloſ. vbi dicit, vt eſt in titio ⁊c. Nam in caſu illi⁹.l. ⁊ iſtius.l.terti⁹

habet

hʒ virilē, ſʒ in caſu.d.l.ſi pr, tertius hʒ dimidiā.ſ.quã non ē adiectū diſtributiuū, ſeu quã teſtātor in ſubſtōne expſſe nō dixit ſubſtituo vos ex ptibus ex quibus vos inſtitui. Nā ſi ita dixiſſet appareret expſſe qđ eos nō habuit p vno corpe, q2 ꝯiūctim eos nō ſubſtituit, ꝛ iō tūc hʒ locū.d.l.q cū plures vt ibi p gl.ꝛ doc.
¶ Ex gl.q̄rit h Cy.ꝛ Ray virū hec lex in eo ꝙ đt de filijs ſit hodie correcta cū filius hodie ſibi acq̄rat q̄d ad ꝓprietatem, dic vt p eos, ꝛ aliqd p Saly.h, ꝛ cōiter teneť ꝙ nō ſit correcta itē limitat h Sal.hāc.l.ad.l.ſi.nō hēe locū vbi teſtātor dixiſſet ticius vna cū filijs, ꝛ ſempronius hēdes ſunto, nā tūc tici⁹ tertiā3 hēbit, ꝛ filij tertiā, ꝛ ſempronius tertiā p.l.ſiqs ticio.ij.rūſo, ꝛ itelligēdo ꝙ ibi loqnť de hēdibus legatarij, nā tunc parē coniunctionē cū ticio videnť hēre filij ticij, ꝛ ſempronius, ꝛ iſto caſu ſempronius, ꝛ filij cū ſint poſiti in eodē caſu.ſ.ablatiui. videntur eſſe ſimul ꝯiūcti, ꝛ iſto mō defendit ipſe ꝙ.d.l.ſiqs ticio.ij.rūſo, poſſit intelligi de hēdibus legatarij, ſʒ quã teſtātor đt ticius, vna cū filijs, ꝛ ſempronius hēs eſto viſuit h. Nā pōt dici ſempronius ꝯiūctus cū filijs ticij, ſʒ tn̄ cū ticio cū differat caſus filijs ticij q̄ limitationē nō puto verā, q2 in q̄ ſe fundat tex.eſt q2 pſona patris, ꝛ filij vť eſſe vna, ꝛ eadē que rō hʒ locū ēt i caſu dicte ſal. Itē in.d.l.ſiqs ticio.ij.rūſo, non pbat maxime prout ibi tex.dť put ego hēo.ſ.ticio ꝛ meuio cū hēdibus, ꝛ ſic illa dictio cum hēdibus que eſt caſus ablatiui diſcordat ab alijs i caſu habeo ēt ibi in tex.hēdibus meis ꝛc.ꝛ ſi ita hť pʒ ꝙ loqť de heredibus teſtātoris. Preterea lex ſiqs ticio non loqť de filijs, ſʒ de heredibus in quibus hēdibus ſm opi.ipſiuſmet Sal.ꝛ Fran.ꝛ aliorum.hec nō eſt eadē rō que eſt in filijs, q2 filius hīi cenſetur eſſe eadē perſona cū patre, ſʒ heres ſʒ repreſentet perſonam defuncti.i.in eo ꝙ hʒ a defuncto cuius eſt imediate heres in auct.de iureiur.a mo.pſti.§.i. ¶ Tn̄ in eo qđ ſibi relinquitur ab alio, vt in caſu.d.l.ſiqs ticio nō repreſentat pſonā illius cuius ē heres, facit.l.iu.ff.de interdi.ꝛ relega. Preterea tex.in.d.l.ſiqs ticio, ſcđo rūſo, nō pōt intelligi de heredibus legatarij p ſcđa3 rōnem q̄ adduxit circa vltimā oppi.formatā in gl.in verbo triēte, ꝓcedentes tn̄ rōnes magis placēt q̄ faciāt iſte due vltie.
a ¶ Vltimo inquārō hic dť ꝙ pſona pris, ꝛ filij cenſeť vna ꝛc. facit ad qōnē, ſtatuto caueť ꝙ nullus hēat offm̄ in ciuitate niſi habeat extimum centum librarum an filius poſſit habere officium ſʒ non hʒ tale extimum ſi mō pater ſuus tale extimū3 hʒ. Bal.conſueuit allegare gl.ſing.in.l.ij.§.qui era.lib.x.ꝙ libra etiam, ꝛ extimum patris prodeſt filio etiam ſeorſum habitanti a patre, ita dicit ipſe formaliter in.l.pretor.§ ſʒ ſi filius in lect. antiqua.ff.de eden. De qua.q.vide aliqd p Bal.ꝛ Ang.h, ad fi.ꝛ aliqd per Bald.in.l.ij.ad fi.ā.de li.ꝛ eoꝝ lib.ꝛ in.l.j.§.ſi iud.ī.cōis de ma.ꝛ in.c.filius, de capi.qui curi.vendi.ꝛ in.l.nō plures.ā.de ſac.ſan.eccl.ꝛ in.l.ſciēdū, in prin.ff.qui ſatiſ.cog et ibi vide Bar.in pe.q.ꝛ qđ ibi dixi, ꝛ p Bal.in.l.dixiĩus.§.ſi pater, cū.l.ſe.de execu.tu.ꝛ in.l.ij.ad fi.de le.here.ꝛ in.l.ēt in pe.col.in ver.mō videndū eſt ꝛc ī.de execu.rei iudi.ꝛ Bald.in addi.Spe.in ti.de cenſi.ad fi.ꝛ que nō.Bar.in.l.cum ſciēmus.C.de agri.ꝛ cenſi.lib.xj.in ver.in tex.ibi patres ꝛc.per illum tex.qui not.ad materiam huius.l.difficillime.

De neceſſariis ſeruis here.inſti. Rub.

SVMMARIVM

1 Seruus poteſt hæres inſtitui, & liber fieri pupillum qui nō eſt ſoluendo, fallit ut hic.

1 **Si quis ſoluendo.** †Ille q nō eſt ſoluēdo pōt vnū ex ſeruis ſuis inſtituere, ꝛ eū ſibi neceſſarium heredem ꝛ liberū facere. Fallit niſi illum ſeruū3 ſpāliter creditoribus obligaſſet.h.d.hec l.j. Fallit ꝛ ſcđo vbi hoc fieret in fraudem fiſci qui eſſet creditor huius teſtatoris qui ſoluendo nō eſt vt eſt gl.iuncto tex.i.l.ſi nō lex.in prin.in verbo ſenatuſconſultū.ff.de here.inſti.q̄ ibi ad hoc reputat no.Jo.de imo.per.l.alleg.in eadem. An aūt ſicut in caſu huius.l.ſeruus directo inſtitutus eſt neceſſari⁹ heres dño.ita ēt ſit in ſeruo vocato per fideicommiſſum glo.eſt in.d.l.ſi non lex.§ i.in gl.ſi.in ſi.que tʒ ꝙ ſic, ꝛ nō eſt alibi ſm Ang.ꝙ intellige vt ibi per eū ꝛ p Jo.de imo.ibi poſt Bald. vnus etiam eſt caſus ſing.in quo ſeruus inſtitutus a dño nō eſt neceſſarius hēs ſʒ ſit inſtitutus cū libertatē quē caſum hēs i.l.ſūpe.ff.de hered.inſti.per q̄ legem limitatur iſte titulus ſingularis, ꝛ multe ſimiles leges ſm Bar.ibi.

a c **Cum ſerui.** †In inſtitutiōe qui ſciēter enūciat̄ne dicit ſeruum eſſe liberum videtur ſibi libertatē relinquere fauore libertatis, ꝛ inſtitutionis que eſt caput, ꝛ fundamentum teſtamenti, ſecus igitur in legato.h.d.

a a **Si tutor.** †Tutor non poteſt ſeruū3 pupilli ſui facere ſibi neceſſarium heredē ſi tn̄ ipſum inſtituit remanet, ꝛ iuſſu pupilli poteſt adire, ꝛ ſibi hēditatē acquirere.h.d.

a c **Cum quidam.** †Licet ſeruus pupillo ſubſtitutus a gradu inſtitutorū adeuntiū ſit ꝯſecutus directā libertatem tn̄ poſtea ex ſubſtitutione pupillari efficiť pupillo heres neceſſarius.h.d.

SVMMARIVM

1 Seruus ſi fuerit hæres inſtitutus in totum, uel in partem, uel datus erit hæres, ac tutor, & utroq; caſu erit liber, licet de libertate nulla fuerit facta mentio in teſtamento.
2 Seruus inſtitutus hæres uidetur inſtitutus cum libertate.
3 Hæres an in foro conſcientiæ dicatur peccare, ſi non præſtat ſeruo rem legatam.
4 Monaſterium ſi inſtituatur heres cum pacto ꝙ fructus præſtentur monacho filio teſtatoris, ualet diſpoſitio.

1 **Cum quidam.** †Si ſeru⁹ fuerit heres inſtitutus in totum, vel in partem, vel datus erit heres ac tutor, ꝛ vtroq3 caſu erit liber lʒ de libertate nulla fuerit facta mentio in teſtō.h.d.j.pars vſq3 ad.§ ſʒ cū veteris. Secunda vero pars h intendit ſimplex heredis inſtō facta de ſeruo in teſtō nō vitiať ſʒ poſtea libertas relinquať in codicillis in quibus dari nō pōt hereditas, ꝛ h iō q2 p ſimplicem inſtōnē factā in teſtō intelligitur relicta libertas.h.d.vſq3 ad.§.illo. Et ibi ē tertia pars que hoc intendit ſʒ legatū factū ſeruo ꝓprio ſine libertate nō valeat de rigore iuris nec vlla actio pro illa competat, impius tn̄ ꝛ ingratus eſt heres q illud ſoluere negat.h.d. vſq3 ad.§.que iuris. Ibi eſt vltima pars que hoc intēdit ſi ſeruus a ſcđo gradu legatus eſt, ꝛ poſtea pupillariter ſubſtituiť pēdet legatum ex euentu pupillaris ꝯđōnis, q2 ſi ꝯđō eueniat, erit liber, ꝛ heres pupillo, ꝛ legatum deficiet alias autem valebit legatum.h.d.
2 ¶ †No.ex prin.huius.l.ꙩ hodie ſeruus inſtitutus heres videtur inſtitutus cum libertate. Quod itellige in ſeruo in totū ꝓprio teſtatoris, ſecus in ſeruo cōi vt.l.ſʒ ſi in conditione.§.ſi ſeruum cum gl.ff.de here.inſti.ꝛ no.glo.in.l.iij.in verbo hereditas.ā.de here.inſti. Scđo fallit in emptore ſerui, qui anteq̄ ſibi traderetur ſeruus eum inſtituit ſimplr nā non cōſequitur ex tali inſtōne libertatē ſi teſtatori viuenti traditus nō fuit.l.qui filio.§ ſi.cū.l.ſeq.ff.de here.inſti. Qui tex.non ē correctus p hāc.l.ſm Ang ibi. Et Jo.de imo.ibi reputat h mēti tenēdū p limitatione huius.l.ꝛ ſʒ gl.ſi.ibi dū dicit ac ſi emptor ꝓpriū ꝛc.ſentiat ꝯtriū, ꝛ eā ſequiť ibi Raph.q reputat illū tex.mirabilē tn̄ puto veriorē eſſe opi.Ang.q2 iſte tex.loqť in ſeruo ſuo teſtātoris ēt ſi directa libertate, ꝛ ante traditionē ſeru⁹ non eſt emptoris.l.ſi ager.ff.de rei ven. ¶ Tertio fallit in ſeruo inſtituto ſimplr cui relicta eſt libertas ſub conditiōe, aut aliquo mō diſpoſitum eſt ſimplr circa libertatē. nā tūc nullo caſu conſequetur ex inſtitutione.l.iij.§.ſi ſeruum, ꝛ ibi glo.ꝛ doc.in l.quotiens.§.ſi.in verbo, die eueniente, ꝛ in.l.que filio.§.j.ff.de here.inſti.ſaluo ſemper caſu poſito in.l.ſi.ī.e. ¶ Quarto fallit in eo ſeruo cui per fideicommiſſum relinquitur hereditas ſimpliciter.l.ſi res.§.j.cū glo.ff.ad treb. ¶ No.ex.d.§.ſed cū3 veteres caſum in quo plus opať taciť q̄ expreſſum, ꝛ ratio erat q2 expreſſum hic erat vitioſum. ¶ No.ex.§.illo caſum in quo aliqd ex vrbanitate debeť qđ ex iuris neceſſitate non debetur, ꝛ quō poſſit concedi ſeruo heredis res legata, ꝛ ad quid quando ſeruus non conſequitur libertatem rūde per.l.iiij.in princi.
3 ibi conniuentibus oculis.ff.de manumiſ.ꝛc. ¶ †Et querit hic
b Bal.an in foro conſcientie dicatur peccare heres ſi non pſtat ſeruo rem legatam, ꝛ dicit ꝙ non per rationē3 q̄ hic vide per eū, ꝛ cum eo tranſit Pau.de ca.ꝛ adde eundem Bal.in auct. ingreſſi, circa.viij.co.vbi reddit eandem rationem, ꝛ pro ea al-
4 legat ſanctum Tho. ¶ †Et inducitur iſte tex.per Angel.in l.ſeruus vxori.ff.de hered.inſtituendis.ad queſtio.ſi monaſte-

a ¶ Perſona pris ꝛ filij. vide Jaſ.plene i.l.fili⁹ paciſcēdo.C.đ pa.cū ꝯcor.de quibus ibi p ipm ꝛ vide ang.de ꝓ legis i.l.i ſuis, ſi ſpn.ff.đ li.ꝛ poſthu.ꝛ alex.in ꝯ.ccxxiij.i.li.vo.in.l.co.ici.viſis ꝛ oportune.ff.ꝛ bal.i ꝯ.cccxlij.in.iij.vo.ici.qđāđnſ i ſi.ꝛ in ꝯ.cxxiij.ici.pōderatis, ꝛ in ꝯſi.ſe.i.iij.vo.ꝛ vide Jaſ.i.l.ſi a ſte ſn.iiij.co.ff.de ꝯdi.ide. Th.

b ¶ Cōſcientie, adđ ꙩ voluit ang.conſi.clxxx.verſus, finem.

a ¶ Ab oibus an exhrdat⁹ inter grad⁹ inſti. ⁊ ſubſt. itellr exheredat⁹ ab oibus gradibus. ⁊ an exhrdat⁹ ſuper extnſ faciat hs eē ſubſtōnem ſi deicō. ſi ſiñ alijs deceſſerit, ⁊ an nati ex filio ee hrdato excludat ſubſtitutus vide ro. conſil. cccxxxviij.

b ¶ Anardin, ob h p bar. conſ. ccte. ij. ij. ici. d. māgrada. ⁊ ꝯſ. cclxxvij. ⁊ lati⁹ p pe. ð anc. ꝯſi. ccxxi. icip. i def noie h qð vulgaris ē p abb. ꝯſ. xcij. ij. lj. vbi dt ꝙ ſtāte ſtat. ꝙ ſupſtite maſculo femina nō audiat agendo vel eccipiendo ꝙ illo mortuo admitteſet ſiſta tuli dicēt maſculo ſupſtite rō ſuccedat, vid ēt bal. ꝯ. elie v. lj. ful. ꝯſ. viij. ⁊ ꝯ. xcviij.

9 ¶ Vid bar. ſuꝯ. xi. ici. ppo nit, ⁊ bal. i ꝯſil. xcie. i v. vol. ⁊ vid ſoc. in ꝯſil. xliij. i. j. vo. icip. circa primum in iuj. dubitatione ⁊ in ꝯ. cclc iij. in pn. ici. capit primū dubi: bdōis articulum in. ij. vo. Tho.

riū inſtituat hrs cū pacto ꝙ fruct⁹ preſtent monacho filio teſtatoris ꝙ lȝ ð rigore illo omnis nō teneat, tñ de benignitate tȝ ⁊ ið ad h bonitādus ē Abb. ſm Ang. ibi Ad qð vide p Bar. ⁊ alios in l. ſi alienū, in pn. e. ti ⁊ in. l. luci⁹. §. tres hrdes, poſt gl. ff. ad treb. ⁊ in auc. excipit. ſ. ð bo. q lib. ⁊ in ſua diſputa inci. Quidā donanit vbi religit monaſterio ⁊c. ⁊ Bald. in. l. j. in. v. oppo. ⁊ in. xij. co. ſ. de his q pe. no. ⁊ in auc. lȝ teſtōr, de epiſc. ⁊ cle. ⁊ in. l. ſi. in ver. poſſet queri. ff. de act. emp.

1 Eciſione. † Si ſeruo pure iſtituta adño relinquat libertas ſub ꝯdōne q nō exiſtat ſiqdē erat prātina non erit hrs nec liber. Si aūt cauſalis, vel mixta, ⁊ p eū nō ſtat q minus exiſtat erit liber, ⁊ nō hrs ſi hrditas ē ſolnēdo, lȝ ſi nō ē ſolnēdo erit hrs, ⁊ liber. h. d. iſta ſingularis lex q̄ allegaui vobis, in. l. ſi p2. ff. de inſti. ⁊ ſubſti. Jn tex. ibi pure. ſ. h expſſo ſecus, ſi ſimplr, q2 tūc nō hret locū. l. iſta vt colligit ex no. p Bar. hic.

De liberis preteritis. Rub.

SVMMARIVM

1 Exhæredatio ab oibus gradibus facta expreſſè, uel tacitè, facit ualere gradus qui aliàs rōne præteritionis uitiarentur.
2 Exhæred fcā poſt oēs gradus, in dubio ad oēs gradus refertur,
3 Exhæredatio facta per nomen appellatiuum, putà à tali hærede exhæredo filium meum ualet
4 Exhæredatio ad hoc ut ualeat quot requirantur.

5 Um poſt. † Exhrdatio ab oibus gradibus facta expreſſe, vel tacite facit valere gradus q alis rōne preteritiōis vitiarent, ⁊ in dubio intelligit facta ab oib⁹ gradibus ſi eſt, facta poſt oēs gradus niſi ð ꝯtra rōne appareat h. d. ¶ No. ꝙ clā in fi. poſita refert ad oia pcedētia ſi nō ſubeſt rō quare magis ad vnum q̄ ad aliud referri debeat vt hic, ⁊ in. l. talis ſcriptura. §. fi. ff. de leg. j. ⁊ ibi ð hac mā plene p Bar. cū ꝯcor. ⁊ addi. quas ibi uedi, ið hic non dicam. ¶ Jn gl. iij. ibi pbatio. Cōtrariū tenēt cōiter doc. ⁊ hic, ⁊ in. l. iij. §. filius. ff. de li. ⁊ poſt. ⁊ ibi tȝ Bar. in lec. nouiſſima per rōnes quas ibi vide p eos. Sȝ tex. hic allegatus per gl. nihil facit. Dicebat tñ Ful. hic, ⁊ ſibi vī gl. poſſe ſaluare in caſu huius l. ſ. qñ idē ſunt inſtituti, ⁊ ſubſtituti, q2 dato ꝙ pbaret ꝙ teſtōr voluit exheredationē eſſe factā ab v. roꝝ gradu, ſȝ tm̄ a gradu puta ſubſtitutoꝝ, tñ hec pbatio nullius eēt effectus, ⁊ q2 teſtm̄ incipit a ſubſtōne intra. d. l. iij. §. fi. cū iidē ſint inſtituti, ⁊ ſubſtituti nihil refert an capiat ex iure inſtōnis an ex iure ſubſtōnis. Sȝ hñ alij eſſent inſtituti, ⁊ alij ſubſtituti, tūc pcederet opi. no. ſȝ dic ꝙ opi. Ful. nullo mō vī ſtare poſſe, q2 qñ ēt iydē ſunt inſtituti ⁊ ſubſtituti pōt eſſe magnus, ⁊ diuerſus effectus an q habeat hrditatē ex iure inſtōnis an ex iure ſubſtōnis, vt q2 grad⁹ ſubſtōnis ſit magis oneratus legatis q̄ gradus inſtōnis q̄ eꝯ, iuxta. l. lȝ impe. de leg. j. ¶ † Jn ea. ibi, ⁊ tūc idē vt hic, ⁊ vult gl. ꝙ exheredatio facta poſt oēs gradus in dubio ad oēs gradus referre dȝ p iſtā. l. circa fi. Et h cōiter tenēt oēs excepto Ful. h q dt ꝙ illi q fuerāt ſubſtituti erāt illimet q inſtituti fuerāt ⁊ tūc vera eſt opi. gl. alſ nō p iſtū tex. a ꝯtro ſenſu ⁊ p h addunt, q2 pcedētia hñt maiorē vim ad ſequētia q̄ eꝯ. l. cū quis, in gl. ⁊ ibi bar. ff. ð le. iij. ⁊ no. in. l. filiū. ff. qñ di. le. ce. Pro hoc ēt ꝯſidera, q2 nec tex. h in. j. par. vel. ij. nec tex. in. d. l. iij. de li. ⁊ poſth. dt ꝙ exhrdatio fcā poſt gradus referant ad oēs grad⁹ pcedētes. Fatet tñ poſt q̄ cōis opi. ē in ꝯtrariū illa ſeqnēda eſt, ſȝ dic ꝙ cōis opi. vera eſt p q2 eadē pōt eſſe rō qñ ſubſtituti ſunt illi q erāt inſtituti ſicut ēt ſunt qñ alij ſunt ſubſtituti, vt pbaui. ff. iſte tex. pbat cōem opi. Scðo q2 qñ exhrdatio ē fcā i medio plurium graduū. puta poſt duos, vel tres gradus, ⁊ añ aliqs 2
a alios gradus certe talis exhrdatio intelligitur facta ab oibus pcedētibus grad bus. d. l. iij. §. pe. ergo eadem rōne idem eſſe
3 dȝ qñ eſt facta in fi. oium graduū. ¶ † Jn ea. ibi a pſona nō poteſt ⁊c. intellige qñ filius exhrdat a pſona nō tñ facta teſtōr mētionē de pſona p nomē appellatiuū, ſȝ p ppriū tm̄, nā ſi eſſet facta p nomē appellatiuū, puta a tali hrde exhrdo filiū meū valeret exhrdatio vt pbat in. l. ſi a primo, in prin. de lib ⁊ poſth. ⁊ h tȝ bal. ⁊ Sal. h. Et non refert an nomē appellatiuū pcedat ppriū an nō vt h p eos ꝙ intellige eē vex ſi ille erat inſtitut⁹ in totū, ⁊ ſic repſentabat totū gradū alſ nō valeret exheredatio non putaui. §. ſi ab vna. ff. de bon. poſ. ꝯtab. ⁊ ſm predicta in- b
tellige ꝙ dt Jmo. ⁊ Pan. ð ca in. d. l. iij. §. fi. vbi dñt ꝙ exhedatio fcā ab vna pſona vȝ ſi illa pſona repſentat gradū totū q2 erat inſolidū ſcriptus p. d. l. ſi a p, ⁊ tangit gl. in ꝟbo ſolo in. d. l. iij §. fi. q̄ ibi ſimplr ſeqt Ang. ⁊ eā intellige ſm predicta.
4 ¶ † Vltimo pōit h Cy. quot reqrant vt exhrdatio cū effectu valeat, de quo vide p gl. i. d. l. iij. §. j. in ꝟbo hrdes, ⁊ tene mēti illud ꝙ dt hic Bal. quē ſeqt Sal. ꝙ nō refert an nomen appellatiuū precedat ppriū an ſequat, q2 ex ꝟbis eoꝝ hēs notabilē limitationē ad. l. ſi cōis ſeruus n a. ff. de ſtipula. ſer. ſ. ꝙ illa l. pcedat qñ actus valebat ſiue pcederet nomē appellatiuū ſiue ſequeret. Sed vbi actus nō valeret ex virtute nois appellatiui, tunc dato ꝙ appellatiuū ſeqnat valebit actus ac ſi preceſſiſſet appellatiuū, ⁊ idē voluit Bar. in. l. ſi vnus. §. fi. ff. de pac. ⁊ i d. l. ſi cōis, ⁊ Jo. de imo. in. l. ꝙ dt. in. ix. co. ff. de verb. ob. ar. l. quotiēs in ſtipſonibus. e. ti, ⁊ no. ēt Ang. in. d. l. ſi vnus. §. fin.

SVMMARIVM

1 Teſtm̄ rumpitur ſi nepos qui poſt mortem patris mei icipit tenere primum locum in ſuitate reperitur præteritus.
2 Sta ꝙ filia dotata nō ſuccedat patri dotātī quouſqȝ ſuperuixerit maſculus, cōtingit ꝙ pr̄ filiū maſculū inſtituit, & filiā dotatā præterit, poſtea mortuo patre deceſſit filius ſine liberis an filia poſſit dicere teſtamentum nullum.
3 Teſtm̄ in quo filia dotata eſt præterita uiuēte frē an poſſit rūpi.
4 Filia dotata & præterita ſi decedat uiuo fratre, an poſſint teſtamentum rumpere eius deſcendentes.
5 Filia dotata & præterita in teſtō patris in quo erat clauſula codicillaris iſtituto filio maſculo, quæ deceſſit ſine liberis, an poſſit ſuccedere & teſtamentum rumpere.
6 Nepos dr̄ ſuccedere in locum patris ſui præmorientis, ſed nō ex perſona ipſius nepotis.

1 Ji auus. ¶ † Nepos q poſt mortē pr̄is, incipit tenere primum locum in ſuitate, ſi repit pteritus teſtm̄ rūpit. h. d. ¶ Jn gl. in verbo ipedimēto in pn. hanc primam expoſitionem, ⁊ rñſionem approbāt Cy. Pe. bart. ⁊ magis cōiter alii. ¶ Jn ea. ibi ſȝ ex interpretatione hec ſcða rñſio nō eſt bona q2 ēt in verbis legis vellete, cōprehēdit caſus. ſ. qñ nepos. ⁊ fili⁹ extabāt tpe teſti vt pbat in d. l. gal. § ēt ſi parēte, dū dicit ibi, tex. ⁊ hñ ꝟba ſe hēnt ſiqs ex ſuis heredibus ſuus hrs eſſe deſierit ⁊c. ſuabndi liberi, ſeu deſcendentes illius qui deſinit eē ſuus nō rumpant teſtm̄ ſi iſtituti ſunt, ⁊ colligit hec ſuppletio ex. §. videndum. ¶ Jn ea. ibi. l. cum ergo, in. d. ver. ⁊ bene ꝟba ⁊c. ponunt ꝟba. l. vellei. que ſine dubio cōprehēdunt caſuȝ qñ filius, ⁊ nepos extabant tpe teſti, ⁊ poſtea viuo auo, ⁊ ſuperſtite nepote deſijt filius eſſe ſuus hrs morte, vel alr. Ergo gl. male dicit. Nec ob. tex. in. d. §. q2 ēt ſi parēte, in ꝟ. interpretandum q i p pdicta apparet debere exponi. i. declarari, nā ēt interpretatio ſumit p declaratione. l. i. §. ꝯ opos. cū gl. ff. ad tertul. Et g ſunt caſus q cōprehēdunt in primo capite. l. velle. ⁊ g ſunt illi q cōphendunt in ſcðo hēs gl. magſ am. i. d. l. gal. § nūc de lege in gl. j. q eſt melior ceteris. ¶ Jn ea. in fi. hec vlti. ſo. non vī iuſta, q2 olim nō reqrebat q exhrdatio nepotū dēret fieri nominatiȝ ſicut exhrdatio filioꝝ cū iura ſtoꝝ reqrētia ꝙ exhrdatio fiat noiatim loquant in filio, ið nō vī veriſile ꝙ lex diuinauerit de l. noua q ē in. l. pri. Pōt ēt ex gl. alr rñderi put eſt de mente Ful. ⁊ Pan. de ca. h ꝙ lex velle. in ſcðo capite vetat rūpi teſtamentū qñ nedū filius, ſȝ ēt nepos natus tpe teſti fuit inſtitutus, ita voluit tex. in. l. gal. §. ille caſus in ꝟbo poſteriori capite q cū h nepos iā natus nō fuit inſtitut⁹ nec exhrdat⁹ nō vetat. l. vellei a teſtm̄ poſſe rūpi, ⁊ ſic lēa iſta erit plana, ⁊ nō fiet violentia put fieret ſm primā expōnē. ¶ † Ex gl. qrit bal. qð ſi ſtatuto caueat ꝙ filia dotata nō ſuccedat pr̄i dotāti quouſqȝ, ſeu donec ſuperuixerit maſcul⁹. Cōtingit ꝙ pr̄ filiū maſculū inſtituit, ⁊ filiā q̄ dotauerat pterijt poſtea mortuo pr̄e deceſſit fili⁹ ſine liberis maſculis filia pterita dt tūc teſtm̄ nullū an poſſit, cōcludit bal. ꝙ ſic poſt q̄ mortu⁹ eſt frater, ⁊ ſic filia ꝯſeqnat dum diā q̄ hitura fuiſſet ab inteſt. ⁊ h opant illa ꝟba ſtatuti. ſ. quamdiu ⁊c. iuxta. l. pr̄ ſeuerinā. §. fi. ff. ð ꝯd. ⁊ de. ⁊ in. l. j. cū ibi no. ſ. ð le. ⁊. l. tici⁹, ꝟ. quo ad. ff. ð execu. tu. cū ſi. ⁊ in h Bal. reprehēdit Ray. q vna cū collegio ſenēſi ꝯſulēdo tenuit ꝯtrariū. ſ. ꝙ nullo mō filia poſſet dicere teſtm̄ nulliū p aliqs rōnes q̄s Bal. h refert, ⁊ oēs ille rōnes pcederēt ſi eſſem⁹ in terris iuris cōis, ſȝ
b ob verba ſtatuti dicentis. quādiu ⁊c. tollunt ille rationes oēs

q2 lex

q̄ lex, ⁊ ſtatutū pōt facere q ille q ſemel fuit heres deſinat eſſe
hēs, ⁊ q aliqs hēat hēditatem ex teſtō certo tpe, ⁊ poſtea ſuc-
ceſſio redeat ad cāم inteſtati, vt. ſ. dicet. ⁊ iſtā opin. ſequit etiā
bar. in. l. fi. ff. ad ter. ⁊ in ꝯſ. j. alegādis. ⁊ bal. ⁊ Ang. in. d. l. gal-
lus §. qdā rectè. ad fi. ⁊ Bal. ⁊ Jmo. in. l. ſi qs poſthumus. §. j. ff.
de lib. ⁊ poſth. ⁊ Ang. et Jmo. in. l. ei q ſoluendo. ff. de here. in-
ſti. vbi ēt dicit Ang. q ita ꝯſuluit collegiū bonon. lʒ ſm eum ꝯ
triū ꝯſuluerit collegium padu. ⁊ nō bene. Jſtam opi. ēt tenu
it Bal. in. l. vxori. ſ. qñ di. le. ⁊ in. l. in qbus. ⁊ in auc. ſed ⁊ ſi qs.
in. vi. co. ū. de ſe. nup. ⁊ Ang. in. l. ⁊ ſi pauciores. ⁊ p iſtū tex. ff.
ſi pars here. pe. ⁊ in auc. de here. ⁊ fal. §. ſi quis aūt. Salyc. hic
ſimpliciter tranſcribit verba Bal. hic, ⁊ aliud non dicit, veri-
tas ergo vr̄ q ante mortē fratris iſta filia nō poſſit dicere teſta-
mētū nullū nec illud impugnat, qꝛ ille demū teſtm̄ impugnat q
ab inteſt. poſſit ſuccedere. l. ſi quis filio exhēdato, in pn̄. ff. de in
iu. te. l. j. §. filiū. l. illud. §. j. ff. de ꝯtra. ⁊. l. poſthumus. §. ſi quis ex
his. ff. de inof. te. ⁊ plene per Bart. ⁊ alios in. d. §. ⁊ qd ſi tm̄. ſʒ
iſta filia obſtante ſtatuto non pōt ab inteſtato ſuccedere viuente
fratre, ergo ⁊c. poſt mortē aūt fratris ſtatutū vr̄ eā pmittere ſuc-
cedere qꝛ phibendo eam ſuccedere vſq; ad certum tpſ vr̄ per-
mittere q poſt illud tpſ ſuccedat. l. imperator. ff. de poſt. ⁊ per
3 ꝯñs tunc poterit impugnare teſtm̄. ¶ †Sʒ circa hoc ſtat aliud
dubium fortius. ſ. vtrum antequā filius decedat teſtm̄ ſit efficaci-
ter validum adeo q filius ex eo poſſit adire hēditatē attento q
ſperaſ rūpi, ⁊ ꝯtrabulari poſſe per filiā, ⁊ idō vr̄ q tunc poſſit in
terim filius ex teſtamento adire, qꝛ quotiēs pēdet dubiū ne te-
ſtamentū rūpaſ interim nō pōt adiri hēditas. l. ſuus quoq;. ℣.
⁊ idō ſi coheredi. ff. de her. inſti. ⁊. l. vētre. ⁊. l. cū qdaʒ. §. q dr̄. ff.
de ac. her. ⁊. l. ij. §. expectandi. ff. de bo. poſ. ſm tab. ⁊ hāc opin.
tenuit Bar. in. l. fi. ff. ad tertu. ⁊ in ſuo ꝯſ. inci. pr̄ hūs filii vel fi
liā, et in ꝯſi. inci. dñs Jac. quondā vfredecij ⁊c. ⁊ in ꝯſi. inci. Jn
noie dñi ppon ſ q pr̄ ⁊c. ſed Bal. hic vr̄ tenere ꝯtriū, ⁊ dicit q
ita ꝯſuluit Franc. tigri. ⁊ collegiū Florent. q ſtatutū pōt facere
filium eſſe heredē ad tpſ, ⁊ poſtea eū deſinere eſſe hēdem ipſo
iure, vt auc. hoc amplius. ſ. de fideicō. ⁊ no. in. l. in ſubſtōne.
ff. de vul. ⁊ pup. Jtē pōt ſtatutū facere q dum filius viueret ſit
heres pr̄i ex teſtō, ⁊ poſtea deſinat eſſe hēs et extinguaſ cā te-
ſtati, et ſimiliter, et tunc ſuccedat ab inte. pr̄i in portione ſibi debi
ta ab inte. ſicut dicimus in milite qui poteſt ex permiſſu legis
decedere teſtatus vſq; ad tpſ, et poſtea inteſtatus. l. miles ita. i
prin. ff. de teſta. mi. Cum ergo ſtatutū predictū phibēdo filiam
vſq; ad certū tpſ ſuccedere videaſ permiſiſſe q poſt illud tpſ
ſuccedat. d. l. imperator. et per ꝯñs rūpet teſtm̄ iuxta. d. l. illud
§. j. cum ꝯcor. filius dum viuit erit ex teſtō heres. poſtea vero
filia ſuccedet ab inteſtato. Et ad rōnem allegatā pro opi. bar. poſ
ſet rūderi q illud pcedit vbi eſſemus in terminis iuris cōis, ſʒ
nos loquimur in caſu prouiſo a ſtatuto de cuius mēte ita vr̄ fuiſ-
ſe cū iſta opi. Bal. tranſit hic ſimplr̄ Sal. nullo addito. Pau.
de ca. ēt hic tenuit ſe ad dicta p Bal. iſtā opi. tenuit Bal. met.
in. l. ſi qs filiū. ū. de inof. te. ⁊ in. c. j. §. j. in tit. epiſ. vl' abba. in vſi
feu. ⁊ Ang. in. d. §. ſi cuius aūt, ⁊ Jo. de imo. in. d. l. ei q ſoluen-
do, ⁊ Pa. de ca. in. d. l. ſi qs poſthumos. Si qs tm̄ velet ſubſti
nere opi. bar. diceret q nō eſt riſum rōni allegate p bar. Nam
lʒ dicaſ q rō Bar. pcedat vbi eſſemus in ſucceſſione debita d
iure cōi. ſʒ nos loquimur in ſucceſſione debita ex forma ſtatuti, vñ
potuit ſtatutū diſponere q teſtm̄ vʒ efficaciter quouſq; viueret
filius, ⁊ poſtea ſucceſſio rediret ad caſum inteſtati in. d. l. miles
ita. Tñ ad iſtud rūdet Bar. in. d. l. fi. q iſtud pcederet qñ ſta
tutū aliquid diſponeret circa teſtamentum, vt qꝛ dicit q filia
dotata non poſſet rumpere teſtamentum quouſq; vixerit maſ-
culus, nam tunc procederet opi. bal. ⁊ ſequacium p. d. l. miles. ſʒ
qñ ſtatutum non diſponit aliquid circa teſtm̄, ſed ſolū circa pſo
nā filie q nō ſuccedat quouſq; extat maſculus, tūc. n. qꝛ poſſibi
le eſt q filia erit preterita in teſtō, ⁊ aliquo caſu poterat ſucce-
dere. ſ. poſt mortem filij, et ſic rumperet teſtm̄, ⁊ ideo interīʒ te
ſtamentum dr̄ eſſe in pēdenti, et ex eo non dʒ poſſe adiri hēdi-
tas ſicut ēt qñ poſthumus, vel filius exiſtens apud hoſtes ē p
teritus. l. pe. cum ibi no. ff. de lib. et poſt. ⁊. d. l. ventre. cū alijs.
. ū. alle. et non inuenio q aliqs ad iſtam rōnem rūdeat, ideo vi-
detur ſubſtentabilis opi. Bar. ¶ Ad predictā. q. facit qd quā
format Ang. in. d. §. ⁊ qd ſi tm̄. dum querit ſi ſtatuto cautū eſt
q extantibus agnatis filia non ſuccedat ab inteſta. vtrum ſi fi-
lia eſt preterita in teſtō poſſit ſtatim ꝯtrabulare teſtm̄. de qua
4 q. prior emiſſiue dixiſſe in. l. filie dotem. ū. de colli. ¶ †Querit
ſucceſſiue Bart. in. d. l. fi. ad tertul. iuxta predicta vtrum ſi di-
cta filia decedat viuo dicto fratre ſuo tranſmittat ad liberos ſu-

os ius ſuccedendi ex pſona matris ſi poſtea decedat dictus fra
ter inſtitutus relictis ſuperſtitibus dictis liberis ſororis, et lʒ q
non vt ibi per eum, et ita ēt lʒ Jmo. in d. l. ei q ſoluendo, ſʒ bal.
hic cum quo ſimplr̄ tranſit Saly. aliqualiter inſurgit ꝯ bar. in
l. ſi a primo. ff. de lib. et poſth. Sed dic q ille tex. non ob. qꝛ ibi
non dr̄ q filius decedens antequā inſtitutus in primo gradu re-
pudiaret tranſmiſerit ad heredes ſuos ius dicendi nullum gra
dum ſubſtitutionis a quo, ipſe filius erat pteritus, imo dico qd
in caſu illo non ſuccedent hēdes filij, ſed ſuccedent ab inteſtato
iure proprio qui erāt proximiores teſtōris tpe quo teſtm̄ deſti
tuit hoc eſt tpe quo inſtitutus hēs in primo gradu repudiauit,
vt eſt tex. in. l. ſi quis poſthumos §. ſi filium in fi. co. ti. et expſ
ſius probaſ in. l. ſi poſthumus. a prin. ver. vſq;. ff. de lib. et po-
ſthu. ibi dum tex. dicit ad illos ptinere, et gl. ibi in ℣bo. ultimos
ſ. teſtōris, ⁊ ibi ſiluum tex. reputat no. Bal. Jdem pbaſ in. d. l. ſi
poſthumus. a primo ver. nam et cum duobus ibi dū dicit poſt
humus excludaſ q exponit Dy. ⁊ Bar. ſ. p mortē poſthumi,
dicebat idō bar. in. d. l. fi. q liberi nati ex filia pdicta poſſent ex
ppria eoꝝ pſona ſuccedere ſi cōcepti fuerint viuo auo per. l. j.
§. ſi quis primoꝝ. ff. vnde cog. q reprehēdit bal. in. d. l. ſi qs fi
lia, ⁊ Jmo. in. d. l. ei q. qꝛ nō poſſent nepotes predicti rūpere te
ſtm̄ ex quo tpe mortis aui precedenbant a filio ⁊ filia teſtōris.
d. l. ſi qs filio exhēdato. in prin. d. §. ſi qs filiū. ⁊ ſic poſtquā filia
deceſſit añ fratrem ſuū nō extat pſona q tunc poſſet rūpere teſtm̄,
⁊ in hoc ſtō cū eis ꝯdito teſtō. Tō adhuc nullo ꝯdito teſtō pu-
to q ſi ex filio ſupeſſet nepos excluderet nepotes ex filia, per
no. p bar. in. l. liberoꝝ. ff. de ver. ſig. circa. vy. co. in ℣. his pmiſ
ſis reducamus ⁊c. p Jo. an. in addi. Spe. in rub. de ſuc. ab inte.
5 ⁊ p bar. in. l. ſancimus. in fi. pn̄. C. de inof. te. cū ꝯcor. ¶ †Que-
rit ēt bar. i. d. l. fi. vtrū ſtāte ſtatuto q dictus filius maſcul' de-
ceſſerit ſine libis ſupſtite dcā ſorore pterita in teſtō pr̄is in erat
quo adiecta clā codicill. ſ. ſi nō valeret vel valebit teſtm̄ iure te
ſtamenti valeat iure codicilloꝝ per quam clām vr̄r grauati ab
inteſt. venientes vt reſtituant hēditatē p fideicōmiſſuʒ hēdi ſcri
pto in teſtō vt videbis in auc. ex ca. ſ. eo. teneaſ. d. ſoror reſtitue
re hēditatem per fideicōmiſſum hēdibus dicti fratris, ⁊ ꝯclu-
dit q ſic vt ibi p eū q no. Sed ꝯtriū lʒ bal. ⁊ Sal. hic, ⁊ bald. in
d. l. ſi quis filiū, ⁊ Jmo. in. d. l. ei q. qꝛ teſtm̄ toto tpe filij valuit
efficaciter iure teſti ſm opi. quā tenēt bal. et ſequaces, ⁊ vt. ū. re
tuli. et ideo viuo filio non fuit verificata condictio clauſule codi
cillaris. Sed fuit verificata poſt mortem filij, qꝛ teſtm̄ rumpi-
tur ob preteritionē filie ſuperuenientis, ergo filius ſuccedens an-
tequā ſit verificata dicta ꝯdito nō potuit dctm̄ fideicōmiſſuʒ tā-
quā ꝯdōnale trāſmittere. l. vnica. §. ſin aūt aliqd ſub ꝯdōne. ſ. d ca.
tol. ⁊ no. in. l. j. ſ. de his qui ante aper. tab. Teneo opi. Bar. qꝛ
teſtm̄ non valuit viuo filio adeo q ex illo teſtō nō potuit adiri
hēditas viuo eo. vt. ū. concluſi. et per ꝯñs cum viuo filio ſit ve-
rificata conditio clauſule codicillaris, qꝛ conſtat ex dicto teſtō
hēditatem adiri non poſſe amplius, et p ꝯñs teſtator dr̄ deceſſiſ
ſe inteſtatus, inſti. de here. que ad inteſta. defer. in prin. ⁊. l. j. ff.
de iniu. teſt. ergo ſequit q filius tranſmittit ius fideicōmiſſi ad
heredes ſuos. Pendet igiſ vis huius. q. a virtute eoꝝ que di-
6 cta ſunt in. ij. q. ¶ †Vltimo no. id q colligit Bar. ex iſto tex.
ſ. q lʒ nepos dicaſ ſuccedere in locū patris ſui predecedētis tñ
nō vr̄ ſuccedere ex perſona patris, ſed ex propria vt hic. ſ. p eoʒ
plenius, cum adde. l. j. §. ſi ſit ⁊ ibi no. Bar. circa prin. ff. de col-
latio. dotis, et. no Bar. in. l. j. §. ſi filius. ff. de coniungen. cū emā.
lib. Cy. in. l. j. ad finem de adul.

SVMMARIVM

1 Exhæredatio inducitur per quęcunq; uerba quibus conſtat q pater uoluit filium exhæredare.
2 Exhæredatio ſic facta, filiū meū prætereo, quia cām ingratitudinis cōmiſit cōtra me, q a iniecit manus ſuas in me, an ualeat.
3 Exhæredatio quā fit per uerba que ſonāt in pteritionē an ualeat in uim exhæredationis potius quā præteritionis.
4 Voluntas teſtatoris ſemper ſeruanda eſt, & præferenda uerbis, ſi uerba poſſunt conuenire menti, aliàs ſecus.

1 **Si quis filium.** †Ad exhēdationē i
ducēdam ſufficiūt q̄
cunq; verba per que conſtat q teſtator voluit filiū
a ſua hereditate eſſe alienum. h. d. ¶ Jn glo. ij. ibi
§. eadem ⁊c. intelligo ſecundum tex. queʒ allegat, qꝛ ſi nulla eſt
facta mētio de filio. ſ. inſtituendo eum vel exhēdando dr̄ prete
ritus vt ibi. Nam lʒ eſſet facta aliqua mētio de filio alio modo

etiam ſibi relinquēdo aliqd alio titu. q̄ inſtōnis, tñ diceret̄ preteritus. l. ita tñ. §. q rogatus. in ꝟbo ꝯtra. ff. ad treb. ⁊. ſ. l. pxi. circa medium, in ꝟ. inſtōnē ꝑterij. ⁊ in. §. aliud. in auc. vt cū d̄ ap. cog. ⁊ no. in. l. nam ⁊ ſi. in ꝑn. gl. ma. ff. de inoffi. te. hoc eſt verū de iure ffoꝝ, ſm cōes ꝯcluſiones, ⁊ de iure nouiſſimo, vt in iuribus ꝑalle. Sed ſm ipa. l. oīmodo. ꝭ. de inoffi. te. ſufficiebat filio quoquo relicti titulo relinquere, vt nō diceret̄ ꝑteritus, vt ibi, ⁊ predicta procedunt accipiendo preteritionē ꝓprie. Inter dū tñ accipit̄ large, ⁊ improprie alio mō, de quo vide p bart. in
2 auc. ex cā. in prima op. ⁊ in. ſ. q. ſ. e. † Et ibi tangit bart. qd ſi teſtōꝛ dicat filiū ꝑtereo ex eo, q2 talē cāz ingratitudinis cōmiſit, vt q2 dicat ꝙ manus in ipm patrē iniecit, ⁊ ſic expſſit cāz iuſtā exhēdationis, iuxta. §. cās. in auc. vt cū de ap. co. nn dicat̄ pteritus vel exhēdat⁹, de quo tāgit ēt hic Cy. poſt antiquos, ⁊ dōꝫ
3 veniet in. d. auc. ex cā. ❡ † In gl. in ꝟbo interpretatio no. text. cū gl. ꝙ ꝟba de qbus hic in tex. vīr ꝯuenire tā ꝑteritioni q̄ exhēdationi, tñ in dubio indicat̄ ꝙ hēat vīz exhēdationis, vt ſic teſtm̄ valeat vt h̄. facu. l. quotiēs. ff. de re. du. cū ſi. Fīl. tñ dicit ſibi videri ꝙ non dicat verum, ꝙ iſta ꝟba ꝯueniūt ita ꝑteritiōi ſicut exhēdatiōi, q2 ꝯria ꝟba ſonarēt inſtōnē. l. hiis ꝟbis. in ꝑnc. ff. de her. inſti. ergo iſta ſonāt in exhēdationē cū ꝯrioꝝ eadē ſit diſciplina ſeu cognitio l. ſ. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iu. l. in fundo. ff. de rei vē. Tñ iſta rō non vr̄ ꝙ concludenter infringat dcm̄ gl. cuius gl. opi. vr̄ probari p iſtū tex. Nā rō dubitādi poſita h̄ in tex. vr̄ fundari in eo ꝙ d̄t iſta gl. vt ēt ſonat tex. h̄ dū dicit ꝟboꝝ inter ꝑatio ⁊c. ⁊ fateor ꝙ ꝯria ꝟba ſonarēt in hēdis inſtōnem, ergo iſta debēt ſonare exheredationem vel ꝑteritionē q̄ ꝑteritio ē inſtōni ꝯria, ⁊ eo ipſo ꝙ teſtatoꝛ alīū inſtituit in ſolidum, ⁊ filiū ꝑterijt facit actoꝫ ꝯriū inſtōni filij. l. marius. ꝭ. de procu. l. cū ꝑtoꝛ. in ꝑn. ff. de iudi ⁊ lar go mō dicit filiū exhēdaſſe, vt ꝓbat bar. in. d. auc. ex cā. in. ſ. op. dū ad h̄ allegat. l. ſicut certi. ꝭ. de teſt. mi. adde ēt rōnem dubitādi ad iſtā. l. quā poſuit hic bal. in fi. que mihi nō plꝫ q2 nō ꝯuenit lr̄e huic in verbo filius. ❡ In glo. fi. dū alle. l. in ſumma. dic ꝙ illa ꝯcordat, dum aūt alle. l. ſi alij. dic ꝙ illa itelligit̄ qñ nō plene ꝓbat̄ d̄ volūtate defuncti, ⁊ de intellectu illius. l. vide bal. in. l. volūtatis. circa. ſ.
4 co. ſ. de fideicō. ❡ † Ultimo timua lrām huius. l. volēte m. qd volūtas teſtōris ſemp ſeruādaeſt, ⁊ ꝑferenda ꝟbis, vez ē ſi ꝟba ſm ꝓpriā vel ſaltē impropriā ſignationē pñt ꝯuenire mēti, alias ſecus. l. in ambiguo. ff. de re. du. ⁊ ꝙ ibi no. bart. dū r̄ñdet ad. l. nō aliter. Scdo intellige vez ſi voluntas teſtōris tranſiuit ad diſpōnem, q2 nō ſufficit ꝙ teſtōꝛ velit niſi diſponat, tex. ⁊ exemplum hētis no. in. l. qdam cū filiū. ff. de hē. inſti. ſm bald. ibi nā lꝫ ibi teſtōꝛ voluerit hēditatē ad filiū venire, tñ q2 non diſponit non poteſt agi ex teſtō ꝙ eſt bene notandum.

n❡ Modioſi. de hoc p Io. d̄ nna ꝯſ. lxxxix. et conſil. xxvij. et ꝯ. lxiij. ⁊ ꝯſi. 78. ⁊ ꝯ lxxxv. pa. de ca. ꝯſil. cccxxxiiij.

❡ Uid bal. ⁊ mod. in. l. ij. C. de in ſ⁹ vo. et ſoz. in cōſil. xxxi. in. ſ. vol. inci. ꝑſequēdo ordinē, et i ꝯſi. cl. in. ſ. vo. inc. ⁊ nos introducere, vide etiā Ale. de imo. l ꝯſil. xxix. in. ſ. vo. ici. qñ abſde. i. ſij. co. et i ꝯſi. cxxv. e. vo. ici. ꝯſideratio ꝟbis inſtri. et in ꝯſi. clj. in. ij. vo. incipi. viſo themate. ꝭ. ſcri pto. et in cōſil. xxj. i. ſ. vo. ici. viſo ꝓceſſu cāe fran. de are. in ꝯ. clxi. ici. i pñ ti ꝯſultatione. hñdi. capra. in ꝯſ. lxxvij. inci. pūct⁹ qdē. i. ij. dubio. Raph. cu. in ꝯſ. ccvij. inci. itē ꝙ que liber hēditas ⁊ lnurē. de fano. l. §. cetez. i pn. inſtit. de legi. ngn. ſuc. et andr. barb. i rub. de ſuc. ab inteſta. Tho. Bl.

SVMMARIVM

1 Exhæredādi, uel inſtituēdi æqualiter ſunt maſculi, & fœminæ, & teſtamentū rumpit̄ præteritione fœminarum, ſicut filiorū.
2 Fœminæ debent pariter ſuccedere ab inteſtato, ſicut maſculi.
3 Statutum excludens matrem à ſucceſſione filii ſtantibus agnatis, an dicatur odioſum.
4 Statutum excludens filias, an etiā uideatur excludere nepotes.
5 Nepotes ex filio gaudent priuilegio patris.
6 Cauſa teſtati regulatur à cauſa inteſtati.
7 Exhæredatus an ſit melioris conditionis quā præteritus.

1 Primum vicium. † Hec lex ē obſcura, q2 refert plura vicia inducta p mediā iuris prudētiā hoc eſt p iura que fuerūt poſt ius ffoꝝ, añ ius C. q̄ iura nō hēmus, ⁊ ita trūcata h̄ referunt in aliqbus ꝑtibus ꝙ nō pōt p oīa clare intelligi q̄lis formalr̄ erat illa diſpō inducta p mediā iuris prudētiā hic correctā, ⁊ hoc intēdit, femine exequant̄ maſculis ⁊ nepotes filijs, ⁊ poſtumis iam natis vt eodez mō ſint inſtituēdi oēs, ⁊ eodē mō dūt exhēdari, ⁊ ſi ꝑtereantur eadē hūt remedia rūpēdi, lꝫ d̄ media iuris prudētia maſculi eſſent melioris ꝯdōnis q̄ femine in pluribꝰ. ꝑmo q2 lꝫ ab inteſt. eēnt pes ſi tñ fiebat teſtm̄ plus erat relinquēdū maſculoq̄ femine p ſua lrīa, ⁊ fiebat debuit dūt maſculi exhēdari noiatim, lemie āt poterāt exhēdari inter ceteros, ſi ꝟo ꝑteribant inſtituto extneo poterat maſculus totū teſtm̄ impugnare tā d̄ iure ciui. q̄ p bo. po. de iure ꝑto. ⁊ totā hēditatē ꝯſeq. Femina ꝟo nō impugnabit teſtm̄ niſi p dimidia p ius accreſcēdi, ⁊ de illa dimidia cogi poterat ēt ad ſolutionē legatoꝝ vſqꝫ ad dodrātē illius dimidie, ⁊ ſic remanebat ſibi tñ vncia cum dimidia totius hēditatis q̄ d̄r ſextans, ⁊ erat deterioris ꝯdōnis q̄ ſi fuiſſet exheredata quo caſu habuiſſet q̄relam in totū niſi ſibi fuiſſet relicta quarta pars totius, ⁊ ſimiliter naſcituri eſſent alterius ꝯdōnis q̄ iā nati in mō exhēdatiōis, ſꝫ hodie idē ius ſeruaret̄ in oibus, ⁊ debēt exhēdari noiatim nepotes, ⁊ poſthumi ſicut filij iā nati. h. d. ❡ In tex. ibi, ſi ex teſtō, exponit Sal. i. ꝯ teſtm̄ qñ filius vel filia erāt ꝑteriti, ⁊ ſꝫ iſtā expōnē, tūc in ꝟ. ⁊ ſi ꝑteritus poneret̄ exēploꝫ huius ꝑmi vicij. Pōt ēt intelligi tex. hic ꝙ ſtet ꝓprie, ⁊ tūc ē intētio lr̄e ꝙ ꝑmū viciū erat ꝙ in teſtō plꝰ erat relinquēdū filio q̄ filie q̄tū aūt plus eēt relinquēdū hoc nō apit tex. Et ꝙ ſcdꝰ intellꝰ ſit magis de mēte lr̄e pꝫ ꝑ tex. ſ. e. pꝰ med. i ꝟ. ſancimꝰ. ⁊ i ꝟ. ſcriptura teſtōꝝ eas honorati ⁊c. ⁊ ſm iſtū intellectū text. in ver. ⁊ ſi ꝑteritus. non ponit exemplum huius primi vicij, ſed ponit quartum viciū, quintū āt ponit̄ in ver. cum ēt eſſent, ſextum ponit̄ in ver. ſed q2 aliqd. ⁊ hoc ſentiunt plures gl. pce, dū intelligunt ꝙ impatoꝛ hic corrigat ſex vicia. ❡ In tex. ibi. ⁊ inter nepotes exhēdandos ⁊c. hic ponit̄ ēt tertium vicium. Que autē dr̄ia eſſet inter ius ciuile, ⁊ ꝑtoriū in exheredandis nepotibus, text. hic non aperit, ⁊ id hoc ignoramus. Poterat forte eſſe dr̄ia q2 ſm vnum ius erāt exhēdandi nominatim, ⁊ ſm aliud inter ceteros, vt in ſimili pꝫ ex ꝑcedētibus ⁊ ſeqūtibus. ❡ In text. ibi, ex pte iuris accreſcēdi ⁊c. intellige de parte. ſ. dimidia quā ꝯſeq̄bat̄ filia de iure ciuili p ius accreſcendi vt declaraui in ꝟ. cū ēt eſſent. ❡ In text. ibi, legatis ſupponant̄. i. vſqꝫ ad dodrantē ſue dimidie, vt pꝫ in ver. cū etiā. ❡ In tex. ibi, hac iniquitate, loqur de iniquitate poſita in ver. ⁊ ſi preteritus, vbi pꝫ ꝙ filia preterita de iure ciuili non admittebatur niſi ad dimidiū de qua tenebatur ſoluere legata vſqꝫ ad dodrantē ſeu dimidiā, ⁊ eodem mō hēbat ſi veniebat de iure ꝑto. prout induxit Antonius magnus impatoꝛ per ſuam ꝯſtōnē corrigentē ius pretoriū. Nam ex tali iniquitate dicit hic impatoꝛ ꝙ reſultabat aliud vicium. ſ. ꝙ repiebat̄ ꝙ filia preterita hēbat minus q̄ filia exhēdata, ⁊ dēret potius eſſe ꝯtrium cum teſtōꝛ videatur habuiſſe maiori odio exhēdatam q̄ ſub ſilentio ꝑteritam. ❡ In tex. ibi ꝙ ſi ſm nr̄e ⁊c. h̄ r̄ñdet tacite obiectiōi ſi qs diceret. Preterea qñ non hꝫ niſi vnciam cum dimidia ſolutis legatis dꝫ poſſe petere ſupplemētum legitime vſqꝫ ad quartum ſicut aū hanc. l. poterat filia exheredata cui minus quartum relictū erat. l. oimō. ꝭ. de inof. te. Nam r̄ñdet ꝙ illa. l. non hꝫ lo
2 cum in filio, vel in filia oino preterit is vt ibi. † Not. ꝙ pariter debent ſuccedere ab inteſt. maſculi ⁊ femine, ⁊ qui aliter diſponunt ſunt accuſatores nāe, ⁊ ſic facit ꝙ ſtatuta diſponentia ꝙ ex
3 tantibus filijs maſculis filie non ſuccedunt dicant̄ odioſa ⁊ reſtringenda q̄ eſt vtile ſcire ad multa, ⁊ per iſtam. l. ita dicit bar. in. l. cūctos populos. in. vj. q. ꝭ. de ſum. tri. De quo vide p bal. ⁊ Sal. ibi, ⁊ per Cy. et Bal. in. l. nō ſine. ſ. de do. que lib. ⁊ per Bal. ⁊ Sal. in. d. l. ij. ꝭ. de in ius vo. ⁊ per bal. in. l. ſancimus. ꝭ. de nup. et in. l. leg. ſ. de legi. here. et in. l. ſ. in vlt. co. ꝭ. de ſe. nup. et in. l. ſ. ſ. de his qui. nd ſi. pne. non pol. et in. l. inter filios. ꝭ. ſi a. her. et in. l. certum. in prin. ꝭ. vnde leg. et in. l. ſi defunctus. et in l. ſi. ſ. de ſuis et le. et per Pe. de anc. in. c. canonū ſtatuta de cōſti. maxime in ꝟ. his igit̄ qqꝫ membris ⁊c. de quo dixi in. d. l.
3 ij. ꝭ. de in ius vo. ❡ † Utrū āt ſtatutum excludens mrēm a ſucceſſione filij extantibus agnatis maſculis dicat̄ odioſum, ⁊ ſic reſtringendum, vide per Joan. an. in ti. de ſuc. ab inte. in addi. Spe. in rub. ⁊ per Bal. in. d. l. ſ. in vlt. co. ꝭ. de ſec. nup. ⁊ p An
4 ge. in conſi. lxvij. inci. martinus ⁊c. ❡ † Item no. ꝙ inter filios ⁊ nepotes paria iura ſeruari debent ꝙ inducit bal. hic ad plures. q. ſtatutoꝝ excludentium filias ꝙ ēt videant̄ excludere nepotes, ⁊ ſi ſtatutum excludat ab inteſt. filias dotatas extātibus filijs maſculis, ⁊ ꝯtingat extare nepotē ex filio ⁊ nepotem ex filia, an neptis excludat̄ p nepotē de qbus. q. vide hic per eū, et eas omitto pp plixitatem poſtq̄ filij nō tangunt, de qbus. q. vide p Bar. in. l. liberoꝝ. ff. de ver. ſig. et in. l. ij. §. videndum, maxime ad fi. ff. ad tert. et p Cy. in. l. ſ. ſ. que ſit lon. conſue. p Jo. andr. in. d. rub. de ſuc. ab inte. ⁊ per Bald. ⁊ Sal. in. d. l. ij. ꝭ. de in
5 ius vo. ⁊ ꝙ ibi dixi, et per bal. ⁊ Imo. in. l. ſi ꝟo. §. de viro ꝟꝰ ſi. ff. ſo ma. et in. l. gallus. §. inſtituens. ff. de lib. et poſt. p bal. in l. ſcimus. ad fi. ꝑn. ꝭ. de inof. teſt. et in. l. ꝙ ꝟo. ff. de le. ꝙ no. bal.
6 in. l. ij. ſ. de ſuis ⁊ legi. p Ang. in. § neqꝫ ille. in auct. de trien. et le. et i. l. de qbus. ſ. de legi. et Pe. de anc. in cle. ſ. de bap. vbi p oia tranſit cum ꝯcluſionibus Bar. in. d. l. liberorum et p Ange. in. con. cccxliiij. ꝙ incipit. In Chriſti nomine totum. d. ſtatutum ⁊c. Pa. de ca. conſi. clxix. inci. In Chriſti nomine preſens caſus, et in ꝯſi. cccxxxiiij. ꝙ eodē mō incip. et aliqd p Sa ly. hic et in ſiſi per eundem in. l. ij. ꝭ. de ſuc. edi. ⁊ ibi dicit ꝙ ſtatutum

mutim excludens matrem extantibus nepotibus vz intelligi de
nepote ex filio non aūt de nepote ex filia q: mēs, ꝛ rō ſtatuti in
ſt pferre illos p quos ɔſeruaf agnatio vt ibi p eū, ex quo infert
ꝙ ſi ſtatutū excluderet mſem extantibus ſucceſſoribus maſcu-
lis ꝛ ɔtingat aliquē decedere ſupſtite mr̄e, et ſupſtite fr̄e ex la-
tere matris ꝙ p talē frēm maſculū nō excludef mr̄, qđ fortifica
ex his que dixi in.d.l.ij.ſ.de in ius vo. ꝛ ſiſr nō excludef mr̄ p
unū nepotem vel p alios maſculos q nō eſſent de agnatiōe defun
5 cti, ſed de agnatiōe mr̄is. ¶ †Inducit ēt iſte tex. nū ponit iſtā
paritatē inter filios, et nepotes ſ3 Pa. de ca. ſ ad.q. de nepo
te nato ex filio regis pmogenito pmortuo ꝙ dē ſt pferri alteri fi
lio regis ſecūdogenito ɔ ſtāte ɔſuetudine ꝙ pmogenitus ſucce
dat, et ita vr̄ tenere Old. ɔſ.xciij. inci. Eleganter circa negociū ꝛ
Jo.an. in addi. Spe. in rub. de feu. et Bal. in.l. liberti.ſ. de op.
lib. de quo ēt videatis p bal. aliter dicentez in auc. poſt fr̄es.ſ.d
le. hē et p Cy. Bal. et Sal. in.l. ſi vina.ſ. de bo. ma. et per bal.
in.l. cū antiquioribus.ſ.ti.ij. et in.l.iiij.ſ. de iu. et le. et in.l. ex hoc iu
re. in.vj.q.ff. de iuſt. et iu. et in.c.i. de filijs natis ex mr̄imo. ad
morganicā ɔtto. et in.l. tutela.ff. de le.iij. p Pe. de anc. in.c.
iij. de vot. et in ɔſ.lxxviij. inci. In xpi noie dcū facti narratio ꝛc.
Raph. cu. in.l. cū ita.§ fi.ff. de leg.i. p Pa. de ca. in.l. is pt.ff.
de ac. her. et in ɔſ.clviij. inci. in pn̄ti cā p Jo. de imo. et Bo. d
6 ſan.ge. in c. grādi. de ſup.neg.pla. ¶ †Itē no. ex Abolancim'
ꝙ cū teſtari regulaf a cā inteſtati ꝙ facit ad.q. quam ponit hic
bal. in.q. fi.ſ. ꝙ ſi ſtatutū dicat ꝙ extātibus filijs maſculis filia
femina nō ſuccedat ab inteſt. ꝛ pr̄ ɔdito teſtō deceſſit relictis fi
lijs maſculis, ꝛ filia pterita, ꝙ filia non poſſit rūpere teſtm̄, de
quo dixi in.l. filie doté.ſ. de colla. ¶ In gl. in v. totius ſubſtā
tie ibi.l. nō putauit, gl. ſ3 Cy. ꝛ Ray. alle.l. filiū.§ fi.e.ti.q.l.
7 nō potuit alle. per gl. nihil facit. ¶ †In ea. ibi, nullis oino ꝛc.
vt.l.pap.§ fi.ꝛ.l. ultima.ff. de inoſ.teſt. ergo vr̄ inducere ꝙ exhe-
datus ſit melioris ɔdōis ꝗ̄ pteritus cū nullū ſit vitiū in ead.
Cōtus ɔtrū dicit ſ impator, gl. tn̄ non rndet, Bar. hic vr̄ ſen
tire ꝙ q: erat vicius.l. inducere ꝙ pteritus teneref ad lega. ex
hēdatus vero nō, ideo fuerūt correcta iura antiqua p auc. ex cā
ſ.e. Fulg ſ vr̄ rndere ꝙ exhēdatus melioris ſit ɔdōis ꝗ̄ pte
ritus anteꝗ̄ ipſe exhēdatus rūpat teſtm̄ efficaciter p querellā
q: hz neceſſe facere per ſniam reſcindere teſtm̄ mediāte ǭrella,
ꝛ ſubijcit ſe piculo, q: ſi pbaf ꝙ fuit ingratus pōt excludi.l. oi-
modo ꝛ.l. ſi qs filiū.ſ. de inoff.teſt. ꝛ.l. nā ꝛ is.§ j.ff.e. ſecus ē
in preterito, q: lz pbaret ꝙ fuerit ingratus tn̄ non excluderef a
ſucceſſiōe, ꝛ a iure dicendi nullū poſtꝗ̄ pr̄ nō ſatiſfecit inſtituē
do vel exhēdādo iuxta.l. inter cetera. de lib. ꝛ poſt. Si poſtꝗ̄
exhēdatus obtinuit in querella, nō erit tūc iniquū ꝙ pp labo-
res, expēſas, ꝛ piculū ꝙ ſubſtinuit eē melioris ɔdōnis ꝗ̄tū ad
ſ, vt non teneref preſtare lega. Itē tex. ſ ɔſiderauit ꝙ ꝗ̄tū ad
portionē debitā a lege ipſi filie vitiū eſt ꝙ melior ſit ɔditio ex-
hēdate ꝗ̄ pterite put erat olim, q: quartā oino deberet hēre ex
hēdata, ſed pterita reducebaf ad vnciam cū dimidia, ſed ille. in
ɔtrium nō loquunf quo ad hoc. ¶ In ea. ad fi. ſ vltima opi. eſt
magis cōis, ꝛ vera maxime per.l. filie.§ oībus.ff. de le. preſtā.
ꝛ ibi p Bar. plenius p Bar. ita tenentem in auc. ex cā.ſ.e. vbi
refert opi. aliorum, ꝛ idem ibi tz Bal. in pe.co. vbi pro hoc ad
ducit bonā rōnem que ēt ſatis colligif de mēte gl. ꝛ hoc idē ēt
tenuit Bal. in.l. pe.ſ. de fideicō. ꝛ Bart. in.l. fi. in pterito.ff. de
iniu.teſt. in ver. quero qđ veniat appel. ceteroꝝ, idē tz Ange.
Ful. hic, ꝛ Imo. in.d.l. filio preterito, circa me. vbi repbendit
opi. Fran. de rāp. q tenebat ɔtrium poſt antiquos, de quo ēt vi
de per Ang. in corpore, vt cū de appel. co.§ fi. ad fi. ꝛ ibi tz ɔ̄
Ba:. ſed nihil boni allegat. Auct.

SVMMARIVM

1 Exhæredatio non ualet niſi in exhæredatione exprimatur cau
ſa legitima, quæ ab hærede probari debet.
2 Exhēdatio uz in duob⁹ caſibus, de qbus hic, ēt ſine expſſiōe cāꝫ.
3 Exhęredatio ualet, ſi quis dicat filiū meū exhēdo, quia ſic uolo.
4 Exhæredari poteſt filius ēt ex alijs cauſis de quibus in.§ cās.
5 Exhæredatio, uel præteritio ſine expræſſione cauſæ ualet, qñ
exhæredatur, uel præteritur ille qui non tenet primum locū.
6 Præteritio facta per filium emācipatum, de filio, uel patre ſuo,
habeatur pro exhæredatione.
7 Exhæredatio fratris turpi perſona inſtituta an ualeat, ſine ex-
præſſione cauſæ.
8 Ingratitudo cōmiſſa per filiū an purgef p ingreſſum mōaſterij.
9 Teſtamentum eſt ipſo iure nullū, qñ filius eſt præteritus ſine
expræſſione cauſę ſiue ſit præteritus à patre, ſiue à matre.
10 Præteritio filij emancipati facta à patre ſine cauſa an ualeat.
11 Præteritio patris differt à præteritione matris, ut hic.
12 Præteritio patris, uel matris, habetur pro exhæredatione.
13 Exhæredatio in quibus plures cauſę exprimuntur, quarū una
eſt uera, alię non, an ualeat.

a Non licet. †In exhēdatione regrif expſ-
ſio cāe legitime que ab hēde p
bari dz alias exhēdat o nō vz.h.d. Et venit auct. ſ
correctiue ad iura codicis, q: illo tpe nō regrebaf
expreſſio cāe ad hoc vt exheredatio facta valeret, ꝛ teſtm̄ tene
ret, vñ videbamus ꝙ poterat filius exhēdari.ſ.l. pxi in fin. in
quo non poterat cadere ꝛ ca cā exhēdatiōis, ꝛ q cunqꝫ alius po
terat exhēdari dūmodo pbaref ingratus erga pr̄em quo ab he
rede pbato excludebaf filius a ǭrella.l. ſi qs filiū. ꝛ.l. oimodo.
ſ. de inoſ.teſt. lz ante illas.ll. filius hēret neceſſe pbare ſe gratū,
alias excludebaf a querella.l. liberti. ꝛ.ii.l. nā ꝛ his.§ i.ff. eod.
Item ante iſtā auc. nō erāt limitate cauſe pp quas tm̄ filij poſ-
ſent exhēdari, ſed ſufficiebat qñocunqꝫ appareret de ingratitu
2 dine.d.l. ſi qs filiū, cū ſi. ¶ †Adde in fm̄ Guil. de cu. hic. qđ
duo ſunt caſus in qbus ēt ſine expreſſione alicuius cauſe ex il-
lis.xiiij. cauſis de qbus ſit mētio in.§ cauſas, in corpore, vt cuꝫ
de app. cog. valebit exhēdatio. ¶ Primū caſum exēplificat
ipſe qñ mater cā puiſionis filij exhēdat filiū, vt q: videt pr̄ez
eſſe pdigū vel dilapidatorē bonoꝝ. arg.l. pe.ff. de cu. fu. ꝛ in.l.
multi non note.ff. de libe. ꝛ poſth. Saly. hic tz ɔtrium q: hodie
iſta non eſt de cauſis numeratis in.§ cauſas. ꝛ q: mater poteſt
aliter prouidere filio ſi timet per pr̄em dilapidari, vt hēt i auc.
excipif.ſ. d bo. que lib. Adde ꝙ ī mo mater qñ vult puideret fi
lio exheredauit eum, ꝛ grauauit poſtea hēdem, vt cum fili⁹ eēt
ſui iuris vel iuſte etatis reſtitueret hēditatem cum fructibus fi-
lio, vt in caſu.d.l. moiti. ꝛ in caſu.l. filius mr̄em cuz ibi no.ſ. de
inof.teſt. valebit exhēdatio, ꝛ ēt ceſſabit ǭrela inofficioſi ꝗ̄uis
non ſit expreſſa ꝛ pbata aliqua cā exhēdationis de enumeratis
in.d.§ cās. ita tz Bar Ang ꝛ Imo. in.l. cū ex filio. in pn̄.ff. de
vul. ꝛ pup. ꝛ Ang. in.l. mulier. in pn̄.ff. ad treb. ꝛ Bald. in.d.
auc. ex cā. in.viij.co in ver. iiij. oppo. ꝙ exheredatus ꝛc. ꝛ pba
tur in.d.l. ſi. ius ma rem. vbi lz alias hēt locum querella qñ ma
ter non relinquebat filio quartam pure, tn̄ ſecus erat qñ nō re
linquebat vt ei ɔſuleret ſeu prouideret vt ibi. Ad idem tex. in
l. ſi emancipatus filius. la.ij.ff. de ɔtrab. vbi lz filius cui relinqf
tī. fideicōmiſſi, ꝛ non inſtōnis poſſit tanqꝫ preteritus ɔtrabula-
re.l. ita tn̄.§ qui rogatus.ff. ad treb. Tn̄ fallit vbi non fuit inſti
tutus ob eius fauorē, ꝛ non eſt abſurdū iura nouiſſima intelligi
ꝛ interpretari ſm̄ leges veteres.l. ſed ꝛ poſteriores.ff. de le. Et
ſi bene inſpiciatur tex. in.§ cās. loqtur quando exheredatio fie
bat in odiū filij non in fauorem. ¶ Scdūs caſus eſt ſecundum
Guil. hic ſi filius in teſtō manu ppria ſubſcripſit ſuam exhere-
dationem, q: non regrituf alia cā.l. nō putauit.§ ſi qs ſua ma-
nu.ff. de ɔtrab. ſed Sal. hic tenet ɔtrium hodie per.d.§ cauſas.
3 ¶ †Adde ꝙ not. Bart. in.l. ſi qñ.§ fi.ff. de inof.teſt. poſt glo.
vbi dicit ꝙ ſi pater exheredauit filium volentez, ꝛ expreſſit cāz
in exheredatione, hoc modo exheredo filium meum, q: volu-
it, valebit, exheredatio q: hz cām expreſſam, vt regrit lex, ꝛ lz
talis cauſa non ſit de cauſis enumeratis in.§ cauſas. Tamen ſ3
Bar. hic non ob. q: .§ cās. loquitur in exheredatione fac̄ta de
filio inuito, aliud aūt eſt in ea que fit filio volente per.§ ſi quis
ſua manu. Plus dicit Imol. in.d.l. filio preterito. in xi. car.
ſub dubio forte, q: vr̄ ꝙ etiam quando filius volens exheredaf
vz exheredatio etiam abſqꝫ eo ꝙ alia exprimaf cā voluntatis fi
lij. per.d.§ ſi quis manu ſua, qui non reperif correctus, ꝛ quia
tex. in.§ cauſas loqtur de exheredatione de filio inuito vt ibi
pz prout ēt fatef Bar. in.d.l. ſi quando. Et iſtam ſuam opin.
fortifico per id ꝙ no. voluit Pe. ꝛ Cy. in.l. ſi pr̄. in vlt.q.ſ. de
inſt. ꝛ ſubſti. vbi volunt ꝙ qñ filius inſtitutus eſt ſub ɔdōne po
teſtatiua, ꝛ eſt exheredatus in defectum conditionis non requi
ratur expreſſio cauſe eo q: ſm eos tex. vnde ſumif hec auc. loq
tur in cauſis ob quas filius exheredaf inuitus, ſed qñ eſt inſti-
tutus ſub ɔdōne poteſtatiua ſi filius non impleret eam cū poſ-
ſit dr̄ exhēdari volēs. Ipſe.n. ſemet excludit non implēdo. ar.
l. iam dubitari. de here. inſti. ꝛ.l. facta.§ ſi in danda. in pn̄.ff. ad
4 treb. ¶ †Dicit ēt aliud ſingulare ſolus Gui. hic ꝙ vltra quatu
ordecim cās expreſſas in.d.§ cās. poſſit etiam exheredari fi-
lius ob aliam cauſam in qua eadem ratio vel enormior eſſet, al
le. in ſi. tex. in.c.j.§ porro cum ſeq. vſqꝫ ad.§ pe. in titu. que fue
rit prima cauſa benefi. amit. Hoc idem tz Nic. de nea. in.d.§.

a ¶ Scdo'ge-
n to. adde ab-
ba. ɔſ.lxxxviij.
pa. de ca. ɔſil.
clviij. franc. de
are. ɔſil. clxij.

b ¶ Vide Ja-
ſo. hic in.ij.co.
ꝛ ſe. vbi plene
ꝛ vide ange. in
l. gallus.§ ꝛ ſi
tm̄.ff. de libe. ꝛ
poſth. ꝛ bal. in
l. quoniā.C. d
rei ven. ꝛ doc.
in.c. tāta.q fi-
lij ſint le. de fi-
lio naturali q
fuit legitimat' p
natiuitatez filij
legitimi ꝛ na-
turalis. T.di.

porro, alias eſt ꝯ. §. predictis modis, quez ibi refert, & ſequitur Ja. al.na. referens et dñm genitorez ſuū ita tenuiſſe in auc. ex cā in repe. J. e. Jdē et voluit ang. in. l. lex cornelia. in pn. ff. de iniur. per illum tex. in ꝟ. ꝙ prior, vbi dicit ꝓbari, ꝙ illud ꝙ dicit lex in remotioribus in gradu ſeruaſ multumagis in primioribus, vñ vicit ꝙ per hoc aliqui dñt ꝙ filius pōt exheredari ex cauſis diuitioribus ꝗ̃ ſit vna ex iſtis quatuordecim. Facit ſm eū. l. ob es cum ibi no. C. de predi. mino. & l. cū ita §. in fideicō. ff. de le. ij. hoc et ſenſit Bald. in. l. ſolo J. de li. cā. iuncto. d. § porro Ad idem facit gl. in. l. fi. ver. vo'uerit J. de reuo. do. iuncta tex. ibi in ver. uū. quā ſequitur Cy. ibi, que vult ꝙ lz tex. ibi velit ꝙ poſſet reuocare donationem p aliquā ex illis ūū. v. cauſis ibi expſſis, tñ ex a'ia magna cā ingratitudinis poterit reuocare, & illam gl. reputat ibi Saly. ſing. Tñ non puto ꝗ̃mm ad ꝓpoſi ſi noſtrum dictam opi. Guil. & ſeq. in puncto iuris ꝓcedere [a] primo per tex. in. d. §. aliud in corpore, vt cum de app. cog. vbi dicit vt preter illas nulli liceat ex aliqua lege ingratitudinis cās expſſmere niſi que huius ꝯſtōnis ſerie ꝯtinenſ ꝛc. & ſic in exheredatione odioſa iacta de filio iuncto tex. ibi preciſe vī velle ex nulla alia cā poſſe fieri exheredationem. Et pro hoc qꝛ iſte tex. in corpore eſt correctorius vt ꝯ dixi, & in correctoriis non fit extenſio ex identitate vel maioritate rōnis in auc. quas actiones. cū glo. J. de ſac. ſa. ec. & plene p modernos in. l. ſi vero. § de viro. ff ſol. ma. & tex. in. d. §. alio. loquitur in alio caſu, & ita ibi ꝗ̃tum ad illum caſum facit extenſionem illam, ſed non ꝗ̃tum ad noſtrū caſum. Jtem ibi non loqſ in materia correctoria, & ita et rñdetur ad no. in. d. l. ſi. cum alius ꝯ alleg. ad ꝙ bene faciunt no. per barto. in. l. ſi ꝯſtante. in prin. in. ix. q. i. partis ſo. ma. Tamen ꝯſulendo & iudicando non eſſet tutū diſcere ab opi. Guil. de cū que videſ eſſe cōis, & neminem inuenio ſibi ꝯdicere.

5 ¶ †Eſt & aliuſ caſus in quo vz exheredatio vel preteritio ſine cauſe expreſſione vt quando exheredatur vel preteriſ ille qui non tz primum locū ita no. dicit Bald. in repe. l. pꝫ filium. in. xi. colum. ff. de inoffi. teſt. Ponit exemplum in terminis illius. l. in pteritione ſeu exheredatione patris, & dicit ꝙ iſtud nō viderunt antiqui doctores & idem ipſe voluit in repe. l. in initis. in. xxii. colum. ff. de lib. & poſtum. & in. l. poſthumorum. ad fi. de inin. teſt. lz ipſemet Bal. in d. l. ſi quis filium. in. iii. colum. ꝯ. de inoffi. teſt. non videaſ firmare pedes. Et rō huius dicti eſt qꝛ talis qui non tz primum locū non erat de neceſſitate inſtituendus, vel exheredādus. l. gallus. §. quidam. ff. de lib. & poſt. & in. l. ſi quis filio exhēdato. in pnc.

6 ff. de inin. teſt. ¶ †Et ex hoc dicto reſultat ꝙ ſi filius emancipatus exheredauit filium, & etiam exheredauit ſeu preteriit patrem cuius preteritio hꝫ pro exheredatione in d. l. pater filium & ibi no. Bar. & mortuo teſtōre filius in iudicio querelle inofficioſi per ſniam a querella fuit excluſus, & propter hoc aperta ſit via querelādi q tpe teſt amētī & tpe mortis tenuit primū locū cum precederetur a filijs teſtatoris qui ſemper tenent primum locum, & excludunt aſcendentes teſtōris. l. ſi mrem. J. de ſuis & legi. pater non poterit ſuccedere ab inteſtato nec dicere teſtamentum nullum, hēbit neceſſe intentare querellam inofficioſi tanꝗ̃ rite exhēdatus ꝗ̃uis in ſua preteritione vel exhēdatione nō fue-

7 rit expreſſa cā. ¶ †Jtem fallit in exhēdatione fratris turp. perſona inſtituta, qꝛ illi tex. in corpore requirentes ꝙ exprimaſ cā ſolū loquunſ in diſcēdentibus exhēdatis, & et in aſcendentibꝰ exhēdatis in quibus et reqriſ expreſſio cāe, vt in. d. § aliud iuncto. §. & hoc quidem ordinarius in corpore, vt cum de ap. cog. ꝯ aūt non requiriſ in tranſuerſalibus, ergo iura antiqua remanēt in hoc incorrecta, & ita dz intelligi gl. hic, iſtud lz Guil. & bart. in. l. frēs. ꝯ. de inoffi. teſta. & ibi clarius Bal. in. v. q. cū ſeq. & ibi et Saly. & Jmo. in. d. l. filio preterito. in. vii. car. ff. de inin. teſt. lz Cy. J. eo. in auc. ex cā. in. ij q. in ver. iii. caſu ꝛc. in iſcaria ſenſerit ꝯtrarium, & non bene, illud. n. ꝙ non reperiſ correctum quare ſtare probibeſ. l. ſancimus. cū vnl. ff. de teſt. & an in caſu i quo dz exprimi cauſa ingratitudinis in exhēdatione ſit neceſſe ꝙ teſtator exprimat locum & tpꝰ commiſſe cāe ingratitudinis, bal. in ſuo conſilio inci. Jn xpi noīe propoſito ꝙ lucarellus ꝛc. dixit, ꝙ non qꝛ non reperiſ in iure expreſſum, ſed bene tz ſecundū eum hēs probare locum, et tpꝰ, allegat in arg. l. item exigit. ff. de do. et ꝙ ibi no. per Bar. in. l. pretor edixit. in prin. de iniuri. c.

8 pia de excep. in. vi. et. c. pñrum. de teſt. l. in. vj. ¶ †Et vtrum cauſa ingratitudinis commiſſa per filium purgeſ ſi ingredietur monaſteriū, vide p gl. in auc. de mona. in pn. & p Cy. & per bal. in. l. deo nobis. C. de epiſ. et cler. ¶ Jtem an et purgeſ per ſurorem ſuperuenientem adeo ꝙ nō poſſit vlterius a pꝛe exheredari, vide per Bart. et alios in repe. l. ex facto. ff. de vulg. & pu.

a ¶ Procedere & ita tero. ꝯſil. lxxxv. vbi ꝙ mr ſpoliās cadauer filii in ſepulchro nō pōt eius ſucceſſione. lz ſit grauis iniuria.

& ponit Bar. ibi, & in ver. vij. requiritur ꝛc. & alia vtiliter nō veniunt dicenda ſuper iſta auc. pterꝗ̃ circa illud ꝙ tangit hic gl. J. que vꝫ velle ꝙ iſta auc. non habet locum in preteritione paterna, ſed in materna tm̄ que pro exheredatione hꝫ, vt in. §. mater. allega. in glo. & iſtam opi. etiam tenuit glo. in. d. § aliud Et idē lz Jac. de ra. & Cy. in auc. ex cā. in ver. iij. circa pmiſſa, vbi dñt ꝙ quando exprimitur cā in preteritione, vt qꝛ teſtōr dicit filium meum non inſtituo, ſeu nihil ei relinquo, vel eum preterco, qꝛ talem cām ingratitudinis mihi commiſit, iſta dicetur potius exheredatio ꝗ̃ preteritio ſm eos per. l. ij. J. eod. & ita et tenebant Pe. & Cy. in. l. iij. ſed Bart. & alii poſt eos magis cōiter in. d. auc. ex cā. J. e. in. i. & ij. q. & in. d. l. filio preterito. tenēt quod hec auc. habeat locum et in preteritione paterna, & ſic in ea requiraſ cā ſicut in exheredatione, qꝛ proprie preteritio eſt illa que fit a patre, pꝫ qꝛ preteritio matris p exheredatiōe habeſ, ergo tex. hic loquens de preteritione dz in dubio intelligi de ꝓpria. l. nō aliter. cum vulg. ff. de leg. iij. preſertim cū faciat mentionē ſpālē tex. de exheredatione. Nec ſubeſt rō quare magis debeat intelligi in preſcriptione materna ꝗ̃ paterna. Nec ob. ꝙ quādo exprimitur cā in preteritione debeat potius cenſeri exhēdatio p d. l. iij. qꝛ rñdetur ꝙ illud eſt falſum, qꝛ in d. l. iij. non dixit filiū preterco, ſed dixit volo ꝙ ſit alienus a ſubſtantia mea, & ſic fuerunt verba expreſſe priuatiua, vñ accipiendo preteritionē proprie prout eſt ſpēs differens ab exhēdatione, ita pōt preterire cū cā ſicut exhēdari, vt probaſ in. d. §. aliud. & hoc maxime non violando tex. & ita Bal in. d. auc. ex cā. in. iiij. oppo. i. partis, & Bar. in. l. j. in fi. pn. ff. ſi quis a pa. fue. ma. & Bald. in auc. ex ſucceſſione J. de ſu. & le. et ꝙ tex. vñ hec auc. ſumiſ habet locū et in preteritione materna eſt expreſſe de mente gl. p. in. d. auc. ex cauſa, ibi dum gl. dicit, ſed eſt ibi enucleatio in. §. ſine igitur. ſubaudi ergo per querellam ſeu per ꝯtab. ſi fuit preteritus ꝛc. & ſic glo. intelligit ꝙ tex. in. d. §. ſine igiſ. qui ꝯtinuaſ cū. §. aliud hēat locum in tali preteritione cui daſ ꝯtra. que quidē non datur preterito a mre, ſed a. pꝛe. l. illud. §. ad teſtā. ff. de bo. poſ. ꝯtra.

9 ¶ †Ex his ꝯcludiſ ꝙ qñ filius ſuus eſt preteritus a pꝛe ſine cā expreſſa, vel eſt pteritus filius a mre ſine expſſione cāe, teſtm̄ eſt ipſo iure nullum, qꝛ non ſeruata forma vt ꝯ, defectus. n. forme reddit actū nullū. l. cū hi. §. pro. ff. de tranſac. & l. ab dubium. ff. de legi. aut pteritus a mre, & teſtm̄ vꝫ, & eſt opus querela, & hꝫ p exhēdatu, vt dcm̄ eſt, & filius obtinebit in querela niſi pbeſ cā ab hēde, vt no. l. d. auc. ex cā. in gl. ii. & ita teneſ cōiter, lz Rō. in. §. poſthumo. ff. de ꝯtra. & in rubr. vñ lib. ſequutus Angel. dixerit ꝙ hodie preteritio mris non habebiſ pro exhēdatione, & ꝙ eadem remedia competeant hodie filio preterito a patre, ſed eum reprehendi in. d. locis, dic vt ibi dixi, vbi tetigi an iſta eorum opin. procedere poſſit ſaltē qñ filius eſt pteritus a mre ſine expreſſione cāe, vt tunc poſſit hēre ꝯtra. put ipſi tenent aut eſt pteritus a pꝛe, & tunc aut erit filius in ptāte, & dic ꝙ teſtm̄ eſt ipſo iure nullum ſicut erat olim. l. j. ff. de inin. teſt. nā iura nouiſſima in hac materia fuerunt introducta in fauorē filioꝝ, vt pꝫ in. d. §. ſine igiſ, & in. §. ſeq in corpore, vt cū de app. cog. vñ non dz redundare in odiū. l. ꝙ fauore. ꝯ. de leg. Sicut ergo olim pp pteritionē filij in ptāte teſtm̄ reddebaſ nullū fauore ſuo, ita dz eē hodie lz cā ſit expſſa in pteritiōe, & ita e ꝯgl. ſing. §. exhēdatos. in auc. de hēr. & fal. hꝫ fatēdum eſt ſm Ang. ꝯ, & Pau. de ca. in. d. auc. ex cā. & in. l. iij. ꝯ. e. ꝙ ſi cā expſſa in preteritione probareſ excluderet filius a iure dicēdi nullū ſicut excludiſ a querella qñ pbaſ cā expreſſa in exhēdatione, eadem rōne, mēto ꝙ tex. ꝯ vult ꝙ licitū ſit patri filiū pterire qñ cā expreſſa in pteritione pbaſ ab hēde, vbi autem filius emancipatus eſſet preteritus a pꝛe, & tunc aut ſine expreſſione cāe, & teſtm̄ eſſet ipſo iure nullum, vt eſt glo. reputata ſing. in. d. § exhēdatos, & ſentit glo. ſi. in. l. ſi filius emancipatus. ff. de mi. & no. Barto. in. l. gallus. § in oibus. ff. de li. & poſt. & Bart. & alij in. d. auc. ex cauſa, & in

10 d. l. filio. & hoc qꝛ non fuit ſeruata forma hic tradita. ¶ †Limitat tamen Ang. in. l. ſicut certi. in aliquibus lec. ꝯ. de teſt. mil. & ibi refert, & ſequitur Pau. de caſ. ſ ꝯ eſſe qñ ſcienter eſſet preteritus filius emācipatus ſine cā, ſecus ſi eſſet preteritus ab ignorante talē filiū hēe ꝙ dcm̄ ibi reprehēdit, iō ꝯ nō reperiſ ſi ſit emācipatus eēt pteritus cū cāe expſſiōe, & tūc qꝛ teſtm̄ olim erat aliqd. l. filiū. in pn. & ibi gl. in ꝟbo emācipatū. ff. de ꝯtra. & ita et erit hodie, qꝛ ꝯditū teſtō nō ē hodie ſublata dria emācipatiōis & pꝛie ptātis, vt no. gl. in. l. ſi emācipati. ꝯ. de col. & in auc. ex cā in gl. ij. & ſic hēbit neceſſe hodie emācipatus in iſto caſu rūpere teſtm̄ p bo. poſ. ꝯtab. ſicut & olim, & ſi heres pbabit cām ingratitudinis eſſe veram excludeſ emancipatus a bono. poſſ. contra tab.

traxabit. ſicut excluderet a querella qn̄ eſſet exheredatus, ⁊ ex his apparet ꝙ hec auc. locū hʒ in ꝑteritione pr̄na vt ēt hūt de
21 mē. gl. in. d. §. exheredatos ¶ †Itē apparet ex his ꝙ ē dr̄ia inter preteritionē pr̄nam vel mr̄nā, qꝛ qn̄ eſt ꝑteritus a mr̄e cū expreſſione cāe teſtm̄ vʒ, ſi aūt filius eſt preteritus a pr̄e cū expreſſione cāe, ⁊ tunc aut erit filius emācipatus, ⁊ idem qꝛ teſtm̄ vʒ aut in ꝑtāte, ⁊ teſtm̄ erit nul. ū, ⁊ hūc reſpectū potuit hr̄e gl. ſ. h, lʒ inepte ⁊ imperfecte fuerit locuta. Et lʒ iſta ſit cōis opi. tn̄ Ful. in. d. auc. ex cā. tʒ ꝙ iſte tex. nullo mō hēat locū in preteritione pr̄na, ⁊ plura debilia adducit exceptis infraſcriptis. ſ. qꝛ tex. in. d. §. ſine igit. dicit ꝙ ſi ꝓbabit cā ingratitudinis teſtm̄ ſuam firmitatē hēbit, ergo tex. ꝓſupponit ꝙ teſtm̄ a ꝑncipio habuit validitatē ⁊ firmitatem. Sed ita eſt qn̄ filius eſt ꝑteritus ēt cum cā teſtm̄ eſt nullū vt iam dcm̄ eſt, ergo ille tex. nō hʒ locū in iſto caſu, ⁊ hʒ ille tex gtinuationem ⁊ relationē ad dictū. §. aliud ad idē ponderat ipſe tex. in. d. § ſine igit dū dicit. Si aūt hec obſeruata nō fuerit nullū exheredatis liberis generet ꝓ
22 iudiciū. ¶ † No. ꝙ dicit exheredatis non aūt dicit preteritis, ⁊ ſic comprehendit exheredatum a pr̄e vel a mr̄e, vel ēt preteritos a matre qui pro exheredatis hn̄r. Sʒ ad primū argumentum rn̄de ꝙ illud argumentū nō negat ꝙ iſta auc. nō hēat locū in preteritione paterna facta de filio emācipato cū cā. Nā tūc teſtm̄ eſt validū ēt a pn̄cipio vt dixi. ſ. ⁊ ſic ceſſat argumentum ſuū in emancipato. vbi aūt eſſet filius preteritus in ꝑtāte cū cā tunc tenendo cōem opi. que hʒ ꝙ teſtm̄ ſit nullum, opʒ rn̄dere ad tex. in. d. §. ſine igit, ꝙ qn̄ ꝓbat eſſe verā cām preteritionis teſtm̄ cenſetur remanere in ſui firmitate, qꝛ cū repellat filius a iure dicēdi nullū ob ingratitudinē ſuā, vt dicit Ang. hoc teſtm̄ pro firmo hr̄, nec eſt abſurdū ꝙ teſtm̄ ꝙ a princ. fuit nullum ex poſtfacto recōualeſcat in effectu vt pʒ in. l. poſthumus. in prin. ff. de iniu. teſt. ⁊ in. l. filio preterito. co. ti. in fi. tn̄ iſta nō vr̄ ſufficiens rn̄ſio. ad. § ſine igit, in v̄. ſuā firmitatē hʒ ⁊c. ⁊ ſic tex. ibi innuit ꝙ antequā probaret ingratitudo teſtm̄ firmitatem hēbat, ⁊ pro certo ſatis periculoſum vr̄ dcm̄ Ang ⁊ ſequaciū dn̄ tenent ꝙ lʒ teſtm̄ ſit nullū qn̄ filius in ꝑtāte eſt ꝑteritus cū cā, tn̄ ſi heres ſcriptus probat cām ingratitudinis excludat ꝑteritus a iure dicendi nullū, ⁊ heres poſſit ex teſtō nullo ad re efficaciter contra oia iura mundi vt. l. j. § fi. cum ſi. ff. ſi tab. teſt. nul. extā. cum non hēamus tex. probantem opin. Ang. imo vr̄ de atur vrgenter probari gͣrium in. d. §. ſine igitur in ver. ſuam firmitatem, ⁊ iō videretur ꝓbabiliter dici poſſe ꝙ qn̄ filius in ꝑtāte eſt preteritus cū cā verū eſt ꝙ teſtm̄ eſt nullum vt dixi tn̄ nō vr̄ verū, qꝛ ſi. l. ſo ꝓbet cāʒ ingratitudinis eſſe verā ꝙ excludat filius a iure dicēdi nullū, ⁊ ex teſtō poſſit adiri hēditas qm̄ vr̄ ꝙ iſte tex. ⁊ tex. in corpore non hēant locum in preteritiōe rōne filii in ꝑtāte vt pʒ in. d. §. ſine igit ⁊ ſic nulla erit dr̄ia an preteriret filius in ꝑtāte cuʒ cā vel ſine qꝛ vtroqʒ caſu teſtm̄ erit eodem mō nullū, ⁊ ſic iſte tex. in. d. §. ſine igit cū ſeq. hēbit tm̄ locum in preteritione mr̄na, ⁊ in ꝑteritione pr̄is ꝑtereuntis filiū emancipatum, qꝛ tunc ſine cā erit nullū ſi aūt cum cā valebit, ⁊ ſi ꝓbabit cā excindit filius ab impugnatione teſti, iſtud expreſſe eſt de mente Bart. in auc. ex cā. in. ij. q ibi dum dicit ex predictis pʒ ꝙ gl. in. §. aliud. que vr̄ velle iſtum tex. intelligere ſolum in ꝑteritiōe materna i. ō dicit verū, qꝛ hʒ ēt locū in ꝑteritione pr̄na facta de filio emancipato ⁊c. iſtā opi. tʒ Iac. de are. vt refert Cy. hic in. j. q. qui refert ꝙ ēt Dy. in. d. l. gallus. in prin. in diſtōne ſua tenebat expreſſe ꝙ in filio in ꝑtāte nihil ſit immutatū per iſtaʒ auc. pro hoc facit, qꝛ cū tex. in. d. § aliud dū loquit in ꝑteritiōe materna loquit de ꝑteritione facta ꝑ non hn̄tem filium in ꝑtāte, ⁊ ēt vr̄ intelligi iſte tex dū loquit in ꝑteritione reſpectu pr̄is vt intelligat in pr̄e nō hn̄te filium in ꝑtāte, vt ſic equalis fiat relatio in ꝑſona vtriuſqʒ ar. l. ōnis. cū ſi. ff. de impube. ⁊ aliis ſubſti. ⁊ hanc partem ēt tʒ Ioan. de imol. in. d. l. filio preterito. maxime circa. xx. co. vbi dicit ꝙ ad hoc nō ob. tex. in. d. § aliud quoqʒ capitulum. vbi vr̄ tex. innuere ꝙ teſtm̄ teneat ſi cā inferat, qꝛ ſm̄ eum illa exceptio dʒ referri ad exheredatos vel habitos pro exheredatis, vel emācipatus nō ad ſuos, vel ſi vis vt ēt referat ad ſuos tunc intellige ꝙ ſm̄ eum ſenſus lr̄e erat in illa exceptione ꝙ vbi cā illa inſerit non viciatur teſtm̄ tunc ex defectu forme preteritionis, ⁊ hoc velit ille tex. ſed non negat ibi ꝙ ex alio capite teſtm̄ poſſit reddi nullū per regulam iuris antiqui de qua in. l. inter cetera. de lib. ⁊ poſthu. ⁊ iſtud puto tutius in hoc paſſu dubio quem ēt tangit Sa in auc. ex cā, ⁊ ibi recitat, ⁊ pmo, vnā opi. ſ. ꝙ teſtm̄ ſit nullū, ſed recōualeſcat ſi ꝓbat cā preteritionis filii in ꝑtāte ſicut recōualeſcit ꝑ approbationē ꝑteriti approbantis teſtm̄ vt. d. l. filio

Poſtea ſubdit ipſe ꝙ forte dcm̄ eſt, ⁊ non male ſm̄ eū ꝙ hodie ſm̄ iſtaʒ auc. in iudiciū ꝙ teſtm̄ ſit validū qn̄ filius in ꝑtāte preteritus eſt cū expſſione cāe vt innuit tex. hic in v̄ ſi. niſi. q dictio affirmat, ⁊ ponit qn̄ eſt poſita poſt negationē vt hic, ⁊ in l. actione. ⁊ ibi Bar. ff. de trāſac. ⁊ dicit ꝙ tale teſtm̄ validū nō poterit impugnari per filium iſto caſu, niſi ꝑ bo. poſ. gͣtab. que dabat ēt filio in ꝑtāte vt in. l. maximum. ff. eo que gſideratio nō pʒ qꝛ vt dcm̄ eſt iura nouiſſima in hac mā ſunt inducta in fauorem filioꝝ, ergo ſicut olim teſtm̄ erat nullū fauore filii, ita dʒ ēē hodie vt ꝓbaui. Itē iſte tex. in v̄. niſi. ꝑ quē ſe fundat Saly. ꝓmittit iſtā preteritionē qn̄ ꝓbat cā ingratitudinis, ergo ante eā ꝓbatā teſtm̄ nō eſſet validum, ſed in ſuſpenſo, ⁊ ſic non poſſit adiri hēditas. l. ſuus quoqʒ ver. ⁊ iō ſi coheredeʒ. ff. de here. inſti. ⁊ dixi in ſimili qōne in. l. ij. ff. eo h aūt eſſet gͣ ex. in d. § ſine igit, ibi dū dicit hēs verā eſſe monſtrauerit, ⁊ ꝓſupponit ꝙ antequā ꝓbet ingratitudo poſſit hēs adire alias non diceret ꝓbari per heredē, ⁊ ita illum tex. inducit Bar. in. l. j. ff. de teſt. Itē ſi interā rō poſſit adiri hēditas per hēdē plura ſequerent abſurda que ponit bal. ⁊ ſic teneo ꝙ hēat locū tn̄ iſte tex. in preteritione emancipati cui opi. nō ob. tex. in d. ver. ſi aūt h obſeruata. dum dicit nullū exheredatis ⁊c quē tex. inducebat Ful. ad probandum ꝙ nullo mō in preteritione hēat locū iura nouiſſima, qꝛ rn̄det Imo. in. d. l filio in. ſi. car. ꝙ vbi verbum exheredatis ſumit largeꝰ cōprehendat ēt preteritionem ſcilicet a pr̄e factā, vt ꝓbat Bar. hic in. j. opp. ⁊ ſic declarat iſte tex. per precedentes loquentes ēt de ꝑteritiōe, vt. d. § aliō ⁊ ſequentia declarant per ꝑcedentia. l. q filiabus in ꝑn. de leg. j. ¶ Tertio rn̄det Imo. ꝙ ille tex. nō loquit quo ad formā ꝑteritionis ⁊ exhēdationis de qua tractamus h ſed loquitur quo ad effectū cōſeruationis legatoꝝ quo caſu ſm̄ opi. antiquoꝝ legata nō gſeruant qn̄ teſtm̄ non vʒ ex cā ꝑteritiōis pr̄ne, tn̄ qꝛ iſta vltima rn̄ſio eſt dubia ob opiniones quas videbimus in auc. ex cā. iō teneo ꝓmā ſolonē. Aliā limitatiōē debilem dat Sal. in auc. ex cā q circa h plura iura addicit ad ꝓbādū q h auc. hʒ locū in oi ꝑteritiōe pr̄na que omitto tanqͣ nō multū neceſſaria, ⁊ iſta addebis q dicent in. d. auc. ex cā, vbi doct. pleſ iſta examināt, lʒ aptius cadebāt h, dicā ēt ibi ō h aliqd cir. vj. co qd āt ſit ꝑterire, gͣ tāgit h, dixi in. l. iij.
13 ¶ † Querit h bal an ſi teſtator expſſit plures cās in exhēdatione quaꝝ vna tm̄ eſt vera, ⁊ efficax an ſufficiat ⁊ dicit ꝙ ſic ale in ar. l. ſeyo. in ſi de ap. ⁊ inſti. de excu tu. § ſi plures, ſed dicatis ꝙ eſt caſus expſſus in. § ſine igitur. ⁊ in. §. ſi tales. in auc. vt cum de app. cog. ⁊ facit ad illud ꝙ ſing. no. Iun. in. c. in preſentia de renun. Auc.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum redditur nullum propter uitium preteritionis.
2 Teſtm̄ in quo filius eſt exhæredatus cum expreſſione cauſæ legitimę ualet, licet cā non ſit adhuc ab hærede probata.
3 Præteritus habet ius dicendi nullum, ſed emancipatus præteritus poteſt contratabulare teſtamentum.
4 Teſtamentum conditū de rebus caſtrenſibus, uel quaſi, an poſſit querelari.
5 Teſtamentū factū à milite de bonis caſtrēſibus, uel quaſi i quo filius ſcienter eſt præteritus, uel exhæredatus, an ſit nullum.
6 Extenſio fit in correctorus, ubi aliter reſultaret abſurdum, niſi extenſio fieret.
7 Subſtitutio in re certa an conſeruetur per iſtam auctenticam.
8 Fideicommiſſum uniuerſale ſpecificè relictum in teſtamēto an conſeruetur per iſtam auctenticam.
9 Fideicōmiſſum factum alicui ſub conditione de reſtituendo, ſi ipſe hæres deceſſerit ſine liberis filio pręterito, quid iuris.
10 Filio præterito ſuccedenti ab inteſtato an ſit dandum illud qd̄ erat dandum legatario cauſa conditionis implendę.
11 Legata debent peti actione ex teſtamento ſecundum cōem opi.
12 Legata quando ſunt relicta in teſtamento rupto ex cauſa præteritionis, uel exhæredationis, ſi in ea eſt adiecta clauſula codicillaris, an peti debeant ex cauſa teſtamenti.
13 Clauſula codicillaris quid operetur, hic dicitur.
14 Clauſula codicillaris adiecta in teſtamento in quo poſthumus eſt præteritus, quid operatur.
15 Legata an conſeruentur per iſtam auctenticam, quando filius præteritus eſt in teſtamento paterno.
16 Præteritio ſi fuit ignoranter facta per aſcendentem contra deſcendentes quid iuris.
17 Poſthumus ſi ſit præteritus an tunc hæc aucté. habeat locum.
18 Filius ſi ſit exhæredatus cū cauſa, uel, ſine, an tūc hæc auctē

tica habeat locum.
19 Legata an conſeruantur ſi frater per querelam inofficioſi reſcin
dat teſtamentum fratris, turpi perſona inſtituta.
20 Legata relicta ſub falſa demonſtratione non conſeruantur per
iſtam auc. quãuis aliàs non rupto teſtõ talia legata valerent.
21 Auctentica iſta non habet locum qñ ſtatuto cautum eſſet, q̃ te
ſtamentum fieri poſſet coram quinq; teſtibus.

1 Ex cauſa. †Propter breuitatẽ non ſum
maf, ſed põt diuidi in tres par
tes. primo vnũ dcm̃ ponit. ſo illud iuat, ꝛ reſtrin
git. tertio dubiũ remouet. ij. ibi cõtrã. iij. ibi cetera,
ꝛ h auc. venit correctiue ad iura C. que volebant q̃ filia pteritꝰ
legata preſtet non aũt exhrẽdatꝰ vt innuit text. in. l. maximus vi
cium. ff. eo. ꝛ expſſius in. l. duobus. ff. de inof. teſt. l. 1. ff. de bono.
poſ. cõtab. ¶ No q̃ vicium preteritionis reddit teſtm̃ nullum
q̃ qualiter pcedat fuit examinatũ in. l. poſthumo. ff. de cõtabu. ꝛ
aliqualiter quo ad iura nouiſſima dicimus in auc. nõ lz ff. eod.
¶ Scdo no. q̃ pp exhrẽdatione teſtm̃ reddit irritũ q̃ q̃liter p
cedat examinabit in gl. ij. ¶ Tertio no. q̃ lz teſtm̃ non valeat
in effectu tñ legata debent regulariter tñ eſt cõtũ vt. l. proxime.
de his que in teſt. delen. ꝛ. l. eã quã. ff. de fideicõ. ꝛ ibi per glo. ꝛ
doc. enumerantur plures alij caſus ſpeciales in quibus legata
debent cõtnis teſtm̃ non hẽat effectũ. ¶ In gl. j. hec glo. ponit
qõnem eius q̃ diſputat in gl. ij. ꝛ gl. intelligit tex. in verbo ex
cã, q̃ loquat de cã exprimenda in pteritione ꝛ exhrẽdatione, qz
teſtm̃ eſt irritũ ipſo iure ſi eſt omiſſa cã, ſecus ſi cã iuſta eſt expſ
ſa, qz tũc vz vt plene no. in gl. ij. ¶ Tñ planius pt intelligi iſta
lra intelligendo ex cã preteritionis. i. pp preteritionem ipſaz ꝛ
ſic ſtabunt intranſitiue illa vba, ex cã preteritionis, qz ſtabũt p
eodem ac ſi dixiſſet pp preteritionem, vt in ſimili hẽ in. l. j. cum
2 glo. in ver. iure conditionis ff. de condit. inde. ¶ †In glo. ij. ibi
tu dic ſecundum Joan. hec opin. cõiter approbat. ſ. q̃ qñ filius
exheredatus eſt cum expreſſiõe cauſe iuſte teſtm̃ vz, lz adhuc cã
non ſit ab herede probata, ꝛ idõ tunc opus eſt vt filius intentet
querellam inofficioſi vt. d. §. ſine igitur. in verbo euacuato. ꝛ in
§. ſi tales. in verbo reſciſſo, ꝛ q̃ tunc teſtm̃ vz pz ex eiſdẽ. §§. in
quibus dr̃ q̃ probata cauſa teſtm̃ in ſui firmitate maneat, ꝛ ſic
preſupponit q̃ teſtm̃ a principio valebit, vbi aũt cauſa legitima
non eſt expreſſa teſtm̃ eſt ipſo iure nullum, qz tempore teſtamẽ
ti non fuit ſeruata forma requiſita a lege ergo actus dr̃ eſſe nul
lus vt iuribus vulgaribus, ꝛ pro hoc vide rõnes plenius p bar.
adductas ꝛ alios in. l. j. ff. de teſta. ꝛ per Bald. hic in. xij. col. ꝛ
Saly. hic, ꝛ Bal. in auc. non lz. ff. e. ꝛ in repe. l. in ſuis. xx. colũ.
ff. de lib. ꝛ poſth. Tñ Fulg. hic, ꝛ Imo. in. d. l. j. ff. de teſta. fuit
in noua opin. ſ. q̃ etiam quando filius eſt exheredatus ſine ex
preſſione cauſe legitime nihilominus valeat teſtamẽtũ, ꝛ opus
ſit illud per querellam reſcindere, qz de iure antiquo ita erat nõ
n. requirebant iura antiqua expreſſionem cauſe vt no. glo. in. §.
exheredatos. in verbo noluit, in auct. de hered. ꝛ fal. Et dici in
dicta auct. non lz, ergo cum iura antiqua non reperiantur corre
cta debẽt ſeruari. l. ſancimus. ff. de teſt. ꝛ per repetitiones ſubau
ditiones aut tacitos intellectus non dz induci legum correctio
vt no. glo. ſingularis in. c. cupientes. §. q̃ ſi per viginti. in verſi.
petere. de elec. in. vj. quinimmo text. in. d. §. ſine igitur. in verſi.
euacuato. maxime iuncta glo. in. d. §. ſi tales. in verſi. reciſſo vi
deatur probare iſtam opi. non euacuari, ꝛ reſcindi nõ põt illud
q̃ nullum eſt. l. nam ꝛ ſi ſub cõditione, ver. poſt defectũ. ff. de in
iu. teſt. et per hoc pz q̃ non obſtat ſi dicatur q̃ teſtm̃ debeat eẽ
nullum, qz non ſit ſeruata forma tradita in. d. auc. nõ lz, et p cõñs
actus ob non ſeruationem forme dz reddi nullus. l. non dubiũ
ff. de legi. l. cum hi. §. ſi pretor. ff. de tranſa. qz reſpondetur quod
actus dicitur eſſe nullus niſi lex vltra procedat prouidendo de
remedio reciſſorio, nam tunc actus factus contra legẽ vz et opz
q̃ reſcindat. l. non intereſt. ff. q̃ me. cauſa, ꝛ fere per totum tit. ꝛ
no. Bart. in. d. l. non dubium in verſi. opp. de ti. de dolo. ꝛc. cũ
ergo text. in. d. §. ſine igitur. et in. d. §. ſi tales. introducat reſcin
di debere teſtm̃ ſequitur q̃ non eſt nullum. Et pro hoc facit qz
illa verba euacuato et reciſſo intelligitur ſine dubio per quere
lam qñ filius fuit exheredatus cum expſſione cãe, qz ambo iſti
caſus ibi ſub eadem determinatiõe ponunt, idõ dz intelligi q̃ pa
riformiter ſiat deciſio in vtroq;. arg. l. cõnis. cum ſi. ff. de impu
be. et al. ſubſti. ¶ Nec ob. iſte tex. in dr̃. irritũ. qz imponat idẽ
q̃ nullũ. l. j. ff. de iniu. teſt. qz rñde put dicit gl. hic q̃ iſtud ver
bũ nõ eſt in corpore, ſed fuit poſitũ hic p Guarneriũ nõ hñtem
ptãtem legis cõdẽne, et iſta opi. diſputando aliqualr eſt ſubſten

tabilis, tñ tenendo opi. cõem que in iudicando ſequenda ẽ dic
q̃ vbicunq; exheredatio eſt non rite facta habetur pro preteri
tione. l. nõ putauit. §. non queuis. ff. de cõia. ꝛ eſt gl. j. in. l. ſi poſt
humos. ff. de li. ꝛ poſth. quã doc. ibi ꝛ maxime Imol. reputant
ſignanter notandam, ergo cum dicta exheredatio fuerit non ri
te facta filius habetur pro preterito a patre, ꝛ preterito nõ da
tur querella, imo daf ius dicendi nullũ ſi erat filius in ptãte vt
d. l. j. de inju. teſta. ꝛ. l. ſi. hninsl, ꝛ per cõñs pz q̃ illud verbũ
euacuato dz intelligi ipſo iure, put refertur ad exheredatiões ſa
ctam ſine cã. Inquantũ vero referf ad exheredationẽ cũ cauſa
dz intelligi per querellã ſimile habef in. l. h. cum glo. ff. de off.
pcon. pro hoc ẽt facit tex. in. c. preſenti. de offic. lega. in. vj. vbi
apparet q̃ verbum euacuato adaptaf ẽt ad caſum in quo actꝰ
ipſo iure redditur nullus, ꝛ ex hoc de neceſſitate apparet q̃ rñ
ſio que dabaf ad. l. cum hi. §. ſi pretor. cum ſi. non eſt concludẽs
ꝛ ſic cum militat illud argumentũ ſubſit cõis opi. ꝛ de hac ma
teria ẽt aliqd vide per Bar. in. l. ſi poſthumus. la prima. §. tuſ.
de lib. ꝛ poſth. preteritis, ꝛ per Bal. in. l. omodo. in prin. ff. de
inoffi. te. ꝛ ibi ſaluat Bal. d. opi. Bar. in vno caſu. ſ. qñ dolo fu
iſſet inductus teſtõr ad exheredandum deſcendentẽ qm̃ tũc te
ſtm̃ erit nullũ lz in exheredatione cã fuerit expſſa, ꝛ dicit quod
ita põt intelligi tex. no. in. §. in aliquo corpore vt cũ de app. co
gno. vbi tex. non reqrit reſciſſionẽ fieri aut querelam intentari.
3 ¶ †In ea. ibi non ob. ꝛc. hic format glo. oppoſitionez ad illud
q̃ incidenter dixerat. ſ. filio in ptãte preterito dari ius dicendi
nullũ, ſz emãcipato ſolum cõpetere bo. poſ. cõtab. nã cõ hoc ar
guit gl. qz hodie eſt ſublata drĩa emãcipationis, ꝛ ptãe ptãis,
rñdeas vt in gloſ. ꝛ teneas ſcdam ſolõnẽ qua premiſſa poteſt ſu
bt tangere primã. Et ex dicta ſcda ſolutione habes q̃ cõdũ te
ſtõ non eſt ſublata drĩa emancipationis ꝛc. de quo vide que di
cta fuerunt poſt glo. in. l. emancipata. ff. de col. ¶ In ea. ibi, ſed
predictum verbum ꝛc. ſ. irritum poſitum hic in tex. ꝛ ſic gl. red
dit ad id q̃. ff. in princ. huius gl. diſputatur ¶ In ead. ibi vide
dic ꝛc. h tractat que remedia cõpetant preterito vel exhereda
tis ad impugnandum teſtm̃ de quo vide plenius p bar. h in. ij.
q. ꝛ in. d. l. filio preterito cui adde plura que dixi in auc. non lz
4 . ff. c. ¶ †In ea. ibi. ff. de inoffi. teſt. ꝛ. l. ſi. gl. hic tz q̃ teſtm̃ cõdi
tum de rebus caſtrenſibus vel quaſi non poſſit querelari, ẽt gl.
vr ſentire q̃ non poſſit cõtra. p id qphf. in. d. l. ſi. quã ali. gl. ꝛ idẽ
tz gl. in. l. j. ff. de inoffi. teſt. ꝛ alibi dicit gl. q̃ põt agi ad iſtaz ſeu
ad ſupplementum legitime per cõdõnẽ ex lege poſitã in. §. pſby
teros aut dyaconos, in auc. de ſan. epiſ. ꝛ ibi tz gl. in verſi ſerſit
per illum tex. idem dicit glo. in. l. de inofficioſo. ff. de inoff. teſt.
Sed certe tex. in. d. §. pſbyteros. nõ pbat qz ibi ſimpſr dr̃ qõ
legitimã ferant, ꝛ ſic põt intelligi q̃ text. voluit q̃ lria dz eis re
linq in teſtõ. Sed ſi teſtõr exheredaret illos qbus debef ibi lria
an detur eis querella, vel q̃ remediũ iſtud non deciditur. Ali
bi glo. tz q̃ hodie poſſit tale teſtm̃ querellari ꝛ impugnari ſicut
alia teſtamenta vt tz glo. in rub. ff. ſi quis a pa. fu. ma. ꝛ in. l. ad
uerſus. cũ ſi. ff. de inoffi. te. ꝛ iſtam opi. tz Bar. ꝛ magis cõiter
doc. h p tex. in. §. ꝛ hoc quidem de parentum, in auc. vt cum de
app. cog. ibi dum tex. dicit de rebus ppriis in quibus hñt teſtã
di iniaz, ꝛ ſic loqf de filio i ptãte teſtãte nõ de emãcipato, qz nõ
dixiſſet limitatiue in qbus hz teſtandi iniam ꝛc. cũ emancipatꝰ
5 hẽat ius teſtãdi in oibus, ꝛ tñ tex. ibi, ꝛ in. §. ſi tales in ver. reciſ
ſo, vult q̃ eodẽ mõ reſcindatur teſtm̃ filioꝝ qñ aſcẽdentes ſunt
vel preteriti vel exheredati, ſicut eẽ qñ deſcẽdẽtes ſunt ꝑteriti
vel exhrẽdati, ꝛ idõ cõcludit bar. hic, ꝛ in. d. l. ſi. filio q̃ aut pr̃ eſt ꝑte
ritus vel exhrẽdatus ſine cã filio in ptãte teſtãte d caſtrẽſibꝰ vel
q̃ſi, ꝛ teſtm̃ nullũ eſt qz forma nõ eſt ſuata. Aut exhrẽdaf pr̃ cum
cã, ꝛ tũc hz q̃relaz ſicut eẽ hz filius, aut preteritus eſt cũ cauſa,
ꝛ tũc teſtm̃ eſt nullũ, ꝛ ſic pr̃ hz ius dicendi nullũ ſicut eẽ qñ fi
lius in ptãte eſt ꝑteritus a pr̃e vt dixi in auc. nõ lz, facit. l. nã ꝛ ſi
parẽtibus. ff. de inoff. te. ſed iſtud vltimum dcm̃ nõ vr verũ q̃
aut filius teſtaf in caſtrenſibus, qz eſt miles ꝛ tũc ſi ꝑterit pr̃em
ſciẽter pr̃ hẽt dz p exhrẽdato. l. ſicut certi. ꝛ. l. ſeq. ff. de teſt. mil.
vñ aut cã non fuit expreſſa, ꝛ teſtm̃ eſt nullum ob defectum for
me aut ſunt expreſſa cã, ꝛ teſtm̃ dz valere, ꝛ opus eſt querella ſi
cut eẽ qñ pr̃ exhrẽdat filiũ vt in pn. huiꝰ gl. Si aũt preterijt pr̃ez
ignoranter, vt qz ignorabat hẽre pr̃em quẽ putabat eſſe mortuũ
ꝛ iſto caſu nõ cadit hic ꝑterire hoiem mortuum cum expreſſio
ne cauſe. Sed dato q̃ eũ ꝑterijſſet cum cã adhuc dico q̃ teſtm̃
non erit nullum vt patebit per rõnes proxime allega. ¶ Aut
filius non erat miles, ſed erat de numero eorum qui hñt quaſi
caſtrenſe peculium qui ponuntur in. d. l. ſi. ꝛ adhuc dico q̃ pr̃
non hz ius dicendi nullũ, qz non reqrif q̃ pr̃ olim illud hẽret iure

aut filius

am filius emancipatus exheredabat patrem ſeu pro exhereda
to habebat, et opus erat querella. l. pr̄ filium. ꝯ. de inoffic. teſta.
aut erat preteritus, et tunc hēbat bo. po. ꝯtra tab. l. j. ff. ſi qs a pa. fu.
ma. ſi aūt ſi ius erat in pr̄ſte, et p̄rem nō inſtituit non ſubiacebat
teſtm̄ eius actioni q̄relle vt. d. l. fi. Ergo cū iure antiquo, p̄ rō re
pliaī ꝙ teſtm̄ ſit nullū vr̄ aperte ꝓbari ꝙ ſi opus remedio reſ
ciſſoria qn̄ pr̄ eſt preteritus cū cā nō dꝫ hr̄e ius dicēdi nullus.
Quinimmo tex. in. d. §. ſi tales. in verſi. reſciſſo qn̄ pr̄ eſt preteri
tus vel exheredatus cū cā lꝫ olim reſcindi nō poſſet ꝯpſe per q̄
rellam, vt dixi nec ēt p ꝯtra. l. ſi a milite. §. fi. ff. de teſtā. mil. et ibi
de hac mā per bar. et illā opi. lꝫ Jmo. in d. l. filio p̄terito, et etiā
bal. hic, et ibi fortius dicit Jmo. ſub dubio forte ꝙ hodie vr̄ pa
trem nullo modo poſſe dicere teſtm̄ nullū ēt ſi preteritus ſit ſi
ne cā vel exhr̄datus ſine cā q: olꝫ defectus forme. i. nō inſtitue
re vel exheredare p̄rem non reddebat teſtm̄ nullū. Naꝫ lꝫ ſi pr̄
non ſeruabat formam in teſtō. i. nō inſtituebat nec exhr̄dabat fi
lium teſtm̄ eſſet ipſo iure nullū. l. inter cetera. ff. de lib. et poſth.
l. j. de inin. teſt. tn̄ ſecus erat in filio, q: lꝫ iſtā formā nō ſeruaret
vt, q: neqꝫ inſtitueret neqꝫ exhr̄daret p̄rem reperiebaṫ ꝯcedi pa
tri ius dicendi nullū, ſed ſolū dabaṫ patri tanq̄ p̄terito bo. po.
ꝯtra tab. ſi teſtm̄ non erat ꝯditū in caſtrenſibus, vel quaſi vt. d. l. ſi
qs a pa. fue. ma. ſi aūt erat in caſtrēſibus vel quaſi tūc nullo mō
poterat impugnari vt dcm̄ eſt, eodem mō hodie nō dꝫ poſſe ex
defectu forme dicere teſtm̄ nullū, q: hoc nō reperiṫ inductum de
iure nouiſſimo. ſ. ꝙ teſtm̄ ſit nullū, imo potius vr̄ ſatis aperte di
ci ꝯtrium in. d. §. ſi tales, in ver. reſciſſa. iūcta. l. naꝫ et ſub ꝯdōne.
in ver. poſt delectū. ff. de inin. teſta. et dicit ꝙ iſta eſt opi. noua.
Et iſtā opi. ſenſit ēt Fulg. h̄ tn̄ multū truncate et cōfuſe locutus
eſt. Et pro iſta opi. pōt adduci rō quā. ꝯ. allegant, q: qn̄ exhr̄da
tio eſt minus rite facta hr̄ pro preteritione, ſed ſi pr̄ eſt preteri
tus non habemus de iure antiquo vel nouiſſimo tex. dicētem ꝙ
teſtm̄ ſit nullū, ſed ſolum ꝙ cōpetet bo. poſ. ꝯtra tab. ergo pr̄ nō po
terit intentare ius dicendi nullū, et ſic vr̄ in puncto iuris ſuſten
tabilis h̄ opin. Tamen ſi vellemus ſobſtēiare cōem opin. ſ. qd̄
qn̄ pr̄ eſt preteritus vel exheredatus ſine cā hēat hodie ius di
cendi nullum, opꝫ dicere ꝙ iura nouiſſima recipiāt interp̄tatio
nem et diſpōnem per leges antiquas. l. ſed et poſteriores. ff. de le.
no. gl. et clarius ibi Barto. in. l. ſciendum. in princi. ꝯ. qui ſatiſ.
cog. Ergo cum hodie inductum ſit formaliter ꝙ in preteritione
et exhr̄datiōe p̄ris dēat exprimi cauſa in teſtō, et iura antiqua di
cāt ꝙ vbi non ſeruaṫ forma tradita a lege actus ſit ipſo iure nul
lus. l. cū hi. §. ſi p̄tor. ff. de trāſac. ergo tex. in. d. §. ſi tales. in ver.
reſciſſo. dꝫ intelligi ipſo iure qn̄ non eſt ſeruata forma legis. ſ.
non eſt expreſſa cā. Qn̄ aūt eſt expſſa intelligaṫ reſciſſum. i. per
remedia reſciſſoria, facit in ſimili tex. in. d. l. iy. in gl. ff. de offi. p
cō. et iſta eſt cōis opi. vt pꝫ ex no. p doc. h̄ et maxime p Cy. q in
prima et fa. q. lꝫ illud idē ꝙ tenebat Bar. in p̄ſe ēt preterito cū
cā. ſ. ꝙ ſi pr̄ eſt preteritus cum cā a filio in p̄ſāte teſtm̄ ſit nullū
Addit in Cy. ꝙ ſi probareṫ ꝯ hr̄dē cām preteritionis eſſe ve
ram tunc teſtm̄ valebit ſicut et ꝯ ſm eum qn̄ filius in p̄ſāte prete
ritus cum cā teſtm̄ eſt nullum ſi cā non ꝓbeṫ, ſed ſi cā ꝓbeṫ te
ſtm̄ eſt validum vt in. d. §. ſine igiṫ. Sꝫ iſta opi. Cy. inq̄ꝫtū vult
ꝙ ſi ꝓbeṫ cā teſtm̄ ſit validū vbi alias eēt nullū cā nō ꝓbata nō
vr̄ vera vt dixi in auc. nō lꝫ, et iſtā aucto. Cy. adde his que dixi
ibi qbus ēt adde ꝙ Jac. bu. h̄ lꝫ ꝙ in filio in p̄ſāte preterito ni
hil ſit immutatū p iura nouiſſima quo ad reſpēdum teſtm̄, et iſtā
5 opi. ibi tenui. ¶ † Jouxta p̄dicta tāgit ēt Jmo. in. d. l. filio p̄teri
to. q: dcm̄ eſt. ꝯ. ꝙ in filio milite teſtāte in caſtrēſibus. Quid ergo
in p̄ſe milite teſtāte in caſtrēſibus an ſi p̄terat ſcienter filiuꝫ vel
exheredet teſtm̄ hodie ſubiaceat q̄rele, et dicit ꝙ cōis opi. ſit ꝙ
ſic, ꝓ. d. §. et hoc qdem cū ſeq et lꝫ gl. i. l. fi. ꝯ. de inof. te. et in rub.
ff. ſi qs a pa. fue. ma. cū ꝯcor. Lꝫ n̄ dicit ꝙ in ꝯtrium facit, q: ille
tex. qui corrigit iura antiqua. ſ. d. l. fi. ꝯ. de inof. teſta. cum ſi. loq
tur ſolum in filio teſtante, iō non dꝫ fieri extenſio ad p̄rem mili
tē teſtantem cum in correctorijs non fiat extenſio ex identitate
vel maioritate rōnis. auc. quas actiones. ꝯ. de ſac. ſan. eccle. et ibi
no. et in. l. iam ſe. §. j. ff. de dona. cā mor. Sed ad hoc pōt rn̄deri
ꝙ in correctorijs ſit extenſio ad identitate vel maioritate rōnis
qn̄ ſumus in correlatiuis vt eſt tex. in. l. fi. in prin. ꝯ. de indic. vi
duita. tol. et ibi no. Barto. ¶ † Jtem in correctorijs fit extenſio
6 vbi aliter reſultaret abſurdū niſi extenſio fieret arg. l. ſcire ops.
§. aliud. ff. de excu. tu. Jta expreſſe no. Jmo. in. l. ſi vero. §. de vi
ro. ff. ſo. ma. vbi ad hoc inter cetera adducit no. per gl. in cle. fi.
de reſcrip. Sed abſurdum eſſe vr̄ ꝙ patre preterito vel exhe
redato in teſtō filij teſtantis in caſtrēſibus daretur querela per
d. §. et hoc quidem cum ſeq. Econtra vero non daretur filio cuꝫ

magis debeantur hereditates parentum filijs q̄ econtra. ff. vñ
liberi. l. ſcripto. Ubi aūt miles preteriret ignoranter filium an
tunc teſtm̄ ſit nullum, q: talis preteritio viꝫ non hꝫ exheredatio
nis, dixi poſt Bal. et Ang. in. l. ſicut certi. ꝯ. de teſta. mil.
7 ¶ † Expedita gl. per quam declaraṫ tex. iſte in prima parte eſt
videndum pro declaratione ſcde partis tex. dum dicit q̄ꝫtū ad
inſtōnem an per iſtum tex. hodie ꝯſerueṫ ſubſtitutio in re certa
vel non, de quo dic vt per Bar. et alios hic, et in. l. filio preteri
to, et in. l. ex facto proponebaṫ. ff. de here. inſti. et p Ang. in auc.
vt cum de app. cog. §. ſi et per Jmo. in repe. l. j. §. ſi ex fundo. ff.
de here. inſti. in. viij. vel. ix. col. et in c. raynutius. de teſt. et cōis
opi. eſt illa quam lꝫ Bar. et lꝫ Bal. hic in vlti. col. videaṫ velle
per no. per glo. in. l. liberis. ff. de doli excep. ꝙ nullo mō conſer
uetur inſtitutio in re certa facta in perſona filij, q: ſm euꝫ nō ſuf
ficit filium eſſe inſtitutum niſi inſtituaṫ in teſtō, q: opꝫ filiuꝫ hr̄e
iure inſtōnis directe que fieri non poteſt in codicillis iuxta. l. ij.
ꝯ. de codicil. non puto hoc eſſe verum Nam poſito ꝙ rō bald.
eſſet vera ꝙ non affirmo, et pendet ab his que dixi poſt Bal. in
l. hac conſultiſſima. §. ſi quis aūt. ꝯ. de teſt. per iſtam auc. confir
mantur ēt ea que non poterant relinqui niſi conditio teſtamento
vt tutele vt. d. §. ſine igitur. cum ſeq. et tn̄ tutella nō pōt dari ni
ſi in teſtō aut codicillis confirmatis teſtamento. l. iij. cuꝫ ibi no.
ff. de teſt. tute. quo caſu perinde eſt ac ſi in teſtō data eſſet. l. aſ
ſe toto. ff. de here. inſti. et expreſſe vult Bar. h̄ in ver. quero dici
tur hic, ꝙ conſeruantur etiam ea que non poterunt relinqui niſi
in teſtō ergo conſeruabitur dicta inſtitutio filij in re certa.
8 ¶ Jtem ēt videndum vtrum ēt ſubſtitutio pupillaris a conſer
uetur per iſtam auc. de quo dixi poſt Bar. et alios in. l. j. §. fi. ff.
de vulga. et pupilla ¶ † Quid aūt in fideicommiſſo vniuerſali
b ſpecificere. icto in teſtamento an ꝯſeruetur b per iſtaꝫ auc. adeo
ꝙ filij ſuccedentes ab inteſtato rupto teſtō teneantur fideicom
miſſum reſtituere fideicommiſſario, cōis opi. eſt ꝙ ſic, vt p gl.
et doc. in. l. tam. §. quotiens ff. ad treb. et ita ſent i gl. iuncto tex.
in. l. eam quā ꝯ. de fideicō. in glo. in ver. traditur in quarta ſolu.
ibi poſita et per Barto. et alios hic, et per Bal in. l. j. ꝯ. de inof.
teſta. et in. l. ſi cum vel in vtero. ꝯ. de teſt. mil. et Ange. in. §. fin. in
corpore vt cum de app. cog. per Pe. de anc. in conſi. clxxxiiij.
9 incip. Et thema ie predicto elicio tria dubia et c. ¶ † Et iuxta
hoc querit Barto. h̄ quid ſi ticius heres inſtitutus fuit grauat
us de reſtituendo hereditatem per fideicommiſſum ſeio ſub
conditione ſi ipſe heres deceſſerit ſine liberis, et contingat inſtō
nem euacuari ex cauſa preteritionis vel exheredationis, et ſic fi
deicommiſſum ſit reſtituendum per ipſum filium preteritum ſuc
cedentem ab inteſtato an debeat attendi vtrum inſtitutus dece
dat ſine liberis an vero ipſe filius preteritus decedat ſine libe
ris, et concludit ꝙ debet attendi an decedat heres ſcriptus ſine
liberis, q: conditio coheret perſone heredis ſcripti ergo eius p
ſona dꝫ attendi ſiue hꝫ hereditatē heres ſcriptus ſiue non, et mo
uetur maxime per. l. peculium. §. fi. et ibi etiam vide Barto. ff.
de lega. ij. Adducit tn̄ in contrarium. l. ſi quis vſumfructum. ff.
de vſufruc. leg. et dicit q: rn̄ſio ad illum tex. apparebit ſi bene ad
uertatur, nam rn̄ſio eſt ꝙ ibi mutata fuit perſona, q: ibi vſufru
ctus ex voluntate teſtantis fuit tranſlatus in fideicommiſſariū,
ideo perſona fideicommiſſarij attenditur, q: tunc vſufructus p
ſone ſue coherebat. Sed in q̄ōne noſtra ꝯditio ſemper coheſit
perſone titij, ideo perſona eius eſt attendenda, et adde Ange. in
d. §. fi. in auc. vt cum de appel. cog. et doc. h̄ ēt cōiter tranſeunt
eum Bar. et aliam q̄ōnem huic coherentem vide per Bart. et
alios in. l. qui filium. §. ſi quis ſeruum. ff. de hered. inſti. Proſe
quitur ēt Bar. hic, et in. d. l. filio preterito que ſint illa alia que
cōſeruantur per iſtam auc. rupto teſtamēto ex cauſa preteritio
nis vel exheredationis, vide etiam per Bal. in. l. lꝫ. ꝯ. de pac. et
10 in. l. ij. in. iij. col. ꝯ. quibus res iudi. non no. ¶ † Et querit hic in
cidenter Barto. in. d. l. filio. vtrum illud ꝙ cauſa conditionis
implende erat a legatario dandum heredi inſtituto dari debe
at filio preterito ſuccedēti ab inteſtato et remittit ſe ad id quod
colligitur in. l. is cui. de ꝯdi. inde. et in. l. qui heredi. §. j. ff. de cō
di. et de. que lurs loquunṫ in caſibus ſatis diuerſis a caſu nro.
Sal. ſimpl'r hic dicit ꝙ dꝫ dari preterito a quo legatarius dꝫ le
gatum recipere, et pro hoc dicit eſſe tex. apertum in. l. is cui in
p̄ſāte. §. j. ff. de leg. p̄ſtan. et iſtam opi. etiam lꝫ Jmo. in. d. l. filio
preterito per. d. l. is qui in p̄ſāte quam dicit eſſe ſingularem et
non eſſe alibi praeſertim in quantum ibi dicit idem eſſe de eo qd̄
cauſa conditionis implende dari debeat extraneo per illū text.
reprehendit opinionē Frāc. de rāpo. qui aliter diſtinguebat vt
ibi per eum. Tangit etiam Bar. hic an legatum relictum filio

a ¶ Pupilla
ris. Uide bal.
ꝯſi. xciij. in. li.
vbi dr̄ ꝙ ſi ſub
ſtō ſit inſtituto
ꝯſeruaṫ, ſi aūt p̄
terito nō ꝯſer
uaṫ. Lꝫ n̄. io. ꝯſ.
clxxx. dicit gl.
eſt ordi. in. c. ſi
pr̄ ꝙ ſeqṫ dr̄.
et vide eūdē ꝯ.
ccccxv. Ang.
conſi. xcix.

b ¶ Cōſeruetur
vid bal. ꝯ. cix.
vbi dr̄ eē text.
no. et Ja. de ar. in
l. gn̄aliter de fi
deico. lib. §. ex
teſtō. Ro. ꝯſi.
clxxxj. ancha.
ꝯſ. cxliiij. ange.
conſil. clxxx.

preterito conſeruetur per iſtam auct. ⁊ de hoc fuit dictum in. l.
11 maximum poſt gl. ibi. ẽ. ¶ † In gl. fi. in prin magis ꝯcluſio
a eſt ꝙ in caſu huius auc. petant legata actione ex teſtõ. maxime
ꝑ tex. in. d. §. ſine igit. cũ ſeq. in ver. tanq̃ nõ reciſſum, ⁊ ꝑ alias
rõnes de quibus p̄'enius ꝑ Bar. ⁊ alios hic, ⁊ maxime ꝑ bald.
in. xiij. q. ⁊ per bart. in. d. l. filio preterito. ⁊ in. d. l. j. in. xiij. q. ff.
de iur codi. Sal. tñ hic ꝯcordat. opi. ſ. ꝙ an teſtm̃ erat ipſo iu
re nullũ ⁊ nunc petant conditione ex lege. Aut erat validũ, ſed
reſtituendum, ⁊ nunc actione ex teſtõ, nã ſm eũ text. in. d. § ſine
igitur. ſolum loquitur in hoc ſcđo caſu vt patebat ibi in verbo
tanq̃ non reciſſum, ſed per hoc nõ recedo a cõi opi. per rõnes
doc. Et non ob. conſideratio Sal. q2 dũ text. in corpore loquit
de reciſſione accipitur diuerſimode. i. ipſo iure qñ a principio
teſtm̃ fuit nullũ, ⁊ etiam intelligitur de reciſſione per remedia
reſciſſoria qñ teſtm̃ fuit validum vt in ſuperioribus ſepe di
xi, ⁊ hec diſputatio eſt vtilis ad. q. quam vide per Bar. hic, et
12 in. d. l. filio, ⁊ Bal. hic in vlt. co ¶ † In ea ibi ſed pone ⁊c. gl.
querit an ⁊ qñ legata relicta ſunt in teſtõ rupto ex cã preteritio
nis vel exheredationis ſi in ea eſt adiecta clauſula codicillaris
petantur legata etiam tunc directa actione ex teſtõ petuntur ꝑ
iſtam auc. quando eſt adiecta clauſula codicillaris an vero pe
tantur tanq̃ ex codicillis ⁊ ſic vtili actione ex teſtamento pro
ut petuntur alia legata relicta in codicillis vt no gl. in. l. i. § ſte
ri velit ff de teſta. ⁊ per glo. ⁊ docto. in. l. ij. in verbo perſonales
J. cõis de leg. ⁊ glo. hic plura inculcat inordinate loquendo ⁊ p̄
mo vĩ glo. adducere rõnem ꝙ non petunt per diſpõnes huius
auc. ex teſtõ q2 iſta auc. ſolum conſeruat legata quando alio iu
re non poterant valere rupto teſtõ quo ad heredis inſtitutio
nem, ſed in queſtione propoſita poterant valere ex virtute clau
ſule codicillaris iuxta. l. ex ea §. fi. cum ibi no. ff. de teſta. l. ex te
ſtõ cum ibi no J. de fideicom. ergo non hʒ locum diſpoſitio hu
ius auc. Tamen glo. ẽ contrarium q2 clauſula codicillaris non
operatur aliquid quando teſtm̃ rũpitur per querelam q2 rum
pitur ẽt ipſa clauſula per. l. titia. allegata in gl. q2 teſtm̃ illud cẽ
cetur factum a demente vt ibi, ſed iſta ratio gloſ. non eſt bona.
Tum quia hec auctẽ. loquitur etiam quando teſtamentum
erat nullum, vel quia filius preteritus fuerat exheredatus ſine
cauſa, ⁊ ſic non erat opus querela prout erat opus in. d. l. titia.
Tum etiam q2 lex titia cum rõne ſua eſt hodie correcta vt ple
ne probat Bart. in l. j. in. viij. vel. ix. q. ff. de iure codi. tñ cõclu
ſio glo. eſt in ſe vera. ſ. ꝙ petantur actione ex teſtõ tanq̃ cõſer
uata per iſtam auc. non autem conſeruantur per clãm codicil
larem, q2 attento ꝙ teſtm̃ illud vʒ quo ad legata ſequitur ꝙ clã
codicillaris que fuit adiecta in caſu in quo teſtm̃ non vʒ nõ ope
ratur aliquid quo ad legata vt declarat hic Bar. ⁊ alij dum al
legant. l. ſtichus qui meus erit ff. de leg. j. ⁊ per Bal. in. l. con
13 trouerſia. ff. de tranſac. ⁊ in. l. fi. J. de codicil. ¶ † In ea. ibi hec ſi
hec verba ⁊c. ẽ gl. ꝙ quando teſtm̃ eſt nullum tunc clauſula co
dicillaris operet ꝙ heredes ſuccedentes ab inteſtato intelligã
tur grauati de reſtituendo per fideicommiſſum hereditatem
heredibus ſcriptis in teſtamento, ⁊ iſtud etiam firmat gl. in. d.
l. ex ea §. fi. ⁊ bene per iura ibi alleg. per glo. ⁊ docto. ⁊ ita cõi
ter tenetur fallit tamen ſecundum glo. hic quando teſtm̃ rumpi
tur ex cauſa preteritionis, ⁊ pro hoc gl. alleg. d. l. titia. ⁊ in hoc
ꝙ dicit glo. ꝙ fallit qñ rũpitur ex cã preteritiõis vel exhereda
tionis iſta glo. non reperitur alibi ſm doc. In hec gl. magis cõi
ter damnatur q2 l. titia. non loquit in propria preteritione, ſʒ in
exheredatione vel preteritiõe que pro exheredatione hʒ. Pre
terea ẽt illa. l. eſt correcta vt dixi. Et in teſtõ rupto ex cã prete
ritionis non reꝑitur ꝙ clã codicillaris non operet ſuũ effectũ
imo eſt text. expſſus ꝙ ſic in. l. gñaliter. §. ex teſtõ. ff. de fideicõ.
liber. ⁊ in. l. ſi pꝫonĩ. §. fi. ſm lec. ſcđam quam ibi ſuſtinent doct.
ff. ad treb. probant enim hoc illa iura attẽto ꝙ clã ibi poſita in
teſtõ. ſ. ꝙ legata preſtarentur a venientibus ab inteſtato opera
tur idem ꝙ codicillaris vt no. in. l. ex teſtõ J. de fideiuſſo. ſ̃ facto
tex. in. l. q2 aũt circa prin. ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. ⁊ no. Bart. in
d. l. i. in. v. q. de iure codici. ⁊ ibi Bar. reſpõdet ad aliqua faciẽ
tia contra predictam. l. ⁊ ita tenendum eſt cum ſit magis cõis
opi. de quo etiam plenius per Bal. ⁊ Imo. in. l. ex ea. ⁊ aliquid
per Dy. ⁊ Bar in. l. ij. ff. de le. iij. ⁊ per Spe. ⁊ Jo. an. in addi.
Spe. in tit. de inſtru. edi. §. compendioſe ver. item vide cũ tri
bus ver ſeq. ⁊ per Bal. in repe. l. in ſuis. de lib. ⁊ poſth. in. xx.
col. ⁊ in. l. fi. J. de codi. ⁊ in. d. l. titia. ⁊ aliquid per eum in. l pe J.
de fideicom. ⁊ Ange. in. §. fi. ad fi. in auct. vt cum de ap. cog. in
quibus locis tangitur verum tñ rupto teſtõ ex cauſa preteritio
nis q̃ rumpto ex cauſa exheredatiõis clauſula codicillaris ope
retur, ⁊ inuenies etiã aliqua in predictis locis cõtra cõẽ opi.
qñ de facili tolluntur. ¶ Et intellige predicta de fideicommiſſo
reſultante ex clã codicillari per quã vt dixi vñr grauati venien
tes ab inteſtato de reſtituendo hereditatẽ per fideicommiſſũ
heredi ſcripto, non aũt intelligas de fideicommiſſo vniuerſali
iniuncto heredi grauato de reſtituendo hereditatẽ per fideicõ
miſſum alteri, q2 illud fideicommiſſum rupto teſtõ ex cã prete
ritionis vel exheredationis conſeruatur per iſtã auc. abſqʒ ali
qua clã codicillari ſicut dictum fuit. ẽ. ¶ Itẽ intellige ꝙ ad h
vt clã codicillaris hẽat effectũ ſemper requiritur ꝙ ſint venie
tes ab inteſtato vt eſt. glo. reputata ſing. in. l. qui filio. §. j. in v.
14 ex codicillaris. ff. de heredi. inſti. ¶ † Supereſt vna dubitatio
vtrũ predicta pcedant qñ teſtõr pteriſſet poſthumũ ignoranter,
⁊ adiecta eſſet dicta clauſula codicillaris an tunc nato poſthu
mo de quo non cogitauit teneat poſthumus hẽditatem per fi
deicommiſſum reſtituere hẽdi ſcripto vigore dicte clẽ. ¶ Ideo
Barto. in. d. l. i. in. vi. q. ff. de iure codi. tenuit ꝙ nõ per. l. ſi in
quã. J. de reuo. do. ⁊ per. l. ſicut certi. ⁊ d. l. ſi cum vel in vtero.
ꝑ. ff. de teſta. mil. iuncta. l. iij. ff de teſta. mil. inducendo vt ibi per
eum. Et eadem rõne idem dicẽm eſſet ſi quereret an illa clã ope
raretur quo ad legata vt ꝯſeruentur ꝑ illam clãm ꝑ quam regu
lariter ꝯſeruant, lʒ teſtm̃ non vʒ vt. d. l. ex teſtõ. cum ibi not. ⁊
d. l. ex ea § j. cum glo. retenta opinione quam tenuit Bart. in
h. opi. ſ. qñ nulla eſt appoſita clã codicillaris rupto teſtõ ex cau
ſa preteritionis poſthumi ignoranter preteriti non cõſeruentur
legata ex diſpõne huius auc. ¶ Et iſta opi. ſ. ꝙ in. q propoſi
ta non operetur clã codicillaris fuit originalis op. Alc. de ma.
vt refert Bal. hic. in. vij. q. ſed aduerte q2 magis cõis opi. eſſe
vĩ in ꝯtrium vt tenuit Bal. in. d. l. j. ff. de iure codi. q2 vĩ indiſtin
cte ꝙ iura velint per illam clãm videri teſtõrẽ grauaſſe oẽs ſuc
cedentes ab inteſtato, ⁊ qui nondum nati ⁊ cogniti erant. l. ſi qs
cum nullum. ⁊. l. ab inteſtato ff. de iure codi. Et dicit bal. qꝺ ad
hoc non ob. l. qui graui. eo. tit. q2 ibi fuit grauata certa perſo
na nominatim, non aũt vñiter prout fit per clãm codicillarem gña
liter appoſitum. Et rñdet Bald ad. d. l. ſi vnq̃. ꝙ ibi donatio
fuit inofficioſa, ſed codicilli non pñt dici inofficioſi eo q2 preteri
tus oĩno habiturus eſt legitimã in qua grauari non põt. l. qñi
prio ibus. ẽ. de inoffi. teſt. ⁊ iſtam opin. ẽt tʒ Bal. hic in. iiij. co.
per. l. gñaliter. §. ex teſtõ. ff. de fideicom. ll. Et rñdet. ad. l. ſicut
certi. ꝙ ibi diſtinguit ſcia ab ignorantia quo ad inducẽdam ex
hẽdationẽ a toto vel non inducendam quo aũt ad portionẽ le
gatorum q2 non ſufficere dʒ poſthumo ꝙ debeat poſſe hẽe legi
timam, lʒ teneatur ad legata. Et iſta rñſio vĩ ꝯ tex. in. l. miles in
codicillis § ſi miles in ſupremis. ff. de teſt. mil. quem etiam all.
Bal. hic. Ubi probatur ꝙ idem in legatis eſt ꝙ in hereditate
quantũ ad caſum. d. l. ſicut certi. ⁊ lʒ Bal. conetur ſuſtinere ſuã
rñſionem, tñ rñſio bald. ſolum adaptat ad caſum quo queritur
vtrum operetur illa clauſula quo ad rõnem totius hereditatis,
⁊ eodem morbo laborat ſua rñſio ad. l. ſi vnq̃. tradita per Bal.
in. d. l. ſi cum vel in vtero, ſed aliqua dici poſſent pro ſuſtinen
da opini. Bald. attento ꝙ etiam quando queritur quid dicta
clauſula operetur quo ad reſtõnem totius hereditatis per fidei
cõmiſſum nõ venit excludendus filius ꝑ. l. qñ. Sed in caſu. d.
l. ſicut certi. per illam exheredationẽ reddebatur in totũ filius
excluſus. l. ſi. ẽ. de inoffi te. tñ planior vĩ rñſio que. J. dabitur ad
l. ſicut certi. cũ ſe. Bar ẽt hic Bal. aliam rñſionẽ ad. d. l ſi vnq̃
que rñſio non eſt oĩno vera vt pʒ ex no. per Bar. in. l. i ẽ. de in
offi. do. ⁊ per bal. in. d. l. ſi vnq̃. Fulgo. ẽt ſeq̃t opi. Bal. cõtra
b Bar. ⁊ dicit ꝙ iſta opi. non eſt iniq̃ attento q2 filius nõ eſt ha
biturus legitimã. Idem tʒ Sal. in. l. j. ad fi. J. ti. j. Et hoc etiam
vĩ ſenſiſſe ipſemet Bar. in. l. qui filiabus. in pñ. in quadã addi.
ff. de lega. j. attento ꝙ iſta lex intelligit in teſtõre qui de poſthu
mo nõ cogitauit, ⁊ ad hoc ẽt ponderat Imo. ibi illa verba bart.
⁊ ibi ẽt de h ponit Bal. ſed non firmat pedes, ⁊ pro iſta opin.
benefacit vnã rõ tradita per Bald. hic, nam teſtõr apponendo
clauſulam codicillarem dixit ſi non vʒ neqʒ valebit iure teſta
menti ⁊c. ⁊ ſic per verba ipſius futuri pñt regrſſum ad hoc vt cõ
prehendat caſus quo rumpit teſtm̃ per poſthumũ ẽt ſi eẽt pre
teritus ſciẽter ſm ꝙ tradit barto. ⁊ oẽs hic. teſtõr ergo vĩ gene
raliter cogitaſſe de omni futura ruptura teſtamẽti ⁊ pſpicerẽ vo
luit ꝯ cãs rumpẽtes, ergo implicite cogitauit de poſthumo ꝙ
induceret cãs rũpendi. Unde ſufficit implicite vel in gñe cogital
ſe de poſthumo. ſ. qm iure. ff. de teſt. mili. l. plʒ cum. l. ſeq. de li
be. ⁊ poſth. Et iſtã opi. ẽt firmat bal. ⁊ Saly. in l. fi. J. de codi ⁊
ibi rñdet ad. l. ſicut certi. ⁊ ad. d. l. ſi vnq̃. ſ. q2 ibi diſpenẽe rõ ꝑ
ſpexit ad caſum vltime voluntatis vel donationis rũpende, hic
vero

a ¶ Ex teſtõ. de h ꝑ ang. ꝯſ. clxxiiij.
b ¶ Contra bar. vidẽ Iaſ. h in aũpe. col. xl i. pem. §. fi. ff. dẽ pac. ⁊ adde ꝙ ꝯ barto. lʒ pe. cor. in iſta auc. in aũpe. co. ⁊ i l. fi. i vl. co. J. de codi. ⁊ Jo. pe. trn. h i. viij. co. i. viij. ꝯcſone ⁊ d. Frã. de cap. h in vlti. cor. ⁊ vide pe cor. in ꝯſ. cccxvij. i. ij. vo. ici. vĩ in. ij. co. ⁊ i ꝯ. cccxx. ſ. e. vo. ⁊ pa de ca. in ꝯſ lx. ici. clax, et addõ ꝙ ꝑ opi. bart. cõ ſuluit bal. i ꝯſ. xx. l. i. vo. inci. clã codicilla ris in. i. co. vbi tʒ opi. bart. ma xime ſtãte eqta te qñ creat ali⁹ fili⁹ ⁊ idẽ bal. ſ ꝯſ ccccxl. i. eo. vo. ici. q2 vlti. et dioniſius dẽ peruſio. h i pe. co. q dĩ ꝙ tũc hẽbat ꝯſulere et vidẽ bal. l ꝯſ. ccxliij. i. ij. vo. inci. relatuʒ et idẽ tʒ bal. in. §. fi. inſti. de cod. et ita plene cõ ſuluit in cã aut. q. Jacobi luce de ſcõ ꝯſtãtio ſʒ opi. bart. et inci. viſo teſtõ antonij ⁊ ita cõ ſuluit bar. l ꝯſ. lviij. et ici. quiſ dã aut. i. ij. vo. et in ꝯſ. lxiij. in e. ij. vo. ic. qdã noie ſup⁹ ꝙ al lat ale h i col. ſe. ⁊ Jaſ. l col. x vij. et ale. in. l. j. l. v. q. i addi. bar. ff. dẽ in. co dici. et vitalis neap. l ſuo tra. clax in fol. ij. l xiiij. clã et vidẽ Pe. cor. i ꝯſi. cxxxiiij. i. iij. vo in ici. h ꝯſulta tio l. iij. co. T.

vero sic ob clam codicillarē p quā vr saltē in gnē de postbumo cogitasse, vbi dixi, idē tz Imo. in d.l. filio preterito. in .xiiii. colū. p d.l. si cū nullū. Et q: vr in gnē cogitasse ꝛc. vt dixi .s. Et dixit ꝙ in hoc auderet ꝯsulere ꝯ Bart. ꝛ ibi pluribus modis rñdet ad.l. sicut certi. ꝛ ad.d.l. si vnqꝫ. vt p te videf poteris. Et inter cetera vr rñdere ad.l. sicut certi. ꝙ ibi ob fauorē ꝯcessum a lege psone militis validaf testm̄, q fauor vr cessare qñ ignorāter preterit miles cū tūc nō videaf esse fauor militis, ꝙ eius filius preter eius voluntatē excindaf, vt ibi. Sed in.q. nra vr esse de mēte testantis excindere filiū, ꝛ grauare eū p fideicōmissū dedu cta lītima, vt iportat clā codicillaris gnāliter apposita p verba sunt i pis, vt est ostensum .s. Et ista opi. vr fuisse de mente antiquoꝝ doc. Jac. de bel. Cy. ꝛ alioꝝ quos refert Bar. in.d.l. j. in .vj.q. ꝛ Spe. in.d. ꝟ. ita vide O. dr. in ꝯs. cxlix. inci. sup. j. q. ꝛc. q: absolute dicebāt, ꝙ clā codicillaris apposita p ꝟba sua turi ptis opaf repetitionē fideicōmissi vł a ab inte. rupto testō agnatiōe postbumi preteriti, nec distinguebāt inter pteritō sciēter, vel ignorāter. Miror tñ ꝙ doc. nri nō faciant mentionē de ꝯs. bar. inci. qdam noie Lap. nānis, vbi latius reassumpsi istas q. ꝛ tz opi. q̄ tenuit in.d.l. j. ꝛ p h̄ ēt adducit in sīli.l. ex fcō in prin. ff. de vul. ꝛ pup. vbi dicit tex. nō eē ꝟisile pncipē, aut testōrē cogitasse de illo casu exclusiōis nascituroꝝ ad idē ēt adducit.l. pe. ff. de iu. codi. vbi fm eū pbaf, ꝙ nō est verisile testōrem sua bona alijs reliquisse si de filijs cogitasset. Et rñ. bar. ad d.l. si quis cū nullū, cū si. ꝙ ibi testōr in codicil. expsse voluit legata deri a quocūqꝫ q sibi esset futurus hēs. Vn̄ ibi decedēdo testōre sine testō vr tacite sibi postbumū relinquere hēdē ab intesta. vt ibi dr in tex.l. ꝯficiūf eo. ti. in p̄n. nō mirꝫ, si vr eū legatis relictis in codicillis onerare. Sed in.q nra postbumus nō fuit institutus, sꝫ preteritus, ꝛ sic non vr eū fideicōmisso vel legatis grauasse, ꝛ istā opi. sequif ēt ipsemet Bal. in.l. si totas .s. de inof. do. ꝛ ibi dicit se ita ꝯsuluisse sequēdo opi. Bart. sed certa h̄ rñsio data p Bar. ad.l. si qs cum nullū vr sufficiens, q: dico, ꝙ in.q. nra, sꝫ postbumus sit pteritus in testō tñ per illā clam codicil. vr testōr velle ab intest. relinquere hēdē postbumū si ꝯtingit testm̄ rūpi, sicut qñ nullo testō ꝯdito fecisset in codicillis cū p clam codicil. videanf vocati venientes ab intest. vt.d.l. ex testō. ꝛ.d.l. ex ea, ꝛ vtrobiqꝫ no. innc.l. ab eo. C. de fideic. lī. qñ simplr facti sunt codicilli, ꝛ iō nō vr posse sustineri opi. bar. p q̄ ēt alīs ꝯsului, nec ob. tex. i.d.l. ex fcō. q logf i casu valde diuerso, ꝛ ibi nullo mō appebat testōrez in gnē cogitasse de nascituro, sꝫ h̄ sic. Non ob.l. pe. de iure codi. q: ibi legata fuerūt nominati relicta a filio iā nato, nō mirꝫ si non d̄beāf ab alio, secus qñ apponif clā codicil. per quas gnāliter vr grauari quilibet successurus ab intest. ista probaf in.l. i. §. si. ꝛ ibi no. ff. de lega. iij. ꝛ d.l. si qs, cū nullū, ꝛ no. Cy. ꝛ bar. in.l. cū pr. §. cū extimaret. ff. de leg. ij. In hac.q. ēt Ang. in.l. j. ff. de iure codicil. simplr refert opi. Bar. ꝛ dī, ꝙ illa opi. pcedit si testōr, nec in gnē, nec in specie cogitauit de postbumo, secus si saltem in gnē, arg. d.l. q̄ iure militari, ꝛ fortasse voluit sentire Ang. ꝙ qñ testōr nō fuisset certus de postbumo, sed dubitasset tunc non hēet locū opi. bar. quasi videatur in gnē cogitasse de postbumo ex quo de eo dubitauit vt dicit Ang. h̄ in alia. q. ipsemet Ang. in.l. idē erit dñm. ff. de testa. mili. in hoc articu. dicit, ꝙ in rupto testō ex cā preteritionis postbumi ignoranter preteriti non operatur aliquid clā codicil. prout dicit Bart. ꝛ hoc intelligit Ange. ibi esse verum ēt si post testm̄ viuo testōre postbumus nascatur, ꝛ testōr supuixerit magno tpe, ꝛ non mutauerit testm̄, nisi coram quinqꝫ testibus diceret velle in eadem voluntate decedere, quia tunc ex hac volūtate noua ꝯualescit clā codicil. ꝛ dicit, ꝙ ista pbanf in.d.l. idem erit dñm, ꝛ istud ēt legf Angel. in suo ꝯsil. cvj. inci. ista. q. principalr hꝫ duo puncta, ꝛ melius in ꝯsi. cccxvij. inci. pet. fecit testm̄ ꝛc. ꝛ istud vltimū ēt voluit Bart. in.d. suo consi. vbi dicit. ꝙ nihil refert, ꝙ supuixerit i ſto tpe testōr post natiuitatē postbumi, ꝙ potuisset mutare testm̄ si voluisset fm eum, q: ista alle tollitur in casu ꝯsultatiōis sue p.l. iij. s. de inof. tes. vbi posito, ꝙ talis ꝯiectura eēt attendenda tñ tūc asserit qñ alij sunt filij instituti, secus qñ sunt extranei, vt ibi pꝫ in fi. put erat in casu ꝯsultationis sue. Et pbaf ēt hoc fm Bar. p rōnem, ꝙ dato ꝙ testōr voluisset expresse, ꝙ illud ꝙ ꝯtinebatur in testō effectum hēet tñ ista voluntas, ꝛ declaratio non erat lītima, q: non erat fcā corā solēni numero testiū, attento ꝙ pcedēs vltima volūtas fuerat rupta agnatione postbumi, ꝛ p h̄ ēt pōt allegari bonus tex. in.l. j. cum glo. in ver. istis. C. de codi. ꝛ ista opi. ēt probaf si bene inspiciatur in.l. tractabaf. ff. de tes. mil. Tñ in h̄ ꝯtrarium tenuit Jaco. de bel. in dispu. inci. queritur quare pr, vel mr ꝛc. quam ponit post.l. iij. s.e. vbi ꝯcludit ꝙ si testator postbumū nascitur ignoranter pteriit adiecta clā codicil. distinguēdū est, aut culpa aliqua aut negligētia pōt testatori ascribi vt q: post ꝯditū testm̄ sciuit natū eē postbumū, ꝛ mutare potuit testm̄, ꝛ nō fecit, ꝛ tūc clā codici operaf effectū suū alle.l. j. §. sciendū ꝟ. sꝫ eius. ꝛ.l. si ita fuerit fideicōmissum. ff. de leg. iij. ꝛ.d.l. gnāliter. §. ex testō, ꝛ.l. iij. s. de inofic. te. Si vero culpa testōri non pōt iputari, tūc ꝯcludit, ꝙ clā codicilla. operaf quo ad legata, ꝛ fideicōmissa particulari p.d. §. ex testō.d.l. si ita fuerit, ꝛ.l. si. ff. de here. institu. sed quo ad fideicō. vlr nō operaf, q: nō ē verisile, ꝙ voluerit testōr filiū hēe tm̄ tertiā, ꝛ extraneū hēe totū residuū ar.l. cū acutissimi. C. de fideic. ꝛ.d.l. si §. Pa. de ca. in l. j. ff. si. j. ꝛ in suo ꝯs. lix. inci. Preclarus, et egregius doc. ꝛ in cōsi. seq. legf per oia opi. bal. ꝯ bart. ꝛ subdit, qd ēt dato, ꝙ opi. Bar. eēt vera tñ nō procederet vbi testōr post natiuitatē postbumi supuixisset tm̄ ꝙ cōmode potuisset mutare testm̄, ꝛ non mutauit, q: vr decedere velle cū p̄ma volūtate p id ꝙ no. gl. in.l. ab hete. §. dat remissionē in versi. nisi post. ff. de excu. tu. Sed ipsemet Pa. de ca. in ꝯs. lviij. inci. Baribo. de peru. dicit, ꝙ opi. Bar. in.d.l. j. vr sibi equissima quā tñ ipse limitat non hēre locū quoad legata que verisilr in oēm casuz fecisset vt puta i legato p aia nā tūc āt si postbumus sit ignorāter pteritus debenf talia legata p clāz codicil. Et subdit, ꝙ vbi testōr post natiuitatē postbumi supuixisset tāto tpe, ꝙ potuisset cōmode mutare testm̄, ꝛ illud nō mutauit, ꝙ tunc clā codicil. hēet effectū, q: ex quo nō mutauit presumitur decedere voluisse cū eodē testō, ꝛ illā clam codicil. opari effectū suū p id quod no. gl. in.d. § dat remissionē, ꝛ p.d.l. tractabāt ꝛ p.d.l. iij. ꝛ p id ꝙ no. bar. in.l. j. in pe. q. fcōi effectus. ff. de vul. ꝛ pup. sꝫ certe in.d. legibus nō pbaf, ꝙ postq̄ testm̄ est ruptū recōualescat h̄ solo, q: testōr ruptū testm̄ nō mutauit, sꝫ mutare potuerit nisi aliter testōr solēniter declaret volūtatē suam .ꝑ.tit. s. p.

a bani. De hoc articulo, ēt tangit aliqd Pa. de ca. in.d.l. sicut certi, ꝛ refert opi. Bar. in.d.l. j. ꝛ subdit, ꝙ potest subesse presumptio, ꝙ voluerit testator legata prestari ēt qñ ignorāter pteritio facta est puta si eēnt parua legata ad piā cām que ꝯsueuerunt fieri ēt filio extrāe insti. tuto, si āt legata essent magna tunc

b distinguit ꝙ aut instituerat extraneum hēdē, ꝛ tūc legata non debenf, ꝛ ita pcedit dcā opi. Bart. per.d.l. si vnqꝫ. Aut instituerat aliū filium, ꝛ tunc legata debebanf, q: sicut voluit illum grauare, ꝛ ita aliū quē ignorabat hēe q̄ ꝯsideratio in h̄ dcō viri mouet ꝯ.l. pe. ff. de iu. codi. Et p dīa quā facit Pau. de ca. an legata sint magna an parua, adde no p Bar. in.l. si. ff. de her. insti. ꝛ in.d.l. demonstratio. § j. in. iiij. q. ff. de ꝯdi. ꝛ demonst. Et qcqd isti dicāt ꝯclude eē verā tāqꝫ magis cōem opi. Bal. ꝛ sequa. ꝯ Bar. ēt si testōr nō supuixisset magno tpe vt est dictū .s. ꝛ ꝯ bar. ēt tz Raph. cu. in.l. j. ꝛ in.l. si qs cū nullū. in p̄n. p illū

15 tex. ff. de iu. codi. † Extra gl est videdū an ista anc. hēat locū in preteritione pēnali q̄tū ad ꝯseruationes legatoꝝ, ꝛ sic̄ tum in quo varie fuerūt opi. q̄s h̄ refert Bar. in. j. cpp. ꝛ magis cōis opi. est ꝙ sic, tñ disputādo satis posset sustineri opi. ꝯtra tenentiū q̄ post antiquos substinent Imo. in.d.l. filio pterito ꝛ Bened. de plāb. in.l. vxorē. ff. de manu. te. ꝛ ēt Fulg. Pro q̄ opi.

c ēt ꝯsuluit Old. in ꝯsi. cxxxviij. inci. Thema tale est dorātes hñs filios ꝛc. fundamētū eoꝝ eē vr tex. in.d. § fine igif. in vers. exhēdatis, vbi pꝫ, ꝙ tex. dūz trāctat de ꝯseruatione legatoꝝ nō loquif in preteritis, sꝫ de exhēdatis, ad ea q̄ p cōi opi. adducunf rñdet satis late Imo. in.d.l. filio. substinendo cōem opi. pōt dicere, ꝙ imo hꝫ locū in pteritione pēna. Naz sine dubio tex. iste ꝛ.d. §. sine igif. in ver. finalr h̄ obseruatio hꝫ locū qñ fuit exheredatus a p̄re sine expssione cause, q: tunc legata ꝯseruanf, vt h̄ in gl. j. ꝛ late pbat Bar. h̄ in ꝟ. expediti sumus de ꝯtra circa ꝟbum preteritionis ꝛc. Sed ita est, ꝙ illa exhēdatio fcā sine cā tāqꝫ nō solēnis hēi dꝫ p pteritione pēna.l. non putauit. § nō q̄uis. ff. de ꝯtra. ꝛ dixi .s. ergo tex. in.d. § sine igif. hꝫ locū in pteritione pēna, ꝛ ad istud argm̄ non reperio sufficienter rñsum. Et ad tex. in.d. § sine igif. in ver. exhēdatis. rñde vt p bart. in.d.l.

16 filio pterito. † Juxta hec est videndū an hec anc. hēat locū si descendens fuerit igno anter pteritus ab ascendente in quo bar. hic, ꝛ in.d.l. filio preter. to. tenuit, ꝙ no, ꝛ ita et tenuit ipse

a † Autten. ol. ꝯsi. clviij. sꝫ ꝙ h̄ anc. nō hēat locū i pteritiōe postb. ꝛ an legata dēantur rupto testō preteri. ione postbu. vide Ang. cōsi. lxxv. bal. ꝯs. ccccxl. j. li. bar. ꝯsi. cecus, ꝛ cōsil. ccx. incip. oē illud ꝙ alīs consului, ꝛ auditores meos docui ꝛ per lud. cclij. incip. Roma consil. cxxij. ꝛ consilio. clxxxj.

b † Tūc distinguit. adde tu ꝙ istā. distin. pa. de cast. sequutus ē.d. fr. de are. in.l. titius. ff. de lib. ꝛ post. ꝛ in suo ꝯsi. rci. inci. in Xpi noie, ꝛ ita ēt cōsuluit excellens preceptor meus. d. Baribo. soci. in ꝯsi. suo ꝙ incip. testm̄ premissum agnatione postbumoꝝ ruptū sequēdo pceptorem suum do. Frā. are. in.d. ꝯsil. ꝛ adde ꝙ ista distinc. an fuisset relicturus, vel ne si cogitasset probaf ex his q̄ ponit bar. ꝛ post eūz Jo. de imol. in l. demonstra. §. ꝙ aūt. ff. de cōdi. ꝛ demonst. in illa. q. vtrūqꝫ si cā adiecta in legato est falsa legatūz nō debeaf, ꝛ hāc distinc. attentat bal. h̄ in. j. opi. ꝛ adde ꝙ p̄latus .d. meus in in d. ꝯsi. intra fines dic i fm banc dis. vidisse cōsilium in terminis .l. si vnqꝫ. C. de reuo. do. ꝙ si donet maior ps bonoꝝ, vel dimidia, vel aliqua res particularis ascendens ad dictas extimationes, vel alia res q̄ nō donasset si filios se hēre cogitasset, tunc hꝫ locus dicta lex alias secus ꝛ ita ꝯsuluerūt oēs doc. pu. ꝛ ēt aliqui senē. ꝛ senis iudicatum fuit que not. q: digna. Franc. cur.

a † Oldr. adde eundem cōsilio. clxxj. incip. thema tale est titius condidit testamentū Ang. ꝯsi. xxvj. et. clxxxij.

in ↄſi.ſ.alleg.p͂xime, ⁊ ſeqꝛ hoc idē Bar. in repe.l. in ſinis, de
lib. ⁊ poſt. in.xx.co. ⁊.l.ij.§.j.ff.de condi.indebi. ⁊ Ang.h cum
aliquali diſtinctione de qua.ſ.dicā, ⁊ iſtā opi. etiam ſequitur An
ge.in.l.j.ſ.de bo.poſ.ↄtab. ⁊ in.l. militis codicillis.§ miles in
ſup͂emis.ff.de teſt.mili. ⁊ ibi dicit, ꝙ iſta fuit origi.opin. Old.
quā ēt eſt ſequutus Nico.de mat. vt refert bal.hic, ⁊ in.l.fi.ſ.ð
codi. ⁊ mouentur iſti p.d.l.ſicut certi, ⁊ p.d.l.ſi vnq̄, ⁊ p.d.l pe.
ff.de iur.codi. ⁊ ar.l.cū accutiſſimi.ſ de fideicō. p h ēt adducit
tex.in.d.§.fine igitur in.§.finali hec obſeruata, in ver.falſis accu
ſationibus, ⁊ in ver.circūſcriptionē inducendo vt h p Bar.ple
nius, ⁊ ita ↄſuluit Pe.de anc.vt refert Imo.in.d.l.filio p̄teri
to. Et h p̄cedit et in legatis relictis ad pias cās, q2 nō ↄſerua
buntur, qn̄ filius fuit ignoranter p̄terit⁹, vt p eade iura ↄcludit bar
to.i rep.l.j.ſ.de ſac.ſan.ec.in ꝟ.ij.q̄ro an legata relicta ad pi
as cās vitientur ex cā p̄teritiōis, ⁊ ↄtria opi.tȝ bal.Sal. ⁊ Ful.hic
⁊ Sal.in.l.i.ſ.ti.j. ⁊ Frā.de rāp.h, ⁊ in repet.d.l.filio p̄terito.
Et ibi h tȝ Imo. vbi dicit, ꝙ iſtā p̄te tenuit gl ſing.in.l.vxorē.
ff.de ma.teſt.in gl.fi.ſuꝑ iſto tex. quā ēt ad h alleg. Sal. ⁊ rōnes
p̄ncipa'es q̄ faciūt p iſta opi.vr̄ eē iſte.l.ꝙ iſte tex.loqꝛ indi
ſtincte, ergo indiſtincte dȝ intelligi.l.de p̄cio.ff.de publi. ⁊ ſpā
lius vr̄ hec opi.p̄bari p.d.l.ſi qs cū nullū, in p̄n. ⁊ p.d.l.ſi teſta
to, vbi legata relicta in codicillis debentur ēt ſi poſt codicillos ex
inſperato naſcatur poſthumus. Itē q2 rō huius anc.eſt fauor cō
ſeruande voluntatis teſtōris q̄ ratio hȝ locū in vtroq3 caſu poſt
q̄3 teſtōr abſolute legata reliqꝛ p iſta opi.ēt facit tex.in.p̄alle.
§ fine igitur, ibi dū dicit ne aliquā circūſcriptiōēȝ libi patiātur ⁊c.
aſſignat vnā rōnem q̄ ↄuenit ēt ignoranter p̄teritis, q2 ēt circūſcri
ptio eē dr̄ qn̄ qs re ipſa fraudatur ſeu excluditur ſine p̄poſito exclu
dētis.l.itē ſi p̄cio.§.fi.cū gl.ff.lo.ſaltē largo ſūpto vocabulo, vt
ibi no.gl. ⁊ attēto ꝙ tex.in.d.§.fine igitur dt aliquā circūſcriptio
nē ⁊c.denotat ob illō ꝟbū aliq̄3, ꝙ voluit ↄp̄hēdē vtrāq3 circū
ſcriptionē.l.illā q̄ ſciēter fieret cū p̄poſito fraudādi filiū, ⁊ aliā
que fit de re ipſa ſine aliquo p̄poſito excludēdi filiū. ¶ Sicut
in ſili dicemus, ꝙ lȝ appōne p̄tis intelligatur de dimidia, in ſal
lit qn̄ in diſpōne eēt adiectum hoc verbum aliqua pars, q2 tūc
cōp̄rehenditur quecunq3 pars vt eſt glo.no.in cle.j.in verſi.aut
eoꝝ p̄te de ſoro cōpe. ⁊ p̄batur in.l.gallus.§.in oibus.ff.de libe. ⁊
poſth. ⁊ probat Bal.in.c.j.in.§.j.in ti.de ↄtro.inueſti. ⁊ in.l.
j.in pe.co.ſ.de inoffi.do. Et ꝙ text.in.d.§.fine igitur poſſit intel
ligi ēt de circūſcriptione que fit tm̄ re ipſa voluit Bar. ⁊ hic in
verſi.oppono de leg.ij.ſ.eo. Item pro iſta opin.facit text.in.§.
hoc aūt diſponimus in corpore, vt cum de app.cog.ibi dū tex.
dicit ad teſtōrum iniuriā ⁊c. vbi imperator loquēdo in rem vr̄
p̄uidere aduerſus iniuriā que re ipſa illata eēt filio nō aūt ad
uerſus ſolā iniuriā que ex p̄poſito inferretur a teſtōre, q2 impera
tor loquutus fuiſſet in pſonam, ⁊ dixiſſet ad teſtōris iniuriā ⁊c.
Sed clarꝫ eſt, ꝙ filius ignoranter preteritus dr̄ re ipſa iniuria
tus, ergo ⁊c. ⁊ iſtā opi.ēt ſequutus eſt Bal.in repe.l.j.circa vl
ti.car.de ſac.ſan.ecc. Et ibi dicit hoc eſſe verꝫ qn̄ teſtōr p inad
uertentiā, vel ignorātiā p̄terijt filiū alle.d.l.vxorē.l.cū mater.i
p̄in.ff.de inoffi.teſta. ⁊ q2 iſta anc.ēt hȝ locū in poſthumo de
quo teſtōr diuinare nō potuit vt no.in.l.j.ſ.ti.j.cum ſi.ſȝ vbi ap
paret, ꝙ p̄p̄ errorem fuiſſet inductus ad legandū nō legaturus ſi
ſciuiſſet hr̄e filiū tunc fatetur bal. ꝙ legata nō deberentur arg.l.fi.
ff.de here.inſtit. ⁊ ad allega.pro prima opi.rn̄detur primo ad.l.
ſicut certi, ꝙ ibi tex.expreſſe diſtinguit inter ſcientem, ⁊ ignorā
tem, ſed tex.noſter indiſtincte loquitur. Et rō diuerſitatis eſſe
pōt, q2 ſi ibi teſtm̄ valuiſſet qn̄ filius erat ignoranter preteritus
remanſiſſet ibi filius deſtitutus oī remedio. ¶ Q2 non poterat
illo iure q̄relari vel ↄtrabulari teſtm̄ militis vt dcm̄ fuit in gl.ij.
¶ Sed in cāu huius anc. teſtm̄ irritatur quo ad heredis inſtōnē
⁊ ſic filius hȝ hēditatem in qua ad minus erit legitima que non
extenuatur p legata, ſȝ ſolū p es alienū, ⁊ funeris impenſam.l.pa
pi.§.liij.ff.de inoffi.teſt. ¶ Non ob.tex.in.d.l.ſi vnq̄, q2 ad il
lam pluribus modis rn̄det Bal.Sal. ⁊ Ful.h ⁊ Imol.in.d.l.
filio, quoꝝ rn̄ſiones p maiori p̄te reprobantur p bart.in.l.j ſ.de
inoffi.do. vn̄ ſutior rn̄ſio eſſe vr̄, ꝙ hic p conſeruationē legato
rū non poterat p̄iudicari filio ſaltē in litima, vt.d.§.liij. ¶ Sed
p donationē ſi diceremus eā nō reuocari p̄iudicaretur filijs, quia
litimam nō hērent, vel ſaltē minorē litimā hrent, q2 eēt diminu
ta p illā donationē, vel ibi loquitur in actu q nō poterat retracta
ri p donationē.l.iij.e.ti. Secus in legatis que poterant retra
ctari ad placitū teſtōris. Et p̄p̄ea, q2 maius periculū erat in ip
ſa donatione irreuocabili, jō lex plenius p̄uidet in caſu illo, q2
vbi maius periculū ibi cautius eſt agendū.e. vbi periculum, de
elec.in.vj. ⁊ in.l.j.§.ſed ſi q̄s.ff.de carbo.edi. Et illa lex exorbi

tans a regulis iuris cōis nō dȝ extendi ad alium caſum p̄ſer
tim qn̄ non eſt oino eadē rō.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſo.ma. ⁊ ma
xime ne corr gatur id ꝙ hetur in.d.l.ſi qs cū nullum. Vel ſm
Bal.in repe.l.j.de ſa.ſan.ecc.in vlt.car. ⁊ in.l.ſi cū vel ſi vero
.ſ.de teſt.mil. ibi loqꝛ in donatione que equipollet inſtitutioni
directe, q2 donatarius, ſicut heres capit directo a teſtatore, vn̄
ſicut dcā hēdis inſtitutio vitiatur vt hic, ita ēt illa donatio, ſȝ nos
loquimur in legatis, ⁊ fideicō. q̄ quis capit de manu hēdis, ſȝ cer
te ſolutio hec viria nō vr̄ vera, q2 hēdis inſtō fcā in re certa ↄſer
uatur p anc.iſtā ſm cōem opi.vt dcm̄ fuit.ſ. ⁊ tn̄ inſtitutus in cer
ta capit de manu p̄pria, vt p Bar.in.l.ex facto.ff.de here.inſt.
Item legatarius pōt capere manu p̄pria ſi ſibi licentia data ē
in teſtō.l.titia cū teſtō.§.j.ff.de le.ij. Nō ob.l.pe.ff.de iu.cod.
q2 rn̄de, vt dixi.ſ.in.q.de clā codi. Non ob.d.l.cū accutiſſimi,
q2 ibi lex loquitur in fideic. in quo ſemp intelligitur ↄdō ſi deceſſe
rit ſine liberis, ⁊ h in re in qua aperte conſtabat, q2 teſtōr p̄di
lexerat filiū p̄ceteris, q2 illā rem filio reliquerat, ii eēt vr̄ dili
gere nepotē ex filio in illa re magis q̄3 extraneum vt ibi, ſed h
non apparebat, ꝙ quo ad legata p̄dilexiſſet filiū ēt ſi ð eo no
titiā habuiſſet, vn̄ ſatis eſt, ꝙ in oēm euentū ↄſuluim eſt filio
quo ad hereditatē, q2 vitiatur hēdis inſtō. Item illa lex que ē ex
orbitās a regulis iuris cōis, ⁊ que loqꝛ in re iā acq̄ſita filio rō
dȝ extēdi ad aliū caſum vtm in quo tractamus de eo ꝙ nunq̄
fuerat acq̄ſitū filio, ⁊ facilius retinetur cū acq̄ſitū ſolū de nouo acq̄
ratur, ar.l.p̄re furioſo.ff.de his q ſunt ſui vel ali.iur. ⁊ in.c.quēad
modū, de iure iu. ⁊.l.ſeruus.ſ.de pac.iūc.l.fi.ð ac.po. Nō ob.
tex.in.d.§.fine igitur.in ꝟbo falſis accuſationibus, q2 rn̄det, ꝙ in
eo.§.alia ponitur rō, in ver.aliq̄3 circūſcriptionē ⁊c.q̄ ↄuenit qn̄
filius eſſet ēt ignoranter p̄teritus, vt p̄baui.ſ.p illud ꝟbū ali
quā. Et ſatis eſt ꝙ militet vna ex pluribus rōnibus in le.poſi
tis vt in.§.affinitatis, inſtit.de nup. ⁊ p gl.in.l.liberorꝫ.§ notā
ter, cū vulga.ff.de his qui no.infa. Et de hoc artic.ēt vide p
bal.in d.l.filio p̄terito, vbi formaliter tȝ opi. Bar.niſi legata
eſſent facta ex quadā neceſſitate, puta pro male ablatis, q2 illa
p̄ſtabunt ēt ſi filius fuiſſet ignoranter p̄teritus q2 veriſimile ē ꝙ
illa reliquiſſet ēt ſi ſciuiſſet ſe filium habere, q2 p̄ma caritas in
cipit a ſeipſo.l.preſes.ſ.ð ſerui. ⁊ aqua. ⁊ oia cūctis rebus ē p̄
ferenda.l.ſancimus, la.j.ſ.de ſac.ſan.eccle. ⁊ dicit hoc eſſe verꝫ
vbi teſtōr nullum alium filium habuiſſet. Sed ſi alium filium
habuiſſet quem inſtituiſſet tunc dicit, ꝙ legata oia deberentur, q2
poſt q̄3 vnum grauat veriſile eſt, ꝙ ēt alium grauaſſet ſi eū hr̄e
ſciuiſſet ar.l.titius.§.j.ff.de libe. ⁊ poſth. Et h niſi nominatim lega
ta reliquiſſet a filio inſtituto, q2 tunc hēt locum tex.in.d.l.pe.
ff.de iure codi. Et ad h ēt vide no per Ang.in.l.j.ff.de iu.cod.
⁊ bal. ⁊ Ang.in.l.titius, in p̄n. ⁊ bal.in.l.ij.§.j.ff.de ↄdi.ind. ð
hoc arti. vide ēt bal.in.d.l.ſi cū vel ſi vero. Et ibi vr̄ velle q̄ð
opin. Bar.procedat in fideicōmiſſo vl̄i iniuncto heredi ſcri
pto, q2 illud non conſeruabitur rupto teſtō ex cauſa preteritionis
ignoranter facte ſicut nec ↄſeruatur hēdis inſtō vt h. Nā fideic.
redigitur ad inſtar hēdis inſtitutionis, vt in.l.ſi filius.§.j.ff ꝙ cū eo.q̄
rō nō vr̄ bona, q2 videmus ꝙ p iſtā anct. ↄſeruatur fideicō.vt ſi
cut legatū p̄ticulare ſm cōem opin.vt dixi.ſ. Et tn̄ non ↄſeruat
hēdis inſtō vn̄, vr̄ ꝙ p iſtā anc. illud q̄ð deciditur in legatis hȝ lo
cum in fideicō.vl̄. Bal.ēt de hoc artic.tangit in.l.militis co
dicillis.§.miles in ſup͂emis.ff.de teſt.mili. ⁊ ibi refert opi.alio
rum, ⁊ nihil firmat Ang.ibi dicit ꝙ Bal.tenuit opi. Bar.q̄
ēt ibi ſequitur Ang.niſi eēnt legata p male ablatis, vt dixi, vel niſi
ſi teſtōr in gn̄e cogitaſſet de poſthumo, q2 illud operatur idē ac ſi
ſciam habuiſſet p.d.l.q iure militari. Ang.in.l.vxorē.ff.de ino
ffi.teſt.fatetur opi. Bar.eſſe verā, niſi in legatis que vr̄ reliquiſ
let ēt ſi ſciuiſſet ſe aliū hr̄e, ꝙ dicit eſſe cōmittēdū iudicis arbi
trio inſpecta q̄ntitate, ⁊ qualitate relictoꝝ, ⁊ qualitate pſonaꝝ q
bus legata relicta ſunt, ⁊ ita ēt tȝ Pau.de ca.h lȝ de Ange.ibi
mentionē non faciat. Ang.ēt h tȝ ꝙ opi. Bar.hic ſit vera, niſi
teſtōr eēt in dubio an filius ſuus viueret, vel an filius ſibi naſci
turus ſit, ⁊ certitudinarie non applicaret ad hoc aīum ſuū nam
tunc hēbit locū hec anc. q2 ex quo erat in dubio debuit teſtōr p
uidere, ⁊ non p̄uidēdo facit iniuriā filio p̄terito, ⁊ idē q̄ p̄teritus
teſtm̄ euertit, vt.d.l.gallus. p totā fere legē. Et legata ↄſerua
buntur, ⁊ dicit ꝙ hoc tȝ glo.ord.in.d.l.vxorē. iunc.tex. Idem erit
ſm eum ſi teſtōr putaſſet ex ſe filiū non habere nec habiturū eſ
ſe, tn̄ huius fuit intentionis, ꝙ ēt ſi haberet p̄teriret alle.tex.ſin
gu.in.d.l.q iure mili. Et dicit idē ſi nō huius erat intētionis tn̄
eſſet veriſimile ꝙ fuiſſet relicturus illa que legauit ēt ſi ſciuiſ
ſet ſe filium habere vt ſi legauit pro reſtitutione vſurarum, vel
male ablatoꝝ, q2 prima charitas ⁊c. Alias aūt procedit opin.
Bar.

Bar. q2 iſta auc. ꝯſeruat legata ſm voluntatē teſtōris q volebat
inferre iniuriā filio p̄terito, vel exhēdato. Sed in caſu ignoran
tie non dicerent̄ ꝯſeruari legata ſm volūtatē teſtōris, imo ꝯ vo
luntatē. Ex quo nō erat ea veriſilr relicturus, vt. d. l. pe. de iu
re codi. ⁊ ita ēt tz Pa. de ca. h̄ addē do ea q̄ dixi. ſ. prime dub
retulit vba Ang. in. d. l. vxorē. Būdi. de pſtb. in. d. l. gñaliter.
§. ex teſtō. ff. de fideicō. li. tráſit cū opi. bar. ⁊ tz paſſus ſit ſatis
dubius ⁊ ego2 ſit opi. Bar. cū limita. Ang. tñ alia opi. vr ve
rior maxime p. d. l. ſi gs nuliuz. ⁊ l. ab inteſt. Et ſi rñderet̄ pnt
rñdet Bar. in. d. ꝯſi. inci. Mundā nole ꝛ op. vt retuli. ſ. poterit
replicari, q2 in caſu dicta2. ll. ⁊ maxime in caſu. d. l. ab inte. te
ſtator fecit codicillos ꝯtinentes ſimplr legata nō appoſitis ali
qbus verbis ex qbus appet eū in genere vel in ſpecie cogitaſſe
de poſthumo, ⁊ tñ ibi hr̄ q2 preſtari debēt legata a quoꝫ ſucceſ
ſore ēt poſtea nato. Aut ergo vis dicere, q2 vbi vr in gñe cogi
taſſe de poſthumo ſimplr legādo, ⁊ eadē rōne in caſu nr̄o quo
caſu iſta auc. locum hēret p. d. l. q iure militari. ſi aūt dicis, q2 in
genere non cogitauit, ⁊ tñ legata ibi p̄ſtant̄, ita ēt hodie dēnt p̄
ſtari in caſu nr̄o per iſtā auc. Nec obſtat, q2 hic filius fuerat pre
teritus ibi aūt vr tacite inſtitutus, vt. l. ꝯficiuntur. in prin. ff. de
iu. codi. q2 rñdeo, q2 eodē mō hodie filio p̄terito debent̄ legata
ſicut olim debebant̄ legata relicta in codicillis in qbus nullus
inſtituit̄. Si. n. nolebat teſtator preſtari legata ſi quo caſu teſtm̄
rūperet̄ debebat nolariū relinquere legata ab hēde ſcripto quo
caſu non eſſent p̄ſtanda p filiū, vel aliū ſuccedentē ab inteſta. vt
pꝫ in. d. l. pe. ff. de iu. codi. ⁊ ſupius dictū eſt, ⁊ vide ēt in mā aliſ
qd per Bal. in. d. l. j. in pen. ⁊ vlti. col. ſ. de inof. do. ⁊ p Ange.
in. §. fi. in auc. vt cum de ap. cog. ⁊ ibi tz opi. bar. niſi in his le
gatis que veriſilr fuiſſet relicturus ēt ſi cogitaſſet de filio.

17 ¶ † Querit̄ ēt an iſta auc. hēat locum ſi preteritus ſit poſthu
a mus, ⁊ dicagis cōis ꝯclo ēt q2 ſic, vt plene p bar. ⁊ doc. h̄, ⁊ i. d.
l. filio. ⁊ per Saly. in. l. j. ſ. eti. j. poſt glo. ibi, q2 appellatione filio2
cōprehendit̄ regulr poſthumus. l. ēt. ⁊ l. nomē filio2. in prin. ff.
de ver. ſig. l. ſi qs filiabus. ff. de teſt. to. bene facit. l. ij. §. j. ver. mā
dianus. ff. de inu. re. p h̄ facit, q2 ēt ſi non oēs rōnes poſite in cor
pore, vñ iſta auc. ſumit̄ p̄nt adaptari ad poſthumū, tñ ſaltē ali
querōnes que hn̄t locum in preteritione filij iā nati qñ eſt pre
teritus ſine cā hn̄t locum in poſthumo, ⁊ oēs ēt rōnes hn̄tes lo
cuꝫ in preteritione infantis ꝯueniunt ēt poſthumo, facit. l. ſi qs
in ſuo. §. legis. ſ. de inof. teſt. ⁊ ēt rō que colligit̄ ex dicto ver. aliſ
quā circumſcriptionē ⁊c. inducēdo vt dixi. ſ. locūhꝫ in poſthu
mo. Et tꝫ bar. hic diſtinguat an poſthumus ſit ignorāter p̄teri
tus an ſcienter tñ verū ſua diſtinctio ſit vera pendet ex his que
dcā ſunt. ſ. in preced. q. Reliqua in h̄ arti. de p̄teritione poſthu
18 mi, vide p doc. in locis p̄xi. alle. ¶ † Itē q̄rit̄ an hec auc. locuꝫ
hēat ſiue filius ſit exhēdatus cū cā, vel ſine de quo dic vt hic p
bar. ⁊ alios. In h̄ fuerunt in effectu tres p̄nci. opi. ⁊ magis cōis
opi. eſt, q2 indiſtincte locū hēat, vt h̄ p bar. ⁊ in. d. l. filio p̄teri
19 to, cui non multum expedit inherere ¶ † Quero vtruꝫ h̄ auc.
locū hēat ſi frater p querelā inof. reſcindat teſtm̄ fratris turpi
pſona inſtituta, vt tūc legata ꝯſeruent̄. Ang. in. d. §. fi. in auc.
vt cum de ap. cog. ꝯcludit, q2 non, q2 tex. in corpore non loqtur
niſi de preteritione, ⁊ exhēdatione deſcendētium, vel aſcenden
tium ergo in ceteris vniuerſalibus remanent incorrecta iura antiqua
volentia, q2 reſciſſo teſtō quo ad heredes inſtitutos legata non
preſtent̄. l. papi. §. ex cā. ff. de inoff. teſt. ⁊ d. l. filio p̄terito. cum
ſi. Et ex identitate, vel maioritate rōnis iſta correctoria nō fit ex
tenſio ad aliū caſum iuxta no. in auc. q̄s ac. ſ. de ſac. ſa. ec. ⁊ idē
tꝫ. d. Frā. de rāpo. ⁊ Imo. in. d. l. filio, ſed Bal. in d. l. fratres
in. ij. q. ſ. de inof. teſt tꝫ ꝯtrarium, q2 vbi legis diſpōne pp̄ odium
inſtituti nō hꝫ effcm̄ hēdis inſtō nō p̄iudicat̄ legatis, ⁊ fideicō
miſſis alle. l. eā quā. ſ. de fideicō. ſm vnaꝫ lec ⁊ ibi no. gl. in vo.
hereditas. Et idē tꝫ Sal. i. d. l. fratres, vbi p hoc adducit plu
ra q̄ tñ vīr ſatis leuia, ⁊ dicit Sal. q2 Pe. ⁊ Cy. vīr iſtā p̄tē te
nere, ⁊ puto q2 voluit intelligere, q2 Cy. ponat i hac auc. in. ij. q. i
vo. iuꝫ caſu ⁊c. Tñ ſi recte ꝯſiderent̄ vba Cy. dū loqtur de cō
ſeruatione legato2 nō intellexit de iſto caſu, vñ preced. opi. eſſe
b verior. Nō ob. q2 no. gl. in. d. l. eam quā, q2 vt ibi dicit bart.
in. j. q illa gl. dꝫ intelligi qñ tale fuit delictū hēdis pp̄ q2 venie
bat ſibi tanq̄ ab indigno auferenda hereditas p fiſcū quo ca
ſu ve2 eſt, q2 teſtm̄ nō deſtituit̄, ⁊ fiſcus tenet̄ ad legata, ⁊ fidei
cōmiſſa. l. marcellus. §. fi. ⁊ l. reculare. §. ſi fiſco. ff. ad treb. ⁊ l.
cū ſtabulis. §. fi. ff. de his q. vt indi. In alio aūt caſu nō reperit̄,
q2 vbi ob delictū hēdis inſtō vitiat̄ legata debeāt valere, nec ob
ſtat h̄ in tex. d. l. eam quā, que in alio caſu loqtur. ſ. qñ ob te
ſtōris errorē circa ꝯiunctionē perſone inſtituentis vitiabatur inſti

tutio. Recipit aūt vltra p̄dicta auc. iſta nōnullas limitationes
20 que alibi ponunt̄ p doc. † Una eſt, q2 p iſtā auc. nō ꝯſeruabunt̄
legata relicta ſub falſa demonſtratione q̄uis aliꝫ nō rupto teſtō
talia legata valerēt iuxta l. ſi nō ⁊ ſignata. ſ. de fal. cū ſtat talia
legata non debent̄ vbi ꝯſeruant̄ legata de iure ſingulari, ⁊ non
cōi, vt voluit gl. in. d. l. ſi rō deſignata, dū all. l. is q in p̄ſte. §.
ei qui, nā ibi repetat ſing Ang. Ex quo dicit ipſe ibi, q2 ſone p
iſtā auc. non ꝯſeruabunt̄ legata relicta ſub falſa demonſtratio
ne. Sal. ibi tz expreſſe ꝯtrium tz de ang. nō faciat mentionem. Et
iſtud vr verius, q2 opi. Ang. nō vr ꝯcludenter pbari p. d. l. is
q in p̄ſte nā vxor, ⁊ natus nō ſunt de pſonis numeratis qbus
ꝯſeruabant̄ olim legata p tit. de leg. p̄ſtan. excepto qñ dos re
te debita legat̄ eis, vt. l. virilis. §. ſi qd vxori de leg. p̄ſtan. ⁊ per
iſtā auct. ꝯſeruant̄ legata ſine vlla limitatione, ⁊ reſtrictione ēt
ſi ſint relicta extraneis. Pro h̄ ēt facit, q2 rō p quā olim ꝯſer
uabant̄ legata ꝯiunctis pſonis, erat, q2 teſtm̄ reſcindebat̄ tm̄ de
iure p̄torio in caſu quo loqtur tit. de leg. p̄ſtan. ſ. qñ filius emā
cipatus erat p̄teritus vñ p̄tor eq̄tate motus noluit inferre iniu
riā illis ꝯiunctis pſonis ibi enumeratis. Sed hodie ꝯſeruant̄
legata per iſtā auc. alia rōne. ſ. cā ꝯſeruande volūtatis teſtōris,
que rō vr eſſe vīis ad oīa legata, ſed qñ ꝯſeruabant̄ olim ꝯiun
ctis pſonis nō mirū ſi non mutatū ſanebat̄ vxori, ⁊ nurui, q2 vxor,
⁊ nurus pprie non vīr ꝯiuncte perſone facit. l. cū aliena. ſ. de le.
21 vel ſaltem non ſunt multū ꝯiuncte. † Alio mō ēt limitat Ang.
iſtam auc. in. l. galius. §. ille caſus. ff. de lib. ⁊ poſthu. vt non ha
beat locuꝫ qñ ſtatuto cautū eſſet, q2 teſtm̄ fieri poſſet corā qnqꝫ
teſtibus, ⁊ qs inſtituit filium, ⁊ ei ſubſtituit nepotem bānitum,
nā ſi euenit q2 filius inſtitutus decedat viuo teſtatore ſupſtite
nepote bānito q pp̄ bānum pdidit iura filius ciuitatis, ⁊ bñfi
cia ſtatuto2, iuxta not. p Bar. in. l. j. ſ. de her. inſti. ⁊ p ꝯñs in
ſtitutio facta de nepote nō valeat, ⁊ ſic poterit nepos venire ab
inte. Nam ſm Ang. non preſtabit tūc legata p iſtā auct. q2 iſta
auc. locū hꝫ qñ qs eſt p̄teritus, nā tunc ſubuenit̄ p̄terito pp̄ in
iuriam preteritionis. Et iō pp̄ talē ſubſtōnē onerat̄ ad p̄ſtatio
nem legato2 que rō ceſſat in caſu predicto. et quo nepos fuit i
ſtitutus, tꝫ non rite, ſed in ꝯtū addencit ibi Jo. de imo q2 dictus
nepos q non fuit inſtitutus vtiliter, nec rite dꝫ hēri p preterito,
vt. d. § ille caſus. ⁊ l. nō putauit. §. nō q̄uis. ff. de ꝯ ab. nā teſtōr
potuiſſet inſtituere, ſeu ſubſtituere vtilr nepotē teſtādo ſm for
mā traditam a iure cōi. ſ. corā. vij teſtibus retēta opi. Bar. ⁊ ſe
quac. in. d. l. j. de he. inſti. vbi tz, q2 bānitus non pdit bñficia iu
ris cōis. Et pro hoc ēt facit q2 tex. in corpore vñ iſta auc. ſumi
tur hꝫ locū qñ liberi ſunt circūſcripti re ipſa ēt ſine dolo vel p
poſito teſtōris, vt in ſupioribus dictū fuit. Putarē tñ eſſe ꝯſi
derandū, q2 aut alius fuit vtilr inſtitutus q circūſcripto, ⁊ nō aut
tē. o vitio p̄teritionis potuiſſet ꝯſeq hēditatē ex teſtō ſi nō fuiſ
ſet vitiū preteritionis. Et tunc ſit ve2, q2 non pcedat opi Ang.
p predicta. Sed vbi excepto dicto bānito nullus alius fuiſſet
inſtitutus vtilr q ſupuixiſſet mortuo teſtōre tūc putarē verum
opi. Ang. nā tūc nō hēret locū diſpō huius auc. q̄ loquit̄ qñ pp̄
vitiū preteritionis rūpebat̄ teſtm̄ quo ad hēdis inſtōnē, tꝫ in ca
ſu predicto iſtud non erat ergo ⁊c. Et predicta pcedūt preſup
ponēdo q2 predicta ſubſtō nepotis bānni non valuerit, tñ ſi bñ
ꝯſideret̄ vr q2 i caſu predcō valuerit dcā ſubſtō, q2 inter liberos
vꝫ teſtm̄ de iure cōi corā duobus teſtibus. l. hac ꝯſultiſſima. §.
ex impfecto. ſ. de teſta. vñ retenta opi. Bar. ⁊ ſequa. tenentiuꝫ,
q2 bānitus non amittat ea q̄ ſunt iuris cōis de quo fuit viſum in
d. l. j. debuiſſet valere dcā ſubſtō, ⁊ eo caſu legata nō deberent̄
extraneis, q2 tale ſtatutū valuit ſoluꝫ quo ad liberos, vt. d. §. ex
impfecto. Aliā ſing. limit. ad iſtam auc. poſuit Bal. in. d. l. fi
lio preterito. ſ. qñ teſtōr filiū in p̄ſte preterijt q approbat poſt
ea teſtm̄, tñ hēs inſtitutus noluit poſtea adire an tūc legata de
beant̄, ⁊ dicit videri, q2 non p rſam. l. ſi nemo. ff. de teſt. tut. Tñ
finalr ipſe tz ꝯtrium. Quia tꝫ p talē approbationē recōualeſcat
teſtm̄ non recōualeſcit de iure ciui. ſed ſolū de iure p̄torio p
d. l. filio. ergo poſtq̄ inſtitutus repudiauit bo. poſ. remanet te
ſtm̄ nullū ex cā preteritionis de iure ciui. ⁊ p ꝯñs legata deben
tur p iſtā auc. q2 dctm̄ non repit̄ alibi ſm Pau. de ca. ibi. Sed
Jo. de imo. ibi circa antepen. cart. iſtud improbat, q2 iſta auc. vr
ſubuenire legatis, q2 teſtm̄ rūpit̄ ex cā p̄teritionis, ⁊ p ꝯñs ſubue
b nit̄ ſi durat ruptū cū effectu, ar. l. ſi p p̄ſe. §. vlo. ff. de iure iuran
do, ergo ſi nō durat ruptus remanentius in rſa. d. l. ſi nemo. ⁊ iſta
opi. vr verior, q2 cā pxīa, ⁊ imediata p quā legata nō dēnt̄ fuit
repudiatio, ſed ita eſt, q2 cā pxime imediata attēdenda eſt vt. l.
ſocius q in eo. §. fi. ff. p ſoc. ⁊ declarat Bart. in. l. ſed ſi plures §.
in arrogato. ff. de vul. ⁊ pu. Et iſta opi. vr verior ēt tenēdo q2 te

a ¶ Quod ſic Old. ꝯſ. clviij. tꝫ q2 nō ob quo ēt p Ang. ꝯſi. lxxv. bal. ꝯſ. cccxl. j. li. p lud. ro. ꝯſil. cxxij.

a ¶ Uid ſaſ. h̄ in. iiij. col. ⁊ Frā. de are. in ꝯſi. cciiij. in. ij. col. incip. quatuor dubia, ⁊ Barth. ſoc. in l. cū omnes. in. xviij. col. ff. de cōdi. ⁊ dem. ⁊ d. meū Pe. cor. h̄ in iſta auc. in xiij. col. ⁊ ſe. ⁊ i ꝯſi. clviij. in. ij. vol. incip. pro deciſione, ⁊ in ꝯſil. ccxliiij. in eo. vol. inci. vr prima in. v. col. ⁊ in ꝯſi. cxxxiij. in. i. vol. in ci. h̄ ꝯſultatio. an aūt filius ſi expſſe approbet recōualida tur teſt. vīo ple ne Jaſ. i. l. ſicut certi. ſ. de teſt. mil. an aūt de beāt legata ad plos cās ēt p poſthumo igno rāte p̄terito, vr de Jo. de ana. in ꝯſi. ccvij. incip. viſis. ⁊ pō deratis in ſi. ⁊ adde do. Lud. bologn. ⁊ vide Pau. de ca. in ꝯſi. cxlvij. inci. ſup p̄mo. ⁊ pe. de ancb. in cō ſi. cxliij. incip. prefatis oībus in. j. col. Tho.

b ¶ Veriorē, q̄ corroborat p ea que voluit Pa. de ca. cō ſil. lxj. in. j. impreſſis. ⁊ ibi dicit Oldr. de ca. tenet̄, q2 frater cui relicta eſt legitia ⁊ plus, poteſt agere de inoffic. contra turpē perſonam, cui inſtitutū erat ſcriptum in teſtamento.

ſtamentum per approbationem filij non reconualeſcat de iure ciui. ſed de iure pre.tn̄ cuius cn̄ ɔ̄riũ puto tenuiſſe in.l.poſthumo.ſ.de ɔ̄tra. Jtē vr̄ hãc auc. limitari dēre ſm.l.ſaluius.ff.d le. preſt.ꝙ an ſit vez bar.ibi indeciſum relinquit, ſed Bal.hic,in xiij.col.in ꝟ iij.opp.⁊c.decidit ꝙ imo illa.l.corrigit ꝑ iſtã auc. ⁊ hñ, et h ꝑ eũ ꝓut ēt puto dixiſſe in.l.i.poſt Bal.⁊ Ang.ſ.de bo.poſ.ɔ̄tra. Limitat ēt iſta auc.ꝑ.l.filiũ.§ ſed ſi ponto.de leg. preſt.ſ.ꝙ ēt hodie rupto teſtō ex cã ꝑteritionis filij emãcipati quota hẽditatis aſcripta ɔ̄ſũctis ɔ̄ſernabit ꝑ illũ tex.⁊ ita eſt d mente Fulg.in.l.j.ſ.de ɔ̄tra.quaſi iſte tex.nō innouet aliqđ quo ad inſtōnē hẽdis inſtituti in vniuerſo,ſeu in quota hẽditatis, qꝛ olim ēt rũpebat teſtm̄ quo ad hẽdis inſtōnē,ſicut ēt hodie.l.ſ. cũ infini.ſimil.ſ.iu.j. Hic primo,ꝙ iſtud non poſſet ꝓcedere qñ filius emãcipatus eēt ꝑteritus ſine cã,nã tũc teſtm̄ eēt ipſo iure nullum,vt no gl.ſing.in.d.§.exheredatus.in auc.de here ⁊ fal.tex.aũt in.d.§ ſed ſi ponto.c.cũ oibus.ll.illius iu.loquit, qñ teſtm̄ valebat,ſed erat reſcindēdũ ꝑ bo.poſ.ɔ̄tra.ꝑ filiũ emancipatũ,cũ nō ꝑteritio nō reddebat teſtm̄ ipſo iure nullũ.l.filius. ⁊ ibi no.ff.de ɔ̄tra.vbi aũt filius emãcipatus hodie eſſet preteritus cũ cã poſſet eē maius dubiũ tñ adhuc puto dictã limitatio. Ful.nō ꝓcedere ꝑ tex.in.d.§.fiue igit.ꝟ.finaliter hec obſeruata ⁊ l.d.§.ſi tales.vbi tex.vult,ꝙ hodie rupto teſtō ex cã ꝑteritionis hẽditas eqs portionibus ab inte. deueniat ad liberos,⁊ ſucceſſores ab inteſ.ergo ſtare nō pōt id qđ hɀ in.d.§ ſɀ ſi ponto. ¶ Ultio qro qđ ſi teſtōr fecit ꝓmũ teſtm̄ validũ, ⁊ ſm̄ fecit inualidũ ꝑꝑ vitiũ preteritionis virũ hoc caſu hẽdes ſcripti i ꝓmo teſtō valido debebũt ꝑſtare legata relicta in ſcđo bar.in.l ſi in re,de leg.iij.ɀ ſimplr,ꝙ ſic,volens,ꝙ iſto caſu habeat locũ dſpō huius auc.⁊ cũ eo ſimplr trãſit Pe.de anc.in.c.cũ eēs d te.⁊ idē vr̄ tenere Sal.in.l.ſancimus in.ij.q.ſ.de te. Sɀ ɔ̄trium tenuit Ang.in ɔ̄ſi.clxxxvj.inci.Herta hñs vix ⁊c.maxime ꝑ tex.in.d.§.fiue igit,ꝟ finaliter hec obſeruata,⁊ ꝑ.d.§ ſi tales i quibus iuribus appet,ꝙ iſta auct.corrigit iura antiqua in caſu in quo rupto teſtō ex cã preteritionis vadit hẽditas ad ſucceden tes ab inteſt.ergo cũ ſimus in correctorijs nō dɀ fieri extēſio ex identitate rōnis ad aliũ caſum.l.ꝓcipimus in fi.c.ũ vul.ſ.d app. ⁊ dicit Ang.in.d.ɔ̄ſi.ꝙ nō videt ad iſtud arg.poſſe rñderi, et lɀ ipſe nō dicat iſtã opi.ēt ɀ bal.in.l.ſi filius q in ptãte inteſtio dcō.ff.de lib.⁊ po.⁊ Jo.de imo.in.d.c.cũ eſſes in.v.car.ꝑ rōnē.ſ.redditã ꝑ Ang.⁊ iſtud vr̄ verius ad qꝺ ēt vide no.ꝑ Jo.d imo.poſt alios in.l.ſi.ff.de her.inſti.⁊ in.l.demonſtratio.ff.de codi.⁊ de.⁊ ꝑ Pe.de anc.in ɔ̄ſ.cxxxv.◦ inci. Jn Chriſti noie exhibitis ⁊c.plus dicit bal.in.d.l.ſi filius q in ptãte,⁊ cũ eo vr̄ ſimplr trãſire Jo.de imo.in.d c.cũ eſſes,ꝙ ēt hoc caſu ſi in ſecundo teſtō in quo filius eſt ꝑteritus fuiſſet incerta cl̄a codicil. nō deberent legata relicta in ſcđo teſtō,qꝛ illa cl̄a operat ɔ̄ſuc ceſſio vadit ad ſucceſſores ab inte.alle.l.ſi.cius.§.filiã de lega. ij.⁊.l.ex teſtō,cũ ibi no.ſ.de fidei. Sɀ in hoc nō ſto cũ eis,nam dicit bar.in.l.i.in.j.q.ff.de iure codi.ꝙ imo quicũqꝫ ſucceſſurus eēt ex teſtō intelligit grauatus ꝑſtare ea q ɔ̄tinent in vltia iſta voluntate in qua eſt adiecta cl̄a codici.⁊ ad hoc inducit.d.l.ſi quis nullũ circa ꝑn.⁊ ſic de directo bar.ɀ ɔ̄eos,nec ɔ̄riũ dñt iura alle.ꝑ bal.ſi hn inſpiciant,⁊ ad iſtã.q ēt vide ꝑ bal.ſ.de codicil. l.ſi.in vlt.co.in ver.ſɀ pone ꝙ teſtōr ⁊c.cũ quo ibi tranſit Sal. ⁊ idē Bal.in.l.ſi ita.ff.de inof.teſt.⁊ tene menti illã vltĩ.limita. ad iſtam auc.quam tradit Ang.in.d.ɔ̄ſi.⁊ Bal.in.d.l.ſi filius qui in poteſtate,qꝛ eſt multum nota.⁊ ſatis incognita. Et inqꝫ tum incidēter dixi ſuper glo.ij.⁊ plenius in auc.non ɀ nili ſi no ui inducit in preteritione filij in ptãte etiam qñ eſt ꝑteritus cũ cã que probaret,adde qꝺ illã opi.ēt ſequit Jo.de imol.in.d.l. filio preterito.in.xx.col dum tractat an iſta auc.habeat locum in poſthumo circa finem huius articuli.

a ¶ Conſi.cxxv.aduertene decipiaris, qꝛ Pe.de anch.ɔ̄ſi.cxiiij.tenet opi.bar.incip. prefatis noibus glorioſis ⁊ cõſulnt,qꝺ h al. d.Alex.⁊ ange.cum ſubſcriptione multoꝝ doc.in ɔ̄ſi.an.eb.mihi.cciij.

b ¶ Uxoris abortu,vid plene de intellectu iſtius tex. Bar.ſoc.in.l.cũ auus.in lxxiij.col.ff.d cõdit.⁊ dem. T.

c ¶ Sed in ɔ̄triũ, vid alex. in.l.ꝙ dr̄.ff.de li.⁊ poſtb. T.

d ¶ Non rũpat.tn dic, ꝙ bal.ɔ̄.cxiij.iij.ll.ɀ ꝙ natus octauo mēſe rumpat teſtm̄, qꝛ ſufficit, qꝺ momento viuat,⁊ idem voluit cõſilio.ccccxij.in ſi ij.lib.

De poſthu hæredi inſtit. uel exhære. Rub.

SVMMARIVM

1 Poſthumus propriè dicit q naſcitur poſt mortē illius de cuius hẽditate agit,alii uerò impropriè & largè poſthumi dñr.

1 ¶ † Jn glo.rub.adde tñ ꝙ ille vere,⁊ ꝓprie dr̄ poſthumus qui naſcit poſt mortē illius,de cuius hẽditate agebat, alij vero large,⁊ improprie poſthumi dnr,vt eſt glo.notab.in.l.gallus.in prin.in verſ.poſthumos.ff.eo.qꝺ eſt utile pro ſtatutis facientibus mentionem de poſthumis,ſm Bar.ibi,⁊ idem ſentit glo.§ poſthumoꝝ.in ver.agnoſcēdi.inſti.de exhereda.lib.⁊ glo. in.l.ſi quis poſthumos.§ ſi.in glo.que incip.rumpit.ff.de lib.⁊ poſth.⁊ Azo hic in ſum.huius tit.in princ.⁊ no.bart.in.l.iij. in prin.ff.de iniu.teſt.⁊ ibi de hoc eſt tex.in verſi.poſthumos.⁊ alios qui large dici pñt poſthumi vltra hic in gl. enumeratos vide ꝑ Bal.⁊ Jmo.in.l.filius a patre.§ ſ.ff.eo. ¶ Et quid ſi in diſpōne teſtōris ſit mentio de poſthumis de quo intelligat vide tex.in.l.ſi qs ita.§ ſi.ff.de teſt.tute.vbi ꝓbari vr̄, ꝙ ēt ad eũ qui eſt improprie poſthumus referri poſſit ,⁊ reputat ibi bal. hoc eſſe not.pro his que hic notantur in glo.

1 f Ji poſt. † Per natiuitatē poſthumi preteriti teſtm̄ rũpit,⁊ legata nō debentur.h.d. Et circa ea q alligit h gl.dic,vt dcm̄ fuit in auc.ex cauſa.ſ.ea.j.vbi tangitur per doc.

c b v Xoris abortu. † Abortiuus nõ rũpit teſtm̄,ſɀ natus viuus,lɀ illico deceſſerit.h.d. Et mãm huius legis cum his que hic tanguntur in glo.examinat in.l.poſthumo.ſ.de contra tab.

SVMMARIVM

1 Poſthumus uiuus licet illico decedat rumpit teſtamentum, ſi ipſe ad nullum declinat monſtrum uel prodigium.

2 Monſtrum occidens an dicatur homicida.

3 Poſthumus in teſtamento præteritus ſi naſcatur uiuus tamen certum eſt ꝙ non poteſt uiuere,an rumpat teſtamentum.

4 Teſtamentum an rumpatur per filium natum , ſeu conceptum ex beſtia.

1 q Uod certarũ. † Poſthumus natus viuus,lɀ illico decedat rũpit teſtm̄ ſi ipſe ad nullũ declinat monſtrum vel ꝓdigium.h.d.iſta.l. † Et facit ad qēnez,an occidens monſtrum dicat homicida adeo ꝙ teneat pena.l.corne.de ſic.de quo dic vt per Bal.Ang.⁊ Jmo.in.l ꝙ dr̄.ff.eo. de quo ibi dixi. † Et iuxta hanc.l.queris quid ſi partus in teſtō preteritus naſcatur viuus,tñ certũ ſit ꝙ viuere nō pōt,vt qꝛ natus fuit in ſexto menſe,nec attigit de ſeptimo,nã poſſibile eſt ꝙ naſcat cũ anima,⁊ ēt fortaſſe vocē emittat, tñ non eſt poſſibile, ꝙ viuat iuxta illud qꝺ hɀ in.l.inteſtō.§ ſi.ff.de ſu.⁊ leg.an rumpat teſtm̄. Pau de ca.hic refert,ꝙ vidit iſtam.q.de facto ⁊ dicit ꝙ quidã allegauit dictũ Ang.h,ꝙ teſtm̄ rumperet. Sed ipſe dicit ſe nō reperire dctm̄ Ang hic,⁊ ꝙ putat ɔ̄trium verius per.l.ſeptimo menſe.ff.de ſta.ho.⁊ ſibi vr̄ ꝙ paria ſint non naſci viuum,⁊ viuere non poſſe.vt qꝛ nō ſit natus ſm naturalem ⁊ legitimum curſum. Si aũt litimo tpe naſcatur,qꝛ eſſe pōt in ſeptimo,⁊ nono,⁊ decimo menſe.l.ſi.ſ.eo.⁊ plene per Bar.⁊ alios in.l.gallus.in ſi.princ.ff.de lib.⁊ poſtb.lɀ ꝑꝑ aliam cãm appareat ꝙ nō poſſit viuere rumpet teſtm̄, vt ex iſta l.colligitur ſm Pau.de ca.ꝙ eſt not. Sed in ɔ̄trium ◦ facit.l.ꝙ ſi eſt natus cũ ſpũ,lɀ non attigerit de ſeptimo menſe, adhuc rumpet teſtm̄ per id ꝙ hɀ in.l.ꝙ dr̄.ff.eo.in ver.cum ſpiritu,tamen poſſe reddi concludens ratio diuerſitatis inter caſum qñ naſcitur in ſeptimo vel nono menſe,⁊ conſtat ex alia cauſa, ꝙ modico tm̄ momento viuere pōt,⁊ caſum qñ naſcitur in ſexto menſe cũ ſpiritu. Et pro hoc facit, ꝙ dicimus, ꝙ etiã filius ſectus de ventre,⁊ ꝑ ɔ̄ns ante partum perfectum,⁊ enixũ rũpit teſtm̄ tñ,vt.d l.ꝙ dr̄,⁊ ſolũ reperit exceptus ille qui naſcit mortuus, vt.l.qui mortui.ff.de ver.ſig.⁊.ſ.l.proxima. Nec ob.tex.in.d. l.ſeptimo,qꝛ pōt reſpōnderi,ꝙ ille tex.vt ibi pɀ ex fine loquitur quo ad cognoſcendum,an filius ſit natus ex legitimo matrimonio,vt ſi mulier hodie ɔ̄trit matrimonium,nam ſi.ſ.ſpacium ſex menſium pariat filium qui viuat non intelligeretur natus ex illis nuptijs,ſed intelligeretur conceptus ante illud matrimonium et iſtam opin.ɀ Ang.in.d.l.ꝙ dicitur per illum tex.in ver nō integrum,nam dicit ille tex.poſſe exemplificari in eo qui non eēt habitus in ſeptimo menſe,⁊ non haberet omnia membra formata. Tamen Rapha.cuma.ibi tenet illud idem ꝙ ɀ Paul.de caſt.hic,⁊ allegat.d.l.vij.menſe,⁊ qꝛ videtur iudicandũ de iſto ſicut abortiuo qui non rumpit teſtm̄.vt.d.l.ij.ſ.eo.⁊ ideo videt poſſe ſuſtineri.d.opi.ꝙ teſtm̄ non rumperetur vt etiam ſentit Bal.in.d.l.ij.in prin.ſ.eo ¶ † Jn glo.ſi.in fin.dic ꝙ ex beſtia conceptus partus non rumpit teſtm̄,nec etiam prodeſt matri, cui legatum erat ſi filiũ pareret,qꝛ ipſa fuit in culpa, aut non eſt conceptus ex beſtia tunc non rumpit teſtamentum,vt hic,nam proficiet matri,vt in.l.contraria.

Summarium

SVMMARIVM

1 Inſtitutio facta de poſthumo naſcituro poſt mortem trahitur ad poſthumum natum in uita, ſi teſtator putabat ipſum naſciturum demum poſt mortem.

2 Relatiuum iunctum uerbo futuri temporis, licet regulariter reddat diſpoſitionem conditionalem, tamen illud eſt uerum quando ſciebat, uel credebat id quod adiiciebatur per relatiuum ſe habere poſſe adeſſe, uel non eſſe.

3 Donatio cauſa mort. habet tacitam conditionem, ſi donans deceſſerit ex illa infirmitate in qua erat quando donauit.

4 Subſtitutio ſic facta, inſtituo uentrem uxoris meæ ſi maſculum pariat, & ſi in pupillari ætate deceſſerit, ſubſtituo gayũ, ſi uerò pareret filiã relinquo ei certũ qd, an ſi naſcatur maſculus ſecto uentre, qui poſtea moritur, an admittatur ſubſtitutus.

1
a Vidam. † Inſtõ facta de poſthumo naſcituro poſt mortẽ trahiẗ ad poſthumum natum in vita ſi teſtõr putabat ipſum nõ ſciturũ demũ poſt mortẽ, q2 veriſile eſt ꝙ ſi putaſſet enim naſci in vita eodẽ mõ inſtituiſſet. h.d. ſm cõem intellectũ
2 doc. ¶ † No. ex tex. ibi vel ita dixerit, q2 lʒ relatiuũ iunctũ verbo futuri tpis regl'r reddat diſpõnẽ ꝯditionalẽ, vt. l. ſtichus qui meus erit de leg. i. tñ illud eſt verũ qñ ſciebat, vel credebat idq adiiciebaẗ p relatiuũ ſe hẽre poſſe ad eſſe, vel nõ eẽ, et ſic voluit facere ꝯditionem vt ibi, ſed ſi credebat ſe hẽre ad eſſe tũ ſic non facit ꝯdõnem, ſed cãm vt h, nã h ſm cõem intellectum teſtõr infirmus putauit ſe de illa infirmitate in breui periturũ, & ſic filiũ eẽ naſciturũ poſt mortẽ, iſta verba. ſ. q naſceẗ poſt mortẽ &c. intelliguntur, q2 inſpecta opi. mea naſceẗ poſt mortẽ &c. & q2 iſtis cauſa non erat finalis. ſ. naſci poſt mortẽ, q2 ꝑ mortẽ nõ mouebaẗ ad inſtituendũ, ſed eo q2 filius, ſõ defectus iſtius cãe non vitiat, nec inducit ꝯdõ, vt h p3. Reliqua ꝗntum ad h dici cõſueuerunt in d. l. ſtichũ ¶ Itẽ no. ꝙ ꝓuiſio fcã in vnũ caſum extendiẗ ad aliũ caſum ſilem ex preſumpta mente teſtantis, vt h, & in. l. titius. §. j ff. eo. de qua mã dic vt plene p Bar. in. l. gal ne. § & qd
3 ſi tñ. cũ ꝯcor. ff. eo. ¶ † No. ẽt ꝙ lʒ donatio cã mor. hʒ tacitam ꝯdõnẽ ſi donans deceſſerit ex illa infirmitate in qua erat qñ donauit, vt not. gl & Bar. in. l. iii. ff. de do. cã mor Aliud eſt in inſtõne hẽdis facta ab eo q erat in infirmitate ꝯſtitutus, vt h ꝓbatur ſm cõem intelltũ ſm Bal. cui adde Cy. in. l. fi. C. de do. ca. mor & qd no. Bar. in. l. aliũe. § fi. ff. de ali. leg. & in. l. põt. ff de he. inſt. & bal. in. l. nõ oẽs. ff. ſi cer. pe. & dixi i. l. ſancimus. C. de te. ¶ In glo. mag. teneas. i. ſolũ. ſ ꝙ h ſit extenſio ad illos q nati ſunt in, vita, q2 teſtõr infirmus putabat ex illa infirmitate breui ſe moriturũ & filios ſibi nõ naſci, niſi poſt mortẽ ſm magis cõez intellectum doc. bene facit ad. d. l titius. § j. ¶ In ea ibi interpõ citra ſimilem expõnem facit gl. in. l. ij. C. de tempo. in integ. reſti. & intentio gl. vr̃ eſſe ꝙ verba huius litere importãt ꝑinde ac ſi teſtõr dixiſſet ſi qs filius mihi naſceẗ añ. x. menſes poſt mortẽ, vel ꝓximos morti mee. Nã ſine dubio q natus eſt ante mortẽ teſtõris vr̃ eẽ editus añ. x. mẽſes poſt mortẽ, vel ꝓximos morti teſtõris. Si n. natus eſt añ mortẽ teſtõris dr̃ ẽt natus ẽ, & ita vr̃ dicere ẽt Fulg. h q dicit, ꝙ in. l. ſi inter. ff. de pac. accipitur h nõ dictio intra. ſ. ꝙ imponet in effectu idẽ, ꝙ añ, tñ iſte intellũ non pl3, q2 dictio intra de ꝓprio ſignificato vr̃ importare ſpacium intermedium. l. ſi intra. C. de in inte. reſti. & l. j. ff. de exce. do. Põt ẽt dici, ꝙ gl. ſenſerit, ꝙ verba teſtõris h dñt interpretari, ꝙ voluerit poſt mortẽ ſuam fieri cõputatiorẽ mẽſium. ſ. an natus ſit filius intra ſpacium. x. menſiũ. i. an natus fuerit ex lẽitimo matrimonio, q2 poſt. x mẽſes non põt naſci lẽitimus partus, vt in auc. de reſti. & ea que parit. § h & ibi no. Et tunc oportebit ſubaudiri verbũ cõputãdos, & ſic cẽt violare iſtam lõ tene. i. declaratã, vt C. ¶ In ead. ibi. § ſed & ſi qs declara, vt hic p Cy. recte
4 loquẽtem. ¶ Queriñ ẽt Saly. qd ſi teſtõr inſtituit vẽtrem vxoris ſue ſi maſculũ pariat. Et addidit, ꝙ ſi in pupi. eta. deceſſerit ſubſtituit gayum. Si vero pareret filiã ei certũ qd reliqt mor-
b tuo teſtõre vxor pregnans moriẗ, & exſecto ventre puer maſculus extractus ẽ q poſt aliquos mẽſes moriẗ, an ſubſtitutus admittaẗ ex pupillari videbaẗ dñs ꝙ nõ, q2 inſtõ, & ſubſtõ fuit facta de filio quẽ mulier pareret, ſed mulier nõ vr̃ peperiſſe. l. anniculus. in. j §. fi. ff. de v. ſig. ꝯtrariũ decidit ipſe ſequutus Bal. in quodã ſuo ꝯſi. vt ipſe refert, q2 extẽſio ẽt fit ad cãs ſiles ex ꝓſumptã mẽte teſtãtis, vt h ꝑ h ẽt adducit. d. l. ꝙ vr̃, & ꝙ mens teſtatoris fuit ſolũ facere dñiam inter maſculũ, & feminã, & vbi appet õ mente non curamus verba. l. cũ vir. C. de fideic. l. ij ... & tñ det ad. d. l. anniculus. ꝙ ibi loquiẗ qñ diſpõ erat facta nõ i fauorem naſcituri, ſed in fauorẽ mulieris q dẽ deceſſiſſe añ eã ꝯdõnem impleret, & ad h ẽt videatis no. p Bar. in. l. cretibus. in fi. ff. de ſta. bo. & ad iſtã. q vide no. q. quã ponit bal. i. l. fi. in. v. co. C. de ſu. & leg. vbi diſputat an ſi qs recipit rẽ in feudũ pro ſe, & filijs ſuis naſcituris ex lẽitimis nuptijs an cõprehendaẗ filius ſectus de ventre, & tandẽ ꝯcludit ꝙ ſic, per. d. l. ꝙ vr̃. & argu. huius legis. d. l. titius § j. & dicit ſe ita ꝯſuluiſſe, & iſtud fortaſſe eſt conſilium, de quo voluit facere mentionem Saly. hic.

De iure deliberandi. Rubrica.

SVMMARIVM

1 Hæres non tenetur ad onera hæreditaria, licet extra iudicium faciat actus qui non poſſunt fieri citra nomen & ius hæredis, ſecus ſi poteſt eſſe hæres de iure ciuili.

2 Hæreditatis aditio non inducitur per ſolutionem factam creditoribus hæreditariis.

1 SI a patre. † Ille q de iure pretorio tñ põ. eẽ heres, lʒ faciat extra iudiciũ actus q nõ pñt fieri citra nomẽ, & ius hẽdis nõ iplicaẗ oneribus hẽditarijs, ſecus ſi poterat eẽ hẽs de iu. ciui. h. d. cũ. l. ſeq. ¶ In §. i. ibi filia emãcipata &c. q nõ põt ſuccedere de iure ci. ſed ſolum ꝑtorio p bo. poſ. q reqrit agnitionẽ iudicialẽ. l. fi. C. q admi. tunc § emãc. pati. inſti. de her. que ab inteſ. ex h appet, ꝙ iſta. l. ꝓcedit ſolũ in filia emãcipata, cui delata eẽt ſucceſſio ab inteſt. ſecus ſi ex teſtõ põt ſuccedere emancipatus ẽt de iure ciui. & ſic adire hẽditatẽ. l. ex duobus alſs inci. ſi ex duobus in princi. ff. de bo poſ. ꝯtab. reprobat gl. ꝯtrium dicẽte in. l. illud. § ff. eo. tun. ¶ In ea. in fi. Ita ſolo eſt Dy. & doct. in. d. l. iul. § fi. al. e. in glo. ꝙ ibi manumiſit ſeruũ nõ hẽditariũ h aũt hẽditariũ, eſt tñ ſingular tex. not. iſta gl ſm Ang. & Pa. de ca. ad h, q lʒ filius poſſit ſuã abdicationẽ reuocare. l. fi. C. ſi. ꝑri. &. l. ſi qs ſuus. ff. de in. deli. tñ nõ intellr̃ reuocata p actũ q fieri nõ poterat citra nomẽ & ius hẽdis, lʒ eẽ grit expreſſa reuocatio. Sʒ in h nõ ſto cũ eis, q2 eſt ꝯ tex. in. l. p hẽde. § pupi. ff. de ac. her. & ꝯ. l. j. C. ti. i. Et ita
2 eſt de mẽte doc. in. d. l. iul. §. fin. ¶ † Vltimo circa. l. ij. h ꝑoſitã facit dubiũ, ꝙ ſoluere creditoribus hẽditatis nõ inducat aditio-
c nẽ cũ ſit actus q fieri põt citra ius, & nomẽ hẽdis q2 quilʒ poterit ſoluere creditori alieno. l. ſoluẽdo, de neg. ge. l. ſolonẽ. ff. de ſolu. rñdent h Ful. & Pa. de ca. ꝙ ratio huius. l. eſt, q2 qs potius preſumiẗ ſoluere ſuo noie q̃ alieno. l. & magis. ff. de ſol. & lʒ ipſe nõ dicat in ꝓpoſito iſta fuit ratio reddita per Bal. in. l. potuit, in. x. q. C. eodem.

a ¶ Quidam, hanc. l. Pet. de anch. ꝯſi. cc xx. dicit facere ad qõnem ꝙ ſi nubat C. certus tpũ putans ſe breui moriturũ & teſtõr tñ ſupuiuat, ꝙ nil er nõ poſſit C. tpus pteritũ nubeẗ ꝙ tñ debuit hẽre legatũ, q2 ſilr̃ legaſſet teſtõr ſi putaſſet ſe ñ tam cito moriturum.

b ¶ Ex ſecto ventre, ꝙ bal. ꝯſuluit eius cõſi. cvij. ij. lib. vbi alle. multas rationes, & Odof. ita tenere in. l. anniculus.

c ¶ Additionem adde pa. de ca. ꝯſi. cc xij. in. ij. impreſſis. C. ac. not. ſuis. cccxxv.

SVMMARIVM

1 Filius mortuo pr̃e ſtatim efficitur hæres ipſo iure, & hæreditatem tranſmittit ad hæredes, ẽt ſi de immixtione aliter nõ appareat.

2 Suus hæres tranſmittit hæreditatem etiam nõ aditam ad quoſcunq, ex potentia ſuitatis.

3 Suitas non tollitur per aditionem cohæredis.

4 Emancipatus non tranſmittit hæreditatem non aditam.

1 SI fratris. † Filius in pr̃ãte ſtatiʒ mortuo pr̃e efficiẗ hẽs ipõ iure, & hẽditatẽ trãſmittit ad hẽdes ẽt ſi de immixtione aliter nõ appeat, & ſic excluduntur alij venientes ab inteſta. ſucceſſione pr̃is, ſecus ſi eſt emancipatus. h. d. ¶ No. ꝙ filius in pr̃ãte incõ inuenit ẽ heres pr̃i. l. j. §. q ſunt in pt̃e e. ff. ſi qs om. ca.
2 ¶ † Scdo no. ꝙ ſuꝰ ex potẽtia ſuitatis trãſmittit hereditatem nõ aditã ad quoſcũq; vt h, & l. apud hoſtes. C. de ſu. & le. cũ alijs plene all. p bar. in. l. ſi infanti. C. e. & in. l. vẽtre. ff. de acq. her. & eſt magis cõis opi. Limitatur vt per bar. in. l. q ſe pr̃is in. iij. co. C. vñ lib. vbi voluit h nõ hẽre locũ in caſu illius. l. ſ. qñ nepos repudiaret hẽditatẽ pr̃is ſui, & vellet hẽditatẽ aui inteſtati non aditã p filiũ, q2 nepos ꝓfereẗ ei q eẽt hẽs pr̃is ſui cuius ꝯtrariũ tenẽt alij ibi, & dixi ibi vbi Ang. in repe. ẽt poſuit aliã ſing. limitationem, vʒ niſi ſuus heres ante aditam hereditatẽ deceſſiſſet. C. tpe datũ ad deliberandũ, q2 ſoluʒ tranſmittet ius deliberandi. C. dcũ tpe datũ ad deliberandũ, quo elapſo ſi ille ad quẽ fit talis trãſmiſſio nõ adiuerit nõ poterit virtute alicuius trãſmiſſionis hẽditatis amplius effici hẽs Sed ꝯtrariũ tenui ibi ... ibi no. vbi ẽt tetigi qd de aliis limita. tradita per bar. in. l. ex militari. §. fi. ff. de te. mil. vbi bar. vr̃ ponere duas limitationes ad

iſtam materiam, reliqua vide per Ang. & Mod. in. d. l. ventre. & que dicam poſt Bar. in. l. ſi infanti. C. e. quibus adde quod necdum hereditas pēna non adita tranſmittit ex potētia ſuitatis ad quoſcunq; verum et & hēditas fris ipuberis, cui ipuberi ipſe fr eēt pupillariter ſubſtitutus, vt no. Bar. in. l. ſed ſi plures. §. ad ſubſtitutos. p illū tex. ff. de vul. & pu. & in. l. ij. in fi. pn. in verbo dicto eo. tit. de quo et p Ang. & Imo. in. l. iij. §. aprure. ff. de her. inſti. p illū tex. & per Ang. in. l. qm ſororē. C. eo. & Sal. in. l. ſi teſtō. ā. de ipube. & al. ſubſti. circa qd et vide qd dicam in. d. l. qm ſororem.
3 ¶ † Tertio no. in verbo ſiue ex pte &c. quod datio cohēdis nō tollit exñtā ſuitatis, quod eſt verum quo ad effectū trāſmiſſionis hēditaris nō adite, vt h. & in. l. j. §. ibidē. in vbo ex pte, ſm verum intellectū ibi approbatū p bar. ff. de col. bo. Et idē quo ad alios effectus imediate nō venētes ex teſtō l. ij. §. fi. & ibi no. Bar. ff. pro hēde. l. p hēde. § papi. & ibi no. Bar. ff. de ſeq. her. Sz quo ad
a alios effectus imediate depēdētes a teſtō bñ tollit • exñtia ſuitatis. l. apud iulianum. §. idē iul. ff. ad treb. tñ Bal. h voluit, quod p datione cohēdis tollat exñtia ſuitatis, et quo ad effectū tranſmiſſionis hēditaris nō adite ſicut tollit quo ad effectus, d quo loquit tex. in. d. § idem iulia. & rñdet ad iſtū tex. quod hec datio coheredis nō habuit effectū, q: cohēs non adiuit, pz q: ſi adiuiſſet non potuiſſet hēditas deferri ad caſum inteſta. vt h dr, & iſta limitat id quod dr in d. §. idem iul. Pau. de ca. h in fi. vr in h dicere, quod iſta limi. Bal. nō pcedat quo ad effectū trāſmiſſionis, q: ſiue datio cohēdis habuerit effectū, ſiue nō, nunq̄ ipediat trāſmiſſionē q: in hac trāſmiſſione non tractat de fauore teſtōris, ſz ipſius trāſmittētis. Sed quo ad alios effectus pendētes imediate ex teſtō vr tenere limitationez Bal. quod ſuitas nō tollat p dationē cohēdis inutilē, ſeu q̄ nō hz effectū. adde quod ipſemet Pa. de ca. in. l. cū hēditatē. ff. de acq. he. tz ſimplr opi. Bal. h, & eaz et tenuit ipſemet Bal. in repe. l. in ſuis. in. xxxj. col. ff. de libe & poſth. Pro hoc bñ facit, quod ipſemet Bal. dixit i. l. ex duobus. §. fi & Ang. in l. ſeq. ff. de vul. & pu. dū dicit, quod ſi datio cohēdis rupta eſt p ſctā. non tollit exñtia ſuitatis, & dicit ibi bal. h eē ſingulariſſimū verbū, ſed Jo. de imo. ibi illud reprehendit, q: et illo caſu hz locū rō pp q̄ dicimus, quod datio cohēdis extranei tollit exñtiā ſuitatis. ſ. q: teſtōr dādo talē cohēdē non vr ꝯfiſus de ꝓuidētia legis volētis, quod p exñtiā ſuitatis ꝯfirment tabule pupillares, & ſiba, idē p expſſam ꝓuiſionē hōis tollit tacita ꝓuiſio legis, vt. l. ſi. ff. de pac. ꝯuē. & l. hz. § cū ge. ff. de pca. iſtā rōnē reddit By. & ſequit Cy. in. l. pcibus. C. de inpu. & al. ſub. & bar. in. l. ſi filius qpri. circa mediū. ff. de vul. & pup. bal. et in. l. gdaz ex lege. C. eo. ſed op. & ver. quod ſi pupillus &c. vr tenere ꝯtrā eius, quod ipſe tenuit h. Eſt verum, quod ibi poſtea ſubdit h vba vel dic. vt dixi in. l. ſi fris. C. eo. &c. Raph. cu. in. d. l. ſi filius q pri et tz ꝯ bal. h, p. d § idē iul. Sz certe ibi nō appet quod cohēs repudiauerit, lz. n. diceret hēditatē eē inſpectā, tñ nō p h dr repudiare, vt pbat in. l. ita tñ §. ſi pronus, & ibi bart. ff. ad treb. iūcta. l. ſicut. C. ti. j. Teneo opi. bar. que eſt magis cōis, & ꝯ limitationē bald. h aſſe tex. in. l. ſz ſi plures. §. filio, vbi idē e. ff. de vul. & pu. ſz verum, & cōem intellm ibi traditū p doc. & gl. ibi q̄nis coheres nō adiuerit in exñtia ſuitatis nō operat ꝯfirmationē tabular pupillariū. Et lz q iā Mod. ꝯ opi. bart. & cōem q̄dā dicāt. Ego plene rñdeo ad illa in. d §. idē iul. & ad ea q̄ ibi ſcripſi me remitto, vbi et dedi aliquas notabi. concluſiones ad dcām cōem concluſionem.
4 ¶ † Quarto no. quod emācipatus nō trāſmittit hēditatē nō aditā. Et iſtud hodie nō reperit correctū q̄nis quo ad ſuccedēdū ab inte. ſit ſublata dria emācipationis, & patrie ptātis. l. meminimus. C. de legi. heredi. & in. § tu. iā in auc. de here. ab inteſta. q: nō eſt ſublata dria quo ad trāſmiſſionē cāuſam ex potentia ſuitatis, & ita tz bal. hic, & cōis opi. e vt ſcripſi in. l. ſi emācipati. C. de colla. lz bar. ſuper hoc reliquerit cogitandū in. l. vētre circa vl. co. ff. de acq. her. ¶ In gl. j. ibi h ſpāle in filius h cōtur tenet. lz Sal. dicat, quod et. d. l. j. in fi. de iu. & fac. ign. loqt in filius, & quod nō ob. iſte. tex. q: in iſta ſunt hec vba. ſ. a pro teſtō q̄ vba cōuer nō hñt in tex. idē ſto cū gl. Ful. et dicit, quod vr et extraneus hēs inſtitutus, ſiue in totum, ſiue in ptem poterat et olim adire clauſis tabulis p. l. j. §. ſufficit. ff. de bo. poſ. ſm iab. & quod illud ius antiquuz de quo ſit mentio in. l. vnica. §. cum igitur, & §. in nouiſſimo, de cad. tol. erat quedā media iur. pndētia inter ius codicis, & ius ffor. Tñ ſubſtinēdo opi. gl. p. d. l. j. in fi. ff. de iu. & fac. igno. pt. rñderi ad. d §. ſufficit, quod intelligatur ſm diffinitionē. d. l. j. d iu. & fac. igno. ſ. an erat hēs ex aſſe vel pro pte nec vr verum quod tex. in d. l. j. in fi. de iu. & fac. ignor. loquatur in filius, vt plene pbat bar. poſt gl. in. l. eius qui in pn. ff. ſi cer. pet. ¶ In gl. ij. vtraq; opi. poſita in glo. cōuer dānatur, vt per Bar. & vera opin. eſt, quod h

a ¶ Bñ tollitur. adde old. ꝯſi. clxxj. dicit quod ſuitas opat ad robur eorū q̄ aditionē requirunt tñ q̄tum aditio in extraneo qñ ſuus eſt vel ſr inſtitutus, & vide p eūdē ꝯſ. ccclij. alex. cōſi. xx.

b ¶ Volente filio, hic adde que poſui in. l. j. C. qui amit.

nō adiuit nec abſtinuit, ſed pp exiſtētiā ſuitatis cenſet fuiſſe heres quo ad trāſmiſſionē vt dixi ſup tex. ¶ In gl. in vbo an ibi vel deſcendētibus &c. hec gl. nō pcedit hodie reſpectu ad tpa l. vnice C. de his q ante aper. tab. vbi probat, quod et emancipatus ſeu illi q nō eſt in ptāte trāſmittit hereditatem aſcendentibz ad deſcendentes, ſed ante illā. l. potuit ſaluar. gl. ſm Fulg. q dicit, quod rectius ſtant libri qui carent iſta glo.

SVMMARIVM

1 Hæreditatem delatam filioſo, pater poteſt adire filio uolente.
2 Adire poteſt pater hæreditatem delatam filio cum conſenſu ſui abſq; alio iuſſu.

a 1 **Filio.** † Hēditatē delatā filioſo. pr pt adire volēte filio. b. d. ¶ No quod ſufficit pātez adire cuz ꝯſenſu filij, & ſic lz dēat precedere iuſſus pris. l. ſi q s m hi bona. §. iuſſus ff. e. vr in dubio pcedere. † Et vr iſte tex. decidere illud quod ponit bar. in. l. q alie-
c na ſup vbo. ſz ſi nō adierit. ff. de ac. he. vbi voluit, quod ſi pr vna cum filio fecit actū q nō poterat fieri citra nomen, & ius hēdie videt licite adita hēditas delata ipſi filio abſq; eo quod expectet curſus lōgi tpis, de quo loquit tex. in. d. vbo. ſz ſi nō adierit, & l. ſi ſui'. C. de pet. her. Et mouet p no. in ſili p gl. C. de do. pmi. in. l. ij. & ſequit Pa. de ca. h dicēs h pbari p iſtū text. ita et p iſtā. l. dicit Raph. cu. in. d. l. q in aliena. Tñ Pa. de ca. dicit ibi ſe dubitare p. d. vbo. ſi nō adierit, nā ibi poſſidere bona hēditaria nō poterat fieri citra ius, & nomē hēdis & tñ regrit ibi interuentus ipis Sz rñde, quod ibi loquit tex. qñ nō interueniebat expſſus ꝯſenſus filij in actu, ſz in q̄ne quā ibi ponit bar. interueniebat ꝯſenſus filij a pn. vt q: cū ꝯſenſu filij diſtrahebat res hereditarias per prem. & ad h no. p bar. vide p eūdem in. d. §. iuſſum.

SVMMARIVM

1 Hæreditatē delatā pupillo debet pupillus adire cū auctoritate tutoris, & alter ſine altero adire nō pōt, quod limitatur in litera.

1 **Potuit.** † Hereditatē delatā pupillo dz pupillus adire cū auctori. tuto. & alter ſine altero adire nō pōt. h. d. ¶ Limita iſtam hui'. l. pluribus modis notabilr, vt ſcripſi in l. bonor. C. q admi. vbi plura tetigi in mā huius. l. & eor q̄ no. in gl. Et ibi dicitis adde valde no. limitationē ad iſtā. l. ſ. qñ non eſſet inſtitutus pupillus, ſed ſeruus eius. Nā tunc ſolum tutor, ſine pupillo iubere pōt ſeruū adire hēditatē, vt pbat in. l. ſi per epiſtolam. ff. de acq. he. nō violādo tex. & iſtū intellm ſeqt ibi Jo. de imo. Raph. cu. Pau. de ca. & Lu. ro. lz gl. ibi cū qua tenuit bar. reſtringat illū tex. ad tutorez, quod nō eſt ſine violentia iſtius lre, lz aūt non poſſit tutor ſolus ſine pupillo adire: tñ ſi ꝯſenſus vtriuſq; interuenit poterit ſolus tutor ſine pupillo dictā aditionem reſcindi facere p reſti. in inte. pretextu leſionis, vt pbat in l. ex ſctu ff. de re iudi. Et ibi ad hoc illum tex. not. Ray. Angel. & Jo. de imo tetigit bal. hic plura que pertinent ad eām. l. gerit. cum ibi not. per Bar. ff. eo quibus adde que dixi in. l. nō hic. C. vnde cog. & ibi per Bal. & Saly.

SVMMARIVM

1 Hæreditas ſolo aio adit, quē ſufficit in ultima uolū. oſtendere.
2 Vnus & idem actus poteſt eſſe actus ultimæ uoluntatis, & actus inter uiuos.
3 Hereditatē adire an uideatur ſi hēs inſtitutus à teſtōre in hēditate non relinqt alteri hæreditatē, ſed unā rem illius hēditatis.

1 f **Iauſa.** † Solo aio adit hēditas, quē ſufficit in vltima volū. oñdere b. d.
2 ¶ † No. quod vnus, & idē actus pōt eē act' vltie voluntatis & actus inter viuos, bñ facit ad not. in. l. heredes palā. §. fi. de teſt. & dcm̄ fuit in. l. cū antiquitas. C. de teſta. Et dicit bal. h, quod lz iſte primus inſtitutus reuocaret teſtm̄ ſuuz nō intelligit reuocata aditio hēditatis reſultans ex dicto actu teſtādi, q' quatenus reſultat aditio eſt actus iter viuos ad hoc l. ſicut C. ti. j. Aduerte iſta. l. pcedat hodie poſt indnctā diſpōnē l. vnice. C. de his qui an apert. tab. dic vt p bal. h poſt antiquos
3 q notabilr loquit, & cū eo trāſeūt alij ¶ † Aduerte hic Pau. de ca. qd ſi heres inſtitutus a teſtōre in hē ditate non relinqt alteri dcām hereditatem, ſz vnā rē illius hēditatis, an videatur adire ſi ſciebat ſe inſtitutum, & dicit, quod ſic ſi ſciebat illam rem eſſe hereditariam

hereditariam, ſecus ſi ignorabat, & in effectu eſt idem prout in terminis huius legis.

SVMMARIVM

1 Hæreditas fratris non tranſmittitur, & limita ut hic.
2 Coniunctus præſumitur ſcire facta coniuncti, quo ad ea quæ concernunt iura ſanguinis, & proceſſum naturæ.

1 a QVoniam. †Hereditas fratris non adita tranſmittitur. h.d. ¶ Limita niſi in hereditate fratris impuberis delata fratri ex ſubſtitutione pup. quia illa tranſmittitur ad quoſcunque etiam non adita ut dixi in. l. ſi fratris. C. e. & idem erit quando teſtator duos filios impuberes inſtituiſſet, & ultimo decedenti ſubſtituiſſet aliquem pupillariter. Nam ſi decedat primus impubes poſtea decedat etiam ſecundus impubes non adita per eum hereditate dicti fratris ſui impuberis tranſmittet ad heredem ſuum. i. ad ſubſtitutum pupil. hered. fratris ſui non aditam ſecundum Ang. hic per. l. qui duos, & ibi hoc etiam voluit Ang. Io. de imo. Pa. de ca. ff. de vul. & pup. & per. l. qui duos. in prin. ff. de re dub. Et ita ipſi intelligunt dictam iura quaſi ex tacita voluntate defuncti hereditas primi decedentis pertineat ad ultimum decedentem, unde ſicut quando hereditas deferri fratri ex ſubſtitutione pupil. tranſmittitur etiam non adita, ut proxime dixi, ita etiam ſi in caſu iſto, quod diligenter no. Bar. in. d. l. qui duos. poſt antiquos aliter intelligebat dictam iura cuius intellectus diuinatione non caret de hoc etiam videatis per Ang. in. l. vetere. ff. de ac. he. & ibi etiam per Io. de imo. circa viii. car. & per Ang. & Io. de imo. in. l. pantonius. eo tit.
2 ¶ †No. etiam quod coniunctus preſumitur ſcire facta coniuncti. l. octaui. ff. unde cog. & in. l. de tutela. cum ibi no. C. de in inte. reſti. mil. unde illud intelligitur quo ad ea que concernunt iura ſanguinis, & proceſſum nature, unde frater non preſumitur ſcire teſtamentum fratris, ut hic, & ita no. Bal. & Ang. hic. ¶ Sed de hoc dixi vobis in. l. ij. §. q admit. dicatis ut ibi. Et videatis etiam no. per Ang. in. l. tres fratres. per illum tex. ff. de pac. que ſcripſi in. l. non hic. circa princ. C. unde cog. ¶ In glo. ibi fallit in ſuis melius dixiſſet gl. in deſcendentibus, quia etiam idem eſt in deſcendentibus qui non ſunt ſui, ut patet in. l. unica. alleg. in glo.

SVMMARIVM

1 Ius adeundi, vel immiſcendi ſe hereditati non tollitur ſpacio longi temporis.
2 Adire intra quantum tempus poſſit filia inſtituta à matre.
3 Terminus ad deliberandum ſuper aditione hæreditatis quantus eſſe debeat.
4 Præſcriptio rerum hæreditariarum ab alio poſſeſſarum, an & quando incipiat currere contra hæreditatem iacentem.

1 LIcet. †Ius adeundi, vel immiſcendi ſe hereditati non tollitur ſpacio longi temporis. h.d. ¶ An autem tollitur ſpacio lon. temporis. xxx. an. gl. tenet quod ſic, & eſt communis doc. opi. ſed Sal. hic contra. Sed preſuppoſito quod poſſe adire ſit ius, ruunt omnia fundamenta Sal. Quod autem ſit ius probatur in. l. ſi mater. C. de inſti. & ſubſti. ſub condi. fa. ergo tollitur ſpacio. xxx. an. l. ſicut. in ver. iura. C. de preſcri. ¶ De quo artic. dic ut dixi in. l. vnica. ſup gl. C. qui non pet. par. verum autem iſtud tempus preſcriptionis currat heredi inſtituto ſub conditione poteſtatiua antequam impleat conditionem eſt no. articulus. de quo vide per Bal. in. l. cum q. C. ſi omiſ. cum. te. & per Ang. in. l. ſi ſeruus. de bo. auc. iud. poſ. & non
b memini me legiſſe tactum alibi [b]. ¶ Queritur hic bal. an ſi filia erat
2 inſtituta a matre, † & ſteterit per. xxx. an. antequam adiret, & ſic ſiut ex-
c cluſa ex teſtamento an habebit alios. xxx. [c] an. ad adeundum ab inte. & tenet quod ſic. Et plus dicit, quod bart. conſulunt, quod filia ab inte. habebit. xxx. an. ad adeundum de iure ciui. ex capite liberorum, & alios. xxx. ad adeundum ex capite legitimorum. l. j. §. ſed videndum. C. de ſucce. edi. quia ſicut ſe habent annus ibi de iure pretorio, ita ſe habent. xxx. an. de iure ciuili, hoc idem voluit Ang. & Pan. de ca. hic, & Raph. cu. & Pan. de ca. in. l. quandiu. la. j. ff. de acq. her. & eſt ſingulariter menti tenendum. ¶ Sal. hic approbat primum dictum, quod excluſus ex teſtamento non impeditur venire ab inte. ſed aliud ultimum dictum dicit ſibi eſſe dubium, quia hodie omnes ſucceſſores ſunt legitimi, & tamen inter eos tria ſunt capita. ſ. aſcendentium, deſcendentium, & tranſuerſalium, ut in auc. de her. ab inteſ. §. j. cum ſeq. & excluſus ex capite liberorum eſt excluſus ex capite legitimorum, quia nec ex capite aſcendentium, nec collateralium venire poteſt, unde patet quod dicta deciſio bal. procederet ſecundum iura antiqua, ſed tamen ſubſtineo opi. bal. quia filia vocatur de liberis per ſenatuſ. orfi. & ſic de iure ciui. l. j. in prin. cum ſi. ff. ad tertu. ¶ Item vocatur ut & e numero cognatorum hodie etiam de iure ciui. per nouiſſimam conſtitutionem Iuſtiniani poſitam in. §. nullam. in auc. de her. que ab inte. Non ob. ratio alleg. per Sal. quia deſcendentes excluſi a primo capite deſcendentium non poſſunt venire ex ſequenti capite aſcendentium, quia non ſunt de numero, & ordine aſcendentium, ſecus in caſu noſtro pro quo etiam facit ſing. deciſ. Bal. in rub. C. de preſcrip. in. v. col. quod retuli in. l. j. ſup gl. ſi. C. q admit.
3 ¶ †Ex predictis etiam infert Bal. hic, quod ſi lapſus eſt primus annus filie in hereditate matris ad deliberandum quem habet filia tanquam de liberis & decedat in ſecundo anno hereditate matris non adita, habebit ſecundum annum ad deliberandum ut de numero legitimorum intra quem poteſt annum tranſmittet hereditatem ad quoſcunque heredes adeundam per eos. C. reliquam partem illius ij. anni intra. l. cum antiquioribus. C. e. & idem dicit in emancipato, quia poſt primum annum quem habet ut unus de capite liberorum, ſi decedat in ij. tranſmittet ius deliberandi quaſi agnatus, quod reputat no. dignissimum, & ſic ſentit bal. quod emancipatus non tranſmittit quicunque hereditatem patris, ſicut ſemper dixi in. l. ſi fratris. C. eo. & in. l. emancipati. C. de colla. Et dum bal. dixit, quod emancipatus tranſmittit quaſi agnatus, voluit dicere, quod emancipatus licet deſinat eſſe proprie agnatus, propter emancipationem. l. tutelas. ff. de capi. di. & no. in. l. qui ſe patris in gl. ij. C. unde lib. tamen large dicitur agnatus cum ſit coniunctus per lineam maſculi. ut plenius not. bal. Sal. & Mod. in. l. qui ſe patris, & ibi dixi. Fulg. tamen hic in aliquibus lec. dubitat de iſto, quod dicit Bal. cir. dictum ſecundum annum deliberandi quia non poteſt dici in. ij. anno eſſe delatam hereditatem ex ſecundo capite, quia adhuc durat primum caput de iure ciui. quo durat facultas adeundi xxx. an. ut hic. Niſi fortaſſe ſecundum eum intelligatur quo ad remedia iuris pretorii. Rap. cu. in. d. l. quandiu facit mentionem de iſto dicto bal. & reprehendit illud dicens, quod non poteſt tranſmittere niſi ex illo capite in quo erat tempore mor. ſed certe hoc non eſt dicere contra bal. quia nec bal. dicit, quod tranſmittat niſi. ij. anno tempore mor. Ad iſtam dubitationem facit an diſpo. d. l. cum antiquioribus habeat locum in ſucceſſionibus iuris pretoriis, & Cy. in. l. qui ſe patris pall. relinquit ſub dubio, ſed ipſemet in. d. l. cum antiquioribus tenet quod ſic quatenus poteſt adaptari, dicam forte in. d. l. cum antiquioribus.
4 ¶ †Ultimo queritur hic Pe. Cy. Bal. & Ange. an contra hereditatem iacentem incipiat currere preſcriptio rerum hereditariarum ab alio poſſeſſarum, & tenet, quod non, alle. no. in. l. ea que in fi. C. de temp. in inte. reſti. & cum hac opi. etiam tranſit ſimpliciter Pa. de ca. hic. ſed Fulg. hic in contrarium alle. l. ſed ſi in conditione. §. ſed ſi ſeruus alienus. ff. de her. inſti. ſed reſpondet ſecundum Ang. & Io. de imo. ibi quod loquitur in vſucapione que eſt mere fauorabilis, ut no. gl. in. l. ſi in ſecundo ex vna parte cum gl. ſeq. C. de edi. di. adr. ſecus in aliis preſcriptionibus inductis odio negligentis petentis. l. ſi ſeruus hereditarius, & ibi no. ang. & Io. de imo. ff. de diu. & tem. preſcr.

SVMMARIVM

2 Interrogari poteſt ille cui delata eſt hæreditas ad inſtantiam creditorum, an uelit eſſe hæres, uel non, & ſi petat terminum ad deliberandum, debet ſibi moderatè ſtatuti per iudicem.
2 Interrogari quando debeat qui poſſidet hæreditatem alicuius.

1 SI curatoris. †Ille cui delata eſt hereditas ad inſtantiam creditorum interrogari poteſt an velit eſſe heres vel non, & ſi petat terminum ad deliberandum debet ſibi moderate ſtatui
2 per iudicem. h.d. ¶ †No. ex hac. l. praticam eorum qui volunt conuenire heredes ſi ignorant an adiuerint, & an ſint heredes, quia facere debent eos citari, & interrogari ſecundum quod hic traditur. Et debet citari ille cui primo caſu ſucceſſionis defertur, & non ſufficeret citari in genere volentes eſſe heredes. l. j. §. beneficiari. ff. de ve. inſpi. De qua pratica vide aliquid per bal. & Ang. hic, & bar. in. l. ſi diu. ff. q. ex cau. in poſ. ea. & in. l. ſi ſuus. in fi. ff. de bo. auc. iu. poſ. & in. l. j. ff. de cu. bon. da. in. l. ſi bona. C. de bo. auc. iu. poſ. & in. l. ſi quis inſtituatur heres in die. ff. de her. inſti. quale autem debeat eſſe iſtud tempus ſtatuendum per iudicem ad deliberandum tetigit Ang. & Pan. de ca. hic, dixi poſt Bal. in rub. C. de inc. edic.

SVMMARIVM

1 Hæres tenetur ſoluere creditoribus, non obſtante inopia defuncti, uel iniuria illata ſibi à tertio.
2 Debitor alicuius banniti, uel expulſi de ciuitate ſi cogitur ſoluere communitati, uel fiſco, an ſit liberatus ab ipſis bannitis reuerſis & reſtitutis ad patriam.
3 Exceptio ſpoliationis poteſt opponi agenti ciuiliter.

1 SI te bonis. †Inopia defuncti vel iniuria illata a tertio non excuſat heredem quin teneatur creditoribus. h.d. ¶ Nota-
2 bilia habes in gl. ¶ †Et inducitur per bal. ad. q. de colo-
d nis, & debitoribus expulſorum de ciuitate coactis ſoluere communitati id quod debebant dictis expulſis an ſint liberati ab expulſis. De quo videatis plenius per bar. & alios in. l. creditor. in prin. ff. de ſol. & per Bar. in tract. de tyrannide. in. vij. q. & quod not. Cy. & Bald. in. l. ij. C. quod me. ca. & per Bal. in. l. falſum. ad fi. C. de fur. per Ang. & Io. Alex. de Imo. ſup ij. C.

a ¶ Tranſmittitur. adde Angel. conſi. cxxij.

b ¶ Alibi. vide quod voluit Lud. roma. conſilio. lxxi.

c ¶ Alios. xxx. adde Bar. conſ. cxxviij. incipie. quidam habebat vxorem bal. conſil. xij. & ſe. iij. lib. Alex. lxxxviij. ij. lib. d. Iaſo. alle. hic paul. de ca. conſi. cccxxxj. et. xxxij. require, & vide Ang. conſ. ccxlj.

¶ Ultio pe. corn. in conſi. ccxcv. incip. circa primum. in pe. & viii. col. i. iij. vol. & in conſi. lxx. in. iiij. volu. incip. neminem. in. ij. col. Tb.

d ¶ Expulſorum. adde bal. conſil. ccxciiij. ij. li. Pe. de ancha. conſ. lxxxiiij.

de imo.in.l.liber hõ.in pñ.ff.de her.inſti.⁊ Jo.an.⁊ alios in.c. ſignificauit.de cenſi.p Spe.in locis alle.p Bar.h,⁊ Bar.in.d.l.
5 creditor. ¶ †Ultio in ꝗſtũ Bar.dicit hãc.l.non hr̃e locũ ĩ iu re cano.p.c.j.de reſti.ſpo.in.vj.dic ſm alios h,⁊ melius,ꝙ il le tex.non ꝯdicit iſti,q: agenti ciuiliter bene põt opponi exce ptio ſpoliationis facte ab actore vt ibi,ſed facte a tertio de qua loquitur tex.noſter iſtud ibi non dicitur.

1 Renitente. †Pater hereditatem filio delatam ſine filij voluntate repudiare nõ poteſt.h.d. ¶ Dixi de materia hu ius.l.in.l.ij.C.de repu.bo.poſ.⁊ aliquid in.l.j.C.q admit.⁊ eſt materia.l.fi.in prin.C.de bo.que lib.

SVMMARIVM

1 Bonorũ poſſeſſionẽ agnoſcẽs de iure prætorio conſequitur in effectu illud quod conſequitur ille qui addit de iure ciuili.

1 Puberem. †Agnoſcẽs bo.poſ.de iure ꝓtorio ꝯſeqꝰ in effectu illud qđ ꝯſeqꝰ ille q addit de iure ciui.h.d.ſm vnũ itel lectũ gl. ¶ Uel ſic ſm intellm̃ bar.q agnoſcit de iure pretorio vr̃ adire de iure ciui.h.d.ſm bar.ſubdẽtẽ h eẽ ve rum niſi ꝓmoſuiſſet excluſus de iure ciui. Uideamus ergo qs ſit verior intellectus. Et p intellectu gl.adducit primo bald.q: bo.poſ.h₃ iura vtilia.l.j.et.ij.cũ gl.ff.de bo.poſ.ſed hẽs h₃ di recta q non põt ſimul ſtare cũ vtilibus.l.ſi hẽs iſtitutus.in pñ. ff.ad treb. Scđo q: ſi agnoſcens bo.poſ.intelligeret adire ĩ iu re ciui.fruſtra hẽet bo.poſ.q: ex duabus cauſis non põt qs effi ci hẽs,⁊ dñs.l.iij.§.ex pluribus.ff.de acq.poſ.⁊ iſtã opi.tenuit ẽt gl.in.l.ſed cũ p̃tono.§.bo.ff.de bo.poſ.cũ qua ibi trãſit bart. ita ẽt tenebat Old.Bal.Ang.⁊ Salẏ.h,⁊ Bal.in rub.C.q ad mit.in.vij.col.⁊ in.l.j.in.x.opp.eo.tit.⁊ Lud.ro.in.d.rub.C.q admit.ad fi.vbi ẽt p h adducit.l.bonoꝝ.C.eo.ti.in fi.in ꝟ.ꝓto rio iure a ꝯtio ſenſu, ita ẽt t₃ Jo.fab.in.§.quos aũt inſti.de bo. poſ.p tex.in.l.legitimũ §.ſi duo.ff.de bo.poſ.ſ₃ tñ.q paꝝ ſtrin gere vr̃. Pan.de ca.in.l.certũ.C.vñ legi.vr̃ cũ hac opi.trãſire dũ ipſe ſimplr̃ refert bal.ita tenentẽ in.d.rub. S₃ Ful.⁊ Pa. de ca.h tenẽt opi.bal.⁊ rñdẽt ad all.p bal.h,ꝙ in dcm̃ agnoſ centẽ bo.poſ.trãſibit ſolũ iura directa,q: nõ erãt neceſſaria vti lia,ſicut hr̃ in.d.l.ſi hẽs inſtitutus,⁊ erit vtile,ꝙ nõ fit ſolũ hẽs ſ₃ ẽt bo.poſ.q: tanꝗ̃ bo.po.hẽbit directũ interdictũ quoꝝ bo no.ſ₃ ſi fuiſſet tm̃ hẽs habuiſſet ſolũ vtile.l.j.ff.quo.bo.⁊ ibi no. ⁊ no.in rub.e.ti. Et nõ eſt incõueniẽs,vt qs efficiaꝰ dñs ex di uerſis cãis diuerſo iure ſicut dñiũ inſolidũ põt eẽ apud diuer ſas pſonas diuerſo iure ꝗ̃uis eodẽ iure nõ poſſit,iuxta.l.ſi vt certo.§.ſi duobus.ff.cõmo. Et l₃ ipſe nõ dicat iſta fuit rõ reddi ta p bal.poſt antiquos in.l.ſi qs mihi bona.§.ſ₃ ſi mãdauit.ff.ĩ ac.her.vbi p h alle.l.diuortio.§.ſi fundũ in fi.cũ ibi no.in gl.ff. ſo.ma. Uel alr̃ põt rñderi,ꝙ dñiũ nõ põt acqri ex pluribus cãis diuerſo tpe ꝯcurrẽtibus. Secus ſi in idẽ tps ꝯcurrerẽt.l.ſi cre ditoꝝ.§.marcellus.ff.de le.j.⁊ no.gl.i.d.§.ex pluribus,⁊ ibi bar. in.ij.co.i ꝟ.iiij.op.⁊c.p vtraq₃ opi.poſſet adduci tex.cũ.d.§.
4 ſ₃ qđ ſi mãdauit,nã ꝓmo vr̃ facere p opi.gl.inꝗ̃tũ vult,ꝙ poſt agnitã bo.poſ.poſſit agnoſcẽs poſtea de iure ciui.adire,⁊ ad h illũ tex.no.By.Cy.Bal.⁊ Ang.⁊ ibi reputat bal.ibi mirabi lẽ dicẽs,ꝙ talia iura põt diuerſo reſpectu inuicẽ ꝯuenire,⁊ p ea q hr̃ in.d.§.ſi fundũ,ergo p ſolã agnitionẽ bo.poſ.nõ vide bat adiuiſſe,ſ₃ ad iſtud ar.p₃ rñſio ex ibi no.p gl.in ꝟ.petitam põt ẽt adduci ille tex.p opi.bar.inꝗ̃tũ ille tex.vult,ꝙ ſi pr̃ iuſ ſit filiũ agnoſcere bon.poſſ poterit virtute dicti iuſſus adire,⁊ iſtã opi.ſeqꝰ Lu.ro.ibi.ſ₃ ad illud põt rñderi,ꝙ illud eſt ex eo,q: ſatis eſt,ꝙ mãdatũ in pinguiori forma adimpleaꝰ p id ꝙ hr̃ in.§.ſeq.ꝟ.ꝙ ſi p pte.Jo.de imo.in.d.§.ſ₃ qđ ſi mãdauit,t₃ opi.gl.q: dr̃ ꝙ aut expſſe ꝯſtat de mẽte,ꝙ ſolũ voluit hẽe ſuc ceſſionẽ ĩ iur̃ ꝓtorio,⁊ ab illo nõ ẽ recedẽdũ,q: actꝰ agẽtiũ ⁊c. l.nõ oĩs in pñ.ff.ſi cer.pe.tũ ſi poſtea volet adire poterit,⁊ hẽ bit iura pleniora,⁊ euacuabiꝰ effectus bo.poſ.cũ ſufficiãt dire cta iura p.d.l.ſi hẽs inſtitutus,ſi aũt ſumus in dubio,⁊ adhuc idẽ,q: alr̃ nihil opareꝰ agnitio bo.poſ.ſi valeret aditio ꝙ nõ eſſ ſet dõm.l.ſi qñ in princ.ff.ĩ leg.j.⁊ ſi dicaꝰ,ꝙ imo aliquid opa tur ſi opaꝰ aditionem,rñdet ꝙ non opabitur vt voluit diſpo nens,⁊ in dubio d₃ fieri interpretatio,vt actus valeat put vo luit diſponẽs alle.l.quotiens.ff.de reb.dub.melius facit.l.j.§. eũ q ff.de ꝯſti.pec.certe l₃ paſſus non ſit abſq₃ dubio tamẽ mi hi magis pl₃ opi.gl.q: diſponẽs vr̃ elegiſſe iſtã viam ſucceden di de iure ꝓtorio,⁊ illa ſibi pateat.l.recuſare.§.ſuius.ff.ad tre.

a ¶ Secus. adde Ang.cõ ſil.cclxvj.

l.ſi mulier.§.fi.ff.q me.cã.ad iſtũ tex.rñdeatis,vt i gl.⁊ ad pdi cta ẽt videatis bal.i.c.j.in.vj.col.in tit.an agna.vel fili.⁊ bar.in l.ij.⁊ in.l.ſi qs ex liberis.ff.ad tertul.vbi limitat predicta.

SVMMARIVM

1 Bonorum poſſ.qui perdidit,non propterea à iure adeundi ex cluditur de iure ciuili.
2 Renunciatio facta uni iuri non nocet in alio.
3 Renuncians ſimpliciter hæreditati,an uideatur renunciaſſe iuri ſuccedendi,tam de iure prætorio,quàm ciuili.
4 Renuncians iuri ſuccedẽdi ab inteſt.de iure pretorio,an uidea tur renunciare iure ſuccedendi ab inteſta de iure ciuili.

1 Uum. †Qui pdidit poſ.bo.nõ ppea a iure adeũdi excludiꝰ de iure ciuili.h.d.
2 ¶ †Nõ.ꝙ renũciatio facta vni iuri non nocet in alio,⁊ iſtud inducit p Gui.de cu.h,⁊ aliq liberi hic ſup.l.ꝓced.ad.q. An ſi qs dicat ſniam nullã,⁊ ſi q̃ eſt appella uit,poſtea renũciauit appſoni an videaꝰ renũciaſſ nullitati,⁊ cõ cludit,ꝙ ſi expreſſe renũciauit appſoni approbãdo ſniam vr re nũciaſſe nullitati,arg.l.tale pactũ.§.q ꝓuocauit.ff.de pac. Sed
a ſi tacite renũciauit differẽdo cãm appſonis,⁊ t̃ũc ſecus,⁊ ar.l. fi.C.de ſen.de quo vide p bar.in.l.ſi expſſim.circa ꝓpe.col.ff.de ap.⁊ ibi p alios,⁊ p Jo.an.in tit.de ſen.§.iuxta.in fi.expſſius p bal.in.l.j.de ſen.ex peri.reci.⁊ in.l.q teſtõ.ff.de excu.tu.⁊ in.l. ſancimus.in ti.quo tẽp.mil.⁊ in.l.q teſtõ.ff.de exc.tu.⁊ in.d.§. q ꝓuocauit.in repe.in.xiij.q.⁊ in.l.j.C.qñ ꝓuo.⁊ in.l.j.in fi.pnc. ff.de fer.p Sal.in.l.fi.§.fi.C.de tẽp.app ¶ In gl.j.ibi hr̃ ſubſti tutum h gl.cõiter dãnaꝰ a doc.h,⁊ p bar.in.l.nec is §.j.ff.de ac q.her.⁊ in.l.j.in vlt.vel pe.col.ff.de vul.⁊ pup.vt ibi p eos ſal uari tñ põt ſm Bal.⁊ Sal.⁊ Pa.de ca.h niſi renũciaſſet in ſpẽ bo.po.expſſa cã in gñe.ſ.q: hr̃ditatẽ dicebat eẽ dãnoſam q: dcm̃ regulaꝰ ſm rõnẽ.l.cũ pꝝ.§.dulciſſimis.ff.de le.ij.⁊ no. gl.in.l.q aio.ff.de ac.poſ.facit.l.iiij.§ ſi titio,⁊ ꝙ ibi bar.ff.de
3 alim.leg.⁊ ita ẽt t₃ Ro.i.d.l.nec is.§.i. ¶ †S₃ pone ꝙ fuit re nũciatio ſimplr̃ facta hr̃ditati an videaꝰ renũciaſſe iuri ſucce dẽdi tã de iure ꝓtorio,ꝗ̃ ciui. Pe.⁊ Cy.h tenẽt,ꝙ ſic ar.l.ſi.i fi.C.de do.ꝓmiſ.⁊ p h vide gl.no.in.l.j.§.ſ₃ videndũ.ff.de ſuc. edic.⁊ expſſe firmat bar.in.d.l.nec is §.i.ar.l.pubert.C.eo.ſ₃ intellm̃ Bar.⁊ no.ẽt Cy.in.l.accuſationẽ.C.q accu.⁊ ibi bal.in ij.col.⁊ bal.in rub.C.q admit.in.vj.q.facit.d.l.iiij.§.ſi titio,h ẽt t₃ Ang.h q dicit h eẽ vex iſto caſu,q: iſta iura ſimul,⁊ eodem tpe ꝯcurrebãt,ſecus ſi ſucceſſiue. Exẽplũ inſtitutus repudia uit hr̃ditatẽ ſimplr̃. Itẽ filius repudiauit hr̃ditatẽ ſimplr̃. Nã in ꝓmo caſu inſtitutus intellr̃ repudiare ex teſtõ,⁊ põt ab inteſt. adire,⁊ ſcđo exẽplo filius vr̃ repudiaſſe tanꝗ̃ filius,⁊ poterit venire tãꝗ̃ agnatus,alle.l.i pluriũ.ff.ĩ ac.her.ſ₃ cõtra ꝙ tñ ẽ ex preſſe ꝯ gl.in.d.§.ſed videndũ,nec ob.tex.in.d.l.pluriũ,q: nõ loquitur qñ renũciatio fuit fcã in rẽ,⁊ indeterminate,hĩ facitur ꝙ dixi.C.prime,⁊ iſtud ẽt expſſe firmat Pa.de ca in.l.ꝗ̃dam,in j.ff.de acqui.her.⁊ in.d.l.nec is.§.i.l₃ de Ang.mentionẽ h nõ
4 faciat. ¶ †Ultimo p litatione huius.l.vide Bar.in.l.filio pꝫ terito,circa pe.co.ff.de inin.teſt. Ubi vr̃ hanc.l.intelligere qñ nõ extabat aliqs q eẽt ex teſtõ ſucceſſurus. Nam tunc veniẽs ab inteſt.ſi renunciauit a iuri ſuccedendi de iure pretorio ab in teſt.non excluditur iure ſuccedendi ab inteſta.de iure ciui,vt h ſecus ſi erat aliquis qui venire poterat ex teſtamento putabo ees ſcriptus ex teſtõ,nã tũc ſi filius ꝓteritus expſſe vel tacite re nunciauit iuri veniẽdi p bo.poſ.ꝯtab.intelligiꝰ ẽt excluſus a iu re dicẽdi nullũ p.l.ſi impubes.§.fi.ff.de carb.edi.ꝙ eſt deſtrue re.l.iſtã,⁊ magis cõiter teneꝰ ꝯtrũ,vt ẽt t₃ Sal.Ful.⁊ Pa.de ca.h,⁊ alij varijs locis quos remiſi in.l.poſthumo.C.de bo.poſ. ꝯtab.dum tetigi de intellectu.d.l.ſi impubes.⁊ ibi rñdi ad illũ tex.qui in veritate videtur probare contrarium.

SVMMARIVM

1 Aditiõe hr̃ditatis acqrit hr̃s dñiũ rerũ hr̃ditariarũ,ẽt ſi poſſeſſio nẽ nõ apprehẽdat,& eas uendicare põt aduerſus poſſidentes.
2 Aditione hr̃ditatis ꝯſſiciꝰ dñs rerũ hr̃ditariarũ,ſicut erat de functus,non autem poſſeſſor,niſi ſtatuto caueretur ꝙ poſſeſ ſio defuncti,intelligeretur continuata in hæredem.

1 Si ſorori. †Per aditionẽ hr̃dita.acqrit hẽs dñiũ reꝝ hr̃ditari.ẽt ſi poſ ſeſſionẽ nõ apphẽdat,⁊ eas vẽdicare põt aduer
2 ſus poſſidentes.h.d.†No.in verbo hẽs,⁊ in ver bo poſſidentes

bo poſſidentes q̄ p additionē hēditā. qs efficit̄ dn̄s rex hēditariaꝝ ſic erat defunctus nō aūt poſſeſſio: vt h̄, ꝛ .l. cū hēdes, i pn.
2 ff. de acq. poſ. ꝛ .l. i §. ſcenola ff. ſi qs teſt. li. eē iuſ. ſue. † Fallit tn̄ vbi p ſtatutū diſponeret̄ q̄ poſſeſſio dfuncti intelligeret̄ ꝯtinua
a ta i hēde: vt canet̄ ſtatuto hᵉ ciuitatis ſꝫ Pau. d̄ ca. h̄ ꝯrētē ꝯ ſtāte. d. ſtatū. ipediat̄ hēs vti remedijs adipiſcēde poſſeſſionis vt remedio l. fi. J. d̄ ed. di. adri. tol. ꝛ iterdicto quoꝝ bonoꝝ, ꝛ tꝫ q̄ nō, ſequutus Cy. in .l. ea. l. J. de ꝯdi. ob cau. q̄ ſtatutū ē fcm̄ in fauorē hēdis, ꝛ nō dꝫ redūdare i eius dānū, lꝫ ſtatutū faciat eū poſſeſſorē facit. Addēcie ſile d̄ legatario q̄ hꝫ dn̄iū de iure ſpā ſi ſine traditione. Vn̄ lꝫ hēat rei vēd. nō ipedit̄ intētare actionē pſonalē ex teſtō §. ſꝫ nr̄a, inſti. de leg. l. i. J. cō. de leg. l. in bello. §. ſi qs ſeruū, ꝛ q̄ ibi bar. ff. d̄ cap. lꝫ ſecᵘ ſit vbi hēet dn̄iū de iure cōi §. ſic itaq̄ inſti. de actio. l. fi. ff. vſufr. quēad. caue. Addo q̄ in terminis d. ſta. tuū h̄ firmat late bal. in rub. ex̄ de cā poſ. i pr. co. ꝛ in rub. de ꝯſue. in. iij co. ꝛ in .d. l. ea lege in. vi. col. hūſacit q̄ ipſe no. in auc. defuncto in. iij. col. J. ad tert. ꝛ aliqd p eundem, in. c. item cum quis in. j. col. de reſti. ſpol.

SVMMARIVM

1 Hæreditas acqrit̄ ei qui tpe adeundi eā reperit ſui iuris, licet tēpore quo fuit ſibi delata eſſet in patria poteſtate.
2 Hæreditas ſi fuit delata monacho, & antequā eā adiuerit ſit effectus epiſcopus, uel tranſiuerit ad aliam religionem, an acquiratur primo monaſterio.
3 Hæreditas ſi fuit delata fratri minori, & ſic incapaci, & poſtea effectus ſit epiſcopus, an poterit ipſe eam adire.

1 **Non eſt dubiū.** † Si tpe adite hēditatis repiat̄ qs ēe ſui iuris acqrit eā ſibi lꝫ tpe quo fuit delata eēt in pria ptāte. b. d. ℂ In gl. ibi in legato. f. ꝯdōnali, ſecᵘ in
2 puro, q̄ acqreret̄ ei i cᵘ ptāte eēt legatariᵘ tpe mortis teſtōris. l. q̄ legata, alle. in gl. l. ſi cū dies. § fi. ff. qn̄ dies le. ce. ꝛ inducit̄ iſta l. p pa. de ca. h̄ ad. q. ſi delata eſt hēditas monacho ꝛ añq̄
b adeat effectus eſt epūs vel trāſiuit ad aliudᵛ monaſteriū poſtea adit an acqrat̄ p̄ monaſterio vel cui, ꝛ ipſe nil firmat. Sꝫ vltra eū videatis p Bar. in .l. ij. § fi. ff. de bo. poſ. ſꝫ tab. p Bal. i. l. j. in ꝟ. q ad decimū ꝛc. J. q admit. ad bo. poſ p Bal. An. ꝛ Jo. de imo. in .l. ſi qs mihi bona. §. ſi ſeruus, de acq. her. ꝛ p doc. in c. in pñtia. de pba. ꝛ in cle. dudū, maxime p Jo de imol. ibi in
3 fi. de ſepu. † Tāgit ēt Pa. de ca. q. h̄ de eo q n̄ erat monachᵘ, ſꝫ frater minor, ꝛ ſic erat incapax tpe delate hēditatis, ꝛ añq̄ alius ſeqnēs adiret fuit effectus epūs ꝛ poterat adire ꝛ auferre ius delatū ſeq. ꝛ tꝫ q̄ nō de quo videatis p Bal. i. l. deo nobis ad fi. de epiſ. ꝛ cle. ꝛ p Bal. ꝛ Jo. de imo. in .l. ſi alienū. §. in extraneis. ff. de here. inſti. cū ꝯcor. de qbus in dictis locis.

SVMMARIVM

1 Vendere, uel emere nemo cogitur, fallit ut hic.
2 Aditio metu facta an ſit ipſo iure nulla.
3 Adire an poſſit cogi per me inſtitutus contemplatione mea.

1 **Nec emere.** † Nō eget ſummario p limitatione hᵘ. l. vide mul-
c tos caſus in qbᵘ cogit̄ ēt vēdereᵉ de qbus vide aliquid p Gui. de cu. poſt gl. ꝛ p Bar. in .l. fi. J. de fideicō. lib. ꝛ in .l. annona. ff. de extraor. cri. ꝛ in .l. j. § cura. ff. de offi. prefe. vrb. ꝛ in .l. vēditor. ff. cō. p̄di. §. ſi ꝯſtat. ꝛ p Hoſt. ꝛ alios in. c. j. de rex pmu. ꝛ p bal. poſt Cy. in .l. j. de epiſ. aud. ꝛ tex. i l. ſi pēdētes, ꝛ in .l. ſi qd cloacharij, ꝛ ibi p Bal. ꝛ ang. ff. de vſufru. ꝛ .l. ſi qs ſepulchrum. ff. de relig. ꝛ q̄ extēdēdo ad illū tex. voluit no. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de execu. ſen. in rub. ꝛ ang. ꝛ Jo. de imo. in .l. pōpo. alꝰ incipit ſi vni, in fi. ff. de re iudi. ꝛ p Bal. in .l. j. §. fi. J. de cōi ſer. ma. ꝛ in .l. item ſi verberatum. §. j. ff.
2 de rei vēd. ℂ † In tex. ibi adire cōpellit̄. An autem aditio metu facta ſit ipſo iure nulla dic q̄ ſic, ſi p̄ceſſit preſtatio q̄ nō intendebat adire. l. q in aliena. §. fi. de acq. here. alias autem vꝫ.
3 ſed venit reſcindenda. l. ſi mulier. §. pe. ff. q̄ me cau. ℂ † Queris hic Pau. de ca. an ſi fuiſti inſtitutus mea ꝯtemplatiōe poſſum te cogere ad adeundum, ꝛ ſi ſponte adiuiſti poſſis cogi mihi reſtituere, ꝛ finaliter deciſionem habes per .l. quidam cū filium. ff. de here. inſti. ꝛ per no. per gl. in .l. paulus, alias incipit per procuratorem. ff. de acq. here.

SVMMARIVM

1 Hæreditas quolibet die poteſt adiri.
2 Feriæ poſſunt induci in laudem arbitratorum, & ex conſuetudine poſſunt induci etiam in honorem Dei.

1 **Aretionū.** † Quolibet die p̄t hēditas adiri. b. d. ℂ † In glo. ibi, ſed Azo. ꝛ Hug. ꝛc. h̄ ꝟba ꝛ plᵉnus lec. ꝛ cōi. er approbata. Seqnēs vero lec. p̄t intelli gl duplr ſꝫ Ful. p̄mō vt velit q̄ teſtōr poſſit ſtatuē terminū ad adeūdū vltra quē nō valebit aditio, ꝛ ita d̄t intelligere Ang. ꝛ q̄ p h̄ alle. no. per gl. i. l. ſi duo. ff. ex qb. cau. i poſ. ea. ſꝫ Ful. intelligit q̄ gl. velit ꝯ rlū tn̄ ꝯcor. opi. q̄ aut teſtōr ſtatuit terminū p modū ꝯdōis pu ta inſtituo ticiū mihi hēdē ſi adiuerit hēditatem J. x. dies a die mortis mee, ꝛ p̄cedit opi. Ang p .l. ſi qs hēs, la. ij. ff. de ac. her. aut nō p modū ꝯdōnis p̄fixit terminū, ꝛ tūc p̄cedit alius intellꝰ q̄ ipſo iure nō po nīſi teſtōr excludē hēdē p lapſum ipſis p .l. nemo pōt in fi. cū ibi no. ff. de le. j. Adde q̄ Ang. h̄ cōiter iſtō nō tangit, ſꝫ bn̄. b. d in .d. l. ſi qs hēs, ꝛ ibi h̄ tꝫ Rap. ꝛ Pau. d̄ ca. indiſtincte, ꝛ r̄ndet ibi Pau. de ca. ad .d. l. nemo pōt, q̄ ibi loq̄t qn̄ teſtōr poſt ius acqſitū legatario volebat actionē iā ꝯſitā pimere tpe q̄ facē nō pōt ipſo iure, ſꝫ ope exce. ſꝫ in caſu nr̄o tractat̄ de impedīēdo ius ꝯrēdū q̄ facile fieri pōt. l. fi. J. de acq. poſ. iſicia i ſeruus. ꝛ d̄ pac. l. pſe furioſo, d̄ his q ſunt ſui vel a
1 lie. iur. ℂ Vltimo d̄t bal. q̄ bar. p iſtā .l. ꝯſuluit q̄ p ſtatutum poterāt induci ferie in laudē arbitratoꝝ ſic h̄ refert imperator iure antiquo ſiſt fuiſſe inductū. facit q̄ h̄ in. c. ij. de fer. vbi ex ꝯſuetudine p̄ſt induci ferie ēt in honorem Dei, vbi aūt ſtatutū nō p̄uideret, tūc in ſnīa arbitroꝝ nō attendunt̄ ferie ēt in honorē Dei, vt p Spe. i ti. de arb. §. fi. ꝟ ſꝫ nūqd amicabilis cōpoſitor poterit ꝛc. ꝛ bar. in .l. ſi de meis. §. fi ff. de arbi. ꝛ bal. in .l. fina J. de ꝯba. emp i .l. dies feſtos p illū tex. J. de fer. ꝛ in .l. j. ad fi. C. de arb. ꝛ in .l. ſi vt p̄ponis, la. i J. qn̄o ꝛ qn̄ iud. ꝛ in .l. j. ff. de fer. ꝛ doc. in. c. quintanallis. de iureiur.

SVMMARIVM

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

c Hæreditas infanti delata quomodo, & quando, & per quos poſſit adiri.
2 Hæreditatem maternam uel aliam delatam infanti, infans tranſmittit etiam non aditam ad aſcendentes maſculos per lineam paternam.
3 Hæreditas delata infanti tranſmittit̄ p ipſum infantem ad aſcendētem per lineam paternam, tanquā aditam.
4 Hæreditas delata infanti nō adita, qui infans deceſſit ſuperſtitibus patre & matre & fratibus, an poſſit adiri per ſolū patrē, an uero debeat diuidi cum matre & fratribus.
5 Hæreditas delata infanti nō adita qui deceſſit ſupſtite matre, & auo paterno, an in aditione præferat̄ auus, uel mater.
6 Hæreditas delata furioſo an poſſit adiri per eius patrem.
7 Suus hæres an tranſmittat hæreditatem paternam non aditam ad quoſcunq; hæredes.
8 Hæres minoris decedentis non adita hæreditate, an poſſit petere reſtitu in integ.
9 Reſt. in inte an admittat̄ cōtra p̄ſumptionē iuris, & de iure.
10 Hæreditas ēt non adita tranſmittitur ad minores.

1 **Si infanti.** † Hēditatē infanti delatā aſcēdēs p lineā pnā ſiue in eiᵘ ptāte ſit ſiue nō ſolᵘ p̄t adire eā viuo infante ꝛ illiᵘ infantis noie q̄ ꝯ eo mortuo, ꝛ ēt ſuo p̄prio noie tāq̄ ad ipſum trāſmiſſā, ſi ꝟo talē aſcēdētē nō hꝫ, ſꝫ tutorē, tūc tutor p̄t adire tutoris noie viuēte iſate, ſꝫ eo mortuo hēditate ſi ad eū n̄ trāſmittit̄ hēditas, ꝛ p inde ē acſi hēditas nō fuiſſet d̄lata iſanti, ꝛ idē ſi tutorē nō hēt, delatā ꝟo pupillo maiori nec ſolᵘ p̄t nec ſolᵘ tutor adire p̄t, ſꝫ ipſe pupillus cū illoꝝ ꝯſenſu, ꝛ ſi neutrū eorū hꝫ ēt auctoritate iudicis. b. d. ℂ No. q̄ iſans d̄t q. vij. an. ſi hꝫ, ꝛ h̄ ſꝫ legiſtas, ſꝫ ſꝫ alluſionē vocabuli vt grāmaticos d̄t ille q fari nō p̄t, eſt ꝯ p̄ma etas iſantilis. Alia puerilis q̄ durat vſq; ad pubertatē. l. puberi, cū gl. ff. de ꝟ. ſi. lꝫ q̄nq; alr accipiunt̄. l. j. § pueritiā. ff. de poſt. ꝛ i. c. paulus d̄t. ij. q. vij. Tertia eſt adoleſcētia ꝛ durat vſq; ad. xxv. an. l. j. C. q pe. tu. ꝛ inſti. de cura. in p̄n. iñcto. §. itē inītī adoleſcētes. e. ti. Quarta ē iuuētus q̄ durat vſq; ad ſenectutē q̄ eſt. v. etas, q̄nq; dicimᵘ eē in etate. l. annorū. q̄nq; vltra, de quo dic vt le. ꝛ no. i .l. nō alr in fi. de leg. iij. d̄ g-

ᵃ a ℂ Hēdē. addē ꝛ vid̄ ale. i l. cū hēdes i pn. ff. d̄ ac. poſ. ꝛ in q. xxvij. i. iij. co. ici. i cā mora in j. vo. ꝛ i ꝯ. lxxxiij. viſa ſci narratiōe i. vij co. l. j. vo. ꝛ Jo. fab. in §. ſui iſti. d̄ her. qli ꝛ dr̄ia ꝛ vid̄ i ſit q̄ no. bal. i l. j. C. d̄ ap. ꝛ ſic ſeqt̄ ex p̄dictis q̄ lꝫ ficta poſſeſſio ꝯtinuata p iat remediū adipiſcēde tn̄ non p̄t remediū poſſeſſoriū reītegrāde hēdi. p no. p bal. i. d. auc. defuncto h̄ intelligē qn̄ hēs ex pſona ſua itētaret remediū reitegrāde tn̄ qn̄ ex pſona dfuncti itētaret dcm̄ remedium dd̄o q̄ dfunctᵘ fuit ſpoliatᵘ ꝛ ſic dēret reitegrari defunctᵘ ita ꝛ hēs tn̄ tranſit h̄ bñficiū ad hēdes ex q̄ hēdi ꝯpetit iterdcm̄ vn̄ vi. l. iij. i fi. ff. d̄ vi ꝛ vi ar. ꝛ in l. j. §. h̄ iterdcm̄ eo. ti. ꝛ i. §. ſꝫ heredi. iſti. de perpe. ꝛ tēp. ac. tb.

ᵇ b ℂ Aliud. d̄ his qōnibᵘ vid̄ p ſed. ꝯ. xxvj. ꝛ ſe. ꝛ Cal. iti. de rh. i ꝯſi. xxiij. ꝛ xxvij. An. bar. no. i ꝯ xx. l. ij. vo. in. v. co. ici. vbi xp̄s ꝛ frā. d̄ are. ꝛ Mod. in c. pe. d̄ p̄bati. ꝛ bar. in trac. mi noric. Thom.

ᶜ c ℂ Vēdere d. Ja. h̄ enumerat aliquos caſus qbᵘ qs cogitur vēdē, tn ad de aliū qui ponit p Lud. ro. ſin. ſuis q̄ nobilis paup hꝫ palatiū q̄ dſtruit̄ ꝛ nō p̄t illō reficē pp̄ paupṫatē q̄ cogit̄ vēdeī ad dcorē vrbis vt alius dines ipſum reficiat, vide q̄ dixi hic in addition. ad Bar. Thom.

bus etatibus, vide p Cy. h, ⁊ in.l.ſenilẽ.§.q teſt.face.poſ p gl.l
l.hereditatem in gl.y.ff ad.l.fal.⁊ gl.in pbe.vj.lib.in ꝟbo pſe
ctus, ⁊ ꝙ no.bar.in.l.j.ꝭ.de emen.ppin.⁊ qđ no.gl.⁊ Bal.in.l.
fi.ꝭ.de infan.exp.vbi hẽs qs dicaẜ puer ⁊ paruulus, ne qb⁹ eta
tibus ẽt tangit Bal.in repe.c.ſi pr̃.vij.colũ.de teſt. ¶ Scđo
no. ꝙ pr̃ noie infantis pt ſolus adire hereditatem de iure ciui.⁊
h ante iſtã.l.nõ erat clare expreſſum in hr̃ditate adeunda, ſʒ in
bo poſ.ſic.l.j.ff.de bo.poſ.fur.⁊ infan.dela.⁊.l.ſeruus.§.impu
2 bes ff.de bo.poſ.ti.gene. ¶ † Tertio no. ꝙ infans tranſmittit
ad aſcendentes maſculos p lineam pr̃nam hr̃ditatẽ mr̃nã vel
a aliã ſibi delatã ẽt nõ aditã ⁊ h nouiter inducit iſta.l.ↄ regulam
traditam in.l.qm̃ vxor.ꝭ.e.⁊.l.j.§.nouiſſimo de cadu.tol. ſecus
aũt ſi excepiſſet infantiã, vt pʒ in.l.in hac.l. Ex quo habetis no.
b ꝙ lʒ hereditas aſcendentis delata deſcendenti tranſmittaẜ * ẽt
non adita ad poſteros ipſius deſcendentis in.l.j.ꝭ.de his q ante a
per.tab.tñ non tranſmittetur ad aſcendẽtes vt pbat hic, cũ hoc
tñ ſpãliter concedaẜ in hr̃ditate delata infanti. Idẽ pbari vr̃ in
l.ij.§.ſi qs ex liberis.ff.ad tert.⁊.l.ij.ꝭ.ad orfi. Gl.tñ tenuit ↄriũ
in.d.l.i.ꝭ.de his q ante ap tab.p.l.apud hoſtes.ꝭ.de ſuis, ⁊ leg.
⁊ cum ea qdam tranſeunt, de quo dic vt ibi p Bar.⁊ alios, ⁊ p
Bal.poſt alios in.d.l.ij.ꝭ.ad orfi.⁊ p Bal.ꝭ.l.pxi.in vi.col.⁊
p oẽs in.l.vẽtre, ne acq.her.p Sal.in.d.l.apud hoſtes, ⁊ an ſi
cut p hãc.l.infans tranſmittit hr̃ditatẽ nõ aditã ad pr̃em, ita ex
extẽſione tranſmittat hodie ad mr̃em, vide Cy.hic in pen.q.⁊
Bal.in.l.j.ad fi.ꝭ.de his q ante aper.tab.⁊ Bal.ibi vr̃ tenere
ꝙ ſic, ⁊ dicit ita notari h, ſed certe lʒ Cy.h dubitet tñ nullus h
lʒ imo expſſe Ray.h lʒ ꝙ nõ fiat h extẽſio, ⁊ refert ita tenere
3 Pe.p.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſol.ma. ¶ Quarto no. † ꝙ infans
trãſmittit ad aſcẽdentẽ p lineã pr̃nã dictam hr̃ditatẽ tanq̃ adi
tam, ⁊ ſic ſatis erit ꝙ pr̃ adeat hr̃ditatẽ infantis abſqʒ eo ꝙ ali
ter adeat hr̃ditatẽ q̃ delata fuerat infanti q̃ nũq̃ fuit adita, ⁊ ita
intelligit Ang.h, ⁊ Mod.⁊ Pau.de ca.ſecus ſi in alia hr̃di
tate maiori, q: qñ tranſmittiẜ nõ adita, opʒ ꝙ illa adeaẜ, vel re
pudieẜ, q: trãſmittiẜ vt edeũda.l.ſi quis filiũ.§.i.ff.de acq.her.
⁊ ſm predicta intellige gl.hic in ꝟbo q̃ſita dũ dicit ſi velit, nã
verũ ẽ ꝙ nõ acqriẜ pr̃i inuito, tñ ſi nõ repudiat acqriẜ ſibi abſqʒ
alia ſpãli aditione. ¶ Quinto no. q: ſolus tutor p infante pt adi
re, ⁊ hoc ẽt nõ erat ita clare deciſum, de quo dic, vt p gl.⁊ doc.
in.l.potuit.ꝭ.e. ¶ Sexto no. ſingul.in ver.ea vero ſm Bar.⁊
alios caſum in quo p filio emãcipato.ſ.infante pr̃ hʒ litimã ad
miniſtrationem vnde ſolus põt pro eo adire hr̃ditatẽ, regĺr, aũt
eſt ↄ, q: cũ pr̃ nõ hẽat vſumfructũ bonoꝝ filij emancipati.l.iij.
ꝭ.de ma.non eſt eius litimus adminiſtrator, vt no.gl.in auc.ex
cipiẜ.ꝭ.de bo.que lib. ¶ Septimo no.ex fi.ꝙ ẽt quo ad edeũ
dã hr̃ditatẽ de iure ciui.iudex poteſt ſupplere defectum tuto
ris, dixi in.l.bonoꝝ.ꝭ.q admit.vbi reprobaui opi.quorũdã te
nentium ↄriũ. ¶ In gl.in ꝟbo q̃ſita ibi hodie tñ vr̃ hẽs ⁊c. cũ
hac opi.gl.tranſit bar.⁊ Bal.hic, ⁊ Bar.in.l.vẽtre, in vi.col.
de acq.her.ſ.ꝙ pr̃ hẽat hr̃ditatẽ infantis vt hẽs, ⁊ illã dʒ adire
qua adita non habebit neceſſe adire hr̃ditatem delatam infanti
que non fuit adita per infantem, q: illa tranſmittiẜ vt adita vt
4 dixi ſup tex. † Ex his infertur an ſi deceſſit infans hereditate ñ
adita ſupſtitibus patre ⁊ matre ⁊ fratribus, an poſſit illã hr̃dita
tem delatam infanti capere ſolus, an vero debeat diuidi cũ di
cta mr̃e ⁊ fratrib⁹ ſicut reliqua bona hr̃ditatis infantis, iuxta
auc. defuncto, ad tert. Bar.h relinqt cogitãdũ, ſʒ Bal.h lʒ ꝙ
diuidi debeat vt ẽt lʒ Bar.in.d.l.ventre in vii.col.ar.l.ſi poſt
mortẽ in fi.ff.de ↄtab.⁊.l.ariſto, in fi.ff.q̃ res pi.ob.poſ.⁊ q: ho
die ſublata eſt oĩs drĩa agnationis ⁊ cognationis in.§.nullã, ⁊ in
auc.de he.q̃ ab inteſt.⁊ ſic mr̃ vr̃ priuilegiata ſicut pr̃, ⁊ ↄrium
tenuit Nic.de mat.vt refert h Bald.in.iiij.⁊.v.oppo.q: iſtud
priuilegium ſuccedendi in hr̃ditate non adita eſt conceſſum pa
tri, iõ non dʒ extendi ad alias perſonas.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſo
lu.ma.l.j.ff.de ↄſti.prin. Idem tenuit hic Ang.p eandẽ rõnes
dicẽs, ꝙ q: iſta fictio ꝙ cẽſeaẜ queſita ⁊ adita hr̃ditas delata in
c fanti eſt inducta fauore pr̃is non dʒ ad alias pſonas trahi.l.j.
ff.de iur.immu. p hoc ẽt Sal.h ponderat iſtũ tex.in ꝟ.ea ve
ro qui loqẜ in infante ſui iuris ſeu emancipato cuius pr̃ nõ oc
cupat bona iure peculij, iuxta.l.ſi.ꝭ.de inoffi.teſt.⁊ ſine dubio
hʒ hr̃dem, ⁊ tñ preferuntur pater ceteris vt hic, ⁊ pro hoc facit iſta
dictio quaſi que eſt no.improprietatis, ⁊ ſic non eſt vera q̃ſita i
fanti, ſʒ fingiẜ q̃ſita quo ad vtilitatẽ patris, ⁊ in eius priuilegiũ
⁊ iõ dicit ꝙ ſi pr̃ repudiaret nõ accreſceret coheredibus, q: in
d.hr̃ditate delata infanti nullũ hʒ cohr̃dem, ſed deuolueẜ hr̃
ditas ad alios ad quos itura fuiſſet ſi pr̃ h priuilegiũ nõ hẽret,
puta ad ſubſtitutũ datũ infanti, vel ad eos q priori defuncto ab

a ¶ Delatã. dĩ in.ro. ſingu. ſuis ꝙ ſtãte ſta tu. ꝙ hr̃ditas dĩ lata trãſmittaẜ ꝙ ꝟbũ delata dʒ intelligi ſtri cte.ſ.pſone in habili.

b ¶ Tranſ mittaẜ vide h Iaſ.in.iij.co.⁊ viij.co.⁊ ſeq.⁊ in.l.emãcipata .ꝭ.qui admit.⁊ Pet.cor.i.l.ſi fratres.i.iij.co lib.ꝭ.e. Thom.

c ¶ Fauore pa tris.adde eũdẽ Ang.ↄſ.lxxx vi. vbi exami nat hũc arti.de quo ẽt p Bal. ↄſil.lxx.ij.lib.

inteſt.ſucceſſiſſent, ſʒ finaliter dicit eſſe cogitandũ, Fulg. ẽt hʒ
caſum pro dubio, ⁊ nihil elegit, Ang.⁊ Imo.in.d.l.ventre, te
nẽt opi.quam ibi lʒ Bar. Pau.de ca.hic lʒ opin. Nicol.de
ma.ↄ Bar.dicit ita ſe conſuluiſſe p iſtã.l.in ꝟ.ea vero. Pro
h ẽt adducit, q: filius in ptãte in bonis mr̃nis de qbus loqẜ iſta
l.habeat heredem tpe theodoſij cuius fuit iſta.l.alle.l.fin.ꝭ.ad
tertul.⁊.l.ſi.ꝭ.cõ.de ſucc.⁊ ſm h, dr̃ ꝙ pater veniat iure paterno
ad iſtam hereditatem delatam infanti ⁊ non vt hẽs infantis.
5 ¶ † Ex quo infert ꝙ ſi infans non adita hereditate ſibi delata
deceſſit ſupſtite mr̃e ⁊ auo paterno q̃uis mater ſit in ſolidũ he
res infantis in alijs bonis ⁊ preferatur auo paterno, vt.d.auc.
defuncto, ſʒ in.d.hereditate delata filio infanti prefertur auus
paternus p iſtam.l.ſed ↄ iſtud qđ dicit Pau.de ca.h, facit po
ne ꝙ infans erat in ptãte pr̃is ſui emancipati, ⁊ pr̃ dicti infan
tis deceſſit dato dicto ſubſtituto pupillari dicto infanti, ⁊ dicto
infanti fuerit delata aliqua alia hereditas iure cognationis que
per infantem non fuit adita, ſi verũ eſſet illud ꝙ dicit Pau.de
ca.ſequereẜ ꝙ ſubſtitutus pupillaris haberet alia bona infantis
ex ſubſti.pup.⁊ ſic ex teſtõ dictam vero hr̃ditatem mr̃nam de
latam infanti ⁊ non aditam haberet auus pr̃nus, ⁊ ſic decede
ret pupillus pro parte teſtatus ⁊ pro parte inteſtatus ↄ rſm
ſus nr̃m.ff.de reg.iur. Nec ob.ẽt.l.ſi.ꝭ.cõ.de ſuc.⁊.l.ſi.ꝭ.ad ter.
q: ille ſunt leges iuſtiniani qui fuit poſt theodoſium, ⁊ ſilr̃ tex.
in.l.quecunqʒ.ꝭ.de bo.que lib.eſt lex edita a Leone q fuit poſt
Iuſtinianum, ne ergo ſequaẜ inconueniens puto q: pr̃ vel auus
hr̃ vt hẽs, vt lʒ gl.⁊ cõiter doc.tñ hñ vr̃ ꝙ aſcendens p lineam
pr̃nam debeat hr̃e totum, ⁊ ſecum nõ ↄcurrat mr̃ ⁊ fratres per
iſtam.l.in ver.ea vero ſic̃ ↄtingeret vbi filio delata eſſet hr̃di
tas mr̃is q deceſſiſſet ea non adita, ⁊ inſtituto filio p parte ⁊
extraneo pro alia parte. Nam dicitus filius primus decedens
tranſmitteret hr̃ditatẽ mr̃nã ad ſolũ filiũ ſuũ, ⁊ nĩ ad extraneum
cohr̃dem p.l.i.ꝭ.de his q ante ante tab.⁊ no.p Bal.in.l.ij.ppe
fi.ꝭ.ad or.nõ ob.id ꝙ hr̃ in.d.l.nulla, q: fateor in ſucceſſione q̃
iure cõi deferẜ, vt q: iam ſit acq̃ſita infanti, in ea.n.par eſt ↄdõ
pr̃is ⁊ mr̃is ⁊ fratrũ, ſʒ in ſucceſſione non adita que iure cõi nõ
tranſmittiẜ, ſed ſolum in priuilegium pr̃i conceſſum, vt h ita no
uiſſima recipiũt limitationẽ p vetera.l.ſed ⁊ poſteriores.ff.de
legi.⁊ no.in.l.ſciendum, in prin.ff.q ſat.cog.in.l.ab eo.C.de p
di.mi.⁊.d.concluſio locum habeat vbi hr̃ditas infantis deferẜ
aſcendenti p lineam pr̃nam, ſʒ vbi nullo mõ debuiſſet talis a
ſcendens ſuccedere infanti, vt q: alius, puta mr̃ pcederet in gra
du ipſum aſcendentem in lineam pr̃nam, puta auum tũc hr̃di
tas delata infanti, ⁊ p infantem non tranſmitteretẜ ad auum pa
ternum, ſicut non tranſmitteretur ſi vere fuiſſet adita p infantem
⁊ ita expreſſe vult Io.de imo.in.d.l.ventre in.vj.regula quam
ibi ponit, facit ꝙ no.Bal.hic in.iiij.q.non tñ dico, ꝙ hic tranſ
mittatur ad mr̃em per ea que dixi in.iij.no.lʒ Ioan.de imol.in
d.vj.regula in diſcurſu videaẜ velle ꝙ mr̃ admittaẜ. ¶ Inea.
ibi, lʒ ſecus in furioſo, rõnẽ diuerſitatis inter infantem ⁊ furio
ſum, vide p Bar.h cum quo ẽt tranſit Ang.⁊ Mod.h, alias
rationes vide p Bal.⁊ alios poſt eum in.l.infantis.ꝭ.q admit.
6 ⁊ p Bar.in.l.j.ff.de bo.poſ.furio.⁊ infan.dela. ¶ † Ex qua ra
tione infert Bar.hic no. ꝙ pr̃ filij furioſi exiſtentis in poteſta
te cuius eſſet ipſe legitimus adminiſtrator poſſet adire heredi
tatẽ p furioſo q̃tũ ad q̃rendum pfecte hereditatem ipſi furioſo
ſicut tutor infanti, non aũt equipareẜ furioſus filiuſf.in poteſta
te pr̃is exiſtens ⁊ infans q̃tũ ad h vt hr̃ditas non adita filio de
cedente in furore tranſmittaẜ ad pr̃em ⁊ ſic quo ad querendum
patri nõ fiet iſta eq̃paratio, q: hoc ſolũ reperiẜ in infante, vt he
reditas ſibi delata ⁊ per eum non adita, vel non legitime adita
tranſmittatur ad pr̃em, vt hic q̃tum ad acq̃rendũ furioſo plʒ il
lud ꝙ dicit Bar.per rõnem ſuam quicquid dixerit Bal.hic
in.ix.oppo.q̃tum ẽt ad acquirendum patri puto q: bar.bene
dicat, ⁊ cum eo tranſit Ful. ¶ Inea.ibi potius eſt cõmodum
ſolue melius, vt p Bar.h, ⁊ in fi.§.j.ff.de verb.ob.⁊ per bald.
7 hic in.ix.oppo. ¶ † In gl.in ver.hereditates ſibi vel dic ⁊c.te
nere vr̃ gl.ꝙ ſuus heres non tranſmittat hereditatem paternã
non aditam ad quoſcunqʒ vt etiam tenuit gloſ. in.l.ſi fratris.ꝭ.
eo.⁊ iſtam opi.ſequebatur Iac.de belui.cum aliquibus modifi
cationibus de quibus per Bar.in.d.l.ventre, ⁊ illam opin.ẽt
conatur ſubſtinere Saly.plene in.l.apud hoſtes.ꝭ.de ſuis ⁊ le
gi.ſed non vr̃ obſtare, q: loquitur in ſuo qui abſtinuit merito p
pter abſtenſionem vel repudiationem ceſſat tranſmiſſio que
alias locum habere poſſit.l.j.ꝭ.de his qui añ aper.tab.⁊.ꝭ.p
ri.⁊ not.Bartol.in.l.ex militari.§.ſi.ff.de teſtamen.mili.adda
cit etiam.l.vnicam.§.in nouiſſimo.ꝭ.de cadu.tollen. Sed certe
non

non vř ĕt hoc ſibi ꝓbare Bar. ⁊ bene rñdet ad illũ tex. Bart. ħ fortius ꝑ opi. gl. facit tex. ſ. proxi. in pn. vbi vř ꝙ ſolum trãſmittat hę͂ditas paterna ad poſteros, ergo nõ ad oẽs, ⁊ ꝑ il'am. l. ſe fundat Sal. ⁊ dicit Pa. de ca. ſ. l. proxi. ꝙ eſt difficile rñdere ad illũ tex. ⁊ adeũ nõ rñdet, dic ꝙ verũ eſt ꝙ prima rñſio quã ibi ad illum tex. tradit Bar. nõ vř bona, q2 ſequeret ꝙ dictio implicatiua iplicaret ĕt caſum minus dubitabilẽ cuius ꝯ̃trium eſt nã implicatiue. Nã ibi implicaret ꝙ non ſolum tranſmittit ad extraneos, ſed ĕt ad poſteros melior eſt, ergo. ij. rñſio q̃ ibi tradit Bar. Aliam dat ibi Ful. ⁊ Raph. cu. in. d. l. ven. ꝙ ibi illud verbum poſteritatem accipit pro omni hęde, ita dicit Ful. in. l. ſeg. xij. tabu. ſ. de legi. here. vbi hoc inuenio, ⁊ in ꝯ̃triũ eſt tex. i. l. qd bis ꝯbis poſt prin. de le. iij. ⁊. l. cũ acutiſſimi. ſ. d fideic. ⁊ in. l. i. ff. de iur. immu. Non ĕt videbat̃ Ioã. de bel. bñ rñdere ad multa iura que ħ allegant̃ ꝑ Bar. dũ ipſe dicebat ꝙ ſi nd impedimentum erat cã tranſmiſſionis, nam qñ impedimentum non eſt ꝑꝑ vitium teſtamenti, ſʒ aliter quis iuſto impedimento impediat̃ adire, tñ ꝑ hoc non tranſmittit hę͂ditatẽ, vt ꝓbat̃ in. l. pantonius de acq. her. Unde verior vř cõis opi. q̃ eſt in ꝯ̃triũ ꝑ. d. l. ſi fratris. Cui Sal. male rñdet dũ dicit ꝙ ibi admit, vt ſm eũ pʒ ibi, quã tex. ibi dicit aperto teſtõ ⁊c. que ꝯba cõuer nõ hñr in tex. ⁊ illa rñſio nõ põt ſtare, vt ibi euidenter ꝓbat Bar. ꝓbat̃ ĕt in. l. i. §. ibidem, ⁊ ibi no. Bar. ff. de col. bo. ⁊ in. l. apud hoſtes in rei ho ſcientia non poſtulat̃. ſ. de ſuis ⁊ leg. ⁊ in. d. l. ven. ꝯ. ſed ſi varia, ⁊. l. ij. §. ſi qs liberis ſm verũ intellectum traditum ibi ꝑ Bar. poſt glo. ff. ad tert. lʒ tenentes ꝯ̃triũ vñr illũ inducere ꝓ ſe, ⁊ ĕt hic ꝑ Bal. q tñ tʒ cõem opi. preterq̃ in infante in quo tʒ opi. hꝰ gl. per iſtam. l. generaliter loquentem. Sʒ certe ĕt in infante verior vř cõis opi. ꝑ. l. lucius. ff. de fur. fiſ. ⁊ qꝛ potius maior eſt rõ in infante vt trãſmittat q̃ in alio cũ ipſe magis impediat̃ adire, ergo ſibi magis dʒ ſuccurri vt tranſmittat. d. l. ven. cum ibi no. hoc eſſe verũ ĕt ꝓbat ꝑ rõnem quã alle. hic Bar. fundatã in. l. ſi filius qui patri, de vul. ⁊ pupil. ⁊ ꝯ̃ Bar. hic tʒ Ful. per. d. l. ſi qs ex liberis nec dici pt ꝙ iſta. l. corrigit illam, q2 illa lex emanauit ad fauẽdũ infanti, itẽ ꝯ̃ Bar. tʒ expſſe Io. de imo. in. d. l. vẽtre, ᵃ ⁊ ipſemet Bal. i. d. l. apud hoſtes, vbi ſe correxit, ⁊ nõ ob. iſte tex. q2 non loq̃t̃ ď hereditate pẽna, ſed mĩna, vel alterius q̃ pſis pnt. Sloculius eſt i prin. ita ĕt innuit tex. hic i ꝯ paterne, ibi dũ dicit ſine vitio paterne. ⁊ ħ nos ĕt viget rõ, vt iura iuribus ꝯcordent̃. Poſſet ĕt aliter rñderi, vt hic ꝑ Bar. per tex. in ꝯ deuolutas ⁊c. lʒ ſua rñſio poſſet moderari ꝑ. d. l. ſi. iuxta prin. ꝯ. ſin ſit parẽtes in ꝯbo deuoluit̃. ſ. de cur. fur. limita tñ. d. cõem opi. vt dixi in. d. l. ſi fratris, ⁊ in. l. qui pſis. ſ. vnde lib. ¶ In gl. in ꝯbo mortuo ibi. §. vbi aũt in vnũ ad. §. vbi autem pueriliis. dic ꝙ illa iura nõ faciunt ad hoc, q2 non loquunt̃ qñ filius deceſſit hę͂ditate nõ adita, vñ melius ꝓbat̃ in. l. ij. ſ. ad orfi. ⁊ per Bar. in. l. ſi. in prin. ſ. de bo. que li. ¶ In gl. i. i ꝯ. inueniat̃, in ſi. voluit ſe referre gl. ad no. ꝑ gl. ſ. in hac. l. in ꝯ ſi. hę͂ditates, tñ diuerſitas opi. de quibus ibi ꝓcedit in filio in ptãte hic loq̃t̃ in eo infante qui
b non erat in poteſtate, ⁊ ſic non potuit trãſmittere. ¶ Ex gl. tractat Bar. hic an heres minoris decedentis non adita heredi-
b tate poſſit petere reſtõnem in integ. ⁊ tʒ ꝙ ſic cũ modificatione, vt ħ per eum, ſed Bal. hic in. ij. q. taltẽ in herede infantis tʒ ꝯ̃triũ per iſtum tex. dum dicit ſi minime infanti hę͂ditas delata ſit ⁊c. ⁊ ſic vř inducere preſumptionem iuris, ⁊ de iure ꝙ intelligatur omnino acſi delata non fuiſſet hę͂ditas infanti decedẽti hę͂ditate nõ adita, ita ĕt tʒ Ang. hic, ⁊ in. l. pantonius de acqr. he. ⁊ fuit opi. Fran. tig. ħ ꝑ iſtam. l. ⁊ ita ĕt tʒ Saly. ħ. ⁊ in. l. ſ. ff. de teſt. mil. ſed ipſe Bal. in. l. vnica. §. in nouiſſimo. ſ. de cad. tol. correx tea q̃ ħ dixit, ⁊ vř tenere opi. Bar. ĕt in infante, ⁊ illa vř magis cõis. De quo ĕt videatis ꝑ Bar. Bald. ⁊ Ange. in. l. non ſolũ. ff. de in integ. ⁊ Bar. in. l. q duos in pñ. ꝑ illũ tex. ff. de reb. dub. ⁊ in ſuo gl. inci. Peruſinus ⁊ Bal. d. in. l. ij. ſ. ad orfi. j. l. pri. in. xj. q. ⁊ ĕt in vl. col. per Io. an. in. c. in preſentia, ď proba per Io. de imo. in. d. l. vẽtre. in vl. car. ⁊ ꝑ oẽs in. d. l. pantonius, ⁊ per Io. de imo. ⁊ Pan. de ca. in. l. q duos. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ ꝑ Pet. de an. in ꝯſ. cccir. ⁊ nõ recedo a communi opi.
¶ † Nec ob. iſta. l. inducendo, vt. ñ. q2 eſt ꝯ̃ id ſup quo eſt inducta preſumptio iuris ⁊ de iure conceditur reſt. in integ. ex clauſula generali ſi qua mihi iuſta cã, vt. l. ſi mř in prin. ⁊ ibi no. maxime ꝑ Bar. ff. de euic. rei iud. Ubi aduerſus ſniam q̃ tranſiuit in rem iud. conceditur dicta reſtõ, ⁊ tñ ꝓ ſnia q̃ in rẽ iudi. tranſiuit eſt preſumptio iuris ⁊ de iure adeo ꝙ non admittitur ꝓbatio in ꝯ̃triũ. l. ſub ſpecie. C. de re iud. l. impera tores. ff. eo. ti. Et ꝙ ꝯ̃ talem preſumptionẽ ĕt admittat̃ reſtõ predicta no. ĕt expſſe Bar. in. l. inter ſtipulantem. §. ſi. in. ſ. col. ff. de ꝯ. ob. Nõ ob. ĕt vnum ꝙ in quibuſdam lec. dicit Pan. de ca. hic ꝑꝑ ꝙ dicit ſe ſemper dubitaſſe, nã ſm enim vř ꝙ iſta leſio ſit cauſata in articulo mortis, ⁊ anteq̃ ſit perfecte mortuus, q2 q̃ primum deuenit ad articulum mortis minor fuit excluſus adeundo, q2 in vltimo vite ſpiritu non poteſt adiri. l. ab oibus. § cum quidam. ff. ď leg. ij. ⁊. l. ſi cum gl. ff. qñ dies leg. ced. ⁊ ꝑ ꝯñs eodem inſtanti inciperet competere reſtõnis beneficium minori, ⁊ illud debe-ret tranſmittere ad heredes ĕt de rigore iuris ꝑ. d. l. non ſolum. Tñ in. d. l. pantonius, vř ꝯ̃triũ ꝙ non de rigore, ſʒ de equitate ſi ita eſt cum illa equitas non reperiat̃ ſcripta in minore ſʒ repiat̃ in maiore abſente cauſa reipublice. vt ibi non vř ꝙ in minore ď- a beamus recedere a rigore iuris ſcripto. l. i. ſ. de leg. Nõ ius ſcriptũ eſt, vt ſi minor nõ ledit̃ in eius vita non incipiet ſibi competere beneficium reſtõnis, ⁊ ſic non tranſmittit̃, vt ĕt dř in. l. pantonius, ⁊ in. l. i. ſ. de reſt. mil. ⁊ reliquit cogitãdũ ſup iſta oppo. quam dicit eſſe ſubtilem, ⁊ quam ĕt ipſe inſolutam reliquit. l. d. l. pantonius. Sed potes rñdere ꝙ ad hoc vt de rigore tranſmitteretur dictũ beneficium reſtõnis non ſolum requirebat̃ ꝙ fuerit leſus in vita, ſed ꝙ ĕt in vita potuiſſet in integ. reſt. vt dicit tex. in. d. l. non ſolum. Unde de rigore non videbat̃ ꝙ debuerit tranſmitti dictum beneficium, q2 dato ꝙ vltimo vite ſpiritu ſit cauſata leſio, tñ nõ ſeq̃tur ꝙ potuerit ĕt ſibi ꝯcedi actualiter reſtitutio in eodem inſtanti. Uel dic ꝙ in. l. pantonius. ď rigore non videbatur concedenda reſtõ, q2 leſio non proceſſit ab abſentia cauſa reipublice, ſed a caſu mortis iuncta abſentia. Itẽ vbi loquitur de rigore non loquitur de abſente cauſa reipublice, ſed de alia abſentia, puta cã mercature, q2 ꝑꝑ quãlibet abſentiã in qua non interuenit culpa haberet locum illa. l. vt ibi per Bar. vnde videbatur de rigore non eſſe concedendam reſtõnẽ tñ ibi ꝯ̃triũ dř, ⁊ ſi talibus abſentibus conceditur ⁊ eoꝝ hered hꝰ et pſona abſentium, multomagis hędibus minoꝝ ex pſona minoꝝ vt probatur in. l. ſi. ff. de in inte. reſt. ⁊. l. in ꝯ̃tribus in pn. ⁊ ꝙ ibi Bal. in. iij. no. C. de non nu. pec. ⁊ ꝑ no. gl. in. l. nec nõ. §.
10 ꝙ eis in ꝯ. probibeant ff. ex quib. cau. ma. ¶ † Itẽ dicta ratio fundata in. d. l. ab omnibus §. cum quidam, facit quod ad minores hereditas omnino tranſmittatur, ⁊ ſic non recedo ab opin. Bar. ⁊ ſequa qꝛ vř magis cõis, ⁊ ipſemet Pan. de ca. in lect. pa duana tʒ cõeʒ opi. ſimpliciter, ⁊ reprehendit cõ. in opi. bal. dum tʒ Bal. ꝙ aliud ſit in infante, q2 dicit Pan. de ca. ꝙ iſtõ non hʒ rationem in ſe, q2 non dʒ infans eſſe deterioris conditio-
c nis, ⁊ dicit hanc eſſe communem opi. ᶜ quam aſſerit ſe vidiſſe ſeruari Florentie ⁊ Bononie, de intellectu autem. d. l. q duos vide que dixi poſt Ang. in. l. quoniam. ſ. eo.

SVMMARIVM

1 Hæreditatem qui ſcit ſibi eſſe delatam, ius deliberandi, & adeũdi tranſmittit ad quoſcunq; hæredes, ſi decedat infra annum à die ſcientiæ.
2 Filiusfamilias tranſmittit hæreditatem ſibi delatã ad poſteros, non autem ad alios hæredes.
3 Filiusfamil. habet beneficium abſtinendi de iure ciuili infra annum.
4 Filius ſi decedit. ſ. annum, non tranſmittit ut ſuus hæreditatẽ paternam non aditam ex potentia ſuitatis ad quoſcunq;, ſed ſolum tranſmittit ius deliberandi.
5 Aditio hæreditatis non poteſt induci nihil gerendo.
6 Quarta pars bonorum debita filio arrogato, quomodo tranſmittatur ad hæredem.
7 Ius deliberãdi ad hoc ut trãſmittat̃ per pupillũ, an ſufficiat ſciẽtia ſolius tutoris.
8 Hæreditas pupillo ignoranti delata ſi deceſſit in iſta ignorantia poſt tutorem qui ſciebat hæred tatem delatam pupillo, & q ante pupillum deceſſit, an tunc tranſmittatur.
9 Hæreditas delata pupillo an trãſmittat̃ ſi ſolus tutor qui nõ fecit inuẽtariũ, uel nõ ſatiſdedit ſciebat eſſe delatã pupillo.
10 Lex iſta an hẽat locũ in ſucceſſionibus de iure prætorio.
11 Primogenitus qui ex cõſuetudine ſuccedit in regno, ſi nõ a diuit regnum an eius uigore admittat̃ nepos natus ex primogenito præmortuo, an uerò patruus eius ſecundogenitus.

1 c **Um antiquioribus.** † Sciẽs hę͂ditatẽ ſibi eſſe delatam ius deliberandi ⁊ adeũdi trãſmittit ad quoſcũq; hędes ſi decedat. ſ. annũ a die ſcie,

a ¶ In. d. l. vẽtre vid. pan. de ca. i. d. l. vẽtre, ⁊ i ꝯ. lxviij. ꝙ incip. ſup. ſ. dub. in. j. co. b.

b ¶ Reſtõnẽ. ď ħ articu. per bal. ꝯ. ccclxxxj. ij. li. ⁊ ꝯſ. lxvij. ⁊ ꝯſil. cccxcvij. ⁊ ꝯ. xxj. j. li. pro. ꝯ. cccxcv. ibi tñ ſi clar loq̃t̃ i ꝯſ. lviij. tʒ cõeʒ op. rñdẽdo ad tex. iſtũ ⁊ ꝯſi cccc-xlo. ꝑ ang. ꝯſi. cclj. ⁊. ccclxxxvj. pau. de caſt. ꝯſ. lxviij. Pet. ď anc. ꝯ. cclxeix. ⁊ ꝯſ. ccclxiii. raph. cu. in ꝯſi. ccclx. tʒ ꝯ̃triũ ꝯſ. inci. nobilis d farat. ⁊ idẽ tʒ ful. ꝯſ. lxxev. an aũt furioſus ⁊ mẽte captꝰ trãſmittat bñficiũ reſ. i inte. ꝑ bal. ꝯſ. cccexiij. j. li. ⁊ ď pdicto artic. vide late ꝑ. d. frã. de are. ꝯſ. clxi. vbi vide, ⁊ ipſe tʒ cõem opi.

b ¶ Et vide Pe. cor. h l. v. co. ſi. ⁊ ſeq. vbi ponit pſes litationes, ⁊ vide bar. ꝯ. xxiij. ici. Nicol. in fin. ⁊ ibi ſcripſi i addi. Tho.

c ¶ Cõeʒ opi. idẽ ꝯſuluit. d. ale. i ꝯſ ixxi. ꝙ inci viſo ⁊ bene ꝯſiderato dicto thematei. j. volu. Tho.

vt poſſit adire.ſ.reſiduũ tpe quo elapſo excludereſ hẽdes a iure
2 adeundi.h.d hec.l.ſing. ¶ †No.ex pñn.q filiuſfa.tranſmit
tebat et ante hãc.l.hẽditatẽ pñnã ad poſteros,et ſic innuit q nõ
tranſmitteret ad alios hẽdes de quo et dixi.ã l.pxi.vbi tenui
cõez opi.que hʒ q tranſmittat ad quoſcũq. Pot tñ et filio in
poteſtate eſſe vtilis iſta tranſmiſſio que fit intra annum ex iu
re deliberandi p hanc.l.q hẽs hũiuſmõi tranſmittentis non ha
bebit neceſſe pbare q tranſmittẽs fuerit filius in ptãte teſtatoris
ſicut hẽt neceſſe pbare ille q allegaret tranſmiſſionẽ ex poten
tia ſuitatis,ſʒ ſufficeret q oſtẽderet iſtũ tranſmittẽtẽ fuiſſe inſti
tutũ in teſtõ.et ſciuiſſet ſibi fuiſſe delatã hẽditatẽ et deceſſiſſet.ſ.
3 annum ¶ †Itẽ no.q filiuſfa.hẽbat ex legibꝰ iuũ pauli bñfi
ciũ abſtinẽdi,pʒ q hẽbat ius deliberãdi,an vellet adire vel ſe
immiſcere,et ſic vr q hʒ bñficiũ abſtinẽdi de iure ciuili.ſ.annũ
iſtũ,et ita et firmũ manet p hanc.l.an ſit vex dixi in.l.q ſe pris
.ff.vnde lib.et p hoc dicit Ang.hic.q cũ ius ciuile intra annum
iſtũ det ſibi bñficiũ abſtinẽdi non eſt intra illũ annum ſuus he
res,et ideo ſi decederet filius intra illũ annum non ↄfirmarenſ
tabule pupillares ſicut nõ confirmanſ qñ eſt voluntarius hẽs.
4 l.apud iul §.idem iul ff.ad treb. ¶ †Ex hoc et infert q ſi de
cedit filius.ſ.dcm annũ nõ tranſmittit vt ſuus hẽditatẽ pñnam
non adita ex potentia ſuitatis ad quoſcũq,ſed ſolũ tranſmit
tit ius deliberãdi adeo q niſi hẽs filii adeat.ſ.reliquũ tpe anni
a erit excluſus ex toto ab adeundo,et idẽ dicit in tranſmiſſione q
qua loqſ.l.i.ſ.de his q ante aper.tab. Pro hoc adducit q ſi fi
lius petiit deliberationẽ a iudice,et decedit niſi heres eius in
tra reliquũ pis datiſ p iudicẽ filio ad deliberandũ iſte adeat e
rit excluſus,vt dicit tenere gl.hic,et forte voluit alle.gl.ꝟ.bñfi
cio,et hoc expreſſius voluit Bar.in.l.ex mili ari.§ fi.ff de teſ.
mil.et Bal.hic in.i.col.lʒ Ang.de eis mẽtionẽ non faciat. Er
go idem dʒ eſſe qñ nullum eſt petitũ tpe ad deliberandum.q
nõ minus dʒ operari deliberatio legalis q̃ iudicialis,et iſte ſũt
ſingulares deciſiones ſi vere ſunt. Sʒ adde q iſtã opi.et reaſ
ſumpſit ipſemet ang.in repe.d.l.q ſe patris. Tñ ibi nõ appro
bat eã,q dicit verius videri q et hodie filius q̃uiſcũq ſit ſuꝰ
ſicut erat olim,et lʒ hẽat ius deliberãdi ſibi ↄceſſum a lege,tñ
intelligiſ hẽre.ſ.vt poſſit abſtinere ex beneficio ſibi conceſſo a
iure pretorio vt olim poterat,et ita et lʒ Ro.in.d.l q ſe patris,
et hoc ibi ſequutus ſum,et ita lʒ ipſemet Ang in.d.l.ſi filius q
patri,de vul.et pup in fi.dicens q ius deliberãdi de quo loqſ
iſta.l.non hʒ locum in ſuis,vt dicit tenere glo.hic,et ideo ſʒ eũ
intra dcm annum non ceſſat ſuitas,ita et lʒ ipſe in l ſi quis ſuus
ff.e et et non plʒ alia rõne id qð abſolute dicit Ang.hic volẽs
non confirmari tabulas pupillares p ceſſiam ſuitatis ſi filius
decedat intra annum deliberandi. Nam cum iſte annus nõ in
cipiat niſi a die ſcientie. Sequitur q eo ipſo q mortuus eſt te
ſtator filiꝰ illico fuit ſuus heres ante q̃ ſciuerit ſibi delatã eſſe
ex teſtõ hereditatem patris.et ſic ſtatim fuerunt ↄfirmate tabu
le pupillares. Nõ ob predictis id qð no.Bar.in.d.l ex mili
tari.§.fi.q reſpõdeo q Bar.loqſ quando ſtatutus eſt terminus
a iudice ad adeundum vel repudiandum merito elapſo dicto
termino ſibi,vel heredi ſuo hẽ pro adeunte aut p repudiante
ſm qð hẽ in.l.q̃din,in vlt.cum gl.ff.de acq.her. Non ſic eſt i
termino dato a lege ad deliberandũ,q alias ſequereſ q nũq
hẽs ſciens eſſe ſibi delatã hẽditatẽ poſſet adire qñcunq.ſ.xxx.
an.ↄ l.lʒ et.l.ſi curatoris.ſ.e.et no.hic in gl. Omitto q Ro.i
l.ventre.ff.de acq.her.relinquebat cogitandũ an decl.Bart.i
l.ex militari ſit vera,cↄ Bar.adducebat,q lʒ filius periſſet ter
minũ ad deliberandũ potuiſſet illi renũciare,et venire recta via
p facultatem adeundi ſibi perpetuo ↄceſſam.l.ſuum.ſ.e.iuncta
l.lʒ.ergo et hẽs eius dʒ idẽ poſſe facere,q eſt eiuſdẽ conditio
nis cuius erat tranſmittens l.ſi quis filiũ.§.fi.ff.de acq.here.ſʒ
5 rñſio pʒ ex his que proxime dixi. ¶ †In tex.ibi nec aliqd geſ
ſerit ec.colligit Bal.h,q nihil gerendo nõ pot induci aditio
hẽditatis,et nõ facit q ſi pʒ nõ reſtituit.ſ.annum dotẽ vxoris ſue
defuncte cuius hereditas erat delata filio ſuo infanti p quo po
terat hereditatẽ adire nõ videaſ admiſiſſe p infante et poſtea vl
tra infantiã decedat filius nõ tranſmittat ad patrẽ vel ad alios
hẽditatẽ mris tã q̃ nõ ſit adita,de q p bal.Sal.et Pa.d ca.i.l.
b nõ ſ ſ.vñ cogn.et ibi dixi. ¶ Itẽ no.q requirunſ plura vt ha
beat locũ tranſmiſſio q̃ fit ex iſto iure deliberẽdi,nam requiriſ
q hereditas ſit delata tranſmittenti. Item quod tranſmittens
ſciuerit ſibi delatam. Item q non adiuerit nec repudiauerit.
Item q decedat.ſ.annum. ¶ In gl.in verbo precipue,ibi ad
ſuos ec.hoc po eſt varie accipi. Nam ſi intelligis ad ſuos he
redes pro,quocunq herede ſuo.i.non alterius linee. Hic eſſet

a ¶ Excluſus. adde eũdẽ ange.ↄſil.lxxxiij.

b ¶ Ibi dixi. adde q ibi poſui,et an filius adeũdo hẽditatẽ pris videaſ et adire hẽditatẽ fratris mortui viuẽte pre, vide p Ful.ↄſ.xvj.

c ¶ Tutoris. vide bar.ↄſil.c lxxvij.inci pn.et ↄſ.ccxxxb.in cip.do.Cecili am.

gl.pro communi opi.quam tenui.ã l.pxi.ſuper gl.in ꝟ.b oh e
reditates.l.q filiuſfa.tranſmittit hereditatem patris non adi
tam ad quo.cunq,ſed ſi accipis ſuos vt accipiſ in.§ ſui inſti.d
here,quali.tunc probatur contrarium. Tñ lex prima.ſ.de his
qui añ aper.tab.quam hic alleg.gl.loquiſ de omnibus deſcen
dentibus etiam non ſuis,et ita videtur intellixiſſe gl.hic allegã
do illã.l. Veritas tñ eſt illa,quam dixi.ã l.pxi. ¶ In gl.in ꝟ.
meruerit,veritas vr q iſte tex.hʒ locum in deliberatione ↄceſ
ſa a lege vel ab homine,vt hic in ver.meruerit iunctis ſeq.ꝟ
bis ibi,vel ſi quidem nõ fecerit,et et in verbo minime petita ec.
Ad quod v de.q.not.tactam p Bal hic i.v.q.et que no Cy.
ſ.eo.in.l.fi.§ ſed q quidẽ,et Ful.et Pau.de ca.in eadem.l.fi.
et ibi eſt gl.que clare firmat illud q.ã pxi.dixi.et adde q dicam
in.d.§.fi.vbi tenebo ↄ Bal.hic in.d.v.q. ¶ In gl.in ver.fuiſ
ſe primum exemplum gl.non videtur bonum,q pñ nõ vr hẽs
filiuſfa.in caſtrẽ.pec.ſed bene intelligiſ heres eſſe i filius ſingulis
filius fuit heres.l.i.ff.de caſt.pec. Sed iſta.l.loquiſ in heredi
bus in quibus hẽditas delata eſt,vt hic in ver.heredes ec Tñ
Ang.hic in fi dicit q hec gl.in h eſt falſa,et ita et Ful.hic ea
dem rõne vr velle q ſm exemplũ gl.non ſit bonum,q filio ar
rogato debeſ quarta bonorum in.§.cum aũt.inſt de adop.et ſic
non eſt heres l.ſi quis ſe tuum § ſi cum.l.ſeq.ff.de leg.i.ita et
reprobant iſtã gl.Bal.Sal.et Mod hic qui et p hoc al'e.in
6 ſimili no.per gl.mag in.l.cum a mre C.de rei ven. ¶ †Itẽ ſen
tit iſta gl.q tale lucrum quarte partis bonorum debite filio arro
gato nõ tranſmittaſ ad hẽdẽ niſi ſʒ formã hꝰ.l q nõ eſt vex ſm
pſatos doc.per.l.i.§.ſi impuberi.ff de colla.bon.nam cenſetur
quaſi ex a lecum.l.papi.§.ſi quis impubes.ff de inoff.teſta.et
cum non ſit vl a ſucceſſio ſeu portio hereditatis dʒ tranſmitti et
non agnitum ſicut legatum.l.vnica § cum igit.ſ.de cadu.tollẽ.
et per hoc infertur q lucrum dotis qð p ſtatutũ deferſ marito
vxore predecedẽte tranſmittiſ ad hedes mariti et ſi maritus nõ
agnouit,et ita voluit prefati doc.hic maxime Pa.de ca.i bal.ſ
l.ſi arrogator,circa.ij.col.ff.de adop poſt Cy.ibi,et Ge.ibi et
ibi in quadã repe.que ſibi attribuiſ in ſcdo no.et in oppo. Hoc
et voluit Bal.in.l.generaliter.§.in his.ã de ſecun.nup.vbi ad
h alleg.auc.hec res eo.ti.facit.l.q̃q.ſ.ad.l.fal.et quod no.Sa
ly.in.l.ſcimus,in prin ff.de inoſ.teſt.quic quid dixerit Ang.in
ↄſ.lxxix.inci.In Dei noie,Maria de baſtardis q tene mens
ti,q quotidianum. Tertiũ exẽplũ gl.pot melius ſtare,et facit
ad ſtatutũ loquens de inteſtato an habeat locũ in eo q deceſſit i
pupillari etate. De quo dixi in.l.generaliter in prin.ã de inſti.
et ſubſti.poſſet et aliter exponi iſte tex.vltra gl.vt hic p Bart.
cum quo et tranſeũt. Dicit et Fulg.h q vltra ea que dĩr hic in
glo.eſt dare alium caſum in quo quis vr ſuccedere aliter ex te
ſtamento q̃ ab inteſtato,vt in caſu poſito in auc hoc amplius
ſ.de fideic.dic vt ibi. ¶ In gl.in verbo beneficio,glo.hic tra
ctare incipit duo,vnum eſt quanto tpe duret facultas adeundi,
et immiſcendi,aliud eſt an et qñ hereditas non adita tranſmitte
tur,de quo dic vt in.l.lʒ cum mã.ã eo. ¶ In gl.fi.Bar.hic di
cit q ſm quoſdã p.d.l fi.ſuppleſ tps huiꝰ.l.et ita et ponit bar.
in.d.l.fi.cum gl Ibi approbat primam ſo.hic approbatam in
gl.et ſm Bar.ibidem illa eſt magis amica lre.et certe illa opi.
relata p Bar ſ.q iſta.l.ſuppleaſ per illam non vr tenenda per
iſtum tex.qui apte dicit q heres poſt annum ſit excluſus,An
ge.tñ in.d.l.ventre,dicebat q illa.l.fi pot pcedere qñ tps olim
petebaſ a iudice,iſta vero.l.pcedit qñ datur a.l.et ideo dicit q
et hodie ſi petereſ a iudice hẽt et illos menſes.iiij.de quibus
in.d.l.fi.vltra iſtum annum quod dicit eſſe notãdum. Sed d.
Io.de imo.in.d.l.ventre lʒ ↄ Ang per.d.l.fi.cum gl.ſua que
ponit verum intellectum Confirmo q et iſta.l.procedit qñ tẽ
pus petereſ a iudice vt viſum eſt ſ.in glo.in verbo meruerit.
7 ¶ †Extra glo.querit Bar.an ſufficiat ſcientia ſolius tutoris,
c vt pupillus decedens tranſmittat ius deliberandi,et lʒ q ſic,
q cenſeſ ſcientia pupilli.l.ſequitur.§.ſi pupil.ff.de vſuca. Ad
idem tex.in.l.non ſolum.§.ſi cum.ff.de lib.cã.et in.l.iij.§ ſi cũ.l.
ſeq.ff.de lib. Item lʒ in.l qui duos in pñ.ff.de reb.dub.et et ful
col.tig.hic qui refert etiam tenuiſſe Marty.ſili per.l.ſi et
legati,cum.l.ſeq.ff.de verb.obl i.et per alia ibi ſ.alleg.et vide
ad.l.ſi infanti.ſ.eo.vt hic per Bar.qui eadem ratione dicit idẽ
in ſcientia patris. Sed Bal.in.d l.ſi infanti,in.iij.q.lʒ ↄtrium
in tutore et patre infantis per illam.l.et q iſta.l.loqſ in ſcien
te ſcientia non cadit i infante,et dicit Bal.ibi in.v.q.hoc etiam
procedere in tutore pupilli maioris infante,q ſolus tutor talis
pupilli non poteſt adire.l.poſuit.ſ.e.et non ob.ſecundum eum
ſi dicatur q ſcia tutoris pdeſt pupillo in bono.poſſeſ.l.ſeruus
§.impubes

§. impubes & §. ſi ff. de bo. poſ. & ver. eſt ſi viuo pupillo dedu-
caſ in agm tonẽ alias non tranſmittit l. iii. §. acqrere. ff. de bon.
poſ. Iſtam ptẽ in tutore infantis ẽt tẓ Ang. in d. l. ſi infanti p illũ ter. in ꝟ. neglexit iuncto tex. dũ dicit ac ſi minime delata &c. Idẽ tẓ ibi Sal. tã in tutore pupilli q̃ infantis & rñdet ad iura al leg. p Bar. q ſcia tutoris bñ nocet pupillo vt in illis iuribus, ſed non prodeſt pupillo niſi viuo pupillo agnoſcaſ p. d. §. acqrere Ang. vero hic diſtinguit, aut intereſt pupilli ob tranſmittat ius deliberãdi, & vera ſit opi. Bar. aut nõ intereſt, vt q: pupillus eſt ſuus hẽs, & põt trãſmittere ex potẽtia ſuitatis abſq; iſta tranſmiſſione, & tũc vera ſit opi. Bald. q: talis tranſmiſſio tũc nõ vẓ eſſe in adminiſtratione p̃rimonij, qđ dicit eſſe ſing. notãdũ Pau. de ca. ſ. l. pri. trãſit ſimplr cũ Barto. cum quo ẽt trãſit Ful. hic. Mihi pl3 opi. Bar. & ſeqna. q: non vẽ bñ rñſus ad rõnẽ aſſignatam p Bar. dum dĩ q ſcia tutoris vẽ ſcia pupilli q: ſi ſcia p̃ris & tutoris cẽſeſ ſcia pupilli quo ad nocendũ pupillo, vel infanti, vt in iuribus p Bar. alleg. dico idẽ & multo magis quo ad fauorem vt pbaſ in. l. i. ff. de bono poſ. fur. vel in fan. dela. iuncta. d. l. ſi ſeruus. § fin. cum ibi no. Non ob. d. l. iij. §. acqrere, q: illa nõ logſ de iſta trãſmiſſione inducta p hanc. l. in qua ſola ſcia ſufficit abſq; agnitione. Non ob. d. l. potuit, q: illa. l. pcedit quo ad actũ adeũdi, ſed quo ad actũ deliberandi
8 hic põt p tutorem explicari. l. ait pretor in prin. ff. e. ¶ † Queritur ẽt Bar. in. d. l. q duos in princi. An ſufficiat ſolius tutoris ſcia ſi deceſſit ante pupil. qui poſtea deceſſit ignorãs ſibi i delatã eſſe hẽditatẽ, & ↄcludit q nõ p hanc. l. q̃ vẽ requirere q ipe tutoris ſit ſciẽs. Sẓ Bal. in. d. l. ſi infanti, & ẽt Sal. ibi tẓ ↄtrũ p plures rõnes ibi redditas p Bar. preſupponendo q vera eẽt op. Bar. in precedẽti primo articulo Et pro hoc facit q no. glo. h in verbo ſciens q̃ ſentit q iſte ãnus eſt vtilis in ſui initio. poſt ea vero eſt ↄtinuus, & ſic ſatis eſt, q a principio ſciuerit & ↄtinuis poſtea non durat actus, tñ retineri cẽſeſ pp ſui initiũ. arg. l. ſi is q aio ff. de acq. poſ. & cum hac opi. ẽt tranſit Pau. de caſ. hic.
9 ¶ † Querit ẽt Bar. hic, & i. d. l. qui duos, an ſufficiat ſcia tutoris gnõdũ fecerat inuẽtoriũ, vel nõ ſatiſdederat & tẓ q ſic, vt p eũ & in. d. l. i. in prin. de tute. & in. l. ſi pillũ tex. ꝯ. de tu. & cur. at. q ſatiſ. nõ ded. Et tenendo opi. Bar. in ſuperioribus articu. ſ. q ſcia ſolius tutoris ſufficiat vẓ ẽt q bar. in hoc bñ loquaſ & aliꝰ h nõ ↄdicũt. Et an ſufficiat ſcia tutoris putatiui, vel accuſati, vel ſuſpecti, vel ſe excuſantis, vel curatoris pupilli, vide p Ang. h ↄcludẽtem q non cũ modificatione de qua hic p eum. Aliam q. ẽt ponit Bar. in. l. q duos in ꝟ. quero hẽs primus ſciuit &c.
10 & cũ eo tranſeũt Bal. & Sal. hic. ¶ † Querit an iſta. l. habeat locum in ſucceſſionibus de iure pretorio introductis Cy. in. l. qui ſe patris, circa ſi. ij. col. ſentit q non, relinqt tñ ſub dubio, & illã opi. ſequitur Pau. de caſt. ibi q: regulariter danſ centum dies ad petendum bo. poſ. exceptis liberis & parẽtibus daſ annus intra l. i. §. largius. ff. de ſuc. edic. l. ij. ꝯ. q admi t. Et ſicut in illa ſucceſſione non congruit prouiſio huius. l. que loquitur de anno, nam vbi non conueniunt ꝟba legis, nec ẽt põt conuenire eius diſpõ in. l. iiij. §. toties, de dam. infec. l. ita aũt in princ. de admi. tu. in. c. indẽnitatibus. § pe. de ele. in. vj. & h voluit Sal. in. l. j. l. j. co. ꝯ. de reſti. mil. Sed aduerte q: Cy. hic in. j. q. tẓ ↄtrium pp idẽtitatẽ rõnis. l. ſicio. ff. de ꝟb. ob. c. tranſlato, de cõſti. tẓ ante iſtam. l. ho. poſ. agnita nõ trãſmitteretſ. d. §. acqrere. Ang. in repe. l. q ſe patris, tẓ q in ſucceſſionibus iuris pretorij hẽtibus annũ hẓ locũ iſta lex ex idẽtitate rõnis ſecus in hñtibus centum dies, No. ibi, in. xix. col. dicit q ſi habentes annũ tranſmittunt dẽm ẽt trãſmittere habentes centum dies, vt. l. j. cũ ibi no. p Bar. ff. de glã. leg. Tñ per. d. §. acqrere vẽ tenere q iſta. l. non habeat locum in ſucceſſione de iure preto. Sed ille tex. non ob. quem alle. ẽt Cy. hic, q: ibi loquiſ ante inuentam prouiſionem huius. l. Unde teneo opi Cy. hic p qua optime facit id quod no. gl. in. l. emancipato, cũ hĩs que ibi dixi. ꝯ. qui admit. & cum. d. opi. ẽt tranſit Fulg. in aliquibus lect. hic & in l. tẓ. ꝯ. e. Adde ẽt ſumã huius. l. id q no. Barto. in. l. ventre de acq. her. in. ij. col. vbi voluit q proximior agnatus decedẽs pẽdente dubio an poſth. naſcatur lẓ ſciat teſtõrem eſſe defunctũ non tranſmittit ius deliberandi ad heredem, q: interim ſibi nõ eſt delata hereditas, vt probaſ in. d. l. ventre, ergo non potuit
11 ſcire hereditatem ſibi delatam eſſe, q: delata non dẽ eſſe hereditas que non põt adiri. l. delata. ff. de ver. ſig. & ius dicit ſe ↄſuluiſſe. Itẽ ẽdde q erit caſum in quo filius poterat hẽe duplicẽ annum deliberãdi ad trãſmitẽdã hẽditatẽ, vt ſing. no. Bal. in
12 d. l. tẓ. ꝯ. eo. vide que ibi dixi. ¶ † Ultimo ponit Bald. q. hic dẽ conſuetudine que habet, q primogenitus ſuccedat in regno an eius vigore admittaſ nepos natus ex primogenito premortuo, an vero patruus eius ſecundogenitus dixi remiſſiue in. l. maximum vitium. ꝯ. de lib. preie.

SVMMARIVM

1 Inſtitutus in diuerſis portionibus einſdẽ hæreditatis, & ab eodem teſtatore, ſi unam agnoſcit omnes agnoſcere uideť, & agnoſcens paternam cogitur agnoſcere pupillarem.
2 Pupillus an & qñ poſſit petere reſt. in integ. aduerſus imixtionem hæreditatis.
3 Pupillus ſi ſe non abſtinuerit, ſed ſi immiſcuerit hæreditati pr̃ne an poſſit ſubſtitutus pupillaris ſi ſit frater ipſius pupilli ſeparare paternam à pupillari.
4 Agnoſcens inſtitutionem in re certa an poterit repudiare pupillarem.
5 Lex iſta in ſa pte an habeat locũ in ſubſtituto uulgariter pupillo euenente caſu tacitę ſubſtõnis pupillaris.
6 Subſtitutus pupillariter ſi adita hẽditate deceſſit antequã eueniret caſus ſubſt. pup. poſtea deceſſit pupillus, an hæres ſubſtitutus poterit ſeparare pupillarem, & illam repudiare.
7 Lex iſta i ſecunda parte an habeat locum qñ hæres coactus adiuit ad inſtantiam fideicommiſſarii.

1 Quidam eulogio. † Inſtitutus i diuerſis portionibus einſdem hẽditatis & ab eodẽ teſtõre ſi vnã agnoſcit oẽs agnoſcere videť. Itẽ q gnoſcit p̃nã cogit agnoſcere pupillarẽ. h. d. ¶ In gl. ma. in pn. formanſ h' duo ↄria, ſẓ debuerũt diuidi vnũ eſt de. l. ſi ita ex pte, & ad illũ tendũt rñſiones date in gl. in ꝟ. ſinoũt ex teſtõ vnius, aliud eſt de. l. queſitum, & ad iſtud tẽdũt rñſiones poſite h circa pn. Uideamus primo circa ſol. datã ad. d. l. ſi ita ex pte q̃ reſpicit primã ptem hꝰ. l. glo. rñdet, q in hac pte deferebanſ plures portiones eodẽ gradu. ſ. inſtõnis, ſed in. l. ↄria vna deferebaſ iure inſtõnis, & alias iure ſubſtõnis, & ſic diuerſis gradibus cũ hac tranſit Bar. hic, & magis cõiter ceteri. Sẓ Pa. de ca. h eã ipugnat p. l. ſi qs hẽs inſtitutus, de acq. he. vbi ẽt ſi ex diuerſis gradibꝰ deferanſ & agnoſcat hẽs ex inſtõe hẽbit. n. aliã ptẽ ex ſubſtõe iure ſuo, iõ dẽ ipſe diſtinguẽdũ eſſe, q aut icipit ab aditõe vnius ptis, & hẓ locũ iſta. l. aut incipit a repudiatione, & tũc bona eſt diſt. gl. q: aut vtraq; portio defert eodẽ gradu, & repudiatio eſt nulla. l. ſi ſolus in prin. ff. de acqrend. here. no. gl. in. l. ij. eo. ti. aut diuerſo gradu, & tũc aut erat delata vtraq; & tũc idẽ, q: ẽ eadẽ rõ, aut tñ ps repudiata erat delata, & tũc vẓ i illa, & ñ trahiſ ad alia q̃ poſtea deferſ, hñſacit. l. ſi q hẽs in pn. eo. ti. & ſi poſtea adhibit illã q̃ deferſ ptea p repudiationẽ cohẽdis cui iſte erat ſubſtitutus, & tũc poterat illã agnoſcere & ea agnita habebit p ius accreſcẽdi p̃mã a ſeipſo repudiatã. d. l. ſi ita ex pte. & iſtõ põt eſſe magni effectus ſcire an. d. repudiatio ſ pte valeat, vt qñ ↄtingeret q fuiſſent tres cohẽdes ſm q declarat gl. i. d. l. ſi ita ex pte ꝟ. ptẽ eſſet. Dicatis tñ p q Pa. de ca. in. d. diſt. inaduertẽter male dixiſſe vẽ inq̃tũ voluit q ſi ex diuerſo gra-
b du erãt delate due portiones repudiatio ſcã in vna ſola nõ vẓ,ᵃ Contrariũ tẓ h expſſe bar. circa ſi. j. co. dũ alle. l. tutor. ꝯ. de his quib. vt indi. & no. limitat no. p. gl. in. d. l. ij. vt p eũ. Ad oppoſitionẽ vero formatã dẽ. l. ſi ita ex parte, poteſtis breuius rñdẽ, vt no. bar. in. d. l. ſi ita ex pte. ſ. q ſi adeo vnã ptẽ habeo ẽt aliã vt h niſi illã p̃ repudiaſſem valide, q: illã nõ habeo. ſ. eo iure quo mihi relicta eſt pura inſtõnis vt. d. l. ſi ita ex pte, ſẓ bñ habeo p ius accreſcendi, quo caſu ↄcurrerẽt in iure accreſcẽdi cohẽdes mei, vt ibi in gl. & circa iſtã mãm vide q̃ dixi poſt Bar. i. l. i. teſtamẽto. ꝯ. de ipu. & alijs ſubſt. vbi ẽt aliqua dixi ad limitationẽ l. cũ hẽditatẽ alle. in gl. & de mã late tãgiſ p bar. in. l. j. & plenꝰ in. l. ſi. ff. de acq. he. Mõ venio ad oppoſitionẽ formatã de. l. q̃ ſitũ q̃ reſpicit ſcdã ptẽ princi. huius. l. Ad quã rñdet prio gl. hic q ibi eſt ſpãle in fratre iſtituto p pte, & ſubſtituto fratri ſuo pupillo, bar. & doc. hic nõ approbãt iſtã ſol. tñ nõ declarãt q̃re nõ ſit bona, ſẓ declaretis hoc mõ, q: illa. l. nõ pt intelligi in fratre pupillo inſtituto & ſubſtituto, ſẓ in extraneo, q: ſi fuiſſet frater poſſet ibi ſeparare p̃nã a pupillari qñ fuiſſet ex aſſe inſtitutus. q: tũc hẽret locũ e rñſio ſuitatis q̃ ↄfirmat tabulas pupillares. l. ſi filius q p̃ri. ff. de vul. & pupil. & l. filius q ſe paterna dẽ acq. hẽ. & tñ tex. in. d. l. q̃ſitũ vult q qñ ſubſtitutus fuit inſolidũ inſtitutus non poſſet ſeparare. ergo nõ põt loq in fratre pupilli. Item ↄ. d. ſolu. vẽ eſſe tex. in. d. l. filius qui patri, in verſicu.

a ¶ Delatam adõ h q voluit Anc. ↄſ. ccciv.

b ¶ Nõ vẓ ad de q voluit ful go. ↄſil. lxxxiij.

preſertiʒ q̄ oſtēdit ꝙ nō eſt dria q̄ſtū ad ꝑmittēdū ſeparationē an ſubſtitutus ſit frater pupilli vel ex̄neus dūmō tabule pupillares ſint ꝯfirmate. Scđa ſol. ēt nō eſt bona q: legū correctio ꝛc. Tertia ſol. cōiter approbaſ. Ful. tū hic vī intelligere, ꝙ rō ꝑꝑ quā in caſu. d. l. q̄ſitum ſubſtitutus q abſtinuit a pr̄na nō potest hr̄e pupillarē, q: repudiādo pr̄nam vī impugnare iudiciū defuncti, iō vī indignus ꝯſeq premiū ex illo teſtō, vt ibi dicit̄ in tex. Qui intellectus ab aliis dānaſ ꝛ recte, q: ſi hoc eſſet verū ſe quereſ ēt q̄ſi ſubſtitutus habuiſſet coheredes q adiuiſſet deret a ꝯmodo ſubſtitutionis excludi. Cuius ꝯ̄rium dī ibi, vnde iuriſcō. ibi non approbat illam rōnem ꝙ videaſ iudiciū teſtōris impugnaſſe. ¶ Sā tū gl. dicit hic ita ſi pupillus hꝫ coheredē q adiuerit ꝛc. hoc intelligas eſſe verū ſi datus erat filio pupillo cohr̄s ex̄neus q non adiuit, q: tūc ceſſat ex̄ntia ſuitatis ꝛ ꝯ̄r tabule pupillares nō poterūt ꝯfirmari abſq; hr̄ditate ex teſtō paterno. l. apud iul. §. idem iul. ff. ad treb. ſecus ſi nullus datus erat cohr̄s ſuus, vel erat datus coheres, q: ꝑ ex̄ntiam ſuitatis cō
a firmanſ. d. l. quod ſi filius qui patri. ¶ † In ea. gl. ibi lʒ pupillus potuer h. ſ. ꝑ in integ. reſti. reuocare immixtionem ſuā. d. l. filius qui pr̄i, ſm vnā lec. poſitā ibi in gl. i. ꝛ in. l. iul alias incipit ſi pupillus ſm vnā lec. ibi poſitā in glo. de acq. her. ꝛ ita intelligit iſtam glo. Bar. hic quam perpetuo tene menti, q: ita exponendo eam decidit vnū qđ eſt valde no. ſ. ꝙ ſubſtitutus pupillo ſe immiſcēdo in hr̄ditate pr̄na nō poterit ex ꝑſona pupilli poſtea mortui in pupillari etate petere reſti. in integ. aduerſus. d. immixtionez, ꝛ h mō ſeparare pr̄nā a pupillari, ꝙ etiam tenuit glo. valde no. l. pr̄ſa. ff. de priui. credi. in ꝟ. ſeruādum, ibi dū gl. dicit, vel melius ꝛc. ꝛ illam ſequiſ ibi Bal. ꝛ Ang. ꝛ illā glo. approbat vt ſingul. ꝛ veram Jo. đ imo. in. l. fi. ff. de acq. hered. nam ſubſtitutus ſuccedēdo pupillo ex ſubſti. pupil. vī approbaſſe immixtionem factā a pupillo, ideo non poteſt ꝯuenire nec petere reſti. in integ. que ſibi tanq̄ꝫ maiori ꝯcedi nō pōt aduerſus factū ſuum proprium. Contrariū tenuit Bar. Jo. de imo. ꝛ Pa. de ca. in. l. ſed ſi plures. §. filio. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ Bar. in. d. l. fi. de acq. her. ꝛ Jo. de imo. in. d. l. ſi filius qui pr̄i in. viij. col. per rl̄am poſitam in. l. non ſolum ff. de in inte. reſti. Ful. hic tangit in hac. l. duobus locis, ꝛ ſibyp̄ſi ꝯ̄riari vī. Pōt concludi, ꝙ aut ſumus in caſu in quo abſq; aditione vel immixtione pupilli erat confirmata ſubſti. pupil. vt q: filius erat inſtitutus abſq; cohr̄de ex̄neo, ꝛ ſic ꝑ ex̄iſtentiam ſuitatis erat cōfirmata ſubſtō, ꝛ tunc non ſequiſ de neceſſitate ꝙ ſubſtitutus agnoſcēdo hr̄ditatem pupilli ex ſubſti. pupil. videaſ cōfirmaſſe immixtionem factam a pupillo, merito tūc ꝑcedat opi. bar. in. d. §. filio. Secus ſi neceſſaria erat immixtio pupilli ad cōfirmationem ſubſtōnis, vt q: datus erat filio cohr̄s extraneus, vt
3 dixi. Nam tunc procedit alia opi. ¶ † In ea. ibi niſi hic ſubſtitutus ſit frater impuberis ꝛc. ꝛ ſic vult gl. ꝙ dato ꝙ pupillus ſe nō abſtinuerit, immo ſe immiſcuerit hr̄ditati pr̄ne poſſit ſubſtitutus pupillaris ſi ſit frater ipſius pupilli ſeparare pr̄nam a pupillari. Sed in hoc cōiter dānaſ gl. ꝑ. d. l. ſed ſi plures. §. filio. Tū Pa. de ca. h. d. ꝙ hec gl. pōt aliter intelligi. ſ. ꝙ velit ꝙ q̄ filius pupillus non ſe immiſcuerit nec abſtinuerit, ꝛ q̄ratur an ſubſtitutus poſſit agnoſcere pupillarem ſine paterna dꝫ diſtingui, aut ſubſtitutus eſt frater impuberis, aut eſt ex̄neus. Primo caſu poſſit vt. d. l. ſi filius q patri, Scđo caſu non. Et rō diuerſitatis eſt, q: frater impuberis etiam ſi non fuiſſet ſubſtitutus potuiſſet impuberi ab inteſta. ſuccedere ꝛ hr̄ditatē paternā ex potentia ſuitatis trāſmiſſam ad ipſum fratrem pro portione impuberis repudiare. l. ſi quis filium. §. i. ff. de acqui. here. Non ergo dꝫ eſſe deterioris ꝯdōnis ex eo ꝙ fuerit ſubſtitutus, ſed extraneus ſubſtitutus non eſſet ſucceſſurus ab inteſta. pupillo, vñ q: ſuccedit ex diſpōne defuncti non dꝫ ſm Pa. de ca. facere verecundiam defuncto ꝙ accipiat pupillarem ꝛ repudiet pr̄nam. ꝛ iſtam dicit eſſe rationem. d. l. ſi filius q pr̄i, ꝛ illud ꝙ ſtatuiſ in fratre pupilli idē eſſet dōm ſm eū in quolibꝫ alio q ſucceſſur⁹ eēt ab inteſt. ꝛ hāc ꝯſiderationē ēt habuit Ful. hic tū nō puto verū, q: ꝯ̄ tex. in. d. l. ſi filius qui pr̄i, in ꝟbo preſertim, nā illa dictio implicat idē eſſe in eo q non eſſet ab inte. ſceceſſurus pupillo, ꝛ ita vī ꝙ ſe hēat cōis opi. ¶ In ea. ibi hic etenim ꝛ ſi pupillus abſtinuit ipſe tū ꝛc. ſ. ſubſtitutus frater pupilli gl. male dicit, q: immo poteſt frater impuberis abſtinere ab hereditate patris q̄uis ēt pupillus abſtinuerit, q: remanet ex̄ntia ſuitatis q̄ ꝯfirmat tabulas pupillares. d. l. iul. ꝛ. d. l. ſi filius q patri, ꝛ ita cōiter teneſ. ꝛ hic dꝫ iungi alia pars gl. in ꝟ ſi. vbi aūt ex teſtō que tractat de hac eadem mā. Et dum gl. ibi in fi. dī ꝙ nō hꝫ ꝑ expeditio caſum ibi poſitum pro quo gl. all. l. cum quaſi dicatis ſm oēs ꝙ imo eſt expeditus, q: eſt caſus expreſſus in. l. filius q ſe pr̄na de acq. here. ¶ In ea. ibi itē cū vnus ꝛc. hic gl. format aliud contrarium de. l. cū hr̄ditatē, ꝙ cōcernit primā partē h⁹. l. ꝛ an. d. l. cū hr̄ditatē hēret locū in caſu in quo loquiſ ſcđa pars h⁹. l. dixi in. i. in teſtō. C. de imp. ꝛ aliis ſub
4 ſti. ¶ † Extra gl. limita iſtam. l. in. ij. parte non hēret locum in ſubſtituto pupillari inſtituto tm̄ in re certa in teſtamēto paterno, q: nō hꝫ hr̄ditatem teſtōris, ꝛ ſic non ſumus in terminis huius. l. Vñ q̄uis agnouerit inſtōnē in re certa poterit repudiare pupillarē, ita tenuit Ange. in. l. q patri. ff. de acq. her. arg. l. quotiēs. C. de here. inſti. Itē nō hēret locū in ſubſti. pupil. fcā filio exheredato, vt ſenſit gl. in. l. qđ. C. quadrantē. ff. ad. l. fal. lꝫ ꝯ̄rium tenuit Jo. de imo. ibi, ꝛ in. d. l. qui patri. Et refert ita tenuiſſe preceptorem ſuum Franci. de rampo. ꝛ hoc eſt de mente gl. ma. hic circa prin. que in caſu in quo ſubſtitutus primo agnouit paternam non curaſ an pupillus abſtinuerit vel non, ꝛ ſic non refert an pupillus hēat bona patris. Pro hoc adduco q: ēt iſto caſu militat rō h⁹. l. in. ij. parte quod no. ſm Bart. in d. l. fi. de acqr. here. q: teſtōr pōt filio ſuo impuberi facere neceſſarios heredes illos qui ſunt ſibi teſtōri neceſſarij. d. l. ſed ſi plures. §. quos poſſum, ſed hr̄s ſubſtitutus qui adiuit hr̄ditatē teſtōris ꝑ aditionē eſt effectus neceſſarius patris heres. §. ſicut Iti. i. ita ſi eſt ſubſtitutus pupillo debet ei eſſe neceſſarius.
5 ¶ † Quero vtrum iſta. l. in. ij. par. hēat locum in ſubſtituto vulgariter pupillo eueniēte caſu tacite ſubſtōnis pupil. doc. nō tāgunt, vt inquit Jo. de imo. in. d. l. q patri, vbi ipſe relinquit cogitandū. Tū veritas vī eſſe ꝙ ſic ꝑ. d. l. q pr̄i in ꝟſi. impuberi ſubſtitutus, ꝛ ſic lex ibi non requirit niſi ꝙ fuerit ſubſtitutus pupillo, ꝛ ſic non eſt neceſſe ꝙ fuerit expreſſa pupillaris de qua lo
6 qui vī iſta. l. ꝛ iſtam opi. ſequiſ ēt ibi Ro. ¶ † Quid aūt ſi iſte ſubſtitutus pupillariter de quo loquiſ iſta. l. adita hr̄ditate teſtatoris deceſſiſſet ante q̄ꝫ eueniret caſus ſubſti. pupil. poſtea deceſſiſſet pupillus an heres ſubſtituti poterit ſeparare pupillarem ꝛ illam repudiare, dic vt. d. l. qui patri, vbi eſt caſus ſingu. ꝛ eſt. l. difficilis valde cuius mām hic non examino.
7 ¶ † Quero an iſta. l. habeat locum in ſecunda parte quādo heres coactus adiuit ad inſtantiam fideicommiſſarij, vide no. per Bar. in. l. ita tamen. §. qui ſuſpectam in fi. ꝛ ibi plenius per anton. ꝛ Jo. de imo. ff. ad treb.

SVMMARIVM

1 Adire cogitur qui litigat ſuper libertate.
2 Adire cogitur qui non eſt ſeruus ad inſtantiam illius qui nō erat dominus ſuus, dummodo contemplatione ſua intelligaſ fuiſſe inſtitutus.
3 Renunciare iuri ante mortem non uidetur quis per actum neceſſarium, ſecus in actu uoluntario.
4 Coactio adhibita ꝑ ſuperiorem habentem ius cogendi non reddit actum meticuloſum, & ſic nullum, uel annullandum, per remedia tituli quod metus cauſa.
5 Seruus ſi inſtituaſ hæres tanquā liber intelligiſ inſtitutus cōtemplatione ſua propria, & ideo non compellitur ad inſtātiā quaſi poſſidentis interim adire.
6 Legatum factum alicui filio facta mentione patris, an cenſeaſ factum contemplatione patris, uel ſui filii.
7 Donatio facta ambaſciatoribus an ſpectat ad ipſos, uel eos mittentes.
8 Quondam, hæc dictio ſi apponaſ in inſtrumēto, ut filius quōdam, denotat patrem eſſe mortuum.

1 **Cum aliquis.** † Si ille q litigat ſup libertate inſtituaſ h r̄s tanq̄ꝫ ſeruus illius cū quo litigat cōpelliſ ꝑ iudicē cauſe ſine p̄iudicio litis adire hereditatē iuſſu illi⁹ ꝛ ei acqrere. Si ꝟo tanq̄ꝫ liber tūc expectaſ finis litis, ꝛ ſi pnūciabiſ ſeruus idē erit, ſi ꝟo liber ſec⁹, q: poterit adire ꝑ ſe. h. d.
2 ¶ † No. q: ille q nō eſt ſeruus cogiſ adire hr̄ditatē ad inſtātiā illius q nō erat dn̄s ſuus dūmō ꝯtēplatione ſua intelligaſ fuiſſe inſtitutus. Hoc tū pmat Pa. de ca. eſſe verū ſi bona fide ſeruiebat illi cuius contemplatione eſt inſtitutus. l. aditio. ff. đ acqui. her. ꝛ ſic erat in quaſi poſſeſſione ſeruitutis. Idē ēt putat ſi nō erat in quaſi poſſeſſione ſeruitutis, tū erat in lite cū eo cuius ꝯtēplatione fuit inſtitutus. Secus ēt puto in eo q vere erat liber, ꝛ nō erat in quaſi poſ. ſeruitutis, nec in lite cū eo cuius ꝯtēplatione eſt inſtitutus vt ſeruus ſuus, q: non poterit ad inſtātiā illius

filius cõpelli adire, ⁊ ſibi acqrere p.l. qdã cũ filiũ.ff de v.ob. ⁊ ſi adiret dicit q ſone ꝯpelleref illi reſtituere ſicut nec cogif in caſu d.l. gdã cũ filiũ mñ de mõda o illius inſtõnez recepiſſet, vt ibi. Non.n. vba teſtõꝛe inſtitutẽtis illũ tanq̃ ſeruũ dẽnt ſibi nocere, vt vcref tanq̃ ſeruus ad adeũdũ cũ nul.a rõ ſit credẽdi eũ eſſe ſeruũ. Poſſet rñder ad.d.l. gdã cũ fil.ſi q ibi teſtõꝛ in teſtõ nõ expreſſit, q ꝯtẽplatiõe alienius illũ inſtitueret, put vĩ expamere qñ õt ſticbũ ticiũ inſtituo, vt h. Unde dicit Bald. ⁊ Mod. poſt eũ q rõ.d.l. gdã cũ filiũ m, eſt q non ſufficiat teſtatorem velle niſi in teſtõ diſponat expreſſe vel tacite, vt ibi pbaf ⁊ dixi in.l.iij.C.de libe.ptẽte. Pro hoc facit, q iſte inſtitutus i terminis huius.l. ordinata iure hẽbaf p libero.l. ordinata in pn ci ff.de lib.cã, ⁊ tñ cogif adire. Tñ p cpi. Pan. de ca. optime facit tex.in.l. cum añt.§ fi.ff.de edi.edi. quom ad h alleg. ipſe i
3 d.l. aditio, vbi idẽ ꝫ, ⁊ põte poſſe ſui ſtineri. ¶ †Itẽ no. q p a cũ neceſſariũ gs nõ vĩ renunciare ſiti ante a mote, ſecus in actu voluntario.l. ſi filius emãcip.ff de min. Et idõ facit q ſi pẽdente lite, an quis ſit hẽs vel nõ, ſeu ſit prelatus, vel non fecit neceſſario actum, vt hẽs, vel vt prelatus non ſit preiudiciũ quoad cãm principalem ſup eo pẽdẽtẽ. Uñ infert Pa de ca. h dicẽs q ſi bonefidei poſſeſſor hẽditatis pendente lite ſup pet.hered. exegerit debitũ ad q competebat actio tpe peritura non ſit pꝛeiudicium dicte liti, alle. id quod leg. ⁊ no. in.l. ſi bonefidei poſ
4 ſeſſor ff.de pet.her. ¶ †Itẽ no. q coactio adhibita p ſuplorem hñtẽ ius cogẽdi non reddit actũ meticuloſum, ⁊ ſic nullum vel annullandum per remedia introducta ex prouiſiõe ſimili, quod me.cã vt h, ⁊.l.i.§ ſi quis omit.cã te.§.j. ⁊ ideo dicit Pa. de ca. q ſi electus ad paparũ iurauerit renũciare papatui, q ſi poſtea cogaf obſeruare iuſtm, ⁊ renunciare valebit renunciatio nec
a poterit reſcindi tanq̃ meticuloſa alleg in.c. requiſiuit de ſpõ. ⁊.l. ſi.rõe iui.ꝫ ad velle. Adde.l. non vnq̃.§ ſi qs ꝯpulſus.ff ad trebel.l.iij.§.j ff.de arbi.l. ſi mulier in prin.ff q me.cã, ⁊ no. gl.
5 in.l. qui in aliena § fi.ff.de acq here. ¶ †Itẽ no. ex verſi. ſinan tem q ſi ſeruus inſtituaf tanq̃ liber intelligif inſtitutus ꝯtemplatione ſua ꝓpria, ⁊ idõ nõ compellif ad inſtantiam quaſi poſſi dentis interim adire vt hic. ⁊ in tali caſu qñ inſtituif ꝯtemplatione propria dato q vere eſſet ſeruus ⁊ dñs ſuus eſſet icapax tñ inſtõ vꝫ, ⁊ ſic ſi ante aditam heredi. efficeretur ſui iuris acqreret ſibyppſi hẽditatem.l. ſi ſeruus eius ſm intellec. quem ibi ſe quif Bar.ff.de acq.here. ſecus qñ non intelligeref inſtitutus ꝯtemplatione ꝓpria quo caſu procedit regla in.l. non minus. ff.de here.inſti. ¶ In gl.j. in prin. dic melius, vt p Bar.h. ⁊.l. l.i.§.j.ff.ſi quis omiſ.cau.teſt. vbi adhuc plenius. ¶ In glo.ij. vera ⁊ cõis concluſio eſt, vt diſtinguaf inter inſtrũ fcã inter eaſdem perſonas, ⁊ illa fidẽ faciant inter eas.l. optimã alle. in gl. ⁊ inſtrũ fcã inter alios qm̃ quo ad alios q̃ inter eos iter ques fa cta ſunt fidem non faciunt qm̃ res inter alios acta ⁊c. Tñ iſte tex. ex quo ſe fundat glo. loquif inter eaſdem perſonas, ⁊ tñ inter eas non probat, ſed potes rñdere q h ideo illud eſt q iſte a ctus fuit coacte factus ideo non facit preiudicium in alia cã ẽt i ter eaſdem perſonas, vt dixi ſup tex. ⁊ dicit Pan. de ca. q iſta inſtrũ a facta inter eaſdem perſonas pbant ſi illa demonſtratio
b locoꝝ, vel confiniũ ſunt ita ibi deſcripta de voluntate* partium ſecus ſi p ſe notarius appoſuiſſet. Dicit ẽt h not. Bal. ⁊ Sal.
c q ſi eſſent inſtrũa antiqua confinium, *q2 tunc ẽt ſi facta ſint inter eaſdem perſonas vĩ q pbarent cõem opi. hoĩum, ita ſe hñe ⁊ ſufficeret, vt h p eos maxime p Bal. ⁊ eſt ho.tex.in.c. cũ cãs de proba. ⁊ gl.in.c. cũ olim in v. inſtrũis de cenſi. ⁊ in.c. ſi papa de p̃ui.in.vj. q no. Inn.in.c. veniens.de v.ſig. dũ vult q fa
d ma in antiq. plene pbet. *Et no. Cy. ⁊ Bar in.l. quidã.ꝫ ſolu. mat. ⁊ ita ſaluaf gl.in.l. at q nã §. cum me abſente.ff de nego. geſt. ſm Ange.in.l. licinus.ff.qb mod.pig vel hyp.ſol. ⁊ i.d.§. cum me abſente, ⁊ no. Bal.ꝫ in auc. quas actio ad fi. de ſac.ſa. ec. ⁊ in.l. cum ſuper de rei ven. ⁊ in.l. proprietatis.ꝫ de pba. ⁊ in.l. in bonefidei in v.i.col.ꝫ de reb.cred. ⁊ Ang.in.l. gdam in ſuo.ff.de condi.inſti. ⁊ Ant. de bu. ⁊ alij poſt eũ in.c. veniẽs.el j. de teſt. ⁊ ibi tangunt qñ dicaf eſſe in antiq. ⁊ lꝫ Ant. de bu. in c. quid per nonale de ver.ſig. dixerit de tpe. iiij. anno. tñ cõiter
e tenef tpe.c. anno. *cum illud ſit tempus longeue vite hominis. l.fi.ꝫ de ſac.ſan.ec.l. an vſuf.ff.de vſufru. Et hec videtur finalis opi. Inno. d.c. veniens, de v.ſig. ⁊ no. Spe. in tit. de proba.§. j. v. vꝫ ẽt, ⁊ in v. ⁊ no. Jo. de imo. in.l.ij.§. idem labeo.ff de aq p.u.arc. ⁊ in.d.c. veniens.de teſt. Ubi dixit q lꝫ Ant. de bu. alle. pro ſe, ⁊ no. per Cy. in.d.l.j. ſi gdẽ, ⁊ per Inn. in.c. veniẽs. de verbo.ſig. Tñ non firmaf iſta opi. ibi per Inno. nec ẽt Cy. dicit illud ad qđ ẽt vide Bal. ⁊ Ang. in locis ꝫ alle. ⁊ Lapp. ⁊

Domi.de.S.Ge.in.c.i.de preſcri.in.vi. ⁊ de qõne de qua hic in gl. vide ẽt p gl. ⁊ doc.in.d.l. optimã, ⁊ p Arch.xvj.q.i. plu
6 res. ¶ †Extra glo. inducif.l. ad.q. an ſi relinqf aliquid filio alienius ſi ſit facta mentio de patre intelligaf relictum ꝯtẽplatio
f ne patris, ⁊ Bar. dicit q ſi eſt facta mentio patris, * ⁊ non patrie poteſtatis vĩ relictũ contẽplatione filij, ⁊ pſona pris adiecta ad demonſtrationẽ ⁊ ſic tale relictũ nõ acqreref pri hodie pleno iure, ⁊ nõ erit pfecticium.l. fi. in fi.ꝫ de vſuf. in verſi. plerũqꝫ q̃ dictio facit reglã.l. ſi plures cum gl. ⁊ ibi ponderat nico. de neap.ff.de vul. ⁊ pup.l. non dubitamus, ⁊ ibi Jo. de imo. ponderat.ff.de ꝯdi. ⁊ demon.l.iij. in v. plerũqꝫ.ff.de offi.pref. vigil. aut eſt facta mentio pris, ⁊ pſe prãtis, ⁊ tunc vĩ cõtẽplatione pris.l. filio alios, incipit ſi filio.ff.de ꝯdi. ⁊ dem. ⁊ hic. rã hic in ſeruo eo ipſo q dĩ relinquo ſticbo ſeruo ticij dĩ facta mẽtio de dñica prãte, q2 non poteſt eſſe ſeruus ticij qn dicaf eſſe i prãte ſua, nõ ita ſi dico relinquo lucio filio ticij, q2 pt eẽ eius filius, ⁊ nõ erit in eius prãte, ſed ꝫ predicta facit.l. fi. ⁊ q ibi no. ff.de don.c ã mor. vbi ſi donatum fuit ſeruo alterius non vĩ donatum contemplatione domini ſui, ⁊ ſic vĩ ẽt facere ꝫ tex. iſtũ potes rñdere, q ibi non fuit nominatus dñs ſerui, vñ in dubio vĩ donatum contemplatione ſerui, ⁊ non dñi, vt no. gl. in.l. idẽ eſt ⁊ ibi doc. ⁊ maxime Jo. de imo.ff.de here.inſti. ⁊ no. Dy. ⁊ Bar.in.l. aditio.ff.de acqr.her. ꝯmis Sal.in.d.l. fi.ꝫ de vſufr. ⁊ in.l.j. ⁊ in.viij.col.ꝫ de here.inſti. de predictis nõ faciẽs mentionem dixerit ꝯriũ, alleg. iſtũ tex. in ver. finali vbi hoc non pbaf. ⁊ de predicta ẽt vlt.q. vide ẽt plenius per Bar. ⁊ alios in d.l. ſi filio, la.ii.ff.de do.cau.mor. ⁊ in.d.l. fi. de vſuf. ⁊ q no. bartol.in.d.l. ſi tibi decem.§ ſi pactus.ff.de pac. ⁊ p And. de iſer. i c.j. de alie.feu.pa. ⁊ in.c.j. in princi. de ſucceſ.feud. in quibus locis etiam tangit an ſi concedatur patri feudum recipienti pro ſe ⁊ filijs an videatur conceſſum filijs contemplatione patris,
7 ⁊ ſic dicaf profecticium. ¶ †Item inducif iſta.l. p Cy. ⁊ Sal.
8 ad.q. de enſenijs donatis ambaſciatoribus Mediolanenſibus an ſpectent ad eos an vero ad dominum ſuum de quo videat g per glo. ⁊ doc.in.l. qui proprio.§. pen. vt in ceteris.ff.de procu. per Bar. ⁊ oẽs in.l. ſi vero.§.j.ff.ſo ma. ⁊ in.l. ſocium q meo §.j.ff.pro ſocio, p Nico. de neap. Ang. ⁊ Jo. de imo in.l. ſed ſi plures.§. in arrogato.ff.de vul. ⁊ pup. p Bal.in.l. manifeſtiſſimi.§. ſed cum in ſecundo, ⁊ ibi Cy.C.de fur. per Bar. in l. extraneos.ꝫ de dona. per Jo. an.in.c. a collatione.de app. in vj. per Joan. cal. ⁊ Ant. de bu. ⁊ Jo. de imo.in.c. poſtulaſti.ꝺ
8 conceſſio.preben. ¶ †Item inducitur per quoſdam, vt refert Jaco. bu. hic q inſtrũm dicat ticius filius quõdam ſempronij, quod preſumatur ex hoc patrem eius eſſe mortuum de quo dixi in.l.j.§.j.ff.de ope.no.nun.

SVMMARIVM

1 Adire poteſt qui eſt certus de uiribus hæreditatis, uel repudiare p libito uolũtatis abſq; alia ſolẽnitate, dubius uerò debet conficere inuentarium ſecundũ formam hic traditam.
2 Milites magis ſcire debent arma q̃ leges.
3 Inuentarij beneficio non gaudet, qui adit hæreditatem ſpe certiſſima lucri.
4 Inuentarizanda ſunt bona quæ erant tpe mortis teſtõris tñ.
5 Repudiatio inducif, ſi hæres dixit credo hæreditatem eſſe reſpuendam, curſu tamen triennij.
6 Inuentarium an & qñ ſit conficiendum.
7 Inuentarium an ſit conficiendum per notarium, & coram teſtibus, & quot.
8 Inuentarium quando conficitur, an ſint citandi creditores, & legatarij
9 Teſtes an debeant cognoſcere partes contrahẽtes.
10 Inuentarium an uicietur per omiſſionem ſigni crucis.
11 Inuentarium an debeat cõficere quilibet cohæres.

1 Cimus. †Ex cauſis in hac.l. expreſſis ẽ
a inductũ q certus de viribus hereditarijs poteſt adire eam, vel repudiare pro libito voluntatis abſqꝫ alia ſolẽnitate prout ſibi magis expedire videbitur, dubius vero ſi velit caute agere, vt non teneatur vltra vires hereditarias dꝫ conficere inuentarium ſecũdum formam hic traditam. h.d. vſqꝫ ad.§. ⁊ ſi prefatam, ꝯpmitte ad euidentiam quedam, vt hic per Bal. in princi. ¶ In tex. ibi de ipꝛouiſis, q2 apparebat qñqꝫ debitũ ex ipꝛouiſo qđ gdez Iupſ datuꝫ ad deliberãdũ prouideri non potuit, ⁊ idõ ꝯmis hẽs

a ¶ Meticuloſa ꝺ h ⁊ a'us gh' papa aſtringif iuſo, vide p Barba. ꝯſil.j.

b ¶ Uoluntate ſõꝛ ang. ꝯſil. lxxxix. q ſruiata p tib' p̃uib' non cuatia vꝫ.

c ¶ Cõfiniũ. adõ Bal. ꝯſil. cccliij. iij. lib. ⁊ ꝯſ cclv. vbi õt q 'itere ſcripte in marmore pbãt ſi ſunt ꝺ antiquo alle. infra h alle. ⁊. xxxiij. q.ij. in.c. ſane, ⁊ vide Frãc. de are. ꝯſ. xxij. alle. conſi. xij.

d ¶ Probet. vide eũdẽ ꝯſil. ccviij. ij. li. ⁊ Frãcis. de are. conſil. xxxvj.

e ¶ Cẽtum anno. vide Iaſ. h in fi. ⁊ Frã. ꝺ are. i.c. veniẽs i vij. col. de teſ. ⁊ ibi Phil. in vij. colũ. ⁊ vide ale. in ꝯſ. i ij. in ij. vo. in. vij. co. ⁊ i ꝯſ. cixxxvij. In. ij. co. ⁊ in ꝯſ. lxx. in. iij. vo. in ci. in cã vertẽte inter do. Balda ſſarem. Th.

f ¶ Pris. vide Rap. ꝯſ. lxxiij.

g ¶ Donatis ambaſiatoribus. Uide pulchre Bal. ꝯſi. cccliij. incip. pmiſſis vbis in ij. vo. Ben. ferra.

poſt deliberationem adiuiſſet exponebat̃ p̄ ſc̄da; q̄ſtōnem hic
2 expreſſam occaſione dicti improuiſi debiti. ¶ † No. q̄ milites
min⁹ ſcire debent arma q̄ȝ leges, ⁊ intra h̄ reuocat in dubium
Bal. verum milites ruſtici ⁊ mulieres ſint hodie circa b̄n̄ficiū
inuentarii priuilegiati in aliquo de quo hic p̄ eum, ⁊ legit̃ ⁊ no.
ſ. ea. l. §. ſi. ⁊ in auc. de here. ⁊ fal. §. ſi. ⁊ q̄ no. bar. in q̄ſi. incip.
Maritus ſecit h̄r̄dē vxorē, ⁊ q̄ ſingulariter no. Bar. ⁊ Salyc. in
l. i. C. de iu. ⁊ fac. ig. ⁊ q̄ dixi in. l. iuris. ff. q̄ admit. ¶ No. in v̄ſ.
3 cum igitur † q̄ ille qui ſpe certiſſima lucri adit h̄r̄ditatē nō gau
det b̄n̄ficio inuentarii, ⁊ ita ē Ric. mal. vt refert ⁊ ſequit̃ Cy. h̄
exponendo tex. hic dum dicit nullo indiget inuentario. ſ. vt ſic
hi p̄ſit. Contrarium tamen Bal. hic, q̄ beneficia inuentarii ſunt multa q̄
poſſunt habere locū ēt h̄r̄ditate exiſtente ſoluendo, nam non p̄t
conueniri. ſ. tempus datum ad q̄ficiendum inuentarium. ſ. e. l. §.
donec ⁊ detrahit falcidiam in. §. ſancimus, in auc. de her. ⁊ fal.
⁊ alia de quibus. ſ. §. pri. ⁊ ita ēt tȝ Saly. hic ſicut ēt gaudet di
cto beneficio lȝ a princip. certus ſit q̄ hereditas ſit dānoſa vt ſ.
princip. huius. l. ibi ēt ſi onoroſa quis inueniat, ⁊ Spec. in ti. de
inſtr. edi. §. ſi. v̄. ad hoc aūt cum tribus ver. ſeq. ⁊ tȝ q̄ ille qui
ſpe certiſſima adit ſimplr̄ tenetur inſolidum creditoribus ⁊ nul
lum commodum hȝ ex confectione niſi forſaſſe quo ad fal. per
iſtum tex. in eo. §. ſi autem aliquis hoc fecerit. ſ. ea. l. Ange. in
l. i. §. hec ſtipulatio. ff. ſi cui plusq̄ȝ per. l. fal. in propoſito dixit
q̄ ſi ſimpliciter expreſſe vel tacite, heres adit ſi non proteſtet̃
de confectione inuētarii vel non dicit q̄ dubius ſit de iuribus
hereditatis non proderit poſtea conficere inuentarium, q̄ vi
det̃ ſpe lucri certiſſima, ⁊ ſine dubio adiuiſſe, mouet̃ p̄ iſtū tex. ⁊
ver. cum igitur. §. cum igit̃ in v̄. non indiget cum dicta expoſi
tione Cy. q̄ per iſtum tex. in v̄. ſi autem dubius ē q̄d vltimū
in ſpē tȝ Sal. ⁊ Pau. de ca. hic, ⁊ Jo. de imo, in. d. § hec ſtipu
latio, in fi. q̄ non ſequitur ſimpliciter adiuit, ergo renunciauit
beneficio huius. l. que non arctat ad aliquam proteſtationem.
Item q̄ ſimpliciter adiuerit non ſequit̃ q̄ ſpe certiſſima lucri
videatur adiuiſſe. Nec iſte tex. probat id ad q̄ alleg. per An
ge. nec in dubio v̄r̄ quis renunciare beneficio ſuo arg. l. iii. ff. de
teſt. mil. ⁊ l. cum de indebito, in prin. ff. de proba. ⁊ pena proba
tionis huius beneficii non dȝ intelligi impoſita niſi vbi lex hoc
exprimat in. §. cum igit̃ in auc. de non eligen. ſecundo nub. not.
gl. xv. q. viii. in ſumma ⁊ glo. in. c. ſi. de iurepa. tñ dicit Pau. de
ca. hic poſſe ſaluari opi. Ang. in vno caſu. ſ. qñ heres in additio
ne hereditatis dixiſſet ſciens h̄r̄ditatē eſſe dānoſam, nihilomi
nus adiit, vel ſciens eſſe lucroſam tñ adiit qui videt̃ renunciare
confectioni inuentarii nil tñ alle. ⁊ ita ēt ipſe conſuluit in q̄ſ. cc
xi incip. In xp̄i nomine paſſus de quo queritur tangitur ⁊c. q̄
p̄ d. verba videtur ſpe certiſſima adiuiſſe, ⁊ iſtam opi. ē Ang.
puto eſſe veram per ea que alleg. ſunt. ſ. ⁊ ita ēt inuenio tenere
Jo. an. in add. Spe. in ti. de teſt. in rub. in. ii. col. vbi refert ita
conſuluiſſe Jo. de are. pro hoc facit, q̄ potuit eſſe q̄ qñ adiuit
hereditatem non erat hū certus q̄ ſubeſſet eo aliena ⁊ poſt
ea. ſ. tp̄s conficiendi inuentarium ſuperuenit ſibi notitia alieni
eris, nam non dȝ excludi a facultate conficiendi inuentarium, eo
to q̄ nihil proteſtatus fuerit, q̄ cum ſciret adhuc ſupereſſe tē
pus ad inchoandum ⁊ conficiendum inuentarium caſu quo eo
vti vellet ſciebat ſibi ius eſſe ſuum ſaluum q̄ſiter non fuit ſibi ne
ceſſaria proteſtatio. l. ſicut non v̄r̄. ff. qui. mo. pig. vel hyp. ſol. ⁊
ita Bald. conſuluit in conſi. incip. In xp̄i nomine proponitur
q̄ Jo. ſtephani ⁊ dicit Ro. in rub. de acqui. her. q̄ iſte tex. non
probat dictam deciſio. Ange. quā ipſe reputat mirabilem ſi ve
ra eſt, ⁊ ſuper ea relinquit cogitandum ita ēt vidi ē Ange. q̄ſi.
Jo. de imo. incip. Joan. ē vulgarinum ⁊c. vbi vero ſpe certiſſi
ma lucri appareret eum adiuiſſe videt̃ veram eſſe opi. Ricar.
malum. ⁊ Cy. ⁊ iſtum tex. in ver. indiget qui v̄r̄ exponendus vt
ipſi faciunt, ⁊ ita ēt ſonat tex. ibi dum dicit cum omnibus credi
toribus ſuppoſitus eſt ⁊c. ⁊ ita ēt v̄r̄ eē de mente Bal. in. d. q̄ſi.
4 ¶ † In tex. ibi mortis tempore no. q̄ in inuentario ſolū deſcri
bi debent bona que erant in hereditate tp̄e mortis. ⁊ ideo lȝ au
geat̃ hereditas non v̄r̄ de iſto augumento q̄ dēat fieri deſcrip
tio in inuentario ſm̄ Ang. hic, qui hoc reputat ſingulr̄ notādū
ſed ipſemet Ange. in. l. i. §. hec ſtipulatio ad fi. ff. ſi cui plusq̄ȝ p̄
fal. tȝ q̄ imo fructus ⁊ acceſſiones ſuperuenientes ante aditam he
reditatem debeant poni in inuentario quo ad creditores, ⁊ ēt
quo ad legatarios qñ tales acceſſiones veniunt computande in
falcidiam, q̄ augent hereditatē. l. quod de bonis. §. fructus. ff.
ad. l. falcid. Puto veriorem eſſe primam opi. per primum tex.
⁊ ratio eſt, q̄ de aliis fructibus poſtea perceptis oſtēdat ratio
nem per codicem rationum vel aliter, vt in ſimili dicit Spe. in
ti. de inſt. edi. §. ſi. in ver. ſed nunquid in inuentario, ⁊ ibi bal.
in vlt. col. An autem ſi perfecto inuentario ad eius noticiam de
uenit antiqua res, que non fuit deſcripta in inuentario teneatur
addere vide per Guil. de cu. hic, ⁊ plenius Bal. h̄ in v̄ſi. item
pone q̄ heres, ⁊ And. in. d. §. hec ſtipulatio, ad fi. in gl. in v̄b.
arma, ibi h̄ non negatur ⁊c. ⁊ ſol. magis communiter tenetur ex
hoc habes q̄ milites ab ignorantia iuris excuſantur in caſibus
a iure expreſſis non ab aliis. l. i. cum ibi no. l. fi. C. de iu. ⁊ fa. ig.
⁊ l. regula. §. i. alle. in gl. eſt bene ver, q̄ in huiuſmodi perſonis, vt in
minore, ⁊ ruſtico, ⁊ muliere facilius preſumitur iuris ignorātia
q̄ in aliis, vt gl. no. in auc. de inceſt. nup. in prin. in verb. ſciens.
¶ In gl. in verbo creditoribus ibi vel verius ⁊c. hoc cōtertu
net. Ex quo no. q̄ lȝ heres de iure codicis non conficiat inuen
tarium non perdit falcidiam, fallit ſi periiſſet tempus ad delibe
5 randum, ⁊ inuentariū non confecerit, vt. ſ. ea. l. § pe. ¶ † In gl.
in ver. menſiū ex hac gl. iuncto tex. colligit Bar. hic q̄ ſi hēs
dixit credo hereditatem eſſe reſpuendam inducitur repudiatio
cum curſu trium menſium, ita ēt tȝ Bar. ⁊ Fran. tig. ſ. ea. l. §.
ſi autem, ⁊ Bar in. l. ſi quis ſuus de iure delibe. vbi ad hoc re
putat iſtum tex. ſing. cum gl. ⁊ no. ēt Bar. in. l. filium m̄r. § i. ff.
ad tertul. Sed Bal. hic v̄r̄ diſtinguere, q̄ aut iſta verba fuerint
prolata reſpectu ſubſtituti, ⁊ tunc procedit opi. predicta. Aut
fuerunt prolata reſpectu creditorum, ⁊ tūc inducit additiones
per no. per gl. in. l. q̄ſdiu inſtitutus. ff. de acq. her. Sal. h̄ repro
bat opi. Bal. ⁊ dicit q̄ diſtin. Bal. procedit qñ iudex ſtatuit
terminū ad inſtantiam creditoris, vel ſubſtituti heredi ad adeū
dum ⁊ terminus a iudice prefixus currit a die prefixionis, ſed
iſte eſt terminus legalis qui currit a die quo ſciuit hēs ſibi de
latā eſſe hereditatē, vt hic, ⁊ per hoc ēt impugnat opi. Bar q̄
iſte tex. non probat q̄ currat terminus trium menſiū a die p̄
bationis dictorum verborum, vt v̄r̄ eſſe mens Bar. maxime in
d. l. filii mater, lȝ Sal. illā quorū nō alleget. Sed loquit̃ iſte tex.
de tp̄e triū mēſiū decurrēdo a die ſcie dilatiōis. Preterea iſte
tex. exigit renūciationē fieri ab herede, vn̄ dicit Salyc. q̄ hoc
tex. ponit q̄ſilium. l. q̄ iſte hēs q̄ credit h̄r̄ditatē eſſe reſpuen
dam renunciet eam. ſ. tres menſes. ſ. quos cognoſcere potuit ſi
ne titubatione eam eſſe reſpuendam, ⁊ nō dȝ h̄r̄ditatē in pēdu
lo tenere, ⁊ ſi renunciat erit alienus ab h̄r̄ditate, ⁊ non indiget
inuētario. Si autem non renunciet erit in terminis iuris cōis,
q̄ perpetuo adire poterit, ſȝ iſte intellectus Sal. mihi nō plȝ,
q̄ iſtud conſilium Juſtiniani fuiſſet imperfectiſſimum. ſ. q̄ ille qui
perpetuo p̄t adire, vel repudiare arctare ſe, ⁊ repudiaret. ſ. tres
menſes, ⁊ ſic imperator hic eluſorie, ⁊ inutiliter ac imperite cō
ſuluiſſet, vnde ne ſequat̃ q̄ iſta prouiſio imperatoris hic dicēris, q̄
hēs renunciet. ſ. tres menſes ſeruiat de vento, ⁊ fruſtra, op̄ȝ nos
dicere q̄ ſaltem elapſo iſto termino trium menſium legali de q̄
ſciuit ſibi delatā eſſe hereditatem coget̃ renunciare ſicut vide
mus fieri in termino legali p̄fixo, vt q̄s adeat cogit̃ elapſo illo
termino adire. l. ſcimus. §. ſi. C. de inoffi. teſt. ⁊ ita teneo, Pa. de
ca. hic tȝ opi. Bar. ⁊ dicit ſibi non placere opi. Bal. quā dicit
p̄cedere qñ heres non dixiſſet illa v̄ba. ſ. credo h̄r̄ditatē reſ
puendam, vbi aūt fuiſſet datum heredi tp̄s ad deliberādū ⁊ he
res poſtea protuliſſet dicta verba tunc ſm̄ Bar. in. d. l. filium
⁊ in. d. l. ſi q̄s ſeruus incōtinēti induceret̃ repudiatio per. l. ſed
ſi alio. §. i. ⁊. l. oēs, ⁊ vtrobiq̄ȝ no. bar. ff. ad treb. Dicit tñ Bal.
hic, q̄ dicta iura hic nō probant, tñ pōt dici q̄ ſatis p̄bet̃ in. d.
l. ſed ſi alio, q̄ tex. ibi iunctis precedentibus innuit q̄ poſt dcā
verba amplius non dicebat̃ hēs deliberare. ¶ † In gl. in verb.
6 delatam ibi. §. ſi vero poſtq̄ȝ. Certe ſi bene inſpiciatur tex. ibi
non dicit qñ incipiat currere tempus q̄ficiēdi inuentarium, ſȝ fac
mētionē de aditione, q̄ ſi nō adiuiſſet nō poſſet hēs cōueniri in
ſolidū. Nec ēt eſt bona rō hic tradita in gl. q̄ imo ēt ante iſtā
l. poterat hēs extra adire h̄r̄ditatē clauſis tabulis. Hic ēt ſie
rat hēs p̄ p̄te ſi erat de liber. vt videmus tex. in. l. iii. C. eo. ⁊ ibi
no. Unde Ric. ma. hic, tȝ p̄ iſtū tex. aperte dicitur, q̄ iſtud tp̄s
currit a die quo ſciuit ſibi delatam eſſe hereditatē, ⁊ hanc opi.
v̄r̄ tenere gl. in auc. ſȝ cū teſtōr in v̄. ſtatutū. ſ. ad. l. fal. ⁊ Spe. ⁊
Jo. an. in ti. de inſtr. edit. §. ſi. in ver. in hereditatis. Ita ēt tȝ Sal. h̄
q̄ inuentarium fieri pōt citra aditionem h̄r̄ditatis, vt. ſ. ea. l. §.
finaliter hic alleg. Et q̄ rōnes que mouerūt Juſtinianum hic fue
runt ne differret̃ aditio, vt hic, ⁊ in. d. §. finaliter, ſȝ ſi v̄r̄ eſſet ciā
opi. gl. hic ſequeret̃ totum contrarium, ⁊ per hoc poſſet r̄nderi ad
d. l. iii. §. ſi q̄s h̄r̄di. ff. de ſta. lib. q̄ alleg. pro opi. huius gl. q̄ nō
poterat legatarius dari h̄r̄di, vt iuſſit teſtōr niſi hēs ſit p̄ aditio
nē, tñ opi. gl. h̄ eſt magis cōis, ⁊ eā tȝ Pe. Cy. Ray. Ja. Bu.
Ang. ⁊ Bal. in. l. filium quem hūit in vl. col. ff. fa. her. ⁊ bar. ⁊
Benedic.

Benedic. de pliſidi. in. d. l. ſi quis heredi. Pro hoc ēt facit qḋ no. gl. per illum tex. in. d. l. ſi in die, in pn. et ibi no. Bar. ff. ḋ cō di. ⁊ demō. Bal. ēt pro iſta opi. alle. §. donec. C. e. l. ſed parū aut nihil facit. Hanc opi. ēt ſequit̃ bar. hic cum quodā temperamē
a to. ſ. niſi malicioſe ⁊ corporaliter hēs differret adire p. d. § ſi heredi. in rōne ſui, ita ēt tʒ Ful. hic, ⁊ Ang. in d. §. hec ſtipulatio. Pa. de ca. dicit ꝙ iſta opi. Bar. poneret nos in magno dubio ⁊ ꝙ cautū eſt ſeruare opi. Io. ā. tñ ſatis ꝓbabilis vī. d. opin. bar. ħ ⁊ ꝯ opi. Io. an. ⁊ ſequa. facit tex. hic, dū dicit ſigno crucis ante a manu hēdis propoſito, ⁊ ſic tex. reqrit ꝙ faciens inuētarium ſit iā heres. l. pro herede. §. j. in ver. heres eſſe. ff. de acq. here. ergo ante non currit tpᵃ ꝗ̃ ſit hēs d. l. ſi diem, per quam ſuppleᵗ iſte tex. in. d. §. ſinaliter hoc in verbo inuētariū cōſcripſerint cū ſeq. verbis dū dicit, ſi non recuſauerit, ſed adire maluerit ⁊c. Et ſic innuit ꝙ poſt factū inuētariū adiuit ꝙ rūdeo ꝙ illud procedit in eo q dicebat ſe velle deliberare, ⁊ interea ꝯficere inuentariū. Nā nō ꝓhibet̃ ꝯficere ſi vult añ aditā hēditatē. Tñ quo ad excindēdū eū a confectione inuētarii non inciperet currere tpᵃ, niſi a die adite hēditatis niſi ſuiſſet in mora vt dictū eſt. Nō ob. ꝙ rōnes mouētes impatorē hic ſuerūt vt differret aditio, qꝛ limitatio addita per Bar. hic tollit ea. Paſſus tñ eſt diſputabilis, ⁊ in puncto iuris opi. Ric. malū ⁊ ſecūa. eſt ſa: in ſubſtenabilis vt colligi pt ex pmiſſis, ⁊ vide ꝙ dicā in. d. §. ſinaliter hic, ⁊ per hoc infert̃ male dixiſſe bal in. l. facultas. C. de iur. fiſ. lib. x. vbi dicit ꝙ tpˢ ꝯficiendi inuētariū nō currat durāte q. ſup hēditate ad quā hēs agebat, alle. in arg. l. ſi qs in grani. §. fi. cū. l. ſeq. ff. ad ſille. Nā quācūqꝫ opi. teneamus ex predictis apparet deciſionē bal. nō eſſe veram, ⁊ nō ꝓbari p iura al. le. p eū. Nā ibi impedimentū hñs impediebat adire, ſed in caſu nr̃o lis more non impediebat ꝯfectionē inuētarii. Forſitan poſſet ſaluari deciſio Bal. qñ ꝓbabilr ignorabatur tpˢ litis more ſup iure hēditatis, iuxta. l. quādiu. ff. ḋ adqui. vel omitten. hered. qꝛ deciſio bal. ſi eſt vera no ē. ⁋ In gl in. v. ſexaginta ⁊c. no. ꝙ. xxx.
b dies veniunt appellatione menſis ⁊ dic tñ vt plenius p gl. in. c. ꝗ̃ ſit, de elec. in. vi ⁊ bar. in. l. cum biſextus, de ver. ſig. ⁊ in. l. ſi. ⁊ ibi ēt Ang. C. de tēpo. ap. p bal. in. c. j. in prin. in tim. quo tēpo. mi. ⁊ in auc. qui ſemel. C. q̄ho ⁊ qñ iudex, in fi. ⁊ ibi glo. ⁊ p bald. plene in. l. eos. §. cautione. C. de ap. ⁊ in. l. j. ff. ſi quis cau. ⁊ in. l. j. C. de tempo. appel. ⁊ in. l. de diuiſione ⁊ ibi ēt per Io. de imo. ff. ſol. ma. ⁊ per Ang. in auc. iubemus. C. de iud. per Pan. de liza. in cōmē. c. nulla, de ꝯceſ. preben. per oēs in. c. licet, de ſup plē. negli. prela ⁋ In gl. in. v. ceteroꝝ ibi triū teſtium ⁊c. imo ſufficiunt duo teſtes. l. vbi numerus. ff. de teſti. Eſt verum ꝙ ſi creditores vel legatarij ſunt abſentes debent loco eorum adhiberi tres teſtes, ⁊ ita intelligat̃ gl. per tex. alle. in ea. ⁊ ita eſt de mēte Bar. ⁊ Bal. hic, ⁊ Ang in. d. §. hec ſtipulatio, ⁊ hic. Licet Saly. hic velit ꝙ ſufficiant duo, ⁊ abſentium creditorū vel legatariorum loco ſufficiat ꝙ addat̃ vnus aliꝰ teſtis, ſed non
placet, per. §. ſi vero abſunt, alleg. in glo. ⁋ † Unuꝫ circa hoc no. ꝙ dicit Bald. ⁊ Pa. de ca. in. d. auc. ſed ſi teſtator, ſi ē verum, nam dicit ꝙ licet requirantur tres vltra alios duos tamē ſm eum glo. in. §. ſi vero abſunt. in verbo tabularijs, in auct. de hered. ⁊ falci. dicit de conſuetudine ſeruari ꝙ adhibeant̃ tres notarij qui ſe ſubſcribent, ⁊ iſti ſufficiunt etiam ſi nulli alij teſtes ſint, quia notarij ſunt ſufficiētiores teſtes ꝗ̃ alij, ꝙ dicit eſſe notandum. Sed certe illa gl. non videtur ita dicere nec eā ſic intelligit Iac. de bel. in. §. hinc nobis, in auc. de here. ⁊ falci. l. ſi. q. Sed intelligit ꝙ glo. ibi velit quod ſi tres tabelliones fuerunt adhibiti valeat inuentarium multomagis, quia abundans cautela non nocet. l. teſtium. C. de teſti. l. heredes palā. §. j. ff. de teſti. Et contra intellectum Paul. de caſt. facit quia notarius debet eſſe rogatus de inuentario ſicut de teſtamento, ⁊ numero teſtium, vt no. in. l. hac conſultiſſima. C. qui teſt. face. poſſ. ⁊ nuſqꝫ ibi reperitur ꝙ alij duo tabelliones equipollent quinqꝫ teſtibus. ⁋ † In eadem ibi, ⁊ creditorum, hoc verbum no. qꝛ de citatione creditorum non reperitur tex. qui faciat mentionem. Tamen glo. magis communiter approbatur, ⁊ idem tenet gl. in. §. ſancimus, in verſi. fideicommiſſarius, in aucten. de here. ⁊ fal. nam ſi requiritur citatio legatariorum qui tractant de lucro vt. d. §. ſancimus multomagis creditorum. An aūt ſufficiat generalis citatio. Ray. mulum Bar. Bal Ang. ⁊ Saly. ⁊ Fulgo. hic diſtinguunt, aut certi ſunt creditores legatarij, ⁊ nō ſunt citandi generaliter, ſed incerti ſic. Et ita etiam vult Bal. in aucten. ſed cum teſtator, in. iiij. colum. C. alleg. ⁊ Ange. in. d. § hec ſtipulatio, ſed Barto. in. l. ſi eo tempore. C. de remiſ. pig. ⁊ i ꝯſ. ſuo incip. Marinus fecit ⁊c. tenet indiſtincte ſufficere denunciationem gñalem, per. d. l. ſi eo tempore, ſed verior ē primo opi. primam per. d. l. j. §. denunciari. ff. de ven. inſpi. ſꝫ quā debet in
9 telligi tex. vt expreſſe dicit Ange. in. d. l. ſi eo tempore. ⁋ † In glo. in ver. cognoſcant, circa hoc an teſtes debeant cognoſcere
c partes. ⁊ Bar. aliter ħ diſtinguit, ⁊ diſtinctio ſua videtur magis cōiter a ceteris approbari preterꝗ̃ a Ful. ħ dicente ꝙ etiā qñ probatio eſt facienda per inſtrm, tñ ad validitatē inſtri reqrit̃ ꝙ teſtes cognoſcant ne alīs cōmutat̃ falſitas, alle. §. ſi qs igitur vult caute deponere in verſi. nouerint, in auc. de inſtru. cau. ⁊ fide. Et licet ille tex. loquatur in ſcriptura priuata, tamen idē vī eſſe in publica, vt in. d. auc. in. §. ſed ſi inſtra, in verſic. ſicut dictum eſt, ⁊ potuit moueri Saly. qꝛ tex. in. §. ⁊ lʒ alle. per glo. ⁊ Bar. nō vī probare id ad ꝙ allegatur, tñ qꝛ tex. hic, ⁊ i. § opꝫ, el. ij. alle. in glo. ſpecialiter exprimit in illis caſibus teſtes debere cognoſcere vī innuere aliquid eſſe ſpecialitatis in illis caſibꝰ ⁊ eſſe in ꝯtrium ius cōe, ⁊ ita pōt ſuſtineri opi. Bar. nō ob. d. §. ſi quis igit̃, qꝛ loquitur in priuata ſcriptura ad cuius fidem reqrebat̃ extimatio teſtium. Nec huic rūſioni obſt. tex. in. d. § ſi inſtra, qꝛ vt ibi dicit glo. in ver. dictum eſt ille text. refert ſe ad. §. ſed ⁊ ſi quis. ad. §. ſe. Et de iſta materia vltra predicta videatis per glo. ⁊ doc. in. c. cū ꝗdam que inter archiepꝫ, in ver. de conſis, de teſt. per Io. an. in addi. Spe. in ti. de teſte. § i. in addi. incip. Quod voluerint, ⁊ ibi per Spec. in ver. item ꝙ non nouit, per bal in. l. executorem, in. iiij. vel. v. co. C. de exce. rei iudi. in rub. C. de fide inſtru. in. vi. col. ⁊ ibi etiam an notarius debeat cognoſce
10 re partes. ⁋ † Extra gl. ꝗrit̃ an omiſſio ſigni crucis ⁊ viciat in
d uentarium in quo bar. Bal, Ang. ⁊ Pan. de ca. tenent ꝙ non qꝛ omiſſio leuis ſolēnitatis nō viciat. l. j § fi. ff. de ven. inſpi. idē tʒ Bar. in. l. ij. §. pꝰs. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ Bal. in pn. codi. ꝯtra tʒ Ray. hic per tex. C. §. proxi. in prin. iuncta gl. j. ⁊ per §. ſancimus in ver. modum. in auc. de her. ⁊ fal. idem tʒ Saly. hic all. tex. cum gl in auc. de teſt. in prin. cum glo. in ver. venerabilis, q nihil facit ſi bene inſpiciatur vt mihi vī, ita ēt tenet Fulg. hic q dicit ꝙ omiſſio leuis ſolēnitatis viciat niſi per ruſticitatē vel p ꝯſuetudinē regionis omittat̃, ⁊ ita dicit probari in. d. l. j. § fi. ita ēt ꝙ vicietur pp ħ inuētariū, ita tʒ Ang. in d. § hec ſtipulatio, p iſtū tex. Et ita ēt tʒ Io. de imo. ibi, referens illū tenuiſſe dñm ſuum Frā. de rāpo. ħ ita ēt refert Io. de imo. in. d. § prius, ⁊ rñdet ad id ꝙ dr̃ de leui ſolēnitate ꝙ verum eſt niſi lex diſponat i aliquo caſu contrarium prout eſt hic iuncto. § proxi. cum gl. j. Hanc opi. ēt ſequitur Io. and. in addi. Spe. in. d. §. fi. in addi. inci. Quod quidam. Pro iſta parte facit, qꝛ ꝯditio denotata a lege nunꝗ̃ dr̃ importare leuē ſolēnitatem īō eius omiſſio ſemper viciat, ita inquit Bal. in auc. matri ⁊ auie. C. qñ mul tute. offi. fun. pōt alle. l. pretor, in prin. ff. de col. bo. ⁊ eſt de mente Ang. C. e. l. j. in. §. ſi vero poſtꝗ̃, iuncto ibi not. per Bar. ſed in caſu noſtro videtur denotari hec ſolēnitas per modum conditionis, vt C. §. proximo, cum glo. i. ergo ⁊c. Tñ ſuſtinendo primā opi. dic ꝙ non obſt. id ꝙ hr̃ j. §. proxi. cum gloſ. j. qꝛ illud dꝫ referri ad ea que non ſunt leuis ſolēnitatis cum ſpecialr ibi tex. nō faciat mentionem de ſigno crucis, vnde ꝓpter. d. l. j. in fi. de vē. inſpi. vt iura iuribus ꝯcordent̃ non intelligit̃ de leui ſolēnitate, ⁊ hanc reſponſionem tangit Io. de imo. in. d. § prius, ⁊ ita ēt ſit rñſum ad id qḋ no. Bal. in. d. auc. matri ⁊ auie, qꝛ procedit quādo ſpecifice p modum conditionis eſſet facta mentio de leui ſolēnitate. Uel pōt dici ꝙ de ſigno crucis eſt facta mentio a. l. p modum diſpōnis non ꝯditionis vt hic. Non ob. ꝙ dicebat Fulgo. ꝙ ruſticitate ⁊c. qꝛ rñdeo ꝙ tex. in. d. §. fi. ſm vez intellectū poſitum ibi cum gl. pe. ⁊ clarius per Cy. ibi vult ꝙ in his que non ſunt leuis ſolēnitatis ſuccurratur ruſticitati ſicut ſuccurrit̃ oibus in his que ſunt leuis ſolēnitatis ſi omittant̃. Unum etiaꝫ notabis ꝙ dixit hic Mar. ſill. ⁊ Cy. Accur. ⁊ Fulg. ꝙ ſolum requiritur ſignum crucis per legem iſtam qñ heres non poteſt ſe ſubſcribere, ita dicunt velle iſtum tex. tñ de mēte Bar. ⁊ bal. ⁊ Ang. hic dum tradunt formam inuentarij eſt ꝙ in quocunqꝫ ēt valente ſcribere reqritur iſtud ſignum crucis ſicut in non valente ſcribere, ⁊ ita intelligit ēt Spe. in. d. § fi. in ver. in huius, ⁊ hoc ēt expreſſe tʒ Ray. hic, ⁊ iſtud magis, plꝫ cum non ſit ratio quare magis vno caſu ꝗ̃ alio debeat apponi ſignum crucis, fa
11 cit. l. j. C. de lib. pret. ⁋ † Querit etiam Cy. Ray. ⁊ Sal. hic an ſi plures ſint heredes vnuſquiſqꝫ debeat facere inuentariuꝫ cōcludunt ꝙ ſic, per iſtum tex. in ver. ex parte nīſi oēs vni cōmiſiſſent, argu. l. ſi quis ex argentarijs, poſt prin. ff. de eden. ita etiā tʒ Io. an. in d. §. fi. in add. que inci. ſic dicit. Querit etiam bal. Sal. ⁊ Pa. de ca. hic an ad ſolēnitatem huius inuentarij reqratur decretum iudicis, et tenet ꝙ non, qꝛ non reperitur iure cau

a⁋ Malicioſe, de hoc late p in. ro. ꝯ. lxxiiij. vbi refert varios opin. ⁊ tādē cū barto. trāſit p Rap. cōme. cōſ. xxiiij. Abb. cōſi. lxxiij. ij. lib.

b⁋ Menſis, adde eūdē ale. cōſil. xli. ij. lib.

c⁋ Partes, vide pa. de ca. ꝯſi. ccvi. ⁊. ccxij. ⁊ an ſint citādi creditores, ⁊ quot tabelliones, vide bal. ꝯ. xxxv. iiij. lib.

d⁋ Crucis ad de an ſignū crucis ſit ḋ ſubſtātia inuentarij bal. ꝯ. ccccxxxj. ⁊ ꝙ nō, qꝛ ēt iudei ⁊ ſarraceni gaudēt beneficio inuētarij, ⁊ ſigno crucis nō vtunt̃, abb. tñ ꝯſi. lxxiij. ij. li. vult ꝙ ſignū crucis ſit ḋ ſubſtantia.

tum. Nec ob.l.de creationibus.C.de epiſ.and p quã Mar.ó ſano tenebat cõtrã, q: rñdet Pa.de ca.ꝙ il a.l.loquit in inuentario curatoris, ſꝫ de inuentario tutoris vel curatoris an exigat decretũ.dic vt p bar.in.l.tutor,q repertoriũ,in pñ.ff.de admi.tu.in inuẽtario aũt hẽdis quo ad ſolẽnitatẽ decreti ultra pdicta, vide p bar.in cõſi.inci. Martinus ferit ꝛc.p bald.in.l.j.C.q bo.ced.poſ.ꝛ in d.anc.ſꝫ cũ teſtãt,ꝛ in.d.l.facultas,ꝛ cõis opi.eſt ꝙ non,ſꝫ Angel.dixerit cõ,ꝛ non bene in.d.l.hec ſtipulatio.

SVMMARIVM

1 Hæres conficiens inuentarium ultra uires hæreditarias nõ tenetur,& gaudet falcidia.

2 Inuentarium conficiens non tenetur ultra uires hæreditarias creditoribus.

3 Inuentarium non conficiens, in quibus caſibus non teneaẽ ultra uires hæreditarias.

4 Hæres eius qui ceſſit bonis ſi non confecit inuentariũ, tamen non tenetur ultra uires hæreditarias.

5 Hæres non conficiens inuentarium, non tenetur ultra uires hæreditarias, in caſu ut hic.

6 Inuentarium an teneantur conficere qui nõ ſunt hẽdes, ſed ſucceſſores, ut eccleſia, uel clerici, & ſi non conficiant an teneanẽ ultra uires hæreditarias.

7 Inuentarium conficiens inter cætera cõmoda quæ ſentit eſt ꝙ non imputatur ſibi ſi ſoluat primò uenientibus.

8 Debitor an & quando poſſit prius ſoluere uni quã alii in præiudicium alterius.

9 Legatarii an & quando habent regreſſum contra ſe adinuicem quando eſt prius ſatisfactum uni quã alteri.

10 Hæres qui confecit inuentarium an teneatur uendere res hæreditarias ut ſatisfaciat creditoribus.

11 Hæres qui confecit inuenta rium an poſſit incarcerari.

12 Hæres an de eo ꝙ capit cauſa conditionis implendę ſi ueniebat ſibi dandum tanquã titio, uel ſibi tanquã hæredi teneatur ſi fecit inuentarium creditoribus ſatisfacere.

a Iſta limitatio, adde aliũ caſuꝫ quẽ ꝑdit rapb.cum.ſin. eius cõſi.xxv.

b Plures alios, vide etiã aliqd p Fulg. conſi.lxxxviij.

1 **Et ſi præfatam.** †Heres qui ſolẽniter conficit inuẽtariũ ultra vires hereditarias nõ tenetẽ,ꝛ falcidia vtitur,ꝛ ſatiſfacere põt legatariys, ꝛ creditoribus q prius venerint,ſꝫ alys poſteriores in tempore fuerint reſeruanẽ tñ potioribus creditoribus iura ſua,ꝛ opportunia remedys cõ legatarios quibus prius ſatiſfactuꝫ eſt agere poſſunt ꝛ ẽt cõ poſteriores creditores, ſed cõ ipſum heredes vel

2 eum q emit ab eo regreſſus nõ daẽ.h.d. † No.ꝙ conficens inuentariũ nõ teneẽ ultra vires hereditatis creditorib[9] ꝛ iſtud eſt nouiter inductũ p hanc.l.anteq̃ꝫ nõ erat cognitũ hoc beneficiũ inuentary.l.que dotis.ff.ſo.ma.l.ſi te.C eo.ꝛ hodie ẽt nõ tenetẽ legatariys inſolidum ſi inuentariũ confecit,alĩ ſic,ꝛ iſtud ẽ

3 inductum per.d.§.ſi vero nonfecerit,de heredi.ꝛ fal. † Fallit tñ in multis caſibus in quibus ſucceſſores non teneneẽ ultra vires ẽt ſi hodie nõ confecerint inuẽtarium, Unus eſt caſus ſing.poſitus per bal.in.l.filiũ quẽ habenẽ,in antepe.co.C.fa.her. qñ agentes cõ heredẽ inſolidũ cõfuerent ꝙ in hẽditate nõ remãſit ultra id ꝙ aſſerit heres, q: cõ oẽm pſumptionẽ iuris,et de iure facientẽ cõ heredẽ nõ cõficientẽ inuẽtariũ ꝙ occultauerit bona vt in §.ſancimus,in auc.de here.ꝛ falci.admittiẽ pbõ in cõtrã p cõfeſſionẽ partis, vt no.Cy.ꝛ Bar.in auc.ſꝫ tã neceſſe.C.ꝺ do.

4 ante nup.ꝛ no.gl.in corpore vnde ſumitur illa auc. † Alius eſt caſus in hẽde eius qui ceſſit bonis ſm Bald.in.l.fi.C.q bo.ce.po.q: ſicut defunctus nõ tenebaẽ ultra q̃ꝫ facere poſſit.l.is qui de ceſ.bo.ita heres eius ar.l.non ſolũ.ff.de in integ.reſt.ꝛ ita ẽt in herede cuiuſcũqꝫ habentis pꝛiuilegiũ ne teneaẽ ultra q̃ꝫ facere poſſit ſꝫ Ang.ꝛ Imo in.l.j.§.hec ſtipulatio.ff.ſi cui plus

5 q̃ꝫ.p.l.fal.ſed iſta limitatio a mihi vr̃ cõ.l.ſciendũ.ff.de re iu.ꝛ.l.maritũ,cũ.l.ſeq.ff.ſo.ma.ꝛ ſolũ vr̃ poſſe ſaluari in caſu no.p gl. in.d.l.ſciendũ. † Alium caſum ponit Bal.in.l.fi.ff.de dolo,et

b aliũ in.l.voluntatis.C.de fideiuſ.plures alios b caſus ponit Ange.in.d.§.hec ſtipulatio, vbi tangit quid de executore tenẽte locũ heredis an teneaẽ cõficere inuentariũ an alias obligeẽ ꝺ ſuo. de quo vide per Spe.in ti.de inſtr.edit.§.fi.ver.qd de executore,ꝛ in.§.nunc vero aliqua,ꝛc.ſed an teneaẽ, cum ꝛc.ſeq.per Cy.in.l.id ꝙ pauperibus,de epi.ꝛ cle.ꝛ ibi Bal.ꝛ melius p Bal.in auc.ſed cũ teſtator,in fi.C.ad.l fal.per Ioan.de Imo.in

6 d.§.hec ſtiplõ,circa v.ꝛ.vij.co. † Tangit ẽt Ang.in.d.§.hec ſtipulatio, qd de ſucceſſoribus qui pꝓpꝛie non ſunt heredes, vt eſt moneſterium cui acquirunẽ bona ingredientis moneſterium, ꝛ quid in patre qñ hꝫ iura patris vel qñ ſui adiiciunẽ cũ liberis cõſeruandoꝝ, circa quos caſus ẽt videatis per Bal.in.l.nemus,in.vi.co.C.ad treb.ꝛ in auc.ſi qua mulier in ꝛc ſit.principaliter ꝛc.de ſa.ſan ec.ꝛ ibi Bar.circa.iiij.col.ꝛ aliquid in.l. ti infanti,in opp.ff.e.ꝛ in auc.cã que fit cum monacho,de epi.ꝛ cle.ꝛ Ang.C.co.l.j.§.ſi vero poſt q̃ꝫ aliquos caſus ponit bar. in.d.auc.ſed cum teſtator, vbi tangit quid in eccleſia hẽde vel clerico, de quo dicam in.§.fi.huius legis,ꝛ per eundẽ Bald. in repe.l.j.C.de ſac.ſan.ecc.in iiij.ꝛ.iiij.q.quarte partis principalis, vbi ẽt qd ſi relinquitur ad pias cãs an illud poſſit peti vltra vires hereditarias aduerſus heredem nõ cõficientẽ inuentarium. De aliquibus caſibus tetigit ẽt Io.ꝺ Imo.ꝛ alii.l.c.q̃ꝫ q̃ꝫ de vſur.in.vi.ꝛ bal.in prin.huius.l.ꝛ de de aliqbus p comma Car.ꝛ,Io.de Imo.in.c.j.de ſo.ꝛ p Ro.in rub.de acq he.poſt

7 alios ibi cum cõcor.maxime alleg.in.d.locis. † Item no. ꝙ inter cetera cõmoda que ſentit heres ex cõfectione inuentary ẽ ꝙ ſibi non imputaẽ ſi ſoluat primo venientibus, hoc in ſingulariter limitat Arch.xiiij.q.v.c.ſane, nõ habere locum in hẽde vſurary, q: non poterit ſoluere legatariys primo q̃ꝫ ſatiſfecerit eis a quibus defunctus extorſerat vſuras, dato ꝙ fecerit inuẽtariũ,ꝛ ꝙ legatary primo venirent, mouetẽ p id q: hẽ in.c.q̃ꝫ q̃ꝫ de vſur.in.vi. Pa.de ca.hic ſe remittit ad no.per Arc.in.d.c.non ſane,ꝛ certe eius opi.nõ vr̃ pbari in.d.§ q̃ꝫ q̃ꝫ quem no Lap.ꝛ Domi.in.d.c.q̃ꝫ q̃ꝫ,in prin.ſꝫ de Arch.memorat nõ faciant videnẽ velle cõtrarium per iſtũ tex.ꝛ p no.per Ro.in ſumma de teſt.§.ad quid heres, ver.ſꝫ quid ſi non ſufficit, niſi dolo faceret heres per ea q̃ no.h in gl.ꝛ illud putarẽ verius. Quid in executore dato a teſtatõre ad emẽdationẽ dãnoꝝ datoꝝ preſtatorẽ an poſſit ſoluere primo veniẽtibus, dic vt per Ioan.an. in addi.Spe.in.d.§.nunc vero aliqua,in addi.inci.Incipit cõ facit ꝛc.cum quo tranſit Pa.de ca.hic ſꝫ non referat qõrẽ hẽde. In glo.in verbo accõmodare.ibi.§.plerẽ loue ꝙ in exigendo magis fauetẽ creditoribus vt hic, ſed in tranſigendo magis fauetẽ illis quibus ex vltima voluntate debenẽ omnia q̃ꝫ illis quibus debenẽ ex cõtractu inter viuos vt ibi. Inea.ibi, ſed ibi qñ ſoluendo eſt ꝛc.hic eſt bona lo.per quam optime pbaẽ id ꝙ no.Cy.in.l.ij.C.qui po.in pig.ha.ꝛ Bar.in.l.is cui §.poſt q̃ꝫ.ff.vt in poſ.leg.ſ.quando hereditas eſt ſoluendo dato ꝙ hẽs fecerit inuentarium creditores non pñt inquietare legatarios quibus primo eſt ſolutum, ſed debent agere contra heredem. Nam tunc legata non dĩr indebite ſoluta,ꝛ probatur hic in verbo poſt emeritum pꝛimonium. Dicit tñ Pa.de ca.illud ſe intelligere niſi creditoribus eſſet hypothecata res que eſſet data legatariys, q: teſtator legando illam legatariys non potuit auferre creditoribus ius hypothece. Sed aduerte q: ſi hẽditas eſt ſoluendo legatary poterunt repellere creditores qui primo debent agere contra heredẽ actione perſonali, et non ſequta executione contra eum non poſſunt agere hypothecaria cõ tertios poſſeſſores, vt in auc.hic ſi debitor, infra de pig. In glo.in ver.conditione ibi ſm Irnerium. No.ex gl.ꝙ conditio ex lege eſt ſubſidiaria, de quo vide per glo.in.l.quotiens,in ꝛc. veteres.ff.de ac.ꝛ obl.Et per.Bal.in.C.de condi.ex lege,in rub.

8 in pe.co. † Inea in fi.qñ debitor poſſit ſoluere plus vni creditori in preiudicium alterius, vide plene per bar.in.l.pupill. hic alle.ꝛ aliqd hic per alios, et precipue Odof.et Fran.rigi. ꝛ bal.hic in pe.co.et ẽt in vlt.ad fi.vbi tangit hic qd ſi creditores ſunt pares, an ſi vni primo ſatiſfactum eſt integre alius hẽat regreſſum contra eum,ꝛ magis cõiter vr̃ concludi ꝙ ſic ſi vterqꝫ inſtabat. vt ſibi ſatiſfieret,ꝛ ſic vterqꝫ erat diligẽs.l.ſi cõ expediret ver.quid ergo.ff.de bo.aucto.iudi.poſſ.ſecus ſi ille cui ſatiſfactum eſt ſuit diligens alius non vt ibi.ꝛ.d.l.pup.

9 † Quid autem ſi vni legatario primo venienti ſatiſfactũ eſt, an alius legatarius hẽat regreſſus pro rata contra primos Pa.de ca.hic tenet ꝙ ſic, q: non debebuntur legata niſi pro rata vires hereditatis etiam hodie ſi confecerit ſit inuentarium ſicut erat olim non cõfecto inuentario.l.i.l.ſi is qui q̃drigintã adire.l.in quantitate.§.fi.l.ſi poſt miſſionem.ff.ad.l.fal.ꝛ ſicut ſi vltra ratam ſolutum eſt hꝫ locum conditio indebiti, adde ꝙ pro hoc eſt tex.in.l.ij.§.j.ff.de condi.inde.ꝛ ad hoc illum põderat ipſemet,ꝛ Pa.de ca.eſt verum ꝙ olim dicta conditio indebiti competebat heredi, vt ibi,ꝛ ſic erat neceſſe olim ꝙ heres cederet dictam cõditionẽ vlteriori legatario cui nihil erat ſolutum.l.ꝙ debeẽ.ff.de pec.Sed hodie eſt inductum per iſtum. §.ꝙ recta via abſqꝫ ceſſione poſſit intentari conditio inde.ſm

10 eum ibi. † Extra gl.querit hic p doc.an heres.qui confecit inuentarium

inuentarium teneatur vendere res hereditarias vt ſatiſfaciat cre ditoribus qui debēt habere pecuniam, ⁊ dī ꝙ ſic, vt hic ꝑ bar. de quo ēt vide per Jo. an. in addi. Spe. in ti. de inſtr. edi. §. ſi. ſup ver. ſꝫ nunqd dicamus, in addi. mag. ⁊ ꝑ Ange. in. d. § hec ſtipulatio, ⁊ ibi ꝯdicit dicens ꝑ Cy. bar. ⁊ alios hic, ⁊ Jo. an. in loco proxime alle. qui vult Ang. ꝙ nullo modo teneaſ heres vē dere cū qñ non obligareſ de euic. qꝛ poteſt dicere creditoribus relinquo vobis bona hereditaria inter vos lacerāda ſicut dñs pōt relinquere ſeruū pro noxa. inſti. de nox. circa prin. Sꝫ Jo. de imo. in. d. §. hec ſtipulatio rñdet opi. Ange. qꝛ ſatis hꝫ hſs ꝙ non tēdeaſ vltra vires hereditarias vt hic, ⁊ pro hoc facit ēt alia rō reddita per doc. in hoc articulo ſ. ꝙ tibi prodeſt, ⁊ mi

10 hi non nocet facere debeo. l. creditorem. ff. de euic. ❡ †Querit hic Bald. an heres qui ꝯfecit inuētariū poſſit incarcerari, dic vt per eum, ⁊ per Saly. ī. §. proxi. ad fi. ⁊ ꝑ Jo. de imo. in. l. iiij. §. pretor. ff. de dā. infe. circa. ij. vel. iij. co. dum tractat de interp̄ tatione ſtatuti, ⁊ per Jo de imo. in. l. poſtulamē, in ꝑn. ff ad tre.

11 ❡ †Quero an heres de eo ꝙ capit cā conditionis implēde ſi veniebat ſibi dādū tanꝗ̄ titulo vel ſibi tanꝗ̄ hr̄di teneaſ ſi ꝯfeci at inuentariū creditoribus ſatiſfacere, vide no. ꝑ Ang. ⁊ Joan. de imo. in. l. ſeruū filij. §. ſi idē ſeruus. ff. de le. j. ⁊ eſt notabilis dō ctiño ſaltē qñ ſibi tāꝗ̄ titulo vēiebat dādū. Quero virū ſi hr̄s ob ligatus creditori obſone mixta. i. cāta tū ex aditione hr̄ditatis ꝗ̄ ēt ex ꝯtru celebrato cum ipſo tanꝗ̄ ſibi eſſet delata hr̄ditas ꝓſit ei beneficiū inuētarij, vt nō teneaſ vltra vire oberedıtarias dic ꝙ ſic, gl. eſt in. l. que dotis, in gl. pe. iuncto tex. ſol. mat. ſm bal. ibi. Et eſt ſin. ſm Jo. de imo. Pau. de ca. ⁊ Rom. ibi, ex⸗ exemplum patet in terminis illius legis.

SVMMARIVM

1 Expenſas neceſſarias facta per hæredē pro teſtatore, poteſt hæ⸗ res deducere.

2 Hæres an & quando poſſit deducere expenſas quas fecit ꝑ te⸗ ſtatore, uel cauſa hæreditatis.

3 Hæres ꝑt deducere ut es alienum idquod neceſſario expendit cauſa hæreditatis,

4 Expenſæ factæ per hæredem qualiter probantur.

5 Hæres ſi erat deb. tor teſtatoris, & ab eo fuit inſtitutus, an con fundantur actiones.

6 Actio competens hæredi contra defunctum, an & quando cō⸗ fundatur, ſi ab ipſo inſtituatur hæres.

7 Hæres ſi tenebatur de furto an lucrum ad id computabitur to tum in hæreditate.

8 Filius an poſſit uendicare rem ſuam uenditam per patrē, ſi hæ⸗ reditatem patris adiuit.

9 Filius an poſſit agere contra emptorem rei ſuæ quādo emptor habiturus erat regreſſum contra patrem de euictione.

10 Hæres an & quando poſſit uenire contra factum defuncti.

11 Fideiuſſor ſi ſucceſſit reo principali, & eius hæreditatē adiecū beneficio inuentarii, poſtea apparet hæreditatem nō eē ſoluē do, an diceretur eſſe liberatus.

1 In computatione. †Expenſa funeris, te ſtamenti, ⁊ inuentarij, ⁊ aliaꝝ cauſaꝝ neceſſariaꝝ facta per heredē ꝗ fecit inuentariū ante oīa deducitur de hr̄ditate, ⁊ ꝙ hr̄di debeſ a defuncto ꝯſe qui pōt heres ꝯcurrēdo cū alijs creditoribus h. d. ❡ No. ꝙ funeris impenſa deduciſ ante omnia, ⁊ dicit bal. in. l. reſtituen⸗ da, per illū tex. de pe. here. ꝙ equiparanſ expēſe infirmitatis, ⁊ expenſe funeris. ❡ †Scđo no. ꝙ illud ꝙ expendiſ in recol⸗

2 a lectione vel inſinuatione teſti detrahiſ vt es alienū. Et ideo ſi queriſ an legatarij debeant ꝯtribuere ad iſtā expenſam oꝫ di⸗ ſtingui aut hereditas eſt ſoluēdo, ⁊ nō debent alias ſecus ſi he res hodie confecit inuentariū ſm Bar. ⁊ alios hic, ſi tñ legata rij peterēt ab herede vt eis edat teſtū ꝙ recollegit a notario ſua impenſa tunc non tenerenſ omino contribuere vt hic ꝑ bal. ⁊ per eundē in. l. ij ꝯ. de eden. in ver. iuxta hoc queriſ pone ꝙ il⸗ le ⁊c. ⁊ in. l. ſi. ꝯ. de cond. ex lege, ⁊. l. non ignorat ꝯ. de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ Ant. de bu. in. c. i. in. iiij. vel. v. col. de proba. ar. l. ſi. §.

3 j ꝯ. de bo. auct. iudi. poſ. ❡ †Tertio no. ꝙ id ꝙ expendiſ ꝑꝑ neceſſarias cauſas hr̄ditatis deduciſ vt es alienū, ⁊ facit ad ea que hic infert Bar. ⁊ Bal. in. l. vbi pure. §. ſi. ff. ad treb. ⁊ in. l. ſed ⁊ ſi hoc. § j ff. de ꝯdi. ⁊ demō. dicit tamē no. bal. hic ꝙ non

b ſic deduceſ per heredē expenſa quā ipſe fecit per ſe litigādo cum alio ꝯtendente ſe heredem, qꝛ illa non erat cauſa heredita tis ſed ſua. Sed Ang. hic dicit ꝙ ſi obtinuit heres ſatis dicaſ expenſa hereditaria ſicut eſt illa que fit in inſinuatione teſti vt hic, non enim fit expenſa inſinuationis, niſi vt hereditatē obti⸗ neat qua impenſa non facta non obtineret fide teſtamēti perem pto. ꝯ. de teſtam. l. ij. ⁊. l. conſulta. facit vltra allegata ꝑ eū id ꝙ habetur in. l. iam tamē. § in hac ſtipulatione, el. ij. ff. iudica. ſol. videtur enim eſſe expenſa hereditaria que fit in curando vt he reditas illum habeat in dñm quē voluit defunctus expreſſe in teſtamento vel tacite ab inteſt. l. conficiuntur, ⁊. l. ſi qs cuꝫ nul

4 lum. ff. de iure codicil. ❡ †In glo. in verbo approbauerit, de

c hoc qualiter probentur expenſe, vide per Bart. ⁊ alios hic, poſt glo. Et poſt glo ⁊ docto. in. l. diuus. ff. ſi cui plꝰ ꝗ̄, per. l. falci. per Cy. ⁊ Bal. in. l j. ⁊. l. id ꝙ pauperibus, de epi. ⁊ cle. per Jo. an. in addi. Spe. in ti. de inſtr. ed. § nunc vero aliqua in addi. inci. Per hunc. §. ⁊c per Barto. in. l. j. § officioſe. ff. de ini. ⁊ ra. diſtra. ⁊ in. l. non ignorat, per illum tex. no. ꝯ de fru. ⁊ lit. expen. ⁊ in. l. que ſub conditione. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ in. l. cum ſeruus. ff. de verbo. ob. ⁊ per Bald. in. l nulli, in pe. co. de epi. ⁊ cler. ⁊ in. l. captatorias, in. iij q. ꝯ de teſtamen. mili. ⁊ per omnes in. l. penul. vbi bonus tex. ꝯ. de dona. ⁊ in. l j. in v. ⁊. colū. ꝯ. de eden. ⁊ in rub. ꝯ de inſti o. cdi. in. xviij. colū m. in verſi. ſe⸗ quitur videre, de reſcrip. quo ꝯ iudicem officialium, ⁊ in. l in fa⸗

5 milie, in vlti. colum. ꝯ fami. hercif. ❡ †In gl. in verbo confun⸗ dantur, in prin. dum dicit quantum ad effectum ⁊c. ſentit gloſ. quod actiones que competebant heredi contra defunctum cō⸗ fundantur ipſo iure quaſi videatur quod impoſſibile eſt ꝙ he⸗ res ſit ſibiipſi obligatus. ⁊ ſic ſit debitor anteꝗ̄ creditor in ea⸗ dem obligatione. l. vtanius. ff. de fideiuſ. ⁊ no. glo. magna in. l. frater a fratre. ff. de condi. indeb. ſed quo ad effectum habeanſ

d tur pro non confuſis propter inuentarium ſimile videmus in legatis de quibus vult heres detrahere falcidiam. Nam quo ad inducendam, ⁊ imponendam falcidiam actio competens he redi contra defunctum non cenſetur confuſa quo ad effectum etiam tempore quo erat cognitum inuentarium. l. irritum, ⁊. l. imponenda. ꝯ ad. l. falci. ⁊ cum hac opini. gloſ. noſtre tranſeunt Cyn. ⁊ magis communiter docto. h e. ⁊ Cy. in. d. l. imponēda ⁊ Bar. in. l. debitor. ꝯ. de pac. licet glo. ibi ⁊ Bald. etiam ibi ⁊ hic, ⁊ in. d. l. irritum, ⁊ in. l. ſi vxor ꝯ. de bon. auct. iudi. poſſi ali ter dixerunt, dic vt dixi in. d. l. debitor, vbi ſuſtineo opin. quam

6 tenet iſta glo. ❡ †In ea. ibi. i. cum emptor, hanc opin. ſequitur Bar. ⁊ Fran. tigri qꝛ actio competens heredi contra defun⸗ ctum ipſo iure confunditur, ſed fingitur quo ad effectum nō cō fuſa propter inuentarium ne heres remaneat in damno vt hic, ⁊ dictū eſt. ꝯ. proxime, ⁊ iſto caſu non videtur pati damnum ſi non lucraſ penam dupli. pro hoc etiam alle. Bart. tex. in. l ſi ei, in prin. ff. de euictio. ⁊ ita etiam tenet Bar. ⁊ Joā de imo. in. d. l. cum emptor. Sed Cy. hic tꝫ vltimam opinio. poſitam hic in glo. Sed Bald. Ang. Saly. Fulgo. ⁊ Pa. de ca. hic, ⁊ An ge. in. d. l. cum emptor, ⁊ Pau. de caſt. ibi diſtinguūt aut poſt aditam hereditatem fuit euicta, ⁊ procedit prima opin. qꝛ tunc ꝗ̄ acquiſitum fuit illud duplum heredi, ⁊ non debet lucrari ꝑ aditionē, ſed ſatis eſt ꝙ non perdat id ꝙ ante acquiſiuerat vt hic, ⁊ iſto caſu loquitur tex. in. d. l. cum emptor, ⁊ debet ſic con ſtrui euicto homine cuꝫ pro quādo emptor hr̄s extitit ⁊c. Ad hoc facit. d. l. ſi ei allega per Barto. vbi patet ꝙ tunc non cō⸗ mittitur ſtipulatio duple merito non poteſt conſeruari per cō fectionem inuentarij. Aut fuit euicta anteꝗ̄ adiret, ⁊ tunc pro cedit vltima opinio quam etiam tenebat Cy. ⁊ iſto caſu nō lo quitur tex. in. d. l. cum emptor, ⁊ pro hoc ſecundo mēbro facit. qꝛ ſi ante aditionē fuit res euicta iam acquiſita actio ad duplū vnde quando quis perdit lucrum iam queſituꝫ dicitur pati dā num. l. j. §. merito. ff. de quid in loco publico, not. glo. in l. j. § ſi quis autem propter, in verbo in integrum rōnem. ff. de itin. ac

7 tuꝗ̄ priua. ❡ †Quid autem econtra ſi heres tenebatur de fur to an lucrum ad id computabitur totū in hereditate, ⁊ ſic he res debeat illud a ſe exigere Jaco. de are. ⁊ Cyn. hic dicūt ſim plum tantum eſſe computandum, qꝛ hoc ꝙ dicitur hic de in⸗ uentario eſt introductum in fauorē heredis, ergo non debet in eius leſionem redundare. l. quod fauore. ꝯ. de legi. Sed Pau. de caſt. dicit hic ꝙ illud ꝙ dicit Cy. eſt nihil dicere quod nō videtur nocere ſibi ſi exigat a ſe illud in quo tenetur legitime vnde diſtinguit ꝓut in precedenti qōne ꝙ ſi inceperat heres eſſe obligatus defuncto vel exheredato anteꝗ̄ ſuccederet de⸗ bet totum a ſe exigere, quia ſi alius ꝗ̄ ipſe eſſet heres totū ab illo exigeretur, ⁊ in hereditate computatur ad commodū cre⸗ ditorum, ergo ⁊ tunc cum ipſe ſit heres, quia non dꝫ eſſe melio

a ❡ In recolle ctiōe, addō Ro. ro. ꝯſ. cclxxvi.

b ❡ Litigādo, adde ꝙ hr̄s cū bñficio inuēta rij regardo ſe hr̄dem ſi ſuccū bat nō deducit expēſas in qua fuit ꝯdēnatus, ita ꝯſuluit frā. de tāpo. in ꝯſ. ij. bal. cclxxi. i. li. cum ſubſcri⸗ ptione bal. vbi ēt tꝫ ꝙ hr̄s nō imputat expē⸗ ſas factas ꝑ ſe nec eas ꝗ̄ venī unt ex inuenta rium.

c ❡ Expēſe, vi de Fede. dō ſe. cōſi. xxix.

d ❡ Nō ꝯfu⸗ ſis, de h art iru lo an actio cō⸗ petēs hr̄di cō⸗ fundaſ ꝑꝑ non ꝯfectū inuēta⸗ riū, ⁊ qñ, vide pulchre ꝑ do. Frā. de are. ꝯ. clxviij. ⁊ ibi po nit ēt qñ nō cō ficiēs inuēta⸗ rium nō teneaſ vltra vires he reditarias.

rũ conditionis ꝗ̃ ſi alius eſſet heres, dic ꝙ Ja. de raue. ⁊ Cy. conſiderauerunt ꝙ per dictam. l. cum emptor ante inuentarius beneficium inuentarii heres non computabat niſi ſimpl'r ⁊ ibi ergo etiã confecto inuentario idem eſſe debet, qꝛ inuentarii cõfectio fuit introducta ad cõmodum heredis vt per totam iſtam legem ergo inuentarium non debet ſibi eſſe dãnoſum. Et iſtud argumentum ita inducendo nõ tollitur per illud quod dicit pa. de caſt. ⁊ ſic apparet ꝙ deciſio pendet ab intellectu d. l. cũ emptor, qui intelligatur ſolum quando euictio ſecuta eſt poſt aditã hereditatem, vt dixi. ſ. ſequitur quod ita erit diſtinguendũ in iſta prout in precedenti, ad hoc etiam facit, qꝛ ſucceſſio non habet vim ſolutionis quo ad lucrum heredis. l. heres a debitore. §. ſi. ff. de fideiuſſ. cum ibi no. per Bart. ⁊ ſic ſi antequam adiret heres erat debitor non debet ad lucrum ſuum illa ſucceſſio hr̃e vim ſolutionis.

8 ¶ † In ea. ibi item quid ſi defunctus ⁊c. in hac q. in qua glo. querit an ſi defunctus vendidit fundum filii q adiuit hereditatem patris repellitur filius agendo vendicatiõe cõtra emptorem, glo. inordinate procedit nam anteꝗ̃ perficiat diſtinctionem ſuam commiſcet aliam queſtionem poſitam in ꝟ. item quid ſi eſt extraneus ⁊c. vſqꝫ ad verſi. ſi vero non fecerit inuentarium ⁊c. Et diſtingit glo. in effectu. Aut hereditas eſt ſoluendo aut non. Primo caſu aut fecit inuentarium aut non, ſi fecit inuentarium repellitur quatenus in hereditate habet vltra legitimam, ſed ſi nihil habet vltra legitimam non repellit̃, qꝛ illam debet habere ſine onere. l. quoniam in prioribus. ſ. de inof. teſta. Sed circa iſtam primam partem contrarium tenet glo. in l. cum a matre. ſ. de rei. vend. qꝛ vult ibi glo. ꝙ etiam quatenus filius hꝫ pro legitima repellatur, qꝛ ſi filius euinceret emptori emptor eſſet creditor hereditatis, ⁊ creditor prefertur legitime debite filio. l. papi. §. iiij. ff. de inoffi. teſt. Et ſic debet obſtare filio exceptio de qua in. l. vendicantem. ff. de euic. ſ. quem de euictio ꝫ actio eundem agentem repellit exceptio. Unde nõ obſt. ꝙ filius dꝫ hr̃e legitimam ſine onere, qꝛ verũ eſt ſine onere legatorum non creditorum, ideo videmus ꝙ filio poteſt euinci legitima licet poſtea habeat regreſſum contra heredes inxta. l. ſcimus, in prin. de inoffi. teſtamen. Saluabant tamen hanc glo. Ja. de bel. ⁊ Bar. in vno caſu. ſ. quando actum eſſet ꝙ emptor non hr̃et regreſſum de euic. vel nõ emerat ſed ti. dota. acquiſiuerat. Adeo ꝙ̃ regreſſum de euic. non habeat, nam tũc filius poteſt agere ad fundum, qꝛ tunc ei non ob. iſta exceptio ſcilꝫ quem de euic. tenet actio, nec etiam ob. regula poſita in. l. ex qua perſona. ff. de reg. iu. qꝛ non dicitur filius in legitima lucrũ ſentire ex perſona defuncti, adeo ꝙ impediatur, venire cõtra factum defuncti per. l. ij. cum ibi not. ſ. ſi quid in fran. patro ſꝫ an hec ſaluatio procedat patebit ex. j. dicẽdis vbi apparebit ꝙ nõ. Item poſſet ſaluari hec glo. ſecundum doc. qñ filius eſſet inſtitutus non in quota, ſed in re certa pro legitima, qꝛ tunc non põt filius repelli per illam exceptionem quem de euic. tꝫ actio. qꝛ actio de euic. non dirigit̃ contra inſtitutum in re certa. ſ. de he. inſti. l. quotiens, ⁊ ita eſt de mente glo. in. d. l. a matre. Si vero inuentarium non fecit, tunc dicit glo. hic ſi ſolum legitimam hꝫ inſolidum repellitur ſecundum vnam literam. Secundum veriorem literam glo. dicit in nihilum repellit̃, ſi aũt hꝫ vltra legitimã, tunc gl. hic dicit ꝙ repellit̃ exceptione non reſpectu q̃titatis, ⁊ valoris rex hereditariis, ſed quote pro qua eſt heres ẽt ſi parum valeret vltra legitimam, ſed ſecundum doct. hic magis cõiter vr̃ veritas, hoc caſu ꝙ aut emptor habiturus eſſet regreſſum de euic. ⁊ tunc filius repellet̃ in totum ſi in totum ẽ heres vel pro parte quota, ſi ꝓ quota eſt hr̃s p. d. l. vẽdicãtẽ, ſꝫ ſi nõ eſſet habiturus regreſſũ de euic. puta ex pacto inito ꝙ nõ poſſet agere de euictione nec ad precium, iuxta. l. emptor. § ſi. ff. de act. emp. tunc in nihilum repellit̃ filius ſi non hꝫ vltra legitimã. l. ij. cum glo. ſ. ſi quid in fran. pat. Sed ſi hꝫ vltra legitimam ꝑ regulã traditam in. l. ex qua perſona ꝑ alle. ⁊ iſta lꝫ videat̃ mẽs Jaco. de bel. Bar. Ang. ⁊ Pa. de ca. hic, ⁊ Pe. de ancha. ⁊ Jo. de imo. in c. de teſta. ⁊ pro hoc bene facit ꝙ no. Bart. in. l. cum vir. ff. de vſuca. in pe. ⁊ vl. co. Tamen contra iſtud vltimũ ꝙ etiam quando emptor non erat habiturus regreſſum d euic. repellat̃ filius pro tota parte pro qua eſt hr̃s non aũt ſolũ quatenus habeat vltra legitimam probatur euidenter in. d. l. cuꝫ a matre, in verbo ſciente, iuncta. l. ſi fundum ſciẽs. ſ. de euic. ⁊ hoc tꝫ Ful. hic, ⁊ lꝫ ipſe non dicat voluit Bal. hoc in. d. l. cuꝫ a matre, circa. iij. vel. iiij. co. pro quo ẽt facit, qꝛ etiam pro legitima dꝫ obſtare filio exceptio fundata in regula tradita in. d. l. ex qua ꝑſona, qꝛ legitima iudicatur regulariter vt de lucro. l. iij. cũ gl. ⁊ Bar. ſ. de iur. ⁊ fa. igno. nec ob. huic opin. id ꝙ habet̃ in. d. l. ij. ſ. ſi quid in fran. patro qꝛ vt ibi dicit Cy. ⁊ alij poſt glo. ibi illud eſt ex eo ꝙ donatio a defuncto facta fuerat in fraudem heredis, ⁊ alia reſponſio data ibi per glo. eſſet contra. d. l. cum a matre, vt dicit Cy. in. d. l. ij. ⁊ ita teneo, ſubdebat etiam Bart. hic ꝙ hec glo. inquantum dicit ꝙ in nihilũ repellitur ſi legitimã tantũ habet, poteſt ſaluari in caſu vno. ſ. quando filius eſſet inſtitutus in legitima non ſub nomine quote, ſed in re certa. Nã tunc non poteſt repelli per regulam traditam in. d. l. vendicantem, qꝛ cum ſit heres in re certa non poterat agi contra eum de euictione, vt. l. quotiens, ⁊ no. glo. in. d. l. cum a matre. Remanet ergo ꝙ eſt differentia inter caſum in quo filius cõfeciſſet inuentarium, ⁊ caſum in quo non cõfeciſſet, qꝛ qñ confecit inuẽtariũ repellitur quantum eſt illud ꝙ hꝫ in hẽditate habito reſpectu ad quantitatẽ ſeu valorẽ rerum hẽditariarum, ſed quando non confecit inuentarium repellitur in totum ſi in totum eſt hr̃s vel pro quota hẽditatis ſi pro quota eſt hr̃s, ⁊ ſic repellitur pro dimidia ſi pro dimidia eſt hr̃s. Secundo vero caſu principali. ſ. quãdo hẽditas non eſt ſoluendo, tunc glo. concludit ꝙ ſi non fecit inuentarium nihil petere poterit. §. ſi vero non fecerit, in auc. d' here. ⁊ ſal. ſed ſi fecit totum petere poterit, ⁊ in hoc gl. bene dicit.

9 ¶ † In ea. ibi item quid ſi eſt extraneus Bar. tranſit cum glo. qñ emptor habiturus erat regreſſum de euictio. nr̃s aũt modificat, ⁊ reſtringit. d. glo. vt hic per eum cũ quo cõcordat Fran. tigri. ⁊ Ang. hic Bal. hic tranſit ſimpl'r cum glo. ⁊ lꝫ glo. non r̃ndet ad. d. §. titio, r̃ndeatis, vt per glo. in. l. ſi debitor. ff. ad. l. fa. Pa. de ca. hic ſimpl'r approbat glo. hic, ⁊ dicit ꝙ limitatio tradita per Bar. hic non vꝫ bona inquãtum Bar. dicit ꝙ requiritur ꝙ teſtator hoc expreſſe dixerit, nam ſm̃ eum non vr̃ neceſſaria talis expreſſio, per. d. § titio, ⁊ per regulã. d. l. ex qua perſona, attento ꝙ iſta quarta debita iure inſtitutionis eſt lucrum. Nec ob. d. l. ſi debitor, qꝛ non loquitur in caſu iſto, ⁊ anteꝗ̃ legerem iſtam opi. Pa. de ca. erã etiam huius opi. non per. d. §. titio, qui non probat ſed per. d. l. ex qua perſona, ⁊ per alia ad hoc allegata per Bar in. l. cum vir. ff. de vſuca. in pe. vel vl. colum. vbi ſi bene inſpiciatur vꝫ tenere cõtrarium eius ꝙ ipſe tenuit hic, nec iſto caſu diſtinguit ibi Bar. an inuentarium fecerit vel non, ⁊ aduerte qꝛ glo. hic vt patet ex precedentibus, ⁊ ſequentibus vꝫ loqui quando heres confecit inuentarium, alias ſi non confeciſſet inuentarium, tunc in caſu in quo emptor habiturus erat regreſſum de euictione indubitabile erat hẽdem. in totum repellendum ſiue quartam habeat ſiue non, qꝛ tenetur vltra vires hereditarias, ⁊ ita etiam intelligit Cyn. h.

10 ¶ † In ea. ibi ſꝫ quid ſi ſtatutum ⁊c. contra iſtam glo. tenet Cy. ⁊ Ray. hic ⁊ dicit Ray. quod mundus totus damnat iſtam glo. Mouet̃ principaliter, qꝛ ſequeretur quod ſtatutum nihil operaretur contra l. ſi quando, in princi. ff. de leg. j. ⁊ in. c. ſi papa de priui. in. vj. ⁊ qꝛ heres ſciẽs tale ſtatutum, ⁊ adeundo hẽditatem defuncti vꝫ ſe obligaſſe dicto ſtatuto volenti ꝙ hr̃s non poſſit venire cõtra factum defuncti, argu. l. ſi duo. ff. de ac. he. ſed Jac. de bel. Frã. tigri. Bar. Bal. Ang. Saly. Fulg. ⁊ Pau. de ca. hic ſequũtur glo. quam reputant ſumme notandum ad hoc, ſcꝫ ꝙ ſtatutũ dꝫ interpretari ſm̃ ius commune ne quis indebite damnũ patiatur, pro quo allegant. l. ij. ſ. de nox. cum alijs h alle. per bar. Hanc glo. ſequitur etiam Bal. in. d. l. cum a matre, ⁊ Pe. de ancha. ⁊ Jo. de imo. in prealle. c. j. de teſt. ⁊ ad. l. ſi qñ cuꝫ ſimi. põt r̃nderi ꝙ ſtatutum dꝫ interpretari ſm̃ ius cõmune, ne qs indebite patiatur damnum etiam ſi ita interpretando ſtatutum nihil opet̃, ſed vbi qs indebite dãnum non pateret̃ tunc ſtatutũ dꝫ interpretari vt aliquid opetur. l. j. ff. ad municip. ita dicebat Pau. de caſt hic, ⁊ pro hoc ꝙ ne quis indebite damnum patiatur ſtatutum interpretatur ſm̃ ius cõmune, tñ ſi ex hoc ſequet̃ ꝙ nihil operet̃, allego tex. notabile in. c. cuꝫ dilectus, ⁊ in. c. ad audientiam, ⁊ vtrobiqꝫ notat Ant. de bu. ⁊ Jo. de imo. de cler. non reſidẽ. ⁊ in. c. ex parte, lo ij imo de verbo. ſigni. ⁊ ibi no. Anto. de bu. ita etiam vult Jo. de imo. in. l. iiij. § pretor. ff. de dã. in fec. vbi cõiungendo no. per bar. ibi in ver. quero quid ſi ſtatutum dicit ⁊c. ⁊ no. ꝙ Bar. hic cõcludit ꝙ quãdo non ſurgat graue ꝑiudicium parti dato ꝙ ſtatutum non intelligatur ſm̃ ius cõe, ⁊ tunc ſtatutum intelliget̃ prout verba iacent vt aliquid addãt iuri cõmuni, ita procedat illud ꝙ no. Barto. ibi ſecus qñ graui ꝑiudicio poſſit grauari, ⁊ ibi procedit ꝙ no glo. ⁊ Bar. hic, et no. etiam hoc Ant. de bu. in. c. j. de reſcri. vbi etiam alijs modis limitat no. per glo. ⁊ Bar. hic, ⁊ per. d. Abb. in. c. paſtoralis, in princ. de appel. ⁊ in. c. cauſam que, de reſcri. circa ꝙ addo etiam ꝙ dixi poſt bar. in. d. §. pretor, ⁊ ꝙ no. Joan. de imo. in. l. ſi vero. §. de viro, in. iij. co. ff. ſol. matr. r̃ndet etiam Jo. de imo.

in.d.c.j.de teſt.ap.l.ſi quã,ſuſtinẽdo iſtam gl.ſ.ꝙ ſtatutũ operabit ſatis vltra ius cõmune,q2 inducit nouum vinculum vltra vinculum iuris cõmunis,vt no.bar.in.l.j.in prin.ff.ad.l.fal ſta ẽt uicit Anto.de bu.in.d.c.ex parte,per illum tex.poteſt etiã reſponderi ſm Fulg.ſub dubio ſorte ꝙ operabitur ſtatutũ vltra ius commune in caſu poſito in glo.q2 vbi alias defunctus,ꝛ eius heres potuiſſet venire contra inſtrumentum ſi non contineba2 cauſam.l.cum de indebito.§.fi.ff.de proba.c.ſi cautio,de fide inſtru.tamen hoc caſu non poterit auctoritate ſtatuti,ſꝫ de hoc an ſit verum,q2 Bal.variauit,vide per bal.in.l.ij.C.de exe ca rei indi.in.ij.co.ꝛ in.l.ſi non ſortem.§.j.ff.de condi.indeb.ꝛ ꝙ ipſe no.in.l.ſicut.C.de repu.here.ꝛ Pet.de ancha.in repe.c.canonũ ſtatuta,de conſti.in ver.iuxta hoc membrum,ꝛ Ioã.de imo.in.l.ſi.ff.a quibus ap.nõ licet,in ver.iiij.limitat ꝛc. Ad materiam huius glo.ꝛ eorum que hic in fi.no.vide Bar.in.l.oẽs populi.ff.de iuſt.ꝛ iur.in.vi q.prin.dum tractat de interpretatione.extenſiua,ꝛ per Alb.de roſ.in.j parte ſtatu.q.ix.ꝛ in ij.parte.q.cxcv.inci.Glo.magna ꝛc.ꝛ ibi multum inſiſtit ſuper veritate huius glo.referendo opi.doct.tñ nihil approbare vr. Hanc gl.ẽt facit ſm Saly.hic ad ſtatutum diſponens ꝙ pro debito ↄfeſſionato quis poſſit incarcerari ꝙ heres cum beneficio inuentarij pro debito hereditario non poſſit carcerari tñ dicit ſe dubitare ꝛ relinquit cogitandum. Sed decidi poteſt ex his que no.tradit Bal.ĩ.eo.t.j.§.ꝛ ſi prelatom,cum his que ibi dixi.in antepe.q.ꝛ ex his que clare ad propoſitum,per iſtas glo.decidit Bal.in.l.j.ver.quero ſi ſtatutum.C.qui bo.cede.poſſ.ꝛ illam deciſionem ſequitur Pe.de anch.in.d.c.canonum ſtatuta,in ver.occurrunt alie.q.ꝛ Pau.de caſt.in.l.alia §.eleganter,poſt Ang.ibi.ſ.ſo.matri. Facit ẽt iſta glo.pro eo ꝙ decidit Bal.no.in.l.terminato.C.de fru.ꝛ lit.expen.vbi voluit qꝺ ſꝫ ſtatutum dicat ꝙ victus victori tꝫ ↄdẽnari in expenſis,tamẽ intelligi dꝫ niſi victus habuerit iuſtam cauſam litigandi,q2 excuſabit ab expenſis ſicut de iure cõi excuſatur,vt no.idem bal.

a in.l.eos.§.cautione.C.de ap. Et iſtud puto verum,ꝛ per ſuperius dicta licet Ange.tenuerit ↄtrium in auc.de exhi.reis,in pn.ꝑ ibi no.per gl.in verbo cãm,ꝛ Ang.in.l.nõ ſolũ ff.de rei.vẽ. Poſſet tñ ſaluari opi. Ang.in caſu quo promiſſum fuiſſet de reficiend s expenſis per id ꝙ voluit glo.valde not.in auct.de iudi §.opꝫ,in verbo ſolo,ad fi.ꝛ ꝙ ibi Ang.ꝛ not.bal.ꝛ Ang.in.l.properandum.§.ſin autem alterutra.C.de iudi.cũ ſimi.adde etiam ad iſtam glo.cum hic no.per Bar.duas limitatiões quas ponit Pau.de caſt. Prima eſt qñ ſtatutum venit derogatiue ad ius commune,nam tunc non intelligitur ſm ius cõmune ſm Bal.in.l.maximum vicium.C.de lib.pret.circa vi.col.in ver.vlterius qrit de tali.q.ꝛc. Vbi dixit ꝙ ſi ſtatuto cauet ꝙ pater tenetur relinquere filiis quintam partem ſuorum bonorum ꝛ poſteriori ſtatuto cauet ꝙ teſtm̃ in quo non relinquit filijs legitima ſit ipſo iure nullum an teneat filio relinquere iure inſtõnis,ꝛ dicit Bal.ſe putare ꝙ non,q2 non dꝫ interpretari ſecundum ius cõe poſtꝙ̃ ſe habet derogatorie ad illud. Unde dꝫ intelligi tale ſtatutum ſimpl'r put iacet,ꝛ verbis ſtatuti nihil addẽ vel detrahere debemus,vt.ĩ.de in.C.ↄfir.l.j.§.hunc igitur cum alijs ibi alleg.per eum,ꝛ cum hoc dicto ſingulariter tranſit Pa.de ca.hic,ꝛ dicit ꝙ vidit quoſdam doc.ſolennes facere magnum feſtum de iſto dicto,ꝛ eodeꝫ modo conſulere in caſibus ſimilibus. Sed Ludo.ro.in.l.ſi quis a priore.ff.ad treb. ſimpl'r dicit ſe cõſuluiſſe contrarium apud valentiã ſꝫ neminem dicat inueniſſe qui teneat ↄ̃ Bal. Et certe iſtud dictum Bal.mihi non placet nam ſi illud eẽ verum ſequeretur ꝙ ſi ſtatutuꝫ diceret ꝙ filiuſfa.de pecul.aduenticio poſſit teſtari,ꝛ relinquere cuicunqꝫ voluerit cum h̃ ſtatutum veniat derogatiue ad ius cõmune non eſſet intelligendum ꝙ in tali teſtõ debeant teſtes eſſe rogati,ſeu ꝙ locus eẽt detractioni falcidie in tali teſt.ꝙ ẽ falſum.l.j.§.lex fal.ꝛ ibi no.per Bar.ff.ad.l.fal. Accedat id,ꝙ no.bar in.d.l.omnes populi,in.xiiij.co.dum dicit ꝙ ſi ſtatutũ diſponat ꝙ primogenitus tantum ſuccedat,tamen intelligetur de eo qui eſt habilis ad ſuccedendum de iure cõi,tamẽ tale ſtatutum veniebat derogatiue.et correctiue ad ius cõe. Contra Bald.etiam in.q.quã ponit in.d.l.maximum vicium,facit ꝙ ſtatutum recipit interpretationem declaratiuam a iure cõmuni.c.cum dilectus de ↄſue. Nec illud ꝙ dicit Bal.ꝓbari videtur in iuribus allegatis per eum ,et alia plura adduci poterant contra eum que quilibet ſtudioſus faciliter per ſe inueſtigare poterit,ꝛ in ſpecie contra dictam deciſionem Bal.videtur eẽ deciſio Io.cal.in conſi.xxxij ſub rub.de teſt.vbi conſuluit qꝺ ſi ſtatutum auget legitimam filiorum recipiet interpretationeꝫ paſſiuam a iure communi diſponente ꝙ filius non poſſit grauari legitima,iuxta.l.quã in prioribus.C.de inoffi.teſt.ꝛ mouetur ꝑ ea que habent in.d.§.lex falc.cum ſi. Accedit id ꝙ nota.bal.in rub.de cã po.in vlt.colum.vbi dixit ꝙ ſi ſtatutum venit ad ampliandum ius cõmune,tunc idem erit in ampliante ꝙ in ampliato,arg.l.inter locex,ver.cũ inter.ff.de pac.do pro hoc ẽt facit tex.cũ gl.in auc.offerat.C.de lit.conteſt.vbi lex noua,ꝛ correctoria generalr loqnẽs diſtinguit ꝑ antiqua iura,ꝛ plene no.Io.de imo.in.l.ſi vero.§.de viro,in ver.circa primũ ꝛc.ff.de ſo.ma.ꝛ ita puto tenẽdũ quãuis ipſemet bal in.c.cum nõ liceat in vl.col.de pſcri.dicat in effectu illud idẽ ꝙ ipſe voluit in.d.l.maximum vicium. Secũa limitatio eſt,q2 illud ꝙ dicitur ſtatuta dẽre intelligi ſm ius cõe intell'r in eo ꝙ ius cõe ordinate,ꝛ vere diſponit,ꝛ nõ in eo ꝙ extra ordinẽ vel ficto mõ diſponit vt eſt tex.in.l.meminerim.C.de le.here.vbi hꝫ ꝙ ſꝫ filius ſororis hẽat iura agnatiõis ↄſtat ꝙ nõ ẽ vere agnatus per feminã ↄiunctus,vt inſti.de leg.ſucceſ.circa pn.ꝛ.l.ij.§.j.ff.õ ſuis,ꝛ leg.tñ fictione illius legis hꝫ ꝑ agnato. Querit ergo ſi ſtatutũ dicat ꝙ agnati excludunt matrẽ an filius ſororis excludet,certe ſi intelligeret ſm ius cõe excluderet. Contrarium determinat Bal.in.d.l.meminimus,ꝛ in.l.ſi ante,ante fi.ĩ.de ſucc.edic.ſm Pa.de ca.hic qui hoc reputat ſingulare. Nam ius cõe non facit ordinarie,ꝛ verum illum eſſe agnatũ,ſꝫ ficte,ꝛ extra ordinẽ. Unde ſtatutum ad illud nõ refert. Hic ꝙ iſtud pẽdet ab illo dubio an ſtatutũ loquens in caſu vero trahat ad fictũ de quo in.l.iij.§ hec vba,ꝛ per Bar.ꝛ alios de neg.geſt.ꝛ bar.in.d.l.oẽs populi,ꝛ Io.an.in.c.ſi.de ↄſue.in.vj.ꝛ ꝑ Saly.in.l.ſi ne poſſideris.ĩ.de prob.ꝛ bal.in.l.gallus.§.ꝛ qd ſi tãtum,de lib.ꝛ poſt.ꝛ ibi plenius ꝑ Io.de imo.ꝛ per eundẽ late in.d.§ lex falc.cũ multis ↄcor.ꝙ nõ tãgo h̃,q2 nõ ꝑtinet ad principalẽ mãm huius.§ in qua in diſcurſu lectionis hec pro nunc

11 dixiſſe ſufficiãt,q2 hec mã valdẽ latas hꝫ habenas ¶ † Poſtremo querit fideiuſſor ſucceſſit reo principali,ꝛ eius hẽditatem adiit cũ beneficio inuẽtarij poſtea appet hẽditatem non eẽ ſoluẽdo an fideiuſſor diceret eſſe liberatus,iuxta.l.gñalr.ff de fideiuſ. dic vt h̃ ꝑ Cy.et Ray.cũ quibus ↄcordat etiam Pau.de ca.hic illud idẽ tenuit Bar.in.l.ſi debitor.ff.de ſepar.bo.ꝛ in.d.l.gñaliter. Et Bal.in.l.ſi vxor.C.de bo.auc.iud.poſ.

a¶ Puto verũ. Addõ ꝙ eãdẽ deci.ſequtur frã.de are.ↄſi.cxxxiij.inci.in xpi noie amẽ,vbi dr ꝙ ſtatutũ iuris antiq extẽſiuũ dꝫ ẽt ita intelligi neqꝫ indebite dãnũ patiat,ꝛ ita dicit dẽre limitari dcã bal.in l.j.de op.nor.nũ.ꝛ in.l.j.de ſacr.ſan.eccle.

b¶ Hoc ꝓbare. De quo ꝑ frã.de are.i ↄ.cxx.ꝑ Lu.ro.ↄ.cclxxvi.ale.ↄſi.lxxx ij.lib.

SVMMARIVM

1 Creditores & legatarii probare poſſunt maiorem eſſe ſubſtãtiã quã in inuentario ſi deſcripta, & probatio poteſt ſumi de domo hæredis.

3 Bona quem habere plura quã ſit deſcriptum, uel cõſignatũ tenetur hoc probari, qui ita dicit.

4 Patrimonii ſecreta probantur per teſtes de domo aduerſarii.

5 Hæres occultans res hæreditarias punitur ut hic.

1 Licentia. † Creditores,ꝛ legatarij ꝓbare pñt maiores eſſe ſubſtãtiã ꝙ̃ in inuentario ſit deſcripta ad ꝙ ẽt de domo hẽdis probatio ſumi poteſt,ꝛ ſi heredes

2 dolo fecerint in duplũ refundent.h.d. ¶ † No.ſm Barto.ex hoc tex.colligi modũ ꝓbãdi bona nõ ſufficere ad debita,q2 ſatis eſt ꝙ heres dicat in hereditate nõ eſſe niſi tantũ q vult dice

b re ꝙ eſt plusbꝫ neceſſe hoc probarea. Et h̃ ẽt voluit gl.in.l.cũ de le.ff.de proba.ita ẽt no.bar.in.l.ſi conſtãte,in.j.q.pme partis.ff.ſo.ma.ꝛ in.l.decẽ.ff.de ver.ob. Et in.l.conficiunt.§.codicilli in.ff.de iure codi.ꝛ in rub.de no.ope.nun.in vl.co. Et Ange.ꝛ Io.de imo.in.l.cũ ex cã.ff.de reg.iur.ꝛ ſm Fulg.h̃ ꝓdeſt h̃ theorica ad excuſſionẽ faciendã. Sꝫ Iac.bu.in.l.emptor.ĩ.proba.vr̃ tenere,ꝙ iſta probatio ꝑ hunc modũ nõ ſufficiat,quia nõ ↄcludit. Nã nõ ſeqnit,ego dico ꝙ talis nõ habet plura bona, ergo non ſunt plura,probatio dꝫ de neceſſitate ↄcludere.l.neqꝫ natales.ĩ.de proba.c.in pñtia,extra eo.ti. Et hoc ſequitur Io.de imo.ꝛ Lu.ro.in.d.l.ſi ↄſtante,in prin.ꝛ rñdent ad no.ꝑ gl.in.d.l.cum de lege,q2 ſm Iac.bu.in.d.l.actor nõ erat queſtio inter partes an plura eſſent bona in caſu.d.l.cum de lege. Sꝫ erat queſtio de valore rerum alias non ſufficeret illa aſſertio. Uel ſm Ia.de imo.in.d.l.ſi conſtante,rñde ꝙ in caſu i quo loquit glo.in.d.l.cum de lege,hẽs fecerat inuẽtariũ ſolẽniter.iõ preſumptio eſt pro eo.ꝛ ita loquitur tex.iſte per quẽ ſe fundat illa glo.ita ẽt Ioan.de imo.in.d.rubri.ff.de no.ope.nũcia. Sed de iure ffor,quo non erat introducta confectio inuentarij dicit ꝙ adhuc forte eſſet idem in caſu.d.c.l.cum de lege. Quia preſumptio vr̃ fuiſſe pro herede ex eo.q2 ſi occultaſſet rem alienam priuabat̃ falcidia in re illa.l.ſcriptum.ff.de his quibus vt

indi. in dubio nõ dʒ preſumi feciſſe id ex quo incurreret delictũ
⁊ penam, arg. l. merito. ff. pro ſocio. Et per id ꝙ no. Bart. in. l.
gerit. ff. de acqui. her. que vltima reſponſio non placet mihi, q;
poſſet eſſe ꝙ heres ignoraret plura eſſe bona in hẽditate, ⁊ ſi di
ceret plura non eſſe bona dato ꝙ diceremus non ſtari aſſertio
ni ſue non videretur delinquere, q; dolo non occultaret, ⁊ p̃ſum
ptam, ⁊ iuſtam dʒ hẽre cauſam ignorantie in bonis que de nouo
ad eum peruenerunt. l. qui nondum, cum glo. ·ff· de her. vel act.
ven. l. qui in alterius. ff. de reg. iu. Unde verior eſt precedẽs rñ
ſio, ꝙ hic operetur preſumptio reſultans ex inuentario. Pau.
de ca. in. l. mente. §. i. ff. ſol. mat. aliter rñdet. ſ. ꝙ in. l. cum de le.
loquitur quando negans plura eſſe bona eſt reus. ⁊ ſic ſibi nõ in
cumbit onus probandi. d. l. actor ſecus ſi negans plura eſſe bo-
na eſſet actor, q; etiam negatiua que eſt fundamentum intentio-
nis actoris dʒ probari. l. hoc iure. ff. de verbo. obl. Ita etiam di
cit Jo. de imo. in. d. rub. Tñ vr̃ contra. d. l. cum de lege, in ver-
bo heredis eſt probatio, ⁊ q; negatiua erat fundamentum, inten
tionis rei, ideo debuit ipſe probare vt no. in. l. ij. ff. de pba. ideo
ſecũda rñſio vr̃ melior, ⁊ ſic exceptis iſtis caſibus nõ teneo opi.
bar. ⁊ pro hoc alleg. tex. in. l. decem, in fi. de verb. ob. ⁊ ibi etiaʒ
vide Jo. de imo. de intellectu. d. gl. Et per predicta videtur ꝙ
non bene dixerit Fulg. hic de excuſſione, cuius dictum. ·ff· retu-
li. Nam videtur contra. d. l. decem, ad ꝙ vide ſignanter Ang.
⁊ Jo. de imo. in. l. a diuo pio. §. in venditione, ſuper glo. in ver-
3 bo exequi, per illam glo. ff. de re. indi. ¶ † No. ꝙ ad probandũ
ſecreta patrimoĳ admittunt teſtes de domo aduerſarĳ, ⁊ eſt ra
tio, q; ita bene per alios probari non poteſt, vt. l. cõſenſu. §. ſi ter
tius. C. de repu. l. quotiens. ·ff· de naufra. lib. xi. c. veniens, el. ij. ex
tra de teſti. Et ſm hec limita id ꝙ habetur in. l. nimis graue. ·ff·
de teſti. ⁊ ita etiam limita, ⁊ intellige id ꝙ habetur in. l. etiam. ·ff·
de teſt. ⁊ in. c. literis, de teſti. ¶ No. ꝙ quis cogitur in iſto ca
ſu ſubire iuramentum purgationis, ⁊ eſt ſpecialis caſus regula
riter enĩ hoc non requiritur, q; actore non probante reus etiaʒ
ſi nihil preſtiterit eſt abſoluendus. c. ſi. de iureiur. ⁊. l. qui accu-
4 ſare. ·ff· de edendo. ¶ † No. etiam que ſit pene heredis occul-
tantis res hereditarias, ⁊ iuxta hoc tractatur hic an hẽs occul-
tans perdat falcidiam, ⁊ an in totum vel ſolum in rebus occulta
5 tis. Et magis cõis opin. eſt ꝙ hodie priuetur in totum, per. §.
ſancimus, in auc. de her. ⁊ fal. ⁊ ibi glo. in verbo forte, ⁊ expreſ
ſius firmat glo. in ea. auc. §. ſi vero non fecerit, in ver. lucrari, qc
qd dixerit Cy. in auc. ſed cum teſtator, in. ix. q. ·ff· ad. l. fal. ¶ De
quo etiam aliquid vide per Ange. in. l. ex facto. §. iulius longi-
nus. ff. de vulga. ⁊ pupil. non tamen videtur ꝙ per hoc teneatur
creditoribus, ⁊ legatarĳs inſolidũ vltra vires hereditarias niſi
q̃tũ eſt reſpectu dupli rei occultate ꝙ refundere tenet, p iſtum
tex. qui in hoc non reperitur correctus. Et ita eſt de mente Cyn.
Fulg. per Pa. de ca. ⁊ firmat hoc clare Saly. hic referens ita
ſe conſuluiſſe. Ita etiam firmat Jo. de imo. in. l. paulus. ff. ad. l.
fal. Nec ob. ad hoc tex. in. §. ſi vero non fecerit, in auc. de here.
⁊ fal. q; loquitur quando nullo modo cõfectum erat inuentariũ.
Sʒ ſi cõfectũ eſt tũc tex. ibi vult ſeruari ad ꝙ traditur in. l. iſta
exceptis his que ibi addita ſunt, vt h in. d. l. ſancimus, cum ſeq.
inter que non reperitur aliqd mutatũ circa hoc. Et ita puto te-
nenduʒ, lʒ bal. ·ff· e. l. §. i. in. iiĳ. co. ⁊ in. d. auc. ſed cum teſtator, di
xerit ꝙ heres perdit in totum beneficium abſtinendi. l. ſi ſeruũ
§. pretor. ff. de ac. here. vt etiaʒ voluit Bart. in. d. l. paulus. Et
ad iſtam etiam vide no. per Spe. in tit. de inſtr. edu. §. ſi. in ꝟ
ſi. ſed ſi oia, ⁊ ibi Bal. in vl. co. ad alia que h no. Bar. vide no.
per eundem in. d. l. reſcriptum, ⁊ in. d. l. paulus.

¶ Occultatio vide eundẽ alex. q̃ſi. lxvij. iiĳ. lib. Ludo. ro. q̃l. cclxxvi. ·ff· alle. vbi dicit ꝙ rogatus reſtituere omittens doloſe ponere hãc rẽ in inuentario priuatur bñficio trebel. ⁊ vide Lu. conſi. lxxiĳ.

SVMMARIVM

1 Hæres non poteſt conueniri à creditoribus hæreditariis, uel legatariis intra tempus datum ad confectionem inuentarii. limita ut hic.

2 Hæres põt conueniri à creditoribus uel legatariis ante tp̃s cõficiendi inuẽtariũ, qñ conueniť rei uendicatione ut poſſeſſor.

3 Præſcriptio non currit non ualenti agere, ſi eſt impedimentum iuris, ſecus ſi facti, quia tunc currit, ſed cõcediť reſtõ in integ.

4 Hæres poteſt agere contra debitores hæreditarios duráte tempore dato ad conficiendum inuentarium.

1 **Donec.** † Infra tp̃s datum ad confectionem inuentarĳ
nõ põt heres a creditoribus vel legatarĳs cõ-
ueniri, ⁊ ideo interim tp̃s agendi creditoribus non currit, hoc
dicit. ¶ Limita tamen regulã huius. §. vt locum nõ hẽat in he
rede conuento vt reſtituat vſuras iuxta diſpõnem defuncti pp
periculum anime que cunctis rebus eſt preferenda. l. ſancimus
·ff· de ſac. ſan. ecc. c. cũ infirmitas, de pe. ⁊ remiſ. ¶ Et h q; iſte
dãnum eſt irreparabile ppter h merito diſcedimus a regulis iu-
ris cõis. l. ij. ff. de ap. re. ⁊. l. tutor qui repertorium. ff. de admi. tu.
tex. autẽ hic pcedit qñ poſt terminum oia ſalua manebant, ita
tʒ Ricar. malũ. Cy. Ray. Bal. Ang. Sal. Ful. ⁊ Pa. de ca.
h Et de hac deciſione facit mentionẽ Bal. in. l. eam quã, circa
iiĳ. col. ·ff· de fideicõ. licet non ex toto fideliter referat, ⁊ refert h
ẽt Bal. in. l. nulli, in. iĳ. col. de epi. ⁊ cle. ⁊ Bal. in addi. Spe.
2 in tit. de inſtr. edi. in. xv. co. in ver. de relictis ⁊c. ¶ † Item fal-
lit iſte tex. vbi conuenitur heres rei vendi. vt quilibet poſſeſſor,
q; non conueniť vt heres. l. de eo. § pe. in fi. ff. ad exhi. ¶ Sed
Odofre. Gui. de cu. Nic. de ma. Bal. Sal. ⁊ Pa. de ca. hic.
Ideʒ tenet hic Ang. qui pro hoc allegat in ſimili. l. neſennius.
§. fundum. ff. de re. indi. ſm vnam lec. Sed Cy. hic tenuit ꝯtũ
per iſtum tex. generaliter loquẽtem, pro hoc facit tex. hic, dum
loquitur de hypothecaria que eſt actio in rem, ⁊ dať cõtra quẽ
libet poſſidentem. l. eos. ·ff· qui po. in pig. ha. l. ſi fundus. § in vẽ
dicatione. ff. de pig. l. ſi cum venditor, in princ. de euic. ¶ Nec
ob. ſi diceretur vt voluit Bald. hic ꝙ hic agebať ex ꝯctu facto
cum defuncto, ⁊ ſic hypothecaria hic erat acceſſoria obligatio
nis perſonalis qua tenebatur heres. ¶ Nam ad hoc poſſet re
plicari ꝙ etiam poſſet intelligi tex. hic in eo qui agebat ex hy-
pothecata contracta cum domino qui poſtea vendicat rem eo
defuncto. ¶ Tamen probabilior vr̃ prima opi. per iſtũ tex. in
ver. creditoribus hereditarĳs, ⁊ ſic qui non ſunt creditores he-
reditarĳ non videnť hic cõprehendi ergo bona eſt rñſio Bal. ⁊
ita ẽt tʒ Ang. ⁊ Jo. de imo. in. l. i. §. hec ſtipulatio. ff. ſi cui plus
q̃, per legem falc. Ubi ẽt adducit aliquas limitatiões ad iſtũ
tex. ſ. vt non procedat in herede qui conuenitur pro impenſa fu
neris vel pro alimentis relictis pauperibus qui fame perirent
q; eadẽ ratio eſt que in vſuris de quibus. ·ff· tactum eſt, ⁊ ibi etiã
tangit qd ſi in inuentario cõtineť in ehoc uſuſale in uentariũ
⁊ ſcriptura erat redacta in publicam formam tñ ibi non diceba
tur perfectum, ⁊ conſummatũ ⁊c. an intelligereť eſſe perfectum
inuentarium, adeo ꝙ poſſit conueniri heres quaſi finita ſit cau
ſa dilationis, ⁊ ita intelligatur finita dilatio, non obſtante ꝙ ad
huc ſupereſſet de tẽpore mẽſiũ dato ad cõficienduʒ inuentariũ
l. a filio. § alumna. ff. ad treb. Tenẽt in effectu ꝙ non intelligať
eſſe perfectum, q; non apparet ꝙ heres habuerit pro perfecto
3 ⁊ abſoluto Sed in ꝯtrium vide. l. ſi is qui. ff. de teſt. ¶ † No. qđ
non valenti agere non currit preſcriptio ꝙ eſt verum ſi eſt im-
pedimentum iuris vt hic ſecus ſi facti, q; tunc preſcriptio cur-
rit. Sʒ ꝯcediť in integ. reſt. aduerſus curſum preſcriptionis. l.
i. §. ſi quis antẽ pp, ⁊ ibi no. ff. de iui. actioĩ pua. ⁊. l. antilicinus.
ff. de ſerui. ruſti. predio. ¶ De quo dic vt not. per Cy. ⁊ alios
l. quotiens. C. de preci. impe. offe. ⁊ p bar. in. l. ſenatus. ff. de off.
pre. ⁊ per Ange. in l. i. ·ff· de anna. exce. vbi text. ¶ Et habeť in
c. q; pp, de ꝯceſ. pbẽ. ⁊ dicit Pa. de ca. h, ⁊ Bart. in. l. naliter,
in pe. col. ff. de vſuc. nõ fuit recordatus de iſto tex. ¶ Cum ipſe
dixerit ꝙ de iure ciuili non reperiebať ꝙ pſcriptio inchoata
dormiat poſtea aliquo tempore, nã dicit Pau. de ca. ꝙ imo
dormit iſto caſu, ⁊ ẽt in caſu poſito in. l. ea que, in fi. ·ff· de temp.
in inte. reſti ⁊ certe quantũ ad caſum huius §. vr̃ bene dicere,
4 non autem quo ad caſum. d. l. ea que. ¶ † Aduerit hic barto. ꝙ
durante iſto tempore dato ad ꝯficiendum inuentariũ poſſit he
res agere ꝯ debitores hẽditarios, ⁊ ꝯcludit ꝙ ſic, p. l. iij. in pu.
ff. ꝙ quiſq; iur. et ita tenet. Ang. et alĳ hic. ¶ In ꝯrios tñ licet
doc. h non dicãt facit fortiter tex. in. l. ſi. ·ff· de fru. et li. exp. quem
ſbi ad h ponderauit Bar. et ad illum non rñdet. ¶ Ad idem
ẽt videtur tex. in. l. die ſabbati, ⁊ ibi bar. ·ff· de iudeis. Ange. in
d. l. ſi. tʒ illud ꝙ ipſemet tʒ hic. ¶ Et vʒ rñdere ad illam legeʒ
ꝙ ibi ſubeſt eadem ratio ꝙ priuilegium porrigať ad aduerſa-
rium hic non. ¶ Quaſi voluerit forte diſſe dicere ꝙ heres infra
tp̃s conficiendi inuentarium eſt occupatus circa illud, ⁊ nõ pt
videre qñ habet ſatiſfacere omnibus que ratio ceſſat in debi-
toribus hereditarĳs. ¶ Tu potes rñdere ad. d. l. ſi. ꝙ ibi pro
bať ꝙ in vno, ⁊ eodeʒ iudicio vnius, ⁊ eiuſdẽ cãe dʒ ſeruari eq̃-
litas vt illud qđ eſt conceſſum actori a lege intelligatur ꝯceſſum
reo, ⁊ iſtud non negatur hic. Sed querimus an in aliqua cauſa
q̃ʒ in ea in qua hẽs vtitur priuilegio poſſit alius vti eodẽ priui-
legio ꝯ heredem, ⁊ dicitur ꝙ non. ¶ Ad. d. l. die ſabbati, rñ-
de vt per glo. ⁊ doct. in. d. l. ꝙ fauore. ·ff· de legi. ⁊ ſic teneo ꝯclu
nem predictam eſſe veram. Tamen ipſemet Ange. ⁊ Joan. de
imo. in. d. §. hec ſtipulatio, dñt ꝙ ſi voluntarie heres agat con
tra debitores hereditarios perdit priuilegium de quo hic, q;

poterit

poterit interim conueniri a creditoribus hereditariis arg. l. ij. §. ſed ſi agat. ff. de iudi. Et idem dicit Ful. in §. pri. licet nõ faciat mẽtio nẽ de Ang. ⁊ alle. d. §. ſi agant, ⁊ l. ſeruum quoq; §. ait pretor, ⁊ §. fi. ff. de pro. Quero an ſi cõſtet euidenter hereditatem eſſe locu pletem an habeat locum iſte tex. vide Bal. ſ. eo. l. §. cum igit, in prin. vbi tenet ꝙ ſic.

SVMMARIVM

1 Inuentarium qui ſolenniter non fecit tenetur creditoribus inſolidum, & falcidiam non detrahit.

2 Inuentarium ſi non fuit inchoatum infra primum menſem datum ad inchoandum, ſed poſtea antequã trãſeat tempus ad perficiendum fuit inchoatum & perfectum, an valeat.

1 **Si vero poſtquã.** †Qui inuẽtariũ ſolẽniter non fecit creditoribus inſolidũ tenet, ⁊ falcidiã nõ detrahit. h. d. ¶ No. ex tex. in ꝟ. adierint, q: facit an tẽpus conficiendi inuentarium, incipiat currere a die adite hereditatis, dixi in prin. huius legis. ¶ No. ꝙ qui

2 incidit in legẽ nõ eſt dignus beneficio legis. ¶ †Queritur hic doc. quid ſi heres infra primum menſem datum ad inchoandũ inuẽtarium illud non inchoauit, ſed poſtea anteq̃ tranſeat tempus ad perficiendũ inchoauit, ⁊ perficit an valeat, ⁊ dicit ꝙ iſte tex. facit pro parte affirmatiua, dum dicit dari iam a nobis tẽpus inuentarij confectionis effluxerit, ⁊ ſic requirit ꝙ decurriſſet nõ ſolum tẽpus datum ad inchoandũ, ſed et datum ad perficiendũ ⁊ ſic nõ refert ꝙ non inchoauerit infra primum menſem. Tñ põt rñderi ꝙ tex. hic habuit reſpectum ad heredẽ qui inchoaſſet infra tẽpus debitum, nam adhuc vt intelligatur ꝙ ſit excluſus a bñficio inuẽtarij dz expectari vt fluat tempus ad cõficiendum datum infra quod non perfecerit, vnde pro parte negatiua adducit etiam iſte tex. in verbo ſm formam ⁊c. tamen primam partem tenet Cy. ⁊ bar. hic, q: omiſſio leuis ſolẽnitatis non viciat, vt dictum fuit in prin. huius legis ⁊ hoc modo rñdetur ad iſtum tex. Ita etiam tenet Bal. ⁊ Saly. ſ. eo. l. §. cũ igitur, ad ꝙ facit ille tex. in ver. ad inuentarij cõſummationẽ, ⁊ ſic nõ ponderauit tempus inchoandi inuentarij quaſi de illo non ſit curandum ſecundum Saly. ibi, ſed Ang. dicit ꝙ non valeat per iſtum tex. in ver. ſm formã, ⁊ ẽt allega. ꝙ conditio dz impleri in forma ſpecifica. l. meuius, ⁊ l. qui heredi, in prin. ff. de cõdi. ⁊ demon. Et iſtam partem tenet Joan. an in addi. Spe. ti. de inſtr. edi. §. fi. in addi. ibi. Quid ſi cõfecto ⁊c. poſt multos antiquos quos ibi refert, ⁊ iſtam opin. pro vltima refert Pa. de ca. ſ. eo. l. §. j. aſt nõ approbãs, nec iprobãs iſtas opi. ẽt tenet Ange. in. l. j. §. hec ſtipulatio. ff. ſi cui plusq̃, per. l. fal. Et eam vltimo loco refert ibi Jo. de imo. qui dicit ſe vidiſſe preceptorem ſuum Fran. de rãpo. poſt factum tenerem opi. ꝙ

a valeat a inuẽtarium, per ea que dixi in prin. huius legis. Sed re integra ſeruarem opin. Joan. and. ⁊ ſequacium.

SVMMARIVM

1 Tempus ad deliberandum ſuper confectione inuentarii eſt annale quando impetratur à principe, ſi autem à iudice eſt nouẽſium.

2 Dilatio quam lex concedi prohibet, ſi conceditur, conceſſio eſt nulla.

3 Iudex non poteſt prorogare terminum banni præciſè limitatũ per ſtatutum.

4 Lex uetus introducens melius remedium quã lex noua, nõ tollitur per legem nouam.

5 Sæpius eſt dictio quæ ex bino actu uerificatur.

1 **Et hec quidem.** †Tẽpus ad deliberandũ quod hodie non eſt neceſſarium volentibus ſolẽniter conficere inuentarium eſt tempus anni quãdo impetratur a principe, ſed qñ impetratur a iudice eſt tẽpus nouem menſiũ nec ſepius concedit, hoc dicit. ¶ Not. ex tex. ibi ex preſentis legis auctoritate, iuncto §. ſi vero q̃ mõ. ſ. e. l. ꝙ hodie vz probari ꝙ bñficium abſtinẽdi hodie de iure ciuili competat his q ſunt ſui hẽdes, ⁊ dicit Bal. in. l. ſi pãnã. ſ. de reno. his que in frau. cred. ꝙ ipſe ſolus ad hoc iſtũ tex. ponderat, an ſit verum ⁊ q̃ ſit huius inueſtigationis effectus dixi in. l. q ſe pris. ſ. vñ li-

2 beri. ¶ †Item no. ſm bal. ꝙ ſi ↄceſſa eſt dilatio quã lex ↄcedi ꝓhibet ↄceſſio eſt nulla. Et ſic vbi vnica eſt ↄcedẽda dilatio ſi ↄcedat ſcḋa nõ vz, de quo eſt recurrendũ ad no. in. l. fi. ff. de ferijs, nõ omitto tñ ꝙ ſi prima dilatio data fuit minor q̃ ſtatutum diceret poterit dari ſcḋa ſupplens primam, per id ꝙ not. dicit gl. h, in ver. ſepius, in fi. ſm Sal. h tñ vide Bar. in. l. j. ſ. de dila. ⁊ in. d. l. fi. circa. j. co. ff. de fer. cũ ↄcordã. ⁊ addi. quas ibi de-

3 di. C. †Item no. ſm bal. arg. ꝙ iudex nõ põt prorogare terminũ banni preciſe limitatum p ſtatutũ, de quo vide per bal. in auct. iubemus, ad fi. C. de iudi. ⁊ in. l. de die, in prin. ff. q ſatiſ. cogã. ⁊ in. l. j. ſ. de requi. reis, ⁊ in auc. qui ſemel, in. iiij. co. ſ. quõ ⁊ qñ iudex, ⁊ in. d. l. fi. in vlt. co. ff. de ferijs, ⁊ in. l. ſi eo, in pe. q. ſ. qui ac-

4 cu. dixi in. l. ij. ff. de re iudi. ¶ †Item no. ꝙ licet per legem nouam introducatur melius remedium q̃ per antiquã non tamen tollit remediũ veteris legis, ⁊ ſic facit an ſi per ſtatutũ eſt impoſita noua pena pro delicto intelligat derogatũ pene iuris commu-

b nis b. de quo vide per Jo. an. in addi. Spe. in ti. de pena te. ſiri. in fi. ⁊ in ti. de fur. in rubr. in addi. per Cy. ⁊ Saxl. in. l. q ſepulchra. ff. de ſepul. viola. ⁊ Bar. in. l. j. vi bon. rap. ⁊ Bald. in l. data opera, in. ix. co. ſ. qui accu. ⁊ in. l. placet. ſ. de ſac. ſan. eccl. ⁊ in. l. eum ſ. de fur. ⁊ in. l. qd ergo. §. pena grauior. ff. de his qui no. infa. ⁊ in. l. non eſt nouũ. ff. de leg. per Jo. de imo. in. l. ij. ff. de

5 pub. ind. ¶ †Item no. ꝙ dictio ſepius c ex bino actu verificat

c ſm Sal. hic adde tex. in §. quia vero multi, cũ gl. in ver. ſepe, in auc. de teſti. ⁊ Arch. ⁊ Jo. an. in. c. q: ſepe, de elec, in. vi. ⁊ tex. in. l. mariti. § queſitum, cum ſe. ſ. de adul. ⁊ in. l. fi. cum ibi not. iuncta rub. ſ. ſi ſepius in inte. reſti. poſt h. ⁊ no. per Bal. in. l. velut. §. hec vxor. ff. de eden facit ad. q. de qua ibi per eum de qua ſcripſi in repe. l. ſepe. ff. de re iudi. in prin. ⁊ ibi dixi ꝙ aliud eſſe videtur in dictione ſepiſſime que requirit trinum actum, vt ꝓbat in. c. ſi quis ergo, cum gl. ij. q. vij. ⁊ no. Domi. in. c. ab eo, ad fi. de app. in. vi. Contra id ꝙ h dr̃ opponitur, q: videtur ꝙ iſta impetratio tẽporis ad deliberandum ſit ſuperflua, q: fruſtra impetratur ꝙ de iure communi ↄceditur. l. j. ſ. de theſauris, lib. x. ſed tempus a iure cõi conceditur, per. l. cum antiquioribus. ſ. eo. ergo ⁊c. Reſponde ſm Cy. hꝙ vtilis eſt iſta impetratio qñ dilatio anni dari currere cepiſſet, nam princeps poterit adhuc dare annum integrum ꝙ intelligo vez quo ad deliberandum, ſed an quo ad tranſmittendum ſm formam. d. l. cum antiquioribus. dicam. ſ. e. §. fi. Itẽ opponit ꝙ ẽt iudex debeat dare annũ ad deliberandum. l. j. §. ſi largius. ff. de ſuc. edi. ⁊ no. Bart. in. l. ſi q̃s inſtituat hẽs in vlẽ. ff. de here. inſti. rñdet Pa. de ca. h, ꝙ iſtud ꝙ hic dr̃ de nouem menſibus dz intelligi de hẽde extraneo, ſecus in liberis, vt. d. §. ſi largius, poſſunt eñ dari ſm eum extraneo centũ dies. l. j. §. fi. cum ſe. ff. e. ſ. ad minus, vt ẽt no. Bar. in. d. l. ſi quis inſtituatur. Et poteſt augeri tẽpus illud ad nouem menſes vt hic ſecundum Pan. de caſt. hic dixi in rub. ſ. de ſuc. edic. ⁊ ad ibi dicta me remitto.

a ¶ Quõ valeat vz dõs ꝙ valeat ſi alios ſine fraude hẽs nõ diſtulit, pꝛea q̃ voluit bal. ↄſi. cclxxi. i. lib.

b ¶ Juriſcõis vide in. ro. ↄſi. ciij. ⁊ late per Fel in. c. ij. de conſtitu.

c ¶ Sepi⁹ ſcẽcit ꝙ voluit in de. ro. ↄ. cccci. vbi dr̃ ꝙ teſtis q dicit ꝙ tıti⁹ poſſedit p plures ⁊ plures annos dz intelligi de annis quatuor.

SVMMARIVM

1 Petens terminũ ad deliberandũ ſuper cõfectione inuentarii, uel pro adeundo an, & quando teneaſ creditoribus hæreditariis.

2 Adire an uideatur conficiens inuentarium.

3 Inuentarium conficiens intra tempus debitum facit ceſſare oẽm ſuſpitionem fraudis.

4 Hæres petens dilationem ad deliberandũ an uelit adire, debet durante dilatione habere res hæreditarias penes ſe.

5 Hæres qui petit terminum ad deliberandũ ſi in eius cõceſſione non fuit ſibi comminatũ q ipſo nõ deliberante intra terminũ q habebitur pro adeũte, habetur tamen pro adeunte.

6 Dilatio ad deliberandum petita à proprio hærede tantum operaſ q elapſo termino habebitur pro adeunte.

7 Hæres non habetur pro adeunte quando fuiſſet inſtitutus ſub conditione, & ei eſſet ſtatutus terminus ad implẽdum conditionem poteſtatiuam, & adeundum, et non fecit.

8 Inuentario non confecto per filiũ non pdit filius debitũ naturæ.

1 **Si autem hoc.** †Qui petit tẽpus ad deliberãdũ licet inuentariũ fecerit, ⁊ hereditatẽ adiuerit vel infra dictũ tẽpus non repudiauerit ꝙ pro adita idẽ habetur tenetur creditoribus hẽditarijs inſolidũ, ⁊ vtitur falcidia ſicut olim. Si vero inuentariũ nõ ↄfecerit ſed ſolũ tẽpus ad deliberandũ petierit, ⁊ nõ repudiauerit, tenet creditoribus inſolidum, ⁊ falcidiã perdit, Si aũt repudiauerit tunc tenet res hereditarias reſtituere. h. d. vſq; ad. §. notiſſimi. ¶ In tex. ibi neceſſe eſt enim. ſ. ſi vult vti falci. vt in verſ. ſi quis aũt temeratio, et eſt

2 hic quedam interpoſitio vſq; ibi non liceat. ¶ †In tex. ibi ſi nõ recuſauerit not. ſm Saly. ꝙ per confectionem inuentarij quis non dicitur adire hereditatem de quo plenius per eum. ſ. ead. l. §. ſin autem dubius, vbi videtur hoc tenere niſi appareat ꝙ ſa-

ciat inuentarium vt heres, ſed Cy. contra. C. ea. l. §. ſi vero poſt
q̄, vbi tenet q̄ faciens inuentarium videtur adire, quia tēpus
conficien. di non incipit niſi ab adita hereditate, ſed poſſet riſ-
deri quod non incipit currere ante quantum ad heredez exclu
dendum a conſequutione beneficij inuētarij, t eius confectiōe,
ſed ſi volt ante conficere videtur q̄ poſſit vt hic. Preterea et
quandoqꝫ currit ante aditam hereditatem vt not. Bart. in pꝛ.
huius legis, t ibi dixi, t per hoc patet q̄ iſte tex. non ſtringit
pro opin. illorum qui per iſtum text. tenent q̄ tempus triū mē
ſium datorum pro confectione inuentarii currat ante additam
hereditatem vt tenebat Saly. hic. ¶ No. q̄ non adiens here
ditatem ī. tēpꝰ ad deliberandum impetratum ab homine videt
adire, ſecus ſi ī. tempus datum a lege, vt in. l. cū antiquioribus
. C. eod. t not. glo. ī. eo. l. i. §. ſi. in glo. ſi. ¶ Not. in verſi. ſi quis
temerario q̄ ille qui petit tempus ad deliberandum patit pe-
nam detractionis falcidie propter non cōfectionem inuentarij.
Aliā vero penam. ſ. q̄ teneatur creditoribus, t legatariis in
ſolidum non patitur propter non confectionem inuentarij, q̄
idem ſi confeciſſet vt in prin. huius. § patitur ergo illam penā

a ¶ Bal. in pꝛ. vide ange. de are. in. §. extraneis, in ſi. in ſti. de her. quali. t differen. t vide abb. in ꝯ. xxxiiij. in. j. vo lu. t in ꝯſil. lxxiij. in. ij. vo. in ſi. vbi ꝯcludit clericū teneri ad ꝯfectionē inuētarij. Tho.

3 ex eo ſolo quod petit tempus ad deliberandum. ¶ † In text.
ibi, inuētario minime conſcripto, ſubaudit Sal maxime quia
fortius idem eo conſcripto, ſed hoc non puto verum, per iſtum
tex. t quia quando confectum eſt inuentariū ceſſat ſuſpitio frau
dis niſi contrarium probetur, ſecus quando non eſt confectum
vt in. § licentia danda. C. ea. l. t in. §. ſancimus in auc. de hered.
t fal. t hoc etiam vult Fulgo. Et not. etiam ex iſto text. q̄ deli
berans accipiendo res hereditarias non videtur adire de quo
4 dic, vt in. l. geri, cum materia. ff. de acquiren. hered. ¶ † Item
not. quod petens dilationem ad deliberā. an velit adire debet
durante deliberatione habere penes ſe res hereditarias q̄ ſm
Fulgo. hic eſt ſingulare, facit ſecundum eū. l. ait pretor, in pꝛ.
5 ff. eo. in glo. in verbo recuſauerit ¶ † In ead. ibi interim de-
bent tc. iunctis vltimis verbis huius glo. que approbat primā
ſolutionem Habetis ex hac glo. notare quod etiam ſi in con-
ceſſione termini ad deliberandum non fuerit expreſſe dictum
quod ſi non adiuerit vel repudiauerit infra tempus habebitur
pro adeunte, tamen habebitur perinde ac ſi iſtud fuiſſet expſ-
ſe dictum, t hoc ſonat text. hic qui videtur hoc inferre ex iſ. ſta
tutis ibi dum dicit t ideo tc. Intellige tamen ſecundum not. p
glo. in l. quandiu, ħ allegata in glo. vbi datur vera ſolutio ad
contrarium formatum hic in glo. ſ. vt diſtinguatur an ad inſtā
tiam creditorum ſit ſtatutus terminus, an vero ad inſtantiam
ſubſtituti, ſeu venientium ab inteſtato, primo caſu habetur
6 pro adeunte, ſecundo vero pro repudiante. ¶ † Quid autē ſi
motu proprio heredis, t non ad inſtantiam alterius eſſet peti-
ta dilatio ad deliberandum, tunc dicit Cy. t Fulgo. hic, quod
tunc habebit locum iſte text. ſcilicet quod habebitur pro adeū
te elapſo termino quod intelligit hic Salyc. eſſe verū in eius
odium, t quatenus ſibi eſſet odium, vt q̄ hereditas ſit damno-
ſa, alias ſecus ne inductum in odium redundaret in fauorem
quod eſſe non debet. l. ſi quis ſolidum. ff. de heredi. inſti. l. ſine
hereditaria. ff. de nego. geſt. vt hic latius per eum. Et idem vi
detur velle Bald. in. l. prima, in. xxvi. opp. C. qui admit.
7 ¶ † Item predicta intellige in inſtituto pure, ſecus in inſtitu-
to ſub conditione, quia ſi ei eſſet ſtatutus terminus ad implen-
dam conditionem poteſtatiuam, t adeundum ſi non fecerit nō
habebitur pro adeunte, immo conditio habebitur pro defecta.
l. ſi ſeruus. ff. de bon auct. iudi poſſiden. t ibi Barto. t not. in
l. ſi quis ita inſtituatur in diem. ff. de heredi. inſtitu. t per bart.
in. l. ſi quis ſuus. ff. de iure deliberan. Vide etiam Bald. An-
ge. t Joan. de imol. in. d. l. ſi quis ita heres inſtituatur, vbi li-
mitant iſtam materiam niſi poſt lapſum tempus datum ad de
liberandum velit heres re integra, t intra modicū tēpus pur
gare moram, t adire vel repudiare quia poterit, argu. l. ſi qs
ita §. ſeya. ff. de verbo. obliga. t per not. per Innocen. in. c. cum
in tua, qui ma. accuſa. poſſ. Sed ipſemet in. l. quandiu, in vltima
de acquiren. heredi. tenet contrarium, t fortaſſe melius, q̄ ela
pſo termino lex facit executionem ipſo iure vt hic, t ideo non
debet poſſet purgare moram. l. ſi is cui. ff. de leg. ij. Et no bar.
in. l. ſi inſulam, in. iiij. q. ff. de verbo. obliga. ſimiliter etiam Ang.
in dicta. l. ſi quis ita inſtituatur, vt predicta procedant quando
datum tempus ad deliberandum fuit datum integrum, ſecus ſi
fuit abbreuiatum a iudice, quia tunc per lapſum primi termini
ſic abbreuiati non videretur repudiare, dato etiam quod eſſet
prefixa dicta dilatio ad inſtantiam ſubſtituti, patet quia tēpus
ſepe ſtatui poteſt. l. ij. ff. eod. t not. hic in glo. t de hoc dixi ſu-
per rubri. de ſucceſ. edi. dic vt ibi. ¶ In gl. in verbo beneficio,
glo. querit an poſt tēpus datum ad deliberandū poſſit heres ali-
quo caſu conficere inuentarium. Et cum glo tranſit Cyn. Sa-
lyce, t Fulgo. hic, ſed mihi magis placet illud quod dicit bar.
quem vide. ¶ In glo. ſi. in princi. dic quod hic nullum eſt ſpe
ciale circa deferendū iuramentū, in litem q̄ in quacunqꝫ actio
ne bonefidei vel arbitraria defertur iuramentum in litem con-
tra eum qui dolum commiſit non reſtituendo, vt. l. in actioni-
bus, allegata in glo. Sed hic eſt ſpeciale in hoc vꝫ. q̄ ſtetur iu
ramento creditorum vel eorum quibus hereditas defertur de
quantitate rerum hereditariarum ſecundum Pet. t Cy.
8 ¶ † In ea. in ſi. tene menti glo. iſtam concluſionem quod per
non confectionem inuentarij filius non perdit debitū iure na
ture, t magis communiter approbatur. Et aliam adde glo. in
auc. hoc amplius, t ibi Jac. but. ī. de fideicom t glo in. §. ſi ve
ro non fecerit, in verbo lucrari. in auc. de heredi. t falci. t per
omnes in auct. ſed cum teſtator, infra ad. l. falci. vnde barto. de
clarat quis ſit effectus huius concluſionis, attento q̄ heres nō
conficiens inuentarium tenetur vltra vires, t per Joan. an. in
addi. Specu. in ti. de inſtr. edi. §. j. ver. quid de ſuo, t per bal.
in. l. cum a matre. C. de rei vend. in. ij co. t in. l. j. ī. de bo. auc. iu.
poſſi. plene per Sal. poſt alios hic, t per Ang. t Jo. de imo.
in. l. j. §. hec ſtipulatio. ff. ſi cui plus q̄. per legem falcid. per Gi
dra. in conſi. cxxxiiij. vbi tenent contra iſtam glo. t Pa. de ca.
in conſilio. xc.

SVMMARIVM

1 Miles per ſimplicitatem militarem non conficiens inuentariū
non tenetur ultra uires hæreditarias.
2 Inuentarium ſi eccleſia, uel eccleſiaſticę perſonę nō conficiunt,
an teneantur ultra uires hæreditarias.
3 Lex iſta an deroget prouiſioni inductę per. l. cū antiquioribus.

1 **Notiſſimum.** † Per hanc ꝯſtitutionem eſt de-
rogatum tribus ꝯſtitutionibus de
quibus eſt facta mentio in princip. huius legis, quarū ſumma
ad hanc redacta eſt. Et miles propter ſimplicitatem milita-
rē non ꝯſeruans ſolēnitatē huius legis nihilominus non tenet
creditoribus hereditarijs vltra vires hēditarias. h. d. ¶ No.
q̄ per hanc legem non tollit priuilegium militis de quo aliqd
hic in glo. t per Bal. in prin. huius legis, t hic adde ea que di
xi. ¶ In glo. fina. in principio ibi gordiana conſtitutio, dic. i.
ſententia gordiane conſtitutionis auctoritate huius legis non
2 auctoritate gordiane ꝯſtitutionis. vt hic in text. ¶ † In ea. ibi
in. §. ſi. fit dubium an etiam per iſtum text. eccleſia non confici
ens inuentarium teneatur vltra vires hereditarias, t ſimili-
ter quid in eccleſiaſticis perſonis que ęquparant militibus ar-
mate militie. l. ſac. ſan. de epi. t cle. Et no. in. l. miles, in prin. ff.
de re iudi. Bar. hic ſe remittit ad dicenda in auc. ſed cū teſta
tor, ad. l. fal. t primo arguit contra eccleſiam, per. d. §. fin. t po
ſtea alleg. pro eccleſia id qđ habetur in. l. j. §. an bona, t. l. non
poſſunt. ff. de iure fiſci, t non decidit, ſed ipſe in repetitione. l.
prime, ſupra de ſacro ſan. eccl. in. iiij. q. quarte partis principa-
lis tenet q̄ nō teneatur vltra vires hereditarias eccleſia vel ec
cleſiaſtica perſona, quando eſt inſtituta contemplatiōe religio
nis, per id quod no. in auc. ſicut alienatio, eodem titu. t per. d.
§. an bona. Et q̄ in eccleſia ceſſat preſumptio ſubtractionis re
rum hereditatis non confecto inuentario que non ceſſat in alio
vt in. §. ſancimus, in auc. de here. t falci. Item q̄ lex ciuilis nō
poteſt ligare eccleſiam. c. eccleſia ſancte Marie, de conſtitu.
Sed ſi inſtitueretur eccleſiaſtica perſona non contemplatiōe
religionis, ſed coniunctionis vel alio reſpectu, tunc teneatur, t
tunc procedat id q̄ hr̄ in. d. §. ſi. in auc. de he. t fal. facit q̄ no.
Bar. in auc. ſi qua mulier circa. iiij. col. de ſac. ſan. eccle. idem
9 tꝫ Bal. in prin. huius legis, t in. d. auc. ſicut alienatio, t An-
ge. in. §. ſi vero quidam, in vltimo in auc. de ali. t emp. per iſtum
tex. t per do. Car. flo. in. c. j. de ſolutionibus, contrarium tenu-
it glo. in. c. j. de teſta. que voluit q̄ eccleſia heres teneatur vl-
tra vires hereditarias non confecto inuentario, t hanc partem
ſequit Saly. in. d. auc. ſed cum teſtatō, lꝫ illam glo. non alleg. t
etiam Ro. in rub. ff. de acquir. here. q̄ ſicut pupillus minor te
netur vltra vires hereditarias ſi non ꝯfecit inuentariū, niſi pe
tierit ſe reſtitui in integrum ad tēpus ꝯficiendi inuentariū, in
§. pupillus, in auc. de her. t fal. ita debet eſſe in eccleſia cui eq
paratur, c. j. de reſti. in integ. t ad hoc bene facit tex. in. d. §. ſi.

alias

alias pe.in auc.de he.& fal.& non violando tex.& quod eccleſia ſi teneatur conficere inuentarium, dicit Ro.in d.rub.quod probatur per §.ſi vnum predictis.in auc.vt cum de app.cog.qui tamen vt mihi videtur nihil facit vt intuenti clare apparet, quia non loquitur in materia iſta, tamen dictam proximam opi.tenet Jo.de Imol.in d.c.j.de ſol.& in.d.c.j.de teſt. Ang.ſuper ea.l.§.ſi vero poſtquam tenet quod eccleſia ſi non facit inuentarium non tenebitur vltra vires hereditarias per.d.auc.ſicut alienatio.tamen dicit quod non poterit detrahere falcidiam per.d.§.ſi. Ang.in.l.j.§.hec ſtipulatio.ff.ſi cui plusquam per legem fal.dicit quod clericus heres non conficiens inuentarium tenetur vltra vires per.d.§.ſi. Puto veriorem[a] eſſe illam opi. quod teneatur vltra vires, & quod eccleſia poſſit petere reſtitutionem per allegata pro opi. Non ob.tex.i.d.auc.ſicut alienatio. & in.d.§.ſi vero quidam.quia ibi loquitur de tranſlatione rei particularis ſterilis in eccleſiam, non autem quando iure vniuerſali hereditario vocabatur eccleſia quo caſu poteſt imputari eccleſie quod contempſerit beneficium huius legis non conficiendo inuentarium, vt in hac lege.§.ſi vero poſtquam, que ratio ceſſat in contrario. Non ob.id quod habetur in.d.§.an bona quia ibi non loquitur quando defertur iure hereditario hereditas, ſed loquitur in bonis vacantibus que differunt ab hereditate vt declarat Bar. in rub. ff.de acqui.here.& per hoc eſt reſponſum ad id quod no. Bar.in d.auc.ſi qua mulier, quia ibi etiam loquitur quando eccleſia non veniebat iure hereditario, quo caſu non tenetur vltra vires etiam ſi non confecerit inuentarium, vt dixi.ſuper ea.l.in.§.& ſi prefatam. Non ob.quod eccleſia non preſumitur ſubtrahere, quia reſpondeo quod hec preſumptio etiam ceſſaret in pupillo non doli capace.& non tenetur vt dixi, & ſic ſatis eſt quod adminiſtratores poſſint ſubtrahere, vel dic preſumptio ſubtractionis habet locum quo ad falcidiam, vt loquitur tex.in.d.§ ſancimus. Nam etiam ante inuentum beneficium inuentarii quamuis lex non induxiſſet iſtam preſumptam ſuſpitionem occultationis, tamen tenebatur vltra vires.l.que dotis.ff.ſo.ma. Preterea tex.in.d.§ ſancimus.non videtur ſe omnino fundare in illa preſumptione ſubtractionis.pz quia dicit forte, & ſic innuit quod idem ſit ſi non ſubtraxerit, vide in gl.j.in c.ſi.forte.de appel. Non ob.quod lex ciuilis non poteſt ligare eccleſiam, quia poteſt dici quod iſta prouiſio confectionis inuentarii eſt etiam approbata a canone.c.Ray.de teſt.vel tenetur ſoluere debita inſolidum ſicut defunctus in cuius locum ſucceſſit, & cuius perſonam repreſentat.d.c.j.de ſol.& cum ibi allegatis in glo. Vel poſſet concordando opiniones dici quod diſpoſitio legis volentis quod heres non teneatur vltra vires hereditaris creditoribus hereditariis ſi conficit inuentarium eſt fauorabilis, quia ante hoc beneficium inuentum non erat introductum, ideo talis diſpoſitio legis intelligitur approbata a canone.x.diſt.c.j.&.ij.& ibi Archi.& no.plene Hoſt.& Jo.an.in.c.ſi.de ſol. Sed diſpoſitio legis imperialis volentis quod non conficiens inuentarium teneatur legatariis, vltra vires hereditarias, & non poſſit detrahere falcidiam non ligat eccleſiam, quia hoc eſt preiudiciale ipſi eccleſie que ante talem nouiſſimam legem non tenebatur legatariis inſolidum vltra vires, & poterat detrahere falcidiam.l.ſi vniuerſale.C.de leg.&.l.j.§.pe.ff.ad treb.que iura ſunt poſtea correcta per.§.ſi vero non fecerint in auc.de here.& falci.& hec doctrina probatur per ea que traduntur in.d.c.j.&.ij.& fere per dictam totam diſtinctionem, & in.d.c.ſi.de ſolu.per Jo.an.& iſtud magis placet. ¶ †Querit etiam glo.an per hanc legem ſit derogatum prouiſioni inducte per.l.cum antiquioribus.ſuper eo.dic vt in glo. Et adde que dixi in.§.& hec quidam.ſuper ea.l.& ea que nota. Bal.in.l.cum antiquioribus in.v.q.vbi refert ad ſingularem deciſionem concludendo quod non ſit derogatum illi legi per iſtam maxime in.l.& hoc quidem preallegata. Sed vtrumque remedium coniungi poſſit, vnde dicit quod ſi poſt lapſum.x.menſium a die quo heres ſciuit ſibi delatam eſſe hereditatem impetrauit nouem menſes ad deliberandum a iudice, iuxta.d.§.& hec quidem cum ſequen.quandocunque decedat heres.C.ſpacium dictorum menſium nouem impetratum tranſmittet dictum ius deliberandi, & quod hereditatem non aditam, & hoc ſequitur Pau.de caſt.hic, & in d.l.cum antiquioribus.in lec.paduana, qui etiam vult quod ſi ſtatim cum ſciuit heres ſibi hereditatem eſſe delatam impetrauit a iudice ſpacium nouem menſium, & C.illam dilationem deceſſit heres hereditate non adita extinguetur dicta dilatio, & tranſmittet reſiduum anni legalis ad heredem, quia per dilationem datam a iudice non debet ſibi auferri beneficium indultum a lege.c.indultum.de reg.iur.lib.vj. Sed Fulgo.hic, & licet de Bald. mentionem non faciat tenet contra dictam deciſionem Bal.& vult quod quo ad tranſmittendum ſemper attendatur annus a die ſcientie delationis hereditatis, ſiue fuerit impetratum tempus ſiue non, & ita ſentire gl in.d.l.cum antiquioribus.in ver. minime. Et non ob.gl.hic ſecundum eum, quia intellige quo ad deliberandum non quo ad tranſmittendum, & iſta pars mihi videtur de iure verior per.d.l.cum antiquioribus.ibi dum tex.dicit tamen vt vnius anni ſpacio eadem tranſmiſſio ſit concluſa, nam ſi vera eſſe opin. Bal.& Pau.de ca.longe vltra annum durare poſſet.

De repudianda hæredi. Rub.

SVMMARIVM

1 Filius abſtinés ab hæreditate paterna, licet poſtea hæreditaria bona teneat ex aliqua alia iuſta cauſa, nõ tamen efficitur hæres.

2 Hæres dicitur quis per ſolã habitationem domus hæreditariæ, niſi probetur quod ex alia cauſa fecerit.

1 SI paterna. †Filius qui abſtinet ab hereditate paterna, licet poſtea hereditaria bona teneat ex aliqua alia iuſta cauſa, non tamen efficitur heres.h.d. ¶ Et premitte id quod habetur in.l.ſi.C.e. ¶ †Not.quod habitando in domo hereditaria videtur quis gerere ſe pro herede niſi probetur quod ex alia cauſa fecerit, & poteſt exemplificari ſecundum Odof.& Bal.ſi filius tenebat domum, vt ſibi obligatam pro dote materna. Et.h.d. Paul.de caſt.eſſe verum ſi filius poterat propria auctoritate accipere, quia data erat in ſolutionem iuxta.l.iij.C.de pigno.ſecus ſi non poterat propria auctoritate accipere tanquam creditor, quia tunc videtur tanquam heres feciſſe, quia alias videretur deliquiſſe quod non preſumitur.l.merito.ff.pro ſoc.bene facit licet ipſe non alleget id quod legitur & nota. in.l.cum creditor.ff.de fur. Sed aduerte quia iacente hereditate videtur quod impune potuerit apprehendere poſſeſſionem vacantem ipſius rei immobilis in qua habebat titulum pignoris, per not. per gl.in.l.ſi.in ver.ignorantiam.C.vnde vi. Dicit etiam Pau.de ca. hic quod quamquam ſtatuta prouidet quod qualitercumque occupet ſic dicat pro dote materna intelligatur eſſe heres, tamen adhuc ſecundum eum non debet intelligi dictum ſtatutum de eo qui iudicialiter occupaſſet, quia alias ſtatutum impediret iuſtam exactionem dotis. Sed in hoc vltimo ipſemet Pau.in.d.§.ſeruum §.ſi.ff.de acqr.here.tenet contrarium.ſ.quod accipiendo in iudicio efficeretur heres propter ſtatutum, & dicit quod per illum tex.datur remedium .ſ.quod primo repudiet hereditatem, poſtea accipiat bona iuridice pro dote materna, quia non videbatur renocata repudiatio ſeu abſtenſio, & magis placet. Et circa predicta quando habitando in domo videatur quis adire[b] videatis per Bar.in.l.gerit.in ver.circa tertium prin. de acqui.here.per Bal.in.l.non hoc.C.vnde cogna.& in.l.prima poſt gl.C.ſi vt ſe ab here.abſti.

SVMMARIVM

1 Hæres qui poſt abſtenſioné res paternas emit bona fide, non videtur abſtenſioné reuocaſſe, ſecus ſi mala fide emit, & mala fides præſumitur ſi emiſſet omnia bona.

2 Filius ſe abſtinendo & immiſcendo an poterit conueniri hypothecaria à cæteris creditoribus pro fũdo quẽ emit à creditore.

3 Filius emens poſt abſtenſioné res hæreditarias poteſt cõueniri à creditoribus, & cenſetur reuocata abſtenſio.

1 SI paterna. †Qui poſt abſtenſionem res paternas bona fide emit non videtur abſtenſionem reuocaſſe, ſecus ſi mala fide emit.h.d. ¶ Et preſumitur mala fides ſi eſſet omnia bona, vt habetur per gl.& doc.idem dicit Ang.ſi emiſſet ſolum omnia meliora, allega. tex.ſecundum eum ſingularem in.l.ſumma cum ratione, in prin.ff.de pecu.& ſequitur Ful.hic idem no.Ang.in.l.omnes.§.lucius. ff.que in fran.cred & in.l.marcellus.§.res que.ff.ad treb.& Ange.& Jo.de imo.in.l.ſi.ff.de ſtip.ſeruo. Vbi etiam pro hoc allegat tex.in auc.de trien.& ſemiſ.§.j.ibi alius quidem meliora &c. Sed nec ibi nec in.d.l.ſumma cum ratione.videtur hoc probari ſed melius probatur ex no.per gl.& Bart.in.l.nomen.§.j.ff.de leg.iij.& per Bal.in.l.j.C.ſi quid in fraudem patro.& in.l.ſi vnquam.C.de reno.dona.& in.l.j.in vltima col.C.qui bo.cedere poſſ. & in.l.fraus.C.de leg. Vbi concludunt doctores quod per alienationem maioris partis[c] bonorum etiam particulariter factam reſultat ſuſpitio in caſu quo reſultaret per alienationem omnium bonorum.facit.l.propter litem.ff.de excuſation.tutorum.& ad

a ¶ Puto veriorem.de hoc arr. vide abb.cõ.xxxiiij.j.li.& cõ.lxxiij.ij.li. vbi concludit ſpeciale eſt in eccleſia vt non confecto inuentario non teneatur vltra vires hereditarias, ne eccleſie bona alienarentur per indirectum.

b ¶ Adire.vide bal.cõ.clxxxvij.iij.li.& cccxliiij.iij.li.per ſing.cõ.lxiiij.in conſi.Bal.cõſil.v.

c ¶ Partis. vide bal.cõſil. cxxxiiij.iij.lib. ale.cõſi.xc.vbi dicit quod inimicus dicitur ille qui litem mecum habet omnium bonorum vel maioris partis adeo quod contra me teſtificari non poteſt.

d ¶ Vide fel. c.cum oporteat in vij.co.de accu.in ver.& adde quod iniuria.Tho.d.

iſtas coniecturas fraudis habendas, vide plura per Bal. hic, poſt Cy. ⁊ Bar. ⁊ per Bar. in. l. poſt contractum. ff. de do. cum ſi.

2 ¶ † In gl. ſi. poſt prin. querit gl. quid ſi in terminis huius. l. filius non abſtinuit, ſed ſe immiſcuit, an poterit conueniri hypothecaria a ceteris creditoribus pro fundo quem emit a creditore, ⁊ dicit ꝙ ſic, q: emptio tanq̃ rei ſue non valuit per. §. illud allegatum in gl. qui §. nihil facere videtur, nam ibi non vr̃ emiſſe rem propriam, q: emptor emit rem illam anteq̃ eſſet ſibi delata hereditas debitoris vendentis. Et rō propter q̃ ibi tenetur hēs eſt propter dolum ibi commiſſum a defuncto debitore non ſeruante modum in conuentione deductum, q: quādo creditor cōſenſit debitori vt venderet fundum hypothecatū fuit actum q̄ de precio venditionis ſatiſfaceret creditori, nō fuit ita ſeruatū. Tamen dictum gl. vr̃ cōiter approbari ſi emit poſt aditionem per. l. debitor. in prin. de pig. ac. ⁊. l. ſue rei. ff. de contrahenda. emp. ⁊ iſto caſu loquitur gloſ. Sed magis dubium eſt ſi emit ante aditionem, vel immixtionē in quo ſʒ omnes excepto Fulgo. videtur idem eſſe ſi erat ſuus hēs, q: poſtq̃ non abſtinuit, ſʒ ſe immiſcuit videtur eum ſemper fuiſſe heredem propter exiſtentiam ſuitatis. l. j. § qui in poteſtate. ff. ſi quis omiſ. cauſa teſta. ⁊ ſic videtur emiſſe rem propriam, ⁊ ꝯſ̃r non vʒ vt eſt dictū. Sʒ Fulg. in in hoc tʒ contrarium, q: ante immixtionē ſuus eſt nudo nomine heres ſicut quando abſtinuit alle. l. nam nec emancipatus. ff. de leg. j. ⁊. l. pro herede. §. pap. ff. de acqui. her. Tū conſiderabis an poſſet ſuſtinendo cōem opi. rūderi qd eſt magna dr̃ia inter iſtud nomen heredis ꝙ hʒ filius ante imixtionē vel abſtenſionem, ⁊ iſtud nudū nomē heredis ꝙ hʒ filius poſt abſtenſionem, vt plene declarat Bar. in. l. ſi filius qui patri ff. de vul. ⁊ pup. in pe. ⁊ vlt. co. in ver. quero an beneficium abſtinendi introductum a pretore eueniat ⁊c. ſi autem heres extraneus erat qui emit anteq̃ adiret, ⁊ adhuc Cy. hic Bart. ⁊ alij magis cōiter tenent ꝙ poſſit conueniri hypothecaria, ⁊ ꝙ emptio non valuerit tanq̃ rei que que ſecuta aditione fingit̃ fuiſſe heredis tempore quo emit, q: aditio trahitur retro ad tēpus mortis teſtatoris. l. heres quādoq̃. ff. de acqui. her. l. ſi ex re. § ſi. ff. de ſtipu. ſer. Subdebat tñ Bal ⁊ Saly. hoc eſſe verū niſi hēs adiuiſſet hereditatem cum beneficio inuētarij, q: ius ꝙ ſibi añ acquiſiuiſſet emendo ab anteriore creditore propter ꝙ excludebat ceteros. l. j. C. ſi antiquior creditor, conſeruabatur per aditionem factam cum beneficio inuentarij, iuxta. l. ſi. §. in computatione. C. ti. j. Sed Ful. ⁊ Pau. de ca. hic tenent ꝙ ēt ſi nō ſit ꝯfectum inuentarium non poſſit ꝯueniri hypothecaria ⁊ ſic qd emptio valeat, ⁊ tutus ſit heres ab hypothecaria, iuxta. l. j. mouentur, q: veritate inſpecta tpe quo iſte emit non erat ſua res, ⁊ ſic cū fuerit valida emptio nō dʒ per ſubſequentē aditionē infirmari. Et non ob. id ꝙ hr̃ in. d. l. heredes quādoq̃, q: illud nō procedit quo ad oia, ſed ſm Ful. procedit quo ad hoc ne teſtōr decedat pro parte teſtatus, ⁊ pro parte inteſtatus, alias autem ſequeret̃ ꝙ ſi filiofa. delata eſt hereditas extranei poſtea effect⁹ ſui iuris adeat ꝙ dʒ hereditas acqui patri ꝯ. l. non dubium. C. ti. j. ⁊ ꝯ. l. ij. C. de leg. here. Confirmat hoc Pau. de ca. q: in caſu noſtro non poteſt hr̃e locum fictio de qua in. d. l. hered. q: deficit extremum habile a quo q: tam res eſt effecta heredis, anteq̃ adeat. Unde cū ſemel ſit ſua non pōt amplius effici ſua ex alia cā. l. ſequit̃. §. iano. ff. de vſuc. l. proprias. C. de leg. Et qd illud extremū a quo dēat eſſe habile pbat̃ in. l. ſi. ff. cōia pdio. ⁊ in. l. potior. ⁊ in. l. qui balneum ff. qui po. in pig. ha. Et not. p Bar. in. l. ſi is qui pro emptore in. v. q. prin. ff. de vſuca. ⁊ hoc magis mihi pʒ, q: iſtud voluit Bar. ⁊ alij poſt eum in. d. l. heres quādoq̃. Et intellige iſtam q̄onē formari ſuper hypothecaria ſ. an tali actione poſſit conueniri heres non ſuper actione perſonali, q: non eſt dubium ꝙ actione pſonali poſſit ꝯueniri poſt quā adiuit, ⁊ poſſet eſſe ſatis vtile creditoribus ꝙ poſſet cōueniri hypothecaria, q: habentes hypothecam preferunt̃ ceteris. l. eos. C. qui po. in pigno. habe.

¶ Cogitandū adde ꝙ ind. ro. q. cccv. dʒ ꝙ nō vʒ q: ſi cū teſtes ipſe etc ꝯuētionem ptiū narrātes nō pbāt eodē mō nō probat ſcriptura ipſa vide tñ qd idem voluit cō ſi. xcvj.

3 ¶ † Extra ēt opponit̃, nam dr̃ hic in tex. in ver. bona fide a ꝯtrio ſenſu, ⁊ hic expreſſe in gl. j. ꝙ ſi poſt abſtenſionem filius mala fide emit hereditarias res poteſt conueniri a creditoribus, ⁊ cenſetur reuocata abſtenſio. Contra q: grauius delinquit qui furatur res hereditarias q̃ q emit eas mala fide, ſed ille qui poſt aſtenſionem furatur eas nō vr̃ reuocare abſtenſionem. l. ſi ſeruum. §. ſi. ff. de acqui. here. ergo nec qui mala fide emit, ⁊ hanc opi. vr̃ tenuiſſe gl. j. in. l. ſi is qui bonis eo. tit. volens ꝙ illa. l. ſi is qui, intelligatur qñ ante abſtenſionem emit, ſecus ſi poſt q: videretur reuocare, ſʒ iſta gl. j. hic iuncto tex. huius. l. vult expreſſe contrarium, q: loquitur quando emit poſt abſtenſionem, Dy. in. d. l. ſi is qui. relinquit cogitandum Cy. hic, ⁊ Bar. in. d. l. ſi is qui tenent iſtam gl. per tex. in. d. l. ſi is qui, in ver. abſtinuit, nō violando tex. vt violabat Dy. q dicebat poſſe exponi. i. abſtinere potuit. Non ob. d. l. ſi ſeruum §. ſi. q: ibi non conſtabat ꝙ male fide abſtinuit, ſed ꝙ vere abſtinuit. Sed iſta glo intelligitur qñ conſtabat ꝙ mala fide abſtinuit, vt q: oia bona poſtea emit, ⁊ ita loquitur tex. in. d. l. ſi is qui. ⁊ ita rūdet Barto. in. d. l. ſi is qui. ⁊ alij ibi vr̃r ſequi. Ex qbus infero ꝙ ſi in caſu. d. l. ſi ſeruum. § hereditas. Uel meliora bona hereditaria conſiſtebant in illis reb⁹ furto ſubtractis poſt abſtenſionem, ita ibi ē preſumendum qd abſtenſio fuiſſet mala fide facta, ⁊ ſic intelligeret̃ reuocata ſicut in caſu. d. l. ſi is qui. q: eſt eadem rō per oia iunctis his que dixi in prin. huius. l. dum allegaui no. p Ang. hic ꝙ no. p limitatione. d. l. ſi ſeruum, q: a doctoribus non traditur.

SVMMARIVM

1 Tranſactio inutilis facta ſuper hæreditate quā quis petēdo adiuit, non habet uim repudiationis, cum fieri non poſſit de hæreditate ſemel acquiſita.
2 Adire hēditatē ab inteſt. vr̃ qui dicit teſtamentum nullum.
3 Confeſſio facta per aduerſarium parte præſente, an & quando ualeat parte non acceptante.
4 Præteritus quō debeat dicere teſtm̄ nullū, ſi ſit præteritus.
5 Poſitio ſi fuit per me negata, uel ſurda aure pertranſiuit, an poſſim me iuuare ex ea.

1 Suus. † Inutilis tranſactio facta ſuper hereditate quam quis petēdo adiuit nō hʒ vim repudiationis cum fieri non poſſit de hereditate ſemel acqſita, nec vim pacti gratuiti, q: non cenſet̃ velle donare qui tranſigit, ſʒ ſolū a lite recedere, idē ea non obſtante poteſt tranſigens litem proſequi. h. d. Et caſum ſigura vt hic per Bar. poſt glo.

2 ¶ † Not. ꝙ dicēs teſtm̄ iniuſtum vr̃ adire hereditatē ab inteſt. vt hic, ⁊. l. cū qdā. C. de bon. poſ. ti. gñali. de quo vide p Bar. ibi. ⁊ in. l. gerit. de acq. here. in ver. circa tertium principale ⁊c. ⁊ in. l. poſthumus. §. ſi. ff. de inoff. te. ⁊ plene per Jo. de imo. in. l. filio preterito. i. xxxv. co. ff. de inoffi. teſt. teſt. ⁊ aliquid per Bal. hic. ¶ Secūdo not. qd tranſactio que non vʒ in vim tranſactionis non vʒ in vim pacti ad excipiendum vt hic, ⁊ in. l. ſi cā. C. de tranſac. de quo ibi dixi.

3 ¶ † Tertio no. ſm Bal. ꝙ qui non acceptat verba aduerſarij non poteſt ſe fundare ex illis, ⁊ ideo facit ꝙ nō ſufficit confeſſionem eſſe factam aduerſario preſente niſi ſit facta eo acceptante, ⁊ ita tʒ Cy. in. l. vnica. in. vj. q. C. de cōfeſ. ⁊ ibi plene Saly. in. xv. opp. ⁊ Saly. in. C. generaliter. C. de non nu. pe. ⁊ in. l. iubemus. C. de lib. cau. Tū vbi talis ꝯfeſſio eſſet facta in fauorē aduerſarij preſentis ⁊ tacentis videretur in dubio acceptata q: vr̃ tacens conſentire in his q̄ concernunt fauorē ſuū. l. qui patitur. ⁊. l. ſi remunerandi. §. ſi paſſus. ff. man. benefacit ꝙ no. Bar. in. l. j. C. de pac. ⁊ adde que dicā ſup gl. in ver. donationis.

4 ¶ † In gl in ver. aſſeuerans. no. ex iſto tex. ſm hanc intellectū gl. ꝙ non eſt neceſſe ꝙ filius preteritus principaliter dicat per viam principalis petitionis teſtm̄ nullū ſi vult ſuccedere, adde j. C. de ordi. iud. ⁊. l. filio preterito. ff. de inoffi. teſta. cum ibi no. p Bar. in ver. quero qualiter proponatur, lʒ poſſit ſi hoc vult ibi per eum. ¶ In gl. in ver. donationis ibi, neſcire ⁊c. hoc nō eſt bene dictū, q: ſi neſciret ſibi ius competere non poſſit adire l. ſi cum falſam. ff. de acq. here. ⁊ plene no. in. l. is poteſt. eo. tit. Cuius ꝯtrium vult lex iſta. ſ. ꝙ videat̃ adiuiſſe. Eſt ergo melior ratio, q: dimittens ex cā trāſactionis ſi tranſactio ſit valida nō cenſetur titulum, vel ius in poſſeſſorem transferre ſed ſolum a lite recedere. l. ſi pro fundo. ⁊. l. ſiue apud acta, ⁊ ibi no. in gl. C. de tranſac. ergo non cenſetur donare. ¶ In ea. ibi, ſi mihi dea decem ⁊c. Pau. de ca. hic dicebat alr̃ exēplificari poſſe iſtū tex. ꝙ in inſtro dicebat̃ ꝙ ex cauſa tranſactionis talis receſſit a lite, ⁊ ꝙ promiſit aduerſariū non moleſtare de cetero, ⁊ non continebatur ibi quod fuerit datum, vel promiſſum ab aduerſario. Nam iſtud inſtm̄ non pbabit veram ſeu validā trāſactionem ita dicit poſſe intelligi in tex. ⁊ in. l. tranſactio. C. de trāſa. ⁊ dʒ ꝑpetuo eſſe menti tenendum. Tu ad hoc vide Cy. in. l. j. C. de ꝯhen. ⁊ cōmit. ſtip. vbi querit qdſi quis pducit inſtm̄ in quo cōtinet̃ ꝙ Ticius vendidit ſibi talē fundū, ⁊ nō ꝯtinet̃ ibi precium
5 an valeat relinquit cogitandum. Sed Ray. ibi tʒ ꝙ non p. §. precij. inſti. de emp. ⁊ ven. hñ factum no. per Bar. ⁊ alios i. l. ſciēdū. de ver. obl. Dum dīt ꝙ ſolēnitas māſis vt eſt precium

non

non preſumitur per.d.§.preciſi.ad q̄ ēt vide no.per Bar.i.l.
a ſi duo.§. marcelina.alias eſt.l.marcellus ff.de iure.⁊ p Bald.
in.l.j.c.de re.alie.non alie.in.l.ſi fideiuſſor.§ fi.de leg.j.⁊ que
5 dixi in.d.l.ſciendū.¶ † In ea.ibi,nō admiſiſti,vel tacuiſti ⁊c.
dʒ Pau.de ca.h̄ q̄ iſta gl.ſm hoc allegatur q̄ ſi aduerſari⁹
b meus fecit vnā poſitionē,⁊ ego eam negaui,vel ſurda aure trā
ſiui non rūdendo ad ipſum non poſſum ex ea me iuuare ꝯ ipm̄.
Dicit tn̄ q̄ iſta īductio ſibi nō plʒ,q: gl.loqͥt qn̄ ꝯdōnaliter lo
cutus eſt ſub mō,puta remitto tibi ſi mihi.x.dabis,vel vt des,
mihi.x.⁊ non fuerit data quo caſu non eſt dubiū. Sed ſi aduer
ſarius meus loquiť pure ſimplr̄ aliqͥd affirmādo,tūc ſi illud ne
go non poſſum me ex illa poſitione iuuare de quo dicit ēt vidē
dum Bar.in.l.poſt legatū.circa vlt.co.prin.ff.de his q.vt in-
di.ſed ſi eā nō negaui lʒ ad eā nō rūderim ſi nō fui iuſſus,vel co
actus rūdere nil obſtare vʒ quin poſſiʒ me iuuare ex ea ſicut ex
quacunqʒ ſcriptura p ipſum in iudiciū deducta ēt me tacēte.l.
cū pcīū.j.de lib.cā.p.l.familie.ff.fam.her.l.iura.j.de omni agro
deſer.li.xj.⁊ q̄ no.in.l.ij.§ fi.p Bar.ff.de iure fiſ.Sʒ ſi fui iuſ
ſus rūdere,⁊ fui ꝯtumax pcedere poſſe q̄ nō poſſem me iuua-
re quaſi videar negaſſe in mei pīudiciū ſicut videor ꝯfueri ſi cō
feſſio mihi magis noceret.l.de eta.§.q tacuit.ff.de interro.act.
q: ꝯtumacia ſacit facit q̄ fiat interpretatio in eā partem que eſt
deterior ꝯtumaci,vt no.in.l.q̄d in.in vlt co.ff.de acq.here.ad
3 hoc vide p Jo.an.⁊ alios in.c.j.⁊.ij.de ꝯfeſ.in.vj.⁊ in.c.fi.ō in
rein.eo.li.⁊ per Bal.in.l.j.in.iiij.vel.v.co.de confeſ.⁊ Ang.
in conſi.clij.inc.in qōne vertente inter dn̄m Michaelē,⁊ per
Ang.⁊ Ro.in.l.j.§.ſi qs ſimplr̄.ff.de ver.ob.¶ In gl.fi.ad.l.
poſtq̄ liti.alle.in gl.vera eſt rūſio q̄ ibi loqͥť in renunciatione
valide facta per pactum hic inualide,⁊ an in caſu in quo tranſa
ctio fuiſſet valida teneatur iſte renuncians ſeu tranſigens alijs
creditoribus hereditarijs cum quibus non tranſegit eſt mate-
ria.l.controuerſia.ff.de tranſac.dic vt ibi no.

SVMMARIVM

1 Repudiatio inutilis non habet vim utilis confeſsionis in præiu
dicium repudiantis,qui primò adiuerat.
2 Confeſſus in iudicio etiam ſine cauſa,ſeu informaliter pro con
demnato habetur.
3 Verbū repudio,& renuncio prolatum ab hærede quid operať.
4 Confeſſio facta extra iudiciū ſine cā non ualet,ſecus ſi ī iudicio.

1 JCut. † Inutilis repudiatio non hʒ vim vti-
a lis ꝯfeſſionis in preiudiciū repudian-
tis q ſ̄ adiuerat.h.d.⁊ caſum vide p Cy.hic,⁊ me-
lius p bal.¶ No.q̄ hr̄ditas ſemel acqͥſita nō po-
teſt repudiari,⁊ iō facit ſm̄ Pa.de ca.h̄ q̄ ſi ſoror tua poſt adi
b tam ea ſe hereditatē pīnā dixit tpe quo ore dotabať q̄ repudia
bat partē ſuā hr̄ditatis p hoc non impedieť dictā partē ſuam a
fratre cōſequi,ſecus ſi dixiſſet renūcio fratri,q: vť ei velle dona
re. Sic.n.videmus q̄ ſi pendente lite ſup hr̄ditate inter me,⁊
aliū,dico repudio hereditatē nō nocet mihi repudiāti q tā fue-
rā hr̄s p aditionem,vt eſt caſus ſing.hic ſm̄ eū, ſecus tn̄ ſi dico
renuncio liti.l.poſtq̄ liti.l.de pac.ſʒ aduerte q: bar.h̄ tʒ ꝯtrium
in ver.venio ad ſcōm ⁊c.q aliť intelligit iſtā.l.⁊ vult q̄ ſemper
qñ apparet q̄ fuit facta repudiatio ad fauorē aduerſarij,tūc in
ducat renunciationē ēt ſi hr̄ditas iam adita,ſecus qñ fuit facta
ad cōmodū tm̄ repudiātis.vt hic.Exemplū ſi ꝯuētus a credi-
ditoribus,vt heres dixit repudio,⁊ tn̄ iam adiuerat, nam facta
fuit repudiatio nō ad fauorē aduerſarij,ſʒ repudiātis,iō nō hʒ
vim pacti,ita intelligit hic,ſecus ſi pendente lite mota p illum
q adiuit ſup petitione hr̄ditatis fuerūt poſtea dicta illa verba re
pudio hr̄ditatē,q: inducūt excluſionē ⁊ exceptionē pacti ꝯ eū
qui adiuit per.d.l.poſtq̄ liti,vt hic per eum.Circa q̄ adō qō
dicam ſuper gl.ij. Dum aūt Pa.de ca.hic dicit q̄ qñ ſoror di-
xit renuncio fratri ⁊c.videať donare velle fratri. Adde eundē
idem dicentem in.l.ſi actionem.ā.de pac.⁊.l.pactum.ā.de col.
⁊ ibi dixit q̄ ſi plures erant fratres,⁊ vni tantum voluit pdeſſe
renunciando ei hereditatē q̄uis primo non adiuiſſet videretur
per illam renunciationem adire primo,⁊ ſucceſſiue donare. ar
gum.l.illud.ff.de acq.here.⁊ ita ēt dicit ipſe in ſuo conſi. ccc-
viij.incip. In Xp̄i noīe viſo pūcto ⁊c.Sʒ in hoc vltimo Jo.an.
ſentit ꝯtrū in addi. Spe.in ti.de teſt.§.j.in addi.inci.vbert⁹ ⁊c.
per.l.fuit qōnis.ff.de acq.her.⁊ ita ſentit per illam.l.Bal.i.l.
ſi defunctus.j.de ſuis ⁊ legi.⁊ in.l.pactuʒ.in.ij.q.q̄ ad preſens
aliter non examino,q: non eſt bene de materia noſtre.l.

¶ Item no.ſm Bal.q̄ actus inualidus non preiudicat etiaʒ
a ſi in iudicio fiat.¶ † Item no.ſm eundem q̄ confeſſus in iudi-
cio etiam ſine cā ſeu informaliter pro cōdemnato habetur. Ad
do.l.j.in fi.cum gl.no.ff.de interro.act.⁊ in.§.⁊ lʒ in auc.de te-
ſti.Ex quo infert Bal.q̄ inſtr̄m guarentigiatum non requirit
b cām q: eſt ibi preceptum notarij qui eſt iudex cartularius,vt
no.gl.in.l.j.ff.de iud.⁊ in.l.rem non nouam.ā.de iudi.⁊ ſic cen-
ſetur factum in iudicio.vt no.per Cy.in.l.j.j.de confeſ.in.ij q.
⁊ per Bar.in.l.poſſeſſio quoqʒ.§.fi.ff.de acqr.poſ.⁊ in.l.error
in.ij.col.ā.de iur.⁊ fac.igno.⁊ in.l.non fatetur in fi.ff.de cōfeſ.
⁊ expreſſe Bal.in.l.non aliter.ff.de adop.⁊ Joā.de imo.in.l.
ait pretor in prin.ff.de re iud.Ex his vť q̄ ſtatutum dicens q̄ō
inſtra guarentigiata habeant executionem paratā habebit lo-
cum etiam ſi ꝯ talia inſtr̄a opponeretur q̄ in eis non contine-
tur cauſa de qua dixi in.l.fi.§.in computatione.ā.de iur.delib.
¶ No.ſm Bal q̄ aliud videtur eſſe renunciare,aliud confi-
teri.pro quo addo tex.in l.ſi te.⁊ ibi no.Bald.j.de ingen.ma.
vbi probatur q̄ ille qui renunciat liti non facit iʒ ſibi preiudi-
cet.Et dicit ibi Bal.q̄ ille tex.eſt ad hoc multum ſingularis.
¶ In gl.j.in fi.adde aliud caſum in.l.cum hereditate.⁊ in.l.
minor.ff.de acqui.here.⁊ in.l.ſi certarū.§.j.ff.de teſt.mil.⁊ in.l.
j.⁊.ij.ā.ſi vt ſe ab her.abſti. Tn̄ iſte vltimus caſus nō eſt ꝓpriē
fallentie a regula huius legis,q: iſta lex loquitur de in maiore.
3 ¶ † In gl.ij.ibi reſpondeo ſic ⁊c.hoc videtur contra iſtū tex.
vnde aliter reſponde ad.d.l.poſtq̄ liti.diſtinguēdo vt hic per
Bar.prout retuli.j.in primo notabi.Sed Pau.de ca.nō pla
cet diſtinctio Bar.ſed dicit eſſe diſtinguendū. Aut eſt dictū
repudio,⁊ tunc nihil operatur in eo qui iam adiuit,q: verbum
repudio concernit ius acquirendum,non aūt acquiſitū.Pro h̄
vť tex.lʒ ipſe non alleget in.l.j.§.decretalis.ff.de ſuc.edi. Aut
dixit renuncio,⁊ tunc procedit concluſio Bar.qm̄ eſt vocabu-
lū magis latum. Quoniam poteſt comprehendere ēt ius queſi
tum d.l.poſtq̄ liti.⁊ poteſt ēt comprehendere ius querendū,
vt.l.ij.lʒ ipſe non alleget.ā.de iur.⁊ fac.igno.⁊.l.ij.§.fi.⁊ ibi vi
de gl.in ver.nuptijs.ff.de priui.cre. Sed iſta dr̄ia quam fecit
Pau.de ca.nō plʒ mihi,⁊ ꝯtrū voluit hic Jac.de ra. Cy.bal.
⁊ Bar.in.l.j.in.iij.q.ā.qui admit.nā volunt non eſſe differen-
tiam inter renunciare ⁊ repudiare,ſed inter renunciationē ſeu
repudiationē hereditatis,⁊ renunciationē ſeu repudiationem
litis.Et ita rūdent ad.l.poſtq̄ liti.ſ.q̄ ibi loquitur qn̄ renun-
ciat liti.h̄ qn̄ hr̄ditati.Ful.dicit ſibi non placere dictam rūſio-
nem datam p Jac.de ra.⁊ Cy.ad.l.poſtq̄ liti.q: eſt ꝯ tex.ā.l.
pxi.vbi renūciatio hereditatis ſi facta ſit ex cā donationis pre
iudicat heredi. Unde tʒ diſtinctionem,⁊ rūſionē traditā hic p
Bar.⁊ rectius qʒ opi.ēt ſequuntur Ang.hic,et ſentit hic glo.
fi.hec.Nec ob.predictus tex.in.d.§.decretalis.quē.ā.allega-
ui p diſtōne tradita per Pau.de ca.q: rūdeo q̄ intelligiť quē
admodū per bar.intelligiť iſte tex.ſ.qn̄ repudiatio nō poterat
hr̄e vim pacti,q: proferebať ad fauorē repudiantis,vt dixi.ā.
4 ¶ † In gl.fi.ibi,extra ius facta non tʒ ⁊c.vt.l.cum de indebito
§.fi.ff.de proba.⁊ in.c.ſi cautio de fid.inſtr.vbi confeſſio facta
ſine cā extra iudiciū non vʒ,tn̄ in iudicio facta vʒ vt dixi.ā.Er
go idem videbatur dōm in iſta repudiatione que lʒ non vale-
ret ſi facta eſt extra iudiciū poſt aditam hereditatem,tn̄ debe-
ret valere ſi ſit in iudicio cuius ꝯtrium hic dō. Ad hoc glo.ten
dit vt oſtendat aliud eſſe in confeſſione q̄ in repudiatiōe ⁊ rō-
nem diuerſitatis conatur aſſignare,quia confeſſio fit contra ip-
ſum,⁊ tunc vʒ ſi eſt contra confitentē.⁊ non pro ipſo.l.de etate
alle.in gl.l.oibus.ā.de teſti.Sʒ repudiatio de qua hic fiebat p
repudiante,vt non teneretur creditoribus,ideo non dʒ eſſe in po
teſtate repudiātis,ad ſuum cōmodū,⁊ in dammum alterius fa-
cendo iſtā repudiationē hr̄ditatis iā adite valere faciendo eaʒ
in iudicio,ſecus in cōfitente q: dʒ eſſe in ptāte ſua facere eaʒ va
lere ꝯ ſe ēt ſine cā faciēdo eā in iudicio.¶ In ea.in fi.vel me-
lius reſponde vt hic per Bar.cū quo tranſit Ang.Cyn.vero
reſpondebat q̄ aliud eſt in confeſſione.vt.d.l.filius.alle.in.gl.
aliud eſt in repudiatione vt hic,ſed magis placent verba bart.

a ¶ Additam adde q̄ voluit in.ro.ꝯſ.xi.p⁹ bal.i.l. ſi vina mūe vbi dī q̄ō ſtatutū milieſ ꝓhibēs mulie re nubere extra territoriū cū hr̄ditate nō hʒ locū cū hereditas eſt adita.

b ¶ Cām.ō h late p ipm̄ ale.ꝯ.xliij.ij.li.q̄ q dē ꝯſiliū ē qua druplicatū in ſuis voluminibus.

SVMMARIVM

1 Pupillus ſine tutore non poteſt hæreditatem repudiare.
Hæreditas delata monaſterio,uel eccleſiæ,an poſſit repudiari p
2 ſolum prælatum.
3 Hæreditas relicta eſt monaſterio ſub conditione q̄ faciat infra
annum unum hoſpitale,ſi non conſtruxit,an poſſit hæredi-
tate priuari petendo reſti.in integ.

1 Pupillorum. † Pupillus ſine tutore
non poteſt hereditatem
a repudiare [a].h.d. ¶ Quid ſi non h₃ tutorē quomo
do ſiet. Cy. Ray. Bal. ⁊ Mod. hic dicūt ꝙ iudex poterit ſupplere tutoris defectū. ar. l. reſtituta. §. fi. cū. l. ſeq. ff. ad treb. ⁊ l. pe. in fi. ff. de ritu nup. q̄ inīa, vt ēt dī S̄ nl. h parū faciunt, ſ₃ melius facit. l. ſi infanti. ḡ. l. pri. vbi ēt gl. repu. ſingu. in. l. tutor. ff. de bo. poſ. ꝙ in tali repudiatione hereditatis dela te pupillo requirit ēt ſcientia amicorū ⁊ iudicis, dic vt ibi per Bar. ⁊ aliquid per Bal. hic, ⁊ p Bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. bo norum. ḡ. qui admit. vbi tranſeunt cum. d. gl. ⁊ aliquid p Rap. ⁊ ro. in. l. pupillus. ff. de acq. be. ¶ † Querit ēt Bal. hic qd in
2 b prelato [b] an p ſe poſſit repudiare hrditatē delatā monaſterio, d quo vide ēt bar. in. d. l. tutor. in fi. ⁊ que no. Cy. in. l. deo nobis de epi. ⁊ cle. ⁊ canoniſte in. c. pſtria. de pba. per Fed. de ſenis, i conſi. ix. Lap. in alle. xxvi. per Bal. in. d. l. bonor. in. v. q. in. l. ex repudiatione. ḡ. de fideicō. ⁊ in. l. magis puto. §. fundum per illū tex. ff. de reb. eo. ⁊ in. l. ꝫ iuris. §. j. ff. de pac. ⁊ in. l. is qui he res. §. fi. ⁊ ibi per Ro. ff. de acq. he. ⁊ per. d. Car. flo. ⁊ Jo. de imo. in. c. tua. de his que fi. a prela. vbi faciunt mentionē de ꝓ bis Bal. h. Et ibi ēt tāgūt qd in repudiatiōe legati relicti mo naſterio an p ſoiū prelatū poſſit repudiari ad ꝙ ēt vide alia ꝓ xime alle. ⁊ p Pe. de anc. ⁊ Jo. de imo. in. c. vt iuper de rebus ecc. non alie. ⁊ Do. de ſan. gemi. in. c. j. in pen. col. de reb. eccl. non alie. in. vi. ⁊ ibi etiam per Lapum, ⁊ Jnno. ⁊ ierigit pau. d
3 ca. in. l. legatū. ff. de leg. j. vbi puto dixiſſe. ¶ † Querit vltimo Bal. ſi teſtator relinquit monaſterio. ſ. Pet. hrditatē ſub con ditione ꝯſtruendi hoſpitale. ḡ. annū ⁊ ſi non conſtruxerit voluit ꝙ hereditas perueniret ad hoſpitale miſericordie, cōtingit ꝙ monaſterium ſancti Pet. ḡ. dictum annum non conſtruxit dcm̄ hoſpitale, an poſſit ad excindendam dictam diſpoſitionem te ſtatoris priuari hereditate petere reſt. in integ. Arguit ad par tes, ⁊ finaliter t₃ ꝙ ſic, vide per Ang. in conſi. clxv. ꝙ incipit, teſtator in omnibus, ⁊ plene per Ro. in. l. ſi inſulam, circa vlti.
c car. ff. de ver. ob. vbi etiam ſe refert conſuluiſſe [c].

SVMMARIVM

1 Suus hæres an & quando poſſit abſtenſionem reuocare.
2 Re non integra non licet id quod liceret re integra.
3 Filius an & qñ poſſit hæreditatem maternam repudiare.
4 Filius emancipatus an & quando poſſit repudiare hæreditatē, & repudiationem reuocare.
5 Hæres excluſus tpe, & nō repudiatione eſt ꝑpetuò excluſus.
6 Suus hæres per dationē ſubſtituti uulgaris deſinit eſſe ſuus.
7 Cohæres an & quando poſſit habere partem repudiatam à cohærede, & quomodo.
8 Legitimus an & quando poſſit adire.
9 Lex iſta an habeat locum econtra in aſcendentibus in hæreditate deſcendentium.
10 Filius qui renunciant debito bonorum ſubſidio an poſſit renūciationem reuocare.
11 Filius filii an poterit reuocare abſtenſionem patris ſui.
12 Priuilegium cōceſſum alicui ꝙ non teneatur ſoluere creditoribus infra ꝗquēniū, an ſi habeat pactū ꝙ nō teneat̄ ſoluere infra triēniū, an iſtud triēniū currat durāte dicto ꝗquennio.

d 1 5 Si quis [d] Suus abſtēſionē † nō reuocat vbi res ſunt alienate niſi beneficio minoris etatis, vbi aūt non ſunt alienate reuocare poteſt vſq₃ ad triennium ꝙ minori currit poſt. xxix. anno. h.d. Potes aliqua premittere de quibus hic per Bal. ¶ Jn tex. ibi, ſi qs ſuus ⁊c. Ex hoc apparet ꝙ h₃ locū in quo libet ſuo, ⁊ p ꝯñs ēt in hereditate aui, vel ꝓaui, vt hic, ⁊ in. l. ſi qs ſuus. ff. de iur. deli. ⁊ ibi no. ⁊ ſentit gl. in. l. nōnunꝗ, ⁊ ibi
2 Bar. ff. de col. bo. ¶ † Jtē no. ꝙ re non integra nō l₃ id ꝙ licet re integra, facit. l. ſi pecuniā. in prin. ff. de ꝯdi. ob cau. ⁊ l. l. mādati. ḡ. mā. ⁊ facit ſm̄ Pau. de ca. ad qōnē d ſpurio ꝗ poſt aditā hrditatē pr̄is, ⁊ poſt bona diſtracta ab oneribus fecit, ſe
e legitimare [e] an ei pſit legitimatio quo ad dictam hrditatē ⁊ bona. De quo videatis p Do. in. l. gal. §. ⁊ quid ſi tm̄. ff. de libe. ⁊ poſth. ⁊ ibi dixi. Circa ꝙ ēt vide Jo. an. in addi. Spe. in ti. de ſuc. ab inteſt. §. j. ver. ⁊ per primam, ⁊ Bal. in. l. eam ꝗ. in pluribus locis illius cōmenti. ḡ. de fideicō. ⁊ in. c. dño guerram, in prin. in ti. hic finit lex in auc. ingreſſi. in fi. de ſac. ſan. ec. ⁊ in. l. reſcriptis, ⁊. l. fi. de preci. impe. offe. ⁊ in. l. ij. ḡ. de iur. ⁊ fa. ign.

⁊ in. l. nam ita diuus. ff. de adop. ⁊ in. l. deo nobis. ad fi. d epiſc. ⁊ cle. ⁊ in. l. j. ad fi. ḡ. de iure an. anul. ⁊ in. l. j. in pe. col. ḡ. de ioſſi. dona. ⁊ in. l. j. ad fi. ḡ. ſi quid in fran. pa. ⁊ An. de bu. in. c. p venerabilem. qui fi. ſint leg. in ver. requiritur ſcdo ⁊c. ⁊ p Saly. in auc. item ſi quis la. j. C. de natu. lib. ⁊ in. l. adeo. ff. de ado. per Pe. de anc. conſi. ccccvj. Pau. de ca. in. l. iij. ff. de teſta. ⁊
3 in. l. cum heredes. in prin. ff. de acqui. poſ. ¶ † Jtem no. mirabile ſecundum doc. hic maxime Bal. ꝙ preſcriptio non currit. ḡ. quadriennium datum ad petendam reſtitutionem in integrum, ⁊ ſic tale quadrienniū eſt priuilegiatū hoc caſu ſicut tēpus minoris etatis. Sed regulariter eſt ꝯtrium, vt in. l. ea que. ḡ. de tempo. in integ. re. pe. ⁊ expreſſius in. l. doli. ibi diuerſu₃ eſt ſi iam exceſſit ⁊c. ¶ Jn gl. j. in prin. ⁊ ſic t₃ gl. ꝙ in hereditate mater poſſit filius reuocare repudiationē vſq₃ ad annū, ⁊ iſtam opi. ſequitur Bar. in. l. filij mater. alle. in glo. per illum tex. qui preſupponit ꝙ poſt verba illa ꝓlata a filio ſequens, in gradu poterat adire, ergo intelligebatur repudiata hrditas, ꝑ filium tenentem primum gradū, q: aliter non potuiſſet ſeqn̄s, adire. l. ij. §. ſi mater. el. j. ff. ad ter. l. iij. ff. de acqui. hered. Et ita etiam t₃ Cy. ⁊ Ful. hic, ⁊ Jac. de ra. Cy. ⁊ Bal. in. l. ij. ḡ. de iu. ⁊ fac. ign. ⁊ Bar. in. d. l. ſi quis ſuus. cū concor. quas alle. in. l. qui ſe patris. ḡ. vnde lib. vbi hanc partem ſequutus ſum, l₃ bar. hic ꝯdixerit, ⁊ non bene, vt ibi plenius tetigi. Non ob. l. ij. ḡ. d iur. ⁊ fac. igno. q: rn̄de ꝙ ibi erat lapſus annus, vel ibi ſequens
4 agnouerat, vt ibi no. in gl. ¶ † Jn ea. in fi. ſentit gl. ꝙ iſta. l. h₃ locum in emancipato, ſed cōiter tenetur ꝯtrium per iſtum tex. in ver. ſuus. Et l₃ quo ad hoc, vt poſſit emancipatus ſuccedere ab inteſt. ſit ſublata differentia emancipationis, ⁊ patrie poteſtatis, vt in. § nulla. auc. de her. ab inteſt. ⁊ in. l. meminimus. ḡ. d legi. her. Tñ ſecus eſt quo ad alia quo ad reuocandam repudiationem, ⁊ ſimilia, vt dixi poſt gl. in. l. ſi emancipati. ḡ. de collat. Pro hac opi. facit. l. ſi emancipata, ſm̄ vnum intellectum, ibi no. in glo. ḡ. de iur. ⁊ fac. ign. ⁊ ita etiam Bal. in. d. l. ſi quis ſuus ⁊ in. d. l. nonnunꝗ ⁊ ad illum tex. reſponde, vt hic, ⁊ ibi per eū et ita etiam tenent doc. poſt Bar. in. l. pro herede. §. papi. ff. d acqui. here. ⁊ ibi reſpondent ad illum tex. quem quidam adducebant in ꝯtrium. Ad quem etiam reſpondet Cy. hic. Cum cōmuni opi. etiam tranſit Cy. ⁊ Bal. in. d. l. ij. ḡ. de iur. ⁊ fac. ig. ⁊ ibi damnat opi. Pet. qui per. d. §. nulla tenuit ꝯtriu₃, ⁊ nō bene, vt dixi. Cum opi. cōi ēt tranſit Ang. in. l. gallus. in. §. ⁊ qd ſi tantum prealleg. ⁊ in. l. q: poterat. ff. ad treb. ⁊ ita tenēdū eſt. Sed Pau. de ca. in. d. l. emancipata. t₃ ꝯ cōe₃ opi. eo q: emācipato ita de equitate pretoria eſt debita hereditas patris, ſicut filio in poteſtate, et q: hodie preterito filio emancipato ſine cauſe expreſſione ita redditur teſtamentum nullum ipſo iure ſicut ſi filius in poteſtate eſſet preteritus ſine cauſa, vt no. in §. exheredatos. in auc. de here. ⁊ falc. ⁊ fuit dictum in auct. ex cauſa. de lib. prete. Sed iſta fragilia eſſe videntur, q: ſequeret̄ ꝙ diſpoſitio huius. l. per omnia d₃ habere locum in hereditate materna ſicut in hereditate paterna, attento ꝙ eſt debita, ⁊ ꝙ preteritio matris ſine expreſſione cauſe reddit teſtamentum nullum hodie, vt in. §. aliud. in auc. vt cum de appellatio. cog. ⁊ tamen falſum eſt ꝙ iſta lex per omnia habet locum in hereditate materna, vt. ḡ. dictum fuit. Subdunt tamen Cy. ⁊ Ray. h, et Bal. in. d. l. ij. ꝙ emancipatus. ḡ. annum poterit reuocare repudiationem ſuam. ar. d. l. nonnunꝗ. in prin. et q: vr̄ eſſe eadē ratio que eſt in filio reuocante repudiationem hereditatis materne. Et dicit etiam Bal. in. d. l. ij. idem eſſe in quocunq₃ deſcendente qui non eſſet ſuus, vel emancipatus eadem ratione. Eſt verum quod Jaco. but. ⁊ Saly. hic, ⁊ Nic. de neapo. in. l. nam quod. §. ſed qui repudiauit. ff. ad trebel. volunt quod emācipatus non poſſit reuocare. ḡ. annum. Sed ad iſtud mouentur quia tenent quod etia₃ filius non poſſit infra annum reuocare repudiationem hereditatis materne, vt tenuit Bar. hic. que opi. non videtur vera, vt dixi in principio huius glo. Et conſequenter non obſtabat proxime dictis. Fulgo. tamen hic l₃ in hereditate materna teneat quod. ḡ. annum poſſit reuocari per d. l. filij mater tamen non idem putat eſſe in filio emancipato, q: in eo non probatur hec opin. per text. in. d. l. filij mater. §. j. Nam ibi hoc ideo eſt q: verba ſenatuſconſulti loquentis d hereditate materna erant extenſiua. l. ſi nemo volet heres eſſe. l. j. §. ſi nemo. ff. ad tertul. que verba denotant permanentiam voluntatis in non habenda hereditate, vt not. glo. in. l. hec venditio. in princi. ff. de contrahen. emptio. ⁊ in. l. ſi ſtipulatus ſit ſtichum aut pamphilum in princi. ff. de verbo. oblig. non ita reperitur in filio emancipato. Tamen mihi pl₃ opin. Cy. ⁊ ſequacium

a ¶ Repudiare qd autem eſt an tutor ſolus poſſit repudiare hrditatē delatā pupillo vide lud. ro. cōſi. cxlix.

b ¶ Prelato. adde in. ro. ꝯſ. lxxxiiij. pa. ꝯſi. xxxij.

c ¶ Cōſuluiſſe vide ꝙ voluit conſi. ccccix.

d ¶ Si qs ſuus. vide de iſta. l. p alb. de ro. i. l. ij. C. d iu. ⁊ fa. ig. ⁊ ibi qd d hrdita. mr̄is, ⁊ friſo qd āt ſi ſemel adiuit, an poſſit reſpuere filius hrdita. dic vt p Jaſ. i. l. ſi ꝗs. ḡ. e. ⁊ vide alex. i. l. neceſſitatis. j. co. ff. de acq. he. an aūt iſtōis reuocādi abſtēſionē tranſeat ad hrdē. vide p bal. i. j. C. d his q añ ap. tab. ⁊ pe. co. h l. iiij. co. an aūt iſta. l. ꝓcedat ad nepotem ꝙ poſſ₃ ſuā abſtēſionē reuocare vid Jaſ. in. l. q ſe pr̄is. xxj. col. ḡ. vñ li. ⁊ de itellectu iſtius l. vid ēt ang. de are. i. §. fi. i vlt. co. iſti. d her. q ⁊ riſ. ⁊ ang. et pa. d ca. i. l. j. ḡ. d in. deli. ⁊ vide bal. i ꝯ. cccxl. i. j. vo. inci. q: vltim⁹ paſſ⁹ l vlt. co. ⁊ vide ale. i. l. q: poterat. ⁊ i. l. ita tñ. §. ſi pronos. i ij. co. i. fi. ⁊ ſe. ff. ad tre. T. D.

e ¶ Legitimare. addō ꝙ poſui in l. gal. §. qd ſi tm̄ vbi ēt. d. Alexan. poſuit.

quacium ex identitate rationis, qꝛ vnus non eſt magis ſuus ꝙ̄
alius, faciunt no. per glo. ⁊ in. l. j. in. l. liberos. C. de his qui ante
aper. tab. ⁊ q̄ no. in. l. ſi ꝯſtāte. in prin. ff. ſo. mat. cū ſi. Addit ēt
Bal. in. d. l. ij. C. de iur. ⁊ fac. igno. ſub dubio forte vnum qđ eſt
no. ſi eſt vex. ſ. ꝙ in caſibus in quibus dictū eſt filium poſſe re
uocare repudiationem verū eſt niſi facta ſit in iudicio repudia
tio, qꝛ tunc per rigorem iudiciorum non poterit reuocari, alle.
not. in. d. l. qui ſe pſio, ⁊. l. ſi filius. la. j. ff. de interro. ac. Sed ſi
hoc non vr̄ probari. Nam in. l. ſi filius tex. non loquitur de eo
qui volebat reuocare abſtenſionem, ſed de eo qui volebat reuo
care confeſſionē, qꝛ dixerat ſe eſſe heredem quo caſu non pōt q̄
ad creditorem ad cuius interrogationē, ⁊ cōmodū dixerat ſe eſ
ſe heredem. Sed nos loquimur in eo qui primo abſtinuit, ⁊ ꝯ
Bal. facit. l. ſicut. C. eo. ponderando eam, vt ibi feci in ſcđo no.
poſt Bal. vbi colligitur ꝙ actus repudiationis inefficax non
redditur efficax, lꝫ in iudicio fiat, ⁊ no. ibi in glo. Tꝫ ēt ipſe
met Bal. hic in ſi q hic fuit ſibi ꝯrius. Adde etiam predictis
ꝙ illud ꝙ dictū eſt hanc. l. non hr̄e locum in emancipato limi
tat Jo. de imo. in. d. l. qꝛ poterat, preterꝙ̄ quo ad legitimā con
ſequendam, qꝛ quo ad hunc effectum poterit reuocare repudia
tionem non dicit tñ vſqꝫ ad quātū tpa poſſit alle. l. ita tñ. §. ſi pa
tronus. ff. ad treb. quem §. reputat ipſe ad hoc ſingulares. Sed
iſtud non puto verum qꝛ tex. in. d. §. ſi patronus. nō loquitur in
eo qui repudiauit, ſed in eo qui ſuſpectam dixit hereditatē quo
caſu non dicitur repudiare niſi preceſſiſſet terminus datus ad
deliberandum, vt dixi in. l. ſi. in prin. C. ei. j. ⁊ ita intelligit bart.
in. d. l. ſi patronus. Preterea tex. in. d. §. ſi patronus. intelligē
do, vt Joā. de imo. non limitat nec artat dictam reuocationem
vſqꝫ ad certum tempus, ⁊ ſic ſequeretur ꝙ melioris eſſet con
ditionis ibi patronus, ⁊ filius emancipatus quem patrono eq
parat Jo. de imo. ꝙ̄ eſſet hic in poteſtate. Sed Jo. de imo. ad
hoc rñdere videtur ꝙ iſtud procedit hic qñ agitur de reuocan
da tota hereditate, ſed queſtio ſua loqꝰ qñ tractatur de ſola le
gitima. Sed iſtud non plꝫ, qꝛ non eſt minor ratio in legitima ꝙ
ꝙ̄ in tota hereditate delata ab inteſtato cum tota dicatur ab in
teſtato debita. l. fina. in princi. C. de curat. furio. l. ſi. ſ. de codi. cuꝫ
ſi. Et certe non vr̄ ꝙ ſua limitatio aliqua lege probetur, iđ eam
5 non approbo. ¶ † In gl. in verſic. ꝯſeruetur, ibi ſolu. vt ibi ⁊c.
Ad. d. l. ij. rñde in. iij. vel. iiij. ſol. ibi tradita per glo. ⁊ ad. i. iij.
rñde ꝙ ibi fuit excluſus tempore non repudiatione, ⁊ ideo cen
ſetur ibi funditus excluſus adeo ꝙ amplius hereditatem agno
ſcere non poteſt. Et ſic no. limitationem ad iſtam legē que non
habet locum qñ ſuus eſſet excluſus tempore non abſtenſione, ⁊
no. expreſſe Bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. ſi quis ſuus. ff. de iure de
libe. Et Pau. de ca. hic non faciens mentionem de predictis,
dicit ſe putare ꝙ lex locum non habet in ſuo excluſo per tacitā
repudiationem reſultantem ex lapſu tpis pura ad deliberandū
dati ad inſtantiam ſubſtituti iuxta no. in. l. quandiu. la. j. ff. de ac
qui. here. qꝛ lapſus illius termini dꝫ proficere ſubſtituto, vt ſic
filius propter eius contumaciam, vel moram perdat beneficiū
huius legis. Idē dicit ſi ſuus ex excluſus ex lapſu. xxx. anno.
iuxta. l. lꝫ cū ibi no. C. de iure deliberan. qꝛ per lapſum illius tē
poris eſt excluſus ab omni iure immiſcendi, niſi ſm̄ eū dicamus
qđ lapſus. xxx. an. operetur repudiationem ſolū in extraneo
qui non eſt heres, non in ſuo qui eſt heres ipſo iure, ⁊ ſic perpe
tuo poſſit ſe immiſcere ꝙ quidam ſm̄ eum tenuerunt, ⁊ vr̄ for
te de iure eſſe verum. Sed tenendo ꝙ excindatur ſuus ſpacio.
xxx. an. putat ꝙ non habeat poſtea triennium ad reuocandū.
Et dicit ꝙ iſta nō tanguntur per dnc. ſed certe tangitur ꝑ bal.
in. n. l. ſi quis ſuus. ⁊ ꝓbatur in. d. l. iij. ⁊ ibi no. glo. ⁊ Bar. an
aūt ſit vex ꝙ ſuus excludatur a iure immiſcēdi ſpacio. xxx. an.
dixi in. l. vnica. C. qū non pet. pa. Ad illud ēt ꝙ ipſe tāgit đ ſuo
habente ſubſtitutū, adde que. j. proxime dicentur dum declara
bit an iſta lex habeat locum in filio habente ſubſtitutum vul
6 garem. ¶ † In ea. ibi non habebat h̄ ſubſtitutū, conſiciunt, lꝫ
igitur gl. ꝙ. l. iſta nō hꝫ locū vbi filius haberet ſubſtitutū vul
garē. Et idem tꝫ Guil. de cu. Bal. ⁊ Ang. hic, ⁊ idem tꝫ glo.
in. d. l. ſi quis ſuus, ⁊ expreſſe Ang. in. l. iam dubitari. ff. de he
re. inſti. Et probatur qꝛ ſm̄ magis cōem opi. per dationē ſub
ſtituti vulgaris filius deſinit eſſe ſuus heres. l. ſi filius heres.
ff. de li. ⁊ poſth. ⁊ iſta. l. ſolū hꝫ locū in ſuo, vt dictū eſt. Pro
hoc adducit Bal. tex. in. l. ꝙ ſi minor. §. ſceuola. ff. de min. vbi
videtur quod minor qui habuit ſubſtitutū vulgarē ſi omiſit he
reditatem poteſt per reſtitutionem in integ. reſti. aduerſus ab
ſtenſionem ſi res diſtracte non ſunt. ergo non poteſt abſqꝫ reſt.
in integ. reuocare abſtenſionem ſuam, qꝛ reſtitutio eſt ſubſidia
rium remedium. l. in cā. la. ſi. eo. ti. Et dicit ꝙ tex. in. d. §. ſceuo
la. in ver. omiſit. vr̄ loqui in ſuo, qꝛ illud proprie ꝑtinet ad ſuos
Ful. hꝫ ꝯrium, qꝛ eſt nimis reſtringere iſtam legem. Ita etiā
tꝫ Pau. de ca. in. d. l. ſi qs ſuus, ⁊ hic qꝛ ſm̄ eum ſubſtitutꝰ nō
dꝫ poſſe venire donec poſt repudiationem labaꝰ iſtud triennū
qꝛ ante filius non eſt perfecte excluſus. Patet, qꝛ ſibi ſtatuiꝰ
terminus ad deliberandum, vt dicta. l. ſi quis ſuus, ⁊ abſtenſio
non dꝫ haberi pro facta donec poteſt reuocari ar. l. non vr̄. ff. đ
acqui. poſ. Sed certe dum ipſe dicit quod ſubſtitutus interim
venire non poteſt male dicit. Et contrarium expreſſe probat
Bar. in. l. quandiu. la. j. que eſt. l. ſi. ff. de acq. here. benefacit.
d. §. ſceuola. ⁊. d. l. filij mater. §. j. inducendo vt prin. j. glo. indu
xi. Unde teneo opi. gl. qꝛ ſum ſolitus ſequi opi. que hꝫ ꝙ ꝑ da
tionem ſubſtituti vulgaris tollatur exiſtentia ſuitatis vt teneo i
d. l. ſi filius. ⁊ eſt communis opi. lꝫ Pau. de ca. hic dicat ꝙ il
la opi. non eſt vera. Et propterea tꝫ ꝯ iſtam gl. Nōnulli tamē
ſunt caſus in quibus per donationem ſubſtituti vulgaris nō tol
litur exiſtentia ſuitatis quos pono i. d. l. ſi filius heres. Et in il
lis caſibus poſſet procedere opi. Ful. ⁊ Pau. de ca. ⁊ in illis
caſibus ſaluatur mens Bar. in. d. l. quandiu. la. j. vbi ſentit qđ
per donationem ſubſtituti non impeditur reuocatio abſtenſio
nis tamen quod ſubſtitutus adire ſſet prout adire de iure potuit
ſm̄ eum. Et eadem rōne dico ꝙ iſta. l. non hꝫ locum in filio in
ſtituto ſub illa conditione, vcꝫ ꝙ ſi volet eſſe heres, qꝛ per talē
conditionem ſuſpenditur ſuitas. l. come. ff. de here. inſti. ⁊. l. ꝓ
ba. ff. de condi. inſti. Et hic in propoſito noſtro tꝫ Jo. de imo. i
l. iam dubita. i. ff. de here. inſti. reprehendendo ange. qui tꝫ ibi
ꝯrium quo ad terminum huius. l. per ibi no. per glo.
7 ¶ † Itē inquantū gl. ēt hic vult iſtam legem non hr̄e locū qñ
filius haberet coheredē reprehenditꝰ ꝑ Angel. hic qꝛ coheres
partem repudiatam a filio habet ex tacita voluntate defuncti
ſicut venientes ab inteſt. ⁊ per ꝯñs ſicut qñ eſt datus nullꝰ co
heres vel ſubſtitutus ſi filius abſtinet poteſt reuocare ſi extent
venientes ab inteſt. ſiue non, ita ⁊ qñ hꝫ coheredem. Et ꝓ opi.
Ang. alle. l. pro herede. §. papi. ff. de acqui. here. ibi dum tex.
dicit ſi coheres adiuit ⁊c. a ꝯrio ſenſu, ⁊ ibi ponderat Bart. ꝗ
hoc tꝫ. Pau. de ca. hic ēt reprehendit iſtam gl. ēt ſi cohēs adi
uiſſet ante reuocationem abſtenſionis, qꝛ ſm̄ enim coheres, nō
potuit agnoſcere iſtam partem repudiatā a filio, qꝛ non eſt ap
ta via iuri accreſcendi donec abſtinens filius ſit perfecte exclu
ſus per lapſum triēnij, put ipſe dixit in filio hn̄te ſubſtitutū, ſꝫ
non bene dicit vt dixi. ſ. alle. no. per Bar. in. l. quandiu la. j. an
ge. in. l. ſi qs ſuus. indeciſum relinquit. Puto ꝙ per ſolā da
tionem cohēdis ēt extranei filius non perdit beneficium huiꝰ
l. qꝛ quo ad ea que non dependent imediate ex teſtō non tolliꝰ
ſuitas, vt fuit concluſum poſt Bar. ⁊ alios in. l. ſi fratres. C. ſuit.
j. per. d. §. pap. ⁊ per. l. ij. §. altum. ff. ꝓ herede. ⁊. l. ſi fratres cuꝫ
ſi. Sed ſi coheres adiuit anteꝙ̄ filius reuocauerit abſtenſionē
tunc pendet ab his que ſtatim dicam de legitimo veniente ab
inteſt. An ſi adiuit ante reuocationem abſtenſiōis impediat fi
8 liū poſſe reuocare. ¶ † In ea. ibi legitimus enim. j. hoc ſpaciuꝫ
obſtare nō vr̄ hoc reprehendit Ful. hic qꝛ imo legitimus veni
re. j. iſtud triennū per. d. l. filij mater. §. j. ⁊ per. l. ij. §. ſed ſi ſine
ſui. e. ti. ⁊ ſic. in. l. ij. C. de iur. ⁊ fac. igno. Nec ob. leges alle. in
glo. quia loquuntur quando filius non abſtinuit, tñ glo. d. l. ſi
quis ſuus. concordat cum hac glo. ⁊ illā vr̄ ſequi Ange. hic in
fine. Et eādem ſequitur expreſſe Pau. de ca. ibi, ⁊ hic qꝛ illa
abſtenſio non dꝫ haberi pro facta donec pōt reuocari. arg. d.
non vr̄. Tu dic aut querit an ſola exiſtentia legitimi ſequētis
in gradu excludat reuocationem abſtenſionis, ⁊ dōm eſt ꝙ nō
⁊ iſtud eſt ꝙ vult dicere gl. hic in. d. l. ſi qs ſuus, alias quaſi nō
haberet locum iſta lex, ad hoc facit tex. in. d. l. filij mr̄. §. j. Aut
queritur an ſi ſequēs legitimus adiuit impediat reuocationem
abſtenſionis, ⁊ tunc inqt Bal. in. l. ij. C. de iur. ⁊ fac. ing. ſequi
tus Jac. de are. ꝙ ſic quaſi eqparentꝰ iſti duo. ſ. bona eſſe diſtra
cta, ⁊ hereditatē iam eſſe queſitā alteri per aditionem ſubſecu
tā per ius accreſcendi. nā omni caſu vex eſt bona eſſe in alium,
traſla. ꝙ ſicut bonis diſtractis nō poterit fieri reuocatio abſtē
ſionis vt h̄, ⁊ ita i alio caſu pro qua opi. facit tex. in. d. l. filij ma
ter. §. j. ¶ In gl. ſi magis cōiter approbatur ſolo Pet. poſita
ꝑ gl. in. l. ꝯtra de quo ēt vide ꝑ gl. ⁊ doc. in. l. nā ꝙ. §. ſed ⁊ ꝗ re
9 pudiauit, in ver. pupillū. ff. ad treb. ¶ † Extra glo ꝗrit hic bal.
an iſta lex hēat locū eꝯ in aſcendentibus in hereditate deſcen
dentiū, ⁊ tꝫ ꝙ nō qꝛ reperitꝰ iure cautū, ⁊ pro eo alleg. glo. in. l.
nō iuſtā. in gl. ſi. in ſi. C. ad treb. ⁊ eā pōderat ⁊ ſequitꝰ Bal. ibi,
10 facit tex. h̄ in ꝓ. ſuus. ¶ † Queritur ēt bal. hic an iſta lex locum

babeat in filio qui renunciauit debito bonorum ſubſidio, puta iuri petendi ſupplementum legitime, an poſſit reuocare, ⁊ tz ꝙ non ſicut qñ renunciat ꝗrelle.l.ſi ꝗ filiũ.ꝟ.de inof.te. Et iſtud facit pro eo ꝙ dixi.ꝟ.contra opi. Jo.de imo.in.d.l.qꝛ poterat.
11 ¶ †Quero qd ſi filius abſtinuit, ⁊ deceſſit intra tꝑs reuocandi abſtenſionem ſuꝑſtite filio ſuo eius berede, an iſte filius filiꝑ poterit reuocare dictam abſtenſionẽ pr̃is ſui ⁊ vlg.in.l.ꝗ ſe pr̃is.ꝟ.vnde lib.tenuit ꝙ ſic Ang.tenuit ꝯ in.l.ventre.de acq.ber. ⁊ ibi Joã.de imo.tractauit in.d.l.ꝗ ſe pr̃is.vbi tenui opi. An ge. Quero an iſta reuocatio abſtẽſionis induca per actũ tacitũ ꝗ fieri non poſſet citra mo, ⁊ nomen bꝛdis Ang.in.d.l.j.ꝟ.ſi tit.j.tenuit ꝙ nõ. Contrariũ ibi tenuit dic vt ibi dixi. Ex ꝟ.dictis, potes ꝑ te colligere multos caſus in ꝗbus lex iſta locũ nõ bꝫ ꝗ bus adde aliã fal.ad bãc.l.ſ.qñ ſuus ꝗ abſtinuit, putabat ſe eſſe voluntariũ beredẽ non aũt ſuum neceſſariũ, qꝛ non obſtante dicta abſtenſione tanꝗ̃ ineſſicaci perpetuo adiri poterit per.l.ſi qui putat.cũ.l.ſe.iuncta gl.fi.ꝗꝫ ibi no.ad b.Bar.ff.de acqrẽ.
12 bere. ¶ † Poſtremo adducit iſta.l.ad iſtã.q.ꝑ Cy.⁊ Bal. ſi cruce ſignatis cõceſſum eſt priuilegiũ ꝙ nõ teneant ſoluẽ creditoribus vſꝗ ad trienniũ, accidat ꝙ tunc vnus ex iſtis, cruce ſignatis erat debitor ⁊ ex pacto bẽbat dilationem quinquennij an illud trienniũ currat durãte dicto ꝗnqnẽnio, an vero icipiat
a currere poſt ꝗnqnẽniũ, ᵃ ⁊ decidũt pro iſta vltima par.arg.huius in ver. finaũt vel minor ⁊c.ibi poſt cõpletũ ⁊e. ⁊ idẽ tenuit Jo.cal.in diſpu.ſua incip.ſacerdos quidam priuilegiatus. Et vide in ſimili.q.ꝑ Bar.in.l.in ſenatus.§ fi.ff.ad turpil. ⁊ ꝑ cano.maxime Jo.de imo.in c.cũ in cunctis.§ fi.de elec.ſꝫ paul. ca.bic dr̃ ſibi videri, ꝙ dcm̃ priuilegiũ extendat ad preiudiciũ creditorum dꝫ reſtringi ad illos creditores ꝗbus cruce ſignati pure obligabant, ⁊ ſine dilatione qꝛ fuit conceſſum miſeratiõis gratia.ar.l.ſi cum militi §.cum intra.ff.de cõpẽ. Sed quando bꝫ dilationẽ aliunde.ſ.ex pacto ſi ꝗdẽ maiorẽ ꝗ̃ ex priuilegio, vel equalẽ nõ dꝫ bꝛe illã que ex priuilegio ꝯcedit, qꝛ ſupior nõ vr̃ ſenſiſſe de illis creditoribus aduerſus quos debitor priuilegiatus ſpãliter ſibi ꝓuiderat ar.l.doli.ff.de ver.ob.⁊.l.coberedi §.ꝗ patrẽ.de vul.⁊ pup.facit in ſimili, ſm eũ.l.talis ſcriptura.de leg.j.vbi teſtãtor opponit ſpãlem dilationẽ illis legatis, ꝗ dilationẽ non babebant. Si vero erat minor dilatio illa ꝗ̃ tñc bꝫ ex pacto ſuppleꝫ ꝑ illã ꝗ̃ bẽbat ex priuilegio ar.l.iiij.§.ex conuentione.ff.de re iud.⁊ dicit ꝙ iſte tex.nil facit ad ꝓpoſitũ qꝛ boc tꝑs minoris etatis, vel quadrienij non erat ꝯſtitutũ ad reuocãdã abſtẽſionẽ, ⁊ ſic nõ ꝯcurrit dilatio cũ dilatione ſicut i caſu nr̃o. Sꝫ ſoſtinẽdo cõem opi.dic ꝙ nec in caſu nr̃o cõcurrat dilatio cũ dilatione magis ꝗ̃ in caſibus tos.l.qꝛ dilatio ſtatuta debitori in ꝯtu, vel cõuentione dr̃ dilatio que ineſt obligationi.l.cedere diẽ.ff.de ver.ob.ſꝫ qñ a lege cõcedit, dilatio exactiõis non nã rei, vel ꝯctus talis dilatio nõ vr̃ ineſſe obligationi, ſꝫ dꝫ ꝯceſſa miſerationis cã ad ſoluendũ, vt in d.l.cũ intra. Et inter iſtas duas dilationes eſt maxima differẽtia quo ad iuris effectum, vt ſingulariter tradit Bar.in.l.ita ſtipulatus. in j.q ff.de ver.ob.vnde ſꝫ ex conuentione babeat debitor dilationem que ineſt obligationi non per boc ſibi dꝫ auferri dilatio a iure conceſſa miſerationis cauſa ad ſoluendum cum ſint diuerſe nature. Ad que etiam vide no.per Bal in.l.fi.C.de execu. rei iud.ad fi.in ver.quero quid de eo qui cumulat.

a¶ Poſt ꝗnꝗnẽniũ adõ ꝙ voluit ol.ꝯ.cc iiij.⁊ pe.banc. conſi.cccxcvj.

b ¶ Teſti. videale.i.l.re. amo.iadd.bar to.ff.re. amor. Tbo.Diplo.

c¶ Cõfecto. qõ attẽdi dẽ ſtatutũ vbi execuio poſtulat voluit ro.con ſi.ccxliij.

d¶ Romano ipio. De ſper bal.ꝯſi. clxiij. ſiij.ti.incip. in damaſcbo non ſeruat ius ro.

Quemadmo.teſta aperia. Rub.

SVMMARIVM

1 Teſtm̃ in ſcriptis petitur aperiri offi iod.
2 Notarius an teneatur oſtendere inſtm̃ teſtamenti illud petenti, an faciat pro ſe, uel non, & an notarius poſſit recuſare, & dicere ꝗ uult ꝗ ipſum leuet in publicam formam.

1 **Vt teſtamentũ.** †Teſtamentuꝫ petitur aperiri per offi.iud.b d ¶ †Querit an ſi notarius rogatus eſt de teſtõ ⁊ titius vult certiorari quid in
2 illo teſtõ relictum ſit, ⁊ notariᵒ ſibi exbiberi negat, ſed dicit ꝙ recolligat ab eo ſuis expẽſis, ⁊ dabit, an teneatur ei exbibere, ⁊ putat Pan.de ca.ꝙ ſi ille ꝗ petit iuret d calũ.⁊ ꝙ credit aliqd ſibi eſſe relictũ, ſꝫ nõ vult facere expenſam recolligendo niſi ſit certus poterit iudex cõpellere notariũ ad oſtẽdẽdũ ipſi iudici. Et ſi iudex repiat ꝙ ei nibil ſit relictũ nõ facit ei copiã fieri, ſed repellet eũ, ſꝫ ſi repertet ꝙ ſit ſibi relictũ faciet ſibi dari in publicã formã illã particulã ꝗ ad illũ ptinet, cũ die ⁊ ꝯſule taliter ꝙ fidẽ faciat, ⁊ ita dr̃ d ſcõ ſeruari facit ſꝫ eũ.c.ꝯtigit.d fi.inſtr.ed.⁊e.l.pe.j.e.⁊ ꝗ bꝛ i.l.theſaurᵒ.ff.ad exbib.⁊ no.ꝑ bar.in.l.j.in prin.ff e.maxime in ver.ꝗro ꝗ ꝓbatio requirat ⁊c.⁊ in.l.fi.§ ſi eiſem.ff.de tab.exbiben.

SVMMARIVM

1 Teſtamenta debent aperiri ſm conſuetudinem loci, ubi ſit apertio, & abſentibus teſtibus ſit coram uiris honeſtis.
2 Teſtamentum an debeat habere ſeptem teſtes quando ſit extra romanum imperium.
3 Teſtm̃ põt aperiri & publicari uiuo teſtatore ſic uolente.

b
1 **Teſtamenti.** a †Teſtamẽta dꝫ ſir aperiri ſcꝫm conſuetudem loci vbi ſit aptio, ⁊ bſẽtibus teſtibus ſit coram viris honeſtis.b.d. ¶ No.ꝙ in aptura teſti dꝫ ſeruari ꝯſuetudo loci in quo celebratus eſt actus aperture. Ad idẽ.l.ſi fundᵒ.ff.d euic.⁊ iõ facit ad mãm illã vulgatã ꝗ locᵒ dꝫ attẽdi an locᵒ celebrati ꝯctus, vel iudicij, an locᵒ domicilij priũ, de qua plene ꝑ oẽs in.l.cunctos pop.ꝟ.d ſum.tri.⁊ fi.ca.⁊ ꝑ doc. maxime bal.ꝟ.ꝗ ſit lon.ꝯſue.l.i.⁊ ꝑ Jac.d bel.i.l.i.ꝟ de emãci.libe.⁊ ꝑ Inn.⁊ alios i rub.d ꝯſue.⁊ ꝑ doc.i c.ꝙ clericis.d ſo.cõp.⁊ ꝑ De.d anc.lat e in cõmẽ.c.canonũ ſtatuta.d ꝯſt.maxime in.xi.⁊.xij.q.prin.cũ ꝯcor.traditis in dictis locis, ⁊ in ſpecie tãgit Pan.d ca.b.de ſtatuto diſponẽte ꝙ inſtrm̃ bẽat exe
c cutionẽ paratã, an bẽat locũ in in inſtrõ alibi ꝯfecto ᶜ extra territoriũ ſtatuentiũ ſi executio petat in territorio ſtatuẽtiũ, ⁊ dr̃ ꝙ ſic qꝛ dꝫ attẽdi locᵒ vbi ſit ipſa executio ſicut b, ad ꝙ dr̃ vidẽdũ eẽ Cy.i.l.i.ꝟ.d ꝯſel.⁊ bar.in.l.a diuo pio.§.ſciam.circa fi.ff.de re iu.ſecus dr̃ ſi inſtrm̃ eſſet ꝯfectũ in loco vbi viget dcm̃ ſtatutũ ⁊ executio peteret alio loco, ſꝫ de boc dic vt pleniᵘs ꝑ Bal.in l.j.in.iiij.q.ꝟ.ne fil.ꝓ pa.⁊ dixi in.d.l.j.ad fi.ꝟ de ꝯfeſſis, ⁊ per. de anc in.d.c.canonũ ſtatuta.in ver.iuxta ꝑdicta ꝗro qd ſi ſta-
2 tũ ⁊c. ¶ †Iuxta ꝑdicta tãgit b Bal.⁊ Ang.an in teſtis cõditis ex romanũ iperiũ requirãt ſeptẽ teſtes, ſm ꝙ diſponunt le-
d ges romanoꝝ ſi teſtãtor erat ſubiectᵒ romano ipio, ᵈ an vero ſufficit ſeruatos fuiſſe mores illius loci, de quo vide ꝑ Barto.⁊ alios in.l.ꝗ a latronibus.ff.de teſt.⁊ ꝑ Bal.in.l.ius ciuile .ff.d iuſt.⁊ iur.ꝑ Ang.in.l.de die.in prin.ff.ꝗ ſatiſ.cog.ꝑ Pan.de ca.in.l.muritoribus.ꝟ.cõia de ſuc.ꝑ Ro.in.l.ſi non ſpãli.ꝟ.d teſta. ¶ No.ꝙ abſentibus teſtibus põt teſtm̃ aperiri corã alijs boneſtis perſonis, ⁊ iſtud eſt verũ quãtum ad actum aperiendi tm̃, ſed quantũ ad publicandum teſtm̃ adeo ꝙ facit perpetuã fidem tunc requirunt omnino teſtes recipi iuxta.l.ij.cũ ibi no.ꝟ.de teſta.⁊.l.ſi quis ex ſignatoribus.ff.e.⁊ declarat plene barto.in.l.j.§.ſi quis negat.ff.eo.dic vt ibi per eum. ¶ In gl.in ꝟ. libellũ i pri.d b dixi in.l ij.de teſt dic vt ibi dixi. ¶ In gl.i ꝟ.
3 ſi.boneſtos ibi, ⁊ alij ꝗnꝗ ⁊c.⁊ tex.b. ¶ †Tangit Ange.bic, an teſtm̃ viuo teſtatore poſſit aperiri de eius voluntate, ⁊ publicari, ⁊ tenet ꝙ ſic per iſtum tex.vide per Barto.in.l.ij.§.ſi dubitetur.ff.eo.⁊ Bal.in.d.l.ij.ꝟ.de teſta.vbi idem tenet per. l.omnium.ꝟ.de teſta.

SVMMARIVM

1 Teſtm̃ qui petit aperiri, debet iurare de calumnia, aſſerẽdo putare ſua intereſſe.
2 Inſtrm̃ teſtamenti an ſit edendum cum die & conſule.
3 Inſtrumentum quando petitur ab alio quàm à notario, an ſit edendum cum die & conſule.

1 **Jus.** †Qui petit aperiri teſtamentum dꝫ iurare de calumnia aſſerendo putare ſua intereſſe, ⁊ non oẽs partes teſtamenti debent aperiri, vt in tex.declarat nec dat copia diei, ⁊ ꝯſulis, ⁊ idẽ in codicillo ꝙ in teſtõ.b.d.cum.l.ſeq. ¶ No.qđ non dꝫ edi tota ſcriptura, ſꝫ illa que pertinet ad petentẽ, vt bic, ⁊.l.ar-
2 gentarius.§ edi.ff.de eden.dic vt ibi. ¶ †In glo.fin.in verſ. vr̃ qđ ſi agit rei ven.ad tabulas teſti non bꝫ locũ iſta lex que dicit diem, ⁊ conſulem edi nõ debẽre. Secus ſi agitur alio remedio, vt bic.⁊.l.ij.§ dies.ff.e.ꝙ vltimum tñ intelligit Cyn.bic, eſſe verum ſi agitur ꝯ alium ꝗ̃ ꝯ notarium, ſed ꝯ notarium vr̃ poſſe peti per beredem, vt ſibi edat ei cum die cũ notarius mãdato teſtatoris ſcripſerit in auc.de tab.exbib.circa prin.⁊ ꝯtra

videtur

vt ſcripſiſſe mãdato hẽd q repreſentat pſonã defũcti, vt lan‑ cten. de iurein. a mori. pſti. in pn. Et dicit idẽ in legatario qui loco hẽdis hẽt l. illud. pᵒ. §. i. ff. de vſu. ſicut dicimus in rõmbᵒ que edunt cũ die ⁊ cõſule vt hic in glo. q2 mãdato illius ad quẽ
3 ptinẽt ſunt cõfecte. l. ſi qs ex argẽtarus. § ptinere. ff. de edẽ †Ex qbus infert ſm Bal. q veniẽt ab inteſt. vel ex hẽdato nõ de‑ bebit edi cũ die ⁊ cõſule, q2 notarius nẽ fuit rogatᵘs hẽre nec ad eoꝝ vtilita ẽ ar. l. ſi qs a iqd. §. inſtra. ff. de pe. her. bart. tñ i. l. ij. §. die. ff. e. dt q qñtũ ad hoc vt videaẽ an petẽtis interſit dʒ edi ſine die ⁊ cõſule a quocũqʒ petaẽ p iſtũ tex. ſʒ poſtqʒ apparuerit q eius interſit tũc hʒ locũ dictũ Cy. vt ibi p eũ. Addo ẽt qd gl. in l. pretor. in prin. in ver. meũ. ff. de eden ſentit q in caſibus in qbus notarius põt cogi edere inſtra de qbus rogatus eſt dʒ edere cũ die ⁊ cõſule, alias imꝑfecte ederet, q2 nõ faceret fidẽ, vt in aue. vi ppo. no. inpe in pn. Et ſic facit p opi. Cy. de quo ẽt vide p Ang. in l. j § editiones in vii. co. ff. de eden. ℭ Ultimo dubitat de vno. Pan. de ca. hic nã dcm̃ eſt q qñ petio ab alio qʒ a notario editionẽ teſti nõ dʒ fieri cũ die ne def mã fabrican‑ di falſum. In cõtrarium facit ſm, q2 non editur niſi ei cuius interſit l. i. in prin. ff. e. ergo non ẽ veriſile q pe. ẽs editionẽ excogitet fraudem ad infringendum teſtũ cum ſua interſit q valeat, ſed dic q imo poteſt eſſe q interſit petentis magis q non valeat vt ſi ſit ſucceſſurus ab inteſta. vel ſi velle fabricare aliud teſtm̃ falſum poſterius quod eſſet ſibi magis vtile.

De edicto diui adri tollen. Rub.

SVMMARIVM

1 Inſtitutus præfert ſubſtituto uulgari in adipiſcẽda poſſeſſiõe.
2 Poſſeſſio præſumitur prius tradita primo emptori quã ſecũdo.
3 Inſtitutus ſub conditione ante conditionis euentum non poteſt petere ſe immitti in poſſeſſionem rerum hæreditariarum ſe‑ cundum formam. l. fi. J. eo.

1 Cum inter. †In adipiſcenda poſſeſ‑ ſione inſtitutus prefertur ſubſtituto vulgari h. d. ℭ No q in dubio pre‑
a fertur primo noiatusᵃ, ita q prioẽ titulũ hʒ, vt hic, ⁊ l. quotiẽs. in prin. ff. de vſufr. ⁊ q ſciendo non erat ſeruũ. ff. de here. inſti. l. ſi qs ſeruum alie. in gl. Et facit ad qõnẽ de qua vide p Cy. ⁊ Bar. in l. q duos. ff. de lega. i. p Bal. ⁊ Ang. ⁊ Jo. Jo. de imo. in l. ſi ita ſcriptum. eo. titu.
2 ℭ †Itẽ facit q ꝑ emptori pſũmaẽ prius tradita poſſeſſio quã
b ſcdoᵇ emptori, ⁊ ita ſignanter no. Jac. de are. ⁊ Cy. in l. quotiẽs p illũ tex. ñ. de rei ven. Et Bal. in c. facia in tit. ſi de ſen. fue. cõ tro. inter do. ⁊ agna. ⁊ Bal. in poſt ſniam C. de ſen. ⁊ in diſput. inci. Accuſatus de vi turbatiua, in vit. car. ⁊ Ang. in l. ſine an tem. §. ſi duobus. ff. de pub. Et idõ facit q in iudicio poſſeſſorio ſi duo litigãtes pbauerit pariter pariter de poſſeſſione eiuſdẽ tpis q ille qui hʒ titulũ antiquiorẽ dʒ obtinere, q2 pſumitur q prius habuerit poſſeſſionẽ ſm Bal. in dictis locis eſt diligen ter no. pro his q no. bar. i. l. ſi duo circa pn. ff. vti poſ. ⁊ l. j. C. vti
3 poſ. ℭ †In gl. ibi. §. ſi ſub condi. Sed rñde q ibi logẽ in eo q in primo gradu eſt inſtitutus ſub condi. vnde nõ eſt aliquis qui eũ precedat, hic autẽ iſte q intelligiẽ vocatus ſub cõdi. erat ſubſti tutus, ⁊ ſic vocatus in. ij. gradu, ⁊ ita rñdent Bar. ⁊ magis cõẽ ter alij poſt eum. Sʒ Cy. ꝑ vltra dictã ſolutionem dabat aliam vcʒ q inſtituto ſub cõdi. in ꝑ gradu non cõcediẽ miſſio actualis in poſſeſſionẽ facti de qua logẽ iſte tit. Nec ob. §. ſi ſub cõditio ne, q2 ibi logẽ de agnitione bo. poſ. ſm tab. non de iſta actualẽ ſucceſſione, ⁊ ita tʒ Cy. in l. fi. J. eo. l. l. ver. q2 ſi ⁊c. cũ ver. ſeq. Et ſic habes notare q inſtitutus ſub cõditione ante euentum conditionis non poteſt petere ſe immitti in poſſeſſionem rerũ hereditaris ſm formã. l. fi. J. e. In cõ. tñ q imo poſt agnitã bon. poſ. ſm tab. poſſet petere ſe immitti in poſſeſſionẽ actualẽ pro bari vt in l. inter oẽs. ſm vnã expoſitionẽ gl. ff. q ſatiſ. cog. Et hoc tʒ Ful. in d. l. ſi. ⁊ conſequeñr effectus de quibus p barto. in. d. §. ſi ſub conditione in ver. querit gl. verum iſta ⁊c. vbi hoc ſentit. Uel dic vt per Jo. an. in addi. Spe. in tit. de teſt. §. ſequi tur ver. quid ſi quis de quo ẽt ibi per Spe. ⁊ ẽt per Bal. in ad di. ad illum titu. in pe. col. ℭ In ea. ibi. l. ⁊ ſi perceperit. §. fi. ⁊c. dic q ꝑ de allegato vitio p. eteritionis non conſtabat ex in‑ ſpectione teſtamenti, vt q2 per heredem negabatur ipſum eſſe filiũ teſtatoris, vt ipſe allegabat, ⁊ q2 regrebat altiorem indagi nem non impedit iſtam miſſionem, vt. J. l. proxi.

SVMMARIVM

1 Teſtamentum intuiſibiliter uitioſum non ĩpedit hæredem mit‑ ti in poſſeſſio.
2 Excep. quæ uenit incontinenti probanda, non uidetur regrere altiorem indaginem.
3 Excep. dolo facis qa petis q reſtituturus es hẽt locũ in iudicijs poſſeſſorijs, qñ excipiẽs offert ſe icontinenti pbaturum.
4 Hæreditas an ĩpediatur adiri per quæſtiõem falſi motam ante aditam hæreditatem.
5 Iudiciũ quantũcũqʒ ſummarium debet legitimẽ fundari p per ſonas litigantes.

1 Quamuis. †Uitiũ teſti inuiſibile nõ im pedit heredem mitti in poſ‑ ſeſſio. h. d. ℭ No. q exceptio altiorẽ indaginem requirens non admittitur in hoc iudicio poſſeſſo‑
2 rio. ℭ In gl. j. ibi niſi incontinenti ⁊c. ℭ †Not. ex glo. q illa exceptio nõ vr̃ requirere altiorem indaginem que venit incon‑ tinenti probanda. Quã autẽ dicaẽ incontinenti gl. in. l. ſi is a quo in prin. ff. vt in poſ. leg. dixit hreling iudicãtis arbitrio, ⁊ hoc ſe quitur Bal. ꝑ, ſʒ Bar. in d. l. ſi is a quo. ⁊ in l. iij. § cõſẽ. tñ. ff. de re iu. ⁊ in extra. ad repri. in ver. ſummarie. circa primã co lũ. dixit q qñ opponẽs offert ſe paratũ pbare. J. illud tpᵉ. J. q p ceſſus principalis expediret ſi talis exceptio oppoſita nõ fuiſ‑ ſet vr̃ tunc incontinenti poſſe pbari, ⁊ nõ regrere altiorẽ inda‑ ginem vt p. d. l. ſi is a quo. in prin. qʒ Bar. ibi dt ad hoc eẽ ſin gula. ⁊ ita intelligas hic. Iſtud ẽt tʒ Sa y. ꝑ dicẽs q iudex ꝑ cõſiderare dʒ an de exceptione poſſit conſtare. J. tpᵉ. J q iudex hʒ examinare an hẽs ſcriptus ſit mittendus in poſſeſſionẽ, vel non per. d. l. ſi is a quo. cũ ibi no. p Bar. Ex quo infert quod ſi iam cognito q hẽs eſſet in poſſeſſionem mittẽdus poſſeſſor op neret aliqʒ de exceptionibus hic expreſſis nõ eſſet audiendus, niſi tunc in promptu haberet probationem, puta ſi diceret illũ teſtm̃ reuocatũ p poſterius in quo ſe ſcriptũ diceret, ⁊ illũ ſta‑ tim pduceret, ⁊ dicit hoc velle gl. iſtã ad fi. Et vltra pdicta qñ dicatur exceptionẽ regrere altiorẽ indaginẽ, vel nõ ſeu poſſe p bare incontinenti, vel nõ vide per Bal. in l. iij. ad fi. ff. ad ex hi‑ ben ⁊ in. l. j. J. vt in poſ. leg. ⁊ in. l. ſi ex falſis. in. iiij. col. ñ. de trã ſac. ⁊ in. l. fi. J. de ordi. cogni. ⁊ Ang. in l. ille a quo. §. ſi de teſtõ ff. ad treb. per oẽs in. c. veniens el. ij. de teſt. per. d. Car. flo. ⁊
3 Jo. de imo. in. c. cũ in iure de offi. deleg. ℭ †Item ex ea gl. ha bes no. q in iudicijs poſſeſſorijs hʒ locum exceptio dolo facis, q2 petis quod reſtituturus es ſi excipiens offerat ſe incontinen ti pbaturũ. Hoc tñ aliqbus modis limitat Ang. ⁊ Pa. de ca. ꝑ de quo me remitto ad ea que dixi poſt alios plenius tangen tes in. l. naliter. §. nihil cõe. ff. de acq. poſ. ⁊ plene tangiẽ p gl. ⁊
4 doc. in. l. fi. ff. de iudi. cum ſuis concor. ℭ †In gl. in ver. falſum adde tñ pro limitatione huius tex. ⁊ gl. ſm Cy. hic q iſtud qd dr̃ in tex. ⁊ gl. pcedit qñ qõ falſi mota eſt poſt aditam heredi‑ tatem. Sed mota eſſet ante impediret hereditatem adiri. l. cũ falſũ in fi. ff. de acq. he. ⁊ idõ tũc impediret iſtã miſſionẽ i poſſeſ ſionẽ. Sed gl. fi. in. d. l. cum falſum in fi. vr̃ in vltima ſolutione recedere ab iſta opi. ⁊ tenere cõtrariũ, ⁊ illam approbat Barto. ⁊ Ang. ⁊ Ful. hic volentes q ſpeciale ſit in poſſeſſorio, vt illud non impediaẽ pp dictam qõnẽ falſi motam ante additionẽ, qñ talis qſtio regrit altiorem indaginem, ideo non dʒ impedire vt hic dicit Pan. de ca. in. d. l. cũ falſum. ⁊ q iſtud eſt ſing. Ad‑ do ẽt q pro opi. Bar. ⁊ ſequacium eſt ẽt gl. ſing. in. l. heres in ſtitutus. de acq her. q ſiĩr idẽ dicit q in tex. de exce. p quam oppõebatur cõ teſtamentũ q teſtãtor erat ſeruus pcedat etiam ſi de hoc dubium erat apud heredem additiõis tpe, q2 talis du bietas impediat heredem adire quo ad hoc vt poſſit effici do‑
c minus, vt. d. l. heres inſtitutus in fi. Tñ inquantũ ad petendas iſtam miſſionẽ nõ obſtabitᶜ per iſtum tex. ⁊ illam glo. ſequitur Bal. ⁊ Rapb. cũ. ibi. Et dicit Rapb. ibi hoc eſſe ſingulare, ⁊ mirabile q inſtitutus inducaẽ in poſſeſſionem, ⁊ efficiaẽ poſſeſ ſor priuſqʒ hẽs. Sed Jo. de imo. ibi ⁊ in. d. l. cum falſum. tʒ opi. qʒ Cy. tʒ hic, ſʒ de eo mentionem non faciat, q2 iſtud poſſeſſo‑ rium daẽ hẽdi, ſʒ opʒ q prius adiuerit, idõ ſm eũ dʒ intelligi iſte tex. q adita fuit hereditas anteqʒ ſupueniret dubiũ de ſtatu te ſtatoris, vel de falſitate teſtamenti, tñ q2 iſte videntẽ diuinatio‑ nes ad iſtam legem teneo opi. Bar. ⁊ ſequacium. Nec obſt. id q allegatur in cõtrarium, q2 rñ. q iſtud remedium poſſeſſoriũ da‑ tur ei qui eſt ſcriptus heres non aũt dñt iura q detur ei q hic adiuerit hereditatem, vel ei qui ſit heres, vt hic, ⁊. J. l. pxi. ⁊ ibi

a ℭ Notatᵘ di cit tñ Spe. i ti. de teſt. §. j. ver. qd ſi. Quõ dato q ſubſtitutᵘ ſit ꝑ ſcriptus qbᵘs prefertur.

b ℭ Quãſcdo Adde q late voluit in. ro. cõ. cccxcvij. vbi ẽc tʒ q. l. cõtena nõ hʒ locum in eccleſia nec in principe.

c ℭ Nõ obſta bit. adde q in. ro. cõſ. cccxv. dicit gl. cõiter approbatam.

expreſſe no. Bar. poſt medium verſi. quero quid de teſtã, quod vz tñ de iure pceio. &c. & fatis eſt q exceptio regrit altiorẽ indaginẽ ad hoc, vt nõ poſſit opponi cõ effectu vt h, & ſic p here de hr q repellit exceptio oppoſita ad oſtendendũ q nõ ſit heres. Et hanc opi vr ei ſequi Bal. & Saly. i. l. j. C. de bo. poſſeſ. ſm tab. & Bal. in. l. fi. in. iij. opp. ſ. e. ¶ Jn gl. in ver. ſeru. ibi tpe mortis p libero hr &c. & pro hac gl. facit ſm ſ nl. q heres dz mitti in poſſeſſionem rerum que poſſidebant per defunctus tpe mortis. l. fi. ſ. e. ſz ſi ipſe poſſidebat, vt ſeruus ab alio nihil potuit poſſidere. l. homo liber. §. quicquid. de acq. rerum do.
¶ Jn ea ibi, vel ibi viuo teſtatore, hec nõ vr bona ſz ſ nl. q pẽdente lite hr pro libero. l. ordinata. ff. de libe. cã. & l. iare. ſ. de li-
5 be. cã. & ſic tenenda vr. j. ſo. ¶ † Jn ea. in fi. ex hac ſo. libert bar. Fran. tigr. & Saly. q in iudicio quantũcũq ſummario perſona cũ qua litigat dz plene legitimari lz cã ipſa regrat ſummariã cognitionẽ. Adde bal. idẽ volen. ẽ in extrauaga. ad repri. in ver. figura. in. ij. co. & Bal. in. l. iij. §. ibidẽ. ff. ad exhibẽ. & ſ. l. pri. in. xiiij. co. in. v. q. & in. l. nec quicq̃. §. de plano. in viii. q. ff. de offi. pcon. in quibuſdã lec. vt ego habeo iene menti.

SVMMARIVM

a ¶ Depoſiti ſi tñ inſtr̃z depoſiti ſit ꝯfeſſionatũ nõ hz execntionẽ paratã vt voluit bal. conſi. cxxij. ij. lib.

b ¶ Suſpectã dñ p Bal. cõſi. xj. ij. ii. incõtũ dñ d. Jaſ. q riu qd ſi originale hz interlineationes, & ſit ſcrip. diuerſaz manuũ, an dedfides iſtrõ, dñ q p bal. i. d. ꝯ. ad de iu. ro. ſing. fol. viii. & ibi vi de qd ſi in iſtrõ exhibitu deficit dies e loc in originali tñ non deficiant.

1 Edictum diu. adri cũ uigeſima. & eius ambagibus eſt ſublatũ.
2 Cauſa legis ſublata, uel ceſſante, debet tolli lex.
3 Inſtr̃m habet executionem paratam, qñ ex eius inſpectione non apparet de uitio, filio inſtituto in legitima.
4 Cancellatio reddit ſcripturam ſuſpectam.
5 Excep præſcrip excludit tam petitoriũ quàm poſſeſſorium.
6 Beneficiũ diui adri. an hẽat locũ in filio inſtituto in legitima.
7 Beneficiũ huius legis an & qñ cõpetat fideicommiſſario.
8 Beneficium huius. l. an competat fideicomiſſario hæredi grauato ad reſtituendum.
9 Beneficiũ huius l an competat ſubſtituto uulg & pupi.
10 Beneficium huius l. an cõpetat epiſcopo legitimo executore teſtamenti, uel alio executori tenenti locum hæredis.
11 Beneficium huius. l an habeat filius non inſtitutus à matre, q̃ poſt natiuitatem huius filii mortua eſt in puerperio, condito prius teſtõ, in quo alios filios inſtituerat, iſto præterito, q tamen pro inſtituto habetur.
12 Beneficium huius. l. habet pater cui defertur hæreditas repudiata per filium.
13 Beneficium huius l. an habet hæres inſtitutus in quẽ auctoritate ſtatuti ipſo iure intelligitur translata poſ. bo. quæ poſſidebatur per defunctum.
14 Beneficium huius l an competat hæredi conditionaliter inſtituto, pendente conditione.
15 Libellus non requiratur in hoc iudicio.
16 Citatio an requiritur in hoc iudicio.
17 Teſtũ ſi ſit uiciatũ in uno capitulo tñ, an ſeruetur iſta lex.
18 Raſura non nocet qñ ſcriptura eſt bene correcta, adeo q appareat de eadem manu.
19 Scriptura quæ vr manu duorũ ſcripta hr pro ſuſpecta.
20 Teſtamentum ſi ſit publicatum ſine teſtibus nominatis in eo, an ualeat & probet.
21 Scriptura priuata teſtamenti in ſcriptis ſolenniter conditi ualet quando non eſt uitioſa.
22 Beneficiũ in huius l. an cõpetat uenientibus ab inteſt. qui probauerunt per teſtes inſtrumentarios, ſeu teſtamentarios, q hæreditas fuit ſibi delata ab inteſtato.
23 Hæres ſcriptus an debeat mitti in poſſeſſionem rerum hæreditariarum, quæ ab alio legitimo titulo poſſidentur.
24 Contradictor legitimus an ſit fideicommiſſarius.
25 Incorporalia ueniunt ẽt in hoc iudicio poſſeſſorio.
26 Hæres ſi mittitur in poſſeſsionem & tenutam rerum hæreditariarum, an de hoc debeat fieri publicum inſtrumentum.
27 Proteſtãs in iudicio ne fiat aliqua nouitas ſup tali poſ. dẽt allegare cãm pp̃ter quã pteſtat, alitis inanis eſt proteſtatio.
28 Appellare qui prohibetur, non tamen prohibetur contradicere pee uiam quærelę ſeu quærelare.
29 Error iuſtus an habeatur pro titulo quo ad excludendum agẽtem petitorem hæreditatis
30 Cõtradictor legitimus ad impedimentum miſſionum in poſſeſſionem hereditatis dicitur indiſtincte de iure canoni omnis ille qui allegat dominium.
31 Beneficium huius. l. non competit hæredi qui poſſidet aliquas res hæreditarias, & aliquas non.

a Dicto † Edictum diui adri cũ ſua vigeſima, & eius ambagibus eſt ſublatum &
1 ſcriptus hrs ex ſola inſpectione teſtamenti carentis oi vitio viſibili mittendus eſt in poſſeſſionẽ rerũ que tpe mortis p defunctũ tenebant ſi non apparet legitimus ꝯdictor, ſi aũt apparet mittit cã cognita ſi allegationes illius ꝯdictionis non ſunt legitime ſecus autẽ ſi ſunt legitime, vt quia oſtendat ſe habere potiora iura, vel preſcripſiſſe bona in quorũ poſſeſſione heres mitti ſe poſtulat. h. d. Et diuiditur in quinq partes vt hic per Bar. qui etiam aliqua euidentialia premit-
2 tit de quibus vide hic per eum ¶ † No. q ſublata cauſa legis dz tolli lex facit. l. adigere. §. q̃uis. ff de iurepa. c. cum ceſſante de app. & no. plene per Bar. in. l. ij. § fi. ad fi. ff. de do. & in. l. demonſtratio falſa. § fi. ad fi. ff. de condi. & demon. plene p Cy. & Bal. in. l. j. ff. ſo. ma. vbi dicunt hoc eſſe verum qñ illa erat cauſa finalis ipſius legis ſecus ſi impulſiua. l. j. § ſerũ. ff de poſtu. Et dicit Cy. in. d. l. j. ff. ſo. ma. q in dubio p̃ſumit finalis adeo q ea ceſſante dz ceſſare legis diſpoſitio, & dicit ita colligi ex gl. ſingulari in. l. cum tale. §. legato falſam. in ver. coheret. ff de condi. & demon. & per Cy. & Bal. in. l. generaliter. C. de epiſ. & cle. & per Bar. in extrauag. ad reprimen. in ver. nec ex. & comm per doc. in. c. poſt tranſlationem. de renunc. & d. c. cum ceſſante.
3 ¶ † No. caſum vnum in quo inſtrumentum hz executionẽ paratam qñ ex eius inſpectione nõ apparet de vicio & ad hoc põderat iſtum tex. Bar. hic dum tractat an requiratur libellus.
a Alius eſt etiam caſus. l. in inſtrumento depoſiti. l. ſi quis ſtõ. illico, & ibi ponderat Bar. C. depoſiti. Alium ponit Ange. in auc. de here. & fal. §. illud. ſ. qñ petitur contra heredes executio teſtamenti pro legato vel fideicommiſſo per id qd ibi no. gloſ. in ver. decreto. Alium caſum ponit Bar. in. l. ij. ff. de iureiur. per illum tex. ſ. qñ promiſſor deferret iuramentum ſtipulatori, iuranti ſe debere recipere quantum in ipſo contractu ſtipulationis eſt deductum, de quo vide per Bal. & Saly. in. l. j. C. de reb. cred. & Bal. in. l. ſi duo patroni. §. ſi quis iurauerit. in vlt. co. ff. de iureiu. per Pan. de ca. in. l. nam & poſtea §. ſi petitor cum ſeq. eo. ti. & in. l. poſt rem. ff. de re. iu. Alius caſus vide per Jo. de imo. & Pan. de ca. in. l. ait pretor. §. j. ff. de re iudic. ſ. qñ inſtr̃m cõtinet preceptũ factũ a notario ei q ſe in ꝯtra obligauit, & ſe debere cõfeſſus eſt attento q notarius de iure cõi ẽ iudex cartularius hñs iuriſditionem in volentes iuxta not. in. l. j.
4 ff. de iudi. cũ ſi. de vltimo caſu dixi in. l. ait pretor. § j. ¶ † No.
b q cancellatio reddit ſcripturam ſuſpectam. l. ſi vnus. & ibi de hoc dixi. ff. de pac. vnde preſtat argumentum q ſtatuta dicentia q inſtr̃a habeant executionem paratam intelligant de iſtrumentu non cancellato, & ita voluit Bal. in. l. j. ff. ſi tab. teſt. nul. extia. vt refert, & ſequitur Pan. de ca. hic qui in aliquibus lectu. dicit hoc debere intelligi qñ cancellatio eſſet in parte ſubſtantiali per hoc no. in gl. adde Bar. in. l. j. in fi. ff. de his que in teſta. delen. vbi in ſpecie dicit idẽ q Bal. in. d. l. j. ſ. vt in poſ. lega. & no. etiam Pan. de ca. in. l. noſtram. C. de teſt. ¶ No. qd vbi non extat ꝯdictor iudex dz eſſe facilis in mittendo nõ ſicqñ contradictor. ¶ No. qd preſcriptio quedam eſt ex vna parte, quedam ex vtraq, qd declara vt hic plenius per Bart. & poſt glo. ¶ No. quod exceptio preſcriptionis excludit tam petito-
5 rium q̃ poſſeſſorium. ¶ † Jn gl. in ver. quieſcentem. ibi reſpõdeo poteſt etiam &c. hoc reprehendit Bar. per id quod habetur. C. eo. in rub. & ibi glo. ſentit per iſtum tex. in. ver. quieſcente vt hic plenius per eum Sed Saly. putat ſuſtineri poſſe libellum in quo quis hodie peteret ſe mitti in poſſeſ. ex edicto diui, quamuis edictum ſit hic ſublatum, q pro ſuſtinendo libello, nõ tam debent conſiderari verba quam effectus. Et q intẽtio huius litere non eſt tollere in quo concordat cum iſta conſtitutione, ſed vult dicere quod debet quieſcere, q nõ eſt neceſſe ex illo agere. Ex per iſtum modum dicitur tolli improprie hic, & in rub. C. eo. & ſic poterit ex illo edicto agere inquantum concordat cum iſta conſtitutione, & ſic erit in electione actoris petere ex edicto diui, vel ex iſta conſtitutione facit ſecundum ſm eũ l. fi. §. ſin autem hoc aliquis. C. de iure deliber. Ego autem puto ſuſtineri poſſe dictum libellum in quo actum eſſet ex edictu diui quatenus non diſcreparet ab iſta lege dato etiam quod edictum omnino eſſet ſublatum. Hoc probo per id quod ſingulariter no. Jnno. in. c. examinata. de iudi. dum voluit quod ſatis eſt quod narratio. & concluſio libelli ſit apta quamuis inepta actio ſit expreſſa in libello, & ſequitur Bar. in. l. j. ad fin. princ. ff. de eden. & ibi de veritate illius dicti plura ſcripſi, & illud ſequamur ſtãt quicquid dixerit Bal. hic, in. v. colũ. ¶ Jn ead. ibi, vel

per contradictionē iſtā ⁊c. Jac. bu. ⁊ bart. reprehendūt iſtā gl. q: cōdōnes ſunt perſonales actiones. §. appellamus. inſti. de act. ⁊ ſic preſupponunt aliaʒ obligatiō inſti. de act. §. i. q: h non vr̄ poſſe dici eo caſu quo mīus eſt ꝯdictor, ideo dicūt q: qñ eſt ꝯdictor hʒ locū ꝯdō ex lege alias nō offm̄ iudi. Et ob eis tranſit Pan. de ca. hic Bal. hic in .vi. q. prin. ⁊ Pan. de hic tenent, q: vtroq; caſu hʒ locū offm̄ iudi. q: verba hec dirigūtur ad iudicē dū tex. h dicit, mittātur ⁊c. per not. in l. ſi ſoror. C. de col. ⁊ in l. res obligata. ff. de lega. j. plene per Barto in l. j. in §. q. ff. de condictio. ex lege. Item tenet Salyce ſubdens, q: iſta gl. non dicit, q: agi debeat p ꝯdōnē ex lege, ſed dicit gl. q: iſta miſſio petet per iſtā cōdōnē, ⁊ ſic per auctoritatē huius legis vnde intelligit ipſe, q: petat per offm̄ iudi. quod non mutabit per ſuperuenientiam ꝯdictoris, ⁊ dicit hoc ſentire gl. in ver. de poſſeſſionibus. Et in ſuſtinendo opi. Bart. ⁊ ſequaciū inde ad allegata in ꝯtriū, q: tex. in ver. mittat hic loqui et qñ non apparebat ꝯdictor, vñ in ſequenti parte verba non dirigūt ad iudicē magis, q̄ ad litigantem ſi bene inſpiciatur, ⁊ de hac. q. vide etiam per Spec. in tit. de teſte. §. ſequit, ver. vltimo ſequit cum duob ſeq. ¶ In gl. in verſi. quere de hoc, dic vt dixi in l. quotiens. C. de he. e. inſti. Et ibi dictis adde Spec. ⁊ Jo. an. in d. §. ſequitur ver. ſed nunqd le qui, ⁊ ibi per bal. in pen. col.

6 ¶ † Juxta hoc querit hic Bal. in j q. quid in filio inſtituto in legitima an habeat beneficiū huius legis, ⁊ tʒ q: ſic, ſicut habet vtilē actionē familie her. vt in l. ij. §. ſi quarta. ff. fami. her. Adde eūdē Bald. idem tenentē in l. ſi qd in ſuo. ff. de inoffi. teſta. Benefacit quod not. Bald. in l. non eſt. C. fam. her. vbi tenuit, quod filio p legitima competit peti. he. vt et ipſe tenuit in repe. l. pater ſi. iū, in. xij. col. ff. de inoffi. teſta. p. d. l. ij. §. ſi quarta. Sed in ꝓpoſito puto ꝯtriū verius eē, q: remediū huius legis datur ei q eſt hēs inſtitutus in tota hereditate vel in parte vt hic, ſed legitima non eſt quota hereditatis, ſed bonorū. l. papini. §. quarta. ff. de inoffi. teſt. l. ſi qs ſeruū. §. ſi. ff. de lega. ij. Et ſic dicit Ange. in d. l. papi. §. ſi conditioni, ⁊ Saly. in d. l. ſi qs in ſuo, ⁊ in l. ſancimus in prin. eo. ti. poſt Odof. Quod pe. he. non competat filio pro legitima, ⁊ pro iſta parte facit d. l. ij. §. ſi quarta. in verſi. neq; heres, dato q: reperiat, q: vtilis actio fam. her. cōpetat filio arrogato pro diuidenda quarta ſibi debita in bonis arrogāt vt ibi. Non. n. equū eſt in caſu noſtro liꝫ hoc beneficiū tribui ei q hʒ quotā bonorū, ⁊ ſic non eſt heres nec hʒ ſubire onera. §. iiij. ſicut heredi q hʒ onera ſubire arg. l. manifeſtiſſimi. §. ſed cū in ſecunda. C. de fur. ibi. n. periculū ⁊c. Et pro hoc benefacit id q: tenuit glo. hic volens, q: inſtitutus in re certa non habeat beneficium huius l. ⁊ iſta eſt magis cōmunis opi. q̄ ſequimur ſm̄ in d. l. quotiens. Pro hac opi. et facit illud quod firmat Bar. in l. ex facto ꝓponebatur. ff. de her. inſti. vbi tenuit, quod filius inſtitutus in legitima non magis dicitur eſſe heres q̄ quilibet extraneus inſtitutus in re certa, licet Bald. ibi dixerit ꝯtriū quo ad onera, ſed non bene probat.

7 ¶ † In ead. ibi quid dices de fideicōmiſſario. cōmuniter concluditur, q: antequā fideicommiſſum ſit per verba reſtitutum vel habitum pro reſtituto non hʒ fideicōmiſſarius remedium huius legis, q: nondū eſt in eum tranſlatum ius hereditarium, ſed poſtea ſic, ⁊ idem dicit bar. in cōſi. incip. In curia capitanei, ⁊ in conſi. incip. Militius, ⁊ dicit Bald. hic in ij. q. q: ſequuta dicta reſtōne habebit hoc beneficium fideicommiſſarius, ⁊ etiam ſi tale fideicommiſſum relictum ſit in codicillis ab inteſtato conditis, ſeu ſurgat fideicommiſſuʒ ex clauſula codicillari, q: appellatione teſtamenti large ſumpto vocabulo cōprehenduntur codicilli, vt no. in glo. l. ij. in verſi. perſonales. C. cōia de leg. Ita etiam tenet Bald. in addi. Spec. in tit. de te. ſu vlt. col. ſed in hoc vltimo de fideicommiſſo debito codicillis ab inteſtato, vel ex clauſula codicillari facta in defectum teſtamenti. Ange. hic tenet ꝯtrium alleg. glo. ita velle in l. fin. in ver. m. de. C. de codi. ⁊ ita dicit debere intelligi gl. hic, ⁊ ita eē tʒ Ange. in d. l. fina. ⁊ etiam Saly. ⁊ Fulg. ibi, q: nullum teſtamentum oſtendi poteſt. Item q: venientes ab inteſtato qui intelligūtur grauati reſtituere per fideicommiſſum ei cui relictum eſt in codicillis non poſſunt intentare remedium huius l. ergo nec ille cui reſtitutionem facere debent, q: non poſſet plus iuris in alioʒ transferre q̄ in ſe habeat. Facit. l. ſi. §. i. ff. ad velleia. Pan. de ca. in d. l. codi. tʒ q: fideicōmiſſarius ex codicillis, ſicut ex teſtamento habeat beneficium huius. l. q: non eſt eadem ratio. ſ. facta reſtitutione. et quod ita debet intelligi gl. in d. l. fina. in verſi. more dum ſe remittit ad not. hic. Licet ſecundum eum Ange. ibi intelligat iſtam gloſ. ve. le ꝯtrium, ⁊ dicit q: Ang. ad hoc illaʒ gl. reputat eē ſingu. Contra iſtaʒ opi. facere videtur illud q: hic no. Cy. in. iiij. q. ⁊ etiā Ray. dū dicunt, q: ſcriptus in codicillis non hʒ bñficium legis, q: ſuccedit ab inteſta. alle. l. conficiunt in prin. ff. de iure codi. mihi magis placet opi. j. Nec obſt. venientes ab inteſta non hñt beneficium, ergo nec fideicōmiſſarius hñs cām ab eis cuʒ non poſſint plus iuris transferre ⁊c. Qr ſi dico, q: alia eſt rō in fideicommiſſario qui habet pro ſe ſcripturam vltime voluntatis ꝓpter q̄ ſcripturam conceſſum eſt hoc beneficium, vt hic, ⁊ nō hʒ h beneficium fideicommiſſarius a venientibus ab inteſta. facta reſtitutione, ſed hʒ h a lege ꝓpter ſcripturā quomō habeat iura hereditaria. Nec ob. illud q: dicit Cy. ⁊ Ray. q: intelligo dictum eorum ſm̄ l. quam allegant. ſ. an venientes ab inteſta. rogati in codicillis reſtituere habeant beneficium huius l. ⁊ certe non, ⁊ iſta non eſt. q. noſtra. Et pdictis non ob. tex. in d. l. ſi. C. de codi. in verſi. ita tñ q: ille tex. potius videtur facere ꝯ communem opi. inquantum cōiter dr̄ q: ſi fideicōmiſſarius non pōt petere iſtam miſſionem añ reſtōnem fideicōmiſſi. Qr pōt rñdere vt ſenſit gl. parua in ver. petierit q̄ exponi. l. ꝓpoſuerit petere. et ſic tex. ibi vult q: antequā petat illā miſſionē hēs inſtitutus in teſtō ſolēni q: teſtōr voluit valere iure teſtamenti, ⁊ codicillorum hʒ declarare, ⁊ elligere an vellet venire via recta tā q̄ heres ex teſtō antequā fideicōmiſſarius ex clauſula codicillari per q̄ venientes ab inte. intelligūt rogati reſtituere inſtitutio ita eligente non aūt ibi dr̄ ſm̄ directā expoſitionem, q: añ reſtōnem fideicōmiſſi poſſit de iure petere dictaʒ miſſionē, ad iſtud et facit alia glo. parua ibi in verſi. poſtulauerit que expoſuit. i. poſtulare ꝓpoſuerit vel ſm̄ q: eſt de mente Bal. in d. l. ſi. in. iiij. col. intelligatur ille tex. qñ eſſemus in caſibus in quibus hereditas pro reſtituta hr̄.

8 ¶ † Sed iuxta pdicta querit Saly. hic an ſi heres per fideicommiſſum grauatus apprehendit poſſeſſionem rerum hereditariarū poſſit fideicōmiſſarius poſtea ſibi facta reſtōne verbali intentare remedium huius l. dicit quod forte non poſſet, q: heres nō potuit transferre in fideicōmiſſariū plus iuris q̄ in ſe hr̄et benefacit lʒ non all. l. ſi tñ. §. que ex trebelliano. ff. ad treb. ſed ſibi heredi poſtq̄ apprehenderet poſſeſſionē rerum hereditariarum non competebat amplius iſtud beneficium ergo ⁊c. q: autem heredi poſt apprehenſam poſſeſſionem non cōpetebat iſtud remediū poſſeſſorium et ſi quouis mō a poſſeſſione cecidiſſet, lʒ Salyce. ad hoc nihil alleget, dicatis quod Cy. hic ad ſi. iſtud voluit referens Jac. Bald. ⁊ quoſdam antiquos ita dixiſſe allegantes in arg. l. q: ſi in diē, in ꝓnū. ff. de. he. p h facit. q: iſtud vr̄ eē poſſeſſorium adipiſcende, vt hic in ver. aggrauer, ⁊ firmat Bart. hic in ea. q. qua querit quis ſit legitimus ꝯdictor, ergo non cōpetit niſi ei qui nunq̄ adeptus eſt poſſeſſionem, inſti. de inter di. §. ideo adip. Not. gl. j. in ſi. in c. j. de confeſ. in. vi. facit q: nota. Bart. poſt gl. in l. ſi. ff. de fideicō. her. pe. lʒ Bal. in addi. Spe. in tit. de teſta. in pe. col. dixerit ꝯtriū alle. l. ſʒ ſi poſſeſſori. §. i. ff. de iure iu. ⁊ l. veluti. §. hec vox. ff. de eden. que iura ut nobi videtur non probant, tñ non puto opi. Saly. eē verā, ⁊ ꝯ eum allego gl. in l. ſi tñ. §. ſi ex trebelliano in verſi. actiones, ibi dum gl. dixit, ſed an ei pōt cōpetere petitio ⁊c. Et etiaʒ gl. in l. ſi. in glo. magna ad ſi. ff. de fideicō. her. peti. vbi fideicōmiſſario datur petitio hereditatis ꝯ heredem poſſidentē aliquas res hereditarias quas plene non reſtituit, ⁊ tunc conſtat, q: ipſi heredi antequā reſtitueret fideicōmiſſario fideicōmiſſuʒ verbo non potuiſſet competere pe. here. pro rebus quarū poſſeſſionē ſemel apprehenderat et ſi poſtea poſſidere deſiiſſet vt colligit ex no. p gl. in d. l. ſi. ff. de fideicō. her. pe. ibi dum gl. dicit poſt reſtitutionem pro rebus reſtitutis ceſſat hec actio, q: a ſoli datur. ſ. in rem ⁊c. et ibi clare not. Bar. ⁊ patet ex no. per glo. in d. c. j. de confeſ. in. vj.

9 ¶ † Querit etiam gl. de ſubſtitutio vulg. ⁊ pup. in quo dic vt hic per Bart. qui bñ loquitur, ⁊ idem voluit in conſi. incip. Viſa. quadā petitione per ſer checū vanis ⁊c. ⁊ circa hoc dicit Bar. hoc vnū q: eſt ſignanter notandum. ſ. q: ille q petit ſe mitti in poſ. ex beneficio huius l. non hʒ probare de morte teſtatoris, q: eo ipſo, q: hʒ heres teſtm̄ eſt q̄dam preſumptio, q: teſta. ſit defunctus, q: teſtamentum non daretur heredi viuo teſtatore. l. ij. §. ſed ſi dubitetur. ff. quēadm. teſ. aper. ⁊ cum eo tranſit Saly. hic refert tñ ipſe q: Cy. hic dicit q: debet ꝓbari mortuuʒ eſſe teſtōreʒ ſi ita refert Salyc h in. vij. ⁊. viij. col. Sed certe Cy. non vr̄ hoc in aliqua parte huius l. dicere, imo in prin q. referendo Pet. dicit, q: qñ heres ſcriptus venit cum teſtō, q: prima facie videbatur ſolēne p hoc, q: iam iudici appareat quodāmodo notoriū, vnde ſine citatione

a ¶ De fideicōmiſſa. vide ſal. h i. iiij. col. ⁊ ad de an ge. de are. i. §. q̄ drupli. in. xij. col. inſtit. de actio ⁊ Jaſ. in l. ſi ſtipulatus in vij. co. ff. ſi certū pe. q d abit ſi hēs fideicōmiſſarius ex teſtō pſtis e et hēs ffrs ab inte. et vult accipē hr̄ ditatē ex teſtō vt fideicōmiſſarius quo dʒ petere nō facit ſibi reſtituē, vide lec. har. i. l. pe. C. ad tre. et ſra paricaul. Thom.

b ¶ Cecidiſſet h vide bal. cōſi. xxxiij. v. lib. vbi multa pulchra dicit, et an tale ius poſſit cedi.

a ℭ Iuramentum calū. vide bald. cōſi. xxvj. ij. lib.

b ℭ Qđ non ꝙ no. opponēte legitimo ꝯdictore non ſit dandus libellus voluit ful. cōſi. ccxxx. an cōſi. ccxci.

c ℭ Allego. adde q̄ ibi poſui in apoſtil. mes.

d ℭ Raſura, adde ꝙ voluit Ln. ro. ꝯ cccxivj. ꝙ raſura i loco n̄ ſuſpecto non viciat reſcriptum.

& ſine aliqua alia indagatione iudex ex ſuo offō interlocutorie pronunciabit illū ee in poſ. mittendū alleg. id. quod hr in. l. ea quidem. C. de accuſa. & in. l. ſeruus. ff. de bo. poſ. bene ſubdit, ꝙ apparente ꝯdictore debitur libellus, iurabit de calumnia, & ſimilia fient. Ful dicit ꝙ. §. ſi dubitet non probat opi. Barto. & ꝙ putat debere probari ſaltem per iuramentum calumnie vt in caſu. l. pe. & l. j. qui caſus equiparat iſti. l. quiſquis. C. quo app. non reci. ſed qui vellet tenere opi. Bar. rnderet quod ibi non aderat iſta preſumptio q̄ erat h̄ ꝑꝑ teſtm̄ ꝙ reperiebatur eſſe apud heredem tn̄ puto eſſe tenendū, ꝙ fiat aliqualis ꝓbatio, qꝛ verū videtur ꝙ opi. Bar. non ꝓbetur per. d. §. ſi dubitetur, qꝛ ille tex. loquit quando tabule teſti erant apud alium a quo heres petebat exhiberi. Sed contingere potuit varijs ex cauſis ꝙ eēt viuus teſtator, & teſtm̄ eēt apud inſtitutum vt ſi teſtator nauigauit relicto teſtō in domo vt dicit tex. in. l. vnum. ff. de teſta. vel quod illud dedit teſtator in manibus inſtituti. l. ij. & tit. j. & potuit ēt volente teſtatore teſtamentum in ſcriptis conditū publicari, & aperiri viuo teſtatore, vt not. Bart. in. d. §. ſi dubitetur per. l. omni. C. de teſta. Et ſic non videtur ꝙ iſta ſit preſūptio inducta a iure, ꝙ teſtator ſit mortuus q̄uis teſtm̄ ſi apud heredem q̄ antez probatio ſuper morte ſufficiat: dic vt per bar. in. l. j. in prin. & in. l. ij. §. ſi dubitet, cum concor. ff. quemad. teſta. aper. Et ex ibi not apparet non ſufficere iuramentum ca-
10 lumnie. ℭ †Quid in epiſcopo legitimo executore teſtamen
a ti vel in alio executore tenente locum heredis an habeat locum beneficium huius legis Bartho. & alij tenent quod ſic, de quo etiam vide Bald. in additio. Spec. in titu. de teſtamen. in fin. in. l. ſiquis ad declinandū in. iij. col poſt Iac. bu. de epiſ & cl.
11 illum text. & Bald. h̄ in j qōne. ℭ †Quid in filio non inſtituto a matre que poſt natiuitatem ius filij mortua eſt in puerperio condito prius teſtō in quo alios filios inſtituerat iſto preterito, qui tn̄ ꝓ inſtituto habetur vt ē tex. no in. l. fi. C. de inoff. teſt. an habeat beneficium huius legis vide Bald. ibi tenen-
12 tem quod ſic, per legem. ℭ †Quid in patre cui defertur hereditas repudiata per filium vide bald. in. l. fin. in princip. C. de
13 bonis que lib. & h̄ in. j. q. vbi concludit quod ſic. ℭ †Quid in eo herede inſtituto in quem auctoritate ſtatuti ipſo iure intelligitur tranſlata poſſeſſio bonorum que poſſidebantur per defun-
14 ctū, dixi in. l. ſi ſoror. C. de iu delib. ℭ †Quid de herede ꝯdōnaliter inſtituto an pendente condōne habeat beneficium huius. l. dixi in. l. j. C. eo ℭ In glo. in verſi. competenti. in prin. Bar. h̄ dicit, ꝙ ſufficit ꝙ habeat mixtum imperium, & plus dicit ꝙ qn̄ apparet legitimus ꝯdictor qꝛ tūc expedit iure actionis. ſ. ꝑ ꝯdōnem ex lege, & non ex offō iudicis nobili erit cauſa ſimplicis iuriſdictionis, & per ꝯñs quilibet magiſtratus inferior erit competēs, & etiam delegatus vt h̄ per eum, ſed Sali. non putat eſſe verum, qꝛ etiaz comparente contradictore videtur ꝙ expediatur officio iudicis nobili, & ſic mixti imperij vt dixi ſuper gl. in verſi. quieſcente tn̄ ibi ſubſtinui opinio. bart. ℭ In ead. ibi, ſed pronunciat aliud de mittendo &c. Cy. tranſit cum glo. Sed Bar. aliter, & dicit melius vt h̄ per eum cū quo
15 concordat Bald. h̄ in. vij. q. & etiam Sali. ℭ † Iuxta h̄ que-
b rit Bar. an in h̄ iudicio requirat libellus, & concludit, ꝙ nō. vt h̄ per eum. Sed Pet. & Cy. Ange. Fulg. & pau. de caſt. h̄ diſtinguunt, aut non comparet contradictor. & tunc non ſit offerendus libellus, qꝛ non eſt pars cui detur, alias ſit iuxta regulā l. j. in princi. ff. de eden. & auc. offeratur de lit. conte. & ꝓ h̄ allego glo. & Cy. in. l. ij §. nies. ff. quis or. in bo. poſ. ſer in verſi. de plano, & pro facit ſm̄ Ful. iſte tex. in ver. competenti iudicio, & loquit tex. qn̄ apparet ꝯdictor ita ēt tenet Inno. in. c. j. de libel. obla. Spec. in tit. de libe. conce. §. nunc dicendū, verſi. xxviij. tenet etiam ꝙ comparente ꝯdictore poteſt actor cogi producere libellum. Et ſimiliter Io. and. in addi. videtur velle ꝙ ſi filius citat tūc requiratur libellus nō aliter dic per. d. auc. offeratur, que opi. iungi pōt cum opi. Cy. que limitari videt per opi. Io. an. fundatam in. d. auc. offeratur in verſi. vocatus & h̄ ſatis placet. ℭ Quid autem in alijs poſſeſſorijs iudicijs, vide vltra not. per. Barto. h̄ illud ꝙ ipſe not. in. l. ſi coloni. C. de agri. & cenſi. lib. xi. & Bal in. l. quiſquis. C. quo. appel. non reci. & in repe. l. incerti. in. xiij. q. j. de inerdi. & ꝙ not. glo. in. l.
16 momentanee. C. vnde vi. ℭ †Querit etiā iuxta hoc Bar. h̄ an requiratur citatio, & tenet ꝙ ſic, ſi bona per alium poſſidentur alias ſecus vt h̄ per eū. Ad primum ad bonum tex. in c. licet epiſcopus, de preben. in. vi. & ſequitur etiaz Fran. tigri & bal. in. ij. col. & per eundem h̄ in. iiij. q & idez videtur velle Bar. in l. iij. §. ſi cauſa cognita poſt glo. ff. de bono. poſ. & Cy. in. l. j. C. ag.

adimit. & Bal. in. l. ij. C. de his qui. ven. eta. Tn̄ Pet. & Cy. h̄ ſentiunt quod antequam appareat contradictor non exquirit citatio quantum ad pronunciandum actorem eſſe mittendum in poſ. Sed Sali. dicit ꝙ iſti doct. non videntur diſcordare in effectu, ideo concludit ꝙ ſi ſcriptus heres petit ſolum ſe pronunciari heredē, & mittendum in poſ. & ad vlteriora non procedi, & tunc verū dicit Pe. & Cy. quia ad hanc pronunciationē non eſt opus aliquem citari, qꝛ neminē ledit Sed ſi vltra petit vel poſt pronunciationem iſtam petat ſe induci in poſ. tunc procedit opin. Barto per allega per barto. qui voluit alleg. not. ꝑ Inn. in. c. propoſuit, conceſſio. preben. licet aliter corrupte allegat. Fulg. h̄ dicit ꝙ opin. Cy. videtur ſatis probari per iſtum tex. qui nullam citationez requirit qn̄ ꝯdictor nō apparet. Itē quia non preiudicat poſſidenti ꝑ pronunciationem de mittendo. Pau. de caſt. h̄ intelligit quod Pe. & Cy. h̄ velint, ꝙ nedum in pronunciatione de mittendo, ſed etiam in executione faciendā ꝑ nunciū nō ſit neceſſaria citatio poſſeſſoris, qꝛ nō agitur de eius preiudicio. Quia per hoc non expellitur de ſua poſſeſſiōe donec fuerit auditus, & h̄ ſequitur Pa. de ca. ſubdens ꝙ quoſt q̄z erit pronunciatum heredem eē mittendum in poſ. & facta erit miſſio per nuncium ſi immiſſus vult, quod poſſeſſor expellatur, debet ille citari, & ſi non comparet expelletur & fiet ſibi preceptū ꝙ poſſeſſionem liberam, & expeditam dimittat. Si āt ꝯparet, & nō alle. aliq̄z iuſtā cauſam, ſed tantum poſſeſſionē, tunc ſi probat, ꝙ ipſe poſſidebat tempore mortis deſuncti, tunc non expellitur. qꝛ facit deficere vnuz ex ſubſtantialibus intentionis, vt h̄. Si autem allegat aliud ius potentius q̄ hz hrs. Tūc aut regrebat altiorē indaginē & repellitū bona tenebant per defunctū tpe mortis, aut nō requirebat altiorē indaginem vt qꝛ ꝯdictor probat incontinenti, & tunc non repellitur iuxta no. in. l. ij. C. eo. tit. & no. per doct. hic. Ad veritatez deciſionis huius articuli mihi optime videntur facere ea que tanguntur alibi in illo articulo quo queritur qn̄ ſit excuſſio ꝯ principalem debitorem ad fin. vt eo reperto non ſoluendo poſſit actor agere hypothecaria ꝯ tertios poſſeſſores bonorum de quo per Bart. & alios in. l. decem. ff. de verbo. oblig. cum con-
c cordan. quas ibi allego° vbi in articulo concludo quod proceſſus valeat contra debitorem q̄uis non ſit citatus tertius poſſeſſor ſed non preiudicet tertio poſſeſſori per no. pce glo. paranam. in. l. de vno quoqz, in prin. ff. de re iu. & per ea que tradit Bal. in. l. abeo. in vult. clo. C. qbo & qn̄ iudex. Sed quantū ad hoc vt preiudicaret iſte proceſſus tertio requireret citatio ꝑ not. ꝑ gl. & doc. in. l. cum miles. § i. ff. ex qui. cau ma. Et per not. per Bar. plene in. l. cum filius. ff. de verb ob. & latius dico in. d. l. decem, & ita puto in propoſito noſtro. Nec reperio quod Cyn. aut alius dicat illud ꝙ refert Pa. de ca. ſcꝫ ꝙ ēt qn̄ ſit executio miſſionis interueniente nuncio non requiratur citatio poſſeſſoris, vt hic per eum in. j. q. & nō poſſet negari quin tunc fieret preiudicium poſſeſſori in naturali poſſeſſione que acquireretur ipſi miſſo ſi primus poſſeſſor non eēt corporaliter in fundo, iuxta. l. clam poſſidere. §. fi. de acq. poſ ꝙ in terminis voluit Ang. & Imo. in. § a diuo pio. §. ſi poſt. ff. de re iud. ad ꝙ etiam vide que dicam. j. ſuper glo. j. in verſi. immiſſus ē.
17 ℭ † In glo. in ver. vitiatum, ibi puto non nocere. ſed bar. in. l. ſi vnus. C. de teſta. tenet ꝯtrium volens, ꝙ in h̄ poſſeſſorio ſeruetur indiſtincte iſta lex. Hic veriorem eē opi. glo. q̄z ēt ſequitur ipſemet Bart. & alij h̄ vt diſtinguat aut in alio capitulo eſt vitiū vel cancellatio q̄z in eo de quo queritur, & tūc fiet miſſio aut eſt vitium in eo capitulo de quo queritur, & tunc in poſſeſſorio nō eſt locus inueſtigationi veritatis & non procedit ad miſſionē vt hic ſecus in petitorio, qꝛ proceditur ad inueſtigationē veritatis, vt. d. l. ſi vnus, de quo vide que ibi dixi, ad que ēt vide Bal. in. l. j. C. vt in poſ lega. & in. l. fi. in. j. & ij. col. C. de fidei-
18 com. ℭ † In glo. in verſi. prima figura. in fine. hanc vltimaz approbat Bar. & eſt glo. no. valde, & ſm̄ Ang h̄ ſingularis ad hoc ꝙ licet ſcriptura teſtamenti ſit raſa ſi tn̄ eſt bene correcta,
d adeo ꝙ appareat de eadem manu non nocebit raſura. ° Sed Bal. h̄ in. iiij. oppo. & etiam Salyce. tenent contrarium, quia ſcribens videtur ſuſpectus propter varietatem. l. qui falſa. ff. de teſta. Mouetur etiam Salyce. quia comparatio ex qua apparet ꝙ ſit de eadem manu non facit plenam fidem vt in auct. & ſi contractus. C. de fide inſtrumē. Et per iſtā rōnez ita ēt tenuit Bal. hic in. v. q. Sed ſubſtinendo glo. reſpondeo ꝙ notarius pōt ſe incontinenti corrigere vt no. bart. in. l. ſi librarius. ff. de reg. iu. & l. imperator. ff de ſta. homi. cū ſimi. & ꝓ notario preſumitur, vt in. c. ad audientiā, de preſcrip. & quamuis comparatio

paratio non faciat plenã probationem, tñ in poſſeſſorio iudi-
cio non requirunt plene probationes vt no. Bar. poſt glo. in
l.j.ff. quorum bono. ⁊ in.l.ij.l.ff. ff. vbi in rem actio. ⁊ ſic ſatis eſt
q̄ cõparatio faciat ſemiplenam probationem, vt not. in.l. ad-
monendi.ff. de iureiu. fortius voluit Bar. in d.l. admonẽdi, in
viij col. ⁊ in.l.nuda ratio, in viij.co.ff. de dona. q̄ comparatio
etiam hodie faciat plenam fidem per.l. cõparationes. ff. de fi.
inſtru. que non reperitur correcta niſi in epoca q̄ que datur a
parte parti, vt in auc. de inſtru. cau. ⁊ fi. §.j. ⁊ ij. Et ita ẽt eſt de
mente Bar. in.l. ſi ita ſcripſero.ff. de condi. ⁊ de. ⁊ ibi hoc ex
preſſe no. Jmo. De quo ẽt Bart. in auc. ⁊ ſi zona, ⁊ p Jac. d
bel. in auc. de inſtru. cau. ⁊ fid. ⁊ per doct. maxime. d. Abb. in
c.ij. de fide inſtru. ⁊ ita ſunt nec iſtã gl. cui. adde aliam ſimilem
in.c. cum venerabilis in glo. fi. de re. do. Subdit etiam hec ꝙ
ſufficere ſi notarius in ſua publicatione dixiſſet, q̄ raſura vel
cancellatũ additum eſt in tali loco manu ꝓpria feci.l.j.ff. de his
que in teſta. delen. Et idem no. Bar. in.d.l. ſi vnus. Et hic ad
de concordantias, ⁊ addi. quas ibi allegaui ⁊ ẽt ſufficeret ſi ex
precedentibus vel ſequen. l. appareret q̄ illa raſura vel cancel
latio debeat ſic dicere ꝓut emẽdata eſt. glo. not. in.d.c. cum ve
nerabilis q̄ voluit hic allegare Bart. licet aliter corrupte alle.
19 ⁊ etiam ita not. Bar. in.l.j.§. fi.ff. de bo. poſ. ſm ta. ¶ † Habe
bertis ẽt ex hoc gl. notare, q̄ ſcriptura que vid. ſcripta manu
a diuerſorum habetur ſuſpecta[a] pro quo adde tex. in §. ⁊ q. ſepe
in auct. de trien. ⁊ ſemiſ. quẽ ad hoc reputat ſingularem bal. in
l. conſtus in.v. col. de fide inſtru. ⁊ eſt bonus tex. in.c. inter dile
ctos, de fi. inſtru. ⁊ in.c. cum olim, el.ij. cũ gl. in verbo. ſubſcrip
tiones de priui. limita tñ niſi in ipſo inſtrõ eſſet facta mentio
q̄ inſtrumentum fuerit ſcriptum manu diuerſorum, vt proba-
tur in.d.c. inter dilectos, ⁊ ibi ad hoc illum text. not. Anto. de
bu. ⁊ ẽt ſatis probat in.d.c. cũ olim, cũ gl. Et de hoc qñ ſcrip-
tura vt ẽe manu diuerſorũ vltra p̄dicta videatur p Spe. in ti. d
inſtru. edi. §. inſtrm in ver. itẽ q̄ hz ſubſcriptiones varijs mani
bus, ⁊ p Bal. in.d.l. ſi vnus, ⁊ in.l. noſtrã eo. ti. poſt gl. in.d.
20 c. cum venerabilis. ¶ † Jn gl. in ver. diſpoſitionibus ibi non ẽ
neceſſe eos iurare ⁊c. Cy. Bar. ⁊ Ron. de ca. tranſeunt cum
gl. ſed Ja. bu. dicit, q̄ ſi ex ꝓbat ꝯdictor neceſſe ẽ, q̄ teſtes re-
periant, ⁊ publicet teſtm̃, alias ex ea ſcriptura non poſſet fieri
ꝓbatio aliq̄ niſi de ea fuiſſet rogatus publicus tabellio. vt no.
in.l.ij. in prin. ff. quemad. teſt. aper. bal. h in.v. op. tz opi gl. niſi
negeᷓ ſubſcriptio teſtium, qꝛ tunc procedit illud q̄ dicit Jac.
bu. vt hic per eũ plenius Saly. h dicit ſe putare quod iſte tex-
ſentiat vltra, vcz q̄ teſtes deponent de ſigillis ⁊ ſubſcriptioni
bus vbi prius non depoſuiſſent vel de depoſitionibus prius fa
ctis non appareret. alias iudex nullã fidez teſtõ dare debet, vñ
eo aperto corã honeſtis viris remittetᷓ ad teſtes qui eorum ſi-
gilla recognoſcant. l.ij. ⁊ ibi not. ff. tit. l. et iſtud non placet, qꝛ
ſequereᷓ, quod ſi in iſto poſſeſſorio deberet fieri eadẽ ꝓbatio q̄
in petitorio deterioris cõditionis eẽt iſta cã poſſeſſorij quo ad
probationes q̄ cauſa petitorij, qꝛ non obſtante probatione te-
ſtium ſi ſcriptura eſſet raſa vel cancellata nõ procedereᷓ vltra
vt h, ⁊ tñ ſecus eſſet in petitorio. l. ſi vnus. ff. teſti. ⁊ dixi ſuper
glo. in verſi. vitiatum nec quo ad ſolam aperturam teſtamenti
eſt neceſſe quod dicta teſtium recipiantur, imo etiaz corã alijs
honeſtis perſonis fieri poteſt ita loquitur. l. ij ff. tit. j. ſm qd
bene declarat Bar. in.l.j §. ſi quis neget. ff. quemad. teſt. ap.
accedat quia in poſſeſſorio non requiritur adeo plena proba-
tio ſicut i petitorio vt dixi. ff. vnde probabilius videtur illd qd
dicit Jac. bu. ⁊ Bal. ¶ Jn ea. ibi in ſcriptis redactum. ſ. ma-
21 nu publica ſm Bar. h. ¶ † Jn ead. in fi. cum gl. tranſit Jac.
bu Bar. ⁊ bal. h in iij. q. Ang. ⁊ Saly h, ⁊ Jac. bu. in.l. ſi. ff.
de fideicom ⁊ ibi Bald in.v. col. Confirmo, qꝛ ſi ſcriptura ꝓ
nata teſtamenti in ſcriptis ſolenniter conditi que de ſe non fa-
cit plenam fidem ſufficit qñ non eſt vitioſa, vt h, ⁊ dixi in prin.
huius gl. multo magis hec ſcriptura publicationis teſtamenti
nuncupatiui que plenam fidem facit cum ſit fundata in atteſta
tionibus omnium teſtiuz qui adhibiti fuerunt in teſtamẽto nũ
cupatiuo, vt.l.ij. cum ibi not. de teſta. et ſm Bal. haberet etiã
locum remedium huius. l. quãdo de teſtamento nuncupatiuo
conſtaret p cõfeſſionẽ patris, qꝛ confeſſio equipollet inſtrõ. l.
cũ te. ff. de tranſactio. l. fin. ff. de fideicõ. q̄ eſt no. Et dicit Ang.
hanc glo non eſſe alibi, ⁊ per eam probari vnum, quod repu-
tat ſingu. ⁊ mirabile. ſ. quod ſi ex forma ſtatuti inſtrumenta cõ
feſſionata vel habentia preceptum guarentigie habeant execu
tionem paratam, ⁊ contingat, quod de debito non eſt factum
inſtrumentum, ſed creditor poteſt probare per teſtes debitum

⁊ q̄ etiã notari[9] fecit promiſſorẽ tpe ꝯtus ꝓceptũ guarenti-
gie, vel poteſt per teſtes ꝓbare q̄ eorum iudice debitor con-
feſſus eſt ſi fiat iſta probatio, ⁊ redigaᷓ in ſcriptura, talis ſcrip
tura habebit poſtea executionẽ paratã, pro hoc alleg. not. per
Jnn. in.c. ſi. de fi. inſtru. ſed adde no. p Bar. in repe. l. credi-
toribus, circa pe. col. in.v. q. de pig. in ver. predicta intellige ve
ra ⁊c. vt velle ꝯtrium in caſu quem ponit Ang. qꝛ teſtes nõ poſ
ſunt recipi regulariter lite non cõteſt. vt fere per totũ ti. extra
vt lit. nõ cõteſt. ⁊ plene in auc. ſi q̄. ff. de teſt. ꝯ decionẽ Ang.
tz expreſſe Pa de ca. in.l. noſtrã. ff. de re. ꝓ no. p Bar. in.d.l.
creditores, ita ẽt de mente Bar. ſi bñ inſpiciat in.l.j. in fi. ff. d
his q̄ in teſt. delen. ⁊ Bal. in.l. ꝯfiolis. ff. de ſa. ſan. ec. non ob.
iſta gl. qꝛ iſti teſtes ꝓ faciendo publicatione teſtamenti nuncu
patiui poterunt ꝓduci nulla p̄cedente lit. cõt. vel libello, vt.l.
publicat. ff. de teſt. cum ibi not. per Bar. in.iij. q. Ex quo liter
tur q̄ poſſet ſaluari dcm̃ Ang in caſibus in qbus poſſent re-
cipi lit. conteſt. ſuper negocio principali vt qñ eſſent teſtes va
litudinarij vel receſſuri ſm q̄ hẽ in c. qm̃ frequenter, in prin.
22 vt lit. non conte. ⁊ no. in.d. auc. ſi quis q̄ tene mẽti ¶ † Juxta
hoc dubitat Bald. h in. iij. q. an ſi venientes ab inte. ꝓbauerũt
per teſtes redactos in ſcripturam, q̄ eis delata erat hẽditas
ab inte. cõpetat eis bñficiũ huius. l. ⁊ dicit, q̄ vr̃ q̄ ſic, ex ea-
dẽ eqtate qua dicimus ꝯpetere inſtituto in teſtõ nuncupatiuo
qꝛ venientes ab inte. hñt tacitã voluntatem defuncti. l. conſti-
tuit, ⁊.l. ſi q̄s cũ nullũ. ff. de in. codi dicit tñ q̄ nõ videt h ſir
mare, qꝛ nulla. l. h dicit lz in ſe ſit eqſſimũ, ⁊ pro alle. in fili gl.
no. in.l.j. in ver. liberos. ff. de his qañ aper. tab. q̄ illã. l. ex ꝯbi
tantẽ, ⁊ loqnẽtẽ de hẽditate delata ex teſtõ extendit ad hẽdita
tem delatã ab inte. facit gl. q̄ voluit q̄ iura exorbitãtia a re.
iur. cõis introducta ob aliq̄ cãm publicã, ſeu fauorabilẽ extẽ
di dñt ex idẽtitate rõnis ad alios caſus vt no. p gl. ⁊ doc. in.l.
ſi ꝯſtante in prin ff. ſol. ma. ⁊ in.l. ſiluid de ſa. ſan. ec. ⁊ in.l. que
ꝑ neceſſitatẽ. ff. de re. iu. ⁊ in.l. ſi ꝓ. ff. de li. ⁊ poſt in prin. ꝓ
derãdo eã vt facit Ang. ⁊ Jo. de imo ibi, ⁊ eſt publicus fauor
q̄ vltime voluntates defunctorum ꝯ exequanᷓ. l. vel negare. ff. quẽ
ad teſta. aper. not. in.l. galius. §. ſi eius. ff. de lib. ⁊ poſt tñ cõi
ter doc. h vñr ꝯtrũ velle, vt clare no. Cy. h i iij. ⁊. iiij. q. ⁊ ray.
Saly. ⁊ Ful. h, qꝛ hec. l. loqᷓ cõditio teſtõ, ita ẽt Spe. in ti. d
teſta. §. ſeqtur, verſi. ſed qd ſuccedẽte ab inte. p id q̄ hẽ in ru.
ff. eo. dñ in rub. dẽ ſcriptus ⁊c. ⁊ illud ẽt tz Bal. in add. Spe.
in.d. ti. in pe. co. ſed ad iſta pz rñſio ex eo q̄ vidimus qd here
di inſtituto in teſtõ nuncupatiuo de quo ſit facta nulla ſcriptu
ra competit hoc remediũ vt h in gl. cõiter approbata. tñ ſub-
ſtinendo eãdem opi. qd iſta lex exorbitans loquens in expreſſa
voluntate defuncti non extendereᷓ ad hñtez tacitã voluntatẽ d
functi que non eſt eque potẽs vt.l. precibus. ff. de impu. l. ſi. C.
d inſtit. iſicto. c. ſi pẽ, de teſt. in. vj. ⁊.l. papi. §. ſed nec ipr. ff. d
inoffi. teſta. Et poſito qd vera eẽt opi. d. glo. in.l.j. ff. de his q
añ aper. tab. cũ qua vr̃ cõcordare alia glo. iuncto tex in.l. emã
cip. ff. q admi. que eſt magis cõiter approbata lz de eius verita
te dubitet Jo. de imo. in.l. venire in prin. vir. cor. ff. de acq. he.
⁊ ibi conaᷓ eã reprobare, tñ alia vr̃ eẽ ratio in caſu. d.l.j. d his
qui ante aper. tab. qꝛ ille ad quẽ debebat fieri tranſmiſſio he-
ditatis delate ab inte. remãſiſſet excluſus ab hẽditate ſi nõ fie
ret extenſio de cã teſtati ad cãm inteſtati. nã ſaltem cohẽdes il
lius decedentis ab inte. hẽditate nõ adita habuiſſent p ius ac
creſcẽdi ptẽ illius q deceſſit hẽditate non adita, ⁊ excluſiſſent
poſteros illius decedentis pte ſua non adita ius accreſcendi
⁊ vendit venientes per ſucceſſorium edictum vt. ff. de leg. her.
l. meminimus poſt mediũ ibi, vt ſi q ex ſedo gradu ⁊c. ⁊ ibi põ
derat bal. ⁊.l. vnica ſm. iiij. lec. gl. ff. qñ non petẽ. par. ⁊ ibi no.
in. viij. col. iuncta. l. ſi ex pluribus. ff. de ſuis ⁊ leg. p q̄ rõnẽ d
fendiᷓ. d. gl. ab his q̄ ꝯ eã adducit Jo. de imo. in.d.l. venire, ſz
in ꝓpoſito nr̃o dato qd non fiat extenſio de cã teſtati ad cãm
inteſtati non remanent ſucceſſores ab inte. deſtituti, ⁊ excluſi
ab hẽditate pz, qꝛ pñt venire p alia remedia. ſ. p īterdictũ quo.
bon. ⁊ per petitionẽ hẽditatis, ⁊ ſic nõ ẽ eadẽ rõ faciendi extẽ
ſionẽ h ſicut ibi. ¶ Jn gl. in ver. fuerũt cõiter teneᷓ ꝯ ꝯtra gl.
non ob. l. in teſtõ, ad q̄z nõ rñdet gl. qꝛ ibi q̄rebaᷓ de eo qd cõ
cõcernit dñium rerum, ⁊ non nudam poſſionem rerum aliena
rum, qꝛ querebaᷓ quantũ valebat hereditas deducto ere alie
no. vt ex h intelligereᷓ an heres legata integra deberet preſta
re legatarijs, h aũt tractabaᷓ de effectu ꝯcernẽte poſſeſſionẽ.
23 ¶ † Jn gl. in ver. legitimo, opponiᷓ de leg. ij. ff. eod. vbi filius
allegans titulũ hereditariũ ab inteſtato non impedit iſtã miſ
ſionem in poſ. ergo ꝯ tex. h volentẽ qd heres ſcriptus nõ mit-

[a] ¶ Suſpecta adde And. ro. in ſing. ſuis vbi dicit ſe de ſcõ ꝯſuluiſſe.

tantur in poſ. rerum q ab alio legitimo titulo poſſidentur pp hoc ponuntur in glo. due principales opin. vna Alderici, alia Azo. nam Alde. dicebat aut ꝯdictor allegat titulũ ſimilem titulo hẽditario ſcripti agentis, vt q allegat ſe ſcriptũ in alio teſtõ nõ abolito, et tunc auditur ꝯdictor ad impediendũ miſſionẽ vt hic in verſi. finali. Aut allegat titulũ non ſimilem, et tunc ſecus, vt in. d. l. ij. et ſic non facit drĩam, an allegetur titulus hẽditarius ab inteſtato, vel titulus inter viuos, q neutro caſu impedit miſſio omnimodo res in quarũ poſſeſſione ſcriptus hẽs petit ſe mitti poſſiderentur per dẽfunctũ tpe mortis vt hic, et ex hoc apparet, q non poteſt ꝯdictor dicere ſibi fieri iniuriam, licz habeat titulum q non debuit ſpoliare hẽditatẽ poſſeſſiõe que erat apud defũctum tpe mortis, et ſi ſpoliauit dz heres ad illã cõſequendã, ſeu recuperandũ admitti ſine exceptione, et hanc opinio. approbat Iaco. bu. ſz fuit opi. Azo. diſtinguentis, aut ꝯdictor habuit titulum inter viuos a defuncto vel ab alio i vita defuncti, et ſic dicatur legitimus ꝯdictor vt hic in ver. non aũt et ſi res tenebãt a defuncto tempore mortis cuius ꝯrũ dicebat Aldericus. aut habuit poſt mortem defuncti, et tunc ſecus et ſi habuit titulum hereditariom in hereditate defuncti, vt. d. l. ij. niſi eẽt titulus ſimilis titu. peremia. ſ. cum ſcrip. ñ ea teſtamenti nõ vitiat vt in hac. l. ver ſinali, et hec fuit ſibi nõ inſpiciatur mens Azo licz nõnulli vt Pau de ca. hreferant eum aliter ſenſiſſe. Sed ꝯ iſtam opi. Azo. a lacit q ſi titul⁹ hẽditarius ab inteſt. q facit heredẽ ſcriptũ non eẽ heredem. l. qñ dixi, la. ij ff. de acq here. l. añ §. ſ. cõia de ſuc. non ob. heredi ſcripto vt ipſe dicit multo minus dz obſtare ſibi titulus acquiſitus inter viuos qui non facit heredes ſcrip. tum non eſſe heredem. l. j. ſ. ne eius. et de ſe pater, ideo in hoc melior vr̃ opi. Alde. qui talẽ diſtinctionem non admittit. Alia rõne et reprehendit opi. Azo. per Jac but. hic vt refert hic Bar. qui impugnat rõnem redditaz per Jac. bu. vt hõ habetur per Bar. Sed Pau. de ca. hõ ſaluat opi. Jac. bu. qñ ꝯdictor non allegabat ſe fuiſſe effectũ dñm viuo defuncto q non dicebat ſibi fuiſſe rem traditã viuo defuncto, ſz ſolũ acquiſiuiſſe titulũ viuo defuncto q titulus ſolus non ſufficit ad acquiſitionem dñii et ſi ſit habitus a dño. l. ſi ager. ff. de rei vendi. l. ſi ex ſtipulatione. ff. de acq. poſ. dicebat ergo ſe acquiſiuiſſe p⁹ mortem dñi dominium cum bona occopauit virtute illius tituli pcedentis qd fieri nõ licuit nec ex eo acquiſiuit dñiũ, q debebat fieri traditio vel occupatio ſciẽte, et patiente illo q potuit tradere alias eſt predo. d. l. ſi ex ſtipulatione, et. l. ij. ſ. de acq. poſ. vnde non potes allegare potioritatẽ iuris, et ſi alleget in effecto ſolã poſ. et illa eſt iniuſta, q clandeſtina, ideo reſtituat vt dicit Jac. but. Sed ſi acquiſiuiſſet dñium viuente defuncto licz a poſſe. poſtea cecidiſſet, et ad defunctum peruẽiſſet tunc ſit verũ, q licuerit ſibi poſt illius mortem occupare ſi receperit poſſeſſionẽ vacantem vt dicit Bar. hic allegando glo. in. l. ſi. in verſi. ignorantia. ſ. vnde vi. ſed non videtur q et in primo caſu poſſet ſaluari dictum Jac. bu. q et qñ ſolum titu. habuit quis a defuncto videtur q ei vigore ſui tituli licuerit occupare poſſeſſionẽ ipſius rei vacantis poſt mortem defuncti, vt expreſſe dicit bal. hic in. d. q. Pro quo allegat plura, et maxime tex. in ar. in. l. ſi ſtulas §. fundum. ff. de ꝯhen. emp. et facit q not. bart. in. l. cum ſolus, ad ſi. ff. de vſuca. Tñ in iſto arg. ſ. quis dicatur legitimus ꝯdictor potes dicere vt hic per bar. et licet Moderni nõ videantur curare de diſtinctiõe ſua dicentes, quod diſt ꝯ ſua ẽ valde confuſa, et quod ex ea vix poteſt tradi ſanus intellectus, vt dicit Pau. de caſt. Tamen ſi quis correctam haberet lecturam Bar. et diligenter aduertat vr̃ p ſanus, et optimus poſſit haberi intellectus. Bart. intendit facere tres caſus. Primus qñ ꝯdictor venit ante datã licentiam. Scḋs qñ poſt datam licentiam, et ante immiſſionem Tertius qñ poſt ingreſſum ſeu immiſſionem, primo caſu diſtinguit, aut queris an legitimus ꝯdictor ſit ad impediendum exequutiuam, et ſummariam cognitionem que ſit ex inſpectione teſtamenti vigore huius. l. et ſic an poſſit opponere, quod dz in cauſa ordinare procedi, et plenarie pbari, et non ſummarie, aut queris an ſit legitimus ꝯdictor non ſolum ad impediendum cognitionem ſummariã, ſz et eius effectũ. ſ. immiſſionẽ in poſſeſſionẽ, vt hõ plene pcũ cui⁹ doctrina in ſeqñtib⁹ vr̃ mihi ſatis clara, et notabilis. Et dictis ſuis adde q in caſibus in qbus ipſe ꝯcludit ꝯdictorẽ eẽ audiendũ illud pcedit ſi allegat de ſuo itereſſe alr̃ ſecus. c. veniens el. ij. de teſti. l. j. ff. ſi ap. reci. niſi iñ ſpẽliter fuiſſet citatus quare non debeat pcedi ad miſſionem, q tũc vr̃ habilitatus ſcḋm Inn. in. c. cũ inter de excep. et no. p bar. hic, in. v. q. et per bar. et alios in. l. cum mulier ff. ſol. mat. et Bald. in. d. l. ij. ad ſi. ſ. õ

b pac. Et iſto caſu qñ pp citationem a eſt habilitatus poteſt opponere exceptiones que tangunt defectum iudicij poſſeſſorij ex parte agentis, vt q opponitur q teſtm̃ eſt cancellatum, vel q defũctus non poſſidebat tempore mortis, nã iſta ſunt fundamenta intentionis agentis vt in glo. Secus ſi allegat ea que tãgunt petitorium ſeu concernunt ius tertij, vt q opponitur, q teſtãtor habeat filiũ quẽ in teſtõ preterijt, et hoc vitiũ non dependebat ex figura teſti ſcḋm q viſum fuit in. l. ij. Leo. Vel opponeret de alio vitio inuiſibili, nam non dz audiri. q opponeret de iure tertij ꝯ ea que habentur in. l. ſoci corpus. §. cõpetit ff. ſi ſer. ven. et ita eſt de mente Bal. hic in. ij. et. iij. col. et pau. õ ca. hic in quibuſdam lec. ad q vide id q no. Bart. hic in vlti. membro ſue diſtinctionis. Addit et vnum Pau. de caſt. hic. ſ. q ſi ꝯdictor allegat tm̃ ſuaz poſſeſſionem de de preſenti, et nõ dñium vel titulum erit legitimus ꝯdictor ad impediendũ miſſionez fieri, et ipſam factam effectũ ſortiri ſiue ipſe citatus fuit ſiue non, q ſua intereſt ne expellatur. Ideo admittitur indiſtincte pro ſuo intereſſe ad allegandũ ea que concernunt defectum poſſeſſorij puta vitium viſibile teſtamenti. et etiã ea q concernunt defectum petitorij ſi eſt paratus incontinenti probare. puta ſi allegat, q agens non eſt heres, ſed alius pp nullitatem teſtamenti. d. l. ij. ff. cũ glo. q pro defenſione proprie poſſeſſionis admittitur quis ad allegandum de iure tertij et ſi conuenitur petitorio q̃uis offerat ſe incontinenti probaturum ſi intentat petitorium. l. ſi. ff. de rei ven Sed in poſſeſſorio debet offerre ſe incontinenti probaturum d. l. ij cum glo. Sed in hoc dum dicit, quod ſi ſe offerat incontinenti probaturum ea q concernunt petitorium opponendo de dominio tertij qñ intẽtatur remedium huius. l. non puto aliquo modo verum q. l. cum glo. per quam ſe fundat loquitur qñ reus opponebat de iure proprio ipſius opponentis, q opponebat exceptionẽ dolo facis, q petis, quod m hi reſtituturus ea que hñ oblata in poſſeſſorio remedio vt ibi no. Sed non ob. ſi opponatur exceptio dolo facis, q petis id q reſtiturus es alteri tertio non mihi. l. ſi ſoror. §. lucius. ff. ſo. ma. pro hoc facit. l. ille a quo. §. ſi de teſtõ. ff. ad treb. vbi plus dicit per illũ tex. Pau. de caſt. ibi in lec. ho. q in iudicijs ſummarijs non admittitur quis ad excipiendum de iure tertio excluſiuo iur. agentis. Et limita not per Bart. in. l. ij. ff. de excep. rei iudi. cum ſi. Non ob. l. ſi ff. de rei ven. q ibi loqtur in iudicio petitorio in quo dñium erat fundamentum intentionis actoris, ideo illo ceſſante excluditur actor, ſed hic non erat neceſſe q hẽs eſſet dñs nec et q vere, et cum effectu ſit heres. Sz ſatis eſt q appareat ſcriptus in teſtõ carente vitio viſibili, et defunctum poſſediſſe tpe mortis vt hic. Alia quãtum ad hoc vide per Bal. hic in pe. et vlt. co et que ſ. proxime dicam, et vnum adde q ſignanter ponit Jac. bu. in. l. manifeſtiſſimi, et ibi Bal. in ij. col. ff. de fur. vbi dñt q ille qui vult dicere tenutam eẽ nullam ſeu reuocandã tanqz factam eo non citato nondz ſimplr allegare et oſtendere ſe hẽre titulum in re illa niſi pbet ſe poſſediſſe, vel rem ſibi traditam fuiſſe, q ſolus titulus in hoc non tribuit probabile intereſſe, q eſt notandum ſcḋm Bald. ibi. Facit qd no. Bar. hõ in qõne, qua querit an in iſto iudicio requiratur citatio, et in. q que querit quis ſit legitim⁹ contradictor. Adde etiaz in hoc articulo duo vtilia que dicã

24 ſ. poſt q'. in fi. que eſt valde no. ¶ In ea. ibi itẽ an fideicõmiſſarius et c. In hoc an fideicõmiſſarius vniuerſalis ſit legitim⁹ ꝯdictor, dic vt per Bald hic, et in. l. filium fratribus alleg. in glo a quo alij non vr̃ diſcrepare. Limitat tñ Pau de ca. hic qui dicit, q qñ fideicõmiſſarius poſſidet etiam ſi ſit paratus incontinenti probare de iure ſuo videtur quod non ſit legitim⁹ ꝯdictor ſi heres poterat pretendere detractionẽ in quarte trebellianice, ſicut nec legatarius in interdicto quorum lega. quo minus reſtituat integraliter quicquid occupauit propria auctoritate qñ eſt locus detractioni falcidie. l. j. circa princi. et ibi

25 no ff. quorũ leg. ¶ † In ea ibi, q in hac non veniunt niſi corporalia. Pe. Cy. ſi Salz. hic tenent contrarium volentes, q in

c hoc iudicio poſſeſſorio veniant etiam corporalia⁹. ſ. illa in quibus cadere põt quaſi poſſeſſio que ſepe in corporalibus dari põt, v. z in illis iuribus incorporalibus q̃ coherent rebus corporalib⁹. l. quoties. la. §. ff. de ſerui. Sed in his corporalib⁹ q̃ nõ coherẽt reb⁹ corporalibus pcedat opi. gl. ita et lz Pe. de ca. hic q dicit, q ita dz limitari tex. in. l. ſi. ff. quorum bonorum ſed hoc non vr̃ verũ p. l. ſi. in ꝯ. corpora ſ. quo. bon et in. d. l. ſi. ff eo. et q̃ hz locũ et in iuribus incorporalibus inherentibus rebus corporalibus vt ne. gl. et Bar. in. l. j. §. q aũt in ver. aliqua relicta, iuncto tex. ſi quo. leg. Differentias inter iſtud remedium

a ¶ Opi. azo. adde q opin. vr̃ ſequi Od. conſi. cxxxix.

b ¶ Citatione, vide plene p Jaſ. hõ in. xj. co. adde Fel. ſ c. cũ iter in. ix. col. de exceptionib⁹, et ang. de arc. ſ. §. ſi. in fi. de pena temere. litigan. iõ. Tho. diplo.

c ¶ Incorporalis. vide Jo. an. in addi. ad ſpec. tit. de re. §. ſi. ꝯ. pe. in fi. addi. vbi et dicit aliqua q̃ refert dñs ale. hic in fine.

medio, ꝛ petitione hereditatis, ꝛ quorum bono. vide oportune per
26 Bar. h in. iij. ꝛ. v. col ꝛ in. l. i. ff. quo bo. poſt gl. ¶ † In gl in
ver. publicorum, vide bar. h in ſi q intelligit iſtũ tex. velle ꝙ de
iſta miſſione, ꝛ tenuta deat fieri publicũ inſtrum, ꝛ nõ ſufficeret
ꝓbari ꝑ teſtes, ſic ꝛ cetera acta dñr ꝓbari ꝑ ſcripturã. c. cum ꝯ
de ꝓba. l. ne in arbitrio. ff. de arb. ꝛ leg. ꝛ no. in. l. emancipatio
a ne. ff. de fi. inſtru. Tñ ſm Ang. Saly. ꝛ Pa. de ca. h dr, ꝙ
ſufficeret, ꝙ nuncius ex cõmiſſione ſibi facta referret apud acta
ſe induxiſſe hrẽdẽ in poſſeſſionẽ, qꝛ creditur nuncio. c. cũ para
ti de ap. ꝛ in. l. j. §. cura. ꝛ ibi Bar. ff. d off pſec. vr. ꝛ q̃libꝫ pra
27 ticò pôt eẽ bono. ¶ † In gl. in ver. in poſ. facti ad ꝙ no. bal h
in. viij. opp de illo q ꝓteſtatur in iudicio ne fiat aliq̃ nouitas ſu
per tali poſſeſſiõe, qꝛ oꝫ allegari cã ꝓp q̃ ꝓteſtatur, alias inanis eſt
ꝓteſtatio, alle. l. j. C. de predi. curia. li. x. pa. de ca. hic in quibuſdã
lec. dicit, ꝙ ſufficit in tali ꝓteſtatione allegare poſſeſſionẽ ſuaꝫ
cũ ſua iniuria. Et ſi actor poſtea ꝓbauerit iure ſuũ regritur ꝙ re
us poſtea vt obtineat alleget cãm meliorem, ꝛ ita intelligit hic
ſm eum, ꝛ iꝫ ipſe non dicat voluit h Nico. de mata. h quẽ re
fert hic Bal. in vlt. col. De hoc ẽt ponit Bal. in addi. ſpec.
in tit. de teſte. in vlt. col. vbi vult, ꝙ talis ꝓteſtatio vt releuet dꝫ
cõtinere ius excluſiuũ iuris agentis ꝙ dꝫ ꝯcludere cũ ſit ad in
ſtar exceptionis arg. l. j. §. labeo. ff. de ſu. ꝛ ſi eſt gñalis dꝫ de
clarari parte petẽte ꝑ id ꝙ leg. ꝛ no. in. l. fi. C. de omni exce. ad
b ẽt alle. no. per. Bar. in. l. l. in prin. in. ij. q. de ope. no. nun. ad
hoc vide ẽt no. ꝑ bar. in. l. j. in verſic. quero video, qꝛ iſta cõclu
ſio ꝛc ff. de exce. ꝛ. ꝙ ibi not. Ang. q limitat no. ꝑ bar. ibi inq̃
tũ Bar. voluit, ꝙ exceptio gñalis non releuat, ꝛ ſ verũ eſt ſm
Ange. aduerſario opponente, ſeu declarari petẽte, per id qd
le. ꝛ no. in. d. l. fi. Ad hoc ẽt vide no. per bar. i. l. de pupillo. §.
ſi quis ipſi ꝓtori in. xj. q. ff. de no. ope. nun. vbi tractat an in ꝓte
ſtatione requiratur expreſſio cauſe de quo ꝑ eundem in. l. non ſolũ
§ morte. eo. ti. maxime in. ij. q. prin. ꝛ de virtute ẽt dicte ꝓte
ſtationis vide aliquid per Saly. hic. in. q. qua querit q̃s ſit le
gitimus ꝯdictor, vbi cõcludit, ꝙ talis ꝓteſtatio non ſolum
operatur, qꝛ ligat manus iudicis, ꝛ partis, vt non poſſit ꝓcedere
ad miſſionẽ niſi citato ipſo proteſtante qui poſſideat, ꝛ ſic nõ
poteſt pretendere ignorantiam, ꝛ ſi eo non citato procederet
ad miſſionem eſſet locus pene de qua tex. loquitur in. l. memi
nerint. C. vnde vi. ¶ In gl in verſi. miſſus eſt ibi. l. proprietas
ꝛc. ſimile in. l. interdum ꝓprietatis. ff. de verb. ſigni. vbi poſſeſ
ſio ꝑ proprietate accipitur, ꝛ ꝑ ſniaꝫ pôt ẽt trãſferri, vel acqri
dominium. l. iij. §. itẽ qm̃ ff. de rebus eo ꝛ no. in. l. ex hoc iure
ff. de iuſti. ꝛ iur. ꝛ in. l. põpo. §. ſi iuſſu. ff. de acq. poſ. Pôt ẽt
aliter ſaluari tex. intelligendo de eo q vere miſſus eſt in poſ.
tñ non erat adeptus poſſeſſionem aliquã, vt qꝛ non fuerat ci
tatus poſſeſſor quo caſu dicit Pan. de ca. hic in quibuſdam
lec. ꝙ miſſus non adipiſcetur aliquam poſſeſſionem, alle. no.
per Inn. in. c. qm̃ frequenter, vt li. non conteſt. ꝛ per bal in. l.
ij. ff. vbi in rem actio. in ver. quero virum iſto caſu ſemẽtis ꝛc.
¶ Sed iſtud non puto ſimpliciter verũ, qꝛ ſaltem naturalem
poſſeſſionem adipiſceretur immiſſus ſi ille q poſidebat non erat
corporaliter in fundo, ſicut ſi extraiudicialiter igreſſus eſſet. l.
clam poſſidere. §. i. ff. de acqui. poſ. ꝛ expreſſe not. Ang. ꝛ Io.
de imo. in. l. a diuo pio §. ſi poſt ff. de re. iud. ꝛ dixi. ff. in. q. qua
queritur an requiratur citatio ¶ Nec obſtat ad hoc ꝯtrarium di
cit Inno. ꝛ Bar. in locis pri alleg. nam fateor quod primus
poſſeſſor non priuatur poſſeſſione. ſ. ciuili quam habet, ꝛ reti
net exiſtens extra fundum. Poſſet ẽt exponi iſte tex. in verſi.
immiſſus. ſ. ſolo verbo, vt hic dicit Bal. in. vij. oppo. ꝛ ẽt Ful.
hic, ꝛ ita accipitur in. l. ſi finita §. illud, cum gl. in verſi. miſſus
28 ff. de dam. inſe. ¶ † In ea ibi nec etiam appellare ꝛc. ex iſta,
glo. iuncto tex. in ver. contradicendum colligit pan de ca hic
ꝙ licet aliquo caſu ab actu iudiciario quis prohibeatur appel
lare, non tñ ꝓhibetur contradicere per viam q̃rele ſeu q̃relare
ꝛ ſi dicatur, quod ſequeretur, quod lex prohibens appellare ẽ
impoſita verbis, ꝛ non rebus, reſpondet non eſſe verum, qꝛ ſi
poſſet appellare traheret cauſam ad ſuperiores, nunc vero nõ
ſed coram eodem iudice poterit conqueri de tenuta, quod ſit
indebite facta, ꝛ petere, quod reuocetur ſm iſtam glo. quam
dicit eſſe menti tenendam ad hoc. ſ. in cauſis in quibus non ad
mittitur appellatio in cauſa momentanee poſſeſſionis nihilo
minus admittatur querela vt poſſit quis dicere ſententiam in
iuſtam per iſtam glo. que ſm eum videtur hoc expreſſe dicere
licet ſoleat ſm eum allegari gloſſ. ſingu. in cle. j. de in repo. ꝛ cõ
cluditur dici ſe putare, ꝙ ſi vult dicere actũ nullũ, ſeu ſententiã
non eſt dubium quod poteſt, ſed ſi vult dicere, quod ſit iniuſte

factus, ꝛ tunc, aut ille actus cadit in ſniam diffinitiuam vel in
terlocutoriaꝫ, que tranſeat in rem iudicatam, vt quia ſcia ſit cau
ſa cognita, ꝛ tunc ſicut non pôt appellare ita nec querelare ne
ſententia ſit fruſtratoria Si autem cauſa cognita, ꝛ ſic non trã
ſit in rem iudicatam, vt. C. co. vel epi. per totum, tunc habeat lo
cum iſta glo Et ita intelligatur iſte tex. qꝛ immiſſio fuit facta nõ
audito ꝯdictore, ſic non cognito de cauſa, ideo poteſt querela
re licet non appellare. Et per hoc dicit, quod ſingulariter dat
inte ligi hec gl. Sed certe h glo. nullo modo videtur dicere
illud ꝙ dicit Pa. de ca. imo vult, quod iſta ꝯdictio poſt miſ
ſionem h nullum eſſe etiam iuris operatur, ꝛ ita intelligit etiam
Bar. hic in verſi. venio ad ſcḋam particulam. Et oñ ꝓceſſum
eſt ad miſſionem repulſo, ꝛ non audito contradictore non audi
tur vlterius vt dicit Bart. h in pen. col. in verſi. q̃nq3 quis ve
nit poſt iuſſum, ꝛ ſi ita intelliges ꝙ id ꝙ dicit Bar. ibi eſt ve
rum qñ cauſa cognita, ſecus qñ cauſa non cognita, ꝛ tunc dico
ꝙ preceptum factum cauſa non cognita eſt nullum. l. j. C. de ex
cep. rei iudi. l. iudex, ꝛ ibi not. Bar. C. co. vel epi Et tunc clarũ
eſt, quod ſemper poteſt dici de nullitate ſicut in quolibet alio
actu. l. iiij. §. condemnatum. ff. de re iudic not. bar. in. l. j. § par
ui enim fi. § ꝙ vi aut clam, vt ẽt fatetur ipſemet Pan. ꝛ. ff. pro
xime remiſ. ¶ Unde de illo articulo an vbi non poteſt appel
b lari poſſit querellari, ꝛ qꝛ exigit altiorem indaginem, vide per
gl. not. in. c. ex literis in verſi. ſupplicauit de reſti i integ. per
gl. parũ in. c. querelam, ꝛ ibi per ab. de procu per gl. in. l. fi.
C. vt lit. pe. ꝛ habetur in auc. que ſupplicatio. C. de precibus i
pera. offer. ꝛ in. l. j. C. ne lice. tertio prouoca. ꝛ ibi doc. per bal.
in. l. fi. in. l. illud, ꝛ in. §. fi. in vlt. col C. de temp. app. per ang.
in. l. j. C. de ſen. prefec. preto. ꝛ qd not. Bal. in. l. nemo. C. de in.
om. iud. ꝛ anto. de hut. in. c. paſtora. in no. de appel. pe Pan.
de liaza. in cle. j. de ſeque. poſ. per Io. de imo. in. l. ex conſenſu
§ fi. in pe. ꝛ vlt. col. de appel. ꝛ. l. j. § fi. in. xx. col ff a qui. app.
non licet ¶ In ea. in fin. dic vt per glo. ꝛ Bar. in. l. j. § i. ff de
bo. poſ. ſm tabu. per Cy. in. l. hac conſultiſſima. § ſi quis autẽ
C. de teſt. aliquid per glo. in. l. eum qui duobus. ff. de acq. he.
ꝛ ibi per Ange. ꝛ Io. de imo ꝛ per gl. in. l. ſi duos. § eliget. in
fi. ff. de excuſ tut. ꝛ quod no. gl in. l. cum proponas. C. de codi.
ꝛ per glo. ꝛ doc. in. c. ſi duobus de reſcrip. in. vj per ang. in. l.
his qui nepotem. ff. de adop. ¶ In glo. fi. ibi hoc autem ꝯ eũ
qui titulo poſſidet, hec eſt prima ſol. vt iſte tex. inquantum loq
tur de preſcrip. x. vel. xx. anno. vt hic in verſi. ex vtroqꝫ latere
ſm oppoſitionem datam. C. in verſi. vtroqꝫ, ꝛ intelligendo ꝙ in
ver principalem loquatur de pe. her. tollenda preſcrip. x. an
no procedat in caſibus in qbus pe. her. datur ꝯ ti poſſidentẽ,
nam tunc tollitur ſpacio. x. an. de quibus caſibus not. in. l. he
reditatem. C. in quibus ceſſat longi tempo. preſcrip. ꝛ in. l. ij. C. d
pe. her. ꝛ in illis caſibus datur vtilis pe. her. non directa. l. ẽt
§. ꝙ ſi quis, ꝛ. §. item ſi quis. ff de pe. her. Sed in aliis caſibꝰ
in quibus non datur pet. her. ꝯ tit. poſſidentem prout regulari
ter non datur. d. l. hereditatẽ requiritur preſcrip xxx anno. l.
hereditas, alle. in glo. et cum hoc intellectu tranſit Cy. Ray. ꝛ
Bar. hic. Sed qꝛ vr ꝙ iſtud ſit reſtringere iſtum text. Ideo
Bald. hic in. ix x. ꝛ xj. op. aliter intelligit. ſ. ꝙ hic intelligatur
de titu. ꝛ poſſeſſione acq̃ſitis poſt mortem defuncti, nam con
tra poſſidentem cum tali titulo datur pet. here. niſi preſcripſe
rit ſpacio. x. ann. vt hic, ꝛ reputat eſſe not. dignum, ꝛ miratur a ne
mine fore aiaduerſum. Saly. hic tꝫ ꝯtrarium ſ. ꝙ etiã contra poſ
ſidentem cum tali tit acquiſito poſt mortẽ non poſſit dari pe.
her. per. l. ij. verſi. ſed ſi emptor. iuncto prin. ff. de pe. he Nam
ille verſi. loquitur de emptore ſingularium rerum hereditatis,
ꝛ ſic principium illius. l. loquitur in eo q emit poſt mortem te
ſtatoris ita vr intelligi finis qui ſolum aduerſatur in principio
in h. i. qꝛ in prin. loquitur de emptore vniuerſitatis. i hereditatis
tis in fin. loquitur de emptore ſingularium rerum, ꝛ tñ ille em
ptor ſingularium rerum non pôt conuenire pe. he. Eodẽ mõ
vr eſſe ꝯ tex. in. l. hereditatis, in ver. a ceteris iuncto pri. e. ti. ꝯ d.
hreditatẽ q̃ meo iudicio parũ facere vr. p. h ẽt adducit ꝙ ſpã
le eſt qñ tit. hr ꝑ non titulo, vt non obſt. ſic agenti pe. hr. l. nec
vllã. §. j. ff. de pe. hr. ꝛ rñdet ad iſtũ tex. Saly. ꝙ h ꝓ puenit ad
reum poſſeſſio poſtea titulus, ideo tunc ꝯ eũ poteſt agi pe. hr.
ſicut poterat agi ante titulum. Et dicit eſſe de hoc text. no. in
l. ſi rem, ꝛ precium. cum glo. j. ff. de pet. her. quam. i. alt. Bal.
etiam ad hoc in. x. oppo. ꝛ Saly. in. d. l. ij. Subdit tamen Sa
ly. ꝙ iſte intellectus valde diminat ad iſtum text. ꝛ propterea
relinquit cogitandum quare hic ꝯ titu. poſſidentem detur pet.
her. Dicatis ẽt ꝙ illud qd Bal. ꝛ Salice. dicunt allegando.

a ¶ Tñ ſm Ange. dic ꝙ opi. bar. ſeqꝫ Rom. ſin. ſuis ſo. j. in princi.

b ¶ Querelari. Uidero. cõſilio. cxliij.

d.l.ſi rem,⁊ precium cũ glo.nõ vĩ verũ, ⁊ reprobatur p barto. in.l.cogi,in fi.C.de pe.her.⁊ in d.l.ſi rem,⁊ precio Pau.de ca.hic in vtraqȝ le c.ſed in vna ⁊ plenius ꝙ̃ in altera reprobat ſ tellectum bal.p.d.l.nec vllum.§.ꝙ ſi quis cũ.§.ſe.vbi qñ quis emit hẽditatẽ tenet emptor pet.her.ita demũ ſi venditor hẽſ, ſeu cõueniri non pͭt,vel qñ emptor emit modico ꝓcio,⁊ hȝ titulum quaſi lucratiuũ,⁊ tñ ibi erat titulus quẽ acquiuit poſt mor. Et tñ ſi vera eſt deciſio Bal. debuiſſet ibi emptor poſſe indiſti cte cõueniri pe hẽ. Dicit ẽt q. bar. in.d.l.cogi , in vlt. col. vĩ tenere ꝯ opi.Bal.dũ Bar.requirit aliud vȝ titulũ eſſe acqſitũ poſt mortẽ defuncti,nam requirit ꝙ titulus fuerit acqſitus mala fide,ſeu lite pendente ad h̃ vt non ob.agenti pet.hẽ. Tñ dicit Pau de ca.poſſe concordari opinio . qz aut qs acqſiuit titulum poſt mortẽ defuncti ab eo ꝯ quẽ poterat agi pet.her.⁊ tunc procedit opi.Bal.hic,qz ille alienans non potuit alienan do tollere pe her.iam natã cũ.n.plus iur.poteſt habere emptor ꝙ̃ actor er.l.fi.§.j.ff.ad velle.facit ſȝ ipſe nõ alleget id ꝙ voluit gl ⁊ bar.in.l.ſi dno in prin.⁊ in glo.ĩ.in fi.ff vti poſ.aut fuit acqſitus ille titulus p emptorẽ ab alio ꝯ quem non poterat agi pe.hẽ.⁊ tunc nec ẽt poſſit dari ꝯ dictũ emptorẽ ꝙ̃uis acqſiuerit titulũ poſt mortẽ defuncti ne ſit deterioris ꝯdõnis ſucceſſor ꝙ̃ auctor per no.p bar.in.d.l.cogi in fi.⁊ licȝ ẽt ipſe ſemet Paul.in.d.l.hẽditarie.pnto ꝙ a predictis doct recte reprehendit Bal.quẽ ẽt in effectu reprehendit Saly.in.d.l. ij ⁊ ꝯ opi.Bal.eſt gl in.l.pe.⁊ melius in.l.fi.pro leg.ad h̃ ẽt optime facit rõ reddita per bar.⁊ alios in.l.hẽditarie,dũ reddunt rõnẽ quare titulo poſſidens non põt conueniri pe.hẽdi. nam illa militat ẽt in habente titulũ acqſitũ poſt mortẽ defuncti,⁊ non poteſt ẽt hñ ꝯſideri vt pluto ad.d.§ ꝙ ſi qs. Nec iſta l.videtur pbare opi.Bal.qz h̃ non magis loquit̃ de habẽte titulũ acqſitum poſt mortem defuncti ꝙ̃ in eo viuente. Non ẽt placet mihi concordia,⁊ diſtĩõ data per pau.de caſt ſaluando opi.Bal.qz p illã diſtĩõnẽ,⁊ allegata in ea non ſeq̃tur, ꝙ debeat diſtingui inter habentẽ titulũ acqſitũ poſt mortẽ,vel in vita vt loquit̃ Bal.ſed ſolũ,ꝙ debeat diſtingui an acqſiuerit titulũ ab eo qui poterat cõueniri peti.hẽdi.vel non,vt ẽt diſtinguit Ang.⁊ Io.de imo.in.§.ſi is qui bonis.ff.de acq.her.ex. illius tex.⁊ Ange.in.l.põpo.alias incipit ſi ex equis.ff ð rei ven.ꝙ intellige,vt colligit̃ ex verbis Bar.i.d.l.cogi ſ qñ mala fide,ſeu lite pendente acqſiuit ꝙ no.p limitatione regule ꝙ hȝ poſſidens cum titulo non põt pe.her.conueniri.ᵃ Videatis ẽt ad predicta ea que not.Bar.in repe.l.incerti in.xij.q.ꝟ. de interdi.⁊ redeundo ad terminos nr̃e.l.⁊ huius gl.vnico, ꝙ intelligendo iſtum tex.ſm diſtin. Pau.de ca.ſ.ꝙ hic loquat̃ in eo qui poſſidebat titulo poſt mortẽ defuncti , acqſito ab eo qui poterat conueniri peti .hẽ.non eſt minor reſtrictio. ſeu dimnatio ꝙ̃ ſit illa ꝙ̃ facit gl.hic. Vnde teneo intellectũ poſitũ in hac glo.iuxta pñs.nec eſt nimis magna reſtrictio,qz quare tuus.l.iſta loquit̃ in preſcriptione ex vna parte tñ.i.longiſſimi tp̃is.xxx.an.optime procedit tex.in eo q titulo carebat,⁊ preſcribebat,nam talis ante preſcriptionẽ cõpletã indiſtincte poterat cõueniri pe.her.ſȝ quatenus loquit̃ de preſcriptione lõgi tp̃is intelligi dȝ in eo q poſſidebat cũ titulo in caſu in quo ꝯ iſtẽ titulũ poſſidẽtẽ poterat inẽtari pe.hẽ. Poſſumus ẽt tenere alium intellectũ quem ponit gl.h̃ in fi.ſ.qð tex.hic i fine intelligat̃ de principali q.j.de rei ven.⁊ ſm iſtã expoſitionẽ ceſſarent oẽs dicte difficultates,⁊ opi.tñ Bart.hic dicit hanc vltimam expoſitionẽ ſibi non placere,⁊ nihil.alle.⁊ potuit forsſe moueri,qz pe.he.vĩ principale iudiciũ quo ad iſtud poſſeſſorium ꝙ ſit in rebus hẽditarijs,⁊ cum opi.Bar.vĩ ẽt cõcor

29 dare Cy hic. ¶ †In ead.ibi non durat pet.he.niſi.x.ann.⁊c. ſemit h̃ gl.iuncta riſione que incontinenti ſeqnit̃,ꝙ iuſtus error non habetur pro titulo quo ad excludendum agentem pet. her.anteꝙ̃ ſit completa preſcriptio,⁊ ſeq̃tur Bal.h̃ in.xv. op po.Contrarium voluit gl.in.d.l.fi.ff.pro leg.Cyn.hoc remittit ad no.per ſe ,in.d.l.cogi.in.ij.q.⁊ ibi vĩ tenere,ꝙ aut eſt titulus vẽ'ꝰ putatiuus,⁊ non excludit agentem pe.hẽ.l.p hẽde ff.de peti.hẽ.aut eſt titulus ſingularis putatiuus,⁊ tunc ſic,vt per.gl.in.d.l.fi.⁊ ita ẽt. Ray.hic,⁊ gl.in.l.j.in prin.ff.quorum bono.quẽ ibi ſubtiliter.ponderat Bar.concordat cũ gl.ꝙ eſt hic,⁊ illam ſequitur hic Bart.ita ẽt gl. in.l.hẽditatẽ.ꝟ.in qui.cau.ceſ.long.tẽp.pſcri.⁊ gl.⁊ bar.in rub.ꝟ.quorum bo.⁊ gl.in .l.non ſolum, alias incipit tali.ff.ex qui.cau.ma.⁊ ſeqnit̃ ibi h̃ Bar.⁊ Io.fab.in.§.ſequens inſtl.de interdi.⁊ ñ pro opi ꝯtra ꝙ̃ tenuit gl.in.d.l.fi.vĩ tex i.l.nec vllam.§.oibus in ver.ſciens ꝯtra ſenſu.ff.de peti.heredi.⁊ ibi hoc firmat glo.cum qua ibi

ᵃ ¶ Conueniri pan.de ca. ꝯ.vi.in.j.impſſis dĩ,ꝙ poſſides cũ ti.nõ pt pet.hẽ.ꝯueniri qñ habuit ti. in vita defũcti,⁊ ſic ab eo.q nõ potoiſſet pe.he.ꝯueniri ſecꝰ ãt cũ quis hȝ titulũ ab eo q poterat pe. hẽ.ꝯueniri alle.bar.h̃.

ᵇ ¶ Contradicior qs dicatur litimus ꝯdictor,vid.old.ꝯſi.cxxxix.añ medium.

ᶜ ¶ Blando ſermone vide Iaſ.h̃,⁊ ad adõ Fel.in.c.cãm matrimonij de off dele.⁊ bar.i.l.ſi ff e.et ibi cui apᵖlicẽt bona.in in caſu huiꝰ.l. ⁊ vide Bald. i conſi.ccxxiij. in.j.vol.Thomas diplona.

tranſit Ang.ſed Bar.ibi relinquit cogitandum Bal.ibi.non approbat illaȝ gl.ꝙ̃uis ipſemet Bal in.l.nullo.ꝟ.de rei ven. approbauerit opi.traditã p gl.in.d.l.ſi mihi placet opi gl.noſtre hic ẽt hñtem titulum ſingu.maxime per rationẽ ꝙ̃ tradit Bar.⁊ alij in.d.l.hẽditatis.ꝟ.de peti.her, dũ aſſignat rõnem quare pe.hẽ.nõ dat̃ ꝯ titulũ poſſidentem, illa enim non militat in iſto qui habet titulum putatiuũ,attẽto ꝙ hẽs agere pe. hẽ.hȝ titulũ verũ non ob.tex.in.d §.in oibus, qz ibi nõ ſumendus arg.a ꝯrio ſenſu per no.in.l.ij.ꝟ.de cõdi. inſer.⁊ in.l.nemo com glo.ꝟ.de in.om.in.⁊ no.glo in c.j.in verſ.obſeruare de ſen.excõ.⁊ in.c.ſignificaſti,in gl.fi.de for.cõpe.⁊ iſta opin.vȝ

30 eſſe magis cõis. ¶ †Extra gl.adde in mã huiꝰ.l.vnũ ſingulare verbũ ꝙ poſuit Bal. in.l.j.in prin.ꝟ.ſi de momẽtanea.poſ. ſue.ap.vbi dixit, ꝙ de iure can.indiſtincte oĩs ille qui allegat dñium dicitur eſſe legitimꝰ ꝯdictor ᵇ ad impediẽdũ iſtã immiſſionẽ,ſed alle c.filius de teſt ꝙ non puto verũ,qz ille tex .corrigit iure ciuile,vt no.gl.⁊ doc.ibi,⁊ in.l.cũ alienam.ꝟ.de te.nõ corrigit.d.l.cũ alienã cõſi . ⁊ non loquitur in mãbutus iudicij priuilegiati,de quo loquit̃.l.iſta ergo non dȝ extendi vltra caſuȝ in quo corrigit.l.precipimus.ꝟ.de app.Itẽ ſm intellectũ Inn.ibi qui eſt magis cõis.⁊ quẽ approbat Barto.in.l.apud Iul.§.fi.de leg.j.pcedit tñ in re eccleſiaſtica alteri legata ,ergo non pbat indiſtincte illud ꝙ dixit Bal.in pp auctoritatem Bal.no.dcũ eius,aliud no dcũ poſuit Io.an.in addi.Spe.ꝟ. ti.de teſte.§.pe.in fi vbi dicit,ꝙ filia hẽs inſtituta petẽs ſe immitti in poſſeſſionẽ mittet̃ ẽt in poſſeſſionẽ rerũ q fuerunt pr̃i in feudũ cõceſſe,nec agnati maſculi erũt legitimi ꝯdictores ad impediendã hanc miſſionẽ p.c.ij.ſi de ſen.fue.ꝯtro.inter .do. ⁊ agna.de quo latius ibi p eũ,⁊ iſta duo adde hic ꝙ dicta ſunt

31 .ꝟ.in illo arti.quis ſit legitimus ꝯdictor. ¶ †Vlterius tene mẽti illud ꝙ dicit Cy.hic.ſ.ꝙ ſi heres aliquas res hereditarias poſſidet,⁊ aliquas non ei non cõpetit remediũ huius.l.qz dat̃ ad vniuerſitatem nõ ad res ſingulares.l.j.in fi.l.ff.quorũ bo. mouet̃ ẽt per illã tex.dũ dicit de vigeſima hereditatis ſoluenda p heredẽ petentẽ miſſionẽ, ſed Ful.hic in aliquibus lec.tȝ ꝯtrã per id q no.gl.in.d.l.j.in fi.ff.quo.bo.⁊ dicit ꝙ ibi habet̃ ꝯtrarium eius ad ꝙ allegat̃ per Cy.hic nec ob.iſte tex.h̃ dũ loqt̃ de vigeſima qñ rñdeo,ꝙ ibi loquitur ſm edictum diui adriani,qð eſt ſublatũ hic.Cõprobo predicta,qz remediũ huius.l. ẽt cõpetit poſſidenti,vt confirmetur in poſ.ſua,vt nota.Cy.h̃ ⁊ ẽt Bar.hic in ea.q.qua querit an fideicõmiſſario cõpetat remedium huius.l.per.l.j.ꝟ.de carbo.edic.ergo mihi repugnat quo minus heres poſſidens ptem rerũ hẽditariarũ intentet remediuȝ huius.l.vt confirmetur in poſſeſſione p illis rebus ꝙ̃s poſſidet,⁊ de nouo immittatur in poſ earum rerum quas non poſſidet,⁊ iſte erit in practica tutus modus agendi , alias pp auctoritatem Cy.q magna eſt ð facili poſſet ſuccumbere heres ſi aduerſarius probaret ,ꝙ aliquid de hereditate poſſideret, puta domum quam inhabitaret.

¶ Si quis aliquem teſta. prohibue. Rub.

❧ SVMMARIVM ❧

1 Teſtari qui prohibet aliquem punitur criminaliter, & uenienti ab inteſtato qui defunctum teſtari phibuerit hæreditas aufertur uelut indigno, & inſtitutio facta à teſtatore q ad hoc blando ſermone inductus eſt non cenſetur uitioſa.

1 Iulii. †Compellens aliquem teſtari punitur criminaliter,⁊ veniens ab inteſta.q defectũ teſtari prohibuit hẽditas aufertur velut indigno,⁊ inſtitutio facta a teſtatore q ad hoc blando ᶜ ſermone inductus eſt nõ cẽſet̃ vitioſa.h.d.ꝯ ꝯ'ti. ¶ In gl.in ver.crimẽ,ſentit gl. h̃ ꝙ pena huius criminis ſit extra ordinem,⁊ ſic non.ſi onda ⁊ ꝯner arbitrio iudi.limitanda.l.j.§.j.ff.de effrac.⁊ ita vult Bar.h̃, tñ dic ſm Gui.de cum.h̃,ꝙ ſi in tali crimine interuenit violentia dȝ attendi,aut interuenerit vis publica hoc eſt cũ armis,⁊ erit ponenda pena.l.iul.de vi.pu.q eſt a iure limitata.l.q dolo.§.ſi ff.ed.l.iul de vi.pu.Si aut vis priuata hoc eſt ſine armis,⁊ tunc teneret̃ pena.l.iul.de vi priua q ſir eſt limitata.l. j.ff.ad l.iul.de vi priua.Sed ſi interueniſſet ſolus metus ſine violentia,tunc procederet id ꝙ glo.⁊ bar.h̃ volũt. ¶ In gl.in ꝯ remoueri ſi.q e potius ſup.l.ij.ꝯtrũ tȝ gl.in rub.ff.eo.⁊ illa côuer tenet̃ p.l.ꝟ.eod.p quã videtur ẽt hoc caſu habere locuȝ

prouiſio

prouiſio illius tit. ⁊ per alia pia que videatis plene p Bar. i. l. ſi. ff eo. ⁊ ibi late tractat materiam huius ti. ⁊ aliqua reaſſumpſit Bal. hic, ⁊ aliqd per eũ in. l. teſt. C. de inoffi. te. ⁊ pro limitatione. l. fi. huius ti. videatis Bar. in. d. l. ſi. in. l. ſi. ff eo. ⁊ q̃ not. Cyn. in. l. quicquid. C. de ed bi. tute.

De his quibus ut indignis. Rub.

SVMMARIVM

1 Hæres qui non uindicauit necem defuncti punitur.
2 Poſſeſſor malefidei ad quẽ peruenit hæreditas alterius tenetur reſtituere oẽs fructus perceptos, & quos percipere potuit.
3 Fructus lucrari non debet qui omittit officiũ, & clericus non ſeruiens in diuinis tenetur ad reſtitutionem fructuum perceptorum.
4 Malefidei poſſeſſor cenſetur ſemper eſſe etiam à principio qui eſt indignus.
5 Vindicta accipitur quãdoq; pro actu licito qui fit iudicialiter accuſando.
6 Offenſus ſi dicat famulo nõ redeas in domum meam quin uindictam facias, an teneatur de occiſo, ſi famulus poſtea offendẽtem occidit.
7 Hæres poteſt cogi per iudicem ad accuſandũ necẽ defuncti.
8 Diſpoſitio legalis æquiparatur magis ultimę uolũ. quã 3ctui.
9 Hæredi erranti in facto an ſibi currat tempus uindicandi necẽ defuncti.
10 Vindicare necem defuncti excuſantur pupilli, ſed non ſic mulieres, & ruſtici.

1 HEredes. † H. res q nõ vindicauit necẽ defuncti cõniuncti de negligẽtia tenet reſtituere hẽditatẽ fiſco vna cũ fructibus integre ſicut malefidei poſſeſſor, ⁊ ẽt tenet a die litis mote ad vſuras ſemiſſes pecu
2 niariã reda. ta h. ex vẽdicatiõe certũ hẽditarũ. b. v. ¶ † Premitte, q̃ maleſi poſſeſſor ad quẽ pueniu hẽditas alterius tenetur reſtituere fructus oẽs pceptos, ⁊ ẽt quos percipere potuit a die quo hereditatem occupauit. l. ſed ſi lege §. q ſit ciuſe ff. de pe. hẽ. Sed bone fidei poſſeſſor tenet ſolũ quatenus ex ſeu cribus locupletior effectus eſt. d. l. ſed ſi lege §. conſuluit. ⁊. l. itẽ veniũt §. rõs, nſa eſt ver. ſub. §. õdeio eo. ti. niſi poſt litem motã fructus pcepiſſet qr tũc tenet malefidei. l. i. C. de pe. he. ⁊ iſta poterãt facere dubiũ in. l. noſtra, qr poſt q̃ habebat ſimiliter
3 hẽditariũ videbat bonefidei. ¶ † No. q qui omittit officium non dz fructus lucrari. Unde facit ſm Bal. hic p clerico vt ſi
a non deſeruiat in diuinis tenetur ad reſtõnẽ oĩum fructuũ. a p h. adde tex. in. c. ſi. de reſcri. in. vi. per quẽ h ibi in prin. no. Do. de. ſan Gemi. ⁊ no. expreſſe Io. cal in. c. i. de cle. ni. ¶ † Itẽ
4 no. q qui ẽ indignus ſemper cẽſetur eſſe malefidei ẽt a prin. et ideo decidit Gui de cu. h. q ſi vaſa lus commiſit feloniam 3 dominum propter q̃ veniebat priuandus feudo, ⁊ poſtea priuetur feudo per ſententiam tenetur etiam ad fructus reſtituendos ex die commiſſe felloniæ ad quos dz condemnari, lʒ n. interim habuerit tit. tñ cenſetur malefi. poſſeſſor poſt q̃ ſciebat ſe poſſe priuari, ⁊ dicit Pan. de caſt q forte ita bene alibi nõ reperit, et ita etiam dicit in clerico qui cõmiſiſſet delictum p pter q potuiſſet priuari beneficio, hec vñr plane procedere i caſibus in quibus ille qui cõmiſit felloniam veniebat ipſo iure priuandus, vt eſt glo. not. in auc. de inceſt. nup. in prin. in ver. i minorem, ⁊ no. Cy. ⁊ Bal. in auc. inceſtas. C. de ince. nup. Sʒ vbi priuandus non veniebat ipſo iure, tunc illa gl. facit in 3riũ ſñ adhuc Gui. de cun. iſto caſu tʒ idẽ q. C. qr dñs feudi petit reſtitutionẽ eius q ante fuit ſuum, vñ dñt venire fructus ex die cauſ. te reſtõnis, ſeu culpe. l. iubemus. poſt prin. §. i. ff. de vſu. cum illo cõcor. ibi no. qñ eſt ipſo iure priuat, ⁊ qñ nõ ipſo iure, vide in. c. i. §. calidis, in gl. in verſi reuertat ſuitin. de pbi. feu. alie. p Fed. ⁊ legi ⁊ no. in. c. j. in ſi. quo tempore miles, ⁊ p Inn. in. c. ex parte, extra, de feu. per Bal. in. c. i. in ſi prin. C. ti. j. qui mod feu. amit. plenius per eum. in. c. que in eccleſias de conſtitu ⁊ in. c. i. §. ſi quis miles, tacitu de feu. ſine cul. non amit. ⁊ in. c. j. §. deniq;, in tit. que fuit prima cã bñfi. amit. ⁊ p
5 Ange. in l. eorũ. ff. de dam infec. ¶ † In glo. i. in prin. hẽn ex glo. iuncto tex. q vindicta accipit quãq; pro actu licito qui fit iudicialiter accuſando, vt h, ⁊. l. i. n. le. in glo. ¶ Unde facit ſm Bal. de cun. q ſi ſcias aliquem occidit cuius tu es heres, ⁊ pro

batur, q tu dixiſti ego me vindicabo, ⁊ poſtea reperit ſeyum eſſe occiſum, q ex illis verbis a te prolatis preſumatur 3 te de homicidio cõmiſſo in ſeyum, tñ Gui. decidit 3riũ, qr cũ illa verba poſſint dupliciter intelligi dñt intelligi de vendicta licita, quoniam in benigniorem partem interpretatio fieri dz ⁊ Pan. de ca. dicit, q h cõmittit iudicis arbitrio vt inſpecta qualitate pſone debeat dicta penſare. l. famoſi. ff ad. l. iul. ma melius allegaſſet. l. i. C. ſi quis imper a. mal. rñ illa iura non vñr facere, quia loquunt qñ verba tendebant in malum, ſed dubitabat an ex le
6 uitate vel lubrico lingue proceſſerit. ¶ † Item ſm Paul. de caſt. facit ſi aliquis fuit offenſus, dixit famulo non in domum
b meam redeas quin vindictam facias, ⁊ ille famulus poſtea occidit eũ qui offenderat dñm an dominus teneatur de mandato homicidij, ⁊ i quibuſdam lec. dicit videri primo, q nõ, qr verba in benigniorẽ partem dñt interpretari, ⁊ ſic, q intellexit de vindicta licita, vt hic. Tñ 3rium determinat, qr inſpecta qualitate perſone apparet. q non ſic intellexit. nec in dãnũ alteri debat ſic cõſiſe loqui arg. l. ſi. in ſi. C. de do. pmiſ. Et dicit ita expreſſe notari per barto. in. l. ſi quis mihi bona. §. ſed quid ſi mandauit, alias eſt in. §. pñ. ff. de acq. he. Et bar loquitur de offenſo qui dixit famulo non redeas domum quin de h ſentiam nouum, ⁊ ita etiam concludit Pan. de ca. cõſi. cclx. incip In Chriſti nomine videtur q predicta ⁊c. Id. in tʒ Ange. Bal. ⁊ Paul de ca. in d. l. ſi quis mihi bona. Sed Raphael cum. ⁊ Ro. ibi limitant niſi offenſa illa dño fuiſſet vna alapa, ⁊ non offenſa cum ferro, qr verba dñi tunc debuerunt intelligi de ſimili offenſa etiam eorum que no. in. l. i. C. vnde vi. bene faciunt no. p Bal. in d. l. ſi qs mihi bona §. ſi corã. ¶ In ea. ibi, ⁊ h ac cuſatio intelligit a gl. ⁊ nõ de accuſatiõe facienda p hẽdes 3 occiſorem ne ipſis hẽdibus auferat hẽditas, ſʒ de illa accuſatione p q̃ 3uincant ⁊ hẽdes, vt qñ occiſores p nõ accuſãt ⁊ 3uincãtur, ⁊ ꝗlis cõdemnatis eſt aperta via fiſco agendi peti. hered. 3 heredes. I. quinquennium, ⁊ qñq; perpetuo, vt in glo. ſequ. ⁊ hanc eſſe mentem glo. huius patet p. l. i. hic al'e. in gl. ¶ In
7 glo. ij. ibi. l. ſi per, dic melius vt h p bar. ¶ † In ead. ibi, ſed p quantum tempus no. ex glo. ſm Bal q iudex non poteſt cogere heredes ad accuſandum de morte defuncti, facit ſm eum l. ſi quis homicidij, in verſi. cogens. C. de acc. Bar. ẽt h ex iſta glo. dum ipſe, alle. l. ita ſtipulatus, colligit, q in male ficijs negatiuis non eſt neceſſe q expectetur, quod qs deſinat poſſe facere ſed ſufficit expectaſſe q̃ p amũ fieri potuerit, ⁊ ita ẽt not. Bart in. l. cognitione. ff. ad ſille. Bal. e iam h pro hall. l. ij. §. confeſtim. ff. ad terto. poſtea alle in 3rium dictum Inno. in. c. extirpande, de preben. vbi qñ per moram ſeu per factum negatiuum debet committi pena requiritur mõitio ſecus ſi per factum affirmatiuum. Tñ Bald ⁊ Saly ce. tranſeunt enim hac opi. glo. ſimpliciter concludentes, quod non requiratur monitio Et ad preallegatum dictum Inn. rñdet q fallit hic fauore
c fiſci cui ſit mora ec ipſa a q eſt not bene facit, licet nõ allegat l. ticia ſeyo §. vſuras de leg. ij. iuncta. l. reſpublica. C. ex q. can. ma. ⁊ quod voluit gl repu. ſing. in. §. itẽ iſta, in verſi. iudicium inſti. de act. ⁊ q ne. Bal. in auc. hoc amplius in ij. col. C. de fideicõ. ſm Saly. rñde q hic preſumitur q legis cõditor tacite diſpoſuerit per modũ precedentis diſpoſiti, q hẽdes hebeãt accuſare, ⁊ tunc puniantur vt indigni ſi non accuſauerunt, que rãtio nihil eſſe videtur, qr etiam qñ prouiſio incepit a precedẽti diſpoſitione requiritur interpellatio regulariter. l. ſi pecuniã ff. qñ dies le. ce. ⁊ no. glo. in. l. ita ſtipulatus. ff de verb. obli. et ibi late Barto, circa pe. col. ⁊ eſt magis opi Et Paul. de ca. hic aliter reſpondet. ſ. quod illud poteſt procedere in his i quibus quis ad faciendũ non tenetur ſeu ex officio non arctabatur, Sed iſtud procedit qñ et ex officio incumbit id facere que reſponſio nullo modo placet, qr eſt contra not. per Inno. in d. c. extirpande, ⁊ contra iura allega. per Inno. ſ. contra ca. ex parte, el primo cum tribus ſequen. de cle. non reſi. vbi tenebatur facere quod ſibi ex officio incumbebat, ⁊ cogi poterat, ⁊ ita eſt contra. d. auc. hoc amplius. C. de fideicom ⁊ contra. c. ex communicatus. §. moneat de here. Unde minus mala videt reſponſio tradita per Bald. hic quam. C. retulí. Ultra alia circa illud dictum Innocen. ſcripſi. in. d. l. ita ſtipulatus. vbi etiam retuli id quod not. Barto. in. l. inficiando. §. infans. ff. de furt. ⁊ que not. Roma. in d. l. cognitione, vbi conat dare aliam reſponſionem ad dictum Inn. diſtinguendo, q aut loquimur in negocio exigente celeritatem, ⁊ tunc iſta glo. procedat. ſ. q̃primum fieri poteſt debet impleri, ⁊ non requiritur monitio vt penam incurrat Nam hic res exigebat celeritatẽ cũ entis

a ¶ Fructus addc. o. Ab. i c. de multa. §. extirpande de concef. pbẽ. q̃ liter bona vaſalli delinquentis veniãt confiſcanda cũ vaſallus eſt clericus, vide eid. conſilio. xvij.

b ¶ Vindictam adde vt p bal. 3ñ. lxxxij. ij. it. quid aũt ſi fr vulnera. a taliter pſem, ⁊ vulneratus inſtituat filios vulnerãtis hẽdes an inſtituti teneãt vindicare necem teſtatoris 3tra pſem Io. an. in addi. ſpe. in rub. de ſuc. ab inte decidit q nõ alle. l. fil. na. ff. de cõdi. iſti.

c ¶ Re ipſa adde q voluit ro. 3. cccxxvij. ⁊ d: h pun cto vid. late fr. de are. 3 i. cl. vbi examinat dcã. J nocẽ. ⁊ bart. nec approbat opi. ro.

dicendam necẽ defuncti, vt poſſit adiri hẽditas, vt.l.neceſſa
rios.§.j.ad ſille. ⁊ ſic impleri voluntas defuncti qui non dʒ te
neri in ſuſpenſo.l.ſi.ff.cõia predi.l.heredibus ex die.ff de her.
inſti. Sed vbi non exigeret celeritas procedit illud dcm̃ Inn.
que reſponſio ẽt non vr bona, qꝛ vr ꝯ.d.auc.hoc amplius. Co
gitabam ẽt aliter poſſe dici pro intellectu huius glo. ⁊ eoꝝ q̃
h no. Bar. vcʒ ꝙ in terminis huius gl. vr fuiſſe de mente glo.
⁊ Bar. ꝙ requiratur interpellatio, ſeu monitio, patet dum all.
d.l.ita ſtipulatus. Nam in terminis illius.l. cũ incipit actus a
precedenti diſpoſitiõe requiritur interpellatio, ⁊ poſt interpel
lationem incontinenti ꝯ̃petentem p̃ôt dʒ impleri ne pena com
mittatur, vt ibi iuncta gl.j. et ſic vr ꝙ promiſſio inceperit a pre
cedenti diſpoſitione, ⁊ ita Saly. tacet. ⁊ h ẽt colligitur ex gl. duꝫ
dt iudicẽ poſſe cogere hẽdes ad accuſandũ ſtatuẽdo ſibi certũ
tẽpus nã ſi occiſores accuſare eẽt poſitũ in cõdone tm̃, ⁊ non i diſ
poſitione nõ tenebatur hẽs accuſare occiſores, ⁊ ſic non poſſent
arctari p terminũ ſibi pfixũ ad accuſandũ, qꝛ illud qḋ ẽ in cõ
ditione non eſt in oblõne.l.ſi quis ſub cõdõne.ff.ſi quis omiſ.
8 cau.teſta. ¶ † Colligit ẽt ex hac gl. Bar iuncta d.l.ita ſtipu
a lat' ꝙ diſpõ legalis magis equiparatur vlte voluntati ꝙ̃ ꝯctui ꝙ
dicit ppetuo eſſe menti tenendũ. ⁊ ita ẽt not. Bar. in.d.l.co
gnitione, ⁊ in.d.l.non ſolũ.§.morte.in vlt.co.ff.de ope.no.nũ
ci.dixi in.l.ea demum ꝯ.de colla. ¶ In ea. ibi accuſari poſſe.
hic imo ciuiliter conueniretur pe.hẽ.per fiſcum vt ibi per bar.
facit.d.l.hẽ veniunt.§.ſenatus ait, ⁊ no.gl.in hac.l.in ver p'
mortẽ lite. ⁊ ſic ꝯ̃nis filius non ſit ꝑpetue hẽs.l.inter eos.§.fin.
cũ glo.ff.de fideicõ. ⁊.l.quotiens ff.de nona. tm̃ hʒ pe.hẽ. ⁊ in
telligit Fulg. hic, ꝙ ſit vtilis, ⁊ non directa, ſicut dicimus in fi
deicõmiſſario, qꝛ qui ſemel eſt hẽs nõ pt deſinere eẽ hẽs.l. ⁊ ſi
ſine.§.ſed ꝙ pa.ff.de mino.l.ei qui ſoluendo.ff.de hẽdi.inſti.
9 meli' facit p eo.l.eo facto.§.in l.lõgi'.ff.de vul. ⁊ pup. ¶ † In
gl.in ver ſciam ibi errauerint ⁊c verũ dicit gl. loquendo in ge
nere bone fidei poſſeſſore qui poſſet teneri pe.he. Sʒ in termi
nis noſtre.l.hec glo.ſtare non poſſet, qꝛ ſi hẽs erraſſet in ſcõ
non curreret ſibi tẽpus vindicandi, ⁊ gñr non eſſet priuandus hẽ
ditate nec conueniri poſſet a fiſco peti here.l.ſi.§.ꝙ ad eũm
ff ad ſil.ſm Bar.hic, ⁊ recte. Sentit tñ aliud iſta gloſ a ꝯrio
ſenſu.ſ.ꝙ errans in iure non dʒ bone fidei quoad fructus, ꝯ
riũ no.gl. in.l.nec vllam.§.j in ver.vxor, ⁊ probat in.l.ſed ſi le
ge.§.ſcire, ⁊ no. in.l.ſi fur.§.j.ff.de vſuca.bal. ⁊ Salyc.hic rñ
dent, ꝙ iſta glo.vera eſt qñ in delinquentẽ loquimur qꝛ nõ ex
cuſatur, nã hic heres cenſetur delinquere, ſed in non delinquen
te procedunt ꝯria. Bar tñ in.l.hẽdẽ ff eo. vr indiſtincte tene
re glo.in ꝯrium allega. ⁊ ita intelligit velle gl. ibi in verbo fac
ti, dum alleg.d.§.ſcire, ⁊ per illum §.illa opi. vr verior ꝙ̃ etiaꝫ
ſequi videtur Fran.tig. hic pro hoc etiam vr tex.in verbo ſciẽ
ter, non violando tex. ¶ In glo.in ver poſt motam in.l.ſi iſta
communiter tenetur ad quam vide gloſſ. ⁊ docto. in.l.j.ꝯ.de
pe.her. Tñ Pau de caſt.hic dicebat, ꝙ diſtinctio glo. hic i
tm̃ poteſt procedere in alio poſſeſſore qui non haberet ius in
hereditate ſed iſta.l.pcedit in poſſeſſore habente ius in here
ditate, licet poſſet ſibi auferri propter non vindicatam necem,
⁊ ſic cum eo mitius agitur, vt non teneatur ad vſuras niſi a die
litis mote.i.conteſtate, ⁊ ita dicit poſſe intelligi gl. hic dũ di
xit vel, dic, quod hic ſpeciale ⁊c. tñ nõ recedo a communi opi.
qꝛ tex. hic dicit iſtum eſſe male fidei poſſeſſorem, ⁊ ita tenetur
ad reſtitutionem fructuum, ſicut alij male fidei poſſeſſores non
10 habentes ius in hereditate ¶ † Vltimo per iſtum tex. in ver
ſicu. officium pietatis. iuncta.l.ij.ꝯ.de in ius vocan. dicit Pa.
de ca. in.l.ij.ꝯ.eo quod licet pupilli excuſentur pena huius ti.
vt.d.l.ſi ead cũ, tamen ſecus in ruſticis, ⁊ ignorantibus ſm eũ
ſed dic, quod in hoc male videtur dixiſſe, ⁊ contra tex. in.l.ij.
§.ſi quis ignorans.ff.ad ſille. in ver. imperitiam vel ruſticita
tem, per hoc etiam facit, qꝛ minor.xxv.an. ibi excuſatur.l.maio
ribus.ꝯ.eo. ⁊ ita videtur dicendum in ruſtico.l.j.§.ſi.ff.de ede.
⁊ quod no.gl.in.l.vbi in prin eo.ti. Non ob.d.l.ij. qꝛ in errore
facti quaſi naturalis vt ibi dicitur in.l.j ꝯ.eod.non dicitur q̃
illud non ſit huiuſmodi.

n ¶ Contra: ciui adde Lan. ro. conſi. lxv.

b ¶ Perfecte geſta. adde tñ ꝙ no. do. ro. deci. ſuis deci. dlij. de fo. cõpet. i antiquis inci. obligat' eſt laicus i animãe. voluerit ꝙ ſi cleric' ſuccedat layco q erat obligatus ex tali oblõne q̃ hẽbat vi ꝯ rei iudicate ꝯ ꝙ̃ nõ poterat opponi niſi exceptio ſolutionis ⁊ rei iudicate ꝙ iſt clericus ſuccedens ta.ſ ter layco obligato ꝯ̃ueniri i foro eccl'. corã ne ꝑuilegij ſui, non obſtante, qꝛ vigore illi' oblõnis layc' exiret condẽnatus.

SVMMARIVM

1 Factum defuncti maioris non retractatur ex perſona hæredis minoris.
2 Accuſans teſtm̃ de falſo, & ſuccumbens perdit legitimã, quã tñ non perderet licet non conficeret inuentarium.
3 Sta. ꝙ q ſecundo appellauerit, & non obtinuerit ſoluat, x. cõi, ſi appellauit & appellatio deſerta ſit an debeat ſoluere. x.
4 Pupillus an poſſit petere reſti in inte. ſi tutor eſt ſoluendo.
5 Tutor preſumitur carere dolo vel culpa, qñ facit conſilio coniunctorum pupilli.

1 Glla. † Factum defuncti maioris non retra
ctatur ex perſona hẽdis minoris, ⁊ ſi tu
tor in accuſatione falſi teſti ſuccũbit pupillũ hẽdita
tem pdere facit, ⁊ applicari fiſco. Et tutor eo caſu
tenebitur ad ſatiſfactionẽ dãni actione tutele, ⁊ de calũnia pu
niẽ.h.d. ¶ Nota ex perſona hẽdis nõ reuocari lites ſopitas
cum defuncto, facit.l.que a pře.ꝯ.de teſt.mil. ¶ Not. ꝙ do
lus tutoris nocet pupillo in pena pecuniaria, ⁊ nõ ꝑpſi in pena
imponenda rõne calũnie. No. ꝙ ſuccũbens in lite mota ſup te
ſtamẽto falſo pdit illud, ꝙ ſibi relictũ ẽ, vt h. ⁊.l.poſtea legatũ
2 in prin.ff.ð his qui.vt indi.cũ ſi. ¶ † Itẽ allegatur iſta.l. p Oul.
de cu.h, ꝙ accuſans teſtm̃ de falſo, ⁊ ſuccũbens pdit legitimã
ꝙ̃ tñ non pderet lʒ non cõficeret inuentariũ. Vt videmus no.
in.l.ſi.§.pe.ꝯ.de iure deli. ⁊ rõ diuerſ ẽ ſm eũ, qꝛ maius eſt delic
tum cõmiſſum in faciendo ꝙ̃ non faciendo, vt no. in.l.ſi mo
ra, cum ſi.ff.ſol.ma. ¶ In.glo.in ver.ille hẽs.ibi, ac ſi ij ſe fun
daſſet ⁊c puta ipſo ſex menſiũ ad pertractãdũ vbi loquens nõ hʒ
niſi q̃tuor, vt hʒ in.c.j.ð iurepa.l.vj. ⁊ ibi ẽ caſus i terminis ꝯ
glo. quam hic alle. Pau de ca. Licet Bal. non recordatus
de illo tex. dicit gl. bene dicere, ⁊ non ob. iſte tex. cũ in ſi. qꝛ loq
b tur quoad ea que perfecte geſta ſunt per non priuilegiatũ.
Nos loquimur quo ad gerenda poſtquam priuilegiatus ſuc
ceſſit. ad h.l.ſiſcus.ff.de iu.fiſ vbi loquitur.l.ſicut alle. in glo. p
ꝯrio, ⁊ Iac.bu ẽt hic reprehendit iſtã gl. ¶ In glo.ver. pupil
li nomine ibi, hic ciuiliter ⁊c ⁊ p intellectu facit tex. in verſi.
agere, ⁊ approbat iſtum intellectum h Iac.but. Bal. ⁊ Pa.
de ca. Nec ob. innuit tex. hic in ſi. dicit de calũnia ⁊c. qꝛ rñdetur
ꝙ lʒ agens ciuiliter litem calumnioſam non poſſit accuſari cri
minaliter pena inducta per.l remedia de qua loquitur.l.j in
in princi verſi.calumniationibus.ff ad tur. ⁊ quod ibi gl. in
ſi.pena, ⁊.l. qui calumniatores, ⁊ ibi not.ꝯ.de colli. Tñ hũ põt
teneri pena ſtellionat' rõe doli cõmiſſi iuxta.l.iij. circa pn.ff.de
crimine ſtellio. Addo ẽt ꝙ põt me ꝯuenire ciuilr ⁊ criminalr
ille qui ciuiliter litẽ ꝯ me calumnioſe mouit, vt in.l.ſi tibi, la.ij.
cum glo ꝯ.de libe.cauſa.l.primeria, ⁊ ibi not.ff.ad tur. ⁊ not. p
glo. ⁊ bar. in.l.ſi quis repetere.§.ſi ſtellionatus eo.ti. ⁊ ſic põt
ſuſtineri iſte intellectus, ꝙ hic actum fuit ciuiliter. Pro quo
facit, qꝛ tex. hic innuit, ꝙ tutor hic petebat hẽditatem ẽt p p
te pro qua egerat polla, ⁊ tranſegerat. Sed ſi hic accuſaſſet tu
tor de falſitate teſtamenti non periſſet, hereditatẽ, ſed puniretur
falſum cõmittens, tñ tenendo ꝙ hic fuerit inſtituta accuſatio
criminalis glo. reſpondet ad d.l.ij.ꝯ qui accu. qꝛ h fuit accuſa
tio inſtituta non noie pupilli, ſed noie tutoris. Sed Al.ma.
Bar. ⁊ Ang. ⁊ Saly. ꝯ p iſtũ tex. in.l.tutorẽ, in prin.ff.e. Et p
h facit ſm Saly. qꝛ non debuiſſet pdere pupillus relictuꝫ ſibi
factum ſi accuſatio non fuit inſtituta noie ſuo, ergo. neqꝫ in
terdicto.ff.de reg.iur. ⁊ fuit rõ reddita per bald.in.d.l.j. ⁊ tñ
dei ad.d.l.ij. vt hic per bar. de quo ẽt vide p Bar. in.l.reos,
in.ꝯ.co.cum ſe ꝯ.de acc. Et ibi ẽt de ſindico an poſſit accuſare
nomine vniuerſitatis de quibus oĩbus ẽt vide p Bar. in.l.ð.ff
de accu. ⁊ p Bar. in extrauagan. ad reprimendã in verſi. vel.
legitime, ⁊ Bald. in.l.ſeruũ quoqꝫ.§ publice.ff. de procura. ⁊
per Ange. ⁊ Io. de imo. in.l.pe.§.ad crimẽ.ff de pub. iudi.
3 ¶ † In glo. in ver. non obtinuerit, facit hec glo. ſm Saly. ſta
tuto cauetur ꝙ qui ſecundo appellauerit, ⁊ non obtinuerit ſol
uat.x. cõtigit qui ſcḋo appellauit, ⁊ appellatio deſerta ẽ, an dẽat
ſoluere.x. vide h per conſequentem ꝙ ſic, qꝛ ita ſonant verba
ſtatuti, niſi per aliud ſtatutum eſſet aliter declaratum, ⁊ de hoc
4 vltimo caſu loquitur glo.h. ¶ † In gl. in verſi. pupillo, ibi vel
aliter ⁊c. innuit gl. ꝙ ſi tutor eſt ſoluendo non poſſit pupillus
eligere reſti. in inte. ꝙ eſt ꝯ precedentem ſol que vera eſt p iu
ra, alleg. in ea. non ob.l. properandum.§.ſi.ꝯ.de iudi. qꝛ ibi eſt
ſpecialis cauſa fauore litium dirimendarum ad.l.meminerint
ꝯ.vnde vi.rñde vt hic per Bar. ⁊ alios, ⁊ optime per baldum
in.l.ſi.ꝯ.qui accu.circa ij.col.cum ſeq. de quo etiam per bart.
in.l.j.§.ſi procurator ad fin.ff.ſi quis ĩ iudi.non obtem. ⁊ ibi di
5 xi ¶ † In eod. ibi, qꝛ ſuadente matre, ⁊ agnatis ⁊c. ſignanter
notanda eſt hec gloſ. ſecundum Bald. quod ratione conſilij
coniunctorum pupilli preſumitur abeſſe dolus, ⁊ culpa tutoris
⁊ ideo cautela eſt, ꝙ ſemper fiant cum conſilio eorum per glo.
iſtam, ⁊ etiam dicit Bal. in.c. primo in prin. in tit. qui ſen. da.
poſſ.circa

poſ.circa.ſi.col. illud, q ſit cum conſilio ſapientum p̄ſumitur fieri bonafide & ſine calūnia, q dicit eē menti tenendū, & vide ēt p iſtā gl. dixit bal.in rū.j de pe.iud.g ma iudi.& Saly.in.l. ſi.eo.ti. & remiſ in.l.ii.ff q quiſq; iur. dicit tū Fnl. h, q̄ nō eſt ſic tenendū q tutor p p tale conſiliū cōiunctorū pupilli excuſet a dolo ſ; q excuſet p hec ab omni culpa quin teneat actione tutele h non eſt ita tenendū ſm eum, qui nimia credulitas aſcribit culpe.l.j § i.ff de eo p quē fac.erit, & in actione tutele venit culpa ēt leuis.l.q.qd & arb.tu. ¶ In ead.ibi, perdidit iuſtitia ſubeundi q̄ poſtea inuenit quō petere voluit reſti. in inte. & pbare de iure ſuo, ſ; cū egit actione tutele non h̄ et illa In ea.ibi.§ acu ſauit, adde.l.q ricij.e ti.& iſta opi.cōiter tenet & ad alt.in cōtra vide vt h p Bar.cui adde.l.cū filio,& q ibi p bar. in pri.ff.de lega.primo,

SVMMARIVM

1 Hæreditas auſertur ut indignis ſi teſtm̄ aperiat antequā ſit habita quæſtio de morte defuncti ab eius occiſi familia.

1 Ica. †Si an̄ habitā q de ſeruis ſup morte d̄fūcti occiſi a familia tabule teſti ap te & recitate fuit ſubeundi & h̄ditas adita ſit illa auferē h̄dib⁹ vt idignis niſi ſint pupilli.h. d. ¶ No: q dixi in ſummario q intelli ze verū ēt ſi cū teſtator fuit occiſus a familia.ſed ſi cū eſſet occiſus ab extraneo, tunc poſſet adiri impune h̄ditas antē vindicaret h̄s necem defuncti.C. eo.l.cum fratrem, & ibi habetis gl magiſtrā q̄ ita declarat iſtā l. ¶ Ite; no. q ab hac pena pupillus excuſat, & idē vr̄ in adulto.l.minoribus.C.e. ſm Bal.& Pan.de ca. & ſentit al.ſi. allegando illam l.ū illa.l.loqui vr̄ in alio caſu.ſ.in vindicando necē defuncti accuſando occiſores. q non ſit ita de facili ſicut ſit illud de quo hic.Tū cōiter tenet illud q dixi.& bene facit q legi.& no.in.l.fin ſi adiier.delic.ſed qd in ruſtico & ignorante ſara dixi in.l.i.C.eod. ¶ In glo.in ver.recitare ibi.l.ſi.&c.illa l.poſt ins fact i cōtrā. Per alia iura in gl. allegata cōīter tenet opi.glo & i; cōtrā fortiter faciat.l.marcellus § fin.ff.ad treb.in poteſt reſpondere, vt ibi in gl. ¶ In gl.in ver.hē ibi in domo &c.cōiter reprehenditur in hoc glo.per rōnes quas hic vide p Bar.& vide q per hanc gl.no. Bal.in.l.ſi.in.ij. col.C.de teſ. & in.l.in duobus.§.ſi.ff.de iure iur.

SVMARIVMM

1 Hæred tas in codicillis directè adimi non pōt, ſed ſi in eis hæredes reputentur indigni auferē eis, & applicat fiſco, ſed libertates in codicillis adimi poſſunt.

2 Hæreditas licet non poſſit in codicillis directò adimi ipſo iure eū hō pē declarari indignus in codicillis, adeo q hæreditas applicatur fiſco.

3 Legatum factum ſpurio quibus perſonis ſit applicandum, dicitur hic.

4 Hæreditas applicatur fiſco qū hæres eſt indignus pp uerū delictum ſuum.

5 Inimicitia, uel amicitia ſuperueniens quid operet, dicitur hic.

6 Hereditas ad quem ibit ſi filius occidit pēm, dic q ad fiſcum.

7 Teſtm̄ qū mutatus antequam ſit perfectum, quid erit de illa perte mutata,

1 Ereditas. †Hereditas i codicillis directe adimi non pōt.ſ; ſi in eis h̄des reputant indigni auferē eis h̄ditas et applicat fiſco & libertates i codicillis adimi pōt. h.d.¶ Caſum in terminis vide hic p Bal.no.ibi per epſas vel codicillos, q iſta duo vīr eſſe diuerſa, nō diſiunctiua ponit in ex diuerſis.l.hec verba ille, vel ille.ff.de verb.ſi.z. & q̄ ſit iſta dīa, vide hic p Bal.poſt Nic.de ma. ¶ †Itē not. q li; in co-

2 dicillis non poſſit directo adimi h̄ditas ipſo iure tū bene pōt declarari indignus i codicillis, adeo q h̄ditas applicaē fiſco. & iſto caſu non dī h̄ditas ipſo iure adimi, q h̄s ſcriptus erit h̄s, & h̄ditatē adibit, & ſic tunc ēt auferē p fiſcū, nec tū dicet deſinere h̄s eſſe.l.ex facto § talius lōgius.ff de vul.& pu. Et ſi h̄s non adiret, ſed repudiaret an tunc fiſcus poſſit h̄ditatē h̄re an vero vadat ad coheredes, Pan.de ca. hic dicit q fiſcus hēbit, q̄ i fraudē fiſci repudiare vr̄ p.l.ſeque. cū ibi not. p gl.& p bar.ff ad ſyll.& ar.l.poſt cōtrm.C.de dona.cū ibi nota. ad q vide Bal.in.l.eā q̄ in.iij.co.vel iiij.C.de fideicō.vbi dixit, q in fraudē fiſci videat repudiaſſe ſi h̄ditas erat locuples vel exped ēs ſiſ o all.l.cū fiſco.ff.ad ſyll.& vide p Cy.& Io.de imo.in.l.qdam teſtō.§.quotiens.ff.de le.j.Si aūt h̄s non adiuit eo q mortuus ante aditā h̄ditatē vel repudiatam, tunc dē Pan.de ca.h, q q ceſſat predicta ratio fraudis, portio ſua accreſceret coheredi, q deficit ipſo iure ſicut accreſcere ſi dicta verba denotantia indignitatem a teſtatore prolata nō fuiſſent. Tunc.n.non auferē ſibi hereditas pp dicta verba, ſed pp caſum mortis, q facit portionē ſuā ipſo iure deficere. ¶ Itē no. q vt dicat heres reputari indignus ſatis eſt q creditor dicat illum heredem non mereri voluntatē ſuam abſq; eo qd exprimat aliquā cām indignitatis q eſt hū not. ¶ In gl.j adde alias limitationes ad iſtam primam rſam huius.l.quas dicam in l.ij C.ti.j. ¶ In gl.in ver.vindicata &c rō hic reddita in gl. eſt nimis gnālis, vt pz in.l.ex parte, de adi.leg.& p illa alia q̄ tāguntur in glo ma.ſeq. Ex quibus apparet hanc non eē ſufficientem rōnem, melior eſt ergo rō, q hic fuit a teſtatore reputatus indignus. ¶ In gl.in ver.ad aliū, vltima expoſitio vera eſt, & cōiter approbata. ¶ In gl.in ver.peti poterunt, in hac ſumantur tres opi.princ.poſtea ponit diſtinctionē in mā ¶ In ead.ibi expreſſe ademit ibi tacite &c.hec non eſt vera, q cōtra.l. miſſis codicillis.ff.de teſt.mil.vbi non ſufficit ēt expreſſa ademptio. ¶ In ea.ibi, nolo teſtm̄ meū valere &c.vr̄ hanc ademptionem eſſe expreſſam, ſaltim vel his gnālibus ſm Fnl.hic. Facit qd dictum fuit in mā ſubſtōnis cōpendioſe, vel breuiloque qū dicat comprehendere expreſſas ſubſtōnes ſub ſe.l.in teſtō.C.de teſta.mil.& l.precibus.C.de impu.& alie. ſubſti. Ad que ēt vide no.per Bar.in l.ſi iure.ff.de leg.iij. ¶ In ead ibi, pure legatum, ideo non hz &c.hec rō non eſt bona, q ſequeret q pro parte coheredis haberet legatū.l.plane, la.j.§ ſi duobus, & l. legatum eſt §.i.ff.de leg.i.& ſic non eſt dīa inter hereditatem & legatū cōtra d.l.ex parte Vera eſt ergo ſolu. q hic ademit expreſſe, & eū reputauit indignū, vt ibi no.& pro limitatione huius l.& eorū que hic dnr in glo.vide ſingu.ver ba bart.in.d.l.ex p le in ſi. ¶ In ead ibi ſ.i diſtingue, hec prima ſol.nimirum, & ēt non eſt vera vt hic per Bar.cōtra quas ſol.ēt facit.d.§ veteranus ibi mutauit quo ad oēs, & tū remanet inſtō Itē cōtra iſtā ſol. facit ſm Saly.q qū teſtator dixit vnū h̄dem indignū potuiſſet dici q portio illius accreſceret coheredibus, & ſic non decederet teſtator pro parte teſtatus, ſecus qū oēs dixit indignos, voluit glo.q tunc non iret ad fiſcum, vnde vera eſt ſol. q in d §. pe.teſtator proceſſit ad actū facti, hic verbi reputando eos h̄des indignos, ſecus ſi ſimplr̄ pceſſiſſet ad actum verbi & non reputaſſet idignos, vt.d.§.veteranus. Et de intellectu.d § veteranus, & d.§ pe.vide ēt que dixi in l.ſanctimus.C.de teſte.

3 ¶ †In ea.ibi, primo caū nō ſit fiſco ſtatim locus &c.ſentit gl. q relictum ſpurio debeat primo applicari quibuſdam perſonis enumeratis i.l.i.C.ō natu.lib.& in.l.ſi qs inceſt.C.de inceſ.nup.& poſtea fiſco.Contrariū tū tz hic Bar.Ange.& Saly. poſt Nic ma.volentes, q imo legatū vadat ad coheredes ſi extant vel ſi nō extant ad quoſcunq; venientes ab inteſto.vt h per bar.& per eundem in.l.ſi.in.ii.col.ff eo.& in cōſi.inci.vniuerſa, & in d.l.i.de natu.lib & in.l.ſi tota.ff.de acq here.& Old. in cōſi.iij.ici thema tale ē legatū fcm̄ eſt, & bal.& Io.de imo.in l.iij ff.de teſta.& per Bal.in.l.ſi pater.ff.de her.inſti in.l.ei C. ad.l.fal.& in.l.ſi quis preſby.C.de epiſ.& cle.& magis cōis opi.

4 eſt illa q̄ tz hic bal ¶ †In ea ibi.l.iij &c.loquit qū erat fundi tus incapax vnde dic melius, vt hic per Barto.cuius dictis adde no.per.Bald.in.l.i.ff.de teſt.vbi dixit, q qū heres eſt indignus propter verum delictum ſuū, tunc h̄ditas applicatur fiſco.l.papi § meminiſſe.ff.de inoffi teſt.ſecus ſi non propter verum delictuz, ſed propter malos mores ciuiles, q tunc habet locum id quod habetur in.d.l.j.C.de ſec.nup.& ita eſt not. Ange.in.d.§, meminiſſe, Saly hic dabat alium intellectum ad l.i.ſ, quod ibi delictum mulieris concernit iniuriam mariti defuncti, ideo heredes mariti qui cenſentur vna perſona cum illo admittuntur pluſquam fiſcus, argu l.pen.C.de leg. quod mihi non placet, q eſt contra.l.j.ff.eod.& contra not. p glo.in.l ſorore.C.eod. Nec obſt.d.l.pe.q non loquitur in iniuria illata defuncto de cuius hereditate agebatur. Alius eſt caſus in quo heres eſt indignus, & ſua culpa hereditas ſibi auffertur, nō tamē applicat fiſco, vt in caſu auc.hoc amplius.C.de fideicom. ¶ Item adde caſuz in quo abſq; delicto heredis heres non poteſt hereditatem retinere, & tamen hereditas ſibi vt indigno aufertur, & applicatur fiſco quem caſum vide per Cynum Bartholum & alios in.l.finali verſiculo ſecundo habet locum &c.C.ſi quis aliquez teſt.phi. ¶ In.eadem ibi ſi

autem tabulas incidit &c. dixit hoc in l. omni. C. de test. vbi dominus facit distinctio huius gl. ¶ In ea. ibi pp quod delicti sui &c. s. testatoris, vt. l. eius alle. in gl. & d. l. eius §. j. intellige hodie secundum quod moderatur per auc. bona damnatorum. C. de bon. proscrip.

5 ¶ † In reliquis dic, vt hic per gl. & Bar. & dicta gl. alle. l. si inimicitie, dic vt ibi in si est nouo casus qui vr aliqualiter contradicere. d. l. ex parte, & l. iij §. si. ff. de adi. lega. sed soluc vt per bar. in d. l. inimicitie. & l. si. eo. ti. & quia gl. in sua distinctione ponit tres casus principales potest addi quartus. s. quando ob mixtam culpam testatoris & heredis non debet habere relictum, quo casu dic idem ac si culpa heredis tantum, quia applicatur fisco, & de mente ista vide latius per Bar. in l. si. circa vlti. co. ff. eo. & no. per Cy. & bal. in l. qui gs. C. ad l. iul. male. & Bal. in l. i. iu, alias incip. dat. C. de app. & in

6 l. iij. ff. de te. & per Ang. in d. §. meminisse. ¶ † Et iuxta predicta querit hic Cy. quid si pater est occisus a filio ad quem ibi hereditas rndet quod non ibit ad venientes ab intest. sed ad fiscum, & dicit esse casum in. l. cum ratio §. si ff. de bo. damna. Adde. l. si. eo rem. C. eo. & tex. valde not. in l. incius. ff. de inr. fil. & ibi est probatur quod nedum occidens prohibetur cum effectu succedere occiso, sed etiam heredi eius, de his est vide per Bald. in l. codicillis. §. matre. ff. de leg. ij. & in l. si. ff. si quis aliquem testa. prohi. & in l. si. ad fin. ff. eo. & Bal. in l. eam quam, in iij. col. C. de fideicom. & Bal. & Saly. in l. vnica. C. vnde vir & vxor, & bal. in l. si quis in cest. nup. & quod no. Ang. in l. adep. §. patroni. ff. de in ius voc. Jo. de imo. & Pau. de ca. in l. si ob host. his. §. j. ff. so ma. & aliquid etiam per bal. hic qui dicit quod Bar. in. d. l. cum ro. §. fin. voluit quod si vnus ex filijs occidat patrem portio sua applicatur fratri per. l. ij. §. fratris. §. si quis aliquem testa. prohib. quod reprehendit Bal. hic per. l. is qui iter §. j. ff. fami. her. nam si applicaretur fratri, ergo frater conuentus iudicio diuisorio posset excipere de iure suo quod est contra tex. & cum Bald. concordat hic Saly. qui dicit, quod licet Bal. non respondeat ad. d. §. fratris, quod ibi debet intelligi in portione fratris sed in sua sibi preiudicat. Sed certe Bar. in. d. l. cum ro, non vr dicere sicut refert bal. sed videtur intelligendum quod Bar velit quod non preiudicetur fratri, sed bene sibyppi, & ita vult Bal. in. d. l. eam quam, in iiij. co.

7 in verfi. hec iura a d. j. si ff, &c. ¶ † Querit rela pan. de ca. hic in aliquibus lec. iuxta hic no. per glo. magnam quid si testator antequam perficeret testamentum mutauit illud quod in testo disposuerat quid erit de illa parte hereditatis in qua facta est mutatio & dicit quod an mutantis facto. i. cancellatione & perinde habeatur ac si prius dispositio mutata nunquam fuisset. l. i. circa medium. ff. de his que in testa. delen. Aut mutauit verbo & adhuc idem ar. l. si ita scriptum, in prin. ff. de le. j. tamen in hoc vltimo dicit bar, sensisse contrarium in l. si pateria. testo. ff. de here. insti. & in l. certarum. §. si eodem. ff. de te. mil. & dicit quod nunquam sibi placuit dictum Bar. contra dictum bar. dicit quod inuenit hic tenere Nic. de ma. & bal. licet de Barto. mentione non faciat, an dicta decisio Bar. sit vera in quantum voluit quod non valeat ademptio vel exheredatio si heres institutus in eodem testamento exheredetur vel adimatur hereditas per d. §. si eodem. Ang. & Jo. imo. & Raph. cu. in. d. l. pateria. & etiam Ang. & Raph. in d. §. si eodem, & Pau. de cast. in. l. seruus & angerius. ff. ad l. fal. licet contra bar. quia in. d. §. si eodem est tex. contra barto. prout ibi in fine. habetur litera affirmatiua, vt ibi dicit glo. prout vero haberetur litera negatiua, tunc tenendo primam lec. ibi positam in gl. ille tex. nihil ob. & ad alias rones allegatas per Bart. rndent prefati doc. quod procedant quando testator ob culpam alterius exheredaret heredem, nam tunc non vz, vt. d. l. pater fa. sed vbi non propter culpam alterius, sed ex sua mera voluntate, tunc potest quia non censetur vnquam facta institutio, vt. d. l. si ita scriptum. Respondent etiam ad re iquas rationes Bart. quod procedant quando exheredatio non esset facta in eodem testamento de eodem. instituto.

Ad ¶ Solue. in quantum d. Jas. post dicit contra bar. restringere tex. in l. iiij. in pr. testatorem peniteat, eum pondera tex. per bart. ibi in verbo famil. ciliam redierit & quod operit inimicitia superueniens & reintegrari amicitie sequens, vide pulchre, per in. ro. cons. cccclix. vbi concludit quod ex superueniente inimicitia inter pisanos & senenses intelligebatur sublatum commodum ciuilitatis concessum pisanis per senenses in ciuitate senarum & quod pace facta non intelligebatur reintegratum commodum ciuilitatis alias concessum rationibus de quibus ibi vide & quod do. Jas. dicit quod non inuenit aliquem approbantem opi. Bart. in d. §. cum in tabulis, tu dic quod illam approbat ro. sin. sola so. v. vbi dicit illum tex. singularem.

☙ SVMMARIVM ❧

1 Expensas funeris non faciens ut testator iussit, non propterea remouetur ut indignus.

1 N On oportet. † Qui expensas funeris non facit vt testator iussit non propterea remouetur vt indignus. h. d. ¶ In gl. j. in fi. Cy. hic simpliciter dicit quod hodie priuatur heres secundum formam auc. hoc amplius, de fideico. Jaco. but. approbat vltimam sol. gl. per quam dicit limitari id quod habetur in. d. auc. hoc amplius. s. quod heres non implens voluntatem defuncti priuatur hereditate solum quando voluntas concernebat commodum pecuniarium alterius, alias secus vt hic, & reputat hoc esse multum notandum idem dicit Ful. reputans bene notandum pro limitatione d. auc. amplius, dicit tamen quod circa contrarium vltio loco formatum in gl. doc. tenent primam solu. quam in specie videtur tenere Bar. & etiam Ang. hic qui dicit quod si testator penam priuationis hic imposuisset priuaretur, & etiam hodie secundum Ange. si testator non expressit de pena priuationis dummodo fuerit heres monitus secundum formam d. auc. hoc amplius priuaretur, & sic Ange. vr impugnare vltimam sol. gl. & ita etiam, est de mente Cy. & Bar. hic, & certe dicta vltima solu. gl. non vr aliqua. l. probari, non enim probatur per. l. nostram, quia secundum hec tempora non habet locum dicta pena priuationis, nisi aut testator hoc expressisset. l. C. de his que pe. no. vel in casibus in quibus per leges antiquas hoc erat expressum vt declarat Bar. in. l. si. C. de fideico. ver. quero, que sunt iste leges antique, non mirum si hic non fiebat ita priuatio cum non esset de casibus expressis, hodie vero generaliter est proditum de pena priuationis si non impletur legitima voluntas defuncti per. d. auc. hoc amplius, & sic in hoc sto cum opi. Cy. & sequacium reprobata vltima solu gl. Contra quam etiam alleg. tex. in. c. licet de voto & bene facit tex. in. §. si quis autem hoc facere, in auc. de eccle. titu. cum eis precedentibus, & maxime. §. si quis edificationem Paul. de ca. hic dicit quod in questione in gl. in vltima sol. dicit quod hic non erat preceptum pecuniarium non vr hoc dictum, quia obstat iste tex. quod potest intelligi in herede qui expensas funeris non fecit, vt iussit testator, vnde secundum eum gl. forte voluit dicere, quod in contrarium preceptum tendebat ad vtilitatem alterius, secus quando ad nullius vtilitatem, vt in casu huius. l. & dicit hanc solu. tanquam singularem esse menti tenendam pro limitatione. d. auc. hoc amplius. ¶ In quibusdam alijs lec. reperitur quod Pau. de cast hic dicit hanc glo. posse procedere in precepto testatoris facto circa expensas funeris ad pompam, secus si concernaret vtilitatem anime testatoris nihil allegat, sed pro isto vltimo est tex. in. d. c. licet, & cum quo approbauit.

☙ SVMMARIVM ❧

1 Minoribus non obijcitur crimen inulte necis, sed maioribus & appellationem interpositam ab aduersario minor habet prosequi pietatis officio, sed de necessitate non tenetur.

2 Accusari in eodem libello possunt duo rei, puta principalis, & mandans.

3 Appellatio interposita ab vno ex condemnatis non suspendit sententiam seu executionem quo ad alios.

4 Appellatio a diffinitiua non requirit expressionem cause.

5 Appellatio ab interlocutoria habente vim diffinitiue, an requirat expressionem cause.

6 Appellatio ab interlocutoria non requirit expressionem cause in ceteris casibus, ut hic.

7 Minor tenetur uindicare necem defuncti.

8 Mulier si non petit dari tutorem filio suo. j. anno, an & quando priuatur successione filij.

9 Statutum quod syndicus teneatur denunciare delinquentes sub poena decem, pone quod plures commiserunt delictum & syndicus omisit unum an teneatur ad integram poenam.

1 M Inoribus. † Crimen inulte necis non obijcitur minoribus, sed maioribus, & appellationem interpositam ab aduersario minoribus prosequi pietatis officio, sed de necessitate non tenetur, minor vero sic. h. d. ¶ † No. quod minor admittitur ad accusandum de morte eorum quorum est heres quod autem in alijs casibus habetur i. l. ij. & in. l. qui accu. ff. de accu. ¶ Item no. quod in eodem libello possunt accusari duo rei, puta principalis & mandans, facit. l. nihil, in fi. ff. de adul. & l. i. C. si reus vel acc. mor. fue. de quo vide plene per Bar. in. l. hos accusare. §. lege. ff. de accu. & in. l. j. §. accusationem. ff. ad turpil. per Bal. in. l. cum rationibus C. qui accu. & in. d. l. i. & per

3 Saly. in. l. si quis homicidij. C. de accu. ¶ † Item not. quod appellatio interposita ab vno, ex condemnatis non suspendit sententiam seu executionem quo ad alios. & ad hoc istam. l. reputat valde notabilem Bal. in rub. C. si vnus ex plu. app. Sed Ful. hic licet de bald. mentionem non faciat dicit quod istud non vr procedere quando omnium est eadem causa defensionis, quia tunc sola sententia appellationis facta pro vno proficeret alteri. l. i. C. si vnus ex plu. app. Ergo appellatio vnius debet suspendere etiam executionem contra alium, arg. l. venire. ff. de acqui. here. & l. illud. §. si. ff. de bo. pos. contra tab. & l. pecuniam. ff. si cer. pe. Benefacit. l. diximus, in prin. ff. de excu. tu. cum Bal. in d. rub.

d.rub dicit ꝙ ille titulus ſi vnus ex pun.app.nō hȝ locū in cri minalibus,alle.illoȝ.l.pro valde notabili. Satis mihi plȝ limi tatio Ful.⁊ pro facit,q2 tex. in.l.ij. ⁊.i.ſ.ſi vnus ex pun.ap.lo quit̄ gñaliter non magis in cā criminali ꝙ̄ ciuili ⁊ ꝓcedit ar. de ciuilibus ad criminalia.l.abſente.ff.de pe.non ob.iſte tex. q2 hic non cōſtabat eandē eſſe cām defenſionis oium,ſȝ potiꝰ ꝯtrariū,q2 illi q non appellauerāt erāt ꝯdēnati vt homicide,iſte vero q appellauit erat condemnatus de mandato homicidij. ¶ Item not.ꝙ impium eſt mortem defuncti iudicialiter non vlciſci intelligo quo ad eum qui eſt hēs occiſi vt hic,⁊ i.l.i.C. eo. ¶ † Itē no.ꝙ minor non tenet vlciſci,⁊ pt adire hēditatē nō vindicata nece defuncti,ſecus in maiore,⁊ adde q̄ dixi i.l. ſi ea.C.e. ¶ Itē not.ꝙ ille q tenet cāȝ ꝑncipalē tractare tenet̄

a etiāȝ proſequi cām applonis,ª facit an ille qui fuit ꝓcurator in cā principalis teneatur etiam proſequi in cauſa appellationis

4 de quo plene in.l.inuitus cum ſi.C.de procu. ¶ † In glo.in ꝯ ſi.rñdere ibi,ꝙ non plȝ ⁊ recte. Non obſt. iſte text. q2 loquit̄ de proſecutione applonis.vel accipitur hic cauſa applonis p inſtantia applonis,vel pro iure deducto in ipſo iudicio appel lationis.c.qui ad agendū,in ſi.de procu.in.vj. ⁊.l.ꝓperandū in prin.in verſi.cauſis pecuniarijs.C.de iud. Et ſic ſtabit cōclu ſio ꝙ in appellatione ⁊ diffinitiua non reqrat̄ expſſio cauſe.l.

b ſeyo,cum ibi no.allegatis in gl.ſecus i interlocutoria in.c.ſ. de appel.in.vj.⁊ in cle.appellanti,de app.de quo vltimo ple ne per legiſtas in.l.iij.ff.de app.reci.⁊ per Bal.⁊ Saly in.l. eos.§.ſinantem,de app. Nonnulli tñ ſunt caſus in quibus etiā qñ appellatur a ſnia diffinitiua exigitur expſſio cauſe de qbus per bar.in.l.ſi.in.j.col.ff.de app.reci.⁊ in.l.a ſnia in ſi.prin. ff.de ap.⁊ in.l.ij.in.iij.co.C.de ap.reci.⁊ aliquid p Bar.hic,⁊ Bal.in.l.j.C.cum de momen.poſ.fue.appel.⁊ in.l.j.in prin.C. quo.app.non reci.⁊ in.l.ſi.in ſi.C.de liti.conte.⁊ per Imo in.l.

5 ſi.§.iuſſus.ff.de app. ¶ † Quid ſin de app.ab interlocu. ha bente vim diffinitiue,bal hic tȝ ꝙ requiratur expreſſio cauſe ſicut in applone ad diffinitiua alle.no.per Io an.in.c.peruenit ei ij.de app. Et eſt gl.reputata ſing.ꝑ doc.hic non allegant in.c.ſi.in verſi.tñ alia.de ele.in.vj.⁊ Spe.inti.de app.§.in q bus.in ver.ſed nunqd,hic in ſi.⁊ Fed.de ſen.in cōſi.cxcix.in cip. Caſus talis eſt lata fuit ſnia,de quo ēt plene videatis per Cano.maxime Ant.de bu.in.c.tuo nobis,de app.⁊ in.d.c.ꝑ uenit,cum concor.ibi allega.⁊ p Bald in rub.ne liceat tertio ꝓuo.⁊ per Mod.in.l.iij.ff.de app.reci.⁊ p Ro.in.l.j.⁊ in .l.ſtipulationum alie,in prin.ff.de verbo.obli.⁊ ꝙ not. bart.in.l. ſic pretor.§.permittit̄,alias eſt in prin. illius.l.cum quo legit

9 illum.§.permittitur.ff.de mino. ¶ † Ponit ēt aliquos caſus notabiles Bal.hic in quibus applone ab interlocutoria non re

a quiritur expreſſio cauſe,ª de quibus ēt vide per eundem in.l. terminato,in vlti.col.C.de fru.⁊ lit. expen.⁊ in.l.ante ſnie ips C.quo.appel.non reci. Ponit ēt hic an ſufficiat ꝓ expreſſio ne cauſe appellationis referre ſe generaliter ad acta cauſe ꝑn. de quo ēt vide per eundem in.l.eos.§.ſinantes.⁊ in.l.edi a,in xix.col.⁊ Ange.in.l.ſtipulationū quedam.ff.de verb.obli.⁊ i l.pretor,in prin.ff.de ope.no nun.⁊ ibi dixi. Et dixi poſt Ioā. de imo.in.l.vbi autem.§.illud.ff.de ver.ob.⁊ per.Bo.de ſan. gemi.in.c.cordi,de app.in.vj.⁊ per doc.in.d.clemē.appellā

7 ti. ¶ † In ea.ibi,quaſi inutilū ſit ſpectandū ⁊c.idē tenuit gl. in .l.j.C.in qui cau.in integ.reſti.non ſit neceſ.⁊ eam gl.tranſit bar. Sed Pet Cy.⁊ Old.ꝯ q2 priuilegiū eſt eis ꝯceſſum, ergo vltra durare non dȝ.l.ſi curator reipublice,in prin.ff.de in te.⁊ ra.di.⁊.l.non ſolum.§.ſi libertus.ff.de excu.tut.l.licia ſe yo.§.vſuras.de le.ij. Item q2 ſi duo vnt eiſe precepta,vnū eſt ꝙ heres vindicet necem defuncti,ſcm eſt ꝙ vindicet anteꝙ̄ adeat. Licet ergo minor excuſetur ab iſto ſecundo nō excuſa tur a primo.l.celſus.§.i.de alb.⁊.c.cum dilecti,de do.⁊ gen. Nō ob.§.illud,allegatio in gl.q2 rñdet̄ ꝙ ibi nō loqt̄ in pri uilegio certi etati ꝯceſſo. Tñ bal Ang.Sali.⁊ Ful.tenēt cū glo.⁊ ad allegata in ꝯtrariū rñdet ꝙ q2 ꝓuilegiū differt ⁊ ſuſpē dit.⁊ tunc habent locum iura allegata in ꝯtrariȝ,qñq3 liberat ⁊ extinguit ſeu perſonam penitus includi in diſpoſitione non permittit,⁊ tunc ſecus vt eſt hic,⁊ in.l.fin.C.ſi adver.delic.nō ob.id ꝙ dicebat̄ per.d.l.celſus,q2 rñdet ꝙ hic minor ad neu trum preceptū arctatur vt hic Pau.de caſt.hic ēt trāſit cū glo. Tñ ſubdit ꝙ forte poterit per iudicem arctari ad accuſan dū poſtquam factus erit maior per not.in.l.j.C.eo. Sed pro pter additionem non punitur,q2 licite facta eſt. Sed certe gl. in.d.l.j.C.eod.non loquit̄ in iſtis terminis.ſ.qñ tēpore aditio nis erat minor,⁊ rōnes allegate.ē.ꝓ ſuſtinenda opi.gl.faciūt

a ¶ Appellationis.de h ꝑ do.de ro.deci.ſuis deciſio.de pen.in nouis ⁊ antiquis.
b ¶ Interlocutoria q̄ reqrant̄ i applone ab interlocutoria,vid pro.ꝯ.401.ꝙ ap plo i caſibꝰ a iur ꝓhibitis reqrit expſſionē cāe,⁊ q̄ ꝑ eūdē ro.ꝯ.424.tan i applone ab interlocu.hnte vim diffinitiue reqrat̄ expſſio cāe,vide Ang.in ꝯ.cxv.⁊ ꝯſ.cclx.
ꝯ ¶ Et vid p Car.ale.i.c.vt debitꝰ,ſ.xciij.co.d ap.⁊ an.d are.i.l.iij.§.illd i pe.co.

e ꝯ id ꝙ vltimo dicit Pau.de ca. ¶ † Et inducitur gl. iſta per eum ad qōnē de muliere que erat minor.xxv.an.tpe mortis mariti quo caſu excuſatur ꝑ etatem ſi non petat ſ.annum da ri tutorem filio impuberi.l.ſi.C.ſi adver.delic.an ſi effecta eſt maior teneatur ex tunc.ſ.annū petere dari tutorem filio im puberi alias priuet̄ eius ſucceſſione,iuxta.l.ſciant.C.de leg. here.et dicit ꝙ iſta glo.facit ꝙ non teneatur petere ⁊ non in

d cidat ª in penam ſi non petat. In ꝯtrarium dicit facere,q2 ipſa ex cuſatur ratione minoris etatis,ergo ceſſante illa etate ceſſat excuſatio.ar.d.§.vſuras. Nec ob.iſta gl.q2 hic incumbit neceſ ſitas antequā adeatur hereditas,ſi ergo tunc erat minor potuit licite adire,licet non accuſauerit,⁊ aditio non reiterabitur. Er go in neceſſitatem amplius non inducit lȝ forte ſcm eum poſſet arctari in caſu huius gl.hēs poſtquā eſt factus maior per not. in.l.i.C.eo. Sed ꝑ additionem non punit̄,q2 licite facta eſt, ſed onus petendi tutorem habet cām ꝯtinuā quouſqȝ filii ſunt in etate pupillari. Licet ergo mater que tpe mortis mariti erat minor excuſetur ſ.j.annū a die mortis mariti tutorem non pe tij ſ.ſ.totum illum annū fuit minor. Tamen ſi poſtea facta eſt maior,⁊ filij iunt adhuc impuberes vr ꝙ neceſſitet̄ petere.ſ.an nū a die quo facta eſt maior,⁊ hanc opi.dicit ipſe tenere Old. ⁊ ſe credere ꝙ dicat veritatē Bal.tñ ſcm eum in auc.ſi capti ui.C.de epiſ.⁊ cle.tȝ ꝯtrariū per iſtam glo referens ſe ita conſul uiſſe,⁊ dicit Bald.ꝙ poſtea reperit Spe.ita terminātē in ti tu.de reſti.in inte.§.ij.ver.ſed quid ſi ipſa mater,tñ dicit pau. de caſt.ꝙ recto dicat ꝯtrium,⁊ poteſt etiam diſtingui ſcm eum aut durauit minor per totum annū a tempore mortis mariti,⁊ tunc procedit determinatio Bal.aut ſ.illum annū effecta eſt maior,⁊ tunc hȝ locum determinatio Old.q2 primo caſu ex cuſatio erat perfecta cū lex iniungat neceſſitatē petendi.ſ.annū a tēpore mortis mariti,ſed ipſa poſt illuȝ annū fuit excuſata ꝑ minorem etatem. Annus ergo qui poſtea ſequeret̄ poſtquam facta eſt maior non eſt ille de quo lex loquitur,arg.l.ſi vſufru ctus mihi in biennium.ff.de vſufru.lega. Sed in ſecundo caſu ex cuſatio non erat adhuc ꝑfecta ſi annus nō erat totus lapſus tē pore quo effecta eſt maior. Sed ꝯ vltimum membrū dicte di ſtinctionis facte per Pau.de caſt.hic,q2 ſi requiritur ꝙ ma ter ceſſet per annū a morte mariti vt inſti.de ſenatuſcon.tertu. §.ſt.ſequitur ꝙ licet ceſſauerit ꝑ aliquos menſes illius anni. ſ.poſtquam eſt effecta maior hoc non habet ſibi nocere,q2 re qrit̄ ceſſatio per annū,nec de ſequenti anno eſt curandū,vt ip ſemet fatetur,arg.d.l.ſi vſufru.⁊ ſic videtur verior opi. Bal. ⁊ ſpec.pro quo facit optime iſta glo,que loquitur ēt qñ minor antequā adiret effectus eſſet maior,nec dici pt ꝙ poſt aditio nem hēs qui legitime adiuit ſit exoneratus a vindicando necē defuncti,q2 eēt ꝯ.l.cum ſalta.C.eo. Ang.tñ hic tȝ idem ꝙ Old. q2 quotidie nouam leſionē pupillus incurreret. Unde in his que variantur ex tempore,ſingula tēporis momenta inſpiciē da ſunt.l.eum in annos.ff.qñ di.le.ce ⁊ dic plenius per eum, Ful.hic tenet opi.Bal.ēt ſi.ſ.annū effecta ſit maior per iſtam gl.⁊ ita dicit Bal.velle in.l.precibus,in.vj.col. Adde circa h q̄ in iſto articulo dixi in.l.ſcdm.§.ſi.ff.qui ſatiſ.cogā.⁊ etiā aliquid per Pau.de ca.in.l.cū fratre.C.e. ¶ In glo.ſi.dic ꝙ

9 ſol gl.diuinat.ideo melius rñde,vt hic per Bar.cū quo con cordāt alij. ¶ Extra gl.per hāc.l.dicunt bal.Saly.et pau.de ca.h,ꝙ ſi ſindicus tenet̄ ex forma ſtatuti denunciare delinquē

1 tes ſub pena.x.⁊ plures cōmiſerunt vnum delictum ⁊ ſindicꝰ omiſit vnū ex delinquētibus denunciare an teneat̄ ad integrā penā ac ſi nullū denūciaſſet,adde Bal.in.l.ſi cū exhibuiſſēt

2 §.ſi.in vltimis ꝯbis.ff.d pub.⁊ in.l.ſi.circa ij.col.ff.ad.l.cor. de ſic.⁊ Bal.in.l.ordinarij,in ſi.C.de rei ven.et per eundē in l.cū rōnibꝰ.C.q accu.⁊ per Guil.de cu.⁊ bal.i.l.ſi familia.ff d iur.om.iudi.per Alb.de roſa.in.ij.parte ſtatutorum.q.xliij. incipit.Quid ſi ſtatuto cauetur ꝙ pro quocunqȝ delicto expſſ

ff.de app.⁊ in .l.ij.in.v.col. ff.de ap.reci. ⁊ ibi an teneat̄ exprimere cāe i applone a ſen tentia lata in poſſeſſorio,et no.q2 vidi d fa cto i cā ordīa Thom.diſpl.
ꝯ c ¶ Expſſio cāe an aūt i interlocutoria qñ appellat̄ incōtinenti vȝ ſtatim expſſio ne cāe vid an. i.l.j.§.ſi in v. col.ff.de app. qd aūt ſi iudex admiſit applo nem an ſit re uolutus iuriſdō vide pbi.ſrā.i c.vt debitus ſ xiij.col.verſi. vlt.pone d ap pe.⁊ ibi Car. alex in.iiij co. ⁊ pbi.frā.i.c. j.§.pꝰh.iij.co. in ver.ſolluꝰ ta,de ap.l.vj. ⁊ vide pau.de ca.in.l.eius q in ſi.ff.de app. re.ꝙ ſi fuit ap pellatū ab inter locut.cū infer ta ſi iudex po ſtea pnunciauit hñ vel ma le appellatū ſi appellet pōt appellare viua voce ⁊ incōtinē ti,⁊ ibi vid pa. an in caſibꝰ bre uioribus poſ ſit appellari ſi ne ſcriptis ⁊ vi d bal.i.l.mino ribꝰ.C.de his q.vt ind.ꝙ qñ iniqtas detegi tur ex allegatio nibus iuris nō eſt neceſſe ap. in ſcriptis.ab.
d ¶ Nā incidat adde Lu. ro ꝯ.cclxxix. vbi alle ſpe.et bal.ꝯſiliūt cō ſi.ccj iiij.lib.

Pet.de ancha.conſil.cccc.xij Ange.conſi.xvij.

ꝯ ¶ Vide Iaſ.h ⁊ in.l.ſciendum.§.ſi.in pe.co.ff.qui ſat.cog.⁊ vide bal.in.l.ꝑſcribꝰ in.vij.col.C.de impu.⁊ alij.ſub.⁊ pau.de ca.in auc.preſbyteros.C.de epiſ.⁊ cle.ſi mater non petijt tutorē.ſ.annū lȝ priuetur ſucceſſione an ēt priuatur quin non poſſit petere tutorem dari filio,⁊ no.q2 habui de facto in cauſa ma. Thom.

ſiua in. q. clxxij. inci. cōtinet̃ ſtatuto ciuitatis. Sꝫ ꝯtra vr̃ tenere bal. in. l. j. circa. ij. col. C. ſi plu. vna ſen. or. l. ſi ſeruus § ſi plu rib. ff. ſi qs can. ſꝫ potes r̄ndere ꝙ illud ibi ē ſpāliter introductū in pretorijs ſtip. cōcernentibus ꝑparatoria iudiciorū ſecus in alijs. l. iiij. § caibo, in fi. ⁊ l. v. § fi. ff. de ver. ob. ⁊ in. l. is q̃ du cēta. § cū ita. ff. ō reb. du. ⁊ plēe tradit bal. i. d. § caibo. i. x. op.

a **Fideo.** Si occiſores nō reperiunt̃ non puniunt̃ hrs ſi eos nō accuſat. h. d. Facit ſm Bar. ꝑ excuſatione ſyndicorū ſeu denūciatorꝫ q tenētur denūciare malefactores ſub pena vt in eo caſu quo repiri nō pt quis fuerit malefactor nō punit̃ ſyndicus ſi non denunciauit, dicit in Ange. h. ꝙ ſyndicus dꝫ eſſe cautus, qꝛ dꝫ cōgregare vniuerſitatē ſuā ⁊ facere exploratonē ab eis q̄ꝫ pōt ⁊ ipſam redigere in publicam ſcripturam ⁊ accedere ad iudicē ⁊ narrare delictū eē cōmiſſum, ⁊ ſe exploraſſe de malefactoribus q̄cq̄d potuit ⁊ explorantōis chartulā dimittere apud acta ⁊ dicere ꝙ plus inuenire nō pōt. Et hic erit releuatus a pena, qꝛ nulla negligentia ſibi poterit imputari, vt h. ⁊ l. cū fr̃ez. C. e. ⁊ l. ꝑ venenū. ff. ad ſyll. ⁊ l. ſemper. § h interdictū. ff. ꝙ vi aut clā, lꝫ ibi corrupte allegēt. § q in ſepulchro, ⁊ cū practica Ang. ꝯcordat ēt Pa. de ca. h lꝫ de eo mētionē nō faciat. Et pro hoc ꝙ deat fieri dicta diligens inueſtigatio, ⁊ de ea fieri fides alleg. pa. de ca. hic id ꝙ hr̃ in. d. l. cū q̄dā, ita i fi. cū. l. ſeq. ff. de le. ij. ⁊ ꝙ no. bar. in. l. in illa ſtipulatione, iuncta. l. hoc iure. ff. de ver. ob. ⁊ de predicta. q. videatis ēt per bart. i. l. diuus, la. ij. ff. de cu. reo. ⁊ in. l. j. § occiſorum, ⁊ in. l. iij. § ſubuenit. ff. ad ſyl. ⁊ in. l. annus, ꝑ illū tex. de calū. ⁊ ꝑ Alb. de ro. in. ij. pte ſtatu. q. lxxxiij. inci. Itē q̄ro ſi cōſules, ⁊ ꝑ bal. ⁊ Sal. in. l. ſi ea. ā. e. ⁊ Bal. in. l. ſi duobus. § fin. ff. de iure iu. ⁊ in. l. j. C. de pena. car. ⁊ ibi tex. optimus, ⁊ bal. in. l. j. ā. ad mace. ⁊ l. j. ⁊ in. C. de his q a latr. ⁊ in. l. fi. in ij. col. de teſt. ⁊ per ang. in. l. ſi cū exceptione. § in hoc. ff. ꝙ me. cā, ⁊ ſaly. in. l. eaq̄dē. C. de ac cu. Bñ faciunt no. per Bal. in. l. lgheo. ff. ſi quis te. lib. eē iu. ſue. ⁊ l. genero. ff. de his q no. infa Dꝫ in ſyndicos denunciare q̄ꝫ primū poſtea ſciuerit q̄ſnis. C. tempus expreſſum in teſtō ignorauerit nec denunciauerit. l. j. ⁊ ibi bal. C. de fal. mo. ⁊ l. cuꝫ fr̃em. C. eo. ⁊ per bal. in. l. cū ancillis. ā. de inceſt. nup. Ad mām etiam vide ſignanter no. per Bal. in. l. ſi. ff. de in. om. iudi.

a ¶ Ignorent̃ adde h ꝙ voluit ro. ꝯ. vij. vbi ꝯſuluit ꝙ ſtante ſtatu. ꝙ guardia tenet̃ ō dāno dato in villa guardia non tenebit̃ ſi dānū fit de nocte ſine dolo ⁊ culpa guardie, ⁊ an ſi maleficiū dēat denūciari ꝑ ſindicū et vlt. mēſe ſoi officij nec aū ſciuit, ſꝫ p᷒ qs dēat denūciar̃ an ipſe vel ſucceſſor vide ꝑ ale. ꝯſi. vij. iij. lib. vbi ponit ō eo qui ꝯuenerat cū datierijs ceſſe ne exhbere viſum ab ipſo por tu ꝑ totum mēſem maij ſi caſu fuerit impeditus cui ſolui dēat gabellam primie vel ſecūdis datiarijs, ⁊ ibi ponit aliquas q̄ōnes.

b ¶ Quis ſit proditor. vide bal. ꝯ. clxi. iiij. lib. incip. q̄daꝫ duxit, qñ āt crimen dicat̃ notoriū ⁊ quando manifeſtū. vidē ꝑ fran. de arc. conſi. clxiij.

SVMMARIVM

1 Accuſans teſtm̄ de falſo ita demum perdit ꝙ in eo relictum eſt ſi perſeuerauerit in accuſatione uſq; ad ſniam diffinitiuam & ſuccubuit, ſecus ſi ante ſententiam deſtitit.

2 Deſiſtens à lite poſt concluſum in cā an perdat ꝙ ſibi relictū ē in teſtō ſicut ſi ſuccubuiſſet per ſententiam.

3 Accuſans teſtm̄ de falſo, ſeu intentans bo. poſ contra tabulas ſi ſuccumbit perdit relictum in eo.

4 Inſtrumentum qui oppugnat ſi ſuccumbit perdit id ꝙ ex eo petere poterat.

1 **Alia.** † Accuſans teſtm̄ de falſo ita demum pdit ꝙ in eo relictū eſt ſi pſeuerauerit in accuſatiōe vſq; ad ſniaꝫ diffinitiuā ⁊ ſuccubuit ſec᷒ ſi an̄ ſniaꝫ deſtitit. h. d. ¶ No. ꝙ q dicit teſtm̄ falſuꝫ pōt an̄ ſniam penitere, ⁊ illud dicere eē verū, ⁊ ex eo agere deſiſtēdo a cā falſitatis. an aūt idē ſit in quolibꝫ inſtr̄o, vide Bar. ff. de his q. vt indig. i. l. poſt legatū, in. iij. co. in ver. pcedo vlterius ⁊ videmus ⁊c. ⁊ ad h vide q̄ dicā. C. in fi. ⁊ vide ēt bar. in. l. poſt legatū, in. j. ⁊. ij. co. vbi ponit q̄d eſt ſ an ſi pdn̄ ꝯl inſtr̄m tanq̄ꝫ verū poſſit poſtea illud impugnare. Itē no. ꝙ q renūciauit liti non dr̄ ꝑprie loquēdo ſuccūbere, ſꝫ deſiſtere ꝙ ē mēti tenendū ſm eos. Tñ nō vr̃ mihi ꝙ iſtud bñ colligat̃ ex iſto tex. qꝛ tex. h nō dicit, ꝙ videat̃ ſuccūbere deſiſtens, ſed dicit ꝙ nō vꝫ ſniaꝫ ꝯ ſe reprobare, tū pmo verū ꝙ nō repiat̃ tex. dicēs ꝙ deſiſtens, vel renūciās liti dicat̃ ſuccūbere, ita hr̃ i. l. is q ꝯ in gl. j. iuncta gl. ij. ⁊ ē de mēte bar. in. d. l. poſt legatū i ij. co. i ver. oppono, ꝙ ille non obtinuit ⁊c.

2 ¶ † Querit Cy. ⁊ Ray. q̄d ſi i terminis huius. l. deſiſtens a lite poſt ꝯcluſum in cā an pdat id ꝙ ſibi relictū ē in teſtō ſicut ſi ſuccubuiſſet p ſniam ⁊ decidūt ꝙ ſic, qꝛ cā cenſet̃ ꝯſumpta p᷒ ꝯcluſuꝫ i cā, allegāt. l. q̄ſnis indubitati. C. de adul. facu. l. ſi rē q̄ꝫ. § fi. ff. de euic. ⁊ not. bar. in. l. ſi mr̃. § eadē, i. ff. de excep. rei iu. Iō cautela ē ſꝫ Cy. ꝙ expectet ſniam, ⁊ poſtea appellet, ⁊ deinde an̄ ꝯcluſum in cā renūciet ſeu deſiſtat, qꝛ non patit̃ penā priuatiōis. l. q cū maior. § accuſaſſe. ff. de bo. li. Idē lꝫ ēt h Bal. q ꝑ h ail. gl. no. in l. j. in prin. in gl. ij. ad fi. l. de ac. emp. ⁊ idē lꝫ Ful. ⁊ Bal. in. c. j. § porro, ad fi. in tit. q̄ fuit prima cā bñfi. amit. Pau. de caſt. limitat hic primū dctū Cy. inq̄ntū Cyn. dt ꝙ renunciatio fcā p᷒ ꝯcluſuꝫ i cā nō excuſat. Nā ē verū ſꝫ eū ſi apparebat ex actis ꝙ renūciās fouebat iniuſtā cām, tunc. n. vr̃ renunciaſſe metu ꝑbōnū ⁊ tanq̄ꝫ nō ꝯfiſus de iure ſuo. c. ꝑ tuas, i fi. de ſymo. ſed ſi res eſt dubia et ex actis non apparet, ꝙ foueret iniuſtam cāꝫ putat ꝙ excuſaret̃ renūciās poſt concluſuꝫ in cā, facit ſm eum quod not. Cy. in. l. ſi nō ſō minus. ā. de procu. ſed in ſuſtinendo opi. Cy. potes dicere, ꝙ ille q ſimplr̃ renūciat vr̃ in dubio diffidere de iure ſuo, ita expreſſe inquit bal. in. l. poſt q̄ꝫ liti, in. iiij. q. ā. de pac. alle not. ꝑ gl. in. l. ſi maritus, in. § ſi negauerit in gl. mag. ff. de adul. ⁊ in. l. rē non nouā, in fi. ā. de iudi. ⁊ d. c. ꝑ tuas, vr̃. n. ꝙ hēat preſumptionē ꝯ ſe, qꝛ ſi iuſtitiā fouere t preſumit̃ ꝙ iuri ſuo non renūciaret, ar. l. cū de indebito, in prin. ff. de pro. c. ſup h, de renū. Vñ ꝑꝑ hanc preſumptionē, ⁊ ꝑꝑ vexationē q̄ vr̃ iniuſte illata aduerſario ꝑbabiliter vꝫ ſuſtineri opi. Cy. ſed vbi ex actis apparet ꝙ iprobe litigaſſet, tunc dicerē ꝑcedere limitatiōnē datā ꝑ pau. de caſt. ꝑ quo allego tex. in. l. papi. § meminiſſe, ibi vſq; ad ſniā in lite improba pſeuerauerit. ff. de inof. teſt. ⁊ ibi alio mō limitat not. iſtā. l. ſꝫ q̄ō iſta l. pcedat qñ ē ſnia lata ꝯ accuſantē pñtem, ſecus ſi ꝯ eū cōtumacē, circa q̄ō ēt vide q̄ dixi poſt bar. in. l. cū filius, in prin. ff. de ver. ob.

3 ¶ † Querit Pa. ō ca. hic, an illud ꝙ dr̃ hic i accuſante teſtm̄ de falſo hꝫ locū in intētante bo. poſ. ꝯtra. ⁊ dicit ꝙ ſic alleg. l. filius. § oībus. ff. de leg. preſtan. ſed ille. § vt mihi vr̃ non facit, qꝛ loquitur de eo cui de iure cōpetebat bo. po. ꝯtra. ⁊ obtinuit non aūt in eo q iniuſte petit, vt hic, ſꝫ ꝑ eo allego gl. no. q̄ꝫ ibi ſeqt̃ Bar. in. l. is qui ꝯ. ff. de vul. ⁊ pup. ſꝫ in ꝯrium vr̃ tex. in. l. filiō. § ſi qs ꝯ. ff. de le. preſt. ⁊ gl. exp̄ſſe in. l. ſi ſeruus. ff. de bo. po. ſm ra. q̄ aſſignat rōnē, qꝛ bo. poſ. non petit̃ in figura iudicij. Pro hac opi. ēt vr̃ in. d. l. poſt legatum, in princ. in ver. ille q non iure, vbi ille q dixit non iure teſtm̄ fcm̄ lꝫ ſuccūbat nō pdit id ꝙ ſibi in teſtō relictū eſt, lꝫ qñ in teſtō filius non eſt rite inſtitutus, vel exhrdatus adeo ꝙ pt hre ꝯtrab. teſtm̄ dr̃ non iure fcm̄. l. ſi pt. ā. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub condi. fa. Facit. l. ſi quis legatū, ⁊ ibi gl. in ver. iure. et h vr̃ pcedere qñ petens ꝯtra. ſuccubuit, ſed obtinuit, dic vt in. l. aufert, in pri. ff. e. ⁊ in. d. l. is qui ꝯtra. nā tūc pdit ea q̄ in illo teſtō ſibi relinquebant̃. d. § oībus, ⁊. d. l. is ꝯ ꝑter q̄ꝫ cōmodū ſubſti. vul. l. ſi fili᷒ ſubſtituat̃. ff. de her. inſti. ⁊ l. ex facto. § incius, de vul. ⁊ pup. Perderet ēt donatiōnē cā mor. l. ſub ꝯdōne, in fi. ff. de ꝯr. q̄ꝫuis talē donatiōnē non perderet ille q falſum teſtm̄ dixit. d. l. poſt legatum. § ei q innero. § ſe. ⁊ ibi vide rōnem diuerſitatis ꝑ bart. Cogitabā etiā defendi poſſe opi. gl. ij. in d. l. is q ꝯ, q̄ꝫ ibi vr̃ oēs ſeqnt̃ excepto Rap. ⁊ vr̃ ꝑbari. d. l. is q ꝯ, nō violādo tex. nec ob. d. l. filius. § ſi qs, qꝛ r̄ndet ei in. d. l. ſeruus, ⁊ d. l. oībus, ꝙ ille tex. intelligit̃ ꝑ errorē petijt putās ſibi cōpetere bo. poſ. q̄ꝫ petijt vñ non dꝫ pati penā priuationis, vel ſm bar. in. d. § ſi qs, ibi non perduxit ad finē iudiciū, vꝫ dic ꝙ ibi non videt̃ ꝙ ſuccubuerit ſeu ꝙ fuerit repulſus, imo dꝫ ꝙ ſuit accepta bo. poſ. non ob. d. l. poſt legatū, in prin. ver. ille, qꝛ intelligitur in teſtō in quo non interuenit ſolēnitas, pura teſtō, ita ēt accipit̃ inſti. de her. q̄ ab inte. in prin. in ver. iure fecit, ⁊ ibi gl. tꝫ lꝫ ex his reddat̃ paſſus dubius adhuc magis plꝫ pcedens opi.

4 ¶ † Itē q̄ro illud ꝙ dr̃ hic in teſtō ꝙ ſi qs illud ipugnat ⁊ ſuccubuit pdit id ꝙ ex eo petere poterit, hꝫ locū ſi qs ipugnat aliud inſtr̄m ex quo aliquid petere poterat, Pau. de ca h dt ꝙ non per. l. qui rome. § ſeya. ff. de ver. ob. adde ꝙ ēt iſtud vr̃ velle bal. in. d. l. poſt legatū, in prealle gatis ver. pcedo vlteri᷒ ⁊ no. etiam Pau. de ca. in. d. l. ſeya bñ faciunt not. ꝑ bar. in. l. papi. § ſed nec impuberis. ff. de inoffi. teſta.

SVMMARIVM

1 Hæres occiſi pōt impunè adire hæreditatem, ſi occiſores ignorantur, ſed cum poſtea ad noticiam hæredis deuenerint, debent per hæredem accuſari, niſi uult hæreditate priuari.

2 Venenare eſt crimen occultum.

1 **Cuz frēz.** † Si occiſores ignorēt̃ pt hereditas adiri impune, ⁊ cū poſtea ad noticiā deuenerint dñt ꝑ hr̃des accuſari ſi noluit hr̃ditate ꝑuari. h. d.

2 † No. q̄ō venenare eſt crimen occultū, ⁊ idē iac. bu. ⁊ ibi bal i. l. nemo. ā. de ſum. tri. ⁊ Bal. ⁊ Saly. h, q̄ō h non eſt ſine pditione ⁊ ꝑbat̃ ex not. ꝑ Bald. in. l. in ſpicie dū § delinqnūt. ff. ō pe. dū tractat qs ſit pditor, b ⁊ tradit̃ ꝑ And de yſer. ⁊ bal. in. c. j. q. mo. feu amit. ⁊ ꝑ Jo. an. i. c. j. ō homi. i. vj. no. ⁊ bar. in ex̄ua. qui ſunt rebelles, in

verbo

verba.rebelles,⁊ Bald.in auc. hēc nīſi,de epiſ.⁊ cle.⁊ i.l.iij.ſ. q̄ res expor.non poſ.⁊ Bal.⁊ Ang in.l.j.ff.de pac.⁊ ang. in l.ſi.ſ.de oſſi.li.x.⁊ Pet.de anc.in cle.j.§.j.qui vero,de ſtatu mo.⁊ ſm tradita per bar.in d.§.delinquēte cū ſi.in caſu iſto no.ſ.qm venenans fingebat aliud facere q̄ venenare,ſecus ſi p vim fuiſſet venenat⁹ ſeu coact⁹ p aliquē bibere venenū,q2 talis non dr̄ pditor dr̄ ēt occulto vel clādeſtinū crimē qm fit in nocte vel i ira fcā in multitudine.l.ſi cū exceptione.§.in hac actiōe cū glo.ij.ff.q̄ me.cā.⁊ no.p ang.in.l.j.§.occiſorum.ff.ad ſyl.⁊ alijs modis,dr̄ ēt occultū vel clandeſtinū,de q̄b⁹ p Inno.i.c. cum nos,de co.cle.⁊ mul.⁊ p Jo.cal.in.c.veſtra.e.ti.⁊ aliqd p bar.in.l.ij.ſ.de his q ex pub.ra.li.x.⁊ hoc plene pſequit bar. hic,⁊ in.l.ea qdē,in.vij.col.ſ.de acc.⁊ in.l.barbarius philip⁹, in.ij.co.ff.de of.preto.q ēt tractat ibi,⁊ h qm manifeſtū dicat⁊ notoriū,de quo p bar.in.l.ab accuſatore.§.j.ff.ad turpil.⁊ per Inn.in.c.tua nos,⁊ p bal.in.l.ea qdē,in.vj.⁊.vij.col.⁊ p ant. de butr.late in.d.c.veſtra,⁊ p Jo.an.⁊ Ant.d bu.in.c.cū ſpālī §.j.extra de ap.ad q̄ ēt vide q̄ dixi in.l.ſi vero.§ p̄rei.ff q ſa. cog. ℭ In gl.in ver.vertantur ibi,pāuſq̄ adeat ⁊.⁊c.hanc.j. diſt.cū Cy.⁊ Ray.hic,⁊ bar.in.l.pp veneni, poſt princ.ff.ad ſyll.ſed Saly.dicit q̄ qm palā necat⁹ eſt teſtōr a familia ,tunc idem eſt ac ſi necatus eēt ab eẋtneo,vt eo mō teneaṫ hr̄s vindi care necē anteq̄ adeat,multo magis q̄ ſi ab eẋtneo necat⁹ eſſet ſi aūt clam necatus eſt,tunc neceſſario prius oꝫ hēri cō de familia anteq̄ adeat hēditas ⁊ q̄ne habita ſi cōfeſſio aliq̄ ſufficiens habeaṫ ab his,tūc ſupplicīū oꝫ expectari anteq̄ adeatur, ita pcedit id q̄ hī in.l.iij.§.q̄ ad cāꝫ.ff.ad.ſyl.⁊.l.neceſſarios §.j.e.ti.ſed ſi nihil ſufficiens ex tortura habitū eſt pt ipune adiri hēditas,ita pcedit.d.l.iij.§.nō,tn̄ ⁊ ad iſtud ēt vr̄ q̄ tendāt verba Ja.bu.⁊ bar.h oēs ſimplr dicūt,q̄ q̄ de familia ſumenda eſt anteq̄ adeaṫ,Fulg h ēt dicit,q̄ gl.hic ſentit q̄ in necato a familia fiat diſtictio an clā vel palā, tn̄ pſe dicit q̄ in ꝯtriū vr̄ tex.in.l.i.§ plane,ver.quid ḡ,in ſi.ff.ad ſyl.⁊ tex.hic q ḡnaliter loqṫ ſubdit q̄ magna eſt auctoritas gl.a qua recedendum non,⁊ ad ver.qd ḡ rñdēt q̄ vltimū rñſuꝫ ibi poſitū nō oꝫ referri ad p̄mū rñſum q̄ loquiṫ de familia.Sꝫ ad aliud rñſum pcedens q̄ loquiṫ in necato ab eẋtneo,vt ibi intelligit gl.⁊ ad iſtū tex.rñdet q̄ oꝫ diſtingui p iura alle.in gl.adde ēt q̄ glo.in.l. marcellus.§.ſi.ff.ad tre.i ver.deſcēdit , tꝫ idē q̄ gl.hic,ſꝫ Jo.d imo.ibi dicit q̄ imo vr̄ q̄ in necato a familia oꝫ diſtingui put in necato ab eẋtneo p.d.ver.qd ḡ ſꝫ ipſemet Jo.de imo.in.l.ſi ſeruus plurium.§.ſi quid ante.ff.de leg.j. dicit poſſe cōcludi i necato a familia,q̄ ſi habita diligenti tortura non potuit pro tunc heres reperire malefactorē poſſit adire hēditatē anteq̄ altr vindicauerit,alias ſecus per.d.l.neceſſarios.§.j.⁊ ſic vr̄ concordare com.d.opi.Saly.hic q̄ ſatis rōni ꝯſona vr̄. ℭ In ea. ibi imponit penam ſeruis ⁊c.q̄ habes.ff.ad ſyll.l.j.§.potuiſſe alias eſt verſi.ſub.l.hoc autem ſenatus.

SVMARIVMM

1 Hæredi non imputatur ſi non uindicat necem defuncti , ſi ab alio fuit præuentus anteq̄ eſſet in mora.
2 Denunciare qui teneṫ maleficia ſub pœna excuſaṫ ſi fuit præuentus ab officialibus.
3 Iniuria poteſt inferri etiam defunctis.
4 Extenſio an & quando fieri poſſit in pœnalibus.
5 Fiſcus an teneatur uindicare necē defuncti.ſi ipſi fiſco applicaṫ hæreditas pp negligentiam hæredis in uindicando.
6 Exhæredatus qui p querelam inofficioſi teſti reſcidit teſtm̄ ſi uult ſuccedere teneṫ uindicare necem occiſi.

1 Uxorem. †Nō iputaṫ hēdi ſi nō vindicat,ſi alio fuit pūētus anteq̄
2 eēt in mora.h.d. ℭ †No.ſꝫ bar.⁊ alios hic tex. p maſſarijs villarū q tenenṫ denūciare maleficia ex forma ſtatuti ſub pena,nā ſi fuerint preuenti a principali officio q prius denunciauit excuſanṫ a pena ſi non denunciauerūt,adde bar.⁊ Jac. de are.idē volētes in.l.j.§.ſi mulier.ff.d li.agno.p illō tex.⁊ bar.in.d.l.diuus,la.ij.in vlt.co.ff.de cuſ. reo.⁊ Bal.in.l.ſi q̄s hr̄s.ff.de inin.teſt.p Saly. in.l.ea qdē ſ.de accu.p Alb.de ro.in.ij.pte ſtatutorū.q.lxxiij.inci. Itē q̄ ro.ſtatuto caueṫ q̄ ꝯſules villarū ⁊c. dicit tn̄ Bal.h,q̄ ſi ille q pueniṫ nō inſtruxiſſet pfecte curiā nō liberaṫ maſſarius,ar. l.ij.§.nō ſolū.ff.ad tre.ita ēt dr̄ ro.in.l.ſi.ff.ad ſyl ⁊ idē ſi maſſarius primo fuiſſet negligens,vt p bar.in.d.l.diuus, itē not.

ibi nā dolo ⁊c.q̄ q̄s non oꝫ ſuccedere ei quē negauit , dixi i.l. hereditas.ſ.e. ℭ In ſup no.q̄ mulier pt accuſare de homicidio fr̄is,vt hic,⁊.l.vxori.ſ.q accu.⁊ plene in.l.ij.ff.de accu. ℭ In gl.in ver.indignū p dicto gl.optime facit.l.j.ff.e. ⁊ ibi bar.⁊.l.j.ſ.de ſe.nup.⁊ no.bar. poſt gl. in.l.fideicōmiſſum.ſ. de fideicō ⁊ bal in.l.ticius,in prin.de excu.tuto.⁊ per Joā. de imo.in.l.ij.ad ſi.in pri.ff.de vul.⁊ pu.Sꝫ ꝯ iſtā gl.facit tex. in.c.ij.i ver.dn̄o viuēte,a ꝯtrio ſenſu,de ſen.ſine culpa nō amit. ſm bal.ibi.Sꝫ rñde lꝫ ipſe non rñdeat , q̄ ibi tractaṫ de pena priuationis feudi aplicanda dn̄o,iō regriṫ q̄ ipſi viuēti inferatur iniuria,hic aūt de pena applicanda fiſco,vel rñde vt ibi p And.de yſer.Ulico.de nea.⁊ mod.ſ.q̄ ēt ibi idē eſt dn̄o mortuo ſicut viuo,q2 ⁊ viuo ⁊ mortuo debeṫ ei reuerentia.l.apud
3 celſum.§.aduerſos.ff.de doli.excep. ℭ †Itē no.ex hac gl.q̄ iniuria pōt inferri defuncto facit.l.q ſepulchra.ſ.de ſepu.vio. Et inducit p Bal.hic ad.q An ſi bānitus pt impune offendi poſſit mortuus veſtib⁹ ſpoliari.dic vt hic per eū tenentē q̄ nō,⁊ cū eo trāſit Saly.facit ēt iſta gl.ſꝫ Pau.de ca.hic ad id q̄ no.Bar in.l.ſi mulier.ſ.de adu. ℭ Itē facit ſm eū q̄ ſicut pp adulteriū cōmiſſuꝫ viuo marito mulier priuaṫ lucro dotis
a ita per ſtuprū cōmiſſum per viduā ᵃ cū cenſeaṫ adhuc eſſe in matrimonio.l.fina.ſ.de bo.ma.⁊ ita per hec ⁊ per not. per Bart. in.d.l.ſi mulier,dicit q̄ ſemel allegauit ꝯ viduā , ſꝫ h non puto verū,⁊ in ꝯtriū facit tex.in.d.c.ij.ſm intellectū bald. ibi.Tretull,⁊ad idē q2 iura loquētia de priuatione dotis loquūtur in adulterio,⁊ ſic in delicto cōmiſſo viuēte marito.l.conſenſu.C.de repu.⁊ in.c.plerunq̄,de do.inter vir.⁊ vxo.vn̄ nō debent ad aliū caſum extēdi cū ſint penalia.l.ſi.C.de interdi. ma.facit.l.cū qdā,de lib.⁊ poſt.⁊ in r̄ſa in penis,cū ibi no.lib. vj.⁊ no.gl.in c.j.in ver.italie,de temp or in.vj.cū ſi.⁊ talis offenſa illata mortuo marito nō dr̄ vera offenſa illata marito vt pbat Bal.hic in ſi.⁊ ſic nō ē oino eadē rō q̄ eſt in adulterio cōmiſſo viuo marito ,adde ēt circa hoc not.p glo.q̄ ſm pau. de ca.hic.iſta gl.pcedit in offenſa illata poſt mortē teſtatoris ſed ſi eēt illata in vita,tūc dicit q̄ ſi loquimur i legato vr̄ adēptū,vt no.in.d.l.fideicōmiſſum,ſi vero in hereditate, ⁊ illa applicabiṫ fiſco,q2 non pōt adimi tacite vel expreſſe voluntate nuda ſine ſolēnitate,iō tūc ſicut pro offenſa illata mortuo teſtatori applicareṫ fiſco, ita ēt ſi viuo teſtōri per iſtā gloſ.dicit q̄ doc.ita declarāt in.d.l.fideicōmiſſum,ſꝫ nō vr̄ q̄ vllo mō hēdicat in hēditate dū dicit q̄ applicaṫ fiſco ſi offēſa illata eſt ſacra teſtōre viuēte,nā dicit ꝯ l.ex pte.ff.de adi.leg.⁊ ꝯ no.p gl. ⁊ oēs.ſ.e.in.l.hēditas,in gl.mag.in.ij.ſol.data ad.d.l.ex parte dū p gl.⁊ expreſſiue p doc.ibi reprobaṫ illa ſcōa ſol. addo ēt q̄ ꝯ iſtā gl.aliqualiter facere vr̄ q̄ iſta indignitas non reperitur in iure expreſſa in caſu iſto,⁊ in penalibus non fit extenſio,vt dixi ⁊ iura alle in gl.non vr̄ pbare , q2 loquunṫ de tacita reuocatione legati p q̄ legatū non applicaṫ fiſco,⁊ ita ꝯ iſtam gl.arguit Fulg.hic.ſꝫ ſuſtinendo opi.gl.dicere poſſes quod vbi p oīa nō ē eadē rō nō oꝫ i penalibus fieri extēſio,vt no.gl. in.d.c.j. in verſi.italie,⁊ in.c.ſi poſtq̄,in ꝟbo mēte, de elec. in.vj.⁊ no.bal.in.l.data opera,in.ix.col.C.q accu.⁊ in.l.ſi q̄s ſeruo.ſ.de fur.⁊ in.l.i.C.de interdi.⁊ in.l.de q̄bus,i.xviij.co. ff.de legi.⁊ in.l.illud,in.ij.col.de ſac ſan.eccle.⁊ in.l.omnes populi,in pen.col.ff.de iuſti.⁊ iu. Nam vbi eſt eadem rō dicit ibi cōuenire mens.l.cū mulier viri,⁊ ibi no.bar.ff.ſo.ma.⁊ no. Dy.in.c.ſi.de re iu.in.vj.⁊ iſta pt eſſe rō quare in penalibus videam⁹ fieri extēſionē ē caſu.c.j.§.porro,⁊ ibi p Bal.in anc. q̄ fuit prīa cā bn̄ſi.amit.vbi bal.dixit vbi eēt ex.meliorē d corpo
4 re,iuris,†q̄ in penalibus fit extēſio ᵇ facit q̄ no.gl.fin.in.l.ſi.
b in ver voluerit ſm Saly.ibi.ſ.de reuo do.⁊ q̄ no bar.in.d.l. ex parte,in fin.dum dicit,vt q2 occidit filiū teſtōris ⁊c.⁊ alle. tex.in auc.ſi captiui.C.de epi ⁊ cle.que non loquitur proprie in illo caſu,nam qm plura hn̄t eadem rōnem ,licet de vno fiat mentio videtur fieri exemplariter non reſtrictiue,ita ſingt bal. in d.l.de quibus,in.xviij.col.alle.l.imperiū.ff.de iu.om.iu.q̄ verba not.q2 loquitur bal.ibi etiam in mā penali,⁊ ſequitur illud Pet.de anc.in.c.canonū ſtatuta,de conſti.in ver.inter cō
5 ſilia que habeo ⁊c. ℭ †Quero ēt in mā huius titu.an qm fiſco applicatur hereditas alicuius occiſi,cuius heredes neglexerunt vindicare necem teneatur ipſe fiſcus vindicare necem d
6 functi,vide glo.q̄ non in.l.recuſare.§.ſi fiſco in verbo vindicauit.ff.ad treb.⁊ non.eſt alibi ſm Nic.de nea.ibi † Quid in filio exheredato q per querelam inofficioſi teſti obtinuit reſcindi teſtm̄,dic q̄ ſi vult ſuccedere teneaṫ vindicare neceꝫ teſtatoris occiſi,vt eſt glo.y.l.ex inofficioſo inucio tex.ff.ad ſylle.

ᵃ ℭ Viduam adde hēc.q. decidit pau.de ca.ei⁹ q.cxxi.I ꝑ impreſſis.

ᵇ ℭ Fit extēſio. adde ſoc. cōſi.cclxxv.i. ci.in cā,col.v. ꝟ.ꝯfirmaṫ, in ij.vo.⁊ vide andr.ſic.q.xlviij. inc.pclare ſcribiṫ in ij.vo.lu. vbi.i.ij.co.ꝟ ſi.⁊ qdā ꝯcludit q̄ lex penalis principr emanās pp publicā vtili.dr̄ fauorabilis , et iō extendenda ēt ad caſuꝫ in ꝓpoſuꝫ ⁊ vide eūdē ſicul.ꝯſi. lix.inci.illud i mediū co.vol. co.x.ver.⁊ eēt p̄mitto vbi q̄ ētī correctoriis ⁊ penalibus ⁊ ad iproprīū ſignificatū fit extenſio in fauorē aīe ⁊ an fiat extenſio de ſimilibus ad ſimilia etiaꝫ i penalibus vide pulchre eūdē ſicul. ꝯſi.lxiij. inſcribiṫ, col. viij.ver .circa q̄ i.j.vo.Mē. Ferrarien.

* ℭ Vide ſa ſo.i.l.i fideicōmiſſum.ſ.de fideicom . T.

SVMMARIVM

1 Dilatio ad uindicandã necem defuncti non nocet hæredi interim morienti, nec ſeruis libertate donatis, nec aliis legatariis.

2 Actum nihil dr̃ eſſe, donec aliquid ſuper eſt agendum.

1 c **Uz ſyllenianũ.** † Dilatio ad vindicãdã necẽ defũcti non nocet h̃redi interim morienti nec ſeruis liberta. donatis, nec alijs lega. h. d. ℭ Et p̃mitte q̃ icẽ potẽ ſenatuſcõ. ſilleniani h̃r a occiſi moriens añ aditã h̃reditatẽ nõ ei ãſmittebat, ſʒ p orationẽ diui Marci fuit inductũ vt trãſmitteret, vt h̃ p gl in ver. oratio. Itẽ pmitte q̃ legata libertatũ ⁊ alia legata relicta ſeru'o non cedũt niſi a die adite h̃reditatis l. vnica §. in nouiſſimo, in ver. libertatib' J. de ca. tol. Itẽ alia p̃mittere potes q̃ traduñt hic in gloſſ. j. ⁊. ij. ℭ No. q̃ dilatio legalis nemini dʒ eſſe dãnoſa, vt hic, ⁊. l. ſi §. donec. ff. de iure de li. Itẽ no. fauendũ eẽ libertatibus, vt h̃, ⁊. l. gñaliter. §. ſiqs le no. ff. de fideicõ li. inſti. de dona §. ſi ℭ Itẽ no. caſuʒ in quo q̃s naſcit liber ex ancilla. ℭ Et ẽt no. caſuʒ in quo illud qḋ acqrit ſeru' acqrit ſibiipſi. ℭ Itẽ no. imparatorẽ dici philoſophie plenũ. Itẽ no. caſum in quo ſeru' h̃redẽ hʒ, ⁊ h̃ ne dilatio legalis
2 ſit ei dãnoſa. ℭ † Ultimo no. nihil dici eſſe actũ donec aliqd ſupeſt ad agendũ ⁊ facit ad q̃onẽ ſiqs deat ſoluere mille ſub pena, ⁊ ſoluit in to ñ excepto vno denario n incidat in penã ac ſi nihil ſoluiſſet, de quo vide p Ange. ⁊ mod to. l. in executione. §. hẽ ſi ita. ff. de ver. ob. cũ concor. ⁊ addi. q̃s ibi õdi. ℭ In gl. j. ibi in legatis ⁊ fideicõmiſſis, ſubaudi relictis ſeruo cui ẽt legata libertas erat, nã oĩa talia legatorũ non cedebat niſi ab aditõ h̃reditate, vt iam dixi, ſed in alijs legatis relictis his q liberi erant non erat neceſſaria iſta puiſio, qꝛ quo ad trãſmiſſionem dñcedebat oĩa eoꝝ tpe mortis teſtõris. d. l. vnica §. cũ igiſ, tñ dici põt q̃ lex iſta omnia indicat i. d. legatis q̃ erit notandũ. f. q̃ lʒ fructus rei, p. teſtatoria legate nõ debeanſ a legatario niſi q pcepti ſunt a die adite h̃reditatis. l. herennius, aſa inci. fructus cũ gl. ff. de vſu. ⁊ no. Cy. ⁊ magis cõiter doc. in l. ſi. J. de vſu fr. le. tñ qñ defertur additio pp iſtã cãm vindicãde necis defũcti fructus ante aditã h̃reditatẽ percepti debebunſ ne dilatio ſit legatarijs dãnoſa q̃ no. ℭ In gl ſi. in ſi. ſolue q̃ hic loquiſ in tm. in ciuilis ſapien. le, ibi vero in delictis in qbus ſufficit plerunqʒ volun as ad aliquem actum primũ, q̃ſuis non piecetũ deuenerit ſuerit ne delicta impunita remaneant, ⁊ facit iſta. l. ad id q̃ notabiliter occidit Bar. ff. de acqui. here. in. l. ventre nñ mediñ, in ver. tertius caſus poſitus in gl. ⁊c. de quo etiã ibi vide per alios, ⁊ per ro. in. l. iij. §. eleganter. ff. ad ſylle.

a ℭ Non preſtiterit an teneaſ q̃s aliũ defendere v'l obuiũ ne ab alio offendaſ vide Lud. ro. cõſi. cxvij.

b ℭ Dupli. ſʒ q̃lr deant icẽ deponẽ teſtes deponentes õ ta i delicto cõmiſſo p' ſonuʒ cãpane vide p Ange. conſi. cxciiij.

SVMMARIVM

1 Serui ſi auxilium non præſtiterũt cũ potuerint domino ſuo dũ occideretur puniuntur ut hic.

2 Vicini dicuntur qui ſe poſſunt exaudire.

3 Statutũ q̃ delicta cõmiſſa poſt ſonũ cãpanæ puniant pœna dupli qd ſi ſuit fuit cõmiſſum i loco ubi nõ audiſ ſonus cãpanæ.

4 Teſtes idonei in criminalibus non dicũtur impuberes ad plenã probationem tamen faciunt indicium.

5 Iuuare dñm ſerui tenentur, ſed non ſic fortè tenentur alii.

1 **Talis.** † Sicut puniunſ ſerui qui erãt ſub eodem tecto in quo dñs fuit occiſus vel erãt p̃ntes, ⁊ ipſi auxiliũ nõ p̃ſtiterũt, ita ẽt fierãt in quocũqʒ loco vbi vocẽ clamantis audire potuerũt ⁊ aiadu ſentire q̃i tũc ſatis intelligãſ eẽ ſub eodem tecto 1 ſeu p̃ntes. h. d. ℭ No. quo accipiaſ aliquos eẽ ſub eodẽ tec-
2 to. ℭ † Itẽ no. ar. q̃ vicini dñr q ſe pñt exaudire, de quo per bar. in. l. ſi tertius, in pñ. ff. de aq. p. n. ar. ⁊ ẽ bona gl. in. c. felic 2
cis. §. pñt, in ver. vicinarũ, de penis, l. vj. ⁊ p Inn̄ h̃ are. ⁊ bar. 3
in. l. j. §. hoc nũt in pñ. ⁊ i. l. iij. §. ſiu dua. ff. ad ſylli. ⁊ per glo. ⁊
doc. in. l. iij. §. ſi itã vicinũ. ff. õ dã. infe. ⁊ p bal. in. l. ſi vicin'. C. õ 4
mp. ⁊ Pe. de anch in. c. canonũ ſtatuta, de cõſti, vi ver. alteriris, qꝛ in ſtatuto ſepe fit mẽtio de vicinis, ⁊ p Albe. de ro. in 5
3 ſuo dictionario in ver. vicini. ℭ † Itẽ inducit p bar. in. q õ ſtatuto dicẽte q̃ delicta cõmiſſa poſt primũ ſonũ cãpane puniantur pena dupli. Quid ſi cõmiſſum eſt in loco vbi nõ audiſ ſonus cãpane, ⁊ remittit ſe ad no. in. l. j. §. h̃ añi ſenat'. ff. ad ſyll. vbi Bar. tenet q̃ punitur pena dupli liter ꝛt vera nox ipe delicti cõmiſſi, ſʒ bal. hic ꝗ, qꝛ iſte eſt caſus omiſſus a ſtatuto, 2
arg. c. inſpectis, de reſcri. in. vj. ⁊ lʒ ipſe non dicat h̃ vr̃ tenere

c ℭ Impuberes incẽrtũ.

d Ial. hic õt q̃ minores. xx. ann. i indubiũ plene pbãt ſm eũ. e. p ipm adõ an duo iperfecte pbões ſimul iungãnſ vt plene pbẽt Lud. ro. cõſi vij ⁊ an minor in criminalib' pbet vide 3
D d ꝛ. cxiij. ⁊ Alex. in locis hic alleg. s d Iaſo. ⁊c. q

Ia bo. in. l. more. ff. de ſer. ⁊ Saly. in l. nõ minorẽ. C. de trãſa. ⁊ iſta multũ mihi placẽt, nã rõ p q̃ mouet bar poſſʒ pcedere ſi eſſem' in terminis iuris cõis, ſʒ nos ſum' in ſtatutis in qb' dicim' q̃ caſus omiſſus remanet in diſpõne iur. cõis. l. cõmodiſſime ff. de lib. ⁊ poſt. l. ſi ex nexus. ff. de condi. ob cau. ⁊ attento q̃ delinqoẽs in loco in q̃ non audiſ ſonus cãpane non ſigãt ex caſu expſſo in ſtatuto. l. iij §. ſurdon ff. ad ſyl. Et ẽt fatef h̃ Bar. ſequiſ q̃ ſumus in caſu omiſſo, ⁊ ita teneo q̃uis Sal. teneat idẽ q̃ Bar. p alla tñ rõnẽ q̃ ſatis debilis vr̃, nã dt q̃ p̃ma ps ſtatuti q dupli at penã in delictis cõmiſſis de nocte p totũ territoriũ dʒ intelligi ẽt ſi cãpana non poſſit ibi exaudiri. Sed ſequẽs ps ſtatuti q̃ dclarat, vel ſingl die vel nocte a pulſu certe cãpane ſolum hʒ locũ vſqʒ quo exaudiri pt non vltra, ſed in eo loco vlteriori remanemus reſpectu illius particule in iure cõi, vt ibi dies vel nox appellef ſm cõeʒ vſuʒ loqndi ⁊ boniʒ interpretationẽ, vt. ff. de ſun inſtr. l. cũ de lanionis § aſinum, q̃ diſtinctio nũ vr̃ pcedere, qꝛ verba ſtatuti dicũt, q̃ i maleficijs cõmiſſis de nocte pena dupliceſ, ⁊ q̃ nox itelligni nõ ſono illis cãpane, ⁊ ſic illud ps ſtatuti expſſe venit ad declarationeʒ prime ptis ſtatuti, ita q̃ dici non poteſt q̃ prima pars ſtatuti in vno caſu loquaſ, ⁊ ſcda in alio de quo articulo ẽt vide p Pe. de anch. in. c. canonũ ſtatuta, vbi tenet opi. q̃ diſputando tenuit Iac. bu. q̃ diſputationẽ refert Bar. in d. § hoc aũt ſenatus, vide ẽt circa hoc id q̃ no. voluit Bal. i. l. liberorũ, in pñ. de his q no. infa cum quo tranſit Ro. in. d. §. hoc aũt ſenatus.
4 ℭ † In glo. j. hanc gl. reputãt hĩ notandã bar. ⁊ alij ſcribẽtes hic ad hoc vcʒ q̃ lʒ in criminalibus impuberes nõ ſint idonei teſtes ad plenã pbationẽ. l. iij. §. in l. ff. õ te. tñ ſunt idonei ad indiciũ, ⁊ hanc gl. ẽt reputat valde notabilẽ bal. in. d. §. impube-
c res, ⁊ a. legato in glo. ⁊ huic adde aliã in. l. inutiſ, la. ij. in gl. ſi. ff. de teſti. ⁊ Spe. ⁊ Io. an. in ti. de teſte. §. j. v. itẽ excipiſ q̃ eſt impubes, ⁊ bart. in. l. marius. ff. de q̃õ. vbi declarat hec dicta. ℭ Extra glo. ſa. ſt hec. l. An dormiens puniaſ pena ſenatuſcõ. ſyl. in quo. Cy. hic ꝗcludit, q̃ aut ſuit in culpa q̃ ſciebat dominũ h̃re inimicos q ſemp parabãt inſidias vite ſue, ⁊ erat in illo loco vbi poterat timeri aggreſſus, ⁊ tunc puniaf, argu. l. ſi ſeruus ſeruũ §. ſi fornicarius. ff. ad. l. aqui. aut nulla culpa pceſſit, ⁊ tũc ſecus. l. fluminũ. §. vicinũ. ff. de dã. infec. Et attẽto q̃ pena ſenatuſcõ. eſt vltimũ ſuppplicium, vt. l. j. § potuiſſe. ff. ad ſylle. hẽs ex hac deciſione notare q̃ p culpa remota n dolo imponiſ pena vltimi ſupplicij ſiſe in. l. ſiqs aliud § aboꝛtionis. ff.
5 de pe. ⁊ in. l. oẽ delictũ. §. pe. ff. de re mili. cõ ſi. ℭ † Itẽ hẽs ex hac gl. arg. q̃ cũ ſit ſpẽale in ſeruis, vt teneantur iuuare dñm, ſecus vr̃ eẽ in alijs, de q̃ p Guil. de cu. hic qui ad hoc all gl. in. l. culpa caret. ff. de re. iu. pbaf in. l. metũ § ſed lʒ, ⁊ ibi bar. ff. q̃ met. cau. ⁊ per Bar. in. l. vt vim, ad finem. ff. de iu. ⁊ iur. ⁊ in. l. ſed in eo. ff. ad ſylle. ⁊ in. l. verũ, vbi hoc limitat. ff. ad. l. iul. de parricidijs, de quo ẽt vide in. c. quanto, de ſen. excõ. ⁊ in. c. dilecto io. tit. in. vj.

ℭ De codicillis. Rub.

ℭ In gl. rub. ibi, quare dicuntur codicilli ⁊c. intentio gl. fuit q̃ codicilli dicantur paruus codex, vnde hic accipitur p parua vltima volunta. reſpectu teſtamenti, facit. l. q̃ per manus. ff. eod. ⁊ J. eo. l. ij. ⁊. l. ſi. ad ſi. l.

SVMMARIVM

1 Poſthumi præteriti natiuitate rũpiſ teſtm̃, & ſic ẽt codicilli ab eo dependentes, & ſi teſtator teſtm̃ ruptum confirmat coram quinqʒ teſtibus, ipſum iure codicillorum ualere facit.

2 Acceſſorium tollitur ſublato eius principali.

3 Clauſula codicillaris nihil operaſ rupto teſtõ agnatione poſthumi præteriti qui poſtea naſcitur uiuo teſtatore.

4 Codicilli rumpunſ rupto teſtõ, & ſi confirmatur teſtm̃, ita confirmantur codicilli.

5 Clauſula ex nunc prout ex tunc, & econtra, quid operetur.

1 **Rupto.** † Natiuitate poſthumi preteriti rũpiſ teſtm̃, ⁊ ẽt codicilli ab eo dependentes rumpunſ, ⁊ ſi teſtator teſtm̃ ruptũ ꝯfirmat coram quinqʒ teſtibus ipʒ iure codicillorũ valere facit. h. d. ℭ † Not. q̃ ſublato
2 p̃ncipali euaneſcit acceſſoriũ, vt hic, ⁊ in r̃la cũ p̃ncipalis. ff. õ regu.

reg,iur. iſtud nõ q hic dr .ſ. q ſublato teſtõ intelliguntur ſubla ti codicilli intellige niſi in codicillis eẽnt expſſe rogati venien tes ab inteſta. implere contenta in teſtõ, vt pʒ in. l. ex teſtõ, ⁊. l. eam qʒ. C. de fideicõ. ⁊ iõ vbi teſtm̃ hʒ clam codicillarem nõ hẽ ret locũ iſta regula, q̃ illa hʒ effectũ in defectũ teſti facit tex. hic in fi. idem ſi eſſent tacite rogati venientes ab inteſtato im plere contenta in teſtõ ⁊ intelliguntur rogati tacite qñ codicil li non potuiſſent hẽre effectum teſtõ exiſtente valido tex. ẽ cũ glo. fi. in. l. qui teſtõ. §. i. ff. de here. inſti quem ibi ita declarat Bald. ⁊ eſt ſingulariter no. ſm Jo. de imo. ibi pro limitatiõe huius. l. nam ibi ſi fuiſſet liber ⁊ heres ex teſtõ libertas data in codicillis fruſtra fuiſſet data, vñ illa intelligitur ibi data in co dicillis ſi teſtm̃ nõ hẽret effectũ Bar. tñ ibi aliter intelligit iſtũ tex. ſed vt ibi dicit Jo. de imo. diuinat ille intelle ad illũ text. Alio mõ etiam limita iſtã. l. vcʒ vbi teſtm̃ fuit a principio nul lum, vt q̃ filius iam natus fuit preteritus in teſtõ a teſtatore q poſtea codicillos fecit, nam valebunt codicilli per ſe, ⁊ non di centur pendere a teſtõ quod a principio fuit nullum ſm Cy. hic. ⁊ Dy. ⁊ bart. in. l. legata inutiliter. ff. de leg. i. per illũ text. ſm vnam lec. ⁊ arg. l. iij. §. fi. cum glo. ff. de lib. ⁊ poſt. ⁊ ibi mo derni, vt pau. de ca. ¶ No. ſo teſtm̃ ruptũ agnatione poſthu mi, põt reaſſumere vires per per codicillos poſtea factos nõ tñ valebit vt teſtm̃, ſed iure codicillorum. ¶ Not. tertio ibi, vt ex codicillis relictũ q agitur ex cõfirmatione non ex confir mato, vt hic. l. poſthumus. §. fi. ff. de iniu. teſt. ⁊. l. ſi qs pelore. ff. ad treb. ⁊ ibi glo. in verbo teneri, de quo plene per Jac. but. in l. legitima. ff. de pac. ⁊ per Bal. late in. l. ex placito. C. de rerũ permu. ¶ In gl. in ver. non velit, adde ẽt aliũ caſum in quo co dicilli non rumpuntur. ¶ In gl. in ver. literas, ibi quandoqʒ te ſtes, ⁊c. idem in gl. in. l. qui liberos. §. teſtamento. ff. de bo. poſ ſm tab. ⁊ hoc cõiter tenetur. Nec ob. q not. glo. in. l. heredes palam. § ſi qd poſt. ff. de teſt. in verſi. poſſe, q̃ ibi declaratur de declarando voluntatem validam hic de confirmando inuali dam. Ad quod ẽt vide Bar. in. l. j. §. j. ff. de leg. iij. ⁊ que not. Bar. in. l. certũ lo verſi. prime qõni, ⁊c. C. vñ leg. ¶ † In ead.

3 in fi. no. ex gl. iuncto tex. q diſpõ auc. ex cã. C. de lib. prete. hʒ locum in preteritione poſthumi. dixi ibi ⁊ iuxta hoc tangit an ge. aliquid õclauſula codicillari an operetur rupto teſtõ agnatiõe poſthumi preteriti qui poſtea naſcitur viuo teſtõre, nã dicit q ponderanda eſt ſingulariter iſta glo. dum dicit non reſtituuntur teſtm̃ ⁊ codicilli, ⁊c. q̃ hec glo. relata ad tex. determinat q ſi in teſtõ eſt appoſita clã codicillaris per hec verba ſi nõ vʒ iu re teſtamenti volo valere iure codicillorũ, ⁊ teſtm̃ rumpatur p agnationẽ poſthumi. de quo teſtator nõ cogitauit, vel ẽt ſit nul lum preteritione filij iam nati quẽ teſtõr ignorabat hẽre ⁊ per qñs illa clã nihil operetur ſʒ opĩ qʒ dicit ſe tenuiſſe in. d. auc. ex cauſa non poterit etiam operari dato q poſthumus ignoran ter preteritus naſcatur viuo teſtatore, vel dato q ipſe teſtator poſtea ante mortem certificetur de vita filij iam nati quem pu tans eſſe mortuum preterierat, licet etiam teſtator poſt ſciam tanto tempore ſuperuixerit, q̃ pleniſſimum habuit prãtẽ con ficiendi nouũ iudiciũ, q̃ dicta clã iam rupta vel a principio nul la pp dictam preteritionẽ ita ignoranter factam nullas vires reaſſumit ex ſimplici ſcientia teſtatoris, ſed neceſſe eſt, q nouo iudicio cõfirmetur, ⁊ dicit tenendũ eſſe fixum cordi, ⁊ q hoc ha buit de facto in vrbe veteri, ⁊ q ita fuit determinatũ per colle gium peruſinum, ⁊ q tñ iſta gl. non fuit allegata, ⁊ p hoc fa cit. l. i. §. i. ⁊ § ſi quis plane. ff. de leg. iij. Sed mihi videtur q h glo. ad hoc non bene ponderetur per Ange. q̃ loquitur glo. de clauſula codicillari ſeu de codicillis factis in defectum teſtamẽ ti, ſed de codicillis pertinẽtibus ad teſtm̃, ⁊ ſe compatientibꝰ cum teſtamento cuius contrarium facit clauſula codicillaris adiecta in teſtamento non mirum igitur ſi iſti codicilli de qui bus hic non reaſſumunt vires, quia dependent a teſtamento quod non reaſſuebat vires. l. ab inteſtato, ⁊. l. quis cum nul lum, in fin. ff. eod. vnde qʒtum ad veritatem eius q tangit an ge. dic vt dixi in d. auc. ex cã. ¶ † In gl. in ver. iudiciũ in pn. notandum eſt ex hac glo. ſingulariter maxime ſm Fel ⁊ pau. de ca. h, q ſicut per rupturam teſtamenti rumpuntur codicilli, ſic ſi rupto teſtõ ⁊ codicillis cõfirmetur teſtamẽtũ p nouã volũ tatem tunc intelligantur etiam confirmari codicilli, quod vide tur mirandum, q̃ non videtur eadem rõ vtroqʒ caſu, nã rupto teſtamento bene debent rumpi codicilli dependentes ab eo, q̃ rupto principali rumpitur acceſſorium ab eo dependens vt h ſed ſi reconualeſcat principale non ſequitur ergo debet recon ualeſcere acceſſorium cum principale poſſit ſtare ſine acceſſo

a rio. l. generaliter. ff. de fideiuſ. nec tex. hic pbat opĩ. gl. q̃ tex. h preſupponit q ſunt cõfirmatũ iudicium precedens, ⁊ ſic confir matio erat apta ad codicillos, ⁊ ad teſtm̃, tñ ratio huius gl eſſe potuit ſm Pa. de ca. q̃ cum ex vna ⁊ eadem rõne rumpatur teſtm̃ ⁊ codicilli. ſ. per agnationem poſthu. preteriti ita ex vna ⁊ eadẽ cauſa confirmationis reconualeſcat arg. l. fina. in fin. C. de nup. que. l. ſatis a remotis allegari vr ad ppoſitũ vnde dic q ad fundamentum deciſionis gl. vr eſſe illud, q dicit tex. in l. ab inteſta. in fin allegata in glo. ¶ In ea. ibi non ex teſtamẽ to in cõtrarium facit. l. qui liberis. §. teſtõ. in verſic. rediſiſſe. ff. de

ſ bon. poſ. ſm tab. vt h per bar. in. l. j. §. j. ff. de le. iij. ¶ † In ea. ibi non ex tunc. Not. q̃ poteſt dubitari qñ in aliqua diſpoſitio ne apponuntur iſta verba ex nunc prout ex nũc, vel eʒ quid ipor

b tent ⁊ vr, q qñ dicitur ex tũc prout nunc ᵃ effectus videtur collatꝰ in tempus pñs quo verba proferuntur ⁊ in illum actum qui p tunc fit qñ illa verba proferuntur. l. hmõi. ff. de ver. ob. ⁊ ibi ray. ⁊ Ang. ⁊ Jo. de imo. Sʒ ſi dico ex nunc prout ex tũc verba iſta ſignant effectum huius actus conferri in illud tp̃s ad q fit re latio ⁊ trahi retro, vt in cle. j. cũ gl in verbo. ex nunc de cõceſ. p̃ ben. ⁊ ad h allegatur hec gl. de q ẽt vide per Bar. in. l. ſi ita ſti pulatus fuero ſticũ in prin. ff. de ver. ob. ⁊ Jo. an. in. c. p̃terea requiſiti, de app. ⁊ Arch. ⁊ Jo. an in. c. vndũ de prebẽ. in. vj. ⁊ per Bal. ⁊ Ro. in. l. lecta. ff. ſi cer. pet. ⁊ per oẽs in. c. preterea el. ij. de appel ⁊ per Bal. in. c. j. de mil. vaſal. qui contu. eſt, ⁊ l auc. cõ rogatos, ad trebel. ⁊. l. l. ex ſilo. C. de appel. ⁊ in. l. galꝰ. §. nunc de lega. ff. de libe ⁊ poſthu. ⁊ in. l. lecta, ⁊ ibi ẽt ibi per Roma. ff. ſi cer. pe. ⁊ per Ange. in. d. l. gallus, in prin. ⁊ hoc ẽ magni effectus illud quod dicitur hic in glo. ſ. quod valeat il la vltima voluntas, vt ex nunc non vt ex tunc, quia ſi fuiſſet te ſtator tempore teſtamenti miles ⁊ tempore confirmationis de ſiiſſet eſſe miles poterit detrahi falcidia. l. ſi certarum. §. fina. ff. de teſta. mili.

SVMMARIVM

1 Hæreditas non põt directò dari, uel adimi in codicillis, ſed per fideicommiſſum ſic.
2 Codicilli dicuntur parua uoluntas, & teſtamentum maior uo luntas.
3 Conditio non poteſt addi in codicillis inſtitutioni puræ factæ in teſtamento.
4 Clauſula derogatoria ad ſequens teſtm̃ condendũ an poſſit in codicillis reuocari.
5 Hæreditas relicta per uerba directa in codicillis coram quinqʒ teſtibus, dato qđ non ualeat iure directo, an ſaltem ualeat iu re fideicommiſſi.

1 b Ereditatem † In codicillis nõ po teſt directo dari vel adimi hẽditas, ſed p fideicõmiſſum ſic. h. d. ¶ Li mita tñ hanc. l. non hẽre locũ in codicillis condi tis inter liberos, q̃ in talibus codicillis directo dari põt hẽdi tas ſicut ⁊ miles directo dare põt in codicillis hẽditatẽ. l. mi litis codicillis, in prin ⁊ ibi no. Bar. ff. de teſta. mi. q an ſit ve rum dixi in. l. hac conſultiſſima. §. ſi qs aũt. C. de teſt. ⁊ pari rõ ne poſſet idẽ dici in codicillis conditis ad pias cãs de quo vi deatis p Bal. in repe. l. j. in aũpe. col C. de ſac. ſan. ecc. ⁊ lʒ nõ poſſit dari hẽditas directo in codicillis qs futurꝰ eẽ debeat di recto hẽs ex teſtõ. l. aſſe toto. ff. de here. inſti. p qʒ. l. dicit Jo. de imo. ibi hanc. l. limitari intelligo, tñ hʒ terminos illius. l. qñ teſtator i teſtõ ſe retulit ad codicillos alios fecꝰ, vt ſi teſtator i teſtõ ſimplr dixit relinquo filio meo centũ, poſtea addidit in codicillis iure inſtitutionis. nam non ſuſtinebitur teſtm̃ ſm bal. Bal. ⁊ Saly. in. l. non codicillõ. C. de teſt. ⁊ ar. l. q p manus.

a ff. eo. ¶ † In gl. fi. rõ melior eſſe vr illa q̃ colligitur p. l. ſi idem ⁊ ibi no. Bar. C. eo. ſunctis no. per glo. in rub. C. eo. dum gl. ibi dixit codicillos eſſe paruam vltimam voluntatem, ⁊ teſtm̃ eſſe maiorem vltimã voluntatem, item cũ directa inſtitutio ſit di gnior dari dʒ in voluntate magis ſolẽni, ⁊ hanc rõnẽ ſentit hic Fran. rig. Bal. Aug. ⁊ ful. hic. ¶ Ex glo. quero quid ſi inſti tutio eſt facta de re certa in teſtõ in quo alius erat vñs heres

c inſtitutus an poſſit ille adimi in codicillis, ⁊ vide Jac. de bel. in auc. vt cum de appel. cog. §. ſine igitur in fin. in. q. nã ibi po nit, ⁊ per Bal. in. l. omnimodo in prin. iij. q. C. de inoffi. teſta. vbi Bald. tenet quod ſic, ſi erat extraneus heres inſtitutus in re certa ſecus ſi filius ⁊ reputat hoc Baldus nota. diligenter

a ¶ Sine ac ceſſorio. com hac ſn a tranſit ẽt. d. iaſ. h, tu aũt dic q h nõ ẽ mirũ q codi cilli confirmen tur cõfirmato teſtõ p ea q̃ vo lut Ln. ro. cõ ſi. cccxx. vbi inter cetera dicit q acceſſoriũ ſe quitur naturã ſui pĩcipalis ẽt ſi pĩcipale ſit il lo dignĩꝰ ⁊ po tentius alleg. tex. in. l. ⁊ ſi nõ ſuit. §. pũcipa mus. ff. de an. ⁊ arg. leg. p qʒ dicit q bar. re probat gl. cõtrã dicentẽ in. l. õ pe. lega.

b ¶ Ex tunc p ut ex nunc. vid pau. de ca. cõ ſi. ccxlviij.

c ¶ Codicil lis vide And. ro. cõ. clxxviij. incip. ampliſ ſime doct.

tionem vide ibi per eũ, ⁊ idẽ tenet ipſe in auc. ex cã in. vj. q. de lib. pręte. ⁊ ita limita no. per bar. in. l. non codicillũ. C. de teſta. dum dicit ꝙ in codicillis pt̃ inſtitui hẽs in re certa, q: hr̃ loco
3 legatarij. ¶ †Quero an inſtitõni pure facte in teſtamẽto poſſit in codicillis addi cõdõ, ⁊ dõm eſt ꝙ non. l. pe. §. fi. ff. de cõdi. in
4 ſti. l. diui, in pri. ff. e. ¶ †Querit hic Saly. an clã derogatoria ad ſequẽn teſtm cõdẽdũ poſſit in codicillis renocari, ⁊ putat q̃ ſic, q: ex hoc non dat̃ nec adimit̃ hr̃ditas, ⁊ q: nõ reperit̃ ꝓhibitum ergo ꝑmiſſum, ar. l. nec nõ. §. ꝙ eis. ff. ex qb. can ma.
5 ¶ †Querit an ſi in codicillis coram q̃nq; teſtibus ꝑ verba directa ſit relicta hr̃ditas dato ꝙ non valeat iure directo valeat ſaltem iure fideicõmiſſi, Pau. de ca. hic, dicit ꝙ ſi teſtõr fuit vſus verbis directis in codicillis conditis poſt teſtm̃, vt q: in teſtõ inſtituit ticiũ poſtea in codicillis diſpoſuit ꝙ poſt mortẽ ticij ſempronius ſit hr̃s trahet̃ ad fideicõmiſſum. l. ſcenola. ff. ad tre. ⁊ l. cũ q̃s decedẽn. §. ſeyꝰ, de le. iij. vbi aũt nõ ꝓcederet teſtm̃ validũ, ⁊ quia corã q̃nq; teſtibus dixit ticiũ hr̃dẽ inſtituo ꝓſumeret̃ potius voluiſſe teſtari q̃ʒ codicillari ⁊ diſpõ nõ valebit. d. l. nõ codicillũ, ſʒ ſi ꝯſtaret ꝙ voluiſſet codicillari, ẽ vt q: hoc expſſiſſet, tũc trahet̃ ad fideicõmiſſuʒ ſicut ſi teſtm̃ preceſſiſſet, ⁊ ita dicit voluiſſe By. in quadã diſputa. inci. p̃ſta ſi ãt illa volũtas potuiſſet valere iure teſti, q: interfuiſſent ſeptẽ teſtes, ſʒ teſtõr dixerit velle valere iure codicillorũ, tñ valebit iure teſti ſm By. in d. diſputatione, ⁊ Jo an. in addi. ſpec. ti. de inſtru. edi. §. cõpendioſe, in addi. inci. ad intellm̃, ⁊ ita tenet Pa. de ca. h, ⁊ dixi in d. l. nõ codicillõ ⁊ ꝑ hoc apparet ꝙ in d. l. ſcenola, ⁊ d. l. ſeya, non ob. huic. l. Cy. ẽt hic aſſr rñ. ad d. l. ſcenola. ſ. ꝙ vbi fuerit verbũ ſubſtituo, ꝙ eſt verbũ cõe. l. ꝯnaliter, cũ gl. in verbo ſubſtituit. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cõdi. fac ⁊ leg. ⁊ no. in. l. iã hoc iure de vul. ⁊ pnp. ⁊ ad. d. l. ſeya, rñ. ꝙ ibi teſtõr vſus eſt his verbis, herẽdẽ eſſe volo q̃ nõ ſunt directa ſm eũ, ſed iſtas vltimas rñſiones datas per Cy. rephendit Bar. in dictis legibus, ⁊ in. l. verb ſ ciuilibus, de vulg. et pnp. ⁊ ẽt Saly. in. l. ſi idẽ. C. eo. ⁊ ſm bar. in dictis locis concluditur ꝙ diſpõ facta per verba directa in codicillis trahitur ad fideicõmiſſum indiſtincte q̃n apparet diſponẽrẽ voluiſſe codicillos tenere per. d. l. ſcenola, ⁊ per. d. §. ſeyꝰ inducendo vt ibi ꝑ eũ, ⁊ ita vr̃ velle gl. ⁊ doc. in. d. l. verbis ciuilibus, de vulg. ⁊ pnp. nec. l. iſta dicit ꝯ̃riũ, ⁊ ita teneo ꝓ ꝓlixa ratione rñ. d. l. ſcenola, vide Ang. i. l. hr̃ditas. C. de his q. vt indi. vbi dixit. d. l. ſcenola ꝓcedere q̃n nõ ꝓceſſerat alia ſubſtõ directa pupillaris facta i teſtõ, nã ſi ꝓceſſiſſet tũc illa directa pupillaris ſubſtõ q̃ in codicillis poſtea facta fuiſſet non valeret ẽt iure fideicõmiſſi q: ſequeret̃ ꝙ hereditas poſſit adimi in codicillis ꝯ. d. l. hr̃ditas, tñ cõiter tenet̃ ꝯ̃riũ ꝑ. d. l. ſeya, ⁊ ꝑ. d. l. ſcenola, ⁊ ad. d. l. hr̃ditas rñdẽ ꝙ ibi fuit ſimplex ademptio in codicillis in qbꝰ alteri non fuit data hr̃ditas, ⁊ ad hoc ꝙ no. gl. fi. in. l. q̃dã i ſuo §. fi. ff. de condi. inſti. ⁊ na rñdet Jo. de imo. in. l. j. ⁊. ij. ff. de in in. teſt. vbi ẽt rephendit Ang. ibi ꝗ dabat aliã limi. ad id ꝙ dixi. C. inquantũ dixi inſtõnẽ factã in codicillis iure fideicõmiſſi valere, nã dicebat ang. h eſſe v̾ũ ſi ille ꝗ fuit inſtitutꝰ i codicillis fuerat ſubſtitutus in teſtõ ipſi ticio, ⁊ ita dicebat loqui. d. §. ſeyꝰ, ſed Jo. de imo. h, vt dixi rephendit per. d. l. ſcenola vbi hoc non interueniebat, ⁊ tñ vʒ iure fideicõmiſſi, ⁊ hoc vltimum tenet ipſemet ange. in. l. noſtram. C. de teſta. vbi etiam ꝯ̃dicit his que ipſemet dixit in. d. l. hereditas ⁊ melius loquit̃ in d. l. noſtram, ⁊ etiam in. l. precibus, in pe. C. col. de ipub. ⁊ alijs ſubſti. vbi tʒ cõeʒ opi. q̃ʒ ẽt ſequitur Salyc. in. l. ſi idem. C. eod.

n ¶ Codicillari. Sʒ q̃d ſi infirmꝰ interogatꝰ corã q̃nq; teſtibus an vellet facere teſtm̃ a rñdit ꝙ nõ q: ſufficiebat paternũ. ſʒ ꝙ volebat ꝙ oĩa bona ſua ⁊ hr̃ditas eẽt. d. ffin ſui ⁊ oĩa bona in ipſm puenirent an p talia verba ſit inductum fideicõmiſſuʒ tan ſine codicilli vide rapb. ful. conſi. xxx. vbi concludit talẽ diſpoſitionẽ valere in vim codicillorum.

b ¶ Vltimoz voluñ. d. teſ. h dicit nõ valere ſtatutũ ꝙ mulier nõ poſſit teſtari ſine conſenſu mariti ſui, tu dic ꝙ pano. ꝯ. xl. vr̃ tenere ꝙ valeat ⁊ idẽ per. de anc. ꝯſi. xxiiij. niſi ꝓhiberet diſponere pro anima.

c ¶ Furorem vide barba. cõſi. lx. ij. li. pe. de anch. conſi. v. d. Alex. conſi. clx. j. lib.

☙ SVMMARIVM ❧

1 Codicilli ſequentes nõ derogant precedentibus, niſi quatenus adinuicem ſint contrarii.
2 Codicilli cõtinentes ademptionẽ ualent, quia cenſent̃ ultimi.
3 Codicilli ſi apparent ꝗ ſint primi, & alii ꝗ ſint ſecũdi, & in primis teſtator legat fundum cornelianum ticio, in ſecũdis legat alium ſeyo, an uideatur ademiſſe.

Um proponatis. †Per ſeq̃ntes codicillos non derogat precedentibus niſi quatenus inuicem ſint ꝯ̃rij. h. d. ¶ In glo. j. ibi ſecus autẽ in teſtis ratio diuerſitatis eſt, q: in teſtamento per heredis inſtõnem fit diſpoſitio vniuerſalis. l. j. §. ſi ex fundo, ⁊. l. ex facto proponebatur. ff. de here. inſti. ⁊ in. l. tres noſtrum. ff. de re. iur. vñ per ſm teſtm̃ tollit̃ primũ ẽt ſi non ſit illi ꝯ̃riũ, vt q: idẽ ſit inſtitutus in ſecundo qui eſt inſtitutus in primo. l. iij. §. ſi q̃s ita ſit ipſe. ff. ſi cui pluſq̃ʒ per. l. fal. l. ſi iure. ff. de lega. ij. Secus ſi in codicillis, q: per ſecunda non tollunt̃ niſi quatenus ſunt ꝯ̃rij, vt h, q: diſpõ codicillaris non ſit ꝑ hr̃dis inſtitutionẽ nec per eaʒ q̃s decedit teſtatus, id nõ dr̃ vniuerſalis, ⁊ ꝯſequẽter cũ poſſit de pte diſponere ⁊ de pte non.
2 ¶ †In ea. ibi. l. duo ⁊c. cũ gl. tranſit bar. ⁊ ang. Sʒ Pe. Cy. Bal. Saly. ⁊ mod. tenent ꝯ̃riũ, q: valent codicilli cõtinentes ademptionẽ ex eo q: illi cenſentur vltimi cũ ademptio ⁊ priuatio regulr̃ preſupponunt habitũ preceſſiſſe. l. decẽ, de v̾. ob. ⁊ l. manumiſſiones, de in. ⁊ in re. pro h facit, quia quando non apparet quod preceſſerit, vel ſequutum fuerit preſumitur preceſſiſſe vel ſequutum fuiſſe illud, ꝙ facit actũ valere, ⁊ ſm ordinẽ ꝑ quem actus ſuſtinet̃ vt ſingulr̃ dt Cy. ⁊ bal. in. l. cũ teſtõ. §. verba. ff. de he. inſti. ꝑ illũ tex. ⁊ ꝑ. l. ij. §. ſi q̃s. ff. de vul. ⁊ pnp. vñ ſi nõ apparet an donatio fcã filio ꝓceſſit emãcipationẽ, an emancipatio ꝓceſſit donationẽ ꝓſumit̃ ꝙ ꝓceſſit emancipatio q̃ facit actũ donationis valere iuxta. l. ij. C. de inof. do. ſm Cy. ⁊ Bal. in. d. l. cũ in teſtõ, qđ eſt notandũ, ita hic ſi preſumat̃ ꝙ preceſſerint codicilli continentes legatũ tũc ambo codicilli valebũt tñ ẽt ſʒ bal. in. j. conſtitutiõe. C. §. qbꝰ, tñ quo ad effectũ reſultat ꝙ legatũ nõ vʒ. ſ. ꝓp ademptionem. Si tñ in codicillis in quibus eſt ademptio legatũ ademptum eſſet alteri poſtea datum debet̃ illi tanq̃ʒ ex vltimis codicillis vbi aũt in quibuſdã codicillis eſſet ticio legatus fundus, in alijs vero non eſſet ſibi aliq̃d legatũ nec adẽptum ⁊ non appareret qui fuerint poſteriores deberet̃ ticio legatũ, q: dato ꝙ illi in quibus ticio legatum relictũ eſt nõ eſſent vltimi, tñ valent ⁊ non tollunt̃ per ſequentes, q: nõ ſunt ꝯ̃rij, vt
3 in pri. huiꝰ gl. ¶ †In ea. ibi. § pe. vult allegare §. ſinaũt diſſĩmui, cõiter tñ tenet̃ opi. gl. ſed quid ſi apparet qui ſint primi, ⁊ qui ſecundi codicilli, ⁊ in primis teſtator legat fũdũ cornelianũ ticio, in ſecundis vero dicit ꝙ legat fundũ cornelianũ ſempronio, an videatur ademiſſe, Pau. de ca. refert ꝙ By. in. l. ꝙ traditum, cum. l. ſeq. ff. de condi. ⁊ demõ. tʒ ꝙ ſic ſi legatum eſt factũ ſub cõmemoratione primi per. l. non ad ea, cod. titu. alias ſecus, ſed ſʒ eũ Bar. in d. l. ꝙ traditũ, ⁊. l. re coniunctis in. ij. col. de leg. iij. tenet ꝙ non per hoc intelligitur ademptus ſʒ ſit factum ſub ꝯmemoratione primi per. l. ful. ff. de here. inſti. ⁊ ad. l. non ad ea, reſpondet vt ibi per eum. requiritur ergo expreſſa redemptio, ſed dic ꝙ hec queſtio pertinet ad. l. ſi ſortidianum. J. eo. proxi. vbi per doc. ⁊ ibi dicas, q̃d autẽ in duobꝰ teſtamentis q̃n non apparet ꝙ fuerit primum, ⁊ q̃d poſterius dixi in. l. fi. C. de edicto diui adria. tollen.

☙ SVMMARIVM ❧

1 Abſens & ignorans põt per ultimam haereditatem grauari.

On icirco. †Per vltimã voluñtẽ põt grauari abſens ⁊ ignorans. h. d. ¶ In gl. ibi, cuʒ quo quis de ſupremis iudicijs loquit̃ ⁊c. Dic iſtud eſſe verum in verbis diſpoſitiuis, ſecus in enunciatiuis, q: refert, an verba dirigant̃ ad grauatũ, an ad honoratum per glo. in. l. pero, in prin. in ver. ob hin. ff. de lega. ij.

☙ SVMMARIVM ❧

1 Sanæ mentis quilibet præſumitur, & qui negat quẽ eſſe ſanæ mentis, ei incumbit onus probandi.
2 Rñdens quòd fecit, uel occidit ad defenſionem ſuam, an dicat̃ confiteri, uel negare, & ſic an poſſit ex hac confeſſione condemnari.

Ec codicillos. †Ei q̃ negat aliquẽ fuiſſe ſane mentis icũbit onus probandi. h. d. ¶ In gl. fi. ibi pro affirmatione ponitur ⁊c. Bar. ⁊ cõiter doc. reprehẽdunt iſtam ſolu. q: licet iſta eſſet affirmatiua quo ad verba. ſ. quẽ eſſe furioſum, tñ q: continet priuationẽ mentis appellat̃ in effectu negatiua non attentis verbis. l. inter ſtipulantem in princi. ibi non ſimplr̃ abnuerint ⁊c. ff. de ver ob. Et in ſilr̃ not. gl. fin. in l. fi. §. fi. de do. excep. ⁊ no. gl. in cle. fi. de reſcrip. vt tenẽ ſequẽ rẽ ſolõnẽ que eſt no. ⁊ de hac mã cui incũbit onus ꝓbandi furorem quõ ꝓbat̃ dixi in. l. furioſum. C. qui teſt. face. poſ. ⁊ aliq̃d ẽt per bar. h. ¶ †Querit hic Bal. an ille ꝗ dicit ſe occidiſſe ad defenſionem ſuã dicat̃ confiteri vel negare, ⁊ ſic an poſſit ex hac

ex hac rñſione ꝯdẽnarí de quo vltra cũ videatis ꝑ bar. in. l. aurelius. §. q̃ſiit. de lib. leg. ⁊ ꝑ Bal. in. l. vnica. in. ix. col. ꝟ. de ꝯfeſ. ⁊ ibi ꝑ Saly. in. iiij. op. ⁊ ꝑ bal. in. l. ſi qͥdẽ. ꝟ. de excep. ⁊ in. l. j. in prin. ꝟ. de edi. ac. ⁊ in. l. ij. ꝟ. de do. ante nup. ⁊ in. l. decẽ. ⁊ ibi ꝑ Jo. de imo. ff. de ver. ob. ⁊ ꝑ bal. in. l. ꝑ ſeruũ. §. i. ff. de vſu ⁊ hab. per Ang. ⁊ Jmo. in. l. 3. §. ſi quis ſimpliciter. ff. de ver. ob. ⁊ per Jo. de imo. ⁊ do. Abb. in. c. cum veniſſent. de inſti. per. d. Abba. de reſcrip. ⁊ in. c. bone. el. ij. de poſtu. prela.

SVMMARIVM

1 Codicilli confirmati in teſtamento ualent, ſiue præcedat teſtamentum, ſiue ſequatur.

1 f **Jue.** † Codicilli ꝯfirmati in teſtõ valẽt, ſiue ꝓcedat teſtñ, ſiue ſequat. h. d. ¶ No. ꝙ q̃uis ꝯfirmatio ꝓcedit ſuũ ꝯfirmabile, ⁊ ſic ſacit ſꝫ bal. ⁊ ſal. ꝙ epũs poſſit ꝯfirmare electiões ſaciendas per patronum eccleſie. Jtem ſm Cy. hic adde vnum capitulum quo codicilli dicuntur confirmari in teſtamento. ſ. qñ in eis eſſet heredis inſtitutio. l. aſſe toto. ff. de here. inſti.

SVMMARIVM

1 Diuerſa noīa, & diuerſi tractatus, diuerſos producunt effectus.

1 f **J idem.** † Jlla que hñt diuerſa noīa, ⁊ que hñt diuerſos tractatus vſr hẽre diuerſos effectus. h. d. ¶ No. diuerſitatẽ eſſe inter teſtñ ⁊ codicillos, dicas tñ ꝙ large appellatione teſtamenti veniunt codicilli, vt no. glo. ⁊ doc. in. l. ij. in ꝓ. perſonales. ꝟ. cõis de leg. ⁊ glo. in. l. ſi. in verſ. cognationis. ꝟ ea. glo. ¶ Jn glo. in verſ. videndum ibi ex diuerſis riti. ⁊c. ⁊ hoc magis cõiter tenetur, vt hic per Cy. ⁊ Bal.

SVMMARIVM

1 Eligens unam uiam, non poteſt aliam eligere.
2 Pœnitentia an & quando habeat locum in electionibus.
3 Exceptio tu es contrarius ueniendo ex eadem uoluntate impedit litis ingreſſum, & conteſtationem.
4 Teſtñ imperfectum non ualet, etiam iure codicillorũ, niſi hoc ſit expreſſè dictum, uel niſi eſſet factũ inter liberos, quia ſemper cenſetur habere clauſulam codicillarem.
5 Hæreditas aſcendentium dr̃ debita deſcendentibus, & econtra,
6 Actiones duæ an & quando poſſint ſimul cumulari.
7 Poſſeſſoriũ intẽtãs alicuius petitorii directi, uel intentãs ꝓparatoriũ, intelligit̃ eligere uiã iudicii, cuius eſt iſtud ꝓparatoriũ.
8 Inſtituti quando ſunt aſcendentes, uel deſcendentes priores in gradu non habet locum uia reſtituendi fideicommiſſi eis peruenientes ab inteſtato, ratio dicitur hic.
9 Teſtis non põt eſſe fœmina in teſtõ, niſi ſit cõditũ inter liberos, ſecus eſt in codicillis, ſed quid in teſtõ condito ad pias cauſas.
10 Codicilli contentantur numero quinq; teſtium, niſi in cæco codicillante.
11 Hæres tenetur eligere an uelit inuiti cauſam teſtati, uel cauſam inteſtati, ſeu codicillorum.
12 Clauſula codicillaris q̃ uult ualere iure teſtamenti, & uult ualere iure codicillorum, quid operatur.

1 f **J quis agere.** † Ex ea ſcriptura, vel diſpõne vltime volũt. nõ põt q̃s eodẽ tpe vel diuerſis petere hẽditatẽ tãq̃ directo hẽs ex teſtõ, ⁊ tãq̃ fideicõmiſſarius ex codicillis, ſꝫ dꝫ alterã eligere qua electa altera ꝯſumit̃ ad quã redire nõ põt ẽt ſi i electa ſuccũbat vel ab ea ſpõte recedat, ⁊ hoc ſiue ambe vie concurrant in origine, q: poſſit valere vtroq; iure ſiue non concurrant, q: nõ poſſit valere niſi vtroq; iure tñ, ⁊ ẽt ſi elegerit viã incõpetẽtem nõ põt redire ad cõpetentem fallit in liberis ⁊ parẽtibus exñtibus in gradibus h expreſſis, ⁊ teſtñ ꝙ iure teſti valere nõ põt nõ ſuſtinebit̃ iure codicillo ꝝ niſi teſtõr hoc expſſerit ⁊ i oi vltima volũtate excepto teſtõ ſufficiunt q̃nq; teſtes nõ rogati. h. d. Poſſet ẽt latius aſſummari ꝯprehẽdẽdo textũ, vt h ꝑ bal. ⁊ diuide in q̃nq; partes. Jn prima ponit dubiũ qñ non ſuit actum, vt valeret iure teſti, vel iure codicillo ꝝ, ⁊ hẽs ꝓmo egit tãq̃ hẽs directo ex teſtõ, ⁊ ſuccubuit, ⁊ poſtea volebat agere tanq̃ nõ fuerit teſtñ a pn. ſꝫ fuerit codicilli ꝯdict. Jn ſcđa loquit̃ qñ actũ fuit copulatiue ꝙ valeret iure teſti, ⁊ codicillo ꝝ, ⁊ teſtñ erat validũ iure teſti, in tertia loquit̃ qñ nõ fuit dctñ, vt valeret ẽt iure codicillo ꝝ, ⁊ q̃rebat an a prin. poſſit inſtitutus agere vt ex codicillis ſi non valuit, vt teſtñ, ⁊ ẽt qđ ſi tũc fuit dctñ, ꝙ valeret ẽt in viꝫ codicillo ꝝ, in quarta ponit exceptionẽ a ꝓdictis, in q̃nta ponit vnum dctñ gñale ad oẽs vltimas volũtates, ſcđa ibi, vt ẽt tertia ibi illud, quarta ibi ſi q̃s ꝓo, q̃nta ibi io hñs eſt ſingularis. l. ⁊ pone
a caſum, ⁊ exẽplũ, vt h ꝑ bal. ¶ † Jn tex. ibi agere ſicto ꝓſi. noluerit. ſunc. gl. q̃ exponit, agere. i. eligere, vt h ꝓbari ꝙ añ lit. ꝯte. nõ iudicat̃ iſta electio, ⁊ ſic añ põt penitet̃, q: añ nõ dr̃ agere. l. amplius. ff. rẽ ra. ha. ⁊ melius ꝓbat̃ i. l. ſi poſtea. cũ gl. j. ff. de pec. ⁊ no. Bar. i. l. nã ⁊ poſtea. in ꝓn. ff. de iureiu. ⁊ bal. ⁊ ſaly. in. l. ſi q̃s maior. ꝟ. de trãſ. ⁊ dr̃ h ꝓm. de ca. in q̃buſdã lect. h nẽ ſatis ſbale, ⁊ a doctoribus nõ tactũ ſubdit ꝙ põt exponi tex. h dũ dicit agere voluerit. i. volũtarie egerit, ſicut in ſiſi hr̃ in. l. ſi. in gl. j. ff. de re. di. Sꝫ aduerte ꝓmo, q: tex. h ꝓpriẽ accipiendo in ꝓ. agere voluerit ꝓbat ꝯtriũ, q: ẽt añ lit. ꝯteſ. q̃s ꝑ ꝓductionẽ libelli dr̃ petere vel agere velle, vt. d. l. amplius. ꝑ hoc ẽt facit. l. ſi q̃s ſtipulatus ſit ſtichũ, aut pãphilũ. in prin. cũ gl. ij. ff. de ꝓ. ob. vbi qñ q̃s hꝫ electionẽ ꝑ ſuum ꝑ ſubiũcti ini q̃ caſu ꝑmitit̃ ei variare, tñ nõ põt variare niſi vſq; ad lit. ꝯte. ſecus ſi hẽt electionẽ ꝑ ſuum ꝑ iudicat iui vt ibi, ꝑ h ẽt facit tex. in ꝓ. ab his imẽtiõis exordus, ⁊ ibi exordiũ litis q̃nq; accipit̃ ꝑ citatione, q̃nq; ꝑ libello q̃nq; ꝑ lit. ꝯte. vt no. gl. in. c. ſup q̃ñi. § ꝙ ſi delegatus. in ꝓ. litis exordijs. de offi. dele. ⁊ no. Arch. in. c. j. de in. cal. lib. vj. tñ h loq̃t de exordijs intẽtionis q̃ accipit̃ ꝑ libello. l. ij. in ꝓn. ff. de exce. l. ij. C. vbi in rẽ ac. c. examiata. õ ind. ⁊ h vr̃ velle Bal. h in. iiij. col. vñ dr̃ ꝙ in exordio litis tenet̃ actor eligere ꝑ iſtũ tex. ex quo dr̃ inferri, qđ reus non tenet̃ accipe libellũ, nec ei rñdere niſi ꝓus actor eligat, ⁊ ſubdit ꝙ ex iſto tex. in ꝓ. vt ẽt illud ⁊c. colligit̃ ꝙ ſi libellus eſt ſemel declaratus non hꝫ locũ pnia alleg. in ſiſi not. ꝑ gl. in. l. q̃cq̃d aſtrigẽde. ff. de ꝓ ob.
3 ¶ † No. ex ſcđa pte ibi vt addidũ ꝓcluſiſſe ⁊c. ſm Ang. Sal. ⁊ Pa. de ca. h, ꝙ iſta exceptio tu es ꝯtrius ueniẽdo ex eadẽ volũtate impedit litis ingreſſum, ⁊ ꝯteſtõnẽ. De alijs exceptionibus impediẽtibus litis ingreſſum, vide in. c. j. õ lit. ꝯte. in. vj. ⁊ ꝑ bar. ⁊ alios in. d. l. nã ⁊ poſtea. ⁊ in. l. cũ ꝯrebat̃. ⁊ in. l. vir bonus. ff. iud. ſol. cũ ſi. ¶ No. ex ea. pte ꝙ qñ adiecta eſt clã ꝙ teſtñ vꝫ iure teſti, ⁊ codicillo ꝝ eſt in electione heredis venire ex qua via velit. ſ. directa vel fideicõmiſſaria, ſiſe in l. recuſare. § titius. ff ad treb. de quo vide ẽt ꝑ bart. in. l. j. in. ij. q. ff. eo.
4 ¶ † Jtẽ no. ſm Bar. ꝙ fideicõmiſſarius non hꝫ hñficium. l. edito. ꝟ. de edi. di. adri. dixi ibi, ⁊ aliqd tangit̃ hic in gl. ¶ No. in ver. illud ꝙ ſi teſtñ eſt impfecte factũ, tñ non vꝫ iure codicillo ꝝ niſi hoc expreſſum fuerit vt h, ⁊. l. j. ff eo. Limita tñ non hẽt locum in teſtõ facto inter liberos, q: cenſet̃ ſemp habe
a re clãm codicillarem, ᵃ vt eſt gl. valde no. in. l. coheredi. § cum filie. in ver. voluit. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ illã ponderat ibi ad hoc Jmo. ad idẽ glo. in. l. filie. iuncto tex. ꝟ. fa. farni. her. ⁊ ibi Fulg. dicit ad hoc illam glo. eſſe ſing. ⁊ not. Jmo. in. c. raynutius. in. xxviij. col. de teſt. fact. l. ſi. ꝟ. fa. her.
5 ¶ † No. in ver. ſi q̃s vero. ꝙ hereditas aſcẽdentium dr̃ debita deſcendentibus, ⁊ eꝯ, intelligẽ tñ vt not. in. l. iij. ꝟ. de iur. ⁊ fa. ign. nam cenſetur quaſi debita iudicat̃ tñ de ea vt de lucro regulariter excepto caſu huius. l. vt ẽt ibi per Bar. ⁊ dixi in. l. iur. ꝟ. qui admit. ⁊ intelligit̃ iſte tex. ẽt de illis deſcendentibus qui non erant proximiores ab inteſtato, vt. ꝟ. in gl. ij. in ver. conuolare. ⁊ dicam ſuper ea. Jtẽ not. non eſſe parẽ rõnem lucri, ⁊ damni, vt. l. ſi. §. licentia. ꝟ. de iure delib. ꝙ intelligo niſi lucrum eſſet iam radicatũ ⁊ acquiſitum vt not. gl. in. l. j. §. ſi q̃s aũt ꝑp. in ver. in integrum reſtitui. ff. de tri. act. prima. ⁊ no. Cy. ⁊ Bal. in. l. cum te ſponte. ꝟ. de don. ante nup. ⁊ Bal. in. l. non amplius. § j. ff. de leg. j. facit. l. ij. § cautio. ff. ne quid in lo. pu. an aũt in extraneo ſit ver, ꝙ titulus hereditarius ſit titulus lucratiuus vt dr̃ hic cuꝫ. l. j. ꝟ de impo. lu. deſcrip. vr̃ dõm ꝙ ſi hereditas ſit ſoluendo dr̃ titulus lucratiuus, alias ſecus, vt. l. ſi hereditate. ff. manda. ⁊ probat̃ in. l. ſeruum legatum. §. ſtichum. verſi. ſi dño. ⁊ ibi not. ff de leg. j. ⁊ no. Dy. Ange. ⁊ Jo. de imo. in. l. inter ſtipulantem. § ſi rem. ff. de ver. ob. ¶ Ultimo no. ex ſi. ꝙ in codicillis in ſcriptis cõditis requirit̃ ſubſcriptio teſtium non aũt tex. hic requirit ſigilla, nã ſubnotare de quo in lr̃a eſt idem ꝙ ſubſcribere. l. in donationibus, vbi gl. in ver. ſubnotatione. ꝟ. de dona. ¶ Jn gl. in verſi. capiens. ibi pſonali melius dixiſſet mixta. l. hereditarie. ꝟ. de pe. her. ¶ Jn ea. ibi hoc facit rõ ꝯrio ꝝ ⁊c. hec ſolutio cõiter tenet̃ a doctoribus preterq̃ a Jaco. butr. hic qui intelligit ꝙ in hoc princ. non põt intentare agens viam fideicõmiſſi ex eo q: ſibi nunq̃ competit, q: teſtõr hic in princ. dixit heredẽ inſtituto.

a ¶ Codicillarẽ. adde Lu do. ro. ꝯſi. clxxix. vbi alleg. tex. ꝑ h, ⁊ dicit ꝙ ſicut ordo amoris liciti ſupplet clãm codicill. eo. mõ ordo amoris liciti inter pres ⁊ filiũ ſupplet reuocationem clẽrogatorie.

ᵇ ¶ Uid. bap. ſene. i. l. ꝓcib' in. x. ꝯclone. ꝟ. de ipu. ⁊ alijs ſub. ⁊ bal. in. l. ſi inter. C. õ re. mas. ⁊ de iſta mã vide ꝑ Uita. nea. in ſuo trac. clarum in ij. cart. ⁊ vide bal. in ꝯl. cxci. inci. meus. L.

⁊ ſic voluit teſtari, ⁊ nō adiecit clām codicil. ⁊ lʒ iſte intellectus ſit in ſe verus, tñ nō plʒ Saly. quo ad terminos nr̃os, qꝛ lʒ non habeat ius petendi fideicōmiſſum, tñ hoc nō pōt iudici ꝯſtare, niſi in ꝓceſſu, ⁊ examinatione cauſe, ⁊ iō ex quo cā ⁊ actio intentabat iſte videbat admittēdus ꝑ id qḋ hr in. l. an eandem alle. in gl. ⁊ tñ iſta. l. vult ꝙ a prin. non admittat ꝑꝑ directam actionem quam intentauit, ergo tene gl. ꝑ qua facit tex. hic in ꝟſi. ſi vero, in verbo ſponte, vbi ēt apparet, ꝙ abſqꝫ ſnīa ꝑ ſolam electionem repellit. ¶ In ea. ibi rn̄deo vtraqꝫ via eſt directa, hāc gl. declara vt per Bal. hic, in. ii. opp. poſt antiquos, ⁊ reprehenditur gl. per eum, ⁊ alios, vnde dicit ꝙ vera ſolutio ad contrarium eſt, ꝙ iſta contrarietas procedebat ex eodē facto. i. ex eadem vltima voluntate, ſed in. l. contraria ex diuerſis factis. ſ. ex iniuſta exheredatione allegata, ⁊ hoc ſentit gl. in hac. l. in ꝟſi. precluſiſſe, ibi dum dicit ſi vero directo ⁊c. ¶ In gl. in ꝟſi. valere in fi. idem tenet gl. ſequens ⁊ gl. in. d. verſi. precluſiſſe, i fi. ⁊ hoc cōiter tenetur, pro quo optime facit tex. hic in ꝟ. illud iuncto, ver. illo iure, vbi ēt loquitur tex. in caſu quo nunquā valuit teſtm̄ iure teſtamenti. Sed circa hoc eſt dubiū quid ſi fuit adiecta clauſula codicillaris ſub conditione ſi non valebit iure teſtamenti, ⁊ heres eligit agere tanqꝫ heres ex teſtō ꝙ nō valebat iure teſtamenti, ⁊ ſic eligit viam incōpetentē an poterit agere via competenti. i. codicillis, Bar. hic dixit ꝙ mero iure agere non poteſt per hanc. l. ⁊ per hanc gl. ſed tñ ꝑꝑ ignorātiā debebit reſtitui in integrum, qꝛ ignorātia non dʒ ſibi in hoc nocere, ar. l. ult. ff. de inof. teſt. ſed Jac. bu. ⁊ Bal. hic in fi. j. col. ⁊ expreſſius Ang. hic voluit ꝙ ſi fuit error probabilis facti non requirebat reſtitutio, vt. d. l. ult, ſi aūt fuit error iuris tunc dicit Ang. ꝙ hʒ locum. l. iſta. Salyc. hic relinquit cogitandum, qꝛ tex. in. d. l. mater, vr̄ velle ꝙ ipſo iure non fiat preiudicium qñ fuit probabilis error. Ful. hic tʒ ꝯ̃ Bar. qꝛ errans in facto non vr̄ renunciare. d. l. iure, ⁊ l. nihil. § cū filius. e. ti. nam ille q non pōt adire, non poteſt repudiare. l. nolle, ⁊ l. is poteſt, ⁊ ibi not. ff. de acq. here. ſed ignorans non poſſet adire. l. ⁊ ſi de ſua, ⁊ l. cum falſo. ff. de acq. here. ergo non vr̄ renunciaſſe, bene dicit ꝙ iſta. l. intelligit qñ ſcienti vel erranti in iure non in facto Pau. de ca. ħ ⁊ in. l. clodius, de acq. here. tʒ opi Bar. in caſu huius l. in quo dicit imitari. l. illam clodius, per rigorem huius. l. q̃ hoc nouiter inductū, ⁊ tenendo iſtam partem poſſet rn̄deri ad rōnes allegatas ꝑ Ful. ꝙ non ꝓcedunt, qꝛ ſi vere eſſent ſequeretur ꝙ ēt iſta lex non haberet locū in eo qui erraſſet in iure, cuius contrarium ipſe, ⁊ ceteri tenent, nam errans in iure non poteſt adire. l. ſi quis putat, ⁊ ibi Bar. in. l. ſi is ad quem. ff. ꝺ acq. her. ⁊ no. Bar. in. l. clodius, prealleg. nec ēt repudiare poteſt errans in iure. l. repudianda. eo. ti. ⁊. d. l. clodius, ſm̄ opin. Pau. iuriſcon. quam ibi approbat Bar. tñ ꝯ̃ opi. Bar. ħ facit vt pʒ ex iſta. l. in ꝟ. ſi vero nuper, hic vr̄ voluiſſe, ꝙ fiat preiudicium ſcientibus vel errantibus in iure, qꝛ facit dr̄iam inter illos qui tractant de lucro, ⁊ qui de dāno, inter quos bene eſt differentia quo ad errorem iuris. l. j. ⁊. l. error facti, ⁊. l. iuris. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ no. gl. in. l. fideicommiſſum. ff. de le. ij. in verſic. peremptam, ⁊ cum iſta. l. ſpecialiter non loquitur de errante i facto, videtur probabiliter dōm hanc. l. eſſe intelligendam ſm̄ regulam poſitam in. d. l. error facti. l. ſed ⁊ poſteriores. ff. de legi. ¶ In gl. in ver. p. āte ibi, ſed neceſſitatem, vt eligat ⁊c. i. qꝛ iſta duo remedia ſunt iſto caſu ꝯtraria exercitio. i. agens ſi vult agere hʒ neceſſe vnū eligere, qꝛ ambo intētari nō poſſunt. l. j. C. de fur. tñ eſt in poteſtate ſua dicere nolo aliquid eligere, ⁊ hec
6 eſt mens gl. ¶ † In ea. ibi, ſed de facto alterius probabiliter errat ⁊c. hec eſt ſatis bona ſolutio, intelligendo ꝙ in. l. ꝯtraria ipediebatur facto aduerſarij, qꝛ nō rn̄debat aduerſarius quo iure poſſideret, ideo reddebatur actio incerta, ideo tunc ꝑmittebatur ei cumulare duas actiones, ſed hic non erat iſta incertitudo, ⁊ hic ſi fuiſſet incertus de iure ſuo. ſ. an directo an ex fideicommiſſo ſibi deberetur hereditas nullam actionem potuiſſet intentare, quia non poſſet adire hereditatem. d. l. is ad quē ſed in. l. contraria, incertitudo non impediebat quin altera illarum viarum competeret, Ultra hoc ad limitationem, ⁊ intellectum. d. §. qui autem, vide omnino Innocen. in. c. auditis. de reſtitu. in integrum, ⁊ Bald. in. d. l. i. in. iij. oppoſi. C. de fur. ⁊ Ange. ⁊ Joan. de imol. in. l. ſtipulationes non diuiduntur, ad fi. ff. de verb. oblig. ⁊ Ãno. de bu. ⁊ Joan. de imo. in. c. ij. ꝺ lib. ob. ¶ In ead. in fin. hec non eſt bona ſolutio, quia hic eſt pluralitas actionum, quoniam heredi directo competit directa petitio hereditatis, ⁊ fideicommiſſario competit fideicommiſſaria, ſeu vtilis petitio hereditatis. l. prima cum ſequen. ⁊ ibi no. de fideicom. here. pe. ⁊ in. l. ꝯtria eſt ēt pluralitas cauſarum ⁊ actionum. ſ. ꝙ aut poſſidet ex cā legati, aut ꝑ herede, ⁊ diuerſe ſunt actiones. ſ. interdictum quorum legatorum ⁊ petitio heredi. ¶ In gl. in ver. precluſiſſe, ibi poſtea in. d. l. hereditas ⁊c. hic ponit. ii. ſol. ad. l. hereditas. i. ꝙ ibi mediante perſona alterius petebat in ſcḋo iudicio hēditatis, ſʒ i pmo iudicio petebatur ex ꝑſona agentis immediate. In prima vero ſolutione primo exegit ex teſtō, poſtea exegit ab inteſt. ⁊ ſic ſp ex diuerſo facto, hic ex eodem in vtroqꝫ iudicio. ¶ In ea. ibi ſi non petijt ex teſtō iure directo ⁊c. no. limitationem ad iſtam. l. vt nō procedat ſi vno tp̄e ſcm̄ eſt teſtm̄, ⁊ alio tp̄e facti ſunt codicilli, ſed Bal. ħ tʒ ꝯ̃triū, qꝛ in oībus referre vr̄ an in eodem tp̄e an in diuerſis, qꝛ vtroqꝫ cāu vident due vltime voluntates ſcʒ teſtm̄ ⁊ codicilli. Item ſm̄ eum pone ꝙ nō apparet de diuerſitate tp̄is, vt teſtes nō recordent, ſufficit ſm̄ eum ꝙ doctores hēt ſciant vtriuſqꝫ, Sal. hic tʒ cū gl. per. l. aurelius. § fi. ff. de lib. leg. ⁊ dr̄ ꝙ ita ēt vult Bar. hic ꝑ illā. l. Ful. h. d. qꝛ ſi ignorabant codicillos eſſe verum. ſ. ꝙ petendo tāqꝫ heres directo ex teſtō ſeparatim facto non videor renunciare fideicommiſſo in codicillis contento. d. l. mater, ⁊. l. non eſt ferendus. ff. de trāſac. ſed ſi ſciebat codicillos putat ꝙ opi. gl. ſit falſa, qꝛ ex diuerſitate ſcripturarum non variatur iuris diſpō ⁊ idē eē ſi plures volūtates in eadē charta ſiāt non dʒ variari iuris diſpō plusqꝫ ſi eſſent in diuerſis membranis, ar. l. ſi vnum. ff. de te. ⁊ ꝑ hoc adducit id ꝙ no. in hac. l. in ꝟ. poteſtatem, in fi. dum gl. intelligit ꝙ ꝗuis in eodem teſtō ſit clauſula codicillaris prout loquitur littera noſtra, tñ dicatur tractari de pluribus cauſis. ſ. directa ⁊ fideicommiſſaria, ⁊ ꝗn̄s idem eſſet ſicut ſi eſſent diuerſe ſcripture, mouetur etiam ꝑ. d. l. clodius, vbi erant diuerſe ſcripture, ⁊ tñ eligendo venire ex vna etiam incōpetenti vr̄ renunciaſſe alteri competenti ſm̄ opi. pap. iuriſcon. quam ipſe reputat eſſe veram, Pau. de ca. hic approbat opi. Bal. ꝙ nō ſit differentia an ſit vna, an ſint plures ſcripture, an etiam qñ eſt vna ſcriptura habens plura capitula cenſetur plures. l. etiam. § j. cum glo ff. de mino in ver. audiendus, Bar. in. d. l. clodius, tʒ opi. huius glo quam ēt ſequitur ibi Jo. de imo. vbi etiam facit mentionem de opi. bal. ħ ⁊ reprehendit eam, qꝛ vr̄ maior contrarietas illa que procedit ex eadem ſcriptura, ita ēt tʒ ibi Ro. per. d. l. mater, ⁊ per. l. legitimam. ff. de peti. here. per quas ēt ſe fundat Barto. Puto concludendum aut ſcienter quis eligit viā incōpetentem, ⁊ videtur renunciare vie competenti, ſiue ex eadem ſcriptura, ſiue ex diuerſis. l. cum filium. ff. de acquiren. hered. nam ibi adeundo ab inteſtato eligit viam incompetentem, quia ipſe erat inſtitutus in teſtamento, ⁊ habet ſubſtitutum vulgarem qui impedit cauſam inteſtati. l. iij. C. de impub. ⁊ alijs ſubſti. Idem probatur in. d. l. legitimam, ⁊ ibi gl. vlti. Aut errauit in facto, ⁊ tunc ſibi non preiudicat etiam ſi ſit vnica ſcriptura, vt tenui ſuper gl. ſuper ver. valere. Aut errauit in iure, ⁊ tunc pendit differentia inter vnam ſcripturam, ⁊ plures, primo caſu excluditur vt hic, ſecundo non, vt. d. l. clodius, ſm̄ opi. pap. iuriſcon. quam ibi aprobat, ⁊ defendit Bar. ibi. Nec predictis obſ. d. l. aurelius. §. fi. qꝛ rn̄de, vel ꝙ ibi loquit qñ petebat ex vna cauſa aliquid tanqꝫ debitum ex cauſa oneroſa, hic aūt ex cā lucratiua, vel dic ꝙ illa concordat, qꝛ ibi interuenerunt de ſcripture, vel duo acta vnde ſiue erret in iure, ſiue in facto per electionem incompetentis non preiudicat in alio competenti. Nec ob. predictis ratio fundata in. d. l. vnum, qꝛ ibi loquitur qñ vna tantum erat vltima voluntas facta vno tempore fateor enim ꝙ non attendimus pluralitatem ſcripturarum qñ diſpoſitio totalis fuit facta vno tempore tantum, ſed nos loquimur qñ diuerſis tp̄ibus facte ſunt diuerſe voluntates. ¶ In ead. ibi ſi ſemel ſuccubui ⁊c. dicitis hoc non eſſe bene dictum, qꝛ hic non queritur de repellendo aliquem per exceptionem rei iudica. ſʒ ꝑꝑ electionem, vel tacitam renunciationem, vt fuit not. ſuper glo. i
7 verſi. capiens. ¶ † In gl. in verſic. ex more in princ. habes ſm̄ oēs, ⁊ maxime ſm̄ Ange. ex hac gl. iuncto tex. ſingulariter no. ꝙ ille qui intentat poſſeſſorium alicuius petitoꝝ directi, vel intentat preparatorium intelligitur eligere viam iudicij cuius eſt iſtud preparatorium, nam poſſeſſoriū remediū de quo in. l. edicto. C. de edi. di. adri. tol. ⁊ de quo ēt fit mētio hic non competit niſi ei cui directa petitio hereditatis cōpetit non aūt fideicōmiſſario. ſ. ante factā ſibi reſtōnem fideicōmiſſi, vt dixi ibi ſup glo. in ꝟ. ex pte, ideo intentando illud remedium poſſeſſorium vr̄ eligere viam heredis directo, merito tollitur petitorium remedium agendi ex fideicōmiſſo ꝗuis non tollat petitoriū ꝑ exceptionē rei iud. in poſſeſſorio. l. an eādē. §. fi. ꝺ exce. rei iu. l. poſt ſententiam

a ¶ Agē non pōt de ħ artic. vide Lu. ro. cōſil. cxxv. vbi cōſuluit in terminis. ⁊ ibi vide multa ad māiu hꝰ. l. ⁊ multos caſus in qbꝰ qs pōt variare, ⁊ multos in qbꝰ nō vtō ꝑ Pe. de anch.

ſtiam.ſ.de ſen.pp.que iura quaſi ꝯria ad.d.l.nfam facta ſunt ħ
gl. ¶ In ea.in fi.dixi in.d.l.fi.de edi.di.adri.tol.ſup gl.in ꝟ.
ex parte,vbi aliqua ſcripſi que tendunt ad intellectum hꝰ lře.
¶ In gl.in ver.perierit que exponit petere pro poſuerit dic ꝙ
iſta expoſitio,⁊ alia poſita in glo.in recſi.poſtulare facta eſt,qꝛ
videbaẛ,ꝙ nõ requireret alia declaratio vel electio qñ hřs pe›
tijt bon.poſ.ſm tab.vel ſe mitti in poſſeſſionem ex forma.d.l.edi
cto,nã cum iſta ſint remedia que ſolum competunt heredi dire
cto venienti,vel poteſt ẽt aliter rñdere ꝙ qñqꝫ fideicommiſſa›
rio cõpetit remedium.d.l.edicto.ſ.qñ hřditas hř pro reſtituta
ipſo iure,vt ibi p Bar.idõ tunc dꝫ eligi an petat,vt directo he
res vel per fideicommiſſum,vt ẽt p Bal.ħ,in.iiij.co. ¶ In gl.
in ꝟ agnationis ibi non.n.ꝛc.certe ille ꝟ.nihil dicit ꝺ icõſuerſa
libus,idõ.i.opi.cõiter teneẛ ¶ In ea.ibi,ſed quã actionẽ adde
a gl.⁊ doc.in.l.ij.in ꝟ.pſonales.ſ cõia de leg. ¶ † In gl.in contro
lare.collige ex gl.ꝙ tex.hĩ ꝟ.ſi ꝟo hꝫ locũ qñ inſtituti ſunt ẽt
a aſcẽdẽtes vel deſcẽdentes q pcedebanẛ ab aliis in gradu,⁊ pro
hoc facit,qꝛ ſi inſtituti fuiſſent priores in gradu non hřet locũ
via fideicommiſſi reſtituendi eis per venientes ab inteſt.qꝛ ip
ſi non poſſent ipſiſmet reſtituere,qm̃ dꝫ eſſe dĩa inter reſtituẽ›
tem,⁊ eum cui reſtituiẛ.c.ſi.de inſt.⁊ ſic fideicommiſſum eſſet
inutile.⁊ ex ħ hẽs notare,ꝙ iſta hřditas in qua iſti ſunt inſtitu›
ti dicit eis debita quãuis pcederent ab aliis in gradu q ẽ no.
Si qs vellet dicere ꝙ iſte tex.intelligiẛ qñ erant inſtituti tenẽ›
tes primum locum habebit neceſſe intelligere ſm Ful.ħ qñ p›
ceſſiſſet aliud teſtm̃ in quo eẽt inſtitutus extraneus,quo caſu
ille intelligiẛ grauatus p clam codi.adiectam in ſcđo teſtõ in›
ualido reſtituere per fideicommiſſum in ſcriptis in ſcđo teſtõ i
nualido iure teſti,ſed valido iure codicillo.Tñ aduerte qꝛ mihi
non vr̃ procedere id ꝙ Fulg.dicit,qꝛ per talem ſcripturam ha›
bentem vim codicillorum in qua eſſent vocati,⁊ ſcripti venien›
tes ab inteſt.tollereẛ directo precedens teſtm̃ ſolẽne,⁊ nisi ve
nientes ab inteſtato haberent directo hereditatem,vt.ſ.de te›
ſta.l.hac conſultiſſima.§ ſi qs dixit,cũ ibi no.p Bar.⁊ ibi ſcripſi
ẽt in.§.ex imperfecto,ad fi.in ea.l.vbi dixi idem in voluntate im
pfecta coram duobus teſtibꝰ confecta inter liberos pcedente a›
lio teſtõ valido,⁊ ſolẽni. ¶ Poſſum ẽt intelligere iſtum tex.
qñ inſtitutus eſt in vniuerſo vel in maiori pte vnus ex pluribus
tenentibus primũ locum,alii vero ſunt inſtituti in re certa,vel i
minori pte vl exheredati ad hoc facit,ꝙ no.Bart.in.l.j.in.xj.
q.ff.e. ¶ Uero an iſte ꝟ.ſi vero,q logẛ qñ fuit adiecta clã co›
dicilla.habeat locum in caſu poſito in pnc.huius.l.ſ qñ rõ fuit
appoſita clã codicillar̃s.Fulg.hic dicit ꝙ ſic,qꝛ hꝫ locũ rõ ex›
preſſa in hoc ver.facit ẽt ꝙ dixi ſupec tex.dum alle.gl.in.d.§.
cum ſiſe iſtud ẽt vr̃ de mente Bar.hic in diuiſione lře dũ dicit
ꝙ in ꝟ.ſi ꝟo ponitur exceptio primi dicti. ¶ In glo in verſi.
excepto teſtõ,in fi.dixi i.d.§.ex impfecto,vbi feci mentionem
9 de iſta gl. ¶ † In gl.in ver.teſtes,in fi.no.ex gl,ꝙ lꝫ in teſtõ fe
mina non poſſit eſſe teſtis.l.qui teſtõ.§ mulier.ff de teſt.tñ ſe›
b cus eſt in codicillisꝰ ⁊ idẽ voluit gl.in.d.§.mulier,ꝙ poſſit ẽt
mulier eſſe teſtis in teſtõ condito inter liberos,vt no.gl.in auc.
ꝙ ſine.ſ.de teſt. ¶ Quid autem in teſtõ ad pias cãs vide bal.i
l.j.in repe.ſ.de ſac.ſanc.ec.in.xix.col.in vec,ſupec.i.q.de mu›
liere ꝛc.ẽt in eadem.l.j.in lectu.ordina.ex repe.in fin.⁊ p do.
Abba.in.c.cum eſſes,⁊ in.c.relatum,el.j.de teſte p Pan.de
10 caſt.in conſil.ccxlij.incip.dubium facit. ¶ † Extra gl.quero an
illud quod ħ dr̃ in fi.ſ.v.teſtes ſufficere in codicillis habeat lo
cum in ceco codicillante,vide p glo.⁊ docto.ſ qui teſta.facere
11 poſſunt.in.l.hac conſultiſſima ⁊ ibi tenui quod non. ¶ † Item
vltra doc.ħ adde mirabilem limitationem ad iſtã.l.in ꝟ.vt ẽt in
c quantum dꝫ hic,ꝙ qs teneẛ eligere an vellit ſumi cãe teſtati
vel inteſtati,ſeu codicillorum,nam fallit in caſu.l.controuerſia
ff.de tranſac.vbi legatarius pro legato conuenire poteſt hřdẽ
ſcriptũ ⁊ hřdẽ venientẽ ab inteſt.ſ.vtriquẽqꝫ p cata hřditatis q
ad quẽlibet eoꝝ perueniret,ex tranſactione inter eos facta,nec
poterit legatario opponi,ꝙ eligat cãm teſtati vel inteſtati vel i
vim clauſule codicilla.adiecte in teſtõ,⁊ p hoc incertũ erat qs
vere eſſet heres,ita vult gl.no ibi.⁊ Bar.ibi reputat mirabile
ad limitationem huius.l.facit.l.i.§.qꝛ autem.ff.quorum legat.
Tangit ẽt aliquid Bal.⁊ Sal.poſt Cyn.de clauſula codicilla
ri de qua videatis p Bar.in.l.j.§.i.ff.e.⁊ dixi i auc.ex cã.ſ de
12 lib.prete. ¶ Ultimo dixit Pan.de ca.hic iſtam gl.facere ꝯ
deciſio.By.in ſua diſpu.inci.paterfa.quam retuli in.l.non co›
dicillum.ſ.de teſta.ſed rñdet Pan.de ca.ꝙ tex.ħ loquiẛ qñ te
ſtator dixit,ꝑ volebat valere iure teſtamenti,⁊ iure codicil.nã
vꝫ vtroqꝫ iure ſi teſtm̃ eſt ſolẽne,vt hic in ꝟ.ita ẽt,ſꝫ deciſi By,
loquitur quando teſtator voluit,ꝙ valeret ſolum iure codicil.
nam valebit iure teſtamenti ſi interuenit ſolennitas neceſſaria
ad teſtandum,dic vt dixi in.d.l.non codicillum.

De legatis, Rub.

SVMMARIVM

1 Conditio mixta deficiens per caſum nõ facit deficere relictum alimentorum.

2 Quouſqꝫ,donec,qꝫdiu & ſimiles faciunt legatum modale,& nõ conditionale.

3 Legatum alimentorum an & qñ ſit perpetuum.

4 Legatum alimentorum factum matri donec filiæ morarentur cum matre,ſi mater unam maritauit,& alia deceſſit,an debeat habere legatum.

5 Legatum alimentorum factum alicui ſi moretur cum tali ſi nõ poteſt morari cum claudio culpa legatarii, an debeat ipſum habere.

6 Legatum alimentorum ſi cui fuit relictum donec habitauerit cum claudio,an iſte alimentarius teneatur præſtare aliqua ſeruitia claudio.

1 Quamuis. ¶ † Conditio mixta defi›
ciens p caſum nõ facit de›
ficere relictum alimẽtoꝝ.h.d.ſm vnũ intellec.
gl.Uel ſic.Alimenta relicta legatariis quouſqꝫ
cũ ticio morati fuerint ẽt debenẛ ꝑpetuo ſequuto
poſt mortẽ ticij.h.d. ¶ No.ꝙ legatũ alimentoꝝ in dubio eſt
ꝑpetuũ vt ħ,⁊.l.gayo.§.imperator,alle.in gl. ¶ In gl.j.ibi ꝑpe›
tuo ꝛc.ex hac parte colligiẛ gl.velle,ꝙ in dubio legata iſta intel
ligãẛ relicta ꝯtẽplatione legatarioꝝ,⁊ ſic de mente glo.eſt ꝙ
iſte tex.hꝫ locũ in dubio vel qñ ꝯſtabat,ꝙ ꝯtẽplatione legata›
riorum ſint relicta,⁊ in caſu dubio vꝫ loq.l.iſta,⁊.l.annua.alle.
in gl.dum gl.hic opponit,de.l.ea,rñde ꝙ ibi ſtetit p legatariũ
2 hic non. ¶ † In ea.ibi ſub ꝯdõe ꝛc.ſentit gl.ꝙ iſta dictio quo›
uſqꝫ faciat legatũ modale nõ conditionale,⁊ ideo ſi p caſum defi
ciat modus mixtus non dꝫ deficere legatũ.l.ſi fundum p fidei›
commiſſum.§.j.ff.de le.j.⁊ fuit no.in.l.j.ſ.de inſti.⁊ ſubſt.ſub cõ
di.fac.tñ iſta ſol.fortiter reprehenditur,qꝛ iſte dictiones quo›
uſqꝫ,donec,qꝫdiu,⁊ ſimiles faciũt ꝯdõnem.l.qui in concubinã
§.vxori,de leg.iij.l.pater ſeuerinã.ff de condi.⁊ demonſt.ſ.qñ
apponuntur ad inchoationem beneficii,vt ibi vñ.j.ſolu.appro
batur per Bar.niſi appeat ꝙ legatũ eſſet relictum contemplã›
tione eius in cuius perſona debeat adimpleri conditio,vt.d.l.
ſeyo,⁊.l.illis liberis.alle.in gl.⁊.l.ſtichus.§ fi.ff.de ali.leg.ſed
in dubio preſumiẛ fauore legatarii,vt hic,⁊.d.l.gayo.§.impe›
rator,⁊.l.annua,quod eſt verum in legato alimentorum ſecũdũ
Bar.qui approbat opi.By.in regula impetrari,lib.vj.Byn.
dicebat idem eſſe in legato conditionali,vt diſtinguatur,an cõ
templatione legatarij ſit adiecta conditio,an cõtẽplatione al›
terius in cuius perſona debeat impleri,an contemplatione vtri
uſqꝫ vel an ſumus in dubio,vt plene refert Bar.in.l.illis.ff.de
condi.⁊ demon.Et in dubio ſm By.cenſebaẛ adiecta condõ
fauore legatarij,adeo ꝙ lꝫ legatũ deficeret per caſum euenien›
tem in perſona illius in quẽ debebat impleri condõ debebaẛ le
gatũ legatario,nã reprehendit Bac.hic diſtinctio.By.in eo,
qꝛ conditio nũqꝫ videẛ adiecta fauore legatarij,qm̃ intereſt he›
redis,⁊ non legatarij,ꝙ legatũ ſit ꝯdõnale.l.libertis.la.j.§ fi.
ff.de ali.le.tamen Bal.hic ſuſtinet opi.Byn.qꝛ põt eſſe ꝙ in›
tereſt legatarij magis morari cũ illo cũ quo venit implẽdo ꝯdi
tio morãdi adiecta legato,ar.l.poſſeſſoriũ.ſ.cõ.vtrinſ.in.⁊ cũ
eo tranſit Pa.de ca.hic.Nemo tñ eoꝝ negat quin ſit bona do
ctrina Barto dicentis non eſſe diſtinguendum cuius contem›
platione ſit adiecta conditio,ſed cuius contemplatione ſit fa›
ctum legatum,tamen poſito ꝙ procedere poſſet in membris
diſtinctio.Byn.dico quod non procedit in caſu in quo ſumus
in dubio cuius contemplatione ſit adiecta,qꝛ ſi non eſt legatũ
alimentoꝝ in dubio extinguiẛ ſi per caſum nõ põt impleri con
ditio.d.§ vxori,ꝟ ſinaũt in aliud iniecto ſi.inducendo,vt ibi p
Bar.⁊ illũ tex.ad ħ alle.Fran.tig.qui tenet primam ſolutio›
d nem gl.⁊ ſic contra By.ꝰ Sed Fulg.hic tenet ꝙ hoc nõ ſit ſpe
ciale in legato alimentoꝝ,qꝛ iſta ꝯdõ morandi cum claudio nõ
dꝫ deficere per mortem claudij,ſed dicitur impleta,vt ſonat
tex.in d.l.illis,qꝛ hñ ſciebat teſtator,ꝙ nõ poterat legatarius,
cum claudio mortuo morari,⁊ ſi fuiſſet expreſſa conditio habi›

a ¶ Aſcẽdentes.intellige iſtã l.in aſcẽdẽtibus ⁊ deſcẽdẽtibꝰ q ab inteſt.tñ qꝫ pri miores eẽnt ſucceſſuri,ſecꝰ ſi a ſtatuto eſſent excluſi,ita voluit Ro.ꝯſ.cxxv.ſ alleg.

b ¶ Codicillis adde Pa.de ca.ꝯ.cci.bal.ꝯ.ccclxxiiij.iiij.lib.

c ¶ Eligeẛ.d.Iaſ.ħ ponit vnũ dubiũ quẽ dicit ab alio nõ tactũ an pnilegiũ ꝯceſſum liberis variãdi hẽat locũ i pia cã,⁊ relinquit cogitãdũ ħ vide p ipſum.

d ¶ By.adde ꝙ ꝯ ipſum ẽt lꝫ Ang.ꝯſilio.cl.vbi examinat hãc mãꝫ.ſꝫ pe.de anc.ꝯſ.clxxv.inci.q.vr̃ magis dubia dr̃,ꝙ vbi teſtõreẽ hũ pui dit legatario morãdo,ſic nõ morãdo ſequoꝛ op.By.⁊ vide bal.ꝯſ.cccxliiij.ij.li.Abb.ꝯſ.lxxviij.Ale.ꝯſ.xx.ij.li.Ful.ꝯ.cxi.Anc.ẽt ꝯſi.cxvj.et.ccxxvij.

tandi cum mortuo tanq̄ impoſſibilis reijceref. l. obtinuit. ff. de
condi. & demon. l. j. de condi. inſer. & iſte fuit ēt intellectus bal.
h̄ lʒ Ful. in mīorē de eo nō faciat, ſed caue, q: iſta ſoln. recidit
ſatis in idem cū ſol. pe. quā ibi reprobat Bar. per. d. §. vxori, tñ
ponderat an ille tex. in ver. ſi aūt aliud loquaf qñ ſteterit p legata
riū, & non per caſum, & ſi eſſet ita nō probaret ille tex. op. Bar.
& ita vř intelligere illū tex. Ful. h̄, vnde melius probari vř op. Bar. in. l. in teſtō. la. ij. ff. de condi. & de. Pa. de ca. ēt h̄ impro
bat dcm̄ intellectum Bal. vltimo relatū, q: dicit q̄ illud .p̄ di
cit Bal. potuiſſet pcedere ſi factum fuiſſet legatū p hec verba
ſi habitaueris cū claudio. quaſi dicaf impleta condō ſi habitat
toto ſpe vite claudij, ſed hic fuit fcm̄ legatū p dictionē quouſq;
que principaliter denotat ſpē, & ſcdario ɔdōnē, & ſic dicimus in
dictione, cum, vt. l. ticio, in prin. qñ dies leg. ced. & ſic finit onus
habitandi ſpaliter viř vř intentio teſtōris, q̄ qualitercūq; finia
tur onus habitandi finiaf legatū, vt in ſimili no. Cy. in. l. fi. C. de
indi. vidui. tol. & ita eēt de rigore iuris ſi non eſſet fauor alimē
torum, iō aliquid ſpecialitatis voluit h̄ denotare Imperator in
alimentis dum dicit &c. & ita ēt ɔ̄ Bal. & Rep. cn. in. d. l. illis,
q: iſtud legatū annuum eſt multiplex. l. in ſingulos, de ann. le.
& non continet condōnem impoſſibilem, q: teſtator dixit quo
uſq; morabif, & ſic videbaf de rigore poſtea finiri legatum, & ſi
vnicum fuiſſet legatū debef ſtatim preſtita cautione de implen
do. l. cum tale in prin. ff. de condi. & dem. & ſic remanet defenſa
ta prima ſo. gl. q̄ ſit ſpeciale alimentoꝝ fauore. Adde ēt predi
ctis, q̄ ēt dum Bar. diſtinguit, aut legatum eſt factum cōtem
platione legatarū, aut contemplatione hr̄dis grauati vř aliqua
liter inepta ſua diſtinctio ea rōne, q: dum Bar. dicit ineptam
eſſe diſtinctionem Dy. q: legatū ſemp vř factum contemplatio
ne legatarij, vnde aptior eſſet loquutio dicendo, aut cā legati pp
quam motus eſt teſtōr principaliter ad legandū fuit pp fauorē
legatarij, aut pp fauorem alterius, & ita dicit Jo. de imo. in. d. l.
3 illis. ¶ † Item extra gl. limitat Sal. niſi ille cui eſſet relictus
vſuſfructus eſſet grauatus onere alimentorū, q: tunc tale legatū
alimentoꝝ non eſſet perpetuum ſed finiref morte vſufructuarij
l. ſtichus. §. ticia. ff. de ali. leg. & l. titia, in prin. ff. de ann. leg. in
tellige, tñ ſecundum qd loquuntur illa iura. ſ. qñ erat grauatus
4 vſufructuarius, vt de vſufructu preſtaret alimenta. † ¶ Querit
hic Roy. in addi. quidam nobilis relinquit heredes filios im
puberes, & reliquit earum matri alimēta donec filie morarenf
cum ea, poſtea maritauit vnam & alia deceſſit queritf, an debeat
habere legatum, & dicit q̄ quidam magni doc. conſuluerunt, q̄
ſic, per ea que hic no. in gl. ſed ipſe dicit ſe reſpondiſſe contra
rium, q: iſta verba videntur appoſita fauore filiarum, vt mater
nutriat & corrigat illas, arg. ff. de condi. & demon. l. ſed & ſi hoc
§. vlt. facit. l. ſi ita relictum. § pegaſus ibi velut &c. ff. de leg. ij.
5 & q̄ ibi no. Jo. de imo. in primo nota. ¶ † Querit hic Pau. de
ca. quid ſi caſu fortuito contingente in perſona legatarij alimen
torum non potuit ipſe morari cum claudio an habeat legatariꝰ
alimenta dum viuit, & dicit q̄ non, q: caſus dʒ nocere legatario
non heredi, vt in ſimili not. in. l. ſi vno. §. cum quidam. ff. loc.
¶ Sed dubito propter not. per Bar. in. d. l. imperator, dum
dicit, q̄ ſi non poteſt ex iuſta cauſa morari non perdit legatuʒ
& ſentit idem Bal. in. l. ſi ea. C. de condi. inſer. ad qd ēt vide bal.
& Ange. hic poſſet diſtingui, aut non debebat habitare cum eo
a quo percepturus eſt alimenta, ſed cum alio, & non procedat
dictum Pau. de caſt. quia nullum ex hoc fit preiudicium he
redi qui habet preſtare alimenta, & eſt eadem ratio q̄ eſt in caſu
huius. l. Aut debebat cum eo habitare a quo debuit in domo
recipere alimenta, & quia principaliter videtur tale legatum re
lictum contemplatione legatarij. & illa qualitas habitandi vide
tur ſecundario adiecta fauore illius a quo dʒ recipere alimenta
vt hic per Bartol. ideo tunc ne caſus contingens in perſona le
gatarij noceat grauato procedit opin. Pau. de caſt.
6 ¶ Tangunt ēt hic Bald. & Saly. an ille cui relinquuntur ali
menta q̄ſdiu habitauerit cum claudio debeat preſtare aliqua
ſeruitia claudio de quo etiam vide per Bar. in. d. §. imperator
& per Pau. de caſt. in. l. diuortio, in princ. ff. ſol. mat. & ibi vide
Bart. tangentem an & quādo alicui debentur alimenta, & non
fuit expreſſe cautum, q̄ preſtenf in domo illius qui habet ali
menta preſtare an debeant preſtari extra domum de quo
ēt vide per Bar. in. l. iiij. §. lucius. ff. de ali. leg. & per Bald. in
auc. hoc locum. C. ſi ſecun nup. mul. & in. l. in annali in fi. C. e. & in
d. l. ſi ea. & in. l. ſicuti dotem. §. ſi ad dotem, cum ſeq. ff. ſo. mat. & q̄
no. Cyn in. l. quod in vxorem. C. de neg. geſt. & Spe. in tit. qui
fil. ſint leg. poſt prin. per Ang. in compendioſa ſua in. x. rub. in

a ¶ Morari, ſʒ qs ꝓhabit q̄ nō poſſit morari vide p Pe. d̄ anch. ɔſ. ccvj h̄ alleg. p. d. Jaſ. q: ego non inueni in eis.

b ¶ Domū vř de Pa. d̄ caſ. ɔſ. ccclxxxviij. ī pmo impſſis.

c ¶ Liberat, adō, vt p Pe. de anch. ɔſi. v.

d ¶ Donatio nis adde Lud. ro. ɔ. ccxix. vbi ɔſiluit q̄ ſi donās cā mor. p loco eximit piē accipiēdo hōa inſolu ſi q̄ ſi illa hōa extēt ſtā facēe donatiōi quēadmodū ſi exigiſſet pecuniā, & illa extaret. & an res legata trāſmutata aliā debeaf illa trāſmutata vide eū. Lud. ſin. ſuis ſol. xi. circa fi. vbi concludit q̄ nō debeaf niſi duobꝰ caſibꝰ vno ſi idē nomē imponaf rei ī quā fit trāſmutatio, alio caſu fauof pie cāe vt ſi legeť domus p fabricatione pii loci, & illa domꝰ tranſmutef ī aliā nihilominꝰ dbetur domus trāſmutata, & ita refert ſe ɔſuluiſſe, aliā. q ponit h̄. d. Jaſ. ſup q̄ ɔſiluit. d. alex. ɔſ. xxx. th. li. qñ teſtō: alienādo fundū quē legauit nō videatur extraxiſſe vide eūdē ſing. ſuis ſol. xij.

ni. & vlt. q. Ang. in. l. titia. ff. de ſol. per Joan. de imo. & Ro. in
d. l. ſi cum dotem. §. tranſgrediamur.

SVMMARIVM

1 Venditio hæreditatis hæredem non liberat, licet contra empto
rem regreſſum habeat.
2 Emptor hæreditatis intelligitur emiſſe cum oneribus præſen
tibus & non præteritis iam extinctis & ſolutis.

Q Uamuis heres.

† Vēditio hr̄di
tatis hr̄dē nō li
berat, lʒ ɔ̄ emptorē regreſſuʒ hēat. h. d. Lu. hīc
c ſ. p. l. ij. C. de pa. ¶ Itē limita nō hr̄e locū in fiſco
vēdēte hr̄ditatē p. l. j. C. de her. vel ac. vē. ¶ In gl. pe. ibi. l. iij.
intellige niſi hodie nō confecto inuētario vendidiſſet hr̄ditatē,
q: poſſet hr̄e regreſſum ſi ſolueret, qm̄ legata debebanf, & cul
pa in nō ɔficiendo inuētariū erat cōmiſſa ante hr̄ditatē vē ditā
vñ cum ſua cā dr̄ vēdita, vt h̄ p Sal. p id q̄ hʒ in auc. ſʒ cū te
2 ſtator. C. ad. l. fal. ¶ † Querit hic Pa. de caſt. qd ſi hr̄s anteq̄
vēderet hr̄ditatē aliqua debita vel legata ſoluit poſtea vēdidit
ſimplr̄ an poterit recipere ab emptore id q̄ pro legatis ſoluit,
& rñdet q̄ nō, q: emptor intelligif emiſſe hr̄ditatē cū oneribus
pn̄tibꝰ nō preteritis iā extinctis, & ſolutis, alle. l. cū filius. §. j. ff.
de leg. ij. ſʒ dic q̄ cū ſuppoſitatione dicti ɔ̄ caſum. ff. de her. vel
act. vēd. in. l. iiij. §. ſi qd publici vectigalis cū oibꝰ. §§. ſe. vſq; in
fi. illius. l. Nō ob. d. l. cū filius, q: ibi nō erat tranſlata in alios
hr̄ditas ex cā oneroſa. Sʒ ex cā legati, vř rñde q̄ ille tex. facit p
opi. iſta ɔ̄ Pau. itelligēdo, vt ibi p bar. dū alle. l. ɔ ɔcubinam.

SVMMARIVM

1 Legatum non cenſetur reuocatum ſi poſt teſtm̄ teſtator rem le
gatam alteri obligauit, & hæres eam liberare tenetur.
2 Donatio cā mortis reuocatur per alienationem ſponte factam
à teſtatore.
3 Legatum rei non cenſetur reuocatum per obligationem alteri
factam niſi eſſet obligata pro tanto quod uerisimiliter non ue
lit eam luere.

Q Ui poſt.

1 † Teſtōre nō vř reuocaſſe legatuʒ
q ſi poſt teſtm̄ rē legatā alteri obli
gauit, & hr̄s eā liberare tenef. h. d. ¶ Et materiā hu
ius. l. q̄ſtum ad vltimā piē tractaui poſt alios in. l.
2 ſi res obligata. ff. de leg. j. ¶ † In gl. ij. ibi. §. ſi ee3 &c. p amplia
tione illius. §. & eius q̄ hic no. in gl. Adde q̄ ſicut inducif reuo
catio legati p alienationem a teſtōre ſponte fcām, ita inducitur
d reuocatio donationis cā mortis que legato cōparaf. l. marcel
lus. §. j. ff. de do. cā mor. ita voluit Dy. in. l. ſtichum qui meus
erit in princ. de leg. j. & dicit Bal. ibi illud dcm̄ eſſe dictum au
reum, & quod neſcit alibi, & ſequuntur hoc ibi ceteri. Addit ēt
Bal. hic aliqua ad limitationem. d. §. ſi rem, vt hic p eū, & in le
gibus allegatis p ipſum, dum tñ ipſe limitat. d. §. ſi rē, dicēs q̄
ſi res eſt vēdita, tñ non eſt tradita vel precium nō eſt habitū nō
reuocaf legatū p. l. p̄dia. §. ſi ſibio. ff. de fun. inſtr. & ſeqf h̄ Ang.
& Pa de ca. hic, aduerte, q: gl. ibi, & Bar. videntur intellige
re illū tex. ſm. d. §. ſi rem, & hoc ſentit Sal. h̄ dum ſe remittit ad
d. §. ſi liberto, cū ibi no. pro hoc facit, ēt ſi contractus non valuit
tñ reuocaf legatum. §. pē. ff. de adi. leg. reliqua vide p Bal. h̄, &
p Bar. in. d. l. rem legatam. ff. de adi. leg. & p Pet. de anch. &
Joan. de imo. in. c. filius, de teſt. ¶ In ea. ibi aliud ſi vſufru
ctus &c. dic melius, vt hic per Cy. cum quo alij tranſire vĩr, lʒ
Bar. in. d. l. ſi rem legatam. ff. de adim leg. nō faciat mentione
de Cy. aliter ſentiat, & cum Bar. tranſit ſimplr̄ Pet. de anc.
in. d. c. filius, ſed Jo. de imo. ibi dubitatiue tñ dicit idē. q̄ Cy.
h̄, licet de Cy. mentionem non faciat. ¶ In gl. in ver. non vř in
fi. melius rñde, vt per gl. in. l. fi. §. pen. ff. de dona. & per Bart.
in. d. l. rem legatam, & ibi illud no. limitat, & etiam tenet Bal. in
3 l. non virum. C. de do. inter vi. & vxo. ¶ † Extra gl. limita iſtam.
l. non habere locum ſi res eſſet legata pro tanto q̄ nō eſſet veri
ſimile obligantem debere eam luere ſm Bar. not. in. d. l. rem
legatam, in fi. per. l. qui habebat, in princip. ff. de lega. iij. & l. le
gatum, in fi. ff. de ſupp. leg. cum gl. & hoc ſentit Cy. hic. Pau.
de caſt. hic licet de Bart. mentionem non faciat dicit quod li
cet eſſet obligata pro tanto q̄ſtum vʒ tamen cum fuit maiorum
ſuorum, & ſic non ſit veriſimile propter hunc effectum q̄ velit,
relinquere rem

relinquere rem apud illum, cui obligavit, argumẽ. l. ſi emptio- ne. ff. de mino. tamen intelligitur revocatum legatum.

SVMMARIVM

1 Legatum factum ſervo ſine libertate non valet nec recõvaleſcit ſi poſt mortem teſtatoris efficitur liber.

1 **Servus.** ¶ †Legatũ factum ſervo ſine libertate nõ vz, nec ↄvaleſcit ſi pᵒ mortẽ teſtõris efficit liber. h. d. limita pmõ nõ ſi teſtõr legaſſet ſervũ ſibiipſi ſervo, q2 lʒ nil de libertate dicat vr ei relinquere libertatẽ, ⁊ legatũ vz ⁊ tex. eſt ſin. ſm Ang. ibi in. l. ſenatus. §. ſi de le. j. ¶ Aliũ caſum ẽt vide in l. lucius. §. j. ff. de teſt. mil. vbi eſt ſpãle in milite ſimplr aliqd legãte ſervo, vt vz, q legatũ, ⁊ libertatẽ ſibi relinquere videatur quicqnid dicat hic Bal. circa intellectum l. ex his, alleg. in gl. ¶ Itẽ limita hãc l. nõ hre locũ in caſu. l. ↄficiunt. §. pe. ff. de iure codicil. ſ. ſi libertas ſupueniat in codicillis poſt legata relicta in teſtõ, q2 vltima voluntas codicillaris purgat vicium precedens. ¶ In gl. ij. ibi l. cum qdã §. j. ⁊c. dic q alias eſt §. illa. ¶ In ead. ibi, manumittat ⁊c. ſupple in teſtõ, alias nõ ſufficeret, q efficeret liber abſq3 diſpõe teſtõris pp impedimẽtũ regule catboniane, ſiue mortuo teſtõre vt hic, ſiue ẽt eo vivo, vt ſtatim dicã. ¶ In gl. fi. ibi. §. divus, voluit allegare. §. qñ aũt, ſʒ gl. cõiter reprehendit p regulã catbonia. poſitã in. l. j. ff. de regu. catbo. ⁊ l. cetera, in prin. ff. de leg. j. que hʒ locũ qñ legatum nõ vz mixta ↄſideratione teſtõris, ⁊ legatarij, vt in caſu huius l. ſecus ſi legatũ non vz ſolũ habita conſideratione ad pſonã legatarij, ⁊ non teſtõris ita loquunt iura alleg. in glo. maximus eſt ergo defectus cauſe efficientis. i. teſtõris. l. j. §. filius. ff. de lega. iij. ⁊ iuxta hoc ponit Bal. hic aliquas fallen. ad reg. catbo. de qbus videas plenius p Bar. in. d. l. j. ff. de hered. inſt. vbi habes gl. no. q regula catbo. non hʒ locũ in legatis in qbus teſtõr noluit locũ eã hre, aliquid ẽt circa dictam reg. catbo. videatis p Bal. Ang. ⁊ Jo. de imo. in. l. ſi filiusfa. ff. de teſt. ⁊ p bald. in repe. l. j. in. x. col. C. de ſac. ſan. ecc. ⁊ ibi tangit, an dicta regu. catb. hʒ locũ de iure cano. ⁊ dicit q ñ p no. in. c. q̃cũq3. de 70. ſig. li. vj. Sed ipſemet hic aliter, ⁊ melius loquutus eſt, ⁊ ad id qð no. in. d. c. q̃cũq3 poteſt rñdere vltra no. per Bal. h, ⁊ p Bar. in d. l. j. de regu. catbo. in 70 examinatus qðlibet mẽbrum de mã ẽt vide p Bal. in. l. eam quam. C. de fideicom. xv. col. in 70. quero nunquid in eo q relinquitur ſpurio hʒ locũ regu. catbo. ⁊c. in. l. proprias. C. e. ⁊ p doc. in. d. l. cetera. in prin.

SVMMARIVM

1 Legatarius occupans cũ vitio propria auctoritate rem ſibi legatam cadit ab omni iure ſuo.

2 Legatarius occupans rem legatam propria auctorit. non cadit à legato, ſi fuit ſibi data licentia ita capiendi à teſtatore.

3 Legatarius capiens propria auctori. rem ſibi legatam non cadit à legato, ſi ipſe eſt exequutor teſtamenti.

1 **Non eſt dubium.** †Legatarius q rem legatã occupat pprie auctoritate cum vitio cadit ab omni iure ſuo. d. h. ¶ No. q quando tractatur de lucro quis pdit ius ſuum occupando propria autori. rem cuius dñiũ abſq3 conditione ipſo iure tranſlatum erat in eum, lʒ non interveniat vis expulſiva, vel compulſiva, ſed predictis non ↄcurrẽtibus non cadit a iure ſuo non interveniente vi expulſiva vel cõpulſiva, vt l. ſi quis in tantam. C. vnde vi. ⁊ l. extat. ff. q me. cã ſecundum Pa. de ca. hic. Sed videtur q iſta ſit magna reſtrictio ad iſtum tex. ſ. intelligere hanc l. ſolum in re legata cuius dñium eſſet ipſo iure abſq3 traditione tranſlatum, ⁊ ↄtrium ſ. notat Bal. hic dum querit an iſta lex locum habeat in legato generis, ⁊ remittit ad no. in. d. l. extat ibi gl. in 70. villa ponit opin. Sed opi. que ibi approbat cõiter p Bar. ⁊ alios eſt q habeat locũ in gñe, ſicut in ſpẽ debita, ⁊ tñ ↄſtat q in legato generis nõ tranſit dominium ſine traditione, vt no. glo. in. l. ſi rem. ff. de rei ven. ¶ Preterea tranſlatio dñij ipſo iure non arguit quo minus licere debeat ſibiipſi propria auctoritate ius dicere. ¶ Et cum multi ſint caſus in qbus dñium legate rei nõ tranſit ipſo iure de quibus per Bar. ⁊ alios in. l. j. ff. de leg. j. videref magna violentia ad iſtam. l. generaliter loquentem intelligere, q ſolum loquatur in rebus, ſeu in caſibus in quibus dñiũ ipſo iure traſfert vnde vr tutius, aut tenere primũ intellectũ gl. h, aut tenendo ſʒ intellectum indiſtincte in tĩ. de lucrativo acqſito ex vltima voluntate tñ ne ẽt reſtringat in. d. l. extat, vt illa nõ habeat locum in titu. lucrativo, attento q cõiter illa l. intelligitur qñ inter venit violẽtia aliqua nõ aũt qñ interveniſſet ſola clandeſtina ſub-
2 tractio. ¶ †Itẽ limita iſtã l. nõ hre locũ in legatario, cui data eſt licẽtia ppria auctoritate apprehẽdere rẽ legatã. l. titia cum
3 teſtõ. §. j. ſm vnũ intellectũ gl. ff. de leg. ij. ¶ †Limita ẽt nõ hre locũ i legatario q eẽt exequutor teſti, ar. l. ſi ſtulos. §. fundũ. ff. de ↄhẽ. emp. ſm Bal. quẽ ſeqt Ang. Saly. ⁊ Pau. h qbus addo q hec fuit deciſio Jac. de are. quẽ refert Jo. an. in addi. Spec. in ti. de inſt. edi. §. nũc vero aliqua, in addi. incip. Supple, ⁊ cõmiſſary ⁊c. vbi ad h alleg. alia plura, cetera dic vt p gl. ⁊ pro pmo intellectu gl. facit tex. hic in 70. poſitione, ⁊ ſuſtinendo ſm intellectum gl. oppoꝛtebit exemplificare iſtum tex. in duobus qbus eadem res fuerit legata, ⁊ vnus eoꝝ ſubtraxit.

SVMMARIVM

1 Subſtitutio vulgaris facta in legatis expirat per agnitionem primi legatarij.

1 **Si legata.** †Subſtitutio vulgaris facta in legatis expirat p agnitionẽ primi legatarij. h. d. ¶ No. q in legatis, ſicut i hereditate põt fieri vulgaris ſubſtõ, vt h, ⁊ l. vt hēdibus. ff. de le. ij. ⁊ an qñ daf ſubſtitutus trãſmittat legatarius legatũ ad hẽdes ſuos ſi decedat ante q̃ legatũ habuerit, vide in l. iij. §. j. ⁊ ibi p Bar. in. l. nõ legato §. j. ff. de adi. leg. ⁊ p Joã. de imo. in. l. qdam ita, in prin. ff. ad treb. ⁊ qd in ſubſtõne fideicommiſſaria facta a legatario ſ. gravato reſtituere alteri per fideicõmiſſum, an expiret ſubſtitutio ſi legatarius legatũ non habuit vel q2 noluit, vel q2 habere non potuit, vide in. l. fideicõmiſſus, cum ibi no. p Bar. ff. de leg. j.

a ¶ Ad iſtam adde cõ ale. ↄ. xl. vbi ponit an ſtãte ſta. q vir exiſtibus filiis nõ poſſit relinquere vſumfructum vxori q ſi vir relinqret vxori vſumf. q nõ vz tñ ſi vir tñ vivat q filij moriant q recõvaleſcit legatũ p regulam carb.

SVMMARIVM

1 Coniuncti re faciunt ſibi partẽ p cõcurſum, & error in nomine non vitiat ſi de corpore conſtat.

2 Legatum factum ſecundo loco an in dubio videatur adimere factum primo legatario.

1 **Si foꝛtidianum.** †Cõiuncti re faciũt ſibi ptẽ p concurſum, ⁊ error in nomine nõ vitiat ſi de corpore cõſtat. h. d. ¶ Et de mã huius l. in vltima pte, vide q̃ dixi in l. ſi nomine. C. de teſta. ⁊ in. l. ſi quis in fundi, de leg. j.
2 ¶ †In gl. j. ibi cum adimendi ⁊c. q in dubio preſumit, vt not. gl. in. l. j. ff. de his que pene no. per. l. ſi pluribus. ff. de le. j. Fallit ſm Cy. in. l. q traditum cũ. l. ſe. ff. de condi. ⁊ demon. ſ. niſi legaſſet ſub commemoratione legati relicti primo per. l. nã ad ea. eo. ti. ⁊ cum concoꝛ. Cy. ⁊ Fran. tig. h, ⁊ Roy. in. l. iulia. ff. de here. inſti. Sed Bar. h, ⁊ in. d. l. q traditum, ⁊ in. d. l. re coniũcti, cir. ij. col. de le. iij. ⁊ l. ſicut, de adi. leg. tenet ↄtrium per. d. l. iulia, ⁊ rñde ad. d. l. nã ad ea, q ibi loqt qñ fit legatũ eidem cui primũ relictum erat, ⁊ in ſcðo fiebat commemoratio quo caſu vr adimere nõ ſi fiat diverſe perſone, hec diſtinctio in ſimili pbaf. l. j. §. fi. cũ gl. ff. de ſtip. ſer. vel ẽt poſſet rñderi ſm Roy. in d. l. quod traditum, q nil operef commemoratio primi legati facta in ſcðo relicto eidem niſi induceret omnino ademptionẽ, ſecus qñ fit diverſe perſone, q2 opaf q pro dimidia legatũ ſcm primo legatario tranſferaf in ſm. d. l. ſi pluribus, ⁊ h, q. d. l. nã ad ea loquaf qñ vtrũq3 legatũ fuit ſcm eidem voluit gl. pe. ibi in prima expoſitione, ſed in ſecunda expoſitione voluit contrarium, ⁊ ſm illam ſcðam expoſitionẽ ibi eſſet tex. ↄ Bar. ſed pma expoſitio vr magis d mẽte iſte. Bal. ⁊ Sal. h dñt q aut ſʒ legatum factum ſub commemoratione primi eſt ſcm cũ adverſativa, vt ſi dixero titio aũt lego fundũ quẽ donavi ſeyo, ⁊ tũc ſit vera opi. Cy. p. d. l. nam ad ea. Aut eſt ſcm cũ dictione item, ⁊ tunc procedat opi. Bar. arg. l. in repetendis, de leg. iij. ⁊ ſic ipſi omittunt caſum qñ non eſt adiecta adverſativa, vel nec eſt adiecta dictio itẽ. Ang. tñ h intelligit Bal. velle q niſi ſit adverſativa pcedat opi. Bar. ⁊ ita tʒ Ang. Ful. hic dicit q ad. d. l. iul. p q̃ ſe fundat Bar. poteſt rñderi, q aliud eſt in heredis inſtitutione, ⁊ aliud in legato q facilius revocaf inſtitutio.

b ¶ Auctoritate qñ legatarius poſſit legatũ ppria auctori. capere vide Ludo. ro. ↄſil. cccxli. Old. ↄſi. cvij. ⁊ de idẽ Lu. ſin. ſuis ſo. ij. q ex eo q teſtõr pbibet legatario ſieri moleſtiã dat licẽtiam accipiendi ppria aucto. ⁊ ita dr d facto obtinuiſſe corã vno Vicario groſſo.

l.ſi te ſolum ff.de here.inſti.iuncta.l.nã ad ea. ¶ Vel ſcðo poteſt ſz eum rñderi,ꝙ aut ꝯmemoratio poteſt opari aliud ꝗ̃ ademptioně,ⁿ tunc non opaᷓ ademptioně,ſed opaᷓ,ꝙ ꝯcurrit cum primo ſcðs.d.l.iul.nam ibi illa cõmemoratio operaᷓ nõ vt itel ligaᷓ ſempronius tertio loco inſtitutos,ⁿ ſic vocatus in vſem cum duobus,ꝙ fieret ſi nõ eſſet facta cõmemoratio ſcðo ad h̃ facit tex.in.l.iuerdũ.§.fi.ⁿ.ſ.l3 ipſe nõ alleg.eũ. Sed qñ ꝯme moratio prioris diſpõnis non põt aliud opari ꝗ̃ tranſlationem tunc opereᷓ tranſlationě,ⁿ ſi ſic vera opi.Cy.vt.d.l.ficut,cum l.ſeq. Pa.de ca.h.d.dẽre diſtingui,aut diuerſa voluntate ſit ſm legatũ alteri ſub ꝯmemoratione primi pua in codicillis,ⁿ tunc indiſtincte procedit opi.q2 tunc eſt magis veriſimile,qð penituerit. Aut in eadem voluntate,ⁿ tunc non eſt veriſimile,ꝙ ita penituerit niſi qñ eadě legat ſermo que legauit primo,vt loquiᷓ tex.in.d.l.nã ad ea,iõ tunc ꝑcedit opi.Bar.cum ſupͤpletione Bal.hic,ſed iſta opi.eſt ꝯtex.in.§.transferri inſti.de adi.leg.vbi colligiᷓ dñia an in eadě voluntate vltima vel diuerſa. Itě nõ ꝓbaᷓ.l.ⁿ ipſemet Pa de ca.in.d.l.ſi plurib9,ⁿ in.d.l.ꝙ traditũ,ⁿ in.l.iij.ꝯ.de codicil.trãſit cũ. Bar.ſimpliciter ⁿ eadem rõne nõ plz mihi opi. Rapb.cu.in.d.l.qð traditũ qui ꝯcor.opi diſtinguebat,aut ſm legatũ ſit ex interuallo,ⁿ tũc ꝑcedat opi.Cy.vt.d.l.ficut,aut incõtinẽti,ⁿ tũc ꝑcedat opinio. Bar.nã iſtud nõ dᷓ in.d.l.ficut,ⁿ eꝯ d.§.trãſferri.Jo.ð imo.in.d.l.ꝙ traditũ,ět t3 opi.Bar.p §.ſi eadě,ꝟ.coniunctim inſti.de leg.dubitabat tñ an ad illũ tex.poſſit rñderi ꝙ aliud ſit dicere lego titio,ⁿ ſtichũ,ⁿ poſtea dicere ſtichũ quě titio legaui lego ſeyo,quo caſu ꝑcedat opi.Cy.ⁿ aliud ſit dicẽ eũdě ſtichũ ſ.yo lego,ⁿ tũc ꝑcedit tex.in.d.§.eadě,ðt tñ ſe nõ audere hanc rñſioně firmare,q2 nõ vᷓ hᷓ pfectã rõnem,ⁿ qð iſta nõ ſit bona rñſio ad.d.§.ſi eadě,oſtẽdo,q2 illa dictio eadě facit relationě ad ꝑcedẽs a cũ qualitatibus ſuis,vt inquit Bar.in.l.ſi qs ſeruũ.§.fi.ff.de le.ij.alleg.l.a filia §.teſtõr cũ.§.ſe.ff.ð adi.leg.ⁿ iſtã opi.ſentit gl.ij.in.d.l.ficut. ¶ Certe articulus iſte vᷓ mihi dubius ſatis,q2 ꝓ opi.Cy.facit tex.multũ in.d.§.trãſferri,i.d.l.ficut ⁿ ſi qs vult rñdere ad illa loca opꝫ ſupplere,ⁿ ſubaudire,vt facit gl.ij.in.d.l.ficut,ſ3 ꝓ opi.Bar.facit tex.in.l.triplici.§.fi.ff.de ver.ſig.niſi ad illũ rñdeas,vt fuit rñſum ad.d.l.iuliauus,ⁿ ibi expreſſe rñdet Ray.ꝙ aliud eſt in hr̃dis inſtitutiõe aliud in legato. Jo.de imo.ibi poſt opi. Ray.recitat opi.bar.ⁿ plus nõ dicit,ⁿ ꝑ.d.opi.Barto.tñ ět potes adducere.d.l.ſi pluribus,in ꝟ.euidentiſſime,ⁿ hãc opi.puto tutiorem,ⁿ ꝑ.d.§.ſi eadě,in ꝟ.eũdě tollitᷓ ſcða rñſio data ꝑ Fulg.ad.d.l.iul. poſſet ět colligi pma rñſio eius ꝑ.l.ſi ita ſcriptũ fuerit titius,in pzin.ff.de her.inſti.ⁿ ꝑ no.Bar.in.d.l.re coniunctim,in pnci.dñ alle.l.ij.de iniuſt.teſt. Nõ ob.d.l.ſi te ſolũ,q2 aliud eſt i iſtitutis ec eo,q2 ibi magis fauědũ eſt inſtõni,vt citius teſtñi ſum mat vires,ꝙ qdě capit vires ab inſtõe non legato,vt eſt ð mẽte gl.in.l.ſi plures.ff.de condi.inſti.ſed in caſu nr̃o non detrahitur fauore teſti ſaltem qñ adeptio,ſeu tranſlatio in alium eſt pora,ſicut erat prima inſtitutio. ¶ Item ibi loqᷓ in vna,ⁿ eadem perſona,nos in diuerſis perſonis.

a ¶ Nõ incidit,io dic ꝙ an ge.ꝯ.lxvi.ꝯſul tus ſup ſtat.floren.q̃ cauetᷓ,ꝙ declinãtibus iuriſdõe cõis florentie ꝑ ſe vel ꝑ aliũ nõ reddaᷓ ius ꝙ ſi eps re petat pſbyterũ captũ,ⁿ is pſbyter velit poſtea aliũ ꝯuenire ꝙ nõ d3 audiri,q2 debat ꝯdicẽ li teris epi,ⁿ non acgeſcere,q2 acgeſcẽdo vᷓ declinare.

re,ⁿ l3 ad hoc Bal.nil alleget potes ad h̃ alleg.no.ꝑ Bal.hic volentem in.l.i.in.iij.col.ff.de exce.ꝑ.l.ſi.ff.de pe.here.ⁿ.l.iij.ſ fi.ff.nau.cau.ſtab.facit.l.eo mõ de le.i.ꝗ̃ ad h̃ all.Jo.de imo.in.l.dies.§.h̃ aũt,de dñ.infec no Gui.de cu.ⁿ Ang.in.l.emptor.ꝯ.de pſcrip.lon.temp.ⁿ bal.in.l.edita,in antepe.col ꝯ.ð eden.in repe. Padua.vñ dicit Bal.in.d.auc.ſtatuimus,cautelã eſſe ꝙ clericus facto declinet cõparendo in habitu,ⁿ tonſura,q2 tunc non excipit,l3 habitus eũdě tũc monſtret eſſe clericũ ꝯ.ſi iudex laycus,de ſen.excõ.in.vi.nõ.n.põt habitũ dimittere vel cautela eſt ꝙ eps eũ repetat a iudice ſeculari,nã h̃ nõ eſt ð clinare,q2 nõ eſt in pteãte clerici facere,ꝙ epus repetat,vel non repetat eum,ſed eſt in arbitrio ſupioris,vt in.d.c.ſi iudex,ⁿ vᷓ iſtud ět velle Bal.h̃ ⁿ in.l.ſi filius ff.de his q ſunt ſui vel alie.ior.ⁿ in.l.j.de na.li. Saly.vero in.d.auc.ꝯ.ſtatuimus ſimpliciter tranſit cũ Jac.but.ibi. Pan.de ca.hic ſimplr dᷓ ꝙ ſtante

a dicto ſtatuto ſi declinet nõ incidit in penã,q2 ſi vellet ꝯſentire nõ poſſet,vñ ſtatutũ d3 intelligi de illis q poſſent ꝯſentire,ꝑterea ſm eũ in tali ſtatuto gñali nõ videnᷓ ꝯprehendi clerici,q2 non erat veriſimile ſtatuentes intellexiſſe de eo,ꝙ erat illicitũ.l.ſi ꝑcurator,in ꝑn.ff.de ꝯdi.inde.ⁿ.l.q aũt.ff.q̃ in ſrau.cre.ⁿ ita dicit velle Bar.in.l.ſi ſub ꝯdõne.ff.de ꝯdi.inſti.vide ſm eũ id ꝙ no.Jo.an.in.c.nos q de immu.eccleſi.lib.vi.in nouel.bene facit ět ad primũ dctũ eius,l3 ipſe nõ alleg.l.miles.§ ⁿ eã.ff.de adul.ⁿ in terminis noſtris ibi no. Ang.in.l.nolle,ⁿ ibi no.per Ang.ⁿ Jo.de imo.ⁿ Ro.ff.de acq.her.ſed aduerte,q2 illud ꝙ dicit Bar.in.d.l.ſi ſub conditione quem ſeqᷓ Bal.in.l.ſi.§.in computatione,in fi.ꝯ.de iur.delib.ⁿ Ant.de bu.in.c.ꝙ clerici de for.compe.ⁿ Jo.de lig.ⁿ do.Abb.in.d.c.ſi diligenti in fi.ꝑcederet in caſibus in quibus ſtatutõ laicorum non poſſet preiudicare clerico,ſed vbi poſſet,ⁿ voluiſſet preiudicaret,vt ſi ſtatutũ diceret ſi quis declinauerit forũ pr̃ãtis nõ gaudeat beneficio ſtatutoꝝ nr̃oꝝ ět ſi ſit clericus,nã layci ſtatuẽtes poſſunt preiudicare clerico quãtum ad auferendum ei bñficium ſtatutoꝝ,vt ꝓbat tex.valde no.in.l.ſi qs curialis,ⁿ ibi de hoc not.bal.ꝯ.de epiſ.ⁿ cleri.ⁿ in.l.de quibus,in.xlij.col.ꝯ.de lega.bene facit ꝙ no.Bal.ⁿ Sal.in auc.caſſa ꝯ.de ſac.ſan.ec.ⁿ Bal.in.l.ⁿ in legatis.ꝯ.ad l.fal.putarem tunc attendenda eſſe verba ſtatuti,aut enim ſtatutũ dicit ſi quis declinauerit,ⁿ tunc puto ꝙ,ſiue verbo,ſiue facto declinantě animuꝫ eius declarauerit priuetur beneficijs ſtatutoꝝ qui erat in poteſtate ſua comparere,ⁿ declinare vel nullo mõ cõparere,ⁿ nõ declinare ⁿ nil refert an facto an vero deᷓ volũtas intelligi,vt paulus rñdit.l.nõ tñ verbis.ff.rerat hab.ⁿ.d.l.de qb9 ⁿ hoc ſentit Jo.de lig.ⁿ do. Abba.in.d.c.ſi diligẽti. ¶ Aut ſtatutũ dicit ſi qs noluerit litigare coram poteſtate ⁿc.ⁿ tunc dictam penam patieᷓ,ſiue ſit cõtumax,ſiue compareat,ⁿ declinet,q2 non poterat velle litigare corã eo per d.c.diligenti,ergo nõ põt dici nolle litigare.d.l.nolle,in caſib9 tñ in qbus dixi ꝙ ꝯcurrit pena erit vltra predicta dare aliud remediũ ꝙ vide ꝑ Bar.in.l.ij.ꝯ.de accu.ⁿ in.l.pe §.ad crimen.in.vi.col.ⁿ ibi ět ꝑ alios.ff.de pup.ind.ⁿ Bal.in.l.reos in.xi.col.ꝯ.de acco.ⁿ Bal.hic,ⁿ in.l.ſi filius,ⁿ per do. Abb.in.d.c.ſi diligenti. ¶ In gl.ma.ibi vel dic,ꝙ hic,ⁿc.hec cõiter teneᷓ quam declara vt hic per Bar.

SVMMARIVM

1 Conditio impoſſibilis non uitiat legatum, ſed ipſa uitiatur,& reiicitur.

2 Statu ꝙ ſi quis declinauerit forum poteſtatis ſit extra protectionem cõis,& incidat in certã pœnã,an cõprehendat clericos.

1 AB adminiſtratione. † Conditio impoſſibilis de iure non vitiat legatũ,ſed ipſa vitiaᷓ ⁿ reijciᷓ.h.d. ¶ No.ꝙ nõ nocet nolle ei qui non

2 poteſt velle. ¶ † Ideo facit ſm Jac.bu.ad ſtatutũ diſponẽs ſi qs declinauerit iuriſdõnem pr̃ãtis ſit eꝯ protectioně cõis ſeu incidit in talě penã,ꝙ clericus qui ſeculari iudici oſtendit ſe eſſe clericũ nõ dicaᷓ in penam incidiſſe,q2 ět ſi voluiſſet in eum cõſentire nõ potuiſſet.c.ſi diligẽti.de fo.ꝯpe.ⁿ iſtã.q.tangit pleniꝯ Ja.bu.in auc.ſtatuimus.ꝯ.de epiſ.ⁿ cle.vbi dicit ⁿ ꝙ clericus ne incidat in penã d3 dicere nõ declino foꝝ veſtrũ imo libenter litigarem corã vobis ſi potuiſſem,ſ3 ego nõ poſſum ět ſi vellem,q2 decretalis ſi diligẽti prohibet alle.in ar.iſtuꝫ tex.ⁿ.l.cũ filius.§.nõ iure.de leg.ij.ſecus dicit ſi clericus diceret nolo coram vobis litigare,q2 tunc haberet locũ ſtatutũ,ſed Bal.ibi cum quo tranſit ibidem Pan.de ca ꝯdicit,ⁿ vult ꝙ eo ipſo ꝙ alle.ſe clericũ dicaᷓ declinare,q2 excipiendo ſufficit locũ natu

SVMMARIVM

1 Hæres teneᷓ ſoluere legata licet qð de hr̃ditate moueaᷓ,debet tñ ei præſtari cautio de reſtituẽdo ſi ei hr̃ditas euincatur.

2 Hæres cogitur ſoluere legata pendente lite.

1 SI in fraudem. † Heres teneᷓ ſoluere legata,l3 qð de hr̃ditate moueaᷓ d3 tñ ei preſtari cautio ð reſtituẽdo ſi ei hr̃ditas euincaᷓ,ſed cautio ſi cui pluſꝗ̃ ꝑ.l.fal.ſolutum ſit preſtaᷓ etiam ſi queſtio heredi de hr̃ditate non moueaᷓ.h.d.vſꝗ ad fi. ¶ Circa gl.non eſt aliud addendum.

2 ¶ † Sed extra gl.opponit Pan.de ca.ꝯ iſtum tex.q2 vᷓ qð heres non cogatur ſoluere legata pendente lite ſuper hereditate,ſed poſſit repellere legatarios ꝑ.l.ij.ff.de excep.rei iudi.ⁿ l.q cũ herede.ff.de act.ⁿ ob.ⁿ.l.ita tñ.§ quotiens.ff.ad treb.ⁿ dicit h̃ ꝯrium eſſe difficile,ⁿ nõ videri aliter ſolui poſſe,niſi ꝙ h3 heres duas vias vna eſt repellendi legatarios aio pendente lite,vt in ꝯrio alia eſt via.ſ ſi vult ſoluere poſſit petere ſibi cautionem preſtari,vt hic,hodie tñ ſm eum non põt repellere,l3 h3 locum illud ꝙ hic dicitur per.l.fina.ꝯ.de petitio.heredita.editam a Juſtiniano,hic quod iſtam diſtinctionem clare facit Bar.

Bar. in. l. hoc ait. §. cum duo. ff. ſi cui plus q̃ per. l. fal. τ proba tur in. l. ſi teſtm̃ cum gl. ff. de peti. here.

SVMMARIVM

1 Legatum rei alienæ ſcienter factum ualet, ſed ignoráter factum non ualet, niſi ſit factum coniunctę perſonę, uel uxori, ſeu alii cui eſt uerisimile teſtãtorem noluiſſe legare ſi ſciuiſſet.
2 Proximorum uel propinquorum appellatione nõ uenit uxor, ſed tñ uenit appellatione coniunctorum.
3 Legatum rei alienæ non ualet ad præiudiciũ dñi illius rei, ſed benè ad præiudicium hæredis.
4 Legari an poſſit eccleſiæ Romanę uel Cæſaris.
5 Coniuncta perſona an ſit in agnatione uſq; ad. x. gradũ, & in cognatione uſq; ad ſeptimum.
6 Legatum rei alienæ factũ pro aĩa, uel ad pias cãs an ualeat.
7 Hæres an teneat legatario de euictione rei legatę.
8 Euictio rei legatę an & qñ ſit præſtanda legatario.
9 Hæres an & qñ teneat cedere actionẽ legatario ꝓ re legata.
10 Legatum rei alienæ factum creditori pro eo quod ſibi debet ualet, & debetur euictio.
11 Legatum non debetur legatario, qñ illud uenit ſoluẽdum ꝑ euincentem rem legatam.
12 Legatum propriè rei conferendum in tempus quo res nõ erit teſtatoris non ualet.
13 Legatum rei principis factum erranter coniunctę perſonę an debeatur eius extimatio.
14 Legatum rei meæ alteri obligatę mihi factum an hæres teneat eam redimere & liberare.

Cum alienam. †Legatum rei aliene ſciẽter ſcrñ vz, ſʒ ignoranter factum nõ vz niſi ſit ſcrñ coniuncte ꝑſone vl vxori, ſeu alii cui eſt veriſimile teſtõrẽ noluiſſe legare ſi ſciuiſſet. h. d. ℭ No. valere legatũ rei aliene ſcienter factum, vt in ſummario, τ limita, vt in gl. vt. ĩ. dicam, τ intelligo hanc. l. procedere etiam ſi res legata erat legatarij commutabiliter, vt. l. non quocunq;. §. j. cum gl. ff. de leg. j. lʒ tñ res aliene particulariter legari poſſent. ℭ Tamen non poteſt hẽditas aliena relinqui, vt probat in. l. fi. ff. de her. inſti. τ rõnem diuerſitatis vide ibi per Bal. in. xviij. opp. ℭ No. ſm̃ Bart. q̃ qñ res aliena legat in caſibus in quibus legatũ vz res vendi põt tñ iſte tex. ſi bñ inſpiciat nõ ꝓbat, qꝛ nõ aperit an res vel extimatio peti poſſit, vnde de hoc dic vt hic in gl. τ ꝑ Bart. hic τ in. l. plane. la. j. §. qd ſi rem. ff. de leg. j. τ. l. titio ſeyo, in princ. de
2 leg. ij. τ. l. lucius, la. j. vbi per bal. eo. ti. ℭ †Tertio no. vxorem nõ venire appellatione proximoꝝ, nec etiam venit appellatione propinquorum, vt. l. j. τ ibi doc. ff. vnde vir, τ vxor, ſed bene venit appellatione coniunctorum, vt probat in. l. manifeſtiſſimi §. cum aũt, τ ibi Bal. τ Saly. ff. de fur. circa q̃ me remitto ad ea que ſatis plene ſcripſi in. d. l. j. ℭ In gl. ibi. §. ſi rẽ. limita tñ vt no. hẽ in. l. cũ filius. §. dñs, de leg. ij. τ in. l. ſi ſeruus titio. §. j. τ ibi Bar. de leg. j. Et q̃tum ad. d. §. ſi rem nil eſt innouatũ de iure can. ſʒ doc. maxime Jo. de imo. in. c. filius d teſt. ꝓ quo facit, qꝛ tex. in. d. c. filius, q aliquid noui inducere videt vt. ĩ. dicã
3 non loquitur in caſu. d. §. ſi rem. ℭ †In ea ibi. c. filius. Per. τ Cy. Nic. de mat. τ Sal. tenent q̃ illud. c. non contradicat iuri
b ciuili, ſed velit q̃ ad preiudicium dñi non valeat legatũ rei aliene, ſed ad preiudicium heredis teſtatoris ſic, vt hic, ſʒ h nõ vr̃ bene dcm̃ per tex. in. d. c. filius, qui vult eſſe differentiam inter leges cano. τ leges ciuiles, τ ita ẽt. d. opi. reprehendit Jo. de imo. in. c. filius, tñ Imo. τ magis cõiter. Cano. ibi, τ ẽt bar. in. l. apud iulia. §. fi. τ ibi Nic. de neap. de leg. j. vident tenere, q̃ tex. in. c. filius, ꝓcedat in re eccleſiaſtica legata cuius alienatio eſt difficilis. xij. q. ij. ſine exceptione. Jdeo legatum nullo modo valeat, ſicut qñ qs legat rem principis, vt. d. l. apud iuli. §. fi. τ in. §. non ſolum. inſti. e. τ iſtam opi. tenet gl. xij. q. ij. i ſumma. τ. xij. q. v. in. c. ſi epiſcopus. Sed Hoſ. in. d. c. filius, τ bal. h, τ Jo. de imo. Pau. de ca. in. d. l. apud iul. §. fi. tenent valere legatum rei eccleſiaſtice q̃tum ad hoc, vt debeat rei extimatio de iure cano, ſicut in legatis rei aliene, dũmodo ſciẽter ſcrñ ſit, τ non ob. q̃ tex. in. d. c. filius, dicat eſſe differentiam inter leges Dei τ leges ſeculi, qꝛ vult iſte tex. q̃ lʒ de iure ciui. ſi hẽs tradidiſſet legatario rẽ aliẽnã poterat legatarius acceptare eã ẽt anteq̃ heres illam redimeret a dño tñ de iure cano. non dʒ acceptare, τ dicit Joan. de imo. in. d. l. apud iul. iſtum eſſe verũ intellectum illius. c. pro hoc facit id qd dicimus de re dotali legata conſtante matrimo. τ de re pupilli legata ſm̃ no. ꝑ Bar. in. l. dotalem, τ de teſt. mil. τ in. d. l. apud iul. §. fi. pro hoc ẽt facit, qꝛ ſi ꝑꝑ illam difficultatem que eſt in rebus ceſaris non valeret legatum rei eccleſiaſtice male dixiſſet tex. in. d. c. filios, dũ
4 dixit eſſe dñiam inter leges Dei, τ leges ſeculi. ℭ †Fallit tñ ſm̃ predictos doc. in re eccleſie Roma. qꝛ cum illa non poſſet haberi ſine conſenſu Ro. popu. idem eſſet in ea q̃ in rebus ceſaris per. d. l. apud iul. mihi vr̃ magis verus intellectus ad. d. c. filios, q̃ ſit ille quẽ ponit h gl. τ gl. in. d. c. filius. ſ. q̃ aliud ſit de iure canoni. aliud de iure ciuili, vt oſtendit tex. ibi τ hec approbatio Jo. de imo. i. d. c. filius, τ An. ro. i repe. auc. ſimiliter ĩ. ad. l. fal. in. §. ſpeciali qd ibi ennmerat, inter ſpecialia que hʒ pia cauſa in vltimis voluntatibus ſi quis tñ vellet tenere intellectum quem ſequitur Innoc. in. c. filius, q eſt magis communis poſſet dicere, q̃ aliud eſt de iure cano. q̃ ciui. ſ. qñ legat res eccleſiaſtica, vt loquitur tex. in. d. c filius, qꝛ ille tex. cum ſit correctorius non dʒ corrigere niſi quantum ſpecialiter exprimit. l. ꝓcipimus. ff. de app ilatio. Ad hoc ẽt vide que ſcripſi in. d. l. apud iulia. §. fi. de intellectu. d. c. filius, vltra predicta ponit aliquid Bal in. c. j. §. donare, in ti. qualiter olim feu. po. alie. τ in repe. l. j. C. de ſac. ſan. ec. in. xxj. col. τ ẽt. in lec ord. illius. l. l. iiij. col. τ per Ange. in. l. ſi domus. §. j. de leg. j. τ que. ĩ. dicam.
ℭ In ead. ibi. l. ſerui electione. §. fi. τc. limitat hoc Barto. niſi teſtator dixiſſet totum fundum lego, per. l. iul. in prin. de leg. iij.
5 de quo plenius per Bar. τ alios i. d. c. fi. ℭ †In gl. fi. ibi extimat in tex vltra modum intelligunt, q̃ coniuncta perſona ſit in agnatione vſq; ad. x. gradum, τ in cognatione vſq; ad ſeptimũ ſecundum q̃ no. in. l. fi. ff. vnde legi. facit q̃ no. Inn. in c. nõnulli. de reſcrip. Bar. in. l. j. ff. de accuſa. idem tʒ Per. de bella p. in. l. ſi res obligata, de leg. j. Sed Nic. de nepo. in. l. ſi domus. §. final eo. tit. dicit q̃ vſq; ad quartum gradum dñr coniuncti alleg. §. ſi quis autem in auct. de eccle. ti. vbi non inuenio hoc ꝓbari alleg. etiam iſtam glo. que hoc non dicit Bart. Fran. tig. Saly. τ Ful. h ſequuntur iſtam gl. q̃ ſit in arbitrio iudicis per rõnem quam hic vide per Bartol. τ iſta gloſſ. ad hoc eſt ſingul. ſm̃ Franciſc. tigr. hic idem tʒ Fulgo. in. l. fina. ĩ. de Abortũ ſigni. Ang. de cn. hic nil clare firmat, alle. l. petitionem. ff. de adno. diuer. ind. ad hoc vcʒ. q̃ veniant coniuncti vſq; ad quartuʒ τ ſubdit ſufficere q̃ aliquem teſtator diligat, vt proximum, ſeu coniunctum, licet non ſit argu. l. ſi ſeruus plurium. §. fi. de leg. j. τ. l. nemo. §. qui frater. ff. de here. inſti. facit q̃ dicimus, de amico, q̃ poteſt agere ſine mandato, ſicut coniunctus, vt per Hoſ. de cu. τ Bar. in. l. non ſolum. §. qui in alieno. ff de procu. τ Cy. in. l. exigendi, τ ibi dixi. C. eo. titu. facit etiam. l. in teſtamento. ff. de fideicommiſſ. liber. inducendo, vt eam declarat Bart. in
6 l. ſi iure. ĩ. de teſtamen. manu. ℭ †In ea. ibi libertate τc. dic τ pari ratione in legato facto pro anima, ſeu ad pias cauſas ſm̃ Raph. cu. in. d. l. ſi domus. § de euictione, qꝛ iſta equiparant, vt per Barto. in. l. ſi vnus, τ ibi dixi. ff. de teſta. hoc etiam vult Fulg. Pau. de ca. h l. in legato pro anima facto Ro. in. l. ſancimus, la. ij. ff. de ſac. ſanc. ec. τ q̃ in ſimili no. Ang. in. l. precibus in. ij. de impu. τ aliis ſubſti. τ Bal. in. l. filio preterito. ff. de iniuſt. teſt. in. ij. colum. cum concor. quas allegauit in auc. ex cã ff. de lib. preter. in. q. qua ibi queritur, an illa auc. habeat locum ſ preteritione ignoranter facta iſtud etiam in legato ad pias cau-
c ſas tʒ Ro. in. auc. ſimiliter. ĩ. ad. l. fal. in ver. ſpeciali, qd ibi enumerat inter ſpecialia que hʒ pia cauſa in vltimis voluntatibus, ſed Bal. in repe. d. l. j. l. xxi. colum. de ſac. ſan. ec. videtur velle q̃ legatum pium factum de re aliena valeat de iure ciuili, qꝛ ſi relinquitur coniuncte perſone res aliena erranter, vʒ vt hic, ergo ideo ſi relinquitur Deo vel eccleſie, qꝛ appellatur pater τ mater. xij. q. ij. qꝛ abſtulerit. xiij. q. ij. ſi quis iraſcit, τ Anton. de bu. in. d. c. filius per illum tex. tʒ ſimpliciter non valere legatuʒ piũ factũ de re aliena, lʒ aliud ſit in legato ſcõ coniuncte perſone, q̃ dicit eſſe no. τ vidiſſe aliqñ hoc in dubio reuocari. Sʒ ad illum tex. poteſt reſponderi tenendo intellectum gl. j. hic q̃ ibi aliud ſit de iure cano. in quocunq; legato. Joan. de imo. ibi dicit legatum q̃ eſt factum pro anima debetur de iure ciuili per illam rationem. ſ. q̃ anima cunctis rebus preponenda eſt. c. cũ infirmitas. de pe. τ re. in. d. l. ſancimus, ſed de iure cano. ſecus eſt, qꝛ non vʒ per. d. c. filius, τ ſubdit ipſe q̃ poteſt eſſe aliquid legatum eccleſie, ſeu pio loco, τ tamen non dicitur pro anima vt in. d. c. filius, ita ẽt dicit Ful. q refert ita velle Bald. hic in aliquibus lec. Ego puto idẽ eſſe in legato pio etiam ſi nõ ſit relictum ꝓ aĩa, ſicut dicimus in legato libertatis q̃ ꝯparatur le-

a ℭ Rei aliene lit at no. ſm̃. luta ſo. xxij. vt non dẽat eſtimatio rei aliene ſcienter legate qñ teſtõr hẽat fundatũ ipẽ d pñti q̃ eſſet futura ſua ꝑꝑ mortem alicuius τ ſpes illa deficeret qꝛ rẽ nõ detur legatũ, nec eſtimatio, all. tex. i. l. ſi dñs. §. vñ ꝓprietatis. ff. d vſuf. τ reꝑhendit gl. i. l. cũ ꝓponebat. ff. d caſtr. pe. τ i. l. cuʒ filius. ff. d le. j.

b ℭ Ad p̃iudiciũ dñi no. q̃ dt bal. h i pen. co. q̃ qñ teſtõr ignorãs legauit rẽ alienam pñte dño ipſi rei q ſciebat rẽ ſuã non ꝓcedit iſta lex, nã de re aliena p̃t teſtator diſponẽ legãdo cũ conſenſu dñi ꝑ tex. no. in. l. ſic. §. in vẽditiõe. ff. qb. mo. pig. vel hypo ſol. vid Ja. h in. ij. co. τ i. l. ſi qñ. §. fi. ff. d ioſ. teſ. τ in. l. cũ ꝓponas. la. i. i fi. ff. d pac. C.

c ℭ Ro. adde eũdẽ ꝯ. ccxxv. vbi examinat hũc arti. τ ꝯcludit valere tale legatum.

gato pio, vt plene dixi in.l.captatorias.ff.de teſta.mil. ⁊ ꝺ hac mā vltra ꝓdicta videatis aliqd ꝑ Bal. in.l.j in ſec.or. i. v.col. ff.de iac.ſan.ec.⁊ in.d.§ donare, ⁊ Ang.h, ⁊ in.d.§.de euic.
¶ In ea.ibi.§ euictis dant varie rñſiones ad illū tex.ſʒ illa eſt magis cōis, vt ibi legata erat res vni ex cohēdib⁹, vñ lʒ ꝑdat rē legatā, q̄ ſibi euincat nō agit de euictione poſtq̄ hʒ ꝑtē hꝛdi-tatis Fallit tñ iſte primus intellect⁹ vbi tale ꝑlegatū veniebat ꝯputādū in legitimā.l.ſcimus in ꝑn.ff.de inoffi teſt.⁊ ibi nota. Bal. alius eſt intellectus Bal.h, ⁊ in.d.§.euic.ꝙ ibi nō ve-niat euictio, q: illi q̄ ſunt pariter ꝯheꝛi teſtōris, ſic erat legata-rius nō debēt teneri de euī.ar.l.ſʒ ⁊ milites in ꝑn.ff.de exc.tu. ⁊.l.nō ſolū.§.de vno.ff.de rit.nupt. ¶ Tertius eſt intellectus quē poſuit gl.fin.in.d.§.ꝺ euic.ꝙ vbi teſtōꝛ putauit rē eē ſuā ꝑ textum certe cāe nulle, ⁊ ibi de h dixi. Jo.de imo.in.d.§.de euic. approbat oēs iſtos intellectus ⁊ verioꝛ mihi vr̄ intellectus, qꝺ oēs ibi erāt fratres, ⁊ iſte legatarius ēt erat cohēs, ⁊ ſic nō cō-currētib⁹ iſtis q̄ ibi interuenerūt nō puto illū tex.hēre locū, ⁊ iſto
mō ſaluet̄ iſta rñſio data h in gl.⁊ ita intelligit Ful.h ēt Pau.
7 de ca. in qbuſdā lec. ¶ † In ea.ibi ſed dic vt certi ⁊c. intellige gl. velle ꝙ in caſib⁹ in qb⁹ dicimus ꝙ hēs tenet̄ legatario ꝺ eui ctione l'h ꝓcedit qñ teſtōr nō putabat rē legatā eſſe certi hois, ſʒ alienā ſimplr, nā tūc hēs teneat̄ redimere a vero dño. ¶ Sʒ ſi putabat eā eſſe ſuā ſatis eſt ꝙ hēs ab eo redimat, ⁊ legatario ꝓſtat, cui ſi poſtea euincat̄ a vero dño cū ſtitius nō eſſet ver⁹ dñs nō tenebit̄ hēs de euictione, ⁊ cū hac gl.trāſit Sal. intelligit tñ ꝙ hēs teneat̄ legatario cedere actionē ſibi hꝛdi ꝯpetentē ꝯtra-tiū, ar.l.in creditore.ff.de euic.facit.l.ſi ſic.§.ſi.cū.l.ſe.de leg.j. Sed pau.de ca.h.d.ꝙ h diſtinctio gl.vr̄ reiiciēda, ⁊ ē dōʒ ꝙ ſi ue credebat rem eſſe certi hois, ſiue incerti ſemel hēs redemit rē cū euincat̄ a legatario ne ꝓcedat̄ in infinitū nō tenebit̄ am-plius redimere, ſed cedere legatario actionē cōpetentem ipſi hꝛdi ꝯ emptorē ꝑ id ꝙ hr̄ in.d.§.de euic.⁊ iſtud.ſ.ꝙ nō teneat̄ plurics redimere, ſed cedere, lʒ ipſe nō dicat voluit Jac.ꝺ are. ⁊ Cy.⁊ Bal.⁊ Jo.de imo.⁊ Pau.de ca.in d.§.de euic.arg. l.fideicōmiſſa.§.ſi qs decē, de le.iij. intellige tñ ſm Rap. in.d. §.de euic.ſi fuit hēs vſus debita diligētia in euincēdo, vt dixi ibi vbi improbaui iſtā gl.q̄ nō ꝓbat̄ iure, ⁊ eā ēt nō ſeqt̄ Fulg.
8 h. ¶ † In ea.in fi.hec eſt no.gl.quā ſequunt̄ doct.h, ⁊ Bald.⁊ Ang.⁊ Mod.in.d.§.de euictione, ⁊ ꝓ ea facit.l.ſi a ſubſtitu-to.§.ſi.de leg.j.⁊ intelligit Bal.procedere qñ legat̄ res aliena ignoranter ei qui nō eſt coniuncta perſona, ſed ſi legaret̄ ꝯiūcte perſone vel legaretur ſcienter debetur euictio ſi res legata que poſſidebat̄ per defunctum euincat̄ per iſtam.l.⁊ ꝑ.l.ſi res obliga.de leg.j ⁊ per.d.§.de euictī cum ibi no.⁊ nō vr̄ le-gaſſe poſſeſſionē tñ, ex quo dixit lego talē rem.l.ſi duobus.§.ſi na.ff.vti poſ.⁊ ita ēt vr̄ velle Saly.hic, dicit ēt Ful.h ꝙ in caſu in quo loqt̄ iſta gl.in fi.dʒ intelligi, ꝙ loquat̄ tex.in.d.c.filius, ⁊ ſic vult ille tex.ꝙ de iure canoni.ille hēs non teneat̄ tradere poſſeſſionē rei aliene legate a teſtōꝛe poſſidente illā. Sed iſte intellectus mihi nō plʒ, q: ille tex.non ſe ſtringit ad teſtōrē er-rantē ⁊ poſſidentem, ideo de intellectu illius tex.dic vt dictum
9 fuit.ū. ¶ † An aūt iſto caſu in quo loquit̄ hec glo.ſi teſtōꝛ q̄ ha beat poſſeſſionē, ⁊ dñiū erat habiturus regreſſum de euictione contra alium, an illam actionem tenebatur heres legatario ce-
a dere gl.ſing.in.l.ſi res in gl.ij.ff.de euic.lʒ ꝙ non, ſed cōtrariū eſt verius per.d.l.in creditore eod.ti.p:o quo ēt bene facit rō que colligit̄ ex.l.vnum ex familia.§ ſi rem de leg.ij.ſ.q: per h non grauatur hēs, ⁊ de hoc dixi in d.§.de euictione vbi Mo-der.hoc tenent, vide ēt ad ea que hic no.gl.in.l.ſi.iuſtis his q̄ ſup ea dixi id ꝙ no.Bal.in.l.i.in fi.ꝯ ꝑ emptio.dum querit an
10 valeat legatum rei furtiue ſcienter factum a fure. ¶ Item ex-tra gl.limita iſtam.l.non habere locum in caſu.l.hereo prece-pto, cum glo.ff.ad treb.⁊ per illū tex.infert ibi ſignanter Pa. de ca.ꝙ ſi teſtōꝛ legaret creditori rem alienam erranter pro eo ꝙ ipſi legatario naturaliter tantum deberetur valeret legatuʒ, ⁊ deberet̄ euictio, ꝙ dicit ab aliis non eſſe tactum, tamen nō vi-
11 detur mihi iſtud probari iure ſi bene inſpiciatur. ¶ † Item li-mita hanc.l.niſi aliud ſoluendum veniret per euincentem reʒ le gatam, q: illud non debebitur legatario, ⁊ ſic in eo valebit lega tum.l.qui inſolidum.§.j.cum glo.de leg.ij.ſm Jac.de are.bal. ⁊ Jo.de imo.ibi ita limitantes iſtam.l.⁊.d.§ de edictio.
12 ¶ † Item hanc.l.limita niſi teſtatoꝛ legauerit rem ꝓpriā con ſerendo eam in tempus quo eſſet aliena, nam non vʒ q̄uis ſciē ter hoc fiat.l.ſtichus ſeruus verſi.aut quid in legato iuncto pri cip.in verſi.inutiliter.ff.de manu.teſtam.ita intelligit ibi An-ge.licet Joan.aliter intelligat.Sed contra Ange.videtur face re.l.iij.§.ſi quis ita.ff.de adimen.lega.tene menti dictam limi-
13 tationem propter auctoritatem Ange. ¶ † Quero quid ſi le-gatur res principis erranter cōiuncte ꝑſone an debeatur exti-matio, Rap.in.l.apud iulia.§.ſi.ff.de le.j.tenuit ꝙ ſic ꝑ.l.ſi qs inquilinos, in prin.eo.ti. Pau.de caſt.hic in quibuſdam lect. tenuit contrarium, q: iſta.l.non habet locum in rebus quarum non habemus commercium inter quas enumerātur res princi-pis, vt probat̄ in.d.l.apud iul.§.ſi.⁊ iſtud magis placet, ⁊ ad.l. ſi quis inquilinos, reſpond: vt ibi per Bar. ¶ † Quid ſi teſta-
14 toꝛ legat mihi rem alienam alteri obligatam, an heres debeat redimere, ⁊ liberare, vide Bar.tenentem ꝙ ſic in.l.ſi tibi ho-mo de lega.j.

SVMMARIVM

1 Legatum factum filiæ pro dote ſi ſibi detur ab ipſo patre uiuē te non poteſt amplius eo mortuo peti.
2 Legatum factum pro dote ſi poſtea datur an ſit reuocatum le-gatum.

1 Filia. † Si legatum factū pro dote detur filie in dotem ab ipſomet patre viuente non
2 pōt amplius eo mortuo peti.h.d. ¶ † In glo.j.ibi l.plane.§.j.adde.l.titius, la. ij.§.impuberem.ff.de leg.ij.vbi apparet, ꝙ ſpecies non recipit duplicationem. ¶ Et circa hoc an ſi pater primo legat poſtea dotat legatum extin-guatur, dic vt hic per Bar.qui bene loquitur preter quam dūʒ
b alle.l.quinquaginta, vt dixi poſt alios in.l. huiuſmodi.§.cum pater, de leg.j.vbi examinaui materiam huius.l.poſt alios. In ea.ibi.l.cum quo ille tex.facit in contrarium, ideo dic vt ꝑ Bar.in.d.§.cum pater, ⁊ ibi dixi.

1 Cum reſponſo. † Et hoc intendit hēs qui ꝑtem hꝛ-ditatis in qua fuit inſtitutus repudiauit totum ꝑe legatum conſequitur.h.d.

1 Proprias. † Nō eget ſūmario. ¶ In gl.j.ibi niſi teſtatoꝛ aliqd iu ris ⁊c. ¶ Fallit tñ in caſu valde no.poſito i.l. me uius.§.fundum de leg.ij. ¶ In ea.in fi. h vltimus approbatur cōiter.⁊ lita hanc.l.non hēre locum in caſu ſi.l. cū pater filie, de leg.ij.⁊ in.l.ſi tibi hō, de leg.j.in princ.

SVMMARIVM

1 Legari non poſſunt res religioſę, ſed bene ius quod quis ha-beat in eis.
2 Monumentum dicit̄ antequam corpora inferant̄, ſepulchrum uerò poſt illata corpora, & tunc dicitur religioſum.

1 Monumenta. † Res religioſe * relin
c qui nō poſſunt, ſʒ ius q̄
2 qs hʒ in eis.h.d. ¶ † Jo gl.j.in prin. No.differē-tiam inter monumentum, ⁊ ſepulchrum, q: monu-mentum eſt antequam corpora inferantur, ⁊ ſic non eſt religioſuʒ ſed poſt illata corpora dicitur ſepulchrum, ⁊ religioſum. ¶ In ea.ibi.l.qui tabernas declara, ⁊ limita vt dixi poſt alios in.l.ſi domus.§.ſi.de leg.j.

SVMMARIVM

1 Legata non ualent ſi æs alienum abſorbet totam hꝛditatē, ſed ſi aliquid ſupereſt ualēt uſq; ad illud, ſalua falci.limita ut hic.
2 Hæres non conficiens inuentarium non poteſt falcidiam dedu cere de legatis.
3 Dñium rei legatę an & qñ trāſeat ipſo iure in legatarium.
4 Falcidiam an & qñ poſſit hæres deducere.
5 Falcidia pōt detrahi de donatione cā mortis ſicut de legatis.

1 Si vniuerſe. † Hoc intendit. Nō va-lent legata ſi es alienū ab
d ſorbet totam hꝛditatē, ſed ſi aliqoid ſupeſt vʒ vſq;
2 ad aliud ſalua falcidia.h.d. ¶ † Corrigit̄ autem hec.l.ſeu limitatur hodie ꝑ auc.ſed cū teſtatoꝛ.ꝯ.ad.l.fal. Pri mo qñ hēs nō cōficit inuētariū, q: debent̄ legata ēt ſi es alienū
3 abſorbeat. † Scdo limitatur, ⁊ reſtringit̄ hec.l.ꝑ Bald.hic vt
e locū hēat i legato q̄titatis vel generis, ſecus ſi ſpēs legata q̄ ſit in

ſit in dñio teſtōris, q: tranſibit e ſilr in ipſo iure in legatariū ēt ſi hereditas non ſit ſoluendo, q: hereditas non perimit fundū. l. fideicōmiſſum. §. tractatū. ff. de iudi. bñ fateť q poterit reuo‑ ri per creditores, iuxta. l. inia creditorib⁹. l. fi. ꝟ. de in. deli. Sa ly. hic dubitat, q: l. aubſtat. tu. legati pp ex alterū, ⁊ ſic ſine tī tulo non pōt trāſferri dñium. l. nūq̄ nuda. ff. de acq. re do. ua to qd es alterum non minuat fundū, vt dictū eſt, ⁊ relinqt cogi tandū Pa. de ca. hic ēt dicit iſtū tex. facere ꝯ bal. ⁊ ſilr tex. in d. § inia. vbi appet qd ſolutum legatarij reperiť per ꝯdōnem indebiti tanq̄ indebite ſolutum qñ hēditas non eſt ſoluendo, tñ ſubdit q auctoritas Bal. non eſt parua, ⁊ q eius dictū eſt ſin‑ gulare, q: ſi verū eſt poterit hēs per legatariū cōpelli ad ſoluē dum legatū ēt ꝯfecto inuentario, pro hoc ēt alle. l. ii. ff. de ꝯdi. inde. vbi heredi datur ꝯdictio indebiti ad tale legatum repeten dū. Sed debes rñdere ad illa iura ſubſtinendo Bal. q ex futu ro euentu declarabiť fuiſſe ſolutum indebite illud qd a princi‑ pio non erat indebitum. l. ſi non ſortem. §. ſi decem. ff. de ꝯdi. in de. cū in ꝓpoſito ſequens iudiciū motū per creditores ꝯ hēdē pro exactione eris alieni facit videri legatum eſſe ſolutum inde bite, pro hoc facit id qd no. bar. ꝟ. de in. deli. in. l. fi. § ⁊ ſi pſelar tam. in. iij. opp. vbi ſentit, q hēs teneť ſoluere legatariis pſe‑ ſtantibus cautionē de qua ibi. ℭ Et finaliter veritas mihi vř q aut heres non fecit inuentarium, ⁊ ſine dubio legata debenť hodie vt dixi, aut fecit inuentariū, ⁊ tunc dz ſoluere legatariis qui primo veniant, vt. d. §. ⁊ ſi pſelatam. qd intellige, vt ibi per

4 Bart. in. iij. op ℭ † Tertio limita iſtā. l. niſi teſtōr legaſſet ti‑ tio ſub ꝯdōne dandi tñ hēdi, q ſufficiebat in ſatiſfaciendo cre‑ ditoribus, q: de illo qd dabiť cū ꝯdōnis implende habebit he‑ res ſatiſfacere creditoribus, vt eſt tex. cum gl. ſing. in. l. ſeruū fi lij §. ſi idem ſeruus. in ver. in fraudem creditorum. de le. j. quaſ ibi ad hoc reputat no. Et dicit hic Pa. ꝺ ca. iſtā. l. non eſſe ali

1 bi. ℭ † Item illud qd dicit hic. l. in legato intelligas ēt habere locum in donatione mortis cā. l. j. §. j. ⁊ ibi no. ff. ſi quid in frau. patro. ⁊ traditur etiam per Bal. hic.

SVMMARIVM

1 Debitor ſi legat creditori rem pignoratam nō tenetur creditor reſtituere eam heredi etiam oblato, uel ſoluto precio.
2 Legatum rei tuæ tibi factum quæ eſt alteri obligata ualet.
3 Legatum factum creditori de re obligata ipſi creditori ualet, ſi uerſimile eſt debitorem non uelle eam luere.

1 **Creditor** † Si debitor legat creditori rem pignoratam non tenetur creditor reſtituere eam heredi ēt oblato vel ſoluto

2 precio. h. d. ℭ † Quid aūt ſi tibi legorem tuam q̄ eſt alteri obligata, dic legatū valere ⁊ hēs tenetur grauatus, vt eā liberet tex. eſt in. l. ſi tibi hō. in pñ. de le. j. ⁊ nō eſt alibi ſz By. ⁊ q: tale legatū ꝯtinet ꝯmodū pecuniariū poſſes a me gra uari, ſz ſecus ſit qñ creditor legat pignus debitori quo caſu lega re vř ſolā liberationē pignoris, ⁊ nō liberationē debiti, iō gra‑ uari nō pt onere fideicōmiſſi, q: nō ꝯtinet cōmodū pecuniariū

3 l. i. ff. de ii. leg. tunc. l. ſi mulier. in fi. ali. in gl. † Fallit tñ niſi res eſſet obligata p tanto q verſiſe nō eēt debitorē eā luere, q: tunc vř teſtōr eēt remittere debitū ꝑncipale ꝓ qua eſt obligatio ſm Bar. ſingulr in. l. ſi tibi homo. in prin. p tex. no. in. l. q hēbat. i prin. de leg. iij. Qd an verū ſit dixi poſt alios in. l. ſi tibi homo.

SVMMARIVM

1 Legata ſicut fieri poſſunt, ita & adimi.

1 **Actuz.** † Sicut legata fieri pñt ita ⁊ adimi. h. d. ℭ In gl. j. ibi i minus ſolēni, ⁊c. iure ꝭ dubitať an codicilli dicanť ſolēnis voluntas ad reuocandū ipſo iure legata in eis relicta gl. in l. ſi ita ſit ſcriptū. de leg. j. tenuit q nō, ſz illa magis cōiter repre hendiť p doc. ibi, ⁊ in. l. hēdes palā. §. ſi qs poſt. ff. de teſt. dixi i l. ſi ita ſit ſcriptū. vbi teneo cōem opi. ⁊ rñdeo ad ea q̄ alle. in ꝯ‑ triū aliq ꝗ. od. ⁊ Ful. ⁊ Pau. de ca. ꝭ. ℭ In ea. ibi, p repudia tionē ⁊c. adde que dixi poſt gl. ⁊ doc. in. d. l. noſtrum. ꝟ. de teſt.

SVMMARIVM

1 Legatarius cui legatur nomen debitoris habet utilē actionem ſuo nomine, non autem directā, niſi ſit mandata uel ceſſa.
2 Legatum rei corporalis trāſit recta uia in legatariū ſine traditio ne, ita facit ſi ſit res incorporalis legata, ut eſt nomē debitoris.
3 Hæres agens actione directa in caſu huius. l. an poſſit repelli à debitore.
4 Legatarius cui legať fundus poſſeſſus à debitore, & obligatus teſtatori, an poſſit agere contra debitorem ad illum fundum ſine ceſſione.
5 Dominium rei uendicationis legatæ tranſit directa uia in lega‑ tarium ſine ceſſione.

1 **Legato.** † Ille cui legať nomē dbito ris hz vtilē actionē ſuo noie non aūt directam niſi ſit mandata vel ceſſa. h. d. ℭ No. q directa actio alij cōpetēs ſi intētať per aliū ad quem ēt ptineat ꝯmodū intentať noie alieno, ſz vtilis noie ꝓprio vt hic, ⁊. l. fi. C. de he. vel ac. vē. ⁊. l. plane. ff. fa. her. ⁊. l. qui ſtipēdia. ff. de ꝑcu. ⁊ ibi tradiť ⁊ de mō libellandi qñ ꝯ‑

2 petentur directa vel vtiles. ℭ † Secūdo no. q ſicut in legatariū rei corporalis regulr ſine traditione dñium tranſit recta via. l. a titio. ff. de fur. l. papi. ff. de ſer. ita i legatariū nois debitoris, ⁊ ſic in corporalibus trāſit vtil actio ſine ceſſione, ⁊ tm̄ operať ceſſio in iuribus incorporalibus q̄tum traditio in rebus corpo ralibus, vt no. in. l. fi. ꝟ. qñ fi. rei priua. ⁊. l. fi. in princi. ff. de do. ℭ In gl. ibi nihil ⁊c. hec vera quo ad effectus exactionis debi ti. l. actio, alle. in gl. q declara vt plene p Bar. in. l. j. in. v. co. de ac. ⁊ obli. ⁊ per bal. in. l. j. ꝟ. de ac. ⁊ ob. ⁊ hic. ℭ Ite. ibi vti lis eſt datiua, ꝭ vera qñ directa cōpetit ex ꝯctu ⁊ vtilis cōpetit ex ceſſione expreſſa vel tacita. Nā inter illum cui acqriť vtilis ⁊ illum ꝯ quem acqriť nihil actum eſt ex quo poſſit naſci actio iō appellať datiua, ſz directa que oriť ex ꝯctu geſto inter ꝑnci pals ꝯhētes hñ appellať natiua, q: hz ꝑexiſtentez māim ex qua naſci pōt. l. iuriſgē. poſt ꝑnci. in ver. ⁊ iō. ff. de pac. ⁊ late tradit bar. in. l. j. in. j. car. ff. de ac. ⁊ obli. poſt gl. ibi in. l. j. ꝟ. de ac. ⁊ ob li. ⁊ bal. ꝭ. ℭ In ea. ibi, vel dic directa ex verbis ⁊c. iſta opin. pt intelligi in vtili que dať in caſu l quo nunq̄ ad illud cōpetit di recta, exemplum in caſu. l. pe. ff. ſi qua. pau. fe. di. ⁊. l. ſi curato‑ ris ꝟ. de neg. geſt ⁊ ibi declarat Bar. tñ Barto. ⁊ doc. hic cōi ter non approbāt hūc modū loquendi quo vtiť gl. ſz aliter dnt, vt ibi p Bar. Illud vero q in precedentibus dictū eſt procedit in vtili que preſupponebat ꝓ eodē dari directā in caſu huius. l. ℭ In ea. ibi. l. nominib⁹ ⁊c. ibi ponunť duo caſus. ℭ In ea ibi. l. emptor iſte caſus poſſet cōp ehēdi ſub vno caſu poſito in d. l. noibus. ſ. qñ vendiť nomen. ℭ In ea. ibi. l poſt q̄, ⁊. l. cum ꝯuenit iſte due. ll. tendūt ad vnū ⁊ eundē caſum, ⁊ de iſtis caſi bus vide plenius p gl. ⁊ doc. in. d. l. j. ꝟ. de ac. ⁊ ob. ⁊ p Bar. in d. l. j. circa vi. co. ff. e. ⁊ cōiter tenetur opi. gl. q ꝗd dixerit gl. in d. l. j. in. v. q. ꝟ. de ac. ⁊ obli ⁊ habes ſemp preſupponere pro re q ex ꝯctu nō trāſit actio vtilis ſine ceſſione. l. ij. ⁊. iij. ff pro ſo.

3 ℭ † Extra gl. querit Bal. hic an heres agens ꝺ recta actione in caſu huius. l. poſſit repelli a debitore, ⁊ tz q ſic, ⁊ ita limitat. l. fi. ꝟ. de noua non hēe locū in caſu huius. l. nihil. tñ boni alle. ℭ Adde tñ pro eo bonum tex. in. l. ſi pecunia. ff. de leg. j. ⁊ ibi p illū text. vo'uit hoc bal. ſ. q ſit ſpāle qñ trāſit actio ex vltima volūtate, ⁊ illud ibi ſeqnť Pau. de ca. ſz Io. ꝺ Imo. ibi dubitat ⁊ ipſe tenet pau. de ca. in. l. fideicōmiſſū. eo ti. tz ꝯ bal. per. d. l. iij. ego teneo opi. bal. p. d. l. ſi pecunia. ℭ Nec ob. dum Io. de Imo. ibi dicit, q poſſes euadere arg. illius. l. rñdendo q ibi fi‑ deicōmiſſum fuerat iniunctum debitori, ⁊ ſic ſibi videbať reli‑ cta liberatio ſoluēdo fideicōmiſſario, ⁊ nō mir ſi pt ſe exceptio ne tueri aduerſus hēdē. ℭ Qr dico replicari poſſe q eadē rō‑ ne vř teſtōr voluiſſe in caſu huius. l. q debitor ſit liberatus ſoluē‑ do legatario ſicut ſibi, vñ tene menti deciſionē dictā, q: eſt ſing. ſitatio ad. d. l. iij. q illa. l. non hēat locū qñ vtilis eſt trāſlata in

4 aliū ex diſpōne vlti. volūta. ℭ † Querit ēt bal. ⁊ Sal. ꝭ, an iſta l. locū hēat qñ teſtōr hz actionē ꝯ debitorē ſuū ad fundū ſi in le gato non dixit q legaret mihi actionē ⁊ nomē dbitoris, ſz dixit q legabat mihi dictū fundū, an poterō ſine ceſſione agere vtili actione ꝯ illū debitorē, ⁊ dnt q non, p. l. apud. in. § ſi titius. de leg. j. in vo. idē in l. ſz Pa. de ca. in. d. § ſi titius. tz ꝯtrā dicēs q ibi legādo rē vř legare actionē vñ teneť actionē cedere hēs, vt ibi dř. ℭ Nec obſt. q hēs ibi cedat ꝭ nō, q: rñdet q ibi ceſſit exercitiū directaꝝ q̄ intētāde ſunt noie hēdis, vt ꝭ, ſed vtiles hz ipſo iure p iſtā. l. ℭ Pro eo bñ facit. l. ſeruū filij. §. cū q. eo. tit. vbi tex. dixit q qñ legať nomē debitoris hēs teneť cedere ⁊ cla rū eſt, q intelligiť de directa, ſeu de exercitio directaꝝ. iuxta. l. fi. ꝟ. qñ fiſ. vel priua. non de vtili, q: ad iſtā non reqriť ceſſio, vt hic. Tñ ſubſtinendo Bald. dici poteſt q non eſt idem legare nomen ⁊ legare rem ipſam. l. ſi titius mihi. in prin. cum glo. ma gna. ⁊ ibi no. Bar. ff. de leg. ij. iuncta. l. fideicommiſſa. §. ſi rem

a ℭ Qd non. adde eundem Bal. ꝯſi. cccl. ij. lib. vbi dicit q ſi tale legatū fiat pauperi buſq pauperes agēt vtili actio ne ſine ceſſiōe p. l. fi. C. de ſa. ſan. ec. als hēs teneť cedere ⁊ an idē ſit legare nomē debitoris, ⁊ legare rem ipſam, vi de eūdē Bal. ꝯſi. lj. iij. lib.

de le.iij.⁊ no.Bar.in.d.§.ſi titius.an aũt iſta.l.hēat locū in eo cui legatus eſt vſuſfructus oīum debitoꝝ,vel oīum bonoꝝ,vide per Pet.de anch.in ↄſi.iij.incip.non eſt dubiū.⁊ in ↄſi.cccij. incip.dubium principale eſt. ¶ †Ultimo tene menti illud qđ
3 vult Bal.in.iij.opp.limitando iſtam.l.non habere locū in rei vendicatione legata,q̄ tunc tranſibit directa ⁊ directum dñiū in legatarium,arg.l.ſed nec in legatario.ff.de cond fur.⁊ idē tꝫ Saly.⁊ Pa.de ca.hic,⁊ per Bal.in.l.per diuerſas.in.xvij. q.ſuman.vbi tenet idē non tamen bene probat,q̄ allegata per eum loquuntur in eo qui legat rem,⁊ aliud eſſe videtur legare rem,⁊ aliud actionem,vt ſ.dixi.

SVMMARIVM

1 Legare poteſt maritus uxori & econtra.

1 NOn tantū. †Breuitas tpīs quo mřimonium durabit non impedit ab altero ↄiugum alteri poſſe legari.h.d.⁊ dicit Gnil.de cu.hic,ꝙ rō dubitādi huius.l.erat q̄ videbaẜ ſuſpicādū ne vxor legataria maritū veneno occidiſſet,vel aliter necaſſet poſt q̄ paruo tpe durauerat matrimoniū.

SVMMARIVM

1 Legans fundum in quem teſtator habet uſumfructum tantum illud ius tantum quod habet legaſſe uidetur.

2 Legatum an augeaẜ,ſi teſtator emphyteota poſtea acquiſiuit directum dominium illius rei quam prius legauerat.

1 VXor. †Si qs legat rē in qua vſumfructū hꝫ illud ius tm̄,qđ hꝫ legaſſe vř,lꝫ morte finitū ſit.h.d.cū gl. Et ꝑ hoc dicit Bar.hic,ꝙ teſtator ſi titio fundū relinquit quē teſtōr in emphyteoſim ↄduxerat ꝙ legatū ꝑimiẜ ſi morte teſtōris finiebaẜ emphyteoſis,⁊ idem tenuit Bart.Bal.⁊ Pau.de ca.in.l.ꝙ in reꝫ.§.j.ff.de leg.j.⁊ Gui.de cu.in.l.ſi dña.C.de vſufru.⁊ bal.in d.l.habitatio.eo.tit.⁊ Bal.⁊ Ang.in.l.dotalē.ff.de teſt.mili. ⁊ Bal.in.c.j.§.donare.in tit.qual.olim feu.po al.⁊ Jo.de imo. in.c.paſtoralis.de dona.⁊ Jo.de imo.tenuit ↄ̄triū,⁊ Raph.cu. in.d.l.qđ in reꝫ.§.j.ſꝫ Ful.h.ſ.qñ vere vel preſumptiue appa-
a ret teſtōrem ſciuiſſe ius ſuum eſſe periturꝫ ᵃ morte ꝑ.l.ſtichū a ↄ̄rio ↄſenſu.ff.de vſufr.leg.⁊ ꝑ rōnem.l.cum alienam.ſ.eo. ſed in h articulo dic vt dixi in.l.ꝙ in reꝫ.vbi plurima ſcripſi quo
2 ad intellꝫ huius.l.⁊ gl.h.†qđ aũt ſi teſtōr q̄ erat emphyteota poſtea acquiſiuit directum dñium illius rei quam prius legauerat an augeaẜ legatum vide per Bar.in.l.ſeruum filij.in ꝑn cī.ff.de leg.j.⁊ ibi dixi. Et per Bal.hic qñ tꝫ ꝙ remaneat in eodem ſtatu legatum in quo erat habito reſpectu ad tps teſti per l.fundū cum mihi vēderes.ff.de ac.emp.⁊ ita ēt tꝫ ang.Salyc. ⁊ Pau.de ca.in.d.l.ſeruum filij,q̄ non dꝫ eſſe dřia an teſtōr leget ſimplr rem an vero leget ius qđ hꝫ.l.ſi domus.§ fin.ff.de leg.j.ſꝫ bal.in.d.l.ſeruū filij.in prin.⁊ Ang.in.§.j.illius.l.per. de anc.⁊ Jo.de imo.in.c.filius.de teſt.tenēt opi.Bart.teneo illud qđ ſequutus ſui in d.l.ſeruum filij.

1 IN legatis. †Non refert per q̄ verba loquaẜ teſtōr dūmodo eius
d intentio comprehendatur ᵇ.h.d ¶ Exemplifica, vt hic in glo.vel aliter,vt per Bal.hic.

SVMMARIVM

1 Hæredis appellatione ueniunt hæredes in infinitum.

2 Legatum uſus factum titio,& eius hæredibus quid operatur.

3 Legatum redditus annui unius fundi factum titio & hæredibus eius quid operatur.

1 IN annalibus. †Appellatione heredis veniunt here-
c des in infinitū ᶜ.h.d. ¶ In gl.ibi ne inutilis eēt ⁊c. h eſt bona rō ⁊c. Tñ h ſequutus opi.quorundam aliter rñdet ad.l.q̄titas.ſ.ꝙ ibi loquiẜ qñ de hēde in ſingu.facta eſt mētio,h aũt in plurali ⁊ hoc tꝫ Rayn.h,⁊ refert ꝙ fuit opi.Pe.in.l.⁊ q̄.ff.ſo.ma.Sꝫ Gui.de cu.Sal.⁊ Ful.hic,⁊ bar.in.l.gallus.§.ēt ſi parēte.ff.de lib.⁊ poſth.reꝓbant iſtud q̄ nō eſt dřia an in ſingulari,an in plurali,vt pꝫ in.l.ſi pluribus in ꝑn.ff.de le.ij.⁊ in.l.ſi ples,de leg.iij.eſt ergo ſm Gui.Sal.⁊ Ful.tenendū ꝙ vera rō ſit in.d.l.antiquitas ne proprietas reddaẜ ex toto inutilis,⁊ vbi ceſſat illa rō ꝑt relictū eſſe perpetuū l.annua.§.titia ff.de an.leg.ꝑꝑ hoc ēt videmꝰ ꝙ relictū vſufru ctus factū ciuitati nō durat perpetuo,ſꝫ centum annis,ne perpetuo proprietas eſſet inutilis.l.an vſuſfructus.ff.de vſufr.⁊ ex hoc infert no.Gui.de cu.hic,ꝙ l.antiquitas non hēet locū in legato vſus cū ad vſuarium non ſpectet totus fructus ⁊ ſic ꝓprietas non remaneret inutilis iuxta.l.plenū.§.idē nerua.ff.de vſu ⁊ ha.inſti.eo.ti.§.j.qđ no.pro intellectu ⁊ modificatiōe.d. l.antiquitas lꝫ aũt eēt dōm ſi teneremus intellectum traditum per bart.in.d.l.antiquitas,⁊ in.d.§ ēt ſi parente,dum rñdet ad iſtam.l.quatenus contradicere vř.d.l.antiquitas,⁊ bal.illū intellm dānat.Bal.Ang.Sal.in d.l.antiquitas,⁊ bal.in.l ſi. ſ.de her.inſti.in.v.⁊.vj.op ⁊ cū Bal.tranſit Pau.de ca.hic q tñ poſtea ſubdit ꝙ opi.bal.poſſet ꝓcedere qñ relinqueretur titio ⁊ hědibus eius certa q̄titas annua ꝓ alimentis vel certa q̄titas annua ſimplr relinqueręt pauperi.quo caſu intelligiẜ ꝓ alimentis relicta.d.l.cū hi.§.in annos cū gl.ff.de tranſa.nam tunc ſi facta eſt mētio de hěde cōprehēdunẜ oēs vt h,q̄ illud ꝙ eſt deductū in legato eſt de ſui nā trāſmiſſibile ad hědes.et ſic iſtud non eſt ↄ̄ dictum bart.in.d.§ ēt ſi parente,ſꝫ ſi dictum eſſet expreſſe lego alimēta titio ⁊ hědibus eius ſingulis annis, tūc intelligaẜ de primo hěde per d.l.antiquitas,q̄ illud ꝙ eſt deductum in legato non eſt de ſui nā tranſmiſſibile ad hědes. d.l.cum hi.§.modus,⁊ iſtud eſt ꝙ voluit dicere bart.⁊ nō ſunt paria legare certam q̄titatem pro alimentis ⁊ legare alimenta q̄ primum legatum q̄titatis pōt importare minus q̄ legatum alimentorum tñ pro gl.⁊ bal.ↄ̄ bar.facit.d.l.antiquitas ibi rō-
2 q̄ redit ad ſuam ꝓprietatem ⁊c.ꝑꝑ ꝙ magis adhereo opi.ſ. glo. ¶ †Ex his remanet dubiū an ſi legaẜ vſus titio ⁊ hědibus hēat locum.d.l.antiquitas,de quo ibi vide plenius per Gui. bal.⁊ Saly ⁊ tenendo rōnem gl.hic que magis mihi pꝫ vt in hoc vera deciſio quam ponit Gui hic,⁊ q̄ ēt ipſemet approbat in.d.l.antiquitas,lꝫ bar.⁊ Saly.ibi debilr reprehēdant eū moti ꝑ illam.l.⁊ q̄ vſus eſt inſeparabilis a perſona,tñ q̄ poſſet deuenire ad plures heredes qbus non ſufficeret fructus fundi,nam ad hoc pōt replicari,ꝙ ēt pōt deuenire ad herēdē q rōne etatis,vel alterius ↄditionis non egeret in totum fructibus
3 fundi,⁊ ſic nō eēt oīno futura inutilis ꝓprietas fundi. †Et hoc ēt facit ad id qđ voluit Ang.h ſ an ſi redditus annuus alicuius fundi legaẜ titio ⁊ hědibꝰ eius hꝫ locū.d l.antiquitas.⁊ tꝫ Ang. ꝙ nō,q̄ iſtud non hꝫ legatū vſuſfructus.l.fundi trebatiani.ſ.de vſufr.leg.⁊ ſic nō eēt inutilis ꝑpetuo ꝓprietas,q̄ hēs hꝫ ꝑcipere fructus,⁊ de manu ſua ꝑſtare ſi pōt frui fundo.d.l fundi. ¶ In gl.fi.ibi.§ titio el.ij.idnecēdo vt pꝫ et no.ꝑ gl.fi.d.l antiquitas.in ver.ad ſuam melius facit.l.iij.§.ne tñ.de vſufru.leg.

SVMMARIVM

1 Legatum ſi ſit de toto uni,& poſtea alteri legatur pars totius, tunc cenſetur illa pars de toto adempta.

2 Totum quodlibet & omne diuiditur in.xii partes ſeu uncias diuiſione legali,& iſtud totum appellatur pondus,ſeu libra.

3 Legatum totius rei ſi ſit titio poſtea legatur dimidia ſeyo,tunc ſeyus habet ſuam dimidiam ipſo iure,non per concurſum.

4 Legans primo partem,poſtea alteri totum,præſumitur noluiſſe tranſire ad diſpondium.

5 Legans primo partem,& alteri poſtea totum,an uideatur ademiſſe partem.

6 Legatarius cui plus relictum eſt plus hr̃e debet,fallit tñ hic.

7 Legatum quando fit alteri de toto uel maiori parte,poſtea alteri de minori,quid iuris eo caſu dicitur hic.

1 Um queſtio. †Si vni legaẜ totum
c alteri poſtea ps eiuſdē totius cēleẜ illa ps de toto adēpta.h.d.vſq; ad.§.
2 ſꝫ ⁊ alias. ¶ †Et ꝑmitto ꝙ oē totū diuidiẜ in.xij. ptes ſeu vncias diuiſiōe legali ⁊ illud totū appellaẜ pōdus,ſeu libra inſti.de he.inſti.§ hědit as.cū gl.l ꝟ.ſeruus.⁊ in.l.ſeruū. §.hědit as.⁊ ibi no.gl.ff.de he.inſti.⁊ iō qñ qs vult peteẜ duas ptes de tribus h exꝑmere dꝫ,aľs in dubio petēdo duas ſimplr vř petere duas de.xij vt no.bar.in.l.interdū.l ꝑn.ꝑ illā.l.§.j. ff.de he.inſti.⁊ ſeqẜ Pau.de ca.h ꝑ quo addo tex.in.l.q non militabat.§.j.⁊ ibi bar.ff.de he.inſti.⁊ ibi h ſimilẜ niſi ex aliquo adiūcto aliud appeat,vt ibi ꝑ bar.⁊.l.ſi ita.§.in teſtō.e.ti. vbi ꝑ eūdē ⁊ declara ēt vt ꝑ ipm in.l.codicillis.§ j.ff.de vſufr. leg.ang.tñ in.l.ſi in rē.ff.de rei vē.⁊ in.l.ſi defuncta.§ j.ff đ vſu
d fru.dicit ꝙ ſi qs in libello petat ptē fundi vř petere dimidiāᵈ ꝑ l.nomen.§.portionis.ff.de ver.ſig lꝫ ſm eum bart.in d.l.interdum.in prin.velit ꝙ videatur petere.xij ⁊ ſic ipſe reprehendit bar.⁊ ita etiam facit Ang.in.l.interdum.§ j.⁊ rñdet ad illū.§. j.ꝙ loquiẜ in hereditate in qua noīa portionum ſunt impoſita a iure,

a ¶ Periturum h.adde ꝙ voluit alex.cō ſil.ix.ij.li.⁊ an legādo qs videaẜ ſolū legare ius qđ hꝫ in re,vide Ang. ↄſi.clxxiij.Ol. ↄſi.cvij.

b ¶ Cōprehēdaẜ.adde ꝓuolut ang.h ad intellectum.l.lucius.ff.de her. inſtitu.

c ¶ Infinitū. de hoc vide.d. §.ēt ſi a parente vbi poniẜ in apoſtillis.

d ¶ Dimidiā ſcđ.qđ ſi vni ſit legata domus alij eiuſdē habitatio angeẜ rēt ambo in habitatiōe bal.tꝫ ꝙ ſic eius ↄſi. cccxl.ij.li.ſi an tē alicui ſit legatus vſufruc. oīum bonoꝫ,⁊ alteri certum pondere an cōcurrent,vide ꝑ eundē ↄſi.clxxxv.ij.lib.

ture, qd in alijs rebus non inuenit, ſed certe idem eſt in alijs re-
bus l. quotiens. §. ſi duo. ff. de her. inſti. & hic, vnde Jo. de imo.
& Mod. in. d. l. interdū. tenent opi. Bar. & rñdent ad. d. § por-
tiones, q bar. non negat q ſi petat pars intelligat de dimidia,
ſz loquit Bar. qñ petunt due partes vel tres, & ſic de ſingulis,
ad te tñ q in alia mā due partes accipiunt p duabus d tribus,
vt ſi dicat due partes talis vniuerſitatis elegerūt talē ſindicū. l.
nulli. ff. p cuiuſq vni. no. & l. nominationum. C. de pre. cur. lib. x. &
not. Bar. in. l. ſi. C. de pre. cu. lib. x. & Fed. de ſe. cō. cclxxxvij.
incip. caſus talis eſt in quoddam publico &c. ¶ Scdo premit-
te q qñ teſtō: pōt q̄q ad dipondiū tranſire, vt ſi de vncis vo-
luit duas efficere, & ſic duodeciz & quatuor. l. itē quoq ſublime.
3 ff. de her. inſti & in. §. ſi plures. inſti. eo. tit. ¶ † No. q ſi teſtō:
primo legat totam rem titio poſtea dimidiam ſeyo ſeyus hz ſuā
dimidiam ipſo iure non per concurſum, vt pz hic, nam ſi in illa
dimidia legata ſeyo ɔcurrant ambo titius deberet habere dimi
diaz de illa dimidia relicta ſeyo, q: in eo quo ɔcurrunt quilibet
dz habere dimidiam. l. ſi fons idcanum. & eo. l. vnica. § ſin autez di
ſiunctim. C. de cad. tol. ſed hoc in illa dimidia relicta ſcdo nihil
hz primus, q: illa cenſet adēpta primo lz Cy. hic ſequutus Ja.
de raue. tenuerit q hic ſint ɔiuncti, & ɔñr faciant ſibi partes per
ɔcurſum, ſed ɔ cum ez Fulg. hic per iſtum tex. ſed dic q hoc ēt
voluit Bar. in. l. re coniuncti. in. iiij. col. de leg. iij. vbi tenent q
non ſint coniuncti, ita ēt ez Barto. in. l. ſi alij per illum tex. ff. de
vſufr. leg. hoc idem voluit Pau. de ca. hic per iſtuz tex in ver.
receſſiſſe & iſtud eſt vtile pp ius accreſcendi, q non hz locū in-
ter predictos cum non cenſeantur vt ɔiuncti concurrere, & ſic ſi
ſcds non hēet legatum primus cui adēptum eſt petere non poſ-
4 ſet. l. plane. in. j. in prin. de leg. j. ¶ † In glo. mag. hec glo. con-
iungit multa ɔria ſimul que diuidi debent, nam vnum eſt ɔrium
de. l. interdū. §. ſed ſi exceſſerit. & bona eſt ſolutio tradita in glo.
q ibi voluit tranſire ad dipondium, vt q: dixi titium ex aſſe ſeu
in. xij. vncijs inſtituo, & ſeyum in alijs. vj. vncijs inſtituo, & ſic in-
ſtituit primum in toto, ſcdm in alia parte, hic vero voluit tranſi
re ad dipondium, vt q: apparebat q illud, qd relinquebat ſcdo
adimebat primo, puta q: dixit titio fundū lego & de eo lego di
midiam ſeyo, & in dubio ē: ita preſumitur qñ primo legauit to-
tum, ſcdo partem vt hic. Sed ſi primo reliquit partem, ſecundo
totum preſumitur q voluit tranſire ad dipondium non autem
adimere, primo q: totum non pōt adimi de parte, facit. § videa
mus. ver. & ſi plures. & in. §. ſi plures. inſti. de her. inſti. vbi ſi di
ſtributis partibus totius aſſis poſtea teſtator inſtituat alium ſi
ne parte ille vocat in tm̄ in q̄tū ōēs alij, & ſic vbi apparet, q: ex-
cedit aſſem fit tranſitus ad dipondium. ¶ Non omitto ēt q
ad. d. l. interdum. alr rñdet Fulg. hic. ſ. q ibi nihil aliud erat di
ſpoſitum vel relictum inter illam primam inſtōnem factam in
aſſe, & ſcdam inſtōnem factam in. vj. vncijs. idō non vr ſe correxiſ
ſe incontinenti, & voluiſſe adimere primo, ſed hoc intelligit, q:
aliqua alia diſpoſitio erat interpoſita inter primā & ſecundum
ideo videtur voluiſſe ſe corrigere & adimere primo non aūt trā
ſire ad dipondium hāc aūt diſtōnem ſumit ex. l. non ad eā. ff. de
condi. & demō. & ex iſto tex. in ver. deinde. & in verſ. poſtea que
denotant interuallū. l. iuriſgen. § quinimo. ff. de pac. ſed iſtud
mihi nō plz, tum q: diuinat ad iſtum tex. tum q: non vr verum
q dictio poſtea denotat interuallū. l. quotiēs. §. ſi qs ita ſcripſe
rit ſtichus. ff. de be. inſti. & ad hoc no. illum text bar. & no. By.
& Bar. in. l. fructus, in ſi. ff. ſo. ma. Pa. de caſt. hic fatetur q
ſolo gl. eſt in ſe vera, tñ dicit q diuinat ad illā. l. interdū, & ideo
diſtinguit, q aut in eadem voluntate ſit, & hz locū iſte text. aut
in diuerſa, & tunc hz locū. l. nra, ar. d. l. non ad ea, & ita dicit vel
le Fulg. ſed certe Fulgo. vt habeo in lec. meis dicit vt retuli,
tñ iſta rñſio data per Pa. de ca. ſ fuit primo data p Rap. cu.
in. d. l. interdū §. j. vbi ēt ponderat ad hoc iſtam diſtinctionez
poſtea, ſz nō pz per predicta, & dicere q hic fuit factum ſm le-
gatum in diuerſa voluntate & nō in eadem diuinat, itez tex. in. d.
l. non ad ea, eſt ɔ eos, q: ēt in eadem voluntate pōt preſumi cor
rectio dūmodo alquid fuerit diſpoſitum inter vnum legatum
5 & aliud vt ibi no per glo. in ver. ex interuallo. ¶ † In ea. ibi ſi
vero pmo minus ɔtulerit &c. hic ponitur ſolo ad. l. marcellus.
ff. ad trebe. nam. l. qui quadringenta, eo. tit. non contradicit, ſz
concordat cum iſta, q: ibi etiam vr facta ademptio de tota ſicut
hic ſi bene inſpiciat, ſed ad. l. marcellus, rñde q: ibi primo par
tem reliquit, ſcdo totum que ſolo nō vr bona per. d. l. quadrin-
genta, vbi ſilr primo legauit partē, & poſtea totū, & tñ videtur
ademiſſe primo & nō fit tranſitus ad dipondium, & poſito q ſo
lutio gl. eſſet vera in ſe non tñ cōuenit ad ɔriam. l. q: ibi non lo-

quitur de parte quota prout hic, ideo vera eſt ſolo q hic pmo
reliquit totum poſtea partem quotam, & per noia quote vt di-
midiā ibi aūt reliquit totum vni alteri partem per noia q̄titatis
facit. l. ſi qs teſtō. §. j. de leg. j. & rō dṙie eſſe potuit, q: hic nō pt
cadere error &c. vt hic per Bar. & hec eſt magis cōis, Fulgo.
tñ alr ſoluit. ſ. q hec. l. loquit qñ vni teſtator contulit totum, &
ſcdo partem dimidiam vel minorē dimidia quo caſu vr partez
quā ɔtulit ſcdo ademiſſe primo, ſed. l. marcellus loquit quan-
do vni totum reliquit & alteri partē que excedebat dimidiā, nā
tunc nō vr ademiſſe illam partē totalr ei cui totum reliquit, q:
ſequeret q fieret iniuria ei cui totum reliquit, q: hēet minus q̄
ille cui partē reliquit, & ita ēt videmus in. l. ſi ita. § j. de her. in-
ſti. ſed iſta ſolo non plz, q: inſpecta iſta rōne dēret eē idē in. d. l.
quadringenta. prout eſt in caſu. d. l. marcellus. Itē ſequeret q
in primo caſu huius. l. dēremus dicere inferri iniuriam primo
cui totum fuit relictum, & tñ non hz plus q̄ ſcds cui fuit relicta
pars, & ad. d. l. ſi ita. §. j. rñde vt. J. dicam quatenus autez. l. mar
cellus vr ɔdicere. d. l. qui quadringenta. rñde vt ibi not. & q in
l. marcellus. hēe fuit grauatus onere fideicōmiſſi, ſecus in. l. q
6 quadringenta. ¶ † In ea. ibi in vacante portione &c. ſ. q: cre-
ſcit pro rata illis quibus date ſunt partes & cui plus datum eſt
plus accreſcit ſi totum as non eſt diſtributum, vel totum dipon
dium. Naz ſi primo reliquit ſex vncias, ſcdo. xij. hēbit primus.
vi. & ſcds. xij. i. de. xxiiij. & relique ſex vſq ad plenū dipondiuz
diuident inter eos quaz duas habebit primus & quatuor ſcds.
¶ In ea. ibi vbi aūt &c. hic voluit rñdere ad. l. ſi ita. de li. & po-
ſthu. & ad. l. ſi ita. §. j. de her. inſtit. vbi ille cui eſt plus relictum
plus hz, hic non, q: hic ille cui fuit totum relictū non hz plus q̄
ille cui dimidia relicta fuit, ſed certe. l. ſi ita. § j. de her. inſti. nō
ob. q: ibi plus hz ille cui totum datum eſt, ad. l. ſi ita. de libe. &
poſth. rñde q: ibi non dedit totum alicui, vel q: ibi euenit ca-
ſus non prouiſus a teſtatore dubitat ibi qualiter ex interpreta-
tione. l. dēret fieri diuiſio, hic aūt ſolus euenit caſus a teſtatore
puiſus. Et pro clariori rñſione ad iſta duo ɔria dic primo cir-
ca d. l. ſi ita. de lib. & poſth. q ibi apparet q nunq̄ diſtributio
fuiſſet facta vltra totum, & nulli fuit datum totum, & ſic neceſſe
non erat ibi dicere q per dationem factam alteri de parte adē
pta videret portio primi attentis verbis teſtamenti, verum q:
euenit caſus a teſtatore non cogitatus, nec puiſus, idō fit diui-
ſio ſm interpretationem datam a. l. vt ibi hz, hic aūt euenit
caſus ſm q ipſe teſtōr expreſſit & prouidit, & non poterant hic
ambo habere illud quod teſtōr expreſſit niſi intelligeret facta
ademptio, & fieret tranſitus ad dipondium. Ja. l. vero contra-
ria, nec adimere cogitauit, nec ad dipondium tranſire. Et licet
bar. Ang. & Pau. de caſ. hic eodem modo reſpondeant ad. l.
ſi ita. §. j. de here. inſt. non tñ eſt bona reſponſio, q: ibi in prima
parte euenit caſus cogitatus ſicut hic, & tñ ibi nō fit ademptio
primo, ſed fit tranſitus ad dipondium, Saly. hic, rñdet q hic
apparebat teſtatorem voluiſſe tranſire ad dipondiū, q: vbi ma-
ſculus poſthumus, & femina poſthuma naſceretur, eos. xij. vn-
cias habere voluit, ergo cum iam nata fuiſſet ſpāliter inſtituta
ſimpliciter, vt eius ſit aliqua portio neceſſe eſt dicere, q ibi vo
luit excedere aſſem hic non & ita procedit vltima ſol. poſita in
gl. l. contrarie. & ita etiam declarauit ibi Jo. de imo. Subdit ēt
hic Salyc. q ſi tu diceres ibi prouiſionem eſſe factam diſiun-
ctim, ſiue naſceretur poſthumus, ſiue poſthuma, tunc opz dice
re q illa. l. ſit correcta per iſtam. Aliaz vidiſtis ſolutionem da-
tam per Fulg. ſed eam non tenui, & poſtea reperi illam eſſe ſo-
lutionem Guil. de cu. hic. ¶ In ea. ibi vocat vterq in medie-
tatem &c. pro hoc bene facit tex. in. d. §. ſed & ſi exceſſerit. in ℣.
ſed ſi duos. ¶ In ea. ibi niſi conſtet teſtatorem voluiſſe primo
adimere &c. hec exceptio eſt inepte poſita a regula que erat qñ
apparebat teſtatorem voluiſſe excedere aſſem, nam ſi cōſtat q
relinquendo ſecundo voluit adimere primo apparet q noluit
7 excedere aſſem. ¶ † In ead. ibi q probabilius. ſ. pro rata. l. ſi
quis teſtamento. §. j. de legat. j. vt ſic plus habeat pro rata ille
cui teſtator plus dediſſe videtur, & ſic primus hz duplū plus q̄
ſecundus, & ſcds duas partes ex tribus plus q̄ tertius, tertiam
vero hēbit tertius legatarius, & ſic fiat diuiſio in. xx. vncias q̄-
rum. xij. hēbit primus. vj. ſecundus, & duas vltimus, ita ez per.
Guil. de cu. & Cy. hic, ſed Fulgo. hic tenet q primus habebit
primo dimidiam, q: alia dimidia vr ſibi adempta per ſemiſſez
datam, ſcdo per iſtam. l. & poſtea per ſextantem datum, tertio
intelligitur ille ſextans ēt ademptus, primo & ſcdo per hanc, &
ſic tertius hz ſextantem integram. i. duas vncias, & pmus habe
bit. v. vncias, & totidem ſcdo, & rñdet ad. d. l. ſi ita quis. §. j. q

ibi non fuit data pars per nomina quote, ſed per nola, q̄titatis, & ſic non loquit in caſu huius l. & ita intelligit iſtā gl. tū Pet. & Cy. vīr rñdere ad iſtam. l. q̄ habeat locum qñ vni totum & alteri pars daſ, q: vī adempta de tota, ſʒ vbi vltra dictam partem daſ ali, tunc ſernaſ diſtinctio tradita in. d. l. ſi teſtō. & hanc opi. Pet. & Cy. refert vltimo loco Pa. de ca. hic, dicit tñ q̄ inueniſſo gl. vī eſſe illa quam dixi. & tenere Fulg. hic, & illa opi. gl. mihi magis pl3, q: non vī ſubeſſe bona rō diuerſitatis quare aliud eſſe deat ſi poſt totū daſ vna pars tñ q̄ dne, & prorſiſio ne data ad. d. l. ſi qs teſtō. §. j. facit. d. l. marcellus. declarata vt. s. & ſi vera eſſet opi. Pe. & Cy. eēt maxima, & ſingularis limitatio ad iſtam. l. ¶ Reliqua in mā videat̄ per Bart. & alios maxime Jo. de imo. in. d. l. interdum. §. j. Item limita hanc. l. per. l. ſi alu. ff. ō vſufr. leg. declarando vt ibi per Bar. & plenius per Bar. in. l. re coniunctim. in. iij. col. de leg. iij.

SVMMARIVM

1 Plures nominationes de eodem uniformiter factæ non faciunt ipſum ad maiorem portionem uocari.
2 Dictio iterum & dictio ſæpius quot uicibus uerſificentur.
3 Dictio coniunctim quid ſignificet.

1 **Sed & aliam.** † Plures nolationes de eodem vniformiter facte non faciunt ipſum ad maiorem portionem vocari. h. d. ¶ In text. ibi iterum
2 vel ſepius. ¶ † No. ſm Saly. dictionē iterum duos effectus & dictionē ſepius, ſaltem tres actus acquirere, & hoc in dictione ſepius, hoc eſſe pp dictionem iterum quē pcedit, & ſic ei addaſ, circa qd vide q̄ dixi in. l. ſepe. in prin. ff. de re iud. & aliquid in. l. ſi §. & hec quidē. ff. de in. deli. ¶ In tex. ibi, vel aliam rem ſubaudi alſs ſepius allegatā, vt pʒ ex precedētibus. ¶ † In tex.
3 ibi coniunctim glo. exponit. i. coniuncta ſcripturis, & ſic nullis alijs interpoſitis legatis inter iſtas multiplicationes ſeparatiʒ vero accipit. i. non ɔiuncta ſcripta, & ita vī accipere Cy. hic in rñſione data per eum ad. d. l. quartam. de ſtip. ſer. ſed Fulg. h dicit, q̄ ɔiunctim h dʒ expont. i. in eadem oōne legauit vtrīqʒ & vī q̄ vtrqʒ intellectus ſtare poſſit, & circa ɔtrium d. l. j. lʒ varie ſolutiones dent per glo. & doc. tñ magis plʒ illa quaʒ tradit Bar. Et ante illum poſuit Ray. hic, & facit ad. q. de eo qui dicit lego fratribus cappam & priori hybliam an priori debeatur cappa, tñ iſta non vī ad iſtud facere ſi bene inſpiciaſ, q: hic ſepius eundem nolauit ſpecifice circa eandem rem. Sed in. q. pre dicta diuerſimode nolauit priorē. ſ. in gñe & ſpecie diuerſis legatis, ſed bñ ad. d. q. facit. d. l. iij. que facit p priore, & illud tʒ Pet. Cy. & Ray. h, & hoc eſt veꝝ qñ genus precedit, & ſequitur ſpecies, vt in terminis propoſitis ad idem text. in. l. tītia. §. qui marcho ff. de ann. leg. ſecus vbi preceſſiſſet ſpecies, & ſequereſ genus, vt q: dictum eſſet lego priori hybliam & fratribus cappam. l. doli clauſula. ſ. de verb. obl. & l. ſanctio. ff. de pe. & ita tenet Bar. in. l. queſitum. §. ſi circa med. ff. de fun. inſtru. & in. d. l. tiij. ff. de ſtip. ſer. & in. l. ſi conſul. in verſi. ſed ex predictis. ff. de adop. & Ang. in. l. coheredi. §. ſi patrem. ff. de vul. & pup. in. d. l. doli. & in ſimili per Jo. and. in addi. Spec. in tit. de inſtr. edi. §. nunc vero alia. in ver. ſed an pauperes. & lʒ Jo. de imol. in. d. §. ſi patrem. teneat ɔtrium, tñ ipſemet ſe correxit in. d. l. iiij. vbi melius loquitur & limita vt hic per Bal. facit ad. q. de eo qui pluries appel. ab eadem ſententia an aliquid operetur multiplicatio appel. de quo dic, vt dixi poſt Bar. in. l. ſi procurator. §. ſi dominus. ff. de no. ope. nunc.

SVMMARIVM

1 Legatum non poteſt relinqui à ſubſtituto impuberis exhæredati, etiam ſi impuberi aliquid relictum ſit.
2 Subſtitutus filio exhæredato onere legatorum, ſeu fideicommiſſi grauari poteſt.
3 Legatum factum ab hærede legatarii nominatim non ualet, ſecus ſub nomine appellatiuo.
4 Legari à ſubſtituto exhæredati non poteſt, ſed qñ dicitur hic.

1 **Um quidam.** † A ſubſtituto impuberis exheredati nō pōt legatum vel fideicommiſſum relinqui ēt ſi impuberi aliquid relictum ſit. h. d. ¶ † No q̄ dixi
2 in ſum nario, & illud nō procederet qñ titulo hēditario, & in titulo legati pāne facultates ad filium exheredatum ex iudicio teſtatoris peruenſſſent, q: ſubſtitutus talis exheredati onere legatorum vel fideicom grauari poterit. l. qui fundum §. qui fi'l os. ff. ad. l. fal. & ille eſt ſing. caſus ſm Ang. hic, & ibi ēt hī q̄ ſubſtitutus non pōt grauari in legato relicto ipſi filio exhēdato ſicut hic dī, lʒ Saly. hic dixerit iſtum tex. ad hoc non eſſe alibi.
3 ¶ † In gl. ibi ſpāle eſt &c. dubitat Cy. & Bar. hic que porterit eſſe rō huius ſpecialitatis, & dīt bonam reddi non poſſe rōnem, ſed Bart. in. d. §. qui filios dicit q̄ rō eſt, q: hic dī legari ad hēde legatarij nolatim, iō non vʒ, ſecus ſi ſub noīe appellatiuo. l. ſed & ſi ſic, iuncta. l. precedenti, de leg. iij. & rō eſſe potuit, q: contingere poterit, q̄ ſubſtitutus nō erat heres exheredati, & ideo aliud eſt qñ legaſ ab hēde exheredati, q: valeret. l. ſi fuerit, in fi. de leg. iij. facit q̄ referā. ſ. in fi. Sed iſtud reprehendit Jo. de imo. in. l. cohēdi. §. cum filie, in fi. ff. de vulg. & pup. q: ſi veꝝ eſt q̄ legando a ſubſtituto exhēdato videaſ legari nolatiʒ, & ppea nō vʒ ſequereſ q̄ ēt ſi legareſ a ſubſtituto inſtituti, vel ēt a ſubſtituto exheredati inſtitutio non valeret ɔ. l. in rōne, la j. §. ſi. ad legem falci. Item ſequereſ q̄ ēt ſi filius exhēdatus eſſet ſubſtitutus alteri filio inſtituto nō valeret legatum iniunctū ſubſtituto dato ipſi exheredato ɔ. d. § qui filios, vnde dicit qd rō ſuaſiua vī eſſe q̄ exheredatio eſt res odioſa. l. cum quidam. ff. de lib. & poſth. Saly. hic dicit rōnem eſſe, q: ſimplex ſubſtō pupillaris facta exheredato eſt teſtm̄ filij pupilli, ita q̄ nō patris, ex eo qd nulla quota hēditatis pi ne peruenit ex ſubſtōne pris ad ſubſtitutum vt. d. §. qui filios, merito in alieno teſtō dʒ pī poſſe legare, nec ob. l. pap. §. ſʒ nec impuberis. ff. de inoffic. teſt. q: ibi filius nō erat exheredatus, ideo ibi pī participat de teſtō filij pp quotam hereditaris pāne quaʒ eſt habiturus ſubſtitutus, & dicit q̄ hec rō eſt ſubtilis, & q̄ ex ea limitatur. d. §. ſʒ nec impuberis, ſed iſta rō cum ſuppoſitione, vt m hi vī nihil, vʒ, q: nimis reſtringitur & violaſ tex. in. d. § ſed nec impuberis qui non loquitur in impubere inſtituto magis q̄ exheredato. Item q: filius impubes eſſet inſtitutus, & ei datus pupillaris ſubſtitutus non dʒ dici q̄ ſubſtō pupil. ſit teſtm̄ pris ex eo, qd ſubſtitutus capiat hēditatem pris, q: illam non capit vt hēs patris, ſed vt heres pup. inſti. de pup. ſubſt. in prin. & ſic eſt idem ſicut qñ facta eſt ſubſtō filio exheredato. ¶ Preterea poſito q̄ valerent legata relicta a ſubſtituto exhēdati non obſtaret q̄ dicerenſ tunc facta in teſtō alieno, q: cenſenſ facta ab exheredato ſicut cenſetur facta ab eo dicta diſpō ſubſtōnis cum ſit teſtm̄ impuberis. §. igiſ. inſti. de pup. ſubſt. vel ēt dici poteſt, q̄ illud teſtm̄ pris & filij eſt vnum teſtm̄ duaꝝ hēditatū. l. ij. § prius. de vul. & pup. & p ɔñs nō ē veꝝ dicere q̄ legata dicanſ fcā in teſtō alieno, & ſic vī veꝝ eſſe, q̄ nulla vrgēs rō reddi pōt. Itē p limitatione huius. l. addo q̄ a ſubſtituto filij exhēdati legatum relinqui pōt ſi ipſe ſubſtitutus erat inſtitutus, vt in. d. l. in rōne. in fi. ēt ſi ſubſtitutus inſtōnem repudiauerit, vt eſt tex. ſingu. in l. ſi filius qui pri. ſm Jo. de imo. ibi in. ij. col. de vulg. & pupi. & hic ſm intellectum Ja. de are. & Bar. & ibi qui intelligit iſtā. l. in filio pupillo exhēdato cui datus eſt ſubſtitutus, & illum tex. ibi ad hoc ponderat Ang. & ſequunſ alij Mod. ibi de quo vide plenius per Jo. de imo. ibi. xj. col. & p eundē in. d. l. in rōne. §. qd vulgo. & §. fi. & puto dixiſſe in. d. l. ſi filius q pri. Item p iſtū tex. dicit ang. hic falſaʒ eſſe opi. Bar. in. l. ij. in prin. ō vul. & pup. in ꝟ. itē qro. an id qd dī de filio exhēdato &c. vbi voluit q̄ pr ſicut in pſona inſpecta nō pt filio pupillariter vel exēplariter ſubſtituere, ita nō pōt ēt magis inſpecta, q̄ qñ exhēdaret filiū pp odiū, & tñ valeat ſubſtō, & cū ange. ſimplr tāſit pau. de ca. hic, & eſt magis cōis opi. de quo vide ēt p Ang. in. d. § ſed nec impuberis per illū tex. & p ang. in. l. j. § j. & l. l. ij. § fi. & vul. & pu. & bal. in. l. humanitatis. in. ix. col. in ꝟ. ſeptima dēia. & ibi ēt Ang. ō. de impu. & al. ſubſt. Et per Ang. in. l. ſi cū dotē. § eo aūt tpe. ſo. ma. & Imo. in. d. l. ij. in prin. ff. de vul. & pup. itellige tñ niſi pri eēt interdicta adminiſtratio bonoꝝ vel alr eam perdidiſſet, & ita ſaluaſ opi. Bar. vt eſt de mente eiuſdē Bart. in l. cū opʒ. §. non aūt. de bo. que lib. de quo ēt vide p Jo. ō imo. in. c. raynu. in materia pupillaris & exemplaris ſubſtōnis extra de teſt. & in. l. ex facto. de vul. & pup. in antepe. col. & ibi etiā per Bar. in ver. pone q̄ filio furioſo &c. vbi ēt Ange. & Jo. de
4 imo. tenent contra Bar. ¶ † Item pro intellectu huius litere, dic q̄ ſm Fulg. hic ona tex. vult q̄ a ſubſtituto exhēdati nihil relinqui poteſt dʒ intelligi qñ teſtator dixit & titio lego non nominando nomen proprium ſubſtituti, vt ſenſit gloſ. in. d. §. qui filios. & hoc dicit eſſe veꝝ ſaltem qñ non eſt aliquid legatuʒ filio. alias ſecus vt hic per eū, qd non plʒ, q: eſt violare tex. hic, & in. d. §. qui filios. preterea tex. ponit hic a pari iſtos duos caſus. ſ. qñ legatum relictum eſt filio, vel qñ nihil relictum eſt, &

ſub

ſub eadem determinatione ponuntur, ergo pariformiter debẽt
determinari. l. iam hoc iure. ⁊ l. lucius. de vulg. ⁊ pup. ⁊ iſta fa
ciunt ad ea que dixi. ſ. ſuper glo.

SVMMARIVM

1 Legatarius ſurripiens teſtm̃ cadit à legato tanquã indignus.
2 Pœna an & quando applicetur parti læſæ.
3 Extenſio an & quando ſit facienda in pœnalibus.
4 Legatarius an & quando priuetur legato ſi non ſeruat volun-
tatem teſtatoris.

1 Ilegatarius. † Legatarius qui
ſurripit teſtm̃ cadit
a legato tanq̃ indignus, ⁊ qñ indignitas alicuius
reſpicit ſauorem certe pſone, illud qđ ſibi auferẽ
2 applicaẽ illi pſone h. d. ¶ † No. ꝙ vbi qs efficiẽ indignus ob
iniuriam, ſeu iacturam alterius pena priuationis que iſti delin
quenti imponitur applicatur illi, de cuius iniuria agebaẽ, con-
cordantie ſunt in gl. ⁊ hoc eſt vex vbi agiẽ de pena priuationis
impoſita a lege, ſecus vbi a teſtatore, vt eſt tex. not. in. l. vxorẽ.
§. heres. de leg. iij. ⁊ facit ad. q. quam vide ibi p Bart. ⁊ p bal.
in auc. cui relictum. ſ. de indi. vid. tol. ⁊ in. l. vnica in. xij. col. ſ. de
his que pe. no. ⁊ per Jo. de imo. poſt alios in. l. pater ſam. ff. de
3 here. inſti. ¶ † In alleg. ibi ad heredem ⁊c. ſed Pe. ⁊ Cy. hic
ꝯtrarium tenent q: iſte tex. penalis loquens in legatario nõ dꝫ ad
heredem extendi. l. ſi de interpretatione. ff. de pe. alleg. ẽt. l. re-
ſcriptum. ſ. de his qui. vt indi. ⁊ rñdent ad. d. l. j. hic alleg. in gl.
q: hic loquiẽ qñ delet teſtm̃, ſed qñ ſurripit, ſeu occultat nõ tm̃
delinquit quo caſu non eſt in iure cautum, ꝙ non priueẽ heres
hereditate. Fulg. hic dicit ꝙ h opi. Cy. vẽ ſibi melior niſi quis
concordet, ꝙ aut heres occultauit teſtm̃ in perniciem coheredis,
⁊ procedat opi. gl. aut occultauit in pniciem legatariorum
⁊ tunc non puniatur niſi in priuatione fal. d. l. reſcriptum. Sa-
ly. dicit ꝙ opi. glo. eſt cõis p. d. l. j. ⁊ p hoc ẽt adducit, ꝙ dele-
re ⁊ occultare equiparanẽ. l. qui teſtm̃. ff. de fal. ⁊ licet ipſe non
dicat hoc fuit ar. Raph. hic ita tenẽtis, ſed poſſet rñderi, ꝙ qñ
duo caſus ſunt equiparati diſpoſitio penalis facta in vno illoꝝ
caſuum extendiẽ ad alium illi equiparatum. l. ſi quis ſeruo. cuꝫ
gl. ſ. de furt. ⁊ not. in. l. ꝙ vero. ff. de leg. iij. iſtud eſt vex qñ ſunt
equiparata illa duo in eadem materia in qua loquiẽ iſta. l. extẽ
denda alias non, vt no. glo. in. c. j. in ver. declaramus. iunc. tex.
ne cleri. vel mona. lib. vj. ⁊ in. c. lꝫ cano. de elect. eo. lib. Sed in
materia huius. l. non reperiẽ facta equiparatio, ergo ⁊c. vnde ſu-
ſtinendo opi. glo. poſſet melius reſponderi ad arg. factum ꝯ gl.
ꝙ diſpoſitio penalis de qua loquiẽ tex. in. d. l. j. cum ibi not. de
qua loquiẽ iſta. l. ⁊ etiam diſpoſitio huius. l. penalis dꝫ ẽt extẽ
di ad caſum qui inſpecta larga ſignificatione vocabuli compre
henditẽ ſub caſu expreſſo. l. filium habeo. ff. ad mace. l. ſenatuſc.
ff. de ritu nup. ſed iſta duo delere ⁊ occultare ſunt talia ꝙ inſpe
cta ſaltem larga ſignificatione vnum vẽ aliud comprehendere
⁊ etiam appellatione legatarij de quo loquiẽ. l. iſta vẽ inſpecta
larga ſignificatione cõprehẽdi hẽs. l. id ꝙ. §. j. ff. de vinc. ꝯ ⁊c.
non obſt. d. l. reſcriptum. q: loquiẽ in occultante res heredita-
4 rias. Iſta vero in occultante teſtm̃, ⁊ ita teneas. ¶ † In gl. fin.
ibi alius legatarius ⁊c. addit Bar. hic poſt Jac. de bel. ꝙ ho-
die ẽt ſi alias teſtõr relicturus erat priuaẽ legato ſi non implet
voluntatem defuncti, ⁊ idem tꝫ Bal. ⁊ Pau. de ca. hic, ⁊ bar.
in. l. j. de leg. ij. circa med. ⁊ in. d. l. neſennius. alleg. in gl. per id
qđ hẽ in §. his omnibus. in auc. de here. ⁊ falci. ⁊ ponit Jac. de
bel. ibi, in. §. ⁊ hoc qdem. in vlti. q. ſed Jo. de imo. in. d. l. j. tꝫ ꝯ-
trarium poſtq̃ intentio teſtõris erat alias relinquere etiam ſi non
fuiſſet tutor, ⁊ voluntas eius ceteris preferenda eſt. ſ. eo. l. cum
queſtio. in fi. hoc idem vult Spec. ⁊ Jo. an. in tit. de inſtr. edi.
§. nunc vero aliqua. verſi. queriẽ aũt qualiter, ⁊ ibi ponunt exẽ
plum qño conſtare poſſet, ꝙ alias relicturus eſſet, ⁊ idẽ tenet
Ang. in ꝯſ. cliij. inci. In chriſti nomine ſi teſtõr legat ⁊c. puta
opin. ita eſſe concordandas, ꝙ aut eſt monitus a iudice ſm for-
mam auc. hoc amplius. ſ. de fideicom. ⁊ contempſit, ⁊ tunc ha-
bet locum opi. Jac. de bel. ita fuit mens eorum qui illam opi. ſe
quunẽ. Aut non fuit ſeruatum hoc, ⁊ tũc remanet incorrecta di
ſpoſitio. d. l. neſennius. nam primo caſu eſt pena. l. non aũt pe-
na impoſita ex diſpoſitione teſtõris, tñ articulus non eſt ſine
dubio, dicit tñ An. hic, ꝙ ſi ſe excuſaſſet a tutela iuridice non
perderet legatum, ꝙ alias teſtator relicturus erat ei, q: tũc nõ
hꝫ locum pena de qua in. d. §. his oibus. ⁊ ita eſt de mente Ful.

Sed in contrarium facit. l. poſt legatum. §. amittere. ff. de his
q. vt indig. ſed dic ꝙ ibi loquitur quando teſtator nõ eſſet alias
relicturus, prout in dubio preſumitur in. d. l. neſennius. cum. l.
ſeq. ſed non loquitur quando alias eſſet relicturus, vnde iuſta
cauſa dꝫ excuſare a pena contumacie impoſita a lege, vt. l. qui
ſolidum. §. etiam. de leg. ij. ⁊ not. in. l. ex conſenſu. ff. de appel. ⁊
in. l. j. §. fi. ff. ſi quis ius dicen. non obtemp.

SVMMARIVM

1 Legatum factum ad tempus certum vel incertum valet, quo
finito ad hæredem reuertitur, & ei de reſtituendo finito tem-
pore caueri debet.
2 Dominium poteſt etiam transferri ad tps in contractibus.
3 Dominium ſicut tranſit in vltimis voluntatibus in legatarium
ipſo iure abſq; traditione, ita & finito tempore vſque ad ꝙ le
gatum durat reuertitur dominium ipſo iure in hæredem.
4 Dominium rei legatę in genere, an tranſeat in legatarium ipſo
iure abſq; traditione, dic ut hic.

1 Illud. † Valet relictum ſcm̃ ad tps certũ,
vel incertũ quo finito ad hẽdẽ reuer
tiẽ, ⁊ ei de re reſtituẽda finito tpe caueri dꝫ. h. d.
¶ No. procedere arg. de ꝯtractibus ad vltimas vo
luntates de quo remitto ad ea que traduntẽ per doc. in. l. ſeruũ
filij. §. cum qui cyrographum. ff. de lega. j. cum addi. quas ibi
2 vedi. ¶ † Scđo no. ꝙ etiam in ꝯtractu transferri poteſt dominiũ
ad tempus, ⁊ ideo per iſtum tex. voluit bal. in. l. ea. l. in. v. col.
de condi. ob cau. dari poſſe camelum. ꝙ ſi ille in quẽ alieno reꝫ
impediaẽ alienare ⁊ transferre dñium in alium. l. vt ſi dicas, qñ
in te transferro do tibi, ⁊ trado talem rem tãdiu penes te remã
ſuram quo ad proprietatem ⁊ poſſeſſionem in alium non tranſ-
tuleris, ⁊ poterit ẽt fieri comodo mẽtio ab herede ipſius reci
pientis, ⁊ vult. Bal. ꝙ iſto caſu ſi tu alienare tentaueris trãſfe-
reẽ in me dominiũ, quod an ſit verũ, vide per Bar. ⁊ Mod.
3 in. l. qui abſenti. §. j. ⁊ ibi dixi. ff. de ac. poſ. ¶ † No. tertio ꝙ in
vltimis voluntatibus ſicut tranſit dñium in legatariũ ipſo iu-
re abſq; traditione. l. a titio, ⁊ tamſi. ff. de fur. ita ⁊ finito tpe vſ-
que ad ꝙ legatum durat reuertiẽ dñium ipſo iure in hẽdem, vt
hic in ver. remanentibus, ſm Sal. hic qui ẽt pro hoc alle. tex.
in auc. cui relictum, in fi. ſ. de indi. vidui. tollen. vbi melius hoc
probari vẽ, ⁊ pro hoc allego gl. not. in. l. j. in fi. ſ. de inoffi. don.
que dat doctrinam talẽ vcꝫ ꝙ in caſibus in quibus ipſo iure ex
aliqua diſpõne transferẽ dñium ſine traditione, ita reſoluta illa
diſpoſitione retransferẽ ipſo iure dñium ſine traditione, ſecus ſi
in prima tranſlatione dñij regrereẽ traditio, q: ita ẽt regulari-
ter tranſlatio regrereẽ. Et ibi illam gl. ad hoc repetat multum
no. Bal. in fi. ⁊ illam ſepe cõſueui ad hoc allegare, ⁊ no. barr.
4 in. l. ⁊ ideo. ff. de ꝯdi. fur. ¶ † In gl. in ver. confirmari, ibi, hic
aũt ſpecies ⁊c. Cy. ⁊ Ray. dñt tenẽdam ⁊ ſequẽdã ſolu Bar.
⁊ Saly. hic, ⁊ dicunt ꝙ prima ſol. cõtinet diuinationẽ, tñ mihi
vẽ, ꝙ ſi bene inſpiciat tex. noſter in fi. apparebit iſtã lraꝫ loqui
qñ erat legata ſpecies, ⁊ nõ aliud in genere, ⁊ ita vẽ intelligere
Bar. lꝫ Jo. de imo. in. l. nemo põt, de leg. j. ſimpliciter intelli-
gat iſtũ tex. loqui in legato generis in quo quidẽ ꝯſtat ꝙ dñiũ
ipſo iure nõ trãſferẽ, vt no. gl. in. l. ſi rem. ff. de rei vend. ⁊ ideo
improbat ꝯ habes ſol. traditã per Bar. hic, ſed defendi poteſt
a. d. opp. ſol. Bar hic, vt colligiẽ ex iſto tex. fi. prout. ſ. dixi, et
ideo Bal. tranſeundo cũ ſolutione tradita per bar. vẽ ſibiipſi
ꝯtrari inꝙtm̃ ipſemet Bal. intellexit iſtã. l. loq ẽt in legato gñis,
Ful. hic approbat ſolu. poſitam hic in glo. nec bona vẽ. ij. ſolu.
q̃uis Cy. Ray. ⁊ Sal. videanẽ eaꝫ approbare, q: hẽs facta tra
ditione rei legate liberatus eſt ab oblĩone qua tenebaẽ ex teſtõ,
adeo ꝙ non eſt obligatus ex teſtõ ad patiendũ legatarium vti
re legata, vt pꝫ ex not. per gl. in. l. ſi cũ fundũ. ff. de ꝯben. empt.
⁊ in. l. corruptione. in glo. magn. ſ. de vſufru. ⁊ in auct. ſacra. ſ. ſi
aduer. ven. ⁊ ideo Fulg. iſtam ſolu. impugnat, teneo itaq; ſolu.
Bar. que eſt etiam bona ad ſequens contrarium in gl. ſignatũ.
l. ad. l. nemo põt. de leg. j. ad quam etiam rñdet Bal. ⁊ Ange.
hic, ꝙ ibi tractaẽ de adimendo legato poſt tempus, ⁊ hoc face
re poteſt teſtator vt hic, ſed vbi tractatur de limitando ad tem-
pus ius agendi legatario quod facere non poteſt teſtator, adeo
ꝙ mero iure vltra tps agere non poſſit vt ibi, ⁊ hec etiam fuit
mens glo. hic. ¶ Mouet hic Pau. de ca. qđ ſi tẽpore quo fi-
nitur tempus legati, puta relicti vſq; ad mortem legatarij hẽs
teſtatoris erat mortuus an legatum redibit ad heredem here-
dis, dubium facit, q: videtur quoddam fideicõmiſſum inim-

cuum legatario.ſ.vt poſt mortem ſuam reſtituat heredi,ꝙ cõſe quenter videretur ꝯditionale,ideo non tranſmittendum ad heredes.l.heres meus.in prin.ff.de ꝯdi.⁊ demon.⁊ in.l.vnica.§.ſin autem ſub ꝯditione.ꝯ.de cad.tol. Et pro iſta parte dicit videri tex.in.l.cauſe.in.ij.§.pompo.ff.de mino. In ꝯtrium dicit eſſe deciſionem. Bar.in.l.titia cum teſtõ.§.j.de leg.ij.q: vr ſub nomine appellatiuo vocatus heres,ergo cõprehendit heres heredis.l.in annalibus.ꝯ.eod. Concludit ipſe ꝙ aut legatum fuit relictũ ad tempus,puta lego tibi quouſq; vixeris,tunc eo mortuo finitur,⁊ eſt perinde ac ſi non fuiſſet factum pro vlteriori tempore,⁊ tunc procedit dicta determinatio Bar.aut reliquit ſimplr,poſtea grauat legatarium ꝙ poſt eius mortem reſtituat heredi,⁊ tunc ſecus.d.§.pompo.cum ſua glo.q: tunc non eſt legatum temporale,ſed perpetuum de ſui natura,⁊ ſi tpe mortis legatarij primus heres reperitur mortuus remanet penes heredem legatarij grauati,⁊ dicit eſſe menti tenendum,⁊ ꝙ ab aliquo non eſt ita declaratum. Idem dicit ipſe in.d.l.titia.§.fi.in lectu.padua.⁊ in.l.ſi ante.ff.ad.l.fal. Bal.in.d.l.pompon.ponderat ad hoc iſtum tex.⁊ dicit ꝙ ſi teſtator relinquit nepoti,⁊ adijciat ꝙ ſi decedat ſine liberis reuertatur ad vniuerſalẽ heredẽ,⁊ poſtea contingit decedere interim vniuerſalem heredem non erit amplius locus reſtõni fideicõmiſſi per illum tex.⁊ dico ẽt iſtud ꝓbari in.l.q liberis.§.hec verba.ff.de vul.⁊ pupil. Nec ad hoc ob.d.l.in annali.quam alleg. Bart.in.d.l.titia.§.fi.q: rñde,ꝙ qñ teſtator ſubſtituit hẽdem ſuum vr habuiſſe reſpectum ad affectionem quam habebat ad heredem ſcriptum que ceſſat in herede hẽdis cum eſſet incognitus ⁊ incertus teſtatori,ita probatur in.d.§.hec verba.ſed in.d.l.in annali.teſtator retulit diſpõnem ſuam ad titium,⁊ eius heredes,vnde non eſt motus propter affectionem quam hñet ad primum heredem titij,q: ignorabat qs futurus eſſet heres titij,⁊ in primo membro diſtinctionis facte per Pau.de ca.vr ꝙ hꝫ locũ iſta vltima ratio,q: ad nullum heredem fuit habita relatio,⁊ ꝑ reſpõſione quam dedi in.d.l.in annali.vide Bal.in.l.fi.in.iiij.oppo.ꝯ.de here.inſti. Et in terminis etiam decidit Jo.de Imo.in.l.ſi quis filium.§.fi.ff.de acqui.here.referens ita ſe ꝯſuluiſſe per.d.§.hec verba.⁊ ad iſtam.q.vide etiã Bal.in.d.l.titia.§.fi.dicentem ꝙ ſi teſtator legat alicui ad vitam,⁊ heres decedat ante mortem legatarij,heres heredis habebit mortuo legatario non ex vigore trãſmiſſionis,ſed virtute temporalitatis incerte primo legato quod tempore finitur per iſtã.l.⁊ dicit paſſum eſſe notabilem, Raph.cu.tranſit cum deciſ.Bar.ibidem,⁊ dicit pro hoc facere tex.in.l.codicillis.in prin.de ann.legat. Certe ratio illius.l.alia eſt,q: ibi legatum intelligebatur eſſe purum non conditionale,⁊ illud tempus certũ videbatur eſſe adiectũ cauſa commodioris preſtationis ipſius grauati,vt ibi not.in glo.per.l.ſi cum prefinitione.ff.quan.di.lega.ced.alias illa lex eſſet contra diſtinctionem.ſ.datam.

VENETIIS excuſſa fuerunt hec commentaria Alexandri Tartagni cum hiſce additionibus, que in alijs hucuſq; impreſſis deerant, diligenti cura ac ſummo ſtudio elaborata.

INDEX QVATERNIONVM.

AA BB CC DD EE FF GG HH II KK LL MM NN OO.

Omnes ſunt quaterni.